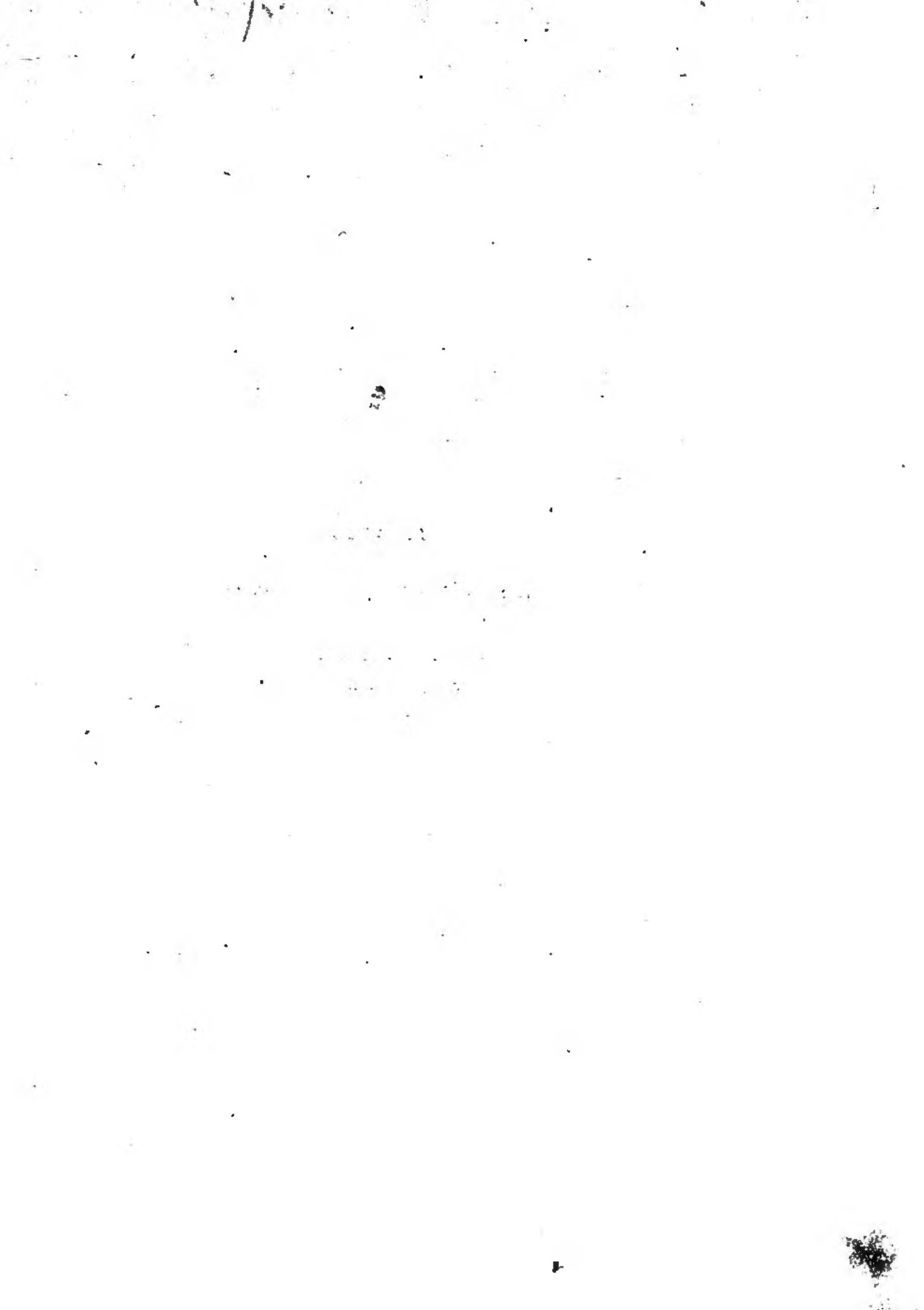

לזכר נשמת

ר' יעקב נירנשטיין ע"ה

שנפטר בלונדון בדמי ימיו
ביום י"ד סבת תרפ"ו

מלון שמושי לתלמוד למדרש ולתרגום

★

A Dictionary of the Talmud, the Midrash and the Targum

★

Handwörterbuch zu Talmud, Midrasch und Targum

מלון שמישי

למלמוד למדרש ולתרגום

עם פירוש המלות בעברית. באנגלית ובגרמנית
ועם דוגמאות ומראי מקומות

מאת

קרנף קרוסניק

בהשתתפות

ד"ר א. מ. זילברמן

כרך ראשון

א-ל

הוצאת שאפירא, וואלנטיין ושותפיו

לונדון תרפ"ז

STADTBIBLIOTHEK
FRANKFURT AM MAIN

A DICTIONARY

of the Talmud, the Midrash and the Targum

with quotations from the sources

HEBREW / ENGLISH / GERMAN

by

BARUCH KRUPNIK

and

Dr. A. M. SILBERMANN

VOL. I

SHAPIRO, VALLENTINE & CO. LONDON

1927

HANDWÖRTERBUCH

zu Talmud, Midrasch und Targum

mit Belegen aus den Quellen

HEBRÄISCH / DEUTSCH / ENGLISCH

von

BARUCH KRUPNIK

und

Dr. A. M.[†] SILBERMANN

BAND I

SHAPIRO, VALLENTINE & CO. LONDON

1927

AB 24: Lg 4/125

L. Hebr. Lex.

593

Bd 1

Copyright 1927
by Shapiro, Vallentine & Co.
London

Printed in Germany
כרסום האדם לידור ברלין

הקדמה

ספר-מלים זה בא להקל את הלמוד והעיון בספרות התלמודית ולעשות את חיפוש פירוש המלות דבר השווה לכל נפש. כל מלה באה כאן במקומה הראוי לה לפי אותיותיה בלי תשומת לב לשרשה הדקדוקי, ואפילו אם המלה משובשת אין היא ניטלת ממקומה באיב אלא תיקונה ניתן בצדה מיד בתוספת פירוש ומראה מקום נדין שאר מלים, שהרי אין המעיין יודע מלכתחילה איזוהי מלה נכונה ואיזוהי מלה משובשת, ומכיון שמספר המלים המשובשות בספרות הגידונה עצום הוא, דיו בעצם תיקון זה בלבד, שהונהג במלון זה בסעם הראשונה באופן מוחלט, להצדיק את חיבור המלון. אבל יש בספר זה עוד כמה תקנות ושינויים והוספות לגבי כל המלונים שקדמו, ואלו העיקרים שבהם:

(א) פירוש המלות ניתן לתועלת המעיין בקיצור נמרץ, כהלכה פסוקה, על סמך המלונים הגדולים המיוחדים לחקירת לשון הספרות התלמודית וכן גם שאר ספרי שמוש חקירה לשונית ומקצועית לרבות את החידושים האחרונים במדע זה, ולפעמים — ביחוד בדבר הקשה — על פי נופי הפירושים הקדמונים. במקום שיש דעות שונות נבחרה רעה אחת, הנראית יותר, ובשביל הרוצה להתעמק בסברות השונות בנוגע לכמה מלים ניתנת בסוף הספר רשימה מפורטת של הספרים שעל פיהם נתחבר מלון זה. לעולם לא הונחה מלה בלי פירוש, מלבד שמות צמחים מועטים ושמות כמה בעלי-חיים, שעדיין לא זיכה אותנו המדע המקצועי בהסבר ברור של מינם. מי שמתקשה בשעת למודו בפירוש מלה מתומה ורוצה לדעת את פשוטה מבלי פורח ואבוד זמן ימצא את מבוקשו במלון זה שלפניו.

(ב) עצם הפירוש ניתן בשלש לשונות: עברית, אנגלית וגרמנית. מי שבקי רק באחת הלשונות הללו דיו לעמוד על הוראת המלה המבוקשת, ומי שבקי בשתי לשונות או בשלשתן יקיש מלשון לחברתה וירד לעומקה של הוראת המלה.

ג) לכל הוראה של מלה ניתנה דוגמה אחת, אבל דוגמה זו נבחרה תמיד ברוב עיון ועד כמה שאפשר יש בה כמעט המיד כדי ללמד מעצמה על הוראת המלה, אפילו בלי הפירוש שבצדה.

ד) מלים מקראיות שלא נוספה להן בתלמוד שום הוראה חדשה הושמטו במלון זה, ועיי כך אוצר הלשון שבמלון זה הוא באמת אוצר-הלשון החדש שהוסיפה הספרות התלמודית על הספרות המקראית הקודמת לה.

ה) בשמות ובמלים לא הושעמו התחומים בין עברית לארמית שהם מובלעים זה בזה בתלמוד עצמו, והכל בא בסדר אלפביתי אחר. תיבה עברית וארמית שהן שכנות זו לזו והוראתן אתה באות ביחד. רק בפעלים כל לשון באה לבר שלא לבלבל את הבנינים.

ו) תיץ מאוצר המלים נכנסו מן הספרות התלמודית וקצת גם מן הספרות הרבנית המון ראשי תיבות, ואף הם בסדר האלפביתי של המלים בנוף המלון.

ז) כל גירסא שבעצם המקורות הנדפסים, ואפילו יש בה הבדל קל (מלא וחסר וכדומה), באה במקומה האלפביתי בצירוף דוגמא ופירוש או מראה מקום לפירוש. יצאו הגירסאות שאינן במקורות עצמם אלא בערוך למשל, שאינן באות כאן אלא יש בהן כדי להעמידנו על קריאה נכונה או פירוש נכון.

ח) לדוגמאות מן החרגומים הארמיים לכה"ק נוסף כמעט תמיד נוסח אותו הכתוב להאיר עיני המעיין, ולא הושמט אלא במקום שאינו מסביר פירוש המלה. ט) לכמה מלים וביחוד לכמה פעלים נוספו ביסויים ואישגרות-לשון, אף הם בצירוף דוגמאות ופירושים.

י) הצעות והשערות של תקון מלים משובשות באו בצד המלים המשובשות בסוגרים מרובעים [] אבל לא בסדר אלפביתי של ההצעות, שהרי אין המעיין יודע מציאותן וכיצד יבוא לבקשן.

ואלו הן הסימנים שיש למעיין לדעתם: חוסר נקוד מציין מלה משובשת; נקודה וקו שוכב -- אחרי המלה מציין מלה מקראית; סוגרים עגולים o מציינים שורש של פעל שאינו בא בקל.

לפירוש האנגלי אחראי הד"ר א. מ. זילברמן, שהשתתף גם בעיבוד חכנית הספר, בהכרעת פירושי כמה מונחי-הלכה ובהגהת כל הספר.

תכלית המלון שמושית היא בעיקרה ואעפ"י אין בית מדרש בלא חידוש.

ברלין, שבסתר פ"ז.

ברוך קרופניק.

PREFACE

This work has chiefly been compiled with the intention of producing a practical dictionary of the Talmud, the Midrash and the Targum. A system has, therefore, been adopted which renders possible a convenient reference and the establishment of an unambiguous meaning for every word.

Contrary to existing lexicographical works, the words have been arranged alphabetically throughout, regardless of roots. The reader will find in this dictionary every word in the form found in the text before him, e. g. **קִינָה** under **ל**, not under **קני**; **נִסְתָּר** under **ס**, not under **נ** etc.

This refers also to corruptions, the correct forms of which follow in brackets.

Even slight discrepancies of spelling have been taken into consideration; all words having more than one alternative spelling have been inserted twice or even more often.

As a matter of principle no meaning of any word has been given without a suitable illustration. The mere translation of the words appeared to us insufficient, while for reasons of clarity a multiplicity of quotations seemed undesirable. We have, therefore, endeavoured to render each definition more vivid by a single but carefully chosen and appropriate quotation.

The vocabulary has been enriched by the addition of abbreviations frequently occurring in Talmudic and Rabbinic Literature.

Talmudic phrases have been included to a much larger degree than are found in other dictionaries.

In the work of translating, full advantage has been taken of the well-known lexicographical works as well as of the results of the latest philological research; also standard Talmudic commentaries have been often consulted.

Biblical words have been included only so far as they acquired a new meaning in Talmudic Literature.

Hebrew and Aramaic words are not distinguished as such. It only appeared necessary to do so with regard to verbs, in order not to obliterate the peculiarities of the conjugations.

THE AUTHORS

Explanation of Signs:

—• the word occurs in the Bible.

[] enclose corrections.

() show verbs which have no **לִפְּ**-form.

Words not given vowel-signs are presumably incorrect,

VORWORT

Der Leitgedanke bei der Abfassung des vorliegenden Werkes war, ein praktisches Handwörterbuch zu Talmud, Midrasch und Targum zu schaffen. Daher wurde ein System der Anordnung gewählt, das durch Übersichtlichkeit und Klarheit das schnelle und mühelose Aufsuchen jeder Wortform und die eindeutige Feststellung jedes Begriffes ermöglicht.

Im Gegensatz zu den vorhandenen lexikographischen Werken wurde das Wortmaterial nicht nach Wurzeln, sondern streng alphabetisch geordnet. Der Leser findet in diesem Wörterbuch jedes Wort in der Form, in der es im Text vorliegt, z. B. לְעֵינַי unter ל, nicht unter עֵינַי; וְעַתָּה unter ו, nicht unter עַתָּה usw.

Das gilt auch von irrigen Lesarten, deren Korrektur erst an zweiter Stelle erfolgt.

Selbst geringe Schwankungen in der Schreibweise wurden berücksichtigt und Wörter, die solche aufweisen, zwei- und auch mehrmals angeführt.

Grundsätzlich ist keine Bedeutung eines Wortes ohne Beleg geblieben. Die Angabe der Übersetzung allein erschien uns nicht ausreichend, eine Fülle von Zitaten dagegen aus Gründen der Übersichtlichkeit untunlich. Daher waren wir bestrebt, die Anschauung jedes Wortbildes durch ein einziges aber sorgfältig gewähltes, treffendes Zitat zu beleben.

Abkürzungen aus der talmudischen und rabbinischen Literatur sind alphabetisch in den Gesamtwortschatz eingeordnet worden.

Talmudische Redewendungen wurden in weit reichenderem Maße als sonst üblich aufgenommen.

Bei der Übersetzung wurden neben den großen lexikographischen Werken auch die Ergebnisse der neuesten wissenschaftlichen Einzelforschung in weitem Umfange berücksichtigt, sowie häufig auch die klassischen Talmudkommentare zu Rate gezogen.

Biblische Wörter sind nur insoweit vertreten, als sie in der talmudischen Literatur eine neue Bedeutung gewannen.

Hebräische und aramäische Wörter sind als solche nicht kenntlich gemacht; nur bei den Verben erschien eine klare Scheidung notwendig, um die Eigenart der Konjugationen nicht zu verwischen.

DIE VERFASSER

Zeichenerklärung:

—•— bedeutet, daß das Wort in der Bibel vorkommt.

[] echte Klammern schließen Konjekturen ein.

() runde Klammern bezeichnen Verben, die in der Grundform nicht vorkommen.

Unvokalisiert blieben Wörter, die vermutlich fehlerhaft sind.

לוח ראשי התיבות

אב' אבות.	דב'ד' דברים רבה.	מהר' מהרות.
אהל' אהלות.	דהיא דברי הימים א.	יב' יבמ' יבמות.
איכ'ד איכה רבה.	דהייב דברי הימים ב.	יב'ע יונתן בן עוזיאל.
אס' אסתר.	דס' דסאי.	יד' ידים.
אס'ר, אסת'ר אסתר רבה.	דנ' דניאל.	יה' יהושע.
אס' אסעל.	הס' הוסעל (הס'ל).	יו'ס יום טוב.
אתס' אחסעל.	הוצ' הוצאת.	יח' יחזקאל.
ב'ב נבא בחרא.	הור' הוריות.	ילמ' ילמדנו.
בהו' אח' בהוצאות אחרות.	הוש' חושע.	ילק' ילקוט.
בהוצ' בהוצאות.	הס' הפעיל.	יר' ירמיה.
בוב' בובר (שלמה).	התס' תחפעל.	ירוש' ירושלמי.
ביכ' ביכורים.	ונ' נופר.	יש' ישעיה.
בכ'י בכתב יד.	ויק' ויקרא.	כ'י כתב יד.
בס' במדבר.	ויק'ד ויקרא רבה.	כל' כלים.
ב'ס נבא מציעא.	וכו' וכולי.	כלא' כלאים.
במד'ר, במ'ר במדבר רבה.	ז' זכר.	כנ' כגוי.
בק נבא קמא.	זב', זבח' זבחים.	כג'ל כנזכר למעלה.
בר' בראשית; ברכות.	ז'נ זכר ונקבה.	כר' כריחות.
ב'ר בראשית רבה.	זכ' זכריה.	כת' כתובות.
ברכ' ברכות.	ז'ר זכרים רבים.	לג' לגירסת.
ג' גירסת.	חב' חבקוק.	מ' משנה (מיא, מ'ב וכו').
גיט' גיטין.	חג' חגיגה.	מא'ש מאיר איש שלום.
ד' דף; דפוס.	חל' חולין.	מג' מגילה.
דב' דברים.	מבוי' מבול יום.	מד' מדות; מדרש.

לוח ראשי ההיבנות

מדר' מדרש.	נתם' נתפעל.	קהיר, קהיר, קהיר קהלת רבה.
מהיח מלת תחבור.	ס'א ספרים אחרים.	קיד' קידושין.
מהיח מלת היחם.	סנ', סנה' סנדרין.	ר'ה ראש השנה.
מהיק מלת הקריאות.	סעויד סדר עולם רבה.	ר'ת ראשי תיבות.
מהיש מלת השאלה.	ע' עמוד (ע'א, ע'ב וכו').	ש'א שמואל א'.
מויק מועד קטן.	עד' עדיות.	ש'ב שמואל ב'.
מ'י מיכה.	עוב' עובדיה.	שב' שבועות.
מכ' מכות.	עוקצ' עוקצין.	שב' שביעית.
מכ'י מכילתא.	עז' עזרא.	שה'ם שם המספר.
מכש' מכשירין.	עז' עבודה זרה.	שה'ש שיר השירים.
מלא מלכים א'.	ע'י עיין.	שה'ש'ד שיר השירים רבה.
מליב מלכים ב'.	עיר' עירובין.	שופ' שופטים.
מנ' מנחות.	עמ' עמוס.	שמ' שמות.
מע'י סע לה.	ער' ערכין.	שמ'א שמואל א'.
מעש' מעשרות.	פ' פרק (פ'א, פ'ב וכו').	שמ'ב שמואל ב'.
מעיש, מעשיש מעשר שני.	פ'י פועל יוצא.	ש'ם שם סודי.
מ'ק מועד קטן.	פסדר'כ פסיקתא דרב כהנא.	שמו'ר שמות רבה.
מק' מקראות.	פס', פסח' פסחים.	שק' שקלים.
מש' משלי.	פסיק' פסיקתא.	ת' תואר.
נ' נקבה.	פסיק'ר פסיקתא רבתי.	תה' תחלים.
נ'א נוסח אחר.	פ'ע פועל עומד.	תה'פ תואר הפועל.
נג', נגע' נגעים.	פעו'י פועל עומד יוצא.	תוס' תוספתא.
נדר', נדר' נדרים.	צוק' צורקסנדל (משה שמואל).	תמ' תמורה.
נו' נזיר.	ציל' צירק להיות.	תנח' תנחומא.
נחם' נחמיה.	צפ' צפניה.	תענ' תענית.
נח' נפעל.	קד' קדושין.	תר' תרומות.
נ'ר נקבת רבות.	קה', קהל' קהלת.	תרנ' תרגום.

4-8

א"א אברהם אבינו; אי אפשר; אי אמרה; אשת איש; אין אומרים.

אא"א אל אך אפים.

אא"א אין אמרים אל אך אפים.

אאואא"ה אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה.

אאיב אי אמרת בשלמא; אחד איסור בישול.

אאב"ח אי אפשר בחקנת חכמים.

אאי"ד אי אתה דן.

אא"ה אלא אי דבי; אבי אבות המומאה.

אאחע"א אין איסור חל על איסור.

אאיב"ח אין אדם יוצא בו ידי חובתו.

אאי"כ אלא אם כן.

אאמרשלבל אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם.

אאע"ה אברהם אבינו עליו השלום.

אאסיקון ע"י אסיקון. מדרש פנים אחרים בוכר לי עיניו שהיה כורש באסיקון של נבוכדנצר.

אאקיב אין אתה קנין כלום.

אאש"ע אם אין שם עדים.

אא"ת אלא אי תימא.

א"ב איכא בינייהו.

אָב ז"ל (1) ראש ועיקר, *Haupt* | *chief, source*

Ursprung מעשר שני ס"ג מימיו בין שנמסר באב המומאה בין שנמסר בל"ה המומאה.

(2) החדש החמישי מניסן | *Ab, the fifth month*

Ab, der fünfte Monat ר"ה פ"א ס"ג; על

ששה חדשים השלוחין יוצאין על ניסן וכו' ועל אב וכו'.

אָב ב"ת ד"ן. שני לראש ב"ד *second president*

of the tribunal | *zweiter Vorsitzender des*

Gerichtshofes חגיגה פ"ב מ"ב: הראשונים היו

נשיאים וחדשנים אבות ביה דין.

אב"א אי בעית אימא.

אָבא ז"ל (1) אב, אבי *Vater, mein* | *father, my father*

Vater ברכות מ' ע"א; שאין תינוק יודע לקרוא

אבא ואמא עד שיפעם פעם דגן.

(2) שם אמוראים *Name* | *name of Amoraim*

von Amoräern ברכות י"ה ע"ב: בעינא אבא

אמרו ליה אבא סבבי איכא חכא וכו'.

אָפא אָדיקא ע"י ר"ב. חולין קל"ז ע"ב: מאן ריש

סודרא בבבלי אל אבא אריכא.

אָפא ז"ל יער *Wald* | *forest* סנה' ל"ט ע"ב:

מיניה וביה אבא נחיל ביה נרגא.

אבאמים [אבאמיים] ז"ל מין אבן מוכה | *agate*

Achat שמרר מן פליח; ואלו הן י"ב אבנים

שהיו נתונות על לבו של אהרן ועליהם שמות

השכמים וכו' נפתלי אבאמים וכו'.

אבאשנותא ז"ל רגז *Miasfallen* | *displeasure*

תרגי קהלי ד' ג' (ברוע פנים); באבאשנות אפי

שכינתא.

אבגינזום, אבגינזם ז"ל מיוחס | *of noble descent*

von edler Abkunft קדירה מלך בן מלך

וכו' אבגינזום בן אבגינזום; ילקי שמואל קסיה;

אבגינזום בן אבגינזום.

זר' חנינא בר פמי זרי יצחק נפדא ותיב רי
אילעא גביהו.

אָבוב, אַבּוֹבָא ז', 1) שפופרת tube | Röhre כלים
פ"ב מיג: אבוב של קלאים.

2) חליל flûte | Flöte ערבי פ"ב מיג: לא היה
מכה באבוב של נחושא ולא באבוב של ברזל
אלא באבוב של קנה מפני שקולו ערב; סוכה
ג' ע"ב עיקר שירה ככלי וילפינן מאבובא דמשה.

אָבוב רוֹאָה, אָבוב רוֹעָה ז', שם צמח beggar-
weed | Vogelknöterich שבת פ"ב מיג: אוכל
הוא את יעור ושותה אבוב רועה; שם ק"ס
ע"ב מאי אבוב רואה חומטריא.

אָבוּבְרָם שם איש aman's name | männlicher Name
ל"ח ע"א: אבוח דבר אבובים.

אָבוּד ז', השחתה Verderben | destruction שבת
קמ"ה ע"א: מסקה העומר לאבוד.

אָבוּדִינָא ז', שם איש aman's name | männlicher Name
גימין י"א ע"א: שמות מוכתקין וכו' בגין
תורמין ואבודינא.

אָבוּדְמָא, אָבוּדְמִי עיי אָבוּדְמָא, ירושי גרה
פ"ב ג' ע"ב: א"ר אבודמא דציפורין קומי רי
כנא; סנה' פ"ג כיג ע"ג: רי אבודמי.

אָבוּוֹרְנָקִי [אָבוּוֹרְנָקָא] ז', נטיעה plantation |
Plantage תעני י"ד ע"ב: בגין של שמות וכו'
נטיעה של שמות זה הנטע אבדורנקי של מלכים.
אָבוּוֹטְנִי עיי אָפוּטְנִי. תומי צוקי עירי י"א ז';
אבוטני כלים פותחין ונועלין בהן ושברקעות
אסורין.

אָבוּיָה שם איש aman's name | männlicher Name
אבות פ"ב מ"ב אלישע בן אבויה אומר הלומה
ילד וכו'.

אָבוּל ז', אבלות Trauer | mourning יכמי פ"ה
מ"ה האלמנה לא תתארס לפני ג' חדשים ממות
בעלה מפני האבול.

אָבוּלָא ז', שער gate | Tor תומי כ"ס י"א
י"ז אין חולקים את האבוליס; כ"ב ג"ח ע"א:
ליחוב אבבא וכו' כתיב באבולא.

of noblest מיוחסים שבמיוחסים
descent | von vornehmer Abkunft רות רבה
א' כ"ז אפרתים וכו' אבניסמי.

אִבְנֵתִיּוֹת [אִבְנֵתִי] נ"י, שפחה female slave |
Sklaavin מדרש אמא גוריון הוצ' כובר ז'
ע"ב: ואבגתא וכו' מצדק אני עליכם כאבנתיים
מאתורי הקוריום.

אִבְדִּי אִבְדִּי עֲצֻמוֹ לְדַעַת פ"י, הסית את עצמו
to commit suicide | Selbstmord begehen
פ"ב ח"י שאין דרכו של אדם לאבד עצמו לדעת.
אִבְדִּי [אִבְדִּי] עיי אִבְדִּי. תרגי יב"ע גמ' ל"ד
ו"ז אבדוי ופרכיו.

אִבְדִּימוֹס ירושי כ"ב פ"פ מ"ז ע"ב:
א"ר אבדומי.

אִבְדִּיקִים ז', שם איש aman's name | männlicher Name
ירושי מג" פ"ג ע"ד ע"א: כנר פייסנו לשלשה
ליטירין וכו' אבדוקים וכו'.

אִבְדִּימָא, אִבְדִּימוֹס, אִבְדִּימִי, אִבְדִּימָם ז',
שמות אמוראים Namen | Amoraim
von Amoräern ירושי בר' פ"ד ח' ע"א: ר'
אבדימא דציפורין בעא קומי ר' סנא; שם יבמי
פ"א ב' ע"ב: ר' אבדימוס בר' יוסי; שם כתובי
פ"א ל"ד ע"ב: ארמלתא דר' אבדימס; הור' י'
ע"א: ר' אבדימי בר חמא.

אִבְדִּילָה, אִבְדִּילָתָא עיי הִבְדִּילָה. נדרי מיטע"ב
קדושא ואבדלחא; ירושי ברכי פ"ח י"א ע"ג:
ויברל אלהים אבדלה דא.

אִבְדִּין ז', שם אמורא name of an Amora |
eines Amoraers ירושי בר' פ"ד ז' ע"ג: רבי
מפקיה לאבדן אמוריה.

אִבְדִּינָא ז', אבדן hell | Hölle תרגי משלי כ"ז כ'
(שאל ואבדן): שיל ואבדנא.

אִבְדִּתָּא עיי אִבְדִּתָּא. עיי כ"ס ע"א: כמונא וכו'
ואבדנא.

אִבְדִּי ז', שם אמורא name of an Amora |
eines Amoraers ב"ק ק"ז ע"ב: יתיב ר' אבהו

אָבולָאי זי, שוערי העיר - *Stadt-city-gate-guards*
formächter גדה סיו עיב: אַתקן וכו' למסבל
 כיומא וכו' משום אבולאי.

אבולִי עי בולִי. ביב קמיג עיא: ניהבו אבולִי פלגא
 ואיסטרוגי פלגא.

אבולין עי **אַבילין**. רוח רבה אי הי: יצאו
 מכפר קרינוס וחלכו כל האבולין עד מגדל צבעים.
אבון עי **אַבין**. ירושי תעני פ"א ס"ד עינ: רי
 לעזר נשם רבי אבון.

אַבונא, **אַבונא** זי, שם אמורא *name of an Amora*
Name eines Amoräers | *Amora* ירושי שבי פ"ב
 ליג עיד: רבי יוסה איר אבונה וכו' רבי יונה
 אמר רבי אבונא.

אַפּוֹס זי, האל המצרי אפוס *Apis, the Aegyptian*
god | *der aegyptische Gott Apis* מכו' הוא
 פרשה י"ה, הוצ' מאיש סיו עיב: כי כאפס הרגו
 איש וברצונם עקרו אכוס.

אבוקא עי **אַבִּיקָה**. ילק' איכה חתריאז אבוקא
 בן גבתי.

אַבִּיקָה זי, לפיד *torch* | *Fachel* סוכה פיה מ"ד
 היו מרקדין לפניהם באבוקות של אור שבידיהן.

אַבִּוּרְגָנִי זי, כסאות *chairs* | *Sessel* עירי סיב
 עיא: שכירות וכו' בריאה במוהרקי ואבדורגני
 רעועה בלא מוהרקי ואבדורגני.

אַבִּוּקָה זי, עש *moth* | *Motte* כיס עיה עיב:
 אבוקת במלתא דמלכא.

אַבִּוּרִי זי, השייך לדבר *belongings* | *Zubehör*
 סני עיד עיב: שבע מצוות נצטובני נח וכו' תמני
 הויין וכו' אינתו וכל אבזריהו.

אבהיא אין בו חשש איסור.

אבחטם עי **אַמְבָּטִים**. ירושי בלאים פיה לא עינ:
 מאן דאמר ניברקוס אבחטם מהו אבחטם חסר
 סלק.

אַבְטָא (1) זי עי **אַמְבָּטִי**. תוס' צוק' שבת ג' ג':
 מעשה במרחץ וכו' חזרו לאסור האבטאות.

(2) זי, נאד *leather-bag* | *Schlauch* עיז ליד
 עיב: אבטא דמייעי.

אַבְטָא עי **אַבְטָא**. ירושי יבמי פ"ד הי עיב:
 מניין לבן שבעה שהוא חיה וכו' זוטא אבטא
 [אבטא]. זוטא [אימא] אבטא.

אַבְטוֹ עי **בְּטָהוּ** תוס' צוק' אהל י"ג ג': ומורה רי
 אליעזר כאבטו וכו'.

אבטולים, **אַבְטוֹלָמוֹס**, **אבטולם** שם תנא
name of a Tanna and an Amora | *Name eines Tannaiten und eines Amoräers*
 שמדר ביא: רי אבטולים חזקן אמר: עירי פיג
 מ"ד: איר יומי אבטולם העיד משום חמשה
 זקנים: תוס' צוק' עירי ג' מ"ז: אבטולם.

אַבְטוֹנִיָה זי, עיר עומדת ברשות עצמה *auto-*
nomous city | *autonome Stadt* ירושי מג' פ"א
 עי עיא: שני אבטוניות כגון בית ירח וצינבריי.

אַבְטָחָה עי **תְּבַטָּחָה**. סכ"י יתרו ד"ז אנשי אכח
 אלו בעלי אבטחה.

אַבְטִי עי **בְּטָחָה**. תוס' אהל י"ג ב': ומורה רי
 אליעזר כאבטי.

אַבְטִיגָא [אַבְטִיגָא] זי, כגד צבעונין *coloured*
dress | *buntes Kleid* ספרי דבי ביא: שלא
 תאמר הואיל והם יוצאים באבטיגא וכו' הואיל
 ויוצאים בארגמן.

אַבְטִיוֹנָא זי, סקיד צבא *Offizier* | *officer* ירושי
 שבת פ"ו הי עיב: אתא אבטיונא דרומאי.

אבטילאות עי **אַבְטוֹנִיָה**. בכורות ג"ה עיא: שני
 אבטילאות.

אבטילם עי **אַבְטוֹלָמוֹס**. ירושי עירי פ"ה ביא
 עיא: העיד אבטילום כשם חמשה זקנים.

אַבְטִינָם שם איש *man's name* | *männlicher Name*
 יומא פיג מ"א: של בית אבטינפ לא רצו
 ללמד על מעשה הקסורות.

אַבְטָלָה עי **בְּטָלָה**. ירושי ביצה פ"ה ס"ג עיב: מהו
 להדליק נר של אבטלה.

אַבְטָלִיוֹן זי, שם תנא *name of a Tanna* | *Name eines Tannaiten*
 עירי פ"א מ"ג: והעידו
 משום שמעיה ואבטליון.

אָבִין. אָבִינאַ זי, שמות אמוראים | names of Amoraim | *Namen von Amoräern*
 ריש פ'ב סיד עיגז ר' אבין בריה דר' תנחום בר
 טריפון; ירוש' פס' פיה ליב עיגז; ר' זעירא ור'
 יעקב בר אחא ור' אבינא הוון יתיבין.

אָבִיסנאַ עיי אָבִיסנאַ. שבת קניא עיבז; מליא
 כאביסנא דגירדא.

אָבִיק זי, צנור gutter | *Rinne* מקומות פ'ז מ"י:
 האביק שבטרוחז וכו' אם מקבלת האמבטי
 רביעית עד שלא יגיע לאביק וכו'.

אָבִיקָה שם איש | *männlicher* a man's name
 Name פסיקיר כ'טיל: אביקה בן גביתא.

אָבִירודימוס עיי וָרְדִימוֹס. ירוש' שבי' פיה ליה
 עיבז אתא לגבי ר' יוסי בר הלפתא וכו' קרא לר'
 אבירודימוס בריה.

אָבִישנאַ עיי אָבִישנאַ. מגי' מ' עיגז חצנא
 ראבישנא.

אָבִיב אין בכך כלום.

אָבָדָא, אָבָלָה, אָבָלוּ עיי אָבִילָה. ביד כ'ז:
 בשעת הדוחא הדוחא בשעת אכלא אכלא:
 שהשר ג' ו' צוחין לבית אכלא בית קצופה:
 תרג' ירוש' דב' כ'ז י"ד (לא אכלתי באוני ממנו):
 לא אכלין באבלו מניה.

אָבִלוֹגִים שם מקום בא"י | a place in Palestine
Ort in Palästina ביר ליגז מעיין מברא
 ואבולוגים ומערת פמייס וכו'.

אָבִלִט שם איש | *männlicher* a man's name
 Name עיי ל' עיגז שמואל ואבלטס הו יתבני.

אָבִלִיגָה, אָבִלִיגָה [אָבִלִיגָה] זי, סין עץ ebony-
 wood | *Ebenholz* פסיקיר ליגז עמי קביה:
 אלמותים וכו' אבליגה וכו' אבליג.

אָבִלִים שם מקום במוריא | *Ort in Syria*
 Syrien תרג' יב'ע במ' ל'ד ח': מעלך לאבלם
 דקילקאי.

אָבִימָכִים שם אמורא | *Name eines Amoräers*
 Name eines Amoräers ירוש' סנה' ספ'ג כ"א
 עיר: ר' אבמכיס אתעכיד ליה גזר דין.

אָבִימָלְחָם שם איש | *männlicher* a man's name
 Name סני פ'ז עיבז ר' יונתן בן אבטלמס.

אָבִינָא עיי אָבִינָא. ספרי בלק (הוצ' מאיש) קלא:
 ר' מדינות שראיות למלכות ואלו הם אביא
 ואלכסנדריא וקדסיגני ואנפוכיא.

אָבִירִדְנָא זי, שם איש | *männlicher* a man's name
 cher Name עיי סיד עיב - סיה עיגז רב יהודה
 שדר ליה קורבנא לאבירדנא כיום אידם.

אָבִירִדְנָא כ', אבירה | *Verlust* loss בים ג'ג עיגז:
 כללא ראבירדנא כיון דאמר וזי לה לחסרון כים
 מיאש ליה מינה.

אָבִיוֹנָה, אָבִיוֹנוֹת כ', עניות | *Armut* want
 מדרש תהלי סוף עי' חשוב לעניותי ואביונותי
 (ובהוצ' בובר שם חשוב לי עניותי ואביונותי).

אָבִיטוֹל, אָבִי שם אמוראים | *Namen von Amoräern*
 אביטול ססרא שסמיה דרב; כתובות צ"ב עיגז:
 אבי אמר דאבי קשישא איכא ביניהו דתני אבי
 קשישא וכו'.

אָבִיוֹנוֹס עיי אָבִיוֹנוֹס. מדרש תהלי א': אביונוס
 בן אביונוס.

אָבִיךְ עיי אָבִיר. ירוש' יבמ' פ'ז ח' עיגז: אביך
 אשקלון.

אָבִילָה, אָבִילוֹת, אָבִילוֹתָא כ', אבל
 mourning | *Trauer* איכ'ר פתיחתא (ר' אבהו
 ד'): ואנו ואכלו פתחיה אנינה מבפנים ואבילה
 מבחוץ; מריק ב'ד עיגז: אין אבילות בשבת; שם
 כ' עיבז: כאמה נהוג אבילותא כלא אמה לא
 נהוג אבילותא.

אָבִילִין שם מקום | *Ortsname* name of a place
 וקיר י"ז: יצאו מכפר קריינוס והלכו את כל
 האבילין ובאו למגדל צבעיא.

אָבִימִי זי, שם אמורא | *Name eines Amoräers*
 Name eines Amoräers שבעות כ"ח עיבז: עיסא
 תני שבעות בי רבה פגע ביה אבימי אחוה אמר
 ליה שבעה שלא אכלתי וכו' מהו.

אבמניט אין בו משום נותן מעם.

אַבְמָסִין שם איש männlicher | a man's name

Name ירוש' מני' פיג עיר עי'א: כבר פיסנו לשלשה ליטירין וכו' אברוקים אבמסין וכו'.

אַבְמָרִי שם אמורא Name | name of an Amorora

eines Amoräers ירוש' שבת פיג ו' עי'ב: דא"ר אבמרי אחי דר' יוסה.

אַבֵּן ג' - אָבֵן מוֹבֵה, אבן חן precious stone

Edelstein | אבות' פיו מים: דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות.

אַבֵּן מַסְמָא, לח אבן Steinplatte | slab of stone

כלים פיא סיג: תחת אבן מסמא.

אַבֵּן שׁוֹאֵבֵת, שמושבת מתכיות Magnet | magnet

סנחד' קיז עי'ב: אבן שואבת חלה לחמא ירבעם והעמידה בין שמים לארץ.

אַבֵּן שְׁעוֹת, לוח השעות Sonnenuhr | dial עריות

פיג מיה: ומסמר של אבן השעות.

אַבֵּן יְשֻׁתָּה, אבן היסוד בבית המקדש foundation-

stone of the Temple | Grundfelsen im Tempel

חוס' יוסא ג': אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים ושחיה היתה נקראת וכו' שסמנה חושחת העולם.

אַבֵּן תְּקוּמָה, קביע לשמירה Amulett | amulet

שבת פיו עי'ב: יצאין באבן תקומה.

אַבְנֵגָר [אַבְנֵגָר] ז', מין צמח Artichoke | artichoke

achoke שבת קים עי'ב: אבנגרן ואבנגר ותיריקא מעלו וכו'.

אַבְנִימוֹם שם איש männlicher | a man's name

Name ב"ר סיה: אבנימום הגרדי.

אַבְנִיתָא עי' אֲבִימָתָא. תרג' ירוש' דב' י"ד

י"ה (והחסירה והאנפת למינה): ודייתא חיזריתא ואבניתא למינה.

אַבְנֵתָא ג', תבטה Verständnis | understanding

מני' כיד עי'ב: באבנתא דליבא תלי.

אַבְסִקְמָא, אַבְסִקְמָה תדה, בלי עין הרע

unbewitched | unbeschrien ירוש' עיז מפא מ'

עי'ב: אבסקמטה לא אמר שם ברי פיס י"ג עי'ב:

אַבְסִקְמָא לא! אמר אלא ברוך וכו' בריות נאות בעולמו.

אַבְעֵיָה ג', בריקה das Absuchen | searching

פאה פיד מיה: ג' אבעיות ביום בשחר ובחצות וכמנחה.

אַבְצָא ז', בריל Zinn | tin תרג' במ' ליא כיב

(את הבריל): יה אבצא.

אַבֵּק פיי, זרה אבק bestäuben | cover with dust

ירוש' בכורים פיא סיג ל"ד: ענבים מאוכקות ומעושנות.

הַתְּאַבֵּק, התכסה באבק to be covered with dust

sich mit Staub bedecken | אבות פיא מיד: והיו

מתאבק כעפר רגליהם.

אַבֵּק (1) פיי, ענב עניבה verflechten | to twist

מני' מיכ עי'א: רמי ארבע וכו' ואביק לחו מיבק.

(2) פיע, דבק hängen | to be attached עי' י"ד

עי'ב: מיבק הוא דאניק בעי.

אַבְקוֹלָם שם איש männlicher | a man's name

Name גוסין ג'ו עי'א: ענחתנותו של זכריה בן אבקולם.

אַבְקִיק איסחורא בלנינא קיש קיש קריא.

אַבְקִתָּא ג', לחאה Schlinge | loop מני' ליג עי'א:

כמוזה הלך אחר היכר ציר מאי היכר ציר אבקתא.

אַבְר ז', חלק מסויים של חנוק Glied | member

אהל' פיא מיה: מאתים וארבעים ושמונה אברים באדם.

אַבְר (1) פיי, הקשה hart machen | to harden

סנחד' קים עי'ב: אברים שאיכר את עצמו מעשות תשובה.

(2) הוסיף אברים angliedein | to annex

עירובין ב"ב עי'ב - גי' עי'א: כיצר מעברין את הערים וכו' וחד תני מאכרין מאן דהני מאכרין אבר אבר.

אַבְרָא ז', עופות Blei | lead ב"ב פ"ט

עי'ב: אין עושין משקלות לא של כעץ ולא של אבר וכו' ולא של שאר מיני מחכות: גי' י"ט

אברסקין עיי **אבריקין**. תרג' ירוש' יק' ו' ג'
(ומכנסי בד): ואברסקין.

אברתא. **אברתה** נ', אוזב *Ysop* | *hyssop* שבי
קביה עיאו: אוזב - אברתא (שם קים עיב: אברתה).

אבשוונא ז', קלי *geröstete* | *roasted ears*
Ahren מגי' ז' עיב: קמחא ראבשוונא.

אבשים דר', ענבי בוסר *Heritage* | *unripe grapes*
מעשי פיא מיב: הענבים והאבשים.

אגב מהיי, 1) על ידי *vermittelt* | *by means of*
ביב יא עיב: משלמין אגב מקרקעי.

2) מתוך, מכיון *well* | *because* שם ביא עיב:
אגב דיקרי.

אגב אורתא, דרך אגב *belläufig* | *by the way*
ברכ' בי עיאו: מלתא אגב אורחית קמלי.

אגב נקרא, בהזדמנות *gelegentlich* | *incidentally*
ביס ד' עיב: ההיא אגב גררא נסבא.

אגבין ז', סיב העץ *Bast* | *Bast* ירוש' כלא' ליב
עיאו: והכלך - אגבין קיסרי.

אגנעיה אין גחזין נורה על הצבור.

אגד 1) פיי, קשר *zusammen-* | *to bind together*
binden מוכה פיי מיא: נספרו עליו וכו' יאגדנו
מלמעלה.

2) פיע, תפס מקום *(Raum)* | *occupy (space)*
einnehmen ביב י"ב עיאו: כמה לוחות אונגרות
נארון ששה טפחים.

אגד זי, 1) קשור *Band* | *Band* תי סוכה לי עיב: לחלב
צריך אגד.

2) רחבושת *Binde* | *bandage* שבת גיג עיאו: יוצא
הוא באגד שעל גבי מכת.

3) אגודה *Bündel* | *bundle, bunch* ירוש' רר' ט"ב
מיא: אגד של ירקות.

אגדא ד, משענת *Krücke* | *crutch* תרג' ש"ב ג'
כ"ס (ומחזיק בפלך): ומתקיף באגד.

אגדדה נ', החלק המדרשי שבחלומה בנגוד להלכה
Agada, the non legislative part of the Talmud |
Agada, der nicht legislative Teil des Talmuds
נדרים פ"ד מ"ג: ומלמדו מדרש הלכות ואגרות.

עיאו: כתבו באבר וכו' הוא באברא הוא במיא

אבראי

אבראי תרג', מנחות *draussen* | *outside* חולין
קל עיאו ועיב: אבראי לפני ת' כתיב אי אנואי
קא מעיל חולין לעזרת.

אברוסין ז', מן העיר אברים שבמצרים *of the town*
Avars | *aus der Stadt Avars* ברכ' ל"ט עיאו:
זית שאמרו לא קטן ולא גדול אלא כינוני והל'
אגורי ואיר אבהו לא אגורי שמו אלא אברוסין שמו.
אברוכסים עיי **בריכסון**. פסיקיר ביב קייג עיאו:
זה שהוא עוזר בשוק וראה את הגשמים יורדים
ואמר קרי אברוכסים תרי זו שבעת שוא.

אברוקלון עיי **אמבירוקלון**. ירוש' ביב פ"ד ט'
עיג: המחליף אברוקלון באמבירוקלון קנה.

אברורי דר', חומות העיר *Stadt-* | *city walls*
mauern שבת י"א עיב: כל עיר שנגנתיה גבוהין
מבית הכנסת למקו הרבה וכו' וה"מ בבתים אבל
בקסקושי ואברורי לית לן בה.

2) שווי המשקל *Gleichgewicht* | *balance* ביב
כ"ד עיב: באברורי הזה מנחי.

אברזין ז', שמיכת *Decke* | *cover* ב"ק ס"ו עיב:
מעיקרא קרו לה משכא והשתא אברזין.

אברייאה [אברייא] עיי איג'ר. שהשיר בי ירד:
מתברא אברייאה.

אברייאתא ביר, ישובים שמחוץ לעיר *rural*
places | *Landsiedlungen* ירוש' פ"ו י' עיאו: עליון
לאברייאתא ונסכין תורמוסין.

אבריקן דר', מכנסים *Beinkleider* | *breeches*
ירוש' שבת פמ"ז ס"ו עיב: ושני אבריקין שני
מנעלין וכו' שבראשו חגור שבמתניו.

אברית ז', כרוש *Zypressen* | *cypress* תוס' צוק'
גנ' ח' ב"ז מקל וכו' של אברית.

אברגני ז', מין עוף חים *Möwe* | *mew* ילק' אס'
ג' ו': משל לאברגני שקינן על שפת הים.

אברנים תרג', נא, צלי למוחצה *half-done*
halfgar | *meat* פסח' מיא עיאו: אל תאכלו
ממנו נא וכו' היכי דמי נא וכו' אברנים.

אגונה עיי **אגונה**. תנח' משפ' א': נתח לאסטרסלירוס אגונה אלא אם כן נמל' דינו שלוח
אגוסטא זרנ. תואר לבני בית המלכות ברומי
Augustus, Augusta, title of the members of the imperial family in Rome | *Augustus, Augusta, Titel der Angehörigen der kaiserlichen Familie in Rom* שמור ח': קיסר אגוסטא;
אסיר א' ט': עשית אותה אגוסטא במלכות שאינה שלה.

אגוסטולי ז', תואר כבוד | title of honour
ein Ehrentitel בר' א': מוכיר שמו ואח"כ שבוו
פלן אגוסטולי וכו'.

אגוסטוס ז', תואר קיסרי רומי Augustus, title of the Roman emperors | *Augustus, Titel der römischen Kaiser* בר' ח': במליוס קיסר
אגוסטוס קיסר.

אגוסטיאני זר, חיל שומרי ראש הקיסר
Augustiani, a Praetorian legion | *Augustianer, prätorianische Legion* אסיר א' ג': שני
לגינותיו של מלך וכו' דיקומיוני ואגוסטיאני.

אגונה ז', 1) עיי גוף. ירוש' גימ' פיו ט"ח ע"ב:
לשיר לו אגונה.

2) גרבה הדלת | Türgerüst | door-frame ירוש' פסח' פיו ל"ה ע"א: לא קידשו תחת האגונה וכו'.

אגורה ג', 1) מדור | compartment, partition
Fach, Kammer פסיקיר י"א: מה האגורה הזה עשוי
ארבע אגורות וכו'.

2) טפה drop | Tropfen מדרי תהלי ע"ב: מה
ששתית כמין אגורה אחת היתה.

אגורי עיי **אברוקי**. ברכות ל"ט ע"א: זית שאמרו
לא גדול ולא קטן אלא בינוני והוא אגורי ואיר
אבהו לא אגורי שמו אלא אברוקי שמו.

אגוריות בר, ערכאות | court-sessions
richtskollegien גימ' פ"ח ע"ב: אגוריות של
גברים אעפ"י שדיניהם כדוני ישראל וכו'.

אגושתום עיי **אגוסטוס**. ירוש' בר' פ"ט י"ב ע"ד:
במליוס קיסר אגושטום.

אגרון עיי **אגרו**. ירוש' תרי פ"ב ט"א ע"ד: שאין
תורמין ולא מעשרין סזה על זה וכו' אפילו
סאגרון על שמתית וכו'.

אגדנא ז', לענה worm-wood | Wermut עיי
כ"ס ע"א: כמזא וכו' ואגדנא.

אגדתא ג', 1) עיי **אגדה**. ב"ק פ' ע"ב: לימא מר
שמעתתא וכו' לימא מר אגדתא.

2) הגדה של פסח the Haggada for the
Passover eve | die Hagadah für den Pessach-
abend פס' קמיו ע"ב: אגדתא והלילא.

אגדה ז', שיח קוצים thorn-bush | Dornstrauch
ירוש' שבי' פ"ז ל"ז ע"ב: עיקר הוורד ועיקר
האגדה.

אגואי ודח"פ, מבפנים inside | innen חולין ק"ל
ע"א וע"ב: אי אבראי לפני ד' כתיב אי אגואי קא
מעיל חולין לעזרה.

אגוד עיי **אגד**. פאה פ"ז מ"ז: וכן באגורי השום
ואגודות השום והבצלים.

אגוד ז', קשירה blinding | das Binden תוס'
מכשירן ג': ולא ממקום אגוד אמרו וכו' מפני
שהוא מתפרפת וחוזר ואגודה.

אגורי עיי **אגורי**. במד' ד': ישראל צדיקים הם
כולם חטים אגוריהם.

אגודל ז', בוחן thumb | Daumen יומא פ"ב מ"א:
הממונה אומר להם הצביעו וכו' ואין מציאין
אגודל במקדש.

אגון ז', עגון Schiffshaken | grapple חוס' שבת
פ"ז א': אגון שבספינה.

אגון עיי **אגון**. תנח' בובי אמור כ"ג: מי שהוא
יוצא ואגון בידו הכל יורעים שהוא נוצר.

אגונה ג', עץ האגוז Nussbaum | nut tree שוש"ר
ו' י"א: מה האגמה בגוזה ונחלפת וכו'.

אגוסרי [אגורי] עיי **אברוקי**. תוס' שבי' ד' י"ג:
ער שיכלו אגוסרי.

אגומת. לכו וכלכה let us go! | wir wollen
gehen! בר' ע"ה: איל אתון להבא וכו' אמרין ליה
אגומין.

אָנגלױבונג *אָנגלױבונג* *engraving* | *das Eingra-* גלייפח
stern תרג' יבצע שם' ליא ח' (ובחרושת אבן):
 ובאגלפות מרגליתא.

אַנעם *אָנעם* *to be troubled* | *Graam haben* שרה בעדער
 תרג' תחל' קייט ביה (דלפח נפשי מתגחח):
 אנמח נפשי מדבונא.

אַנקא *אָנקא* *name of a place* | *Orts-* שם מקום
name ב"ב קב"ז ע"א: אקרא דאנמא.

אַנמון *אָנמון* *אנמון* ע"י ה'נמון. שבת קמיה ע"ב: אנמון וקמון
 ובעל זמרת.

אַננמין *אָננמין* *אננמין* ע"י ירוש' פאח פיה ב"א ע"ב:
 בודין אננמין אנן אכלין יומא דין.

אַנגיטום *אָנגיטום* *a man's name* | *männlicher* שם איש
Name ספרי דב' שניא: שאל אנגיטוס הנמון
 את רבן גמליאל.

אַנגיידה *אָנגיידה* *lamb-skin* | *Lammfell* עור כבש
 ב"ר כ"ז: כתגח עור - אנגיידה.

אַנגיסמור *אָנגיסמור* *אנגיסמור* ע"י אָנגיסמור. תוס' צוק' כלים ב"ב ג'
 י"ב: אנגיסמור סמא נחלק לשנים פחור.

אַנקא *אָנקא* *אנקא* *basin* | *Becken* (1) אגן תרג' שני אס'
 א' ב"ז: אנקא רכתא.

אַנקא *אָנקא* *אנקא* *protection* | *Schutz* (2) מגן
 - אנתי.

אנים אנב סודר.

אַנס *אָנס* *אנס* *pear* | *Birne* פרי תעץ כלא' פ"א ס"ד:
 ובאילן האנסים והקרטומלין וכו'.

אַנקא *אָנקא* *אנקא* *to close* | *zumsachen* סגר
 חבית שניקבה וכו' אנקא חצית.

אַנקא *אָנקא* *אנקא* *wing* | *Flügel* (1) כנף פחרות פ"א מ"ב:
 הכנפים והנוצה וכו'.

אַנקא *אָנקא* *אנקא* *arm* | *Arm* (2) זרוע
 הנשלת בכתף אלא הנשלת באגפים.

אַנקא *אָנקא* *אנקא* *banks* | *Ufer* (3) גדות ס'ם
 את האמת ספני שמכשיר את אגפיה לזריעה.

אַנקא *אָנקא* *אנקא* *gate | *Tor* (4) ע"י אָנקא 2 נדרי ס'ז מיהה הנודר מן הבית
 אסור מן האגף ולפנים.*

אָנקא *אָנקא* *fighting* | *das Kämpfen* התנגחות
 תרג' תחל' ק"י ג' (ביום חילך): ביום אנחותא
 קרבא.

אנמין *אָנמין* *אנמין* ע"י ל'נמין. סנה' ד"א ע"א: אב שבת
 אנמין לבנו בחייו.

אַנמרגמא *אָנמרגמא* *cataract, waterfall* | *Wasserfall* ספל ס'ם
 ירוש' מורק ס"א פ' ע"ב: אילין
 אנמרגמא וכו' כמי קילון או אינן כמי קילון.

אַנמא *אָנמא* *אנמא* ע"י אָנמא. נדרי ו' ע"ב: חרין אנמא ליהו
 מ"א

אַנקין *אָנקין* *אנקין* *name of a place* | *Orts-* שם מקום
name ירוש' שבת ס"ב ח' ע"ב: כסר אנקין.

אַנקין *אָנקין* *אנקין* ע"י אָנקין. תנח' אמור י"ד מ' שהוא יוצא
 וכידו אנקין הכל יודעים שהוא נוצח.

אַנקין *אָנקין* *אנקין* *to crush* | *zermalmen* (3) ס"י,
 כרת ס"י: ע"ב: החן דאנקין גירקדיין.

אַנקין *אָנקין* *אנקין* ע"י אָנקין. ב"ר ב"ז: לאחד ששמר את אנקינו
 שבלת נתר החקפין גם בנו עמו.

אַנקים *אָנקים* *אנקים* ע"י אָנקים. ירוש' סנה' פ"ג ב' ע"ב: חומי
 ואנקיסו יכו'.

אַנקיסמון *אָנקיסמון* *אנקיסמון* ע"י אָנקיסמון. סנה'
 כ"ז ע"א: כהן וחורש וכו' יכול לומר אנקיסמון אני
 בתוכו.

אַנקיסמורין *אָנקיסמורין* *אנקיסמורין* ע"י אָנקיסמורין. סנה'
 תחל' פ"ב: אנקיסמון זה נתן משה ליהודה (שם
 ק"ב: אנקיסמורין).

אַנקיר *אָנקיר* *אנקיר* *day-labourer* | *Tagelöhner* שכיר
 ע"ז ע"ב: אנקיר אנקיר.

אַנקירסין *אָנקירסין* *אנקירסין* ע"י אָנקירסין. סנה'
 א' (סוסים סחכים): סוסון אנקירסין.

אַנקל *אָנקל* *אנקל* *gate | *Tor* (2) שער ב"ב ח' ע"א: תכל
 לאנקלי גמא.*

אַנקלוקי *אָנקלוקי* *אנקלוקי* ע"י אָנקלוקי. שבת קנ"ד ע"ב: מתיר
 חבלים וחשקין נוסלין וכו' בכבר אנלוקי.

אַנקלין *אָנקלין* *אנקלין* ע"י אָנקלין. ב"ר ב"ה: אין
 הקביה גמרע מן הרשעים עד שהוא קורא
 אנקלין שלהן: מדרי תחל' א' ח': אנקלין.

אַגְסָה ע"י הַגָּסָה. מכ"י בשלח ב' הַגָּסָה תְּרִיסְמִין [תְּרִיסִין].

אַגִּיק אגב קרקע.

אַגֵּר פ"י *to gird | gärten* מדרש משל"י א"י שאגר חלציו.

אַגֵּר פ"י, שכר *to hire | mieten* ויקיר ג' דאגר גינא.

אַוֵּגֵר אפ"י, פ"י (1) כנ"ל. ב"מ ע"ז ע"א: אוגיר אגורי. (2) השכיר *to let out | vermieten* ע"י סיג ע"ב: אוגר ל"ן רשותך.

אַתְנֵר אתפ"י, היה שכיר *to hire oneself | sich ver-* *mieten* תרג' רבי כיג ביהו ארי תתגר בכרמא דחברך.

אַגְרָא, **אַגְרָא** ז"ל, שכר *reward | Lohn* ב"מ ס"ג ע"ב: אגר נטר ליה: בר' ו' ע"ב: אגרא דפיקא ריהמא.

אַגְרָא שם איש *a man's name | männlicher Name* חולין קד' ע"ב: אגרא חמה דר' אבא.

אַגְרָא ע"י אַגְרָה 2. מדר' תה"ל הוצ' בוב' ע"ה: מה שאתה שנית כמין אגרא אחת היתה.

אַגְרָדִים, **אַגְרָדִים**, **אַגְרָדִים** *market commissioner* ז"ל, ממונה על השוק *Marktaufseher* ב"ק צ"ה ע"א: בוזי דאגורדים מייקא: ספרא קדוש' פיה: חזין צדק יהיה לך מנה לך אגורדים על כן ילקי תה"ל תשכ"ס: לאגורדים שיצא לשער המדות.

אַגְרָו ת"י, סן המוכתר *of superior quality | erster* *Güte* ירוש' מעשיש פ"ב נ"ד ע"ד: פואין וכו' אפ"י סן האגרו על השמתי.

אַגְרָוִי ב"י, רשות להיות מוכם *market inspection* *Marktaufseherschaft* ב"ר ע"ה: הלך ונטל אגורמי סמצרים.

אַגְרָו ע"י אַגְרו. ירוש' נזיר פ"ה נ"ד ע"א: שתתית ונמצאה אגרו.

אַגְרוֹנִימוֹן, **אַגְרוֹנִימוֹס**, **אַגְרוֹנִימוֹס** ע"י אַגְרוֹנִימוֹס. ויקר א"י: אגרונימון וכו' שחא עמוק בחיית של מדינת: ירוש' דס"י פ"ב כיב ע"ג:

שחית אגרונימוס גדול ודחק עליו להיות מוכר בזול: שם ע"ז מ"ד ע"ב: אגרונימוס שטעם מ' הכוס.

אַגְרָמִין ע"י אַגְרוֹן. קהר א' י"ה: י"ן ישן ומיני אגרונין.

אַגְרָמִינוֹן ע"י אַגְרוֹנִימוֹן. ילקי ויקי תב"ז: אגרונימון וכו' שחא עמוק במחיה של מדינת.

אַגְרִי ע"י אַגְרוֹנִימוֹס. תוס' דמאי ד' כ"ג: הניה קימרי ומצא אגרי.

אַגְרִיאוֹן, **אַגְרִיאוֹן** תה"פ, בועף *roughly | rau* שחשיר ג' ו"ל עד שלא חמא אדחיר היה שומע את הקול אדיבון ובין שחמא היה שומע את הקול אגריאו: פסיקת חורש כ"ס ע"ב: בנות אימיון וכו' בועף אגריאו.

אַגְרִיסוֹק [אַגְרִיקוֹס] ז"ל, שר *prefect | Präfekt* תה"ל תשצ"ה: אגריסוק במדינה ממונה על ביטא שלו.

אַגְרִיסְמִים ע"י אַגְרִיסְמִים. במ"ד י"ג: אני מביא רוח אגריסמים לעולם.

אַגְרִיפָּס ז"ל, שם מלך יהודה *Agrippa, king of Judaea | Agrippa, König in Judäa* סוטה פ"ו מ"ה: אגריפס המלך וכו'.

אַגְרָמָא ב"י, מבעק קפ' *Skrupe | scruple* ירוש' גיט' פ"ה מ"ז ע"ב: דינר אגרא.

אַגְרָמִי ע"י אַגְרוֹמִי. ילקי ב"ר ק"ל: הלך ונטל אגרימי סמצרים.

אַגְרָנָא ע"י אַגְרָנָא. תרג' יכ"ע דב' כ"ס י"ז (ולענה): כאגרינא.

אַגְרָסְמִים ע"י אַגְרִיסְמִים. מדרש אבא גורין א' ח"ז הקביה מביא רוח אגרוסמס בעולם.

אַגְרָת ב"י, שם שירה *Name of a femal demon | einer Dämonin* פס' ק"ה ע"ב: לא יצא יחידי בלילה וכו' מפני שאגרת בת מחלת היא וכו'.

א"ד איכא דאמרי.

אַדָּא (1) שם אמוראים *Name of Amoraim* *von Amoräern* תענ' כ' ע"ב: רבאדא בר אהבת.

(2) ב' דאז *this | dieses* ירוש' ברי' פיג' ז' עיג' היא דאז היא אדא.

אדאני [אדאני] דר, מין צמח *Mallow | Maloe* שבת ליה עיב: עורבי אי במי אדאני.

אדבאל [אדבאל] שם מקום | *name of a place* *Ortenname* ירוש' מעשיש פ'ד ניד עיר: הכא בתרין אלפין ובאדבאל בתרין אלפין.

אדפ'ע ב' אצבע *Finger | finger* תר' יב'ע בסי י"ס ד' (באצבע) באדבע יד יסיגיה.

אדיג אית דגרסי.

אדלי ב' ההוא *that | jenes* ירוש' כלאי פ'ד רי"ם עיב: אדלי תניא.

אדקבי תח"פ, בינתיים *inzwischen | meantime* חולין קיה עיב - קיו עיג' אדקבי חזנה וכו'. אדקיד אדם הראשון.

אדקווא ב' גלי הים *Waves | Wellen* ב"ב ד' עיג' מיחזי כי אדקווא דימא.

אדקנה ב' גבירה *Herrin | lady* ב'ר מ'י: שכצמער יוסף עם אדקנה.

אדקניא ע'י אדקנא 2. תוס' כלים ב"ס ח' ו'י: מסני שהיא באדקניא.

אדקנית ע'י אדקנה. מדר' תהלי' ז' ג'י: אדקניתו של יוסף חבשה אותו.

אדקורי דר, תהלוכה *Prozession | procession* ירוש' ע'ז פיג' מ'יג עיב: אדורי צלמא.

אדמלל'ב איירי דמריד למיפלס לא בלע.

אדי פ'י, זרק *to throw | werfen* ב'ק כ'ב עיג' אדית אדוי.

אדיא ע'י אדקנא. ירוש' מעיש פ'א מ'ס עיב: פינכא דאדיא.

אדיבין תח"פ. בנתת *sanft | softly* שהשיר ג' ז'י: עד שלא חסא אדדיי חיה שומע את חקל אדיבון.

אדיוס ע'י ד'יפא 2. סני' דריש ע'ס' כ'ג: ככור השבי זה שנתון באדיוס אשר בבית זה שחבוש בבית האסורים.

אדיוותא ב' דאז *sprinkling | das Besprengen* יח' ל'ז כיה: כמא דאדכן כמי אדיוותא.

אדיון תר"פ, עדיין *noch, noch immer* *stih |* ירו' תעבי פ'ד ס'ס עיג' ושחמן עליו ואדיון הדם תוספ. אדיל ע'י אדל. תוס' צוק' שבי' ח' י'אג' לולבי האלה הבוסנה העיסורין האדיל.

אדימא ת' אדום *rot | red* ביצח כ'ד עיב: בכורי דאדימי.

אדן ע'י אדיון. ירוש' ריה פ'ו עיג' הגליות שעלו ואדן לא חגיעו.

אדיוותא ב' דיעת, שמחה *Freude | joy* תר' תהלי' ג'א י' (ששון ושמחה): תדא ואדיוותא.

אדירות ב' כח ועז *Macht | might* חנח' בוכ' ברי' מ'י: באדירות אתה מת ואי אתה בא ל'יז נסיון.

אדפרה ע'י אדפרה 2. ירוש' ברי' פ'ד ח' עיג' לכל דאז ודאז מנהון אדכרה.

אדפרותא ב' זכרון *Erinne- | remembrance* תר' תהלי' ל' ה' (והזיו לזכר קדשו): ואזו אדכרות קדשיה.

אדפרותא ב' 1) ע'י אדפרה 2. ריה יח' עיב: בפילת אדכרתא מן שמריא.

2) אזכרה הנקרכת עיג' מובח *memorial offer- | Gedächtnisopfer* *ing* תר' ויק' ב' ב' (והקסיר) הכהן את אזכרתה המזכרת: ויסיק כהנא ית אדכרתא למדבחא.

אדל ו' מין צמח *Pfefferkraut | pepperwort* תוס' שבי' ח' י'אג' האמדין והאדל.

אדלקה ע'י הדלקה. ירוש' שבי' פ'ו ל'ז עיב: מיני אדלקות.

אדם פ'י, כרת *zerschneiden | to carve* ע'ז ל'ח עיב: דילמא אדמוי אדמות.

אדמא ז' דם *Blut | blood* ירוש' מעשיש פ'ה נ'ו עיר: מיכוס צפר ומגבלא אדמיה כודע כיתן.

אדמ'ד אלינא דמאן דאמר.

אדמדמני דר, ענבים *red grapes | rote* *Weintrauben* ב'ר ל'ד: גדלין ליה אדמדמני.

אֶדְמָה ב', חומר חותם אדום rubric clay | *Stegel-*
lack שבת פיה מיהו אדמה כחותם המרצופן
וכו כחותם האגרת.

אֶדְמוּמִית ב', אדום redness | *Röte* חולין קייב
ע"ב: עד שיכלה כל מראה אדמומית שבו.

אֶדְמוֹן שם איש a man's name | *männlicher Name*
פיג מיא: אדמון וחנן.

אֶדְמָתָא ב', אדמה earth | *Erde* תרג' שמי' כי
כ"ר (טובה אדמת): מרכת אדמתא.

אֶדְנָא עי' אֶדְנָא 2. ירושי מעשיש פ"ד נ"ה ע"ב:
מלוי את תרתי אדניך ותרתי אדנאי וכו'.

אֶדְנוּת ב', שלטון domination | *Herrschaft* כ"ר
צ"ג: וקבל מלכותו ואדנותו.

אֶדְנִי הַשָּׁדָה דר, מיני קופים anthropomor-
phous apes | *Menschenaffen* ויקי' י"א
כ"ה ואדני השרה היה וכו' מטמאות באהל כאדם.
אדני מדיונים [אֶרְכִי בְּרִינִים] דר, ראשי
השומרים chiefs of the guard | *Wachmeister*
פסיק' דריג קב"ב ע"ב שריך סוררים וכו' אדני
מדיונים וכו'.

אֶדְק פיע, החזק to hold, adhere | *festhalten* ב"מ
ז' ע"א: שנים אדוקים במלית זה נופל עד מקום
שידו כגעה.

אֶדְק עי' אֶדְק. תוס' שבת ב"ז ומפסין מן האדק
לחולה בשבת.

אֶדְקוּלָאן שם איש a man's name | *männlicher Name*
שהשיר ב' ב"ז מיד הדיבור נוסקו על
פיו לאדקולאין בן חדימה ולמדו תעודה.
אדיר אדר ראשון; איסור דרבנן.

אֶדְר פ"י, כבד והדר auszeichnen | *to distinguish*
סנהד' ס"ג ע"ב: דאדר ליה למריה במעינה.

אֶדְרָא ד', (1) עור Fell | *hide* ירושי
מעשיש פ"ד נ"ד ע"ג: אדר תורתא וכו' אדרא
ברא התבנא.

(2) מין עץ holm-oak | *Steineiche* ביצה פ"ז
ע"ב: יסע אדר וכו' אי נמי אדרא.

אֶדְרָא ד', (1) גם ודגל flag | *Flagge* כ"ב ע"ג ע"א:
גם - אדרא.

(2) עצם של דג fish-bone | *Fischgräte* שבת
פ"ז ע"א: לאדרא ליסא הכי.

אֶדְרָבָא אֶדְרָבָה תה"ם, להפך -con-
| *im Gegenteil* irazy שבת קב"ר ע"ב: כל
הכלים נימלים ואעפ"י שנתפרקו בשבת ולא מיבעי
בחול אדרבה בשבת מוכנין וכו'; סנה' נ"ע"א
סקילה חמורה וכו' אדרבא חנק חכור.

אֶדְרָבָלִים ז', מין עוגב waterorgan | *Wasser-*
orgel ירושי סוכת פ"ה נ"ה ע"ג: לא היה
אדרבליס בירושלים מפני שהוא מורה את הנעימה.

אֶדְרוּמָא שם עם name of a tribe | *Name einer*
Völkerschaft תרג' דה"א א"ל' (תימא): אדרומא.

אֶדְרוּעָא ז', זרוע Arm | *arm* תרג' יב"ע ב"מ ז'
י"ט (את הזרוע): ית אדרעא.

אֶדְרוּפִיקוּס ת', dropsical | *wassersüchtig*
ויקר פ"ה פעמים שדמים רבין על הרם ונעשה
אדרופיקוס.

אֶדְרוּתָא ב', הדר והדר Herrlichkeit | *glory*
כ"ר ב"ז ע"ב: באדרותא מיתת.

אֶדְרִיאָנוּס עי' אֶדְרִיאָנוּס. תנח' בראש' ז': אל
אדריאנוס משלת אני לגיונותי וכו'.

אֶדְרִיאָנִין זר, נציבים Statthalter | *governors*
דב"ר א"ז: וישם באדום נציבים מהו נציבים וכו'
אדריאנמין.

אֶדְרִיאָס ז', ים התיכון Mittel- | *Mediterranean*
meer תנח' בראש' ז': הירם בנה לו סלטרין
במגנין בין אדריאס לאוקיאנוס.

אֶדְרִיבָא ז', מדה היבש a dry measure | *ein Trockenmass*
ב"מ פ' ע"ב: אדריב לעריבה;
עירי ק"ב ע"א: והיא אסיתא דהוה בי מר
שמואל דהוה סתוקת אדריבא.

אֶדְרִינְמוּס עי' אֶדְרִינְמוּס. תנח' פקודי ד':
מתוך שאני מפיל את הבטים האדרינומוס נופל.

אֶדְרִיָנוּס ז', שם קיסר רומי Hadrian, the Roman
| *Adrian, römischer Kaiser* emperor דב"ר ג':
אדרינוס שחיק עצמות.

name of an Amora | שם אמורא *Name eines Amoraers*
 היה עיני הגי אתה
 בריה דרי זירא.

אדרייני עי' אדרייני, ירוש' ברי' פ"ב ע"ב אדרייני
 צילמיה.

אדרייני אין הגידון דומה לראיה.

אדרייני אי הכי השתא נמי.

אדרייני מהי, והוא *derjenige* | he who עי'
 פ"ה היה עיני; ואנו דמרגל זקא מעיל לדע.

אדרייני דרי, אדרייני | Zelte tests | צוקי' בלא'
 ה' כ"ה חמת והבהמה אהולין וכו'.

אדרייני תהי' אחר כך *nachher* | afterwards ירוש'
 תעני' פ"ד ס"ט ע"ב; אכלון ואהון וכו'.

אדרייני, אדרייני דרי, שומר תמוסין | groom
Pferdeknecht מגי' י"ב ע"ב; בר אדרייני דאבא;
 שבת ק"ג ע"ב; אדרייני דרי' הוה עתיר
 משבור מלכא.

אדרייני [אדרייני] דרי, אלהי ודע של הפרסיים
Ahriman, the evil principle in Parsaeism |
Ahriman, das böse Prinzip im Parsismus
 סנוד' ל"ט ע"ב; מפלגך לעילאי דהורמיו מסלגך
 לתנאי דאהורמיו.

אדרייני אב המומאה.

אדרייני כדריש, איזה? | welcher? | which? ירוש' שקל'
 פ"ה ס"ח ע"ד; אהי' דין.

אדרייני דרי, שהיה באהל תמומאה ובמחיצתה
staying under the same roof with an unclean object |
das Verweilen mit einem unreinen Gegen-
stande unter einem Dach
 שומאח וכו' ועל מנען ועל משאן ועל אהילין.

אדרייני שם איש *männlicher* | a man's name
Name פסח' ל' ע"ב; רבא בר אהילאי.

אדרייני, אדרייני כ', מין תמרים | a species of dates
eine Dattellart חול' כ"ו ע"ב; אדרייני מומסא;
 ירוש' כ"ב ס"ח כ"ו ע"ב; בבשה דאדרייני.

אדרייני אמר דבתוב.

אדרייני אהליות.

אדרייני ת', (1) מן העיר אדריא
Adria | aus der Stadt Adria ירוש' ע"ז פ"ב
 מ"א ע"ב; חרם אדרייני.

(2) דרי, נתן אדרייניס קיסר
Untertan des Hadrian | איכ"ר א' י"ו; אפסמאני
 מרכיני אדרייני.

אדרייני [אדרייני] דרי, סנגנים בעוגב
organists | Orgelapfeiler ב"ר כ"ג; אבי כל
 תושב כנור ועוגב אדרייני וכו'.

אדרייני כ', דרייני *das Treten* | treading
 תרג' ירמ' ג"א ל"ג (ע"ת דרייני); ע"ן אדרייני.

אדרייני עי' אדרייני. כ"ס ק"ה ע"ב; חננאי
 שסמר לאדרייני אדרייני חייב.

אדרייני עי' אדרייני. ב"ר כ"ג; ודע במצחק
 וכו' אדרייני.

אדרייני דרי, שם מלך פרסי *Name eines persischen Königs*
 king | אסתר
 א' ג"ה למה קורין אותה פרס שקבלה את המלכות
 פרומות וכו' ואחר בימי אדרייני.

אדרייני דרי, בנאי אמן *Baumeister* | architect
 ב"ר כ"ה למלך שבנה פלמין עי' אדרייני.

אדרייני שם איש *männlicher* | a man's name
Name ע"ז י' ע"ב; אדרייני שמשיה לרב.

אדרייני ג', הרשאה למלוח לודת לנכמי תלוח
writ of distress | Ermächtigung zur Be-
schlagnahme בכורות מ"ט ע"ב; כבא בהרשאה
 וכו' לא כתבין אדרייני אפסמאלי.

אדרייני אבות דרייני נתן.

אדרייני אותיות דרייני עקיבא.

אדרייני עי' אדרייני. תרג' ירמ' ל"ב ב"א (ובדוע
 נמוקה); וכאדרייני מרמס.

אדרייני אינה דומה שמיעה לראיה.

אדרייני אנב דתנא הגי.

אדרייני אי הכי; אפילו הכי; אומות העולם.

אדרייני אין תולכין בממון אדרייני הרוב.

אָהַל, אָהֶלָא זי, מין צמח *Saltwort | Salzkraut*
מרק יו עיב: כמים ולא בטר ולא באהל; תרג'
איוב פ' ל' (והזכותי בבור כפי); ודנאיה באהלא
ידי.

אָהֶלוֹי זר, מוכר אהלות | *dealer in saltwort*
Salzkrauthändler בים פ"א ע"א: הנהו אהלווי.

אָהֶלָא שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ע"י פ"ז מ"ד: מעשה באהליא.

אָהֶלִיּוֹת זר, מחנות אהלים | *tents | Zeltlager*
וקר א': היו מקיפין אהו אהליות וקסטירות.
אדמ"ט אי הכי מאי טעמא.

אָהֶי אין הכי נמי; אליהו הנביא.

אָהֶן ב', החוה *Jener* | *that* ירש' בר' פ"ז י' ע"א:
אהן דמר.

אָהֶנִּיָּתָא ב', הנאה, תועלת | *benefit | Nutzen*
כתובת ס"ז ע"ב: מקרבן אהניתי.

אָהֶיק ארץ הקודש.

אָהֶיר אדם הראשון.

אָהֶרֶוֹנִית ב', כתנית, מגוע אהרן | *of aaronic*
(priestly) parentage | von priesterlicher
Herkunft עירוב' ב"ג ע"ב: נערה אהרנית.

אָהֶשְׁקִיל אי הכי שפיר קשיא ליה.

אָהֶית אחר התפלה.

אָו' אומר, אומרים.

אָו' מהי, הוא *er* | *he* ירש' ברכ' פ"ב ה' ע"ב: או
מקשי.

2 ההוא *Jener* | *that* ירש' ב"ב פ"ג י"ד ע"ב:
באו גברא.

או גריפים [אָנְרָפּוּס] ת', כלתי כתוב | *unwritten*
ungegeschrieben ירש' ר"ה פ"א ב"ז ע"א: פרא
במיליאום גומס או גריפס.

או לולגן [אָנְלוֹגִין] ז', עמוד לקריאה | *reading-*
desk | Lesepult תומ' כלים ב' ג' או לולגן
וכו' הכמא והספסל וכו'.

אואדאיה אלו ואלו דברי אלהים חיים.

אָוִב ז', פרי גרגירי *Berry | Beere* תומ' מעשר'
א' ר"ז: וכל האובין אדומים משיניצו.

אָוִבֶרֶן ז', קלקול | *Verderben | perishing* ירש'
בר' פ"ב ד' ע"ג: משום אובין אובלין.

אוביונות [תְּבִינּוֹת] ע"י תְּבִינָה, תומ' צוק' כלים
ב' ב"ז: הפסין והגלילין האוביונות.

אוביסום ע"י אָוּסוּס, תרג' דהייא מ' ה' (יון):
ואוביסום.

אובֶלָא ז', אכילת *Trauer | mourning* תרג' יביע
בר' ג' י' (אבל שבעת ימים): אובלא שבעא יומין.

אובֶלֶן שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
עיר' י"א ע"ב - י"ג ע"א: מעשה בר' אליעזר
שהלך אצל ר' יוסי פרידא תלמידו לאובלין.

אובֶנְתָא ע"י אָבְנָתָא, ע"ז ב"ה ע"ב: באובנתא
דליכא תלי.

אובֶצֶן, אובֶצָנָא ז', יגיעה *fatigue | Strapaze*
תרג' יביע במ' י"ט ב' (אשר לא עלה עליה עול):
ולא אסרחא באובצן עיבדתא; ב"מ ל"ז ע"ב:
אובצנא דהר.

אובֶרֶזָא, אובֶרֶיזֶן ז', זהב טהור | *pure gold*
reines Gold תרג' תהלי קייט קכ"ז (טהור וסמו):
מרהבא ומן אוברזא; שם מ"ד י' (בבתם אופיר):
באוברזין דמן אופיר.

אובֶשֶׁן ע"י אָבְשִׁים, ירש' תרי' פ"ה מ"ה ע"ד:
ענבים ואובשין.

אָוֶג ז', מין עץ *Sumach | sumach* סאה פ"א מ"ה:
ובאילן האוג והזרובין האגחים וכו'.

אובֶבֶן ז', כוס, גביע *Becher | goblet* תרג'
ירש' בראש' מ"ד ב' (ואת גביעי גביע הכסף):
וית אובביני אובבן דכספא.

אונֶדֶר שם מקום בארץ ישראל | *a place in*
Ortschaft in Palästina | *Palestina* ירש' ע"ז
פ"ה מ"ד ע"ד: יין של אנדרה.

אונֶדֶם שם איש | *männlicher Name* תומ' צוק' יומא ב' ח': אונדמ בן לוי
תיה יודע פרק בשיר.

אונור ע"י אָנּוֹד, תומ' פאה ג' ח': אונורי השום.

אודוריטא עיי **אודירקא**. ירוש' שבי' פיה ליה עימא:
וסימי אודירטא.

אודירטא (ני, 1) עיי **אודראת**. תרג' תהלי' ז' אי
(שנין לדוד): תרגומא דאודירטא לדוד.

(2) הודאת בעל דוב acknowledgment of the
debtor | *Eingeständnis des Schuldners* בנה'
ג'ם עיב: האי אודירטא זמנין כתבינן חסנין
לא כתבינו.

אודלונק עיי **אודלונק**. תנח' בוב' בא ייב:
למלך שהיה לו אודלונק והיה מביט בה והיה
יודע איזו שעה של יום.

אודם ז', צבע האדום redness | *Röte* נדה לא
ע'א: אביו מוריע הלוכן וכו' אמו מורשת האדום.
אודן, **אודנא** ז', אוזן Ohr | *Ohr* תרג' יש' מיד
ג' (לא האזינה): לא שמעת אודן; ירוש' שבת פיו
ה' עיב: סב לאודנא.

אודנא (ני, 1) נאד Schlauch | *Schlauch* ירוש'
מעשיש פיד ניה עיב: מלוי את תרתי אדנך
ותרתי אודני דגרנא.

(2) הדום, שרפרף Schemel | *footstool* תרג' שני
אמחר א' ב'ז תרתין אודני.

אודניא עיי **אודיני**. תוס' צוק' כלים ב'ם ח' ג'ז
מיצה וישן עליה וכו' מפני שהיא כאודניא
ארוכה.

אודרא ז', מוך Werg | *tow* שבת קמ"א ע'א: לא
ליחזק אינש אודרא בפומיה דשישא ולמא אתי
לידי סחיפה.

אודרר. ז' עלי של מכתש Stüssel | *pestle* תרג'
מש' כיו כיב (בעלי): ובאודרר.

אודררע אותיות דד' עקיבא.

אודרליא שם מקום בא"י a place in Palestine |
Ortschaft in Palästina זכח' כיה עיב: זה היה
מעשה באודרליא ובא מעשה לפני חכמים בלשבת
תגוית.

אודרע אומות העולם.

אודרי דר, פהים לצוד בעיה snares | *Fallen*
ג'ם סיו ע'א: מצודת היה ועופות ודגים וכו'
באודלי ואודרי וכו'.

אודר ז', ערובה Beet | *bed (of plants)* ז'
ע'א: כי כמלא לאודיא.

אודן ז', שפת הכלי Rand | *rim* כלים פכית
מיה: כלי שנכסא אודריו וכו' תוכו אודנו אודנו
ודיו טהורין.

אודנא ז', 1) אגן basin | *Becken* תרג' שהיש ז'
ג' (אגן הסהר): באוגנא דסיהרא.

(2) עיגול Kugelchen | *pellet* ב'ם ס'ם עיב:
אוגנא דקירא.

אוגנסק עיי **בן גנוסים**. ילק' תהלי' תחסיג: להודיעם
שחזא אוגנסין.

אוגר, **אוגרא** ז', גל heap | *Haufen* תרג' יביע
בר' ליא מ'ו (ויעשו גל ויאכלו שם על הגל):
ועבדו אוגר ואכלו תמן על אוגרא.

אוגרו קונטא [אוגרוקונטא], שמונים eighty
achtzig | ירוש' ב'ב פי י'ז עיב: שטר נפיק וכו'
אוגרי מחיק קונטא לא מחיק א'ר חוסה ל'ר'
שמי פוק חמי עד ההן אהן קונטא משמש נפק
ומר עם פריאקונטא.

אוגרותא [אוגרותא] ז', הארכה prolongation |
Verlängerung תרג' יביע דב' ל' כי (וארך ימיו):
ואוגרות יומיכון.

אוגרת ז', סכין בעלת פגמה בפולה a notchy
schartiges Messer | *knife* חולין י'ז עיב:
סכין וכו' ושאין כה אלא פגמה אהת אוגרת
פסולה וכו' אוגרת משתי רוחות.

אודראת, **אודותא** ז', תודה thanksgiving |
Danksagung תרג' יונה ב' י' (תודה): אודאה;
דהיא כ' ג' (הודות): אודותא.

אודראר עיי **אודירר**. טהרות פ'ז מיה המניה את
כליו בחלק של אודיררין.

אודריא ז', כיס purse | *Beutel* ב'ם כ'ה עיב: רב
אמי אשכח אודריא דדיגרי.

אודריני ז', כן, בסיס pedestal | *Gestell* מריק
כ'ז ע'א: הישן על גבי כסא על גבי אודריני
גדולה וכו'.

אורב אין ולא ורפא בידה.

אונגיסום עי אָבִיגִנוס. ריש שהשיר: מלך בן מלך וכי אונגיסום בן אונגיסום.

אונזא, אָנוז ד, עוף תבית *goose | Gans* ביק נית עי: אונז ואונז הכר: גיט פיו עי: אונזא.

אול אָולא ד, ראשית *Anfang | beginning* הרג: עמ' ד' א' (בתחלת עלות הלש: באול צימות לקיש: יש' מ' כ'א (מראש: מן אולא.

אולם עי אָבִלם. תרג' ירוש' כ'מ ליד ד': תחומא דאולם דקלקא.

אונא (1) עי אָנא. הענ' יא עי: קאול מאונא לאונא.

(2) שם מקום בבבל *a place in Babylon* | *Ort in Babylonien* קיד' עי: בגרא ואונא.

(3) גיגית *bath-tub | Wanne* שבת קביו עי: יתיב באונא דמיא.

אונגרי דר, רוכלים *Hausierer | peddlers* מוכה ל' עי: אמר להו רב הנא להנהו אונגרי כי זכניתו אמא מכותים וכי.

אונתיסאי [אונתיסאי] עי אונתיסאי. תנח' בובר וישלח ה': לא נעשיתי אונתיסאי.

אונסום שם עיר באסיה הקטנה *Ephesos, city in Asia Minor | Ephesos, Stadt in Kleinasien* ירוש' מגי' פ'א עי: עי: יון אונסום.

אורדימם עי אָרְדִימוֹם. ספרא אמור פ'י י"ג ק"א עי: אמר רבי אורדימם ברבי יוסף.

אוריסי עי אָבִרוֹסִי. ירוש' בכורים פ'א פ"ג עי: וית שמן זה אגורי ר' אמי בשם ר' יוחנן זה אוריסי.

אורקסין עי אָבִרְקִין. תרג' יב'ע שם' כ"ח מ"ב (מכנסי בד): אורקסין.

אורש פיע. (1) השמיע קול *Geräusch* | *to make noise* *machen* חול' מיו עי: ריאה דאורי.

(2) התרחב *anschwellen* | *to increase* ריה ליה עי: משום דאורי ברכות.

אונתיסין עי אונתיסין. כ"ר מיו גי: פרת אונתיסין של נהרות.

אונתינגיה עי אונתינגיה. ביר י': עיקר אונתינגיה שלהם גי ידירה קחלת ושלמה.

אונתינגיה, מקורי, *authentic, original | authentisch* *ursprünglich* פסיק' שקלים מיו עי: שבעים אומות אונתינגיה.

אונתינגיה, אונתינגיה גי, כמעות *authen-* *Echtheit | Heiligkeit* ביר כיה: עיקר אונתינגיה שלו לא היה ראוי להיות בימי דוד אלא בימי שאול: שהשיר א' א': עיקר אונתינגיה שלהן ידירה קחלת ושלמה.

אונזא גי, מנה של בשר *Fleisch* | *portion of meat* *portion* ביצה כ'ס עי: אונזא ופלגו אונזא.

אונליתא גי, רשת *Net | Netz* עיר' כיה עי: אונליתא דאיכרי.

אונליתא ד, דמי פיצוי *Vergütung | compensation* ב"ב ו' עי: שקול אונליתא.

אונליתא עי אונליתא. גיט' פ' עי: מצודות חיה ועופות ודגים וכי באולי ואוהרי.

אונמראות גי, ציצית *Fransen | fringes* תוס' כלי ב"ב ח' כסוף: ואונמראות כרי לכרוך על אצבע קטנה.

אונמל עי אָוִמֶל. ירוש' שבת פ"ט מיו עי: אנשן מייתי אונמל.

אונזי גי, מין ירק *Portulak | portulaca* תוס' שבי' זי: עד שיכלו אונזיות של מעון.

אונזיקא עי אונזיקא. תרג' אס' ז' ד' (בנזק המלך): באונזיקא דמלכא.

אונפותא גי, תלואה *Darlehen | loan* תרג' יב'ע דב' מיו ב' (ישה ברעהו): למתכוע אונפותיה.

אונפי דר, צרעות *Wespen | wasps* תרג' יב'ע ויק' יא כ': זני אחפי.

אונרד עי אונרד. תוס' צוק' א' גי: חיו מרכיבין תפוח על גבי אונרד.

אונרדא גי, (1) מלכודת *Schlinge | anare* תרג' איוב י"ח י' (ומלכודתו עלי נתיב): ואונרדא עלי שבילא.

אִכְהוּתָא, אִכְהוּתָא גי' תוכחה | chastisement
Zurechtweisung, Strafe תרג' יכיע"דבי' א' א'
(אלה הדברים): אלן פתגמי אוכחותא; קהל' ו'
פי': אוכחתא מן שמיא.

אִכְמָא שדחמ, שמונה | eight | acht ביר ירד: מנין
שהנזיר לשבעה די וכו' דימא אממא אימא
אוכמא.

אִכְפִּיסי גי' לחץ | Bedrückung | oppression מסת'ר
א' א': בני אוכפיסי שהיו מרדצין בארכותא.

אִכְלָא זי' (1) מאכל | Speise | food יומא פי' עיב:
כל אכשורי אוכלא אוכלא חומא.

(2) צואה | Excremente | excrementa תרג' במ' י"ס
הי' (על פרשה): על אוכלא.

(3) מחלת העין | eine Augenkrank-
heit עיז ביה עיב תחל' אוכלא סוף אוכלא.

(4) מרת היבש | ein Trocken-
mass ירוש' סומת פיא יז עיב: אין לי אלא
מאה מביין לרבות תרקב וכו' ואוכלא.

(5) סל | Korb | basket נדרים פיג עיב: אוכלא
דקצרי.

אִכְלוּזָא, אִכְלוּזָא, אִכְלוּזָא, אִכְלוּזָא זי'
המון עם | Volkmenge | crowd תרג' דחייב י"ב
כ"ב: אוכלוזין מגיעון; ירוש' ברי' פי' יג עיב:
ראה אוכלוזין בירושלים; שם סנה' פיז כ"ס עיב:
אוכלימא | תחל' מידא; ביר לי'ס: החיילות
האוכלסין.

אִכְמָא תי' שחור | schwarz | black תרג'
ויקי' יג ליא (ושער שחור): ושער אוכמ; גי'ס פי'ס
עיב: אוכמא בחיורא וחיורא באוכמא וכו'.

אִכְמָתָא גי' שחורית | blackness
Schwärze תרג' קהל' יא יז יומא אוכמות שער:
איכת ד' די' (משחור): אוכמתא דגלתא.

אִכְפָּא זי' מרדעת | Sattel | saddle שבת
גי' עיב: אוכפ' שעל גבי חמור; עיר' כ"ז עיב:
גכא דאוכפא.

אִכְלָא עי' אִכְלָא. תרג' ירמ' יז י"ב (מרום
מראשון) עיל מן אולא.

(2) חידה | Rätsel | riddle תרג' כשלי' א' ו'
(נחידותם): אונדדוהון.

אִכְרִי מהי, אחרת | eine andere | another תרג'
ויקי' יח פי' איהא אחר.

אִכְרִיָא מהי, אחרונה | the last | das letzte
תרג' ירוש' ויקי' י"ס פי' (פאת שדך): או מן אחריא.

אִכְרִין, אִכְרִין מהיג, אחר | another | anderer
תרג' שמי' כ' ג' (אלהים אחרים): אילה אחרין;
ברי' ל"ז פי' (חלום אחר): חילמא אונדמא.

אִכְבוּתָא גי' תקן ושפור | das Ver-
bessern תרג' קהל' די' די' (כשרון המעשה):
אומכות עובדא.

אִכְמָא זי' (1) גוף אמות | Massiv-
ness | massiveness אהל' פי' מיה: פומאה בין הקורות וכו' רואין את
הפומאה כאילו היא אומת.

(2) מסד | Unterbau | basement בודת סיד מיה:
ההיכל וכו' האומת שש אמות וכו'.

(3) סין אגם | eine Schilf-
art תוס' צוקי' כלא' גי' ירד: השופה והאומת
והגמי וכל הגדילין באמר מיני רשאין ואינן כלאים.
אומתים עי' אִכְמָמוס. ביר קי' דאם אכבעית
אנא קאים אומתים.

אִכְמָנָא עי' סוּנָא. עיז לי'ס עיב: בשעה שעולה מן
הים כגון אקונם וכו' ואמננס.

אִכְמָנָא שם איש | männlicher Name | a man's name
כ"ב י"ס עיב: רי' חייא בריה דרי' אוינא.

אִכְמָנָא מלת הקריאה לזירח | Hallo! | halloo!
ירוש' תגיגה פי' עיב עיב: אוי'ס אוי'ס פתחון לי:
ירוש' סנה' פי' יג עיב: אוי'ס אוי'ס פתחון לי.

אִכְמָנָא זי' חלל העולם | Luft, space | air, Raum
נדה לי' עיב: כיון שיצא לאויר העולם: ב"ב
קניח עיב: אוירא דארץ ישראל כחכים.

אִכְמָנָא זי' אמתחת של עובדי דרכים | knapsack
portmanteau | Mantelsack תוס' צוקי' בלי'ס ב"ב
די' יז עובדי חצור ואוירשין הבאיי ממדינת הים.

אִכְמָנָא שם מקום כבבל | a place in Babylon
Ortschaft in Babylonien שבוועת ביר עיב: ורב
אשי מאוירא איר זירא.

אָלפֿין, אָלפֿן, אָלפֿנא, אָלפֿנא זי, לטער, תלמוד, תורה instruction; discussion; the Law | *Lehre, Diskussion, Gesetz* ב"ר פ'ל ואלפין קביל: ירוש' מגי' פ"א ע"א ע"ד: שרן ל"ה דלא מן אולפן: ע"ר' מ"ז ע"א: משמיה דאולפנא: ירוש' ב"ר פ"ז י' ע"ג: נישבוק אולפנא.

אָלפֿץ, אָלפֿנא זי, רעכ *famine | Hunger* דה"ב ו' כ"ה: אולפן כסנא: שם ל"ב י"א (ברעב וכסנא): באולפנא ובצחונא.

אָלר' (זי, 1) חער הסופרים *penknife | Federmesser* כלים פ"ב מ"ה: האלר והקלמס.

(2) בגדי רחצה *bathing-linen | Badezeug* שבת פ"ז ח' ע"ב: צניפות אולריא.

אום (זי, 1) אם *mother | Mutter* ירוש' יכ"ב פ"א י"א ע"ד: נעשה אום וזכר כאום נקבת.

(2) גוף, עיקר *substance | Substanz* מהרה"פ מ"ט מ"ח: אם היה נוגע באום.

אָמא, (זי, 1) שאור *leaven | Sauerteig* פסח' מ"ב ע"א: קומניא דאומא.

(2) אומה *nation | Nation* תרג' יכ"ע דב' כ"ט י"ב: אומא ברירא.

אָמאד (זי, 1) אלה ושבעה *adjuration | Schwur* תרג' יכ"ע וק' ה' א' (קול אלה): קל אומאה.

אָמֶד (זי, 1) השערה *supposition | Vermutung* סב' פ"ד מ"ה: מאומד ומשמועה.

(2) הערכה *estimation, valuation | Abschätzung* מנח' ג"ד ע"ב: תרומת מעשר נטלת באומד ובמחשבה.

אָמֶדוֹת תהיפ, בדרך השערה *on a rough calculation | schätzungsweise* תרבה לעשר אומדות.

אָמֶדנא ע"י אומד. ב"ק מ"א ע"א: אומדנא לאו כלום הוא.

אָמולֶגֶנִיא (זי, 1) שובר *receipt | Quittung* ירוש' כתוב' פ"ט ל"ג ע"ג: אין שם אומולגניא.

אָמולֶגֶן (זי, 1) פסק דין *verdict | Urteil* פסיק' שובה: בשד דם כותב אומולגין קשה ומחליפו בממון הרבה.

אָלפֿנא זי, לבונה *incense | Weihrauch* תרג' שה"ש ד' י"א (כריה לבנון): כריה אולבנין.

אָלד ע"י אולר. תומ' צוק' כלים סוף ב"ב: האלד והקולמסין וכו'.

אָלד תהיפ, הכל *alles | all* פסיק' בוכר ויהי כיום ה' ע"ב: כלכוש אולו מרגלימון.

אולונגן ע"י אילונגין. ילק' איוב תתקיב: אין הקב"ה פורע מן האומה עד שהוא קורא אולונגין שלה.

אולוותא [מולוותא] ע"י מולא. ירוש' תעב' פ"ג ס"ז ע"ג: חמא אולוותא דרבי קייבן.

אולוכורסין [אולוכורסון] תהיפ, כולו זהב *all of gold | ganz aus Gold* חמיתה אולוכורסין ראיתי וזנה מנורת זהב כולה.

אולוסירקא, אולוסירקון תהיפ, כולו משי *all silk | reine Seide* קה"ר א' ז': מחדש לבושיהם יוצא דין סימסירקון מחר אולוסירקון: תגה' בוב' תרומה"א: זה לוקח מטכמין זה לוקח אולוסירקא.

אולור ע"י אוליר. תומ' כלים כ"ט ריש פ"ב: מגדרות של אולורין.

אוליאום [איליאום] זי, אלהי השמש ביוון *Helios, the Greek sungod | Hellos, griechischer Sonnengott* שמור מ"ה: סנדיאום אם אוליאום חכה שמה והשמש גבור נקרא וכו'.

אָלֶיר (זי, 1) בלן *bathing-man | Badediener* שבת מ"ז ע"ב: האולירין מביאין בלרי נשים לבי בני.

(2) ע"י אולר' 2. שבת קיד ע"א: כלים האולירין הבאין ממדינת הים למימרא דחורי גינהו.

אָלֶיר ע"י אוליר' 1. חומ' כלים ב"ק ה' בסוף: של בעלי בתים וכו' של אולירין.

אָלֶלא (זי, 1) בית הכר *oil-press | Oelpresse* ב"ט ק"ה ע"א: כאתרא דמקילן כורא כאוללא וכו'.

אולם ע"י אַבְלָם. ירוש' שבי' פ"ז ל"ז ע"ג: אולם רבנא.

אָלֶמא (זי, 1) גדל ועז, *strength, power | Macht* שבת קל"ד ע"א: מאולמא לקומנא.

אומגאנגענדיג עיי קאמפאניא. אמתיר איז פון נאטורל עשו
ישראל אומגאנגענדיג נעכט אומגאנגענדיג.

אומגאנגענדיג (1) אומגאנגענדיג, מאסירע *Meister* | *artisan* מרק
פאר מידע: הערשטער פארשער פארשער פארשער פארשער.
(2) בעל מלאכה *Handwerker* | *workmann* ביס
פון ערשטער אומגאנגענדיג.
(3) מקור דם *Adelasser* | *bleodletter* סנה' יד
ערשטער אומגאנגענדיג.

אומגאנגענדיג, תלם שפאנדע *the bed bordering the*
field | *Randbeet* פאר מידע: ווערטל פאר
מכל אומגאנגענדיג.

אומגאנגענדיג עיי אומגאנגענדיג. תרג' יב'ע ויק' י'ם ט' (לא
חבלה פאר שור): לא תסייפון אומגאנגענדיג דאז
בחקלך וכו'.

אומגאנגענדיג עיי אומגאנגענדיג. ביס פון ערשטער אומגאנגענדיג.
אומגאנגענדיג עיי אומגאנגענדיג. תרג' יב'ע במ' כ' כיכ (הר
דור): לפורום אומגאנגענדיג.

אומגאנגענדיג, אומגאנגענדיג (1) מלאכה *handicraft* |
Handwerk פסח' פאר מידע: שלש אומגאנגענדיג ערשטער
מלאכה בערבי פסחים עד חצות ואלו חן החיים
הספרים והבוסים; ירוש' גי'ם פ'ה פ'ה פ'ה פ'ה
דיהבין בניהון לאומגאנגענדיג.

(2) משלה יד *Beruf* | *profession, trade* ברבות
פון ערשטער אומגאנגענדיג.

(3) תחבולת *Kunstgriff* | *trick, device* שמר
מידע: כל הצדיקים באו כאומגאנגענדיג על הקביה.

(4) עבודת המלכות *Staatsdienst* | *state service*
ביס פ'ם מידע: האומגאנגענדיג שפאל אומגאנגענדיג
לאומגאנגענדיג.

אומגאנגענדיג, תחבת בשר חי *a piece of raw meat* |
ein Stück rohes Fleisch פסחים ערשטער ערשטער
אומגאנגענדיג דאסטיק.

אומגאנגענדיג, ציצית *fringes* | *Fransen* נגע' פאר
מידע: חלק שפאנדע כו נגע מציל את האומגאנגענדיג
שבו אפי' הן ארגמן.

אומגאנגענדיג, אומגאנגענדיג ומשקין.

אומגאנגענדיג, שבעה *oath* | *Schwur* תרג' יב'ע ויק'
ה' ד' למית' באומגאנגענדיג.

און, שפר מכירה או כתבה *contract of sale*,
deed of donation | *Kaufbrief, Schenkungs-*
urkunde ביס קיד ערשטער ווערטל זה את אומגאנגענדיג
לומר שמכרת לי או שנתת לי במתנה.

און, פקעת *Strähne* | *akein* שנת פ'ם ט'ם
אומגאנגענדיג של שנת.

און, (1) מלון אומגאנגענדיג *Herberge* | *inn* ערשטער
ערשטער אומגאנגענדיג.

(2) שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
גי'ם י'ם י'ם ערשטער נקום אומגאנגענדיג.

און, (1) אומגאנגענדיג *Ohr* | *ear* חולין ל'ח ערשטער
לאומגאנגענדיג.

(2) בית אחיזה *Henkel* | *handle* שבת ק'ח ערשטער
אומגאנגענדיג דאסטיק.

(3) בנק הריאה *Lungen-* | *lobe of the lungs*
lappen חולין מידע: ערשטער אומגאנגענדיג
לריאה.

און, (1) רמאות במקה וממכר *overreaching*
Übervertellung | ביס מ' ערשטער האומגאנגענדיג
משותף נקנה מקח יחוד על שותף במל מקח.

(2) קנאור והקנאור *Kränkung* | *wronging* ביס ג'ח
ערשטער באומגאנגענדיג דברים הא כיצד וכו' אל יאמר לו
פה שאכל גבלות ופרפות בא ללמוד תורה וכו'.

און, (1) ערשטער וחסם *Bedrück-* | *oppression*
kung תרג' תהלי' ערשטער (באות חסם): אומגאנגענדיג.

און, עיי אומגאנגענדיג. ירוש' סנה' פ'יג כיג ערשטער
נסבין לה מן גו אומגאנגענדיג ויהבין לה גו אומגאנגענדיג.

און, (1) *Salbe* | *salve, paint* ערשטער
Schminke שבת ערשטער ערשטער אומגאנגענדיג.

און, עיי און. ביד ערשטער ומי כחב את האומגאנגענדיג
וכו' ומי מעיד על האומגאנגענדיג.

און, עיי און. (1) ירוש' ביס פ'ם ח' ערשטער נכתבה
אומגאנגענדיג בניסן ביתן הנספ' בעשרה בניסן.

(2) שחשך כ' ב' לוח לאומגאנגענדיג.

און, ערשטער *Herrescher* | *ruler* תרג' יב'ע שם'
י'ח מ' (כהן מדין): אומגאנגענדיג.

און, תהפ' באמת *wirklich* | *really* ויק' ליג'
הצדא אומגאנגענדיג.

אונקלית נ"י, לולאה slip-knot | Schleife תוס' צוק' כלים ב"ב ד"ו: סנדל שגיסל האונמלית שבו.
אונ'י נ"י, 1) ע"י און. ירושי קיד' פ"א ס' ע"ג: לא קנה עד שעה שיכתוב אונ'.

2) שם סקום בארץ ישראל a place in Palestine Ort in Palästina ירוש' גיט' פ"ד מ"ו ע"א: אונ'י אסור אנשרים שרי וכו'.

אונ'יא, **אונ'יא** מעיר אונ'י of the town Oni | aus der Stadt Oni ירוש' ערלה פ"א ס"א ע"א: תני ר' יהושע אונ'יא; שבת פ"א ב' ע"ג: 'הנא ר' יהושע אונ'יא.

אונ'מים שם איש a man's name | männlicher Name תוס' צוק' סכש' ג' י"ג: אמר ר' יוסי אמר לי אונ'מים אחיו של יהושע הגרסי.

אונ'ים ע"י אונ'ום. תרג' יב"ע 'שם' ב' מ"ז (ולכחן מדין): ולאונ'ום דמדין.

אונ'יתא נ"י, 1) ע"י און. ירוש' תעני' פ"ד מ"ט ע"א: וחוץ משלחין אונ'יתא.

2) עושק תלוצן oppression | Bedrückung ב"ב ע"א: אונ'יתא דמלכא דארזם.

אונבין ע"י קונבין. תרג' יב"ע במ' ל"ח ט': כנשין אונבין.

אונקלי ע"י אונקלי 2. תוס' צוק' שבוע' ו' ד"ז: ונתנו באונכלי.

אונ'ן ז', האבל לפני הקבורה mourner before the burial | der Leidtragende vor der Beerdigung פסח' ס"ה מ"ה: אונ'ן טובל ואוכל את מסחו בערב.

אונ'נא נ"י, משק house-hold | Haushalt דב"ר ו': התחילה לערב אוננא של מלך.

אונ'נסא ז', כפייהוברה compulsion | Zwang יב"מ פ"ו ס"א: בין באונס בין כרצון; גיט' ל"ד ע"א: אי משום אונסא וכו'.

אונ'פילי ז', אונ'פלי נ"י, ע"י אונקלי 3. תוס' כלים ב"מ ה' י"ז: האונפיל והתמתי שנתלקו וכו'; שבת' מ"ה ע"א: ונתתו באונפלי.

אונקא 1) ע"י עונקא. שבת ק"מ ע"ב: אונקא דאית ביה תלתא מיני בישראל.

2) ע"י אונק'י. איכ"ר א' א': אונקא וכו' מלג אונקא.

אונקולמוס ע"י אונקלמוס. תוס' ב"ב ג' ה"ז: סנמר סנור אונקלמוס אינו סנור.

אונקום ז', משא Last | burden תנח' תרוסה י"א: טעונות כל אותו אונקום של מים.

אונק'י ע"י אונקלי 1. תוס' כלים ב"מ ב' ד"ז: יש בו אונקיות ואין בו אונקלאות וכו'.

אונק'י, **אונק'יא** נ"י, אגורה, דבר מועט ounce | Unze ירוש' תעני' פ"ד מ"ה ע"ג: אין כל דור ודור שאין בו אונקי אחת מחמיו של עגל; ב"ר י"ה: אם המקיד אדם לידך אונקיא של כסף וכו'.

אונק'ים ע"י אונק'ום. ב"ר י"ב: כל האונק'ים חוה בשביל מה.

אונק'לא ע"י אונקלי 1. תרג' איוב מ' כ"ז (אנמוח): אונקלא.

אונק'לה ע"י אונקלי 4. ירוש' יומא פ"ו מ"ג ע"ד: וחלכישו אונקלה.

אונקלום מתרגם התורה לארמית the Aramean translator of the Bible | der aramäische Übersetzer der Bibel ע"א: תרגום של תורה אונקלום הגר אמרו וכו'.

אונקלי נ"י, 1) ז', יתר Haken | Haken כלים פ"י"ב מ"ב: אונקלי דרגש טמאה ושל נקליטין טהורה.

2) כ"ס, צרור Beutel | purse תוס' מעשי' ד' ט"ז: ובין שהוא בו באונקלי.

3) מחלת הלב eine Herz-krankheit ע"ז כ"ס ע"א: מעלין אונקלי בשבת וכו' מאי אונקלי אסמוכא דליכא.

4) מין בגד קצר kurzes Kleid | a short dress מ"ק כ"ד ע"א: ממיל' באונקלי בתוך ביתו.

אונקליטין ע"י אונקליטין. תנח' תזריע ז': הוא מתירא ממי שהוא גדול מסנו אונקליטין לקומום קומום מתירא מן הפרנס הפרנס מתירא מן תמלך.

אונקליסא ע"י אונקליטין. תוס' צוק' ב"מ א' ו': שובר וכו' גם שחרור וכו' אונקליסא.

אונקנוס עיי אונקנוס. תנח' תרומה י"א אונקנוס של אש.

אוסאי עיי מוסקיא. תרג' תהלי קיבה' (גרוי משך) אנתותבית עז אוסאי.

אוס' נ', פה *Mund* | *mouth* חולין סיו עי'כו מינם ביום כוורא ועילי באוסייה.

אוס', אוסקא נ', אחוזה *Gut* | *possession, estate* ביר סיסה לסלך שנתן אוסי לאותבז; ירוש' תענ' פיד סים עי'אז דאז בעי מזכנא אוסיא דילך.

אוסקא שם שר *Name eines Dämons* | *name of a demon* פסח' קייא עי'כזאגרת אולתאוסיא בלוסיא. אוסיא עיי מוסקיא. תרג' דהייא אי' הי' (ומשך); ואוסיא.

אוסל עיי אסל. תוס' כלים בים ו' פז; והאוסל שיש בו בית קבול.

אוף מדהי, גם *auch* | *too* תרג' יביע בים סיו י"ג (גם השתדל); אוף אתרברכא.

אופטיא עיי אופטיא. במיר א' אי' אי' זה חודש אי זה שנה אי זה אופטיא.

אופ' נ', טיב, טבע *Beschaffenheit* | *character* ירוש' שקל' פיא מיה עי'כו אין אתה יכול לעמוד על אוסי של אומה האת.

אופ' ניר עיי אופטא. חולי קיה עי'אזפתבא דאופיא. אופיא נ', קצה שעל פני מים *Schaum* | *foth* חולי קיה עי'כו הא דלא שתי אופיא משום מאיפומא.

אופיון ו', מיק פרג *Opium* | *opium* ירוש' עי'ז פ"ב מ' עיד; אהן אופיון סכנה.

אופי' ניר עיי אופטא. גים' ט"א עי'אז קאשריאופיא.

אופיכ' נ', ערובה *Geisel* | *hostage* איכיר ג' י"ג בני אשפתו וכו' בני אופיכ' בני אמורים.

אופימטאמא זיר, תקנות *Ver-* | *orders, edicts* שמור כ"הז לסלך שביקש לעשות אוסימטאמא חץ מדעתו של אפרוכום.

אופיתא עיי אופי. ביר י"ד; נשמה זו תאופי דברייתא אמרין האופיתא טבא.

אופכי עיי אפוקי. ביר מ"ב נסלו ישראל אופכי. אופסים [קופסים] עיי קופסא. מכי' שמי' סיו י"ג; שאינו יורד אלא על הכלים וכו' אלא על האופסים.

אופסנון. אופסנון עיי אפסניא. תנח' כובי' צו אי' ראה אותו טבח שהיה מסתכל בבשר איל מרי כבר שלחתי אופסנון לכיתך; ילק' ויק' תעיס; כבר שלחתי אופסנון לכיתך.

אופתא נ', מצבת העץ *Baumstumpf* | *tree-trunk* מוכי' ליב עי'אז כפת חמרים וכו' ואימא אופתא. אנץ ת', צפוף דחוק *dicht* | *close, tight* תוס' מקוא' ו' ח"ז; והמבעות אוצין חוצצין רפין אין חוצצין.

אנצ'א נ', ערונה *Beet* | *bed of plants* ב"ב מ"א עי'כו תרחי אוצייתא.

אוצימילך עיי אאמלא. תרג' יביע דבי' ליד ו'; ואוצימילך חורין.

אוקומיני [איקומיני] נ', עולם ומלואו *universe* | *Weltall* קהיר ו' ג"ז מהו היקום וכו' אוקומיני.

אוקיניא עיי קינוניא. דכיר' ד' אוקיניא מהלכת לפני האדם.

אוקטור עיי אקטור. תרג' יביע שמי' ייד הי'; ותבון אוקטוריא וכו'.

אוקיא עיי אונקיא. שמיר מ"ג כ"ז אין דור ודור שאינו נוטל אוקיא ממעשה העגל.

אוקיאנוס ז', ים התיכון *Mittel-* | *Mediterranean* ביר י"ג; ממימי אוקיאנוס.

אוקי' עיי אוקיינוס. שהשיר ז' ח"ז כיצד נעשה להם האור וכו' כמין אוקי'.

אוקיינוס עיי אוקיאנוס. ביר ל"ב; ברחו לים חגדול לאוקיינוס.

אוקימיתא נ', קימה *das Aufstehen* | *rising* תרג' תהלי קלי' כ' (שכתי וקומי); אהבותי וכו' ואוקימותי.

אוקינוס עיי אוקיאנוס. ירוש' חלה פיד ס' עי'אז מנחל מצרים ועד אוקינוס.

אורוסמי זי, יין שושנים *Rosenwein* | *rose-wine*
ירוש' שכי' פיו לז' עיב: אורוסמי שרי.

אורן עי אורן. ירוש' ב"ב פ"ד י"ד ע"ג: המוכר
את המרתף מכר וכו' וכ"ז האורורין.

אורן, אורן זי, מין תבואה *Rels* | *Rele* שבי
פ"ב מ"ה האורן והדוחן וכו'; ירוש' שבת פ"ג ר'
ע"ב: פינכא דאורא וכו' פינכא דגריסא.

אורן זי, (1) עופר האילה *the young of the*
gazelle | *das Junge der Gazelle* במ"ד י"א:
אורילא דאילתא.

(2) מפה תלויה *Hängematte* | *hammock* עיר'
כ"ה ע"ב: דעבידא כי אורילא.

אורן, אורן, נ"י פרי הארץ *cedar-fruit*
Zedernfrucht ירוש' מעשיש פ"ב ב"ג ע"ב: אליון
אורנייה תמוזינייה; שבי' פ"ג ל"ד ע"ב: גמרייה
ואורנייה.

אורן, אורן זי, דרך, מנהג, *way, custom,*
manner | *Weg, Art* יומא לז' ע"א: אורח
ארעא: גיט' כ"ט ע"א: אורחא דמילתא.

אורי' אומר רבנו יצחק.

אורי' [אורי'] עי עור. ירוש' שבי' פ"ג ל"ד ע"ד:
אנא חמית משך רחוי עבר אורי וכו'.

אורי' שם אמורא *Name of an Amora* | *Amoräers*
eines ירוש' ברכ' פ"ב ד' ע"א: ר'
הונא ר' אורי.

אורי' זי, ספר תורה *scroll of the Thora*
Thorarolle ירוש' יומא פ"ז מ"ד ע"ב: כד היא
חרא אוריא.

אורי' זי, (1) אוצר של תבואה *granary* | *Speicher*
תוס' צוק' עיר' ר' ד': והאוריאז והאוצרת.
(2) אורה, רפת *Stall* | *stable* מריק י' ע"ב: למכני
אוריא.

אוריאל זי, שם מלאך *ein* | *name of an angel*
Engelname במ"ד ב': ארכעא מלאכים מיבאל
גבריאל אוריאל ורפאל.

אוריאל עי אורייתא. שבת כ"ה ע"ה: בריך דחמנא
דיתוב אוריאל תליתאי לעם תליתאי וכו'.

אוקנוס עי אוקנוס. תנח' בוב' מקץ פ"ז אין
את משאלת אלא לאדם אוקנוס, הקב"ה יתן את
החכמה למישישין.

אור עי עור. ירוש' ע"ז פ"ב מ' ע"ד: אור דשערינ.
אור זי, (1) אש *Feuer* | *fire* ב"ק פ"ז מ"ד: אור
הביא את האור ואור הביא את העצים.

(2) ערב *Abend* | *evening* פסח' פ"א מ"א: אור
לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר.

אורן זי, הוראה *Belehrung* | *teaching* תרג'
יחי' ד' כ"ז (תורה תאבד מכהן): ואורא תפסוק
טכחן.

אורן זי, נדבך, שכבה *layer (of the building)*
Schicht ב"ב ג' ע"א: והאי טפח יתירא לביני
אורבי חתא.

אורן זי, מרפד *Nessel* | *nettle* תרג' שני אס'
כ' ז': חלף אורבינא יסק אסא.

אורן זי, ערבה *Weide* | *willow* מנה' פ"ב ע"ב:
בין קני לאורבני.

אורגולין עי אורגולונין. חק' שמי ק"ז: למלך
שתיה לו אורגולין והיה מביט בה וידע איזו
שעה ביום.

אורגמים [אורגמים] זי, פועל *Arbeiter* | *worker*
תנח' כ' הוספה קורח ב': ועשה אותו אורגמים
שנאמר כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו.

אורדא עי אורדא. קיד' י"ב ע"א: וזוהא דאורדא.

אורדילא זי, מין פמריה *Morehel* | *morel* פסח'
ק"ט ע"א: אורדילאי לי תגוליוא לאבא.

אורדן זי, מקל *Knüttel* | *cadgel* תרג' משלי כ"ז
כ"ב (בעל'): ובאורדן.

אורדע זי, צפרדע *Frosch* | *frog* קתל"ד ח' ח':
חמא חרא אורדעא מעונת חד עקרב.

אורדענה זי, מחלת הלשון *a disease of the*
tongue | *eine Zungenkrankheit* ירוש' שבת
פ"ד י"ב ע"ב: חרא אורדענה טכנת.

אורולוגין זי, מורה השעות, שעון *time-piece*
Uhr פסיקד פ"ז תחורש: למלך שהיה לו
אורולוגין וזיין שעמד בנו מסר לו אורולוגין שלו.

אורכתא עי אורכתא. ביק עי קינא לא כתבין
אורכתא אמפללי.

אורלונק עי אורלונק. ירושי ריה פיא כיו עיב:
כלך שהיה לו אורלונק.

אורנא ד, אורן laurel-tree | Lorbeerbaum תרג'
יש' סיד יד (נוסע אורן): נצב אורנא.

אורנם ד, מנור אורגים spindel | Spladel שבת ציא
עיב: קסיד בצררי וכו' הכא במאי עסקין באורנמי.

אורעי, אורעיתא נ, צרעה hornet | Hornisse
ירושי שבת פיא ג' עיב: תולעתא דסומיא
מתעבדא אורעי; תרג' יביע שם' כיג כיה
(ושלחתי את הצרעה): ואשרד ית אורעיתא.

אורקטין עי אורקטין. תרג' יביע ויק' ד ג'
(ומכנסי בד): האורקטין דבון.

אורשינה ד, העוק חול phoenix | Phönix סנה.
קיה עיא: אורשינה אשכחיה אבא דגני בספנא
דתיבותא.

אורית אומר רבנו תם.

אורתא נ, ערב evening | Abend ספח' ב' עיא
ועיב: אור אורתא.

איש, אישא ד, יסוד foundation | Fundament
ביק נ' עיא: חופר לאושין; תרג' שדיש ח' פ'
(חומא): כאושא.

אישא שם עיר בגליל town in Galilee | Stadt in Galilee
Galilee ריה ל'יא עיא ועיב: גלתה סנהדין וכו'
ומירושלים ליבנה ומיכנה לאושא וכו'.

אושטות ידא נ, רכוש, קנין acquisition
Erwerb תרג' דב' י"ב ד' (משלח ידכם): אושטות
ידכן.

אוש עי קוש'. ירושי מגי פיא עיא עיב: שתיס
כשופי ואודת באושי.

אושקב ד, מין ארכה a species of locust
eine Heuschreckenart חול' סיה עיב: סלקס וכו'
להביא את האושקב.

אושקפא ד, סנדלר, רצען shoemaker | Schuster
שבת קייב עיא: קסיא סנדל אסנדל וכו'
דאושקפי וכו'.

אורית נ, מערב West | Westen ב'יה עיא:
שכינה במערב דאר אבהו מאי אורית אורית.

אוריתן שם איש a man's name | männlicher Name
ירושי שבת פיי י"ב עיד: יצחק בר אוריתן.

אוריתא עי אוריתא. תרג' יביע כמ' פיו י"מ:
אוריתא דנחיתא.

אוריתא עי אוריתא. ירושי ב'יה פיה פיו עיא:
בעי מישמע מילה דאוריתא.

אוריתא נ, עי אוריתא. תרג' דחייב ל'יה כיה
(מסכנות): אוריתא: שם פ' כיה (אורית):
אוריתן.

אוריתן (1) נ, עי אוריתא. גיפ' ל'יא עיב: נקום
מקמיה דבר אוריתן הוא.

(2) שם איש a man's name | männlicher Name
אסת'ר א' אבא אוריתן.

אוריתר עי אוריתר. ירושי כ'כ פיד יד עיב: מקום
האוריתר.

אוריתר ד, שומר האוצר store-keeper | Maga-
zinverwalter ירושי ב'יה פיד יד עיב: מקום
האוריתר; תרג' דהיא כ'ז כיה (על אוצרות):
אוריתרא.

אוריתתא נ, (1) תורה the Law | Lehre תעני
ד' עיא: אוריתתא קא מרתה ליה.

(2) ספר תורה scroll of the Thora | Gesetzes-
rolle ירושי סופה פ'ז כ'כ עיא: תמן מייכלין
אוריתתא גבי ריש גלותא.

אוריתות שם מקום בכבל name of a place in
Babylonia | Ort in Babylonien יומא י' עיא:
אוד זו אוריתות.

אוריתותא נ, אורכתא ד, אורכתא נ, אורד
length | Länge תרג' תהלי ציא פ'ז (אורד
ימים): אוריתות יומין; שבת קים עיב: פונא כי
פונא האורכא ממילא: תרג' דב' ל' (ואורד ימין):
ואורכתא יומין.

אורכגים שם איש a man's name | männlicher Name
ירושי יכמ' פיה ח' עיד: כבנו של
אורכגים.

אושל (1) עי' חושלל. יומא עי' עי' לחה
שיבולת מיקרי שלא בקליפתא אושלא מיקרי.
(2) עי' אשלא. תרג' דחייא אי כ"ז אושלא.

אושעיא שם אמורא name of an Amora | Name
eines Amorsers במ' יח עיב: אמר רב
אושעיא.

אושפזת' שם אשה - Frauen-
name תעני כ"ד עיב: ר' נחמן בר אושפזת.

אושפזת, אושפזא ו', אכמניא Gasthaus | inn
מג' כ"ז עיב: בעלי אושפזין נוטלין אותן בזרוע;
גו' מ'ד עיב: אית ליה אושפזא בארעא
דישראל.

אושפזא, אושפזיקנא, אושפזיקן ו',
בעל אכמניא Gastwirt | innkeeper עיר ג'ג
עיב: תוח שאל באושפזאן מנהי ו' עיב:
אושפזיקניה דרב: כ"ז עיב: נעשה אושפזאן
לשכניה.

אוישר עי' אפשר. תרג' יביע ברי יח ב'ז ארום
לית אושר למלאכא דשיריתא וכו'.

(אות) נאות נפ', נהנה, to enjoy, to use | geniessen
benutzen ברי פיה מיה עד שיאחזו לאורו.

אות (1) ו', סימן Abzeichen | sign כלאי ס'ס מ'ז:
אותות הגרדין.

(2) ציון של כתב Buchstabe | letter שבת פ'ז
מ'ב: הכותב שתי אותיות.

אותבותא ב', ישיבה das Sitzen | sitting תרג'
תחל' כ' (שבתי וקומי): אהבתוי ואוקימוחי.

אותו מהיג, הלה, הוא derjenige, jener | that
גו' כ"ז עיב: אותו רשע.

אותנין ו', בד דק feine Leinwand | choice linen
שהשר נ' יא' למלך שהיה לו אותנין נאה.

אורי' ב', תגשמת Eule | owl תרג' יביע וק'
י'א יח (ואת התגשמת): וית אהתא.

אותיום עי' הוותיאום. כנה פ'ב מ'ב: נמצא על
שלה אותיום ממאין.

אוחתנטי עי' אוחתנטי. ויקר ב' ד'ז: משבעים
אומות אוחתנטי.

אוגור עי' איגור. כתובי פ'א: אוגור מלכא.
אוגור' ב', התראה, איסור prohibition, warning
Verbot, Warnung כתובי מ'ז עיב: אוהרה לבית
ד'ן שלא יהא ד' לוח וקשה לוח.

אוזאין אחר זה ואחר זה.

אוי פיי, חסיק helzen | to heat תרג' פ'ח מ'ז
עיב: הדיא ב' בני אוייה שבועה יומין.

אזיל ת', פחות וכמל gering | inferior ירוש'
כ' פ'ח י'ב עיב: הא אזילא והיא דרב ושמואל
אזכרה ב', (1) הזכרה das Erwähnen | mentioning
ירוש' מג' פ'ג ע'ד עיב: שהיא אזכרתן קודם
לעשייתן.

(2) שם הקדוש Gottesname | God's name
שהשר אי ד'ז: התינוק מולג על האזכרת.

אזל פ'ע, (1) הלך gehen, fort- | to go, to go away
gehen שבת קמ'ז עיב: אולא כתב אולה ליה
קדושתיה.

(2) מזה to spin | spinnen בי' כ'ד עיב: קיבורא
דאולי ביה אולי.

אזליא, ו' אורג Weber | weaver ב'ה כ'ד עיב:
קיבורא דאח' ביה אולי.

אזליא דר', נוהלים, גלים wellen | waves תרג'
שכ' מ'ז ד' (נוהלים): אזליא.

אזמאזמא [אזמא] ו', מין ירק ein | a herb
Kraut תוס' כלאי א' י'א: אין מרכיבין בשות עיב
אזמאזמא.

אזמורד ו', מין אבן טובה Smaragd | emerald
תרג' יביע שמות ב'ה י'ה (גמך): אזמורד.

אזמל ו', סכין Messer | knife כלים פ'ג מ'ד:
המעצד והאזמל והמפסלית והמקרת.

אזמרגדא ו', מין אבן טובה Smaragd | emerald
תרג' איוב מ'ב י'ד: יקר אמרם הך אזמרגדא.

און פ'ע, הודיין sich bewaffnen | to arm o. s.
תרג' יש' ל'ג ד'ז: ואון במאני זינא.

אזניה ב', מין צמח Portulak | portulaca תוס'
צוק' שב' ד'ז: עד שיכלו אזניות.

אותגיתא עי' בִּיתְגִּיתָא. ירוש' סנה' פ"ב כ' ע"ג:
נמק לגבי לכוש אותגיתא.

אָזָא עי' אָזִי. תרג' יש' מיד פ"ו (חשיק ואפ"ה): אזא
ואמא.

אָזֶן פ"י, חדק, קשר umbinden | to tie round
קדיר ח' א"ז אדק לריש.

אזקיש אחר זמן קריאת שמע.
אזית אחר זמן תפילה.

אָזְנוֹרָא נ"י, כרע, רגל Fuss | foot תרג' יב"ע
שמות כ"ה י"ב (ארבע פעמיות): ארבע אותגוריא.

אָח מהדק, (1) לצער Ach! | alas! כג"י יא ע"א:
אחשורוש וכ"י כל שזכרו אמר אח לראשו.

(2) לשמותה O! | oh! תרג' יש' מיד פ"ו (האח
חמותי): אח שחינית.

אחיא ארבעים חמר אחת.

אָחָא ז"י, שם אמורא Name of an Amora |
eines Amoraers ערכ' כ"ב ע"ב: ואמר ר' אזא
שר הבירה מעשה בא לסני ר' יצחק בנחא
לאנמוכיא וכו'.

אָחָבָא ז"י, אחי האב, דוד Oheim | uncle תרג'
ירמ' ל"ב ז' (דוד): אחבך.

אחב"ב אינו תייב בגל' יראה.

אָחָד — אָחָד . . . וְאָחָד בין . . . בין, גם זה
וגם זה both . . . and | sowohl . . . als auch
תמורה ב' ע"א: אחר אנשים ואחד נשים.

אָחָד פ"י, (1) אחז, תפס überfallen | to overtake
מסח' ק"א ע"ב: אחזא לית רוח.

(2) סגר verschliessen | to lock up סנה' כ"ו
ע"א: אחזא לדשא.

אָחָאדִי אפ"י, (1) נאחז erfasst | to be seized
werden תרג' יחז' י"ב ר' (בשחתם נתפס):
בסריגותהן אתאחד.

(2) נסגר verschlossen werden | to be locked up
תרג' יש' מ"ה א' (ושערים לא יסגרו): ותרעין
לא יתאחדו.

אָחָדָא נ"י, מסגר Verschluss | locking up תרג' מש'
יח"ט: (בבירח ארסון) ואחזאדק סוכראדחוסמא.

אָחָדָבּוּי ז"י, שם אמורא name of an Amora |
Name eines Amoraers תל' ק"ג ע"ב: בעא
מיניה רב אחדבוי בר' אמי מרב.

אָחָדָה פ"י, איחד, חיבר vereinen | to join כמ"ר
י"ג: שיהיו אחוים אצלו.

אָחָה פיעל, (1) כניל. ב"ר לישא אברהם שאיזה את
כל באי העולם.

(2) תפר zusammennähen | to sew together
סנה' פ"ו מ"ה: וקורעין ולא מתאחין.

הָאָחָהָה חתפ"י, (1) התחבר עי' תפירה
to be sewn together | zusammengeheftet werden
ע"א: ואלו קרעין שאין מתאחין.

(2) התאחד sich vereinen | to join שד"ש ז'
כ"י: שנתאחד לי במצריים.

אָחָדָקָא נ"י, אחוזה Besitz | possession, property
תרג' כמ' כ"ז ז' (אחזה נחלה): אחוזה אחסנא.

אָחָדָה נ"י, אחבת אחים Brüder-
brotherhood | Uchkeit ויק"ר כ"ז לשון חבה ולשון אחוזה ולשון
רעות.

אָחָדָוּיָא ז"י, קליפת העץ Bast | bast שבת כ' ע"ב:
אידן אחווינא.

אָחָדָוּיָא עי' אָחָדָא. תרג' תה"ל ק"ט כ"ג
(בחוקי): באחוויית גוייך.

אָחָדָוּגָא ז"י, (1) מספוא Futter | food ירוש' ב"ר
פ"ו י' ע"א: תב אחוונא לתוריא.

(2) עי' אָחָוּיָא. שבת כ' ע"א: והאח לפניו
מבוערת מאי את אמר רב אחווינא ושכנאל אמר
עצים שנדלקו באחוונא והוא דאמר להו מאן
בעי אחוונא אשתבח ערבטא.

אָחָדָתָא נ"י, לקח, תורה precept, instruction |
Lehre תרג' רנ"ה מ"ם ב"ז שמעו אחויתא רא.

אָחָוּם עי' אָחִים. תוס' סנה' פ' ב"ז כפר אחום.

אָחָוּגָא ז"י, אָחָוּיָא נ"י, שויף Pflaume | plum
ירוש' ב"ר פ"ו י' ע"ב: פרנן אחווינא וקפלושין
וכו' בכרך על קפלושה ד' ספר אחוניתא וכו'.

אָחָוִרְי עי' אָחָרִי. ירוש' מג"י פ"ב ע"ד ע"א: וכנין
להון אחורי.

אָחוּ. - אָחוּ אֶת הָעֵינַיִם תַּעֲרַעַר. עֲשֵׂה בִלְהַשִּׁים

to deceive by trickery | *vortäuschen, vorgan-*

keln סנה' סיה עיב: מעונן זה ואוחו את העינים.

הָאֵחָיִל הַסִּי. הדליק | *anzünden*

to kindle, to light | *anzünden* שבי ים עיב: מאחיון את האור.

אֶחָזִיל אִמְרוּ חֲמִינוּ וְזִרְנוֹם לְבִרְכָּה.

אֶחָזִית אֶתֶר זֶמֶן תַּפְלָה.

אֶחָדָה נִי. לכיזה | *conquering, conquest*

Eroberung מנ' י' עיב: זו קסרי בת אדום וכו'

וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום היו קורן

אוחן אחיזה מגדל שיר.

אֶחָיוּתָא נִי. תחייה | *Auferstehung*

resurrection | *Auferstehung* תרג' זכ' ג' יז ואחיזה מיתוא.

אֶחָיָה נִי. (1) תפיסה ביד | *das Anfassen*

seizing | *das Anfassen* שבי קניו עיב: כל כסוי הכלים שיש להם בית

אחיזה.

(2) בולמוס | *Andrang* ירוש' תר'

סיה מ' עיב: אחיות דם.

אֶחָיוּת עֵינַיִם. מעשה להשיג, העתוע, *trick,*

delusion | *Gaukelei* ירוש' חולין סוף פ"ה, כ"ה

עיד: אין אכלת מיכז מעשה הוא ואי לא

אחיזה עינים הוא.

אֶחָיָה שְׁמוֹת אִמּוֹרָאִים | *names of Amoraim*

Namen von Amoräern קיד' כיב עיב: אמר

רב אחא בר אדא דמן אמא מריק ב' עיב: רי

היא לחוד ורי אחיזה לחוד.

אֶחָיָה נִי. צמרמורת, קרחת | *Schüttelfrost*

ague | *Schüttelfrost* גימ' עיב: חמלא כרסומכלדבר אחיזה ואחיל.

אֶחָדִים שֵׁם טָקוֹם | *Ortsname*

name of a place | *Ortsname* מנח' סיה עיב: כפר אחים.

אֶחָיוּת עֵי אֶחָוָא. ירוש' דמאי פ"ב כיב עיד:

אחיבות הנבורות.

אֶחָיִב אֶתֶר כָּךְ.

אֶחָלָה עֵי חִלּוּל. מנח' מ' עיב: אם תחלח

אחלתה בזנות וכו'.

אֶחָמִיתָא נִי. ארגז | *Kasten, Kiste*

box | *Kasten, Kiste* אמי' א' ד': אחמיתין דנחשא.

אֶחָמִר נִי. אודם, מין אבן מוכה | *ruby*

תרג' שהיש ח' ירה ראובן גליף על אחר.

אֶחָדִים בְּמַעַל. אלף-יבית מוחלף | *a permutation*

of the alphabet | *eine Permutation des Al-*

phabets שבת ק"ד עיב: אדום במיע גיף וכו'.

אֶחָסְנָא. אֶחָסְנָתָא נִי. אחוזה | *possession, pro-*

Besitztum | *Besitztum* תרג' וק' יד ליד (לאחזה):

לאחסנא: כיב קליג עיב: עבדתי אחסנא.

אֶחָר פִּיעַ. נהג בשגעון | *wüten*

to be frantic, mad | *wüten* ב"ב ציג עיב: גמל שהיה אחר בין הגמלים

ונמצא אחד גמל כח חייב בידוע שזה המיתו.

אֶחָרָאִי. תי חייב באחריות | *verantwort-*

wortlich | *verantwortlich* ירוש' שבע' ריש פ"ה: אחראין וערבאין

זה לזה.

אֶחָרִיּוּת נִי. ערובה והתחייבות | *ball, security*

Garantie, Bürgschaft | *Garantie, Bürgschaft* ב"מ פ"א מ"ה: מצא שמרי

חוב אם יש כהן אחיזה נכסים וכו'.

אֶחָרִיּוּתָא נִי. אחיזה, עתיד | *Zukunft*

future | *Zukunft* תרג' ירוש' דב' ל"ב כ"ס (לאחיותם): באחיותא.

אֶחָרִיָּא תי. (1) אחר | *der andere*

the other | *der andere* ירוש' ספח' פ"א ב"ה עיב: רי יושוע אחריא.

(2) אחרון | *der letzte*

the last | *der letzte* ירוש' ב"ר פ"ב

ח' עיב: פירקא אחריא.

(3) אחראי | *verantwortlich*

verantwortlich | *verantwortlich* ירוש' מעש' פ"ה ב"א עיד: ואינו אנו אחריין לרמיין.

אֶחָרִיָּא מַדִּיג. אחר | *ein anderer*

another | *ein anderer* ב"ה: הכי אחריני ביכח.

אֶחָרִיָּא מַדִּיג. אחר | *eine andere*

another | *eine andere* כיג עיב: מילתא אחריני.

אֶחָרָן עֵי אֶחָרָן. שחשיר ד' י"ב (אלהים אחריים):

אלה אחרן.

אֶחָרְנָא [אֶחָרְנָא] נִי. קנין ורכוש | *possession*

Besitz | *Besitz* תרג' משלי כ"ז כ"ד (כי לא לעולם חסון):

דלא לעולם הא אחרנא.

אֶמֶל דִּי. את, כלי המעורר | *plough-share*

Pflugschar | *Pflugschar* ירוש' שבת פ' ה' עיב: ונתתו חרבנותה

לאתים-לאמין.

אַטֶמָא זי. ירך *Lende* | *loin* חולי' מיב עיבז בוקא
ראמסא.

אָמנם עיי אַלונאַ. אַסטיר א' יידן אַרמאָטאָ שוהה
ממונה על אומנם שבארץ.

אַמְסָאָה די גוטע **dimple** | **Grübchen** עין ליה עינא:
דקאני ביני אמסאָ.

אַטְקֵמָא תי, שׁוּבָה וּמִשׁוּלָּה | unbridled, dissolute
אַטְקֵיִלּוֹס *zūgellos* מְסִיכִי בּוֹבִי קִיִּיב: אֲרִכִי בְרִיוֹנִם אַטְקֵיִלּוֹס.

אֶמְרֵי בָּרִים שם מקום במוֹרִיא Tripolis in Syria
Tripolis in Syrien יְרוּשָׁה שְׁבַת מִיג ו' עִינָה הָיוּ
 בְּאֶמְרֵי בָּרִים.

אֶמְרוּנָא עִי אֶתְרוּנָא תרג' שה'ש ב' ג' (כתפוח):
 תיכמא דיאי ומשבח אמרוגא.

אָפּרִי אָפּרִיטא נ. מאכל מחושי בצק
vermicelli | Nudelspeise הלח פֿיא ניו

עידן דאנא בעינא למעבד מצוותי אסרין ביצה
סי' ס' עידן אסריתא ליבש אסור לקרירה מותר.

a country beyond Jordan | eine Gegend in Transjordan-
en תרנ' ירוש' ג' ייד (ארנב): אמרכונא.

אַמְרָה זי, עלה מרף *Bluff* | leaf ב'ים ס'ים ע'יב:
אמרה אמרה וכו' אמרה דעראי.

א"י איתא

א"י ארץ ישראל; אינו ידוע.

אָי 1) כּנִי, הִיא es | it יְרֻשָׁתִי עִיר סִיג כִּיָּא עִיבִּי אִי
אִירָא אִי אִירָא.

(2) לא, אין *nicht* | *not* עם אבות פ"ב מ"א והסתכל
בני דברים ואי אתה בא לידי עברה.

(3) מה'ה, אם *wenn, ob* | אם מבי' מבי' דפסחא ו' .
 ח' : אי' ביום ההוא יכול מבעוד יום.

(4) או *oder* | *or* בים ציה קינא פלגיה דיומא
וכו' אי נמי חד יומא.

אלי מוזיקה, אז *oder* | אז תרג' קהלי ייטא נ' (זה אז
זה) הדין אי דיין+

אי מכן [אימירון] תהים, בנחל softly | *sanft*
פסיק' מיד עיבנ עד שלא חסא ארה'ר היה שומע
את חסול אי מכן וכו'.

to bring | *bragen* הביא, אפי' חביא (אטמא) אײַס
קהל׳ך ג׳ דז: אויסט לז מה דירבע עלוי

אֶמְקָא זי, קרם *Klammer* | *clasp* בטייר ויז אמבי
של ברזל שבתם מחויקים הקרשים.

אמפי"ה, אלף בית מוחלף a permutation of the alphabet | *Permutation des Alphabets*
 רב ע"ב: באמפי"ה של ר' חייא קורין לסודה מזון.

אָמיר (1) מדינה, וכיף האמ? | indeed? really?
 denn? etwa? | קיזא מוז אנא לא ידענא.

(2) בשביל | wegen because of שם רג עיב;
קנמא שונג אטו מזיד +

אָמאָנעס עי שטאָנעס, חוץ מיין ערשטע אקאדעמיקע וואס האט
אָמאָנעס געזאגט, מ'זאל זיך שטעלן אַלס *Truchsess* | *steward* כּתוב' מיין
עצמאדיקע וואל און אָמאָנעס דעמאלט.

אֶסְתָּא ד' אסד, קרן Dorn | thorn תריג' חרש' י'
ת' (קמ'): אסמין.

אָנפֿימל'ס תּדעם, מוכן ומוזמן | *ready | berelt* ביר
מי'ן עומד אין כּתיב כאן אלא נצב אמימות.

אָנְשִׁימֶטוֹן, אַנְשִׁימֶטוֹן ת', שאין להעריך
 inestimable | unschätzbar ב'ר ליה: מרגלית
 אנשימטון; ידוש' פאה פיא פיו עיר: מרגלי שבא
 אנשימטון+

אָמײַסיגקײַט אָדער אָנזיכטיגקײַט | זיך מוכת
prepared dwelling | fertige Wohnung

מִיָּז שֶׁאֵם יֵצֵא לָרֶךְ יֵהָא עֲבָדוּ קֹדֶם וּמִתְקַן
לֹא אִשְׁמִימִיָּה; תִּנְחַ' בּוֹבִי הוֹסֵפָה שֶׁלֹּחַ יֵיבֵנּוּ וּמִתְקַן
לֹא אִשְׁמִימִיָּה.

אִמְיָנוֹם **ד**, שֶׁם אִישׁ *männlicher* | a man's name
Name מִבִּי דְרִישׁ הוֹצִי' הוֹסֵפִי דְבִי יֵיד בִּינֵנּוּ חֻקִּיהָ
בֶּן אִמְיָנוֹם.

אַמְלוּלָא וי, ליצנות *Scherz* | *joke* קירי ס'יז עיב:
בחוברת ואמלוּלָא.

אֶמְלֻתָּא נ"י, רבימה *das Bewerfen* | pelting
תרג' יב"ע שם' כ"א י"ה באַמלֹח אבנין.

אַמְלִיָּה, אַמְלָם זי, שוּק market | חוּלִי
צִיא עֵיבָה: אַמְלִיָּה שֶׁל אַמְמוֹנִים: תַּחנ' בִּלְקִי: עֶשֶׂה
שׁוֹמֵרִים שֶׁל מֶלֶךְ וּמִמְכֵּר וְעֶשֶׂה לוֹ אַמְלָם.

אַינר ז', גג *roof | Dach* | ח' עיבז אשר לו חומה ולא שור איגר סביב.

אַיגרא ז', 1) עסק *Geschäft | trade* | פסח' קייג עיבז סלקת לאיגרא שירחוק בחדק.

2) אגרת *Brief | letter* | ירוש' גר' פ"ו מיב עיבז: איגרא דאיקר.

איגראנאמין. איגראנמין. איגרי ממון [אגרונימין] עי' אגרונימין. תוס' במ' ז' י"ד: איגרי ממון היה בירושלים ולא היו ממוןין על חשערים אלא על חסידות בלבד (צוק' שם: איגראנאמין); תוס' צוק' כלים ב"ק ז' י"ט: מפני שאיגראנמין בודקין את היין.

אַיגראַטא ז', מכתב *letter | Brief* | ביים פ"ג עיבז: קריינא דאיגראטא איהו ליחוי פרוונקא.

אַיד, **אַיִדא** ז', דאג של עכרים | *heathen holiday* | *heidnischer Feiertag* | תוס' ע"ז א' א"ז לא ישא אדם ויתן עם דגור ביום אידון; תרג' אס' א' ג': יומא דאידיא הוח ליה.

אַיִדא 1) מהיג, אותו הדבר עצמו | *the same | das-* | *selbe* | ירוש' עיר' פ"ג ב"א עיבז: אי אידא אי אידא. 2) יד *Hand | hand* | תרג' דב' ט' כ"ו (ביד חזקה): אידא תקיפתא.

אַיִדא מה"ש, אינו | *welche? | which?* | איכיר א"א: אחמי לי אידא היא חוכצא דעיוא חיורתי.

אַידוֹר ז', מים *Wasser | water* | סוכה ל"ה עיבז: אל תקרי הדר אלא אידור.

אַיִדִי ז', שם אמורא *Name | Name of an Amora* | *eines Amoräers* | ירוש' יומא פ"ז מ"ד עיבז: ר' אירי בשם ר' יצחק.

אַיִדִין מה"ש, מי | *wer? | who?* | תמיד ל"ד עיבז: אידין מחקרי חכים.

אַיִדִית ז', שם אמורא *Name | Name of an Amora* | *eines Amoräers* | סנה' ל"ה עיבז: אמר ההוא צדוקי לרב אידית.

אַיִדִית [אורית] ז', מערב *Westen | west* | קיד' י"ב עיבז: הא איכא מהרי באידית.

אַיִדִין מהיג, אחר | *another | ein anderer* | יבמ' כ"ב עיבז: באידן קרא.

אַיִבִיא אי בעית אימא.

אַיִבָא ז', 1) פרי *Frucht | fruit* | תרג' ברי' ד' ג' (מפרי האדמה): מאיבא דארעא.

2) עי' אבא. תרג' יב"ע במ' ל' ד' (בבית אביה): בבית איבאה.

אַיִבִין ז', 1) שם אמורא *Name | Name of an Amora* | *eines Amoräers* | סנה' ה' עיבז: איבין והנה ושילא וכו' כולחו בני אבא בר אבא וכו'.

2) סין עוק *Geier | vulture* | תרג' ויק' י"א י"ט (ראמפה): איבין.

אַיבול עי' אבול. תוס' צוק' ביט י"א י"ז: אן חולקין את איבולים.

אַיִבוֹם ז', הלעמה *das Mästen | fattening* | עיר' כ' עיבז: אוכסין אחרו וכו' והא איבוים וכו'.

אַיִבִידִיתא ניר, מרליקי פנסים | *lamp-lighters* | *Lampenzünder* | ירוש' יומא פ"ג מ' עיבז: איביריתא דזהרא.

איבליים. איבליים עי' אובליין. חול' ג"ה עיבז: אליעזר בן יהודה איש איבליים; תוס' צוק' זכ' כ' ג' ר' אלעזר בן יהודה איש איבליים.

אַיִבַעִית, אם תרצה | *wenn du willst | if you like* | יומא כ"ה עיבז: איבעית אימא וכו' ואיבעית אימא וכו'.

אַיִבָא עי' אבא. יומא כ"ה עיבז: איבא דבשרא. **אַיִבָא** תהימ, באמת | *wahrhaftig | indeed* | חול' ג"ט עיבז: איבא חזינא ליה.

אַיִבִירִיא ז', סעודה *Mahl | meal* | ירוש' מרק פ"ג ס"ג ע"ד: עברין ליה איביריא.

איגדו עי' אגרו. ירוש' טאה פ"ב י"ז עיבז: חצי איגרו וחצי שמוחית.

אַיגוֹר ז', גל *Hügel | mound* | תוס' צוק' שבי' ג' ג"ז סלע שצף ע"ג הארץ ואיגור יוצא מסנו. **איגורי** עי' אגורי. תוס' צוק' נזיר ד' א"ז ז"ת איגורי.

אַיגִיאָה ת', סעור עוים | *aus Ziegen- | of goatskin* | *fell* | כיר כ"ז כחנז עור וכו' איגיאה.

אַיגִלָא עי' אגלָא. ביט ק"ה עיבז: לאיגלי גמא.

אִינְדֵּן ז', צמר שבין הקליפה והעץ *bast* | *Bast* שבת
פ"ג מ"א: ואין מדליקין וכו' ולא בפתילת האידן.

אִינְדֵּן ע' אִינְדֵּן. איכ"ר ג'. ר': באידנא אספרמא
אח"כ.

אִינְדֵּן ז', קוץ *thorn* | *Dorn* מעשיש פ"ד ג"ה
ע"כ דאז מייזי איזיא וכל עמא ערקין מן
קדמך.

אִינְדֵּן ז', גוץ *thrashing-floor* | *Tenne* ב"ר ס"ג:
שטרא דאפ"ך אידרא.

אִינְדֵּן ז', מין אוזב *marjoram* | *Majoran* שבת
ק"ט ע"כ: אוזב וכו' איזביון.

אִינְדֵּן [אִינְדֵּן] ז', מי מור *myrrhic*
Myrrhenwasser | *water* ירוש' שבי' פ"ג ל"ו
ע"כ: אידרוסירון אסור.

אִינְדֵּן ז', שליח *Bote* | *messenger* עוב' א' א'
(וציר בנחיים שלח): ואינדר בעטמא שליח.

אִינְדֵּן שם איש *a man's name* | *männlicher Name*
ירוש' שבת פ"ד ח' ע"ד: ר' אב"י ואידרון.

אִינְדֵּן ז', תל, גבעה *Hügel* | *hill* ב"ר ע"ד:
בחקל דאזיא ביה איזנדין לא תימר מלה דמסטרין.

אִינְדֵּן ז', חדר *chamber* | *Kammer* הול' כ"ב
ע"כ: על לאידרונא.

אִינְדֵּן ז', שם מלך פרס *a Persian*
king | *ein persischer König* י"ג ע"א:
החזקאימנא קמיה דאיזנדר מלכא.

אִינְדֵּן [אִינְדֵּן] ז', מוכרי יין
keepers of wine-shops | *Weinhändler*
דמאי פיה כ"ד ע"ד: אם אינו מכיר אותה חבית
וכו' כאילין אידתיקרימא.

אִינְדֵּן מודג, מי ומי *who?* | *welcher?* ב"ט פ"ג
פ"ג מ"ה: גולתי לאחר מכם מנת ואיני יודע
איזה מכם.

אִינְדֵּן אם ירצה השם.

אִינְדֵּן מדיש, מה הוא זה, מי הוא זה *what is?*
who is? | *was ist?* | *wer ist?* פ"ו ס"ג:
איזוהו פרט הגושר בשעת בצירה; אבות פ"ד
ס"א: איזוהו חכם הלומד מכל אדם.

אִינְדֵּן מודג, אותו הדבר *the same* | *dasselbe* תרג'
רוח א' פ"ה: מה דנפרין עסיך איזא נפרא אנא.

אִינְדֵּן מדיה, הוא *he* | *er* ב"ה ג' ע"א:
איזי הוא דאפסיד אנפשיה; תרג' אס' א' א':
אנא איזא.

אִינְדֵּן מדיה, היא *she* | *sie* ג"ה ע"ב: איהו וכו'
איזי וכו'.

אִינְדֵּן ז' ע'י אהילתא. דאלי ב"א ע"ב: איהלא
וסקרבא קיטרי.

אִינְדֵּן שם עיר בבבל *a city in Babylonia*
eine Stadt in Babylonien ק"ד ע"ב ע"א:
מאיה דקירא ולעיל.

אִינְדֵּן ע'י ה'זקא. תוס' צוק' כל"א א' י"א: ואין
מרכיבין כשות ע"ג האיומא.

אִינְדֵּן שם עיר רבא. *name of an Amora* | *Name*
eines Amoräers חול' י"ד ע"ב: תני איו.

אִינְדֵּן ע'י אהמל. חול' ל"א ע"א:
איהמל שיש לו קרנים; שבת י"ג ע"ב: אין בשר
חמת מרגיש באהמל.

אִינְדֵּן שם עיר רבא. *name of an Amora* | *Name*
eines Amoräers חול' י"ד ע"ב: תני איו.

אִינְדֵּן ז', סירה *Kahn* | *skiff* תוס' ב"ב ד':
המוכר את הספינה לא מכר לא את האיוקפא וכו'.

אִינְדֵּן ע'י אהמל. חול' ל"א ע"א:
איהמל שיש לו קרנים; שבת י"ג ע"ב: אין בשר
חמת מרגיש באהמל.

אִינְדֵּן ז', תפר *Nahel* | *seam* ירוש' מ"ק פ"ג ע"א:
וע"כ: אי זהו איהוי וכו' כל שאין מקומו ניכר.

אִינְדֵּן ז', נחש *Schlange* | *serpent* ב"ר כ"ה בגלילא
צוחין לחיאי איויא.

אִינְדֵּן ז', עיכוב ואכזר זמן *Veropflanzung* | *delay*
ירוש' מג' פ"ג ע"ד ע"ב: איחור הוא לעיירות.

אִינְדֵּן תי, איתן, תקיף *mächtig* | *mighty* תרג'
איזכר' י"ג (עזריה) איזתגיא דמסייעין בסוגעא.

אִיחָטָא ז', חוטא *sinning | Sünder* ירוש' תעכ' ס'ב ס'ב ע'אז הנה איחטא בלישנא.

אִיטָא שם אות יוגית *a letter of the Greek Alphabet | Name eines griechischen Buch-*

staben ב'יר י'ד: זיטא אטטא איטא אוכמא.

אִיטאַלִיָּה ע'י אִיטאַלִיָּא. ב'יר ס'ז: וטשמי הארץ זו איטאליה.

אִיטָה תהיפ, אם כן *consequently | somit* ירוש' סנה' פ'א י'ה ע'ר: איטה עברתי מבני רבני.

אִיטִימוֹם ע'י אִיטִימוֹם. שהשיר ב' ט': מתו נצב איטמום.

אִיטִלָּז ע'י אִיטִלִּיָּה. חוט' בכורות ג' י'ג: נסכרין כאיטלו ונשחשין באיטלו.

אִיטַלִּיָּא, אִיטַלִּיָּון שם ארץ *Italy | Italien* מג' ו' ע'א: איטליא של יון זה כרך גדול של רומי: תרג' דהייא א' ו' (כתים): איטליון.

אִיטִלִּיָּה ע'י אִיטִלִּיָּה. בכורות פ'ה מ'א: נסכרין כאיטליו ונשחשין באיטליו.

אִיטִלִּיָּה ע'י אִיטִלִּיָּא. ב'יר ל'ז: כתים איטלייה.

אִיטִלִּים, אִיטִלִּם ע'י אִיטִלִּיָּה. תגד' בוב' וישלח כ': התחיל פותח איטלימין; פסיק' עשר: מוכר שלח וכו' באיטלם.

אִיטִלִּין ח', של איטליא *italienisch | Italian* ק'יר פ'א מ'א: איסר האיטלקי.

אִיטִמָא ז', סחימה *dam | Deich* ק'יר ע' ע'כ: וקט איטמא בנהר מלכא.

אִיטִמון כנו' למלאך גבריאל *the surname of the angel Gabriel | Zuname des Engels Gabriel* סנה' מ'ה ע'ב: איטמון שאומם עוונותיהן של ישראל.

אִיטִן ז', מין דשא *cat's-tail-grass | Lieschgras* תוס' כלא' ח' ח': והאיטן והגמי וכל הגדילין באפר מיני דשאין.

אִיטִנִּי ע'י טִנִּי. מוטה מ'ה ע'ב: ומניחין באיטני של אבר.

אִיטִרִנָא ע'י אִיטִרִנָּה. ירוש' ע'ז ס'ב מ'א ע'א: לביצע סכינא גו איטירנא.

אִיטִרִון ז', שליט *tyrant, ruler | Tyrann, Herrscher* תרג' יש' ט' י'ג (כפה ואגמון): שלטון ואיטרון.

אִי מהי, איזה *who? | welcher?* פאה פ'ג י'ז ע'ג: ואיי דינו מירוג.

אִיִּבִּן שם איש *a man's name | männlicher Name* מוכה מ'ר ע'ב: אייבו וחזקיה בני ברתא דרב.

אִיִּדָא מהיש, איזו *what? | welche?* ירוש' פסח' ס'ב כ'ח ע'ג: ואיידא אמר דא וכו'.

אִיִּדִּי מהי, (1) מכיון *because | da, weil* ק'יר ס'ה ע'א: אידי דחנא הא תנא נמי הא.

(2) דרך, על ידי *through | durch* שבת ק"ט ע'ב: דילמא נפקא אידי פומא.

אִיִּדִּי ע'י אִיִּדָא. ירוש' סוטה פ'ה כ' ע'ג: אידי חוכמא עברית.

אִיִּלִּוִּנִית ע'י אִיִּלִּוִּנִית. תוס' מוטה ה' ר': פרס לאיילונית שאינה ראויה לזרע.

אִיִּלִּן מהיש, אי אלו *which? | welche?* ירוש' ב'ר' ס'ב ה' ע'ב: איילן רבנן.

אִיִּלִּקָא ג', אילה *Hindin | Hind* שהשיר ב' ט': אורזילהן דאיילתא.

אִיִּנִי האם הוא *is it he? | ist er es?* שהשיר ה' מ'ה איינו ברך.

אִיִּנִיבִלִּנִית ע'י אִיִּסְפִּלִּנִית. תוס' כלא' ה': איינבלינית מלונמא.

אִיִּנִים [אטמום] ח', חלוש *faint | matt* ירוש' דמאי פ'ז כ'ז ע'ב: אשכח ספרא איינים אמר להו מהו כן אמרו ליה ציים.

אִיִּר ז', שם החודש השני *the second month | der zweite Monat* ר'ה פ'א מ'ג: על ששה חדשים וכו' על ביסן וכו' על אייר.

אִיִּרָא ז', צנורות המים *aqueduct | Wasserleitung* ירוש' מו'ק פ'א פ' ע'ב: איירא דציפורין איתפתת במועדא וכו' ומתקנין את קילקולי המים.

אִיִּרִינָן ח', כתבלת חשמים *azuro | himmel-* *blau* אסיר א' ו': חור ברפס ותבלת תרגם עקילס איירינן וכו'.

מאי איכפת לך מי שאמר לשמן וידלוק הוא
יאמר לחומץ וידלוק.

איכיד איכה רבה.

איכרום עי' אכרום. תרג' נחום ב' י"א: איכרום
אוכמין בקדרא.

אילא נ' (1) חולעת *Wurm | worm* שבת ד' ע"א:
אילא דעגבני.

(2) שם תנא ואמורא *name of a Tanna and an Amora | Name eines Tannatzen und eines Amoraers* בר' פ"ד מ"ת: כאילא ביבנה; ויטא
ע"ג ע"ב: אמר ר' אילא ואיהימא ר' ירמיה.

(3) עי' אילא. ירוש' שבוע' פ"א ל"ג ע"ב: לא
מסתברא דאילא וכו'.

אילאסרין עי' אילסרין. תוס' צוק' מע"ש ג' י"ב:
האילאסרין הפרסקין וכו'.

אילב אין יכול לחזור בו.

אילהיק אין להקשות.

אילו מה"ה, לו, אם *wenn | if* בר' מ"ז ע"א: אילו
לא באנו אלא לשמוע דבר זה דיינו.

אילו עי' אלו. פסיק'ר כ"ט, קל"ח ע"ב: לאילו
נאמין.

אילו פילום [איליופוליס], עיר במצרים
Heliopolis in Aegypti | Heliopolis in Aegypten
פסיק'ר י"ז פ"ז ע"א: ועיר שמש אילו פילום.

אילוין ז', פסק דין *Urteil | verdict* שמו"ר מ"ה:
שאם תעלו לפני לבימה שאעביר אילוין שלכם.

אילווא ז', מיין אהלח *Aloesast | juice of aloes*
גיט' ס"ט ע"ב: ליתי אקיקא ואילווא וכו'.

אילול עי' אלול. תרג' יביע במ' י"ד ליה בשבעא
יומין באילול.

אילולא, אילולי מה"ה, לולא *but for | wenn nicht*
ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"ב: אילולא רי
בא היה לנו להתיר וכו'; כ"ד ע"ה: אילולי רחמיו
של חקבית וכו'.

אילוניח נ', עקרה *sterile woman | unfrucht-*
bare Frau יבמ' פ"ז מ"ד: אע"פ שיש לו אשה
ובנים אל יטא אילוניח.

איישר עי' אישר. ירוש' שבי' פ"ה ל"ה ע"ב: אסור
לומר לחורשי שניקית אישר.

אין מדה, כמו *as, like | wie* תרג' מש' כ' כ"י:
אין אנובא רחשוכא.

איכא מחיש, היכא? *where? | wo* תרג' יש' ל"ג י"ח
(מיה סופר): איכא ספריא.

איכא, יש *there is | es gibt, es ist da* חול' י"ב
ע"א: מאי איכא למימר.

איכא דאמרי, יש אומרים *some say | manche*
sagen חול' ג' ע"ב: ואיכא דאמרי רבינא אמר
הכי קתני וכו'.

איכא בינייהו, חולקים הם בדבר זה *they differ in*
this | sie streiten darum חול' ג' ע"ב: איכא
בינייהו דכתיבא ולא אחזיקא בך תיק סבר וכו'.

איכרין מדיש, כיצד? *how? | wie?* תרג' אס' ח' ו'
(איכנה אוכל): איכרין איכול.

איכ' (1) מהיה, לו, אילו *if | wenn* ב"מ ע"ה ע"ב:
השתא איכו שכיבא לא אמרי לכו דא מילתא.
(2) שם אשה *Frauenname | a womans name*

תעב' כ"ה ע"א: מה שמך אמרה לי איכו.
איכול ז', שרפה *das Verbrennen | combustion*
ירוש' בר' פ"ב ז' ע"ב: איכול איברים ופודים
שהיו מתאכלין על גבי המזבח כל הלילה.

איכומא ז', נפס שחור *black naphtha | schwarz-*
zes Naphtha ירוש' שבת פ"ב ד' ע"ד: מדליקין
בנפט וכו' אין מדליקין בנפט וכו' מה דמר
מדליקין בההן איכומא.

איכוף עי' אוכף. ירוש' ע"ר פ"א י"ט ע"ב: בין
איכוף לאיכוף כמלא איכוף.

איכיל איכא למימר.

איכן עי' היכן. ירוש' בר' פ"א ג' ע"ב: איכן יצאת
בת קול.

איכפית עי' אוכפית. אסתר א' א"ז בני
איכפית וכו' שהיו מרוצצין באוכפית.

(איכפת) מאי איכפת לך, למה תראג לדבר?
מה זה נוגע לך? *why should that trouble you | was kümmert es dich?*
you | was kümmert es dich?

אֵילָן סָרֵק, עץ שאינו עושה פרי | fruitless tree
 fruchtloser Baum שביע' מ"א סיג: אחד אילן
 סרק ואחד אילן מאכל.

אֵילָם עיי אָלִים. קח'ר י' ידוה ודין בקיעה
 לית מיניה אילסם.

אֵילָסְרִין ו'ר, מין אגוזים | Hasel-
 hazelnuts nüsse תוס' מעשי א' א': האילסרין הפרסקין
 האיססרובולין מי שיעשו קליפה.

אֵילְעָא, אֵילְעָא שם אמוראים | Name von Amoräern
 Amora'im שבת ס' ע"א: ו' אילעאי בן אלעזר אומר: ב"ק ק"ז ע"ב: יתיב
 ו' אבהו ור' חנינא וכו' ותיב ו' אילעא גביהו.

אֵילְפָא ג', (1) ספינה | Schiff | ship ויק'ד יג:
 כהדא אילפא דמישרפא בסילגוס דימא.

(2) שם אמורא | Name of an Amora
 eines Amoraers ר"ה י"ז ע"ב: אילפי ואמרי
 לה אילפא.

אֵילְפִי עיי אֵילְפָא 2. ר"ה י"ז ע"ב: אילפי ואמרי
 לה אילפא.

אֵילְפָס ז', מין קערה | Napf | bowl חול' ק"ד ע"ב:
 אילפס רותת.

אֵילְקָמִי עיי הֵילְקָמִי. תוס עיר' ח': חמש דיומאות
 הפתוחות לאילקמי.

אֵיִם ס"י, תסיל סחר | Furcht einjagen
 frighten סנה' ס"ד מ"ה: כיצד מאיימים את העדים וכו'.

אֵימָא, אֵימָה נ', Mutter | mother ברי' י"ח ע"ב:
 אימא לה לאימא: ירוש' גדה פ"א מ"ס ע"א:
 אבא שבי ואימה מביהה.

אֵימָה נ', סלך לטויה | Splinrocken | distaff בליב
 פ"א מ"ה הכוש ואימה וכו'.

אֵימָה עיי אֵימָה. ירוש' מגי' סיג ע"ד ע"א:
 ספרא חוה אימהה.

אֵימולוג עיי אֵימולוג'א. ירוש' מ"ק פ"ב ע"א:
 שוברים אימולוגים.

אֵימום עיי אֵימום. ירוש' ביצה פ"א ס' ע"א:
 ספרקין את המבעל מעל האימום.

אֵילוסים עיי אֵלִיסם. רות רבה א' י"ג נפק וצ"ל
 כהדא אילוסים דמבריא.

אֵילוסריקא עיי אולוסריקון. ירוש' שב' פ"ו ח'
 ע"ב: והחריטין חזרין מצירין ואילוסריקא מצירין.

אֵילוסִיסָה ז', שם איש | männlicher
 Name Name ירוש' תר' פ"א מ' ע"ג: אילוסיסה אוזינו
 נאמן הוא.

אֵילָסִים עיי אֵלִיסם. ב"ר ל"ד: רשב"ל הוה יתיב
 לעי באורייתא כהדא אילסם דמבריא.

אֵילָוִם ז', שמש | Sonne | sun שמו"ר מ"ה
 מסנדריאוס אם אילוס.

אֵילָיָא עיי אֵלְיָא. ירוש' מג' פ"א ע"א ע"ב:
 ארבעה לשונות וכו' סודס לאיליאי עברי לדיבור.

אֵילְיָמָא (1) אם נאמר | wenn etwa
 if to say ב"ק י"ב ע"א: אילימא למעוטי.

(2) אילמלא | wenn nicht but for במ"ר י"ה:
 אילמא מי החוסם פרוחים וכו'.

אֵילִין מח"ג, אותם ש- | diejenigen
 those who ירוש' בר' פ"ה מ' ע"ג: אילין דמתרגמין.

אֵילִין עיי וֵילִין. תוס' בלא' סוף ח"ז קלע ואילין.
 אֵילִים עיי אָלִים. ויק'ד י"ט: וחדין בקיעא לית
 מיניה אילים.

אֵילָף תח"פ, הלאה (בוסן) | foran
 henceforth ברי' פ"א מ"ב: מכאן ואילף וכו'.

אֵילָף וְאֵילָף, לכאן ולכאן | hin und
 to and fro her עיר' ג"ח ע"ב: שנפרצה משתי רוחותיה
 אילף ואילף.

אֵילָם ארץ עילם | das Land Elam
 the land Elam ירוש' קיד' פ"ד ס"ח ע"ג: מדי חולה אילם וגבבי
 גוססות.

אֵילְמָה נ', אלומה | Garbe | sheaf תוס' מבשרין ג'
 ח': האילמות פהורות.

אֵילְמוֹג ז', מין עץ | Sandelholz
 sandel-wood תוס' נלים ב"מ א' ט"ז: קטלא שחלית שלה של
 אילמוג.

אֵילָן ז', עץ | Baum tree אבות מ"ב מ"ה: לאילן
 שענפיו מרובין וכו'.

אימונים עיי אָמאָס. קהר זי יא: והלך
לאימונים וכו'.

אימום (1) עיי ב'מום. תוס' צוק' קיד' ד' חז'
באשירה ובפירותיה באימום וכמה שעליו.

(2) עיי אָמום. שבת קמ"א ע"ב: מעל שעל בני
אימום.

אימום תהי' למחצה *half* | *halb* | שהשיר ו' טי'
נעשה נבוכדנצר אימום שירוף.

אימורים ז"ל, חלקי הקרבן העולים על המזבח
portions of sacrifices offered on the
altar | *Opfertelle, die am Altar verbrannt*
werden וכו' כ"ז ע"ב: אימורי אשם אימורי חמאת.

אימין ז"ל, לילה *Nacht* | *Night* | שמר מיז: תורה
דשחרון וכו' תורה דאימין.

אימי עיי אָמי. ירוש' כתי' פיד כיה עי'א: ולר'
אימי בר פפי.

אימיקנטרון שם איש *unmännlicher* | *amman's name*
Name קהר ב' מ"ה: אימיקנטרון היה כותב
לאדריאנוס.

אימירא ז"ל, יום *Tag* | *day* | ירוש' עיז פ"א ל"ט
עי'ג: מתאבלין עליו מלני אימירא.

אימלא ז"ל, מעל *Mantel* | *cloak* | תרג' י"ח כ"ז
כ"ד: באימלון די הדריטא.

איממא ז"ל, יום *Tag* | *day* | ירוש' ברי' פ"ג ו' ע"ה:
דאילא הוה איממא.

אימן עיי אָמום. תוס' צוק' כלי' ב"ב ב' ו':
הכידור והאימן וכו'.

אימנן עיי ה'ימנן. תנח' בוב' בשלח י"ג: לכש
נקמה באויביו וכו' הגדיות לומר לו אימנן.

אימר עיי אִמְרָא 1. נדר' פ"א מ"ג: כאמר
תמידיו.

אימרא אִמְרָה ז"ל, 1) כבש *Lamm* | *lamb*
נדר' פ"א מ"ג: כאמרא וכו': ירוש' שם פ"א ל"ז
ע"א: כאמרה.

(2) ציציות *Frausen* | *fringes* | תעב' י"א ע"ב:
בחלוק לבן שאין בו אימרא: ירוש' כלא' כ"ט
ל"ב ע"א: אימרה מפורסמת.

אימרה עיי ה'סיבה. מכי' בשלח שירה ג':
עשאני אימרה ועשיתיו אימרה.

אימרתא ז"ל, 1) כשבה *Mutterochaf* | *ewe* | תרג'
ויק' ה' ו' (כשבה): אימרתא.

(2) שם אשה *Frauenname* | *a woman's name*
סנה' ג"ב ע"ב: אימרה' בת פלי' בת כהן וכו'.

אימת עיי אִימָתִי. חלי' י"ז ע"א: אימת אילימא וכו'.
אימת עיי אִימום. ילקי' שמואל קס"א: אימת
שירוף.

אימתא ז"ל, אימה ופחד *Furcht* | *fright* | כ"ק כ"ח
ע"א: אימתא דרביה עליה.

אימתי מה'ש ונהי'ם, מתי *wann* | *when* | אבות
פ"א מ"ד: ואם לא עכשו אימתי: כ"מ פ"ה מ"ג:
אימתי שתרצה הבא מעות וסול' את שלך.

אימתן ת"י, אימה *furchterregend* | *dreadful* | דריא ג':
האימתנין וכו' עליהם הכתוב אומר כי זרועות
רשעים תשכרנה.

אין (1) תח"ם, חן, כן *ja* | *yes* | כתי' פ"ה ע"א: השתא
אין מעיקרא לא.

(2) אם *wenn* | *if* | ירוש' גיט' פ"ה מ"ז ע"ג: אין
חימר.

אינא מה'ג, מי ש' *derjenige* | *he who* | תרג'
מש' כ"ח ס"ז (שונא בצע): אינא דשני פולמי.

אינב ז"ל, גרגר, ענב *Beere* | *berry* | תוס' ברי' ב' ב':
הלזן במשכעו וכו' אינב במשכעו.

אינגד מה'ק, הלאה *vorwärts* | *forward* | גיט'
ג"ח ע"א: כמה מרהיקנא פלן אמר ליה אינגד
פוסתא ופלאגא.

אינגורין עיי אִינְגוּרִין. ירוש' ביצה פ"ב ס"א ע"ד:
והביאו לפניו אינגורין ובתוכן פילפלין שחוקין.

אינגלין עיי אִינְגְלוּיִן. ירוש' מגי' פ"ג ע"ג ע"ד:
אינגלין אין בו משום קדושת ארון.

אינגרא עיי אִינְגְרָא 1. מדרש פנים אחרים
לאמחר הוצ' בוב' ל"א ע"ב: אינגראות של נשים.

אינדרונא עיי אִינְדְרוֹנָא. תעב' כ"ה ע"א: עיילא
לאינדרונא.

איסמוכין עיי אַסמֶרְטִיאָ. תנח' בוכ' משפטי תי:
צרכי רבים איסטרטיון ודיסוסיות.

איסמול' ג' וטרסלנטיבט *pencil, style | Griffel* מדר:
שמי פיא לא הוה ליה סמחיון חמשה טופרין
או חמשה איסמולין.

אסטרופיטא [אַסְטִיפִיטָא] תי. שאין להערך
invaluable | unschätzbar דות רבה א' ייה:
מילא דאיסטרופיטא.

איסמורין עיי אַבְסִימִורִין. מדרש תנח' קיב ב:
איסמורין זה נתן משה ליהודה בשעת פטירתו.

איסמיון. אַיִסְמִיוֹנֶרֶן זי. קיום | *existence*
das Bestehen ב'ר מיה שמשלכט איסמיונו של
עולם; שהשיר ד' א' איסמיונרן.

איסמטני תי. מורד | *rebellious | aufrührerisch*
ביר מיה: איסמטניות ודברניות איסמטניות
ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך.

איסטיב זי. חנות | *sales-hall | Verkaufshalle*
ירוש' ביב פ'ב ייג ע'ב: ר' יעקב בר אחא פני
חד הליפור מן איסטיב לאיסטיב.

איסטיו עיי סמיו. ירוש' העני פ'ג סז ע'ד: הר
הבית מקורה היה וכו' אסטיו לפנים מסמיו היה.
איסטימי עיי אַיִסְטִמִי. תוס' צוקי מכ' ב' י:
איסטימית היא זו.

איסטמיה שם איש | *a man's name | männlicher Name*
ירוש' יבמ' פיא ב' ע'ג: יצחק בר איסמיה.

איסטרטיגוס עיי אַסְטֶרְטִיגֹוס. מדר' תנח' ייג:
מבלרין של הקביה חקוקן על לבן של מלאכים
כמין איסטרטיגוס.

איסטקא ג' כליל, זר | *garland | Kranz* שבת ניז
ע"ב - ניה ע'א: שלשה דברים נאמרו באיסטקא
אין בה משום כלאים וכו' ואין יוצאין בה לריה
משום ר' שמעון אמר אף אין בה משום עפרות
כלות.

איסטמאי מין לחש | *a word of a formula of*
exorcism | Wort aus einer Beschwörungs-
formel שבת סז ע'א: לשירא ליכא הכי וכו'
מריגו ואיסטמאי.

איסמנינותיא עיי אַיִסְמֶנִינִי. ירוש' חלה פ'ד
ס' ע'א: כהדה גמלייל זוגא אינשא כחקה
איסמנינותיא.

איסמנים. אַיִסְמֶנִים עיי אַיִסְתֶּנִים. יומא פ'ג
מיה: זקן או איסמנים כחמין לו חמין וכו': תוס'
עירי פי ד': מערבין לחולה ולאיסמנים במזונ.

איסטס' תי. ערום. בעל תחבולות | *sly | schlau*
מכות פ'א מיה: איסמסית היא זו.

איסטסני עיי אַיִסְטֶסְנִי. דביר ו' יא: איסמסניות
מנין ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך.

איסטסניני עיי אַסְטֶסְנִינִי. ירוש' חלה פ'ד ס'
ע'א: שתורמין מעלי איסמסניני על דאיסמסניני
במקום שאוכלין אותה.

איסטראמינא עיי אַסְטֶרְטִיגֹוס. שהשיר ג' ה':
פנחס המלביש אלבש איסטראמינא.

איסטרוכיל עיי אַסְטֶרְוכִיל. תנח' תשא ב':
עריכה של איסטרוכילין יפה משל חמים.

איסטרוכילום שם איש | *a man's name | männ-*
licher Name ירוש' כלא' פ'ט ליב ע'ג: תרי
ברוי דר' איסטרוכילום.

איסטרוולוגוס זי. הוזה בכוכבים | *astrologer*
Astrologe ירוש' שבי פ'ו ה' ע'ד: חד גיור הוזה
איסטרוולוגוס.

איסטרוולוגיא ג' חזון הכוכבים | *astrology*
Astrologie ירוש' ע'ז פ'ב מ'א ע'א: הוזה
איסטרוולוגוס הוזה חמי באיסטרוולוגיא.

איסטרופומיטא ג' ציר חולת | *door-hinge*
Türangel ב'ר מיה: במין איסטרופומיטא הדלתות
היו נכמלין לאחוריהם.

איסטרט. אַיִסְטֶרְטִיט עיי אַסְטֶרְטִיט. דב'ר
ג': שני איסטרטין ושנים עשר בלכופין: שהשיר
ז' ט': ג'דבריא - איסטרטמא.

איסטרט' זי. חבורה | *company | Gesellschaft*
ילק' בר קמיה: לא די שאמנה באיסטרטין של
נאפים אלא שאמנה באיסטרטין של רצחנים.

איסטרטיון עיי אַסְטֶרְטִיגֹוס. תנח' בוכ' האוינו
ב': איסטרטיון של אותה מדינה.

איסמריה. אסמריטום. איסמריטום.

איסמריטות. זי. איש צבא soldier | Soldat

ויקר י"ח: דוכסין ואיפרכין ואיסמריטין; ירושי
כ"ח פ"א ע"ג: וגזרו שיהא איסמריטין בועל תחלה;
גדרי: פ"ב מ"ב ע"ד: איסמריטות נכנסו לעיר ובאת
אשה ואמרה איסמריטות חבקני וכו'.

איסמריטיל. איסמריטילום. איסמריטילוקול.

איסמריטילום. ע"י אסמריטילום. פסיק

קציו ע"א: אי הוה אפרובס אתעכיד איסמריטילום;
פסיקיר ב"א ק' ע"א: דוכס אומר וכו' איסמריטילום
אומר וכו'; שם פ"ו ע"ב: דוכסיה
ואפרובסיה ואיסמריטיליה; מדרי: תהלי ע"ש א':
דוכסין ואיסמריטילין.

איסמריטין. ע"י אצמריא. תומי צומי ע"ז ב' ז':

היושב באיסמריטין.

איסמריא. ע"י איצמריין. מני ק"ג ע"ב: והיו

נחרין ערודיות לאריות באיסמריא של מלך.

איסמריבוליא. שם איש aman's name | männl-

cher Name ירושי: בת' פ"ב ליה ע"ב: תרין בנוי

דרי ראובן בר איסמריבוליא.

איסמרידא. זי. לולאה שבמפרש הסמינה sail-loop

Oese am Segel שב' פ"א ע"ב: וקשר הספנין

וכו' וקשרי באיסמרידא.

איסמריין. ע"י אסמריטא. ירושי: בת' פ"ב ליה

ע"ב: חזון כפילין באיסמריין.

איסמריקין. זי. חגורה girdle | Gürtel ירושי: ב"ק

פ"י ז' ע"ג: עבד ליה חרא איסמריקין מן חרא עמר.

איסי. שם אמורא name of an Amora | Name

eines Amoräers חול' קמ"ז ע"ב: לרב הסדא

מספקא ליה לאיסי בן יהודה פשיטא ליה.

איסיא. איסייא. ע"י אוסיא. איכיר ב' ב': לא

תשבקיניה מועל לאיסיא דחוא מוכנא לך ירושי

תעני פ"ד ס"ט ע"א: דאת בעי מזבנה איסייא

דילך.

איסיפכא. ע"י איזקפא. תומי צוק' סוכה ג' י"ב:

וחן יושבין באיסיפכאות ובאין זה אצל זה שני

הלכו בציות נהר.

איסכולי. זי. בית ספר school | Schule שוה"ר

כ' מ"ה מביאנכ בניהם מן האיסכוליות.

איסכולסטיקא. שם איש aman's name | männ-

licher Name ירושי: בר' פ"ד ז' ע"ד: תנחום בר

איסכולסטיקא.

איסכולפידה. שם מקום בא"י name of a place in

Palestine | Ortschaft in Palästina ירושי: מנ'

פ"א ע"ב ע"ד: איסכולפידה דשילה.

איסכולא. זי. סולם staircase | Stiege תומי: ב"ב

ד' א': המוכר את הספינה מכר את האיסכולא.

איסכולוסקוקי. ע"י סכולסטיקא. שוה"ר ז' מ':

דתבריא איסכולוסקוקי.

איסל. ע"י אסל. תומי: פרה ד' ג': ממלא את שלו

תחלה באיסל ואח"כ ממלא את של חמאת.

איסממא [איסממא] ע"י אסממא. ירושי: בר'

פ"ד ז' ע"ג: דהא אתי באיסממא כליליא.

איסניא. ע"י מוסיא. ילקי: בר' פ"א: ומדי ומקדוניה

איסניא ותוניא.

איספו גרמז. ע"י איספרנמין. תנח' תרי מ':

תדעה איספו גרמז.

איספון ת'. מאספמיא Spanish | spanisch תומי: ביצה

ב' א': קוליים האיספון שנתן עליו חסין וכו'.

איספוסין. ע"י אפוססין. פסיקיר ס"ד קס"ג ע"א:

כשר דם משמוציא איספוסין אינו יכול לחזור כו.

איספטי. ע"י אספתיין. ילקי: שמי רכ"ה באיספטי

שהכו את ישראל בו לקו.

איספטלי [איסופוליטא] זי. זכות גרים iso-

polity | Fremdenrecht שוה"ר ב' י"ז: גירות

ועבדות ועינו בארץ לא להם אפילו באיספטליית

שלהן.

איספטור. ע"י אספתיין. פסיקי: בשלח פ"א ע"ב:

באיספטור שהכו המצריים את ישראל בו לקו.

איספסיריאן [אספסיריאן] ז"ר. שומרי ראש

המלך body-guard | Leibwache ויקיר ה' ה':

עלח ונתמנה קומים איספסיריאן.

איספירם. זי. קרמול Knöchel | knuckle במ"ד ד':

הנפך איספירם ומשוור.

איספלידא ע"י אַספּלידא. סגח' ליג עיב:
לאיספליד' רבי מר דאית' להו פצימא וליה' להו
סוזהא.

איספליטון ע"י אַספּליטון. ילק' תה' תהיה
האשה הו סוזה מעה אחת עבה ומעה אחת דקה
אלו לציבין ולעונות ואלו לאיספליטון.

איספליגית ג' תחבשה plaster | Pflaster תומ'
צוקי כלא' ה' כיהא איספליגית מלונסא ורמיה.

איספרא ז' כוס goblet | Pokal גיט' ייד עיג:
איספרא דכספא.

איספלקטור ע"י אַספּלקטור. כסיר' י"ט ואין
אדם מקלם לאיספלקטור שלו.

איספלקריא ע"י אַספּלקריא. ויק"ר א' משה
ראה מתוך איספלקריא מצוחצוח.

איספקסיטון [אופסרטיטס] ז' טבה. ראש
המבשלים head cook | Oberkoch אמיר' א' ייד:
ממוכן הו חיה האיספקסיטון שבבולם.

איספקרפסטי ע"י אַספּקפּסטי. ריש קהיה למלך
נתון באיספקרפסטי.

איספרגום ע"י אַספּרגום. תומ' ג' ו' הנחד
וכו' מן האיספרגום מותר בכרוב.

איספרגל ז' מין פרי quince | Quitt' ירוש'
כעש' פיא מ"ח עידה פרישין - איספרגלין.

איספרנמין [אַספּרנמין] ז' מין עץ maple
Ahorn תנח' בוב' תר' מ' תדהר - איספרנמין.

איסק שם איש männlicher Name | a man's name
ביט' ל"ט ע"ג: מרי בר איסק.

איסקבטירי ע"י אַספּקבטירי. ירוש' כלא' פ"ט
ליב ע"ג: אליחורף ואחיה תרין איסקבטירי
דשלמה.

איסקוזות ג' גזירה fate, doom | Schicksal, Los
אסחיר' א' ייד: היכן היו איסקוזות של כולן
מתקונות.

איסקומדרי אַספּקומדרי ז' play-counters
Spielmarken קיר' כ"א ע"ג: באיסקומדרי איסלית;
שבוע' כ"ט ע"ג: דילמא איסקומדרי יחב' ליה
ואסיק ליה וחי.

איסקופה ע"י אַספּקפּה. ירוש' ביט' פ"ח מ"ו ע"ג:
תפוזר את הספ"ה וכו' לא מכר היצועין והעובין
והאיסקופה.

איסקופי ע"י אַספּקופי. ירוש' ע"ז פ"ג מ"ב ע"ג:
אתעקרון שובעין איסקופין.

איסקופסי איסקופת. אַספּקפּסי ג' אמרין
litter | Saufe סדרי' תה' ג' ג' איסקופסי של
בת שבע היתה מהלכת לפני דוד; שם ק"ג ב';
כאדם שהוא נתון בתוך האסקופת; רות רבה א'
י"ט: לשעבר חיתה מהלכת באיסקופטאות שלה
ועבשיו היא מהלכת יהיפה.

איסקורטי ע"י אַספּקורטיא. נדרי' ג"ה ע"ג: מאי
איסקורטי וכו' כיתונא דצלא.

איסקריא ע"י אַספּקריא. ביט' ס"ט ע"ב: ספינה
לעשות ליה איסקריא.

איסקרימא אַספּקרימון ע"י אַספּקרימין. ירוש'
חלה פ"ג ב"ז ע"ד: איסקרימין חלישין דשוק; תרג'
שמי' פ"ז ל"א (כצפיהיה); באיסקרימון.

איסקרימור ז' סופר, סגיד secretary | Sekretär
ירוש' בת' פ"ב ל"ה ע"ג: אליחורף ואחיה תרי
איסקרימורי דשלמה.

איסקרנדה [אַספּקרינדה] ז' סכונה על הארכיון
registrar | Archivar ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"ד:
יהב תרתין לישראל דפילפלין לאיסקרנדה עאל
ואשכח כתיב תמן וכו'.

איסקר ז' (1) מטבע נחושת רומי a Roman copper
coin | römiache Kupfermünze קיר' פ"א מ"א:
וכמה היא פרומה אחר מטבעה באיסקר האיטלקי.
(2) ע"י אַספּקור ג' ירוש' נד' פ"א ל"ז ע"ג: אין
לוקין על האיסקר.

איסקרא ז' אגדה, חבילה bunch | Bündel תרג'
יב"ע במ' י"ט י"ח: ויטב אזונא הלוא קילחין.

איסקרא אַספּקרה ז' שר של מעלה, מלאך angel
Engel ספחים ק"א ע"ג: איסרה דכוזני וכו'
איסרא דעניותא וכו'.

איסירטא אַספּרטה ע"י אַספּרטה. ירוש' חע"י
פ"א מ"ד ע"ג: הוות ככיה בגו איסרטה; ירוש'
פסח' פ"ח ט"ז ע"ג: אינה היא איסרטה.

איסטיזם ע"י אִיסְטֶרְמִיזְם. ירושי ב"ק פ"ג די עיב: שני איסטיזמות.

איסרקא, איסרתא ע"י אִסְרָקָא. בבלי שקלים פ"ז היה: איסרקא דגדפתה; ירושי גימ' פ"ז מ"ח ע"ד: אינה איסרתא.

אִיסְתִּירָא ז"ל עצם הרגל - *Schien-shin-bone* | *Schien* | *bein* יב' ק"ג ע"א: האי איסתירא עד ארעא נחיה.

איסתונגס [אסתונמוס] ז"ל שומר העיר - *police-Schutzmann* | *man* ירושי מעשיש פ"ה ג"ז ע"ב: מסק תלתא איסתונגסן ומפרק על פומון.

אִיסְתִּירָא ע"י אִסְתִּירָא. גישי ג"ח ע"א: תרתי מתקלי איסתירי פ"וא.

אִיסְתִּלְגִּיז' ג"ל מחנה *crowd* | *Haufen* | *Br* ג"א ע"א: איסתלגניז של מלכים.

אִיסְתִּלִּית ע"י אִסְתִּלָּא. תרג' יביע דב' כ"ד י"ג (ושבב בשלמתו): איסדמך כאיסתליתיה.

אִיסְתִּנְדָּרָא ע"י אִסְתִּנְדָּרָא. קידי ע"ב ע"ב: איסתנדרא דמישן.

אִיסְתִּנִּים ת' חלש *weak* | *kränklich* | *ir* ירושי תעג' פ"א ס"ד ע"ג: ר' יצחק בר נחמן מלק גבי ריביל בלילא צומא רבא נפק לגביה לביש מולימיה אל מהו הכין אל איסתנים אני.

אִיסְתִּפְגִּי ע"י אִסְתִּפְגִּי. ירושי הל"ה פ"ד ס' ע"א: שתורסין סעלי איסתפגיני על האיסתפגיני במסם שאוכלין אותה.

אִיסְתִּרִּקְנִית ת' מן העיר איסתרוקני שעל גבול א"י ומצרים *aus Ostracena* | *of Ostracena* | *Br* כ" ע"ב: הא במלח סדומית הא במלח איסתרוקנית.

אִיסְתִּרְטִילִיט, אִיסְתִּרְטִיגָא ע"י אִסְתִּרְטִילִיט. פסיק"ר י"ד פ"ה ע"ב: דונסיה האסרכיה ואיסתרטיליט; תרג' שני אסי' א' ג"ז איסתרתגינין ורבנין די מסנן על מלכיא.

איספה ע"י תִּיסְפָה. ספרא שמיני ו"ז עור המצה ועור האיפה שלא נעשה בה מלאכה.

אִיסְפִּי ע"י אִסְפִּי. ילקי תח' תשיא: ומה איסוכין נשל ביום רעה ימלמהו ה'.

אִיסְפִּילִין ז"ר, פולים *Bohnen* | *beans* | *t* תוס' צוקי תרי' י' פיה מערכין שומשמן באיספילין.

אִיסְפִּימָא ז"ל, ארובה *Dach-top-room window* | *fenster* ע"ר' ק' ע"א: הוה מליק באיפומא.

אִיסְפִּימָא ז"ר, חלונות *Fenster* | *windows* | *fen* פ"ו ע"ב: כאילין איפוממא.

איפומנימא, אִיסְפִּימְנִימָא ג"ל כתב אשמה *bill* | *Anklageschrift* | *of indictment* דב"ר ב"ז הרי איפומנימא שלו נקריין וכו' הרי איפומנימא שלו נקריין.

אִיסְפִּים ז"ל, אבוס *Krippe* | *crib* | *er* מדר' תח' ע"ה ג"ב: מה הצאן הזה אין בתקנין איפוסיהון.

אִיסְפִּי מַחִיק, לשון שבועה *a formula of oath* | *eine Eidesformel* ירושי בדר' פ"ב ס"ב ע"ג: מה אשתבעת א"ל איפומי ישראל.

אִיסְפִּיס, אִיסְפִּיסִי ג"ל, גזר דין *Urtell* | *verdict* | *ir* ירושי ר"ה פ"א ג"ז ע"א: איפוסמי של חיים וכו' נטלו איפוסים שלהן.

אִיסְפִּירִין ע"י אִסְפִּירִין. תרג' ירושי שמי' כ"ד י' (ותחת רגליו): איפופרין דריגלי.

אִיסְפִּירִיא [אספיריא] ז"ר, פירות קיץ *summer-fruits* | *Sommerfrüchte* | *fruits* ב"ר ע"ב: בשעת הקציר בשעת בכור כל מיני איפיריא.

אִיסְפִּטָא שחיט, שבע *seven* | *sieben* | *er* במ"ר ד"ג: מנין לנולד בן שבעה שהוא חי וכו' דמא איפמא.

אִיסְפִּטִיא, אִיסְפִּטִיָא ג"ל, מנין שנים *era* | *Ara* | *er* ויקר ל"ו ג"ז: והרי הוא נמנה באיפטיא של מלכים שנא' בימי עזיהו וכו'; תג' כוכ' במ' ה"ז: לצאתם מארץ מצרים הרי נכתבה איפטיא.

אִיסְפִּימִיקָם ז"ל, נציב *Statthalter* | *vice-roy* | *er* מבי' י"ז: איפמיקום גזר גזירה בא המושל הגדול ומבטל.

אִיסְפִּילִין ע"י אִיסְפִּילִין. תוס' צוקי תרי' י' פיה מערכין וכו' איפילין בעדשים.

אִיסְפִּירִין ע"י אִיסְפִּירִין. ב"ר א"ז: למלך שעשה לו כסא ומשעשאו עשה איפפורין שלו.

אִיִּירָא ד, עסיס juice | Saft ג'יט' ס'יט ע'יב: איצרא דברתי.

אִיִּירָלֹג ע'י אִיִּיסְטֶרֶלֹג, תרג' דהייא י"ב ל"ב (יודעי בינה לעתים): איצרלוגן.

אִיקֹבֶטֶץ ע'י אִיקֹבֶטֶס, ילק' במ' תשעיה למלך שהיה מסב על איקובטין שלו.

אִיקֹשְׁמַא [אִיקֹסְמַא] ד, רופא physician | Arzt ויקר ה': ראסיא פודגריס ודאיקושמא בודא עינא.

אִיקֹמֶנֶס, אִיקֹמֶנֶס, אִיקֹנֹמֹס ד, סוכן הבית housekeeper | Hausverwalter ירוש' כ"ט ס'יט י"ב ע"א: שומרי העיר והאיקונומוס נוסל'ין שכן מן האמצע: שם י"א ע"ד: מן המנסר או מן האיקונומוס: ב"ב פ' י"ד ע"ג: את המנסר אבל לא את האיקונומוס.

אִיקֹנִיָא, אִיקֹנִיָן ע'י קִינוֹנִיָא, ילק' תה תשע"ב: איקוניא מהלכת בפני האדם הזה (שם תריע: איקונין של מלאכים).

אִיקֹנִיָן, אִיקֹנִיָא ג', תמונת ופסל, picture, statue | Bild, Statue שמור' מיה צר איקונין שלו על מבלא של עץ: ירוש' ע"ז פ"ג מ"ב ע"ג: חפון איקונתא מחצולן.

אִיקֹלֶמַא ע'י הִילְקֶסִי, תומ' אהל' י"ב ג': רפפות אלוהן פריגות אלו של אוצרות אלו של איקלמאות. **אִיקֹנִיָא ע'י אִיקֹנִיָן**, קהיר פ', י": חפון אפוי איקנתא מחצלתא.

אִיקֹסְנֹרִין ע'י אִיִּיסְנֹרִין, ירוש' שבי' פיה ליה ע"א: איגנרן ולא אכסנרן ולא יין ושמרים.

אִיקֹר, אִיקֹרָא ד, כבוד וקר honour | Ehre ירוש' חענ' פ"ד ב"ה ע"א: פליג ליה איקר.

אִיקֹרִין ג', מתנת present | Geschenk ירוש' ע"ז פ"ב מ"א ע"ד: הזה משלה ליה איקורין.

אִיר איכה רבתי.

אִירָא ד, אִירָה ג', דתיכת צמר flock of wool | Wollflocke שבת י"א ע"ב: גרדי באירא שכאזנה תומ' צוק' בלי ב"ב א' ד': הולדא שגורה את האירה. **אִירָוִיָן ע'י אִירָוִיָן**, עדיות פ"ב מיה: לפסין אירוניות.

אִירֹס, אִירֹסָא ד, שם פרה Iris | Iris תומ' כלא' ג' י"ג: האירוס והקיפוס ושושנת המלך: ירוש' שם פיה ל' ע"א: אירוסא.

(2) תוף tambourine | Handtrommel מוכה פ"ט מ"ד: גורו על עפרות חתנים ועל האירוס.

אִירֹסִין דר, התקשרות שלפני הנשואין betrothal | Verlobung ב"ב פ"י מ"ד: אין כותבין שמרי אירוסין ונשואין אלא מדעת שניהם.

אִירֹעַ ד, התועדות Zusammenkunft | meeting תרג' יב"ע במ' כ"ט ל"ה: יומא מבא ואירוע קדיש.

אִירָיָא ג', מעם וראיה Grund, Beweis | argument יומא ע"ד ע"א: אי משום הא לא איריא.

אִירִימֹן, אִירִימִיָא ג', מדבר desert | Wüste ילק' ירמי' רכ"ה: ירמיהו שבימיו נעשה בית המקדש אירימון; קהיר א' א': אירימיאת.

אִירִם ע'י אִירִם, ירוש' מעש' פיה ג"כ ע"א: בצל וכו' שאין לו אירם.

אִירָמָה שם מקום Ortsname | name of a place ירוש' ביצה פ"ב ס"א ע"ד: ר' קרים דאירמא.

אִירִם ד, ארם Gift | poison ירוש' חר' פ"ג מ"ב ע"א: הטיל בו אירם.

אִירִסָה ע'י אִירֹס 1, ירוש' כלא' פיה ל' ע"א: האירוס אירסיה.

אִישָא ד, אש Feuer | fire מ"ב כ"ג ע"א: אישא תיכליה.

אִישְׁבֹרִין ע'י אִישְׁבֹרִין, פסחי' מ"ב ע"א: שופבן במקום מדרון ואין שופבן במקום האישבורן.

אִישָה ע'י הִישָה, ירוש' שבי' פ"ד ל"ה ע"ב: אי מציתין את האור באישת קנים.

אִישֹן ע'י אִישֹן, תרג' ירוש' ב"י כ"ט ד' (לא עת האסוף): לא אישון למבנשא.

אִישֹר ד, 1) שבח Lob | praise ירוש' מוכה פ"ג ג"ד ע"א: באישור בניצוח בניגון.

(2) קיום attestation | Bestätigung ירוש' ב"ב פ"א ת' ע"א: אם היה אישור הייבן וכו'.

אִישֹות ג', 1) נשואין Ehe | matrimony יב"ט ע"ז ע"ב: פנוי הבא על הסמיה שלא לשם אישות.

אִינִימָא יש אמורים *some say | manche sagen*
 יומא כיו ע"בז אמר רי אמא ואינימא דמי בר
 חמי ואינימא רי יחנן.

אִינְפֶּלָא ד. אשכול *cluster | Traube* חלי ציב עימא
 ליכני רחמי איתכליא על עליא.

אִינְתָלִים עיי אטליו. אסיר אי מיז עשו איתלים.

אִינְתָמֶל תחם, אומל *yesterday | gestern* ירוש'
 ביצה פ"ב מא ע"בז אית הכא פלופחין מן איתמל.

אִינְתַנְמִייה עיי אונתנמיא, קהיר אי אי: איתנמייה
 שלחם וכו'.

אִינְתָנִים אחמי, ותעלף *to faint | ohnmächtig*
 werden גים' ניו עיבז איתנימא ומתה.

אִינְקוּטְלָא נ. פסידה *blow | Schlag* עיו כ"ח
 עימא למחיה שיתין איתקוטלי.

אִינְתָא נ. אשה *wife | Frau* ירוש' בר' פ"ב ח'
 עימא איתתא דאבוהי.

איכ אם בן.

אִינְגִּי ז. צרה *calamity | Unglück* כימ גיט עיבז אך
 גדול היה באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו
 ריא נשרף.

אִינְאָבִית נ. קרחת *fever | Fieber* בר' ל"ד:
 נכנסה בו חמה ואכאבית.

אכא"פ או כנוס או פסור.

אִינְדִּין עיי אִינְדִּין. תרג' שופ' י"ד פ"ז (ולך
 אגיד): לך אכרין אחוי.

אכדג' אנשי כנסת הגדולה.

אִינְוִר, אָבוּם שמות מקומות *names of places | Ortsnamen*
 ירוש' סוכה פיהג"ה עיבז הרי אכור:
 סנה' פ"י כיס ע"ג: כפר אבות.

אִינְוִיָא שם כחח *Name of a country | einer Gegend*
 תרג' יב"ע ברי"י ב' (בתים): אכויא.

אִינְזִיב שם מקום כאי *name of a place in Palestine | Ortschaft in Palästina*
 ירוש' שבי' פיה
 ל"ז עיבז המולך סעכו לאכויב.

אִינְרָאָה ת. אכור *cruel | grausam* איכ"ד
 פתחתא: קטילא אכוראה.

(2) עיי תישדה. ירוש' עירי פ"ב כ' עימא תאילין
 ואישת קנים.

אִישוּת נ. הרמרה *Maulwurf | mole* כל' פכיא
 מ"ג: מצודת האישות מהורה.

אִישְטִיין עיי אִיסְטִיין. ביר וי: אישטשין של
 עולם.

אִישְכָל עיי אִישְכָל. תוס' ב"ק ח' י"ג: כל
 האישכלות שעמדו להן לישראל משמת משה.
 אישלד"ע אין שליה לדבר עבירה.

אִישְפָה נ. אשפה *rubbish | Müll* ירוש' בת' פ"א
 כ"ה עיד: מושלכת לאישפה.

אִישָר מודק *Glück auf! | good luck!* ירוש' שבי'
 פ"ד ל"ה עיבז מה שואלין בשלום אישור.

אִישְתָא (1) נ. קרחת *fever | Fieber* יומא כיס ע"אז
 אישתא דסתוא קשה מדקיימא.

(2) שהימ, שש *six | sechs* ירוש' סנתי מוק
 פ"אז חר מן אישתא.

אִישְתָדָא כשנה זו *this year | dieses Jahr* מ"ח' גיה
 עיבז אשתקר הזה רידך אישתדא רידי.

אִישְתָמִית שם מקום *name of a place | Orts-*
name חלי' ציה עימא יתיב אמברא דאישתמית.

אִישְתָתָא שם איש *männlicher Name* נ"ב עימא ר' יהודה בר אישתתא.

אית' איתא; איתמר.

אִית, אִיתָא יש *there is | es gibt, es ist* יומא
 פ"א עימא מאי אית לך למימר? גימ' ה' ע"א: אם
 איתא לד' חייא.

אִיתָא, אִיתָדָה, אִיתָגָה נ. אשה *woman | Frau*
 ירוש' מעש' פ"ה ג"ב ע"א: חדא איתא; תענ'
 פ"א פ"א עיבז: חדא איתא; תרג' בר' יב י"ט
 (לאשה): לאיתו.

אִיתִי שם איש *männlicher Name* כ"ד עימא רבה בר אית.

אִיתִי, אִיתִי עיי אִית. ירוש' מכ' פ"א ל"א עימא
 שלשים יום לא אית; ירוש' שבי' פ"י ל"ט עיבז:
 לא אית.

אבזריאל עי' אַבְרִיאֵל. רביר י"א: אותו מלאך
ששמונה על אברהם אבזריאל שמו.

אכטא עי' אָפּטאַ. ירוש' יבמ' פיד' ח' עיד: מגיין
לכן שבעה שהוא חייה וכו' ווטא אכטא.

אכילתא נ' אכילה *das Essen* | eating תרג'
מליא י"ם ח' (בכה האכילה): כחילא דאכילתא.

אָבִים ת' שחור *schwarz* | black ירוש' גיט' פיו
מיה עיג: אכים גו ממיק.

אָבִין עי' אָבִין. ירוש' כת' פ"ב כ"ו עיג: אחמול אמרת
אבין ווטא דין אבין.

אָבִקא ז' תרנגול גדול *grosser Hahn* | big cock
תרג' משי' ל' ל"א: ואכבא דסודרכל בינת
תרנגולא.

אביל איכא למימר.

אָבִל פ"י - תפס מקום *Raum* | occupy (space)
einnehmen מרות פ"ג מ"א והיסוד היה מולך על
פני הצפון וכו' ואוכל בדרום אמה אחת.

הַתְאָבֵל (התפ', 1) נשרף *verbrannt* | to be burnt
werden ירוש' ברי' פיד' ז' עיב: שהיו מתאכלין על
גבי המזבת.

(2) אוזל *verzehrt werden* | to be consumed
נ"ש עיג: נתאכלו המעות.

אָבִלָא דאוכל *Kaser* | eater תרג' שופ' י"ב י"ד
(מאכל יצא אכל): מאכלא נפק מיכלא.

אָבִלָא נ' תולעת *Wurm* | worm ב"ב עיג עיב:
החוא כוורא דיתבה ליה אכלא מינא כאומיא.

אָבִלָבא נ' אוצר, סמנורה *Speicher* | granary
תעני' כ"ד עיג: אחיא למפתח כבא דאכלבא חות
אכלבא דמליא חוסי.

אבילון עי' אָבִילִין. פסיקתא ויחי' ע"ו עיג: יצאו
מכפר קריינזם והלכו כל האכלון כולו וכו' שהגיעו
אל מנרל דבעיית וכו'.

אָבִלֻנָם עי' בִּלְוָנָם. זבים פ"ג מ"א: על הגשיש של
מפה ועל האכלונם.

אָבִלֻשָא ז' סבל, נושא משא *carrier, porter*
Lastträger כימ' עיג: באכלוש דמתחא דאי
לא עברי חלש.

אָבִלֻות. אָבִלֻותָא נ' שאון *Lärm* | noise תרג'
איוב ל"ם כ"ח (רעם שרים): אכליוחא דרברבי;
תה' ע"ו י"ם (קול רעמך): קל אכליוחך.

אָבִלָן ז' מי שאוכל הרבה *Vielfress* | glutton ירוש'
מעשר' פ"ג נ' ע"ה: על ידי דהוח אכלן.

אבליק אם כן למה קרא.

אבליד אם כן לכתוב דחמנא.

(אכס) הַתְאָבֵם נעשה שחור *schwarz werden* | to turn black
schwarz werden מושה מ"ו עיב: נתאכמו פניו.

אכמיל אין כאן מקום להאריך; אכתי מיבעי
ליה.

אָכְמֵר פ"ע השתעל *husten* | to cough ירוש' פ"א
עיב: אכמר שרו ביה כוחו.

אָכְן תהי' כן *so* | so ירוש' ברי' פ"ג ז' עיג: אכן בר
נש עביד לחבריה?

אכנס עי' אָקוֹנָס. תומ' חול' ג' כ"ז: כספתיאם
אכנס וכו'.

אכסא מין לחש | a word in a formula of exorcism
Wort in einer Beschwörungsformel גיט' מ"ט
עיג: אסא כלבא אכסא תרנגולא.

אָכְסִגְרוֹן עי' אָכְסִיגְרוֹן. ברי' ל"ה עיב: אכסגרון
מיא דכולהו שלקי.

אכסדיא עי' אַסְקִרְיָא. ספרא מצורע פרשה ח' עיג
עיג: כספינה ובאכסדיא.

אָכְסִדְרָא, אָכְסִדְרָה נ' אולם *Halle* | hall תומ'
עיר' ח' ה"ז והיתה אכסדרא על פתחו; מעשי'
פ"ג מ"ז: בית שער אכסדרה ומיפסת חרי' אלו
כתצר.

אכסי עי' פִּיסִי. תומ' בל"ם כ"פ ז' ד"ז: צמיד פחיל
וכו' אכסי קמטרא.

אָכְסִיגְרוֹן ז' צירידים חמיץ *sour fish-sauce*
saure Fischsauce ירוש' מעשי' פ"ב נ"ג עיב:
אין מחייבין אותו לשחנת לא אניגרוק ולא
אכסיגרון ולא יין בשמרים.

אָכְסִיזְמָא ז' כתב בקשה *Bittechrift* | petition
מדרי' תה' קיב: אל תתן אכסיומא שלי בתוכה.

אָכְסִיּוֹם תי, חקיף *mighty | mächtig* ביר מיה אל
שדי הרגם עקילם אכסיום ואנקום.

אָכְסִימוֹרִין ד, ברכה *benediction | Segen* מרר
תהי בוכי ביז: אכסיוורין שכתבת לי בתורתך
בזאת יבוא אהרן.

אָכְסִיירִיד גי, גירוש *banishment | Verbannung*
ויקר ייה: כשר דם נותן אכסירית וחקביה נותן
אכסירית.

אָכְסִלְגֹּם. אָכְסִלְנָא. אכסלגים ז, אלון
חורי *Indian oak | indische Eiche* מני ציו עיז:
כלי אכסלגום; ובהי ציר ע"א: בכלי אכסלגיא;
תגינה כיו עיב: כלי אכסלגים.

אָכְסִלִּית גי, דגל *flag | Fahne* תומי כלאי הי:
האכסלית והאכסמא.

(אכסן) יִתְאַכְסֵן תחסי, התארח *to lodge | loge*
ren מרר: תהלי קסיה: נתאכסן אצל בעל הכית.

אָכְסֵן. אָכְסֵנָא ז, מנור אורגים, *weavers beam*
Webebaum תרגי: דהיא ייא כיג (כמנור אורגים)
כאכסן דגרדאין: שופי פיו ייג (עם המסכת): עם
אכסנא.

אָכְסֵנָא עיי **אָכְסֵנָא** 1. תומי שביי הי: מאכילין את
אכסנא פירות שביעית.

אָכְסֵנָא ז, 1) זר, בן עיר אחרת *stranger | Fremd-*
ling ירושי עיו פיא ליט עיד: אם היה אכסנאי
אמור בן עיר: מותר.

2) אורח *guest | Gast* ערכי פיו ע"ב: אכסנאי
פוגם ונפגמ: ירושי עירי פיא כי עיב: ייעשה
לאכסנאי ויהא מותר.

אכסנדריא עיי **אַלְכְּסַנְדְּרִיא**, תרגי שני אסי יי:
לאכסנדריא דבר פנדירא.

אָכְסֵנָא גי, 1) הכנסת אורחים *hospitality | Gast-*
freundschaft ברי סיג עיב: פתה ר'נחמיה בכבוד
אכסניא וכו' המארח תית בתוך ביתו ומאכילו
ומשקחו וכו'.

2) מלון אורחים *inn | Gasthaus* ערכי פיו עיז:
מניין שלא ישנה אדם באכסניא שלו מן התורה
שנא' אל הסקום אשר היה שם אהלו בתדולה.

3) בעלת אכסניא *landlady | Wirtin* עירי ג"ג
עיב: פעם אחת מתארחתי אצל אכסניא אחת
עשתי לי פולין וכו'.

4) נכר *foreign country | die Fremde* תנח' בוכ'
ויצא לביב: וכשיצא לאכסניא היה עמו שנא' ונכה
אכסי עמד.

אָכְסֵנִיּוֹת 1) עיי **אָכְסֵנָא** 4. מושא ליו עיב: גרא
שגר באכסניות.

2) עיי **אָכְסֵנָא**. מכיי ליה עיז: אינו יכול לזון
ולא לספק אכסניות לכל חיילותיו.

אָכְסֵנִי ז, שכיר צבא *mercenary | Söldner* ירושי
עיר פיו כיג עיב: ואכסניא לאחר שלשים.

אָכְסֵנִי פֶרְקָא, ממונה על דירות הצבא *quarter-*
master | Quartiermeister ירושי ב"ק פ"ב ג' עיג:
הדין אכסני פרכא עד דלא ייתון רומאי וכו'.

אכספטיאם [נְמִיפִיאַס] ז, מין דג *sword-fish*
Schwertfisch חולי וי עיב: אקונם וכו'
ואכספטיאם ואמנמ.

אכסרא עיי **אֶסְקְרִיא**, תומי אהלי י"ה הי: וכפסית
וכאכסרא.

אָכְסְרָה תהי, כמושהוא. בלי פירוש *in the lump*
in Bauch und Bogen מעשיש פיד פ"ב: ואין
פוזין מעשר שני אכסרה.

אָכְפָא ז, כתף *shoulder | Schulter* ביצה לי עיז:
דדרו באכפא ניפרום מודרא עילייה.

אָכְפָה. אָכְפַת עיי **אִיכְפַת**, שמור כ"ה לא
אכפת לי בצבור: ירושי מוסה פיה כ"ה עיב: וביחא
מה אכפה ליה.

אכיק אם כן קשה.

אכיר אי כתב רחמנא.

אָכְרֹב ז, כרוב *cabbage | Kohl* במר זי: גינה
אחת מלאה אכרוב.

אָכְרוֹם ז, צבע *colour | Farbe* תרגי ירמי' הי' כ"א
(קדחת): אכרומ אוכמין בקדרא.

אָכְרֹעַ ז, אילן קיק *castor-oil-plant | Rizinus-*
baum ירושי מעשי פיד סיח עיד: חסקיים מליאה
של אכרוע לזרע.

אַלָגֶה (נִי, 1) עִי הֶקְרָהּ. רבִּיר יֵאָ: אוֹתוֹ מִלֶּאךְ
(וּקוֹנֵן אֶת הַקִּינָה): וְאַלָּא יֵת אִילֵיָא.

אַלְהֵן תַּה"ם, רַק nur | only תַּרְגִּי דַּהִיָּא מִיז בִּי
(כִּי אִם הַלּוּיִים): אֶלְהֵן לֹאִי.

אַלְבִּינְדָּה זִי, מִמַּמַּשׁ Besen | besom, broom יְרוּשִׁי
מִגִּי פִיב ע"ג ע"א: אֶתִּיָּא כִּמַּמַּשׁ וְאִיִּתִּת אֶלְבִּינָה.
אַלְבִּים אֶלֶף-בֵּית מִחֻלָּף a permutation of the
alphabet | eine Permutation des Alphabets
שֶׁבֶת קִיד עִיָּא: אֶל בֶּם גֵּן דֶּם וְכוּ.

אַלְבִּנְא זִי, 1) לְבוֹנֶת Weihrauch | incense שַׁחֲשִׁר
דִּ מִי: תַּלַּת אִילָנִין אֶלְבִּנִין.

2) עֵנֶף הַמֵּר Palmenzweig | palm branch
שַׁחֲשִׁר שֵׁם: פִּנְגָּמִים - אֶלְבִּנִיָּא.

אַלְבִּנְסִין דִּר, פִּלִּים Bohnen | beans תּוֹס' מַעֲשֵׂר יִי
גִי אֶלְבִּנְסִין הַמְרוּבָּעִין.
אַלְדִּים אִין לְדַבֵּר סוּף.
אַלִּיה אִי לֹאֵ הַבִּי.

אַלְדָּה (נִי, 1) מִקַּל שְׂרָאֲשׁוֹ מַעֲוֹבָה club | Keule שֶׁבֶת פִּיז
מ"ד: לֹא כַּסִּיף וְלֹא בַקֶּשֶׁת וְלֹא בַתְרִים וְלֹא בַאֲלָה.
2) קֶלְשׁוֹן Heugabel | pitchfork יְרוּשִׁי מַעֲשֵׂי פִיָּא
מִיט צִיָּא: מַאֲיִמִּי תוֹרִמִּין אֶת הַגּוֹרֵן מִשְׁתַּעֲקֵר
הַאֲלָה.

אַלְדִּית (נִי, 1) אֱלֹהִים, יִרְאֵה Gottheit | delty סַפְרָא
קְדוּשִׁים חִי: אֶתָּה עוֹשֶׂה אוֹתָם אֱלֹהִים.

2) מַגֻּלַּת אֱלֹהִים Göttlichkeit | divinity בִּיר דִּי:
פַּעֲמִים שְׁאִין הָעוֹלָם וְסִלְוָאֵם מַחֲזִיקִים כְּבוֹד אֱלֹהֵתוֹ.
אַלְדִּי מַהִיָּג, אֱלֹהִים diese | these בִּימ פ"ב מִיָּא: אֶלֹ
מַצִּיאוֹת שֶׁלֹּו וְאֶלֹ חִיִּיב לְהַכְרִיז.

אַלְדִּי כוֹרֶסֶן עִי אֹלֹכְוֶדְסִין. וִיק"ר בִּיגֵג אֶלֹ
כוֹרֶסֶן כֹּלֹ דַּהֲב גָּקִי.

אַלְדִּיָּא עִי הֶלְוֵאִי. בַּמ"ד בִּי: אֱלֹהִי אֶתָּם שׁוֹמֵעִין
מָה הוּא אוֹמֵר עֲלֵיכֶם.

אַלְדִּיָּאן זִיר, אֲחֻלֹּת Aloeholz | aloe-wood תַּרְגִּי
תַּת' מ"ה טִי (מֵר וְאֲחֻלֹּת): מִירָא דְבִיָּא וְאֶקְסִיל
אֲלוֹאִין.

אַלְדִּיָּגִין עִי אִילִּוִּגִין. בַּמִּיד מִיָּה תַּנִּיחַ הַמֶּלֶךְ אֶת
הָאֲלוֹגִין שֶׁלֹּו וְחִיִּיבֵם מִפִּיָּו.

אַבְרָהָה (נִי, 1) עִי הֶקְרָהּ. רבִּיר יֵאָ: אוֹתוֹ מִלֶּאךְ
שִׁמְמוֹנָה עַל הָאֲכֻרָה.

2) מַכִּירָה בַּסּוּמָבִי public sale | Versteigerung
יְרוּשִׁי פִּנְהִי פ"א יִט ע"ב: אִיגֶרֶת בַּקּוֹרֶת וְכוּ
אֲכֻרָה.

אַבְרָהָאֵל שֵׁם מִלֶּאךְ Name of an angel
eines Engels יֶלֶק' דְּבִי תַתְקִימָ: אוֹתוֹ מִלֶּאךְ
הַמְמוֹנָה עַל הָאֲכֻרָה אֲבֻרָאֵל שִׁמּוֹ.

אַבְרָהָתָא עִי אֶבְרָהָה 2. כַּת' קִי עִיבֵ: נַכְמִי
דְּאֲכֻרָהִיָּא.

אַבְרָמוֹנִיָּא שֵׁם מְדִינָה Name einer Provinz
שְׁהִיָּא בִּאָה מֵאֲבֻרָמוֹנִיָּא.
שִׁקֵּל das Wägen | weighing

אַבְרָעָתָא (נִי, שִׁקֵּל) כַּאֲבֻרָעָתָא דְּאֲבֻרָעָתָא וְכוּ.
אֲבֻרָעָתָא אִם כֵּן שִׁמְעָ מִינָהּ.

אַבְשָׁרוּתָא (נִי, כִּשְׁרוֹן Fähigkeit | Fähigkeit קַה'
יִי (הַכְשִׁיר חֲכָמָה): אֲבֻשָׁרוֹת הוֹכְמָתָא.

אַבְתִּי תַּהִיָּם, עֲדִין noch immer | still מִגִּי י"ד עִיָּא:
אֲבִתִּי עַבְדִּי אֲדִישׁוּרִישׁ אֲנִי.

אַבְתִּיר הִי, יֶרֶקֶק grünlich | greenish יְרוּשִׁי דְּמֵאִי
פִּיב כִּיב עִיבֵ: וְהָא אוֹרֵה כְּחֹלֶתָא אֲכֻתָּר הוּא.

אַבְתִּירֵאֵל כְּנוֹי לְאֱלֹהִים ein | surname of God
Beiname Gottes בִּיר דִּ עִיָּא: וְרֵאִיתִי אֲכֻתִּירֵאֵל
יֵה הִי צִבְחָתָא שְׁהוּא יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַם וְנֹשֵׂא.
אֵל אִמֵּר לוֹ; אִיכָא לְמִימָר; אִי לִימָא.

אַלָּא סִדְהָה, 1) כִּי אִם, בִּלְתִּי אִם | only
allein, nur בִּיר מִיָּה מִיד: אִם אִין שֵׁם כֶּהֱן אֱלֹהִי הוּא.

2) חוּץ מִן, מִלְבַּד save | ausser גִּימִי פִימִי מִיָּא:
הַמְגִרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאִמֵּר לָהּ הִרִי אֶת מוֹתֶרָהּ לְכֹל
אֲדָם אֱלֹא לְפִלְוִיָּי.

3) אֲבָל, אֲוֹלֵם | rather, but | vielmehr, sondern
בִּימ פ"ג מִיד: אִם כֵּן מָה הַפְסִיד הִרְבֵּאִי אֱלֹא הַכֹּל
יֵהָא מוֹנֶה עַד שִׁיבּוּא אֱלִיתּוֹ.

אַלָּא אִם בִּין רַק בַּתְּנָאִי זה unless | es sei denn
יִכְמִי פִיז מִיָּה: כֶּהֱן תַּהִיָּס לֹא יֵשָׁא אִיִּלּוּבִית אֱלֹא
אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים.

3 עי אֶלֹנְמִית. ב"ר פי: מחסם אדם אלונמית ונחתה על גבי מכתו בשבת.

אלומריקון עי אולוסריקון. ילק' משלי תתקליה: זה לוקח מסכמין וזה לוקח אלומריקון.

אלופסין תח"פ, הלך וככה lamenting | klagend תנח' בובר מקץ מיה הלך ושכ לו לביתו אלופסין.

אלוריא ג', ממגורה Speicher | graser תוס' אהלי ית י"ב: האלוריאות והאוצרות.

אלמיכסיא ג', אמת truth | Wahrheit ב"ר ח': מה אתה מבוזה תבנים אלמיכסיא.

אלטין וי' מין עץ pine-trees | Fichte תנח' תרי ק"ב ע"א: ברש - אלטין.

אלטינון ח', אדום כארגמן purple | purpurrot קה"ר א' ט': עורות תחשים וכר אלטינון.

אליא ד', קינה lamentation | Klage תרג' ש"ב א' י"ז (הקינה הזאת): אליא הדין.

אלויבא תודם, על פי laut, gemäss according to מוסח ב"א ע"א: אליבא דהלכתא.

אליון, אֶלְיוֹנָא ד', בוחן, אגודל thumb | Daumen מדר' תחלי קליה ונתנו אליוני ידיהם לתוך פיהם; גימ' ט"ט ע"א: מופרא דאליונא.

אליוספון עי אֶלְיוֹסְפוֹן. מני ט"ח מ"ה: אין מביאין אליוספון.

אליחרוק שם עם באפריקא an African tribe | ein Volk in Afrika תרג' יכ"ע בר' י' ו' (פוט): אליחרוק.

אליידי עי אֶלְיִיָּא. אסת"ר א' כ"ב: פרמי לאלית.

אליין מדיג, אלה diese | these תרג' יכ"ע ויק' כ"ד י"ב: באלין ובאליין.

אליית ג', מקוננת wailing-woman | Klagefrau כלי כפ"ו מיה האירוס סמא מושב מפני שהאליית יושבת עליו.

אלילא ד', מרגל spy | Kundschafter תרג' בר' מ"ב סי' (מרגלים אתם): אלילי אתון.

אליים תי' 1 חזק וחזקא, strong, mighty | stark גימ' ט' ע"כ: כל דאליים גבר.

אלווי עי הלואי. תרג' ירושי במי כ"ג י' (וחדי אחרית): אלווי תהוי אחריתא.

אלוין עי אֶלְיוֹיִם. ירושי שבי' פ"ד ל"ה ע"ב: ומקיימין את האלוין בראש הגג.

אלויתא ג', לויה accompanying | Begleitung ירושי מעש' פ"ב מ"ט ע"ד: ושאר בני אדם דלית אלויתא שביחא ליה.

אלונגתית עי אֶלֹנְגִית ג'. ירושי בר' פ"א ג' ע"א: סבין אלוונגתית להלה בשבת.

אלויתא ג', קינה lamentation | Klage תרג' איוב ג' ח' (לויתון): אלייתהו.

אלוים עי אֶלְוִיָּין. ב"ר ט"ו: אלמונים אלוים.

אלולי תי' שנולד בחודש אלול born in month of Elul | im Monat Elul geboren ירושי שק' פ"ג מ"ז ע"ב: האלוים מתעשרין בפני עצמן.

אלולנגין עי אֶלְוִלְנִין. תוס' צוקי כלי ב"ב ו' ט': אלולנגין של ספר.

אלולפון מדיח, לולא if not | wenn nicht תרג' יב"ע בר' מ"ג י' (לולא התמהמט): אלולפון שהינא.

אלומא ג', עומר sheaf | Garbe תרג' רת ב' ו' (בין העמרים): ביני אלומיא.

אלון מח"י, אחר another | ein anderer ב"ר פ"א: לשון יוני הוא אלון אחר.

אלונמית ג', סדין linen sheet | Laken שבת קמ"ז ע"ב: מסתפג אדם באלונמית.

אליניסתין תח"פ, יונית In Greek | griechisch ירושי מוסח מ"ז כ"א ע"ב: קדיין שמע אלונסתין.

אלונקא וי' חנית lance | Lanze גימ' ע' ע"א: באלונכי דפרסאי מית"א לא חיי.

אלונקי ג', אפריון litter | Sänfte ביצה ביה ע"ב: למיפק אאלונקי.

אֶלֹנְמִית ג', 1 מין יין a kind of wine | eine Weinart תוס' שבי' ר"ז אין עושין את היין אלונמית.

2 מין משחה a salve | eine Salbe ע"ז ל' ע"א: אלונמית יין ישן ומים צלולים ואפרסמון דעבדי לבי כמותא.

אלכס [אָקלס] זי, פרי האלון *acorn* | *Eichel* עץ י"ד ע"א: אלכסין ואצטובלין.

אלכסא שם אמורא *Name of an Amora* | *Name eines Amoraers* ירוש' כת' פיה ס"ס ע"ג: רי אלכסא בשם חזקיה.

אלכסון, אלכסונא זי, קו גמדי *diagonal* | *Diagonale* עיר' ג"ס ע"א: ובלבד שלא ירבה יותר ממדת העיר באלכסונה; ב"ב ק"א ע"ב: כל אמתא בריבועא אמתא תרי חמשי באלכסונא.

אלכסנדרא שם אמורא *Name of an Amora* | *Name eines Amoraers* ירוש' דמאי פ"ב כ"ב ע"ג: ר' זעירא שלח שאל לר' אלכסנדרא.

אלכסנדרוס שם איש *aman's name* | *männlicher Name* ירוש' ברי' פ"ט י"ג ע"ב: א"ל מה שמך אלכסנדרוס.

אלכסנדר' (1) תי, מן העיר אלכסנדריא *Alexan-* | *Alexandrin* | *drian* מנ' ביח ע"ב: כוסות אלכסנדרים.

(2) שם אמורא *Name of an Amora* | *Name eines Amoraers* ירוש' ברי' פ"ט י"ג ע"ב: רבי אלכסנדר.

אלכסנדריא, אלכסנדריא עיר במצרים *Alexandria* | *Alexandria* תוס' מנ' ב' י"ז בית חכמת של אלכסנדריא; ירוש' תגיגה פ"ב ע"ז ע"ד: מירושלים הגדולה לאלכסנדריא תקטנת.

אלכיק אם לא בן קשה.

אלל אית לן למימר.

אָלל זי, גיד קשה *tendon* | *Sehne* חול' פ"ס מ"א: האלל המכונס אם יש בו כוח במקום אחד וכו'.

אָלל פ"י, חקר ודרש *inquire* | *forsehen* חק' רמ"ז: מאלל את השנה אם טובה ואם רעה.

אָלל פ"ע, קונן *to lament* | *wehklagen* ירוש' י"ד ל"א (הילולי שער): אלילי על תרעך.

אָלל פ"י, תרוריגל *to spy* | *auskundschaften* ירוש' תרנ' במ' י"ג ג' (וירגלו את הארץ): ואלילו ית ארעא.

אָלל ע"י אָללל. אמר' א' ב': דורכים גתות וכו', אללא וכו'.

(2) רחב וגדול *voluminous* | *umfangreich* קביר ע"א: דיקלא ואליס.

אָלמא זי, (1) אלם *stumm* | *mute* תרג' יב"ע שמי' די י"א (מי ישום אלם): מן שוי אלימא.

(2) ע"י אָלמלא. במיר י"ה: אלימא תוססה באזניו. **אָלימותא** גי, כח ועוז *Kraft, Stärke* | *strength* תרג' איוב ל' ב"א (בעוצם ירך): באלימות אידך.

אָלינתין ע"י אָלונתית 1. ירוש' ביצה פ"א ס' ע"ד: העושה אלינתין ביום טוב.

אָלינתית גי, מי בשמים *an aromatic water* | *ein aromatisches Wasser* ירוש' ברי' פ"ז י" ע"ד: המרבץ אלינתית בתוך ביתו.

אָליס זי, יתד *wooden - nail* | *Pflock, Nagel* ויק"ר י"ז: מה תדין דמיסא אית מיניה אליסם וכו'.

אָליסמון זי, יין מענבים מיובשים *wine of dried grapes* | *Ausbruch (Wein)* תוס' מנ' פ"ז י"ן אליסמון.

אָליסם, אליפס זי, תורשה *Waldchen* | *grove* קהיר ג' פ"ז: אליסם דמבריא; ירוש' שבי' פ"ד ל"ה ע"ג: ר' חייה בר בא מתעגל בהרא אליפס דמבריא.

אָליקה גי, מכונה *machine* | *Maschine* ירוש' שבת פ"ז י" ע"ג: תהן דמגמר קאל מגין ותכלין אליקה.

אָלירה גי, חדוה *hilarity* | *Helterkeit* שהשיר ד' ד': לא חיו עומדין באלירה אלא ביראה ברתת.

אליית אם לדין יש תשובה.

אָליתא (1) גי, קיסם להדליק בו *fire-stick* | *Kienspan* תמיד פ"ב מ"ד: שהיו מציתין את האליתא משם.

(2) תאנה *fig* | *Felge* ביר מ"ה: ברת אליתא.

(3) קינה *lamentation* | *Klage* שם שם: ברת אליתא דאממיות אליתא ובביתא לעלמא.

(4) אליה *fat-tail* | *Fettschwanz* פסח' קייר ע"א: דאכל אליתא.

אָליתא ע"י אָליית. תרג' ירו' פ' ס"ז (וקראו למקוננות): וקרו לאליתא.

אליכ אם לא כן; אי לא כתב.

התאלמן תהפ', נעשתה לאלמנה to become a widow
 verwitwet werden מכות פ"א מ"א: נתאלמנה
 או נתגרשה.

אלמנא ת', אלם stumm | mute תח' תרג' תח' לית ייד
 (וכאלם): והך אלמנא.

אלניסטי. אלנסטי ת', יוני griechisch | Greek
 תנח' ויקי: אחי קטבך שאל לשון אלניסטי קטבך
 קאמאבה שם צו ד': לשון אלנסטי.

אלם שם איש a man's name | männlicher Name
 סנה' סיד ע"א: מעשה בסבטא בן אלם.

אלם פיי, לעס וכמס zerkaen | to chew up גיטי
 ע' עינא אלים ובלע ליה.

אלסוטרם, אלסטרם שם מדינה name of a
 Name einer Provinz | province ביד ליה:
 ותרשיש אלסוטרם; ירושי מגי' פיא ע"א עיב:
 ודודנים אלסטרם.

אלעז אין לסמוך על זה.

אלעיקן תהיפ, סתם ohne | without
 welleres שהשיר אי דין: אלעיקי אבי נותן לכם את
 התורה אלא הביאו לי ערבים טובים.

אלעיק אין לו עליו כלום.

אלף נ', האחת הראשונה באיב the first letter of the
 alphabet | der erste Buchstabe des Alphabets
 שקלי פ"ג מ"ב: וכתוב בהו אלף בית גימל.

אלף בית, כלל האותיות Alphabet | alphabet
 ירושי מגי' פ"א עיב ע"ד: כל האותיות הכפולות
 כאלף בית.

אלפא (1) עיי אלף. ירושי שבת פייב י"ג עיג: אלף
 - אלפא.

(2) מבחר, מיטב the best | das Beste מבי פיה
 מ"א: אלפא ליין וכו' אלפא לסולת.

אלפא ביתא עיי אלף בית. איכיד א' אי: אלפא
 ביתא אחת.

אלפא עיי אילקא. קהיר ג' ב"ג קטר אלפא.

אלסבטריין, אלסביתין דר, פוטונים בסדר איב
 alphabetie acrostics | alphabetische Akro-
 stichen רות רבה ג' י"ג: אילין אמרין מזמורים ואילין

אלם פיי, (1) חקק überwältigen | overcome שבת
 קביו עיב אלמיה יצירה.

(2) חיזק kräftigen | to strengthen קירי מ"ג
 עינא אלומי קא מאלימנא למילתיה.

אתאלם תהפ', (1) התחזק stark | to grow strong
 werden תרג' איוב ל"ו י"ם (וכל מאמצי כח): וכל
 דמתאלסין משכחין חילא.

(2) נאלם to grow dumb | verstummen תרג'
 תהי לימ' (נאלמתי): אראלמית.

אלקא תודים, (1) אם בן, נמצא consequently
 folglich יוסא י"ד עיב: ומקטיר את הקטורת
 ומטיב את הנרות אלקא קטורת ברישא והדר נרות
 (2) עיי אלקמה. יוסא ב' עיב: אלקא לא ביבעי.

אלמיד אלא למאן דאמר.

אלקמה מהיפ, למה, מדוע weshalb | wherefore
 שבת פ"ו ע"ב: לא תהא לחן מחרה במקוה אלמה
 תגן ואלו תוצין.

אלמון ד', אלמן Wittwer | widower כת' ו' ע"א:
 באלמון שנשא אלמנה.

אלון Eiche | oak ביב פ' עיב: אלמונים בלושי.

אלמונתא עיי אלימונתא. תרג' יב"ע שם כ"ח ב':
 ולא באלמונתא תסכון מפרשותי.

אלמין ו', נמל Hafen | harbor ירושי סוכה פ"ב
 נ"ב עיב: בכתובה באלמין.

אלמלא, אלמלי מהיפ, (1) לולא wenn | but for
 nicht אבות פ"ג מ"ב: שאלמלא מוראח של מלכות
 איש את רעהו חיים בלעז תעני י"ם ע"א: אלמלא
 חוני אתה גוזרני עליך גרר וכו'.

(2) לו, אילו wenn | if קירי ק' ע"ב: אלמלא לא
 ניתנה תורה היינו לוטרין צניעות מחרתולו מ"ק
 פ"ו עיב: אלמלי אתה שאול והוא דוד איבודתי
 כמה דוד מפניו.

אלמן פיי, עשה לאלמנה zur Wittwe | to widow
 machen פסח' מ"ט עינא מחריב את ביתו ומאלמן

ות ששית

אָמאַ פֿי, אמר *sagen* | *to say* עיר' עיר' עיר' חנה
אמינא.

אָמאַ נ', אמ, אמר *Mutter, Mama* | *mother, mamma*
מוכה ביח עיר' כל שנעור משנתו ואינו קורא
[כח חסד]

אמאום, **אָמאַים** שם עיר ביהודה *a town in Judaea* | *Stadt in Judäa*
ירוש' שבי' פֿים ליה
ע"א: מבית חורון ועד אמאום הר; קה"ר ז' ז'
לאמאום.

אָמאַי מדיש, למת, מדוע *why? | weeshalb?* עיר'
ע' ע"א: אמאי לא.

אמביר ארבע מיתות בית דין.

אָמביראַ נ', חמון עם *Menschenmenge* | *crowd*
יומא פֿיו ע"א: וכי חזו חזי אמבירא אביריה.

אָמבול ז', לשון הפעמן *Kloppe* | *elapper* ירוש'
שבת פֿיו ז' עיר: בוזגין שבצוארו זכוי בשעשה
לחן אמבולי.

אָמבט, **אָמבטי** נ', גיגית למרחץ *bath-tub*
Badewanne בלה רבתי ז': ולא יניח רגלו על שפת
האמבט ויהי קופץ לתוכה נדר' פֿיד מיר: זרוחן
עמו באמבטי גדולה.

אָמבטיים ז', חמור להרכבה *Beachäler* | *stallion*
ירוש' שבת פֿיה ז' עיר: אמבטיים חמר מלך.

אָמבטיקה ע' **אָמבטי** ירוש' שבת פֿיה יא ע"א:
ההן דמשוג אמבטיקה.

אָמבירוקלן ז', שמיכה *Decke* | *cover* ירוש'
ביס פֿיד פֿי ע"א: המחליף אברוקלן באמבירוקלן.

אָמביראַ ז', אוצר *Speicher* | *store* גישי' ביו ע"א:
קלנה להנהו אמברי דחישו ושערי ותוה כפנא.

אָמביראַ ז', אגוז *Nuss* | *nut* גישי' ביס ע"א:
כאמגוזא ופלגא דאמגוזא.

אָמגושי ז', מג, מכשף *Magier* | *magician* מרָק
י"ח ע"א: פרעה שהיה בימי משה אמגושי היה.

אָמגושי'רַא נ', גיור *Proselyten-* | *proselytism*
tum ירוש' עיר' פֿיב מ"א ע"א: ולא חוון אלא
אמגושי'רַא.

אמ"ד אית מאן דאמר.

אמרין אלפסמדין: קהירא' יג: חרין פֿייטנא כד דחה
עביר אלפסמדין.

אָלפֿס ע' **אָלפֿס**. רדך ארץ ז': ממעשה אלפס וכו'
ממעשה קדרה.

אָלפֿר ע' **אָלפֿר**. ירוש' מעש' פֿ"א מ"ח עיר:
כאלצין וכאפסמקין וכו' משיעשו קליפה.

אליק אית ליה קלא.

אָלפֿא ז', אלהים *Gott* | *God* תרג' יב"ע ויק' כ"ד
פֿ"ו (אלהיו): כינוי אלקיה.

אָלפֿט ע' **הילקט**. תוס' עיר' ח"ז חמש דיאמות
מתרחות לאלקט.

אָלפֿלאַן שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name שהש"ר א' י"ב: זו התורה שלמר אלקלאן
בדעחו של תקבית.

אָלפֿסטא, **אָלפֿסטא** ז', שר וגדול *a high*
official | *ein hoher Würdenträger* שכו' י'
ע"ב: מלכא ודופילא ואלקסטא וריש גלותאן זכוי
זיו עיר: אלקסטא בקמן רחא אתי ליה ליה.

אלקק ע' **אָלפֿא**. תרג' יב"ע במ' כיד ירד ויכפרון
באלקקון.

אָלפֿרַא נ', חג רוסי *ein rō-* | *a Roman holiday*
miesches Fest פֿסיק' שמיני קציג עיר: עד שהמלך
עסוק באלפֿרַא שלו שאלו צרכיכם.

אלית אין לו תקנה.

אלתיה אי לא תימא דכי.

אָלפֿוסקֿרַא ז', אוצר *Magazin* | *magazine* מרר'
תחל' מית ממגור יעבור זה אלתוסבראות.

אָלפֿית נ', מין דג *eine Fischart* | *a kind of fish*
תוס' כלים ב"מ ח' ז': וחתוכת אלתית מהורה.

אלתמסין ע' **אָלפֿי'קֿסֿיה**. ילק' תה' תתלד:
הבמים אלתמסין.

אם. (1) רחם *Mutterleib* | *womb* תחל' ב"ד ע"א:
ניסלה האם.

(2) עיקר *Hauptsache* | *chief* מוכה ז' עיר: יש אם
למקרא וכו' יש אם למסורת.

אָם ז', מין אבעבועה *eine Art* | *a kind of pustula*
Blatter זכוי' מ' ע"א: להכשיר אמין שבאצבע.

אָמורָא זי, מלמד *teacher | Lehrer* תרג' איוב
ג' ייחז יבקי בית רבא קל אמורא.
אָמורִים עי' אִמורִים. סוכה פיה מין: באמור
הרגלים.
אָמְמוֹ, אָמְמוֹל מהי, בגלל *because of | wegen*
בר' ניו עי'א: אממו ווא דידך; כתי מין עיב: הוו
מפסדי חיותא אממולחיה.
אָמְמוֹ לְהָכִי, חילכך *therefore | deshalb* מ' כיה
עיא: בשלמא לר' יוחנן וכו' אממו להכי וכו'.
אָמְמִיתָא ג', מאזנים *Balance | Wage* פסיק' כשלח
פ"ב עיא: באממיתא דאממיון בה אתמים לחון.
אָמִי שם אמורא *Name eines Amora*
Amoräers גימ' מ' עיב: שלחה לקמיה דר' אמי.
אָמִיד תי, בעל בכמים *wealthy | vermögend* כתי
פיה עיב: ידענא ביה ולא אמיד.
אָמִיטְלָא זי, מין צמח *Liverwort | Leberkraut*
תוס' בוק' מעש' ג' ז': אממיליא לא נתגו בהתכמים
היתר לא למעשרות ולא לשביעית.
אָמִיטְלָא ג', חושך *darkness | Finsternis* בר'
מיד: ועלשה היתה - ואממיתא הוות.
אָמִינְמוֹן זי, מין אבן *a variety of asbestos*
eine Art Asbest שהש"ר ד' ייא: צא ולמד מן
אממיון הזה שאינו מתגהק אלא באור.
אָמִינְמוֹן אין מקרא יוצא מידי פשוטו.
אָמִינְמוֹן עי' אָמִינְמוֹן, פמ' בוב' בשלח ל"ב עיא:
ואל תתמה אממיון הזה וכו'.
אָמִירָה ג', (1) דיבור *saying | das Sagen* קיר'
פ"א: אמירתו לגביה במסירתו להדיוט.
(2) משא ומתן *Verhandlung* שמו"ר כ"מ: מלך בשר ודם יוצא לאמירה יוצא
יחיד נלהם יוצאין עמו רבי רבבות.
אָמִיטְלָא אָמִיטְלָה ג', מין ירק *ammi | Ammi*
שבת קב"ח עיב: וכן באמיתא וכן בפנינא; תוס' שם
י"ב ייג: ומושך את האמיתא ונותן לתוכה.
אָמִיטְלָה ג', אמת, אמתיות *Justness | Richtigkeit*
שמו"ר ל' י"ט: הכיר יהודה למקום ואמר אמיתא
הדבר ואמר צדקה ככני.

אָמִיד פיי, הָאָמִיד חס', העריך *estimate | abschätzen*
סאה פיא מיה אומדין אותה כמה לקט היא דאיה
לעשות; בר' מיד: שהאמידו אותה ועשתה מאה
כמה שהאמידוהו.
אָמִיד אי משום הא.
אָמִיד - (1) האצבע האמצעית *middle-finger*
Mittelfinger כתי ה' עיב: זו זרת זו קמיצה זו
אמה זו אצבע זו נודל.
(2) אבר הזכרות *membrum virile | männliches*
Glied שבת ק"ה עיב: יד לאמה תיקצץ.
(3) תעלה *Kanal | canal* שבת פ"ג מיד: מין של
צונן לתוך אמה של חמין.
(4) מלואת הריחים *enclosure of the millstone*
Einfassung des Mühlsteins עיר' פ"ט ע"א:
עמוד ואמת הריחים.
אָמִיד עי' אָמִיד. ירוש' נדה פ"א מ"ט עיב: כל שקורין
אותה אמה ואינה מקפדת.
אָמִיד, אָמִידות ג', מעמר השפחה *servitude*
Magddienst of a maid | מכו' משפ' ג': לא
אמהות אחר קידוש ואין צריך לאמר אמהות
אחר אמהות: תרג' יב"ע בר' מ' א' א"ל אמתא
דיתבא ליה לאמהו.
אָמִיד אמר הבתוב.
אָמִיד אי משום הא לא איריא.
אָמִיד אינו מן המנין.
אָמִיד אין מוקדם ומאוחר בתורה.
אָמִיד איפכא מסתברא והכי קתני.
אָמִיד זי, תבנית עץ לנעל או בגד *shoemakers*
block, manequin | Schuhleisten, Manequin כל'
פכיו מיד: מנעל שעל האכסו.
אָמִיד אין מוקדם ומאוחר בתורה.
אָמִיד - הן צדק *word of honour | Ehrenwort*
ג"ב פ"י מ"ה: שכן על אמותו הלוחו.
אָמִיד שם מקום *name of a place | Ortsname*
ירוש' סוטה פ"ז ב"א עיב: כפר אמום.
אָמִיד זי, כנו' לחכמי החלמוד שאחרי התנאים
Amora | Amoräer שמו"ר ח"י: שהדורש יושב
דורש והאמורא עומד לפניו.

אֶמְפֶּרָטוֹר, קיסר רומי - Roman Emperor | *mlscher Kaiser* תנח' מקץ: קירי ברא אמפרטור.
אֶמְצֵן פִּי, סגר, עיצם את העינים (*Augen*) | *to close*
zudrücken שבת קניא ע"ב: אין מאמצין את המת כשבת.

הֶתְאֶמְצֵן התמ', נמגר *stich schliessen* | *to be closed*
תוס' שבת י"ח י"ט: ונותן לו שמן בין ריסו עיניו
הן מתאמצות מאליהן.

אֶמְצֵעַ (ז', 1) תוֹךְ *Mitte* | *middle* יבמ' פ"ה מ"ז:
בין בתחילה בין באמצע בין בסוף.
2) מחצה *Halfte* | *moiety* ב"ב פ"י מ"ז: השכר
לאמצע.

אֶמְצָעוֹת ע"י אֶמְצָע 1. ירוש' מנה' ריש פ"א: ממ
באמצעותה תיו בסופה.

אֶמְצָעִי ת', בינוני, תיבוני *mittlere* | *middle* ירוש'
בר' פ"ב ד' ע"ב: שלש ברכות ראשונות ושלש
ברכות אחרונות שבהן של מקום והאמצעיות צרכן
של בריות.

אֶמְצָעִית, אֶמְצָעִיתָא נ', ע"י אֶמְצָע 1. תוס'
ב"מ ו' י"ד: פיה שוליה ואמצעיתה: ירוש' ב"ק
פ"ד ד' ע"ב: ברישא ובסיפא ובאמצעיתהא.

(אמר) הֶאֱמִיר הֶפֶּה, הלעים *müsten* | *to fatten*
שבת קניא ע"ב: אין מאמירין את העגלים.

אֶמְרָה נ', שפת הכנר *Saum* | *seam* ספרא תזריע
נגע' ט"ו האמירות של שוראין ושל זהב.

אֶמְרָבֹּל, אֶמְרָקֶל, אֶמְרָקֶלָא ז', פקיד, ממונה
hoher Beamter | *counsellor* שקלי' פ"ח מ"ב: אין
פוחתין משלשה נזכרים ומי אמרכלין: תרג' במ'
ג' ל"ב (ונשיא נשיא הלוי): אמרכלא דממני על
רכבי ליואי: יביע שם א' ו' (נשיא): אמרכול.

אֶמְרָלָאִי שם מלאך *Name* | *name of an angel*
eines Engels שבת ס"ז ע"א: לימא הכי וכו'
ואמרלאי אילין מלאכי וכו'.

אֶמְשֵׁי (— 1) אתמול *gestern* | *yesterday* ספרא קדוש'
ח"י: שלא תאמר לו אמש היית עובד עכו"ם וכו'.

2) ז', לילה *Nacht* | *night* תנח' בוכר משפ' ט':
ונסדך עולה אצלי בכל אמש ואמש.

אֶמְזָא אִיּוֹב משלי תהלים.

אֶמְתִּי ע"י אֶמְתִּי. ב"ר ע"י: אין אתם אומרים יעקב
אמיתי דכתיב תחן אמת ליעקב.

אֶמְכּוֹתִי נ', מכה *Schlag* | *blow* קה"ר ו' י"א:
או חד אמכותי או חד מעקותי.

אֶמְכִּירוֹם. אֶמְכִּירוֹם ת', חרק | *fire-scathed*
versengt מדרי' תה' כ"ב מ"ו: נבוכדנצר אמר
יתרמון לגוא אתון בורא יקדחא נעשה אמכירום
(ובתוצ' בוכר: אמכירום).

אֶמְלוּגִין. אֶמְלוּגִין ע"י אומולוגין. פסיק' שוובה
קפ"ג ע"א: והקביה כותב אמלוגין קשה ומחלימו
ברב קל.

אֶמְלִתְרָא, אֶמְלִתְרָה נ', כרכוב | *cornice*
Gesims עיר' ג' ע"א: חיכל אמלתרה הוא ליה
וכו'.

אָמֵם ע"י עָמֵם. פס' ע"ה ע"ב: נחלים אוממות.

אָמֵן פ"י, הרגיל *Aben* | *to train* שבת ק"ג ע"א:
הסכה בקורנא וכו' שמאמן את ידו.

אָמְנָה. — אמונה *Glaube* | *faith, trust* מופה מ"ה
ע"ב: אינו אלא מקמני אמנה.

אָמְנָה, אָמְנָן, אָמְנָם הר בצמנות של א"י
der Berg Amanus | *the mountain Amanus*
שמרד כ"ג: הר הוא ושמו אמנה עד אותו ההר
ארץ ישראל: גימ' חי ע"א: מפורי אמנון וכו':
ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: מסוורום אמנא.

אֶמְנוּתָא ע"י אומנוּתָא. ירוש' כת' פ"ד כ"ה ע"ד:
דא אמנוּתָא.

אָמְנָם ע"י אָמְנָם. תוס' תרי' ב' י"ב: מסוורום
אמנא.

אֶמְסוּמָא ע"י אֶמְסוּמָא. ילק' שמו קנ"ב:
כאלין אמוּמָא.

אֶמְפּוֹרִין וזר, תגרים *Kanfleute* | *traders* תרג' יביע
בר' מ"ו ב"ג: זרדין ואמפורין.

אֶמְפִּלְיָא, אֶמְפִּלְיָא נ', נעלי לבד | *felt-shoes*
Filzschuhe כל' פכ"ז מ"ו: אלו במדין כפולין
אמפליא וכו' ומכנסים וכו': ירוש' יבמ' פ"ב י"ב
ע"ג: במגעל — באמפיליָא.

אנגלימוס [אנגליקוס] זי, שר prefect | *Präfekt*
ילק' תהלי' תשציד: אנגלימוס במדינה מסוגה על
בייא שלג.

אנגלימירין עיי אנגלימירין. פסיקי' בחודש קיז
ע"ב: והיו מצחצחים אותה בכלי נחושת וכו'
אנגלימירין ישנה שהיא נראית חדשה.

אנגלימיריס זי, שליח messenger | *Bote* ירוש' תרי'
פיה מיו עיגז ואתא שליחא גבתון וכו' אתא
אנגלימיריס גבתון.

אנגליסטר זי, מספרים scissors | *Schere* תומ'
צוקי' כלים בים גי י"ב: אנגליסטר ממא נחלק
לשנים מהור.

אנגלילא זי, מלאך angel | *Engel* תוד' סיה י"ח
(רבתים אלפי שנאן): תרין אלפי דאנגליא.

אנגלין עיי אנגלין. כלי מיו ד: אנגלין של פפר.

אנגריבטום זי, גבאי tax-gatherer | *Steuer-*
annahmer פסיקי' בשלח ציב עיב: ריא ברש אומני
אנגריבטום.

אנגרוסינה עיי אנגריא 1. ביד מיד: הלך -
אגרוסינה.

אנגריא גי, 1) עבודת המלכות | *public service*
Fronddienst בים מיו מיג: השוכר את החמור
וכו' או שנעשית אנגריא אומר לו הרי שלך
לפניך.

2) אונס, כפייה Zwang | *Zwang* מדרש תהלי' קי"ב:
לא עשה את המצות באנגריא אלא בשמחה.

אנגרים עיי אנגריא 2. פסיקי' כיב: שלא
באנגרים.

אנגרמוס עיי אנגרימס. ירוש' ב"ב פיה מ"ו ע"א:
מנה לך אנגרמוס על כך.

אנדוקתרי גי, מין סודר shawl | *Unschlagetuch*
גיס' כי ע"א: כתב שעל גבי כמה ואנדוקתרי.

אנדיסקין גי, בקשה request | *Gesuch* ביב דה
ע"א: אצלוח אנדיסקי פייטתא דשמיא.

אנדיפא גי, ספק paint | *Schminke* שבת עיה
עיב: מאי כלכל ומאי אנדיפי וכו' צדעא וכו'
צדעא.

אמתא גי, 1) אמה cubit | *Elle* יומא מיו ע"א:
פלגא דאמתא.

2) עיי אמה 4. ברי י"ח ע"א: אמתא ריחיא.

3) עיי אמה 2. מו"ק י"ז ע"א: מרקיה אמתא.

4) שפחה servant-maid | *Magd* מגי' י"ח ע"א:
אמתא דבי רב.

אמתרי תי, אהב אמת truthful | *wahrhaftig* יומא
ס"ט עיב: מתוך שידעין בהקב"ה שאמיתי הוא
לפיכך לא ביזבו בו.

אמתלא גי, טעם הראוי להשמע reasonable
explanation | *plausibler Grund* כת' כ"כ ע"א:
אינה נאמנת ואם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת.

אמתלאי שם אשה a woman's name | *Frauen-*
name ביב צ"א ע"א: אימיה דאברהם אמתלאי בת
כרנבו.

א"נ אי גימא; אי גמי.

אנא מדינ, אנכי Ich | *Ich* תולי' כי עיב: כי אמרי אנא.

אנקא גי, ביצי כנים Nisse | *Nisse* נדי לים ע"א:
אנכא ויה וכו' אנכא מתה.

אנפונא זי, פרי fruit | *Frucht* כמ"ר ג': אינה
עושה פירות משלשה אנפונין.

אנפורקרא עיי אמפירוקלין. ב"ק קי"ד עיב:
אנפורקראות של כלים על כתפיהן.

אנפוטא זי, גבעה hill | *Hügel* שמור' י"ב: והיה
עשוי אנפוטאות אנפוטאות.

אנבטי עיי אפנטי. ילקי' אפי' תתרינה: כל עמא
יסקן להדין אנבטי דיהודאי.

אנביל עיי אנפל. תומ' צוקי' כלי בים בי יג:
העושה זגין וכו' האנבילים ממאין.

אנבין עיי אנבין. ירוש' שבת פ"ב ד' עיגז בכלך -
אנבין וכו'.

אנפל עיי אמפול. תומ' כלי בים א"ז עשה להם
אנבלים.

אנגטום שם איש männlicher | *mannlicher*
Name ירוש' פנחי' פ"א י"ט עיב: אנגטום הנמון
שאל לרי' יחנן בן זכאי.

אנדיקא, ארץ הודו India | Indien, אבא גוריון
א' י"ד: כרשנא מן אפריקי שתר מן אנדיקא.

אנדיקס [אנדיקוס] ז', שר Prefect | prefect ב"ר
י"ב: אנדיקוס במדינה ממונה וכו'.

אנדיקא ע"י אנדיקא. ע"ז ב"מ ע"א: אנדיקא וזיתרא.

אנדיקא שם איש männlicher | a man's name
Name ירוש' בת' פ"ט ל"ג ע"א: דבר אנדיקא.

אנדיקא ע"י אנדיקא. תוס' צוק' בכורים
ב' ג': אנדיקא י"ש בו דרכים שזה לאנשים ויש
בו דרכים שזה לבנים.

אנדיקא ע"י אנדיקא. שמור כ"ה לצפור
שברתה מן הצייד ונסלה לתוך ירושל אנדיקא.

אנדיקא ז', זכר ונקבה כאחד hermaphro-
dite | Mannweib בכורים פ"ד מ"ד: אנדיקא
בריה בפני עצמה ולא יכלו חכמים להכריע עליו
אם הוא איש או אשה.

אנדיקא, אנדיקא. אנדיקא
למסדה, ב' פורענות Bestrafung | punishment

ירוש' סופה פ"א י"ז ע"א: בכל מקום שאתה
מוצא זנות אתה מוצא אנדיקא בזה
לעולם; תנח' במדבר ל"ב: מלך בשר ודם שמרדה
עליו מדינה הוא עושה בה אנדיקא; שם קורח
י"ט: ועושה בה אנדיקא.

אנדיקא ע"י אנדיקא. מ"ג ל"ג ע"ב: אנדיקא
מעליה.

אנדיקא ע"י אנדיקא. ילק' איובתתקס"ז
פעמים שהמים רבין על הדם ונעשה אנדיקא.

אנדיקא, אנדיקא. אנדיקא ז', פסל
statue | Statue ע"ז מ' ע"ב: אנדיקא של
מלכים; תוס' כ"י ד' ח"ז: אנדיקא; שמור
נ"א: מתוך שאני מפיל את הבנים אנדיקא נוסל.

אנדיקא ע"י אנדיקא. ירוש' מ"ג פ"ד ע"ה ע"ב:
ר' חנינא בר אנדיקא.

אנדיקא ע"י אנדיקא. שמור נ"א: בשעה
שנכנס אנדיקא לבית קדשי הקדשים.

אנדיקא ע"י אנדיקא. מדי' תה"ל ק"ג ב"ז:
הצורף סת והאנדיקא קיים.

אנדיקא, אנדיקא. אנדיקא ע"י אנדיקא-
לומדיקא. במד' י"ד: משלה שם לגיונותיו ועושה
בה אנדיקא; ב"ר כ"ה: אנדיקא בזה
לעולם וקוראת טובים ורעים.

אנדיקא ז', מיני עופות eine | a kind of birds
Vogelgattung חול' ס"ב ע"ב: שבור אנדיקא
שרי פירוש אנדיקא אמר.

אנדיקא פ"י, ציער הקבצים kränken | to vex ב"מ
ב"ס ע"ב: חמאנה את הנר.

אנדיקא, ה"פ, הונה, רמה übervertellen | to overreach
ב"ס פ"ב מ"ד: תן לי מעותי או תן לי מה שאוניתי.
התאנה, התאנה התפ', התרמה to be overreached
übervertelt werden ב"מ מ"ט ע"ב: נתאנה לוקח
וכו' נתאנה מוכר; ירוש' שם פ"ד מ' ע"ד: בשעה
שהמוכר מתאנה וכו'.

אנדיקא, אנדיקא. מאור Beleuch- | lighting
tung תרג' שם' ל"ה י"ד (מגורת המאור): מנרתא
דאנחור; שם ב"ה ז' (שמן למאור): משהא
דאנהחחא.

אנדיקא, אנדיקא. wir | we פסח' פ"י מ"ד: שכל
הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה וכו'.

אנדיקא, אנדיקא. I | ich פסח' כ"א: הריני משיח
עמחן בלשון מצד' אנדיקא.

אנדיקא ע"י אנדיקא. איכ"ר א' י"ד: מכורה
הייתי שימחל לי על כל עוונותי בשעה ששמעתי
שאנדיקא שלי נקדע מלמעלה.

אנדיקא ז', יין סהול ברבש wine mixed with
honey | Honigwein ע"ז ל' ע"א: אנדיקא - יין
דבש וסלמלין.

אנדיקא, אנדיקא. שכר Gehalt | salary
ב"ר מ"ה: אמר לו המלך אני מבקש לכסול אנונה
שלך: שמור מ"א: ליתן להם דהנמיבא לחלק
להם אנוניה: וק"ר י"ח: בשר דם נותן אנונס
וחקבית נותן אנונס.

אנדיקא ע"י אנדיקא. תרג' הושי' ר' ח' (פועלי און):
אנוסין.

אנדיקא ע"י אנדיקא. קהיר א' י"ב: לית בר בש מתיכח
אנדיקא ידית אלא בשעת רוחית.

אַנטי־דיקום זי, פאגנער *Gegner* | *adversary* ב״ר
ק״ז: אני נעשה אנטידיקום להקביה חקביה מנר
ואני ממעט.

אַנטי־זכר תי, מן העיר אנטיוכי *Antiochia* | *Antiochia*
Antiochia ירוש׳ נימי פיד מו ע״א: פלוני
אנטיוכי.

אַנטי־זכאָה שם עיר *Antiochia* | *Antiochia*
ב״ר כ״ג: אנטיזכאה על שם אנטיוכוס.

אַנטי־זכוס מלך סוריא *Antiochus, king of Syria*
Antiochus, König von Syrien ב״ר כ״ג:
אנטיזכאה על שם אנטיוכוס.

אַנטי־טא עי, אַנטי־ניא. ירוש׳ כלאי פים ליב
ע״ב: בלגרי נשים וכו׳ אנטיסיה.

אַנטי־ירים עי, אַנטי־רדם. ירוש׳ שב׳ פיא ר׳ ע״א:
אזל לאנטיירם.

אַנטי־כוס עי, אַנטי־זכוס. חרג׳ שני אמ׳ א׳ ב״:
אנטיכוס מלכא.

אַנטי־זכר זי, כלי עשו באנטיזכא *Antiochian*
antiochenisches Gefäß | *vessel* ביצה ליב ע״א:
מחמין חמין באנטיכי.

אַנטי־זכריס זי, גומלין | *reciprocal service*
gegenseitige Leistung ירוש׳ ביט פ״ו יא ע״א:
הוא אנטיכריס ריבית הוא.

אַנטי־זל זי, דלי לשאיבה *Schöpf-* | *well-bucket*
eimer חקיר ליד: לגלגל ראנטילא.

אַנטי־זנוס שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name חלה פיד מיא: בן אנטיזנוס וכו׳.

אַנטי־זניא זי, בגד רחצה *Bade-* | *bathing-linen*
seug ירוש׳ מוק פ״ג פ״ב ע״ב: בלגרי וכו׳
אנטיזניא.

אַנטי־זנינוס עי, אַנטי־זנינוס. ירוש׳ מגי׳ פ״ג ע״ד
ע״א: דלא אתגייז אנטיזנינוס.

אַנטי־זפּוּתא עי, אַנטי־זפּוּטא. ירוש׳ בר׳ פ״ ע״א:
אנטיפּוּתא דקיסרין.

אַנטי־זפּוּרִים עיר ביהודה *Stadt* | *a town in Judaea*
in Judäa ירוש׳ ביט פ״ו יא ע״ג: אנטיפּוּרִים.

אַנטי־קא זי, נוק *Schaden* | *injury* חרג׳ אמ׳ ז׳ ר׳
(בנוק המלך): באנטיקא דמלכא.

אַנטי־זכא ג. 1) שכבה *Schicht* | *layer* חרג׳ שמי׳
מיז י״ג (שכבת הפל): אנחות מלא.
2) לוח *Tafel* | *board* בודה ז׳ ע״ב: וקוצה הימנה
חלתה וסגירתה בכפישה או באנחותא.

אַנטי־זכילא שם משפחה *etn* | *name of a family*
Familienname ירוש׳ פאה פיה כיא ע״א:
משפחת אנטיזכילא היתה בירושלים.

אַנטי־דיקון, **אַנטי־דיקום** עי, אַנטי־דיקום. ב״ר
פ״ב: ומאריך ברין ואחריכ הוא נעשה אנטידיקום
כנגדו דב״ר ח״ג: שאם רוצה הרין להושיב
האנטידיקן משיב.

אַנטי־זכאָה תי, מן העיר אנטיוכי *Antiochia* | *Antiochia*
aus Antiochia חרג׳ יב״ע בר׳ י׳ ירה: אנטיכא.

אַנטי־זכר עי, אַנטי־זכר. נימי מיד ע״ב: לאנטיזכר
שבאנטיכא.

אַנטי־זכא, אַנטי־זכיה עי, אַנטי־זכא. כת׳ מיז
ע״א: בשמים של אנטיכא: ירוש׳ שק׳ פ״ו ג׳ ע״א:
דפני של אנטיכיה.

אַנטי־זכין | **אַנטי־זכין** זי, מין ירק *Endivie* | *endive*
ירוש׳ כלי פ״א כ״ז ע״א: חזרת—אנטיזכין.

אַנטי־זכר, אַנטי־זכר, אַנטי־זכר שמות
אנשים *names of men* | *männliche Namen* ירוש׳
דמאי פיה ב״ד ע״ד: אבא אנטיזכר: ירוש׳ מנה׳ פיי
כ״ט ע״ג: אנטיזכר אבא גבי רבי וכו׳; שם שם
פ״ח י״ט ע״ג: אנטיזכר הגמון שאל את ר׳ יוחנן
בן זכאי.

אַנטי־זכר עי, אַנטי־זכר. במיד פ״ח: אונטיזכר אתמול
אתם אומרים וכו׳.

אַנטי־זכר, אַנטי־זכר שמות אנשים *names of men* | *männliche Namen*
men | *men* ביצה ליד ע״א: ר׳
אליעזר בן אנטיזכר: אבות פ״א מיג: אנטיזכר
איש מוכו קבל משמעון חצריק.

אַנטי־זכר זי, תשובה בכתב *written answer*
schriftliche Antwort ב״ר מ״ה חכ לי אנטיזכר.

אַנטי־זכר זי, העתקה *Abchrift* | *duplicate*
אמר ג׳ ירה פתשגן חתב—אנטיזכר דאגרתא.

אנטיפטרס (1) כנ"ל. ירוש' בימ פ"ז י"א ע"ג:
ואנטיפטרס ביהודה.

(2) שם איש *männlicher Name* | שם ארץ רבתי ריש פרק ו': שמעון בן אנטיפטרס.
אנטיפיטא, **אנטיפיטי** ז', נציב | *proconsul*
Prokonsul ירוש' מג' פ"ג ע"ד ע"א: אנטיפיטא
רקיסרין קהיר י"א א': כשראה אותו אנטיפיטי
עמד על רגליו ושאל בשלומו.

אנטיפטרס, **אנטיפורים** ע"י **אנטיפטרס**. גיט'
ע"ז ע"א: הגיע לאנטיפטרס; ירוש' תעני' פ"ד פ"ט
ע"ב: כצבת ועד אנטיפורים.

אנטיקוסר, **אנטיקוסר** ז', נציב | *vice-roy*
Statthalter כ"ר פ"ה: ומלך בבל אנטיקוסר שלו
היה יושב בורחא ספרי במ' פ"ב: אנטיקוסר.

אנטיקירוס שם עם *Name* | *einer Völkerschaft*
תרג' דבריג י"ד (המעכתי):
אנטיקירוס.

אנטל, **אנטלא** ז', כלי לשאיבה | *well-bucket*
Schöpfemer כ"ב ג"ה ע"ב: אנכג אנפק אנפל;
תוס' מכש' ג': ממאות מפני אנמליא שלהן.

אנטלימוס שם איש *männlicher Name* |
Name קהל' ט' י"א: אנמלימוס תוה גזיר.

אנצלר ז', בא כח *Bevollmächtigter* |
mandatary ירוש' סנה' פ"ט י"ט ע"ד: ויסנה לו אנמלר וכו'
ואנטלי בשכועת.

אנשמירוס ע"י **אנתימירוס**. מס' סופרים י"ג ר':
בר אנשמירוס.

אנטניא ב', תבשית *Schmuck* | *ornament* מדר'
תהלי' סוה' סלעו - אנמניא שלו.

אנטפטר סן העיר אנטיפטרס *Anti-*
of the town | *aus der Stadt Antipatris* נדה ס"ב
ע"א: נטר אנמפטרית.

אנמקיסור ע"י **אנטיקיסר**. ב"ר נ"ג: הוא ואנמ'
קיסור שלו.

אנטרדם שם מקום *Ortname* |
ירוש' ביצה פ"ג ס"ב ע"א: ר' סימ'י אהל לאנטרדם.

אנטרי, **אנטרין** נ', מערה *Höhle* | *cave* פסיק'
כ"ג: הוה מסיליק באנטרי; ירוש' שב' פ"ז י"ע"א:
כד משקע באנטרין.

אנטרים שם מקום *Ortsname* |
ירוש' גיט' פ"ב ס"ז ע"א: אוני אמור אנמרים שרי.

אניגרא (1) ז', שפת תנחר *Ufer* | *shore* כ"מ ק"ז
ע"ב: ר' אמות דאניגרא וכו' רבני אניגרא.

(2) שם מטבע *Name einer Münze* |
בימ ס"ז ע"ב: אינקא ואניגרא.

אניגרון ז', (1) עסיס של סלק *Beten-*
saft כ"ר ל"ח ע"ב: אניגרון מיא דמילקא.

(2) מין לחש | *a word in a formula of exorcism*
Wort in einer Beschwörungsformel ס' ק"ב
ע"א: אניגרון אנדרופין.

אנייא ע"י **אנייא**. ירוש' שבת פ"א ג' ע"ד: ר' יהושע
אנייא.

אניל אי גמי יש לומר.

אנין ת', בעל תרגשת יתרה *empfindlich* |
פסח' ק"ג ע"ב: שלשה חייהם אינם חיים תרחמנו
והרחמנו ואניני הדעת.

אניגדה, **אניגדות** נ'. אבילות ראשונה, שלפני הקבורה
the first mourning (before the burial) | *die*
erste Trauer. (vor der Beerdigung)
פ"ג מ"ה ע"ב: איזו היא אניגדה משעת מיתה עד
שעת קבורה; קיד' פ' ע"ב: אפילו בשעת אניגדותו
של אדם יצרו סתגבר עליו.

אנים ז', אי *Insel* | *Island* תוס' חלה ב' י"א:
האניסין שבנים.

אניסא ע"י **אנס**. תרג' קהלי' ז' ו' (העושק יהולל
חכם): אניסא יהולל בחימא.

אניסותא ב', עושק *das Berauben* | *robbing* תרג'
קהלי' ח' ז' (עשק רש): אניסות מסכנין.

אניסקא ת', ממתכת יצוקה *aus* | *of cast metal*
gegossenem Metall שבת ג"ט ע"ב: כלילא וכו'
דאניסכא.

אניפונים שם איש *männlicher Name* |
Name תרג' שני אט' א' כ': אניפונים בר אנטיכוס
מלכא.

אניין ז', גבעול *Stengel* | *stalk* בימ פ"ב מ"א: גזי
צמר וכו' ואניני פשתן.

ל"א עיב: הלוקח כלי מן חתגר לשגרן לבית חמוי
וכו' נאנסו בחליכה הייב.

אַנָם תי' בעל זרוע *violent | gewalttätig*
סנה' מיה ע"א: סתם עכרים אנס הוא.

אַנסְרָא שם מדינה *Name* | *name of a province*
einer Provinz תרג' יר' בר' י' ב"ז אנסיא.

אַנְפּוֹ גי' תנופה *das Schwingen* | *waving* תרג'
יר' וקי' ד' ב' (תנופה): אנפו.

אַנְפּוֹלִיא עיי' **אַמְפּלִיא** תוס' צוק כלי בים ו'
חי: כל הכלים הנארגים בסחף כגון חכים
האנפוליא וכו' ואנפוליא כדי לקבל את הבקעת.

אַנְפּוֹקִינִין עיי' **אַנְפּוֹקִינִין** תוס' צוק מ' מ' ח':
שמן אנפוקינין.

אַנְפּוֹרָא גי' רשימה *Verzeichnis* | *list* מסיק'
שקל' י"ח ע"ב: ואם מספר למה מספר ואם מספר
למה מספר אלא עשה שני אנפוראות גדולה
וקטנה.

אַנְפּוֹרִיא **אַנְפּוֹרִיָה** גי' סחורה *merchandise*
Ware בים פ"ב מ"ב: כל בלי אנפוריא אינו חייב
להכריז תוס' ב"ז ואלו הן בלי אנפוריה כדי מחמין
וצינורות ומחרוזות של קרדוסים.

אַנְפּוֹ עיי' **אַנְפּוֹ** תנח' בוב' וישב ב"ז הרי יעקב
חוזר צאו ונצא לאנפמי שלו.

אַנְפּוֹ דר' פנים *face* | *Gesicht* תרג' יביע בר' י"ח א'
(אפים): אנפוי.

אַנְפּוֹ גי' מין דג *Sardelle* | *sardel* תוס' צוק' חול'
ג' כ"ז: הסולתנית ואנפוא.

אַנְפּוֹלִיא עיי' **אַמְפּלִיא** שבת ק"ב ע"א: ושני
מנעלים ושני אנפילאות.

אַנְפּוֹלִיגִיגִים ד' נאום *Ansprache* | *speech* קהיר'
י' מ"ה תתחיל אנפולוגוס בחכמתו.

אַנְפּוֹלִיא עיי' **אַמְפּלִיא** יכ"מ ק"א ע"א: אנפוליא
של עיר.

אַנְפּוֹלִיין ד' אולם תפנימי *interior* | *der innere*
Raum בר' מ"ז ע"א: נכנס לאנפוליון נכנסו
אחריו.

אַנְיָקָא עיי' **אַנְיָקָא** תרג' תהי קיו ליש
(רעה ויגון): אניק בישתא: יביע בר' כ"ב ב"ז
וסיתת מן אניקא.

אַנְיָקִיָא גי' אנקה *Seufzer* | *sigh* תרג'
תהי קיב כ"א (אנקת אפיר): אניקותא דאפיריא.

אַנְיָקִין עיי' **אַנְיָקִין** תרג' נמי ב' י"ד (התלואה):
אניקי.

אַנְיָרְדִּסִין מין לחש *a word in a formula of*
exorcism | *Wort in einer Beschwörungsformel*
ספי קייב ע"א: אנירדסין.

אַנְיָ פ"י ציפה כאנך *glazieren* | *to glaze* תוס'
כלים בים א' ג"ז כלים השחורים שאנכן כאנך.

אַנְיָ - צמוי וכונית לכלי חרם *Glasur* | *glaze* תוס'
כלים בים א' ג"ז העושה כלים מן האנך.

אַנְיָ אנשי כנסת הגדולה.

אַנְיָן ד' עמוד לקריאה *Lesepult* | *reading desk*
ירוש' מגי' פ"ג ע"ג ע"ד: אנלגין אין בו משום
קדושת ארון.

אַנְיָנָא עיי' **אַנְיָנָא** 1. תוס' צוק' שבת ט"ז
י"ה מליך אדם וכו' ואנלונפאות הרבה למרחק.

אַנְיָ אין נראה לפרש.

אַנְיָ פ"י אמר *sagen* | *to say* ירוש' מויק פ"ג ע"ג:
ומה אניס ליה.

אַנְיָ מדיג, אנתבו *intr* | *we* ביר מ"ט ע"ב: נחוי אנן.
אַנְיָ עיי' **אַנְיָ** ירוש' תעני' סיד מ"ה ע"ד: דאננא
משלים מדינתא.

אַנְיָ (כ' 1) צרה *distress* | *Not* שהשירה לית
בר נש מתני אננקי ידיה אלא בשעת רוחות.
(2) הכרח *Zwang* | *perforce* ב"ר י"ב: אננקי עיי'
שהות.

אַנְיָ - עיבה אשה *notzüchtigen* | *to violate* סנה'
פ"ה מ"א: האונס והמפתה וכו'.

אַנְיָ (נפ' 1) נוצח *überwältigt* | *to be overcome*
werden בר' י"ג ע"ב: ונאנס בשיבה.

(2) נבעלה בעל ברחח *vergewaltigt werden*
ligt werden כ"ה פ"א מ"ה: משארסתני נאנסתי.

(3) אבד *abhanden kommen* | *to get lost* כ"ד

אֶסְכֵנִיָּו ז', מכסה *Decke* | cover ירוש' מעשיש
פי' ניה עיבז אסמולא דהנחא גברא.

אֶסְכֵנִיָּוִן עי' אֶסְכֵנִיָּוִן תרג' דחייב ל'ב כ'ח
(וארות); אסמולאן לכל בעירא.

אֶסְכֵנִיָּוִן ז', עמוד *Säule* | column תרג' מליב
י'א י'ד (על העמוד); על אסמולא.

אֶסְכֵנִיָּוִת נ', אכסדרה *Säulengang* | colonnade
מפח' י'ג עיבז אסמולאן היתה נקראת מפיו
לפנים מפיו.

אֶסְכֵנִיָּוִן ז', מלבוש *Kleid* | garment תרג' י'ביע
דב' י' י'ח (לחם ושטלה); מזון ואסמולא.

אֶסְכֵנִיָּוִן ז', תבדיל לכסן *Bauch-band* | belly-band
blinde ירוש' שבת פיו ח' עיבז וכו' הנמש וכו'
אסמולאן

אֶסְכֵנִיָּוִן ז', חמצי העבה *Dickdarm* | great-gut
ויקיד ג'ז ממומא לוחמא מוחשטא לאסמולא
מאסמולא להמסימא.

אֶסְכֵנִיָּוִן נ', תחנה *Station* | station פסיק'ר נ'ז
עיבז לא עשה אסמולא בכל ארץ ישראל.

אֶסְכֵנִיָּוִן ז', מעקה, גוזמרה *Balkon* | balcony
ירוש' ב'ב פ'ג י'ד עיבז הלון שהיא פתוחה
לאסמולא.

אֶסְכֵנִיָּוִן ז', אכסדרה *Säulengang* | colonnade ירוש'
מוכה פיה נ'ד עיבז אסמולא לפנים מפיו היתה.

אֶסְכֵנִיָּוִן שם איש *männlicher* | a man's name
Name ב'ים פיו עיבז ואמר גוריון בן אסמולא
משמיה דרב.

אֶסְכֵנִיָּוִת נ', הטיה *Beugung* | perversion תרג'
י'ח מ' פ' (מוטה); אסמולא דין.

אֶסְכֵנִיָּוִן ז', מין צמח *Wald* | wood
שנ' פ'ז מ'אז וממין הצובעים מפיו אסמולא
וכו'; ירוש' שם ל'ז עיבז אסמולא.

אֶסְכֵנִיָּוִת עי' אֶסְכֵנִיָּוִן שמו'ר פ'ז ומשכנת עליה
וכו' ואח'כ האסמולא שלו.

אֶסְכֵנִיָּוִן נ', חגורה *Gürtel* | girdle ב'ר י'מז
חגורות - אסמולאן.

אֶסְכֵנִיָּו אסמולא בעלמאן אסור בהנאה;
איסורי ביאה.

אֶסְכֵנִיָּו איסור דעתך.

אֶסְכֵנִיָּו איסור דאורייתא.

אֶסְכֵנִיָּו נ', רכב מלחמה *Streitwagen* | war-chariot
בר' פ'ח מ'ז: היה מתלך בספינת או כאסמולא.

אֶסְכֵנִיָּו אית ספרים דגמרי.

אֶסְכֵנִיָּוִת, אֶסְכֵנִיָּוִת נ', עדות *attestation*
Bezeugung בר' י'ד עיבז אסמולא דר' ח'יא;

י'ב פ'ח עיבז אסמולא.

אֶסְכֵנִיָּו עי' אֶסְכֵנִיָּו ב'ים פ'ז עיבז ואסור דרבי על
ידו תהא.

אֶסְכֵנִיָּוִן שם קיסר רומי *Severus, the Roman*
emperor | Severus, römischer Kaiser נ'ה
מ'ה עיבז אסמולא בן אסמולאן.

אֶסְכֵנִיָּו ז', ילד שנמצא ברח'ר *Findelkind* | foundling
קיד' פ'ד מ'בז אסמולא כל שנאסר מן השוק ואינו
מכיר לא אביו ולא אמו.

אֶסְכֵנִיָּו נ', רפואה *Heilmittel* | remedy, cure
ב'ק פ'ח עיבז מאי אסמולא.

אֶסְכֵנִיָּוִת, אֶסְכֵנִיָּוִת, ישיבת לפני השלחן
Tafelrunde | round-table תרג' מליא י' ח'
(ומושב ענדין); ואסמולא עבדו; י' מ'ז ח'
(בית משתה); בית אסמולא.

אֶסְכֵנִיָּוִת נ', תחנה *Station* | station ב'ר
י' עשה אסמולא ונתן דונמ'כא וישובת ויבדך.

אֶסְכֵנִיָּו נ', אֶסְכֵנִיָּוִת ז', אורח *stable*
Stall במ'ר י'אז ארכעה אלפים אסמולאן
ארבעים אלף סוסים; אסמולא י'בז קוסוס
אסמולאן של בית אבא ח'ית.

אֶסְכֵנִיָּו נ', גג *Dach* | roof כלי פיה מ'ש; פורנה
וכו' אסמולאן.

אֶסְכֵנִיָּו ז', דוחה כבוכים *Astrolog* | astrologer
תרג' י'ב ע' ש' ח' ג' (הח'רשומים); אסמולאן.

אֶסְכֵנִיָּו נ', מקום מרחץ והתגוששות *Stadion, Ringplatz*
wrestling place | מקום אסמולאן
אחרי פ'גז תיפירות וקרקסאות והאסמולאן.

אֶסְמֻרֹנְגִילִין תְּהִיָּם, בְּעִינֹל | circular(ly) | krets-
förmig פְּמִיקִיר כִּי תִשָּׂא שִׂו עֵיבֶנָּה מֵה הַסֶּפֶל הַזֶּה
אֶסְמֻרֹנְגִילִין כִּד הִיוּ יוֹשְׁבִים.

door-hinge | **תּוֹר-הֶחֱלָה** ו', ציר הדלת
angel ב"ר סיו: סין אסטרופוממא דדלתות היו
 נבטלות לאחוריה.

אָסערט, אָסערט, אַסטרֶט, נײַרעווע, דרך | road, way
Strasse, Weg ירוש' גיפ' פיד מ'ה עיג' אשכחיה
 באמערטא; העג' יביע דב' א' א'ז אמפרם לכל
 שבא.

אָסמֶרמֶיַא (נ"ו) כגל. עירי כיו ע"א: אסמרמֶיַא
של מלך.

(2) חיל, צבא | *Heer* | *army* במקור מ' : מוכתב באסטרטיא של מלך.

אָפּטֶרֶטִיג, אָפּטֶרֶטִיגוס זי, שר צבא *military commander* | *Heerführer* שמואל ליא; מינוחו
אזוי היום אספרטיגוס; ביר ג' ב' אספרטיגין
אחד שלים ביום ואחד שלים כלילה.

אָפּערעטיוו, אָפּערעטיוו, אָפּערעטיוו זי. פּערזאָנלעכע
Offizier | officer ירוש' שקל' פיה מיט ערא:
שהלביש לאמערטיוו אחד; כתי' פיה ביה ערא:
אמערטיוו.

[illegible]

אסמריא [אַסְמֶרְיָא] נ' דרך *way | Weg* מנ' קיג עינן באסמריא של מלך.

אָסטרֶקֶלִיאַ וי, קרסול Knuckle | קרסול חתה
אמ' ה' ט': דמכתבא באסטרוקליליה.

name of an Amora | *Name eines Amora* שם אמורא
Amorahs | שם אמורא שם אמורא

אָפֿי מײַ, רײַמט *hellen* | *to cure* | נד׳ מײַט עײַגן על
לגבי תהוא אסא לאסיות.

אָסְמֶלָא ג'י, בוגד *Kield robe* ! תרג' יביע ברי' מ' ביג (את השמלה) : ית אסמלא.

אֶסְמֵלָא, אֶסְמֵלִי נ"י ציון לדרך וגבול | landmark
Markttein כמיר כינא: העמר להם אספוליות
מכוונות לערי מקלטם שיהא יודע לילך לשם.

אסליסטקין [אספולקסטיקין] ד.ר. יודעי דת
 דין *men versed in law* *Gesetzskundige*
 מ.צ: בקתרה של אסלסטקין הללו.

אֶסְטֵמָה נ' חסול וחזק *steeling | das Stählen*
ברי ס'ב ערב; כאסמא לפחלא.

אֶסְמֵן ה' כוֹד לַעֲצֻמֹת הַסֵּתִים ossuary | *Bein-*
haus שֵׁמֶח' יִג: הַמוֹצֵא בְּכֹד הֵן בְּאֶסְמֵן לֹא
יוֹזֵם מִמְקוֹמָם.

אָספּאָנֶדֶרָא ד, נציב *vico-roy | Statthalter* גייט
פ' ערב: אספאנדרא דבשור.

אֶסְטִינֹתָא, נ' מין ירק *Pastinake* | *parsnip* ירשי
חלה פיד מי' עיזא: אנשי מחקנה אסטינותיא.

אַסְטֶסְנִי ח'י, מורד *rebellious* | *aufrehrerisch*
דבֿיד ו'י: אסטסניות ופסמות.

אַקטאָפּוֹן. אַקטאָפּוֹנִי גי, מין ירק | *parsnip*
Pastinake ירש' דמא' פ' כ"ב ע"ג: אַקטאָפּוֹנִי
והקטלושוח; תום' עוקצ' א' א': שרש' דחורין
והאקטאָפּוֹנִין.

אֶסְקִימוֹן ז"ל שֶׁמֶן רֵעָן virgin oil | frisches Oel
וְקִיר ח'ז שֶׁמֶן אֶסְקִימוֹן.

מִסְטֵר־מַיִנָּה וי, שר צבא | **military commander**
Feldherr שוהיר ג' וי: אלבש מסטראמינא.

אַמְטֵרוּבֶּל (י. 1) אבן ריחיים *mill-stone* | *Mühl-*
stein ויקיר ל"א: אסטרובלין של ריחיים.

(2) מין אגוז *Zirbelnuss* | cembra-nut תג'בי כי
תשאו: ערימת של אספרובלין.

אַסְטְרוֹלוֹג, אַסְטְרוֹלוֹגוס ו', חוזה בכוכבים
astrologer | Astrolog ביד מיד: נביא אתה ואין
 אתה אסטרוולוג; דביר חז' אין התורה מצויה
 באסטרוולוגין.

אַסְטְרוֹלוֹגְיָא נ. חוק הכוכבים *astrology* | *Astro-*
logie 'ירוש' עץ פ"ב מ"א ע"א הוח חמי באסטרר-
לוג'א רידיה.

אֶסְכוּלִי נִי, בית ספר *Schule* | *school* שמור בִּי
ללמוד באסכול.

אֶסְכוּפֶּתָא נִי, אסקופת, מפתן *Schwelle* | *threshold*
ירוש' מגי' פִּיד עִיה עִיג: דרס אסכופתא.

אֶסְכִּיל דִּי, מלומד *Gelehrter* | *learned man* רב־ר
בִּי אסכילי פרעה מהן נעשו אלמים.

אֶסְקָלָא נִי, 1) כלי מתכת לצליה *Bratrost* | *grill*
עִי עִי עִיג: השמור והאסכלא.

2) סולם *Stiege* | *staircase* בִּיב עִיג: עִיג: המוכר
את האסכלא.

אֶסְקָלָה כְּנִיל 1. ירוש' סכח' פִּיד לִיד עִיג: צלי
אסכלא.

אֶסְקָמָה נִי, התנצות *Haltung* | *bearing* תרג'
מש' דִּי (שית זונה): באסכמה דוניתא.

אֶסְקָמוּתָא נִי, הסכמה *Übereinstimmung* | *consent*
תרג' יביע במי לִיב כִּיה: באסכמותא חדא.

אֶסְקָרָא, **אֶסְקָרָה** נִי, מחלת הצרון *An-* | *croup*
gla תעני כִּי עִיב: על אסכרה שלא תפול
בחינוקות; ירוש' שם פִּיד פִּיה עִיב: על החינוקות
שלא תעלה אסכרה לחך פיהם.

אֶסְכְּרִיא [אֶסְכְּרִיא] נִי, רשסות, דוכרת *float*
Floss ירוש' בר' פִּיד ח' עִיג: היא אסכריא היא

אסכריא

אֶסִּיל אִי סבירא לִיה; אלא סבירא לִיה.

אֶסֶל דִּי, מוט למשא *Trageholz* | *yoke* אהלי פמי
מיג: האסל על כתפו והאחיל צדו אהת על
הקבר הכלים שבצד חשני פחוריים.

אֶסְלָא, **אֶסְלָה** דִּי, הדום, שרפרף *footstool*
Schemel כלים סכיד מִיג: האסלא סמאת מדרם
וכו'; תומ' שם בִּיב אִי יִב: עור האסלא.

אֶסְלָט דִּי, רחוב *Strasse* | *street* ירוש' בר' פִּיה פִּי
עִיג: חו ממילין באסלמין.

אֶסְמָקָתָא נִי 1) הבטחה *Zusage* | *promise* בִּים
פִּי עִיג: אסמכתא קניא וכו' לא קניא.

2) סמך *Stütze* | *support* חולי' פִּיב עִיב: מדרבנן
וקרא אסמכתא בעלמא.

אסממין אין ספק מוציא מידי ודאי.

to be cured | *geheilt werden* התרפא
אסממין פִּי: נִיחית ונתמאי כהרין מי מוקד דפבריה.

אֶסִּי, **אֶסִּיא** דִּי, רופא *Arzt* | *physician* בִּים פִּיה
עִיב: שמאל ירחינאת אמיה דרבי הוה; סנה
צִים עִיב: בנימין אסיא.

אֶסִּיא ארץ אסיא הקטנה *Kleinasien* | *Asia Minor*
תרג' ירוש' בר' י' ג' (אשכנז): אסיא.

אֶסִּיוּתָא נִי, מרפא *Genesung* | *recovery* תרג'
מש' ו' מִיג: (מרפא): אסיוותא.

אֶסִּימוֹן עִי אֶסִּימֶן, רב־ר זִי אסִימוֹן תוח אין
מנהצין אותו אלא באש.

אֶסִּינָא דִּי, רופא *Arzt* | *physician* ירוש' שבת
פִּי ח' עִיב: שאל לאסִינא דִּי יעקב.

אֶסִּיל עִי אֶסִּילֶה־דִּי יִג: האסיל שיש בו בית
קיכול מעות.

אֶסִּימוֹן דִּי, מסבע שאין עליה צורה *uncoined me-*
tal | *ungeprägte Münze* בִּים מִיג: אסִימוֹן
קונה את המסבע והמסבע אינו קונה את אסִימוֹן.

אֶסִּינָתָא נִי, 1) סנה *Dornstranch* | *thorn-bush*
שבת קִים עִיב: גירדא דאסִינָתָא.

2) סכתש *Mörser* | *mortar* עִי ח' עִיב: מני רמי
שערי באסִינָתָא.

אֶסִּיסָנָא דִּי, כְּנִיל 1. פִּס' דִּי עִיג: אכופ ימא אסִיסנא
ביראתא.

אֶסִּיקָא דִּי, סף, מפתן *Schwelle* | *threshold* בִּיק
קִיד עִיב: אנב אסִיקא דכיתא.

אֶסִּיפָה נִי, 1) קבוץ *das Sammeln* | *gathering*
תומ' פרה ר' יא: מאסִיפָה האסר.

2) תבורה *Versammlung* | *meeting* ירוש' סנה
פִּי כִיה עִיג: שנאמרין באסִיפָה.

3) מיתה *das Sterben* | *dying* בִּיב מִיג: עִיב:
גועה ואסִיפָה.

אֶסִּירָה נִי, חסיסה *Verhaftung* | *imprisonment*
בִּיר צִיב: עשרה כני אדם שנמצא אחד מהן
בגניבה כולן באסִירָה.

אֶסִּיתָא נִי, סכתש *Mörser* | *mortar* חולי' קִיה עִיב:
אסיתא ובוכנא דחבלי.

אָספּן ת', מאספמא *spanisch* | *Spanish* מכש' פ"ז מיג: קוליס האספנין.

אָספּניאַ ע' **אָספּמאַ**. תנח' ויצא ב"ז מגליא ומאספניא.

אָספּניאַ ע' **אָספּניאַ**. מנה' כיא ע"ב: כדו ליתן לאספניא שלו.

אָספּניק, **אָספּניק** ג', תגורה *Gürtel* | *girdle* תרג' ש"ב יית י"א (ותגורה): ואספניק; שם כ' ח' (תגור): אספניק.

אָספּסיאַנוס קיסר רומי *Vespasian, the Roman Emperor* | *Vespasianus, römischer Kaiser* א' ח': הקיף אספסיאנוס את ירושלים.

אָספּסיאַני דר, מתיני אספסיאנוס *subjects of Vespasian* | *Unterthanen des Vespasianus* איכ"ר א' י"ז: אספסיאני מרכיני אדרייני.

אָספּסיאַנוס ע' **אָספּסיאַנוס**, סוטה פ"ט כ"ד: פלמוס של אספסיאנוס.

אָספּסיאַ כ', מין חציר *Lucern* | *Lucerne* ב"ק ב' ע"א: קביל ארעא לאספסיא.

אָספּסיאַרין ז', אחד משומרי ראש המלך *life-guardsmen* | *Leibgardest* ואין אתם עושים אותו אספסיאריין.

אָספּקלַטור ז', תליין *Scharfrichter* | *executioner* שבת ק"ח ע"א: אחד הרגו אספקלטור.

אָספּקלַריאַ כ', מראה, ראי *Spiegel* | *looking-glass* כ"י פ"ל מ"ב: תמחוי שעשאו אספקלריא.

אָספּר ז', (1) גרדו צבא *Heeres* | *body of soldiers* *truppe* כנה' ק"ו ע"א: מאי צים וכו' אספר.

(2) שם כמבע *Name einer Münze* | *name of a coin* מעשיש פ"ב מ"ט: ארבעה אספרי כסף.

אָספּרגום ז', עיקר הירק *germ of the cabbage* | *Kohlkeim* תוס' דמאי ד': כרוב שלקטו לקנב את האספרגוס שבו.

אָספּרָווא ז', חתולץ שלפני המחנה *van-guard* | *Vortrupp* כת' ג' ע"ב: אספרווא דידיה בשלישו קאטו.

אָספּרָון ת', לבן *white* | *weiss* כ"ד ז': אחד אספרו אחד מיירן.

אָסמַרְגֶּדֶן ז', מין אבן פוכה *emerald* | *Smaragd* שמרר ליה זבלון אסמרגדן.

אָסנאַ ז', ממגודה *Speicher* | *granary* תרג' ואל א' י"ז (ממגודות): אסניא.

אָסנאַ ז', מנה *Dornbusch* | *thorn-bush* פסח' ק"ז ע"א: תאיני ואסני.

אָסנגרון ע' **אָסנגרון**. תוס' שבי' ו"ז אנגרון ואסנגרין.

אָספּונִיַּת, **אָספּונִיַּת** כ', עוגה ספוגית *sponge cake* | *lockeres Gebäck* שבת ע"ח ע"ב: כדו לסוך תחת אספוגית קסנה; תרג' דהייא ב"ג כ"ש (ורקיקי): אספוגין.

אָספּוטמִיַּא [מְסוּפּוּטְמִיַּא] ארץ ארם נהרים *Mesopotamien* | *Mesopotamia* כ"ד ל': מאספוטממא ומחברותיה.

אָספּור ז', ספיר *Saphir* | *sapphire* תרג' שה"ש ת' י"ד: נפתלי גליף על אספור.

אָספּורק שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ב"ק צ"ד ע"א: גוריון דמאספורק.

אָספּמִיַּא ע' **אָספּמִיַּא**. ב"ד מ"ד: בארץ גירות לא להם עבדות ועיני לאספמיא שלהם.

אָספּיקוּלַא ז', גזר דין *Urtell* | *verdict* שמרר ט"ו ישמעו אספיקולא.

אָספּירכאַ [אָספּירכאַ] ז', עופרת לבנה *white-lead* | *Bleiwefas* גימ' מ"ט ע"ב: אלא ואספירכא.

אָספּלִיַּא כ', הנמחה *Zusicherung* | *promise* דב"ר ז': אמן הוה יש בו ג' אספליאות.

אָספּלִידַא ז', אולם *Halle* | *hall* אמחיר א' מ"ז נתנה אותן בבית אספלידא שלה.

אָספּלִיַּג, אָספּלִיַּג, אָספּלִיַּג, אָספּלִיַּג כ', רטיה *Pflaster* | *plaster* שבת י"ח ע"א: אספליג על גבי מכה; פסיקד שוכה פרק מ"ד: נתן להם אספליג; ירוש' יב' פס"ו מ"ו ע"ג: יחיב אספליג על נחירות; ע"ז פ"ב מ' ע"ד: אספליגחא.

אָספּמִיַּא ארץ ספרד *Spanien* | *Spain* יבמ' מ"ג ע"א: ספינות הכאות סגליא לאספמיא.

אֶסְפְּרִיָּא נ"י תורן *Mastbaum* | *mast-yard* תעני
כ"א ע"א: נפילתא מאספריא דספינתא וסכענא.

אֶסְקְרִיא אֶסְקְרִיה **אֶסְקְרִיא** נ"י רספודה.
דוכרה *Floss* | *float* נגע' פ"ב מ"א: בספינה או
באספריא: נזיר נ"ה ע"א: ובאספריא.

אֶסְקְרִיָּמִי נ"י מאסה מחבת *Waffel* | *waffle* מכ"י
פ"ז ל"א: בצפיתא - בעין אספרימי.

אֶסְקְרִין ד' מין ארכא *elne* | *a species of locust*
Heuschreckenart חול' ס"ה ע"א: מאי זחל אמר
אב"י אספריין.

אֶסְרִדְיוֹמִי ד' פקיד צבא *Offizier* | *officer* קד"ר
י"א א"ז שמע והוא אסרדיומ.

אֶסְרִיה נ"י רחיצה *das Einsparmen* | *harnessing* ב"ר
נ"ח: תבוא אסרה שאמר יוסף לקראת אביו ותעמוד
על אסרה של פרעה שהיה הולך לרדוף את ישראל.

אֶסְרִיָּמִי אֶסְרִיָּמִי נ"י דרך, רחוב *Weg, Strasse*
| *road, way* ע"ג: אשתכח
באמרשא: תרג' דב' א' א"ז אפרט לכל שבטא.

אֶסְרִיָּמִי ע"י אֶסְרִיָּמִי. ירוש' יומא פ"א ל"ט ע"א:
כולי ואסרמיגי.

אֶסְרִיָּמִי ע"י אֶסְרִיָּמִי. ירוש' סנה' פ"י כ"ח
ע"ב: חיאל אסרמיליסיה.

אֶסְתֵּהָר כוכב נוגה *Planet* | *the planet Venus*
Venus כג"י י"ג ע"א: אסתר על שום אסתהר.

אֶסְתֵּוֹרָא ד' עקב *Ferac* | *beel* תרג' תה' נ"ו ד'
(עקב): אסתוורי.

אֶסְתֵּוֹמְכָא ע"י אֶסְתֵּוֹמְכָא. חול' ג' ע"ב:
אסתומכא דכרמא.

אֶסְתֵּוֹנִיָּא שם מקום בבבל | *a place in Babylonia*
Ortschaft in Babylonien כתי ק"א ע"א:
מפומבדיתא לאסתונוניא.

אֶסְתֵּוֹרָא ד' סמכע רומי *elne* | *a Roman coin*
römische Münze כתי ס"ד ע"א: כמה אסתוירא
פלגא דוואא.

אֶסְתֵּוֹנָא ד' רוח צפנית | *north - wind*
Nordwind כתי כ"ג ע"א: עדים בצד אסתו; ב"ר
נ"ט ע"א: ובצפרא אתי אסתנא.

אֶסְפְּרִיָּא ד' מקום מרוץ *Hippo-* | *hippodrome*
drom איכ"ר ג' י"ב: כמשרא לחץ - בורמא
לאספריסא.

אֶסְפְּרִלְגִין ע"י אֶסְפְּרִלְגִין. ירוש' בלא' פ"א כ"ז
ע"א: פרישין וכו' אספרילגין.

אֶסְפְּתִי נ"י כלי למחוש בו את הנזר. *snuffers*
Lichtschere אח"י פ"ג מ"ד: העושה מקום לקנה
ולאספתי.

אֶסְפְּתִין נ"י חרב *Schwert* | *sword* שמור' ס"ז:
עשו אספמין.

אֶסְקוֹמְלָא נ"י מסירה באצבע *Schlag* | *blow*
תעני כ"ה ע"א: מחיין לי באסקומלא
אפוחאי.

(2) קערה *Schlüssel* | *dish* כלי פ"ל מ"א:
האסקומלא של זכוכית.

אֶסְקוֹל ד' מלומד *Gelehrter* | *learned man*
שהשיר ד' ג': אסקולין של פרעה.

אֶסְקוֹפָה נ"י (1) מפתן *Schwelle* | *threshold* שבת
ב' ע"א: אסקופה משמשת שתי רשויות בזמן
שהפתח פתוח כלפנים פתח נעול כלחוצ.

(2) סירה *Kahn* | *skiff* ירוש' ב"ב פ"ה מ"ו ע"א:
האסקופה והביציה.

אֶסְקוֹפִי נ"י אפריון *Sänfte* | *litter* ילקי שכוואל
קנ"א: אסקופי של בת שבע מהלכת לפני דוד.

אֶסְקוֹפָתָא ע"י אֶסְקוֹפָתָא. ירוש' יומא פ"א ל"ח
ע"ג: דרם אסקופתא.

אֶסְקוֹפָתָא ד' דלקי בהמה שתומת | *butcher's meat*
Fleischstücke ירוש' ע"ז פ"ב מ"א: משוגא
אסקופתה גו נהרה.

אֶסְקוֹתָא נ"י חמקה *Heizung* | *heating* תרג' יב"ע
ב"ר א' כ"ט: לצרוך בנינא ואסקותא.

אֶסְקָלָא נ"י מולם *Stiege* | *staircase* תוס' ב"ב ד"ז
המזכיר את המסגנה מכר את האסקלא.

אֶסְקָפִי נ"י אפריון *Sänfte* | *litter*
סדר' תה' ג' אסקפי של בת שבע מהלכת לפני
דוד; רות רבה א' י"ט: לשעבר היתה מהלכת
באסקפמאחא שלה ועכשיו היא מהלכת יחיפה.

אָפּה - התאפה חתם, נאפה *to be baked | ge-*
backen werden מכי בשלח די וי: מי שהיה
רוצה אפוי מתאפה לו.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן זי, שמן אפרסמון *balsam | Balsam*
ירוש' שבי' פיה גיה עיד: הירושמין באפובלסמון.

אָפּוּדֶרִים זי, רצפת האורות *stable - floor | Fuss-*
boden im Stall בדה ביח עינ: שרפו על פידרא
באפודרים.

אָפּוּדֶרֶט זי, קשור למצה האשה *frontlet | Stirn-*
band שבת ג' עיב: מאי משפח וכו' אפודינו.

אָפּוּטֶיקֶר גי, אבוס *krippe | orib* שמרר ביד: מה
הצאן אין מתקנין לה אפוטיקין.

אָפּוּטְרוֹן, **אָפּוּטְרוֹפֶא**, **אָפּוּטְרוֹפּוֹס**,
אָפּוּטְרוֹפֶס זי, 1) אבי יתומים *guardian*
Vormund ביק פיד מיד: בית דין מעמידן להם
אפוטרופוס; שבי' פיי מית ויתומים על נכסי
אפוטרוסין; ירש' ביט פ'ג פ' עינ: אפוטרופא.

2) סוכן *administrator | Verwalter* סוכח כז עינ:
אפוטרופוס של אגריפס המלך.

אָפּוּטֶר גי, גמול *return | Vergeltung* איכ'ר די
כיכ: נסלו ישראל אפוט' שלימה.

אָפּוּלִיָא גליל באיטליא *Apulia in Italy | Apullen*
in Italien תרג' יח כז ו' (מאי נתיים): סמרינת
אפוליא.

אָפּוּלִיוֹן עי' פאפיליון, ילקי שמי' שמיתו אין
כבודה של בתי שאהיה מדבר עטה כפרהמיא אלא
עשו לי אפוליון שאהיה מדבר עבה.

אָפּוּלִים זיר, פולים *beans | Bohnen* תומ' תר' יי:
שומשמן באפולים וכו'.

אָפּוּלְמוֹטוֹס, **אָפּוּלְמוֹטִים** זי, משגיח *inspector*
Aufseher תומ' ביב יי: גבאי או אפולמוטוס; תומ'
צוקי' ביב יי: גבאי או אפולמוטוס.

אָפּוּמְלִיָא גיר, מיני ירקות *a kind of cabbage*
eine Gemüseart ירש' גר' פ'ז מ' עיב: מיני
אפומליא.

אָפּוּמְנִימָא גי, פסק דין *verdict | Urteil* ילקי' ברי'
עיה הרי אפומנימא שלו נקראין הרי הוא יוצא
לישרף.

אָפּוּגִים תי, חלוש *weak | kränklich* יוסא פיג
מיה: זקן או אפוגים.

אָפּוּלִוִּנְיָא גי, חזון הבוכים *astrology*
Astrologie ירש' שבת פ'ז די עיד: גברא שקר
דאפולוניא רידיה שקרין.

אָפּוּאכִים אין עונשין אלא אם כן מזהירין.
אעינ אף על גב.

אָפּוּדֶלֶת אתי עשה ודחי לא תעשה.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן על כרחך.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן אי עביד לא מדגי.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן זיר, צאן *sheep | Schafe* תרג' שיא' ביא י"ח
(חמש צאן): וחמש אפן.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן אחד עומד על גבו.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן אף על פי.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן אף על פי כן.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן (בנין בפעלים ארמיים).

אָפּוּבֶלְסָמוֹן - אף אלהין וכפרו, ומה גם *how much*
rather | um wie viel mehr תרג' מליב ה' י"ג
(ואף כי אמר אלהין): ואף אלהין דאמר לך.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן על גב, אף על פי, אם כי *although*
obgleich קודי' פ'ב מ'כז אף על פי שאמרת בלבי היה
להתקדש לו אף על פי כן אינה מקודשת; מ'ג ג'
עינ: אף על גב דאיהו לא חוי מוליה חוי.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן על פי בן, בכל זאת *nevertheless | doch, trotz-*
dem שבי' פיי מיה: המחזיר חוב בשביעית יאמר
לו משמט אני אמר לו אף על פי כן יקבל ממנו.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן שם מלאך *name of an angel | Name eines*
Engels שמרר מ'נז' מ'לאכי חבלה חוי שם
אף וחמה וקצף והשמר והשחר.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן זי, אסעה, נחש *viper | Otter* יוסא פיד עינ:
משכא דאסא דיכרא.

אָפּוּבֶלְסָמוֹן זי, 1) פנים *face | Gesicht* ביר ליה: למחמי
פבר אפאי.

2) אופן, סוג *kind | Art* כדר' מ'נז עינ: חלת
עשרי אפי הלכתא.
אָפּוּבֶלְסָמוֹן אפילו הבי.

אפורדוכסוס [אפרדוקסוס] ז', דבר משונה
paradox | Paradoxon במיר"ז ולרבה אח ושמ
לכן וכו' אפרדוכסוס.

אפורט ז', שורד חים | Pirat | pirate ויקיר ביה
בדרך מהלסטים ובים כפני אפורטין.

אפוקא ז', (1) מצח | Stirn | forehead פסח קייב
ע"א: ידא אפוקא דרגא לשינה.

(2) אף, חופס | Nase | nose תרג' איוב מ"א י"ב
(מנהיריו): מאפוקיה.

אפוקיקר ז', (1) משכון | Pfand | pledge ביק י"א
ע"ב: עשה עבדו אפוקיקר שורו אפוקיקר.

(2) התחייבות של משכון | Hypothek | mortgage
שמרר ל"א: כתוב לי אפוקיקר על שדך או על כרמך.

אפול פ"ע, לגלג | spöttein | to banter ב"ר ס"ה: אפול
בו קפלים בו פונמים בו.

אפוקא ז', היקף | Umfang | volume פסח' ז'
ע"ב: ביון דגפיש אפוקיהו שלם בהו ע"א.

אפיקא שח"מ, שבעת | sieben | seven ב"ר כ"ז
אסמא אישא וכו'.

אפטיגות ז', שפטים | Bestrafung | punishment
קהיר א' ח"ז עבד בן אפטיגות.

אפטיקא ז', (1) שופט | Richter | judge ב"ר צ"ד:
אזל לגבי אפטיקא דידהון.

(2) שם אמורא | Name | name of an Amora
eines Amorsers ב"ס ה' ע"א: אנה דר'
אפטיקא.

אפטיק ז', מקל רועים | Hir- | shepherd's staff
tenstab תוס' כ"ז ב"ס א' י"ב: אפטיק שיש בו
מתנה וכו'.

אפטי ז', בסיס בבירה | Gestell auf | pot - stand
dem Herd תוס' גרה ז': שפתיו של אפטי.

אפטי, אפטיא, אפטיא, אפטיא ז', מנין
שנים | Ara | era פטיק קד ע"א: היו מונין אפטיה
לפריון בני וכו' אפטיא ליציאת מצרים; תנח'
במ' ה': באינו אפטיא; ילקי דב' תתי' אפטי.

אפטיקא ז', דרשת הפרידה | farwell-address
Abschiedsrede ב"ר מ"ז עבד לה אפטיקא.

אפוקרה, אפוקרה ז', תגורה חוכה | girdle
Gurt ירוש' ר"ה פ"ב נ"ז ע"ב: מאתים זה קשורים
באפוקרה; תנח' תור' ג': אפוקרה.

אפוקים, אפוקין ז', מין קטניות | chick - peas
Kichererbsen שבי' פ"ב מ"ה: אפוקין הגמלונין;
מבול יום פ"א מ"ה: אפוקים שחורים אפוקים
לכנים.

אפוקים ז', מין דג | eine Fischart | a species of fish
חול' פ"ו ע"ב: אפוקים ואפוקים וכו'.

אפוקרא ע"י אפריא. פטיק פ"א י"ג ע"ב: אם
מספר למת מספר אלא וכו' שתי אפוקראות עשה
אחת גדולה ואחת קטנה.

אפוק ע"י אפוק. תוס' אה"ל י' ז': איז היא אפוקה
כל שאין לה מסח מרחת אה"ל.

אפוקטמוס שם איש | männl- | a man's name
cher Name תע"ז פ"ד מ"ז: שרף אפוקטמוס את
התורה.

אפוקריא ע"י אפוקרין. מדרש שמואל ה"ז
למלך שעשה לו כסא משעשאו עשה אפוקריא
שלו.

אפוקריות ע"י אפוקריות. כל' פ"ז ס"ג:
אפוקריות שעשה להן קנים.

אפוקלסמן ז', שמן אפרסמן | Balsam | balsam
ב"ר כ"ה: היו מביאין אפוקלסמן וכו' ומרחים.

אפוקסים, אפוקסין [אפוקסין] ז', גור דין
Verurteilung | condemnation במיר א' ח"ז:
וטתן להם אפוקסים שנאמר והגויים חרב יחדבה
תנח' בשלח ד"ז: ונתן לו אפוקסין.

אפוקרין [אפוקרין] ז', מרדעה, אוכה | saddle
Sattel קהיר ג' י"ב: מנעול ואפוקרין בסוף עליו.

אפוק ח', צפוף | eng, dicht | close, tight ירוש'
פסח' פ"א כ"ז ע"ב: כמהללות וכו' באפוקות.

אפוקטפיון ע"י אפוקטפיון. סוכה מ' ע"ב:
לאכלה ולא לעשות ממנה אפוקטפיון.

אפוקין ז', מוצאי (שבת וכוונה) | exit, end
Ende, Ausgang ירוש' פסח' פ"ד ל' ע"ד: באפוקין
שוברתא.

אפילו סהיה, גם אם, גם *sogar* | *even, even if*
selbst ביד פיה מיה: אפילו המלך שואל בשלומו
 לא ישיבנו; שם פ"ב מיג: איני שומע לכם לבמל
 ממני מלכות שמים אפילו שעה אחת.

אפילו פ"י, איים *drohen* | *threaten* ירוש' בר'
 פ"ט י"ג עיג: בשעה שהקביה מביט בבתי תיפירות
 וכו' יושבות במה וכו' ובית מקדשו חרב הוא
 אפילו לעולמו לתחריב.

אפילו אפילויות ז', בובע של לבד *felt - cap*
Filzmütze כלי פכים מיה: אפילו של ראש;
 שבי קיב עיה: אפילו ומעפורת.

אפים ע"י סר אפים, ע"ז מיג עיה: דמות מניקה
 וסר אפים.

אפיסקטולי נ"י, כתב, תעודה *Dokument* | *document*
 ב"ד עיד: בקש לזכבן והוציאו לו אפיסקטולי שלהם
 אל תצר את מואב.

אפיסניא ע"י אפיסניא, שהשר א' ב"ז שהיה
 מהלך [מהלך] אפיסניות.

אפיסקתא נ"י, אוצר המזונות *provision-room*
Speisekammer ב"ד ע"ז: וכיון דלא חמי אפילו
 אפיסקתא.

אפיפורין אפיפורין ז', הדום, שרפרף *foot-*
stool | *Schemel* כלי פ"ז מיה: האפיפורין של
 בעלי הבית; ירוש' חגי' פ"ב ע"ז עיג: למלך
 שעשה כסא משעשאו עשה אפיפורין שלו.

אפיפורין ואפיפורין ז', מדרסת, אוכף *saddle*
Sattel ילקי קהלי תתקיימ ואפיפורין פרוסה על
 רגליו.

אפיפירות אפיפירות נ"י, תבלים מפפירוס
ropes of papyrus | *Papyrusstricke* ירוש' סומה
 פ"ט ב"ד עיג: עושה הוא אפיפירות ותולה בהן
 כל מין שירצה; כלאי פ"ז מיג: המדלה את הגפן
 על מקצת אפיפירות.

אפיפירין ע"י אפיפירין, הקיד לית למלך
 שעשה לו כסא משעשאו עשה אפיפירין שלו.

אפיפסריום שם מקום *Orts-* | *name of a place*
name ירוש' תרי' פ"ח מ"ז ע"ב: לא ממון אפיפסריום
 עד דאולן כולהו.

אפטרון ז', מוכן *administrator* | *Verwalter* ילק'
 תהי תשיב למלך שעשה מעודת גדולה ואמר
 לאפטרון שלו זמן לי וכו'.

אפטרופוס, אפטרופוס, אפטרופוס ע"י
 אפטרופוס, פסח' פ"ח מיה: יתום ששחטו עליו
 אפטרופוס; שבת קנ"א ע"א: אפטרופוס; ירוש'
 כת' פ"ט ל"ג ע"ב: אפטרופוס.

אפטרותא ע"י הפטרות, פס' קי"ז ע"ב: סצמיה
 קרן ישועה דאפטרותא.

אפי אפילו.

אפי בלסמון ע"י אפולסמון, ירוש' הורי' פ"ג
 מ"ז ע"ג: באפי בלסמון נמשחו.

אפייה אפילו הכי.

אפייה נ"י, מלאכת האופה *baking* | *das Backen*
 ירוש' פסח' פ"ג ל"ב: שלשה המיקין ושתי אפיות.

אפיונות ז', בנים קטנים *children* | *Kinder*
 ירוש' מעשי' נ"ה ע"א: אפיונות מקחן מקת.

אפימרוסות ע"י אפימרוסות, תוס' צוק' ב"ק
 ב' ח"ז: כל זמן שאפימרוסות יצא מאפימרוסות.

אפימרוף, אפימרוף, אפימרוף, אפימרוף, אפימרוף
 אפימרוף ע"י אפולסמון, שמרר מיה
 יתומה שהיתה מתגדלת אצל אפימרוס; ב"ד ז'
 שני אפימרוסין ביט ל"ט ע"א: אפימרוס לדיקכני
 לא מוקמינן אסתיר א' ב"ז ב"ד אפימרוסין
 רעים.

אפימרוסות נ"י, משרת אפימרוס *guardian-*
ship | *Vormundschaft* תוס' כת' ט' ג"ז: כל זמן
 שאפימרוסות יצא מאפימרוסות.

אפייה נ"י, (1) ע"י אפייה, מנת' פייא מ"ב: לישתן
 וכו' ואפיתן.

(2) סוג של ירקות *a kind of cabbage* | *eine Gemüseart*
 ירוש' נרי' פ"ח מ' ע"ב: הנודר מן
 האפייה אמור בקישואין וברילועין וכו'.

אפימרוס ז', רופא בחמות *veterinary surgeon*
Tierarzt במ"ד ה"ז: לחמורה שהיתה חולה וחליכה
 אצל האפימרוס.

אפיקורנות ג' אפיקורסות *heresy | Ketzeret* מ'יק מ'ז ע'אג לאפיקורסא עד דחילא שמת עליה זכר.

אפיקריסין, **אפיקריתים**, **אפיקרסה**, **אפיקרסון**, **אפיקרסות** ג' כתונת, חלוק *shirt | Hemd* תומ' ב'י מ'ז: אפיקרסותו חגורה מבפנים; מ'יק כ"ב ע"ב: אפיקרסותו אינה מעכבת; ירוש' מ'יק פ"ג פ"ג ע"ד: אפיקרסון; פסיק' מ'ז ע"ב: למלך שהיה לו אפיקריסין והיה מצוח את עבדו ואמר לו גערה קפלה; פסיק' קי"ב ע"א: אפיקריתים הוח לביש מבפנים.

אפיקרס' ע' אפיקורום, ירוש' מנה' פ"א כ"ז ע"ד: קורח אפיקורסי היה.

אפיקרסין ע"י אפיקרסון, ירוש' ב'י פ"ב ד' ע"ג: אפיקרסין היה לובש מבפנים.

אפיר'מום ו', משחת *Diener | servant* מדרש שמואל ה' ו': אפיר'מום משלו היה.

אפירסמן ע"י אפירסמן, ירוש' שק' פ"ז מ"ם ע"ג: באפירסמן משחו.

אפך פ"י, (1) הפך *umwenden, to turn, reverse* *umwandeln* הענ' כ"ח ע"א: נירא לך ראפכיה ל'עלמא מרישא?

(2) ע"י אפכפת, ירוש' תר' פ"ח מ"ז ע"א: מאי אפך לן וכו'.

אפפון אתפ', התחלף *to be exchanged* ביצ' *vertauscht werden* י' ע"ב: איתפוכי אתפוך.

אפכ' ג', שובר *Quittung | receipt* ב"ם י"ז: שוקל ארנוניות וכותב אפוכיות.

אפל (אפל) האפיל חמ', (1) היה אפל-*dun* *to be dark* *kel sein* מנה' פ"י מ"ג: מה היום מאפל ומאיר.

(2) עשה אופל *verdunkeln | to darken* בדת י"ז ע"א: מאפל בכסותו.

אפל'א ת', אפל, מאחר לבשל פירות *backward in ripening* *spät reifend* מ'יק ו' ע"ב: אפל'א משי ליה חרפא.

אפלון ע"י אפיל'יון, שמחי י"ב: התיר הכלה מאפלונה.

אפיין ת', מעוכר באפינים *prepared with gall-nuts* *mit Galläpfeln verarbeitet* י"ט ע"א: כתבו במי מריא ואפצא ב'י הא ראפיק.

אפיקרונ'א ו', פקדון *Deposit | deposit* ירוש' שבועי' פ"ז ל"ז ע"ד: מארית ראפיקרונ'א.

אפיקולום ע"י אפיקורן, תומ' חול' ה"ז: העוף עולה עם תבנינה על השולחן אפיקולום.

אפיקולון ו', קנח סעודה *Dessert | dessert* מסד פ"י מ"ב: אין מספידין אחר הפסח אפיקולון; ירוש' שם פ' ל"ז ע"ד: מאי אפיקולון.

אפיקור'א, **אפיקורום** ו', כופר בעיקר *heretic | Ketzer* מנה' פ"י מ"א: האומר אין תחית חמתים מן התורה וכו' ואפיקורום; גר' כ"ג ע"א: אפיקורי דמצערי רבנן.

אפיקורן תהימ, בלי חשש *without restraint* *ohne Bedenken* חול' קד ע"ב: עוף תבנינה נאכלין באפיקורן.

אפיקורם ע"י אפיקורום, כיר י"ב: והנחש וכו' אפיקורם הית.

אפיקורסות ג', כפירה בעיקר *heresy | Ketzeret* אהר"ג ב': תרחק מעליה דרכך זו אפיקורסות.

אפיקרמו'יון, **אפיקרספיון** ו', הקאה *vomit | Erbrechen* שבת י"ב ע"א: אין עושין אפיקרמו'יון ברשות הרבים מפני הכבוד; מפרא כהר קי' ע"ב: אפיקרספיון.

אפיק' ע"י אפוקי, ירוש' פאה פ"ז כ' ע"ב: אפיק' שמימא.

אפיקימן ע"י אפיקומן, תומ' פמ' י' י"ז: אפיקימן כגון אנחים ותמרים וקליות.

אפיקין ג', פקידות *Aml. Dienst | office* ילק' אם תתרימ'ן: שהיה כורש באפיקין של גבוכדנצר.

אפיקירום שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine* *Ortschaft in Palästina* תרג' ירוש' דב' ג' י"ד: קריית אפיקירום.

אפיקסנין ע"י אפסקסון, שהשיר ד' ו': שמן אפיקסנין.

אפלמור עיי אַמפּרמור. איכיר א' ה'ז מארי
אפלמור.

אפליטום, אפליטום שם איש | a man's name
männlicher Name מופרים ייג ו'ז אנגי בר ביוא
בר אפליטום וכר; תרג' אס' ח' א'ז כר בזנא' בר
אפליטום.

אפליקתא ג' בנר צבעונין | coloured dress | bun-
tes Kleid שחשיר ד' ייב: רקמה — אפליקתא.

אפלסמון וי, שמן אפרסמון | Balsam
איכיר ד' פיוז וממלאה אותו אפלסמון.

אפלמורין עיי אַפליקתא. ריש איכיר: רקמה
וכו' אפלקמורין.

אפמ'א גליל בסוריא | Apamea in Syria |
in Syrien חלה פ'ד מייאז אריסמון חביא בכורים
מאפמ'א וקבלו ממנו סמני שאמרו דקונה בסוריא
כקונה בפרוור שבירושלים.

(אפנטי) לאפנטי תהי'ם, לקראת | ent-
to meet | gegen תנחי' אמור: דתחילו גדולי המדינה יוצאין
לאפנטי של מלך.

אפנטיסון צווי, צא לקראת | gehe |
go to meet | entgegen! ססיקיר קמיו ע'יאז אינו שלנו וכו' אלא
את אפנטיסון.

אפנתיא ג' נעל | Schuh | shoe תענ' ייב ע'יאז
ססימי אפנתיא.

(אפנתי) לאפנתי תהי'ם, לקראת | ent-
to meet | gegen שחשיר א' ייב: לאפנטי של מלך.

אפס (1) צווי, הנח! | lass das! | drop that! ב'ר מ'ז
לשון יוגית הוא אפס אמרה לו מה את סבור וכו'.

(2) שם אמורא | Name eines Amora
Amoräers שבת ג'ט ע'יב: ר' אפס.

אפסונ'א, אפסונ'ין עיי אַפסונ'א. ילק' דב'
תתקמית אשר חלב וזחימו יאכלו שהיו בוחנין
להם אפסונ'אות: תנחי' צו א'ז כבר שלחתי
אפסונ'ין.

אפסמ'א שם מקום בבבל | a place in Babylonia
Ort in Babylonden עיר ק' ע'יב: רב איקלע
לאפסמ'א.

אפסמיתא [אַפּמִיתָא] ג' חרב | sword
Schwert ירוש' שבי' פ'ז י' ע'יאז באפסמיתא
משום זורת.

אפסמקין זיר, מין אגוזים | Pistachio-nuts
זירן אגוזים | Pistachio-nuts
זירן אגוזים | Pistachio-nuts
אפס' ת', אפיל, מאחר להתבשל |
backward in ripening | spätreifend ירוש' דמ' פ'ב כ'ב
ע'יב: תמרים אפסיות.

אפסין [לפסין] זיר, קשקשים | scales (of fish)
Schuppen תנחי' נשא ב'יג: והוא עשו' אפסין
אפסין.

אפסינתין ד', יין לענת | Absinth |
absynth ע'יב: אפסינתין.

אפסיקין ז', סמונה על חדירה |
quartermaster Quartiermeister תנחי' בובר וישב ב'ז אמר המלך
לאפסיקין שלו בואו ונצא וכו'.

אפסניא, אפסני'א ג' מזונות | Ver-
provision pflegung ספרי דב' קני'ם: כרי שיתן לאפסניות;
סנה' פ'ב פ'ז בירוש': אפסניא.

אפסקימא ז', טיב של אגוז הדדי | fibre of
coccos | Kokosfaser nut עיר' ניה ע'יאז חבל של
אפסקימא.

אפסר, אפסר'א ז', רמן | Zaum |
bridle שבת פ'ה מ'יאז הגמל באפסר' תרג' יביע בטי' ייב: ב'ז
באובצן עיבדיתא ובאפסר'א.

אפסין ז', תופ תערב | Einschlag-
shoot - thread faden מדר' תנחי' ייח: כשאשה אורגת בשני חומין
כפולין הן נקראין אפסין.

אפצא ז', מין פרי שעושים ממנו דיו | gall -
nut Gallapfel ג'י' ייב: ע'יאז כמ' מריא ואפצא.

אפקותא ג' (1) מוצא | das Hervorbringen
issue תרג' יר' ייז: א'ז אפקות שפנותי.

(2) שתיל | Schössling |
offshoot סוכת ייג ע'יאז
אפקותא דריקלא.

אפקותא ג' מפרקת | Genick |
nape תרג' יביע ויק' ז' כ'ז וקביל אפקותא.

אפקירוס שם מקום | Ortaname
name of a place תרג' דב' ג' ייד: אפקירוס.

אֶפְרָיִם נ, מן צמח *Johann* | St. John's wort
niskrant ביק מיו ע"כ באפרתא דהיינו מיר.

אפרטום עיי אסטרטיוט, ירשי בת' פייכ ביו
עיד: אפרטומות המקיפין את העיר.

אפרמיון ע"י אפורה'יון. ילקוט יוק' תרפ"ח בדרד
מפני הלמדים זבים מפני אפרמיון.

אֶפְרַיִם וְ, קִישׁ שֶׁהַקּוֹרוֹת מוֹנֵחוֹת עָלֶיהָ **king**
beam | Tragbalken בֵּיב וְ עֵץ: בְּאִמְרֵי
 וּבִקְשָׁתָא דְּכִשּׁוּרֵי.

תודה | Dank, Anerkennung תודה, תודה, תודה
ביום קיום עירא אסריון נמסית לרבי שמעון.

אַפֿריקאַ צפון אַפֿריקאַ **Northern Africa** | **afrika** איכר א' ה"ז דוכוס ראַפּריקאַ.

אַפֿריקאַנער, אַפֿריקאַניזם, זיין אַפֿריקאניזם | African
Afrikaner תּר' דהייב ביא מיו (כּושים); ערבאי
 זי על תחומי אפריקאני; שבת לייב עיגל:
 אפריקאניזם.

אַפֿריקן, אַפֿריקאַ עי אַפֿריקאַ. ירוש' שני'
פיג לי עיג: חוץ לו לאפריקה; ברי פיס יג עיג:
בערביא וכי באפריקא.

אַפּרֶד, אַפּרֶכּוּם ו', שר מדינה **prefekt | Präfekt**
 במיר מדי: היום הוא אפרכום למחר מִגֵּן לִמְחָר
 קומט וכו': ביד מדי: קיב אפרכין.

אָפּרבוֹרִים שם מקום *Orts-* **name** of a place | *name* ירוש' גימ' פ"ד מ"ו ק"א: אוני וכו' אנטריים וכו' אפרבורים.

אֶפְרַיִם אֶפְרַיִם, אֶפְרַיִם אֶפְרַיִם, אֶפְרַיִם אֶפְרַיִם
 ג', province | Provinz בִּרְלִינִי: מֵאֶרֶץ מֵאֶרֶץ
 שֶׁלֶךְ; רוֹחַ רַבָּה אִי יֵאָז: מְדִינַת אֶפְרַיִם מְדִינַת
 תְּהִי עֵת ג': לְכָל אֶפְרַיִם וְאֶפְרַיִם תְּרֵג' יְרוּשָׁה
 בְּרִי ג': וְשֵׁם אֶפְרַיִם הֵנוּ.

אָפּאָרײַם ע״ אַפּאָרײַם. פּסיק' מיט ע״א: וואַרײַם
וואַסערטײַט.

אֶפְרַחֵל זי. אשכול *Traube* cluster (of grapes) | שבת סיוח זמא: אפרחלי של ענבים.

אָפּרֶכט זי, **אָפּרֶכט** זי, **משך** | funnel
Trichter כלי פיל מיט: האמכס של מחכות וכו'

אַסְכֵּרְתָּא נ"י, מצוה, מקורא *Er-dispensation* | *ass* בים קי ליא שביעת אסקרתא דמלכא.

אֶסְקֵרְוִיתָא | נִי.הַסְקִירָת **Zigello-** | **Nonchalance**
sigh מִנִּי קִי צִיָא מִחוּי נִי אֶסְקֵרְוִיתָא.

licentiousness | *Zügel-* הפקרות, ג' הפקרות
losigheit תרג' יביע רב' א' יב (מרחם
 ומשאם): פרחות אפקרותוכו.

אפקרמות, אפקרסין ע"י אפיקרסין. גדה מ"ח
ע"כ: נישק באפקרמות; ירוש' פסח' פ"ח ל"ז ע"כ:
מעביר באפקרסין ממקום למקום.

אָמקלען | שם איז מײַן *männlicher* | a man's name
 Name | יוסט ליה ערײַז נחומא בן אַמקלען.

אִפְקָתָא בִּי שְׁתִּיל Schösalting | offshoot נדח
כִּד עִינָא אִפְקָתָא דְדִיקְלָא.

אָפּר זי, מקום מרעה *meadow | Wiese* ביצה פיה
מיה ביתית תולכות בעיר מדבריות הולכות באפר.

בכורים פ"ב ס"ד ע"ב אפר חסידים ועשה דבר
שהיא בהיכרת וכו' אפר שיתין ועשה דבר וכו'.

באסרא דעקידתא.

אָפּרײַד, אפרגיים, בי. *Geschäftlo-* business | *alghelf* פסיק' שטייט קצות לשני פרגסמיומן וכו'
אם פונתחים אנו שנינו כאחת אנו עושין אפרגיה
(שחשיד י' ב"ז אפרגיים).

אֶפְרָיִם ח', שאי אפשר לכבוד *un-* **unsaleable**
verkäuflich פסיקיר מ'דל: פרנסמ'א ב'דו ה'ח'תה
אפ'ר'י'ת

מִתְּחִלָּה ד, שוֹם *Peltische* | *scourge* מִכִּי יִתְרוֹ
מִתְּחִלָּה ד: לֹקַח מֵאִתְּחִלָּה.

אָפּרָה זי אָפּר. רחמי ירושי שמי ב' ג' (ותשם
במקו): ושחיתיה באפורה.

אֶפְרוֹדִיטִי האֵלִיּוֹת הַיּוֹנִית הַיּוֹדֵעָה | Aphrodite
Aphrodite עַיִן מִיב עֵיב: נִקְשָׁה אֶפְרוֹדִיטִי בּוֹ
לִמְרָחֶה.

אפרומבֿיא נײַ אפער, מחג Halfter | halter תוס'
כלִי בים דײַ שלשלת שעשאת אפרומבֿיא.

(3) וי' דב' האפשרי-*das Mögliche* something possible
 illiche יבמ' סיא עיבז אין דנין אפשר משהי אפשר.

אפית אפילו תימא.

אפיתא נ', יציע *Balkonzimmer* balcony-chamber
 ריב סיא עיבז יציע - אפרא.

(2) שורש, עיקר *Knolle* | *tuber* איכר אי פיו
 כהרא אפרא דקרא.

אפיתא נ', רחבות *Wette* | *width* תרג' ישי ל'
 ל'ג (חרדיב): אחקנא לעמיקא ולאפתאה.

אפיתא נ', (1) כניל, תרג' איוב ל'ו ט'ו (רחב לא
 מוצק): אפתי ולא יתעק.

(2) תחלת *Beginn* | *beginning* ירוש' ע'ז ס'א
 ל'ס עיבז אפתי רמשא.

אפיתא נ', מקום גבוה *Höhe* | *elevation* שורש'
 א' פ'נ אפתים געשית לכס ב'ס.

אפיתא נ', כף *Löffel* | *ladle* סגח' ל'ה עיבז
 סחא ב'ה באפתא.

איצ אין צריך.

אצב אין צריך בדיקה.

אצבע- (1) אצבע הרמיח *Zelgefing* | *forefinger*
 ס'ה ה' עיבז זו ורת זו אמה זו אצבע זו גודל.

(2) אבר הזכרות *männliches* | *membrum virile*
Glut ירוש' יבמ' פ'ו ז' עיבז איזו היא הערייה
 וכו' שתהא אצבע נראית בין השפיות.

אצבעי נ', ננס קמן כאצבע *Däumling* | *dwarf*
 נכור מ'ה עיבז ננס לא ישא ננסת שמא יצא
 מהם אצבעי.

אציה אין צריכין התראה.

אצו ע'י אצותא. פסיק' בשלח: אמה חד אצו
 דפירתא.

אצותא נ', קיסוס *Schlingpflanze* | *creeper* ע'ס
 ל'ס עיבז אצותא דדיקלא.

אצותא נ', עריבה של עיסה *Bachtrug* | *trough*
 תרג' רב' כ'ה י'ו (ומשאתך): ואצותך.

אצותא נ', שאון ורעש *Lärm* | *noise* תרג' י"ה
 ז' י'ד (בתקנת): באצות קרנא.

האפרנס של זכוכית; חול' פ'ס עיבז עשה מזנך
 באפרנסת.

אפרסמא. אפרסמון נ', (1) עץ בושם *Balsambaum* | *tree*
 בר' מ'ג עיבז אפרסמון של
 בית ר' וכו' עצי בשמים; ר'ה כ'ג עיבז עץ שמן
 - אפרסמא.

(2) שמן בושם *Balsam* | *balsam* ברית' ה' עיבז
 אפרסמא דכ'א; ירוש' פוסה פ'ה כ'ב עיבז
 באפרסמון משהו.

אפרסמא. אפרסמא נ', מין פרי *Pflaich* | *peach*
 מכה י' עיבז אגוזין אפרסקין כתובי ק'ב עיבז
 אייתי קמיהו אפרסמא.

אפרסום [א'פודרומוס] נ', מקום מרוץ *Hippodrom* | *hippo-*
drome ילק' תה' תריעו שני
 תנודותם באין באפרסום מ' נוסל בימין מ'
 שהוא נוצה.

אפרקיד תה'ס, פרקדן, שכוב על גבו *on the*
back | *rücklings* בר' י'ג עיבז גני אפרקיד.

אפרקסות ע'י אפיקסות. ט'י כ'ג עיבז צויר
 אדם תפיליו עם מעותיו באפרקסות.

אפרש' נ', (1) תפרשה, חסר *Abson-* | *isolation*
derung ירוש' יומא פ'ב ל'ה עיבז אפרשתו
 בפתחה.

(2) תרומה, נדבה *Hebe, Spende* | *offering* ירוש'
 שק' פ'ב מ'ו עיבז שלש אפרשות.

אפרש' נ', כניל ג. תרג' שמי כ'ה ג' (תרומת):
 אפרש'תא.

אפ'ש' רוצה אני *Ich will* | *I wish* ירוש' יבמ' פ'יג
 י'ג עיבז אפ'ש' בנישואין אבל לא בנישואי אח'ך.
 אפ'ש'לה [א'שפ'לה] נ', סל *Korb* | *basket* ירוש'
 רמאי פ'ב כ'ב עיבז חד בר נש אייתי תרא
 אפ'ש'לה דקסלוטין וכו'.

אפ'ש'ר (1) תה'ס, יש ביכולת *es* | *possible* (it is)
ist | *möglich* שבת י'ס מ'אז מלאכה שאפשר
 לעשותה מערב שבת.

(2) שמא, אולי *vielleicht* | *perhaps* שחש'ר ג'
 י'אז אפשר ששמעת מאכ'ך מהו בעמרה ש'עמרה
 לו אמו.

אַצטרוֹבֶל זי, אבן ריהיים millstone | Mühlstein (1) זכים פיה מיט על האצטרובל ועל חסור של רחים של יד.

(2) פרי הארץ Zedernfrucht | cedar - fruit עץ ייג עיבא אצטרוכלין ובגות שות.

אַצטרוֹבֶל כביל 1. כתי פים עיבא אצטרוכלא דריחא.

אַצטרוֹגֶלִים [אַצטרוֹלֹגִיא] זי, חזון הכוכבים astrology | Astrologie ויקיר ליה צפת אותו חשלתון באצטרוגלים שלו.

אַצטרוֹלֹג זי, חזון בכוכבים astrologer | Astro- log במיד ימז כנס כל אצטרולוגין שלו צפו וראו בני אדם שעתידין למות באותה שנה וכו'.

אַצטרוֹלֹגִים [אַצטרוֹלֹגִיא] זי, חזון הכוכבים astrology | Astrologie ויקיר ליה צפת אותו חשלתון באצטרולוגים שלו.

אַצטֶרְכִיא זי, הצטרבות, צורך requirement | Bedarf קהיר יא א' בואו ונשתתפין באצטרכיא שלנו.

אַצטֶרְמִיטָה זי, ציר הדלת door-hinge | Tür angel מרת פיד מיאז וכמין אצטרמיטה היו נכפלות לאחוריהן.

אַצֶּירָא זי, שורה rank | Reihe בייב ייב עיבא תלת אצייאחא בני תריסר גופני.

אַצִּיקָא זי, מחצלה matting | Matte גיט פים עיבא איקדשה באציפא דתוחלא.

אַצִּיב אין צריך כוונה.

אַצְלָחוּתָא זי, הצלחה Glück | prosperity תרג' יש' ליג כ' באצלחותא בשלותא.

אַצְרוֹת רוחא [אַצְרוֹתִיא] זי, מין צמח soap-wort | Seifenkraut ש' פים ייב עיבא אשלג - אצרות רוחא.

אַק אמר קרא; אגב קרקע.

אַקֶדְיוֹת זי, קחות blantness | Stumpfheit תרג' עמי' ד' ו' אקהיות שיכין.

אַקוֹבִיטוֹן זי, דרגש couch | Sofa ויקיר זי; למלך שהיה מיסב על אקוביטון שלו.

אַצְמָכָה זי, ספסל bench of stone | steinerne Bank נדה גיט עיבא אצמכה שבמרחק.

אַצְמָכָא זי, 1) אורה stable | Stall סנה' כ"א עיבא אס' מי אלף אצמבלאות היו כל א' וא' היו בו ר' אלפים אורות מוסים.

(2) שורה Reihe | rank עיר כיד עיבא נפע רובו וכו' שעשוין אצמבלאות.

אַצְמָגִינִין זי, חזון בכוכבים astrologer | Astrolog סופה ליו עיבא אמר אצמגנין לפרעה.

אַצְמָגִינִינֹת זי, חזון הכוכבים astrology | Astrologie שבת קביו עיבא הסתכלתי במול שלי וכו' צא מאצמגנינות שלך.

אַצְמָדִין, אַצְמָדִיא, אַצְמָדִינִין זי, מקום מרון התגורשות Stadion | wrestling-place כ"ק ל"ט עיבא שור האצמדין אינו דייב מיתה שנאמר כי יגה ולא שיגחוהו אחרים; עי' פיא מ"ג בסילקי גרדום ואצמדיא וביסח; שם י"ח עיבא החולך לאיצמדין תרי זה מושב לצים.

אַצְמָנוּיָא, אַצְמָנוּיָת עי' אַצְמָבָא 1. אחלי פיה מ"ס; האצמוניות אין כהן משום מדור כנענים; שהשיר א' יאז שני העמדים העומדים לפנים וכו' כמין אצמויין.

אַצְמָלָא זי, כגד dress | Kleid כ"ט יז עיבא אותה אצמלא.

אַצְמָלִי עי' אַצְמָרָא, ירשי שקלי פ"ג מיו עיבא אצמלי של זהב ודרכנות של זהב.

אַצְמָלִית עי' אַצְמָלָא, גיט עיר עיבא ועיבא ואברה אצמלית.

אַצְמָרְבִּיג [אַצְמָרְבִּיגִין] זי, מין מלכוש tail-coat | Leibrock אבא גריון א' ת'ז לכוש מלכות וכו' ועוד אחר אצמרבג שמו.

אַצְמָרְבִּינֹת עי' אַצְמָרְבִּינֹת, תומי פסח' ד' ייג אצמרביות ושומר צורים היו בירושלים וכו'.

אַצְמָרְבִּילִי שם איש a man's name | männl- cher Name מויק י"ח עיבא איר ראובן בן אצמרבילי.

אקני אם קבלה נקבל.

אקן פיע, עלה בקנה | *to shoot up / aufschliessen*
גוסי לי עיג: לא צריכא דאקו.

אקנס ת', חשוב | *würdig* | worthy | ילקי אויב
תתקיימ: לאדם אקנס חכם.

אקניוּתא ג', קנאה | *seal* | זלג' שיא א' מיו:
מסני אקניוּתא.

אקניוּתא ג', חקנאה | *Übertragung von Rechten*
transfer | ג' ע'ג שטר אקניוּתא.

אקניוּתא ג', חג בבלי | *Babylonian holiday*
babylonisches Fest | ע'ג ע'ג: דבבלאי מאי
מחרנקי ואקניוּתא.

אקנָתא ג', גידול, צמיחה | *shooting up / das Auf-*
schliessen | ג' ע'ג: אקנָתא מילתא הא.

אקסיל אלוּאן ד', עצי אהלוח | *aloe-wood*
Aloeholz | תרג' תה' מיה מ' (ואהלוח): ואקסיל
אלואן.

אקפָדָה ג', פחזות | *Überstürzung* | rashness | במ'ר
י: בני אדם מתוך אקפדה הם נודרים בנזיר וכיון
שהם נודרים מתוך אקפדה מוסם לתהות.

אקפּוּתא ג', סלסול השער | *ending / das Kräuseln*
תרג' יש' ג' כיד (וחזת מעשה מקשה קרהח):
וחלף אקפּוּתא פאתא ג'זח ריש.

אקרא ג', מבצר | *Burg* | fort | מכות י' ע'ג: אקרא
דמליקום.

אקראי ז', מקרה | *Zufall* | chance | כיה ע'ג:
אקראי בעלמא.

אקרוּקָתא ג', צפרדע | *Frosch* | frog | ביב ע'ג:
ע'ג: תהיא אקרוּקָתא.

אקריפּיטא ד', מושב מברים וכסתות | *cushion*
Polster | מ'ק י' ע'ג: ומבני אקריפּיטא.

א"ר אמר רב; אמר רבי.

אָרָא ג', עוף-ציד | *Lockvogel* | decoy-bird | כיה
ע'ג: מפרחי' יונים - ארא.

(2) כין דג | *eine Fischart* | a species of fish
ע'ג: מ' ע'ג: בארא ופלמורא.

אקובני ג', פסגה | *Zinne* | cupola | תוס' כלי ה'מ
כ'ז אקובניאח שבמגדלים.

אקוּא ג', קושיא | *Einwand* | refutation | יבמ' קי
ע'ב: יתבי וקמקו אקוּא.

אקוּן ז', סל של דייגים | *Fischer-*
fisher's cauf | *korb* | כלי פכ'ג מ'ה: הרשתות והמכמרות וכו'
ואקוּן.

אקוּנָבִי ע'י אקוּנָבִי. תוס' צוק' כלי ב'ס ב' ח':
אקובניאח שבמגדלים.

אקוּפִי ז', תוס' דקים | *Fasern* | threads | שנת
ע'ה ע'ג: הא' מאן דשקל אקופי מגלימא.

אקוּשָׁא ת', קשה | *hart* | hard | מופת ד' ע'ג:
אקוּשָׁא וכו' רכיכא.

אקמו' שהיט, שמונה | *acht* | eight | תנח' בוב' כמ'
כ'א: ויטא איפמא אימא אקמו.

אקטור ז', שומר החוף | *Küsten-*
coast-guardsmen | *wächter* | מכי' שמי' ייד ח': מי הגיד לו האקטורין.

אקטיספון עיר בבבל | *Stadt in Babylonien*
in Babylonien | ג'מ' י' ע'ג: מאקטיספון לבי
ארדשיר.

אקטריטא ג', דבר המעלה עשן | *smokiness*
Rauchiges | תענ' כיד ע'ג: הוה רגילא דביתו
למיחמא תגורא וכו' ושריטא אקטריטא.

אקילום שם אמורא | *Name eines Amoräers*
name of an Amora | בר א' ר' יחן בשם אקילום
אמר.

אקיסטפון ע'י אקטיספון. עיר' כיו ע'ג: בני
אקיסטפון.

אקיקא [אקקיא] ג', מין עץ | *Acacia* | Ahazie
ג'מ' מ'ט ע'ג: אקיקא ואילווא.

אקליבוסתא ג', עצם הכסלים | *pelvic-bone*
Beckenknochen | תל' צ'ג ע'ג: תרבא דאקליבוסתא.

אקלידא ד', מפתח | *Schlüssel* | key | מ'י נ'ז ע'ג:
כבא דאקלידא.

אקלפּרין ז', נושא דגל | *standard* | *Fahnenträger*
| מ'ר' תהלי' מיה ה':
אקלפּרין מעונין קונטרסא של מלך.

אָרְג' וי, מיטש, מחמד *the choice | das Köstlichste*
תרגי יביע בר' מיה ייה (שוב ארץ); שפר ארג
כל ארעא.

אָרְגוּבְלָא וי, גודה, בונה *mason | Maurer* תרג'
מליא וי ליב (ולגודרים); ולארגובליא.

אָרְגוּנָא, אָרְגוּנָא וי, ארגמן *purple | Purpur*
פסיקד ליג: ארגונים היו מלבישים אותם; תרג'
שמי' כיה די' (ואתגמן); וארגונא.

אָרְגוּפּוּדִיא עיי' אָרְגוּפּוּדִיא, אמר א' די:
אתקינו לי כל חרין ארגופודיא.

אָרְגוּזָא וי, אָרְגוּזוּתָא, אָרְגוּזוּתָא נ' כעס
wrath | Zorn תרג' יח' כ' כיה (כעס קרבנם);
ארגזא קורבניהון; מליא כ'א כ'ב (כעס אשר
הכעסותם); ארגזותא דארגזותא; שם פיו לי:
בארגזותיה.

אָרְגִיזוּ, אָרְגִיזָא, אָרְגִיזָה שם מקום בככל
name of a place in Babylonia | Ort in Baby-
lonien עירי' סג ע'א: חרתא דארגיז; ג'ש' עי' ע'א:
ר' גביהא מארגיזיה; זכר' יח' ע'ב: איקלע
לארגיזא.

אָרְגִינְטִין וי, שליח *messenger | Bote* ילקי' בר'
ק': אמת הדא ארגנטין.

אָרְגִיטָא וי, כסף *silver | Silber* ירוש' ביק פ'ג ג'
ע'ג: אהן כריטו ארגיטא וכו'.

אָרְגִלִיא, אָרְגִלִיָה נ', כלי מלאכה *implements | Werkzeug*
שמרר מ'ז: כל גנר שאין בידו
ארגליא שלו אינו גנר; ירוש' סוכה פ'ז נ'ד ע'ג:
דא וכל ארגליית שלה.

אָרְגִנְטָאריָא, אָרְגִנְטָרין, אָרְגִנְטִין וי,
כלים *vessels | Gefässe* ירוש' טאה פ'ח כ'א
ע'ב: אגן אכלין יומא רין בארגנטורין דחבא
בארגנטורין כספא; פסיק' ק'ו ע'ב: ארגנטין
ישנת; אמר א' כ'ז: כל הדין ארגנאמאריא.

אָרְגִיטִין, אָרְגִיטִין וי, שליח *messenger | Bote*
כ'ז פ'ג: ואתא הדין ארגנטין מנחך
ומרקיד קדמיתון וכו' ועל חד ארגנטין.

אָרְגִסְטִירין וי, פת שחרית *breakfast | Früh-*
stück קהר י'א פ'ז: ומיני ארגסירין.

אָרְא פיי, שאל *to question | fragen* כ'ז פ'ז ע'א:
ודקארי לה מאי קארי לה.

אָרְא אפי, עסק, פסל *to treat | sich befassen*
פסח' וי ע'ב: איירי דאייר במלי דפסחא.

אָרְבָא וי, סירה *boat | Boot* ב'ס ק'א ע'ב: ארבא
דחמרא.

אָרְבָא נ', ערבה *willow | Weidenbaum* ג'ש' ו'
ע'א: ארבא תניינא.

אָרְבָא עיי' אָרְבָא, ב'ב ג' ע'א: פסח יתירא לכיני
ארבי.

אָרְבִּנָא וי, חושך *darkness | Flasteris* פסח'
ק'א ע'ב: ארבנא לנהורא.

אָרְבִּילָא עיי' אָרְבִּילָא, מנח' ל'ט ע'א: שרינהו
סורבילא.

אָרְבִּים מירם עיי' אָרְבִּים, מירי' שמואל
כ'ה: כאלין ארבים מירם.

אָרְבִּיסָר שהים, ארבעה עשר *fourteen | vier-*
zehn מנ' ב' ע'ב: בארביסר וכתסיסר.

אָרְבִּל שם מקום באי *place in Palestine | Ort in Palästina*
על לארביל.
in Palästina ירוש' שבי' פ'ז ל'ז ע'ד: ר' אבתו

אָרְבִּלָא וי, כברה, נפה *sieve | Sieb* כ'מ כ'ז ע'ב:
דאייתי ארבילא וקאמרבל.

אָרְבִּין עיי' אָרְבִּין, פרה פייב מ'ז: כוש של ארבין.

אָרְבִּסְרָאָה שהים, תארבעה עשר *the fourteenth | vierzehnte*
תרג' דהיא כ'ד י'ג (ארבעה עשר);
ארבסראת.

אָרְבִּעָתָא, אָרְבִּעָתָא שהים, ארבעה *four | vier*
כ'ד י'א: כשבא תרי תלתא ארבעתא; תרג' ירוש'
דב' ליב ליג: ארבעתי מלכותא.

אָרְבִּשְׁמִקְשָׁא אדם רוצה בקב שלו
מתשעה קבים של אחרים.

אָרְג' אמר רבן נמליאל.

אָרְג' - נָאָרְג נפ', נקלע ונפח *to be woven | ge-*
webt werden שקל' וי' ה'ז ועל שבעים ושנים
נימין נארגת.

אֲרוֹכּוֹת וּקְצֵרוֹת תְּהִיָּם, הַנֵּת וְהִנֵּה | to and fro
 hin und her יְרוּשָׁי בְּרִי סִיב הִי עֵינֵי חֵיה מְמִיל
 עֲמו אֲרוֹכּוֹת וּקְצֵרוֹת.

אֲרוֹם עֵי אֲרִי, תְּרִי יִבֵּעַ בְּרִי אִי רִי (כִּי מוֹב);
 אֲרוֹם מוֹב; שֵׁם גִּי יִיד (כִּי עֲשִׂית זֶה); אֲרוֹם
 עֲבֹדָה רֹא; שֵׁם רִי יִיב (כִּי תַעֲבֹד); אֲרוֹם תַּמְלִיחַ;
 דְּבִי יִג יִי (כִּי תִרַג תַּתְּרַנּוּ); אֲרוֹם מְקַטֵּל
 תַּקְמִלִּינִית.

אֲרוֹמָא שֵׁם מְקוֹם | Ortsname
 עִיר נִיָּא עֵיבָּ מַעֲשָׂה וְכוּ בְּאֲרוֹמָא.

אֲרוֹמָאָה רִי, רֹמִי Roman | Römer גִּימִי יִיָּו עֵיָּא;
 אֲרוֹמִאי וְכוּ פִּרְסִאי.

אֲרוֹנְטִים רִי, תַּכְשִׁיף Schmuck | ornament
 רִי אִיָּי שְׁהִי דוֹמִין לְאֲרוֹנְטִים.

אֲרוֹנִי עֵי חֲרוֹנִי, יְרוּשָׁי בִּיצָה פִּיד סִיב עֵיָּג; לִפְסִים
 אֲרוֹנִיָּת.

אֲרוֹנְקִי עֵי אֲדִנְדְּקִי, חוֹלִי סִי עֵיבָּ אֲרוֹנְקִי שְׁלֵהן
 חֲמִשָּׁה.

אֲרוֹם עֵי אֲרוֹם, כְּלֵאִי פִיָּה מִיָּה; הָאֲרוֹם וְהַקִּיסוֹם.

אֲרוֹם תִּי, מֵאוּרֶשׁ betrothed | verlobt בְּתִי יִיָּג
 עֵיבָּ; אֲרוֹם וְאֲרוֹמָתוֹ.

אֲרוֹקְתָא נִי, קֶשׁוֹר לְמַצָּה | Stirnband
 שְׁבֹת נִיָּם עֵיבָּ; אֲרוֹקְתָא אֲנִיסְכָא.

אֲרוֹבּוֹנִית נִי, מִין אֲרֵבָה | a species of locust
 eine Heuschreckenart סַפְרָא שְׂמִינִי מַרְשָׁה גִי
 פִּרְק חִיָּ; לְמִינֵהוּ וְכוּ לְהַבִּיא וְכוּ וְאֵת הָאֲרוֹבּוֹנִית.

אֲרוֹזָבָא רִי, פְּמִישׁ, מַקְבֵּת Hammer |
 תְּרִי מִלִּיא רִי (מַקְבֹּת); אֲרוֹזָבִין.

אֲרוֹזָלָא רִי, תִּנְק Walftsch | whale כִּיב עֵיד עֵיבָּ;
 תַּחֲנִינִים חֲנִדָּלִים — אֲרוֹזָלִי דִּימָא.

אֲרוֹדֵל אֲמַרו רַבּוּתֵינוּ וְכִרְנוֹם לְבִרְכָּה.

אֲרוֹזָנָא תִי, גִּם, גְּדוֹל big | gross גִּימִי עֵי עֵיָּא;
 חִימִי אֲרוֹזָנָא.

אֲרוֹנְסָתָא נִי, פְּמִישׁ Hammer | hammer סִגִּי כִיָּה
 עֵיָּא; אֲרוֹנְסָתָא דִּנְפָהָא.

אֲרִיָּה פִיעֵל, חֲכִינִים אֲוִרָה | to receive a guest
 bewirten בְּרִי סִיָּג עֵיבָּ; הַסְמָרָה תִ"ח וְכוּ.

אֲרִיָּה דִי, מַטְבֵּעוֹת כֶּסֶף silver money | Silber
 geld יְרוּשָׁי מֵאָה פִיָּה כִיָּא עֵיָּא; וּבִלְכֹד דִּלָּא יִמְחַת
 לִיָּה מִן אֲרִיָּה דִּלִּיָּה.

אֲרִיָּד אֲחֵר רֹב דִּיעוֹת.

אֲרִיָּד רִי, אֲרִי, אֲרֵמָה Erde | earth יְרוּשָׁי סוֹמָה פִיָּב
 יִיָּה עֵיָּא; מֵרֵאָה סִיָּם וּמֵרֵאָה אֲרִיָּה.

אֲרִיָּדָא (1) עֵי אֲרִיָּדָלָא, כְּתוּבִי סִיָּא עֵיָּא; תַּבְשִׁילָא
 דִּאֲרִיָּה.

(2) שֵׁם אִישׁ a man's name | männlicher Name
 גִּימִי יִיד עֵיבָּ; שְׁמֹתֵיהֶן מִכּוּחֵלִין אֲרִיָּדָא וְאֲרִיָּדָא וְכוּ.

אֲרִיָּדָלִים רִי, עוֹגֵב Orgel | organ יְרוּשָׁי מוֹכָה
 פִיָּה נִיָּה עֵידָּ; עוֹגֵב זֶה אֲרִיָּדָלִים.

אֲרִיָּדָלָא עֵי אֲרִיָּדָלָא, בְּרִיכִי מִיָּו עֵיָּא; אֲרִיָּדָלָא
 וְכוּ מִי לֹא אֲבִלִין.

אֲרִיָּדָל רִי, בְּנָאִי Architect | architect בִּיד דִּיָּה;
 לְמַלְךְ שְׁבֹנָה מִלְּפִין עֵי אֲרִיָּדָל.

אֲרִיָּדָפִי רִי, אֲרִיָּדָפִי נִי, מִין אֵילָן laurel-tree |
 Lorbeerbaum תְּרִי יִבֵּעַ בְּרִי לִי לִיָּו (וְעִרְמֹן);
 וְאֲרִיָּדָפִי; שֵׁם שְׂמִי מִיָּו כִיָּה; אֵילָן סִרִּיר דִּאֲרִיָּדָפִי.

אֲרִיָּדָקֶסֶם שֵׁם מְקוֹם Ort in Palestine |
 Palästina יְרוּשָׁי עִירִי פִיָּג כִּי עֵיָּג; מַעֲשָׂה שְׁשֹׁבֹת
 רִי מֵאִיר בְּאֲרִיָּדָקֶסֶם.

אֲרִיָּדָשִׁיר שֵׁם מְקוֹם בִּבְכָל a place in Babylonia |
 Ort in Babylonien עִירִי נִיָּו עֵיבָּ; בְּנִי אֲרִיָּדָשִׁיר.

אֲרִיָּדָדָה. — לוח Brett | board כִּלִּי פִּטְיוֹ מִיָּב;
 אֲרוֹכּוֹת שֶׁל בְּתוּמִין שְׁטִמּוֹת.

אֲרִיָּדָגָה נִי, דִּבְרֵי אֲרוֹג web | Gewebe יְרוּשָׁי מוֹכָה
 סוֹף פִּיָּא; אֲרוֹגָה שְׁטִמָּה מִזֶּה לְסַכֵּךְ בֵּה.

אֲרוֹזָא עֵי אֲרוֹזָא, פִּסְחִי נִי עֵיבָּ; בְּנִי חוּזָא
 כְּתָנִי דְּמַפְרִשִׁי חֵלָה מֵאֲרוּזָא.

אֲרוֹיָסָא רִי, אֲפִסְרִי, רֶסֶן Halfter | halter יִכְמִי מִיָּו
 עֵיָּא; רִמִּי לִיָּה אֲרוֹיָסָא בְּצוּאָרִיָּה.

אֲרוֹיָדָה נִי. — (1) לוח שֶׁבִּין כְּרַעֵי הַמִּטָּה long bedside
 (langes Seitenbrett (am Bett) כִּלִּי פִּיָּם מִיָּה
 מִפֶּה שְׁנַמְלֹו שְׁתֵּי אֲרוֹכּוֹת שְׁלָה.

(2) מוֹעֵד, אֲרִיָּסָא respite | Frist סִפְרִי עֵקֶב סִיָּג;
 אֲנִשִּׁי רוּר חֲמִכּוֹל חֵיה לֶחֶם אֲרוֹכּוֹה קִיב שְׁכָה.

דאן שם די ייב (בי תעבוד): ארי תפלה; דבי ייג יי
(כי הרג תהרגנו): ארי מקבל תקפלינית.

אַרְיָא ד, ארי Löwe | Lion נר' סיב עיב: לאברוחי
אריא.

אַרְיִבֵּל אָמַר די יחושע בן דוי.

אַרְיִיג ד, דבר ארוב Gewebe | web בלי פיו מיא:
השק שהוא משמא משום אריג.

אַרְיִיגָה נ, מלאכת הארג weaving | das Weben
ירוש' יומא פ'ג מ' עיג: שתהא אריגתן בקודש.

אַרְיִוֶּא ו, ארי Lion | Löwe תרג' דהיא יא כיב
(תהכה את הארי): וקמל ית אריוא.

אַרְיִוִּם שם איש männlicher | a man's name
Name מסרי רבי יג: וז ששאל אריוס את ר'
יוסי.

אַרְיִוֶּתָא נ, לביאה Löwin | Lioness תרג' ירוש'
כר' סימ טי: חיק אריא והיך אריהוא.

אַרְיִיָּה ד, 1) לבינה ארוכה וצרה narrow brick
schmaler Ziegel עיר' פ'א מ'ג: דיה לקורה
שתהא רחבה טפח כדי לקבל אריה.

2) שורה קצרה short line | kurze Zelle מני'
ט"ו עיב: כל השורות כולן נכתבות אריח עיג
לבינה וכו'.

3) שם מקום Ortsname | name of a place תוס'
כלא' אי: תחום אריה.

אַרְיִיָּה ו, מוס Lat | latte תרג' בסי' ייג כיג
(וישאוהו במוס): ונמלותו באריהוא.

אַרְיִיָּא 1) ת, אריך long | lang מוכח כיה עיב:
יומא אריכא.

2) נ, פתיחה Einleitung | introduction מדר'
תהלי' אי: עבר ליה אריכא.

אַרְיִיָּה אַרְיִיכּוּת, אַרְיִיכּוּתָא נ, אורך, הארכה
length | Länge קהיר ז' ח': האריכה שהאריך
שמואל; קיד' לימ עיב: והיכן אריכות ימיו
של זה.

אַרְיִים ד, מין אבן טובת ein Edel- | a precious stone
stein דביר גי: למלך שנשא למשרונה והבניסה
לו שנים אריסין.

הַתְּאִיָּה תתפ, ותאכסן to lodge | logieren עיר' ריג
עיב: בתארתיו אצל אכסניא ארת.

אַרְיָא ד, 1) דרך way | Weg תרג' מ' ט' טו
(לעוברי דרך): לעברי ארחא.

2) אורח Gast | guest ירוש' כר' פ'א כ' עיר:
לא הנה ארחא אתיא.

אַרְיָא עי' אַרְיָה 1. שבת קכ"ט ע"א: ביתא דשב
לביניא וארחא.

אַרְיָא [אַרְיָא] נ, אור Licht | light ירוש' כר'
פ'א כ' עיר: לא הנה ארחא.

אַרְיָא שם איש männlicher | a man's name
Name גימ' יד עיב: ושמותיהן מבוהלין ארחא
וארמא וכו'.

אַרְיָבּוֹן ד, נשיא Tribune | tribune יומא י"א
ע"א: מעשה בארמבון אחר.

אַרְיָבּוֹן שם איש männlicher | a man's name
Name ירוש' פ'א פ'א טו עיר: ארמבון שלח
לבינו הקדוש.

אַרְמּוֹן עי' אַרְמּוֹן, אבא גוריון א' ח': ארמון.

אַרְמִיָּבָנָא שם מקום בבבל a place in Babylonia
Ort in Babylonien עיר' נ"א עיב: מארשיבנא
לסומבריתא.

אַרְמִיָּגוֹם עי' אַרְמִיָּגוֹם, ילק' אסי' תתרינ"ג:
עשה אותו ארמיגנום ואחר כך עשה אותו הגמון.

אַרְמִיָּקָנָם שם איש männlicher | a man's name
Name ירוש' מנה' פ'ג פ'א עיב: לספי לארמיקנא
בשוכתא.

אַרְמִל לִיפְרָן [אַרְמִילִיפּוֹרִין] ו, ראש התל"נים
chief executioner | oberster Scharfrichter
ססיק' בשלח: אתמני ארמל ליפרן.

אַרְמִסִּים נ, התעבות Verdicht- | condensation
lung שמרר י"ג: כבד הזה שהיא מתבשלת
שניה וארמסים נכנס בתוכה.

אַרְי מדיח, כי dass; that; because; when; but
well; wenn; sondern תרג' כר' א' די (כי טוב):
ארי טוב: שם ג' יד (כי עשית זאת): ארי עבדת

אַרְיָם (אַרְיָם) נֶאֱרָךְ בְּפִי, נעשה אריך | to grow longer
 verlängert werden ספרא במו' קל"אג שנאריך
 תנית של רומח עד שנכנס בשני גולמים.

אַרְיָם (פִּי, 1) תָקַן, הֵכִין | zubereiten | to prepare
 כת' קיג עיב: ואריכנא מגילתא סמשי דסבי.

(2) נָקָה | putzen | to cleanse | שבת ליג עיב: הוה
 קא אריך ליה לבישריה.

אַרְיָם אַפִּי, חֲמַתִּין | warten | to wait | יומא פִּי
 מיג עיד: אורכין צבחר.

אַרְכָא עי' (1) אַרְכָא, תרג' ברי ר' ג' (והיו ימיו):
 ארכא יהיב להון.

(2) הצלחה | Erfolg | success | תרג' דהייב ביד י"ג
 (וחעל ארכא למלאכה): וסליקת ארכא לעבדתא.

אַרְכָבָה עי' אַרְכָבָה, בכורות פ"ו סיו חמקיש
 נקדמוליו ובארכבותיו.

אַרְכָבָתָא נִי, שככה העליונה | the uppermost
 layer | Oberschicht | כימ קיג עיב: בוכרא ופפרא
 וארכבתא.

אַרְכָה נִי, מועד | Frist | delay | במיר ייד: ועתן
 להם ארכא ולכסוף פרע מהם.

אַרְכָבָה, אַרְכָבָתָא נִי, כרך, כרע | Knie | knee
 יב' פייב מיאג מן הארכובה ולמפה הליצתה
 כשרת מן הארכובה ולמעלה הליצתה פסולה:
 תרג' אס' הי' פיי: כל קכל ארכובתיה.

אַרְכָוִן, אַרְכָוָא, אַרְכָוָטוֹס, אַרְכָוָטָס,
אַרְכָוָנָס זי, מושל | Herrscher | ruler | ירוש'
 ברי' פיה פיי עיאג עבר ארכונא ולא קם ליה
 מקמיה: פאה פיה כ"א עיאג מקים ארכוניג: תעני'
 פיד מימ עיאג ארכונסם וכולבוסוס; ביר עיו:
 נעבדיניה ארכונגם; איכיר ב' ב' ארכונסוס.

אַרְכָוָטְרִיגָוִס זי, ראש שר הצבא | oberbefehlshaber
 der in chief | ביר גיח:
 סיגוהו ארכומרטריגוס.

אַרְכָוָף זי, בית האסורים | Gefängnis | prison | אסיר
 א' א' שהיו מרוצצין בארכות.

אַרְכָי נִי, (1) שלטון | Herrschaft | government | דכ"ר
 ב' תגיע ארכי ליהושע.

אַרְיָם, אַרְיָסָא זי, חוכר שהוא שותף לתכואה
 tenant who has a share in the produce |
 Pächter, der am Ertrag beteiligt ist | ב"ב פ"ג
 סיג: והשותפין ואריסין וכו': תציגה ביה עיב:
 אריסא.

אַרְיָסָה עי' עַרְיָסָה, תוס' כל' ב"ב ד' ח' עור
 השמיה ועור האריסות.

אַרְיָסוֹת נִי, יחס שבין הארים לבעל השרה
 tenancy | Pachtverhältnis | פיה מיה:
 שנים שקבלו את השרה באריסות.

אַרְיָסוֹתָא נִי, (1) כניל. עיו כיא עיב: אריסא
 אריסותיה קעביר.

(2) עי' אַרְיָסוֹן, מרק כיב עיב: חא באריסותא
 חא בפורענותא.

אַרְיָסָא זי, אורח לסעודה | Tischgast | guest
 קהיר א' ג' שביק אריסמן רייכלון.

אַרְיָסוֹבָלוֹס אחי חורקנוס, בן אלכסנדר ינאי
 Aristobula, brother of Hyrcan, son of Alexan-
 der Jannai | Aristobul, Bruder Hyrkans, Sohn
 des Alexander Jannai | מ' עיב: כשצור
 מלכי בית חשמונאי זה על זה והיה חורקנוס
 סבחוץ ואריסמוכלוס מבפנים.

אַרְיָסוֹן עי' אַרְיָסוֹן, 1. ויקיר י"ג אריסמון
 עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים.

אַרְיָסוֹן זי, (1) סעודה | Mahl | meal | ירוש' תג' פ"ב
 עיו עיב: עבר אריסמון.

(2) אציל | Vornehmer | nobleman | ירוש' יכמ'
 פייב פיו עיאג חד אריסמון בעי קומי ר' סנא.

(3) שם איש | männlicher Name | a man's name
 חלה פיד מיאג אריסמון הביא בכוריו מאפסמא.

אַרְיָרָה נִי, קללה | Fluch | malediction | שמרר
 מיאג תופכין דבר אריירה לברכה.

אַרְיָרָן זי, חרב קצרה | Dolch | dagger | סנהד' ל'
 ע"ב אחד אמר במיף חרגו ואחד אמר בארין חרגו.

אַרְיָתָא נִי, תעלה | Kanal | channal | ביק נ' ע"א:
 ארייתא דדלאי.

אַרְיָב אמר רב כהנא.

אַרבל ע"י אַרבל. ירוש' תעני פיר ס' ע"ב:
בקעת ארבל.

אַרְכָן ת', שדרנו להאריך long-tongued | langsdn-
stg ביר ליד ע"א: סעשה בתלמיד אחד שירד לשני
ותיבת בפני ר'א וזית מאריך יותר מר'א אל
תלמידו רבינו כמח ארכן תוא זה.

אַרְכָן ע"י אַרְכָן. כיב קסיד ע"ב: בשנת מלוני
ארכן.

אַרְכָנוּתא נ', נשיאות office | Amt ב"ב קסיד
ע"ב: אימתי עמד ארכן בארכנוותיה.

אַרְכָסא [אַרְסָנא] ע"י אַרְסָנא. סנח' מ"ג ע"א:
מיתתי חמירא ארכסא דשערי ואפיא ליה וכו'.

אַרְכָסָטס ע"י אַרְכָסָטס. ירוש' סנח' פ"ב כ'
ע"ב: הריקים שכריקים זו ארכססס.

אַרְיָל אחרי רבים להפלות; אין ראוני לומר;
אמר ריש לקיש.

אַרְיָלָא ת', ערל unbeschnitten | uncircumcised
תרג' ירוש' ב"ר ל"א: ארלין מאיבו בתולתא.
אַרְיָם אמר רבי מאיר.

אַרְיָמָא נ', תנופה das Schwingen | waving תרג'
שמי' כ"ב י"ד (תנופה): ארמא.

אַרְיָמָא (1) ת', סורי syrisch | Syria ב"ב נ"ט
ע"א: דיקלא ארמאה וכו' דיקלא פרסאה.

(2) ג', גבר' Heide | heathen יבמ' מ"ו ע"ב:
בר ארמאה.

אַרְמָוֶן ו', (1) ערמון Platane | platanus ר"ח כ"ג
אלונים - ארמונים.

(2) שם מקום Ortsname | name of a place יבמ'
מ"ה ע"א: דאחי מארמון למפרא.

אַרְמָוּתא נ', (1) הרמה das Erheben | rising תרג'
דחייב תי' יג (וכתרים קל): ארמות קלא.

(2) ע"י אַרְמָמָא. תרג' שמי' כ"ב כ"ו (חזה התנופה):
חדיא דארמותא.

אַרְמָי ו', גוי, עכרים Heide | heathen מנ' כ"ב ע"א:
עיר שאין בה רומא ישראל ויש בה רומא ארמי.

אַרְמָיוּתא נ', גיות Heldenium | paganism ע"י ע'
ע"א: בר חיונן בארמיותא.

(2) ע"י אַרְכָיוֹן. במירמ': ארכיושנה שלציפורי.
אַרְכָי רַיָיָנִים ראש תריינים chief justice | Ober-
richter ב"ר כ"ז: אותו חיוס מינחו ארכי ריינים.
אַרְכָי לִקְסָמִים ע"י אַרְכָילִקְסָמִים. דביר ר"ז: זה
חנער עזיר לחיות ארכי ליסמים.

אַרְכִיאָמוֹס [אַרְכִיאָרוֹס] ו', רומא המלך
physician in ordinary | Leibarzt שמו"ר מ"ו
ר"ז: משל לבן ארכיאמוס.

אַרְכִיוֹן ו', בית גמיוס Archive | Arche בית
תתקליה ירד לבית ארכיון של מצרים נמל
סימוסים של שכמים.

אַרְכִימוֹן ע"י אַרְכִימִיקְמוֹן. מדר' תהי י"ד א"ז
לארכישון שננה וכו'.

אַרְכִימִיגוֹס ע"י אַרְכִימִיקְמוֹן. ילק' ב"ר קיב:
מנו אותו ארכימיגוס.

אַרְכִימִיקְמוֹן. אַרְכִימִיקְמוֹס. אַרְכִימִיקְמוֹ
ו', בנאי architect | Architekt ב"ר כ"ה:
לארכימיקמוס שננה את חמדינה; ילק' ירמ' שיה:
לארכימיקמוס שננה וכו' שם ב"ר מ"ז:
לארכימיקמוס וכו'.

אַרְכִילוֹסְמִיקְיָא [אַסְבּוֹלִסְמִיקְיָא] ו', מלומד
learned man | Gelehrter ב"ר מ"ד: ייעול ר'
יחושע בן חנניא דחא ארכילוסמיקיא דאורייתא.
אַרְכִילִקְסָמִים. אַרְכִילִסְמִים ו', ראש גזלנים
chief robber | Räuberhauptmann ב"ר ע"ה:
לארכילוסטים שהיה ישן בפרשת דרכים; שם ע"ה:
ארכילוסטים.

אַרְכִינּוֹת ע"י אַרְכָנוּתא. תומ' צוק' ע"י ב' ר"ז:
לשום אפרכין לשום וארכינות.

אַרְכִינְטָס ע"י אַרְכָנוּקָס. ירוש' תעני פיר ס'ס
ע"א: ארכינטס ובלבוסס.

אַרְכִיכְסָמִים. אַרְכִיכְסָם ו', מחולל dancer | Tänzer
ירוש' סוכה פ"ה נ"ה ע"ג: אחד הריקים
זה ארכיכסמים; במ"ד ר"ז: הריק שכריקים זה
ארכיכססס.

אַרְכִיכִישִׁין ע"י אַרְכִימִיקְמוֹן. במ"ד ס"ז: משל
לארכיכישין וכו'.

אַרְנָטָם זי, תכשיט ornament | Schmuck איכיד
ר' איז שהיה דומה לארנאט.

אַרְנָקָא, **אַרְנָקִי** נ', כיס purse | Beutel ביכ חי
ע'אז ארנקא דינר; שם " ע'אז ארנקי של
צדקת.

אַרְנַקְפֶּאן עי אַרְנַקְפֶּאָן, ילקי שמואל קכיד
בית ארנקאן של ישי שהוא בא מבית לחם.

אַרְנָתָא שם אשה Frauennamen | a woman's name
ירוש' מגי פ'א ע'א עידא אמו של תלמי המלך
ארנא הוות שמת.

אַרְס פיעל, עשה אירוסין, נָאָרְס נפ', דְּהָאָרְס התפ',
נעשתה לארומה to betroth | sich verloben
סופת פ'ח מיב: אחד המארס את התולה ואחר
המארס את האלמנה: כתי ס' עיב: ר' יוסי מתיר
ליארס ולינשא מיד; שם פ'ג מיג: שנתארסה
ושנתגרשה.

אַרְס זי, (1) רעל poison | Gift ב'ק קטיו עיב:
שארס של נחש דומה לספוג וכו'.

(2) מין אבן טובה precious stone | Edelstein
רבי' ג' זי: למלך שנשא למשרונה והכניסה לו
שנים אריסין.

אַרְסִיקִינון [סְמִסְרִיקוֹן] ת', חצי משי half-silken
halbselden קהיר א' זי: יומא דין ארסקינא ולמחר
אלוסריקון.

אַרְסִיקָנָם שם איש männlicher | a man's name
Name ירוש' ברי פ'יה ט' ע'אז עלון קומיו
ארסקינס באנפוכיא.

אַרְע אמר ר' עקיבא.

אַרְע פיע, אַרְע פיעל, קרה passieren | to happen
יומא פ'א מ'א: שמא יארע בו פסול; תעני פ'ד
מ'יה חמשה דברים אירעו את אבותינו ב'יו
בתמות.

אַרְע פיע, הגיע, בא eintreffen | to arrive ויקר
ל'יה ארעת שעתא.

אַרְע אפ', קרה treffen | to befall תרג' קהל' ב'
ייד (יקרה את כולם): יארעא ית כולדון.

אַרְמִילוֹם שם איש אגדי name of a mythical
personage | Name einer mythischen Person

תרג' ישי יא ד': יהא מבית ארמילום רשיעא.
אַרְמִינְיָא עי אַרְמִינְיָא, תרג' יכיע ברי חי ד': שום
סוורא חד ארמיניא.

אַרְמִלָּה דְּהָאָרְמִלָּה התמי, נעשתה לאלמנה to
become a widow | verwittwet werden
פ'ב מ'אז האשה שנתארמלה או שנתגרשה.

אַרְמִלָּא נ', אלמנה widow | Wittwe ירוש'
ע'ז פ'ג מ'א עיד: דין דארמלא.

אַרְמִלְגוּם עי אַרְמִילוֹם, תרג' יכיע רבי ל'ד ג':
ארמלגוס רשיעא.

אַרְמִלָּה עי אַרְמִלָּא, שבת פ'אג' עיד: דין דארמלה.

אַרְמִלָּה אַרְמִלָּה נ', מעמד האלמנות widow-
hood | Wittwenschaft ירוש' נד' פ'ז ל'יה עיב:
בית חתנות וכו' בית ארמלית; תרג' ישי מ'ז ז'
(שכול ואלמנות): תכלו וארמלו.

אַרְמִלָּתָא נ', אלמנה widow | Wittwe ירוש' כתי
פ'א ל'ג ע'אז האי ארמלתא.

אַרְמָן עי אַרְמָן 1. ביר פ'יה ארמנים - דילבין.
אַרְמָנִיּוֹם כנוי לרומא name of Rome | Bel-
name Romi תרג' דהייא א' מ'ב: ארמניום.

אַרְמִנְיָא (1) שם ארץ Armenia | Armenien איכיד
א' יד: הריני מגלה אותם דרך ארמיניא.

(2) שם אמורא name of an Amora | Name
eines Amors ירוש' מ'יק פ'ג מ'ב עיג: ר'
ארמיניא.

אַרְיָא אמר רב נחמן.

אַרְגָּא זי chest | Kasten שבת ל'ב ע'אז שקורין
לארון חקודש ארנא.

אַרְנָב, **אַרְנָבָא** זי, ארנבת hare | Hase ספרא
תזרי' י'ג: וצמר ארנבים; איכיד ב' י': בשר
ארנבא.

אַרְנוֹן, **אַרְנוֹנָא** זי, אַרְנוֹנְיָה נ', מס, מסכ
tax | Steuer, Abgabe ביכ חי ע'אז חלך -
ארנונא; ירוש' כתי פ'יג ל'יה עיג: ארנון וכו'
גולגלת; שבי פ'ד ל'יה עיב: גולגולית וארנוניתא.

אַרְקֵלְאָן שם איש *männlicher Name* | שוהיר א' ב' : לארקולאן בן הדימא.

אַרְקֵלִין [אַסְקֵלִין] ז', מוחלל בחליל | *bag-piper*
Dudelsackpfeifer חרנ' שני אס' א' ב' : ארקלין
אחיל בריש כולחון.

אַרְקֵלִים שם איש *männlicher Name* | ירוש' עיו פ'ב ל'ם עיר: לגדיה דארקלים.

אַרְקָתָא ב', (1) רצועת *Schuhriemen* | *shoe-thong*
יבמי קיד עיא: פנתא מעל וארקתא מעל דמעל.
(2) מין חולעת שבמעים *Leber-fluke-worm*
egel שבת קים עיב: יועזר ובר' למאי אכלה לה
לארקתא.

אַרְרָא - נאָרד נפ', הַתְּאָרְר חתפ', נתקלל
to be cursed | *verflucht werden* במיר י'ד:
שני אויבים לא נארוו ער שחשלים עליהם עי
פסוקים; תוס' מושה פיו ב' : שנתארוו מללים.

אַרְיִש אמר ר' שמעון.

אַרְיִש פיי, נמא *ausprechen* | *to pronounce* ביר
מ' : עד שלא יארש לשוני דבור כבר הן ח' ידעת.

אַרְשִׁבִּיג אמר ר' שמעון בן גמליאל.

אַרְשִׁבִּי אמר ר' שמעון בן יוחי.

אַרְשִׁבִּיל אמר ר' שמעון בן לקיש.

אַרִּית אמר רבינו תם.

אַרְתֵּן סִידָה שם מקום *Orts-* | *name* | *name* ביר ליה חמיני ארתוסיה.

אַרְתֵּיקָא ז', מרכבה *Wagen* | *chariot* חרנ' |
רחי"ב יח ל' (הרכב) : ארתיכא.

אַרְתֵּיקוֹפִיוֹן ז', בית מאפה *Bäckerel* | *bakery*
סדרש שמואל י"פ: בית הלחמי בית ארתיקופיון
שלו.

אַרְתֵּיקָא עי' אַרְתֵּיקָא. דחי"ב א' י"ד (רכב) וארתיכא.
איש אתי שפיר.

אַשָּׂא ב', אש *Feuer* | *fire* בים פיה עיב: בעורין
דאשא.

אַשְׁבוֹרָן ז', מקום שמוח *Fläche* | *plane* | *plane* פ' מ'ב
עיא: שופכין במקום מדרון ואין שופכין במקום
האשבורן.

אַתְאָרַע חתפ', תדמן *zusammentreffen* | *to meet*
ירוש' סופת פ'א י"ז עיא: ארת אתארעא לארת
והחשבון מתמצה.

אַרְעִי אַרְעָא ב', אדמה, ארץ *Land* | *land, ground*
ב'ב כ'ם עיא: כי הדרא ארעא תיהדר לכר מפירי:
חרג' יביע בר' פיו ה' : ארע ובית אבא.

אַרְעָא ד', (1) מקרה *Zufall* | *in accident* חרנ' רח' ב'
ב' (ויקר מקרה) : ואירע אורעא.

(2) פגע *Ungemach* | *trouble* חרנ' יביע רב' ב'ח
פ' (מרה מצרים) : ארעא דאתגריו במצרים.

אַרְעָאָה ת', תחתון *untere* | *lower* איכיר א' פ'ז:
עביד בארעאי מה דעבדת בעילאי.

אַרְעִין ז', מקרה *Zufall* | *accident* חרנ' קהל' ב'
ד' (מקרה אוד) : ארעון חד.

אַרְעִי תהי, שלא בקביעות *belluflig* | *occasionally*
תוס' מעשרי ב' : אוכל מהן ארעי.

אַרְעִיָא עי' אַרְעָאָה. ירוש' סוכה ג'ח עיב: מה
דעבדת בארעיא עביד בעיליא.

אַרְעִית ב', קרקעית *Boden* | *bottom* ירוש' שבי'
פ'א ל'ג עיב: ארעיתו של בור.

אַרְעִיתָא (1) ד כניל. מני י"א עיא: ארעיתא
דמנא.

(2) ת', תחתון *untere* | *lower* ירוש' מעשי'
פ'ה ב'ו עיב: גלילא ארעית.

אַרְעִתָא עי' אַרְעָא. ב'ק ר' עיא: חזל ארעא.

אַרִּיפ אמר רב ספא: אונם רחמנא פטריה.

אַרְפְּכִי עי' אַפְרָכִי. ביר ל'ם: מארצך זו ארפכי
שלו.

אַרְצוּת ב', פיוס וריצוי *Zureden* | *persuasion*
סופה ד' עיא: כרי מוכארתה וארצותה.

אַרְקָא שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ביר
ל'ז: הערקי ארקא דליבנן.

אַרְקָבָטָא אַרְקָבָטָא ז', שר תרול *high*
hoher Würdenträger | *dignitary* ירוש' שביעי'
פ'א ל'ב עיב: מלך ורב חיליה וארקבטא וריש
גלותא: בר' פ'ב ח' עיא: ארקבטא או ריש
גלותא.

אֲשֵׁנָה נ', רגילות | fluency | Geläufigkeit ירוש' מגי' פ"ב ע"ג ע"א: באשגרת לשון היא מתניתא.
אֲשֵׁד פ"י, שפך | vergossen | to shed שבת קניז ע"א: אשד רמא.
אֲתָאֲשֵׁד אתפ', נשפך | vergossen wer- to be shed
den תרג' ש"ב י"ד י"ד (כמים הנגרים): כמא דמתאשדון.
אֲשָׁדָא נ', יד הגלגל | Achse | axle תרג' מליא י" י"ט (וידות): ואשרתא.
אֲשֻׁדָא ד', מין אילן | Tanne | fir-tree ש"ב קניז ע"א: בארזי ואשוחי.
אֲשֻׁדָה נ', מליל | Spule | spool כלי פכיא מ"א: בצמר שעל האימה באשוחי.
אֲשֻׁן ו', זמן ומועד | Zeitpunkt | exact time תרג' ויק' מ"ו ב"ה (עת נדתה): אשוני ריחוקה.
אֲשֻׁנָא ד', חדר הפנימי | Inneres Ge- interior
mach ירוש' שבועי' פ"ח ל"ח ע"א: אעללית ל' לאשונא.
(2) חבל שבמרחץ | Dampf | vapor ירוש' נדרי' פ"ד ל"ח ע"ד: נסב אשונא.
אֲשֻׁנָה כנ"ל 1. ב"ר ל"ג ע"ל: עמית לאשונא.
אֲשֹׁר מדיק, קום ועשה | auf! | go on! שבת ק"ט ע"א: אמר להו אשור הייא אשור חייא.
אֲשִׁי שם אמורא | Name eines Amora name of an Amora
Amorlars כ"ט פ"ו ע"א: ר' אשי ורבנא סוף תוראה.
אֲשִׁיבָתָא מין שבועה | ein Schwur | an oath נדרי' י" ע"ב: אשיבתא לא אמר כלום.
אֲשִׁיאן שם אמורא | Name eines Amora name of an Amora
eines Amorlars ירוש' מגי' פ"א ע"א ע"ג ר' זעורה בשם אשייאן בר נדבה.
אֲשִׁין ת', קשה | hart | hard חול' קליו ע"ב: דרכין וכו' ראשין.
אֲשִׁנָא ד', שן סלע | Felsen | cliff מנח' צ"ו ע"ב: אשינא דמזרא.

אֲשִׁדָּתָא נ', עץ האשרה - tree devoted to idols
try | dem Götzendienste geweihter Baum תרג' מליא י"ח י"ט (ונביאי האשרה): ונבי' אשירתא.
אֲשִׁיָא ו', כוס לשתיה | ein | a drinking vessel
Trinkgefäß כ"ב קמ"ד ע"א: אשישא דמשהא.
אֲשִׁית תיסר [אֲשִׁיתָסר] שד"ם, שש עשרה
sixteen | sechzehn ירוש' סוטה פ"ה כ' ע"ב: מאן דמרבוע ארבע גרבין בעי אשית תיסר.
אֲשִׁיתָא נ', בחול | Wand | wall בר' כ"ז ע"ב: אשיתא דנמל.
אֲשִׁיתָא שד"ם, ששה | sechs | six ירוש' דב' כ"ז מ"ו (ששה שבמים): אשיתא שבמין.
אֲשִׁיתָן שד"ם, ששים | sechzig | sixty ירוש' תענ' פ"ד ס"ה ע"ד: ר' דוד דרש עשרין וארבעה עוברין וכו' ור' יוחנן דרש אשיתין.
אֲשִׁשְׁבָתָא נ', (1) מיתת | Tod | death כ"ה ק"ג ע"ב: יומא דאשכבתיה דרכי.
(2) שחיטת | Schlachtung | slaughtering ש"ב קכ"ג ע"ב: סכיא דאשכבתא.
אֲשִׁשְׁבֹּל - גדול בתורה | distinguished scholar
grosser Gelehrter סוטה פ"ט מ"א: משמת יוסי בן יעזר וכו' בשלו האשכבולות.
אֲשִׁשְׁבֹּל שַׁל ב"צ'ים קבוץ הביצים שברחם הנקבה
Ovarium | Eierstock ביצה ו' ע"א: מאן האשכבול שַׁל ביצים מן הקורקובן וכו'.
אֲשִׁשְׁבִי מין לחש | Wort | a word in a charm formula
in einer Zauberformel שבת מ"ז ע"ב: אשכי ובושכי וכו'.
אֲשִׁשְׁבִי ו', מין ארבה | eine | genus of locust
Heuschreckenart חול' ס"ה ע"ב: ואת הסלעם למינחו להביא את האשכב.
אֲשִׁשְׁרָא ד', (1) מבטת | Ring | ring תרג' שני א"ס א' ב': אשכרין ומרגליו.
(2) מרת האורך | ein Län | a measure of length
genmass תרג' יש' ה' י' (צמדי כרם): אשכרין דכרם.

אֶשְׁפּוֹרֵא ז', מנקה בגדים | scourer of dresses
Kleiderreiniger ע"ז כ"י ע"ב: מני לאשפורי חיכא
יהכ"נ להנ.

אֶשְׁפָּלָה נ', מל **Korb** | **basket** ירוש' דמאי פ"ב
כ"ב ע"ד: חרא אשפלה דקפלוסין.

אֶשְׁכִּיקָה מין שבועה | eine formula of oath
Eidesformel נדרי י"ע"ב: אשכיקה לא אמר כלום.

אֶשְׁכַּלְתָּא נ', מכירה | **Verkauf** | **sale** נ"ב מ"ח
ע"ב: מודעה ואשקלתא.

אֶשְׁקָקָא ז', שוק, רחוב | **Strasse** | **street** ירוש'
תענ' פ"ג ס"ו ע"ג: לא הזה עליל גו אשקקא.

אֶשֶׁר - קיים והעיד | **bestätigen** | **to confirm**
ירוש' סוף גימין: צריכין דריינין לכתוב אישרנהו
במעמד פלוני ופלונ.

אֶשֶׁר פעל, חיזק | **kräftigen** | **to make strong** כת'
י"ע"ב: מאשרן ולא מפנקן.

(2) **אֶשֶׁר** תאמין | **glauben** | **to believe** גימ' ל' ע"ב:
חברך מית אשר אתעשר לא תאשר.

אֶשְׁרָאִי ז', מכירה בהקפה והלחצת | **Kredit** | **credit**
פ"ס ק"ג ע"א: כל אשראי ספק אתי ספק לא אתי.
אֶשְׁרָה נ', קיום ואישור | **Bestättigung** | **confirmation**
gung ירוש' גימ' פ"ס ו' ע"ג: אשרה דריינין
אפילו רחוקה כמה כשרה.

אֶשְׁרִינְתָּא כ', חניה | **das Wohnen** | **dwelling** תרג'
יש' ס"ו א' (מקום מנוחה): ביה אשריח שכינת.

אֶשְׁרָתָא (1) נ', אישור וקיום | **Bestättigung** | **attestation**
tigung כת' כ"א ע"ב: אשרתא דרייני.

(2) מהיק, ישר כחכם | **Hail** | **hail** גימ' פ"ב
ע"א: ר' יהודה אמר להו אחווקו ר' ששת
משוחזר.

(3) ע"י אֶשְׁרָאִי. גימ' י"ד ע"א: אשרתא דסרכלא
משוחזר.

אֶשֶׁשׁ פעל, חיזק | **befestigen** | **to found** סופ' י"ז
ר': הלכות המאוששות.

אֶשֶׁשׁ ז', מראה | **Spiegelglas** | **reflecting glass**
ירוש' ר"ה פ"ב נ"ח ע"א: נראה באשש ובמים אין
מעדין עליו.

אֶשְׁכְּרוֹעַ ז', מין אילן | **Buchsbaum** | **box wood**
ב"ב פ"ט ע"ב: של וזה של אנה של שקמה ושל
אשכנז.

אֶשְׁלָא ז', חבל | **Strick** | **rope** בכורות ח' ע"ב:
איתני אשלי ומשחו.

אֶשְׁלָנָא ז', מין צמח | **an alkali plant**
eine Kalipflanze שבת פ"ט מ"ה: נתר ובורית
קמוליא ואשלנ: נדה פ"ב ע"א: אשלנא שביח
ומשחבה ביני גבכי מרגזיתא.

אשְלדע אין שלוח לדבר עבירה.

אשְלח עי אֶשְׁלָנָא מנה' פ"ט ע"ב: קמוניא ואשלת.
אשְלמו עי אֶשְׁלָמוֹתָא 1. תרג' ירוש' שמי' כ"ח
י"ז (מלואת אבן): אשלמו.

אֶשְׁלָמוֹתָא נ', 1. מלואת אבן | **Einfassung** | **setting**
תרג' שמי' כ"ח י"ז (מלואת אבן): אשלמות אבנא.

(2) מלואים, חנוכה | **Einweihung** | **initiation**
תרג' יב"ע ויק' ד' כ"ב (מלואים הם): קרבן
אשלמותא חיות.

אֶשְׁמָאִי ז', 'בור, עם הארץ | **Ignorant** | **ignorant**
קיד' ל"ב ע"ב: מפני שיבה תקום יכול אפילו
מפני זקן אשמאי תל זקן ואין זקן אלא חכם.

אֶשְׁמַדְיִי ראש השדים | **name of the chief of demons** | **Name des Oberhauptes der Dämonen**
פ"ח ק"י ע"א: שידא אשמדאי מלכא
רשידי (תרג' קה"א א' י"ב: אשמדאי).

אֶשְׁמִיָּא שם מקום | **Ortname** | **name of a place**
ירוש' דמאי פ"ב כ"ב ע"ד: אשמיא וביח ברא.
אֶשְׁמִיִּי ע"י אֶשְׁמָאִי. ספרא קיד' י"ד ו"ז: מפני שיבה
תקום יכול אפילו מפני אשמי' תל זקן ואין זקן
אלא חכם.

אֶשְׁנָה שם מקום | **Ortname** | **name of a place**
אמיר' א' ר"ז: תוח לית תר רחים באשנה.

אֶשְׁפָּא ז', עור | **Leder** | **skin** כת' ע"ז ע"ב: גירדא
ראשפא.

אֶשְׁפָּה נ', זבל, רומן | **Mist** | **dung, rubbish** עיר' פ"י
מ"ה: אשפה ברשות הרבים גבוהה עשרה טפחים.

אשת קנים [אשת קנים] עיי' חישת. ירוש'

עיו ס"ב מ"א ע"ד: נפלה דליקה באישה קנים.

אשתא ג', קדחת fever | Fieber שבת ס"ז ע"א:

אשתא צמורתא וכו' בת יומא וכו' אשתא הלחא.

אשתא שה"מ, ששה sechs | six ירוש' מנח' פ"י

כ"ה ע"ב: אשתא ירחין.

אשתאדה שה"מ, ששי der sechste | the sixth תרג'

דה"א י"ב י"א (הששי): אשתאדה.

אשתה שה"מ, ששה sechs | six תרג' דה"א פ"ז

ג' (ואשפר): דה"מ אשתה בתורא.

אשתה תה"מ, בשנה זו dieses Jahr | this year

ירוש' מעשיש פ"ד נ"ה ע"ב: אשתה הוה דידך

אשתה דידך.

אשתומא ו', דבר משונה Absurdität | nonsense

חול' פ"ד ע"ב: אשתומא קאמר.

אשתור שם איש männlicher | a man's name

Name ירוש' בכורים פ"א פ"ד ע"ד: בנימין בר

אשתור.

אשתלדות ג', התעלפות das Ver-

schmachten תרי' תתי' קמ"ב ד' (בהתעמק עלי

רוח): באשתלדות.

אשתמודע אתפ"י, (1) הכיר erken-

nen יב"ב ל"ט ע"ב: אשתמודע דאחא דמיתא

מאבא ניהו.

(2) הכיר פנים bevorzugen | to prefer תרג' איוב

ל"ב כ"א (אל נא אשא פני איש): לא ידעית

לאשתמודע.

(3) נודע to be known | bekannt sein תרג' יב"ע

שמי' כ"א ל"ו (או נודע): אין נודע.

(4) ו' מודע, קרוב Verwandter | relative תרג'

רח' ג' ב' (מודענ): דאשתמודע לבא.

אשתמודעותא ג', (1) משא פנים preferment

Bevorzugung תרג' ישי' ג' מ' (הכרת פניהם):

אשתמודעותהו.

(2) הכירות Bekanntschaft | acquaintance תרג'

יב"ע ב"י מ"ט ה' (מכרותיהם): אשתמודעותהו.

אשתממו ג', (1) שמוון desolation | Verödung

תרג' צפ"י ג' י"ג (ציה): אשתממו כמדברא.

(2) שמה, פלצות Entsetzen | horror תרג' יר'

ח' כ"א (שמה תחזיקתני): אשתממו אחדתני.

אשתממותא כנ"ל 2, תרג' יר' י"ח פ"ז (שריקת

עולם): אשתממות עולם.

אשתמר שה"מ, ששה عشر sechzehn | sixteen

תרג' דה"א ד' כ"ז (בנים ששה עשר): כנן

אשתמר.

אשתעותא ג', ספור דברים das | narration

Erzählen תרג' יב"ע ב"י מ' כ"ד: באשתעות

חלמא.

אשתעממו עיי' אשתממו. תרג' דה"ב כ"ט ח'

(לשמה): לאשתממו.

אשתקד תה"מ, בשנה שעברה poriges | last year

Jahr שקל' פ"ז מ"ה: מ"שלא שקל אשתקד שוקל

לשנה הבאה.

אית אל תקרי.

את, אתא ו', (1) סימן Zeichen | sign תרג' ישי'

ג"ה י"ג (אות עולם): לאת עלם.

(2) אות של איב Buchstabe | letter תרג' שוח"ש

א' ד': עסרין ותרתין אחייך.

אתא פ"ע, בא kommen | to come מנח' צ"ו ע"א:

אחו מלאכי שרת.

אית'י אפי', הביא bringen | to bring תמורה ל"א

ע"ב: לאיתוי מאי.

אית'י אתפ", הובא gebracht wer- | to be brought

den תרג' תה"ל מ"ה פ"ז (מזכאות): יתיתין.

אתא גמ"א עיי' אתגס'אה. ירוש' מג' פ"ב ע"ג

ע"א: עלמות תרגם עקילם אתא גמ"א עולם

שאין בו מות.

אתביש אלף-בית מוחלף a permutation of the

Alphabet | eine Permutation des Alphabets

כמ"ד י"ה: ששך באית כ"ש בכל.

אתרשא ג', מכוסה das Zerstampfen | trampling

תרג' ישי' כ"ב ח' (מכוכה ומכוסה): רגוש

מכוסה.

אתון סתם, אתם you | ihr ירוש' סת' פייב ליה
ע"א: אתון אמרתון.

אתונא (1) ד, תנור Ofen | stove בת' סיו ע"ב:
ההוא אתונא דהוה גרוסה בורא.

(2) עיר ביון Athens | Athen בכורות ח' ע"ב:
סבי דבי אתונא.

אתורא ד, צעד Schritt | footstep חרג' תת' ס'
ג' (אשורי): אתורי.

אתחולל, אתחלקתא ג', התחלה | beginning
Anfang חרג' איוב א' י"ג אתחילו יומא שבועתא;
תעני כ"ט ע"א: אתחלתא דפורענותא.

אתחננותא ת', התחננות | praying
חרג' תהי' ל"א כ"ג (בשועי אליק): באתחננותי.

אתיק' ת', מוצק, קשה hart, fest | hard, fast חרג'
איוב ק"א ס"ז (יצוק): אתיק.

אתינה, אתינים ע"י אתונא 2. איכ"ר א' א':
ארבעה מירושלים אתי לאתינה וכו' חד מאתינים.

אתכותא ג', יציקה | das Glosse casting חרג'
י"ב כ' י"ד: באתכות אכר לפוסתון.

אתקלא ד, אשכול Traube | cluster חרג' ש"א
כ"ה י"א (צמוקים): אתכלין דענבין יבישין.

אתקלו ג', destruction | Zerstörung חרג' יר' כמ'
י"ז י"א: מתכלא ראתכלו.

אתקנעו, אתקנעיתא ג', חכנעה | humiliation
Demütigung חרג' יר' ח' י"ב (הכלם לא ידעו):
ואתקנעו לית איגון ידעין; שם כ"ג מ' (וכלמות
עולם): ואתקנעות עלם.

אתיל אם תמצי לומר.

אתליט, אתלימוס ו', מתגושש | Athlete
ב"ר ע"ז: משל לאתלימוס שהוא עומד וסתגושש
וכו'; שם כ"ב: לבי אתליטין.

אתמדה, מהיק, בתמיהה | sonderbar! strange!
ב"ר ד': ויעש אהמדה ודלא במאמר הן.

אתמככותא ג', שפלות | Erniedrigung
חרג' תהי' קליו כ"ג (שבשפלנו): אתמככותא.

אתמלוצא ג', עצה ותחבולה | plan, plot
schlag חרג' יר' י"ח כ"ג (כל עצתם): אתמלוציהן.

אתמניותא ג', כנין | Anzahl quantity חרג' כ"ה
א' י"ב (רבים): ומגיאן באתמניותא.

אתנא ג', אתון Eseln | abe-ass חרג' כמ' כ"ב
כ"א (האתון): אתנא.

אתנא סירא ע"י אתנסיאה. ירוש' מריק ס"ג
ס"ג ע"ב: אתנא סירא עולם שאין בו מוח.

אתניסאה, אתנסיא ג', אל-מות, חיי עולם
Unsterblichkeit | immortalität ויק'ר י"א: בתוך
עלמות תופפות חרגס עקילם אתניסאה עולם
שאין בו מוח עלמות בשני עולמות וכו'; שהשיר
א' ג' אתנסיא.

אתנשאה ג', שכחה | Vergessen- forgetfulness
heft חרג' ישי' ס"ט ס"ה לית קדמוחי אתנשאה.

אתערותא ג', התערורות | Aufregung excitement
חרג' איוב ג' ד' (השתירים עורר לוחן):
דאיסימוסא לאדכר באתערותהון אליזתהון.

אתם' אתפעל (כנין בפעלים ארמיים).

אתקטלא ג', הריגה | das Töten killing חרג'
שופ' ד' י"ה: חרכא דאתקטלא.

אתקפדת ג', אכזר וחסמרה | Ver- destruction
nichtung חרג' יח' ד' כ"ה (קפדה): אתקפדת.

אתקפתא ג', קושיא | Einwand objection חרג'
ט' ע"ב: אתקפתא דר' שישא.

אתר, אתרא ד, מקום Ort | place ב"ר ל"ט:
מבית לבית וכו' ומאתר לאתר.

אתרברבותא ג', גאווה | Stolz pride חרג' זכ'
י"ב ד' (תפארת בית דוד): אתרברבות בית דוד.

אתרגושא, אתרגושתא ג', שאון | Lärm noise
חרג' ישי' כ"ה ל"א (שאון): אתרגושא; שם י"ז
י"ב (ושאון לאומים): ואתרגושת מלכין.

אתרוג, אתרוגא, אתרוגנא ו', פרי עץ הדר
Zitronatzitrona | a kind of citron סוכה פ"ג
ס"ה: שיעור אתרוג וכו'; ב"ר ס"ג ע"ב: דמורח
באתרוגא קדי' ע' ע"א: ליכל מר אתרוגא.

אתרשלותא ג', רפיון | Erschlaffung slacking
חרג' יר' מ"ג (מרפיו ידים): אתרשלות ידין.

ב

בִּיא בֶן אָדָם; בְּנֵי אָדָם.

בָּא (1) זי, עתיד future | ירוש' תעני' פֿיב
סיה עיגז דער שחוא לבא.

(2) שם אמורא Name eines Amora |
Amoräers ירוש' ברי' פיא די עיבז רי בא בר
כחז.

בָּאָבָא זי, פתח door | Tür מני' ליד עיגז; דאית
ליה ארבעת באבי חייב כד' מזוזת.

בָּאָנָא זי, מישור Ebene | plain פס' די עיבז דדיורי
בבאנא.

באגין עי' בָּאָיִן. פסקי קיפ עיגז; מאן דנסב באגין
אנו יודעים דהוא נצח.

בָּאָנָא זי, שלולית Tümpel | pool ביק סיא עיבז
באגני דארעא.

בָּאָדֶן שם מקום Ortsname | name of a place כלי
פיו סיה; רימוני באדן.

בא"ה לבימ בין ארוד המן לברוך מרדכי.
בָּאָתָא זי, (1) מין עוף Owl | חולי' סיג עיגז;
באות שבעופות.

(2) תנשמת Maulwurf | mole שמה; באות שבערצים.

בָּאָנִי פיי, חילק tellen | to divide כיב ליו עיגז
דנאוי באווי.

באחיב ברד ארבה חושך בכורות.

בָּאָטִי (1) זי, מין דג Stachelroche | prickly roach
עיו ליש עיגז; חדקא קרי ליה באפי שימ דבר
ממא אית ביה.

(2) שם איש männlicher Name | a man's name
שם עיו עיב באפי בר טובי.

בָּאָיִן זי, ענף תמר Palmzweig | palm branch ויקיר
לי; מאן דנסב באיין ביריה אגן ידעין דהוא
נצוחיא.

בָּאָיִמָה שם מקום Ortsname | name of a place
ירוש' ערלה מוק ס'ג עיבז; עיירות המובלעות
וכי' ובאיסה ותברותיה.

בָּאָיִשָא תי, חולה krank | sick שבת לי עיגז; כהו
לנבוי בוצינא דנורא מן קדם באישא בשבתא.

בָּאָיִשָה זי, ענבי בוסר, באושים unripe grapes |
Herlinge ירוש' מעש' פיא מ"ב עיד; משתבאישו
— משיקראו באישה.

בָּאָיִשָות זי, מנפה Seuche | pestilence ירוש'
תעני' פ'ג ס'ו ע"ג; מדינתא אזלא בבאישות.

בָּאָלָא זי, מרעה Weideplatz | pasture ground
חולי' פי עיגז; עידי דבאלא.

בָּאָלִישָא עי' בָּלִיש. ברי' מיד עיגז; שרד באלוש.

בָּאָלִי (1) פיע, מיתר stich beellen | to hurry גרד
כיו ע"בז; באלי אחזי.

(2) שם אמורא Name eines Amora | name of an Amora
Amoräers ברי' ביה ע"בז; אמר באלי.

באלים בין אדם למקום.

באמי (כאמין) צווי, רדין herunter! | down with!
שהשיר גי גיז כך אמרה ירושלים לבת בבל
קקים באמי.

ק"ה ע"ב בבלי; ירוש' כתי' פ"ט ל"ג ע"ב;
בבליה: פ"ט פ"ה ל"ב ע"א; בבלי; שחשיר א'
ה"ז בבליק; ילק' ירוש' י"ה בבליקון.

בְּבִקְעוֹ מַחִיק, בבקשה I pray | bittel תרג' יב"ע
במ' י"ב ו' (שמעו גא דכרי); שמעו כנעו

מתנמים

בבשקיו בן בנו של קל וחומר.

בְּבֵת אֶחָת תה"מ, כמעט אחת at once | auf
einmal אח' פ"כ מ"ג: והחיו שני ראשין בבת
אחת.

בְּבִתְאָא עי' בְּבִיתְאָא, תרג' משי' ו' ב' (כאישון עינד)
חיד בביתא דעינא.

בִּיג בן גמליאל.

בְּנִדְאָא שם מקום כבבל | a place in Babylonia
Ort in Babylonen קיד' ע"א ע"ב: בגרא ואומא.

בְּנִדְלָא שם מקום בא"י | a place in Palestine
Ort in Palästina ב"ר צ"ה: בגדל ריו.

בג' בגימפריא.

בְּנִידָה נ"י, מרמה, מעילה Untreue |
ירוש' פאה פ"א מ"ז ע"ב: כל בגידות שבגרות נ"י.

בְּגִין (מה"י, 1) בגלל for the sake of | wegen.
zullebe מבי יתרו א"י: עשה בגיני ואם אין
אנת עושה בגיני עשה בגין אשתך ואם לאו
עשה בגין בניה.

(2) לפי, משום da, weil | because, since ירוש'
בכורים פ"ב ס"ד ע"ד: בגין דכתיב.

בְּגִירָא ת', מכוסה שער behaart | haired תרג' יב"ע
בר' כ"ז י"א (שעיר); בגיר.

בְּגִירָא פ"ע, נבגר נפ", גדל ונעשה לבוגר to come
of age | mündig werden נדה פ"ה מ"ז: כיון
שבגרה שוב אין לאביה רשות בה; כתי' כ"ט
ע"ב: ועד שתבגר.

בְּגִירָא פ"ע, 1) כביל, קירי ע"פ ע"א: חשתא הוא
דבגרה.

(2) נעשה עז rauh werden | to become rough
כ"ב קס"ז ע"ב: בגר לה קלא.

בְּאִנְיָא ו', כל manager of the bath | Bademeister
תרג' שני אמ' ו' י"ב: ובאניא דאסחי חזיה.

בְּאִשׁ פ"ע 1) דחה to displease | missfallen
ירוש' שבת פ"ח י"א ע"א: ובאש לר' אלעזר.

(2) חלה to grow sick | erkranken בר' מ'
ע"א: רב חלבו באיש.

(3) התמרמר to be discontented | unzufrieden
sets איכ"ר פתיחתא: נפשך באישה עלך.

ב"ב בן ברית; בני ברית; כבא בתרא.

בָּב ו', 1) פתח door | Tür שבת ל"כ ע"א: אנב
חננאמא נמישי אחי מרחמי.

(2) שם נחר כבבל a river in Babylonia
Fluss in Babylonen ע"ז ל"ט ע"א: בב נהרא.

בב"א גבת אחות; במהרה בימינו אמן.

בְּבִיאָא ו', 1) כנ"ל, ב'קק"ג ע"א: חליףאבבא דבירא.

(2) חלק section | Abschnitt שבת ג' ע"א: בבא
דירשא בבא דמיסא.

(3) שם אמורא Name eines Amora |
Amoriers גיט' ג"ז ע"א: כבא בן בוסא.

בְּבוֹ נ"י, איבה hatred | Feindschaft תרג' ירוש'
בר' ל"ז ד' (ירשנאו אחוה); נמדי ליה כבו.

בְּבוֹאָה נ"י, צל וצלם Abbild, image, shadow |
Widerschein בר' מ' ע"ב: הלכתי למלאות מים
מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי; תוס' גיט' מ'
י"ב: נמחק או נשמשש ובבואה שלו קיימת אם
יכול לקרות כשר.

בבובשליב בין במינו ובין שלא במינו.

בבוּיָא [בולא] ו', כלי קשקוש Kasta- |
gnette ירוש' תרג' פ"א ס"ד ע"ב: מקיש בבבוּיָא.

בב"ח בשר בחלב.

בבמיג בקי במיב גימין.

בב"י וב"י בבל יראה ובל ימצא.

בְּבִיתְאָא נ"י, בבה עין Augapfel |
גיט' פ"ט ע"א: בביתא דעינא.

בְּבִלְאָה, בְּבִלְאִי, בְּבִלְזִין, בְּבִלְיָא,
בְּבִלְיָדָה, בְּבִלְקִין ת', של בבל Babylonian |
babylonisch כ"מ פ"ה ע"א: גמרא בבליאה; שבת

בְּדָד פִּי, פיזור *zerstreuen* | to scatter | ירוש' יומא
פיה מיב עיג: בודדה בגלל.

הַתְּבוּדָה התפ, פרש והתרחק *sich* | to separate o. s. |
absondern, entfernen איכ"ר פתיחה: בצפור
בודד על גג מתבודד מנג לגג.

בְּדָד ד, דורך ויתים *Ölentreter* | oil presser
סחרי פיי מ"ב: הבדדים והבוצרים.

בְּדָדָה פִּי, (1) המציא מלכו *ersinnen* | to invent |
נדר' ג' עיג: לשון שבדו להן חכמים להיות
נודר בו.

(2) הפריש, בוצר *absondern* | to take out | מנ'
פיה מיג: שאור בודה להן מתוכן ומחמצן.

בְּדָה פִּיעַל, שיקר *lügen* | to lie | שבוע' ליג
עיג: שאם נחנן לי מאה מנה איני מבדה.
הַתְּבָדָה התפ, נתפס בדברי שקר *to be caught*
Lügen gestraft werden | lying בר' ד' ע"ג:
למד לשונך לומר אינו ידע שטא ותבדה ותאחו.

בְּדוּחָא ד, בדחן *Lustigmacher* | merry-maker
תענ' כיב עיג: בדוחי אמן ומבדחין עציבי.

בְּדוּקִי עי' שתוקי. קיד' פיד מ"ב: אבא שאול
היה קורא לשתוקי בדוקי.

בְּדוּר ז', פיזור *Zerstreuung* | disperation | תרג' יש'
ח' כיב: קבל וכדור.

בְּדוּתָא ג', דבר בדוי *Erdichtung* | fiction | כיב
קמיה עיג: הא דר' אשי בדוחא.

בְּדַח פִּיעַל, היה עליז *heiter sein* | to be cheerful |
שבת לי עיב: בדח רבנן.

בְּדַח פִּעַל, שימח *erheltern* | to cheer up | נדר'
כיב עיג: לאו אזהרהך דלא תבדחן.

בְּדִיד ד', (1) כלי לחפירה *Grabschell* | spade | כלי
מ"כמ מיו: הדיבן וכו' הבדיד.

(2) חפירה, גומה *Furche* | furrow | שני' א'
זי: עתיות וכו' בדידן שבעיקרי אילנות.

בְּדִידָה ג', בית-כז קטן *small olive press* |
kleine Kelter ספרא בהר פ"ג: אין עושים זיתים
בכר אבל כותש ומכנים לבדידה.

אֶבְנֵר עפ', הכאיב *weh tun* | to hurt | כת' סיה עיג:
מפן ומחצלת למח לה זכר דמלו פוריא בתבלי
דמבגר לה.

בְּגֵרוּת ג', *Mündig-* | age of majority |
helt סכ' משפ' ג': ויצאה חנם בבגר; ירוש' י"ב
פ"א ג' עיג: אין בין ימות הנעירות לימות הבגרות
אלא ששה חדשים בלבד.

בְּגֵרוֹן ד', משמר *Wache* | guard | וקיר כ"ח:
קומס בגרון.

בְּד ז', בלי או מקום לדריכת הזיתים *olive press* |
Keller שני' פ"ח מ"ה ואין עושין זיתים בכר
ובקוסב.

בְּד פִּיעַל, אבד וכלה *untergehen* | to perish | תרג'
ירוש' כ"י כ"א לי (אכרת): ספתון וברתון.

אֶתְבִּיר אתפ, נעלם ואבד *abhanden* | to get lost |
kommen | תרג' יב"ע דב' כ"ב ג' (אשר תאבד):
די מתבדא.

בְּדִיא במה דברים אמרים.

בְּדִיא פִּיעַל, המציא וברה *ersinnen* | to invent | ירוש'
מנ"י פ"א ע"א עיג: בידא להם ארמית מתוך
יוגית.

בְּדִיא פִּי, ביזא *schmähen* | to despise | שהשיר ח'
א': לית דא מבדה לי.

בְּדִיאָה ד', שקר *Lügner* | liar | ילקי זכ' תקעיה:
ההוא בראה הנה.

בְּדִיאוֹת ג', דברים בראים *Erdichtetes* | fiction |
ויקיר מ': גדול שלום שדברו הבטונים דכרי
בדאות.

בְּדִיאִי (1) ז', שקרן *Lügner* | liar | סנה' פ"ט ע"ב:
כך ענשו של בראי שאפילו אמר אמת אין
שומעין לו.

(2) ת', כוזב *lügenartich* | lying | ירוש' גיט' פ"ד
מיו עיג: נמצאו הדברים בראים.

בְּדִיאָן עי' בְּדִיאָן. מורי תחלי קיה חז' משל לשני
בדאין וכו' זה גדול וזה גדול.

בְּדִיאָן שם מקום *Ortsname* | name of a place | כלי
פ"ז מיה: רמזי בדאן.

בְּרִיחָא - נסיון *Probe* | *proof* בר' ל"א ע"ב: שלשה בדיקי מ"תה בראת באשה וכו' גדה חלה וחולקת חנר.

בְּרִיקָא וי, שמקמים *Überschwemmung* | *Inundation* ביט מ"ו ע"ב: אתא בדקא שטפא וכו'.

בְּרִיר פ"י, זרח, חפץ *ausstreuen* | *to strew* ירוש' בר' סוף: אם ראית את התורה שהיא חביבה על ישראל וכו' בדר.

בְּרִיר פ"י, כנל. גיט' ג"ו ע"ב: ברי לקטמיה. **בְּרִיר** פיעל, פיר *zerstreuen* | *to scatter* ירוש' בר' פ"ט י"ד ע"ד: כשעה דמכנשין בדר ובשעה דמבדרין כנש.

אֶתְבְּרִיר אתפ', נתפור *zerstreut* | *to be scattered* *werden* ויקר וי' הלין דינרין מתבדרין.

ב"ה ברוך השם; בעזרת השם.

ב"ה וב"ש ברוך הוא וברוך שמו.

בְּרִיא פ"ע, נבאל והשתומם *entsetzt sein* | *to be confounded* ב"ה תהו וכו' וכו' וכו'.

בְּרִידָה, **בְּרִידָה** (מתי, 1) עם ובמעמד *mit, in Gegenwart von* | *presence of* ע"א: בהדי תלחא.

(2) בעוד, בשעה *während* | *while* גיט' ס"ה ע"א: בהדי דקא מעייני.

בְּרִידָל תי, רואג חורש *ängstlich* | *anxious* פס' י"א ע"ב: ארם בחול על ממנו.

(2) מהיר *gehetzt* | *pressed* פס' ע"ב: ומנו בהול.

בְּרִידָר וי, כהתה, כתם *Fleck* | *spot* תעני' וי ע"ב: בשעת שריקע נעשה כהורין כהורין.

בְּרִידָלִית גי, פחזות *Überellung* | *hastiness* ב"ה השיבו בבהילות.

בדיסה"ד בהיסח הדעת.

בְּרִידָק תי, מזהיר *glänzend* | *bright* תרג' שהיש ה' י"ד: בהיקין בשכויין.

(בהל) **נְתַבְּהַל** נתפ', פחד ובהל *erschrecken* | *to be frightened* שמרר כ"ד: נתבהל ונישר שערנו.

בְּרִיחָוִתָא גי, חיתול *Heiterkeit* | *cheer* שבת ל' ע"ב: אמר מלתא דבריחחא וברחי רבנן.

בְּרִידָנִי וי, גנך *Schatzkammer* | *treasury* בר' ג"ו ע"ב: בריני דמלכא.

בְּרִידָל מה"י, (1) בשביל *wegen* | *for the sake of* ויק"ר כיה: אזיל בריל בלכא.

(2) כדי *damit* | *in order that* ירוש' קיד' פ"ג סיג ע"ב: בריל דלא יכפור.

בְּרִידָלָה גי, הכול והפרשה *Trennung* | *separation* תנח' משפ' י"ד: לשון ברילא.

בְּרִידָן תח"ט, על פי דין *von Rechts wegen* | *by right* סנה' ב' ע"ב: וברין הוא דליבעי נמי מוסחין וחאי דלא בעינן מוסחין משום וכו'.

בְּרִידָקָה, **בְּרִידָקוֹתָא** גי, עיון וחיפוש *Untersuchung* | *examination* פס' ח' ע"ב: שאור חנר יפה לבדיקת; חול' וי ע"ב: ריב מצריך בדיקתא.

בְּרִידָתָא שם נהר בבבל *Fluss in Babylonien* | *a river in Babylonia* מריק י"א ע"א: בריחא לכא כוזרי וכו'.

בְּרִידָל פיע, התרחק ופרש *sich zurück-* | *to retire* *ziehen* ירוש' תנ' פ"ב ע"ה ע"ב: אף הוא בול מן התרומה.

הַבְּרִידָל חס', - בוך ברכת הבדלה *die Habdalah spre-* | *benediction of Habdalah* *chen* ירוש' פס' פ"י ל"ו ע"ב: מכרילין בלא יין.

(1) פיע, עיי **בְּרִידָל**, חול' קמיו ע"ב: כולין מינייהו.

(2) פיי עיי **הַבְּרִידָל**, עירי מ' ע"ב: מי כולת אמר ליה אין ברילא.

בְּרִידָן שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ע"לה פ"ג מ"ה רמוני כרן.

בְּרִידָק פ"י, (1) עיין וחיפש *suchen* | *to search* פס' פ"א מ"א: אור לארבעה עשר בודקין את תחומין.

(2) התבונן ובחן *untersuchen* | *to examine* גיט' פ"ג מ"ה: בשלשה פרקים בודקין את חיין.

נְבְרִידָק נפ', נחקר ונבחן *unter-* | *to be examined* *sucht werden* י"א ע"א: מוזות יחיד נברקת מעמים כשנוע.

בָּדָרִים ז', מנהיג הבהמה drover | Viehtreiber רכיר
נז' והיה רוכב על החמור וחתם עמו.

בְּהֵיִם וציג בהפסד מרובה וצורך גדול.
בְּהֵמִין ברכת המזון.

בְּהֵמִי עיי' בָּהֶם, ביר ניה לבהמי שהיו לפניו יב
בהמות.

בְּהֵיָא בהעלם אחר.

(בִּהָק) הִבְהִיק הַפֿ, האיר והזהיר to shine | glän-
zen ירוש' פס' פֿיא כִּי עֵינֵי נח זכר הכנים
אבנים טובות ומרגליות וכו' וכשעה שהיו מבהיקות
היה יודע שהוא לילה.

בִּהָקֵן ז', לכן ביותר albino | Albino ברי ניה
ע"כ חראה את הכהנים אומר ברוך משנת
הבריות.

(בִּהָר) הִבְהִיר הַפֿ, הצטיין to distinguish o. s. |
sich hervortun ויקר פיה יון שהיתה מבהרת
בגזירותיה של ישראל.

בִּהָת פיע, 1) חתבייש to be ashamed | sich schä-
men ירוש' בלא פֿיט ליכ עיב: אין קמית ביני
דריקא לא נבהת.

2) נבהל to be frightened | erschrecken כתי
פֿיב עיא: דמלפא תכלי לא בהתא.

בִּהָת פעיל, 1) בייש to shame | beschämen ירוש'
פאח פֿיא פֿיו ע"ד: איך הוא מבהית לך.

2) הסחיר to frighten | ängstigen ירוש' ר"ה
פֿיפ כִּיח ע"א: לא תבהית בני מריך.

אִתְּבִּהָת אתפ"י עיי' בָּהֶת 1. שהשיר ב' דז: הוא
מתבהית ואזיל ליה.

בִּהָתָא, **בִּהָתָא** נ', חרפה shame | Schande
חולי ג"ו ע"כ: אנלאי בהתייה: תרג' שיא כ' ל'
(לכשתך) לנהתך.

בִּי בשר ודם.

בִּבְרָא 1) עיי' בְּבֹאָה, תומ' מיר דז: ונסתבלתי
בבובא שלי.

2) עיי' בִּבְרִיָא, איכיר כ' בִּי עיליל ביה בבובא
דמדינתא.

בִּבְרִיָא נ', תעלה gutter | Rinne חול' פיה עיב:
בוביא דמא.

בוביע ברי ושמא ברי עדיף.
בוי"ד בשר ודם.

בִּבְרִיָא נ', מחצלת mat | Matte מוכה כ' ע"א:
מסכנין בבדיא.

בִּבְרִיָדָה נ', בית-כר קטן small oil press |
Keller שביי פ"ה מיה כותש הוא ומכנים
לבוזידה.

בִּבְרִין ז', חממן plunderer | Plünderer אמיר א' יז:
בז ובזבח.

בִּבְרִיתָא נ', בז contempt | Verachtung תרג' תה'
קיים כ"ב (חרפה ובז): קלנא ובזתא.

בִּוּחָל ז', פרי כיושולו ripening fruit | reifende
Frucht נדה פיה מיה פנה בוחל וצמל.

בִּוּטָא שם איש a man's name | männlicher Name
כ"כ ג' עיב: בבא בן בושא.

בִּוּטָא תי, בהיר bright | hell, klar תרג' איוב לז:
כ"א (בחר): בושא.

בִּוּטָא 1) עיי' בִּוּלְבִּוּטָא, גיש לז: עיב: מאי פרוסכול
וכו' פרוס כולי ובוטי.

2) עיי' בִּוּטִיָא, ירוש' פס' פֿיא כִּי עיא: כד
הוינן ערקין כאילין בוטיא.

בִּוּטִיָא ז', ביצוק Funke | Funke בים פיה עיב:
בוטיא דנוריא.

בִּוּטִיָא נ', מערה cave | Höhle ביר לז: ערקין
הוינן מן קומי גוגרא בהרא בוטיא דטבריא.

בִּוּטִיָא נ', פקע Knospe | bud ירוש' מעש' פ"ד
ניא עיב: חדא קפרי: וכו' אילין בוטיא.

בִּוּטִילָא, **בִּוּטִילָא** ז', במלה idleness | Müßig-
gang תרג' שמי כ"א י"א (ונפל למשכב): ופיל
לבוטלן: שם י"ט (שבתו יתן): בושלגית יתין.

בִּוּטִיָא ז', מין אילן Terebinth | Terebinth תרג'
יביע ברי ליה ד' (תחת האלה): תחות בוטמא.

בִּוּטִיָא ז', 1) מין אילן Pistazie | Pistazie שביי
פ"ז מיה ירוש': האלה והבוטמא.

ירוש' תעני' פיר ס'פ' ע'א: ארכונסם גבולבוסם;
 ת' פ'ב' ע'ז' ע'ד: עכיר אריסמון לבולבטיא.
בולָדָר, **בולָדָר**, **בולָדָר** ר' ז', *counter*
Kurier אמיר א' ח': הכתבים והבולדרין וכי
 שלח בולדראין והחזיר את הכתבים; קהר מ' ח':
 לאשתו של בולדרים.
בולָלוּם, **בולָלוּם** ע'י' **בולָלוּם** ע'י' **בולָלוּם** ע'י' פ'ד
 ס'פ' ע'א: בוללוש' ירושלים; ירוש' ספח' פ'ד ל'
 ע'נז' ר' שמעון בוללושה.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, ולק' כמ' תשנים; כהד' בולום.
בולָל (1) ג', כנסיה, מעצה *council* | *Rat, Ver-*
sammlung ירוש' קיד' ס'א ס'א ע'ב: ראש סמר
 בול' תוח.
 (2) יועץ *Ratsherr* | *council-man* ג'פ' ל'ז' ע'א:
 בול' אלו עשירים.
 (3) שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ירוש'
 ע'ז' פ'ג' מ'ג' ע'ב: צלמא דבול'.
בולָלוּם, **בולָלוּם** ז', יועץ *Ratsherr* | *senator*
 איב'ר א' ח': ארכעה בוליוסין בן ציצית וכו';
 וקיר יא: החרש והספגר וכו' אלו הכוליותום
 ורבנן אמרו אלו היועצים.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, במיר ב'ז' מה דרכו של חול
 אדם סכניסו לאור ומציאו בוליום ועושין הימנו
 כלי זכוכית.
בולָלוּם ז', (1) רעבון ע'ז' *Heiss-hunger*
hunger יומא פ'ג' ע'א: אהוו בולום מאבילין
 אהוו וכו'.
 (2) תארה *Leidenschaft* | *passion* ב'ר' ג'א:
 בולום של עריות.
בולָלום ז', גלח של זכוכית *Glasugel* | *glass-ball*
 פסיק' פרהז גלויים לכס כהד' בולום.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, ביר ל'חז' מן בורס'ף איל
 לא תימר כן אלא מן בולס'ף כי שם כלל ה' וכו'.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, תוס' בל'א' ג' י'ב: והבולס'פין
 והברסמא וכו'.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, ירוש' תעני' פ'ב' ס'ז' ע'א:
 מדינת בולקם.

בולָלום ע'י' **בולָלום** | *town east of the Jordan*
Stadt in Transjordanien ירוש' ע'ז' ס'א ל'ס
 ע'ד: ירידה של בולטת.
בולָלום [אורתוגרמון] תהום, בשוה יורה
in a straight line | *geradlinig* פסיק' י' ל'ב:
 שלא היו יושבין בולרנוני.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, ירוש' סנה פ'ז' כ'ג' ע'ד:
 רחמנים בווישנים וכו'.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, ב'ק' ע'ג' ע'ב: עזים ועשאן
 כלים - בוכאני דהיינו שיפן.
בולָלום (1) ז', כיה *Herd* | *hearth* פ'ס' ל' ע'ב: תאי
 בוכיא חיסקו מבחץ.
 (2) ג', קורי עכביש *Spinnewebe* | *spider-web*
 סוכה ר'ב ע'א: חום של בוכיא.
בולָלום ז', אגית-אורג *Weberschliffchen* | *shuttle*
 שבת צ'ז' ע'ב: אורגו יריעות זורקין בוכיא
 ביריעה.
בולָלום ג', (1) על' של מכתש *Stössel* | *pestle* ירוש'
 ביצה פ'א ס' ע'ג: בוכנא דו כתת ביה.
 (2) צלע *Rippe* | *rib, hip-joint* חול' ג'ב' ע'א:
 בוכנא ואסיתא.
בולָלום ג', (1) כנול 1. ירוש' ביצה פ'א ס' ע'ג:
 ובוכנא דו כתת ביה.
 (2) עוקץ *Stiel* | *peduncle* סוכה ל'ה ע'ב: ביטלח
 בוכנתו.
בולָלום ז', (1) בכור *Erstgeborener* | *first-born*
 חול' ס'ד ע'ב: אבא שרי בוכרא.
 (2) בכורים *Erstlingsfrüchte* | *first fruits* תרג'
 יביע דב' ל'ג' י'ד: בוכרי פירי.
 (3) שכבה התחתונה *unterste* | *lowest layer*
Schicht ב'מ ק'ג' ע'ב: בוכרא ושפתא וארככתא.
בולָלום ג', מין צמח *Baldrian* | *spike-nard*
 שביע' פ'ז' ס'ב: והחלבצין והבוכרית.
בולָלום פ'י, בלל *to mix* | *vermengen* תנח' בוב' נח
 י'ה בידת שכלים לכהסה מתוך הבית.
בולָלום ע'י' **בולָלום**, שמה: ח'ז' בולאמה שביחודה.
בולָלום, **בולָלום** ז', יועץ *Ratsherr* | *senator*

בולרין זי, שם מטבע *a coin | eine Münze* שהשיר
אז איז סלע אז בולרין.

בולשט ני, גרוד מרגלים | *reconnoitring troop*
Streltschar שבת קמיה עיבז אן לך כל רגל
ורגל שלא באה בולשת לעיפורי.

בון (1) פי, פיזר וזוק *to bestrew | bestreuen*
ספרא ויקי בי ייגז במלח יכול תבונתו תיל
תמלח.

(2) שם אמורא *Name eines Amora*
Amoräers ירוש' ברי פיב הי עיגז: כד רמך רי בון.
בונא זי, חופן *a handful | eine Handvoll* שבת
קי עיבז בונא דכמונא זכוי.

בונאי שם איש *a man's name | männlicher Name*
תעני בי עיגז: לא נקדימון שמו אלא בוני שמו.
בונאי מין עוף *a kind of bird | eine Vogelart*
חולי סיב עיבז בונאי שרי.

בונאים, **בונאים** שם איש *a man's name | män-*
licher Name *licher Name* עירי פיג עיגז: שיגר בונאים
לרבי זכוי: שם פיה עיבז בונאים בן בונאים.
בונאי זי, פשיעה, חזרשלה *negligence | Fahr-*
lässigkeit ירוש' בימ פיה יי עיבז: מרה כבוסיא
יהב כוליה דלא בבוסיא יהב פלגא.

בוסם, **בוסמא** זי, בשמים *spices | Spezerel*
פנה קיח עיגז: לצלוחית של פלייפון שהיתה
מונחת במקום המנוחת במקום ריחה נודף וכיש
במקום הבוסם: תרג' במי גידוי (כאמורים):
בוסמא.

בוסמן זי, (1) כניל, תרג' יביע ברי גי אזי ריש
בוסמנין.

(2) ריח טוב *aroma | Duft* במיר ייגז: בוסמניגן עדין.
בוסמנו ני, ריחה *art of making perfumes | Ge-*
würzzubereitung תרג' שמו לי ביה (מעשה
ריקח): עובד בוסמנו.

בוסרן זי, בז *contempt | Verachtung* תרג' יח
זי בי (לזדה): לבוסרן.

בוסתגא זי, גן *orchard | Garten* כיב סימ עיבז:
בוסתני ופרסי.

בוסתקא זי, כד *Krug | jug* חולי מימ עיבז
בוסתקא דרובשא.

בוע פיע, שמח *sich freuen | to rejoice* תרג' יואל
בי כיג (גילוי): בוע.

בועא ני, מכה פריה *Geschwür | abscess* חולי מיו
עיבז: אין מקיפין בבועי.

בוערא זי, לפיד *Fackel | torch* תרג' איוב ייב
הי (לפיד): בוערא.

בועתא ני, שמחה *Freude | rejoicing* תרג' איוב
בי הי (רגנת רשעים): בועת רשיעי.

בועינא מין לחש *a word in a charm formula | ein*
Wort in einer Zauberformel תרג' שבת זי אז:
האומר יממא ובוציא תרי זה מרדכי האמורי.

בועין עיי **בועינא** 2, כר מיה עיגז: בועין בועין
מקטפה ידיע.

בועינא זי, (1) נר *Licht | light* שבי ל' עיגז: לכבוי
בועינא.

(2) מין קשוא *pumpkin | Kürbis* מוכה ניו עיבז
בועינא סב מקרא.

(3) ציר הסוכך *pivot | Zapfen* פסי ציר עיבז:
בועינא דריחא.

בועינת זי, פירה *small boat | Kahn* תרג' כיב רי
אזי: המוכר את הספינה סבר וכו' ולא את
הבועינת.

בועל זי, בעל *Zwiebel | onion* תרג' כב' ייא
הי (הבעלים): בועלי.

בועלנא זי, צמח ממין הבעלים *onion-like plant |*
Zwiebelgewächs קיד' סיב עיבז: לישנא רכועלנא.

בוענין זי, בגדי בוך *byssus-garments | Byssus-*
gewänder תרג' איוב יח ייג (כדי עורו): בוענין
למשכית.

בוקא זי, (1) כד *pitcher | Krug* קיז ליו עיבז
בוקי סריקי.

(2) עצם השוק *thigh-bone | Schenkelknochen*
חולי סיב עיבז: בוקא דאממא.

בוקיון זי, ליצן וכרחן *Hanswurst | elown* עיי
ייח עיבז: ואת החברין בוקיון ומקיון.

בִּירְדִּיקָא זי, אדום ביותר *scarlet | scharlachrot*
 ירוש' בת' פייב ליה עיזא אלכישוני בורדיקא לא
 חידיון ולא אונכסין.

בִּירְדִּיל זי, שוט *whip | Peitsche*
 מנח בורכמין אתה לוקח.

בִּירְדִּים זי, מחלת השלשול *Ruhr | dysentery*
 מיא עיב: למת נקרא שמו בורדס שהוא כמעין
 חנובע.

בִּירְדִּים זי, אדרת *Maniel | cloak*
 על ארבע כנפות כסודך פרט וכו' לבורדסים לפי
 שאינן מרוכזים.

בִּירְדִּיקָא זי, אשר על הבי *Seneschal | Seneschall*
 פס' מ' עיב: לבורדקא דבי ריש גלותא.

בִּירְדִּית זי, בערות *Unwissenheit | ignorance*
 מיט עיב: דברי חכמה וכו' דברי בורות.

בִּירְדִּיט זי, *Spieß | spit* שבת קמיו עיזא מהו
 למיכרז הכיתא כבורפיא.

בִּירְדִּי זי, (1) בריאות הגוף *health | Gesundheit*
 מכי' נזיקין וז: על משענתו - על בוריו.
 (2) עיקר, גוף הדבר *Wesen | essence* גים' פיש
 עיב: והעמידו הדבר על בוריו.

בִּירְדִּיה זי, אילן בור *Wildling | wild-tree* כיב ציה
 עיזא מקבל עליו עשר בוריות למאנה.

בִּירְדִּי עי' בור 2. ירוש' קיד' פיא סיא עיזא מהזיק
 בפלך - בוריו.

בִּירְדִּיא זי, בורא *creator | Schöpfer* ויקר' פיה תוב
 וביריד קאים לך.

בִּירְדִּית עי' בִּירְדִּית. תוס' צוקי' כל' בימ' ה' וז: כל
 הכורית מהורה ברית מתרישה ממאנה.

בִּירְדִּי זי, כלונס עקום *knee-shaped pole | knieförmige*
Delchsel אהל' פיוז מ'יא: בורך המתרישה.

בִּירְדִּיא עי' בִּירְדִּית. בת' מיג עיב: האי בורכא
 אמר ליה.

בִּירְדִּייר (1) עי' בִּירְדִּייר. כל' פכיו מיג כבכלי: הזון
 והבורכיר וכו'.

(2) עי' בִּירְדִּיא. תוס' צוקי' בלא' ג' ייב: הלשונית
 וכו' והבורכיר.

בִּירְדִּיגום זי, הצוצותה קין *bugle | Signalhorn*
 שהשיר א' ייב: בוקנים ושופר.

בִּירְדִּיסה זי, מקל *crook, stick | Stock*
 גפיכ בוקלסא ותברוחון.

בִּירְדִּי (1) שדה שלא נעבד *fallow land | Brach-*
feld מאנה פייב מיאז וחבור וחניר וכו'.

(2) בער, עם הארץ *uncultured person | unge-*
bildeter Mensch אבות פייב מיה: אין בור ירא
 חטא.

בִּירְדִּי פיע, לא נעבד (שדה וכרומה) *to be uncul-*
tivated | brachliegen ירוש' דמאי פיו כיה עיב:
 שלא תבור ארץ ישראל.

הביר, הוביר ה', הניח כלי חרישה וכרומה *to let lie*
brachliegen lassen waste. בימ' פיש מיג:
 המקבל שדה מתבירו והגידה: ביר פייב: חונר
 שדות הרבה ומכיר.

בורבל עי' כרבול. ביר כיג: אדריכולך וכורבלך.

בִּירְדִּית, בורגם, בִּירְדִּין, בורגם זי, תחנה
station | Statton ויקר' וז: הגיע לבורגן הראשון
 ואכל שם ושתה: ירוש' תעני' פיד עיה עיג: הדר
 כבורגנין ל' יום צריך ליתן מזוזה: מכי' יום א':
 לא רציתם לתקן הדרכים והנהובות לעולי רגלים
 הרי אתם מתקנין את הבורגסין ואת הבורגסין
 לעולי לברמי מלכים.

בִּירְדִּיגני, בִּירְדִּיגני זי, בעל תחנה *keeper of a station*
Stations-wirt house | מדר' תהי' י: אמר הכורגני
 אין דרכו של בורגן להפתח בלילה: ירוש' עיו' פיד
 מיג עיד: אחא גבי בורגנה וכו' דארכונא בעי
 מיעבור הכא למחר.

בִּירְדִּיגר זי, אכר *farmer | Landmann* בירליו: איש
 האדמה - בורגר.

בִּירְדִּיגות זי, עבודת אדמה *agriculture | Acker-*
bau ביר ליג: איש האדמה - בורגר לשם
 בורגרות.

בִּירְדִּיגותה שם מקום *Ortsname*
 ירוש' עיו' מיה מיר עיד: יינה של אונדור וכו'
 ושל בורגתה.

2) בית עיבור עורות *Gerberei* | *tannery* שבת ע"א
מ"ב לא יכנס אדם למרחק ולא לבורסקי :
בִּירְקֵן 1) עי בִּירְקֵא. ירוש' יומא פ"ג מ' ע"ב
מהו בורקי ברקת.
2) שם אמורא *Name* | *name of an Amora*
elnes Amorsers ירוש' קיד' פ"ג ס"ג ע"ד דח"ב
רבי בורקי קומי רבי מנא.
בִּירְקֵא ע"י בִּירְדִּיקָא. ילק' אויב חתקב"ד:
אלכשוניה בורקא לא חזרין ולא אונמין.
בִּירְתִּידָה [בִּירְתִּירָא] ו', אפרין *Trag-* | *litter*
sessel שהשיר ר' ה"ז כאילין מביא דלית אינן
יכולין מסענין וכו' ואינן מסענין להון בבורתידה.
בִּירְשֵׁ - בִּירְשֵׁ פיעל, גרם בושה *beschä-* | *to insult*
men ב"ק ס"ח מ"א והמבייש את הישן חייב
וישן שבייש פמור.
הַתְּבִישׁ הַחַמֵּץ, בוש ונכלם *stich* | *to be bashful*
schämen ב"ר י"ב ע"ב העושה דבר עכירה
ומתבייש בו.
בִּירְשֵׁבִי מִן לַחַשׁ a word in a charm formula
Wort in einer Zaubersformel שבת ס"ז ע"ב
אשכי וכושכי.
בִּירְשֵׁלָא ת', (פרי) כשל ביותר *überreif* | *over-ripe*
בר' מ' ע"ב נובלות וכו' בושלי כמרא.
בִּירְשֵׁמֶן ע"י בִּירְשֵׁמֶן 1. תרג' דח"א מ' ל' (לבשמים):
בושמנין.
בִּירְתִּינִין שם מדינה *Bithynia, province in Asia*
Minor | *Bithynien, Provinz in Kleinasien*
ירוש' מעשי' פיר ניר ע"ד: פירין הבא ופירין
בביתנין.
בִּירְ בִּירְ זומא; בן זכאי.
בִּירְ פ"י, שבר *zerbrechen* | *to break* במד' י"ב:
קשב - דהוא בוא סוגייה דיומא.
בִּירְ ד', קרע *Riss* | *cleft* סנה' צ"ה ע"א נפק
לשכור בזאי.
בִּירְ בִּירְ בזה אחר זה.
בִּירְ בִּירְ ז' בזה *Raub* | *plunder* שהשיר ז' ז':
בוכיך - בזבוחך.

בִּירְכֵתָא ז', דבר הבל *absurdity* | *Albernheit*
כת' ס"ג ע"ב: האי בורכא וכו' מאי בורכתיה.
בִּירְלָא ו', 1) מין מס *Steuer* | *elne* a kind of tax
ב"ק ק"ג ע"ב בורלא וכרגא.
2) מין אבן טובה *Beryll* | *beryll* תרג' שם' כ"ח
מ' ((שהם): בורלא.
בִּירְלֹוד ע"י בִּירְדִּל. ילק' שם' רביה: מאה בורלודין
אתה לוקה.
בִּירְלֹתָא כניל 2. תרג' ירע שם' ל"ט י"ג (שהם):
בורלתא.
בִּירְמָא ו', סגן, שלט *Schild* | *shield* איכיר ג'
י"ב: כמסרה לחץ וכו' כבורמא לאסמריא.
בִּירְן שם מקום *Ortsname* | *name of a place* תוס'
דמאי ב' א': עד בורן.
בִּירְנִי נ', 1) ספינה *leichtes Schiff* | *a light ship*
ריח כ"ג ע"א צ' - בורני גרולה.
2) מבצר *Festung* | *fortress* סנה' ל"ב ע"ב: קול
ריחיים בבורני.
בִּירְנִין שם נהר *Name eines* | *name of a river*
Flusses מ"ק ד' ע"ב: נהר בורנין.
בִּירְסֵ ז', מין אדרת *Barnus* | *burnous* תוס' כ"י
כ"ב ה' י"א: הבורסין והברתסין.
בִּירְסֵגִיּוֹת [בִּירְסֵגִיּוֹת] ז', מסמלאכת *trade*
Gewerbesteuer | *tax* שהשיר ב' כ': נגבין
ארכוניות ובורסגניות.
בִּירְסֵי ע"י בִּירְסֵקִי 1. פס' ס"ה ע"א אשרי מי
שאומנותו בסם או לו מי שאומנותו בורסי.
2) שם מקום בבבל *Ort* | *a place in Babylonien*
in Babylonien קיד' ע"ב ע"א: פרת דבורסי
בִּירְסֵינִין ת', מעובד *gegerbt* | *tanned* ירוש' ש"י
פ"ה ד' ע"ב: עור מבורסינן.
בִּירְסֵיָה שם עיר בבבל *a town in Babylonien*
Stadt in Babylonien סנה' פ"ט ע"א: כבל
ובורסיף.
בִּירְסֵקִי ו', 1) מעבד עורות *Gerber* | *tanner* ב"ב
כ"א ע"ב: לא חייט ולא בורסקי.

בִּזְבֹּז פיי, (1) פִּזֹּר, חֲזִיזא - *to squander | verschwenken*
den תַּחַס' סִמָּה ר' יִתְחַבֵּזוּ כָּל אוֹצְרוֹתָיו לַעֲנִיִּים.
 (2) *plündern* בֹּחַ *to plunder* קִיד' כִּי עֵינֵי גֵר
 שָׁמַת וּבִזְבוּ יִשְׂרָאֵל נִכְסָיו.
בִּזְבֹּזָא ח', מִקְעַל *embezzling | veruntreuend* יְרוּשִׁי
 שָׁבַת פִּיב ר' עֵרֶל בִּזְבוּא בַּחֲקָרִישָׁא.
בִּזְבֹּזִיה מִין לַחֵשׁ | *a word in a charm formula*
Wort in einer Zauberformel שָׁבַת פִּי עֵינֵי:
 בִּזְבוּיָה מִסְמָסִיָּה וְכוּ'.
בִּזְבִּינָא ו', מִזְכֵּם *collector of toll | Zolleinnehmer*
 כִּיב קָסִי עֵינֵי תַּחֲוֹת בִּזְבִּינָא רִצְוֹת לַקְמִיָּה דַּאֲבִי.
בִּזְבִּלָא בֹּחַ בֹּרֶר לֹו אַחֵר.
בִּזְבָּא ו', צִדֵּד *Bündel* | *bunch* חֹלִי' כִּיב עֵינֵי
 חִיבָנָא וְעִבִּיד בֹּגָא.
בִּזְהִין בֹּמֶן הֹוֹת.
בִּזְהִל בֹּחַ הַלְשֹׁן.
בִּזְזֹן ו', שׁוֹדֵד *Räuber* | *robber* בִּיר אִי: אִוְסָה שֶׁל
 בֹּוֹוִס וְכוּ'.
בִּזְזָנָא ו', גִּילֹת *das Rauben* | *robbery* תַּרְגִּי
 יֵשׁ כִּיב יִיֹוֹת לִבְנֹחַ בִּזְזִין.
בִּזְזֵנָא ו', קִרְעָה *das Zerreißen* | *rending* תַּרְגִּי
 יֹאחַל בִּי יִיג (וְקָרְעוּ לִבְכֶּכֶם וְאֵל בְּגִדֵיכֶם): וְאִעֲדִי
 רִשַׁע לִבְכֶּן וְלֹא בִּבְזֹעַ לְבוּשִׁיכֶן.
בִּזֹּן פִּיעַ, הִתְבִּיִּישׁ *sich schämen* | *to be shy*
 עֵיב עֵיב: בִּזֹּן מִיֹּנֶת.
בִּזְזִינִי כִּי, בֵּית הַחֲפִיסָה *Gefängnis* | *prison* שָׁבַת
 לִיב עֵינֵי אֲבִיב בִּזְזִינִי לֹא אֲחִי וְלֹא מִרְחָמִי.
בִּזְזָנָא ו', חֲסָן *Plünderer* | *plunderer* שׁוֹדֵדֵי ו'
 וִי: בִּזְזִין בְּנֵי בִזְזִין.
בִּזְזִיָּה דֵּר, פִּרְחוּרִים *Aussenbezirke* | *outskirts*
 יְרוּשִׁי' כִּיב פִּיד יִיד עֵינֵי שׁוּרִיָּה - בִּזְזִיָּה.
בִּזְזִיָּה, בִּזְזִיָּכָא ו', קִעְרָה *Schale* | *censer* פִּיה
 מִיָּה בִּזְזִי כֶסֶף וּבִזְזִי זָהָב וְכוּ' וְלֹא הִיוּ לְבוּשִׁים
 שׁוֹלִים שְׂמָא יִנְחֹתָם וִיקְרָשׁ הָדָם: תַּרְגִּי כִּסִּי ו'
 יִיד (כָּף): בִּזְזִיָּכָא.
בִּזְזִיָּי כִּי, נֶקֶב *Schlit* | *slit* גִּיד' כִּי עֵינֵי אֲעִילִי
 וְאִשְׁקִי בִּבְזִינִי.

בִּזְעָא ו', קִרַּע *Riss* | *rent* תַּרְגִּי קִיד' גִּי' ו' (לַחֲפֹרֵי)
 לִאֲחֻזָּה בִּזְעָא.
בִּזֵּק עִי בִּזְקָה. חֲסִי גִיד' אִי גִיד' בִּזֵּקִים לְבוּשִׁים.
בִּזְקָה עִי בִּזְיָה. תַּמִּיד פִּיה מִיד: וְהִבְדֵּק הִיָּה בְּתוֹכוֹ
 מִלֹּא וְגִדֵּשׁ קְמוּחָה.
בִּזֵּעַ פִּי, בִּזֵּעַ מִיַּעַל קִרַּע *zerreißen* | *to rend* וְקִיד
 וִי: בִּזֵּעַ אֲמָרְתוּ - בִּזֵּעַ פִּרְפִּירָה: יְרוּשִׁי' כִּלֹּא
 פִּישׁ לִיב עֵינֵי מִאֲנִי מִבְּזֵעִין.
אֲבִזֵּעַ אֲחִישׁ, נִקְרַע *gespalten werden* | *to be split*
 יְרוּשִׁי' עִיד פִּיג מִיב עֵינֵי אֲבִזֵּעַ יִסָּא דִּשְׁכִּירָא.
בִּזֶּק פִּי, פִּזֵּר *streuen* | *to strew* עִיר' פִּי' מִיד;
 בִּחֻקִּים מִלֹּת.
נִבְזֶק נִפִּי, חֲדָר וּנְכֶסֶס *eindringen* | *to penetrate*
 בִּזִּי' בִּיֹוֹת לִפִּי שְׁבַעֲחִידוֹ הָרוּחַ הִיָּה בִּבְזֶקֶת בִּאֲחֵר
 מִאֲבָרֵיו אֲבֵל לַעֲתִיד לְבוֹא הִיָּה בִּבְזֶקֶת כִּבֵּל הַגֹּוֹן.
בִּזְקִיָּה דֵּר, חֲצֵץ *Kies* | *gravel* כִּסִּיד כִּי: אִינֹן
 מִסְקִינִן בִּבְזֶקֶה.
בִּזְרָא, בִּזְרָנָא ו', וִרַע, מִזְרַע *Saat* | *seed* סִכָּה
 צִיג עֵינֵי בִּזְרָא דִּאֲמַסְפָּתָא: קִיד לִישׁ עֵינֵי: מַעֲרַב
 בִּזְרִי.
בִּזְרָתָא כִּי, בֹּחַ *Verachtung* | *disdain* תַּרְגִּי אִיב
 יִיב יִישׁ (שׁוֹלֵל): בִּכְחָתָא.
בִּיָּה בַּעַל חֹב.
בִּחְנִירָה כִּי, עֲלִמָּה *Mädchen* | *girl* פִּסָּח' פִּיז עֵינֵי:
 אִלֹּו בְּחִירוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא מַעֲמֹו מַעֲמֵי חֲסָא.
בְּחִי' בְּחִימָת יִד.
בְּחִירָה כִּי, בִּירֹד *Wahl* | *selection* יְרוּשִׁי' מִנִּי
 פִּיָּא עֵיב עִיד: מַח בְּחִירָה שְׁנִאֲמֵר לְהֵלֶךְ בְּנִימִין
 בְּכִלֵּל וְכוּ'.
 (2) עִי' פִּיֹוֹת הַבְּחִירָה. יְרוּשִׁי' יִסָּא פִּיָּא לִיָּה עֵינֵי
 עִידִיכֶם הַבְּחִירָה.
בְּחִירָתָא כִּנּוּ לַמַּסַּכַּת עִידוֹת *Eduyot* | *surname of the*
Belname des Traktates *Eduyot* קִיד' כִּי עֵינֵי הַוֵּאֵל הַתֵּן בְּבִחִירוֹתָא
 בִּוְחִיָּה.

בְּמִנִּי וי, דיבור בעלמא *Gerode* | useless talk
שבועי פיג מינ: שבועת בשוי.

בְּמִנִּיָּא דר, בתי קיבול *Behälter* | receptacles
ויקיר ביה: מזה בסחחות - במויא.

בְּמִנִּיָּל וי, אבוד זמן *Zeltvergeudung* | loss of time
חוס' פאה א' וי: מפני כסול עניי' כיצד שלא
יהו עניי' וישבוי ומשמרין כל חיוס, ועי' בִּימִיָּל.

בְּמִנִּיָּא וי, צרור *Bündel* | bunch | חול' גיא עיב:
כיתנא דעביר במוני.

בְּמִנִּיָּא מ'ע, אֲבִימָה הפ', האמין *glauben* | to trust
תעני' כיב עיב: הואיל וקא במח בעיא: תרג' רח
בי ייג.

אֲבִימָה אחס', היה בטוח *sicher sein* | to feel safe
תרג' ירי יג ח' (אתה כוסח): את אתבמה.

בְּמִנִּיָּא וי, בליטה *Brüstung* | breast moulding
אחיל' פריב מיג: רחום את הבמה כאילו אינו
והזיו העלין מביא את המוסמא.

בְּמִנִּיָּא עי' דִּימִיָּא ביר גי: לבשר התחתונה של שואל.
בְּמִנִּיָּא שם איש *männlicher* | a man's name
Name 'חש' ברי' פיה ש' עיג: בסיטי אשתהק

במחל

בְּמִנִּיָּא עי' בְּמִלָּה 2. בתי קיה עיא: אגר במילא.
בְּמִנִּיָּא עי' בְּמִלָּה 2. תוס' בים די ייד: מחשב
עמו שכו במילה.

בְּמִנִּיָּא - נְבִקֵּל גפ' 1) פטר *be-* | to be suspended
freit sein | אבי' פ'ב מפרה לא עליך המלאכה
לגמור ולא אתה בן חורין להבטל ממנה.

בְּמִנִּיָּא פיעל, העביר, השבית *abschaffen* | to abolish
עדי' פיה מיה: שאין בידי יכול לבטל דברי חבירו
עד שיהיה גרל ממנו כחכמה ובמנין.

בְּמִנִּיָּא חפ', גרם במלה *cause interruption* |
aufhören lassen | סוכה סיה מיה: להכטיל העם
ממלאכה.

בְּמִנִּיָּא ת', 1) אינו קיים *nichtig, wert-* | valueless
los | סנה' פיה מיג: עדותן במלה.

2) מחוסר עבודה *müßig* | idle, unemployed
תוס' ב'מ די יא: נחן לו שכרו כפועל במל.

בְּחִל פיע, בְּחִל פיעל, חתבשל (הפרי) | to ripen
reifen | גרה מיו עיא: חתאנים משיבחלו: שבי'
סיה מיה: חתנים וכו' בוחל כונס לתוך ביתו.

בְּחִיל חפ', 1) כניל. מעש' פיה מיג: חתאנים
משיבחיל.

2) מיע לבישול הפרי *das* | to advance growth
Reifen fördern | ירוש' שבי' מיו י' עיא: להבחיל
הפיר.

בְּחִין-הַבְּחִין הפ', הפריש והבדיל *distinguish* |
unterscheiden | ב'ר' מ' עיב: יבחין בין מלכי
ישראל למלכי עכר'ם.

בְּחִין פיי, 1) כחן *prüfen* | to test | תרג' שופ' וי' די
(ואצרפנו): ואבחריבן.

2) בירר *wählen* | to select | תרג' תחי' ליג ייב
(כחר לנחלה): בחר לאחסמא.

אֲבִימָה אפ', לקט *aussehen* | to pick out | ירוש'
מיו י' עיא: כר מבוחר בקלופייתא.

אֲבִימָה אפ', נבחר *erwählt werden* | to be chosen
תרג' כמי' ליא ה': ואתבחרו כאלפיה.

בְּחִיש פיי, הניע וכלל בכף *umführen* | to stir
ברי' ליח עיא: שבחשק את השתיה בשבת.

בְּחִיש פיי, 1) כניל. גיט' סיה עיא: בחשן קידרא.
2) בקש, חפש *suchen* | to search | שבת קניב
עיא: אדלא אברנא כחשנא.

בְּחִישָא וי, 1) כף הכבשלים *Kochlöffel* | pot-ladle
סמח' קי"א עיב: הדיר ביה כחשא.

2) בית השחי *Achselhöhle* | arm-pit | מנה' ליט' ע"א:
אחבי תחי' כחשא.

בְּמִנִּיָּא עי' קְמַאדִּיקי, שמרר ייאלא יסול
מלוגי במאריקי זו.

בְּמִנִּיָּא וי, קנבוס *Hanf* | hemp | ירוש' ע"ו פ' מיה
עיב: של נצרים ושל כמבוש וכו'.

(במבט) הִתְבַּטְּבַּט חפ', תפח ותבעבע | to swell
anschwellen | תנח' כשפ': הרבית אינו מרגיש
עד שהיא מתכממת עליו.

בְּמִנִּיָּא [פְּמָרָא] וי, אצבע *Finger* | finger | חול' בי'
ע"ב: תפיסה כמלא במדא.

בִּי בְּלִיעִי מִיצֵר ים Meerenge | straits בכורות מ' עֵינָא כִּי מִמָּא לְבִי בְּלִיעִי וְכוּ.

בִּי בְּנִי בֵּית הַמְּרַחֵץ Badehaus | bath-house מ'נִי מִיָּו עֵינָא עֵיילָה אִיהוּ לְבִי בְּנִי וְאַמְתִּיהָ.

בִּי רְנִים בֵּית קֶבֶל לְדָגִים Fischbehälter | cauf סִסְחָ חֵד עֵינָא בִּי רְנִים אִין צֶרֶךְ בְּרִיקָה.

בִּי רִוָּאָר, בִּי רִוָּאָר בֵּית דִּין Gerichts- | court hof שְׁבֵת יִם עֵינָא דִּקְבִיעַ בִּי רִוָּאָר בְּמִתָּא; בִּיק סִיב עֵינָא לֹא אִסְרֵן אֲלֵא בְּרִינִי רַמְגִּיסְתָּא אֲבֵל בִּי רִוָּאָרֵי כִוִּי.

בִּי רִוָּנִי בֵּית קֶבֶל לְנִסְמִים receptacle for dripp- | inga Tropfenfänger חוֹלִי קֵינָא עֵיבָא וְאִי אִיכָא בִּי דִּנְגִי בִישְׂרָא עֵילִי כְּבִדָּא נְמִי אִסִּיר.

בִּי רִוָּרִי כֵלִי לְבִישוּל Kochge- | schirr שְׁבֵת מִיָּא עֵיבָא אֲנִשְׁכִּי וְכוּ בִי רִוָּרִי.

בִּי רִוּרָא בֵּית דִּירָה Wohnhaus | dwelling-house רִיָּה מ' עֵיבָא כְּמִדְרִיר בִּי רִוּרָא.

בִּי רִינָא בֵּית דִּין Gerichtshof | court סִיָּה עֵינָא לֹא חוּחַ נִפִּיק לְבִי רִינָא.

בִּי רִמְכָּךְ חֵדֶר מִשְׁכָּב Schlafgemach | sleeping-room שֵׁרֶד יִבִיעַ שֵׁם דִּי כִיָּה (וּבְחֵדֶר מִשְׁכָּבְךָ); וְנִקְיִמָן בִּי דִּמְכָּךְ.

בִּי רִפִּי בֵּית הַכֹּדֶר Kelter | press-room בִּים עֵיד עֵינָא וְעֵילִי לְבִי דִּפִּי.

בִּי רִרִי (1) גֹּרֶן Scheune | barn תַּעֲנִי ג' עֵיבָא רוּחַ שְׁאִינָה מְצוּיָה חוּזָא לְבִי דִּרִי.

בִּי שוּרָה הַשֵּׁנִים Gebiss | teeth עֵיו כִּיָּה עֵינָא וְסִינִי דִּמָּא מְבִי דִּרִי.

בִּי וִיִּאָרֶן [פִּאִיִּאָרֶן] דִּיר, צִידִים בַּעֲזֹת עוֹסֹת falconers | Falkner שְׁבֵת צִיָּה עֵינָא מוֹסָא דְּבִי וִיִּאָרֶן.

בִּי מִבְּחָא מִסְכָּחִים Schlächterei | butcher's shop חוֹלִי קֵינָא עֵינָא דְּחֵלְלִיה בִּי מִבְּחָא.

בִּי מִמָּאָא בֵּית הָאֲבֵל Trauer- | haus כִּרִי ו' עֵיבָא אֲגֵרָא דְּבִי מִמָּא שְׁתִּיקוּתָא.

בִּי כוֹרְסֵיָא אֲפִרִיִן Tragsessel | litter יִבְמִי מִיָּג עֵיבָא רְאוּתְבוּהָ אֲבִי כוֹרְסִיא.

בְּמִלָּה (1) חֵבֶל וְרִיק vanity | Nichtigkeit יִרוּשׁ' מִתִּי מִיָּו לֹא עֵיבָא רְכִימָא שֶׁל בְּמִלָּה.

(2) חֲנוּק יִדִּים Müßiggang | idleness מִתִּי מִיָּה מִיָּה שֶׁהַבְּמִלָּה מְכִינָה לִידֵי שְׁעִמּוֹת.

בְּמִלָּךְ ו', מִי שְׁאִינֵי עוֹבֵד Müßiggänger | Idler מִגִּי מִיָּא מִיָּג אִי זֶה הוּא עִיר גְּדוּלָּה כֹּל שֵׁשׁ בַּח עֲשֵׂרָה בְּמִלָּנִי.

בְּמִן מִיעַ, וְהִתָּה מַעֲבֹרָה trächlich | to be going sein כִּיר צִיָּה בְּמִנָּה תִרִין.

אֲבִשְׁן אִמִּי, עִיבֵר schwängern | to impregnate חֲרָגִי אִיּוֹב כִּיָּא י' (שׁוּרִי עֵבֶר); תּוֹרוּחַ מְכִמִּין.

בְּמִנְזֵן דִּי, מִין חֵלִיל Dudelsack | bag-pipe כֵּלִי מִסִּי מִיָּה הַבְּמִנְזֵן וְכוּ וְהִאִירוּס.

בְּמִנִּי דִי, מִין עוֹף eine Vogelart | a kind of bird חוֹלִי מִיָּג עֵינָא לִקְנִי וְבִמְנִי שְׁרִיין.

בְּמִנִּית שֵׁם אִשָּׁה Frauen- | name name מִסְחָ כִּיָּו עֵינָא אֲבָא שְׁאוּל בֶּן בְּמִנִּית.

בְּמִנִּיתָא חִי, מַעֲבֹרָה trächlich | pregnant כִּים מִיָּו עֵיבָא גִּתָּא אֲוֹכְמָתָא כִּי בְּמִנִּיתָא.

בְּמִנְזֵן שֵׁם מְקוֹם Ortsname | name of a place בִּיר מִיָּו; יִרִיד שֶׁל בְּמִנְזֵן.

בְּמִשְׁלֵשׁ מִיָּו, כַּעֲס mit dem Fusse stossen | to kick שְׁבֵת קִפִּי עֵיבָא אִתָּא חֲסִרָה וְכַמֶּשׁ לְשִׁרְגָא.

אֲתִּבְמִשְׁלֵשׁ אִתָּמִי, נִרְמַס getreten | to be stamped werden תִּרְגִּי יִבִיעַ שֵׁם כִּיָּד י': וְאַתְּכַמֶּשׁ עִם מִיָּנָא.

בְּמִשְׁלֵשׁ ו', כַּעֲסִיָּה Tritt, stamping | גִּים קִיב עֵינָא דִּקָּא אֲגִרָה מִיָּנִיהָ לְבִטּוּשִׁי בְּמִשְׁלֵשׁ וְכַמֶּשׁ בְּמִשְׁלֵשׁ בִּי בֶּן יִשְׂרָאֵל; בְּנִי יִשְׂרָאֵל.

בִּי (1) ו', בֶּן Sohn | son יִרוּשׁ' בִּרִי מִיָּד דִּי עֵינָא דִּי יִשְׁמַעְיָאֵל בִּי רְבִי יוֹסִי.

(2) בֵּית Haus | house בִּיק מִיָּו עֵינָא כִּי אִמִּיא.

(3) מְקוֹם Ort | place חוֹלִי ו' עֵינָא בִּי כוֹתָאנִי.

(4) מִהִי, בֵּין zwischen | between בִּיק מִיָּו עֵינָא בִּי מִצְרִי.

בִּי פִּאִי עִי פִּנִי, כֵּתִי סִיב עֵינָא הוּא קִאִי בִי כִאֲנִי.

בִּי כִּי־שָׂא עַי בֵּית הַבַּעַל. קירי סִיב עֵיבֵי כְּשֹׁחַ
דְּבִי כִּיכְשָׁא.

בִּי כִּי־י כִּירָה *Herd* | שֶׁכֶּת מִיָּא עֵינֵי אֲנִיכִי
וְכו' בִּי כִירִי.

בִּי כִּי־תָנָא שוּק שֶׁל פֶּשֶׁתן *Flachmarkt* |
גִּימ' כ"ז עֵינֵי: בִּי כִיתָנָא בַּפּוֹסְבֵּרִיתָא וְכו' בְּדוֹרְתָא
רְמוֹכִינִי כִיתָנִי.

בִּי כִּי־שָׂתָא בֵּית הַכְּנֶסֶת *Synagoge* |
מִגִּי' כִּי עֵיבֵי: בִּי כִּי־שָׂתָא דִּיהוּדָאִי רֹסְמָאִי.

בִּי גִימ' ע"י בֵּית הַבְּסוֹטֹת 2. סוֹכָה לִיד עֵינֵי: בִּי כְּמִי
הוֹכִילָא.

בִּי לֹעָא תַּחְבּוּשַׁת לִלְחֵי הַבְּהֶמָה *bandage under the jaw* |
Verband unter dem Kinnbacken
שֶׁכֶּת גִּיד עֵיבֵי: בִּי לֹעָא לְמָאִי עֲבָדִי לִיָּה לְהִיכָא
רֹאִית לִיָּה מִכָּה דְּלֹא תִדֵּר חִידָּךְ בִּיהָ.

בִּי מִדְרָשָׁא בֵּית מִדְרַשׁ *Lehrhaus* |
סִיָּה עֵינֵי: נָפִיק בְּהוּ לְבִי מִדְרָשָׁא.

בִּי מִלְחֵי אֲוֹדָר מֶלֶח *Salzmagazin* |
מִסְח' ח' עֵינֵי: בִּי מֶלֶח וְכו' צִירִךְ כְּדִיקָתָא.

בִּי מִסְוֹתָא, בִּי מִסְוֹתָא בֵּית מִרְחָק *bath-house* |
Badehaus בִּים ס' עֵינֵי: מוֹכֵלָנָא מֵאֲנִי בְּתֵרִיָּה
לְבִי מִמּוֹתָא: קִידִי לִיג עֵינֵי: הוּא יִתִּיב בֵּית
מִסְוֹתָא.

בִּי מַעֲיָא בְּנֵי מַעִים *Eingeweide* |
גִּי: מִכְרַם לְבִי מַעִיא וְכו'.

בִּי מַעֲצִרְתָּא בֵּית הַבֵּר *Kelter* |
עֵיד עֵינֵי: וְעִיילִי לְבִי מַעֲצִרְתָּא לְמִידַּשׁ.

בִּי מַרְיָהָא בֵּית הַאֲבֵל *Trauer-*
haus בְּת' סִימ' עֵינֵי: וְסָאן יִתִּיב בִּי מַרְיָהָא
בְּרִישָׁא.

בִּי נִזְרָא מִקְדַּשׁ לְאַלְהוּתָא *Tempel* |
des Feuerkultus נִרְדִּי ס"ב עֵיבֵי: וְכִנְיָה לְבִי
נִזְרָא.

בִּי נִמְתָּא בֵּית הַנִּמְחָה *Schmiede* |
עֵיבֵי: בְּמִיָּא דְּכִי נִמְחָא.

בִּי סִדְיָא, בִּי סִדְיֹתָא כְּרִים וְכִמְתּוֹת *Pol-*
ster שֶׁכֶּת מִיָּה עֵינֵי: שְׂרָא לְאַהֲדוּרִי אֲדִירָא לְבִי

סִדְיָא בְּשֶׁכֶּתָא: שֶׁם קִכִּיד עֵיבֵי: הוּא לִיָּה הִדְיָא בִּי
סִדְיֹתָא בְּשֶׁמִּיָּא.

בִּי סִפְרָא בֵּית הַסֵּפֶר *Schule* |
עַל לְבִי סִפְרָא אֲשֶׁכֶּת מִיְּנוֹקִיָּא דִּיתְבִּין תַּמָּן וְדִבְיָהוֹן
לֹא הוּא תַּמָּן גְּבִיחוֹן.

בִּי סוֹקְרִי סִי הַסִּבְעָה *Mastdarm* |
עֵינֵי: וְסִנְדִּין לִיָּה אֲבִי סוֹקְרִי.

בִּי צִיבִי אֲוֹדָר עֵצִים *Holzhammer* |
מִסְח' ח' עֵינֵי: בִּי צִיבִי וְכו' צִירִךְ כְּדִיקָתָא.

בִּי רֶבְנָן בֵּית מִדְרַשׁ *Lehrhaus* |
עַד דֹּאֲתִי מִבִּי רֶבְנָן.

בִּי שֶׁכְּבִי עַי בֵּין הַשְּׂמֻשּׁוֹת. שֶׁכֶּת קִים עֵיבֵי
וְלִשְׁלָקָה בְּשִׁיכְרָא בִּי שֶׁכְּבִי.

בִּי שׁוֹתְפִי שׁוֹתְפּוֹת *Gemeinschaft* |
עֵינֵי: גִי עֵינֵי: קִדְרָא דְּבִי שׁוֹתְפִי לֹא חִסִּימָא וְלֹא
קִרִירָא.

בִּי שְׁחִיָּא בֵּית הַשְּׁחִי *Achaelhöhle* |
עֵינֵי: סִיב סִיָּא עֵינֵי: תַּחּוֹת בִּי שְׁחִיָּא.

בִּי שְׂמֻשִּׁי עַי בֵּין הַשְּׂמֻשּׁוֹת. בְּר' מִיג ע"ב:
בְּר' מִיג ע"ב: קִרִישָׁא דְּבִי שְׂמֻשִּׁי.

בִּי שְׂקִיָּא עַי בֵּית הַשְּׂלִיָּחִין. קִידִי סִיב עֵיבֵי: כְּשֹׁחַ
דְּבִי שְׂקִיָּא.

בִּי תֵבִי *Herd* |
תִּרְדִּין וְכו' דִּיתִיב אֲבִי תֵבִי.

בִּי תִפְיָלָה בֵּית הַכְּנֶסֶת *Synagoge* |
גִּימ' לִים עֵיבֵי: אֲפִיתָא דְּבִי תִפְיָלָה.

בִּי צִיָּה נִי 1) כְּנִיסָה *Eingang* |
מִידִ: חִיבִין עֲלִיָּה עַל בִּיאַת מִקְדַּשׁ.

2) שְׁקִיעָה *(Sonnen-) Untergang* |
עֵינֵי: בִּיאַת שְׂמֻשׁוֹ מִעֲכָבְתוֹ מִלֵּאכּוֹל בְּתִרּוּמָה.

3) בְּעִילָה *Koitus* |
כְּכִמָּף בְּשֶׁמֶר וְכִבִּיאַת.

בִּי צִיָּה עַי צִיָּה. יְרוּשָׁי נִרְדִּי סִיב ע"ד: הַכִּיָּאם
שְׁלִי פִיתָנִי.

בִּי צִיָּה ז', בִּי צִיָּה ז' שְׂוִפְכִין *Kloake* |
מִיָּה: אֵת הַכִּיָּבִים הַעֲמוּקִים וְאֵת הַמִּים הַמְּרוּחִים.

בִּינָה, זי, **בִּינְנוּתָא** זי, בינח | understanding
Verstand תרג' מש' ר' א' (לדעת בינה); למדע
 ביונא; שם ב' ג' (אם לבינה) ואימא לבינונא.
בִּינָא זי, דר **Brust** | **breast** ירושי' כלא' פיא כ"ז
 ע"ב: לים בינא רכנ איינק.

(2) **Raub** | **plunder** תרג' נהום ג' א' (פרק
 מלאה): בינא מלא.
בִּינְיוּ זי, ולול **Geringschätzung** | **contempt** שבת
 כיב ע"א: בינא כצות.

בִּינְיוּ זי, (1) בווי **verächtlich** | **contemptuous** כ"ר
 ל: בינא סבא.

(2) דר **Brust** | **breast** שם ה' מ"ז: לייטין בינא
 דהדין ינק.

בִּינְיוּ זי, אבום **Schnalle** | **buckle** שבת נ"ז ע"ב:
 מאי איממא וכו' בינא מאי בינא וכו' כליא פרוה.
בִּינְיוּ זי, פרוהים **Aussenbezirke** | **outskirts** כ"ב
 פיה ע"ב: שירות - בינא.

בִּינְיוּ שם איש **männlicher Name** | **a man's name**
 ברי ג' ע"ב: דאמר רב אחא בר בינא וכו'.

בִּינְיוּ זי, בקיע **Spalte** | **split** ע"ז ע' ע"א:
 הוח ביועה ברשא: שהשיך נרד דודין ביעה.

בִּינְיוּ זי, זרע מזריע **Saat** | **seed** ע"ז ליה
 ע"ב: בינא דכרפסא ובינא דכיתנא; גיט' ס"ה
 ע"ב: בינא מאילני.

בִּינְיוּ זי, שלל **Beute** | **spoil** איכ"ר ב' י"ג:
 בערביא צווחין לבינא עריתא.

בִּינְיוּ זי, (1) אות שניה שבא"כ היוני **second letter**
of the Greek Alphabet | **zweiter Buchstabe**
des griechischen Alphabets שקל' פ"ג מ"ב:
 אלפי בינא.

(2) ביצה **Ei** | **egg** ירושי' שבתות פ"ג ליד ע"ב:
 בגין בינא.

בִּינְיוּ ע"י בטיול. הורי פ"ב מ"ה: אין חייבין על
 שמיעת הקול וביטוי שמתים.

בִּינְיוּ, **בִּינְיוּ** ע"י בטיול. שבת פ"ז מ"א:
 ביטול בית המדרש; ע"ז ג' ע"ב: במיטול
 בעלמא סגי.

בִּינְיוּ זי, צנור **Röhre** | **duet** ירושי' תעני' פיר ס"ה
 ע"ז ע"ל ליה מן בינא דמדינתא.

בִּינְיוּ [פִּינְיוּ] מה"ק, יחי' **es lebet** | **long live!**
 איכיר א' ח"ז: וכינא מארי אפלמור.

בִּינְיוּ, **בִּינְיוּ** שמות אמוראים | **names of Amoraim**
Namen von Amoraim יומא ל"ר ע"ב: רב
 בובי: ירושי' גיט' פ"ז מ"ה ע"ז ר' ביבן בר
 כהנא.

בִּינְיוּ זי, בית מרחץ **Badehaus** | **bath-house**
 ירושי' שבת ס"ח י"א ע"ב: תהן דמשוג גו ביבני.

בִּינְיוּ זי, בית אוקף בעלי חיים **Tier-** | **vivarium**
behälter ביצה כ"ר ע"א: ביבנים של חיה עופות
 ורגיב.

בִּינְיוּ זי, שם מקום בבבל | **a place in Babylonia**
Ort in Babylonien חול' קכ"ז ע"א: ביבני דנרש
 אינן מן הישוב.

ביד בית דין.

בידא בירי אדם.

בִּינְיוּ זי, בידו' ג' עלילת שאו **Ver-** | **defamation**
leumdung ירושי' יב' פס"ז מ"ו ע"ב: ואתצידין
 כולחון מן בידו: (ירוש' סוטה פ"ט כ"ג ע"ב: בידא)

בִּינְיוּ ע"י בודידה. תוס' נהרי' י' י"ב: כרי נה
 וכו' כרי בודידה.

בִּינְיוּ זי, אובות **Beschwörer** | **conjurers** תרג'
 וק' י"ט ל"א (אל תפנו אל האובות): לא תסמון
 בתר שאל' בידין.

בידש בירי שמים.

בִּינְיוּ ע"י בִּינְיוּ. ירושי' חג' פ"ב ע"ז ע"ג: אין לך
 מקום ומקום שאינו סמונה על ביה שלו.

בִּינְיוּ זי, בושה **Schande** | **shame** תרג' דה"ב
 ל"ב ביא (כבושת פנים): כביחת אפיא.

ביהיב בית הכנסת.

בידיק בית הקברות.

ביהיש בין השמשות.

ביוא' ביהרג ואל יעבור.

בייתות עיי בייטוס. תוס' יומא א' י"ד: מרתא בת בייתות.

ביכאי וי, עכביש *Spinne* | *spider* תוס' צוקי פרה מי וי: עכשוב וכו' ביכאי דגא וצפרדע.

בילביע בינו לבין עצמו.

בילגא. בילגה שם איש *mann* | *a man's name* *Ucher Name* תוס' צוקי מוכה ד' כ"ה: מרים בת בילגא: מוכה ג' עיב: מרים בת בילגה.

בילגה ג', תערובות *Mischung* | *mixture* רת יג עיב - י"ד ע"א: לכל אין בילגה חוץ מין ושמן.

בילמי [צלמי] עיי צלם, פסיקריא: דמות לגילמי. **בילן** עיי וילון. תרגי' יביע ברי כיה כיה (כארת שער): כבילן רשער.

בילני ג', מרחץ *bad* | *bath* ירוש' ברי פ'ו י' ע"ג: דשתא המרא בתר בילני.

בילק שם איש *männlicher Name* | *a man's name* מנהי ציה עיב: ואלא מאן אכיל להו חילק ובילק.

בימא, בימה, גי, בימוס זי, דוב, עמוד *Altar, Redner-bühne* | *altar, platform* מוסה פ"ז מ"ה: עושין לו בימה של עץ בעזרה: פסיק' פ"ד ע"א: טבליאות בימאות ופסליון: ע"ז ג"ג עיב: בימוס אבן אחת מזהב אבנים הרבות.

בימלי שם אמורא *Name eines Amora* | *name of an Amora* *Amoräers* ירוש' ברי פ"ט י"ב ע"א: אמא ורי בימי.

בימן עיי באיין. ילקי תהי תר"ע: מי נמל בימן מי שהוא נוצח.

בימס, בימסא עיי בימוס. כ"ר ג"ג: בונה בימסות: ע"ז מ"ז ע"א: בימסאות ובית מרחצאות.

בין. - **בין השמשות** בין שקיעת החמה וזריחת הלכנה *in der Dämmerung* | *in the dusk* אבות פ"ה מ"ו: עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות.

בין פ"ך ובין פ"ך, בכל אופן *Jeden-* | *at all events* *falls* ב"ב פ"ד מ"ד: המוכר את החצר מכר בתים וכו' בין כך ובין כך לא מכר לו את המרחץ.

בימיחא גי, פקע *Knospe* | *bud* ברי ל"ו עיב: ושקלוח לפרחא דבימיחא ואיקיים בימיחא.

בימנתא גי, תריון *Schwangerschaft* | *pregnancy* איכ"ר א' א"ז ירד' דבימנתא.

בימנשא וי, דריסה *Triff* | *treading* ביק צ"ט ע"א: בימנשא בימנשא במעטא.

בימא גי, תוקף *Gewalt* | *force* מררי תתלי קי"ד: וסי ממונה על בימא של עולמו כביכול.

בימא גי, שבכה לשערות *Haarnetz* | *hair net* ב"ב קמ"ז ע"א: בייכי וסכתבא.

בימרא וי, שקרן *Lügner* | *liar* חולי פ"ג ע"א: התוא בימרא הוה.

ביידיה עיי בייא, כ"ר צ"ג: ביה את מעביר עליה. **בייל** עיי פיל. תוס' בימ פי י"ד: הביילין והחוסרות וכו'.

ביין עיי באיין. ילקי ויקי תרגיא: סאן דנמיב בין בידיה אנן ידעין דהוא נצח.

בייך וי, בעל הבאר *Brunnenbesitzer* | *well-master* שביי פ"ח מיה: לא לבייד ולא לבלן.

בייךא ח', בור, לא נעבד *brach* | *fallow* ויק"ר א"ז: תקליה בייךא.

ביילשא תי, חולה *krank* | *sick* ירוש' ביצח פ"א פ' ע"ג: מבקרה ביישייא.

ביילשן תי, שדרנו להתבייש *schamhaft* | *bashful* א"י פ"ב מיה: ולא הביישן למר.

בייתא זי, בית *Haus* | *house* ירוש' ר"ת פ"ב ג"ה ע"א: והן בייתא.

בייתוס שם איש *männlicher Name* | *a man's name* *Name* גימ' ג' ע"א: מרתא בת בייתוס.

בייתוס עיי בייטוס. מ"ה ע"א: שהיו בייתוסין ואמרים עצרת אחר השבת.

בייתות ברי, חיות הכית *domestic animals* | *Haustiere* ביצה פ"ה מ"ז: אין משקין ושוחטין את המדבריות אבל משקין ושוחטין את הבייתות אלו הן בייתות הולכות בעיר.

בִּיטָא (1) גי, בקבוק bottle | Flasche כ"ד ע"א:
עשרין שחלקו וכו' חזרי שלשתן מונחין בביטא.

(2) שם אמורא name of an Amora | Name eines Amors
eines Amors ירוש' גיט' פ"ד מ"ו ע"א: רבי
ביטא.

בִּיטָא, בִּיטָא, בִּיטָא שם אמורא name of an Amora | Name eines Amors
an Amora ירוש' מעש' פ"ה כ"ג ע"א: א"ר ביטא: תנח' בוגי מקץ
ס"ה אמר ר' ביטא; כ"ד י"ד מ"ז ר' ביטא ור'
אחא ור' יוחנן וכו'.

בִּיעַ ד', שמחה Freude | rejoicing תרג' יש' פ"ו י'
(שמחה וגיל): ביע וחדות.

בִּיעָה גי, ביצה Ei | egg ירוש' נדר' פ"ג ל"ח ע"ב:
ביעה וסרגליתא.

בִּיעוּשׁ ד', בעישה כרגל Fusstritt | kiek ב"ק י"ט
ע"א: היתה מבעטת והזיקה בביעושה.

בִּיעוּר ד', (1) סילוק Fortschaffung | removal פסח'
פ"ב מ"א: אין ביעור חמץ אלא שריפה.

(2) נקיפה das Abschlagen | shaking תרג' יש'
י"ז ו' (כנקף זית): כביעור זיתא.

בִּיעוּרָא ד', כנ"ל 1. פסח' ו' ע"ב: זמן ביעורא.
בִּיעוּתָא גי, (1) עי' בִּיעָה. יוסא פ' ע"א: ביעתא
דצפורתא.

(2) עיי' בִּיעַ. תרג' תח' ל"ב ד' רנ"י פל"ט: ביעת
שזכותי.

בִּיעוּתָא גי, פחד Schreck | fright גיט' ס"ח
ע"ב: הוה לית ביעתתא מיניה.

בִּיעָא ו', בצה Sumpf | swamp תרג' יש' י"ד כ"ג
(אגמי מים): ביצין דמייך.

בִּיעוּנָע ד', פשרה, תיווך Kompromiss | compromise
mit פסח' ו' ע"א: ביצוע בשלשה דרים וחביא
פשרה ביחיד.

בִּיעוּנָע ד', חתיכה, פריסה Stück | piece תרג'
ויק' ו' י"ד (פיתים): ביצועין.

בִּיצוּר ד', לשון בקשה Bittē | entreaty דב"ר ב':
עשרה לשונות נקראת תפלה וכו' ביצור קריאה.

בִּינָא ד', (1) מין אילן Tamariske | tamarisk גיט'
ס"ח ע"ב: שורבינא ובינא.

(2) שיערה ein Haar | hair שם ס"ט ע"ב: שב
בינא.

(3) בינה Vernunft | intelligence תרג' הוה' מ"ט
ד' (תבונה): בינא.

(4) עי' בִּינָתָא 1. שבת מ"ו ע"א: בינא כמנא.

(5) שם אמורא name of an Amora | Name eines Amors
eines Amors ירוש' פאה פ"ג י"ז ע"ד: ר'
בינא בשם ר' ירמיה.

בִּינּוּנִי ת', אמצעי, סמוצע millere | mean כ"ל פ"ז
מ"ה: לא גדול ולא קטן אלא בינוני.

בִּינּוּנָא שם איש name of an Amora | Name eines Amors
Amors ביצה כ"ח ע"ב: רב מרי דרב בינא.

בִּינָי, בִּינָא מהי, בין zwischen | between גיט'
ס"ט ע"ב: בינא אדכין חול' קיד ע"א: אתיא
מבינא.

בִּינִי וּבִינִי מה שבנתיים interjacency | das Da-
zwischenliegende חול' מ"ז ע"א: אבל בינא בינא
מרסח: ביצה ד', ע"א: לסיתבא לית בינא בינא.

בִּינִין ד', ריוח Zwischenraum | interval ירוש'
כלא' פ"ד כ"ט ע"ג: כנגד הבינין שבאמצע.

בִּינִיתָא גי, (1) מין דג eine | fish a species of fish
Fischart ב"ק י"ט ע"ב: דאכל ביניתא.

(2) מין תולעת Wurm | worm מכות מ"ו ע"ב:
ביניתא דבי כרבא.

בִּינָרָא ד' סוג Klasse, Gruppe | class, rank כ"ר
ג' ע"ב: תנא יתהון בבינריחוק.

בִּינָתָא גי, (1) גרעין Kern | kernel כ"ב י"ח ע"ב:
בבינא לא משכחא לית.

(2) שיערה ein Haar | hair ח' ע"א: כמשול
בינא מחלכא.

בִּינָתִים, בִּינָתִים בין נה וכה, כאמצע amid
zwischen, inzwischen שבת' פ"א מ"ב: יריעה
בתחלה ויריעה במקו' והעלם בינתיים; מוכה פ"ז
מ"ז: מספקק ונוטל אחת מבינתיים.

בִּירָה - בית הבחירה Temple | Tempel in Jerusalem ירוש' *rusalem* יום' פ' עיב: עידיכם הבירה; ירוש' ססחי' ב' ליה ע"א: כל הר הבית קרו' בירה.

בִּירוֹן שם מקום Ortsname | name of a place ירוש' ססחי' פיד ל' עיד: יצאו למיל וכו' בבירון.

בִּירוֹן ביר, עי' בִּירָתא. תרג' שיכ' ו' ה' (ברושים): בירון.

בִּירוֹן ז', גורש ועודף heaping | Häufung מנ' פ"ט מיה: מדות הלח בירוציהן קרש ומדות היבש בירוציהן חול.

בִּירוֹן ז', arbitration | Schiedspruch ב"מ פ"א מיה: אין כותבין שמי' בירורין אלא מדעת שניהם.

בִּירוֹן עי' בִּירוֹלָא. תרג' יביע שם' כיה י"ט (שבו): ובירולין.

בִּירוֹן שם מקום Ortsname | name of a place יבמ' פ"ג עיב: למוממום דבירי.

בִּירוֹן ז', בריה Geschöpf | creature תוס' כלא' א' מ': תאו בירא לעצמה.

בִּירוֹן עי' בִּירוֹנָא. תעג' כ"ג עיב: הנחו ביריוני וכו'.

בִּירוֹן שם מקום Ortsname | name of a place ירוש' שבי' פ"ו ל"ז עיב: ביריו רבתא.

בִּירוֹן בִּירוֹן שם אמורא name of an Amora | Name eines Amoräers חול' ציח עיב: ר' ביריוס: ירוש' תרי' פ"ו מ"ז עיב: ר' ביריו.

בִּירוֹן עי' בִּירוֹנָא. ירוש' כלא' פ"ט ל"ב עיב: מלבשוני ביריוקא לא חוורי ולא אובמין.

בִּירוֹן שם מקום Ortsname | name of a place תרג' יביע במ' ל"ב ל"ז (קרייתם): בירישא.

בִּירוֹן ז', אצודה של בוך Knieband | knee-band שבת פ"ג עיב: בירית זו אצודה.

בִּירוֹן ז', ברכה Segen | blessing תרג' ישי' י"ט כ"ד (ברכת בקרב הארץ): בירכא בגו ארעא.

בִּירוֹן ז', אבן מוכח (שחם) beryl, a precious stone | Beryl, ein meergrüner Edelstein תרג' ת' שהיש יד: בירלא.

בִּירוֹן ז', גזחמרה balcony | Balkon יח' מ"א י"ב (הגזרה): ביצורתא.

בִּירוֹן עי' בִּירוֹנָא. כ"ב עיב: עיב: המוכר את הספינה מכר את הביציה: שבת קיא עיב: ביציתא דמישן.

בִּירוֹן ז', שלולית Lache | pool שבו' פ"ו עיב: בין ביצעי המים.

בִּירוֹן בית קיכול.

בִּירוֹן ז', 1) פעולת הכוקע trimming the (olive) tree | das Lostrennen der Zweige vom Baum

ספרא בחר א': כיסוח וכיקוע.

בִּירוֹן 3) בקעה קטנה a small valley | kleines Tal תוס' אחל' כ"ז א': תלילות של עפר שעל גבי ביקוע.

בִּירוֹן ז', 1) בדיקה Untersuchung | examination ססחי' צ"ו עיב: מעון ביקור.

בִּירוֹן 2) ראיון visit | Besuch נדר' ל"ט עיב: ביקור תולים.

בִּירוֹן - ז', כרזת publicale announcement an öffentlicher Aufruf כחי' ק' עיב: אמר ר' נחמו מעולם לא עשו איגרת ביקורת בחדרעא.

בִּירוֹן ז', מין חכואה Wicke | wick ירוש' מעשי' ה' נ"ב עיב: ורע ביקא.

בִּירוֹן ז', סוג Klasse, Gruppe | class, rank מנ' ב"ד עיב: כולחו בני ביקחא דהרדי גינתו.

בִּירוֹן ז', בן Sohn | son בר' ה' ע"ב: דין גרמא דעשירא, ביר.

בִּירוֹן ז', 1) בור pit, hole | Grube ב"מ פ"ה עיב: הוח קיימא בירא מליא מיא.

בִּירוֹן 2) באר Brunnen | well כ"ב עיב: בירא דשתית מיניה לא תשדי ביה קלא.

בִּירוֹן ת', מן ברי, כמי' לאמורא עולא, of Bera, surname of Ulla | von Bera, Beiname Ullas

מו"ק כ"ז עיב: אמר עולא בירא אמר ר' יוחנן.

בִּירוֹן ז', באר, ביחוד ששותים ממנה עולי רגלים watering station | Brunnen עיב: פ"ב מ"א: עושין פסין לביראות.

בִּירוֹן [בִּירוֹן] ז', מתללים בחליל flute-players | Flötenspieler ב"ר כ"ג: אדיבולין ובירבלין.

inhabitant of Beshan | aus **בִּישָׁן** סבית שאן
Beschan (Scythopolis) in Galilee
אמר רב אסי חופני ובשיני (ציל בישני) לא ישא
את כסיו.

בִּישָׁרָא ד', בשר meat | Fleisch חלי קים עינא
בישרא כחלבא.

בִּישָׁרְנָא ת', בעל בשר שמן, fleshy, stout | beibit
dick בת' סיא עינא בני בישרני.

בִּישָׁרָא נ', כאב Schmerz | pain שבת פירד
יד עינא מנ לבישרא.

בִּית - רוח שכן חסי הארץ mesh | Masche כלי
מים מינא משיסרג בת שלשה בתים.

בֵּית אַבְלָה בית האבל Tran-house of mourning |
erhaus שדש"ר ד' ה' צווחן לבית אכלה בית
קצופה.

בֵּית אֵלֶּלְפִּנָּא בית למוד Lehrhaus | college תרג'
שט' ליג ד' (אהל מועד): משכן בית אהלפנא.

בית אונייקי [בִּיתֵינִיקִין] מדינה באסיה הקטנה
Bithynia in Asia Minor | Bithynien in Klein-
asien יומא י' עינא תוכל זה בית אונייקי.

בית אוריין עי' מתורין. ב"ר ג' עד שלא תגיע
לבית אוריין שלו.

בֵּית אֶחְיוּזָה בית יד Henkel | handle שבי קביו
עינא כל כסוי הכלים שיש להם בית אחיזה.

בֵּית בִּקְנוֹעַ חפה חרד של קרדום Axt-head |
schnelde כלי פייג מינא קורדום וכו' גיטל בית
בקועו.

בֵּית גִּלְגּוּל מדרון הלול steller | steep descent
Abhang מחרי ס"ו מיה שבילי בית גלגול.

בֵּית גִּיזָּה מקום משמר Aufbewah- | depository
rungsart פמחי קיח עינא לא יאצור זה בית
אוצר ולא יחמן זה בית גיזזה.

בֵּית דִּין כלי לדין Tintenfass | ink-stand תוס' כלי
ב"מ ד' בני ובית חדיו וכו'.

בֵּית דִּין בית המשפט Gerichtshof | court מוסה פ"ס
מ"אג שלשה מביה דין הגדול שבירושלים.

בִּירָם שם מקום name of a place | Ortsname
קיה עינא ועיניה ובתי דבירם.

בִּירְנִים עי' בִּירְנָתָא. מורי תה' יו יבנ שבנו
רומי הרשעה תעשו בה בירננים.

בִּירְנִין עי' בִּירְנָתָא. תרג' ירוש' ויק' כיה כ"פ
(בית מושב עיר חומה): בירנין דמקפין שורי.

בִּירְנִית נ', אלמנה widow | Wittwe ויקיר י"ב
מהו בירנית וכו' שהיה הורג את בעליה.

בִּירְנָתָא נ', בירה. מבצר Burg | castle תרג' אמי
א' ב' (שושן הבירה): שושן בירנתא.

בִּירְנָא ד', שפת הברי brim | Rand עי' עיד עינא
מחף להו אפומייתו ודחיים להו אבירציותו.

בִּירְכָא שם מקום בבבל a place in Babylonia |
Ort in Babylonien קיד' ע"ב ע"אג בירקא
איכא בבבל.

בִּירְנָתָא עי' בִּירְנָתָא. מוסה ל"ח עינא בירחא
דשחורי.

בִּירְתָא עי' בִּירָא 2. חלי קיו עינא בת בירחא.
בייש בירי שמים.

בִּישָׁא (ת', 1) רע bad | böse ויקיר כ"ב
מנ לביש עבדת בישא עבדת.

(2) חולה sick | krank קהיר ד' ר'ז ומפלגא
לבישיא.

בִּישָׁן עי' בִּישָׁתָא. שבת קביו עינא אי כולי לשיבו
אי כולי לבישו.

בִּישָׁל ד', 1) ביכור das Reifen | ripening סנה
זיה עינא זמן בישול פירות.

(2) תקן מאכל עי' התרחת מים cooking | das
Kochen חלי קביו עינא לאיסור אבילה וכו'
לאיסור בישול.

בִּישָׁתָא בִּישָׁתָא נ', רעה Böse | evil פמיק'
זכור: למיגר לבישא בישותיה ב"ק קביו עינא
מפורסם לבישחא.

בִּישָׁן (בית שאן) שם מקום באי a place in Pa-
lestine | Ort in Palästina ב"מ פ"י י"ב
עינא דריא דבישאן.

בית הַיִּצְרָה בית מלאכה לכלי חרס potter's work
 shop | Töpferel תוס' ב'ק ב' חז' חרסין
 וכו' הנמצאין בבית היצירה.
 בית הַבָּדָר בית מלאכת כדים וחביות cooperage
 Böttcherel תוס' ג'ה ע"ב: מביאין וכו' הכד מבית
 הכדר והכוס מבית הזנג.
 בית הַבּוֹסוֹת (1) כלי שמהויקים בו בוסות receptacle
 Behälter für Becher | for cups כלי פסיו
 מ"ב: בית חלגין ובית הכוסות.
 (2) קיבה שניה של סעלי גרה the second sto-
 mach of ruminants | Netzmagen der Wieder-
 käuer חול' פ"ג מ"א: הכסס ובית הכוסות.
 בית הַכְּחוּל תיבה קטנה לכתול paint-box | Schminke
 כלי פסיו מ"ה: תיק מכתול ובית הכחול.
 בית הַכְּנֶסֶת (1) בית הפילה synagogue | Synagoge
 סג"י פ"ג מ"א: אין מוכרין בית הכנסת אלא על
 תנאי שאם ירצה יחזירה.
 (2) אוצר store | Magazin ירוש' כ"ב פ"ד י"ד
 ע"ג: בית הכנסת של עצים.
 בית הַכְּפֶאָה בית מדרשות Abtritt | privy ב"ד
 ע"א: צואה וכו' בבית הכסא.
 בית הַמְּדַרְשׁ בית למוד Lehrhaus | college סג"י
 כ"ז ע"א: בית הכנסת מוחר לעשותו בית המדרש.
 בית הַמִּחְיָה שוק למזונות provision-market
 Lebensmittelmarkt כפרי' כמ' קנינה שווקים ובית
 המחיה.
 בית הַמִּכְסָּה בית שמשלמים בו את המכס custom-
 house | Zollhaus כ"ב סב"ז ע"ב: היה עובר על
 בית המכס וכו'.
 בית הַמִּקְדָּשׁ מקדש שבירושלים the Temple in
 Jerusalem | der Tempel in Jerusalem תוס'
 פ"א מ"א: בשלשת מקומות וכתבנים שומרים
 בבית המקדש.
 בית הַמְּרִחֵץ בית שירחצים בו bath-house | Bade-
 haus יוסא י"א ע"א: ובית המרחץ ובית הטבילה.
 בית הַנְּסָרִים בנין קרשים Bretterhaus | barrack
 כ"ב ס"ז ע"ב: המוכר את המרחץ מכר את בית
 הנסרים.

בית דִּירָה בית לדור בו dwelling-house Wohn-
 haus ירוש' ע"ר פ"ב כ"ע"ב: כבית דירה עבד ליה.
 בית דִּלְפָּה כיב בנג לגשמים gutter | Dachrinne
 מדה פ"ד מ"ה ואמתים בית דלפה.
 בית הַאֲוֵמָן בית מלאכה workshop | Werkstatt
 כלי פ"ח מ"ה תמר שהיסק וכו' בבית האומן.
 בית הַאֵילָן גן עצים orchard | Baumgarten כ"ב
 פ"ט ע"ב: בית השלחן או בית האילן.
 בית הַבֶּרֶךְ בית הַבְּרִיחַ נה לדריכת זיתים olive-
 press | Olivenkelter מ"ה מ"א: הכנעל בית
 הכד בפני הכרדין: כיב מ"ה ע"א: בית הכרדים.
 בית הַבוֹשֶׁת ערות האשה pudenda | weibliche
 Scham ירוש' יבמ' פ"ז ו' ע"ב: כל בית הבושת
 קרוי בית החיצון.
 בית הַבְּתִירָה בית המקדש the Temple in Jerusa-
 lem | der Tempel in Jerusalem מעש"ש פ"ח
 מ"יב: הבאתו לבית הבחירה.
 בית הַבְּלִיעָה מקום הבליעה בגרון throat | Schlund
 מ"ה פ"א מ"א: כזית בבית הבליעה.
 בית הַבְּעָל שדה חממתפקת ממי גשמים a field
 watered by rain | vom Regen bewässertes
 Feld מויק"ב ע"א: דכית השלחן אין בית הבעל לא.
 בית הַבֶּקֶר רפת cattle-shed | Rinderstall יוסא
 י"א ע"א: בית החבוב ובית הבקר וכו' פסורים סמוזזה.
 בית הַזְּבֻלִּים שדה הטעון זיכל a field dependend
 on manuring | ein Feld, das Dünger braucht
 מנח' פ"ח ס"ג: אין מביאין לא מבית הזבלים ולא
 מבית השלחין.
 בית הַזָּגָן בית מלאכת חזיגות workshop of a gla-
 zier | Glaserel מויק"ב ע"ב: מביאין וכו' הכד
 מבית הכדר והכוס מבית הזנג.
 בית הַזֵּעִים אשפה להצים quiver | Köcher כלי
 פסיו מ"ה: בית הצצים בית הפגישות וכו'.
 בית הַיִּנְיָקִי, הַיִּנְיָקִי ע"י בית אונייקי. תוס' צוק'
 ש"ב ה' פ"ז: ובית הניקי הפת והשמן שלהם מותר;
 שם ע"ז ד' י"ג: ובית היניקי.

בית הספר בית למוח לילדים school | Schule
מיה: משל לשני תינוקות שברחו מבית הספר.

בית הסתר מקום נסתר hiding-place | Versteck
מושה פ"א מ'נ: נכנסה עמו לבית הסתר ושהתה עמו.

בית הסתרים מקומות מכוסים שבגוף covered parts
of the body | verhüllte Stellen am Körper
מקומי פ"מ מינ: ובית הסתרים באשה.

בית העצים אוצר העצים wood-store | Holz-
kammer יומא י"א ע"א: בית התבן וכו' ובית העצים.

בית הפגזשיות אשפה להצים רחבים big quiver |
grosser Köcher בלי פמיו מיה: בית ההצים
ובית הסגשות.

בית הפרס שדה חסמא מומאת מ"ה an unclean
field | unreines Feld אהל' פ"יו מ"א: החורש
את הקבר הרי זה עושה בית הפרס.

בית הצפצפה בית מלאכת הצביעה dy-house | Fär-
berel מ"ק י"ג ע"ב: צמר מבית הצבע.

בית הריון מקום העיבר בבטן האשה womb | Mutter-
leib ע"כ' ז' ע"א: האשה היוצאה ליתרג מכין
אותה כנגד בית הריון כדי שימות הולד תחלה.

בית הרע' (1) בית חסמא Abtritt | privy שהשיר ג'
ד': ואין דרכן של סלבים להיות מניחים בית
תרעי שלהם לפני מפורקלינהן.

(2) עכ"ש בית חסמא Nachtgeschloß | chamber-pot
בלי פ"ז מינ: בית הרעי שאינו מקבל משקין
אעים שמקבל את הרעי.

בית השחתי גומא שתחת אצילי הידים arm-pit |
Achselhöhle נו כ"ט ע"א: המעביר בית
השחי וכו'.

בית השלחין שדה שמשקים אותה בידים a field
dependent on irrigation | künstlich bewässer-
tes Feld מ"ק פ"א מ"א: משקין בית השלחין
במועד ובשביעית.

בית התבן אוצר של תבן straw-shed | Stroh-
magazin יומא י"א ע"א: בית התבן וכו' ובית העצים.

בית התורפה ע"י בית הבושת. נדה פ"ה מ"א:
בית יד של חלוק אם מגיע כנגד בית התורפה וכו'.

בית וועד, בית ועד בית מדרש college | Lehr-
haus אבות פ"א מ"ד: יהי ביתך בית ועד
להכמים; ירוש' ב"ר פ"ד ז' ע"ג: כשאכנס לבית
הוועד עמוד ושאל את ההלכה הזאת.

בית תביעה בית הסוהר prison | Gefängnis ירוש'
יבמ' פ"ב י"ב ע"ד: עבר קומי בית חבישה.

בית ה"ים ענף סרנסה Nahrungszweig | trade כ"ט
ל' ע"ב: והודעת להם זה בית חיהם.

בית סבילה מקוה לטבול bath | Tauch-
bad יומא י"א ע"א: ובית המרחץ ובית הטבילה.

בית יד (1) נעל יד glove | Handschuh נדה פ"ה
ע"א: עשתה לה בית יד.

(2) בית אחיזה Henkel | handle בלי פ"כמ"ג: מקל
שעשאו בית יד לקררום.

בית לינה חדר המשכב sleeping-room | Schlaf-
zimmer ספרי דב' כ"ט: משל לסלך שגזר על
בנו שלא יכנס לבית לינה שלו וכו' כיון שבא
ליכנס לניסוח אומר לו מכאן ואילך את אמור.

בית מידעו חשש Bedenken | scruple, doubt
סיד' ה' ע"ב: אין כאן בית מידעו.

בית מרקחים בית שמוכרים בו בשמים ורפואות
chemist's shop | Apotheke ילק' וירא פ"ד:
לאדם שהוא נכנס לבית המרקחים אע"פ שלא
לקח ולא נתן ריח טוב לקח.

בית ספרא ע"י בית הספר. ויקר ט"ז: הוינא עבר
קמי בית ספרא ושמעית קלחון רמניקיא.

בית עולם בית הקברות cemetery | Friedhof ויקר'
י"ב: בתרע בית עולם.

בית קבול מקום קיבול Behältnis | receptacle בלי
פ"ז ספ"ה: ומקל שיש בו בית קבול מזוזה.

בית קברות מקום מוקצה לקברים cemetery | Fried-
hof ב"ר י"ח ע"ב: הלך הן בבית הקברות.

בית קולין בית הסוהר prison | Gefängnis שהשיר
ח' י"א: למלך שבועס על עבדיו וחבשן בבית
קולין.

disciple of the doctrine of Boëthius | *Anhänger der Lehre des Boëthios* | היהו ביתוסין אומרים עצרת אחר השבת.

בִּיתָא, בִּיתָא תי, של הבית | *domestic* | שבת
Hause gehörig, Haus... | מיה עיב; ביהות
הלנות בעיר.

בִּיתָא, שם עיר סמוך לירושלים | *name of a town*
in Palestine | *Name einer Stadt, Bithar*
(Bethar) ירוש' כרכ' מ'א ג' עיב; הרוגי ביתר.

בִּיתָא, שם מקום | *Ortsname* | סנה' ציה עיב; כי ממא בי תרי.

בִּיב ברכת בהגים; ב' כתובים; בת כהן.

בָּכָא, בָּכָה - פיע, שפך דמעה | *to weep, to lament* | הגי' ד' עיב; כי ממא להחוא
קרא בכי.

בָּכָה פיעל, הביא לידי בכיה | *zum Weinen bringen* | בוכה ומבכה
אחרים עמה בוכה ומבכה הקב"ה עמה וכו'.

בכא"פ בכדי אכילת פרס.

בכיד בכמה דוכתי.

בכדיג בכי האי גוונא.

בכריב בין כך ובין כך.

בְּכוֹרָא - בְּכוֹרָא זי, נולד ראשון | *first-born* | תרג' שמוי כ"ד ה': בכורי.

בְּכוֹרָא שוֹמֵרָא בכור מאם ולא מאם | *first-born son by his mother* | *Erstgeborener mütterlicher-*
seits | בכור שוטה.

בְּכוֹרָא שְׁמֵן חריף ועקשן | *the first in obstinate dispute* | *putz* | *hartnäckig im Wortstreit* | יב' פ"א
ג' עיב; יונתן אחי היה בכור שמן.

בְּכוֹרָא ג', תאנה הנמחרת לבלל | *early fig* | *Frühfelge* | תרג' הוש' פ' (כבכירה בתאנה);
בבכורא בתינתא.

בְּכוֹרָא - (1) ג', משפט הבכור | *birth-right* | *Erst-*
geburtarecht | עיב; ראיה היתה
הבכורה לצאת מרחל.

בֵּית קְצוּפָה בית האכל | *Trau-*
erhaus | שהשיר ח' ה': צוודין לבית אכלה בית
קצופה.

בֵּית רַב בית ספר | *Schule* | school | בר' ה' עיב;
תינוקות של בית רבן.

בֵּית תַּבְלִין כלי לשום בו תבלין | *spice-box* | *Gewürz-*
dose | כל' פ"ב מיה: בית תבלין של חרס וכו';
ובית תבלין של עץ.

ויתחבר גם לשמות אחרים; עי' כל אחד במקומו.
[For all other compounds not self-evident,
see respective determinants] | *[Andere Com-*
posita, die nicht selbstverständlich sind,
siehe unter den entsprechenden Bestimmungs-
wörtern]

בֵּית פיע, לן לינת לילה | *über-*
nachten | ברב' ס' עיב; בת כדברא.

בֵּית פיעל, כויל. עירי עיב; עיב; אנו ובייתו בכי רב.

אָבִית אס', איחר את הקבורה | *to postpone burial* | *das Begräbnis (über Nacht) hinausschieben*
סנה' סיו עיב; מכית ליה למת.

בֵּית, בֵּיתָא זי, אחת שניה של אלף | *second*
letter of the alphabet | *zweiter Buchstabe*
des Alphabets | ויקר י"ב: אם אתה עושה בית
כה אתה מחריב את כל העולם; ריש שהשיר;
אלמא ביהא.

בֵּיתָא (1) בית, receptacle | *Haus, Gehäuse* | מני' פ"ז עיב; ווי מביתא ווי, מכראן ברב' ו'
עיב; דד ביתא.

(2) בת, מדת הלא | *Maas* | *für Flüssigkeit* | י' (בת אחת);
ביתא חרא.

בֵּיתוֹס זי, שם איש מיסד כת דתית | *Boëthius, the*
founder of a religious sect | *Boëthios (Name*
des Stiffters einer Sekte) | ביתוסין על
שום ביתוס.

בֵּיתוֹס, בֵּיתוֹס, שנספך אחר תורה הכיתוסים

בְּכִירָה — נ"י, זמן האריזה המקדמת
early seedingtime | *frühe Saatzeit*
א' מיד ע"א הנכירה.

בְּכִירוּתָא נ"י, בכורה *Erstgeburt* | birth-night
ברכ' ז' ע"ב; שקל' בבירחיה סיניה ויהיה
ליוסא.

בְּכִירָתָא נ"י, ע"י בְּכִיָּא תרג' דברי ל"ד ח' (ימי
כני אבל משה); יומי בכיתא.

בכל'ע בין כמא לעשור.

בכימ בכל מקום.

בְּכִנָּא, בְּכִנָּה סקל מעוכה *pestle of a mortar*,
club *Keule* ירוש' כיצה א' ס' ע"ג; בכנה דו
כתת ביה: חול' כיב ע"א; בבנא ואמיתא.

(בבר) בְּבֵר, בְּיָבֵר פ"י, (1) ילד בפעם הראשונה
first-born | *Erstgeborene erzeugen* כ"ו פ"א
מ"ג חמור שלא ביכרה.

(2) מיהר לתבוא פרי *frühe Früchte tragen*
מ"ד צ"ס; ויהו שהיתה מבכרת.
הַתְּבַבֵּר התפ' כגל' תיב בחקותי ח"ג; משיתבכר אין
אחה מקדישו.

(3) פ"ע, מיהר לגמול | *früh reif werden*
כיכוי פ"ג מ"א; רואה תאנה
שנברה; שם פ"א מ"ד; אחה ביכרה אחה שלא
ביכרה.

בְּבֵר, בְּבֵר פֶּעַל (1) בשל (חמרי) | *früh zur Reife bringen*
מ"ד; דברי ל"ג י"ד (ומסגד); דמבכרא ארעא.

(2) ביכר | *als Erstgeborenen anerkennen*
מ"ד; דברי כ"א מ"ז;
לכברא ית בר רחוקתא.

הַבְּבֵר הפע"י כגל'. בכור'פ"ג מ"ב; המבכירות מניקות.

אֶתְבְּבֵר אתפ' חיה מוקדש לכבוד
as first-born | *als Erstgeborener geweiht*
מ"ד; תרג' ויקר' כ"ז כ"ו (אשר יכור); בוכרא
דאחבכר וכו'.

בכתי' בכתב יד.

ב"ל כגדי לבן; בן לוי.

(2) נתינת בכור לכהן | *the law appertaining to first-born animals* | *Pflicht der Erstgeborenen-abgabe an den Priester*
ק"ל ע"א; חייבין
בכורה.

בְּכוֹרוֹת שם מסכת בתלמוד, *B'khoroth* | *Talmudtraktat*

בְּכוֹרוּתָא נ"י, בכורה *Erstgeburt* | birth-right
תרג' בראש' כ"ה ל"א (את בכורתך); בכורותא.

בְּכוּרִים — ד"ר, שם משניות בסדר זרעים, *Biccurim*
name of a treatise of the Mishnah | *Mischnah-traktat*

בְּכוּשָׁא ד', כלי לדפוק כוודלח *knocker* | *Hammer*
ירוש' סג"י ג' ע"ג ע"ד; חמתין יהבין בכושא גו
ארוגה.

בְּכוּתָא ע"י בְּכִיָּא תרג' יכ"ע דברי ל"ד ח"ג; בכוחא.
בכ"ז בכל זאת.

בְּכִי ד', סין אגס | *eine Birne* a species of pears
nenari ירוש' בלא' א' כ"ז ע"א; מתנ"י פליגא
על רב דתני אף הכביים.

בכ"ו ע"י בְּכִיָּא. ברכ' ה' ע"ב; חזיה דהוה בכ"ו
אליעזר.

בְּכִי שם מקום *Ortsname* | name of a place
(*Baalbek*) ע"ז י"א ע"ב; ירד שבעין בכי; מעשרות
ה' ח"ג; שום בעל בכי.

בְּכִיָּא נ"י שפית דמעות וכר תרג' ישע"י ל"ח ג' (בכ'
גדול); בכיה.

בְּכִיָּה, **בְּכִיָּיה** ע"י בְּכִיָּא נ"י; נ"י ע"א; געו
כולם בבכיה; נרה נ"ב ע"א; ובנתה בבכיה גדולה
בבית המדרש.

בְּכִיָּן ז', בעל בכי *weinerlicher* | tearful nature
Mensch תרג' אסתר ב' כ"א; חד בכי.

בְּכִין ע"י בְּכִיָּא תרג' ש"ב כ"ב כ"ב; ככין.

בְּבִיר ח', שמיזר לגמל, שגורע בעת מקדמת
first-ripening | *frühreifend* שביע"י פ"ו מ"ד; עשה
הבכיר הוחר האפיל.

בל - (in connection with a verb) a prohibitive law | (in Verbindung mit einem Verb) Verbot
 עובר על בל תגרע; פסח' פ'ג מ'ג; שמוחלים עליו בבל יראה.
 בל ו' אליל הבבלים | the Babylonien Deity | Bel (Götze) ע'י יא ע"ב: בית בל בבבל.
 בלא ו', סמרטוט | rag | Felzen מוכה פ'ה מ'ג מבלאי מכנסים כהנים וכו' היו מדליקין.
 בלא פ'ע, בלה | morsch werden to be worn out | ned בכור' מ' ע'א: ובלי להו ואויל.
 בלי פ'על, השחית | morsch machen to wear out | ויקר ליג' פליאה פורני דהוא מבליא גייריא.
 בלא מלת שלילה: בלא | ohne | without חרג' איוב ד' י"א: בלא-בלא.
 בלא ו', מחריב | Zerstörer | destroyer מנה' ק'ה ע'א: בלעם - בלא ע'ה.
 בלא'ה בלאו ה'י.
 בלאה'ה בלאו ה'י נמי.
 בלאות (1) סמרטוטים, בגדים נשחתים | outworn garments | abgetragene Kleider כתר' פ'ה מ'ח: מהבסח בבלאותיהן וכו'.
 (2) זכות האשה לבקש חשלומי נכסיה שהביאה עמה בשנשאת ושנתקלקלו אח'כ | the woman's right to claim compensation for the wear or ruin of the things which she brought along as her property | Anspruch der Frau auf Ersatz des von ihr in die Ehe gebrachten und dann verbrauchten Eigentums מ'י מ'א: ולא בלאות לא על זה ולא על זה.
 בלא'י דר', (1) פתח, | Eingang | entrance ב'י ליא ע'ב: מ'ח'ב בבלאי בבא. וע'י בלא'י.
 (2) תושבי עיר בלא | Einwohner | those of Bela des Ortes Bela קיד' ע' ע'ב: בלא'י.
 בלא'ים, בלא'ין דר'. סמרטוטים, בגדים נשחתים | rags, fragments | Fetzen, Ueberbleibsel
 מ'ו ע'ב: בלא'י בלא'ים; חרג' ירמ'י, ל'ה י"א (בלוי הסחבות); בלא'י טפסן ובלאי שחקן.
 בלא'רין ע'י בלא'רין. תוס' בלא'י ד' פ'ה בלא'רין.
 בלא'ר ע'י בלא'ר. ברכ' פ'א מ'א: ולא זו בלא'ר בלבוסם ע'י בולפוסם ב'ר ע'ה נענדיניה בלבוסם.
 בלא'ל, בלא'ל פ'על. עירבב יחד, to disarrange, to mix up | vermischen, verwirren ל'ה ע'ב: דבר המבלבל את העין: יד'י פ'ד מ'ר: כבר עלה מנח'ר'ב מלך אשור ובלבל את כל האומות.
 א'בלבל אח'ם, נתערבב | ver- to be disturbed | miecht werden חול' כ'ז ע'א: מיכלבל'ה מויק מ' ע'ב: לבלבל פתורד.
 בלביע בינו לבין עצמו.
 בלבקו, בלבקיא | בלבקיא | ג'י, מיץ בצל juice of glaucion | Zwiebelsaft קה'ר מ'י י'ג: המערב מ'ס ביין בלבקי בשמן; ספרא ויק'ר י'ב: בלבקיא בשמן.
 בלג ע'י בלהל. דב'ר מ'י: דע'הו מובלגת.
 בלא'ג ו', חלק | Tell | portion יוסא פ'ג ע'ב: בלא'ג וצ'ע.
 בלא'ר, בלא'רה ע'י בלא'ר. ירוש' תעני' ר' ס'ח ע'ג: כיום ולילית נמק בלא'רה וכו'; ב'ר י'ג: עבר חד בלא'ר גכשל בה וגפ'ל וכו'.
 בלא'רסין | בלא'רסין | ע'י בלא'רסין. עיר' פ'ד מ'א: מעשה שבאו ספרנדיסין (ככ'י מינכן בלא'רסין)
 בלא'ר - פ'על (1) השחית, קלקל, | zerstören | to destroy | hinfallen | מ'סח פ'ג מ'ר: חסיד שומח ורשע ערום וכו' הרי אלו מבלי עולם.
 (2) חיה זמן יותר ארוך | überdauern | to outlive | ויק'ר ד'י: הקביה מבלה את עולמו.
 בלה'ה בלאו ה'י נמי.
 בלא' נ', סם האוכל | Verbrauchssteuer | a tax | עזרא ד' י'ג. מנדה בלו והלך לא יתנו.
 בלא'ומי ו', שם איש | männlicher Name | a man's name | ע'א: בלווימי א'ר יוחנן מהבא.

בל - (in connection with a verb) a prohibitive law | (in Verbindung mit einem Verb) Verbot
 עובר על בל תגרע; פסח' פ'ג מ'ג; שמוחלים עליו בבל יראה.
 בל ו' אליל הבבלים | the Babylonien Deity | Bel (Götze) ע'י יא ע"ב: בית בל בבבל.
 בלא ו', סמרטוט | rag | Felzen מוכה פ'ה מ'ג מבלאי מכנסים כהנים וכו' היו מדליקין.
 בלא פ'ע, בלה | morsch werden to be worn out | ned בכור' מ' ע'א: ובלי להו ואויל.
 בלי פ'על, השחית | morsch machen to wear out | ויקר ליג' פליאה פורני דהוא מבליא גייריא.
 בלא מלת שלילה: בלא | ohne | without חרג' איוב ד' י"א: בלא-בלא.
 בלא ו', מחריב | Zerstörer | destroyer מנה' ק'ה ע'א: בלעם - בלא ע'ה.
 בלא'ה בלאו ה'י.
 בלאה'ה בלאו ה'י נמי.
 בלאות (1) סמרטוטים, בגדים נשחתים | outworn garments | abgetragene Kleider כתר' פ'ה מ'ח: מהבסח בבלאותיהן וכו'.
 (2) זכות האשה לבקש חשלומי נכסיה שהביאה עמה בשנשאת ושנתקלקלו אח'כ | the woman's right to claim compensation for the wear or ruin of the things which she brought along as her property | Anspruch der Frau auf Ersatz des von ihr in die Ehe gebrachten und dann verbrauchten Eigentums מ'י מ'א: ולא בלאות לא על זה ולא על זה.
 בלא'י דר', (1) פתח, | Eingang | entrance ב'י ליא ע'ב: מ'ח'ב בבלאי בבא. וע'י בלא'י.
 (2) תושבי עיר בלא | Einwohner | those of Bela des Ortes Bela קיד' ע' ע'ב: בלא'י.
 בלא'ים, בלא'ין דר'. סמרטוטים, בגדים נשחתים | rags, fragments | Fetzen, Ueberbleibsel

בְּלוּרִית, **בְּלוּרִיתָא** (1) קנחת שערות *curl, plaik*
of hair | *Zopf, Locke* סנד בלא עינא מגדלי
 בלוריות: שם פ"ב עינא: תפשה בבלוריותה והביאה
 אצל משה.

(2) *Strick, Kette* | *chain, rope* ילקי צפני תקסו
 ב' בלוריות של זהב.

בְּלוּשָׁא עיי **בְּלוּשָׁא**. תרג' צפני אי ייב (אחפש את
 ירושלם בנרות): אפקד בלושין.

בְּלוּשָׁא וי, חיפוש *Durchsuchung* | *search* תרג'
 תתלי פיד זי (חפש בחופש): בלושא דמתבלש.

בְּלוּשָׁא תרג' דלג דלג דלג דלג דלג דלג דלג דלג
to flicker, to דלג דלג דלג דלג דלג דלג דלג דלג
flare | *flackern* ירש' פסח' א' ביז עינא: מפני
 שאורן מבלית.

בְּלוּשָׁא עיי **לְהוּדָא**. תרג' יביע בכדי ייא ייד: לית
 אנא יכל בלושדי.

בְּלוּשָׁא, **בְּלוּשָׁא** פיע, יצא והתרום מן השטח *to jut*
out, to protrude | *hervorspringen* מיר:
 עיניה בולטות: חולי מיה עיב: אייתי ליה בחוש
 אל בליטון מפני.

בְּלוּשָׁא [בְּלוּשָׁרָא] ת', תם *einfältig* | *simple*
 שחשיר ב' מיה עתידים מן בלושורא.

בְּלוּשָׁא ב', *Wurmfrass* | *worm-eaten place* תרג'
 משלי כיה ב' (ושר בשרים): מלפיתא (ציל בלפיתא)
 בקוסיא וכו'.

בְּלוּ [בְּלוּ] תחיה, דרבה *sehr, viel* | *much* ירש'
 נדדי' נ' ליה עינא: דחמא מימרא נחית ומר בלי
 קורי בריקשון.

בְּלוּ [בְּלוּ] אלף *tausend* | *one thousand* פסיק'
 בחודש קיז עיב: בלי פלי ארין מילי מילארין
 (ציל כילי כליארין מירי מיריארין).

בְּלוּ פיע, כמח *hoffen* | *to hope* תרג' תתלי סיב ייא
 (אל תבטחו בעשק) לא תבלק (ציל חיבלין) כמליסא.

בְּלוּ פיע, היה נשחת, נרקב *to be worn out, to perish*
moreach, abgenutzt sein תרג' ישעי' ב' מ' (כבגר
 יבלו): בלושא דבלי.

בְּלוּ פעל, שחק, קילקל *to wear out, to destroy*
aufreiben, abnutzen, verderben תרג' ישעי' ג

בְּלוּשָׁא ב', שמחה וריקוד *frolic, dance*
Lustbarkeit ויקר ייב: חיו שם שתי בלחמאות
 אחת לכנין ביה אחת שמחה לבת פרעה.

בְּלוּשָׁא (1) ציר הדלת *door-hinge* | *Tür-*
angel פסיקיר וי ייא ב' אלו היו המהותות חסירה
 בלום אחר.

(2) שן המפתח *Schlüsselbart* | *key-bit* ירש'
 שבת ה' ייא עיב: תמן הוא עבר תק בלום (ציל
 בלום).

בְּלוּשָׁא (1) אלון *Eiche* | *oak* ירש'
 כתוי וי, לייא עיר: אלונים - בלושים: תרג' ישעי'
 וי ייב: אלון - בלושא.

(2) פרי האלון *Elchel* | *acorn* מנד' סיב עיי
 בלוכי היונים.

בְּלוּשָׁא - ת', מכוסה בעבים *cloudy* | *bewölkt*
 ביב קמיה: אפילו בלול ורח צפונית מנשבתו וכו'.

בְּלוּשָׁא ת', נפוך *geschwollen* | *swollen* נרד' סיו
 עיב: שמה חוסמה נאה בלום הוא.

בְּלוּשָׁא [בְּלוּשָׁא] וי, חוט *string* | *Schnur* שחשיר
 א' יי (צוארך כהרהים): בלושא של מרגליות.

בְּלוּשָׁא וי, מוט למשא *poles for carrying bur-*
dens to market | *Tragtange* ירש' דמאי ב'
 כיב עיב: בלוקח מן הבלונקי.

בְּלוּשָׁא ת', לא נקי, מעורבב *unclean, mixed*
rein, gemischt שבת עיו עיב: שכן עני אוכל
 פתו בעיסה בלושה.

בְּלוּשָׁא [בְּלוּשָׁא] וי, בול של זכוכית *glass-lamp*
Glasklumpen שבת קניד עיב: ותם בכולמא
 (עירך: בבליסא וציל בבולמא).

בְּלוּשָׁא וי, שבלת מים, מערבלה *vortex* | *Strudel*
 פנח' קיה עינא בלושה דגדר ותמי מכריא.

בְּלוּשָׁא ב', שם אשה *weib-* | *a woman's name*
licher Name ריה ייז עיב: שאלה בלוריא
 הגיורת וכו'.

בְּלוּשָׁא [בְּלוּשָׁא] ב', בית מרחץ *bath-house*
Badehaus ילקי בראשי ייז: וראה בלורין
 אהת מושלבת.

מיו (וסני עניינם תמחננו): ואפי חשוכיא מכלין
אתון; עיו כי עינא: בלי עפרא.

אתבלי את: נתקלקל | *aufge-* to decay, to perish
riebe werden תרג' איוב יג בית (והוא כרקב
יכלה): יתבלי.

בליונא די קמיע *an amulet | Amulett* גימ' גיו
עיא: עד דאיתחזי בליונא דגישפנקא ברחוק
מילא.

בליות עיי בלאות. ירושי כתוב: הי לי עיב:
בליות.

בלילה גי, פעולת המערב, הערובת | *mixing,*
das Vermischen, Mischung מנח' mixture
פיג מיב: שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה; שם
יח עיב: יציקה ובלילה.

בלומה. - בלי מה גי, מאומה, אדיר | *sphere*
Sphäre שכמיר מיז: העמיד אותן על אדיר העולם
על בלומה.

בלינום עיי בלינום. ביר ביו בלינום.
בלני עיי בלני. ירושי ברכי די יי עינז כהדין
דשתי חטרא בתר בלני.

בליסטרא גי, כלי לזרוק בו חצים או אבנים
catapult | Warfgeschoss (בלע): בן
כוזבא היה מקבל אבני בליסטרא באי מארכבנותיו
חזקן.

בליסטרי די, רוכה קשת *archer | Schütze* חולי
ס' עיב: וכי משה רבינו קניגי היה או בליסטרי
היה.

בליעה גי, פעולת הנולע אל תוכו
gluttony das Verschlingen swallowing
שהיה כלע ומכר בכורתו בשביל בליעתו.

בית הבליעה פנים חגרוך *gullet | Schlund* מחיר'
פ"א מיא: וכזית בבית הבליעה.

בליעי מיצר ים | *straits (Scylla and Charybdis)*
Charybdis בכורות ס' עיא: כי מטא לבי
בליעי וכו'.

בליעתא גי, כניל. תרג' יכיע במדי ביו יא (ובני
מרח לא מתו): בליעת וכו'.

בליצמורא עיי בליסטרא. ירושי מוסי די כיב
ע"ב: ברד כנגד בליצמורא שלהן.

בליתא גי, התיכת בנר נשחת *rag | Fetzen* חולי'
הי עיב: בליתא דפרסא: קידי מיה עיב: צייר
בבליתא.

בלם. - בלם פ"י, 1) עצר, חסם | *to restrain,*
to muzzle | hemmen, verstopfen, zurückhalten
בכור' מי עיב: פיו בלום; שם מיג עיב: חוטמו בלום.

הבלים הפי, כניל. ירושי חגי' פ"ב עיה עיא: ובלבר
שיבליים לעיסתו.

2) פיע, נאלם | *to grow dumb | verstummen*
חולי' פ"ט עיא: מי שכולם עצמו בשעת מריבה.
3) עיי בלם.

4) פ"י, קשר | *to wrap up | zusammenbinden*
חולי' קיו עיב: בלם ליה אומצא.

בלם פ"י, בעט | *to strike (of an unruly horse)*
ausschlagen פסיק' זכור ניד עיב: חסום הזה
את ממתנו והוא כולם.

בלמא די, שימור *Bewachung* | *guard, protection*
ב"ס קיג עיב: כל עיקר בלמא דבעל הבית.

בלן זי, בעל בית מרחץ *Bade-* | *bathing master*
meister מעילי' כי עיא: נתנה לבלן אף על פי
שלא רחץ מעל.

בלנא, בלנאי, בלני. בלני כניל. אסתיר קיט
עיא (מחר קח): אול בעא בלנא: ויקיר כיה קעיב
די: אול בדיל בלנאי: ירושי מעשיש די' ניד עיד:
ככה בר נש וכו' בתר בלני; שבת פ"ד מיב: קורות
הבלנין.

בלנטיא גי, כיס למעות *Geldbeutel* | *money-bag*
ספרא בחר די (לא העבד בו עבודת עבד): שלא
יפול אחריו בלנטיא.

בלני דר, מרחץ, רחצה *Bad, das* | *bath, bathing*
Baden ירושי מעשיש די' ניד עיד: בתר בלני
ממיק.

בלניות ניד בגדי רחצה *Bade-* | *bathing apparel*
wäsche ב"ב ס"ז עיב: המיכר את חסרחק לא
מכר וכו' הבלניות.

בלע זי, מה שנבלע *Einge-* absorption, leakage | *sogenes* בים ג' ח'ז' לוג ומחצה בלע.

בלע, בלעא, בלעה זי, דבר בלוע ומחניק *the thing swallowed, choking fit | das Ver-* schlucken ירושי ע'ז ב' מ' ע'יה בר בריה הוא ליה בלע; קוה'ר צ'ר א' (יש רעה); בריה דריכ'ל חוה ליה בלעא; שם י' ח'ז' לאמקא בלעה.

בלע זי, אוכל הרבה *glutton | Vielfrass* במריר י'יה עשו שהיה בלע.

בלעין [בעלין] זי, בעלים *Eigentü-* owners | *mer* ירושי דמאי ג' כ'ג ע'ב; אינו חכמר מהופר לבלעין (צ'ל לבעלין).

בלעס, אה' את' בלע דבר מחניק *auf-* to be choked | *gefährliche Weise verschlucken* ירושי חרום' ח' כ'ז ע'א; ואיתכלעס (צ'ל ואיתבלעס) ומית.

בלעא שם איש *männlicher* a man's name | שם'ר כ'ס; שאל בלעא את רבי עקיבא.

בלקטירים [פלקטירין] זי, תוי חמנים *features of the face | charakteristische Gesichtszüge* פסיק'ר כ'יה יושב וצר בלקטירים.

בלקיא ע'י גלגקיא קוה'ר ו' א' (יש רעה תחת השמש); כגון המערב מים ביין מי בלקיא (צ'ל גלבקיא) בשמן.

בלרי זי בגדי רחצה *Bade-* bathing apparel | *wäsche* שבת קס'ז ע'ב; בלרי בשים וע'י בלגריין.

בלש, בלש ס'י חפש וברק ימה *to search, to examine* | *durchsuchen* ס'ר, א' ז' לבלוש את העזרה.

בלשא, בלשא זי, מחפש, שומר בית המשפט *searcher, constable | Untersucher, Spion* נ'ר ע'א; שורר בלשא ואמקוהו כלי פמ'ו מ'יה הנלשין.

בלשי, בלשיי זי, מי שאומנתו לבלוש *investigator | Untersucher* ירושי דמ' ד' כ'ז ע'א; דחמת מקל בלשי תל'ו כ'ג ילמד' בראשית ליה א': בלשיי מפר לסרפוק אם בורח ממנו ח'.

בלגריין ז'י *Badewäsche* bathing utensils | ירושי כלי מ' ליכ ע'א; בלגרי בשים.

בלם, בלם ס'י (1) עירכב יחד *to mix with all sorts of things | mischen* בלוטת.

(2) מילא *to heap, to fill | füllen* ב'ר כ'יה שהיו לו אוצרות בלוטים; ג'יפ ס'ז ע'א; ר' עקיבא אוצר בלוט (בלוט).

בלסימיה [בלספמיה] ג'י, קללת אלהים *blas-* blasphemie | *Gotteslästerung* phemy | תוכר תולדות כ"א; בלסימיה.

בלסם, בלסמון זי, צרי *Balsam | Balsam* ב'ר צ'א; צרי - בלסם קמף; ויק'ר ל'א; קיבמון ובלסמון.

בלספמיסון [בלספמיסין] ס'י, קיל *blas-* to blasphemie | *lästern* pheme | ילמד' מ'א כ'א; י'ז (ברך נבות וכו') בלספמיסון.

בלסתרא ע'י גליקטרא פסיק'ר ויהי אבני בלסתרא (צ'ל בלסתרא).

בלע - בלע ס'י (1) תוריד האוכל אל הקרב *to absorb, to swallow | ver-* סמג *schlingen, verschlucken, einsaugen* ע'א; מ'זמאח בלועה; ירושי ר'ה א' כ'ז ע'ב; חשבון מרובח בולע.

(2) נלקה *to receive blows | geschlagen wer-* den מנח' ו' ע'א; קולפא טאבי בלע.

נבלע נפ' נעלם *to be absorbed, to disappear* | *verschwinden* כ'ד צ'ר; בלע שנבלע כמנו.

הבלע המ' גרם שלא תחית מציאות חרבר ניכרת *to make absorb, to sell in a lump | unsicht-* bar werden lassen ב'ים ס'ר ע'א; תגזל את חכירו והכליע לו בחשבון.

הובלע הפעל, כגיל. ירושי ע'יר ד' כ'א ע'יה ע'ירח המובלעות.

התבלע תתפ' ע'י נבלע. ירושי ברכ' ד' י'א ר'ז; אם בא אדם לספר גבורותיו של הקב"ה מתבלע מן העולם.

בן חורין, בן חרי (1) אינו משועבד free man | freier Mann
ביקיד עיב: בני חורין והנשים בכלל הנוק. unencumbered pro-
(2) נכמים שאינם משעובדים | hypoteckenfreies Gut
pety | חרי עיב: כל
זמן דאיכא בני חורין לא גבי ממשעבדי: ב"ס
י"ג עיב: ולא מכני חרי.

בני חילא עכרים Nichtjuden | non-jews חול
ציד עיב: נפל מריפתא לבני חילא לא זבני.

בן יומא בן יום אחד child of one day | etn-
tägliches Kind שבת קניא עיב: תינוק בן יומא
חי מחללין עליו את השבת.

בן ימא מין דג Delphin | dolphin כבור' ח' עיב:
בן ימא.

בני פרפושקא בני חולדה young weasels | jun-
ge Wiesel ב"ס פיה עיב: יומא חד הוה קא
כנשא אמתיה דרבי ביתא הוי שדיא בני
ברפושקא

בני מעייה בני מעיים, בני מעין, בנת מעינא
חול' ניג עיב: משיאדים בשר כנגד בני מעיים:
ירוש' תרוי' ח' סיו עיב: וחטפי זאיכים בני
מיעייה קהיר ז', (החכמה תעוז) ומבית בסא
לבנת מעינא.

בני מערבא תושבי ארץ ישראל inhabitants of
Palestine | Palästinaenser ניד' גיא עיב: ולכני
מערבא דמברכי בחר דסליקי תפלייהו.
בני מצרני שכנים היושבים על הגבול near neigh-
bours | Grenznachbarn ב"ס ק"ח עיב: הני ד'
בני מצרני דקדים חד מינייהו.

בני משפחה קרובים ממשפחה אחת relatives | die
Verwandten בב"י פיה מינ' היווש את אשתו
יחזיר לבני משפחה.

בני נהרא בני אדם היושבים על הנהר riverside
dwellers | Anwohner des Stromes גימ' ס'
עיב: בני נהרא רב אסר תתאי שתי מיא ברישא.

בן נפלים שם שד Name of a demon
eines Dämons כבור' מיר עיב: דוח בן נפלים
באח עליו.

בלשח גי' פקידות חשופים reconnoitring
troop | Spionentrupp ביצה כ"א עיב: בלשח
באח לעירנו.

בלתיין שם מקום Ortsname
יה ס"ב מיר: ומחזורין לבית בלתיין.

במגנימין [במגמטין] דר' אנשי החיל troops
of the army | Heerestruppen ריה א' ניו
עיב: וכראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו
כבני מרון רב אחא אמר כהדין דירין ורבנן אמרי
כהדא במגנימין.

במד"ר במדבר רבה.

במקא [במקא] גי' מקום גכוה להקרבת קרבנות.
מקום רם Altar, Anhöhe | altar, high-place
תרג' ירוש' דברים ל"ב י"ג: במתי - במקא.

במיר במדבר רבה.

במרזח [בכומד זח] שחש"ר ד' י' (וחכד): שמואל
אמר במרזח (צ"ל כבומר זח) של ענבים.

במתא גי' עי' במקא Altar | altar תרג' מ"א ג'
ד': במות - במתא.

בן - בני אימרנא ד', צאן Schafe | sheep ריה
י"ח עיב: כבני מרון - כבני אימרנא.

בן ברית בן ישראל Israelit | Israelit ביק א' בי
נכמים של בני ברית.

בן גיל מי ששנתיו בשנת חבירו one of the same
age | Altersgenosse ב"ס עיב: שומא
מצויה בבן גיל.

בן הנפילים שרץ ממין צב a kind of lizard
Eidechsenart חול' קכ"ז עיב: וכן הנפילים (צ"ל
ובן הנפילים) וסלסנדרא.

בני הפלסין משרתים בארמון המלך servants in
the palace | Diener des Palastes שמרר ב"ג:
משל למלך וכו' והלכו בני הפלסין.

בן זוג האחד מהזוג fellow | Genosse ירוש' מומת
א' י"ז עיב: הסתוב קראו אחד שאינו בן זוג של
ראשו.

בן תשעה חרשיון nine-months child
Neunmonatskind חרש' מיד מיה השוחט את
הבהמה ומצא בה וכו' בן תשעה חרש'.

[ויתחבר גם לשמות אחרים; עיי' כל אחד במקומו.]
(For all other compounds not self-evident,
see respective determinants) (Andere Compo-
sita, die nicht selbstverständlich sind, siehe un-
ter den entsprechenden Bestimmungswörtern)

בָּנָא, בָּנִי פִי, עֲשֵׂה בָּנִין | bauen to build | תרנ'
בראש' די ייז: (ויהי בונה עיר) בני קרתא.

אָתְּבִי אַתָּה, נִבְנָה כְּמִקְדֵם | wieder-
to be rebuilt | erbaut werden ירוש' ברכ' ב' ה' עִינָה אִמֵר לָהּ
רחיצה אֵנן דְּכִרְגָלִיה חַיִּיב וּבִרְגָלִיה מִתְבַּנִּי.

בָּנָאִי ד. 1) בונה בנינים | Bau-
builder, mason | meistar, Maurer בים קִיחַ עִיב: חֲתָקָה שְׁמִמֵר
לְבִנְאִי. הַבְּנָאִי חַיִּיב.

2) שם אמורא | Name of an Amora
eines Amorsers נתו' ג' עִיב: בְּנָאִי אִחֻא דְרַבִּי
חִיָּא בַר אֲבָא. וְעִי' רַבְּנָאִי.

בְּנָאִים, בְּנָאִין דִּר, תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַעֲוֹמָקִים
בְּבִנְיָו שֶׁל עוֹלָם | cultured persons, scholars
Gelehrte, gebildete Leute מְקוֹ פִּיחַ מִיָּה ר' יִחִי
אִמֵר שֶׁל בְּנָאִים מִצֵּד אֶחָד וְשֶׁל בּוֹר מִשְׁנֵי צִדְדִין.
בְּנֵאִיתָא [בְּנֵאִיתָא] גִּיר, יִרְעוּת | veils, curtains
Schleier, Vorhänge קוּדִיר ד' בִּי: שֶׁכֶּן בְּכִרְכִּי
חִים קוּדִין לְקַלְעִיתָא בְּנֵאִיתָא.

בְּנָה. - בְּנָה אָב פִּי, חִית יִסֵּד עֲקֵרִי שְׁמִמֵּנו
לִזְמִירִים דְּבָרִים הַזֹּמִים לוֹ | to draw a conclu-
sion by analogy | einen Analogieschluss
ziehen חוֹלִי עִיחַ עִיב: זֶה בְּנָה אֵב כֹּל מְקוֹם
שְׁנֵאִמֵר שֶׁהָאִינוּ אֵלֵא לְהוֹצִיא אֶת הַכְּלָאִים.

בְּנָה פִּיעֵל, עֵרֵךְ בְּנִין חֲעִיר כְּמִדָּה | to plan a city
einen Bauplan entwerfen שְׁמִירִי בִּנְגָה וּסְבִנִּים
אוֹתָהּ (אֶת יְרוּשָׁלַיִם).

נְתִבְנָה נִתְּבָה נִתְּבָה נִתְּבָה נִתְּבָה נִתְּבָה
naturglized | als Bürger aufgenommen wer-
den מְסִיקִיר מִיָּה נִתְּבָה בִּישְׂרָאֵל.

בְּנוֹיָם בְּנוֹתָן מַעֲם; בַּר נִתָּן מַעֲם.

בְּנִי נֶשׁ בְּנֵי אָדָם | Menschen | people יְרוּשָׁה תַעֲנִי
ב' מִיָּה עִיב: בְּנִין רֵאִיתָ הֵכָא בְּנֵי נֶשׁ.

בְּנִי סְמָדָא בְּנֵי לִישׁוֹ הַנּוֹצֵרִי | surname of Jesus
Beiname Jesus יְרוּשָׁה שְׁכַת יִב יִב עִיר: וְהֵלֵא
בֵּן סְמָדָא לֹא הֵבִיא כְּשֵׁפִים מִמְּצָרִים אֵלֵא בְּכָךְ.

בְּנִי עִיר בֵּן אֹתוֹ מְקוֹם | townsman | Stadtbürger
שהשיר ב' (סמכוני) חֲלָקוֹ כְּבוֹד לִרְיָ יְהוּדָה שֶׁהִיָּה
בֵּן עִיר.

בְּנִי עֲלִיָּה אֲנָשִׁים נִכְבָּדִים | people of rank | hoch-
stehende Menschen סְנֵד צִי עִיב: רֵאִיתָ בְּנֵי
עֲלִיָּה וְהֵן מוֹעֲטִין.

בְּנִי עֲרַל עֲרַל שְׁמָתִים | defect in speech | sprach-
gestört חוֹלִי קְלִיד עִינָה אֵל תִּשְׁנָה אוֹתָהּ אֵלֵא
בְּלִשׁוֹנָהּ תִּדְלַל (צִיל בֵּן עֲרַל).

בְּנִי פִירְקִי הַלְמִירִים | pupils | Schüler כְּתִי מִיָּב
עִינָה מֵאֵי מִיָּלִיו אִמֵר רַכָּא בְּנֵי פִירְקִי.

בְּנִי פִנְדָּרָא שֶׁם לִי לִישׁוֹ הַנּוֹצֵרִי | surname of Jesus
Bezeichnung für Jesus שְׁכַת קִיד עִיב: וְהֵלֵא
בֵּן סְמָדָא (ed. Ven. בֵּן סְנֵדָרָא) הוֹצִיא כְּשֵׁפִים
מִמְּצָרִים כְּמִרְסָה שַׁעַל בְּשׁוֹר.

בְּנִי פִקְוֵה הוֹלֵד שֶׁנִּמְצָא חֵי בְּמִדַּת הַבְּהֵמָה אֲחֵר שֶׁהִיָּתָה
young one found in the womb of killed ani-
mal in geschlachteten Tier gefundenes Junges
חוֹלִי פִיחַ עִינָה בֵּן פִקְוֵה תִבָּא עַל בְּרִמָּה מַעֲלִייתָא.
בְּנִי קִיָּמָא חֵיכֹל לְחִיָּת | fit to live | lebensfähig
נִדָּה כִּי עִיב: כֹּאֵן בְּבִן קִיָּמָא.

בְּנִי שִׁבְעָה חֵד שֶׁשָּׁהָה כְּמַעֵי אִמּוֹ ז' הַדְּשִׁים | seven-
month's child | Sinbenmonatskind

בְּנִי שְׁוִתִּי מִיָּם שֶׁם לוֹ לְבִנִי רַכָּב | surname of the
Rechabits | Bezeichnung für Rechabiten

בְּנִי שְׁמִנָּה וְלֵד שֶׁשָּׁהָה כְּמַעֵי אִמּוֹ ח' חֲדָשִׁים | eight-
months child | Achtmonatskind יִכְמ' פ' עִיב:
אוֹיָהּ בֵּן שְׁמִנָּה כֹּל שֶׁלֹּא כָּלֹא לֹא חֲדָשִׁין.

בְּנִי תְּרַבּוֹת בְּהֵמָה אוֹ חֵיָּת לְמוֹדִי בֵּית- | domestica-
ted animals | zahme Tiere כִּי מִיָּה עִיב: בּוֹמֵן
שֶׁהֵן בְּנֵי תְּרַבּוֹת אֵינָן מוֹעֲדִין.

בְּנוּיָא זי, בונה *builder | Erbauer* יומא יי עינא:
בנוי ביד סתורי.

בְּנִיָּה בנקיטת חפץ; בנר' חנוכה.
בנטי ברכת נטילת ידים.

בְּנִי בונה ירושלים; בנטילת ידים; בני
יומן; בני יעקב; בני ישראל.

בְּנִיָּא זי, בלן *bather | Bader* תרג' שני אסתר ר'
יב; ובנויא דאמחי יתיה.

בְּנִיָּנִי רי, זכיות *mitigating circumstances | mil-*
dernde Umstände עי' ר' עינא אמר הקביה
אבקש בניגני שלהם אם יש להם זכות אפרם.

בְּנִיָּה, **בְּנִיָּה** זי, 1) אדריכל, בנוי לתלמיד חכם
builder, scholar | Baumeister, Gelehrter ירוש'
יומ' ג' מ' עיב; בניה דאורייתא; ירוש' בר' מ'
ייג עינא בניין ארכיטקטנ.

ב) שם אמורא *Name of an Amora | Name*
eines Amoräers ירוש' פאה א' מיו עיב; ר'
יוחנן בשם ר' בנייה.

בְּנִיָּנָא זי, תרג' קהלי ג' ג': בניינא.

בְּנִיָּנוּת עי' בְּנִיָּנִי. ירוש' שקלי' ר' מים עינא ר'
סאיר אומר כל האמות הוא בבניינות.

בְּנִיָּתָא ניר, מעשה ארג, (קלעים וכדומה) *net-*
work | Gewirktes נדה מיה עיב; שכן בכרכי
הים קורין לקלעייתא בנייתא.

בְּנִיָּן, **בְּנִיָּין** — זי, 1) הקמת בנין *building, erec-*
tion | das Bauen, die Errichtung יב עינא:
כיום שמות לבו זה בנין ביהמיק.

2) עצמות הגוף *Knochengestalt | skeleton*
בכורות מיה עינא: רוב בנייט של מת.

בְּנִיָּן אב יסוד עקרי שממנו לומדים דברים
הדומים לו, *creation of class, i. e. a conclusion,*
by analogy, from a case explicitly stated in
the biblical law on all similar cases not
specified in detail | Norm, Prinzip, Analogie-
prinzip ספרא קדוש' ב': זה בנין אב לכל
דמיהם במ וכו' במקילה.

בְּנִיָּסָא, **בְּנִיָּסָתָא** תי, מלא רגז וזעם *sour, angry*
unwillig, missamtig תרג' ירוש' בראש' מ' ר'

(החם זועמים); בניסין; תרג' משלי ביה כ"ג; (ומנים
נזעמים); אפי בניסתא.

בְּנִיָּסָן [בְּנִיָּשָׁן] ניר, אספות *assemblies | Ver-*
sammlungen ירוש' בתו יב ליה עינא: אותו היום
ערב שבת היה ונבנסו כל העיירות להספידו
ואשירוניה תסבי עשרה בניסן.

בְּנִיָּסִיקָן זי, מוכות, תשלומי גמול *favour, grant*
Belohnung, Gutsbezeugung תנחו' בובר
(קרה); משל לשושבינה של בת המלך שביקש
בני פיקן (ציל בניפיקין) אינר תובע בניפיקין וכו'.

בְּנִיָּסִיקָרִין זי, בני לויח *the commander's atten-*
dants | Trabanten ילקי דברים תתקסיד; אלו
בני פיקרין (ציל בניפיקרין) שלהם.

בְּנִיָּבִי זי, חפירות בקרקע *cavities | Furchen*
Gräben מויק די עיב; מאי עוגיות — בבבי.

בנליב ברוך נוחן ליעף כח.

בְּנִיָּן עי' בְּנִיָּתָא. בנות *daughters | Töchter* בתו
פיד מיא; בנן נוקבין דיתוין ליכי מינאי.

בְּנִיָּם סיע קצף *to be angry | grollen* דני' ב' יב;
כל קביל דגה מלכא בנס וקצף שגיא.

בְּנִיָּסָא זי, חרון אף *Unwille | anger* תרג' איוב
סיו יי: בחרפה חכו לחי — בנסא.

בנפיקין עי' בְּנִיָּסִיקָן. במיר יהה אם אין אתה
תובע בנפיקין (ציל בניפיקין) שלך וכו'.

בנצי בנהמת ציון.

בנציל בנכסים צריך כתב.

בְּנִיָּרִיתָא ניר בגדי רחצה *bathing apparel | Bade-*
wäsche ביר מיהה בנריות.

בְּנִיָּרִיתָא, **בְּנִיָּרִיתָא** ניר, בגיל. ירוש' ביק זי ר'
עינא: מן דמר לי הדא מילתא אנא נסיב בנריותה.

בנרסי [בְּנִיָּרִסִין] זי מין סומקאות *clotheshoes,*
socks | eine Art Fussbekleidung ירוש' בלא'
מ' ליב עיב; ר' ירמיה ספקד אלבשוני וכו'
בנרסיי והבון מסאני ברגלי.

בנשיא בנשימה אחת.

בנשיב בנהג שבעולם.

בְּסוֹרָא, בְּסוֹרְתָא נִי, בשורה טובה | glad tidings
frohe Botchaft תרג' שׂיב יִיה בִּיבִי לִיה בְּסוֹרָא.

בְּסִמָּא זר, כגדים | Kletder | garnetus כמיר זי;
מלך ביו מתלק כלים וכסמיו לאיסרמיומות שלו
אף האלהים כן שנאמר שמלתך לא בלתי.

בְּסִי עִי בְּסָא.

בְּסִידָא עִי בּוּסִיָּא משיעה, חזרשלות | negligense
Fahrlassigkeit בִּיק קמיו עִיבִי אברה בבסיה
אין מעמידין שלא בבסיה מעמידין.

בְּסִילִיאוֹם, בְּסִילִיגוֹם, בְּסִילִיּוֹם ז, מלך
king | König ירוש' ברכ' מי יִיב עִידִי; בסיליאום
אנוממוס קיסר; ירוש' ריה אִי נִיז עִיבִי אִמֵּר רִי
לעזר פרא בסיליגוֹם וכו'; בִּיד חִי; כאינש דאמר
בסיליגוֹם קיסר.

בְּסִילִיּוֹן ז, (1) כסא המלך | royal seat, palace
königlicher Thron, Palast ירוש' מנה' בִּי בִּי
עִיבִי מלכא יתיב על בסיליגוֹן דִּידִיה.

(2) השיך למלך | königlich of the royal affairs
בִּיד צִיגִי ושימיני לאב לפרעה—לפמרון בסיליגוֹן.

בְּסִילִיקִי נִי, בנין גבוה, (מושב המלך, המנהדרין
וכדומה) | basilica, a building with colonnades
Basilika, Säulengang יוסא כִּיה עִיבִי לשכת
הגזית כמין בסיליקי גדולה היתה; מוכה נא עִיבִי
כמין בסיליגה גדולה היתה משיו לפנים מסמיה
בִּיד מִיה עולים לבסיליקי ומצאים אותו דן; סהר
פיו מִיה בסיליקי רהי לשבת.

בְּסִימָא, ז, בְּסִימָא, בְּסִימָתָא נִי,
(1) מתוק, מנושל היטיב, קרב | sweet,
pleasant, ripe, boiled | lieblich, angenehm, edss,
reif כתוב' קיד עִיבִי דמוליא ובסמס אוריא; ריה
כִּיבִי עִיבִי בסמס תבשילא דכבלאי כיומא רכא
דמערבא; תרג' יִביע במדבר לִיג כִּיה דבסימין.
(2) חמוץ, | sour, fermenting | sauer ירוש'
מעשיש דִי נִיה עִיבִי; חמרא מיפוק וכו' בסמס;
איכר אִי אִי דבסימא תסמס.

בְּסִימָא ז, יין שנהמך | wine turned into vinegar
Welnessig איכר נִי מִי; (נחמשה דרכיבו); אית

בְּנִתָא, בְּנִתָן נִיר בנות | daughters
קידִי עִיבִי בנתינ; בִּיב קמִיָּא עִיבִי; לִידִי
בנתן וכו' ועִי בְּנִתָא.

בְּנִתָיִים תהימ, כאמצע, בין כה, בין שני מאורעות
between, among | inzwischen, darunter, in
der Mitte ירוש' מעשרי אִי מִיח עִיבִי; מול
מבנתיים דבר שהוא אוכל ונשמר.

בְּנִתִיקָא ז, הבאה על חגב | a blow upon the
back | Schlag auf den Rücken ירוש' סנהד'
זִי כִיה עִידִי; וכל מאן דנפיק חזא יתיב לִיה
בנתיקא.

בִּימָא בא מימן (פרק ו' דגדה); בית סאה; בית
סמר, בלי סמק; שני פונים; שני סמפונות,
שתי סעודות; בששים.

בסמא בסינון אחד.

בְּסִי פִּעַל רמס ברגל, כזה | to tram-
ple upon, to despise | mit Füßen treten, ver-
achten ירוש' חרוי חִי מִיז עִיבִי; לא מבסי לא
לא ברומי ועיר ולא בחבר ועיר; (בִּיד מִיבִי; לא
חבון וכו').

בסבסמִי עִי סְבִסְמִי שם מקום | name of a place
Ortsname בִּיד יִי; הזכוחים בחר שוכרון אלו
יִי שבסמס שישנים לבסח בסבסמִי.

בסג במעודה ג' במימן נִי.

בסגִיר בהמה, חסרון, גלודה, חרותה מימן
לִי הלנות (חול' מִיב עִיבִי - עִיבִי).

בסגִיר ז, ארמון חזק שקשה ללכדו | fortification
defestigte Burg איכר גִי זִי (גדר בעדי); רִי
איבו איסר זה בסגִיר של ערביא (אולי צִיל
הסגִיר).

בסגִיד בסוף הדבור.

בסגִיד בסדר היום.

בסרמ בן סורר ומורה.

בסובִיג בסתר ובגלוי.

בְּסִימָא ז, כמעמים | Delikatesse ירוש'
סִיב עִיבִי רחמא לבסמא שכיה.

בָּסִים פועל, מתקן בבשמים *parfumed | parfü-*
miert תוס' ברבי' ו' ה': לפי שאין שבה לית
 שיצא מבוסם.

הַתְּבַסֵּם הת' (1) התקין עצמו בבשמים *to perfume o. s.*
sich parfümieren יומא לית עי'א: שלא יאמרו
 כמעשה הקמורת מתבסמין.

(2) נעשה רך, נעים *wohl-* *to grow better*
gelaunt werden ביר ס'ז: נהבסמה דעתו עליו.

(3) שתה ותל לשכר *ange-* *to feel the wine*
heitert sein קוהיר י'א מ' (שמה בחור): אבל
 ושתה ונסבסם.

בָּסִים פ'י, כגיל (1) **בָּסִים** פועל, המתיק, שמה
to sweeten, to delight | lieblich machen, erfreuen
 סוכה י'א עי'א: לבסימי קלא: תרג' תחל' קי"ט
 קביב (ערוב עבדך לטוב): בסיס עבדך לטבא.

(2) חנמ *to embalm | einbalsamieren* תרג' ירוש'
 ברא' ג' ב' (ו'חנמו הרופאים): לבסמא.

אִתְּבַסֵּם את' (1) היה מתוק *to be sweet | süß sein*
 תרג' איוב כ"א ב' (מתקורמה): אתבסימה לרשא.
 (2) היה חנומ *to be embalmed | einbalsamiert*
 werden תרג' ברא' ג' ג': אתבסמ.

(3) המיב לבו בין *to be cheerful | sich belustigen*
gen מני' ו' עי'ב: מיהיב אינש לבסומי (=)
 לאיבסומי) בפוריא.

בָּסִים ד', מוכר בשמים *dealer in spices | Gewürz-*
händler קדי' פ"ב עי'ב: אשרי מי שאומנתו בסם.

בָּסִמָּא עי' **בָּסִמָּא**, שהשיש סוף: תדין כרמא וכו'
 אפילו בסמית לית הוא סב.

בָּסִים, פ'י, רמס כרגל *to tread, to stamp*
treten עוקצ' פ"א מ'ה: כל ידות האובלין שבסמן
 בגורן מהורים: סוכה י"ד עי'א: ר'א אמר בסמן
 התיר אנדן.

בָּסִים פ'י, העמיד על יסוד חזק *to establish firmly*
fest gründen שהשיד א' ט"ז: זמי ביסם העולם
 אנבי וכו'.

נָבַסְסִים נתי' עמד על יסוד חזק *to rest safely | fest*
ruhen במדבר י"ב: כיון שנעשה המשכן מיד
 נמכסם העולם.

כרובי כרירן בסימא דסימא המיעה: שהשיד סוף:
 תדין כרמא וכו' אפילו בסמיה לית הוא סב.

בָּסִימָה גי, כגיל. ירושי פסח' ג' כ"ט ע"ד: חומץ
 ואדומי - בסימה דרומית.

בָּסִימוּתָא גי, נועם, מתיקות *sweetness | Lieblich*
kett תרג' תהלי' כ"ז ד' (לחוזת בנועם ד'): למהמיה
 בבסימותא.

בָּסִמִּיָּה זר, חנימת גופה כחה *embalming pro-*
cess | das Einbalsamieren תרג' יביע ברא'
 ג' ג': (כי כן מלאו ימי החנומים): בסימיה.
בָּסִים עי' **בָּסִים**, תרג' שה'ש ה' מ'ו בסיסן.

בָּסִים, ז', **בָּסִים**, **בָּסִיסָא** גי, יסוד, בן, *base,*
footstool, stand | Basis, Fussgestell, Unter-
lage כלי' פ"א מ'ז: קני סגורח מהורין הפרח
 והבסיס ממאים: ירוש' עי' ג' מ"ב ע"ד: בשאין
 עליהם בסיס: ירוש' שבת י"ז מ"ז ע"ב: בסיס
 דידיה למת היא פמיה: תרג' מז' ו' כ"ז (ויעש
 את המכונות) ועבד יח בסימא.

בָּסִיסִי, **בָּסִיסִית**, **בָּסִיסִית** י', כגיל. כלי' פכיד
 מ'ה שלש בססיות הן: במיר י"ז יש להם קופליות
 מלמעלן ובסיסיות מלמסן.

בָּסִיר, ז', **בָּסִירָא** גי, (1) נבזה *contemptible*
verächtlich תרג' תח' מ'ו ד' (נבזה בעיניו נמאם)
 ובסירה תרג' שופט' מ' ד': (אנשים ריקים ופחזים)
 גברין סריקין ובסירין.

(2) התחיל לבשל *ripening | reifend* תרג' יביע
 שמה מ' ל"ד: כסירא (ציל בסירא).

בָּסִירִיתָא גי, כח, חרפה *contempt | Verachtung*
 תרג' תח' קכ"ג ג' (כי רב שבענו כח) ארומ
 שניא שבענו כסיריתא.

בָּסִים פ"ע היה מתוק, נעים *to be sweet, pleasant*
süß, angenehm sein איכ"ר א' (מומאנתה
 בשוליה): ואמרין לו יערב לך ויבסם לך.

בָּסִים פועל, נתן לדבר ריח טוב *to perfume*
parfümieren שמ"ר כ"ג: כלה מקשטין אותה
 ומבסמין אותה.

בַּעֲבוּעַ ז', נפח על פני איזה גוף, העלאת אבעבועות
 casting bubbles | Blase, מברי פ"ב מ"ח;
 das Blasenwerfen בעבוע שכהכית שניקב;
 מקואי פ"י מ"ד: וינחו מבעבוען.

בַּעֲבֹעַ פ"י, (1) העלה אבעבועות | to cast bubbles
 Blasen aufwerfen מדרש תהי י"ה ג': שהיה
 שמן המשתחה מבעבע ויורד עליו.

(2) שם על פני מים | to swim | schwimmen
 ירוש' מוטה ג' י"ט ע"א: תיגוק מבעבע בנהר.

בַּעֲבֹעַ פ"י, דפק בדלת | an | to knock at the door
 die Tür klopfen פסיק' אחרי קע"ג ע"א: ר'
 יוחנן בר הוח סליק וכו' הוח מבעבע; ועי'
 בַּעֲבֹעַ.

בַּעֲד פ"י הרחיק | fernhalten | to keep off
 ר' (מבעד לצמתק): לשון ערבי הוא אין בעי'
 להימר ארוח לי הוא אומר מבעד לי.

בַּעֲד בעל דין; בעל דבר.

בַּעֲדָה פ"י, הִבְעָדָה הם' אכל תבואת חשדה או חכרם
 to destroy the crop | abweiden | to destroy the crop
 ארבעה אבות גזיקין השור והחור והמבעה
 וההכער.

בַּעֲדָה בעזרת השם; בעל הבית.

בַּעֲדָה בעל הבית.

בַּעֲדָה ובעד בעלמא הדין ובעלמא דאתי.

בַּעֲדָה בעולם הזה.

בַּעֲדָה בעבר הירדן.

בַּעֲדָה בעל השמר.

בַּעֲדָה פְּעוּתָא נ"י בקשה | Bittē, Gebet
 תרג' ירמ"י ז' פ"ו (רנה ותפלה): בבוע וצלח.

בָּבְעוּ בבקשה | Ich bitte | I pray תרג' בראש'
 י"ס ז' (אל נא): בבוע בען אחי וכו'.

בַּעֲדָה בעולם הבא.

בַּעֲדָה בעולם הזה.

בַּעֲדָה בעדים והתראה.

בַּעֲדָה ז', (1) ענבים מחומים | trodden grapes
 gepresste Trauben תרג' ישע"י ז' ל"ג (מסע)

בַּסְסִית ע"י בַּסִּיתָ. כלי' מכ"ד מ"ז: שלש בססיות
 הן.

בַּסֵּר, **בַּסֵּר** פ"י, זלזל, בזה | gering-
 to contemn | schätzen שמרר מ"ב: כך היתה כוסרת עלישאותן
 שתי מרגליות שנתתי לה מיד ליד איברה אוחן.

בִּסְרָא פיעל, בניל. שמרר י"א: יתרו כוסר היה לעי'
 וראה שאין בה ממש וכיסר עליה.

בִּסְרָא פעל, ירושי כרכ' ה' ע"ג: בר נש דאימיה
 מבסרה ליה.

בִּסְרָא, **בִּסְרָא** פיע, (1) תתחיל לבשל | to be in the
 first stage of ripening | zu reifen beginnen
 תרג' שם' פ' ל"א: במירן (כן בערוך)

(2) שמח | to be glad | sich freuen
 לב בשר - לב כוסר בחלקו של חבירו.

בִּסְרָא, **בִּסְרָא** ז', גוף, בשר | body, flesh, meat
 Fleisch, Körper

בִּסְרָא נותא נ"י, בזיון | Verachtung
 contempt תרג' איוב י"ב כ"א (שופך בוז על גדיכים): שדי
 במרגתא על מרכיא.

בִּסְרָא [בִּסְרָא] ז', שומר מלבושי המלך | the
 keeper of the royal wardrobe | Garderoben-
 aufseher פסיק' י"ז: במחיר.

בִּסְרָא ז', כד | jug, pitcher | Krug
 חול' מ"ט ע"ב: במתקא דדובשא.

בִּסְרָא ז', כד מלא מוכין | mattress, cushion
 Matratze, Kissen | ב"ב ג"ה ע"א: אית לנו
 בפתקי אין.

בַּעֲדָה בעולם; בעונשין; בשבעים.

בַּעֲדָה בית עולם; בריאת עולם; בני עניים;
 בני עלייה; בדיקת עדים; בעל עקירה;
 בר עונשין.

בַּעֲדָה בעבורת אלילים; בענין אחר; בענין
 אחר; בעד אחר.

בַּעֲדָה ע' בָּעִי. ב"ק ל"ג ע"א: בעא מיניה רבא מר'
 נחמן.

בַּעֲדָה בטר עניא אולא עניותא.

בַּעֲדָה בורא עצי בשמים; בעלי בתים.

to require, to want | *benötigen, erfordern*,
wünschen פסח' מ' עינא ובעי כדוקה; כתוב:
 לים עיב: לא בעינא לה; ב"ק ק"ב עיב: לא
 יקריבו בעינא וכו'.

to be searched for | *ge-* נתבקש (1) *sucht werden*
 אֶתְבַּעֵי אַתָּה' 1) תרג' ירמ' ג' כ' (יבקש את עון
 ישראל): ותבעון ית חובי ישראל.

(2) *to be hurried | zur Eile* נבהל ללכת
gedrängt werden שמואל א' כ' כיו (נחפז ללכת):
 מתבעי למייל.

to be asked | *gefragt werden* 1) נשאל
 פסח' ד' עיב: איבעיא להו.

(2) *it ought to | sein müssen*, צריך להיות
sollen שם ו' עיב: יצא בו מיבעי ליה; ב"ק כ"א
 עיב: איבעי ליה לאמוקי דעתא.

לא מיבעיא... אלא אפילו לא זה בלבד...
 אלא אף... *not only... but | nicht nur...*
sondern auch פסח' ד' עיב: לא מבעיא... אלא...

פָּעִי מ'ע, פיהק *to yawn | gähnen* תרג' שני
 אסתר א' ב': נמדין בעיין.

פָּעִיָּא ו' שאלה לסודית *question | Frage* מנה'
 ק"ב עיב: ד' מאות בעין.

פָּעִיָּא שם איש *a man's name | männlicher Name*
 מנה' מ"ד עיב: בעיא מוכסא.

פָּעִיָּא ע"י פָּעֵם, ירוש' שקלי' ג' מ"ז עיב: א"ל בגין
 ולא הוה דשתי בי בעימנא ביה.

פָּעִיָּא כ"י, 1) הכאת הכהמה ברגליה *kicking*
das Anschlagen des Tieres ב"ק כ"ז עיב:
 לבעיסה חמש.

(2) מוחא כיד *beating | das Klopfen* מנה' פ"ו
 מ"ה כל המנחות וכו' והשיטה והבעיסה בחמים.

פָּעִיָּא ת"י, משתוקק *desirous | begierig* ירוש'
 תעני' א' סיד עיב: ואנא בעינא מיחמי.

פָּעִיל ע"י פָּעַל, כתוב' ו' עיב: דסוד לא בעיל.

פָּעִילָה כ"י, ביאה אל אישה *sexual intercourse*
Betschlag כתו' ג' עיב: שויה רבנן לבעילתו
 בעילת זנות.

פאה במערצה: כבעוס דמתבעים במערצתא.
 2) בעיסה ברגל *a kick with the foot | Fuss-*
tritt ירוש' תעני' ד' מ"ה עיב: יהב ליה חד בעוס
 וקפליה.

פָּעִיר, פָּעִירָא ו', לפיד *toroh | Fackel* תרג'
 יואל ב' ח' (מראיתן כלסירים) הויהוון כבעורין;
 ביב מ"ה עיב: באתר דזיקקין דגירא ובעורין
 ראשא סאן מעיל.

פָּעִין בעבודה זרה; בעילת זנות; בעלי
 עבודה זרה.

בע"ה בעל חוב; בעל חנות; בעל חיים.

פָּעֵם - פ'ע, התעקם באמצע ונשה לנפול
to bulge | sich krümmen מדרח מ"ג מ"ה:
 כלונסאות וכו' לכותלי של אולם כדי שלא יבעט.
 פָּעֵם פיעל, חכה ברגל, סרב *to kick, to rebel*
stampfen, widerspenstig sein ב"ק מ"ב מ"א:
 חיתה מבעסת; משה כ"ב עיב: תלמיד חכם המבעט
 ברכותיו.

פָּעֵם, פָּעֵם מ"י, חכה ברגל, סרב *to kick, to*
rebel | ausschlagen, ungehorsam sein תרג'
 הוש' ד' מ"ז (כפרה מורדה): כתורא דאתמסת
 ובעינן ירוש' שבת ח' י"א ע"א; א"ל ר' זריקן
 בגין דשאל לך את בעט ביה.

פָּעֵם, פָּעֵם פעל, דרך ענבים *to tread (grapes)*
Trauben treten תרג' איכה א' מ"ז מבעים.

אֶתְפָּעִים אַתָּה' היה נרמס *to be trodden | getre-*
ten werden תרג' ישעי' מ"ג ג' (פורה דרכתי):
 כביעות דמתבעים.

פָּעֵץ ו', פָּעֵץ ג' בהמה שדרכה לכעס
 ברגליה *habitual kicker | ein Tier, das aus-*
schlägt ב"מ פ' ע"א: בעפנית היא, רבצנית
 היא; תומ' ב"ב ד' ר': בעפנית היא.

פָּעִי 1) פ"י, שאל *to inquire, to ask | fragen*
 כרכ' ב' ע"א: ובעי לה מבעיא; ב"ק ל"ג ע"א:
 בעא מיניה רבא מרי נחמן.

2) התפלל, בקשרחמים *to pray, to ask for mercy*
beten, flehen ברכ' ח' ע"א: לבעי אינש רחמי.
 3) פ"ע, היה צריך, מצא חפץ בדבר *to desire,*

בַּעַל בֵּית איש שהבית שלו, אחראי בבית-land-
lord, private man | *Hausherr, Privatmann*
שבת פ"ב מ"א: העני עומד בחוק ובעל הבית
בפניה: ב"ב פ"ה מ"ה: מוסף התנור של בעלי
בתים נחזור ושל נחתמים נמא.

בַּעַל בִּשְׁרָה שמן, עב stout | beleibt בים פיו ע"א:
בן חלפתא בעל בשר הוה.

בַּעַל דְּבָרִים מתנגד, תוכע opponent | *Gegner*
ב"ב י"ד ע"א: לא בעל דברים שלי אתה.

בַּעַל דִּין איש רב, מתנגד the opponent in a legal
process | *Prozessgegner* אבות ד' כ"פ: הוא
בעל דין.

בַּעְלֵי זְרוּעוֹת תקיפים violent men | *Gewalttätige*
ב"ב קי"א ע"א: בחישינן לבעלי זרועות קמפלגני.
בַּעַל הַנָּאָה רודף אחר תענוגים pleasure-hunter |
vergnügungssüchtiger Mensch כ"ו ע"ב:
בעל הנאה.

בַּעַל חַיִּב מלוה creditor | *Gläubiger* כתוב' פ"ט
ס"ט: וכן בעל חוב שהוציא שט"ח.

בַּעַל חַי, בַּעְלֵי חַיִּים מי שרוח דוים באנו animate
being | *Lebewesen* ב"ב ל"ב ע"א: צער בעלי חיים.
בַּעַל פְּשָׁעִים בקי בכשפים sorcerer | *Zauber-*
künstler מנח' פ"ה ע"א: בעלי כשפים וחדעים
שבעים לשון.

בַּעַל מַחְשְׁבוֹת יודע מהשבות, שקוע במחשבות
thought - reader, thought-ful | *Gedankenleser*,
Tiefstunziger מנח' י"ט ע"ב: בעלי מחשבות אתם
יבא בעל מחשבות (הקביה) ופרע וכו'.

בַּעְלֵי מַרְאָה אנשים שיש להם הדרת פנים men
full of dignity | *würdevolle Menschen*
פ"ה ע"א: בעלי חכמה בעלי מראה.

בַּעַל פְּקֻדֹן מי שמפקדין אצלו trustee | *Depe-*
sitar ירוש' שבת ד' ו' ע"ד: בעל פקדון הוא.

בַּעַל קָרִי איש שנמשא במקרה לילה polluted by
seminal discharge | *durch (nächtlichen) Sa-*
menerguss Verunreinigter ב"ב פ"א מ"ג: חזר
להיות בעל קרי וכו'.

בַּעֲרִץ תי. מצופה או פגור במתבת מרכב מבריל
ועופרת tinued | *verslunzt* תרג' ירמ' ל"ב י"א
(את החתום): רכתיב בעיץ וחתום.

בַּעֲרִץ ד' בעץ (שם מתבת) tin | *Zinn* תרג' יחזק'
כ"ב כ' (ונחושא וברזל ועופרת וברזל): נחש
ובעיץ.

בַּעֲרִיר פורע. שרף, בשרף to burn | *brennen* תרג'
ישעי' מ"ב א' (כלפיד יבער): בבעיר יבער.

בַּעֲרִיָּה זר"ג, בהמה cattle | *Vieh* ירוש' כ"ב ב' ד'
ע"ג: לית איתן חיינן אלא בזכות בעירא דקיקא.
בעיב בעל כרחו.

בַּעֲרִיל - הַבְּעִיל חש', נתן לאשה to cause sexual
intercourse | *zum Welde geben* ירוש' קיד'
ג' ס"ד ע"ב: הבעלתיה לאחר מכל הפסולין לה
אינו נאמן.

בַּעֲרִיל פ"י, שכב אשה to embrace a wo-
man | *beiwohnen* כתי' ו' ע"ב: דבעי למבעל.
בעל פעל כנ"ל. תרג' רוח א' י"ב: סבעלא לגבה.

אֲבַעְלָא אחפ' יוסא יש ע"ב: ואבעול כמה בתולתא
בנהדרעה.

בַּעֲרִל - ז', אדמה עמוקה ששותה מי גשמים
ground sufficiently watered by rain | *Boden,*
der keiner künstlichen Bewässerung bedarf
שביעי' פ"ב מ"ט: הבעלים וכו' ושל בעל שמנע
מהם שתי עונות.

בַּעַל אֲבִירָה מי שנאבד לו דבר owner of a lost
object | *Eigentümer eines verlorenen Gegen-*
standes נדה ל"א ע"ב: בעל אבירה וכו'.

בַּעַל אֲגָדָה בקי באגדה master of Agadah, lee-
turer | *Meister der Agadah* ויקד' ל"ז: ישראל
יש בהם בעלי משנה בעלי תלמוד בעלי אגדה.

בַּעַל אֲגָרוֹף איש זרוע, תקיף violent man | *Ge-*
walttätiger מנח' פ"ט ע"א: בעלי אגרופים וכו'.

בַּעְלֵי אֲמֻנָה אנשים שראוי להאמין בהם trustwor-
thy persons | *vertrauenswürdige Menschen*
תענית ד' ע"א: כמה גדולים בעלי אמנה.

אָהבֶע אַהפֶ', נהפּוּ, בהול to be in a hurry, to be
anxious | eilig, ängstlich sein מִיב ד' מִי
(בחפז): באתבעותחון; תרג' שִׁב ד' ד' (ויהי)
בחפז לנזם: באתבעותחנה.

בַּעִיפּ בערב פסח; בערבי פסחים; בעל פה;
בעל פלונתא.

בַּעֲזָן ז', כחבת מרכב מבריל ועופרת tin | Zinn
כלי פיל מיג: ניקב ועשאו בבעץ.

בַּעֲקָ בעל קרי.

בַּעֲרָ בקשו עלי רחמים; בעין רע.

בַּעֲרָ - פירע, נְתַבֶּעַר נתי, נפל תחת חובת חכעור
to must be cleared | der Räumpflicht un-
terliegen שביע' מִיב: היה אפשר לבַּעֲרָ
דמיה מתבערין כשביעית.

בַּעֲרָ קפ' נרלק עוד הפעם | to be rekindled
wieder angezündet werden שבת לִיב: כיון
דהובערה הדרא וכו'.

בַּעֲרָ פִירֶע, (1) שרף to burn | brennen תרג' ישעי'
מִיב א' (כלפיד יבער): כבַּעֲרָ יבער.

(2) פנה והסיר wegschaffen | to dispose of
פסח' ה' עִיב: בער חסירא וכו'.

בַּעֲרָ פֶעל, הצית אש Feuer machen | to enkindle
תרג' שמו' לִיב ג' (לא תבערו): לא תבערין.

אֲבַעֲרָ אפי' כגיל. תרג' ויקרא ו' ה' (ובער עליה):
ויבער עליה.

בַּעֲרָ פִי, פער פי den | to open the mouth wide
Mund aufreissen תרג' שני אפתי א' ב':
ונמרין כוערין (מיא געייז).

בַּעֲשִׁי בערב שבת.

בַּעֲשִׁיב בורא עשני בשמים.

בַּעֲשִׁי בִיב בערב שבת בין השמשות.

בַּעֲשִׁיג בערנאח של גוים.

בַּעֲשִׁי בענינו של יום.

בַּעֲשִׁית בעשרת ימי תשובה.

בַּעֲשִׁיג בעמיו של נחש.

בַּעֲשַׁעֲח בערב שבת עם חשיכה.

בַּעֲלִי שִׁיבָה אנשים ששערותיהם לבנות gray-
haired | Grauhaarige נדר' פ"ג מִיח: הנודר וכו'
אמור בבֶּעל שיבות.

בַּעֲלִי תוֹרָה איש יודע תורה - learned man | Gesetza-
kundiger ירושי' מוסה ד' כיא עיד: כצילה של
בעלי תורה.

בַּעֲלִי תְשׁוּבָה מי שחזר בתשובה | repentant sinner
reuliger Sünder מוכה ניג עיאו: בעל תשובה.

בַּעֲלִי תְשׁוּבָה מי שעונה תשובות הרבה a man of
many excuses | reich an Ausreden כִּי: אמר
הקב"ה נחש זה רשע בעל תשובות.

[ויתחבר גם לשמות אחרים עי' כל אחד במקומו.]
[For all other compounds not self-evident,
see respective determinants] | [Andere Com-
posita, die nicht selbstverständlich sind, siehe
unter den entsprechenden Bestimmungs-
wörtern]

בַּעֲלָא [בנסמך בַּעֲלִי, בַּעֲלִי (1) י', בעל אשה
husband | Ehemann שמו' כיא ג' (אם)
בעל אשה הוא): אם בעל אמתא הוא.

(2) סמר בתור מוליד הצמחים | rain (fructifier)
Regen (fruchtbringender) תעני' ד' עיב: מסרא
בעלא דארעא הוא.

(3) שם עיז Baal | Baal שופט' ו' כִּי (מונח
הבעל): אבורא דבעלא.

בַּעֲלָדִי - גי', גבורה, שדבר מהדברים שיד לה
mistress, owner | Herrin, Besitzerin כתוב:
פִי מִיב אשה בעלת חוב.

בַּעֲלָת אַבְרִים בהמה שאיבריה גדולים an animal
of large build | Tier von starkem Glieder-
bau לִיב עיאו: פרה כחושא ובעלת אברים.

בַּעֲלָת יוֹפִי יופיה eine Schönheit | fair face תעני'
כִּי עיאו: בעלת יופי.

בַּעֲמִי בעשרה מאמדות; בעל מוס; בעילת
מצוה.

בַּעֲעִי פִיע, אַבֶּע אפי' מיהר ellen | to hurry
תרג' כיא כִּיב מ' (מהרה מיכיתו): תבע מיכה.

בעית בעל תשובה; בעלי תריסין.

בעית ובל עת עשה תשובה ונין
לא עשה תשובה.

בַּעֵת פִּי, הִבְעִית הַפִּי, הפחיד | to frighten
schrecken יוסא בִּג עִבֵּי: שלא להבעית את
ישראל.

הִתְבַּעַת הַחֶפֶץ, היה נדכא ספני פחד | to be excited
erschrecken ירוש' שבת ו' ה' עִבֵּי: שהוא
מתבעת.

בַּעֵת, בַּעֵת פִּיעַ, נבהל | to be excited | ängstlich
נדה סיו עִיבֵּי: משום דבעיתא.

בַּעֵת, בַּעֵת פִּעַל, הפחיד | to frighten | schrecken
נדה סיו עִיבֵּי: ויל בעתה.

אֶתְבַּעִית, אֶבְעִית אֶתְפִּי, נבהל | to be afraid, to be
in hurry | Angst haben, Eile haben תרג' שיא
כִּיָּא ב' (ויתרד אחימלך): ואתבעית אחימלך;
סגִי ג' עִיבֵּי: האו מאן דמיבעית; כתוב' קיו עִיבֵּי
הזה מיבעית ליה בעותו.

בַּעֲתָא ו', פחד, בערה | terror | Schrecken, Verweis
תרג' משלי יב א' (ולץ לא שמע גערה): לא
מקבל בעתא.

בִּיָּם ב' פעמים; בושת פנים; בן סוֹי; בן
פלוגי; בת פלוגי; בת פלוגית; בן
פקועה.

בִּפִּי בפרק; בפרשה; בפירוש; בפרהסיא.
בִּפִּיא בורא פרי אדמה; בפעם אחת; במה
אחד; בפרשה א'; בפרק א'; בפסוק א'.
בִּפְהִיא בורא פרי האדמה.

בִּפְהִיג בורא פרי הנפן.

בִּפְהִיע בורא פרי העץ.

בִּפְהִיר בפריה ורביה.

בִּפְטִיש בן סקיעה מעון שחיטה.
בִּפִּי בפירוש.

בִּפְלִיע בין פסח לעצרת.

בִּפִּמִּם נסה מלא.

בִּפְמִישִׁם בפתות משוה פרוסה.

בִּפִּיג ובפִּיג במני נכתב ובפני נחתם.

בִּפְסִידָמִיק בפסולי המוקדשין.

בִּפִּיע בפני עצמו; במני עדים.

בִּיצ בני ציון; בנות ציון; בנות צלפחד.
בִּצִיא בצלם אלהים.

בִּצָּא ו', מקום רפש | swamp | Sumpf תרג' איוב
ח' יִיא (היגאח גבא בלא כצה): בללא בצא.

בִּצָּא פִּי, חפש וברק | to search | suchen תרג'
משלי ב' ד' (וכמסמונים תחפשנה): היך סימנא
תצביה (ציל תבציה).

אֶתְבַּצִּי, אֶיִּבְצִי אֶתְפִּי, נחפש, נחקר | to be searched
untersucht werden שם כִּיָּא יִיבֵּי: (ובקום רשעים
יחפש אדם): מבצִי בר נשא.

בִּצְבוּיָן ו', קנבוס | hemp | Hanf נדה סִיָּה עִיבֵּי:
העקלים של נצרים ושל בצבון.

בִּצְבִיץ פִּיעַ, התפרץ לצאת, גבע, | to bubble forth
to burst forth | hervorbrechen, aufsprossen
כתוב' קִיָּא עִיבֵּי: עתידין צדיקים שמבצבצין
ועולין בירושלם; פוטא יִיא עִיבֵּי: מבצבצין ויוצאין
כעשב השדה.

בִּצְבִיץ בגלל. חולי ניו עִיבֵּי: אם מבצבץ ועולה
מחלה.

בִּצְהִיב בן ציצית הכסת.

בִּצְוִצְמָרָא כִּיָּי מקום בולט לשבת עליו | balcony
Balkon ירוש' כִּיָּי ג' יִיד עִיבֵּי: לקח חצר וכו'
דיון וכצוצמראת וכו'.

בִּצְוִצְרָא כִּי, גזרה רחכה | balustrade, balcony
Balkon, Balustrade מדה פִּיָּב מִיָּה וחקימה
כצוצמרה (ציל בצוצרה) ועי' גִּזְוִצְרָא.

בִּצְוִצְרִיּוֹת, בִּצְוִצְרִיּוֹת כִּיָּי, מכונה להצר על
עיר | engines of siege or defence | Belage-
rungs-, Verteidigungsmaaschinen פִּיָּק' בוכר
החדש סיו עִיבֵּי: וכחצוצריות (ציל בצוצריות)
נכנסין בו.

בִּצְוִרִית - ג' העדר גשמים | scarcity of provision
dearth | Dürre עִיבֵּי: וכן שפסקו גשמים
בין גשם לגשם ארבעים יום וכו' שהיא מכנת בצורת.

בִּצְעָה - פ"י, 1) פרס ליום להתחלת הסעודה
to break bread and say the blessing | *Brot
anbrechen und den Segensspruch darüber
sprechen* ברכ' כיו ע"א: אין המסוכן רשאי
לאכול כלום עד שימסעם הבוצע.

2) עשה פשרה בין בעלי דין | *to compromise
einen Vergleich zustande bringen* סנה' ו'
ע"ב: ר' יומי הגלילי אומר אמר לבצוע וכל
הבוצע הרי זה חוטא.

בִּצְעָה פיעל, כנ"ל 2, ירוש' סנה' א' י"ח ע"ב: המבצע
חוטא.

בִּצְעָה פ"י, 1) שבר | *brechen, zerstückeln* to break
כ"ב צ"א ע"ב: כד הזה בצע ינוקא וכו'
2) חשך, הציל | *retten, befreien* to rescue
איוב ל"ג י"ח (יחשך נפשו): ימנע (בב"י יבצע)
נפשיה.

בִּצְעָה פעל, כנ"ל 1, ירוש' מנ"י א' ע' ע"א: מבצע.

בִּצְעָה נ"י, ברכת מים, אגם מים | *ditch, dike, pond
Teich, Sumpf* תוס' צוק' סנה' ג' ד': שתי
בצעות: שבת ל"א ע"א: מפני שדרין בין בצעי
המים.

בִּצְעִין פ"ע נטף | *tropfen* to trickle, to drip
stokern תוס' מקוא' א' י"ג: כל זמן שהגשמים
יורדים והחרים בוצצים; ירוש' סנה' י' ל"ד ע"א:
כל העצים בוצצים משקין ושל רימון אינו בוצץ.
בִּצְקָה - **בִּצְקָה** הַיִּירָשׁ, עיסה שלא תפח
deaf dough i. e. having no indications of rising |
Teig, der nicht geht (elg. taub) פ"ג ט"ב:
בצק החרש אם יש כיוצא בו שהחמין הרי
זה אמור.

בִּצְרָה - **בִּצְרָה** נפ"י, 1) גקמף (ענבים) | *to be cut
abgeschnitten werden* ג"ס ל"ט ע"א: ענבים
העומדות ליבצר.

2) נחמקם | *verringert werden* to be diminished
שמו"ר ל': הגיע עונתן (של הגוים) ליבצר.

בִּצְרָה, **בִּצְרָה** פיעל, 1) חיזק | *to fortify, to surround
umwallen, befestigen* ירוש' שבוע' ח' ל"ה ע"ב:
אמר ר' לעזר הו"א דתימר בגג שאינו מבוצר וכו'.

בִּצְרָה נ"י, העדר גשמים | *scarcity of provision
dearth* | *Dürre* העני י"ט ע"א - ע"ב: אמר ר'
נחמן נהיה אנהרא בצורתא.

בִּצְרָה נ"י, גזרה | *Balkon* balcony | יחזק'
מ"א י"ג (והגזרה) ובצורתא.

בִּצְרִים - נ"י, ביצים | *eggs* שהש"ר ב'ה' (טמכוני
באשוישית): פתפותי ביצים הם כאן; ירוש' סנה'
י"א ל' ע"ב: פיתפותי ביצים היו שם וכו'.

בִּצְרִיר ת', מתוסר, פחות | *diminished small, less
klein, wenig* כימ כ"א ע"א: בציר מהני מרח
והדר אתא וכו'.

בִּצְרִיר ת', רגיל לכתוב חסר במקום מלא | *one who
uses the vowel letters sparingly* | *kurz, knapp*
(bes, der die Vokale beim Schreiben weglässt.)
ע"ז ט' ע"ב: וסימנך ספרא בצירא.

בִּצְרִיר נ"י, מעשה או עת קטיפת הענבים | *vintage
Weinlese* טאה פ"ז מ"ג: איזהו פרס הנושר
בשעת הבצירה.

בִּצְרִיל פ"י, נקע, חלק והפריד | *to split, to branch
off* | *spalten, abzwelgen* קיהיר י"ב ו': על אם
הדרך - אם דבצל.

אִיבְצִיל אהפ', געבה כבצל | *to grow bulbous
knollig werden* ע"ר כ"ט ע"ב: איבציל זירא.

בִּצְלִי - **בִּצְלִים** דר, בצלים קטנים | *central-
sprouts of onions* | *kleine Zwiebeln, die sich
an den grossen bilden* עוקצ' פ"ב מ"ח: עלי
הבצלים ובני בצלים.

עֲלֵי בִּצְלִים דר, 1) קליפות הבצל | *leaves of onions
Zwiebelschalen* שם, שם.

2) שם ל"י | *a man's (nick-) name* | *männli-*
cher (Spott-)Name ירוש' חגי' ב' ע"ז ע"ב:
מרים בת עלי בצלים.

בִּצְלֵאל - שם אמורא | *name of an Amora*
Name eines Amoräers שהש"ר ג' י"א: ר'
ברכיה בשם ר' בצלאל.

בִּצְלֵצֵל ו"י, בצל מדברי קטן | *dwarf onion
Zwergzwiebel* כ"א פ"א מ"ג: הבצל והבצלצול.

בְּקוֹנֵעַ ע"י בִּיקוֹנֵעַ בלי סכסוך מיד יד הקרדום של בקוע ושל עדור.

בְּקִי. **בְּקִיאָה** ת'. מוכחא, יודע ענין חיוני, expert, versed, familiar | *erfahren, vertraut* עיב בקי בהרד תורה; חוסי נזיר ה' א': נסתי לו אל תבח לו בקיא הוא ביהושע בן נחמל; ריה ליד עיב: כשם שמוציא את שאינו בקי כך מוציא את הכי.

בְּקִיאָה. **בְּקִיאָה** נ', מין תבואה *Wicke* | *vetich* תוס' מעשרי ג': בקיא: ירוש' חלה ד' סי' עיב: בקיאה. **בְּקִיעַ** ז', ברכה קטנה *small pond* | *kleiner Teich* מרק ח' עיב: נברכת אמר ר' יהודה זו בקיע.

בְּקִיעַ ת'. בקי *expert, versed* | *vertraut, erfahren* פנח' ח' עיב: דרכ בקיע במומי ספי.

בְּקִיעָה נ', (1) סדק, נקיק, פעולת הבוקע, cleaving, log | *Spalt, Sprung, Klotz, das Spalten* פונח ביד עיב: בקיעת חנוך; קוהר ב' ב'ג (כי כל ימיו): היה אומר לו המצרי עדור לי שת עדות בקע לי שתי בקיעות.

(2) *crossing* | *das Überschreiten* שבת קיא עיב: בקיעת דגים.

(כפר) **בְּקִיעָן** שם מקום *name of a place* **בְּקִיעָן** *B'kiin (Fukin)* | *Name eines Ortes in Palästina* ירוש' חגי' א' עיה עיד: מעשה ברי יוחנן בן ברוקה ור"א חסמא וכו' והקבילו ר' יהושע בבקיעין ועי' **בְּקִיעָן**.

בְּקִיקָא ד', חתיכת דבר הנשבר | *a broken piece* *Scherben, Bruchstück* ירוש' שמות י"ב י"ב (והבתי כל בבד): בקיקין.

בְּקִילָא ז', מקל, *club, shepherd's crook* | *Stock* *Hirtenstab* ביר ליה: קס גמכ בקלמין ביריה ותבריהן לכולהן פסיליא. **בְּקִיעַ** בקום עשה.

בְּקִיעַ — סי', (1) עבר דרך, *to cross* | *kreuzen* ירוש' פסחי א' ב"ו עיד: חצר שהרבים בוקעין וכו'.

(2) סרך בחזקה *to break through* | *durch-* *brechen* אהלי סיו מ"ה שומאח בוקעת ועולה.

(2) החליש *to diminish* | *verringern* מדרש רבה דברי א': עיר מצור זו רומי יכו שמצירה ומבצרה לישראל

(3) עוסד באמצע *being in the midst* | *in der Mitte stehen* נגעי פ"א מיה: מבצרת ובעשה מן הצד.

נְתַבְצָר נחמ', נקבע *to be set apart* | *abgesondert werden* במקום נבצר להם בגוהנם.

בְּצָר (פערי), (1) היה פחות, צר, *to be small*, *gering sein, fehlen* *to want* עיז סי' עיב: כמח בצר: חלי סיב עיב: בציר לחו חדא (2) הפחית *to diminish* | *kürzen* מ"ה עיב: למבצר לח חדא.

בְּצָר פעל, הקטין, הפחית, *to cut off, to diminish*, *abschneiden, verringern, abzulehen* *to deduct* מנח' לז עיב: האמי סאן דבצירה לגלימיה: עיז סי' עיב: ונבצר מנייהו ארבעים ושמונה.

בְּצָר — ז', מקור הפרנסה *means of support* *Unterhalt* שמור מ' סוף: אמר הקביה אני חא בצרכן אל תניחו בצרכן ולא בצרן של אבותיכם. **בְּצָרַת** שם עיר *name of a town* | *Name einer Stadt* ירוש' דמאי ב' ריב עיד: צור שצת ובצת.

ביק נת קול; בבא קמא; בר קפרא; בית קיבול; בעל קרי; ב' קדושות.

בְּקָא ז', **בְּקָתָא** נ', שם מין זכוכ קטן *gnat* | *Mücke* חלי' נ"ח עיב: והא אמרי אנשי שכ שני אימרא בקא מבקתא.

בְּקָא **בְּקָי** סי', בוק, חפש, בהן *to search, to have*, *stigate, to find out* | *untersuchen, prüfen, ausfindig machen* ביס סיח עיב: בקי באבוק וכו': גיטי סיח עיב: ליבקי שכבא דשכיב בשבתא.

בקהק בית קודש הקדשים.

בקין בקל חומר.

בְּקוּוּתָא [בְּקוּוּתָא] נ', רפת בקר | *cattle-yard* *Viehstall* ירוש' פנח' ז' כיה עיד סוף: עגל מן בקותא.

בְּקוּלָא ז', מקל *club, shepherd's crook* | *Stock* *Hirtenstab* זבח' קיה עיב: דנקימי ליה בבקולמי.

(2) לקט הסרי הנשאר על העץ *Nach-* to glean | *lese halten* תרג' ירוש' דברי ביד ב' (לא תפאר): לא תבקרן.

(3) נהג עדר על מקום מרעה *to let the herd graze | weiden lassen* תרג' ירוש' בראש' י"ג ו' (ויהי ריב בין דעי מקנה-אברים): מבקרין.

(4) שאל בשלום החולה *to visit the sick | einen Kranken besuchen* תרג' ירוש' שבת ד' ה' ע"ג: ר' יונה ור' יוסאסלקין מבקרא לר' אחא דתוה שישית. (5) חסדיר *to leave unclaimed | für frei erklä-* ren תרג' ירוש' שביעי' ט' ל"ט ע"א: ואבקרה קומיהון.

בְּקָרָה - בהשאלה: אור, ישועה *morning, metaph: light, salvation | Morgen, metaph: Licht, Hell* ביד ביאנז לכשיעשה בוקרן של אמות העולם ערב: תנחוי בוכר ברא' כ"ג עד שיבא בקר של עולם הבא.

בְּקָרָה ו', רועה בקר *cattle-driver | Viehhirt* תרג' ירוש' ביצ' ה' ס"ג ע"ב: המומר בהמתו לבקר.

בְּקָרָה (1) כביל. ביט מ"ב ע"ב: ההוא אפיסרופא דיהמי וכו' ומסרה לבקרא.

(2) חל, בער, ריק *lightminded | leichtsinig* תרג' שופט' ט' ד' (אנשים רקים ופוחיז): גברין מריקון ובסורין (צל ובקרין):

בְּקָרָה ז"ל, עדר *herd | Herde* תרג' ירוש' בראש' כ"ג ע"ב: בקרא דתורי: תרג' יואל א' י"ח (גמיערי הצאן נאשמו): בקרן דתורין.

בְּקָרוֹתָא בְּקָרוֹתָא ג' עדר בקר, רפת הבקר *cattle-yard, stock of cattle | Viehherde, Vieh-* stall מויק י"ב ע"א: ושאר כל הבהמות מכניסין אותן לבקרות: איכיד א' ט' (מומאנה): חד בענא וחד בבקרותא.

בְּקָרוֹתָא בְּקָרוֹתָא ג' פחזות, דון *thought-* lessness, levity | *Gedankenlosigkeit, Ausge-* lassenheit תרג' ירמ' כ"ג ל"ב (בשקריהם ובפחזותם): בשקריהון ובבקרותהון: תרג' ש"א י"ז ב"ח (אני ידעתי את הדונד): אבא ידענא ית בקרותך.

הַבְּקִיעַ ה"א, 1) בקע עץ *to cut | spalten* שביעי' פ"ד מ"ה: המבקיע בזית לא יחפרו עפר.

(2) *to lead a line crosswise | querdurchziehen* ירוש' בלא' ג' כ"ה ע"ד: ר' שמעון בן לקיש אמר מותר להבקיע ארבע שורות בבקעה.

בְּקָעָדָה - בהשאלה: קלקול *an unguarded field* transf. moral danger | *unbehüteltes Feld, bildl: moralische Gefahr* עירי' ו' ע"ג: רב בקעה מצא וגר' בה גרר.

בְּקָעָה ע"י פיקוע ירוש' מרד' ד' ל"ח ע"ג: בקדום של בקעי.

בְּקָעָה ב' שבר עץ *chip, piece of wood | Span, Holzklötz* ביצה פ"ד מ"ה: ואין סימכין את הקדרה בבקעה: חול' ל"ז ע"ב: אפי' אוכלת **בְּקָעָתָא** בְּקָעָתָא ג' עמק *valley | Tal* תרג' בראש' י"א ב"ז (וימצאו בקעה) ואשכח בקעתא ירוש' שביעי' ג' ל"ד ע"ג: הזן פקועה דבקעתא.

בְּקָרָה - בְּקָר פיעל, שאל בשלום החולה *to visit the sick | einen Kranken besuchen* חנוך חנאח מחבירו ונכנס לבקר וכו'.

בְּקָרָה פעל, נבדק *to be examined | untersucht wer-* den תרג' ירוש' פ"ג מ"ד: אעפ"י שהוא מבוקר מבקרב.

הַבְּקִיר חפ' הפקיר *to resign ownership | das Eigentumsrecht aufgeben* תרג' ירוש' פאה ה' י"ט ע"ב: כיון שאדם מבקיר דבר יצא מרשותו.

נְתַבְקֵר נתפ' 1) נבדק *to be examined | geprüft werden* ב"ר פא"ז: פנקמו נתבקרה.

(2) נשאל מה שלומו *to be attended to | besucht werden* במיר י"ח: מתבקרין.

הַבְּקִיר חפ' היה להפקיר *to be declared free | für frei erklärt werden* תרג' ירוש' פאה ו' י"ט ע"ג: שרי מובקרת.

בְּקָרָה פקיר פעל 1) בדק *to examine | untersuchen* תרג' ויקי' י"ג ל"ו (לא יבקר הכהן): לא יבקרבהנא.

בֶּרֶךְ, בֶּרֶךְ בֶּת נכד *grandson/Enkel* פתוח' לאסתר:
בר ובדבר (ציל בר בר).

בֶּרֶךְ ת', בקי, יודע דבר על כוריו *expert | Fachmann*
חומ' בלאי' ג' וז' זה היה מעשה וכו' וכאן ושאלו
את רג' איל צאו ושאלו את ר' יוסי בן גלאי
שהוא בר ובקי בחלכות חכרם.

בְּרָא ד', (1) יער, שדה *forest, prairie | Wald, Feld*
תרג' ברא' ג' ב' (מכל ח'ת השדה): מכל ח'ת
ברא.

(2) ת', פרא, מדברי *wild | wild* שבה ע'ח ע'א:
תרנגולא כרא.

בְּרָא פ'י, ברא *to create | erschaffen* ע'י פ'רי.
בְּרָא פ'י, נקב *to perforate | durchlöchern*
ע'י פ'רי.

בריא ברכה אחרונה.

בְּרָאָה (בְּרִיָּה, בְּרִיָּא) ת', מדברי (ההפך מן
בית'), היצוני, אינו שייך לדבר *foreign, exter-*
nal, not belonging to | fremd, aussenstehend,
nicht zugehörig תרג' מיב מ'ז יתה ויה מעלנא
דמלכא בראה; ירוש' מוק ג' פ'א ע'ג: ניפוק
לפרנסתי לארעה ברייתא.

בְּרָאִי תח'ם, חוץ *outside | draussen* זכתי' מ'ז
ע'א: לבראי נפיק לגחאי לא עייל.

בְּרֵאשִׁית - מ'ימי בְּרֵאשִׁית אוקינוס *primeval*
waters, Ocean | Urgewässer, Ocean איכיר
ג' מ' (בחפשה): אם יש שרץ בידו של אדם
אפילו סוכל בכל מימי בראשית אינו סחור
לעולם.

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית ספור בריאת העולם *cosmogony*
Schöpfungsgeschichte תג' ג' ב' ע'א: אין דורשין
בעריות בשלשה ולא במעשה בראשית בשנים
ולא במרכבה אפילו ביחיד.

שֵׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית ששה ימים שבהם נברא העולם
the six days of creation | die sechs Schöp-
fungstage ירוש' מעש' ה' יב ע'א: אין מרובע
מששת ימי בראשית.

בִּקְשָׁה - הִתְבַּקֵּשׁ הח' נדרש, נתבע. נשאל
to be sought, to be summoned, to be asked |

gesucht, vorgeladen, gefragt werden תעגי'
כ'ט ע'א: בעל החומס מתבקש: איכיר פתיחה:
הגיע הזמן שאתם מתבקשים לפני הקביה: יכמי
ק'ח ע'ב: בשעת המכנה מתבקשה הלכה זו וכי'.

בקשא בקדושתו של אהרון.

בִּבְקָשָׁה - בִּבְקָשָׁה מִמֶּנָּה, לשון בקשה: עשה
דבר פלוני *I pray thee | Ich bitte dich!* ברכ'
מ' ע'א: בבקשה מכם שאלו ממצרים כלי כסף
וכלי זהב.

בִּיקְתָּא נ', בקעה *valley, short cut | Tal, Passage*
ברכ' ל'ד ע'ב: אמר רב כהנה חצוף עלי מאן
דמצלי בבקתא: ע'י פִּיקְתָּא.

בֵּיר בֶּן רִבִּי בררבי; בראשית רבה; בית
ראשון; ב' רשויות; בריך רחמנא.

בֵּיר - **בְּרָא** (1) שדה מתוך למקום המושב *uncult-*
vated ground, | freies Feld חול' מ' ע'א:
שור חבר.

(2) המראה החיצוני *the outside, surface |*
Oberfläche, Aussenseite יומא ע'ב ע'ב: כל
ת'ח שאין תוכו ככרו אינו ת'ח.

(3) חוץ, לא במנים *outside, outdoors, street |*
draussen, ausserhalb ירוש' בלא' מ' ל'ב ע'ב:
מאן בעי לך לבר; שבת ק'ז ע'א: סוק תנא לברא.

(4) חוץ מן *except | ausser* ברכ' ל'ח ע'ב: בר
מן דין וכו'.

תָּנָא בְּרָא תנא שאינו נזכר במשנה *a Tanna not*
recorded in the Mishna | Tanna, der in der
Mischnah nicht erwähnt wird מוק י'ז ע'ב:
תנא ברא סבר וכו'.

לְבַר, מְלַבֵּר כגל. *except | mit Ausnahme von*
חול' צ'ח ע'א: מ' לבר מינה; ב'ב צ' ע'ב:
שתתא מלבר.

בֶּרֶךְ - **בְּרָא** ו', בן *son, offspring | Sohn,*
Nachkomme ברכ' ג' ע'א: רב יצחק בר שמואל
וכו': שבת קמ"ז ע'ב: במקום ברא בודא לא תירוח.

יז ע"א: ריש לקיש הזה כנסר פריסא אחא
ההוא גברא וקאכיל האיני וכו'.

בִּרְגָנָא, **בִּרְגָנָא** ע"י גָנָא, שם עוף מורקן falcon
Falke תרג' ירוש' דבריו יד יב (הנשר והפרס
והעזניה); ברגוא.

בִּרְגָא ד, 1) ברד Hagel | hall מוק כ"ה ע"ב: כי
נח נפשיה וכו' דרב המנוגא נחית ביפי דברדא
מרקיעא.

2) מין תכרוק עשוי מכור ואהלים ופרח ששמו
סל a cosmetic lotion used as a detergent, a
mixture of aloes, myrtle and violet | ein
Kosmetikum aus Myrte, Aloe und Veilchen
שבת ג' ע"ב: ברדא שרי מאי ברדא תילתא אהל
תילתא אמא ותילתא סגלי.

3) שם עוף סמא name of an unclean bird |
Name eines unreinen Vogels חול' ס"ב ע"ב
ואמר רב יהודא צרדא שרי ברדא אמרי וסימני
בר מיניה.

בִּרְדִּילָא ע"י בִּרְדִּיל, בכדיר י"ג: חמית שומיא
וברדילא.

ברדן [בִּרְדָן] ז', מקום כשסמ דיני נפשות אצל
הרומאים Schafott | execusioner's scaffold
תוס' כלי בימ' י' מוק: והברדן מהור.

ברדינן, **ברדינן** [בִּרְדִּין] ז', שם אבן טובה
name of a gem, chalcedony, | Name eines
Edelsteins, Chalcedon שמרר ל"ח מוק: ברדינן.

בִּרְדִּיסִין ע"י בִּרְדִּיסִין, ז"ר, מיניאדחת Brundisian
cloaks | brundische Mäntel ירוש' כלא"י ט'
ל"ב ע"ד: חברדיסין.

בִּרְדִּילָא ז', שם נוסף לכמה אנשים
several persons | Beinamen verschiedener
Männer בימ' י' ע"ב: אבא כהן ברדלא; גיש' י"ד
ע"א: רב אחא ברדלא.

בִּרְדִּילָא, **בִּרְדִּילָא**, **בִּרְדִּילָא** שם מקום
name of a place | Ortsname במדיר י"ג:
ברדילא; ירוש' ערו' ו' כ"ה ע"א: אנשי בר דליה
ירוש' שביעני ב' ל"ג ע"ד: ברדיליה.

בִּרְבִּי ד, כלומר, כופלג, תואר כבוד לתלמידי רבי
יהודה הנשיא וגם לאמוראים הראשונים
title of scholars, most frequently applied to
disciples of R. Juda han-Nasi a. s. o. |

Brabbi, eig. zur Schule des Rabbi ... gehörig, Ehrentitel für die Schüler des R. Juda
Hanassi und die ersten Amoräer
אממכיה ברבי ואשלמיה לרי שמעון בן אימי וכו'.

בִּרְבִּי [ת] ח', בן בית, ידיד familiar | intimate
שהשיר ה' מיו (שוקיו עמודי שש): אזל ומתעביד
ברבי מתוך שהוא נכנס ויוצא לתוך ביתו וכו'.

בִּרְבִּי ז', פרא ארם Barbarian | Barbar
שמו"ר כ"ז
משל לבן מלך שנשבה בין הכורבים.

בִּרְבִּיאָה ע"י בִּרְבִּי, תרג' והל' קיד' א' (מקם
לועז): מעמי ברבריא.

בִּרְבִּיאִי ע"י בִּרְבִּי ירוש' סוכה ה' נ"ה ע"ב: עד
דאת מכבש ברברין וכו'.

בִּרְבִּרָן ח', נכרי barbarisch |
יהוש' בימ' ב' ה' ע"ג: מה אתון סברין שמעון בן
שטח ברברין הות.

בִּרְבִּי ז', 1) זר foreigner | Ausländer אסתיר
כ"א (בימים ההם זמרדכי יושב): מעביד שני
קלסריקון שהן שומרי חסד ומושיב הכורבי הות.
2) תושב ארץ ברבריא Inhabitant of Barbaria
Berber ירוש' סוכה ה' נ"ה ע"ב: עד שאת
מכבי את הכורביי בוא וכבוש את היהודים.

בִּרְבִּיא, **בִּרְבִּיָה**, **בִּרְבִּיָא**, **בִּרְבִּיָה**
נ', ארץ נכריה (שאמנה שייכת לרומי), כיהוד
גרמניה ואנגליה foreign (not Roman) coun-
try, esp. Germania, and Britannia | fremdes
(nicht zu Rom gehöriges) Land, bes. Germa-
nien und Britannien
תנא אלי אנשי ברבריא ואנשי מרשנאי שמהלכין
ערומים בשוק וכו'.

ברברית [בִּרְבִּיָא] orchard | Obstgarten
ירוש' מוק' ג' פ"א ע"ד: רשבל חות מעייני
תונין ברברית אתון ליסטיא וכו' (כנבלי מוק)

בִּרְדֵּלִים ז', 1) שם חיה מזדונית | leopard, hyena

Leopard, Hyäne סנה' היא סיד' הרוב והנמר והברדלס נאנחש מיתתן בעשרים ושלשה.

2) מין חולדה *marion | eine Mardarari* סנה' מי עיב' ביון וחולדה וברדלס מצוין שם וכו'.

בִּרְדֵּם עיי' בִּרְדֵּם ז', מחלת השלשול (כור דם)

bloody flux | Ruhr נדי' מיב' בורדס (עירק: בורדס) אין סבקרס ואין מבירין את שמו.

בִּרְדֵּסֶת עיי' בִּרְדֵּסֶת. כל' פים מיו: הנריסין

והנרדסין וכו' לא ילבש כהן עד שיכרוק.

בִּרְדֵּק פיי, חדר *to penetrate | eindringen* חרג'

ירוש' שמו' ליו לוי ליג (לכר בתוך הקרשים): לברדוק.

בִּרְיָה בראש השנה; ברשות הרבים.

בִּרְיָה ברשות היחיד.

בִּרְיָה ברשות הרבים.

בִּרְיָה ז', מין ירק *Welsch- | cabbage*

kohl ירוש' חלה אי' ניו עיב' אסוק ברובה חסך.

בִּרְיָה ברוח הודש.

בִּרְיָה [בִּרְיָה] מקום נקוב *Loch, | perforation*

durchbohrte Stelle חרג' יביע בס' כיה ח' (אל- קבחה): דקם רומחא באר' ברוחא.

בִּרְיָה ז', מקום השחימה כצואר (לפי שמברכין

עליה) *Hals | the neck of an animal* *des Tieres* ברבי' מיד עיב' אמר ליה רבא

לשמעיה כי מיתית לי אומצא דבישרא פרת ואיחיו לי מהיבא דמקרב לבי ברוך.

בִּרְיָה שם איש *man's name | männlicher Name*

סנה' יז' עיב' רמי בר ברבי (ציל ברוכי וכן הוא בכ"י מינכן).

בִּרְיָה ז', בן יקר *dear little son, darling | Lieb-*

ling פסיק בשלה באינש דאמר ברוני מברוני מכיוני.

2) שם אמורא *Name | name of an Amora*

eines Amoraers ברבי' פי עיב' כי עיילת להתם שאילי בשלום דרב ברונא.

בִּרְיָה ז', שם אבן מוכה *Smaragd | smaragd*

חרג' יב' עיב' במי' בי' גי' וברוקא.

בִּרְיָה [בִּרְיָה] 1) שם איש *a man's name*

männlicher Name אבות סיד' מיה: ר' יוחנן בן ברוקא אמר כל המהלל; עיר' פיה מיב' ברוקא.

2) אור הבוקר *Morgenstern | morning star*

ירוש' יומא גי' מי' עיב' ברוקא אחר מנהרג; ירוש' ריה אי' ניו עיב' חמן אמר ברק ברוקא אחר מנהרג.

בִּרְיָה ז', מכסה *cover | Decke* מדרש שמוא'

כ"ב: ברוקלי.

בִּרְיָה מחלת העין *Augen- | cataract of the eye*

krankheit גיט' פים עיב' וכו' גפיק חייב ביה לברוקני.

בִּרְיָה ז', 1) בקי, זך, נכון. יום צח *clear, bright, |*

certain, firm, | klar, sicher, bestimmt, un- *zweifelhaft* סנה' ז' עיב' אם ברור לך הדבר;

גיט' פים עיב' סה להלן דבר ברור אף כאן דבר ברור; ירוש' קידי' ד' פיו עיב' בהן ברור.

2) נבדל לשוב *erlesen | chosen, best |* שם: הברורין שבאחר.

בִּרְיָה ז', דיקנות *Gesauigkeit | exact account*

ביצ' פ"ג מיה: אבא שאול אומר אף במועד ערשה בן מפני ברורי המדות.

בִּרְיָה שם מקום *Orts- | name of a place*

name סנה' ליב עיב' אחר ר' יוחנן בן זכאי לברור חיל.

בִּרְיָה [בִּרְיָה] שם אשת ר' מאיר *Bruryah*

wife of R. Meir | Beruria, Frau des R. Meir עיי' יח עיב' ברוי'א דביתחו דר' מאיר כרתיה דרבי חכונה בן תרדיון הוא; שם עיב' ואינא דאמרי ממעשה דברוריה.

בִּרְיָה [בִּרְיָה] גיר, חלות *cakes*

Kuchen גיט' פים עיב' למירא דליבא ליהי תלת ברושייתא דשערי.

בִּרְיָה ז', שם עץ *cypress | cypress* סמרא

מצוד' יב' שהיא של ברות.

the payment in full has taken place) | *Herde, die auf Teilzahlungen verkauft ist, (wobei die jungen Tiere zwischen Verkäufer und Käufer aufgeteilt werden)* בכורי פ"ב מ"ד: המקבל צאן ברזל מן הנכרי ולדות פטורים.

נכסי צאן ברזל נכסים שהאשה מכניסה לבעלה ועוברים לרשותו והוא ח"ב לשלם מהירם נגרשו אותה או במורו mort-main, wife's estate held by her husband, which, in case of her death or divorce, he must restore in specie | *Die Güter des eisernen Fonds d. h. die von der Ehefrau eingebrachte Mitgift, für welche der Mann mit seinem Vermögen haftet* פ"ט ע"א: אמר אב"י אם אמרו בנכסי מלוג יאמרו בנכסי צאן ברזל.

ברזל ברזל ד"י ברזל Eisen | iron שבת מ"ו ע"ב: קול ברזל.

ברזניתא נ"י הוצאת המשקים דרך חכרו tapping | das Abzapfen ב"ט מ' ע"ב: איכא טרחא ודמי ברוגיתא.

ברח - ברח, הקריח הפ', השמיט, עשה תחבולה שלא לשלם | to defraude, to withhold defraudieren, zurückhalten ב"ק ק"י ע"א: להכריח את המכס; ירושי גיט' ה' מ"ו ע"ב: אדם מכריח עצמו מן חשבונית ואין אדם מכריח עצמו מן התשלומים.

אחברח אתמי, נדחה, vertrieben | to be driven of vorenthalten werden תרג' איוב ו' י"ג (ותשיה נדחה ממני): וחוכמתא אתברתא מני.

אברחא אפי' מנע zurückhalten | to withhold ב"ק פ"ה ע"ב: אלא לאברוחינוד לנכסי מכריח קא אחי.

הוברח המ' נחלק zurückge- | to be withdrawn zogen werden איכ"ר א' ב"א (שמעון): הוכרח ענני כבוד.

ברחא ו' תיש Bock | buck ב"ק מ"ה ע"א: אמת ברחא דמרי דביתא וכו' שבת י"א ע"ב: דכרחא ולא שריק אמיר.

ברותא כנ"ל. תרג' שני אפ"י ב' ו': חלק חגיגתא יסק ברותא.

ברותא ת', עומד בחוץ. אינו מוכסם, outside, rejected | verworfen ב"ט מ' ע"א: אלא הא דר' אבהו ברותא הוא.

ברז פ"י, תחב, דקר, נעץ | to bore, to perforate durchbohren, durchlöchern תרג' שיא י"ה י"א (אכה ברז ובקיר): אמהיניה ברז ואברוחיה בכותלא: חל' ד' ע"א: דברוחיה מיברז.

אברז אפי' עקץ, נקב | to sting | stechen ב"ק ג"ט פ"ד ע"א: אי בעי סבריו וכו'.

ברזא ד', נקב בחבית, דד בחבית | bung, bung-hole Spund, Spundloch ע"ז ג"ט ע"ב: דאישתקיל לברזא; שם: אמר רב ספא כל דלהדי ברזא חסרא אמיר.

ברזא ד', חבל, רצועה, Strick | strap, horse-line Riemen תג"י מ' ע"ב: יאה עניתא ליהודאי כי ברזא סומקי לסוסיא חורא; שבת ק"ז ע"א: דשקיל ליה בברז.

ברזג פ"י, זית | die Gatten mit-einander verbinden תרג' יביע דברוי ל"ב ד"ז וזאת מכרוג (צל מברוג) בין גבר לאיתא ברזיל פ"י, נענע | schütteln | to shake שבת ס"ו ע"ב: וליחתמי בשיתין גישפנקו ולברחלי וכו'; [בכ"י מינכן ל"ב וליחוליה].

ברזילא [ברזילא] ו', תלמיד ועוזר תרועה | the shepherd's assistant | Unterhirle ע"ב: דאורחיה דרועה לממסיר לברזיליה.

ברזילה שם מקום Ortsname | name of a place ירוש' מג"א ע"א: דברזילה.

ברזינא ו', מדה חלה, מ' מליב בלוג a liquid | ein Flüssigkeitsmass measure שבת ק"ט ע"ב: ברזינא ליבורא יביעתה לעקרבא.

ברזל - צאן ברזל עדר שנמנר ומשתלם לשעורים וחלדות מתחלקים בין הסוכר וחלוקה flock sold on payment in terms (under the condition that the young be divided until

שחיפתו כשירה; ירש' פסח' ב' כים עיב; מכיון
שלא עשאה לשם הפסח דמי כריא שלא דיקרק בה.

בְּרִי, בְּרִיא בגיל. תעני' כים עיב; דבריא מזליה;
יומא ניו עיא; השתא ברי טמאים אתון.

בְּרִיא עי' בְּרִיה תרג' יחז' א' טז; בריא.

בְּרִיאַת בְּרִיאַתָא נ', מצב האיש שאינו חולה
health, strength | *Gesundheit* תוס' שבת ל"ט
עיב; אבל ויעה שוח היא לכל נפש דאינה תענוג
אלא לבריות; נדה מיה עיב; וימנך דאתי מחמת
בריאחא.

בְּרִיבִי עי' בְּרִבִּי. שבת קמ"ו עיא; רבנן גמליאל בריבי.
בְּרִיָה עי' בְּרָאָה. ילקוי בראש' פיג; בריה (בריה)
הוא לך.

בְּרִיָה נ', דבר הנברא creature | *Geschöpf* ברכ'
ו' עיא; ואין כל בריה יכולה לכון אותה שעה.

הַבְּרִיּוֹת בני האדם mankind | *die Menschen* אבי
פא מייב; אוהב שלום ורודף שלום אוהב את
הבריות וכו'.

בְּרִיּוֹן ז', שומר היכל המלך castle-guard | *Palast-*
hüter שמר ל'; משל לבריון שהיה שכיר וכו'.

בְּרִיָּקָא ז', מורד, איש חסמים, rebel, outlaw
high-way man | *Rebell, Strassenräber* גימ'
נ' עיא; אבא סקרא ריש בריוני ירושלים; ברכ'
ו' עיא; הנהו בריוני דהוו בשבכותה דר"ב.

בְּרִיּוֹתָא עי' בְּרִיאַתָא. ברכ' מיה עיב; ומר פבר
בריותא אתחלא בשמאל.

בְּרִיּוֹתָא נ', מרדות rebellion, defiance | *Wider-*
spenstigkeit, Herausforderung מוסה י"ט ע"ב;
הוא דקתרי בה כחמת בריותא.

בְּרִיָּין עי' ברן. סנה' גיב עיב; דבריו ליה סבריו.

בְּרִיָּין ז' צנור stream, channel | *Kanal, Rinne* תרג'
שיא י"ד ב"ו (ותנה הלך דבש); הוא בריז דוכשא.

בְּרִיָּיָה נ', מנומה flight | *Flucht* ב"ר ע"ד;
בריהה.

ברמיה [בְּרִיָּיָה] שם מדינה Barbaria, northern

Africa | *Berberien, (Nordafrika)* פסיק"ר ל"ג;

שדחתה אומנתו של כל העולם הברשיא (צל
הכרביא) הזה.

בְּרִי, בְּרִיא פיוע 1) ברא to create | *erschaffen*
מלאכי ב' י' (הלא אל אחד בראנו); הלא אלהא
חד ברא יתנא.

2) היה בריא וחזק to get well | *erstarcken* חול'
גיב עיב; מרלא קא בריון; שם מיו עיב; דמרא
בריא.

אֲתַבְּרִי, אֲתַבְּרִיא, אֲיַבְּרִי את' נברא to be created
erschaffen werden | תרג' יכיע בראש' ב"ב יג
(איל אחר); דברא הר דאתברא ביני שמשחא;
תרג' תהלי' יב (ועם נברא); עמא דעליד
לאתבראה; ברב' נד עיב; איברי ליה.

אֲבְרִי אפי' 1) חיזק to strengthen | *stärken* מוכח
מיד עיב; אברויי אילוני; העני' כים עיב; זיל אברי
נפשך.

2) נקב to perforate | *löchern, durchdringen*
חול' קייב עיא; והים דאבריי.

בְּרִי, בְּרִיא פיי, נקב, חדר to hollow out, to per-
forate | *durchbohren, durchlöchern* איוב
כ"ו י"ג (החללה ידו נחש ברה); ברת ידיה לויתן.

הַבְּרִיא 1) בגיל. חול' סיג עיב; אין חוששין שמא
הבריא

2) חזר לאיתנו to recover, to get strong | *sich*
erholen, stark, fett werden כג"י יז עיא; כו
שיש לו אויב יכחיש או יבריא; חול' ל"ג עיא; הרוצה
שיבריא חותך בוית בשר מבית שחיטתה של בהמה.

בְּרִי, בְּרִיא - 1) חזק, לא שבור, לא רעוע
sound, firm, fast, stark כל' פיג מיה; המופל כל'
חרם הבריא; שם פכ"ד מ"ה ג' קופות הן סתוהת
שמלייה על הכריאה; עירי סיב עיא; שכירות
רעועה מאי רעועה מאי בריאה.

2) ודאי, ברור sure, evident | *gewiss, unzweifelhaft*
חול' ב' עיב; ואם אמר ברי ל' שלא נגשתי

trägliche Bestimmung für einen besonderen Zweck; halachische Regel)
הושעיא אמר יש בריה וכו'.
ברייתא גי' תכלית דבר מתוך דבר | assorting
das Aussondern שבת ד' י' עיב: כל מה
שהותר מכלל בריה ביה"ט וכו'.

ברייתא גי' תכלית דבר מתוך דבר | assorting
das Aussondern שבת ד' י' עיב: כל מה
שהותר מכלל בריה ביה"ט וכו'.

ברייתא גי' מזהר | Reinheit, pureness תרג' שמות
כ"ד י' (וכעצם השמים לטהר): וכחזו שמיאל לבריו.

ברייתא גי' נקיון, מזהר, pureness,
innocence | Reinheit, Unschuld תרג' תעני'
גי' מ"ז עיא: ברייתא נפיק: תרג' משלי מ"ז
מ"ו (ורצונו כעב מלקוש): ה"ך ענא בבריותא.

ברייתא - ברייתא ברייתא כך שבע הדבר מעולם
a natural law | es ist ein natürliches Gesetz
כמיר יח: ברייתא ברייתא לשפחים.

ברייתא! תפריית! לשון שבעה | by the covenant!
beim Bunde! fürwahr! (Schwur)
(an oath) פסחי ליה עיב: אמר לי ברייתא הן הדברים
שנאמרו למשה מסיני: ירוש' פאה ו' י"ט עיב:
הברית הן הן הדברים וכו'.

ברייתא, ברייתא משנת החיצונה, baraita,
traditions and opinions of Tannaim not embo-
died in the Mishnah | Baraita, Meinungen
der Tannaim, die nicht in die Mishna auf-
genommen wurden עירי י"ט עיב: ר' פא
ברייתא לא שמייע ליה: שבת י"ט עיב: ורי יומי
בר חנינה ברייתא לא שמייע ליה.

ברך - הבריק הפי, כפף זמורה כבוד והטמינה
to engraft | propfen, ein- למעלה-
wurzeln זמ"מ: המבריק את הגפן בארץ וכו'.

ברך - ברך, בריך פיעל, 1) שיבת, ביטא
to praise, to bless, to recite the due
benediction | preisen, segnen, den Segens-
sprach sprechen פסחי פ"מ מ"ז בך ברכת הפסח
וכו'. שם סיה: אנתנו חייבים לברך.

2) נקב את השם | lästern to blaspheme סנה'
ניו עיא: ער שיכרך שם בשם.

ברייתא, שם מדינת - Britannia, Great Britain | Bri-
tannien ילק' דברייתא מקסיו: מכרבריא ומברסניא.

ברייתא, זי' בורא | Creator | Schöpfer ירוש'
ברכ' א' ב' עיר: איקריה דבריי: תרג' משלי יז
ה' (חרף עושהו): מרגז לבריה.

ברייתא גי' יצירה, סצב סבעי, creation, formation,
natural condition | Schöpfung, natürliche
Beschaffenheit נדה מ"ג אחד ברייתא הזכר וא'
ברייתא הנקבה זה וזה לארכעים ואחד.

פסחי ניד עיא: אין מכרכן על האור אלמ
במוצאי שבת האמיל ותחלת ברייתא הוא: מוכה לי
ע"ב: שינוי תחזור לברייתא הוא.

ברייתא - גי' מקה מים | lake | Teich מכש' פ"ב
מיב: ברייתא שבבית.

ברייתא גי' 1) גפילה על הברכים | bending the
knee | das Niederhalten ירוש' ברכ' א' ג' עיב:
אי זו כריעה ואי זו ברייתא.

2) נצר יוצא משורש עץ | youngshoot | Schössling
ר"ה מ"ז עיב: בריא באילן שעושה שתי ברייתא.

3) אפרוחים שיצאו בוכן אחד מהבצים | brood ב"ב
Brut פיה מ"ג הלוקח פירות שובך מחניו
מפריה ברייתא ראשונה.

ברייתא [ברייתא] תגשם ירד | it rained | es
regnate ירוש' שבע: ג' ליד עיר: קורי פלי ברייתא.
ברייתא גי' תעלה, ברייתא | pond, lake | Teich
תרג' ישעיי כ"ב ט' (ת' טי הכרבה): ברייתא.

ברייתא, רם ברייתא שם מקום | Ort- name of a place
name ירוש' דמאי ב' כ"ב עיר: ורם ברייתא.

ברייתא עיי ברייתא. ירוש' גר' ג' ליה עיא:
בלי קורי ברייתא.

ברייתא, ברייתא, ברייתא עיי ברייתא תרג' תהלי יח
כ"ה ברייתא תרג' יכ' ערב' כ"מ י"ג לאומא ברייתא.

ברייתא גי' הכלל בתלכה שמה שברר אדם אחרי
בן מוכיח שלמפרע היה דעתו למה שברר אחר
כך | retrospective designation (a dialectic term)
Ideelle Sonderung, Feststellung (durch nach-

ברכר, ברכרה [ברכר, ברברה] עי' ברבר.
ירוש' מאה ז' כי עי' את הנכר וכו' ר' שמעון
מן לקיש ברכה.

ברכתא גי' ברבה blessing | Segen ברכ' גיא
עיב: כסא דברכא.

ברמ ברוח מצויה.

ברם- (1) תהום, חוץ besides | ausser תרג'
יביע שמו ליו זי: וברם שירון.

(2) רק, לבד nur, bloss | only, but תרג' ברא' ז'
כיג (וישאר אך נח): ואשתאר ברם נח.

(3) מלת קריאה: אבל, באמת | truly! surely!
fürwahr! עירוי' מיו עיב: דברים שאמרתי סענת
הן בידי ברם רק אמרה מנה' מיה עיב: ברם זכור
אותו האיש לסוב.

ברנש שם מקום Ortsname | name of a place עירוב'
כיא עי' אתיתו מברנש לבי כנישתא דדניאל.

ברסין זיר, מין אדחת a cloak | eine Mantel-
art כלא' פים מיה הברסין.

ברסם נולת Schnupfen | cattanrh of the head
גיס' פים עי' לברסם לית בי פסקתא דנישדור;
חול' קיה עיב: משום דקשה לברסם (לברסם).

ברסנה [ברסנה] שם מקום | name of a place
Ortsname ירוש' שביעי' מל' ל"ט עי' אילין
דבית ברסנה (ציל ברסנא); ירוש' דמאי ג' כיג
עיב: בר בר סנה.

ברין פיעל, (1) מלא יותר על המדה | to heap
häufen, stolzend machen מנה' פיא מייב:
איות הוא היתר שקמצו מבורך.

(2) חדר ועבר מקצה אל הקצה | to cut through
durchschneiden חום' כלא' גי' יז: חרוץ מבורך.

ברין, ברין פעל, כגל ג' עיו גיס עיב: וברצית
עד דשייטא.

ברצון זי, צניף תבוש לראש the crown of
the turban | Priesterturban תרג' יביע שמות
לי' כיה (פארי המגבעת): וית ברצין.

ברציתא שם מקום Orts- | name of a place
name מרק ד' עיב: לבי ברציתא.

התברך חומי, היה ברוך, נול והצליח
blessed, to be increased | gesegnet, vermehrt
werden. ירוש' מרק א' פ' עי' או שהיה
מימיו מועשין ונתברכו.

ברך כגל (1). תרג' ברא' פ' כים (ברוך ד'): ברוך
ברין, ברין פעל, כגל (1). איוב ב' פ' (ברך
אלהים ומת): ברוך מימרא די.
(2) כגל ג' מנה' ניו עי' בירך את השם.

אתברך ארפי היה ברוך to be blessed | gesegnet
werden תרג' משלי כ' ב"א (ואחריתה לא
תבורך): לא תתבורך.

ברין- העץ העקום של המדרשה | a kneeshaped pole
Knieförmiger Stock am Pflug תרג' כיה עיב:
כמלא בוך המחרשת.

ברקא גי' בוך Knie | knee ברכ' ר' עי' תנהו
ברכי ושלחו וכו'.

ברקא גי' ברכה, די blessing, plenty | Segen,
Fülle תרג' ברא' כ"ז ייב: לופין ולא ברכה ביר עי' ת:
אל אית כמאון ברבא.

ברכה- (1) נוסח הבעת תודה להי' benedico-
tion | Segensspruch ברכ' ל"ח עי' אמור לו
לארם שיחנה מן העוהזי בלא ברכה.

ברכת הארץ הברכה השלישית בבחמי' of the grace which refers to Palestine |
der Teil des Tischgebets, der sich auf Palä-
stina bezieht ברוך' יח עיב: ברכת הארץ.

ברכת רחבה ברכה לניחם אבלים a benediction
of consolation | Segensspruch, der den Trau-
ernden bei der Rückkehr vom Begräbnis zu
gerufen wird מוסי' ח' עיב: ברכת רחבה כל
שבעת.

(2) גירוף blasphemy | Blasphemie מנה' ניו
עי' ברכת השם.

ברפיר זי, כר שהכנאי כורע עליו בשעת מלאכה
the brick-layer's cushion | Kissen, auf dem
der Maurer bei der Arbeit kniet פכיו
מינ: הוון והכרכייד מכאין.

בִּרְקִירִיא שם אמורא | name of an Amora
Name eines Amoraers ירוש' בלא' ט' ל"ב
 עיר: ר' ברקיריא זרי לעזר הוון ממילין וכו'.

בִּרְקִית נ"י, מולת העין | cataract of the eye
genkrankheit שבת ע"ח ע"א: שכן כחליל לברקית.

בִּרְקָן נ"י, שם אבן מוכת | Smaragd
Smaragd הרג' יהו' כח י"ג וברקת-וברקן.

בִּרְקִינִיא זר מין קוצים | Disteln
thistles שופט' ד' ז' (ואת הברקנים): ברקניא.

בִּרְקִית נ"י, כוכב השחר | Morgen-
stern ירוש' ר"ה ב' ג"ז עירג: מהו בורק
 ברקת.

בִּרְקִיתָא שם מקום | Ortsname
 עיר ל"א ע"א: ושל ברקתא אמור.

בִּרְקִיתִי נ"י, מולת עינים | a cataract of the eye
eine Augen-
krankheit (עירדו לברקתי).

בִּרְרִי - פ"י, 1) סילק את המעק | to make clear
klären כתוב' מ"ז ע"א: ובוררין את הדבר
 כשמלה חדשה.

2) בחר | auswählen
 to choose מ"ג מ"א: זה בורר לו. אחר זה בורר לו אחר.

בִּרְרִי בִּירְרִי פיעל 1) סילק את המעק | to ascertain
klar dartun סנה' כ"ג ע"ב: מחלוקת בשתי
 כתי עדים דרי מאיר סבר צריך לברר ורבנן
 סברי אין צריך לברר: תנחומס מצורע ה':
 אמרו לו תלמידיו רבי לא הייתה ידע הפסוק
 הזה א"ל הן אלא שבא זה ובוררו בידו.

2) בחר, הבדיל | auswählen
 to select מנח' י"ז ע"א: מה עשה בירר ששה ששה.

הוֹבְרִרְ הַפִּי, נעשה ודאי | to be decided
den werden ביצה ד' ע"א: נשחטה הובררה
 ולאכילה עומרה.

נִתְבָּרַר נתפס, נתחזק | bestätigt
 werden פסיק' דברי ירמ' קמ"ז ע"ב: לא
 נתבררה נבואתן עד שאמר (צל שעכר)
 ירמיה.

בִּרְקִי - הִגְרִיק 1) חדר ועבר מקצה אל הקצה
 to cut through from end to end | von einem
Ende zum andern durchschneiden ירוש' בלא'
 ד' כ"ט עיר: חרין מבריק ואינו מבריק.

2) הוכה במנורים ע"י ברק | to be affected by
lightning, to get blind | vom Blitz
erblinden מ"ג: המוכר את החמור והבריקה.

בִּרְקִי פ"ע, הופיע | leuchten
 to shine בר' ג' כ"ט ע"א: רעמים - ברקא תקיפא דבריק בעגנא וכו'.

אִבְרִק אפי, הבריק | blitzen
 to send forth lightning תרג' שני אסת' ג' ח"ג: מבריקין עיניהון.

בְּרִי שם מקום | Ortsname
 מנה' ל"ב ע"ב: אחר ר' עקיבא לבני ברק.

בִּרְקָא 1) ברק | Blitz
 lightning בר' ג' כ"ט ע"א: ברקא יחדאנה וברקא חורא וכו'.

2) עזרת (בלשון כפי נהר) | euph: white ea-
Blindheit, Star taract | בבר' ל"ה ע"ב: וסימנך
 ברקא.

בִּרְקָא תי, לבן, נוצץ | schimmernd
 shining, white ירוש' ב"ב ח' מ"ז ע"ב: ארכבי
 ארזי ריכשי ברקי.

בִּרְקָא ד', שער, חבל | Haar, Schnur
 hair, thread ג' פ"ה ע"א: שודרא ברקא: שבת מ"ז ע"א:
 נירא ברקא.

בִּרְקָא ז', אכסדרה | Glasveranda
 a kind of piazza כ"ב ס"א ע"א: ברקא תלילא לא מזרבגא.

בִּרְקִיא 1) כוכב השחר | Morgen-
stern יומא פ"ג מ"א: הרואה אומר ברקאי.

2) שם מקום | Ortsname
 פסחי' ג"ז ע"א: ע"ב: כפר ברקאי.

בִּרְקִינִיאני זרי, שם גדדי חל' הרומאים | Her-
culiani, a cohort of pretorians, named after
Diocletian (Heraclius) | **Herculianisch Dioc-**
letian (Heraclius) benannte Legionen אמת' ד'
 א' ג' יבולני ובר קוריאני (צל יוביאני וברקוריא-
 אני).

בִּרְקִין זר, breeches | Kniehosen
 breeches ילמד' בראש':
 ברקן הנחובות וכו'.

בשבוית בשב ואל תעשה.

בשד בשודא דדיני, בשבועה דאורייתא.

בשדא בשבועה דאורייתא.

בשד מישצאת בוד שחת, דומא מימ היון.

שואל צלמות, ארץ תחתית.

בשדמ-ע בריך שמה דמרא עלמא.

בשדיר בשעת הדחק.

בשהיה ברכת שהחינו.

בשואית בשב ואל תעשה.

בשול י, גמילת הנזיר, הרתחה באש, ripening,

cooking | das Reifwerden, das Kochen חול

קטיו ע"ב: אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור

הנאה ואחד לאיסור בשול ועיי' בישול.

בשולא כגל. סמח' כ"ז ע"ז: דחא מקבלא בשולא

מקמא דניתן עצים דהחירא.

בשוי'ם גלי שם ומלכות; בורות שיחין

ומערות.

בשוי'ם ז', ממעמים | Delikatesse delicate food

שהשיר א' יב (ער שהמלך) ריח טוב מבשומי

גן עדן.

בשורד-י, שמועה | Botschaft tidings ברכי

פ"ט כ"ב: על בשורות טובות אומר ברוך השוב

והמשיב ועל בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת.

בשורתא ז', שמועה | Nachricht, Bot- tidings

schafft ביר פ"א מוקף: בשורתא שמנה אמו; איכיר

א' ח' (היו צריה): בשורתא מבתא איתבשרת.

בשיה בשנאת תנם; בשבועה חמורה.

בשיה בשאר ימות השנה.

בשירותא, בשירותה ז', בשורה טובה | good

news | frohe Botschaft ירוש' תנ"י כ' ע"ח

ע"א: תרא כמא בשירותה בעינא מוליי: ירוש'

ביצה ב' פ"א ע"ב: בשירותא בעינא מוליי.

בשכמל'ו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

בשג'ר שם מקום | Ortsname name of a place

יומא י' ע"א: ואכר זה בשכר; שבת קל"ט ע"א:

בני בשכר זכ"י אינן בני תורה.

to select | aussuchen, הכויל, ברר פ"י, כתר, הכויל,

aussühten ירוש' שקל' י' ג' ע"ב: גברור

ארבע זוז.

אתפריד אתמי, היה כהיר | rein sein to be pure

תרג' איוב כ"ה ח' (ונכבדים לא זכו בעיניו):

לא אתברירו.

ברקא ז', (1) מוהר | Reinheit, pureness ירוש'

שקל' י' ג' ע"ב: עד דלא יקום על ברירה

זכ"י.

(2) אמת | Wahrheit, Klarheit clearness, truth

ירוש' יכ"מ ח' פ"י ע"ב: דו משים מילתא על

ברא.

ברש"ם ברוח שאינה מצויה.

ברשן ת', ערום או משוגע | naked, in ecstasy?

nakt, wahnstänlg? תרג' שמיא י"ב כ"ד (ויפ'ל

ערס): ונפל ברשן.

ברשפ"ם ברוך שפמרני מעונשו שלוח.

ברת ז', בת, נצר | Tochter, daughter, young tree

ter, junger Baum ירוש' ב"מ ג' ח' ע"ג:

אמר לחבריה אית לך בת נוקבה א"ל איך

ויקד כיתו בת פתיו: ירוש' ב"ב ג' י"ג ע"ג:

בת שובעין חזירין.

ברת חוורן שם מקום | Orts- name of a place

name ירוש' מ"ק פ' ע"ב: ר' חונייה דברת

חוורן.

ברתא ע"י ברת. כ"ב קמ"ז ע"א: ברתא נמי לא

חסריה דחמנא לאברהם; ב"ר פ"ו מוקף: ר' אבין

אמר בת שבע.

ברתא ז', מין עץ, ברש | cypress or pine-tree

Cypresse oder ähnlchs Nadelholz ר"ה כ"ג

ע"א: ברוש - ברתא; ירוש' פאה ח' כ' ע"א:

אהן צורה סמך הדא ברתא.

ברתותא שם מקום | Orts- name of a place

name אבות פ"ג מ"ה: רבי אלעזר איש ברתותא

אומר תן לו משלו.

ביש בית שני; בית שמאי; ברוך שאמר.

בשיא בית שמאי אמרים.

בִּשְׁקֹר פִּי, חקרו מצא-*unter-* | *to search, to discover*
בִּשְׁקֹר דא יבכמ' ק"כ ע"א: חלק קמיהו ולא בשקרה.
בְּשִׁיר בשם רבי; בושה סרוחה רמה.

בְּשִׁיר (בִּשְׁר) **בְּשִׁיר** פִּעַל *gute* | *to bring good tidings*
בְּשִׁיר *Nachricht bringen* תרג' יביע כרא' מ"ס כ"א:
 הוא בשר.

אֶתְבְּשִׁיר אֶתְ, נתבשר *gute* | *to receive good tidings*
אֶתְבְּשִׁיר *Nachricht erhalten* תרג' רות א' ו' (כי שמעה):
 ארום אתבשרת.

בְּשָׂר - **בְּשָׂר** וְדָם, אדם, בן תמותה *mortal*
בְּשָׂר *man | Sterblicher* ברכ' ליג ע"א: מלך בשר
 ודם שחיוס נאן ומרד בקבר.

בְּשָׂרָא ז', 1) בשר, גוף | *flesh, meat, body*
בְּשָׂרָא *Fleisch, Körper* שבת ק"ג ע"ב: אמר רב האי
 חליא דבשרא שרי לטלמלי; תרג' ויק' י"ג ב'
 (בעור בשרו); במשך בשריה.

2) אדם *mortal man | Sterblicher* תרג' ירמ'י
 י"ז ה' (ושם בשר זרעו): וישוי בשרא רחצניה.
בְּשָׂרָא ב', בשורה *tidings | Nachricht* תרג' ירש'
 ברא' כ"א ז': בשרא דבשר לארזני.

בְּשִׂירוּתָהּ נ"י, בשורה *good news | frohe Bot-*
בְּשִׂירוּתָהּ *schaft* ירוש' מעש"ש ה' נ"ו ע"ג: אמר ר'
 יצחק בר לעזר בשורותה בעיא מוליי.

בְּשִׂישׁ בשאילת שלום.

בְּשִׂישׁ ז', ליסתן, ספל למאכל *seasoning, rel-*
בְּשִׂישׁ *shes | Zukost, Zuspelse* ברכ' כ' ע"א: לית
 דין צריך בשש; תרג' איוב ד' י' (תפל מבלי
 מלח); מירי בשש.

בְּשִׂית ברוך שומע תפילה; בשומע תפילה;
 בשמחת תורה.

בֵּית בעל תשובה; בל תוסיף; בל תשחית; בן
 תורה.

בֵּית ע"י בֵּית, ברכ' פ' ע"ב: בת בדברא.

בֵּית - **בֵּית** אֲבִירָהּם אֲבִינוּ, יהודיה | *Jewess*
בֵּית *Jüdin* גיט' פ"ס ע"א: לא חננת בת לאברהם
 אבינו.

בִּשְׁלִי - **בִּשְׁלִי** פִּעַל, הביא חמרי לגמר גידולו
בִּשְׁלִי *to mature | zur Reife bringen* סנה' י"ב
 ע"א: אין לך קלה בכל ארץ ישראל לבשל
 פירותיה יותר מבעל שלישה.

הִתְבְּשִׁל חמ"פ, נגמל חיטב או מורתח היטב, והיה
הִתְבְּשִׁל *to be boiled, to be ripe | reif, gekocht werden*
 ראו לאכילה, חול' צ"ח ע"ב: אין בשלח
 אלא שנתבשל עם האיל; תרומ' פ"י מ"א: כל
 המתבשלים זה עם זה מותרין.

בִּשְׁלִי פִּעַל, גמל, מורתח כאשר היה למאכל, *to ripen*
בִּשְׁלִי *to boil | reifen, kochen* תרג' יב' ע"א: מ' י'
 (הבשילו); בשלו.

בִּשְׁלִי פִּעַל כנ"ל, ע"ז ל"ח ע"א: לבשולי מנא.

אִתְבְּשִׁל, אִתְבְּשִׁל כנ"ל חמ"פ, תרג' ש"מ"א ב'
 י"ג: (כבשל הבשר): כביבשל בסרא: ע"ז כ"ס
 ע"ב: משום דאיבשל פקע ליה אמורא.

בִּשְׁלָא ת', מורתח במים, נבמר *done, ripe | reif*
בִּשְׁלָא *gekocht* תרג' יב' ע"א: כד בשלא
 בחמרא.

בִּשְׁלָא ז', שבת, מבשל *cook | Koch* תרג' יחו'
 מ"ו כ"ד: (בית המבשלים): בשלא.

בְּשִׁלְבִּיה בית שמאי לבית הלל.

בְּשִׁלְמָא . . . אֶלָּא ניהא לנו לדברי פלוני או
 אם הדבר כן, אבל . . . *granted, it is right, it*
בְּשִׁלְמָא *would be right | zugegeben, wohl* כ"ד
 ע"ב: בשלמא אי אשמעינן פירא גופיה וכו'
 שפיר אלא . . . שם ב' ע"א: בשלמא למאן
 דאמר כל ביהא וכו' אלא . . .

בְּשִׁלְמִיד בשלמא למאן דאמר.

בְּשִׁשִּׁם ז', עושה או מוכר בשמים *dealer in or manu-*
בְּשִׁשִּׁם *facturer of spices | Gewürzkrämer, Apotheker*
 ברכ' נ"ג ע"א: הנכנס לחנותו של בשם והירחיתו.

בְּשִׁים בשושה סדרים; בשל סופרים.

בְּשִׁיעַ בשמיני עצרת; בשמונה עשרה.

בְּשִׁיעַ בשעת מלאכה.

בְּשִׁיק בשנת קודש.

בַּת עֵינָא נֶקֶב כַּאמְצַע הַרְחִים שֶׁחֲתוּבָהּ בּוֹמֶלֶת
the hole in the millstone | Loch im Mühlein
מִיֵּקִי עֵינָא רִי יִהְיֶה אִמְרָא בַּת עֵינָא.

בַּת קוֹל (1) הֵד, קוֹל הִכְרָה echo, reverberating
sound | Echo, Widerhall שמִּרְרִי כ"ט מִקֵּץ
כְּשֶׁאֵדָם קוֹרָא לְחִבְרֵי יֵשׁ לְקוֹלוֹ בַּת קוֹל וְהַקּוֹל
שֶׁהִיא יוֹצֵא מִפִּי הַקְּבִיָּה לֹא הִיא לְקוֹלוֹ בַּת קוֹל.
(2) קוֹל לֹא מִבְּעֵי הַשְּׁלֹחַ מֵאֵת הָאֱלֹהִים Bath-
kol, divine voice | göttliche Stimme מִנְהָ יִיא
עֵינָא שׁוֹב פֶּעַם אַחַת הָיוּ מְסוּבִין בַּעֲלִיָּה בִּיבְנָת
וְנִתְּנָה עֲלֵיהֶם בַּת קוֹל מִן הַשָּׁמַיִם; יוֹמָא מִי עֵינָא
מִשְׁמַתּוֹ נְבִיאִים הָאֲחֵרִימִי חֲגִי זְכִירִי וּמִלֵּאבִי
נִמְתַּלְקָה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל וְעַדְיוֹן הָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁין
בְּבַת קוֹל.

בַּת תִּידָא נֶקֶב בְּמִגּוֹפֶת חֲבִית the small bung-hole
in the spicket | das Loch im Spunde des Fasses
עֵינָא מִי ע"ב: הָאִי בַת תִּיהָא נִבְרִי בְּדִישְׂרָאֵל ש"ד.

בַּתִּי - בְּבַת אֶחָת בְּפֶעַם אַחַת, בְּלִי הַפְּמֶק, פְּתָאֻם
at once, simultaneously, suddenly | auf ein-
mal, gleichzeitig, ohne Unterbrechung שְׁבַת
מִי עֵינָא לֹא כָל גּוֹפּוֹ בְּבַת אֶחָת אֲלֵא אֲבֵר אֲבֵר;
שְׁמִירִי כִּיֵּה שֶׁהוּא (הָאֱלֹהִים) עוֹשֶׂה אֵת הַכֹּל בְּבַת
אַחַת מִמֵּית וּמַחִיה בְּבַת אַחַת וְכִי; תִּנְחוּרִי חֶקֶת
אִי: אֲנִי מִבְּעֵרִין מִן הָעוֹלָם בְּבַת אַחַת.

בַּתִּיב בַּתשעה באב.

בַּתִּיה בַּתחִיית המתים.

בַּתְּוָנָא, רִי. בַּתְּוָנָא גִי, אֲמַצַּע (הַעֲרִיגָה) ents in
the valley or field | Mitte, (Elnachmitt) in
Felde שְׁבַת קִי עֵינָא: מִבְּתוּחָא דְּמִישְׂרָא (בְּעֵרִין
כֵּן; בְּהוּצִי: מִבְּתוּחָא דְּמִישְׂרִי).

בַּתְּוָלָא עֵי בַּתְּוָלָא, תְּרִי יִכֵּעַ בְּרֵא' כִּיד מִי
(בַּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יָדְעָה); בַּתוּלָא (תְּרִי יוֹרִי
בַּתוּלָא).

בַּתְּוָלָהִי - (1) כָּל דְּבַר שֶׁהוּא עוֹד כְּבִרְיָתוֹ הַמְּבַעֲתִי
unbroken לא נִשְׁתַּמְשׁוּ בּוֹ שׁוֹם הַשְּׁמִישׁ
(soil) untrimmed (tree) | jungfräulicher Bo-
den, unbeschnittener Baum (Sykomore)

of noble descent | von vor-nehmer Abkunft
בַּת אֲבוֹת בַּת פּוֹכִים
בַּת אֲבוֹת בִּיקֶשׁ לִישׁוֹל אֹתָהּ.

בַּת אוֹר רֵאזִי לַהֲסַקָּה Brennmateriel | fuel שְׁבַת
כִּיה ע"ב: מִכְּלָל רַבָּת אוֹרוֹ הוּא.

בַּת אֶרְצָא מִכָּה תַּחַת כַּף הַרְגֵּל | sore on the foot
Verhärtung der Fußsohle שְׁבַת מִיָּה עֵינָא: מֵאִי
צִינִית בַּת אֶרְצָא.

בַּת בִּירְתָּא חֲרִיץ קֶמֶן וְכוּ מִים הַבָּאִים מִן הַמַּעַיִן
a little gutter fed by a well | eine kleine
Wasserinne, die von einer Quelle versorgt
wird חוֹלִי קִי עֵינָא: וְכֵהָ פְּלִיגִי דְּמֵר מִבְּר
גִּזְרִינָן בַּת בִּירְתָּא אֲשׁוּ מִכָּה וְכוּ.

בַּת הָכִי שִׁישׁ לֹה מְנֹלָה זֹאת | of such condition
von solcher Beschaffenheit מִנְהָ כִּיה עֵינָא:
בַּחֲמָה בַת הָכִי הִיא.

בַּת חוֹרִין (1) לֹא מְשׁוּעֲבָדָה a free woman | eine
freie Frau גִּישִׁי מִיָּה עֵינָא: בַּת חוֹרִין.
(2) שֵׁם רוּחַ רַע ein böser Geist שֵׁם רוּחַ רַע
שְׁבַת קִיט עֵינָא: רִי נָתַן אֲמִרָא בַת חוֹרִין
הִיא זֹה.

בַּת יוֹמָא שֶׁל אֲחֵרוֹ הַיּוֹם | of the same day
selben Tage עֵינָא עֵינָא: גִּזְרִינָן קְדִירָה שְׁאִינָה
בַת יוֹמָא מִשׁוֹם קְדִירָה בַת יוֹמָא.

בַּת מִזְנָא תְּמָרָא שֵׁם עוֹף שְׁהוֹר, Little Wine-Mixer,
name of a clean bird | kleiner Weinsbacher,
Name eines reinen Vogels חוֹלִי מִיג עֵינָא: בַּת
מוֹגָא חֲמָרָא.

בַּת מִלְךְ שֵׁם שִׂידָה | ein weiblicher Dämon
licher Dämon שְׁבַת קִיט עֵינָא: בַת מִלְךְ.

בַּת נִירָא חֶלֶק שֶׁל עֵץ הָאֲרָג part of the weaver's
beam | krummgebogener Stab am Webebaum
שְׁבַת קִיָּה עֵינָא: אֲמִרָא אֲבִי תְּרִי בְּבִתִּי (צִיל
בְּבִתִּי) נִירָא וְהָא בְּנִירָא.

בַּת עֵין בַּת עֵין Augapfel | שְׁמִירִי לִי:
חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל בְּבַת עֵין הַעֲלִינָה.

Ionische Gelehrtenfamilie מס' ס'ו ע'א;
הלכה זו נתעלמה מבני בתירה.

בת'כ בתורת כהנים; בתקיעת כף.
בת'ר בתר רובא.

בְּתָר (בְּאַתָּר) תה"פ. אחר, אחרי | *after, behind*
nach, hinter קדוש' ע'א ע'כ: זל בתר שתיקתא;
תרג' ברא' י' ל'ב (אחד הסבול): בתר מובענא.
בְּתָר י' אחרי אשר | *after having | nachdem*
ברא' ה' ד' (אחרי הולידו): בתר ד'.

בְּתָרִי, בְּתָרָךְ, בְּתָרִיה כנ"ל, עם הכנופ. ע'ו
י' ע'כ: ליהו למאן דבתוך דיהבי לבתראי
דאתו בתוך. ברכ' י"ט ע'א: בתריה דמר
שמאל.

בְּתָרָא, בְּתָרָאָה, בְּתָרָא ת', אחרון
the last, the latest | letzter, hinterer
יומא בתרא; נזיר ב' ע'כ: קמאי ובתראי; תרג'
שמות ד' ה' (האות האחרון): אתא בתראת.

בְּתָרִיָּא דר', בתרים | *Stücke | pieces* תרג' יביע
כ' ש' י' (ברית בין הכתרים); ג'ני בתרייא.
בְּתָרִיָּתָא ת', אחרונה | *the last | letzte*
ג'א ע'א: איה בתרייתא מיהא תשתרי.

בְּתָרִיתָא תה"פ, כאחרונה | *in the last place, last*
zuletzt תרג' דבר' יג' י' (כאחרונה): כבתרייתא.
בְּתָרִישׁ פֻּעַל, המציר ב' + *to urge, to beg persis-*
tently | in jemand dringen, inständigst bitten
שבע' ל' ע'כ: בצורבא מרבנן מבתשינק; חול'
י' ע'כ: הוה קא מבתש ביה מובא.

תוס' שביע' ג' י'ד - מ'ה: במצאת אומר שלש
בתולות הן בתולות אדם בתולות אדמה בתולות
שקמה וכו'.

(2) כל אחד משני הסרנים של עץ בבית הכר
הקבועים בארץ והקורה יושבת בהם *the two posts supporting the beam in the wine-press | die zwei im Fussboden der Kelter befestigten Holzstämme, in welche der Pressbalken eingefügt wird*
הכר מכר את חים ואת חסמל ואת תבתולות.
(8) אחד מ"ב הסולות שבשמים *Virgo, sign of the Zodiac | Sternbild der Jungfrau*
כ': בתולה.

בְּתוּלִין דר', בתולים | *symptom of virginity*
Zeichen der Jungfrauschaft ירוש' כתוב' א'
כ'ה ע'כ: אמר לון וכו' בבתולין הדבר תלוי.

בְּתוּלִיתָא ב', בתולה | *virgin | Jungfrau* תרג'
ירוש' ברא' כ'ד מ'ז (בתולה): בתולתא.

בְּתִידָה - שם בת פרעה *Bithiah, daughter of Pharaoh*
Pharaoh | Name der Tochter Pharaos מנה'
ל'א ע'כ: שלחו ליה למר עוקבא לדדיו ליה
כבר בתיה (משה רבינו) שלם.

בְּתִירָא, בְּתִירָה שם איש | *a man's name*
männlicher Name יבמ' ק"ב ע'א: בן בתירא;
מסחי ג' ע'כ: אל ר' יהודה בן בתירה מי
קא ספי לך מאליה.

בְּנֵי בְּתִירָה משפחת לומדים מבבל | *a scholarly family of Babylonian descent | eine baby-*

teiling durchs Los איכיר א' א' (חד מאתינם):
תא נעכיד גאווין.

גְּאוּלָּה (ג' 1) ישועה, כיאת המשיח | *redemption*
Erlösung מג' מיו ע'א: כל האומר דבר בשם
אומר מביא גאולה לעולם.

(2) פדיון *Auslösung* | *delivery* קדוש' מיו ע'ב:
גאולת עצמו גאולת אחרים.

(3) חלק התפלה בין שמע לשמונה עשרה *that*
section of the prayers between the שמע *and the*
der Teil des Gebetes zwischen תפלה
und dem Achtzehngebet ברכ' מ' ע'ב: סמך
גאולה לתפלה.

(4) הברכה השביעית בתפלה שמ"ע *the seventh*
benediction of the T'fillah | *die siebente Be-*
nediction in der Tefillah כג' י"ז ע'ב: ומה
ראו לומר גאולה בשביעית.

גְּאוּלָּהָא ג' גאולה *Erlösung* | *redemption* הרג'
יב"ע במדבר בית יב (ברית שלום): גאולתא
במוק יומיא.

גְּאוּסְמִינָא ע'י אָנוּסְמִינָא ביר ציד: משל
לשתי לגיונות של מלך דיקומניא וגאוסמינא.

גְּאוּרְתָא ג' גאור, גאון *Erhabenheit* | *haughtiness*
תרג' משלי ה' י"ג (גאור וגאון): גאורא ורמותא.

גְּאוּרָא פיע, נתגול, התרומם *to be elated, to be*
exalted | *emporsteigen, gross werden* תרג'
שיא ב' ה' (שבעים בלחם): וגאן בעורא.

ג' גדולה; נבורה; גאולה; גלות; גזירה; גאון;
גדול; גדולים; גירסה.

ג'א גירסא אחריתא; ג' אמות; ג' אלפים; ג'
ארצות; גירי אריות.

גְּאָא ע'י גָאִי. תרג' שיא ב' ה' (שבעים בלחם):
וגאן בעורא.

גא'ג נברא אנברא.

גאנקר נברא אנברא קא רמית.

גְּאָדִיל ה' עושה מעשה מקלעת *twister* | *Flech-*
ter ביב קלג ע'ב: גאדיל כלילי דינאי מלכא.

גְּאָדָה - גָאָה, גָאָה, פיעל, הגביה | *to exalt*
erheben ירוש' תעני ג' מיד ע'א: אני אסרתי
להשטילן ואת אמרת לגאוחן.

הַתְנַאָה ותנא', הַתְנַאָה ותנא', היה לבעל
גאוח *to show one's self glorious, to boast, to boast,*

be proud | *sich erhaben zeigen, stolz tun*
תג' י"ג ע'ב: לפי שמתגאה על גאים; שם ה'
ע"ב פרנס המתגאה על הצבור; ברכות ה'
ע'ב: אמר הקב"ה לאחר שנתגאה זה קיבל
עליו מלכות שמים.

גְּאָו ע'י גָו. ויקר יב: את מפני מלגא ואנא
שתי מלבר.

גְּאָוָה - גְּאָוָה ג', גדולה, התרוממות | *glory*
Erhabenheit תג' ה' ע'ב: מפני גאורתה של
מלכות שמים.

גְּאָוָא ה' חלוקה בגורל | *Ver-*
division by lots

genitals | erhöhte Stelle an den Schamteilen
נדה נ"ב ע"ב: שתי שערות שאמרו אפילו אחת
בגבת ואחת בכרימה.

(8) כנשר chin | Kinn, Backenknochen נדה
כ"ג ע"ב: והעין והלסת תגבת הזקן וכו'.

נפיים, נפ"ין אצורי הכלים | outsides of vessels
die Aussensette von Gefässen כ"ל מביה מיה:
וחביא אין חולקין את הנפ"ין (וכערך עמ"י
כ"ה גכ"ס).

על גב, על גבי על, ממעל, אגב, בדרך, על
ידי, במבט- on, upon, by the side of, on the
basis, on the principle | auf, an, bei, über, ver-
möge, auf Grund, auf Art und Weise אחל:
פ"י מיד: ארובות זו על גב זו כו'; שבת פ"ב
ע"א: הנצרך לנקבו ואוכל דומה לתגור שהסיקוהו
על גבי אפרו; נדה ס"ז ע"א: על גב הנהר;
ירוש' תג"י ב' ע"ה ע"א: חולין שנגעשו על
גב הקודש; שבת ל"ח ע"א: על גבי בירה;
שבת פ"ב מ"ה וכתב על גבי כתב; מ"ק ס"ז
ע"ב: בשעה שחיה יושב בישיבה לא היה יושב
על גבי כרים ובסתות אלא על גבי קרקע;
יכ"מ פ"א מ"ד: עושין מהרות אלו על גבי אלו.
גבב בפנים behind, in the back | dahinter ירוש'
כת"י י"ב ל"ח ע"ב: דברים בגב (בבבלי ק"א
ע"א דברים בגו).

עומד על גביו שומר-beaufsich-
tigend חול' ג' ע"א: עומד על גביו.
עולה על גביו עדים ממנו überireffend | to excel
אבות פ"ד מ"ג: וכתר שם מוב עולה על
גביו.

אף על גב, אף על גב ד... אף כי (even on
the top of) notwithstanding, although | ob-
gleich מנ"י ג' ע"א: אף על גב דאיהו לא
הוא וכו'.

גבא ז', 1) גב, חצר העליון | back, upper side
Rücken, obere Seite יכ"מ ס"ג ע"ב: מקשטא
ליה תבא ומתדרא ליה גבא; חול' מ"ז ע"ב: אגבא.

to grow | emporen אתם', 1) התרומם, צמח-
schlessen תרג' אויב ד' י"א (היגאה גמא):
האיפשר דאיתגאי גומיא.

(2) התגאה, התנהג בגדלות to be proud, to
be exalted | sich überheben, sich glorreich
zeigen תרג' שמו' ס"ז א' (כי גאה גמא):
אתגאי על גיחתיא; תרג' שני אסת' ג' ג':
מתגאה ומתכרכב.

נא"ץ פ"י, הפסיק | unterbrechen to cut גימ' ס"ז
ע"ב זימנין דגאיו ליה לדיבוריה.

נא"ם דר, התרוממות | Er-loftiness, excellence
habenheit חול' צ"ב ע"א: ובגמ' שלשה שריגים
וכו' אלו ג' שרי גאים ויוצאין מישראל בכל
דור ודור.

נא"ל - נא"ל נפ', נפדה | to be redeemed
löst werden ירוש' העני' א' ס"ג ע"ד: מיד הן
עושין תשובה והן נאלין.

נא"ל ס"י, פדה | to redeem, to ransom | lösen
erlösen, fig. rächen תרג' כמדב' ל"ח י"ם
(גואל הרם): גאל דמא.

נא"ם ו', ע"י גס. ערוכ' ניה ע"א: היתה עשויה
כמין קשת או כמין גאם וכו'.

נא"ם פ"ע, נא"ם פעל, בלע, הלעיט | to make
swallow | verschlucken lassen חול' ק"א ע"א:
נאמו לשבא.

נא"ם ע"י גמס, חול' ל"ב ע"ב: ר' אסי גאים ליה.

נא"נ ע"י גנ"י. ב"ב ניה ע"א: א"ל מאי קא עביד
אברהם א"ל גאני בבנפיה דשרה.

גב - 1) חצר תריון בגוף the exterior part
of a thing | die äussere Seite eines Körpers
סוכ' פ"ד מ"ד: על גב האימטבא.

גב היד, גב הרגל (מכת על) הששח העליון של
היד או הרגל a swelling on the hand, on the
foot | Schwellung an der Hand (dem Hand-
rücken), der oberen Seite des Fusses
ק"מ ע"א: א"ל גב היד וגב הרגל שאני.

(2) בליטה בערות האשה the elevation around

גָּבַב פִּי, כְּנִל. תָּרַגַּי שְׁמוֹ ה' ד' (יִקְשְׁשׁוּ לָהֶם תְּבוֹן); וַיִּגְבְּבוּן אִיכִיד אִי אִי (תָּד כּוֹתָא אִי); תִּפְחָ רֹחִית דְּהוּא גְּבַר מְגַב בּוֹבִין הוּא.

גָּבַבָּא ד', עֲנָפִים דְּקִים יִבְשִׁים, עֲרֶכֶת, *rakings* heap | *Reistg, Streu, Bündel* שֶׁבַת סִיג מִיָּא כִּירָה שֶׁהִסְקוּה בְּקֶשׁ וּבְגִבָּא; בְּרִכ' מ' עִיב; בֵּין גִּבְבָּא דְּעִמְרָא חִיורָא לְגִבְבָּא דְּעִמְרָא דְּתַבְלָתָא. **גָּבְבָהּ** נִי, חֲתִיכוֹת קִמְנוֹת שֶׁל עֲנָפִים הַמְשֻׁמָּשִׁים לְחֶסֶק *small stubble used as fuel | Reistg* פֶּרֶת פִּיד מִיָּג; שְׂרָפָה (אֵת פֶּרֶת הַחֲמָאָה) שֶׁלָּא כְּעִים אִו בְּכַל עֲצִים אִפִּילוּ בְּקֶשׁ אִו בְּגִבְבָּה כְּשֶׁרָה. וְעִי גָּבְבָּא.

גָּבְבִּיא שֵׁם מְקוֹם כְּבָבֵל *name of a place | Orts-* *name* יְרוּש' קִידִי דִּי מִיָּה עִירָה גִּבְבִּיא.

גָּבַהּ עִי גָּב, בָּה כִּיג עִיב; אִסְר ר' יִרְמִיָּה בֶּר אֲבָא אִמֶּר ר' יוֹחָנָן כִּצַּח וְהַגְבִּינִים וְהַעֲיִינִים וְהַלְטָתָהּ וְגַבְתָּ הַזֶּקֶן.

גָּבַהּ פִּי, תָּבַע וְלָקַח דְּמֵי פִרְעוֹן, מִכָּם אִו חוֹב *to collect, to make one's self paid | einneh-* *men, einkassieren, sich bezahlt machen* כְּתוּי פִּיט מִיָּשָׁה חוֹצִיא גִט וְאִין עִמּו כְּתוּבָה גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ בִּים פִּיָּה מִיָּאָה שְׁכִיר יוֹם גּוֹבָה כֹּל הַלֵּילָה שְׁכִיר לֵילָה גּוֹבָה כֹּל הַיּוֹם; בִּיר הִיז מִצָּא בְּעִירָה לְגִבְתָּה שְׁמֵר חוֹבָה.

גָּבְבָהּ כְּפִי, נִשְׁתַּלֵּם *to be collected, to be collected | einzubringen, einzubringen werden, einzubringen werden* *sein, besteuert werden* אֲבָל הַשּׁוֹלָה לְחִבְרו כְּדִי יִין וְכִדִּי שְׁמֵן אִין גִּבְבִּין בְּבִיד מִפְּנֵי שֶׁהֵן גְּמִילוֹת חֲסִידִים; שֵׁם קָמְרו עִיָּא פְּבִלּוֹנָהּ הַעֲשׂוֹן לִיבְלוֹת אִין גִּבְבִּין וְשִׁאִין עֲשׂוֹן לְבָלוֹת גִּבְבִּין; פְּסִיקִיר יִיז לֹא הִיז גִּבְבִּים וְכוּ.

הַגְּבָהּ חֲסִיעִי, גִּרָם לְגִבְתָּה *to cause to be collected | einkassieren lassen* בִּים עִי עִיב; מַדִּיכֵן מִגְבִּיָּהּ מִן הַעֲיִדִיתָ; וְלֹאָה פִּיג מִ"אָה מְגִבְתָּה וְלֹאָה; יִבְמ' צִיט עִיָּא; יֵשׁ מוֹכֵר אֵת אֲבִיו לְהַגְבּוֹת אֲמֹ כְּתוּבָתָה כִּיצַד יִשְׂרָאֵל לָקַח עֶבֶד וְשִׁפְחוֹת וְכוּ; נִמְצָא זֶה מוֹכֵר אֵת אֲבִיו לְהַגְבּוֹת לְאִמּוֹ כְּתוּבָתָה.

(2) אֲצִל, אֵל *towards, with | zu, bei* עִיָּא לִיתִי גִבְבִּי; יְרוּש' גִּדְרִי דִּי מִי עִיָּא שֶׁלָּה לִּיָּה רַבִּי תַלְתָּ אֲגִרִין גִּבִּי ר' יִצְחָק.

אֲגָבָא מִמְעַל לִי *upon | oben, auf* רַחֲלִי מִיז עִיב; אֲבָל אֲגָבָא אֲמִי כְּמִרְמָא דְּאִסְמָא מִרְמָה.

גָּבָא פִּי, (1) דִּישׁ וְקִיבֵל חוֹב אִו מִכָּם *to collect, to collect* *tax | einfordern, Steuern, Tribut, Strafe* *er-* *haben* בִּים יִיב עִיב; נָחִי וְלֹא גִבִּי כְּמִשְׁעִבְדִּי מִבְּנֵי חֲרִי מְגַבָּא גִבִּי; דְּבִדִּי בִי לִיז גִּי (וְעִינֵשׁ אֵת הָאֲרִין); וְגִבָּא מִן יִתְבִּי אֲרִעָא.

אֲגָבִי אֲמִיעִי, עֲנֵשׁ, תָּבַע, חֲרִיחָה *to fine, to confis-* *cate, to gain | eintreiben, Vorteil ziehen* כְּתוּב' פִּיָּה עִיָּא; מִגְבִּי כִי דְּמִי שְׂמָרָא; תָּרַג' קָחִילִי יִיא דִּי (וְרֹאחַ בְּעִיבִים); לֹא מִגְבִּי אֲגִרָה.

אֲתָגְבִי אֲתָפִי, תָּבַע (רְמִי עֲנִישִׁין) *to be fined | er-* *haben werden (Strafe)* חֲרִיג' שְׁמוֹי כִּיא כִּיב (עֲנֵשׁ יַעֲנֵשׁ); אֲתָגְבָּהּ יִתְגִּבִּי.

(2) הוֹקִיר *to esteem | hochschätzen* תָּרַגִּי מִשְׁלִי חִי " (וְרֵעָה מִחֲרוֹן נִבְחָר); וְגִבּוֹ לִכּוֹן יִרְעֵתָא מִן דְּהִכָּא סְנִינָא.

גָּבְבִּיאוֹת נִי, מִשְׁרַת הַגְּבָאִי *office of collectorship | Amt des Steuernehmers* תוֹס' דְּמִי גִיז פִּירֵשׁ מִגְּבִיאוֹתָהּ.

גָּבִיאִי ד', גּוֹבָה הַמִּכָּס, מְקַבֵּל גִּבְתָּה לְצִדְקָה *collector of taxes or charities, treasurer | Einnehmer von Steuern oder Almosen* בִּיק צִיד עִיָּא הֲרִיעִין וְהַגְּבִיאִין וְהַמּוֹכְמִין תְּשׁוּבָתָהּ קִשָּׁה; פִּסְחָ יִיג עִיָּא גִבָּא צִדְקָה.

גָּבַב פִּי, כָּפַף *to curve | beugen* כִּסְחִי מִיב עִיָּא; שֶׁלָּשׁ דְּבָרִים מִרְבֵּן הַזֶּכֶל וְכּוּפִפִּין (כְּעִירָה; גּוֹבְבִין) אֵת חֲקוּמָה.

גָּבַב מִיעַל, אִסַּף חֲרִיבָה בִּלִּי כִרְדִּי; פִּימִשְׁט *to heap up, to gather twigs, to rake, to pick up arguments | zusammentragen, Reisner sammeln, schwätzen* שְׁבִיעִי פִיט מִיָּה הַמְּגַבֵּב בִּיבֶשׁ; יוֹמִי עִיז עִיָּא; עַד מָתִי אֲתָה מְגַבֵּב דְּבָרִים וְכוּ; עֲלִינָהּ כִּיצַח פִּיד מִיָּה מְגַבֵּב מִן תְּחִצֵּר וּמִרְלִיק.

2) בניו לקדש (הקב"ה, המקדש, התורה) The Most High | *Der Allerhöchste* (Bezeichnung für Gott) ירושי מנה' ז' כ"ה ע"ב בעבודתה בעבודת גבוה.

לגבוה למזבח | *zum Altar* for the Lord, on the altar | *Opferdienst* (Gott) gehörig פסח' ג' ע"ב אליה לגבוה מלקא.

לשון גבוה לשון הכתוב | *an expression alluding to Divinity* | *die Sprache der Heiligen Schrift* ירושי נזיר א' נ"א ע"א: איך ועירה לשון גבוה הוא האומר להרס ולא יורח וגו'.

3) איש רם הקומה מאד | *an abnormally tall person* | *anormal grosser Mensch* ע"ב קפח תני ר' זכיר גבוה: שם: אמר ר' לגבוה לא ישא גבוהית שמא יצא מהן תורן.

גבולות ג' | *an abnormally tall woman* | *tall woman* | *Riesin* אישה רמת הקומה מאד ע"ב גבוהות.

גבולות ז' | *collection* | *Einsammlung* סעולת הגבייה | *Ein- sammlung* כ"ב ח' ע"ב תמחי נגבית בשלשה ומתחלקת בשלשה שנבית וחלוקת שוים.

גבולות ע"י גבולות | *Ein- sammlung* תרג' אסתר ד' ז' (על גבול המלך): גבולות.

גבול (1) | *country, contrad. to the sanctuary* כל ארץ ישראל חוץ מירושלים

המקדש | *country, contrad. to the sanctuary and Jerusalem* | *palästiniensisches Gebiet ausserhalb Jerusalems und des Heiligtums* כתוב: כ"ד ע"ב במה חייחם אוכלים בגלות בקדשי הגבול וכו'; ר"ה ל' ע"א: תקיעת רת ויובל דוחה את השבת בגבולין איש וביתו.

2) זמן קצוב, הנקודה שממנו מתחיל או גומר דבר | *point of time, limit* | *Grenzpunkt, Zeit- grenze* כרית' כ"ה ע"א: איך ינאי גבול שמעתי בה ושכחתי: ע"ז כ"ד ע"ב גבול יש לה פחותה מבת ג' שנים בעקרה וכו'.

גבול שם מקום | *name of a place, G'bul* | *Orts- name* (G'bul) סופה פ"ם מ"ה ואנשי הגבול יסוכבו מעיר לעיר ולא יתחבנו: מנה' צ"ז ע"א: ואנשי גבול וכו'.

גבול - הנב"ה הפע' | *to pick up, to raise* | *aufheben* והרימו למעלה תרומ' פ"ה מ"ה: מאה תרומה שנפלה למאה הגביהה ונפלה למקום אחר; חול' פ"ב מ"ג: נפלה מבין (מידיו בשעת השחימה) והגביהה כליו והגביהה.

2) הרים דבר מתוך דבר, הפריש | *to take out* | *absondern* ביצה פ"ה מ"ב: ולא מגביהין תרומה ומעשר.

3) הסיר מן | *to clear away* | *wegschaffen* ב' ע"א: בית שמאי אומרים מגביהין מן חשולתן עצמות וקליפין ובית הלל אומרים במלך את המכלא כולה ומנערה.

הנב"ה הפע', גתרומם | *to be raised* | *erhoben werden* סופה מ"ז ע"ב: שפלים הוגבהו והגבוהים הושפלו.

הנב"ה תנפ', התגאה | *to be boastful* | *sich über- heben, hochmütig sein* מתגבה וחולך (חוצ' בוכר: מתגבר וחולך).

הנב"ה תנפ', כגיל. במדיר ר"ז מי גרם להם לבכורים שאבדו הכבוד הזה על שנתגבהו בעצמם.

גבול פע', התרומם | *to be high, to rise* | *sich er- heben, hoch sein* חול' ז' ע"ב: גבה מורא בניניהו בכא רבי וכו'; תחלי קליא א' (לא גבה לבי): לא גבה לבי.

אנב"ה אפע', הרים | *to raise, to take up* | *aufheben* כ"ב ב' ע"ב בהרי חרדי אגבוהה; תרג' דבתיב ל"ג יד (ויגביהה מאד): אנב"ה יתא.

אנב"ה אתפ', 1) היה רם וגבוה, התגאה | *to be high, to grow proud* | *hoch sein, stolz werden* תרג' קח' א' י"ב: אתגבה ליביה; תרג' איוב ל"ה ד' (שחקים גבוהו מסך): דאתגבהו מינך.

2) התרומם | *to rise* | *sich erheben* חול' קמ"א ע"ב: חל פריק אקן דליתגבהו.

גבולות ג' | *name of a place, G'bul* | *Orts- name* (G'bul) גאה | *pride* | *Stolz* תרג' דבתיב ל"ב כ"ז (גבה לבו): בגבוהותא דליבית.

גבול - ת', רם הקומה, רם חמלה | *high, exalted* | *hoch, erhaben* מוסה ה' ע"א: סדת בשת ודם גבוה רואה את הגבוה ואין גבוה רואה את השפל.

גִּבְיָה תי, רם הקומה *tall and slim | riesenhaft*
בכורי מיה עיבז גבוה (בערוק; גבוה) לא ישא
גבוהית וכו'.

(גברת) גִּבְיָה פיעל, עשה גברת *to shave a bald-pate*
eine Glatze scheren | תומ' שבת י' א"ז אלז
דברים מדרכי האמורי המספר קומי והעושה
בלורית המגבה לגודגדין.

גִּבְיָה י, גבא, מקום מקוה מים *pool | Pfahl* | תומ' חוס'
מקוא' א' ג"ז גבי שנפל לחוכו יין שמן ודבש.

גִּבְיָה עי' גִּבְיָה, גִּבְיָה.

גִּבְיָה עי' גִּבְיָה, ירוש' מוכח ה' גיה עיבז גבי כרה.

גִּבְיָה תי, גבוה *tall and slim | hoch* | תומ' ירוש'
יך כיב כיב (עורת או שכור או חרוק);
דסמי ודחביר או דגביא.

(2) גבוה *excellent | vorzüglich* | תומ' משלי ח'
י"ט (כסף נבחר); מן מיסא גביא.

גִּבְיָה נ', שם צמח *Pflanzen-* | תומ' גילא
name of a plant | שבת קייא עיבז גביא גילא.

גִּבְיָה פיע, עי' גִּבְיָה, תרג' תחלי קייג ה' (המגביה);
גביה מותכיה; שם קיג יא (כגבה שמים); היך
גביהין שמיא.

גִּבְיָה שם איש *männlicher* | תומ' שם איש
a man's name | עי' כ"כ עיבז גביהא סבי כחיל'.

גִּבְיָה נ', פקודת הגבאי *Ein-collectorship*
nehmeramt | ירוש' דמ' ב' כיג עיבז יצא מגבייתו
(ציל מגבייתו) הרי הוא כחבר.

גִּבְיָה נ', כנ"ל, מנח' ביה עיבז אכוח דרי' וירא
עבר גביהא תליסר שנין.

גִּבְיָה זי, גדול ביותר *extremely tall | von riesenhaft-*
ter Statui | תרג' ירוש' ב' ויקר' כיא ב' (או גבן או
דק); או דגביח או דנגיט.

גִּבְיָה עי' גִּבְיָה, ירוש' דמ' ב' כיג עיבז חבר
שנעשה גביי.

גִּבְיָה זי, איש מצוין *ein Erhabener* | תומ' מצוין
an excellent man | תרג' משלי כיא ה' (חרוק); מוחשכתא דגביין.

גִּבְיָה שם עצם פרטי *Personen-* | תומ' שם עצם פרטי
name of a person | פסיקיר כיסא אבוקה בן גביית.

גִּבְיָה זי, מנח' גבול *of Gebul*
aus Gebul | קחיר א' די' (דוד הולך); ר' יעקב
גבולאח; ירוש' דלח ג' כיס עיבז ר' יעקב
גבוליא.

גִּבְיָה [זי' גִּבְיָה] | תומ' סקח *bargain | Kauf* | ירוש'
תומ' י' סיו עיבז עי' עילח גבונת' איקלקלת.

גִּבְיָה, גִּבְיָה נ', גבורה *strength, might*
Stärke, Macht | תרג' ישע' י"א ב' (רוח עצה
וגבורה); רוח סלך וגבורה; תרג' דחייב י' י'
(קסני עבה מסתני אכיל) הלשוחי תקיפא מן
גבורתיה דאיבא.

גִּבְיָה (1 - 0) | תומ' | *Divine Majesty, the Lord*
die göttliche Majestät, Gott | שבת ס"ז עיבז
ומה השיב משה לפני הגבורה.

גִּבְיָה, גבורה, הגבורה השניה של תפלה שמי' *G'bu-*
roth, the second section of the Tfillah | תומ'
der zweite Segensspruch im Achtzehnebet
ירוש' ברכ' ר' ד' עיבז; כן סדר ברכות אומר
אבות וגבורות וקדושת השם.

גִּבְיָה גִּבְיָה הכח האלוהי המופיע בגשמים
the power of rain, a praise inserted in "G'bu-
roth" | die göttliche Kraft des Regens, die
in den "Geburoth" gepriesen wird | ברכ' פיה
מיבז מוכירין גבורות גשמים בתחית המתים.
(2) גיל של שמונים שנה *the age of eighty*
das achtzigste Lebensjahr | שמוחת פ"ג מית
מיתת של גבורה.

גִּבְיָה שם מקום *Ortsname* | תומ' שם מקום
name of a place | עיבז דרש ר' יהודה איש כפר
גבוריא וכו'.

גִּבְיָה עי' גִּבְיָה, תרג' דחייב י' י': הלשוחי
תקיפא מן גבורתיה דאיבא.

גִּבְיָה זי, דר, גל של אבנים *pile of stones*
Steinhausen | תומ' אהלי י"ז מ"ז שגכשו בגבושין.

גִּבְיָה עי' גִּבְיָה, ירוש' מגיל א' עי' עיבז איר יוחנן
מגבות ועד אנמיסמרסא ששים דיבוא עירות
היי.

גָבַל פ"י, שם מים כקמח או עפר, לש to knead, נותגן מים למורסין אבל לא גובלין; תוס' מעשיר ג' י"ג: שאינו גובל עיסתו במהרה.

גִּבְלָה פיעל, כנ"ל, תעניי י' ע"א: לאדם שמגביל את הגבינה.

הַתְּגַבֵּל תחסי, גלוש *geknetet* | to be kneaded *werden* תעניי י"ט ע"ב: אם יש לו מים רבים אינן כלין וחסיים אינו מתגביל יפת.

גָבַל (1) ע"י גָבַל, גיש' מים ע"א: וניגבול בדובשא. (2) פיע, צמח *wachsen* | to grow חול' מ"ו ע"ב: מיניה קא גבלי.

גָבַל פיעל, ע"י גִּבְלָה, בים מים ע"א: גביל לחורא גביל לתורי.

אִיגְבַּל, אִתְגַּבֵּל תחסי, גלוש *ge-* | to be kneaded *werden* *knetet* ויקיד ו"ז: איגבלון בלישה.

גָבַל ז', האיש הלש, בחרום *Kne-* | kneader, baker *ter, Bäcker* כתוב' ע"ב ע"א: פלוני גבל חיקן לי את העיסה; פסחי' ל"ד ע"א: אכא שאול גבל של בית רבי היה.

גָבַל שם מקום *Ortsname* | name of a place תרג' ירוש' דח"א א' ל"ח (ובני שעיר): בנו דגבל.

גָבֻלָא (1) שם ארץ מישור בראשי ההרים *Highland*, a district South of Jerusalem (Gabra) | *Name des Hochlands Idumäa* תרג' ירוש' דכ"ר ל"ג ב' (חופיע סהר פארן): מורא דגבלא. (2) שם עיר *Name einer Stadt* | name of a town כתוב' ק"ב ע"א: איקלע לגבלא.

גָבֻלָא ז', מי שאומטנו לגבל *one that mixes food-* | *der | einer, der Futter mischt* שבת קנ"ו ע"א: גבלא רבי נשיאת.

גָבֻלָל ז', חזיבת בצק *Telg-* | a roll of dough *Mumpen* ירוש' רל' ג' נ"ט ע"א: חלה כמין גבלל.

גָבֻלִית נ"י, מין גזוזטרא *(a Giblean) balcony* | *balkonartiger Anbau* תוס' צוקרמ' אהל' י"ד: איזו היא גבולית כל שמניקה מכאן ומכאן ומשייר מן ראמצע.

גָבִיל ז', בלילת מים וקמח *a mush of flour and water* | *angerdhrter Teig* ברי ל"ו ע"ב: גביל מחרת.

גָבִילָה (1) שם איש *männlicher Name* | a man's name ירוש' נו"י ז' נ"ו ע"א: גבילה אחוי דר' בא.

(2) ע"י גָבִילָה, ירוש' בכורים ב' ס"ה ע"א: קרנה של גבילה (צ"ל גבילה).

גָבִין בעל חסופת *bucklig* | hump-backed תרג' ויקר' כ"א ב' (גבן): גבין.

גָבִין ז' השערות שממעל לעפעפים *Au-* | eye-brow *genbraue* בכור' מ"ג ע"ב: אין לו גבין או אין לו אלא גבין אחד.

גָבִינָא ע"י גָבִין, תרג' קהל' ז' י"ג: גבינא ותגירא. **גָבִינָא** (1) ע"י גָבִין, תרג' יכ"ע ויק' כ"א ב' (גבן): דגביני שבבן.

(2) עפעפים *Augenlid* | *eye-lash* ב"ק ק"ז ע"א: רב יוחנן גברא סבא הוה ומסרחי גביניה אמר להו דלי לי עיני (בכ"י מינכנן דלי לי גביני).

גָבִינִי שם איש *männlicher Name* | a man's name תמי' מ"ג ס"ה: גביני ברוח קהר ד' ח' (יש אחד): גביני בן דרסון.

גָבִינְתָה נ"י, חסופת *Buck-* | (the camels) hump *kel* ירוש' שבת ח' ד' ע"ב: כהדא כיפה דחיא משויא גבינתה.

גָבִיעָא שם איש (בעל חסופת) *a man's name* | *Name eines (bucke-backed) Mannes* (hump-backed) ב"ר ס"א: גביהא (בערק: גביעא) בן פסיסה.

גָבִיעָה נ"י, (1) חסופת *Buckel* | hump ב"ר ס"א: אני משוה לך גביעק.

(2) שם איש (בעל חסופת) *name of a (hump-backed) man* | *Name eines (hochrückigen) Mannes* שם: א"ל גביעה בן קוסם.

גָבִירָה ז'—אשת שיש לת שפחה *Herrin* | mistress סופה י"ב ע"ב: אמרו לה (השפחה) לבת פרעה) גבירתנו מנהגו של עולם וכו'; שמיר א"ז: שלא יאמרו בני גבירות תחלה ובני השפחות אחרונה.

גָבֵר - (1) תרגול *Haht* | *cook* יומא ס'א מ'יה:
ולא היתה קריאת הנבר מנעת עד שהיתה עזרה
מלאה מישואל.

(2) אבר הזכרות *männliches* | *membrum virile*
Glied בכור' פ'ו מ'יה: המאושכן ובעל גבר.

גָבֵר, גָבֵרָא ד' איש *Mann* | *man* מ'ר ס'ג ע'יא:
באתר דלית גבר תמן הוי גבר; ביס צ'ו ע'יא:
גברא דנשי קפלה לא דינא ולא דיינא.

ההוא גָבֵרָא, איש אחד, בהשאלה: אני, אתה
a certain man, euphem: I, thou | ein gewisser
Mann, (euphem): ich, du ביס צ'ו ע'יא: ההוא
גברא דשאל שונרא מחבירו וכו'; גיט' ב'ח ע"ב:
מכרי והוא גברא בעל דבא דהוא גברא הוא.

גָבֵרָא ד' גבור *Held* | *hero* תרג' בראש' ל'ו כ"ד:
דאשכח ית גבריא במדברא.

גָבֵרָוּתָא נ' (1) גבורה *Macht*, | *might, strength*
Stärke תרג' דבר' ג' נ"ד: (וכגבורותיך):
גבורתיך.

(2) בעל גבורה, גבור *Machthaber* | *hero* תרג'
דבר' ל'ג כ"ט: בצחן גבורתיך.

גָבֵרִית ת', כתרנגול *hahnartig* | *cock-like* שבת
ס'ו ע'יב: ותרנגולת שקרתה גברית.

גָבֵרִיתָא נ' של גָבֵרָא, only assumed, גברא
for argument | weibl. (in Wirklichkeit nicht
gebräuchliche, nur angenommene) Form
גברא *von* ב'ר י'יה: גוני גוניא אנתרופי אנתרופיא
גברא גברתא - אלא איש ואשה.

גָבֵרִתָן ת', חוק מאר, רב כח *stark*, | *brave, hero*
heldenhafte ספרי דבר' ש'יה: גברתן שכמותך;
במ'ר ז'ז מכה גברתנית.

גָבֵרִתְנִית ת', חזקה מאר *powerful, overwhel-*
ming | *mächtig, überwältigend* ויק'ר י'יה:
מכה גברתנית ומתשת.

גָבֵשׁ, גָבֵשׁ פיעל, מלא בצירות *to fill with piles*
of stones | *mit Erd-,Steinhaufen füllen* תוס'
אח'י י'יה: שגבשו בגבושין.

גָבֵלָן שם ארץ מישור בראשי ההרים *Highland*,
District of Gablan | *Hochland Gablan*
מים ע'יב: תגליל יחור הגבלן ישום וע'י גָבֵלָא.

(גָבֵל) גָבֵל פיעל, עשה גבינת *ge-* | *to form cheese*
rinnen lassen, Käse bereiten שבת ל'יה ע'יא:
מגבן דייב משום בונת.

הַגָבֵלִין הפע', כנל. תוס' שבת י' יג: תדולב וחסחבץ
והמגבין בגרגרת.

גָבֵלָא ז', חמורת, מקום גבה *hump, height*
Höcher, Anhöhe ספרי דבר' הוצ' א"ש נ'יא:
גבניא ראשקלון וע'י גָבֵלָא.

גָבֵלָנָא ת', בעל חמורת *höckerig* | *humpbacked*
מכ' יתרי בחורש ד'ז כלכם נכנונים אתם.

גָבֵלָנָא ע'י גָבֵלָנָא ע'ו כ'ו ע'יא: ערבי מחול וגכנוני
מחול.

גָבֵסִים ע'י גָבֵסִים. ירוש' מ'ק א' פ' ע'יב: חבל
מודים וכו' צירות או סיד או גבסים וכו'.

גָבַע, אָנַפַּע אפי, צבה *anschwellen* | *to waddle*
ירוש' דמאי א' כ'יב ע'יא: מגבע ואחי.

גָבַעוּל - ז', (קבת הצמח) כוס הפרח *calyx or cap*
sule of plants | *Blütenkelch, Knospe, (Sten-*
gel?) יומ' י'ד ע"א: ראשי הגבעולין; מ'ר פ'יא:
מ'ה גבעולין שלא גמלה יומ' ע'יה ע'יא: זרע
משחן בגבעולין.

גָבַעְתָא נ', גבעה *Hügel* | *hill* תרג' שופמי' ד' א'
(מגבעת המורה): גבעתא.

גָבַר - ז', מְגַבֵּר פיעל, היה אדיר *to be might-*
ty | *mächtig sein* תנח'י בוכר חקת מ'יה: וריות
שהיה בין הדגלים מלא מים מגוברין וכו'.

גָבַר פיע, היה חזק, הלך תדול *to be strong, to*
prevail | *stark sein, überhand nehmen* ספרי
ע'ו ע'יא: עילאה גבר; שם: ותמאה גבר; תרג'
תחלי' ק'ג י'יא: גבר מוכיה.

גָבַר פיעל, חיזק *stärken* | *to strengthen* תרג' עמוס
ח' פ' (המבליג שוד על עז): דמגבר חלשין.

אָגַבַר אפי, עשה שיתגבר *to cause to overpower*
die Oberhand gewinnen lassen מכת' ל'יה ע'יא:
אגברו חמרא וכו'.

a man's name | *Name eines Man-* (2) שם איש
 nes עירובי ייא עיב: רב גוא.

a man's name | *männlicher Name* שם איש

כתובי קיה עיב: ארמון בן גדאי.

גדבל [גדבל] פי, גילגל | *kneten* to knead גימ

סיט עיב: וניגדבל (ציל וניגדבל) בקוסמא; ועי
 גבל.

גדבליא זי, גובר | *Schatzmeister* collector דניא
 גי בי: גדבריא; תרגי קהלי בי: גדרבין די ממנ
 על מזונא.

גדבליא גי, מין ירק והוא מאכל לבחמה | *melilot*

a kind of clover | *ein schwer verdauliches*

Kraut ברנות גי עיב: שלשה נכמין לגוף ואין
 זגוף נהנה מהן גדרניות וכפניות ופגי תמרת
 ועי: גדרקוקא.

גדלידא עי: גדרלידא. בכורי מיג עיב: דמי
 רישיה לגדלידא דליפתא.

גדל (1 - ד) חתך, קטע | *schnel-* to cut, to cut off

den, abschneiden פרח פ"ב סיב: פרח שקרניה
 ושלפיה שחורים יגוד; כליי פיה מיה: גדר שתי
 לשונות לוכסן גדר שתי כרעים לוכסן.

גדרוד פער, מקושע וכהשאלה: בידים ריקניות | *stripped*

(of branches), trans: empty-handed | *entblösst*

(*der Zweige*), übertr: *aller Mittel bar* כתוב:

גיא עיב: סוף סוף כל העומר ליגוד כגוד דמי;
 ב"ר מיה: לא נום אחד ולא צמוד אחד רי חנינה
 אמר גוד שלח (יצחק את יעקב).

(2) קצב את המדיר | *den Kauf-* to fix the price

preis bestimmen ב"ב י"ג ע"א: גור או אגור.

גדרד נמעי נחתך, נקצץ | *abge-* to be cut off

schnitten werden כתוב: גיא עיב: כל העומר

ליגוד כגוד דמי.

גדרד פיע, חתך, כרת וכהשאלה: החרב והשמיד | *to cut*

off, to level חתך, כרת וכהשאלה: החרב והשמיד | *zerstören*

משכנותיהם ומשנותיהם של אודיע.

גדרד פועל, עשה שרפת בעוד הבשר | *to make incl-*

sions in one's body | *Einschnitte machen*

גבש פי, צבר | *aufhäufen* to heap up תרג:

משלי וי חי (אגרה בקציר): תבשא כחצא
 מיכלה.

גבשושית עי: גבשושית. ירשי מנה וי כיה עיר:

מיגוקא עבדין גבשושין.

גבשושית, גבשושיתא גי, בליטה, גל | *heap,*

pile, mound | *Haufen, Hügel, kleine Erhöhung*

שבת עיב: היתה לו גבשושית ונמלה; תרג:
 שהיש די אי: ועבדו גבשושיתא (בעירק בן, בהוצי:
 גלשושיתא).

גבת שם עיר | *Name einer Stadt* name of a town, Gabbath

einer Stadt רחיר ל"ה עיב: מגבת ועד אומיפרם.

גב - חקצה העליון של פרי וכדומה, חק העליון

של האותיות | *Spitze* upper portion, top חולי

סיו עיב: גג תמרה: ירשי יכמי חי מי עיב: רוב
 גגה של עטרה: שבת קיד עיב: כגון שנפלו לגגו
 של חית ועשאו שני זינין.

גבות צריפין שם עיר | *Name einer Stadt* name of a town

einer Stadt סנהי סיד עיב: גבות צריפין.

גד זי, מקל | *Stab* wand תרגי יביע כמדב' כיב זי:

גדין רקסמין התימין (כן בערך, בכ"י: ומוגדין).

גד תי, מר חריף | *bitter, scharf* bitter, acrid

שמר זי: הגים טועמין אותו מר וגר.

גד זי, מין לענה | *Bitteres, Wermuth* wormwood

תנחי בובר בשלח כ"ז וכין שהיה (המן) יורד
 היו אומת העולם כאין לשתות ממנו והוא נעשה
 במיהם גר ולענה; ועי: גדר חכיל.

גד - גדר יון שם עיר | *GadJavan (Greek Fortune)*

town near Jerusalem | *Name einer Stadt*

זבחי פיא מיה: כמן גר יון לשילוח.

גדא זי, מול, אושר, ברכת, אליל האושר | *luck,*

genius, godhead | *Schicksal, Glück, Schutzgeist* ביר עיב: גרא

דביתא: שם מיה: גרא דעיו דאת קאים (ביח):

קוהיר די כיו (ומוצא אני): מה ביש גרא דהיא

איתתא: חולי מי עיב: גרא דתר.

גדולי רומי אצילי רומי | Roman dignitaries
 Würdensträger Roms גימ' ביו עימא: גדולי רומי.
 גדולים — נקבים גדולים, צרכי הרקת הגוף the
 larger functions of the body | grosses Bedürf-
 nis ברכ' כיג עיב: כאן לגדולים כאן לקטנים.
 גדול (ז', 1) צמיחה | Wachstum | growth ברכ' פיו
 מיג: על דבר שאין גדולו מן הארץ אומר שהכל.
 (2) הדבר הגדול, צמח | anything that grows
 Gewächs ברכ' מ' עיב: למימרא וכמהין ופטריות
 לאו גדולי קרקע ניבחו. ועי' גידול.
 גידוף — ר' גידופין, חלל חשם | blasphemy
 Blasphemie ירוש' תרו' א' מ' עיד: תפלתו גרומין.
 גידופין ז', מגדף | blasphemier/Lästerer שבת עיה עימא:
 מגדף ארבע ושמאל חד אמר חרשי וחד אמר גדופין.
 גידור ז', עשיית גדר ומיג. פרישת | fencing in, self-
 restraint | Umzäunung, Enthaltensamkeit
 ליב: אמר הביא כראי חיה גרוד ערות בעצמו
 שנגאלו ישראל על ידו.
 גידור שם מקום | Ortsname
 ירוש' ריה ב' ניה עימא: מכור וגדור.
 גידורה שם מקום | Ortsname
 ירוש' מעש' א' מיה עיג: תרובי גרורה.
 גידוש שם איש | männlicher Per-
 sonenname תוס' מעש' א' י'ד: גרש.
 גדי, גדי פעל, כרת, החרים — to cut off, to excommu-
 nicate | abschneiden, exkommunizieren
 עיב: ואי לא צאית גרייה הוא סבר גרייה איל.
 גדי — (1) אחד מיב המזלות שבשמים | the Capri-
 corn, a sign in the Zodiac | das Sternbild
 Ziegenbock פסיקיר ב' ואחריו מה אנה בורא
 גדי: ילק' במדבר תשפיה: הרי נכנס הזאב לגדי.
 (2) תבואה שלא בשלה | the tender grain in its
 husks | unreife Getreidekörner פסיק' עדר
 צים עיב: אל תגרמו לי לבשל גדיים עד שחן
 במעי אמותיהן.
 גדיא ז', (1) גדי | junges
 Tier, Zicklein תרג' בראי ליה יז (גדי עזים):
 גדיא בר עזין.

יג עיב: איב לימא קרא לא תגודו (במקום לא
 תתגודו).
 גדר (ס' 1) עי' גדר. דגאל ר' יא: וכן אמר גרו
 אילמא: ביצה וי עימא: אפי' למיגו (ככ"י מיגון
 ונערק: למיגד) ליה גלימא.
 (2) החרים, ענש | to chastise | gelseln כררי
 ליו עיב: צנעיה ואי לא ציית גדייה.
 (3) התמזל (רשי') | elntreffen | to grow (the luck)
 (vom Glück) שבת' מיו עיב: גר גדי וסינוק לא.
 גדר עי' גר. ביד עימא: גורים ומורדים (ציל גדין
 ומריון).
 גדר — שם מקום | Ortsname
 ערכי פים מיה וגדוד וחדיד ואונו וירושלם.
 גדרא, גדרא ז', עץ שנשרו ענפיו כולם a tree
 stripped of all branches | entblätterter Baum
 עירוב ק' עיב: הוא קא בתרו קינסי — בגדורא.
 גדרוי ת', בידים ריקניות | empty handed | entblößt
 ילקוי בראשי קי' זה גרדי שלחו. ועי' גדר.
 גדרוי ת', גאות | haughty | hochmütig תרג' תחלי'
 ליה כ"א (תסתרים בפתר פניך ברכמי איש):
 מגברי גרדי.
 גדרית ז', (1) גדוד קמן | small troop | kleine Schar
 ספרא בחוק' (השמותי את מקדשיכם): מן
 תגדית.
 (2) חרבה | Ruine, Trümmer עירוב' מיה
 מיה: חיו שם גרדיות גבחהת עשרת פפריים.
 גדרקין ז', כלוב | cage | Käfig שבת קיו עיב: אינו
 חייב עד שיבניסנו לגדוקי (כערק: לגדוקי) שלו.
 גדרתה ז', גרוד | Schar | hord ירוש' דמ' א' כ"א
 ב' במקום שהיתה גרדתה (כריש: גרדתה).
 גדול — ת', חשוב | great, distinguished | bedeutsam
 שבת ס' עימא: גדול הסלות יותר מן העושה
 צדקה: כיכמי עימא: גדול המעשה יותר מן העושה;
 ברכ' ליג עימא: גדולה דעה שסתנה בתחלת ברכת
 של חול.
 גדול העולמים האלהים | The Lord | Gott ביר
 קי: גדול העולמים.

גְּרִילָה ג' (1) גידול | growth, natural position
Wuchs, natürliche Position נדה סיו עינא:
האשה לא תמבול אלא דרך גרילתא.

(2) עי גְּרִילָא ספרי במדב' קס"ה שתרם גרילא
יוצא וכו'.

גְּרִילָה ג' שזיח | das Flechten wreathing תרג'
שמות כ"ח י"ד (מעשה עבות): גרילא.

גְּרִילָתָא ג' דבר שזיח וקלוע, מעשה עבות, rope,
chain, fringe, plat of hair | etwas Geflochte-
nes (Sell, Franse, Haarflechte) תרג' ישעיי
ה' י"ח (ובעבות העגלה): גרילת עגלה; תרג'
שומס' פ"ו י"ג (עבותים חדשים): גרילת חרתין.

גְּרִיפִין ע' גִּירָפָא. תרג' יב"ע דברי' ל"ב ג' (כי
שם ה' אקרא): בגריפין.

גְּרִירָה ז', גדר, סג, fence, precaution against tress-
passing the law | Zaun, Verbot עינא עינא ב'
ס"א עינא ולא פרצת גרירן של חכמים.

גְּרִירָא. גְּרִירָא ח"י, גדר | Scheldewand
תרג' יב"ע ויקר' ה' כ"ג (תנוד און): גרירא
מיצעא דאדון; ביק כ"ג ע"ב: ליגדור מר גרירא
בארעיה.

גְּרִירָה ג', גדר, מבצר, פרישה | fence, fortifica-
tion, self-restraint | Umzäunung, Enthalt-
heit פסיקיר כ"ה עשו לו גרירה גרירה של
אבנים: שהשיר כ"ד: גרירת ערוה.

גְּרִישָׁת' מלא ונדרש | gehäuft (measure)
אסתר א' ד' (בחראות): אמר לון תיכן יהבתי
לכון גריש או מחיק.

גְּרִישָׁה ז', מנודג את העור | leader of a blind man
Blindenführer ילקי קהלי תתקעבו: והוה ההוא
וכו' גריש ליה וכו'.

גְּרִישָׁא ד', גריש, ערמה | pile, mound
תרג' איוב ה' כ"ו (בעלות גריש): היך מימק
גרישא.

גְּרִישוֹתָא ג', גורש | heaped measure
fung (des Masses) תרג' יב"ע ויקר' י"ט ליה:
בגרישנותא ובמחקא.

(2) שם איש | männlicher Name
פסיק' זכור כ"ה ע"א-ע"ב: יודן בן גריא.

(3) שם מקום | Ortsname
ירוש' סוס' ט' כ"ד ע"ב: אצל בית גריא.

גְּרִיָא דר, מול, אלילי האושר | Glück luck, genius
Schutzgelater ירוש' עינא ג' מיג עינא גריא קורין
אותו גליא: ועי' גְּרִיָא.

גְּרִיָאן [גְּרִיָאן] ד', מין ארכה | a kind of locust
Heuschreckenart חול' ס"ה עינא: רבב זה גריאן.
גְּרִיָגוֹר [גְּרִיָגוֹר] ע' גְּרִי. ילמדי ממות: הרי נבנם
הואב לגרי גוד (צל לגריוה ועי' תנחו' ממות ד':
עד שהואב בא לצאן פרשו לו המצורח).

גְּרִיָדָה ג' (1) תחך בבשר | incision in the flesh, Fin-
schnitt ins Fleisch סכו' כ"א ע"ב: ששריטת
כ"ד וגרירה בכלי.

(2) לקיטת התמרים | das Abschneiden
den der Datteln ביב ל"ו ע"ב: חכמים אומרים
עד שיגדוד שלשה גרירות.

גְּרִיָדִים שם איש | männlicher Na-
me קדוש' ס"ו ע"א: היה שם זקן אחר ויהודה
בן גרירים (גרית) שמו.

גְּרִיָדָה ע' גְּרִי ג'. פסיקיר כ"ה הרני מבשל את
הגרירות וכו'.

גְּרִיָתָא ג', גריה | junges
Tier, Zicklein תרג' יב"ע במדב' פ"ו כ"ו (עו):
גרייתא.

גְּרִיל ד', נער | ein ins Pubertätsalter eintretender Knabe
ו"י: בשות של גריל וכו'.

גְּרִיל - מסה וכדומה שמכסין בה את השלחן, twist
table-cloth | Tisch Tuch כיב ג"ז ע"ב: שני שלישי
גריל ושליש גילוי.

גְּרִיל ת', גורש | gehäuft (measure) ירוש'
פסח' ד' ל"א ע"ב: גריל או מחוק.

גְּרִילָא ד', ציצית | Ge-
flecht, Schaufäden מנח' ל"ש ע"ב: וגרילא
מיגריל.

גָדַם עי' גִידָם. ב"ר פיא: איל גרמת יבמה היאך חלצת.

גִדְנָפָא זי, זר, ממנר, *Rand*, enclosure | *Saum* סוכ' כ' ע"כ: אית ליה גרנפא זכו' ליה ליה גרנפא.

גָדַע פ"י, קצץ, כרת | *to cut, to chop, to lop off* | *abhausen, abstumpfen, abschneiden* חרג' שיב י' (ויכרת): גרע ית פלגות דקניהן.

אֶרְבָּע ארפ"י, נכרת | *to be cut, to be mutilated* | *umgehauen, verstümmelt werden* יב"ע שמת ייב יב"ע פעות אבנא מתגרעין.

גָדַף - פ"י, חשם, קנח *eis-* | *to cut, to scrape* | *schneiden, auskratzen* פסחי מ"ב ע"א: מים תגרופים (בערוך: תגרופים) מן המוליר.

גָדַף, גִידָף פיעל, כניל. כרית' ז' ע"כ: גרפת (בערוך: גרפת) את הקערה וחיסרתה; ירוש' סנה' י"ד כיה ע"כ: גרפת את כל הקערה ולא שידתה בה כלום.

גָדַף, גִידָף, פיעל, חרף, חילל את חשם *blas-* | *phemeilästern* חרג' שופס' ה' י"ח (חרף): דגריפו קדם ה'.

(2) **לַעַג** *to sneer at* | *spöttein, alcheln* | *to sneer at* ל"ה ע"א: ע"א: מגרף בה ר' ירמיה.

גִידָפָא זי, (1) כנף *Flügel* | *wing* חרג' איוב ל"ט י"ג (כנף רגלים): גרפא.

(2) נוצה, כהשאלה: עוף *eather, plumage, truss* | *Feder, betr. Vogel* בלד כתוב' קיה ע"כ: סרח גרפא ארישיה: גיט' פ"ו ע"א: גרפא דאווא. (3) קצה, שפה לפי הכלי *Rand*, border | *Saum* חרג' איוב ל"ה י"ג (בכנסות הארץ): כגריפ' ארע"י ועי' גִידְנָפָא.

גִידְפָא שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ירוש' ב"מ ד' פ' ע"ג: פלקון גבי ר' יוסי לגרפת. **גִידְפָא** שם מקום *Ortsname* | *name of a place* סנה' ר' ע"כ: סס כגריפ' שחית' תעי' פִתְפִי.

גִידְפָא זי, כי שנגרף תמיד *Lästere* | *blasphemer* ירוש' מ"ק ג' פ"ג ע"כ: משרבו הגרמין פסקו מלקרוע (על קללת השם).

גָדַל - הַגְדִיל חפעי, בא בשנים *to become of* | *age* | *heranwachsen* יבמ' פ"י מימ' ומשהגדיל כשא משה אחרת.

הַתְגַדֵּל חפעי, טתנך *grossgezogen* | *to be nursed* | *werden* תוס' כתוב' יא ד"ז בן שמת אביו ואמו אומרת תגדל אצלי וכו'.

גָדַל פ"י, קלע וסבך חפשים או שערות וכדומה *to plait, to dress the hair* | *flechten, drehen* פ"ו ז"ל והאמנם של גודלי מצנפת: שבת צ"ד ע"כ: הגודלת משום אורתה: ביצה ל"ב ע"כ: אין גודלין אורתה (את הפתילה) לכתחלה בידים.

גָדַל (1) פ"ע, בא בשנים, נחיה גדול *to grow, to be tall* | *heranwachsen* | *be tall* קידר ע"א ע"כ: גדל ולא נמיב וכו'.

גָדַל פעל, גידל, וזיך, *erziehen* | *to raise, to rear* | *grossziehen* חרג' ר' ע"כ: מרים מגדל דרדקי.

אֶרְבָּע, ארפ"י, נתגדל *erhoben wer-* | *to be exalted* | *den* חרג' תה"ל קידר א' (גדלת מאד): אנתגדלתא.

גָדַל פ"י, עשה מעשה גדול, קלע *to plait, to dress the hair* | *flechten, drehen* | *the hair* גיט' ס"ט ע"א: ניגדל תרתי וכו'.

גָדַל פעל, כניל, חגיג' ר' ע"כ: מרים מגדל נשיא.

גָדַל שם אמורא *Name el-* | *name of an Amora* | *nes Amordere* יוסא ס"ט ע"כ: רב גדל אמר וכו'.

גָדַלּוֹן זי, התעלות *Erhö-* | *elevation to dignity* | *hung* חרג' תה"ל תשעיו: גדלון אחר גדלון.

גִידְלִי זי, אורג *Weber* | *weaver* ירוש' כתוב' י"ב ל"ה ע"א: חד גדלי אהא לקמיה דר' יוחנן.

גִידְלִית נ"י, מי שאומנתה לגדל שערות *hair-dresser* | *Haarflechterin* ויקיר י"ט: הלכו וסייסו לגדלת וגדלת למלכה.

גָדַם פ"י, כרת הקצה מדכר, חתך *to lop off, to stump* | *durchschneiden, abstumpfen* | *stump* תוס' צוק' בכור' ה' ד"ג אצבעותיו גרומות.

הַתְגַדֵּם חפעי, נקצץ *abgeschnitten* | *to be cut off* | *verstümmelt werden* חסו על ידיך ותגדמו.

גִּדְפָנָא ע"י גִּדְפָנָא. מוכי ב' עיב: הא דאית ליה גרפנא (בכ"י מינכן גרפנא).

גִּדְרָא - 1 קצץ, ביהוד את התמרים מן העץ to cut, esp: to harvest dates | *schneiden, bes-*
Datteln ernten כיב ל"ו עיב: עד שיגדור שלשה גרירות; שבת נ' עיב: חריות של דקל שגדור לעצים.

2 עשה מחיצה בפני דבר, מנע, פרש to con-
trol, to ward off | kontrollieren, bewahren ב"ר סימא אתה גודר את האף והאף לא יגדור; ירוש' ברכ' ג' י' עיב: דבר שהוא גודר את ישראל מן העברה; ביס ליא עיב: ראה מי ששומטין וכאן הרי זה גודר בפניהם.

גִּדְרָא נפע', נשמר, behütet werden to be guarded
sich enthalten ויקר ל"ב: שרה גדרה את עצמה מן הערוה ונגדו כל הנשים בזכותה.

גִּדְרָא פעל, חתך hineinschneiden to cut into
במד"ר י"ה: וגידר את הפרוכת וכו'.

הַגִּדְרָא התפ', לקח גדולה לעצמו, התרומם, התגאה
על to distinguish one's self, to raise one's
self above others, to be presumptuous | *sich*
überheben, sich hervortun י"ז עיב: כשם שהוא אינו מתגדר במלאכתו כך אני איני מתגדר במלאכתה חול' ו' עיב: אלא מקום הגיוו לו אבותיו להתגדר בו; גדר' פ"א עיב: כדי שלא יתגדרו על הצבור.

גִּדְרָא פ"י, 1 עשה היקף מסביב לרבו to fence in
umzäunen יבמ' צ' עיב: מיגדר מילתא שאני.
2 חיסר *abziehen* to deduct | *amtr* א"ר (בהראותו): גדראניה מן פורגני.

גִּדְרָא - 1 פרישה *Enthalt-* guard, chastity
samkeit ויק"ר ביד: גדר ערוה.

2 סגן *guard against trespassing the law* | *rabbinisches Verbot* חוס' שביעי' ג' יג: לא גזרו אלא גדר שיכול לעמוד.

3 שם מקום *Ortsname* name of a place
עירוב' פ"א עיב: מיספרגי להו בני גדר לבני המתן.

גִּדְרָאנִיָּה (גִּדְרָנִיָּה), - [אנא גִּדְרָא ליה]
ועי' גִּדְרָא 2. אמר"ר א' ר' (בהראותו): גדראניה מן פורגני.

גדרמן וגִּדְרָאין ע"י גִּדְרָא. תרג' שופט' מ"ו י"ד (את"היתר הארג): ית אכמן גדראין (בהוצ' אחי: גדרמן).

גדרפום ע"י גִּדְרָפּוּס ז', מין חולי, מרה שחורה
Melancholie a form of melancholy | *ein* ג' עיב: אימר גדרפום (בכ"י מינכן: גדרפום) אחריה.

גִּדְרָא שם מקום Ortaname name of place | *Ort* מדר' שמואל ל' (הגלערה): גרש.

גִּדְרָא פ"י, 1 צבר to heap, to put up stacks of
häufen grain | *ein* מנח' עיב: גודשין לפני העומר.

2 מלא את המדה למעלה משפתה to give hea-
ein Mass füllen ped measure | *ein* מ"ה מ"א: מקום שנהגו וכו' למחוק לא יגדוש.

גִּדְרָא פעל, צבור gehäuft | *gehaupet* תמ"י פ"ה מ"ד: והבוק היה בתוכו מלא וגדוש קמדות.

גִּדְרָא נפע', נתמלא יתר על המדה to be heaped
anschwellen, voll aufgehäuft sein up מנח' פ"ט מ"ה: כל המדות שהיו במקדש היו גדרשות.

הַגִּדְרָא ע"י גִּדְרָא 1. ביק פ"ו מ"ג: המגרש בתוך שדה חבירו שלא ברשות.

גִּדְרָא, גִּדְרָא פעל, נהג את העור to lead a blind
einen Blinden führen man | *ein* עיב: עוכרא הוי בתרין גברין דהוי עיילין למכרא חד סמי וחד פתיח וחדה והוא פתיחא גדיש ליה.

ג"ה גיד הנשה; גופי הלכות; גדול הדור; גזירת דבתוב; גזירת המלך.

גדא"ה גזרינן הא אמו הא.

גִּדְרָא פ"ע, עמד נמו' nel- to bulge, to hang over
gen, überhängen מרק יג: עיב: כותל הגוהה לרשות הרבים סותר וכונה כדרכו מפני הסכנה.

גִּדְרָא פ"י, גדר, מחק to erase | *ausradieren* בר' נ"ו עיב: וזו דפטר חסור גהיט מתפילך.

מִן עַיִן מִיָּגוֹל בֵּית מִי עֵינֵי מִגוֹ דְּאִי בְּעֵי מַפְקִיר נִכְמוֹ.

גֹּל - חבורה של בני אדם (Menachen-) | crowd Menge מנה' עַם עֵינֵי וְאִרְבִּי לוֹ וְקָם עָלָיו וְכו' פֶּרֶשׁ לְזֹרֵק אֲבָן לָגוֹל

גִּלְגָּל בְּנִסְמָךְ גִּלְגָּל עַיִן גִּלְגָּל שֶׁהִשִּׁיר דִּי חִי (אֵתִי מִלְבָּנוֹן כֹּלֵה) אִיר אִמְרָא כְּהִרָא חֲרַנְגֻלְתָּא דְּמִנְעֵר גִּמְרָא מְגוּרָא (צִיל מְגוּרָא) קִסְמָא; וְיִקִּיר יִיבֵּ: אֵת מִפְּנֵי מִלְגָּא, וְאִנְא שְׁנֵי מִלְבָּר; יְרוּשִׁי כְּתוּבִי יִיב לִיָּה עֵיב: וְאִנְא מִבְּכֵר מִרְגְּלִיתִי גִוָּא אֲרַעִי מִסַּמְכֵתָא.

גִּלְגָּל דִּי, תִּדְק, קִרְבִּי belly, body | Leib, Inneres תִּרְגִּי וְיִקִּי א' יִיג (וְהִקְרִיב) גִּוָּא.

גִּלְגָּלָה תִּי, וְהִלְפִּי, פְּנִימִי, כְּתִדְק, כְּפִנִים, inner, inside | innerlich, innen זְכָחִי מִיָּו עֵינֵי לֹא קִשִּׁיא וְהָא כְּבִתִּי גִוָּאִי הָא כְּבִתִּי בְּרִאִי; תִּרְגִּי מִיָּא וְיִיבֵּ: (כְּתִדְק חֲבִית) בְּגוֹ כִּיתָא גִוָּאִי; חוּלִי מִיָּו עֵינֵי וְהִנֵּי מִלִּי מְגוּרָאִי אֲבָל אֲנִיבָא אֲפִי בְּמִרְסָא דִּאֲמָא מִרִּיפָה.

גִּלְגָּלָא עַיִן גִּלְגָּלָא. תִּרְגִּי מִיָּא כִּיב מִי (אֵל מִרִּים אֲחֵד): לְגִוָּאֵה (בְּהוֹי אֲחִי: לְגִוָּאֵה).

גִּלְגָּלִי עַיִן גִּלְגָּלָה. עִירִי כִיב עֵיב: הִנֵּךְ מִחִיצוֹת לְגִוָּאִי עִבְדִּין.

גִּלְגָּלָהּ, וִי, גִּוָּאֵל Redeemer | Erlöser קֶה"ר דִּי א' (וְשִׁבְתִּי): תִּרִּין אֲמִוּרִין דִּי אֲמִר גִּוָּלָהּ וְהָד אֲמִר גִּוָּלָהּ וְכו' וְסִדִּר גִּוָּלָהּ פִּרְקָה.

גִּוָּאֵלָקָא דִּי, שִׁק, אֲמִתְרָת Haferack | Haversack תַּעֲבִי כִיב עֵיב: הִנֵּךְ לִי גִוָּאֵלָקָא וְכו'.

גִּלְגָּל עַיִן גִּלְגָּל. שִׁבְתִּי קִימ עֵינֵי: לִפִּי שְׁאִין עוֹשִׁין אֲוֵתִי אֵלָא לְגִוָּן (בְּעִרְדִּי: לְגִוָּאֵה; כְּבִי מִיבְכֵּי: לְגִוָּאֵה).

גִּוָּב, גִּיבִי פֶּעֶל, חֲשִׁיב, עֲנָה to reply | erwidern בִּיר מִי: וְאִי שְׁאִילָנָא לִיָּה מְגִיבִי.

אֲנִיב אֲפִיעִי, כְּגִלְגָּל יְרוּשִׁי בְּרִכִּי א' גִּי עֵיב: מְגִיבִי לִיָּה חֲכָרִית.

גִּוָּב - זִי, בּוֹר pit | Grube דְּנִיָּאִי וִי יִיג: יִתְרַמָּא לְגִוָּב אֲרִיחָא.

מִן גִּוָּבִיר מִהִי, מִן, מִתִּדְק, aus (derMitte) | out of von יְרוּשִׁי כְּתוּבִי יִיב לִיָּה עֵינֵי: וְזִמֵּן גִּוָּבִיתָן עִבְדִּי תִלַּת עֶשְׂרֵה שְׁנִין חֲשִׁישׁ שִׁיבִי.

גִּלְגָּלָם עַיִן גִּלְגָּלָם. תִּרְגִּי תִּהְלִי קִימ יִיג: גִּוָּרָא דְּגִוָּרָם.

גִּדְקָן עַיִן גִּמְקִין. מַסְקִיר תִּחְוִיר לִיב עֵינֵי: כְּתוּבָת גִּוָּקִין (גִּמְקִין).

גִּדְלִי גִוִּירָת חֲתוּבָה.

גִּדְלִי גִוִּיר דְּגִשְׁה.

גִּדְלִי מִיעִי, שִׁמְחָה to be glad | sich freuen בִּיר לִיָּה: וְאֵתִי שִׁלָּא גִוָּךְ אֲבִרָהּ וְשִׁמְחָה עַל דְּבִוִּר הַמְּקוֹם וְכו'.

גִּדְלִי מִיעִל, הִגְדִּילִי הִסִּי, חֲחִלִּיק, to polish (clothes), to iron | plätten, glätten עֵינֵי: אֵין מְגִדִּילִין אֲוֵתִי אֵלָא בְּאִרְיָה יִלְקִי תִּהְלִי תִּרְצִיָּא: עֲנִיבִי כְּבִיר הִוִּי מְגִדִּילִין וְכו'.

גִּדְלִי חֲחִלִּיק, הִחֲלִיק to be polished | geglättet הוּחֲלִיק שֶׁהִשִּׁיר דִּי יִיג (נִפְתָּה): צֹא וְלִמְדִי מִן אֲמִינִימָן הִזֵּה שְׁאִינִי מִתְּגִיחָא אֵלָא בְּאִוִּר.

גִּדְלִי, גִּדְלִי, מִיעִל, הוּצִיא רִחוּ בְּקוֹל שְׁאִין מְקִיבִתִּי to be rich | rülpsen בִּיר עֵינֵי: רִאִיתִי אֵת רִבִּי שְׁגִיחָא וְפִיחָא וְנִתְעַשְׂשָׁה.

גִּדְלִי עַיִן גִּדְלִי. אֲחִלִּי מִיָּה מִיבֵּ: הַמְּלֵעִים וְהַגְּהָרִים.

גִּוִּב, דִּי, תִּדְק, פְּנִימִי הִרְבֵּר, belly, innermost | Inneres Mitte פִּסְחִי קִי עֵיב: אֲתִיתִי לָגוֹ.

דְּכָרִים גִּוִּבִּי יִישׁ דְּכָרִים כְּעִנִּין הִזֵּה, וְלֹא לְחִנֵּם הוּא there is something in it | es sind Dinge darin (die des Nachdenkens bedürfen), es steckt etwas dahinter קִידִישׁ מִיר עֵיב: אֲמִר שְׁמוּאֵל צִרִיכָה גִּמְרָא וְצִרִיכָה מִיָּוִן אֲמִר קִרְנָא דְּכָרִים כְּנוֹ אִם גִּמְרָא לְמַה מִיָּוִן אִם מִיָּוִן לְמַה גִּמְרָא.

גִּוִּב - 1) כְּגִלְגָּל בְּנִסְמָךְ גִּלְגָּל תִּרְגִּי יִחֲזֹק כִּיִּם יִיבֵּ: (וְעִרִית כְּתִדְק עִרִים) וְקִירוּהָ בְּגוֹ קִירוּן; תִּרְגִּי מִשְׁלִי כִיִּבִּיר (וּבְקִרְבִּי יִשִּׁית מִרְסָה): וְכִנְיָהּ סִאֵם רְמִיחָא.

2) תִּהְלִי, כְּתִדְק, כְּפִנִים, among, amid | umitten, darin חוּלִי מִיָּא עֵינֵי: אֵתִי לִיָּה שְׁוֹתְפָתָא בְּגוּוֹה; מִסְחִי קִי עֵיב: לֹא אֲתִיתִי לָגוֹ; יְרוּשִׁי כְּלֹא' מ' לִיב עֵיב: גוֹ בְּנִי.

מִן גִּוִּבִּי, מִתִּדְק, because, in consequence of | da, weil, infolge יְרוּשִׁי בְּרִכִּי א' גִּי עֵיב: מִן גוֹ דִּאֲנִינִן צִיבְחָה.

גֹּב (ז', 1) בור *Grube, Graben* | *pit* תרג' שמו' כיא
 ל'ג (וכי יפתח איש בור): וארי יפתח גבר גוב.
 (2) מקום גבוה, גובה *Höhe* | *height, top* תרג' תרג'
 משלי מ' ג' (על-גמי): על גוב רמאתא.
 (3) גוף, חתיכה | *body, trunk, untrimmed log*
Körper, Schell, Stück ביק ציו עיאו גובי דדיקלא;
 שבת קטפ עיב רב שימי בר אשי בלע חירא וכו'
 ונפק מינה גובי גובי.
גֹּבָא עיי' גוב 1. תרג' תחל' מיד כיו (דבקה לארץ
 בסננו): דבקה לארעית גובא מעיננא: ירוש' עיז
 ד' מיד עיאו: ארמיא נפל לגובא.
גֹּבָא ז', ארבה *Heuschrecke* | *locust* תרג' שמו'
 " ד' (חנני מביא מחר ארבה): אנא מיחי מחר
 גובא.
גֹּבָאָה [גֹּבָהָא] ז', גובה *Höhe* | *height* תרג' איוב
 ה' ז' (וכני רשף יגביהו עוף): בגובהא (כחו'
 אח): בגובהא ציל בגובהא) יוסמן.
גֹּבָאִי, **גֹּבָאִי** ז', מין ארבה הנאכל *species of edible*
locusts | *eine Heuschreckenart* שבת ל"ב עיב:
 בעון גול הגובאי עולה והרעב חווה: תרג' תחל'
 קיה ליד (אמר ויבא ארבה): אמר ואיתי גובאי.
גֹּבָאִי תושבי עיר גֹּבָהָה בבבל *inhabitants of*
Gobaya | *Einwohner von Gobaja in Baby-*
lonien קידוש' ע' ע"ב: גובאי גבעונאי דורנוניתא.
גֹּבָהָתָא נ"ר, גבעות *Gob'batha near hills, esp.*
Sepphoris | *Anhöhen, Hügel* כיר צ"ה: אילין
 גובתא דציפורין וכו'.
גֹּבָהָה ז', רום, מקום גבוה *height, elevation*
Höhe, Erhöhung מנח' ליו ע"כ: גובה שניד;
 קיד' כיא ע"ב: אין נרצע אלא בגובה של און.
גֹּבָהָא ז', כנ"ל. תרג' יביע שמו' י"ג מ' (יהיה לך
 לאות על ירך): תפילת ידא בגובהא דשמאלך.
גֹּבִי עיי' גֹּבָאִי. תרג' עמוס ז' א' (הנה יוצר גובי):
 והא ברית גובי.
גֹּבִיָא שם מקום בבבל *a Babylonian place* | *Ort*
in Babylonien קיד' עיב עיאו: שוגיא וגוביא.
גֹּבִי ז', עיי' גֹּבָאִי. ירוש' תעני' א' מיד עיד:
 עצירת גשמים וגובי.

גֹּבִיָנָא ז', גביה *Einlassierung* | *collection* יבם'
 סיו עיב: מחומר גובינא.
גֹּבִיָתָא נ', גדר נמוך *niederer* | *a low fence*
Zaum ירוש' ערלה ג' סיג עיב: עכר חנין גוביתא
 ועקרינ.
גֹּבִיל ז', שפת הערונה | *border of the field, ridge*
Feldrain ירוש' בלא' פ"ג מ"א היה לו גבול
 (בכ"י סינכן גובל) גבות שפח.
גֹּבִילָא ז', כלילה עבה כמין בצק *a thick dough-*
like mass | *teigartige Masse* בר' ל"ה עיאו:
 גובלא בעלמא חוא.
גֹּבִילָאִי ז', תושבי גֹּבִילָא סמוך לירושלם, of Gable
Idumeans | *Bewohner Gable's, Idumäer*
 תחל' פ"ג ח' (גבל ועמון): גובלאי ועמונאי.
גֹּבִילִית עיי' גֹּבִילִית. ירוש' שביעי' ג' ליד ע"ג:
 גיזרה הגובלית וכו'.
גֹּבִילָנָא שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
 ירוש' עיז ב' כיא עיג: ר' ירמיה אול לגובלנא.
גֹּבִינָא ז', גבינה *Käse* | *cheese* ירוש' מ"ק ג' פ"ג
 עיאו אף על גב דאכל גובנא ושחא מיא.
גֹּבִינִי ז', תושב עיר או מתח גוביא *inhabitant of*
Gobaya | *Einwohner von Gobaja* ירוש' כתוב'
 י"ב ל"ה עיאו: חסתיח גובני ולא אתבנע מן קומוי.
גֹּבִיעִין (גובידין) עיי' גוב. ירוש' בלא' מ' ל"ב עיב:
 ומן גובעין עכד תלת עשרה שנין חשש בשיגוי.
גֹּבִירָא ז', כח *Kraft* | *strength, skill* גדה כ"ה
 עיב: רב גובריה.
 (2) איש, בעל *Mann, Ehemann* | *man, husband*
 ירוש' נזיר ח' נ"ו עיג: הא אויל גוברא: תרג'
 קהל' ה' יא: היכמא דלא שבקת איתתא לגוברא.
גֹּבִישָׁא נ', גבשושית *Hügel* | *hill, mound* תרג'
 צפני' א' י"ז ותברא רבא מן גבשתא (רריק:
 גובשתא).
גֹּבִיתָא נ', שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
 ספרי במד' קליא: גובתא דאריה.
גֹּבִיתָא נ', צנור, תעלה *Röhre* | *tube* י"ח ע"ב:
 גובתא דכוחלא: יכמ' ע"ה עיב: גובתא דשנבת זרע,

גוגייתיה [גוגייתא] עי' גוגייתא. ירוש' תר"ו ז' מיה ע"ד: ביומו דר' ירמיה איתגלין גוגייתיה דסרר' רובה.

גוגייתא נ"י, גולגולת. ראש, skull, head | Kopf, Schädel תרג' שני אסתר ג' מ': סלעא דגולגולתא. גוגייתא דר', מין קטניות קשות כאבן | stone-like peas steinige Erbsen הור"י י"ג ע"א: אמילו גלימ' (בערך: גוגמ' גיצי).

גוג' ז', נאר עשי מעור leather bag, large leather bottle | Schlauch, (Leder-) beutel קל"ה ע"א: הגור והמשמרת וכו' לא יעשה ואם עשה פסור (בכ"י מינכן הנוד).

גוג' - עשה אגודות אגודות to form bands, factions | Gruppen, Parteien bilden עיב: איב ליסא קרא לא תגודו וכו'.

התגוג' דחפ', נבדל ונספרד חבורות הבורות | same dasselbe שם י"ד ע"א: כי אמרין לאתגודו וכו'. גוג', גוג', עי' גוג', גוג'.

גוג' א' אגוד בתלוקת השותפין אם אין בדבר המשותף בכדי תלוקת לכל אחד יכול כל אחד מהשותפים לשעונו גוג' קח אתה הכל וסרע לי כנגד חלקי או אגוד: אקח אני הכל ואסרע לך כנגד חלקך either fix you a price for my share or I shall do so (a legal form of discontinuing a companionship) | entweder bestimme du den Kaufpreis (und kaufe meinen Teil) oder ich will ihn bestimmen und deinen Teil kaufen (gesetzl. Form zur Auflösung eines Sozietätsverhältnisses) עיב: ר' יהודה אמר אית ריבא דגור או אגוד ריבא דגור או אגוד. ועי' גוג'.

גוג' ז', נאר leather bag | Schlauch מוכ' מיה עיב: משוינן ליה גוג' ומלינן ביה מ"א; (שבת קל"ה ע"א: תגוד והמשמרת בכ"י מינכן: הנוד).

גוג' נ"י, 1) כותל, מחיצה wall | Wand כ"ב ב' ע"ב: אלא מאי גוג' בוגין את הכותל; קוה"ר י' ז' (ראיתי עבדים): מריף רישית אגודא.

2) שפת הזרז banks | Ufer תעב' כ"ד ע"ב: אגא הוה קאימבא אגודא דגור פפא.

3) גמרים אגודים יחד לעלות בהם ליכשה, junction joined boards | Bretter einer Landungsbrücke גימ' עיג עיגא גוג'א דגימלא (כן בערך, בהוצ': גוג'א דגמלי).

4) שם איש a man's name | männlicher Name עי' ל"ב ע"א: העיר שמעון בן גוג'א.

גוג' גוג'א, גוג' גוג'א שם איש a man's name | Na- me eines Mannes עיב: מ"ג: יוחנן בן גוג'א היה אוכל על מהרות הקודש; גימ' פ"ה מ"ה: העיר ר' יוחנן בן גוג'א וכו'.

גוג' גוג' דר', מזל, סימן אושר good luck, Fortune | Glückbringendes (abergl. Vorstellung) תוס' צוק' שבת ו': הסגבה לגוג'דין.

גוג'דין עי' גוג'דין. תרג' יחזק' כ"ז ב"ר (בגלום תכלת): בגוזון (בערך: בגודיזין) דתכלא.

גוג'ל - 1) גדולה greatness | Größe עי"ר: כיא ע"ב: כבודי וגדולי.

2) גל, ערסה (tarntiger) Haufen pile | ירוש' ב"מ ב' ה' ע"ב: שלשתן של מלך אתר ועשוין גוג'לין.

גוג'ל ז', בוחן (ביד וברגל) thumb, great toe | Daumen, grosse Zehe שהשיר ב' ר' (הביאני): וגורלו עלי אהבה; ירוש' ברכי א' ב' ע"ג: היו מהלכין עקב בעד גוג'ל וגוג'ל בצד עקב.

גוג'ל גוג'א ז', גורש, ההבדל בין מדה גרושה ומדה מחוקה heap, the difference between stricken and heaped measure | Häufung (die Differenz zwischen einem gestrichenen und gehäuftem Mass) ירוש' פסח' ד' ל"א ע"ג: אגא מחשכנא (צ"ל מחשכנא) גוג'לנא מן פורני.

גוג'לת נ"י, שאומנותה לקלוע שעירות hair-dresser | Haarflechterin כלי' ספדו מיג' ר' יהודה אוסר אף של גוג'לות טמא מושב.

גוג'מא עי' גוג'מא. שבת ק"י ע"א: אמי וגירמאי (בערך: גוגמ' גוגמ' לבי הלולא).

קדי' ליג ע"א: משדר גוזא.
גורען עי גורע. מהר' פיא ביג: וכחצי סרס לספול
את הגורע.

גורעיא עי. גורעיא. ירוש' יכמ' א' ג' עיב: שוניא
וגורעיא.

גורען עי גורען. ירוש' מגי' ג' עי עיד: ר' ירמיה
אול לגורען.

גורען עי גורען. שבי' קנ"ד עיד: בחבר גורען.

גורען גורען. גורען. גורען. חב. מראה פנים
surface, color, resemblance | Farbe, Aussehen

עירי גיג עיב: מה גורען מליח: גורען כיד עיב:
בחד גורען היה קאי: תרג' אסתי' א' ו' גורען חור.

גורען כעין, כמו, למשל | like, similar, for example
wie, zum Beispiel פסח' קייט ע"ב: כגון

חמרים וכו'.

כ' האי גורען (כהג) כעין זה, כדרך זה like this, in a
case like this | so, auf diese Weise

ומי רמי הפקר כי האי גורען: שם פסח' עיב: כהג וכו'.
גורען פיי. פיעל, חב. to color | Erben שבת קימ
ע"א: אין ערשין אותן אלא לגורען.

גורען - (1) חתך, הפסיק | schneiden to cut, to cut off
den, abschneiden סנה' קיי ע"א: דגיון למיזיוכו.
(2) ביטל | vernichten to annul | גורען פיה ע"א:
כעל מיגו גייו.

(3) עבדו ררד' | kreuzen to cross | ויקר' ליו: מן
דגיון.

אגיון אפי, העביר, המציא | zu carry across, to bring
hindurchführen, herabbringen on | ביר י"ז
ומגיה יתיה גורען: תרג' ירוש' במד' כ"א ה'ז
ואגיות לחון סלוא.

גורען ח. תבה קמנה למעות | chest, money chest
(Geld-) Kästchen גורען ג' ע"א: דזה מות בתהוא
גורען (עי' רשי. שם ועי' גורען 1).

גורען שם נהר בבבל | Goza, a river in Babylon
Fluss in Babylonien עי' ליש ע"א: נהר גורען.

גורען עי גורען. שבת קיב ע"א: דהוא גורען.

גורען דר, חתיכות | Stücke, Masse ext wool | תרג'
יחו' כ"ז כיד (גלומי) גורען.

גורען שם איש | männlicher Name a man's name

עיו ליב עיב: העיר שמעון בן גורע וכו'.

גורען ח. מנרף | Lästler blasphemor ירוש' יומא
ו' מיד עיג: על הגורעין וכו'.

גורען ח. צאן | Kleinvieh moving live stock
lebendes Gut ביב' ליו ע"א: הגורעין אין לתם חזקה.

גורען ח. גור | Zaan partition עירי י"ט ע"ב:
גורעין דקני מאי.

גורען ח. חחלק חיתור על המדה | the heap, the top
over the level of a dry measure | eine Aufhäufung
(was über das gestrichene Mass geht)

זכאי' ס"ב עיב: כמחק גורען מאה.

גורען ח. כנ"ל. ערובי יד עיב: דהוא גורען
חילתא חוי.

גורען ח. רעם ורעש, קול שאון עלה ממעמקים
a subterranean thunder, earthquake | unter-

irdischer Krach, Erdbeben
גורען גורען עיב: (בכ"י מינכה גיהא גיהא).

גורען עי גורען. תרג' שהיש ח' ירדו גורען (כהו'
אחי: גורען).

גורען ח. (1) אמריון | a carriage used by per-
sons of distinction | Tragesessel (mit Baldachn)
העני' כ' עיב: ביומא דעיבא חו ספקין ליה
בגורען דהבא.

(2) בוסר | unreife Beere sour and hard berry
פס' ביה עיב: גורען דעולה.

גורען גורען עי גורען. ירוש' יכמ' פ"ז
מ"ו עיג: סברה דחיא חורה לגורען: שבת קיב
עיב: ליקום מר לגורען דכיתא.

גורען עי גורען. שבת קיב ע"א: לא ליכח כרעיה
אגורען.

גורען ח. (1) גורען עץ. ענף, גורען | stem, trunk
Holz, Schell, Ast, Stamm כרכ' מ' ע"א: היכא

מברכינן בורא פרי העץ היכא דכי שקלת ליה
לפירי אחי לגורען והרר מפיק: מזה ח' עיב:
קטמא דגורען: גורען ג' ע"א: ולא אשכחו אלא
גורען וכו'; חלי ח' עיב: פסיק ביה גורען לעיו.

(2) מרים | Eunuch, Diener eunuch, guardsman

גִּיְיָא זי, גוף *Körper, Leib* | inner body | תרג' יחי
א' ייא (את גויתתה: גויתתה:)

גִּיְיָא זי, אינה יהודית *Nichtjude* | gentile woman
die ירוש' מנה' מ' כיו עיבז זה שהוא נושא גויה.

גִּיְיָא (1 - *Geschöpf*) בריה *creature* | ירוש' ברכ'
די: שתתן לכל בריה ובריה צרכיה ולכל גויה
וגויה די מחסורה.

(2) *membrum virile* | *männliches* אבר הוכרות
Glled גנעי' פיו מיוז עשרים וארבעה ראשי
איברין באדם וכו' וראשי הגויה וכו'.

גִּיְיָא (1 - *Körper*) גוף, פגר *body, cadaver* | *Leichnam*
Körper תוס' אהל' ג' די: רובע עצמות מרוב
הגויה מרוב הבנין; מוק' כיד עי'א ומעשה באחד
וכו' ושטמו חורים את גויתו.

(2) עי' **גִּיְיָא** 2. קידוש' כ"ה עי'א: דגיד היינו גוית.

גִּיְיָא זי, גוף *Körper* | *body* | תרג' יביע ברא'
ו' כיג (ויטח את כל היקום): גוית איש ובעיר.

גִּיְיָא (1) אכן לא מפחיתה *rough untrimmed stone*
cobble | *unbehauener Stein* ביב פיא מ'א: מקום
שנהגו לבנות גויל גוית וכו' בונים הכל כמנהג
המדינה.

(2) *a roll* מצילה, קלף שאינו מעובר כל צרכו *of parchmet, a certain kind of parchment* |
Pergamentrolle, eine Art (unfertiges) Perga-
ment ע"ו ייה ע"א: גוילין בשרפין ואותיות פורחות;
מו"ק ב"ו ע"א: הרואה ס"ת שנקרא חייב לקרוע
שתי קריעות אי על הגויל ואי על הכתב: שבת
ע"ט ע"ב כתב על הקלף ועל הגויל וכו' בשרת.
גִּיְיָא ככלל. תרג' יביע דברי ליא כיד (על פסר):
על גוילא.

גִּיְיָא גי, מיתה *expiration* | *das Verscheiden*,
Sterben ביב פיו עי'א: כל מיתה שיש בה גויעה
וו הוא מיתתן של צדיקים.

גִּיְיָא זי, גוף *Körper, Leib* | *body* | תרג' ברי' מ'ו
ייה (בלתי אם גויתתו): אלהן גויתתו.

גִּיְיָא - גלל | *to roll up a scroll of the Law*
zusammenrollen ירוש' מגי' די ע"ה ע"ב: שאין
גולים (ע"ל גלים) ספר תורה ברכים.

גִּיְיָא - בהשאלה: ילד קטן *brood, transf. young*
child | *übertr. junges Kind* מפת' מיט עי'א: כל
חלמיד חכם המרכה מעודתו וכו' מיתתם את
גויליו ותלמודו משחבת ממנו.

גִּיְיָא זי, גויל *pigeon* | *junger Vogel, Taube*
ירוש' בימ' א' די עי'א: אשכח גוילין ונסתקו.

גִּיְיָא זי, גולן *robber* | *Räuber* ירוש' קיד' א' מ'
עי'ג כל הסנה מרעת הבעלים נקרא גולן.

גִּיְיָא גי, הפרזת *hyperbole* | *Uebertreibung* ערכ'
י'א עי'א: מתנייתא גחמא.

גִּיְיָא זי, שם מקום מדומה *a fictitious place*
fingierte Kastraten-Stadt | *Eunuchia* שכת
קנ"ב עי'א: אמר ליה התוא גוזמה לרי יהושע בן
קרחא מחכי לקרחינא כמה חוי אמר ליה כמהבא
לגוזמיא.

גִּיְיָא זי, מהלל *circumciser* | *Beschneider* שכת
קל עי'ב: שאילית את רי יהודה הגוזר.

גִּיְיָא זי, כגיל או ממקום ששמו גזר *circum-*
ciser or of Gezer | *Beschneider oder aus*
Gezer stammend ירוש' ריה ג' גיש עי'א: רי
יודה גוזריא.

גִּיְיָא גי, מילה *circumcision* | *Beschneidung*
תרג' יביע שמות די כיה: אדם גוזרתא.

גִּיְיָא עי' גית. סומ' ליג עי'א: נצחו פליא דאזל
לאנחא קרבא לאנשוכיא.

גִּיְיָא (1) שחוק *laughter* | *Lachen* תרג' משלי
יד י"ג (גם כשחוק): אף בגוחכא נכאב ליבא.
(2) התול, לעג *sneer* | *Gespött* תרג' תהלי' ע"ט
די: תולעבא וגוחכא לחורגותגא.

גוטא, גומדה, גומי, גומים **גִּיְיָא** עי' גסה.
גוי' - אינו יהודי, עכרים, נכרי *gentile, idolator*
Nichtjude ירוש' יבמ' ב' ד' עי'א: גוי שבא על גויה.

גִּיְיָא פיי, העמיק *to fathom* | *tief hineinlegen*
עירוב' פיא עי'ב: גוז ביה ספי.

גִּיְיָא **גִּיְיָא** עי' **גִּיְיָא** שהשיר א' ו' (הגידה):
יומא דחזק קאים בגויה: ערוב' כיה עי'ב: גודא
(ציל גורי וכן כבי מנכן) גויאמא.

soldiers | *Nagelschuhe der römischen Soldaten*
איכר ב' ז' (זנח ד') ועשו מסגר של גליאסין
(ציל ועשו מסמרות של גליאסין בערוך; ועשו
רושם במסמרות חבולגסיות).

גולדקא עי' גולדקא. תמי' ל"ב ע"ב: חזו בידיה
גולדנא דמלחא.

גולדה - ראש גולה, חראש שהיה ממונה על
היהודים בבבל | *chief of the Babylonian Jews*
Exilarch סנה' ליה ע"א: שני בתי אבות מישראל
ואלו הן ראש גולה שבבבל ונשיא שבארץ ישראל
גולהא, גולדרי עי' גילה'. תעני' ג' ע"ב: גילהי
דליא (בכ"י מינכן: גולהי).

גוליא עי' גולתא. תרג' יביע במד' ס"ז ב'; גוליון.
גולדיר ד, איש צבא, חץ פשוט | *common soldier*
gemelner Soldat ב"ר ס"ג: ולא בגולדיר דעור;
גולדיר ס"ו ע"ב: תרג' יחרי גולדיר מתגדיר
במלחמה וגבורים נוצחים.

גולילא ז', מורג | *Dresch-Walze* threshing roller
תרג' ס"א י"ד י' (כאשר יבער הגלל): כמא
דמגדירין בגולילין.

גוליקוס עי' ג'וס. ירוש' סוס' ס' כ"ד ע"ב: ג'וס
גוליקוס.

גוליתא ניר, כנר, שלית | *a long woolen cloak of*
state used at prayers | *Gewand, Mantel, Ge-*
belmantel תרג' יביע במדבר ס"ו ליה (על כנפי
כנדיהם): אנפא גוליתא. ועי' גולתא.

גולכיכ גלוי וידוע לפני כסא כבודך.

גולל, גוללא ד, לוח עגול של אבן לשגור בו את
פתח מערת הכוכים (הקברים) | *the stone pla-*
ced on the top of a burial place | *Grabdeckel*
אהל' ס"ב ס"ד: איזחזו הדוסק כל שהגולל נשען
עליו; תרג' איוב י"ד כ"ב (אך בשרה): עד דלא
יפתחים גוללא עלוהי כאב.

גולם - (1) גוש בלי תואר וצורה | *a shapeless*
mass | *ungestaltete Masse* ירוש' נדה ג' נ'
ע"ד: רואין שתי דרועותיו (של העובר) כמין שני
חומין של זהורית ושאר כל אבריו כמין גולם.

גול ד, לשון חפצון | *Klöppel* clapper of a bell
תנחומ' אמור ת': חגול שלו מן מרגלית (בהוצ'
בובר גיל).

גולא כנסמד גול. תרג' ישעי' ל"ח י"ב (כאורג): זכנול
גולאין. ועי' גולא.

גולאי דר, בני גיל אחד | *persons of the same age*
and circle | *Personen gleichen Alters und*
Standes זכח' קמ"ז ע"ב: תרי עולמי גולאי. ועי'
גילאי.

גולבא ד, מין חבואה, כוסמין | *Spelt* spelt פסח'
ל"ה ע"א: כוסמין - גולבא.

גולבינא ז', מין קטניות | *eine species of peas*
Erbsenart ירוש' בלא' א' כ"ז ע"א: גולבינא.

גולגולת - ג', ראש. כלל עצמות הראש המקיפים
את המוח | *Kopf, Schädel* skull, head
פ"ב מ"ה אף הוא ראש גולגולת אחת שצפה על
פני המים.

2) סכס המשתלם לפי מכסת נפשות | *capitation*
tax | *Kopfsteuer* ירוש' כתוב' י"ג ליה ע"ד: אין
לך נתפס על חבירו וחייב ליתן לו אלא בארני
ובגולגולת.

גולגוקין [גולגולין] דר, מין נעלים (Roman)
shoes, which leave the toes uncovered | *eine*
(römische) Fussbekleidung, die die Zehen
frei lässt ירוש' ביצה ח' ס"ג ע"א: אצבעתיה
דר' מן גולגוקין רדית.

גולגית עי' גולגית. תוס' מעשי' ד' י"ג: גולגית
(חוצ' צוקרסנדל: גולגית).

גולגלא נ', עי' גולגולת 1, 2. ירוש' סנה' ד' כ"ח
ע"ד: נסב דמא גולגלא; חק"ר ל"ג: גולגלא.

גולגלת עי' גולגולת 1. תוס' ע"ז ג' ד': ולא ישיח
(היהודי לפני חגוי) שמא ירוק את גולגלתו.

גולגלתא עי' גולגולת 1, 2. תרג' שמו' מ"ז
(עומר לגלגלת): לגולגלתא: ב"ב ח' ע"א: בלו
- כסף גולגלתא.

גולגסיים [גולגסיין] דר, סנדלים המסומרים של
חילי רומי | *nail-studded shoe of the Roman*

גולם עי' נם ועי' נָמַם. כלי' מי'ד מיה: (מפתח) של גם שנשבר מתוך גומה חולי' נ' ע"א: גום שדי.

גֻּלְמָא -- מין קנה *Papyrus-bulrush, papyrus* *staudes* תרג' שמי' ב'ג' (תיבת גמא): תיבתא דגומא. **גֻּלְמָא** נ', נקב קמן, חור, *Loch*, hole, indentation. *Vertiefung* ב'ב מ'ז ע"א: גומא בפני עצמה: ירוש' בחובי' א' כיה ע"ב: לעושה גומא וכו'.

גֻּלְמָד (1 - 0) מרח קצרה כחודש *gomed, a length-measure* | *Längenmass* ערכ' י"א ע"א וגוכח (בערך: וגמדה) אמה.

(2) מסלית ששמים הערכים על הפה להגן מפני הקור או האבק | *a veil of a square gomed* | *Schleier der Araber, der ein Gomed im Quadrat misst* כלי' פכ"ט מ"א: והגומדין של ערביין. **גֻּלְמִי** ז', מין עץ (קומום) *Gummi*, gum, gum-tree | *Gummibaum* ירוש' שבת ז' י" ע"א: התן דגוז פסוק גומי וכו'.

גֻּלְמִי עי' **גֻּלְמָא** תרג' איוב ח' י"א (היגאה גמא): גמא (בחוצ' אד' גומא).

גֻּלְמִל שם איש (קיצור של גמלילא) | *a man's name* | *männlicher Name* מנח' ב'ד ע"ב: ואבא אלעזר נומל הוא (כ"י מינכנ' גמל).

גֻּלְמִלָּא ז', גמול *Entgelt* | *recompense* תרג' תחל' צ"ד ב': אחיב גמלא בישא.

גֻּלְמִית ז', חור, גומא, *Loch*, hole, excavation. ירוש' כלא' ג' כיה ע"ג: גוממית שחן עמוקת פסח.

גֻּלְמִנִי עי' **גֻּלְמוֹנִיָּה**. ירוש' יומא ז' מ"ה ע"א: גומנני.

גֻּלְמִסִּית עי' **גֻּלְמוֹסִסִּית**. ויק'ר ב'ג: גומסיות לזכר ולנקבה.

גֻּלְמִצָּא זרב, גומא, שוחה *Grube* | *pit* תרג' משלי כ"ג כ"ז (כי שוחה): דגומצא.

גֻּלְמִרָּא, **גֻּלְמִרָּה** נ', גולת בוערת | *glowing coal* ירוש' חגי' ב' ע"ה ע"א: כל גומרא דלא כוויא בשעתה לא כוויא (משל): ירוש' מעשיש ח' ב"ז ע"ג: כל גומרה וכו'.

(2) כלי שלא גמרה פלאכתו | *unfinished vessel* | *unfertiges Gefäß* מנח' כ"ב ע"ב: משה גולם היא וכו'.

(3) גוף *Körper* | *body* ילקי' במדב' השע"א: בשני גולמין.

(4) כהשאלה: אדם גבוער משכל, חריוט *uneducated, unrefined* | *Ungebildeter, ungeistelter Mensch* אבר פ"ה מ"ז: וחלוסיהן בגולם.

גֻּלְמָא ד' (1) בגל ג, שבת קכ"א ע"א: בגולמי עסקינן.

(2) אבן *Stein* | *stone* מנח' צ"ה ע"א: למחר אייתי לי כל חד וחד מיניכי גולמו הרג מיניה מיד (צ"ל: אייתי לי וכו' גולמא וניתמינה מיד).

(3) גבעה *Hügel* | *Hill* תרג' תחל' ע"ב ג"ז (והבעות בצדקה): וגלמא בוכורא.

גֻּלְמוֹ דהרג עי' גֻּלְמָא. ג. מנח' צ"ה ע"ה: גולמו חרג מיניה מיד.

גֻּלְמִי ז', **גֻּלְמִית** נ', ת', בלי צורת | *unshaped* | *ungestaltet* שמרר ל': כצות גלומות (הוצ' אה"ז: גולמיות).

גֻּלְמִיש ז', מין ארז *Zedern* | *a species of cedar* | *art* ר"ח ב"ג ע"א: ואמרי לה זו גולמיש.

גֻּלְמִית נ', מסבע מגולן בבשן *a coin named after Golan in Bashan* | *Münze aus Gaulanitis* תוס' מעשיש ד' י"ג: גולנית (הוצ' צוקרמנדל: גולנית).

גֻּלְמִיָּא ז', כר, קנקן של חרס | *stone pitcher, jug* | *Steinkrug* יומא י"ב ע"א: אורח ארעה למישבק איניש גולמא וסשכא לאושמיה.

גֻּלְמִקָּא עי' **גֻּלְמִלָּקָא**. תעני' כ"ג ע"ב: חבו לי גולמקי (כ"י מינכנ' גולמא).

גֻּלְמִתָּא, **גֻּלְמִתָּה** נ', שלית, בגד *a long woolen cloak of state used at prayers* | *Gewand, Gebetmantel* ירוש' כלא' פ' ל"ב ע"ב: מהו מיתן פרימין גו גולתה: ביס פ"ה ע"א: אמר ליה חכים עבדו יתך וגולתא דרחבא פרסו עלך.

גו"מ גוג ומגוג; נחר ומקיים; גורעין ומסיפין.

גומרתא (1) כנול, חולי יא עינא דמונח גומרתא.
(2) מין חולי (דלקת), a local skin-disease, Brand (Hautkrankheit) | (burn) 'ירוש' עין ב' מ' עיר; הדא גומרתא סכנת.

גומרתא ב', גומא Grube | pit תרג' איוב ליש כיד (יגמא ארץ); יעכיד גומתא כארעא.

גורג גוף ונשמח.
גורג, הגין הפ', היה למחסה | schüt- to protect zen טוט' י' ע"א סת הקביה מגין על העולם וכו'.
גורג, גורג, גורג עי' גורג.

גורג עי' גורגא. תרג' שופט' רי יתה שמיכה גונכא (חוצ' אה' גונכא).

גורג עי' גורגא. תרג' יב'ע דבר' י"ד פ"ז חד תחות גונכיה.

גורג עי' גורגא. גיט' פ"ז ע"א מאי אסותיה אמר אב"י גונכא (בערך; גונכא).

גורג תינ, שדרכה לגנוב | inclined to steal diebisch דביר ו"ז אמר חקביה לא אמר אמתה (אח' חאשה) וכו' טן היד שלא תחא גונכת.

גורג ז"נ, גרוד Truppe, Schar | a band, troop ב"ס פ"ז ע"א גונדא דפרש' ברכ' ביה ע"א חלף גונדא קמיתא.

גורג ב', כותל Wand | wall טוט' כ"ב ע"א כי דינא רכח ליתפרע מהני דחפי גונדי (בערך כן).
(2) מעפורת, אדרת שמתבסס בה להנצל מאבק name of a domestic overall, duster | Staub-mantel שבת קיים ע"א: רב ענן לכיש גונדא.

גורג לית גי', בצורת בורג spiral form, writing in | spiralige Schreibweise טוט' פ"ז ע"ב: דילמא גונדלית תתים וכו' (ועי' רשי' שם).

גורג [גורגא] ז', רגב, עפר hard, stony clod steiniger Klumpen, ב"ס פ"ז ע"א: ואי דוכתא דמחוק' גונדי (ע"ל: גרונדי) תרויחו משלמין.

גורג גי', גומרתא, מעקה balustrade | Ge-lände קירוש' עי' ע"א: איל פורתא דגונדריא הוא דקא עבידנא.

גורג ב', אשה woman | Weib ב"ד י"ח: גוני גוניא.
גורג ז', איש Mann | man שם: גוני גוניא אנתרופי אנתרופיא גברא גברתא — אלא איש ואשה. ועי' גברתא.

גורג עי' גורגא. ירוש' מגי' א' עי' ע"א שני גוניסרין היו.

גורג ז', שמיכה Decke | bed-cloth, blanket תרג' שופ' ד' י"ח (ותכסוהו בשמיכה); וכסותיה בגונכא.

גורגא ז', בן עם הגותים a Goth | Gothe איכ"ר ב' ב' (בלע ד'); א"ל חד גונתאינא קמלחיה לדין. גורג גמיר וסביר.

גורג פיע, גרל, התגאה, to swell, to be bold | anschwellen, hochmütig (gen. with לב) werden (gew. mit verbunden) כתו י"ב ע"א כרי שיהא לבו גם בה; שם כ"ח ע"א: שאין לבו גם בה; גיט' פ"ז מ"ד: לכה גם

הגים הפ', עשה לבו גם (שלא יקמק) to embolden one's heart, to become bold | eig. das Herz anschwellen lassen, mütig werden, sich über-heben שמור ו"ז מי הגים את לבך; ירוש' מעש' ב' מ"ט ע"ג: לתגם את לבו שיאכל; ירוש' סנה' א' י"ח ע"א: דגים דערו לדיון ברכ' י"ט ע"א: והמגים דערו כלפ' מעלה.

גורג אפע', כנול, תרג' יב'ע דבר' י"ז ב' (לנלתי רום לבבו); אגים.

גורג אהפ', התגאה | hochmüt- to become bold | eig. werden (gen. with לבו); אהגם.

גורג הגים הפ', סכסך ונער את הקדרה | to stir umrühren מכש' פיה מ"א: מגיסה בקדרה; ביצ' ליד ע"א: אחד מביא את האור וכו' ואחד שופת את הקדרה וכו' ואחד מגיס.

גורג פיע, פגע ב... to meet | begegnen גיט' פ"ח ע"ב: כהני דקאדל מיגם גאים בה פסח' קי ע"ב: גם ביה ההוא פיעא.

(2) בדשאלה: מקום דמיוני במרומים שאצורות בו הנשמות היעודות להנחן בגופות בני האדם
transf. Guf, a fictitious storehouse of souls in heaven | übertr. Guf, Aufenthaltsort der präexistenten Seelen יבמ' ס"ב ע"א:
אין בן רוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף.
(3) עצם הדבר-Wesen, Sub-essence, substance | stanz ירש' ברכ' א' ג' ע"ג: גופה של שמע.
(4) אכר הזכרות männliches membrum virile | Giltet ויקר כיה ערלה הגוף.
(5) צבע, מראה-Farbe, Aussehen מנח' מיד ע"א: גופו דומה לים.
גוף (ד. 1) גוף Körper | body איב'ר א' א' (רבת'): נסב גופא כולת.
(2) עיקר הדבר, הדבר בעצמו ולא חנוקת עליו
self, substance | die Sache selbst, das Wesentliche ביצה ג' ע"א: היא גופא גזירא וכו'.
הא גופא ג' ע"א: היא יש מתורת דבר this contains a contradiction in itself | dies ist ein Widerspruch in sich selbst נדה כ"ו ע"א: הא גופא קשיא אמרת אינה ממאנת.
גוף, גזירא לענינו (בתלמוד: אחרי שהופסק הענין ע"י שקלא וטריא) a talmudical term used for taking up a text or subject after an interruption by a discussion: returning to our subject | Zitterungsform in der talmudischen Diskussion, wenn ein vorher gelegentlich angeführter Ausspruch zum Hauptgegenstand der Erörterung werden soll stand der Erörterung דול' ק"ח ע"א: גופא מים ראשונים וכו'.
גוף (ד. 1) גוף Schriftzug | character of letters צורת האותיות ז' ע"א: בגופן שלנו (כעברית).
גוף (ד. 1) גוף fennel | Fenchel מין ירק שריחו עץ חוש' כלא' פ"א מ"א: השבת והגופנין וכו'.
(2) ענבים המאחרים להתבשל late grapes | spätreifende Trauben חוש' כלא' פ"א מ"א: ע"ב: שלחי גופני.
גוף, גופא ורנ, גפן, ענב | Weinstock, Traube חוש' כלא' פ"א מ"א: (הוצא' ברלינר) ברא'

גוף פ"ע, מעד dine | apelsen to dine | אמתיר א' ח' (והשתיה כרת): איה אתר דבעי מיגפ וכתר בן שתי וכו'.
גוף ע"י גוף. ספרא בחר פרש' ג' א' אוכל ולא גופי.
גופין ע"י ג' שומר פ"א: אדיל' גופין היה מראה לחם וכו'.
גופין, גופין, ג' ת', נוסה למות, נלחם עם המות
dying | sterbend, in Todeszuckungen darlegend שמה א"י: הגופה הרי הוא נחל לכל דבר: קידוי ע"א ע"ב: עולם גופמת.
גופין, ג' ע"י ג' ילק' דבר' תשי': גופין, גופין (צ"ל גופה דולריא).
ג' - פ"י, החליש vermindern | to diminish תכוד' נח ז' וכן גופו מתן וכו'.
גוף (פ"י, 1) מתם פי כלי ver- to bung, to cork stopfen, verkorken נדה ו' ע"ב: מעשה בשמחה של רבן גמליאל שהיתה גפה חביות של יין.
ג' ע"י פ"ע, חיבק umarmen | to embrace ירש' יומא ג' מ"א ע"א: ועמד וגי'פו.
ג' ע"י הפע', סגר verschliessen | to close זכר' פ"ג מ"ב מגיפין או פותחין.
גוף (פ"י, 1) סגר schliessen | to close תרג' מלאכי א' י' (ויסגור): יגוף וע"י הג'ל.
(2) נאף ehebrechen | to commit adultery with תרג' ויקר' ב' י' (אשר ינאף): יגוף.
אניף אפ', סגר schliessen | to close ב"ק ק"ה ע"א: אגף חציה.
ג' ע"י ג' חוש' ג' י"ר: ארי מגיפין.
גוף (ד. 1) גוף, תחומר של החי person, body, self | Körper, Person חוש' כלא' פ"א מ"א: יגוף שממרקן כל גופו של אדם: אבות מיד מ"ה גופו מכוכד וכו'.
חזקת הגוף חובה המוטלת על האדם בעצמו per-sonal duty | persönliche Pflicht חוש' כלא' פ"א מ"א: כל מצוה שהוא חובת הגוף נהגת בין בארץ בין בחל.
- 152 -

גורזקי פייוק, נאק *ehbrechen* | *to seduce* תרג' איוב
לי כ' לא תגיר אתה חכרך (בכ"ל תגור).

גורזקי פעל, כנ"ל תרג' משלי. ו' ליב (נאק אשה):
מן דגיר כאתמא.

גורזקי — גורזא ד, בן חיה יונק *junger* | *whelp*
Säugelot ויקר יטו כחלא אמר גורזב מכלב
בישן שם ליא: עלה גורא אחד לארץ ישראל.

גורזקי ז', מל של נצרים שמשמשם צו בנת *wicker-*
net | *aus Reisern geflochtener Korb* ע"ז עיה
עיאז הני גורזי דארמאי.

גורזקי ע"י גורזקא, ערב' י' ע"ב: סבלא גורזקא
(ציל גורזקא).

גורזקא שם איש *Personenname* | *a man's name*
שמה' ב' ד' מעשה בבנו של גורזקא וכו'.

גורזקי ע"י גורזקי, חגי' כ"א ע"ב: גורזקא.

גורזקי ז', מין כלי זמר *Musikinstru-*
ment, das mit einem Räderwerk verbunden
ist ערב' י' ע"ב: סבלא גורזקא (בערוק: גורזקא)

גורזקי ע"י גורזקי, ירוש' ברכ' ו' י' ע"ב: גורזקי.

גורזקין, גורזקי ז', דינר זהב שטבעו מלך רומא
a gold denar coined by Gordianus | *Golddenar*
(von Gordianus geprägt) כמ"ר י"ב: משקל דינר
גורזקי ויקר ז': בעובי דינר גורזקי (ציל
גורזקי) היה בו.

גורזקיתא ע"י גורזקיתא, ערב' י"ט ע"ב: גורזקיתא
דקני (בערוק: גורזקיתא).

גורזקין ע"י גורזקי, ירוש' חגי' ג' ע"ס ע"ד:
דינר גורזקי.

גורזקלי ד, יין חמוץ *scratcher* (a nickname for an
inferior white wine) | *Kratzer (schlechter*
weißer Wein) ב"ר ציחו ואם יין גורזקלי שתית
יין רע שתית: שבת סיו ע"ב: גורזקלי (כנוי
לזונה).

גורזקי ב', פח או כלוב *Falle oder Käfig*
שבת ק"ו ע"ב: עד שיכניסנו לגורזקי שלו.

מ"ט כ"ב: גופן (ת' יביע: גופן); תרג' יחז' י"ז ז':
(חנה חנפן): והא גופנא.

2) מין צמח שפריו מלא מיבי צמר רכים *the cotton-*
tree | *Baumwollstaude* ג'ט' ס"ט ע"ב: דעכר
גופנא.

גופנא שם מקום *Ortname* | *name of a place*
ירוש' תעג' ד' ס"ט ע"ב: גופנא.

גופנא — עץ גופר *ein harz-*
ger Baum סנה' ק"ח ע"ב: מאי גופר וכו' מפליגה.
גופריתא ב', גופרית *Schwefel* | *sulphur* תרג'
ברא' י"ט כ"ד (גופרית): גופריתא (בהוצ' אח'
וכתרג' ירוש' גופריתא).

גופנא שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ירוש' סוכ' ב' כ"ג ע"ב: גופנא.

גופריתא מגופתא *aus Gufte* | *of Gufte* ירוש'
שבת ה' ז' ע"ב: חנין מגופתיה (ציל: גופתיה).

גויץ פ"י, בירסם *nagen* (von *Mäusen*)
הור' י"ג ע"ב: אפילו גומי גויצי.

גויץ, ז', גויץא ב', ת', קצר הקומה *short, dwarf-*
fish | *zwerghaft* ליא ע"ב: לא ארך ולא
גון ולא קסן ולא אלס: ביט ג'ט' ע"ב: איתתך
גוצא בחון ותלחש לה (משל).

גויציה ע"י גויצא, יבמ' ק"ו ע"ב: הוא ארך והיא גוציה.
גור — גורזקי פעל, הביא בבית חיהדות *to ma-*
ke a proselyte | *zum Proselyten machen*
שבת ליא ע"ב: גורזקי.

התגורזקי התפ', התיחזר *Pro-*
selgt werden ברכ' ג'ז ע"ב: עתידים להתגורזקי.

גור — שחה במקום זר *to be a stranger, to so-*
jour | *in fremdem Lande wellen* תעג' כ"ח
ע"ב: גורזקי גירי.

גורזקי פעל, כנ"ל פעל. שבת ליא ע"ב: גורזקי.

גורזקי (אתמ', 1) כנ"ל אתמ'. תרג' תחלי ס"ח י"ט:
די מתגורזקי.

2) שהה במקום זר *to reside as a stranger* | *in fremdem Lande wellen*
(והגר חגר): גורזקי דיתגורזקי.

גוריא, אַניש, אפ' העיו פניו to be bold | sich erdreisten
איכר ביא: אנשטון אפונת.

גוריא -- זי, רגב עפר, גוף מוצק | lump, clod, ball
kompakte Masse, Klumpen, Erdscholle נדה ביג
עיא: התיא גוש איקרי; מהרי פיה ביא: גוש
מארץ העמים.

גוריא חלב שם מקום | name of a place, Giscala
Ortsname (Giscala) ערב' פ"ם מ"ה וחקרה של
גוש חלב.

גוריא חלבאי תושבי גוש חלב | inhabitants of Giscala
Einwohner von Giscala פסיק בשלח
ציד: גוש חלבאי.

גוריא זי, ארמה, רגב | ground, soil | Scholle, Erd-
boden נזיר ניד ע"כ: משום אורא גזרו עליה או
משום גושא גזרו עליה.

גוריא זי, גוף, Körper | matter, substance, body
Wesen תרג' איוב כ' כ' (כחמודו): בגושמיה;
תרג' תהי' כיב ביא (יחידתי): רוחא דגושמי.

גוריא גושפנא, גושפנקא זי, סכנת, חותם | seal, signet-
ring | Flingerring, Siegelring עיא:
בגושפנקא דפרולאן תרג' אסתר ג' י" (את
סכנת): ית גושפנקית.

גוריא זי, שמיכה עשויה מצמר עבה | rough
shaggy cloth, bed-cover | dickes wollenes
Zeug, Bettdecke גיש' עי' עיב: גלופקרי וסדיני
(בערך: גושפני).

גוריא זי, קמה שאינו מנופה כל צרכו | wheat
flour of the second course | grobes Weizen-
mehl גיש' נז עיא: חורמא ליבא גושקרא איבא.
(2) מין צמר גסן | eine Baumwollpflanze
Baumwollpflanze שבת כ' ע"כ: גושקרא.

גוריא, גוריא משרת (בן עם הגותים) | a Goth,
servant, body-guard | Gothe (Leibwache) ירוש'
חורי גי' מי עיא: שלח גותין למיתפש ית רשבל.
ועי' גותיא.

גוריא ארץ הגותים | Gothia, the land of the Goths
Gothenland ירוש' מגי' א' עיא עיב (סגול): גותיא.

גוריא זי, 1) גור אריה (כלב קטן) cub, young
Hon | Junges, junger Löwe מנה' סיד עיא:
כגוריא ונורא (בערך מהר' ראש' פירוש כלב
קטן).

2) שם איש | a man's name | männlicher Name
קיד' פיד מיד: אבא גוריא.
גוריא זי עי' גוריא 1, 2, מכי' משמ' כ' (חוצ'
איש): איסי בן גוריא; זכר. קיג עיב: גוריא
הכניסו לתיבת.

גוריא, גוריא, גוריא 1) שם תנא | a Tannai
Name eines Tannai קיר' פיד מיד: גוריא ירוש'
מורק ג' פיד עיד: רבי גוריא.

2) שם אמורא | Name eines Amora
rars תמו' לי' עיב: תנא גוריא דסן אמורק.
גוריא, גוריא, גוריא זי, לביאה או כלבה קמנה
a young female cub | junges weibl. Säugelthier
ער' פיו עיא: נבא כד כלבא עול נבאא כד גוריא
(בערך: גוריא) פוק.

גוריא -- זי 1) מקום לרוש בו תבואה | threshing
floor | Dreschtene floor ביט פיד מ"ב: חתגר נוסל
סחש גרנות.

2) התבואה שבגורן | harvest | Ernteertrag ביט
מ"ב עיא: החולך למד את גורנו וכו'.

3) זמן שבאספים בו לתוך הגורן | harvesting
season | Erntezell מעשיר פ"א מיה: איזהו גורנו
למעשרות וכו'.

4) שמה עגול כמין גורן (מושב המנהדרין), זמן
הלמוד | circle, meeting court | Sitz des Syn-
hedriums, Studienzzeit מנה' פיד מיג: מנהדרין
והתכחצי גורן עגולה; שהשיר ה' א' (ראשו):
אין גורנה של תורה אלא בלילה.

גוריא זי, כויר, רלי | reservoir | Behälter (für
Regenwasser) ירוש' מגי' כ' עיד עיא: חד כר
נש משויג ידו ורגליו מן גורנת.

גוריא שם מקום | name of a place | Ortsname
עירי' כ"ם עיא: גורמק (חוצ' אחי: גורמאק,
גורמיק, גורמקי).

גִּזְרָא תי' בעל גאווה *haughty | stolz* תרג' ישעי' ס'ט כ"ה: ישמאל נחמא.

ג'ז גם זה: גם זה.

גִּזְרָא וי' דבורה *Biene | bee* כ"ז זי עיב: דבש הגדין.

גִּזְרָא שם עוף שורף *name of a bird of prey* *Name eines Raubvogels (Falke)* חול' סיג מ'א: ודרופת הגם (בערוך: הגז); תרג' יביע ויק' י"א י"ג (ואת העזניה): וית בר גזא.

גִּזְרָא וי' אוצר, ננוך *treasure, collection* *Schatz, Schatzkammer* שבת ס'ג ע'א: ומשתכח בגזאי (בערוך: בי גזא) דצימצמאי מלכתא: יומא נ'א ע'ב: אלא שאני בי גזא דארתן וכו': חול' קל'ט ע'א: כל היבא דאיתיה בכי גזא דרחמנא איתיה.

גִּזְרָא דפמ' עי' גִּזְרָא פמ'. תעני' כי ע'א: גזי דפמי.

גִּזְרָא וי' שם איש *männlicher Name* a man's name *me* שבת קמ"ה ע'ב: ועוד אמר רב גזא וכו'.

גִּזְרָא עי' גִּזְרָא שבת ק"ג ע'ב: למיגזא ליה אמא.

גִּזְרָא וי' ממונה על קופת כסף *manager* *Schatzmeister* treasurer מאה ס"ב מ"ה: הפודה מיד הגזבר הוא נוהן פאה לכל: תרג' אפתי' י' ג'ז: גזברא.

גז'ז גז'ז דין.

גז'ז גז'ז המלך: גז'ז המלך.

גִּזְרָא וי' גז'ז גז'ז, מקום או בנין בולט מוחזק *enclosure, balcony* *Gestube* לזלון לשבת עליו, *balkonartiger Anbau* כיב ס' ע'א: אין מוציאין ויזין וגז'זארת.

גִּזְרָא וי' גז'ז גז'ז, כחל. סוכה נ'א ע'ב: ותקופת גז'זא (בערוך: גז'זארת, גז'זארת).

גִּזְרָא וי' גז'ז *geraubtes* robbed object גז'ז יביע ויק' ה' כ'א (את הגזילה אשר גז'ז) גז'זא גז'ז.

גִּזְרָא וי' בעל אגרופ *Gewalt* violent man *taiger* תרג' תהלי' ד' ג'ז: בעל דבכא וגז'זא.

גִּזְרָא עי' גז'ז גז'ז. תוס' עירי' ט' כ"ז: גז'זארת (תוס' צוקרס' גז'זארת).

גִּזְרָא וי' מוחל *circumseiser | Beschneider* ירוש' כתובי' ח' ל' ע'א: אנא חכים לגז'זא (צ"ל: לגז'זארת).

גִּזְרָא וי' כחל. ירוש' עירי' כ"ב ע'ד: שקתא דגז'זא (אולי תושבי גז'ז).

גִּזְרָא עי' גז'ז גז'ז. ירוש' סוכי' ג' כ"ג ע'א: מליק לגז'זא דרי' אילא.

גִּזְרָא עי' גז'ז גז'ז. ירוש' מגי' א' ע'א: ע'א: ד' גז'ז.

גִּזְרָא וי' (1) מילת, סעודת ברית מילה *circum-* *cision, feast of circumcision | Beschneidung*, *Fest der Beschneidung* ירוש' ע'ז ג' מ"ב ע'ג: יתב נפשיה על גז'זארת.

(2) *the circumcised membrum* אבר הזכרות *männliches (beschnittenes) Glied* ירוש' מגי' א' ע'ב ע'ב: חומי גז'זארת.

גִּזְרָא - גז'ז גז'ז, נחתך (שער, צמר, ירק) *to be* *cut, to be shorn, to be trimmed | abgeschnitten* *ten, geschoren werden* עוק' ס"א מ"ד: את שדרכם לגז'ז: שחש"ר וי' יא: מה האצוזה בגז'ז וכו'.

גִּזְרָא וי' (1) חתך *abschneiden*, *to cut, to shear* *scheren* מוכח ל' ע'א: לא תגז'ז אתן לגז'זא אינחי וכו'.

(2) עבר דרך *durchqueren*, *to cross, to pass* *vorbeigehen* סס"ז ק"א ע'ב: לגז'זא לה.

גִּזְרָא וי' גז'ז גז'ז *Wollscherer* wool-cutter ב"ר פ"ו: גז'זין ברמשק.

גִּזְרָא וי' (1) חתך *schneiden* *to cut* שבת ק"ג ע'ב: למיגזא ליה אמא.

(2) מר מעל *jemand* *to go out of one's way* *aus dem Wege gehen* סס"ז ק"א ע'ב: לגז'זא לה.

(3) שלם לאיש כפעלו *vergeltten* *to repay* סס"ז זכור כד ע'ב: למיגז'זא למכא שיבתיה ולסיגז'זא לבישא בישותיה.

נזיר פעל, כנל 1. תרג' ישעי' מיד ייג: סגוי ליה באומיליא.

נזיר שם מקום *Ortsname* | name of a place | סיד מיה: מארץ ישראל ועד כזיפ (בירוש' גזיב) חלה אחת.

נזירא ד, מקל, גזירעץ, *Schell*, branch, club | *Stock* סנה' ו' עינא: ארזית לגזייה וכז: ביק הי עינא: תבריה ריע לגזייה.

2) חתיכה *Stück* | piece תרג' דבהיא יא כזב: גזיזא דארדא.

נזירא נ', 1) גזת צמר *Woll-* | shearing wool | *schar* חולי קליה עינא: מי שאין מחוסר אלא גזייה וכו'.

2) חתיכה *Stück* | piece ירוש' ערלי ג' מיג עינא: גזים גזיית (ציל גזיית).

נזירא ניר, שביליט, מבוואת קמנים *paths, narrow* | *schmale Pfade* passages | מסח' ימ עיב: חלאסקי גזייתא.

נזיל - ז, גזלה, דבר הנגזל *robbery, robbed* | *Raub, geraubtes Gut* object | תוס' ביק' י' יד: שהנגזל את היחיד יכול לפייסו ולהחזיר לו גזולא.

נזילא, נזילא ז, כנל, תרג' ויקר הי' בינא: גזילא דגזל.

נזילד - נ', כנל, כתוב' קיה עינא: שלשה דייני גזילות היו בירושלם.

נזילות נ', מעשה הגזל *robbing* | *das Rauben* תרג' שהיש ו' היז דכין מכל אנכוסת וגזילות.

נזים עי' גזם, שבעי' מיו עינא: עבר איניש דגזים וכו'.

נזיר עי' גזר, סנה' פיש מיו: ומפציעין את מוחו בגזירין: שקלי' מיו מיה: אמר הרי עלי עץ מכיא גזיר אוד.

נזירא נ', חוק, מקודה *decrees, law* | *Gesetz, Be-* | *feh* תרג' ברא' מיו כיו (וישם אותה יוסף לחק): ושוי יתא יוסף לגזירא.

נזירא כנל ועי' נזרה, כזב קביא עיב: לא נגזרה גזירה לא על פחות מכן עשרים וכו'.

נזירה עי' נזורה, ירוש' כתו' הי' לי עינא: אנא חכים לגזירה (ציל לגזירא).

נזיריפטי, נזיריפטי דר, שוטרים פרסיים *a class of Persian oppressive officers* | (*perischer*) *Beamten* חענ' כ' עינא: דלא מיסטי' מינן לא רישי נהרא ולא גזיריפטי: שבת קליט עינא: אי במלי דייני במלי גזיריפטי.

נזירתא נ', 1) מילה *Beschneidung* | *circumcision* | תרג' ירוש' שמו' ד' כיה: הא דם גזירתא.

2) עי' נזרה, תרג' שמו' הי' יד: גזרתכין: תרג' מיא' כיה (דבר שנת בשנת): גזירת.

נזית - לשכת הנזית הא אצל בית המקדש מקום מושב הסנהדרין - *name of a Temple-parliament, the seat of the Great Sanhedrin* | *Kammer im Tempel zu Jerusalem, in der das Synedrion seinen Sitz hatte* פיה מיר: לשכת הנזית.

נזין נזית בהשאלה: מי שיש בידו מדרש ואין בידו הלכה *transf. a plain interpreter of Bible texts* | *übertr. ein einfacher Bibelerklärer* | מכרדינ' פ' כיה: אבן גזית כיצד זה תלמיד ששנת מדרש וכו'.

נזיל - נזיל נמי, מי שגזלו ממנו דבר *the person robbed of his property, claimant* | *Beraubter* | שבעי' מיו מ"א: ואלו נשבעין ונוטלין השכיר והנגזל וכו'.

נזיל גם זו לפוכה. נזיל פיי, 1) גזל *to take illegitimately* | *rauben*, גזל *unrechtmässig aneignen* | ביק קיג עינא: מיגזל גזלה.

2) טוח *to spin* | *spinnen* | תרג' יכיע שמו' ליה כיו (טוח): גזלן (ציל עולן).

נזליג גזירה לגזירה. גזליג ליג גזירה לגזירה לא גזרינן.

נזילן וי, מי שדרכו לגזול *robber* | *Räuber* | ביק עיט עיב: החמירה תורה בגנב יותר מגזולן.

נזילא וי, כנל, כזב לי עיב: איל פלוינא גזלנא הוא.

to circumcise, to have one's self גמול' (2)
circumcised | *beschneiden, sich beschneiden*
lassen תרג' ברא' יז' יצ' למגזר לבון כל דכורא;
ירוש' מגי' א' ע"ב ע"ב כיון דשמע בן אהל
וגזר.

to decree, to prohibit | *anordnen*, גזירה
verbieten ע"ז ל"ו ע"א; ואתי אינדי וגזיר וכו'.

איתגזר אתמ' (1) נחתך, נעתק | *to be cut off*
abgerissen, abgeschnitten werden חרג' איוב
י"ה י"ד; יתגזר ממשכניה.

גזירה גזירה | *angeordnet* to be decreed
werden תרג' קהל' ח' ד"ג; באר דאתגזירת
ממרא דמלכא.

גזר, ז' גזר פ"ן משפט חרוץ, ספק דין
legal decision, divine dispensation | *Urteil*,
Dekret, Verhängnis ירוש' מוזק ג' פ"ב ע"א;
(מצא) גזרי דינין ופרובולין חרי זה יחזיר וכו';
שבת קי"ט ע"ב כל האומר אמן יהא שמיה רבא
בבל כחו קורעין לו גזר דיגון ריה פ"ז ע"ב יפת
צעקה לאדם בין קורם גזר דין בין לאחר גזר דין.
גזר' ז' נתח, חתיכה | *Scheit, Stück* piece, club
תרג' מ"א ג' כ"ה; לתרין גזרין.

גזר' ז' עדר צאן | *Herde* sheep in folds, flock
תרג' מ"א כ' כ"ז (חשיפ' עזים); גזרי עזין.

גזר' ז' רודפים | *Verfolger* persecutors תרג'
ירוש' דברי ליב ליג' גזראי.

גזר' ד' - (1) ע"י גזר. ריה י"ה ע"ב גזרת המלכות.
(2) מצות שאין לבקש לה טעם אלא כרצון תגזר
a royal ordinance (the reason of which is
not known) | *Gebot, für das sich kein Grund*
angeben lässt ספרא אחרי פ"ה; שאין אחרון
לובש בגדים לגדולתו אלא במקיים גזרת מלך;
תוס' מנח' י"א ו"ז; בן סורר ומורה לא היה ולא
עזר להיות וכו' אלא גזרת מלך היא.

(3) בכלל: הטלת אסור או חובה על העם וביחוד
תוספ' חומרה לבלתי יבואו להתיר דברי האסור
מכבר | *in gen. prohibition, esp. a rabbinical*
enactment issued as a preventive measure |

robbery | *Räuberel*, גזל, גזלנות, שח, גזלנות
unrechtmässige Aneignung מנה' כ"ז ע"א;
מסליכה בגזלנותא.

גזל' ז' ניר, ע"י גזל' תרג' קהל' ד' ז"ז גזל'תא.
גזל' גזל' (1) קצץ ענפים | *to eat branches*
off, to tap Zweige abschneiden ע"ז ג' ע"ב;
אין מגזמין וכו'.

(2) הפחיד, איים | *threaten | drohen* במיר י"ד;
שהיא מגזמת לעשות לו.

גזל' גזל' (1) כביל' 1. ירוש' ערלי' ג' פ"ג ע"א;
כ"ה וכו'.

(2) כביל' 2. שבוע' מ"ו ע"א; עביד איניש דגזים וכו'.

(3) הפרז | *hyperbolically | übertrei-*
ben ב"ם ק"ד ע"ב; גזמא בעלמא הוא דקא גזים.

גזע' - גזע' ישיש' בן גדולים | *offspring of wor-*
thy men | Kind vornehmer Ahnen כ"ה
ע"ב גזע' ישיש' עלה מכבל.

גזר' (גזר') איננה אתמ', התקצף | *to be wrath | entbrennen*
vom Zorn ע"ז ג"ג ע"א; דכי מגזיף בעלמא ולא
אתי ממרא (כן בערין; בחז' דכי מצטריך וכו').

גזר' - ע"י, צוה לעשות או לא לעשות | *to enact a pro-*
hibition, to decree | anordnen, verbieten שבת
פ"א מ"ד; שמונה עשר דבר גזרו בו ביום; ברכ'
מ"א ע"ב גזרת מלכות הרשעה שמו וכו'; שם י"ז
ע"ב גזרו על פתן ושמן.

גזר' נפע', נחרץ משפט | *to be decreed | angeor-*
dnet werden ריה י"ז ע"ב; גזרה גזירה.

התגזר' התפ', (1) נקרע לגזרים | *to be cut to pieces*
in Stücke gerissen werden יומא מ"ז ע"ב; אין
גזירה אלא דבר המתגזר ויורד.

(2) ירד בשטופת תלול | *to be steep | stett abfallen*
שם שם (בכ"י סיגבן ב"י מקום המתגזר).

גזר' (1) התך, גזר | *to cut, to split | schneiden*,
spalten ב"ק פ"א ע"ב; גזרתינהו לשקך.

גזר' קיימא כרת ברית | *to make a covenant | einen Bund*
schliessen תרג' יב"ע ברא' מ"ו י"ה; גזר
י" עם אברהם קיים.

גָּחַן, **גָּחַן** פֿ"ע, שחה, גמח *neigen* | *to bend* | כיר כ"ז
אמו גוחנת עליו ומניקתו תרג' תהלי צ"ה י"ז גחן.

גִּחְרִי ז', מערה סבעית *Grotte* | *grotto* | אהלי פ"ח
מיב גחרים.

ג"ס ג' טפחים.

גִּטָּו ו', כתב, שטר, כחוד ספר כריתות בין איש ואשתו
a legal document, esp. letter of divorce |
Schriftstück, Urkunde, insbes. der Scheide-
brief der Frauen | ג"ט פ"א מ"ה: כל גט שיש
עליו עד כותי פסול.

גִּטָּו חוב שטר חוב *Schuld-* | *note of indebtedness* |
brief | ב"ק צ"ה ע"א: וגט חוב שאין בו אחריות.

גִּטָּו תְּלִיצָה כתב המעיד שהאשה הלצה ליכמה
a certificate stating compliance with the law
of the law | *das Dokument über Vollziehung*
der Chaliza | יכ"מ ק"ו ע"א: כותבין גט תליצה
אע"פ שאין מכירין וכו'.

גִּטָּו מ"און כתב מחאה של נערה, שהשיאה אחיה
a certificate stating a woman's protest against her marriage contracted during her minority | *Dokument über die*
Welgerung einer als Kind durch Mutter und
Geschwister verheirateten Frau, in der Ehe
zu verbleiben | יכ"מ ק"ו ע"ב: בראשונה היו
כותבין גט מיאון לא רעינא ביה ולא צבינא
ביה וכו'.

גִּטָּו מעושזה גט אשה שניתן באונס
a document of divorce made out under compulsion |
ein Scheidebrief, der durch Zwang erlangt
wurde | ג"ט פ"א מ"ה: גט מעושז בישראל בשר
ובעכרים פסול.

גִּטָּו ר"ת ע"י דוגמא ר"ת. כיר י"ב: מראה לאלו מעין
דוגמא ר"ת (כן בערך: בחוצ' דוגמא גטורין).

ג"י גירסא; גירסת; גימטריא.

ג"י ג' ימים.

גִּיָּאָדָה ז', בעל גאווה, רם לב *erha-* | *lofty, proud* |
ben, stolz | ב"ר מ"ג: שני גוים בבבבך שני גיא

Verbot, insbes. rabb. Präventivmassregel (um die Übertretung eines mosaischen Gesetzes zu verhüten) | ביצה ב' ע"ב: גורה משום פירות
הנושרין מכו' כ"ד ע"א: ארבעה גורות גור משה
על ישראל וכו'.

גִּזְרָה שְׁוָה היקש תלמודי מדין לדין עפ"י מלה
an analogy between two laws established on the basis of verbal
congruities in the texts | *Schluss aus der*
zweifellosten Bedeutung eines Ausdruckes an
einer Stelle des Gesetzes auf die Bedeutung
desselben an einer anderen Stelle | מנה' סנה'
סוף ז': שבועה דברים דרש הילל הזקן וכו' קל
וחומר וגורה שוה וכו'.

גד"ש גזירה שוה.

ג"ח גמילות חסד; גמילות חסדים; ג' חדשים;
ג' חלקים; גביית חוב.

גָּחַלָה ע"י גָּחַל. סוכה מ"ה ע"א: כדי שיהו גוחות על
חסוכה.

גָּחַלָה ע"י גָּחַל. ירוש' ברכ' ו' י' ע"ב: גוחך ליה
חכריה.

גָּחַלָה ע"י גָּחַל. ג"ט ב"ז ע"ב: גחין ושקליה.

גָּחַלָה פ"ע 1) צחק. השתעשע במהתלות *to laugh*,
to jest | *lachen, scherzen* | תרג' יכ"ע ברא' י"ח
י"ג: למה דגן גחכת שרה.

2) התנהג באופן מגונה *to be obscene* | *stund-*
hafte Belustigung treiben | תרג' מ"ב ס"ו י"ו
עברת מעוותא למגחך קדם אשיחא.

גָּחַלָה פעל, שחק *to jest* | *schetzen* | תרג' יכ"ע ברא'
י"ט י"ד (במצחק): בבר מגחך.

אִיגָחָה אהפ', היה צחוק ל... *to be made sport* |
of | *verlacht werden* | ירוש' ב"ב ד' ט' ע"ד:
פלוגי איגחך.

גָּחַלָה ז', מהתל, לץ *Jester* | *Spötter* | מנה' ל"ט
ע"א: אלהיכו נחכן הוא.

גָּחַלָה (צווי של נחם) הצירו אש | *imper. burn them* |
imp. verbrenne sie | ילק' ברא' ק"ב: נחם נחמון.

נִידֵּן ז', אבר הזכרות *membrum virile* | *männ-*
liches Glied תרג' יב'ע שמוז יז יג: רש"י
גיכריא.

נִידֵּן ז', גבורה *power* | *Macht* תרג' ירמ' י
י' ו' (וגדל שמך בגבורה): ורב שמך בגיבורותא.

נִידֵּן ע"י נפת. איכר ב' ב' (כלע): מגיבתון וכו'.

נִידֵּן כ', כד גדול, חבית *huge vessel, tub, tank*
Becken, Bottich, Zuber (for brewing beer)
Fass שבת פיה ע"א: מלמד שכפה הקב"ה עליהם
את ההר בגיגית; סוכה פ"ד מ"ה ומניחים אותן
(את הערבות) בגיגיות של זהב; סנה' ע"ז ע"א:
כפה עליו גיגית וכו'; שבת ק"ט ע"א: יד
לגיגית תקצץ.

נִידֵּן כגיל. ירש' ע"ז ב' מ"א ע"א: איתגליין
(צ"ל איתגליא) ליה גיגיתיה.

נִידֵּן ז', בבת עין *Pupille* | *eye-ball* תרג' תחלי יז
ח' (שמרני כאישון בת עין): בגילגול (בכ"י:
גילגל) ד' במציעות עינא.

נִידֵּן ע"י גופן. ירש' מג"י ב' ע"ג ע"א: שחיתה
כתובה גיגמון (צ"ל: בגופן).

נִידֵּן ז', אבר הזכרות *membrum virile* | *männ-*
liches Glied יכמ' פ"ח מ"ב: איוזו פצוע רכא
וכו' וברח שפכה כל שנכרת הגיד.

נִידֵּן ז', כגיל. תרג' יב'ע דברי ב"ג ב' (וכרות
שפכה): ודפמיק גידא.

נִידֵּן ז', מין גרנר וזרעונים *grain, coriander*
Koriander תרג' שמו' מ"ז ל"א (כזרע גד):
כזרע גידא.

נִידֵּן ז', צמח מר וחרוף, מין לענה *a bitter herb*
worm-wood שבת פ"ז ע"א: דברים
שקשין לאדם בגידין. וע"י ג"ד.

נִידֵּן ז', כגיל. תרג' משלי ה' ד' (מרה כלענה):
מרירא ח"ך גירא (הוצ' אח"י: גידרא).

נִידֵּן שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ירש'
ע"ז ב' מ' ע"ג: תרתין אומניין הוון בגידו.

גוים כבמגך זה מתנאה בעולמו זה מתנאה
במלכותו.

נִידֵּן שם מקום *name of a place* | *Beiname des*
Ortes Reham תרג' דבר' א' י"ט (קדש ברנע):
רקם גיאת.

נִידֵּן, **נִידֵּן** ז', (1) יתרוממות *loftiness*
Erhabenheit תרג' שמו' מ"ז א"י: וגיאותא דליה
הוא.

(2) גאות *haughtiness* | *Hochmut* תרג' משלי ח'
י"ג (גאה וגאון): גיאותא (בכ"י: גיאיתא) ורמותא.

נִידֵּן ז', כאוף, זנות *adultery, whoredom*
Buhleret, Ehebruch וקיד ל"ג: פילא פורני
דהוא מבלי גיאתא.

נִידֵּן, **נִידֵּן** פעל, ענה *to reply* | *erwidern* כ"ד פ':
ואין שאילנא ליה מגיב.

נִידֵּן אפ', כגיל. ירש' ברכ' א' ג' ע"ב: מגיב ליה
חבריה.

נִידֵּן ז', גב, רמה *top, back* | *Höhe* תרג' משלי ט'
ג': על גיב רמאתא.

נִידֵּן ז', גבנון, בליטה מתרוממת (בחרים)
hump (of a mountain), *summit* | *Buckel, Bergrück-*
ken ב"ר צ"ה: אילין גיבבתא דצפורי.

נִידֵּן ז', גבית חוב או מכס *collection* | *Einkassie-*
rung כת' ס"ח ע"א: קודם שיבא לידי גיבוי.

נִידֵּן ז', לישת הבצק וכדומה *kneading* | *das*
Kneten שבת י"ח ע"א: עפר דבר גיבול הוא: שם
קנ"ה ע"ב: קמח דבר גיבול הוא.

נִידֵּן ז', תושבי גבלא *Idumeans* | *Idumäer*
תרג' תחלי פ"ג ג"ז גוכנאי (בכ"י: גיבלי).

נִידֵּן ז', רמה, גבנון *hump* | *Bergrücken* תרג'
תחלי ס"ח מ"ה: מתעבדי לתון גיכנא (בכ"י:
גיכנא).

נִידֵּן ע"י גיפסס. ירש' מו"ק א' פ' ע"ב: שאם
היו לו שם אכנים וכו' או גיכסם מוחר.

נִידֵּן, **נִידֵּן** ז', גבור *strong, hero, giant*
stark, Held, Riese תרג' ברא' מ"ז ב' (ואת
הרפאים): וזה גבראי (הוצ' ברלינר: גיבריא).

גִּידוּל שם אמורא | name of an Amora | Name eines Amoraers
גִּידוּל רב נידל | אמר רבי חייא בר יוסי אמר רב.

גִּידוּל ז', תלמיד | Zögling | pupa ילק' ברא' פ"ה
גידל בית מכרהם.

גִּידוּם ז', מי שידיו או אצבעותיו כרותות | one whose hand or fingers are cut off or stumped | jem.
dessen Hände oder Finger abgestumpft, abge-
hackt sind | חתכי' ביא ע"א: נחום איש גמ זו
שהיה מוכא משתי עיניו גידם משתי ידיו וכו'.

גִּידוּמָא ז', מצבת עץ שנכרתו ענפיו | trunk, twig
Stumpf גיש' ל"ז ע"א: גידמא דדיקלא.

גִּידוּנָא ע"י גִּידוּנָא. נדרי' מיא ע"א: רכיב
גידונא זוטרא (כן בערוך; כהוצ' גידונא).

גִּידוּתָא ז', שלהבת | flame | Flamme תרג' איוב י"ח
ה' (ולא יגח שכיב אש); גית גורית.

גִּידוּתָא ז', אגם, ברכת מים | pond | Telch
ח' ע"ב: גיחא ובר גיחא.

גִּידוּתָא ז', שפוי נאבן להחליק הלבנים אחר הכבוס
calendering clothes | das Säubern, das Glätten
(der Wäsche) | תעני' כיס ע"ב: וכלי משחן אין
בהם משום גיהוק; שם: גיהוק שלנו ככבוס
שלהם.

גִּידוּתָא ז', אדום כשלהבת | flame-red | flamme
rot | ברכי' מ"ה ע"ב: מוטקא גיחא (בערוך; גיחא).

גִּידוּתָא - זרני, שאל, מקום עניי הרשעים אחרי
מוותם | hell, place of punishment of the wicked
in the hereafter | Unterwelt, Ort der Ver-
dammen | עיר י"ט ע"א: תקנת גיהנם לרשעים
גן עדן לצדיקים.

גִּידוּתָא ז', שם אבן טובה | a precious stone (ruby)
Edelstein (Rubin) | תרג' שה"ש ה' י"ד: וזולן
גליף על גיהר.

גִּידוּתָא ע"י ג'ו. חול' מיא ע"א: קופא לגינ.

מִלְגִּין מבפנים, בתוך המספר עצמו | included (in
the amount) | von innen gerechnet | כ"כ
כ"ג ע"ב: תומשא מלגין.

גִּידוּד ת', מלא חתוכים | full of incisions | zer-
stückelt, aufgerissen | ירוש' דמאי ב' כ"ב ע"ב
והא חרוב בכוארי גידוד הוא.

גִּידוּד, גִּידוּדָא ז', (1) בלימה, גבשושית מאדמה
(בשפת הנהר) | earth embankment, steep banks |
Brdhaufen, hügeliges Ufer, Eindämmung
עירו' צ"ג ע"ב: גידוד חמשה ומחיצה חמשה
מצטרפין; שבת מיא ע"א: הא דלית ליה גידודי
הא ראית ליה גידודי.

(2) מוקש | Schlinge, Fallstrick | snare | תרג'
תהלי' לא ביא (מרכסי איש); מגידודו נבריא.
גִּידוּל ז', חנוך, טפוח | rearing (of children) | das
Erziehen, Aufziehen | מבה' י"ט ע"ב: צער גידול
בנים, ועי' גִּדוּל.

גִּידוּל שם אמוראים | name of several Amoraim |
Name verschiedener Amoräer | ירוש' מגי' ב'
עיר ע"ב: רבי נידול אמר בשם המפורש; ירוש'
פסח' ח' ל"ז ע"ב: גידול בר במסין.

גִּידוּמִי ע"י גִּידוּמִי. כיד ליג: גידומי דדהב בנו
דמקס דדהב.

גִּידוּנָא ז', חריצי מים או חמת מים | ravines
Schluchten; Schlüuche | תרג' ישע'י' כ"א י"ד:
(תתיו מים) סוקרו נגדין דמיא (כהוצ' אח';
גידונין דמיא ואולי צ"ל גידודי).

גִּידוּנָא ז', (1) כריתה | felling | das Umhauen.
Fällen | ע"ז מ"ה ע"א: גידוע עכרים קודמין לכיבוש
ארץ ישראל.

(2) נצר יוצא מגזע נכרת | that which grows out
of a stump | ein neuer Trieb aus einem alten
Stumpf | שם: איזוהו עץ שגידועו אסור ועיקרו
מותר וכו'.

גִּידוּתָא - ז', קללה ודברי בדיון | blasphemy
(Gottes-) Lästerung | גיט' ג'ז ע"ב: שאתה שומע
ניאוצו וגידופו של אותו רשע ושחוק.

גִּידוּתָא ז', בגלל, ב"ק ל"ח ע"א: מאי אית לי גבי
נהמתא דכבלאי דגידופא הוא וכו'.

גִּידוּל ע"י גִּדוּל. ירוש' דמאי ג' כ"ג ע"ב: מפני
גידורו.

מיק יח ערא: רב יצחק בר יעקב בר גיורי משמיה
דברי יוחנן.

גְּיֹרְתָא גי, אשה שקבלה דת ישראל | proselyte
Proselytin כתי פיד מיג: הגירות שנתגירה בתה
חנתה.

גְּיֹרְתָא גי, כביל. כרכי חי עיכו ואיכא דאמרי
דלא תנסכו גיורתא.

גְּיֹרְתָא (גְּיֹרְתָא) גי אשה נואסת | wench | Buh-
lerin תרגי יכיע ויקי כי יי (הנאסת): גיורתא.

גְּיֹרְתָא גי, מצב אי-יהודי | gentile status
Heidentum (Eigenschaft als Nichtjude) כתי
יח ערא: דאולא ואכלא בגיורתה.

גְּיֹרְתָא גי, גאון | Erhabenheit | grandeur תרגי
שמות פיו אי: וגיותא דיליה הוא (הוצי) ברלינר:
הוצי אחי: גיורתא.

גְּיֹרְתָא תי, רם לכב | erhaben, proud | haughty
stolz תרגי תהלי קליו יח: מלכין גיורתין.

גְּיֹרְתָא תי, כביל. תרגי תהלי יח: ריגלא דגיורתא.
גְּיֹרְתָא גי, (1) התרוסמות, גאון | exaltedness,
Hohheit | glory תרגי תהלי פיה ליח: גיורתותיה
ועושניה בשמיה.

(2) גאון | Hochmut | pride תרגי משלי פיו יח:
קרם תכרא גיורתותא.

גְּיֹרְתָא גי, הצמר הגנוז מתצאן | abgeschore-
ne Wolle תרגי דברי יח דין גיורת ענד.

גְּיֹרְתָא גי, גיורת. גי, גיורת. יח ערא: יח ערא: יח ערא:
יח ערא: יח ערא: יח ערא: יח ערא: יח ערא: יח ערא:
אסת' יי גי: גיורתא וסבא דיהודאי.

גְּיֹרְתָא גי, גיורת, הצמר הגנוז או העומד לינוז
shearing, wool cut or to be cut | Schur, ge-
schorene oder abzuscherende Wolle
יח ערא: עוף שאין לת גיורת תלישתה היא
גיורתה: חלי קליה ערא: קדשי בדק חבית אסורים
בגיורת ועבדה.

גְּיֹרְתָא עי גיורת. תוס' סוסה טי אי: בגיורתה.

גְּיֹרְתָא גי, (1) גיורת | shearing | das Scheren תרגי
ישעי' גי: כיד (קרח): גיורתא.

גיורתא [גינבריא] גבור, ענק | strong man, giant
starker Mann, Riese תרגי יכיע ברא' יח א'
(אריק מלך אלסר): אריק דהוא אריק בגיורתא
(ציל: בגינבריא).

גְּיֹרְתָא גי, גאון | Stolz | pride תרגי ישעי' גי: כיד:
חלף דהואה מהלכן בגיורת.

גְּיֹרְתָא דיר, שם אומה במצרים | inhabitants of
Coptos (Upper Egypt) | Bewohner von Koptos
(Oberägypten) תרגי יכיע ברא' יי: יח:
גיומא.

גְּיֹרְתָא תי, גאון | erhaben, proud | haughty,
stolz תרגי איוב כיב כימ: דרא דאמאיך יח עכיד
גיורתן.

גְּיֹרְתָא (1) שם איש | Caius, Gaius | Calus, Gaius פסיקיר
כימ: גיוס מן הגורר ולוקיום (Lucius) מן וכו':
ירוש' גיש' אי מיג עיב: גיוס לוקין (ציל גיוס
ולוקיום) חתומין עליו וכו'.

(2) גיוס קליגולא מלך רומי | Emperor Caius
Caligula | Caius Caligula, römischer Kaiser
ירוש' סוסה טי: כיד עיב: גיוס גוליקום (ציל גיוס
קליגולס).

גְּיֹרְתָא די, נואף | Ehebrecher | adulterer תרגי איוב
כיד פיו: ועינא דגיורתא.

גְּיֹרְתָא גי, (1) זר | stranger | Fremder תרגי
שמו' כיב טי (וגר לא תלחץ): גיורתא לא העיקין:
יחא מיו ערא: יח ערא: יח ערא: יח ערא: יח ערא:
(2) גי | proselyte | Proselyt יח ערא: יח ערא:
עיב: תד גיורת: שמו: הון גיורתא מרמי לעמרא
נופא.

גְּיֹרְתָא (גְּיֹרְתָא) די, נואף | Ehebrecher | adulterer
תרגי איוב כיד טי: ועינא דגיורתא (ככי: דגיורתא):
תרגי יכיע ויקי כי יי (הנאף והנאסת): גיורתא
וגיורתא.

גְּיֹרְתָא די, זנות | whoredom | Buhleret תרגי משלי
לי ליח: בית גיורתא.

גְּיֹרְתָא (גְּיֹרְתָא) בן גרים, שם איש | Bar-Giyore
(son of proselytes) | Proselytensohn (Name)

אָפֿגֿען אַרמ'ס, כּנִיל to be fought | bekriegt wer-
den תּרִג' שׁוֹפ' ה' כ' (פּוֹ שְׁמִים גִּלְחָמוֹ); מִן
שְׁמִיא אַרְגָּה עֲמָחוֹן קֶרְבָּן; תּרִג' שְׁמִי יִזְּ מִן
(מִלְחָמָה לִּדְּ בַּעֲמָלָה); רִיתָנָה קֶרְבָּן וְכוּ.

גִּיחֻלֶּה ז', צִחוֹק; נוֹל, מַעֲשִׂים מְכֻזָּרִים, laughter,
sport; obscenity | Lachen, Spotten; anstös-
siges Betragen נִדָּה כִּיג עִימָה הִכְיָאוּ לִידִי גִיחֻלֶּה
וְלֹא גִחָד; שֶׁבֶת סִיד עִימָה דְּבַר הַמְכִּיָּא לִידִי
גִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה כּנִיל. תּרִג' דְּבַחִיב מִן מִ"ה מַעֲוֹת
גִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה ת', אֲדוּם הַפָּנִים | red-spotted in the face
rot (im Gesichte) כְּכו' מִן מִינֵה הַכּוֹשִׁי וְהַגִּיחֻלֶּה
וְהַלְבָּקָן וְכוּ.

גִּיחֻלֶּה כּנִיל. בְּרִכִּי גִישׁ עִיבֵהוּ הָאִי דְּגִיחֻלֶּה מִשְׁמֵה
דְּמַשְׁמֵשׁ בִּימָמָה.

גִּיחֻלֶּה עִי גִיחֻלֶּה. כְּכו' מִ"ה עִיבֵהוּ כְּדַמְרִי אִינְשִׁי
סוּמָקָה גִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה ז', לַעַג וְקָלָם | sneer | Gespöht תּרִג' תּהִלִּי
עִיט מִי (לַעַג וְקָלָם); תּוֹלַעְכָּא וְנֻחַכָּא (כְּכִינִי
וְנֻחַכָּא).

גִּיחֻלֶּה עִי גִיחֻלֶּה. נִישִׁי מִיב מִיחֵה חַאשָׁה כְּתֻבָּה
אֵת גִּישָׁה; שֵׁם ה' עִימָה מִיחֵה גִישָׁה.

גִּיחֻלֶּה שֵׁם מַסֶּכֶת בְּסִיד גִּישִׁים | name of a Talmudic
treatise | talm. Traktat

גִּיחֻלֶּה גִיחֻלֶּה פִּעֵל. עֲשֵׂה דְּבַר כְּנָאוֹן, כְּכַח to manifest
power, to treat with vigor | mit Macht tun
כִּיד לִיגֵה הֵן דְּמַחֲזִיָּה גִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה פִּעֵל, גִּיחֻלֶּה פִּעֵל, כָּרַת אֵת גִּידֵי הָרֵם to cut
an artery through, to bleed to death |
die Arterien zerschneiden (verbluten lassen)
וּחְקִיר וִזְּ מַעֲשֵׂה בְּשִׁלְשׁוֹן אֶחָד שְׁהִיָּה מְגִיד אֵת
הַגְּבִיבָה מִנֵּה סִז עִיבֵהוּ וְגִיחֻלֶּה לְגַמְלָא (עִיל
לְגַמְלִיָּה).

מְגִיד פִּעֵל, מִי שֶׁכָּרַתוּ גִידֵי | he who had his ar-
teries opened mit geöffneten Arterien
פִּשְׁטִין מִיגֵה וְאִפְּסִילוּ רַחוּהוּ מְגִיד וְכוּ.

trimming | das Abschneiden נְחִיצָה, כִּרְיָה, כִּרְיָה
בִּיב ד' עִימָה גִיחֻלֶּה מִידַע יִידֵה.

גִּיחֻלֶּה ז', קְצִיצַת עֲנָפֵי חֵאילֵן | tapping | das Ab-
schneiden der Baumzweige עִיבֵהוּ גִיחֻלֶּה
אֲבִרְוִי אִילָנָה.

גִּיחֻלֶּה עִי גִיחֻלֶּה. תּרִג' תּהִלִּי ה' גִי' בַּעֲלִל דְּבַבָּה
וְנֻחַכָּא.

גִּיחֻלֶּה כִּר, זְכוּרֹת עֵץ | twigs | Ruten יִידֵשׁ
שֶׁבֶת ד' ד' עִימָה רֹאשִׁי גִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה דִּר, צִמָּה גִיחֻלֶּה | shorn wool, fleece | gescho-
rene Wolle בִּיק קִיחַ עִיבֵהוּ אִין לֹקְחִין מִן
הַרְעִים לֹא עִימָה לֹא גִיחֻלֶּה וְלֹא גִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה שֵׁם מְקוֹם | Ortname name of a place
קִידִי עִיב עִימָה מַעֲבֵרָתָה דְּגִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה ד' גִּיחֻלֶּה עִי גִיחֻלֶּה. תַּעֲנִי יִיחַ עִיבֵהוּ וְנַעֲזֵה אֵת
מִוְחָה בְּגִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה ז', שְׂרָפָה בַּעֲד, | Einschnitt, ent, wound
Wunde, wunde Stelle שֶׁבֶת נִיד עִימָה דְּעַבְדִּי
לִיָּה לְגִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה עִי גִיחֻלֶּה. אֶחָד פִּיד מִימָה דְּגִיחֻלֶּה וְהַגְּבִיָּה
כְּמִוְחָה מִפִּתָּה.

גִּיחֻלֶּה עִי גִיחֻלֶּה. שֶׁבֶת קִלִּיפ עִימָה בַּמִּלִּי
גִיחֻלֶּה.

גִּיחֻלֶּה כִּי, גִיחֻלֶּה | fleece | abgeschorene Wolle
תּרִג' שׁוֹפ' ד' לִיָּה גִיחֻלֶּה דְּעִמְרָה.

גִּיחֻלֶּה דִּר, עִי גִיחֻלֶּה. בִּימ לִי עִיבֵהוּ דִּינִי דְּמַגִּיחֻלֶּה
לְדִינִי (רִשִׁי שֵׁם; וְחִכְרִי כְּכַבָּא קָמָה דִּינִי
בְּגִיחֻלֶּה).

גִּיחֻלֶּה מִיע, (1) הַתְּפֹרֵק כְּכַח, | losbrechen
losstürmen דִּינִי ד' כִּיג מַגִּיחֻלֶּה לִימָה רְכָּא.

גִּיחֻלֶּה (2) גִּיחֻלֶּה (הַשּׁוֹר) | brüllen to low (of oxen)
(von Ochsen) תּרִג' אִיזֵב ד' ה' (אִם יִגִּיעַ שׁוֹר);
הִיךְ יִגִּיעַ הָאִרָּה (בְּהֻזִּי אִחִי; הִיךְ יִגִּיעַ).

גִּיחֻלֶּה, אֶחָד אֶפְּסִי, גִּיחֻלֶּה | to attack, to fight | kām-
pfen, streiten מִשִׁי לִיג עִימָה לְאֶנְחָה קֶרְבָּה
לְאֶנְשִׁיכָּא; נִדָּה מִיָּה עִיבֵהוּ כְּתוּבָה דְּמַגִּיחֻלֶּה בַּה מִפִּי.

נְתַנִּיד נְתַנִּיד, כגיל. תוסי' צוקי' יבמי' יד ד': נגלב
אין מעידין עליו נתגיד מעידין עליו.

ניידור ז', חמור קמן *a small ass | kleiner Keel*
ירוש' ביט' י' יא ע'א: ניידור קמן.

נִיִּים ע"י גִּים. כתו כ"ח ע'א: גייסו בהודי.

נִיִּים ד', חיל, גדוד, גולנים *troop, invaders, robbers*
Trupp, Räuberschar פסח' פיג' מ'ה לחציל מן
הגייס: יבמי' קכ"ב ע'ב: דף אהדינו גייס; תעני' יד
ע'א: על אלה מתריעין בשבת על ער שחקיפוח
גייס או נהר.

נִיִּים. נִיִּים פיעל. קבץ הגייסות *to order out*
troops | scharen, mobilisieren רות' א' ה'
(וימת): כמה חיילות אני יכול לחייל כמה גייסות
אני יכול לגייס.

נִיִּים ע"י גִּים. ברב' ס' ע'ב: אתא גייסא שבייה
למחא.

נִיִּים ע"י גִּים. ירוש' יומא מ"ב ע'א: עמד וגייסו.
נִיִּים, נִיִּים ע"י גִּים. שבת ל"א ע'א: גיירני; שם:
גיירה.

נִיִּים ז', זנית, גאון *adultery | Bahlerei* ויקר
ליג: דהוא מבלי גיאר (בערוק: דהיא מבליא
גיירא).

נִיִּים - ז', שנות האדם, תקופת החיים, חבורת
אנשים שנולדו בזמן אחד *circle, association of*
coevals | Kreis, Genossenschaft (von glei-
chem Alter דניא' א' י': פניכם זעפים מן
הילדים אשר כגילכם; רות' א' ג' (וימת): סת
אחד מן הגיל ידאג כל הגיל.

בן גיל שנולד בזמן אחד עס', שדומה במטע,
במדות ל- *born at the same hour, of the*
same age or character | Alters-, Schicksals-
genosse, von gleichem Charakter ביט' ל' ע'ב:
בן גילו נוסל אחד מששים בחליה יבמי' ק"ב ע'א:
שומא מצוה בכך גילו; סג' יא ע'א: בן גילו של
ראש הוא תרג הוא ביקש להרוג הוא התריב הוא
ביקש להחריב.

נִיִּים ז', לשון המעמון *clapper of a bell | Klöppel*
in der Glocke ויקר' ביט' דוסה למעמון וזב
והגיל שלו מן מרגלית.

נִיִּים ת', שנולד' בזמן אחד *of the same age*
gleichzeitig geboren זכר' קפ"ו ע'ב: וזל
ודברו תרי' עולמי גילא. ועי' גיל.

נִיִּים ד', (1) קנה, סוף, בד נבוב *something roun-*
ded, stubble, straw | Rohr, Strohhalm
לד ע'א: חילפא גילא; נדה כ"ו ע'ב: דרמינן
ליה בגילא דחשתא; כתו' ק"ה ע'ב: ר' ענן
אייחי ליה ההוא גברא כגתא דגילדני דבי גילי.

(2) שם עצם פרש' *Eigennome* | *name of person*
ע"ז י' ע'ב: גילא.

נִיִּים ע"י גִּים. ירוש' בלא' א' כ"ז ע'א:
גילבונא.

נִיִּים ע"י גִּים. ירוש' מושה' א' ס"ז ע'ב: כרי
גילגול ביצה; ירוש' פסח' ג' ל' ע'א: סודם
לגילגולה.

נִיִּים ע"י גִּים. שבת ל"ה ע'ב: אמר ר' יוסף
גילגל (את הביצה בשבת) חייב חטאת.

נִיִּים ע"י גִּים. עירוי קיד ע'א: למימלא
בגילגלא.

נִיִּים ע"י גִּים. נזיר ג' ע'ב: שני מתים
שקברו זה בצד זה נעשה זה גילגלין לזה.

נִיִּים ע"י גִּים. במד' י"ג קערה גילדה עב מורק
גילדו דק.

נִיִּים ע"י גִּים. תרי' יכ"ע במד' ד' י"ג: גילדא
סמיד.

נִיִּים ע"י גִּים. חול' מ"ה ע'א: שוקא
דגילדאי.

נִיִּים ע"י גִּים. פנה' ק' ע'ב: לא תנפוש
גילדנא וכו'.

נִיִּים נ', קש *straw, stubble | Stroh, Stoppel*
ירוש' שבת י"ב י"ג ע'ב: המרכיב מיסה של גילת
חייב משום כונה.

a pointed pole tied to the neck of a calf to prevent it from sucking | *Vorrichtung um ein Kalb am Saugen zu hindern* | שבת ה' ד' עינ: אית תניין תני גימול.

גימולן ד' עול קמן על צואר העגל (ועי' גימול) | a little yoke or a board tied to the head of a calf (v. preced. w.) | (*Maulkorb*) *kleines Joch* | שבת פיה מיד: ואין העגל יוצא בגימול.

גימולנית נ' אנד צר לאגוד בו דבר | *chord, band* | *Bändchen, Schnürchen* | כוכ' פ'ג מ"ה: אמר ר' מאיר מעשה באנשי ירושלים שהיו אוגדין את לולכיהן בגימולניות של זהב.

גימטרא נ' (1) הנדסה | *Mathematik* | accounts | ירוש' תרד' ה' מ'ג עי: עד שלמדנהו מן חשבון גימטריא.

(2) מדרש נוסד על חשבון האותיות | the use of letters for their numerical value (in homiletic interpretation) | *die Methode, die Buchstaben nach ihrem Zahlenwert zu berechnen* | עיב: תורה בגימטריא שית מאה וחד סרי תורי.

(3) חילוק אותיות: א' במקום ה' ב' במקום ש' וכו' | *permutatorische Schreibweise* | *Geheimschrift* | סנה' כ"ב עיב: אמר רב בגי' ממריא איכתיב להון יסת יסת וכו'.

גימטריקון גימטריקון כנל ג' פסיקיר מ'ג: לשון גימטריקון הוא תהו הוא אמק: ירוש' תענ' ג' מ'ז עיב: מהו תוגת אמו איר לורה לישן גימטריקון תוא.

גימל שם איש (קיצור של גמליאל) | *a man's name* | (*abbrev. of Gamliel*) | *männlicher Name* | ביצה י"ג עיב: גימל.

גימלא ז' גמול | *Wohltat* | reward, recompense | *Vergeltung* | תרג' תהל' קמ"ב ח': אירום תשלום גימלא מבא עלי.

גין ז' מחסה | *Schutz* | protection | תרג' ישעי' כ"ח סיה ובגין שקרין אממנא.

גנין בגלל בשביל. למען | *for the sake of, in order* | *that|um willen, damit* | תרג' יב"ע ברא' י"ב י"ג:

גילדרי דר, וזהו תרקייע קודם עלית החמה | the glowing horizon | *Klarheit, Helle (des Himmels)* | תענ' ג' עיב: גילוח דלילא.

גילוח ז' הסרת שיער | *shaving, haircutting* | *das Haarschneiden, das Abrasieren* | מכר' כ"א עיב: גילוח שיש בו השתתה.

גילוחי ז' (1) הסרת כמפה מעל דבר. | *incest* | *Inzeat (Blutschande)* | יומא פ' עיב: גילוח עריות.

גילוחי ראש ראש אי-מנוסה | *bearheadedness* | *Barhäuptigkeit* | שבת ק"ח עיב: תיתי לי דלא סגינא ד' אמות בגילוח ראש.

גילוחי פנים עזות | *Frechheit* | *defiance* | מוש' מ"ב עיב: גלית שעמד בגילוח פנים לפני הקבית.

(2) איסור שגזרו על משקין שלא נתבכו (שכמא המילו נהשים בהם ארס) | *the law forbidding the use of liquids that were left uncovered (as possibly poisoned by serpents)* | *das offen Stehenlassen eines Getränkes (verboten, weil oft giftige Schlangen davon trinken)* | תר' פ"ח מיד: שלשה משקין אמורין משום גלוי.

גילוחיא גילוחיא (1) כנל. חולי מ"ט עיב: כי הוי להו גילוחיא עי' לי עיב: נהי דאגלוחיא לא קפדי וכו'.

(2) שטח טהור ונקי (טהרו של מוכח) | *bright polished surface* | *glänzende (von der Asche gereinigte) Oberfläche (des Altars)* | עיב: אנלוחיה דמרבחא.

גילול עי' גלול. מגי' י"ג עיב: מרדה בגילוחי בית אביה.

גילוע ז' וכוז בדברים גסים | *exposure, attack* | *Angriff, Blossstellung* | ירוש' יב"מ ח' מ' עיב: תרי גילוע בידו.

גיליון עי' גליון. שבת קפ"ז עיב: חגליונין וספרי צדוקים אין מצילין אותן מפני הדליקה.

גימול ז' כלי שנחגגים על צואר העגל כדי להשתקו

rative festival | *Geburtstagsfeier, Gedächtnisfeier* עיו פיא מינ: יום גינוסא של מלכים.

גִּנְזֶזֶרֶת שם מקום (כנרת) Gennesaret (lake, town and district of) | *Ort Genezaret* פירות גינוסר.

גִּינְזֶזֶק שם עיר במדי *Ort in Media* | *Medien* עיו ליד עי: רי עקיבא איקלע לגינזק. גִּינְיָ, גִּינְיָא עי גוני, גוניא. ביר יתה גיני גיניא. גִּינְיָאָד [גִּינְיָא] עי גִּינְיָא. תרגי ישעי' מיה גי: גיניאד מעוותא (ציל גיניא דמעוותא).

גִּינְיָא עי גִּינְיָא. ירוש' דמאי א' כ"ב ע"א: והוה גיני גבר.

גִּינְיָסִיא עי גִּינְיָסִיא. ירוש' ע"ז א' ל"ט ע"א: יום גיניסא של מלכים.

גִּינְיָסֶר עי גִּינְיָסֶר. ירוש' מעש' א' מ"ח ע"א: איש גיניסר.

גִּינְיָסִין [גִּינְיָסִין] כ', אצילות *Adel* nobility of birth | פסיקיר מיו: בת גיניסין (ציל גיניסין).

גִּינְיָתָא כ', גן *Garten* | *Garten* תרג' בראש' ב' ח': גינתא דערן.

גִּיָם ז', שלל, אוצר | *spoils, heaped up treasures* *Beute, aufgehäufte Schatz* שמויר מ"ז ו' גוסין (ציל גיסין) היה מראה להם ככל יום.

גִּיָם ח', מקורב, רגיל אצל- *intimate, familiar* | *vertraut, intim* כתר' פיה עיב: ואי איניש דגיס ביה הא גיס ביה: שם כ"ח ע"א: דגיסו בהדרין.

גִּיָם ז', בעל אחות האשה | *brother-in-law* *Schwager* פנה' כ"ז עיב: חמיו וגיסו.

גִּיָם ד', 1) צד, שכנות | *side, neighbourhood* *Selle, Nachbarschaft* קיר' ליג ע"א: באידך גיסא: שבת קיי ע"א: בההוא גיסא דפוטמבדיתא. 2) כהשאלה: דרך, אופן | *transf. way, manner* *übelr. Art, Weise* גימ' פ"ז עיב: להאי גיסא וכו' להאי גיסא.

גִּיָסָה כ', גמיסה *Agonie* | *agonie of death* ירוש' סופה מ' כ"ג ע"ד: מקום גיסתה.

גגין דייטש לו בגינך: מכי יתרה עשה בגיני ואם אין ארת עושה בגיני עשה בגין אשתך וכו'.

בגין ד... מפני, כיון *da, weil* | *because, since* ירוש' גימ' מ' ב' עיב: בגין דרב ושמואל וכו'.

בגין בן לכן *daher* | *therefore* ירוש' ביק' י' ד עיב: בגין בן.

בגין אגין אפע, שמר, וגיין | *to cover, to protect* *beschützen* תרג' מ"ב כ' ו': ואגין על קרתאחדא.

אגגין ארמ', נשמר, נמחר *be-* | *to be protected* *schirmt werden* תרג' צפני' ב' ג' (תחתון): יתגין עליכון.

גִּינְיָא כ', גן *Garten* | *Garten* תרג' יב"ע ברא' מ"ט גי: מדמינא לך לגינא קלילא (בתרג' ירוש': גנה).

גִּינְיָאָד ז', גגן, מוכר ירקות | *gardener, dealer in vegetables* | *Gärtner, Gemüschändler* קיח עיב: כישא דאמר גינאד.

גִּינְיָא כ', מפקעה במגרש העיר, *a group of gardens, country residences* | *Gartenstadt, Landsitz* כ"ב ע"ח עיב: אמר ריש לקיש עתיד חקביה להתסיף על ירושלם אלא ספק גינאות (ככ"י מינכן: גינאות).

גִּינְיָא שם נהר *Name eines Flusses* | *name of a rivulet* ירוש' שקל' ד' ב' עיב: גינאי שטף ויקין.

גִּינְיָאָד ז', זנגביל (מין בושם) *ginger* | *Ingwer* גימ' פיה ע"א: גינברא.

גִּינְיָאָד עי גִּינְיָאָד. תרג' יב"ע בראש' י"ד א': גינבריא (ציל: גינברא).

גִּינְיָאָד עי גִּינְיָאָד. ספרא אחרי י"ב: שבין של סככה וזנגליון (חזי' אחי: גינליון).

גִּינְיָאָד עי גִּינְיָאָד. שחשיר א' ד' (משכני): יבא דודי לגינבון.

גִּינְיָאָד עי גִּינְיָאָד. ירוש' קיד' ד' מ"ז ע"ד: שאין בה גינאותא של ירק.

גִּינְיָאָד דר', יום הולדת (של מלכים), יום שמעמידין בו מלך- *birthday festival, in gen. commemo-*

closing up | *das Verschliessen* 2) מְתִימָה
ירוש' שבת ג' ה' עיר: אחר גימטו.
גִּימְטָרָה ז', זר, מסגרת *Band, Rahnen*
חרג' יביע שמוי ביה ביה (למסגרתו): לגימטויה
(חרג' ירוש' גימטו).
גִּימְטָרָה ז', מצרי *Egyptian | Aegypter* סג' י"ח ע"א:
גימטית לגימטים יצא.
גִּימְטָרָה ז', בלשון סג' י"ח ע"א:
in Egyptian language *egyptisch* שם, שם.
גִּימְטָרָה ע' גִּימְטָרָה סג' י"ח ע"א: כגון שלבו (בערוק):
כגין).
גִּימְטָרָה ז', גִּימְטָרָה ע' גִּימְטָרָה ירוש' שבת ג' ה'
ע"א: גימטו: תוס' בלא' ב' ג' ד': גימטו.
גִּימְטָרָה ע' גִּימְטָרָה יומא סיו ע"ב: גימטו ונשק.
גִּימְטָרָה ע' גִּימְטָרָה כ"ב צ"ו ע"ב: תאנא טרפסות גאון
ומגופרות.
גִּימְטָרָה ז', נאמרת *Ehebrecherin | adulteress* חרג'
ויקרא כ' י"ז גימטו וגימטו.
גִּימְטָרָה ז', כבול (מין ארמון) או גפת *turf or peat*
Turf, Masse von Oltenschalen ירוש' שבת ד'
ו' עיר: כמרא (צ"ל כמרא) בגימטו.
גִּימְטָרָה ז', גאון *hochmütig | proud* דרך ארץ ב'
האימתנין והגפתנין.
גִּימְטָרָה ז', גאון *Hohelt | exaltedness* חרג'
שמוי סיו ז' ז' זכמתי גימטו.
גִּימְטָרָה ז' - ו', ניצוק *Funke | spark* חרג' איוב י"ח
ח' ולא ינחור גימטו נהוריה (כ"י כה' בח' גיה):
גִּימְטָרָה ז', כביל. חרג' איוב ה' ז' ח' ניצין (כהו)
אח: גימטו).
גִּימְטָרָה ז', כ"י, ממני *denn* | *for, as a consequence*
wohl חרג' משלי כ"ט י"ט (כ"י י"ט): רידע גיר.
גִּימְטָרָה ז', סיד *Kalk* | *lime* שבת פ' ע"ב: ביצת
חגיר.
2) מין קרקע המשתחרר *ink-stone (used for*
blackening leather) | *Tintenstein* סיו ע"א:
ביצת חגיר.

גִּימְטָרָה ז', 1) שבר כלי, כיתוד כלי גדול שנשבר
ומשתמש לתשמיש גרוע *a large vessel which*
turned out defective | veraltümelter Kör-
per, *Torso, zerbrochenes Gefäss* כלי מ"ד מיג:
איזו דוא גימטרא כל שניסלו אגיות.
2) בהמה מקומעת (עי' תתות ראשה) *an animal*
body maimed to disfigurement | ein Tier, das
bis zur Unkenntlichkeit verstümmelt ist חול'
כ"א ע"א: עשאה גימטרא כבילה.
3) ע"י גִּימְטָרָה שבת קכ"א ע"א: וכאן אנשי
גימטרא של צמרי.
גימטרון ע' גִּימְטָרָה מנח' ביה ע"ב: ושל
גימטרון (צ"ל גימטרון).
גִּימְטָרָה ז', 1) צד *Seite (eines leben-*
den Wesens) חרג' יעני' ס' ד': על גימטין
הנמכין.
2) רמה, שבט *long pole | Warfpele* חרג' ש"ב
י"ח י"ד (שנמכין): גימטין.
גימטרא ע' גִּימְטָרָה שבת קכ"א ע"א: אנשי
גימטרא (כהו אח: גימטרא).
גִּימְטָרָה ז', 1) מהות כלים ע' ס' יום רותחים
the cleaning of an impure vessel | das Reinigen
von Metallgefässen durch Ausspülen mit
heissem Wasser ע"ו ע"א: כל יום נעשה
גימטרא לחבירה: שם ס"ו ע"ב: גימטרא נכרים.
גִּימְטָרָה ז', ביצים שנפלו מהרענולת בסבת מכה
abortive eggs | vorzeitig gelegte
Eier חול' סיד ע"ב: גימטרא ביצים כחירות.
גִּימְטָרָה ז', נאמרת *Ehebruch | adultery* שבת ק"ד ע"א:
אני חס עליהם מפני שבעשו בגימטרא.
גִּימְטָרָה ז', צד, גב *Seite, Ufer* | *side, shore* מבשי'
ס"א מיד: על גב חנהר (בערוק: גימטרא).
גִּימְטָרָה ז', כביל. חרג' יביע שמוי י"ד ס': על
גימטו: ירוש' קידו' א' ג' עיר: איתו בוני על
גימטו.
גִּימְטָרָה ע' גִּימְטָרָה חרג' וק' כ' י"ז גימטו וגימטו.
גִּימְטָרָה ז', 1) חיבוק *Umarmung* | *embracing* סג'
כ"ו ע"ב: גימטו וגימטו.

גִּירוּמִים, **גִּירוּמִין** דר, חברת המאונים (העדרה על המשקל המדויק) customary addition to weight or measure | *Übergewicht (beim Wie-gen)* ביב פיה מייא: היה שוקל לו עין בעין נהגן לו גירומין; שם פיה עיב: גירומים.

גִּירוּמִסִין עיי גרמסין. שקל פיה מיג: גירומסין (הוצ' אחי: גרמסין).

גִּירוּנֶץ זי, נכוי, המעשה | *deduction from the price* *Abzug* ביט קיו עיב: שביעית לא תעלה לו מן הגירוע (בערק: בגירוע).

(2 בוסר *half-ripe fruit | unreife Beere (im Zustande der Kernbildung)* פיה עיב: הוא בוסר הוא גירוע וכו'.

גִּירוּר עיי גִּירוּי. במדיר בי: כל מין גירור וכו'. **גִּירוּשִׁין** עיי גִּרוּשִׁין. גיט מיד עיב: שליש אומר לגירושין וכו'.

גִּירוּת גי, מעמד המתייחד *conversion to Juda-ism | der Übertritt zum Judentum* עיב: גירות לא שכיחא מיתה שכיחא.

גִּירוּתָא גי, מין עוף שמא *the hen of the mar-shes | Moorhuhn* קיט עיב: אמר לו וכו' גירותא.

גִּירִי זי, בן גרים *descendant of proselytes | non Proselyten abstammend* קיד' פיה מייא: ישראל חללי גירי וחרדי וכו'.

גִּירְמָנִיא עיי גִּרְמָנִיא. ביר ליו: אמר ר' שמואל בר אמי זו אפריקא וגירמניא.

גִּירְמָנִיקִיא עיי גִּרְמָנִיקִיא. שם: ר' ברכיה אמר גירמניקיא.

גִּירְסָא זי, למוד התורה, *acquired learning, tradition* *das Studium des Gesetzes, das Lernen, das Erlernte* מניי ר' עיב: לאוקומי גירסא: שבת כיא עיב: גירסא דינקותא: שם לי עיב: דלא תהו פסיק פומיה מגירסא.

גִּירְסָנָא זי, רכוש *acquisition | Erworbenes* יכמ' קיז עיב: דאמרה קאכלה לגירסני.

גִּירְעוֹן זי, נכוי *deduction | Abzug* עירכי כיה עיב: דבת גירעון אין דלאו בת גירעון לא.

(3 קצף (בועות לבנות העולות על כוללים) *froth* *Schaum* מנח' פיו עיב: זרק את חגיר.

גִּיר זי, חץ *Pfeil* | *arrow* תרג' ישעיי ליו ליג: ולא יקשית תמן גיר.

גִּירָא זי, (1) עיי גִּיר 1. תרג' יביע דברי ביז בי: ותשועון יתהון בגירא.

(2) עיי גִּיר 8. תרג' יביע שמוי פיו יי: גירן דיסא.

(3) מין חולי *name of a disease | eine Krankheit* גיט סיט עיב: לגירא ליתי גירא דלילתא.

גִּירָא זי, (1) חץ *Pfeil, Wurfgeschoss* גיט גיו עיב: שדא גירא למזרת.

(2) שחיל *Schössling* | *shoot (of a plant)* שבת קיט עיב: ומגירי דרוביא.

(3) תוצאה (מה שיצא מדבר) *direct consequence of an act | direkte Folge* ביט קיז עיב: כגירי דיריה.

(4) עיי גִּילָא. מנח' קיח עיב: גילי חתי גירי.

גִּירָא זי, גר *stranger, proselyte | Fremder, Pro-segt* תעניי כיה עיב: גירי בך גירי.

גִּירָאָה זי, רובה, עושה חצים *shooter, arrow-maker | Schütze, Pfeilmacher* מנח' כיה עיב: גיראי בגירי מקטיל וכו'.

גִּירְגָבְסִין זי, חתיכות מיד *pieces of gypsum | Gipsstücke* ירוש' שבת זי יי עיב: תהן דגבל גירגבסין.

גִּירְדָא זי, הסרת קליפה, קליפה *scraping, hind* *das Abschaben, die Schale* שבת קיט עיב: גירדא דאמניתא: במדיר מ' קמי דשתי חמרא חמרא קמי רפוקא גירדא דיבלא (משל).

גִּירְדָא עיי גִּרְדָא. ירוש' עיו א' ליש עיב: גירדא.

גִּירְדוֹנָה עיי גִּירְדוֹר. גר' מייא עיב: גירדונא וזמרא.

גִּירְדָנָא זי, אורג *Weber* | *weaver* עיו כיו עיב: חד גירדנא.

גִּירָא עיי גִּרָא. מנח' קיז עיב: שגירה דוכים וכו'.

גִּירְדִי זי, הסתה *provocation, stirring up | Auf-reizung* תנח' בלק בי: כל מיני גירי.

גִּלְגַּל תי, גלוי *revealed | offenkundig* תרג' ישעי' מ"א ב"ז מאן אייתי בגלגלי.

גִּלְגַּלְמִינֶז ד, עור חית (תניש) *(fur of) ermine* *Hermelinpelz* | *imported by the Axeinoi* כ' סוף (ועש' ח' אלחים וכו' בתגות עור): רשכיל אמר גלא קמינו.

גִּלְגַּל פיי, גזז שער בתער *to shave | abrasieren* תרג' יביע ויקרי ים ביה ולא תגלכון ית שומת דקניכון.

גִּלְגַּל ד, תער, מכין *razor, knife | Schermesser* תרג' יביע במדכי' ו' ח"ז גלב לא יעיבר על רישיה: ב"ר ליאנ גלבי דמינרי.

גִּלְגַּל, **גִּלְגַּלָּא** ד, ספר *Barberscherer* | *barber* תרג' יחוק' ח' אי' מספר גלביא.

גִּלְגַּלִּין דר, קשקשים *Schuppen* | *scales* תרג' שמיא י"ו ח' (שריין קשקשים): שריין גלביין.

גִּלְגַּלְקִינָא ג', מין בצלים *Zwibel* | *juice of glaucion* *beisast* סמא ויקרי יבז המערב וכו' גלבקיא בשמן (כן בערך: כחוצי: גלביא). גליג נזירה לבזירה.

גִּלְגַּל, **גִּלְגַּלִּיג** פעל, חזיע *melden* | *to announce* ויקר ח"ז: איל אזיל גלוג (בערך: גליג) לאמא דאמד.

גִּלְגַּלִּיג אחסי, דחמאר *sich rühmen* | *to boast* שם י"ז אנטוניגוס סליק לגבי רבי וכו' איל חלין אינון דאז מגליג עליהון.

גִּלְגַּלָּא ד, ר' **גִּלְגַּלִּין** דחמארות *preaching, boast* | *ful talk | Prahlerei, Geschwätz* מאי את בעי מן גלגוי רידך (צל דחדין).

גִּלְגַּלִּיג ד, 1) סבוב, גמר לישה *turning, rolling* | *das Rollen, Wälzen, Kneten* מ"ז ע"א: גלגול הנכרי פומר (את העיסה מוחלת). 2) הסלת שבועה על הנסען (אע"פ שאינו חייב בה מעיקרו) *an oath by implication (the rule per-mitting the court to insert in an oath an affirmation to which the person concerned could not have been compelled directly)* | *das Zu-*

גִּירָא ד, חץ *Wurfgeschoss* | *arrow* תרג' איוב מ"א ב"ז גירא דקשתא.

גִּירָדָה ג', סת, בית האסורים *Falle, trap, prison* *Gefängnis* קדיר (טוב, ילד): בית גירדתו של פרעה (ואולי צ"ל: גירדתו, עיי גירדה).

גִּירָש ח', ידוע *familiar | vertraut* יבמ' קיז עיב: דרגיש (בערך: דגיש) לה צערא.

גִּירָשָה ג', קירוב *das Herannahen* | *drawing near* יומא ליב עיב: יצא זה שמחומר לכישה וגישה.

גִּירָשָא ד, נשר *Brücke* | *bridge* ביב עיב עיב: אטרי גישרי דרונגב.

גִּירָשָא ב', מישוש *das Tasten* | *feeling, touch* *Fühlen* חול' מ"ז עיב: ואיכא דאמרי בגישתא.

גִּירָתָא ד, עדר, מקנה *Herde* | *flock* תרג' דהייא כ"ח א"ז: כל קנינא וגיתא.

גִּירָתִי דר, גאווה, חזק *haughtiness, tyranny* | *Überhebung, Gewalt* דרייני בגיתי (רשי שם: בגיחא).

גיב נש כריתות; נם כן; נם כאן; נם כי. נכיל גורם כלייה לעולם. גיל ג' לוגין.

גִּלְגַּל 1) - מין בריח *eine Art* | *a bolt (of a door)* *Riegel* שבת מ"א ע"א: ושל גל אף על פי שחיברו בדלת וכו'.

2) מין צב *Schildkröte* | *tortoise* סמא שמיני ג': תגלים והצפרדעים הגדלים בימ.

גִּלְגַּל ד, 1) גל, ערמה *Haufen* | *heap* תרג' ישעי' כ"ח ב"ז לגליין.

2) נחשול *Welle* | *wave* יבמ' קכ"א ע"א: אימור גלי אשפלו.

3) עיי גל 1. סנח' קייג ע"א: דטרקיה לגליה וכו'.

4) צואה *Excremente* | *excrements* תרג' יח' ד' י"ב (צאת האדם): גלי מסקת אנשא.

גִּלְגַּל עיי גלי. ברכי ג"ז ע"א: גלות מכפרת עון קם גלא לבי רומאי.

גִּלְגַּל ד, קש *Stoppel* | *stubble* תרג' איוב י"ג ב"ח (את קש יבש): גלא יבש.

ירוש' כתוב' ו' לא עיב: מגלגל עמו
שליש יום; יבמ' מ' עיב: הלוקח עבד מן
העכרם ולא רצה למול מגלגל עמו וכו'.

6) מעד את . . . mit . . . to dine with a person | *jemand speisen* כתוב' מ' עיב: רצונך שתגלגל
עמי בערשים גלגל עמו בערשים ומת.

מגלגל . . . מגולגל סעל, עגול, (ביצה) חצי שלוקה,
(בצק) שנלוש כל צרכו rounded, rolled
(dough), roasted (egg) | *rundlich, gerollt*
(Teig), *weich gesotten* (Ei) עירו' מ' עיב:
אמר ר' יהודה פעם אחת היינו יושבים לפני ר'ע
והביאו לו ביצה מגולגלת ונמעה בלא מלח: פסח
ו' עיב: עימת מגולגלת בתוך ביתו ב' מ' עיב:
מה ערשה זו מגולגלת.

התגלגל (התמלס' 1) ונתמסך, גלוש היסב (הכצק),
נתבשלה חצי ביסולה (ביצה) ge- to be rolled |
rollt, gewälzt werden ואלה מ' מ' עיב: ע' שתגלגל
בחמים: שבת מ' מ' עיב: נותנים ביצה בצד המיחם
כשביל שתגלגל; ב' י' עיב: ונתגלגל למקום
אחר

2) קרה ע' גלגולים רבים to be caused (by
various circumstances | *durch verschiedene Umstände*) שבת י' עיב:
ונתגלגל הדבר וידו אבותינו למצרים.
3) ע' גלגל 4

4) נתרש to prevail, to be moved | *bewegt werden* (Gefühl) פסיק' כ' נתגלגל ורחמיו וכו'.

גלגל מ' . . . כניל 1. 4. ירוש' שבו' ו' ל' עיב: עד
דוגלגל עלן וכו'; ברב' מ' עיב: ניעתא
מגולגלתא.

התגלגל, איגלגל (תמלס' 1) ע' התמלס' חניל.
תרג' איוב ל' יד: מתגלגלין.
2) כהתמלס' חניל 4. תרג' מ' ג' כ' עיב: מתגלגל.
3) כהתמלס' חניל 2. ב' מ' מ' עיב: איגלגל
מילתא.

4) התקשט to adorn one's self | *sich schmücken* Ren אמריר א' ד' (בחראותו); מתגלגלת בת
קבריא.

schlehen eines Eides (den der Beklagte sonst nicht hätte zu leisten brauchen, den er aber leisten muss, wenn er ohnehin wegen einer anderen Klage schwören muss קידר כ' עיב:
אמר עולא מניין לגלגול שבועה מן התורה
שנאמר ואמרה האשה אמן וכו' אמן אם
מאיש זה אמן אם מאיש אחר: שם אלא על
ידי גלגול; שם כ' עיב: עד חיבן גלגול שבועה
אד' יהודה אמר רב דאיל (מצען לנשען) חשבע
ל' שאין עבדי ארת.

3) סבוב המתים דרך מחילות למקום שעתידיים
לחיות (בתחיית המתים) the rolling of the dead
to the place of resurrection | *das Sichwälzen der Toten zum Orte der Auferstehung*
כתוב' ק' עיב: צדיקים שבתוך לארץ אינם
חיים אמר ר' אילעא ע' גלגול.

4) מדרון תלול steep descent | *steiler Abhang* עירו' כ' עיב: שבילי בית גלגול.

גלגל ע' גלגל. תרג' יב' עיב: במד' ל' כ' גלגל
עליו כ' עיב.

גלגל ע' גלגל. ניש' מ' עיב: לחי ביזרא
גלגל (בערוך: גלגל).

גלגל ע' גלגל. אזור קלוע כמין סבבה -
girdle of net-work | *netzartig geflochtener Gürtel* עיב:
מ' כל הקליעות מהזרות דחך משל גלגלון.

גלגל . . . פי 1) גלל, לש' to roll, to turn, to knead
rollen, mälzen, kneten ואלה מ' מ' עיב: נמעה
עימתה עד שלא גלגלה פסורה וכו'; תרג' יב' עיב:
ברא' כ' עיב: גלגל יתה.

2) גרם שיכוא her- to bring about, to cause | *her- beiführen* תוס' יומא ח' יב' מגלגלין זכות ע' י
וכא' וחוב ע' ח' עיב.

3) המיל חובה על- to burden | *belasten* ב' כ' מ' עיב: מגלגלין עליו את הכל.

4) ע' גלגול 2. שבו' מ' מ' עיב: נתגלגלה לו
שבועה ממקום אחד מגלגלין עליו את הכל.

5) עסק ב . . . שאל ב . . . to put up with, to
bear with | *sich abgeben, sich quälen mit etw.*

הוגלד תפע, עלה עליו גלד to be covered with a scab (of a wound) | von einem Schorf
הוגלד פי חמכת überzogen werden (Wunde) | ניא עימא

גלד כגל, וקידוי: אמ תאמר דהוגלד (בערוק: גלד).
אגלד ארפי, שנפשט עורו to be flayed | abge-
schält, enthäutet werden חולי מיו עיב: ריאה דאגלד.

גלד -- וי, 1) קרום crust | מוקי מיט מיב:
גלד שחוק למכה.

2) כל דבר דק חוסה על דבר אחר coating |
Überzug ריה כיו עיב: גרדו וחעמידו על גלדו.

גלדא זי, 1) דבר חוסה Platte, covering |
Überzug תרגי יחו' כיו ביד: חסו גלדין, ועיי
גילדא.

גלדא זי, רצען Riemen | harness-maker ב"כ
כיד עיב: בשוקא דגלדא.

גלדנא זי, שם דג מחור name of a certain fish |
Name eines zum Genuß erlaubten Fisches
חורי י"ב עימא: מכ גלדנא סכיא וכו'.

גלה זי, ... של פרקים Fall..., Klapp-
folding | Bett) שבת קלה עימא כסא גלין.

גלה פירע -- גלה, גילה פיעל, המיר מכסה
מעל דבר to uncover, (with פנים) to misinter-
pretate | entblößen, misdeuten אבר' מיג מיימא
המגלה פנים בתורה שלא כהלכה.

נתגל, נתגלה נתפי, בהשאלה: נתפרסם
to be revealed | übertr. bekannt werden שבת פ"ג
ע"ב: ולא נתגלה פסוק עד שבא ר' חנינא: יוסא
פי' עיב: ראשונים שנתגלה עינם נתגלה קצם וכו'.

גלד זי, גלות Exil | תרגי עמוס א' יי (גלות
שלמה): גלו שלמא.

גלדבדק זי, עיי גלדבדקא, תרגי איוב מ"ו ביד:
חיד מליך דאמיכסם לגלדבדק (בהוצ' אחרי
לגלדבדק).

גלוביאל עיי גלדבדקא, ספרא וקרא ייב: המערב
וכו' גלוביאל (בערוק: גלדבדקא) כשמן.

גלגל -- זי (בבלל דבר עגול ומתגלגל וסובב)
1) כדור החמה, הלכנה, כפת השמים, sun-ball
celestial sphere, Zodiac | Sonnensphäre,
Himmelsphäre, Tierkreis יוסא כ' עימא גלגל
חמה: סנה' ציו עימא יהושע שהוא מרמים גלגל
חמה ולכנה: סנה' ציב עיב: תיר חכמי ישראל
אומרים גלגל קבוע ומולות חוזרים וחכמי אומות
העולם אומרים גלגל חוזר ומולות קבועין.

2) כל גוף העין the eye-ball | Augapfel ככו' פיו
מ"ה: שגלגל עינו (של בכור בחמה) עגול כשל

3) חמול המשתנה (the wheel of) fortune |
Schicksal שבת קביא עיב: גלגל הוא שחזור
בעולם.

4) גרגר globule, grain | Körnchen שבת פ"ו
מיה: כפילפל ובגלגל מלה.

גלגלא זי, 1) אופן wheel | תרגי יחו' יי"ג:
לאומניא להון אתקרי גלגלא.

2) עיי גלגל 1. כיב עיד עימא גלגלא דרקיע.

3) קש, מוק Stoppel | stubble תרגי ישעי' י"ז
יי"ג: בגלגלא קדם עלעולא.

גלגלין עיי גלגלין, בגעיי פייא מיימא ומספוחות
של ספרים וגלגלון.

גלגלין זי, אזור- קלוע כמו סבכה
girdle of net- | netzartig geflochtener Gürtel
work | ירדש' נזיר ז' כיו עיב: נקבר אפילו גלגלין קטן וכו'.

גלגלתא זי, דבר עגול ball, round stone | run-
der Gegenstand (Stern, Metall) גיט' מיו עימא
שקל בחריה חיותא וגלגלתא.

גלד פיע, נתקשה, נקפא to congeal, to become
solid | fest, hart werden, gefrieren כ"ר ד':
בשעה שאמר הקב"ה יהי רקיע נתוך חמים גלדה
פיפה האמצעית ונעשו השמים.

גלד פיעל, שנפשט עורו skinned (in consequen-
ce of scab) | enthäutet (durch Krankheit,
Grind) חולי פיג מיב: גלדה.

הגלד תפע, כגל, חומי פרה זי חז' מי חמאת
שהגלדו וחזרו ונמחהו.

גלונדקא (ד.נ. 1) אפריון *litter | Tragsessel* בית
 בית עיב: בגלדקי (בערוך: גלונדקא) שלו.
 (2) הדום לכסא *foot-stool | Fusschemel* תרג:
 איב: ב' א' (דדום רגליו): גלונדקא רגליו.
 גלונדקא כניל 1. ילקי מלכ' רלית: גלונדקא.
 גלונדקא עי' גלונדקא. תוס' מעש' ג' יד: שגלונדקא
 חרין (הוצ' צוקרס' גלונדקא).
 גלונדקא עי' גלונדקא. פתיח' ראכיר: גלונדקא.
 גלונדקא עי' תביר. שבת קניד עיב: מאי לאו בחבר
 גולדקא.

גלונדקא כניל 1. איביר א' פ'יו: גלונדקא.
 גלונדקא. גלונדקא עי' גלונדקא. ירוש' מוש'
 ד' כ"ב עיד: כמין גלונדקא: שם שקל' ד' מים
 עיד: גלונדקא.

גלונדקא עי' גלונדקא. ביר פ'יה צרור נמצא בתוך
 גלונדקא שלו.

גלונדקא ד' ארגו, קופסא, ארון *case, chest*
 פיג מ'ג: מצאו בחפיסה או בלונדקא (בערוך:
 בלונדקא): מני' כ"ז ע"ב: גלונדקא ספרים:
 מוק' ביר עיב: גלונדקא (דלונדקא) הניסל
 בכתב.

גלונדקא עי' גלונדקא. תרג' תני' ב' כ"ג (כחזקת): בגלונדקא
 דעזקא.

גלונדקא שם מלכא *Cleopatra | Kleopatra* תוס'
 גרה ח'ז מעשה בגלונדקא מלכת אלכסנדרית
 וכו'.

גלונדקא עי' גלונדקא. תוס' תרג' ד' תורמין
 גלונדקא על זית' שמן וכו'.

גלונדקא, ז' גלונדקא ר' שמיכת צמר ענה
wooly bed-covers, blankets | wollene Decke
Bettlaken גימ' ל"ה: עי' דלא קבילת בכחוכתה
 אלא גלונדקא (בערוך: גלונדקא) אחד: תרג'
 יביע דברי' כיד יצ (ושכב בשלמתו): חגני
 בגלונדקא.

גלונדקא עי' גלונדקא. במדיר יאג גלונדקא (צ"ל גלונדקא).

גלונדקא ח' גלונדקא *bald-headed | kahlköpfig* תרג'
 וקרי' י"ג מיא: (גבחה): גלונדקא.

גלונדקא ג' גלונדקא *bald forehead | Kahlheit (am Vorderkopf)* תרג'
 וקרי' י"ג מיא: (גבחה): גלונדקא. ועי'
 חניל.

גלונדקא (ד.נ. 1) אפריון *litter | Tragsessel* בית
 בית עיב: בגלדקי (בערוך: גלונדקא) שלו.

(2) הדום לכסא *foot-stool | Fusschemel* תרג:
 איב: ב' א' (דדום רגליו): גלונדקא רגליו.

גלונדקא כניל 1. ילקי מלכ' רלית: גלונדקא.
 גלונדקא עי' גלונדקא. תוס' מעש' ג' יד: שגלונדקא
 חרין (הוצ' צוקרס' גלונדקא).

גלונדקא עי' גלונדקא. פתיח' ראכיר: גלונדקא.

גלונדקא עי' תביר. שבת קניד עיב: מאי לאו בחבר
 גולדקא.

גלונדקא ג' עי' גלונדקא. מנה' יא עיב: בני גלונדקא
 בבבל.

גלונדקא ז' מת שחא גלוי ונראה *outside, appears-*
ce | Öffentliches, allsere Erscheinung ביר
 מית: שרח גבתי' אין מיתחת בגלונדקא.

גלונדקא תחית, בפומבי *visible to all | Öffentlich*
 אבו' פ'ד מיד: כל המחלל שם שמים בסתר
 נפרעין ממנו בגלוי.

גלונדקא עי' גלונדקא. תרג' פ'ה מיד: שלשה משקין
 אסורין משום גלוי.

גלונדקא ז' זר, נחל *exile, stranger | Exulant, Aus-*
wanderer וקיד הי' גלוי (בערוך: גלוי) בר
 גלויא.

גלונדקא עי' גלוי. חול' ק"ג עי'א: תנא מיסא לגלוי
 רישא.

גלונדקא ד' נודד *homeless | Heimatloser* פתיח'
 דאיכיר: גלויא.

גלונדקא עי' גלוי. ספר' במד' קניתו בלום ולא
 גלויים.

גלונדקא עי' גלויא. ירוש' שבת ג' ו' עיב: מינכא
 דגלונדקא (ציל דגלויא).

גלונדקא ז' כריח, מנעול *lock, bar | Schloss*
Riegel עירי קיא ע"ב: נגר שיש בראשו גלונדקא.

גלונדקא ז' עושה מלאכת נחושת וברזל (עי'
 חניל) *looksmith | Schlosser* ברכ' כ"ב עי'א:
 רייתחה גלונדקא (ציל: גלונדקא).

גָּלַי סַעַל, גִּילָה סוד, חֲדוּרָה בְּפִיכִי to uncover, to reveal, to publish | *entblößen, aufdecken, kundtun* יְרוּשָׁי מַעֲשֵׂי ח' גִּב עִיבִי מִן דְּגִלְיָה (צִל דְּגִלְיָה) לֶךְ חֲסָפָא אֲשַׁכַּח מִרְגִּיזָא; חוּלִי קִיג עִיבִי חֲנָא סִיפָא לְגִלּוֹ רִישָׁא; קִתִּיר (וְחִתִּיר); לִיבָא לְפִיכִי לֹא גִלִּי.

אֲגִלִּי אֲפַעֲרִי, וְגִלָּה *to banish | ins Exil führen* סְנַח צִיד עִיבִי לְהִיכִן אֲגִלִּי לְחַוָּ.

אֲתִגְלִי, אֲיִגְלִי אֲתִפִּי (1) נִתְגַּלָּה, *to be uncovered, to be revealed | enthüllt, offenbart werden,* *sich zeigen* רִיה כִּיב עִיבִי כָל מִילָתָא דְעִיבִידָא לְאִיגְלִי לֹא מַשְׁקִירִי בֹה אִינְשִׁי (מַשִּׁל); סוּמִי כִיב עִיבִי מֵאִי דֶאֱגִלִּיָּא מִגִּלְיָא.

הִגְלָה (2) *to be led into captivity | in Gefangenschaft geführt werden* גִּנְשָׁפִי תִרְגִּי יִרְמִי מ' א' (הַמְגִלִּים בְּבִלָּה); דֶּאֱתִגְלִיָּא לְבִבִּלָּה.

גִּנְלִי (גִּנְלִי) תִּרְגִּי, פִּתְאֹמָה, מַהֲרָה *suddenly | plötz-* *lich* תִּרְגִּי הוּשִׁי יִיָּא יִיָּא דֶאֱתִי בְּגִלִּי.

גִּלְיָי בִּי, מִין צִמָּה *(an odoriferous) plant | eine* *Pflanze (Weidenart)* תִּרְגִּי יִכְעֵי בְּמִדִּי כִיָּא יִיבִי דְמִרְבִּי חִילְפִי תִלִּי.

גִּלְיָא (1) שֵׁם מְדִינָה (בְּאִירֹפָא) *country of the Gauls | Gallien* יִכְמִי סִיג עִיבִי מִגִּלְיָא לֹאסְפִיָּא.

גִּלְיָא (2) שֵׁם מְדִינָה (בְּחֲצִי אִי אַזִּיָּא) *Galatia (Asia Minor) | Galatien* רִיה כִּיָּא עִיבִי כִשְׁחֲלִכְתִּי לְגִלְיָא.

גִּלְיָא בִּי, תִּתְגַּלּוּת *revelation | Offenbarung* עִיבִי מִיָּא דִּיָּא חֲוִין אֲחִיהָ בֵּית גִּלְיָא.

גִּלְיָא דִּיר, גִּלְיָא *excrements | Exkremente* תִּרְגִּי יִתִּיר דִּי יִיבִי גִלִּי (צִילִי גִלְיָא).

גִּלְיָא דִּיר, גִּלְיָא *exiles | Exulanten* תִּרְגִּי נְחוּ' בִי חִי: בְּגִלְיָא.

גִּלְיָאסְקָ [גִּלְיָאסְקִין] זִר, סְנַדִּל חֲמִסְמוֹר *studded shoe | Nagelschuh* יִיבִי זִי (וְגִרָה); וְעִשׂוֹ מִסְמֵר שֶׁל גִּלְיָאסְקִין שֶׁלֶחַן וְרִישָׁא בִּארְקָן (צִילִי); וְעִשׂוֹ מִסְמֵר שֶׁל גִּלְיָאסְקִין שֶׁלֶחַן וְרִישָׁא בִּארְקָן.

גִּלְיָאסְקִין תִּי, חֲקוֹק *(in Holz, Metall oder Stein) eingegraben* יִלְמִדִּי דְבִרִּי דִּי רִיגִּי מִסְמֵר צִיצִים - גִּלְיָאסְקִין.

גִּלְיָתָא - גִּירֻשָׁא, מְקוֹם תְּגִלְיָתָא, עִיר מְקָלָם, *exile, banishment to the city of refuge | Diaspora,* *Verbannung, Ort der Verbannung* מִכֹּר סִיב מִיָּה מִי שְׁתַּחֲיִיב גִּלְיָתָא; בְּרַכִּי גִי' עִיבִי גִלְיָתָא מִכְסֵּתָא עוֹן; בִּיבִי דִי עִיבִי שְׁנֵי יָמִים מִבֵּיתִי שֶׁל גִּלְיָתָא.

גִּלְיָתָא בִּי, גִּלְיָתָא *exile | Exil* יִכְעֵי שְׁמִיר כִּי יִירִי: וְתִלְחָתָא אֲתִיָּא עַל עֲלִמָּא.

רִישׁ גִּלְיָתָא רִישׁ הַגִּלְיָתִים בְּבִבִּלָּה, *Resh - Galutha, chief of the Babylonian Jews | Oberhaupt der (babyl.) Exulanten* מִכֹּר לִיָּא עִיבִי: הוּאִיָּא סְבִיתָא וְכוּ' אֲמַרְהָ רִישׁ גִּלְיָתָא וְכוּלְהוֹ רִבְנָן דְּבִי רִישׁ גִּלְיָתָא בְּמִכְסֵּתָא גִּלְיָתָא הוּאִי יִתְכִּי.

גִּלְיָתָא פִּי, גִּלְיָתָא פִּעַל, גִּלְיָתָא *to shave, to cut the hair | das Haar schneiden, rasieren* יִיבִי לִיגִי: לֹא יִגִּלָּה.

אֲתִגְלִיָּה, אֲיִגְלִיָּה, אֲתִפִּי, הַמִּיר בְּתַעֲרָא אֶת שְׁעֵרוֹ *to have one's hair cut, to be shaved | abge-* *achoren, abrasiert werden* שׁוּפִי מִי' יִיבִי: אִם אֲתִגְלִיָּה שְׁבֵת קִיָּא עִיבִי: וְלִיגִלָּה מִצִּיָּקִיָּא דִּירִישָׁא.

גִּלְיָתָא שֵׁם מְקוֹם *name of a place | Ortsname* נִדְרִי: סִיפִי עִיבִי דִּיָּיִבִי בְּגִלְיָה.

גִּלְיָתָא [בְּגִלְיָתָא] לִישְׁתִּירָאָן נְקוּדָה (לְחִוּרִית עַל מִכְסֵּתָא חֲמִיָּתָא) *Vokal (vocalis littera?)* שְׁבֵת קִיג עִיבִי: כִּיָּן דֶּאֱתִיָּא בְּגִלְיָתָא בְּעֲלִמָּא חִיבִי.

גִּלְיָתָא עִי, גִּלְיָתָאסְקִין, קִתִּיר אִי מ' (מִתָּה שְׁחִיָּה); רִי נְחִמִּיָּה אֲמַר גִּלְיָתָא.

גִּלְיָתָא עִי, גִּלְיָתָאסְקִין, יִלְקִי וְקִי תִרְסִיָּה שֶׁלָּא יִשְׁוִיל אֲחִירִיָּךְ בְּגִלְיָתָא.

גִּלְיָתָא, גִּלְיָתָא, גִּלְיָתָא (1) חֲשֵׁף *to reveal, to uncover | off-* *decken, bekannt machen* כִּיָּבִי: הוּאִי גִלְיָתָא עֲמִיקָתָא וְסִתְרָתָא.

גִּלְיָתָא (2) יִצֵּא מִמְּקוֹמוֹ, הִלְךְ בְּשִׁבְיָא *to go into exile, to disappear | auswandern, in Gefangenschaft gehen* מִסְמֵר מִיָּא לֹא גִלְיָתָא בְּגִלְיָתָא אִינְשִׁי.

stillness of wind and שקט על הים *Wave | Windstille*
 wave | Windstille
 (היה) הים גליני.

גלית, גליפא זי. פתוח, ציור המלים *shaping*
 (of writing), impress | *Formung (der Schrift)*
 תרג' תחל' מיו אי (מכתם לדוד): גליפא תריצא
 לדוד: שכת קיט קיל (פתח דבריד): גליף
 דבריד.

גליפה, גלי ציור | *shaping, formation (of speech)*
Formung (der Worte) פסיקיר ליג: קשה גליפת
 שפתים וכו'.

גליצור זי. שם מלאך (כנוי לרזיאל המלאך) *name*
 of an angel | *Name eines Engels*
 גליצור עומד ואומר שנה זו הישין יצליחו וכו'.

גלכין עי גלצין. תרג' שיא ייזה' (שריון קשקשים):
 שריון גלכין (כהו' אחי: גלכין).

גלל - פיי, כרך מגילה *to fold | zusammenrollen*
 מגי' ליב עינא הנולל ספר תורה גוללו בחיץ.

גלל בפעי, גבר עלי' *to prevail | die Oberhand*
 haben ברב' זי עינא: ויגלו רחמיק על מרוחיק.

הגלל הפעי, גלל | *to be rolled up, to be folded*
zusammengerollt werden מנח' ציה עינא:
 הוגללו הפרוכות.

גלל פיי, גלל פעל, גלל, *to roll, to unfold | rollen*,
 wälzen תרג' ירוש' ברא' כיה יי: לגלל (בהו' אחי:
 לגללא).

איתגלל אתפ', עי גלל. תרג' מייא גי כ"ה אתגללו
 רחמיה.

גלל כנסמך גלל - זי, (1) מח שנמשך אחרי...
 Folge | *(Anhängsel)* appendage פסח' ייג עיב:
 לחם גלל תודה.

(2) שיש *marble | Marmor* שבת מיו עיב: כלי
 גללים (רשי: שייש).

גלל - גלל פני, מן גלל ר, מן גלל ל
 עי גלל.

גלל, גללא זי, (1) אבן לא מסותתה *untrimmed*
 stone | *unbehauener Stein* חול' פייג עינא: אתא

גלינאם זי. סגול מסוסר של חיל רומי *nail-stud-*
 ded shoe of the Roman soldier | *Nagelschuh*
des römischen Soldaten איביר כי זי (זנח):
 ועשו מסג' של גליאמין (ציל ועשו מסמרות של
 גלינאמין וכו').

גליד, גלידא זי, מים שנקפאו, קרח, כפור, *ice*,
 hoar-frost | *Eis, Reif* מקו' מיי מייא: השלג
 הבודד וכפור והגליד: תרג' ברא' ליא מ' (וקרח):
 תגלידא.

גליון זי, (1) חריח חולק תכלתי כתוב המקיף את
 הכתוב בדה *margin of scrolls | (der unbe-*
schriebene) Rand einer Pergamentrolle
 פייג מיד: גליון שנכסר שמלמעלן ושלסמן
 שבתחלה ושנסוף.

(2) אזור *girdle | Gürtel* ביר יימ: גליונים.
 גליור, גליור עי גליור, אסתיר גי א: משל
 לגליור (לגליור) שקלל בנו של מלך.

גליל - תבל ארץ בצמון אי *Galilee | Galiläa*
 שביעי פיי מייב: יהודה ועבר הירדן והגליל וכו'
 גליל העליון וגליל התחתון והעמק.

גלילא זי, (1) כפר *Bezirk, Distrikt*
 תרג' יהוש' כיב יי (אל-גלילות הירדן): לגלילי
 ירדנא.

(2) עי גליל. שבת מיי עינא: בגלילא שנו.
 גלילאה זי, גלילי *Galilean | Galiläer* עירי' גיג
 עיב: גלילאת שומה: שבת קייג עינא: תחא
 גלילאת.

גלילי תי, מן הגליל *Galilean | galiläisch, aus Ga-*
liläa פסח' כיה עינא: רי יומי הגלילי: כלי' פייב
 מייב: הפכים הגליליים.

גלים זי, מעיל, אדחת *cloak | Mantel, Hülle* תרג'
 בראש' כיה כיה: כגלים דשיער.

גלימא (1) זי, כניל, סנהי קיב עיב: שיפתי גלימא.
 (2) גי, גבעה *height, hill | Anhöhe* תרג' יביע
 כמדי כיג מיי לגלימא.

(3) גי, עמק *valley | Tal* תרג' איוב ליש כיא
 (יהפרי בעמק): מחפין בגלימא.

גלע. גילע פיעל, וחוכה בדברים קשים עם . . .
(to lay bare the ignorance of) to attack |
heftig angreifen (eig. sich entzünden, er-
fern) ירוש' יבמ' ח' מ' עידה היה דרכו לגלע
וכו' שלא לגלע בו.

גלעלע גלע, חלחל (כמריבה) to be argued, to
become inflamed | entzündet werden, sich
entzünden (Streit) סנה' ו' עיב; ולפני העלע
הריב נמש (משלי יז) קודם שנתגלע הריב
אתה יכול לנמש.

גלעען. גלעענה עי' גרעין, גרענה. שביעי פ"ג
מיה קלימי אגוזים העלעענין; עוקצ' פ"ב ט"ב;
גלעענה של חסב.

גלח, גלח פ"י, חרת ופיתח באבן וכיוצא בו
לעשות צורה to dig out, to engrave, to shape
aushöhlen, eingraben, formen ב"ר מ"ח; וגלח
לח הקב"ה עיקר מפרק; חר' שמו' ב"ח מ'
(ופתחת); וחגלוק.

גלח פיעל, בגל. סמיק' דריב עגית סוערת; שקעה
ספינתו בים וכו' וראה מלאכי השרת מסתתין בו
מגלסין בו וכו'.

גלח ד, סתח das Eingravieren | engraving
חר' שמות ב"ח י"א (פתוחי חותם); בגלח
דעיוקא.

גלחיתא ב', חרשה אבן Gravierung | engraving
חר' ירוש' שמו' ל"ה ל"ג; ובגלחיתא אבניא.

גלקמינן עי' גלאקמינן. ירוש' שבת ב' ד' עיד;
גלקמינן.

גלקמיקא עי' גלונדקא. שוה"ש ח' ח' (קמח);
אפילו בגלקמיקא לא היה יכול להשען.
גליר נואל לרופא.

גלש - הגליש חס', פירסם to bring to light, to
publish | ans Licht bringen, veröffentlichen
שוה"ש ד' א (שגלשו); ומה הגלשה הגלשתי.

הגלש תפעל, חורח ste- to be made scalding |
dend gemacht werden סמח' ל"ז עיב; המעיסה
קמה שעל גבי מוגלשין.

גלל אפסקיה למוחיה; סנה' קיט עיב; שקל גללא
פריהי.

גוש lump | Klumpen, Körnchen חול' קיב
ע"א חר' גללי מלחא.

ג' גללא. ב"ק עיב; בלכא בכשנא גללי
מבלא (משל).

גלל פן מיי, לכן therefore | deshalb חר' תחל'
מ' ייב; בגלל כן.

מן בגלל ד מפני since | weil חר' יב"ע ברא'
מ"ז כ"א; מן בגלל דחמין.

מן בגלל ל לסען um zu in order that |
דבחיב כ"ד כ"ה; מן בגלל לאתפרעא.

גלגליתא ת', גמ ball-shaped, lump | Mum-
pig, grob (Salz) חול' קיד ע"א; מלח ליה
במלחא גלגליתא.

ג' עשו להגלל zum Zusammen- folding |
rollen שבת מ"ז עיב; משה גלגליתא (בכ"י מינכן;
גלילתא).

גלם - מיי, השעה בחשבון to cheat (by fixing an
arbitrary price) | übervoorteilen (in Banach
und Bogen berechnen) ב"ק קיב עיב; יכול
גלום עליו (על הנכרי הקונה) ת"ל והשב עם
קונדו ידקדק עם קונדו (רש"י יכפול).

גלום, גלומה פועל, לא גמור, בלי צורה; unfinished
unfertig, formlos בלי צורה; גלומות.

גלמא עי' גולמא. שבת י"ב עיב; בגלמי.

גלמא ג', גבעה hill | Hügel חר' תחל' עיב ג'
(וגבעות); וגלמא.

גלמודא ב', נדה (כלשון נקיה) euphem. a men-
struous woman | Vereinsamte (euph. für
menstruierende Frau) ב"ר ע"ב; גלמודא אגא.

גלנו עי' גליני. ירוש' עיר' ד' כ"א עיד; גלנו
(צ"ל גליני).

גלע - גלע, תפעל, אחזת בו רלף (מכה) to be-
come inflamed | entzündet werden (Wunde)
נדה פ"ח ט"ב; מכה וז"ל יכולה להגלע ולהוציא
דם הרי זו תולה בה.

ע'אנ: תניש ר' יהודה בן בתירה אומר אין דברי תורה מקבלין שומאח מעשה בתלמיד אחד שהיה מנמגם וכו' אמר לו בני פתח פיד ויאירו דבריד; תניג' פיו עיב! מנמגם בלישניה.

גַמְד ע'י גוֹמֵד. ב"ב ק' ע'אנ: שני גמדים ומחצה. גַמֵד, גַמֵד פירע, קמט, כיון, הצטמצם to con-tract, to shrink, to be tight | *zusammenzie-*hen, verkürzen, eng sein נמח' ק'יא ע'אנ: נמח' מנמניה; חול מיג ע'אנ: גמרא ליה; ביצה פיו ע'אנ: תאי נממא גמרא דגרש.

גַמְדָא (ד', 1) שם איש Perso- name of a man | *neunname* ביק ע"ב ע'אנ: ר' גמרא.

(2) שם נהר Flussname | name of a river נמח' ע'אנ: נהר גמרא.

גַמְדָא ד', גַמְדָא ג', ת' מצומצם | reduced | *knapp, eng* יומא ר' ע'אנ: אמה גמודה. גַמְדָא ג', נמול Vergeltung | reward תרג' תחל' קפ"ז י"ב: גמולין.

גַמְדָסִית ג', שיר על זוג תחיות ומשכב זכר בימי הסבול (ברוך תתל) | coupling song, a sar- castle expression to deride the generation of the flood in their application of hymnean songs to sodomy | *sodomitisches Lied* (spöttische Anspielung auf die Perverzität der Menschen zur Zeit der Sintflut) ע"ד שכתבו נמומסית לזכר ולבהמה.

גַמְזו פ"י תלה ענפי תאנה מדברית על התאנה לומר את בשול הפירות | to suspend branches of the wild fig on the cultivated | *dem Feigenbaum Zweige einer wilden Feigenart aufsetzen* (um das Reifen zu fördern) תוס' שביעי' א' י"א: ומצדין ומגמזין.

גַמְזָא שם איש männlicher Name | a man's name איכ"ר א' פיו בר נמזא.

גַמְזו -- שם מקום ביהודה | Gimzo, in Judea Ort in Judäa תעני' ב"א ע'אנ: נחום איש גם זו.

גַלֵש פ"ע. עבר על פי חבלי מרתיתה | boiling over | *überkochen* קדיר ח' פ"ז: היך מה דקומקומא גליש על גיסיח שפיד.

גַלֵש ד', רחיצה scalding | Wallang פסח' ל"ז ע"ב: החליטה מי גלשים שעל גבי קמח (בערוך; בחוצ'י: מולשים).

גַלֵשא ד', ר' גַלֵשין, מקלעות שער הראש | plait of hair | *Haarflechten* of hair | א"י: עברא לה גלשין גלשין.

גַלֵשוֹשִׁיתָא ג', גלעד (אוח זכרון) | public monument | *(öffentliches) Denkmal* שם: גלשושיתא.

גַלֵשְלִישִׁתָא ג', גבחה | Kahl- bald forehead | *helt am Vorderhaupt* תרג' יב'ע' ויק' י"ג מ"ב (בגבחה): בגלשושיתא.

גַם -- ז', 1) זווית נצבת | angle, esp. two sides of a rectangle | *Winkel (die beiden Seiten eines Rechtecks)* פ"ד מ"ה: ושל גם שנשכר מתוך גומא; פסח' ח' ע"ב: שורה אחת במין גם. (2) האות השלישית בא"ב העברית וע"י גַמָא the third letter of the Hebrew alphabet | *der dritte Buchstabe des hebr. Alphabets* שבת ק"ג ע"ב: שלא יכתוב אלפין עיינין וכו' ביהין גמין.

גַמָא ז', האות השלישית בא"ב היוונית | Gamma, the third letter of the Greek alphabet | *der dritte Buchstabe des griech. Alphabets* שקל' פ"ג מ"ב: אלפא ביתא גמא.

גַמָא -- גַמָא פיעל, בלע משקה | to quaff | *schlür-* fen שבת ק"יא ע'אנ: מגמע ופולט תגן.

גַמָאין ז"ד. מיני מגדים | sweetmeats | *Leckerbissen* אמת"ר א' מ' (גם ושתי): מיני גמאין האכילה אותן. וע"י חביל.

גַמְגַם, גַמְגַם פ"ע. דבר כלשון עלגים, פיקפק | to stammer, to hesitate (to speak with an expression of uncertainty or of scruple) | *stottern, stammeln (den Eindruck der Unsicherheit oder des Zweifels hervorruhend)* קדוש' ל' ע'אנ: שאם ישאל לך אדם דבר וכו' אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד; ברכ' ב"ב

concluded decision | *endgültige Entscheidung* (2) החלטה
Entscheidung תרג' ש"א כ"י ל"ג: ארי גמולא היא.
גְּמֹל פ"י, עשה גמול לחברו לשכח או לרעה
do one good or evil | vergelten, Gutes oder Böses zufügen תרג' ש"א כ"ד י"ח: את גמולחני
 סבתא ואנא גמולחך בישתא.
גְּמֻלָּה ארס', גמול חסד ל... | *to be bestowed mit Wohlwollen, beschenkt werden*
 י"ח: ר' ירמיהו ר' ירמיהו
 ב' ע"ז ע"ד: לא איתגמל ליה חסד.
גְּמֻלָּה פיעל, משך החולץ הגמול | *to drive camels Kamele antreiben*
 י"ח: ר' ירמיהו ר' ירמיהו
 היתה לו פרה מגמולת בעיר.
גְּמֻלָּה ר', מנחם גמול | *camel-driver Kameltreder*
ber כרוב' ס"ב ע"ב: חסד ונעשה גמול.
גְּמֻלָּה ר', גמול | *Entgelt* תרג' ישעיהו ג'
 י"ח: גמולא ר' ירמיהו.
גְּמֻלָּה ר', (1) גמול | *Kamel camel* כת' ס"ז ע"א:
 ליום גמולא שיהנא (משל).
 (2) צמר *Gespann* | *teaming arrangement* מ"ק
 י"ח ע"ב: הוא להו גמולא דתורא כהרי הדרי.
 (3) גשר צר | *schmale Brücke* מ"ק ו' ע"ב: הוא דליכא גמולא.
גְּמֻלָּה (1) שם מקום | *Orte Gamala in Galilee*
name ע"ב: פ"ט ס"ז: מוקפות חומה סימח יהושע
 בן נון וכו' וגמולא תגדור.
 (2) שם איש (קיצור של גמליאל) | *Gamla (abbrev. of Gamliel) Eigenname (Abk. von Gamliel)*
 יומא י"ח ע"א: יהושע בן גמלא.
גְּמֻלָּה ר', ארד, גס | *gross, large-sized (bean) lang (Bohne)*
 ש"ב ס"ח: אסונין הגמלונין.
גְּמֻלָּה, גמליאל שם תנאים ואמוראים | *name of Tannaim and Amoraim Name von Tannaiten und Amoräern*
 ר"ה פ"ב מ"ה: רבן גמליאל (הקד); ברכ' פ"א מ"א: רבן גמליאל (נכד הג"ל);
 י"ח: חלה ד' ס' ע"א: ר' גמליאל ב"ר (אמורא);
 שם: גמליאל.
גְּמֻלָּה ע"י גמולין, כלא' פ"ג מ"ד: אסונים הגמלנים.

גְּמֻלָּה ר' תאנה שבשלה על ידי שגמול אותה
 ripened through caprification | *eine durch Caprification gereifte Feige*
 ו"י גמול.
גְּמֻלָּה ר' ענה (תאנה מדברית) שמשמשין בה
 למזל את התאנה | *a branch used for caprification zur Caprification verwendete Zweige*
der wilden Feige פ"ד מ"ה: מתירין גמולות
 של הקדש.
גְּמֻלָּה ר' גמול | *reed-grass Blase* כלא' פ"ז מ"ה:
 ספקה בחבל או בגמול.
גְּמֻלָּה ר', לגימה | *Schluck* full draught | *full draught* תגור'
 פנח' י"ג: כדי גמולת.
גְּמֻלָּה [גמולת] כנ"ל, במדרש כ"א: כדי גמולת.
גְּמֻלָּה (חסדים) ג', פעולה טובה, מעשה של
 חסד | *Wohltat, Liebeswerk* charity, deeds of love | *Wohltat, Liebeswerk*
 פ"א מ"א: מ"א: אלו דברים שאין להם שיעור
 חסד והנכורים הראיון וגמולות חסדים.
גְּמֻלָּה גמולת, גמולת | *Gemul* ש"א מ"ק: שמרר ל"ב
 שאין ביניהם גמולת; שם מ"ה: כתב לו גמולת
 משל.
גְּמֻלָּה ר', (1) בליעת משקה | *quaffing das Ein-saugen, das Einschlürfen*
 חלב כדי גמולת.
 (2) לגימה, מלא הפה | *Schluck* full draught | *full draught*
 במדרש כ"א: הוא עושה גמולת אחת.
גְּמֻלָּה ר', שטר חיתון, תג הדרגה | *wedding oom Ehekontrakt, Hochzeitstraft, nuptial feast*
 י"ח: ק"ל שמו ק"ל ולא כתב להם לא
 גמולת ולא אישיות.
גְּמֻלָּה, גמולת | *voll-* שלם | *perfect* (1) ו"י מ"א: (1) ו"י מ"א: (1) ו"י מ"א:
 (2) כלי' | *entirely ganz und gar* ו"י מ"א: (2) כלי' | *entirely ganz und gar*
 ו"י מ"א: (כליל תהיה): גמולת תהי' תרג' ישעיהו ב'
 י"ח (כליל יחולק): גמולת יסופק.
גְּמֻלָּה, גמולת | *entire destruction Vernichtung* (1) כלי' | *entire destruction Vernichtung*
 תרג' ברא' י"ח: כ"א: תעביד עמחן
 גמולת (תרג' י"ח: גמולת תיכון חייבין).

גַּמְלָן (פירע 1) השלים, הביא הדבר עד סופו to
 finish, to complete | *vollenden, beenden* סנה
 פיג מיה גמרו את הדבר היו מכניסין אותן; יומא
 ל"ג עינא הוואיל והתחיל במערכת גומר.
 (2) איכר *vernichten* | *to destroy* סמח' מיו
 עיבז בזו וגמרו.
 (3) תחליט *beschlies-* | *to decide, to determine*
sen מרכ' יז עינא גמור בכל לכבד וכו'; שבוט'
 כיו עיבז גמר בלכו.
 (4) למד דבר מדבר (כי מה שיש באתר יש גם
 בשני) | *to draw a conclusion by analogy*
einen Analogieschluss machen שבת ציו עיבז
 גמר העברה העברה מיוחב.
 (5) בשלם (שיותר מה לא יוכל להתפתח) *to be*
fully developed | *vollentwickelt sein*
 שבת מיו זי: סימניו (של בן ששנה חדשים) ניכרין
 בו שערז וצפרניו שלא גמרו.
גַּמְלָר נפע', נשלם | *to be finished, to be completed*
beendet, vollendet werden מיו מיה גמור
 הדיון ביר יבז נגמרת מלאכתו.
גַּמְר פיעל, (1) חשמיד, איכר *vernicht-* | *to destroy*
sen סמח' מיו עיבז בקשו לגמר סמוק של
 ישראל.
 (2) גמל (פרי) *reifen* | *to ripen* ירוש' שביע'
 ח' ליה ע'ר: שאין פירותיהם מגמריין.
גַּמְר (פירע 1) גמר *vollenden* | *to finish* תרג'
 תהלי' ניו גי' דיגמר.
 (2) אכל, איכר *ver-* | *to consume, to destroy*
zehren חרג' איוב א' מיו (ותאכלם); וגמרתיהן.
 (3) תם, וציע לסופו *aufhö-* | *to end, to cease*
ren, enden חרג' תהלי' יבז דיגמרו שביא.
 (4) למד מ... *einen* | *to conclude, to derive*
Schluss ziehen (aus der blossen Analogie
des Ausdrucks) חול' ציה עיבז וליגמר מיניה
 וכו' מחדוש לא גמריין.
 (5) ידע היטב *genau kennen* | *to know well*
 שבת פיג עינא והחז גמירנא וכו'.

גַּמְלָנָא ד, גַּמְלָנִיתָא נ, תי עי' גַּמְלָן. שבת
 מיו עיבז שוטשטנא גמלנא (כן בערקן: כח
 גמלא); עיז כיה עיבז גמלניתא.
גַּמְלָת, גַּמְלָתָא נ, שירה של גמלים *a caravan*
of camels | *Karawane von Kamelen* סנה' פיי
 מיהז תחמרת והגמלת העוברת ממקום למקום;
 ביר עיהז חמורתא גמלתא.
גַּמֵּם, גַּמֵּם פיי, חתך, כרת, קלף | *to peel, to raze*
abnehmen, abschneiden, abschälen (גלף) כלא' מיה מיד:
 גומם עד פחותה מפתח; שביע' מיד מיהז אין
 קוצצין וכו' אלא או מגביה או גומם; חול' עיד
 עיבז גוממו עם השופי; שם ציב עיבז נאים ליה.
 נגמם נפ', נחתך, נכרת *(glatt) abge-* | *to be razed*
schnitten werden שבי' פ"א מיהז אילן שנגמם.
 נגמם כמו קל. ביר ליהז חכרם הזה וכו' מגממין
 אותו.
 אִיגֵזֵם אתם, כמו נפעל, חול' מיד עינא איגזם
 איגומי.
גַּמְמִית נ, גומא *Höhlung* | *excavation* תומ'
 מקוי' נ' דיז שלש גממיות וכו'.
גַּמֵּע, גַּמֵּע פיי, בלע משקה | *to sip, to suck up*
schürfen שבת מיד מיו: החושש בשיניו לא
 יגמע כהן את החומץ.
גַּמֵּע פיעל, כניל. שבת קייא עינא מגמע ופולט תנו.
גַּמֵּע פיי, חפר בור *eine Grube* | *to finish a pit*
aushöhlen תרג' תהלי' ד מיו (והפריהו); שיה
 חפר תמצית.
גַּמֵּיק גמ מקושר.
גַּמְר (פירע 1) פיעל, קמר בשמים על גחלים ובישם
 בגדים *durch-* | *to perfume with burned spices*
räuchern ביצה ביב עיבז מחלוקת להריח אבל
 לגמר אסור.
הַתְגַּמֵּר התם, התבשם *to be soaked with per-*
fume | *mit Wohlgeruch erfüllt werden* שם;
 הבית מתגמר מאויו.
גַּמְר (פירע 1) אִתְגַּמֵּר אתם, כניל. תרג' תהלי' מיה מיו
 מתגמריין כל לבושיד.

der Amoräer über die Mishna, sowie die Entscheidungen derselben enthält, die nach Abschluss der Mishna entstanden sind.

מגיל' כי עיא דיה ולא: וככמה מקומות בגמרותינו שמוכר מכילה לפני ההוא.

(גמרי) לגמרי תחם, כלה, כליל - entirely | ganz lich פסח' ניה ע"ב: לגמרי.

גמרינא וי, מלמד תושבעים - a teacher of traditions | Lehrer der Tradition פסח' קיה ע"ב: גמרינא ומדרינא.

גמשי, גמשי פעל, כפף, הפך - to bend | nieder beugen יומא מיו עיא: וימנין דגמיש ליה לרישיה ולא ארעויה.

גמי נשים; גיעולי נכרים.

גן - גן ערן מקום ותענוג לצדיקים אחרי המות - place of future reward | Paradies עיא: שכח דברים נבראו קודם שנברא העולם ואילו הן תורה ותשובה וכן עין וכו'.

גנא עי גני, גימ' סיה עיא: וגנא.

גנאי ד, גנות, דומי | disgrace, shame, blame Schande, Tadel ירוש' שקל' ח' סים עיא: חד אמר לגנאי; ברכי ליג ע"ב: גנאי הוא לו.

גנב - גנב דעת, גנב עין, המעה, גנב לב... - to create a false impression, to delude | vortäuschen, vorsepiegeln חול' ציד עיא: אמור לגנוב דעת חבריו; בימ פ"ד מ"ב: שאינו אלא כגונב את העין.

גנב פ"י, גנב | to steal גנב תרג' יכיע ברא' ליא לי: למא גנבת.

גנב פעל, (1) גנל, תרג' ירמי' כיג לי: סגנבין

התנבין

(2) בא בעקמין | to go round about | sich herumachleichen, Umwege machen עיא: גטבא גנובי למה לך.

גנב, איגנב ארמ', (1) גנב | to be stolen גנב עיא: מי ימר

רמינבא

(6) למד תושבעים | das mündliche Gesetz lernen, erlernen עיא: ליגמר אינש חדר ליסבר.

גמירי (they have a tradition) it is a well-known maxim | es steht traditionell fest | als besitzen eine Ueberlieferung) עיא: הלכתא גמירי לה.

גמר פעל, כלה, איכל - to finish, to consume | beenden, verzehren עיא: תרג' איוב כ"א י"ג (ויכלו כמובן) יגמרון במבוא; שם יג כ"ה: לבוש דגמריה וחול.

גמיר, אפע, לימד | to teach verbally | lehren מומ' לי: ע"ב: אנמריה ולא גמר.

גמיר, אנמיר ארמ', גמיר, נשחט - to be finished, werden | beendet werden, zerstört werden עיא: תרג' איוב כ"ג י"ה: לא אנמיר; תרג' יכיע שמות כ"ב י"ט (יחידים) יתגמרון.

גמר, גמר כנסתך גמר ד, השלמה, סוף - finishing, last touch | Vollendung עיא: שגמרו בירי אדם וכו'; מנה' ליד עיא: בשעת גמר דין וכו'; בימ פ"ז מ"ב: העושה במחזור לקרקע בשעת גמר מלאכה.

גמר ד, (1) כנל, סנה' ח' ע"ב: גמר דינא.

(2) אכן טובח | carbuncle | Karfunkel תרג' ישעי' ניד י"ב (לאבני אקדח): אבני גמר.

גמרינא נ, (1) דבר שלמד אדם מפי רבו, שמסר לו וזה בקבלת - memorizing of verbal teachings, tradition | überlieferte Lehre, Tradition עיא: חצי מילי סברא אבל גמרינא אחד עדיף; יומא ליג עיא: גמרינא סברא לא ידענא. (2) [בלשון המאוחרת] משא ומתן של האמוראים בדברי המשנה וכל ההלכות והתקנות וכו' שנוספו אחרי חבור המשנה containing those discussions, decisions &c. which, after the reduction to writing of the Mishnah, were the materials of verbal studies until they, too, were put to writing | das Schriftwerk, welches die Diskussionen

נְנִיקָתָא נִי, זנב *tail | Schwanz* | מוק יז עִינִי
שרי שמתא אננובתא דכלבא.

נְנִיקָתָא נִי (1) גניבה *theft, stolen object | Dieb-*
stahl, gestohlener Gegenstand | תרג' שמתא
כִּיב בִּי (ונמכר בגנבתו) | יודבן בגנבותיה.

(2) מרמה *fallacy | Trug* | עִיז מִיז עִיבִּי: מה
גנבותיה.

נְנִיקָתָא נִי, מחסה משמש *a sort of parasol | Schutzdach (des Arbeiters) gegen die Sonne*
כלי פטיו מיהו גננות העני (בערוך: גננות,
בסירוש המשנה להרמב"ם: גננות).

נְנִיקָתָא נִי, גנות *abame | Schande* | ירוש' יומא ר' מינ
עִינִי שלא להזכיר גבוין של ישראל.

נְנִיקָתָא נִי, כילה (חוסה) של חתנים וכדומה *baldachin*
Baldachin | פסיק רבתי הִי: יבא דודי לגני אל
תחי קורא אל לא לגנונו וכו'.

נְנִיקָתָא נִי, כביל. ירוש' ברכ' בִּי הִי עִינִי: מיעבר
גננות

נְנִיקָתָא נִי, גננים עִי גִנִּינִים. בדה פִּינִי מִ"ג: שפיר מלא
גננים.

נְנִיקָתָא נִי, פִּרְדִּים *Lustgärt-pleasure-garden*
chen | ברכ' מינ עִינִי: גננותא.

נְנִיקָתָא נִי, שם אשה *Frauen-*
name | תרג' שני אסת' בִּי מִ"ג: גננותא.

נְנִיקָתָא נִי, גִּנִּינִים. עִיז מִינ מִ"ג: יום גננות
של מלכים.

נְנִיקָתָא נִי, גנאי, דושי *diagrace, blame*
Tadel, Schande | פסח' פִּי מִיז: מתחיל בגנות
ומסיים בשבח; תרג' יבִיעַ ברא' לִי מִיז (כי
חרפה) | ארום גנותא.

נְנִיקָתָא נִי, (1) העמין, הסתיר, קבע בארמח *to hide, suppress | verbergen, vergraben*
מִיז: גנוז בני השמונאי את אבני המזבח; שבת
לִי עִיבִּי: בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת וכו'.

(2) צבר כסף וזהב *Schatze* | *sammeln* | פאה דִּי יִיהִי: אבותיך גנוז
אוצרות וכו'.

(2) התגנב *to sneak away | sich forttschleichen*
תרג' שִׁיב יִישׁ דִּי (והתגנב העם): והתגנבין עמא.
נְנִיקָתָא נִי, גנב *thief | Dieb* | מנח' כִּיב עִינִי: חסרית
לגנבא נפשיה לשלמא נקיס (משל).

נְנִיקָתָא נִי, גונבת חמיר *inclined to steal | diebi-*
sche Frau | בִּיז מִיז: הִי מדות נאמרו בגשים
וכו' אף גנבות שנאמר והגנוב את חתרפיה.

נְנִיקָתָא נִי, גבור, ענק *giant | Riese* | תרג' יבִיעַ
דבר' בִּי יִישׁ (כענקים): כגנבריא.

נְנִיקָתָא נִי, גונבת *thief | Diebin* | בִּיז צִיבִּי: גנבא
כר גנבתא.

נְנִיקָתָא נִי, מין גזר (צמח) *carrot | eine*
Möhrenart | ירוש' פסח' בִּי כִיט עִינִי: גנבדין.

נְנִיקָתָא נִי, גלגלון. עִיז מִיז: גלגלון (כבי
מינכן: גנבלין).

גנִיד גניבת דעת.

נְנִיקָתָא נִי, גלל *to roll | rollen, wälzen* | תרג' מִיז
יִיד יִיז: כמא דמגנדין בגלילא; גימי פִּיט עִיבִּי:
וניגנדיה.

נְנִיקָתָא נִי, (1) התגלל *to roll one's self | sich*
wälzen | בִּיז עִינִי: למקליא ואיגנר
בקישמא.

(2) התנאה *to be too proud of | sich über-*
heben | תעני כִּיב עִיבִּי: קא מגנדרא עלי.

נְנִיקָתָא נִי, מין מרה שחורה *a form of melancholy | eine Art Melancholie*
אימר גנדיפם (כחצ' אח' גנדיפוס) | אחדיה.

(גנדה) נְנִיקָתָא נִי, מיעל, נתן דושי *to put to shame | beschämen, tadeln*
בִּיז עִיבִּי: הִיז מגנן
אח דחמיר

נְנִיקָתָא נִי, התכזה *to become repulsive | sich*
verächtlich machen | מִיז: עִינִי: דבר סגונה
והתגנה עליה; תאִי מִיז עִיבִּי: ומה למתגנן בה וכו'.

גנִיבא גניבה ואבידה.

נְנִיקָתָא נִי, מתחולל *cunning | hinterlistig, ver-*
schmitzt | כתוב' יִישׁ עִינִי: גנבא גנבוי למה לך.

גְּנִיבוֹת בִּי, גִּבּוּחַ, גְּנִיבוֹת דַּעַת רמאות - decep-
tion | *Vorstellung falscher Tatsachen*
סנח' ד' כ"ג ע"ד: גניבות דעת.

גְּנִיבוֹתָא כְּנִל, עֵץ כִּו עֵצָא עֲכוּד גְּנִיבוֹתָא.

גְּנִיזָא ז', גְּנִיזָא בִי, ת, 1) סְמוּךְ, שְׁמוּר hidden, stored
aufbewahrt, verborgen | עַם תְּרַג' דְּחִי לִיד מִית
גִּנִּיז וּמִלְטָה; תְּרַג' יִכְיָע דְּבִרִי לִיא מִית וּנְשַׁמְתָּךְ
הָיוּ גִנִּיזָא בְּגִנִּיז חֵי עֲלָמָא.

גְּנִיזָא ז', אוֹצֵר - Aufbewahrungs- store, treasure
ort, Schatz | תְּרַג' שְׁמוּאֵל א' כ"ה כִּסֵּס; גִּנִּיז חֵי
עֲלָמָא; תְּרַג' יִכְיָע דְּבִרִי לִיא יִסֵּס; גִּנִּיזָא דְּחִיּוּמִיא
גִּלְיָן לַחוּן.

גְּנִיזָה בִּי, חֲסִמְתָּ חֲסָצִי קְדוּשָׁה שְׁנִמְכְּמוּ removal
of sacred objects | Aufbewahrung (unbrauch-
bar gewordenen heiliger Gegenstände) שְׁכַת
סְפִיד מִיָּא וְאָן עַל פִּי שְׁכֻחוּבִים בְּכָל לִשׁוֹן מַעֲוִינִים
גִּנִּיזָה.

גְּנִיחוֹתָא בִּי, אִנְוָה groaning | das Stöhnen חוּלִי
בִּיא עִיב: אִשְׁתַּמַּע קַל גְּנִיחוֹתִיהָ.

גְּנִיזִי עֵי גְּנִיזִי, תְּרַג' יִכְיָע וִיק' בִּי יִזְו גִּנִּיזִי הוא.
גְּנִינִים, גְּנִינִין זר, רֵב גִּנּוּמִים | of many colours
belfarbig | בְּכִי מִיז עִיב: מִלָּא גְּנִינִין; בְּרִיתִי ז'
עִיב: גִּנִּינִים.

2) קִמַּח שְׂאִינוּ מְנוּפָּח כָּל צִרְכּוֹ וִישׁ כּוֹ גִּנּוּמִים
a sort of flour containing all shades of colors | eine Art verschiedenfarbiges Mehl
תַּנְחוּ תַצוּחַ יִגֵּל מִנְּהָ גִנִּינִים.

גְּנִיָּסָא בִּי, מִשְׁפָּחָה, גִּנּוּל gens, family, gentry
Geschlecht, Familie, Abstammung | תְּרַג' יִכְיָע
שְׁמַת יִיב מִיָּה גִנִּיָּסָא עִם גִּנִּיָּסָא אֲחוּרִי; תְּרַג'
יִכְיָע בְּרִי ו' מִזֵּ גִנִּיָּסָא כַּח.

גְּנִיָּסָר עֵי גְּנִיָּסָר, תְּרַג' בְּמַדְבִּי לִיד יִיאָ גִנִּיָּסָר.
גְּנִיָּסָתָא בִּי עֵי גְּנִיָּסָא, תְּרַג' יִכְיָע בְּמַדְבִּי כִּיז זִי
אִלִּין גִּנִּיָּסָתָא.

גְּנִיָּסָא בִּי, הִיא לְחֻסְפָּה | schützen to protect | תְּרַג'
זְכִּירִי חֵי דִיעַ יִגְנוֹן עֲלוּחִי.

גְּנִיָּסָא אִשְׁעִי, כְּנִל. סוּרִי בִּיא עֵצָא אֲבוּנִי מְנוּפָּח.

גְּנִיָּסָא אִשְׁעִי, בְּשִׁמְן | verborgen werden to be hidden
סְנִי יִיג עֵצָא אֲלִמְלָא הוּא גִנְזוּ סְנִי יִיג עֵצָא אֲלִמְלָא.

גְּנִיָּסָא בִּי כְּנִל 2, תְּרַג' מִיב בִּי יִיג (וְאִשְׁרִי אֲצִרו
אֲבוּחִי); וְגִנְזוּ אֲבוּחִי.

גְּנִיָּסָא זְרִי, אוֹצֵר | Schatz treasure | תְּרַג' אִמְת' א'
גִּי: גִּנִּיז מִלְחָמָא.

גְּנִיָּסָא מִעִיר גִּנּוּק בְּמַדְבִּי יְרוּשָׁה בְּרִכ' בִּי חֵי עִיב:
בְּגִמִּין גִּמְכִּיָּה.

גְּנִיָּסָא שֵׁם עִיר כְּמַדְבִּי | Ori city in the North of Media
in Medien | חֲעֵבִי יִיא עִיב: גִּנּוּק.

גְּנִיָּסָא בִּי, שֵׁם כְּבִדְרוֹת מִלְחָמָא וְכִמְלָב, הִשְׁתַּעַל בְּקוּשִׁי
וְתַצִּיחַ לַחַת מִתּוֹךְ הִרְיָמָה | to sigh heavily under
an attack of angina pectoris, to expectorate |
Hef stöhnen, Schleim auswerfen | בִּיק חֵי עֵצָא:
מַעֲשָׂה בְּחִסְרִי אֲדִיד שְׁחִיחַ גִּנְזָה מִלְכָּה כְּתִי מ'
עֵצָא: גִּנְזָה יוֹגָק חֲלָב בְּשִׁבְתָּ.

גְּנִיָּסָא בִּי, 1) הִשְׁמִיעַ קוֹל רַעַשׁ | dröhnen to rumble
בְּרִכ' בִּי: עֵצָא: גִּנְזָה גִּנְזָה.

גְּנִיָּסָא אִשְׁעִי, חֲצִיחַ קוֹלֹת אֲבוּחָה קְצִירִים | to utter dis-
connected sounds, to groan | abgerissene Töne
herausbringen, stöhnen | רִיחַ לִיד עֵצָא: גִּנְזָה גִּנְזָה.

גְּנִיָּסָא בִּי, הִסִּיב לְמַעֲוָדָה, שָׁכַב, יָשָׁן | to recline
(for meals), to lie down, to sleep | liegen (zu
Bett, beim Mahl), sich niederlegen, schlafen
תְּרַג' שְׁנִי אִמְת' א' רִי: מִיגְּנִי: גִּנִּיז מִיחַ עֵצָא:
וְגִנְזָה; שְׁכַת מִיחַ עִיב: גִּנִּיזָא גִּנִּיזָה דְּרִי.

גְּנִיָּסָא אִשְׁעִי, הִגִּין | schützen to cover, to protect
תְּרַג' יִשְׁעִי רִי חֵי: תַּחֲדִי מְנוּפָּח.

גְּנִיָּסָא אִשְׁעִי, הִשְׁכִּיב | niederlegen to cause to lie down
לֵגֵן לֵשֵׁן עִיב: דְּחוּ מִגְּנִי עֲלֵהָ.

גְּנִיָּסָא אִשְׁעִי, אִיגְּנִי אִתְּפִי, עֵי גְּנִיָּסָא חֲתִפִּי, עֵי מִיחַ
עֵצָא: מִיחַ דְּמִיגְּנִיָּסָא בִּיתָה.

גְּנִיָּסָא שֵׁם אִישׁ | Personennamen a man's name
גִּי: לִיא עִיב: וְאִזְלִל גִּנִּיָּסָא עֲלִיחָה.

גְּנִיָּסָא בִּי, גִּנְזָה | Diebstahl theft | בִּיק מִי: מִיגְּנִי:
וְיִצָּא לוֹ שֵׁם גִּנִּיָּסָא בְּעִיר.

גַּרְטֵנֶר ע"י גַּרְטֵנֶר, כלי פ"ב מ"ז גַּרְטֵנֶר
שנמצאת וכו'.

גַּרְטֵנֶר נ"י מחנה (מקום חנות אנשי המלחמה)
military camp | *Kriegslager* שבת קב"א ע"א
אנשי גַּרְטֵנֶר של צפורה.

גַּרְטֵנֶר ד"י בריל | *Zimm* | *lin* בית ב"ג ע"ב של
גַּרְטֵנֶר מנח' כ"ה ע"ב ושל גַּרְטֵנֶר (צ"ל)
גַּרְטֵנֶר.

גַּרְטֵנֶר פ"ע, הסיב לסעודה | *stich* | *to recline, to dine*
zur Mahlzeit hinlegen (anlehnen) ירש' סנה'
ג' כ"א ע"ב אשנה למיגוס נו וכו'.

גַּרְטֵנֶר ד"י גַּרְטֵנֶר, צד, זרוע | *Arm, side, arm*
Seite נדה מ"ח ע"ב על גַּרְטֵנֶר.

גַּרְטֵנֶר ע"י גַּרְטֵנֶר, ילקי ישעי' שליב גַּרְטֵנֶר
ג"ע נן ע"ד; גַּרְטֵנֶר ע"ד; גַּרְטֵנֶר ע"ד.

גַּרְטֵנֶר ע"י גַּרְטֵנֶר, חר' שי' ו"ב אול' מיל' ונען.
גַּרְטֵנֶר גב על גב; גַּרְטֵנֶר על גַּרְטֵנֶר.

גַּרְטֵנֶר ד"י גַּרְטֵנֶר, גַּרְטֵנֶר (ז"י, 1) תשוקה, כליון
homesickness, longing | *Sehnsucht*, שבת מ"ז ע"ב בן שיש לו גַּרְטֵנֶר
על אביו.

(2) עקשנות | *Eigensinn* | *rebellious conduct* ב"ר
א"י שהיו לו גַּרְטֵנֶר על אברהם וכו'.

גַּרְטֵנֶר פ"ע, (1) חפץ (התרגומה חפירה קלה בארמה
לחגלגל בה לשעשועים) | *to roll one's self, to*
wallow | *sich rollen, sich wälzen* פסיק' דריכ'
אחרי מות: אפרוחין מנענעין בארמה.

(2) מלל (עשב) בין אצבעותיו כד' שיגרף ורזח
to grind | *(zwischen den Fingern) zerreiben*
מדר' תחל' כ"ג: חבאר היה מעלה להם מיני
רשאים והיו מנענעים בהם.

גַּרְטֵנֶר חפץ, תרגלגל לשחוק ולשעשוע | *to roll*
one's self | *sich (zum Vergnügen) wälzen*
שחשיר ד' י"א (נפת תמונתה) מנענעין היו
בעשב חבאר.

גַּרְטֵנֶר, אַרְטֵנֶר, אַרְטֵנֶר (1) תרגלגל | *to*
wallow | *sich wälzen* איכ"ר ב' ב"י ורזח

גַּרְטֵנֶר, שומר חנן ומטפל בו | *Gärtner* | *gardener* יום'
פ"ה מ"ז ומכרין לגננין לזבל.

גַּרְטֵנֶר ד"י, כנ"ל, ב"ר פ"ז לפום גַּרְטֵנֶר (משל).
גַּרְטֵנֶר ד"י, *cover* | *Bedachung* חר' יב"ע בראש'
י"ד י"א: חזא גַּרְטֵנֶר על רישית.

(2) חופה | *braidal chamber* | *Traubaldachin* חר'
איוב מ"ז ל"ד: וכליתיה לא תהי גַּרְטֵנֶר.

גַּרְטֵנֶר [גַּרְטֵנֶר] ד"י, ענקים | *Riesen* | *giants* חר'
משל' מ' י"ח: דגנמרי אפילת.

גַּרְטֵנֶר נ"י, גף | *Flügel* | *wing* חר' מיכ' א' מ"ה
דגנמרי גַּרְטֵנֶר.

גַּרְטֵנֶר ע"י גַּרְטֵנֶר, ירש' סנה' ב' כ' ע"ד: כננתה
כן גַּרְטֵנֶר.

גַּרְטֵנֶר ע"י גַּרְטֵנֶר, חל' פ"ג מ"א: דרזפת חגב.

גַּרְטֵנֶר ד"י, גַּרְטֵנֶר, ת"י, גדול, עבה, מרובה | *huge, bulky*
large | *gross, dick, übermäßig* חל' פ"ג מ"א:
בעוף חגב: נדה כ"ה: סימן ו'ד בבחמת דקה
סינוף בגמ' שליו: יבמות מ' ע"א: רצה לחאבון
אוכלה רצה אוכלה גסה אוכלת: תעני' י' ע"ב
אל תפסיעו מפיעה גסה וכו'.

גַּרְטֵנֶר בעל גאון | *übermütig* | *haughty* סנה'
צ"ח ע"א: אין בן דוד בא עד שיכלו גמי הרוח
מישראל.

גַּרְטֵנֶר נ"י, מרה מרובה, גַּרְטֵנֶר כמרה מרובה מאד
intemperately | *unmäßig* אסת"ר א' ח"ז: לפום
דחמן שאחן בגמא.

גַּרְטֵנֶר ע"י גַּרְטֵנֶר, חס' שביעי' ב' ז"י חשבת
הגמבר.

גַּרְטֵנֶר פ"י, (1) אכל אוכלת גסה | *stich über-* | *to gloat*
sättigen דרך ארץ וזמא פ"ה: ולא יגסה כמני וכו'.
(2) נהק (הוציא אדים העולים מן חקבה אל הפה
בקול עבה) | *belch* | *rdipsen* | *to belch* נדה מ"ג ע"ב
אשה שראשה כבר עלית וכו' ורזחת וגו'.

גַּרְטֵנֶר, גַּרְטֵנֶר, גַּרְטֵנֶר | *persumptuousness* גאון
Ueberhebung סוס' ד' ע"ב: כל אדם שיש בו
גסות ורזח נכשל באשה איש; חר' תחל' ק"א
ת"ז גסות עיניו.

(8) און כלי *handle | Henkel* בליי פייז מינע
עשה לה גמיים כל שהן פמאנה.

(4) די, מלא החופן *a handful | eine Hand-*
voll תוסי צוקרמ' תרי' ב' ח'ז היה מלקט גפי ירק.

גַמְא (1) כנל 1. שהשיר די חז' דמנערא גמא.

(2) סולם *Ladder | Leiter* נדרי פים עיבז רחיש
בגמיה חובלייא (משל).

(3) שער העיר *city-gate | Stadttor* ביב די ערא
גמא.

גַמְדָה (גַמְדָה נ' 1) סג של קנים וכדומה
fence, Umzäunung, Hecke בלאי פייב מיה
ומומך לבור ולגיר ולגפה; תום פאז' ב'ז ונתנו
בצד הגפה ובצד הגר.

(2) (גַמְדָה שָׁל רֹמִי) הקפיטול הרומי (?)
the Capitol of Rome (?) | das römische Kapitol
tol (?) מבתי מידה גפה של רומי שאיני מביחתך
(לשון שבועה).

גַמְרֵר זי, שארית כותל שנשבר *remainder of a*
broken wall | Mauerrest ערוב' ציב ע"ב: השוה
את גמפיה.

גַמְנָא שם מקום *Ortsname* name of a place
איכיר ב' ב'ז גמנא.

גַמֶס פיי, דבק ותים בגמס וכדומה *to make air-*
tight, to paste with gypsum | luftdicht (mit
Gips, Lehm) verschlössen בליי פיי מיה:
קבוחים של מוריים שנפסן (בהוצ' אח'ז שגפתן)
עם השפת.

גַמְסִים, **גַמְסִים**, **גַמְסִים** גַמְסִית זי, מין חמר
פירי לבן *Gips | Gypsum* בליי פיי מיה: במיד
בגמסיה; ירש' שבת ב' ח'ז ערא גמסום; פפה'
עיה עיבז גמסיה רותה; חול' ח' ערא גמסיה
רותה.

(גַמְפָה) גַמְפָה, גַמְפָה, פיעל, (1) חיבק *to embrace*
umarmen יומא פיו ערא גמף ונישק; סנה' פיו
מיו: המגפה ומנשק ומכבד.

(2) הקיף *mit einem Rand* to attach a rim
verschen בליי פמיו מיה גימפו מארבע רוחותיו

תרגלתיא מתגעגעה בקימסא תנדי אחרי ג' חמי
אמרוהיו מגעגעיין בדם זכר.

(2) חשהקשע *to enjoy one's self | sich freudig*
beschäftigen תרג' תחלי קים קיה ואגעגע
באורייתך תרירא.

גַעְגָעָא (דַמְיָא) זי, אשר *cataract | Wasserfall*
איכיר א' ייז געגעא.

גַעְדָה - פיע, בכת בקל יללה *to sob, to low*
schluchzen יומא ב'ז ערא געו כל העם בבכיה.

גַעְרָה פיע, תוציא קל זעקה (חשור) *to low, to*
roar | brüllen ירש ברכ' ב' ח' ערא גשת'תורחיה.

גַעְיָדָה, **גַעְיָדָה**, **גַעְיָדָה** זי, יללה *roaring, crying*
das Stöhnen, Jammern תריא ג'ז וגעו געיה
ארה; איכיר א' מיה געיה.

גַעְיָלָה זי, תיעוב *rejection | Verabscheuung*
איכיר ה' ב'ז געילה.

גַעְלָה - הגעיל חסע, מחר בלי במבילה ברוחתי
to remove impurity of vessels by means of
hot water | durch Ausbrühen reinigen עיז
ח' ייבז את שורכו להבעיל יגעיל.

גַעְלָה נחם, תלכלך *to be soiled | beschmutzt*
werden זכר' מיה ערא געללו אין מכבסין לא
בחר וכו'.

גַעְלָה, **גַעְלָה** ארמ' כבלי תרג' ישע'י א' יז
ארבעלו בחוביה.

גַעְרָה פיע, נזף *to rebuke | ansprechen, anfahren*
חג' ייב ערא עד שגער בו הקביה וכו'.

גַעְרָה שם מקום *Ortsname* name of a place
ירוש' שביע'י זי ליו עיבז ראש סי גשתן תעתן
עצמה.

גַ'ם גמ פטורין; גמ פשום; ג' פעמים; ג'
פרשיות; ג' פסוקים; ג' פסיעות.

גַ'ף זרג' (1) כנף *(the long portion of the) wing*
Flügel חול' ג'ז ערא שמושת גף.

(2) זרוע *arm, shoulder | Arm, Schulter*
אחלי פ'ז מידה גימלת בגמיה.

נֶצֶרֶא נִי, קדירה *Topf* | pot ירוש' שבת ג' ח' עינז;
ממלא גצרא וכו'.

נִיר נִי רביעות; גאולה ראשונה; גברא רבא;
נִי ראשונות; גם רוח, נסות רוח.

נִיר -- וי, בן נכר שנתיחד *convert to Judaism*;
Proselyt ברכ' מיז עיבז לעולם אינו נר עד שימול
ויסבול; יבמ' מ'זע'יב; קשים גרים לישראל כספרות.

נִיר צֶדֶק בן נכר שקבל עליו דת ישראל בתם לבו
a full, true proselyte | *Nichtjude, der mit der*
Beschneidung das ganze jüd. Gesetz ange-
nommen hat גימ' ניו עיבז נעמן גר תושב היה
נבחראון גר צדק היה; מגי' יז עיבז וכולל גרי
הצדק עם ואציקים.

נִיר אֲרִיֹות נכרים שנתגיירו מפני פחד האריות
שעלו עליהם ולא מפני שרצו להכנס לתוך כנסת
ישראל *Proselyten from mere fear* | *aus bloesser Furcht*
קדוש' עיה עיבז כותים
גירי אריות תם.

נִיר תְּלֻמֹות נכרים שאמר להם פותר התלומות
שיתגיירו *proselytes converted to Judaism* |
by the advice of an interpreter of dreams |
durch einen Traumdeuter zum Judentum Be-
kehrte יבמ' כיד עיבז אהר גירי אריות ואחר
גירי תלומות וכו' אינן גרים וכו'.

נִירְאִין עי' גִרְעִין. שבת עז עיבז איבעו להו גראינין
או גרעינין.

נִירְאָפֶא נִי, קדירה שבשלו אותה על חזנור לאחר
שגרסו ממנו את הגזלים *a dish prepared on*
the hot oven plate after the removal of the
coal | *auf der heissen Ofenplatte zubereitetes*
Gericht (nachdem man die Kohle aus dem
Ofen bereits entfernt hatte) אסתיר א' ריז;
מלופחין דגראפא.

נִירְב שם מקום *Ortsname* | name of a place סנה'
קיג עיבז גרב.

נִירְב סיי, נבל בחזקה *(gewalt-* | *to rob, to seize*;
sam) wegnehmen שבת קס"ח עיא זיל גריכיה;
תגי' ח' עיבז גרבוהו.

נִסְפָה, מְנוּפָה פֶּעַל, מוקף מכל צד | *to be enclosed*;
eingeschlossen sein ירוש' בלאי ר' כיס עיבז;
סיהא אינה מצלת מרוח אחת עד שתהא מנופפת
וכו'.

נִסְפָה עי' נִסְפָה 1. סנה' סיב עיבז גפתה לאמא.
נִסְפָה, פֶּעַל 1) כניל. תרגי' בראי' כיס יב (ויתבקד
לו); ונפיק ליה.

2) חבק את ידיו בעצלים *(in idleness)* | *die Hände in den Schoß legen*
תרגי' קחלי' ר' ח' (חובק את ידיו); ומנפף ית
ידיו.

נִסְפָר (גִּפְר) מְנוּפָר פֶּעַל, נסרס בגפרית, נחשש
בגפרית | *water-tight (by a lining of sulphur)*
verpicht, geschwefelt werden ביב ציו עיבז;
סיפסות נאות ומנופפות.

הִתְנַפֵּר הַחֲסִי, נתקמר בגפרית *to be darkened*
through the process of sulphuring | *geschwe-*
felt werden שבת י"ה עיא ומניחו בגפרית
תחת הכלים ומתגפרים.

נִסְפָר, פֶּעַל, חיבר או קישר בגפרית *to pitch, to*
sulphurate | *schwefeln* ירוש' שבת ז' י' עינז;
תהן דמגפר אעין וכו'.

נִסְפָה עי' נִסְפָה. כליי' פיי ס'הז שגפתן.

נִסְפָה נִי, פסולת ותיים שסחטו מהן את השמן
peast (made of olive heels) | *Trester (von*
Oliven u. a. w.) שבת פ"ד מ"א: אין מומנין לא
בגפת.

נִיצַ נר צדק; נבאי צדקה.

נִיץ ז', 1) שכיב אש *spark* | *Funk* ביק פיו מיה
גץ שיצא מתחת הפטיש והזיק.

נִיץ יוני' מים בולס מהארמה קצת בצורת יתר
a white earth, chalk | *Gips, weisser Lehm (?)*
מקר מים מיבז; איזהו מים היון זה מים חבורות
וכו' וגץ יוני' אלו יתדות הדרכים.

נִצָא ז', כניל. מוק' י' עיבז ושדא כנצא (כהוצ' אה'ז;
כנצא).

גרדום *kämmen* ריח ב"ז עיב: גרדו (את השומר) והעמידו על גלדו; ב"ב ניג עיב: סכו גרדו והלכישו והנעילו.
(2) תתך את הארץ בציציותיו מעל כסא האורגים
to cut the web with its fringes off the loom
das Gewebe mit den Fransen vom Webstuhl abschneiden (גרדום) יוסא עיב: בגרדום שגורדין אותן וכו'.

גרד פיעל, **הגריר** חפע, כגיל 1. תוס' שבת ד' ט"ז אין מגרדין לא מנעלים חדשים וכו'; תוס' מנה' י' ג"ז העושה עבודה זרה וכו' והמגריר עובר בלא תעשה.

גרד *erasure* (1) מקום שגרדו ממנו את הכתב *re-*
dierte Stelle מנה' ל' עיב: המועת בשם גורד וכו' וכותב את השם במקום הגרד (כן בערוך; בהוצ' גרד); מופר' פיה מיד ואין כותבין הזכרות על מקום הגרד.

(2) פתילים מרוללים בקצה בגר לנוי *fringe*
Fransen מנה' מיב עיב: עשאן מן הקוצים וסן הניסין וסן הגרדין.

גרדא *diere* (1) עיי' הניל. שבת קל"ד ע"א דילמא מידביק גרדא מינית.

(2) העברת חודו של דבר חד על שמה גוף *zera-*
ping, combing, the removal of the wooly surface of a thick cloth | *das Abschaben (bei der Wollhaare von einem dicken Stoff)* כ"ג ע"א בגרדא דמרבלא.

גרדא *Weber* *weaver* (1) אורג תרג' שופט' ט"ז י"ד אכמן דגרדאין.

גרדום *Stumpf* (1) שארית דבר שנקטם ממנו קצהו *a stump* | מנה' ל"ה עיב: גרדומי רצועות כשרות.

גרדום תחיה, מבלי לפרוט הפרטים *without detail*
led description | *ohne detaillierte Beschreibung* דנג רות רבה א': חלך איש גרדום. ועיי' חכ"ל.

גרדום *Roman* (1) במת ממכתה. מקום משפט דיני נפשות *executioners scaffold* | *Richtplatz, Schafott (bei den Römern)* ליב ע"א העולה לגרדום לידון.

גרנרא *Berry* *Beere* (1) ענבה תרג' ישעי' י"ז ו' (שלשה גרנרים); תלתא גרגרין.

(2) זית צמק *the shrivelled olive* | *zusammen-*
geschrumpfte Olive מנה' פ"ה מינז מן הגרנרים.

גרנרין *wheel-works of a well* | מופני הבאר
das Räderwerk am Brunnen תרג' שני אמת' א' ב"ז גרגרין דאעיי.

גרנרין *glutton* *Säufer* *Schlummer* (1) וולל וסוכא, להוט אחרי שתית, סמח' פ"ו ע"ז השותה כוסו בבת אחת הרי זה גרגרין.

גרנרין *unable* *to control his sexual appetite* | *glertig (im geschlechtlichen Verlangen)* (2) בהשאלה: להוט אחרי תשמיש ביום של אחריו ושמשה וכו' הרי זה גרגרין.

גרנרנא *greed* *Fress-* (1) כגיל. בחוב' פ' עיב: גרגרני (בערוך; בהוצ' גירדני).

גרנרנות *glert* *greed* (1) סדת חגרגרין, ווללות *Fress-*
glert ירוש' ב"ב' ר' פ"י ע"ג: מה עשה בגרגרנותו. **גרנרנית**, **גרנרניתא** *a woman unable to resist temptation* | *Schlummerin, Leckermaul* (2) חסודה לגלות את הקדרה של חברתה נאמרו בנשים גרגרניות וכו'; איכ"ר א' י"א (ווללה): גרגרניתא.

גרנרת *throat, wind-* (1) הקנה שבתוך חגרון *Gurgel* | *pipe* חולי' פ"ב מ"ז שחט את חושמ וסמק את הגרגרת.

גרנרתא *clod, lump of earth* (1) נוש ארמה *Erdkloos, Scholle* (2) תרג' תהלי' י"ה מ"ג (רעפר): היך גרגשתא.

(3) סין אבק אדום (שמשמשין בו גם לרפואה) *a certain reddish clay (also used as medicine)* | *ein röthliches Puder (auch als Heilmittel gebraucht)* גרדא ב' ע"א קורמא דגרגשתא.

גרד *to sera-* (1) חכך בצפרניו. מוק. המיר קליפה על ידו *pe, to scratch, to comb* | *schaben, kratzen,*

name of a place | *Ortsname* שם מקום **גְרֻנְדָא**
ביר ע"פ גרומה.

filings | *Fettlicht* מה שנגרד מזהבלי **גְרֻנְדָא** נ"י
כלי פייא מינא העושה בליום מן העשת וכו' מן
הגרודות מהורין.

גרומי, גרומין, גרומיתא ע"י גרומי.
לקי יעני שיהא גרומי; ירוש' ברכ' ו' י' עיג
גרומתא (בערוך; גרומיתא); ויקר כיה גרומין
דדב (בערוך).

גרומי נ"י, ר' גרומאות, שבר כלי מתכת trip-
pery, broken ware | *Scherben, Abfall* כלי
פייא מינא משברי כלים מן הגרומי (כן בערוך;
בחוץ; גרומים); שבת קניג עיב ורקו לבין
גרומות.

גרומא [גרומא] נ"י, מדה היבש a dry measure
ein Trockenmass ערו' בים עיב גרומא.

גרומ נ"י, גרומה נ"י, ת', גרול הרבה יותר על
מדהו additional measure | über das Normal-
gewicht (-Mass) hinausgehend ביר י"ב;
כאמח גרומה.

גרומי דר, גרומות trumpety, broken pieces of
iron | *Plunder, zerbrochene Eisen-, Glas-*
stücke ב"ב פיס עיב דיגרומי.

גרומים דר, ערוך על המדה customary addition
to weight | *Uebergewicht (beim Wiegen)* מפרא
קדוש' מ"ז חית שוקל לו עין בעין נותן לו גרומים.
גרומיתא, גרומתא נ"י, עצם קטן small bone
kleiner Knochen חול' קיג עיב גרומיתא (בחר'
אח' גרומתא).

גרומא נ"י, גרן *Kehle, Schlund* throat | מוכ' מ"ס
עיב בגרומה שבע.

גרומא נ"י, גוש מוצק hard, stony clod | *stet-*
ger Klumpen ב"ב פ' עיב; דמחוקא גונדרי
(כ"י מינב; דמחוקא בגרומי).

גרומ, גרומה נ"י, עושה או מוכר גרומים grist-ma-
ker or dealer | *Gräupner* ודשושית וגרומות עושין בצנעה (כמשנ')
מנוק' כ"י פרמח גרומ).

גרומא נ"י, שארית דבר שנקמם קצתו stump
Stampf בכ"י מ"ד עיבא אשתור גרומא.

גרומ נ"י, מקום מסבך *Schafott* | scaffold פסיק
שמעו קיח עיב תלאו בגרומ.

גרומי, גרומי נ"י, אורג *Weber* | weaver כלי
פייא מינא מסמר הגרומי; קחד פ' י"ז חד גרומי.

גרומיתא נ"י, חוט הארג the weavers thread
Faden תרג' איוב ז' ו"ז גרומיתא.

גרומ, איגרומ אחס' (1) נקצץ | to be lopped
abgerissen, gestutzt werden איגרומ תכלת וכו'.

גרומ, נזכרסם, נגזר בשינים | to be nibbled at
nagt werden תרג' תחל לים י"ב חץ עמר
דאגרומ.

גרומא נ"י, אורג *Weber* | weaver עיב כ"ז עיבא
גרומא ולא מיין.

גרומ, ע"י גרומ, כתי' ס' עיב גרומי.
גרומ - גרומה גרומה פיעל, חרגו, to incite,
to stir up | *reizen, erregen* שמור כיא מח
עשה המלך גרומה כח הליסמים; ביר פיו חייך
שאני מגרומה בך את חרוב.

גרומה חרומ, כנ"ל, תנח' קרח ו"ז להגרומה (אולי
צ"ל לגרומה בפיעל) בו את ישראל.

גרומה - נ"י, (1) חלקתה מן חצואר עד חצואר throat
Schlund יומא פייא מינא העוקק חרגל תחומ
חגומה וכו'.

גרומה גרעין וחורב | seed of St. John's bread | *Se-*
men von Johannisbrot מכלית' משפ' נויקין
י"ג המערב את חגומה וכו'.

גרומה נ"י, אשה שנתהרה a proselyte | *Proselutin*
ביר פיה סוף; גרומה.

גרומות כנוילאמורא | surname of an Amora | *name eines Amors*
יר יחודה גרומות.

גרומה נ"י, תאנה יבשה the dry fig | *getrock-*
nets Folge דמאי פיו מינא גומל גרומה אחר.

ואני אחזק עמך ברכיכה; פירק ר' עיבז ואין משקין שזה גריד כמערד.

גרִידָא ד, קליפת Rinde | Rinde סכח' קי"א עי"א: גירדא דדיקלא (בהוצ' אח' גירדא).

גרִידָא תדמ, בלכד | alone, mere, unqualified

allein, bloss, ohne Zusatz יכמ' כי עי"א לא

תעשה גירדא הוא; סופ' ליב עיבז; אמירה גירדא.

גרִידוֹתָא ג, חכך (בשעת חשמיש) at friction (sexual intercourse) | Reibung (beim Coitus)

יכמ' עי"א עי"בז אי משום גירדווא.

גרִיוָא, גרִיוָה ג, מרת חיבש (מאח) | griva, a

dry measure (מאח) | ein Trockenmass (See)

עיו סג עיבז הוא דנקים גריוח; גריו' גי"א עי"א:

ארבעין גריו' חימי.

(2) זרע גריוא (מרת חשרה שזרעין בו גריוא)

the seize of a field needed for a griva of

seed | ein Ackerstück, das man mit einem

Geriv besäen kann גי"א גריוא דארעא.

גרִיס, גרִיסָא ו, 1) גרענים מחוגים מחיבה

grits, pounded beans | גרסין

(Bohnen-) Graupe, Grütze, Grützensgericht

גדה פיה מיבז (כתם) כגרים של פול; ערלה פיה

מיה גרסין שנתבשלו עם עדשים; תנחו' אחרי

אי' קערה של גרסין ירוש' שנת ג' ו' עיבז:

פינכא דגרסא.

(2) מדה מיוחדת בעניני מומאח (כתמי גדה,

Garis, the seize of a bean (as a stan-

dard for eruptions) | ein Flächenmass (in

der Grösse einer Bohne) bei Beurteilung

der Blutflecke der Menstruierenden u. s. w.

כלי' פיו מייבז וגרים נגעים כגרים הקלקי.

גרִיעוֹתָא ג, חסרון, מגרעת, דע איכות של דבר

disadvantage | Nachteiliges גי"א עי"בז:

עבד בק וכו' תרחי לגרועותא.

גרִיסָה ו, חסרת הרשן והגחלים, רישון, scraping,

removal of coal and ashes | das Wegschar-

ren (der Asche und der Kohlen) ביצה כ"ח

עיבז גרופת תנור וכירים.

גרִיסָא ג, מאכל עשוי מגרים פולין a dish of

beans | Bohnengericht beans | Bohnengericht

איתאו גרופיא.

גרִנֶע עי' גירנע. ברכי' ליו עיבז ואמר ר' אמי הוא

בוסר הוא גרנע.

גרִוֶה ו, גרופות ג, ענף של דת עם שורש,

שנוטעים באדמה, Shoot, layer | Setzling,

Schösslung בלי' פייבמיה: גרופות של דת מהורה.

גרִוֶש ו, איש שגרש את אשתו a divorced hus-

band | Geschiedener band | Geschiedener

גרופה.

גרִוֶשָה ג, אשה שבעלה גרש אותה a divorced

wife | Geschiedene wife | Geschiedene

בן גרופה.

גרִוֶשין עי' גירושין. ביר ימז דנתי אותו בגרופין.

גרִוֶמִי ג, מיני מתיקה חכמים לקנוח מעודה -

sort | Nachtsch sort | Nachtsch

הזו וכו'.

גרִי, גרִיא, גרִי פיעל, 1) תרגיז חסית ב...

incite, to let loose | reizen, loslassen gegen...

תרג' במד' כי"א ו' (וישלח ה' בעם) וגריו.

2) השליך למרחוק - schlen | to let off, to thrust

dern תעני כיה עי"א: אגרי בק גריו.

3) משך to drag | ziehen | to drag | ziehen

נאית גריוה.

אתגרִי, אִיגרִי אתם', 1) התחיל בריב | attack

angreifen | to attack | to attack

2) עי' פיעל 1. ירוש' פאח א' פיו עי"א: הא

דוכא מתגריוא לך.

3) התחבם | leiden - to become impassionate

schafflich werden עי"בז: כיון דמי גריוה.

גרִיבָה, שם רחוב במבריא Ti-berias | Name einer

berias | Name einer Strasse in Tiberias

קהיר י' חז' בגריוה.

גרִיד ו, זמן היובש (שאין בו גשמים), קרקע יבש

dry season, arid land | Dürre, Trockenhit,

dürre Boden דים פיה מיי' חרש עמי בגריו

Schnitt bestimmte Stelle am Halse hinaus-
gehen) חלי' ים עינן שחם שני שלישי חגרים
שליש רברי חבל כשרה.

גרם, פיע, חיה אמיץ לב *stark sein* to be strong
תרג' משלי ח' ים חגרים תדיראי.

גרם פעל, 1) אימץ *stärken* | to strengthen תרג'
ירוש' ברא' ליה פ'ז גרמית יתיה.

2) שבר ולעם העצמות | *to eat up to the bone*
Knochen abnagen כיב כיב עינן ארימגרמיתו
גרמי וכו'.

אגרים אפע, כגיל 1. תרג' משלי ח' כיה (כאמצו):
כר אגרים.

גרם די, קבו | *indirect production of an effect*
indirekte Ursache שבת קיב עיב גרם כיבו
אסור.

גרמא די, 1) ענה שאין בו לאעלים ולא פרות *a bare*
twig | ein entblätterter Zweig מכר ח' עינן

2) עצם *Knochen* | bone ברכ' ח' עיב גרמא
דעשיראח ביר.

3) גוף, עצם *Körper, Selbst* | body, self ביצה
ימ עיב מערים ומלה גרמא גרמא.

4) עם חכמים, כנוי החוזר למשל גרמי עצמי
Umschreibung | with suffixes used as a refl.
des rückbezgl. Fürwortes תרג' איוב א' ג'
לגרמיה תרג' יביע זק' ו' ב'נן בגרמיה; ברכו
מיה עינן לגרמיה תוא דעניד; ירוש' כתו' ג'
כיה עינן כל גרמא אסרה.

גרמא די, עי' גרם, קירי פיא מיה וכל מצות עשה
שחזמן גרמא וכו' ב'ק מ' עינן גרמא כנוקין

מסור

גרמיון די, דבר כתוב *Dokument* | document
שמרר מיה גרמיון (ציל' גרמיון).

גרמיון די, זרוע, אמה *Arm, cubit* | arm, elbow
Elle תרג' שופר' ג' מיה גרמיון אריכה; בים
סיד עינן בני גרמיון.

גרמניה די, גרמניה *Germanien* | Germania
ימא י' עינן גמר זה גרמניה.

גרין די, גריצה, גריצה די, חלת לחם עבה
bread or cake formed of slices twisted to-
gether | *dicker (geflochtener) Kuchen*
סיב מיה לא חיו אפין פיתין גריצין אלא ריקיקים;
חומ' עי' ו' ב'ז ואין מוליכין עמו גריצות לתבוא;
תרג' שמו' כיש כ'ג (חלת לחם); וגרמא רלחם.
גרין די, 1) גקור, גריזה *das Aus-*
kratzen חולי' סיד עינן מרמסר שפיכה גריזה
וכמו.

2) משיכה, משיכה על הארץ *pulling, drag-*
ging (moving an object without lifting) |
das Ziehen, Schleppen eines Gegenstandes
מסח' קיא *(ohne ihn vom Boden zu erheben)*
עינן וחלכה ברש בגריזה חתניא ריש אומר
גורר אדם משה כמה ומסל וכו'.

3) משיכה אחרי- | *involving, carrying with*
das Nachschleichen שבת קיא עינן ומי מיה
ליה לרבא גריזה.

גריש עי' גרים, רח'ר ב' ירה גרישין.

גריל גורם רעה לעצמו.

(גרל) הגריל, חפע, המיל גורל | *to cast lots*
Loos werfen יומא לים עיב מצוה להגריל ואם
לא הגריל כשר.

גרם פיי, סכב, חיה לסכה *to be the cause of, to*
engender | *verursachen, veranlassen*
קרוש' פיא מיה וכל מצות עשה שחזמן גרמא אנשים
חייבים ונשים פמורות; סנה' מיה עיב מה
אעשה שעונותינו גרמו לנו; שם קיר ע"א גורם
גלות לבניו.

גרם נפע, ניתנה החזמנות - *to be indirectly engen-*
dered | *Gelegenheit gegeben werden*
ע"ב אסור ליגרם מומאה.

גרם פיעל, כג"ל. ביר לימ: חודך מגרמת וכו'.

הגרם הפע, המה את הסכין למעלה או למטה
ממקום הקבוע לשחימה *(in ritual slaughtering)*
to let the knife slide beyond the space pre-
scribed for cutting | *(beim Schlachten) mit*
dem Messer ausgleiten (über die für den

to be dragged, to ... נִסְחַב, נִסְחַב אַחֲרַי
 be pulled | *geschleppt werden*
 נִסְחַב אַחֲרַי נִסְחַב אַחֲרַי

אֵינָרְע אַתָּה, נִתְקַעַם (עַי גְּבוּ) | to be deducted
abgezogen werden עֲרֵב לִי עֵיב: מִיגְרָא וּמִוֵּלָא.

גָּרַשׁ -- הִתְגַּרְשׁ חתם, קבלה (האשה) גם פטורין
 עיב: דבר תורה שופה מתגרשת.
 to be divorced | geschieden werden

גָּרַשׁ פִּי, הוציא, החזיק, נתן גם לאשה
 to devour- ee, to banish | scheiden, verstoosen
 עיב: תרי נשי מגרשת.

אִתְּגַרְשׁ אתם, כרתמעל הנל. ניש' עיח עיעז בת
 איגרש.

גָּרַשׁ פִּי, העלה, משיך למעלה he-
 to hoist up | raufziehen
 ירוש' כלא' מי ליב עיב: ואין עניית
 אתון גרשין לי.

גִּרְתִּיקוֹן ז', קרמון Kreide | obalk שבת נ' עיב:
 גרתיקין (בערוך: גרתיקון).

גִּישׁ מזירת שוח; גורל שוח; ג' שנים; ג'
 שבועות; ג' שעות; גלגול שבועות.
 גשאיכ שלשה שאכלו נאחת.

גִּישׁ פִּי, הלם, צלצל läuten | to beat, to ring
 klingeln וקיר ח': תחיל רוחיק לבשש.

גִּישׁוֹרָא עי' גִּישׁוֹרָא שבת מ' עיב: סיכ' מן גשורי.
 גִּישׁוֹשׁ ז', מוט אורך שמגששים בו במים לפני
 המפינה לידע את עומק המים שם sounding pole
 Stange zum Messen der Wassertiefe | שבת
 קכ"ה עיב: גשוש של ספינה.

גִּישׁוֹשָׁא ז'. 1) מי שמחד את עומק המים בגשוש
 sounder, one carrying the sounding pole in
 advance of the ship | einer der die Wasser-
 tiefe misst שבת ק' עיב: גשוי.

2) מחפש ממסונים באדמה
 treasures buried in the ground | Schatzgräber
 בימ סיב עיב: גשוי.

גִּישׁוֹשׁ ז'. 1) בדים מרוכים כמין כן שנותנים תחת
 כרעי המטה כדי שלא יסדו a frame on which
 the couch is spread | Brettergestell (als Un-
 terlage fürs Bett) זכ"י פ"ג מ"א: ישבו על הכמר
 על המספל על הגשיש של מטה.

2) לוחות עץ לתחבושת שבר יד או רגל | splints
 Schienen (für gebrochene Glieder) תום'

2) נגזר במגירת | zerlegt werden
 ביק קי"ט עיב: הנגזר במגירת.

גָּרַר, גִּירָר פיעל, כמו קל 2. 4. פסח' פיד מימ' גירר
 עצמות אביו על מטה של תבליט; תום' ניש' ז'
 יב: או שגורתו חיה: חול' כיה עיב: כל שעחיד
 לגרר.

הִתְגַּרְר חתם, 1) השתמח על הארץ להזחנן
 to be in contrition, asking forgiveness | sich win-
 den, demüthig um Verzeihung bitten
 בשלח ד' א': וכתלמיד שמתגרר לפני רבו כך
 היו ישראל מתחננין ומתגררין.

2) התגרר חתם, 1) השתמח על הארץ להזחנן
 to be scraped | sich kratzen
 שבת י"ט מ"ה אין מתגררין במגוררת וכו'.

גָּרַר פִּי, 1) עי' גָּרַר 1. חול' פ"ג עיב: הליגרית
 לנכמי (בערוך: הלגרית).

2) עי' גָּרַר 3. כימ פ"ה עיב: דגיר עלמא כחרדה.

3) גירר תאכון Appetit | to whet the appetite
 reizen קיז עיב: מגרר גירר.

גִּירָר פיעל, 1) כנל. אמתיר א' מ' אמא מגירר.

2) גזר במגירה | abelgen | to saw off
 יביע דבר' ל"ג כ': דמגרר אדרעא עם קודקדא.

אִתְּגַרְר אתם, נמשך, נסחב ge-
 to be dragged | schleppt werden
 ירוש' קדוש' א' מ' עיב:
 דאורחיהון מתגררה.

גָּרַר ז', מקום הגרוד בכתב
 erasure | radierte
 Stelle סופר' פיה מיד: ואין כותבין האזכרות
 על מקום הגרוד.

גָּרָא נ', מאכל הלעום התזזר מן הקיבה אל הפה,
 גִּירָה | die wiedergekaute Speise
 יביע דבר' יד ז': ממקי גררא.

גָּרָא, אָגַב גָּרָא על ידי תמשך הרכור, דרך אגב
 a | betläufig
 incidentally, occasionally
 בימ
 ד' עיב: אגב גררא גמכא.

גרתיקון [גִּרְתִּיקוֹן] גליל גזר בארץ פלשתיים
 the district of G'ar | Bezirk von Gerar
 יביע בראש' כ' א': ואתייתב בגרר (בערוך:
 בגרתיק); ירוש' שביע' ו' ל' עיב: גרתיקו.

mann ג'ר ע'ת ח'קח ויעבירם את הנחל וכו'
עשה עצמו כנשר.

נָשָׂא ע'י נָשָׂא. ברכ' נ'ט ע'ינ' אנשרא דבבל.

נָשָׂא - נגע נגיעה קלה *berühren* | *to touch*
חלה פ'יב מ'ינ' בזמן שהכפינה גוששת.

הַתְּנַשֵּׁשׁ חתם, נלחם, נאבק עם... | *to wrestle*
ringen ב'ר כ'ינ' לב' אתליסון שהיו עומדין
ומתגוששין לפני המלך.

נָשָׂא, **נָשָׂא** פֻּעַל, משש *be-* | *to touch, to feel*
rühren, betasten חרנ' יכ'ע ברא' כ'ז י'ב (אולי
ימושני): מאים יגשינגני ג'יפ' מ'ז ע'ינ' גששית.

נָשָׂא נ'י, 1) מישוש *das Fühlen*, | *touch, feeling*
das Tasten חול' מ'ז ע'ינ' בגשחא.

2) משאבה שמעלים בה נוזלים ממקום עמוק
Heber | *siphon* ע'ז ע'יב אסיק חמרא
בגשחא.

נִית נר תושב; נחר תענית; נבאי תמחוי.

נִית - 1) חצר הקבר *the court of a burying*
place (the marked space into which the
caverns open) | Hof eines Begräbnisplatzes
(in den die Grabhöhlen münden) תומ' אהלי
מ'ז ו'ז ואיזה הוא חצר הקבר זו הגת שהמערות
מתוחות לתוכו.

2) חפירה רחבה בקרקע כמין גת *a vat-like*
excavation | kufenartige Vertiefung im Bo-
den פרה פ'ד מ'ינ' שרפה חוץ מגתה או בשתי
גתות.

נְהִיָּת נ'י, אשה עושה מלאכה בגת *woman engaged*
in the wine-press | Winzerin אָת
הגתיות מאחורי הקורות מונמים בה; אסתיר
א' י'ז אביא גתיות מאחורי הקורות.

מקוא' ו' ח'ז' וחגשישין שעל גבי השבר (בעירקו
וכהוצו: קשקשים).

נָשָׂם - נָשָׂם פֻּעַל. גרמט ממטר *soaked with*
rains | von Regen getränkt יומא נ'ג ע'ינ'
שנה גשומה ושחונה.

חֻנְשָׁם חפצי, כנל. ב'יב כ'יה ע'ינ' מיום שחרב
ביהמ'ק לא הוגשמה רוח דרוסית.

נָשָׂם - ימות הנָשָׂם ע'ה שהגשמים יורדים בא'י
(ממרחשון עד ניסן) *rain season | der Winter-*
regen, Regenzeit תעג'י ג' ע'יב: בימות הגשמים
לא אמר משיב תרוח אין מחורין אותו.

נָשָׂם נָשָׂם שדה ששוחת מים ממטר חשמים
a field natutally watered by rain | natürlich
bewässertes Feld בכורות פ'ז מ'ינ' אנל לח ו'כש
של (שדה) גשמים וכו' של שלחים.

נָשָׂם ע'י נָשָׂם. איכיר א'י ח'ז' לא יתבין
גשמיתון.

נָשָׂם ו'י, בריח *Riegel* | *bar, bolt* ערר קיא ע'ינ'
דליח לח גשמה.

גש'נ כק'ש נר שנתגיר בקמן שנולד.

גש'ע גל של עצמות.

גש'ע'ב נוי שעסק בתורה.

נָשָׂם ע'י נָשָׂם. שבת כ' ע'ינ' נשקרא.

נָשָׂם, **נָשָׂם** מ'י, עשה גשר | *to make a bridge*
eine Brücke schlagen ע'ז כ' ע'ינ' חרבה גשרים
גשרנו; ב'ק ק'יג ע'ינ' וגשרי גשרי.

נָשָׂם ו'י, מעברה גשרית על נחר *bridge, ferry | Brück-*
as, Fähre שבת ל'יב ע'ינ' בשעה שעוברין על
הגשר.

נָשָׂם ו'י, שומר הגשר (מי שמעביר אנשים וחפצים
במעברה) *ferry-man | Brückenhüter, Fähr-*

דְּאוֹסִינִים עי' דְּנִיפִימִים. ירושי עיז פיה מיה
עיבז ושאלון כסף מן אילין ראוסנינים.

דְּאִין דרך ארץ זומא.

דְּאִיד דברי אלהים חיים.

דְּאִי ד, מדה מספיקת *Genüge* | *sufficiency* כתוב
קייא עינא יותר מדיא.

דְּאִי ת, ראוי והגון *wert, würdig* | *worthy* ביר
עית איני כראי; גיט' צי עיבז; כראי הוא כמיתה.

דְּאִיב פיע, 1) נול *to flow* | *fließen* תרג' תהלי' קיה
מיא (יזובו מיט); דאייבו מיא.

2) זב *to flow out* | *ausfließen* (*von Körper-*
lichen Absonderungen) ויקר' פיו ב' (זב
מכשורו); דאיב מכמריה.

דְּאִיב ז', זב *am Ausfluss Kranker* | *gonorrheal*
תרג' שיב ג' כיס י' (זב ומצורע); דאיב ומגיר.

דְּאִיג, **דְּאִיג** פיע, דאג ודחש *to be troubled*,
to be anxious | *sorgen, besorgt sein* שבת קגז
עיר: הות דאינא אמילתא טובא.

דְּאִימס [דְּאִימא] עי' דְּאִימל. איכ"ר א' אי
דאימס קמיתא וכו' דאימס תגיתא.

דְּאִיך פיי עי' דוּך. תרג' במר' יא ח' (רכו
במדוכה); דאיך במדוכתא.

דְּאִין פיי עי' דִין. תרג' ישעיי פיו ח' (שופט ודורש
משפט); דאין ותבע דין.

דְּאִיסקריתא עי' דְּאִיסקריתא. עירובי כיס עינא
דאיסקריתא דריש גלחא.

דְּ - מתיג ומדי, 1) אשר, ש- *wel-* | *who, which*
cher, welche, welches קיה עינא מאן דמייר
נכסית כל יומא וכו'.

2) של *of* | *des, von* תרג' בר' ליבד' (שפהמקום)
שסיה ראחרא.

3) כי *that* | *dass* בר' ב' עינא וממאי דהאי וכו'.

דְּא דבר אחר; דרך ארץ; ד' אמות.

דְּא 1) כי, זה, זאת *this* | *ale, diese* שבת כ"ב עיבז
דא ודא אחת היא.

2) מהיה, אבל *but* | *aber* שהשיר ג' מיה
בלשורא דא דידעו ויטורד.

דְּא **דְּא** נערת הגמל | *the camel-drivers call*
der Ruf des Kameltreibers פמה' קיב עיבז
ניוהא רגמלא דא דא.

דְּאִא דאי אפשר.

דְּאִב - הִדְאִיב הפ', גרם ראבון *to cause*
to languish | *verschmachten lassen* כיב עימ עינא
ער שתדאיב נשמתו.

דְּאִב, **דְּאִבִּנא** ז', צער ועגמת נפש | *grief*
Beitribnis תרג' יוש' דבר' כיה סיהו ודאב נפש;
תרג' איוב מיא יג (ראבה); דאבונא.

דְּאִי עי' דְּאִא 2, שבת ליה ע"א; דאוי למורה.

דְּאִומְטִיקוּס [דְּאִומְטִיקוּס] ז', חולה במחלת
הראומטיזמוס *rheumatic* | *Rheumatiker* ויקר
פוימ; עי' שהאדם הזה מתעצל לכמות ראשו כראוי
וכי' הוא נעשה דאומטיקוס.

מפרא עקב מינ: כל הארצות דוכאות כסף וזהב
לארץ ישראל.

דָּבַב - (1) זב ושמם *fließen* | *drip, to flow*
iriesen יבמ' ציו עיב: כומר של ענבים כיון שמניח
אדם מצבעו עליו מיד דובב.

(2) זיסף בזפת *verpichen* | *to pitch* ירוש' עיו
מיב מיא עיב: נכרי עוברן דובבן.

דָּבַב וי. (1) שנאה *Feindschaft* | *ill-will* מפרא
אמור ייט (ויקרי' כיד מיו): יחיו כל העדה כבעלי
דבב לו.

(2) שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ירוש'
דמי' ב' כיד עיד: חסם ודבב.

דָּבַבָא, דָּבַבְדָּה, דָּבַבּוּ, דָּבַבּוּתָא גי' בגיל 1.
מפרי נשא מ' מיב: שנאה וכעול דבבא: ילק' במ'
תשיא: בעלי דבבא: תרג' כרי' גי' פיו (אויבה
אשית): ודבבו אשוי: מיכה זי' ח' (אויבת): בעלת
דבבות.

דָּבַבְדָּנִיּוֹת גיר, ענבים המנמפים *dripping gra-*
pes | *ausfliessende Weintrauben* עיו ליט עיד:
הרבש והדבדכניות שמנמפות.

דָּבָה - אשה שיצא עליה שם רע *ill-reputed*
woman | *verrafene Frau* עס' פיו עיב: דבה
רעה נת דבה.

דָּבּוּ וי, זאב *Wolf* | *wolf* שהש' גי' בי: בין דבו
לכלב.

דָּבּוּב ח', שנאוי ושונא *feindlich* | *hostile* שהש'
גי' ייא: אש וברד דבובין זה לזה.

דָּבּוּבָא וי, דאבון *Kummer, trouble* | *languor*
Angst תרג' תהלי' ייג גי' דבונא כלבבי.

דָּבּוּק עיי' דִּיבּוּק. חולי' ניד עיב: דבוק רב אשי
אמר וכו'.

דָּבּוּר עיי' דִּיבּוּר. וקריד' א': המלאך קורא והדבור
מדברי.

דָּבּוּרָא וי, (1) דבר אלהים *Divine Speech* | *Wort*
Gotteswort תרג' יחזק' א' ביה: לאשמיעא דבורא
לעבדוהי.

(2) קול אלהים *Divine Voice* | *Gottesstimme*

דאסערמוס עיי' דִּינִסְטִים. ירוש' ביט מיב ח'
ערג: מאילין דאסערמוס.

דָּאִיץ תי, שש ושמה *rejoicing* | *fauchzend*
תה' ביה וי (ועלז לבי): דאייץ לבי.

דָּאִיר עיי' דור 2. יבמי' גיב עיב: תתא דראיר
בבי חמה.

דָּאִית פיי, חמר *begehren* | *to covet* תרג' משלי
ייב ייב (חמד רשע): דאית רשיעא.

דאליב דאם כן.

דאיל דאין לומר: דאכא למימר.

דאליה דאי לאו הכי.

דָּאָלוּ גי' חשקא *Beuldassung* | *irrigation* ב'ב
ייב עיב: בי דאלו יומא.

דאליב דאם לא כן.

דאני וְנָאִין פיי, חנה חסם *stunen* | *to meditate*
תרג' משלי כיד ב' (יהנה לבם): ראני לכהון.

דאערג דאף על גב.

דָּאָצִיטִי זיר, מין עומת *a species of doves*
eine Art Tauben חולי' מיב עיב: דאציפי.

דאיק דאמר קרא.

דאיר דרך ארץ רבתי.

דָּאָר וְנָאִין פיי, חרש *ackern, pflügen* | *to plow*
תרג' תהלי' קבים גי' (על גבי חרשו חורשים): על
גושמי דארו דאריא.

דָּאָרן שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
ביט מיד עיב: כגון דארו עברית.

דָּאָרְנָא תי, קשה *hart* | *hard* שבת קביה עיב:
זירין דארו.

(דארת) אָדָאָת אפי', חרשיא, הצמיח דשא *to bring*
Grünes hervorbringen | *forth (grass)* תרג' בר'
(תרשא חארץ דשא): תראית ארעא דיהארה.

דב' דברים.

דָּב וי, זאב *Wolf* | *wolf* ביד מצים: לרב כתיב דב
היה שמה.

דָּבָא פיי, היה שופע *überfließen* | *to overflow*

דְּבָלָל ז', גוש, חזיכות *lump | Klumpen* חוס כל בים מי: חיו דבללן יוצאין הימנו.

דָּבֵק, דָּבַק — חיבר והדביק *to glue | kleben* ירוש' מנ"י פ"א ע"א ע"ז דובקין בדבק.

דָּבַק פיעל, (1) כנל, ריח כיד ע"א: דבק שברי שופרות. (2) התחבר *to attach one-self to | sich anschliesen* ביר פכ"ט ראה אחר ודיבוק.

דָּבַק נפ", הִתְדָּבַק וחפ", התחבר והתאחד *to be joined | angeheftet, vereinigt werden* ע"כ ע"כ נארגת בפני עצמה ונדבכת עם חבגרו: כח' ק"א ע"כ וכי אפשר לאדם לידבק בשנינות: ביר פכ"ט אין ארור מתדבק בברוך.

דָּבַק פערי, (1) נאחו ונתחבר *to adhere | anhaften* תרג' תהלי מיד ב"ו (דבקה לארץ במננו): דבקה לארעית גוכא מעכא.

(2) דבק וחיבר *ankleben | glue* to מנח י"א ע"א דבקה לקומץ.

(3) חייה דבוק וקשור *anhäng-* *to be attached to* *Ich sein* תרג' תהלי מ"ש י"א כיד (דבק מאח): דבקה מן אהא.

אֲדָבִיק אמ", (1) חשיג וחגיג *to reach | erlangen* תרג' תהלי ע"ג י"ד (חשגו חיל): אדביקו חילא קנו בכמין.

(2) רדף וחשיג *to overtake | erreichen, einholen* תרג' תהלי י"ח ל"ח (אחשיגם): ואדבקינן.

(3) היה ביכלתו *to afford | erschwingen* ויקר' י"ד כיד (אשר חשיג יד): ית ודבקיך ידית.

אֲדָבִיק, אִידָּבַק אתפ", (1) התחבר אל- *to attach* *o. a. to | sich jemandem anschließen* ע"כ מתו לאידבוקי בתו.

(2) היה מדובק ומחובר ביחד *to be joined to* *gether | zusammengesetzt* ביר פ"ד: אית *werden* חספין מתדבקי.

דָּבַק — (1) חסר חמדביק *glue | Klebstoff, Leim* שכת ע"ח ע"ד: דבק כרי ליתן בראש חשבשבת.

(2) חיבור *junction | der Zusammenschluß* חול' כ' ע"א מקום הדבק.

תרג' כמרג' ד' פ"ט (חקל מדבר אליו): ומתמן הוא דבורא מתמלל עמית. ועי' דִּבְרָא.

דְּבוּרָא ז', כוורת *bee-hive | Bienenstock* ק"ח ע"א חרוק חרולך מדבוראי.

דְּבוּרִיָּא ב', דבורה *bee | Biene* ירוש' מאה פ"ו כ' ע"כ דבש דבוריין.

דְּבַח (1) פיי, זבח והקריב *to slaughter, to sacrifice | schlachten, opfern* דבח עלוהי.

(2) ז' זבח וקרבן *sacrifice | Opfer* תרג' מ"ב ח' י"ז (עולה זבח): עלתא דבחת.

דְּבַחָא ז', (1) קרבן *sacrifice | Opfer* במ' ב"ה ב' (לזבח): דבחיין.

(2) חג הספח *Passover | Pessachfest* שבת ק"י ע"א בין דבחה לעצרתא.

דְּבִיב ע"י דְּבִיב, ירוש' ע"י פ"ג כ' ע"ד: שחיתת דביבת לחבירתה.

דְּבִילָה, **דְּבִילָתָא** ב', ענת תאנים מיובשות *cake of pressed figs | getrocknete und gepresste Feigenmasse* ירוש' דמ' פ"ב כ"ב ע"ג חסיתון גגיתין כהרא דבילתא שוריי.

דְּבִיקָה ב', (1) חביקה *embrace | das Umarmen* שמיד ל"ג פנחס וכו' דקר שניהם דרך דביקתן. (2) קשור הנמש *attachment | Anhänglichkeit* ביר פ' ע"ה ג' לשונות של חכה חבב הקביה את ישראל בדביקה בחשיקה ונחמיצה.

דְּבִיר — ספר *book | Buch* ע"ז כיד ע"כ כמאן קרו פוסאי לספרא דביר זכר.

דְּבִירָא ז', דיבור, דבר אלהים *Divine Speech | Wort, Gotteswort* תרג' תהלי קמ"ז י"ט (מגיד דבריו ליעקב): דתאני דביריא ליעקב.

דְּבִיתָא ב', אשה ביחס לבעלה *wife | Ehefrau* ב"ר כ"ז ע"א: כאינשי ביני אול ואימליך בדביתא.

דְּבִלָא ז', תאנת בומר *unripe fig | unreife Feige* תרג' יש' ל"ד ד' (ונבבלת): וכדבלא מתאנת.

(2) שם מקום *Ortsname* | name of a place | תרג' דברי די מיג (גולן): דברא.

דְּבִירָא די, תנועה, התנהגות | way of moving | *Führung, Bewegung* | תרג' מיג מ' כ' (התנהגות כמנהג יחוא): דברא כדברא דיהוא.

דְּבִירָדָה גי, מאמר, צווי *Gebot* | commandment | ברי י"ב עינא וקורין עשרת הדברות שמע וכו'.

דְּבִירוּנָה די, דְּבִירוּתָא גי, *Strömung* | current | עיו מיו עינא לדבורנה דמיא; ילק' ברי כינ: דברותא דמיא.

דְּבִירִי גי, דבורה *Biene* | bee | ירושי' שבת פ"א גי עיב: שממי וכו' אורעי וכו' דברי וכו'.

דְּבִירִיתָא גי, מנהיגה *Führerin* | leader | ילק' שופ' מיב: השיך דרא דאתתא דבריתא.

דְּבִירָן תי, שטבעו לדבר הרכה *talkative* | ge- *schwätzig* | בריר יתז שלא תהא דבורית.

דְּבִירָן תי, איש דברים *beredt* | eloquent | תרג' יביע שמי' די יי (איש דברים): דברן.

דְּבִירָתָא גי, (1) שלל, מלקוח *Beute* | booty | תרג' במדב' ליא יא (המלקוח): דברתא.

(2) מגפה, דבר *Pest* | pestilence | תעני' כיא עירז כסורא חוות דברתא.

דְּבִירָתָא גי, דבורה, צרעה *Biene, wasp* | *Wespe* | תרג' ישעי' די יתז תקיפין כדבריתא.

דְּבִישׁ -- עמים *Soft* | *juice* | תרי' פייא מיב: דבש תמרים ויין תפוחים.

(דבש) **דְּבִישׁ** תפי, תסס *gären* | to ferment | ביס ליא עינא יין והחמיץ וכו' דבש וחדביש.

דְּבִישָׁתָא שם עיר *Name einer Stadt* | name of a place | תרג' ירושי' במדב' ליד ליד (דיבן): דבשתא.

דג -- דגים שם אחד המולות *The Fishes, a sign of the Zodiac* | *Sternbild „Fische“* | ליח עיב: דלי וכו' ואחריו מה אתה בורא דגים.

דגני **דְּבִישׁ** דגים שכמי כצה *the fishes of the swamp* | *Schlammfische* | חועלת בחכה מה יעשו דגני הרקק.

(8) עי' **דְּבִירָן**. שבת ליג עינא שלשה דבקי מיתת. דביר דברים רבה.

דְּבִיר (1) פיי, בהג *führen, leiten* | to lead, to drive | תרג' תאלי' עיו כיא (נחית כצאן עמך): דברתא חיד ענא עמך.

(2) פיע, ותנהג *selbst führen* | to conduct one's self | *ren, leben* | עירובי' יד עירז: פוק חזי מאי עמא דברי.

(4) פיי, לקח *nehmen* | to take | תיי ברי יד כיא (והרכוש קח לך) וקנינא דבר לך.

דְּבִיר פעל, אֲדִבֵּר אמי' כגיל 1. תרג' יש יא ו' (ונער קמן נוחג בס): וינוק ועיר יחי מדבר לחוק; תהי' מיח מיו (ינחגו): ודברינונא.

אֲדִבֵּר אחמי', (1) נלקח *abgezogen* | to be taken away, to be | *weggeführt werden* | תרג' ברי י"ב מיו (ותוקח האשה): ואירכרת איתתא.

(2) התנהג *schleppen* | to drag o. a. along | תרג' ברי ליג יד (אתנהלה לאמי): אידבר בנוח.

דְּבִיר -- דְּבִיר אחר לשון נקיה לכמה דברים *etwas, was man* | something not to be named | *sich zu nennen schent.* | חויר *Schwein* | (1) שבת קכ"ט עיב: אי פגע בדבר אחר וכו'.

(2) צרעת *Ansatz* | leprosy | שם שם: קשה לדבר אחר.

(3) עבודה זרה *Götzendienst* | idolatry | מנח' קי"ט עינא: (שמשו) לדבר אחר.

(4) חשמיש המטה *Betschlag* | cohabitation | ברכ' ח' עירז צנועין בדבר אחר.

(5) פריצות *Unkeuschheit* | unchastity | כתוב' פיו מיה: ואם היה טוען משום דבר אחר וכו'.

דְּבִירִים פִּנְב, דְּבִירִים פִּנְב יש מעם לדבר *there is something behind* | *da steckt etwas dahinter* | קיד' מיד עיב: דברים כגו אם גט למח מיאון אם מיאון למח גט; ירושי' כתי' פייב ליה עיב: דברים כגב.

דְּבִיר די, מנהיג *Führer* | leader | סנה' ח' עינא: דבר אחד לדור ואין שני דברין לדור.

דְּבִירָא די, (1) שדה *Feld* | field | תעני' די' עירז: אית לן פירי כדברא.

דגנר פיי, 1) חימם העוק את הביצים | to breed
brüten תרגי איוב לים יד (ועל עפר תחמם): ועל
ארעא תדגור.

2) קפץ | springen | to leap חול' גיא עינא דגר
בפל מאיגרא לארעא.

אידגנר אתמי עיי אידגנן (דגנן). תרגי איכא אי' כי
(מען חמרמו): מען אידגרו.

דגן -- צנור בולט מכלי | spigot | Zapfen, Hahn
יומי ליו עינא יב דד לכיור.

דגא ד, שד תאשנא | Brust | breast איכיר אי' א'
רבתיו תרין מנגן אילן תרי דדיא.

דגא וויי, זכוב | Fliege | fly חול' ניה עיב: דדבא
בת שחא.

דגדה פיעל, 1) מייע בחליכת | to walk, to make
hop | spazieren führen שבת קכיה עיב: אשה
מדרה את בנה.

2) זרק | werfen | to throw אסתיר אי' ב': מדרין
פיתקין וכו'.

דגדה תאמי, הלך הלך וטמון | hüpfen | hop
כימ בית עיב: כמדדין.

דגדגא ניר עיי דגדא, תרגי יכיע שמי פיי ג'
(מיר תבשר): דדוואא.

דגרי פעל עיי דגה 1. שבת קכיה עיב: דדוי
מדרינג.

אידגרי אתמי, עיי הדגה (דגה). ביצה יא עינא
אידדוי אידדו.

דדינגן עיי קדרינגן. ירוש' שבת פ'ב ד' עינא
לכש-דדינגן.

דדימ דינא דבר מיצרא.

דדינגן [דדינגין] דה, מין אילן | pine-wood
Kiefer (Baum) ריה ב' ניה עינא שמן
ודדינג.

דיה דברי הימים; דברי הכל; דבור המתחיל;
דוד המלך.

דיה נ', זה, זאת | this | dieses, diese ירוש' גיטי ד'
מיה עינא פתח ר' מאיר ברה.

דגונית נ', סירה דגה | Fischerboot
תרגי עמי ד' (כסירות דוגה): בדגונית צידדן.

דגול ז', רמאות | Täuschung | deception שהשיר
ב' ד': אפילו אותן הדגולין שדגל יעקב באכיווכי.

דגור, דגורא ז', גל | Haufen, Schwall
תרגי חבקי ג' יד (חמר מים): דגור מיון; ברי לא
מיו (ויעשו גל): ועברו דגורא.

דגירה נ', חימום הכיזים עיי עומת | brooding
das Brüten חול' קים עיב: אתיא דגירה דגירה
כתיב חכא קורא דגר ולא ילד וכו'.

דגל -- רמח | täuschen | to deceive שהשיר ב'
ד': אפילו אותן הדגולין שדגל יעקב כאביו וכו'.

דגיל חפ', 1) גלחם | bekämpfen | to attack שבת
סיג עינא שני תלמידי חכמים המרגילין זה את זה
בחלכה.

2) נשא דגל | flaggen | to put up a flag תנח'
כובר במ' מית ולוי הוא מדגיל עלי אהבה.

דגל פעל, מעל וכיחש | lügen, trenlos | to lie
sprechen תרגי משלי פיי י' (ובמשפט לא ימעל
פיו): ובדינא לא נדגיל פומיה.

דגלא תי, כוזב | false | trenlos, lügenhaft תרג'
משלי י"ב כיה (ער בליעל): שחא דגלא.

דגלא ד, flag-staff | Fahnenstange ביצי ל' עינא
דדרו בדגלא.

דגלואתא נ', כוזב ורמית | cunning | Täuschung
List תרגי משלי י"ב ד': שקרא ודגלואתא.

דגלת נחר תדקל | der Tigris | the river Tigris
Strom תרגי נחום א' ב': ויגחון ית דגלת.

דגן -- שכולת | Getreideähre | ear ססיקיר מינא
מנסף את הדגנים.

(דגן) אידגנן אתמי, נגרש ונערם | to be piled up
gehäuft werden ברי מיו עיב: האי אידגן והאי
לא אידגן.

דגנא, דגנה ז', דגן, תבואה | corn | Getreide
תרגי יכיע שמות כ"ג י"ז דגנא וקשא; ירוש' נד'
פיי מ' עינא דגנה דארעה וכו' דגנה מעבורת.

דחיא דהוה אמינא; דברי הימים א'.

דחייב דברי הימים ב'.

דחייב (דחייב) דחייב חפ', תרגו ווארעם to make red

erröten machen, aufregen | (with anger) ויקיר

פמית שחיא מרחבת פניו של אדם.

דחייב, דחייבא ד' (1) זהב gold | Gold ירוש'

בימ ב' ד' עיגו דחב לית אתון אכלין ולמה

אתון רחמין דחב סוגין; בימ ע' עיגו דחבא פריכא.

(2) סטבע של זהב gold coin | Goldstück

קסית עיגו דחב אין פחות מרינר דחב.

דחייבא שם איש männlicher a man's name

Name תג' ב' עיגו יוחנן בן דחבאי.

דחייבא ד' שחח זהב, מחיר, Prets price in gold

Goldeswert תרג' שני אסת' ג' יאז זבונא יחייב

דחבונא ומזבונא שקיל דחבונא.

דחייב, דחייבין ד' צורף זהב goldsmith | Gold-

schmied שחשיר ח' ח'ז מנחון דחבים ומנחון

בססנים; ירוש' גיש' סיד סיו עיגו ר' יצחק דחבין.

דחיה (דחיה) דחיה חפ', תכחה, עשת דיהה to make

turbid | trüben טורבט ס'ג סיהז מדהה אתה את

חמים וכו'.

דחייבא (דחייבא) ד' שמחה, תגיגה feast | Feyer

קחיר ב' ב' דחובית מערבבא.

דחיון ע' דחיון. ירוש' עיו פ'ב ס'א עיגו אהן

דחיון של מימי רגלים.

דחיון, דחייבא ת' (1) שמן, דשן fat | fett תרג'

תח' צ'ב פ'ו (דשנים ורעננים); דחייבין ורמיבין.

(2) עשיר, נדול - reich, distinguished

nehm תרג' תחלי' כ'יד ל' (דשני ארץ); דחייב

ארעא; שבת סיו עיגו קרב לגבי דחייבא ואידחון.

דחייב ס'ע, לעג verspotten | to deride תרג' תחלי'

ב' ד' (ולעג למו); ידחך להון.

דחייבא ד' לעג Spott | scorn תרג' איוב ל'יד ד'

(לעג); דחבא.

דחייב ס'ע, חית שמן fett sein | to be fat תרג' משלי'

י'א כ'ת (נפש ברכה תרושו); נפשא דברכתא

תדחין.

דחייב (דחייב) עשה שמן feti machen | to fatten

תרג' תחלי' כ'ג ח' (רשנת בשמן ראשי); דחייבא

בעופיא ספיימא גושמי.

(2) הקריב קריבנות כחיים | to offer fat sacrifices

fette Opfer darbringen תרג' ישע' כ'ג כ'יד

(לא חריותני); לא דחייבא על מדבחי.

(3) קבל ברצון - wohlwollend aufnehmen | to accept

men תרג' תחלי' ב' ד' (ועולתך ידשנה); ועולתך

ידהנאן.

(4) בעשה שמן fett werden | to grow fat תרג'

יביע דברי' ל'א כ' (ושבע ודשן); וישבעון וידהנאן.

אידחין אתמ', כנל 4 תרג' ישע' ל'יד ו' (תדרשנה

מתלכ); אידחנת מתרב.

דחייב ד' שמנונית Fettigkeit | fat תרג' ישע'

ג'ת ב' (ותתענג כדשן נפשכם); ותתענק כרהן

נפשכון.

דחייבא ד' מין חמרים a species of dates

eine Datteları כת' ס'א עיגו אפילו תמחא

דחיוניתא.

דחייבא ד' זבל Mist | mature תרג' יח' ל'יב

ד' (צפתך); דחיוניתא.

דחייבא דוד המלך עליו השלום.

דחייב דחייב פירש.

דחייב (דחייב) דחייב, אשר, מי ש' - who, which, the same

welcher ירוש' שבת פ'יט ס'ז ע'יד; דו אמר וכו'

תוא ראמר.

(2) שהוא dass er | that he ס'א ס'א ס'א ס'א

עיגו כגין דו בעה מלפא בנחיתא.

(3) זה dieser, jener | this, that ירוש' נזיר ד'

כ'ג ע'יה לא דו מורי ל'רו ולא דו מורי ל'רו.

(4) שחיים, שנים zwei | two ויקיר ד'; דו פרצופין

נברא.

דחייב ס'ע, (1) נאנח stöhnen | to groan, to feel pain

תחלי' נ'א ע'יא; מידון וקיימין.

(2) הסתכל ותרכון hinblicken | to espy (scharf)

כ'ר' ו' ע'יא; דו לפומיא דרביכון (עירך).

(2) מאפה דבש *Honiggebäck* | honey-cake | חלה
פא פיד: חרובשנים.

(3) ת', מתוק כדבש *honigsüß* | honey-like | גיש'
מים עיזא חלבניתא דובשניתא.

דובשקא וי, בצה *Sumpf* | swamp | שבת כא
עיזא וכדובשקי רבי (ערק).

דוג פ'ע, דאג *besorgt sein* | to be troubled | מרק
כיה עיב: תו קא דייגי רבנן.

דוג עי זלג ירוש' בתוכי כי כיו עיר: דוגי.

דוגזר עי דוגזר, יבמ' עיט עיזא דוגזר כעלמא.

דוגי ז'ר, מפפוק *das Sichern* | dripping | חולי קיזא
עיב: כי דוגי.

דוגיט נ', (1) סירת דוגה *Fischerboot* | fisher-boat
כיב עיט עיזא דוגיט-בצית.

(2) חבית *Faß* | barrel | תוס' תרי ג'ז דוגיות של
גרורות.

דוגמא נ', (1) מעט מהרבה לסימן *Probe* | sample
תעניי כיג עיזא צורו מון דוגמא לדורות.

(2) משל ודמיון *Gleichnis* | simile | שחשיר פתיחה:
שער שלא עמד שלמח לא היתה דוגמא וכו'.

(3) מראית עין *Schau* | show | עדיית פ'ח מ'ז
דוגמא ושקות.

(4) מופת *Vorbild* | standard | מ'ז עיזא דוגמא
הוא ברבה שלו.

דוגממדין וי, צלם ודמות *Ebenbild* | likeness
תנחומי פקודי ייאז אין הקביה מונע מן הצדיק
דוגממדין שלו.

דוגממדין נ', פקודה *Befehl* | order | מרר תהל'
קייח ייז הוא עתיד לפרש דוגמניות על כל
המדינות.

דוד דין ודברים.

דוד, בן דוד כנוי למשיח *Bezeichnung für den Messias* | designation of the
Messiah | סנהי
ליח עיזא עתיד תקביה להעמיד להם דוד אחר;
שם ציז עיזא אין בן דוד בא עד שתכלה פרוצת
מן הביט.

דואר פ'ע, סיבב *herumziehen* | to go around
רית מ' עיב: כי מדואר דואר וסובל חזרתא בכל
סובבת.

דואר וי, (1) ציר שלוח *Kurier* | mail-carrier
תנחומי עקב רביו עיזא לדואר שתיה מאלך
ומרדוגיא בידו.

(2) שופט *Richter* | judge | עיזא נקים לי
וימנא לכי דואר.

דואר וי, מין למאה *Eidechse* | a species of lizard
dechselart | שמיר פסיון חרמתי שם אל תדואר.
דוב פ'ע, זב *fließen* (insbeson- | to flow, to drip
(*dere vom körperlichen Ausfluß*) | עיזא
מידכ דייב.

דובקא וי, דוב *Bär* | bear | קירי עיב עיזא אמר
חיינו דובא נידא.

דובקא וי, זוכ, זיכה *secretion, gonorrhoea*
Ausfluss, Schielmadsonderung | חרגי ויקר' מ'ז
בי (זוכו): דובית.

דובקאל שם מלאך *Name* | name of an angel
eines Engels | יומא עיזא דובקאל איסרא
דפרמאי.

דובקלא וי, (1) מין שקמח *eine Sykomorenart* | a species of sycamore
בר' מ' עיב: בנות שקמח
וכר דובלי.

(2) האמת בוסר *unreife Feige* | unripe fig | במדיר
מ'ז קמי דשתי חמרא חמרא קמי רפוקא גרידיא
דובלא.

דובקא וי, זב *one afflicted with gonorrhoea*
ein an körperlichem Ausfluß Leidender | חרגי
ויקר' מ'ז רי (חוכ): רוכנא.

(דובקר) פדובקר תהי, אחורנית *with one's back*
mit dem Rücken zugewandt | to בר' ויז בדובר
קייסת קמי מרד.

דובקא וי, דבש *Honig* | honey | רב'ר
פ'זא דובשה לבעלה: כמיר פ'כז אומרים לה
לדבורה לא מדובשך ולא מעקצך.

דובקא וי, (1) כגיל. מנהי קיזא אין דובשנו מדבש.

ה'דָּאָל די, דוד *Onkel* | ירוש' העני' די' סים
עיד: בן ארחתהון דבני דורייא עברין.

ה'דָּאָל די, דוד, קלחת *Kessel* | boiler ב'מ עי' עיאו
החא דודא דבני מר עוקבא.

דודבא עי' ד'דָּבָא, ברכי' מיד עיאו עד דחא
שריק לית דודביה מאפותית.

דודורין עי' ד'דָּדֹר, תוספי' עיז ח'ז: בסליק
ובדודורין.

ה'דָּדָנָא די, דוד *Onkel* | uncle איכ'ר ב' ביז דבני
דודנייא.

ה'דָּדָנָא עי' ד'דָּדָנָא, תרג' ירוש' ברי' י' ר'
(דודנים): דודניא.

ד'דָּה -- הצמער *betrübt sein* | to be afflicted
ברי' יז עיאו ואל ידוח לבנו ואל יחשבו עינינו.

ד'דָּה נפ', כביל, פסיק' עשר ציו עיאו מה באתם
לשמוח על אונת האיש שנדחה.

ה'דָּה הפ', גרם צער *betrüben* | to afflict ספרי
בהעלותך: אין כמתאוננים אלא כמדורים את עצמם.

ד'דָּה עי' ד'דָּה, תוס' זבים ב' די: זוב רוחה כלובן
ביצת המזורה.

ד'דָּה נ', דם נדה *Menstruation* | menstruation
ירוש' עיז פ'ב כ' עיד: איתון לית מן זכרותיה
דרוחי ולא אישתה.

ה'דָּהנָא די, שמנונית *Fettigkeit* | fat תרג' משלי
ג' ח' (ושקוי לעצמוחך): דוחבא לגרמיך.

ד'דָּה די, זוב, זיכה *Ausfluss* | gonorrhoea
Schleimabsonderung תרג' יביע ויקר' פיו סיו
(מזונ): ידכי מן דוחת.

ד'דָּהנָא עי' ד'דָּהנָא, גימ' נ"ח עיבז: כיון דאיכא
כי דוחא ולא אזיל קביל אימא אחולי אחיל.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ד'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ד'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ד'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

ה'דָּהנָא די, דלי *Schöpfelmer* | bucket בים
קיד עיאו איבער לך לאיתוי ברולא.

דוֹחֶקָא ד' (1) כגל 1. בר' ו' ע'א דוחקא דכלה.
(2) חידוק אדחיצה squeezing | Druck חול' ח'
ע'ב דוחקא דסכינא.

(3) מורח וקושי Mühe | difficulty ביצה ל' ע'א
דדח ברוחקא.

דוֹחֶקָא ע' דוֹחֶקָא 2. שבת ל'ח ע'א דקא דו' למורח וכו'
דו' למערב (לג' הערוך).

דוֹחֶקָא ת' ע'צוב traurig | sad חרג' מלכ' א' ב' מיג
(פר דוקא): נמים דו'.

דוֹחֶקָא דוֹחֶקָא ד' צער ודאגה | grief, affliction
Besorgnis, Kummer סנח' ק' ע'ב: לא תעיל דו'א
בליכד דגברין גיברין קטיל דו'א: ילק' יר' רע'פ:
על' הוא דו'ינו של בית.

דוֹחֶקָא ד' מעשה, פעולה | doing | Werk סנח' ב'ח
ע'א מדויל יד'ה משתלים.

דוֹחֶקָא ד' מנהיג ונשיא | leader, chief commander
Führer, Oberhaupt ירש' שבת מ' י'ב ע'ג:
דוך דוכבים ח'ה.

דוֹחֶקָא ד' מקום | Ort, Stelle place ב'ר'
י'ח ע'ב: דוך פלן: תרג' דה' ב' י'ב י'א: לדוכא
דרחטניא.

דוֹחֶקָא ד' מנהיג, שליט | Herzog, commander
Führer שמור פמ'ג שלטון... דוכס... אמרכוס.
דוֹחֶקָא ד' מרוכח Mörser | mortar תרג' י'ב ע'
במדב' י'א ח' (ודכו במדוכה): שחיק בודכיהא.

דוֹחֶקָא ד' (1) מקום גבוה בבית המקדש
לעמידת כהנים ולווי' the priests's and the Levi-
te's stage in the Temple | Estrade am Tempel-
altar für Priester und Leviten מרח' ס'ב מ'ו
מעלה ח'תה ונבחה אמה ודוכן נתון על'ה
תרג' י'ב'ע במדב' ו' ב'ג: במפרסחן ירחון על
דוכנא.

(2) מקום המלמד בבית-הספר | teacher's platform
Kathedra (der Schule) כ'ב כ'א ע'א: מוקמינן
ריש דוכנא.

(3) כירה | Herd | hearth ירש' מ'ק א' ס' ע'ד:
פוק זכח שיחורין לדוכנא.

דוֹחֶקָא דוֹחֶקָא ד' מנהיג, שליט | dux, chief
commander | Herzog, Oberhaupt שו'ש'ר כ'ר'
מ'ו ע'ש דוכמ'ח: ויק'ר פמ'ו: דוכסא וכו'
אמרכוס וכו'.

דוֹחֶקָא דוֹחֶקָא ד' מין קלף גס- | an inferior
kind of parchment | eine Art minder-
wertiges Pergament ירש' שבת ח' י'א ע'ב:
בהון דוכסופמון: מנח' ל'א ע'ב: קלף במקום כשר
דוכסופטוס במקום שיער.

דוֹחֶקָא דוֹחֶקָא ד' ציר רוכב | riding messenger
Reiter, Kurier תג' כ'ב ע'א: דוכסופיא-פרשא
דמתא.

דוֹחֶקָא ד' מקדות הדוכס | dukedom, gover-
norship | Führeramt, Herzogswürde שו'ש'ר
ו' י'ב: בר נסב דוכמותא.

דוכס' ע' דוכס' ילק' תחל' תמ'ח: לדוכס' י'מ.
דוֹחֶקָא ד' זכר | männliches Geschlecht male
תרג' שם' י'ג מ'ו (הזכרים): דוכריא.

דוֹחֶקָא דוֹחֶקָא ד' זכרון | Anden-
ken, Gedächtnis סנח' כ'ס ע'ב: ודח'א אודיתא
דהוה כתיב בה דוכון פיתגמי וכו': תרג' מ'ש' י'
ו' (וכר צדיק לברכה): דוכרנא דצדיקי ברכתא.

דוֹחֶקָא ד' אשה חרומה לאיש | man-like wo-
man | mannähnliche Frau כ'ת' י'א ע'א:
אילוני' דוכרני' ולא ילדה.

דוֹחֶקָא ד' מקום | Ort, Stelle place מ'ק י'ב
ע'א: ולא שכיח' דאולי' מדוכתא לדוכתא.

דוֹחֶקָא דוֹחֶקָא ד' אדויל אד' נשאב | to be drawn from
geschöpft werden ב'כ ח' ע'א: אי מדויל ואי
לא מדויל וכו'.

דוֹחֶקָא ד' דלי | Schöpfelmer | bucket תרג'
ישע'י מ' מ'ו (כמר מדלי): כשיפא מידול: חול'
ק'ו ע'א: אי בזיע דולא וכו'.

דוֹחֶקָא ד' מין אילן | Platan | plane-tree ירש'
כתוב' מ'ו ל'א ע'ד: ערמונים-דולבי.

דוֹחֶקָא דוֹחֶקָא ע' דל'תק' ע'ו מ'ט ע'א: לגן על
דדולבקי.

ה'ין פיי עיי ד'ין. אנות פיא מיה חו דן את כל האדם לכה זכות.

ה'ין זי, צער *grief | Betrübnis* תרג' ירמיי כי יח (עמל ויגון): עמל ודון.

ה'ין זי, מדה *Maß | measure* ביב די עיבז דן פמא. ה'ונאמ'יבא עיי ד'ונאמ'יבא. ילקי ברי מיה אינו נותן דונאמ'יבא.

ה'ונאבא זי, ונב *tail | Schwanz* תרג' איוב מ' י'ון כפין דונלית.

ה'ונג שם אשה *Frauenname | a woman's name* קיד' עיי עיבז דונג תשקינן.

ה'ונאמ'יבא, ה'ונאמ'יבא זי, מתנה *donation | Geschenk* במדבר פמא מלך בשר ודם מחלק דונאמ'יבא ללגיונותיו האלהים מחלק דונאמ'יבא ביר פיי בשר ודם בשעת שהוא עושה אסמאמ'יבא אינו נותן דונאמ'יבא.

ה'ונ'י ד'ני מין לחש *eine | a formula of exorcism* *Beschwörungsformel* תוס' שבת ח'ז דוני דני יש בו משום דרכי האמורי.

ה'ונא שם תנאים *Name | name of Tannaim* *von Tannaiten* אבות פ'ג מ'יו ר' דוסא בן הרכינס.

ה'ונא שם אמורא *Name | name of an Amora* *eines Amorsers* תוס' פאה ד'ז אבא יוסי בן דוסא.

ה'ונאקאות עיי ד'ונאקאות. תוס' צוקי כל' ביט בי ג'ז שלשלת דונאקאות.

ה'ונאקניתא זי, נמלא דונאקניתא קרש לעלות *landing board | Landungsbrett* בו אל חיבשה סנה' ס'ז עיבז וקם גמלא דונאקניתא.

ה'ונאקתא שם תנאים ואמוראים *Name von Tannaiten und Amorsern* ערלה פ'כ מיה: דוסתאי איש כפר יתמה: ג'ז ליא עיבז ר' דוסתאי ברבי ינאי.

ה'ונאק'ין זי, דונויא כפלה *doppelte | double dowry* *Mitgift* ברי י'הז אשתו סגרשתו ונחתנה לו דופורין.

ה'ונאק'ין זי, פקעת *Anduel | blue* חולי ס' עיבז דכל מאן דמינגע יחבין ליה מסתוריהם ופטר דולל בשוקא.

ה'ונאק'ין זי, כמות מפה *Bettdecke | counterpane* ירושי כלאים פ'ט ל'ב עיבז בדרסין - דולמא.

ה'ונאק'ין זי, מין דג *Delphin | dolphin* בכורות ח' עיבז הדולפנין פריין ורבין כבני אדם.

ה'ונאק'ין זי, שעניו מספמפות *irief | blear-eyed* כתוב' ס' עיבז בני דולפני.

ה'ונאק'ין עיי ל'ונאק'ין. ספרי ד'ז ל'ונאק'ין. ה'ונאק'ין עיי ד'ונאק'ין. ספרי דברים א' א'ז חזקיהו. ה'ונאק'ין פ'ע, היה חשוד *verdäch- | to be suspected* *fig sein* יב'ז מידם הזה ריימה חמתית סיגיה.

ה'ונאק'ין (1 -) זי, אשה שיצא עליה שם רע *a wo- | man of ill repute | verrufene Frau* עיבז ישא אדם בת דומה ואל ישא דומה.

ה'ונאק'ין (2) זי, כנוי למלאך המות *the deceased | Todesengel* ברי י'ח עיבז ר'למא חמה קדים ומכריז ליה.

ה'ונאק'ין זי, שכנה של אבנים בבנין *Bauschicht | stones in a wall* ירושי עירי פיא י'ט עיבז דומם של ארדון.

ה'ונאק'ין זי, לשון הרע *Geflü- | evil report, gossip* *ster, übles Gerede* דומי דמתא יומא ופלגא.

ה'ונאק'ין זי, דמיון ושווי *Analogie | analogy* קירי י'ט עיבז בנו דומיא דידה.

ה'ונאק'ין זי, אדון *Herr | lord* אמתי' ר' י'ז מיעבד דומין פנמון קבמין קלמור עביר בלן ספר.

ה'ונאק'ין זי, שינה, תרדמה *Schlaf | sleep* תרג' תה' קכ'ב ב' (יתן ה' לירידו שנה): יתיב י'י לרחמיה דומכא.

ה'ונאק'ין עיי ד'ונאק'ין. ירושי שביעי פיה ל'ח עיבז דומיא... פריגמא.

ה'ונאק'ין שם מקום *Ortsname | name of a place* ינמח י'ז עיבז וערי מדי וכו' חידקי דומקיא.

הזק, דוקא זי, מין וואלי בעין a withered spot
in the eye | florartige Trübung im Auge
(Star) ספרא זקרי ביא ביז רק זה חדוק; תרג'
זקי ביא בי (אורק); או דוקא.

דוקא (1) זי, דיוק Genauigkeit | exactness נזיר
זי עיבז נחית לדוקא.

(2) תחית, בריוק, בחולט exactly, exclusively,
absolutely, only | genau, nur, gerade, absolut
יכמי עיז עיזא דוקא שערטא אבל וכוז; מנח'
ביז עיבז מרחתם לאו דוקא הכא נמי לאו דוקא.
ועי דוקא.

דוקא זי, מוך Spreu | chaff תרגי ישי מ' מית הא
נגחא דוקא דפרא.

דוקא דר, קורות Balken | beams איכיר א' א'
(רנתי); דוקיא בלשון ית קורות.

דוקא זי, מברח ומסקנא Folgerung | conclusion
זכח' ליא עיבז מדוקיא דרישא.

דוקא שם מקום Ortsname | name of a place
ירוש' עיז פיא ליט עיבז מקסים דדוקיא.

דוקא דר, שר מאתים - commander of two hun-
dred soldiers | Ducenar (Führer von 200 Sol-
daten) ירוש' עיז פיא ליט עיבז וד דוקינר
אוקיר לר' יודן נשייא וכו'.

דוקליגום עי' דיקליטיגום. ירוש' נזיר פיא ביז
עיבז דוקליגום מלכא.

דוקא ח', דייק, מדויק sorgfältig | accurate
עיז עיבז ספרא דוקנא. ועי' דוקא.

דוקא, דוקאני, דוקאניטא נ', מוש כפול double pole
Doppelstange ירוש' מעשי ג' ביאז נימלח דוקאני
וכו דור דוקאניך דחיא מלא.

דוקא דר, מין קנח eine Kente | a species of reeds
Schulbart מוכח ייג עיבז דוקא דקני.

דוקא דר, קנח מסועל, בעל עוקצים pronged
Spitzpfehl | pole ירוש' ערוכ' א' ייג עיבז קנח
דוקא.

דוקא פיע עי' דור. תעני ביד עיבז דירנא בקוסמא
דחיקא.

דוקא - מוכחא Unreinheit | uncleanness מס'
לי ליבז כלי חרם שאינו יוצא מידי דופיו לעולם.

דוקא זי, זקנה old age | Greisenalter ילק' בר'
קינז בא בימים - בא ברופלין.

דוקא נ', (1) כוחל, צד Wand, Seite | wall, side
סוכי ר עיבז דופן עקומת.

(2) כוחל הבטן the paries of the abdomen
Leibewand ירוש' נרה ג' מיו עיבז יצא וואלד
דרך דופן.

(3) צלע Rippe | rib מנח' מיט עיבז דופן
חמישית.

תלח דוקא חניה את הדבר בלי פתרון, בצורך
to leave a decision in suspense | in der
Schwebe lassen ירוש' קירי די מיה עיבז תלין
יהושע בדופן אמר אני לא מקרבן ולא מרחק.

דוקא נ', כוחל Wand | wall תרג' יביע וקרא
כי מ' עיבז דתרי דומייתא כולכתהו.

דוקא דוקא זי, אבן שהגולל בקבר נשען עליה
the frame supporting the stone of a tomb |
Stütze der Grabdecke אהל' ב' ד' איזוהו תרומק
את שהגולל נשען עליה תרג' יביע במרב' ייט
פיוז גולל ודוקא.

דוקא דר, מין צמח eine Pflanze | a plant
תומי עירי צוק' יא (ד). יא: קרנין דדוקאני.

דוקא, דוקא דר, מין האנה חנושא פירות
פעמים בשנה a species of fig-tree bearing
twice a year | zweimal jährlich fruchttra-
gender Feigenbaum שביע' פיס מיד (בכלי);
חרוסא דמי פיא מיאז כל השיתין פמורין חן
משל דופרא.

דוקא (1) - פיי, תחב ein - to stick, to squeeze
stecken, einsetzen חולי ציג עיבז אי דין ביח
מידי.

(2) פיע, שמח sich freuen | to rejoice תרג'
תחלי ב'א ייד (ונזמרה גבורתך); ונדון על
גבורתך.

דוקא עי' דיק. סוכי ח' עיבז לא דק.

הַדֹּרְגֹן ז', בני לויה *Gefolge suite* | ירוש' דורי
פיג מיו עיגא הוא וכל דורגן דיליה.

הַדֹּרְגֶא ז', שמרים *Hefe, Boden-*
satz עיב ליב עיגא דורדא דין.

הַדֹּרְגֶא שם איש *männlicher* | a man's name
Name עיב ייב עיגא אלעזר בן דורדא.

הַדֹּרְגֶסן זר, מין אנמילאז *Fußbekiel-*
sacks | *dung, Socken* ירוש' ערלי פיג מיג עיגא:
מעברזיגה דורדמין.

הַדֹּרְגֶן ז', (1) מתנה *present, gift* | *Geschenk* בריר
מליר: מה דמי דורגן דורך לדורגן דסבך.

(2) שם מקום *Oriname* | name of a place
ירוש' כל'א פיז כי עיגא כרם דורגן.

הַדֹּרְגֶיה בנל 1. בריר פיהז והיה זה משלח לזה
כותבות זה משלח לזה דוריות.

הַדֹּרְגֶי שם איש *männlicher Name* | a man's name
ירוש' מיק ג' פיב עיגא יישוע אחי דוריר.

הַדֹּרְגֶיה עי דורגן. בריר פניגז מה עשייה
שנאמר לחלן נתן דוריה וכו'.

הַדֹּרְגֶא ז', דישה *das Dreschen* | threshing תרג'
ירוש' דב' כ"ח ד' (בדישה): דורכית.

הַדֹּרְגֶאות ניר, עמים *Trester* | pomace תוס' צוק'
מעשיש א' ייב דורכאות של תמרה.

הַדֹּרְכִאות, הַדֹּרְכִיות זר עי' הַדֹּרְכִאות. אסר'
רבה א' אי: דורכאות עם דורניות שתידון להיות
מצויים למלך המשיח: מכי' בשלח אי: דורכיות
היו לו.

הַדֹּרְמוֹם ז', שוק, יריד *Jahrmarkt* | annual fair
כ"מ עיב אינ פוסקין של שער שבשוק וכו'
אפילו כדורמום הזה.

הַדֹּרְמוֹסִיא עי' דֹּרְלִמוֹסִיא. פסיק' יהי בחצי
מבז ואחר כך נותן להם דורמוסיות דבר כבד
סאר.

הַדֹּרְמוֹסִקִית, הַדֹּרְמִסקִית שם אשה *a woman's*
name | *Frauenname* ספרי דבר' א' אי: אמר
לו ר' יומי בן דורמסקית וכו': תוס' ידים ב' פיז:
ר' יומי בן דורמוסקית.

הַדֹּר פֶּעַל, ערך כשורה *eine* | to place in a row
Reihe bilden קדוש פיא עיגא דייור גולפי וכו'
דייר קני.

הַדֹּר - הַדֹּר פֶּעַל, (1) הכנים *hinein-* | to get in
bringen ויקיר פכיש: דייר בינה בפרה.
(2) פיי, ויבל *dängen* | to manure שבי' ס'ג
מיצ: המרייר את שדהו.

הַדֹּר גתפ', נובל *gedüngt werden* | to be manured
שביע' פיג מיר: שדה שנריירה.

הַדֹּר פֶּעַל, גר, שכן *wohnen* | to dwell יבמ' כיב
עיגא ותנא דדאיר בבי חמות: בים קיז עיגא:
דהו דיייר.

הַדֹּר - הַדֹּר לְהַדֹּר לְעוֹלָם. עולמית *permanent*
dauernd ספרא אסור רמיגא יכול חוראת שעת
היתה תל ואל בני ישראל תדבר לאמר יהא מנחג
לדורות.

הַדֹּר ז', (1) ור, מסגרת *Rand* | rim כלים פטיז מיכז
משיעשה שני דורים לרחב שלהם.

(2) עור ממולא *ausgestopftes* | a stuffed bag
Balg איכיר א' אי רבתיז דור דתבן.

(3) שורה *Reihe* | row שבת מיה עיב: גרר
מלח לדור שיני.

הַדֹּר ז' (1) משא *Last* | load ביק ציב עיב: אי
דליה דורא וכו'.

(2) מין אבן טובה *Edelstein* | a jewel אסתר
א' וי: אית אתר דצוהין לסרגלית דורא.

(3) כפר *Dorf* | village ססח' מ' עיגא דורא דבי
בר חשו.

הַדֹּרְגֶה נ', מתנה *Geschenk* | present שמיר פיהז:
דוראות של עמרתה.

הַדֹּרְאִי ז', תואר של פקיד *Titel eines Beamten* | title of an officer
יומ' פיב ע"ב: אמר לי
מרי דורא קמליח לפלניא.

הַדֹּרְבָנָא ז', מנהיג, שליט *An-* | haughty leader
fürher, Fürst תרג' תחלי ליא כיר: ופריע על
דורבני דעבדון גיותנותא.

דורמסקנה | דמשקי | Damascene plum

דמשקית | damaszenische Pflanze | ירש' ביצה ג' ס"ב

עיא דורמסקנה.

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

Fettigkeit, fetter Boden | ספרי כהעלתך פיא:

דורמסקנה של ירחו.

דורמסקנה | Zisterne | מקוה מים חצוב בקרקע

ביב סיד עיא הבור בחפירה הדת בבניין.

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

דורמסקנה | דורמסקנה | דורמסקנה

אִדְחִיל אתם, נבהל *erschrecken* | to be afraid
וּקִד פִּי: אִדְחִיל מִינִית.

דְּחִילָא תי, ירא *Ehrfürchtig, furchtsam* | fearing
תרג' ברי כיב ייב (ירא אלהים): דחלא דח.

דְּחִילָא, דְּחִילָא תי, (1) מורא ופחד, *fear* | *Angst*
Ehrfurcht תרג' תהלי סיד ב: מרחלא דבעיל
דבכא: שם ב' יא (עברו את ה' ביראה): פלחו
קדם יי דחלא.

(2) אלהות, יראת *Gegenstand der* | *delty*
Furcht, Gott; Götze תרג' תושע ה' ו' (ולא
אלהים הוא) דחלא דלית בה צריך הוא: תרג'
ירוש' דברי ליב מיה וכפרו דחלא תקיפא.

דחלא עיי דחלא, פסיק' זכור כיו עיא: דחלא.
דְּחִילָא ד, תבנית אדם בשדה לתפחיד בת בעלי
חיים *Vogelscheuche* | *soarecrow* ב"ב כ"ו:
מגיא דחללי בעלמא.

דְּחִילָא תי, ירא אלהים *gottes-* | *God-fearing*
fürchtig ירוש' מעשיש פ"ה ג' ע"ב: לא תחכרון
אלא מן דחלוניא.

דְּחִילָא ב, עיי דחלא 1. ירוש' ב"מ פ"ב ה'
ע"ג: דלא תימרין בגין דחלחיד עבדיה אלמא בגין
דחלניה דרחמנא.

דְּחִים, דְּחִים פ"י, (1) לחץ *drücken*, | *to press*
niederdrücken יבמ' ק"ג ע"א: צריך למרחמיה
לכרעיה.

(2) הקיף *umgeben* | *to surround* ויקר ס"ל:
מת הדם וזת דחוס בעלים אף יעקב דחוס בבנים.
דְּחִים ב, לחץ דחק | *pressure, squeezing*
Quetschung, Druck יבמ' מ"ב ע"א: משום
דחמא.

דְּחִים פ"י, דחה בכח *stossen* | *to push* יומא פ"ו
מ"ה ודחפו לאחוריו והוא מתגלגל ויורר.

דְּחִים -- דאין *drängen* | *to press, to urge* אבות
פ"ב מ"ט ו' דחוס קצר וחמלאכת מרובה וכו'
ובעל חבית דוחק.

דְּחִים גמ', הוכרח *gezwungen werden* | *to be forced*
כלים פ"ה מ"ה: מפני שהוא אוספה בו כשהוא דחק.

(2) סילק וביטל *besettigen* | *to set aside* סכר'
ס"מ ע"ב: אימא לידחי.

דְּחִי פל, אדחי אפי, כנ"ל 2. פסמי ג' ע"א:
דחוי קא מדחי לן.

אִדְחִי אתם, (1) ברחק ונדהף | *to be thrust down*
gestossen werden תרג' תה' ל"ז י"ג (דחחו ולא
יכלו קים): אירחיין ולא יומפון למיקום.

(2) נקבע לזמן אחר *verschoben werden* | *to be postponed*
ben תרג' יב"ע במדב' ט' י"ז וידחי
למיעבר פסחא.

דְּחִיה עיי דְּחִיה, ירוש' פנה פ"ו כ"ג ע"ג: מנין
שמעון דחיה.

דְּחִיה תי, עליו *lustig* | *merry* איכ"ר פתיחא
(ר' יוחנן א'): קרתא דחיתא.

דְּחִיה ב, (1) דחיסה *das Stoßen* | *thrusting* סכר'
מ"ה ע"א: סקילה דחיה.

(2) סילוק וביטול *das Besettigen* | *suspension*
ירוש' שבת י"ט ט"ו ע"ד: דחיתן שבת.

דְּחִיל, דְּחִיל תי, מורא *furch-* | *awe-inspiring*
terlich תרג' ברי כ"ה י"ז (מה מורא תמקום
הזה): מה דחיל ומשבח אתרא חרין: תרג' דברי
ו' כ"א (אל גדול מורא): אלהא רבא ודחילא.

דְּחִילָא, דְּחִילָא ב, מורא ופחד *Angst* | *fear*
תרג' יונה א' י' (יראה גדולה): דחילא רבא: ברי
כ"ח י"ה: מא דחילו אתרא חבין.

דְּחִינוּתא עיי דְּחִינוּתא, מומה מ"ט ע"א:
תומחא דחינוותא.

דְּחִיסָה ב, דחיה ודחיסה *das Stossen* | *pushing*
ירוש' שבת פ"ו ט' ע"ד: גחיה דחיסה.

דְּחִין פ"ע, צחק *lachen* | *to laugh* פסיק' בשלח
צ"ג ע"ב: דחיא דחכה ובכיה.

דְּחִין פל, לעג *verlachen* | *to deride* קתליר ג' ב':
קיימין מרחכין קומי חדא דרתא.

דְּחִיל פ"ע, ירא ופחד *sich fürchten* | *to fear* תרג'
ירמ' ליב מ"ז למרחל קדמי.

אִדְחִל אפי, הפחיד *Furcht einjagen* | *to frighten*
קחיד ד' ו"ז מן חדא את מדחיל לי.

דַּחֵק (פ"י, 1) כבול, מ"ק כ"ח ע"א: קא דחקא רגליה דבר טון.

(2) לחץ *bedrücken* | *to oppress* | תרג' שופט' י' ח' (ורצו וירוצו את בני ישראל): ודחקו ושעברו ית בני ישראל.

(3) נחפו *to hurry* | *sich beeilen* | תרג' יהושע י' י"ג (ולא אץ לבוא): ולא דחק למיעל.

אִידֶחֶק אַתָּם, *bedrängt werden* | *to be distressed* | תרג' שמואל א' י"ג ו' (כי נגש העם): אידחק עמא.

דַּחֵק, דַּחֵק ע"י דַּחֵק, בר' ו' ע"א שעת דדחק. דַּחֵקָא ו', לחץ *Bedränger* | *oppressor* | תרג' שופט' ב' י"ח (לוחציהם ודחקיהם): דחקיהון ומשעבדיהון.

דַּחֵקוּתָא נ', לחץ *Bedrängnis* | *oppression* | תרג' יב"ע בר' ל' ח"ז: בדחקותהון.

דַּחֵשׁ ע"י דַּחֵשׁ, ירוש' ב"מ פ"ט י"ב ע"א: חנו דחשין.

דַּמְסִים [דַּמְסִים] נ', סכר בנהר *stoppage in a river* | *Delch, Damm* | ירוש' ביצה פ"ג ס"ב ע"א: סוכרא דנהרא ובר דמסים.

דַּי -- דַּי לַמַּעַן *damit, um* | *in order to* | בר' מ"א ע"א: מ"א עד תצות ברי להרוק אדם מן העבירה. מַכְרִי מִכִּין *well, da* | *since* | ביצה ב' ע"ב: מכרי כתיב.

דַּי מַהֲלָג וּמַהֲלָג (1) אשר, *welcher* | *who, which* | ירוש' ניש' ב' מ"ד ע"ב: די פתו לה.

(2) כי *that* | *daß* | ירוש' תענית ד' ס"ז ע"ג: ולא ידעין דיתעניתא.

(3) שאם *for if* | *denn wenn* | ירוש' ר"ה א' כ"ז ע"ב: די לא בן.

דַּיָּאָן ו', יום *Tag* | *day* | ירוש' ע"ז א' ל"ט ע"ג: איסמא ארד אמר קלנדס קלק דיאן.

דַּיָּאָן ד', אלהות *Göttliches* | *deity* | שהש"ר ב' מ"ז פירוש דיאן דיאן את לנכן תחלה.

דַּיָּאָמָא נ', חדר, מדור *Zimmer, Ge-* | *chamber* | תוס' עירוב' ח"ז חמש דיאמא.

דַּיָּאָמָנָא דַּיָּאָמָנָתִין נ', פקודה *edict* | *Befehl, Edikt* | דבר"ר ס"ה ח"ה פורש דיאמנא.

דַּיָּאָמָרִיקָא ו', כלי זכוכית דקים *cut glass vessels* | *feines Glasgeschirr* | ד': כוסות דיאמרישא של כלי זכוכית וכו'.

דַּיָּאָלָא ע"י דַּיָּאָלָא, פסח פ"ו ע"ב: רגש בחו דיאלא.

דַּיָּאָנָה ו', הפסד *Verlust* | *loss* | מבח' ע"ז ע"א: דיאנה תוא דלא דלא לימפיה רוחא לא כע' וכן חבין תגרא איקרי.

דַּיָּאָרְטִידָה פעל יוני בעבר, אחו את הענים *he deluded* | *er täuschte vor* | [ediarla] ב' ס"ה קיבגין מבללח דיארטית.

דַּיָּאָרְטִימוֹן ו', צוואת חמת *Testament, will* | *Tes-* | *tament* | ירוש' ג"ב פ"ח מ"ז ע"ג: אף חכותב דיארטימון בלעז חרי זו כמתנת.

דַּיָּאָרְטִיקִי נ', גלוי דעת בנתע לרכוש *disposition* | *Verfügung übers Eigentum* | בר' נ"פ: זו דיארטיקי. וע"י דַּיָּאָרְטִיקִי.

דַּיָּב פ"י, זוכ, גול *to flow* | *fließen* | תרג' תחלי ע"ח ב' (ויזובו מים): ודיבן מ"א.

דַּיָּבָא נ', זוב *Schleimansfluß* | *gonorrhoea* | תרג' יב"ע ויקר' מ"ז ל"ג (זוכו): דידית.

דַּיָּבָא נ', רבה *Gerede, Verleumdung* | *calumny* | תרג' בר' ל"ז ב' (רבתם רעה): דיבוחן בישא.

דַּיָּבָא ו', (1) זאב *Wolf* | *wolf* | תרג' צ"פ ג' ג' (זאב): דיבין.

(2) דוב *Bär* | *bear* | תרג' יש' י"א ו' (ופרה דוב): ותורתא ודיבא.

דַּיָּבָא ו', זוב *Fliege* | *fly* | תרג' קחלי' י' ח"ז: דשכין על תרעו לבא חי כריבבא.

דַּיָּבּוּנָא [דַּיָּבּוּנָא] ו', עושק ולחץ *oppression* | *Bedrückung* | תרג' משל' כ"ד ב' (שוד יחגה לבם): מסול דיבונא ראני לבחון.

דַּיָּבּוּק ו', (1) דבק *Klebstoff* | *glue* | ירוש' שבת ג' ו' ע"א: שמא נתאכל דיבוקן.

דינאמיקס | decree | Verordnung נ' סקודה
 שני אסתר ב' ח' כתב בדינאמיקס.
 דינאמיקס | double pole | Doppelstange נ' מוט כפול
 ב"מ פ"ג ע"א: בדינאמיקס שלם כולת.
 דינאמיקס | the river Tigris | Tigrisstrom נ' נחל חרקל
 מ"ק כ"ה ע"כ: כימי דדינאמיקס.
 דינאמיקס | ע"י דדינאמיקס. ירוש' דזר' פ"ג מ"ו ע"א:
 דינאמיקס דידכו דמי.
 דינאמיקס | Fliege נ' זבוב | Fliege נ' נדה
 י"ז ע"א: כאלו דידכך גיש' פ"ו ע"כ: דידכא
 דביני כימי.
 דינאמיקס | sein נ' שלי, שלו, mine, his
 sein ב"ב ד' ע"כ: דידו ודידיה הוא.
 דינאמיקס | thy, thine | dein נ' בר' ב' ע"כ:
 בין השמשות דידך.
 דינאמיקס | guards | Beobachter נ' צופים
 יומי פ"ו מ"ה: דידכא דידו עושין ומניפין במסדרין.
 דינאמיקס | messengers | Gesandte נ' שליח
 א"ז דידכא דידו עתידות (צ"ל עתידות)
 להיות מצויים למלך חמשה.
 דינאמיקס | your נ' שלכם | your
 ener תמיד ל"ב ע"א: דידו שבא מדידכו; ירוש'
 חג' פ"ב ע"א ע"א: מן דידכו; סנה' פ"ו כ"ג ע"ג:
 מן דידכו.
 דינאמיקס | א"י דידכא. ירוש' שבת ה'
 ו' ע"ג: רבי קיריס דידכא.
 דינאמיקס | unser נ' שלנו | our נ' ע"כ: תנא
 דידך.
 דינאמיקס | matter נ' א"י | matter
 to make fainter נ' א"י: א"י: א"י: א"י:
 דינאמיקס | ירוש' ב"ב פ"ח פ"ו ע"א: מורשה
 לשון דיהא.
 דינאמיקס | Ortsname נ' שם מקום
 תעני' ו' ע"כ: א"ל ועירי מדינת לרבינא.
 דינאמיקס | faint, dim | dunkel, matt נ' עכור
 בגל' פ"א מ"ב: של שלב עוז ושל מיד דיהא
 סמכא

junction | das Zusammenhalten נ' חיבור
 אבות ו' דיבור חברים.
 דינאמיקס | speech | das נ' הוצאת דברים מן המפה
 Sprechens נ' דיבור קשה.
 דינאמיקס | Divine Speech | Gotteswort נ' דבר אלהים
 ויקר' א"ז משה שומע קול דדיבור עצמו ודיח.
 קרי' דיבור, תוך קרי' דיבור כשיעור דיבור קל
 as much as is needed for an utterance | die
 Zeitdauer einer kurzen Aussprechung נ' ירוש' ברכ'
 פ"א ד' ע"כ: כרי דיבור; ב"ק ע"ג ע"כ: תוך כרי
 דיבור.
 דינאמיקס | כנ"ל 1. ר"ה ו' ע"א: אימא דיבורא
 לא כלום הוא.
 דינאמיקס | כנ"ל 2. תרג' שמות ל"ד כ"ח (עשרת הדברים):
 עשרתי דיבורא.
 דינאמיקס | Opfer נ' קרבן | sacrifice נ' תרג' במד'
 כ"ה ב' (לובחי): דינאמיקס.
 דינאמיקס | קה"ל דינאמיקס. קה"ל דינאמיקס.
 דינאמיקס | cake of pressed figs | gepresser Feigen-
 kuchen נ' חר' דה"א י"ב מ"ז: דינאמיקס; תרג' יב"ע
 במ' ל"ג מ"ז: דבסימין כדינאמיקס.
 דינאמיקס | Gebot נ' צווי | commandment נ' ירוש'
 ברכ' מיד די ע"ג: דיבור שמשם דיכרות יוצאות
 לעולם.
 דינאמיקס | honey נ' דבש | Honig נ' יומ' פ"ג ע"כ:
 קמחא דשערי כדינאמיקס.
 דינאמיקס | false | lägenhaft נ' כוזב
 י"ט כ"ח (ער בליעל): מהא דינאמיקס.
 דינאמיקס | storing up | das נ' חבאת התבואה לגורן
 Aufhäufen נ' מ"ד ע"א: דיגונך ולא דיגון
 נכרי.
 דינאמיקס | having two corners | זויות
 zweiwinkelig נ' ע"כ: בית עגול דיגון
 מריגון פונטיגון אינו מסמא בנגעים.
 דינאמיקס | twice | zweimal נ' פעמים
 ע"כ: הריני נזיר... הן אחת דיגון שתיים וכו'.

דייטשקייט שם מקום באיי name of a place in
Palestine | Ort in Palästina שבת קמ"ז ע"ב:
קרעניגה של דייטשקייט.

דייטש שם איש männlicher Name | a man's name
תרג' שני אמי' ג' א' בר דיוט.
דייטשקייט עיי דייטשקייט. שמיר ליא: משל לארם
שלוה מן דייטשקייט.

דייטשקייט ד, מנור אורנים the transverse staff of
the upright loom | Querholz am Webstuhl
כלים פ"ב מיג: דייטשקייט.

דייטשקייט שם מקום בארץ ישראל name of a place
in Palestine | Ort in Palästina שבת מ"ז ע"א:
הלך רבי לדייטשקייט.

דייטשקייט עיי דייטשקייט. בר פריא דייטשקייט אחד
מעון וכו'.

דייטשקייט ד, מכסה שטיח Teppich | carpet, cover
pick, Decke ויקר ל': והרין דייטשקייט מסודר
עליה.

דייטשקייט ד, אנך Lotmaß | plumblinie | ספרי
דברים א' ח"ז קובע דייטשקייט ומדאק.

דייטשקייט ד, שפופרת להעלות נחלים מכלי | siphon
Heber ערובי קיד ע"א: מעלין ברויפ.

דייטשקייט עיי דייטשקייט. ילק' דברי תת"א לא
קובע דייטשקייט.

דייטשקייט ד, אנכדירה כפולת double oo-
Doppelgallerte | Ionnade סוכ' נ"א ע"ב:
דייטשקייט של אלכסנדריא.

דייטשקייט ד, שליחות של שנים | daumvir
Dunmvirat תעני י"ה ע"ב: עד שבא דייטשקייט דרויפ.

דייטשקייט תי, שעושה פירות פעמים בשנה bearing
twice a year | zweimal jährlich fruchttragend
ערובי י"ה ע"א: מאי דייטשקייט אילן העושה דיו
פירות בשנת.

דייטשקייט ד, דיוק, ממקנא | Folgerung deduction
נזיר מ"ז ע"ב: הא דייטשקייט דידך הוא.

דייטשקייט עיי דייטשקייט. ילק' משי תתקמית שני
דייטשקייט.

דייטשקייט, והוא jener | this תרג' יביע ב"י כ"ה
ליג: קיים לי כיום דייטש.

דייטשקייט עיי דייטשקייט. תרג' תחלי מ"ה י"ב (ירעפון
רשון): יבסמון דייטשקייט.

דייטשקייט, שנים zwei | two תרג' תחלי קמים ו'
(והרב פ"פ"ה): סיימא דיו סמרא.

דייטשקייט ד, פרצוף כפול double-face | Doppel-
gesicht עירובי י"ה ע"א: דיו פרצוף פנים היה
לו לאדם הראשון שנא' אחור וקדם צרתני.

דייטשקייט, עוף חדיה Geler | vulture כימ כ"ד ע"ב:
תהוא דיו דייטשקייט בישראל.

דייטשקייט, תאח! Ach! | Ah שחשיר ב"י מ"ז: את
אומר לנו דיו דיו.

דייטשקייט, ד, צער Betrübnis | grief יחשי ב"י
פ"ט י"ג ע"א: דיו ליה פנינן יתיה: תרג' משלי
כ"ג כ"ט (אבוי): דייטש.

דייטשקייט ד, שפופרת להעלות נחלים מכלי | siphon
Heber ירוש' ערובי פ"י כ"ז ע"ד: מעלין ברויפ.

דייטשקייט, דייטשקייט, חילוק משמרות succession
in government | Amiswechsel מוס' י"ג ע"ב:
אותה שבת של דייטשקייט חיתה.

דייטשקייט, ד, חדר, מדר chamber | Zimmer, Gemach
קהליר ו' ב"י: דייטשקייט חתונה של גיהנמ.

דייטשקייט, ב, פקודה Befehl, Edikt | ediet ספרי
והתחנן ליג: שלא יהו בעיניך ברויטשקייט ישבת.

דייטשקייט, ד, חדר, מדר chamber | Zimmer, Gemach
ילקי א' ליה ע"א: לייטשקייט חתונה שבשאל.

דייטשקייט, בלי זכוכית דקים cut glass
feines Glasgeschlirr | vessels רות רבה א' א"י:
כוסות דייטשקייט.

דייטשקייט, ד, מערה cave | Höhle ברר פ"ב:
וקברו אותה ברויטשקייט של.

דייטשקייט, ד, קח זות Eckstück | corner-piece סוכ'
ד' ע"ב: גידוין משום דייטשקייט.

דייטשקייט, עמים תוחים | Saft der Maulbeere malberries ירוש' שביע'
מ"ז ליז ע"ב: דייטשקייט אסור.

דיוקן. **דיוקנא** זי. **דיוקנה**. **דיוקני** נ. חמונה *Bild* | *image* ב"ב נ"ח ע"א; נסתכלת ברמות דיוקני בדיוקני עצמה לא תסתכל; שבת קמ"ט ע"א; דיוקנה עצמה; ב"ט קמ"ז ע"א; שבת דיוקנאות.

דיוקר זי. שוכר דירה *Mieter* | *lodger* ירוש' מעש' פ"ג כ' ע"ד; בעל הבית ודיוור.

דיוקרא זי. (1) יושב *Einwohner* | *inhabitant* תענ' ב"א ע"א; וקטל'נחו להגך דיוקרא.

(2) גר *Proselyt* | *proselyte* בכורות ל' ע"א; דיוקרא בר דיוקרא.

דיוקרא נ. דיו *Tinte* | *ink* שבת ק"ד ע"ב; דיו - דיוקרא.

דיוקרא זי. צוואה *Testament* | *will*, *testament*, תוספ' ב"ב ט"ז אף הכותב דיוקרא בלעז וכו'.

דיוקרא זי. אילן חיחם *Stamm-* | *family record* *baum* ב"ב כ"ט ע"ב; דוקא ליה וקרא בדיוקרא.

דיוקרא זי. דחיה, סילוק *suspension, removal* | *Verstoßung, Aufhebung, Zurückweisung* קדוש' ו' ע"ב; רחוי מעיקרא תוי דחוי.

דיוקרא זי. צפיפות *Gedränge* | *crowd* תוס' צוק' יומא ד' (ג') י"ז; מפני דיוקרא העם.

דיוקרא זי. רודף *Verfolger* | *persecutor* שהשיר ב' ש"ת בלשונא דא דיתאי וימורד.

דיוקרא נ. פקודה *Befehl, Edikt* | *edict* וקרא א': דיממא כתובה ומחוזתא.

דיוקרא עי. דוקא. תרג' יב"ע וק' פ"ז ג' (זבוב); דיוקרא.

דיוקרא שיתיו *daß sie seien* | *that they be* ירוש' חלה פ"א כ"ח ע"א; דיוקרא עבדי.

דיוקרא עי. דאג וחשש *besorgt sein* | *to be troubled* מ"ק כ"ח ע"א; הוי קא דייגי רבנן.

דיוקרא זי. יושב *Einwohner* | *inhabitant* תרג' ירוש' ב"ר ס"ד י"ח; צדון מן דיוקרא.

דיוקרא נ. חדר, מדר *Zimmer* | *chamber* שבת צ"ז ע"א; הוי שתיתן בדיוקרא ארת.

דיוקרא זי. בלי זכוכית דקים *fine glass* | *feines Glasgeschirr* vessels בריר פייטל קומה מלאח נוסות ודייטרוסין.

דיוקרא זי. (1) משרת *Diener* | *attendant* שבת קמ"ט ע"א; ארא דיוקרא.

(2) פקיד *Beamter* | *officer* יומ' י"ח ע"א; מי בר אתתך דיוקרא וכו'.

דיוקרא זי. עבדות המקדש *service (of the priests)* | *Priesterdienst* ירוש' פסח' ה' ל"ד ע"ג; תא דיוקרא קיים גבי וריקת.

דיוקרא זי. שופט *Richter* | *judge* מנה' ז' ע"ב; דיוקרא שמינו חנוך; כת' צ"ד ע"ב; אנה דיוקרא ומר לאו דיוקרא.

דיוקרא נ. שופטת *Richterin* | *female judge* קהל"ר ב' ח"ז דיוקרא נקיבות.

דיוקרא זי. מאכל גריסין *Graupen-* | *dish of grit* *speise* ביצה ט"ז ע"א; דיוקרא לא שכיחא.

דיוקרא דיוקרא עי. דיוקרא. ירוש' ע"ד פ"ו כ"ג ע"ג; יחב הושרא חבא פנדלא חבא דיוקרא חבא; ב"ר פ"ג ו' ע"ד; דיוקרא שהיא מלאח מפרים.

דיוקרא ת. שש ושמה *fröhlich* | *rejoicing* תרג' משלי כ"ט ו' (ירון ישמח); דיוקרא וחדו.

דיוקרא זי. דיוקרא וממקרא *Folgerung* | *conclusion* פס' צ"ט ע"א; מתניתן נמי דיוקרא.

דיוקרא דיוקרא. דיוקרא. נ. מין אבן טובה *hya-* | *cinth, a precious stone* *Edelstein (Hyacinth)* שמור ל"א; לוי דיוקרא; לק' דב' תחב"ד; את המרגליות ודיוקרא.

דיוקרא [דיוקרא] זי. עושה סלים *basket-* | *maker* | *Korbmacher* ירוש' ברכ' פ"ג ו' ע"ד; ובלבד דלא יעביד כהדיוקרא דיוקרא.

דיוקרא עי. דיוקרא. שמור פליח; לוי דיוקרא.

דיוקרא זי. יושב בדירה *Einwoh-* | *lodger* ירוש' ע"ד פ"ה כ"ג ע"א; בנה את העשירי לשם דיוקרא תרי תוא כדיוקרא שם ב"ט פ"ה " ע"ב; כיוצא עם דיוקרא דאור.

הַיִּיבָּן ז' גדרח צאן *fold | Härde* תרג' ירושי במדב' ל"ב כ"ד (גדרות) דיכונ לענכונ.

דיכסא ע"י דוקסא. ביר ח"ז לדיכסא ים.
דיכסת ע"י ייכסת. תרג' ירמ' ד' י"ג (הסון סיס) דיכסת דמיון.

הַיִּיבָּר ע"י ייבָּר 2. ביק מיה עיבז דיכרא גנבו מינד.

הַיִּלָּא - דא' לָא, שאם לא *for if not | denn wenn* ירושי תרי מיה מיג עיג: דילא כן.

הַיִּלָּבָא ז' מין אילן *plane-tree | Platane* ביר פ'ו: ערמונים-דילכין.

הַיִּלָּדָל ז' חתיכת בשר פרולרל מן תגוף *a limb torn in strips | vom Körper lose herabhän-*
gendes Fleischstück חול' מ"ו ע"א: דילדול זה מתה. וע"י דילדול.

הַיִּלָּדָן מה"ג, שלחם *their | thr (3. Pers. pl.)* ביק קיז עיבז דילכונ אמרו דילחון היא.

הַיִּלָּג ז' קפיצה *das Springen, Über-*
springen שוה"ש ב' ד"ז ודילוגו עלי אתבה.

בַּדִּילֻג תח"פ, למירוגין *with interruption | mit*
Unterbrechungen נדה ס"ד ע"א: עד שתשלוש כרילוג.

הַיִּלָּע ע"י דילע. שבת פכ"ד מ"ד: מוחכין את הדילועין לפני הכהמה.

הַיִּלָּמֹר ז' 1. מלשין *Angeber | sycophant* סנח' מיג עיבז וכי דילמור אני לך.

2. צבוע *hypocrite | Heuchler* תרג' איוב ח' י"ג (ותקות חגה תאבד) וסבר מדילמור תהובד.
הַיִּלָּמֹרָא כנ"ל 1. אמתיד פהיחזו מן דסנין דילמוריא.

הַיִּלָּמֹרִיא ז' מלשינות, לעו *sycophancy, de-*
famation | Angeberei, Verleumdung שוה"ש א' ו"ז במי שאומר דילמוריא על ישראל.

הַיִּלָּי, הַיִּלָּכֵן, הַיִּלָּכֹן מה"ג, שלי: שלכם *mine; your | mein; euer* תרג' שמי' י"ט ח"ז דילי כל ארעא: יח' י"ג י"ח (נמשוח) נמשחכין דילכין גימ' פ"ד עיבז דילכונ.

הַיִּיבָּרָא ז' גר *Proselgt | proselyte* גימ' כ"ד ע"א: דיירא בר דיירתא.

הַיִּיבָּרָא ז' אכסניא *Herberge | inn* מנה' קיט ע"א: כ' סמא לזהוא דיירא.

הַיִּיבָּרָא ז' רוכל *Hausierer | pedlar* ריה פ' עיבז במדיו דיירא.

דיירומין ע"י דייטרומין. ביר פמ"ז: דיירומין.
הַיִּיבָּרָא ז' גימ' כ"ד ע"א: דיירא בר דיירתא.
הַיִּיבָּרָא ז' 1. רישא *das Dreschen | threshing* תוספת' ב"מ ד"ז מקום חדיש.

2. תבואה נדושה *gedroschones | threshed oorn* *Getreide* ספרי תצארת: כח דייש מיוחד שגידולו מן הארץ וחלוש מן הקרקע בשעת נמרמלאכתו.

הַיִּיבָּרָא ז' מי שדש *Drescher | thrasher* ע"ז כ"ד עיבז: מורביל ע"א דקורקסא דיישן.

הַיִּיבָּרָא ז' 1. חויע *schwitzen | sweat* פמ"ד ל' עיבז חזינן דמידייתא.

2. מוד *sich Ängstigen | to be anxious* תרג' איוב פ' י"ג: תתחזו דיתן רשיעא.

הַיִּיבָּרָא ז' 1. ספח' ל' ע"ב: חזינן דמידייתא.

הַיִּיבָּרָא ז' עוף הריח *Geler | vulture* ירוש' שקל' פ"ז כ' ע"ג: אלא דיתא וחטפתיה מינית.

הַיִּיבָּרָא ז' ממלא מקום *Nach-*
folger סמ"ד דבר' ל"ב מ"ד (שליד): בא דיתוכות שלו וחדשות כתובה ביד אחר.

הַיִּיבָּרָא ז' צוואה, גילוי דעת *testament, dispo-*
sition | Testament, Verfügung ב"ב קנ"ב עיבז: דיתיקי מבטלת דיתיקי.

הַיִּיבָּרָא ז' כתיחה *das Zerstoßen | pounding* שבת י"ט עיבז מחפורין דכת.

הַיִּיבָּרָא ז' שחיקה *das Zermalmen | crushing* ירוש' שביעי' ד' ל"ח ע"ד: דיכין בעיקור.

הַיִּיבָּרָא ז' דמיון ושווי *Ähnlich-*
heit תרג' איוב ב' ג' (אין כמוהו) ל"ח דיתוכות.

gut מכילי יתרו ח'ז' לפיכך נתנה בפדנר דימוס
בפרהסיא במקום הפקר.

(7) צרכי צבור *Staatsangelegenheit* | צרכי צבור
genheit בר ח'ז' עסוקין ברימוסה של מדינת.
דימוסא נ' (1) מרחץ של פומבי *public bath*
öffentliches Bad תרג' אסת' ב' ג' דימוסן וכנאון.
(2) עיי' דימוסא 2. בר פ"ד' חלקי מדימוסא
של מדינת.

דימוסא נ' (1) רשות הרבים | *common property*
Allgemeingut ירושי סנהי פיי ביה עיב: ואחד
דימוסא לכולן.

(2) רכוש המדינה *Staatgut* | *state property*
ביר פיד: לדימוסא של מדינת.
(3) מס *Steuer* | *state-tax* ויקרר פיל:
עבר עלוי חד לגיון למגבי דימיסיא דההוא
מדינתא.

דימוסא עיי' דימוס 7. ילקי איוב תתקין
בדימוסא של מדינת.

דימוסא נ' די חוכר המסים *farmer of public revenues*
Steuerpächter | תענ' כג' תענ' ג' בעסרין
וחמשא ביה אתנמילו דימוסאנא.

דימוס נ' תערובת תרומה וחולין *mixture of Teruma*
Mischung (von Teruma and profan fruits)
mit gewöhnlichen Früchten ירושי דב' די
כיד עיב: אימת הדימוס.

דימוסא נ' מרחץ של פומבי *öffentl. public bath*
liches Bad תרג' קהל' ב' ח'ז' דימוסא ובי כנאון.
דימוסא נ' שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine*
Ortschaft in Palästina אבות דר' נתן יידו אלך לדימוסא למקום נאה.
דין פ' - (1) חקר ודרש | *to examine (witness)*
Zeugen verhören סנהי פיי מ'חז' דינין את
העבדים.

(2) הוציא מסקנא *folgern* | *to conclude* פס'
כיו עיב: דנו דין אחר.

דין נפ' (1) נשפט | *to be judged, to be sentenced*
gerichtet werden פ"ח מ'הגידון על שם סופו.

דילכ'ן שאם לא כן *sonst* | *for it not so* ירושי
שביע' פיד ליה עיב: אבול דיילכ'ן אבא קטילנא לך.
דילקא מה'ת, שמא, אח'י *vielleicht* | *perhaps*
ריה ג' עיב: כי משמש בר' לשונות אי דיילמא
אלא דהא.

דילקא נ' (1) עוכרה *Tatsache* | *fact* ירושי פאח
פיג ייז עיד: דיילמא ר' חונא ר' פינחס ר' חזקיה
סלקון וכו'.

(2) מכסה *Bettdecke* | *cover* ירושי כלאים פ'ט
ליב עיד: בדרסין-דיילמא.

דילקא מחינ, שלנו *unser* | *our* תרג' בר' ל'א
פיי (לנו) ר' לנא.

דילניה [נ'ל'דונא] עיי' נ'ל'דון. ירושי ביט פ'ב
ח'ז' אוכח מלכתא דילניה דידה.

דילפא נ' דלף היורד מן הגג *drippings from the roof* | *Traufe*
ירושי מיש ר' ביה עיב: נחת
דיילמא בחיטך.

דימוסא עיי' דימוסא. ירושי פס' פיה ל'א
עיב: של בן הערבים עם דימוסא חכמה.

דימא נ' דבה, לשון הרע *evil talk, gossip* | *ables*
Gerede נדה ס'ו עיב: דימת עירך.

דימוניקא נ' כלי עבודה במקדשי הפרסיים
attensil of the Persian divine service | *persi-*
aches Tempelgerät סנהי עיר עיב: קוואקי
דימוניקי.

דימוס נ' (1) שכנה בבנין | *layer of the building*
Bauschicht ביט קייח עיב: תניח על דימוסא.

(2) לשון שבועה *Formel* | *formula of an oath*
eines Schwurs עיי' פיי עיב: דימוס פמור אתה.
(3) מחילת וסליחה *Amnestie* | *amnesty* ירושי
ברבי פ'ט ייד עיב: כשהוא נתון דימוס הכל
סקלסין אותו.

(4) עם *people* | *Volk* בריר פ'ו בול'
דימוס.

(5) בית האסורים *Staatsgefängnis* | *prison*
שמרר ב'ז' נתן בדימוס.

(6) רשות הרבים *Gemein-* | *common property*

zesse מנח' ביב מ'אז הכל כשרים לדין דיני
ממונות ואין הכל כשרים לדין דיני נפשות.

דיין מה'ג, זה *dieser* | *this* ע"ב יי עיבז לית דין
בר אינש.

דיין בוח, כאן *hier* | *hier* תרג' שופט' יח ג'
(ומח לך מה) וסא לך בדיון.

דיין בוח, כן *so* | *so* תרג' ברי ליי די (כה)
תאמרו: כדון תימרו.

דיינא ז', 1) דין ומשפט *law, decision, court-*
session | *Recht, Urteil, Prozesssache*
ע"א: יומא דדינא: ברכ' ה' עיבז דעכיד דינא
כלא דינא: גמין כ"ו עיבז דינא דהאי גברא
כמאי.

דיינא ריב *Streit* | *quartal* תרג' משלי י"ב א' (זכור)
ריב: דבחי דדינא.

דיינא ז', שופט *Richter* | *judge* תרג' יביע דברי
מיו ימ: דינא.

דיינא - דין דיו, זהו *this* | *dieses* ירוש' עירובי
פיז כיד עיבז: הי דינו צד והי דינו אמצע.

דיינאן מה'ג, אשר: הללו לפי ש- *which; these;*
since they | *welche, diese; da sie*
פ"א י"ז ע"גז זחין דינון: שם כ"ס פ"ח יי עיבז:
ומח דינון עברין דילי ודילד: שם בכורים פ"ב
פ"ה עיבז דינון בריין.

דיינאם ג', כח ועוז *Macht* | *power* שהש"ר ר'
ה: אכן יש בך דינמים.

דיינאם ע"י דיינאם, ירוש' שבת פ"ב ה' ע"בז:
עושה מלאך חסות דינאם שלו.

דינא, דיינא ז', שם ממבע *denar, a gold and*
a silver coin | *Denar, Gold-und Silbermünze*

ירוש' קדוש' א' כ"ה ע"ד: דינר כסף אחד מכיד
לדינר זהב: ביב קסיו ע"א דינרין וכו' דינרי.

דיינא ז', תבשיל גרימין *Graupen-*
speise תעני' כיד עיבז: פינכא דדיסא.

דיינא ז', ממבע השבוע מעמים *coin with*
double coinage | *Münze mit Doppelprägung*

ירוש' מ"ש פ"א כ"ב ע"ד: מעות של דיסנגים.

2) נחשב *betrachet* | *to be considered as*
werden חול' מיה ע"א: מדין בריאה וכו' כמות.

דיין פיעל, העוכה ריב | *to discuss, to contend*
streiten ביר פ"ג: היו מדיינין זה עם זה.

דיין פ"י, 1) שפט *richten* | *to hold court*
סנה' פ"א י"ה ע"א: תנו דיינין קומי וכו'.

2) תוציא מסקנא *folgern* | *to conclude* שבועי
ליא ע"א: דון מינח ואוקי באתרת.

3) בא ברין *rechten* | *to have a law-suit* תרג'
מ"ש כ"ט פ' (נשפט את איש אויל): דין עם גבר
שמיא.

דיין פעל, תוציא דין *entscheiden* | *to decide* שבועי
ל"ב ע"ב: היכו לדיינו דינוי לתאי דינא.

איידיין אתפ', 1) בא ברין *pro-* | *to have a law-suit*
zeesteren ירוש' סנה' פ"ג כ"א ע"ד: אידיינין
קומי ר' לעזר.

2) נשפט *gerichtet werden* | *to be judged* תרג'
תהל' ל"ז ל"ג (לא ירשיענו כמשפט): ולא
יחייבניה במדייניה.

איידיין אתפ', נשפט, נענש *to be judged, to be*
punished | *gerichtet werden, bestraft werden*
תרג' ישע'י כ"ס ד' (אין נשפט באמונה): לית
דמתדן בחימנותא תרג' יביע ברי' ו' ג': לא
יתדון כל דריא בשיא.

דיין - 1) סגרא הגיוגית *logi-* | *logic conclusion*
acher Schluss מבילחא משפטים ג': והדין נהון
הואיל ויחצא מרשות אב יחצא מרשות אדון.

2) קל וחומר *conclusion from minor to major* |
Schluss a minori ad majus סנה' נ"ד ע"א: אין
עונשין מן הדיון.

דיין ודברים טענת תביעה *Anspruch* | *claim* כת'
פ"ס מ"א: דין ודברים אין לו.

דייני ממונות משפטים בעסקי שלי ושלך *civil*
Zivilprozesse | *cases* סנה' פ"ד מ"א: דיני
ממונות הכל מלמדין זכות וחובה.

דייני נפשות משפטים בעסקי נפש ואדם (בגנוד)
לדיני ממונות *Kriminalpro-* | *capital cases*

דייעכער, **פֿדיעכער** תודים, לאחר שנעשה מעשה
 having been done | *geschehenenfalls* זולי
 ב' עיזא: חכל שותמין לכתחילה ושחיטתן כשרה
 דיעכד; שם מ' עיזא לא קא מכשיר אלא בדיעכד.
דייעקא נ', זעה *Schweiß* | *sweat* תרג' בראש' ג'
 י"ם (בזעת אפך): בדיעקא ראפך.
דייפֿטא ע' דייפֿטין, תרג' ירוש' דב' א' ח'
 (ורשו): קבעו דיפֿטא.
דייפל ז', קנס *Geldstrafe* | *fine* ירוש' שבת מ'ז
 ח' עיד: מאן גרם ליה דיפל.
דייפל נ', כפל *das Doppelte* | *double price*
 ירוש' ע'ז פ'א ל'ט עיד: קנמיה בדיפל.
דייפלומט ז', תיבה לשמירת תכשיטין *Jewelry*
Schatulle | *box* שמרר פ'רז ונטל דיפלומטשלונ.
דייפלזן ז', שיבה *Greisenalter* | *old age* ב'ר פנ'ט
 בא כימים - בדיפלזן.
דייפלזל נ', דבר כפל *das Doppelte* | *the double*
 ירוש' פסח' פ'י ל'ז עיזא: דיפלי פוסירין.
דייפלס ז', אנסדרת כפולה *double colonnade*
Doppelgalerie מדרש תה' ציב: יורד הייתי
 לדיפלס במבריה.
דייפֿרא ת', שנושא פירות פעמים בשנה *bearing*
twice a year | *zweimal jährlich fruchttragend*
 תוספ' שביעית ז': דיפרא.
דייפֿרוספֿין ז', פרצוף כפל *Dop-* | *double face*
pelgesicht שחשיר ב' ג'ז דיפֿרוספֿין.
דייפֿריא נ', אסיף *Ernte* | *crop* תב' בובר
 תצוה י'ז: והיא עושה ל' שלש דיפריאות כל שנה.
דייפֿתרא ז', קלף גס *rohes* | *raw parchment*
Pergament מ'ג ע"א: דיפֿתרא דמליח וקמח
 ולא עפיץ.
 (2) כתב, תעודה *Schriftstück* | *document* ב'ר
 א'ז דיפֿתראות ופינקסאות יש לון.
דייץ, **דייץא** ז', שמחה *Freude* | *joy* תרג'
 ישע'י פ' ט"ז בתי דייץ: שם מ'ז י' (שישו אתה
 משובש): דוצו עמט דייץ תרג' איוב ג' כ'א: רחוו
 חתן לדיצא.

דייטמורין ז', חבירה *Pacht* | *tenancy* ילק' וק'
 תרע"ז: סגיא ליה בדיטמורין.
דייסיקא ע' דייסיקא, ירוש' שבת פ'ז י' עיזא:
 אזנים של מיסיקא.
דייסקא ז', תעודה, כתב *letter, document*
Brief, Schriftstück ב'ק קיב ע"ב: נקיש דיסקא
 מבית דין חגול.
דייסקום ז', (1) לוח עגול *disc* | *runde Schelbe*
 שמרר מ'זג נתמלא דיסקום של לבנה.
 (2) קערה *plate* | *Teller* אסתיר א' י'ט: אני
 מכניס את ראשה בדיסקום.
 (3) ראי עגול *round mirror* | *runder Spiegel*
 ב'ר י'ז: דיסקומים נאים.
 (4) שם איש *a man's name* | *männlicher Name*
 ירוש' תרומ' ח' מ'ה ע"ב: מגורה של דיסקום ביבנה.
דייסקיטא נ', שק כפל *bag with two pouches*
Doppelsack ברב' י'ה עיזא: לא יתנם בדיסקיטא
 ויניחם על גבי חמור.
דייסקיפֿלינא נ', תוראה וסקודה *instruction*
Disziplin, Unterweisung ילמד' סוף וקראו
 יתע נימוסי ודיסקיפלינא שלי (עפ"י הערך).
דייסקרא דיסקרין ז', קערה *saucer* | *Schüssel*
 בר' פ'עיה מעינא ליה חד דיסקרין וחד
 לה דיסקרא.
דייסקריתא נ', (1) שכונה, ישוב *settlement*
Stedlung עירוב' כיפ עיזא: דיסקריתא דנתואי.
 (2) שם מקום *name of a place* | *Name eines Ortes*
 סוף ר' עיבז ר' יחודה מדיסקריתא.
דייסקרין ז', חבירה *Pacht* | *tenancy* קיר' ס'
 עיבז: דנקיש בדיסקרין.
דייסקטנא נ' (1) מנה, מנה *gift, portion* | *Teil*
Portion, Gabe ג' עיבז: שקל פתק וכו' דיסקטנא.
 (2) נרה *a menstruous woman* | *menstruierende*
 תעני' כ'ב עיזא: דיסקטנא היא.
דייסקטנא נ', מחזה, גליל *provincia* | *Provinz*
 תרג' שני אסת' י' י'ז: על מדינתא חדא או על
 דיסקטנא חדא.

דיקולא זי, (1) רויזח *boiling | Wallung* פארזי
 מי ע"א: דיקולא דמיא.
 (2) סל *Korb | basket* נדר כ"א ע"א: שקל
 דיקולא רבת.
 (3) נעלי נצרים *shoe made of twisted reeds*
geflochtener Schuh יומי ע"ח ע"ב: רבא נמק
 בריקולי.
 (4) דקל *Dattelpalme | palm* כתובי י' ע"ב: כי
 ברנא לדיקולא.
 (5) קלחת *Kessel | kettle* חולי צ"ח ע"א: דיקולא
 רבישורא.
דיקולא זי, עושה סלים *Korb-maker*
macher ביב כ"ב ע"א: הגהו דיקולאי דאייזי
 דיקולי.
דיקולונג זי, עורך דין *Anwalt | advocate* ילקי
 בטי' חשליה: כי דיקולונגן היו עוסקין לפני
 אדריגוס.
דיקומיני זי, אנשי חלגין תרומי העשירי *De-*
cumani, soldiers of the tenth Roman cohort |
Decumani, Soldaten der zehnten römischen
Legion מסתיר אי ג'י: דיקומיני ואגוסמיאני.
דיקוקא זי, גרומאות, שכרי כלים *breakage, frag-*
ments | Bruch תרגי' ישעיי לי ייד (ולא ימצא
 במכתתו חרש) ולא משתבח בדיקוקיה חספה.
דיקורי עי' דיקולא ג' יומי ע"ח ע"ב: רבא נמק
 בריקורי.
דיקוריון זי, שר עשרה פרשים *commander of*
ten horsemen | Anführer von zehn Reitern
 ספרי האוינו שכיב: רץ דיקוריון אחד אחר בן
 ישראל כפוס לחורגו.
דיקן כי, דין ומשפט *right | Recht* שמרר י"ט
 ועשיתי דיקי שלהם.
דיקום עי' דקיון. ילקי בדי' פיה לתבוע דיקום
 של בדי'ת.
דיקינמין כי, מין אבן שבה *hyacinth, a precious*
stone | Edelstein (Hyacinth) ילקי' דבי תתגיד:
 ארע מכיבא את המרגליות ודיקינמין.

דיקא זי, כאב דוקר בעין *pricking pain in the eye*
stechender Schmerz im Auge כיצח כ"ב ע"א:
 סחו לכתול את העין ביים היכא דאיכא סכח
 כגון וירא דיצא וכו'.
דיקא זי, מין בעל חי (זמר) *a gazelle, species |*
eine Gazellenart תרגי' דברי י"ד חי (ותאו הזמר):
 חורבלא ודיצא.
דיקצה נ"י, (1) רקוד *Tanz | dance* ביד פיה: תרכה
 בייזת.
 (2) שמחה *Freude | Joy* כתובי' ד' ע"א: דיצח
 ודוח.
 (3) שלט למשחק *Spiel- | schild* כלים פכיר אי: דיצח ערבין.
דיצורנא ג'י, שמחה *Freude | Joy* תרגי' דח"א
 פיו כ"ו (עוז ודודת): תוקמא ודיצורנא.
דיצתא כי, יעלה *Gazelle | gazelle* תרגי' משלי
 חי י"ט (ויעלת חן): ודיצתא דחיסורא.
דיק פ"י, (1) כתת *dün machen, zer-*
stoßen שבת קניה ע"א: דייקא באוכלא.
 (2) עשה בדיוק *etwas genau* to be careful
tun כתובי' י"ח ע"ב: מידק דייק.
 (3) הוציא מסקנא *folgern | to conclude* כתי'
 לא ע"ב: דייק מרישא וכו' דייק מסיפא.
אודיק, אודיק אפי, כיוון בדיוק, *to be punctilious,*
to look attentively | genau achten, genau
hinblicken בדי' י"ה אודיק ר' יוסי לקלחון: תרגי'
 ירושי' שמות י"ד כ"ד: ואודיק מימרא ד"י.
דיקא זי, (1) סברה הציגית *evidence by conclu-*
slon | logischer Schluss שבת קכ"ד ע"ב: דיקא
 בייזת.
 (2) עשרה *zehn | ten* ברכי' כ"ז ע"ב:
 קפא כשורא דיקא עשרה וכו'.
 (3) כ"ז קורה *Becken | beam* איכ"ר אי' (רבת):
 דיקימא בלשון יון קורות.
דיקדוק עי' דקדוק. ירושי' ברכי' פ"ב ד' ע"ד:
 אלו צריך דיקדוק.
דיקן עי' דיקי. כמ"ר פכ"ב: דיקו שלכם.

דייר, דייר וי, 1) רפת *Stall* | *stable* ביק פיו מיין
תכונם צאן לדייר.

2) דירה *Wohnung* | *dwelling* תרג' ישע' לייב
יפן ויסופן דיריהון.

דיירא, דיירא וי, 1) אכסניא *inn* | *Aufenthalts-*
ort, Herberge חעכ' כיא עיאז אול וכת כההוא
דירא.

2) רפת *Stall, Hirtenzelt* | *stable* תרג' מיכה
בי ייב (כעדר בתוך הדבורה) כעדרא כגו דירא;
דחייא ייז (לקחתיך מן הנחש) דברתיך מן יירא.
דיירה גי, 1) משכן אדם *Wohnung* | *human dwelling*
nung ברכי כיו עיב; דירת נאה אשה נאה וכלים
ווארט

2) רפת *Stall* | *stable* פסיקיר פיו לייב עיגז וואל
אינו יפה אלא מדירת.

3) תולעת שבתבואה *Korn-* | *a grain worm*
worm פרת פיש מיכז ודירה והכנה שבתבואה.
4) מרגלית *Perle* | *pearl* ירוש' מנח' פיי כיה
עיאז תמן קריון למרגליתא דירה.

דיירקא עי, דירקא עיב מיה עיבז דירקא אחרינא.
דירקאות עי, דירקאות גי יומ' מ'ח ע'ב;
דירקאות היו עושין.

דיירקא עי, דירה גי ב"ב מ"ז ע"א: דירקא דכולי
עלמא לא פליגי דבתי משמע.

דיירשא וי, דיש, תבואה נדושה *threshing, threshed*
corn | *das Dreschen, gedroschenes Getreide*
חולי וי עיבז תורא מדישיה קאכיל.

דיירשא וי, מי שרש *Drescher* | *thresher* זבח'
קמיה דדיושין ביה דישא.

דיירשא גי, 1) הבישת שכלים להוציא גרעינים
threshing | *das Dreschen* שבת ע"ה ע"א: אין
דישה אלא לגדולי קרקע.

2) תשמיש המטה *Betschlaf* | *coitus* נדה מיאז
מקום דישה - מקום שחשמש רש.

דיירשא וי, השרת הרשן *das* | *removal of ashes*
Entfernen der Asche יומ' כיא עיאז דישון
מזבה.

דייקלא 1) זיג, חמר *Dattelpalme* | *palm* ב"ב
כ"ב עיבז דיקלא דאכיל מיניה תמרי.

2) וי, דחיתה *Wallung* | *holling* פסח' מ' עיאז
דיקלא דימא.

דייקלא עי, דיקליטיגום, ירוש' תרומ' פיה מיו
עיבז דיקלא חזירא מחוניה פליא דרבי יודה
נשייא.

דייקלא וי, מעשה מקלעת *Flecht-* | *wicker-work*
werk ירוש' שבת פ"ב ח' עיאז וזון וקוקה דיקלא.
דייקליטיגום, דיקליטיגום, דיקליטיגום
שם קיסר רומי | *Diocletian, Roman emperor*
Diocletianus (römischer Kaiser) בריר פס"ג;
לדיקליטיגום רעי חזירין אקליטונן ירוש' תרומ'
פיה מיו עיגז דיקליטיגום מלכא לא בזינגן עיז
פיה מיו עיגז כד פליק דיקליטיגום מלכא
להבא וכו'.

דייקליקום וי, עורך דין *Anwalt* | *advocate* ויקר
פריש קנה לך דיקליקום פלוגי וזנז זוכה לפני
בדין.

דייקנא וי, זקן *Bart* | *beard* ב"ב כיה עיאז תפשיה
בריקניה.

דייקני דר, סגודלים *Erwachsene* | *adults* ב"ב
ל"פ עיאז אפוסרופא לדיקני לא מוקמינן.

דייקני גי, מוט כפול *Doppelstange* | *double pole*
חופס' כלים ב"ב גי: האיומל של דיקני.

דייקני עי, דיקני, ב"ב עי עיאז אפילו בדיקני
נמי שרי למיעבר.

דייקרמים ת', בעל שתי קרנים | *with two horns*
zwiegehörnt ב"ר יפן דיקרמים היה עומד כקנה.

דייקרן וי, מוט בעל עוקץ *Spitz-* | *pronged pole*
psahl ירוש' שבי' פ"ב לייג עיגז עישה לה דיקרן.

דייקרסום ת', בעל שני ראשים | *with two heads*
zweihöpfig ילקוט א' עיגז דיקרסום היה עומד
בקומה ורגלים היו לו.

דייר וי, זר *Kranz* | *crown* תרג' שמות כיה יא
(זר זהב) דיר דרהב.

to declare clean | als rein | מ״ר פסח' ל"ח
erklären | גידה כ"ח ע"א: מעולם לא דכו שפיר
בנדרעא וכו'.

יִבְרָן נ"י, פוהר | Reinheit | party | תרג' ויקר' י"ב
ד' (כדמי שטרה): דם דכונ.

יִבְרָן דר, גדרות זאן | Hürden | folds | תרג' ירוש'
במ' ל"ב פ"ז (גדרות): דכונ.

יִבְרָן מו"י, כמו | wie | like, as | ירוש' מו"ק פ"ג
פ"א ע"ד: דכוותה.

יִבְרָן, דכונ' ד, מקום גבוה בבירה | an elevated
spot on the hearth | Aufsatz auf dem Herd
כלי פ"ז מ"ב: דכונ שיש בו בית קבול קדרות.

יִבְרָן, דכונ' ד, מין זכר | männlich | male
תרג' בר' י"ד (ועל זכר): עול דכונא; יביע
שם: ערלאה דכונאה.

יִבְרָן נ"י, השבעה כתיב | necromantic appe-
ritions | Totenbeschwörung | תרג' דהייב ל"ג
ז"ל בדין דכונא.

יִבְרָן סה"י, כמו | wie | like, as | ילק' שמואל קל"ד:
מולידין ולא דכותהון.

יִבְרָן נ"י, פוהר | Reinheit | levitical cleanness
תרג' דהייב ל' י"ב: למיכל בדכונא.

יִבְרָן פ"ע, (1) זכה | fähig, würdig | to be deserving
seln | תרג' דכר' כ"ג ב"ז לא ידכי למיעל בקהלא.
(2) הית פוהר | rein sein | to be clean | ער' פ"ח
מיד: דמינן דכין.

יִבְרָן פ"ע, (1) מוהר | reinigen | to cleanse | קוהר י'
ח"י צרחין אנן מדכייא מיכריה.

(2) התנהג במהרה | to observe the levitical
cleanness | die Reinheitsgesetze beobachten
גדה ו' ע"ב: חב"א מרכו.

יִבְרָן אפי, חנק | erziehen | to train | תרג' משי י"ב
ו' (תנך לנער): ארכא למליא.

יִבְרָן אפי, (1) נטהר | rein | to become clean
werden | תרג' דהייב ל' י"ה גבר די לא ארכא.
(2) נפנת והלך | entrückt | to be cleared away
sein | ברכ' ב' ע"ב: מערב שמשא יומא וארכא.

יִבְרָן ד, מין חכונא | Roggen | מ"ר פסח' ל"ח
ע"א: שייפן - דישורא.

יִבְרָן נ"י, שם שירה | name of a female
demon | Name einer Dämonin | ע"א:
אמרה ל' אפ' דישתייה מכשפניות.

יִבְרָן פ"ע, הויע, טפספ | schwitt- | to sweat, to drip
zen, tropfen | פס' ל' ע"ב: מיריות.

יִבְרָן נ"י, מין עוף מורק | Geler | vulture | תרג'
ויקר' י"א י"ד (הראת): דיתא.

יִבְרָן ד, דשא | Gras | grass | מגיל' כ"ז ע"ב:
אסר' דיתאנה.

יִבְרָן ד, ממלא מקום | Nachfolger | successor
מפרי דבר' ג' כ"ד (כ"ז): מתירא הוא ממני
דיתכוס שלו שלא יחזירנו.

יִבְרָן נ"י, פקודה | Anordnung | order | תרג'
יביע בר' כ"ד י"ז: דיתקא דרבוניה בידיה.

יִבְרָן ד, ממלא מקום | Nach- | successor
folger | ילק' דבר' ל"ב מ"ד: בא דיתקוס שלו
והרשות נתונה ביד אחרי.

יִבְרָן דר, צופים | Beobachter | relays, guards
יומא פ"ח ע"ב: דיתכאות היו עושין ומניפין
בסחרין.

יִבְרָן דרך כלל.

יִבְרָן ד, דך נ"י, זה, זאת | dieser, diese | this
פ"ח: לחדך ימא.

יִבְרָן ד, פצוע דכה | with wounded testicles
Mann, dessen Hoden zerquetscht sind | יב' ע"ה
ע"ב: דך נכולן בין שנייד וגידי בין שניידכו בצים.

יִבְרָן פ"ע, הית פוהר | rein sein | to be clean
פ"ח מ"ב: איל קמצא דכונ.

יִבְרָן ע"י דכונ' ירוש' ע"ז פ"ב מ"ז:
והרכבניות.

יִבְרָן ד, שברון | Zerknirschung | being crushed
ירוש' חגיג' ב' ע"ז: עד דכוכה של נפש.

יִבְרָן פ"י, כרת | zerstoßen | to crush | ויקר' ל"ד:
דך מוכרך.

דְּכָרָא, דְּכָרָא תי, מחור pure, clean | rein
שמות כיה יא (והב מחור) דחב דכי; יחוקי כ'כ
כיו (בין סמא לסחור); בין סמאבא לדכימא.

דְּכִיפָה תי, מדוכא melancholy | gedrückt
מש' ייז ריב (ורוח נבאה); ורוחא דכיבתא.

דְּכִין עיי דבון, תוספ' כל' ב'ק הי' דכין.

דְּכִירָא זי, עיי דְּכִירָה, תרג' ירוש' במדב' כיד א'
(לקראת נחשים); למשתאלא בדכירא.

(דכך) נָדָךְ נפ', נעשה כחית | to be crushed
zerquetscht werden יב' ערה עיכו בין שנידך
הגיד בין שנידכו ביצים.

דְּכִיפָה פעל, כרת zermalmen | crush
to crush תרג' איוב די ים (ידכאום); ידככינן.

אֶתְדִכֵּךְ אתפ', נדכא zermalmt | to be crushed
werden תרג' ליד כיה (ידכאום); ומתדכבין.

דְּכִמָּה עיי דְּנִמָּא 2, ירוש' מ'ק פ'ג פ'א ע'יה
מהו דכמה דכותא.

דְּכִן פועל, כרת zusammenpressen | to pound
תוספ' שביע' ב' הי' מותר לדכין.

דְּכִסְמוֹמִינִי גי, מקיה מים חצוב בקרקע cysterne
Zisterne פסיקיר די ו' עידן אליהו עשה
דכסומיני.

דְּכִסְמוֹסָא זי, פרש, רוכב rider | Reiter
כיו ע'יא דכסומיא - פרשא דמתא.

דְּכִר ס'י, זכר, פקר | to remember, to mention
gedenken, erwähnen שבת יב עיכו רחמנא
ידכונך לשלם; שבת כיו ע'יא מבילה מאן דכר
שמה.

אֶדְכִּיר אמ', הזכיר erin | to remind, to mention
nern, erwähnen עירובי גי ע'יא מוכרי אהרין
ירוש' העני' פ'ב ס'ה ע'יה; ההוא דאדכרת.

אֶדְכִּיר אתפ', (1) העלה בזכרונו sich | to remember
erinnern כתובי ב' עיכו מהדחא עד ס' שנין
מידכר טפי לא מידכר.

(2) נזכר | to be remembered | gedacht werden
תרג' ירמי' יא ים (לא זכר); לא ידכר.

דְּכָרָא, דְּכָרָא זי, זכר male | männliches, Mann
ב'ר פליג; בר דכר.

(2) איל Wilder | ram חולי' כ'א ע'יא הנחו
דכרי דגנבי גנבי.

(3) בעל תאוח geller Mensch | lowd ב'ר פ'ען
מה את צבו דאנן דכרין דכותתא.

(4) תרגומל Haha | cock ביצה ו' ע'יא ביעי
דדכרא.

(5) יחור זכר male offspring | männliches
Pflanzenreis פמחי' ליו ע'יא; סנחי' כופרא דיכרא
לנוקבתא.

דְּכִרָנָא, דְּכִרָנָא זי, זכרון memorial, record
Andenken תרג' איוב יד יז; חתים כספר דכרניא
מרורי.

דְּל חודים, חסר weniger, minus | less ר'ה ו'
עיכו דל רגלים וכו' דל מעשר; סוב' כיו עיכו גימא
ליה דל בול.

דְּל, דְּל פֶּן שאם לא כן denn | for were it not so
wenn es nicht so wäre ירוש' ג'ט' פ'ו ס'ה
עיגו דל כן היוצא בלילה.

דְּלָא ס'י, (1) הרים aufheben | to draw, to raise
יכמי' ציב עיכו אי לאו דדלא לך חסמא וכו'.

(2) נול to flow | fließen תרג' איוב ל'ה כ'א;
וקצתהן דלח לעילא.

דְּלָאָה זי, שואב מים Wasser-drawer | schöpfer
ב'ק ב' עיכו; דְּלָאָה.

דְּלָדוּל זי, מין יבלת Warze | wart נגע' פ'ו מ'יה
והדלדולין שכראש ושכזקן גידונן כעור הכשר.
ועיי דְּלָדוּל.

דְּלָל ס'י, (1) התיש schwächen | to weaken
ט' עיכו; דילדלה את כחו דילדלה את לבו דילדלה
את מעשיו.

(2) רושש verarmen lassen | to impoverish
תנהומי' בהר קפ'יא; מדלדלו והוא מוכר נכמיו.

(3) נקע lose machen | to loosen קיר' כיד עיכו;
תלש בזקנו ודילדל בו עצם.

דְּכָרָא, דְּכָרָא תי, מחור pure, clean | rein
שמות כיה יא (והב מחור) דחב דכי; יחוקי כ'כ
כיו (בין סמא לסחור); בין סמאבא לדכימא.

דְּכִיפָה תי, מדוכא melancholy | gedrückt
מש' ייז ריב (ורוח נבאה); ורוחא דכיבתא.

דְּכִין עיי דבון, תוספ' כל' ב'ק הי' דכין.

דְּכִירָא זי, עיי דְּכִירָה, תרג' ירוש' במדב' כיד א'
(לקראת נחשים); למשתאלא בדכירא.

(דכך) נָדָךְ נפ', נעשה כחית | to be crushed
zerquetscht werden יב' ערה עיכו בין שנידך
הגיד בין שנידכו ביצים.

דְּכִיפָה פעל, כרת zermalmen | crush
to crush תרג' איוב די ים (ידכאום); ידככינן.

אֶתְדִכֵּךְ אתפ', נדכא zermalmt | to be crushed
werden תרג' ליד כיה (ידכאום); ומתדכבין.

דְּכִמָּה עיי דְּנִמָּא 2, ירוש' מ'ק פ'ג פ'א ע'יה
מהו דכמה דכותא.

דְּכִן פועל, כרת zusammenpressen | to pound
תוספ' שביע' ב' הי' מותר לדכין.

דְּכִסְמוֹמִינִי גי, מקיה מים חצוב בקרקע cysterne
Zisterne פסיקיר די ו' עידן אליהו עשה
דכסומיני.

דְּכִסְמוֹסָא זי, פרש, רוכב rider | Reiter
כיו ע'יא דכסומיא - פרשא דמתא.

דְּכִר ס'י, זכר, פקר | to remember, to mention
gedenken, erwähnen שבת יב עיכו רחמנא
ידכונך לשלם; שבת כיו ע'יא מבילה מאן דכר
שמה.

אֶדְכִּיר אמ', הזכיר erin | to remind, to mention
nern, erwähnen עירובי גי ע'יא מוכרי אהרין
ירוש' העני' פ'ב ס'ה ע'יה; ההוא דאדכרת.

אֶדְכִּיר אתפ', (1) העלה בזכרונו sich | to remember
erinnern כתובי ב' עיכו מהדחא עד ס' שנין
מידכר טפי לא מידכר.

(2) נזכר | to be remembered | gedacht werden
תרג' ירמי' יא ים (לא זכר); לא ידכר.

התִּדְלָדֵל, הִתְדַּלְּדֵל (חזם, 1) to be reduced | *dürftig werden*
מתדלדלים בשבילכם.

(2) נעשה מדולדל וחלוי to be loosely connec-
ted | *losgetrennt sein, herabhängen*
ע'אנ נדלדלה כבר.

הִדְלָה - הִדְלָה חס, 1) משך והסעיל to train
a plant to an espalier | *über etwas hinziehen*
סוכי יא ע'אנ הדלה עליה את הגפן.

(2) שאב to draw water | *schöpfen*
ע'בנ המדלה מים וכו'.

הִדְלָה מזה, שלהם their | *ih (2. Pers. pl.)*
סוכה מיד ע'אנ דלכונ אמרי דלחון ח'אנ.

הִדְלָה מזה, הלזה false | *falsch*
ל'בנ קיים לי כיום דלחי.

הִדְלָה ע'י דאלה, גיש עיר ע'בנ דל חלה דלחחא.

הִדְלָה ד, מין אילן plane-tree | *Platan*
קל: וערמון - ודלוב.

הִדְלָה ד, ע'י דאלה, גיש עיר ע'בנ דל חלה
דלחחא.

הִדְלָה ד, פחד fear | *Angst*
(פחד פחדתי ואתיני); דלחחא ולחחא ואתא לחחי.

דלום [הִדְלָה] ד, חסרון Fehler | *Fehler*
דוק: מנח' יג ימנ שלא נסח בו דלום.

הִדְלָה קמא ד, תיבה, ארון chest | *Kiste*
כ'ז ע'בנ דלוםקמי ספרים.

הִדְלָה ד, ע'י דלענת, נדרי פיו מ'אנ חנוור מן
חורק מוחר ברלועין.

הִדְלָה ע'י דלוב, ביר ע'בנ וערמון - ודלוב.

הִדְלָה ע'י דלסקי, ירשי דמאי ר' כ'ח ע'ד:
עשו כמין דלסקי.

הִדְלָה ב', עניות Armut | *Armut*
בעשירות וכו' ברלות וכו' ברלי דלחח.

הִדְלָה פ'ע, ירא to fear | *sich fürchten*
ג' כ'ח (אשר יורחי כ'א לי): מ'ח דלחחית
וה' לי.

הִדְלָה א', חפזיד Angatigen | *Angatigen*
משלי כ'ח ידנ דסדלח לביה דדירא.

הִדְלָה ב', דבת רעא Verleumdung | *Verleumdung*
תרג' יכ'ע ברי ג' ד'ז: אמר ח'וא דלמודעל כריות.

הִדְלָה ד', מלשין Angeber | *sycophant*
פ'צ'ס: מן דסגן דלמודא וכו'.

הִדְלָה ד', דלמודא Verleumdung | *Verleumdung*
על בודאח פסיקיר ל'ג ס'ח ע'אנ אמר דלמודא
על בוי.

הִדְלָה 1) פ'ע, תרים heben | *heben*
ר'חית.

(2) פ'ע, תלרומם sich heben | *sich heben*
ק'ח ע'אנ דקא דלו ועכירי.

הִדְלָה פ'על, תלח hängen | *hängen*
ו'ז דל'חן על'י אונקלוח רכספ.

(2) פ'סר anheben | *anheben*
ל'כ ב'ז: ח'א דלו מ'ניח ע'ד דחסי דחירות כריות.

הִדְלָה א', דרים aufheben | *aufheben*
פ'עונא דמדלי אינש לכתפיה.

הִדְלָה א', חגבה gehoben | *gehoben*
פ'סח ח'ז דסדלחא וכו' דמיתחא.

(2) נעשה חפשי frei werden | *frei werden*
כ'ב ס'ז ע'בנ אידלי יומא אידלי קצירא.

הִדְלָה - שם אתר חמלות Aquarius, a sign of the
Zodiac | *Sternbild „Wassermann“*
מ'ח אתח בורא דלי ש'אני חורק עליו מים
סהורים וכו'.

הִדְלָה דלעות, עניות Armut | *extreme poverty*
Armute Armut חור' מ' ע'אנ ברלי דלחח.

הִדְלָה ב', שאיבה das Schöpfen | *das Schöpfen*
ש'סור מ'אנ דליה אחת דלחח.

הִדְלָה ד', פתיל Schnur | *Schnur*
ע'אנ ח'ח דליל קשור כרגליו.

הִדְלָה ח', מדולדל ונפחור spärlich bepflanzt | *sparsely planted*
ה'חון דלילחן ועכרין מ'ני.

דלים [פלוס] זי, חסרון *Fehler* | defect תוסי
ביק זי ח'ז אין השמן מקבל דלים.

דליקה עיי' קלוג. ברי עיגז וערסון - ודליקה.

דליקה גי, בערה *Brand, Feuer* | fire שבת פסדו
מ'אז מצילין אותן מפני דליקות.

דליקתא גי, כגיל. נדה לוי עיבז ולא ספתפי מר
סדליקתא. ועיי' דליקתא.

דלכון כח'ג, שלכם *your* | *ever* סוכה מיר עיגז
לכון אמרי דלחון היא.

דלכון שאם לא בן *dann* | *for were it not so*
sonst ירוש' כלאים זי כ'ש עידז ולכון מה אנן.

דלל - הדל הפי, נכש | *to thin, to pluck up*
ausfäden ירוש' פאח פ'ג מ'גז המידל בגפנים.

דלם [פלוס] זי, חסרון *Fehler* | defect פסחי
כ'ז עיגז מלאכתן נאה ואין בהן דלם.

דלמא (1) כח'ה, שטא, אולי *vielleicht* | *perhaps*
תרגי יביע דברי זי י'ז (פן תאמר בלבבך): דלמא
תימר בליבך.

(2) זי, עוכרא *Tatsache* | *fact* ירוש' ברכי א' ב'ז
דלמא זי הייא רבא וזי שמעון וכו'.

דלמא'ע דע לפני מי אתה עומד.

דלמטיקיון זי, *langes* | *long undergarments*
Gewand כלאים פ'ש מ'זו הכרסין והברדסין
והדלמטיקיון.

דלעת גי, מין אבטיח *Kürbis* | *gourd* כלאי פ'א
מ'בו דלעת מצרית.

דליקה פ'ע, טפסא *träufeln* | *to drip* שבת מ'ג
עיגז בחי חרתי רשכתי דלפני.

דלסא זי, דלף *Traufe* | *drippings from the roof*
תרגי משלי כ'ז מ'ז (דלף מורד): איך דלסא דנפיק.

דלפקי גי, שולחן בעל שלש רגלים *three-legged*
dreibeiniger Tisch | *table* כלים מ'ז מ'אז
חשולחן והדלסקי.

דלק - נדלק גפ', נשרף *verbrannt* | *to be burnt*
werden ערלה מ'אז כגד שצבעו כקליפי

ערלה ידלק.

דלק פ'ע (1) בער *brénnen* | *to burn* תרג' עמוס זי
וי: דילמא ידלק באשתא רגזיה.

(2) דרף *verfolgen* | *to pursue* תרג' תהלי יי ב'ז
בגסוח רשועא ידלק ענייא.

אדלק אפי, הדליק והבעיר | *to kindle a light*
anzünden איכיר די י'פז אדליקו בוצינייא.

דלק זי, חומר לשריפה *Brenn-* | *burning material*
material מ'ז פ'א מ'ז: שער דללק.

דלקמיר [קולקמיר] זי, גכאי *Einnich-* | *cashier*
mer פמיק' תחודש כ'ז עיגז מי פורע וכו' שני

דלקמורין.

דלקתא גי, קדחת *Fieber* | *fever* תרג' רב' כ'ב
(דלקת): דלקתא.

דלריא גי, מחלת השלשול *Durchfall* | *diarrhoea*
גי'ש' ע' עיגז היא מלמעלה וזוא מלמטה אדחתו

דלריא.

דלית שם דאמות הרביעית *the fourth letter of the*
alphabet | *Name des vierten Buchstaben*

ירוש' שבת פ'ז יי עידז: הית ד'לת ועשאו ר'יש.

דלית - דלית אלמנת שאינה סוכבת על ציר
a frameless door | *Tür ohne Pfosten* עידז

קיא עיגז דלח אלמנת חגגרת אין נועלין בה.

דלתא גי, דלת *Thür* | *door* תרג' איוב ג' יי (דלתי
בפני): דלחתי וכו'.

דלתייה דלא תימא הכי.

דלהותא גי, הון, רכוש *Vermögen* | *property*
תרגי משלי י'פ י'ד (בית והון נחלת אבות):

דלהותא הוא דאכחור.

דלתן [דלהין] עיי' דלהין. ירוש' פנח' א' י'ח
עיגז: תרעה דלתן.

דים דיני ממונות; דרך משל.

ד'ם - ד'מים כסף, מחיר *money, value, equiva-*
lent | *Geld, Preis, Entgelt* פ'ז קיינ עיבז ואל

תעמוד על חמקא בשעה שאין לך דמים.

דקא פ'ע, אדקא אדפ', עיי' ד'מי. תרג' מש'
זי: אדקא לשומשנא.

דַּמְנוּעַ עיי' דַּימוּעַ. נדה מיז עיגל דמוע דרבנן.
דַּמְנוּעַ זי. מין צמח *a species of grass | elne*
Grasart ירוש' ברכ' פיו י' עיגל דמוע דהאמור.
דַּמְחֵרְיָא שם מקום בבבל *name of a place in*
Babylonia | Ort in Babylonien עיר' ר' עיגל;
 איקלע לדמחריא וכו'.

דַּמִּי פיע, (1) חיה דומה *to be like | gleich sein*
 תרג' ישעיי' א' י' (לעמורה דמינו); דמיון לעם
 עמורה.

(2) צייר לעצמו *to imagine | sich vorstellen*
 תרג' מלכ' א' ח' כ"ז: מן יסובר ומן דמי.
 (3) שתק *to be silent | schweigen* תרג' חבק' ב'
 י"ח: וחיאי שתקא דמיא.

דַּמִּי פעל, (1) השוה *to compare | gleichstellen*
 תרג' ישעיי' מ' כ"ה (ואל מי תדמיוני); למן
 תדמו קדמי.

(2) דימה בגשמו *to speculate | denken* תרג'
 שופט' י"א כ"ג: את מדמי ל'מירחות.

אֲדָמִי אדמי, (1) גשחות *to be like | gleich werden*
 תרג' תהי' קיב' (דמיתי לקאת); אידמית לקאתא.
 (2) נדמה *to appear as | ähnlich erscheinen*
 קיר' כ"ש עיגל אידמי ליה כתיבנא.

דַּמִּי זר, כסף, מדור *value, money | Geld, Ent-*
gelt בית' ח' עיגל בלא דמי.

דַּמִּיטְיָנוֹס קיסר רומי *Domitian, the Roman*
emperor | Domitianus, römischer Kaiser
 ירוש' שבת פיר' י"ד עיר: ברחיה דדמיטיונוס.

דַּמִּי עיי' דַּמְאִי. תום' דמי' ג' פיה שדרכו למכור
 דמי'.

דַּמִּיבְּתָא גי, שינה *sleep | Schlaf* תרג' קהל' ה'
 י"א (מתוקה שנת העובר); כמיטת דמיכת גברא.
דַּמִּיבְּתָא גי, שתוקה *silence | das Schweigen*
 פפרא שמיני מיאז בניו שקולים בו בכבוד
 ושקולים בו כדמיבמה.

דַּמִּין שם מקום בארץ ישראל *name of a place in*
Palestine | Name eines Ortes in Palästina
 ירוש' מגי' פ"א ע' עיגל וארמי - דמין.

דַּמָּא זי, דם *blood | Blut* ב"ב נ"ח עיגל ב"יש
 כל מרעין אנא דם. ועיי' דַּמִּי.

דַּמָּא שם איש *a man's name | männlicher Name*
 עיו כיג עיגל צאז וראו מה עשה נכרי אחד לאביו
 באשקלון ודמא בן גתינה שמו.

דַּמְאִי זי, תבואה שאין ידוע בה אם חופרש ממנה
 מעשר *fruits about which there is a suspicion*
 as to the tithe therefrom being properly
 taken *Getreide bei dem zweifelhaft ist, ob*
der Zehnte davon entrichtet wurde ירוש'
 מ"ש ח' ב"ז עיר: דמאי דמי תיקן דמי לא תיקן.
דַּמְאִין זר, תרפים *Idols | Götzenbilder* תרג'
 שופט' י"ז ח' (תרפים); דמאין.

דַּמִּיב דיני ממונות בשלשה.

דַּמְדָּמִים זר, בין השמשות *dawn and sunset*
Dämmerung ברכ' כ"ט עיגל מצוח לחתולל
 עם דמדומי חמה.

דַּמְדָּם פעל, מדהם *to lay in a stupor | betäubt*
sein שחשד' ג' ד"ז תוה מרמרם כל חתוא ליליא.
דַּמְדָּמְנִיּוֹת גיר עיי' דַּבְּדָּנִיּוֹת. ירוש' שבת ג'
 ר' עיגל: דמדמניות שבכרם.

דַּמָּה -- נְדָמָה נפ', נראה דומה *to appear as*
erscheinen als... קיר' ל"ב עיגל: לא נדמו לו
 אלא לערביים.

דַּמְדָּרְיָא שם מקום בבבל *name of a place in*
Babylonia | Ort in Babylonien מבד' פ"א
 עיגל: אל רב דימי ברית דרב הונא מדמהוריא
 לרבינא.

דַּמְדָּשׁ דמהאי פעמא.

דַּמּוּ דַּמּוּי גי, דמות וצורת *image | Abbildung*
 תרג' שמות ב' ד' (וכל תמונה); וכל דמה תרג'
 יביע שם: וכל דמוי.

דַּמּוּקָא זי, שינה *sleep | Schlaf* תרג' אסת' ב'
 כ"א: בית דמוכיה.

דַּמוּסָא דַּמוּסָא גי, עיי' דַּימוּסָא. ילק' ברי'
 קמיג: לדמוסא של וכו'; ויקיר פילז מדמוסא
 שלהן.

maszener תרג' ברי פיו ב' (דמשק אליעזר):
דמשקאח אליעזר.

דינ דיני נפשות; דם נדה.

דנא נ', זה *dieser, diese* | *this* ירוש' שקל' פיו
כ' עינא אסור לך דנא.

דנא ז', תבית גדולה *großes* | *large vessel, jar*
Faß יומא כיה עיב: דנא דחלא.

דנא [דנא] פיי, הגה, דיבר *sprechen* | *to speak*
תרג' משלי פ' ז' (כי אמת יהגה חכיל) דקושטא
דנא פומי.

דנב שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
תוספ' דמאי א'ז אוצראה של דנב.

דנבא ז', זנב *Schwanz* | *tail* תרג' שופט' פיו
ד' (ויקשור זנב אל זנב); וקמר דנבא כריש דנבא.
(2) שורות אחרונות במגדל *die unteren Bänke des Syn-*
hedrions | *the Sanhedrin* סנה' ל'ז עינא השתא מותביתו לי
ברנבי.

דנבא ז', דנבא *Farn-* | *farn* מין צמח
kraut שביעי פיו מ'ת: עלה דנבא (פ'א)
הדנבה).

דנא (— דנא), שאני *ich was* | *which I* ירוש'
פסח' פיה ליג עינא דנא אמר.

דנא פ'ע, זרח ועלה *von* | *to shine* (עלה
der Sonne) ב'ר ליג: אית גבבון שמשא דנא.

דני עי' דונן, שבת ס'ז עיב: דונן דני.

דניסטים ז', מלוה, בעל חוב *money-lender*
creditor | *Geldverleiher, Gläubiger* שמרר
פכ'מ: משל לדניסטים שמילא כיסו זהובים.

דנבא, דנבא שם איש *männ-* | *a man's name*
Heber Name ב'ס ציט עיב: דנבו ואימר (דוצ'
אחי: דנבא).

דנן, דנן מחיג, זה *dieser da* | *this one* תרג'
תחלי' כ'ד ז' (זה דור דורשיו); דנן דרא דתבעין
לית.

(2) תנח *nun* | *now* תרג' דבר' ב' ז' (זה ארבעים
שנה); דנן ארבעין שנין.

דמך פ'ע, (1) ישן ונרדם *schlafen* | *to sleep*
schlummern תרג' משלי י'ז קליל תחבוק ירך
למרמכא.

(2) מת *sterben* | *to die* ירוש' ס'ק פ'ג מ'כ עינא
רמכת איתתיה.

(3) כנח *erlöschen* | *to be extinguished, to die away*
רוח רבה ג' יג: ורמכת לה.

דמך א'תפ', כניל 2. ירוש' כח' פ'יב ל'ח ליב:
י' מאיר אדמך באסיא.

דמך ז', מת *Verstorbener* | *dead* ירוש' ברכ'
פ'ב ח' עינא ואין מן דמכיא הוא דוד שמיה.

דמך ז', (1) שינה *Schlaf* | *sleep* תרג' יב'ע בר'
כ'ח ס'ז (ויקץ יעקב משנתו); ואיתער יעקב
דמכיה.

(2) משכב *Lager* | *couch* תרג' תחלי' קמ'ט ח'
(יורנו על משכבותם); ירגנון על דמכיהון.

דמכיהא נ', מיתת *Tod* | *death* ירוש' ע'ז פ'ג
פ'ב עינא לא יחמינון בדמכיהא.

דמם — הדמ'ם הפ', העמיד *zum Stillstand bringen* | *to bring to a stand-*
still ב'ר מציו: יהושע
שהוא מדמים גלגל חמה ולכנת.

דמסקום עיר דמשק *Damascus in Syria* | *Da-*
maskus in Syrien ירוש' כיכורים פ'ג ס'ה ע'ד:
הזה כד מסקום (ברמסקום).

דמע — דמע נפ', נהערבבה תרומה בחולין
ver- | *be mixed (secular fruits with T'rumah)*
mischi werden (Terumah mit gewöhnlichen
Früchten) נרה מ'ז עיב: עיטח שנרמעת.

דמע פ'על, (1) זלג דמעות *tränen* | *to tear* נרה
יג עינא עין דמעת וחזרת ומרמעת.

(2) עירבב תרומה בחולין *ver-* | *to mix secular fruits*
mischi werden (Terumah mit
gewöhnlichen Früchten) ד'ז עיב: כד'
יין וכרי שמן המרומעות.

דמעא נ', דמעה *Träne* | *tear* מויק כ'ה עיב:
אחיתו עמודי דקמרי דמשקא.

דמשקא ז', סעיר דמשק *Damascus* | *Da-*

יד (רק מחספס דק ככפור) דערק מקלף דערק
בגריד.

(2) קטן *klein* | *little* תרג' במדב' כיג י"ז דערקיא
דבית יעקב.

דערק פ"י, כרת *zermalmen* | *to crush* תרג'
דח"כ ליד ד' (כתת להדק): דערק לודקדא.

דערק - אופי, מא *Charakter* | *character* אבות
פיה מיא: ארבע מדות ברעות נוח לכעוס וכו'.

דערקן ביר, דעות *Meinungen* | *opinions* ירוש'
יבמ' פ"א ב' ע"ג: דעון דעון איתו.

דערק פ"ע, *erlöschen, verlöschen* | *to be quenched*
תרג' משלי י"ג פ' (נר רשעים ידעך): שרנא
דרשיעי נדעך.

אדערק אפי, כיכה *auslöschen* | *to quench* שם פ"ו
י"ה: ברעך תיזא.

דערקן פ"י, תחב *einstecken, einsetzen* | *to fix* תרג'
יב"ע שמות ב' כיא: הוא דערק בגו גינוניא.

דערקן ו', הכתב העברי הקדמון *the Samaritan type*
of writing | *die althebräische (Samarit.)*
Schrift סנה' כיב ע"א: נחפך לתם לדערק (לג')
חשרד, ועי' רע"ן.

דעת - לדעת, מדעת בידעים, בחסכמת
the knowledge of, with the consent of | *mit*
Wissen, im Einvernehmen mit קיד' מיד ע"א:
מדעת אביה וכו' שלא לדעת אביה.

דערקא נ"ו, (1) ידיעה *Wissen* | *knowledge* תרג'
איוכ פ"ו ב': דעתא דרמי לועסא.

(2) בינת *Verstand* | *intellect* תרג' תהא' כ"ד
א' (בשנותו את מעמו): כד שני ית דעתיה.

(3) דעה, סברא *Meinung* | *opinion* ברי' ל"ז
ע"א: מאי דעתך ברע.

דף ו', (1) לוח עץ *Brett* | *plank* כל' פמיו מיב: דף
של נחומין.

(2) פס, יריעה *Streifen* | *strip* ננע' פ"א מ"ט:
שני דפי חלוק.

(3) עמוד בספר *Kolumne* | *column* סופרי' ב'
ג': בין דף לדף.

דנק (1) פ"ע, נאנח *Schzen* | *to sigh* תרג' חזק'
ו' י"ז: וידנקן ויתון חזן.

(2) שם נהר *Name eines Flusses* | *name of a river*
Flusses ברכ' מיב ע"ג: נהר דנק.

דנקא ו', (1) סטבע פרסי *per-* | *a Persian coin*
eleche Minze ב"מ פ' ע"ג: דנקא אוהפיה ודנקא
קא שקיל מיניה.

(2) ששית *Sechstel* | *one sixth* שבת ל"ה ע"א:
סלגא ודנקא.

דנקא' שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
ביר מעימא דנקאי ספרא.

דנרמיי ע"י דנרמין, ירוש' כתובי פ"ב ל"ה ע"א:
אלכשוני דנרמיי.

ד"ם דברי סופרים.

דקטורין ו', חכירה *Pacht* | *tenancy* ערכ' כ"ח
ע"א: שדה סגי ל"ה ברקטורין.

דסקא ו', כתב, תעודה *Brief, Schrift-* | *document*
stück קדוש' ע' ע"א: דסקא דומינא.

דסקום ע"י דסקום, ביר ל"ד ל"ג ע"ג: דורון נאח
דסקום נאח.

דסקים שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
Name קדוש' פ"ו ע"ג: סגורה של דסקים ביכנה.
דסקרמא ע"י דסקרמא, גופ' מ' ע"א: דסקרמא
דעכרי.

דסתודר ד', עסיפה *Turban* | *turban* שבת מ"ח
ע"א: חזייה דקא פרס דסתודר אפומא דכובא.

דסתורא ע"י דסתורן, קיר' מ' ע"ג: נקים ל"ה
ברסתורא.

דסתורן ו', חכירה *Pacht* | *tenancy* ערכ' כ"ח
ע"א: שדה סגי ל"ה ברסתורן.

דסתנא ע"י דסתנא, ברכ' מיב ע"א: שרא לח
דסתנא ריש גלותא.

דסתקא ו', בית יד *Griff* | *haft* תרג' שופט' ג'
כ"ב (ויכוא גם הנצב אחר הלחב): ועאל דסתקא
בחר עבדו.

דערק ת', (1) דק *dün* | *thin* תרג' שמות פ"ו

דפא כגל. בימ ער עיגל בי דפא ירוש' מצי
מיג עיגל איש בריש דפא ואת במפא.

דפא (1) בית צורה *mould | Form, Modell*
ביג מיג עיגל כל מיגה ושיגה בראתי לה דפא
בפני עצמה.

(2) קורת בית הכר *the beam of the press*
Preßbrett תרג' ברי' מיג ייאז וואו מדמי
לדפא עניני.

דפוקא [דפוקא] וי. חופר *digger | Gräber* בריר
מיג קמי דשתי חסרא חסרא קמי דפוקא גרדיא
דובלא.

דפמא עי' דיופמין. תרג' יביע דברי' מי' היג
וקבעו בה דפמא ופלגוא.

דפמא. דפמא שם מקום *name of a place | Orts-*
name תרג' רבי' בי' כיג (בחצרים) בדפמא (יביע
שם בדפמא).

דפליקט וי. אבמדרה כפולת *a double colon-*
nade | Doppelkolonnade מדר' תחלי ציגל יורד
הייתי לדפליקט.

דפן פיי. (1) שיקע *to put in the earth | in die*
Erde eingraben כלים פייג מיגל חכית דפונה.

(2) חכירה *to force | zwingen* ספרא אמור מיג
מנין שאם אינו רוצה דפנותיל וקדשתו בעל כרחו.

דפנא ניי. (1) מין עץ *bay-tree | Lorbeerbaum* מיג
וי עיגל הוצא דפנא.

(2) פרי העץ *bay-fruit | Lorbeerfrucht* פסח'
כיו עיגל שיכרא דפנא.

(3) עיי' דפני 2. ירוש' פנה' פיי כ"ם עיגל לדפני
של אנמיכיא.

דפנא וי. שליה בית דין *headle | Büttel* גימי
ליד עיגל משום דפנוי.

דפנא ניי. דופן, מחיצה *partition | Wand* ירוש'
פוכה מי' ג"א ע"ד דפנא קלילין.

דפנו. דפני שם פרבר באנמיכיא *Daphne, a*
suburb of Antiochia | Daphne, Vorort von
Antiochien ויקר פייגל דפנו של אנמיכיא
בריר פצ"ד דפני של אנמיכיא.

דפקא עיי' דפנא. ב"מ כ"ג ע"כ מי דפקא מי
דפמא.

דפריים. דפריין עיי' דפנא. ירוש' שביע' פייג
ל"ם ע"א: בסיתוניות וכו' בדפריין וכו' בדפריים.

דפשאקא וי. בצה *Swamp | Sumpf* שבת כ"א ע"א
והדפשי רבי.

דפתי שם מקום כגל *name of a place in Baby-*
lonia | Name einer Ortschaft in Babylonien
תחלי' מיג ע"כ: רי' ירמיה מרפתי אמר.

דפתרא וי. כתב, תעודה *document | Schrift-*
stück ירוש' מאה פייג י"ז ע"א: אלו מוציאין
דפתריהן ואלו מוציאין דפתריהן. ועיי' דפתרא.

דפציגא וי. אמרה בקליפת הכיזה *a pallet in the*
egg-shell | Küchen in der Etschale
ח' ע"כ: ודפציגא דמית מתיכא נפיק רוחיה.

דציך דם צפרדע כנים.

דק - קמן *small | Mein* כלים פייג מ"ב: דקין
שכבלי חרם.

דקדוק וי. (1) דיוק והקפדה *care, subtlety*
Sorgfalt, genaue Forschung דבר"ר פייג:
דקדוק אחיות.

(2) דין שנלמד עיי' דיוק *a rule gained by sub-*
tile interpetation | die auf Grund von genauer
Forschung gewonnene Bestimmung פנה'
צ"פ ע"א: האומר אין דקדוק אחד מן השמים.

(3) פרט *detail | Einzelheit* ויקר פכ"ב: דקדוקי
שחישת.

דקדוקי עניינות עניות מרכאה *crushing poverty*
drückende Armut עירובי' מ"א ע"כ: גי' דברים
מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו אלו
הן עובדי כוכבים ורוח רעה ודקדוקי עניות.

דקדוקא כגל 1. תרג' שה"ש היגל דקדוקין ופעמין.

דקדק פעני. (1) עשה דק *to make thin | dünn*
machen שבת ע"ה ע"כ: חשובם והמדקק.

(2) דיוק והקפיד *to deal strictly with | genau*
nehmen יבמי' קב"א ע"ד: הקב"ה מדקק עם
מביניו בתום השערה.

דַּקִּיק, דַּקִּיקָה, דַּקִּיקָא ת', קטן, רק | little, thin
 dün, klein תרג' שמות ל"ב כ' (עד אשר דק):
 עד דהוה דקיק; יכיע שם מ' חי (פיח): קטם
 דקיק; ירוש' ברכ' ע"א ב' ע"א: תיפתר באילין
 כוסרניא דקיקיא.

דַּקִּיָּדָה ג', חפירה בקרקע | set of digging
 Graben ביצה ח' ע"ב: שאין יכול לכסותו בדקירה

דַּקִּיָּתָא ג', חוליא תחתונה שבשדרה | the lowest
 joint of the vertebra | unterster Wirbel des
 Rückgrats תרג' יביע ויקר' ג' מ' (לעמט העצה):
 כל קביל דקיתא.

דַּקְלָא ז', (1) ע"י דַּקְרָא ירוש' פוש' ב' י"ח ע"א:
 יחפור בדקל.

(2) זרני, עץ דחמור | Dattelpalme | palm-tree
 ר"ה פ"ו ע"ב: אילן העושה בריכה אחת בשנה
 כגון דקלים חיתים וחרובין.

דַּקְלָא כנל 2, ב"ק ג"ט ע"א: בוקלא דארמא
 וכו' בדקלא פירסאה.

דַּקְלָא ז', מגדל דקלים | palm-gardener
 pflanzer ב"ר מ"א: עבר דקלי אחד.

דַּקְלָא ז', זקן | Bart תרג' ויקר' י"ג
 כ"ט (בראש או נזקן): בריש או בדקן שם ל'
 (הזקן): דקנא.

דַּקְלָא -- גַּדְק גפ', נכתש | zer-
 malmt werden מסיקיר י"ז: גידקת ונשתקת
 וניזרח.

דַּקְלָא פ"י, אַדְק אפ', כרת | zerreiben
 שבת קנ"ב ע"ב: דוק ככ"י וחשכח כנגרי (משל);
 תרג' מ"ב כ"ג פ"ו (תדק לעסור): אדקא לעפרא.

דַּקְלָא ג', תינוק | kleines Kind
 ירוש' ר"ה ב' כ"ח ע"ב: בתרא דקקת.

דַּקְלָא ז', כלי לחפור בו בקרקע | mattock
 Hacke ביצה פ"א מ"ב: יחפור בדקל פסח' ק"א
 ע"ב: דקרי דפרולא.

דַּקְרָמִים ע"י דַּקְרָמִים, ב"ר י"ט: דקדמים היה
 עומד כקנה.

(8) חקר ודרש | genau unter-
 suchen ירוש' קיד' פ"ד מ"ה ע"ד: אין מדקדיקן
 אחריה.

גַּדְקָק בתפ', נעשה דק וקלש | to become thin
 dünn werden פ"ב מ"ז: רובע עצמות
 שגדקדקו ואין בכל אחד ואחד עצם כשעורה.

דַּקְדַּקִּיָּא ת', קלוש | dünnflüssig
 ירוש' מ"ק פ"ב מ"א ע"ב: ויפתא דקדקרא.

דַּקְדַּקִּיָּא ב', בעורת דקה מן הדקה | tow
 Werg חול' כ"א ע"ב: דקתא וכו' דקדקתא.

דַּקָּה ג', מרפסת | Terrace ירוש' עיר'
 פ"ו כ"ד ע"א: מי שיש לו דקה לפנים מביתו.

דַּקּוּלִי ע"י דַּקּוּלָא יומ' ע"ח ע"ב: רבא נסק
 בדקולי.

דַּקּוּקָא ע"י דַּקִּיקָא ירוש' כ"ט פ"ו ח' ע"ג: דקוקיא
 דַּקּוּר ז', מספלות | Meissel | chisel כליים פשיז
 מ"ד: הקנשר של כנאי וחדקור של חרש.

דַּקּוּרָא ז', סל | Korb | basket כ"ט פ"ד ע"א:
 דקורי דחרסנאי.

דַּקּוּרִיא [דַּקּוּיָא] שה"ט, עשרים | twenty
 zwan- ירוש' מעש' שני פ"ד כ"ה ע"ב: קמא דקוריא.

דַּקּוּרִין ע"י דַּקְרָן ירוש' ברכ' פ"א ב' ע"ג: כמין
 תרין דקורנין דבהור.

דַּקְיָה ז', קרביים קטנים | kleine
 Därme נזיר כ"ט ע"ב: מאי ליעביד ליה ר' יהושע
 לדקיה ולא ליסרו.

דַּקְיָן ז', זכות, משפט | Recht, An-
 recht, claim ב"ר פ"ב: בא נחש הקרמוני לתבוע דקין
 של תבל.

דַּקְיָא [דַּקִּיקָא] ז', גרש | Gries תרג'
 ש"ב י"ז י"ט (ריפות): דקילן.

דַּקִּים ז', (1) קרביים קטנים | kleine
 Därme חולין פ"ג מ"א: ביקבו תדקין.

(2) גקבים קטנים | the smaller functions of the
 body | kleines Bedürfnis (Urinieren) ירוש'
 ב"ר פ"ב ד' ע"ד: ברקים אבל בגסים וכו'.

קיר' די מיו עינא נחית דרגא נמיב אתתא מק
דרגא בחר שושבינא.

(2) פסיעה *Schritt* | *pace* | תרג' שיב ו' יג (ששה
צעדים): שתא דרגין.

דרגון' וי, בני ליה *Anhang, Tre-* | *staff, suite*
banien במורד פיר: קרשן שיהיו עושין דרגין
לפני.

דרגנישא עי' דרגנישא. תרג' ירוש' בראש' מיו
ליא (על ראש המטה): על ריש דרגשא.

דרגני, דרגיבת מין לחש | *a charm formula*
ein Zauberspruch ירוש' שבת פיו ח' עיג' דרגי
דרגיבת משום דרכי האמרי.

דרגניש. דרגנישא ד, מין מטה *Ruhe-* | *couch*
bett גדר' פיו מיד: חנוור מן המטה מותר בדרגש
דברי רבי מאיר וחכמים אומרים דרגש בכלל מטה;
תרג' בראש' מיו ליא (על ראש המטה): על ריש
דרגשא.

(דרד) הדרד חתפ', תגלגל ונפל | *to roll down*
herunterrollen שהשיך ו' יא: את נופל ארד
מהכרי וכולן מדרדין.

(דרד) דרד קעל, דיין *die* | *to remove ashes*
Asche fornehmen תרג' ירוש' במדבר' ד' יג:
וידרדן ית מרבחא.

אידריד ארפ', נשכח | *to glide down* | *sich herun-*
terlassen מיד עינא מידריד ונפל.

דרדג מיי טפף *tropfenweise gießen* | *to drip*
כתוב' יז עינא: דרדיג משהא ארישא.

דרדור' זי, חבית *Faß* | *barrel* כלים סמיו
מיא: דרדור עגלת.

(2) מין כיסוי ראש *elne Kopf-* | *a head-covering*
bedeckung סמיו בשלח קמיו: הרדור של אשה.

דרדיא עי' דרגניא. פסיק' ותאמר קליא עינא:
גוסה ודריא.

דרדניא, דרדניא *Dardania, a district in*
Asia Minor | *Dardania (Landschaft in Klein-*
asien) כיר ליו: דדניא — דרדניא; ירוש' מגיל'
פיא מיו עיב: דרדניא.

דרקין עי' דוקקין. תוס' צוק' שבת י"ד — ט"ז:
סקל שעשה בראשו מסמר וכי' הרי הוא בדרקין.
דרקניא גי, נעוה *Werg* | *oakum* חול' גיא עיב:
דקתא.

דיר דברי רבי.

דר, דרא ד, 1) דור *Generation* | *generation*
כתוב' יז עינא: חד בדרא.

(2) שורה *Reihe* | *row* כיר פ"ב: שחיא עשויה
דין דריק: כתוב' פ' עינא: אותבה בדרא דנשי.

(3) מדורה *Scheiterhaufen* | *pyre* שהש"ר ג'
די: ורא יקידא יקרת.

דרא וי, מין אנן מוכה *Edel-* | *a precious stone*
stein מני' יד עינא: אנן מוכה יש בכרכי הים
ודרא שמת.

דרא 1) גי, חצר *Hof* | *court* תרג' אסת' ר' ה'
(והסן עומד בהצר): הסן קאים בדרא.

(2) ח', לח *feucht* | *damp* סמיו: כיו עינא: אסא
דרא.

דרא פיי 1) נשא *tragen* | *to carry* חול' קיה
עיב: שקולאי דדרו חביתא.

(2) זרה *zerstreuen* | *to winnow, to scatter*
worfein ב"ס עיר עינא מידם ומידרא: תרג' יכיע
ויקר כיו ליב: ויחבון אררי ביני עממיא.

דראניא ת', קשה *hart* | *hard* שבת קניה עינא:
וירין דראני.

דראריא עי' דרגניא. פסיק' ותאמר קליא עינא:
ודראריא.

דרדניא, דרדניא זי, שומר *Wächter* | *guardsman*
בכוות ח' עיב: אשכח דרבאני מגואי ורבאני
מבראני: וכי' פיו: בא חרבון ושב לו כנגדה.

דרקין זי, פתח *Pforte* | *door* תוספ' כל' ב"ס וז'
דרבן הנרם.

(דרג) הדרג חפ', עשה כעין מדרגה *to make*
treppenartig machen | *appear like steps*
ירוש' שביע' פ"ד ליה עיב: מחליק ומדרג.

דרגא זי, 1) מדרגה *Stufe, Silege* | *step* ירוש'

דרומין דר. מין פאמקאמ *Socks | Socken* ירוש' *Name eines Amorfers* יומא פיר מיא עיר:
רי דרומאן במיר ייב: דרומאי.

דרומין דר. מין ממשע *Name of a coin* *elner Münze* ירוש' קיר' פיא גיח עיר: שלשה
דרומים מעה שני ביצים דרומת.

דרומין דר. (1) בהמה שנמרפה ע"י חיה *an animal attacked by a beast* *von einem Raubtier*
überfallenes Hausier חול' פין מיא דרומת
הואב בודק דרומת הארי בגמה.

(2) פירות כבושים לגוש *pomace of fruits* *Fruchtmasse* תוספ' מיש א' דרומת חמרות.
דרומת איש בעולת איש *entjungfert* *deflowered*
כח' פיא מיה חיא אוסרת מוכח עץ אני והוא
אומר לא כי דרומת איש את.

דרומין דר. שם אמורא *Name eines Amorfers* שחש"ר ג' י': דרומת;
במיר ייב: רי דרומי.

דרומין דר. זרוע *Arm* *אמ* כיר פי ערה גלה
בה דרומא.

דרומין דר. בית קבול *Behältnis* *receptacle*
מנה ציט עיצו כולחו גופי דרומתקי בינהו.

דרומין דר. גדוד צבא *Soldaten* *a troop of soldiers* כתוב' סב עיא לא חליף דרומא
דמלכא אבכית.

דרומין דר. דרומין שם עיר בבבל *Babylonian town* *Stadt in Babylonien* חעני' כיא
עיר: דרומת עיר המוציאה חמש מאות רגלי:
שבת ציב עיר: והוא שכבא דהוא בדרומא.

דרומין דר. תכשיט *Jewel* *jewel* ירוש' מנה' פיי
כיה עיא כדרומות - כדרור גאות.

דרומין דר. דרומין מפרא שמיני דר: דרור עגלת.
דרוריה עי' דרוריה. ילק' ברי פצינז באו לישראל
דרורית של כלך.

דרומין דר. דרשן *Schriftklärer* *lecturer* *Prediger* ירוש' סופ' פיא פיו עיר: מישמע
קליח דדרומא.

דרומין דר. מין פאמקאמ *Socks | Socken* ירוש' *Name eines Amorfers* יומא פיר מיא עיר:
רי דרומאן במיר ייב: דרומאי.

דרומין דר. קטן *klein* *small, young* *jung* תרג' איוב ג' יט: יעקב דאתקרי דרדק:
גיב כיא עיא מקרי דרדקי.

דרומין דר. (1) בתגלגל ונפל *to roll down* *herabrollen* שחש"ר ר' ייאז אח נוסל
אחד מהכרי וכולן מידרורין.

דרומין דר. מין קוצים *Distel* *thisle* גישי' עי'
עיא: דרומא - מוריקא דהומא.

דרומין דר. חורבים בגתות *grape or olive tree* *Keltertreter* *ders* ירוש' תרומ' פין מיב עיא:
הדרומות מכיון שהילכו וכו'.

דרומין דר. (דרומות) כגל. ירוש' עיו פיר מיר עיר:
חילכו עליהן דרומות.

דרומין דר. עונש *Bestrafung* *punishment*
ביר פליב: שקבע דרומותיא שלו במדינת.

דרומין דר. שם מקום בארץ ישראל *Name einer Ortschaft in Pa-*
lestine *istina* יכמי' מיה עיא: זקני דרומ.

דרומין דר. (1) כגל. וקרה: רבנק דרומא.

(2) נב *South | Süden, Südländ* תרג' דבר:
ליר ג' (ואת הנגב): ויה דרומא.

דרומין דר. דרומ. ירוש' כתוב' ח' ל' עיר: מהו
סמך לארומ לדרומת.

דרומין דר. מקום מרוץ *Reenbahn* *race-course*
קיר' פין עיא: עשה לפגי כדרומות הות.

דרומין דר. מצד דרומ *südlich* *southern* כיב
כיה עיר: רוח דרומית.

דרומין דר. דרומין. בריר צמית: כהדן
דרומילום.

דרומין דר. מן העיר דרומא *aus Daroma*
Daroma ירוש' ברכ' פיא ב' עיר: ר' יעקב דרומות.

דרומין דר. דרומא ג. מין כיו עיר: איקלע
לדרומתא.

דרומין דר. שם אמורא *Name eines Amorfers*

דַּרְךְ - דַּרְךְ אַרְיֵן (1) עסקי חולין, משא ומתן
secular occupation, trade | *berufliche, welt-*
liche Beschäftigung
תורה עם דרך ארץ.

(2) התנהגות, גימוס, *Lebensart* | good manners
Sitte מוסה מיד עינא למדה תורה דרך ארץ.

(3) זיווג, תשמיש | *euph. sexual connection*
euph. Beischlaf גימ' עי עינא דרך ודרך ארץ.

דַּרְכֵי שְׁלוֹם חיי שלום | *friedliches Ein-*
equity | *vernehmen* סנה' מ"ה עיב' מפני דרכי שלום.

דַּרְכָּא ד', מנהג *Art und Weise* | manner, way
קיר' ב' עיב' דרכא דמיכלא וחירא.

דַּרְכָּא ז', (1) רישא *das Dreschen* | threshing
תרג' יב"ע דברי כ"ה ד' (שור בדישו); תורא
בשעת דרכיה.

(2) ריש *Dreschzeit* | threshing time שם ויקר'
כ"ו ה' (והשיג לכם ריש את בציר); ווארע לכן
דרכא ית קיטפא.

דַּרְכָּוֹן ז', (1) מין מטבע זהב *Dario, a persian gold*
coin | *Dareikos (perstache Goldmünze)*
ב' א"ל דרכונות.

(2) עיי' ירבוז. ירושי בלאי פיא כ"ז עינא הרכיב
תריד על גבי דרכון.

דרכיות עיי' דַּרְכָּאוֹת. יום' מיח עיב' דרכיות היו
עושין.

דַּרְכֵּי (דרם) הַרְרִים הפ', פנה לצד דרום *to turn*
southward | *sich gegen Süden wenden*
כ"ה עיב' הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצמין.

דַּרְכֵּי (דרם) אַדְרִים אפ', כנל. ב"ב כ"ה עיב' אדרימו
אדרימו.

דַּרְמוֹסְקִיִּים עיר דמשק *Damascus* | *Damaskus*
ב"ר מיד: הקדמני - דרמוסקוס.

דרמינן (דרמילון) ז', מין מאכל סמירות שונים
a marmalade of quinces and roses | *Marme-*
lade aus Quitten und Rosen ירוש' שביע' פ"ז
ל"ז עיב' דרמינן שרי.

דַּרְי פ"י, (1) נשא, סבל, *to carry, to bear* | *tragen*
vertragen עיז מ' עינא דרי ויקא; שבת עיז עינא
כל חמרא דלא דרי על חד תלתא מיא לאו חמרא.
(2) *to scatter, to winnow* | *streuen; worfeln*
תרג' יב"ע ויק' כ"ז ל"ג (ואתכם אורה בגוים);
והרון אדרי ביני עממא; ב"ס ק"ה עינא אידוש
ואידרי.

אִדְרִי אפ', קפץ אל- *to jump up* | *herbelspringen*
עיו ב"ס עיב' אדרי בכרי.

דריגון עיי' פַּרְיגוֹן ג. תוספ' נזיר א"ז דרגון שלש
מינן שתיים.

דריכות עיי' דְרוֹכוֹת. ירושי תרומ' פ"ג מ"ה
הדריכות.

דַּרְיָסָה ג', (1) פסיעה *das* | walking, crossing
Schreiten, Betreten מגיל' ח' ע"א: דריסת
הרגל.

(2) דריכה ורמיסה *das Treten, Zer-*
treten שבת קמ"ה עינא דריסת זיתים.

דַּרְיָסָה ג', (1) חקירה *das Aus-*
fragen סנה' פ"ב מ"א: אחד דיני ממונות ואחד
דיני נפשות בדישה וחקירה.

(2) ביאור בדרך דיש *Erklärung* | interpretation
terung ססח' כ"ב עיב' כשם שקבלתי שבר על
הפרישה.

דַּרְךְ - גַּדְרָךְ גמ', נרמס *to be trodden* | *getre-*
ten werden תרי' פיא מ"ה: ענבים הנדרכות.

דַּרְךְ פ"ע, (1) דרך וסמך *treten* | *to tread* שבת
ק"ט עינא: הויא דדריכא ליה חמרא אגבא.

(2) התהלך *hin und her* | *to go to and fro*
gehen ויקר' מכ"ה דרכת עד דחל דיינא.

אִדְרָךְ אפ', (1) דש *treten, lassen* | *to thresh*
dreschen תרג' ישע"י כ"ה כ"ז (יודש קצח);
מדריבין קצחא.

(2) הדרך *leiten, führen* | *to lead* תרג' תהל'
כ"ה ת' (הדריכני באמתך); אודך לי בקשמן.

(3) השיג *to catch up* | *erreichen* עיז פ"ז עיב'
רהיט בתריה וכו' ולא אדריכיה.

2) זאצאם *offspring* | *Nachkommen* תרג' תחל' לז' כז (חרקו לברכה): ודרעיה לברכתא.
דַּרְעָה ז' 1) ארע *Arm* | *arm* כז' ה' עיב: גלייה לדרעיה.

2) תפלין, של יד *Tefilla* | *the T'filla of the arm* *des Armes* יום' לז' עיב: עבורי דרעא אמוסנתא.

דַּרְפִּתְקָא ד' בית קבול *Behältnis* | *receptacle* סנה' צים ע'אז בולחו נופי דרפתקי נינוא.

דַּרְצֹנָא ז' קנמן | *chinese wood, cinnamon* *chinesisches Holz, Zimt* שבת-סיה ע"אזונבילא אי נמי דרצונא.

דַּרְק פ"י 1) השליך *werfen* | *to throw* תרג' יביע שמת י"ט ייג: גירין דאישא ידקון ביה.

2) הזח *spritzen* | *sprinkle* תרג' דחי' ב' כיש כיב (וחרקו הדם המוכחה): ודריקו ארכא למדכחא.

דַּרְקֹנָא ז' נחש *Drache* | *dragon* *Schlange* ירוש' ע"ז פ"ג ס"ב ע"ד: איזוהו דרקון כל שניצין יוצאין מצוארה גיט' בז ע'אז אתא דרקונא שטמיה לכרכשא.

דַּרְדָּא ז' ענין *Objekt, Angelegenheit* | *object* כים ב' עיב: דרדא דמטונא: חגיגה כ"א עיב: דרדא רמוסא.

דַּרְדִּיא ז' שלשול *Diarrhoe, Durch-* | *diarrhoea* *fall* ויקר פ"יח: לורא - ר' אביתר אומר לדוריא (לג' הערוך).

דַּרְשׁ - חורה, לימד בצבור *vortragen* | *to lecture* שמת' פ"ח: ישב ודרש.

דַּרְשׁ נמי - נלמד ע"ד הדרוש *to be interpreted* | *ausgelegt werden* כפרא פתיחה: ל"ב מדות שתחזרה נדרשת בתן.

הַדַּרְשׁ ותפ', כגיל. ירוש' כת' פ"ג כ"ז ע"ד: הלמוד היסנה לגזירה שוח מתדרש ולו תחיה.

דַּרְשׁ פ"י 1) פירש ע"ד הדרוש *to interpret* | *aus-* *legen* מוכח ב"ב קרא אשכחו ודרוש.

2) חורה בצבור *vortragen* | *to lecture* כז' כ"ח ע'אז נדרוש מר חורא שבתא ומר חורא שבתא.

דַּרְמַסְקוּס עיר דמשק *Damascus* | *Damaskus* ילק' בר' עיה: חקיני דרמסקוס.

דַּרְמַסְקִינָא ז' **דַּרְמַסְקִין** ז' שזיף דמשקי *Damascene plum* | *damascenische Pflaume* ירוש' שבת פ"א ד' ע'אז איתון ליה דרמסקינא: תום' תרי' ז' ייג: דרמסקין.

דַּרְמַשֶּׁק עיר דמשק *Damascus* | *Damaskus* ירוש' קיד' פ"א ס"א ע"ד: דרמשק.

דַּרְנָא ז' תולעת, עש *Wurm, Motte* | *worm, moth* שבת צ"ה ע'אז יריעה שנפל בה דרנא.

דַּרְנִיקוּס ע"י הַדְרִנִּיקוּס. תנח' פנחס י"ז הכתקנין ואת הדרניקוס.

דַּרְס פערי' 1) דרך וצער *stampfen* | *to stamp* ב"ק פ"ב ע'אז דרסה על הכלי.

2) דחק (את הסכין) | *to press (the knife)* *anpressen (vom Schlachtmesser)* ע'אז אין תוששין שמא ידורסו זה אל זה.

3) מרף וחנק *erdrosseln* | *to throttle* דולי' ב"ז ע'אז דרס שותל רחל.

4) הלעים *stopfen, mässen* | *to stuff* שבת פ"ד פ"ג: אין אובסין את תגמל ולא דורסין.

גַּדְרָם נמי, נרסם *zertreten* | *to be trodden down* *werden* כים כ"ב עיב: סימן העשו לידרס לא הוא סימן.

גַּדְרָם ע"י גַּדְרָם. דולי' פ' ע'אז שחי ודריס: שם ב"ז ע'אז בהדי דריס שרי זיהריה.

אִגְדָרָם אחפ' ע"י גַּדְרָם. כים כ"ב עיב: משוחדמורסא. **גַּדְסָה** ז' 1) ע"י גַּדְסָה. ירוש' שבת פ"א ב' ע"ד: תמעכב דרסה.

2) דחיקת הסכין בשחימה *pressing the knife* | *Druck des Schlachtmessers auf den Hals des Tieres* דולי' פ' ע'אז שהייה דרסה חלדת הנרסה עיקור.

גַּדְע פ"י, זרע *säen* | *to sow* תרג' קח' ב' ח"ז: ודרעיה תמן כל מיני עמבין.

גַּדְע ז' 1) זרע, מורע *Samen, Saat* | *seed* תרג' יביע בראש' ד' ג"ז מודע ביהנא.

געשענק וי, מתנה *present | Geschenk* סגולה ליד
עצב: האט דשנא להיא פודשנא.

גריף גי, בית יד *Griff | handle* ירוש' עיר
פיה כיב עיד: דשקא דגוזרא.

באלק וי, קורח *Balken | beam* תרג' אסת' א'
וי: דשרין סגלגליו.

דאמפן פעל, רמס *stampfen | stamp upon*
niedertreten תרג' אסת' וי אלו וקורחא דשיו
בעלי דבגנא.

דאמפן דק *zerstossen | to pound* תרג' ירוש'
במדב' יא ח' (דכו במדוכה): ארשין יתיה
במזיכתא.

דאמפן כנל, תרג' שופט' כיא (הדרכי נפשי):
דושישית נפשי.

דאמפן וי, מי שרש *Drescher | thresh* סגולה
כיב עינא דרשו ביה דשנא.

דשנא עי, דשנא, ירוש' שק' פיה מיט עיב:
דשנא גבן.

דשנא גי, ברה *menstruous woman | men-*
struende Frau עיז כיב עיב: כמאן קרו
פרסאי לנדה דשנא.

ד'ת דברי תורה.

ד'ת -- אמונת תורה *Religion | religion* מוכה
ניו עיב: חמירה דתה.

ד'ת (ד'ת) שאתה *da du | as thou* ירוש' סגולה
פ'י כיח עיגל כמה דת מר אני בצדק וכו'.

ד'תכלב'א דברה תורה כלשון בני אדם.

א'ד'רש אדפי עי, ד'רש. ברי סג עינא חמי קרא
וכו' מידריש.

ד'רש גי, פירוש עיר דרוש *interpretation | Schriftdeutung, Forschung*
ס'ב עיב: ת' גמלי דרושה: יכמ' כיב עיר: כוליה
קרא לדשנא אתי.

ד'רש (1) וי, מי שאומנותו לדרוש ברכים *lecturer*
Prediger ויקיר ל'י: פיימן דרשן.

ד'רש (2) ת', יודע דת ודין *gesetzkundig | lawyer*
ביב קייט עיב: כמות אלמחר דרשנות.

ד'רש גי, דירה *Wohnung | dwelling* יוס' עיב
עיב: חבל על דלית ליה דחא ותרעא לדחתיה
עביר.

ד'רש וי, דלת *Tür | door* חלי כיב עיב: אתחיד
דשא באפיה ומחיה לדשא.

ד'רש פיי, רמס *treten | stamp* תרג' יש' יוס'
יד (מוכס): מדרש.

ד'רש ד'רש, כותת גרימין *groats-maker*
Grätzemacher מ'ק ב' הי: ד'רשונה: שם יג
עיב: דשושי חילקא.

ד'רשיל דבר שלא בא לעולם.

ד'רשיל דבר שיש לו מתירין.

ד'רש -- ג'רשן נתפ', (1) נפמל *unfit | to become unfit*
unlauglich werden מנח' פ'ח עיב: נר שכבתה
נידשן השמן וכו'.

ד'רש (2) געשה שמן ומדושן *saffig | to become saffy*
fett werden פריא ל'ב: ונדשנו עצמותיו.

ה' השם.

ה'א זה אמינא.

ה'א שם האות החמישית באלף-בית
fifth letter of the Alphabet | Name des fünf-
ten Buchstaben im hebräischen Alphabet
ירוש' מעיש פיה ניו עינא בין היא לחיית.

ה'א (1) מדינ, זה, זאת this | dies ברי מיו עינא
הא ידיה והא דרביה.

(2) כאן hier | here ביק יב עינא הא עולא.

(3) הלא then, of course | doch, dann יוכא יג
עינא מיהא הך הא קיימא הא.

(4) אבל (this means to say) but... | aber, da-
gegen ירוש' מוכח פיה ביה עינא הא של קרבן
דוחת.

(5) מדיק, לשון שבועה | oh! (Interjection)
נדרי מיו עינא הא קרבן שאוכל לך.

ה'א וה'א גם זה וגם זה both | beides תעני ביה
עינא הא והא גרמא ליה.

ה'אזקדה נ', הקשבה | das Ver-
nehmen ספרי רבי שיוז האונה ושמיעה לשמים.

ה'אי מדינ, זה, זאת dies, dieser this, that
ו עינא האי טאן דבעי.

ה'אי מאי מת זאת? מה ענין זה לכאן? what is
that? (i.e. this is no argument) | was hat
das damit zu tun עינא האי מאי אי
אסרת בשלמא וכו'.

ה'אידינא תודים. כעת, עכשיו | jetzt, now, to-day
heutzutage קיר עינא והאידינא דאיכא רמאי.

ה'איך מדיש, כיצד? | wie? how? ירוש' עיו פ"ב
מיהו האיך אתה קורא.

ה'איך מדינ, הלא, זהו | jener the former ויה
בי עינא בשלמא האיך וכו' אלא האי.

ה'אל תודים, הלאה | wei- farther off (of space)
ter (räumlich) תרג' יביע ברי ליב כיהו סן
האל לנחלא.

ה'אמנדה נ', (1) קיום ואישור | Be- confirmation
stätigung שבועי ליו עינא האמנת דברים.

(2) אמונה | Glaube faith שמור' כ"ב וזכות
האמונה שהאמינו.

ה'אנא מדינ, חנני | siehe, ich behold I... תרג'
ירי כיג ליב (חנני): האנא.

ה'אסמו מדיק, אהו | ach! oh! ירוש' שבי
פיר ליה עינא האסמו שרי לבן מירדי: ?

ה'אזקה נ', חולקה | das Anzünden kindling
מפרא צו פרשה ייא פרק מיהו הארת הנרות.

ה'ארת פנים מבר פנים יפות | Wohl- benevolence
wollen מודש תחל' מוק הי: אין לנו אלא הארת
פניך הושיענו ונושע.

ה'באדה נ', (1) הקרבה | das Darbringen offering
מפרי נשא ליהו ער הכאת קרבן.

(2) גרם וסיכוב | das Zustande- bringing about
bringen פאה כ"א מיהו הכאת שלום.

הַבְּאִי וי, גזמא והמלגה | *exaggeration | Übertreibung*

bang נורי פיג מייג נורי הבאי.

הַבְּאִשָּׁה וי, כיעור סחמת מחלה | *disfigurement*

through disease | Entstellung durch Krank-

heit ילקי רבי התקמיבז ואין בני אדם באין לידי

הבאשה אלא וכו'.

הַבְּדִלָה וי, (1) הסרה והתחזק | *cutting apart | das Entfernen*

Abtrennen חולי כיא עיגז תבולת עולה חעוק.

(2) הפרשה | *separation | das Absondern* ביר

פיג: ויבול תבולת ממש.

(3) ברכת תבולת במוצאי שבת ויום טוב | *a for-*

mula of prayer for the exit of the Sabbath

or festivals | Segensspruch am Ausgange von

Sabbat- und Festtagen תוס' ברי וי: ואומר

הבולת במוצאי שבת ויום טוב.

הביה הקדוש ברוך הוא.

הַבְּהִיב (1) פיי, חרד, קלה | *to singe, to parch | sen-*

gen, rösten ירש' מעש' פיד ג"א עיגז המתבת

שיבולין באור.

(2) פיע, הסכים למחצה | *to nod consent | halb*

einwilligen ברי ליד עיגז: פעם ראשונה ימרב

בי מהבהב וכו'.

נְתַתְּבִיב נתפ', נחדך | *to be affected by flames*

versengt werden יומא מיא עיגז נתחבהב

הלשון.

הַבְּטָה וי, (1) ראייה מקרוב, הצצה | *looking at*

das Hinblicken איכיר א' איז הבטה מקרוב

ראייה מרחוק.

(2) שימת לב ונתינת דעת | *watching owner-*

less objects | das Im-Auge-Behalten herren-

losen Güts (wodurch das Eigentumsrecht

daran erworben wird) בים קייח עיגז הבמה

בהפקר קני.

הַבְּטָחָה וי, (1) כמחוק, ודאות | *assurance, con-*

fidence | Sicherheit פ"ה מיד: ואם

הבטחתו שהוא נושא את כפיו וכו'.

(2) יעוד | *promise | das Versprechen* שמור

ליהג ואחר רד"ו שנים באתה והבטחת שהנפסיה

הקביה את הצדיק.

(8) אמן *faith | Vertrauen* מכי יתרו ב"י אנשי

אמת אלו בעלי הבטחה.

(הביל) הַהֲבִיל הפ', הוציא חבל ואר | *to begin to*

steam | zu dampfen beginnen שבת מיא מיה

אין בוחזק אונקין של פשתן לתוך התנור אלא כזי

שיהבילו מבעוד יום.

הַבֵּל - אר *vapor | Dunst* ירש' עיז פ"ג סיב

עיד: שהכל המרחק רע לשנים.

הַבֵּלָא וי, כגיל. בבורת ד עיגז תבלא דבישרא

הוא.

הַבֵּלָא, וי, הַבֵּלָא, הַבֵּלָא וי, חבל, דבר

שאין בו ממש *vanity | Nichtigkeit* תרג' איוב

כז יב (הכל): הבלא: קח' א' ב' (הכל): הבלה

שם יא ח' (הכל): הבלחא.

הַבֵּלָעָה וי, חוססת דבר קמן על דבר גדול, ביהוד

מודר דבר קמן תנכלל במחיר דבר גדול | *pay-*

ment for a thing included in the bargain

(and not mentioned) | Inbegriff; der inbe-

griffene Preis einer Ware ירש' עיר' מיד עיב: מר

סבר הבלעת תחומין מילתא היא: שם כז עיב:

שנתן דמי סיס ומלה בחבלעת.

הביע הכא במאי עסקינן.

הבעיל הבא עלינו לטובה.

הַבְּעִיר וי, גרם שריפה | *damage through careless-*

ness in handling fire | Brandstiftung (durch

fahrlässiges Umgehen mit Feuer) ב"ק פ"א

מיא ארבעה אבות גזיקין השור וחבור והמבעה

והמבער.

הַבְּעִירָה וי, (1) הדלקה | *the kindling of fire*

das Anzünden שבת ע' עיגז הבערה שהיא מב

סלאבה וכו'.

(2) כיעור והשמדה | *destruction | das Vernich-*

ten ירש' פנה' פ"ז כיד עיב: נאמר כאן ובערת

הרע מקרבך ונאמר להלן ואתה תבער וכו'

הבערה הבערה וכו'.

נהנה בפי. נתבאר *ausgesprochen* | to be spelled
 werden שבת פייב פידל שחי אותיות וכו' נהנין =
 זה עם זה.

הגון תי. ראוי וחשוב *würdig* | worthy ספרא -
 אמור קליה מלך רשע אתה ואין אתה הגון
 שיעשה גם על ידך.

הגידה. גי. עיין ולמוד *Studium* | study ירוש' ברי
 פ"א ג' ע"ג שרהא חגיית יום ולילה שוי.

הגלשה עיי גלשה. שהשיר די איז זתה תגלשה
 שתגלשתן וכו' (בערוקז גלשה).

הגמון. הגמונא. די. שר וגדול *General* | Gene-
ral שמרר ליא. תגמונים ודוכוסים; עיי י"א ע"א
 דוכמא להגמונא.

הגמוניא. הגמונייה. גי. גליל *District* | Bezirk
 גיט' פ"א מ"א. מהגמוניא להגמוניא; שם די עיב
 שתי הגמוניות.

הגן פיע. היה מתאים וראוי *passen* | to suit כ"ק
 פ' ע"א עד שימצא את ההתנבט לו.

ההגין חמ'. התאים במשקל *to be of the same*
weight | *im Gewicht entsprechen* ירוש' כתי
 פ"א ביה ע"ב: מלעים פבירניות (ציל פבירניות)
 מהגינות.

הגעצה גי. גיעה *Berührung* | contact מכי בוא
 פסחא י"א. והנעתם אל המשקוק על כל הגעה
 מבילה.

הגעלה גי. צחצה כלים ברוחצין *the cleaning of*
impure vessels by means of boiling water |
das Reinigen der Gefässe durch Ausspülen
mit heissem Wasser עיי ע"א מריקה
 ושטיפה בצונן הגעלה בוחמין.

הגסה גי. בגירה ונעילה *locking, shutting up*
das Verachtessen עיי י"א ע"ב למייע בהגסת
 דלתות.

הגרה שם ארץ בערב *name of an Arabian di-*
strict | *Name einer arabischen Provinz*
 פייג גלות הגרה.

הגרול [הגריל] עיי הגעלה. ירוש' יומא פיו מיג
 עיג הגרולו של ראשון.

הבקר עיי הגקר. מאז פיו מיג המקר לעניים
 המקר.

הברא. די. חושך *Finsternis* | darkness תמיד ליב
 ע"א דרשי בהברא.

הבראה גי. (1) שיבה לבריאות *recovery to*
health | *Genesung* שבת קליו ע"א יום הבראתו
 כיום תלדו.

(2) עיי מעודת הבראה.

הברה גי. (1) שאון *Geräusch* | noise ריה פ"ג
 מ"ה א"ה קל שופר שמע יצא ואם קל הברה
 שמע לא יצא.

(2) שמועה *Gerücht* | rumour ירוש' דמאי פ"א
 כ"ב ע"א נפלה הברה בעיר באת בתו של אוחז
 איש.

הג הכי גרסינן.

הגדה גי. (1) הרמה מן הקרקע *lifting, taking*
das Aufheben vom Boden up קירי פ"א מ"ד
 בחמה גפה בקבית במסירה ודקה בהגהות.

(2) תרוממות *Erhebung* | elevation שמרר
 סמיה: השפלותי זו הגבהתי.

הגבלה גי. קביעת גבול *Ab-* | setting bounds
grenzung שבת פיו ע"א מצות הגבלה.

הגדה גי. (1) אמירה והרצאה *telling, evidence*
das Aussagen סנחי לי ע"ב מקשינן הגדה
 לראיה.

(2) עיי הגדה. חגי יד ע"א מה לך אצל הגדה
 כלך לך אצל געים ואחלות.

(3) סדר הגדה של פסח *Haggadah, the home*
service on Passover nights | *die Haggadah*
für den Pessachabend סנחי קמיו ע"ב סומא
 פסח טלומר הגדה.

הגידר. די. כינויים לחקדש *a word made up as*
Ersatzwort (Beiname) | הקדש
 הקדש *für* ירוש' נדרי פ"א לי ע"ג הגדר
 תגור וכו'.

הנה -- בימא *auspre-* | to spell, to pronounce
 chen סנחי פ"א מ"א: והנה את השם כאותיותיו.

הַדְּוֹרָה נ', חזרה | *Rückkehr* | return 'ירוש' הור'
פיג מיח עינא בחזרות רבותינו.

הַדְּוֹרִי ז', מקום תלול | *steep hill* | *steile Höhe*
ביב יב עינא דורע בחדור.

הַדְּקָה נ', צחצוח עיי מים | *rinsing* | *das Abspülen*
ברי ניא עינא תדחת מבסנים ושטיפה מבתין.

הַדְּקָה נ', פיתוי והסחה | *entice* | *das Ver-*
leiten ספרי ראה פיה סת תדחת האמורה לחלן
בסקילה וכו'.

הַדְּרִיא (הַדְּרִיא תחית, 1) בפירוש | *explicitly*
ausdrücklich שבת קליג עיב: בהדיא כתיב בית.
(2) בפומבי | *offentlich* | *openly* סנהד' ליש עינא:
לשקולי בהדיא.

לַהֲדִיא ישר | *direct* | *directly* בבורח מיר עיב:
חאי איתתא לא תקום לחד א באנסי ינוקא.

הַדְּיוֹט (1) תי, פשוט, עממי, חילוני | *common, pop-*
pular, private | *einfach, volkstümlich*,
profan יבמי' ניס עינא כהן הדיוט: ביר ציו:
משל הדיוט: דת רבה א' ייס: פרת הדיוטית.
(2) ז', בלתי מומחה: בלתי חשוב | *untrained*
man, commoner, ignorant | *Late, Gemeiner*
מרוק ח' עיב: הדיוט וכו' אומן: מג' יב עיב:
הדיוט קופץ בראש.

הַדְּיוֹת ז', מרוק | *das Rennen* | *recing* ביר פיה:
חרבה להן בדיצה חרבה להן בחדיוכין.

הַדְּיִיב, דדיית, הדיף מדינת מצפון לאשור
Adiabena, a district of Assyria | *Adiabena*
im Norden Assyriens קיר עיב עינא תבור זו
הדייב (ירוש' מגי' פיא עיב עיר: הדיית): ביר
פליה ריפת הדיף.

הַדְּיִיב מהיג, זה | *dieser* | *this* ביר פיה: להוד ימא.

הַדְּלָקָה נ', תבערת, חצתה | *kindling* | *das An-*
zünden שבת פ"ב מ"ה והדלקת הנר.

הַדְּם פיי, גור לגזרים | *to dissect* | *zerstückeln*
גייס' סיו עיב: אחרמו לי הדמו דחיתא.

הַדְּם פיי, ניקר וחטט בעפר | *to scratch, to leave*
marks of the feet (esp. of chickens) | *schar-*

הַגְּרוֹנִיָּא שם עיר בבבל | *name of a Babylonian*
town | *Name einer Stadt in Babylonien*
ייא עינא סבי דהגרוניא.

הַגְּרִלָה נ', השלת גורל | *casting lots* | *das Losen*
יומא מ' עינא סת אחד מהן מביא חבירו שלא
בהגלה.

הַגְּרִים ז', כנוי להקדש | *a word formed as a sub-*
stitute of | *Ersetzname (Beiname) für*
הקדש. ירוש' נדרי פיא לוי עיב: חנדר חגור חגרים.

הַגְּרִמָּה נ', שיטוט חסכין וגמיתה סמקום חשחיתה
בגורן בעל-חתי | *cutting the animal's throat in*
a slanting direction (letting the knife slide
beyond the space ritually designated for
cutting) | *das Abgleiten des Messers von*
der Stelle am Halse des Tieres, wo die
Schlachtung stattfinden soll חולי' מ' עינא:
ואלו חן חלכות שחיתה שחיה דרסה חלדה
חגרמה ועיקור.

הַגְּשָׁה נ', (1) קריבה | *drawing near* | *das Nahen*
ביר פמינא הגשה למלחמה וכו' לפיוס וכו'
לחפלה.

(2) הבאת, הקרבה | *bringing near, offering* | *das Darbringen*
סניצה אין בהן הגשה.

ה'ד היני דמי: הדא דכתיב.

הדיא היינו דאמרי אינשי.

הַדְּא מהיג, זה, זאת | *this* | *dies* ביר פ"ב: דא
תוא דכתיב.

הַדְּרִי תה"פ, זה את זה | *each other, mutually* | *einander, gegenseitig*
אחרדין שם מיס עינא: בהדי הדדי.

הדיה הרי דין הוא.

הַדְּסָטָא ז', מין בעל | *half-shoe* | *Halbschuh*
ירוש' שבת פ"ז ח' עינא: סנדל ססומר וכו'
הדוסטא.

הַדְּוִיף תי, חטוף | *hurried* | *beschleunigt, über-*
stürzt ירוש' ככורים פ"ב סיד עינא: מיתה הרופה.

ter Serie פסח' ליו עינא יצאין כפת נקייח
ובתדראת (ובעירקו: ובתדראת).

הַדְרֵאוֹלִים ה, ענב של מים | water-organ
Wasserorgel תומי ערכי א' יג: הדראולים לא
זיה במקדש וכו'.

הַדְרֻוֹנָה עי' תַּדְרוֹנָתָה תרג' יביע ויקי' יא כ"ט
(הצב): ודרונא.

הַדְרֻוֹקָן ו"י (1) חולא במחלת המים one afflicted
Wasserdüchtiger | with dropsy עיר' מ"א ע"ב:
שלשה סתין כשתן מספרין חולי מעיין וזיה
והדרוקו.

(2) מחלת המים Wassersucht | dropsy ברי כ"ה
ע"א: עמוד החודר מביא את האדם לידי הדרוקו.

הַדְרִיאוֹנָא ח' של הדרינוס קיסר רומי | Hadrianus
hadrianisch ע"ו ניב ע"ב: דינרא הדרינא.

הַדְרִיִּים עי' הַדְרָם, קיד' י"ב ע"א: שני חינצין
להדרים (ובתומ' ב"ב סוף פ"ה: חדרים).

הַדְרִינָא ת', שורכו לחזור בו מרביו | inconstant,
shuffling | wankelmütig, ausweichend (un-
redlich) כת' צ"ו ע"א: ולא ליקרו לה הדרינא.

הַדְרִינְיָאֵל שם מלאך | Name of an angel
etnes Engels פסיקיר ב"ז הדרינאל המלאך.

הַדְרָה ו', מין תולעת | Made maggot שבת צ' ע"א:
זה דרימוני.

הַדְרִיד הוּא דכתיב.

הַדְרִי, הַדְרִי מ"ג, זה | dieser | this ירוש' גימ' פ"ט
נ' ע"ב: כל הזין פירקא: סמח' פ"ו כ"ה ע"ה
הזין תרומה והזין מעשר.

הַדְרִינָה עי' הַדְרִינָה, ירוש' פסח' פ"ב כ"ה ע"ה: תרגו
א"ימור: תבאנה

הַדְרִינָה — בתבאי | vorausgesetzt | supposed ב"ב כ"ט
ע"א: ג' שנים שאמרו הוא שאכלן רצופות.

הַדְרִינָה פיע, ה"ה | sein | to be ברכות ג' ע"ב: ג'
משמרות חו'.
הַדְרִינָה פעיל, שאל, הקשה | fra- | to oppose, to argue
gen, einwenden כת' ע"ב: הו' בה ר' פפא.

ren, Fußspuren hinterlassen, bez. von Hühnern
ירוש' ב"ק פ"ב ע"ה: תרגומין כ"ו חידמו עמר
על גבי עיסה.

הַדְרִינָה העיר אדמה שבארם נזרים | the town Edessa
die Stadt Edessa | תרג' יביע ברי' י"י (אור):
הדמ.

הַדְרִינָה פ"י, חיוק ואוק | be- | to fasten, to squeeze
festigen, pressen מנ"י ל"ב ע"א: תגולל ספר
תורה וכו' וכשהוא מחדקו וכו': שבת קמ"א ע"א:
לא ליהרוק וכו'.

הַדְרִינָה פ"י, (1) קישט וכיכר | zieren | to adorn ויקר
פ"ל: שחדרו הקב"ה בשיבת טובת.

(2) הקפיד ודקדק | to be zealous (in religious
observance) | eifrig, sorgfältig sein שבת פ"א
ע"ב: מצות הנזכה נר איש וכיתו והסתדרין נר
לכל אחד ואחד והסתדרין מן הסתדרין וכו'.

הַדְרִינָה פ"י, (1) חזר | zurückkehren | to return ב"ב
יד ע"א: עלי ידידי חדר.

(2) שב מדעיו | to change his opinion | die
Meinung ändern ב"ב פ"ד ע"א: לא מצית
הדות בק.

הַדְרִינָה פעל, חזר אחרי, בקש - | to go around sear
eifrig suchen | obing חול' ע"ו ע"ב: הדרי
אפירכי למח לך.

הַדְרִינָה א"י, (1) תחזיר | zurückgeben | to restore
כ"ט כ"ו ע"א: אי דעתייהו לאחדורה אחדורי
ניהל.

(2) שנה | wiederholen | to repeat מ"ק כ"ה
ע"א: אחדורי לחלמודאי.

(3) השיב | erwidern | to reply חול' ל"ד ע"א:
מאי אחדורי וכו'.

(4) סנב | herumgehen | to go around שבת
קנ"א ע"ב: אחדורי אפיתרא.

הַדְרִינָה ו', קרביים | Gekrüse | bowels חול' מ"ה
ע"ב: הדרא רכנתא.

הַדְרִינָה [הַדְרִינָה] ת', קמח שאינו מנופה כל
צרכו | flour of the second course | Mehl zwe-

הַנָּאִי עַיִן הַבָּאִי. תהי' צי' ע"ב לשון תואי.

הַנָּאִיל מַחִיָּה. מכיון *because, since | da, weil* כתובי פ"ג מ"ד: הואיל והורה במקצת המענה ישבע.

הַנָּבִאִי ד', מין שיה של קוצים *a species of thorn | ein Dorngewächs* (סלח): חובאט

הַנָּבִדָא ו', איבוד *Vernichtung | destruction* תרג' אמ' מ' ה' (אבדן): חוברא.

הַנָּבִלִילָא ד', קיבת, אצטוכא *stomach | Magen* שבת ל"ו ע"ב: הובלילא בי כס'.
הַנָּבִרָא עי' סעודת הַבִּרָאָה. ב"ר פמינ צדקה זו הובריא.

הַנָּבִרָא עי' סעודת הַבִּרָאָה. ב"ר פמינ צדקה זו הובריא.

הַנָּבִין ו', עוגן *Anchor | Anker* ירושי פ"ז מ"ז ע"א: אף והחובין.

הַנָּבִין (הַנָּבִין) קהוֹנִין תרדמ, כראי *appropriately, reasonably | gehörig* עשה. *sonably* ב"ר מצ"ג כהונן וכשורה.

הַנָּבִין ו', אונג, שפה לכלי *Rand | rim* כלים פכ"ה מ"ה בני כלים והוגניהם וכו'.

הַנָּבִין ו', עוגן *Anchor | Anker* ספרי דב' שמיז: וקשרם כהוגניהם.

הַנָּבִין. הַנָּבִין ו', מין גמל *Kamel | camel* ירושי ביצה פ"ג מ"ג ע"א: הוגן אחד גדול: ב"ר פמיה מרכיבין אותו על שני הוגניה.

הַנָּבִיטִים ב', יחוס אבות *edle | noble descent* *Abkunft* ב"ר פ"ק: הודעתו והוגניהם שלי.

הַנָּבִיטִים, הַנָּבִיטִים, הַנָּבִיטִים (1) התחדות, הסכמה לסענת הצר השני *Geständ- | admission* *als* ב"מ ג' ע"ב: הודאת בעל דין כמאה ערים דמי; פוסה פ"מ מ"ז: הודית המעשר.

(2) תודה *Danksagung | thanksgiving* ב"ר פ"ט מ"א: נותן תודאת על שעבר וצווק על העתיד: ירושי שם פ"א ג' ע"ד: הודיה ושבח.

(3) הראשונה בב' ברכות האחרונות שבשמונת עשרה *the first of the last three sections of* תפלה *die erste unter den drei letzten*

תפלה *Benediktionen in der* ב"ר פ"ה מ"ב: בחונן הדעת וכו' בהודאת.

הַנָּבִדָא עי' הַנָּבִדָא. ב"ב ג' ע"ב: חודרי ומחתי כשורי.

הַנָּבִדָא ו', קורה *Pfahl | beam* ב"ב ג' ע"ב: שרגי ליבני חודרי חודרי וכו'; שם ו' ע"א: אחזיק להודרי (להודרי) אחזיק לכשורי.

הַנָּבִדָא ד', עיגול *Kreis | circle* פ"ט ע"ו ע"א: דהדר החודגיה.

(הוד) הַנָּבִדָא ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ *to dispose of oneself | über sich selbst verfügen* ע"ב: במחוח עצמת דכתוב מדבר.

הַנָּבִדָא ו', רשת *Netz | net* ירושי מ"ק פ"ב פ"א ע"ב: הוהרא שרי וכו' לצוד בה דגים.

הַנָּבִיטִים עי' הַנָּבִיטִים. ירושי מעשי פ"ב מ"ט ע"ד: תהיה דר' מנא.

הַנָּבִיטִים ב', הודאת ואחרת *Ver- | admonition* *warnung* ירושי ב"ק פ"ד ד' ע"ב: תמה וכו' הודעתה.

הַנָּבִיטִים, הַנָּבִיטִים תהיפ, תיכף ומיד, אחרי *sofort, nach | immediately after* נדה פ"ב מ"ט ע"ד: בין הודתאום בין שלא הודתאום.

הַנָּבִיטִים עי' אַמְלִיז. ב"ד ל"ה: היו מעמידין הוולסין. הַנָּבִיטִים ג', (1) מציאות *Daseln | existence* ב"ב ק"ב ע"א: תהייתה היה אחת לכלן.

(2) חיתון *Ver- | the legal status of marriage* *ehelichung* כתיב ב"ז ע"ב: מקיש היה ליציאת. (3) משא ומתן של חלבת *discussion, argu- | ment* סוכה כ"ח ע"א: היות דאביי ורבא.

הַנָּבִיטִים ד', תבונת *Einsicht | intelligence* תרג' משי' כ"ח מ"ז: (תבונות): הוינא.

הַנָּבִיטִים ד', ראיה *Beweis | evidence* ירושי דמ' פ"ב כ"ב ע"ב: ונעשה אותו תגר חוכיה לכל חנרים.

הַנָּבִיטִים ב', נשיאת והעברה ממקום למקום *leading, carrying | das Führen, Tragen* שמיין שליחת לקבלה וגמר נתן לשם חלבת.

הוֹרֵא (נ"י) 1) העברה ממקום למקום | carrying out
 das Herausragen מנ"י ג' ע"ב הוצאת המטה
 2) צמיחה | das Sprossen | sprouting ירוש' שבי" פיה ליה ע"ד: מהוצאת עליו.
 3) יציאה | going out | das Ausgehen | פ"ד פ"ב
 הוצאה משל בעל הבית והכנסה משל פועל.
 4) טמון | Ausgabe | outlay שבת ק"ז ע"ב: לעולם ישבים
 אדם להוצאת שבת.
 הוֹרֵא נַפֶּשׁ יציאת נשמה | escape of life | das
 Aushauchen der Seele חול' ליה ע"א: בהמה
 דקה שמשמה ירה ולא תחזירה פסולה שאינה
 אלא הוצאת נפש.
 הוֹרֵא שם מקום | Ortsname | name of a place מנ"י
 ה' ע"ב הוצל דכ"ה בניסין.
 הוֹרֵא ה' קנה | Stengel | stalk מוכה י"ב
 ר"ב הוצני משתן.
 הוֹרֵא נ"י תליה | das Aufhängen | hanging מנה
 ל"ד ע"ב: מנין להוקעה שהיא תליה וכו'.
 הוֹרֵא נ"י פסק הלכה | Gesetzes- | decision
 entscheidung פ"ג ע"ב: מורה הוראה.
 הוֹרֵא נ"י העברה מלמעלה למטה | letting down
 das Herunterbringen ירוש' סופה פ"ט כ"ד ע"א:
 משעת הורדה.
 הוֹרֵא ה' המלך | König Herodes | Herod, the king
 ב"ב ג' ע"ב: הורדוס עבדא דבית השמונאי הוה.
 הוֹרֵא נ"י יציאת חולד | Empfängnis | conception
 ירוש' יבמי פ"א י"א ע"ד: גר שחיתה חורו
 שלא בקדושה ולידתו בקדושה.
 הוֹרֵא ע"י הוֹרֵא ב"ב ר' ע"א: בניין תורדוס.
 הוֹרֵא הוֹרֵא ע"י הוֹרֵא ירוש' כ"ד פ"ד ח'
 ע"ג מוריה שמשם תוריה יוצאת לעולם; תורי
 פ"א מ"ח ע"ד: תוריה בית דין.
 הוֹרֵא שם איש | männlicher | a man's name
 Name ר"ה כ"ה ע"א: ר' דוסא בן הורכיב.
 הוֹרֵא שם מקום | Ortsname | names of places
 men | männliche Namen תוס' כ"י ר' י"ד:

הוֹרֵא נ"י שבועה | Schwur | oath תרג' ירוש'
 ד"ב כ"ז פ"ה תומה.
 הוֹרֵא נ"י חשיכה | Nacht | union
 איכ"ר פתיחתא (ר' אלכנדר א'): נעשו כולן
 חמומין.
 הוֹרֵא שם מקום בבבל | name of a town in Ba-
 bylonia | Name einer Stadt in Babylonien
 קיד' ע"ב ע"ב: בבל תומיאל פוסט גורא.
 הוֹרֵא שם אמוראים | Name von Amoräern
 von Amoräern כ"ה קיד' ע"א: מתיבתא דר' הונא.
 הוֹרֵא ע"י אונא, ספרא בחר פרשא ג"ז חונא
 טמון וכו' חונא דברים.
 הוֹרֵא שם איש | männlicher | a man's name
 Name כמ"ד ר"ז: הונגס תמון.
 הוֹרֵא ת' יושב ארץ הגר | Einwohner von Hagra | Hagra תרג' תהלי
 ס"ג ד' (והגרים) והגראי.
 הוֹרֵא שם אמורא | Name eines Amora
 eines Amoraers ירוש' שבת פ"ז פ"ו ע"ד:
 רבי הונקס.
 הוֹרֵא ע"י אונא, ירוש' כ"ה פ"א ל"ד ע"ג: אין
 למקח הוניה לעולם.
 הוֹרֵא (הוֹרֵא) ל' חמור | Esel | ass ירוש' שבת
 פ"ו ח' ע"ג: תונים קטנים.
 הוֹרֵא נ"י תהפוכות | Verkehrt- | perverseness
 heft תרג' מ"ש ב' י"ד (סתהפוכות): בהפוכא.
 הוֹרֵא הוֹרֵא נ"י תהפוכות | appearance
 das Erscheinen ספרי ברכה שמינ' ארבע
 הופעות הן ראשונה במצרים וכו'; תרג' שוש' ה'
 ר"ז: הופעות.
 הוֹרֵא נ"י די תסיפוק | Genüge | sufficiency
 תרג' מ"ש כ"ה פ"ז (אכול ד"ד): אכול הופקנה.
 הוֹרֵא הוֹרֵא נ"י עלה תחמר | Palm- | palm-leaf
 blatt תוס' ש"י ח' י"ז הוצין כ"ד לעשות מוחן
 לכמיפה; ב"ב ר' ע"א: מהוצא ודפנא.
 הוֹרֵא שם מקום | Ortsname | name of a place
 ירוש' גר' פ"ט מ"ב ע"ג: יהודה איש הוצא.

הַזְמָנָה נ', והכח שקרוה העדים ע"י טענת עמנו
the refutation of witnesses by proving
an alibi | *das Lügenstrafen der Zeugen durch*
Alibinachweis מכוח ב' ע"א: היאך אתם מעידין
שהרי באוהו היום אתם הייתם עמנו במקום
פלוגי חרי אלו זוממין וכו' שאין עושין כהן דין
הומה כל עיקר.

הַזְמָנָה ו', קריאה לדין *summons* | *Vorladung*
קיד' ע' ע"א: פיתקא דהוסמא.

הַזְמָנָה נ', קביעה מלכתחלה *designation, prepa-*
ration | *das Vorausbestimmen, das Vorbereiten*
מנח' מ"ז ע"ב: הומנה מילתא.

הַזְמָנָה ע"י הַזְמָנָה קיד' ע' ע"ב: מסקא
דחוסמנותא.

הַזְמָנָה ו', הפסד *damage* | *Schaden* תומ' פאה כ'
כ"ז אם היה חזקו מרובה.

הַחֲלָטָה ו', הכרעה מוחלטת *final decision* | *end-*
gültige Entscheidung נגע' פ"א מ"ג: מתוך
הסגר או מתוך החלט.

הַחֲלָטָה נ', מירוס קמח בחמין *putting flour*
into hot water | *das Einrühren von Mehl mit*
heissem Wasser פסח' ל"ז ע"ב: החלפת מי
גלשים על קמח.

הַחֲרָפוֹתָא ע"י הַחֲרָפוֹתָא, פסיק' פרח ל"ח ע"א:
להחרפותא דיונת.

הַחֲרָפוֹתָא נ', גרם טובה *doing good* | *das Wohl-*
tun שבוע' כ"ז ע"א: הטבת אחרים הרעת אחרים.
(2) הכנה ותקון *preparing* | *das Zurechtma-*
chen ירוש' פסח' פ"ה ל"א ע"ד: הטבת גרות וכו'
הטבת קמרת.

הַחֲרָפוֹתָא נ', טבילה כלים במים *immersion* | *das*
Eintauchen ביצה י"ח ע"א: נגזור השקה אמו
הטבילה.

הַחֲרָפוֹתָא ו', נטיה וכפיפת *inclination, aliding* | *das*
Nelgen כיצה מ' ע"א: המו' מולב.

הַחֲרָפוֹתָא שם מקום *name of a place* | *Ortname*
מנח' פ"ח מ"ז: קרותים והמולים אלפא ל"ז.

ר' דוסא בן הורקנוס: כ"ב ע"ב: כשצרו
בית השמונאי זה על זה היה הורקנוס מבטנים
וארסמבולס מבחוץ.

הוֹשָׁעָה נ', שליחת חיד *reaching over* | *das*
Ausstrecken (der Hand), das Hinüberreichen
ירוש' שבת פ"ז ע"ב: הלכה לא תנינן הושעה
עמהות.

הוֹשָׁעָה נ', ישועה וגאולה *relief, delivery* | *Er-*
lösung יל' ב' תשכ"ה: הושעה וטובת.

הוֹשָׁעָה, הוֹשָׁעָה שמות תנאים ואמוראים
names of Tannaim and Amoraim | *Namen*
von Tannaiten und Amoraern ירוש' יב"ב פ"ג
ד' ע"ד: ר' הושעיה; בר' פ"ב ה' ע"ב: ר' הושעיא
רובא.

הוֹשָׁעָה נ', הערכת וההרס שנושאים עם הלולב
willow and myrtle carried together with the
lulab | *Weide und Myrte, die zusammen mit*
dem Lulaw getragen werden מוכה ל"ז ע"א
וע"ב: כי גדליתו הושענא. וע"י יום הוֹשָׁעָה.

הוֹשָׁעָה נ', וריקת דם וכדומה *sprinkling* | *das*
Sprengen יומא מ"ב ע"ב: הזאת מימיה וכו'
והזאת דמה וכו'.

הוֹשָׁעָה נ', מעשה דין *wilfulness* | *Vorsätzlichkeit*
מנח' פ"ז ע"א: הורה הורה מזקן ממרא.

הוֹשָׁעָה, הוֹשָׁעָה ע"י הוֹשָׁעָה, זכח' פ"ה מ"א: ודמן
מעון היתה מרות פ"ב מ"ד: היתה הדם.

הוֹשָׁעָה, הוֹשָׁעָה נזק והפסד *damage, injury* | *Scha-*
den, Beschädigung ב"ק ב' ע"ב: רגל הדיקה
מצוי; פ"ח ה' ע"ב: דשכיה הדיקא.

הוֹשָׁעָה נ', (1) הודעה *notice* | *Kündigung* כהו'
ק"ד ע"א: בעל חוב גובה שלא כהוכרה.

(2) זכר לענין גשמים בתפלה *the insertion of*
a reference to rain in the Prayer | *das Erwäh-*
nen des Regenbedürfnisses im Gebet חזק' ר'
ע"ב: שאלה והוכרה.

(3) השם בן ארבע אותיות *the Tetragrammaton*
Tetragramm ירוש' בר' פ"ב ה' ע"א: שמונת
עשרה הוכרות שכתוב בהן לה' בני אליהם.

name of the fifth letter of the Alphabet | *Name des fünften Buchstaben des Alphabets* מנ' ל"ז ע"א: מידכה בחי כהת.

behold, here is | *stehe, hier ist* מתיק, הא, הרי *hier ist* מוכה ג"ח ע"א: הי לך מצה.

(2) מהי, איזה? *welcher?* | *which?* חול' מיס ע"ב: לא ידענא חי מינייהו.

(3) איה, היכן? *where?* | *wo?* כרי' ל"א ע"א: חי תורה וחי מצה דמגני עלן.

ה"א: מדיש, כיצד? *wie?* | *how?* ע"ז פ"ב מ"ה: היאך אתה קורא.

ה"ג: ד, ה"ג: *Alhagistrauch* ש"ב ק"י ע"ב: חרגנא דהינא רומיתא; ילק' יש' ש"ב: היגין וקוצים.

ה"ד: מדיש, איזה? *welcher?* | *which?* קהיר מ' י"א: הידא מלכות קמת בהון.

ה"ה: ע"י ה"ג: *Alhagistrauch* תרג' י"ג כ"ג (כוש): הידואה.

ה"ו: ניקוד וחשיטה *upturning, scratching* | *das Scharren* (of chickens) | *das Scharren* ב"ק י"ח ע"ב: חידום אינו מועד.

ה"ז: סתימה כפי כלי *stopper* | *Stöpsel* ירוש' פמ' פ"ג ל' ע"א: חידוק קריא ובריות.

ה"ח: ז, 1) כיבוד *Ehrerbietung* | *paying respect* *tung* ספרא קדוש מ"ז איזוהו חידור לא ישב במקומו וכו'.

(2) קישום *adorning* | *das Verschöneren* ב"ק מ' ע"ב: בהידור מצות עז שלישי.

ה"ט: חרם, אז *dann* | *then* תרג' מ' מ' ב"ח (אז): הידין.

ה"י: אות חמישית באלפבית *the fifth letter of the Alphabet* | *der fünfte Buchstabe des Alphabets* שבת ק"ג ע"ב: חיתין חיתין וכו'.

ה"י: *Schaden* | *damage* נזק, הפסד *הזיקא* | *Schaden* ב"ק ב' ע"ב: שן יש הנאה לחזיקתה ב"ק ח' ע"א: חזיקא דמינכר.

ה"י: *plaster* | *Bewurf* מיח רמ' אחל' ד' ר"ז: אם יכול השתן.

ה"י: *contusion* | *das Stossen* הכאה ירוש' ב"ק פ"ג ג' ע"ג: אם כדרך הפדה המית.

ה"י: *being inclined, i. e. giving* | *das Hinneigen* נמיה (1) סנה' פ"א מ"ה לא כהטייתך לטובה חטייתך לרעת.

(2) עוות הדין *Begung* | *perversion (of justice)* (des Rechts) סומה מ"ז ע"ב: השוחר חטיית משפט.

(3) בעילה בתולה בלי תוצאה דם בחולים *per-* | *forming coition with a virgin without causing a bleeding* | *das Betschlafen einer Jungfrau* *ohne Blutung zu verursachen* כת' ו' ע"ב: יש בקיאת בהטייה.

המלים, המלים *single* | *ledig* בנפו *ledig* | *single* ב"ר פ"ג: שמא אני מתה ואנח יושב לך המלים: שם פ"ה: המלים חייך שאני כנרץ כד את הדוב. המלים ע"י אמל' | *ledig* ב"ר ע"ה: התחיל מעמיד המלים ומוכר בזול.

הממנה, ב' שמירה בחום *perserving a dish in* | *das Warm-* | *halten* שבת ל"ט ע"ב: הממנה ברבר המוסף הבל.

המפה, ב' תריבור תנבואי *prophetic speech* | *das prophetische Sprechen* שהשיר ג' ד"ח: חזון נבואה חספה וכו'.

המרה, ז', הכנה במירחה יתרה *taking pains* | *mühsame Vorbereitung* קהיר מ' ח"ג: בלום יש מעודה שאין בה המרה.

המריית, ניר, אכמיחים כבושים *preserved* | *eingemachte Kürbisse* | *gourds* נדר' מ"ט ע"א: המריית רכות.

המרישא, ע"י מרישא. ירוש' ב"מ פ"ה י' ע"ג: אין זו רביתא אלא המרישא.

ה"י השם יתברך.

הַחֶמֶא, הַחֶמֶתָּא ז', גי' מין ירקקוץ | cockshad
מאנאקל כת' עיז עיבז שבר של חיומין עיז
 כיח עיבז רקמלינן לה להחמתא.

הַחֶק ז', נזק והפסד *Schaden* | *damage* גימ' נז
 עיזא חיוק שאינו ניכר.

הַחֶשְׁנִי ז'ר, קנים *Schiff* | *reed* יומא עיח עיבז
 ר' יהודה נפיק ברהימני.

הַי' מהיג, זה, ואת *dieser* | *this* ירושי כת' פייג
 ליה עיזא חיי שינדך מה היא עבידא.

הַי' הַיִּיא מהיש, איזה? *welcher?* | *which?* כת'
 יב עיזא אחיזא ירושי שם פיו ליה עיבז בחי
 דא מתניחא.

הַיִּיא (1) תהיט, מהר *schnell* | *quickly* שבת קליד
 עיבז טליק ביה בשרא הייא.

(2) מהיק, קדימה! *vorwärts!* | *go on!* פסח'
 קייבז נחא דארבא הליוני הייא וכו'.

הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא

הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא, הַיִּיא
this; dieser | *welcher?* ירושי דמי' פיא כיב
 עיבז היידה טחלוקת; שבת פיו י עיבז היידה
 משום נטילת נשמה; ביר פפידה היירי ליה; פסי
 פיה ליב עיבז והידינו לשמו פטור; כבודים פייב
 פיד עיבז והיידלון חמשיים; שבת פייט ייו עיבז
 היידן יי יוסין עיר' פיה כיב עיבז היידנו אמצעי.
It is this, it is the same | *das* זהו
ist, das entspricht כר' ב' עיבז חכמים היינו
 ר' מאיר.

הַיִּיא הַיִּיא ענין אחד הוא *es* | *ist derselbe Fall*
 יכמי' כיב עיבז היינו הק.

הַיִּיא מהיש, כיצד? *wie?* | *how?* ירושי עיר' פ"א
 ייט עיבז היך עבידא.

הַיִּיא מה כמו *wie* | *as* ירושי מוכח פייג ניד עיזא
 היך מה דאמרת.

הַיִּיא (1) מהיש, איה? *wo?* | *where?* כר' ב' עיזא
 תנא היכא קאי.

(2) מהי, במקום שם *wo* | *where* יומא ב' עיבז
 היכא דליכא.

הַיִּיא (1) מהיח, כמו כן *ebenso* | *even so* תרג'
 יביע ו' ליי: כהלכת חמיתא היכדין תלכת אשמא.
(2) מהיש איכה *wie* | *how* תרג' תהלי' עיג ייא
 (איכה): היכדין.

הַיִּיא, הַיִּיא מהיש, כיצד? *wie?* | *how?* כר' ד'
 עיבז היכי מצי סמך; נרר' ניא עיבז היכין
 משמע.

הַיִּיא דמי' באיזה אופן *auf* | *in what case?*
welche Weise? שבת ר' עיזא היכי דמי
 אילמא וכו'.

הַיִּיא ז', סימן ורשם *Zeichen* | *sign, mark*
Merkmal יומא ב' עיזא דליתוי לה חיכירא.

הַיִּיא, הַיִּיא מהיח, כמו *wie* | *as* תרג'
 יביע כר' א' (כאשר אמר) היכמא דאמא
 ירושי עיר' פיא ייט עיבז היכמה דחימר תמן.

הַיִּיא (1) מהיש, איה? *wo?* | *where?* מוכח כ"ג
 עיזא: היכין מוכתך.

(2) מקום שם *dort* | *there* מרר' תהי' דיי' היכין
 שחית הקביה רואה מקום עמוק היה גוהן תר.

הַיִּיא מהי, (1) כן *so* | *thus* תרג' משי' ו' פיו
 (על כן): בטול חיכמא.

(2) מהיק, איכה? *wie* | *oh, how* שם ד' ייב
 (איך שנאתי מוסר): היכמא סניית מרדחא.

הַיִּיא ז', סימן ורשם *Zel-* | *mark, sign*
chen, Merkmal עיר' ייא עיבז צורת הפתח
 צריכה היכר ציר; זבד' כיא עיבז כי תרי חיכרי
 תי עברי.

הַיִּיא שם אמורא *Name* | *name of an Amora*
eines Amoraers יומא פיו מיג עיבז ר'
 הילא אמר.

הַיִּיא, הַיִּיא ז', (1) הליכה *das* | *walking*
Gehen כת' קייא עיזא שליט בעמידה שליט
 בשיבה שליט בהילוך; שבת קטיח עיזא קא
 מפשי כהלכא.

(2) עי' הילוך, וכו' פיו עיבז הילוך שצריך
 להלך, ועי' הילוך.

הַיִּיא עי' הילוך. ריח עיזא: עשרה הלולים.

חימנו גורת שבעה בסריר פֿיבן אין נאה הימנה;
נורי ח' עינא מחדרי הימנ; עיו ניס עיבז לא
כל חימנך.

דױמל מדיג, הם they | sie (pl.) ירוש׳ ביב פיי
סיבז די הימנ.

דױמנא עיי הײנומא. ירוש׳ כתי פיא כית עינא
בהימנא.

דױמוס עיי קמם. ביר פמיה חימוס חיא צריכת.
דױמײנא ד, אזור girdle | Gürtel שבת ניס עיבז
מיד דחוח אאננט של מלכים וכו' הימיינא מאי.
דױמלמא ד, ארין Schwellen | all ביב די עינא
אע״ג דמנת ביה הימלטי.

דױמלמא נײ, ונגביל כבוש ברבש preserved
ginger | eingemachter Ingwer יומא פיא עיבז
הימלחא.

דױמנז עיי הײמונמא. תרג׳ רבי ליב כי (בנים לא
אמון כם): בנין דלית בהון הימנו.

דױמנז ד, שיר ושכונת Hymnus | Hymn שמור
פמיה: והיו מלאכי השרת באין לומר הימנו
לפניו.

דױמנמא נײ, אמונה, אמון | trust, confidence
Glaube, Vertrauen ביס פיו ע״בז דליקו
בהימנותיה.

דױמני חײ, מיושב | beständig | steady ילקי במי
תשעיה רוח הימניה וכו' קסרניה.

דױמנק ד, מין מזלג | Gabel | fork מוכה ליב עינא
דעביד בהימנק.

דױמסיון ד, מין אבן טובה Amethyst | Amethyst
בד סוף פליה: גר הימסיון.

דױן (1) מדיה, אם wenn | if ירוש׳ בבורים פ״א
פיג עיד: הין תימור.

דױן, כן ja | yes ירוש׳ עירי פיג ניג עיבז
ממשמע לאו אתה שומע הין.

דױנא (1) ד, הין ein Mass | a liquid measure
für Flüssigkeit תרג׳ שמי לי ביה (הין): הינא.

(2) שחמ, אחת eins | one ביב קסיר עיבז הינא
אתה דיגון שחמ.

דױללל ד, wedding feast | Hochzeitsfeier
ליא עיבז עביד חילולא לבריה.

דױללן מדיג, הללו those | diese (pl.) וקיר פמיה:
והילן תאנינא.

דױללסמון, דױללסמיון עיי אללסמון, מנח
פיו עיבז אין מביאין חילסמיון ביב ציו עיבז
יון כושי בורק חילסמון.

דױללך עיי אללך, ירוש׳ תגי פיג ע״ס עינא מיכן
והילך.

דױללך (1) הרכבה מן הא לך, תרי here it is
hier ist's מוכה פיה מ״נ: הילך מצה הילך חסין.
היללך וְהִילָךְ תהיה תנה ותנה here and there
hin und her חמי״ ס״ה היה: יפנה את הצהלים
הילך והילך.

דױללך מדיה, על כן, לפיכך deshalb | therefore
מנ״י ביא עיבז הילכך נימריננו לתרווייהו.

דױללמא עיי הללמא, ניד׳ ליח עיבז חילמא
מדינמא.

דױלל חיה לו לומר.

דױלל עיי הלל, ירוש׳ בלאי פיס ליב עינא די
הילל בי רי וולם.

דױלמי נײ, מי מלח | Salz- brine (for pickling)
lake שבת קיה עינא ועיבז אין עושין חילמי
בשבת.

דױלמי (1) מדיק, קדימה! | vorwärts! | go on!
פסח׳ קייבז נהא דארבא חילמי הייא.

(2) שם נשים | Frauenname | name of women
מוכה בי עיבז חילמי הסלחה: וקיר סוף פ״בז רי
חילל בר חילמי.

דױלקמ ד, תל Haufen | pile בור ח' עיבז במנין
חילקמי קיץ.

דױלקמי נײ, לול לעלות בו | winding staircase
Wendeltreppe שבת קניז עיבז חילקמי קמנה
חיתה בין שני בתים.

(דױקמ) הײמנך, הײמך, הײמנז, הײמנז מדיג,
ממני, ממך וכו' | from, of you, him a. s. o.
von dir, ihr usw. מריק פיג מיה: בשלח

דיסב זי, **דיסב** זי, **דיסב** זי, ישיבה מסביב לשולחן
 banqueting (around the table) | *das*
Sitzen (um die Tafel herum) הוסי' ברי' ה' ה'
 כי זה צד סדר היסב בזמן שהן שתי מיטות גדול
 מיסב בראשה של ראשונה וכו' ברי' מיו עיבז
 כיצד סדר היסבת וכו'.

דיסח זי, **דיסח** זי, **דיסח** זי, **דיסח** זי, **דיסח** זי, **דיסח** זי,
 discarding from the mind, diverted
 attention | *Abwendung (der Gedanken), Ab-*
lenkung (der Aufmerksamkeit) סנה' ציז
 עינא שלשה באין בהיסח הדעת אלו הן משיח
 מציאה ועקרב.

דיסמ, **דיסימ**, **דיסימא** זי, נענוע | *shaking*
das Schütteln עיר' ליה עינא היסמ מחמת כוחו
 מנא מחמת רעיה פהוה תרג' יכיע בסי' ייס כיב
 (הנונעט): ויקרב ביה מסאבא ולא בהיסימא;
 ירוש' מוסה פיה כי ע"ב: בקיין בהיסימות.

דיסק עי' **הפקה**. ביצה ליג עינא: חזי להיסק גדול.
דיסת זי, **שבועת דיסת** שבועה שמטילין על כופר
 the oath applied, if one who is sued
 for a debt, denies the latter entirely |
ein Eid, der dem Beklagten zugeschoben
wird, wenn er die gesamte Forderung ab-
leugnet שכועות מ' עיבז מנה לי בידך אין לך
 בידי פסור אמר רב נחמן ומשבעין אותו שבועת
 היסת.

דיסר זי, **הפרה וביטול** | *invalidation* | *das Auf-*
lösen נדרי' עיה עינא היסר נדריס.

דיסרבון עי' **הפרכוס**. תומי' גימין ח' גי' לשום
 היסרבון.

דיקישא עי' **היקש**. מנהי' כיה עיבז בהיקישא
 פליג.

דיקם זי, **קיום ואישור** | *confirmation* | *Bestät-*
gung נדרי' עיר עינא את שבא לכלל היקם בא
 לכלל היסר.

דיקת, **דיקפא** זי, **הוג העיגול** | *circumference* |
Umfang ירוש' עיר' פיו כיד עיבז היה

(8) נא, אפוי למחצה | *half-baked* | *halbgar*
 ליו עינא: הינא מצה.

דינדא עי' **הינדא**. בבורות ליו עיבז מאי
 כרשינה הינדא.

דינדבי גי, מין צמח | *Endivie* | *endive* מסחי' לימ
 ע"א: עולשין הינדבי.

דינדא, **הינדא** תי, מארץ תודו | *Indian*
Indisch ביב עיר עיבז ר' יהודה הינדא: עיז
 מיה פחלא הינדא.

דינדא זי, חשבון מדויק (ביחס נכון) | *calcula-*
tion of proportions | *Berechnung*
 עיבז ואשקי בהינדא.

דינדא, **הינדא**, **הינדא** ארץ תודו
India | *Indien* תרג' אסי' א' א' (מהודו):
 מהינדא: תרג' יכיע בראש' ב' ייא (ארץ
 החילת): ארע הינדא: תרג' ירוש' שם כיה ייה
 (מחילת): מהינדא.

הינח זי, **הנחה** | *das Hinlegen* | *setting down*
 בימ ביא עינא: דרך הינח וכו' דרך נפילת.

הינקא גי, **אפריון** | *Trage-* | *a courtained litter*
sessel כתי' פ"ב כינא: אם יש עדים שיצאה
 בהינקא.

הינן מדינ, הם, אותם | *those* | *diese, jene (pl.)*
 ביר סוף סימ: הינן אותיות ודין הינן אותיות
 ודין.

הינ' (1) שם מקום בבבל | *name of a place in Ba-*
bylonia | *Name einer Ortschaft in Babglo-*
nien ביצה כיה עיבז מהיני לשילי.

(2) שם איש | *männlicher Name* | *a man's name*
 שבת קמיו עינא אמי בר היני.

הינם זי, **זנוח** | *Anschweifung* | *excess* עיר' יימ
 עינא: ניהנם גיא שהכל יורדין לה על עמקי הינם.

הינץ זי, מין מטבע | *eine Münze* | *a coin* קיר'
 ייב עיבז שני הינצין.

הינק שם אמורא | *Name eines Amora* | *eines Amoraers*
 מסחי' קיא עיבז רב הינק.

deterioration, emaciation | רזון ודלדול כשר |
Abmagerung שם ציב ע"א הכחשה דחור הבחשה
ולא חדר.

הָבִי מַהִי, כֵּן so, thus | בִּי עֵינִי חֲבִי
קֹאמֵר לִיָּהּ.

הָבִי וְיִשְׁתַּאֲמָה מִה עֵינִי הִיא לֹא
pare these two cases? | welcher Vergleich!
מִנְהִי מֵיָּא עֵינִי חֲבִי הִשְׁתַּאֲמָה בַּחֲקִירֹת אִמֵּר
אֶחָד אֵינִי יוֹדֵעַ עֲדוּתָן בְּפִילָה וְכִי בְּדִיקוֹת אִמֵּר
אֶחָד מִהֵן אֵינִי יוֹדֵעַ עֲדוּתָן קִימָתָהּ.

הָבִי גַּם כֵּן likewise | ebenfalls | חוֹלִי בִּי עֵינִי
אֵלֶּא מַעֲתָה חֲבֵל מִמִּירֹן וְכִי חֲבִי נָמִי דִּלְכַתְּחִילָה
הִוא.

הַפְּתִיחַ עֵי הַפְּתָאָה, יְרוּשִׁי בִּיק פִּיד דִּי עֵינִי חֲבִי
כִּתְּרָה

הָבִי (1) מַהִי, כֵּן so | so תְּרִגִּי יֵשׁ בִּי אִי (כְּמוֹ כֵּן
יִמְוֹתָהּ); אִתָּה אֵינִי חֲבִי יִמְוֹתָהּ.

(2) עֵי הַבְּנָה, יְרוּשִׁי בִּיצָה מֵיָּא סִי עֵינִי בַּחֲכִינָה
שֶׁל אִמָּהּ.

הַבְּנָה בִּי, כְּנוֹ Spitzname | by-name תַּעֲנִי בִּי
עֵינִי וְלֹא קִרְאִתִּי לַחֲבִירִי בַּחֲכִינָה.

הַבִּי הַרְיִנִי כְּסֻרֵּת מִשְׁכָּבוֹ.

הַבְּנָה בִּי, הַסֻּרֵּת עֵינִי בַּמֶּרֶץ (the
appointment of witnesses to lie in wait) | das
Verstecken von Zeugen zwecks Belauschens
מִנְהִי מֵיָּא עֵינִי מִסִּית הִיא הַרְיֹן לְהַבְּנָתָהּ.

הָבִי מַהִי, כֵּן thus | so תְּרִגִּי מֵשׁ בִּי דִּי (כֵּן הִוא);
חֲבִי הִוא.

הָבִי דִּי, הַבְּנָה בִּי, (1) הַזְמָנָה, הַתְּכַנְנָה
paring, designation | das Zubereiten, Vorbe-
reiten יְרוּשִׁי שְׁבֵת מִיָּא בִּי עֵינִי אֵינוֹ בַּחֲכָנוּ;
בִּיצָה בִּי עֵינִי מִשּׁוֹם הַכְּנָה.

(2) צִיָּן הַדְּרָכִים לְעִיר מְקֻלָּם marking out the
road to the city of refuge | Bezeichnung des
Weges zur Freistadt מִיָּא עֵינִי הַכְּנָה לְדִירָה.

הַבְּנָה בִּי, (1) חֲבִיָּה | das Hinab-
bringen יוֹמָא בִּיר עֵינִי: הַכְּנָסָה כְּלִיָּם לְגִרְתָּהּ שֶׁלְתָּם.

כֵּן חִקְקָה דִּי מִשְׁחִיָּה בִּיק בִּי עֵינִי חִקְקָה
חִקְקָה

הַבְּנָה דִּי, חֲשׂוֹנָה חֲזִינָה Analoge | analogy
יְרוּשִׁי מִיָּא מִיָּא לִיָּג עֵינִי מִחִקְשׁ וּמְקַל וְחֹמֶר
וּמְגִידָה שׁוֹתָהּ.

הַבְּנָה דִּי, מִיָּן עֵץ Oleander | Oleander מִיָּא
לִיָּם עֵינִי אֵינִי חִרְדָּהּ.

הַבְּנָה דִּי, מִשְׁכָּן Pfand | pledge יְרוּשִׁי כֵּת
מִיָּא כִּי עֵידָה שְׁנִיָּא חִיָּא בַּחֲרִיחֹן.

הַבְּנָה עֵי הַרְדָּה, שְׁבֵת קִיָּן עֵינִי רִיבּוֹר אִמֵּר
חִירְדָּה מִחֹרָה.

הַבְּנָה עֵי הַשְּׁבוֹן, עֵי עֵינִי עֵינִי וְלֹא כִּתְּרָה
לְחִישָׁבוֹ.

הַבְּנָה, הַבְּנָה, הַבְּנָה דִּי, רִשְׁתָּהּ וְחִירְדָּה
permission | Erlaubnis יְרוּשִׁי יְכֵמִי מֵיָּא בִּי
עֵינִי לְחִירְדָּה וְרִשְׁתָּהּ; שְׁבֵת מִיָּא מִיָּא עֵידָה נִוּחַ
יֵשׁ לֹא חִירְדָּה לְאַחֵר אִימְוֹרָה; גִּישׁ מֵיָּא עֵינִי כְּוֹא
וְחִירְדָּה עֵידָה.

הָבִי מִיָּא, הִיא, זאת this | dieser יוֹמָא יִיָּג עֵינִי
מִיָּא הִיא קִימָתָהּ הָבִי.

הָבִי חֲחִיָּה, כֵּן hier | here מִנְהִי הִיא עֵינִי מִחֲכָה
לְחִיָּתָהּ וּמִחֲחִיָּה לְחֲכָה.

הַבְּנָה בִּי, מַכָּה Schlag, das striking, blow
Schlagen תְּרִגִּי תוֹרִי מִיָּא לְמַכּוֹל הַבְּנָה; מִכֹּר
חִי עֵינִי חֲכָמָה שְׁאִין כֵּת שׁוֹתָהּ פְּרוּשָׁתָהּ.

הַבְּנָה דִּי, שְׁרִיפָה Schramme | scratch תוֹסִי בִּיק
מִיָּא כִּיָּה רִי יִחְדָּה חִיָּה קוֹרָא אוֹתָהּ הַבְּנָה.
הַבְּנָה הִיכְמָא דָּאָתָה אִמֵּר.

הָבִי עֵי הָבִי, יְרוּשִׁי חֲבִי מִיָּא עֵינִי חִיָּה
אִיָּה לְחִיָּה.

הַבְּנָה, הַבְּנָה דִּי, מִיָּהּ בְּדִבְרֵי הַעֲדִים con-
tradiction, incongruity of details of legal
evidence | Widerspruch in der Zeugnisaussage
יְרוּשִׁי יְכֵמִי מִיָּא מִיָּא עֵינִי חֲבִיָּה עֲדוּתָהּ בְּתוֹךְ
עֲדוּתָהּ; בְּזִיר מִיָּא כִּיָּב עֵידָה הַבְּנָה.

הַבְּנָה בִּי, (1) כְּנִילָה בִּיק עֵינִי חֲכָמָה תְּחִלָּה
חֲכָמָה

הַבְּשִׁירָה ז', 1) גרם וסיבוב *causing | das Verur-*
sachen ביק ב"א מיכ: הכשרתי כמקצת נוקו
 וכו' כתבשר כל נזקו.

2) סיגול דבר (לקבל מומצא) *cause of fitness |*
das Tauglichmachen זכאי קיה ע"א: הכשר

מוצאות

הַבְּשִׁירוֹת ז', חסד ונדיבות *charity | Wohlwollen*
 מכי' הוא סוף פסיו: שנתג עמחם בחכשות.
הַיָּל הוה ליה.

הַלְבָּשׁוּשׁ ז', מצע וחבורה *sore | wunde Stelle*
 חרג' תחי' כיב י"ח (עצמותי): הלכשושי גרמי.
הַלָּה מחיג, החוא *that one there | jener* כתי'
 פ"ג מ"ה: המוציא שפר חוב על חברו והלה
 מוציא שמכר לו את חסדה.

הַלְוָאָה ז', משה יד, בלוח *loan | Darlehen*
 כיס יד ע"א: שפר הלוואה.

הַלְוָאִי מהדה, מי יתן *oh that! | o dass doch!*
 ב"ר פס"ג: אם כך הוא צערן של בנים הלוואי לא
 עיברתי.

הַלְוָאָה עי' הַלְוָאָה. תוס' פאה ד' י"ב: לשום
 מתנגח וכו' לשום הלוואה.

הַלְוִיָּה ז', הליכה אחרי- *accompaniment |*
das Geleiten ירוש' מוסת פ"ט כיג ע"ד: ופסרנהו
 בלא הליכה.

הַלְוִיָּה עי' הַלְוִיָּה.

הַלְוִיָּה מעים שלשול *relaxation of the bowels |*
Durchfall ב"ר פ"ר: הלך מעים בדרך ארץ.

הַלְלוֹל ז', אמירת הלל *recitation of Hallel | das*
Hallelsagen במיר פ"ג: לוחב להלל.

הַלְלוֹלָא עי' הַלְלוֹלָא. גיט' ב"ז ע"א: הלולי וחגיגי.

הַלְלוֹנָה ז', לעז, שמועה *talk, sneer | Nachrede*
 תוס' כתי' ב' ג"ז: וגפלה הלוח בעיר.

הַלְלוֹלָא עי' הַלְלוֹלָא. תעני' כ"ח ע"ב: קרו הלווא
 בריש ירחא.

הַלְלוֹן מחיג, הללו *these, those | diese, jene* נדרי
 ע"ט ע"ב: הליון והליון.

2) כניסת הבית *coming home | das Heim-*
kehren ב"ר פ"ב: והכנסת משל פועל.

הַכְּנִסְתָּ אוֹרְחִים קבלת אורחים וביכודם *hospitality |*
Gastfreundschaft שבת כ"ז ע"א: גרולת הכנסת
 אורחים כחשכמת בית המדרש.

הַכְּרִידָה ז', הכרזה *recognition | das Erkennen*
 על-פי סימן ורושם *recognition |*
 ב"ר פפ"ה: ויכירת חסמ"ד חכר להכרז; נדה ה'
 ע"ב: משיודע העובר וכמה חכרת העובר; ירוש'
 נדה פ"ג ז' ע"ג: הכרזת פניו.

הַכְּרִיזָה ז', תורעה בפומבי *public announce-*
ment | Verlautbarung כ"ו ע"ב: הכרזה
 בבית דין.

הַכְּרִיעַ ז', 1) עודף במשקל *overweight, customary*
additional weight | Übergewicht
 כרית' ה' ע"א: כשהוא שוקל בהכרע הוא שוקל
 או עין בעין הוא שוקל.

2) ודאות ע"ד שייכות המלה לרישא או לסיפא
 דקרא *decision as to the junction of a word*
with the preceding or the following word |
Entscheidung über die Zugehörigkeit eines
Wortes zum vorangehenden oder zum nach-
folgenden Worte יומא נ"ב ע"א: חמש מקראות
 בתורה אין להם הכרע; ירוש' מג"ד ע"ד ע"ד:
 ובינו במקרא אלו החכריעים.

הַכְּרִיעָה ז', 1) כגל 1. כרית' ה' ע"א: חקביה
 יודע בהכרעתה.

2) כגל 2. ב"ר פ"ו: ובינו במקרא אלו
 ההכרעות.

3) תחלטה לצד מן הצדדים *decision, verdict by*
a majority of one | Entscheidung נזיר נ"ג
 ע"א: אין הכרעת שלישית מכרעת.

הַכְּשִׁירָה ז', 1) כשרות *fitness, legal-ity | Gültigkeit, Tauglichkeit*
 ירוש' גיט' פ"ג
 מ"ד ע"ד: מפסולו את למד הכשירה; חול' י"ט
 ע"ב: כי נפקא ויחוא בהכשירה קא נפקא.

2) שכלול *finishing | Vollendung* ב"ר פ"ד:
 הכשירו כאור.

reserving for the morning, undue delay over night | *das Aufschleben für morgen, das über Nacht Liegenlassen* פנח' ליד ע'א: הלנת דין.

(2) תרעומת *murmuring | das Murren* שמוּרר פכית: מה הלנה היה שם וכר' ושלם אותו הכצק וכערב חלינו.

הלעטה ג' פיסום *stuffing | das Mästen* תום' שבת י"ח ג': ואיוו היא הלעטה כל שמאכילו מעומד ומשקהו מעומד וכו'.

הלקט פ"י (1) תלעים, פיסם *to stuff | mästen* שבת פכיד מ"ג: מלעישין ומסרין לתרגולין. (2) ע"י לקט.

הלקשה ג' איחור *doing late | das Verspäten* כמ"ר פכ"ג: שמא אמרתי להבנים אתכם לארץ והלקשתי אתכם וכו' לשון הלקשה. ד"מ הגי מילי.

המדיא היכמא דאת אמר.

המדיא, המדיי ארץ מדי *Media | Medlen* תרג' רחיא א' ה' (ומדי): ומדיא: תרג' יביע ברי' י' ב': ומדיי.

(המדי) המה פיעל, היה כותל אחר-י *to covet | glerig sein* קחיר ה' פ"ז ומתמה אור הממו.

המוניא שם מקום *name of a place | Ortsname* שהש"ר ה' י"ד: למזנך עיבורמן קרייתא המוניא.

המטליא ג' מין צמח *Liver-wort | Leberkraut* ע"ז ליה ע"ב: המטליא.

המילנס ז' פיר *male | Maulesel* ירוש' בר' פ"ח י"ב: המם - המיונס.

המין, המינא ז' אזור *belt, girdle | Gürtel* פוכה פ"ח מ"ג: ומתמיניהן היו מפקיעין וכו'; ובת' י"מ ע"א: הוא מדלי המינאי.

המינמון ע"י אמינמון. ירוש' שב' פ"ז י' ע"ג: המינמון חייב משום מלכין.

המים ת', עצוב ונזוגה *melancholic, confused in mind | melancholisch, verwirrt* מ' ע"ב: מהו קורדיקום אמר רב המים.

הלך - פיעל, גרם שלשול *to cause opening of the bowels | Durchfall verursachen* כלא' פ"א כ"ז ע"א: ומחלכת את בני מעים.

הלכא תהי, לכאן *hither | herher* שם' ג' ו' (הלום): הלכא.

הלכה ג' (1) חוק *rule, traditional law | Rechte-entscheidung* אבות פ"ו מ"ג: הלומד מחכירו פרק אחד או הלכה אחת.

(2) חלק החוקים שבתלמוד כנגד לחלק האגדה *Halacha, the legislative part of the Talmud | der legislative Teil des Talmuds* מ"ג: מדרש הלכות חגדות.

הלכה מהיה, על כן, לשיכך *therefore | deshalb* תעב' ג' ע"ב: הלכך בימות החמה אמר משיב תרוח אין מחזירין אותו.

הלכתא ע"י הלכה, סנה' נ"א ע"ב: הלכתא למשיחא. הלל הזה ליה למימר.

הלל שם תנאים ואמוראים *name of Tannaim and Amoraim | Name von Tannaiten und Amora'im* יומא ל"ה ע"ב: הלל מחייב את העניים. וע"י הילל.

הלל, הללא ז', מוסורים ק"ג-ק"ה בתהלים, הנאמרים בימים טובים *recitations for Holy Day, consisting of Ps. CXIII to CXVIII | die Psalmen 113-118, die an Festtagen rezitiert werden* חנני' כ"ז ע"ב: י"ח יום בשנה יחד גומר כהן את התלל: מגי' י"ד ע"א: קרייתא זו הללא. הלל מחי, אלה, אותם *those | diese, jene (pl.)* עיר ג"ד ע"א: הללו נוצצין והללו גובלין. הלים הלכה למשה מסיני.

הלם - התאים *to fit | passen* ע"ז מ"ד ע"א: שכל תראוי למלכות הולמתו (העשרה) וכל שאינו ראוי למלכות אין הולמתו.

ההלים הפע', ריבק *to paste on | ankleben* תר' י' מ"ז ע"א: מהלימן חיו.

הלן תהי, שם *there | dort* ירוש' בת' פ"ד כ"ה ע"ד: בגי' בנים שכאן הוא בני' בנים של חלן.

המערט *Einrühren von Teig* סמי ליו עיאו המערט
קמח על גבי מי גלשים.

המְרָאָה נ"י, 1) הִלְעֵמָה stuffing (pushing far
down the gullet) | *das Mästen*
ע"כ: והמראח בכלי הִלְעֵמָה ביד.

2) מרי, מרד *Widerspenstigkeit* | rebellion
מנה' יד עיכ: יכול תהא המראח המראה.

המְרָה נ"י, הִמְרָת דת חילוף דת, שמד change
of religion, apostasy | *Religionswechsel*,
Apostasie טסח' ציו עיאו ואין חסרת דת פוסלת
בתרומת.

המְרִידָה עיי הִמְרָאָה 2, ילקי תהי תחמיד: שתי
חמיות חמרו שם.

המְרִכָה נ"י, התמומות *Erweichung* | softening
הול' מ"ה ע"כ: המרכה כל שנשפך בקיותו.

המְשָׁכָה נ"י, העברת מים | *conducting (water)*
das Letten (des Wassers) תמורה י"ב ע"כ:
שהשאיבה ממנהרת ברייח ובהמשכה.

הינ הבי נמי.

הַן מוהי, 1) זה, והוא *dieser*, | *this one, that one*
jenen ירוש' כלא' פ"ט ל"ג: הן שאל להן והן
שאל להן.

2) מהי, כאן *hier* | *here* ירוש' בדר' פ"ו מ'
עיאו הן דממא ממא הן דלא כמא וכו'.

הַנְּאָה נ"י, 1) עונג, תועלת | *pleasure, benefit*
Vergnügen, Nutzen סגוד מ"ה מ"ה: שמיתתן
של רשאים הנאה להם והנאה לעולם.

2) הפרעת והפדה *Einpruch* | *objection* ספרי
מפוח קניג: ואם חניא אביה אותה איני יודע
תנאה זו מה היא וכו' הנאה זו הפרה.

הַנְּדָאָה תי, מארץ הודו *Indisch* | *Indian* עיי
מיו עיאו פרזלא הגדואה.

הַנְּדָיִין דר, בגדים הודיים | *Indian vestments*
indische Gewänder יומא ל"ד עיכ: הנדון של
תחת זה.

(דגדג) אִיְהַנְדָּה אתפי, היח סכוון זה כנגד זה

הַמִּינָא וי, מין מרת הלה *eln* | *a liquid measure*
Flüssigkeitsmaass תרנ' שני אמי א' ח"ל: ארבע
חמשא המינין.

הַמִּינֵס וי, מרד *Maulesel* | *mule* כיר סוף פס"ב:
הימס - המינס.

הַמִּירֵם, הַמִּירֵם שם איש | *a man's name*
männlicher Name ידים פ"ד מ"ה: ספרי המירס
אינס מטמאים את הידים: ירוש' מנה' פ"י כ"ח
עיאו ספרי המירוס.

הַמִּלְתָּא עיי הַמִּלְתָּא. ברי ליו עיכ: האי המלתא
דאחי מבי הגדואי.

הַמִּם - מאמא *zusammenfegen* | *to sweep* איכיר
פתיחתא (רי אבהו ב'): הממס כבמכביר.

אַתְהִמֵּם אתפי, עשה שרפת *to mutilate one's*
sich Einschnittte machen | *self* תרנ' מליא
י"ה (ותגדודו): ואתהממו.

הַמִּקְאָה וי, פסולת *Kehricht* | *sweepings* תרנ'
עמי' ה' וי (ומפל בר): והממא עיבורא.

הַמִּמָּה נ"י, גִּבֵּר *Seuche* | *pestilence* מבי' בשלח
מ"ה: אין תמסה אלא מגפה.

הַמִּנְגֵן עיי הַמִּנְגֵן. שהש"ר ר' ד"ג: שבבקשת לומר
המנן למלך.

הַמִּנְגָּא שם אמוראים *Name* | *name of Amoraim*
non Amoräern ירוש' תעני' פ"ד מ"ה עיאו: רב
חמנוטא דבבל.

הַמִּנְיָק וי, מולג *Gabel* | *fork* כ"ם כ"ה עיכ:
סכיני והמניק.

הַמִּסִּסָּא עיי הַמִּסִּסָּא. קהיר וי י"פ: מן וחששא
להמיסא.

הַמִּסְמָסָה עיי מִסְמָסָה. הול' מה עיכ: ואיזוח
המסמסה וכו'.

הַמִּסְסָם, הַמִּסְסָא וי, קיבה שלישית של מעלי
גרה *Blättermagen* | *psalterium (anal.)* הול'
פ"ג מ"א: המסס וביה זכחות: ילקי קהלי
תתקע"ה המסמסא.

הַמִּעֵסָה נ"י, גיבול עיסת *des* | *stirring of dough*

הַגִּיּוּא, הַגִּיּוּתָא ע"י הַגָּאָה. במיר פסיוה שכינסום של צדיקים תניית להם חגיגה לעולם העני כיג עיב דמקרבא הניחא.

הַגִּיפָה ע"י הַגָּף. ילקי שמי חיות בהגיפתה. **הַגִּיץ** ע"י הַיֵּץ. תוסי ביב תיז הגיצי. **הַגִּיץ** מהיג, חללו *those | diese, jene (pl.)* גימ וי עיבא הנך דחגי והני ברהנך.

הַגִּיפָה גי, ניכוי וחסרון *deduction | Abzug* ירוש' כרי פים ייד עיבא פרוש מח הנכיות. **הַגִּן** מהיג, חללו *those | diese, jene (pl.)* ירוש' ביצה פיה סיג עיבא מפרשין להנך.

הַגִּף וי, **הַגִּפָה** גי, תנופה *swinging, waving* *das Schwingen* ריה פיד סיג ושיהא יום הנך כולו אמור; פסיקר מיא בהנפת העומר.

הַגִּפָק וי, קיום ואישור של בית דין *legalization* *gerichtliche Bestätigung* גימ וי עיבא כתוב בו הנפק.

הַגִּיץ (הַגִּיץ) **הַחֲמָה** תחלת זריחת השמש *sunrise* *Sonnenaufgang* ברי וי עיבא קודם הנץ החמה. **הַגִּצָה** גי, צמיחה *das Sprossen* *sprouting forth* מנח' פיש עיבא הנצה רעלח וחנמח רעלח.

הַגִּתְרִיבָת וי, ציפוי עץ *Holzklebung* *panel* וירג' מליא וי מי (גיבים): הגתריב.

הַסִּב ע"י הַסִּב. ירוש' תעני פיד פיה עיבא אבות דרך הסב חן קבורין.

הַסִּבָה גי, (1) ע"י הַסִּב. ברי סיג עיבא פרוס חסבה אורחין נבנסין וישיבין על גבי ספסלין וכו'. (2) העברת נחלה *the transfer of property* *Übertragung des Eigentums* ביב קייא עיבא הסבת הבעל.

הַסִּגִיר, **הַסִּגָר** וי, **הַסִּגָרָה** גי, סגירה במקום מיוחד *Isolierung* *isolation* מגי' פיא מיר; אין בין פהור מתוך הסגר לפהור מתוך החלס; ספרי נשא ליא: ימי הסגירה ויקיר פיהו אין הסגירה האמורה כאן אלא לשון צרעה.

הַסִּוּקִים ע"י תַּסְתִּים. ירוש' פנה' פיה כיו עיבא אבלו הסוקים.

to coincide | zusammenreffen חולי' סיג עיבא וסנין דמיחבדי כהי הדרי.

הַגִּיף תי, חורי *Indian | indisch* מדרש תהי וי: חרג הגדית.

הַגִּיזִים וי, מתגושש *Wrestler | Ringkämpfer* מדר' תחלי' פיו יאז שני הנדיוסין באין.

הַגִּיזִין ארץ החז *India | Indien* קדור בי וי: ושולח להנדיקין.

הַגִּיזִים פיי, בוק את חמדות וחמשקלים *to gauge* *eichen* ביב פים עיבא באמרא דלא מהנדסי.

הַגִּיזִין ע"י הַגִּיזִין. ברי ליז עיבא נחמא דהנדקא.

הַגִּיזִין וי, מין אספספא *Inocerne | Luzerne* עירי כ"ח עיבא הנדקוקי מראי.

הַגִּיזִין (הַגִּיזִין) **הַגִּיזִין** גי, קבל הנאה ותועלת *to enjoy, to profit | genießen* ב"ק בי עיבא זה נחנה וזה חסר.

הַגִּיזִין פיעל, **הַגִּיזִין** תפי, גרם הנאה *to benefit, to cause to share | Genuss, Nutzen verschaffen* ברי סיג עיבא ומאכילו ומשקעו ומחנחו מנכמיה סנח קיב עיבא ומחוק שההנה תלמידיו חכמים וכו'.

הַגִּיזִין מדרג, זה, זאת *this | dies* ביד פסיוה הנח טבא.

הַגִּיזִין גי, נחיתת בעל חי *driving an animal* *das Treiben eines Tieres* גימ טי עיבא משיכה בגמל ומחננה בחמור.

הַגִּיזִין מהיג, חללו *those | diese, jene (pl.)* גימ קייו עיבא תנחו בי תרי.

הַגִּיזִין גי, שיטה *das Hinlegen* *putting down* כלי פיה מ'הו מקום הנחת העצים.

הַגִּיזִין מהיג, חללו *those | diese, jene (pl.)* גימ קייו עיבא תני תלח.

הַגִּיזִין מילי' כמה דברים אמורים *this is the case* *only | dies ist bloss der Fall, wenn* ברי כ"א עיבא הני מילי יחיד ויחיד.

הַגִּיזִין – כמה דברים אמורים *this would be* *right | das wäre richtig* יומא גי עיבא הגיחא למיד וכו' אלא למיד וכו'.

העדר העולם הזה

העלאת העלמה (1) שימת בגד על הכתפיים

wrapping, throwing over one's shoulders |

das Umwerfen eines Kleidungsstückes

י' עיב: העלמה וכו' לבישה

(2) הקרבה offering | das Darbringen

מקדש משה בדי העליה אחת

העלם העלם (1) העלמה נ' היסח הדעת

unconsciousness | Unbewusstheit

שכחה שכח: פ'א מ'ב: ידיעה בתחלה וידיעה בסוף

והעלם בינתיים; ירוש' שם פ'א ל'ב עיד: ידיעות

והעלמות; בבלי שם ד' ע'א: העלמה למלקות

העמדה (1) חכמה, הזנה | placing, appearance

das Hinstellen, das Erscheinen

העמדה בדיון

הערצה (1) תחלה ביאה first stage of sexual

connection | Anfang des Kollus

ע'ב: הערצה זו הכנסת עמרה

הערב (1) הערב שמש שקיעת החמה | sunset

Sonnenuntergang

הערב

הערבה (1) הליכה הביתה | going home

Heimkehren

של מועלים והערבה של בעל הבית

(2) שחיה בערב spätes

Aufbleiben

השחיה והערבה

הערציה (1) הערצה ירוש' יב' פ'א ד' ע'ב:

איוז היא הערציה וכו'

הערבה (1) קציבת הסחור והערך | appraisement

Absehatzung

הערמה (1) השתממות מן החוק בדרך היתר

legal evasion | Umgehung des Gesetzes

פאה פ'א י'ם ע'ב: לא חשו על הערמה

ה'פ' דבי פירש

הפזמונים (1) משכון של נכס דלא בידי mort-

הסיוט (1) ה'ס'פ' ירוש' ד' פ'ב כ'ג ע'א:

הסיוטות

הסיע (1) ה'ס'פ' ה'ר'ע' ע'י ה'ס'פ' ירוש' פ'א:

פ'א ל'ז ע'ר'ז: הסיע הדעת

הסיק (1) ה'ס'פ' ירוש' פ'א ל' ע'ב: כ'ר'ז:

הסיקת

הספד (1) ה'ס'פ'ד י' אכל ומספר

mourning, lamentation, funeral address |

Trauer, Trauerrede

מצא הספד קשור וכו'; כ'ת' פ'ב ל'ז ע'א: מי

שלא נתעצל בהספדו של רבין סנח' מ'ז ע'ב:

הספידא יקרא דחיי או יקרא דשכב

הסקה (1) תכורה ע'צ'ם בתנור heating | Heizung

ביצה ל'ג ע'א: שלא נתנו ע'צ'ם אלא להסקת

הסקרה (1) במילה | das Abnehmen

מג' י'ד ע'ב: חפרת סבעת החזירתן לסופב

הסתה (1) פיתוי | Verleitung

enticement

ר'כ' פ'ז: אין הסתה אלא גירוי

הסתה (1) ה'ס'פ' פ'ג'ים ר'ז'ז: ותרעומת divine

anger | Ungnade

בהסתה פ'ג'ים אינו מהם

העברה (1) הסרה | das Abnehmen

מפ'ר' נשא כ'ת: בהעברה שער

(2) הקיעת שופר | das Hornblasen

ר'ה ל'ד ע'א: דליוף העברה העברה

העברה

(3) שריפה | das Verbrennen

ירוש' סנח' פ'ז כ'ה ע'ב: מה העברה שנאמר להלן

באש אף כאן באש

הערצה (1) דברי עדות | das Be-

zeugen

כ'ם ג' ע'א: שלא תהא הודאת פ'ז

גדולה מהעדאת עדים

(2) ותרצה והזהרה | Verwarnung

ירוש' ב'ק' פ'ב ב' ע'ר'ז: שתקבל הערצה

הערסה (1) עודף ויתרון | Überschuss

כ'ת' פ'ז ע'א: שמה תעדיף עליו וכו' בהערסה

הערה: העולם הבא

הַפְּלִיג עַי הַפְּלִיג יְרוּשָׁי יוֹמָא פִּיג מִי עֵיבָא אִם
להפליג.

הַפְּסָד, הַפְּסָדָה ו', נזק ואיבוד | damage
Schaden אכזת מִיב מִיֵּא: וְהוּא מַחֲשֵׁב הַפְּסָד
מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה;
ב"ק קס"ו ע"ב: כל זיכא דאיכא הפסדה.

הַפְּסָק ו', הַפְּסָקָה ו', עמידה וחשכתה | inter-
ruption, ceasing | Unterbrechung, das Auf-
hören עירי ביד עיֵא: כל מקום שנאמר נצח
מלא ועד אין לו הפסק עולמית: ביר ליד עיבָא
שביעי להפסקת נשמים.

הַפְּקִידָא עַי הַפְּקָדָה גִּימִי יִיב עֵיֵא עֲבָדָא
בהפקידא ניהא ליה.

הַפְּקָעָה ו', שמיטה, ביטול | An-
nullierung בִּיק קִיב עֵיבָא הַפְּקָעָה הַלֹּאֲתָא.

הַפְּקָר ו', דבר שאין לו בעלים | public pro-
perty | herrenloses Gut פִּיג מִיֵּא מִיֵּא אִיבָא
הפקר עד שיופקר אף לעשירים.

הַפְּרִיצוּת | licentiousness | Ausgelassenheit (2)
יכס' מִי עֵיֵא: מנחג הפקר נהגו בה.

הַפְּרִיָּה ו', ביטול | das Entkräften
נדר' מִי עֵיבָא: מה חקמה ממנו אף הפרה ממנו.

הַפְּרִיָּקָא, הַפְּרִיָּבוּם ו', נציב | Stadt-
governor | halter תרג' אס' ג' י"ב (הפחות): הפרכין; שמור
פִּיֵּא: הפרכוס שלך.

הַפְּרִיָּבוּם [הַפְּרִיָּבוּם] ו', אצטדן למרוץ | race-
course | Rennbahn מדר' תה' מִיֵּא: יֵאָא שְׂנִי
הנדימוסין רצין בהפרכוס.

הַפְּרִיָּבָא ו', מריצה | Provinz | province מִיֵּא
האזינו שיל: נכנס לתוך הפרכיא שלו.

הַפְּרִישׁ ו', הבדל | Unterschied | difference שבת
קניה עיבָא: ומה הפרש בין זה לזה.

הַפְּרִישָׁה ו', (1) חבילה | Isolation (for a sacred
purpose) | Isolierung (zum Zwecke der Hei-
ligung) בִּיק מִיֵּא מִיֵּא: ולהפרשת הר מִיֵּא.

(2) התרמה, הרמה | das setting apart, offering
Absondern, Abheben תוק' תר' ר' יֵאָא: והה

Hypothek | gage תוק' שבת מִי מִיֵּא: שמרי
דיתיקאות הפותיקאות.

הַפְּסָדָה ו', (1) ברבת הפרידה | farwell-address
Abschiedsrede ביר פִּיֵּא: עבד ליה הפסדה.

(2) פרשיות מן הנביאים הנקראות בבית הכנסת
לאחר קריאת התורה | prophetic lessons read in
Synagogue after the reading from the Pen-
tateuch | Abschnitte aus den Propheten, die
nach der Thoravorlesung in der Synagoge
gelesen werden לִי עֵיבָא הפסדה בחול
מִי אִיכָא.

הַפְּיָמְקִי [הַפְּיָמְקִי] עַי הַפְּיָמְקָם. ספרי
האזינו שיל הפימקי נכנס לתוך הפרכיא שלו.

הַפְּיָמְקָה ו', שינוי מקום הנחת הכלי | displacing
das Anderslegen, das Umwenden ירוש' בִּיק
פִּיג ג' עֵיֵא: הממלמלן נקבין בהפיכה.

הַפְּיָמְכוּ ו', תחפוכה | Verkehrtheit | הפיכוה
תרג' מִיֵּא י' לִיֵּא (תחפוכות): הפיכוה.

הַפְּיָמְקָה ו', מהפכת וחורבן | Zer-
störung תרג' בר' י"ם ב' (מתוך והפסדה): מִיֵּא

הפכא

הַפְּכָא -- הַפְּכָא פִּיֵּא, הפך מצד אל צד | to turn
umwenden קיד' גִּימִי עֵיֵא: עני המהפך נחררה.
הַפְּכָא תִי, המפכך ונלוז | fickle-minded | wan-
keimlig תרג' יביע רבי ל"ב ב' (דור תחפוכות):
דר והפכנין.

הַפְּלָגָה ו', יחוד וציון | das Abson-
dern, Anzeichnen שבת קל"ח עיבָא: והפלא ה'י
את מכוזך הפלאה וז' איני יודע מה היא כשהוא
אומר לכן הנני יוסיף לחפליא תו' הו' אומר
הפלאה זו תורה.

הַפְּלָג ו', (1) ריוח וחפסק | Unterbre-
chung ירוש' בִּיק פִּיג ג' עֵיֵא: בהפלא נגזחות.

(2) רחיקה בקש | digression | das Ausweichen
ירוש' עיז פִּיג מִיֵּא: ערה תשובת הפלא השיבוה.

הַפְּלָגָה עַי דור הַפְּלָגָה. מנהי מִיֵּא: דור
הפלאה אין להם ולק לעולם תבא.

(2) נוסח | Wortlaut text | חולי' מיט עיבז כן
היא הצעה של משנה.

הַקְצִינָה נִי, חכערה | kindling | das Anzünden
ירוש' יומא פֿיכ לִים עִגֵּג הצות האש.

הִיךְ הא קשיא; הבי קאמר; האי קרא;
הבי קתני.

הקביה הקדוש ברוך הוא.

הַקְבִּילָה נִי, הַקְבִּילָה פֿנים קבלת פנים, כיבוד
reception | Empfang | שבוע' לִיה עִיב;
גדולה חכמת אורחין יותר מהקבלת פני שכינה.

הַקְדִּישׁ, הַקְדִּישׁ זִי, (1) דבר המוקדש לגבוה
sacred property | dem Heiligtume Geweihtes
ביט פֿיד מִיח: הפרה את הקדשו כוסיף חומש;
ויקיר פֿיח: חקדישות.

(2) נתינת דבר לגבוה | dedication | das Weihen
תמורה ב' עִיב: תחלת הקדש וכו' סוף הקדש.

הַקְדִּישָׁה כְּנִל 2, ספרי נשא לִי: מי שאין רשאי
בהקדשתו רשאי בהפרשתו.

הַקְנָה נִי, הוצאת דם מן העורקים | letting blood
Adarase | כִּי פֿיה מִיב: דם הקז שהנפש
יוצא בו.

הַקְטִיר זִי, הַקְטִירָה נִי, שריפה עִיב מִזְבֵּחַ
burning on the altar | das Verbrennen auf dem
Altar | כִּי ב' עִיב: הקטר חלבים ואימורים; ובי
יג עִיב: והקטרת אימורין.

הַקְיָה (1) עִי' הִיקָה. מוכח ז' עִיב: כל שיש
בו רוחב שפה.

(2) הקפה, חוב | outstanding debt | ausstehende
Schuld | תוס' בִּים ח' כִּיז: כִּי שִׁגְבָה הִקְפוּ.

הַקְיָשָׁא עִי' הִיקָשׁ, נדרי' נִי עִיב: לא צריך הקישה.
הקל' הא קיימא לן.

הַקְמָה נִי, (1) עִי' הִיקָם, נדרי' פֿיט עִיב: ולא
תיחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה.

(2) הצגה והצבה | putting up | das Aufstellen
Aufstellen | רִיה ב' עִיב: הקמת המזבח.

הַקְנָה נִי, שעבוד נכסים | transfer | Übertra-
gung eines Rechts | כִּים מִיז עִיב: שטר הקנאה.

תולך' לחפויש תרומה בשעת הפרשתו אמר
מעשר ראשון.

(3) נמיעה רחוקה | crossing the Ocean | das
Reisen in die Ferne | בִּיר פֿיז: הפרשת הים
הגדול.

הַפְּשִׁיט זִי, הַפְּשִׁיטָה נִי, הַפְּשִׁיט זִי, (1) חסרת
העור | Enthaltung | ביצה כִּיה עִיב;
שלא יאכל אדם בשר קודם תפסו ונתוח; שבת
קפזו עִיב: קודם תפסות העור; ירוש' פֿס' פֿיז
לִיג עִיב: תפסו.

(2) משימת בגדים | undressing | Enkleidung | תנח' |
יגש זִי: ולא בהפשט שהמשימוהו שנאמר
ומשימו את יוסף.

הַפְּשִׁלָה נִי, תלית בליט כמקל וכדומה | overhan-
gen | das Überhängenlassen | עִיב: עִיב: עִיב:
בהפשלת כליו לאחוריו.

הַפְּשִׁר זִי, חימום | warming | das Launmachen, |
Aufwärmen | שבת מ' עִיב: שמן וכו' והפשרו
וחו בשולח.

הַפְּתִיק, הַפְּתִיקָא, הַפְּתִיק זִי, אוצר | store-
room | Magazin | עִיב: מִיז מן ההפתק;
תרג' יב'ע דב' יג כִּיב: בהפתק מרי עלמא קאי;
תרג' ברי' מ"ז יד (ביתא פרעה); בית הפתיקא
דפרעה.

הַפְּתִיקָם זִי, שליט | governor | Herrscher | מִפֿרי
תאוינו שִׁיב: אם היה הפתקם שגדול משניהם.

הַפְּתִיקָה עִי' הַפְּתִיקָה, ירוש' שבת פ"ב ר"ז צריכה
הצאתה.

הַפְּתִיקָה נִי, עמידה | standing | das Hinsetzen |
פסיק' חזרי' ריש נצבים יש הצבה למִזְבֵּחַ ויש
הצבה לרעה.

הַפְּתִיקָה שם מקום | Ortname | name of a place |
מִרְק כִּיב עִיב: לבני הצלפוני.

הַפְּתִיקָה נִי, (1) פריסת מדין וכדומה | laying out of
mattresses, carpets | das Ausbetten | כִּי
עִיב: כל מלאכות שאשה עושה לבעלה וכו'
הוצעת המטה.

הַקָּפָה ע"י הַקָּפָה. ב"ב י"ז ע"א קשיא הקף וכו'.
הַקָּפָה נ"י, קוצר רוח *Übereilung* | *rashness*
ירחי ע"ז מ"ד מ"ד ע"א מכרה מתוך הקפות.
הַקָּפָה נ"י, 1) הליכה מסביב *das* | *going round*
Umringen מסיק מ"א תקפת הטובה.
2) תפורת השערות סביב כל הראש *shaving*
the hair of the head all around | *das Abscherehen des Haares um den (ganzen) Kopf*
3) גידול השערות מסביב לאבר *herum*
growth of hair | *der Haarwuchs rund um*
4) חוב במחורה שנקנתה *ein Glied*
debt for merchan- | *Warenschuld*
חנות אינה משממת.
הַקָּצָה נ"י, יקיצה והתעוררות *waking up* | *das Aufwachen*
מדי תח' י"ז פ"ה תקצת המתים.
הַקָּרָה נ"י, 1) הגשה *das Darbringen*
עירי ס"ג ע"ב גדול תלמוד תורה יותר מהקרבת
חסידיו.
2) קריכה וגנישה *drawing nigh (for attack)* | *das Herannahen*
שמו"ר פכ"א: הקרבת פרעה.
הַקָּשָׁה נ"י, נקישות מחיאה *clapping* | *das Zusammen schlagen*
ס"ה ע"א הקשת ודעותיו.
הַקָּבָעָה נ"י, זיוות בעלי חיים משני מינים *coop-*
ling of heterogenous animals | *das Paaren*
סנה' ג"ו ע"ב *von Tieren zweier Gattungen*
חאין אמורין אלא בהרבעת בהמה.
הַרְגָה נ"י, רוצח *Mörder* | *murderer* ב"ב ע"א
ולא להרג ולא להרג.
הַרְגָה -- מיתת בית דין ע"י התנת הראש כמייק
execution by decapitation | *Hinrichtung*
סנה' פ"ז מ"א ארבע מיתות
נמסרו לבית דין מקילה שריפה הרג חנק.
הַרְגֵל נ"י, 1) רגילות ושגרה *Ge-*
habl, fluency | *wohnkelt, Geläufigkelt*
ב"ז ששונה
ורגיל בהרגל לשון.

2) מעבר *Übergang* | *leading to* ע"ז י"ז ע"א
כשעת הרגל דבר וכו'.
הַרְגָשָׁה נ"י, חוש ורגש *Kemp-*
sensation, sense | *findung, Sinn*
בס"ר פ"ה: כנגד ה' הרגשות
וח' מרגשות.
הַרְדִּיפְנִי נ"י, עץ חרפנה *laurel-tree* | *Lorbeer-*
baum מכ' וסע (שם' פ"ו כ"ה): זה עץ החרדופני.
הַרְדִּיפְנִין נ"י, מין צמח *eine*
species of ivy | *Ephenart* פס' ל"ט ע"א החרדופני.
הַרְדִּימְיָאוֹת נ"י, מין יוניברסליות *a species of*
domesticated doves | *eine Art Zuchttauben*
חול' פ"ב מ"א: אווזין ותרנגולין וכו' אם קנו
בבית וכן יוגי הרדימאות.
הַרְדִּיפָה נ"י, תפיסת בידי בית דין *imprisonment*
Einsperung מ"ק פ"ז ע"א רבפתין ואמרינן
ועכדינן חרפה.
הַרְהִיז נ"י, עבית *Nachtgeschirr* | *chamber-pot*
בר' ס"ה: ולחרוזן של מימי רגלים וכו'.
הַרְהִיז נ"י, מחשבה *thought, meditation* | *das Nachdenken*
שבת ק"ג ע"ב דבור אמור הרהור
מותר.
הַרְהִיז נ"י, חנה חושב *nach-* | *to meditate*
בר' כ"ד ע"ב: בכל מקום מותר להרהר
בדברי תורה חוץ מבית המרחץ וכו'.
הַרְנוּחָא נ"י, ריחה *Gewinn* | *profit* מ"ק ב'
ע"א דמסירא אין תרווחא לא.
הַרְנוּחָה נ"י, רוחה, רחבות *comfort*
Behaglichkeit כ"ה מ"ג ע"א: נוחא ליה
בתרווחה: שמור פ"ה: כשהן בצרה הם צועקים
ובעת הרוחה חזרין לקלוקל.
הַרְנוּכָתִי נ"י, מין ארבה *a species of*
locusts | *eine Heuschreckenart*
וכו' תרובת וכו'.
הַרְזִיפָא נ"י, מן צמח מר *a bitter herb* | *eine*
bitteres Kraut פס' ל"ט ע"א: ואיטא הרזיפא.
הַרְחִיצָה נ"י, רחיצה *washing* | *das Waschen* כ"ה
צ"ו ע"א: ורחצת סניו ידיו ורגליו.

הרבה שמינה קולפת לגי ימים שוב אינה קולפת.
grafting | das Aufpropfen

הרפנים שם איש männlicher a man's name

Name תוקי נגע' פיא מיה ר' דוסא בן הרבינו.

הרפנה ג' הנעת הראש כלפי כסה | nodding

das Nicken ירוש' תרי פיא מ' עיב' חרכנת וראש.

הרמה ג' (1) הסרה, סילוק | das Weg-

removal schaffen יוסא י"ב עיב' להרמת הדשן.

(2) הפרשת תרומה | separating (the priest's

gift) | das Absondern (der Hebe) ירוש' תרי

מיה מיג עידו הרמתה מקדשתה.

הרמנא ז' רשות | permission, appointment

Ermächtigung ברי ניה עיב' בלא הרמנא דמלכא.

הרמנא ג' סוכנות | Bevollmächtigung agency

ביב מיו עיב' הרמנא בעלמא שווחת.

הרנונא ז' מין עוף | Name name of a bird

eines Vogels חולי ס"ב עיב' חונא סתא

והרנונא.

הרנירן ז' מין מלבוש | ein article of dress

Kleidungsstück ירוש' גיפי סיד מיה עידו

בכסה והרנירן.

הרם -- הרם פיעל, חזקוטש | streiten to argue

סדר תחלי ל"ט: שהיו כל אבריו מתרסים זה עם

זה אמרו הרגלים אין בכל האברים כמותינו וכו'.

הרסנא ז' מאכל מדגים גזורים וכתותים - fish

hash | Fleischragout ביצה מיו עיב' עבדיהו

כמא דחוסנא.

הרעה ג' (1) גרם רעה | Zufügung doing harm

von Bösem ביק ציא עיב' איזהו הרעת אחרים

אכה את פלוני ואפצע את מוחו.

(2) תרועה | das Trom- sounding the trumpet

petenblasen ירוש' ריה מיו גימ עיב' איזו היא

הרעה וכו' אהן פרימוטה.

הרף ז' הרף עין נענע העפעפם, רגע - twink

Augenblick, Moment ling, moment ברי ב'י

עיב' בין השמשות בהרף עין זה נכנס וזה יוצא.

הרחק ז' הרחקת ג' ריחוק והסלה, distance,

precautionary measure | das Fernhalten,

Präventivmassregel ירוש' מעשי פיא מים עיב:

עשו ריחוק לכלי הראשון ססח' ב' עיב' הרחקת

הוא דעבוד רבנן.

הרפיה ג' פריה | Fruchtbarkeit fertility שהשיר

א' ייה מה הרמנת תרסיב מתן.

הרי ז' תכונת, מגולת, characteristic points,

quality | spezifische Beschaffenheit, Wesen

ביק פיא מיא ולא חרי המבעה כהרי השור ולא

זה היה שיש בו רוח חיים כהרי האש שאין בה

רוח חיים.

הרי מודה, (1) הנה | da, siehe here is, behold

נים מיו מיג תרי שלך לפניך.

(2) אז | dann then בים ליא עיב' ראה מים

ששומטין ובאין חרי זה גודר במניהם.

(3) אם | wenn if ביב קסיה עיב' חרי שבא

ואמר וכו'.

הרינה ג' חמתה | Tötung killing שמרר פמיר

ותצא הרינהו להרינת בניו.

הרדום שם איש männlicher a man's name

Name תרג' שני אס' ג' א' בן הרדום.

הריני מהיג, חנני | ich bin, ich I am, I will be

möchte sein ליא עיב' הריני כמות משבגו.

הריעה ג' תרועת שמחה | shouting for joy

Jubela פסיק' וני קסיה עיב' בעשרה לשונות

נקרא שמחה גילה וכו' תרועה הריעה.

הריפה ג' הריפת עין עי' הרף עין. מרי

תח' ציא ובהריפת עין כא לחרן.

הריפות ג' ריפות, גריסין | Grätsen gits מופת

מ"ב עיב' שהכל דשין אותה בהריפות.

הרפב ז' נשיאה על הבתן | carrying on one's

shoulder | das Tragen auf der Schulter

ירוש' פ"ס מיו ליב עידו חרכבו והבאתו.

הרפבה ג' (1) כניל, פס' מיו מיא חרכבו

הכאתו.

(2) שימת יחור של אילן אחד באילן אחר

wand ירוש' מאח פיד ייה עיד; כל אילין תחובתה דהות מחיב.

cutting off | das Abhauen ב' כריתה התקצה ב' ירוש' סנה' פיו כיד עיב; מה עריפה שנאמר להלן ותזות הראש וכו'.

beginning | Beginn ב' ראשית התקצה ב' יתרו בחודש פ'ב; כל התחלות קשות.

ד'תיר, ד'תירא עי' ת'תיר. שבת פמיו מ'א; וכשם שהוא חייב על קישורן כך הוא חייב על חתירה עי' ל'ט עיב; לא שביק התירא ואכל איסורא.

worm-eatenness | Wurmfrass ב' רקבון עי' רמה התלעה ב' ב'ק נ'כ עיב; פושע לענין התלעה. ד'תם תח'פ, שם dort | there שבו' כ'ז עיב; דתם וכו' הכא וכו'.

order, command | Verordnung ב' תקון וקביעה התקנה ב' ירוש' סוכה פ'ג ניד ע'א; התקנה אחר התקנה.

ד'ת'ר עי' ת'ת'ר. ב' פ'פ; דרך דת'ר וכו' דרך איסור. ד'ת'ר'א ב' אזהרה Warnung | warning ב' ח' ע'א; אין סכיתים אותם אלא בעדה ועדים ודורא.

untying | das Auf- lösen ב' פיתוח קשר התקצה ב' ירוש' יכמ' פ'יב יב עיב; עיקר חליצה התרת הרצועה.

permission | das Erlauben ב' דיתר התקצה ב' שבת פ'ז פ'ז ע'א; קודם להתרת כלים.

ד'ת'ר'ה, ד'ת'ר'ה עי' ד'ת'ר'ה, ירוש' פס' פ'ה ל'ב עיב; מקבלין דתרויה על ספק; ב'ק פ'ז ה' עיד; שתי התריות.

sounding the alarm | das Lärmblassen ב' תרועה התקצה ב' תרועה בשופרות.

rubbing | das Abreiben ב' מירוס וליטוש התקצה ב' תוס' כלי כ'מ ד'ג כלי מתכות המדוסר הששת.

lowering, degradation | Erniedrigung ב' הורדה, ירידה התקצה ב' תוס' ד'קד מ'א; השפלתו היא תגבורתו.

plenty | Fülle ב' שפע וגורש התקצה ב' מרות טובות של הקביה בהשמע בפירו' וריבוי.

giving to drink | das Zutrinkengeben ב' נתינה לשותה התקצה ב' ד'ז; השקאת סוכה.

making to liquids meet | (a ceremony of levitical purification) | das Berührenlassen zweier Flüssigkeiten ב' ביצה י'ה התקצה ב' תגזור השקה אמו הסבלה.

ד'ש'ק'ה, ד'ש'ק'ה עי' ד'ש'ק'ה, אסתיר א' ד'ז; השקיותו של אותו רשע לא היו אלא בשל וזה; מגי' כ' עיב; השקית סוכה.

looking | das Schauen ב' הבטה התקצה ב' מעשי' ד' י'ד; מקום השקפה.

taking root | das Wurzelfassen ב' חכמה שורש התקצה ב' ירוש' שבי' פ'ב ל'ד ע'א; באורח אחר חשרשה וכירק בשעת לקיפתו ועישורו.

ד'ש'ת'א (1) תה'פ, עכשיו jetzt | now שבת צ'א ע'א; בתר השתא אזלינן.

since, if | da, wenn ב' מה'ח, אם התקצה ב' עיב; השתא בהסתן וכו'.

ד'ש'ת'ח'א, ד'ש'ת'ח'ה ב' כריעה בפישוט ידים ורגלים | das Stohniederwerfen (zur Andeutung) ב'כ מיג' ששהת בכרי השתחואה; שקלים פ'ז מ'א; השתחוויות.

argument, object | Ein- ב' קושיא התקצה ב' ד'ז; קושיא.

name of a river in Ba- **בַּבְּל** שם נהר בבבל
 blyonia | *Name eines Flusses in Babylonien*
 ירוש' יכמ' פ"א נ' ע"ב נהר וואני.

וואס"א ע"י מוסקא. תרג' יביע ברי' י' ב' (משך):
 וחביות

וואס"א (וואס"א) ע"י וואס"א. איכ"ר פתיחתא כוואס
 וואס ביה"ד ירוש' ביצה פ"א פ' ע"ב ודייה.

וואס"א (1) שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name ירוש' ברי' פ"ג ר' ע"א ר' חייא בר ווא.
 (2) ע"י וואס"א. פסיק' עשר צ"ז ע"ב ממקום שאומרים
 וואס ווא.

וואס"א ד' גיד *vein* | *Ader* תרג' איוב ס' י"ז
 (גיד פתיו): ויתנא דפחוריה.

וואס"א שם עיר *Name* | *name of a town*
einer Stadt ב"ב צ"ה ע"א דממז' לח לפרוזתא
 דוואל שפא.

וואס"א נ"י אשה שיוצרת הרבה, *breeder* | *Frau*
die viele Kinder hat ירוש' ב"ב פ"ה ח' ע"א
 תאמר לחבירו שפחה וולדנית אני מוכר לך
 בנית משביחין אותה.

וואס"א שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
 גימ' ב"ש ע"א ר' חלל בריה דר' וואל.

וואס"א (וואס"א) ע"י וואס"א. גיד' פ"ג פ"ג כ'
 ח"א וואס"א של פלוגין תרג' וואס"א פ"ג פ"ג
 ויתפרשון מן בשיחון פסיק' לחסרתה.

וואס"א שם מקום *Ortename* | *name of a place*
 תעני' פ' ע"א וואס"א ח"א מוסתניא.

name of the **שם האות הששית שבאלפבית**
 sixth letter of the Alphabet | *Name des*
sechsten Buchstaben des Alphabets קיד' פ'
 ע"א: וואס דגחון.

וואס"א ע"י וואס"א. איכ"ר א' ח"ז ב"ה לואי נמלם ר' יוחנן.
וואס"א מדיח, בעוד ש' *während* | *whereas* וואס
 פ' ע"ב ספס מומאח ברה"ר מפיקו מוואר וואס
 ספס מים מנולין אמורין.

וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א

וואס"א נ"י בפיתות וברירות *Gewiss-* | *certainty*
heft ב"ש פ"ג ע"ב וואס"א פסיקת שלכם כך
 וואס"א שלכם על אמת נמלם וואס"א.

וואס"א (1) ח' שאין בו ספק *certain, distinct* | *gewiss, bestimmt*
 ע"כ פ"א מ"א וואס"א וואס"א וואס"א
 ונקבה וואס"א.

(2) וואס"א. כלי ספק *sicher, bestimmt* | *surely*
 ירוש' ברכ' פ"א א' ע"ב כוכב אחר וואס"א יום
 שנים ספק לילה שלשה וואס"א לילה.

וואס"א ע"י וואס"א. עשר צ"ז ע"ב בתחלה חם אומרים
 וואס"א חם אומרים וואס"א.

וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א
 וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א וואס"א

וואס"א ע"י וואס"א. ירוש' מ"ג פ"א ע"א ליג' שחיו וואס
 של תורה דומים לעמודים.

וואס"א שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
 ירוש' ברי' פ"ג ו' ע"ד שמועין בר וואס

וְיִסְתַּתְּנִיתָ, אִשָּׁה שֵׁשׁ לַח וְחַת קְבוּעָה
 with regular menstruation ! *Fran, deren*
 יִלְקִי בְּרִי פִיבֵּי *Menstruation regelmäßig ist*
 עֲדָנָה עֲדִינָן וְחַתְנִיתָ.

וְעַד, וְעַד עַי וְעַד. רַח פִּיד מִידָּה לְמִקּוּם
הַוּעֵדָה יִרְשׁ מִגִּי פִּיא עִיא עִידָּה נַעֲבִיד בִּי
וְעַדָּה.

וְיִרְדָּה, וְיִרְדָּה עִי וְיִרְדָּה. יְרוּשָׁי שְׁבִי מִן לֵיז
עֵינֶי ווֹרֵד שֶׁל שְׁבִיעִית; גִּימַ' מִיחַ עֵינֶי ווֹרֵד
חִינּוּרָא.

נוֹרְנֵיקָא, ה' שיה חורר *Rosenbusch* | rose-bush
שבת סיו עיא: לזיל לחיבא דאיבא וורדינא.

נָזִיד עִי נָזִיד, חֹלִי מִיָּא עַד שִׁישְׁחוּם אֵת
הַזֹּרֵינָה.

וּשְׁשָׁם ז', חבל של ספינה *Schiffstau* | cable, rope
מֶרֶק בֵּיט עֵינַי כְּצִיפּוּרֵי בַּי חֶשֶׁם.

**וְיִשְׁמַח עַיִן יִשְׁמַח. קָהִיר וְיִימָה מִן פּוֹסֵא לְדוֹשָׁא
וּמִן וּשְׂמַח לְהַמְסִינָא.**

נֹתִיק ת"י (נֹתִיק ירוש' סנה' פ"י כ"ט ע"א):
תלמידים וחתיקים.

ע"י ויזק. מסי בלה: הוויזן לו בנים וותיקין.

בִּיתְנִיָּה (in Asia מדינה באסיה הקטנה Bithynia (in Kleinasien) Minor) | 'ירוש' מגי' סיא ערא ערב: תוכל וותבית.

טוֹרָן ע"י וַתָּרָן. מנהי קיב עיבנ אהאב וותרן
בממונו הית.

וַיִּבֶּן יִצְחָק מִדִּיקָה. וְהוּא *woe, oh! | wehe!* עֵינָיו יָא עֵיבָה
וּלְדִין כִּד יִקֹּם דִּיקָה תִּרְגֵּי מִשִּׁי כִּיג כִּיו (לְמִי
אֹוִי): לְמִי וְאָה.

confession of sinn | *Sünden*-הודאת חטא
bekennnis הוד' יהיב ג' י"ד: מצות ויד' ערב
 יום חכפורים עם חשיכת.

וַיִּיטָל וַיֵּשׁ טַעַם לְדַבָּר.

ל"ה ע"י ר' מנחם שמואל שניידמאן מבייתא.

ויליד ויש לדקדק.

וציע וצריך עיון.

וְרֹדָא וְרֹדָא ד. (1) שושנה *Rose* | *rose* שביי
פיו מין ורד חדש וכו' ורד ישן; שבת קצ"ב ערב
כלילא דורדא.

(2) צמר מצבע הורד *rosen-colored wool* |
farbene Woll כת' עיכעכ: טוה ורד כנגד פניה.

וְרֹדִינָא וְרֹדִינָא שם מקום | *name of a place*
Orlaname משה יי ערא ורדוניא ובי כארי;
עיר' מים ערא: אנשי ורדינא.

וְרֹדִימוס וְרֹדִימוס שם אמורא *name of an*
Amora | *Name eines Amoraers* נרי' סיא
ערא ורדימוס נרי' יומי; שבת קי"ח ערב: היינו
ורדימוס היינו מנחם.

וְרִיד וי. אחד מעורקי הצוואר *Hals-jugular vein* |
ader ברי' ה' ערב: והזהרו בורידין.

וְרִיד וי. מחלת העין *eine disease of the eye* |
Augenkrankheit תוס' בכורות ריש פ"ד: וריר
כודקין אותו ג' פעמים בתוך ס' יום.

וְרִשְׁקָא וי. אזור משי *Seidengürtel* | *silk-girdle*
בי"ב ניא ערא: הזה נקט ורשכי לזכונה.

וְרִשְׁמָא וי. השפופרת בגרון שבה המזון יורד לתוך
הקיבה *Speiseröhre* | *oesophagus* ברי' סיא
ערא: ושמ מכנים ומוציא כל מיני מאכל.

וְרִתָא וי. עוף החסידה *Storch* | *stork* תרג' תתי

קיד יי (חסידה כרושים ביתה) ותא בראתי
בית מדורה.

וְרִתְיָא עי' וְרִתְיָא ביד ריש פליא וריתא.
וְרִתְקָא תי' מיושב והגון *earnest* | *ernst* ירושי מאה
פ"ב וי ערא: אפילו מה שחלמיד חזיק עתיד
לחורות לפני רבו כבר נאמר למשה במיני.

וְרִתְקִין דרי' החסידים הראשונים *the pious men of*
former days | *die Frommen (früherer Zeit)*
ברכ' פי ע"ב: וריתקין היו גומרין אותה עם הנץ
הראשון.

וְרִתְקָא זי' מין מאכל קמח *eine certain pastry* |
Mehlspelse פסי' לים ערב: וריתקא שרי וכו'
וריתקא אמיר.

וְרִתְרָא פיעל. (1) נתן יותר, הוסיף *to add* | *zulegen*
דכ"ד פ"ט: נוותר לו עוד יום אחד.

(2) נסתלק מזכותו *to renounce* | *verzichten* ב"ב
קב"ו ערא: בכור שנשל חלק בפשות ויתר.

(3) מלח ומחל *to forgive* | *verzeihen* ירושי
חגי' סיא ע"ו עיגל שויתר הקב"ה לישראל על
ע"ו וכו'.

וְרִתְרָא התפ', השתלשל *to become loose* | *locker*
werden שהשירג' יי: נתותרו מעיובל אותו הלילה.

וְרִתְרָא תי' מולץ וסחלץ, גדיב לב *generous*,
indulgent | *freigebig, nachsichtig* במ"ד פ"ט:
שתהא ותרן בתוך ביתך נשפך יין תוי ותרן.

2) תגר *Kaufmann* | *mercant* ירוש' בלא' מ'ב כיו ע'ג: מה דהוה זבונה חס' תנה זכנ.

זבולית נ', גמל כבד *Ballast* | *ballast* מקוא' פ'י מ'ת: המבילו בדרנו בלא זבולית עד שיטנו על צדו.

זכות ע'י ז'יבה. סנח' צ'ב ע'ב: וחיו כשדיות רואות אותם ושופעות זכות.

זבולגא ד, קן *Nest* | *nest* מויק ב'ה ע'ב: אחאנא תגרי אזבוגי מיבדקי.

זבח -- נזבח נפ', גשחם לקרבן *to be slaught-*
tered | *geschlachtet werden* זבח' פ'א מ'א: כל חזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים.

זביר, זבירא שם אמוראים | *names of Amoraim*
Namen von Amoräern בר' מ'ו ע'ב: ר' זביר משמיה ראבא: ירוש' ערלה פ'א מ'א ע'ב: ר' זבירא.

זבירחה נ', שחיטת קרבן *slaughtering* | *das Schlachten* זבח' ד' ע'ב: זבח פסח הוא שחטא זכיחה לשם פסח.

זבילא ד, בית קיבול *Behälter* | *receptacle* מ'ג' כ'ו ע'ב: זבילי דחומשי.

זבילא ד, מעד *Schaufel* | *shovel* תענ' כ'א ע'ב: מרא זבילא לקבורה.

זבילגא ז', 1) שם איש *männ-* | *a man's name*
licher Name ירוש' בלא' פ'ס ל'ב ע'ד: אכא בר זבילגא.

ז'א זאת אומרת.

זא'ן זה אחר זה, זה את זה.

זא'א ד, ענף *Zweig* | *twig* תרנ' תה' ק'ד י'ב (מבין עפאים): מביני זא'א.

זא'מוט ע'י זעטומ, מ'ג' מ' ע'א: ואטומ' בני ישראל.

זא'ר פ'ע, התהלך *herumgehen* | *to pass around*
תרנ' איוב כ"ה ח' (ולא עדה עליו שחל): ולא ואר עליו ליתא.

זאת -- זאת אומרת כלומר | *that is to say*
das heißt בר' י'א ע'ב: זאת אומרת ברכות אין מעכבות זו את זו.

זבירא, זבירי, זבירי שמות אנשים | *names of männliche Namen* | *men* ירוש' בר' ס'ג ר' ע'ג אכא בר זבירא: שם יעקב בר זבירי ע'ז מ'ג מ'ב ע'ג: זבירי בר ליואי.

זבולגא ד, לטאה *Eidechse* | *lizard* ברה כ'ו ע'א: זבוגי דמחוזא.

זבולד שם מקום בארץ ישראל | *name of a place in Palestine* | *Name eines Ortes in Palästina*
ב'ר פצ'ה: זבולד דגלילה.

זבול ע'י ז'יבול, שחשיר א'ו יוס גבול חכול חיה
זבולגא ד, קנין *Kauf* | *purchase* תרנ' ירוש' דכ' י'ח ח' (לכד ממכרו): בר זבולגה.

זבולגא, זבולגה ז', 1) קונה *Käufer* | *buyer* תרנ' שני אכ' ג' י'א: זבולגא יחיב דהכונא.

אָדערפֿן אַרעס, נמכר | *to be sold | verkauft werden* בימי ניו עינא אדאמל אודבן.

זָנָא זי, גג של פעמון | *Schelle | bell* נדה ייו עינא, מקיקש גגי.

זָנָא טיע, נשען | *sich anlehnen | to recline* גיט' מיז עינא: לא בעית מירי למגא עליה.

זָנָג זי, עושה ומוכר זכוכית | *Glaser | glazier* ביר פסיד: זהבי ויוצר זנג.

זָנָד טיע, עמד זקוף | *aufrecht | to stand erect* *stehen* חולי' סב עיבז זגד האכיל שרי פגיד ואכיל אמיר.

זָנָדִים זי, מי שעניניו או גבתיו אינן שוות | *one with an unequal pair of eyes or eye-brows | jemand dessen Augen oder Augenbrauen ungleich sind* שוי להודרי וגדום קרי לה.

זָנָדוֹר עי' אונדור, עיו ליא עינא: יין של זגדור, זָנָדֶן עי' זָנָדֶם, בכורות מיג עינא: זנרן.

זָנָג פיי, צחצח | *klären | to clarify* נדה פייג ג' עיד: אין בודקין אותו במים וכי' אלא כשמן מפני שהוא מתון ומזוג.

זָנָגָאל שם מלאך | *Name eines Engels* דכיר פיינא: ושלשה מלאכי השרת עמו מיכאל וגבריאל וזנוגאל.

זָנָגָאל עי' זָנָגָאל, תרג' יביע שמי' ג' ביז: זגטנאל.

זָנָתָא גי, תרנגולת דגרת | *Gluck-heine | a clucking hen* בכורות חי' עיבז זגתא אובמתי.

זָרֵן ד, איש זרוע | *Gewaltthätiger | violent man* דריא טיבז: וחזונין ועזי פנים וכו'.

זָרָנָא זָרָנוּתָא גי, דון, שרירות לב | *wilfulness* *Matwille* תרג' ירוש' וק' כיד ייבז: דחיל שבת כדדנו: יביע דבי' פיו טי' (בליעל): דרדנא.

זָרָנָן פיע, תרנגוד | *Einwände erheben | to oppose* חול' מיח עינא אף אני אומר כן אלא שהחלמידים מודניין בדבר.

קנין | *Kauf | purchase* ירוש' קיד' פייג טיג עיג זבין זבונא ומעלי ליה עילוי.

מסכר | *Verkauf | sale* תרג' יד' זי ייג (המוכר אל הממכר לא ישוב): מזגנא לזבונא לא יתוב.

מחורת | *Ware | merchandise* פס' קייג עינא: אדחלא אכרעיד זבינד זבין.

זָבִינְתָא כביל 4, כים ניאנ עד דפותרמי ליה זבינתא בזבינתיה.

זָבֵל סיעל, 1) טייב את חשדה בזבל | *to manure* *düngen* שבי' פייג טיבז: עד כמה מזבלין עד שלש שלש אשפתות לביח סאה.

2) הקריב לעבודה זרה | *den Götzen opfern* ירוש' בר' פייג ייג עיבז מזבלין לעיז.

זָבֵל נפי, זָבֵל נתפי, נטיב בזבל | *to be manured | gedüngt werden* נזבלים ואל נזבנים: עיו טיט עינא שרה שגודבלה.

זָבֵל ד, רומן לטיוב השרות | *manure | Dünger* פסחי' ניה עיבז הזבל שבחצר מסלקין אותו לצודין וכו'.

זָבֵל זי, נושא זבל | *Düngertträger | dung-carrier* שח'ש א' א': פעם אחת השכמתי ומצאתי חזבלים וחתבתי.

זבליא זה בורר לו אחד.

זָבֵלָן ח', שעניניו נוספות | *erleuchtig | bleary-eyed* מגי' כיד עיבז: זבלן לא ישא את כפיו.

זָבֵלָת גי, מקום בשרה שמניחים שם זבל | *the place in the field where manure is piled up |* *Platz auf dem Felde, wo der Dünger aufge-* *käuft wird* כים י"א ח': מוציא אדם זבלו וכו' להוציא לזבלתו.

זָבֵן פיי, קנה | *kaufen | to buy* שבת קיט ע"ב: דובין יקא ליזבין אריכא.

זָבֵן פעל, מכר | *verkaufen | to sell* קיד' גיט עינא: זבונה לא מזבנא לה.

זָהָם פֿעל, טימא *to soil | verunreinigen* ויקיר
פֿמיוז פוק לאַתרד לאַ תוהם ברייטא.

אַזְדָּהָם אַתּם, נטמא *to be soiled | besudelt sein*
עיו כיו עיאו לאַ חידוהטנא באפי גברא.

זָהָרָא זי, (1) זוהר *Glanz | splendour* תרג' יחי' ה'
ב' (כמראה זוהר); כחיו זוהרא.

(2) לבנת, ירח *Mond | moon* שהשיר ד' גי' אית
אתרין דצוחין לזוהרא מהרא.

זָהָרְנָא זי, מוכס מכ הקרקע *Land-tax collector*
Grundsteuereinnnehmer ב"ב גיה עיאו הני
זוהרין דזבן ארעא.

זָהָרְנִי עי' זָהָרָא 1. בים גיה עיאו זוהרא זוהרין
מעין שופרית דר' יוחנן.

זָהָרְרִית עי' זָהָרִית. שבת גי' עיאו בזוהרית
שבין עיביו.

זו מהג, *this | diese, diesen* פסח' ליב עיביו זו
לא שמעתי כיוצא בה שמעתי.

זָבָן זי, כים של אבר הזכרות בבלייחיים *the bag*
which contains a male animal's membrum |
der Beutel, welcher das männliche Glied der
Tiere verhält כבורות ד' וז' איזוהו זבן
כים ולא זכר.

זָבַג פֿעל, חיבר וצירף שנים שנים *to join, to*
zusammenpaaren *couple* כושה ב' עיאו אי
מוזבגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו.

זָבָג נחם, נתחבר ונצטרף *to be joined, to meet*
sich anschließen, gesellen שבת ליא עיאו:
לימים נזדווגו שלשתן למקום אחד.

זָבַג זי, (1) שנים ממין אחד *pair | Paar* דכ"ר פ"ב:
כל מה שבראתי בראתי זוגות שמים וארץ וזוגות
חמה ולבנה זוגות וכי'.

(2) זיווג, נשואין *Ehe | marriage* כושה ב' עיאו:
בזוג ראשון וכי' בזוג שני.

(3) פעמון *Schelle | bell* תופ' בלי כים סוף א':
זוגין לבהמה חוגין לדלתות.

זָבָג זי, (1) כביל 1. תענ' כיד עיאו זוגא דסנדלי.

(זרב) זָהָב הפ', (1) נעשה בעין הזהב *to become*
gold-coloured | goldfarben werden ספרא
ויק' נדבה ר' חז' מאימתי תורים כשרים משיזהיבו.
(2) ציפה זרב *to gild | vergolden* שבת גי' זי
עיב' יוצאת אשה בסככה חמוהבת.

זָהָבִי זי, צורף זרב *Goldschmied | goldsmith*
כמיר פ"ב הלך לו אצל הזהבי אמר לו עשה
לאשתי תכשיטים של זרב.

זָהָבִי - זה הוא *this is | das ist* שבת מ' עיב'
הפשרו זהו בישולו.

זָהָבִי זי, סמכע זרב *a gold coin | Goldmünze*
שהיש איז למלך שאבד זהוב מביתו או מרגלית
טובה לא על ידי פתילה באיסר הוא מוצא אותה.

זָהָרָא ת', גא, יהיר *proud | hochmütig* תרג'
יביע שמו ליא א': וחדר ליבתון וזהוין.

זָהָרִי כביל, תופ' יד פ"ז חזרי חלכ.

זָהָרִי, זָהָרִית, זָהָרִיתָא ב', שני *crimson*
Karmesin תרג' בר' ליח כ"ח (שני): וזוהריתא:
יביע שם: חוט וזוהר; כלים פיו מ"ב: חוק משל
ארגמן ושל זוהרית טובה.

זָהִיר ת', מיושב, שומר נפשו *careful | vorsichtig*
אבות פ"א מיהו וזוהר בדכריך שמא מתוכם
ילמדו לשקר.

זָהָרָא זי, ארס *poison | Gift* נדה גיה עיב' נהי
דזוהרא נפק.

זָהָרִית גי, ישוב הדעת, דייקנות *strictness*
Genauigkeit, gewissenhafte Befolgung עי' ג'
עיב' תורה מביאת לידי זוהרות.

זָהָם פֿע, היה מלוכלך *to be filthy | schmutzig*
sein עי' פ"ב מ"א עיב' כוס זוהם.

זָהָם פֿעל, - (1) זבל *to manure | düngen* שבי'
פ"ב מיד: מזהמין את הגמיעות.

(2) מוטא, פל *to reject | verwerfen* בכורות
מיו עיאו אין מזהמין את הולד.

זָהָם הפ', נטמא *to become unclean | unrein*
werden פסיק' דריב א' יי עיאו לא זוהימו ולא
הזקינו ולא המריפו.

זוהר, זוהר, זוהר עי' זוהר ירוש' עי' פ"א ל"ח
עי' רחוק כוזי אחריו תעני פ"ג ס"ו ע"ד זוהי
דחות כרסין עכ"ל דת"ק איכ"ר רבתי' כח"א
זוה"א.

זו"ל (1) פ"ע, נע *to move | sich rühren* יב"מ ל'
ע"א ומשנה לא זה ממקומה.

(2) הניע *to remove, to shake | bewegen* במד"ר
סביב ולא יכלו לזוז את רגלו.

זו"ל הפ"י כנ"ל 2. אבות פ"ג מ"ה אין מוזין אותו
ממקומו.

זו"ל, זו"ל (1) סמנע כמ"ק (רבע השקל) *a silver coin (one fourth of a Shekel) | eine Silbermünze (ein Viertel eines Schekels)* כ"ת פ"ח
מ"א התקבלתי ממך המשיש זה; קיר' י"ב ע"א
הא דאיקור איסורי קום כ"ד בזה"א.

(2) משקל *a weight | ein Gewicht* ח"ר פ"י
מ"ה משקל עשרה זה ביהודה.
זו"ג זה ח"ה נודם.

זו"ן ז"י מין אבן טובה, לשם *a precious stone | ein Edelstein* תרג' ירוש' שמי' כ"ה י"ט (לשם):
זחין.

זו"ן פ"ע, והגא' *übermütig* *to be haughty* ז"י
sein תוס' סנה' ח' ח': למה גברא באחרונה
שלא תזוז דעתו עליו.

זו"ן חס"י ע"י זה (הז"י), חול' ד' ע"ב אין
מוזין אותו.

זו"ט ז"י (1) כ"ס הרשת שצדים בה דגים *the bag-like receptacle in the fisher's net | beutelartiges Gewebe am Boden des Fischnetzes*
כל' פ"ג מ"ה החרם סמא מסני זוסו.

(2) מה שנשאר בקרקעית הים בשעת ירידת המים
what the Sea deposits after the tide | Ablagerung auf dem Meeresgrunde nach der Ebbe
כ"ס כ"א ע"ב בזומו של מים ובשוליתו של נחר.

זו"ט ח"י, קמן *small | klein* כ"ב ל"ו ע"ב פירא
זוסא וכ"ר פירא רבא.

(2) חליפת שמלות *Anzug | dress, suit* כ"ר
פ"ב ק"מ ולכ"ש זנוי.

(3) בן זוג, חבר *partner | Genosse* ירוש' ח"י
פ"ב ע"ה ע"א כל דמשי יחבום זוגית.

(4) שם אמוראים *Name | name of Amoraim*
von Amorkern סריק כ"ה ע"א תנא זוגא רסן
חריב.

(5) עי' זו"ל. פ"י ע"ד ע"ב דז"ג כוזנא חז"א.
זו"ל ד"ס עי' זו"ל. כבורת פ"י מ"ג: זוגרם וכ"ר
פסול.

זו"ל ב"י, אשה ביהם לבעלה *Gattin | wife* כ"ה
ס"ג ע"א זוגתך נזכרת.

זו"ל ב"י, זכוכית *Glas | glass* ג"ש כ"ה ע"ב
זוגיתא חז"א.

זו"ל פעל, העניק, נתן צידה לדוד *ver- | to outfit*
provisionieren תרג' ירוש' רב' פ"ו י"ד (הענק
העניק לו): מזו"א תזוהרן ליה.

זו"ל אה"פ, הצמיד, לקח צידה לדוד *to lay in provision | sich verproviantieren*
תרג' ירוש' י"ב (הצמידו): מזו"א.

זו"ל זו"ל ב"י (1) מומאה, לכלוך *Unreinheit*
Schmutz ב"י ע"א ושמן העשו להעביר
את חזותא.

(2) קצף שעל פני מים *Schaum | froth*
פסח' מ"ב ע"ב שמניתה ע"י קדירת ושואבת
הזוחמא: ת"י פ"י מ"א ליטול את הזוחמא.

זו"ל למסרון עי' זמ"ל סמ"ק. שבת קכ"ג
ע"ב זוחמא למסרון.

זו"ל עי' זוגא 2. ע"י צ"י ע"א צבתים זו"י זו"י.

זו"ל ד"י חיבור ההזוגות *das Paaren | matching*
פסח' מ"ט ע"א בת כחן לישראל אין זוגן עולה
יפה.

זו"ל ז"י (1) צידה לדוד *Proviand | provision* כ"ת
פ"י ע"ב זוגין קלילי ומזרחא רחיקא.

(2) שק, ילקוט *bag | Vorratssack* קיר' י"ב
ע"א זוגא ראודי.

והזונין אינן בלאים אז בוזן ביר סכידה אילין
זוניא מדרא דמבולא איבון.

זונין שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
שבת פיא עיא זונין על לבי מדרשא.

זוניא (ז. 1) עי זון. פסיק העומר עיב עיא
אמר וזניתה.

(2) זונה *Dirne* | *harlot* איכיר א' פיוז איתיה
האי זוניא וכו'.

זונין עי זונין. עיז מיה עיב כיתום בן זונין.
זוניא עי זון. ירוש' סנה' פ' כיס עיא הדין
זונא.

זוסמא. זוסמא עי זון. במיר פירז לוכש
מקורע'ס חוסמא ירוש' סג' פיא עיא עיב: האי
זוסמא

זוסמי שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
Name ירוש' שבי' פיה ליה עיא זוסמן
אורייתא.

זוע -- הויע הפ'. (1) הויו והעתיק | *to move*
bewegen תוס' שבי' ג' ד'ז: אבנים תושבות
ומחרישה מויעתן.

(2) הוציא זיעה *schwitzen* | *to perspire* שבת
ס' עיא: חיו רחצים בחמין ואמרים מויעים
אנחנו.

זועה -- רעש הארמה *Erdbeben* | *earth-quake*
ירוש' ביק פ'ו ה' עיב: נפל כותלו מקול הוועות.

זופרין, זופרין שם מקום | *name of a place*
Ortname ירוש' ביק פ'ס ד' עיא: כשכא
מוסריה סמרי נשא ד'ז: מוספריס.

זוק פיי, צלה *to grill | braten, rösten* חול' קים
עיב: וויקו לה כולא.

זוקאנא ת', בעל בשר *wohlbelebt* | *corpulent*
ע'ז ליא עיב: הני ארמי זוקאני.

זוקפא (ז. גובה *Erhebung* | *elevation* תרג' איוב
כ' ו' (שיא): זוקפא.

זור פעל, המתובב *to roll | sich drehen* בבורות
מיד עיא: זור דמוורן עיניה.

זור (ז. שורה *Reihe* | *rank* תוס' מעש' ג' פיוז
שאין לו אלא זר אחד מקיף וכו'.

זוריון ז', מדינת ושרייה *das Aus-wringing* | *pressen*
פס' קיז עיא: אישתי מי זוריון.

זחלון ת', גאה *stolz* | *proud* מוסת מ'ז עיב:
זחלי חלב.

זחח (זחח) זחח' תפ', האשים בגאחזגת *to charge*
one with wantonness | *der Überhebung*
zeihen חל' ו' עיא: אין מזהחין אותו.

זחיל ד', עש *Motte* | *moth* תרג' איוב י"ג כ"ח
(כבגד אכלו עש): דגמריה זחיל.

זחל -- נול *to flow | fließen* מקמא' פיה מיה:
הזחילין כמעין וכו'.

הזחיל תפ', גרם שיהיו *to let run | fließen lassen*
שש: אין מזהילין בו.

זחל פיע, (1) זחל ורחש *kriechen* | *to creep* תרג'
יר' מ'ז כיב (כנחש): כחין וחלין.

(2) הוהיר והאיר *glänzen* | *to be bright* ירוש'
סנה' פייא ל' עיב: וחלין אפוי דר' הושעיא.

זחל פעל, הוציא מים סבור עיז נדילה | *to let run off*
abfließen lassen ירוש' עיז ס'ד מ'ד עיא: עד
רתחולין גבה.

זחל, זחלא ז', מין ארבה *a species of locusts* | *eine Heuschreckenart*
מ'סני תגבים וכו' כגון תחל חות כשר: ילק' רבי
תחלקיתו עם ילק' מרח כחורין וחלא.

זחקנ' ת', בעל גאח *hochmütig* | *haughty* דאיר
כ'ז: והזחנ'ן תזדונין.

זיבה ג', בזילת זרע או דם *Schleim-* | *gonorrhoea*
fluß, Blutfluß ירוש' סנה' פייא ל' עיא: בין
דם בידה לדם זיבה.

זיבה ג', ואכה *Wölfin* | *she-wolf* ירוש' שקי
פיה מ'ח עיד: ואחת אומרת לזיבתי וכו' בא זאב
לימול את כבה.

זיביות ז', זביות קרבן *das Opfern* | *offering* סנה'
מ'ג עיא: זיבות וקיפור וניסוך.

זִבְּוּל זי, כנח של גנאי לתקרבות עבודה זרה
idolatrone sacrificing | das Opfern vor Götzen עיז יח עיב: שמובלין שם זיבול לעכרם.
זִבְּוּלָא זי, מעדר *shovel | Schaufel* ברי ח' עיזא
 אמילו עד זיבולא בתרייתא.
זִיבְּוּנָא זי, סמכר *sale | Verkauf* תרג' ויקי כיה
 מיב (סמכרת עבד): זיבון עבדי.
זִיבְּוּרָא זי, דבורה *bee | Biene* מדרי תחלי איז
 אומרים לזיבורא לא מדוכשך ולא מעוקצך.
זִיבְּוּרִית זי, אדמה גרועה ביותר *the worst land of an estate | schlechtesten Boden*
 עיב: ערית כולן גובין טן הערית בינונית כולן
 גובין בינונית זיבורית כולן גובין זיבורית.
זִיבּוּרַת עיז זיבחה. ויקר פיה: שלקו ברבות
 ובצרעת.
זִיבְּחָא זי, זבח וקרבן *sacrifice | Opfer* תמורה
 ל"א עיב: עיקר זיבחה.
זִיג מעל, כיוון *to match | abpassen* ירוש' שקלי
 פיה מיס עיזא שזייג אותו היום וכו' אותו
 המסמר.
זִיג תי, ברור *clear, transparent | klar* פס' עיר
 עיב: דויג כזוגא חיורא.
זִיגָא זי, תליפת שמלות *dress, suit | Anzug* עיר
 קי עיב: זיגנא לך זיגא דכמי וכו'.
זִיגָוּד שם איש *a man's name | männlicher Name*
 פס' קיג עיב: טוביה חמא וזיגד מיגד.
זִידוּן זי, זדון *malice | Bosheit* תרג' יח' כיד זי:
 בזיון.
זִידוּנָא, **זִידוּנָא** תי, איש זדון *wilful | mutwillig*
 תרג' כשי כיה כיד (לץ שמו): זידנא שמיה:
 איוב ליא לי (איד לעול): צערא לזידונא.
זִידוּנוּתָא זי, זדון *wilfulness | Mutwille* תרג'
 כשי כיה כיד (זדון): זידנוּתָא.
זִידוּם זי, זיבול *manuring | das Düngen*
 עיז זי עיזא זיהום אוקומי אילנא.
זִידוּתָא זי, רעד *trembling | das Zittern* תרג' נחום
 ב' יא (וחלחלה): זיידע.

זִידוּתָא זי, זיבול *defilement | Befleckung*
 ירוש' יבמ' פיי יא עיזא זיהום כדוכה.
זִידוּתָא כניל 2, תרג' יח' כיד זי (חלחלה):
 זידנוּתָא.
זִידוּרָא זי, אוצר יקר *treasure | Schatz* תרג'
 כשי די כג (מכל משמר נצור לכך): מכל
 זיהורא נמר ליכך.
זִידוּמוּתָא עיז זיהום 1, עיז זי עיב: תרי זיחמומי
 איכא חד לאוקומי אילני ושרי וחד לאכרויי
 אילני ואכיר.
זִידוּרָא זי, לבנה, ירח *moon | Mond* ירוש'
 תעני פיד סימ עיב: כיון דאשלים זיחרא.
זִידוּתָא זי, שדה אחוזה *landed estate | Feld, Grund-*
stück ככ סיא עיב: אי אמר ליה זיחרא.
זִידוּתָא זי, ארס *poison | Gift* עיז לי עיב: כח כוסף
 זיחריה קליש.
זִידוּתָא זי, כעס *anger | Zorn* גיט כיה עיב: אימליא
 זיחרא.
זִידוּתָא זי, זוהר *splendour | Glanz* רות רבה זי:
 גדול שבעיר הוא זיחא הוא הודה הוא הדרת.
זִידוּתָא שם איש *a man's name | männlicher Name*
 ילקי קהלת תתקפ'ס: זיזאי חתנו של ר' מאיר.
זִידוּתָא עיז זיג, כיד פס'יה: יש שהוא חולך אצל
 זיזואו ויש שזיזואו בא אצל.
זִידוּתָא זי, שימת כלי זין *putting on armour | das Bewaffnen*
 כמיד פיד: ביום נשק ביום ויוגם
 של ליא מלכים.
זִידוּתָא זי, קישוט כתיבין *the decoration of letters with crownlets | Verzierung von Buchstaben*
 כים עיב: שבעת אותיות צריכות שלשה זיגין
 ואלו הן שעשניו גיך.
זִידוּתָא זי, מזון *nourishment | Nahrung* תרג'
 כשי כיה י' (שאר): זיזואו.
זִידוּתָא זי, אחריות *risk | Risiko* כתי כיו עיב: עיסקא
 זוטא דזוטא זיזואו.
זִידוּתָא זי, רעד *trembling | das Zittern* תרג' נחום
 ב' יא (וחלחלה): זיידע.

וִיפֶסֶט, **וִיפֶסֶט**, **וִיפֶסֶט** ד. רמאי המחקק שפירות
וכדומה *forger* | *Fälscher* כתי' לוי עיבז שפרא
קזייטא הוא; סנתי קיש עיבז ויפטי וסצלי דינא;
עיו יא עיבז אחזה דמרנא ויפסא.

וִיפֶסֶט ד. רמאות של חיקוי *Forgery* | *Fälschung*
echung עיו יא עיבז מאי אהני לרמאה
ברטייתיה ולויפסא בוויפסותיה.

וִיפֶסֶט ד. גת *Winepress* | *Weinpress* עיו ס'
עיאז מעצרא וירא.

וִיפֶסֶט ד. חת *Olive* | *Olivo* חעני' פיג סיו
עירז וייתין.

וִיפֶסֶט דר, שרשים *Wurzeln* | *roots* מרק י' עיבז
האי מאן דוכי זיכי.

וִיפֶסֶט פיע, היה בזול *to be cheap* | *billig sein*
עיו עיאז ול עבירתא.

וִיפֶסֶט אמ', סכר בזול *to be cheap* | *billig sein*
kaufen שם שם עיבז אחיל מויל ומובין בכמי.
וִיפֶסֶט ת', זול *cheap* | *billig* כיס סיר עיאז
אי יקרא אי זילא.

(2) סחות הערך *inferior* | *gering* ב"ב קיי עיאז
זילא בי מילתא.

וִיפֶסֶט שם איש *man's name* | *männlicher Name*
ברי' ניג עיבז לא זילאי ולא זיואי וכו' ויענא.
וִיפֶסֶט ד. וזיקה והזאת *sprengen* | *das Sprengen*
ספי' כי עיבז יין נמי ראוי לזילוף.

וִיפֶסֶט ד. פחיתות הכבוד *disregard* | *Mißachtung*
tung סכ' כיד עיאז זילתא דצורבא סרבנן.

וִיפֶסֶט ד. ביווי *disdain* | *Geringachtung* עיו
ליה עיאז לזילולא.

וִיפֶסֶט ד. וזיקה סים *sprengen* | *das Sprengen*
שבת ציה עיאז אמימר שרא וילתא.

וִיפֶסֶט ד. (1) הזמנה במחשבה תתלה *designation*
Voransbestimmung נדרי' ד' עיאז זמון מועיל
או אין זמון מועיל.

(2) ברכת הזמון בשלשה *saying grace in a*
company of three | *gemeinschaftliches Tisch-*
gebet ערב' ד' עיאז מצטרפין לזימון.

וִיפֶסֶט ד. מעשה רמאות בשפיר וכדומה
forger, *falsification* | *Fälschung* ירוש' גיטין
בי' סיד עיאז ויופו מדבר אחזה עיו סיש עיבז לא
חייש לזיומא.

וִיפֶסֶט ת', בעל דיו, מעולה ומשובח *noble* | *edel*
ריה יא עיאז כוחדש דיו כירה שנולדו בו זיתני
עולם.

(1) קורה יוצאת מן הכותל *bracket, console*
Konsole עיר פיי סידז וז שלמני הטלון וכו'.

(2) מין רמש *Milbe* | *milte* ספרא שמיני י' ייבז
את היתושין וכו' ואת הזיזים.

(3) מין עוף *a bird* | *ein Vogel* ויקר פכ'בז וז
עוף מתור הוא.

וִיפֶסֶט דיןן שם מקום *name of a place* | *Orts-*
name תוס' שבי' ד' ודז דיוון (הוצ' צוקי:
דיוון).

וִיפֶסֶט ד. שם אות באלפבית היווני *the Greek*
letter Zeta | *der griechische Buchstabe Zeta*
ביר מירז: זמא אוממא אימא אוממא.

וִיפֶסֶט ד. מוחרם ומגודה, מופקר *outlaw*
Geflüchteter ביר פליבז ועשה אורו זימיוסם
וכאלו הוא מת ודמו מותר ואשתו מותרת.

וִיפֶסֶט ד. חשד *suspicion* | *Verdacht* כמיר סירז:
שנמצא אחריו דבר של זיממא.

וִיפֶסֶט שם איש *man's name* | *männlicher Name*
Name ירוש' עיו פייב מיא עיאז ר' יהושע בן
זירל.

(1) ד. עיי' זין. ירוש' עיו פייב מי עינז אין
מוכרים להם לא זיין וכו'.

(2) ב', שם האות השביעית באלפבית *the seventh*
letter of the alphabet | *der siebente Buch-*
stabe des Alphabets שבת פייב סיהז נתבון
לכתוב חית וכתב שתי זינין.

וִיפֶסֶט עיי' זינף 1. תוס' שבת ט' ביז שני זיפין מן
הקשה שבחזיר.

וִיפֶסֶט ת', מוויף *forger* | *gefälacht* ביב ליב עיבז
שפרא זימא וכו' שפרא מעליא.

זינמא עיי זיממא. פסיק אחרי קעג עיב:
וגממא בשושבינה דבר של זינמא.

זינמתא [אוממא] נ' אלה ושנועה | oath
Schwur תרג' יביע במ' הי' ביא (בשבעת
האלה): בקיום זינמתא.

זיננק ז' קילוח חזק (plötzliches) | sport, splash
Hervorspritzen, Strahl einer Flüssigkeit
זיננק עיב: במזרק שאי אפשר לו בלא זיננק.

זינקא ז' באר מזנק | Spring-leaping well
brunnen עיב: בור זינקא-בור זה נקי.

זינע ז' פחד והורעזעות | das Beben
trembling זינע עיב: באימה ביראה ברתת ובינע.

זיעא ז' זיעמא נ' (1) כניל. תרג' עמי' אי
(תרגום): זיעא: יד' ביב כ"ג (חיל): עקא וזיעמא.
(2) זיעה | Schweiß | sweat ירושי עיז פייב מ"א
עיא: כל זיעא דנפקא מבר נש סם המוח הוא
חזק מזיעת תפנים: ביר פיעא: מן זיעתהון
דחיתא וכו'.

זיפל פיעל, חיקה במרמה | fälschen to falsify
זיפל עיב: רבש שמוזיפים בו.

זינדיק חתם, נעשה בחיקוי של מרמה | to be forged
gefälscht werden גיט' ייט' ע"ב: בהב שאינו
יכול להודיף.

זינע ז' מין דבורה | eine Bienen-art
a species of bees זינע ממש' פיה מיט: דבש הזימים.

(2) גבת העין | Augenbraue | eye-brow
זינע עיא: שתמו זיפיו.

זינע ז' שערות הדחיר | Borste | bristle ירושי שבת
פזי י"א עיב: זיפי חויר.

זינע ז' סתימה בזפת | das coating of pitch
Verpichen ירושי שב' פזי י' עיב: שרי זינע.

זינע שם מקום | Ortsname
name of a place זינע פיה: מויפריין.

זינע נ' זפת | Peck | pitch תרג' שמי' ב' ג'
(ובזפת): ובזפתא.

זיק ז' (1) כוכבא דשנים | Komet | comet
זיק עיב: מאי זיקין אמר שמואל כוכבא דשנים.

(3) הזמנה לדין | summons to appear before
court | gerichtliche Vorladung
עיא: אלא מאי זימן וכו'.

זימנא שם איש | männlicher
Name שנת קייב עיב: רבא בר זימנא.

זימנא ז' מזמנה, מחשבה תקודמת למעשה
intention | Vorsatz ירושי תג' פייב עיב: עיא:
וענישין וכו' עד כרי זימנא.

זימני נ' מקפה | Bret | pulp ירושי סאה פייב כיש
עיד: זימני של צבעין.

זימני דר, נחירים | Nasenlöcher, Nüstern
nostrils זימני עיד: עיא: נפוח מיה מתרתי זימיה.

זימניא נ' קנס | Geldstrafe | fine, penalty
תנח' נשא יי: שלא תבוא זימניא לסרינה דאמרו לך
תן זחב.

זימנא ז' (1) שם אמורא | Name eines
Amoräers ירי בכורים פייב מיה
עיד: ר' זימנא.

(2) זמן | Zeit | time חולי קיה עיב: ליקבע לי
מר זימנא ואפרע.

(3) פעם | Mal | ...times זיב עיב: זימנא
חזא.

זימנא נ' הזמנה | Aufforderung
summons פסיק' כג' כיד: איחין זימנא וכו'.

זימנא ז' (1) זמר, מזמור | Gesang, Lied
song ירושי מג' פייב עיד: עיא: דחוא דמך וקאמ
בזמריין.

(2) שם איש | männlicher Name
a man's name כתי' ציון ר' יוסי בן זימנא.

זינע פיעל, נתן כלי נשק | bewaffnen
to arm קהיר ד' יא: זינע כלי זין מבפנים והלכישם לבנים
מבחוץ.

זין ז' נשק | Waffe | weapon כנה' קיד עיא: זין
אוכל זין.

זיננא דר, שם אומה | Name einer
tribel זיננא דר' (וסכתא):
Völkerschaft תרג' דהייא אי' פ' (וסכתא):
זיננא.

(4) חבילה *bunch | Bündel* שבת קניה עינא
זרין דאורי.

זיקא שם אמורא *Name of an Amora*
eines Amoraers סנה' מיו עינא רב שמואל בר
רב יצחק מרקד אחלת איר וירא קא מכמף לן
מכא.

זיקא גי, עיגול מוקצה לתגוששות *arena*
Arena שמרר סכיוז אני ואתה עומדים בזירה
או נצחת או נצחתי.

זיקא זי, (1) כריתת הזרדים, *cuttings shoots off, trimming | das Beschneiden der Baumzweige*
שב"י פ"במ"ג: כוידודה וכפיסולה של חמישית וכו'.
(2) שם איש *a man's name | männlicher Name*
עיו ליג עינא ר' ישמעאל בן זירא.

זיקא זי, מעולת המעורר *encouraging | das Anspornen*
nen שמרר פ"ב: משה משה לשון חיבה לשון זירות.
זיקא זי, חבילה *bunch | Bündel* יבמ' קיא ע"ב:
זירא דקני.

זיקא זי, דלקת *inflammation | Entzündung*
שבת מיו עינא כמסמר מן הצלוב דעבדי לזירא.
זיקא זי, ימפל עצים *waste-timber | Holz-*
abfälle תרג' יש' ל"ג די (כמשק גבים): כמא
דאון בזיקתא.

זיקא זי, זרת *span | Spanne* ב"ד פס"ג: עד
שהוא במעיו אמו זירתא מתיחא לקיכליה.

זיתום, זיתום, זיתים זי, סין משקה עשוי
משעורים *beer | Bier* פ"ג מ"א זיתום
המצרי: שב' קניו עינא זיתום המצרי: ירוש' פס'
פ"ג כ"ט ע"ד: זיתים המצרי.

זיקא זי, צדיק, *righteous | gerecht* תרג' בר' יוח
כ"ג (צדיק עם רשע): זכאה עם חייבא.

זיקא זי, (1) תום *innocence | Unschuld* תרג'
בר' ב' ה' (ובנקיון כפי): ובזכאות ידי.

(2) צידוק *justifying | Rechtfertigung* תרג'
איוב ל' כ' (על צדקו): מטול זכאותיה.

זיקא זי, (1) נקי מחטא *not guilty | unschuldig*
מנה' פ"ג מ"ו אחד אומר זכאי ואחד אומר חייב.

(2) רוח *Wind | wind* ב"ט ק"ז ע"ב: י"ג דברים
נאמרו בפת שחרית מצלח מן תחמה ומן הצנה
ומן הזיקין וכו'.

זיקא זי, (1) כנ"ל 1. ירוש' בר' פ"ט י"ג ע"ג: אין
עבר חזן ויקא בכסיל מחריב העולם.
(2) כנ"ל 2. חעני' כ"ד ע"א: נשב זיקא.

(3) נאד *Schlauch | akin-bag* עיו מ' ע"א: ויקא
מליא זיקא חסירא.

(4) כבל *Fessel | chain* תרג' ש"ב ג' ל"ד
(נחשתים): זיקן דנחש.

זיקא זי, (1) חיבור וקישור *tie | Bindung* סנה' ג'
ע"ב: זיקת הבעל.

(2) חיוב, התחייבות *obligation | Verbindlichkeit*
ירוש' תר' פ"ו מ"ד ע"ב: חלקט ושכחה אין בהן
זיקת תחמה ומעשרות.

זיקן עי' זיקי. תנחי ממות ג"ג אינו אלא זיקו
שלכם מתבקשים.

זיקוק זי, ניצוץ *spark | Funke* דכ"ר ז"ל שני
זיקוקין של אש.

זיקוקא זי, (1) כנ"ל. ירוש' בר' פ"ה מ' ע"א: תרין
זיקוקין דנור.

(2) נאד *Schlauch | skin-bag* ירוש' עיו פ"ב
מ"א ע"ג: זיקוקין ועירין.

זיקנות זי, מעמד הזקן *old age | hohes Alter*
ירוש' ביצה פ"א מ' ע"ג: שימרתו כחי לזיקנותו.

זיקתא זי, דרכן *Stachel | goad* תרג' יביע כמ'
י"ט ב"ז: ולא אירעצא בזיקתא.

זיר פעל, עיכב *to keep back | zurückbehalten*
ב"ט מיו ע"ב: אפשרי דמסרא זיר לית.

זיר זי, (1) זר, מסגרת *border, wreath, rim | Leiste, Rand, Kranz*
זרים חן של מובה ושל ארון ושל שולחן.

(2) קנה, גבעול *stalk | Stengel* ב"ק פ"א ע"א:
כאן לזרע כאן לזירין.

(3) מדה הל"ח *a liquid measure | ein Flüssigkeits-*
maß מסרא קדוש' מ' ח"ז: ובמשורה זו זיר
הגדול.

männliche Namen ירוש' מג' מ'ר ע'ר ע'ר: זכיי
טברא; יכמ' פ'ח מ' ע'ג: תני רב זכיה זכו.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) זכות *Anrecht* | *claim* ב"ק יב ע"ב:
אית להו לכהנים זכיה בגויה.

(2) עשיית קנין, חוקה | *taking possession*
Bestizergreifung ירוש' פאה פיה י"ט ע"ב: אין
הבקר יוצא מתחת ירי הבעלים אלא בזכיה.

זְכִיּוּתָא (ז', 1) זכ' נקי | *clear* | *lauter* חרג'
יכ"ע ויק' כ"ר ב' (שמן זית ד'): משח זיתא זכיד;
שם בר' מ"ט א': חסרא זכיכא.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) פעולת הזכרון | *remembrance*
Erinnerung מג' מ"ג ע"ב: ראית מביאת לידי
זכירה.

(2) קריאה *recitation* | *das Vorlesen* מג"י ב'
ע"ב: והימים האלה מזכרים ונעשים איתקש זכירה
לעשייה.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) עלה בזכרוננו | *to remember*
sich erinnern סנה' פ"ב ע"א: ראה מעשה
זכור הלכת.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) הצד המחודד של כלי
spitze Seite eines Gegenstandes | *of an object*
כל' פייג מג' מ"ב: מנחל שנימל חקפ ממא ספני
הזכר.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) זכרונות תפלת "אתה זוכר" בטוסף
לראש השנה *that portion of the Prayer of the New Year's Day which treats of Divine remembrance* *derjenige Abschnitt des Neujahrsgebets, der vom Gedenken Gottes handelt* ריה ל"ב ע"א: מלכיות זכרונות ושופרות.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) אבר המיוחד לזכר | *male genitals*
männliches Glied סנה' פ"ב ע"ב: בזכרותו
של איש ובנקבותה של אשה.

(2) צד מחודד של כלי | *the pointed side of an object* | *spitze Seite eines Gegenstandes*
ירוש' עיר' פ"א י"ט ע"ב: זכרותו של קרן.

(3) מין הזכר | *männliches Geschlecht* | *male sex*
ירוש' יכמ' פ"ח מ' ע"ד: מכח זכרות.

(2) צדיק, ישר *gerecht* | *righteous* ספרי האינו
שיו: כשהיו ישראל זכאים היו מעירים בעצמם.
(3) רשאי, מורשה *berechtigt* | *entitled* שבת
פכ"ג מג' כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני
להחשיך עליו.

(4) ראוי, כראי *würdig* | *worthy* סנה'
י"א ע"א: שאין דורו זכאי לכך.

(5) שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name שם מ"א ע"ב: כי הזה למד בן זכאי.

זְכִיּוּתָא (1) היה ראוי לדבר *würdig* | *to be worthy*
sein תעני' ל' ע"ב: כל המתאבל על ירושלים זוכה
ורואה בשמחתה.

(2) היתה לו הזכות והרשות *to be entitled, to take possession* | *Anrecht haben, Besitz ergreifen* ב"מ פ"א מ"ד: זה שהחזיק בה זכה בה.
זְכִיּוּתָא (1) נתן זכות ורשות *to transfer a privilege* | *Recht verleihen* ב"ב פ"ט מ"ו:
ויכה בה לאחר.

(2) חוציא את הדין לזכות *freisprechen* | *to acquit*
סנה' פ"ד מ"ג: דברי המוכין ודברי המחייבין.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) יצא זכאי בדין *frei-* | *to be acquitted*
gesprochen werden שמ"ר פל"א: ויצא אותו
שנזכרת ואמר פלוני השופט אין כמותו בעולם.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) מעשה טוב, צדקה
merit | *Tugend, Verdienst* חגי' ב"ר מ"ו ו'
(ויחשבה לו לצדקה): וחשבה ליה לזכה אבות
פ"ב מ"ג: שזכות אבותם ממייעתם; בר' י' ע"א:
זכותא דירי ודינד.

(2) תום, נקיון מחטא *Unschuld* | *innocence*
סנה' פ"ד מ"א: בין לזכות בין לחובת.

(3) יתרון ומעלה *Vorzug* | *privilege, benefit*
Vorteil ב"מ י"ט ע"א: זכות הוא לעבד שיוצא
מתחת רבו לחירות.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) צהצח *klären* | *to make clear* הוס'
נדה ד' י"א: שמן רך ומוכזר.

זְכִיּוּתָא (נ', 1) חגי' דב' י' י"ג (דמ נקי): דמ זכר.
זְכִיּוּתָא (נ', 1) שמות אנשים | *names of men*

זָכְרוּתָא (נ' 1) בגיל 1. ירושי שבת פייד י"ד ע"ד:
זכרונות דדוחי.

(2) מקור *Ursprung* | source בכורח ג"ח ע"א:
זכרותא דירנא סמעות. פמיות.

זָכְרָן ת', בעל זכרון | one having a good memory
wer ein gutes Gedächtnis hat דר"א זוטא ג':
כונם חכרון.

ז"ל זכרוננו לברכה.

זָלַג פ"י, הסיף החויל, *ausströmen*, to drip, to flow
tropfen פס' קי"ח ע"א: זלגו עיניו דמעות.

זָלְדָקָן ת', בעל זקן מדולדל - *dünn-*
bärtig סנה' קי' ע"ב: זלדקן וכו' עבוקן.
זלדדיה זכרוננו לחיי העולם הבא.

זִלְזָתָא ז', זולף מים *Sprenger* | sprinkler חו"ל
ס' ע"א: כנרשאי וזלזתאי.

זִלְזָע ז', בקבוק *Krug* | pitcher תרג' יר' יט א'
(בקבוק): זלזע.

זִלְזָלָא ע"י **זִלְזָלָן**. תרג' משי' כ"ח ז' (זוללים):
זלזל.

זִלְזַל פ"י, ביטל וביזה | to neglect, to treat lightly
geringschätzen, leicht nehmen ברי' ו' ע"ב:
דברים העומדים ברזמו של עולם ובני אדם
מזלזלים בהן.

זִלְזַל בגיל. חו"ל קליג ע"א: זלזלי קא מזלזל
במצות.

אֶזְלָזַל, **אֶזְלָזַל** אתפ', היח גקלה | to be despised
geringgeschätzt werden תרג' קה' פ' ט"ז
(החכמת המסכן כוונה): החכמת צדיקא וענייא
מזלזלאת תרג' יב"ע דב' כ"ח ס"ח: עד דתזלזלון
למשתעבדא סגן.

זִלְזָלָן ת', שררכו לאכול חרבה | gluttonous
gefräßig ב"ה פ' ע"ב: בני זלזלני.

זָלַח פ"ע, נסתחף | to be wet, to be flooded
überschwemmt werden ירושי ב"מ פ"ו י' ע"ב:
שרתו זלחת.

זָלַח פיעל, זלף חורק *sprengen* | to sprinkle
שבת י"ז ג': מזלחין את הבית בכל מיני זלחין.

זָלַח (פע"י, 1) זלף *sprengen* | to sprinkle תרג'
איוב ל"ו כ"ח (יזלו שחקים): דזלחין שחקי.

(2) שאב *schöpfen* | to scoop תרג' ישי' ל' י"ד
(ולחשוף מים): למזלח מ"ן.

(3) השתזף *sich ergießen* | to flow into תרג'
יב"ע שמי' ס' ד"ז: זלחין רפיסי מלקושין.

אֶזְלָח אמ"י, גרם זיבה *Ausfluß* | to cause a flux
verursachen תרג' תה' כ"ט ג' (יחולל): מזלית.
אֶזְלָח אתפ', ע"י **זָלַח** 3. תרג' איוב כ"ח ד':
מזלח מזוביא.

זָלַח ז', זלף בשמים וכדומה *sprinkling* | das
Sprengen ספרא כתר א' א': ולא לעשות ממנה
זלחין ולא לעשות ממנה מלוגמא.

זִלְחָא ע', זרם *gurgling, jet of water* | das (gur-
geinde) *Auströmen* תרג' תה' מ"ב ח'
(צנורד): זלחי מרזיביוך.

זִלְזָל, **זִלְזָלָא** ת', פחות הערך | valueless, low
wertlos, gering ירושי פס' ס"ד ל"א ע"ב וע"ג:
במיש זלזל; תרג' משי' י"ב פ' (נקלה): זלזלא.

זִלְזָלָה ג', שער חזול *Billigkeit* | cheapness ירושי
כ"ט פ"א י' ע"ג: כשעת זלזלה דכל שתא.

זִלְזָלָה ג', תוצאת לחלוחית פסות פסות *streaming*
das Auströmen | forth ע"ז ל"ו ע"א: זלזלתן
של כלים אסורים אסרתן.

זִלְזָקָא ז', ניצוץ *Funk* | spark תרג' משי' ט"ז
כ"ח: נורא יהבא זליק.

זָלַח פ"י, 1) שפך פסות פסות *träufeln* | to drop
טריק פ"ב מ"א: זולף תומר וגף כדרכו.

(2) תריק *leeren* | to empty פהרות מ"י מ"ה חזולף
את הזכור וכו'.

זָלַח פיעל, בגיל 1. שבת פ"ט מ"ג: ומזלפין עליו
ביד אבל לא בבלי.

זִלְזָלָה חפ"י, זרם *fließen* | to flow ע"ז כ"ט ע"ב:
זיין מזלף עליהן.

זָלַח ע"י **זָלַח** 1. תרג' איוב כ"ט ו' (צור יצוק):
ושיגר זלף.

כלאי פיה ליא עיגז הכל היה בכלל וריעה יצאת
זמירה להחמיר.

זמית נ״, מרק *Brähe* | soup, brine | ברי' ליו עיגז
מלה זמית.

זמם (ע״י זלמם) -- 1) שם רסן | *to muzzle*
zägelu תרומי' פים מיגז; לא זומם את
הבהמה וכו'.

2) תעה *herumirren* | *to tramp about* שבת
קניא עיגז זוממות והולכות.

זמם פיעל, ה'זים המי, הוכיח שקריותם של העדים
במענת עמנו חיותם | *to refute witnesses by*
testifying to an alibi | *Zeugen durch Alibi*
überführen מכוח פ"א מיז: שלשה מוסיין את
השנים (ירוש' שם פ"א ליא עיגז: מוסמין).

נזדמם גמ', 1) נעשה זומם *Lügen* | *to be refuted*
gestraft werden ירוש' מכוח פ"א ליא עיגז:
עדים שנזדממו והזרו ונשתקרו.

2) היה בדיו *ersonnen sein* | *to be imagined*
ביר פס"א: אם נזדממו אחרך דברים.

זמם, זמם ע״י זמם, תרג' יביע ברי' י"ג ו': תוון
זממן בעירחוק שם דבי' כיה כ' (לא תחזום
שור); לא תזממן פום תורא.

זמם, אמ', ע״י ה'זים (זמם), ב"ק עיגז דאמכינהו
ואומינהו.

זמם, אהולם אחס', ע״י נזדמם (זמם), שם:
אמכוחה דקא מיתומי איתומ.

זמזמים אמ', נדחם | *to be confounded*
bestürzt sein תרג' ישי' כ"ט פ' (השהעשעו):
אתזמימו.

זמם ו', 1) עדות זוממת *falsche* | *false testimony*
Aussage מכוח ב' ע"ב: בנניבתו ולא בזממו.

2) מחמום *Maulkorb* | *muzzle* ב"ר פס"א: נוח
לך ליתן זמם על פיך.

זמם, זממא כג"ל 2, תרג' ישי' ל"ז כ"ט (ומתגי
בשפתך): זומם בשפותך; שבת קי"א ע"כ:
קימרא דזממא.

זלף אמ', השחמך *sich ergießen* | *to flow out*
גרח' איוב כ' כיה (נגרות): מזלפן.

זלף ע״י זילוף, תוס' תרחמם פ' פיה ואין עושין
אורו זלף.

זמום ו', מחמום *Maulkorb* | *muzzle* ב"ר פ"ט:
ויבא האיש הביתה החיר וזממיהם.

זמון ע״י זימון, ביצה כיה עיגז חיה שקננה
בפרדם אינה צריכה זמון.

זמורא ת', כחל-שחרור *bläulich* | *bluish-black*
schwarz ביר פס"ה: הוין עינוחי זמור.

זמורקא נ״, זמר *Gesang* | *song* שבת ק"ו עיגז:
גמרא גמור זמורקא תורא.

זמזמי דר, מין כלי זמר *Kastagnetten* | *castanets*
עיר' קיד עיגז: דמשחמם כי קלא דזמזומי.

זמי פ"י, קנס *bestrafen* | *to fine* תרג' יביע דבי'
כ"כ י"ט (וענשו אותו מאה כסף): ויזמן יתיה
מאה סלעין.

זמיה נ״, זמיון ו', קנס *Geldstrafe* | *penalty*
ירוש' פאה פ"א פ"ז עיגז הקב"ה משמרך מן
הפיסין ומן הדימיות; ביר פ"א: הזמיונות.

זמיונא ו', מומה ותחבולה *Plan, Elia-* | *device*
fall תרג' איוב כ"א (ומזמות): וזמיונין.

זמים ו', עדות שקר *falsche* | *false testimony*
Aussage ירוש' פוסח פ"ג י"ט עיגז: גמבר וכו'
בנניבו ולא בזמימו.

זמין ח', מוכן ומוזמן *berett* | *ready* תרג' שמי'
י"ט פ"ו (היו בכונים): הוו זמינין.

זמינא ו', 1) אורה קרוא *der* | *invited guest*
Eingeladene תרג' שיא פ' כ"ב (הקראים):
זמינא.

2) שם אמורא *Name* | *name of an Amora*
eines Amors ירי' בכורים פ"ג פיה עיר' ו'
זמינא.

זמירא ו', זמר, שיר *Lied* | *song* אמתי' ג' א'ז:
הלאוי מאן אמר קומינן זמירא.

זמירא -- תתיכת הענפים החתרים שכגסן | *pruning*
das Beschneiden der Baumzweige ירוש'

זַנְבִּידָה שם אשה *Frauen-* | *a woman's name* | *name* ירוש' תר' פ"ח מ"ו ע"ב זנביה מלכתא.
זַנְגִּבִּילָא ז', קנמן *ginger* | *Ingwer* פס' מ"ב ע"ב זנגבילא רסיכא.

זַנְדִּיקָא ז', ראש בית הסודר *jaller* | *Kerker* | *meister* תענ' ב"ב ע"א: זנדוקנא אנא ואסרנא גברי לחוד ונשי לחוד.

זַנְדִּיקָא פיע. ספק *to doubt* | *bezweifeln* | *to doubt* חיל' מ"ח ע"א: אף אני אומר בן אלא שהחלמידים מונדוין בדבר.
זָנָה -- זָנָה פיעל, נאף *buhlen* | *to be lewd* | שבת פ"ח ע"ב: עלוכה כלה מזנה בתוך חופתה.

זָנָה, זָנָה, זָנָה *unchastity* | *Unzucht* תרג' אויב ל"ו י"ד (קדשים): מרי דזנות ויק"ר פ"ב: שהיו שמוסים בזנות; מומה ג' ע"ב: זנותא בביתא וכו'.

זָנָה ז', זונה *prostitute* | *Dirne* פסיק"ר כ"א: ברא דזניתא.

זָנָה פיעל עי' זָנָה. מומה י' ע"א: כל המזנה אשתו מזנת עליו.

זָנָה -- זָנָה זרק וזהו *spritzen* | *to squirt* | נדה נ"ח ע"ב: ומזנקת בתוך הספל.

(2) **זָנָה** *to make a person sick by* | *with-* | *holding from him a desired dish* | *vor* | *verachmachten lassen* (שמו"ר פס"ו): אתם זינקתם את בני בבשר שהייתם אוכלין ולא הייתם נותנים להן.

זָנָה ז', נוער *Jugend* | *youth* תרג' ש"ב י"ח ח' (מנעורין): מועורר.

זָנָה זה על זה.

זָנָה ז', חרדה *Erschütterung* | *chock* | תרג' יב"ע בר' כ"ז ל"ג (חרדה גדולה): זעזוע פני.

זָנָה -- **זָנָה** חתם, חרד ורעד *to tremble* | *erzittern* מבי' יתרי החודש ג': ויחרד כל העם אשר במחנה מלמד שנודעו.

זָנָה ז', נער *junger Mann* | *young man* | ירוש' תענ' פ"ד ס"ח ע"א: זעמומי בני ישראל וכו' נערי בני ישראל.

זָנָה פיעל, (1) הכין *beretten* | *to prepare* | ביצה פ"א מ"ד: זמן שזורים ומצא לבגים.

(2) קרא לסעודה וכדומה *einladen* | *to invite* | שבת קכ"ג ע"א: למלך שזימן את עבדיו לסעודה ולא קבע לחם זמן.

(3) בירך ברכת הזימן *to say grace in common* | *das Tischgebet gemeinschaftlich sprechen* | ברי' ס"ז מ"א: שלשה שאכלו כאחד חייבין לזמן. **זָנָה** הפי' כנ"ל ג. דמאי פ"ז מ"א: תמוזין את חבירו שיאכל אצלו ביצה כ"ה ע"א: שהזימין בתוך הקן ומצא לפני הקן.

זָנָה נחם, (1) נקרה *zusammen-* | *to meet* | *treffen* ע"ז כ"ה ע"ב: ישראל שנזדמן לו עכו"ם בדרך.

(2) הוזמן *eingeladen werden* | *to be invited* | דב"ר פ"א: לאדם שנזדמן לסעורת חתן וכלה.

זָנָה -- **זָנָה** שר' אמ, באם | *in the case of* | *falls* בת' פ"ג: מי שמת והביה כנים ובנות בזמן שהנכמים מרובין הכנים יורשים והבנות יזוגו וכו'. **זָנָה** ז', (1) עת *Zeit* | *time* | תרג' שה"ש א' י"ד: כי היא זמנא.

(2) פעם *Mal* | *times* ... תרג' בר' ב' כ"ג (ואת הפעם): הדא זמנא.

זָנָה תה"פ, לפעמים *manchmal* | *sometimes* | ברי' כ' ע"ב: זמנין אמר לה משמיה דר' אמי וזמנין אמר לה משמיה דר' אמי.

זָנָה ז', (1) שיר, גגון *Gesang* | *song, music* | *Musik* פנה ק"א ע"א: הקורא פסוק של שיר השירים ועושה אותו כמין זמר.

(2) זמרת הארץ, פירות *Obst* | *fruits* | ירוש' פסח' פ"י ל"ז ע"ד: אפיקומין - מיני זמר.

זָנָה ז', שירה ובגינת *Musik* | *music* | גימ' ד' ע"א: זמרא רמנא זמרא דפומא.

זָנָה ז', מין אבן סוכה *Smaragd* | *emerald* | תרג' ירוש' שמי' כ"ח י"פ (ואחלמה): זמרגדין.

זָנָה ז', נואף *Anschwel-* | *voluptuous man* | שבת קכ"ו ע"א: גבר עתיר חנא.

זַעֲרָא (1) תי, קטן, צעיר | small, young
זַעֲרָא חולי | *klein, jung* לא ע"א; אושעיא ועירא;
 ירוש' מנח' פ"ג כ"א ע"א; משום דועיר ביביה
 (2) שמות אמוראים | *Namen von Amoräern* ירוש' תרי פ"ח ס"ו ע"ב; ועיר
 בר חיננא; שבת פ"א ג' ע"ד; ר' זעירא בר
 אבינא.

זַעֲרָא ג', סיעוט | *Wenigkeit* smallness | תרג'
 ויק' כ"ח ס"ז (לפי מעשה שנים); לפום ועירות שניא.

זַעֲרָא ז', כרכום | *Safran* saffron | תרג' יב"ע
 חק' ס"ו י"ב; מוריק הי כגון זעפרנא.

זַעֲרָא עי' זקפין. ביר פז"ה; זעקפי מלחמה.

זַעֲרָא פ"ע, היה קטן | *klein sein* to be small
 ירוש' שבת פ"ח י"א; ורכת ווערת וכו'.

זַעֲרָא אפי, הקטין והמעיט | *verringern* to reduce
 תרג' עמ' ח' ה' (להקטין איפה); לאזערא מנילחא.

זַעֲרָא אַזַּעֲרָא אַזַּעֲרָא, בתמעט | *verringert werden* to be reduced
 תרג' יב"ע א' ס"ז; ואזערות;
 ירוש' שק' פ"ג ס"ו ע"ג; אזעירא ולא אזערות.

זַעֲרָא זמן פרעוין; ז' פעמים.

זַעֲרָא ג', זפת | *Pech* pitch | תרג' יש' ליד פ'
 (לזפת); לזפא.

זַעֲרָא שם מקום | *Ortsname* name of a place
 ב"ק קי"ג ע"א; מזפירין.

זַעֲרָא שח"מ, אחדים | *mehrere* several | תרג' שני
 אמ' א' ח"ז זסלן וחי.

זַעֲרָא פ"י, זפת פיעל, עי' זפת. תומ' ע"ז די י"ז
 קנקנים וכו' זפופות; שבת י"ז ע"א; בקופות
 מזופפות.

זַעֲרָא ז', כיוס שבגרק העוק | *bird's crop* | *Kropf*
 זכח' פ"ח ע"א; והסיר את מראתה
 בנוצתה זו זפק; תרג' יב"ע חק' י"א י"ג; דלית
 ליה זפקתא.

זַעֲרָא פ"י, סתם כזפת | *ver-pichen* to line with pitch
 פלח' כליס פ"ג מ"ז בלי בחזשת שזפתן.

זַעֲרָא ז', עושה זפת | *Pechbrenner* pitchmaker
 מקוא' פ"פ ס"ז; מספחת של זפתין ושל יוצרין.

זַעֲרָא זכר צדיק וקדוש לברכה.
זַעֲרָא זכר צדיק לברכה.

זַעֲרָא ז', שפה העליונה | *upper lip* | *Oberlippe*
 תרג' תהי קמ"א ג' (רל שפת); זקוף מפוחי.

זַעֲרָא עי' זקפין. ירוש' מוסח פ"ח מ"ז;
 זקופים.

זַעֲרָא ז', מטפחת לזיקוק | *Seihtuch* strainer
 ירוש' שבת פ"ב ח' ע"א; ההן זקוקת.

זַעֲרָא ז', (1) מוט, כלונס | *Pfahl* pole | מ"ז
 ע"ב; למימתחה בזקיפא.

(2) תליה | *Galgen* gallows | ע"ז י"ח ע"ב; אמקוה
 לזקיפא.

זַעֲרָא ג', הקמה והעמדה | *putting up* | *das Aufrichten*
 תרג' אפי ראה קי"ב; מה משה ידו
 בזקיפה אף כולם בזקיפה.

זַעֲרָא זר, משמר צבא | *Militärposten* sentry
 מוסח פ"ח מ"ז מעמידין זקיפין לסניהם ואחרים
 מאחוריהם וכו' וכל המבקש לחזור הרשות בידן
 לקפה את שוקיו.

זַעֲרָא ג', (1) קימה | *das Aufstehen* rising up
 תרג' איכה ג' ס"ג (שבתם זקימתם); מותביהון
 זקיפתהון.

(2) הקמה | *das Aufrichten* putting up | ע"ז מ"ז
 ע"א; האי זקיפתא וכו'.

זַעֲרָא ז', קפיצה | *Sprung* leap
 ב"ק כ"ב ע"א; כלכא בזקירא.

זַעֲרָא ג', מין לשאח | *Chamaeleon* chamaeleon
 סנה' ק"ה ע"ב; האי זקיתא.

זַעֲרָא פ"ע -- זקן | *alt werden* | *old* | ירוש' ברי' פ"ט י"ד ע"ג; אם
 מזדקנה אומתך.

זַעֲרָא אפי, (1) עשה זקן | *to make old*
alt machen עיר' כ"ז ע"א; חני מלייתא אזקנו.

(2) געשה זקן | *alt werden* to grow old
 מ"ז ע"א; אוקנא לה.

זַעֲרָא ז', אבי האב או האם | *Groß-vater*
vater ביר פ"ט; רכוב חייזי על כתיפו של זקני.

attached to | sich gesellen שמורד פירדו מוטב

שלא זוקק לו.

(8) הזדווג | befohlen | to be coupled בימ קיו

עיבז וזוקק לאשתו.

הזקיק הפי, עיי זקק. מוכה ניה עימא הזקקונוי.

גזדקק גתפי, עיי גזקק 2. 3. שמרד פיאז שלא

יזדקק לו אדם ולא יעשו לו מלאכות; במיר פיס:

מעשה באשה ארת שזדקק לה אדם אחר.

זקק זי, מוכר נאדות | dealer in leather bags

Schlauchhändler מקוא' פיש פיאז ועל של

זקקן אינו יזדקק.

(זקר) גזקק נפי, גזדקק גתפי, קמץ, נרדע

to plunge, to stagger | sich stürzen, taumeln

יומא ליה עיבז נזקרים בבת ראש לאחוריהם;

עירי פיו עימא שלא יזדקק הגרי בבת ארת.

זקתא עיי זיקתא. תרג' קחלי ייב ייא (כרדבונות):

מתילין לזקתין.

זרב פיי, עשה זר | verbrümen to trim, to line

ירוש' כלא' פיש לייב עיד: אית אתרין דזרבין וכו'.

אזדריב אתפי, שפף ועבר | über- to flow over

fließen יומא עיה עימא משום דמזדריב.

זרבובית גי, דד של כלי | Zapfen tap במיר

פיוז בכומות שיש להם זרבוביות.

זרגון זי, מין ירק | eine Rüben- a species of beet

art ירוש' כלא' פיא ביז עימא זרגון ולפת.

זרגונה גי, שורקה | Weinranke vine-shoot

ירוש' מוכה פג גיג עיג: זרגונה ענפיו חופות

את רובו.

זרד זי, (1) מין שיה קוצים | Weißdorn hawthorn

עוקצ' פג מיד: לולבי זרדים וכו'.

(2) ענק | Zweig twig שבת פייח מיבז חבילי

עצים וחבילי זרדים.

(3) שורקה | Weinranke tendril יומא פיו עימא

כל הנשים זרדו זרד חורד אימא עלה לגג.

זרד פיי, נמע שורק | Reben to raise tendrils

aufschließen lassen יומא פיו עימא: כל הנשים

זרדו חורד אימא עלה לגג.

זקנה -- אם רמז או חלב | Groß- grand-mother

mutter שדיש גי רז: זכותו חבת אביו חבת אמו

חבות זקנו חבות זקנתו.

זקנות, זקנתא גי, מעמר חזקן | hohes old age

Alter תומ' מוכה רי אי: אשריד ילדתי שלא

ביישה את זקנותי תרג' תה עימא ייה (זקנת

ושיבה): זקנתא וסבותא.

זקף -- (1) חישוב | verrechnen to account סמ'

ליא עימא ראובן שמכר שרה לשמעון באחריות

חקמן עליו במלוח.

(2) קם | sich aufrichten to rise בימ כ"ס עיבז

לא נמלו וכו' ולא זקמן.

זקף גי, (1) כביל 2. תומ' ברי אי רז: רגיע זמן

קריה שמע זקף רי ישמעאל.

(2) נעשה זקף | aufgerichtet to be put up

werden ירוש' ברי פג הי עיר: דרגש נזקפת

ואינה נכסית.

(3) נחשב, to be converted into | to be accounted,

verrechnet werden a loan גימ' ייה עימא

כאימתי נזקפים במלוח וכו'.

זקף פיי, (1) הקים | aufrichten to put up מוכ'

כ"ה עימא זקפיה לארונה.

(2) תלה | aufhängen to hang up בימ גימ'

עיבז: זקף ליה זקפא.

זקף אפי, רומם | erheben to elevate תרג' תה'

לי ב' (דליתני): אוקפתני.

אזדקף אתפי, (1) קום | sich erheben to rise תרג'

תה' כ' פי (ואנחנו קמנו): ואנחנו אודקפנא.

(2) נתלה | gehängt werden to be hanged מג'

פיו עיבז: אודקפנו.

זקפותא גי, הרמח | das Erheben raising תרג'

תה' קטיא ב' (משאת כפי): זקפתא אירי.

זקק -- חייב | verpflichten to oblige ייב' פ"ב

מיה: זוקק את אשת אחיו ליבום.

זקק גי, (1) נצרך | angewiesen to be dependent

sein ספרי בלק קלימא: אין אנו נזקקים לו בכך.

(2) דהרועע | to be associated with,

זָרַחַת פִּיעַ, שָׁמַק וְעָבַר to flow over | überfließen
שֶׁשִׁיר אִי גִזְ מִה חֲשֹׁמֶן הַזֶּה כּוֹס מֵלֵא אִינוּ
מִזְרֹק כְּשֶׁאֵר כָּל חֲמֻשִּׁים.

זָרַח -- הִזְרִיחַ (הִפִּי, 1) גִּרַם אֵת הַזְרִיחָה to make
shine | scheinen lassen מִכּוֹחַ יֵצֵא הַזְרַחַת
שֶׁמֶשׁ לְרוֹצְחִים.

(2) הֵלֵךְ לְמִזְרָח to go east | nach dem Osten
gehen בִּיר פָּסִיאוֹ כָּל מֵה שֶׁאֵתָם יִכְלִים לְהַזְרִיחַ
הַזְרִיחָה.

(3) הִתְאֲדַם to glisten | rot werden שֶׁנִּי פִיר
מִיֵּז חֲפָנִים מִשִּׁוּרֵיהֶם.

זָרִיכָה נִי, חֲלִישָׁה בְּרוֹחָן scalding | das Ver-
brühen יְרוֹשׁ מִנֵּה פִי כִּסְעִיבָה עֵיקַר וְרִיבָתָם
לְחֻלְשָׁנִית הִיתָה.

זָרִיד זִי, גִּרַשׁ דֵּק Dinkelgraupe | spelt grain יְרוֹשׁ
גִּדְרִי פִּיז לִיִּם עֵיגָה זָרִיד וְעֵרְסָן.

זָרִידָה נִי, זִנּוּת Ausschweifung | lewdness מִרְרִי
תִּהְיֶה דִי הִיז וְרִיבָתָם לִשְׁעָה הִיתָה.

זָרִיז (1) עֵי זָרִיד. כִּרִי לִיז עֵיגָה זָרִיז וְעֵרְסָן וְאִזְרִיז.
(2) עֵי זָרִיז. תִּרְגִּי יֵשׁ הִי כִיז (אִזְרִיז וְלִצִּיז) זָרִיז
חֲרִיצִית.

(3) תִּי, מִהִיר וְחֲרוֹץ eifrig | zealous פִּסִּי דִי
עֵיגָה זָרִיז מִקְדִּימִין לְמִצְוֹתָם.

זָרִיזוּתָה זָרִיזוּתָה נִי, מִהִירוּת וְחֲרִיצוּת zeal
Eifer כּוֹסֶה פִּיִּם מִמִּיֵּז זָרִיזוּת מִכִּיאוֹה לִיֵּדִי
נִקִּיתָה חֲלִי פִיז עֵיבָה זָרִיזוּתִיהָ דִּאֲבֵרָהָם.

זָרִיחָה נִי, הוֹפֵעָה, das Aufgehen, rise, shine
Erscheinen בִּיר פִּסִּיחָה שֶׁכֶּשֶׁם שׁוֹכֵחֵתִי לִרְאוּת
חֲמֵה בּוֹרִיחָתָה כִּךְ תּוֹכֵנִי לִרְאוּת בִּשְׁקִיעָתָה.

זָרִידָה עֵי זָרִידָה, יִלְקִי תִּהְיֶה תִּחְמִיִּם זָרִיזוּתָם לִשְׁעָה
הִיתָה.

זָרִיעָה נִי, (1) שִׁימַת חֲזָרַע בְּקִרְקַע sowing | das
Säen בִּיר לִיָּה עֵיבָה חֲרוֹשׁ כִּשְׁעַת חֲרִישָׁה וְחֲרוֹעַ
כִּשְׁעַת וְרִיעָתָה.

(2) מִזְרַע seed | Saat שֶׁבֶת צִיָּא עֵיגָה לְזָרִיעָה
וְנִמְלֵךְ עֲלֶיהָ לִאֲכִילָהָ.

זָרַד פִּיעַל, חָרַךְ וְרִדִּים ent- to cut off twigs
zweigen שֶׁבֶת פִּיִּב מִיֵּבָה וְחֲמֻקְרִסָּם וְהַמְּוֹרָד.

זָרְדָּא זִי, מִנֵּן Panzer | coat of mail שֶׁבֶת פִּיִּב
עֵיגָה שִׁרְיוֹן -- זָרְדָּא.

זָרְדָּתָא עֵי זָרַד גִּי פִּסִּי קִיָּא עֵיבָה חֲלִי זָרְדָּתָא
דְּסִמִּיבָא לְמִתָּא.

זָרוּק שֶׁם נַהַר בִּבְבֶּל | name of a Babylonian river
Name eines Flusses in Babylonien יְרוֹשׁ יִבִּי
פִּיָּא גִי עֵיבָה לִיּוֹחֲמִין עַד נַהַר זָרוּק.

זָרוּקִינָא שֶׁם מִקּוֹם בִּבְבֶּל | name of a place in
Babylonia | Name eines Ortes in Babylonien
חֲלִי קִיָּא עֵיבָה דִּי שִׁמּוֹאֵל מִזְרוּקִינָא.

זָרוּקְפָא זִי, זֶמֶק Kropf | crop תִּרְגִּי יִבִּיעַ וִיקִי
אִי פִיז (מִרְאָתוֹ) זָרוּקְפִיָּה.

זָרוּת נִי, (1) מַעֲמַד מִי שֶׁאֵינֶם כֹּהֲנִים the legal
status of the non-priest | Latentum יִבְמִי
לִיג עֵיבָה זֶר שֶׁשִּׁמֵּשׁ וְכוּי יֵשׁ כֵּאֵן מִשּׁוֹם זָרוּתָה
(2) שִׁינּוּי מִן הַדְּגִיל strangeness | Fremdartigkeit
מִפְרִי הַאִוִּינוּ שִׁיחָה דְּבָרִים שֶׁל זָרוּתָה.

זָרַן פִּיעַל, עוֹרֵר לְפַעּוּלָה anspornen | instigate
מִכּוֹחַ כִּיָּא עֵיגָה שֶׁאֵין מִחֻקִּין אֵלֶּא הַמִּחֻקִּים
וְאֵין מִזְרִיזִין אֵלֶּא לְמִזְרִיזִים.

זָרְדָּן נִתְפִּי, הִיָּה מִהִיר וְחֲרוֹץ to be zealous
eifrig sein שֶׁמֶרֶר מִכִּיָּה שֶׁהֵן מִזְרִיזִים בְּמִצְוֹתָה.

(זָרִיז) זָרִיז פִּעַל, (1) חֲגַר to gird | gürten תִּרְגִּי
מִלִּיא יִיָּה מִיז (וְיִשְׁנֵם אֵת מִתְּנִיז) זָרִיז חֲרִיצִית.

(2) מִיָּהר to hurry | sich beeilen תִּרְגִּי יְרוֹשׁ
בִּיר כִּיִּד בִּי (וְתִמְהָר) זָרִיזוּתָה.

זָרְדָּן אֲתִפִּי, (1) הֲדִיִּין sich rüsten | to arm o. s.
תִּרְגִּי מִיִּב פִּי כִיָּא (אִמּוֹר) אִזְרִיז.

(2) כִּנְיָל 2. תִּרְגִּי יִבִּיעַ כִּמִּי יִיד מִיִּד (וְעִפְלִילוֹ)
וְאִזְרִיזוּ בַּחֲשׂוֹכָא.

זָרָה זָרָה זִי, חֲגוּרָה Gürtel | girdle כִּלִּים פִּסִּיג
מִיִּבָּה זָרִיז תִּרְגִּי מִלִּיָּב אִי חִי (אִזְרִיז
עוֹר) וְרִיז דְּמִשְׁכָּא.

זָרִיפָא זִי, טֶפֶה Tropfen | drop יוֹמָא כִּיז עֵיגָה
מִשּׁוֹ זָרִיפִי דְּמִיָּא אִרִּישָׁא.

זריקה נ"י (1) הזנה *sprinkling | das Sprängen*
חומ' ומאי ב' ז"ז זריקת דם הקטר והלבים.

(2) הטלה והשלכה *thrusting | das Werfen* ירוש'
עיר' פיר' כ"א עיר: לזה בוריקה ולזה בשלשול.

זרידי דר, עשישה *sneezing | das Niesen* תרג'
איוב מ"א י' (עשישותיו): וזירוחי.

זרימית נ"י גרם מטר *shower | Regenschauer*
תרג' יש' כ"ה ד' (מורם): מן קדם ורמית.

זרנא ז', תפוחה *swelling | Anschwellung* ויקר'
פיתת לורא - זרנא.

זרנוקא ז', נאד *leather bag | Schlanach* כ"מ
ק"ג ע"ב: דזולא זרנוקא.

זרניך ד', מין דומם ארסי *arsenic | Arsenik* וחלי'
פ"ח ע"ב: השחור והבחול ונקרת פיסולין ויש
אומרים אף הזרניך.

זרע פ"י (1) שם זרע בארסת *to sow | säen* ר"ה
פ"ז ע"א: ליזרע חרפא.

(2) נמץ *to plant | pflanzen* ירוש' פאה פ"ז ב'
ע"ב: חוה זרע דיקלא.

אזרע אתפ', נורע *geßt werden* to be sown
תרג' דב' כ"מ כ"ב (לא תורע): לא תזרע.

זרעית. זרעיתא נ"י צאצאים | *descendants*
Nachkommenschaft מנח' פ"ד מ"ה: דמו דחם
זרעיותו: ירוש' כלא' פ"ט ל"ב ע"ג: זרעיתיה
לא פסיקה.

זרף פעל, גרם ולקת | *to cause an inflammation*
Entzündung verursachen יב' ע"ו ע"א: פרזלא
מזרף זרף.

זרק - זרק נפ"י (1) דמו אצרו | *to be sprinkled*
gesprengt werden פס"י מ"ג: עד שיוזק
דם התמיד.

(2) הוטל והושלך *to be thrown | geschleudert*
werden כמ"ד פ"ד: נחש ושפיפון שהם נזרקים
על הארץ.

זרק פיעל, תמיל והשליך *to throw | werfen* מנ"י
בשלה ב' ד"ז: והיו מזרקים בחם כחצים וכר.

זרק ע"י זרק. כ"ר פ"ג: זרוק חופרא לאורא ועל
עיקרא הוא קאים.

אזריק אתפ', ע"י זרק (זרק). פס"י ע"ה ע"ב:
אשתקד כי איזריק דם.

זעיה זה שאמר הכתוב.

ח"א חר אמר; חכמים אומרים; חלק א';
חידושי אנדרות.

חָאֲתִי עִי חָתִי. תרג' משי' כיה כ"ב (כי גחלים
אתה חותה על ראשו); דגורא את חאתי על רישיה.

חָבֵא ז', משמרת, מחבוא *Versteck* | *hiding-place*
ביק קיא עיבז עלי קנים ועלי גפנים שגיבבן
בחבא על פני השרת.

חָבֵב -- חָבֵב פיעל, (1) אהב | *to love, to cherish*
Lieben, Liebosen שמור פיאז היתח בת פרעה
מנשקת ומחבקת ומחבבת אותו כאלו הוא בנה.
(2) האהיב על אחרים *beliebt* | *to make beloved*
machen תוס' ברי' ה' ביז כל יום ויום אתה
מחבב דבריו בפני יהודה וכו'.

חָבֵב פיעל, כנ"ל. תרג' משי' ד' ח"ז חבביה; שבי
קיל עיזא משום חבובי מצות.

אֲתִחַבֵּב אֶתְּמִי, דבק לאהבה *to be greatly attached*
an jem. hängen | *to...* תרג' שיא י"ח א'
(נקשרה בגפשו דוד); אתחביבא כנפשא דדוד.

חָבֵדָה ז', אהבה *love* | *Liebe* תוס' ברי' א' מ"ה
שמאל שמאל לשון חבה ולשון וירא.

חָבֵדָה ז', הכאה כקרקע *das Abklopfen* | *beating*
סוכה פיר מ"ה יום חבוט חריות.

חָבֵל ז', מום מוסרי *moral defect* | *moralischer Fehler*
תרג' איוב י"א מ"ז (ממום); מחבולא.

חָבֻלָה ז', משכון *Pfand* | *pledge* תגח' בשלח
י"ט: אם חבלת חבולא אתה וכו'.

חֲבוּרָה ז', קישור וחיבור *Verbindung* | *connection*
כל' פיג מ"ה מגופת החבית אינה חבור.

חֲבוּרָא ז', קוסם *Zauberer* | *charmer* תרג' ירוש' דב' י"ח י"א (וחובר חבר); חבורי חבורא
בישין.

חֲבוּרָא, חֲבוּרָה, חֲבוּרָתָא ז', קבוצ, חברה
Gesellschaft | *company* תרג' שמי' י"ב י"ב
(בבית אחד יאכל); בחבורא חדא יתאכל; ברי'
מיג עיבז ואל יסב בחבורה של עמי הארץ;
ירוש' ברי' פ"ב ה' עיגז ר' חייא וחבורתיה.

חֲבוּרָתָא ז', פצע וחבורה *Wunde* | *wound* ילק'
ברי' ל"ה: אמיא אמי חבורתך.

חֲבוּשָׁה ז', שבו, אסיר *Gefangener* | *prisoner*
Verhafteter ברי' ה' עיבז אין חבוש מתיר עצמו
מבית האסורים.

חֲבוּשָׁה, חֲבוּשָׁא ז', מין פרי אילן *quince*
Quitte שבת מ"ה עיבז וכן אתה אומר באפרסקין
וחבושין וכו'; בת' פ' עיבז קרא וחבושא.

חָבַט -- חָבַט גפ', (1) נפל בכח חזק *to fall with force*
stürzen | *forco* חולי' נ"א עיבז עוף שנחבט על
פני חמים.

(2) תוכה *to be beaten, to be knocked upon*
geklöpft, angestoßen werden שכורר פל"ה
מורדין אותו מן הזית ונחבט.

חָבַט פיעל, חזק בכח *hinwerfen* | *to force down*
בת' ל"ט עיזא חיבבת על גבי שיראין.

(2) חותנת *mother-in-law | Schwiegermutter*

תרג' ירוש' רב' כ"ז כ"ג (חותנתו): חביבתית.

חֲבִיזָה נ', חבית קטנה | *a small barrel*

Fäßchen כלי פ"ב מיכל המכין הגלילין

והחביונות.

חֲבִיל (1) ד', אגודה, צרור *bundle | Bündel* שבת

פ"ה מיכל חבילי קש וחבילי עצים וכו'.

(2) ת', חם *warm | warm* ר"ה ב' ע"א: לרדן

חביל לן עלמא.

חֲבִיל יִמָּא שם גליל כבול *name of a Baby-*

lonian district | Name einer Provinz in

Babylonten קיד' ע"ב ע"א: חביל ימא חבילתא

דכבל.

חֲבִילָא (1) ד', נזק *damage | Schaden* בכורות

ח' ע"ב: מנא רלא שח חבילה.

(2) ע"י חֲבִיל, ויקר פ"ה: אשתו תרין חבילין.

חֲבִילָה נ', (1) משכון *Pfand | Pfand* תומ' כת'

י"א ח"י: המלח וכו' על חבילה.

(2) ע"י חֲבִיל, ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"ד: חבילת

של לבונה אין פחות מחמשה מינין.

(3) חבורה *Gesellschaft | company* ע"ז י' ע"ב:

נתפרדה החבילה.

(4) תח"פ, מוזבר ומורכב *in combined state*

zusammengesetzt כלים פ"ה מ"ה: משה מיטמאת

חבילה.

חֲבִיץ ד', מין מאכל קמח *ein | ein* קמח

Mehlspeise ברי ל"ז ע"ב: חביץ קדרת וכו'.

חֲבִיצָא ד', (1) כנול. ברי ל"ז ע"ב: תאי חביצא וכו'.

(2) עוגת תמרים כבושים *a cake of pressed*

dates | gepresste Datteln ב"מ צ"ט ע"ב: חביצא

דתמרי.

חֲבִירָה נ', (1) ירדה, רעה *friend | Freundin*

שבת קכ"ט ע"א: חבירותיה נושאות אותה

כאגפיה.

(2) אשת חבר, בקיאה בדינים *scholarly woman*

gesetzkundige Frau סנה' ח' ע"ב: באשה

חבירה עסקינן.

נִתְתַּבַּם נתפ', (1) חשטמח | *to prostrate one's self*

sich niederwerfen ב"ד פ"א: שהיה מתחבם

לפני רגליו של כל אחד ואחד.

(2) התחנן *flehen | to supplicate* ב"ד פ"ה: דבר

שנתחבם עליו אותו וקן.

חֲבֵם ז', (1) לולאה *eyelet | Öse* מקוא' פ"י מינ'

קשרי העור והנימין וחבם של סנדל.

(2) הכאה *Schlag | shock* ב"ק נ' ע"ב: להבול

ולא לחבטו.

חֲבֵטָא ז', (1) כנול. 2. ב"ק קמ"ז ע"ב: אי נחבטא

נפל אי נחבטא נפל.

(2) חיבוט זיתים *the beating of olives | das*

Ab schlagen der Oliven איכ"ר א' א' (רבתי,

חד כותי 2): בשעת חבטא.

חֲבֵטָה, חבטי ע"י חֲבֵם 2. ב"ק נ' ע"א: חבטה

קרקע עולם היא דמוקא ליה ירוש' שבוע' פ"ז

ע"ד: תיה וכו' קורא חבטי.

חֲבִי פ"י, התביא *verstecken | to hide* בכורות

מ"ג ע"ב: רחבי מחבי.

חֲבִי שם איש *a man's name | männlicher Name*

יכמ' קמ"ז ע"ב: תרי שמרי דנפקי במחוזא וכתוב

בהו חבי בר ננאי וגנאי בר חבי.

חֲבִיב ת', אהוב *beloved | Lieb* אבות פ"ב מ"ז

יהי כבוד חבירך חביב עליך כשולך.

חֲבִיבָא ד', רוד *Oheim | uncle* ב"ב מ"א ע"ב:

הוא יתיבנא קמיה דחביבי.

חֲבִיבָא, חֲבִיבָא, חֲבִיבָה שמות אמוראים

names of Amoraim | Namen von Amoraern

ב"ק ע"ב ע"א: אל רב חביבאי מחוזא לרב אשי

(עיר' כ"ז ע"א: רב חביבא); ירוש' מג"י פ"א ע'

ע"ב: ר' חביבה.

חֲבִיבוּתָא נ', חבה וריעות *love, friendship*

Liebe, Freundschaft ע"כ' פ"ז ע"ב: חביבותא

יתירה דחות ביה.

חֲבִיבָתָא נ', (1) דודה *aunt | Tante* תרג' יב"ע

שמי' ו' ב' (דודתו): חביבתיה.

נחבסם נמי, נחמק *zerdrückt* | to be crushed
werden חולי מיב עיב: גולגולת שנחבסה.

חבסא זי, לחיצה וכתיתה *crush through*
pressure | *das Zerdrücken* ב"ם קסיו עיב: אי
בחבסא נפל אי בחבסא נפל.

חבין פיעל, עשה חמאה וכדומה | to beat milk etc.
Butter u. d. schlagen תוס' שבת ט' יב: החולב
והמחבק והמגבן.

חבק -- התחבק תתפ', חבק זה את זה
| *embrace one another* | *sich umarmen*
ביצה פ"ב פ"א עיב: אם תראה פרים מתחנק עם
אשתך וכו'.

חבק זי, (1) קרפול *Fußknöchel* | *ankle* בדה ביה
עיא: על שוקח ועל פרסותיה וכו' וחבק עצמו.

(2) מין ענק לצואר | *riband around the neck*
Halsband שבת נ"ז עיא: לא בחבקין
שכצוואריהן.

(3) מרדעת *Sattel* | *saddle* בלי פ"ט מ"ג:
לעשותו חבק לחמור.

חבר -- מי שנזהר בדיני טומאה וטהרה *member*
of the order for the observance of leitical
laws of cleanness | *Mitglied des Ordens zur*
Beobachtung der levitischen Reinheitsgesetze
תוס' דמאי ב' ב"ז המקבל עליו ארבעה דברים
מקבלין עליו להיות חבר.

חבר -- חבר עיר צבור, קהלה | *congregation*
Gemeinde ברי פ"ד מ"ז: אין תפלת המוססין
אלא בחבר עיר.

חבר, חברא זי, (1) מכשף *Zauberer* | *charmer*
סנוד מיה עיא: המקשר לחבר חובר חבר הוא:
שם: מן חבריא.

(2) כהן פרסי עובד האש *Parsi-* | *Parsee priest*
scher Priester שבת י"א עיא: תחת עובד כוכבים
ולא תחת חברו גימ' י"ז עיא: אתא והוא הברא
ושקלה לשרגא.

חברא זי, חבר, ידיד ועמית *friend* | *Genosse*

חבירות ע"י חבירות. תוס' דמאי ב' ג"ז עם
הארץ שקיבל עליו דברי חבירות.

חבילצה ב', אמירה ותפיסה *imprisonment* | *das*
Einasperren סנה' ע"ח עיב: חבישה מנא לן
ליף ממקושש.

חבית, חביתא ב', כלי חרס גדול *Krug* | *jag*
תרי פ"י מ"ג: חבית של יין ביק כ"ז עיא: דקרו
לחביתא כדא ולכדא תכיתא.

חביתים, חביתין זי, מין מאפה *a sort of*
cakes | *ein Backwerk* יומא כ"ה עיב: המולת
והחביתים: ירוש' שם פ"ב ל"ט ע"ג חביתין
קדמין לבזיכין.

חבל -- חבת, פצע *verwunden* | *to wound*
שבועות פ"ה מ"ה: חבלת ב' ועשית ב' חבורה.

נחבל נמי, (1) חוכה, נפצע *verlezt* | *to be injured*
werden שבוע' פ"ז מ"א: והנגול והנחבל.

(2) ניסל למשכון | *to be seized as a pledge*
gepfändet werden ילקי שם' שניא: שביתן
ליחבל ביום.

התחבל חתפ', נתקלקל *verderben* | *to be spoiled*
מכ"י בשלה ד' א"ז גותן דבר המתבל לתוך
דבר המתחבל.

חבל מחדק, חוי ואכוי *wehe!* | *wehe!* שמרר פ"ז:
חבל על ראבדן ולא משתבחין.

חבל -- נזק *Schaden* | *damage* מכ"י משם' נזיקין
ח"ז חבל אשה לבקל.

חבלא זי, חבללה ב', השחתה | *destruction*
Verderben חרג' יב"ע שם' ד' כ"ה: מלאך
חבלא: ברי נ"א עיא: מלאכי חבלה.

חבללה ב', פגיעה בנזק האדם *Verletzung* | *injury*
סנה' פ"א מ"א: דיני סמונות בשלשה גזילות
וחבלות בשלשה.

חבלנית ב', בית דין אכזרי | *tyrannical court*
drakonisches Gericht מכות ז' עיא: סנהדרין
החורגת אחד בשבוע נקראת חבלנית.

חבסם פ"י, מעך וכתת *zerdrücken* | *to crush* כ"ט פ'
עיב: נשחכמו לאלתר (לג' הערוך).

חֲבִישָׁה נ', שימת המרדעת על חמור וכוונתו
saddling | das Satteln כ"ר פניהו חכשה שתכש
אברתם אכינו לילך ולעשות רצונו של מקום.

חֲבֵת ע"י תָּבַע 1. ירוש' שבת פ"ו ח' ע"א פנדל
שנפסקו חבתי.

חֲבֵתָא שם מקום בארץ ישראל name of a place
in Palestine | Name einer Ortschaft in
Palästina תוס' יומא א' ו' פנהם איש חבתי.
חג' חגיגה.

חג (1) תג המזכות | the Feast of Tabernacles
Laubhüttenfest ויקר פ"ל ומיום הכפורים עד
תרג.

חג (2) קרבן offering | Opfer כ"ר ל"ג ע"ב חגי
גדכות.

חגא ז' (1) תג ומועד | Fest, Feiertag feast | תג'
ע"ב דילמא חגו חגא וכו'.

חג (2) תג המזכות | the Feast of Tabernacles
Laubhüttenfest קדור ג' ב"ב בין חגא לחנוכה.
(3) שם אמורא | Name of an Amora
eines Amorsers ע"ז מ"ה ע"א איתכיה רב חגא
לעילא.

חגור פום ז' ככר פה | Stotterer | Stotterer
תרג' ירוש' שם' ד' י' (ככר פה): חגור פום.

חגוריה -- מוצצה | Umzännung | enclosure ירוש'
מע"ש מ"ה נ"ה ע"ד כחגורה של מבנים.

חגרי חגיגה.

חגרי שם אמורא | Names of Amora'im
Amordern ב"ק מ"ב ע"א רב חגי מדרומא.

חגיתא נ' (1) עשיית יום טוב | celebration
Festern כ"ר ל"ג ע"ב חגיגת הרגל.

חג (2) קרבן תרג | Festopfer the festive offering
ספ' פ"ו מ"ד: חגיגה חיתה באה מן הצאן וכו'.

חגרי שם אמוראים | Namen von Amora'im
non Amordern קיד' ס"ג ס"ג ע"ד ר'
תג"י בשם ר' זעירא.

חגיין [תְּחַנֵּין] ע"י נ"ו. ירוש' שבת פ"ד י"ד ע"ב
חגד חגיין וחגיין.

כ"ב כ"ח ע"ב חגד חגרא אית ליה וחגרא
וחגד חגרא אית ליה.

חֲבִרָךְ פ"י, החשיך האפיל | to darken | finster
machen תרג' תה' קל"ט י"א (ישועאי): מחברכר
ע"י.

חֲבִרָךְ, חֲבִרָךְ ז', מין למאח | a species
of lizard, eine Eidechsenart ירוש' בר' פ"ה
מ' ע"א ובא חכברר והבישוו שם: תדין חכבררא.
חֲבִרָךְ ז', חברה | companionship | Gesellschaf
חב' מ"ה ע"א לך ולחברך ולחכרך.

חֲבִרָתָא נ' (1) ע"י חֲבִרָתָא פסיקרי תורשנ
מרדכי וחברותו עזרא וחברותו.

חב (2) מעמד ופנה של חֲבִרָתָא | the position of a
Habere | Stand eines Chader כבודות ל' ע"ב
חבא לקבל דברי חביות וכו'.

חֲבִרָתָא נ', חברה | companionship | Gessell-
schaft. תע"י כ"ג ע"א או חכרתיא או מיתותא.

חֲבִישָׁה -- שם בבית האמורים | to imprison | der-
haften כ"ר פ"א ע"ב: ע"ד שתפסוהו לר"ע וחכשוהו
בבית האמורים.

חב (2) זרע מין צמח אחד סמוך למין אחר | to plant
one species too near another species | zwei
Pflanzengattungen zu nahe aneinander
pflanzen ירוש' כלא' פ"ב כ"ח ע"ב: אפילו
חכשות אפילו כמזכות.

חב (3) אסר | to forbid | verbieten ירוש' כלא' פ"ב
כ"ח ע"א אין אדם חכש דבר שאינו שלו.

חֲבִישָׁה נ"י, (1) הושם בבית האמורים | to be impel-
soned | verhaftet werden כ"ר פ"א ע"ב: שחכשוהו
בבית האמורים.

חב (2) נאסר | to be forbidden | verboten werden
ירוש' כלא' פ"ג כ"ח ע"ד: שלא יחכש אלא
בסמוכות.

חֲבִישָׁה ה"פ, גרם אימור | to be the cause of
prohibition | Verbot verursachen שם: שלא
יחכש וכו'.

חֲבִישָׁה חת"י, ע"י חֲבִישָׁה 1. שבת קניב ע"ב: והם
יתחכשו בבית האמורים.

חֲגִיר, חֲגִירָא תי, צולע, נכה רגלים | lame
lahm חרני ויקי כיא יח (או פסח); או חגיר;
יר' מיו ב' (פרעה נכו); פרעה חגירא.

חֲגִל פיע, הסתובב | herumgehen
to go about ירושי מוסה פיע יום עיא: אלמנה שובבית מי
הגלה נמכת שם ביש.

חֲגִר - נתקל ונתעכב | to hesitate, to be caught
stolpern, aufgehalten werden חול' יח עיא:
וכמה פגימת המובה ברי שחצור בה צפורן.

חֲגִר פיעל, קשר | to bind, to tie
to lie כל' סיד מיד:

והחגיר

חֲגִיר (חג' 1) היה צולע | to be lame
hinken זכים פיע מיאן ישבו על הנמר על המספל וכו'
בזמן שהן מתחירין.

(2) כגל. ירושי פס' סיו ליד עיב: כרי שתוא
חיד מחגרת.

חֲגִיר נחפ', נעשה צולע | to be lame
lahm werden תום' עדי' מי' יידל נתחגיר.

חֲגִר תי, צולע | lame פאה פיה מימ: לא
חגר ולא סומא וכו'.

חֲגִר שם מקום | Ortname
name of a place גיט' פיא מיאן ומן החגר.

חֲגִרָא (1) כגל. יב' קסיו עיא: ענן בר חייא מחגרא.
(2) שם אנשים | männlicher
name of men ירושי פאה פיד יח עיג: ר' יהודה בן
חגרא.

חֲגִרָא עיי חגר. שבת ליב עיא: רעיא חגרא ועיי
רחטן.

חֲגִרָא גי. חג של נכרים | heathen holiday
heidnisches Fest עיי יא עיב: חגרא דמייקיי.

חֲר, חֲרָא שה'ם, אחד | one
einer יא עיא: חר אמר וכו' וחד אמר: כרי כיה עיא:
חרא היא לך או חרת.

חֲרָא פיע, שמח | to rejoice
sich freuen מיח עיב: חראי נמשאי.

חֲרָד - חֲרָד פיעל, השחיר | to sharpen
schärfen תעני' י עיא: ברזל זה אחד מחוד את חבירה.

חֲחִירָד חחפ', חושד | to be whetted
gewetzt werden כיר פס'ם: אין סכין מתחדדת אלא
ביד של חבירתה.

חֲחִירָא גי, שמחה | Freude
joy ברי גיה עיא: עניבותיה וכו' חרירה וכו'.

חֲחִירָד עיי חירוד. כלים פיע מיב: ויש לו חרה.

חֲחִירָא, חֲחִירָא גי, שמחה | Freude
joy חרני ירושי ברי' ליא כיו (בשמחה): בחירוא; חרני
יביע דבי' יא ייד: חריות חגא.

חֲחִירָד תי, עגול | runder
runded חולי' גיט' עיב: חרירות בעינן.

חֲחִירָש עיי חירוש. ידים פיד מיג: מה חדוש חיה
לכם בבית המדרש.

חֲחִירָא גי, שמחה | Freude
joy חרני תה' רי' ח' (שמחה): חריות חגא.

חֲחִיר פיע, שמח | sich freuen
to rejoice ליט עיב: ומי חדי הקבית במפלגן של רשעים.

חֲחִיר פיעל, אֲחִירָא אפי', שימח | erfreuen
to gladden חרני תה' לי' גי' (שמחה): אחריתא; ירושי סנתי
פיד כיו עיג: חדי ומחיר.

חֲחִירָא רי, חזה | Brust
breast חרני שמי' כיש כיו (חזה חתופה): חריא רארמותא.

חֲחִירָא רי, שמחה | Freude
joy חרני שני' אפי' א' גי' חדי לציפורין.

חֲחִירָא עיי חֲחִירָא. שבת ייג עיא: אבי חריתח.

חֲחִירָא שם מדינה | Adiabene,
a district of Assyria חרני חריתא: חריא רארמותא.
Assyria | Adiabene, Provinz in Assyria יב' פיו עיב: חבור זו חריתח.

חֲחִירָא שם עיר כבבל | name of a town in Baby-
lonia חרני ירושי ברי' יי' יא (כלח): חריתח.

חֲחִירָא שה'ם, האחד-עשר | the eleventh
der elfte תעני' יח עיב: בחרירה.

חֲחִירָא גי, חסנעות | omission
das Unterlassen כיר' כיו עיא: וליק חרלה חרליב חגא כי
תחלל לגרור וכו'.

חֲדָשׁ פֻּעַל, דָּרַךְ כַּעַם stamp | stampfen תרג' יבִיעַ דָּבִי כִּיה מִי: וְחָדַשׁ רִיגָלִיהָ בְּאַרְעָא.

חֲדָשֶׁר, חֲדָשְׁרָא, חֲדָשְׁרַי, חֲדָשְׁרִי שהִים, אֶחָד עֶשֶׂר, הָאֶחָד עֶשֶׂר eleven, the eleventh | elf, der elfte תרג' יבִיעַ דָּבִי א' ב' (אֶחָד עֶשֶׂר יוֹם): חֲדָשֶׁר יוֹמִין; תרג' דְּהִיֵּא כִיד יִיב (עֲשִׂיתִי עֲשֶׂר): חֲדָשְׁרָא: תרג' יבִיעַ בְּמִי כִיה חִי: נִם חֲדָשְׁרַי: שְׂמִי כִי דִי (עֲשִׂיתִי עֲשֶׂר) ירִיעֶת: חֲדָשֶׁר ירִיעֶן.

חֲדָרְקָא (חֲדָרְקָא חֲדָרְקָא, חֲדָרְקָא חֲדָרְקָא) to stick to | durch- נִתְחַבְּרָא stechen, stecken bleiben פֻּסְקִידִי יִי: כִּשֶׁם שֶׁחֲמֻכָּה הָיָה שֶׁל קוֹצִים מִתְחַדָּקָת בְּבִגְדֵיהִי שֶׁל חֲדָרְקָא.

חֲדָקָא פֻּעַל, חֲדָקָא חֲדָקָא to fasten | befestigen יוֹמָא עֵיב עֵא: חֲדָקִינָהּ וְעִבְדִּינָהּ שְׁפִיר.

חֲדָקָא דִּי, חֲדָקָא קוֹץ thorn | Dorn תרג' תַּעֲבִי פִיב מִיה עֵיב: מִכָּא דְּבִהוֹן כְּאִילִין חֲדָקִיָּא.

חֲדָרָא -- בְּנוֹ לִרְחֵם הָאִשָּׁה uterus | Gebärmutter נִדָּה פִיב מִיה: מִשֶּׁל מִשֶּׁל חֲכָמִים בְּאִשָּׁה הַחֲדָרָא חֲמִרְדִּיר וְחִלְיָה.

חֲדָשׁ -- לְבָנָה בְּחִירְשָׁה new moon | Neumond רִיחָ פִיב מִיֶּשֶׁת מִי שְׂרָאָתָא אֵת תְּחִלָּתָא וְכוּ'.

חֲדָשָׁה נִי, חֲדָשָׁה (הַבִּית) - inauguration | Ein- weihung פֻּסְרִי דָּבִי רִכִּיֶּנָהּ חֲדָשׁ מִשְׁעָתָא וְחִשְׁתָּא.

חֲדָתָא פֻּעַל, חֲדָתָא חֲדָשׁ to innovate | neu schaffen תרג' מִיֶּה עֵא: חֲדָתָא רִחֲמָנָא.

חֲדָתָתָא אֲחִי, חֲדָתָתָא to be renewed | sich erneuern תרג' רִבִּי לִיב א': מוֹפִיָּהוֹן לְאַתְחִרְתָּא לְעִלְמָא.

חֲדָתָא, חֲדָתָא חֲדָשׁ new | neu שְׁקִלִי מִיֶּה מִיֶּה חֲקִלִין וְחִתִּין וְחִתִּין.

חֲדָתָתָא נִי, מַעֲמַד הַחֲדָשׁ new condition | Neuheit תרג' וִיקִי יִיג גִּיָּה (בְּנִבְחָתָא): בְּחִרְתָּתָא.

חֲדָתָתָא דִּי, חֲדָשׁ, חֲדָשׁ Neuling | novices תרג' יִרְשִׁי דָּבִי לִיב יִיז (חֲדָשִׁים מִקְרִיב כְּאִין): חֲחִתָּין מִן כְּדִין אֲתִבְרִין.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֲדָתָא חֲדָתָא חֲדָשׁ; חֲדָתָא חֲדָתָא.

חֻדְרָאִי וי, חֻדְרָתָא גי, חידה *Riddle* |
תרג' מליא יי א' (בחירות): בחוראין; שום ייד
ייב (חידה): חידא.

חֻנְרִיא וי, חֻנְרִיָּה *Schlange* | נחש *serpent* |
חווה דאדם.

חֻנְרִיא גי, חורה *Lehre* | law | תרג' ירוש' ויק' ו'
י' (תורה אחת): חוויא חרא.

חֻנוֹק וי, שלב *Sprosse einer Leiter* |
Leiter | בִּיב גימ עימ: מולם המצרי כל שאין לו
ד' חווקין.

חֻנוֹר תי, לבן *white, gray* | *weiß, grau* |
ביה עימ: לית לך חוורא.

חֻנוֹרְבֵּר עי, חֻנוֹרְבֵּר. ירוש' יומא פיה מיה עיב:
שעקצו חורבן וחת.

חֻנוֹרְנָם וי, מין דג *eine Fisch-* |
art | ירוש' עיז פיה מיה עימ: חורנא אין בו
משום בישולי גויים.

חֻנוֹרְרִיא עי, חֻנוֹרְרִי. תרג' יביע ברי ייש ייא
(במנדים): בחוררוריא.

חֻנוֹרְאָה וי, חוזה, נביא *Prophet* | *prophet* | פמ'
קיג עיב: אנא לא חכימא אנא ולא חוזהא אנא.

חֻנוֹי ד, טיב, מהות *Be-* | *nature, disposition* |
schaffenheit | חוס' אהילות סוף פירג איני יורע
חוויי של רבר מה הוא.

חֻנוֹרְנָא וי, חֻנוֹרְנָתָא גי, סביבה *environs* |
Umgebung | תרג' יביע דבי ייג (העמים אשר
סביבותיכם): עממיא דבחורנחבון; ברי מיא
מיה (אשר סביבותיה): דבחורנחא.

חֻנוֹרְרֵי עי, חֻנוֹרְרֵי. ירוש' שבת פ"ג ה' עיר: בצים
קמנים כחורין.

חֻנוֹשׁ פיי, תִּישׁ פיעל, תפר *nähen* | *to sew* | מנח'
ליו עיב: מאן דחייטיה לגלימא; ירוש' בלאי פים
ליב עיר: מירחמ מסאניה.

חֻנוֹשׁ (— 1) קו *line* | *Linie* | גימ' ח' עימ: מן תחום
ולפנים ארץ ישראל מן תחום ולחוץ חוצה לארץ.
(2) גיר *vein* | *Ader* | חולי ציג עימ: חופין שכיר.

name of a bird | *eine Vogelart* | מין עוף (2)
חולי טיב עיב: שמונה פפיקות חן חבאחונא וכו'.

חֻנְבָּה עי, חֻנְבָּא. מוכה מי עימ: עלי קנים ועלי
גפנים שנבבן לחובה על פני השדה.

חֻנְבָּה שם אשה *Frauenname* |
ביק מי עימ: לא אקיים זרעא לרב חונא מחובת.

חֻנְבָּה גי, (1) חובה, התחייבות *Pflicht* | *duty* |
פיה מיו: כמלחמת חובה הכל יוצאין.

חֻנְבָּה (2) אשמה *Schuld, Anklage* | *accusation, guilt* |
סנה' פיה מיה: המלמד זכות אינו יכול לחזור
וללמד חובה.

חֻנְבָּמ עי, חֻנְבָּמ 1. ירוש' יב' פיה ייב ע"ד:
חובמין של עץ.

חֻנְבָּלן תי, מפליג בצערו וכדומה *impetuous* |
ungestillt | שמה' סוף פים: מלמדין לאדם שלא
יהא חובלן.

חֻנְבָּצָא וי, (1) גבינה *Käse* | *cheese* |
איכיר א' א' (רבת, חד מאחונא ד') חובצא
דעיו; ירוש' פמ' פיו ליג עיג: החן דאכיל
חובק וכו'.

(2) עי, חֻנְבָּצָא 1. כתי' פ' עיב: חובצא דתמרי.
חֻנְבָּשׁ עי, חֻנְבָּשׁ. רש' תרי' י' ייג: חובשין
דחמסקנין.

חֻנְבָּשָׁה עי, חֻנְבָּשָׁה. מבי' בשלח איז תבוא
חובשח של אנרהם שהלך לעשות רצון המקום.
חֻנְבָּתָא, חֻנְבָּתָה עי, חֻנְבָּתָה. כים ביה עיב:
לא מייתי איניש חובתא לנפשיה; ירוש' ברי פים
ייד עיב: הי דא חובתה.

חֻנְבָּתָא גי, חוג *Kreis* | *circle* | תרג' משי' ח' כיו
(בחקו חוג): ועד חג חוגתא.

חֻנְדָּה, חֻנְדָּא וי, (1) עוקן *Spitze* | *point* | שהשיר
הי ב' כחודה של מחט; חולי ייח עיב: חודא
דכוכעא.

(2) לחב הסכין וכדומה *Schneide* | *edge* | ירוש'
ברי פיא ב' עיב: לטיפה של דם שהיא נתונה
עג הודה של סוף.

חולָא ד, בירה castle | Bury ילק' במ' תשמ"ג:
שלא קנה חולא.

חולָדָה נ, 1) הפרמה Maulwurf | mole כלים
פפרו כיה מצודת החולדה מכמת ושל תעכברין
פחורה.

2) מערה Höhle | cave ירוש' מני' פ"ד ס"ח
עיג: חולדת הטולים חיבת במוזה.

חולָה נ, מחול, ריקוד dance | Tanz ירוש' מני'
פ"ב עיג עיב: עתיד תקביה להעשות ראש חולה
לצדיקים לעתיד לבוא.

חולָנָא ת, זר, נכרי fremd | strange תרג'
יב"ע דב' כ"ג נ"ז בעמא חולנאי.

חולָין ז"ר, מתנים Lenden | loins תרג' שני
אמ' ר' ייא: ומחלין חולוין.

חולָחיל ז, ארס Gift | poison תנח' משפ' נוכר
ייב: החולחול היה נכנס וכו'.

חולָחלית נ, מומח Ränkespiel | intrigue ילק'
ויק' תקביה חולחליות רעות.

חולִי 1) ת', מתוק süß | sweet תרג' ירוש' דב'
כ"פ ייז: דשירי המאיה חולי.

2) נ, מחלה Krankheit | disease נ"מ' פ"ז מ"ג:
אם מרמת חולי הראשון מת.

חולִיא, חולָדָה, חולָיָא נ, 1) מרגלית וכדומה
מן תחכשמים הנחרדים Perle | bead כל'
פ"י מ"ה: קמלה שחוליות שלה של מתנת.

2) כל עצם שנשדרה Wirbel | vertebra אהל'
פ"א מ"ה: ושמונה עשר חוליות בשדרה.

3) פרק מכלי מורכב Glied, Tell | link ער'
פ"ז מ"ז: תנור שחתכו חוליות ונתן חול בין
חוליא לחוליא.

4) האדמה שנחפרה והוצאה מתוך הבור ent-
renchment around a well | die um eine
Grube aufgeworfene Erde בר' ג' עיב: אין
תבור מתמלא מחוליות.

5) דבר מתוק etwas Süßes | something sweet
מני' ד' עיב: אנא שדרי ליה חוליא ואיהו שדר
לי תורפא: פ"י קמיו עיב: אגב חוליות.

חולִילָא ד, מעצר Meißel | chisel תרג' ישי' י'
פ"ו (היתפאר הגרזן): האיפשר דישתבח חולילא.

חולִין ז"ר, 1) דברי חול' בנודד לקדשים profane
things | Profane תרומה פ"א מ"ה: ונתן
בתרומה כדרך שהוא נתן בחולין.

2) שם מסכת בתלמוד a tractate of the Talmud
| ein Talmudtraktat.

חולִית עי' חולָת. תום' ערכ' ב' כ"ז חולית של
מחוא.

חולִל ז, מחולל, מרקד Tänzer | dancer ילק' תח'
תשכ"ש קבל אותן בחוללים.

חולִלני ת, חלוש, ידוע חולי kränklich | sickly
ירוש' חור' פ"ג מ"ה ע"א: מפני מה מניך חולניות.

חולִסית נ, חול שעל שפת הים beach | Strand
כ"ב ס"ו ע"א: חולסית ומצולת.

חולִף ז, סכין, מאכלת Messer | knife תום' כל'
כ"ב ד' נ"ז יד בן חולף חמשה ושל חולף עשרה.

חולִף מוהי, תחת, חלף anstatt | instead תרג'
יב"ע שמי' כ"ג כ"ד (עין תחת עין): דמי עינא
חולף עינא.

חולִפָּנָא ז, מחיר value received in exchange
Erlös, Tauschobject תרג' דב' כ"ג י"ט (ומחיר
כלב): חולפנא וכלבא.

חולִץ ז, מלקחים, צבת Zange | tongs תום'
כלים בים ד' ה"ז חולץ של נגר שהוא מוציא בו
את המסמרים.

חולִק, חולִקָא ז, חלק Anteil | share תרג'
דב' י"ד כ"ז (חלק ונחלה): חולק ואחמנא: יב"ע
בר' מ"ז כ"ב (חק): חוקא.

חולִשָּׁא ז, רפיץ Schwäche | weakness בר' מ'
ע"א: חולשא דליבא.

חולִת נ, אדמת חול Sandfläche | sand-plain
ערכ' פ"ג מ"ב: אחד המקריש בחולת המהון
ואחד המקריש בפרדסות סבסטי.

חולִתָא 1) כנ"ל. דביר פ"ד: חולתא של אנשוכיא.

2) שם אשה Frauennamen | a woman's name
תרג' שני אמ' ב' פ"ז: חולתא דהות משמשא בחד

בבבב

חום פ"ע, היה חם *to be warm* | *warm sein* חול' ח' עיב: קא חוימא.

אָװײס אפי, חום *warm machen* | *to warm* מר' ייב עיב: מיא דאחים וכו'.

חומָא וי, חום *heat* | *Hitze* כיר פסיה בכל חומא. חומָא, חומָה שם אשה *a woman's name* | *Frauenname* כתי סיה עיאו חומא רכיתו דאביו; יכ' מיד עיב: סמך עלה אביו ואול גמבה לחומה ברתא דאימי בריה דרב יצחק וכו'.

חומָא (1) וי, חשיכה *darkness* | *Finsternis* תרג' יביע ברי' מיו ייז (ועלמה היה); וחות חומא.

(2) חומא, מין לשאח *Chamaeleon* | *chamaeleon* תרג' ויק' יא לי (חמא); חומא.

חומָמוֹן וי, חול מחול במלח *sandy soil* | *coarse* | *salzhaltiger Sand* | *taining salty substances* שבת ליא עיאו: סערב אדם קב חוממוֹן בכור תבואה ואינו חוש.

חומָמָרְיָא וי, עשבים חסעסירים את הדם השוחת *blood-stanching herbs* | *blutstillende Kräuter* שבת קיט עיב: אכוכרואה - חוממריא.

חומָם וי, מחצית *half* | *Halfte* גישי גיט עיאו: סיבני חומם סיבני.

חומָצָא וי, חומץ *vinegar* | *Essig* תרג' משי' יי כיו (בחומץ לשנים); חיד חומצא לכני.

חומָצָן וי, מאכל חמוץ *sour dish* | *saure Speise* רות רבה ב' יד: שמוציאין מיני חומצנין לגרנות. חומָר וי, (1) כובר חשיכות *severity, restrict-* | *Strenge* | *tion* ביק פ"ח מ"ב: זה חומר באדם מכשור שהאדם משלם נזק צער רפוי וכו' והשור אינו משלם אלא נזק.

(2) משל ומליצה *allegory, symbol* | *Allegorie* | *Symbol* תוס' ביק וי גי: חמשה דברים היה רבן יוחנן בן זכאי אומר כמין חומר וכו' משל למה הדבר דומה.

חומָרָא וי, (1) כניל 1, פמי יא עיאו: משום חומרא רשכת.

(2) צרור *bundle* | *Bündel* ע"ג עיב: רמי חומרי.

(3) חוליא *Wirbel* | *vertebra* שבת קמ"ז עיב: חומרי דשורה.

(4) סכום *sum* | *Summe* עיז מ' עיאו: ומשכה ליה לחומריה.

חומָרָא וי, ארן, במים *socket* | *Sochel* תרג' יביע שמי' ליה כיו (ככר לארן); קנפניר לחומרא.

חומָרָא וי, חמר *asphalt* | *Asphalt* תרג' שני אמ' גי גי: וריחא דגלגלוי בחומרא.

חומָרְתָא גי, (1) צעיף *veil* | *Schleier* שבת גיז עיב: מוספת - חומרתא דקסיפתא.

(2) מבעט *Ring* | *Ring* מר' ייב עיב: נפיק בחומרתא דמדושא.

(3) בום הפרח *Blumenkelch* | *bad* גיט' ס"מ עיאו: חומרתא דבשוחא.

(4) אבן *stone* | *Stein* זבחי' כיא ע"ב: דמשקע ליה בחומרתא.

חומָשׁ - אחד בחמשה ספרי התורה *one of the five books of Moses* | *jedes der fünf Bücher* | *Moses* ביב י"ג עיב: בין חומש לחומש של תורה ארבעה שימין וכן בין כל גביא לנביא.

חומָשׁ הפקודים ספר במדבר *the Book of Numbers* | *Numeri, das 4. Buch Moses* | *Moise* ליו עיב: לא כדרך שהלוקין בחומש הפקודים הלוקין באבני אסוד.

חומָשָׁא וי, חלק החמישי *one fifth* | *Fünftel* בי"ג עיב: חומשא מלגיו חומשא מלבר.

חומָתָא וי, (1) חום *heat* | *Hitze* תרג' יביע שמי' ייב ליט: מחומתא רשמשא.

(2) חימה וכעס *anger* | *Zorn* תרג' משי' כ"ט ייא (כל חמתי); כולא חומתיה.

חומָתִי גי, מין צמח *pellitory* | *Glaskraut* גיט' פ"פ עיאו: חומתי כי ממרו.

חונָה שם אמורא *name of an Amora* | *Name eines Amorsers* ירוש' קירי' פ"א מ' עיב: שמואל שאל לרב וזכנה.

חונִי שם איש *a man's name* | *männlicher Name* תעני' כיא עיב: חוני המעגל.

חִיכּוּץ (ז', 1) *das Reiben* | rubbing ברי
 ו' ע"א מחומיא דירחא.

(2) מטמאא *besen* | בִּיק צִיז *broom* |
ועבִּינְהוּ חוּמֵי.

הַחֹלֶה הַזֶּה הוּא הַחֹלֶה הַזֶּה
 the hollow of the hand | die hohle Hand
 חֹלֶה הַזֶּה הוּא הַחֹלֶה הַזֶּה

חֹפֶר ז', כורה בארמה digger | Gräber ירוש' בים מים י"ב ע"א: חופר והכיל וכו'.

חֲרִיץ (סְעוּרִי, 1) התחבר והתחזק | *to become tight*
dict werden מכשי פִּיג מִיחַז בשביל שִׁיחֻצוֹ.
 חֲצֵץ (2) חֲצֵץ | *to form a partition* | *eine Schelde-*
wand bilden עִירִי פִּיג מִיחַז יִכּוּל לִחְצוֹ; וְזֶה
 יִסְעִיחַ: חֲצֵץ אוֹ לֹא חֲצֵץ.

חוץ -- חוץ מ- מלבד *besides, except* | *aufser*
 ר"ה פ"ג מ"ב: כל השופרות כשרים חוץ משל
 מרת.

חוץ לָאֶרֶץ, חוּצָה לְאֶרֶץ כל ארץ שמחוץ לאי-
foreign country | Ausland
חוץ לארץ חבא במסגינה לארץ; ירוש' שם פיא
מיג עיבו שישראל שבחוצה לארץ שמותן בשמות
גזרים.

רחוקה תהיה, חלילה! far be it from., God forbid!
 fern sei es! יש' שיגז חוצה חיה לאבא
 למיכם ית בריה.

חוצֵל *ח. חוצֵלֶת* *ב. מחצלת, שמיטת* *matting*
Matte *עדי* *סיג* *מיד:* כל החוצלות וכו' כל
הקליעות; תוס' כלי ב"ב ד' י"ד: כל החוצלים בין
של שעם ובין של שק.

חֹצֵצָא ז' צופה מחוץ למחנה *outposts* | *Außen-* *posten* תרני' יר' נ"א י"ב (ארבים): חוצניא.

חֹזֶקֶת, הוֹצָפָא זי, עזות מצח | barefacedness
Frechheit תרג' יר' ג' ג' (ומצה אשה זונה):
יחוצץ כאיתא נפקת ברא; סומת פֿיס ספֿיו
בעקבות משיחא חוצפא יבנא.

name of a Tanna | שם תנא *Name eines Tannaiten* | מ'י מ'ה:ר' חוצמ'ת אומר.

name of an Amora : **שם אמורא** *Name eines Amoraers* ירמ' שבת פ"ד י"ג ע"ג ר' חובי'א יעקב מעפרתים.

חֲוִנִּי' מִיִּסְדַּת הַמִּקְדָּשׁ בְּמִצְרַיִם חֲנֻקָּה עַל שְׁמוֹ, Onias, the founder of the Temple in Egypt, the so-called Onias Temple | *Onias, der Gründer des gleichnamigen Tempels in Aegypten*
מִנְחָה קִים עִיבָה: בֵּית חֲוִנִּי' לֹא עָמַד הֵיאָה דְּחִנְיָה וְכוּ' חֲוִנִּי' בְּנֵי יִשְׁמָשׁ חֲתָנֵי וְכוּ' הֵלֶךְ לְאַלְכַּמְנְדְּרִיָּה שֶׁל מִצְרַיִם וּבָנָה שָׁם מִזְבֵּחַ וְכוּ'.

חֲנוּנְיָא, חֲנוּנְיָה שם אמורא name of an Amorae
 שם אמורא | Name eines Amoraers
 פִּיא מִי עֵיא: רִי חֲנוּנְיָא דְּבֵרֵת הַוּוּק (מִרְק פִּיא
 פ' ע"ב; רבי חנונייה דבית חורין).

חִוּסְכָא וי, פתח *Schwund* | loss of weight | חִוּסְכָא
ע' ע"א חוסכא רנחשא.

חֹמֶס זי, מחמוס Maulkorb | muzzle תוס' צוקי
שבת ד' (ח), ח"ז לא תצא סרס בחומס שלח.

ה'ו'סן זי, פשוטן גס oakum / Werg שבת פ"ב מ"א:
אין מרליבין לא בלכש ולא בחוסן זכר.

הוֹסֵפֵּן ז', ו' תוקם ועז *strength* | *Stärke* תרנ'
שודש ת' פיו תבוס תמניא.

(2) סבבז | *Festung* | סבבז תרג' תח' ל'א ג'
(לצור סעז): חוסבא כריכא.

חוסקין שם מקום *Ortname* | name of a place
 קיד' עז ע"א: ערי מדי וכו' חוסקי ורוסקי.

תוספתא זי, מחמור *Mangel* | need תרני, מש' כ"א
 הי' (למחמור); לתורמא.

to cleanse, to rub | *abreiben* שפשף
סנה' ציה עינא קא הייב רישות.

spoke (of a wheel) | חוֹפֵא ד', חשוק הגלגל |
Spelche תרג' מליא ד' ליג (וחשקיהם) :
חושקיהו.

חֹפֶאָה (ד. 1) מכסה | *Decke* | cover | חרג' שם'
כין יד (מכסת): חופאה.

(2) צפוי Überzug | coating תרג' כמי יד ג'
(צפוי למוכח): חוסמת למדרכתא.

מינ: חורוד החמים הקבועים (שם ליה עינ: חורוד).

חורן. חורן מרג. אחר *anderer* | *another* ירוש' בר' פיש יד עינ: אית לך חורן: תרג' איוב ליא י' (אחרים): חורזין.

חורן מרג. מאחורי, אחרי *hinter* | *behind, after* *nach* ירוש' שבי' פיד ליה עינ: חורן חורן.

חורן. ד. מין קוק. חורן *Dorn* | *thorn* תרג' משי' כיד ליא (החורים): חורלי.

חורן. עושה חרמים ורשתות | *net-maker* *Netzmacher* מנ' ליא עינ: ר' יוסי תרומ.

חורמן. חורמן (1) ת. ארסי *venomous* | *giftig* תרג' בר' מים יז (שפיפון): חיו חורמן.

(2) נחש *Schlange* | *serpent* תרג' יביע שם: חורסנא דרביע על פרשת ארסא.

חורן. חורן מרג. אחר *anderer* | *another* ירוש' בים פין מ' עינ: חורן: תרג' בר' מין יד (אחיכם אחר): אחוכון חורנא.

חורפא. (1) חור *Schärfe* | *edge* חורפא בנה' גיו עינ: חורפא דסכינא.

(2) חרפות *Scharfsinn* | *ingenuity* בים ציו עינ: לפום חורפא שבשתא.

(3) כבשה *Lamm* | *lamb* תרג' בר' ליג יים (מאה קשישה): מאה חורפא.

חורפיתא. שם אשה *Francia* | *a woman's name* *name* תרג' שני אמ' ב' מ' חורפיתא.

חורפתא. גי' מערה *Höhle* | *save* בר' גי' עינ: על לחורתא.

חורש חם ושלום.

חורש. (1) עכי *Gebüsch* | *bushes* בים קמיו עינ: מרובים בחושים של קטא.

(2) פיע -- הרגיש כאב *Schmerz* | *to be affected* *empfinden* עירי' גיד עינ: חש כראשו וכו' בגרוננו וכו'.

(3) דאג *besorgt sein* | *to be anxious* חורלי ייא עינ: גניחוש שםא ניקב.

חור -- חור פיעל, בירד וליבן, *to make clear* | *klar machen, aufklären* *to make evident* | *klar machen, aufklären* ב'ר פציה: שתוא מחורר להם מעיניהם.

חורחור ורמ', נתברר ונחלבן | *to be made clear* | *geklärt sein* ירוש' בת' פיד ביה עינ: עד שיתחוררו הדברים כשמלת.

חור סיע, חלבין, היה לבן *weiß* | *to be white* *sein, weiß werden* ביק מים עינ: כי חיכי דניחורר מסי.

חור פיעל, (1) ליבן *weiß machen* | *to whiten* בים מ' עינ: חורחור לרשיה.

(2) בירד *klar machen* | *to make evident* ב'ר פכיה: אית לן קריא אחרון דמחורר יתיר מן דין.

אחור אפי', כחל 1. ביק פיה עינ: אחוריה לבישריה. חורא ד, נקב *Loch* | *hole* ערכ' לי עינ: לא עכברא גנב אלא חורא גנב.

חורפא. (1) חורב, יובש *Dürre* | *dryness* תרג' תת' ר' י' (יובש): מתיבש מן חורבא.

(2) עי' חורפא. תרג' ית' כיש מ' (לשממה וחרבה): לאשתממו וחורבא.

(3) עי' חורפא. בת' יג עינ: חורבא דמתא.

חורפא. גי' בגין שנחרב *Ruine* | *ruin* בר' גי' עינ: ונכנסתי לחורבה אהת מחורכות ירושלים.

חורפא. חורפא ד, חריפה *Zerstörung* | *destruction* גיש' גיו עינ: חורבן בית ראשון וחורבן בית שני: מנח' ציו עינ: חורבנא דירושלם.

חורפא. עי' חורפא. מנח' עינ: חורבנא דירושלם.

חורג. זי' בן אשתו של אדם מבעל אחר *step-son* | *Stiefsohn* מנח' פין מידה הן ובניהן וחתיבתן וחורג.

חורגת. חורגתא גי' בת אשתו של אדם מבעל אחר *step-daughter* | *Stieftochter* יב' כיא עינ: אשת בן חמו מותרת חורגתו ערוה: מוסה מין עינ: חורגתא הגדילה.

חורוד. חורוד, זי' מחלת העין *Augenkrankheit* | *the eye* בכורות פיו

חֲזוּרָא, **חֲזוּרָא** זי, תפוח, עץ התפוח, apple, apple-tree | *Apfel, Apfelbaum*: תרג' יואל א' י"ב (תמר ותפוח): דקלין וחזר.

חֲזוּרָא -- מראית | *Ausschauen* looks בים כיא עיבז שאני דת הואיל וחזותו מוכיח עליה.

חֲזוּרָא גי, (1) כניל, ביק קיא עיבז חזותא מילתא היא.

(2) חזיון | *Ersehung* vision תרג' איוב כ' ח' (כחזיון לילה): חזותא דליליא.

(3) מצפה | *Warte* watch-tower תרג' יש' כ"ג (בחזיון): חזותהא.

חֲזוּרָא זי, **חֲזוּרָא**, **חֲזוּרָא** זי, מין שחין | *lichen* Flechte תרג' ירוש' ויק' כיא גי (ילפת): דמלי חזיון תרג' יביע ויק' שם: חזיתא מצריתא; בכורות פ"ו מ"ב: ובעל יבלת ובעל חזיתא.

חֲזוּרָא זי, בעל ילפת | *one afflicted with lichen* mit Flechte Behafteter תרג' ויק' כיא כ' (ילפת): חזון.

חֲזוּרָא פיי, ראה | *sehen* to see עיר' י"ד עיבז פוק חזי מאי עמא דבר.

חֲזוּרָא פעל, **חֲזוּרָא** אפי, הראה | *zeigen* to show בים פיו עיבז חזיתא איילונות; ביצה כ"ז עיבז אחזייה לחבם.

חֲזוּרָא, **חֲזוּרָא** אפי, (1) גראה | *aussehen* to appear בר' י"ז עיבז מיהזי כיהרא.

(2) הוה ראוי | *geeignet werden* to become fit ביב' כ"ז עיבז אחזו בין השמשות.

(3) הראה | *gezeigt werden* to be shown שם: אתחזי לחבם.

חֲזוּרָא ת', ראוי | *geeignet* fit ביב' יש' עיבז חזי לבחמתו.

חֲזוּרָא זי, ראי | *Spiegel* mirror תרג' ירוש' שם' ל"ח ח' (במראות הצובאות): חזין נשיא.

חֲזוּרָא גי, מראה | *Ersehung* vision תרג' יביע בם' ו' (במראה): בחזיון.

חֲזוּרָא -- אחיזת יד | *das Umspannen* grip of the hand der Hand בים קיה עיבז שנתכאת בחזיונה.

חֲזוּרָא זי, חשבון | *Rechnung* account ויקר' פ"ל בן חבא נחיל חושבנא.

חֲזוּרָא זי, פתם שבפתילת תגר | *Schnuppe* snuff einer Kerze ביצה ל"ב עיבז מאי מוחסין וכו' לעריו חושבא.

חֲזוּרָא זי, שעורה קלופה | *peeled barley* geschälte Gerste סכח' כ"ז עיבז קבא דחושלא.

חֲזוּרָא זי, דושן שעל לב הכהן הגדול | *the breast-plate of the Highpriest* Brustschild des Hohenpriesters תרג' שם' כ"ח ד' (חושן): חושבא.

חֲזוּרָא זי, כעטפת | *Hülle* wrapper, envelope כלים פס"ז מ"ה: דתל שהוא נותן לתוכו ונוטל מתוכו.

חֲזוּרָא -- נוסח סיום הברכה בתפלה | *concluding formula of prayers* die Schlußformel des Segenssprachs בר' פ"ט מ"ה: כל חזותי ברכות שהיו במקדש וכו'.

חֲזוּרָא גי, מראה | *Anblick* appearance Aussehen תרג' יש' ג' כ"ז חזו חולא: תרג' דחייא י"א י"א: יאה כחזיוה.

חֲזוּרָא זי, חזה | *Seher* seer תרג' דחייא כ"ט כ"ט (שמואל הראה): שמואל חזוונא.

חֲזוּרָא זי, (1) עיי | *חֲזוּרָא* תרג' ירוש' שם' ג' ג' (המראה הגדול הזה): חזווא רבא דרין.

(2) חֲזוּרָא, שם ברי י"ב ו"ז מישר חזווא.

חֲזוּרָא גי, מישור | *Bbene* plain תרג' יביע בר' י"ד י"ג (אלוני סכרא): חזוי סכרא.

חֲזוּרָא עיי | *חֲזוּרָא* תרג' ש"א מ' מ' (הראות): חזווא.

חֲזוּרָא עיי | *חֲזוּרָא* ירוש' ע"ז פ"ב מ' ע"ה לחזותיה.

חֲזוּרָא זי, מראה | *Ersehung* appearance תרג' דב' ד' ל"ד: וכתחזיון דברבין.

חֲזוּרָא תהי, מפכיב | *ringsherum* all around תרג' תהי פ"ט מ' (מכיבותיד): חזור לך.

חֲזָנָא (ז', 1) כגל. ירושי מגי' פד עיה עיב: חזנא
דבנישתא.

(2) שומר, שומר guard | Wächter ב"מ ציג עיב:
חזני מתא.

חֲזָקָא -- חֲזָזִיק הפי, עשה חזקה, לקח לרשותו
Besitz ergreifen | to take possession ב"ב פיג
מ"גז והמחזיק בנכסי חגרי.

חֲזָזִיק מוכה חגיגיש רגש תודה | to be thankful
dankbar sein בתי פיה עיב: בואו ונחזיק מוכה
לרמאין שאילמלא הן היינו חומאים בכל יום.

חֲזָזִיק הפי, נחשב to be known, to be presumed,
für etwas gehalten werden | for שבוני ל"ד
עיב: החזוק כפרן.

חֲזָקָא עיי חֲזָקָה ג. חול' יי עיב: אוקי מחזקיה.
חֲזָקָה נ"י, 1) תפיסת דבר ביד seizure | das
Ergreifen ירושי מריק פיג פיג עיב: אין חזקה
מחות מספח.

(2) זכות הקנין על ממך שליטה ממשית בלי ערעור
claim based on undisturbed possession during a legally fixed period |
Eigentumsrecht auf Grund unangefochtenen Besitzes während einer bestimmten Zeit
כ"ג מאז חזקת הבתים וכו' ג' שנים מיום ליום.
(3) דעה מקובלת, הנחה וסברה, presumption,
Voraussetzung, Annahme | status חול' פ"ב
מיה במה דברים אמורים שהיתה בחזקת מסוכסת
אבל אם חיתה בחזקת בריאה.

חֲזָקָתָא כגל 2. תרג' יכיע ברי יצ' יז (התהלך
בארץ); מיל בארעא ועבד בה חזקתא.

חֲזָר פיע, 1) שב zurückkehren | to return יכ' י
פיז ע"א: כשהיא חוזרת לבית אבית.

(2) שנה, עשה שוב wiederholen | to reiterate
ירוש' ברי פ"ח ח' ערה: לפי שהיה ירמיהו חזר
ומתנבא על בית המקדש.

(3) שב מדעחו widerrufen | to retract כ"מ
מ"ד: שנית לנו בילדחיד הכסף קונה את הזהב
וחוזרו והשנה לנו בזקנותיך החזב קונה את
הכסף.

חֲזָזִי זי, לקש aftermath | Grummel תעני' ה'
עיב: אוכל חזיו מן התלם.

חֲזָזָא 1) זי, עב Wolke | cloud תרג' שהיש ב'
מ"ז חזוא קלילא.

(2) ת', שער abaggy | zottig בכורות מ"ד ע"א
גריא חזוא.

חֲזָזִיָּה עיי חֲזָזִית, חוסי יהיב ר' חז' כרי להראות
חזיתן לזכור.

חֲזָזִיָּא זי, מין כפתור שכראש מקל knob | Knopf
כלי מ"ד מ"ב מקל שעשה כראשו מסמרת כסין
חזיבא.

חֲזָזִיָּא זי, חזיר swine | Schwein ירושי ברי פ"ב
זי עיב: חזירא בית הנמא ממולפל הוא.

חֲזָזִיָּא זי, רועה חזירים swineherd | Schweine-
hirt ירושי תרי פיה מ"ז עיב: ריקלוט חזירא.

חֲזָזִיָּה ג', 1) שיבה Rückkehr | return ירושי
כ"מ פ"ז י ערה: שבר הליכת וחזירה.

(2) השבה Rückgabe | restoration שם פ"א ז'
עיב: אמ ידעו הכעלים בגניבה צריכין לידע
בחזירה.

(3) סיבוב going round | das Herumgehen
ירוש' פומה פ"א פ"ז עיב: כרי חזירה רקל.

(4) נקבת החזיר sow | Sau עיז ב' עיב: ולא
בחזיר ולא בחזירה.

חֲזָזִיָּתָא כגל 4. איכיר א' מיה כהדא חזירתא וכו'.

חֲזָזִית ג', 1) בליטה נכוהל לנו Vorsprung | sally
(an der Wand) ב"ב פ"א מ"ב ועושה חזית
מבחק.

(2) פני הבית frontside | Fassade חוס' כ"מ
י"א כ"ב: הוסף את החזית אצל.

חזיל חנמינו זכרונם לברכה.

חָזַם, חָזַם פיי, קטף abknippen | to nip off דמאי
פיג מ"ב: הרוצח לחזום עלי ירק להקל ממשאו
וכיון תרג' יכ"ע ויק' א' מ"ז (ומלק): וחזום.

חָזַן זי, שמש בבית ספר, בבית חכמפת וכדומה
Aufseher | sexton שבת פ"א מ"ג: החזן רואה
היכן תינוקות קוראים אבל הוא לא יקרא.

(4) חשבה *Restoration | Rückgabe* סנח' ביח
ע"ב: חזרת ממנו.
(5) הסיכה *turning | das Umwenden* מ"ק
כ"ד ע"א: חזרת קרע לאחוריו.
חֲזָרִים נ"ד ע"י חֲזָרָה. עוקצ' פ"א מ"ב: שרשי
החזרים והצנן.
חֲזָרִינוּתָא נ"י סביבה *surrounding | Umgebung*
תרג' תח' מיד י"ד (וקלם לסכיכותינו): ותורפיתא
לחזרינותא.
חֲזָרָן ת"י מקפיד ומהדר *zealous | eifrig* שבת קנ"ו
ע"א: חזרן במצות.
חֲזָרְנוּתָא ע"י חֲזָרִינוּתָא. תרג' איוב מ"א ו'
(סכיכות שניו): חזרנות ככו.
חֲזָרָר ז"י מין תפוח *medlar | Mispel* ירוש' תרי
פ"ב מ"א ע"ג: בצים קמנות כחזרין.
חֲזָרֶת נ"י מין ירק *lettuce | Lattich* פסח' פ"ב
מ"ה ואלו ירקת שאדם יוצא בהן ידי חובתו
בפסח בחזרת בעולשין וכו' ובמרו.
תח' ע"י חֲזָרָא. גימ' ע' ע"א: קורטמי דוחי.
תחית המשה חמשי תורה.
חֲטָא ז"י חטא, עון *Sünde | sin* ירוש' חזר' פ"ג
מ"ז ע"ד: נתכפר מקצת חטא.
חֲטָא - הֲתִתָּא חֲטָא, התרפק, חזעלס, *to joke*
to dally | schäkern, ländeln מ"ז ע"ב:
נתעלסה - נתחטא באהבים.
חֲטָא ז"י שורת *Zelle | line* כת' מ"ט ע"ב: ביני
חמי.
חֲטָאָה ז"י (1) חוטא *Sünder | sinner* בר' ס'
ע"א: חטאה את.
(2) מחטא *Verführer | seducer* תרג' וכו' ג' א'
(והשמן): וחטאה.
חֲטָב - חטב *entzählen | to seize violently* איכ"ר
א' א': ועטר וחטבו ממנה.
חֲטָיִב חט' העביר בקולמוס *to erase | aus-*
radieren מ"י ספר תורה ירוש' ה' א': מחטיב
ומחק את הראשון ומקיים את האחרון.

(4) סבב *to go around | herumgehen* עיר'
מ"ב מ"ג: וחזרתי על כל תלמידיו ובקשתי לי חבר
ולא מצאתי.
חֲזָר פיעל, כנ"ל 4. מעש' פ"ב מ"ג: הרוכלין חמחורין
בעיירות.
חֲזָרָה ה"פ, (1) השיב *zurückgeben | to return*
שכ"י פ"י מ"ט: המחזיר חוב בשביעית רוח חכמים
נורח חכמו.
(2) ע"י חֲזָר 8. גימ' פ"ו מ"ג: אם רצה להחזיר
לא יחזיר.
(3) ע"י חֲזָר 4. תוס' פאה ב' י"ה: שהיו מחזירין
בין חגגות.
חֲזָרָה א"ת פג"י תפך, הסב את פניו: *to turn round*
sich umwenden מ"ק כ"ג ע"ב: אין לו דבר
לעשות מחיצת מחזיר פניו ואוכל.
חֲזָר פ"י, (1) סבב *to surround | umkreisen* תרג' תה'
כ"ו (ואסובבה את מונחך): ואחזרית ית מרכתך.
(2) סבה *to turn back | sich wegwenden* תרג'
תה' ק"ד ג' (יסב לאחור): חזר לאחורא.
(3) שב *to return | zurückkehren* תרג' ירוש'
בר' מ"ט י"ט: יחזרון בשלם.
(4) שב ועשה *wiederholen | to reiterate* שם
ל"ז ל"ט: חזר ואמר.
חֲזָר פעל, (1) כנ"ל 1. תרג' איוב מ' כ"ב (יסבותו):
יחזרונה.
(2) הסך *to twist | undrehen* תרג' הושע י' ב'
(יערף מונחותם): יחזר קדלחון דאגריהון.
(3) ענה *to reply | erwidern* תרג' מ"ש כ"ו
י"א (ואשיבה): ואחזר מלתא.
חֲזָרָד ע"י חֲזָרָה. כלא' פ"א מ"ד: התפחת ותחזר.
חֲזָרָה נ"י, (1) תרפה *Reue | repentance* פנה'
ה' ב"ז: הסלוח בריבית אין יכול לחזור בו עד
שיקרע את שמותיו ויחזור כו חזרה גמורה.
(2) שיבה *Rückkehr | to return* י"ב פ"ז מ"ה
וחלה אחד מהם בדרך וכו' ובחזרתם אמרו וכו'.
(3) סבב *das Herumgehen | going around*
um) das Umkreisen (תוס' סומה א' א': כו'
חזרת דקל.

חָמַט פֿיי, חסר *nähen* | *to sew* תרג' יביע ברי
ג' י' (וחפרו): וחסיטו.

חָמַט פֿעל, עיי חָמַט. יכ' סג עיבז קא מחטטי
שכיבי.

חָמַט י', אכעכועח *Blatter* | *pasture* תוס' תרוס'
ט' ייד: ומי שעלז בו חטטין וכו'.

חָמַט פֿיע, חטא *sündigen* | *to sin* ירוש' תעני'
סיא מיד עיבז ולא תיחמי.

חָמַט פֿעל, אָחַט' אפי, החסיא *ver-* | *to seduce*
führen תרג' ירוש' במי' כיז ייד: חמי יתהון;
יביע שם ביז גי' ולא אחמי להורדיק.

חָמַט י', חטא *Sünde* | *sin* ירוש' תעני' מיד סיה
עיבז אונקי אחת מחטיו של עגל.

חָמַט־בֿא גי, דבר הנבחר *Ans-* | *chosen object*
erwähltes תרג' יביע דב' כיז ייד: חסיבא חדא.

חָמַט־בֿה גי, 1) כגיל, ברי' י' עיבז אתם עשיתוני
חסיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חסיבה
אחת בעולם.

2) כריתח *das Hauen* | *cutting, chopping* ספרי
שופ' קסיבז חסיבת עצים.

חָמַט־הֿ גי, נקור *das Ausbohren* | *hollowing out*
das Aushöhlen מרק ה' עיבז חסיטה אין
חפירה לא.

חָמַט־זֶם י', מגן, שלט *Schild* | *buckler*
ב'מ' ניה עיבז המוכר סום וסיף וחסיטום
במלחמה.

חָמַט־תֿ, רך, ענוג *zart* | *delicate* תרג' יביע
ברי' ליג יג (רבים): חסיין.

חָמַט־יָא, חָמַט־יָא גי, חטא *ein, misconduct*
Sünde, Verfehlung פסיקיר ייג: חסייא של
עונותיהם; במיד טי' חסייה אחת בעגל.

חָמַט־פֿה גי, מירוק, מרימה *das* | *furbiating*
Polleren בלי' פייז מיא: המחוסר חסיטה וכו'
המחוסר לפישת.

חָמַט־פֿיתא גי, מין עוף טורף *a bird of prey*
ein Raubvogel תרג' יביע דב' ייד טיו (התחמס):

חסיטחא

חָמַט פֿיי, 1) כות *hauen* | *to hew* תרג' יביע
ברי' מיס ח': ויבא שגיבא למחטוב.

2) כות *erwählen* | *to select* תרג' דב' כיז ייז
(האמרת): חטבת.

חָמַט־בֿה גי, כריתח *das Hauen* | *cutting* מכות
טיב מיבז חטבת עציב.

חָמַט־הֿ י', חטא, עון *Sünde* | *sin* תרג' משי'
כיא י' (חטאת): חטא.

חָמַט־טֿרת גי, גבנון *Höcker* | *hump* חולי' פֿיט
מיבז חטטורת של גמל.

חָמַט־נֿיא עיי פֿחֿונָא. ירוש' מעש'ש מיד גיד עיד:
מחוי רובע חמין לחטוניא.

חָמַט־קֿ תי, פתאמי *plötzlich* | *sudden* מרק ניה
עיא: מת פתאום זו היא מיתח חטטות.

חָמַט־פֿא י', גזילה *Raub* | *robbery* תרג' משי' כיז
י' (חמס): חטטא.

חָמַט־פֿא י', גולן *Räuber* | *robber* עובי' הי:
חטטין בקטטטין.

חָמַט־תֿא גי, 1) כגיל, תרג' משי' יי טיו (לחטאת):
לחטטא.

2) קרבן חטא *Sündopfer* | *sin-offering* תרג'
הישע ד' הי' (חטאת עמי): חטאת עמי.

חָמַט־חָמַט, חָמַט פֿיי, חָמַט פֿיעל, חפר ונקר
ausgraben, aushöhlen | *to dig, to hollow out*
ירוש' ערלה פיה מיג עיבז שק מצוי לחטט
אחריו סוכה פ"א מיה: החוסס בגדיש לעשות
בו סוכה אינה סוכה; חולי' פיו מיד: גיד הנשה
מחטט אחריו וכו'.

חָמַט־נֿם, היה מנוקר *aus-* | *to be picked out*
gestochen werden קיד' כ"ד ע"ב: נחטטה עינה.

חָמַט־נֿחם, נחם, בחפר *ausge-* | *to be exhumed*
graben werden יכ' סג עיבז בעון חיים מתים
מתחטטים.

חָמַט־נֿחם, ונחבב *lieblich* | *to be beloved*
sein מגי' ייב עיא: אבנים שמנחטטטות על
בעליהן.

חִיבּוּר ע"י חבור. ירוש' בלא פיס ל"ב ע"ד:
תחוש חיבור לבגד ואינו חיבור למחם.

חִיבּוּלָא ו', צער *Schmerz* | *ahe* תרג' יר' כ"ב
כ"צ (חיל כולדה): חיבולין לילדתא.

חִיבָתָא ב', אחבה *Liebe* | *love* תרג' שד"ש ב'
ה' (הולת אהבה): מרעת חיבתא.

חִיגָר ת', צולע *Lahn* | *lame* סנה' פ"ח מ"ד:
חיגר או אלם או סומא.

חִיגָרְתָא ב', חגרות, מוט תגר | *lame-ness*
Lahmhelt ב"ד פכ"ג: אמיא אפי חיגרתך.

חִידוֹ ב', שמחה *Freude* | *joy* תרג' יש' ל"ב י"ד
(משוש): חירו.

חִירוֹד ו', חד *Schärfe* | *sharpness* חול' ה'
ע"א: חידודה קודם לליבוזה.

(2) עוקץ *Spitze* | *prong* כלים פ"ד מ"ג: היו
בה חידודים יוצאין.

חִידוּק ו', מתימה (to fill *stopper, insertion*
Stöpsel, Füllung) | *a gap* חול' כ"ז ע"ב: שנפתחה
גלגלתו ועשו לו חידוק של קרויה וחיה.

חִידוּשׁ ו', (1) התחדשות *Erneue-*
run ירוש' ברי פ"ט י"ג ע"ד: לבנה כחידושה.

(2) דבר חדש *Neuhelt* | *news* תוס' סוטה ז' מ':
מה חידוש היה לכם בבית הכרש היום.

(3) יוצא מן הכלל *Ausnahme* | *exception* סנה'
כ"ז ע"א: עד זומם חידוש הוא.

חִידוּת כנ"ל 3. ירוש' ב"ק פ"ט ו' ע"ד: מה חידות
הזה לכו בבי מרשא.

חִידָקָא שם תנא *Name* | *name of a Tanna*
eines Tannallen שבת ק"ז ע"ב: כמה פעודות
הייב אדם לאכול בשבת שלש רבי חידקא אומר
ארבע.

חִידָקִי שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
יב' י"ז ע"א: וערי מדי וכו' חידקי ודומקיא.

חִידָקָא ב', חידת *Rätsel* | *riddle* תרג' יה' י"ז ב'
(חידה): חידתא.

חִידָה (1) מילדת *Hebamme* | *midwife* תוס'
ב"ב ו' ב': נאמנת חיה לומר זה יצא ראשונה.

חִמִּיתָא ג', עונות ופינוק | *over-indulgence*
Verzärtelung תרג' ירוש' דב' כ"ח ג' (מתענג
ומרוד): מן פרינקא ומן חמיתא.

חִמָּם ו', מחסום *Maulkorb* | *muzzle* שבת פ"ח
ס"א: יוצא תגמל כאמסר ונאקה בחמם.

חִמָּן ע' מָנָן. ירוש' שבי' פ"ז ל"ז ע"ב: חציר וכל
שאר ירקות שלקחן לחמץ בהן וכו'.

חִמָּקָא -- הִתְחַמָּק חתם, בגול | *to be snatched*
weggerafft werden ירוש' ברי' פ"ח י"ב ע"ג:
יתחטפו שנתניו.

חִמָּפָא ו', גזילה *Raub* | *robbery* תרג' יח'
מ"ה פ' (חמס רשוד): חטמא וכזא.

חִמָּפִיתָא ג', מין עוף מורק | *a bird of prey*
ein Raubvogel תרג' יב"ע ויק' י"א פ"ו (תחמם):

חִמָּר

חִמָּר פ"י, חכה *schlagen* | *to strike* שבת פ"ז
ע"א: בלועא דחמרא דמרהיה.

חִמָּר פֻּעַל, רשם קו עומד | *to put a vertical stroke*
eine vertikale Linie zeichnen סנה' כ"ט ע"ב:
דחמרי לחו לגייה דחיה.

חִמָּרְתָא ג', נבנון *Höcker* | *hump* ירוש' פס' פ"ז
ל"ה ע"א: חמרת גמל.
ח"י תתימת יר'.

חִיבָא ע"י חִיבֵיב, תרג' ברי' י"ח כ"ג (צדיק עם
רשע): זכאה עם חיבא.

חִיבָה ע"י תִּבְהָ, יב' י"ד ע"ב: ללמד שחיבה
ורעות נוהגין זה בזה.

חִיבּוּב ז', חביב *Liebling* | *loved object* תרג'
יה' כ"ד כ"א (מחמל נפשכם): חיבוב נפשכון.

חִיבּוּם ע"י חִבּוּם, מוכה מ"ג ע"ב: שחיבוט ערכה
דוחה את השבת.

חִיבּוּל ו', חבלה, פצע *Verwundung* | *wound*
תרג' ויק' כ"א ה' (לא ישרפו שרפת): לא יחבלון
חיבול.

חִיבּוּלָא ג', רבית *Zins* | *usury* מויק כ"א ע"ב:
מותא כי מותא ומרעין חיבוליא.

(2) יולדת *Wöchnerin* | *lying-in-woman* ירוש' ב"ב פיג י"ג עידה וזחיה בשעה שיושבת על חמשה

חיות, חיית *Tier* | *animal* תרג' יביע ברי ליו ב"ז חיות חיות.

חיות' שם איש *männlicher Name* | *a man's name* יב' קרא ע"ב מאן איכא בי חיות.

חיות, חיות' (1) חובה, התחייבות, תשלוחות *obligation, duty* | *Verpflichtung, Schuldigkeit* ירוש' חלה פיג ב"ס ע"א: מוסב להפריש מסמור על חיות; מוכה ב"ז ע"א: חיותא דיומא.

(2) הוצאת דין לחובה, עונש *punishment* | *Bestrafung* שבת ב' ע"ב: מהן לחיוב ומהן לסמור.

חיות' נ', אשמה *Schuld* | *guilt* תרג' יב"ע שם' ה' פ"ז (וחמאת עמך) חיותהון רעמך.

חיות' נ', חיית *Tier* | *animal* תרג' ברי ביה ב"ז עושין וחיות.

חיות' ת', לבן *weiß* | *white* תרג' ויק' ב"ב ב"ב: דמערב חיותא באוכמא.

חיות' ע' תיפא, ירוש' שבת פמ"ו ע"א: וזון חיותא אוכמא.

חיות' ת', לבן *weiß* | *white* ב"ב ב"ב ע"ב: חמר חיות.

חיות' נ', חיים *Leben* | *life* ברי פ"א: ומה במקום חיותנו אנו מתיראים במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה.

חיות' נ', (1) כנול, יומא פיה ע"א: עיקר חיותא באפיה הוא.

(2) בהמה *Vieh* | *cattle* ב"ס ב"ג ע"א: קא רעי חיותא.

(3) רחם *Gebärmutter* | *womb* כבורות כ"א ע"ב: אצד חיותא.

חיות, חיות' נ', מראה *look, appearance* | *Anblick* תרג' ברי ב"ד פ"ז (יפת מראה): שפירה חיות' שם ב"ס י"ה יאיה בריחא.

חיות' ו', הנפעה *Ersehnung* | *vision* תרג' שם' נ' ג' (המראה הגדול חותה) חיותא רבא חיות.

חיות' ד, חוספת כת ועזה (1) כמובן תגשמי *fastening* | *das Festmachen* תוס' סמח' ב' א"ז ב"ב: שכסידקי עריבה עשאו לחיותא אינו חוצץ וכו'.

(2) כמובן הרוחני *Bekräftigung* | *confirmation* ע"י ג' ע"א: מוכה דאורייתא לא בעי חיות' מכו דרבנן בעי חיות'.

חיות' תחית, מסביב *ringsherum* | *around* ירוש' בכורים פ"א ס"ד ע"ב: ששה עשר מיל חיות' חיות' לציפורין.

חיות' חיות' (1) תפוח *apple, apple-tree* | *Apfel, Apfelbaum* ויק' פ"ב: חיותא מתקרי חיות' רמוטא מתקרי רמון.

(2) פעמון *Schelle* | *bell* תרג' יב"ע שם' ב"ח ל"ד (פעמון זהב) חיותא דרהבא.

חיות' נ', מראה *Ersehnung* | *vision* תרג' יב"ע ב"ב י"ב ח' (ומראה ולא בחירות) חיות' ולא כמסמא.

חיות' ו', סכעת *Ring* | *ring* ירוש' שבת פ"ו ח' ע"ב: המכעות - חיותא.

חיות' ו', מין קץ *Dorn* | *thorn* ברי מ"א ע"ב: בחיותא לדיקלא.

(2) קנה *Rohr* | *reed* ברי י"ב ע"ב: כרע בחיותא.

(3) מובין *Kiele* | *bran* ב"ס מ' ע"ב: מ"א בחיותא.

חיות' ע' חיות', ירוש' כלא' פ"א ב"ז ע"א: תפוח על גבי חיות'.

חיות' ו' ע' חיות', ירוש' שבת פ"א ג' ע"ב: לקנב חיות'.

חיות' ו', נקי *Reinigung* | *purification* ירוש' ב"ד פ"ז ב"ז ע"ד: המען חיות' וכו'.

חיות' חיות' חיות' ע' חיות' תרג' יב"ע ב"ב ב"ח ב"ז (מהענג ומרוד): מן פרינקא ומן חיות' שחשיר ו' ב"ז: כל חיות' ופרינקא.

חימי דר, חמים wheat | Weizen ברי ניה עיבז
חימי ושערי.

חימפא ז, גולח robbery | Raub תרג' ישי ס'
ייה (חמסס) חימפא.

חימפא נ', חמה wheat | Weizen ירוש' נר'
פיו מי עיבז כריך דברא הרין חימפא.

חימא נ', מילדת midwife | Hebamme ירוש' שבת
פיג פיו עיבז ליכא חימא.

חימא שם תנא name of a Tannai | Name eines
Tannaiten בים ה' עיבז ר' חימא תנא הוא ופליג.

חימב ת, 1) מי שמומל עליו לשלם חוב | debtor
Schuldner בים יב עיבז בשחיב מודה.

2) מי שמומל עליו חובה | verpflichtet bound
חולי ב' עיבז חייבין כמכות.

3) מי שיבא דינו לחובה | schuldig guilty פנה
פיג מיה ארע אומר זכאי ואחד אומר חייב.

חימיה עיי' חימא. ירוש' שבת פיו י' עיבז ועיבז תגי
ר' חימיה.

חימוב עיי' חיוב. ירוש' כת' פיס ליכ עיד: מזכותו
אנה למד חיוב.

חימ, חימא ז, תופר בגדים tailor | Schneider
שבת פיא מיגז לא יבא החייש כמחמוץ ירוש'
שם פיו י' עיבז חימא דיהב חומא ג' פומיה.

חימך ז, כבר פה Stotterer | Stotterer תנח'
דב' ב' אמ אנה חייך שנה את התורה דתורמא.

חימלא ז, 1) כח. יכולת Kraft, strength, power
Vermögen ירוש' יבמ' פיר ר' עיבז לית בהיילי.

2) אסמכתא Stütze, Beweis support, argument
ירוש' פמי פיה ליכ עיבז נסיב חייליה מן
תרינ מעמרי דר' יוחנן.

חילותא נ', צבא army | Heer תרג' שחי' ח'
די חילותא רגוז.

חיים -- חיי נפש צרכים הכרחיים necessities
of Life | Lebensnotwendigkeiten ירוש' נר'
פמי מיכ עיבז כבימה חיי נפש.

חייה לשון הבטחה by thy life! | so wahr du lebst!
מוסה י' עיבז חייך שאני מציל בוכחך וכו'.

חיים ז, 1) יחוס legal relation | legitime Ver-
wandschaft קיר' פים עיבז עבר אין לו חיים.

2) מחסה protection | Schutz מב' בוא סכחא
יבא אין פסיוחא אלא חיים.

3) רחמים pity | Erbarmen תרג' הבק' א' יז
(לא יחמול): ולא בחיים.

חיצא נ', מציצה Scheidewand | partition ילק'
בר' מיה ספקיע בחיציאות.

חייתא נ', 1) יולדת lying-in-woman | Wöchnerin
תרג' יביע דב' ביה ייב: מפתחא דחייתא.

2) מילדת midwife | Hebamme כיד פים: בין
חייתא למחבלתא זכור.

3) כפר Dorf | village תרג' שיב כיג יא
(לחיה): לחייתא.

4) שק Sack | bag גים' מיה עיבז חייתא דתפילי.
תרג' פעל, אָהיק אפי, צחק lachen | to laugh

נר' נ' עיבז יוסא דמחיק ביה רבי: ברי ייה עיבז
מאי מעמא אחיבת.

חיכוק, חיכוקא ז, שחין Grind | scab ב'ק
פ' עיבז מתריעין על החיכוק: תרג' יביע דב'
ביח ביז (ובחרס): ובחיכוכא.

חיל פעל, ערך למלחמה mobil- | mobilize
machen רוח רבה א' ה': כמה חיילות אני יכול
לחיל.

חיל פעל, אימץ וחיוק stärken | to strengthen
תרג' תח' פ' ייה (אמצח לך): דחילתא לך.

חילל אתם, 1) נתחזק | to be strengthened
gestärkt werden שם כ' פ' (ובתעודר):
אתחילבא.

2) התגודד sich zusammen- | to gather together
scharen תרג' כמ' ליא ז' (ויצבא): ואתחילא.

חילתא ז, בגד Kleid | garment תרג' שני אפי
א' ב' חליות חליות.

חילוי ז, 1) לשון בקשה entreaty | das Bitten
מפרי ואיחנן ביה עשרה לשונות נקראת תפלה
זעקה וכו' חילוי.

horn am Augenlide חר' ויק' כ"א כ' (תבלול בעיניו): חילול בעינוהו.

חילמא ד' חלום dream | Traum חר' בר' ל"ז ו' (החלום הזה): חילמא חרין.

חילמית נ"י מין צמח Ochsenschnauze | anebusa (Bot.) ירוש' כלא' ג' י"ב: וחמישה החילמית.

חילמא ד' ערבה Weide | willow שבת קניב ע"א כלילא דחילמא.

חילמא גילא ערבה לבנה Silber- | white willow weide מוכה ל"ד ע"א דחילמא גילא.

חילמא שם אמורא Name of an Amora | eines Amorders ירוש' ב"ק פ"ד ע"ד ע"א חילמא ור' יומי בר' הנינא.

חילפין דר' בצדים Schößlinge | shoots ירוש' ב"ק פ"ב ג' ע"א: תרנגולין שנמלו לגינה ושיברו את הירק וקירמומו את החילפין.

חילק ד' (1) מין דג eine Fisch- | name of a fish art ע"ז ל"ח ע"א: החילק - מולחנות.

חילק שם איש männlicher Name | a man's name חיל' י"ח ע"א: לא חילק ידענא ולא בילק ידענא. חילק ע"י חילק. ירוש' סנה' פ"ד מ"א: חילקי

אחרים

חילקא חילקה נ"י מין גריסין | split grain Speltgraupe מרק י"ג ע"ב: דשושי חילקא: מכש' פ"ז מ"ב: וחילקה ובר.

חילש ד' קלף Pergament | parchent חר' זכ' י"א י"ג: חילש כתבא.

חילת [חילת] ע"י חילמא. מושג מ"ט ע"ב: של קנים ושל חילת.

חילת ע"י חולת. תוס' כלא' א' י"ד: חוזרע דבר המצמיח ובר ועל גבי חילת חייב על גבי פלע ובר.

חילת שם מקום Ortsname | name of a place כ"ב ע"ב ע"ב: ימה של חילת.

חילתא ע"י חילתא 1. כ"ב ע"ד ע"ב: ימה של חילתא.

חילתא נ"י עמק Tal | valley חר' ויק' ל"ד ו' (בגיא): בחילתא.

המתקה sweetening | das Versüßten שמרר פמינ: וחל משה לשון חילוי וכו' עשה את המר מתוק.

חילול ז' (1) פגיעה בקודש. Ent- | profanation welhung שבוע' ל' ע"ב: כל מקום שיש חילול השם אין חולקין בכבוד לרבו.

(2) ביטול והפרת Übertretung | transgression ירוש' שבוע' פ"ז ל"ז ע"ב: יש חילול שבועת.

(3) פדיון קדשים redemption of sacred objects | Auslösung von Heiligtümern ירוש' שבוע' פ"ח ל"ח ע"ב: אין שביעית יוצא דרך חילול אלא דרך מכירה.

(4) ביטול כהונה the loss of priestly status | Entweiheung des Priesterstandes ירוש' פ"ז מ"ד ע"ד: שחילולא מחמת עצמה ולא מחמת

אבות

חילונא, חילונאי, חילוני ת', זה, הדיוט, נכרי outsider, stranger, non-priest | fremd, Laie חר' י"ח ב"ד ב' (והיה כעם כהן): והי חילונא ככהנא: יב"ע ב"ר מ"ב ד' (והתנבר אליהם): והתעבד בעיניהן כחילונאי: חקיר פב"ד: ונודמן לו חילוני אחר.

חילונת, חילונא ד' (1) תמורה substitute | Ersatz ב"ר פ"א: וכולן אם אכרו יש להם חילונים ובר אבל תלמיד חכם שמת אין אנו מוצאים תמורתו: חר' כ"ז א' (הוא וחמורתו יהיה קדש): הוא וחילוסית יהי קדשא.

(2) הפך reverse | Gegenteil חר' פ"ד מ"א: חילוק הדברים: ע"ז כ"ח ע"ב: וחילומא מכנתא.

חילוק ד' (1) חגיגת חלקים Ver- | distribution teilung כת' פ"ב מ"א: חילוק קליות.

(2) הכרלה ויחוד Sonderang | specification ירוש' שבת פ"ז פ' ע"ג: ככלל היו ויצאו מן הכלל לחילוק.

חילון ע"י חילון. פסיק' בשלח צ"ב ע"א: חילון הזה כל זמן שהוא גול גתניקו גול עמו.

חילין ד' תבלול Gersten- | atye, an eye-disease

חִינָא זי, חן *grace | Gunst* תרג' יביע בר' זי ח' (מצא חן); אשכח חִינָא.

חִינָא זי, חיק *Schoß | bosom* תרג' מליא יז ייס (מדחיקה); מדחנה.

חִינָא זי, (1) מחול, ריקוד *dance | Tanz* תרג' שום' ביא כ"א (מחולות); חִינָא.

(2) מין כלי זמר *ein musikal instrument* *musikalisches Instrument* פס' קייא ע"ב: תלו חִינָא בגוויה.

(3) שוק, יריד *Markt, Messe* | *fair, market* ביצה ליג ע"א: אויל לחִינָא.

חִינָיָא זי, חִינָא זי, כלי זמר *a musical instrument | ein musikalisches Instrument* תרג' תח' ר' א' (כנגינות); על חִינָיָא: שם פיו זי (כחוללים); על חִינָיָא.

חִינָנָא זי, מחול *dance | Tanz* תרג' איכה זי פיו (מחולנו); חִינָנָא.

חִינָנָא זי, (1) שכלל *Vollendung | finishing* תוס' מויק א' פ"ג איזהו חִינָנָא חקברות מאריך בה ומרחיב בה.

(2) חנוכה, מלאים *Einweihung | inauguration* ירוש' שקל' פ"ז ג' ע"ד נתמנה להיות כהן גדול מביא שהים אחת לחִינָנָא וכו'.

(3) גידול בנים *Erziehung | education* תג' ר' ע"א: בקמן שהגיע לחִינָנָא.

חִינָנִיתָא זי, מין תמרה *a species of dates | eine Dattellart* מושה מ"ס ע"א: ריחא דחִינָנִיתָא.

חִינָנָא זי, מושב השנים בפה *der Kiefer | jaw* ב"ק ל"ה ע"א: כיבין לית חִינָנִיתָא.

חִינָנָא שם אמוראים *Name | name of Amoraim* פס' ע"ה ע"א: רב חִינָנָא סבא.

חִינָנָא זי, בעל חן *anmutig | charming* בת' ס"א ע"א: בני חִינָנִי.

חִינָנָא זי, חסלה, מניעת הרעה *Schonung | mercy* תרג' שמי' י"ב ו'ז דבת חים הוא קרם ה' דחם וכו'.

חִינָנָא שם אמורא *Name | name of an Amora*

חִילָתִית זי, מין צמח חריף *assa | Teufelsdröck* *foetida* שבת פ"ב מ"ג: אין שורין את החִילָתִין וכו'; שם קים ע"א: החִילָתִית.

חִימָא -- שם מלאך *Name | name of an angel* *eines Engels* דביר פ"ג: שמעו חמשה מלאכי תבלה ובקשו להזיקו ואלו חן אף חִימָא וכו'.

חִימָא זי, תאוה *das Begehren | lust* נדה כ' ע"ב: דם חִימָא הוא וכו'.

חִימָא זי, (1) הוספת חום *Erwärmung | warming* ביר פמיה: שהחִימָא יפה למכת.

(2) התרגשות *Aufregung | excitement* מויק כ"ד ע"א: כל קרע שאינו בשעת חִימָא אינו קרע.

(3) תאוה *Wollust | lust* כלה רבתי ב"ז נגיעה מביאה לידי חִימָא.

חִימָא זי, (1) עושק *das Bedrücken | oppression* ביר פמיה: חִימָא ממון וכו' חִימָא דברים. (2) ע"י חִימָא ביר פמיה: חִימָא היא צריכה.

חִימָא זי, (1) התחמצות, תסיסה *fermentation, becoming sour | Gärung, das Sauerwerden* פס' ל"ה ע"א: אלו דברים שאין באים לידי חִימָא. (2) מאכל חמוץ *Salat | salad* ילק' רות תרג': מיני חִימָא.

חִימָא זי, אודם מחמת בושה *blush, shame | Schamröte* תרג' מש' י"ז כ"א (להתגרה); חִימָא דילית.

חִימָא זי, מין מלבוש *ein Kleid | a garment* מרק כ"ג ע"ב: נפיק בחִימָא רומיחא.

חִימָא ע"י חִימָא, נדה נ"א ע"ב: חִימָא חִימָא ותחִימָא וכו'.

חִימָא זי, מין קטניות *eine Erbsenart | a species of peas* יב' ס"ג ע"א: עכיד לי מלופחי עברא ליה חִימָא.

חִימָא זי, חמר *Asphalt | asphalt* תרג' כ"י י"א ג' (לחמר); לחִימָא.

חִימָא זי, כעס חִימָא *Zorn | anger* תרג' מש' כ"ז ד' (אכזריות חמה); אכזריותא היא חִימָא.

חִיפּוּסִי דִּי, לווחין שבצדי דרכים | palisades
Palisaden כתי' ניד עיבן חיסופי רשות הרבים.

חִיפּוּסִיתָא נִי, שחין | Hautauschlag
scabs ילקי' במי' השפיה צער דחיסופיתא.

חִיפּוּשׁ זי, בקשה וזרה אחרי רכר | search
Suchen פסי' די עיבן למדנו מציאה מציאה
ומציאה מחיפוש.

חִיפּוּשָׁא זי, מין דג | eine
name of a fish Fischart עיו לים עיבן: נונא דתוי דמי לחיפושא.

חִיפּוּשִׁיתָא, חִיפּוּשִׁיתָא נִי, מין רכס | beetle
Käfer ספרא שמיני יב: כל חולך לרבות את
החיפושית ואת החומה לחיפושית; עיו ביה
עיבן חיפושיתא במלכותא.

חִיפּוּנִי תי, מן העיר חיפה | Haifa
of the town aus der Stadt Haifa כיר עיבן חיפני
ובישני.

חִיפּוּם עי' חִיפּוּא, חִיפּוּתָא קהיר יב זי: רי' אבדימא
דמן חיפס.

חִיפּוּתָא נִי, חיק חבנר | Falte
tuok כיר פערד: יחיבתיה בחיפתי.

חִיפּוּצָא נִי, מחיצה | Scheidewand
partition ביר פכית: ממקיע בחיצאות.

חִיפּוּצָה נִי, (1) דבר משונה | Sonder-
strange act bares פסיקיר מי' חיצה היא בידך.

(2) מחיצה | Scheidewand
partition כיר עיר: בי' דז גר או חיצת הקנים.

חִיפּוּצִי זי, חלוקה לשנים | Zweitteilung
bisection זכתי קיש עיבן עד חצי המזבח וכו' יש חיצות.

חִיפּוּצִין (1) מתנגד לחוק | häretisch
heretical מגי' פיד מיהו דרך החיצונים.

(2) מתוך לכתבי הקודש | außer-
kanonisch כנתי' פיי מיא ספרים החיצונים.

חִיפּוּק שם מקום בארץ ישראל | Name
name of a place in Palestine
Palästina ירוש' שכי' פיס' ליה עיבן: רי' יוחנן
חזה בחיקוק.

etnes Amoräers גימי' די עיבן חיסדא שם
חיסדאין מילך.

חִיפּוּרָא תי, חביב | lieb
lovable גימי' די עיבן חיסדא שם
חיסדאין מילך.

חִיפּוּד, חִיפּוּדָא זי, עלבן | reproach,
rebuke Schmähung פסיקי' דריב שקליב: מקבלין הן
ישראל חיסוד מאומות העולם בשעה שהן
הומאים: תרג' שמי' ייד לא (הרף עשהו): חיסדא
עכיד נפשיה.

חִיפּוּלָא זי, שכלול | Vollkommenheit
perfection תרג' תהי קינ' ב' (כל גאוליו): כל חיפולא.

חִיפּוּסִים זי, (1) הברזל הקשה שבמקרה וברומה
| Stahlspitze stool-edge בכורת ליה עיבן
מקרה ודיסומא.

(2) קשיה | Härte hardness ירוש' ברי' מי' ייד
עיבן אין הארץ שותה אלא למי חיסומת.

(3) צמיד | Verschluss
loking up סכיל' תוס' סכיל' יום
די' חיסום העליון.

חִיפּוּר זי, מחסור, העדר | Mangel
absence שחש' די י"א: מתקשמת בכיד תבשיתין ואם
חסרה חיסור דבר אחד מן אינה כלום.

חִיפּוּחֹן, חִיפּוּכֹן זי, קימוץ | economy,
sparing Sparsamkeit מני' פיו עיבן מאי חיסכון וכו'
התורה חסת על ממון של ישראל: שם עיו עיבן
מפני החיסכון.

חִיפּוּא זי, שפף | Überschwemmung
inundation תרג' משי' כיו' די' (ושטף): ודימא.

חִיפּוּא, חִיפּוּדָה שם עיר בארץ ישראל | Name
name of a town in Palestine (Haifa) Stadt in Palästina (Haifa)
קידי' ליג עיבן די אבדימא דמן חיפא: שבת כיו עיבן ממולמות
של צור ועד חיפה.

חִיפּוּדָה (1) גי, עור בהמה שאינו מעובד כל צרכו
| ungegerbtes Fell untanned skin שנת ריט
ע"א: חיפה דמליה ולא קמיה ולא עמיץ.

(2) שם אמורא | Name eines
Amoräers ירוש' נדרי' פייב' ליו עיבן: אבימי אחי
דחיפת.

חִישָׁתָא ע"י חִישָׁת. תרג' סיכח ג' י"ב (לכמות יער): לחישת ודרשא.

חִית פעל. עורר גועל גוש | *to create aversion* *Widerwillen erregen* ירוש' מעש' פ"א מ"ה ע"ד: מאי ביחילו חיותה.

חִית ג', האות השמינית שבאלפבית *the eight letter of the Alphabet* | *der achte Buchstabe des Alphabets* שבת פ"ב מ"ה נתכון לכתוב חית וכתב שתי זיינין.

חִיתָא ג', 1) חית *animal* | *Tier* תרג' בר' א' כ"א: חיתא דרשא.

2) מילדת *Hebamme* | *midwife* שם ל"ה י"ז (המילדת): חיתא. וע"י חִיתָא.

חִיתָנָךְ ו', כריחה *das Schneiden* | *cutting* ירוש' שבת פ"ו י' ע"ג: קריעה בבגדים וחיתוך בעורות. וע"י חִתָּנָךְ.

חִיתָנְכָא ו', חתך *Einschnitt* | *incision* חול' מ"ז ע"ב: חיתוכא דאוני.

חִיתָנָם ד', 1) חתימה *das Unterschrift* | *signature* *schreiben* כ"ב פ"י מ"ה: לאחר חיתום שמרות. 2) נוסח סיום הברכה בתפלה *concluding formula of a benediction in the prayer* | *Schlussformel eines Segensspruches im Gebet* ירוש' בר' פ"א ג' ע"ד: כל תברכות אחר חיתוסיהן.

חִיתָנָא ו', התחתנות *Ver-* | *marriage* *mählung* כמ"ד פ"ב: חיתונין היו; תרג' יב"ע בר' ל"ד מ' (והתחתנו אותנו): ותתערכון בחיתונא עמבא.

חִב חסרון כ"ס.

חִבִּיא חכמים אמרים.

חִבְדָּה -- צד דגים בחכה | *to fish with the angle* *angeln* ב"ק פ"א ע"א: ומחבין בימה של פבריא.

חִבְדָּא ע"י חִבְדָּה. תרג' ירוש' דב' כ"ה כ"ז (ונחרס): חכך חספא.

חִבְדָּר 1) ע"י חִבְדָּר. ביכורים פ"א מ"ב: תאריסין וחכבורות וכו'.

חִירָגָא ו', עמוד תאבק הנראה לאור חשמש *sun-motes* | (*Staubküle, die beim Sonnenschein sichtbar ist*) *Sonnenstäubchen* הוא חירגא דיומא.

חִירָדָה ג', סלע *rock* | *Felsen* מב"י כש' א': מה חירות תללו לא היו משופקות וכו'.

חִירָדָה ע"י חִירָדָה. תרג' יש' פ"א א' (דרוד): חירג. **חִירָדָה** ו', מצב מלחמה *Kriegs-* | *state of war* *zustand* ב"ב ל"ח ע"א: בשעת חירג.

חִירָדָה ו', קללה תידוק *Lästung* | *blasphemy* חקיר פ"ה בחירוסין ובנידוסין.

חִירָדָה ו', חִירָדָה ג', חופש *Freiheit* | *liberty* פ"י מ"ה: הוציאנו מעבדות לחירות; תרג' חק' י"ט ב' (חמשה): חירגא.

חִירָדָה ו', ריב *Streit* | *contest* ג"מ כ"ז ע"ב: בחירחורי לשון תחבא.

חִירָדָה שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine* | *Name einer Ortschaft in Palestina* ירוש' כג"י פ"א ע"י ע"א: ויראלה-חירית.

חִירָדָה ע"י חִירָדָה. תרג' משי' ל' ל"ג: וכן חירגא ראמי ניסוק דין.

חִירָפָא ו', לתב חסכין *Shärfe* | *edge* תרג' משי' ל' י"ד (ומאכלת): חירפין.

חִירָקָא ו', חריץ *Kerbe* | *notch* חול' ג"ט ע"ב: רמיבלע חירקיהו.

חִירָר ו', שחרור *Befreiung* | *freedom* תרג' יב"ע דב' פ"ו י"ז: תכתוב גם חירר.

חִירָשָׁא ת', חרש. שאינו שומע *taub* | *deaf* תרג' תהי ג"ח ה' (חרש): חירשא.

חִירָתָא ע"י חִירָדָה. תרג' יב"ע ל"ג ו': פומי חירתא. **חִישָׁתָא** ג', חורשה *Dickicht* | *thicket* ירוש' שבת פ"ז י' ע"א: בחישה קנים.

חִישָׁבָא ד', 1) חשבון *Berechnung* | *calculation* שבת ע"ד ע"א: חישוב תקופות ומולות.

2) ע"י חִישָׁבָת. בכורי י' ע"א: החיל ואיסורו חישובא.

rausporn ביר פסיה התחיל מחבך בגרוננו וכו' הוציא דם מפיו.

התחבך החס', התגרר *sich* | *to scratch one's self* *kritzen* ביק פיד מיה שור שהיה מתחבך בכותל ונפל על הארץ.

הקבץ זי, 1) עיי' חיפוף. ירוש' סנה' פיי כים עיב: בתחילה הוא מכניס בהן חבך וכו'.

2) דלקת *Brand, Entzündung* | *inflammation* ירוש' מריק פיג פיא עיד: חבך גדול נעשה באותו היום כל מקום שהיתה עינו של ר' ליעזר מבמת היה נשרף.

הקבם -- הקב'ים חסי, 1) תוסף חכמה לאחרים *weise machen* | *to enlighten* חג' ייד עיב: תלמיד המכנים את רבותיו.

2) נעשה חכם *weise werden* | *to grow wise* ביב קעיה עיב: הרוצה שיחכים יעמוק בריני **נעמוות**.

2) התחכם *hüßeln* | *to philosophize* שמיר פיו החכים על גזירתו של הקבית.

הקמדה -- מילדת *Hebamme* | *midwife* ריה כיג עיב: חכמה תבאה ליילד.

הקמן תי, חכם ונבון *klug, vernünftig* | *clever* ביב קיש עיב: כגות צלפתר חכמניות חן.

הקמתא ניי, חכמה *Weisheit* | *wisdom* תרג' משי ייד ח' (חכמת ערום): חכמתא רערימא.

הקבר, הקבר פיי, שבר שדה בפירות זכרומה *pachten* | *take in rent* תוס' דס' ריש פיו סה בין שוכר לחוכר השוכר במעות והחוכר בפירות: בים מיה עיב: נהדר חברה מינית. ועיי' הקביר.

הקביר תפי, נתן בחכירה *ver-* | *to give in rent* *pachten* בים קיד עיב: אמר ליה מחכיר לחוכר.

הקבנותא ניי, מעמר החכירות *Pacht* | *tenancy* בים קיד עיב: חכירותא וכו' קבלנותא.

חל חוצה לארץ.

חל תי, מתוק *süß* | *sweet* תרג' יביע דבי' ח' חל: חמר חל וחריף.

2) שבר חכירה *Pachtzins* | *rent* בים פיס מ'כ: כה איכפת לך תואיל ואני נותן לך חכורך.

חכים, חכמתא תי, חכם *weise* | *wise* עיי' עיו עיב: מאן חכים לסיעבר כי האי מילתא: תרג' משי י' א' (בן חכם): בר חכימא.

חכימא ד, תלמיד חכם *Gelehrter* | *scholar* פסי ק'ה עיב: לא חכימא אנא ולא חזאנא אנא.

חכימותא ניי, חכמה *Weisheit* | *wisdom* תרג' משי כיה כיו (והולך בחכמה): דמהליך בחכימותא.

חכינא, חכינה ניי, נחש *Schlange* | *snake* ביר פסיה: חכינא עשו לו בתוך ספלה ירוש' תעני פיד מים עיב: אשכח חכינה כריכה עליו.

חכינה ניי, כנו *Zuname* | *by-name* מני' כיה עיב: ולא קראתי להבירי בחכינתא.

חכינתה עיי' חכינא. ירוש' שבת פיו ח' עיד: אשכחון חכינתא.

חכיר תי, קודר *düster* | *gloomy* תרג' תה' ליה ייד (קודר שחתי): חכיר שחית.

חכיר זי, 1) חוכר *tenant on a fixed rent payable in kind* | *Pächter, der ein immer gleiches Quantum von Naturalien als Pacht entrichtet* מריק ייא עיב: האריסין והחכירין.

2) שבר חכירה *Pachtzins* | *rent* בים קיג עיב: סכנה לו מן חכירו.

חכינא ד, חושך, אפילה *Dunkelheit* | *darkness* תרג' משי די ים (דרך רשעים כאפילה): ואורחא דרשיעי חכירא.

חכירות ניי, שכירות שדה על מנת לשלם פירות *tenure* | *Pacht, Pachtsumme* on rent in kind | *on rent* ככורים פיא מייב: בעלי ארימות וחכירות. ועיי' הקביר.

חכף פיי, 1) גרד ושפסף *reiben* | *rub* תוסי' ביק פי כיה: חוכבין זה את זה.

2) פקס *schwanken* | *to hawk, to hesitate* נורי' פיא מייב: היה חוכך בזה להתחבר.

חכף פיעל, כעכע *sich* | *to clear the throat*

חַלָּה ו', חומץ *vinegar* | *Essig* תרג' במ' ו' ג' (חמץ יין וחמץ שכר): חל דחמר דהת וחל דחמר עתיק: ברי' עיבז דחל דהת חמרא.

חֻלָּא ה', מין ביצה נוקשה שבמע' היחמור *a globular concretion* | *eiförmiges Kügelchen* בכורות ו' עיבז דלא דיחמורא.

חֻלָּא ו', (1) חול *Sand* | *sand* סס' קיג עיבז אדחלא אכרעך.

(2) מין עוף *Phoenix* | *Phönix* תרג' איוב כ"ט י"ח (וכחל ארבה ימים): והיך חלא אמגי יומיא.

חֻלָּאִים דר' ע"י חוּלִי 2, ירוש' סנה' פ"י כ"ט ע"ב: שני חללים חלה אלישע וכו'.

חֻלֵּב פע"י, (1) חוציא חלב מן תדר | *to milk* *melken* שבת קט"ב עיבז חולב אדם עז לחוך הקדור וכו'.

(2) נתן חלב *Milch geben* | *to secrete milk* בכורות ב' עיבז ורוב בהמות אין חולכות אלא אם בן יולדות.

חֻלְבֵּל נפ', בגל 2, שבת פ"ה ס"ב: עזים יצאות צדורות ליבש אלא לא ליחלב.

חֻלְבֵּל - חֻלְבֵּל בִּיזִים, חלבון *Eiweiß* | *glair* ירוש' תר' פ"י ס"ז עיבז חלמון אמור וכל שכן חלב בצים.

חֻלְבָּא ו', חלב *Milch* | *milch* תרג' יב"ע ברי' ס"ט י"ב (לכן שנים מחלב): שנוי נקין מן חלבא.

חֻלְבֻּנָא, חֻלְבֻּנָא ו', לובן של ביצה | *glair* *Eiweiß* ירוש' תר' פ"י ס"ז עיבז בצים שהקרימו וכו' בין חלבון בין חלמון אמור: תרג' יב"ע ברי' ל"ט י"ד: ורמז חלבונא דביעמא בדרגשא.

חֻלְבִּיץ ו', מין צמח *Vogelmilch* | *ornithogale* (Bot.) שבת ד' עיבז: החלביצין והלעיגין.

חֻלְבִּיתָא ג', חלבנה *Galbanum* | *galbanum* גיט' ס"ט עיבז: חלביתא רובשניתא.

חֻלְבִּין ע"י חֻלְבִּין, שביע' פ"ז ס"ב: והעקרבוני והחלבצין.

חֻלְגֻּלוג ו', מין צמח *Portulak* | *portulane* יומא י"ח עיבז: השום והשורלים וחלגלוגות.

חֻלְדִּי (חֻלְדִּי חמ' 1) דתר | *to undermine* *undergraben* ב"ב י"ט עיבז: שמחלדין את הקרקע.

(2) תחב ודקר *hineindrücken* | *to squeeze in* חול' ל' עיבז: החלדין את חסכין בין סימן לסימן ופסקו פסולת.

חֻלְדִּיה ג', תחיבת חסכין בשעת שחיטתו שלא כרין *squeezing of the knife* | *das Hineinstecken* (des Schlachtmessers) חול' פ' ע"א: שחייה דרסה חלדיה תגרסת ועיקור.

חֻלְדִּיתָא ע"י חֻלְדִּיה, תרג' יב"ע במ' ל"א כ"ב: לחזיהון בלא חלדיתתון.

חֻלְדִּין דר', יושבי מערות *Höhlen-bewohner* | *cave-dwellers* ב"ר פל"ז תר"י - חלדין.

חלדיה חלק לעולם הבא.

חֻלְה - תרומת עיסה *the priest's share of the dough* | *Teighebe* חל' חלה פ"א ס"א: חמשה דברים חייבים בחלה החשים והשעורים וכו'.

חֻלֵּת דבש הדבש כמות שתוא בכורות *honey-comb* | *Honigscheibe* תוס' שבת פ' י"ג: חרודה חלת דבש.

חֻלְגֻּלוג ע"י חֻלְגֻּלוג, ירוש' עיר' פ"ג ב' ע"ד: וגרגרניות וחלגלוגות.

חֻלְדִּיה ג', (1) צמח המתחזק במאכל ע"י סחב *rust* | *Rost* ב"י פ"ג ס"ה: כחש שהעלתה חלודה.

(2) שחין *Hautausschlag* | *raash, a skin-disease* ב"ר פ"ע"ט: עז שהעלה גופן חלודה.

חֻלְזָא ו', סל *Korb* | *basket* סס' קיג עיבז: תמרזא בתלחך וכו'.

חֻלְזָא ו', החלטה אחרונה *final decision* | *end-gültig* חומ' נג"ע ח' ו"ז: כימי חלוצא.

חֻלְזָא ו', (1) שייך לצמיתות *finally adjudicated* *endgültig zugesprochen* חומ' ערכ' ח' ה"ז: שאם חגיג יוכל ולא נבאלה חלוצת היא השרה לחקש.

small-shaped ring | טבעת בצורת חלזון |
schneckenförmiger Ring כלי פייב מ'אן שקשר
 חלזון בראשית.

an eye-disease | *eine Augen-* מחלת העין
krankheit בכוחות פ'ו מ'ב: דק תבלול חלזון.

חֲלִזְזוֹנָא כנ"ל 1. תרג' יכיע: דב' ליג ייש (שפוני
 מסוני חול): וחלזונא יאחדון ויצבעון מאדמיה
 תיכלא.

חֲלִיחֻלָּה ד, ארם *Gift* | *poison* תנח' משפ' ית:
 תחלחול היה נכנס להם.

חֲלִיחֻלִּית נ, מומה *Ränkespiel* | *Intrigue* מסיק'
 דריג אחרי מות: שלכם מלא תחלחוליות רעות.

חֲלִיחֻלָּת נ, חמעה המחזכר לפי המבעת | *rectum*
Mastdarm חולי נ, ע'א: תחלחולת שניקבה כשרה
 תואיל ויריכים מעמידות אותה.

חֲלַחַל (פערי, 1) חדר ונכנס | *ein-* to penetrate
dringen מפרי נשא יבז: לסם יבש תניתן על בשר
 חי ואין מויקו כשהוא מוצא מכה מתחיל לחלחל.
 (2) שטף | *spülen* to rinse סכש' פ'ג מ'ז: אם
 פקק את הצנור או אם תלחל לתוכו.

חֲתַחֲלַחַל (הרפ' -- 1) הרענע | *to be shaken*
hin und hergeschüttelt werden מקי' פ'ד מ'ג:
 היו צורות מתחלחלים בתוכו.

(2) עיי' חֲלַחַל 1. במיר פ'ט: וכאו כח המים
 מלמד שהם מתחלחלים בכל אבריה.

(3) נתרועע | *zerfallen* to fall to pieces ירוש' ב'ק
 פ'א ב' ע'ב: האש נועע מצד אחד ותחלחל כולו.

חֲלַם -- מרם או שטף ברותחין | *to stir or to raise*
in hot water | *in heißem Wasser eingebracht*
oder spülen פ'י מ'ז: חולטן בחמין.

חֲלַמֵּשׁ נפ', נשפכו עליו רותחין | *to be stirred in*
hot water | *in heißem Wasser eingebracht*
werden ירוש' חלה פ'א נ'ה ע'א: תנח' חמין
 לתוך קמח וכו' תלפס כל צורכה.

חֲחִלִּישׁ חפ', גור לחלושין | *end-* to adjudicate
gültig entscheiden ירוש' בת' פ'י ל'ג ע'ד: אי
 זה מהן שירצו ביד לחלשים מחלשיין.

stirred in hot water | *in* בחמין (2)
heißem Wasser eingebracht חלה פ'א מ'א:
 איזהו חלום תנח' קמה לתוך חמין.

חֲלִילָה עיי' חִילּוּל. אב' פ'ה מ'ט: על שבעת
 שוא ועל חלול השם.

חֲלִילָה ת', נבוב | *hollowed* | *hohl* חק' תרד:
 אלילים על שם שהם חלולים.

חֲלִיָּהם ת', בריא | *gesund* | *well* חוס' תר' א' ג'
 פעמים שופת.

חֲלִיָּה עיי' חִילּוּל. אבות פ'ה מ'ה וחלופיהן בגולם.
 חֲלִיָּין ז', חיזוק | *Kräftigung* | *strengthening* ברי
 פ'ו ע'ב: חיים של חלון עצמות.

חֲלִיָּצָה חֲלִיָּצָה שם מקום | *name of a place*
Name einer Ortschaft תרג' ירוש' ברי מ'ו ז'
 (שור): חלוצא: יכיע שם שם יד (ברד): חלוצה.

חֲלִיָּצָה נ, אלמנה שהיכם שלה מאן לקחתה
 וחלצה לו נעלו בדין | *a woman released from*
leviratical marriage by the ceremony of
untying the shoe of the husband's brother |
eine Frau die ihrem die Leviratssehe verweig-
ernden Schwager vorschriftsgemäß öffentlich
den Schuh auszog יכ' פ'ו ע'א: גרשה חלוצה.

חֲלִיָּק עיי' חִילּוּק. יומא פ'ו ע'א: ארבעה חלוקי
 כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש.

חֲלִיָּק ז', (1) כתונת | *Hemd* | *shirt* ב'ב נ'ז ע'ב:
 חלוק של תלמיד חכם כיצד כל שאין בשרו
 נראה מתחתיו.

(2) שכבה | *Schicht* | *layer* תוס' ב'ק ד' י'ה
 תנור מאימתו מקבל פומא וכו' משיפוטא חלוקן.

חֲלִיָּקָא כנ"ל 1. שבת קל"ד ע'א: חלוקא דיגוקא.

חֲלִיָּקָה נ, חפדת דבר לחלקים | *division*
Teilung בת' ב'ז ע'א: בתורת חלוקה.

חֲלִין פעל, חגר | *gürten* | *to gird* תרג' שני אמ' ר'
 י'א: ומחלזין חלזין.

חֲלִזְזוֹן ז', (1) שכלול | *Purpur-* | *small, purple-fish*
schnecke תוס' מנח' פ' פ'ה תבלת אין כשרה
 אלא מן החלזון.

חֶלֶט פִּי, 1) לש- *Teig ein-* to make a paste

rühren תרג' שִׁיב יִיג ו' (חלש): ותחלוט.

2) כבש בחומץ *in Essig* to put in vinegar

einlegen חל' קיא עִיב חלִי לִיח בולא.

חֶלֶט פֶּעַל, 1) כנל 2. פִּי עִיר עִיב חלִי דחלִי בית.

2) מכר לצמיתות *verkaufen* to alienate ירוש'

פסח' פִּיר לִיא עִיב: ולא יחלפון בניתון.

אֶחָלֶם אִמִּי, עִי תֶחֱלִי, תרג' ויק' יג יא: ויחלִיניח בהנא.

אֶחָלֶם, אֶחָלֶם אִמִּי, 1) נמכר לצמיתות

sold irredeemably | *unwiederbringlich ver-*

kauft werden ערכ' לִיב עִיב: וירושלים מי

מיהלם בה.

2) התערב *sich vermischen* | *to mingle* תרג'

מש' בִּיר כִּיא (עם שונים אל תתערב): ועם שמי

לא תתחלם.

חֶלְמָא נִי, הרשאת בִּיר לזוכה בנכמים

adjudi- | *Zuerkennung* cation | בִּים מִיז עִיב: בשמרי

חלמאתא ואדרכתא.

חֶלְמָן תִּי, נמור ומוחלם *endgültig* | *final* קהיר

ח' יִיז: וריבתן חלמנית היתה.

חֶלְמָר דִּי, אופה *Bäcker* | *baker* ירוש' שבי' פִּיז

לִיז עִיג: ר' לא ספקד לאילן חלמריא לא תהוון

מחשבין אגריכון על משהא אלא על חִימא.

חֶלִי פִּיעַ, 1) היה מתוק *süß sein* | *to be sweet*

תרג' מש' בִּיז ו' (כל מר מתוק): כל מירם

ומרירותא חלי ליה.

2) היה מִיזר *sich grämen* | *to grieve* בִּק' כ'

עִיב כמה לא חלי ולא מרגיש האי גברא.

חֶלִי פֶּעַל, הנעים *schmackhaft, süß* | *to sweeten*

machen עִיז לִים לִיא: מחליא ליה שמונניהא.

אֶתְחַלִּי אִמִּי, נעשה מתוק *süß* | *to become sweet*

werden תרג' ירוש' שמי' מִיז כִּיה (וימתקו

המים): ואתחלוק מִיא.

חֶלִי תִי, מתוק *süß* | *sweet* תרג' ירוש' בִּר' מִים

כִּיא: חלי כדובשא.

חֶלְיָא דִּי, עמים *Soft* | *juice* שם עִיר עִיב: אומצא

ראסמיק חלייה אמיר וכו'.

חֶלְיָם דִּי, מעמד חמוחלם לצרעת *the status of*

being declared a leper | *Zustand des als*

aussetzig Erklärten ירוש' נזיר פִּיח נִיז עִיב:

לעולם הוא בחליטו עד שיניח האשם.

חֶלְיָמָא נִי, 1) חכשים *Schmuck* | *jewel* תרג'

יש' ג' ב' (וחלשים): חלימתא.

2) מין מאכל קמח *eine Mehlspeise* | *dumpling*

תרג' שִׁיב יִיג ח' (לבבות): חלימתא.

חֶלְיָמָה נִי, 1) כנל 2. ירוש' פִּיז פִּיב כִּים עִיג:

חליטה קמח לתוך חמין.

2) החלטה ונדירה *endgültige* | *final decision*

Entscheidung פפרי נשא לִיא: וימי חליטה טעון

תגלות.

חֶלְיָמָר, חֶלְיָמָרָא דִּי, אופה *Bäcker* | *baker*

ירוש' בִּיב פִּיב יִיג עִיב: דר חלימר; יב' פִּיב יִיב

עִיד: לחנותא דחלימרא.

חֶלְיָיָה נִי, מתיקות *Süßigkeit* | *sweetness* פִּיז

קסיו עִיב: חלייה דתבלין.

חֶלְיָלָא תִי, 1) נבוב, חלול *hohl* | *hollow* תרג'

שמי' כִּיז ח' (נבוב): חליל.

2) עגול *rund* | *rounded* בִּיב מִ"א: בדקא

חלילא.

חֶלְיָלָה -- סחור סחור, פִּיב *round about, in*

roundum | *turn* בת' פִּיז מִיה השנייה מוצאה

מהלוקה וראשונה מן השנייה והלוקה מן

הראשונה וחזרת חלילה עד שיעשו פשרה

ביניהם.

חֶלְיָם תִי, 1) חזק *fest* | *sound* חולי קכִיז עִיב:

עור גמי לא חלים.

2) בריא *gesund* | *healthy* פִּיז עִיב: חולה

בשעת שחימה וחלים בשעת זריקה.

חֶלְיָמָה נִי, מין צמח *Ochsenzunge* | *anchusa*

(Bot.) ירוש' בִּר' פִּיז י' עִיב: מיני דשאים

הקינים וחלימה.

ע"א חליצה מופעת כשירה אי זו היא חליצה
מופעת אמר ר"ל כל שאומרים לו חלוץ ובכך
אתה כוננת וכו' כל שאומר לו חלוץ לח ע"ם
שתתן לך מאתים זה וכו'.

חליצתא כנ"ל A. יכמי קיב ע"א חליצתא מעליה.

חליק ד. מין אבן. *eine Nuß* | a species of nuts
art פאה פיר מ"א אף בחליקי אגוזים.

חליקה נ"י מין גריסין *Speltzgraupe* | split grain
מכשי פ"ו מ"ב חליקה וכו'.

חלישות נ"י חלישות דעת עלבון | *humiliation*
Demütigung במ"ד פ"ה לא אעשה להם חלישות
דעת ואוליכם עמי למנין הלויים.

חלישותא נ"י חלישה *Schwäche* | weakening
תרג' הושע ד' מ"ז חלישותא מנתיבון.

חלל (חלל) נחלל נפ"י נחתך | *to be cut all around*
abgeschnitten werden נזיר נ"ד ע"א אבר
החלל מן החי.

חלל פיעל -- חלליק, פרה *auslösen* | to redeem
ablösen מע"ש פ"א מ"ב אין מחללין מעשר שני
על אסימון.

נחלל נחלל נחמ"י (1) נתבזה *entwöhlt* | to be degraded
werden אבות פ"א מ"א נמצא שם שמים
מתחלל.

(2) נפסל מכהונה | *to lose the priestly status*
die Priesterwürde einbüßen מופה פ"ג מ"ז
כהנת מתחלל ואין כהן מתחלל.

(3) הופר והופרע *über-treten werden* | to be transgressed
פסיק' דריב ותאמר ציון; נתחללה
אתה שבועה וכו'.

(4) נפדה ונתחלף *ausgelöst werden* | to be redeemed
כ"מ נ"ד ע"א הקדש אינו מתחלל על
הקרקע.

חלל פ"י (1) רחץ, כיבם | *to wash, to rinse*
waschen, spülen תרג' שט' כ"ט י"ז (ורחצת
קרבו); ותחליל גויה.

(2) קרה במקרה *bohren* | to bore | תרג' ישי' י'
מ"ה אבא חלילית.

חליף ד. (1) מאכלת *Schlacht* | slaughtering-knife
messer מדה מ"ד מ"ז בית וחליפות ששם
נבונים את המכנינים.

(2) נצר *Sproß* | shoot שבי' פ"א מ"ה אילן
שנגמם וחציא חליפין.

חליפא שם איש *männlicher* | a man's name
Name ב"ב קכ"ג ע"א אבב חליפא קרויא.

חליפה נ"י (1) תמורה *Ersatz* | substitution ירוש'
בר' פ"ב ה' ע"ג תלמיד חכם שמת מי מביא לנו
תמורתו.

(2) נצר *Sproß* | shoot תוס' תרי' ה' י"ז חליפות
תדיון.

חליפין, **חליפין** ד. חילוף והמרה | exchange
Tausch קרי' כ"ב ע"ב עבר כנעני נקבה בכסף
וכר אף בחליפין; כ"מ מ"ו ע"א אין מסבב נעשה
חליפין.

חליץ ד. קשר *Knoten* | knot תוס' צוק' נגעי' ה'
י"ז חליצין שבבקעת וכו'.

חליצה -- (1) פשיטת בגד וכדומה | *putting off*
das Ausziehen, Ablegen ירוש' בר' פ"ג ה'
ע"ד: גותן חללין וכו' חליצין וכו' בחליצה.

(2) עקירה *das Herausreißen* | taking out תוס'
נ"י י"ז בחליצה אבן שבוית בזמן שהוא חולץ
חולץ את כולתה.

(3) חשיפה *das Entblößen* | baring תמרי' נשא
י"א: אם היה בית חליצתה נאח לא היה מגלהו.

(4) שליפת נעל היבם המסמן לקחת את אלמנת
אחיו לאשה *the ceremony of taking off the shoe of the husband's brother for refusing the leviratical marriage* | *das öffentliche Schuhanziehen desjenigen der die kinderlose Witwe seines Bruders nicht ehelichen will*
י"ב פ"א מ"א: מן תחליצה ומן היבום.

חליצה מופעת חליצה על סכך הכמדת שוא
Hallsah to which the yabam consented in
consequence of a deception | *Hallsah auf*
Grand eines falschen Versprechens

חָלַל (פיעל, 1) כנ"ל 1. חולי קריג ע"א: דחלליה בי שבתא.

(2) חילל וביזה to profane | entweihen תרג' ירוש' וק' כיד י"ב: דחליל שבתא.

אֶחֱייל אפי' כנ"ל 2. תרג' וק' י"ט ח' (את קדש ה' חלל): ית קודשא דה' אחיל.

אֶתְחַלל אתפ', נחללל ונתבזה | to be profaned entweiht werden תרג' יח' ל"ו כ"ג (שמי הגדול המוחלל): שמי רבא דאיתחלל.

חָלַל -- 1) סקום חלל, נבוב | empty space leerer Raum ברי' י"ט ע"ב: יש בו חלל ספח.

(2) היקף Umfang | extent שבת י"א ע"א: אם יהיו כל הימים דיו וכו' אין ממפיקין לכתוב הלל של רשות.

חָלַלָא ז', 1) כנ"ל 1. תרג' יח' כ"ה י"ג (תופיד ונקביד): חללין ונקבין.

(2) כנ"ל 2. ב"ס מ"ט ע"א: כל חללא דעלמא.

חָלַלִי ת', פסול לכהונה | unfit for priesthood für das Priestertum untauglich תרג' פ"ד מ"א: עשרה יוחסין עלו מבבל כתני לויי ישראל חללי וכו'.

חָלַם (פעיל, 1) ראה חלום träumen תרג' ברי' ל"ז ח' (ויחלום יוסף חלום): חלם יוסף חולמא.

(2) סגר, עצם schließen | to close קיד' כ"ה ע"א: דסנין דחלים שפתיה.

חָלַמָא ז', חלום Traum | dream ברי' נ"ח ע"א: חלמא טבא וכו' חלמא בישא.

חָלַמָא נ', מין שיט eine Art Ton | clay כל' מ"א מ"ד: וכן מן תחלמא ומן חגללים.

חָלַמָה נ', חיבור ודיבוק Naht | joint שבת צ"א ע"ב: סקום חלמה.

חָלַמָה נ', מין צמח Ochsenzunge | anachusa (Bot.) ירוש' בלא' פ"ה ל' ע"א: מיני דשאים הקינרס והחלמה.

חָלַמוּנָא ז', הצהוב שבביצה yolk | of an egg Eigelb ע"ז מ' ע"א: סיכני ביצים

וכו' חלמן מכוון וחלכון מבפנים: תרג' איוב ו' (חלמות): חלמונא.

חלמן ע' חֶלְמוֹן. ירוש' תר' פ"א מ"ז ע"ב: בלון חלמין.

חֶלְמוֹשׁ שם מקום Name | name of a place einer Ortschaft וקיד פ"ב: חלמיש לנחה.

חֶלְמוֹת ע' חֶלְמוֹה. בלא' פ"א מ"ה: אין נוחנין זרע דלעת לתוך החלמית.

חֶלְמוֹנָא ז', מין ארבה | a species of locusts eine Heuschreckenart תרג' יב"ע דב' כ"ח מ"ב (הצלצל): חלנונא.

חלעהיב חלק לעולם הבא.

חָלַף -- חמיר tauschen | to change, to exchange ירוש' ברי' פ"ב ח' ע"ג: נחלופ את מקומונו.

חָלַף ה', -- הפך ושינה umkehren | to reverse עיר' צ"ט ע"א: לעולם לא תחליף.

נְחַלְף נפ', נְחַלְףָה נתפ', כא דבר במקום דבר | to be exchanged, to be mixed up verwechselt werden ע"ז י"ז ע"ב: מעות של פורים נתחלפו לי במעות של צדקה: ירוש' פס' פ"ו ל"ג ע"ג: דבר שאין דרכו ליחלף.

חָלַף פ"ע, חלף ועבר vorübergehen | to pass by תרג' שח"ש ב' י"א (חלף עבר): חלף ואויל.

חָלַף (פעל, 1) כנ"ל. קיד' י"ב ע"ב: חליף אכב דבי חמוה.

(2) החליף, חמיר tauschen | to exchange חול' ו' ע"ב: השתא מיגול גולא חלוסי מיכעיא.

אֶתְחַלְף אתפ', חשתנה וחתהסך | to be exchanged sich verwandeln תרג' קח' ח' א"ז מתחלפן כל אורחיה.

חָלַף ז', 1) נצר Sproß | shoot יב' פ"א ע"ב: חלפי תרדיון.

(2) גומא Schilf | reed כלים פ"ז מ"ה: של חלף ושל קנים וכו'.

חָלַף ז', הפך Gegenteil | reversion ירוש' שבת פ"ז מ' ע"ג: או חלף.

חלף תהיה, במקום *instead | anstatt* שבת קב"ש
ע"ב: נפשא חלף נפשא.

חלף מרדה **חלפסדרא** נ"י, מורת-שעות של
מים *water-clock | Wasseruhr* ב"ר פמיש
לחלף מרדה מליאה מים כל זמן שהיא מליאה
מים המניגור מלמד וכו'.

חלפדה נ"י, (1) נצר *Sproß | shoot* עוקצי פרא
מיד: וחלפות תרדיו.

(2) מאכלת *Schlacht-* *slaughtering-knife*
messer תוס' זכר' ד' א': בבית וחלפות.

חלפתא שם תנא *Name* *name of a Tanna*
eines Tannellen אבות פ"ג מ"ז: ר' חלפתא
איש כפר חנניה.

חלפתא נ"י, ערבה *Weide | willow* מוכה ליד
ע"א: חלפתא ערבתא.

חלץ (1) נתן חליצה ליבמה *to perform the*
ceremony of taking off the shoe of the
husband's brother who refused the levira-
tial marriage | den Schuh des Leuitre
abziehen קיר' פ"ג מ"ה: לאחר שיהלוק לי
יבמה.

(2) הוציא את הגרעין *lösen | to loosen* תוס'
ע"ז ד' ח"ז חולצין את גרעיניהן.

(3) תקף, אחז *anfallen | to attack* נד' מ"א
ע"א: שחלצתו חמה.

חלץ נפ', (1) נפשו *abziehen | to be peeled off*
ablösen ירושי שבת פ"ב י"ז ע"ב: מסתכן ועורר
נחלץ.

(2) כניל 1. יב' פ"ב מיד: תחרש שנחלץ וכו'.
חלק (1) חכריל, הבחין *to make distinction*
etnen Unterschied machen ירושי שבת פ"ב
ה' ע"א: לא תחלוק בו בין שונג בין מזיד וכו'.
(2) תזגגד *anfechten | to oppose* מנה' ק"י
ע"א: כל החולק על מלכות בית דוד וכו'.

חלק קבור תחיהם בכבוד *to honor, to pay*
regards | Ehre erweisen, Rücksicht nehmen
בר' י"ט ע"ב: כל מקום שיש חילול חשם אין
חולקין כבוד לרב.

חלק נפ' -- (1) כניל 2. כת' פ"ג מ"א: נחלקו
עליו בני כהנים גרולים.

(2) היתה מחלוקת ביניהם *to differ with*
strelten עיר פ"א מ"ב: לא נחלקו בית שמאי
ובית הלל על מכו וכו'.

חלליק חפ' -- (1) עשה חלק *to smoothen*
glätten ע"ז ל"ה ע"ב: מפני שמחליק פניה
בשומן.

(2) מעד *ausgleiten | to slide* ב"מ פ"ז מ"ג:
חשוכר את החמור לחוליכת בתר וחוליכת בבקעת
אם החליקה פמור.

(3) מים את הנגיפה בקול נמוך וגעים *to closea*
in Pianoton ausklingen | tune softly ע"כ'
פ"ב מ"ג: ולא היה מחליק אלא כאבוב יחירי
מפני שמחליק יפה.

(4) היה חלק *glatt sein | to be smooth* פ'
ע"ב: ובשרו מחליק.

החלק תתפ' -- (1) נבדל לחלקים *to be divided*
verteilt werden שביע' פ"ט מ"ט: ורמיהם
יתחלקו לכל אדם.

(2) נפרד לעצמו *sich absondern | to separate*
מדרי' תה' י"ה ב': היה מתחלק מחילוחיו.

חלק ת' -- (1) ריק *leer | empty* פסיק' כ"ג:
להוציאך חלק אי אפשר.

(2) מדומה כתב *blank, not written upon*
unbeschrieben מנה' י"ז ע"א: שבעים ושנים
פיתקין על שבעים כתב זקן ושנים הניח חלק.

חלק, חלקא ח' שדה, אחוזה *Feld, lot*
Grundstück תרג' ירושי ב"ר מ"ט כ"א: אוניתא
וחלק: משי' כ"ג י' (ובשרי יתומים): ובחלקא
דיתמי.

חלקא ח' שם משקל *ein Gewicht | a weight*
ביצת ב"מ ע"א: חלקא ופלגו דחלקא.

(2) קליפה *Schale | husk* מ"ק י"ג ע"ב: דשקל
חלקיהו.

חלש -- השיל, שלשל *hineinwerfen | to cast in*
ע"כ: פ"ט מיד: ותקין חלל חזקן שיתא חולש את

חם -- חֲמִין דר, 1) מים חמים | hot water
heißes Wasser ירוש' שבת פ"ג ר' עיב: נותנין
 חמין לתוך צונן אבל לא צונן לתוך חמין.

2) מעיינות חמים | *heiße Quellen* תרומ' thermas
 שבת פ"ז ע"ב: הרוחץ בחמי מבריא.

חם -- חותן | *Schwiegervater* father-in-law ב"ב
 כ"ח ע"ב: חתן וחדר בבית חמיו.

חמא דר, 1) כביל, תרג' שמי י"ח א' (חותן משה):
 חסודי רמשה.

2) שם אמוראים | *Name von Amoräern* name of Amoraim
 ב"ב פ"ז ע"ב: דא"ר חמא בר
 חנינא וכו'.

חמא זר, צנן | *Rettig* radish פס' קטיו ע"א
 קמא דחמא חמא.

חמד -- חמד מיעל, נחמד נחמ', התאוה וחמד
 to covet | *geflüsten* מכות פ"ג מ"ז: מתאוה
 להן ומחמדתן ויקר פליא: למעשה ירך תכפוף
 תתחמד נפשה.

חמדא דר, תאוה | *Wollust* lust שבת קכ"ב ע"א
 במל חמדות.

חמדן עיר חכירה של מדי | *Ekbatana, capital of Media*
Ekbatana, die Hauptstadt Mediens

קיר ע"ב ע"א: ערי מדי זו חמדן וחברותיה.

חמדתא ב', חמדה | *Lust* desire תרג' זכ' ז'
 י"ד (ארץ חמדה): ארעא חמדתא.

חמדה -- קדחת | *Fieber* fever ברי' מ"א ע"א:
 אין מבקרין את החולה אלא למי שחלצתו חמה.
חמודא ע"י חמדתא, תרג' שופ' ה' ל"ז מאני
 חמודא.

חמודא דר, בעל תאוה | *Wollüstling* covetous
 תרג' יביע דב' ה' י"ח (לא תחמד): לא תהוון
 חמודיא.

חמודא ג', סין בגד מאד גס | *a blanket of coarse stuff*
 גנע' ה' י"ד: והחמולות והלברין.
חמום ת', חם ביותר | *heiß* heated ירוש' סנה'

פ"ז כ"ג ע"ב: שמעון בן שטח היו ידיו חמומות.

מעותיו ללשכה והוא שובר את הדלת ונכנס
 אימתי שירצה תלה יבוא ויטול את מעותיו.

חלש דע'תו חרפה את רוחו | *to discourage*
entmutigen קהיר מ' י"ח: ואפילו שיראה אותו
 נסוי למות אינו אומר לו צו לביתך שלא יחלש
 דעתו.

חלש מערי, 1) חיה רפה וחולא | *to be weak*
schwach sein תעני כ"ד ע"ב: חלשא ליביה.

2) היה דק | *dünn, scharf sein* to be fine
 חול' מ"ח ע"א: מכינא דחלש פוסיה.

חלש פעל, עשה דק וחד | *to make fine, sharp*
fein, scharf machen ע"ז פ"ז ע"א: משום
 דחלשי וכו'.

חלש אמ', 1) חליש | *schwächen* to weaken
 תרג' איוב י"ב כ"א (ומויה אפיקים רפה): ותקוף
 מלכיא מחליש.

2) הפשיט | *ausziehen* to strip תרג' ירוש' במ'
 כ' כ"ו (והפשט את אהרן): ותחליש ית אהרון.

חלש אמ', נחלש ורפה | *to become weak*
schwach werden תרג' איוב ל"ג כ"ה (רפוש
 בשרו): אתחלש בישריה.

חלש זר, גזול | *Los* lot, ballot תרג' ד"כ ע"א:
 ארבע שמות נקראו לגזול חלש פור גזול חבל.

חלשות, חלשותא ג', 1) חולשה | *weakness*
Schwäche תרג' מלא י"ב י' (קסני עבה מסתני
 אבי): חלשותי תקיפא מעלימיותיה דאבא.
 2) רשלנות | *Nachlässigkeit* laxity תרג' קהל'
 י' י"ח (ברפיון ידיה): בחלשות.

חלתא ג', 1) עיי תלה, קיר' פ"ג ע"א: אייתי
 חלתא.

2) סין סל | *Korb* basket שבת ל"ח ע"א: חלתא
 בת תרי כורי.

חלתיתא, חלתיתא עיי חילתית, ע"ז ל"ט
 ע"א: חורפיה דחלתיתא: ירוש' שבי' פ"ז ל"ז ע"ג:
 בהדין חלתותא.
 ח"מ חתום מטה.

חמץ עיי חמץ. ברי י עיב: שאור שחמוצו קשה וכו'.

חמור תי, כבד, קשה, חשוד | grave, strict, severe | schwer, streng, ernst ירש' ספדי פ'כ כיט עיב: איסור חמור חל על איסור קל ואין איסור קל חל על איסור חמור.

חמור - במס' בצורת חמור למלאכה | a contrivance for workingmen | Eselsfigur, Holzgestell, Bock זבים פ'ד מ'ב: חמור של רחים של יר.

חמורה נ'י, נקבת החמור, אהון | she-ass | Eselin עיז נ'י עיב: ולא בחמור ולא בחמורה וכו'.

חמורה עיי חמור. ברי כיז עיב: דורשי חמורות אמרו וכו'.

חמורתא נ'י, עדר חמורים | a drove of asses | Eselherde ביר פ'עז: חמורתא נמלתא.

חמט פ'ע, ירד | to kneel | niederknien ניד עיב: כי היכי דלא ליחמטן אלייתיה.

חמט פעל, אָחַמַט אפי, הכניע | to subdue | unterwerfen תהי ייא מי (תכריע תחתיו): חמטנן תחותי: שם עיז ל'א (תכריע): אחמיט.

חמץ נ'י, מחבת | Pfanne | pan מעש' פ'א מ'ז: חתן לחמץ.

חמי פ'י, ראה | to see | sehen ירש' כלאי פ'ט ליב עיב: אין אנא חמי ליה אנא חכים ליה.

חמי פעל, אָחַמַי אפי, הראה | to show | zeigen שמו: אמר ליה חמי לה ל'ז איכיר אי: ואחמין ליה.

אָחַמַי אפי, נראה | to be seen, to appear | gesehen werden, erscheinen מויק כ'ה עיב: אחמיאו כוכבי ביממא.

חמי תי, ראוי | worthy | würdig תהי פ'ו אי א' (מי יגור): מאן חמי לסודר.

חמירא עיי חמירא. תרג' עמ' תי ייא (כרמי חמר): כרמי חמירא.

חמיא נ'י, מין ירק | Ammi | ammi תוס' צוק' כלאי ג' יב: והכרפא חמיא וכו'.

חמיא נ'י, מין עוגה | Brot- | batter-cake kuchen מכול יום פ'א מ'א: האופת חמיא על גבי חמיא עד שלא קרמו כחמור.

חמבת | Pfanne | pan ירש' מעש' פ'א מ'ט עיב: בנתון בחמיא ובחמח.

חמלה עיי חמלה. נדר פ'ז מ'ג: חגודר מן הכמות מותר בשק וכיריעה ובחמלה.

חמים, חמיא תי, חם | warm | warm כיב כיב עיב: קדיא דכי שותפי לא חמיא ולא קדיא: תרג' שיא כיא די (לחם חם): לחים חמים.

חמימי מים חמים | heißes Wasser | hot water חול' מ'ז עיב: חמימי וכו' קירי וכו' פשוטי.

חמימותא נ'י, חום | Hitze | heat פ'ט עיז עיב: מחבת חמימותא.

חמימותא נ'י, מין יונה | sine | a species of doves Taubenart גיט' ס'ט עיב: שיאמא דחמימותא.

חמים די, יודע למחצה | Halb- | superficial scholar wisser סנה' יד עיב: לא תמכו לנא וכו' לא מחמיסין ולא מסרמיסין.

חמיסר שה'מ, 1) חמשה עשר | fünfzehn | fifteen מ'ג תי עיב: בר חמיסר.

חמיסר עשר | fünfzehnte | the fifteenth תרג' יב' ויק' יב ה'ז ובחמיסר.

חמיסר א'ה בג'ל 2, תרג' דהייא כיז יד (חמשה עשר): חמיסרא.

חמיצ 1) תי, חמוץ | sauer | sour איכיר נ'י מ'ז: כמיא חמיצ.

חמיצ 2) די, חמץ | Gesäurtes | leavened (bread) ירש' סנה' פ'ג כיא עיב: חמיצ כפחא.

חמיר, חמירא 1) די, בג'ל 2, פ'ט תי עיב: בעיז חמירא: תרג' ויק' בי ייא (כל שאור): כל חמיר.

חמיר עיי חמיר. חול' יי עיב: חמירא מכנתא סאמירא.

חמירא עיי חמירא. נזיר כ' עיב: חמירא וכו' קילחא.

חֲמִיץ פִּעֵל, גרם חימוץ : to cause leavening
 sauer werden lassen ערלח פִּיב מִיָּה כל
 החמץ והמתבל וכו'.

חֲמִיץ (חֲמִיץ) 1) כביל, מבי' בוא יי' שאור שהוא
 מחמץ לאחרים.

2) בעשה חמוץ sauer werden | to turn sour
 ביב פיו מיג: המוכר יין לחכירו והחמין.

3) דחה לאחר זמן verschieben | to postpone
 מבי' בוא מפי דפסי פיו אין מחמין את המצות
 אלא אם באה לידך עשה אותה מיד.

4) נתקלקל moralisch verdorben | to corrupt
 werden ריה ג' עיב: הוא כורש הוא דריוש וכו'
 כאן לאחר שהחמין.

נִתְחַמֵּץ נתפ', בעשה חמוץ sauer | to turn sour
 werden ירושי ערלה פִּיב פִּיב עיב: נתחמצה העיסה.

חֲמִיץ פִּעֵל, גרם צער kränken | to grieve
 משי' י' א' (תוגת אמו): מחמץ לאמו.

אֶתְחַמֵּץ אפ', 1) כיש beschämen | to put to shame
 תרג' משי' כיה ח' (בהכלים): כד יחמין.
 2) נתקלקל verdorben werden | to corrupt
 ר' עיב: סגלן דאחמין.

חֲמִיץ שם עיר בסוריא Hama, a city in Syria
 Hama, eine Stadt in Syrien ירושי בלא' פִּיב
 ליב עיב: ימא דחמץ.

חֲמִצָּא ד', מין קטניות eine species of peas
 Erbsenart ירושי עיז פיה מיד עיב: אבל חמין.

חֲמִר פִּי, 1) גרש häufen | to pile up
 עוקצי פִּיב מיה: וחבצלים שחמין.

2) היה חמור וקשה streng | to be stringent
 sein אתלי' פִּיב מיג: אל יחמור זה מן תדיו.

3) שרף verbrennen | to parch
 סנח' פִּיב מיב: וחמורת את בני מעיו.

נֶחְמַר נפ', נשרף verbrannt werden | to be parched
 תול' פִּיב מיג: נפלו לאור ונחמרו.

חֲתִמִּיר חפ', הכביד | to pass a restrictive law
 gesetzlich erschweren ברי' כִּיב עיב: אעפ"י
 שביקל אני על אחרים מחמיר אני על עצמי.

חֲמִישָׁאָה חֲמִישָׁאִי שהיט, חמישי | the fifth
 fünfte תרג' זכ' ד' ג' (החודש החמישי): ירמא
 חמישאה: יביע א' ביג (חמישי): חמישאי.

חֲמִיָּתָה עי' חֲמִיָּתָה ג' תומ' צוקי סבול יום ב'
 ב: חמקה לחמיתה.

חֲמָם -- נְחָמָם נפ', הוכה בקרחת | to be in
 a fever | an Fieber leiden ירושי' עיז פִּיב מ'
 עיב: אם היה נחמם.

נְחָמָם נפ', בעשה חם warm werden | to be warmed
 שבת מיא עיב: בשביל שיהומו.

חֲחָם חפ', חימם, הוסיף חום erwärmen | to heat
 erhitzen תומ' שבת ג' חז: בין לחתם הצונן ובין
 להצין החמים.

חֲחָם ד', מין בושם Ingwergewürz | anemum
 עוקצי' פִּיב מיה: הקושט החמם וראשי בשמים.

חֲחָם פִּי, שרם בצפרנים zerkratzen | to scratch
 ביר פמיה: חיממה בפניו.

חֲחָם פִּי, חמם וגזל rauben | to rob
 תרג' ירושי' ברי' י' יא: חומסין וגזלן.

אֶתְחַמֵּם אפ', נוע וכלה hingerafft | to vanish
 werden תרג' יביע ברי' י' כיא (ויגוע כל בשר):
 ואתחמם כל בישראל.

חֲחָמָן ד', מי שלוקח כזרוע | a violent man
 Gewalttätiger ביק סִיב עיב: מה בין גזלן לחממן
 וכו' חממן יהיב דמי.

חֲחַץ פִּעֵל, החמין säuern, gären | to leaven
 lassen עיז מיה עיב: הואיל וראויה לחמע כה
 כמה עיסות אחרות.

חֲחַץ פִּעֵל, היה חמוץ sauer sein | to be sour
 ירושי' פִּיב כיש עיב: בגין דחמע.

חֲחַץ פִּעֵל, אֶחְחַץ אפ', החמין | to leaven
 säuern פִּיב מיא עיב: חמוצי מחמעא: תרג'
 ירושי' ויקי' ב' יא (כל שאור): כל דמחמע.

חֲחַץ ד', חמץ Essig | vinegar תרג' ירושי' במ'
 ג' (חומץ יין): חמע דחמר דחת.

חֲמַת שם שירה Name | name of a female demon
 einer Dämonin מנהי קיא ע'אז דיקא דחמת
 קא חוינא חכא.

חֲמַת; מחמת מהי. בסבת. על ידי through. in
 consequence of | in Folge, wegen
 מ'אז אם מחמת הסכח חייב שלא מחמת הסכח
 מפור.

חֲמַת (חמת) אֲחַמַת אפי. חכעים | to make angry
 erzürnen תרג' משי' כי' ב' (מתעברו); ומן
 דמחמית.

חֲמַתא נ' חמות. אם הכעל | mother-in-law
 Schwiegermutter שבת כיו ע'אז חמתא דחוח
 מניא לה לכלתא.

חֲמַתא, חֲמַתה, חֲמַתן שמות מקומות בארץ
 ישראל | Namen
 von Ortschaften in Palästina ירוש' מוסה
 פ'א מיו עיד: בנישתא דחמתא; ירוש' עיר' פ'ח
 כ'ב עיד: חמתה דנדר: מני' ב' ע'ב: כמחמתן
 למכריא.

חֲמַתנא תי. בעל חמה | irascible | jähzornig
 תרג' משי' מיו יח (איש חמה); גברא חמתנא.
 דרג חצי נזק.

חֲמַתא וי. חן | charm | Anmut תרג' משי' ל'א ל'
 (שקר החן); שקרא הוא חמא.

חֲמַתא פעל. רקד | tanzen to dance | תרג' יב'ע שם'
 ל'ב ים (ומחולות); מחנגין.

חֲמַתא וי. (1) מחול | dance | Tanz תרג' שום' מ'
 כ'ז (הלולים); חנגין.

(2) מין כלי זמר | ein | a musical instrument
 musikalisches Instrument תרג' שם' ל'ב י'מז
 חנגין בדיהון דרשיעיא.

חֲמַתא, חֲמַתווי וי. בעל חנות | shop-keeper
 Krämer פס' קי ע'ב: אינמכא לחנוואה; שכוע'
 מ'ח ע'אז חחנווי על פנקסו.

חֲמַת, חֲמַתא עי' ח'נ'ק. יומא פ'ב ע'אז אי
 זה חנוך היה רגיל לאכול בשתי שעות מאבילין
 אותו וכו'; שם: תרי חנוכי חוג.

חֲמַת פעל. (1) דלק | brennen to burn | תרג' תה'
 קים י'אז בנידין דמחמין.

(2) עי' חֲמַת. ירוש' שק' מיו נ' ע'ב: חמתן
 מקילין וחמר עליהן.

חֲמַת אפי. עי' חֲמַת. גרה מיו ע'אז ח'כא
 דאחמור אחמור ח'כא דלא אחמור לא אחמור.

חֲמַת אפי. נעשה לחל מפלה | to form a pile
 of ruins | zum Schutthaufen werden תרג' יח'
 ל'ח כ' (לארץ תפול); לארעא תתחמר.

חֲמַת פיעל. הלך אחרי חמור או בחמה אחת ונתג
 בה | to drive a beast | ein Tier treiben שבת
 קנדי ע'אז החומר אחרי בחמור בשבת.

חֲמַת וי. מנהיג חמור | ass-driver | Eseltreiber
 קידי פ'ג מ'יד: לא ילמד אדם את בנו חמר גמל
 ספר מן וכו'.

חֲמַת וי. חמור | ass | ירוש' בים פ'ב ד' ע'ב:
 ובנינן לך חמר.

חֲמַת, חֲמַתא וי. יין | wine | Wein ירוש' שק'
 פ'ח מ'ח: דין חמר סב למעיא; ב'ק צ'ב ע'ב:
 חמרא דמריה ושיכורא לשקיא.

חֲמַתא וי. חמור | ass | שבת ג'ג ע'אז חמרא
 אמילו בתקופת תמוז קיררא ליה.

חֲמַתא עי' חֲמַת. ירוש' מנהי מיו כ'ב ע'ב: חא
 שאלתא דחמרא.

חֲמַתא נ' אורחה של חמורים | caravan of asses
 Eselherde מנהי פ'י מ'ח: החמרת והגמלת
 העוברת ממקום למקום.

חֲמַתא נ' חמורה, אתון | she-ass | Eselin ירוש'
 דב' פ'א כ'א עיד: חמורא דר' פינחס בן יאיר.

חֲמַת ששים. חמשים | fifty | fünfzig תרג' כמ'
 ל'א מ' (חמשים); חמשים.

חֲמַתא נ' קבוץ של חמשה | a collection of
 five | Gruppe von fünf ירוש' פ'ב ד'
 עיד: חמשיא קדמייתא.

חֲמַת -- תַּמַּת חֲלִילִין כלי זמר עשוי מנאד
 ואנכבים | bagpipe | Dudelsack כלי פ'ב מ'ב:
 חמת חלילין מהורת.

חָנֵם זי, חוצאת פקעים | formation of buds
Knospenbildung ירוש' טעש' מ'ה נ'א עירז
 בתנש וחשרשה.

חָנָמָא זי, דונט גופות המתים | embalmer
Balsamierer תעני' הי עיבז וכי בכרי ספרו
 ספרגייא וחנשו הנשיא.

חָנָמָא זי, המת | wheat | Weizen תרג' יביע שמי'
 כ'ס ב' (פולת חטים): סמירא רחנסיק.

חָנָמָה עיי' חָנָם. ריה פיו עיאז לקיטה וכו' הנמה.
חָנִיכָה, **חָנִיכָה** נ'י, תחנה | Rest ירוש' עייז
 פ'א מ' עיאז לא תחן להם חניה בארץ; עירי
 פ'ה כ'ב עיגז מה בחנייתן על פי הדיבור אף
 בנשיעתן וכו'.

חָנִיכָה נ'י, כנז | surname | Zuname נ'יט' מ'ט
 מיה: כתב חניכתו וחניכתה כשר.

חָנִיכִיִּים זי, מקום השנים בפה | maxillae
Kiefer תלי' קיג עיבז בין החניכיים.

חָנִילָא שם אמורא | Name of an Amora
eines Amoraers עירי' נ'ז עיאז אל רב חנילאי
 מחזנאח לרב אשי.

חָנִין שם איש | männlicher Name
 מ'ק ב'ה עיבז: אסיקו ליה חנין על שמה.

חָנִינָא שם תנא | Name eines Tannai
Tannaiten תמורה מ'ז מיה: ר' חנינא בן
 אנשיגנוס אומר.

חָנִינָה שם אמורא | Name of an Amora
eines Amoraers מנח' צ'ה ע'בז: רבי ר'
 חנינא וכו'.

חָנִיסְמִיא זי, חסנים | statutaries devoted to
the Sun | Sonnenskulen (Götzenkult) תרג'
 ישי' יז חי (חסנים): חניסמ'א.

חָנִיסְמִיא זי, מין תכשיט | an ornament
Schmuck תרג' ישי' ג' י'ם (והרעלות): חניסמ'א.

חָנִיקָא עיי' חָנָקָא. תרג' ירי' ב' ב' (נתקתי
 מוסרותיך): פסקית חניקיכון.

חָנִיקָה עיי' חָנָקָה. מנח' פ'ס מ'יג: כל חייכי מיתות
 וכו' בסיף וכו' בוציקה.

חָנִיקָה -- ח' לזכר נצחון תחשמונאים
 commemorating the victory of the
 Maccabees | **Welhefest, Makkabäerfest** מ'ק
 פ'ג מ'יג: בחנוכה ובפורים וכו'.

חָנוּקָתָא כנ'ל. שבת מ'ה עיאז: שרגא רחנכתא.

חָנוּן זי, לשון בקשה | entreaty | das Bitten מ'פרי
 ואחנן כ'ז: י' לשונות בקרחת תפלה ועקה
 וכו' חנו.

חָנוֹן (1) זי, מין שיח | Henna | Hennastrauch שבת
 נ'ד עיבז: עץ אחד יש בכרכי הים וחנן שמו
 ומביאין קיפם ומניחין לה בחומטה כרי שתתעמש
 ויפלו דרגי ראשה.

(2) ת', שבתוסטו עץ חנון כנ'ל | supplied with
 an application of Henna | mit Henna versehen
 שבת מ'ה מ'ד: ואין הרהלים יחזאות רגונות.

חָנוֹן שם איש | männlicher Name
 ירוש' פאה מ'א מ'ז עיגז: חניות של בני חנון.

חָנוּנִי עיי' חָנוּנִי. שבוש' מ'ז מ'אז וחנוני על פנקסו.

חָנוּנִית נ'י, בעלת חנות | saleswoman
Krämerin כח' פ'ט מ'ד: המושיב את אשתו חנונית.

חָנוּפָה נ'י, הדיבור בשפת חלקות | flattery
Schmeichelei סנה' נ'ב עיאז: בשביל חנופה
 שהחניפו לקורה.

חָנוּפָתָא נ'י, רשעות | profaneness
Ruchlosigkeit תרג' ירי' כ'ג מ'ז (חנפה): חנופתא.

חָנוּקָא, **חָנוּקָה** זי, חונק | strangler
 ב'ר פ'עה: חנוקא מברת למחנקי (שהשיר אי'
 ב'ז: חנוקה).

חָנוּת -- בית סמכר סתורות לאחדים | shop
Laden אבות פ'ג מ'ט'ז: החנות פתורה והחנוני
 סקיה והפנקס פתוח.

חָנוּתָא כנ'ל. ירוש' פאה מ'א מ'ז עיאז: חנותא
 דכיתנאי.

חָנָם -- נָחָם גמ', נתבשם גוף המת למשמרת
 to be embalmed | einbalsamiert werden
 פסיר: זה מת במצרים וזה מת במצרים זה נחנמ
 וזה נחנמ.

יו עינא מפילו לגברא בוחד לא חניני ליה:
שבועי לי עינא לחנומי ליה: כתי פיר עינא משום
דבי נשיאנא מחנימיתו להו.

חַנֵּק פיי, חמת עיי לחיצת הגרון | *to strangle*
erwürgen ברי פלירז אף החונקו.

חַנֵּק נפ, -- גידון לחנק | *to be sentenced to death by strangulation* | *zum Tode durch Erwürgen*
verurteilt sein מנה' פייא מינא לנהרגין ולחנקין.

חַנֵּק פיי, חַנֵּק פעל, עיי חַנֵּק. כתי פי עינא לא
עבירי אינשי דחנקן בנייהו ירושי ברי פיי הי
עינא אנא מחנקוניה מנאיהון דישראל.

אֶתְחַנֵּק אתנא, חנק את עצמו | *to strangle one's self* | *sich erwürgen*
וימת): ואנחנק ומית.

חַנֵּק ו', מיתת בית דין על-ידי לחיצה בגרון
execution by strangulation | *Todesstrafe durch Erwürgen*
מנה' פייא מינא ארבע מיתות
נמסרו לבית דין מקילה שריפת תרג וחנק.

חַנְקָא ו', כבל | *chain* | *Fessel* תרג' ירי כיו בי
(מוסרות ומושות): חנקין ונירין.

חַס, **חַס וְשָׁלוֹם** מדיק, חלילה | *far from....*, *fern sei es! Gott behüte!*
God forbid! חולי
קייא עינא חס ליה לזרעיה דאבא: עדי פיה מיו
חס ושלום שעקביה נתרדה.

חֶסֶד ו', (1) מין ירק | *lettuce* | *Lattich* סמי קסיו
עינא קסא דחסא.

(2) שם איש | *männlicher Name* | *a man's name*
יב' קב"א עינא דביתו דחסא.

חֶסֶד (1) פיע, החבייש | *sich schämen* | *to be ashamed*
תרג' תה' ליד ו' (וחפרו): חפרו.

(2) פיי, גיבה | *rügen, schmähen* | *to blame* תרג'
משי כיה י' (פן יחסד): ולא נחסדך.

אֶתְחַסֵּד אפי, כביל ג' תרג' ירושי דכ' ג' אז דהוה
מחסיד לאבהתו.

אֶתְחַסֵּד אתנא, בכלם | *to be put to shame*
beschämt werden תרג' תה' פג ית (וחפרו):
ויתחפרו.

חַנִּינָא, **חַנִּינָה** שמות מקומות בארץ ישראל
names of places in Palestine | *Namen von Ortschaften in Palästina*
תוס' שבי' די פי:
חנינא עיליתא וחנינא ארעיתא: ירושי דמי פיי
כיב עיר: חנינא תחתית.

חַנֵּךְ פיעל, (1) שכלל | *to finish* | *vollenden* סרק
פייא מיו מחנכים את תבוכים במועד.

(2) תחיל לחשתמש בדבר | *to inaugurate*
einweihen מנה' פיר מיו: שאין מחנכין את
מוכח הוחב אלא בקמורת הממים.

(3) הרגיל | *to train* | *an etwas gewöhnen* ירושי
יומא פייא ליה עינא ומחנכין אותו כל שבעה.

(4) גידל ולימד | *to educate* | *erziehen* נזיר כיש
עינא כרי לחנכו במצותא.

נִתְחַנֵּךְ נתנא, נתחדש ונתקדש | *to be inaugurated*
eingeweiht werden זכח' מי עינא שאם לא
נתחנך המוכח בקמורת וכו'.

חַנְבִּיל שצרים חמה נונה כוכב לבנה שבתאי
צדק מאדים.

חֲנֵן -- **נִחְנֵן** נפ, חמו לו חן וחסד | *to be shown favour* | *begünstigt werden*
דכיר פיו: אם
למד ולא קיים אינו נחנן.

חֲנֵן מדיק, אנחנו | *wir* | *סו ירושי* פאד פייא פיו
ע"ב מה חנן קיימין.

חֲנִינָא תי, חנון ורחום | *gracious* | *barmherzig*
תרג' שמי כיב כיו (חנן אני): דכנא אנא.

חַנְנִיָּא, **חַנְנִיָּה** שמות הנאים ואמוראים
names of Tannaim and Amoraim | *Namen von Tannaiten und Amoräern*
מכות פייא מטיה ר'
חנניה בן עקשיא אומר: תוס' שקי ג' יידו חנניא
בן עקשיא אומר.

חַנֵּף -- ריבר חלקות | *to flatter* | *schmeicheln*
דך ארץ זומא בי: אל תאמר אחטף ליה
שיאבילני ולזה שישקני וכו'.

חַנְנִיָּה חפי -- כנ"ל. פסיקיד כ"ה הגריחות מחניפים
זה לזה.

חַנֵּף פיע, חַנֵּף פעל, אֶתְחַנֵּף אפי, כגיל. סרק

חָמַם פֶּעַל, פִּקֵּק *to hesitate | schwanken* שָׁבַת
קָמַז עִיזָה הָיָה קָא פִּחְסָם.

אֶתְחַסֵּם אִתְּמִי, (1) נִסְתָּם פִּי *to be muzzled*
zugebunden werden תָּרַג' תָּה' לִב מ' (לְבָלוֹם):
לִאֲתַחְסָמָא.

(2) קִינָא *to envy | beneiden* תָּרַג' מִשִּׁי בִיד
יִם (לֹא תַתְחַר): לֹא תַתְחַסֵּם.

חָמַם פֶּעַל, (1) חִזַּק *to be strong | stark sein*
תָּרַג' עָמִי ח' וְ: בְדִיל דִּיחְסָנוֹן.

(2) הַחֲזִיק בְּיָדָא *Bestiz* תָּרַג' תָּה' לִי לִיד (לְרִשָּׁת אֶרֶץ):
ergreifen לְסַחֵס אֶרְעָא.

חָמַם פֶּעַל, חִזַּק *to strengthen | stärken* תָּרַג' יִשִּׁי
לִיָּה ג' (אֲמָצוֹ): חֲסִינוֹ.

אֶתְחַסֵּן אִתְּמִי, (1) עָדִי חָמַם תָּרַג' עָמִי ב' יָד (לֹא
יִאֲמָן כְּחוֹ): לֹא יִחְסֵן חִלְיָה.

(2) עָדִי חָמַם, תָּרַג' מִלִּיאָ כִּיָּא יִם (הַרְצוֹת וְגַם
יִרְשָׁת): הַקְסִלְתָּא וְאָא אֲחִיסְיָתָא.

(3) הוֹרִישָׁא, הַנְחִיל *to bequeathe | vererben* תָּרַג'
וִיק' כִּיָּא מִיֹּ (הַתְנַחֲלָתָם אֹתָם לְבָנֵיהֶם): וְתַחֲסָנוֹן
יִתְחַן לְבָנֵיהֶם.

אֶתְחַמֵּן אִתְּמִי, (1) תַּחֲזֹק *to be strengthened*
gekräftigt werden תָּרַג' מִשִּׁי יָא לִיָּא (יִשְׁלֹם):
מַחֲסָן.

(2) תַּחֲמָק *to betake one's self | sich zurück-*
halten תָּרַג' בְּרִי מִיָּא לִיָּא (וִיתַחֲמָק): וְאִיתְחַסָּן.

חָמַם פֶּעַל, כָּחַשׁ *to pound | zerstoßen* תָּרַג' יִרְשִׁי
שָׁבַת פִּי י' עִיבָה חָמַם מִלְּפִלְיָא.

אֶתְחַמֵּן אִתְּמִי, וְלָבִין, הַחֲוִיר *to turn pale*
erblassen תָּרַג' שְׁנִי אִתְּמִי ו' יִיבָה וְחָסָן אֶתְחַמֵּן.

חָמַם דִּי, (1) חֶרֶם *fragment of a vessel*
Scherbe בִּיב מִיָּדָא: אִית חָמַם מִתְדַבְּקָא?

(2) טִיט *clay | Ton* תָּרַג' וִיק' יָא לִיָּא (כָּלִי
חֶרֶשׁ): מִאֲמָא דְחָמַם.

חָמַם פֶּעַל, שָׁם מְקוֹם בְּצִמְזוּחָא שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
Hasbaya, in Northern Palestine | Haspia, im
Norden Palästinas יִרְשִׁי דִּמ' פִּיב כִּיב עִירָה
וְחָמַם וְכַפֵּר צִמְזוּחָא.

חָמַם פֶּעַל, (1) תָּם *to be gone | zu Ende sein*
תָּרַג' יִרְשִׁי בְרִי יִיבָה חָמַלָא בִּישָׁא.

(2) גָּמַר *to finish | vollenden* תָּרַג' דְּחִיב ד' יָא
(וִיכָל חִירָם): וְחָמַל חִירָם.

(3) כִּילָה *to destroy | vernichten* תָּרַג' דְּב' יָא
כִּיָּא לִיָּה (יִחְסָלָנוּ): יִחְסָלִינִיָּה.

(4) הַבְשִׁיל *to ripen | reifen* תָּרַג' יִרְשִׁי בְמ' יָא
כִּיָּא (וִיגָמַל שְׁקָרִים): וְחָמַל לֹחִין.

(5) גָּמַל אֶת חִיוֹנָא *entwöhnen* תָּרַג' שִׂיא א' בִּיב (עַד גָּמַלָּה אֹתָהּ): עַד דְּחָסִילָה יִחִיָּה.

אֶתְחַמֵּל אִתְּמִי, (1) גָּמַר *to finish | beenden* תָּרַג' יִרְשִׁי
שְׁחָשִׁירָה: וְזָמִין מַחֲמִיל לֹא וְזָמִין לִיָּה מַחֲמִיל לֹא.

(2) חָכִיל *to contain | enthalten* תָּרַג' דְּחִיב ד' יָא
(וִיכִיל): מַחֲמִיל.

אֶתְחַמֵּל אִתְּמִי, נָגַמַל *to be weaned | entwöhnt werden* תָּרַג' בְּרִי כִיָּא ח' (כִּיּוֹם הַגָּמַל אֶת
יִצְחָק): כִּיּוֹמָא דְאֶתְחַמֵּל יִת יִצְחָק.

חָמַם -- (1) מָנַע, עִיכַב *to hinder | hindern* תָּרַג' יִב' ד' יָא
עִיזָה לִיבְמָה שְׁנַפְלָה לְפָנֵי מִוְכָּה שְׁחִין שְׁחִין
חֲוִסְמִין אֹתָהּ.

(2) הַקְשָׁה *to harden | härten* תָּרַג' פִּי מִיָּא: שְׁמֵן
תְּרוֹמָה אִין חֲוִסְמִין בּוֹ תְּנוֹר וְכִירָם.

(3) חִזַּק *to fasten | festmachen* תָּרַג' מִיָּא מִיָּא: חֲסִילִין
שֶׁל עֵץ מִשִּׁיחָמוֹם.

חָמַם נָפִי, הוֹשֵׁם מַחֲסוֹם עַל פִּי *to be muzzled*
mit einem Maulkorb zugebunden werden תָּרַג' בִּיב מִיָּא עִיזָה מַחֲסוֹם אוֹכֵל
בְּמַחְבֹּרָא אֶתְחַמֵּן מַחֲסוֹם אוֹכֵל בְּמַחְבֹּרָא.

חָמַם פֶּעַל, כָּבִיל, חוֹסִי כָלִי בִים ח' יָגָה בֵּית
הַלְצִינִין וְכִי שְׁחִסָּם וְקִינָב מַבְחוּץ.

נְתַחֲמֵם גִּרְמִי, (1) נַחֲזֹק *to be fastened | fest-*
gemacht werden תָּרַג' מִיָּא מִיָּא: אִינֵן מַקְבִּילִין
מִוִּמְאָה עַד שִׁיחֲמָמוֹ.

(2) נַעֲשָׂה קָשָׁה *to be hardened | gehärtet werden* תָּרַג' יִרְשִׁי מִיָּא מִיָּא עִיזָה בְּצוֹן
בְּשָׁבִיל שִׁיחֲמָמוֹ.

חָמַם פִּי, חֲשִׁיתִיק *to silence | zum Schweigen* תָּרַג' מִנָּה לִיב עִיבָה וְהָא קָא
חֲמָמִין לֹחֵן *bringen*.

חִפְּיָא (1) ז', צפוי *cover | Überzug* תרג' יביע
כמי יז די (צפוי למזכר): חפוי למרכא.
(2) ת', יתף *barfuß | barefooted* ביר פיק:
נפיק חפויא.

חִפְּיָא נ', לקיחה בחפניים *taking handfuls | das*
Nehmen einer Handvoll יומא ית ע'אז ללמרו
חפניה.

חִפְּיָא נ', שק קמן *a small bag | Säckchen* ג'יש'
פיג מיג: בחפיה או ברלוקמא.

חִפְּיָא נ', כיסוי *covering | das Bedecken*
מריק יב עיבז חוי לחפיה.

(2) משכן האלהות *sacred place | Gottesstätte*
ובחי קיח עיבז: כל חפיות לא יחו אלא בחלקו
של בנימין.

(3) רחיצת הראש *cleaning the head | das*
Kopfwaschen נדה סיו עיבז למימך חפיה
למבילה.

חִפְּיָא כניל 8, כתי יז עיבז משחא דחפיותא.
חִפְּיָא נ', חשק ואהבה *love | Liebe* ביר פ'מ:
בג' לשונות של חבה חבב חקבית את ישראל
ברביקה בחשיקה ובחפיה.

חִפְּיָא נ', (1) פעולת החפור וכורה *digging | das*
Graben ביכ מיר עיבז שהבור בחפירה וחדות
בבנין.

(2) כור *Graben* | *pit* ברי ליג עיבז לחפירה
מלאה בחשים ועקרבים.

חִפְּיָא נ', בקשה וחפוש *searching | das*
Suchen פסי ליא עיבז: כמה חפישת הכלב שלשה
ספחים.

חִפְּיָא עי' חפיות. ירושי' בלאי פ'מ ליב עיבז:
חיוורין חפיתין.

חִפְּיָא, חִפְּיָא נ', מין דג | *a kind of fish*
eine Flechart שהשיר אי ד'מ מקרעא כהרא
חפיתא: ירושי' עיז פ'ב מיב עיבז: הדא חפיתא.

חִפְּיָא פ'י, לקח מלא חפניו | *to take handfuls*
eine Handvoll nehmen יומא פיה מיא: וחפן
מלא חפניו ונתן לתוך חבא.

חִפְּיָא נ', (1) קשקשים *scaly skin | Schuppen*
קה'ר די כיג: לחספיותא דנונא.

(2) שחין *Hautausschlag | scab* שבת קליג עיבז:
נקמא ליה חספיותא.

הע'כ חתימת עדים כשרים.

חִפְּיָא נ', שן של מפתח *bit of a key | Schlüssel-*
bart בלי פ'יד מיתג מפתח וכו' נמלו חפין וכו'.
(2) יתד שבציר הדלת *pivot | Zapfen* שם פ'יג
מיו פותחת של עץ וחפין שלת של מתכת.

חִפְּיָא נ', מכסה *cover | Decke* תומ' בלי ביק
גי י'דז גילה חפאין וכו'.

חִפְּיָא פ'י, כיסה *to cover | bedecken* תרג' שמי'
ל'ו עיד (צפה והב): חפא דחבא. ועי' חִפְּיָא.

חִפְּיָא -- בדה, העליל | *to attribute falsely to*
adlachten ביר פ'ציד: וחפיו עליו דברים.

חִפְּיָא נ', מכמה, ציפוי *cover, coating | Decke,*
Überzug כלי פכיו מיו עור שעשאו חפוי לכלים.

חִפְּיָא נ', חופר בקרקע *Gräber | digger* תומ'
כ'ס מ' י'דז: הסנור והחפורות.

חִפְּיָא נ', (1) בור *Grube* | *pit* יב' קביא עיבז:
לחפורה מליאה בחשים ועקרבים.

(2) לקש *Grummet | aftermath* יב' סיג עיבז:
חפורה הוו שובלי.

חִפְּיָא כניל 2, פסיק' עשר ק' ע'אז מן החפוריות
ומן הקטניות.

חִפְּיָא נ', חירות *liberty | Freiheit* ביר פ'כיג:
- יצאה חפושית.

חִפְּיָא נ', מין רמש *Käfer | beetle* מרה פ'מ:
מיב: חפושית בין כך ובין כך פופלת.

חִפְּיָא ת', שיש לו שוליים *bordered | umstunt*
שקלי פ'ג מיבז לא בפרגוד חפות.

חִפְּיָא פ'י, חפ'י פעל, כיסה *to cover | bedecken*
תרג' תה' קיד ו' (כלבוש כסיתו): כלבושא חפיתא:
יש' מ' י'ש (כזהב ירקענו) כדהב מחפ' ליה.

חִפְּיָא חפ'י, חיה מכומח | *to be covered*
bedeckt sein תרג' מליא י'ח מיה (והקדרו
עבים): אנהפיו עננא.

ח'ז אחפש את ירושלם בנרות לא תהא קורא
מכין אלא שיין אחפש את ירושלם וכי מוציא
אני אותה לדורות.

הַפְּשֹׁשִׁיתָא נ'י, חלמה, Schmutz | dirt
איכר פתיחא (ר' אבהו ב'): והפשושיתא לא
נפקת מינה.

(הפת) אַהפּת אפ' רימה überlisten | to outwit
ביר פ'ק: מברון למחפת אמתחתון.

אַתְהַפֵּת אַתְּ, גרמה über | to be outwitted
istat werden שם: כניל.

הַפֶּת ד' שול' חבגן Saum | border of a garment
eines Kleides מוק " ע'א: בחפת חלוקו.

הַצֵּב פ'י, 1) חבט וחצב behauen | to chisel
יביע שם' כי בית (גזית): הצ'יבין.

אַתְהַצֵּב אַתְּ, נחצב ausgehauen | to be hewn
werden תרג' יש' ג'א א' (הצכתם): אהוצבתון.

הַצֵּב ו', חוצב אבנים Steinhauer | stone-cutter
ב'מ קיה ע'ב: החצב שמסר לסתת.

הַצֵּב ד', מין כר Krug | pitcher, jug
מ'ז: לא היו כונסין אותו בחצבים גדולים אלא
בתביות קטנות.

הַצֵּב ז', 1) מין תמרים eine Dattellart
ע'ז פ'א מ'ה: דקל מכ וחצב.

2) מין צמח Meerzwiebel | squill שבת קכ"ה
ע'א: ממלמלין את החצב מפני שהוא מאכל
לצמאים.

הַצֵּבָא כניל ז' פ'י ק'יא ע'ב: כמולא דחצבא.

הַצֵּבָא ע'י הַצֵּב, בר' כ'ב ע'א: חצבא בת פ'י
קבין.

הַצֵּד פ'י, קצר ernten | to reap מוק ס' ע'ב:
דחורע ולא תחצד.

הַצֵּד, הַצֵּדָא ז', מין תמרים eine Dattellart
dates | ירש' ע'ז פ'א ל'מ ע'א:
חצד - מין הוא ושמו חצדא.

הַצֵּדָא ז', 1) קציר Ernte | crop מוק י'ב ע'ב:
חצדא דח'מ'י הוה.

נָהַפֵּן נפ', נימל כחפניים
handfels | mit der hohlen Hand genommen
werden ירש' מע'ש פ'ב ב'ג ע'ב: חבבלין
והנחפנין.

הַפֵּן ע'י הַפֵּן, ביר פ'ת: לא דמי תחוא דחפן
להתוא דקמין.

הַפֵּס פ'י, ח'פס ובקש suchen | to search תרג'
יביע כמ' י'א ח': חפסין רשיעי עמא ומלקסין.

2) חפר, כרה dig | graben to dig שם שמי' כ'א
ל'ג (כי יכרה איש בור): ארום יחפס איש גובי.

הַפֶּף -- חיכך ושפסף | to rub, to cleanse
abreiben, reinigen ירש' ב'מ פ'יא ל'ב ע'א:
חוסף את ראשו כנתר.

הַפִּסִּית ג', מין שחין Hautausschlag |
cutaneous eruption שבת ע'ז ע'ב: ונחש לחפסית.

הַפִּצָא ז', חפץ, דבר חשוב | valuable object
Wertsache שבוע' ל'ח ע'ב: צריך לאתפוש
חפצא ביריה.

הַפִּצָא ד', מין קטניות eine Erbsenart
חול' ג'א כ'א כל מיני קטניות וכי'
חפצי וכי'.

הַפִּצְתָא ע'י תַּפִּיתָא, פמיק' דני קמ' ע'א:
כהרא חפצתא.

הַפֶּר פ'עו'י, 1) כרה dig | graben תרג' כש'
כ'ז כ'ז (כורה שחר): דחפיר גומצא.

2) ביקש, ח'פש suchen, spähen | to spy תרג'
איוב ל'מ ב'מ (חפר אוכל): חפיר מיכלא.

3) התבייש sich schämen | to be ashamed
תרג' משי' י'ג ה' (ויחפיר): ונחפר.

הַפֶּר ז', חפירה das Graben | digging ירש'
תעני' פ'ד ס'מ ע'ג: צאו לחפר והיו יוצאין
וחופרין לתן קברות.

הַפִּרְיָתָא ג', מין שורש הנאכל | an eatable root
eine eßbare Wurzel ירש' שב'י פ'ג ע'ד ע'ג:
חפירתא עיקר סב למע'יא.

הַפֶּשׁ פ'על, שחרר | to deliver | befreien פמיקר

חֲצִיבָה נ', חטיבת ופיסול *chiseling* | *das Behauen* ירוש' יומא פֿיב' מ' עיג: חציבתן בקדש.

חֲצִינָא נ', מין קרדום *Axt, Bell* | שבת קב"ג עיב: חצינא דנגרי.

חֲצִינָה ת', עז פנים, מחוצק *impertinent* | מריק פיו עיב: כמה חצינא הויה איהתא.

חֲצִיץ ז', דבר החוצץ *Scheidewand* | עירי ד' עיב: שיעורין חציצין ומחיצין.

חֲצִיצָא עיי' **חֲצִינָא**. כיב עיג עיב: חציצא לכר **חצוצה**

חֲצִיצָה נ', גרם מחיצה | *causing a partition* *das Bilden einer Scheidewand* | דוחץ את בשרו במים שלא יהא דבר הוצץ בין בשרו למים וכו' משום חציצה.

(חצץ) -- **חֲחִצִיק** המ', העיז *to venture* | *ordreisten* קהר ג' מי: מחציפין אתם וקושרים עלי קסינוריא.

חֲצִיץ -- (1) חילק, חביל | *to divide, to cut off* | *teilen, schneiden* תוס' כלי ביק ד' וז: תגור שחצו לשנים וכו'.

(2) גרם מחיצה *to interpose* | *eine Scheidewand bilden* זכח' י"ט עיב: אמילו נימא אחת חציצה.

(3) ניקה את השנים בקיסם | *to pick one's teeth* | *in den Zähnen stochern* ביצה פיד מ'ה נוסל ארם קיסם משלפניו לחצוץ בו שניו.

חֲצִיץ -- מקום מובדל במחיצה | *separated space* | *abgesonderter Raum* אחל' פטיו מ'ד: בית שחצו בנפרים וכו' מוטאה בבית כלים שבחצץ מחורים מוטאה בחצץ כלים שכבית ממאים.

חֲצִיץ פעל, ירה *to shoot* | *schleudern* | *to shoot* | תרג' שופ' ה' ד' (מחציצים): מחצצי גיריא.

חֲצִיצָא ז', אבנים קטנות, חצץ *gravel* | איכיר פתיחתא (ר' יוחנן א'): הכי סגיתון בפורי ובחצצי.

חֲצִיצָה עיי' **חֲצִיץ**. ירוש' דג' פ"ב ע"ה עיב: לא חציצה ולא חסימות וכו'.

(2) קוצר *Schnittler* | *harvester* | תרג' יר' מ' כ"א (מאחרי הקוצר): בתר חצורא.

חֲצִירָד שם מקום כבבל *name of a place in Babylon* | *Name einer Ortschaft in Babylonien* | יומא עיב: מכרא וחצורא.

חֲצִירָה -- חצץ את שניו | *to pick one's teeth* | *den Zähnen stochern* | ירם ג' ה"ז קיסם לחצות בו שניו.

חֲצִירָה פעל, גזר וזרת *to carve* | *zerhauen* | ניר פציה שחיצו מלהות וכו'.

חֲחִצָה המ', חילק לשנים | *to divide into halves* | *halbieren* | ירוש' ביק פ"א ב' עיב: משלמין חצי נזק מיכן שמחציין את הנזק.

חֲחִצָב עיי' **חֲחִצָב** ג' כלאי פ"א מ"ה נוסעין יחור של תאנה בתוך החצוב.

חֲחִצָבָא, **חֲחִצָבָה** נ', כנל. כיב ניו עיב: חצובא וכו'; ירוש' פאה פ"ב מ"ז ע"ד: חצובא ממסיקין לפאה.

(2) כן בן שלש רגלים *tripod* | *Dreifuß* | כימ כיה עיב: כשורה מהו בחצובא מהו כמולם מהו כיב פ"ג עיב: בחצובא.

חֲחִצָרָא ז', קוצר *Schnittler* | *harvester* | תרג' רוח ב' ג' (מאחרי הקוצרים): בתר חצוריא.

חֲחִצִיקָה ת', עז פנים *impertinent* | *frech* | ירוש' ברי פ"ז י"א עיב: שנים שדנו ריבן דין אלא שהוא נקרא בית דין חצוק.

חֲחִצִית נ' -- אמצע הלילה *midnight* | *Mitternacht* | *nacht* | ברי פ"א מ"א: עד סוף האשמורה הראשונה וכו' עד חצות וכו' עד שיעלה עמוד השחר.

חֲחִצִי פ"י, (1) ביקר *to pick out* | *auspicken* | תרג' משי ל' י"ז (קרוה עורבי בחל): נחצונית עורבי דנחלא.

(2) חצץ את השנים | *to pick the teeth* | *in den Zähnen stochern* | ירוש' חלה פ"ד מ' עיב: מיחצי שיניו.

חֲחִצִיבָא ז', אבן גזית *chiselled stone* | *behauener Stein* | תרג' ישי ג"א א"ז: כחציבא מסינרא.

הַצְרָתָא ג', פשרה *Kompromiß* | compromise
ביב קליג עיבז דיינו דהצותא הכי ריינו.

חֶצֶר -- חֶצֶר פֶּבֶר יותנת הכבד *lobe of the liver* | *Lebertappen*
כלב שומה אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו.
חֶצֶר פֶּירָה כלי גדול שהכירה קבועה בו *the rim of the cooking range* | *Umfassung eines Herdes*
כלי פיו מיגז חצר תבירה בזמן שהיא נבונה שלש אצבעות.

חֶצֶר מָוֶת בית הקברות *cemetery* | *Friedhof* בר'
יח עיבז כי נח נמשיה זכר אול אבתריה
לחצר מות.

חֶצֶר קָבֶר מסדרון של קבר משפחה *corridor of a tomb* | *Korridor einer Gruft*
מיוז: ואיהו הוא חצר הקבר וז הנגה שהמערות
פתוחות לחוכו.

חֶצֶרָא ז', חֶצֶרָא דְעַל פֶּבֶרָא, חֶצֶר פֶּבֶרָא
עי' חֶצֶר פֶּבֶר. תרג' ויק' ג' ד' (יותנת אשר
על הכבד): חצרא דעל כבדא; דחייב יח ליג
(בן הדבקים): ביגי ליכא זביני חצר כבדא.

חֶיק חברא קדישא; חצי קדיש.

חֶקוּלָא ז', איש האדמה, אבר *peasant* | *Land-mann*
ירוש' דמי' פיר כיר עינא זבין חיסא מן
דבר חקולא.

חֶקוּלָא, **חֶקוּלָא**, חֶקוּלָא שם איש *a man's name* | *männlicher Name*
מיוז עיגז ר' יצחק בן הלוקא; גיט' פ'ג מ'יה עינא
חקולאי; שם פ'ח מיט עיגז חקולה.

חֶקוּר ז'; חֶקוּר דִּין רשות להורות הוראה *judging ability* | *Befugnis zur Rechts-sprechung*
אבות פיו מיא ונותנת לו מלכות
וממשלה וחקור דין.

חֶקְלָא, **חֶקְלָא** ז', שדה *field* | *Feld* תרג' יביע
בר' כ'ז (שדה): דאתקרי חקול; ירוש' עיז פ'ב
מ'א עידה פעלייא הוון בחקילא.

חֶקִיקָה ג', חריתה *engraving* | *das Eingravieren*
גיט' כי עינא חקיקה לאו כתיבה היא.

חֶקִידָה ג', (1) למוד ועין *study* | *Forschung*
גימ' פיר מיה נדר שצריך חקירת חכם.

(2) שאילת פי העדים *examination* | *Verhör*
מנה' פיה מ'אז חיו בודקין אותן בשבע חקירות
באיזה שבוע באיוז שנה באיזה חודש וכו'.

חֶקְלָא, **חֶקְלָא** ז', שדה *field* | *Feld* תרג' במ'
כ' י'ז (כשדה וככרם): בחקל וככרם; בר' כ'ז
כ'ז (כריח שדה): כריחא דחקלא.

חֶקְלָאָה ז', איש שדה *Landmann* | *peasant* בר'
ל'ז עיבז ריחטא דחקלא.

חֶקְלִיתָא, **חֶקְלִיתָא** ג', עי' חֶקְלָא. תרג' יש'
ה' ח' (שדה בשדה יקריבו): בדקלתהון מקריבין;
שבת י"ב עינא אבל דבני חקליתא וכו'.

חֶקֶק -- (1) חרת *to engrave* | *eingravieren* גיט'
כ' עינא וכתב ולא חקק.

(2) עשה חלל *to hollow out* | *aushöhlen* ירוש'
ביצה פ'א ט' עיבז קערה שחקקה וכו'.

חֶקֶק נפ', נעשה נכוב *to be hollowed out* | *aus-gehöhlt werden*
ירוש' עיר' פ'ב כ' עינא: שאם
חיחקק בעגולה.

חֶקֶק פיי, כנ"ל (1) תרג' יביע דב' כ'ז ח' (באר
חיסב): כתב חקיק ומפרש.

חֶתְחֶקֶק ארפ', נחת *to be engraved* | *eingraviert sein*
תרג' יביע שם' כ' ב'ז וחזר ומתחקק על
לוח קיטא.

חֶקֶק ז', מקום נכוב, חלל *Höhlung* | *hollow* תוס'
כלי ביק ז' ד' חקק שבבקעת ושכקורה.

חֶקֶר -- שאל אלה פי העדים *to examine* | *ver-*
hören אבות פ'א מ'פז חיו מרכה לחקור את
העדים.

חֶקֶר נפ' -- כשאל העד *to be examined* | *ver-*
hört werden מנה' פ'ז מ"ד: עד שהחקר עדותו.

חֶקֶר ז', חוקר *examiner* | *Ausfurcher* תרג' יר'
י'ז (חוקר): חקר.

חֶקְרָא, **חֶקְרָא** ג', מבצר, מצודה *castle* | *Burg*
תרג' ש'ב ה' ז' (מצודה ציון): חקרא דציון; עיר'
ליב עינא חקרה של גוש חלב.

חַרְגָלָא ז', חרגול, מין ארבה a species of locust | eine Heuschreckenart
כ"ב (ואת החרגול): וית חרגלא.

חֶרֶד ד', ארון ככחל Wandschrank | eupboard
תוס' פהרי ח' ה'ז כהרין וכו' שאין בהן מקום
רגלי חגנבים שאינו טמא אלא עד מקום שהן
יכולין לסשום ידיהן וליגע.

חֶרְדָא, חרדה עיי חֶרְדָה ג' ויקר פכ"ד: חורא
דכמא; תנח' קדוש' מ': כחרדת דם.

חֶרְדוֹנָה ד', מין למאח a species of lizard | eine Eidechsenart
כ"ב ירוש' בר' פ"ח י"ב
עינו זימן חנינא והעלה עליה חרדון; שם פ"א
ג' ע"ד: כהרין חרדונה.

חֶרְדָל, חֶרְדָלָא ד', מין זרעון חריף mustard | Senf
פ"י פ"ב מ"ה: לתך החריפת או לתך
החרדל; שם כ"ה ע"א: חרדלא.

חֶרְדָלִי ח', מגון החרדל mustard-colored | senffarben
שבת ס"ג ע"א: וין חרדלי.

חֶרְדָלִית, חֶרְדָלִית ג', קלוח עץ של מי גשמים
ממקום גבוה Gleßbach | torrent תוס' מקו'
ד' י"ז ואיזת חרדלית מ' גשמים חבאין מדרון;
שם ג' ד"ז: חרדלת של גשמים.

חֶרָה פיעל, הכעים, גרם חרון | to stir up
(Zorn) erregen מדר' תהי י"ח ח"ל: מתרה אפג.

חֶרְוָבָא (1) ד', מין עץ ופריו carob-tree
and-pod | Johannsbrot, -baum שביעי פ"ד
מ"ז: החרובין וכו' חגנבים; שם פ"ז: חרובין
חרשים שכבשן וכו'; ירוש' בלא' פ"א כ"ז ע"א:
דמ"ן לחרובא.

(2) שם מקומות בארץ ישראל name of places
in Palestine | Name von Ortschaften in
Palästina ירוש' שבי' פ"ז ל"ז ע"ג: מגדל חרוב;
איכיר ב' ב"ז: כפר חרובא.

חַרְוֹבוֹת, חַרְוֹבוֹתָא, חַרְוִיבִית ג', עץ החרוב
carob-tree | Johannsbrotbaum ירוש' סוטה
פ"א י"ז ע"ב: כחרובות גדולה וכו' כורתא
דחרובותא; מדר' שמואל פ"ג: כחרובית.

חֶקְרָן ז', שורכו לחקור ביוצר investigator, critic | Nachforscher, Kritiker
קליא: בשביל החקרנים שלא יאמרו לא היתה
זם בוסאה.

חֶקְרָא מה"ג, אחרת another | anderer ב"ס י"ז
ע"א: לאחר וליומא חרא.

חֶקְרָתָא נ"ד עיי חֶקְרָא ג' כת' ע"ה ע"א: כורסיה
בי חראתא רמי לת.

חֶרֶב -- הַתְחַרֵב התפ', נחרב ונהרס to be destroyed | zerstört werden
גרמתי לכית מקרשך שיתחרב.

חֶרֶב וי, קרבן יבש, בלי שמן dry offering (oil-less) | trockenes Opfer (ohne Öl)
פ"ג י"ח ע"ג: חרב של חישין חרב של שעורין וכו'.

חֶרֶב -- חבירול חחר של המחרישה sword-shaped
edge of a plough | Pflugschar ב"ב
א"ז: החרב שפרשה עם יתדות המחרישה.

חֶרְבָא ד', (1) חרב sword | Schwert תרג' בר'
ג' כ"ד (לחם החרב המתהפכת): שני חרבא
דמתהפכא.

(2) סכין knife | Messer שבת קכ"ג ע"ב: חרבא
דאושכמא.

(3) שחין eruption | Ausatz תרג' דב' ב"ה כ"ב:
בהרבא.

חֶרְבָה ג', סכין knife | Messer שבי' פ"ח מ"ה:
קוצץ אותם בחרבה.

חֶרְבִינָא עיי חֶרְבִינָא, פ"י ל"ט ע"ב: ובחרבינן
ובחרגינן.

חֶרְבִין עיי חֶרְבִין, ב"ד פניח בחרבן בית ראשון
וכו' ובחרבן בית שני.

חֶרְבִיָה עיי חֶרְבִיָה, תרג' ירוש' בר' י"ט י"א
(בסנורים): בחרביה.

חֶרְגָא ג', פחד anguish | Angst תרג' דב' ל"ב
כ"ה (אימה): חרגת מותא.

חֶרְגִינִין זר, מין ירק garden-ivy | Efeu פ"ס ל"ט
ע"א: אלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח
בחזרת וכו' ובחרגינן.

תָּרַחַץ (ת', 1) מצומק *shrank | zusammen-*
geschrumpft חולי' גיה ע"כ: איחודי חרותה כל
שצמקה ריאה שלה.

(2) חקוק *engraved | eingraviert* ירושי' סומה
פיו כיב עיד: תורה שנתן תקניה וכו' חרותה
אש וכו'.

(3) וי' דיו *Ink | Tinte* נדה י"ט ע"א: שחור
כחרות. ועי' תָּרַחַץ.

(4) ענף תמר *Palmzweig | palm-twig* תוס'
סוכה ב' ד: לולב העשוי כמין חרות.

תָּרוּחָא גי' כביל 4. סוכה ע"ב ע"א: נפת תמרים
איכא חרותא.

תָּרוּחָא עיי' תָּרוּחַ 8. נדה כ' ע"א: כי חרותא
דדיותא.

תָּרוּחָא [תָּרוּחָא] גי' יצאנית | *prostitute*
Freudenmädchen קיר' פ"א ע"כ: אנא חרותא
דהורי מיומא (ולגי' הערוך: חרותא).

תָּרַץ פ"י, 1) שם מרגליות וכדומה על דחוש *to*
string | aufreihen שמרר פ"כ: צרור של
מרגליות וכו' חרוז גדולות לעצמן וכו'.

(2) דחק *to squeeze | drängen* שחשיר א' י"ז
שחורזים צואריהם לשמוע דברי תורה.

(3) מידר והרצה *darlegen | to explain* שחשיר
שם: הייתי יושב וחרוז ברברי תורה.

תָּרַחַץ חס', כב"ל 8. ויקר פסיו: כחריו ברברי
תורה.

תָּרַץ פ"י, 1) עיי' תָּרַץ 1. שחשיר א' י"ז: אית דידע
למחרו ולא ידע למקדה.

(2) דקר *to sting | stechen* יבמי' עיה ע"ב:
חרוזה סילוא.

תָּרַחֲבִינָא גי' מין ירק *eryngo | Mannstreu (bot.)*
פ"י פ"ב מ"ה: ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי
חובתו בפסח כחרוזה וכו' ובדחב"ב.

תָּרַחֲלִיר ד', הכרזל חרוז שבמחרשה. וכדומה
coultar | Pflugselzen כלי פ"ג מ"ג: חרוז

שחשיר

תָּרַחַץ ד', בגד אבלות *mourning dress | Trauer-*
kleid שמחות סוף פ"ט: חקרי' וכו' ואת החרוז
לא יצא.

תָּרַחֲלִיר ד', חרוז חרוז מרגליות | *pearl-stringer*
Perlensaufzieher שחשיר א' י"ז: אית דידע
למחרו ולא ידע למקדה וכו' אנא חרוזא חרוזא
ואנא חרוזא קדוחא.

תָּרַחֲבִינָא גי' עיי' תָּרַחֲבִינָא. עיי' כיו ע"כ: אצותא
חרוזהא.

תָּרַחֲבִינָא ד', בשר חרוז *charred meat | ange-*
branntes Fleisch ביצה ליב ע"כ: ואחר
מחרוכא.

תָּרוּסַת גי' חערות פירות כתושים בתבלין וכיין
(במדר ליל פסח) *a pap made of fruits and*
spices with wine (used as sauce on the
Passover-night) | Bret aus zerstoßenen
Früchten mit Beimischung von Wein und
Gewürzen (am Pessachabend als Trunk
benutzt) פסח קמיו ע"א: חרוסת וכו' למיט.

תָּרוּסַת עיי' תָּרוּסַת. שחשיר פס"א: חרוסין ונידופין.

תָּרוּסַת (ת', 1) ארוס. מיועד *betrothed | verlobt*
קיר' ו' ע"א: ביהודה קורין לארוסת חרוסה.
ועיי' שְׁפָתָה תָּרוּסָה.

(2) עק. חזק *severe | streng* פסיקיר כ"א: פנים
חרושות.

תָּרוּסַת תי' שיש בו חרוץ *edged | eingeschnitten*
חל' ג"ס ע"כ: חרוקות בעיניו.

תָּרַחֲלִיר ד', אחוז עיניו | *dazzling the eye, juggler*
Blender, Gaukler חרג' יביע דבי' י"ה " (מעונן): חרוזי עייניו.

תָּרַחֲבִינָא ד', עבד משוחרר | *emancipated slave*
freigelassener Sklave קדוש' פ"ד מ"א: גירי
וחרורי וכו'.

תָּרַחֲבִינָא גי' חירות *liberation | Freiheit* גישי' פ"ו
ע"א: עבדא דנן מוצק לעבדו ופסיר ועמיר מן
חרורי.

תַּרְיָם תי, חרום אף *flat-nosed | plattnäsigt* תרג' ויקי כ"א יח (חרום): חרים.

תַּרְיָנָא זי, נעם *Zorn | anger* תרג' משי ב"א ב"ד (עושה בעברה וזן): עבד חרינא.

תַּרְיָנָה מהיג, אחר *another | anderer* תרג' ירוש' תר פ"ב מ"א ע"ג: ותריןא אמר.

תַּרְיָם עיי, ערים 1, תומי צוקי, כלאי די חיל: חרים שחרב אמצעיתו ונשתתירו חמש גפנים וכו'.

תַּרְיָסִית אחד משערי ירושלים, הוא שער החרסית *one of the Jerusalem gates | (יר' י"ב ב')* *Name eines Stadttors in Jerusalem* תרג' ירוש' עיר פיה ב"ב ע"ג: שער חריסית שהוא מכון וכו'.

תַּרְיָע, תַּרְיָעָא זי, מין בושם *safflower | Saflor* תרג' בלאי פ"ב מ"ה: חרל וחריע; תומי מע"ש א' י"ג: בנת חריעא.

תַּרְיָף, תַּרְיָפָא תי, חד *sharp | scharf* יבם' קביב ע"א: דחריף מכינא.

2) עז ועוקק *piquant | pikant* מגי' זי ע"א: פילסלא חריפתא.

3) מחוכם *ingenious | scharfsinnig* קיר' ל"ב ע"א: חריפי דפומבריתא.

4) עובר לסוחר *gangbar | current* ב"ב מ"ד ע"ב: כספא דחריף וכו' דהבא דלא חריף.

תַּרְיָפָא שם איש *Personen-* תרג' יב"ע ב"ר כ"ח מ"ו (חרד): חריפא.

תַּרְיָפֻתָא גי, 1) בחרות *Jugend* תרג' ירוש' תר' איוב ב"ב ד' (כימי חרפי): ביומי חריפותי.

2) זרם, שטף *Strömung* תרג' ירוש' תר' ב"ב ע"א: מחריפותא דנהרא.

תַּרְיָפָתָא כגיל 2. קיר' ע"ב ע"ב: חריפתא דנהרא.

תַּרְיָץ -- 1) חפירה ארוכה וצרה *trench | Graben* תרג' ירוש' תר' פ"ז מ"ג: חריץ שבין שתי חצרות.

2) חתך, שריפה *Einschnitt | Incision* תרג' ירוש' תר' פ"א ב"ב ע"ב: לא יגור אדם את חכמא וכו' מפני שהוא עושה חריץ.

תַּרְחֹר זי, קליפת הלחם שנחרכה *burnt crust | verbrannte Broikruste* תרג' פ"א מ"ג: וחרחור פוחם מכאצבע.

תַּרְחֹרָא זי, קדחת *Fieber | fever* תרג' דב' ב"ח כ"ב (ובחרח): ובחרחורא.

תַּרְחֵל זי, סין קוק *thistle | Distel* פ"ב ל"ב ע"א: בחרחלין ובחרחנין.

תַּרְחֵר -- 1) חימם *erhitzen | to heat* עוקצ' פ"ג מ"א: משיחרח.

2) התקומם *streiten | to quarrel* שחשיר ד' י"ג: ולא תחירחו זה עם זה.

תַּרְחֵר (תַּרְחֵר) אֶתְחַרְחֵר איתמי, נתיבש *to be dried | vertrocknet sein* תרג' תח' מ"ב ד' (בחר גרונ'): אתחרוד עינקי.

תַּרְטָא פיי, תַּחְרִיפֵּה הפי, חקק ופסל *to chisel, to model | meißeln, modellieren* תרג' כי תשא י"ד: ותורשין את העגל; פוריא ג' וזיה מחרים את העולם לפניו.

תַּתְחַרַּם תתם, נחם על מעשתו *to regret | bereuen* תרג' חגי' ה' ע"א: כל העושה דבר ומתחרם בו מוחלין לו מיד.

תַּרְטָא עיי, תַּתְחַרַּם (תַּרְטָא כגיל). פ"ב ק"ג ע"א: זבן ותחרט.

תַּרְטָה גי, נחם ותהיה על שעבר *regret | Reue* תרג' נדה ל"א ע"ב: ובחרמא תליא מילתא.

תַּרְטָם זי, חוטם, מקור, *Nase, beak | Schnabel* תרג' פ"א מ"ב: החרטום והצפרנים וכו'.

תַּרְי פיי, הדליק, חסיק *to kindle | anzünden* תרג' חגי' ה' ע"א: ומחריא תנורא.

תַּרְיָא זי, גללים *Excrementa | excrementa* תרג' פ"ב ק"י ע"א: חרי חסימי; תעני' פ' ע"א: חריא דעיוזי.

תַּרְיָבָה שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine | Name einer Ortschaft in Palästina* תרג' ירוש' תענ' פ"ד מ"ב ע"א: כפר חריבא.

תַּרְיָדָה עיי, תַּרְיָדָה 4. ירוש' שבת פ"ג ח' ע"ג: שיורי חריות.

ע"א: כך היו אומרים תגרי חך שבירושלים בואו
ושלו לכם תבלין וכו'.

חֲרָפָא (ד', 1) מחרת *Einbruch* | *breaking in*
תרג' יביע שמי' כיב' א' (במחרת): בחרפא
דכותלא.

(2) חלון *Fenster* | *window* תרג' שהיש ב' מ'
(מן החרכים): מחרפא.

חֲרָם (חֲרָם) הַחֲרָם (חֲרָם) (1) חכרו חרם וגדו' *to*
pronounce the ban | *in den Bann tun*
מ"ז ע"א: מנזין לאחר וכו' ומחרימין לאחר
חֲרָם.

(2) פרס רשת *ein Netz legen* | *to lay a net*
מרי' שמואל סכיד: כמה חרמים החרמות.

חֲרָם מ"י, הקדש *weihen* | *to dedicate* תרג' יח'
ו' ח' (תחרימו): תחרמו.

חֲרָם (אמ', 1) כנל. ער' בית ע"כ: ליתרמיה כוליה.
(2) חחרים ונידה *in den Bann tun* | *to excommunicate*
Bann tun מוק מ"ז ע"א: מנל דמחרמינן.

חֲרָם אחס', חוקרש *geweiht* | *to be dedicated*
werden תרג' ויק' ביזכ' (אשר יחרים): דאיתחרם.

חֲרָם (ד', 1) דייג *Fischer* | *fisherman* תנז' נשא
ד"ל חחרם הזה צד במים ואינו צד ביבשה אבל
חאשה צדה בים וביבשה.

(2) חסמן *Erpresser* | *oppressor* מרי' תח'
קיינת חגיע לחרמים נתן להם מה שנתן ונצל.

חרם ע"י תרת. ירוש' בלא פיש ליב ע"א: שצבעת
בחרם.

חֲרָמָא (ד', 1) רשת *Netz* | *net* תרג' חבק' א'
מיו (בחרמו): בחרמיה.

(2) חרם והקדש *Weihe* | *consecration* תרג'
ית' ו' י"ז (חרם): חרמא.

חרמיני ע"י תרמיני. תרג' עמ' ד' ג' (תחרמונה):
חורי חרמיני.

חֲרָמָה מחדג, אחר *anderer* | *another* ירוש' טאה
סיב י"ז ע"א: חרמה אמר.

חֲרָמָה (ד', 1) מין קוק *Distel* | *thisle* שבת קיי
ע"כ: חרמגא דהיגרא.

חֲרִיצָה (ג', 1) שנון חלשון | *effort in speaking*
das Spitzen (der Zunge) מרי' תה' סיב: היא
כשארם מוציאה מתוך פיו אין בה לא ריהוש
שפתים ולא חריצת לשון.

(2) בית השחי *Achselhöhle* | *arm-pit* ביר' טיענ:
ואינון בחריצת.

חֲרִיצוֹת ע"י תריצות. תרג' מליא ג' ר' (וכישרת
לבב): וכחריצות לבא.

חֲרִיקָא (חֲרִיקָא) בחריק' במקום, תחת | *in the place of*
anstatt, anstelle כת' סיא ע"א: עיילית לך
איתתא בחריקאי.

חֲרִיר (ד', נקב, קוק המחם *Nadelöhr* | *needle-eye*
כל' פייג מיה: מחם שנימל חרירה או עוקצה.

חֲרִישָׁה (ג', 1) מלח השדה ושדורו | *ploughing*
das Pflügen במיר' סיי: במחרישתן ובחרישתן.
(2) לשון נקיה לבעילה | *sexual connection*
Beischlaf ביר' פציא: כל החרישות שחרשתי
באמך וכו'.

(3) שחיקה *das Schweigen* | *silence* סמרי
ממות קניג: חרישה לשמיעת.

(4) סגולת החרשות *Taubheit* | *deafness* כיס
צ"ח ע"א: שאי אפשר לחרישה בלא חבורה.

(5) חורשה *Dickicht* | *thicket* קהיר ב' י"ב:
לחרישת הקנים שאין אדם יכול להכנס לתוכה.

חֲרִישוֹת כנל 4, ספרא קדוש' פרשה ד' פרק מ':
מה לחרש שכן חרישותו ברמה לו.

חֲרִישוֹתָא (ג', חורשה *Dickicht* | *thicket* תרג'
יביע בר' כיב' י"ג (בסכך): בחרישותא דאילנות.

חֲרִיף (חֲרִיף) חרף פיעל, הכחב וקלה | *to char*
versengen שבת פמי' מיד: מסני שהוא מתרד.

חֲרִיף גחמ', נהנהבה *versengt* | *to be singed*
werden תנז' נח' נח' מיו: נהחרד שער ראשו
וזקנו.

חֲרִיף (ד', כנוי לחרם *a verbal substitute for*
herem | *Nebenbenennung für* "herem", נד'
ס"א סיב: חרף חרף חרי' אלו כנויין לחרם.

חֲרִיף (ד', בשמים *Spezieret* | *spices* פס' קמיו

חַרְרֵץ -- חתך ושרט *elnachneiden* | *to cut a trench*
 ירוש' שבת פ"ו סי' ע"ד: חפר חרץ וכו'.

נַחְרֵץ נח' -- נחרש *gepflügt* | *to be ploughed*
werden ירוש' נדה פ"א סי' ע"א: בתולת הארץ
 כל שלא נחרץ בה מימיה.

חַרְצֵץ ז', 1) חתך ושריטה *Einschnitt* | *incision*
 ירוש' ביצה פ"ב סי' ע"ד: לא יגרר אדם את
 המטה וכו' מפני שהוא עושה חרץ.

(2) מתנים *Lende* | *loin* תרג' ירוש' דבי' ל"ג
 י"א (מתנים): חרץ.

חַרְצָא ז', 1) חופר *Gräber* | *digger* ב"ק פ' ע"א
 שרצא חרצא.

(2) חרוץ *Graben* | *channel* תרג' יהי' י"א ח'
 (משפחות): חרצי ימא.

(3) מתנים *Lende* | *loin* תרג' דבי' ל"ג י"א
 (מתנים): חרצא.

חַרְצִינִיתָא, **חַרְצִינְתָא**, **חַרְצִינְתָּה**
חַרְצִינְתָּא, **חַרְצִינְתָּא** ז', חרצון, גרעין
Fruchtkern | *kernel, stone of a fruit* שמו"ר פ"יב:
 כפרמא דרמונא דחרצניתיא מתחסיא סלנא:
 במ"ר י"ב: דחרצנתא: פסיק' דהי' ביומ:
 דחרצניתיא: ילק' שמי' קפ"ה דחרצנתו: ירוש'
 מעש' פ"א סי' ע"ד: שתא חרצנת שלהן גראית
 מכחוק.

חַרְק ז', כנוי לחרם | *a substitute for Herem*
Nebenbenennung von Cherem ז' פ"א סי' ב:
 חרק חרף הרי אלו כנויו לחרם.

חַרְק -- חרק פועל, חרק וחיכך את שניו מכעס
knirschen | *to gnash the teeth* שמ"ר פ"ה:
 התחיל מחרק עליהם שניו וכו'.

חַרְק פע"י, 1) חתך ושרט *ein-* | *to cut into*
schneiden שבת פ"ו סי' ע"א: וליחרוק ביה פורתא.
 (2) חרק בשנים *knirschen* | *to gnash the teeth*
 ירוש' כלא' פ"ט ל"ב ע"ג: חרק בשניו.

אֶחְרוֹק אתפ', ככל 2. ירוש' כתי' פ"ב ל"ה ע"ב:
 וחת אחרוק בשניו.

חֶרֶם ד', 1) חרש, חומר | *earth, terra-cotta*
Ton, Scherbe שבת פ"ה סי' ה: חרם כדי ליתן
 בין פצים לחבירו.

(2) כירה *Herd* | *hearth* פס"ז סי' ב: נמק מרומבו
 על תחרם.

חֶרְסוֹן, **חֶרְסוֹן**, חרסות שמות אנשים
Männernamen | *of men* יומא פ' ע"א: אלעזר
 בן חרסון: חרס' צוק' שם א' כ"ב: בן חרסות:
 קה"ר ד' ח': נביני בן חרסון.

חֶרְסִית ז', מיט היוצרים | *Töpfer-*
lehm שבת פ"ה מ"ד: חרסית כדי לעשות פי
 כור של צורפי והב.

חֶרְסָן ז', עבים של מי רגלים | *chamber-pot*
Nachtgeschirr תוס' תרי' י' י"ג: חרסן של זב
 ושל זבה וכו'.

חֶרְסְפוֹתֵיָא, **חֶרְסְפוֹתֵיָא** ז', קשקשים
Fischschuppen | *scales* פסיק' פ"ד:
 לחרסופת"א דגוני: תרג' יב"ע ויק' י' י"א פ'
 (וקשקשת): וחרספיתין.

חֶרְף ז', כנוי לחרם | *a substitute of Herem*
Nebenbenennung von Cherem ז' פ"א סי' ב:
 חרק חרף הרי אלו כנויו לחרם.

(חֶרְף) **נַחְרֶף** נתפ', 1) נחלל | *to be reviled*
geschmäht werden מדר' תה' ע"ד: שמתחרף
 ומתנאק.

(2) נעשה חורר | *bläß werden*
 תנח' ברי' י"ב: שתהיו מתקיצין ופניכם מתחרפין.

חֶרְף פ"י, חרף פעל, קלל *lästern* | *to revile*
 תרג' יב"ע ויק' כ"ד פ"ו (יקלל): וחרף: יב"ע שם
 שם סי' מחרף וכו'.

אֶחְרִיק אפי', הורדז *sich beeilen* | *to be quick*
 סנה' ע' ע"ב: אחריפו ועולו אחריפו ופוקו.

חֶרְפָא ת', מוקדם | *frühzeitig* | *early* נדה פ"ה
 ע"ב: חרפי האפלי.

חֶרְפְּתָא ז', עמלא *Fledermaus* | *bat* תרג' ירוש'
 דבי' י"ד י"ח (העמלא): חרפתא.

חַרְשָׁא ר. מכשף *fascinator | Zauberer* ירש' תג' פ"ב ע"ז עיר: עיסקיה דהרין דירשא מלמלתיניה מן ארעא לא יכול עכיד כלום.

חַרְשִׁי דִּיר, חַרְשִׁיתָא נִי, חַרְשִׁיא, חַרְשִׁין דיר, כשפים *sorcery | Zauberel* בר' פ"ב ע"א: חרשי דחרשא: תרג' יב"ע שמי' כיב י"ז (מכשפה): כל עכיד חרשיהא: תרג' טיכח ה' י"א (כשפים): חרשין: פס' ק"י ע"א: נשי דחרשיא.

חֲרָת נִי, צבע שחור *blacking | Schwärze* נדה פ"ב מ"ה שחור כחרת.

חֲרָתָא נִי, (1) כגיל, גימ' י"ט ע"א: חרתא דאשכנא. (2) ריב *Strell | strife* תרג' מש' מ"ו י"ח (ריב): חרתא

(3) שם מקום כגל *name of a place in Babylon | Name eines Ortes in Babylonien* שבת י"ט ע"ב: חרתא דארג'ו.

חֲרָתָא נִי, (1) חור, מערה *cave | Höhle* נר' ב' ע"ב: קומא אישתמים על לחרתא וכו'.

(2) בת חורין *a free woman | freie Frau* יב' ק"ה ע"ב: כי חרתא.

חֲשָׂא רִי, (1) כול *fate | Schicksal* איכ"ר א' מ"ז: דחשיה קשי.

(2) מין צמח *thyme | Thymian* שבת קכ"ה ע"א: קורינתא - חש'.

חשאים חלי שאין בו מכנה.

חֲשָׂא רִי, שתיקה, סתר, *stillness, secret | Stille* ג' ע"א: חשאי *Gehelmit* שקל' סיה מ"ה לשבת חשאים יראי חסא נותנים לחוכה בחשאי.

בְּחֲשָׂא תְהִי, בְּחֶש, בְּצִנְעָה *silently; in secrecy* still; heimlich בר' מ"ז ע"ב: רחם שמכנימין בו בחשאי מוציאין ממנו בקולי קולות: פס' ב"ז ע"א: התקינו שיהיו אומרים אותו בחשאי.

חֲשֵׁב -- עֲשֵׂה חֲשֹׁבן *rechnen* to count ב"ק ק"ב ע"א: אין אנו יודעים חשבונות שחשב אבינו עמך.

חֲשֵׁב -- כִּיבֵּד *achten* to respect תנח' שמיני מ"ז: איש חשב שמחשבים וכו'.

חֲרַר מִעַל, (1) ניקב *to cave | löchern* אתלי פ"ג מ"ה: חור שחררהו מים או שרצים.

(2) שחרר *to set free | freilassen* ב"ר פ"ד: עבר מחורר בפני עצמו.

חֲרַר מִי, (1) הוּל *to discharge | ausströmen* lassen תרג' יב"ע חק' מ"ו ג' (ור כשרו את זוכו): חריר בישריה ית דווחה. (2) כגל ג' שם בר' מ"ז ב"ז: ואחריונה.

(3) בער *to burn | brennen* תרג' תח' ב' י"ב (יבער): ייחור.

אִיתְחַר, אִתְחַרר ותפ', השתחרר *to be set free | freigelassen werden* תרג' חק' י"ט כ' (חששה לא נתן לה): לא אתחררה (שם יב"ע: אתחררה).

חֲרָר, חֲרָרָה נִי, (1) עונת *cake | Kuchen* תרג' שופ' ד' י"ג (צליל): חררן שבת פ"א מ"ה: חירח על גבי גחלים.

(2) גוש *clot | Klumpen* בכורות פ"ג מ"א: חרת דם.

חֲרַשׁ -- תַּרְשׁ מִעַל, עֲשֵׂה לְחַרֵּשׁ *to make deaf | taub machen* ב"ק צ"ח ע"א: חרשו לאביו.

נַחֲרַשׁ נַח', נַתְחַרֵּשׁ נַחַם, נעשה חרש *to become deaf | taub werden* כל' רבתי א': נחרש און ורעו: גימ' פ"ב מ"ז: פיקח ונתחרש.

חֲרַשׁ פִּעַל, (1) הִסְתַּעַק *ach* to be entangled *verzweigen* תרג' איוב ה' י"ז (ימכנו): חרשין. (2) היה סתום *to be choked | verstopft sein* ב"ר פס"א: מהלתך חרשה וכו'.

חֲרַשׁ מִעַל, סיבך *to entangle | verwickeln* תרג' יח' י"ג ב' (מצודות): מחרשן.

אִתְחַרֵּשׁ ותפ', נאלם *to grow dumb | ver-* *stummen* ירש' תג' פ"ב ע"ז ע"ג: תאלמנה שפתי שקר - יתחרשן.

חֲרַשָּׁא, חֲרַשָּׂא תִי, חֲרַשׁ, אלם *deaf, dumb* *taub; stumm* תרג' שמי' ד' י"א (אלם או חרש): אלם או חרשא: תרג' ישי' נ"ו י' י' (כלכים אלמים): כלבין חרשין.

התחשב - חיה חשוב וכבוד | *to be respected*
geachtet sein שבי' פיה מ'יא; ואם מתחשב הוא
 הרי זה לא ירחוק.

תשקא זי, רואה חשבון *Rechner* | *calculator*
 תרגי ישי' ליג ייה (איה סופר); איכא חשביא.

תשד פיי, תשד פיעל, יחס ספק חסא לפלוגי
to suspect | *verdächtigen* יומא ייט עיבז כל
 התושד ככשרים לוקה בגופו; ירוש' יב' פמיו מיו
 עיגז שחישד את ירבעם ברבים.

תשד גפ', נאשם בספק חסא | *to be suspected*
verdächtig werden פנה' פ'ג מ'יה; לא נחשד
 ישראל על כך.

תשד פיי, עיי תשד, שבי קיה עיבז לרירי
 חשדן וכו'.

אתשד עתפ' עיי תשד, תרגי יביע דבי' כיא ג'
 (העיר הקרובה אל החלל); קרתא דקריבא
 לקטלא מתחשדא.

תשד ת', חשד *verdächtig* | *suspected* ספ' פ'יה
 ע'יא; חשדי כהונה וכו' עצלי כהונה.

תשד, תשדא זי, השערה שפלוגי חסא *sus-*
Verdacht | *picion* ירוש' שכת פיה ד' עיבז
 מפני החשד שלא יהו אומרים איש פלוגי יצא
 לעשות מלאכתו בשבת; חגיגה ח' ע'יא; מ'יית
 לה לירי חשדא.

חשיו תרש שומה וקפן.

תשן שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name כת' פ'ד עיבז ימר בר חשו.

תשוב ת', (1) נחשב, דומה | *regarded, equal to*
gleich, so viel wie נרי' פ'ד עיבז ד' חשובין
 כמתים עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים.

(2) נכבד, נשוא פנים *angesehen* | *respectable*
 כר' ייט ע'יא; אדם חשוב שאני.

תשובא כגיל ג, עיו יי ע'יא; מצערין לי חשובי
 רומאי.

תשד ת', (1) כהה *dunkel* | *dark* כבודות פיו
 מ'יה; שמראיו חשוכות.

(4) מר וזעף *grimmig* | *grim* ילק' שמי' רג'יה
 פנים חשוכות.

תשד, תשדא (1) ד', חושך ואפלה | *darkness*
Flinsternis תרגי יביע שמי' יי' כיב (חשך אפלה);
 חשך דקבל; חגיגה י"ב עיבז; ומי איכא חשוכא
 קמי שמיא.

(2) ת', אפל *finster* | *dark* תרגי עמי' ח' כי
 (חשך יום ה'); חשך יומא רשתיד למית.

(3) דל ורזה *mager* | *meagre* תרגי שייב יג' ד'
 (מדוע אתה ככה דל); מה דין כרון את חשך.

(4) עני *arm* | *poor* תרגי תהי' מ' ייט (אביון);
 חשוכא.

תשד פיע, חש, חרגיש *fühlen* | *to feel* תרגי
 יביע בטי' יא ייב; וחשחשית במעיי.

תשי פיע, (1) החשה, שתק *schweigen* | *to be silent*
 ירוש' עיו פ'א ליט עיבז; חשי דמלכא בעי
 מיעבד כן.

(2) חש, חרגיש *fühlen* | *to feel* שבת קים עיבז
 וחשי בגמשאי.

תשי עיי תשא, תרגי ישי' כיו פיו (צקון לחש);
 אולפן אורייתך בחשי.

תשיקא עיי תשוב ג, גיט' ניה ע'יא; חשיבי
 דרומאי.

תשיבות, תשיבותא ג', ערך חשוב | *value*
Wert במיר פ'ד; לפי חשיבות עבודתן מנאן;
 ב"ב קמיו ע'יא; חשיבותא דא"י.

חשיבים חולי שיש בו סכנה.

תשיד, תשיקא ת', דל, עני *arm* | *poor* תרגי
 יח' ייה ייב (עני ואביון); מסכן וחשיד; ש'א כי
 ח' (יורים אביון); מרים חשיקא.

תשילא ת', כתית *zerquetacht* | *mashed* חולי
 ציג ע'יא; ביעי חשילתא.

תשיסדה, גילוי *das Entblößen* | *baring* ירוש'
 ברי' פ'ט ייב ע'יא; חשיפת ורועו.

תשיקה ג', חבת *Liebe* | *favours* ביר פ'ט; בגי'
 לשונות של חבה חכב הקבית את ישראל ברביקה
 בחשיקה ובחפיצה.

חֲשֵׁלָא זי, חרש מתכת *smith | Schmied* כת' עיז עיז: חשלי דרזי.

חשימ חולו של מועד.

חֲשִׁמוֹנָא, חֲשִׁמוֹנִי שם המשפחה של מתתיהו חכהן ובניו המכבים *Hasmonean | Hasmonäer* מרות פיא מיה בני חשמונאי ילקי ברי קסמא: **חֲשִׁמוֹנִים**

חשים חשש סכנה.

חשעעיה חמין שעבר עליו המסת.

חֲשֵׁק - הצמיד, דרכיק *to press together | zusammendrücken* שפתותיך זו בזו ואל תבהל להשיב.

חֲשֵׁק פיי, חבש *to bandage, to saddle | umbinden* *satteln* תרג' שיב ים כיו (אחכשה לי החמור): אחשוק לי חמרא.

חֲשֵׁר פיי, חֲשֵׁר פיעל, חלף פים בכברה *to distil | herabtröpfeln lassen* אותו כמין כברה ואין סיפה נוגעת בחבירה: העני' פי עיב: ומנוקבות הן בכברה ובאות ומחשורות מים.

חֲשֵׁר פיי, הרקיד בכברה *to sift | sieben* ירוש' נדרי סיד ליה עיב: חשר קמחא.

חשדירות עיי שחירות. ירוש' סופה פיא מיו עיב: בחשדיות וכו' בין חערבים.

חֲשֵׁשׁ פיע, (1) דאג *to apprehend | besorgt sein* חולי פיה מ'ב: שני אנכמאין אוכלין על שולחן אחד זה בשר זה גבינה ואין חוששין.

(2) שם לב *to take into consideration | berücksichtigen* יכמ' סמיו מיה: אינה נאמנת וחוששין לדבריה וחולצת ולא מתיבמת.

(3) חש כאב *to feel pain | Schmerz haben* שבת פייד מ'ד: החושש בשניו.

חֲשֵׁשׁ כניל 1. ירוש' קדי' פייב ס'ב עיב: לא חשש.

חֲחֵשֵׁשׁ ארפי, חלה *to become sick | krank werden* שהשיר ב' פיו: ארזשש ר' חגיגא.

חֲשֵׁשָׁא זי, חשש, ספק *hesitation, anxiety*

(חֲשֵׁךְ) חֲחֵשִׁיךְ ה' - 1) שהה עד הלילה *to wait for the nightfall | bis Nacht warten* מבג מ'ג: אין מחשיכין על התחום וכו'.

(2) קפץ עליו הלילה *to be overtaken by nightfall | vom Anbruch der Nacht überrascht werden* שם פכ'ד מ'א: מי שחחשיך בדרך נתון כיסו לנכרי.

חֲשֵׁךְ פיע, היה אפל, *to be dark | finster sein* *werden* תרג' איוב י"ה ו' (אור חשך באהלי): נהור חשך במשכניה.

חֲשֵׁךְ פעל, (1) תחשיך *to darken | verdunkeln* תרג' תה' ק"ה כ"ה (שלה חושך וחשיך): שדר חשוכא וחשיכונו.

(2) אחר *to do something at night | spät* *abends* *fun* ברי' ח' עיב: מקדמי ומחשכי לבי כנישתא.

אֲחֲחֵשֵׁךְ, אֲחֲחֵשֵׁךְ ארפי, נקשה דחשך *to grow dark | dunkel werden* תרג' תה' ס"ה כ"ד (תחשכנה עיניהם): יתחשכן עיניהם: סנה צ"ו עיב: עד דאתא איחשך.

חֲשֵׁךְ פיי, חסך ומנע *to spare, withhold | zurück-* *halten* תרג' משי י"ג כ"ד (חושך שבמו): וחשיך שבמות.

חֲשִׁכָּא זי, חֲשִׁכָּתָא, חֲשִׁכָּתָא נ', חושך ואפלה *darkness | Finsternis* תרג' תה' י"ה כ"ה: מחשכא לניחור: דב' כ"ה ס"ה (ובליק עינים): חשכות עינים: כים לי עיב: בקדמתא ובחשכתא.

(חשיל) חֲשֵׁל פיעל, רופף *to weaken | schwächen* קהיר א' ו': הרוח הזה בשעה שהוא יוצא בעלם הקביה מחשלו בהרים ומשכרו כנבעות.

חֲשֵׁל - 1) זכר *to plan | erwännen* תרג' תה' ל"ה ד' (חושבי רעתי): חשלי בישותי.

חֲשֵׁל פעל, כניל. תרג' יביע דב' א' י"ב: דמחשלין עלי בישתא.

חֲשֵׁל עי' חסל 1. קהיר א' י"ג: הדין פוימנא כד עביד אלמכיתין זמנין חשל לה זמנין מחסר לה.

(3) כתימה obstruction | Verstopfung גרה מיג
עיב: חתימת פי האמה.

(4) חתם seal | Siegel חרג' שהיש ג' ח'י
חתימת מילה.

חתימת זקן וקן מנהל full beard | Vollbart כימ
ליש עיב: שיצא בלא חתימת זקן וכא בחתימת
וקו.

חתימותא חתימתא כנל 1. כתי ביא עיב:
אמה חתימות ידיה; שם שם עיב: חתימת
ידיה.

חתימה חתימה 2. מתחת opening made
by digging | Untergrabung קהיר ג' יא: לכת
אתה לספין שהיתה חבושה בבית האמורין חתר
אתה מהן חתירה אתה וברחו כולן; כיר פסיג:
בערביא קורין לחתירה עתירתא.

חתיף פ"י 1) ניתח to cut | schneiden כיר' חי
עיב: כשאתם חותכין בשר אל תחתכו על גב חיר.
2) גזר והחליט entscheiden | to decide ויקיר
פיר: ששם חותכין את ההלכה.

חתיף גמ' 1) ניתח to be cut | abgeschnitten sein
חול' פ"ד מ"ה בהמה שנתכו תגליה וכו'.

חתיף 1) ע"י חתיף. תוס' שקל' א' ו"ג שעלתה לו
מכה בגלו היה רופא כופתו ומחתך בגולה
סנה' ק"ג עיב: מקום שמחתכין בו הלכות.

2) חצב ausbauen | to dig ore כתי' עיב: עיב:
המתך נחשת מעיקרו.

3) ביטא aussprechen | to articulate שבת ל"ג
עיב: אעפ"י שכליות יועצות ולב מבין ולשון
מתוך פה גומר.

נחתף ע"י נחתף. תוס' תרי' ח' י"ג נתחתכו
דלעין.

חתיף ד' נחת Schnitt | out חול' ל"ב עיב: שחם
במקום חתך.

חתם 1) סיים schließen, to close, to end
enden מגי' פיר מ"ב: תפוחת והחתם בתורת
מברך לפניה ולאחריה.

Bedenken גרה י"ז עיב: אי בטר חששא אולת
וכו' ואי בטר חזקה אולת.

חתיף 1) נרחע לאחוריו zurück | to shrink from
schrecken צמח' אי י"ז שנפשו של אדם חותה
לשונות בשל חבב.

חתיף פיעל, חתך schneiden | to cut חול' כיר
עיב: ממקום שוב חתהו.

חתיף ד' חתך das Schneiden | cutting חול'
כיו עיב: זכ עי חתו בעינן והאי זכ מאליו הוא.

חתיף ד' צורה, גזרה Schnitt | Incision גרה ב"ה
עיב: וחתיף ידים ורגלים אין לו. וע"י חתיף.

חתיף ח' שיש לו צורה outlined | geformt
גרה כ"ר עיב: המפלת ברית גוף שאינו חתך.

חתיף ד' החיה הביתית הצדה עכברים Katze | cat
חורית י"ג עיב: מפני מה הכלב מכיר את קונו
וחתל אינו מכיר את קונו וכו'.

חתיף חתולין ד' קוצים וחרולים thorns |
Dornen חרג' חוש' ט' ו' (חוח): חתולין.

חתיף כ' סדר Angst | fear כיר פל"ד מורא
וחתהו.

חתיף אמת' אפי' הניה hin- | to put down
stellen יומא מ"ז ע"א: ונחתיה למחתה.

חתיף ג' גירוף גחלים das raking of coals
Scharren יומא מ"ה עיב: חישב בחתיף גחלים.

חתיף ג' 1) חתך וצטח das cutting |
Schneiden פסח' פ"ו מ"א: וחתיבת יבלתו.

2) נחת a piece | Stück חול' פ"ז מ"ה: וחתיבת
של דג שמא.

חתיף ד' עד Zeuge | witness ירוש' גימ'
פ"ט ג' עיב: יחז רשו לכתובא שיכתוב ולחתימא
שיחתימו.

חתיף ג' 1) כתיבת שם איש בעצם ידו sig-
Unterschrift | nature כתי' כ"א עיב: ויזיגין
המבירין חתימות ידי העדים.

2) סיום Schluß | close, end פס' קיד עיב:
המבדיל צריך שיאמר מעין חתימת סמך לחתימתו.

to be sealed | *ver-* אתחַתֵּם אתם, נחתם ברחם *stegeit sein* חתם חתני אפי' די יכי (ונחתם במכעל) מתחתם בגושפנקא.

son-in-law; bridegroom | חתן | **חַתָּנָא**, **חַתָּנָא** זי, חתן *Schwiegersohn; Bräutigam* יכס' ניב עינא חתנא דדאיר בבי חמוה; גימ' גיז עינא חתנא וכלחא.

intermarriage | *Ver-* | **חַתָּנוּת** ני, (1) חיתון *schwägerung* עיז ליו עיבז דאורייתא אישות דרך חתנות ואעז אינחז נוזר אפילו דרך זנות. (2) חתונה *wedding* | *Hochzeit* ביב עיז מיד: בית חתנות.

חַתָּר פיי, חסר כמותות *untergraben* | *to dig* חרני יתי ח' ח' (חזור נא בקיר); חזור כען בכחלא.

אתחַתֵּר, אחַתֵּר אתם, (1) כגיל, שם יכ די (חזרתי לי בקיר); אתחַתֵּרתי לי בכחלא.

(2) נחתר *untergraben* | *to be broken into* | *worden sein* מריק כיה עיבז איתחזו שבעין מחתרתא.

חַתָּרְתָּה עי' חַתָּרְתָּה. ירושי סנה' פיי כיה עינז בערבייא צוחין לחתרתה עתרתה.

חתם פיעל - (1) שם את חתומם *ver-* | *to seal* *stegein* ירושי גימ' סקס פיהז מקשר ומחתם.

(2) נתן לעדים לחתום *to provide with* | *signatures* | *von Zeugen unterschreiben* *lassen* ירושי יכס' פסיו פיו עינא מתחמו בעדים כשרים.

חַתָּתִים הפי' - נתן לאחד לחתום | *to cause to sign* | *unterzeichnen lassen* עיז ניד עיבז ומחזיסין אותי בעל כרחי.

נַתְחַתֵּם נתם, (1) נחתם *unter-* | *to be signed* | *zeichnet werden* ירושי גימ' פיא מיא; בפני נכתב ובפני נחתם.

(2) נגזר ונחולט | *to be sealed, sentenced* | *verhängt werden* ירושי ריה פיא גיז עינא גזר דינו של כאריא מתחתם בראש השנה.

חַתֵּם פיי, (1) סגר *zamechen* | *to close up* | *to close up* בר' וי עיבז וליחתום פוסיה.

(2) העיד עיי וחזמה *unterzeichnen* | *to sign* גימ' פיו עיבז ודילמא כשמא דאכזה חזים.

(3) סיים *schließen, enden* | *to close, to end* סניי ביב עיבז פתח בריך חתם ולא בריך.

כל מאי דעביד רחמנא למב עביד; שבת קניב
 עינא מבא תרי מתלת.
 (2) שוח *wert* | *worth* ירוש' פאה פיא מיו עידו
 מילא דמב דכוותה.
 (3) ראש ונשיא *Ältester, Vor-* | *elder, officer*
nehmer ירוש' תעב' פ'ד מיה עידו; מב קרתא.
 (4) תת'ס, יותר *more | mehr* גימ' יד עיב;
 מב רמו ליה.
טבאג [טבאג] ד, מין אבן טובה *Topaz* | *topaz*
 תרג' שהיש ח' יידו גר גליף על טבאג.
טבאות תודם, יפה, טוב *gut, well, right*
recht ירוש' יומא פיה מיה עיג; אין קבליה
 הא - טבאות.
טבאי שם איש *a man's name | männlicher Name*
 אבות פיא מיה יהודה בן טבאי וכו'.
טבדקי ד, בשר צלי *gebratenes* | *roasted meat*
Fleisch עיר' כיס עיב; פרסאי דאכלי טבדקי
 בלא נהמא.
טבואות תהים, יפה, טוב *gut, richtig, well*
 שהשיר אי' מין דקרי טבואות.
טביות ד, (1) זכיותה *das Schlachten* | *slaughtering*
 תג' פ'ג מידו שאם חל' להיות בשבת שיום
 טבוח אחר השבת.
 (2) מין רוח חם ביותר *ein heißer* | *a hot wind*
Wind שבת קבים עיב; מעלי יומא דעצרת וכו'
 דנפיק ביה וקא ושמיה טבוח.
טבוי טבול יום.

טרא טעם אחר.
טראבא ח', טוב *gut* | *good* תרג' משי' יד כיב
 (תורשי טוב); טאבי.
טראי [טראי] עי' טורי. תומ' ביק י' ב' צמר
 וליכנו טאוי וליכנו.
טראים מומאט אוכלין ומשקין.
טראיטא ג', טמאמא *Besen* | *broom* מני' יח
 עינא שקולי טאמיתא וטאמי ביתא.
טראים פיי, טחם *verstopfen, anfüllen* | *to fill up*
 ביק ג' ע'בו ער דטאים ליה. ועיי' טום.
טראים עיי' טום. תרג' משי' כיו ב' (כדורר לעוף);
 ח'ד צפרא דטאים.
טראיף עי' טוף. תרג' יביע דב' כ'א אי' ולא
 טאויף על אנסי טיא.
טראים עיר צוען כמצרים *Tanis in Egypt* | *Tanis*
in Egypten תרג' כמי' יג כיב (צען מצרים);
 טאנים דמצרים.
טארנא ג', מגן, תריס *Schild* | *buckler* מרר'
 אי' ב'ז מגן זה תריס טארנא פרסאות.
טאריקי עי' קטאריקי. שמור ייא ב'ז בטאריקי זו.
 ט'ב מ' באב; מעון ברכה.
טב פיע, היה טוב *gut sein* | *to be good* תרג'
 דב' מיו מיו (טוב לו עמך); טב ליה עמך.
אטיב אפי, היטיב *Gutes tun* | *to do good* תרג'
 זכרי יב דין לאשכא לחון.
טב, **טבא** ח', (1) טוב *gut* | *good* ברי' מ' עיב;

- 328 -

להן פלפלין שוחקין אותו ומבלין בו את הצלי.

מבלי (ז' 1) תבואה שעדיין לא הופרשן ממנה תרומה ומעשר *produces subject to sacred gifts | hebefpflichtige Produkte* מבלי ומעשר ראשון שלא נימלה תרומתו.
(2) עיי' **מבליא** 7. קירי פיו עינא יש לו מבלי יש לו עשיית וכו'.

מבליא בגלג ג. נדה מ"ו ע"ב: מבליא ואוריתא.

מבליא נ"ו 1 קרש *plank, board | Brett* פיה מ"א: מבליא מרובעת.

(2) לוח *tablet | Schreiftafel* תומ' שבת י"ז ה"י: מונה וכו' מן הכתב שע"ג הכותל אבל לא מן מבליא ולא מן פינקס.

(3) שולחן *table | Tisch* שבת פכ"א מ"ב: ממלק את המבליא.

(4) דש *shirt-front | Einsatz (im Kleide)* מסיק' קיה ע"ב: מבליא יש לו על לבו של כל מלאך ומלאך.

(5) מין כלי *a vessel | ein Gefäß* מויק פ"ג מ"ז: ואין מוליכין לבית האבל לא במבליא וכו' אלא בסולמ.

(6) ביר *soil | Acker* ירוש' סנה' כ"ה ע"ד: זרע ליה על גבי מבליא.

(7) כלי זמר *a musical instrument | ein Musik-instrument* מויק ט' ע"ב: בת שיתין נכת שית לקל מבליא והמא (משל).

(8) שם אמורא *name of an Amora | Name eines Amoraers* ירוש' גיטין פ"ד מ"ו ע"א: רבי מבליא.

מבליאי שם אמורא *name of an Amora | Name eines Amoraers* ירוש' עיר' פ"ה כ"ה ע"א: רבי מבליא בשם רב.

מבליה **מבלי** עיי' **מבליא** 3. תומ' בלי' כ"ב א' מ"ז: השולחן והמבליא וכו'; שם כ"ב ו' ד"ז: השולחן והמבלי.

מבליי שם איש *a man's name | männlicher*

מביעותא **מביעות** עינא בגלג. כ"ב י"ט ע"א: אי מיטנא וכו' או מביעות עינא.

מביעות עינא **דקלא** הכרת אדם עפי קולו: *identification by one's voice | das Erkennen an der Stimme* חולי' צ"ו ע"א: היאך סומא מותר באשתו ובני אדם איך מותרין בנשותיהן כלילה אלא במביעות עינא דקלא.

מבירידה עיר בגליל על ים כנרת *Tiberias in Galilee | Tiberias in Galiläa* ביר מ"א: כמן מכירה לסומיתא. ועיי' **מבירידה**.

מבית תהיפ. יפה. טוב *well, right | gut, recht* מעילת י"ז ע"א: מבית אמר.

מביתא **מביתא** שם אשה *a woman's name | Frauennamen* ירוש' נדה פ"א מ"ט ע"ב: של בית רבן גמליאל היו קורין לעבדיהן ולשפחותיהן אנא מבי ואמא מביתא: שם שם ע"ד: מעשה במביתא שמתו של רבן גמליאל וכו'.

מבלי -- עשה את התבואה **מבלי** *to make obligatory the setting aside of tithes | hebefpflichtig machen* ירוש' מעש' פ"ד נ"א ע"א: מלח מובל.

נמבלי נפ' -- נעשה מבלי *to become subject to tithes | hebefpflichtig werden* ירוש' שם שם: אשכול שסחמו לכוס נמבלי.

מבלי (פעל, 1) שם דבר בנחלים *to dip | ein-tauchen* כ"ב פ"ט ע"א: רשאין פועלין למבלי פתם בציר.

(2) תיבל בתבלין *to spice | würzen* ירוש' שקלי פ"ג מ"ו ע"ג: מבושל כמבוכל.

המביל חפ"י 1. בגלג 1. פסח' פ"י מ"ד: שבכל הלילות אנו מבלין פעם אחת.

(2) הרחיק עיי' מבילה *to make bathe | baden lassen* רות רבה א' ד"ז: לא גירום ולא המבילו אותם.

(3) תיבל ובושם *to spice, to season | würzen* עיר' כ"ה ע"ב: כי קאמר רב בדגונייתא זרע גרגיר למאי חזי וכו' שכן ראשונים שלא דעת

(3) טיב, אויפ *Beschaffenheit* | nature ברה
כ' עיבו טבעא דכבל גרמא לי וכו'.

מבעון שם מקום בארץ ישראל *name of a place*
Ortschaft in Palästina | מבע' in Palestine
פ"א מינ: איר יחושע וכו' איש מבעון.

מבעת (1) חוליא שבגרון *cartilage of the*
throat | *Knorpel der Gurgel* חל' י"ח ע"א
לא אמר אלא במבעת הגדולה האיל ומקפת את
כל הקבה אבל בשאר מבעות לא.

(2) הכרכשת ליציאת הרעי *anus* | After
צ"ב ע"א שלש באיש שנכת הרע וקטנים ופי
מבעת.

מבריא. מבריה עיר בגליל *Tiberias, town*
Tiberias, Stadt in Galilee | ביר in Galilee
פבינ: מבריה על שם סיביריאוס; ילק' תה'
תשניה: מכריא לשם מכריום.

מבריום קיסר רומי *Tiberius, the Roman em-*
Tiberius, römischer Kaiser | peror ילק' תה'
תשניה: מכריא לשם מכריום.

מבריים ע"י גרבריים. ילק' תה' תשיב: למבריים
מה עשה לנזכרים מה עשה.

מבריותם. מבריותי שמות אנשים *names of*
männliche Namen | men מבר פ"ב בית
מבריותם; תנח' בוכר בראש' דין ר' לוליוני בר
מבריוני.

מג מלית גדול.

מגן (פעל, 1) צלה *to fry* | *braten, schmoren*
מנח' נ' עיבו: אופה ואח"כ מנגנת.

(2) ציער *to torture* | *quälen, ärgern* תנח'
ויגש פ"ג מנגנה את מכיך.

מגם כנ"ל 2. פסיקד פמיג קיפ עיבו: ומיגם אותה.

מג'רס ד. נמר *tiger* | *Tiger* חל' גיט עיבו
מג'רס אריה דבי עילאי.

מדי שם שער בבית המקדש *name of a gate of*
the Temple | *Name eines Tores im Tempel*
מרוח פ"ג מינ: כל השערים שהיו שם וכו' חצ'
משל מדי.

Name ירושי גיב פ"ז מ"ו עידו ר' יצחק בר
מבלאי.

מבלרא ד. שליח *Kurier* | *courier* חרג' משי
כ"ד ל"ד (איש מגן): מבלרא.

מבלרין ע"י מבלא 2. פסיקד כיא מבלרין שלו
חקוקה על לבם.

מבע (1) פ"א, 1) חמיה ע"י השקעה במים *to drown*
ertränken גימ' ג"ו עיבו עמר עליו נחשול שבים
לשובעו.

(2) צר צורה במטבע *prägen* | *to coin* פנח'
פ"ד מיה: שארם מובע כמה מטבעות כותתם
אחד וכו'.

(3) קבע נוסח *formulieren* | *to formulate* ברי
מ' עיבו כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים
בכרכות לא יצא ידי חובתו.

(4) נקב בשם *aus-* | *to mention explicitly*
drücklich nennen במיר פ"ב בכרכות היה
מוזכרין וכו' ובקלות לא היה מובעו.

המביע חפ"י כנ"ל 1. ילק' שמות רמיא: להמביע
את מצרים.

מבע פ"ע, שקע *versinken* | *to be drowned* שבת
ק"ח עיבו: מעולם לא שבע גברא בימא דסדום.

מבע פעל, המביע *versinken lassen* | *to sink* כ"ב
ע"ג ע"א האי גלא דמטבע לספינתא.

א'מבע אח"פ, תושקע *versenkt* | *to be sunk*
werden חרג' שמי' מ"ו ר' (מבעו בים סוף):
אימבעו בימא דסוף.

מבע ו' 1) מטבע *Münze* | *coin* שקל פ"ב מיר
חורו לשקול מבעים.

(2) שם זכרם *Ruf, Ansehen* | *repute* כג'
י"ד עיבו עדין שאול קיים ולא יצא מבעד בעולם.

(3) יסוד *Element* | *element* במיר פ"ד:
ארבעה מבעים שברא מהם הקביה העולם וכו'.

מבעא ו' כנ"ל 1. בים מיר ע"א ועיבו: דחבא
דחשיב תוי טבעא כסמא דלא חשיב הוי פירא.

(2) צורה מנועה *Gepräge* | *stamp* שם מ"ו
ע"א פרוממות וכו' דליכא עלייתו טבעא.

מהיג מומצא חנוף.

מדר' מהרות.

מדר' -- נטהר נפי, נעשה טהור to become

clean | rein werden | טהר שבת קיד עי' בא ליטמא

פותחין לו בא ליטמא מסייעים אותו.

מדר' פיע, (1) היה כהיר hell sein to be clear

זכר' ליה עי' טהר שיתרית ריומא.

(2) היה טהור (gesetzlich) rein to be clean

sein בר' ב' עי' וטהר גברא.

(3) פנה והלך dahin sein to be gone | שם שם

טהר יומא.

מדר' -- עצם פני הדיבר real surface | eigentliche

Oberfläche יומא פיה טיה חזה על טהרו של

מובת.

מדר' -- זוהר Glanz | brightness בר' ב'ט

עי' תרומה רקיע במהרתה.

מדר' גיר, (1) תבואה שנשתמרה במהרת חקורש

food prepared with observance of levitical

precautions for cleanness | levitisch rein

gehaltene Produkte תוס' דמאי ב' ב' שאין

משלחין מהרות ביד עם הארץ.

(2) והלכות טהרה | the laws of levitical purity

Reinheitsgesetzte מנה' פיר טיה דיני ממונות

המומאז והמהרות מתחילין מן הגדל וכו'.

מקראם עי' מקראם, תוס' נגע' אי' ח' ככנף טואם.

(מוב) המיב הפי -- (1) קישט to adorn

schmücken בר' פכיו: מטיבין אשה לבעלה.

(2) פתר חלום רע לטובה to turn an evil dream

unto good | einen bösen Traum gut deuten

ברכ' גי' עי' תרומה חלום ונמשו עגומה וכו'

מיכנו בפני שלשה.

מיב פיעל, תיקן ושייבה mellorieren to improve

ירוש' שבי' פיר ליה עי' מייבה ומת בנו מותר

לזורעה מייבה וסכרה אמר לזורעה.

נפיב נתפ', חותקן והושבח to be improved

melloriert werden תוס' שבי' ג' י' איזו היא

שדה שנמייבה כל שבני אדם וירשין חמש והוא

תורש שש.

(מוב) מיב פעל, עשה טוב Gutes to do good

tun תרג' יביע שמי' כי' ב'ז למטיבא.

מוב -- מובי העיר פרנסי העיר representatives

of the town | Stadtvorsteher | מני' ב'ז עי'א:

שלא התנו שבעה מובי העיר כמעמד אנשי העיר.

מובא (1) ד, מובה Gutes | good תרג' יש' א'

י'ט (מוב הארץ): מובא דארעא.

(2) תהי'ם, הרבה, מאד viel, sehr | much, very

בר' לי עי'ב: מריות ליבא מובא: שם י'ח עי'ב:

אבא מובא איבא חכא

מזכה -- מוכת הנאה הנאת המטיב שמקבל

the satisfaction which חייב לו תורה

one feels in obliging somebody | der Genuß,

sich jemanden zum Dank zu verpflichten

פסח' מ'ז עי'ב: מוכת הנאה ממון.

מוכת עין מדת גדיבות, עין יפה liberality

Freigebigkeit גר' ליה עי'א: משה נחג בה

טובה עין ונתנה לישראל.

במוכה תהי'ם, חנם, בתורת מתנה free of charge

gratis מ'ק י'ב עי'א: בשבת בטובה ביו"ט

במונות במועד בשכר.

במוכת תהי'ם, ברצון ובהסכמה willingly | willens

ירוש' טובה פ'ג י'ח עי'ד: על כורתה שלא

במוכתה.

למוכת -- להנאתו ותועלתו של- for the benefit of

zugunsten פסרי דב' קי'ח: עצח טובה אני נותן

לך לשכתך.

מובי שם אמורא Name | name of an Amora

eines Amoraers מ'יק מ'ז עי'א: רב מובי בר

מחנה.

מובי מהי, כמה mehrere | many בר' גי'ב עי'ב:

מובי נחורי איבא כנורא.

מובינא (1) ת', מובחר vorzüglich | the best

כרית' י'ג עי'ב: מובינא דחכימי.

(2) שם מקום Ortsname | name of a place

עיר' כ'ח עי'ב: אהיני דמובינא.

מובל' עי' מבל, ביצה י'ג עי'א: אמורייתא

מובלא.

מִוֶּרֶא זי, הר *Berg* | *mount* תרג' ט' ג' יב
(תהר): מורא.

מְוֶרֶד פיי, הצליף *pellischen* | *to lash* ירוש'
יומא פיה מיב עיג' כמצליף - כממווד.

מְוֶרֶס הר אמנה *Taurus* | *Taurus* ירוש' חלה
פיד פ' קיג: מפורס אמנם ולחץ חוצה לארץ.

מְוֶרֶת -- תענית *fasting* | *das Fasten* בר' כה
עיא: כל חלום ולא מוות.

מְוֶרֶת מוותא עי' מְוֶרֶס, תוס' צוק' כלא' א'
ח'ז: חרנגול מוות וכו'; שבת ק"ל עיא: קריבו ליה
רישא דמוותא בדלכא לא אכיל.

מְוֶרֶת (1) -- מרח *to beamear* | *bestreichen* תוס'
ביצה מיו: שהיו מחין ביצה על הדג כשצולין
אותו.

(2) ציפה וכיסת *überziehen* | *to coat, to cover*
מרות פיד מיג: שכל הכית מוח בזהב.

(3) חירק *to squeeze* | *drücken* חול' קיט עיג:
מחו ככחל.

מְוֶרֶת (הפ', 1) מח בסיד וכדומה *to plaster*
überdachen ביצה פ'ט עיא: להפיה גגו הוא
צדיק.

(2) כביל 8, בדכ' ליד עיג: הפיה ראשו כין כרכיו.
(3) דמק וחכה *schlagen* | *to blow, to push*
stoßen חול' פייז מיג: הפיה בסלע.

(4) כא במענת *Vorwürfe* | *to reproach*
machen מדר' תחל' יח' ח'ז: רשע כנגדי היית
סמית.

מְוֶרֶת זי, מי שאומנתו למתן קמה *Miller* | *millar*
דמאי פ'ג מיד: המוליד חפס למחן כותי וכו'.

מְוֶרֶת -- אבן ריחיים *Mühlstein* | *millstone*
איכיר פתירתא: מה השחנתו אינן במלות לעולם
אף ישראל אינן במלין מן התורות.

מְוֶרֶת שומאה ומהרה.

מְוֶרֶת זי, קול תביעת שופר *Tuten* | *toot* מרק
מיו עיא: שום אמר וטוט שרי.

מְוֶרֶת ביר, עוללות *gleaning of the grapes*

מְוֶרֶת מדי, כמח *many* | *stele* ירוש' פאה פ'א
מיו עיג: דילמא דו בעי פרימין מובן.

מְוֶרֶת שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ממח' כיג עיא: אהיני דמובגיא.

מְוֶרֶת עי' מְוֶרֶת 1. ירוש' שקלי פ'ב מיד: מובעין
פלגי סלעין.

מְוֶרֶת זי, סבול *Flat* | *flood* תרג' יכ'ע בר'
ר יז (מבול): מובענא.

מְוֶרֶת זי, קרקע לח כיהר *land submerged by*
Überschwemmungsland | *a flood* תעני' י'
עיא: מובעני ולא יובשני.

מְוֶרֶת גי, טובה וברכה *Segen* | *blessing* תרג'
יכ'ע דב' ל'ב גי: ואחסי כמובתא דישראל.

מְוֶרֶת -- נְמוּדָה גפ', נשזר *gesponnen* | *to be spun*
werden חול' לי עיג: וזה שחוט שנמטה בחוט.
מורדיג מובת הגאה.

מְוֶרֶת זי, שמן *Kaninchen* | *cony* תרג' יכ'ע
ויק' י"א ח' (השמן): מווא.

מְוֶרֶת זי, מעזת חברים *Picknick* | *picnic* עי'
יד עיא: שעשה משרה לבנו וכו' כמורדיג נתן.

מְוֶרֶת זי, מסחוי קשת *Schuss* | *shooting distance*
welle ביד פליג: שני מוחים בקשת - מיל.

מְוֶרֶת זי, דבר הסזוי ושזור *that which is spun*
Gesponnenes מגי' כיו עיג: כמזוי לאריג.

מְוֶרֶת גי, שזירה *das Spinnen* | *spinning* שבת
עיד עיג: וכי דרך שזירה בכך.

מְוֶרֶת זי, צלי בשר *Braten* | *roasted meat* ירוש'
תרוט' פ'י מיו עיג: הדין מווח וכו'.

מְוֶרֶת מְוֶרֶסא זי, מין עוף, תוכי *peacock*
Pfau במיד פ'ז: תרגול או פמיון או מווס:
ירוש' עיז פ'ג מ'ב עיד: מווסא ומפיוני.

מְוֶרֶת גי, נקבת המווס *female peacock*
Pfauenweibchen ירוש' ביק פיה ח' עיא:
תרגול עם מווסתא אעפ'י שדומין זה לזה כלאים
זה זה.

מְוֶרֶת זי, פלג *Bach* | *rivulet* תרג' משי' ח' מיו
(פלגי מים): מוופי מיא.

שׁוֹלֵימוֹתָא (= שׁוֹלֵי מוֹתָא) צלמות shadow
of death | Todesschatten תרג' ים' מ' א'
(בארץ צלמות): בארץ שׁוֹלֵימוֹתָא.

שׁוֹלֵמָא ד, כבר להם loaf of bread | Latb (Brot)
תרג' דיהיא מ'ו ג' (כבר להם): שׁוֹלֵמָא דלהם.

שׁוֹלְמוֹסִין מעל יוני, העיז he dared, er wagte
ב'ר פמיא: דשׁוֹלְמוֹסִין לסקרב.

שׁוֹלָר עי' פוֹלָר. ילק' ית' ליא: חד שׁוֹלָר.

שׁוֹלְפָא ד, מין חפוח crab-apple | Holzapfel
כרכ' מ' עיבז עוורדין - שׁוֹלְפָא.

שׁוֹם פ'י, סתם to fill up | zustoßen
סם ספח ומילק אבניו.

שׁוֹם פ'י, סתם zustoßen | to fill up תרג' מליב
ג' יים (סתמו באבנים): השומון באבניא.

אִיִּים אהפ', נחתם zugestopft | to be filled up
werden עי' עי'א: למישיימיה קאי.

אִשׁוֹם אהפ', חתכסה sich | to be covered up
hüllen כג' עיבז: יהא רעוא דתיסום
בשייא.

שׁוֹמָאָתָא נ', שומאה, כנוי לנדה (unclean)
menstruant | (Unreinheit) Menstruierende
תרג' ים' ל' כיב (דוה): שומאָתָא.

שׁוֹמָם ד, 1) תכריך של כתבים roll of papers |
Bündel von Schriftstücken ירוש' ב'ק פ'ח ו'
ע"א: במוסוס שבירו וכו'.

2) רשימה record | Liste ירוש' הוריות פ'ג
מ"ח ע"א: אף על פי שנתנו אחרים יותר סמך
אותך כתבנו ראש מוסוס.

שׁוֹמָמוֹם ד, אדם שאין להכחין בו אם זכר הוא או
נקבה one whose sex is unknown | Person
unbestimmten Geschlechts בכורים פ"ד מ"ה:
מוסוס וכו' פעמים שהוא איש פעמים שהוא
אשה.

שׁוֹמָמוֹם [אֶבְמוֹמָמוֹם] ד, גוף מתנועע מעצמו
self-moving body | sich selbst bewogender
Körper מדר' תה' א'ז אלו הקינים שאומרים

Traubenachtles תרג' יב'ע ויק' יים' י' (וכרסך
לא תעולל): וכרסיכון לא תבערון שוטלותותון.

שׁוֹמְפָרְאוֹת עי' שׁוֹמְפָרְלִיּוֹת. כיב עי' עיבז:
שחיד הקביה להומיק על ירושלים וכו' שומפראות.

שׁוֹמְפָתָא -- 1) מין תכשיט an ornament | ein
Schmuck שבת נ"ז עיבז: יוצאה אשה בסככה
המזוהבת ובשומפאת.

2) כל אחת מארבע פרשיות שכתמלין הכתובות
על גבי קלף slips of parchment containing
inscriptions and put in the casings of T'fillin |
jede der vier beschriebenen Pergament-
rollen, die in die Phylakterien hineingelegt
werden מכ"י בוא י"ז תן תמלין ביד תן תמלין
בראש סה בראש ארבע שומפאות אף ביד ארבע
שומפאות.

שׁוֹמְפָתָא נ"י, 1) אצערה bracelet | Armband
תרג' 'שיב א' י' (ואצערה אשר על זרועו):
ושומפאת דעל ירא.

2) תמלין phylacteries | Phylakterien תרג'
אפי' ה' מ'ו: ולעילא מן כלילא שומפא.

שׁוֹמְפָתָא פ'י, אִשְׁפִּי אפי', צלה braten | to roast
גיש' ש'ם עיבז: ונימוחיה בי נפוחא: ביצח ד' עי'א:
הנך ביצים וכו' מאי לאמוינהו האירנא וניכלינהו
למחר.

אִשְׁפִּי אהפ', נצלה gebraten | to be roasted
werden פסח' ק"ו עיבז: ההיא ביניתא דאיסווא
-- צהדי בשרא.

שׁוֹמְפָתָא ד, צלי בשר Braten | roasted meat שבת
ק"ט עי'א: שריקא טרא שרי.

שׁוֹמְפָתָא מ'ו, שזירה spinning | das Spinnen
שבת עי' עיבז: שזירה על גבי בהמה: ירוש' שם
פ"ו י' עיבז: תהן דעביר מבור חיוב משום שזירה.

שׁוֹמְפָתָא פ'ע, שש ושסח jubeln | to rejoice תרג'
י' ג' י"א (ותצחלו באבירים): ותמולון כגבריא.

שׁוֹמְפָתָא ד, צל shade | Schatten תרג' שופ' מ' ל"ו
(צל תהרים): שולא דמוריא.

מוֹעֵץ ז', חוסר לב *thoughtlessness* | *Gedanken-*
losigkeit חרג' משי' א' לִב (ושלות כסילים
תאבדם); ומוע' דסיכלי תיובדינון.

מוֹעֵץ ז', מענה, חיוב *For-* requirement, order
derung, Verordnung נפרא פתיחה: כל דבר
שהיה בכלל יוצא מן הכלל לימעת מוען אחר
שהוא בענינו יצא להקל ולא להחמיר.

מוֹעֵצָא ז', משא *Last* | *load* תרג' דהייב ליד
יג (הסבלים); נסלי מוענא.

מוֹרָק פיע, 1) זב *fließen, strömen* | *to drip*
tropfen כת' קיא עיב: חלבא מייף מינייהו.

2) היה מוצף *überflutet* | *to be flooded*
werden ירושי' העני' פיג מיו עימ: הוה עלמא
מייף.

3) עלה *auftreten* | *to come to the surface*
ירוש' שבי' פים ליה עיד: הוה מייף וסליק ליה
מן לעיל.

מוֹרָק פעל, מנמק *träufeln lassen* | *to let run*
פ'ט עיב: ונימיסיה אחלמא קלחי דכרובא.

מוֹרָק אמ', הסביע *ertränken* | *to sink* אבות פ'ט
סיו על ראמפת אמסוק.

מוֹרָק אחס', הסתכל לכל הצדדים *to look all*
nach allen Richtungen blicken around ז'ק
זיב עיב: ועינוחי מטיסיה.

מוֹרָק עיי' מוֹרָקא. תרג' תהי' א' ג' (פלגי מים);
מוסי מיא.

מוֹרָק עיי' מוֹרָקא. קהליר ת' יז: לית שומא דהרא
דהיא מתעביר כהרא.

מוֹרָק ז', 1) צורה, תבנית *Form* | *form* ירושי'
דמאי סיה מיר: הלוקח מן הסלמר מעשר מכל
מופוט וטופוט.

2) נוסח *Formel* | *formula* ירושי' שבת פסיו
סיו עיד: מופוט ברכות כך הן.

מוֹרָק, מוֹרָק ז', מין קמניות *red chick-pea*
rote Kicher כל'א פיא מיא: והמופה ופול חלכן
והשעועים אינם כלאים זה בזה: תוס' מכשי' ג'
ז': גרים של פול ושל מופיות.

מומיות הוא העולם' (ולגיי' מוסף העירוק;
אכסומים).

מומיות ניר עיי' מוֹרָקִיָה. ירושי' מופה פיה כיב
ע"ב: כנגד מומיות שלהם.

מוֹרָקִין ת', נכבד *ehrentoll* | *honorable* במיר
פייב: הן דמלכא שרי מומיקון.

מוֹרָקִיָה ז', 1) מקום מתר *Versteck* | *secret place*
תרג' איוב מ' יג (פניהם חבוש במסין): אפיחון
כביש במומקא.

2) מסמון *verborgener* | *hidden treasure*
Schatz שם ג' כ' (יחפשוהו מסממונים): והסמין
ליה מן מומקיא.

מוֹרָקִיָה ז', מקום מתר *Versteck* | *secret place*
תרג' יביע דב' כיו (במחר): במומקא.

מוֹרָקִיָה ז', 1) משא *Last* | *load* שבת זיב עימ:
דכל מונא דמירלי במופות תילתא סלעיל ותרי
תילתי מלרע.

2) מענה *Einwand* | *argument* חולי' קל"ב
עימ: ממונד.

3) צל *Schatten* | *shade* ברכ' ניו עיב:
במונא דאמא.

מוֹנִים מרופום, מוֹנִים מרופום עיי'
מוֹרָקִיָה. ירושי' ברי' פ'ט יד עיב: רי
עקיבה הוה קאים מתון קומי מוֹנִים מרופום
חרשע; מופה פיה כ' עיב: מוֹנִים מרופום הרשע.

מוֹנִים ז', 1) סין דג *Thunfisch* | *tunny-fish* חומ'
כלי' ב'ט סוף פייב: לימור במונס.

2) עיר באפריקא הצפונית *Tunis in Northern*
Africa | *Tunis in Nordafrika* סמרי דכ' ש'ב:
מברכריה וממונס.

מוֹנִים פיע, עף ופרח *fliegen* | *to fly* תגיי' פיו עימ:
יש להם כנפים כמלאכי השרת ומסין מסוף
העולם ועד סופו.

הַמִּים הַפִּי, המריח *fliegen* | *to cause to fly*
lassen רות רבת ד' א' אפילו היה כמוף העולם
הסימו הקבית והביאו לשם.

מוֹנִים עיי' מוֹנִים. תרג' מליא י' כיב (תכיים): מוסיין.

מוספיינא זי. עודף *surplus | Überschuss* ביט
סיג עיב: האזי מאן דאזויק פשיטי מחבריה
ואשכח ביה מוספיינא אי בכרי שהדעת נוסח
מחייב לאחוריה ליה ואי לאו טחנה בעלמא הוא
דיחויב ליה.

מוספסמוס עיי מוספסמה. מסיקיר כיאנ ער
מקום שהמוספסמוס יכול לחשב.

מוספנא זי. מכול *flood | Sintflut* סנתי ציו עיאנ
אלהא רבא דשיוכיה לנא טפופנא.

מוספס זי. (1) צורת *Form | Form* דמאי פיה מיד
הלוקח מן המלמד מעשר מכל מוסס ומוסס.

(2) נוסח *Formel | formula* גימ' סיג מיד
מוססי גיטין.

מוספסא זי. דלם *Figur | image* תרג' יביע כמ'
כיה אי: למוספסא דפעור.

מופעמלהיט טופת על מנח להטפית.

מוספרא (1) צפורן *Nagel | nail* שבת קים
עיאנ מבינתא דראשי וער מופרא דכרעי.

(2) מין בושם *onycha | Teufelsklaus* תרג' שמי
לי ליד (נמף ושחלת): נמוסא ומופרא.

מוק עיי פרוש מוק מקלין. ירוש שבי פיו זי
עיד: עיר של ותי פרוש מוק מקלין.

מוזר זי. הר *Berg | mount* ירושי כלאי פיה ליה
עינז בר נש דסור.

מוזרא זי. (1) כנל. חל' זי עיב: נכה מורא ביניהו.
(2) מין ירק מר *bitter herb | ein bitteres Kraut*

מסחי לים עיאנ אלז ירקות שאדם יוצא
בהן ידי חובתו כפסח וכו' עפוס ופרא וכו'.

מוזקבל זי. מורג חרוק *Dresch- | threshing sledge*
walze עיו כיד עיב: מסה של מורבל.

מוזרום הר אמנה *Taurus | Taurus* תום' תרי בי
יב: מפורום אמנות וכו'.

מוזרינא. **מוזרינא** זי. מלחמה, אצוד תבגדים
wardrobe | Garderobe כרי ניו עיאנ ריש
מוריא חזא תלמא וכו' אפתרא דריש מוריאנא.

מוזרח -- יגיעה *Mühe | trouble* שבת קכז עיב:
מפני מורח הדרך.

מוזרחא זי. מורח ומשא *Belä- | umbraneous*
ligung תרג' דבי' אי יב (שרחמ): מורחכות.

מוזרחותא זי. עמל ויגיעה *labour, trouble*
Mühe תרג' קחלי' פי פי (בעמלך): במורחותך.

מוזרחן חי. שמבעו להמריח אחרים *burdensome*
lastig ספרי דבי' יב: שחי מורחנים היה אחר
מהם רואה שנוצה חברו כדן אומר יש לי עדים
להביא.

מוזרחנא זי. מורחח וראגה *Last, | trouble, care*
Sorge תרג' יביע במי י"א יב (שאחו בחקך):
טען מורחחון בחילך.

מוזרחתא זי. עמל ויגיעה *Mühe | trouble* תרג'
קחלי' פי פי (בעמלך): במורחתך.

מורמורי. **מורמייני**. **מורמני** עיי מרימני.
ירוש' מוסח פיו כיא עיד: מורמורין ומורמור
מורמורין: תום' כלי ביט ביו מורמייני שיש בה
בית קיכול מעינז: כ"ק קייט עיאנ כשהן יושבין
ומוכרין וחמלין לפניהם ומורמני לפניהם.

מוזריה זי. מגדל *Turm | tower* ביר פסיג
שחיז מעמידן מוריות.

מוזרייא שם מקום *Ortename | name of a place*
ירוש' כימ פ"ב חי עינז איש מורייא.

מורינא [מורינא] תי. של מורינא קיסר
Trajanisch | Trajanic עיו נ"ב עיב: דינרא
מורינא והרורינא.

מורינא [מורינא] קיסר רומי *Trajanus, the Roman emperor | Trajanus, römischer Kaiser*
תעני י"ח עיב: כשבקש מורינא לחרוג את
להיאנוס ופוס אדיו בלדקיא וכו'.

מוריסקין זי. חג של מדיים *a Median festival*
medisches Fest עיו י"א עיב: מוסרי וטורסקי.

מוריסקיה זי. גדוד פרישים *a squadron of horse*
Reiterabteilung ילק' שמות וליב: מורמיות
של מלאכי השרת.

מורמיטא עיי מורמיטא. גררי' גי עיאנ ביצה

טורנא ד. מושל tyrant, sovereign | Tyrann. מושל Fürst (פרג' פלשתיים); מורג' פלישתאי.

טורנוס רופוס. טורנאסרופוס שם נציב רומי בארץ ישראל Turnus Rufus, a Roman commander in Palestine | Turnus Rufus, ein römischer Statthalter in Palästina קהל'ר ג' י"ז: טורנוס רופוס הרשע דן את ר' עקיבה וכו'; נדרי ג' ע"ב: אשתו של טורנוס רופוס.

טורסום עיי' טרסום. תרג' תהי ע"ב י' (טלכי תרשיש): מלכיא דטורסום.

טורקום עיי' נופריקון. ספרי במ' פ"ט: לשד וכו' והו' לשון טורקום.

טוש פיי, סך ומשח to bearn | beschmieren ביצה ליד ע"א: אין סבין וכו' ואין משין וכו'. מורית מענות ותביעות; מלית ותפילין.

טחאי דר. עתות שמן | cakes smeared with oil. טחאן Öluchen חולי קי"א ע"א: תלת סאוי מחאי.

טחב ד. רשיבות Feuchtigkeit | moisture סמרא אחרי א' גי' אל תשתה צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות בדרך שמת פלוני.

טחולביש מענו חמין והודה לו בשעורין. טחולביש מוכיה חמא חינוך מינגד.

טחול גי. האבר הספוגי שבפנים הכתן משמאל טחול milch | Milt חולין פ"ג מ"ב: גיטל הטחול גיטלו הכליות וכו'.

טחולביש מענו חמין והודה לו בשעורין.

טחון -- מליכה grinding | das Mahlen מנח פ"א מ"ב: לישתן וכו' טחון ודקדקתן.

טחונא וי. טחון miller | Müller ירוש' פאה פ"א פ"ו ע"ג: אילין מחוניא וכו'.

טחור -- חולה תחתונות sufferer from hemorrhoids | an Hämorrhoiden Leidender מדר' rhoids שמואל פ"ז: היה יושב כמחור.

טחי פיי, חירק to squeeze | anpressen גיט' ל"ט ע"ב: גיטחיה בתגורא וכו' גיטחיה גיני אורכי.

טחיר עיי' טחאי. שבת ק"ט ע"א: תלת סאוי מחיי. טחירה גי. 1) עשית קמת סגרעני תבואה grinding | das Mahlen גיט' ע"א: קצורה ומחית.

2) כנוי לתשמיש המטה sexual connection Kottus סוטה י' ע"א: אין מדינה אלא לשון עכירה וכן הוא אמר תמחן לאחר אשתו.

טחין דר. גריסין Grapen | grist תוס' תרומ' י' ב': קמניות של תרומה אין עושין אותה מחינין.

טחילא עיי' טחול. חולי צ"ג ע"א: תבשילא דטחילא. טחין -- 1) עיכל verdauen | digest to ברב' ס"א ע"ב: קרבן טוחן.

2) בעל to have sexual intercourse | kottieren בר' פס"ד: ואדני זקן רב יהודה אמר טוחן ולא פולט.

נפחן גמ'. נעשה לקמה gemahien | to be ground werden שם פכ"ח: מהנו ברחים ולא נפחן.

המחין חפ'. העביר במלאכת המחינה to cause to grind | mahlen lassen קיד ל"א: יש מאכיל לאכיל פסיוני וסורדו מן העולם ויש מטהינו בריחיים ומכיוא לחי העולם הבא.

טחון עיי' טחון. תוס' סנה' י"א ד"י: טחון וחקירן בחוץ לישתן וכו' בפנים.

טחנה -- ריחיים Mahle | mill קהיר י"ב ד"י: נמשלו דברי תורה במחנה-מה טחנה זו אינה במלה לא כיום ולא כלילה כך דברי תורה נאמר בה וחגית בה יומם ולילה.

טט שהיט, שתיים zwei | two סנה' ד' ע"ב: טט בכתפי שתיים.

טטיג טוען מענת נבב.

טטלפיש שם מקום Orts- name חול' ק"י ע"א: איקלע לטטלפיש.

טטפראות עיי' טיפראות. מדר' תהי מ"ה: ספרו מגדליה וכו' וכמה ממפראות עתידין להיות בירושלים.

(2) שם, פרסום *repute | Ruf* חרני תחי' ליא י"ד (רבה רבים): מיכ ביש דאמירן עלי; משי' כיה י' (ודכתך לא תשוב): ומיכך לא הפיך.

טִיבֶה, **טִיבֶה** נ', טובה *goodness | Gutes* ילקי דבי תתפיה מטיבתן של קרובים וכו'; ירוש' חגיגה פ"ב ע"ז ע"ד: ומח טיבו עבר וכו'.

טִיבֹול ז', (1) השקעת סאכל ברוטב *dipping | das Eintauchen* פסי קמיו ע"א: כל שטיבולו במשקה וכו'.

(2) עשית מביל *the act which makes food subject to priestly gifts | die Handlung, die Produkte hebefpflichtig macht* ירוש' חלה פ"ג נ"ט ע"ב: בעיסת הדיוט שגלגלה טיבולה.

טִיבֹולָא כנ"ל ג, סמח' קיד ע"ב: תרי טיבולי וכו'. **טִיבֹוע** ז', נתינה שלא על מנת להחזיר *forfeiture | das Verfallen* כתי ע"ז ע"ב: קידושין למיבועין ניתנו.

טִיבֹור ז', (1) טבור, שרר *navel | Nabel* יומא פ"א ע"א: מהיכן תולד נוצר מראשו וכו' אבא שאול אומר מטיבורו.

(2) סקום גבוה *height | Höhe* מגי' ו' ע"א: ולמה נקרא שמה טבוריה שיושבת בטיבוריא של ארץ ישראל.

טִיבֹורִי, **טִיבֹורִיא** כנ"ל ג, שבת פ"ו ע"ב: מחופי כסא אטיבורי בשבתא שפיר דמי; ירוש' בלא' פ"ח ל"א ע"ג: בר גש רפור הוא וחוא חיי מן טיבורייה אינפסיק טיבורייה לא חיי.

טִיבֹות, **טִיבֹותָא** נ', טובה *goodness | Gutes* סנה' פ"א ע"ב: מטיבותן של קרובים אהה לסר מה טיבותן של רחוקים וכו' כך מטיבה כך מריעה: חעני' כ"ג ע"ב: לא נחזיק טיבותא לנששין.

טִיבֹורִיאָם קיסר רומי *Tiberius, the Roman emperor | Tiberius, römischer Kaiser* ב"ר פכ"ג: טבוריה על שם טיביריאום.

טִיבֹעָא ז', (1) שם ופרסום *repute | Ruf, Ansehen* שבע' ו' ע"ב: טיבעא דמאן סגי. ועיי' **טִיבֹעָא**.

טִטְרָאנון תח"ט, פי ארבע *fourfold | vierfach*

מדר' תה' ע"ח פ"ו: מטראנון שהוא מרובע.

טִטְרָאמִילִין, **טִטְרָאמִילִין** ז', מרכבה יתומה לארבעה פרדים וכיו"כ *Quadriga | Viergespann* שמרר פ"ג: כשאנוא לסיני ליתן להם את התורה אני יורד במטראמולי שלי; שם פ"ב: במטראמילין.

טִטְרָג פ"י, תציק *to molest | belästigen* עיר' ס"א ע"א: מטרוגי מטטרגי להו בני גדר לבני חמתו.

טִטְרָגוֹן, **טִטְרָגוֹדָה**, **טִטְרָגוֹנוֹן**, **טִטְרָגוֹנָא** ת', מרובע הזוויות *four-cornered | vierwinklig* חוס' זבים ד' א': מטרגון ששני ראשיה נוגעין בארץ וכו'; ירוש' סוטה פ"ח כ"ב ע"ד: מטרגונה: שהשיר ד' ד': תלפיות – מטרגונן; שם ח' י"ד: מטרגוֹנָא.

טִטְרָמוֹלִין עיי' **טִטְרָאמִילִין**. כיר פמ"ג: בטטרומילין שלי.

טִטְרָפִלִין **טִיטְרָפִלִין** ז', שם בנין ידוע בקיסריה *name of a prominent building in Caesarea | Name eines hervorragenden Gebäudes in Caesarea* תוס' צוק' אה"ל י"ח י"ג: ואיחזו מורה קיסרי בטטרופלין שלה ועד בית הגת שלה.

טִיטְטֵשׁ **אִיטְטֵשׁ** אח"פ, נסתר *to be hidden | sich verbergen* ד"ז דמטטשין כאוצריין.

טִיטְאָנִים עיי' **אֶנְדְרֶאָתִירִי**. ירוש' גימ' פ"ד פ"ה ע"ד: הוצא בכיפה וכהרניק טיאונים וכו'.

טִיטְאָר עיי' **טִיטְרָא**. ילקי קהלת תתקע"ז: העורב חכמת טיאורין.

טִיטְאָרוֹן ז', מחזה לשעשועים *theater | Theater* שהשיר פתיחתו: יום טיאטרון היה.

טִיטְאָר עיי' **טִיטְרָא**. מדר' תה' ז': והכמת טיאורין.

טִיבִי, **טִיבִיא** ז', (1) טבע, מחות *nature, character, peculiarity | Art, Beschaffenheit, Eigen-tümlichkeit* כח' פ"א מ"ה: מה טיבו של זה איש פלוני וכהן הוא: ירוש' שבת פ"ב ד' ע"ד: מה הוה טיביה.

תרג' שחיש ד' וז' סלני וצפריי וסיתרי; תרג' יביע דבי לבי כיד; בני סיהודי.

מְיוֹקָא ז', כתב שעברו עליו בקולמוס blotted writing | Kladder ב"ב קס"ג ע"ג דמשייט לית וכו' סהרי אמיוסא הוא דחתימי.

מְיוֹל ז', תליכח walking | das Gehen תרג' איוב כיט שיו (ורגלים לפסח); וסיול לחגורא.

מְיוֹס עיי' מְיוֹסן. שמור שיו מיו על כל גאה ורם אלו המיוסי.

מְיוֹפָא שם אמורא Name of an Amora | eines Amoraers ירוש' יב' פ"ח ח' ע"ג; ר' מיופא סמוקי בעי קמי ר' יוסי.

מְיוֹחָה נ', שימת הטיח plastering | das Tünchen נגעי פייב מיה שניהם מביאין את האבנים אבל וכו' אין חכירו מימפל עמו כמיתת.

מְיוֹחָא, מְיוֹחָה ז', מיה של שמן smearing with fat | Fettanstrich דתנורא; זכר' זיה ע"ב; דאשחו בה מיהיית.

מְיוֹמ פיי, משמש. העביר בקולמוס to smear over, to blot | durchstreichen ב"ב קס"ג ע"ג דמשייט לית.

מְיוֹמָס קיסר רומי Titus, the Roman emperor | Titus, römischer Kaiser גיט' גיו ע"ב; מיוס שחירק וגידק כלפי מעלה וכו'.

מְיוֹמָרָא עיי' מְיוֹמָרָא. תרג' משי' מ' י"ו (לחם סתרים); ולחמא דמיומרא.

מְיוֹמָרָא עיי' מְיוֹמָרָא. אסתר א' ב"ז הן דסלכא שארי מיומון.

מְיוֹמָס שם איש männlicher Name ירוש' ברכ' סיג' ו' ע"ג; ר' יודה בר מיוס.

מְיוֹמָרָס ז', מין ריופי של חרס earthen siphon | irdener Heber כלי פ"ב מיה מיומרוס וכו' שהוא כמוציא פרושות.

מְיוֹמָרָס, מְיוֹמָרָס ז', מדה הלא a liquid measure | ein Flüssigkeitsmaß ירוש' שבת

drowning | das Ertrinken כמים (2) מביעה כמים ב"ב קניג ע"א; לא איפוך מסיבעא.

מְיוֹבָעָא, מְיוֹבָעָא שם מקום בארץ ישראל name of a place in Palestine | Ortschaft in Palästina ספרי דבי שכ"ג איש מיובעים; ילק' דבי תחקמיה כפר מיובעין.

מְיוֹבָרָא ת', מעיר טכריה Tiberias | aus Tiberias ירוש' כיצה פ"ב ס"א ע"ב; דרש רבי יוחנן למיכראי.

מְיוֹבָרָא ת', (1) כנ"ל. מררי תה' בוכר ע"ה; כוס מיכרי.

(2) עיי' מְיוֹבָרָא. ירוש' תענ' פ"ד ס"ט ע"ב; רבנן דמיכרי.

מְיוֹבָרָא איש טכריה Tiberian | Tiberienser ירוש' תענ' פ"ד ס"ט ע"ב; מיכריאי נהגין וכו'. **מְיוֹבָרָא** עיי' מְיוֹבָרָא. ירוש' חגיגה פ"ב ע"ז ע"ב; בבית מדרשא דמיכריה.

מְיוֹבָרָא, מְיוֹבָרָא ת', מעיר טכריה Tiberian | Tiberienser ירוש' נדה פ"ב ג' ע"ב; כמייא מיכרייאה; חלה פ"ב ג"ה ע"ג; קב מיכריג.

מְיוֹגָן ז', מאכל מבושל בשמן oil-dish | Ölpeise סנה' ב"א ע"א; שעשתה לו חמשה מיני מיוגן.

מְיוֹגָן, מְיוֹגָן ז', מחבת לצליה frying-pan | Brat-pfanne תוס' ע"ז ח' א"ז; דחורות מחמי חמין חמיגין וכו'; פסיק' קפיה ע"א; כמין מיוגין.

מְיוֹגָא ז', (1) כנ"ל. קיד' מיה ע"א; כמן ימא לשיגנא.

(2) עיי' פִּיגָס. ע"ז ב"ה ע"א; מיוגנא בדונשא.

מְיוֹגָא עיי' מְיוֹגָא. פסיק' פמיג' ונתגחו כתוך חמיגנו.

מְיוֹדָר ז', זוהר brightness | Glanz ירוש' ברכ' פ"ט י"ג ע"ד; הרקיע במיחרו.

מְיוֹדָרָא ז', צהרים midday | Mittag פסח' ק"א ע"ב; חד מקמי מיהרא וחד מבתר מיהרא.

מְיוֹדָרָא, מְיוֹדָרָא ז', צהרים midday-demons | Mittagadämonen תרג' יביע במ' ו' כיד; בני סיהודי ובני צפריי;

מזה יא עינא כמה שיעורין של כוסום וכו' מיטראטון ורביע; ירוש' פסח' פיי ליו עינא: מיטראטון.

מִיטְרָפְלִיּוֹת ניר, בנינים בעלי ארבעה שערים buildings with four gates | *viertorige Gebäude* ירוש' סוכה פיא גיב עינא: מיטראפליות שבכרכים.

מִיטְרָאָר עיי מִיטְרָאָר, ויקיר פליב: חבבת מיטרארין. **מִיטְרָאָר** זי, תקן השבחה *Mellora-improvement* | *Mellora-tion* ירוש' שבי פיד ליה עינא: איוהו המייוב כל העם תורשין פעם אדת והוא תורש שתי פעמים.

מִיטְרָאָר עיי מִיטְרָאָר, עיו ביו עינא: גרנא דלא מייון וכו'.

מִיטְרָאָר זי, הולך במל *Müßiggänger* | *idler* כה' סיב עינא: מייל ופועל.

מִיטְרָאָר [מִיטְרָאָר] תי, מצבע פגול *violet* | *vellichen* *farben* ירוש' שבת סיב רי עידו מיינון לשם ציבעו וכו'.

מִיטְרָאָר זי, עוף העיפ *Raubvogel* | *bird of prey* תרג' ירוש' כרי פיו יא (וירד העיפ); וכו' נחת מייסא.

מִיטְרָאָר זי, מיסה ומעוף *Flug* | *flight* תרג' יביע בראש' אי ביי שביל מייסות.

מִיטְרָאָר זי, גאותן *stolz* | *proud* ירוש' ברכ' פג' וי עינא: משום דהות מייסן.

מִיטְרָאָר זי, ערבי *Araber* | *Arab* בייב עיד עינא: ועל מיעא תותי בירכיה כי רכיב גמלא וקיסא רומחיה ולא נגע בית.

מִיטְרָאָר תהיפ, כדרך הערביא *in the manner of the Arabs* | *nach arabischer Art* פסח' מיה עיב: אמר רב עיליש מיעות.

מִיטְרָאָר ניי, אשה ערבית *Arabian woman* | *Araberin* גימי מיה עיב: מיעתא דאיתא וכו'.

מִיטְרָאָר זי, טיפה *Tropfen* | *drop* תרג' איוב ליו ביו (נפסי מים): טיפי מיא.

מִיטְרָאָר שם אמורא *Name* | *name of an Amora*

etnes Amorfers ירוש' דמאי פג' כג עינא: רי מייפה ממקה וכו'.

מִיטְרָאָר זי, ניהוש *das Wahrsagen* | *augury* במיר מייפא: יודעין וערוכין במייר.

מִיטְרָאָר זי, מללה *Delat* | *dam* מסיקיר ייר: כסיכום וכהומה.

מִיטְרָאָר זי, רכיסה *das Umblinden* | *fastening* תרג' יביע שם' ביה ח' (והשב אפדתו): והמיון סיכוסיה.

מִיטְרָאָר זי, חומה *Mauer* | *wall* ילקי בראש' קיי: ואוקימון על מיכסא דמדינתא, ועיי מִיטְרָאָר.

מִיטְרָאָר (1) פיע, הלך לשוח *spa-* | *to walk about* *zieren* ירוש' ברכ' פ'ב ח' עינא: והיה ממיל עמו ארוכות וקצרות.

(2) פיי, הוליד למייל *spazieren* | *to make walk* *führen* תנח' כי תשא גי: מיילתני עמן.

מִיטְרָאָר (פיע, 1) הלך *gehen* | *to walk* תרג' בראש' כד פיא (וילך): ושייל.

(2) תנהלך *spazieren* | *to walk about* שם גי ח' (מתהלך בגן): ממיל בגינתא.

(3) שילח *fortschicken* | *to send away* תרג' יביע דבי כיד א' (ושלחה מביתו): ושייל לה מבייתיה.

מִיטְרָאָר אפי, נהג, נהל *führen* | *to lead* תרג' תהי עיה גיב (ויסע כצאן עמו): ואמיל הדיק עגא עמית.

מִיטְרָאָר עיי מִיטְרָאָר, ירוש' מנח' פיא ייח עינא: במיל הינתא.

מִיטְרָאָר זי, (1) מסע, דרך *Reise, Weg* | *travel* תרג' יביע ברי' כ'ס א' (וישא יעקב ורגליו): והפל יעקב בקלילותא ריגלוי לשילא.

(2) מקפה של תירוש *inexplicated grape-juice* | *eingedichteter Most* עיז ביה עינא: כרפסא במילא.

מִיטְרָאָר זי, מנול *Lump* | *rag* קוליר יא יז: כל טילוי סירח וכל סירוי טשטן.

טִימְיוֹן עיי טִימְיוֹן. שְׂכָר פֿלֶאן עד שנמצאת
ארץ מצרים לטימיון.

טימיקן [טימיקון] תי' נכבד | honourable
ehrenvoll פסיק' ויהי ביום וי' עיב: הן דמלכי
שרי טימיקן.

טימית'ה עיי פִימִי ג. ירוש' תעני פִיא סיד עיב:
חבנית חמרי ויבית ליה טימית'ה.

טימם ד, טם *Tribut* | *tribute* איכיר ב' ב': שלש
עירות היה טימם שלהם עולה לירושלים.

טימסמירות [טומס נירות] עיי פִימִס.
מפרא סוף אמור: בטימסמירות שבידו.

טין ד, טים *Lehm* | *clay* תרג' יחו' יג יי (תפל):
טין פסיד דא תבן.

טִינָא (— 1) מין תולעת *ein Wurm* | *a worm* ב'ב
ע"ג ע"ב: טינא אכלה.

(2) קנאה *Nel* | *grudge* חגיגה טיו עיב: טינא
היתה בלבם.

(3) תאוה *Leidenenschaft* | *passion* סנה' עיה
עיא: שנתן עיניו באשה אחת והעלה לכו
טינא וכו'.

טִינְדִיסָא ד, אהל *Zelt* | *tent* תרג' יב"ע ויק'
כ"ה ל"א: כטינדיסין צפרימן. ועיי טִינְדִיס.

טִינְדִה (1) עיי טִינְ. דב"ר פ"ה: הנמלה חזו שלשה
בתים יש לה ואינה כונמת בעליון מפני הרלף
ולא בתחתון מפני המינה.

(2) טענה *Einwand* | *argument* שרידי הירושלמי
ברב' א': מפני שינת המינים.

טינופא *Schmutz* | *filth* סחי
שהש"ר ה' ג': רחצתי את רגלי מטינופא עבודה
זרה: שבת קב"ה ע"א: לכסוי כהו טינופא.
ועיי טִנוּפָא.

טינופֿת ב', פסולת *Abfall* | *refuse* במ"ר פ"ד:
שהיו לו גרנות הרבה והיו כולם טינופות ומלאות
זונים. ועיי טִנוּפָת.

טינְנָא ד, קנאה *Elfer* | *zeal* תרג' תהי קי"מ
קל"ט (צמחתי קנאתי): מנרת יתי טיננתי.

טִילְמוֹל, **טִילְמוֹלָא** ד, (1) תנועה | moving
das Bewegen תרג' איוב טיו ה' (וניד שפתי):
וטילמול ספוחי.

(2) נדידה *das Umherwandern* | migration
תרג' יביע במי יב: בגלותן ובטילמולן.

(3) גום *Nasenring* | *nose-ring* תרג' ישעי ג'
כ"א (ונזמי האף): טילמוליא.

טִילְמָא עיי טִילְא ג. גימ' עי עיג: טיליא חורא.

טִילְמָא ד, עושק *Bedrückung* | oppression
תרג' תהי ס"ב י"א (בעושק): בטילמא.

טִילְפָא ד, פרסה *Klaus* | *hoof* תרג' ויקי י"א
ד (וטפרים פרסה): במלף טילפין.

טִימָא ד, עצם *Knochen* | *bone* תנח'
סקן ב': כטימי מתימ: ירוש' מנה' טיו כיה
עיא: שחיק טימיה דפלן וכו'.

טימום עיי פִימִס 2. כיר פכ"ה: אינו נכתב
בתוך טימוסן של צדיקים אלא בתוך פִימוסן של
רשעים.

טימוק עיי פִימוק. ירוש' דמאי פ"ב כ"ב עיב:
אכתר הוא טימוק הוא.

טִימוֹרָא ד, מקום סתר *Versteck* | *hiding-place*
תרג' תהי כיו ה' (בסתר אהליו): כטימור
משכניה.

טימטום ד, לישא וגיבול *das* | *knecding up*
Zusammenknecen ירוש' חלה פ"ג ג"ט עיא:
עשה עימה וכו' אחר הגילגול או אחר
הפִימטום וכו'.

טִימִי ב', (1) ערך, מחיר *Wert* | *value* ירוש'
ברכ' פ"ט י"ב ע"ד: למרגלית דלית לה טימי כל
שמשבח בה כנמה.

(2) אלהות *Gottheit* | *deity* ירוש' עיו פ"ג ס"ב
ע"ד: חונת טימי דרוסי ציירה כנזות.

(3) שם אמורא *Name* | *name of an Amora*
eines Amorsers קהל"ר טי ז': ר' יהושע בריה
דר טימי.

טימִיא עיי לְטוֹמִיא. תומי אהלי י"ז ב': תחורש
מלאו טימיא (צל בתיבת אחת).

טִינְרָה, **טִינְרָא** זי, (1) סלע, צור *rock | Felsen*
 סמור פכג: בי סינרין בידו; תרג' רב' ח' פיו
 (צור): מינרא.

(2) התעבות והתקשות (בריאח וכדומה) *hard*
tubercle | Verhärtung חולי מיה עיב: סינרי
 סינרי וכו' כועי וכו'.

טִיִּסְבֶּרָא זי, אוצר *treasure | Schatzkammer*
 תרג' תת' מיה ייד: וטיסבריינא מליין אובריוון
 סגין.

טִיִּסְדֶּה נ', מעוף *flight | Flug* ילק' שמי רמיג:
 טסוכר טיסה אחת.

טִיִּסְנִי נ', מין גריסין *pearl-barley | Perlgraupe*
 תוס' צוקי ביצה א' יתו: אין עושין מיסני ואין
 כותשין במכתשת.

טִיִּסְקָא עי' **טִסְקָא**, ילק' אס' תחרניט: טיסקא
 דקשכא.

טִיִּף זי, (1) במיס לכירה *a stand for a stove*
Untersatz für einen Herd תוס' כלי ביק ח'
 רי: אס ניטלה כירה והטיף עולה עכה וכו'.
 (2) נמף, טיפה *drop | Tropfen* שהשיר א' ב':
 ומה מים יורדין טיפין טיפין.

טִיִּף טיף מסמיק מתמיד *constant dripping | das*
Sichern עיז ל' עיב: מי טיף טיף.

טִיִּפָּה נ', (1) כניל 2. תרג' יס' מ' פיו
 (כמר מרלי): כטיפא מרול; חול' פיה מיג: טיפת
 חלב שנפלה על התחיבה.

(2) עין הזכוב *eye of the fly | Fliegenauge*
 ירוש' ברה פיג נ' עיר: גויתו כטיפה על הזכוב.
 ועי' **טִפְפֶּה**.

טִיִּפּוּרָה זי, סמיקה ומחיאה ביד *clapping of hands*
das Händeklatschen כורק כז עיב: טיפוח ביד
 קילוס ברגל.

טִיִּפּוּל זי, (1) חזקמקות בדבר, דאגה והשגחה
care-taking | Pflege ביט מיט עיאו: עד מתי
 חייב למפל וכו' שטיפולה מרובה.

(2) כחל ושרק *toilet-paste | Schminke* סמח'
 מיב עיב: טיפולי נשים. ועי' **טִפּוּל**.

טִיִּפּוּנָה זי, עורף *surplus | Überschuf* תמורה
 לי עיאו: דמפי דמי כלב סתד כינייהו והאי
 טיפונה דכלב וכו'.

טִיִּפּוּם זי, צורת, תבנית *form, figure | Form*
Figur שהשיר ד' רי: טיפומים של פעור.

טִיִּפּוּחַ עי' **טִיִּפּוּחַ**, ירוש' יכמי פמיז פיו עירז טיפוח
 רוהיה.

טִיִּפּוּמִין עי' **טִפּוּמָא**, ילק' תת' השכיו: במיסימין.

טִיִּפּוּסִים עי' **טִפּוּסָא**, תוס' סנה' ח' ב': המשחק
 במיפסום.

טִיִּפּוּשׁ, **טִיִּפּוּשָׁא** תי, מכלל, שומה *stupid*
Narr ירוש' פמח' פיי ליו: עיר: כנגד ארבעה
 בנים דיברה תורה בן חכם בן רשע בן טיפש בן
 שאינו יודע לשאלו; תרג' שני אס' א' יב: מלכא
 טיפשא, ועי' **טִפּוּשׁ**.

טִיִּפּוּשׁוּת נ', שמות ובערות *stupidity | Dummheit*
 נדר' כיב עיב: משכה תלמודו ומוסף טיפשות.
 ועי' **טִפּוּשׁוּת**.

טִיִּפּוּתָא נ', נמף, טיפה *drop | Tropfen* ביק ציח
 עיאו: טיפתא דדמא.

טִיִּקּוּסָא, **טִיִּקּוּסָא** זי, סדר, מערכה *arran-*
gement | Anordnung, Aufstellung יר' א'
 ייג (ופניו): מיקום משיריותיה; תרג' שה"ש ב'
 די (ודגלו): טיקס פיקדיו.

טִיִּיר פעל, **אֲטִיִיר** אס', ניחש *to augure | voraussagen*
 תרג' יביע בר' מיד פיו (נחש ינחש): מטיירא
 יטייר; תרג' ירוש' שם (נחשתי): אטיירא.

טִיִיר זי, סבצר *castle | Festung* ססרי דב' קיט:
 עריב ולא טיירם.

טִיִירבום עי' **טִיִירבון**, פסיקיר יי: כאים עליהם
 מירבום.

טִיִירבוי נ', טיב *character | Beschaffenheit*
 אסתר א' ב': כהיה עשוי כמירבי מרכבתו של
 מי שאמר וחיית העולם.

טִיִירָדָא זי, מורה, ראנה *trouble | Mühe, Sorge*
 ברכי' פיו עיב: טיירא דרשות טיירא דמעות,

מִירָה — מוסף חכירה | surrounding of an oven
Anbau des Herdes כל' פיה מיג' מירה התגור
בזמן שהיא גבוהה ארכה ספחים.

מִירָדָה, מִירָדָה ז', גירוש | Verban-
nung ויקר' פיה: בשר דם גור מירודא
והקב' גור מירודא: כיר פיה: על אהת גור
שלא תוז ספלין על אהת גור מירודין.

מִירָדָן ז', (1) מתחיל, פנים חדשות, novice,
beginner | Neuling, Anfänger בשעה שנגלה חקבית על משה מירון היה משה
לנבואה.
(2) מושל tyrant, ruler | Tyrann, Herrscher
איכר פתיתא (ר' יהושע ב'): כרים על שערים —
מירודין.

מִירָדָן ז', מצפה | guard of observation
Beobachtungswächter תרג' יביע במ' ליא י'
(מירודין) בתי מירודין.

מִירָדָן ז', (1) סמלה בורע | usurpation
Tyrannel ירוש' יבם' פיה מי עיר עיקר
מירודין שלהם ועמך כמריכי כהן.
(2) מס tribute | Tribut ביר סמיב: מלכות אדום
שמכתבת מירודין מכל אומות העולם. ועי'
מירודין.

מִירָדָן ז', (1) בלכול, סבוכה | Ver-
wirrung confusion אירני כיה: מת מתוך הישוב סימן
יפה לו מת מתוך המירודן סימן רע לו.
(2) גירוש Verban-
nung banishment ביר
סמיה מירודין מתוכה. ועי' מירודין.

מִירָדָן ז', מורה, עמל | Mühe trouble, labour
מיר' יג עי': משום מירודא. ועי' מירודא.
מִירָדָן ז', זעזוע (of the shaking movement
Ererschütterung | mill) כיכ יח עי': דמיריא
קשה לכותל.

מִירָדָן ז', משמר, מצפה | Wacht guard סמ' כמ' קניז: מקום שהיו במירודין.

מִירָדָן [מִירָדָן] פרייט קיסר רומי, Trajanus,
the Roman emperor | Trajanus, römischer

Kaiser ירוש' תעני פיה סיו עי': יום מירודין
יום שנחרג לוליינום ומפוס.

מִירָדָן [מִירָדָן] ת', של פרייט קיסר
Trajanic | trajanisch עי' גיב עיב: הדרייטא
מירודא וכו'.

מִירָדָן ז', סל Korb | basket סמ' פיה עי':
מירודא דתמרי.

מִירָדָן ז', אדרכתא, הרשאה למלוה לרדת לנכסי
הלות writ of distress | Ermächtigung zur
Beschlagnahme כתי' גיה עי': ונכתוב לי מר
מירודא מאיר ואילך.

מִירָדָן עי' מִירָדָן, ירוש' יומא פיה מיב:
אמה מירודין.

מִירָדָן ז', סתר | das Geheimnis secrecy תרג'
משי' כיא יד (מתן במת): מותבא במישא.

מִירָדָן ז', בצה, רקק | Schlamme mire תרג'
תה' מי ג' (משיס היוז): מסכן מישמושא.

מִירָדָן שם האות הדישעית באלפבית | name of the
ninth letter of the Alphabet | der neunte
Buchstabe des hebräischen Alphabets בעשיס
סיד מיא: פיית סבל.

מִירָדָן ז', תחבולה | Kunstgriff cunning ילמרנו
שלה: ספני שנכנסו עליו במכני (עפי' העורד).
מִירָדָן פיע, הידק ולחץ | pressen, drücken to press
שהשיר ג' ז': סוככות זו את זו.

מִירָדָן ז', ערך וסידר | ordnen to arrange
שהשיר ו' ז': צב - ממוכמות.

מִירָדָן ז', עשה כישור | ebnen to make even מדר'
תה' די ב': מקום ממוכמ.

מִירָדָן ז', רכס | zusammen- to tie, to lace on
schndren תרג' יב' ע' שם' כיה כיה (וירכמו את
החושן): ויטכמן ית חושנא.

מִירָדָן ז', רתם | schirren to harness תרג' יביע
רבי' ליד חז: ומכמו ית בעוריהון.

מִירָדָן ז', זיין | rüsten to equip תרג' ירוש' ברי מיס
ימ: ממכמן זינין.

מיד עינא: שאי אפשר שלא היתה שם שיפא אחת
שלולח וכו'.

מְלֻכָּמָא ז', (1) לחץ ועושה *oppression | Bedrückung*
תרג' תה' ל'ז א' (בעושי עולה): בעבדי מלומא.
(2) עשוק *wronged | bedrückt* שם קמיו ז'
(לעשוקים): למלומין.

מְלֻכְמָא ז', לחץ *oppressor | Bedrücker* תרג'
תה' מיא מ' (דבר בליעל): ממלל מלומא.

מְלֻמְיָא ז', עולה *wrong-doing | Unrecht* תרג'
מש' כ'ט כ'יה: מלומיא דבר נשא עברא ליה
תיקולתא.

מְלֻפְחָא ז', (1) ערשה *lentil | Linse* ירושי נר'
פ"ה מ' עינא: מלופחי מקליין ומחיגין.
(2) חלל למכבש בבית הכר *hollow screw*
Schraubenmutter der Ölprese ביכ מ'ז עיב:
יפ-מלופחא.

מְלֻחָא ז', נ' גערה *girl | Mädchen* תרג' שני אמ'
ב' ז': מלוחא חדא יאמא בריוא.

מְלֻחָא ז', (מלה) *to limp | hinken* אמ', היה צולע
תרג' יביע בר' ל'ב ל'ב (צולע על ירכו): מלחא
על ירכיה.

מְלֻמְוִלָא ז', (1) תנועה *moving*
das Bewegen שבת מיג עיב: מלמול מן הצד
שמיח מלמול.

(2) נדירה *migration | das Umherwandern*
ויקיד פ'ה: חנח ארחיק נרוד נדנוד מלמול אחר
מלמול: מנה' כ'ז עינא: מלמולא דגברא קשי
מראתא.

מְלֻמְוִלָא ז', נע ונד *homeless | umhertrend*
heimatlos תרג' איכה ג' מ'ה: מלמולין דמישיין.

מְלֻמְלָא ז' (1) נשא ממקום למקום *to carry*
tragen תופי שבת י' מ'ז: שאין ממלמלין מרשות
לרשות.

(2) הביא במבוכה *to confound | verwirren*
במד' פ'י: אל תתן לנשים חילך וכו' שהן
ממלמלין דעתו של אדם.

מְכָסָא ז', חומת *wall | Mauer* איכיר א' ח':
ארבע טבטיא. ועי' מְכָסָא.

מְכָסִין, **מְכָסִים** ז', (1) מדר *order, arrangement*
Ordnung שמויר פ'ה: במכסים הזה הבא עליו
את המכות: תנח' במ' י'ב: יש להם מכסין מן
יעקב אביהם.

(2) מדרג, התנהגות *ceremony | Zeremonie*
שבת ל'א עינא: כלום מעמירין כלך אלא מי
שיווע מכסיסי מלכות.

מְכָסֶת ז', שמן המור *stacte | Myrrhenharz*
תרג' אס' ב' י'ב: מכסת ואנפקינון.

מְלָא עי' מולא. ירושי ר'ח פ'ב ג'ה עיב: ונמל
תינחא.

מְלָא פ'י, שם מלאי *to patch | flicken* הול'
קביכ עיב: שמלאה לקומתו.

מְלָא ת', צעיר *young | jung* תרג' מש' ד' ז':
ואסתכלית במלאי.

מְלָא ז', מלית ששמים בבגד במקום הקרע *patch*
Flicken ברכ' מ'ג עיב: גנאי הוא לה'ח שיצא
במגעלים כמולאים וכו' מלאי על גבי מלאי.

מְלָא פ'י, עשה מלאי *to patch | flicken* מפר
תורה ב' י'ב: למפר שהוא בקרע מולה עליו
מלית מבחץ.

מְלָא --- שם אחר מ'יב כולח *Aries | Sternbild*
Widder ברכ' ג'ה עיב: מאי עש וכו' זנב מלה.

מְלָא ת', צעיר *young | jung* תרג' יביע בר' ל'ז
ב' (והוא נער): והוא מלה.

מְלָא ז', לידת בעלי חיים *brood | das Werfen von*
Jungen תרג' יביע דב' ד' י'ד: מעמר וחלב
ומלוי.

מְלָא עי' מְלָנִי. תרג' יביע במ' ר' כ'יה: מויקי
ומלוי.

מְלָלָא ת', (1) מבוך בטל *blessed with dew | mit Tau* ירושי
gesegnet יומא פ'ה מ'ב עיג: שנת
שובע וכו' וגשומה ומלולת.

(2) מלולחל *moist | benetzt* ירושי עיז פ'ד

טְלִימוֹן שם מקום בארץ ישראל name of a place
in Palestine | Name einer Ortschaft in
Palästina ירוש' דמ' סיב כיב עיגז סערת
מלימון.

טְלִיקָא ז', ילקוט knapsack | Kantsen גיט' כיה
ע'אז באי דלומקמא מליקא דסכי.

טְלִית, טְלִיתָא ז', (1) עטיפה | cloak, sheet
Hülle, Tuch שבת ניה ע'אז היוצא במלית
מקופלת ומונחת על כתפיו.

(2) כגד כצוויין לתפלה Tallith, the prayer
cloak | Gebetmantel, Tallith כ"ר פליז: למיכך
זכח שם למלית: קח'ר פ' הי: הזה מליתיה דרי
יומן מהלכא על ארוביה.

טְלִיתָא ז', ילדה, נערה girl | Mädchen תרג'
יביע ברי ליד די (קה לי את הילדה הזאת
לאשה): מכ לי ית מליתא הרא לאנחו.

טְלִיל פֿעל, אַטלל, אַטלל אפי', סיכך, to roof
to cover | bedachen, bedecken תרג' מליא ר'
מ' (וויספן את הבית): ומליל ית ביהאז: שכי מ'
כ"א (ויסך על ארון וגו'): ואטלל ית ארונא: ישי
די וי: לאטללא עלה.

אַטללל אפי', (1) היה מכוסה | to be covered
bedeckt werden תרג' תה' סיה ייד (נחפה):
מיפללין יקרית.

(2) שחק, השתעשע | spielen to play קיר'
כיא עיב: באיסקונדרי אימליתו.

טְלִיל ז', מל dew | Tau ירוש' תעני' פיא סיג עיד:
לך ודער נדרו של מל שאין חמתים חיים אלא
במללים.

טְלִיל, טְלִילָא ז', (1) צל shadow | Schatten
תרג' קתלי ח' ייג (כצל): כמלל: שם ר' ייב
(כצל): כמלל.

(2) תקרה ceiling | Bedachung, Decke כ"ק
פיו עיב: מעיקרא כשורא השתא מללא.

טְלִים פיי', (1) עסק, לחץ | to oppress | bedrücken
תרג' יביע דב' כיד ייד (לא תעשוק): לא
תמלומן.

נמלמל גתפ', (1) ניתן לשאת | to be handled
getragen werden קהיר א' רי: ער יום גלות
הארץ וכי ארץ גולה או ממלמלת.

(2) בא במבוכה | verwirrt to be confounded
werden תנדי שמיני וי: שלא ישתה יין בשעת
העבודה שלא תמלמל דעתו.

טְלִמל פיי', (1) חניע | to move | bewegen ססחי
ס'ש ע'אז: מלמולי בעלמא הוא.

(2) גירש | vertreiben to exile תרג' תה' כ"פ
ייב: מלמל יתרון מן בתיהן.

(3) נשא ממקום למקום | fragen to carry שבת
ניה ע'אז: למלמולי שרנא וכו'.

אימלמל, איתמלמל אפי', (1) גורש | to be
exiled | vertrieben werden תרג' תה' סיה ייג:
אימלמלו מן מלמריהן.

(2) גע ונד | umherirren to be unsteady תרג'
איכה די ייד (געו עורים): אימלמלעו עיוורין.

(3) ניהן לשאת | getragen werden to be carried
ביב קינ ע'אז: כל דמלמל.

מְלִי פיי', תרים | to lift up | heben קהיר פ' הי:
מלי מליתיד.

מְלִי ז', (1) שה lamb | Lamm ירוש' כרי ס"ד ו'
עיב: שני מליים וכי שני גדיים.

(2) מפה table-cloth | Tischtuch ביב עיח עיב:
במלי כסף או במלי זהב.

מְלִי, מְלִי תי', צעיר | jung | young תרג' יביע
ויק' מו ב': גבר מלי או נכר סיב.

טְלִיָא ז', נער Knabe | boy תרג' יביע בר סיא
יב (נער עברי): מליא עכראי.

(2) שה lamb | Lamm תרג' שמי' א' מיה מליא
בר אימרתא.

מְלִיָתָא ז', בחרות | Jugend | youth ויקר'
פייח: בימי בחרותך - ביומי מליותך.

מְלִיָתָא ז', עונג | Vergnügen תרג' יביע
בר' מ' א': מליותא דערן.

מְלִיָא תי', צעיר | jung | young ירוש' יב' פייב
י"ב עיד: הוא מלייא והיא סבתא היא מלית
והוא סב.

(2) חכה *to blow | schlagen* ויקיר פייב: מלמין ליה וכו'.
מלמ פלעל. כניל 1. תרג' דהייא מ"ז כ"א (לעשקם): למלמא להון.

מלמא וי, כבר לחם *Loaf of bread | Latb (Brot)*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: שלח ואייתי לך מנחם מלמא.
מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא, מלמא וי, אופה *baker | Bäcker*
ירוש' סנה' סיב כי עיג: מנחם מלמא: קהיר הי' מנחם מלמא.

מלמא וי, 1) כניל. תרג' יביע דבי ייד וי (מפרכת פרימא ושופעת שמע): דמריקא כלפיא.

מלמא וי, 2) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 3) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 4) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 5) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 6) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 7) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 8) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 9) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 10) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 11) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 12) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 13) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 14) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 15) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 16) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 17) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

מלמא וי, 18) עי' מלמא וי, 1. נדר' מיו עיב: בשולח ליה תרי מלמא.

טְמִירָה ה', נסתר *hidden | versteckt* חרג' שיא יי
כיב (נחבא אל הכלים): טמיר במניא.

טָמַם פיי, פתם *to fill up | zustopfen* כיב כימ
עייב: למוצא בור מגולה וטמכת וחור וחפרת.

טָמַן -- שם חסין במקום המפגל לשמירת חום
כרי שיוחיו ראויים לאכילה בשבת *to keep
dishes warm for the Sabbath | Speisen für
den Sabbath warm halten* ירוש' שבת פיד ו'
עייא: אין מוכנין חסין משחשיכה אבל מוסיפין
עליהן כסות וכלים.

טָמַן פיעל, הסתיר *to hide | verstecken* כיר פסיד:
ראה תכילה של קוצים וידד ונמלה והציץ חמלך
וראה אותו ונתחיל מטמן ממניו.

הַטְמִין -- נסתר *to hide one's self | sich ver-
stecken* ב"ק עייב ע"ב: ראותו שהטמין בחורשין.
טָמַן עי' לוקא. ירוש' דסאי פייב כיג עייא טמן
מרה דקה מטמן ולמעלה וכו'.

(מַטְמַע) נְטָמַע נפי, נחבולל, נבלע *to be mixed
up | sich vermischen* עייא קיר' עייא משפחה
שנמטעה נמטעה.

טָמַע פיע, (1) מבע ונשקע *to be sunk | versinken*
חרג' במ' כיו יא: לא פמעו בבליעת ארעא.
(2) שקע, בא השכש *to set (of the sun)*
untergehen (von der Sonne) חרג' שמי' כיב
כיה (ער בוא השמש): ער מטמוע שמיא.
(3) השביע *to sink | ertränken* שם טיו ר' (ירה
בים): שמע יתחו בימא.

טָמַע פעל, השקיע *to bury | versenken* חרג'
איוב מי יג (ממנס בעפר): פמעינהן בעפרא.
טָמַר פיעל, שמר *to preserve from | behüten*
תום צוק' שבת יז (ויח), ייב: ואין מטמין אותו
לא ממני חולדן ולא ממני עכברים.

טָמַר פיי, טמר פעל, אָפְטַר אמ', הסתיר *to hide |
verbergen* חרג' ברי ליה די (ויממן אותם):
ושמר יתהון איוב ג' יי (וימטר עמל מעיני):
ושמר עמלא מעיני: שמות ב' ב' (ותצפנהו):
ואממרתיה.

דמתעכדין בשמורתא: ירוש' דמי' פייא כייא ע'ד:
עכרת שמורה גבן.

טָמַם פיי, (1) לש תיבל *to knead up | zu-*
sammennkneten חלה פ"ג מ"א: גלגלה ושמשטה
בשעורים.

(2) פתם את הלב מהרגיש *to dull the heart |
unempfindlich machen* יוכא ליש עייא עכירה
ממטממת לבו של אדם.

נְטָמַם נתפי, נילוש ונתגבל *to be kneaded up |
zusammengeknetet werden* חלה פ"ג מ"א:
אוכלין עראי מן העימה עד שתתגלגל בחטים
ותמטמם בשעורים.

טָמַי פעל, מיכא *to make unclean | verunreinigen*
חולי' ג' עייא לשמיה לטכין וחול סכין וסמיתיה
לבשר.

אִי־טָמַי אתם, נשטא *to be made unclean | ver-*
unreinigt werden חולי' בי עייב-ג' עייא:
דאיסמא במאי איליכא דאיסמי במת.

טָמַי ח', טמא *unclean | unrein* חרג' במ' ח' ב'
(טמא לנפש): פמי נפשא.

טָמִיא וי, עצם *bone | Knochen* ויקר פכיה:
אדרינום שחיק טמיא (עיי' טָחִיק).

טָמִיאון, טָמִיון וי, אוצר הסלכות *fiscus |
Staatsschatz* ויקר פייב: מכנים ממנום לשמיון:
רות רבה פתידתא: פמיון.

טָמִיאתא בי, שקוק, גרם פומא *defilement |
das Verunreinigen* חרג' מיכה ב' יי (בעבור
שטמא): בדיל שטיותה.

טָמִיגָה בי, מקום בחנוד לשמירת חסין *a place
for keeping dishes warm | eine Stelle am
Herd zum Warmhalten der Speisen* ירוש'
שבת פיה ו' עייא: מבירה לשמינה אסור מטמינה
לבירה אסור מטמינת לשמינה צריכה.

טָמִיקָא עיי' טָמִיון, אמתיר פתידתא: חלוקה לו
עכד מן המטיקא.

טָמִיקוֹן ח', נכבד *honourable | ehrenvoll* שושיר
ו' ד: הן דמלכא שרי טמיקון.

2 a dry measure | ein Trocken- (2 מרת היבש-
maß תמיד פיג מיוז הסני דומה לתקב של
זהב מחזיק קביום וחצי.

טַנִּים עיר צוען במצרים Tanis in Egypt |
in Ägypten תרגי יביע ברי מיא מיה (כהן
און): רבא דמנים.

טַנֵּן טע, נרמב feucht werden |
to be moistened מכש' פיג מ'הז המרבץ את גרנו אינו חושש
שמא נתן בה חטים ושננו.

טַנֵּן טיעל, ד'הפן הפ', הרטיב to moisten/befeuchten
שם שם: המטנן בפיוס הננוב ריש אומר אב יש
בו משקה מונח כבי יתנן: שם שם: המלקט
עשבים בשהפל עליהם להטן בהם חטים.

טַנֵּן טיי, 1) לכלך besudeln | to soil תרג' איוב
ג' ה' (ינאלוהו): יפננו יתיה.

2) התקנא benelden | to envy תרג' תוד קי
טיו (ויקנא לכשה): וטננו למשה.

טַנֵּן טיעל, 1) לחלה befeuchten | to moisten ירוש'
פסח' פיו לי עיאו מטננה אסור.

2) קינא וכעס sich ereifern | to be jealous
תרג' איוב ליו ליג (מקנה אף): מטננין ברוגזא.

אַטְנֵן אפי, כגיל 2, תרג' תח' ליו א' (אל תקנא
בעושי עולה): ולא חמנין בעבדי מלומיא.

טַנְנָא זי, מַטְנָנְתָא ני, קנאה jealousy, zeal;
envy | Eifer, Neid תרג' תהי סיס " (קנאת
ביתד): טננא דבית מוקדא; איוב ה' ב' (תמית
קנאה): תמית טננא דבירייתא; תהי ע"ס ה'
(תבער כמו אש קנאנד): תבער דוד אשא
טננותך.

טַנֵּם עיי טַכֵּם, מרד' שמואל פיוז: טנמות וכו'.
טַנְתָּ — גַּטְנָתָה גתפ', נתלכלך | to be soiled
beschmutzt werden ביק מיה עיאו: שחרביץ
גללים ונפנמו כליו של בעל הבית.
טַיִם טעות סופר.

טַם, טַמָּא זי, לוח רק של מתכת Platte |
plate שבת מ' עיאו: טס של זהב יש לה על ראשה
בחול חולקת בת שיערה כשבת מניחתה כנגד

to hide one's self | sich verstecken א'טפמר ארפ', הסתתר
ביק ליו עיאו: כיון דמיסמר מאיגשי
נגב הוא.

טַמֵּשׁ פיי, טַמֵּשׁ פעל, טבל etn- |
to immerse tauchen תרג' במי יט ייה (וטבל במים):
ויטמש במיאו; ויק' די י' (וטבל הכהן): ויטמש
כחנא.

א'טַמֵּשׁ ארפ', בטבל getaucht | to be dipped
werden מוכה " עיבו: איטמישא ליה כותנתא
במיא.

טַמֵּשׂא [טַרְשָׁא] תהיפ, בשתיקה |
schweigend איכיר א' ייה טמשא טלקין וטמשא
נחתין.

טַיִג טומאת נפש; טומאת נדה.

טַן דן עיי טַנְדוּן, קירי די עיאו: טב למיתב טן דו
מלמיתב ארמלתא.

טַנְאָנְא זי, קנאה וחרדה Eifersucht | jealousy
תרג' שני אפי' ה' חז' אירמי טנאנא בין אחשורוש
להמן.

טַנְבֻּרָא זי, מין כלי זמר Tamburin |
tambourine טושה טיט עיבו: עביר ליה לבריה טנבורא.

טַנְדוּן תהיפ, ביחד, בשנים |
double, together zu zweien, zusammen תרג' איוב יז טיו: טנדו
לבי קבורתא וחתן, ועיי טַן דו.

טַנְדִּים זי, אוהל Zell | tent פדריא פמיאו כטנדים
שהיא פרוסתא, ועיי טַנְדִּיקָא.

טַנְדִּיקָא זי, זוב הכהמה lochia |
Schmutzfluß des Tieres בכורות טיג מיא: טימן הולד בבהמה
דקה טנוף וכנסה שליא, ועיי טַנְדִּיקָא.

טַנְדִּיקָתָא זי, 1) פסולת Abfall | refuse כיב פיו
מ'ב: רובע טנופת לסאה.

2) טרי Schmutz | fith טנהי ק'ח עיאו
לצלוחית של פלייטון שהיתה מונחת במקום
הטנופת וכו'.

טַנְי זי, 1) קערה גדולה große |
large bowl Schüssel ירושי טושה פ'ט כיב עיבו: טני של
אבר מלא מוכין.

מַעֲרֵי ג' (1) טעות. משנה *going astray | Irrtum*, טעות. תרג' יש' יט' יט' (רוח עושים): רוחא *Verirrung* תרג' יש' יט' יט' (רוח עושים): רוחא רשעו.

(2) אליל *Idol | Götz* אליל תרג' יכ' יכ' יכ' (תמונת כל סבל): דמו כל שער.

מַעֲרֵן ת' (1) נושא משא *laden | beladen* לודן ב'ק פ'ו מ'י: גמל שחיה מעון ששחן.

(2) חייב, זקוק *is required for | bedürftig, ange-* *wiesen (auf etwas)* מ'י: ר'ב קמ' ע'יב: כל'ה זו מעונה חמד בעיני כל רואיה.

מַעֲרָא ז' (1) משא *Last* לודן מ'סח ל'ד ע'יא: גמירי דמעונא דכדלי אינש לכחפיה חילתא דבעוגיה הוה.

(2) חבילה *bundle | Bündel* תרג' יח' ב' י' (בפסה' העץ): במעוני כיתגא.

מַעֲרָא ג' (1) משנה, שגיאה *error, mistake* *Irrtum* ירוש' שבי' פ'ה ל'ו ע'יא: המוכר שור לחבירו ונמצא נגזח רב אמר מקח מעות הוא.

(2) אליל *Idol | Götz* תרג' ב' ק'יא: אוי ל'כ' ולשעוכם.

מַעֲרָא פ' (1) תעה *to err | Irren* *to be lost, to get* פ'ח ע'יב: ר'וא דהוה קא טעי באורחא.

(2) זנח *to be licentious | ausschweifend sein* תרג' ע'י' י' (אשתך בעיר תזנה): אשתך בקרחתא תמעני.

(3) שנה *to be mistaken | sich irren* תרג' תח' ע'ח מ' (בני אפרים גו'): בני אפרים מנו קיצא ושער.

(4) שכח *to forget | vergessen* תרג' מ'י' ו' ב' (אל תשח תורת אמך): ולא חיסעי נימוסא דאמך.

מַעֲרָא ז' טעם *laste | Geschmack* תרג' ב'י' י'א ח' (במעם לשח השמן): כטעים רליש במשחא.

מַעֲרָא מ' טעיה לרומא *sample* *Probe* מנח' מ'יב ע'יב: טעיה פסולה: שם מ' ע'יא: גזירה משום טעיה.

פרותת: תרג' שמי' ל'ט' ג' (פחי החתב): מ'י' דרהבה.

מַסְבֵּלָא ע'י אַסְבֵּלָא. מסרי נשא מ'יב: כתוב אומר ויהי לשלמה ארבעים אלף אורות מוסים וכתוב אחד אומר ארבעת אלפים אורות מוסים ביצד יתקיימו שני כתובים הללו - ארבעת אלפים מסבלאות של ארבעים אלף.

מַסְבֵּרָא ז' אוצר *Schatzkammer | Treasury* תרג' קהל' ב' ח' (וסגולת מלכים): מסכרי מלכין.

מַסְבֵּרָא ע'י סְבֵרָא. ירוש' ב' פ'יא ל'ד ע'יב: מסורא דקרתא.

מַסְבֵּרָא ג' מין גריסין *Perigraupen | pearl-larvey* מכש' פ'ו מ'יב: החילקא המרגנים והמסבי.

מַסְבֵּרָא ז' (1) סל *Korb | basket* ג'י' ע'יה ע'יא: משקא דאכלה בה תמרי.

(2) מס הקרקע *land-tax | Bodensteuer* ב'י' ק'י ע'יא: מרי ארעא יח'יב משקא.

(3) לוח *table | Tafel* קיר' ע'יב: מסקא דהזמ: ותא.

מַעֲרָא ע'י טעיה. יב' ק'יא ע'יא: מיטעא טעיהא.

מַעֲרָא פ' (1) שנה *to be mistaken | sich irren* ירוש' תרי' פ'ה מ'יב ע'יב: כל ימינו חיינו מועין בה כמקל חזה של פומא עד שלמדנוה מן חשבון גימטריא.

(2) תעה *to err | Irren* ירוש' ב' פ'יג ל'ו ע'יב: הרי שהיה טועה בנרמים ובשדות מקדד ויוצא עד שהוא מגיע לדרך.

(3) שכח *to forget | vergessen* וקיר' פ'יג: אני מעיתי את החלכות.

מַעֲרָא א' (1) הטעה *to deceive | täuschen* ע'ו ע'יא: אמעו פועלים אודדי.

(2) הסית ופיתח *to corrupt | verführen* תרג' דב' ו' ר' (כי יסיר את בנך מאחרי): ארי ישעיון ית בך.

(3) עשה לאלהות *to worship as deity | zum Götzen machen* תרג' דה'יב כ'ד י'ו (וישתחו) למלך: ואמעהו.

מַעֲיָה (נ' 1) שימת המשא loading | *das Auf-*
laden ביט ל"א ע"א: פריקה בהנם מעינה בשכר.
(2) נשיאה carrying | *das Tragen* כמ"ר פ"ו:
לשם מעינת תארוך.

מַעֲיָה (נ' 1) זונה prostitute | *Dirne* נדום
ג' ר' (זונה): מעיחא.

מַעֲלִים מעם לפגם.

מַעֲלִישׁ מעם לשבת.

מַעֲסֵם - המַעֲסֵם (נ' 1) נתן לשעום to give to
taste | *zu kosten geben* נדרי ס"ז ע"ב: עד
שחמעימי תבשילך לר' יהודה וכו'.

(2) הסביר erläutern | *to explain* טומה כ"א
ע"ב: הממעים דבריו לדיון קודם שיבא בעל דין
חברו.

מַעֲסָם - (1) טבה Grund, Sinn | *cause, reason*
יוסא ג"ש ע"א: זה נותן מעם לדבריו וזה נותן
מעם לדבריו.

(2) סימן והחמק במקרא, נגינה the accents in
the Bible | *die Akzente in der Bibel* כנ"י
נ' ע"א: ויבינו במקרא אלו ספקי מעמים.

מַעֲסָם דְּלִי מין לחש ein | *a formula of exorcism*
Zauberspruch ג"ש ע"א: ניכחוב ליה הכי
מעם דלי במי כסף.

מַעֲסָם לְסַנֵּם מעם פוגם ומקלקל a deteriorating
taste | *Äbler Beigeschmack* ע"ז ל"ט ע"ב:
נותן מעם לסנמ.

מַעֲסָם לְשֻׁבָּה מעם משביח an improving
taste | *guter Beigeschmack* שם שם: נותן מעם לשבת.

מַעֲמָא - (1) טבה Grund, Sinn | *cause, reason*
כ"ב קע"ג ע"ב: ולא יהבי מעמא למילתייהו.

(2) מעם Geschmack | *taste* חול' ו' ע"ב: מין
בשאינו טיבו במעמא.

מַעֲנָן - (1) נשא משא tragen | *to carry* נד' פ"ז
מ"ג: מען והזיע וכו' אמר קונם צמר ופשתים
עולים עלי.

(2) היה חייב וזקוק bedürfen | *to require* מפרא

צו ר' ו' נ"ז: ניתו מן חצואר על הכנר יכול יסעון
כבוס וכו'.

(3) תבע ודרש Anspruch erheben | *to claim*
כ"ה פ"ג מ"ד: השוען את חבירו כר' שמן והורה
בקנקנים.

(4) בא במענה והתנגדות einen Ein- | *to plead*
wand erheben ב"ק נ"ז ע"א: שוען מענת גנבוכו.

מַעֲנָן (נפ' 1) הושם עליו משא to be loaden |
beladen sein כ"ד פ"ב: נסען ברכות.

(2) נחשד verdächtig sein | *to be suspected*
יבמ' פ"ב מ"ח: הנסען על אשה איש.

(3) כנ"ל 2. ירוש' ב"ק פ"ד ע"ב: אפי' קטנים
נמענים להן בבית דין.

מַעֲנִין (נפ' 1) שם משא beladen | *to lade, put on*
חקיר פ"ג: השעין לחמור ה' מאן ולכלכו ב'
מאין.

(2) נשא ממקום למקום herum- | *to carry about*
tragen ירוש' מאה פ"א מ"ז ע"א: כרוכל הזה
ממעין וכו'.

מַעֲנִין (נפ' 1) נשא tragen | *to carry* תרג' ירוש'
כמ' י"ג כ"ג (וישאוהו): ומענו יתיה.

(2) שם משא beladen | *to lade* תרג' יב"ע כ"ר
מ"ד י"ג (ויעמם איש על חמורו): ומענו גבר על
חמריה.

(3) הניף schwingen | *to swing* כמ"ר פ"ב:
דלא יהוון מענין וכו'.

מַעֲנִין אפי' כנ"ל 1. ירוש' ת"ג פ"ב ע"ז ע"ב:
אמעונינון צלוחיין.

מַעֲנִין ארמ' 1) הושם עליו משא to be loaden |
beladen werden תרג' איכה ה' ה': אמענא.

(2) היה נישא getragen werden | *to be carried*
ירוש' ביצה פ"א ס' ע"ג: מיסען מערס וכו'.

מַעֲנָה (נ' 1) תביעה משפטית Rechte | *claim*
anspruch כ"ה פ"ג מ"ד: השוען את חבירו וכו'.

הואיל תורה מקצת המענה ישבע וחכ"א אין
הודאה ממין המענת.

(2) האשמה Anklage | *suit, accusation* שם

קפואי וי, ביצה של רמש | egg of insects
Insektenel שבת קיו עיב: המפויין וביצי כנים.

קפול ד, פיה | plaster | Tünche כל פג מיה
מפלו של תנור. ועי טיפול.

קפול תי, (1) מחובר, דבוק | attached | zusammen
hängend ירוש' שבת מפיו מיו עיב: אם היה
מפול לו בגוזה הוא.

קפול תי, (2) תלוי וזקוק | abhängig | dependent on
כתי מ'ו לי עיב: אם היו מפולין לאביהן מציאתן
שלו.

קפום וי, צורה | Form, Modell | frame, mould
Figur ירוש' סנה' מ'י כיה עיד: ספוס של סצורה.

קפוף תי, מלא. שלם | brimful | ganz voll
מיה עיב: מלא חפניו שאמרו לא מחוקות ולא
גדושות ולא טפופות.

קפץ סיע, קפץ פעל, קפץ, דילג | hüpfen | to leap
springen תרג' יביע במ' כ'א ליו: וספו עשרתי
אמין: איוב כ'א יא (ירקון): יפפון.

קפץא וי, שפן | Kintchen | rabbit תרג' דבי מ'ו
ד (השפן): טפוא.

קפץא מיי, (1) חכה | schlagen | to strike, to knock
קרוש' ליא עיב: וספחה לו על ראשו וירקה לו
בסניו.

קפץא מיי, (2) הרטיב | befeuchten | to moisten
שבת י"ז עיב: עדיין כשקה טפוח עליהם.

קפץא מיי, (3) תפח | anschwellen | to swell
כ'מ ג'ט עיב: אף בצק שבידי אשה טפח.

קפץא -- (1) כנל 1. ירוש' כלאי מיה ליא עיב:
טיפח כנגד עינו וסמאה.

קפץא כף | in die Hände klatschen | to slap
מ'ק פ'ג מ'מ: בקבר חמת לא מענות ולא
מספחות.

קפץא גרף בוחלים | aufwischen | to wipe off
פ'יא מ'יו חבית של שמן שגשפכה אין מחייבין
אותו להיות יושב ומספת.

קפץא מ'מ | betasten | to finger | מ'מ מ'מ:
תנוק שנמצא בצד העיסה והבצק בידו ר'מ
מסחר והכמים מסמאים שדרך תנוק לספת.

מ'מ מ'מ: היה לו מענת בתולים היה משכים
לביד.

קפץא חוק ותביעה | Rechtstitel | legal title
מ'ג כל חוקה שאין עמה מענה אינה חוקה.

קפץא חשד. לעז | Verdacht | suspicion, talk
Gerede במיד פ'י: אל יתחד אדם עם כל הנשים
כפונדק אחד אפילו עם אחותו וכו' מפני מענת
הבריות.

קפץא כנל 1. קיד' כיה עיב: האז מענות
מעלייתא וזיא.

קפץא אישעק אתמ' נמצא במצר | to be
pressed | bedrängt werden תרג' תה' ליא י"ז:
אישעק נפשי וכרמי.

קפץא פיי, הציף | übereschwemmen | to flood
ירוש' סנה' מ'י כ'מ עיב: ובעי ממשא עלמא.

קפץא גי, נטף, קורטוב | Tropfen | drop
מ'ב מ'יה בור מוד שאינו מאבד טפה. ועי
קפץא.

קפץא (1) [גופן] עי נוף. ירוש' ברי מ'א ב' עיב:
לא סוף דבר טפו וכו'.

קפץא עי קפץ. תרג' שהיש כ' ח' (מרגל): וטפו.

קפץא תי, (1) שחור ביגור | negroid | negroid
בכורי מיה עיב: שחור לא ישא שחורה שמא
יצא מהן טפוח.

קפץא (2) תפוח | geschwollen | swelled
כפרא בחוקותי פרשה ב' פרק ו': ממוחי רעב.

קפץא וי, שעל | Schritt | step תרג' יביע ברי
כ'ז ל' בתרתין טפוחין.

קפץא וי, מי שרופק בקיר לגלות מקום האוצר
knocker, one who by rapping at the wall
discovers the hidden treasure | Klopfer, der
durch Klopfen an die Wand den verborgenen
Schatz entdeckt כ'מ מ'ב עיב: והאידנא
דשכיחי טפוחאי אין להם שמירה אלא כטפח
הסמך לקרקע או כטפח הסמך לשמי קורה.

קפץא עי קפץא. קהל' ג' מ'י: אית דאיתיי
טפוחין.

פיו מיוז ומורה שהיא קשורה במפיה ממלאין
בה בשבת.

(2) בלי חרס קבוע בכותל לשם קן צפרים
a vessel put up in walls as bird's nest | ein
an der Wand angebrachter Behälter zum
Nisten der Vögel חול' קל'ם עיב: יוני שובך
ואני עלייה שקננו במפחים וכו'.

(3) קרקע לח. רקק *schlammiger* | muddy soil
Boden ביר פל'ג: כמין מפיה יכו' בגריר.

מפיה עי' מופת. חסי צוקי תרומ' וי' יא: גרים
של פול וגרים של מפיה.

מפיקה גי' הכאה ונקישה *hammering* |
Hämmern תומ' שבת יא (יב), ב'ז' המכה
במטיש אחד מפיקה גדולה ואחד מפיקה קטנה.

מפיטא זי' מפיטאה. מפיטאה גי'
מפיטון די' מכסה *Decke* | rug וקיר פ'לו לית
ליה להתוא גברא כלום אלא הדיון מפיטא דתחתיו;
כלי פכיג מיב: מפיטון של טוס; ויקיר פכיז;
מכוסים במפיטאות כשרב שלא יפקעו ובצנת
שלא יקרשו; איכר תחתה (רי יוהנן ב') בשעה
שהצעתם מפיטות.

מפיל. מפילה (1) עי' מפל, מפלה. ירוש'
עולה פיב פיב עיב: עיקר מפילה ומפילה עיקר.
(2) תפל מכלי מלח *unsalted* | *salzlos* נדרי
פיו מיה: בין מלוה בין מפילה.

מפילה גי' החזקה *Unterhalt* | sustenance ירוש'
כתי' פיה ליב עיב: נפלו לה עכדים ושפחות וכו'
בשאין עושין כדי מפילתן אבל אם היו עושין
כדי מפילתן לא תמכור.

מפיטון [מפיטין] עי' מפיקא. ביר פליג:
עמודים מכוסים במפיטין.

מפיפה גי' קמח ברום בשעת לידה *ringlike*
formation of the vagina | ringförmiger
Wulst (am Muttermunde) בכור' כיב עיב:
משיראו מפיפיות.

המפיה חסי' (1) עי' מפפה ג. ספרא אחרי עיב: ולא
ימפוק ולא ימפיה לא ירקד.

(2) הרסיב *befeuchten* | *to moisten* עדי' פיד
מיוז משקה טופח וכו' ומפיה.

מפפה פיי' חכה *schlagen* | *to strike* תרג' יונה
די' חי' (ותך השמש); ומפחת שימשא.

מפפה - עי' מופת. ירוש' שבי' פיס' ליט עיב:
מפחין שבעכו.

מפפפה פיע' (1) ירד טפות טפות. נמף | *to drop*
tröpfeln ירוש' תרי' פיה מיו עיב: והיו הגשמים
מטפטפין ויוררין.

(2) היה נוצץ *schimmern* | *to glisten* ירוש'
כרכ' פיא ג' עיב: עד הצק החמה וכו' כדי
שתהא החמה מטפטפת על ראשי ההרים.

מפפי (1) פיע, כבה *erlöschen* | *to grow dim* ירוש'
שבת פיא ג' עיב: אילין בעיי' דימפי בוצינא וכו'.
(2) כיבה *auslöschen* | *to extinguish* ירוש'
נדרי' פיד ליה עיד: אי סכנה הוית אפילו ר'
אימי ימפי.

(3) צף, שחה *schwimmen* | *to float* תרג' יביע
שמי' כיו' כידה וחות מפי על אנפי מיא.

(4) הוסיף *hinzufügen* | *to add* תעני' כיר עיב:
אי טפו לה או בצרו לה.

אמפי אמ' (1) כיבה *auslöschen* | *to extinguish*
תנוד' ויגש חי: נורא דתמר וחתך אמא מפי.

(2) הרבה *mehr haben* | *to have more* עיר' חי'
עיב: דמפפי ביה או דמבציר ביה.

איתמפי, איתמפי אתפי, כבה | *to be extinguished*
verlöscht werden ירוש' שבת פיו ח' עיב: לא
יתמפי ולא מימפי בוצינהון דישראל.

מפי זי' צפתת *Kanne* | *pitcher* פרה פיו מיג:
המקדש בשוקת וחמפי בתוכה מעפי' שפיו צר
כל שהוא וכו'.

מפי, מפיא תה'ם, יותר *mehr* | *more* ב'ב
קמיד עיב: חריף מפי עיז מ' עיב: דמתניהא
מפיא וכו'.

מפית די' (1) סך, צפתת *Kanne* | *pitcher* שבה

מַפְלָה (1) מח, ריבק | *to paste, to line* | be-
מַפְלָה (2) מרח, ריבק | *streichen, bekleben*
 שנתרועעה ומפלה בגללים.
 (3) צירף | *hinzufügen* | to add | ירושי טאה פיא
 פיו עיבז אדם מופל בהמות לכהמה ואין אדם
 מופל מעז למעז.
מַפְלָה נפ, נתחבר | *sich gesellen* | to join | ירושי
 ביק פיו די עינז ברין הוא שלא ישכנז ולמה
 אמרו ישבע שלא יהו בגלי בתים נמפלין לגנבים.
מַפְלָה פיעל, נַפְּפֵל נתפ, עסק בדבר | *to attend to*
sich befassen | ירושי בלא' פים ליב עיבז מי
 שנימפל בוי בחיי ימפל בוי במות.
מַפְלָה פיי, (1) עיי קפּל | *א. מרק פ' עיבז' מפלה*
 אבר.
 (2) העליל | *andichten* | to charge falsely | תרג' יביע דבי א' א' (תפל): ומפלתן עליו מילי
 דשקרא.
אִמְפֵּל, אִמְפֵּל אתפ, (1) נדבק | *to be put on*
anhaften | תרג' יביע ויקי ייג יש (כתק): בזהקי
 מימפלא.
 (2) התחבר, התרועע | *sich gesellen* | to join |
 מנה' כיו עיבז אימפל בהרייחו.
 (3) נתעסק | *sich befassen* | to attend | ירושי
 תעני' פיד סיה עיבז: עד דהון מימפלין ביה.
מַפְלָה תי, (1) שאינז עיקר, לאו דוקא | *of secondary*
nebensächlich | import | במיד סניבז שעישו את
 העיקר מפל ואת השפל עיקר שחיבכו את כמותם
 יותר מן הגשורות.
 (2) קטן, רך בשגים | *jung, klein* | young, little |
 תומי' מופה די וי: אם אנשים באו ללמוד נשים
 באו לשמוע מפלין למה באו לתת שכר למביאייהן.
 ועיי קפּיל.
מַפְלָה וי, כחל ושרק | *Schminke* | *paste* | מוק
 פי עיבז בעיין בנתיה מפלא וכו' לא בעיין בנתין
 מפלא.
מַפְלָה וי, (1) מוק | *Kinder* | *children* | תרג' ברי
 מיו ייב (לפי המק): לפום מפלא.
 (2) שם אמורא | *Name* | *name of an Amora*

eines Amoräers | *etnes Amoräers* | כיב קיב עיבז רבי מפלא וכו'.
מַפְלָה נ, (1) מוח | *Anstrich* | *plaster* | כלי' פיה
 מיו: וגורר את המפלה.
 (2) דבר מפל | *Nebensache* | *matter subordinate* |
 כרכי' פיו מיה כל שהוא עיקר ועכו מפלה מברך
 על העיקר ופיסר את המפלה.
מַפְלָה עי' מלופתא | *א. ילק' קה' תתקעיה*
 מפלוחאי.
מַפְלָה פיע, תיפיש ועלה ביריו וברגליו | *to climb*
klettern | מחרי' פיו מיו: סבואות היורדין לים
 או לנהר וכו' ורבים משפטים ועולין כהן.
מַפְלָה פיע, התרצה | *willig sein* | *to agree* | תרג'
 ברי' ליד כיב (בואת יאותו לנו האנשים): ברא
 ימססון לנא גובריא.
מַפְלָה וי, תבנית | *Form, Modell* | *frame* | ירושי
 דמי' פיה כיב עיבז: היו לסניו שני מפסין וכו'.
מַפְלָה וי, אוצר | *Schatz* | *treasury* | בים עיבז עיבז:
 בשפסא דמלכא מנה.
מַפְלָה וי, פרור | *Vorstadt* | *suburb* | כיב עיה עיבז:
 אלף ספס גינוואות.
מַפְלָה וי, לבנה שהוחמה | *heiß* | *a heated tile*
gemachter Ziegel | שנת קביה עיבז: מעשה
 מפלא.
מַפְלָה וי, צפורן, עוקץ | *Nagel, Spitze* | *nail, point* |
 תרג' ירי ייז א' (בצפורן שמיר): כמפר שמיר.
מַפְלָה שם מקום | *Orisname* | *name of a place* |
 ביר פליז: בואנה מפלה - מפרי.
מַפְלָה - המפיש התפי, נעשה מפיש, נשתמה
verdummen | *to grow dull* | תעני' וי עיבז:
 שממפשיין שנאמר נואלו.
מַפְלָה פעל, עשה למיפיש | *dumm* | *to make dull*
machen | תרג' יביע דבי כיב כיה: שווייתא
 דממפשא מוקרא.
מַפְלָה אפי, עשה שמוח | *to commit a folly*
dumm handeln | תרג' מיא הי' מיו (הדעיוכו):
 ואממפשא.

2) עיי' **טַכְטָא**. ירוש' עיי' פיא ליפ עינז טקסיס דקיטריין.

טָרָא עיי' **טָרִי 2**. תמיד ליב עיבז שקל מהנהו מיא מרא באמיה.

טראפלים [טריפוליס] עיר בצידון Tripolis in Phenicia | Tripolis in Phönizien תוס' עירי פי כיה: היה מעשה באמה של טראפלים.

טֶרֶפֶל, **טֶרֶפֶן** זי, כורג תרוק | threshing sledge *Dreschwalze* פרח פייב מיט: תמטה של פירבלן ילקי שטואל קניבז של מרבן.

טרגול עיי' **פֶּרְגוּל**. ירוש' רב פ"ב טיו עינז אמ היה עשו כמין מרגול.

טֶרְגוֹנָא עיר וגליל מעבר תירדן מזרח, Trachona, town and district east of the Jordan | Trachona, Trachonitis, Stadt und Landschaft östlich des Jordans תרג' רבי גי ייד (הארגוב): פרגונא. ועיי' **טֶרְכּוֹנָא**.

טרגיאנוס [טראיאנוס] קיסר רומי, Trajanus, römischer Kaiser שמו' טוף פיה: וכשהרג טרגיאנוס את פפוס ואת לוליאנוס אחיו וכו'.

טרגים 1 [טֶרְגוּס] זי, גריסין של חטים groats of wheat | Weizengraupe מכשי פיו מיב: כל הקמחין והמלחות וכו' תחילקא חטבים וכו'.

2) עיי' **בוֹרְגִין**. תוס' עירי גי (בי), מ"ז מרגים שבשדה וכו'.

טָרַד - 1 גירש | vertreiben to banish מבי בשלח ב' גי: לאדם שבעם על בנו וסררו מביתו. 2) בלל, שכשך | anrühren to stir up שבת קליט עיבז מורד אדם חבית של יין יינה ושמריה וכו'.

3) בלבל | verwirren to confound עירי סיד עיבז שדרך מורדתו ושינה משכרתו. ועיי' **פֶּרְזוּד**.

נְטָרַד גמ', 1) הוגלה | vertrieben to be banished werden כיר פייט: אדם הראשון לא נטרד מן ערן עד שחרף וגידף.

to become dull | dumm נשתמה werden תרג' יש' יים יג (נחלו שרי צוען): אימפשו רברבי טאנים.

טֶפֶש, **טֶפֶשָא** תי, בער stupid | Narr מבי בשלח ב' הי: הרשעים והמפשים שבתם היו אומרים וכו': קהיר יי גי: מפשא סבר דכל עמא מפשין כותיה והוא לא ידע דהוא מפשא וכל עמא חכימין. ועיי' **טֶיֶפֶש**.

טֶפֶשׁוּת, **טֶפֶשׁוּתָא** גי, סכלות, בערות -stupidity | Dummheit שבת קניב עינז עמי הארץ כל זמן שמזקינין מפשות ניתוספת בהן: תרג' רבי כיה כיה (כשגעון): בטפשותא.

טֶפֶתָא גי, שככה שניה בסוללה second layer of a clay dam | zweite Schicht eines Walles ביט קיג עיבז כוכרא וטפתא וארכבתא. מ"צ מומאת צרעת.

טֶפֶדָקָא זי, תחבולה | List trick ביק ניו עיבז כל מצדקא דאית לה למיעבר עכרא ונפקת.

טֶפֶדָר זי, צרעת | Aussatz leprosy גיט פיו עינז ומן שהין דנפק עד מצחר חדת וכו'.

מֶיֶק מלית קטן; מבעת קידושין. **מקיויר** מעון קדוש ידים ורגלים. **מקלין** עיי' פרוש טוק מקלין, ירוש' שבי ו' עינז עיר של וזה פרוש טוק מקלין.

מֶקֶם פועל, חבש ורחם | schirren to equip במיר פייבז אין צב אלא בטוקם.

מֶקֶם פעל, מידר וערך | anordnen to arrange תרג' מליא ב' ייד (מי יאסור המלחמה): מן יפקים קרבא.

מֶקֶסִינוּס זי, פקיד צבא | Offizier officer ירוש' עירי סיג ביא עיבז באילין טקסיווס.

מֶקֶסִין עיי' **מֶבְסִים**. תנח' בוא דין: במקסין הזה של מלכים הביא הקביה עליהן את המכות.

מֶקֶסִים זי, 1) עיי' **מֶבְסִים**. שחשיר די ייבז כמקסים המלכים.

ענינה גאוח מרומנת הן. *mit dünnen Augenbrauen* נדרי פו עיב: שמא

(2) בעל חיות *winkelig* | *cornered* מרות פ"ב מיה: וחמש עשרה מעלות וכו' לא היו מרומנות אלא מוקפות כחצי גורן עגולה.

מְרוֹבְסִימוֹן עי' מְרוֹבְסִימוֹן. ירוש' ססח' פ"ד לא עיב ועיג: מרובסימון לא מן יומא דין אלא מן דאמול דחא כמיש חליל.

מְרוֹבְסִימָא תי' (ביצה) מנולגלח, רבה *softly* | *boiled (egg)* | *welch (Et)* ירוש' נדרי פ"ו ליט עיב: ביצה מרובסימא.

מְרוֹבִין ד, מתנה *Geschenk* | *present* איכיד ב' א"י הא לכת פרון באפיכונ.

מְרוֹבִין תי' מבקש פרנסה | *looking out for business* | *Erwerb sachend* איכיר פתיחתא: קאים טרן כל יומא ולא לעי.

מְרוֹבִינָא גי' תקיפות, כח הזרוע | *tyranny* | *Tyrannet* עיו ג' ע"א: אין הקביה בא בפרוניה עם ברוחיה ועי' מְרוֹבִינָא.

מְרוֹבִינָא תי' (1) בלל בשמן | *mixed with oil* | *Öl eingebracht* חולי סיד עיאו ביצים מרומנות בקערה.

(2) בעל עלים | *covered with leaves* | *belaubt* תוסי' נגע' ה' נ"י וראשח פרוף.

(3) חלק | *smooth* | *glatt* נדרי כ"ח ע"א: גבו שרף.

מְרוֹבִינָא זי' (1) בלבול, מבוכה | *Verwirrung* | *confusion* | *wirring* ברכ' פ"ח מ"ד: העובר לפני הכהנים לא יענה אמן אחר הכהנים מפני המרוף.

(2) נדירה | *das Umherwandern* | *rambling* ספרי דב' יציה בורך בשעת טרופיכם בצאתכם ממצרים, ועי' מְרוֹבִינָא.

מְרוֹבִינָא זי' (1) מומחה להלכות מדיניות | *one deciding on defects of animals for ritual purposes* | *wer über Trefothfragen zu entscheiden hat* חולי ניה עיב: שאילתינהו לכולהון מרופאי דמערבא.

(2) נתבלבל | *verwirrt* | *to be confounded* | *werden* במיד פ"ב: שעד אורתה שעה היה שפוי וכן אותה שעה נמרד.

מְרוֹבִינָא (1) פגר | *zuschließen* | *to look up* איכיר רבתי: פגר תרעא באפיתון.

(2) הציק | *belästigen* | *to importune* ב"ב קס"ח עיב: הו קא מרדי ליה.

(3) גירש | *vertreiben* | *to banish* תרג' ירוש' ברי ג' כ"ג (וגירש את האדם): ומרד ית אדם.

מְרוֹבִינָא (1) גורש | *ver-* | *to be banished* | *irleben werden* תרג' יביע ברי כ"ח י"ב: אישרו מן מרדנותן.

(2) דחקומס | *zanken* | *to quarrel* ערכ' פ"ו ע"ב אחי לאישרו.

(3) נסגר | *verschlossen werden* | *to be locked* תרג' ירוש' ברי מ"ט א"י: מן די אפת חליה תרעא אישר מיניה.

מְרוֹבִינָא (מְרוֹבִינָא) קיסר רומי | *Trajanus, the Roman emperor* | *Trajanus, römischer Kaiser* ירוש' מוכה פ"ח ניה עיב: בימי מְרוֹבִינָא הרשע וכו'.

מְרוֹבִינָא תי' עמוק | *beschäftigt* | *busily engaged* יומא ליה עיב: עני חיתו ושרוד בסונותי וכו' עשיר חיתו ושרוד כנכסי.

מְרוֹבִינָא זי' גירוש | *Verbannung* | *banishment* במיד פ"ו: מלך דם יש לו ממלך של מרדון אה האלהים יש לו ממלך של מרדון.

מְרוֹבִינָא תי' מרדן | *lästig* | *troublesome* סנה כ"ו ע"א: מרדא הוא דין.

מְרוֹבִינָא שם נחל | *Name* | *name of a brook* | *eines Baches* תרג' יביע דב' י"ג (נחל ורד): נחל מרומא.

מְרוֹבִינָא זי' מין קשוא | *eine* | *a kind of melon* | *Melonensart* שבת ק"מ ע"א: כל מיני כשות שור לכר מפרחא.

מְרוֹבִינָא תי' (1) רל הגבות | *with defective eyebrows*

א'פֿרֿה אהפֿי, היה קשה *schwer* | to be difficult
 sein תענ' כ'ד ע'ב: מי איבא דמיפֿרֿה.

מֶרְחָא, מֶרְחָא, מֶרְחָא, מֶרְחָא, מֶרְחָא, מֶרְחָא, מֶרְחָא, מֶרְחָא
 מורה ועמל *Mühe* | labour, trouble | תרג' י'ב'ע
 כמ' י'א י'א (משא העם הזה): מרחא דעמא
 הדיון: כים צ'ג ע'ב: מרחא יתירטאן ברכ' נ'ה
 ע'א: כמה מרחח פרח בעל הכית בשבילי כמה
 בשד הכיא לפני כמה יון: ירוש' שם פ'כ חי
 ע'א: כראש הזית וכראש התאינה וכו' שפרחותם
 מרובה. ועי' מֶרְחָא.

מֶרְחָן עי' מֶרְחָן. ספרי כמ' צ'אן שפֿרֿבנין
 ופֿרֿבנין.

מֶרְמֶן עי' מֶרְמֶן. ירוש' פסח' פ'ג ל' ע'אן
 מרמון דכין.

מֶרְמֶט מ'י, ה'דק *defestigen* | to fasten | תוס'
 כל' כים ו' א'ז וקיסבליא טשיפֿרֿסם.

מֶרְמֶט [מֶרְמֶט] עי' מֶרְמֶט. כת'
 ח' ע'א: כתי מרמטאות.

מֶרְמֶט עי' מֶרְמֶט. שמרר פליו ומקיסין
 אותן מרמטין.

מֶרְמֶט [מֶרְמֶט] עי' מֶרְמֶט. איכר
 פחיתא: מכניסין את הגמל למרמטאות.

מֶרְמֶט ז', מין משקל *ein Gewicht* | a weight
 ירוש' סנה' פ'ח כ'ז ע'א: מרמט חצי ליטרא.

מֶרְמֶט ז', מין כובעים *eine Kopfbedeckung* | a head cover
 כל' פכ'ט מ'א: המורין
 והמרמין.

מֶרְמֶט ז', בני המותה *Sterbliche* | mortals
 ספרי בהעלותך פ'ה אם כך היו בני הדיוגין
 עושין קל וחומר לשאר המרמין.

מֶרְמֶט שם מקום *Ortname* | name of a place
 קהל'ר ז' י'אן ואתי מן מרמט וכו'.

מֶרְמֶט [מֶרְמֶט] עי' מֶרְמֶט. מדר'
 תח' י'ה: מרמטאות.

מֶרְמֶט פ'ע. ישב רכוב *to ride with one foot on*

one who decides בעלכות מרמטות (2
 in favour of trefah | wer in Trefothfragen
 zum Verboten neigt מ'ה ע'ב: שקילו
 גלימי רפופאי.

מֶרְמֶט עי' מֶרְמֶט. תנח' כי תשא מ'ז לעמק
 מרמטין.

מֶרְמֶט עי' מֶרְמֶט. ירוש' חלה פ'א נ'ז
 ע'ד: מרמט חייבת בחלה.

מֶרְמֶט ז', אשה שאין לה וסת *eine Frau, die keine*
 menstruation hat | a woman that has no menstruation
 ירוש' כתי פ'א כ'ה ע'א: ושאין לה יין - מרמטין.

מֶרְמֶט, מֶרְמֶט ז', מין צמח *Endivie* | endive
 ויקר פ'ג: אגודה אחת של מרמטין: ירוש' כלא' פ'א כ'ז ע'א: עולשין מרמטין.

מֶרְמֶט ז', ממונה על תבגרים *Garderobenaufseher* | superintendent
 of the wardrobe | ח' ע'א: לשורא ולמרשא ולמרמט וכו'.

מֶרְמֶט פ'ע. י'ע. השתדל *stich* | to take pains
 ע'ז נ' ע'א: מי שפרח בערב שבת
 יאכל בשבת מי שלא פרח בערב שבת מדיכן
 יאכל בשבת.

מֶרְמֶט פ'על. מ'פל *stich befassen* | to take care
 שהשיר ו' ג': ובעל הכית שהיו לו שתי פרות
 וכו' על איוו מהן הוא מפרח לא על אותה
 שכתה יפה.

מֶרְמֶט (1) גרם מרחח *stich* | to put to trouble
 ע'ז נ' ע'א: למח המרחחני כל
 המורח הזה.

מֶרְמֶט (2) המציר *inständig bitten* | to beg instantly
 ילק' שמי רמ'ד: המרמט עליו.

מֶרְמֶט עי' מֶרְמֶט. כ'ק י'א ע'א: כי מרח ברנפשיה
 מרת.

מֶרְמֶט (1) מען משא *belasten* | to load | תרג'
 איוב ל'ז י'א (ישירח עכ'): מרח עיקא.

מֶרְמֶט (2) המרמט והיה למשא *belästigen* | to trouble
 ויקר פ'ה: אמרח עליה.

Matig | some | נדרי כ"ח ע"א: מלתא דלא פריהא: ירוש' מריק פ"א פ"י ע"א: דבר שאינו פריה.

מריחות, מריחותא | *labour, trouble* | מריח | *Mühe, Bemühung* | שבת י" ע"א: מריחותא למיסר המייניה וכו'; תנח' נח כ"ה איני יכול כך ולא במריחותך.

מריטני | *Steuern* | *steelyard* | מריט | קדוש' פ"ה ז"א ע"ב: במשקל זו מריטני.

מרי' שם אמורא | *Name of an Amora* | *eines Amors* | שחשיר ד' א"י רבי מרי.

מרי'א עי' מרי'א | ירוש' ב"ק פ"י ז' ע"ג: אבא הושעיה איש מרי'א.

מרי'אקונטא | *thirty* | *dreißig* | שלשים | שח"מ | ירוש' ב"ב פ"י י"ז ע"ג: עד ההן אהן קונטא משמש נפק ומר עם מרי'אקונטא.

מרי'א שם מקום | *name of a place* | *Oriensname* | שחשיר ח' ז"י ר' אושעיא איש מרי'א.

מרי'אנוס קיסר רומי | *Trajanus, the Roman emperor* | *Trajanus, römischer Kaiser* | י"ח ע"א: כשבקש מרי'אנוס להוציא את לוליאנוס וכו'.

מרי'אני [מרי'אני] | *Trajan's* | *Anhänger von Trajanus* | אנשי מרי'אנוס | *followers* | א"י י"ז: אמפטיאני מרי'אני הדרי'אני.

מרי'אניא ניר | *moveable property* | *bewegliche Güter* | חרג' יב"ע רב' י"א ו' (היקות) | מרי'אניא רתנו עמהון.

מרי'א ת' מרי'א | *provoking* | *aufreizend* | מרי'א | תרג' מ"ש י"ט ז' (מרי'א): מרי'א.

מרי'אנוס [מרי'אנוס] | *tribune* | מנהיג | *Tribun* | אמתיר ג' א"י עשה אותו מרי'אנוס ואח"כ עשה אותו הנמק.

מרי'אסון | *fragment* | *Bruchstück* | שבר | ירוש' כלא' פ"ה ל"א ע"ג: מרי'אסון מה בפנים מברוך וכו'.

each side of the animal | *rifflings sitzen* | נדה י"ד ע"א: והא דמפרישין הא ולא מפרישין.

מרי'א שם איש | *männlicher Name* | וקיר ד' ב"י ר' יומי בן מרי'א.

מרי'א פ"י | *to cut out edges* | עשה חריצים | *auszacken* | תוס' צוק' כ"י ב"מ ו' א"י: איסקורטא משי'מרי'א (צ"ל: משי'מרי'א).

מרי'אקל | *Bratpfanne* | *gridiron* | שפוד | מ"ש כ"ז ג"א: מרי'אקל לגורא וכו'.

מרי'א פ"ע | *to noise* | *rauschen* | השמיע שאון | מרי'א תה"י צ"ג: קולו של חקביה הוא היה ממרי'א לפניהם.

מרי'א פ"ע | *to shake* | *schütteln* | נענע | מ"ה ע"ב: מרי'א לרישיה.

מרי'א פ"ע | *to throw* | *werfen* | זרק | מרי'א על אפיה. ועי' שקל ומרי'א.

מרי'א עי' מרי'א | ירוש' נדרי' פ"ו ל"ט ע"ד: זבן ל"י מרי'א וכו'.

מרי'א עי' מרי'א | *Trajanus* | *der römische Kaiser* | גיט' י"ט ע"ב: כתבו כמי מרי'א.

מרי'אנוס קיסר רומי | *Trajanus, the Roman emperor* | *Trajanus, römischer Kaiser* | יח'י שמו'י: מרי'אנוס אדרי'אנוס.

מרי'א ד' מרי'א | *inflammation* | *Entzündung* | חרבת | תרג' יב"ע ש"י ב' ה': איתמית מן שיחנא ומן מרי'א.

מרי'אנון [מרי'אנון] | *trian-* | *dreitwinklig* | בעל שלש זיזות | מרי'אנון: תוס' צוק' ש"י ו' ג': מרי'אנון.

מרי'א פ"י מרי'א | *threefold* | *dreifach* | שלש | הריני בורר מרי'אנון שלש.

מרי'א נ"י מרי'א | *exile* | *Verbannung* | גירוש | תה' בוכר ג': שלא דנני וכו' אלא למרי'א.

מרי'א ד' מרי'א | *a precious stone* | *Edelstein* | מין אבן מוכת | ביר פ"ע: מרי'א.

מרי'א מרי'א ת' מרי'א | *trouble* | קשה וגורם מרי'א.

Tripollitaner, Einwohner von Tripolis in Phönizien תרג' ירוש' ברי' י' יז (חזו): טריפולאי.

a man's name | männlicher Name ירוש' בבורים פ"ב סד ע"ג: ר' אבין בריה דר' תנחום בר טרפון.

vagrancy | Land-streicherel פסיק' בשלח צ"ג ע"א: כל הדא טריפתא להן לך.

prison | Gefängnis ד', בית האסורים חרג' איכה ג' ד' (ולא אצא): דלא אפוק מן טריקא.

a Roman coin ט' טין ממכע *(tressis) | eine römische Münze (tressis)* שבוזעת מ' ע"א: דינר כסף וטריטית.

name of a place | Ortsname שם מקום *(2)* פסיק' החדש: דרש נחום בר טימאי בטריטית.

tearing | das Zerreißen ב' רמישת המרע ע"י חיה מורפת *(1)* *an animal afflicted with an organic disease | ein krankes Tier, das nicht mehr lebensfähig ist* ככנה בעל-חי החולה מחלה שיש בה בידוע שחיה כשרה מתנוונת והולכת בידוע שחיה טריפה.

Interior | Inneres Gemach *(dining-, reception-)* ד', חדר הפנימי *(2)* *a person afflicted just so | ein ebenso kranker Mensch* אדם חולה כג' ע"א: חורג את הטריפה פסור וטריפה שהרג בפני ביד חיבה.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* דבר המדבק ומאחז *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

name of a place | Ortsname שם מקום *(2)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

a species of fish | eine Fischart מ' טין דג *(1)* *being cast ashore | das Stranden* *(2)* *mittel* חוס' צוק' סופה פ"ז מ': מרכיו סיר הוא.

מַרְכּוֹנָא, מַרְכּוֹנָא עיר וגליל מעבר הירדן מזרחית
Trachona, Trachonitis, town and district
east of the Jordan | Trachona, Trachonitis,
Stadt und Provinz im Ostjordanland
דב' ג' יד (ארגב): מרכונא; הרג' ירוש' כמ'
ליר מיה מרכון ומרא.

מַרְכּוֹנָא ע"י מַרְקִלְיָנָא. הרג' שני אמ' א' ב' ז'
כנו מרכוניה בבית מלכותיה.

מַרְפּוֹשׁ ד, מין עור a skin | der Fell
ביב סוף א': מרפוש שעשה לו עץ כמין שירתוע
להיות אוכל עליו.

מַרְכִּינוֹס [מַרְיָנוֹס] קיסר רומי Trajanus, the
Roman emperor | Trajanus, römischer Kaiser
איכר א' מיה מרכינוס שחיק עצמות וכו'.

מַרְכָּסִיד ז', מלט cement | Zement
מוטח מ"ו ט"ז הרי זה מרכסיד ואמור.

מַרְפָּשׁ ע"י מַרְפּוֹשׁ. תומ' כלי ביב ריש ג': מרכש
חלק ומכלה חלקה.

מַרְלֻמָּה מקום סמוך לשומרון a place near
Ortschaft bei Samaria | Samaria ירוש' הענ'
סיד מיה עיר: מעברתא דמלומה.

מַרְמוֹסִיא ג', חוצסה Dreistigkeit |
הכנסה מדר' תה' יג ה': באיה מרמוסיא אתה אמר
דברים הללו.

מַרְמִיסָה, מַרְמִיסָה ע"י מַרְמוֹסִיא. מדר' פיו
מיה הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק וכו'
ומותר בבית מרמיסא תומ' עוקצ' ב' מיה
ביצה שלוקה וכיצה מרמיסה.

מַרְמִנְמָנָה, מַרְמִנְמָנָה דר', תוחמים missiles |
Wurfgeschosse ירוש' מוטח מ"ח כ"ג ע"ב
וגחלי - כנגד מרמנמן שלהם מכו' בשלח
פרשה ב': גחלים כנגד מרמנמנה שלהם.

מַרְסִי ז', אורג weaver | Weber
ע"ב מרסיים בפני עצמן וכו'.

(2) חרש נחושת worker in copper | Kupfer-
arbeiter חול' ג"ז ע"ב: מטלית של מרסיים.

מַרְסִי כנ"ל. ירוש' גיט' פ"ז מ"ח ע"ג: אתא עובדא
קומי ר' יוסי בחד מרסי.

מַרְסִיאוֹת [מַרְסִיאוֹת] ע"י מַרְסִיָּא. סמרי
שומ' קסיא: להרחיב לו מרסיאות.

מַרְסִין ע"י מַרְסִיָּים. ילק' חק' תרע"ה הקריש
מרסין וכו'.

מַרְסִים שם מקום name of a place | Ortsname
תרג' תה' מ"ח ח' (אניות תרשיש): מילסיא
דמרסיים.

מַרְסִקָּל ד', כסא בעל שלש רגלים a chair on
three legs | dreifüßiger Stuhl כמיר פ"ב
למרסקל של שתי רגלים שאינו יכול לעמוד
והוא רותת כיון שעשו לו רגל שלישי בתבסם.

(2) סל Korb | basket ויקר פ"ט: למרסקל
נקוב ששבר בעליו פועלים למלאותו.

(3) סחכות Maulkorb | mazzle שבת ג"ג ע"א:
המייחזין במרסקלן שבמיהם.

מַרְסָה (1) ספק שהבהמה מריפה to declare
als Trefah erklären | Trefah חול' ג"א ע"א:
מחט שנמצאת בעובי בית הכנסת והמכה
רבי ומצא עליה קורט דם ומרפה.

(2) יורד לנכס לזה beschlag- | to sequester
nahmen ביב קנ"ז ע"ב: ובא בעל חוב ומרפה
כשהוא גובה גובה את הקרן מנכסים משועבדים
ואת חשבה מנכסים בגי חורין.

(3) גזל to rob | berauben ביב קט"ז ע"ב:
שיירא שהיתה מהלכת במדבר ועמד עליה גיט
לשורפה.

(4) חבט והכה to cast, to knock, to strike
against | schlagen, klopfen, schleudern
gegen... חול' פ"ג מ"ג: דרסה ומרפה כבולת.

(5) בלל to mix | mischen ברכ' פ"א ג'
ע"א: מחיר היה ר' מאיר לפרוק יין ושמן ולמוך
להולה בשבת.

(6) בלבל to confound | verwirren ברכ' ה'
ע"ב: מורפין לו תפלתו בפניו.

(7) שפשף to rub | abreiben שבת פכ"ד מ"ה

to be spotted | *gefleckt sein* (6) היה מנומר נדרי כיה עינא: כולתו נחשי מיסרף פרמי.
 אִי־מִרְפָּה אַתָּה. 1) עיי הִפְרָה. חֲקִיר מִי־בִּנְיָמִן כַּדָּא
 אילסא דמיסרפא.
 2) נמרף *to be torn | zerrissen werden* הושע י"ד א' (ירמיו): יסרפון.
 3) עיי נִמְרָה 1. חולי נִזְ עִיב: במירי דמיסרפא
 כה.
 מִרְפָּה פֶּעַל. 1) ריטש *to tear | zerreißen* תרג' מליב ח' יב (תרשש): חמרף.
 2) חכה *to knock | schlagen* תרג' נחום ב' ח' (מתופפות על לכתו): ממרפן על ליכחון.
 3) נע ונד *to drive about | herumirren* תרג' ירוש' במ' י"ב: מסיפא עסנא בסדבריא.
 מִרְפָּה. מִרְפָּא זי. עלה *Blatt* | תרג' בר' ח' י"א (עלה זית): מרף זיתא (יביע שם: טרפא):
 חולי מיו עיב: טרפא דאמא.
 מִרְפָּא נִי. 1) דמיקה *das Klopfen | rapping* תרג' שופ' ח' י"א: טרפת טרפת ריגליהון.
 2) שם מקום *Orisname* | שם מקום ח' י"א: טרפת טרפת ריגליהון.
 ביר מִי: כקעת בִּי טרפא.
 מִרְפָּה עיי מִרְפָּה. חולי מִיב עִיב: כל שאן
 כסות חיה טרפת.
 מִרְפֹּן שם תנא *Name* | שם תנא *name of a Tannai* | שם תנא *etnes Tannaiten* פסד' מִי מִינְ בית שמאי
 אומרים וכו' ר' טרפון אומר.
 מרפוניטים עיי מִרְפֹּטִיטִים. ירוש' בים מ'ד פ'
 עינא: אול סמכיה גבי מרפוניטים.
 מִרְפֶּחַת נִי. רהם. אם | *mouth of the womb* חולי נִיה עִיב: האם היא טרפת
 והיא שלחופית.
 מִרְפִּידָא זי. עסלף *Fledermaus* | bat תרג' יביע ויק' י"א י"ש (העמלף): מרפירא.
 מִרְפִּינָא זי. שולחן *Tisch* | *table* ביר פסיד:
 חושיכו פסוס ולוליאנוס מרפיון וכו'.
 מִרְפִּיתָא נִי. עוף טורף *ein Raubvogel* | תרג' ויק' י"א י"ד (האית): מרפיתא.

מי שנמרקה ידו או רגלו לא ימרפם כצונן אבל
 רוחץ הוא כדרכו. עיי מִרְפָּה.
 8) עשה שפוח *to plane, to level | einebnen*, *abgleichen* מכש' פִּיב מִיד: חסורף את גגו וכו'.
 נִמְרָה -- 1) נעשה מרפא *to become t'refah | t'refah werden* תמורה לִיא עינא כגון שעזברה
 ולכסוף נמרפת.
 2) נלקח לחסלוס חוב *to be sequestered | beschlagnahmt werden* ירוש' גיט' פ"א מ"ג
 עינא חלקוחות עורדין שלא תימרף מידן.
 3) נתבלבל *to be confounded | verwirrt werden* ירוש' מנע' פ"ג נ' עינא: שלא נמרפה
 דעתו וכו' שמת מתוך יישוב.
 מִרְפָּה פֶּעַל. חבש *to shake vehemently | heftig schütteln* סוכה פ"ג מ"ט: היו מטרפין את
 לולביהן. עיי מִמְרָה.
 הִפְרָה הִפָּה. 1) עיי נִמְרָה 1. במיר מִיב: ולא
 חזקינו ולא חמרפנו ולא נשברו.
 2) הצמיח *to sprout | hervorsprossen* פס"ט: המרף מרות וטעשים טובים כלה.
 הִפְרָה הִפָּה. חיה מושלך בים מגל אל גל *to be tossed about | auf der See hin und her geschleudert werden* טעשה
 במסינה אחת שפירשת בים הגדול אחזו נחשולה
 ודיתה מיסרפת בים.
 מִרְפָּה פֶּעַר. 1) לקח נכמי הלוח לחסלוס חוב
 אתא בעל חוב טרפא מיניה *to sequester | beschlagnahmen* בים י"ד עינא:
 2) זרק *to throw | werfen* איכיר א' הינ: מרף
 גרמיה ומית.
 3) דפק *to knock | klopfen* בר' כ"ח עינא
 טרפא אכבא.
 4) תהאונן *to complain | sich beklagen* מנה' פ"א י"ח עינא: בעי מיסרפן.
 5) פסק שחבהמה מרפה *to declare t'refah | als t'refah erklären* חולי י' עיב: הוה עובדא
 ושרף ר' יומי.

(לכבוש את המלכה עמי בבית) למכש ית
מלכתא עמי במרקלונא.

מִרְקָלִיל ז', (1) מצחה להגן על הרגלים | *leggin*
Beinschiene תרג' שיא י"ז ח' (ומצדת נחושת
על רגליו) וטרקלילין דנחש על רגליוהי.

(2) עי' מִרְקָלִין. תומ' שבת פ"ז (י"ז), י"ח:
טרקלין שהמיקה מערב שבת מסיילין בה בשבת.

מִרְקָלִית, **מִרְקָלִינָא** עי' מִרְקָלִין. אבות
פ"ד מ"ה התקן עצמך בפרוורדור כדי שתכנס
לטרקליו; תרג' יב"ע במ' ל"א ו' וחיונן עיילין
לטרקליניהון.

מִרְקָסִין עי' מִרְקָסִין. ב"ב ג' ע"א: אמה מרקסין.

מִרְקָסִמֶן ז', דרך כבושה | *Fahr-carriage-road*
weg ברכי ל"ח ע"ב: דורות הראשונים היו
מכניסין פירותיהן דרך מרקסמון כדי לחייבן
במעשר דורות האחרונים מכניסין פירותיהן דרך
נגות דרך הצירות דרך קרפיות כדי לפטרן מן
המעשר.

מִרְקָסִימֶן עי' מִרְקָסִימֶן. תומ' צוק' תרי ז'
ח': המרקסמון ותהדין וכו'.

מִרְשֵׁשׁ פעו"י, (1) שששש וקלקל צורה | *to disfigure*
to efface | *entstellen, verwischen* ח' צ"ח
ע"א: מחיית ופרשיה.

(2) נעשה קשה | *hart werden* ח"ל' מ"ז ע"ב: בקירי לא דמשרשי.

מִרְשָׁא ז', מכירת סחורה בהקפה ע"מ לשלם אח"כ
ביוקר | *a sale on time at a price higher than the seller would take if he sold for cash*
Verkauf auf Zeit gegen einen höheren Preis
ירוש' כ"ט פ"ה י' ע"ג: אין זו רביתא אלא
מרשא.

מִרְשֵׁי ת', מעיר מרמים | *aus Tarsis*
מג"י ד' ע"א: בגתן ותרג' שני מרשיים היו.

מִרְשֵׁים דר', מלעים, ארמת מלעים | *stony ground*
felsiger Boden מופה ל"ד ע"ב: אין לך מרשים
בארץ ישראל יותר מחברון.

מִרְפָּס עי' מִרְפָּס. ירוש' עיר' פ"ט כ"ה ע"ג:
ממרפס ועולה ממרפס ויורד.

מִרְפָּסִימֶים ז', שולחני | *money-changer* | *Geld-wechsler*
במיר פ"ד: למרפסימים של מדינת.

מִרְפָּעִיק, **מִרְפָּעֶק** ז', מין ממנע. חצי דינר
| *a coin, half a denar* | *eine Münze, halber Denar*
ג"מ' מ"ה ע"ב: מאי מרפעיך אמרירא:
תומ' כ"ה סוף ח"ז מרפעקים.

מִרְפָּשָׂא ז', המחיצה שבין הלב והכבד | *dia-phragm* | *Zwerchfell*
חול' מ"ט ע"ב: מרפשא
והלבא.

מִרְק פ"י, כלל | *to stir* | *durchmischen*
ע"ב: לא שנו אלא שלא מרקו.

מִרְק פ"י, (1) כלל | *to mix* | *zusammenführen*
שבת ק"י ע"א: ולמרוקינו בהדי הדדי.

(2) סגר | *to lock* | *zuschließen* ב"מ פ"ז ע"א:
ומרקיה לכבא באמיה.

(3) נשך | *to bite* | *beißen* כ"ה ב' ע"א: דמרק
ל"ח עקרבא.

מִרְקָא ז', ארמון | *palace* | *Palast* תרג' מ"ש' כ"ה
כ"ד (וכ"ה חכ"ה): וכ"הא מרקא.

מִרְקָא ז', מהומה | *Unruhe* | *disturbance* תרג'
קהל' י' י"א: למרקא ולנזקא.

מִרְקָאָרִין | **מִרְקָלִיָּין** ז', נת, יקב | *wine- or oil-press* | *Kelter*
שמו"ר פכ"ה: עושה לו מרקארין
ונותן כל מיני משקין (ובערך עפ"י ולמרנו במ'
כ' ח': מרקלרין).

מִרְקוּיָנוֹם | **מִרְיָנוֹם** | **מִרְיָנוֹם** קיסר רומי | *Trajanus*
the Roman emperor | *Trajanus, römischer Kaiser*
אמפריאנוס ולא געלתיים בימי מרקווינום.

מִרְקָמָא ב', סופגן | *dumpling* | *Telgkloß* ירוש'
ספח' פ"ג ל' ע"א: תמן אמרי מרקמה הורי וכו'.

מִרְקָא ז', מין אבן טובה | *turquoise* | *Türkis*
תרג' ש"מ' כ"ה י"ט (שכ"ו): מרקיא.

מִרְקָלִינָא עי' מִרְקָלִין. תרג' שני א"ס' ד' ח'

מתימר ד, מין משקל *ein Gewicht* | a weight
ירוש' סנה' מיה מיב: מתימר בשר.

מִשָּׂא פיע, נחבא *stich ver-* | to hide one's self
stecken תעני' כ"ט ע"א: משא מינייהו, ועיי' משי.

מִשְׁמָקָא ד, מין כלי *ein Gefäß* | a vessel | נרה
מיה ע"א: משמקי חסרת דודי חסרת.

מִשְׁמָשׁ פיי, (1) עשה רקק | *to make muddy*
schlammig machen תעני' כיב ע"ב: שכל זמן
שהגשמים ברובין ממשימין את הארץ ואינה
מוציאה מרות.

(2) לכלך *beschmutzen* | to dirty | סכת' מיה
ע"א: היו בגדיו ממושמשין או מקורעין.

(3) מתה ופגם צורת כתב וכדומה | *to efface*
verwischen מני' י"ח ע"ב: היו בה אותיות
ממושמשות או מקורעות אם רישומן ניכר
בשירה.

נִשְׁמָשׁ נתפ', נתלכלך ונמחה | *to become effaced*

verwischen werden שחשיר ח' מ': מת צורה

זו אף על פי שמושמשות מקומה ניכר וכו'.

מִשְׁתִּי מעו"י, (1) הסתיר *verbergen* | to hide | תרג'

תת' כ"ז ח' (יצפגני בסוכו): ימשינני בסלליה.

(2) נחבא *sich verstecken* | to hide one's self |

ע"ז ע' ע"א: כי חיכי דמשינא אנא וכו'.

אִמְשִׁי אמ', כנ"ל 1, תרג' משי כיה כי (הסתר

דבר): סאן דמשי מילתא.

אִמְשִׁי אתפ', הסתתר *sich* | to hide one's self |

verbergen תרג' משי' כיה כיה (יסתר אדם):

מתמשי בר נשא.

מִשְׁיוֹתָא נ"י, משמרת | *that which is reserved*

Aufbewahretes תרג' תת' י"ז י"ד (וצמונד):

(משיותא).

יָאֵא יֵשׁ אומרים.

יָאֵדָה תִּי, טוֹב וְיָפֶה | *gut, schön*, nice, right | תִּי
ס' עֵיבֹה יֵאֵת עֲנִיָּוָתָא לִיחֻדָּא.

יָאֵוֹן עִי יָאֵי. תִּרְגִּי יִכְיֶע בְּמִי כִיד תִּי (מֵת טוֹבֹה
אֶחָלִיד) כִּמְתָא יֵאֵוֹן חֵינֹן בְּתִי מִדְּרִשָּׁא.

יָאֵרִיחַ יוֹצֵר אֹר וְכוֹרָא חֹרֶשֶׁךְ.

יָאֵרְאָה דִּי, תַּעֲלָה | *Kanal* | *channel* בֵּיס קִיג עֵיבֹה
אֵרִיסָא עֵבִיד בִּי יֵאֵרִי.

יָאֵרְשָׁא דִּי, אִכְוֹן תַּחֲקוּחַ לִמְצוּא אֵת הָאִנְיָדָה אֵו
תַּנְיָבָה וְזִירִב *despairing of recovering a lost object*
subject | Aufgabe der Hoffnung, einen
abhanden gekommenen Gegenstand wieder
zu bekommen בִּיק מִיָּה עֵיבֹה שְׂמַתָּה גְּנִיבָה
יֵאֵרֶשׁ בַּעֲלִים הוּא.

יָאֵרְשָׁא דִּי, חֲסִדוֹן כָּל תַּחֲקוּחַ | *Ver-*
swelung תִּרְגִּי אֵיבֹב דִּי כִיז (אִסְרִי נֹאשָׁה) מִלִּי
דִּיאֹשָׁא.

יָאֵרֶשׁ (1) תִּרְגִּי, טוֹב וְיָפֶה | *richtig*, well, right | תִּרְגִּי
schön יִרְשִׁי דְּמֵאִי מֵיָא כִיָּא עֵיבֹה יֵאֵוֹת הוּא
מִקְשִׁי.

(2) בִּי, יִרְשִׁי | *Redlichkeit* | *honesty* תִּרְגִּי תִּהִי
קִבִּיז בִּיז עַל יֵאֵוֹת וְכִיָּו.

יָאֵוֹתָא בִּי, תַּכְשִׁיט | *Zierde* | *ornament* מִמִּיקִי
בְּחֹדֶשׁ קִיט עֵיָא אֵנָּה נְהוּרִיד בְּלִילִךְ יֵאֵוֹתָךְ.

יָאֵי שֵׁם מְקוֹם | *Ortsname* | *name of a place* חוֹלִי
דִּי עֵיָא אֵיקְלַע לְפִינְדִקָּא דִּיאֵי.

יָאֵי, יָאֵיָא תִּי, יָפֶה, טוֹב | *schön*, right, nice | תִּי
gut מִנִּי בִיג עֵיָא: אֵי כִר אֹוִרִין הוּא יֵאֵי וְאֵי כִר
אֹוִרִין וְכִר אִכְוֹן יֵאֵי וְאֵי: תִּרְגִּי יִכְיֶע כִּרִּי כִּיָּס
יִיז (יִפֶּת מִרְאָה) יֵאֵיָא בְּרִיוּוָא.

יָאֵיָא בִּי, יוֹפִי | *Schönheit* | *beauty* תִּרְגִּי אֵיבֹב תִּי
וִי (נֹוֹת צִדְקָה) יֵאֵיָת צִדְקָה.

יָאֵוִיָּתָא עִי יָאֵוִיָּתָא. תִּרְגִּי מִשִּׁי דִּי מִי (לֵוִית חֹן):
יֵאֵוִיָּתָא דְּחִסְרָא.

יָאֵיָא עִי יָאֵי. יִרְשִׁי תִּיָּב מִיָּב עֵיבֹה יֵאֵיָא בְּרִיוּוָא.
יֵאֵכִיב יָד אֵשָׁה כִיד בַּעֲלָה.

יָאֵלָא עִי יִילָא. שְׂבַת כִיד עֵיבֹה דְּעִבְרִי לֵחַ כִּי
הִיכִי דֵלָא לִימְצוּהָ יֵאֵלִי.

יָאֵנָּא (יָאֵנָּא = יָהֵא אָנָּא) אֵהִיָּת, אֵעֲשֶׂה | *Ich werde*
ich werde יִרְשִׁי קִידִי פִיד מִי עֵיבֹה אֵת חִמִּי
מִמִּיָּס יֵאֵנָּא מִקִּיס לִיָּת.

יָאֵנִיבָא דִּי, עֵשׂ | *Motte* | *moth* חוֹלִי מִיָּה עֵיבֹה:
נִמְלִ לִיָּה יֵאֵנִיבָא בְּכִיָּתִיָּה.

יָאֵסִין, יֵאֵסִינִיָּאָה שֵׁם אִישׁ | *a man's name*
männlicher Name תוֹמִי מִנְרִי אֵי מִיָּה דִּי יוֹפִי
בִּן יֵאֵסִין: כִּיָּצָה דִּי עֵיבֹה: אֵיָר יוֹפִי כִר יֵאֵסִינִיָּאָה.

יָאֵרְוִיד דִּי, כְּתָם לָכֵן בְּעִין | *Leukoma* | *leucoma*
שְׂבַת עֵיָה עֵיָא דֵם כִּרִּי לְכַחֹל כִּו עֵין אֵוֹתָ שְׁכֵן
כְּחֹלִין לִיאֹוֹד.

(יֵאֵשׁ) תַּתִּיָּאשׁ חֲסִי, נֹאשָׁה, אִכְוֹן תַּחֲקוּחַ | *to*
give up, to despair, to discard from the
mind | etwas aufgeben, den Gedanken auf

etwas aufgeben, verzweifeln מערר כיה: כל שחא במוכה אל יתאש מן הרעה וכל שתא ברעה אל יתאש מן הטובה.

יָאֵשׁ פֶּעַל, אֲתִיאֵשׁ, אֲיָאֵשׁ אַחֲסִי, כְּנִל. בִּים כִּיג עִימָ: כִּיּוּ דאמר וי ליה לחסרון כִּים מִיאשׁ לִיה מִינִיה: תרגי דבי כִּים יִהֵז ויתיאש בליביה: כִּיק מִיח עִיב: דִּילמא לא אִיאשׁ וכו' דשמעין דאִיאשׁ.

יָאֵשִׁים יֵאֵשׁ שׁוֹלָא מִדַּעַת. יֵב' יֵבְמוֹת.

יָב עִי, יֵהֵב, יֵרוּשִׁי תַעֲנִי פִיג מִיו עִיד: יבון לה מה דחיא בעיא דחיל לה.

יָבֵא מַחֲי, הִרִי זֶה, הִדְבֵּר דִּוְמוֹת | *it corresponds to* | *dies entspricht* יֵרוּשִׁי שֶׁבַת פִּיג וי עִיד: יבא כִּי דמר ר' זעירא.

יָבֵב -- חֲסִיד *to lament* | *beklagen* יֵרוּשִׁי יֵבִי: מַמִּיּוּ מִיו עִיד: שִׁמַּע קוֹל הַמְּקוֹנֵנֶת מִיבְּתוֹ כִּיּוֹ חֲסִידִים.

יָבֵב פֶּעַל, תַּקַּע וְהִרִיעַ | *to sound an alarm* | *posaunen* תֵּרַג' כִּמִּי י' מִי (וְהִרְעוּתָם בַּחֲצוֹצְרוֹת): וְהִיכִנּוּ בַּחֲצוֹצְרוֹתָא.

אֲתִיבֵב אַתְּמִי, צִחַל *to shout* | *jauchzen* תֵּרַג' תִּתִּי קִיחַ יי (עֲלִי פִלְשֵׁת אֲתִירוּעַ): עַל מַלְכוּת מִלִּישָׁתָא אֲתִיבֵב.

יָבֵבָא בִּי, תִּירוּעָה *Posaunenschall* | *alarm* תֵּרַג' כִּמִּי כִּים א' (יִוֵּם תִּירוּעָה): יוֹם יֵבְבָא.

יָבֵבָה בִּי, קוֹל מְקוּמַע שֶׁל תְּקִיעָה, *trembling note*, *staccato* | *kurz abgestoßener (dem Schlach-* *zen ähnlicher) Ton (staccato)* שִׁיעוּר תְּקִיעוֹת כְּשֶׁלֶשׁ תִּירוּעוֹת שִׁיעוּר תִּירוּעָה כְּשֶׁלֶשׁ יֵבְבוֹת.

יָבֵבְתָא, **יָבֵבְתָא** עִי **יָבֵבָא**, תֵּרַג' יֵבִיעַ כִּמִּי יי לִקְל יֵבְבְּתָכוּן: שִׁם שִׁם יי הִי: יֵבְבְּתָא.

יָבֵד מִיעַ, הִלֵּךְ לֹאֲיוֹבֵד | *to get lost, to perish* | *verloren gehen, zu Grunde gehen* יֵרוּשִׁי שִׁבִּי: מִים לִיח עִיד: צִמּוֹר מִבְּלַעֲדִי שִׁמִּי לא יֵבְדָא כֹל שֶׁכֵּן בֵּר נִשָּׂא.

יָבִיָּהּ וְעִישׁ יֵבּוֹא בַּעַל הַשּׁוֹר וְיַעֲמוֹד עַל שׁוֹרוֹ.

יָבֻבִּישׁ יֵצִיבָא בִּארְעָא וְנִיּוֹרָא בִּשְׁמִי שְׁמִיא.

יָבֻלָּת בִּי, *(i)* סַפְחַת בַּעֲדֵי תַנּוּף, יֵבֻלָּת | *wart* *Warze* יֵרוּשִׁי סַפְחִי מִיו לִיג: יֵבֻלָּת דִּאוּחַ לִיחַתֵּךְ מֵאַתְמוֹל.

(2) סַפְחַת כְּצִמָּה *parasitic excrescence on tree* | *parasitischer Auswuchs an einer Pflanze* יֵרוּשִׁי שִׁבִּי פִּיג לִיג עִיד: מַעֲבִירִין אֵת הַיֵּבֻלָּת מִפְּרוֹקִין בַּעֲלִין.

יָבֻם דִּי, חֻבַּת נְשִׂימָא אִשְׁתָּא הֶאֱחָה חֲסִת *levirate marriage* | *Leviratshe* יֵכִמִּי מִימָּ: מִן חֲחִלִּיצָה וּמִן הַיֵּבוּם.

יָבֻחֻשׁ דִּי, מִין שֶׁרֶץ קָמֵן *a sort of goat* | *die* מִיּוֹ עִימָ: כֹּל הַשֶּׁרֶץ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ לִרְבוֹת יֵבְחֻשֵׁן שְׁסִינְגָן.

יָבֻמָּא עִי **יָבֵם**, תֵּרַג' יֵבִיעַ דְּבִי מִי כִּיח (רַגְלוֹ): רִיגְלָא רִיבִיסָא.

יָבֻמְתָּא עִי **יָבֵמָה**, תֵּרַג' יֵבִיעַ דְּבִי כִּיח דִּי: יֵבִיסְתָּא דִּאֲתִרַעַת קָמִי לְקִי שִׁיחֵנָא וְכוּי.

יָבֻשׁ תִּי, יֵבֵשׁ *dry* | *trocken* תֵּרַג' אִיוֹב יֵג כִּיח (קֵשׁ יֵבֵשׁ): גִּילָא יֵבֵשׁ.

יָבֻשְׁתָּא בִּי, יֵבֵשָׁה *Featland* | *continent* תֵּרַג' תִּתִּי צִיחַ הִי (וְיֵבֵשָׁה): וְיֵבִישְׁתָּא.

יֵבְבְּשִׁיד יִמְחַת בְּדוּרוֹ כְּשִׁמּוֹאֵל בְּדוּרוֹ.

יָבֵל (יָבֵל) פֶּעַל, חֲתַךְ אֵת הַיֵּבֻלָּת מִן הַצִּמָּה *to cut off dry twigs* | *parasitische Auswüchse der Pflanzen entfernen* שִׁבִּי פִּיג מִיבִלִּין מִפְּרוֹקִין מַעֲשִׂגִין עַד רִיחַ.

יָבֵל (יָבֵל) **אֲיָבִיל**, **אֲיָבִיל** אֲמִי, הִבִּיא, נִשָּׂא *to carry*, *to bring* | *bringen, tragen* יֵעִיר' כִּיז עִיבִּ: מֵאֵן דְּמִתְרַגֵּם לִי וְכוּי מוֹבִילָנָא מֵאֲנִיָּה אֲכַתְרִיָּה לְכִי מִסְתָּא: יֵרוּשִׁי תַעֲנִי פִיג מִיו עִיד: מֵה עִימָקָא דְּהוּדָא אֲבָן הַשּׁוֹעִים וְכוּי וְכֹל דְּחִיחַ מִשְׁכַּח מִלָּא הִיחַ מִיבִיל לֵא לְתַמֵּן.

אֲתֻבֵּל אַתְּמִי, הוּבָא | *to be brought, carried*

יבמי' פיר מיין: וויבמא לא תחלוץ ולא תתיבם
עד שיהיו לו שלשה חדשים.

יבמות גי' נשואי יבום the marriage of the
yabam | *Leviratsche* יבמי' ניב עיב: קידשה
לשם יבמות.

יבמי' יש בכלל מאתים מנה.

יבמי' יש בו משום נותן טעם.

יבמתא גי' גימא | *Schwägerin* | sister-in-law
תרג' וית' א' מי (יבמתך): יבמתך.

יביע יותן בן עזיאל.

יבקא שם מקום | *Ortsname*
ירוש' שבי' פיו ליג: חשבון ונקא.

יברות, יברוחא, יברוחה, וי' שורש דודאים
| *Mandragora* | *mandragora* ביר פעיב: דודאים
וכר יברוחה: תרג' ברי' לי פיו (דודאי בני):
יברוחי דבריו: ירוש' עירי' פיו כיו עיג: וההן
דקרי על יברוחה וכו'.

יבש פיע, הית יבש, נתיבש | *to be dry, to dry up*
trocken werden, vertrocknen תרג' הח' קיב
יב (כעש איבש): הך עיטבא איבש.

יבש פעל, עשה יבש | *to dry* | *trocken machen*,
ausdrocknen תרג' משי' יז כיב (תיבש עצם):
מיכשא גרמא.

את' יבש אתם, נעשה יבש | *to be dried up*
getrocknet werden תרג' תה' צי' וי' (ימולל
יבש): ומתיבש מן חורבא.

יבשות -- פירות מיובשים | *dry fruits* | *getrocknete Früchte*
תוס' שבי' די מיו: אין כוכשין ואין
מייבשין יבשות.

יג יש גודסין; יין גפן.

יגא [מוגא] גי' סלבוש רוסי | *loga, Roman gown*
römische Toga סגרי דבי' רליד: פרט ליגא.

יגרי עיי' יגרי, ירוש' דמי' פייב כיב עיד: אילו
עירות וכו' חיוון ויגרי.

יגור עיי' יגור, תוס' צוק' שבי' די יא: יגור
סיכורא.

geführt, gebracht werden תרג' ישי' ליט' וי'
(ונשא וגו' כבל): ויתובל לכבל.

יבלא וי' סלג, יבל | *Bach* | brook תרג' איכה
גי' מיד (פלגי סים): יבלין דמיא.

יבלא וי' סין עשב | *Cynodon* | *Mannagras* תול'
קיה עיב: עקריגה ליכלי.

יבלונה עיי' גיבלגא. ירוש' שבי' פיו ליו עיד:
בעי מישרי ההן יבלונה.

יבליית גי' רבך חנעשה מעלי יכלא | *a pulp made*
of Cynodon leaves | *ein Klebstoff aus den*
Blättern des Mannagras כלי' פיו מיה יבליית
שמופלין בה את הממסים.

יבלין וי' בעל יבלות | *one afflicted with warts*
mit Warzen Behafteter תרג' ויק' כיב כיב
(יבלת): יבלן.

יבמי' יבמות.

יבם -- אחי המת בלי בנים המחוייב לשאת את
האלמנה לאשה | *husband's brother, who in the*
case of his brother dying without issue
marries his wife | *Levir, der Bruder eines*
kinderlos Verstorbenen, der verpflichtet ist,
die verwitwete Schwägerin zu heiraten יבמי'
פ'ג סים: ויקת יבם אחד ולא ויקת שני יבמין.

יבם -- התייבם התמי', נישאה ליבם | *to be married*
by the yabam | *die Leviratsche eingehen*
תוס' יבמי' ייד א': ונתיבמתי ליבמי.

יבם פעל, קיים מצות יבום, נשא את אלמנת אדון
שמת בלי בנים | *to marry the wife of a brother*
who died without issue | *die Leviratsche*
vollziehen יבמי' ליט' עיב: אי בעית חלוץ אי
בעית ייבם.

את' יבם, איבם אתם, עיי' נתייבם (יבם). יבמי'
ליב עיא: תתייבם יבומי: שפ' לי עיא: לייבומי.

יבמה -- אלמנת האח שמת בלי בנים | *the widow*
of a brother who died without issue | *die*
Witwe des kinderlos verstorbenen Bruders

אֵיךָ על ידי *through | durch, vermittelt* עין
מיו: אידא דמסמירא.

יָדָד שם מקום *name of a place | Ortsname*
מרק פיג סיב עיב: אידא מעמתן ואחד מידר.

יִדְוֶעַ וי. מין בעל חי דומה לעכבר *jerboa | Spring-*
maus מנה' סיה עיב: ידעוני זה המניה עצם
ידוע בפיו וזוא מדבר מאילוי.
ידידן ידי תובתו.

(ידי) אֹדְרִי, הֹדְרִי אפי' (1) חודה על האמת.
תתודה *to admit, to confess | bekennen* יומא
וי עיב: מודינא; שבוע' לים עיב: כפר במקצת
וחודה במקצת.

(2) חביע את תודתו *to thank | Dank sagen*
בר' סיה עיב: צריך לאודווי; תרג יביע רבי' ה'
י: מדין ומברכין.

אֶתְוֹדִי אתפי' כנל 1. תרג' ירוש' רבי' גי' כיס:
מתודין על חמאין.

יִדְעָה, יִדְעָתָא גי' רעת וחכרה *knowledge,*
consciousness | das Wissen, Erkennen
שכועות פיא סיב: ידיעה בתחלה ידיעה בסוף
וחעלם בינתיים; תרג' כש' לי' גי' (רעת קדושים):
ידיעתא וקדיש.

יָדַע -- בִּידְוֶעַ ברור ונלוי *it is sure | es ist*
gewiß, sicher בר' סיב עיב: מצא נעול בידוע
שיש שם אדם מצאו פתוח בידוע שאין שם אדם.
תָּרַע מכאן ראיה *it is proved by (the fact that)*
der Beweis ist... פסדי ציד עיב: כל היישוב
כולו תחת כוכב אחד יושב תרע שהרי אדם נותן
עינו בכוכב אחד הולך למורח עומד כנגדו וכו'.
ידי' יהושע.

ידי' יום הכפורים.

יָדָה -- מלח קריאה לצער *exclamation of distress*
Anruf des Schmerzes בר' פציב: צועק
ומצער ואומר יה יה.

יָדָא רַעְוָא עי' יְהִי רַצוֹן. מגי' ביז עיב: יתא
רעוא דתיסום בשיראי.

יגוריו שם מקום *name of a place | Ortsname*
תוס' צוק' אהלי יח מיו: תדמי אשקלון מקבר
נרול ועד יגוריו.

יגור' וי. גל *heap | Haufen* תרג' איוב פיו כיה
(אשר תזעזעו לגלים): די אתעזרו ליגורין.

יָגַע -- הִתְיַגַּע חתפי' נעשה עיק' *to be tired*
ermüden פמדיכ שוכה: מעם בריצה שלא
תתיגע בחזירה.

יגרי' שם מקום *name of a place | Ortsname*
תוס' שבי' די' ה': עיירות המותרות בתחום נואי
וכו' וזיון ויגרי.

ידי' ידיים.

יָד -- רגל הקדמית בבעיה *Vorderfuß |*
חולי' ניה עיב: לא שנו אלא שחמר ויתר ביד אבל
חמר ויתר ברגל.

יָד ... בְּאֶמְצַע יש לו חלק ברבר *he has a share*
in it | er ist daran betheilt בים עי' עיב: יד
הנכרי באמצע.

יָד ... עַל הַעֲלִיּוֹנָה זכאנו מרובה משל חבירו
he is at an advantage | er hat die Oberhand,
den Vorzug בים עיז עיב: יד לוקח על
תעליונה.

יָד רִתְּכָה נרכנח *Liberalität | Freigebigkeit* ירוש'
תג' פיא עיז עיב: עני וידו רחבה.

יָדוֹ עַל הַתַּחְתּוֹנָה זכאנו ירודה משל חבירו
his rights are the lowest, is at a disadvantage |
er ist rechtlich im Nachteil בים פיו סיב: כל
המשנה ידו על התחתונה.

יָדוֹ יָפוּת וריו ומהיר הוא *he is skillful | er ist*
geschickt, gewandt פסח' פיס עיב: שהיו
ידיו של אחד מהן יפות.

לִידִי לתק', אל *to | zu, an* אבות פיג מיא: הסתכל
בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עכירה.

יָדָא פיעל, קת. פרח *to fly | fliegen* מרדי תחלי'
ייה יא: וזוא מידא.

יָדָא גי' יד *hand | Hand* תרג' שמי' כיא כיד (יד
תחת יד): ידא תחת ידא.

יהאיה יקוב הדין את ההר.

ידיב יצא הפסרו בשכרו.

יִדְבָּא י, משא Last | load ביר פעיט: שמעון קליט דאמר לחבריה תלי הדין יתבא עלי שמעון מיניה: יתבא - משוי.

יִדְבִּית, יִדְבִּית ג, מרחם giving | Gabe תרג' קדלי' ה' יי: יתבית אגראה; תהי יא ו' (מנת כוסם): יתבת כלדיהון.

יְהוּדָאָה, יְהוּדָאִי ת, יהודי | Judaeon, Jew Judäer, Jude תרג' אס' ה' יג (יהודה): יהודאה; ירוש' שבי' פיד ליה עיא ועיב: או יהודאי יהודאי וכו'.

יְהוּדָאִיקִי ג, בית דין ישראל Jewish court- | jüdisches Gerichtshaus house ירוש' גיט' פיא מיג עיב: אם אין שם יהודאיקי וכו'.

יְהוּדָאִיתָא ג, בת ישראל | Jüdin Jewess איכיר אי ייא: חזין אפיך כיהודאיתא.

יְהוּדִי - ת, של ישראל | jüdisch Jewish מגי יג עיא: מאכל יהודי.

יְהוּדִיָּה ג, בת ישראל | Jüdin Jewess ילק' אס' תתריב: אמאי קרי לה יהודיה.

יְהוּדִיָּה שם אשה | Frauen- a woman's name ירוש' נזיר פיו ג' עיא: כד דמכת יהודיני אתניה דר' יודן נשיא.

יְהוּדִית ג, בת ישראל | Jüdin Jewess אסתיר ג' א': אם אסתיר יהודית היא וכו' נכרית היא וכו'.

יְהוּדִית [יְהוּדִית] ג, תורת ישראל Jewish religion | Judentum אסתיר ג' ז': לא שינו אליהם דתותיהם ודחיקו ביתודתן.

יְדוּ רָצוֹן יתן ה', מי יתן | be it the will of God יתע' ה' עיב: יחי רצון שכל גמיעות שנומעין ממך יהיו כמותך.

יְהוּרְתָא ג, גאותנות, התרברבות | haughtiness Übermut מגי יד עיב: לא יאה יהירותא לנשי.

יְהִיב יום הנפורים.

יְהִיר יחי רצון.

יְהִיר (יְהִיר) הִתְיָהָר חתם, התגאה, התרברב to be haughty | übermütig, hochmütig sein פס' פיו עיב: כל המתיהר אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו.

יְהִיר פֶּעַל, בגלל. מופה פיו עיב: האי סאן דסיהר אמילו אמינשי בתיח לא מיקבל.

יְהִיר יחרג ואל יעבור.

יְהִיר עי' וְהִירָא קיר עיא עיב: נחר יואני.

יְהִירָא ו, אבדן | Untergang perdition תרג' מש' יא י' (וכאבוד רשעים רנה): וכו' יבדנא דרשיעי תרותא.

יְהִירָא ז, יובל, שנת החמישים | yobel-year Jubeljahr תרג' ויק' כ"ה י' (יובל היא): יובלא היא.

יְהִירָא ז, 1) בגלל, תרג' יביע במ' ליו די (ואם יהיה היוכל): ואם יהי יובלא.

2) שח | Lamum | Lamb ירוש' ברי פס' יג עיב: בערביא קורין לאיסרא יובלא.

3) איל | ram | Widder ריה כיו עיא: כשהלכתי לערביא היו קורין לדברא יובלא.

יְהִירָא עי' יְהִירָא תומ' נגע' בי יב: והיוכלת והתלחלח וכו'.

יְהִירָא נחל יבק | Name eines name of a brook | Baches תרג' יביע ברי עיב כ"ג (יבק): יובקא.

יְהִירָא ז, סדת חיכש | Trockenmaß dry measure תרג' ההיב די ה': תלתא אלפין בתין ביובש.

יְהִירָא ז, יבושת | Trockenheit dryness תרג' שופ' ו' מ' (ויהי חורב על הגזות): והוה יובשא על גיזתא.

יְהִירָא ז, קרקע יבש ביוחר | rainless land regenloses Land עיב: שובעני ולא יובשני.

יְהִירָא יורה דעת.

ע"ג - פ"ג ע"א: בארץ ישראל לשון מורסי למה
או לשון הקודש או לשון יוחני.

יִזְדָּרְךָ ז', לזה *debt* | *Schuldner* תרג' משי' כ"ב
ד (עבר לזה לאיש מלוה): ועברא יוחי' לגברא

יִזְדָּרְךָ

יִזְדָּרְךָ שם איש *a man's name* | *männlicher Name*
שבת ל"ג ע"ג: ר' שמעון בן יוחי.

יִזְדָּרְךָ ז', (1) שם אמוראים | *name of Amoraim*
Namen von Amoräern חולי' קלי' ע"א: רבא
ורב ספרא איקלעו לבי מר יוחנא בריה דרב
חנא בר אדא ואמרי לה לבי מר יוחנא בריה
דרב חנא בר ביזנא.

(2) שם מקום | *Ortsname* *name of a place*
ב"ר פביה: שילו חסא ויוחנא משתלסא.

(3) מין ארבה | *eine Heuschreckenart* *a species of locusts*
חולי' מיה ע"א: יוחנא
ירושלמית.

יִזְדָּרְךָ כנל 2. ב"ר פ"ב: יוחנא משתלסא.

יִזְדָּרְךָ (1) ז', שם איש *a man's name* | *männlicher Name*
מנח' פ"ה ע"א: אמרי ליה יוחני וממרא
למשה וכו'.

(2) שם אשה *a woman's name* | *Frauenname*
סוטה כ"ב ע"ב: יוחני בת רשיכי.

יִזְדָּרְךָ ז', יחש, דתיחסות, תולדות | *genealogy*
Genealogie, Herkunft יכמי' פ"ד מ"ג: מצאתי
מגילת יוחסין בירושלים וכתוב בה איש פלוני
ממור מאשת איש.

יִזְדָּרְךָ יום טוב.

יִזְדָּרְךָ ז', יכולת | *Macht, Ver-* *power, ability*
mögen תרג' במ' י"ד פ"ו (מכלתי יכולת):
מולית יוכלא וכו'.

יִזְדָּרְךָ יום נסור קמן.

(יול) הוּל ה"פ, הובל והובא | *to be brought*
gebracht werden תומ' צוקי מחרי' ח' ו': הולת
מול או כפות.

יִזְדָּרְךָ ז', הורים, אב ואם | *parents* *Eltern*
בתי' פ"ו מ"ו: המקללת יולדיו בסניו.

יִזְדָּרְךָ האות העשירית שבאלפבית | *the tenth letter of the Alphabet* | *der zehnte Buchstabe des Alphabets*
תעב' ב' ע"ב: הרי מים ירד מים.
הרי מים.

יִזְדָּרְךָ שמות אמוראים | *names of Amoraim*
Namen von Amoräern תעב' כ"ב ע"ב: רמי
בר רב יוד; וכו' ביה ע"ב: ר' יודא בר צרדיה.
יִזְדָּרְךָ ז', Jew | *Jude* ירוש' ברכ' פ"ב ח' ע"א:
עובדא הוה בתר יודאי יכו' עבר חד ערבי וכו'.
יִזְדָּרְךָ ע"י יִזְדָּרְךָ. מעילה י"ג ע"ב: מנחם
יודאסה.

יִזְדָּרְךָ שם אמורא | *name of an Amora* | *Name eines Amors*
Amoräers ירוש' ברי' פ"ג ו' ע"א: ר'
יודה אומר.

יִזְדָּרְךָ [יִזְדָּרְךָ] ע"י יִזְדָּרְךָ. ירוש' סוכה פ"ד ג"ד
ע"ג: לך יודיה.

יִזְדָּרְךָ מהי, הו (who, what) is this | *(wer, was)*
ist das תרג' שני אמ' ז' ה' (מי הוא זה ואי
זה הוא): מה יודן ובר מן יודן.

יִזְדָּרְךָ שם אמוראים | *name of Amoraim* | *Name von Amoräern*
von Amoräern ירוש' ברי' פ"ד ח' ע"א: ר' יודן
בריה דר' אייבון.

יִזְדָּרְךָ איש יודפת | *of Jotapata in Galilee*
aus Jotapata in Galilee זכתי' ק"י ע"ב: ר'
מנחם יודפתא.

יִזְדָּרְךָ עיר בגליל | *Jotapata, a town in Galilee*
Jotapata, Stadt in Galiläa ע"ב: פ"ט מ"ה

יִזְדָּרְךָ

יִזְדָּרְךָ ז', אבן מוכה | *precious stone* | *Edelstein*
תרג' שהיש' ז' ב' (כמו חלמים): כיהדין.

יִזְדָּרְךָ ז', גאווה, יחירות | *haughtiness* | *Über-*
hebung סוכה כ"ז ע"ב: אם בא לחחמיר על
עצמו מחמיר ולית ביה משום יודא.

יִזְדָּרְךָ ז', יוני | *Griechen* | *Greek* תרג' יואל ד' ו'
(היונים): יונאי.

יִזְדָּרְךָ ת', של יון | *Grecian* | *griechisch* ב"ק פ"ב

יולדתא נ"י מילדת *midwife | Hebammen* תרג' ירדשי שט' א' פיו (המילדות): יולדתא.

יוליד ע"י יולדים. כח' ערב ערב: המקללת יולידיו במניו.

יוליסנא שם אמורא *name of an Amora* | *Name eines Amors* פסיק' ד' ר' יוליסנא

כן עברי.

יולק ע"י תוורולין. פס' ל"ט. ע"א: וזאת יולין.

יולפנא ע"י אולפנא. תרג' מש' ד' ב' (כי לקח טוב): ממול דולפנא שבא.

יום -- שמש *Sonne | sun* ביר פיו: ג' דברים קולן הולך מסוף העולם ועד סופו וכ"י היום והנשמים והנפש בשעה שהיא יוצאה מן הגוף.

יום הולשענא הושענא רבה. יום אחרון לחול המועד בסוכות *the seventh day of the feast of tabernacles | der siebente Tag des Hüttenfestes* ויקר פל"ז: אליו אתרוגין דיהודאי מנדלין עמהן כיום הושענא.

ימות הגשמים תקופת הגשמים שבכל שנה *rainy season | Regenperiode* ביס פ"ח פ"ז: המשכיר בית לחבירו בימות הגשמים אינו יכול להוציא מן החג ועד הסתא.

ימות התקפה (1) תקופת הקיץ שבכל שנה *summer season | Sommerzeit* תנ"י: ו' ח' אל' הן ימות החמה משתעקר תבואה מתוכה.

(2) שנה למנין חמה *the solar year | Sonnenjahr* ביר פל"ג: י"א יום שימות החמה יתורים על ימות הלכנה.

ימות הלכנה שנה למנין לבנה *the lunar year | Mondjahr* ביר פל"ג: שימות החמה יתורים על ימות הלכנה י"א יום.

ימי בראשית ימי הברואה *the days of creation | Schöpfungsalage* ירדשי מעשי פיה גיר ע"א: אין מרובע מששת ימי בראשית.

לימים לאחר זמן *after a time | nach einiger Zeit* פסיק' כ"א: למלך שכעס על כסרונתו ובר לימים בקש להתחזרה.

יומא ד' יום *day | Tag* כרכ' ב' ע"ב: איערב שמשא וחרכי יומא.

(2) שמש *Sonne | sun* חול' ס' ע"א: אוקמיה לחרי יומא בתקופת חמו.

(3) שם מסכת במד' מועד הדנה בהלכות יום כפור *name of a treatise of the Talmud on the order of exercises of the Day of Atonement | Name eines Talmudtraktes über den Versöhnungstag* יומא י"ד ע"ב: מאן חנא סדר יומא.

יומא ד'פורי יום הכפורים *Day of Atonement* | *Versöhnungstag* יומא י"ט ע"ב: והא האירנא יומא דכפורי הוא וכו'.

יומא קרא מחר *to-morrow | morgen* תרג' דה"ב כ' פ"ז (מחר): יומא קרא.

יומא סבא חג, יום טוב *Holy Day | Feiertag* ביצה ד' ע"א: מיומא פנא לחבריה.

יומא רבא יום הכפורים *Day of Atonement | Ver-söhnungstag* ר"ה כ"א ע"א: במים תבשילא דבבלאי כיומא רבא דמערבא.

יומדי' יוצא מן הכלל.

יומחרא, יומחרן תה"פ, מחר *to-morrow* | *morgen* תרג' שם' י"פ " (היום וסחר): יומא דין ויומחרא: ויק' ד' פ"ז (ומסחרת): וביומחרן.

יומנא (1) ד', עולם הזה *this life | diese Welt* תרג' יכ"ע דב' כ"ז י"ח: עלמא יומנא.

(2) תה"פ, היום *to-day | heute* שם כ"ז א' (היום): יומנא.

יון ז', יונא ב', עוף היונה *dove | Taube* סנה' כ"ה ע"א: אי תקדמיה יונך ליון: ברי ג"ז ע"א: דנקמי תרי יוני וסרחי להו.

יונא ד', יוני *Greek | Grieche* תרג' ש"א כ' ד': קשתת דגברי יונאי אתברין.

יונה -- (1) עץ תבנים *ebony | Ebenholz* שבת קב"ט ע"א: פתורא דיונה.

(2) שם אמוראים *name of several Amoraim* | *Name von Amoraim* תעני' כ"ג ע"ב: תקיפי

יוֹעֶזֶר ז', מין צמח *Maiden-hair | Frauenhaar*
(bot.) שבת פייד מייב; אוכל הוא את יועזר
ושותה אבוב רועת.

יוֹפְיָאֵל שם מלאך *Engel-* name of an angel
name תרג' יב"ע רבי ליד ז': יופיאל.

יוֹפְיוּת נ', יופי, נח *Schönheit | beauty* ילקי
בר' מיא: יופיותו של יפת.

יוֹצֵאֲנִית נ', אשה שדרכה לצאת הרבה *loving to*
Heramitkufertn go out | בר' פמ"ח: ר' מרת
נאמרו בנשים וכו' יוצאניות ותצא דינה.

יוֹצֵאת הַחֹץ נ', ונח *prostitute | Dime* כל'
פניה מ"מ: חלוק של יוצאת החץ העשו' בסבכה.
יוֹצֵפָא נ', ראנה *Sorge | care, trouble* תרג'
יהוש' כיב כ"ג (מדאנה): מיוצפא.

יוֹקֵנוֹם ע"י אוקינוס. תרג' ירוש' כמ' כיד פיו:
דיוקינוס.

יוֹקֵפָא ע"י יִפְקָא. תוס' שכו' ר' יא: חשבון
יוקפא.

יוֹקֵר ז', מחיר רב *Teuerung | high price* מע"ש
פ"ד מיא: המולך פירות מעשר שני ממקום
חיוקר למקום הזול או ממקום הזול למקום חיוקר.

יוֹקְרָא ז', 1) כבוד ויקר *Hochachtung | respect*
תרג' אויב כ"ח י"ז: לית איסר רחשתכה
כדלותא אלהן ביוקרא.

2) כובר *Schwere | weight, heaviness* מנח'
צ"ד ע"ב: אנב יוקרא רלחם.

יוֹקְרָא דְלִיבָא מין מחלת הלב *heart-disease*
eine Herzkrankheit שבת ק"מ ע"ב: חש
ביוקרא דליבא.

יוֹקְרָת שם מקום *Ortsname* name of a place
תעני כ"ג ע"ב: ר' יוסי דמן יוקרת.

יוֹרְדָנָא נהר הירדן *Jordan, the river of Pa-*
der Jordanfluß lestine | תרג' בר' א' ה'
(בעבר הירדן): בעברא דיורדנא.

יוֹרְדָת נ', פלג הירדן כמרון *Bergbach | torrent*
תוס' פ"ה ח' (ט') כ': יורדת תצלמון.

יארעא דישראל כנון ר' יונה אבוב דרבי מני
ירוש' שכו' פ"ד ל"ה ע"א: ר' יונה בשם ר' חיה
בר אשי.

יוֹנוֹם שם איש *männlicher* a man's name
Name תנח' כי תשא י"ט: יונום וימברים.

יוֹנִי ח', של רכב ורפש *muddy | schlammig* מקוא'
פ"ט מ"ב: ונץ יוני אלו יתרת הדרכים.

יוֹנִי ח', של יון *Griechisch | Greeclan* ירוש' ג"ט'
פ"ט ג' ע"ד: כתב יוני וכו' עד יוני.

יוֹנִית נ', לשון יונית *Griechisch | Greek* (language)
ירוש' מוסף פ"ט כ"ד ע"ג: מותר לאדם ללמד
את בתו יונית מפני שהוא תכשיט לה.

יוֹנָקָא ז', יונק *Slugling | suckling* תרג' תה'
ח' ג' (יונקים): יונקיא.

יוֹנָתָא נ', יונה *Taube | dove* יב"ע בר' ח'
ח' (היונה): יונתא דביתא.

יוֹסֵדָה, יוֹסֵטָא, יוֹסְמִי, יוֹסְמִינָה, יוֹסְמִינִי,
יוֹסְמִתָּה שמות אמוראים *Amoräernamen*
ירוש' תעני' פ"ד ס"ה ע"ג: ר'
יוסח בר אבא: שקל' פ"ב ס"ו ע"ג: ר' יוסטאן
עיר' פ"ו כ"ג ע"ג: ר' יוספי' ב"ב ס"ה פ"ו ע"ב:
יוסמיני' כת' פ"ט ל"ב ע"ד: ר' יוסטתה וכו'
רבנין דר' יוסמינה.

יוֹסִי שם תנאים ואמוראים *name of Tannaim and*
Amoräernamen | *Tannaiten- und Amoräernamen*
אבות פ"א מ"ד: יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי
בן יוחנן איש ירושלם.

יוֹסִינָא, יוֹסִינָה, יוֹסִינָה, יוֹסִינָה,
שמות אנשים *männliche* | *Namen* names of men
ירוש' יב"מ פ"ג ע"ג: ר' שמעון בן
יוסינא: ירוש' מג' פ"ד ע"ה ע"ב: בן יוסינה
במ"ר פ"י: בן יוסינה: שהשיר ה' א': יוסנה
סמיקר ה' יוסני.

יוֹסְקָא ע"י יִפְקָא. ילק' רבי תתע"ד: יוסקא
וחשבון.

יוֹסְמִינָא שם מקום *Orts-* name of a place
name זכרי ק"ד ע"א: חייא מיוסמיניא.

יִזְרְהֵי. — עונת סמך היורה, אביב, early season, spring | die Zeit des Fröhregens, Frühling
תנח' חיי יז' אם ורעת ביורה אל תעמוד
במלקט.

יִזְרְהֵי נִי, דוה. קלחת kettle | Kessel שבת קיב
עיב: כירה קמנה לשפות עליה יורה קמנה.

יִזְרְקָא זי, אכן טובה a precious stone | Edel-
stein תרג' יביע דב' ליד יז' יורקין.

יִזְרְקָא תי, יורק green | grün פס' לי עיב: בין
חורא בין אונמי ובין יורקי.

יִזְרְקָמִי שם מלאך name of an angel | Engel-
name פסח' קי"ח ע"א: יורקמי שר הכרד.

יִזְרְקָנָא זי, ירקון כתבואה mildew | Meltau
תרג' דהייב וי' כיה (שדמן וירקון): שורפנא
ויורקנא.

יִזְשָן זי, הקעמר הקודם former condition |
früherer Zustand יוסא ס"פ עיב: למה נקרא
שמן אנשי כנסת הגדולה שהתחירו העשרה
ליושנת.

יִזְתָא זי, כוכבי עיש the constellation called the
Great Bear (Ursa Major) | das Siebengestirn,
der große Bär כ"י ניה עיב: עיש-יזתא.
יִזְתָפִידָא מעיר ידפה of Yotapata | aus Yotapata
ירוש' סוכה פ"ד ניר עיב: מנחם יזתפידא.

יִזְתָר. — יוֹתֵר מִזְאִי יתר על המדה, די היותר
more than enough, too much | zuviel, über-
genug כיב פי עיב: שלא להתאבל כל עיקר אי
אפשר וכו' ולהתאבל יותר מדי אי אפשר שאין
גוזרין גזירה על הצבור אלא איב רוב הצבור
יכולין לעמוד בה.

יִזְיִיתָר תהיב, ביחוד, בפרט especially | besonders
פסיקיר ליא: והיתה הביבית עליו כיותר.

יִזְיִיתָרְנָא זי, יתרון, ריוח advantage,
profit | Vorteil תרג' מש' כיה גי' (כסר סחף)
ואין לחס': כסרא תביטא דלית ביה יתרון שם
כ"א הי' (מחשבות חרוץ אך למותר): מחשבתית
דנביין ליתרגנא.

יִזְתָרְת. — עי' יִתְרָת. חל' מ"ז ע"א: לית הלכתא
כוותיה דרבא כיותרת.

יִזְזָפָתָא נִי, מלוה, הלואה a loan | Darlehen
מריק כיה עיב: יזזפתא יזיף.

יִזָּק פ"י, לזה to borrow | leihen ביס פ"ד ע"א:
כי יזיף פלוגי פשיטא ממך.

אִזְיָא אפי', הלוח verleihen | to lend בכ' ח' עיב:
נברא דאזיף וזריף מאי חזא דהדר פריף.

יִזָּפָא זי, לזה debtor | Schuldner תרג' ישעי'
כ"ד ב' (כמלוה כלזה): יזפא כמזפא.

יִזָּק שם נהר בבבל name of a river in Baby-
lonia | Name eines Flusses in Babylonien
ירוש' קיד' פ"ד ס"ה ע"ד: נהר יזק.

יחד יחזקאל.

י"ח ידי תובתו: שמונה עשרה (ברכות).

(יחא) אִזְיָא אפי', עי' יחי. תרג' שמי' יב' ל"ג:
לאחאח לשלחתתו.

יִיחד. — (1) קבע וזעיד to designate | besonders
bestimmen ככ"י בא ה': יחד הכתוב מצוה
הואת ואמרה ענין בפני עצמו.

(2) הכריז על האחדות to declare the unity of
God | Gott als Einzigen bekennen שוה"ש כ'
פ"ו: הוא אמר לי מי כעמד ישראל גוי אחד
בארץ ואני מיוחדת שמו בכל יום פעמים.

(3) שם שני אנשים לבדם במדור אחד to leave
Persons (in a special room) allein sein
'einem gesonderten Raum) תוס'
lassen כת' א' ד': תיו מייחרין את הודנן ואת
הכלה שעה אדנא.

הַיִּיחָד והפ', (1) נקבע ונועד ביחוד to be con-
ferred, to be especially addressed | besonders
gerichtet sein שמורי פ"ו: בתולה היה ראוי
הדיבור להתייחד עליו בפני עצמו.

(2) היה לבדו עם פלוני mit | to be alone with
jemandem allein befinden קיד' פ"ד מ"ב: לא
יחיד איש אחד עם שתי נשים אבל אשה אחת
מתיחדת עם שני אנשים.

Barfußigkeit יומא עיו עיא: כרי שלא יבוא
רגלך לידי יהות.

יחופה תי, יחף *barfuß* | *bare-footed* איכיר א'
ז: בר יחופה ברא מוכר שלוחא דביחיה
יחופה

יחור זי, ענף רך *Reis, Trieb* | *young shoot*
Schoß עוקצי פ'ג מ'יה: יחור של תאנה שנמשח
ומעורה בקליפת.

יחזא זי, משטין, קמינור *Kläger* | *accuser* תרג'
וכי ג' ב' (השטן): יחזא.

יחזי (יחזי) אחי הפי, החיש, מ'יחז *stich* | *to hurry*
beellen תרג' שמי ב' י'ח (מדוע מהרתן בא):
כא דין אוהיתין למית.

יחיד (1) פרם, אחד מן הצבור *Ein-* | *single*

zelter זכח' פ'ח מ'ג: חטאת הצבור וחיחור.
(2) נבחר ומצויין *ausgezeichnet, aus-* | *select*
erwählt ירוש' ברי פ'ג ה' עיד: לא כל תרוצה
לעשות עצמו יחיד עושה תלמיד חכם עושה.

(3) בנוי לאלהים *der Ein-* | *the Unique, God*
zige, Gott ביר פ'כא: באחד — כיחידו של
עולם.

יחיד תהיפ, ביחידות *unter vier* | *privately*
Augen ירוש' כתי פ'ז ל'א ע'ב: על מנת
שתאמרו לאיש פלוני מה שאמרת לך ביחיד או
מה שאמרת לי ביחיד.

יחידא תי, יחיד, אחד *einzig* | *single, only*
תרג' מש' ר' ג' (יחיד לפני אמי): ויחידא קדם
אמי.

יחידא תי, (1) כביל, פמי קיג ע'ב: לא יחידאח
אנא.

(2) מיוחד במינו *eigenartig* | *particular* נדרי
ניא עיא: תספרתא יחידאח.

יחידאי עי, יחידא, תרג' יביע דבי ליב נ'ז: ביו
יחידאי.

יחד פעל, (1) ריכוז, צמצם | *to concentrate*
sammeln, konzentrieren תרג' תהי פ'ז י'א:
יחד לבבי.

(2) עי' יחד 1. מכות י'ח עיא: ליחודי להו לאח
לכל חד וחד.

אתיחד, **איחד** אתפי, (1) התחבר והתאחד *to be*
joined | *sich vereinen* תרג' יביע ברי מ'מ ו'
(לא תחד כבודי): לא אתיחד יקרי.

(2) עי' התיחד, סנה' ל'ז עיא: אמריתו גזח
שרי ליחודי בחדרי גברא.

יחוד עי' יחיד. ביר פ'ז: יחודו של עולם.

יחוד זי, שהית שנים לבדם במדוד אחד *private*
meeting | *das Alleinsein zu zweien* ירוש'
ג'מ' פ'ז מ'ח ע'ד: נתייחדה עמו בפני שנים
וכי אין זה יחוד.

יחוד ה'שם הכרות אחרות הבורא *declaration of*
the unity of God | *Verkündung der Ein-*
zigkeit Gottes פסיק' וזמרתא נצבים: ולדבקה
בו זה יחוד השם.

יחוד תהיפ, (1) ביחידות *unter vier* | *privately*
Augen ביצה כ'ג ע'ב: אמר רב שאילית את
רבי ביחוד.

(2) בריוק, כודאות *exactly* | *gensu, sicher* שקל'
פ'ז מ'ב: וידעו ביחוד ששם הארון נגנו, ועי'
יחוד.

יחודא זי, אחרות ויחידות *Einzigkeit* | *unity*
תרג' שהיש זי פ'ז: יחוד שמיא דמרי עלמא.

יחום זי, יחש, תולדות *Herkunft* | *genealogy*
במיד פ'ג: אברהם שהיה עיקר היחום.

יחוסא זי, (1) כניל, תרג' יביע ברי ה' א'ז: ספר
יחוס תולדות אדם.

(2) משפחה *Familie* | *family* שם שם כ'ד מ'א
(למשפחת): לבית יחומי.

(3) יחוס הגון *edle Abkunft* | *noble descent*
קדי' עיא ע'ב: שתיקותיה דבבל היינו יחוסא.

יחוקה זי, הליכה בלי נעלים | *bare-footedness*

יחידִי ה', אחד בפני עצמו | single, lonely
allein, alleinstehend ביר עצים: כל הריות
מהלכות אגות זוגות והנחש אינו מהלך בדרך
אלא יחידִי.

יָחַם — הִתְיַחַם התפ', התחמם בתאווה | to be in
hot passion | erhitzt, brünstig werden כמיר
פִּים: למד מצאנו של יעקב אבינו שכן המקלות
חיו מתיחמות.

יָחַם פִּעַל, חימם, עורר תאווה חמין | to heat
erhitzen תרג' ברי לי מִא (ליחמנה):
ליחמותה.

אֶתְיַחַם אתפ', עיי הִתְיַחַם, שם שם לִיט (ויחמו
הצאן): ואתיחמא עבא.

יִחְמָא ד, ארם Gift | poison תרג' חבק' ב' מר:
וולף ביחמא.

יִחְנֻקָהּ עיי חָנוּךְ, ידוע שבת פיה ד' עיג: עיקר
הוא ושמה יחנונה.

יָחַם פִּעַל, יחש, בירר את מוצאו ומולדתו | to trace
the connection of descent | die Abstammung
nachweisen מנה' פיה עיב: התחילו שבטים
מבנים אותו וכו' בא הכתוב ויחמו מנהם בן
אלעזר בן אהרן הכהן.

הִתְיַחַם אתפ', (1) חשב עצמו למינהם אחרי משפחה
סלזנית | to claim a pedigree | seine Ab-
stammung herleiten תוס' פאה ד' י"א: בית
נבלמא היתה בירושלים מתיחסת עם ארונה
היבוסים.

(2) נזכר בספר יחסין- | to be recorded in genea-
logical list | in das Geschlechtsregister
eingetragen werden ירוש' יבמ' פ"ב ד' ע"א:
על ידי שכיבד וקינן זכה להתיחס.

יָחַם פִּעַל, (1) הרים למעמד גבוה | to mobilize | zu
einem vornehmen Stande erheben תרג' יביע
במ' כיה י"ג: הא אנא מיחסיניה לכהונתא
רבנא.

(2) עיי יָחַם, מגי' י"ב ע"ב: אי ליחוסא קאמי
ליחסיה וליזיל עד בנימין.
אֶתְיַחַם אתפ', עיי הִתְיַחַם, תרג' יביע ברי' כ"א
י"ב: לא מתיחם בתרד.

יָחַם ד, יִחְסוּתָא נ"י, שייכות לכשפחה כשרה
legal pedigree | legitime Abstammung ירוש'
יבמ' פ"ב ד' ע"א: גויים יש להם יחסים וכו'
אין להם יחסים: קידי ע"א ע"ב: ייחוסא וכו'
ביחסותא וכו'.

(יחף) הִתְיַחַף תתפ', נפצע | to become sore
wund werden (Füße) | (fest) איכר פתיחתא:
הציעו לו ספמיות וכו' כדי שלא יתיחפו רגליהם
אעפ"כ נתיחפו רגליהם.

יִחַף פִּעַל, היה חפוף ומשוחק | to be rubbed
abgerieben werden תרג' רב' ה' ד': ומסנך לא
יחפּו.

יִחַף פִּעַל, היה תפוח | to be swollen | geschwollen
sein תרג' יביע שם שם (ורגלך לא בצקה):
ורגליכון לא הליכו מיחפין.

יִחַף עיי (1) יחף, ילקי ירי רסיו: כדי שלא יבוא
רגלך לידי יחף.

(2) כאבתרגלים | Fußschmerzen | footsoreness
מכשי' פיג מיה: אם חשב שידוחו רגליה וכו'
כשעת היחף והדיש.

י"ט יום טוב.

יִטֵּב פִּעַל, היה טוב | to be good | gut sein תרג'
רב' ו' ביד (לשוב לנו): למיטב לנא.

אִיטִיב, אִיטִיב אפ', עשה טובה | to do good
Gutes tun תרג' ברי' ל"ב י' (ואיטיבה עמך):
ואוטיב עמך: ירמי' י' ה' (היטיב אין אותם):
לאיטבא לית אינון ידעין.

יטבשיג יום טוב שני של גליות.

יִמּוּרָא, יִמּוּרָא ד, עמוד העשן | pillar of smoke
Rauchstule תרג' יואל ג' ג' (הימרות עשן):
ימירין רתגן.

יִחוּס, יִחוּסָא עיי יְחוּס. ירושי גישי פיה מים
עיג: יחוס כהונה קיד' עיא עיב: ייחוסא וכו'
ביחמותא וכו'.

יִחְוֹד עיי יְחֹד. ירושי ביק פיו חי עיב: ייחורי
תאנים וכו' לילכי גפנים.

יִיְחָף עיי יְחָף. רוח רבה אי זי: ותלכנת בדרך
הוצרה עליהם הדרך שהלכו ביחף.

יִיְלָא זי, קמוד Igel | hedge-hog ביב ד' עיא:
כלילא דילי.

יִימָר שם אמורא | Name eines Amoraers
name of an Amora | Name eines Amoraers
אמר. ביב עיב: רב יימר.

יִינְבָרִים שם איש | männlicher Name
a man's name | männlicher Name
ירושי עיי פיא ליש עיג: תוה תמן חר
גבר סב וחה שמיה יינבירים.

יִינְבָלִים, יִינְבָלִין זי, יין מהול כדבש wine
mixed with honey | Honigwein
מיא: עושין את היין יינבולים: שבת קלים עיב:
ינבולים.

יִינְנָן מהג, הללו | jene | those ירושי פאת פיו כי
עיב: תהוא דובשא דיהכית לכוון רצליין ייננן.

יִיִם זי, בריאות | Gesundheit | health ירושי ברי
פיו יי עיד: אמור לבימר ליה יים.

יִיִסְרָא, יִיִסְרָא עיי יִסְרָא, יִסְרָא. סנה' מיה
עיא: אין לך ייסור גדול מזה: תרג' שני אמ' א'
ב': לבושי ייסורית.

יִיִסְרָא שם איש | männlicher Name
a man's name | männlicher Name
ירושי בלאי פיה לייא עיג: יימי ערק' בר נש
דמור וכו'.

יִיעוּד עיי יְעוּד. קיד' ייה עיב: ייעוד נישואין
עושה או ארוסין עושה.

יִירִינָן [יִירִינָן] זי, שמן וורדים | rose-oil
Rosenöl ירושי דמ' פיא ביב עיב: שמן וורד -
ויירינן.

יִירְעָנָה עיי יִרְעָנָה. ירושי שכי' פיו ליי עיב:
הירענין והבורית והאחל.

יִישׁוּב עיי יְשׁוּב. ביק פיו מיו: ביישוב וכו'
במדבר.

to adduce | anbringen הכנים, הביא, ירושי ברכי פ'ב די עיב: לית אקשר ולא ימי
מילה.

יִמְיָל יש מעם לדבריו.

יִמְשִׁיג יום טוב שני של גליות.

יִי (1) קיצור שם הויה | abbreviation of the Tetra-
grammaton | Abkürzung des Tetragramms

תרג' תהי מים ט' (חסין יח): חסינא יי.

יִי (2) מלת הקריאה | Ausruf interjection תרג'
מש' די' (יתמד דברי לבד): יי יקסט מלי
לבד.

יִי מהיק, אוי ואבוי | wehe! | woe! תרג' יב'ע במ'
ביא כיפ: ייא לכוון סנאי צדיקיא.

יִי תי, יפה, מוב | schön | fair תרג' ירושי ברי
כיט ייז (יפת מראה): ייא בריווא.

יִי, לִיִיא מהיש. לאן | wohin? | whither? ברכ'
ניה עיב: כגני לייא. ועיי פלפי לִיִיא.

יִיאָבָב = יִיָאָבָב. ירושי ביק פיה די עיב: כמה
את בעי למיתן ולא ייאבך אהן צערא.

יִיאֹשׁ עיי יֹאשׁ. ירושי ערלה פיא סיא עיא:
אעפיו שאין קרקע בגול יש יואוש לקרקע.

יִיב עיי יִבָב. ירושי נזיר פיה נזיר עיב: ייבן ליה
ואכל.

יִיבָא (1) עיי יִבָא. ירושי סג' פ'ב עיג עיב: ייבא
כחיא דאמר די פלוני.

יִיבָא (2) שם אמורא | Name eines Amoraers
name of an Amora | Name eines Amoraers
גיט' ס'ב עיא: אמר רב ייבא.

יִיבָא (3) מין קשור | ein Band | He | He | ein Band
מין קשור ביבא ומבכתא.

יִיבָרָם זי, חובת נשיאת אשת דאח המת | levirate
marriage | Leviratshe יבמי לים עיב: מצות
ייבום קודמת למצות חליצה.

יִיג יין גפן.

יִיחְוֹד עיי יְחֹד. סנה' ביא עיא ועיב: גזרו על
הייחוד ועל הסנויה.

יִיחְוֹל זי, תקות | Hoffnung | hope ברכ' פיו עיב:
ונשכים ונמצא ייחול לבנינו.

2) נִתְּחַוֶּה to originate | entstehen מִי־: הִרְאֵתָה אֶת הַנּוֹלֵד.
 יֵלֵד פִּי, יֵלְדָה הָאִשָּׁה, הַמְלִיכָה to bear | gebären
 תַּרְגִּי בְּרִי כִּי־לֵב (וּתְלֵד בֶּן): וְלִידַת בֶּרֶ.
 יֵלֵד פִּעֵל, 1) כְּנִיל, תַּרְגִּי תַּרְגִּי קָמִיד יֵג (צִאנָנוּ
 מֵאֲלִיפוֹת): עֲנֹאנָא מִלִּדָּן אֲלִפִּיא.
 2) עֹזֵר בְּלִידָה Hebammen- | to act as midwife
 dienate leisten תַּרְגִּי יְרוּשִׁי שֶׁמ־ אִי מִיז
 (הַמִּלְדוֹת): מִלְדָּחָא.
 אֲלֵלֵד אִמִּי, 1) כְּנִיל 2. תַּרְגִּי שֶׁמ־ אִי מִיז (בִּלְדוֹכָן):
 כִּד תַּחֲוִין מִלְדָּן.
 2) הוֹלִיד, גֵּרם verursachen | to produce עִירִי
 קִיד עִי־: דְּקִמּוֹלִיד קִלָּא וְכֵל אֲוִלְדִּי קִלָּא וְכֵי.
 אֲתִילֵד, אֲתִילִיד אֲתִמִּי, 1) נִוֵּלֵד | to be born
 geboren werden בִּיצָה בִּי עִיב: כֵּל בִּיצָה
 דִּמְתִּילֵדָא הַאִידִנָּא.
 2) פִּרְחָה וּרְבָה sich ver- | to grow populous
 mehrten תַּרְגִּי יִכְיֶע שְׁמוֹת אִי יִי (וּוִירְבּוּ):
 אֲתִילִידוּ.
 יֵלְדָה יֵלְדָה צִמַּח רֶחֶל | junge Pflanze a young plant
 נָדָרִי נִיז עִיב: יֵלְדָה שְׁמִכְכָּה בִּזְקָנָה וְכָה פִּירוֹתָ.
 יֵלְדָה יֵלְדָה נִי, בְּחֵרֶת | Jugend youth בִּים מִיד
 עִי־: בִּלְדוֹתִיהָ מֵאִי סָבִר וְכִזְקָנִיתָהּ מֵאִי סָבִר.
 יֵלְדוֹתָא נִי, מִלְדָּתָהּ, מִשְׁפָּחָה | Familie family
 תַּרְגִּי בְּרִי כִּד דִּי (לְמִלְדָּתִי תֵּלְדָּה): לִילְדוֹתִי
 תִּחִיל.
 יֵלְדִיתָא [יֵלְדִיתָא] נִי, יֵלְדִיתָא a woman in
 confinement | Wöchnerin אִיכִיר אִי אִי (חֵד)
 מֵאֲתוֹנָא וִי: יֵרְדִי בִּימְנָתָא דִּילְדִיתָא.
 יֵלְדִיתָא נִי, מִלְדָּתָהּ Hebammen | midwife תַּרְגִּי
 יְרוּשִׁי שֶׁמ־ אִי יֵיט (הַמִּלְדוֹת): יֵלְדִיתָא.
 יֵלְדִיתָא דִּי, מִרְגָּל | Kundschafter spy תַּרְגִּי יְרוּשִׁי
 בְּמִי בִי־ אִי (הַמִּרְגָּלִים): יֵלְדִיתָא.
 יֵלְדִיתָא מִיג, אֵלֶּה | diese (pl.) these יְרוּשִׁי כִּיכ פִּיחָ
 מִיז עִיב: וְיֵלְדִיתָא וְכֵי.
 יֵלְל פִּעֵל, 1) צוּחַ וְצֵחָ heulen | to howl בְּרִי
 פִּי־: תַּחֲוִילָה מִיִּלְלָה עֲלִיו בְּקוֹלָתָהּ.

יישר כִּתְּךָ נֹמָה שֶׁל בְּרִכַּת תּוֹרָה a phrase of
 approval and thanks (may thy strength be
 firm) | eine Dankesungsformel
 יֵישר בִּזְךָ שֶׁהַצִּלָּתָנוּ מִיְדֵי הַחַוְעִים.
 יֵייתָם עִי יֵתְמָא, יְרוּשִׁי שֶׁבֶת פִּי־ גִי עִיג: דִּין
 דִּייתָם.
 יֵיכִיד יֵתֵר כְּנִימָל דְּמִי.
 יֵכֹל שְׁמָא תֹאמֵר | you might think, conclude
 du denkst vielleicht תוֹסִי בְּרִי נִי חִי: יֵכֹל
 יֵתְפַלֵּל אֲדָם כֹּל הַיּוֹם כֹּלֹו מִירְשִׁי דְּכִינָל וְיִסְמִין
 תִּלְתָּא בִּיזְכָּא וְכֵי.
 יֵכְיִכֹּל, כִּיִּילֵל | as it were | gleichsam כִּיִּילֵל בִּא
 פִּירִי: וְכִשְׁעִתִּירִין לַחֲזוֹר כְּכִיכֹל שִׁכִּינָה עִמָּהֶם.
 יֵכֹלְנִי יֵכֹל אֲנִי I can | ich kann יוֹמָא מִיז עִי־:
 אִם עִי עִירֹב יֵכֹלְנִי לַעֲשׂוֹת אֲמִילֹו שְׁתִּי סוֹכֹתָ.
 יֵכֹלְנִי [יֵכֹלְנִי] דִּרֵּי, אַחֵר מִלְּגִיוֹנָתָהּ וְרוֹמָאִים
 Joviani, a cohort of pretorians | Joviani,
 eine Prätorianerlegion אֲמִירִי אִי גִי: יֵכֹלְנִי
 וּבִרְקוֹרִיאָנִי.
 יֵכֹלְתָא נִי, יֵכֹלָה | Macht. Ver- power, ability
 mögen תַּרְגִּי דְּחִיבָּ כִי וִי: לִית יֵכֹלָתָא לְכֹל
 מִלְּכִיָּא.
 יֵכֹל יֵכֹל יֵכֹל יֵכֹל יֵכֹל יֵכֹל to be allowed | dürfen
 פִּיד מִי־: לִישָׁא שְׁפֹחָה אִינִי יֵכֹל שִׁכְבֵּר חֲצִיו בֶּן
 חוֹרִין בֶּת חוֹרִין אִינִי יֵכֹל שִׁכְבֵּר חֲצִיו עֵבֶר.
 יֵכִיב יוֹם כְּסוֹר קִטָּן.
 יֵכִרְוֹתָה עִי וְכִרְוֹתָא, יְרוּשִׁי שֶׁבֶת פִּירִי יֵיךְ עִירִי:
 אִייתִין לִית כֵּן יֵכִרְוֹתָה דִּירִי.
 יֵל יֵשׁ לֹמֵר; יֵשׁ לְפִרְשֵׁ; יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת;
 יֵשׁ לְתַרְגֵּן; יֵשׁ לְשֹׁאֵל.
 יֵלָא עִי יֵלָא, תַּרְגִּי יֵקִי יֵאֵל לִי (וְהַאֲנִקְתָּ): וְלֹא.
 יֵלְכִמִּי יֵתִמִּי לֹא בְּנִי מִחִילָה גִינְהוּ.
 יֵלְדִי - נִוֵּלֵד גִּי - 1) נִרְאָה, נִתְגַּלָּה, בִּיחֹד
 חִירָה | to appear again (the moon) | wieder
 sichtbar werden (vom Monde) רִחַ כִּי עִיב:
 נִוֵּלֵד קוֹדֵם חֲצוֹת וְכֵי.

flour at sifting | *Boden des Siebs* יִמָּה: ים נפה של סילתין ממא ושל בעלי נחים מדאר.

יִמָּה שֶׁל חִילָת אַגם סִים בַּמּוֹרִיא הַצִּפוֹנִית the Lake of Antiochia | *der See von Antiochia* כִּיב עֵיד ע"ב: אלו חן שבע ימים וארבע נהרות שנקיפין את ארץ ישראל וכו' ימה של חילת וכו'. ים שֶׁל טַבֶּרְיָא, יִמָּה שֶׁל טַבֶּרְיָא ים נגרת Lake of Tiberias | *Tiberiassee* כִּיב עֵיד ע"ב: כל חוף ים של טבריא נקרא כנרת; כִּיב עֵיד ע"ב: אלו חן שבע ימים וכו' ימה של טבריא.

יִמָּה שֶׁל יָם הַתִּיכוֹן the Mediterranean Sea *Mittelmeer* ספרי דב' ל"ג י"ם: כי שפע ימים יינקו זו ימה של יפו.

יִמָּה שֶׁל סְדוֹם ים הַמֶּלַח the Dead Sea | *das Tote Meer* כִּיב עֵיד ע"ב: ימה של טבריא וימה של סדום.

יִמָּה שֶׁל סִיבְבִי, יִמָּה שֶׁל סוֹמָנִי, יִמָּה שֶׁל סַמְכוֹ אגם מים מצפון לים כנרת | *Samachonitis* כִּיב עֵיד ע"ב: ימה של חילת וכו' וימת של סיבבי; ירוש' שם פיה מו ע"א: ימה של סמכו; תוס' ב"ק ח' י"ח ים ודרום ירשה וכו' זה ימה של סומני דרום זה ימה של טבריא.

יִמָּה ע"י יָמִי. תרג' שיא כ' י"ו (להשביע את דוד) : לאומאה יה דוד.

יִמָּה -- שם מקום בארץ ישראל name of a place in Palestine | *Name einer Ortschaft in Palestina* ירוש' גימ' פ"ו מ"ה ע"א: מן ימא לסיגני.

יִמָּה דְחִילָתָא ע"י יִמָּה שֶׁל חִילָת (יָם) ירוש' כתי פ"ב ה"ג: ימא דחילתא.

יִמָּה דְחִמְקִין אגם סים בַּמּוֹרִיא סמוך לעיר חמק Lake of Hums in Syria | *See von Homs in Syrien* ירוש' כלא' פ"ם ל"ב ע"ג: ימא דחמק.

יִמָּה דְמִיבְרִיָּא ים כנרת Lake of Tiberias | *Tiberiassee* ירוש' ע"ו פ"ב ה"ט: והא ימא דמיבריא כגון חמים הקהלכין הם.

to search through | *durchforschen* (2) חקר שהשיר א' י': בשעה שמיללין התלכה אלו עם אלו.

יִלְלָא פעל. תר ורגל to espy | *auskundschaften* ירוש' תעני פ"ד ס"ה ע"ד: הון מיללין קרתא.

יִלְלָא, יִלְלָתָא ב"י, ועקה ויללה howling | *das Heulen* תרג' צ"פ א' י' (ויללה): ויללא; ירמ' כ"ה ל"ו (ויללת אדירי הצאן): ויללת תקיפי עמא.

יִלְמִי יש לו מתירין.

יִלְף פיע, למד to learn | *lernen* ירוש' תרג' כ"ש ל' ג' (ולא למדתי חכמה): ולא יליפיה חכמתא.

יִלְף פעל. אולף אפי' לימד to teach | *lehren* ירוש' תג' פ"ב ע"ה ע"א: מילף ומילפח; שבי' פ"ה ל"ו ע"א: ולא כן אולפן רבי.

יִלְקִי ילקוט.

יִלְקִין ע"י לָקִין. ירוש' מעשיש פ"ד נ"ד ע"ד: וכארבאל בתרין אלפין ולקין (צ"ל ולקין).

יִלִּית יש לו תובעין.

יִלְתָּא שם אשה a woman's name | *Frauenname* גימ' פ"ו ע"ב: שמעה ילתא.

יִמִּי יש מפרשים.

יָם -- (1) בית קבול ביקב tank, the receptacle in the wine or oil press | *Behälter in der Kelter* כִּיב פ"ד מ"ה: הסוכר את בית הכר סוכר את הים ואת הממל.

(2) ע"י יָם נָפְתָה. זבים פ"ד מ"ב: על התגור ועל הים וכו'.

יָם אֹקִיָּינוֹם ים התיכון the Mediterranean Sea | *Mittelmeer* גימ' ח' ע"א: מקפלוריא ועד ים אוקיינוס ומנחל מצרים ועד ים אוקיינוס מן החוט ולפנים ארץ ישראל וכו'.

יָם מִיבְרִיָּא ע"י יִמָּה שֶׁל טַבֶּרְיָא. פסדריכ כובר פכ"ם קס"ה ע"ב: ושעמו כמעט הראש של דג שבים טבריא.

יָם נָפְתָה קרקעית הגפה והכברה the receiver of

יִמָּא דְכוּכְבוּ [יִמָּא דְסִינְכִין] עֵי יִמָּה שֶׁל
סִינְכִי. יְרוּשׁ' נְתִי פִיב לִיה עֵיב: יִמָּא דְכוּכְבוּ.
יִמָּא דְמִלְחָא, יִמָּא דְמִישְׁרָא, יִמָּא דְסָדוּם
ים הַמֶּלַח | *das Tote Meer* | יִמָּא דְסָדוּם
יְרוּשׁ' כְּלֵא' פִּים לִיב עֵיב: יִמָּא דְמִלְחָא; שְׂבַת
קִיח עֵיב: אִמִּי גְבֵרָא דְסַבַּע כְּלֵא' מִימֻחַ שְׂבַעֲלוֹם
בִּימָא דְסָדוּם לֹא טַבַּע; תְּרַגִּי יִבִּיעַ דְּבִי גִי יִז (יִם
הַעֲרֵבָה): יִמָּא דְמִישְׁרָא.

יִמָּא דְסִינְכִין, יִמָּא דְסִינְכִין עֵי יִמָּה שֶׁל
סִינְכִי (יִם). יְרוּשׁ' כְּלֵא' פִּים לִיב עֵיב: יִמָּא
דְסַמְכָה תְּרַגִּי יִבִּיעַ דְּבִי לִג כִּיב: יִמָּא דְסִינְכִין

יִמְכָּרִים שֵׁם אִישׁ *männlicher* | a man's name
Name תְּרַגִּי יִבִּיעַ שְׁמִי אִי מִי: יִבִּיעַ וִימְכָרִים יְרוּשׁ'
הַרְשִׁיא.

יִמִּיהָ יִצְא מִן הַבַּלֵּל.

יִמָּה גִי, יִם *Meer* | sea יְרוּשׁ' שְׁקֵלִי פִיח מִיח
עֵיב: לִימְתִי וְכוּי בִימָה טַבַּעַת.

יִמְלֹת דִּר עֵי יוֹם. בִּיד פִּיח: כְּתֹר טַבַּעֲמִין יִזְכִּיח
שְׂמֻשָּׁךְ אֲבָנִים כָּל יִמְלֹת הַשְּׁבַת וּבְשַׁבַּת הוּא נְתִי
יִמִּי פִי, נִשְׁבַּע | *schwören* | to swear תְּרַגִּי שְׁמִי
כִי וִי: לֹא תִימִי בְשִׁמָּא.

אִלְמִי אִמִּי, (1) כְּנִיל. תְּרַגִּי שׁוּפִי יִז בִּי (וְאֵת אִלְיָה):
אֵת אִוֹסִית.

(2) הַשְּׁבִיעַ | *beschwören* | to cause to swear
תְּרַגִּי מִלִּיא חִי לִיא (לְהַאֲלֹחֻו): לְאִוִּימִיחִיח.

יִמִּינָא עֵי יִמִּינָא 2. פִּסְקִיר פִּיח: אֲבָא בִן יִמִּינָא.
יִמָּם תְּהִיב, יוֹמָם | *bei Tage* | by day תְּרַגִּי יִר
יִיד יִז (לִילָה וְיוֹמָם): לִילִי וְיוֹמָם.

יִמְמָא דִי, (1) יוֹם, שְׁעוֹת הַיּוֹם | *day, day-time*
Tag, Tageszeit יוֹמָא עֵיב: מֵאן דֹּאִית לִיה
מַעֲוֹדָתָא לֹא לִיכְלָה אֲלֵא בִימְמָא.

(2) אֹר הַיּוֹם | *Tageslicht* | day-light כִּרִי גִי
עֵיח: לִמָּה לִי סִימְנָא יִמְמָא הוּא.

יִמְמִיא תִיכְה בְּגוֹמַח שֶׁל שְׂבֻעָה | *a word in a*
charm formula | Wort in einer Zauber-
formel חוּסִי שְׂבַת צוּקִי דִי (חִי). אִי: יִמְמִיא
וּכְצִיא.

יִמִּי יִשׁ מִקוֹמוֹת נוֹחֲגִין.

(יִמִּין) הִימִין אִמִּי. הַאֲמִין | *to believe* | *glauben*
יְרוּשׁ' רַבִּי פִיב עֵיז עֵיב: אִי הִימִינְךָ הוּא טַבַּעַת.

(יִמָּם) אֲתִימָם אֲתִימָם, נִמָּם | *to melt* | *zerfließen*
תְּרַגִּי יִשִּׁי לִיד גִי (וְנִמָּמוּ הָרִים): וְהִימִימֻן מוֹרִיא.

יִמְעֵשִׂיא יִהֵא מוֹנַח עֵד שִׁיבּוּא אִלְיָהוּ.

יִמְכָּרִים שֵׁם אִישׁ *männlicher* | a man's name
Name תְּרַגִּי יִבִּיעַ בְּמִי כִיב כִיב: חֲרִין עוֹלִימוֹ
יִנִּים וִימִרִים עִמִּית.

יִיג יִין נִמְךָ.

יִנְאִי מֶלֶךְ יִהוּדָה (יִוְחָנָן הַיְּרוּשָׁמִי), John Hyrcan,
King of Judaea | *Johann Hyrcan, König von*
Judäa כִּרִי כִיט עֵיח: הוּא יִנְאִי הוּא יִוְחָנָן.

יִנּוּן סְדִיג, הִלְלוּ | *jene (pl.)* | those יְרוּשׁ' בִּרִי
פִּיח גִי עֵיב: יִנּוּן טַבַּעֲמִין.

יִנוּקָא דִי, (1) יִלֵּד | *Kind* | child טוֹבָה נִז עֵיב:
שׁוּחַא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא אוּ דִאֲבֹהִי אוּ דִאִיטִית.
(2) שֵׁם אִישׁ *männlicher* | a man's name
Name כִּיב דִי עֵיב: מִר יִנוּקָא וְכוּי בְּרִיח דְּרַב
חֲסִדָא.

יִנוּקָתָא גִי, נַעֲרָה | *Mädchen* | maiden כִּיב גִי
עֵיב: כִּי חֲזִית תְּהִיא יִנוּקָתָא דְקָא בְּעִי לְמִנְסַכְתָּא.

(יִנְחָא) אֲנִיחָא אִמִּי, הִנִּיחָה | *hinlegen* | to set down
שְׂבַת וִי עֵיח: כִּי מִנַּח לִיח.

אֲתִינְחָא אֲתִימִי, חִיח טוֹבָה | *liegen* | to lie חוּלִי מִיח
עֵיח: מַתְנַח כִּיח מוֹחָא.

(יִנְיָ) אֲוִיגִי אִמִּי, (1) הִזְבַּח זֶרְמָה | *to overreach*
überbortellen תְּרַגִּי יִבִּיעַ וִיכִי בִיח יִיד: לְאִוִּינָא.
(2) הִנְיָא, הִסִּיר | *abwendig machen* | to alienate
תְּרַגִּי בְּמִי לִיב מִי (וִינִינָא): לְאִוִּינָא.

יִנְיָ שֵׁם אֲמֹרָאִים | *Name von Amoraim* | name of Amoraim
Amoräern יְרוּשׁ' הַעֲגִי סִיד מִיח עֵיח: רִי יִנְיָ
מִן דְּעִלִּי.

יִנְיָ עֵי יִנְיָ. חוּלִי כִיח עֵיח: בְּעוּף דְקָא בְּעִי
לִיח לְרִמִּית לִינְיָא.

ינים שם איש *a man's name | männlicher Name* תרג' יביע חק' כיב: כיב: ותירן עולמו

ינים ופרים עמיה *to be composed | abgefaßt sein* (2) נחבר תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

אתוסר אתם, בגדש *to be piled up | aufgeschüttet werden* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפוד ז', תקן וקביעה *institution, establishment* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפוד ז', תקן וקביעה *Gründung, Anordnung* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפוד ז', עונש *punishment | Strafe* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יסורים, יסורין ז', צער ומכאוב *suffering, trials | Schmerzen, Leiden* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יסמיכם [סמיכם] ז', מצע תכן *straw-mattress* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפי חלי מין צמח מר *a bitter herb | ein bitteres Kraut* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפי חלי מין צמח מר *a man's name | männlicher Name* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפי חלי מין צמח מר *to become blind | erblinden* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפי חלי מין צמח מר *Jasmine flowers | Jasmin* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יפי חלי מין צמח מר *to increase | zunehmen* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *suckling | Säugling* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *young man | Jüngling* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *twig | Zweig* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *to awaken | erwecken* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *to suck | saugen* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *suck | säugen* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *suckling | Säugling* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *young camel | junges Kamel* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *youth | Jugend* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *young man | Jüngling* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *to be fastened, founded* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *to be fastened, founded* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *to be fastened, founded* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

יניק ז', יונק *to be fastened, founded* תרג' תה' פ'ז א': דמתיימר על פוח אבהתנא.

werden ביק ליו עיב: לשוורים הוא דאיעד
למיד אחרינא לא.

יעדומו [יעדומו] שם מקום בארץ ישראל
a place in Palestine | Name einer Ortschaft
in Palästina ירש' דמאי סיב כיב עיר: עיו
ועדומו.

יעדיע ידו על העליונה.

יעדיית ידו על התחתונה.

יעוד וי. כודית השפחה עיי אדוניה לאשה
betrothal of a Hebrew handmaid to the
owner | das Erwählen der jüdischen Sklavin
zur Ehefrau קרש' יח עיב: יעוד נישואין
עושה או אירוסין עושה.

יעוריש יעיון שם.

יעצ' פיי, נתן עצה, יעץ to counsel | raten
ביע בר' סיב כיב: שמעון דיעס למקטליה.

אתיעצ' אתפי, נמלך ונתייעץ | to take counsel
sich beraten תרג' יביע שם' א' י' (הכה
נתחכמה): נתייעס עליהן.

יעידה ניי, (1) עיי יעוד, בכורות פיא מיו: מידת
יעידה קודמת למצות פריה שנאמר אשר לא
יעדה והפדת.

(2) עדות Aussage | statement כפרא פרק ח'
פרישה כי: יעידה עד אחד יעידה שני עדים.

(3) התועדות וסג' ישה Zusammen-
kunft במיר פיר: ונועדתי לך היתה יעידה
ולא היתה יעידה לכל ישראל.

יעערג ישראל עומד על גביו.

יעף -- יעף פיעל, הציק, belästigen | to annoy
müde machen תנח' ורא כיב: אל תשניח
עליו שאינו בא אלא ליעף לנו.

יעץ -- יעץ פיעל, נמלך ונתייעץ | to consult
beraten ילקי במי תשפיה: שהיו מיעצים על
ישראל.

(יעק) אתיעק אתפי, נמצא במצוק to be trou-
led | bedrängt sein תרג' יביע שם' א' י'ב
(ויקצו): ואתייעקו.

נתוסף נתפי, נוסף, נתחבר ונצטרף | to be added
hinzugefügt werden ספי פיו עיב: לא הגלה
הקביה את ישראל לבין האומות אלא כרי
שיתוספו עליהם גרים.

(יסק) אוסיף אפי, (1) הדכה והוסיף | to add
hinzufügen שבת קסיו עיב: לא לאוספא על
אורייתא דמשה קאמיכא.

(2) עיי הוסיף, קיד' כי עיא: מוספא ואולא.
אתוסף אתפי, עיי [נתוסף], ברי בית עיא: אתוספו
כמה ממלכי.

יסק -- נתוסף נתפי, נענש | to be punished
bestraft werden שמו' ג' י': היו מתייסרין
בתולי סעים.

יסק פיי, (1) תבש blinden | to lie יס' פיו ג'
(וארו): יסרון.

(2) אסר verbielen | to forbid ירי עיר' פיו
כיג עיר: הוא יסר.

אתוסף אתפי, נענש ביסורים | to be tried
gezüchtigt, heimgesucht werden שהשיר ב'
פיו: ר' יוחנן אתיסי.

יעא פיע, פרח, הנץ blühen | to bloom תרג'
יביע במי יז כיג (פרח): יעא.

יעבין שם אמורא name of an Amora | Name
eines Amors ירש' חג' פייב עיו עיא: ר'
תגיי בשם ר' יעבין.

יעד -- יעד פיעל, קבע ובחרה בחר הארון את
שפחתו העברית לו לאשה to designate, esp.
to designate a Hebrew handmaid as his
wife | bestimmen, insbes. seine jüdische
Sklavin zur Ehefrau wählen ירש' קיד' פיא
ניש עיב: כיצד הוא מיעדה אומר לה במני
שנים הרי את מיועדת לי.

יעד פיי, (1) כניל, קיד' יח עיב: האיעודי מיעד לה.
(2) ותורה ותזהיר verwarnen | to forewarn
ביק כיר עיא ועיב: לייעודי תורא או לייעודי
גברא.

איעד אתפי, הוזהר verwarnen | to be forewarned

יָפָה (1) -- משובח *good, healthy | gut* תרומי
פינ מיז: תורם מן היפה על הרע אבל לא מן
הרע על היפה.

(2) שוה, ראוי, כראוי *worth | wert* כח' פיה
מיג: שמין אותן כמה הן יפין בפירות וכמה הן
יפין בלא פירות; ביק פיג מיג: חפץ הנבילה
יפה כלום.

(3) כשר, זכאי, מורשה *right, legal, valid | gültig, rechtskräftig*
בית דין וכו'.

(4) וריו וחרוץ *quick, skilled | geschickt*,
gewandt סמ' מיש עיב: שהיו ידיו של אחד
מהן יפות.

(5) שאינו בחרן וקפדן *undainty | nicht wählerisch*
חול' פיד מיז: השוחט את הבחמה
ומצא בה שליוא נפש היפה תאכלנה.

(6) נדיבן *generous | freigebig* תרי' פיד מיג:
עין יפה אחת מארבעים וכו' והביטות מהמשים
והרעה ממששים.

יָפָה (יָפָה) (פעל -- 1) תקן *to improve | bessern*
ירוש' שבת פ"ז י' ע"א: קצר לצורך
עשבים חייב משום קוצר ואינו חייב משום מייפה
את הקרקע.

(2) מלא יד פלוני, הרשה חיבת *to give a pre-rogative | bevollmächtigen, berechtigen*
ניא ע"א: כמתנת בקש ליתנו לו ולמה כתב לו
כלשון מכר כדי לייפות כהן.

נְתִיפָה (נְתִיפָה) (1) נעשה יפה *to become handsome | schön werden*
schön werden תעג' כיג עיב: אמר לה תתיפי
חנה ונתייפתי.

(2) היה מהולל *to be praised | gepriesen werden*
ביר פנימ: נתייפיהה בעליונים שטאמר
וכו' נתייפיהה בתחתונים נשיא אלהים אתה
כתוכנו.

יָפוּי זי, זכוח יתירה *prerogative | Privilegium*
תנח' דזי א': אי זה היסוד שלי אני ובני נכנסין
לעיר ואין בני אדם מכירין בין האב לבן.

יָפָח ד, תבל חסה *breath | Hauch, Atem* מנח'

יח עיב: אם קידום תקיף לחדא יהא יפה
בלועך נפיק לקיבליה דין הוא אדר.

יְפִיּוּת נ', יופי, נוי *Schönheit | beauty* מג" ט'
עיב: יפיתו של יפת יהא באחלי יסם.

יְפִיפָה ת', נאה, יפה מאד *very nice, beautiful | sehr schön*
נדרי' כי עיב: מפני מה בניך יפיון
ביותר.

יְפִיפּוּת נ', נוי, יופי *Schönheit | beauty* שחשד'
ד' ר': אני הוא שעשיתיו תל בעולם הזה ואני
הוא שעתידי לעשותו יפיוות לעולם הבא.

יְפִיפָה נ', אשה נאה, יפה תואר *handsome | schöne Frau*
woman | תענ' ל"א ע"א: יפיוות
שבהן מה היו אומרות תנו יצינכם ליופי שאין
האשה אלא ליופי.

יְפִיפָה שם בלעך *name of an angel | Engelname*
תרג' יביע דבי' ל"ד ו': רבני
חכמתא וכו' יפיופה.

יָפָךְ פיעל, הפך *to turn over | umdrehen* תוס'
צוק' בלא' סוף א': שדה שעלו בה עשבים
אין מחיכים אותו ליופך.

(יָפַע) הוֹפִיעַ הפ' -- 1) גילה *to reveal | offenbaren*
ב"ר פ"ד: צפונות מופיע.

(2) הרים *to lift up | erheben* שמרר פ"א:
פועה שהופיעה את ישראל לאלהים.

הוֹפִיעַ פָּנִים העיז פנים, התחצף *to have the courage to rebuke | sich erdreisten*
פ"א: שהופיעה פניו כנגד פרעה וזקפה
חוטמו בו.

יָצָא -- היה מחוץ לכלל *to be excluded | Ausnahme bilden*
מכ"י משפ' כ': בולב אמו
יצא עוף שאין לו חלב.

(2) עשה חובתו *to comply with the require-ments of the law | seiner Pflicht genügen*
בר' פ"ב מ"א: היה קורא בתורה והגיע זמן
המקרא אם כיון לבו יצא.

(3) נשתחרר *to be freed | befreit werden* קיר'
כ"ד ע"א: יוצא בשן וכו'.

behalf | *Jem. von seiner Pflicht befreien*
 ריה ליד עיב: למה שליה צבור יורד לפני
 התיבה וכו' כדי להוציא את שאינו בקי.

(6) ניכה to deduct | *abrechnen, abziehen*
 פיג מיו: אם היתה מרה מרובה אינו מוציא לו
 חסרונות.

(7) לא מנה בכלל to exclude, *ausschließen*
 ירוש' יבמ' פ"א ב' ע"ג: איילונית ממעם אחר
 הוצאות.

(8) נשא to carry | *tragen* שבת פיג מ"ב:
 המוציא מרשות לרשות.

להוציא לעז פרסם שם רע to discredit | *in Verruf bringen*
 שבת צ"ו ע"ב: אתה מוציא
 לעז על אותו צדיק.

להוציא חוץ מן, למעט to the exclusion of, *exclusively* | *außer, ausschließlich*
 ע"א: האזרח להוציא את הנשים.

יצב פעל, ביסס to establish | *begründen*
 דהיי"א ד' כ"ג: מיצבין ית עלמא.
 יצדיק יצר המוט.
 יצדיק יצר הרע.

יצול ז', כלונס שבמחרשה the beam of a plough | *Pflugdelchsel*
 כלי פ"א מ"ב: כחרב ונבור
 וכיצול.

יצונע - ע"י יציע. ירוש' ב"ב פ"ד י"ב ע"ג: לא
 מכר היצועין וכו'.

יצוק ע"י מצוק. ירוש' ב"ב פ"ד י"ב ע"ב:
 יצוקים ואראלים תפוסק בלוחות הנרות.

יצור ז', בריה, נברא, יציר creature | *Geschöpf*
 ב"ד פ"ט: עד שלא נוצר יצור מחשבתו גלויה
 למניד.

יצ"ש יצר שוב.

יצא"ה ג', 1) פעולת היוצא going out | *das Herausgehen*
 ב"ר פ"ט מ"א: הנכנס לכר
 מתפלל שהים אדח בכניסתו ואת כיצאתו.

(2) עשית צרכים | *discharge of the bowels*
Vorrichtung der natürlichen Bedürfnisse

(4) נתגרש | *geschieden werden* כח' פ"ז מ"ז: ואלו יוצאות שלא בכתובה.

(5) עשה את צרכיו | *seine Bedürfnisse verrichten*
 ח"ב ע"א:
 השכם וצא הערב וצא.

פיוצא ב' כדומה לרטר, in a similar way, *similar* | *ähnlicherweise; etwas Ähnliches*
 פ"פ פיג מ"ב: אם יש כיוצא בו שהחמיק מרק
 מ"ז ע"ב: כיוצא בדבר אתה אומר.

יצא יד"י to be justified before, to do justice to
 | *einer Sache gerecht werden, jem. zuliebe tun*
 שקי פיג מ"ב: לצאת ידי הכריות וכו' לצאת
 ידי המקום; כים פיג מ"א: לא יצאת ידי חובתך
 עמהן.

יצא מן הכלל יש בענין זה ר"ן מיוחד to be
 taken out of the general rule | *eine Aus-*
nahme bilden כפרא פתירה: כל דבר שהיה
 בכלל ויצא מן הכלל וכו'.

יצא נקי מנכסיו נתרשש to become poor | *sein Vermögen einbüßen*
 פ"פ מ"ב: אם כ"ב ע"ב: יצא
 פלוני נקי מנכסיו.

יצא שכרו בהפסדו אין השכר שזה בנזק benefit
 und disadvantage are counterbalanced | *der Gewinn wird vom Schaden übertroffen*
 פ"ה מ"א: יצא שכרו בהפסדו וכו' יצא הפסדו
 בשכרו.

הוציא ה' - 1) גרש to dismiss | *sich scheiden*
 ל"א מ"ז: מי יצא לאשתו וכו'
 יוציא ויתן כתובה.

(2) תבע, כא בסענה mit einer Forderung aufstellen
 | *to claim* ב"ק פ"ג מ"א: המוציא
 מחבירו עליו הראיה.

(3) נתן והשקיע כסף to spend | *ausgeben*
 ק"נ ע"א: כך וכך דיברין הוצאתי על דירה זו.

(4) הראה לביד to present, to produce
 | *vorzeigen* ב"ב פ"ט מ"ט: בעל הוב שהוציא
 שמי"ח ואין עמו פרוכול.

(5) פ"ש את חבירו מחובתו to act in another's

יִצְקָה (ג', 1) שפיכה pouring | *das Gießen*
 von Flüssigkeiten ירוש' נזיר פיה ניג עיד:

ויצקת משמן מנחה לרבות המנחות ליציקה.
 (2) התכה casting (metal) | *das Gießen von Metall, das Schmieden*
 ירוש' בר' פיה בר' פיה בר' פיה
 עיד: ככל שעה ושעה הן נראין כשעת יציקתן.
יִצִיר עי' יצור. פסיקיר מ"ה שמא אתה גדול מן
 האדם יציר כפוי.

יִצְרָה (ג', 1) בריאה creation | *das Erschaffen*
 ירוש' ברה פ"ג ג' עיג: יצירה באדם וכו' יצירה
 בבהמה.

(2) בית מלאכת יוצר כלי חרס pottery | *Töpferel*
 תוס' ב"מ ח' ב"ז: השוכר חנות וכו' גח וכו'
 ויצירה אין פחות משנים עשר חדש.

יִצִירַת הַחוּלָד התרומות אברי הוולד במעי אמו
 the formation of the embryo | *Körperbildung*
 des Embryos סוטה ב' ע"א: ארבעים יום קודם
 יצירת חולד בית קול יוצאת ואומרת בת פלוני
 לפלוני.

יִצְרִין זיר, כלי הכר the implements of the
 olive press | *Preßgeräte* תוס' ב"ב ג' ב"ז:
 המוכר את בית הכר מכר את היצירין.

יִצֵעַ (ה'צ"ע חפ' י-1) פרס סדין וכדומה to spread
 to lay out the mattresses | *ausbreiten, ein*
Lager zurechtmachen כת' פיה מיה: אלו
 מלאכות שהאשה עושה לבעלה וכו' ומצעת לו
 המטה.

(2) הרצה דברים to arrange, to lay before... | *darlegen, vortragen*
 את המשנה ואינו מציע את הגמרא.

יִצֵעַ (ה'צ"ע) פועל, אָצַע אפ', כניל 1. תרג' יביע
 שמי' ביד י"ז דמייצע תחות בורסיה; דב' ליד י"ז:
 אצעון דרגשא.

יִצֵף פיע, יָצַף פועל, אָתְּיָצַף אחפ', to be afraid,
 to trouble | *besorgt sein, befürchten* תרג'
 ירמ' מ"ב ט"ז (והרעב אשר אתם דואגים סמנו):
 וכפנא דאתון יצפין מיניה; שם ליא יא (ולא

בר' מ"ב ע"ב: שינה בעמוד השחר וכו'
 יציאה וכו'.

(3) הוצאת כסף expense | *Ausgabe* כ"פ פ"ט
 מ"ד: ואם היציאה יתירה על השכח נותן לו את
 השכח.

(4) מוצא way out | *Ausgang* מוזהב ב':
 אכסדרה שהיא לפני מן חבתיים ואין לה יציאה
 ממקום אחר.

(5) גירושין Scheidung | *divorce* קדוש' ה'
 ע"א: אמר קרא ויצאה והיתה מקיש היתה ליציאה
 מה יציאה בשטר אף היתה נמי בשטר.

(6) זריחת השמש rise of the sun | *Sonnen-*
aufgang ירוש' בר' פ"א ב' ע"ג: כתיב השמש
 יצא על הארץ וכו' מקיש יציאתו לביאתו.

(7) הוצאת דבר מרשות לרשות בשבת the
 carrying (on the Sabbath) of an object from
 private to public ground etc. | *das Heraus-*
tragen von Gegenständen am Sabbath
 פ"א מ"א: יציאות השבת שתיים שהן ארבע וכו'.

יִצִיאת מִצְרַיִם גאולת ישראל מגלות מצרים
 the exodus from Egypt | *Auszug aus Ägypten*
 מכ"י יתרו א': ששקולה יציאת מצרים כנגד כל
 הנמים.

יִצִיאת נְשָׁמָה פרידת הנשמה מן הגוף, מיתה the
 separation of the soul from the body, death |
Trennung der Seele vom Körper, Tod מו"ק
 כ"ה ע"א: העומד על המת כשעת יציאת נשמה
 חייב לקרוע.

יִצְיָא -- אזרח, יהודי מלידה ומבטן native,
 citizen | *Einheimischer, Angestammter*
 יביע ויק' פ"ז כ"ט (האזרח והגר): יציבא וגירא.

יִצְיָא (ג', 1) הנבואות prophecy | *das Prophezeien*
 מכ"י בשלח שירה י': אין יציבה אלא נבואה.

יִצְרִין עי' יצירין. תוס' צוק' כ"ב ג' ב"ז: המוכר
 את בית הכר מכר את היצירין.

יִצֵעַ -- בנין קמן נוסף לבית | *wing of a building*
Anbau, Flügel כ"ב פ"ד מ"א: המוכר את
 הבית לא מכר את היציע.

יְקִירוֹ נִי, חשיבות *dignity* | *Wärde* קוליר י"א
א: את הכים ביקרו דבריותא.

יְקִירָה [יְקָרִין] דִּה, ספל לבישול וספת *a vessel*
used for boiling pitch | *ein Gefäß zum Pech-*
brennen תומי בלי ביק ג' ב': היקירן שספלן
להיות זוספת בתן וכו'.

יְקָם ד, סין ספל במרחץ *a vessel in tide bathing-*
house | *ein Gefäß in der Badeanstalt* ב'ב
סיו ע'ב: הסוכר את המרחץ סכר את בית
הנסכין ואת בית היקמין וכו' לא יקמין עצמן.

יְקַנְהִיז יין קדוש נר הבדלה זמן.
יְקַנְהִיז יין קדוש נר הבדלה זמן סוכה.

יְקָר י- נעשה כבד *to grow heavy* | *schwer*
werden סכ' בשלח עמלק ב': יקרו ידיו של
משה באותה שעה באדם שתלויין לו כדון של
מיס.

יְקָר פיעל, (1) כיבד *to honour* | *ehren* דביר פ'ז:
אני מגדיל ומייקר אתכם לעתיד לבא.

(2) תתנאה *to be proud* | *stolz sein* ב'ר פ'ה:
סיקרת ראשה.

הוֹקִיר הסי- נעשה יקר *to grow dear* | *teuer*
werden ירושי כתיב ליד עידן היו בול והוקירו.
הַקִּיר חוסי, כגיל. ביב פיה מיח: והוקרו או שחולו.
הַתִּיקֵר חתפ', עיי 'קָר, במיד פ'ד: ולמה היו
הקנים עשויים כחצי קנה חלול כרי שלא תיקרו
על חלחם.

יְקָר פיע, (1) היה כבד *to be heavy* | *schwer sein*
תרג' יביע כרי מ'ה יי (ועיני ישראל כבדו):
ועיני ישראל יקרו.

(2) היה יקר *to be dear* | *teuer sein* ב'מ פ'ד
ע'א: מי יקרא וכו'.

יְקָר פעל, (1) הכביר *to make heavy* | *schwer*
machen תרג' איכה ג' ו' (הכביר נחשתי): יקר
על רגליו ככלין.

(2) כיבד *to honour* | *ehren* תרג' משי ד' ח'
(תבבדה כי תחבקנה): וחבקה דתיקיד.

אֶיקֵר, אֶיקֵר אסי, (1) כגיל 2, שבת ביג ע'ב:

דמוקר רבנו: ירושי פאה פ'א פ'ו ע'ג: הלואי
חזה לי אבא ואימא דאיקרינהון.

(2) נתן במתנה *to make a present* | *schenken*
ירושי ב'ב ס'ב י'ג ע'ג: חרא אחרא אוקר'ת
תמינין לרי יותנן.

אֶיקֵר, אֶיקֵר אתמ', (1) נעשה כבד *to become*
difficult | *schwer werden* ע'ז מ'ז ע'ב: אייקר
ליה תלמודא.

(2) היה נכבד *to be honoured* | *geehrt werden*
סג' כ'ה ע'א: אטייקורי דמתייקרי בי.

(3) נתיקר במהירו *to rise in value* | *teurer*
werden ב'ק ק'נ ע'א: אייקר כיתנא.

יְקָרִית נִי, חשיבות *dignity* | *Vornehmheit* איכ'ד
ד': מת היתה יקרותן שלא היה אחד מהן תולך
לסעודה עד שהיה יורע עם מי הוא סועד.

יְקָרִין ת', בעל רגלים עקומות *bandy-legged*
krummbelnig תומי בכורות ה' פ': הויזר וכו'
והיקשן פסולין באדם וכשרין בבהמה.
י'ר' ירמיהו.

י'ה יהי רצון.

יְרָא י- חסיד וירא אלהים *plons* | *fromm* במיד
פסיו: שהוא חולק ליראיו מכבודו.

יְרָא חָמָא צדיק, מתרחק מהסא *abunning ein*
sündenscheu אבות פ'ב מ'ה: אין בור ירא
חמא ולא עם הארץ חסיד.

יְרָא שְׁמִים ירא אלהים *God-fearing* | *gottes-*
fürchtig ברי ח' ע'א: גדול הנהנה מיגיעו
יותר מירא שמים.

יְרָא י- הִתְיָרָא חתפ', (1) פחד *to be afraid* | *sich*
fürchten סופה פ'ז מ'ה: אל תתירא אנריסם
אחינו אנת.

(2) היה נורא על סביביו *to be feared* | *gefürchtet*
sein זכח' קפ'ו ע'ב: מתיירא ומהעלה.

יְרָאָה י- אליל *Götze* | *Idol* ירושי ברי פ'ט י'ג
ע'ב: והתחיל נוסל יראתו בידו וקורא ולא
הועיל כלום.

ירדינון עי הירמיה. שמרר פכג: עץ - ירדינון.

יריה -- הורה הפי -- פסק הלכה | *to decide*
halachisch entscheiden הורי פיא מיב: הורי כייר ודעו שמעו וחזרו כהן.

ירואר יי. מין צמח *aralia* | *Panaxkraut* פסי לים עלא: ומר זה הוא ירואר.

ירוד תי. פחות. נרוע. שפל | *low, common*
niedrig, gemein שמי פים: אין לך גדול משבט יהודה ואין לך ירוד משבט דן.

ירוד (י. 1) מין מחלת שבעין | *an eye-disease*
eine Augenkrankheit מבי' משפ' נזיק' מי: את עין עברו שומע אני אפילו העלת ירוד וכו'.
(2) מין עוף *a bird* | *ein Vogel* תוס' בלא' הי חי' הירודין והצעמיות.

ירוק תי. 1) מצבע הירק והעשב *green* | *grün*
סוכה פיג מיו: אתרוג הכושי וכו' והירוק ככרתי.
(2) כתום. צהוב *yellow* | *gelb* עדי' פיה מיו: דם הירוק.

ירוקא 1) תי. מצבע ירוק | *yellow, greenish*
gelb, grünlich תת' יביע במי' ב' ג' סמוק וירוקא.

(2) יי. ירק *foliage* | *Grünes* איוב לים חי' (אחר כל ירוק יי דירוש) ובתר כל ירוקא יחבע.
(3) מין דג *a species of fish* | *ein Fisch* ירוש' בלא' פיא כז עיא: לכיסא וכו' ירוקא.

ירוקא גי. 1) מין מחב תגול כמים *a sort of*
moss | *eine Moosart* שבת פ"ב מ"א: אין מדליקין לא בלכש וכו' ולא בירוקה שעל פני המים.

(2) גון חירוק *green colour* | *Grün* חול' ניו עיב: שיעור ירוקתן כשיעור נקובתן מה נקובתן במשהו אף ירוקתן במשהו.

(3) מין מחלה *jaundice* | *Gelbsucht* שבת פייר מיג: בוס עיקרין ממני שהן לירוקה.

ירוקן יי. ירק *greens* | *Gemüse* תרג' מליב די לים (ללקט ארת): ללקטא ירוקנין.

יראת תמא התרחקות מהמא - *fear of sin* | *Sünden*
scheu שמיר פיל: ארת מוצא אדם שונה מדרש הלכות ואגדות ואם אין בו יראת תמא אין בו כלום.

יראת שמים יראת אלהים | *fear of the Lord*
Gottesfurcht כרי ליג עיב: הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

יראוי תי. שהכל יראים ממנו *feared* | *gefürchtet*
כרי ליג עיב: האל חגדול הגבור והנורא והאדיר והעוז והיראוי וכו'.

ירבונה ירבונה יי. מין ירק | *strawberry-blite*
Erdbeerspinat תוס' בלא' א' ירא: ואין מרכיבין וכו' ולא חדר על גבי ירבח מפני שירק בירק: ירוש' בלא' פיה לי עיא: תדין ירבונה.

ירד לנכסי לקח את הנכסים לרשותו *to seize*,
to take possession of | *Beitz ergreifen*
ירוש' יבם' פסיו מיו עיא: היורד לנכסי שבויין ושמע עליהן שהן מממששין ובאין.

ירד לפני התיבה התפלל בשליח צבור לפני העמוד בבית הכנסת *to act as reader of*
prayers | *vorbeten* תעני ביה עיא: מעשה ברא שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות.

ירד מנכסיו נתרשש *to become poor* | *arm*
werden ביק פיה מיו: אפילו עניים שבישראל רואין אותם כאלו הם בני חורין שירדו מנכסיהם.

ירד עד לחייו הניק לפרנסתו *to deprive one of*
his livelihood | *fem. in seinem Lebensunter-*
halt schädigen שמיר פ"א: יורד עמו עד לחייו.

הוריד הפי -- הוריד לנכסי' נתן רשות לשלום בנכסים *to appoint as administrator* | *als*
Verwalter bestimmen בים ליח עיב: מורדין קרוב לנכסי שבו.

הוריד מנכסי' הוריש, דלדל | *to impoverish*
fem. um sein Vermögen bringen ירוש' ביק פיר די עיב: חורידן מנכסיהן.

ירִיִּידָהּ נִי, מלאכת הקלע והרונה shooting | das
Schießen ילקי ברי קליג: קליעת אבנים ויריית
חצים.

ירִיעֵדָהּ — גליון של קלף בסגילה a writing sheet
Pergamentstück סופרי ב' ו': אין פוחתין
ביריעה פחות משלשה דפין ולא מוסיפין על
שמונה.

ירִיעָתָא נִי, מסך curtain | Vorhang תרג' תה
קיד ב' (ביריעה): חיד יריעתא.

ירִדֵּךְ — רגל האות the perpendicular stroke of a
letter, leg | Schenkel, Seitenstrich des heb-
räischen Buchstaben ירוש' סג' סיא עיא
ע'ג: ניקב נקב כירכו של הא אמ גרדו ונשתייר
שם ירד קטנה כשר.

ירְכָא, יִרְכֻנָא ז', שוק העליון thigh | Ober-
schenkel תרג' שם' א' ה' (יוצאי ירד יעקב):
נסקי ירכא דיעקב; יב'ע במ' ה' כיב (למפל
ירד): למסיא ירכוני.

ירמ' ירמיהו.

ירמ' יהי רצון מלפניך.

ירְמֻךְ נהר בארץ ישראל Jarmukh, a river in
Palestine | Jarmuk, ein Fluß in Palästina
פרה פיה מי: כי חידן ומי ירמך פמולים מפני
שחם מי תערובות.

ירְמֻיָּהּ שם אשה a woman's name | Frauen-
name ערב' פיה מיא: מעשה באמה של ירמיה
שאמרה משקל כתי עלי.

ירְנָקָא ז', יין מר bitter wine | bitterer Wein
עז' עיא: מר ירנקה.

ירְעֵנָהּ נִי, מין צמח שמשתמשים בו לכבוס a plant
used as soap | eine als Seife dienende
Pflanze תומ' שבי' ה' ר: והירענה הבורית וכו'.

ירְקֵךְ — היריק ה' (1) נעשה ירוק to become
green | grün werden רות רבה א' ז': לשעבר
היו פניה מאדימות מכה מאכל ומשתה ועכשיו
פניה מוריקת מן רעבון.

ירֻקְתָּא נִי, סין אבן טובה a precious stone |
ein Edelstein תרג' יב'ע שמי' ליט' י (פסדה):
ירוקתא.

ירוש' ירושלמי.

ירֻשְׁלָמָא, יֻרֻשְׁלָמִי ת', מירושלים of
Jerusalem, Jerusalemite | aus Jerusalem,
Jerusalemmer איכר פתיחתא (ר' יוחנן א'): כל
נביא שלא נתפרש שם עירו ירושלמי היה: כי
ו' עיב: האי תנא ירושלמא הוא.

ירֻתָא ז', יורש heir | Erbe תרג' ש"ב יד' ז'
(ונשמירה גם את היורש): ונשיצי את ירותא.

ירֻתָא, יֻרֻתָא נִי, (1) ירושה heirdom, | Erbschaft
הפרגיות וכו' שנאיה דביתא ירותא; ויקר פיה:
ירותתי נכד.

(2) נחלה אחוזה, קבין possession | Besitzum
תרג' במ' כ"ד י"ה (ותיה אדום ירשה): ויהי
אדום ירותא; יש' יד' כ"ג (מורש קפור): לירותת
קופרין.

ירְחָא ז', ירח, חודש month | Monat כיצה ד'
ע"ב: והשתא דידעינן בקביעא דירחא.

ירְחִינָא ז', בקי בחכמת התכונה astronomer |
Astronom כים פיה עיב: שמואל ירחינאה
אמיה רבי.

ירִי' אורי אפי' הורה ולימד to teach | lehren
ירוש' מעש' פיא מיט' עיא: הורי ר' חגיגא וכו'.

ירִי תיבה בנוסח של לחש a word in a charm
formula | Wort in einer Zauberformel
ק"ב עיא: שכרירי ברירי ירי וכו'.

ירִיד ז', שוק גדול ביום קבוע ובמקום קבוע fair |
Jahrmarkt תומ' עז' א' פ': תגרים שהקרימו
זמנו של יריד או שאיחרו זמנו של יריד.

ירִידָהּ נִי, פעולת היורד, נפילה going down,
fall | das Hinabsteigen, Fallen ס"ב
סיא: היה יורד במולם ונפל עליו וחרגו וכו'
כל שברך ירידתו גולה וכו'; ירוש' תעני' פיא
סיג ע"ג: ירידת הגשמים.

2) עשה ירוק | *grün machen* | to make green
ברי מיד עיב: כל ירק חי מוריק.

3) נתן זיו וזוהר | *glänzen* | to make glister
machen ביד פמינ: באכנים טובות ומרגליות
הוריקן.

הוריקן פנים חזרים כנגד | *trotzig sein* | to defy
ביד פמינ: הן הוריקו פנים כנגד אברהם וכו'.

(ירק) אוריק אפי, נעשה ירוק | *grün (gelb) werden* | to become green
ויקי מיו ימ: מוריק הי כגון זעפרנא.

ירקא 1) וי, ירק | *Gemüse* | greens שבת קים
עיב: חיבא דליעול ירקא ליעול בישראל וכוורא.
2) תי, ירוק | *grün* | green תרגי: אויב ביה ימ
(פסדת כוש): מרגלא ירקא דאפי מן כוש.

ירקון -- מין מחלת | *Gelbsucht* | jaundice ברי
כיה עיב: מילון החזר מביא את האדם לירי
ירקון.

ירקנות חמור מין קשוא | *aquiriting cucumber*
Eselsgurke | (bot.) אהלי פיה מיא: וירקות
חמור ודלעת יוניא.

ירקן וי, מין אבן טובה | *ein Edelstein* | a precious stone
תרגי: תרגי שמי ביה יז (פסדת): ירקן.

ירקנא וי, ירקן, מחלת החבואה | *Meltau* | mildew
תרגי: עמי די מי (בירקן): בירקנא.

ירקרוק תי, ירקקי, ירוק קצת | *grünlich, blaß* | greenish
תרגי: מני יג עיב: אסתר ירקרוקת
היתה וחוש של חסד משוך עליה.

ירקריקא וי, מין עוף | *ein Vogel* | a bird תרגי:
ויקי ימ יח (הרחם): ירקריקא.

ירקתא עי, ירוקתא, תרגי: ירושי שמי ביה יז
(פסדת): ירקתא.

יריש ירא שמים.

ירת פיי, ירש | *erben* | to inherit ביה מיד מיי:
איונו ירתין.

אורית אפי, הוריש, הנחיל | *vererben* | to bequeath
תרגי: משי יג כיב (ינחיל בני בנים): מורית
לבני כנחוי.

ירתא וי, יורש | *Erbe* | heir ירושי מנהי פג כיא
עיד: כתב רי לעזר ליוחאי ספרים שזכת בהן
ארץ ישראל אין מוציאין אותן חוצה לארץ.

ירתו ני, יורשה | *Erbschaft* | heirloom, legacy
ירושי מנהי פג כיא עיד: כהנא דמך ושבק
ירתו לרי ואשית.

ירש יין שרוף.

ירש ישעיהו.

ירש -- ייש אומרים קצת חכמים סבורים | *some*
say | manche sagen בייב ציג עיב: סאן יש
אומרים.

לא ייש אין | *es gibt nicht* | there is no(t) דביר
פיה: תן דעקד עליה ושמור אותה כראוי שאם
תאבד לא יש לי אותה כיוצא בה.

ישאיי ישוב ארץ ישראל.

ישב -- יישב פלאש | *den Vorsitz* | to preside
föhren כתי קינ עיב: חגיגא בר חמא ישב
בבית.

ישב פתענית צם והתענה | *fasten* | to fast עירי
ייח עיב: כיון שראה אדם הראשון שנקנסה מיתה
על ידו ישב בתענית.

ישב פיעל -- 1) קבע | *zurecht* | to put in place
legen ירושי שבת מדי יי עיד: הבנאי שקבע את
האבן בראש הדימוס.

2) חניח את הדעת | *beruhigen* | to quiet כיר
פיה: ודבר על לב תערה וכו' דברים שמישכים
את הלב.

הושב הפי -- נתן לו מקום לשבת | *to seat*
hinsetzen יומא ליח עיב: בשמך יקראוך
ובכסומך ושיבך ומשלך יתנו לך.

נחישב נתפי, 1) השתקע, קבע דירתו | *to establish*
sich niederlassen | one's self ספרא אחרי
קליה: ואותו המקום שנתישבו בו ישראל וכו'.

2) נח | *ausruhen* | to rest תגוד כמי יג: כיון
שנתישבו תקעו כווצורות ונמס יהודה ודגלו
תחלה.

ישון ו', הנחת כלים בלי שמוש | leaving unused
das Unbenutzlassen תוס' ע"ז ח' ג': העקלין
של בצרין וכו' צריך לישן וכמה ישונן שנים עשר
חודש.

ישוע ה'בן פריון הבכור | the redemption of
the first-born son | Auslösung des Erst-
geborenen ב"ב ט' ע"ב: שמשמה מלכות
שגזרית עליו וכו' ואין מנחת אוחנו ליכנס
לשבוע הבן ואמרי לה לישוע הבן.

(ישמ) אִלְשֵׁם אִמִּי, (1) הושיט, משם ידו לתת
to hand | darreichen תרג' משי' ל"א כ' (כפה
פרשה לעני'): ורעה אושימה לעליב.

(2) הרצה | vortragen to recite ירוש' מגי'
פ"ד ע"ד ע"ד: חמא חד ספר מושט תרגומא מן
גו ספרא.

אֶתְלִשֵּׁט אֶתְמִי, הושט | to be stretched forth
ausgesteckt werden תרג' יביע ברי' מ"ז י"ב:
יתושטון לאבאשא ליה.

ישיבה ב', (1) פעולת היושב | sitting | das Sitzen
כת' קייא ע"א: אל תרכה בישיבה שישבה קשה
לתחתוניות ואל תרבה בעמידה שעמידה קשה
ללב.

(2) התגוררות | dwelling | das Wohnen ספרי
דב' פ"ג: ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל
המצות שבתורת.

(3) בית מדרש | Akademie | Akademy זכח' פ"א
מ"ג: ביום שהושיבו ר' אלעזר בן עזריה בישיבת.
יְשִׁיבֵת בְּרָפִים ותגוררות בערים גדולות | living in
large cities | Großstadtleben כת' ק"י ע"ב:
ישיבת כרכים קשה.

ישוין ד', מבני מעמסה לשווי המשקל בספינה
ballast-stones | Ballaststeine תוס' צוק' ב"ב
ד' א': המוכר את הספינה וכו' לא מכר לא את
היצעין ולא את הישוין.

ישלים יאוש שלא מדעת.

ישים יאוש שלא מדעת.

ישן פיעל, (1) שם למשמרת | to store, to reserve

(3) נושכ | to be settled | besiedelt werden ברי'
ל"א ע"א: כל ארץ שגור עליה אדם הראשון
לישוב נתישבה וכו'.

(4) נתחוק | defestigt werden to be secured
שמור פכ"ג: לא נתיישב כסאך ולא נודעה
בעולמך עד שאמרו בנך שירת.

(5) נחה רעתו | sich beruhigen to come to
עירי מ"ה ע"א: כל המתיישב ביינו.

ישכב שם תנא | Name eines Tannai
Tannaiten חול' פ"ב מ"ד: רבי ישבב אומר
גבילה רבי עקיבא אומר מריפה.

ישין ימח שמו וזכרו.

ישן הנוצרי | Jesus von Nazareth
Nazareth מנה' מ"ג ע"א (עפ"י קונטרס השמטות
הש"ס): בערב ססח תלאותו לישן והכרה יוצא
לפניו ארבעים יום ישן יוצא ליהרג על שבישף
והסית והדיח את ישראל; ע"ז י"ז ע"א (עפ"י
הקונטרס הנ"ל): ומצאתי אחד מתלמידי ישן
הנוצרי ועקב איש כפר סכניא שמו.

ישוב ו', (1) ארץ נושבת, מקום מושב בני אדם
Inhabited land | bewohntes Land שהשיר ח'
א': המדבר שהוא חוץ לישוב.

(2) חקן הארץ, תרבות | Kultivierung
olierung ב"ב ק"א ע"א: אמר ה'לה זיתי אני
נוטל אין שומעין לו מים משום ישוב ארץ
ישראל.

(3) ע"י ישוב ה'רעה, אכזר פ"ו מ"ה: והתורה
נקבת וכו' בלימוד בשמיעת האוזן וכו' בישוב.

(4) שם מקום בא"י | name of a place in Pa-
lestine | Ortschaft in Palästina תוס' דמאי
א' י"א: כיפת הישוב וכו' כראשונה היו דמאי
מפני שהזקתן מהר המלך.

ישוב ה'רעה דעה צלולה, מנחת הנפש | calmness
ruhige Überlegung ב"ב פ"ב: בישוב הדעת
באת עליו אמרה לו מה את מבור וכו'.

ישוב ת', מתוקן | wohlgepflegt cultivated ב"ב
פ"ד מ"ט: לא מכר לו וכו' ולא את הצת ולא את
השובך בין הרבין בין ישובין.

תרני תה קינ חי (להושיבי עם גריבים):
לאותנא עם דברניא.

(2) הקשה, שאל *to argue | fragen, einwenden* שאל
"שבו" כ"ח ע"כ: תוא מוהיב לח תוא ספרק לה.

איתב, איתוב, איתב אתם, (1) שהה *to dwell*
sich aufhalten שבת ליג עיב: איתבו תריסר
שני במערתא.

(2) נח *to be set at ease | sich beruhigen* נח
פיג עיב: לא מיתבא דעתיה: שבת יא עיב:
כי חיכי דאיתובא דעתיה.

יתבא די, ישוב, מקום נושב *dwelling place*
Wohnstätte תרני חה' פ"ס יג: יתבין די
כדדומא.

יתר -- אדם גדול שהמשפחה מתייחסת עליו
a renowned ancestry | vornehmer Ahn
בר' פ"ד ז' ע"ד: אשרי אדם שיש לו יתר במי
להיחלול בת.

יתר של מחרישה המעורר של כלי החרישה
Pflugmesser | coultter (of a plough) פ"ז
מיד: ויתר של מחרישה.

יתרות הדרכים ע"י ג'ן וג'י. מקר פ"ס מ"ב: וג'ן
יוני אלו יתרות הדרכים שאין מובלין בהם.

יתרה מהיג, אותה *her | etc (acc. fem. sing.)*
תרני יכ"ע ויק' כ"ב כ"ח: יתה וית ברה.

יתדולן מהיג, אותם *those | jene (pl.)* קחיר ג'
יא: דין הגיין לי יתחון לא הגיין לי.

יתובא די, מי שבא לגור *sojourner | Zuge-*
zogener ב"ב די ע"א: הא לכני מתא הא
ליתובי מתא.

יתובא די, ישוב, מקום נושב *dwelling place*
Wohnstätte תרני איוב י"ח י"ט (ואין שריר
במגוריו): וליח משוייב כיתובית.

יתנך די, מלקחים לאתח בהם את הקדרה *longe*
for seizing a hot pot | eine Zange zum
Anfassen heißer Töpfe כל פייב מיג:
חיתוכין ממאין.

aufbewahren, alt werden lassen דביר פ"ס:
מן היין הזה אני מיישן לשמורו של בני.

(2) הגיה כלי כלי שמוש *to leave unused*
unbenutzt lassen ע"ז. פיה מ"ח ע"ג:
מיישנן כל שגים עשר חודש.

נתישן בתפ, נשתמר זמן רב *to be stored up*
lange aufbewahrt sein ספרי דב' מ"ח: ומה
יין אתה פועם טעם יין מתחילתו וכל זמן שהוא
מתיישן בקנקן סופו להשכיח את דברי תורה וכו'.

ישע' ישעיהו.

(ישע') אושף אפי, הדליק *to kindle | anzünden*
שבת קי"ט ע"א: מושיף נורא.

ישיר יהא שלמא רבא: יהא שמיה רבא.

ישר'אל -- יהודי *a Jew | Jude* ב"ב נ"ה ע"א:
ישראל שלקח שרה מנכרים וכא ישראל אור
החזיק בה.

ישירות ב', ישר וצדק *righteousness | Gerech-*
tykelt, Redlichkeit ספרי דב' ש"ז: צדיק וישר
חוא שהוא מתנהג בישרות עם כל באי העולם.

ישר'ותא ב', הישר כענינו *arbitrary will | Gut-*
dünken מוסה פ' ע"ב: כי אזל מיהא בתר
ישרותיה אזיל.

ית יוגתן תרנב.

ית מחית, את *a particle indicating the objective*
case | Partikel zur Bezeichnung des Akku-
satives תרני ב'י א' א' (את השמים ואת הארץ):
ית שמיא וית ארעא.

יתב פ"ק, (1) ישב *to sit | sitzen* ב"ב כ"ב ע"א:
יחיבנא וקא מנמרא וכו'.

(2) נתן *to give | geben* קיד' ע"ה ע"ב: אי
בעי מתבא ליח מתגה.

יתב פעל, (1) הושיב *to settle | besiedeln* תרני
תה' כ"ב ר"י: דמיתב עלמא.

(2) הרגיע *to quiet | beruhigen* שם כ"ג נ'
(נמשי ושוב): נמשי יתיב במנא.

איתב, איתב אפי, (1) הושיב *to seat | hinsetzen*

lobe of the lungs | *ein überflüssiger Lungen-*
lappen חל' מיו ע'א: ההוא יתירא דאתאי
לקמיה דמרימר.

יתבי יתר כנסול.

to make orphans | *zur* ליתום עשה
Waiss machen פסי מ'ט ע'א: מתריב את ביתו
ומאלמן את אשתו ומיתם את גזליו.

to become an orphan | נעשה יתום
verwaist werden בת' מ'ד ע'ב: בבא עליה
ואחיב נתיחמה.

יתם. יתמא ז', יתום *orphan* | *Waiss*
י' יח (יתום): יתם; איוב כ"ד ט' (יתום): יתמא.

מ'מורא יתמא מזמור שלא נסמן תכנו ומשוררו
an anonymous or titleless psalm | *anonymus*
oder titelloser Psalm ע'ו כ"ד ע'ב: וריש בן
לקיש אמר מזמורא יתמא מזמור שירו לה' וגו'.

יתר פיעל, הוסיף *hinzufügen* | *to add*
כמי ע'ה: יתרו על שם שיתר פרשה אחת
בתורה.

הותיר המ' -- היה יותר *mehr sein* | *to be more*
בימ פ'ג מ'ז: המפקיד סירות אצל תבירו וכי'
אם חיתה מרה מרובה אינו מוציא לו חסרונות
מפני שמתירות.

(יתר) אותיר, איתר אפ' (1) השאיר
über lassen | *over* תרג' מליב ד' מ'ד (ויאכלו
ויותר): ואכלו ואותירו.

(2) השפיע רוב מובה *mit Überfluß segnen*
mit תרג' דב' ל' מ' (הותירך ה' אלהיך): והתרינך יי אלהיך.

יתר ז', (1) מי שיש לו אבר מיותר
an additional limb | *wer ein überflüssiges*
Glled hat בכורות פ"ז מ"ז: יתר כידיו וברגליו
שש ושש.

(2) גדול בשנים *elder* | *älter* בת' פ"א מ"ד:
יתרות על בנות שלש שנים ויום אחד.

(3) מלח הכתובה מלאה (בואיו וירד) *a word*
written plane, with vowel letters | *plene* (mit

יתום -- עזב *forsoaken* | *verlassen, verwaist* כב'
בוא מ'ז: אין הדור יתום שראביע שריו בחוכו.

אמן יתומה ענית אמן בלי שמיעת הכרחה
an orphan Amen, the responder not having
heard the benediction to which the Amen
refers | *ein verwaistes Amen (wenn jem.*
Amen sagt, ohne die Benediktion gehört zu
haben) מ'ז ע'א: כל העונה אמן יתומה
היו בניו יתומים.

יתור ז', תוספת *Hinzufügung* | *addition* ע'ר'
כ"ג ע'ב: לא אמרו יתור בגדים אלא במקום
בגדים.

יתוש, יתושדה ז', מין זבוב קטן *Mücke* | *gnat*
תור' י"א ע'א: פרעוש אחר או יתוש אחר; כיר
מ"י: פרה יתושדה מרחה נפשיה דמיסום הרשע.

יתידה ע'י יתר, יוש' בר' פ"ד ד' ע"ד: וכי מה
חיתה יתידתו של ר' אלעזר בן עזריה שתיה דור
עשירי לעזרא.

יתידה מודג, אותה, ההוא *jenen* | *this one* ירש'
כיבורים פ"ג מ"ה ע"ד: יתיה דמן רבנן.

יתימקא נ', יתומה *ein Waisen-*
an orphan girl | *mädchen* ויקר פל'ז: אנן ובנן חד קולא להרא
הימחא.

יתיר ת', מרובה, מיותר *additional, superfluous*
übermäßig, überflüssig מכות כ"ג ע'א:
חסירי כה ויתירי מדע; חול' פ"ג מ'ז: כל שיש
לו מצבע יתידה וע'י יתר.

יתיר (1) ת', מיותר *über* | *too much, too many*
zu viel חול' מ'ז ע'א: חסר או יתיר או חליף
שרפה.

(2) תהיה, יותר *mehr* | *more* תרג' תהי ימ' י"א:
יתיר מן דובשא.

יתירא (1) ת', כנל ג' מוק ר' ע'א: מירחא
הירא.

(2) יתר, חבל *Strick* | *cord* מנה' מ"ב ע'א:
למיהו כי יתירא.

יתירקא נ', אונא יתרה כריאה *an additional*

Vokalbuchstaben) *geschriebenes Wort*
ל' ע"א: בחסירות ויתרות. ע"י יתיר.

יתר - יותר *mehr* | *more* כתי' פ' ע"א: שום
היה שבח יתר על הוצאת נפול את ההוצאות.
יתר מכון, יתר על בן גדולה מא, לא זו אף זה.
more than that, say, ... לא זה בלבד אלא...
even more | *mehr als dies* גם כן פ"ג מ"א:
כתב לגרש בו את אשתו ונמלך מצאנו בן עירו
ואמר לו שמי בשמך ושם אשתי בשם אשתך
פמול לגרש בו יתר מכון היא לו שתי נשים
ושמותיהן שוות כתב לגרש בו את הגדולה לא
יגרש בו את הקטנה יבמי ק"ח ע"א: יתר על בן
אמר ר' יהודה מפילו וכו'.

יתרא ז"ל (1) יתר. חבל *Strick* | *cord* מורק כ"ז
ע"א: לקל יתרא דמונת וכו'.

(2) נתר *Laugensalz* | *alkali* תרנ' מש' כ"ה כ'
(חמץ על נתר): חילא על יתרא.

(3) תצד הישר של חקיבת *the straight side*
of the stomach | *die gerade Seite des*
Labmagens פ"א נ"א ע"א: רבה בר בר חנה
אכל דאיתרא.

יתרת ב', אבר מיותר *über-* | *additional limb*
flüssiges Glied כבורות פ"ז מ"ז: היתה כת
יתרת ויתרבות.

כ

שוקל ברענט *erwägend* | *weighing in mind* (2)
 תרג' משי' סיו כיב: ובסוגעא דאלין דמתמלכין.
כאליריקן [פיליאנקין] זי, שרי אלפים
chiliarchs, commanders of one thousand soldiers | *Chiliarchen, Anführer von Tausend-*
schaften ספרי האוינו שיז: כרים אלו
 כאליריקין.

כאלים כל אחד לפי מנהגו.

כאן. פֿכאן תהים, פה, במקום זה *hier* | *here*
 כ' כיה עיב: שהיום כאן וסחר בקברת תעני
 כיה עי: ככאן הנחתי והתנגולין שלי.

כאן וְכאן בין מה בין שם *sowohl* | *here and there*
hier als auch dort עירי פיי מיג: כאן וכאן
 אמור.

לאחר מִכאן אחר כך *nachher* | *afterwards*
 ביק כיה עיב: כמה חיתה יפת קורם לכן וכמה
 היא יפה לאחר מכאן.

לכאן למקום זה *hierher* | *hither* קהל־ר א' ז':
 לא באנו לכאן אלא לבסוף.

לכאן ולכאן הנה והנה, אלך ואילך *to and fro*
hin und her תגחי ויקי א': ולא נשמע לכאן
 ולכאן.

מִכאן (1) ממקום זה *von hier* | *from here* תעני
 פ'ג מ'ח: שאיני זו מכאן עד שתרחם על בניך.

(2) מעכשיו *ab nun* | *from now* גימ' פ'ז
 מ'ת: מכאן ועד שלשים יום.

כ'א כל אחד.

כָּא תהים, כאן *hier* | *here* ירוש' כ'ר פ'ד ז' עיג:
 וכא אמר הכין.

כָּאב -- פָּאב לֵב עוית הקיבה | *cardialgia*
Magenschmerzen כ'ר מ' עי: הרגיל בקצה
 אינו בא ליד כאב לב.

כאביע כל אחד במני עצמו.

כָּאוֹתָא ע'י פֿתָא 2. תרג' יביע ויק' כיה י'א
 (ספיוחיה): כאותתא.

כָּאוֹר ת', סכוער *häßlich* | *ugly* ספרי עקב ליה
 בנה את הנגה ואחר כך בנה את הכאור.
כאחזיל כך אמרו חכמינו זכרונם לברכה.

כָּאָחַת תהים, ביחד *zusammen* | *together* מוסת
 ח' עי: אין משקן שתי מוסות כאחת.

כָּאִי: קָאִי צד ע'י פֿיצד, כמיר פ'ב: הא כאי צד
 מסדרין לחם הפנים.

כָּאִיבָא ז', כאב *Schmerz* | *pain* ביק מ'ז עיב:
 מאן דכאיב ליה כאיבא אזיל לבי אסיא.

כָּאִיל ע'י פול, תרג' ישי' כ'ז ח': כמאתא דחיותא
 כאיל בת יכלון לה.

כָּאִילָן סדח כמו, דוסה לדבר *as ob* | *as if* סוכה
 פ'א מ'ב: העושה מוכתו תחת האילן כאילו
 עשאה בתוך הכית.

כָּאִלָּא (1) ע'י פֿלִי, תרג' משי' י'א כ'ז (מונע כ'ר):
 וכאלא עיבורא.

beschwerlich sein נזיר פיא מיב: נזיר עולם
הכבד שערו מיקל בתער.

(2) *to grow worse | gefährlich* נעשה מסוכן
krank werden נזיר פים מיד: הכבד את חבירו
וכי ולאחר מכאן הכבד וכת.

(3) *ausfegen | to sweep* תנח' מסעי יג:
הכבדן בכמכבר.

(התעבד התפ') (1) *to pride* הראה עצמו כמכובד
oneself | atch hervortun חול' ק' ע'א:
להתכבד בה לפני האורחים.

(2) *to be swept | gefegt werden* היה מטואמא
מסח' ז' ע'א: חואיל ושוקי ירושלים עשוין
להתכבד בכל יום.

to sweep | fegen טאמא *to sweep* נדה ג' ע'א:
כבד ולא בדיק.

to be swept | gefegt werden היה מטואמא
werden שם שם ע'כ: גומח לא מתכבדא.
פ'ב'א ז' ב'ר *Leber | liver* חול' קיש ע'כ:
אמר לן רבא שרא לן כבדא.

doing honour to | das נתינת כבוד *Ehren*
פאה פיא מ'א: כבוד אב ואם.

(2) *cleansing | das Reinigen* נקוי
מיב: עד שעת כבוד. ועי' פ'ב'וד.

פ'ב'יא ע'י פ'ב'א עירי כיש ע'כ: וליתי ככוי
דרעיתא דניסן.

hair-net | Haarnetz (1) ז', שבכה לשערות
שבת פיו מיה: יוצאה אשה בחוסי שער וכי
כבול וכמאת נכרית.

(2) *machine for drawing water | Schöpfmaschine*
הוסי מקוא' ג' ב': פים
הנולין מאליהן וכי העולה בכבולין וכי.

(3) *with tied tail | mit ange-* *bundenem Schwanz*
שבת פיה מיב: רחילת
יוצאות כבולות.

wearing a wrap | eingehüllt ת', עטוף
שבת פיה מיב: העזים יוצאות צרורות וכי
הרחלין הכבונות.

washing | das Waschen רחיצת בגדים
(von Kleidern) זכר' פיא מ'א: דם השאת

(3) מדבר זה יש ללמוד | *from this we learn*
daraus folgt ביד מיה: לואת יקרא אשה כי
מאיש לקחה זאת מכאן שניתנה תורה כלשון
הקורש.

on both sides | non משני הצדדים
beiden Seiten ב'כ פיא מיב: בונין את הכותל
באמצע ועושין חוית מכאן ומכאן.

thus far | bis hierher (1) עד מקום זה
ת' פ'ו ע'כ: עד כאן תחום שבת.

(2) עד זמן זה *bisher | hitherto* שסח' מיה:
עד כאן תיינו חייבים בתלמוד תורה מכאן ואילך
אנו חייבים בכבודו של מת.

(3) כל כך *so much | so weit, so viel* כ'ר' מיב
ע'א: עד כאן העת פניך ברכך.

מאעשריא כופין אותו עד שיאמר רצה אני.
כארזיל כך אמרו רבותינו זכרונם לברכה.
כ'ב ושיב ומשיב כתוב בתורה ושנוי
בנביאים ומשולש בכתובים.

excrement | Exkrement גללים צואה,
זכ' ק'יג ע'כ: רסא כבא.

cluster of dates | אשכול תמרים
Dattelhalm מכות ה' ע'א: ומחיה לכבאמא
ואתר תמרי ואיל תמרי וקסול.

to char | rösten קלה ע'ג גחלים
כ'ש ע'כ: וניככביה וניכול.

charring | das Rösten ה' קליה ע'ג גחלים
זכ' פ'ו ע'כ: לאמוקי כבבא ולא.

to offer a gift | נתן מתנת כבוד
darbringen תנח' קיד' ה': ארזני המלך שמעתי
שאתה אוחב את הפירות וכאתי לכבוד כתאנים
ותמוחים.

(2) *ausfegen | to sweep* מעשי
פ'א מיה ע'ר: נמצאת מכבד את הקרקע בשבת.
(3) קנה, ניקה *reinigen | cleanse* מקוא'
פ'ה מיד: האשה ששמשות ביתה ויררה ומכלה
ולא כברה את הבית כאילו לא מכלה.

to be heavy (1) נעשה כבד

שניתו על הכנר תרי זח טעון כבוס. ועי' פ'בוס.

פְּבוֹסָה נ', (1) מי כביסה *lye-water | Lauge-*
wasser תומ' בים יא כ' העשו לכבוסה וכו' לגשמים.

(2) רחיצת בגדים *washing | das Waschen*
Walken ביק קיב עיב; מרבה אני את הכבוסה ששות בכל אדם.

פְּבִיד ז', כובר, *weight, pressure | Schwere*
Gewicht תגי כ'א ע'א; שכבדו של כלי חוצץ.
פְּבִידָה נ', דעיכה *extinguishing | das Verlöschen*
פסח' כיד ע'א; אור שכרא חקבית בשני בשבת אין לו כבייה עולמית.

פְּבִיכּוֹל כאלו אפשר לומר *as though it were possible, as it were | wenn man so sagen darf*
ביק ע'ם עיב; כביכול עשה עין של מטה כאלו אינה רואת.

פְּבִינָה, **פְּבִינָתָא** נ', מין עטיפה *wrap | eine Umhüllung*
כ'כ פ'ט מ'ז; חנו כבינתי לכתו; תרג' יש' ג' כ'ג (והרד"ם); וכבינתא.

פְּבִיסָה עי' פְּבוֹסָה. כ'כ נ'ז עיב; שאין מסחכל בנשים כשעה שעומדות על הכביסה.

פְּבִישָׁא, **פְּבִישָׁא** ז', (1) ממלה *paved path | gepflasterter Weg*
נתיב לאסו; יטיל ככביש תוקפיה; שיא ו' י"ב (כממלה אחת תלכו); ככבישא חרא אולן.

(2) הרומ, שרפרף *stopping stool | Schemel*
תרג' הדי קי' א' (אויכך הדום לרגליך); בעלי דבבך כביש רגלך.

פְּבִקָּב ז', כיסוי *cover | Deckel* כלים פ'ב מ'ג; וכבכ ששאו למל.

כבכ'ם כבולעו כך פולטו.

פְּבִל פ'י, (1) אמר כבילים *to chain | fesseln* ב'ר פסיו; כובלתך אני והיה אומר ה' מתיר אמרים.
(2) גזר איסור, חייב *to forbid; to oblige*
verbieten; verpflichten שבועי ליה ע'א;

כובלכם אני תרי אלו חייבין וכו' כובלכם אני בשבועתה. ועי' פְּבּוֹל.

פְּבִל פיעל, כנל 1. תנח' מצורע י"ב; הביא את הכבלים וכיבלו. ועי' מְבּוֹפֵל.

פְּבִל - שרשרת קמנה של כסף או זהב ברגלי הנשים לנו *ankle-chain | Knöchelkettchen*
(*Schmuck*) שבת ס'ג עיב; שהיו פסיעותיהן נסות וכו' עשו להן כבליים.

פְּבִלָא ז', חבל *chain, rope | Strick* שבת נ"ז עיב; אי כבלא רעבא וכו' או דלמא כיפה של צמר.

כב'ים כבודו במקומו מונח; כמשחל ביניתא מחלבא.

פְּבִין פ'י, פְּבִין פיעל, עטף *to wrap up | umhüllen*
שבת ט"ה מ"ב; רדלות יוצאות שחזות כבולות וכבונות; שם ג'ד ע'א; כבונות שמכבנין אותן למילת וכו'.

פְּבִים - הַתְּבִים (תמ' 1) *to be washed | gewaschen werden*
בבמות אם מתכבסת ויוצאת ממנה רביעית דם.
(2) התכפר *to be cleansed (atoned for) | gestühnt werden*
הנח' וידו י'; אם ישעו בהלכת תהא מתכבסת בתחומי.

פְּבִיר - ודאי *to be sure | gewiß, sicher* ירוש' נדה פ"ב ג' עיב; כבר דהוא מראיו.

מְפִבֵּר למפרע *retroactively | rückwirkend* ירוש' קיד' פ"ג ס"ג ע"ג; חסן באומר מכבר ברם חכא באומר לאחר שלשים יום.

פְּבִיר פ'י, ניסת כנברה *to sift | durchsieben* ב"ר מ'ד; כובר חמים או חסן כנברה.

נְכִבֵּר נפ', היה מנופה *to be sifted | gesiebt werden*
תום תרי' י' מ'ז; בעדשים וכל דבר שדרכו ליכבר.

פְּבִיר פעל, עישן בגפרית *to fumigate with sulphur | schwefeln*
בר' כ"ז עיב; לכברוי סלי.
פְּבִירִיתָא נ', גפרית *sulphur | Schwefel* תרג' יביע ב'ד' י"ט כיד (גפרית ואש); כבריתא ואשא.

כְּבִרְיָתָא גי, חלה דבש honey-comb | Honig-
scheibe תרג' משי' ה' ג' (נוסח תמוזנה
שפתיו): דכבריתא מנספן שפוחתא.

כְּבִרְיָתָא, כְּבִרְיָתָה שם מקום | name of a place
Ortsname תומ' צוקי' שבי' די יא: תחום ארץ
ישראל וכו' כבריתא וכו': ירוש' שם פיו ליו
עינ: כבריתא.

כְּבִישׁ (1) דחק ולחץ | to press, to squeeze
pressen, drücken מכי בשלה ב' ל: כצפור
שהיא נתונה בידו אדם שאם יכבוש ידו מעט
תוא חונקה.

(2) עצר ועיכב zurückhalten | to detain תומ'
בימ' י' ג': הכובש שר שבור עובר משום
חבשה לאוין.

(3) כפף biegen | to bend ירוש' ביק פיז די
עיב: הכובש קמה לפני האור.

(4) שם מאכל למשמרת בחמץ או בשמן וכדומה
to preserve, to pickle | einmachen, einlegen
תרי' פיו מין ומיח: זיתי חולין שכבשן עם
זיתי תרומה וכו' דג שמא שכבשו עם דג פהור.
(5) רצף, מלל pflastern | to pave עירי' ניג
עיב: לא דרך כבושה היא.

כְּבִישׁ פִּנְיָו הסתיר פניו מחמת בושה או פחד
to hide one's self in fear or shame | das Ge-
sicht (aus Scham oder Furcht) verbergen
סנה' יום עיב: כבשו פניהם בקרקע.

נְכִבֵּשׁ נמי (1) גלחץ ונרחק | to be pressed down
niedergedrückt werden פסיק' את קרבני סיא
עיב: כל דבר שחוא נכבש מופו לצוק.

(2) הושם (המאכל) למשמרת | to be preserved
eingemacht, eingelegt werden תומ'
מעי' אי יג: כל הנכבשין בין משימתיקו וכו'.
(3) נזדווג | to have sexual intercourse
bewohnen יבמי' פיו מיה: הלך הבן וכבש על
השפחה וילדה הימנו בן.

כְּבִישׁ פועל (1) עי' כְּבִישׁ 1. ביצה פיד מיה:
ואין גורמין תגור וזכרים אבל מכבשין.
(2) עי' כְּבִישׁ 2. שהשיר אי ב': בשעה שתלמידך

קסנים תחי מכבש לפניחם דברי תורה הגדילו
ונקשו תלמידיו חכמים תחי מגלה להם פתרי
תורה.

(3) עי' כְּבִישׁ 4. תומ' תר' גי יח: מי שכבש
זיתיו במומאה.

כְּבִישׁ אֶת הַרְיָתָיִים תקן את אבני הריחיים למלאכה
to put the millstones in working order | die Mühlesteine für das Mahlen
zurechtmachen מרק פיא מיט: אין מכבשין
את הריחיים בתהלה.

נְכִבֵּשׁ נתם, גלבר וכבש | to be conquered
erobert werden איכר ב' ב': כל בירה ונירה
שהיתה בירושלים לא היתה ראויה להתכבש
פוחת מארבעים יום.

כְּבִישׁ פיו (1) עי' כְּבִישׁ 1. ירוש' ביצה פיד סיכ
עינ: איחלין גרפין וכו' איחלין כבשין.

(2) לכד erobern | to conquer סנה' ציה עיא:
דא היא קדמא דירושלים וכו' ועירא וחלשא מכל
כרבי עממיא דכבשית בתקופה ידי.

(3) רצף וסלל bahnen, pflastern | to make a path
pflastern תרג' יש' מ' ג' (פנו דרך): כבישו
קדמוהי כבשין.

(4) הסתיר verbergen | to hide תרג' שמי' ג' ר
(ויסתיר משה פניו): וכביש משה לאמוהי.

(5) חבש umbinden | to tie תרג' יכיע ויקי' ח
ייג (ויחבש להם מגבעות): וכבש לחון כובעין.

(6) חדל, פסק aufhören | to withhold, to detain
aussetzen נדח לים עיב: האי תרגוולתא דרמיא
יומא וכבשה יומא וכו'.

כְּבִישׁ פעל (1) לכד und besiegen | to conquer
תרג' משי' פיו ליב (מושל ב-יחוי): דמכבש
מדינה.

(2) רצף וסלל bahnen, pflastern | to pave
תרג' ירי יח פיו (דרך לא סלולה): שנילין דלא
מכבשין.

אֶתְכִבֵּשׁ אֶתְמִי (1) גלבר erobern | to be conquered
werden תרג' ירי' ניא מיא (גלברא ששך):
אתכבישת בכל.

(2) הסתתר *steck verbergen* | to hide one's self

תרג' יב"ע רבי כיב ב'1: התכבש מנהוג.

פְּבִשׁ - (1) גשר לעלות בו מן הספינה אל היבשה

landing bridge | Landungsbrücke שבת סמיו

מ"ח: מעשה ברבן גמליאל חקנים שהיו באין במספינה ועשה עכרם כבש לירד בו.

(2) מאכל כבוש למשמרת בחומץ או בשמן

וכדומה, *Eingelegtes* | preserved fruit etc.

Eingemachtes שבי' פ"ט מ"ח: הכובש ג'

כבשים בחבית אחת.

פְּבִשָּׁא ו', (1) מסלה *gepflasterter* | paved path

Weg תרג' ש"ב ב' י"ב (מן המסלה השרה): מן

כבשא לחקלא.

(2) כנל 2. ירוש' ב"ב פ"ו מ"ו ע"ב: כבשא

דאחיני.

(3) סוד *Geheimnis* | secret, mystery בר' י'

ע"א: כחרי כבשי דרחמנא למה לך.

פְּבִשׁוֹן ו', (1) כבשן, תנור *hila, furnace*

Schmelzofen תוס' א' י': מרחיקן את

הכבשונות מן העיר חמשים אמה.

(2) כנל 3. חגי' י"ג ע"א: רברים שהם כבשונות

של עולם.

פְּבִשִּׁישׁ ו', תחבושת *Verband* | compress

שבת נ"ג ע"א (לפי כ"ו אוכמורד) 4 באגר

שעיג חמכה וכבששישין שע"ג השכר.

פְּבִשְׁנוֹת נ', ע' פְּבִשְׁוֹן 1. תוס' צוק' ב"ב א' י'

מרחיקי את הכבשניות מן העיר וכו'.

פְּבִשְׁתַּת נ', מאכל כבוש למשמרת בחומץ או בשמן

וכדומה, *Eingelegtes* | preserve(d fruit) etc.

Eingelegtes תוס' שבי' ד' ט"ז: ואין מביאין

יבשת וכבשת מחוצה לארץ לארץ.

כבתותא ע"י פתותא. שבת ק"י ע"ב: מכבתותא

דמישורי.

כ"ג כהן גדול.

כגד"ח כמה גדולים דברי חכמים.

פְּגוֹן מדיה, כמו, למשל *like, similar to; for*

example | *wie, beispielsweise* כ"ב מ"ט ע"ב:

כל האומר אי אישתי בתקנת חכמים כגון זאת

שומעין לו.

כג"י כגירסת.

כגמביע כגלוי מלתא בעלמא.

פְּגִנְי דג, שבוי כלים *Bruchstücke* | fragments

בר' נ"ח ע"א: חצבי לנהרא כגני לויא?

פְּד 1) מה"ח. כאשר *when, as | als, wenn* כ"ק

כ"ב ע"א: כד רגיו רעיא על ענא וכו'.

(2) ת', מעוגל *arched | gerundet* ע"ז מ' ע"א:

ראשה אחר כד וראשה אחר וכו'.

פְּד, פְּדָא ו', כלי חרס עגול *jug | Krug* כ"ק כ"ז

ע"א: פתח בכר וסיים בחבית; שם: ואיכא נמי

דקרו להביתא כד ולכדא הביתא.

כד"א כמא דאת אמר.

כדא' כדאמרינן, כדאיתמר.

כדא"ג כל דאליים גבר.

פְּדָא' ת', ראוי, והגן *worthy | wert* ב"ר פ'ע"ח:

איני כדאי.

פְּדָב פ"ע, פְּדָב פְּעַל, שיקר *to lie | lügen* תרג' י'

תוש' ר' ב' (אלה וכחש): יימן לשקר וכדבין;

תרג' וק' י"מ י"א (ולא תבחושו): ולא תכדבון.

אֶתְפְּדָב אַתָּם', נכזב *steck als* | to be proved false

lügenhaft erwelsen תרג' מ"ש' ל' ו' (ונכזבה):

והתכזב.

פְּדָבָא ו', (1) שקרן *Lügnar* | Har תרג' מ"ש' י"מ

כ"ב (איש כזב): גכרא כדכא.

(2) מספר ספורי מעשיות *Märchen-* | story-teller

erzähler ירוש' בר' פ"ט י"ד ע"ד: כל כדביא

מכין וכו'.

פְּדָבָא, פְּדָבָבָא ו', פְּדָבָבָא נ', שקר

Lüge | *lie* תרג' יש' נ"ז ע"א (תכזבי): אסגיתא

למללא כדבין איוב ט"ז ח' (כחשי): כדבובי;

משלי ל' ח' (דבר כזב): ומילתא כדביתא.

כדה"ע כחא דהיתרא עדיף.

כדה"ע כחא דהיתרא עדיף מפי.

כָּדָרָן (1) עיי' כָּדָר 1. מוכה מיד עיבז: כדו הויה דיורי בארעא דרא מי שנין.

(2) עכשיו *jetzt* | *now* ביר פסיד: קמע הדין מוניטא מן כדו.

כדוריד כדת ודין.

כְּדוּם ד, מכותה להוציא כה כלים וכדוכה מן המים *dredging machines* | *Bagger* כלים מייג מיו: הכדומין האשקלונין שנשכרו והאונקלי שלהן קיימת.

כָּדָרָן תהיפ, עכשיו *jetzt* | *now* ביר פכיבז: לא מן דכדון אלא כי מעולם חמה.

כדסופלה [פודופסילא] ג', אצורה של רגל *anklet* | *Fußring* ירושי שבת פיו חי עיבז הצערות - כדופמלה.

כְּדוּרָא (1) גוף עגול מכל צדדיו *Kugel* | *Globe* ירושי עיו סיג סיב עיבז: עד שראת את העולם בכדור ואת הים כקערה.

(2) חמקעור עגול מכל צדדיו, עשוי למשחק *ball* | *Ball* במיר ססיו: הכדור של כנחת מורקין כו לכאן ולכאן.

כְּדוּרָא, כְּדוּרָת, כְּדוּרָית כנל 1. ירושי עיו סיג סיב עיבז: בנין כן צירין ליה בכדורא כידיה: תנחי כסי ב'ז: סלע כמין כוורת או כדורת: שהשיר כי וי: כדוריות של כדול.

כְּדִי עיי' כְּדָא. ססי ניא עיבז: כדו הוא ר' יוחנן לסמוך עליו.

כְּדִי (1) מודה, כאשר *when* | *als* ירושי דכאי פיו כיה עיבז: כדו יתב ליה כלא מותר כדו יתב ליה פלגא אמור.

(2) סזם *without special reason* | *ohne Grund* ביט כיו עיבז: תובעין איצמרינא לית סימנן כדו נסבת.

(3) בלבד *alone, merely* | *allein* גימי ניה עיבז: יאוש כדו לא קני.

(4) שם אמורא *Name of an Amora* | *ein Amoriter* ביט ב' עיבז: אמר רב סמא ואיתסא רב שימי ואמרי לח כדו.

כְּכָדִי כחכם, לחכם *umsonst* | *for no cause* *vergebens* כת' ליו עיבז: לא שרי אינש וחי בכדי.

כְּכָדִי אלא מעתה *as it* | *from such (a condition)* *is, now, well* | *wenn dem so ist, da ja* קיט עיבז: מכדי כל דאמר לן רחמנא שרא לן כותיה אסר לן דמא שרא לן ככדא וכו'.

כְּכָדִי -- למען, בשביל *um, damit* | *in order to* כיב קעיא עיבז: ומפני שני דברים אמרו כותבין שובר אות כדו שיכוף לפורעו ואות כדו שיגבה מוסן ראשון.

כְּכָדִי כמדה *as much as...* | *soviel als...* עיה עיבז: מונחא וכיטול מקח בכדי שהדעת מעתה.

כְּכָדִיכָא (1) ת', שקר *lügen-* | *faithless, lying* *haft* תרג' ישי' לי' מי' (בנים בחשים): בניא כדיביא.

(2) ד', שקר *Lüge* | *lie* תרג' תהי' סיב י' (כזב בני איש): כדיבא בני גבר.

כְּכָדִיבִרְתָא ג', כנל 2. תרג' תהי' די' ג' (כזב): כדיבותא.

כְּכָדִיכִית ג', כד קטן *Meiner Krug* | *small jug* תוס': מנחי מי' ז': ולא בחביות קסנות אלא בכדידות ביטניות.

כְּכָדִי עיי' כְּדָא. נדה מי עיבז: כדו הוא ר' אליעזר לסמוך עליו.

כְּדָרָן תהיפ, עתה *jetzt, nun* | *now* תרג' תהי' ב' י' (ועתה): וכדין.

כְּכָדִין כד *auf diese Weise* | *in this manner* מליא כיב ב' (זה בנה וזה בנה): דין בכדין דין אמר בכדין.

כְּכָדִינָא ד', טין אבן טובה *a precious stone* | *ein Edelstein* תרג' ירושי' שמי' כיה ייה (נפר): כדכדנא.

כדכיאאות [כְּכָדִיאוֹת] ניג, גדיים *palisades* | *Palisaden* ססוי דב' ריד: עשה את סמנו תיקן וכדכיאאות.

כדמיו כדת משה וישראל.
כדמטיל כדמסרש טעמא לקמן.
כדמ"פ כל דפריש מרובא פריש.

קָדַן פִּי, קשר אל- *to yoke | anapannen* ירושי
מסחי פִּיד לִיא עִימָא: כודנו בריחיים. ועי' מְכַוֵּדָן.
קָדָנָא נִי, כד *Erug | אגן* תרג' שני אמ' א' בִּי:
כדנא דדחבא דמליא מישחא.

קָדַנְן מדהח, כך *thos | so* תרג' ברא' לִיד דִּי
(כה אמר): כדנן אמר.
כדפיל כדפירש לעיל.

(קָדַר) הִתְפַּדֵּר הַחֵם, התגלגל, גורק *to be thrown*
around | herumgeschleudert werden (v. Ball)
קחליר יב יא: מה הכדור הזה מתכדר מיד ליד
ואינה נופלת לארץ וכו'.

פְּקָרָא דִּי, עושה כדים ושאר בלי חרס *pottler | Töpfer*
פס' ניה עיב: כלים מבית האומן בנן הכר
מבית הכדר והכוס מבית החגג.

כדיר באית כל דתקון רבנן בעין אוריתא
תקון.

כדש כדרך שאמרו: כל דבר שורש.

קָה תח"ס, כאן *here | hier* ירושי בר' פִּיד ד
עיג: הסן הוא אמר וכו' וכה.
כדיג כהאי גוונא.

קָדָה - הִקְדָּה חפ"י (1) העכיר *to make dim*
verdunkeln ויקיר פכיב: כשעה שהוא פורש
את כנפיו מכחת גלגל חמה.

(2) נעשה כהה *to grow fainter | mattfarbig*
werden נגעי' פִּיא מִיה: הכהה בתחלה וכו'.

כדין כולי האי ואולי.

קָדִי תִי, כהה, עכור *dim | trübe* קיר' כִּיד עִיב:
הרי שהיתה עינו כהויה.

קָדִין וִי, עבודת הכהן- *Priester-*
dienst יומא מִיג עִימָא: כהן בכהונה.

קָדִין תרג' שמי' כִּים פִּי (והיחזו: להם כהונה):
וחזי לחזן כהונתא.

קָדִין תרג' כהונה גדולה *high-priesthood*
Hohepriesterium תרג' במ' פִּי: כהונתא
רבחא.

כדין כל הקודם זכה.

קָדִי פִּיע, היח כהה ועכור *to be dim | dunkel*
frühe sein ירושי נר' פִּיע מִיא עִיב: עיני
מחוייג.

אָכְרִי אִמִּי, הכהה *to dim | trübe machen* תרג'
יח' לִיב ד': באנהיותי יח' יח' יקר מלכותך.

אָתְרִי אִתְּמִי, נעכר *to be afflicted | betrübt*
werden תרג' יח' יג כִּיב: ומן קדם מימרי לא
אתכחי.

קָדִין וִי, גוון כהה ועכור *dimness | matte*
Farbe נגע' פִּיא מִי: חזר לכחולן פהור.

קָדִין תרג' נִי, רִאִיה נרועה מאד *blindness | starke*
Trübung (der Sehkraft) כבורות מִיד עִימָא: כל
כדסת כהיותא וכו'.

קָדִי שם אמורא *Name of an Amora*
eines Amoraers ירושי פס' פִּיב כִּים עִיג: רבי
חנינא בריה דרבי כהי.

קָדִין וִי, כהן *priest | Priester* תרג' טלאכי כִּי
ו' (ושמתי כהן): שפתי כהין.

כדועידה כל המשנה ידו על התחתונה.

קָדִין - נִתְּקֵן נַפְשִׁי (1) נתמנה לכהן *to be*
appointed priest | zum Priester ernannt
werden זבחי קִיא עִיב: לא נתכהן פנחס ער
שהרגו לזמרי.

(2) עבד עבודת כהן *to act as priest | als*
Priester fungieren שם קִיב עִימָא: לא נתכהן
משה אלא שבעת ימי המלואים בלכר.

פָּהִין - פָּהִין הִדְיוֹם כהן פשוט, בנגוד לכהן גדול
ordinary priest | gewöhnlicher Priester (im
Gegensatz zum Hohepriester) יומא ו' עִימָא:
אבנמו של כהן גדול וכו' אבנמו של כהן תדיוט.

תַּנְחִית פָּהִינִים (1) ספר ויקרא *name of the third*
Book of Moses, Leviticus | Name des 3.

כֹּבֵד ד, מין קוצים *Buches Mosia, Leviticus* ויקר מין: מפני מה
פסיו: למגל כוסחת כוב ולא שלים לה שושנה
ולא שלים לה.

כֹּבֵבָא ד, (1) כגל. כיר סמדי: עד דסגולא כרגלך
דרים כובא (משל).

(2) מין מאפה *a pastry | ein Gebäck* בר' לין
עיב: מרוקנין - כובא דארעא.

(3) כר *Krug | jug* עיו סי עיא: כובא סליא.

(4) כפת, קמרון *vault | gewölbter Raum* יומא
י"א עיא: אקרא דכובי.

(4) אוהל *Hütte | hut* גימ' סיה עיא: סמא לכובא
דהיא ארמלתא.

כֹּבֵד - קורה שעליה האורג כורך את חשתי
beam of a loom | Webebaum גנע' פיא מ'מ:
מן הפקעת לחברתה וכו' מן הכובר העליונה
לכובר התחתונה.

כֹּבֵד ראש רצינוה *Ermst* | solemnity בר' פיה
מיא: אין עומדין להתפלל אלא מתוך כוכד ראש.
כֹּבֵבָא עכביש *Splane | spider* פנה' ציט עיב:
יצר דרע בתחילה דומה לחוט של כוכיא ולכסוף
דומה כעבותות העגלה.

כֹּבֵבִיתָא ג', צנפה. כרור *runder* | clue, ball
Knäuel ריה כיר עיא: כוביתא דעיבא בעלמא
הוא דחוז.

כֹּבֵל ז', כבל. שרשרת *Kette, Fessel* | chain
תום' עיו ב' רי: ולא כובלין ולא קולרין ולא
שלשאות של ברזל.

כֹּבֵלִיאָר [כֹּבֵלִיאָר] עי' מִכְבֵּנְתָא. שבת סיב
עיא: מאי כובליאר מכבנתא.

כֹּבֵלָת ג', מין כלי לבשמים *a bottle containing*
perfume | ein Gefäß für Parfüm שבת פ'ו
מ'ג: לא תצא אשה וכו' ולא בכובלת ולא
בצלוחית של פליישון.

כֹּבֵם ז', מכבם בגדים *Wächer* | washer
שבת פ'א מ'מ: נהגין היו ביח אמא שהיו
נותנין כלי לבן לכובם עכרם שלשה ימים קודם
לשבת.

Buches Mosia, Leviticus ויקר מין: מפני מה
מתחילין לתינוקות בתורת כהנים ואין מתחילין
בבראשית.

(2) כנוי למדרש תהלכי למ' וקרא, הוא ספרא
the halachic Midrash to Leviticus (Sifra) |
der halachische Midrasch zu Leviticus
(Sifra) 'במ' עיב עיב: היכא חבא ליה בתורת
כהנים.

כֹּהֵן פִּדְיָא שמות אמוראים | *names of Amoraim*
Namen von Amoräern כ"ק קמיו עיא: מתקף
לה רב כהן: פנה' ליו עיב: רב כהנא ורב
אסי וכו'.

כֹּהֵן *Priester* | priest תול' מ'מ עיא: ישמעאל
כהנא מסייע כהני.

כֹּהֵן רָבָא כהן גדול *Hohepriester* | high-priest
פנה' קיי עיא: איהו הוה מלכא לאחורוי שוייה
כהנא רבא.

כֹּהֲנוּתָא ג', כהונה *Priestertum* | priesthood
חרג' שם' מ' פ'ו (כהונת עולם): כהנות עלם.

כֹּהֲנִי ה', מגזע כהונה | *of priestly descent*
von priesterlicher Abstammung קיר' פ'ד
מיא: עשרה יוחסין עלו מבבל כהני לוי
ישראל וכו'.

כֹּהֲנִית, **כֹּהֲנִיתָא** ג', אשה ממשפחת כהונה
a priest's daughter or wife | Priesterlochter
oder Priesterfrau קיר' ק"ג מיה: המקדש את
האשה ואמר כסבור הייתי שהיא כהנת והרי
היא לוייה: פס' מ'מ עיא: אי לא נמיבנא כהנא
לא אישחרי.

כֹּהֲנִי כל הקודם וכו'.

כֹּי כולו.

כֹּי ז', חלון קטן, אשנב *aperture* | *Luke* פסרי דבי
ש"מ: עשאך כוין כוין.

כֹּוָּא ג', כויה, צרבת עיי אש *Brand-* | *burn*
wunde חרג' וק' י"ג כיר (מכות אש): כוואה
דנור.

פּוֹבֶסְט (ז', ו) ע"י פּוֹבֶסְט. שבת ס"ז ע"א: במאן
תלינן כובסי בריקלא.

(2) אשר, בים כיצו-זכר Hodenseck | testicles
שבוני מים עיני: בקמיה בכובסיה כי היכי
הלישבקה ליה גלימא.

קָרוּי תי, שנכוה באש *verbricht* | scalded ויקר
פפרו: מי גרם לולד שיצא כווי שנכוית אמו.

בִּלְבָּדָה נ', עומר בצורת כובע
 sheaf | Garbe in Form eines Helms
 פיה מ'ח: המעמר לכובענות וכו'.

כְּרִיךְ ו', ישור הכוונה, נטיה ומנחה, direction, design | *Richtung, Abacht* פסיו:
שבתהלת נריותה צריכה כוון קורם עד שלא
נצרה ממעי אמה צריך לכוון את רוחותיה;
ויקר פיי: יודע אני לחיכוך חיה כוונך.

כַּבְדִּירִיתָא נ"י. גפרית sulphur | Schwefel גפרית
 'יבֵעֵ דְבִי כִיָּם כִיָּם' (גפרית ומלח): 'כובדיריתא
 ומלחא'.

כְּ(וְנָה, נִי, 1) חֶסֶק לְעֵשֶׂת דָּבָר intention | Absicht
ספרי במ' פיה: שלא היתה כוונתי כי אם להשמיט.

בּוֹבֵשׁ (ז', 1) לוכד *Erobrer* | conquerer פּוֹבֵי' סו עי'א: העמיד עליהן בובשים כגון הארבה.

(2) תשובת לב- (Richtung der) Auf-attention |
merkhaft ירוש' ברי' סיב' ה' ע"א: קרית
שמע צריכה כוונה תפילה אין צריכה כוונה.

(2) עיי' פּוֹבֶבֶס. תּוֹס' צוֹק' בּל' גימ' ג' ייִד; וּמַלְכוּת שֶׁל נֹכְחִין.

פְּיוּנוֹתָא כְּנִל ג. תְּרֵי יִבִּיעַ כְּמִי לִיה כִּי (בְּצִדִּיה):
בְּבוֹנֶנֶת לְבָא.

פּוֹרְשֵׁת עֵי פִּנְשֵׁת. תּוֹמֵי צוּקֵי שִׁבֵּי ד' מֵיז:
וּמֵינ מִבִּימֵינ יִבְשֶׁת וְכּוֹבֶשֶׁת מִתְּחַצֵּת לֵאמֹר לֵאמֹר.

פּוֹדָא ד, מוֹלַת הַיִּלּוּדִים | suffering in child-birth
 קֵינַת הַיִּלּוּדִים | Krankheit der Wöchnerin
 לְבוֹדָא בְּשִׁיבְרָא

rightness | *Richtiges* נכונים, דברים נכונים
 תרג' איוב ט"ב ד' (לא דברתם אלי נכונה): לא
 מליחזן לוחי כוונתא.

פּוֹדֶנְקָא ה' פּוֹדֶנְקָא נ"י פּוֹד, פּוֹדָה | *Podenka*
פּוֹדֶנְסֶל *Manesel, Maulesell* תרנ" תר"י ל"ב ש' (כפּוֹדָה)
 וְהוּד בּוֹדָנָא; מְלִיָּא לִג מִיר (הפּוֹדָה); כּוֹדֶנְטָא.

פִּיֶשֶׁת ז', דג fish | Fleisch ב"ב עיד ע"ב: כוורא
מליחא מעלי בישראל מליחא לא מעלי.

פוֹדֵר ת', סעוגל בצורת כדור *globular* | *Augel-*
förmig עיו סי עיגל אלו הן סימני ביצים כל
שכורות ומגולגלת.

פְּיוּרֵת נ"י, משכן הדבורים **Bienenstock** | bee-hive
 בים מיד עימא: לחלוב את עיזו וכזי ולדודת את
 כוורתא.

to scald, to cauterize / גרם כוית אש
 to burn, to cauterize / *verbrühen, Brandwunden zufügen*
 to burn, to cauterize / *מא: כואב בשפוד או במסמר וכו'.*

פְּנוֹת מהִיה, כמו *wife* | תרנ' ירושי' ברי' מיד
יח (כפרעה): כוונת פרעה.

to be injured | *verletzt worden* נִכָּדָה נָפַי - נִפְגַּע נִפְגַּע
כִּי ה' עִרְבָּ: אֵל יִשְׁמֹעַ אֹדָם לְאוֹנֵי דְבָרִים
בְּמִלִּים סָפְנֵי שֶׁהֵן נִכְוֹת וְהֹלָה לְאֲבָרִים.

פִּינוֹקָא (נ״י) חלון *Fenster* | window ירוש׳ יב׳
סיד ו׳ עיב׳ אחריק רבי מן כוותא.

פְּנֵה פִּיעֵל, הִכָּה הִפִּי, עִי פָּוָה. בְּמִד פִּיטוֹ:
לְחִמּוּרָה שְׁחִימָה תוֹלָה וְהוֹלִיכָה אֶנְל תִּאֲסִימְרִית
וְכִיחָה אֲתִיחָה נִבְעִי פִי מִיִּד: וְחִבּוּחָה אֵת
הַמִּתִּיחָה וְכוּ'.

(2) ע"י ברוך א. סנה' מ"ד ע"ב: למיפתח כוונתו.

פְּנוּתָהּ, פְּנוּתִיהָ, פְּנוּתֵיהֶם, פְּנוּתֵיהֶן.
 פְּנוּתָן מִיָּג, כְּמוֹהָ, כְּמוֹהוּ, כְּמוֹכָם, כְּמוֹהֶם
 like her, like him, like you, like them | *wie*
ste. wie er, wie thr, wie sie (pl.)

פִּנּוּא הַ פֶּנֶז' נִי חֵלֶק, אֲיוּבָה window, aper-

2) מין אבן *a sort of stone | eine Steinart*
ביב די עיגל באבני שישא כוחלא ומרמרא.

כוחלית די, מין אבן טובה *a precious stone | ein edelstein*
שטרי פליח: דן - כוחלית.

כוחלית שם גליל *name of a district | Name einer Gegend*
קיר' פיו עיגל: כוחלית שבמדרב.
כין פיע, בער, דלק *to burn | brennen* ירוש' ביצח
פ"ב ס"א עיגל: כל גומרא דלא כווח בשעתא לא
כוויה.

אתפני' אתמ', נכוה, נחרך *to be scalded | sengi werden*
תרג' משי' וי כ"ח (ורגליו לא
תבווה): ורגליו לא מתכווין.

כין די, מין צבי *a kind of antelope | eine Art Hirsch*
חלי' פ' עיגל: כיו זה איל הבר ויש
אומרים זה חבא מן החיים ומן הצבייה.

כויב כך וכך; כמה וכמה.

כויב, פוקא די, סדור חצוב במערת קבר *sepulchral niche | Grabnische*
ביב פיו מ"ח: עושה תוכה
של מערה די אמות על שש ופוחה לתוכה שמונה
כוכי: תרג' איוב ה' כ"ו (בכלח אלי קבר):
כוכבא לבית קבורתא.

כויב רציני' סוכה הצידים *hunter's hut | Jäger-hütte*
תעג' כ"ב עיגל: כוכבי רציני.

כויב -- שם אחד מכוכבי הלכת *the planet Mercury | der Planet Merkur*
פסיק' כ': כוכב זה איש הנוגה זה האשה.

כויב תמיה קרני השמש *scintillations of the sun | Sonnenstrahlen*
סוכה כ"ב עיגל: הכוכבים
נראים מתוכה בשרה אין כוכבי תמה נראין
מתוכה בית שמאי פוסלין וכית הלל מכשירין.

כויב די, כוכב *star | Stern* תרג' כר' א' פיו
(הכוכבים): כוכבא.

כויב רשביש כוכב המופיע פתאם אחת לכמה
שנים *comet | Komet* כר' נ"ח עיגל: ואמר
שמאל נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי
דנהרדעא לבר מכוכבא דשביש דלא ידענא
מאי ניהו.

פ"ג ס"א עיר: דכוותה: ירוש' כר' פ"א ג' עיגל:
עבר עובדא כוחיה: ביב קמ"ב עיגל: הלכתא
כוותן או הלכתא כותיבה פ"א עיגל:
כוחייהו.

כויב, פוקא די, כר *pitcher | Krug* חסיד פ"ג מ"ז:
וחכו דומה לקיתון גדול של זהב: שבת ל"ג
ע"ב: כווא דס"א.

כויב, פר פוקא כנוי לכר-כוכבא ראש מדר
התורים כמי אדרייננס *leader of the Jewish uprising against Adrian (Bar-Kokhba) | Zuname des Anführers des jüdischen Aufstandes gegen Hadrian (Bar-Kochba)*
ירוש' תעג' פ"ד ס"ח עיר: ר' עקיבה
בר הוה חסיד בר כוכבא אמר דין הוא מלכא
משיחא.

כויב ח', של בר כוכבא *of Bar-Kokhba | Bar-Kochba*
ביק צ"ו עיגל: מעות כחביות.

כויב עיי פוקא. ירוש' שבת פ"ג י"ז עיגל: ימי
בן כויבא.

כויב, פוקא די, כר *jug | Krug*
שבת קל"ט עיגל: בפומיה דכווני: ע"ז עיגל עיגל:
אפומי דכוונתא: מרק י"ב עיגל: זופתין כוחא
ואין זופתין חביתא בסועד.

כויב, די, 1) כח *power | Kraft* תרג' איבה א' (כלא
כח): כתשות כוחא.

2) מין לשאה *a species of lizard | eine Eidechsenart*
תרג' ניק' י"א לי (והכה):
וכוחא.

כוח כתיבה והתימה מובה.

כוחל די, שם עוף *a bird | ein Vogel* חלי' ס"ב
עיגל: שמונה מסיקות הן וכו' כוחלנא וכו'.
כוחל עיי פוחל. ירוש' שבת פ"ח י"א עיר: כוחל
כרי לכתול עין אחת.

כוחל עיי פוחל. תומי צוקי נרה וי ד"ג פגה וכו'
כוחל וכו' צמול.

כוחל 1) עיי פוחל. גיטין פ"ג עיגל תרתי מנחא
כוחלא.

בֹּכֶבֶת, **בּוֹכְבֶּתָא** ב', שם אחד סוככני הלכת.
 הוא נגה the planet Venus | *der Planet Venus*
 פסיקד ליא: והיו מכונים אותה כנגד
 המזרח שבשתעלה הכוכבת יעמוד וישתחזה לה:
 ירוש' כרי פיא ב' עיג: תלתא כוכבין כר מן
 הדא כוכבתא.
בּוֹכְלִייר עי' מִכְּבִּנְתָּא. ירוש' שבת פ"ו מ"ג:
 לא תצא אשה וכו' ולא בכוכלייר.
בּוֹל פ"י, מדר *to measure | messen* חול' י"ב
 ע"א: לכו תיכול עלה כורא דמלחא. ועי' פ"ל.
בּוֹלָא מהיג, הכל, כל *alles | all* ירוש' יומא פ"ח
 מ"ה ע"ב: לא כולא מן הדין בר נשא.
 כולי' הא' כל כך, עד כדי כך *to that extent, as*
much | so viel, so well ר' ע"ב: כולי' האי
 ואולי.
בּוֹלִיָּה יומא כל היום כולו *the entire day | den ganzen Tag*
 יומא.
בּוֹלְבָא, **בּוֹלְבָה** ד', קדום *Axt | axe* ויקר
 פיד: הן די זייניה בולבא; ירוש' גזיר פ"א ב"א
 ע"ב: קנחא דכולכת.
בּוֹלָה ב', מין מדה של תכלין *a measure for*
spices | ein Maß für Spezerel ירוש' פאה פ"ח
 כ' ע"ד: כולה תכלין.
בּוֹלֹנִים עי' פְּלִינִם, תוס' צוק' כלי ב"מ ד' ו':
 שלשלת שעשאה אפרוכביא וכו' והכולונים.
בּוֹלִי סהיג, דר, עי' בּוֹלָא. ירוש' ברי פ"ב ד'
 ע"ב: כולי' עלמא ידעין.
בּוֹלִיָּא ב', 1) אשך, ביצת הזכר *testicles | Hode*
 תרג' ירוש' וק' ב"א כ' (מרות אשך): דחמר
 כוליא.
 2) עי' בּוֹלִיָּא. תרג' וק' ג' ר' (שחי הכליות):
 תרתין כולין.
בּוֹלִיָּאר [בּוֹלִיָּאר] עי' מִכְּבִּנְתָּא. שבת פ"ו
 מ"ג: לא תצא אשה וכו' ולא בכוליאור.
בּוֹלִיָּא ב', כלית *kidney | Niere* דולי' צ"ו ע"א:
 כוליא בולבא הוה ושריא.

בּוֹלִיָּנָא עי' פְּלִיָּנָא. ילק' איכה תתרי"ב: נקט'
 בוליאנא וכו'.
בּוֹלִיקוֹם ת', בעל מרה שחורה *one afflicted with melancholy | Melancholiker*
 פ"א מ' ע"ב: חסקרע את כמותו בוליקום.
בּוֹלָה, **בּוֹלְכָא** עי' פְּלָךְ. תוס' צוק' כלי ב"ב ד'
 י"א: והכולך והפוליון של ראש וכו': שבת ג'
 ע"ב: כלך - כולכא.
בּוֹלְכָה עי' פּוֹלְכָא. ירוש' גר' פ"א ל"ו ע"ד:
 קנחא דכולכת.
בּוֹלְכִית ב', מין דג *a fish | ein Fisch* תוס' צוק'
 ע"ו ד' (ה'), י"א: שחי בולכיות וכו'.
בּוֹלְסָא עי' בּוֹלְסָא. שבת קניד ע"ב: ואעפ"י
 שמשחברין התם בבולסא וכו'.
בּוֹלָף ז"י, מעצד *Hobel | plane* תוס' כלי ב"ב ו'
 ג': יד הכולף.
בּוֹלְפִסוֹן עי' בּוֹלְפִסוֹם, תוס' צוק' בלא' ג' י"ב:
 והכולפסון והכרססא וכו'.
בּוֹלְקוֹם עי' פְּלָקִים, ירוש' תענ' פ"ב פ"ו ע"א:
 במדינת בולקום.
בּוֹלְתָא ב', כעס *wrath | Zorn* תרג' ירוש' ברי
 כ"ז ס"ד (חמת אחיד): בולתיה דאחור.
 כו"מ כוכבים ומזלות.
בּוֹמְגִי ב', מצע לרכיבת נשים *mattres used as a seat for riding women | Reitzzeug für Frauen*
 תוס' ב"ב ד' א"ג: מכר את המרדעת
 ואת האונקף וכו' אבל לא סכר וכו' ולא את
 כומני ולא את השק.
בּוֹמְסָה ב', מין רקיק *Kuchen | cake* פאה פ"א
 מ"ח: חסעמר וכו' לבומסות ולהררה וכו'.
בּוֹמְצָא ד', בור *Graben | pit* תרג' יש' כ"ד י"ח
 (יפ' אל חפדת): יפ'ל לגו כומצא.
בּוֹמֶר - גוש של פירות מהוממים *a mass of heated fruits | erhitzte Fruchtmasse*
 ע"א: כוסר של ענבים כיון שמניח אדם אצבעו
 עליו מיד דונב.

פֿוּקְרָא, **פֿוּקְרָנא** זי, נומר, כהן לעבודה וזה
 מ' : הנה נומר אתי לגבי בר נש אמר ליה מן
 בגין דאמר לי גלם פלן וכו' : תרג' יב'ע כמ'
 כיא יג' : נומרנא פלחי טענתחון.

פֿוּקְטָא זי, עסיפת של ראש *Turban* | *turban*
 עיר פיד ערב : נוכתא וטורא.

(כח) בון פיעל, (1) עשה ישר ומכוון | *to straighten*
gerade machen ספרי רבי' שיה : מכוונ
 במעגילת.

(2) קבע בדיוק *genau* | *to determine exactly*
bestimmen ירש' עירי פיה ביב עיג' : לכוי את
 והרחת.

(3) תדרך *lenken* | *to direct* ספרי רבי' מ'א :
 דרבן זה מכוון את המרה לחלמיה.

(4) העמיד כנגד, מכול *gegenüber* | *to oppose*
stellen ירש' סנוד פ'ס כ'ז ע'א : כיוונו כנגד
 תחין.

(5) חשב ונחבון *beabsichtigen* | *to intend* סב'י
 כשלח כ' ה' : לא בונתם אלא לכבודי.

(6) חשב והפנה כלפי *richten*, *lenken* | *to turn towards*
wenden תוס' ברי' ג' פ'ו : העומדים כרציה
 לארץ מכוונים את לבם כנגד ארץ ישראל.

הִתְבָּוֶן (תנפ', 1) העמיד עצמו כנגד, מכול *to*
oppose one's self | *sich gegenüberstellen*
 מרות פ'ב מיד : עומד בראש הר המשותת
 ומתכוין ורואה בפתחו של היכל.

(2) שם דעתו ורצונו לדבר *beabsicht* | *to intend*
fliegen ביק פ'ג מ'א : כשברה כרו וכו' במחבין
 חייב באינו מתכוין פטור.

בִּין פיעל, (1) עשה ישר *gerade* | *to straighten*
machen תרג' יב'ע רבי' י'ס ג' (תבין לך הדרך) :
 תכוונן לכן אורחא.

(2) חשב, הפנה *richten, lenken* | *to direct* ברי'
 י'ז ע'ב : לא מצי לכווני דעתיה.

(3) מנה *wenden* | *to turn towards* תרג'
 כמ' ליד ח' (תנאו לבנא חמת) : תכוונן למטי
 חמת.

אָתְבֿוֹן, **אָטְבֿוֹן** אצמי, עיי' **הִתְבָּוֶן**. תרג' חד' קיא
 ז' : לאתכוונא קבל עיניו חולי' ציה ע'א : איכוון
 לצעורי לחבריה.

בֿוֹנָה עיי' **בֿוֹנָה**. ברי י'ג ע'ב : עד כאן צריכת
 כונת הלב.

בֿוֹנִישְׁרָא זי, מבור, שרר *Nebel* | *naval* תרג'
 משי ג' ח' (ורפאות תני לשרד) : אסיוותא תתוי
 לכונישרד.

בֿוֹנִין זי, **בֿוֹנְגִית** זי, חדר, מדור | *chamber*
Kammer חולי' ניו ע'ב : שברא תקביה כונניות
 באדם שאם נהפך אחת מהן אינו יכול לחיות;
 ילקי וקי תקמיזו כונניו.

בֿוֹגֶם זי, בית קבול של רחת *the lower part of*
the winnowing shovel | *das breite Ende der*
Wurfchaufel בים קיה ע'א : רחת היוצא מהאי
 גיסא לאידך גיסא מאי וכו' כל שאין הכונם שלו
 רואה פני התחת.

בֿוֹנְסָה זי, מגרעה בקיר *Nische* | *recess* מנח'
 ציו ע'ב : במאי אוקימתא בכונמה וכו'.

בֿוֹנְקָא זי, כונה *Abzicht* | *intention* תרג' תח'
 ז' ד' : בכונתא בישא.

בֿוֹנְקָא זי, מין תבואה *Spelt* | *spelt* מויק י'ג
 ע'ב : כונתא דגן מעליא תוא.

בֿוֹם (1) גומא *Grübchen* | *follele* ירש' ע'ו
 פ'ג מ'ב ע'א : חן כוסות חן גומות.

(2) קוץ *Dorn* | *thorn* פסיק' בשלח צ'ב ע'א :
 כוסם כוסתחם.

בֿוֹם צווי מן גכס, שחשט סיד (imperative)
schlechts sofort | *slaughter at once* חולי' ל'ז
 ע'ב : גבלה ושרפה לא אכלתי שלא אכלתי כשר
 כוס כוס מעולם.

פֿוּסְבֶֿרֶת, **פֿוּסְבֶֿרֶת** זי, **פֿוּסְבֶֿרֶת** זי, מין
 צמח, גר *Koriander* | *coriander* שבי' פ'ס
 מ'א : כוסבר שבהרים וברפס שבהרות; תוס'
 כ'ב ח' ו' : ולא יתא מערב וכו' וכוסברת
 בפולפליק; ירש' דס' פ'א כיא ע'ד : כוסברתא.

כוסמריין ע"י קוסמיר, שחשד וי יא: הושיב
בו כוסמריינים בשביל לשומרו.

כוסיא [כוסיא] ע"י פשיעה, תרני יביע שמי
כ"ב ח' (דבר פשע): ככוסיא.

כוסיות [כוסיות] ניר, כסאות *Sitze* | *seats* תוס'
צוקי כלי בים י: והכוסיות שבכמה.

כוסילתא נ', אומל של מקו דם *Lan-* | *lanost*
zette סנה' ציג עיב: ריבדא רכוסילתא.

כוספא, כוספן ד', גוש של פירות *pomace of*
Trester | *fruits* שבת נ' עיב: כוספא דיסמין;
ע"ז ליה עיב: הכוספן של נכרים.

כוסתא ד', מרת הלח *eln* | *a liquid measure*
Flüssigkeitsmaß שבת ק"ט עיב: חד כוסתא
רשיכרא.

כוף (1) פ"י, כפף *beugen*, | *to bend, to subdue*
bezuugen ח' מ"ז ע"א: מצי כוף ליה ליצוריה.

(2) נכנע *sich beugen* | *to pay reverence* ס"ט
נ"א ע"א: כיון דאנן כייפינן לחו עבדינן כוה"יה.

כוף ד', קערה *Schüssel* | *dish* ירוש' עיר' מ"ז
כ"ד ע"ב: למיכבש עלוי כוף.

כופה ע"י פוב, פסיק עשר ציט עיב: כנוש כופה.
כופיכ כלל ופרט וכלל.

כופח ד', תנור קמן *kleiner Ofen* | *a small stove*
שבת ל"ח ע"ב: כופח מקום שפיתת קדירה אחת
כירה מקום שפיתת שתי קדירות.

כופיא ד', מין דג *eln Fisch* | *name of a fish*
ס"ט ל"ט ע"א: מרירתא רכופיא.

כופיח ע"י כופת, ירוש' כ"י מ"ז ל"א ע"ד: אתא
עובדא קומי ר' ירמיה בכופיח וכמסו.

כופיתא נ', (1) בקבוק *Krug* | *jug* ב"ט ע"ג ע"ב:
ושפכו ליה ספי כופיתא.

(2) צואה, גללים *Exkremente* | *excrements*
סנה' צ"ח ע"ב: כמולא רכופיתא דחכריה.

כופלא ד', כפל, משנה *das Doppelte* | *double*
תרג' איוב מ"ב י"ז בכופלא.

כופיתא נ', תמר בוסר *date-berry in its early*

unreife Dattel | *stage* ס"ט נ"ב ע"ב: קץ
כוסנייתא רשביעית.

כופר ד', מי שאינו מאמין כאלהים | *an infidel*
Ungläubiger סנה' ל"ט ע"א: א"ל כופר לרבן
גמליאל מי שכרא הרים לא ברא דוח.

כופרא ד', (1) כופר, פדיון גוש | *indemnity*
Lösegeld כ"ק מ' ע"א: כופרא כפרה וכו'
כופרא מכבד

(2) זפת *Peck* | *pitch* גיט' מ"ט ע"ב: משחא
רכופרא.

(3) תמר בוסר *the date-berry in its early*
unreife Dattel | *stage* ב"ק נ"ט ע"ב: ואי
מאן דקץ כופרא וכו'.

(4) ע"י כופרי, ירוש' שבי' פ"ב ל"ד ע"א:
כעליא כופריא.

(5) ענף תמר *Palmzweig* | *palm-branch* כ"ח
י" ע"א: אסבוחו כופרי.

כופרה שם מקום בארץ ישראל *name of a place*
Ortschaft in Palästina | *in Palestine* ירוש'
שק' פ"ח מ"ח ע"ד: רכי אמה עאל לכופרה.

כופרי ת', מקפריסין *kyprisch* | *of Cyprus*
תרוס' פ"ג מ"ה: תורמין בצלים טבכי המרינת
על הכופרים וכו'.

כופרנא ד', כפר *Dorf* | *village* שהשיר מ' ה"ז:
כופרניא דקיקיא.

כופשנא ד', מין יונה *elne* | *a species of doves*
Taubenart חול' מ"ב ע"ב: כופשני צוציני.

כופת ד', (1) בול עץ *Klotz, Block* | *block* בל"ט
פ"כ מ"ח: כופת שקבעו בגרדך ולא בנה עליו וכו'.
(2) תחיכה של בצק וכדומה *Klumpen* | *lump*
תוס' טהר' ג' י"ב: תינוק שנמצא עומד בצד
כופת של בצק.

(3) מין מעיל *eln Mantel* | *a mantle* אהל' פ"ז
מ"א: מנוס עבה וכופת עבה.

כופתא ד', (1) צואה, גללים *Exkre-* | *excrements*
mente ב"ב ע"ג ע"ב: רמא כופתא.

2) סל *Korb* | *basket* גימ' לִיכ עִמָּ: קניא כנופתא.

3) עקידה *Fesselung* | *being tied* תרג' איוב ג' ייה: דנמק בר חורין מן כנופתא.

4) עיי בּוֹסֶט ג. שבת עיו עיב: כנופתא כוף ותיב.

כּוּץ פִּיע, נצטמצם ונתקטם - *zusammen-schrumpfen* חול' מיג עיב: כל שחזתבו ועומד במקומו זה תורכץ הורשם אלא איזהו ורשם עצמו כל שחזתבו וכויץ.

כּוּץ פִּעל, גרם כווצה וצמצום | *to cause to shrink* חול' מיו עיב: כחמיכי לא דכוצית.

כּוּרָא ז', מרת היבש, כור *elx* | *a dry measure* *Trockenmaß* בים קיה עיא: מעילין כורא כאללא.

כּוּרָא ז"י 1) כור, תנור | *smelting furnace* *Schmelzofen* תרג' דב' ד' כ' (כור הכורל): כורא דכורלא.

2) כנוי לערות האשה | *female pudenda* *weibliche Scham* שבת קים עיב: מרגניתא אחוי להו וכורא לא אחוי להו.

כּוּרָא ז', דג *Fisch* | *fish* גיש' ליו עיא: רב צייד כורא.

כּוּרְדָּנָא ז', מחלה *Krankheit* | *infirmity* תרג' משי' יח יד (רוח איש יכלכל מחלהו): רוחא דגברא תסובר כורדנניה.

כּוּרּוּמְתִי פִעל יוני, גִּרְדָּמְתִי | *I am glad of it* | *es gereicht mir zur Freude* תרג' ירוש' נד' פ"ג ל"ה עיא: כן אורחא דבר גש מימור לחבריה כורומתי ביה.

כּוּרְזִי עיי קָרַח. אפתר ו' ייב: ובידו ד' מלאכות בלן וסמר וגולליר וכורת.

כּוּרְתָא, כּוּרְחָא עיי פִּרְתָא קָרְחָא. תום' בים ד' בייב: מוציאון ממנו בעל כורחו: תרג' ירוש' בר' מיד ייד: על כורחיה דאבא.

כּוּרְקָא עיי קָרְקָא. תום' שכי' ד' ח': כורכא דבית חרב.

כּוּרְקִיָא עיי קָרְקִיָא. תרג' ירמ' ח' ו' (ומים): וכורכיא.

כּוּרְכִיא עיי קִידְקִי ג. ירוש' דמ' פ"ב כ"ב עיג: כורכא כורכיא.

כּוּרְקָם, כּוּרְקָמָא ז', כרכום *Safran* | *saffron* שנת קי עיא: כורכמא רישקא וכוי: ירוש' ב"ב פ"ט י"ז עיב: שדה שהיא מליאה כורכמין.

כּוּרְקָמָא ז', אגרוף *Faust* | *flat* מדרי' תח' כ"ב ו': להבימא ברמיוא ולששיא בכורמיוא.

כּוּרְסָנְיִות [כּוּרְסָנְיִות] גיר, מס כסף וזהב *Gold- und Silbersteuer* | *gold and silver tax* שהשיר ב' ב"ז אעפ"י שהן נגבין ארנוניות כורסנניות וכוי.

כּוּרְסִיא ז', כסא *Stuhl, Sessel* | *chair; throne* *Thron* חול' גיש עיב: נפל מכורסיא לארעא.

כּוּרְסִין [כּוּרְסִין] עיי קָרְסִין. תום' נגע' ח' י"ח הכורסין והגרתסין וכוי.

כּוּרְעָא ג', רגל *Fuß* | *leg* ירוש' טעשיש מיד ג"ה עיג: כורעתא דערמא.

כּוּרְקָמָא ז', כרכום *Safran* | *saffron* תרג' משי' ז' י"ז (מר אהלים): כורא וכורקמא.

כּוּרְתָא ז', חלק האמצעי של אילן *Baum-* | *stem* *stamm* תום' בלא' ג' ד': נוק מכון וכורת אין מכון הרי זה אינו כרם.

כּוּשׁ ז', 1) כלי הסויה *Sptndel* | *spindle* תום' כלי ב"ב א' ו': בצמר שעל גבי האשוחה וכמוזי שעל גבי חמלך וכר וכבוש.

2) קנה שמשתמשים בו למולג *reed used as fork* | *Stäbchen, das als Gabel benutzt wird* תום' יוחיב ח' ד': עוברת שהריחה תוחבין לה כבוש.

כּוּשָׁאָה ח', בן ארץ כוש *Aethiopian* | *Aethio-* *plor* תרג' יכ"ע כמ' י"ב א': דאסבוהי כושאי למשה.

כּוּשִׁי -- שחור *schwarz* | *black* סוכה פ"ג מ"ז: אתרוג הכושי פסול והירוק ככרחי וכוי.

dry date | Trocken- תמר יבשה
dattel ביצה היא מים; חמץ בכמותה.

like her | wie sie (fem. sg.) כמותה מהג.
תרג' שמי יא' (אשר כמות לא נהיתה): דכותה
לא חות.

בִּזְתָּה, בִּזְתָּהּ ז', מין מאכל מחלב חמוץ, לחם
a dish consisting of sour milk, bread and
salt | eine Speise aus Sauermilch, Brot und
Salt פס' פ'ג מים; בותה הכבלי וכו'; כתי' ס'
ע'ב: בישתא בכותחא.

בִּזְתָּה ת', שומרוני Samaritan | Samaritaner תוס'
ע'ז ג': וכותי לא יכול את ישראל כסני שחן
מלון לשם חר נרדום.

בִּזְתָּה מהג, כמוהו like him | wie er בר' ל'ז
ע'ב: קימי כותיה.

בִּזְתָּה ע'י בִּזְתָּה ירוש' מרק פ'ג פ'ג ע'ב: אודמין
ל'ה חד כותיי וזהו מגרף.

בִּזְתָּה שם מקום Ortname | name of a place
תרג' יב'ע דב' ד' מ'ג (בצר): בותירין.

בִּזְתָּה מהג, כמוך like¹ thee | wie du בר' ל'ז
ע'א: כותך מסתברא.

בִּזְתָּה ז', קיר, כותל Wand | wall ירוש' כל'א
פ'א כ'ז ע'א: כתיב על כותלא דר' הילל.

בִּזְתָּה ע'י בִּזְתָּה ירוש' מעשיש ס'ד ב'ד
ע'ד: פירין חבא ופירין בכותניין.

בִּזְתָּה ז', כותרת, ראש העמוד crown, capital
Kapitäl תרג' ית' מ'א ית' (תמרים): כותרין.

בִּזְתָּה ז', כלי שכוחשין בו את הזיתים a vessel
for pressing of olives | ein Gerät zum Oliven-
pressen מהרי' פ'ס מ'ה: המניה זיתים
בכותש וכו'.

כ'ז כל זה; כל זמן.

כִּזְב -- רימה betrügen | to deceive סנה' פ'ב
ע'ב: כזבי שכוכה באגיה.

כִּזְבִּי ע'י כִּזְבִּי תוס' מעשיש א': מעות כזביות.

בִּזְתָּה ז', רקמה embroidery | Sticheret תרג'
ית' כ'ז ב'ד (ורקמה): כושמין.

בִּזְתָּה ז', מכשף Zauberer | sorcerer ירוש'
ר'ה פ'ג ג'ט ע'א: עמלק כושמן חיה מה חיה
עושה היה מעמיד בני אדם ביום גיניסמא שלו
לומר לא במהרה אדם נופל ביום גיניסמא שלו
מה עשה משה עירבב את המולות.

בִּזְתָּה ז', (1) כשרות fitness | Tauglichkeit
rechter Zustand ירוש' בר' פ'ט י'ר ע'א: כני
מעים כחוקת כושר.

(2) גבורת אנשים sexual fitness | männliche
Potenz ירוש' יב' פ'ח ט' ע'ד: אי זהו מריס
חמה כל שלא ראיתו החמה בכושר אמילו שענה
וזהו

בִּזְתָּה ז', (1) כישור Spinnrocken | distaff תרג'
טש' ל'א י'ט (ידיה שלוחה בכישור): ידחא משמא
בכושרא (מ'א: בכושרא).

(2) רחבה Anhänglichkeit | attachment ב'מ צ'ג
ע'ב: כושרא דחיותא.

בִּזְתָּה ע'י קושמא ירוש' ע'ר' פ'ט כ'ה ע'ד:
כושת וקרויה.

בִּזְתָּה מהיה כמו like | wie תרג' ירוש' כמ' י'ב
ז' (אין בעברית): לית כות עברי.

בִּזְתָּה ז', חלון, ארוכת window, aperture
Fenster, Öffnung תרג' בר' ח' ו' (חלון חתיבה):
כות היבוחא.

בִּזְתָּה ע'י בִּזְתָּה ירוש' ק'ד' ס'ד ס'ז ע'ב: כגון
מילין כותאי דיבון משעברין בבניהון.

בִּזְתָּה ז', (1) סופר Schreiber | writer תוס'
בכורים סוף: כותבי ספרים תפלין ומוזותא.

(2) העוקץ של הכתב the pointed end of the
writing instrument | Spitze des Griffels
פ'ג מ'ב: מכתב שנימל הכותב שלו טמא ספני
המוחק.

בִּזְתָּה כניל 1. ירוש' מ'ג' פ'א ע'א ע'ד: כותבנים
אומנים היו בירושלים.

בִּזְבִּזָּה **בִּזְבִּזָּה** וי' שקן *Bar | Lügner* במיר
סכנ: ונחשכ בזבן לפני יהושע; כיר פסיו:
שקרנא בזבנא את.

בְּזוּבָה עי' **בִּזְבִּזָּה** ירוש' תעג' פיר טיש עימ:
נלכרה ביתר ונהרג בן כזבנה.

בְּזִית תרומ, כשיעור גדול זית | *the size of an olive*
olivengroß ביצה פיא מ'א: בית שמאי אומרים
שאר בכזת וחמץ בככותבת ובית הלל אומרים
זה וזה בכזית.

בִּזְנִיתָא [בִּזְנִיתָא] נ' כלי זכוכית | *a glass vessel*
gläsernes Gefäß ירוש' קיד' פיא מ' עיב: התן
דנסב בִּזְנִיתָא.

בִּזְנִיתָא (1) תוקף משפטי | *legal force* | *Rechtskraft*
כתי' פיא מ'יה: אם כן מה כת בית דין ימה.
(2) זכות | *Recht, Anrecht* | *right, title* ירוש'
כתי' פיש ליג עיב: בזה ימה כת הבן סבא האב
שהבן גובה שלא בשבועה והאב אינו גובה אלא
בשבועה.

(3) בעילה | *Kottus* | *cotillon* יכמי' ליד עימ:
שבעלו ושנו וכו' דסחייב על כל כת זכת.

בִּזְנִיתָא פעולה אמצעית, בעקיפין | *indirect action*
indirekte Wirkung ביק י"ח עימ: שאני וכו'
בין נזק כחו לכת כזא.

בִּזְנִיתָא בפעולתו, עי' גרמ' | *by virtue of, derived*
from | *kraft...* ירוש' פסח' פיא מ' ביז עיג: לא
תעשה שבא מכת עשה.

(כחד) מכתד [מכתד] עי' **אֲבָתָר** (פִּתְרִי).
ירוש' שבת פ"ז י' עימ: כד מכתד וכו'.

אֲתִבְּנִיד אתם, הושמד | *to be destroyed* | *verflügt*
werden תרג' איוב ד' ז' (ואיפה ישרים נכחדו):
והאן תריצין אתכחדו.

בִּתְדָא תרומ, כאחד, ביתד | *zusammen*
תרג' תתי' ב' ב' (נוסדו יחד); יתחברון כחדא.

בִּתְדָא פיע, השתעל | *to cough* | *kusten* תומ' עירי
ח' וי: הכוחה ברשות תרכים וכן מי שנהלש
רוקו פסיו.

כחדיש, כחדיש כחוש השערה.

כְּחֹל וי' פוך | *Augen-* | *a paint for the eye-lids*
schminke חול' פיה עיב: השחור והכחול.

כְּחִישָׁא, כְּחִישָׁא תי', דל כשר, רזה | *lean* | *mager*
תומ' ביק וי' יז: כחושא והשמינה; בים קיה
עיב: רזה כחישא ארעא.

כְּחִישָׁתָא, כְּחִישָׁתָא נ', רזון | *leanness* | *Mager-*
kelt חול' קליה עימ: חוץ כגזיה וכחשה; יב'
עיב: כחישתא דאתחילא בית.

כְּחִילָא פיי, פִּתְלָא פיעל, משח את העינים בפקד | *to*
paint the eye-lids | *die Augenlider schminken*
שבת פ' עימ: שכן צנועות כחילות עין אחת;
כתי' ניד עימ: כחילא ופירכסה אין לה מזונות.

כְּחִילָא פיי, (1) כגיל, שבת פ' עימ: עין וכו' הא לא
כחילי.

(2) סימא | *blenden* | *to blind* כר' ביה עימ:
כחילינהו לעיניה.

אִיבְּחִילָא אתם, נמשח בפקד | *to be painted*
geschminkt werden גדה ניה עיב: ליכחול
בארמא.

כְּחִילָא וי' (1) פוך | *a powder for painting the eye-*
lids | *Augenschminke* כתי' יז עימ: לא כחל
ולא שרק ולא פירכום ויעלת חן.

(2) שדר של בהמה | *udder* | *Euter* חול' פיה מיג:
הכחל קורעו ומוציא את חלבן.

כְּחִילָא כגיל 2, חול' קיי עימ: תבשילא דכחילא.

כְּחִילָא וי' מין אבן טובה | *a precious stone* | *ein*
Edelstein תרג' שהיש ח' יד: כחילי.

כְּחִישָׁא - הִבְחִישׁ הפי', (1) סור וביטל דברי חבירו.
הזכיר כי שקר הם | *to declare false, to contra-*
dict | *Lügen strafen, widersprechen* מנה
פיה מיב: בזמן שמכחישין זה את זה ערדתן
במלת.

(2) נעשה דל ורזה | *to deteriorate* | *abnehmen*,
abmagern ירוש' ביק פ"ג ג' עיד: אם כת
השור או שהכחיש וכו'.

כִּי הִדְדִי בְשׁוּחַ *gleich, ähnlich* alike, equal | עִירִי מִיָּם עִבֵּי: כִּי הִדְדִי נִינְהוּ.

כִּי הִיָּי (1) כְּמוֹ, כְּשֵׁם *wie, ebenso* as well as | חֲעֵבִי מִיָּם עִבֵּי: כִּי הִיָּי וְכוּ הִיָּי.

(2) כְּכִי *um, damit* in order that | חִי עִבֵּי: כִּי הִיָּי חֲתוּכֹוֹחִי.

כִּי מִלֵּב; כְּכִי מִלֵּב מִכְּעֵד יוֹם *bei* at day-time | Tag מִסָּחִי בִי עִיָּא: לְעֹלָם יִכְנַס אֶרֶם בְּכִי מִכֵּי וְיִצֵּא נְכִי מִכֵּי.

כִּי יוֹתֵן; כְּכִי יוֹתֵן בְּגֵרִי חֲחִשְׁרָה לְקַבֵּל מוֹמָא *it comes under the law Lev. XI, 38; qualified for uncleanness | unter die Vorechrift Lev. XI, 38 fallend, empfänglich für Unreinheit* | מִכְּשֵׁי מִיָּא מִיָּא: הַמְרַעֲרֵי אֶת הָאֵלֶּן וְכוּ כְּשֵׁי בְּכִי יוֹתֵן בְּכִי אֵינֶן בְּכִי יוֹתֵן וְכוּ חֲמָה עֲצֻמָּךְ אֵם יֵשׁ מִשְׁקָה מִמָּא בְּתוֹרָה עֵד שִׁתְּכֹוֹן וְחֵן שְׁנָא וְכוּ יוֹתֵן מִיָּם עַל זֶרַע.

כִּיָּי כִּי יָהּ צִדְרִי עִיָּי פִּי צִדְרִי. חוֹסִי צוֹקִי בִּיק גִּי רִיָּי: כִּי זֶה צִדְרִי חִיָּי וְכוּ.

כִּיָּי כִּיֻּצֵּא בּוֹ; כִּיֻּצֵּא בּוֹה.

כִּיָּי מִיָּע, כָּאֵב *schmerzen* to ache, to pain | מִיָּעִי כִּי עִבֵּי: רִכִּיבִין לִיָּה עִיבִים.

כִּיָּי מִיָּע, חֲכָאִיב | *Schmerz verursachen* to grieve, to cause pain | אִיכִיר בִּי אִי: אִיךְ כִּיָּי חִי בְּרוּחִית.

כִּיָּיָא דִּי, כָּאֵב *Schmerz* | *pain* חֲרָגִי אִיָּיב דִּי יִיָּח (יִכְאִיב) כִּיִּיתִי כִּיָּאֵב.

כִּיָּיָא חִי, צִלִּי *gebraten* | *roasted* מִנִּיד עִי עִיָּא: כְּבִשֵּׁר כִּיָּאֵב.

כִּיָּיָא (1) עִיָּי פִּבְדִּי 1. 2. מִפְּרָא קִרְשִׁי אִי: אִיָּחִי כִּיָּיבִי מִאֲכִיל וּמִשְׁקָה מִלְּבִישׁ וּמִכְמָה מִכְּנִים וּמוֹצִיאָה חוֹסִי נִדָּה רִיָּיב: עַד שַׁעַת הַכִּיָּיבִי.

(2) תְּקִרְבֻּתָּהּ שֶׁל כְּבוֹד *Ehrengeschenk* | *donation* | וְקִיד מִיָּי: לְמִלְךְ שֶׁהִיָּת מִחֲלָךְ בְּמִדְבָּר וְכֵא אֲחֵיכֶם וְכִבְדוּ בְּכָלכֶּלָה אֶחָד שֶׁל תִּאֲנִים וְכֵא אֲמִיר לֹו זֶה כִּיָּיבִי גִדּוֹל וְכוּ.

(3) דִּלְדִּל, עֲשֵׂהוּ כְּחֹשׁ | *to reduce, to ruin* | *abmagern lassen* מִנְחִי פִיר עִיָּבִי חֲחִשְׁרָה כִּאֲבִיָּים חִיָּיב.

(4) חֲחִשְׁרָה, חֲחִשְׁרָה *schwächen* | *to weaken* גִּיָּי עִי עִיָּא: גִּי דְבָרִים מִכְּחִשְׁשֵׁן כְּחוֹ שֶׁל אֶרֶם וְאֵלֹוֹהֵן מִחֵד דֶּרֶךְ וְעוֹן.

כִּיָּיָא מִיָּע, עִיָּי הֲכִיָּיָא 2. בִּיָּם קִיד עִיָּבִי: כְּחֹשׁ אֶרֶם וְלֹא לִיכְחֹשׁ מִרָה.

כִּיָּיָא אֶרֶם, עִיָּי הֲכִיָּיָא 1. 4. בִּיר מִמִּיָּה: אֲכִיָּיָא קִרְבָּה: יָבִי צִיָּי עִיָּא: אֲכִיָּיָא.

כִּיָּיָא מִיָּע, חֲחֹשׁ *Lügen* | *to be rebutted* | *gestraft werden* מִיָּא עִיָּבִי: אֲכִיָּיָא בְּנִדְיָקָה וְלֹא אֲכִיָּיָא בְּחִקִּירָה.

כִּיָּיָא, כִּיָּיָא דִּי, חֲחֹשׁ | *reduction, deterioration* | *Abmagerung, Schwächung* בִּיק גִּיָּי עִיָּא: כְּחֹשׁ גּוֹמָא: בִּיָּם קִיד עִיָּבִי: מִשְׁוֹת כְּחֹשׁ דִּאֶרֶם.

כִּיָּיָא כְּמוֹמָא דְשִׁמְרִי; כְּמוֹמָא דִּאֲמִי.

כִּיָּיָא כְּמוֹמָא דְשִׁמְרִי.

כְּמוֹשִׁיב כְּמוֹבֵל וְשִׁרְץ בִּידוֹ.

כְּמִסְמָמִיָּים [אֲכִיָּיָא] דִּי, מִיָּן דִּי *Schwerfisch* | *fish* עִיָּי לִיָּם עִיָּא: בְּשַׁעָה שַׁעֲלָה מִן הַיָּם כְּנוֹן אֲקוֹמָה וּמִפּוֹמָה כְּמִסְמָמִיָּים וְכוּ. כִּיָּיָא כְּתָב יָד.

כִּיָּיָא (1) כְּמוֹ *wie, like* | *as, like* חֲגִי בִי עִיָּא: דִּלֹא כִי חֲאִי תִנָּא.

(2) כְּאִשֵּׁר *als* | *when* גִּיָּי גִיָּי עִיָּבִי: כִּי אֲתָא רִבִּיָּי.

(3) כִּךְ *so, thus* | *so* יִרְשִׁי חֲגִי מִיָּן עִיָּי עִיָּבִי: וְכוּ זֶה הַמְעֵשֶׂה.

(4) שֶׁם אֲחֵי יוֹנִית *der greek letter chi* | *griechische Buchstabe Chi* כִּרִּיתִי הִי עִיָּבִי: מוֹשְׁחִין אֶת הַמְלִכִּים כְּמִין נֹדֶה וְאֶת הַכְּתָנִים כְּמִין כִּי.

כִּיָּיָא גִּיָּיָא בְּאֻפֵּן זֶה *auf diese* | *in this way* | *Waise* בִּיָּם מִיָּה עִיָּבִי: כִּי חֲאִי גּוֹמָא וְכוּ.

3) נקו *das Reinigen* | *cleansing* נדה ג'
ע"א: עד שעת הכיבוד.

כִּיבּוּי ז', פעולת המכבה *das Extinguishing*
Löschen שבת מ"ז ע"א: נתנין כלי תחת הנר
וכו' ולא יתן לחוכו מים מפני שמקרב את כיבויו.
כִּיבוּם ע"י פְּבוּם. ספרא אחרי ח' י"ב: רחיצת
גופו וכל כיבוש בגדים.

כִּיבוּשׁ ז', 1) לכיחה *Eroberung* | *conquest* ירוש'
חור' פ"ג מ"ח ע"ג: בכיבוש הארץ.

2) מעלה, כבש *Bestelung* | *ascent* ירוש'
עיר פ"ז כ"ד ע"ב: שהסובב עשר אמות וכיבושו
שלשים ושתים.

3) מוסר ותוכחה *Ermaahnung* | *admonition*
תע"י פ"ב מ"א: אומר לפניהן דברי כיבושין.

4) יסורים ונסיונות *Prüfung*, *affliction*, *trial*
Lelden פסיק' וזאת הכרכה קצו ע"א: הן
וכיבושיהן.

5) חשוק, חשור *Nabe* | *nave* תרג' מ"א ז'
ל"ג (והשריהם): וכיבושיהן.

כִּיבוּשׁ א"י, כבישה *das Unter-* | *suppressing*
drücken תרג' מ"י ל' ל"ג (ומיק אף): ומן
כיבוש דחנא.

כִּיבוּשׁ ע"י פִּיבוּשׁ 5, תרג' מ"א ז' ל"ו (כמעט
איש): כיבוש חד.

כִּיבּוּר ע"י פִּד 1, ירוש' ח"ה פ"א ג"ח ע"א: כידו
אחי מיסב לידו.

כִּידוּם [פִּירוּם] ז', מלבוש של עובדי דרך
a travelling cloak | *Reisekleid* תוס' מ"ג ד'
ל': חרי שהיה עסוף במעפורת בכידום וכו'.

כִּידוּן ע"י פִּהוּן. זכר' י"ח ע"א: חכמים ככיהונן.
כִּירִב כִּיוצא בו; כִּיוצא בזה.

כִּיּוֹנָא ת"י, דברים נכונים *Richtiges* | *proper thing*
תרג' איוב מ"ב ח' (נכונה): כיוונא.

כִּיּוֹן (הה"ם) 1) מיד *sofort*, *unmittelbar* | *directly*
תמיד פ"ג מ"ז: ואחר מוח ביק.

2) כִּי בְּרַגְעוֹ, כִּהָּ כְּשֶׁעַת *sobald* | *as soon as*

ג"ש פ"ח מ"ג: כיון שהגיע לאור הדג הרי זה
מגורשת.

8) ל"פ, מפני *da, well* | *since* שמור פ"א:
כיון שיצא לתרבות רעה לא נפנה אליו.

4) ת"י, נכון *richtig* | *true, right* תרג' ר"ב י"ג
מ"ז (נכון הרבר): כיון פתגמא.

5) ישר *gerade* | *straight* תרג' יח' א' ז' (רגל
ישרה): ריגלן כיונן.

כִּיּוֹן כְּנִיל 2, 3, ירוש' שבי' פ"ג ל"ד ע"ג: מכיון
שנתקשר בו קשר העליון מיד הוא יבשה פסח'
פ"ד ל' ע"ד: מכיון שנהנו בהן אבותיכם איסור
אל תשנו מנהג אבותיכם.

כִּיּוֹנָא 1) ת"י, כְּנִיל 4, 5, תרג' שיב כ"ב ל"א (תמים
דרבו): דכיונא אורחיה.

2) ז"י, בינה *Vernunft* | *reason* תרג' תה' ל"ב
ט' (אין תבין): דלית להון כיונא.

כִּיּוֹנָתָא ע"י פִּיּוֹנָא, תרג' ע"י ח' י" (ודוכר
תמים): ולדמליל כיונא.

כִּיּוֹר ז', ציפי עץ *Holztafelung* | *panel* מרות
פ"ד מ"ז: אמה כיור.

כִּיּוֹרָא ז', 1) כְּנִיל, תרג' שיב ז' ב' (בבית ארזים):
ביתא ד' ממלל בכיורי ארזא.

2) כלי גרושה לרחצה, כיור *basin, laver*
Waschbecken תרג' שמי' ל' י"ח (כיור גרושה):
כיורא דגרושא.

כִּיּוֹנָא שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name תרג' שני א"י ח' א': בן כיונא וכו'.

כִּיּוֹנָא ז', מדה השמה *a measure of length*
ein Längenmaß מנה' מ"ט ע"ב: רום כיונא
חימי.

כִּיּוֹה = כִּיּוֹי ז'; כִּיּוֹה צד באיזה אופן *in what*
auf welche Weise? | *manner?* ככורים
ב' ח': כיוה צד מפרשין את הכיבורים.

כִּיּוֹצֵד כְּנִיל, תוס' צוק' ב"ק מ' ב': בנזק כיוצד וכו'.
כִּיּוֹת ז', ליתח היוצאת מן תגרון בשעת שיעול
phlegm | *Schleimauswurf* נדה כ"ה ע"ב: רוקן
כיוה וניעו ומי האף שלו.

פֿיז = פֿיזיקא, בענין *as | wie* ירוש' עיר פֿיז כיא
עיא: ביי דער רי יעקב.

פֿיזל זי, מודד שדות *measurer | Feldmesser* ירוש'
ביים פֿיז ייב עיא: החופר והכיל זכר נוסל
שכרן מן האמצע.

פֿיזלא זי, מדה *Maß | measure* ביים מי עיא:
וכי בשופטני עסקינן דיהבין בכילא רבא ושקלי
בכילא זוטא.

פֿיזליל שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name זכר קיח עיב: חד נרא הוה ליה לכיליל.

פֿיזפא זי, הכרח *Zwang | necessity* תרג' משי
מיז כיו (אכף עליו פיהו): דמן פומא אחי לח
כייפא.

כייז עיי פֿיזיר. ירוש' ביים פֿיז ייב עיא: הכיז
הבלין.

כייזיד כל יתר כנימל דמי.

פֿיל פֿי. 1) מודד *to measure | messen* מנח' ביג
עיב: כי קא בייל לעשרון קא כיל.

2) קוח *hoffen | to hope* תרג' תהי ליא כיה
(המיהלים להי): דכלין למימרא דה.

אָכיל אפי, כניל 1. תרג' ירוש' בר ליה כיו:
במכילא דמינש מכיל בה מתביל ליה.

אָתפיל אָתפי, נמדד *gemessen | to be measured*
werden תרג' חושע ב' א' (אשר לא ימד): דלא
מתכל.

פֿילא עיי פֿיילא. ביצה כיס עיא: דמקרי חמרא
במנא רכילא.

פֿילא עיי פֿילת. שבת קליח עיא: כילי דבי ר
חונא דמאורא נגורו ומצפרא חבישא רמיא.

פֿילבית גי, מין דג קטן *ein | a small fish*
kleiner Fisch שבת עיו עיב: אימת בילבית
על לויתן.

כילדין [פֿילידון] זי, וזממה. קצף על פני מים
froth | Schaum ירוש' פֿי פֿיז כיס עיר: ותוא
עביר כילדין.

פֿילד גי, אהל חופה מסביב למטה *curtained*

bed | Himmelbett מוכה יא עיא: מטה דלגבה
עשויה וכו' כילה דלתוכה עשויה.

פֿילד עיי פֿאילד. ירוש' בלא פֿיה כיס עיר: ורואן
את האמצעיות כילו איבן.

פֿילדוּתא ניר, נאדות *Schläuche | bags* תרג'
איב ליה ליו (ונבלי שמים): כילות שמיא.

פֿילדיר זי, 1) גמר וסיום *Beendigung | finishing*
ספרא קדוש' א' א': שלא יהיו עניים יושבים
וסמרים כל תיום ואומרים עכשיו תוא נותן
פאה אלא ילכו וילקטו בשדה אחרת ויבואו
בשעת הכילוי.

2) איכוד והשמדה *extinction, destruction*
Vertilgung מכי בוא פֿיה: מצות כילוי בשויפת.

פֿילדל כניל 1. תנח' ברי בי: כמאן דבנא ביתא
וגמר לעבירתיה וכו' כילל בתני.

פֿילדן תי, בעל ראש חד סלמעה ורחב סלמטה
wedge-shaped | spitzköpfig בכורות פֿיז מ'א:
הכילון וכו' ושראשו שקוע.

כילופים [פֿילגמרוסום] זי, אוהב חבריות
liberal | human ססיקר כיג: כשהן כילופים
(צל כשהוא פילגמרוסום, וכן במדרש הגדול
שם' כ' י').

פֿילדא גי, במים התנור *the pedestal of the stove*
Ofenuntersatz תוס' צוק' כיב א' ג': מרחיקין
את התנור שלשה ספחים מן הכיליא.

פֿילדון זי, ממך *Vorhang | curtain* ירוש' בר
פֿיז ר' עיר: עושה לו כילוי.

פֿילדיות ניר, כניל. ביר פֿכית: נכנס לתוך החופה
וכי מקדע בביליות.

פֿילד זי, שבלול *Schildkröte | tortoise* ביר
פניא: כתית כמו שבלול וגוי כהדין כילוי.

פֿילדבול עיי פֿלדבול 2. תוס' ברה ר' זי: כלכל זה
איני יודע.

פֿילדביר זי, פֿילבית גי, מין דג *ein | a fish*
Fisch ירוש' בירי פֿיז לים עיג: כילכיד אנא
מעיים: תוס' צוק' עיו ד' (הי) יא: כל שכיכית
ארת וכו'.

כילרין [בולרין] זי, מין מטבע קטנה, obol,

a small coin | Obolus, eine kleine Münze

שחשיר א' א' מלע או כילרין.

פילקא עי פילקא, סוכה ביי ערא: שרי למנני
בבילתא במוכה וכו'.

בימונייא עי סימונייא, ירושי יבמי פייב יג
ערא: בני בימונייא אתון לגבי רבי.

פינא שם איש männlicher Name
תוסי צוק שבעי ג' ז' חנניא בן כינאי

זמור

פינרי עי פנרי, סוכה פיו פיו: במקדש אומר
את השם בכתבו ובמדינה בנינו.

פינום עי פנום, במד פנו: בינום של רשעים
תקלה להם ותקלה לעולם: בייב סיה ערא: ביה
בינום העצים.

פינופיא זי, אסיפה Versammlung
שבת פ' ערב: ביום טוב נמי אינא כינופיא.
ועי פנופיא.

פיני = פין זי, (1) כך היא so ist es | it is so
ירוש' מאה פייב יז ערא: וכיני אלא כיני.
(2) וכי כך היא is it so? | ist es so? שם שם:
וכיני.

פינר, פינרא זי, (1) כנור Leute | late תרג'
איוב ל' ליא (כנורי): כינור מניי זי ערא: בקלא
דכינרי.

(2) מין צמח artichoke | Artichoke פייב קייא
ערב: מולא דכינרא (ג' הערוך).

פינרים כגל 2, תוסי צוק בלא' ג' יב: הכינרים
וחכרנס וכו'.

פינרא גי, מקלעת, מחצלת, Geflecht
Matte סוכה ב' ערב: חז לכינרא רפירי.

פיסא זי, כיס, שק, Beutel, purse, bag, pocket
פאשה ברי ניה ערב: לא שקל ידיו מן כיסא.

פיסא זי, מין עשב eine Grassart
שבת עיז ערב: אכל כיסא וכו'.

פיסאני זי, שבלים קליות roasted ears | geröstete
Aehren עירי כים ערב: תרי שרגושי כיסאני.

פיסוח זי, בריחה וקצירה | cutting down, clearing
das Abmähen, Abschneiden סרק ג' ערא:
לניכוש ולעידור ולכיפוח.

פיסוי עי פסוי, חלי פיו מיד: שחם מאה חיות
במקום אחד כיסוי אחד לכולן: פרה פייב מיי:
כיסוי פיתם שחזא מחובר לשלשלת.

פיסויא זי, (1) סכמה לכלי זכרונות, covering
roofing | Deckel תעני' כיב ערב: ככיפויא
דחגורא.

(2) עטיפה cloak | Überwurf כתי סיה ערא:
לכושא וכיסויא.

פיסוקא זי, בזיון | shame, putting to shame
Schande, Beschämung ביק פיו ערב: ביישו
וכי משום כיסופא הוא וכו', ועי פסוקא.

פיסוקם זי, שחשוק, rubbing | das Reiben
Abreiben זבחי ציד ערב: כל כיכוס דלית ליה
כיסכוס לאו שמיח כיכוס.

פיסנא זי, (1) בצת, רקק Schlamm | mud תרג'
איוב ח' יא (בלא בצת): בלא כיסנא.

(2) רצועה Riemen | leather thong שבת קליח
ערב: גור בכיסנא.

פיסני, פיסנין זי, פיסניית גי, שבלים קליות
roasted ears | geröstete Aehren עירי כים
פיי ליו ערב: מיני כיפנית ברי מיי ערב: פת
חבאה בכיסנין: כתי יז ערב: ארמלתא לית לה
כיסני.

פיסנין [פיסנין] זי, בגדי פשתן linen-
garments | Leinenkleider ספרי ביי קליא:
נשים סוכרות כל מיני כיסנין.

פיסקא גי, (1) כיס Beutel | bag שבת קיה ערב:
דעברה כי כיסנא.

(2) אלמוגים corall | Koralle כתי ניה ערא:
כינרא דחומי.

(3) מספא fodder | Futter כים פיה ערא:
כרחי רמי כיסנא לחיותא.

כיעור זי, תועבה *hideousness | Häßlichkeit*,
Scheußlichkeit חול' מיד עיב: אמרו חכמים
 תרחק מן הכיעור ומן תדומה לו.

כיעזבין כל ישראל ערבים זה בזה.

כִּיף (זי, 1) נמה בבנין *Gewölbe | arch* מרה פיג
 מיו: כיפין עיג כיפין.

(2) גובה הגל *Kamm der Welle | cap. of waves*
 חול' ליא עיב: אין ממבלין בכיפין.

כִּיף, כִּיפָא (זי, 1) אבן *stone | Stein* מרק כיה
 עיב: כיפי דכרדא.

(2) אבן טובה *precious stone | Edelstein* כימ
 ליה ליא: ההוא נברא דאפקיד כיפי גבי חכריה.
 (3) חוף *shore | Ufer* פס' ד' עיב: כיף ימא.

כִּיפָה גי, כניל 1. אסתיר גי וי: נפלת כיפה על
 קידרא וי לקידרא נפלת קידרא על כיפה וי
 לקידרא.

כִּיפַת הַיַּרְדֵּן טין כושם *a fragrant plant | eine wohlriechende Pflanze*
 כריח' וי עיב: כיפת
 הירדן כל שהוא.

כִּיפָה גי, חשתחווה *das Bücken | bending* ירוש'
 מוכה פיג גיד עיב: כיפת קומי.

כִּיפָה גי, 1) בגין בצורת קשת, קטרון *vault | Gewölbe*
 עיז פיא מיו: הגיעו לכיפה שמעמידין
 בה עבודה אלילים וכו'.

(2) בית האסורים *prison | Gefängnis* מנה
 פיא עיב: מי שלקה ושנה בייד מכניסין אותו
 לכיפה.

(3) מין מלבוש *a cloak | ein Kleidungsstück*
 שבת גי עיב: כיפה של צמר.

(4) גל *heap, pile | Haufen* ביר פיק: כיפת
 אבנים.

מִלְךָ בְּכִיפָה משל בכל העולם כולו *to rule over the whole world | die Welt beherrschen*
 במיר פייג: שמלכו בכיפה בים וכיכשה וכו'.

כִּיפָה תי, גבה קומה ביותר *extremely tall*
unformig groß תוס' בר' זי גי: ורואת וכו'

ואת הכיפה ואת הננוס אומר ברוך משנה
 חבריות.

כִּיפָלָא זי, כפל *double | das Doppelte* איכיר א'
 הי: אי הוא חד דכוותיה והוו עמך אוכלוסין
 בכיפלא לא חיות יביל כביש.

כִּיפְלִיסין עי' קלופסין. ירוש' פאה פיו כי עיב:
 דיעביד די ביסליסין.

כִּיפָר שם איש *a man's name | männlicher Name*
 יב' ייא עיב: רי יומי בן כיפר.

כִּיפְרָא, כִּיפְרָה שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine | Ortschaft in Pa-*
lästina ירוש' מגי' פיא עי' עיב: רבי יוחנן קרי
 לה בכנישהא דכיפרת ואמר הדא היא עיקר
 מיברא קדמייתא: פסי פיה ליו עיב: רי הלל
 דכיפרא.

כִּיפִישׁ זי, סל *Korb | basket* תוס' פהרי יי:
 המניח זיתים בכיפש.

כִּיפַת עי' בִּלְפַת 2. תוס' פהרי גי ייב: כיפת של
 בצק.

כִּיפְתָא עי' כִּיפָה 1. ירוש' נזיר פיו גי עיב:
 כיפתא דקיסרין.

כִּיפְרָא = כִּיפָא צד באיזה אופן *in what manner? | auf welche Weise? wieso?*
 מימ: אילו הייתי חייב לך כיפר אתה לוח ממני.

כִּיפִי בן יהי רצון.

כִּיפִי סיעל, כיפת בעץ *to panel | äpfeln* עיז פיא
 מיו: סידרו וכיירו.

כִּירְבִי לִבְנוֹן [פְּרִיסוֹלְדִּנְגֵן] זי, מין צמח *orach | Melde*
 ירוש' כלא' פיא כיו עיב: מה נפק
 מינהק כירבי לבנון.

כִּירָה גי, 1) כירים, מכון לבישול *stove | Herd*
 שבת פיא מיא: כירה שהסיקה בקש וכנבא
 נוחנין עליה תבשיל.

(2) מכירה *sale | Verkauf* ריה כיו עיב:
 כשהלכתי לכרכי חים היו קורין למכירה כירה.

(2) חבורה *Gruppe* | *band* ביק כיר עי: תלתא כתי סחרי.

כִּיתָה כגל ג. פטי פיה מיה: הפמח נשתח כשלש כיתות.

כִּיתָנָא זי, (1) עיי כִּיתָנָא. רח כיו עיב: לא תימא דחפכית כי כיתנא.

(2) עור, קרום *Haut* | *skin* חולי מיו עי: כיתנא דורדא דמנחא כיה ריאה.

כִּיתָנָא זי, כתונת *Hemd* | *shirt* שבת קים עיב: האי בר בי רב דובין כיתנא וכו' וניתורה כל תלתין יומין.

כִּיתָמָא זי, כתם *Fleck* | *spot* תרגי ירי ב' כיב: כרושם כיתמא דלא דכי.

כִּיתָנָא זי, פשתן *Flachs* | *flax* ירוש' מעשיש פיה כיו עיד: רב חוח ליה כיתן ולקח: עיו ליה עיב: כורא דכיתנא.

כִּיתָנָא זי, סוחר פשתים | *dealer in linen* *Leinwandhändler* ירוש' פאת פיא כיו עי: חנותא דכיתנא.

כִּיתָנָא זי, בגד תחתון *Unter-* | *underwear* *kleid* שבת קים עי: לעככומי כיתנא.

כִּיתָרָא זי, כתר, נזר *Krone* | *crown* תרגי ירוש' מיה ט': אערו כיתרא מן מואב.

כיב כל כך: כמו כן.

כִּךְ (1) תחילת, כן *so* | *thus, so* כרי מיו מיג: כענין שהו מברך כך עונים אחריה.

(2) מדיג, זה זאת *this* | *dieses* ירוש' שבת פ"ב די עיד: אין מדליקין אלא בשמן זית וכו' מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים וכו' מה יעשו אנשי קפודקיא שאין להם לא כך ולא כך.

כִּךְ (וכך) (1) מספר פלוגי *such* | *so and so many*; *and such a day (date)* | *so und so viel; im, am so und soviellen...* י"ח עיב: כשנת כך וכך ליחצון: ירוש' בתי פיה כיט עיב: וכמה אתה נותן לבתך כך וכך.

כִּירָוֹתָא זי, ערימות *Haufen* | *pyles* תרגי לחי"ב ל"א וי (ערמות ערמות): כירון כירון: שם שם די (הערמות): כירוחא.

כִּירֻמְנִיקָא זי, כִּירֻמְנִיקָא זי, שלשלאות, ככלים *Handfesseln* | *handcuffs* דת רבה כי ייד: בחוחים - בכירומניקא: תרגי דחייב ליו וי (בגחשתים): בכירומניקא.

כִּירִי זי, עבד *Sklave* | *slave* כיר פמיט: כיר עבד.

כִּירִיָּם חיקוי קול כלי זמר *an imitation of a musical sound* | *Klangnachahmung eines Instrumentes* כמיר מיד: מהו סבכר שחיה מקיש ידיו וז על זו ומופת ואומר כירי דם.

כִּירִים זי, כסילי ברזל לכתוש כרם ויחים *iron tools for pressing olives* | *eiserne Bolzen zum Olivenpressen* כלי פייב מיה: וחממוסלת חממשקולת וחכורים וכו'.

כִּירָא זי, תולעת שבמעים *intestinal worm* | *Kingeweidewurm* גיטי פים עיב: לכירא אנפא דחמרא.

כִּירָפֹר זי, סיבוב *Umschweif* | *circuit* כיר פ"ב כמה כירכורים כרכו בשביל לחשיה עמח.

כִּישָׁא זי, חבילה *Bund* | *bunch* כיב קמיו עיב: כישא דירקא.

כִּישוּתָא עיי כִּישוּתָא. מנח כיו עיב: כל האמור בפרשת כישוף כן נח מוחר עליה.

כִּישוּתָא עיי כִּישוּתָא 1. שבת קליט עי: כישות ר' טרפון אומר אין בלאים בכרם וחכיא בלאים בכרם.

כִּישָׁא זי, חתיכה *Stück, Schnitte* | *stice* שבת ק"ח עיב: במערבא מלחי בישרי כישרי. כִּישוּתָא עיי כִּישָׁא. שבת קים עיב: כישתא דירקא.

כִּיתָא זי, (1) ניפוח *das* | *beating (of flax)* *Schlagen (von Flachs)* שבת קים עיב: כיתנא - כיתא נאה.

כל שֶׁהוּא, פֶּל שְׁהוּא מעט מן המעט whatever
it be (the smallest quantity) | *irgend etwas*
שבוטע שלא אוכל ואכל כל שֶׁהוּא חייב וכו'
אמרו לו לרע חוכן מצינו באוכל כל שֶׁהוּא
חייב.

כל שֶׁכֵּן על אחד כמה וכמה | *so much the more*
um so viel mehr תנאי מצורע יג: שאין
נחננין פרצה לפני הכשר וכל שכן לפני הגנב.

פֶּלֶאָה עיי פֶּלֶיָה. איכיר פתיחתא (רי יוחנן א'):
לא תשוון כלאה גמירא.

פֶּלֶאָי: פֶּלֶאִי בֶּבֶא בית משמר | *guard-house*
Wachthaus נדרי ציא עיב: איהיב בבליא בבא.

פֶּלֶב פיעל. הַפְּלִיב חפ', תפר תפרים רחוקים זה
מה *to stitch | steppen* מריק פיא מיה: ההדיוט
תופר כדרכו והאומן מכליב: ירוש' שם שם פי
עיר: הרוצענין מכלבין במועד.

פֶּלֶב - פֶּלֶב שוֹמֵה כלב סמורף | *a mad dog*
toller Hund יומא פיג עיב: חמשה דברים
נאמרו בכלב שומה פיו פתוח ורירי נוסף ואוביו
פרוחות וכו'.

פֶּלֶב הַיָּם, פֶּלֶב הַיָּם מין בעל חי השוכן במים
ובינשה כאחת *Seehund | sea-dog* כל' פיו
מיג: כל שבים שחור חוץ מכלב חמים סמני
שתוא בורח ליבשה; סמרא שמיני די': כל הולך
להביא וכו' ואת כלב הימ.

כלביא כלשון בני אדם.

פֶּלֶבֶא זי, כלב *Hund* | *dog* עירי פיא ערא:
כלבא בלא מתיה שב שנין לא נבת.

פֶּלֶבֶה גי' (1) נקבת הכלב *Hündin* | *she-dog*
קהליר די' ביו: לכלבה נוסכת שאחזה בעליה
בשלישלת.

(2) מין צבת *elne Zange* | *tongs* תומי צוקי
ביס גי' ייא: כלבה של ספרין ושל רוסאין ושל
עושה זכוכית שנחלקה לשנים וכו'.

כלבדא עיי פֶּלֶפֶיד. ירושי עירי פיג בי עיר: הדא
כלבדא הואיל ואילין כותאי אכלין מינה וכו'.

(2) לשון שבועה | *elne* a formula of on oath
Schwurformel סמרי דבי א': כך וכך אם
היינו יושבים היינו משיבים וכו'.

(3) כזה וכזה | *so und so* | *so and so* ירוש'
תרי' פיא מי עיב: באומר כך וכך עשיתי.

פֶּבֶא זי, (1) מלתעה *Backzahn* | *molar* סמ' קייג
ערא: לא תעקר כבא.

(2) שן בכלל *Zahn* | *tooth* חולי קביו ערא:
נרשאה נשקיד מני כביד.

פֶּבֶא דֶאקְלִידָא שן המפתח | *Schlüssel* | *key-bit*
bart שבת פ"ש עיב: רחוו לכבא דאקלירא.

פֶּבֶיו זי, קור עכביש | *Spinnen* | *spiderweb*
gewebe אהלי פיג מיה: התבואה שבהלון וכיו
שיש בה סמם.

פֶּל - פֶּל אָהֵן לכל מקום | *wheresoever*
wohin auch immer ירוש' כרי' פ"ס יג עיב:
כל אהן דאת אזל אלה' עמך.

פֶּל אָהֵד וְאָהֵד כל איש ואיש | *jeder* | *every one*
כרי' מיב עיב: אעמי' שכל אחד ואחד אוכל
סכברו.

פֶּל אֵימַת כל שעה, כל פעם | *so oft* | *whenever*
als עיו גיג עיב: כל אימא דבעינא לה.

פֶּל דֶּבֶן עיי פֶּל שֶׁבֶן. נדה ניא ערא: אמר ליה
אבי' כל דכן הוא.

פֶּל יָכוֹל בכתו לעשות הכל | *allmächtig* | *allmighty*
מורי' חדשא א': להודיע גבורתו של הקביה
שתוא כל יכול.

פֶּל פֶּךְ במדה רבה כזו | *so viel, so sehr* | *so much, so intensely*
so viel, so sehr ויקיר פ"ס: כל כך היא כחה
של תשובה ולא הייתי יודע.

פֶּל פֶּמָה כל זמן | *so lange* | *as long* מריק מרו
עיב: וכל כמה דהוא רביה עירה היאורי
קיום וכו'.

פֶּל עֵיקָר לגמרי לא | *ganz und gar* | *(not) at all*
(*nicht*) ירוש' דמ' פיא כיא עיר: אינו מפריש
כל עיקר.

gefundene Zusammenkunft babylonischer Talmudstudierender ברי' ו' עיב: אנרא רכלה רחקא.

כָּלָה נ', מין מדה *a measure | ein Maß* ירושי' ביצה פ'ג סיב עיב: שכן בעל תבית דרכו להיות נותן כלה של תכלין בתוך תבשיליו.
כלוי' כלומר.

כָּלָה ה', בעם *wrath | Zorn* חרג' יביע דבי' כ'ס כ'ז (ובהמה): ובכלו.

כָּלוּבָא ה', קרוחם *axe | Axt* פסידריכ זכור כ'ב עיב: גמלו כלובין של כרל והיו מותרין במלשין של מלך; חרג' שיא י'ג ב' (את קרדומו): ית כלוביה.

כלום [פְּלוּמ] ה', שון של ממחה *key-bit | Schlüsselbart* ירושי' שבת פ'ה יא עיב: חמן הוא עבר רק כלום חקא הוא עבר רק סרגור.

כָּלוּי ת', עצור ומופרש *zurück-gehalten; sich enthaltend* ירושי' נזיר פ'ב נ'א עיד: אמר לכבר כלוי אני מסנו.

כָּלוּל (1) ת', נכלל *inbegriffen, enthalten* ירושי' ברי' פ'א ב' עיב: שעשרת חדברות כלולין בחן.

(2) תהים, כליל *entirely | ganz und gar* ירושי' מוסה פ'ג י'ס עיב: קריבה בכלול.

כָּלוּם ה', (1) מאומה, דבר מה, כשהו *anything, etwas* ירושי' ברי' פ'ו ט' עיד: הנהנה כלום מן העולם מעל.

(2) שום דבר (במשפטים שוללים) *nothing (in negative sentences) | nichts (in negativen Sätzen)* תוס' ברי' י' א': לא יסעום אדם כלום עד שיברך.

(3) מדיש, האם, וכי' *is there any? has any? etc. (introducing a question) | gibt es? ist etwa? hat etwa? usw.* ברי' כ'ז עיב: כלום יש אדם שחולק בדבר זה.

אין פֶּכֶן כָּלוּם לא איכפת *it does not matter*

כָּלְבוּם עיי' כָּלְבָה 2. קהל' ייב יא: הכלבום אינו עולה לחשבון מסמרים.

כלבום [פְּלָבוּם] נ', (1) נחושת *copper | Kupfer* ב'ק ק' עיב: מאי כלבום כסרא רודי.
(2) עיי' כָּלְיָנָם, תנח' בלק י'ג: נאדם שנתן כלבום נפי כהמה.

כָּלְבִיָא עיי' כָּלְבָה 1. מדוי' תחי' ליט: הא לך חלב כלביא.

כָּלְבִית נ', מין דג *a fish | ein Fisch* עיי' ליט עיב: איזה ציר שיש בו דגה כל שכלבית אחת או שתי כילביות שוטטות בו.

כָּלְבִית עיי' כָּלְבָה 2. ירושי' מנה' פ'י כ'ח עיב: כלבת אונה עולה לחשבון מסמרים.

כָּלְבִיתָא עיי' כָּלְבָה 1. ריה ד' עיב: ואי שגל כלבתא היא וכו'.

כָּלְדָאָה, כָּלְדִי ה', מגיד עתידות *soothsayer | Wahrsager* סנה' ציה עיב: אמרי ליה כלדאי אי אזלת האידנא יכלת ליה: פס' קי'ג עיב: מנין שאין שואלין בכלדיין וכו'.

כָּלָה - הַתְּפִלָּה חתפ', נאכר וכשכר *to be destroyed | vernichtet werden* ברי' שלא יתכלו מן העולם.

כָּלָה עורב לוח כרל בעל חידים בנג בית המקדש כתרין במני העופות *an arrangement of iron points on the roof of the Temple (as defence against the birds) | mit eisernen Spitzen versehene Vorrichtung auf dem Dache des Tempels (als Vogelscheuche)* מדות פ'ד מ'ו: ונ' אמות מעקה ואמה כלת עורב.

כָּלָה - (1) שם ממכת קסנת בתלמוד *name of a small treatise of the Talmud | Name eines kleinen Talmudtraktates* שבת קיד עיב: ששואלין אותו הלכת בכל מקום ואומרה ואמלו במסכת כלה.

(2) כנסית תלמידי החכמים בישובות בבל פעמים בשנה *the assembly of Babylonian students twice yearly | die zweimal in Jahre statt-*

es macht nichts דמי' פיא מיד: אם חקדים
מעשר שני לראשון אין בכך כלום.

קלומר מזה, זאת אומרת that is to say, this means | das heißt, das will sagen
חזיר הזה בשעה שהוא רוכץ מפשים את מלפיו
כלומר שאני מהור.

כלונים עי' קליגום. תומ' צוקי' כלי ביס ד' ז':
הכלונים של מוס וכו' המשיחות והרצועות וכו'.
קלונסא, קלונסא ז', מוס, Pfahl | beam, pole
Stange כיס פיו עיב: כלונמות של ארה: תרג'
יכיע במ' ליה כ': מלק עלוי כלונסא.
כלוסים עי' פליסים. עוקצי' פיא מיו: וחלוסים
החורכין.

קלונסין דר, מין אילן | Scorice (bot.) | Sassaholz
baum ירוש' מעשי' פ'ב נ' עי'א: היה עושה
בכלוסין וכו'.

קלונסין דר, מין תאנים | eine species of figs
Feigenart בר' נ' עיב: היה עושה בכלוססין.
קלי' פיע, נגמר zu Ende sein | to be finished
כיס עי' עי'א: וקא כליא קרנא.

קלי' פעל, איבר vernichten | to destroy | ביק נ'
עי'א: דמכליא קרנא.

קלי' אמ', (1) שגג schreien | to call, to roar
תרג' יואל ד' מיו (מציון ישאנ): מציון יכלי.
(2) עצר zurückhalten | to restrain | תרג' דחייב
ז' יג (מעצור השמים): מבלי שמיא.

קלי' אמ', בעצר zurück- | to be withheld
gehalten werden תרג' כרי' ה' ב' (ויכלא
הגשם): והתכלי מסרא.

קלי' -- פלי אומנות כלי מלאכה ועבודה | tool
Werkzeug כיר פיא: תעורה אומרת אני הייתי
כלי אומנותי של הקבית.

קלי' זיין נשק Waffe | armour | יב' קמיו עי'א:
אשה כלי זינה עליה.

קלי' לקן בגדים לבנים | white garments | weiße
Kleider העני' פיר מיה: לא היו ימים טובים

לישראל כמיו באב וכיוחכ שבחן בנות ישראל
יוצאות בכלי לבן וכו'.

קלי' פשטן בגדי בר Linen garments | Leinen-
kleider ביק פיי מייס: לוקחין מן הנשים כלי
צמר ביחודה וכלי פשתן בגליל.

קלי' צורה כלי חרס, כלי יוצר | earthen vessel
irdenes Gefäß ירוש' שבת פיו י' עיד: הגדול
כלי צורה וחנופה כלי וכוכית.

קלי' שם סמכת בסדר מהרות | name of a treatise
of the Mishna | Name eines Mischnatrak-
lates ויקיר פייס: מי יכול ללמוד את כל
התורה וכו' כלים לי פרקים.

קלי' לקנים עי' קלי לקן. שבת קיד עי'א: אל
תקברוני לא בכלים לבנים ולא בכלים שחורים.

קלי' קלון' בגדים שחורים | black garments
schwarze Kleider שבת קיד עי'א: אל תקברוני
לא בכלים לבנים ולא בכלים שחורים.

קלי'א עורב עי' פלה עורב. שבת צ' עי'א:
הרי עלי כרול וכו' למאי חזיא לכליא עורב.

קלי'א עי' קלי'א ג. תומ' נדה פ' מיו: בראשונה
היו מוציאים עשירים בדרגש ועניים בכליבא וכו'.

קלי'ד, קלי'דא ד', (1) כוס Becher | sup | תרג'
בר' סיד י"ב (וימצא הגביע): ואשתכח כלידא.
(2) כוס הפרח Blumen- | calyx of flowers
kelch תרג' שמי' כיה ליג (ושלשה גביעים
משקרים): תלתא כלידין מצירין.

קלי'דא ג', (1) ארון, ארגו Kasten | box איכיר
פתיחתא: ומצאו שם שני כרזבים נמלו
אותן והחזירן לכליכת.

(2) מטה שנושאים בו את המט Bahre | Bier
פרח פייב מייס: ומטה של סרבל וקון של
כליבת.

קלי'דרין דר, תכשיטים | Schmuck | Jewels כיר
פייס ו': שאין ענד וכו' לובש כלידרין.

קלי'ה עורב עי' פלה עורב. מנה קי עי'א:
ברזל וכו' למאי חזיא וכו' לכליא עורב.

שייז: ברים אלו בליטריקים שלהם (ילק) שם
תתקמדי: בליטריקה קהלי יב ז': בליטריקה.

בְּלִיתָא נ"י, כעס *wrauth | Zorn* תרני יביע דב'
ביט (באפו ובחמתו): ברונויה ובבלייתיה.

בְּלִיָּה ז', מין דמר *a woolly substance | sine*
Wollart מנח' לים עיב: השיראין והכלך
והסירקין כולם חיבים בציציה.

בְּלִיָּה צווי, לך לך *cease and turn! go! | gehet*
gehe fort! בב קסיד עיב: כלך מלשון חרע.

בְּלִבּוֹל ז', 1) כלכלה והונה *sustenance*
Ernährung, Versorgung ספרי דב' ליה: מת
כלכל האמור לחלן בשני דעבון הכתוב
מדיבר וכו'.

2) שערות הצומחות על חרקות *temple hair*
Schlafenhaar שבת ס"ח סיד: כרי לעשות
כלכל.

בְּלִיָּד ז', מין דג *a fish | ein Fisch* ירושי נר'
ס"ו לים עיב ועיד: דגה שאיני פועם אינו אמור
אלא בבליד.

בְּלִיָּל - גירל שער *to raise a crown of hair*
die Haare wachsen lassen גויר ס"א מ"א:
חרוני ממלסל הריני מכלכל הרי עלי לשלח פרע.
נְתַבְלִיָּל נתפ', מיוון ונתמרנס *to be supported*
ernährt werden פסיקיר ד': ואליתו נתכלכל
ע"י הצרפתית.

בְּלִיָּלָה נ"י, 1) סל *basket | Korb* פ"א ס"ו מינ'
המניה את הכלכלה תחת הגפן וכו'.

2) כלוב *cage | Käfig* תומי שבת יד ג': כלכלה
לישב עליה תרנגולת.

3) מזון *provision | Nahrung* ברי' סיד ע"א:
על המדיה ועל הכלכלה ועל תנוכת חשדה.

בְּלִיָּל - 1) מנה והכנים אל הכלל *to include*
einachließen, zusammenfassen שבוע' כ"ג
עיב: בכולל דברים המותרים עם דברים
האמורים.

בְּלִיָּה נ"י, איבוד והשמדה *extinction | Ver-*
gung אבות ס"ח מ"ח: רעב של בליה.

בְּלִיָּנוֹם ע"י בְּלִיָּנוֹם, תומי צוקי בלי ביב ז' ב':
עובי בלינום.

בְּלִיָּתָא נ"י, תקוה *hope | Hoffnung* תרג' תח'
קיים קסיו (משברי): מן בלייתיה.

בְּלִיָּיָא, **בְּלִיָּיָה** נ"י, בלות *brides | Bräute* ירושי
פאה ס"א ס"ו עיד: והוא מקלם קומי בליי
(ע"י פ"ג מ"ב עיב: בלייה).

בְּלִיָּיָה ע"י בְּלִיָּיָה, ירושי ברי' ס"ב ד' עיב:
שתחילתה יפורין וסופה בלייה.

בְּלִיָּבָה ע"י בְּלִיָּבָה, 2) מויק כ"ז עיב: בראשונה
היו מוציאים עשירים כדרגש ועניים בבליבה.

בְּלִיָּלָא ז', 1) גויר, גויר *wreath, crown*
Kranz, Krone ירושי מעשיש סיד נ"ה עיב:
כליל דחית; שבת קניב ע"א: כלילא דזרעא.

2) התקסרות, עליה על כסא המלכות *coronation*
Krönung, Thronbesteignng ב"ב ד' ע"א: דמי
כלילא.

בְּלִיל מְלָכָא מין צמח *maillot | Steinklee* שבת
ק"ט עיב: חד כליל מלכא.

בְּלִיָּת ע"י בְּלִיָּיָא, תרג' יביע דב' כ"ד ו' (רחים
ורכב): תרגין וכלין.

בְּלִיָּנוֹם ז', רסן *bridle | Zaum* תומי בלי ב"ס ד'
ד': שלשלת שעשאה אפרוסביא ממאה מפני
שהיא כבלינום.

בְּלִיָּנִידִין ז', סעיל עלין *a mantle | Oberkleid*
ירוש' מנח' ס"י כ"ט ע"א: הדין זוגרא והדין
בלינידין.

בְּלִיָּנִים ע"י בְּלִיָּנוֹם, תומי צוקי בלי ב"ס ד' ד':
אפרוסביא ממאה מפני שהוא כבלינם.

בְּלִיָּסִים ד' *Sappholzbaum* | *liquorice (bot)*
תרי' ס"א סיד: בליסים ודרובים.

בְּלִיָּסִיקִים, **בְּלִיָּרִכִין**, **בְּלִיָּרִכִין** [בְּלִיָּרִכִין]
ז', שרי אלף *chiliarchs, commanders of one*
thousand soldiers | Chiliarchen, Anführer

אִיפֿלֶם, אִיפֿלֶם אחס', נכלם to be put to shame | beschämt werden
 רמבלמו ליה ומיכלמן תרג' במ' יב יד (הלא תבלם): חלא תהבלם.

פֿלֶמִי ניר, בגים vermin | Ungeziefer ברי ניא ערב: מסהדורי מילי ומסמרטושי כלמי.

פֿלֶנִידִיא דיר, מין בגדי נשים fine cloaks for women | eine Frauenkleidung
 פ'ו ח' ערב: הרעלות - בלנידיא.

פֿלֶנִיתא נ' פרג papaver | Mohn פס' ליה עיאו קרמית - שיצניתא דמשתכחא ביני כלניתא.
 פֿלֶנֶסא ד', כוש Stange | pole תרג' מליא ד' ח' (שקף): כלנסא.

כלעם [פֿלֶעס] פיע, הקרים קנה לושט to be choked | sich verschlucken
 פ'ו עיאו: ואיתכלעסן ומיתין.

פֿלֶפֿי מחי, (1) לעומת, מול towards | gegen
 in der Richtung auf ירוש' ברי פ'ד ח' ערב: העומדן ומחפליין בואצה לארץ הופכין את פניהן כלפי ארץ ישראל.

(2) ביהם אל in relation to, with regard to | in bezug auf
 ביב פ'ו עיאו: לא דבר מיוכ אלמ כלפי שפן.

פֿלֶפֿי ל'יא להיכן דברך מכוונים? מה אתה סח? where are you turning to? | wie reihst sich
 das? פפח' ח' ערב: כלפי ל'יא אמר אבוי איסוך וכו'.

כלקורא עי' פֿלֶפֿיד, ירוש' פפח' פ'ה כ'א ע'א: חרא כלקורא הוא ואילין כותאי אכלין מינה וכו'.

פֿלֶקום שם מקום Ortname | name of a place
 ירוש' מגי' פ'א עי' ע'ג: קמו עממ'א על פליטת ספריא במדינת כלקים ובית וכו'.

כליש כוכב לבנה שבתאי.

כלשא'ה כרי לשבר את האוון.

פֿלֶתא נ' (1) אשת הבן או חבת daughter-in-law
 Schwiegertochter ביב קמיג ערב: לא שניק בנחיה ומשרר לכליתא.

(2) קבע כלל, הכליל to generalize | verallgemeinern
 ירוש' שבוע' פ'ג ל'ד ע'ג: לא סוף דבר כולל אלא אסילו פורט.

נֶבֶל נפ', גמגה נחשב בכלל | to be implied
 inbegriffen sein ירוש' מוסה פ'ו כ'א ע'ד: רברים שנכללו ונפרשו.

פֿלֶל פיעל, הכתיר krönen | to crown תנח' ראח ו': אם נוצחין וכו' ומכללין אותנו.

פֿלֶל פ'ג, (1) כביל פֿלֶל, תרג' שחיש ג' יא: רכלילו עמא וכו' ית מלכא.

(2) חיבר to combine | vereinigen ירוש' מגי' פ'ד ע'ה ערב: חורין וכללין לון.

פֿלֶל פעל, אָפֿלֶל אפ', עי' פֿלֶל, תרג' תה' ח' יג (רצון העשרנו): רעוא תכללינו: שם ק'ג ד': ראכליל יתיכי חסרא.

אִיפֿלֶל, אָתֿפֿלֶל התפ', (1) חוכתר | to be crowned
 gekrönt werden ביר פל'ד: יתכללין בי צדיקא.

(2) נכנס לחוטה | to marry, to be married
 getraut werden מגי' כ'ו ערב: כי איכלל רבה וכו'.

פֿלֶל ח' (1) חוק ועיקר Regel, principle | Prinzip
 חל' פ'ג מ'א: זה הכלל וכו'.

(2) צבור Allgemeinheit | community מכי כוא פסחא ייח: ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל וכו'.

(3) סוג הכולל Verallgemeinerung
 ספרא א': חמור או שור או שה סרט וכל בהמה לשמור כלל.

(4) סך הכל Gesamtzahl | sum, total ביב קכ"ג עיאו: בכללין אתה מוצא שבעים.

פֿלֶלֶא ד', כביל. 1. ביט ק'ג ערב: כללא דמילתא.

מֶפֿלֶלֶא מתוך הכלל, סתם | by implication
 durch Folgerung חול' צ'ה עיאו: הא דרב לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר.

(כלם) אָפֿלֶם אפ', הכלים ובייש | to shame
 bechämen כ'ק פ'ו ע'א: דמבלמו לית.

ונתגנבה הארץ ויצאו ומצאו מדבר סלא כמדיס;
מעשי פיא מיה עיד; כמדין ופמדות שאינן
נורעות ומצמיות.

כמו"כ כמה וכמה; כמו כן.

כמונא וי. כמון. מין זרעון חריף *cumin | Kümmel*
שבת קיי עיב; בונא דכמונא בונא דמריקא וכו'.

כמונא וי. ערמה *insidiousness | Hinterlist*
ירוש' שמי' ביא יד (בערמה); בכמונא.

כמולש וי. קמוס ויכש. בלה *welt | withered*
שהשר ב' ב' שושנה זו שרב יוצא עליה חזא
כמושח יצא מל היא מפרחת.

כמות מדיח. כמו *wife | like, as* תוסי' מעיש ג'
א' פודין מעשר שני בשעת החול כמות שחונגי
לוקח ולא כמות שמוכר.

כמ"ך אחת התיבות בנוסח של לחש *a word in*
a charm formula | Wort in einer Zauber-
formel שבת ס"ז ע"א: כמון כמ"ך.

כמיסח ע"י קמיסת. תרג' יביע ברי' ב' ס"ז: לא
הינא כמיסת.

כמך. כמבא וי. מין מיבול-חלב *a milk sauce*
eine Milchtunke נרה נא עיב; שבת העשויה
לכמך; חלי' קייב ע"א: כרא דמלחא גבי כרא
דכמא.

כמלגית נ"י. מין חיה מסגונית *chamaeleon*
Chamileon מדרי' תה' ע"ה י"א: מין חיה וכו'
ושמה כמלגית.

כמינ' כמלא נימא.

כמין פיעל. טמן *to hide | verstecken* מעש' פיד
מ"א: הכמון בארמה פמור.

הכמין חסי, שם עדים כמארב *to keep witnesses*
Zeugen auflauern lassen ירוש' *hidden*
יבמי' פסיו מיו עיד; מכמינים עליו ב' עדים
וכ' כרי שידע רואין אותו ושומעין את קולו.

כמן פ"י. ארכ *to lie in wait | auflauern* שמי'
כ"א י"ג (ואשר לא צדה); ודלא כמן ליה.

כלה. נערה ביום חתונתה *bride | Braut* גי'פ'
כ"ז ע"א: דתנא וכלחא.

כ"מ כל מקום; כל מה; כן משמע; כן
מוכח.

כמא מדיח. (1) כמו *wie | like* תרג' יונה א' י"ד
(כאשר הפצה); כמא דרעוא קדמך.

(2) מדיק, עד כמה *how! | o, wie* ב"ר פ"ז:
כמא נמשיה דאחזה דתאי גברא מקצא
ארזין וכו'.

כמאי מתייה. במדה ש" *as much as | so viel als*
יומא מיג עיב; כמאי דמסיק וכו'.

כמיד' כמאן דאמר.

כמדרא כמא דאת אמר; כל מה דאפשר.

כמדומה נראה ודבר *wie es scheint | it seems*
מנח' י"ח ע"א; כמדומה אני שלא כיווננו
שמועתינו.

כמה -- (1) עד כמה *how! how many! how*
much! | wie sehr! מכי' משפ' י"ב: כוא וראה
כמה חביבה מלאכה לפני מי שאמר והיה העולם
שור שישלו מלאכה משלם חמש שח שאין לו
מלאכה משלם ארבע.

(2) מאד *very | sehr* ירוש' שבת פ"ג ה' ע"ב:
נסר שהוא מתוח כנג' לנג' אפילו רחב כמה
אסור להלך עליו.

כמה מהו המחיר *what is the charge? how*
much (is it)? | was ist der Preis? wie
teuer ist? ב"מ פ"ד מ"ז: לא יאמר בכמה
הפך זה והוא אינו רוצה ליקח.

כמה בח'ש באיזה יום מימי החודש *what day*
of the month? | am wievielten (Monatstag)?
מנה' פ"ה מ"א: היו בודקין אותן בשבע הקירות
באיזה שבוע באיזה שנה באיזה חיש בכמה
בחדש וכו'.

במהות. במדיס. במדיח ויר וניד. הצמחים
הרכים והחלולים שכקרקע ושוב, פטריות
mushrooms | Pilze ב"ר פ"ה: ככמהות הללו
שחן מצפין למים; ירוש' תעני' פ"ג ס"ז ע"א:

אֶכְמָן אַפִּי, 1) כְּבִיל. תַּרְגִּי אֵיכָה גִ' י' (דוב אורב);
דובא מכמן.

2) צִפֵּן to hide | verbergen | תַּרְגִּי מִשִּׁי י' יֵב
(מכסה שנאה); מכמן בעיל דבנא.

3) עִי הֶכְמִין. מִנְהִי כִישׁ עִיב; הָהוּא דֹאכְמִין
לִיה עֵדִים לְחִבְרִיה וכו'.

אַתְכֶּמֶן אַתְפִּי, עִי קֶמֶן. תַּרְגִּי חוּשִׁי ד' ו' (בארבם);
באתכמוניחון.

קֶמֶן מַהִישׁ, כִּמָּה | wieviel? | how many? יִרְשִׁי
עִיז פִּיב מִיָּא עִיָּא; כִּמֵּן קֶמֶל.

קֶמְנָא גִ', 1) מִאֲרֵב | Hinterhalt | ambush תַּרְגִּי
שׁוּפִי מ' לִיה (מן המארב); מן כמנא.

2) עֲרִמָה | Hinterlist | indisiousness תַּרְגִּי יִרְ
מ' ו' (ובקרבו ישים ארבו); ובמעותי משוי
כמנחיה.

קֶמְנָה כְּבִיל 1. יִלְקִי דְבִי תַתִּיד; אִין לֶךְ דִּרְךְ שִׁאִין
כֵּה עֲקִמִּימִיז וְאִי לֶךְ דִּרְךְ שִׁאִין כֵּה כִּמְנָת.

קֶמֶם ו', מַחְמוֹם | Knebel | gag פִּמִּיק' שׁוּבַת קִנִּישׁ
עִיב; וְאַחֵר כֵּךְ הוּא מִכָּה אֹתָם וכו' וְאַחֵר כֵּךְ
הוּא נֹתֵן לָהֶם כִּמֵּם.

קֶמֶסֶת ת', רֹאוּי, מִכְשָׁר | worthy, able, adequate
wert, fähig תַּרְגִּי יִרְשִׁי וִיק' כִּיג כִּימ; נִפְשׁ
דְּכִמְסַת לִמְצוֹם וְלֹא צִימָא.

קֶמֶר פִּי, 1) שֵׁם פִּירוֹת בְּאֶרְמָה to store fruits
in the ground | Früchte im Boden halten
כִּימ פִּישׁ עִיב; וְלֹא יִכְמוֹר בְּאֶרְמָה.

2) פִּישׁ מִכְמוֹרֵת | ein Netz aus- to lay a net
werfen יִרְשִׁי יִבְמ' פִּמִּיז מִיז עִיד; מַעֲשָׂה כְּשִׁנִּים
שִׁירוֹ לִכְמוֹר מִכְמוֹרֵת לִידֵרָה.

קֶמֶר פִּיעֵל, כְּבִיל 2. חוּשִׁי יִכְמִי יִיד וִי; מַעֲשָׂה
בְּשָׁנִים שְׁהִיו מִכְמוֹרִין מִכְמוֹרֵת בִּידֵרָה.

קֶמֶר פִּי, חִימָם, warm halten | to keep warm
dünsten בִּימ עִיד עִיָּא; מַחְמוֹר מִכְמוֹר וְעִילוֹי.

קֶמֶר רַחֲמִין רִחַם | sich to feel compassion
erbarmen תַּרְגִּי יִבִּיעַ דְּבִי יִג יִיח; וִיכְמוֹר
עֲלִיכּוֹן רַחֲמִין.

קֶמְרָא גִ', פִּירוֹת בְּשָׁלִים בִּיזְתֵר | overripe fruits
überreife Früchte בְּרִי מ' עִיב; כּוּשְׁלִי כִמְרָא.

קֶמְרוֹקָא גִ', כִּימָה | vault | Wölbung בְּמִיר פִּיב;
כִּמִּין כִּמְרוּמָא הִיו כִּימִין עֲשׂוּיָת.

כִּמִּישׁ כִּמוֹ שְׁכִתּוּב; כָּל מָה שֶׁאִשְׁרֵר.

קֶמֶשׁ פִּיעַ, נִכְמֶשׁ נִמִּי, נִבֵּל. נַעֲשָׂה יִבֶּשׁ וְכִלָּה
to wither | verwelken יִרְשִׁי מַעֲשִׂישׁ פִּיד גִּיד
עִיד; מִנִּיחֵן עֲלִיו עַד שִׁיכְמוּשׁוֹ; שֶׁהִשִּׁיר כִּי אִי;
וְלֹא כְּשׁוֹשְׁנַת הָהָר שְׁנוּתָה לְהַכְמֶשׁ אִלֵּא כְּשׁוֹשְׁנַת
הַעֲמָקִים שֶׁמִּרְשַׁבַּת וְהוֹלְכָת.

קֶמֶשׁ כְּבִיל. בִּיב מִיז עִיב; אִילָנִי הוּוֹ לַחוֹ וְכִיוֹן
דְּכִמְשִׁי חוּוֹ יִדְעִי.

כִּמְשָׁאִימ כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָה מוֹצָא.

כִּמְשָׁחִיָּה כָּל מְקוֹם שִׁישׁ חִלּוֹל הַשֵּׁם.

כִּמְשִׁיעַ קִיר כָּל מָה שֶׁקָּנָה עַבְדִּי קָנָה רַבּוֹ.
קֶמֶת- כִּמוֹ | wie | like תַּרְגִּי אֵיזֵב כִּיָּה הִי (כִּמוֹ
אִש); דְּכִמְתִּי אִשְׁתָּא.

כִּן עִי בָּאֵן. יִרְשִׁי שְׁכַת פִּיג ד' עִיב; כֵּן וְכֵן אִין
הִיד שׁוֹלֵשֶׁת.

כֶּנָּא ו', 1) חִיבוֹר לִקְרַקַּע | the stem of a plant
Stamm einer Pflanze בְּרִי גִז עִיב; רֹאשִׁי
לִפְתוֹת כִּי חוּמָא בְּכִנְיָהּוּ הוּא.

2) מִין מִדַּת חִיבֶשׁ | ein Trocken- a dry measure
maß כִּח' צִימ עִיב; בְּאֶתְרָא דְּכִילוֹי בְּכִנוֹ וְכוֹי
כִּנָּא כִּנָּא בְּמִירוּמָת.

כֶּנְדָּא ו', 1) כְּלִי חֶרֶס | earthen ware
Gefäß פִּמִּי לִי עִיָּא; אִשׁוּוֹ וְכִינִי אִבְגִּידִיכּוֹ.
2) אִבְעֻבּוּעָה | Blase blain חוּלִי מִיָּה עִיב;
דְּקִימִי בְּגִידִי בְּגִידִי.

3) מִין מַלְכוּשׁ | ein Kleidungsstück a gown
מוֹרֶק בִּיד עִיָּא (לִגִּי הַעֲרוֹק); תְּלִיסֵר בְּגִידִי מֵאִנִּי.

כְּנֶדְרוֹקָא ו', מוֹכֵר כְּלִי חֶרֶס | dealer in pottery
Topfhändler חוּלִי מִיָּה עִיב; מִנִּיּוּמִין כְּנֶדְרוֹקָא.

כְּנֶדָּה -- פִּיעֵל, דִּיכֵר בִּלְשׁוֹן נִקְיָה | to circumscribe
umschreiben תּוּסִי מִגִּי דִי לִיָּם; כָּל הַמְקִרְאוֹת
הַכְּתוּבִין לִגְנָאִי מִכְּנִין אֹתָן לִשְׁכַת.

genannt werden | תרג' יש' אי ד'ז: אתכניאו
בזרעא רחמא.

(2) | sich | התחבר | to associate one's self
gesellen | תרג' יח' כיש ד' (בתפסם):
באתכניוהחון.

כְּנִימָא נ', תולעים | Wurme | vermin | סמרי דבי
מי: כנימה ורקבוכית בפירות.

כְּנִיָּסָה נ', (1) | assembly | Versammlung, אספה
Zusammenkunft | מני' סיא סיא: שהכפרים
מקדימין ליום הכניסת.

(2) | entering | das Hineingehen | פנימה
ברי' פיש מ'א: אחת כניסתו אחת ביציאתו.

כְּנִיָּסָתָא נ', בית הספר | Schule | school | ירוש'
חור' פ'ב מי' ערד: סילח דמינוקאח אסרין
בכניסתא בכל יום את שאיל ל'.
festive gathering | Feat- | חג- | אספת

כְּנִיָּשׁ ו', | versammlung | תרג' דבי' מי' ח' (וכיום השכיעי
עצרת): | וביומא שביעאה כניש.

כְּנִיָּשָׁא, כְּנִיָּשָׁתָא נ', (1) | assembly; | קהל
assembly; | Versammlung; | תרג'
יח' א' יד (קראו עצרה): | ערע כנישא; תרג'
ירוש' ברי' מי' ד: | כנישאת ריעקב.

(2) | synagogue | Synagoge | בית הכנסת | ירוש'
מ'ק פ'ג ס'א ערד: | עכרת קומי חרא כנישא;
מני' כיש ע'א: | אכזה דשמואל ולוי הוו יתבי
בכנישאת.

כְּנִיָּב כל נושאי כליו.

כְּנִיָּב ע'י | כְּנִיָּב. | תוס' דוק' כל' ביק ג' א':
העשו לכך ולכך כגון הכנכב.

כְּנִיָּל כְּנִיָּל | כְּנִיָּל | למעלה; | כן נראה ל'.
כְּנִיָּל | כְּנִיָּל | למעלה; | כן נראה ל'.

כְּנִיָּמִית ע'י | כְּנִיָּמִית. | שהשיר ד' י'א: | ולא היו
עושין כנימיות.

כְּנִיָּן | כְּנִיָּן | כרך | מוכיב | | to wind around
unwinden | פרה פ'ז מי'ז: | המכנן את תחבל על
יד קל יד וכו'.

כְּנִיָּן (1) | base, stand | Gestell | בסיס
ס'ז: | מן הכנה ולחון מהור' מן הכנה ולסנים
ומקום הכנה סמא.

(2) | ruler | Lineal | שם פ'יב
ס'ח: | האולר והקולסום וכו' והכנה.
כְּנִיָּג | כְּנִיָּג | כנסת הגדולה.

כְּנִיָּי (1) | שם לאוי | byname, surname | Zuname
Beiname | שבו' פ'ז ס'ח: | והמקלל אביו חמו
אינו חייב עד שיקלל בשם קללם בבנו ר'
מאיר מחייב והכמים פוטרים.

(2) | a substitute for the Divine | תואר לאלהים
Name | Attribut, Umschreibung des Gottes-
namens | שם פ'ד ס'יג: | משכי' אני עליכם וכו'
בחנן ורחום באוך אפים ברכ חסר וככל
הבנויין.

כְּנִיָּן ע'י | כְּנִיָּן. | סמרי דבי' ש'מ: | עשאו כנונים
כנונים מבפנים.

כְּנִיָּנָא ו', כדחת גדלים | brazier | Kohlenbecken
ביצה כ'א ע'ב: | מי לא אמר דכא סמלסלין
כנונא אנב קממיה.

כְּנִיָּנִי ו', | a Babylonian festive time | ד' בבל'
ein babylonisches Fest | ירוש' ע'ז ס'א ל'ם
ע'ג: | מחורי וכנוני.

כְּנִיָּן ו', (1) | קבוצ | קבוצ | וסמית | gathering
Sammeln | סנה' פ'ח ס'ח: | כנוס לרשעים רע
לחם ורע לעולם.

(2) | piling up | das Aufsammlen, Auf- | קליסח
nehmen | כל' פ'ס'ו ס'מ: | העשו לקבלה סמא
לכנוס מהור. וע'י | כְּנִיָּן.

כְּנִיָּנִיָּא ו', | קבוצ | Ansammlung | גימ'י'א
ע'א: | רבינא סבר לאכשורי בכנופיותה דארמאי.

כְּנִיָּשָׁאָה ו', | מי שמוסא | sweeper | der Aus-
fegende | חול' ס' ע'א: | כנושאי ולוחאי.

כְּנִיָּי | כְּנִיָּי | ע'י | כְּנִיָּי | שבו' ל'ו ע'א: | חני מילי
מתניחין אבל בקראי אימא לא מכנינן קא
משמע ל'.

כְּנִיָּי | כְּנִיָּי | (1) | בקרא, | נחכנה | | to be surnamed

יכיע ברי' יח ג': ער דאיכנס עיבוריא תחת
אילנא.

(2) נשא אשה *heiraten* | *to marry* ירוש' כת'
פיא כיד עיר: אילין דכנסין ארמלן צריך
לכונסה מבעור יום.

(3) נכנס *hineingehen* | *to enter* ירוש' סנה'
פיו כיג עיג: כיון דכנס חרא וכו'.

כְּנֻסָּה *כְּנֻסָּה* נ', (1) אספה, קיבוץ, *assembly*,
Versammlung | *union* אבות פיד מיא: כל
כנסיה שהיא לשם שמים מופה להתקייב: שם
פיא מיא: ונביאים סמריה לאנשי כנסת הגדולה.
(2) בית הכנסת, בית התפלה | *synagogue*
Synagoge כמיר פיא: זו העיר מובה לי מכל
המדינות בו אני בונה כנסיה ודר כתוכו: יומא
פיו מיא: חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו
לראש הכנסת וכו'.

כְּנֻסַת הַגְּדוֹלָה מנהדרין שנהיסדה בימי עזרא
ונחמיה *the Great Assembly established*
under Ezra and Nehemiah | *die Große*
Synode, die zur Zeit Estras und Nehemias
gegründet wurde אבות פיא מיא: שמעון
הצדיק היה משירי כנסת הגדולה.

כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל כלל האומה הישראלית *the congre-*
gation of Israel | *die jüdische Gemeinschaft*,
das (gesamte) jüdische Volk פס' קייח עיב:
אמרה כנסת ישראל לפי הקביה וכו'.

(כנע) אֶתְפַּנֵּעַ, אֶיִּפְנֵעַ אתפ', (1) כנע, היה
כפוף *to lower one's self* | *sich beugen*,
unterwerfen ירוש' תעב' פ'ג פיו עיג: דרומאי
ליבתון רביך ושמעין מילא דאורייתא ומתכנעין.
(2) החוז קידה *to bow* | *sich bücken* מויק
פיו עיב: תוה חלף ואזיל צורבא סרבנן ולא
איכנעא סקמיה.

כְּנַעְיָה עֵי גִנְעָא ירוש' נד' פ'ג ליז עיר: הוא
כנעיה.

כְּנַעְנָא ד', כנעני *Kanaaniter* | *Canaanite* תרג'
יכיע ברי' י"ב ו' (והכנעני): כנענאי.

כְּנָנִית נ', עגול ועקמומית *sinuous line* | *Windung*
חול' ניו עיב: שבא הקביה כנניות בארס שאם
נהפך אחת מהן אינו יכול להיות.

כָּנַם -- (1) הביא והכניס פנימה *to bring in*,
hineinbringen | *shelter* כיק פיו מיא: הכונס
צאן לדיד ונעל בפניה כראוי וצאה והייתה.
(2) לקח, קיבל *to take*, *to accept* | *nehmen*,
empfangen גיש' פיא מיא: כנסי שמו חוב זה.
(3) נשא אשה ולקחה לביתו *to take a woman*
home | *heimführen* יכמ' פ'כ מ'ח: הנמען על
אשת איש והציאה מתחת ידו מעפיי שכנס
ותיא.

(4) עשה משקע רחב בבנין *to form a recess*
in a wall | *eine breite Nische bauen*
פיא מ'ח: אין מציאין ויזין ונחשאות לרשות
הרבים אלא אם רצה כונס לתוך שלו ומציא.

(5) קלט, ינק *to absorb* | *absorbieren* מ כל'
פיו מ'ח: ככונס משקה.

(6) נחמקע *to grow smaller* | *abnehmen* ננע'
פיד מ'ז: כנסה ומשתה פשתה וכנסה וכו'.

כָּנַס נפ', (1) בא פנימה *to enter* | *hineingehen*,
hineinkommen אבות פיד מ'ז: התקן עצמך
כפרודור כדי שתכנס למרקליון.

(2) נישאה ראשה *to be married* | *geheiratet*
werden ירוש' יכמ' פיד ו' עיב: היכנסי גדלי
את בני אחותך.

הַכְנִים הפ', (1) הביא פנימה *to bring in* | *hinein-*
bringen פמה' פיא מיא: כל מקום שאין
מבניסין בו חמץ אין צריך בדיקה.

(2) הביא פרי *to yield* | *einbringen* שבי' פיד
מים: היום משיכניסו רביעית לסאה וכו'.

הַתְּכַנֵּם ותפ', (1) התאסף והתקבץ *to assemble*
sich versammeln ירוש' סנה' פ'ז כ'ה עיר: אם
מתכנסין הן כל באי העולם אינן יכולין לכראות
יתוש אחד ולזרוק בו נשמת.

(2) עי' נָכַס 1. ביר פייב: מתכנסין ווצאין.

כָּנַם פיי', (1) קיבץ *to gather* | *sammeln* תרג'.

דַּרְמָה יֶלֶק' קהלי תתקעיו: ומקיבתא לאסמומכא
וכו' ובכרזא עבה לכנת מעיא: חולי' מיה עיב:
הדורא דכנתא.

כְּנֶהְלִי תיבה בנופה של לחש a word in a charm
formula | Wort in einer Zauberformel יומא
מיד עיא: כנתי כנתי קלירום.

כֶּם כסייה כנל. שבת סיו עיב: לימא הכי וכו'
כס כסייה.

כֶּם וי. כוס Becher | קס תרג' יר' א' ה': כס
דלוט.

כֶּם נאה עי' אֶכְסִיָּא. כמד א': כאן אני בונה
בס נאה ובאן אני דר.

כֶּסֶא עי' כְּסִי. תרג' שיש יג בי (ויפלא בעיני
אמנון): והוא מכסא בעיני אמנון.

כֶּסֶא וי. 1) כוס Becher | cup ליא עיא: כסא
דזוגיתא חיוורתא.

2) מאכל a pie | Speise ביצה סיו עיא: כסא
דהרמנא.

כֶּסֶא -- כֶּסֶא הַכְּבוֹד מושב השכינה כביכול
throne of Divine Majesty | der göttliche
Thron יומא סיו עיא: גדולת השוכה שמגעת
עד כסא הכבוד.

כֶּסֶאן וי. טיט Lehm | תרג' איוב ס"א כ"ב
(עלי טיט): עלוי כסאן.

כֶּסֶאנִי דר, שבלים קליות gerüstele | roasted ears
Achren עירי כים עיב: הני כסאני מעלו
לליבא וכו'.

כַּסְבֹּרָא עי' כֶּסֶבְרָא. תומי כ"ב ד': כסבורא
כפלמלים.

כַּסְדִּיָּא וי. כשרי Chaldäer | Chaldean תרג'
כרי י"א בית (באור כשרים): כאורא
רכסדאי.

כֶּסֶד נ', כמות, מלכוש Kleid | clothing תרג' שמי'
כ"ב ח' (על שח על שלמה): על אימר על כסו.

כֶּסֶי וי. 1) מעולת המכמה covering | das

כְּנֶהְ סיי, קיבץ sammeln | to gather שבת עיב
עיב: האי מאן דכניף מילחא ממלחתא וכו'.

כְּנֶהְ פעל. 1) כנל. כרי ניה עיב: דמכנסי.
2) קיפל to fold, to crease | falten שבת קמיז
עיא: כל אדעתא דלכנסי אסור.

אַתְּכְנִיף, **אַיְכְנִיף** אתפי, נתכנס, | to be assembled
to meet | sich versammeln
האי מתכנסין כל מלכי ארעא סנדי סיו עיב:
האי מיכניף ליה והאי לא מיכניף ליה.

כְּנֶהְ -- 1) אונא של הריאה | lap of the lungs
Lungenlappen וקיר פייה: כנסי הריאה שמשם
יוצא הקול.

2) הרגל הקדמית של בעל חי fore-leg | Vorder-
fuß פסי סיו מייא: כל הנאכל בשור הגדול
יאכל בגדי הוד וראשי הכנפים וכו'.

3) יד Hand | hand תומי דמי' סיב מייא: קיבל
עלוי לשדירות ולא קיבל עליו לכנפים וכו'.

4) מנענע של כלי זמר key (of a musical
instrument) | Taste כלי מייא מיו: מימפוגיה
אם יש בה בית קיבול כנפים וכו'.

(כנש) הַתְּכַנֵּשׁ תומי, תתקבץ והתכנס
to assemble, to join | sich versammeln
אי ג'ז ואלא אם מתכנשין כל העולם לבראות
יתוש אחד אינן יכולין לבראותו.

כְּנֶהְ סיי, 1) קיבץ einsammeln | to gather in
ירוש' מעשיש מיד ניה עיב: סח ראת ורע לית
את כנש.

2) מאמא fegen | sweep to כים מיה עיא:
יומא חד הזה קא כנשא אמתא דכי רבי כיתא.

כְּנֶהְ פעל. כנל. 1. ירושי כרי' פים ייד עיר: בשעה
דמכנשין ברי ובשעה דמכנשין כניש.

אַתְּכְנֶהְ אתפי, נתקבץ ונחלקט, | to be gathered
to meet | gesammelt werden קחליר מ' י':
אתכנשון כל קרייתא.

כְּנֶהְ וי, עם Volk | people תרג' כרי' יז סיו
(לגוים): לכנשון.

כְּנֶהְ, **כְּנֶהְ** כ', המעכה המעוקם - ileum | Krumm-

כסידא [בְּסִידָא] ת', בוסר half ripe | halbreif
תרג' יביע שמי ט' ל'א (והשעורה אכ"ב):
שערייא הוו כסידן.

בְּסִידָה נ', בְּסִידָה עֵינִים סגורים | blindness
Blindheit כג' כ"ח ע"א: אל תקרי כמות אלא
בסידת עינים.

בְּסִיפּוּתָא ע"י בְּסִיפּוּתָא. כ"ט כ"ב ע"א: משום
בְּסִיפּוּתָא.

בְּסִיטָא נ', אלמנת *Koralle* | coral ר"ה כ"ג ע"א:
אלמות - בסיתא.

בְּסִיבּוּם ד', שפשוף *das Reiben* | rubbing זכר:
צד עיבז כל כיבוס דלית ליה כסכום לא שמיח
כבוס.

בְּסִיבּוּם פ"י, (1) שפשוף וכלל | to rub, to scour
reiben נדה פ"ט מ"ז: וצריך לכסכס שלש
פעמים לכל אחד ואחד.

(2) כסס ולעס *kauen* | to chew תנח' וצ"ש ח':
שהיה נומל אפונין של ברזל ונחתן לתוך פיו
ומכסכס בחן. וע"י בְּסִיבּוּם.

בְּסִיבּוּם ז', רצועה *Riemen* | leather thong שבת
קל"ט ע"ב: בבילה ובכסכסיה.

בְּסִילָא ז', (1) תלס *Furche* | ridge בר' ו' ע"א:
וקיימו עלן בי כסלא לאוניא.

(2) כסלים, מתנים *Lende* | loin תרג' תח' ל"ח
ח' (כסלי): כסלי.

(3) מערכת חכוכים "כסיל" *Orion* | Orion בר'
כ"ח ע"ב: ואי עבר כסלא חרב עלמא.

בְּסִינְ פ"י, בְּסִינְ פֶּעַל, אָכְסֵן אפי', עניש | to chastise
züchtigen תרג' יביע דב' כ"א י"ח (ויסרו אותו):
ויכמנן יתיה; תח' ל"ח ב' (אל בקצוף תוכיחני):
לא ברוגזך תכסן יתני; איוב ט' ל"ג (לא יש
כינינו מוכיח): לא אית ביננא מכמין.

כסנים [בְּסִינְ] ז', כלי פשתן | linen-garments
Leinenkleider ירוש' פס' פ"ו ל"ז ע"ב: נשים
בראו להן כגון כסנים ובוצלין.

כְּסִס פ"י, לעס *kauen* | to chew תוס' בר' ד' ז':
הכוסם את האורז.

Zudecken חול' פ"ד ע"א: שאינו מחומר אלא
שפיכה וכסוי.

(2) מכסה *Deckel* | cover שבת פ"ז ס"ח: כל
כסוי כלים שיש להם בית אחיזה וכו'.

כְּסוּלָא ת', שאת מירכותיו גבוהה *with a deformed*
hip | mit unregelmäßiger Lende בכורות פ"ו
מ"ז: וכסול שאת מירכותיו גבוהה.

כסוסמא, כסוסמ' [בְּסִיטְסִין] נ', מין מדה
הלח והיבש | a dry and liquid measure
Trocken- und Flüssigkeitsmaß כ"ר פ"ד: המים
העליונים יתירין על התחתונים בשלשים
בסוסמאות (ילק' בר' ה': כסוסמאות).

כְּסוּףָא ת', סוהר *glänzend* | bright ילק' במ'
צ"ב: ותיקים וכו' כסוסים.

כְּסוּפָא ע"י בְּסִיפּוּתָא. כמ"ד י"ד: בלשון ירושלמי
וכו' כסופא.

כְּסִיחָא - כְּסִיחָא פֶּעַל, קטע וקצר *to cut down*, to
abmähnen | mähnen פ"ב מ"ד: אם נכש או
כיטח אומרים לו עקור את הכל חוץ ממין אחד.

כְּסִיחָא נפ', נקצר וגזז *abge-* | to be cut down
schnitten werden מדרש תה' פ' ז': וכל דבר
שנכסח מחליף.

כְּסִיחָא פ"י, כְּסִיחָא פֶּעַל, ע"י בְּסִיחָא. תרג' ויק' כ"ח ד'
(וכרסך לא תומר): וכרסך לא תכסח; תח' פ'
י"ג (וארוח): ומכסחין יתה.

כְּסִיפִי פֶּעַל, כיסה | to cover, to hide, to conceal
bedecken, verhüllen, verbergen תרג' בר' ל"ח
פ"ו (כסתה פניה): כסיתא אפהא; שם מ"ז י"ח
(לא נבחד מאדוני): לא נכסי מן רבוני.

אִיתְכְּסִי, אִיתְכְּסִי אפס', נחכסה, נסתתר | to be
covered, to be hidden | sich bedecken, ver-
bergen קיד' ל"ג ע"א: חלף ההוא גברא ולא מיכמי
רישא אמר כסח חציף האי גברא; תרג' דב'
כ"ב ג' (לא הוכל להתעלם): לית לך רשו
לאחכסאת.

כְּסִי ע"י כְּסִי ג', תוס' כלי ב"ס כ' מ': ממא
מפני שהוא ככסי.

בִּסְפִּיטָא זי, מין דג a species of fish | *elze*
Fischart תוס' צוק' חולי' גי' ביז: בשעה שעולה
 מן חמים בגון וכו' בִּסְפִּיטָא אכנס וכו'.

כסת עי' בִּסְפָה גימ' ניו עי'א: בן ציצית חכמת.
ביע כולי עלמא.

בעב עי' בִּצֶק ברי ליו עיב - ליה עי'א: עשאו
 בעבין חייבין כלימורים פטורים.

בָּעֵזִים תי' נרגו *angry | böse, zornig* דביר פיג:
 עשה עצמו כאילו בעוס על ישראל.

בְּעוֹר עי' בִּיעוֹר ירוש' קדוש' פ"ב מיב עי'ד:
 דבר שהוא בעור בזה וזה מום בזה ואין מום
 בזה וכו'.

בְּעוֹר תי' (1) מאוס, מכוער *heßlich | ugly* גדי
 פ"ט מ"י: קונם שאיני נושא את פלונית כעורה
 והרי היא נאת.

(2) משונה, מוזר *strange | sonderbar* חולי'
 קמיו עיב: כעורה זו ששנה רבי.

בְּעוֹרֵת גי' מאוס, ביעור *Heßlichkeit | ugliness*
 אמריר אי גי' עשרה חלקים של גוי בעולם וכו'
 עשרה חלקים של בעירות בעולם.

בִּצְקָה זי, מאפה בצורת עיגול *Bretzel | bretzel* פס'
 מיה עיב: לא שני אלא כיכרות של בבל וכו'
 אבל בעבין לא.

בְּעֶכֶץ פיע, השועל *husten | to cough* ויקיר
 פכיא: תוח מכעכע על שום וגשטע קולו.

בעלי'ם כולי עלמא לא פליגי.

בָּעֵם -- התַּבָּעֵם התפי. בא לכלל בעם *to fly*
 into a rage | *in Zorn geraten* ביר פכיו:
 למדך שבנה פלשין עיי אדרכל ראה אותה ולא
 ערבה לו על מי יש לו להתבעם לא על אדרכל.

(בער) התַּבָּעַר חתפי, נעשה מאוס ומכוער *to*
become ungainly | heßlich werden ביר פיו:
 ועל ירי שגדלתי עמו בבית התכערהו בעיניו.

בעשביע כל עבירות שבעולם.

כ"ט כך פירש; כמה פעמים.

נָכַס נפי, בלעם *gekauft werden* | *to be chewed*
 תוס' עוקצי אי ביז של שובלין וכו' ספני
 שנכסין.

נָכַס עיי בָּסַם יומא פיא עיב: בס פילפלי וכו'.
נָכַם אזי, נתן ללעום *zu kauen* | *to give to chew*
geben בתי עיי עי'א: מכמהו שערי.

נָכַף זי, צורף כסף *silber-smith | Silberbeschäftigt*
 תוס' מוכח ד' וי' ולא היו יושבין בעורבבין
 אלא זהבים במני עצמן כסמים במני עצמן.

(כסף) נָכַף נפי, נעשה חודר *to grow pale*
bläß werden תוס' נדה ו' ד': משיכפה ראש
 החושם.

הַכְּסִיף חפי, (1) כגיל, נדה מיו עי'א: משיכמף
 ראש החושם.

(2) ירד מערכו *an Wert* | *to fall in value*
verlieren ערכי לי עי'א: מכרה לו כמנה
 והשכיחה ועמדה על מאתים וכו' מכרה לו
 כמאתים וחכסיפה ועמדה על מנה.

(3) בייש *beschämen* | *to put to shame* ירוש'
 יומא פיר מ"א עי'ד: זהב מגור שהיה מכסיף
 בעד כל הזהבים שחיו שם.

בָּסַף פיע, התבייש *schämen* | *to feel ashamed*
schämen ערכי מיו עי'א: חס לי דליכסוף
 זרעיה דרב על ידאי.

בָּסַף פעל, (1) בייש *beschämen* | *to put to shame*
 חגי' ח' עי'א: מושג דלא יהבת ליה מהשתא
 דיהבת ליה וכסמתייה.

(2) גרם ירדת הערך *to reduce in value*
antworten בתי קיד עיב: וימנין דאולא
 ומשבחא להו ודבעלה מכספיי.

אִתְבָּסַף, אִתְבָּסַף אתפי, נתכייש *to be put to*
shame | beschämt werden תרג' איוב ו' ב'
 (באו ערית ויחפרו): אתו לגבה ואתבסיפת ב"ב
 קכ"ג עי'א: השתא מיכסמא אתתאי.

בָּסְפָתָא גי' ארגו לשמירת כסף | *money-chest*
Geldkasten ביק ס"ב עי'א: מי מגדו אנשי
 מרגניהא בנספתא או לא.

to be inverted | *umgeworfen* נִכְפָּה (נפ"ו, 1) נחפך
werden ירושי ב"ר פ"ג ה' ע"ד: דרגש נזקפת
ואינה נכפית.

to be epileptic | *epileptisch* (2) היתה חולה נופל
sein פ"ט ק"יב ע"ב: אותו תינוק נכפה.
נִכְפָּה ע"י נִיפָּה. כתי פיה מ"ח: כפה לראשה
והצור למחניה ומבעלים וכו'.

a plant | *eine Pflanze* נִי, צמח הַפְּרָחִין מין צמח
תומי צוקי דמי' א' ג"מ: כפת המרחץ
פמורה מן הודאי ואין צריך לומר מן הרמאי.

ungrateful | *undankbar* נִכְפָּה ת"י, שאינו מכיר תודה
והאשת והנפש הארץ שנאמר ארץ לא שכנה
מים וכו'.

eager for | *gierig* נִכְפָּה ת"י, להוט אחרי-
פעים: זה לבן שבא כמון על ממונו של יעקב
לשודדו.

date-berry in its early | *Holzdatei* נִכְפָּה ת"י, תמר קשה
stage ירושי ב"ק פ"ו ה' ע"ב:
חד בר נש גנב דרא כפוני.

a man's name | *männlicher Name* נִכְפָּה שם איש
שבת קמ"ו ע"א: יהושע בן כפומאי היה
חתנו של ר"ע.

ungainly | *häßlich* נִכְפָּה ת"י, מכוער
איוב תתקיו: יש אדם בחור ואשתו מכוערת
וכו' ואומרים אבוד הבחור הזה על הכפשה הזו.

bound | *gebunden* נִכְפָּה (1) ת"י, אסור, מקושר
ויקיר פ"ל: יצחק שהיה כפות ועקוד על גבי
המובת.

bandage | *Band* (2) נִכְפָּה קשור
כפותינו חזקים.

(3) ע"י קְבֻצָּת. תומי צוקי כלי ב"ק ד' ו"ז כפותין
של טוריים שגפמן עם חשמה.

נִכְפָּה פ"י, (1) ע"י נִכְפָּה. 2. ירושי דג' פ"ב ע"ז
ע"ד: וכפונת על ראשיהן.

(2) ע"י נִכְפָּה. 1. ירושי ג"מ: פ"א מ"ג ע"ב:
כפונת ויתב לה חורן.

the eleventh letter of the Alphabet | *der elfte Buchstabe des Alphabets* כ"ה
עושה ביית כ"ה וכו'.

spoon | *Löffel* (1) בית קבול לשאיבת מרק וכדומה
כל' פ"ג - ט"ב: זומא למסרה שניטלה
כמה פמאה מפני המולג ניטל המולג פמאה
מפני כמה.

(2) נעל יד *glove | Handschuh* כל' פכ"ו פ"ג:
כף לוקטי קוצים.

(2) קערת המאזנים | *Wagechale* scale of the balance
אבות פ"ה מ"ח: אם יהיו כל חכמי
ישראל בכף מאזנים וריא בן הורקנוס בכף שניה
מבריע את כולם.

שֶׁל סִידָּרִין בית קבול שהמיד לוקח בו סיד
וכדומה | *Mauerkelle* the mason's trowel
שבת פ' ע"ב: כרי ליתן על פי כף של סידרין.

spoon, trowel | *Löffel, Kelle* (1) כף, בית קבול
כמה ע"א: כמה דחמא
נגרא.

(2) חבילה | *Bundle* נד' מ"ה ע"ב:
כפי דכיתנא.

(3) ענף | *Zweig* branch מוכה ל"ב ע"א: ואימא
תרת כפי דתמרי.

(4) שם אות יונית | *der griechische Buchstabe Kappa* the Greek letter Kappa
א"ז כמה בלשון יון עשרים.

נִכְפָּה דְמוֹחָא כפת תגלגול | *Hirnschale* skull חול'
כ"ד ע"א: מבטא דמוחא ועד אפמא.

נִכְפָּה ע"י נִכְפָּה. ג"מ: מ"ח ע"ב: כמאלקומתיה מינית.

נִכְפָּה ו"י, קשור | *Band* strap אסתר א' ו'
היו מכופתין בכפאתין של כסף.

נִכְפָּה (1) - 1. הבריח | *zwingen* to force
כ"ב ט' י"ג: ובפין את חורשין לקיים דברי
המת.

(2) הסך | *umstülpen* to invert כל' פ"ו מ"ג:
הכופה את הסל ועושה על גבי כירת.

שנים עשר מנה היו כוסלין ותתנו להן עשרים וארבע.

כָּפַל פיעל, כגלל. מנח' פיו מיד: כופל אות לשנים ושנים לארבעה וכו' מנחת כהן המשיח לא היה מכפלה.

הַכְפִּיל הפי, קיפל - *to fold | falten, zusammen-*
legen ירוש' נד' פיה מיד: עד שיכפילו המקצועות.

כָּפַל עי' **כָּפַל**. גימ' סיב עי' דכפלינן שלמא.
אֶתְכַפֵּל אחת, (1) **התקפל** | *to be folded up*
zusammengelegt werden תרג' ישי' ליה ייב: אתכפילו כמשכנא דרעי.

(2) **נכפל** | *to be doubled | sich verdoppeln*
תרג' יח' כיא ים (תכפל חרב): והתכפל חרבא.

אֶתְכַסֵּל אחת, (1) כגלל 3. בים קיד עיב: אי ביקנא לא מיכפל.

(2) **טרח** | *to take the trouble | sich bemühen*
שבועי מיה עיב: איכפלי ואחאי.

כָּפַל ז', משנה. פי שנים *doubling, double*
amount | das Doppelte כנח' פיא מיא: השלומי כפל וזשלומי ארכעה וחמשה.

כְּפֻלָּא ז', (1) עקוב, שביל עקום | *winding road*
krummer Pfad תרג' ישי' מ' ד' (והיה העקוב למישור): ויהי כפלא למישורא.

(2) **כמל** | *Lende | loia* תרג' איוב פיו כיו (מיטה עלי כמל): רחבא עילוי כפלא.

כפלוֹן עי' פילון. ביד פגיש: בא בכפלוֹן ספולש.
כְּפֻלְיֹת ביר, מין תאנים | *a species of figs*
das Feigenart ביר פציה: כפליות ואנפקינן.

כפמדהים כפי מנהג המקום.

כָּסַן פיי, (1) כסף | *to bend | biegen* תרג' איוב מ' יז (יחמץ גבו): כסן דונביה.

(2) **רעב** | *to be hungry | hungern* בר' סב עיב: עד דכפנת אכול.

אֶבְסַן אפי, הרעיב | *to cause to hunger | hungern*
שבת ליג עי' מכפין נפשיה.

אֶבְסַי אפי, (1) כסף | *to bend | beugen* כיב ד' עי' אכפיה ליה לקרנא לבר.

(2) **הכריח** | *to force | zwingen* שם ד' עיב: רבא אכפיה לרי נתן בר אמי ושקיל מיניה ד' מאה גוזי לצדקה.

אֶתְכַפֵּי אחת, עי' נכפה 1. ירוש' עיז פיג סב עי' איהכפון אנדרמייא וכו' איהכפון איקוניא.

כְּפִיָּה נ', הסיכה | *das Umstürzen | invertirg*
תוס' מויק ב' פ': כפיית המטה.

כְּפִיל, כְּפִילָא ז', **כְּפִילָה** נ', כפל, משנה
doubling | das Doppelte ביק סיה עי' משלם השלומי כפל ואשם וחומשו עולה לו בכפילה שם: כפילא ארכעה וחומשא זוזאן ירוש' כיב פיה מיו עיב: לענין כפילה.

כְּסִין, כְּסִינָא ת', רעב | *hungry | hungrig* בר' יח' עיב: כל דהוה עייל כסין נפיק כי שבעה תרג' תהי קיז סי' (נפש רעבה): נששא כפינא.

כְּסִים -- כף הסיידים | *Maurer-mason's trowel*
kelle מדות פיג מיד: לא היו סדין אותן בכפים של ברזל.

כְּפִיָּה נ', (1) סל עשוי סלולכים | *a basket made of palm twigs | aus Palmsteden geflochtener Korb* יבמי כיא עי' לכפיפה שאין לח אזנים.
(2) **פעולת הכופף** | *das Bücken* סנח' פיה עי' כפיפת קוסתו.

כְּפִירָה נ', הכחשה | *denial | das Leugnen* בים ליו עי' כפירת ממו.

כְּפִישָׁא, כְּפִישָׁדָה נ', מין סל | *a basket | Korb*
גימ' סב עי' ככפישא או באנחוזאן אהלי פיה מיו: כוזית פתוחה וכפישא נתונה עליה.

כְּפִית עי' כוסת. תוס' צוקי אהלי ייב ב' שני כפיתין זה על גבי זה ואבן על גבי הכפיתין.

כְּפִיָּה נ', קשירה | *das Binden* כלי סיב מיא: שלשלת וכו' העשויה לכפיתה.

כָּפַל -- עשה או נתן פי שנים | *to double | verdoppeln*
ירוש' יומא פיג מיא עי' שלחו אחריהם ולא רצו לבוא עד שכפלו להן שכרן

כָּפָר - (נוסף לשמות כמה מקומות בארץ ישראל)
prefixed to numerous names of places in
Palestine | *vielen Ortsnamen in Palästina*
vorgesetzt:

כָּפָר אֲנִין - ירוש' שבת פ"ב ח' ע"ב; ר' יוסה בריה
ד' תנחום דכפר אנין;

כָּפָר אֲחִין - סנח' פ"ה ע"א; ח"ש' כרז"ס וכפר
אחים;

כָּפָר בֵּישׁ - גיט' נ"ז ע"א; כפר ביש' דלא יהבי
ביחא לאושפיוא;

כָּפָר בְּנוֹחֵי עֵי - כָּפָר עֲוֹנָתִי - ירוש' ח"ה פ"ד
ג"ס ע"ד; בכפר בנחני וכו' בציפורין;

כָּפָר דְּכַרְיָא - גיט' נ"ז ע"א; כפר דכריא וכו'.
שחיז נשותיהן יולדות וזכרים תחלה;

כָּפָר דָּן - ירוש' דמ' פ"ב כ"ב ע"ג; ר' יוסי דכפר
דן וכו';

כָּפָר חִיטִּיָא - ירוש' מג" פ"א ע' ע"א; כפר
חיטיא צר דסמיכא לה;

כָּפָר חַגְנִיָּה - תוס' בכורות ד' ב'; חמש בכפר
חגניה וחמש בצפורי;

כָּפָר חֲרוֹקָא - איכ"ר ב' ב'; שני אחין היו בכפר
חרוקא וכו';

כָּפָר יָמָא - ירוש' מג" פ"א ע' ע"א; ויבנאל כפר
ימח וכו';

כָּפָר יְתֵמָה - ערלה פ"ב מ"ה; דוסתאי איש כפר
יתמה היה מתלמידי בית שמאי;

כָּפָר נְבוֹר חֵיל - בתי פ"ח ע"א; דרש' ר' יהודה
וכו' איש כפר נבור חיל;

כָּפָר נְבוֹרָאִי, נְבוֹרִיָּא, נְבוֹרִין, נְבוֹרָאִי עֵי
כָּפָר נִיבֹרִיָּא. ביר' פ"ז; יעקב איש כפר
נבוראי; ירוש' שבת פ"ט י"ז ע"ב; יעקב איש
כפר נבוריא שאל לרבי חגיג' בתי פ"ח ע"א;
דרש' ר' יהודה איש כפר נבוריא; פסיק' י"ד;
כפר נבורין; שם; יעקב איש כפר נבוריא.

כָּפָר נְחֹום Capernaum | *Kapernaum* קהליר ד'
כ"ז; וחומא אלו בני כפר נחום;

כָּפָן. כָּפָנָא ז', רעב. *Hunger* | *hunger* תרג' רות א' א' (רעב); כפן תקיף; תעני' ח' ע"ב;
אמרתא וכפנא.

כָּפָנָא דרי, סין מאכל מתמרים
a dish of date-berries | *eine Speise aus Datteln*
ר': מאן דאמר קנדם וסאן דאמר כפנאי.

כָּפָנִיּוֹת. כָּפָנִיָּתָא ניר, פרי בוסר של תמר
the inflorescence of palms | *Dattelsriape*
תוס' מעשיש א' י"ד; כפניות הרי הן כפרי;
כבורות י"ח ע"א; אראכלת כפנייתא וכו'.

כָּפַם פ"י, קשר, הרק, *binden*, *to tie, to fasten*
befestigen תרג' א"י ו' (אחוז ת"ר על גלילי
כסא ועמודי שש); כפסין עילוי עמודי מרמירן.

כָּפַם ד', כפיס, חתיכת עץ *beam, lath* | *Balken*
תוס' צוקי עירי ט' (ו'), פ"ז; מיעטו באכנים
ובכפסים.

(כפע) אתכמע [אתנפע] אתפ', התפוצץ
be shattered | *platzen* תרג' דהייב ל"ג י"ג;
ואתכפעת סולחא.

כָּפַח - 1) חברה *to force* | *zwingen* ירוש'
נזיר פ"ט נ"ז ע"ג; בשכספו רבו או בשלא
כספו רבו.

2) הפך *to upset* | *umwerfen* ירוש' בר' פ"ג
ו' ע"א; כפח כפופות.

נָכַפָּה נפ', נעשה כפוף ונפוי *to be bent* | *gebengt*
werden פסיק' ב"ח; עד שנכפפת קומתם
מפני חששו.

כָּפַר - כחש וכחד *to deny* | *leugnen* *to deny*
פ"ז; מענו כלים וקרקעות חודה בכלים וכפר
בקרקעות.

כָּפַר בְּעֵיקֶר לא האמין באחדות הבורא *to deny*
the unity of God | *die Einzigkeit Gottes*
leugnen ב"ב פ"ז ע"ב; וכפר בעיקר וכפר
בתחיית המתים.

הִכְפִּיר הפ', הכחיש *to contradict* | *Lügen strafen*
פ"ט פ"ט ע"א; אל תכפירני בשעת הדין כך
מקובלני ממך.

כָּפָר תְּחֻמִּין - שהשיר א' יד: ר' יהודה בשם
ר' חמא דכפר תחומין;

כָּפָר תְּמַרְתָּא - שם שם: ר' לוי בשם ר' שילא
טכמי תמרתא;

כָּפָרָא ז', (1) שיירים, פסולת | *sediments | Boden-*
salz ב"ק ק"א ע"א: כפרא רודי.

(2) שם מקום בארץ ישראל | *name of a place in Palestine | Ortschaft in Palästina*
סנה' פ"ו כ"ג ע"ד: ר' פני תורי ל"ר לא דכפרא.

כְּפָרָה כנ"ל ג' ירוש' פאה פ"ה כ"א ע"א: ר' יוסי
עאל לכפרה.

כְּפָרָה ג', (1) כפוי חטא וכיסולו | *atonement*
Sühne סנה' פ"ו מ"ב: תהא מיתתי כפרה על
כל עוונותי.

(2) קרבן של כפרה | *expiatory sacrifice | Sühne-*
opfer תורי פ"א מ"ב: ב"ן שהכניא כפרתו וכו'.
אָנִי כְּפָרְתִּי דיבור של חבה וכבוד
of love and respect | *Befenung der Liebe*
und Achtung נגע' פ"ב מ"א: בני ישראל אני
כפרתן וכו'.

תְּרִינִי כְּפָרְתִּי מְשַׁכְּבוֹ דיבור של כבוד לזכר סת
an expression of respect with regard
to a dead person | *Ausdruck der Achtung*
in Bezug auf einen Verstorbenen
ק"ר ל"א
ע"ב: כך אמר אבא מרי הריני כפרת משיכבו.

כְּפָרֹנָא ז', כפר | *village | Dorf* תרג' שני א"ס
פ' י"ט (ערי המרוחקות): כפרונא.

כְּפָרֹסְקָא ת', איש קפריסין | *of Cyprus | aus*
Zypern תרג' ירוש' ב"ר י' י"ז (סיני):
כפרוסאי.

כְּפָרִי שם מקום בבבל | *name of a place in*
Babylonia | Ort in Babylonien סנה' ז'
ע"א: אבא בר אחא ברסלא מכפרי.

כְּפָרִימִין ז', מין תופינים | *a kind of oaken*
ein Gebäck שהשיר א' פ"ו: בקרונות וכפרימין.

כְּפָרָן ז', שקר | *liar | Lügner* שבועי מ"א ע"ב:
תוחזק כפרן.

כָּפָר גִּבּוֹרְיָא - במיר פ"ה: וזלה יעקב איש כפר
גיבוריא;

כָּפָר סָאמָא - קהל"ר ז' כ"ו: ותומא זה יעקב איש
כפר סאמא;

כָּפָר סָאמָא - תומ' גימ' א' ג': והלא כפר סאמאי
תחומה של ארץ ישראל וקרב לציפורי יותר
מעכו;

כָּפָר סָבָא - תומ' נדה ח' ח': מעשה בשקמה
שככפר סבא וכו';

כָּפָר סְכַנְיָא - ע"ז י"ז ע"א: אחד מהלסירי ישו
הנזירי ויעקב איש כפר סכניא שמו (ע"י
קונטרס השממות הש"ס);

כָּפָר סָקָא - ירוש' שבת פ"ד י"ד ע"ד: ובא יעקב
איש כפר סמא משם של ישו סכרא לרפאותה;

כָּפָר עֻתְנָא, כָּפָר עוֹתְנִי - גימ' פ"א מ"ה:
מעשה שהביאו לפני רג' לכפר עותנאי; תומ'
בכורות ז' ב': חמש בכפר עותני וחמש בצפורי;

כָּפָר פְּנֵשׁ, כָּפָר פְּנֵשָׁה - ירוש' ע"ז פ"ה מ"ד:
יזנה של אנדורז למה הוא אמור מפני כפר פנש;
תומ' ע"ז ו' (ז'), ח': כפר פגשד;

כָּפָר צָמַח - ירוש' דמ' פ"ב כ"ב ע"ג: בית גונרין
וכו' כפר צמה;

כָּפָר קוּרִינוֹס, קוּרִינוֹס, קוּרִינֹס, קוּרִינֹס,
קוּרִינֹס, קוּרִינֹס, קרצום - ילק' א"ס תמרניה:
לאו ספר דכפר קורינוס הוית: אסתיר ז' י": בלן
וספר בכפר קורינוס (ילק' ויק' תרמ"ג: בכפר
קריסם); ויקר פ"ו: יצאו מכפר קריינוס והלכו
את כל האבולין (רוח רבה א' ח': מכפר
קרינוס); ירוש' דמ' פ"ב כ"ב ע"ג: עד כפר
קרנים וכפר קרנים כבית שאן סנה' פ"ו ע"א:
ספר של כפר קרצום היה;

כָּפָר שִׁיחִלְיָא, כָּפָר שִׁיחִלְיִים - גימ' נ"ז ע"א:
כפר שיחללים שהיתה פרנסתן מן שיחלים; ירוש'
תעב' פ"ד ס"ט ע"א: כפר שיחלליא וכו'.

כָּפָר שְׁמִי - ירוש' חלה פ"א כ"ח ע"ג: ר' אמי
תורי בכפר שמי;

כְּפָרְנָא ז', כפר *village | Dorf* חרג' כמ' ליב
מיא (הות): כפרני.

כְּפָרְנֻת, **כְּפָרְנִית** נ', כפירה והכחשה *denial*
das Leugnen ירוש' גימ' פיה מיו עיג: מלוה
שנעשית בו כפרנות אינה נשמשת; שכי' פ"י
לים עיג: מלוה שהיא נעשית כפרנית.

כְּפָרְסָבָא עי' **כְּפָר** **סָבָא** ירוש' דמ' פ"ב כיב
עיג: עד כפרסבא וכו'.

כְּפַת פ"י, קשר ואמר *to tie | binden, fesseln*
מכות פ"ג מ"ב: כיצד מלקין אותו כופת שתי
ידיו על העמוד הילך והילך וכו'.

נְכַפַת נפ"י, נקשר ונאמר *to be tied | gefesselt*
werden שהשיד א' יד: זה יצחק שנכפת על
חמבורה

כְּפַת פועל, עי' **כְּפַת** תוס' כלי כיב ב' א':
מעשה כאחר שכיפת שתי כיפין של חמרה
להיות יושב עליה.

כַּפַת עי' **כַּפֶּסֶת**. תוס' דוק' עירי פ"י (ר) מיו: מיעטת
באכנים ובכפתים.

כְּפָתָא ז', קשור *Band* | *tie* ילק' נחום תקס"א:
ישתריץ יתהון כפתא.

כְּפַתָּה נ', צרור, חבילה *bundle | Bündel* ב"ר
פ"ק: קשרי כפתותיהן חתירו.

כְּפַתּוֹר — **כְּפַתּוֹר** וּפַתּוֹר יפה ורישת *well and*
ausgezeichnet! | *nicey said!* ב"ר פצ"א:
כשעה שהיה אדם אומר דבר מתוקן לפני ר'
מרסן היה אומר כפתור ופירה וכו'.

כ"ן נהן צדק.

כְּצַרְגָּדָה נ', מבצר *castle | Burg* פמ"ק"ר מ"ו:
אחלים וכצוצריה.

כציל כן צריך להיות.

כציש כל צרכי שבת.

כיק נלי קודש.

כקה"ג כקנין הגוף.

כקרים כקריעת ים סוף.

כר' כריתות.

כְּרָא פ"י, חפר *to dig | graben* ביק נ"א ע"א:
זיל כרי לן ואזל כרא לחו.

כְּרַב פ"י, חרש *pflügen* | *to plough* ביק צ"ו
עיב: כרב בתו כרבא.

אֶכְרַב אפ"י, ענד וקשר *anzubinden* | *to tie around*
תרג' איוכ ליא ליו (אענדנו עשרות ל'):
אכריבניה כלילן ליי.

כְּרָבָא ז', חרישה *das Pflügen* | *ploughing* ב"ב
י"ב ע"א: יומא דכרבא.

כְּרָבָא ז', כרוב *Kohl* | *cabbage* גימ' ס"ט ע"ב:
קלחי כרבא.

כְּרַבְלִין דר', מחוללים *Tänzer* | *dancers* ב"ר
פ"ג: ארבלין וכרבלין.

כְּרַבְלָת נ', במין מסרק אדום שבראש התרגול
Hahnenkamm | *the crest of the cock* שבת
ק"י ע"ב: הרוחה שיסרם תרגול ישול ברכלתו
ומסתרם מאליו.

כְּרַבְלָתָא ז', (1) כגיל. עירי קי ע"ב: לישמטיה
לכרבלתה התרגול.

(2) מין מלבוש *ein Kleidungs-* | *a kind of cloak*
stich ב"ר כ' ע"א: לההיא כותית דהות לבישא
כרבלתא.

כְּרָבָא ז', מס *Steuer, Abgabe* | *tax, tribute* מנח'
ק"ט ע"א: קא מוכילנא ברנא לקיסר.

כְּרַדְיוֹמָא ז', כחונת בעלה שרוולים *Ärmeltunika* | *sleeves* תרג' שיב י"ג י"ה
(מעילים): כרדיומין.

כְּרַדּוֹכָאוֹת [כְּרַגְיָפָאוֹת] נ"י, מוקי סים
קדושים | *vessels containing lustral water*
Welhwasser - Gefäße מסרי במ' קנ"ה:
הכרדוכאות והכוסות והקיתונות וכו'.

כְּרַדְיוֹמִין דר'. לחם גריסים *aus Grütze hergestelltes Brot* | *groats*
תרג' ירמ' מיד י"ט (כונים): כרדיומין.

כְּרָה פ"ע, התכווץ *zusammen-* | *to shrink*
schrumpfen נזיר ל"ד ע"ב: ענבי דכרין.

ברוא *Dickdarm* | (Jejunum) ילקי קחלי תתקעיו:
ומכרובה עבה לכנת מעי.

ברובה קמינא מעה חוק *small winding (duo-*
Dünndarm | (denum) ילקי קחלי תתקעיו:
ומאמסמכא לכרובא קמינא וכו'.

ברוכיא ז' מין עוף *Kranich* | *orane* קיר' סיד
עיא: צווח ריש לקיש כי ברוכיא.

ברום ז' (1) מין עוף *ein Vogel* | *a bird* בר' ו'
עיא: עוף אחד יש בברכי הים וברום שמו.

(2) חלופי גוון הפנים כחמת התרגשות *change*
of colours (with excitement) | *Farben-*
wechsel im Gesicht vor Aufregung שושר

א' יד: יעקב שנכנס בברום פגיו מתפחד וכו'.
ברום יפה מין אבן מוכח *Aquamarine* | *Aquamarine*
תרג' שמי' כיה כי' (תרישיש): ברום ימא.

ברוספדא ז' ציצית *Franso* | *fringe* תרג' דבי
כי' יב (גדלים תעשה לך): ברוספדין תעביד לך.

ברוספדאי ז' שם אמורא *name of an Amora* |
Name eines Amors סנה' מיט עיא: אמר
ר' ברוספדאי אמר ר' שבתאי.

ברופייתא ז' מוכרי ירקות *dealer in vege-*
tables | *Gemüschändler* כריק ייג עיב:
ברופייתא דפוטבריתא.

ברושתינא ז' מין עמלף *a species of bats* |
eine Art Fledermaus שבת עיה עיא: דמא
דברושתינא.

ברן פיי, וקרי' חסי, קרא בקול, פריסם *to call*
out, to announce | *ausrufen, öffentlich*
bekanntmachen דביר פיד: איקוניה מהלכת
לפני האדם ותברוח כורזין לפניו בים פיד
מיו: והמוצא שוח פרוסה חייב להכריז.

ברן (ברן) אכרז אפי' כגיל חולי' ציד עיב: היכי
מכריזנן.

ברנא ז' מין ארבה *a species of locusts* | *eine*
Heuschreckenart חולי' סיכ עיב: כרוא דבי
חילפי.

ברו משא [ברוששא] ז' מין אילן *service-*
tree | *Eberesche* פסח' קרא עיב: כל דקשי
מילוח קשי מוליה לבר מכרו משא אע"ג דקשי
מילוח לא קשי מוליה.

ברוב ז' מין ירק *Kohl* | *cabbage* שבי' פ"ט
מ"א: חוץ מספחי ברוב שאין כיוצא בהן
בירקות שדה.

ברובא ז' כבוד ארץ *a certain measure of*
land | *ein Feldmaß* חרג' בר' ליה מ"ו (כבוד
ארץ): ברוב ארעא.

ברון ז' עיי' ברנא. תרג' דחייב ל"א ו' (ערמות):
ברון.

ברון ז' קול קורא, פרסום *proclamation* |
öffentliche Bekanntmachung יבמי' ל"ו עיא:
ונמצא אתה מצריכה ברון לכהונה.

ברון **ברוןא** ז' שלוח להכרזה בפומבי *public*
herald | *erier* סנה' פיו מ"א: יוצא ליסקל
וכרז יוצא לשביו איש פלוני בן פלוני יוצא וכו':
ירוש' שקלי' פיה מ"ח ע"ד: מכרז כרוא.

ברנא ז' כמון *Kümmel* | *caraway* עיו ג"ט
עיא: מייתי כמוןא כרוא.

ברנא (ת' 1) מפותל ומחולל *twined around* |
umgewickelt בר' פיה מ"א: נחש כרוך על
עקבו.

(2) מחובר *joined* | *vereinigt* סמרי דבי' ב"ז
כבר ומקל ידו ברוכים מן השמים.

ברנא **אתרי** רבוק ונמשך *clinging to* | *steh*
klammernd an... חולי' עיה עיב: שכנו כרוך
אחריו.

ברנא ז' משמר כהונה *priestly division* |
Priesterabteilung תרג' יביע דבי' יה ו'
ויחי בכל כרוך דרעיא נפשיה.

ברוכא **ברוכא** ז' מעה *winding* | *Darm*
ויקרי' ע"ג: כרובא קמינא כרובא עבה: ירושי'
ריה פ"א נ"ז עיב: אפסק ברוכה ודמך.

ברוכא עבה מעה העבה *the large winding*

כָּרִיךְ ז', ירוקה שעל פני המים, מחב | moss
Moos ויקיר פסיו: לגנת ירק שהמעין לתוכה
כל זמן שהמעין לתוכה היא עושה כריכין.

כָּרִיכָא (1) ת', מעוקם ומעוגל | winding, rounded
gewunden ביק נ' עיב: בור וכו' משום דקמין
וכריכא וכו' אבל מערה דמרבנא וכו'.

(2) ז', פס | strip, ribbon | Strelfen מנח' מין
עיב: דנפיק ושדי כריכי ושיראי מנחיריה.

כָּרִיכָה נ', (1) אגודה | bunch | Bündel מנח'
מ' מינ: ועושים אותו כריכות במחבר לקרקע
כרי שיהא נוח לקצור.

(2) מגלה | Rolle | scroll ריב יג עיב: וכתבי
הקדש מעסיי ששניהם רוצים לא יהלוקו וכו'
לא שנו אלא בכרך אחד אבל בשתי כריכות
חולקין.

(3) התפתלות | das Winden winding around
תנח' וארא ר': כריכת נחש.

כָּרִיכָתָא נ', ארוכה שעל המכה | scurf | Schorf
ביק מ' עיב: נאמא כריכתא.

כָּרִין עי' כָּרָה, נד ליד עיב: ענבי דכרין.

כָּרִים, **כָּרִיסָא** עי' כָּרַס, סוכה ביא עיב:
שכרימחיהן רחבות: קהליר יא מ': כרימיה
דהוא גברא.

כָּרִיסוֹ אֲרִגְרָא, **כָּרִיסוֹ אֲרִגְרָא** ז', מס
כסף זהב | Gold- und Silbersteuer
Stilbersteuer ירוש' ביק פ' עיב: אהן כריסו
ארגירא עד לא יתו כריסוארגירא וכו'.

כָּרִיסִית נ', מזודה | travelling-bag | Reisetasche
כל' פ'כ מ'א: התורמל וכו' חכרימית.

כָּרִיסְפָא, **כָּרִיסְפִי** שם אמורא | Name eines Amoräers
Amora פס' קניז
עיב: ר' כריספא בשם ר' יוחנן: ירוש' חג' פ'
עיו עיב: ר' כריספא.

כָּרִיעָה נ', נפילה על חרעים לאות כבוד ולתחינה
kneeling | das Knien כרי ליד עיב: קידה
על אפים וכו' כריעת על ברכים.

כָּרִיבָא, **כָּרִיבָא** ז', מין ארבה | a species of locusts
eine Heuschreckenart locusts תרג' יביע
ויק' יא כיב (התגב): כרובא: תח' עיה מין
(חגמל): כרובא.

כָּרִיבָא עי' כָּרִיבָא, תרג' יביע דבי ל'ב ד': מכרוב
בין גבר לאיתא.

כָּרִיבָא שם מקום בארץ ישראל | name of a place
Ortschaft in Palästina in Palestine | מנח'
מ'ה עיב: חסי כרבים וכפר אחים.

כָּרִיבָא ז', מרסאות לקנח מעורה | dessert
Dessert אסתר א' מ': ככרימין הזה שבא

כריכות

כָּרִי (כרח) **הַכָּרִית** חס', כפה ואנס | to force
zwingen שהשיר ד' ייב: ויעבדו מצרים את
בני ישראל אם בעשותן הן מכריחין כל שכן בגופן
ובגשיותיהם.

כָּרִח ז': על כָּרִחִי, **כָּרִחִי** על
פי אונס | against or without one's will
zwangswelse, widerwillig אבות פיר מכיג:
ועל כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת: מוסח
פ'ג מ'ג: ואמרה איני שותה מערערים אותה
ומשקים אותה בעל כרחך.

כָּרִיטָא, **כָּרִיטָא** ז', תעודה | document
Dokument ירוש' כתי פ'ט ל'ג עיב: כהן דמר
אבד כריטוס: שם: לבד מן כריטוסה קדמיא.

כָּרִי פ', חפר | to dig | graben ביק נ'א עיב: זיל
כרי לן ואזל כרא להו.

כָּרִי, **כָּרִיָא**, **כָּרִיָה** נ', גל, ערימה | heap, pile
Haufen אח'י פסיו מ'ז: כרי של תבואה או גל
של צורות: כים קיה עיב: ואוקים כריא קדמך:
ירוש' מעש' פ'א מ'ט עיב: מן דו ישפר אפוי
דכריה.

כָּרִיָה, **כָּרִיָה** נ', חפירה | digging | das Graben
תומ' ביק ר' יג: נפל לפניו מקול הכריה חייב:
ביק מ'ט עיב: שעל עסקי מתיהה ועל עסקי
כרייה באה לו.

כָּרִישׁ, כָּרִישָׁא, כָּרִישָׁה ז', מין ירק | porret

Schnittporree שבת עיש עיב-פי עיא: כרי

לזבל צו כרישא; ירושי שם פיו פי עיד: כרי

ליסע כרישה; בלא' פיא מיב: כרישין וכרישי

סדה

כָּרִית ב', חריק, תעלה | Rinne groove ירושי

מרק פיא פי עיב: פרהה הכרית חלא ססקו וכו'.

כָּרִיתָה נ', (1) חיתוך וגזירה | cutting | das Ab-

schneiden יכמי עיה עיב: מי שעיי כריתה

שופך.

(2) ברית כרותה | the making of a covenant

Schließung eines Bundes מכי משפ' בי:

שלוש כריתות שכרה הקביה עם ישראל.

(3) עיי פֶּרֶת. מכות פיג מסיו: כל הייבי

כריתות שלקו נפסחו ידי כריתתם.

(4) גירושין, ספר כריתות | Ehe- divorce

scheidung גימ' יי עיב: הוא לאו בני כריתה

נינחו.

כְּרִיתִית עיי פְּרִיסִית. ילקי ויקי תקפיו: תורמיל

חמשת קבין והכריתית מאה וחמשת שבעת קבין.

כָּרִךְ פיי, (1) חלל | wickeln to twine around

שבת פיים מיב: כורך עליה סמרסופ.

(2) חיבק | umarmen to embrace יומא ליה

עיא: עמד הוא וכרכה אמר להם חפילוני עמיה.

(3) קרא' בלי הפסקה | to read without the

ohne Pause lesen | proper pauses פס' פיד

מיה: וכורבין אח שמע.

נָכְרֶךְ גפי, נחלל | eingewickelt to be wrapped up

werden ירושי תרי פיו מיו עיג: יכרך המת

בסרינו.

כָּרֶךְ פיעל, הִכְרִיךְ הפי, עיי כָּרֶךְ 1. ירושי חג'

פיג עיש עיא: ויכרינה בסביב: ארדיג ג':

המכריך סמרסופין על עיניו ועל שוקיו ואומר

תנו לסומא וכי.

כָּרֶךְ פיי, (1) עיי כָּרֶךְ 1. יומא עיה עיב: כריך

סודרא אכרעיה ונסיק.

(2) הקיף | umringen to surround תרג' ירמי

גיא ניג: וארי תכרך כרכין תקיפין.

כָּרֶךְ רִיפְתָא אכל לחם, סער | speisen to dine

ברי כיב עיב: כריכו ריפתא בהדי הדדי.

כָּרֶךְ פיעל, (1) הליס | umhüllen to wrap תרג'

מליא בי ליה (ויתחפש באפר על עיניו): וכריך

במעפרא עינוהי.

(2) הפתוכב | sich drehen to turn around

תרג' משי' כיו ייד (תסוב על צירה): דמכרך על

צירחיה.

אָפְרִיךְ אַתפ', (1) היה מחולל | to be wrapped up

eingehüllt sein קהליר פי יי: ורישיה מיכרך.

(2) נספל ונתחבר | sich to attach one's self

anschließen כתי עיו עיב: מי איכרכת בבועלי

ראתן.

כָּרֶךְ ד', (1) צורר, חכילה | Bündel bundle תומ'

מעיש די ייא: גתנן בולן בכרך.

(2) מגילה | Rolle scroll תומ' בים בי כיא: ולא

יקראו שלשה בכרך אחד.

(3) כריכה וחיתול | das Wickeln twining סנח'

ליט עיא: חוט של כרך.

כָּכְרֶךְ אָחַד תדימ, בבת ארת | simultaneously

auf einmal (ohne Unterbrechung) ירושי

שקל' פיג מיו עיד: צחו לשותות בכרך אחד וכי

אם שחמן בכרך אחד יצא.

כָּרֶךְ, כָּרֶכָא ז', עיר גדולה | Großstadt city

קד' פיג מיג: בן עיר ונמצא בן כרך בן כרך

ונמצא בן עיר: תרג' תח' קיה ייא (מעיר):

כרכא רשיעא.

כָּרֶכִי הַיָּם זר, ערי חוף הים | sea-towns

Küstenstädte ספרי כמ' קפיו: שמע שיש זונת

בכרכי הים והיתה נושלת די אמות והנכים

בשכרת.

כָּרֶכָא ז', מחצלת | Matte כרכא שבת ייט

עיב: כרכי רחוי.

כָּרֶכֶב פיי, עיגל, תקן בצורת עיגול | to round off

כרכר עיי פֿרֿפֿר, ירוש' שבת פֿיז פֿיז עייב;
הכוש והנכר.

פֿרֿפֿרן זי, מחולות *dances | Tänze* תרג' ישי
פֿיז כ' (בכרכרות): בכרכרן ובתושבתן.

פֿרֿפֿיש פֿיז, תניע *to nod | schütteln; nicken* נדה
מ'ב עייב: כרכיש ליה ברישיה.

פֿרֿפֿישא זי, פֿעה התחתון, פי הטבעת *rectum*
Mastdarm כר' פֿיב עייב: שממיה לכרכשיה.

פֿרֿפֿשתא נ' (1) כגיל. שבת פֿיב עייב: דהאי
כרכשתא אתלת שיני יתיב.

(2) גרילים *fringes | Fransen* פֿיז זי עייב:
דתפסי בכרכשתא.

פֿרֿכֿתא נ' שרה גרור *a fenced in plantation*
umzäuntes Feld פֿיז כ'ב עייב: כרכתא מאי.

פֿרֿם -- ניבב תרש *to pile up | aufhäufen* כלי
פֿכֿי מיה: וכמא של כובס שהוא כורס עליו
את הכלים.

פֿרֿם -- פֿרֿם פֿיבֿנה בית מדרש התנאים ב'בנה
the academy of Jabne | die Akademie zu
Jabne ירוש' כר' פֿיז זי עייב: דרש ר' אלעזר
כן עזריה לפני חכמים ככרם ביבנה וכי כרם
היה שם אלא אילו תלמידי חכמים שהיו עשוין
שורות שורות ככרם.

פֿרֿם רֿבעי כרם בשנת הרביעית (לאחר שלש
שנות ערלה) *a vineyard of the fourth year's*
crop (after the three years of Orlah) | ein
Weinberg im vierten Jahr (nach den drei
Jahren der Orlah) מעשיש פֿיה מ'א: כרם
רבעי מצייגין אותו. בקווחת אדמה ושל ערלה
בהרסית.

פֿרֿמן זי, שורת נפנים *a row of vines | Wein-*
stockreihe ירוש' כלא' פֿיז פֿיז עייב: נסב תר
כרמן.

פֿרֿמי שם מקום בבבל *name of a place in Ba-*
Ortschaft in Babylonien יכמ' קכ'א
עייב: דאמבע ככרמי ואמקי אבי חורר.

drechseln תוס' כלי פֿיז כ' י: ואלו חן גולמי
כלי מתכות שהן מהורין כל שהוא עתיד לשוף
לגור ולכרכב וכו'.

פֿרֿפֿר זי, יתד הארג *shuttle | Weberschiff* ירוש'
שק' פֿיז מ'ח עייב: שיבטא דכרכר.

פֿרֿפֿון שם מקום *name of a place | Ortsname*
חול' פֿיז עייב: עייבא כרכח.

פֿרֿפֿום -- חיל מצור *troop of siege | Be-*
lagerungsheer נ' כ' עייב: עיר שכבשיה
כרכום.

פֿרֿכֿומא זי, (1) מוללה *works of siege | Boll-*
werk תרג' דב' כ' כ' (מצור): כרכומא.

(2) נחושת *bronze | Bronze* תרג' אויב כ'
כיד (קשת נחושה): קשתא דכרכומא.

פֿרֿפֿור עיי פֿירפֿור. ילק' כר' פֿיז: כמה כרכורים
כרכר בשביל להמיה עמה וכו'.

כרכור עיי פֿרֿפֿר. עיי פֿיז עייב: נטל הימנה
כרכור.

פֿרֿפֿושטא נ' חולדה *weasel | Wiesel* מנה'
קיה עייב: כרכושטא ושוטרא.

כרכיתא עיי פֿרֿיכֿתא. ילק' שמי' שליב: מאי
גרנחני נאתא כרכיתא.

פֿרֿפֿם פֿיז, צבע *to paint, to varnish | färben*
lackieren כלי פֿסיו מ'ב: סדקן או כרכמן.

נִתְפֿרֿפֿם נתפ', נעשה כגון *to change colours |*
sich verfärben כיר פֿיב: ולא יכול להשיבו
ונתכרכמו פניו.

פֿרֿפֿמישא זי, עופרת *lead | Blei* תרג' אויב
י' כיד (כעש ברזל ועופרת): בקולכוס דפרזלא
וכרכמישא.

פֿרֿפֿמית שם אשה *a woman's name | Frauen-*
name עדיית פֿיה מ'ז: מעשה בכרכמית שפחה
משחררת שחיתה כירושלים.

פֿרֿפֿר -- עיי פֿרֿפֿב. חול' כיה עייב: לשוף לגור
ולכרכר.

כְּרִמְלִית נ', מקום שאינו לא רשות היחיד ולא רשות הרבים an area which cannot be classified either as private ground or as public ground | ein Raum, der weder als Privatbereich noch als öffentlicher Bereich (in Sinne des Sabbatgesetzes) angesehen werden kann ירוש' שנת פ"א ב' ע"ד: הזורק בכל הים פטור שכל הים נקרא כרמלית.

כְּרִמָּת נ', גפן מודלה על גדר הכרם vines trained over the wall of the vineyard | am Zaun (des Weingartens) gezogener Wein תוס' מנח' ס' י"ז אין מביאין לא מן הכרמת וכו' אלא מן הדליות המיוחדות לכן.

כְּרִן: כְּרִן יוֹמָא עצם היום | the very day an eden diesem Tage חיום הזה): בכרן יומא הרין.

כְּרִנְבוֹ שם אשה | a woman's name name כ"ב צ"א ע"א: אמיה דאברהם אמתלאי בת כרנבו.

כְּרִנְבִי [אַנְדְּרִין] ז', מין צמח | Zichorie | chioory איכ"ר ג' מינ': כרנבי מריר.

כְּרִם נ', בטן, כרש | belly | Bauch, Leid כ"ו ע"א: גפס שכעה וברם מליאה. **כְּרִסָּא** (1) כביל. חולי נ"ו ע"ב: פקעא כרפיה ונפוק מעייניה.

(2) פרי בטן | issue of the womb | Leibes- frucht יכ"מ ס"ה ע"ב: איכו ילדת לי הרא כרסא אחריית.

(3) פנימיות | the interior | das Innere ב"ר פס"ה: בכרסא דביתך.

כְּרִסָּם עיי' כְּרִסָּם. חולי קיה ע"ב: דקשי לכרסם. **כְּרִסְנָא** שם איש | a man's name männlicher Name ירוש' דמאי פ"ג מה"א: ר' שמעון בן כרסנא. **כְּרִסְפָּת** נ', מין ארבה | a species of locusts eine Heuschreckenart להביא את הכרספת.

כְּרִסְתָּן ת', בעל כרס גדולה | large-bellied | dick- bāuchig חולי ס' ע"א: שור פרסתן וכרסתן.

כְּרִיעַ -- עיי' הֶכְרִיעַ 1. זכים פ"ד מ"ה: בבק מאזנים ומשכב ומושב כנגדו כרע הזב וכו'.

הֶכְרִיעַ הפ' -- 1) המה לצד אחד, ביחוד במסקל | to overbalance, to outweigh | überwiegen אבות פ"ב מ"ב: אם יהיו חכמי ישראל בבק מאזנים ואליעזר בן הורקנוס בבק שניה מכריע את כולם.

(2) תדללים וזור | to decide | entscheiden תוס' פס' ב' י"ז: הדבר עדיין שקול מי מכריע אמר לו ר' יהושע אני מכריע.

(3) התאים וישב סתירה | to harmonize | aus- gleichen ירוש' טושה פ"א י"ז ע"א: מקרא אחד מכריע שני מקראות.

כְּרִיעַ פ"י, 1) גמה | to bow | sich beugen ירוש' כ"י פ"ב ח' ע"א: כרע מגרמיה.

(2) עיי' הֶכְרִיעַ 2. תרג' יכ"ע דב' כ"ח א' (והצדיקו): ויכרעון לזכותא.

אֶכְרִיעַ אפ"י, 1) העכיר | to sadden | betrüben ירוש' שום' י"א ל"ה (והכרע הכרעתני): מכרעא מכרעתיני.

(2) שקל | to weigh | wiegen בשלח פס"ב: באכרעתא דאכרעון וכו'.

אֶתְכְּרִיעַ אתפ"י, נשקל | to be weighed | gemogen werden שם: באכרעתא דאכרעון וכו' אתכרע.

כְּרִיעַ -- רגל של כלי | leg of a piece of furniture Bein eines Möbelstücks תוס' ב"ק ח' י"ג: לקח לו עז וקשרה בברעי הסמה.

כְּרִיעָא ז"ל, רגל | leg | Bein יומא י"א ע"ב: כי עקר אינש כרעיה דימינא עקר ברישא.

(כרף) אֶיְכְּרָף אתפ"י, גדל ונתפתה | to develop | sich entwickeln, wachsen נדה מ"ח ע"ד: איכרפו דדיק.

כְּרִפּוֹזָנָה נ', מין פולין | a kind of beans | eine Bohnenart ירוש' בלא' פ"א כ"ז ע"א: פול הלבן -- כרפוזנה.

כְּרִפָּס -- מין ירק | Sellerie | eslery שבי' פ"ט מ"א: כופכר שבזרים והכרפס שבגהרות.

כַּרְפָּסָא זי, (1) כניל, כתי, סיא עימא: דאכלה ברפמא תוו לה בני זימגני.

(2) מין פשתן *a kind of flax | eine Flachsart* עיז ליח עיב: ביזרא דברפמא.

כרפת עיי פלפלת. תומי צוקי שבת ייג (ייד). ייז: כרפת בין חקוק בין שאינו חקוק.

כַּרְקוּם זי, (1) מופ *polo | Pfahl, Stange* בר פציח: גפן שכחה רע אומרין לה כרקום אחר.

(2) סוללח *works of siege | Bollwerk, Umwallung* גימ' כ"ח עיב: עיר שהקיפה כרקום.

(3) חיל מצור *troop of siege | Belagerungsheer* תומי עיז ב' זי: ההולך לאיצטרמינן ולכרקומין.

כַּרְשָׁא זי, מין דג *a fish | ein Fisch* ב"ב עיד עימא: מיני דכוורי דמקרי ברשא.

כַּרְשִׁינָא גי, גוש ארמה *pebble | Erdkloß* שבת *Geröll* סיא עיב: כרשיני בבלייתא.

כַּרְשִׁינָה גי, (1) מין צמח המשמש למאכל בהמה *Erve (bot.) | ervum* מעשיש פ"ב מיב: בכרשינים ובתלתן.

(2) מין צמח המשמש לבורית *an alkaline plant | eine alkalische Pflanze* בריח' ר עימא: בוריה כרשינה.

כַּרְשֵׁן זי, כניל 1. קהליר ר' א': כרשנים בפלפלין.

כַּרְת - (1) ענש בעונש כרת *to decree exeision | die Strafe der Ausrottung verhängen* ירוש' סנה' פיא לי עיב: צא מהן עשרים שנה שאין בית דין של מעלה עונשין וכורתים.

(2) המריד *to separate, to divorce | trennen, scheiden* גימ' כ"א עיב: דבר הנכרת בינו לבינה.

(3) גזר והחליט *to decide | entscheiden* מ' בר' ר' עימא: כרתי וכו' שכורתים דבוריהם.

(4) סירס *to mutilate | kastrieren* בבור' ליג עיב: נותק אחר בורת.

כַּרְת נפ - (1) גסתרס *to be mutilated | kastriert* *werden* יבמ' פ"ח מיב: שנכרת הניר.

(2) הותנה *to be covenanted | verabredet* *werden* תומ' פוטח ה' יא: ואין לך כל דבר ודבר שלא נכרתו עליו ארכעים ושמונה בריתות.

כַּרְת פיעל, גזר עליו עונש כרת *to doom to* *zu „Kareth“ verurteilen* "Kareth" ערכ' מיו עיב: אין לו הקנה שכבר כרתו דור.

כַּרְת זי, מיתה בירי שמים לעונש על חסאים *divine punishment through premature or sudden death | plötzlicher Tod als göttliche Strafe* מויק כ"ח עימא: מת בחמשים שנה זו היא מיתה כרת.

כַּרְתִּי זי, מין ירק *leek | Schnittporree* בר' פיא מיב: משיכיר וכו' בין תבלת לכרת.

כַּרְתִּינוֹן ת', מצבע הכרתי, ירוק *leek-coloured, green | porreefarbig, grün* ירוש' סוכה פ"ג עיב: כהן כרתינון או דמי להן כרתינון.

כַּרְתֵּן עיי פַּרְתִּי. ירוש' סוכה פ"ג מ"ז: והירוק ככרת.

כַּרְתִּינִין זי, ארג ירוק *green material | grüner Stoff* תרג' אפי' א' ו' (כרפס): כרתינן.

כ"ש כל שכן: כלי שני; כך שמעתי. כ"ש בבתיה כל שישנו בבל תאכל חמין. כש"א כסא של אליהו.

כַּשְׁדָּא תי, כשדי *Chaldean | Chaldäer* תרג' יר' כיה י"ב (ארץ כשדים): ארע כשדאי.

כַּשְׁוּף זי, קסמים *sorcery | Zauberei* פסיק' ייד: לא כשוף ולא בשפים עשיתי.

כַּשְׁוּרָא זי, קורה *beam | Balken* ב"ק פ"ז עיב: והי מריש דאיכא שינוי השם דמעיקרא כשורא והשתא סללא.

כַּשְׁוֹת גי, (1) מין צמח *cuscuta | Kleeselde* כלא' א' יא: ואין מרכיבין כשות ע"ג האיזמא.

(2) שערות דקות ורכות *down | Flaum* מכוא' פ"ט מ"ד: כשות של קמן.

כְּשׁוּתָא כנל 1. שבת קלים ע"א: כְּשׁוּתָא בברמא
עירובא.

(כְּשֵׁם) אֶשְׁמֵ אפי, הצליח | to prosper
gedeihen תרג' יה' א' חי (תשכיל): חבשם.

כְּשִׁירָא תי, חרוץ fleißig | industrious תרג'
משי י' די (ויד חרוצים תעשיר): ידיו רכשירין
מעתרא לחן.

כְּשִׁירוּתָא ני, הריצות Tüchtigkeit | ability קהל'ר
גי מ'י: מה מהני אומנא באומנותיה וכשירא
בכשירותיה.

כְּשִׁבּוּשׁ די, הנעה כונב das | wag (the tail)
Wedeln ביק י"ם ע"ב: כשכוש יתירא.

כְּשִׁיבָשׁ מ"י, 1) הניע כונב וכרומה | to shake,
wag (the tail etc.) | wedeln, schütteln
ס"ב מ'ו זער שתכשכש כונבה; שם לית ע"א:
וכשכשכש באונתא

2) החליק | to pat | streicheln זכור:
הסוס הזה את מסתנו וכי מכשכשו והוא בולם.

כְּשִׁיפָה די, מין עץ חנוכי שרף | a resiniferous tree
ein Harzbaum שבת כ"ג ע"א: כל השרפין יפין
לדיוושרף-בשף יפה מכולם.

כְּשִׁפָן תי, עושה מעשי כשפים | sorcerer
Zauberer מדר' תהי בוכר מ'י: כשפנין ונאמין
ורצחנין.

כְּשִׁר פ"ע -- היה ראוי ונכון עפ"י דין | to be
proper, to be fit | nach dem Gesetze tauglich
sein ספרי כ"י קמ"ח: במנחות הבאות קודם
לעומר שלא כשרו לא לגבוה ולא לתדיוט.

הַכְּשִׁיר חפ' - 1) אפשר, גרם | to prepare
vorberelten, ermöglichen ביק פ"א מ"ב:
כל שחכתי בשמירתו הכשרתי את גזקו.

2) התיר | erlauben, gestatten | to permit
פ"ב מ"ו: בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין.

3) סיגל לקבל פומאה | to make an object fit
for levitical uncleanness | Gegenstände
durch Feuchtigheit zum Unreinwerden fähig
machen חול' ליה ע"ב: וכי הדם מכשיר.

הַתְּכַשֵּׁר התפ', 1) הדרו, היה שוקר to work
with zeal | eifrig, fleißig sein, sich als
tauglich erweisen קהיר הי' י"א: כתבשר
במלאכתו.

2) היה כשר brauchbar | to be fit מנח' י'
sein ע"ב: מריא וכי תתכשר.

כְּשִׁר ע"י כְּשִׁר 1. תרג' ויקי די' כ' (אשר לא
תעשינה): ולא כשרין לאתעבדא.

אֶכְשֵׁר אפי, 1) ע"י הַכְּשִׁיר 1. בים ס"ב ע"ב:
לאכשורי גברא וכי לאכשורי פירא.

2) הומב besser werden | to grow better
יבמ' ל"ט ע"ב: אכשור דרא.

אֶתְכַשֵּׁר, אֶתְכַשֵּׁר אפי, הוכשר | to be fit,
made fit | tauglich, fähig gemacht werden
חול' ל"ז ע"ב: איתכשר במשקי; תרג' יב"ע ויקי
י"א מ"ו (ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר
לא תאכל): ביני חייתא דמיכשרא לאיתאכלא
וביני חייתא דלא מיכשרא לאיתאכלא.

כְּשִׁר תי -- 1) מסוגל | geeignet | fit שבת פ"ז מ"ג:
כל הכשר להצניע וכי וכל שאינו כשר להצניע.
2) מותר | erlaubt | ritually permitted קיד'
פ"ד מ"ו: בתו כשרה לכהונה.

3) ראוי לאכילה מצד הדין | kosher | kosher
חול' פ"ג מ"ב: אלו כשרות נבדמה.

4) ישר | honest | ehrenhaft, würdig | honest
בר' ס"ב מ"ו: אין מבי עבדי כשאר כל העבדים כשר היה.

כְּשִׁר די, עד כשרות | Recht- | vindicating witness
fertigungszeuge כתי' מ"ו ע"א: מאי לא מצאתי
לבתך בתולים לא מצאתי לבתך כשרי בתולים.

כְּשִׁירוּתָא נ"י, 1) חיתר | Gültigkeit | legitimacy
קיד' ע"ב ע"ב: כל ארצות כחזקת כשרות הן
עומדות.

2) ישר | honesty | Ehrlichkeit | honesty
במיר פ"ב: שבתחלה הבריות נותנות בכשרות.

3) הריצות | Tüchtigkeit | ability קהיר הי'
י"א: יגע זה וכי בכשרות מה שלא יגעתם אתם
כל היום.

זה כתב ידו של אבא וזה כתב ידו של רבי זוח
כתב ידו של אחי.

בְּכָתֵב תְּהִי, לא בעל פה *in writing | schriftlich*
תמורה יד עיב: דברים שעל פה אי אתא
רשאי לאומדן בכתב ושככתב אי אתא רשאי
לאומדן על סה.

בְּתִבָּה שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name במיד פיר: מוסח בר כתבה.

בְּתִבָּן ד', כותב, סופר *Schreiber* | *writer* קהליר
ב' יח: ר' מאיר היה כתבן שב מובחר.

בְּתִבָּב ד', (1) מקרא, גוף המקרא *the Bible text*
der biblische Text חג' יח עיא: כמה הכתוב
מדבר וכו'.

(2) פסוק במקרא *biblischer* | *Biblical verse*
Vers מכי יתרו מי: כתוב אחד אומר וכו'
וכתוב אחד אומר וכו' כיצד יתקיימו שני
המקראות הללו.

בְּתִבָּבִים זיר, החלק השלישי והאחרון בכתבי
הקודש, *the third and last part of the Bible*
Hagiographa | der dritte und letzte Teil
der Bibel, Hagiographen מג' ל'א עיא: כתוב
בתורה ושני בנביאים ומשולש בכתובים.

בְּתִבָּבָא עיי' פְּתִבָּב 1, ירושי גר' פ'א ל'א עיא:
נקדושה כתוביא.

בְּתִבָּבָא, פְּתִבָּבָה ד', סופר, לבלר | *writer*
Schreiber ירושי סנה' פ'ב י"ט עיר: ר' חנינא
כתובא (חור' פ'א מי עיא: כתובה).

בְּתִבָּבָה ג', (1) שטר נשואין | *marriage contract*
Ehevertrag כת' סי עיב: זכור אני כשתתמתי
על כתובתה של זו וחייתי קורא בה אלק אלפים
דינרי זהב מבית אביה חוץ משל חמיה.
(2) שטר בכלל *Dokument* | *deed* כת' ג"ב
עיב - ג' עיא: כתובת כנן דכרין.

בְּתִבָּבִי עיי' פְּתִבָּבִים, ב"כ ח' עיא: עברת
אדאוריתא ואדנביאי ואדבתובי.

בְּתִבָּבָתָא כגיל, קיר' ע' עיב: אקרען כמה כתובתא
בנהדרעא.

(4) פגולה, כשרון, יכולת *Tauglichkeit* | *fitness*
יב' פ' עיא: כל שלא ראה שעה אחת בכשרותו.

בְּשִׁרְתָּא ג', מין שיה *Costum* | *pachas* בר' מ"ג
עיא: ואי כשרתא מברכין עליה בורא עצי
כשמים.

בְּשִׁיש איהו"ם כיון שהגיד שוב אינו
תוור ומגיד.

בְּשִׁשַׁת עיי' בְּשִׁרְתָּא, תרג' יביע שמי' לי ליד
(שחלת): כשת.

כת' כתובות.

בְּת ג', חבורה *Gruppe* | *party* ירושי גר' פ'ו מ'
עיא: חביבה עלי בת קמנה שבארץ ישראל
מסנהדרין גדולה שבחורל.

בְּתָא ד', ספיח *Nachwuchs* | *after-crop* תרג'
ויק' כ"ה ה' (ספיח קצירך): כתא דהצדך.

בְּתָב - ספר את נכסיו לפלוני בצוואה *to assign*,
testamentarisch verschreiben | *to will* ב"כ
פ"ט מ"ז: שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים.
הַבְּתִיב ה"פ, (1) גרם לכתוב *to cause to be*
written | *schreiben lassen* מכי יתרו ז':
כביכול הכתיב על עצמו שברא את עולמו
בששה ימים ונח בשביעי.

(2) קרא לצבא *zum* | *to enlist in the army*
Militär ausheben ביר פמיב: זו מלכות אדום
שהיא מכתבת בירוניא מכל אומות העולם.

בְּתִבָּב פיי, כתב ורשם *schreiben, ver-*
zeichnen גר' ל'א עיב: קריין ולא כתיבן כתיבן
ולא קריין הלכת למשה מסיני.

אֲתִבְתִּיב, אִיפְתִּיב אתפ', נכתב ונרשם *to be*
geschrieben, ver-
zeichnet werden תרג' אס' ח' ה': פסקא
דמתכתוב: מג' ז' עיא: דאיכעי איכתיב ורלא
איבעי לא איכתיב.

בְּתָב - פְּתָב יד צורת הכתיבה של איש ואיש,
חתימה *Handschrift, Unter-*
schrift כת' פ"ב מ"ז: ואלו נאמנין להעיר וכו'.

כתוב כתובה וקידושין.

כתושא ד, חבורה, פצע *soab, wound | Wunde*
בית ליה עיא: רבש לכתושא דגמלא.

כתוב ד, צורת הסלה כמו שהיא כתובה במקרא.
בנגוד לקרי שפעי הסמורה *the traditional spelling of some Biblical words, opp. to*
קר, *the Massoretic instruction for reading | die Schreibung mancher biblischer Worte, im Gegensatz zur massoretischen Lesung*
מנה כי עיא: כתיב לחבורה וקרינן להבורה.

כתובה (נ, 1) פעולת הכתב *writing | das Schreiben*
שבת קיג עיב: שתוא כתיבת חמה
שלא יכתוב אלפין עיניו.

(2) המלה "וכתבתם" בקריאת שמע *the word in the Sh'ma' recitation | das Wort im Schemagebet*
וכתבתם *in the Sh'ma' recitation | das Wort im Schemagebet*
כתיבתם בר' מין
עיא: כון כתיבת לכתובת יחזור לכתובת

המשוואה

כתוב ת, אדום *red | rot* תרג' ישי' א' יח
(כשנים): כתימין כצבעונין.

כתוב [קפסין] ד, קורה *girder | Balken* תוס'
צוקי בלי ציב כי ג': שני כתימין היו בבית אבא
וכו' זה שהוא חקוק סמא וזה שאין חקוק סהור
ועליו יושב חגי הנביא.

כתושא ד, כתיבה ודיכה *pounding | das Zerstoßen*
שהשיר א' ג': השמן הזה אין
משחבה אלא עי כתישה.

כתוב (ד, 1) חבורה *soab | Wunde* שבת
פיה מ'א: רבש כרי ליתן על חכיתא.
(2) סמרטוט *tatters | Felzen* תוס' שבת יב יד:
לא גמי יבש ולא כתיחין יבשין.

(3) חמים כתוחים *pounded wheat | gestoßener Weizen*
מדרי תהי מין: מיני כתיחין וכו' מי
יוכל לשבוע מאלו.

כתובתא ד, (1) כנל 1. שבת קגיד עיב: לכתיתא
דגמלי.

(2) כנל 2. יומא עיח עיב: כתיחין משוי ליה מנא?

כתלא ד, קיה, כוחל *wall | Wand* תרג' סליב ד'
(עליח קיר): עליח כתלא.

כתלי דתוירי שומן חזיר *bacon | Speck* חול'
יו עיא: כתלי דחזיר.

כתם -- לבלוק, רבב *Fleck | stain* שבת פ"ט
מיה: נתר ובגריה וכו' כרי להעביר על הכתם.

כתנן ד, משתני *Flachsarbeiter | flax-beater* כלי
מכיו מיה: עור הכתן עור הכתף וכו'.

כתנא עי' פיתנא. כת' קיה עיב: כתנא דגלרנא.
כתנא פיעל, (1) נושא משא *to carry | tragen*
ירוש' שבי' פיה ליה עיב: ככתפי פירות.
(2) המעין על הכתף *to load | aufladen* עיר'
ליג עיא: רבוס מכתפין עליו.

כתנא פעל, כנל. שבת קיט עיא: מכתנא ועייל
מכתנא ונפיק.

כתנא ד, נושא משא, מבל *carrier | portier* תוס' בר' ב' ד': כנא
אע"פ שמשאו על כתיפו הרי זה קורא: ירוש'
שבו מין ליה עיא: ממכון כתפויא גבי קפילי'א.

כתנא ד, כתף *shoulder | Schulter* ירוש' קיד'
פיה מ'א עיא: מסתמך על כתפיה.

כתנא שם מקום *Ortname | name of a place*
מנה ר' עיב: שם בכתפי שהים.

כתנא עי' כתנא. ירוש' שבת פ"א ג' עיא:
הוא מסתמך על כתפיה דר' חייא בר בא.
כתיר כתקנת ראשונים.

(כתר) כתיר הפ' -- קישט בכתר וכדומה *to crown, to adorn | krönen, schmücken*
פכיד: סכתירין להקבית שלש קורשות.

כתיר פעל, אכתיר אפי' חיכה, ציפה, קוח *hope for, to wait upon | hoffen, harren*
תרג' ישי' מ"ב ד' (ייהל): יכתרוק מיכה ת' ו'
(ייהל): מכתיר.

כתש -- נכתש נפי' היה כתות ונדוד *to be pounded | zerstoßen sein*
מיה: ויתים הנכתשין.

to run one's legs for... | *sich die* רגליו
Füße ablaufen ב'ב ה' ע'א: אלו תלמידיו
 חכמים שכתתים רגליהם מעיר לעיר ללמוד
 תורה.

to crush | *zerachlagen* פ'על, שיבר ופוצץ
 ע'ז ב'ד ע'א: בדין הוא דכתתו לא הוה
 צריך וכו'.

to be crushed | נכתש ונרדך | *zerstoßen werden*
 מוכה ל'א ע'ב: כתתו
 מיכתה וכו'.

to come in contact | *zusammen-* נפגש
treffen ב'ד פ'ע'ה: מיכתה אנא גכיהון.

to wrestle | *ringen*, התגושש, *kämpfen* ירוש' פאה פ'ד י"ח ע'ב: שנים שהיו
 כתתשין על העומר וכא עני אחר והמסו
 מלפניהן זכה בו.

פ'ת'ש פ'י, (1) כתת ודך *to crush | zerstoßen*
 שמי כ'ז כ' (זית דך כתת): ויחא דכ'א כתישא.

א'ת'ת'ש, א'ת'ת'ש א'ת'ש, (1) היה מנוגע *to be*
afflicted with leprosy | aussätzig werden
 תרג' תה' ע'ג ה' (ינגעו): מתכתשין.

(2) ע'י הת'ת'ש, כ'ר פמ'ה: הוה כתשא עם
 אמתה

פ'ת'ת - פ'ת'ת רגליו הרבה ללכת עד שנצקו

לְאִית עִי לִית. תרג' משי כיה ייד (נשיאים ורה וגשם אין): דענני ורוחא דמפרא לאית.

לְאִלְתֵּר תיכף ומיד at once | sofort ריה מיו ע"ב: צדיקים נמורים נכתבין ונחתמין לאלתר להיום.

לְאִמִּים לאחר מתן מעות.

לְאִמִּית לאחר מתן תורה.

לְאֵן מהיש ומדי, להיכן. לאין whither | wohin אבות פ"ג ס"א: דע מאין באת ולאן אתה הולך.

לְאִפּוּסִיא עִי אִילָפֶס. תרג' יביע במי יא ח' (ובשלו בפרור): ומבשלין ליה בלאפוסיא.

לְאִפּוּקֵי תהים. להוציא. מלכד with the exception of | außer, mit Ausnahme von גר' ס"א ע"א: לאפוקי מאי לאפוקי הא דחניא וכו'.

לְאִפְרֵשׁ תהים, לעולם, לנצח forever | für immer תרג' ש"ב ב' כ"ו (הלנצח תאכל חרב): הלאפרש תקסול חרבא.

לִב לא במיל; לא בעינן; לישנא בתרא.

לִב -- חזה Basen | Basen סומח פ"א מ"ה: וכתן אוחו בבגדיה אם נקרעו נקרעו וכו' עד שחוא מגלה את לבת.

לִבִּיא לאו במירוש איהמר; לבני אדם; לשון בני אדם.

לִבָּא ז', לב heart | Herz תרג' דהייא י"ב ל"ג (כלא לב ולב): כלא לבא ולבא. ועי' לִיבָא.

לִבָּא = לְהִבָּא לעתיד künftighin | in future ירוש' תר' פ"א ס' ע"ב: מיכן ולבא.

לִבָּא עִי לָבָא. פסחי מכ ע"ב: צבעי נהו לבא. לָבֵב עִי לָבֵב.

נִלְבָּב נפ', נכרך ונקשר to be tied around | umgebunden sein ירוש' שבת פ"ו י"ב ע"ד: העושה פסיקא לילבב.

which must be repaired by a succeeding act | ein mos. Verbot, dem ein Gebot (als Wiedergutmachung im Falle der Übertretung des ersteren) an die Seite gestellt ist חול' קמ"א ע"ב: לאו שניחק לעשה לזקן עליו.

פִּלְאָו בלא without | ohne ביק י' ע"א: בלא איהו.

מאי לָאו וכו' אין חדבר כך does it not mean that | ist es nicht etwa so לאו דה' לפני תשמיש ודור לאחר תשמיש לא אירי ואירי לאחר תשמיש.

לְאִוְרְעָא תהים, לקראת to meet | entgegen תרג' משי י' י' (לקראת): לאורעא.

לְאִין לאחר זמן.

לְאִינִם לאחר זמן פרעון.

לְאִחִים לאחר מיתה.

לְאִחִישׁ לאחר שחימה.

לְאִישׁ לאחר מבילה.

לְאִשׁ עִי לִוֶּשׁ. סנה מיש ע"א: תהא לושא ולא תהא לאמא.

לְאִי לַאִינו יהודי; לארין ישראל.

לְאִי עִי לָאו. תוסי עירי ח' (י"א). כינ: צבתא בצבתא מתעבדא צבתא קמייטא מה הוית הא לאי כיריא הות.

לְאִישׁ עִי לִוֶּשׁ. תרג' יביע במי כיג ח' (מה אקב): מה אנא לאיש.

לְאִישׁוֹר, לְאִישׁוֹר ז', דברן, מליץ rhetor, advocate | Rhetor, Anwalt ספרא דב' שמינ: משל למה חרבר דומה ללאישור שחיה עומד על תבימה (ילק' שם תתקניא: ללאישור).

לְאִי עִי לָאו 1. כרית' ר ע"ב: אמאי פסור הא אדם נינהו לאי דכתיב.

לְאִיָּקֵן עִי לְהִיָּקֵן. ירוש' שבת פס"ו פס"ו ע"ג: לאיכן מצילים אותן.

לְבוֹנָא נִי, יסוד *foundation | Fundament* שבת קיד עינא: שיקרא אחרא כרעא קאי ואמת מלבן לכוניה.

לְבוֹנָתָא נִי, לבונה *frankincense | Weihrauch* תרגי שמי לי ליד (לבונה ובה): לבונתא דביהא.

לְבִיבָא זי, שמה, אונן *Rand | edge, rim* פס' מ"ח עיב: סגלה שאין לה לבובין.

לְבִיבָא פיי, חסרית ותניע *to incommode | bemühen* מכי בשלח עמלק ב' חביבה ראיתו של אברהם אבינו יותר מראיתו של משה שבאברהם לא לבטחו ובמשה לבטחו באברהם מה הוא אומר שאנני עיניך וראה וגו' ובמשה מה הוא אומר עלה ראש הפסגה וגו'.

לְבִיבָא תתמי, מרה ותניע *to be troubled | sich* *abmühen* ספרי במ' פ"ד: שנתלכמו על דרך זה.

לְבִיבָא זי, מורה וצער *Mühe | trouble, misery* *Plage* ביר פניב: הביא עליו לבטי לבושים.

לְבִיבָא תתמי, לשוא *in vain, useless | vergebens* ערכי' ה' עינא: אין ארם מוציא דבריו לבטלה.

לְבִיבָא עיי לְבִיבָא. איכיד אי סיו: הוה מוכין לבחין דינוקין.

לְבִיבָא וּלְבִיבָא דה, עיי לְבִיבָא. תרגי ירושי במ' י"ב זי: ריש לבילרין.

לְבִיבָא זי, שורה ארוכה *long line | lange Zeile* ירושי מנ' פ"ג ע"ד עיב: שירת הים ושירת דבורה נכתבים אריה עיב לבינה ולבינה עיב ארית.

לְבִיבָא נִי, לבינה, רעף *brick | Ziegel* ביק ציו עיב: דגול עשרא מחבריה ועכריה לבינתא.

לְבִיבָא זי, קלחת *Kessel | caldron* תרגי יביע במ' ליא כיג: לביסא וקדירחא.

לְבִיבָא זי, מלכוש *garment | Kleid* תמיד ליב עינא: לבישין דארגון.

לְבִיבָא פיעל -- אימץ את הלב *to encourage | ermutigen* ביר פעיו: והיה המלך נוסל את בנו וסלכבו בארי.

לְבִיבָא עיי לְבִיבָא. תרגי מליא ח' לים (לבב כל בני האדם): לכווא דכל בני אינשא.

לְבִיבָא -- בְּלִבְךָ תחיה, רק *only | allein, nur* בים פיו מ"א: שאין לכם עלי אלא פת וקטנית בלבד. וּבְלִבְךָ בתנאי, רק אם *but only, provided | wenn* *nur, vorausgesetzt daß...* שוכר ארם את החבית לאכול היסנה גרונות וכלבד שלא יתכוין לעשות כלי.

לְבִיבָא זי, צמר כבוש *Futz | felt* תוס' כלי ב"ב ה' ג': העושה חלוק מן הלבד ובר: ירושי ברי' פ"ב ה' עינא: מתעבוד זבן לבדן למינוקין.

לְבִיבָא זי, הצד השעיר של הבגד *the hairy side* *die wollige Seite des Stoffes* of cloth תרגי יביע ויק' י"ג ביה (בקרחתו או בגודתו): ברודיה או בלבריה.

לְבִיבָא לאו בעל דברים דירי את.

לְבִיבָא פיעל, נשב והעלה אש *to fan the flame | anfachen* ביק ניש עיב: שמסר לו גחלה וליבתה. וְתִלְבֵּחַ נחם, נתלהט *to flame up | aufflammen* שבת ל"ז עינא: קממה וגתלחתה.

לְבִיבָא תי, (1) מקושר *ungebunden | tied* שבת פיה מ"ב: זכרין יוצאין לבובין.

(2) מנוקב *perforated | durchlöchert* עינא פ"ב כיג: עורות לבובין.

לְבִיבָא תי, מחובר, מעור אחד *solid, connected | zusammenhängend, aus einem Stück* מיו עיב: כל פחות משלשה סמוך לדופן כלבד דמי.

לְבִיבָא זי, העלאת אש עיי נשיכה *fanning a flame | das Anfachen* ביק סי עינא: ליכה ולכתה הדוח אם יש גלכיו ברי ללכתה וכו'. **לְבִיבָא** עיי לְבִיבָא. ביצה ליד עינא: לבן רעפים.

ואין מלבנין את הרעפים לצלות כהן. ועיי' מלופן.

הַלְבִּין הַפִּי, -- הַלְבִּין פְּנֵי בִישׁ וְהַלְעִיב to put to shame, to expose | *beschämen, bloßstellen*
 בים גיה עיב; כל המלבין פני חבריו ברבים כאילו שופך דמים.

הַתְּלַבֵּן הַתַּפִּי -- הִיָּה קִלְיוֹ וּמִלּוֹבֵן באש to be glowed, to be heated | *glühend gemacht werden* עיז ליג עיב; החזירן לכבשן האש ונתלכנו.

לִבְנוֹב עֵי לִבְלָבוּ. תוּסִי אַהֲלִי יִיחַ בִּי: וּשְׁבַעֲרֹת שְׁבַלְבֹנוֹב מִפְּנֵי שִׁמְמוֹכִין לִימִי.

לִבְנוֹנִית. לִבְנוֹת גִּי, לֹוכֵן, גִּזֵּן הַלְכֵן | *whitneass*
Weisse ספרא חזרע נגע' בִּי: וכמה תדא לבנוניתה כשלג; ויקר פייד; אין הקביה צ את האדם אלא מספה של לבנות.

לִבִּים לִישֵׁב בַּסֹּכֶה.

לִבֵּם דִּי, קִלְחַת | *Kessel* | *caldron* כלי פייד מִיֵּא: הלבם כדי לקבל קיתונות.

לִבְקֵן דִּי, אִדָּם לֶכֶן בִּיחֵר | *Albino* | *albino* בכורות פִּיז מִיֵּו: הכושי וכו' וחלבקן.

לִבְרוֹת שֵׁם נַהַר | *ein Fluß* | *name of a river*
 בים פִּיז עִיֵּא: צריכה ויז כי מרדיא דלברות.

לִבְרִנָּא גִי, מִין סְפִינָה | *eine Art* | *a kind of ship*
Schiff תרג' ירושי' במ' ביד כ"ד (וצים): ויסקן אוכלוסין סגיון בלברניא.

לִבְרַנְשִׁין [לִבְרַנְיוֹן] דִּי, סֶפֶל | *Becken* | *basin*
 ילקי יחזי שניו: גמלה לברנשין של מלך עשתה לו חמין.

לִבִּית וּלְבִים לֹא בַתְחַלָּה וְלֹא בַסּוּף.

לִיג לֹא גִרְסִינָן; לֹא גִוְרִינָן.

לִגְאִי [לִגְאִי] גִי, עֹר אֲרַנְבַּת | *Hasen-skin* | *hare-skin*
fell ביד פִּיכ: בתנות עור -- לגאי.

לְגִדְקָם עֵי לִוְבְּדָקָם. יְרוּשִׁי שֶׁבַת פִּיָּה דִּי עֵיב:
 מאן דמר לגדקם אמבנים מהו אמבנים המר מלק.

לְבִישָׁה גִי, שִׁיכַת בְּגָד עַל הַגּוֹף | *dressing*
das Anziehen, Ankleiden ספרא אדרי ד': מה לבישה בקידוש ידים ורגלים אף פשיטה בקידוש ידים ורגלים.

לְבִיכ לֹא בְּעֵי כּוֹזָנָה.

לְבִךְ פִּי, הַחֲזִיק | *festhalten* | *to hold fast* תרג' כש' לֹא יִיט (וכפיה תככו סלך): וירחא לבבין מעולא.

לְבַל פִּי, צַהַל בְּקַל | *fauchzen* | *to shout* פסיקי דברי קיי עיב; לבלין קולך.

לְבַלֵּב פִּיעַ, פִּרַח וּצֶץ | *blühen* | *to bloom* יומא פיא עיב; אלו חן לולבי נפנים כל שלבלבו מריה ועד יורהב.

לְבַלֵּב פִּיעַ, (1) כְּנִיל, תַּרְגִּי אִיּוֹב יִיד מִי (מִרִּיחַ מִים יִפְרִיחַ): וּמִן הַנִּיחִית מִי יִלְבֵּלֵב.

(2) הִקִּים שִׁמּוֹן | *lärmern* | *to make a noise* תרג' יביע שמי ייד ייג; נלבלבא לקובליהון.

אַתְּ לִבְלֵב אַתְּפִי, עֵי לְבַלֵּב, תַּרְגִּי תַּדִּי צִיב חִי (כִּפְרוּחַ רִשְׁעִים): כִּד אַתְּ לִבְלֵב רִשְׁעֵאִי.

לְבַלֵּבֵּא דִי, פִּרַח, נִצַּח | *Blüte* | *blossom* תרג' ברי מ' י (עלחה נצה): אסקה לבלבין.

לְבַלֵּבוֹ שֵׁם מְקוֹם | *Ortename* | *name of a place*
 גִּישׁ דִּי עֵיב: עד היכן עד כויב וכו' עד לבלבו.

לְבַלֵּבֵּא עֵי לְבַלֵּבֵּא. תַּרְגִּי יִבִּיעַ בְּרִי מִי י (נִצַּח): לבלובחא.

לְבַלֵּבִיּוֹת דִּי, מִין עֲנָבִים | *a kind of grapes*
eine Traubenart ירושי' בכורים פיא סיג עיג; הענבים הבלבוביות.

לְבַלֵּר. לְבַלֵּרָא דִי, כּוֹתֵב, מוֹפֵר, מַעֲתִיק | *Schreiber, Abschreiber*
copyist, clerk, scribe שמור פמיו: עלה הבלר לכתוב כתובה; תרג' דהייב כ' ליד (מופר המלך): לבלרא דמלכא.

לְבֵן פִּיעַל, (1) עֲשֵׂה לֵבָן | *weiß machen* | *to cleanse*
 ביד פִּיעַ: הידעתם את מי שהוא עתיד ללבן עונותיכם כשלג.

(2) קִלָּה באש | *glühend* | *to glow, to glaze tiles*
machen, Ziegel brennen כיצה פיר מיו:

לְגֵלֹג וי, גבעול *Stengel* | *stem* כיב יח עי"א:
לגלוגי חרדלאי.

לְגֶנֶה גי, חלם, ערונה *Beet*, *garden-bed*
Saatstreifen תרום' פים סיה: טאה לגנה של
תרומה ואחת של חולין וכו'.

לְגֶם שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name ירוש' יוסא פ'ג מ'א עי"א: אמר רבי
עקיבה שח לי שמעון בן לגם.
לדיה לדברי הכל.

לדוקיא עי' לודקיא, ירוש' עי' פ'ג מ'ב עי"ג:
משכו צינורות דם בלדוקיא.

לְדִיקִי תי, מעיר לודקיא *Laodicean* | *aus*
Laodicea בלי פכ'ו מ'א: סנדל לדיקי.

לְדִנָּא וי, נדן, תער החרב *Schelde* | *sheath* תרג'
יח' כ'א ח' (והוצאתי חרבי מתערה): ואמיק
חרבי מלדנה.

לְהַבְרִיטָא גי, להבה, שלהבת *Flamme* | *flame*
תרג' תהי קי' ייח (להבה תלהט רשעים):
להבותא חשלהב רשיעיא.

להיד למה הדבר דומה.
להדימ לא היו דברים מעולם.

לְהוֹב ה, להג חרב, ברק *das Funkeln* | *glare*
תרג' נחום גי' ג' (להב): אלהוב.

לְהַגֵּם תי, שואף ומשתוקק *passionately follo-*
wing, anxious for | *glorig, erpicht*
פכ'א: שתוא לחום אחר בולמוס של עריות.

להיג לא היה ולא נברא.

להיז כהיז לא הרי זה כהרי זה.

לְהַמְיִידָה [יְהַמְיִידָה] דיר, נפלים *abortions*
Fehlgeburten ירוש' ברה פ'ג כ'א עי"א: אילין
להמייה נפקין קדמאי.

להיב לשון הבתוב.

לְהֵלָּל, לְהֵלָּא תהים, להבא, לעתיד *further on* |
künftighin ירוש' ריה פ'ב ניה עי"ב: מן
ההוא תרעא דלהל: ויקיד פיל: מן הכא ולהלא.

לְגֵז פיי, הרים במלגז *to slack with the pischlorck*
mit der Heugabel auffangen ספרא ויק' ט'
וי: שנים אוהזין במלגז ולוגזין בכרכר ושונמין.
לגי לגירסת.

לְגִיּוֹן וי, נדוד צבא *Legion* | *legion* כיר פ'ח:
משל למרינה שמרדה במלך שלה המלך לגיון
קשה והקיפה כרי שיראו אותו בני המרינה
ויתיראו מלפניה.

לְגִימִין וְלִיגְמִין וי, עי' לִיגְמָא, ילקי בר'
קי': אב שכתב לגימין לבניו בחיים.

לְגִימָא, לְגִימָה גי, (1) גמיעה, בליעה *quaffing*
das Schlucken, Schlürfen ירוש' סוכה פ"א
סיו עי"ג: כרי לגימת שלש ביצים מבגלגלות זו
אחר זו.

(2) סעודה קלה *light meal* | *Imbiß* ריה י"ח
עי"א: כנגד עשר לגימות שנתן נבל לעבדי דוד.
(3) מוחית וכלכלת *Nahrung, support* | *living,*
Unterhalt בכורות ליה עי"א: ללגימא לא
חיושינן גימי' וי עי"א: שיש לו צעקת לגימא
על חבורו.

לְגִין וְלִגְיִין וי, כלי צמר *woollen garments*
Wollkleider ירוש' סנה' פ'ב כ' עי"ג: לבוש
לגין רידך.

לְגִין, לְגִינָא וי, לְגִינָתָא גי, סין כלי קטן
a small vessel | *ein kleines Gefäß* שבת
קלי' עי"ב: כשבת בכוס ביום טוב גלגין ובמועד
בכחיה: תרג' יביע בר' כיד כ' (ותער כרה):
ורוקינת לגינתא: ביט פיה עי"ב: אסתירא
בלגינא קיש קיש קריא.

לְגִלְג פיע, לעג, התלוצץ *to sneer* | *spotten* תעני'
י"ם עי"ב: ליגלג עליו אותו אדון אמר כל חסנה
כולה לא ירדו גשמים ועכשיו ירדו גשמים.

לְגִלְג 'כניל. תרג' יביע כרי ליד ל'א: מלגלג
במיליה.

אֶתְלַגְלַג אַתְּמִי, היה ללעג *to be sneered at* |
verspottet werden תרג' אמי' א' ייז (להבזות
בעליהן בעיניהן): לאתלגלגא מריהון קדמיהון.

מלא לוגמא, מלא לוגמיו שיעור משקה הנלקח
a quantity of liquid filling בפה בכת אדת
one cheek | ein Mundvoll עי' קי' עי' מלא
לוגמא: יוסא פיה סיב: השותה מלא לוגמיו.

לוגמא נ', זמח ופריצות | Unzucht | lewdness
במיר פ'ב: משל למלך שהיה משיא את בתו
ונמצא בשושבין שלה דבר של לוגמא.

לוגסטום ד', כשניה השוק | market commis-
sioner | Marktaufseher ילק' חק' תע'מ: לפכה
שהיה מוכר בשר והיתה חנות מלאה בשר
וראה הלוגסטום מסתכל בבשר.

לוגשא עי' ל'ש. ירוש' שבת פ"ב ד' ע"ג:
לכס - לוגשא.

לודא ד', שם אמורא | Name of an Amora
elnes Amoräers שבת צ"ו ע"א: תני לודא.

לודא 1) כניל. יבמי ע"א ע"ב: וחתני לודא.

2) ת', סעיר לוד | aus Lydda | Lyddan ע"ו
ל"ו ע"א: שמלאי לודא.

3) ד', מתגושש עם חיות | Gladiator | gladiator
ג'מ' מ"ו ע"ב: והוא גברא דוכן גמשיה ללודא.

לודא שם אמורא | Name of an Amora
elnes Amoräers ירוש' תע"ג פ"ג ס"ז ע"א: ר'
לודא.

לודי ת', 1) עי' לודא 2. כלי פ"ב מ"ב: חביות
לודיות.

2) עי' לודא 3. שבת י' ע"א: מאכל לודים
וכו מאכל ליסמין.

לודיא עי' לודא 2. שמיר פ"ב: ר' שמעון
לודיא.

לודן עי' לודא 3. ירוש' תרומ' פ"ה מ"ה ע"ד:
אלו זבנת גרסך ללודין.

לודנא ד', מין שרף הנוסף מעץ | Ladanum
Ladanum כת' ע"ו ע"ב: פילא ולודנא וכו'.

לודקנא שם עיר באסיה הקטנה | Laodicea in
Asia Minor | Laodicea in Kleinasien כורק
כ"ו ע"א: לקל יחירי במדינת קסרי פקע שורא
לודקיא.

לדלן תהיה, שם there | dort ביק פ"ד ע"א: כה
להלן מסון אף כאן מסון.

להיך להכי קאמר: לשון הקודש.
להיר לשון הרע.

להת) אלהת אמ', גהר | sich (über to bend |
etw.) beugen תרג' מליב ר' ליד (ויגהר עליו):
ואלהת עלוהי.

לוא עי' ל'ו. כת' ע"ב ע"א: דלואי ילוונה.

לואי מודה, מי יתן | o daß doch! | oh that! כ"ב
ה' ע"א: ולואי שיסרע בזמנו.

לואי ד', שסנונית החלב | Rahm | cream תרג'
איוב כ' י"ז (רבש וחמאה): דובשא ולואי.

לובא, לובאה ת', מארץ לוב | aus Libyan
Libyen תרג' נחום ג' פ"ז: לובאי; שבת ג"א
ע"ג: חמרא לובא.

לובדקים עי' ליבדקס. שבת ג"א ע"ב:
לובדקים - חמרא לובא.

לוביר עי' לופר. ילק' דב' תתקנ"ג רסו ללובירים
שלו.

לובן ד', נזון הלבן, לבנונית. דבר לבן white
colour, white matter | Weiße, Weißes
זנים ב' ב"ז: לובן ואדם.

לובן פיצה חלבון | Eiweiß | glair ג'מ' נ"ו ע"א:
לובן ביצה מולד מן האור.

לוג, לוגא ד', מדת הלח | a liquid measure
ein Flüssigkeitsmaß מוכה פ"ד מ"מ: צלוחת
של זהב מחזקת שלשה לוגיה: ירוש' תר' פ"י
מ"ו ע"ב: וכמה לוגא עביר תרתין ליסמין.

לוגא, לוגה שם איש | männ- a man's name
Hcher Name תומ' יוסא ב' ד': שמעון בן לוגא
(שהשיר נ' ו': לוגה).

לוגלן ד', ליען ומלגלג | Spötter sneerer ירוש'
ברכי' פ"ו י' ע"ג: לוגלן וכו' למה לגלגתה.

לוגמא נ', מלאה הפה, לגימה | a mouthful
Schluck תומ' ברכי' ד' ה"ז כמה יגע אדם
הראשון ולא טעם לוגמא אחת וכו'.

לרָדֶר ו'. במית החיות בקרקס Matador! Matador!
 שמר פל: חלך ושאל ללודר וכו'.

לְהַדִּיחַ (פִּיעֵל, 1) הָלַךְ יחד עִמִּי, שִׁלַּח | to escort
begleiten שֶׁבַת קִיַּם עִיבִי: שְׁנֵי מַלְאָכֵי הַשֵּׁרֶת
 מִלּוּיִן לוֹ לֵאמֹר בְּעֵשׂ מִבֵּית חֲנֻכַּת לְבֵיתוֹ.
 (2) הָלַךְ אַחֲרֵי מִכְתּוֹ שֶׁל מֵת to follow a funeral
procession | einem Toten das Geleit geben
 בְּרִי יוֹד עֵינִי: כָּל הַרְוָאָה הַבָּת וְאֵינוֹ מִלְּהוֹ
 עֹבֵר מִשּׁוֹם לִתְּנֵה לְרֹשׁ.

הַתְּלִיחַ הַזֶּה, נִשְׁמַר, נִשְׁמַר, נִשְׁמַר
to associate, to join נִשְׁמַר, נִשְׁמַר, נִשְׁמַר
the company of | sich gesellen
נִשְׁמַר, נִשְׁמַר, נִשְׁמַר
נִשְׁמַר, נִשְׁמַר, נִשְׁמַר

לִרְאוּ זי, שמנונית, חלב *Rahm* ! cream : חרדי
יביע ברי י"ח חי' (חסמא וחלב) : לוואי שמן
חלב.

לְוֹדִין דָּקָן עֵי לִבְדָּקָם. תַּרְגִּי יוֹשֵׁי בְרִי לִב
מִזֵּי (וְעִירִים): לְוֹדִין דָּקִין.

לְוֹחִים, לְוֹחֵן דָּר, לוחות, קרשים : boards
 Bretter תוס' שבת י"א יז: לווחין שבספינה
 וכו': כס קרוי קרא: סאי תקח וכו' לווחים.

לָחוּט ד. קללה *Fluch* | *curse* תרג' יביע שבי' מ'
ליר (תקולות); וקלייא דלחוט פסקו.

לְנוֹרֵי עֵי שֶׁם לְחַיִּי. נִגְעִי מִיַּד מִיּוֹ: לֹא אֲחֻב
רוּמִי לֹא אֲחֻב מַדְבְּרִית וְלֹא כָּל אֲחֻב שִׁישׁ לוֹ
שֶׁם לְחַיִּי.

לווייה לווייתא נ"י הליכה בידו, שילוח, escort.
לווייתא | Geleit, Begleitung company מדר' תה' קיד:
 והא עליך לווייתך ביד מציב: רלווייתא אבא
 עברא.

לִּיבְיָאָה זי, בן ארץ לוב Libyan | Libyer תרג' :
דתיא אי יא: (להבים): לווקא.

לְיוֹקְיָאנָא. לְיוֹקָן עֵי לְבָקָן. בְּבוֹרֹת מֵיָ עֵיבִי:
מֵאֵן בְּעֵי לְיוֹקְיָאנִי וְאַשְׁחַחֲהָ חִירִינִי תוֹסִי שֵׁם ו' (ד') הַלּוֹקָן וְכִי.

לְוֹקֶרֶן עֵי לִיבְדָקָם. תְּרֵגִי יִכְעַע בְּרִי לֵב סִיז
(וְעִירִים): וְלוֹוֶסְרִין.

2) מעמד הלוי the community and the status of Levites | *Levitenamt*
 עיר: זקני כהונה ולויה.

לוֹיָהּ נִי, הליכה ביהד, שלוח | *escort, company*
Geleit, Begleitung מוסה פִּס מִז: והנהגותו בלא לויה.

לוֹיָטֶס שם תנא | *Name eines Tanna*
Tannatzen אבות פִּס כִּיד: רכי לויטס איש יבנת.

לוֹיָיָהּ עִי לוֹיָהּ. ירוש' מוסה פִּס כִּיד עִי: כהנת וכי לויה וכי: יבמ' פִּיט יִב עִי: מתנות כהונה ולויה.

לוֹיָיָהּ נִי. 1) עִי לוֹיָהּ. עִי: כִּיד עִי: המהלך בדרך ואין עמו לויה יעמוק בתורה.

2) אשה, בת זוג | *Gattin* | *wife* יומא נִיד עִי: כאיש המעורת בלויה שלו.

לוֹיָיָתָא נִי, חבורה | *Gesellschaft* | *company* איכִיד א' א' (חד מאתינא ייג): ואית לויהתא קומינא.

לוֹיָקָן עִי לִבְקָן. תופ' בכורות ה' פִּי: דאיד וכי ולויקן וכי.

לוֹכִיד עִי לִפְרָה. ילקי שמואל קניא: ראו ללובדין שלו.

לוֹבְסָן עִי אֶלְכָסָן. איכִיד פתיחתא: חורש שדה. לוכסן.

לוֹל - 1) כלוב של תרנגולים | *Hühner* | *hen-roost*
steige שבת קיב עִי: העושה נקב כלול של תרנגולים.

2) מלה של לחש | *a word in a formula of*
sorcery | *Wort in einer Zauberformel* קיב עִי: לול שפן אניגרון.

לוֹלָא 1) כנל 1. ירוש' יומא פִּיט לִיח עִי: לולא דר' אילי דהוז עבִיד וכי.

2) שם מקום | *Ortsname*
 ספרי דב' נִי: לולא רבתא.

לוֹלָב, לוֹלָבָא זי, כפת תמר - *branch of the palm-tree* | *Palmzweig*
 פסולת אלא תמריה לאכילה ללביה לחלל וכי:

סוכה לִיב עִי: ממאי דהאי כפת תמר
 דלולבא הוא.

לוֹלָבָן זי, נן תמרים | *palm-garden* | *Palmengarten*
 תרג' שני אס' נִי: לולבנא.

לוֹלָו עִי לִבְלָב 2. תרג' ירוש' שמי יד ייג:
 כלולו לקובליהון.

לוֹלָיָנִי שם איש | *männlicher Name*
 ויקר פִּיב: לא חיו קורין ליהודה רופא ולא לראובן לוליאני.

לוֹלָיָקָא 1) עִי לוֹלָב. ביק ציו עִי: האי מאן דגל לולבא מהבריה.

2) שם איש | *männlicher Name*
 ירוש' ערלה פִּיב פִּיט עִי: ר' חיה בר לוליא. לוֹלָיָנוֹס קיסר רומי | *Julian, the Roman emperor* | *Julian, römischer Kaiser*
 נדרי פִּיג לִיז עִי: לוֹלָיָנוֹס מלכא.

לוֹלָיָנִי שם איש | *männlicher Name*
 ירוש' נדרי פִּיג לִיז עִי: ר' חיה בר לוליאני.

לוֹלָיָנִית נִי, תספורת מסוימת | *a style of hair-cutting* | *bestimmte Haartracht*
 עִי: מאי לוֹלָיָנִית וכי תספרתא יחידתא וכי ראשו של זה בצד עיקרו של זה והיינו תספורת של כהן גדול.

לוֹלָיָאוֹת [לוֹנְכִיאוֹת] נִי, עִי אֶלְגָבָא. עִי ח' עִיב: לוֹלָיָאוֹת של ברזל.

לוֹמָה נִי, שם מטבע קטנה | *a small coin* | *eine kleine Münze*
 עִי לִיד עִיב: קיסתא דמוריס בלומה.

לוֹנְבִיאוֹת, לוֹנְבִיאוֹת, לוֹנְבִיאוֹת [לוֹנְכִיאוֹת] עִי אֶלְגָבָא. מנה יד עִי: עד שנעצו בו ש' לוֹנְבִיאוֹת של ברזל: מוסה פִּי עִיב: לִפִּיכך נתנו בו עשר לוֹנְבִיאוֹת: במיד פִּיט: לוֹנְבִיאוֹת.

לוֹנְכִיאוֹת עִי אֶלְגָבָא. ירוש' שבת פִּיט יִב עִי: מחסם אדם לוֹנְכִיאוֹת ונחתה על גבי מכה בשבת. לוֹנְיָא נִי, חוט, חרוץ | *string* | *Schnur* שחשיר א' יי: בלויא של מרגליות.

לוקים עיי לוקום 1. תומי מוכה טף פרק רי:
לוקים לוקים.

לוקניתא נ' בקבוק *Flasche* | *flask* קהליר אי
זי: מלון לוקניתא מים וחור יהבין לגוזה.

לוקם עיי לוקום 2. ירושי תרי פי מיו עיב:
ואילין אנרחא לא גייס לוקם כתיב בהן.

לורמיא [לורמיא] ג' אמבמי | *bathing-tub*
Badewanne איכיר א' מ' ונטלה לורמיא של
מלך ועשתה לו חמין (לג' מוספיא לורמיא).

לויש -- גלויש נפ' נתולגל ונתגבל (הבצק) טו
be kneaded | *geknetet werden* מנח' פייא
מיא: לחם הפנים נלוש אחד אחד ונאפה שנים
שנים.

לובין עיי לבזבז. כל' סיב מיג: טבלא שאין לה
לובין.

לזולין לא זה ולא זה.

לזית לאו זמן תמילין.

לח 1. נחלים *Flüssigkeit* | *liquid* תומי רמי
ג' ייב: ובלח היין.

לחא ז' וז החכה *Angelhaken* | *flesh-hook* שבת
ייה עיא: מצודות חיה ועוף ורגים וכו' בלחי
וקוקרי וכו'.

לחרא תהים, מאד *sehr* | *very much* תרג' ברי
יז כ' (מאד מאד): לחרא לחרא.

לחה עיי ליחה. תומי תרי ז' מיו: וקלח של כרוב
וכל דבר שיש בו לחה.

לחוד, גלחוד תהים, לבד, בפני עצמו, בפני
עצמם | *singly, separately, for oneself*
gesondert, für sich allein תעני' כיא עיב:
גברי לחוד ונשי לחוד; תרג' שמי' ייה ייד
(לבד): כללחוד.

ובלחוד תהים, ובלבד, בתנאי | *provided, but*
vorausgesetzt, mit der Bedingung, daß...

ירוש' יבמי פייב ייב עיא: ובלחוד דלא תיכר.
לחולטניות [לחולטניות] תהים, לחלוטין.

לום שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
גיטי ייא עיב: לוקום ולום.

לוקה פיי, חיבר *verbinden* | *to join* חולי ייא עיא:
הני מילי תיכא דחתך ליה לגמרי אבל תיכא
דלייק ליה לן בה.

לוקה ז', מין דמה *Schlangenzurzel* | *serpentina*
סאה פיו מיו: וכל השמונים בארץ נגון הלות
והשום וכו'.

לוקין ז', בעל גבות עבות *thick* | *one having*
eye-brows | *mit dichten Augenbrauen*
כבורות מיד עיא: לופין דנפישין ויפיה.

לוקיר עיי לופר. פסיקי וזאת חבורה קצרו עיב:
רמו ללופירין שלו.

לופם ז', סם *Abgabe, Steuer* | *tax* שמירר פמיה
פונה לופם ושורף את השמר.

לופר ז', שומר *Wachmann* | *guardsman* כמיר
פיי: נמלה הצוהה בעיר וכא הלופר ותפשמ
ומסרם לסלכות.

לופתא ג', מוסף לבנין *additional building*
Anbau | *wing* כיב ז' עיא: בקרנא ולופתא.

לוקו עיי לוקפא. רוח רבה כ' ז': הפסח לוקו.

לוקום ז' 1) זאב *Wolf* | *wolf* מוכה ניו עיב:
לוקום לוקום עד מתי אתה סכלה סמונ של
ישראל.

2) שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
Name גיטי ייא עיא: לוקום ולום.

לוקח ז', קונה *Käufer* | *buyer* בימ מיר מיר:
אחד הלוקח ואחד המוכר יש להן אונאת.

לוקמא ז', משחז, דבר מועט | *a small quantity*
kleines Quantum איכיר א' א': לא יהבת לי
לוקמא לוקמא.

לוקטמין עיי אנקטמי. שבת מיו עיא: לוקטמין
מהורים ואין יוצאין בהן.

לוקים עיי לוקום 2. פסיקיר מכיא: גייס וכו'
ולוקים מן מוכיתה.

2) שוחד דברים *insinuation | Einfüßterung* מוכח מ"ז ע"ב: משובו לחושי לחיטות ברין רבה חרון אף בישראל.

3) שריקת הנחש *hissing (of the serpent)* *des Zischen* אכזה פ"ב ס"ז: ועקיצתן עקיצת עקרב ולהישתן להיטח שרף.

4) לחש לסגולה *whispering for charming purposes | das Besprechen (als magische Blawirkung)* סנה' ק"א ע"א: ולחשין לחיטת נחשים ועקרים בשבת.

לחית שם מקום *name of a place | Ortsname* תרג' במ' כ"א פ"ו (ער): לחית.

לחלוח, לחלוחא ו', לחלוחית.
לחלוחתא ו', רשיבות, עמים; כח, *moisture, juice, vitality | Feuchtigkeit, Saft, Frische* שהשיר ב' א': אסתאמר כמוין שבבקעה בבריש בו לחלוח; ירוש' ע"ז פ"ב מ"ב ע"א: לחלוחתא אסורה משום הערובת דגנים מכאנים; שם: אין עכרת לחלוחי שריא; ב"ר כ"ה: כאן זקנה שיש שיש בה לחלוחית ולחלן בזקנה שאין בה לחלוחית.

לחלושין תח"פ לצמיתות, לעולם *for ever, finally | endgültig, für immer* תרג' ירוש' דב' ד' מ"ח (מערוער): מן לחיית.

לחלוק ע"י לחלוק. מסיק פ"ה: אין בהם לחלוק פה.

(לחלה) נתלחלח נתפ', הורטב, נעשה לח *to be moistened | feucht werden* פ"ד ו' ע"ד: לא סוף דבר לחין אפי' יבישין שנתלחלח.

לחם -- הלחים הפ', דיבק *to insert, to fix | zusammenfügen* מלחים שתי כרעי הספה וסדביקן זה לזה.

התלחם התפ', התחוכח *to dispute | streiten* ירוש' מ"ק פ"ג ס"א ע"ד: אם חברים מתלחמים אתם מה איכפת לכם.

לעולם *finally, for ever | für immer, endgültig* ירוש' ג"פ פ"ד מ"ז ע"ב: לצמיתות - לחולטנית (ובדפוס וינציא רפ"ג: לחולטנות).

לחוש ת', שחום *red-brown | rotbraun* יביע ברי' ל' ל"ב (שה חום): אימר לחוש.

לחי -- 1) חלק הרמן ובדוכה שעל יד הלחיים *cheek-piece | Backenstück; Backenseil* כל' פ"א מ"ה: עקרב של פרומבוא מכאנה ולחיים פהורין.

2) מוט קבוע בקרקע *a stake fastened in the ground | im Boden befestigter Pfahl* פ"א מ"ז: לחיין שאמרו נובחן. עשרה מנחים ורחבן ועוביין כל שהוא.

לחיא כג"ל 2. עיר' מ"ז ע"א: ער דאתא נפל לחיא.

לחי תח"פ, מוכ, נוח *very well, all right | recht, wohl* שבת לחי אלא שמא לא למד.

לחית ו', 1) מבצר *fortress | Festung* תרג' אפי' פ' כ"ז: בנו פצחיא ולחיתא.

2) שם מקום *name of a place | Ortsname* תרג' ירוש' דב' ד' מ"ח (מערוער): מן לחיית.

לחיכה ו', אחיית האש *lapping (of flames) | das Lecken (der Flammen)* ע"ז ע"ב: ודיתה האש מלחכת אותן כלחיכתן מסיני.

לחינה ו', שמה *maid-servant | Magd* פ"א: אין לך גדול משבם יהודה ואין לך יורד משבם דין שהיה מן הלחינות.

לחינתא ו', 1) כג"ל. תרג' איוב י"ט מ"ו (ואמהותי): ולחינתי.

2) פלגש *concubine | Kebsweib* ליה כיב (פלגש): לחינתא.

לחישה ו', 1) דיבור בלחש *whisper | das Flüstern* בלחשה והקביה מאזין את תפילתו.

לְמָא פִּי, קלל *fluchen* | *to curse* תרג' יביע
בר' ה' כִּס (הארבה אשר אררה ה'): ארעא
די למא ה'.

לְמָוּם ז', מין צמח *Ladanum* | *ladanum* תרג'
בר' לז' כיה (ולמ): למום.

לְמוֹמִיָּא נ', כחצב אבנים *Steinbruch* | *quarry*
אהל' פִּיז מִיג (בככלי): החורש מלמומיא וכו'.

לְמוֹסָא שם אומה *eine* | *name of a people*
Völkerschaft תרג' דהיא א' מִיז (האירי):
למומאי.

לְמוֹתָא נ', קללה *Fluch* | *curse* סנה' מִיח עִיב:
למותא דלמיה אבך.

לְמַט פִּי, לְמַט פִּעַל, לְמַי פִּי, קילל *to*
fluchen | *curse* תרג' איוב ה' ג' (ואקוב
נהו): ולמטית כדוריה: יר' פִּיז (כלה מקללני):
כלהון מלמטין לז' בר' ז' עִיב: אלמית.

לְמוֹמִיָּא עִי לְמוֹמִיָּא, אהל' פִּיז מִיג: התירש
מלמומיא וכו'.

לְמִישָׁה נ', צחצוח וליטוש *das* | *Polieren*
כל' פִּיז מִיב: המחומר לפישה.

לְמִיִּם לִיִּם מלאכות; לִיִּם מלקות.

לְמִדָּא עִי לְמִדָּא, ויקיד פִּיב: משקל שתי
למראת.

לְמִרְגִּיָּה [לְמִרְגִּיָּא] נ', עבודת הצבור *public*
öffentliche Arbeit | *service* תנח' בוב'
וארא ד': פני למרגיה במצרים.

לִי מִהִיָּה, לא *nicht* | *not* ירוש' סס' פִּיז כִּיִּא
עִיב: לי נא אכיל.

לִיָּא שם אמורא *Name* | *name of an Amora*
eines Amoräers ירוש' בר' פִּיב ה' עִיב: עאל
ר' ליא ואיפטר עילוי.

לִיָּא, לִיָּאוֹתָא נ', עמל *Mühe* | *labour*
תרג' בר' לא מִיב (יניע כפי): ליאות ירי.

(2) הבל *Nichtigkeit* | *vanity* תרג' יש' י' א'
(ומכתבים עמל כתבו): וכתב דליאו כתבין.

(3) רכוש *Erarbeitetes* | *acquired property* תרג'
דב' כִּיח לִיג (וכל יגיעד): וכל ליאותך.

לְחִמִּי ה', מעיר בית לחם *anc* | *of Bethlehem*
Bethlehem כל' פִּיב מִיב: כלוריות ועד
לחמיות וכו'.

לְחִמְנִית נ', כין עוגה דקה *Waffel* | *waffer*
בר' מִיב עִיב: לחמניות מערבין בהן ומכרכין
עליהן המוציא.

לְחִצָּאן תהיפ, למחצה *zur* | *by halves*
Hälfte נדר' פִּיב עִיב: אין מזירות להצאין.

לְחִשׁ פִּעִי, (1) דיבר בלחש *to whisper* | *flüstern, zuflüstern*
הוא לר' חגניה בן עקביה וריח' בן עקביה
לתורגמן ותורגמן השמיע לרבים.

(2) אמר דברי לחש לסגולה *to whisper a*
charm | *einen Zauberspruch flüstern* סנה'
פִּי מִיב: והלוחש על הסנה.

(3) השמיעה הנחלת מל' זמזום *to fizzle*
summen (von brennenden Kohlen) בר' נצ'
עִיב: נחלים לוחשות.

נְלִחֵשׁ נפִי, נאמר בלחשה *to be whispered*
zugeflüstert werden קהליר י' יִיב: יאן
המלכות כתגרה בכני אדם אלא אם כן נלחש
לה מלעיל.

נְלִחֵשׁ - (1) כניל 1. ביד פִּיעַ שראח האנשים
מלחשים אלו לאלו.

(2) שרק (הנחש) *zwischen* | *to hiss* שמור
פִּיח: הנחש כלחש והורג.

נְלִחֵשׁ - נְלִחֵשׁ תהיפ, בקול נמוך *in a low*
voice | *leise* עיר' נִיד עִיב: תלמיד אחד היה
לר' אליעזר שהיה שונה כלחש לאחר ג' שנים
שבה תלמודו.

(לחח) תְּלָחִית הַפִּי, הוציא הכלב לשונו מעיפת
to loll the tongue, to pant (of the dog) |
die Zunge (vor Erachöpfung) heraushängen
lassen (v. Hund) ספרי דב' שסיג: והיה
החמור מהלך והכלב מלחית.

(לחח) אֶלְתֵּת אפִי, כניל. פסיק' בשלח פִּיז
עִיב: לפום דהרין כלבא מלחית בלישניה ברם
הנא ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו.

לִיבָא זי, לב heart | Herz מררי תהי ביחז כה
דגליבא חוי בפומא.

אֲלִיבָא על פי according to | nach, gemäß יומא
ליט עיבז אליבא דרי יהודה.

אֲלִיבָא רִיקְנָא בקיבז ריקת stomach | auf leeren Magen
האי כאן דאכל וכו' אליבא ריקנא וכו'.

לִיבְרֵי ארץ לוב Libya | Libyen ירוש' כלא' פיה
ליא עיבז גרים הנאים מליבוי.

לִיבּוֹן זי, 1) נקוי הצמר עד שיהפך לבן whitening
das Weißmachen ביק ציג עיבז צבע לרי
שמעון לא חוי שני ליבון חוי שינוי.

2) העברה בראש glowing | das Glühelassen
ירוש' עיז פיה מיה עיבז בסבין גדולה צריכה
ליבון והליבון צריך שיהו ביצוצות מנתיו
ממנה.

יְמֵי לִיבּוֹן שבעת הימים הנקיים של האשה אחרי
ומתה the seven days after menstruation
daring which white garments are worn |
die sieben (Reinheits-) Tage nach Beendi-
gung der Menstruation שבת יג עיבז בימי
גדוהך וכו' בימי ליבונך.

לִיבּוֹנָא תי, כנוי לכתב העברי הקדום the old
Hebrew type | die althebräische Schrift

סנה' כיא עיבז מאי כתב עברית כתב ליבונא.
לִיבְלָבָא, **לִיבְלִיבָא** עי' לְבָלָבָא. תרג' איוב
סיו ליג (וישלך כזית נצחו): ויטלוק היך זיתא
ליבליבית: שם ליב ח' (וצאצא): וליבליבא.

לִיבְלָר עי' לְבָלָר. ירוש' שבת פיא גי עיבז
הליבלר בקולמוס שנאזנא.

לִיבְנָן חר הלבנון the mountain Lebanon |
der Libanon ביר פליו: ארקא דליבנן.

לִיבְרָה גי, קשקשים scales | Schuppen ירוש'
שבת פיו זי עיבז ליברת דרחבא.

לִיבְרָנָן עי' לְבָרְנָא. שקלי פז מיבז אפילו
ליברנן גדולה אינה יכולה לעבור.

לִיגוֹן עי' לָגוֹן. תוס' כלי בים הי' יגז בית
הליגונין.

לִיגָמָא דרי, צוואה legacy, bequest | Legal
Vermächtnis תנח' נח ייד: אברהם התחיל
בליגמא וכו'.

לִיגְיוֹן עי' לָגוֹן. חולי קכיג עיבז ליגיון העובר
ממקום למקום.

לִיגְלֹג זי, גכגום stammering | das Stammeren
שהשיר ב' דז: היגוק שקורא וכו' וליגלוגו עלי
אזבה.

לִיגָן עי' לָגָה. תוס' תרומ' ח' דז: קי' ליגנין של
תרומה.

לִיגְנוֹן וּלְגִינָאן גיר, עור ארנבת hare-skin |
Hasenfelle הנח' בוכר ברי' כיד: כתונת עור -
ליגנון.

לִיגְסָמִים עי' לִיגְסָמוֹם. תנח' צו א': למכח
שתיה מוכר בשוק וכו' וראה הליגסמים מסתכל
בבשר.

לִידָנָא זי, גרן. תער החרב sheath | Schelde
חרגי' דהייא כיא כיו (וישב חרבו אל גרנה): ואתיב
סיפיה ללירנה.

לִיזָאָה זי, לוי Levite | Levit חולי קליא עיבז:
ההוא ליואה דהוה חסיף מתנחא.

לִיזְוִקָאָה עי' לִיזְוִקָאָה. תרג' יביע ברי' יי יג
(להבים): ליווקאי.

לִיזְוִיָּתָהּ גי, קינה וללה lamentation |
Klagelied ירוש' מויק פיא פ' עיבז לא תעורר אשה
ליווייתה במועד.

לִיזְלִי לא יזכר ולא יפקד.

לִיזְנָמִי שם אמורא name of an Amora |
eines Amoraers ירוש' יבמ' ביש' יי עיבז רבי
ליונמי בעא קומי רבי יונה.

לִיזְבִּין, **לִיזְבִּין** עי' לְבָבָן. תוס' כלי ביק וי יג:
הליזבין תוס' עוקצי' ב' ייהז סכלה שיש לה
ליזבין.

לִיזָה נִי, רְכֵה רַעָה *evil talk | fible Nachrede*
 יְרוּשִׁי יִבְט' פִּיג' חִי עֵאז כְּרִי שְׁלֵא לְהוּצִיא לִיזָה.
לִיזָה נִי, (1) רְפִיבוּת *moisture | Feuchtheit*
 יְרוּשִׁי שְׁבִי פִיג' לִיג עֵיבֵי פַעֲמִים שְׁאִין הַגְשָׁמִים
 כְּצוּיִן וְאִין הַלִּיזָה מְצוּיָה.
 (2) מוֹגֵלָא שְׁכֻמְכָה *pus | Eiter* תוּסִי כְּלִי בִיק
 ו' יִמֵּן שְׁהִרּוּפָא נּוֹתְנוּ עַל גְּבִי הַמִּכָּה שְׁהוּא
 מוּצֵץ אֶת הַלִּיזָה.
 (3) מִימֵי הַחוּסֵם *mucus | Nasenschleim* פִּסְקִיד
 מִיבֵּן וְלֵא חוּצִיא לִיזָה מֵאִפּוּי.
לִיזְלִזְלִיזָה עִי לְחִלּוּזִיזָה מִנְהִי מִיט עֵאז עֲדִיין
 לִיזְלִזְלִיזָה שֶׁל רוּחַ קִימָה.
לִיזְתָא נִי, עֵצֵם הַרְגֵל *fibula | Wadenbein* יִבְמִי
 קִיג עֵאז הָאִי מֵאֵן דְּמִסְנִי עַל לִיזְתָא דְּכִרְעִיָה.
לִיזְזוּר לִיזְזִיר עִי לְאִיפּוּר. יְרוּשִׁי בְּרִי פִיג' ו'
 עֵאז לְהַצִּיל שְׂדֵה מִן תְּגוּי וּמִפִּילוּ לִיזְזוּר יוֹצֵא
 תְּעוּרִיר עֲלִיזָה מִגִּי פִיג' עֵרֵד עֵאז כְּבֵר פִּימְסֵנוּ
 לְשִׁלְשָׁה לִיזְזִירִין.
לִיזְטָמָא נִי, מַחֲדוּחַ *string | Schnur* יִלְקִי יִשִׁ'
 שְׁמִיָּה לִיזְטָמָא אַחַת שֶׁל מַרְגְּלִיזִת נֵאוּת.
לִיזְטָרָא לִיזְטָרָתָא נִי, שֵׁם בִּשְׁקָל *a pound | Pfund*
 כְּתִי מִיז עֵיבֵי לִיזְטָרָא בִּשְׁרֵי יְרוּשִׁי בְּרִי
 פִּיב' חִי עֵיגֵן כְּכֻמָּה דְּרִין לִיזְטָרָא.
לִיזָה לִיזָא מְהִישִׁ, לֵאן *whither? | wohin?* בְּרִי נִיח
 עֵאז כְּגִנִי לִיזָא יְרוּשִׁי שְׁבוּעִי פִיב' לִיג עֵרֵד לִי
 דֵּא מִילָה וְעִי פִּלְפִי לִיזָא.
לִיזָא שֵׁם אִמּוּרָא *Name eines Amoräers*
 יְרוּשִׁי בְּרִי פִיג' ו' עֵרֵד ו' לִיזָא
 וְחִבְרִיא הוּון יִתְבִּין.
לִיזְדָא מְהִישִׁ, לִמָּה? *whereto? what for?*
 וְזִיזָא יְרוּשִׁי שְׁבֵת פִּיב' לִיג עֵרֵד לִיזְדָא מִילָה.
 לִיזְיָח לֵא יִצֵּא יְדֵי תוֹבָתוֹ.
לִיזְזָן עִי לִיזְזָן מוֹרִי תְּחִי אִי אִי מִכָּאן שְׁחִית
 לִיזְזָן.
לִיזִישׁ זִי, עִיסָה, בִּצֵק *dough | Teig* מִפְּרִי בְּהַעֲלוּתָךְ
 מִימֵן דְּכֵר אַחַד מִשְׁמֵשׁ לְשִׁלְשָׁה לְשׁוֹנָתָה הַלִּישׁ
 וְהַשְׁמֵן וְהַדְּבֵשׁ.

לִיזָת מְהִישִׁ, אִין *there is not | ist nicht da* תְּרִגִּי
 יִבְעֵי בְּרִי בִי חִי (וְאִדָּם אִין) וְאִינֵשׁ לִיזָת.
לִיזָה מְהִישִׁ לֵךְ (לִנְקֻדָּה) *(to) dir (f.)* כְּתִי
 פִּדֵּר מִיִּכְּנֵי עַד שִׁירְצוֹ חִיורֵשִׁים לִיזָן לִיךְ
 כְּתוּבָתְךָ.
לִיזָא (1) עִי לִיזָת, חוּלִי פִיג' עֵיבֵי דֵּאִיכָא כְּהֵאִי
 לִיכָא כְּהֵאִי וְדֵאִיכָא כְּהֵאִי לִיכָא כְּהֵאִי.
 (2) דִּי, שְׁכֻמְכָה *twirling | das Quirlen* שְׁבֵת
 קִלִּיד עֵאז הַחֵם לֵא בְּעִי לִיכָא חֵמָא בְּעִי לִיכָא.
לִיזְבִי עִי לִיזְבִי. בְּרִי עֵיז עֵיבֵי לֵא יִאמֵר אִדָּם לֵאשְׁתִּי
 בְּשִׁבְתָּ מוֹפֵר לִיכִי כְּמֵל לִיכִי כְּדִרְךְ שְׁאוּמֵר לֵא
 בְּחוּל.
לִיזְלִזְזָן עִי לְכִלְכִּל. יְרוּשִׁי בְּרִי פִיח יִיב עֵאז דְּכֵר
 שִׁישׁ בּוֹ לִיכְלֹךְ מִשְׁקָה.
לִיזְנִינִים [לִיזְנִינִים] דֵּר הַלְבָּנוֹן *the mountain Lebanon | der Libanon*
 (כְּאִרְוִיס) כְּאִרְוִיא דְּלִיזְנִינִים.
לִיזְכָּסָה שֵׁם אִמּוּרָא *Name eines Amoräers*
 יְרוּשִׁי שְׁבוּעִי מִיז לִיזָה עֵאז
 לִיכְמָה אִמֵּר קוּמִי רִי מִנָּא.
לִיזָל וִי, יִלְלָה *lamentation | das Wehklagen*
 תְּרִגִּי יְרוּשִׁי דְּכִי לִיבִי (וִילָל) לִיזָל.
לִיזָלָא שֵׁם מְקוֹם *Ortname* לִיזָלָא רְבִתָא.
 יִלְקִי דְּכִי תְּרִכִידָה לִיזָלָא רְבִתָא.
לִיזָלִי לִיזָלִי, לִיזָלִי, לִיזָלִי, רוּחַת הַלִּילָה *night-demons | Nachtdämonen*
 כִּידָה וְיִמְרִיכָה מִן לִיזָלִי תְּרִגִּי שְׁבִי אִסִּי אִי גִיז
 שִׁידִין רוּחִין וְלִיזָלִי.
לִיזָלִיךְ עִי לִיזָלִי, שְׁבֵת קִלִּיד עֵאז גַּעֲכִיד וְלֵא לִיזָלִי.
לִיזְמוּר עִי לְמוּרָה. קִרִּי מִי עֵיבֵי לִיזְמוּר גְּדוּל
 שְׁהִלְמוּר מִבְּנֵי לִיזִי מַעֲשָׂה.
לִיזְמוֹן עִי לִיזְמוֹן. תוּסִי בְּכוּרִי חִי מִיז הוּיזִד וְכֵר
 וְהִלְמוֹן.
לִיזְמִים לֵאחֹר זִמֵּן *later on | später* פִּסְקִיד כִּיזָא
him פִּסְקִיד כִּיזָא לְמִלְךְ שְׁנַעֲם עַל כְּסֻרוּנָה
 וּפְרִידָה מִתּוֹךְ פִּלְמִין שְׁלוֹ לִיזְמִים בְּקֵשׁ לְהַחֲזִירָתָה.

לִיפְתָא נִי, לַמֶּת, לחי *cheek | Backe* תרג' איכה
ג' ל' (יתן למכהו לחי); אשים למהיה ליה ליסתא.
לִיעֻתָא עִי, לִיאֻתָא, תרג' יביע במ' כיג כיא
(עמל); ליעותא.

לִיעֻזָר שם אמורא *Name of an Amora | Name eines Amoräers*
לעזר ורי אבא מרי.
לִיעֻנָת נִי, מעשה, פעולה *work | Werk, Tat*
תנח' אמור ביד; ליענות מכאות.

לִיפְאָרוֹם [אַלְפָרוֹם] תִי, קל הרגלים, *lightfooted | leichtfüßig*
שהשיר ב' מיה מיקרו ליפארום וכו'.
לִיפּוֹד עִי, לֻפִּין, תוס' צוקי בכורות ד' ט':
הוידר הליפוד וכו'.

לִיפּוּפָא ד', (1) חיבור *coupling | Zusammenfügung*
תרג' יביע יבמ' כז' ד' (מהברת); בית
ליפופא.

(2) חיתול *swadlingband | Umwicklung* תרג'
איוב לט ט' (וערפל חתולתו); ואמיסתא ליפופיה.
לִיפּוּס וי, מס *tax | Steuer* ויקר מייא; מדינה
שחיתת חייבת ליפס למלך.

לִיפְתָא נִי, לפת *turnip | Rabe* ביק כ' עיא;
ההוא ברחא דהוא ליפתא אפוסיה דדנא וכו'.

לִיפְתָנוּתָא נִי, לחם מבושם *seasoned bread | gewürztes Brot*
שקורין לפת ליפתותא סיפחא.

לִיפְתָן וי, מאכל שמלפתים בו את חסת *relish | Zukost*
עירי כים עיבז כל שהוא ליצתן כדי
לאכול בו וכו'.

לִיצְנִי שם פרור של ירושלי' *name of a suburb of Jerusalem | Name eines Vorortes von Jerusalem*
ביב עיה עיבז אלף ליצני בירגיות וכו'.
לִיצָן וי, מתלוצץ ומלגלג *scoffer | Spötter* שמור
פניא; ששמע משה ליצני ישראל בדברים
מאחרי'.

לִיצְנוּתָא, לִיצְנוּתָא, ליצניות נִי, מדה הלגלוג
וההתלוצצות *scoffing habits | Spötterei*

לִימִין וי, נמל *harbour | Hafen* אמרד א' ח';
שתי ספינות שהיו עולות בלימין.

לִימְצָא וי, שבלול *small | Schnecke* ביר פניא;
כחדין וכו' לימצא.

לִינָא, לִינָה (לִי אָנָא) אין אני *I do not | ich...*
nicht ירוש' מנה' פיא ייח עיא; לינא חכים
מידון; שם פיי כיה עיבז לינח יכול מיסכול.

לִינָה נִי, (1) מנוחת לילה *night-rest | Nachtruhe*
ספרי דב' שניבז מאכל ומשתה יהיה משלכם
ולינתי אצלן.

(2) שהית לילה *staying over night | das Übernachten*
ירוש' סוכה פיר ביר עיד; נפסלין
בלינה.

לִינָא נִי, מחרוזת *string | Schnur* תנח' כובר
במ' כינ; לינא אחת של מרגליות.

לִינָן (לִי אָנָן) אין אנו *we do not | wir... nicht*
ירוש' ערלה פ'ב ס'ב עיבז ואנן לינן אכרין בן.
ליים לידי סבנה; לידי ספק.

לִימְטָא, לִימְטָאָה וי, גזלן, שודד *robber | Räuber*
ויקר פ'ט; אתציד ההוא לימטא; מנה'
קיו עיבז בד קמיל יתיה מנהם לימטאות.

לִימְטָאוֹת, לִימְטָוֹת נִי, גולגות *robbery | Räuberet*
קיד' לי עיבז כל שאינו כלמדו
אומנות מלמדו לימטות; אמיר א' ייב; הן
דלימטאות וכו'.

לִימְטָרִין [לִימְטָרִין] וי, מערת פריצים
robber's den | Räuberhöhle שהשיר וי ד';
לימטצירין הקשה וכו'.

לִימְטָוֹתָא עִי, לִימְטָאוֹת, בים פיד עיא;
לסמאה בלימטיותה ידע.

לִימְטִים, לִימְטִים וי, גזלן, שודד *robber | Räuber*
ביק לז עיא ועיבז לימטים מזויין וכו'
לימטים שאינו מזויין.

לִימְטָר תהי' מן הצד *by the side | zur Seite*
קהל'ר ייא ביז קמון לימטרא.

לִימְטָרוֹן עִי, זומלימטרוֹן, בים ליג עיא;
זוהמא לימטרוֹן.

לִית מדינ. אין *ist (war) nicht* | *there is (was) not*
(*da*) תרג' ב' ה' (ואדם אין): ואינש לית.

לִיתָא (1) כניל. בים ה' עיז ועיב: ליתא לדרי
דיא.

(2) ליש. אריח *Löwe* | *lion* תרג' בר' מיט' ס'
(כאריה וכלביא): באריא וכליתא.

לביא לכל אחר.

לכא לכאורה.

לָכָא; לָכָא וּלְכָא חנה וחנה, לכאן לכאן *to and fro* | *hin und her* תרג' שמי' ב' יב (ויפן כה וכה): ואתפני לכא ולכא.

לָכָא זי. עמים צמח המושמש לצבע *juice of a plant used for dyeing* | *Pflanzensaft, der zum Färben dient* חול' כיה עיז: בחיה דקא בעי ליה לרמיה ללכא.

לְכַאֲרָה תחיה, בהשקפה ראשונה *apparently* | *scheinbar* כתובי' גיר עיז: לכאורה כשמואל רהיטא כי מעיינת וכו'.

לכאימ לכאורה משמע.

לָכַד פיי. (1) לכד ותפס *to seize* | *anfassen* תרג' משי' כיו יז (מחזיק באזני כלב): דלכד בארנוי דכלכא.

(2) הכיל *to contain* | *enthalten, fassen* תרג' שני אס' א' ח': דחוח לכיד ארבעה חמשה תימינין.

אֶתְלָכַד אתפי, בלכד *to be caught* | *gefangen werden* תרג' קח' ז' כיו (ילכד בה): ואתלכד בזנותהא.

לכד'ד לאו כדיבור דמי.

לכהי לכל תיותר.

לכהיפ לכל הפחות.

לכום עי' לָבַם. ספרי ממות קניח: הלכוסין והמכנינים.

לביז לכף זכות.

לביח לכף חובה.

פסיקדריב ייג: שני בני אדם נתנבאו על הליצנות וכו' שלמה אמר ולצים לצון חסדו להם וישעיה אמר ועתה אל תתלוצצה מגי' כיה עיב: כל ליצנותא אסירא בר מליצנותא דעיו דשריא: ירושי בר' פייב ה' עיג: קשה היא הליצניות וכו'.

לִיקוּחָ זי. רכישת, קנין *purchase* | *das Erwerben* בכורות ניו עיז: אינו בליקוח ובסתנה.

לִיקוּחִים דר. נשואים *marriage* | *Heirat* קיד' ב' עיב: לא יתא לו ליקוחים אפילו באחת מתן.

לִיקוּם זי. קיבוץ המסיפה *gathering* | *das Sammeln* ירושי פסח' פיה ליו עיב: ליקום עצמות.

לִישָׁה לִישָׁא זי. בצק *dough* | *Teig* ירושי פסח' פייג ביש עיד: מלמולין דליש; ביק מיה עיז: אכלה ללישא.

לִישָׁה גי. גלגול העיסה, גיבול *kneading* | *das Kneten* מכו' פייא מיג: לישון ואפיתן.

לִישָׁה לִישָׁתָא גי. צואת החומם *rotz* | *maucus* תרג' איוב ליש ב' (נחרו): לישלושתא דנחיריה.

לִישָׁן לִישָׁנָא זיג. (1) לשון, שפה *tongue*, *Zunge, Sprache* | *language* תרג' שמי' ד' י' (כבר לשון): עמיק לישן; תהי קיב ג' (לשון רסיה): לישנא נכילתא.

(2) דעה, סברא, גירסא *version* | *Meinung* שבת קניד עיב: לישנא קמא וכו' לישנא בתרא.

לִישָׁנָא לִישָׁא לשון הרע, רבילות, דבה רעה *calumny* | *Verleumdung* ערכ' פיו עיב: כל סילתא דמיתאמרה באפי מרח לית בת משום לישנא בישא.

לִישָׁנָא מַעְלִיא לשון נקיה *euphemism* | *Euphemismus* בר' יא עיב: כתיב רע וקרינון הכל לישנא מעליא.

לִישָׁתָא גי. לישא *kneading* | *das Kneten* תרג' יביע שמי' יב ייג ותפרח ית לישתא דפסירי.

לָכִים ז', מין דג לבן *elne* | a species of fish
Flachart ירוש' בימ פ"ב ח' ע"ב: מחירות של דגים ובתוכן ירק אחד או לכים אחד.

לָכֶךְ מהיח, (1) לשם זה *thereto | dazu* נדר' מיט ע"ב: לכך נתבוין מהחילה.
(2) לפיכך *therefore | daher* שכור' פ"א: לפי ששחרו כוסר לכך אוהבו.

(3) פ"י, עירבב וטרף *ver-* | to mix, to beat
mengen שבת קל"ד ע"א: לא לילך.
לכלאבני לכלב ע"י לָכְלוּ, תוס' אהלוח י"ח י"ד: עד כזיב וכו' עד לכלאבני; ירוש' שבי' פ"ה ל"ו ע"ב: לכלב.

לָכְלוּךְ ז', (1) לחלוחית ורטיבות *moisture*
Fenchigkeit תוס' מקוא' ו' ט"ז: לכלוכי פירות.
(2) צואה ומנוף *soiling | Besandlung* מקיא' פ"ט מ"ד: לכלוכי צואה שעל בשרו.

לָכְלוּכִית נ"י, (1) כג"ל 1. ויקיר פ"ד: הקב"ה מפקידין לו הבריות טיפה של לכלוכית בחשאי והקב"ה מחזיר להם נפשות משוכחות שלמות בפרהסיא.

(2) שם אשה *Frauennamen* | a woman's name
נדר' פ"ו ע"ב: לכלוכית שמת.

לָכְלוּךְ פ"י, (1) הרסיב ולחלה *to moisten*
benetzen ירוש' חג' פ"ג ע"ח ע"ד: מלוכלך במשקה.

(2) שינף *to soil | beschmutzen* | יוכא ע"ז ע"ב: היה מלוכלך במיט ובצואה.

התְלָכְלוּךְ ההפ', נכנף *to be soiled | beschmutzt werden*
שחשיר א' ה': שלמה זו מתלכלכת ומתכבסת וחוזרת מתלכלכת ומתכבסת.

לְכַמֵּם לכאורה משמע; לכל מקום.

לָכְסֵן ע"י אֶלְכֶסֶן, ירוש' בלא' פ"ד כ"ט ע"ג: כמורד לכסן.

לְכִישׁ לא כל שכן; לכבוד שבת.

לָקֶשׁ ז', צמר ממחמי ארו *Wald-* | pine-wool
molle שבת פ"ב מ"א: אין מדליקין לא בלכש ולא בחוסן.

לכ"ת לימא כתנאי.

לְכָתְנָא נ"י, מין חתיכת עץ לתחוקת הכל המשאוי *a bolt | Bolzen* שבת ק"ב ע"א: לכתא ומתנא אונדו בינו הוא.

לְכַתְחִילָה, לְכַתְחִילָה תהיט, כבוננת תחלה, עובר לעשיה *in the start, directly | von vorn herein, a priori* חול' ב' ע"א: הכל שוחטין לכתחילה ושחיטתן כשרה דיעבר; עיר' ל"ד ע"ב: פותה וגומל לכתחלה.

לִלְיָא לינא למימר; למה ל'; לעתיד לבוא. **לִלְיָב** לית לן בה; ללישנא בתרא. **לִלְיָל** לית לן למימר.

לִלְלָא למד לשונך לומר איני יודע. **לִלְלָג** לבא לפומא לא גליא. **לִלְמֵי** לינא לאקשווי מירי; לינא למשמע מינה.

לִלְתִּי לעולם לא תיפור. **לִימָא** לא מיבעי; לא מהני; לא מצי; לא משמע.

לִימָא וְלִימָא לא מעלה ולא מוריד. **לִמָּא** (1) כחיש, למה? *wherefore? | weshalb?* תרג' שמי' ל"ב י"ב (למה יאמר): למא יימרו. (2) ז', הכל *naught | Nichts* תרג' איוב ו' י"ה (יעלו בתחו): סלקין ללמא.

לְמִבְרִנְיָא שם ארץ *Liburnia | Liburnen* תרג' יב' ע"ב: כ"ד כ"ד: מן לסברניא ומארע איטליא. **לְמִיד** לית מאן דפליג; למאן דאמר.

לְמִיד שם האות הי"ב באלפבית *name of the twelfth letter of the Alphabet | der zwölfte Buchstabe des Alphabets* ירוש' שבת פ"ו ט' ע"ב: אליף חד למיד תלתין.

לְמַד -- לְמַד זְכוּת הוכיח כי פלוני זכאי וצריך *to plead for | zu Gunsten jemandes aus-* *sagen* סנה' פ"ו מ"א: נגמר הדין וכו' אמר אחד יש לי ללמד עליו זכות.

לְמַן עִי לִימִין. ירוש' יומא פֿיג מִיא עִיא: לְמִינָה
של יפו.

לְמִלַּל לֹא מַחְנִי לִיה: לְמָה לִי.

לְמַלֵּם פֿיע, רִינן אַחֲרֵי to murmur, to talk

against | marmeln; üble Nachrede führen

יִלְק' מִלִּי קִפִּיד: וְהִיוּ הַבַּל מִלְמַלְמִים עַל שְׁלֹמֹה

לִימֹד לֹא בִנָּה שֶׁל כֵּת שֶׁבַע הוּא.

לְמִיָּם לֹא מַסְחִייעָא מִילְחָא; לֹא מִפְקִינן
מִיָּנִיָּה; לְמַשָּׁה מִסִּינִי.

לְמִיָּג לִישָׁנָא מַעֲלִיא נֶקֶם.

לְמִן עִי לִימִין. ירוש' כִּים פֿיו יֵא עִיא: פֿירק
סִפִּינְתוּ בִלְמֵן.

לְמִנִּים לְמֵאִי נֶפֶקָא מִיָּנִיָּה.

לְמִסֵּס ז', כֶּלֶב dog | Hand שְׂכַת סִס עִיבֵּן שֶׁכֶּן

בִּלְשׁוֹן יוֹנִי קוֹרִין לְכֶלֶב לִמְסֵס.

לְמִפְדֵּר ז', לִפִּיד Fackel | torsh תֹּרֶשׁ יִכִּיעַ שִׁמִּי

כִּי בִי: לְמַפְדֵּר רִיבֹר מִן יִסִּינִיָּה וְלִמְפֵּד דֹּאשָׁא

מִן שְׂמֹאלִיָּה.

לְמִפְדֵּס ז', מְנֹרָה Lampe | lamp יְרוּשָׁי יוֹמָא

פֿיג מִיא עִיא: חֲרָגִם עֲקִילֵס לִקְבֵּל בְּכֻרְשָׁתָא

לִקְבֵּל לִכְפֹּרֶס.

לְמִפְרָע עִי מִפְרָע. בִּר פֿיב מִיג: חֲקוּרָא

לִמְפֵּרֶע לֹא יִצָּא.

לְמַשִּׁיָּה לְפָנִים מַשׁוּרֶת הָרִין.

לְנוֹגִיד לִית נָגֵד וְגַר נָגֵד דִּיפִּרְקִינָה.

לְנִגְנָן (לֹא אָנָּן) אִין אִינוּ we do not | wir... nicht

יְרוּשָׁי פֿאַה פֿיג יִז עִיד: וְלִמָּה לְנִגְנָן אִמְרִין.

לְנַעֲלֵל לְשׁוֹן נּוֹפֵל עַל לְשׁוֹן.

לְסוּפָּה ז', מִין מַעֲלִי Jacke | Jacket יְרוּשָׁי שְׂכַת

פֿיו חִי עִיבֵּן רִדִּידִים - לְסוּפָּה.

לְסִמְסִים זֶר, עִי לִיִּסְמִסִּים. כִּיצָּה מִיו עִיא: רֹב

לְסִמְסִים יִשְׂרָאֵל נִיבָּחָו.

לְסִמְסִים שֵׁם אִישׁ männlicher | a man's name

Name וְקִיד פֿלִיבֵּן וְלֹא לִיוֹסָף לְסִמְסִים.

לְסִמְסִים לְסִמְסִים פֿיי, גֹּזֵל וְשׁוֹדֵר | berauben to rob

שְׂמֹרֵר פֿיא: הִיט סִלְמֶסֶס אֶת הֶבְרִיּוֹת; מִנֵּה עִיב

עִיא: יוֹצֵא לְפִרְשַׁת דְּרָכִים וּמִלְמָסֶם וְכוּ.

לְמַד הַזֹּבָה הוֹכִיחַ כִּי פִלּוֹנִי אִשָּׁה וְחִיִּיב to plead

against | zum Nachteil jemandes aussagen

סִנְח' פֿיד מִיא: דִּינִי נִפְשׁוֹת הַבַּל מִלְמִרִין וְכוּת

וְאִין הַבַּל מִלְמִרִין וְכוּת.

לְמַד סְנִיגוֹרִיא עִי לְמַד וְכוּת. יְרוּשָׁי תַעֲנִי פֿיב

סִיה עִיד: כְּנִי נִכְנָטִים לִידִי צִרָה וְאִין לֵהֶם מִי

לִמַּד עֲלֵיהֶם סְנִיגוֹרִיא.

לְמַד קְסִיגוֹרִיא עִי לְמַד הַזֹּבָה. שְׂמֹרֵר פֿמִיָּה

שְׁנִים עוֹמְדִים כְּפָנֵי הַסֵּלֶךְ אֶחָד מִלְמַד קְסִיגוֹרִיא

שְׁלוּ וְאֶחָד סְנִיגוֹרִיא שְׁלוּ.

הַתְלַמֵּד (הַתִּי 1) הַתֵּאֲמֵן וְהַחֲרַגְלֵ | to practice

sich üben יוֹמָא לִז עִיבֵּן כּוֹתֵבִין מְגִילָה לְחִיגוֹק

לְהַתְלַמֵּד כֹּה.

(2) נִלְמַד to be learnt | gelernt werden כְּמִיד

פֿיבֵּן הַתּוֹרָה הַיּוֹם לִימֹד מַעֲסָה וְמוֹדֵר הַרְבֵּה לְפִי

שְׂאִינָה סִתְלִמּוֹת לֹא בִשְׁנָה וְלֹא בִשְׁתִּים.

לְמַדְרִיב לִיכָא מִיָּדִי דִּלָּא רְמִיזָא בְּאוֹרִיָּתָא.

לְמָה --- ז', לֹא כְלוּם, אִין naught | Nichts שְׂמֹרֵר

פֿיָּה אַתֶּם לְמָה וְדִכְרִיכֶם לְמָה.

לְמָה לֹא מְרֹעַ לֹא weshalb | why not?

nicht? יְרוּשָׁי שְׂכַת פֿיו יִי עִיבֵּן מִהוּ שִׁיחָא חִיִּיב

אִל ר' יוֹסֵף וְלִמָּה לֹא.

לְמַדִּיד לְמָה הַדְּבַר דּוֹמָה.

לְמַהמִּיל לְמֵאִי הִילְכָתָא מִיבְעִי לִיה.

לְמוֹד (1) תִּלְמוּד תּוֹרָה, עִין study | Studium

בִּר ז' עִיבֵּן גְּרוּלָה שְׂכוּשָׁה שֶׁל תּוֹרָה יוֹתֵר

מִלְמוּדָה.

(2) גִּסְר, לוח Brett | board בִּלִּי פֿיָּה מִיָּסֶה

תְּנוּרָה וְכוּי וְעֵשָׂה בּוֹ לְמוֹדִין וְכוּי וְסִילֵק אֶת

לְמוֹדִיו.

לְמוֹד חִי, רִגִּיל | gewöhnt | accustomed כִּיד

סִפִּיבֵּן חִיו לְמוֹדִים לְחִיּוֹת מִשְׁכִּימִין וְכוּי.

לְמוֹרֵם לֹא מִיָּנָה וְלֹא מִקְצָתָה; לֹא מְדוּבָשֶׁךְ

וְלֹא מַעוּקָצֶךְ.

לְמוֹדָה ז', לְמוֹד וְעִין study | Studium יוֹכֵחַ

קִיש עִיבֵּן בִּל שׁוּשָׁנוּ בַּעֲשׂוּיָה יִשְׁנוּ כִּלְמוּדָה.

לסמרא, לסמרון עיי' זומליקסרון. שבת
קכ"ג ע"ב; וזהמא לסמרון; כלי פייג מיב; וזמא
לסמרא שנישלה כפה ממאה מפני המולג נימל
המולג ממאה מפני כפה.

לסימא עיי' לסומה. ירושי שבת פייג י"ד ע"א:
ההן לסימא מפילו בסוף כאריג הוא.

לסיל לא סבירא ליה; לא סגי ליה.

לסת ג', עצם הלחי *Backen-* | *cheek-bone*
knochen נדה כ"ג ע"ב; והעין והלסת תבת
חוקן.

(לעב) אַתְלֶעב אַתמ', הלעיב ולגלג | *to mock*
verspotten תרג' מליב ב' כיג (ויתקלמו בו):
ואיתלעבו ביה.

לעב ז', לעג *Spott* | *mockery* תרג' יח' ל"ז ד'
(לבו וללעג); לחוד וללעב.

לעיג אחיג לאו עכברא גנב אלא חורא
גנב.

לעדיב לעולם הבא.

לעזא, לעזא ז', לועז, מי שמדבר בלשון נכריה,
ביחוד יוגית *speaking a foreign tongue, esp.*
lynnal | *Fremdsprachiger, Griechisch-*
sprechender תוס' מגי' ד' י"ג: ביה הכנסת של
לעזות אם יש להן מי שיקרא עברית פותחין
עברית והוחסין עברית; מכות ו' ע"ב; הנהו
לעזי דאנו לקמיה דרבא אוקי רבא תורגמן
ביגיהה.

לעולם (א) תמיד, בכל אופן *always, under*
all circumstances | *stets, unter allen*
Umständen מכה' קיה ע"ב; לעולם יעסוק אדם
בתורה ובמצוות.

(2) עדיין, בכל זאת *still, at all events* | *immer-*
hin, trotzdem בר' ג' ע"א; לעולם קסבר ג'
משמרות הוי לילה.

לעוננים, לעונק זר, מין ירק | *garden-orache*
Gartenmelde בלא' פ"א ס"ג: התרדים והלעוננים;
ירוש' שם כ"ז ע"א; והלעונין הסעוין.

לערים לח עלי ואני פורע.

לעז - דיבר רעות *able Nach-* | *to talk against*
rede führen פסח' נ"א ע"א; ומעשה ברשביג
שישב על ספסלי נכרים בשבת בעכו ולעזת
עליו כל המדינה.

הלעזי תפי', כנל. ירושי שקל' פ"ה מימ ע"ב; הוי
מלעזין עליו.

לעז ז', (1) לשון נכריה, ביחוד יוגית *foreign*
tongue, Greek | *fremde Sprache, bes.*
Griechisch ירושי מגי' פ"א ע"א ע"ב; ארבע
לשונות נאמ' שישתמש בהן העולם ואלו הן לעז
לומר רומי לקרב סורפי לאיליא עברי לדבור.

(2) דבה *evil talk* | *üble Nachrede* ע"א; וזמא
ע"א; ומוציא לעז על בנו שהן כמזורים.

לעזר שם תנאים ואמוראים *name of Tannaim*
and Amoraim | *Name von Tannaiten und*
Amoräern ירושי תענ' פ"ד ס"ז ע"ד; ר' לעזר
בן עזריה.

לעט פיי, אכל ברעכנות *to eat greedily* | *glerig*
essen דביר פ"א בל מי שהוא אלם ולועט
הימנו לשונו מתרפאה.

לעי פיע, פרח ועסל *to labour* | *sich abmühen*
ירוש' שבת פ"ו ו' ע"ד; לעי באורייתא.

לעיב עיי' לעב. תרג' ירמי' מ"ה כ"ז (לשדוק):
ללעיב.

לעימה ג', פיסום *putting food into an animals*
mouth | *das Füttern* דול' נ"ה ע"ב; לעימה
והכראה.

לעיי שם תנא *name of a Tanna* | *Name eines*
Tannaiten ירושי דמאי פ"א כ"א ע"ג; ר' לעיי
אמר משום ר' לעזר.

לעיל, לעילא תחיל, למעלה, פלמעלח *above,*
over, upwards | *oben, oberhalb, nach oben*
תרג' ירושי ברי' ס' כ"ג: תמרא דלעיל והסמא
דלרע; יח' פ"א ו' (למעלה); לעילא לעילא.

לְעִיסָה, בִּי, מקפה *Brot* | *ap* נדה פִּיט מִיג מִי
גְרוּסִין לעיסת גְרוּסִין.

לְעִיב לפני עדים כשרים.

לְעִיל לעתיד לבוא.

לְעִנְתָא בִּי, לענת, מרירות | *wormwood, bitterness*
Wermut, Bitterkeit חרג' ירוש' רבי כִּים יִז:
סריר בלענתא דמוחא.

לְעִם פִּי, כסם בשנינים | *kanen* | *to chew* פִּיב מִיג לא ילעום אדם חסין ויניח על מכת

לִים לא פליגי.

לְפָדָא וִי, מין מאכל תאנים | *ap of figs*
eine Feigenapfel נדר' בִּי עִיב: מיני תאינין
דעכרין מנהון לפדי.

לְפָדִיא וִי, מחבת *Pfanne* | *pan* חרג' ירוש' במִי
יִא וִי (וכשלו בפרוד): מכשילין יתה בלפדיא.

לְפֹרִי לא פחות ולא יותר.

לְפֹום מהי, על פי *gemäß* | *according to* אבות
פיה מכיג: לפום צערא אגרא.

לְפִי — לְפִי שֶׁ-מִּפְנֵי שֶׁ, מכיון, מפאת | *because*
well, da כת' בִּי עִא: מפני מה אמרו וכו' לפי
ששנינו.

לְפִי (לְפִי) אֶלְפִי אֶל, סידר וערך | *to arrange*
anreihen חרג' יכיע ויקי וִי הִי: וילפי עלה
כהנא אעין.

לְפִיטְמוּ [לְפִיטְמוּ] דר, עורות ארנבת *here-*
Hasenfelle | *skin* תנח' בובר בר' כִּד:
לפיטמו.

לְפִיכָךְ מודה, לכן, על כן | *daher* | *therefore*
טובה פִּא מִיג: אבשלום נתגאה בשערו לפיכך
נתלה בשערו.

לְפִיטָא עִי אֶלְפִס, ירוש' פאה פִּז בִּי עִא:
לפיטא דכפר חנניה.

לְפִלְחָא וִי, ליחה, צואה | *pus, glutinous substance*
Schleim, Eiter מקוא' פִּיט פִּד: לפלוח שבעין
וגלד שעל המכת.

לְפִמְשִׁיה לפנים משורת הדין.

לְפִנִי וְלְפָנִים, לְפָנִי וְלְפָנִים תהיפ, בתדרי

in the innermost, the הקדשים | *in Innersten, im Aller-*
Holy of Holies | *heiligsten* מפרא אחרי דִּי: מקדש הקדש זה
לפניו ולפניו: הורי יג עִא: מכהן גדול שנבנם
לפניו ולפניו.

לְפִס, לְפִסָא עִי אֶלְפִס, ירוש' חג' פִּיב עִי
עִד: כלפס הזה ובכיווה פאה פִּיב כִּא עִא:
לא מן גוא לפסא הוא אכול.

לְפִסָן דר, מין ירק *Achersenf* | *charlock* כלֵא
פִּא מִיג: התרדל והלפסן אעפִי שרומין זה
לזה וכו'.

לְפַעֲיב לפני עדים כשרים.

לְפָפָא פִּי, (1) כרך וחלל | *wickela* | *to swathe* שבת
כפִּיב עִיב: שמלפסין הולד בשבת.

(2) דבק ונאחז | *anhafien* | *to cling to* בכורות
מִא עִא: ילפת שמלפסת והולכת עד יום
המיתה.

לְפָצָא, לְפָצָה עִי אֶלְפִס, ירוש' פאת פִּיח
כִּא עִא: אביל מן לפצא: שבי פִּיב לִיד עִא:
לא תלקוט אלא צורכה דלפצה.

לְפָרוּם [אֶלְפָרוּם] תִּי, קל הרגלים | *lightfooted*
leichtfüßig בִּיד פִּיג: בני מקראו לפרום.

לְפָת פִּי, תוסף לפתן למאכל ממין אחר | *to*
combine (dishes) | *etne Speise als Zukost zur*
anderen verwenden עִי לִיח עִא: ללפת בו
בו את הפת.

לְפָתָא, לְפָתָא בִּי, מין ירק *Rabe* | *turnip* כלֵא
פִּא מִיג: הלפת והנפוק והכרוב, וכו' בר' מִיד
עִיב: כי חזית לפתא בשוקא וכו'.

לְפָתָם עִי לְפָתָן 2, בכורות פִּז מִא (כבכלי):
והלפתם וכו' ושראשו שקוע.

לְפָתָן (1) עִי לְיִסְתָן, נגע' פִּיג מִיג: מיסב
ואוכלן בלפתן.

לקרי ת', מקולקל ומדולדל | disordered, sickly
schwächlich, dürftig תומי יב' י' ו' שקלו
לקוי.

לקולש ת', מאוחר late | spät תרג' יביע רבי ליב
ב' וכרמיסין לקושין.

לקנותא ב' (1) הכאה וניסוח | being beaten
Schlagen ובה' יח עיב' כיתגא וכו' עיי הכאה
מיפציל.

(2) לקוי והסרן Defekt | defect ב'כ פ'ז עיב'
לקותא היא.

לקקח (ועיי לוקח) -- גלקח, גקח נקנה to be
bought | gekauft werden מעשיש פ'א ב'ג'
אינו גלקח בכסף מעשר; עיר' פ'ג מ'א; והכל
ניקה בכסף מעשר.

לק"מ לקבל מומאד.

לקט -- גלקט נפ', נאקט, נקט to be collected,
to be harvested | gesammelt, gepflückt
werden תומי שבי' ד' כ'א; שגדל בשביעות
ונלקט בשביעות.

הלקיט הפ', פוזר כרי שאחרים ילקטו to straw,
to cause plucking | ausstreuen, sammeln
lassen תומי שבת יח ד'; מלקיטין לתרגגולין.
התלקט החפ' -- עיי גלקט. ביר פס'כ ונשעה
שהיא מתלקטת שלא בעונתה רע לה.

לקט -- פלאי Flecken | patch מריק כיו עיב'
מתוך המלא מתוך הלקט.

לקמיקא ב', אפריון Tragsessel | sedan-chair
מבי' משפ' פרשה א' לא יפלו לא בפורין
ולא בכסא ולא בלקמיקא כרד שחכבדים עושין.

לקיחה ב' (1) אחיזה ביד taking, seizing | das
Ergreifen מוכה לוי ע'א; בעינן לקיחה תמה.

(2) קנין Erwerbung | acquisition שמרר פביה;
בלקיתה ניתנה לו.

(3) נשואין Heirat | marriage ירושי יב' פ'א
י'א עיד; בבולחון כתיב שכיבה וכאן כתיב
לקיחה.

(2) מי שראשו דומה ללפת one whose head
is turnipshaped | mit rübenförmigen Kopf
בבורה פ'ז מ'א; והלפתן וכו' ושראשו שקוע.

ליצ לא צריכא.

לציג לצדקה גדולה; לצורך גדול.

לצות עיי ליצנות. שהשיר ג' ר'ז פה שהוא
מפיק דברי לצות.

לצירח לצאת ידי חובתו.

לציל לא צריך לומר.

לצים לצורך מצוה.

לציע לצורך עצמו.

ליק לא קאמר; לא קני; לא קשיא; לימא
קרא; לישנא קמא.

לקי לקמן.

לקדה פ'ע (1) ספג מלקות. נענש to be punished
(with lashes) | gegeißelt werden מכות פ'א
מ'א; לוקה ארבעים.

(2) חלה von | to be afflicted with disease
einer Krankheit befallen werden ירושי תר'
פ'ח מ'ה ע'ג; לקח בולקה.

(3) הפסיד Ver- | to be under a disadvantage
last leiden ב'ים פ'ג מ'יב; ילקח בחסר וביתור.

(4) קדר וחשך sich verfinstern | to be eclipsed
מכו' בוא א' כשהחמה לוקה.

הלקה הפ', חכה schlagen | to flog מכות פ'ג
מ'יז כמה מלקין אותו.

לקוחות דיר, קונים buyers | Käufer ביצה פ'ג
מ'יח; שהיה ממלא מדותיו מערב ירם ונותן
ללקוחות בודים. ועיי לוקח.

לקוש ד', מלקט Getreide- | grain-gleaner
sammlet ב'ם ע'ב עיב' פוסקין ללקוסות בשער
הלקוסות.

לקומיג'נטום ד', ממלא מקום proxy | Stell-
vertreter מדרי' דה' קמ'ש; מלך בשור דם וכו'
יש לו לקומיג'נטום והם נושאים עמו במשאוי
חמלכות.

לקוט עי' לקוט. שבוט' מיו עיב: שכירו ולקוט
מצי

לקיטה כי קטיטה ואסיפה | harvesting, picking
das Sammeln, Pflücken ריה ייד עיב: בשעת
לקיטתו עישורו.

לקיניתא עי' לקנא. ביר פייג: מלא לקיניאמא.
לקיש שם אמורא | Name of an Amora
eines Amorkers ביר פייג: רי יוחנן אמר וכו'
ריש לקיש אמר וכו'.

לקיש תי' מאוחר | spät late | תרג' יביע ויקי' כיו
ד (יורה וסלקש): בכיר ולקיש.

לקיל לא קשיא ליה.

לקים לא קשיא מירי.

לקן זי' שם בסכע קמן | eine kleine Münze
kleine Münze בים סיר סי' עיב: לקן
בלקן אמיר.

לקנא זי' בקבוק | Flasche bottle | תרג' שופי' ו'
ליה (הספל): לקנא דמיא.

לקני פין עוף | ein Vogel a bird | חולי סיג עיב:
לקני ובטני שריון.

לקים לקבל פרס.

לקש - הלקיש (הפי' 1) דחה | auf- to retard
schleichen במיר סיא: שמא אמרתי לכם שאני
מביא לכם מונה והלקשתי אותה.

2) איתר | spät tun to do a thing late | תנח'
וחי פיו: בית אל שהיא מלקשת פירותיה.

לקשיו לקט שכחה ומאה.

לראיר לא ראינו אינו ראיה.

לרין ברין לא ראי זה כראי זה.

לרע תחום. למטה | unten below | תרג' ירוש' בר
מ' כיג: חסדא דלעיל כחסדא דלרע.

ליש לא שייך; לא שנא; ליל שבת; למי
שעה.

לשאביל לפי שאין בקיאיין לשמה.

לשאיה לשבר את האוחן.

לשאדיב לא שדי אינש זחי בכדי.

לשביא לשון בני אדם.

לשהירא לא שביק היתירא ואביל איסורא.

לשהיב לשון הכתוב.

לשהיק לשון הקודש.

לשון - 1) ביטוי. נוסח | expression, wording

Ausdruck, Wortlaut עדי' פיא סיג: שארם

חייב לומר בלשון רבו.

2) תוראת המלה | Bedeutung sense | ריה ג'

עיא: כי משמש כארבע לשונות.

לשון הקודש הלשון העברית, the holy language

Hebrew | die heilige Sprache, Hebräisch

ירוש' שקלי' פיג מיו עיב: כל מי שקבוע בארץ

ישראל ומדבר לשון הקודש וכו' יתא מבושר

שבן העולם הבא הוא.

לשון הרע רבה. רבילות | evil talk, calumny

Verleumdung, böle Nachrede מיו עיב:

כל הסספר לשון הרע כאילו בסר בעיקר.

לשון זכר הצורה הדקדוקית לזכרים masculine

gender | Masculinum קידי' כי עיב: אשכחין

דרך דאיברי לשון זכר.

לשון תבמה דברי חידות | enigmatical speech

Rätselsprache עירי' גיג עיב: כי הוה מישתעיא

בלשון חכמה אמרה תכי.

לשון יחיד הצורה הדקדוקית למספר יחיד

singular (number) | Singular זכחי' סיג עיב:

קדשים בלשון רבים וכו' פומאה בלשון יחיד.

לשון פבור עי' לשון נקי. פמי' גי עיב: וכל

חיבא דכו הדדי גינהו משתעי בלשון כבוד.

לשון נוסף על לשון ביטוי דומה לחכירו

assonance, pun | Wortspiel כיר פייג: שמעת

סימיק אומר גיני גיניא אנתרופי אנתרופיא גברא

לְשִׁלְשֵׁת נִי. צואת תרנגולים וכדומה chicken's
dirt | Hühnerkot שבת פכיא מיב: היתה עליו

לשלשת בקנחה בסכרמוש.

לִית לא תימא; לא תעשה.

לְתָא נִי. סחל fate, luck | Schicksal, Glück כִּי עִיב: משום להאי ידי פרע.

לְתִיתָה נִי. הרטבת גריסין לפני המחינה
moistening the grain before grinding | das
Anfeuchten der Körner vor dem Mahlen
פס' מי עיב: רבעי לחיהת.

לתשנים לא תהא שמיעה גדולה מראיה.

לְתַת פִּי, הרטיב anfeuchten | to moisten תום
מכש' נִי בִי: ללחותן במל.

גברתא אלא איש ואשה למא שחלשון הזה נופל
על הלשון הזה.

לְשׁוֹן נְקֵבָה הצורה הדקדוקית לנקבה feminine
gender | Femininum קיד' בִּי עִיב: תורה אקרי
לשון נקבה דכתיב תורה ה' תמימה.

לְשׁוֹן נָקִי, לְשׁוֹן נְקִיָּה ביטוי המתרחק מן
הכיעור Euphemismus | Euphemism ירש'
כתי' פִּיא כִּיה עִיב: ראיה מדברת עם אחר וכי
מהו מדברת נבעלת ולמה תנינן מדברת לשון
נקי; פס' ג' עיב: לעולם יספר אדם כלשון נקי.

לְשׁוֹן רַבִּים הצורה הדקדוקית למספר רבים
Plural | plural (number) זבוי' מיב: עִיב:
קדשים כלשון רבים וכי' פוטאה כלשון יחיד.
לְשׁוֹן לֶקֶט שכחה ופאה.

לְשִׁישִׁית נִי, מין צמח a plant | eine Pflanze
תום' שבי' ה' וז: הלשונות והלביצין וכי.

סוף כרך ראשון

Buchdruckerei Katz & Lüdor, Berlin C2, Propststr. 10

W

מלון שמושי לתלמוד למדרש ולתרגום

✱

A Dictionary of the Talmud, the Midrash and the Targum

✱

Handwörterbuch zu Talmud, Midrasch und Targum

מִלּוֹן שְׂמֹנֶה עָשָׂר

לַתְּלִמּוֹד לַמִּדְרָשׁ וְלַמִּרְגָּנוֹם

עִם פִּירוּשׁ הַמִּלּוֹת בְּעֵבֶרֶת, בְּאֵנְגֶלֶת וּבְגֵרְמָנִית
וְעִם דּוֹנֵמָאוֹת וּמֵרָאִי מְקוֹמוֹת

מֵאֵת

קְרוֹן קְרוֹפְּנִים

בְּהַשְׁתַּחֲסוֹת

דִּיר א. מ. זִילְבֶּרְמָן

כֶּרֶךְ שְׁנִי

מ-ת

הוֹצֵאת שְׁאֵפִירָא, וּוְאַלְגֵּמִין וְשׁוֹתֵפִיו

לֹונְדוֹן תִּרְפִּ"ז

STADTBIBLIOTHEK
FRANKFURT AM MAIN

A DICTIONARY

of the Talmud, the Midrash and the Targum

with quotations from the sources

HEBREW / ENGLISH / GERMAN

by

BARUCH KRUPNIK

and

Dr. A. M. SILBERMANN

VOL. II

SHAPIRO, VALLENTINE & CO. LONDON

1927

HANDWÖRTERBUCH

zu Talmud, Midrasch und Targum

mit Belegen aus den Quellen

HEBRÄISCH / DEUTSCH / ENGLISCH

VON

BARUCH KRUPNIK

und

Dr. A. M.[†]SILBERMANN

BAND II

SHAPIRO, VALLENTINE & CO. LONDON

1927

L. Hebr.

Lea.

593

HB 24: La 4/225

L. Hebr. Lex.

.593

Bd 2

Copyright 1927
by Shapiro, Vallentine & Co.
London

Printed in Germany
בדפוס פיק ולידור ברלין

מ - ת

מָאוּר — ארובת, *Offnung* | opening, window

Fenster תומ' אהל' יד א': פתח שעשאו למאור וכו' הגיפו למאור.

מָאוּר עֵינִים כנוי לסומא, סגי נהור *blind* | *Blinder* (euphem.) | *euphem.* חגי' ה' עיב: איכא צורבא סרבנן הכי ומאור עינים הוא.

מְאוֹרֵעַ ז', מקרה, פבה | *event, occasion* | *Bereignis, Anlaß* שבת כ"ד ע"א: מתפלל שמונה עשרה ואומר מעין המאורע בעבודה.

מְאוֹשְׁכֵן ח', שאשכנו גדולים ביותר *one having* | *mit großen Hoden* large testicles | ככורות פ"ז מ"ה: המאושכן ובעל גבר.

מְאוֹזְנִים — אחד המזלות *Libra, a sign in the* | *Zodiac* | *Sternbild Wage* חק"ד פכ"ט: בחדש שמזלו מאזנים ואיזה זה חדש תשרי.

מְאֵדָה מר אמר חדא; מים אחרונים חזבה.

מְאֵחָא ר', מקחלא *chor* | *chorus* חר' שני אמ' א' כ"ז נעימת פומיה איך מאחא.

מְאֵחָאָתָא ניר, ע"י מְחָתָא ב, חר' יכ"ע ויק' כ"ו י"ה: מאחאָתָא.

מְאֵחָוָא ז', מחת, גליל *Provinz* | *provinz* חר' שני אמ' ח' י"ג: ארכוני מאחאָא.

מְאֵחָוִי ע"י אֵיחָוִי. שמחת פ"ט חקורע את המאחוי יצא איזהו מאחוי כל שיאחחו כל צרכן.

מָא מוֹדֵשׁ, מה? *was? wie?* | *what? how?* חר' שופ' ב' ב' (מה ואת): מא דין.

מֵאָאִים מאכלות אסורות.

מֵאָבִ"ד מאל בן דדוסאי.

מֵאָבִ"י מנהג אבותיהם בידיהם.

מֵאָנְיֹות ניר, ע"י סִינְנוֹם. פמקיר פליג אחד עשר מאנניות.

מֵאָרִים ז', אחד מכוכבי תלכת | *the planet Mars* | *der Planet Mars* ביר ס"ז: כוכב נוגה ומארים שאין גומרין תלכן אלא לארבע מאות ושמונים שנה.

מֵאָהִ"כ מאמר הכתוב.

מֵאָהֲרִיחַ מוציאין את הרבים ידי חובתן.

מְאוֹרֵר ת', 1) שאיחר את הזמן, בא באחרונה *later* | *später* פכ"י ע"ב: אין מוקדם ומאוחר בתורה.

2) שנרשם בו זמן מאוחר *postdated* | *nach-*

dattiert שבי' פי מ"ה: שמרי חוב המוקדמים מסולים והמאוחרין כשרין.

מֵאָן [מֵאָן] ז', סין פרי | *the wild strawberry* | *wilde Erdbeere* תומ' צוק' כ"ב ח' ו' ולא יהא מערב וכו' מי מאן בדכש.

מֵאָס ע"י אֵמָאָס. ירש' ע"ז פ"ה מ"ד ערד' ר' אהא אול למאָס.

wilde Erdbeers קהיר ר' אי: זו מחשבתן של
רמאין כגון המערב וכו' מי מאים בדכש.

מְאִיסָה ב', תיעוב וניעול | *rejection | das Ver-*
werfen איכיר ה' ב': ארבעה דברים אמר
ירמיהו מאימה העילה עיבה ושכיתה.

מְאִיסוּתָא ב', תועבה וניעול נפש | *repulsiveness*
Verächlichkeit, Ekelhaftigkeit מני סיס עיא:
משום רמאיותא היא.

מְאִיר שם תנא | *Name eines Tanna*
Tannaiten קירי ייג עיב: שאין בדורו של רי
מאיר כמותו.

מְאִיר פיע, ירד | *to sink | sinken* תרג' שופ' י"ט
י"א (והיום רד): יומא מאך.

מְאִיר פעל, אִמְאֵר אפ', השפיל | *ernied-*
rigen תרג' יש' ב"ה ה' (שאן זרים תבגיע):
אתרושת תקיפין תמאך; דהייב ביה י"ט (הכניע
ה' את יהודה): אמיד ה' ית יהודה.

מְאִירָא עי' מְאִיר. בכורות נ"א עיא: וזוא מאכא.

מְאִירָא (1) כנה | *Laus | louse* נדה י"ט עיב:
כרם מאכולת של ראש.

(2) מין תולעת שבעצים | *Holz-*
wurm איכיר פתיחתא: שכל עצים שנקצצים
בו אין עושין מאכולת.

מְאִירָא מאי איכא למימר: מאי איכפת ליה.

מְאִירָא ז', מעניש | *Züchtiger* | *chastiser* תרג'
מש' כ"ד ביה: ולמאכפני יבמם.

מְאִירָא ז', מרגל | *Kundschafter* | *spy* תרג'
יהושע ב' א' (מרגלים): סאלליון.

מְאִירָא מ' מסלמלי אנב מקרקע': מי איכא
מיד': מעוש אחר מעוש.

מְאִירָא עי' מְאִיר. תוס' צוק' מעש' אי ז"ז טו
העקל וטן המאכל וכו'.

מְאִירָא -- נוסח הדיבור שבו היכם נושא את
היבמה לאשה | *the Yabam's betrothal by word*
of mouth | Trauungsformel bei Leviratshe-

מְאִירָא מהיה. כיון | *da, well* | *since* ירוש' מנח'
פ"ו ב"ה עיא: מאחר שמתחייבין על ידו.

מְאִירָא מהיש, מה? | *was?* | *what?* שבה קמיה
עיב: כגון מאי?

מְאִירָא איריא למה דוקא זאת? | *why is the argu-*
ment brought up only on the presumption
that...? | warum nur unter der Voraus-
setzung, daß...? י"ח עיא: מאי איריא
כי אכלה אפילו לא אכלה נמי.

מְאִירָא ראי מה ואת? מהו הפשט? | *what does this*
mean? | was bedeutet dies? פס' ג' עיב: מאי
האי דקמן.

מְאִירָא דני מה בכך? | *what of it? | was ist dabei?*
חול' קיז עיב: וכי נוגע זה בזה מאי הוי צונן
בצונן היא.

מְאִירָא פְעֻמָּא מהו הפעם, למה? | *what is the*
reason? why? | warum? was ist der Grund?
חול' קיז עיב: מאי פְעֻמָּא לאו משום דהויר ולא
נגע וכו'.

מְאִירָא שְנָא למאי נפקא מינה, מהו התבדל?
wherein lies the difference? | was ist der
Unterschied? ערכ' ב"א עיב: מא שנא בבקר
ובערב.

מְאִירָא עי' מְאִירָא. ירוש' בר פ"ד ז' עיא: מאיכן
לסדו תפלות.

מְאִירָא מהיה, אולי | *vielleicht* | *perhaps* תרג'
יונה א' ו' (אולי יתעשת וגו'): מאים יתרחים.

מְאִירָא מאימתי. מאימתי מהיש, מאיזה זמן? | *from*
what time? | von wann an? גזל' מאימת מותר לקנות חימנו: כר' פ"א מ"א:
מאימתי קורין את שמע.

מְאִירָא דר, מים | *Wasser* | *water* תרג' דהייב ל"ב
ד' (מים רבים): מאן סגיון.

מְאִירָא עי' אֶלְפִינון. פסיקד פליג: ר' יומי
אומר מאיבון.

מְאִירָא [מאון] ז', מין פרי | *wild strawberry*

schließung 'ירוש' יבמ' פ'ב ב' ע'ג: אי זו הוא
מאמר ביבמה הרי את מקודשת לי בכסף ובשוה
כסף.

מאן -- לימד לרוב *zum* | *to advise a protest* | עדי' פ'ז מ'א: כמאנן
את הקטנות.

מאן מה'ג. מי *wer?* | *who?* יבמ' ק'ז ע'ב: מאן
תנא וכו'.

מאן דהו' מ' שהוא *irgendwer* | *somebody* חול'
ג' ע'א: אכר מאן דהו'.

מאן דבר ש'מיה. מה ענין זה לכאן? (*who*
mentioned this?) *what has this to do here?* |
was hat dies damit zu tun? (eig. wer hat
das erwähnt?) שבת נ'ז ע'א: מכלה מאן דבר
שמיה.

מאנא ז' 1) כלי *Gefäß, Gerät* | *vessel, utensil*
שבת ק'ה ע'ב: מאני חבירי תבר.

2) בגד *Kleid* | *garment* 'ירוש' כלא' פ'ס ל'ג
ע'ב: מובלנא מאניה אבתריה.

מאם ז', בחילה *das Verwerfen* | *rejection* איכ"ר
פתיתתא: שויתר הקביה על ע'ז ועל גלוי עריות
ועל שפיכות דמים ולא ויתר על מאסה של
תורה.

מאפא ז', רופא *Arzt* | *healer* תרג' איוב י"ג ד'
(רופאי אליל): כמאמי אליל.

מאסאסא ע' **מאסאסא**. ילק' במ' תרמיה: מלמד
לחועיל ספקיר לך כמה דהדין מאסאסא דהוא
ספקיר להרא מרתא.

מא"ע מעיד אני עלי.

מא"פ מאה פעמים.

מאצ"ב מצוות אין צריכות כונה.

מאר ז', אדון *Herr* | *lord, master* ב'ר פ'ב:ח:
מארי ביתא.

מארופא ג', מעדר *Harke* | *rake* שבי' פ'א
מיד: עוקרין אותן במארופות של עץ.

מאריקא ע' ארים. ויקר פ'ה: דוד מארימא
מבא דהו'.

מארכן ע' ארכן. מכי בשלה ד' ה': יזהאריך
ברכותיו וחיו אומרין עליו מארכן הוא זה.

מארע ז', מסרה לחץ *Zielscheibe* | *target, butt*
תרג' איוב ז', ב' (למה שמחני למפגע לך):
למא שויתני למארע לך.

מארע קדיש מקרא קודש, חג ומועד *holy*
convocation, festival | *heilige Festzeit*
יב'ע ויקי כ'ג ג' (מקרא קדש): מארע קדיש.

מארמא ג', מארה וקללה *Fluch* | *curse* תרג'
בלאבי ב' ב' (ושלחתי בכם את המארה):
ואשלח בכון ית מארתא.

מאשי ע' **משי** 2. שבת ע'ז ע'ב: משיכלא מאשי
כולא.

מאתא ע' **מתא**. יבמ' י"ז ע'א: אי לאו
דהרפניא מאתיה.

מאתן שהים, מאתים *zweihundert* | *two hundred*
תרג' ברי' ל'ב י"ד (עזים מאתים): עזין מאתן.

מ"ב מעשה בראשית.

מבנאי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name מכי י"א ע'א: שכם נמיב זמבנאי גזיר.

מביד מעשה בית דין.

מב"ז מלך בשר ודם.

מבואה ע' **מבוי**. עיר' ט'ז ע'א: רב הוא יתיב
בהוא מבואה.

מבוג שם אמורא *Name* | *name of an Amora*
eines Amoraers זכח' ט' ע'ב: אמר רב משמיה
דמבוג.

מבזוד מלך בשר ודם.

מבוי ז', רחוב שאינו מפולש *Sackgasse* | *alley*
עיר' פ"א מ"א: מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה.

מבו"ם מעלין בקודש ולא מורדין.

מבזרא ז', מעביר הנהר *Fährmann* | *ferry-man*
חול' צ"ד ע'א: היה קא עבר במברא וקו'
פיסמיה למבוריה.

מבְּרִי נִי, מאכל, *Nahrung* | strengthening food
Stärkung תרג' תתי' מיב' די' (היתה לי דמעתי
 ללחם): דעות לי דמעתי למברי.

מבְּרִיקָא נִי, שיירה, אורחה *Kara-caravan* |
wane ירוש' סומה פ"א י"ז ע"א: מברכתא חיתה
 עוברת.

מבְּשָׁקֶרְנָא דִּי, תוך ועיקר *das In-* | innermost
nerste תרג' איוב ל"ז ס"ז (מפלישי עב):
 מבשקרני דעבא.

מבְּתָה, מבְּתוּתָא נִי, לינה, מקום לינה *night-*
Nachtherberge | lodging תרג' י"י י"ד ח'
 (נמה ללון): דסמא למבתא ישי' א' ח' (כמלונה):
 ערסל מבתחא.

מבְּבֵאִי שם איש *männlicher* | a man's name
Name ב"ר פ"פ: שבם נסיב ומגבאי קסע.

מבְּבֵדָה נִי, גבית צדקה *Kollekte* | collection
 ויקיר פיה: מעשה בר' אליעזר ורי' יהושע ורי'
 עקיבא שהלכו וכו' לעסק מנבת צדקה לחכמים.
 מבְּבֵיא ע"י גְּבֵיא. מני' מיב' עיבז בייתי מגביא
 גילא.

מבְּבִילָה שם אמורא *Name* | name of an Amora
eines Amoraers ירוש' בר' פ"ג ר' ע"א: מגבילה
 אחוי דר' אבא בר' כהן אמר קומי ר' יומי בשם
 ר' אחא.

מבְּבִית ע"י מְבַבָּה. תומ' מג"י א' ה"ז מגבית
 סורים לפורים מגבית העיר לאותה העיר.

מבְּבִיתָא נִי, אבן גנף *Stein* | stumbling block
des Anstoßes תרג' ישי' ג' ו' (המכשלה
 הזאת): ומגביתא הדא.

מבְּבִי פ"י, מלל, מסמס *zer-* | to dissolve, to steep
fließen machen, ירוש' מעיש פ"ב ג"ג ע"ג:
auflösen מונג כידים טכאות.

מבְּבִי דִּי, סין גומא *eine* | a species of reed
Schiffart עירי' נ"ח ע"א: ג' חבליהם הם של
 סגג ושל בצר ושל פשתן.

מבדיש מיתה בידי שמים.

מביל מיבעי ליה.

מבליב מין במינו לא במיל.

מבְּלִילִיתָא נִי, תכלול בעין *mixture of white*
 and black of the eye | *eine Vermischung*
des Weißen und des Schwarzen im Auge
 בכור' מ"ד ע"א: תכלול - מבלייתא.

מבְּלִינָא, מבְּלִינָה נִי, מין אילן *a tree* | *ein*
Baum ר"ה כ"ג ע"א: קתרוס זו מבלינא: מנה'
 ק"ה ע"ב: גמר - מבלינה.

מבְּלִעָתָא נִי, תחלק העליון של בית תבליעה
the uppermost part of the gullet | *das*
obere Ende der Speiseröhre חול' מ"ג ע"ב:
 מבלעתא תורבץ הוושם.

מבמ"כ מורה במקצת.

מבְּנָא דִּי, מכאמא *Besen* | broom כ"ר פ"ע"ז:
 אומרת אשאל לי מבניך.

מבְּסִימָא שם איש *männlicher* | a man's name
Name ירוש' מעשי פ"ה ג"ב ע"א: כנחם בר'
 מכסימא.

מבעוי' מבעוד יום.

מבעיל מיבעי ליה.

מבקר'מ מעלין בקודש ולא מורידין.

מבר'א מר בר רב אשי.

מבְּרָא דִּי, עברה על פני חבר *Fähre* | ferry
 חול' צ"ב ע"א: הוח קא עבר כמברא.

(2) ע"י מְבֹרָא. קהליד ח' א"ז אמר הרין
 מכרא וכו'.

מבְּרִיתָא נִי, אשה הממקיעה סבעלה זכות הירושה
 על נכסיה *a woman making an assignment*
 before marrying in order to exclude her
 husband from the right of inheritance |

eine Frau, die ihrem Manne das Erbrecht
(auf ihr Vermögen) entzieht כתי' ע"ט ע"א:
 שמר מברותא.

מַגְדֵּל י. — ארון לשמירת כלים | chest, cup-board
Schrank שבת פסיו מ"ח: שירה תיבת ומגדל.

מַגְדָּלָא שם מקום | **Orte-**
name ירוש' מעש' פ"ג ג' ע"ג: חיו לו שתי
 הצירות אות במגדלא ואחת בסבריא.

מַגְדָּלָת ג', אומנת | **Kinder-**
wärterin חקיר פליו: למדך שהיו לו שלשה
 בנים ושפחה אחת משלו מגדלתן כ"ז שהיה
 המלך שואל שלום בניו היה אומר שאלו לי
 בשלום המגדלת.

מגדלת מירי נבי הדרי תניא.

מַגֵּב ד', מין נעל יד | **eine Art**
Handschuh כלי פ"ג מ"ז: המעבר והמורה
 והמגב וכן מסרק של ראש שנימלה אחת
 משיניהן.

מַגְזוֹד ד', כלי ששומחים עליו בגד
a frame to spread clothes on | **Holzgestell zum Aushängen**
von Kleidungsstücken שבת כ"ט ע"ב: שתלאו
 במגוד או שחניהו אחורי הרלת.

מַגֵּסָא ד', פירור | **Brotkrume**
morsel תרג' יח' י"ג י"ט (ובפתותי): ובמגוסין.

מגוסמי דה, ע"י מַגֵּסָא. ילק' ב"ר מ"ז:
 מגוסמי מלחמה.

מַגֵּוֹסִי ד', תבשיל | **Gericht, Speise**
dish וק"ר פכיה: וכין דמגוסי עליל.

מַגֵּוֹסָא ע"י מַגֵּוֹסִי. ירוש' פנח' פ"ח כ"ז ע"ג:
 דלא אתי אלא מיסב כגוסמי מיניי.

מַגֵּוֹפָה, **מַגֵּוֹפָתָא** ג', פתימה, צמיד
bung, stopper | **Spund, Stöpsel, Verschluss**
 בכורות כ"ב ע"א: כחותם המרפוסין וישנו בצד
 העליון של מגופת החבית הלחמית; תרג' יב"ע
 ב"מ י"ט מ"ו (צמיד פתיל): מגופתא מחברא ביה.
מַגְזוֹר י. — (1) כסים | **Untersatz**
stand תוס' כלי ב"מ פ"ה פ"ד: כירה של מחבת שעשה לה מגור.

(2) שכן | **Nachbar**
neighbour ירוש' פ"ט פ"ג
 לי ע"ב: סגור הוה.

מַגְזוֹרָת ג', מגרדת | **Kratzbürste**
stigl תוס' שבת פ"ז (י"ז), י"ט: אין מתגררין במגוררת.

מַגְזוֹרָת ג' (1) מגורה, אוצר, בית קבול | **reservoir**
Behälter ירוש' תרי' פ"ח מ"ח ע"ב: מגורת של
 ריסקום.

(2) שכנות | **Nachbarschaft**
neighbourhood ירוש' שבת פ"ז מ"ו ע"ד: במגורת דר' יונה.

מַגְזוֹרָתָא ג', שכנה | **Nachbarin**
neighbour (fem.) תרג' ירוש' ש"מ ג' כ"ב (משכנתה): ממגורתה.

מַגְזוֹש, **מַגְזוֹשָא** ז', מג, מכשף | **magician, sorcerer**
Magier, Zauberer שבת ע"ה ע"א: הלומד דבר
 אחד מן המגוש חייב מיתה; סופה כ"ב ע"א:
 רמין מגושא ולא ידע מאי אמר.

מַגְזוֹשָתָא ג', מעשה כשפים | **Zauberel**
sorcery שבת ע"ה ע"א: מגושא רב ושמואל חד אמר
 חרשי ותד אמר גרופי.

מַגְזוֹה ג', מלילה, מכסום | **das Zer-**
fließenmachen ירוש' מעש' פ"ב ג' ע"ב:
 מגינה כיניהון בית שמאי אומרים מוגג בידים
 מהורות ובית הלל אומרים מוגג בידים פמאות.

מַגְדוֹנִית ע"י מַגְדוֹנִית. ילק' ב"מ תשפ"ח
 שאלה מגדונות אח ר' יוסי בן הלפתא.

מַגְיָה ד', בורק ספרים לתקן שבועים שבהם
Korrektor | **reviser** כ"ה ק"ו ע"א: מגיה
 ספרים שבירושלים היו נושלין שכרן מתרומת
 הלשכה.

מַגְיָזָא שם עיר | **Name einer**
Stadt ירוש' י"ב פ"ז מ"ו ע"ד: כשבאתי
 למגיהה של קסודקיא.

מַגְיָזָתָא ג' (1) מעבר בין הרים | **Engpaß**
pass תרג' שי"א י"ג כ"ג (מעבר מכמש): מגיזה
 מכמש.

(2) מעבר הנחר | **Furt**
ford תרג' יב"ע ב"ר
 ל"ב כ"ב (מעבר יבק): מגיזה יובקא.

(3) פשרה | **Kompromiß**
compromise ב"מ ל'
 ע"ב: אלא דיגא דמגיזתא לר"ינ?

מְגִילָתָא (ג', 1) ע"י מְגִילָתָא. תרג' כמ' ו' י"ט
(קצרת כמף): מגילתא דכסף.

(2) ע"י מְגִילָתָא 3. ב"ק קיד ע"א: דיני דמגילתא.
מְגִילָתָא נ"י, דבר. מנסח *plague* | *Pest* תרג'
ירוש' כמ' כ"ה ח' (ותעצר המנסח): ואכלית
מגילתא.

מְגִירָא ז"ל, שכן *neighbour* | *Nachbar* ויקר
פכיה: אנתא דמגירא הות ברת פחין.

מְגִירֻתָא נ"י, שכנות *neighbourhood* | *Nach-*
barschaft ירוש' יומא פ"ה מ"ה ע"ב: מגירותיה
דרי יונה.

מְגִירִין ד"ל, בית הבישול *Küche* | *kitchen* ירוש'
ביצה פ"ה ס"ג ע"ב: קבלון בנו מגירין דירך.

מְגִירִית נ"י, שכנים *neighbours* | *die Nach-*
barn ירוש' שבת ס"ג ח' ע"ד: ובלחוד דלא
ידעין מגירית.

מְגִירָם, **מְגִירָם** ז"ל, מבח *Koch* | *cook* במ"ד
פ"ד: מגירים של בשר ודם יש לו כלים נאים
וכו'; ויקר פ"ה למלך שהיו לו שני מגירסין
בישל לו האחד תבשיל ואכלו וכו'.

מְגִירָתָא נ"י, שכנה *neighbour (fem.)* | *Nach-*
barin ויקר פ"ה: אלא לגבי מגירתא.

מְגִלָּב, **מְגִלָּבָא** ז"ל, שום להלקות בו *whip* |
Peitsche שמיר פ"ד: והכהו חמשים מגלבין;
ויקר פט"ז כיון דחמת מגלביא וכו'.

מְגִלָּה ע"י מְגִלָּתָא. סופר' פ"ה ח"ג: אין עושין
שמע הלל מגלה לחינוקות.

מְגִלָּכָא ע"י מְגִלָּבָא. תרג' משי' כ"ו ג' (ומתג
לחמור): ומגלכא לחמרא.

מְגִלָּג פ"י, הגיס ובלל *unrühren* | *to mix* תוס'
כל' ב"ב ז' ח"ג: סמגמג ושיפך.

הַתְּמַגְמָג תתפ', התמוזז ונמס *to be dissolved*,
zerfließen, sich auflösen פסיק'ר
פכ"א: כבר היה העולם תתמגמג והולך.

מְגִלָּה — ברכה ראשונה של שמונה עשרה תחותמת
„מגן אברהם“ *the first section of the Prayer*

מְגִילָה — ספר אסתר שנחמס מגילות *the Book*
of Esther | *das Buch Esther* כמ' פ"א מ"א:
מגילה נקראת באחד עשר בשנים עשר וכו'.
וע"י מְגִלָּה.

מְגִילָת יוֹתָמָן רשימת-יחוש של משפחה *genea-*
logical tree | *Stammbaum* כמ' פ"ד מ"ג:
מצאתי מגילת יוחסין בירושלים וכתוב בה איש
פלוגי ממזר מאשת איש.

מְגִילָת קִינוֹת ספר איכה שנחמס מגילות *the*
Book of Lamentations | *die Klagelieder*
איכ"ר ד' כ"ז היו יושבים ופושטים במגילת
קינות ערב תשעה באב.

מְגִילָת תַּעֲנִיִת רשימת הימים שאין להתענות בהם
מפני נסים וישועות שאירעו בהם לישראל
list of days on which fasting is for-
bidden on account of being memorials of
joyful events in the history of the Jews |
Verzeichnis der Tage, an denen das Fasten
verboten ist, weil sie Gedenktage freudiger
Ereignisse in der jüdischen Geschichte
sind תע"ב י"ב ע"א: ימים טובים הכתובין
במגילת תענית.

מְגִילָתָא נ"י, מגילה *scroll* | *Rolle* תרג' י"ד ל"ו
ב' (במגלה): במגילתא.

מְגִילָה נ"י, תחבולה *contrivance* | *Kunstgriff*
תנח' בוכר לך י"ט: מגילה עשה הקב"ה.

מְגִילָה ז"ל, קערה *tray, plate* | *Teller* כמ' פ"ה
מ"ז: נתנן במגנים והקטירן.

מְגִיסָא ז"ל, 1) כניל. ויקר פכ"ח: כיון דהות
מגיסא עליל.

2) סעודה *dinner* | *Mahl* קהל"ר א' ג' דב"ן
מגיסך אתית.

מְגִיסְמָא, **מְגִיסְמָר**, **מְגִיסְמָר** ז"ל, שר וגורל
a high officer | *hoher Beamter* כמ' פכ"ז:
מגיסמי מלחמה; שמרר פ"ל: קרב קיסין
אמגיסמך ויקר פכ"ח: מאן דעביד מגיסמך
מלמין אתעביד בלנא.

(2) השמיד *vernichten* | to destroy תרג' תה' קטיג י"ב (תצמית אויב): תמגר בעלי רבכי.

אֶת־מִגְרָא אֶתְפִּי, נשמד ונכרת | *to be diminished* | *vernichtet werden* תרג' אויב ו' י"ז (נצמתו): איתמגרו.

מִגְרָא (1) ז', סגרת *Säge* | saw אדר'נ ס'ה וגוררים אותם במגרים.

(2) שכן *Nachbar* | neighbour תרג' יש' ו' כ"ז בסבביא ובמגריא.

מִגְרֵדָת נ"י, בלי לגרד בו *Bürste* | brosh תומ' שבת י"ז י"ב: אין מגרדין במגרת בשבת.

מִגְרוּמָקָא ע"י מוגרמת. ביק צ"ט ע"כ: ההיא מגרוכתא דאחאי לגביה דרב פרפיה.

מגרום ע"י מְגִירָם. ירוש' כ"י פ"א כ"ה ע"ג: קול מגרום בעיר משתה שם משתה שם.

מגרופות, מְגִרּוּפִי, מְגִרּוּפִית, מְגִרּוּפִיתָא.

מְגִרּוּפִית נ"י, מְגִרְיָה ז', בלי שגורפים בו *Schaufel* | shovel פסיקיר פ"ו: לא נשבר לא מגרופות ולא קרדום: ב"ר פל'ה מיישי ליה מגרופ: שם פסיו: הית פותק במגרופות אחת: תרג' כמ' ד' י"ד (היעים): מגרופיתא: ילק' קפ"ו: מגרופת: ירוש' שבי' פ"ג ל"ד ע"ג: מלו ומגריפו מוכיחין שהוא עושה אשפה.

מגריף ע"י מְגִירָם. פסיקיר את קרבני פ"א ע"א: למלך שהיו לו שני מגריפין בישל לו האחד וכו'.

מְגִרְיָה נ"י, (1) ע"י מְגִרְיָה. שבת פ"ו כ"ב: לגרוף בה את חגורגרת.

(2) מין כלי זמר | *a musical instrument (organ)* | *eine Art Orgel* תמיר פ"ג מ"ה: מיריחו היו שומעין קול המגריפת.

מגרים ע"י מְגִירָם. ילק' ויק' תשע"ז: משל למלך שהיו לו מגרמין בשל לו הראשון תכשיל וכו'.

מְגִרְיָה ע"י מְגִרְיָה. שהשיר ד' ח"ג והמל והמגרה: תמיד פ"ה ס"ה אין אדם שומע קול חכירו בירושלים מקול המגרה.

מְגִרְרָת, מְגִרְרָתָא ע"י מְגִרְרָת. שבת קמ"ז ע"ב: אין גורדין במגרת: שם: מגרתא דכספא.

of Benedictions | *die erste Benediktion des Achtzehngebetes* דכ"ר פ"א: מעה בשלש ברכות הראשונות חוזר לתחלת מגן.

מִגְנָא, מִגְנָא תה"פ, חנם *umsonst* | for nothing ב"ק פ"ה ע"א: אס"א דמגן במגן מגן שוה: תרג' דב' ה' י"א (לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא): לא תימי בשמא דה' אלהיך למגנא.

מגנא [מִגְנָא] ז', מוינה, תמיסה *solution*, mixture | *Lösung, Mischung* פ"י ק"ז ע"א: שיכרא בר תליסר מגני (לגני הערוך: מגני).

מִגְנָה ז', אבן אש *Kieselstein* | flint-stone ילק' ויק' הקע"ט: אפיקו גורא ממגנה דהתא.

מִגְנָא ת', מגונה *tadelnswert* | blameworthy ב"ר פ"ב: מילתא דאית בך מגניא קדים ואומרה.

מגם ע"י מְגִים. כלי פס"ז מ"א: המגם וקוד הכבלי.

מְגִסְמִרְנָא ע"י מְגִסְמָא. תרג' שני אס' ט' ג"ז: סגספרי ורברביא.

מִגְעָ ז', גגיעח *Berührung* | touch, contact זכ"ה פ"ז מ"ו נבלת כהמה שתא ממשא במגע

וכספא.

מִגְעוּרִי נ"י, צווחה *das Lärmen* | shouting ילק' תח' תתמיד: לא מגעורי אלא מנהומי.

מִגְלָה ז', מוסחה להגפת חביות *sealer of wine vessels* | *Stegler, Verachtler von Wein-fässern* ירוש' ע"ז פ"ה מ"ד ע"ד: שיחומדון דרכנ מעשה מגל.

מִגְסָה -- פצע, חבורה *Wunde* | wound מכש' פ"ו מ"ה: שרם מנפתה פהור.

מְגִפִּיִּים, מְגִפִּיִּין דר, מצחות מתכת על השוקים *Schlenbeineisen* | metal leggings שבת פ"ו מ"ב: לא יצא תאיש וכו' לא בשריון ולא בקסדא ולא במגפיים: כלי פ"א מ"ה: הכידון וכו' והמגפין והשיריון.

מִגְרָא פֶּעַל, (1) הפיל *stürzen* | to drag down תרג' מ"ב ט' ל"ג (שסמחה): מגרהא.

מגיש מגורה שורה.

מך (מהי, 1) מכיון *da, weil* since, because
כיט פיג עיב: מדחצוף כולי הא.

(2) על פי *according to, as concluded from*
what R... said | gemäß, laut, wie aus den
Worten des R... zu schließen ist גיש' לוי
עיא: מדדבי יצחק דאמר רבי יצחק וכו'.

מדאביא מיגו דאי בעי אמר.

מדאָה תי, בן ארץ מדי *Median | Meder* תרג'
אסי י' ב: מדאי.

מדאר מדאורייתא.

מְדָאָנָא ד, אגודה, צרור *bunch, bouquet*
Bündel, Strauß שבת ליג עיב: תרי מדאני
אסא.

מְדָבֵךְ עיי' נְדָבֵךְ. סוכה כ' עיב: וכן מדבך
אבנים וכן סואר של קורות.

מְדָבֵק ד, 1) חיבור *junction | Fuge* תרג', כליא
ד כיש (ליות): מדבק.

(2) בית השחי *Achselhöhle | arm-pit* תרג'
יח' יג יח (אצילי ירי): מדבקי ידיו.

מְדַבֵּר ד, 1) נואם *Redner | speaker* בר' סיג
עיב: ראש המדברים.

2) החלק הקדום של הלשון *the anterior part of the tongue | Vorderteil der Zunge*
פיו מ'ה: ושניטל רוב המדבר של לשונו.

מְדָבְרָא ז', מדבר *desert | Wüste* ב"ב עיד
עיב: אוליגן במדברא.

מְדָבְרָא ז', מנהיג *Führer | leader* תרג' מש'
י'א י'ד: באמר דלית מדברא וכו'.

מְדָבְרֵי ת', כמבע השדה והמדבר, בגנוד לישוב
(belonging to the desert) pasture animals |
wild (eig. zur Wüste gehörig) ביצה פיה מ'ה:
אלו הן ביותות הלנות בעיר מדבריות הלנות
באמר.

מְדָבְרָנָא ז', מנהיג *Führer | leader* סנה' י'ד
עיא: מדברנא דאומתיה.

מְדָבְרָנֻתָא נ', תחבולה *scheme | Plan, Ein-*
fall תרג' מש' א' ה' (ונבון תחבולות יקנה):
וסוכלתנא מדברנותא יקנה.

מְדָבְרָתָא עיי' מְדָבְרָא. שהשיר ד' ד' מדברתך
י'א.

מְדָבְשָׁתָא העיר דיבון *die Stadt Dibon*
תרג' במ' ליב ג' (וריבן):
ומדבשתא.

מד"ג מאן דגרם.

מְדָה -- 1) כלל קבוע *Regel, rule, principle*
Norm, Prinzip סכ' בא ד' ז' ח' מדה בתורה
שני כתובים זה כנגד זה וכו'; מנה' פיג מ'ד:
כמדת ר' אליעזר כשרה.

(2) דרך ואופן, סיב *Art und Weise* manner
כ"ב פ"ה מ"ה ארבע מדות במדברין.

(3) תכונת הנפש *Typus, nature, character*
Charakter אכות פ"ה מ"יב: ארבע מדות
בתלמידים וכו'.

(4) תואר אלהי *göttliches* divine attribute
Attribut ריה י"ז עיא: שלש עשרה מדות וכו'.

מְדָה פְּנֵנֵךְ מְדָה גמול לפי המעשה *retaliation*
Maß für Maß סנה' ד' עיא: כל מדותיו של
הקביה מדה כנגד מדה.

מדה"ד מדת הדין.

מדה"י מדינת הים.

מדיה לתיה מאן דתני הא לא תני הא.

מְדֻבְּלָל ת', מדולל *dürftig* miserable-looking
סוכה פ"ב מ"ב: סוכה המדובללת.

מדוי [מְדִי] ארץ מדי *Media | Medien* ירוש'
קיד' פ"ד פ"ה ע"ד: מדוי חולה עילם גוססת.

מְדֻוֵּךְ ד', עלי של מכתש *Stößel* pestle | ביצה
י'א עיא: אין מוליכין תבלין ומדוך אצל מדוכה
ולא מדוכה אצל תבלין ומדוך.

מְדֻוֵּקָא ז', מכתש *Mörser* mortar | מ'כ"ר א'
א' (רבה, חד מאתונא ג'): חד מדוכא כמלקא.

מְדוּכָה -- (1) אִתְכָּה *Sattel* | saddle כל' פכינ
מינ: ומדוכה הסדית.

(2) סין כסא *Sessel* | seal ירש' יבמי' ס'א ג'
ע'א: על המדוכה הזאת ישב חגי הנביא והעיד
ג' דברים.

מְדוּכָא ע"י מְדוּךְ. מוטה כיב ע'א: דמשפע כי
מרוכיא.

מְדוּכָךְ תי. מדוכא *zerknirscht* | crushed סררי
תה' ציג: מרוככים אנו.

מְדוּכָרָא זי. לפיד *Fackel* | torch מויק יב ע'ב:
מדוכרי דנורא.

מְדוּכָתָא גי. מדוכה *Mörser* | mortar ירוש'
שבת פ"ז יי ע'א: כד שחיק במדוכתא משום
מוחן.

מְדוּלָּדֵל תי. (1) אחוז ומרוח לסמך *hänging down*
herabhängend ברת' פ'ג מ'ח: אבר המדולל
בבהמה סחן.

(2) עני ביותר *sehr arm* | poverty-stricken
תנח' וקהל ז': עניים ומדוללים.

מְדוּלָּל ע"י מְדוּבָּלָל. ירוש' סוכה פ"ב רב ע'ד:
סוכת מדוללת.

מְדוּמָּדָם תי. שכור *betrunken* | overcome by wine
ירוש' תרומ' פ"א מ' ע'ד: אפילו מדומדמים.

מְדוּקָרָן תי. כסין דוקרן *gabel-* | fork-shaped
förmig תומ' כלא' די ח' קנים מדוקרנים.

מְדוּרָא זי. (1) דירה *Wohnung* | dwelling ספרי
דבי מיג' ובית הרום של אלהינו יהיה לשריפת
אש ומדור לחית השדה.

(2) חדר, תא *Kammer* | story, compartment
נדה ל"א ע'א: במדור והתחתון וכו' במדור
העליון.

(3) ע"י מְדוּרָן. בכורות מ"ד ע'ב: מדורי דגבל.

מְדוּרָה -- כנל ג' ירוש' ברי' פ"ס י"ד ע'ב: נכנס
לכרך וכו' במדורות גויים וכו'.

מְדוּרָתָא גי. מדורה, הדלקה *pile of wood*
Scheiterhaufen | fire ביצה ל"ב ע'א: האי
מדורתא מלמעלה למטה שרי.

מְדוּשָׁא זי. למישה ומריסח *das* | polishing
Pollieren עיר' ס"פ ע'א: חסרתא ומדושא.

מְדוּתָא שם. מסכת *name of a treatise of the*
Talmud | Name eines Talmud-
traktates מאן חנא מדות ר' אליעזר בן יעקב הוא.

מְדַחֵאִם מינו דחשיד אסמונא.

מְדַחֵימ מאן דיהיב חיי יהיב מונוי.

מְדַחֲכִיָּה מדחציף כולי האי.

מְדִידָה גי. מעולת הסודר *das* | measuring
Messen בים ס'א ע'ב: מדידת קרקע.

מְדִין (1) זי. ע"י מְדִין. תומ' כלי' בים י"א י"ב:
מפחיים בין מדין למדין.

(2) מדוש, למה, מדוע *warum?* | why תרג'
יר' י"ב א' (מדוע דרך רשעים צלחה): מדין
אודחת רשיעיא מצלחא.

מְדִינָה -- עיר המדינה בנגוד לעיר המלוכה
Provinz | province מעיש פ'ג מ"ד: פירות
בירושלים ומעות במדינה.

מְדִינָתָא זי. מזרח *Osten* | East תרג' תתי ק"ג
י"ב (ברחוק מזרח ממערב): היך רחוק מדינחא
ממערבא.

מְדִינָתָא גי. כרך *Großstadt* | city איכ"ר א'
א': תרע פילי דחאי מדינחא.

מְדִירָא זי. מורה *Schwinge* | winnowing fan
תרג' ישי' ל' כ"ד (ברית ובמזרח): בריחתא
ובמדירא.

מְדִכּוּתָא גי. סהרה ונקוי *Reinigung* | cleansing
תרג' שני אמ' ג' ח' ע'ב: הרליקה ומדכותא.

מְדַכֵּים מדה כנגד מדה.

מְדִלָא זי. קנין, רכוש *Eigentum* | property
ירוש' נתי' פ"ז ל' ע'ד: אתפקיד גביה מדלא
דיתמין.

מְדִלָא זי. (1) מלוטת השומר *watchman's lodge*
Wächterhäuschen שבת קניה ע'א: דרגא ומדלא.

(2) נוילה *das Herabfließen* | flowing down
סס' מ' ע'א: כל אנב מרליהו לא מחמצי.

מְדַלֵּעַ זי, זרע, מזרע *seed* | *Saat* תרג' יביע
ברי ר' גי' מדלע כותנא.

מְדַרְעָא [מְדַרְעָא] זי, מין בגד | *a garment*
ein Kleidungsstück איכיר אי' אי' מדרעא אית
ליה וכו'.

מְדַרְשָׁא (1) — למוד *Stadium* | *study* מכות פ'א
מיה לא המדרש עיקר אלא המעשה.

(2) ספר דרוש | *Midrash, homiletic literature*
Midrash, homiletisches Schrifttum מדרש ברי' יא
ע'ב למקרא וכו' ולמדרש וכו' ולמסנה וכו'.

מְדַרְשָׁא זי, (1) דרוש *Vortrag* | *lecture* ויקר פ'ס:
ר' מאיר הוה יתיב ודרש וכו' תנתא מדרשא.
(2) בית מדרש *Schule* | *school* תרג' שחיש זי
יד: תרעי מדרשא.

מְדָה (1) — כמו *wie... (so)* | *as... (so)* כרית' ה'
ע'אז מה להלן ברת אף כאן ברת.

(2) אם *wenn* | *if* שבת קליב ע'אז מה מילה
שהיא ארת מאבריו של אדם דוחה את השבת
קל וחומר לפיקוח נפש שדוחה את השבת.

מה איכפת ליה מה נוגע לוי? *what concern is*
it to him | *was geht es ihn an?* קוהיר ר' אי'
זה מה איכפת ליה?

מה בין מנו התכלל שבין...? *what is the*
difference? | *was ist der Unterschied?*
פ'ב ע'אז מה בין גזלן לחסכן.

מה פ'עם מהי חסבה והכוונה? *what is the*
reason? | *aus welchem Grunde?* פ'ד
מ'ג: מה פ'עם הואיל ואינם יכולין להזור
ולתודות.

מה ל'... ש'פ'ן דבר זה משונה מתכירו שחרי...
It is different with... because | *anders liegt*
doch der Fall bei... da ע'אז מה לאש
שכן דרכו לילך ולהחיק.

מה לו ל'שקר מה בצע לו כשהוא משקר?
what motive could he have to tell a lie?
was für Grund hätte er zu lügen? פ'ב לא
ע'אז מה לו לשקר וכו'.

מְדַלֵּעַ זי, שדה דלועים *Gurken-* | *gourd-field*
feld שבי' פ'ב מ'אז במקשאות ובמדלעות.

מְדָן זי, קשר *Knoten* | *knot* מוכה יי' ע'בז כיון
שהותרו ראשי המדנים וכו'.

מְדַנָּה זי, מזרח *Osten* | *East* תרג' כמ' ליד
י'א (מקדם לעין): ממדנה לעין.

מְדַנִּיחָא זי, כניל. ירושי פ'ב יי' ע'ג:
ממדניחיה.

מְדַעַם מהי, דבר מה *etwas* | *something* פ'ב
קב' ע'א: לא מהני ליה ליוסף ולא מדעם.

מְדָרָה זי, (1) מין מצודה לציד עופות | *trap for birds*
Vogelfalle כל' פכ' מיה: הרשתות והמכרות
והמדק.

(2) קרש, לוח *Brett* | *board* כל' פ'ד: מיה
והמדק של רכורים.

מְדָרָה זי, מוטמא קלה שאינה באה מכח מנע
uncleanliness of a minor degree (arising from
an unclean person's indirect contact) | *eine*
Unreinheit niederen Grades (die ohne un-
mittelbare Berührung entsteht) פ'ד: מיה
ועל גביו מדק.

מְדָרָה זי, רשע *Kot* | *ordure* סמרא מצורע נגעים
פרשה ר' פרק ד': אפילו מדר אפילו הרמית.
מְדָרָא עי' מְדָרֹן. שבת קמיה ע'ב: הני מדרי
דבבל.

מְדָרָא זי, שום לחלקות כו *Peltache* | *whip* יומא
כ'ג ע'אז מאי מדרא איר ספא מפרקא דסייעי
דפסיק רישיה.

מְדָרֹן זי, שיפוע *Abhang* | *declivity* תוס' שבת
י' (י'א) ג'ג: מבוי ששוח לרשות היחיד ועשו
מדרון לרשות הרבים.

מְדָרָם זי, 'שיבה, עמידה ושעינה וכירב מן
contact by treading, leaning
against etc. | *verunreinigende Berührung*
durch Herauftreten, Sitzen, Anlehnung usw.
חג' פ'ב מיה כגרי עם הארץ מדרס לפרושין.

מְהוּלָּא גי' מילה *circumcision | Beschneidung*
כתי' חי' עיאו ר' חביבה אקלע לבי מהולא.

מְהוּלָּתָא גי' 1) כגיל. תרג' יביע שמי' די כיה
(רמים): דם מהולתא.

2) נפה *sieve | Sieb* כיצה כ"ס עיבו נהלה
קמחא אנבא דמהולתא.

מְהוּמָתָא גי' מהומה *commotion, trouble*
Verwirrung תרג' אמי' אי' יז' כהומן דמתמני
על מהומתא.

מְהוּמָתָא תי' גמס באש *geschmolzen | melted*
שבת כ"א עיאו: חלב מהותך.

מהחב מה וועילו חבמים בתקנתן.

מְהוּ = מה היא? *how is it? | wie ist es?*
ירוש' שבת פייד ייד עיבו מחיא כדון.

מְהוּכָא מחדש. מחיכנ. מנין? *whence? | woher?*
יומא גי' עיבו מהיכא יליף לה.

מְהוּכָא [מְהוּכָא] גי' מתנה *gift | Gabe* תרג'
משי' ר' ליהו: דיוחב ליה מהיכא.

מְהוּלָּא גי' מילה *circumcision | Beschneidung*
יכ' עיאו עיאו כר מהילא.

מְהוּמָן תי' נאמן *faithful | vertrauenswürdig*
תרג' כמי' יב זי' (נאמן): מחימן.

מְהוּרָת גי' חזון *quickness, speed | Elle*
פיז' דרך קצרה וכמהירות וכו' דרך ארוכה
וכמהירות.

מְהוּלָּא פיי' מל את הערלה *to circumcise*
beschnelden שבת פייש מ"ה: קסן החולה אין
אין מהלין אותו עד שיכרא.

מְהוּלָּא פיי' כגיל. יכ' עיאו ונמהליה כצפרא.

מְהוּלָּא אפי' מזג את חזין במים *to dilute the wine*
Wein verfälschen ילכ' ישי' רג'ת: חד קמיט
דחמר וכו' אמהיל ליה.

מהליח מן הסתם לא חיישינן.

מהליל מאי הוי ליה למימר.

מהמ"ב ממון המושל במסך.

מה גַּמְשֵׁךְ, מַמְה גַּמְשֵׁךְ כרצונך, בין כך ובין כך
whichever side you take, at all events |
wie du willst, in jedem Falle שבת ל"ד עיאו:
מה נפשך אי' בין השמשות יממא הוא וכו' ואי'
בין השמשות ליליא הוא וכו': שם ל"ה עיבו
חייב חמאת ממה נפשך.

מְהוּלָּא גי' לא כן בדבר הנדון *whereas it is*
not the case | was nicht der Fall ist בכוחים
פ"ב מ"ב: מה שאין כן בתרומה.

מהביח ממון המושל במסך חולקין.

מהביע מצוה הנאה בעבירה.

מְהוּרָא וי' 1) רוכל *peddler | Hausierer* בר'
ניא עיבו טמהדורי מילי.

2) חזרה על הלמוד *repetition | Wiederholung*
כ"ב קנ"ז עיבו מהדורא קמא וכו' מהדורא בתרא.

מְהוּרָא נפ', בלה ונתמזמו *to be lattered,*
to fall to pieces | zerfallen כלי' פכ"ז מייב:
שגמחה טמנה חוש אחד. ועי' מְהוּרָא.

מְהוּ = מה הוא, כיצד *how is it? | wie ist es?*
ירוש' מאה פ"א פ"ז עיבו מהו שילמד אדם את
בנו יווגית.

מהו דְּתִימָא שמה תהא מבור *you might assume*
du könntest meinen ערכי' כיא עיבו מהו
דתימא וכו' קא משמע לן.

מְהוּבָּתָא גי' מתנה *gift | Gabe* תרג' כשי' כיה
ייד (במתת שקר): כמהובתא דשקרא.

מְהוּבָּן תי' חשוב *worthy | würdig* כתי' כיב עיאו:
אנשים מהובנים.

מְהוּבָּן תי' בלה ונשחת *tattered | zerlumpt* מהר'
פייש מ"ה: מפלית מהוהא (כחוצ' אח': מתוח).

מְהוּבָּן עי' מְהוּבָּן, תרג' יביע במי' ל"א גי' (וכוסו):
מהוכיא.

מְהוּלָּא זי' 1) מוהל *circumciser | Beschneider*
שבח קליה עיאו: אהדריה אהלסר מהולאי.

2) נפה *sieve | Sieb* ירוש' מרק פ"א פ"א עיבו:
לאילין מהולייא מעבדינן במועדא לצורך
המועד.

מִהֵן מַהִי, מִי הוּא זֶה wer (ist) | was (ist) ?
 es) ? יְרוּשָׁי שְׁבִי פִיד לִיה עֵינֵי: מֵהֵן מוֹדַע לָךְ.

מִהֵנִיב מַצּוֹת הַנְהוּנוֹת בְּאֶרֶץ.

מִהֵנִיב מִנָּה הֵנִי מִלִּי.

מִהֵפִיכָתָא גִי, מִהֵפִיכָה וְהוֹרֵבֵן | destruction
 Vernichtung תִּרְגֵּי רִבִּי כִיב (כִּמְהֵפֶכֶת
 סוֹרֵם): כִּמְהֵפִיכָתָא דְסוֹרֵם.

מִהֵפִיכָתָא תִּי, הַפִּכָךְ | perverse | verkehrt תִּרְגֵּי
 מִשִּׁי מִיז כִּיה (אִישׁ תְּהוֹפִיכוֹת): גִּבְרָא מִהֵפִיכָתָא.

מִהֵתִבִּיא מַצּוֹת הַתְּלוּיֹת בְּאֶרֶץ.

מִז עֵי מוֹי, תִּרְגֵּי יִשִּׁי לִיג מִיז (מִימִינִי): מוֹהִי.

מוֹאֲבָאָה דִּי, בֵּן מוֹאֲבִי | Moabite | Moabiter תִּרְגֵּי
 דְּבִי כִיב דִּי (וּמוֹאֲבִי): מוֹאֲבָאִי.

מוֹאֲדָנָא עֵי מוֹדָנָא, תִּרְגֵּי קֹהֵל בִּי חִי: מוֹאֲדָנִין
 וְקִשּׁוֹם.

מוֹבָאָת תוֹדֵם, כְּדוּק | genau | exactly נִגַּע' מִיז
 מִיז: אִימִתִּי בּוֹסֵן שְׁהִיא כְּעֶרְשָׁה מוֹבָאָת הִיתָה
 יִתְרָה מְכַעֲרֶשָׁה חֲמוֹתֵר מִימֵן שְׁשִׁינִין.

מוֹבָדָקֵן תִּי, (1) כְּרוֹר וְכוּלָּם | klar, distinct
 deutlich יִי קִיב עֵיבֵן מִימֵן מוֹבָדָקֵן.

(2) מִצְוִיין | hervorragend | distinguished קִיר
 לִיג עֵינֵי: כְּרוֹר מוֹבָדָקֵן.

מוֹבָחָר תִּי, מוֹבֵן בְּיוֹתֵר | bester | the best בִּימ
 מִיז עֵיבֵן: מוֹבָחָר שֶׁבְּכֹחֶמָה שׁוֹר מוֹבָחָר שֶׁבְּעוֹפּוֹת
 תִּרְגִּמָּלוֹת.

מוֹבִילָתָא גִי, מִשָּׂא | Last | load כִּיד מִימֵן: גִּבְנֵם
 לְעִיר מַעֲיִן מוֹבִילָתָא.

מוֹבִיג דִּי, רוֹנֵן, שְׁעוֹחַ | Wachs | wax מְסִיקִיר מִלִּיג:
 וְכִינִן שְׁהִי מִרְאִים אוֹרָם לְשִׁמִּיר וְהִי כְּמֹת הַזֶּה.

מוֹבִיגָלָא שֵׁם סָקוֹם | Orts- | name of a place
 name יְרוּשָׁי הוֹרִי מִיז עֵינֵי: בְּרָא
 דְּמוֹנִלָא.

מוֹבָגָה תִּי, בְּרוֹק וְשִׁתּוּקִין | revised, corrected
 korrigiert מִי קִיב עֵינֵי: לְמִדָּה בְּסִפֵּר מוֹתָה.

מוֹבִיגָרוֹת, מוֹבִיגָרָה גִי, אוֹדֵר, מִסְגִּירָה | storage

Spelcher תוֹס' צוֹק דְּמִי אִי יִי: זִכֵּן הַמּוֹגִירוֹת
 כְּצִידוֹן פִּסְדוֹן מֵן הַמּוֹגִירוֹת בְּצוֹר וְכוּ'.

מוֹנָלָא דִּי, לִיחָה שְׁבִמְכָה מִרְיָה | Biter | pus הוֹלִי
 מִיז עֵינֵי: מוֹנָלָא מִרְיָה מִימֵן זִכֵּם כְּשִׁרָה.

מוֹנָלָסָא דִּי, צִיר הוֹלָתָא | (Tür-) Angel | plot
 תִּרְגֵּי מִלִּיא דִּי גִי (צִנּוֹת): מוֹנָלָסָא.

מוֹנָקָר דִּי, קְשׁוֹרָה בְּשִׁמִּים | spices put on coals,
 Räucherwerk | perfume תוֹס' שְׁנֵת אִי כִיג:
 נוֹתִינִין מוֹנָקָר עֵיג גִּבְלִים.

מוֹנָמִרִין עֵי דִּיאֲמָנָא, יְרוּשָׁי כְּתִי מִימֵן לִיג
 עֵיבֵן: אֲנִין כְּתִיבִין דִּין מוֹנָמִרִין.

מוֹנָרָה עֵי מוֹנָרָה, תוֹס' צוֹק דְּמִי אִי יִי:
 חֲלוּקָה מֵן הַמּוֹנָרוֹת בְּצִירָה.

מוֹנָרָמָת גִי, בְּהֵמָה שְׁנִשְׁחָחָה עֵי שִׁימוֹם הַסִּבִּין
 (הַנִּרְכָּחָה) an animal slaughtered by a slanting
 ent | ein Tier, bei dessen Schlachtung das
 Messer abgeglitten ist חוֹלִי יִיחַ עֵיבֵן: רִי יוֹרָא
 אֲכָל מוֹנָרָמָת.

מוֹר מִיע, שִׁחָה בְּסִים | schwimmen | to swim גִּימִי
 מִיז עֵיבֵן: וְלִיקוֹם בְּמִיא וְכוּ' וְלִימוֹד וְלִימְלוֹק
 וְלִחִיבֵן.

מוֹדָא, מוֹדָדָה, מוֹדָדָה גִי, מִין מוֹת חִיבֵשׁ
 a dry measure | ein Trockenmaß גִּימִי נִיז עֵינֵי:
 מַעֲשָׂה וְעַמְדוֹ אִרְבָּעִים מוֹדִיֹת בְּדִינֵן נִחְפֵּר הַשְּׁעִיר
 מוֹדִיא אִרְבָּעִים: יְרוּשָׁי מַעֲשֵׂר' פִּיד נִיא עֵיבֵן: שְׁחִים
 שְׁלֹשׁ מוֹדִיֹת.

מוֹדִים בְּרַחַת הוֹדָא שְׁבִמְכָה תְּפִלָּה שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה
 the section of thanksgiving at the end of the
 Prayer of Benedictions | die vorletzte Fene-
 diktion im Achtzehngebet יְרוּשָׁי בְּרִי מִיבֵן הִי
 עֵינֵי: כִּד הוּא כְּמִי מוֹדִים.

מוֹדִיעִים, מוֹדִיעִיָּתָא כְּפִר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִקוֹם
 מוֹלִדָּת הַחֲשִׁמּוֹנִים | Modaim, village in Pa-
 lestine, the native place of the Asmonean
 family | Dorf in Palästina, Geburtsstätte
 der Hasmonäer מִי מִיבֵן: אִי זֶה הִיא דִּיר

מוֹדֵלָא זי, מוהל *circumciser* | *Beachnetder*
שבת קניו עינא: אי מכחא אי מוהלא.

מוֹדֵרֶן. **מוֹדֵרְנֶקֶן** זי, תנים פרסיים *Persian*
festivals | *persische Feste* עינא עיב:
דפרסאי וכו' מוהרנקי ומוהרין.

מוֹדֵרֶקֶן זי, רשימות *records* | *Verzeichnisse*
ביס עינא עיב: מוהרקייהו דחגי בספמא דמלכא
מנת.

מוֹדֵל תי, מובל *carried* | *geführt* תוס' מוהר' חי
זי: והלא מוהל או כפות.

מוֹזָא זי, (1) עלי בצלים *leaves of onions*
Zwiebelblätter קירי גיב עיב: במחא דישמכי.
(2) מוק *Spreu* | *ohaff* תרג' תה' אי די (כמוק):
במחא.

מוֹזָלָא זי, ממוה *Garn* | *yarn* סדר' תה' ביג:
פסיק מוולך וכו'.

מוֹזְנוֹן. **מוֹזְנִיא** זי, מאזנים *scales* | *Wage*
תרג' ויקי יים לו (מאזני): מוזנון; ישי' סי' מיו
(מאזנים): מחניא.

מוֹזְנִיא זי, מלוח *creditor* | *Gläubiger* תרג'
משי' כיב זי (מלוח): מוזנא.

מוֹזֵר תי, נמאס ונשחת *rotten* | *verdorben* סנה'
סינ עיב: כביצה המוחת.

מוֹחָא זי, סת, קדקוד *brain, head* | *Gehirn*,
Schädel סג' יים עיב: וסחו לה אמוחא.

מוֹחֶזֶק תי, (1) נמצא ברשות *held in possession*
in Besitz befindlich בר' סיח סיפ: ולא בראוי
בבמוחק.

(2) ידוע בבירור *being known* | *bekannt* מפרא
קדוש' פרשה גי פוק הי: במוחק לך.

מוֹחֵל עי מוהל. כהר' פים סינ: המוהל הויעא
מן הויתים.

מוֹחֶק זי, קנה הכסתכ שבו מוחקים את הכתב
the flat end of the stylus, used for erasing |
Radierer (das flache Ende des Schreib-

רחוקה מן המודיעים ולחוקן יים ציג עיב: מן
המודיעית לירושלים חמשה עשר מיל.

מוֹדֵלָה גי, סדה דלועים *gourd-field* | *Gurken-*
feld ירושי שבי' סינ לז עינא: בשיש בו מקשה
ומוהלה.

מוֹדֵלִית גי, זירות מודלים היליים *hanging*
fruits | *hängende Früchte* ביס ציא עיב:
במודלית.

מוֹדָנָא זי, כף מאזנים *scale* | *Wagschale* תרג'
יביע ויקי יים לו (מאזני צוק): מודנון דקשום.

מוֹדָע - סימן לזכרון *mnemotechnical sign*
mnemonisches Zeichen עירי גיד עיב: עשה
מודעים לתורת.

מוֹדָעָא גי, גילוי דעת *declaration* | *K. ndgebung*
ערכי' כיא עיב: האי מאן דמסר מודעא אניסא.

מוֹדָעִי בן הכפר מודיעים. תיא ר' אלעזר
Modaim, esp. R. Eleazar | *aus Modaim*,
Beiname des R. Eleazar ביב יי עיב: עדיין
אנו צריכים למודיעי.

מוֹדָק תי, דק *dünn* | *dünn* ירושי' סוס' סיב ייח
עינא: לא מעוכה ולא מודק אלא ביטני.

מוֹדָר תי, אסור עיי נדר *forbidden by a vow*
durch Gelübde gebunden, verhindert נדר'
סינ עינא: היה אחד מהם מודר וכו'.

מוֹדָרֶזֶן עיי מִדָּרֶזֶן. תרג' פיסה אי די (כמים
מוגרים במודר): כמיא ראשירין במודרון.

מוֹדָרְקָא זי, בשר מת שכנוף *dead flesh* | *abye-*
storbenes Glied תרג' איוב יג די (רומאי
אליל): כמאסי אליל ומודרקא.

מוֹדֵבִיתָא. **מוֹדֵבִיתָא** גי, מתנה *gift* | *Gabe*
תרג' תה' מיו תי' (מתת חלקי וכו'): מוהבית
כלדי; ייב' דב' ייח ב' (מתנת): מחבנות.

מוֹדָה מוד' כינוי לנדר *a verbal substitute*
f. r oath | *Nebenbenennung für Schwur*
גד' אי ב': האומר מודה ודאמר מוהי.

מוֹהֵל זי, עמים *juice* | *Saft* ירושי' דב' סינ ביה
עיד: המוהל כמשקה.

senken lassen ספר' במ' צי: הקב'ה ממך
ומשה מגב'ה.

מוֹדֶה ז', פקיעי צמר וכדומה מן הדברים הרכים
wadding | Walte שבת פ"ו מיה: במוך שבאונת
ובמך שבסנדלה.

מוֹפֶדֶה -- מופֶדֶה שְׁחִין בעל שחין וצרעת *afflicted*
with leprosy | mit Aussatz befallen פ"ו
מ"ה: ואלו שכופין אותו לחוציא מוכה שחין וכו'.
מוֹפֶדֶת עֵץ שאברה בתוליה ע"י מכת עץ וכדומה
one who lost her hymen through an
accidental lesion | ein Mädchen, dessen
Hymen durch Anstoßen an Holz u. s. w.
verletzt wurde פ"א מ"ג: מוכה עץ
כתובתה מנה.

מוֹבִירִין ע"י סְבִירִין, ויקר פליג: מות וחיים ביד
לשון תרגום עקילם מיצמרא מכירין מות מכאן
וחיים מכאן.

מוֹכֶלֶל ת"י, כלל ומשוכלל, שלם *perfect*
vollendet יוסא ביד ערב מוכלל יוסיו של
עולם.

מוֹכֵן ת"י, מוזמן מקודם לכן *berett | prepared*
ביצה פ"א מ"ב: שאפר כירה מוכן הוא.

מוֹכֶנִי ב"י, מכונה, גלגל *Räder- | wheel-work*
work יוסא פ"ג מ"י: עשה מוכני לכיור.

מוֹכֶנֶם ז', אוצר *Speicher | storage* תוס' ע"ז
ח' (פ'), א': עשויות למוכנס.

מוֹכֶסֶא ז', גבאי סכס ומס *outsom-*
collector, publican | Zöllner, Steuerein-
nehmer שבועי ל"ט ע"א: אין לך משפחה
שיש בה מוכס שאין כללה מוכסין: מנה מ"ד
ע"ב: ההוא מעשה דבעיא מוכסא.

מוֹכֶסֶסִין ז"ר, סין תאנים *a species of figs*
eine Feigenart בכורות ח' ע"א: מוכססין
ובנות שות.

מוֹלֶה -- עשה שסח לבגד *elnen | to make a hem*
Saum machen תוס' ב"ב ה' ז': העושה
תגור וכו' עד עשה שימול.

griffels כל' פייג סיג: מכתב שניטל הכותב
ממא מפני המחק.

מוֹנֵם פיע, נמה ומעד *wanken | to waver* תרג'
ויק' כ"ה ל"ה (ומטה ירו): ותמוס ידיה.

מוֹנֵם אפי, שקל *wägen | to weigh* פסיק' בשלח
פ"ב ע"א: באמיטחא ראמיטון איתמס להון.

מוֹנֵם אפי, נשקל *gemogen | to be weighed*
werden שם: איתמס להון.

מוֹנֵם (1) יותר טוב, נוח *besser | better* ב"צה
ל' ע"א: מושב שהיו שונגין ואל יהיו מזידין.

(2) דרך הישר *der richtige | the right conduct*
Weg איכ"ז פתיחתא (ר' אבא ב'): המאור שבה
היה מחזירן למוטב.

מוֹנֵה ת"י, כפוף *gebengt | reclining* יב' ק"ג
ע"א: כין עומד בין מוטה.

מוֹנֵל ת"י, מונה, מושכב *lying | legend* ב"ר
פ"ג מ"א: מי שמתו מושל לפניו.

(2) רכוצה (החובה) *obligend | incumbent* שם
י"ח ע"א: כיון שמושל עליו לקוברו וכו'.

מוֹנֵל בְּסֶפֶק בחזקת ספק, שאין ידוע של מי
הדבר *von zweifel- | of doubtful ownership*
hafter Zugehörigkeit ב"ב ב' ע"ב: ממון
המושל בספק.

מוֹמְלִיא ע"י הַמְּלִיא, ירש' שבה פ"א ג' ע"ג:
חרי מושליא.

מוֹמְנִיא ב"י, ספקוק והיסוס *Wankel- | vacillation*
mut ב"ר פ"ד: קטע הרא מומוניא מן כדו.

מוֹמְעָה ת"י, שיש בו טעות *irridäulich | erroneous*
יבמ' ק"ו ע"א: חליצה מומועית.

מוֹמְרִי ז"ר, תג פרסי *ein Persian festival*
persisches Fest ע"ז י"א ע"ב: מוטרדי וכו'.

מוֹי, מוֹי ז"ר, מים *Wasser | water* תרג' איוב
ג' ב' (כמים): היך מוין תרג' שני אפי' ג' ג':
שוו מעים מווי במילחא.

מוֹי -- דְּמִיךְ חפ', תשפיל, הוריד *to let sink*

מולא נ' פורה *Maulsteln* | *mule* שבת ניב
ע"א: מולאות של בית רבי יצאזא באפסריהן
ברובין בשבת.

מולאיר ע"י מולאיר. ילקי מלי רמית עשו לו
בסין מולאיר של נחוצה וכו' והתחילו מסיקין
תחתיו.

מולגידה ע"י מלוגמא. וקיד פייכז מולגידה ללב.
מולד ו' 1) לידה *das Gebären* | *giving birth*
ביב פיו עיב: בתרפאה ממולדה: שמור פיאז
וכיון שמתעכרות וכו' וכיון שדגיע זמן מולדיהם
חולכות ויולדות.

2) התחדשות הלבנה *Neumond* | *new-moon*
פסיקר פיו ומולד הלבנה היה ביום ד' בחצות
היום.

מולדא שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name מנה' ע' עיג' ר' חנן בר מולדא.

מולדא, מולדה נ' מילדת *Hebamme* | *midwife*
ע"ז כיו ע"א: מולדא יהודייתא בת מולדה
יהודייתא.

מולי, מוליא ו' גבעה, גבשושית *moond* | *Hägel*
ירוש' יומא פיא ליה עיג: חולדת המלים;
ביב ניד ע"א: שקל מוליא ושדא כנצא.

מוליאיר ו' קלחת לבישול סים *Kessel* | *caldron*
zum Wasserkochen שבת פ"ג מיד: מוליאיר
הגרוף שותין הימנו בשבת.

מוליון ו' מין ליצן בקרקוס *Clown im Zirkus* | *clown in circus*
תום' ע"ז ב' ו': תהולד
לאיצטרשינוגן תכרקומין ורואה וכו' מוליון וכו'.
מוליאיר ע"י מוליאיר. ירוש' שבת פ"ג ו' ע"א:
מוליאיר הגרוף.

מוליתא נ' בשר ממלא *gefülltes Fleisch* | *stuffed meat*
פ"ג ע"ד ע"א: האי מוליתא.
מוליתא נ' אורדת פריים *Mauleselkaramane* | *team of mules*
תרג' יביע שם' י"ד ו':
מוליתא.

מולקנא ו' עצה *Rat* | *counsel* תרג' בש' כ"ד
י' (ברוך יועץ): בסוגעא דמולכנא.

מום -- הומם הו', 1) הומל בו מום *to become*
blemished | *fehlerhaft werden* ירוש' שקל'
פיד מיה עיבז תמיסין והוממו.

2) נפסל *unfit* | *untauglich werden*
ירוש' יומא פ"ב ל"ט ע"ד: קשורה שכבת הוממא.
מומם ו' משחק בתיאטרון | *mime, actor*
Mime, Schauspieler איכ"ד ג' י"ג: מכניסין את
המומם לתיאטרון שלהם וכו'.

מומקד ת' נהעב, משוקץ *abstoßend* | *repulsive*
ספרי תצא רמית: כל שהוא מומקד.

מומקחא ע"י מומקחא 2. תום' שבת צ' (ה'), י"ז
קמיע שאינו מומחא.

מומקחא ו' 1) בקי ודען *expert, skilled man*
Fachmann תום' ביצה ג' ד"ז: בכור שנפל לכור
ירד מוסחה ויראה אם יש בו מום.

2) בדוק ומנוסה *erprobt* | *approved* ירוש'
שבת פ"ו ח' ע"ב: נאמן הרופא לומר קמיע זה
מוסחה רפיתי בו ושניתי ושלשתי.

מומי נ' שבעה *Schwur* | *oath* ויקר פ"ו בין
וכאי בין חייב לדי מומי לא תיעול.

מומיקקה ו' שרשרת לצואר *Hals-* | *necklace*
band ירוש' שבת פ"ו ח' ע"ב: מהו מיפק בהאי
מומיקקה.

מומיתא נ' כינה *Laus* | *louse* ירוש' שבת פ"א
ג' ע"ב: מומיתא דרישא וכו' דמניא.

מומים מושבע ועומד מהר סיני.

מומם ע"י מומם. כ"ד פ"ט: שהן מכניסין מומסין
לבתי פרשיאות ולבתי קרקסאות שלהם.

מומרא, מוקרא ו' 1) מי שחמיר דת ישראל
בדת אחרת *Abtrünniger* | *apostat* תרג' יביע
ויק' א' ב' (מכא): מנבן ולא מן מומרא פלחי
אליליא.

2) מפיר תורה *non observant Israelite* | *einer, der die jüdischen Gebote offen verletzt*
חול' ח' ע"א: הבל שוחמין ואפילו כותי ואפילו
ערל ואפילו ישראל מומרא.

מוֹסָמִים זי, שם מטבע קטן a small coin
(semisis) | eine kleine (römische) Münze
(semisis) קירי יב עינא: אימר שני מוסמיסים.

מוֹסָפָה זי, 1) תוספת בגין לכירה וכדומה
attachment, additional moulding | Anbau,
Ansatz בלי פיה מיה: מוסף התנור.

2) תוספת קרבן ותפלה בשבתות וימים טובים
Musaf, additional offering and prayer on
Sabbath and festive days | Musaf, Zugabe-
opfer und -Gebet an Sabbat- und Festtagen
מגי' פיד מיב: שיש בו מוסף ואינו יום טוב קורין
ארבעה שם מיב מיה: לתפלת המוספין ולמוספין.

מוֹסָפָא בגיל 2, ירוש' יומא פיו מיג עיד: כד מפני
מוספא.

מוֹסֵר זי, מלשין Denunziant | Informer ביק חי'
עינא מוסר ומפגל.

מוֹסֶתֶקָא זי, מין חבית לשמירת זיתים olive
barrel | Olivenfaß ביצה ליג עינא: כי תניא
החיא במוסתקי.

מוֹעֵד תי, מוחר ומחרת | gewarnt, forewarned
verwarnt ביק מיב מיה: מועד' כל שהעירו בו
שלשה ימים.

מוֹעֵד לעֲבִירָה מוחרק לעבור עבירה | likely to sin
zum Sündigen veranlagt כמיר מיב: כיון
שנשתלש בחמא נעשה מועד לעבירה.

מוֹעֵד - 1) עי' חול' המועד. מרק פיא מיא:
מסקין בית השלחין במועד.

2) אחד מששת סדרי משנה | name of the
second order of the Mishnah | der zweite,
die Festtage behandelnde Teil der Mishnah
מוכה די עיב: מתנו בבולת סדר מועד.

מוֹעֵט תי, מעט, קטן | small, little | klein, wenig
תגי' פיא מיה: אוכלים מרובים ונכסים מועטים.

מוֹפִיּוֹן זי, ליצן בקרקס | Clown in circus
im Zirkus ירוש' עיז פ'א מי עינא: מיקיון מופיון.

מון כהני, מיץ | who? | wer? תרג' שני אמ' זי'
הי: בר מון.

מוֹנָא שם אמורא | Name of an Amora
eines Amoraers מני' יח עיב: רי' מונא אמור
משום רי' יהודה.

מוֹנָבָז מלך חדיב | Monabaz, king of Adiabene
Monabaz, König von Adiabene ירוש' פאה
פיא מיו עיב: מונבו המלך עמר וביבו כל
נכסיו לעניים.

מוֹנְגִינוֹם זי, בן יחיד | only child | einziges Kind
מסיקיר יי: אתה מארי מאמר את בנך מן העולם
לא הוא שיש לך מונגינום הוא?

מוֹנְדָרְן עי' מְדָרְן. ירוש' שבת פייא יב עינא:
בשזיה המקום מונדרן.

מוֹנִיטָא, **מוֹנִיטָה** ני, **מוֹנִיטוֹן** זי, 1) מטבע
coin | Münze איכיר א' אי: חמי הרא מוניטא:
שטרי פיה: מוניטה שכולה הזב: ילקי' ברי' מיב:
כל מוניטון של מצרים אינן אלא פטולין.

מוֹנִיָק זי, שרשרת לצואר | Halskette
necklace ויקר מיב: עטרה לראש מונייק לצואר.

מוֹנִינִי דרי, מין מרק | eine Brühe | brine שבת
קיי עיב: מוניני דקמני.

מוֹסְטָפוֹת ברי, פירות שנתבשלו באילן ונתבקעו
fruits burst open | überreife, ge-
platate Früchte פיא מיא: כל בנות שקמה
פטירות חזק מן המוסטפות.

מוֹסִיָא, **מוֹסִיָא** שם ארץ באסיה הקטנה
Mysia, a district of Asia Minor | Mysien,
Land in Kleinasien יומא יי עינא: משך זו
מוסיא: ירוש' מגי' פיא עיב: משך - מוסיא.
מוֹסִיָה עי' מוֹסָה 1, תומ' פרה ייב (ייא), יי:
כנגד המוסיה וכו'.

מוֹסְכִין זי, כושם (על שם בעל חצי מוסכוס) | the
animal perfume musk | Moschus ירוש' ברי'
פיו יי עיד: בר מן אהן מוסכין דיימר ברוך אשר
נתן ריח טוב במיני כשמים.

שביעית שהוא נכנס בשביעית וקציר של
שביעית שהוא יוצא למוצאי שביעית.

מוצאי שבת לילה שאחרי יום השבת the night
following the Sabbath | die Nacht nach
Sabbat דמי' פיר' מוצאי שבת לא יאכל
עד שיעשר.

מוצינא עיי' בוצינא. שהשיר די' איז' הדא
מוצינא וכו'.

מוצער עיי' מועם. שבת י' עיבז' מתוך שישיבתה
קרובה עונותיה מוצעריין.

מוצת ח' מולק | angezündet | kindled כמיר
פי'ב: דומה לגפרית מוצתת באש.

מריק מועד קמן.

מוק (מוק) מיק פאל, התלוצץ | to sneer, to mock
verhöhnenn תרג' משי' יים כ'ח (ילין): מבייק
בריניה.

מוק, מוקא זי, מין נעל קצר low boots | Halb-
stiefel יכ' קיב עיבז' במוק ובסמיכת הרגלים:
גוש' פיה עיבז' במוקי קאחי.

מוקד -- מעין של מים חמים | hot spring | Therme
אפתיר אי' פי'ב: מוקד דמבריה.

מוקדון, מוקדונא ח' מארץ מוקדוניה
Macedonian | mazedontsch תמיד ליא עיבז':
אלכסנדר מוקדון: תרג' אמ' אי' חז' דהבא
מוקדונא.

מוקדונא (1) כניל. תרג' שני אמ' וי' יז' דהבא
מוקדונא.

(2) שם ארץ | Mazedonten | Macedonia תרג'
דהייא אי' הי' (יון): מוקדונא.

מוקדם ח' (1) קדום בזמן או במדר | earlier
früher פס' וי' עיבז' אין מוקדם ומאוחר בחורה.
(2) שנרדם בו זמן קודם | vordatiert | antedated
שבי' פי' מיה: שמרי חוב המוקדמים פסולים.

מוקדשא ח' מקדש | sanctuary | Heiligtum
ירוש' ברכ' פ'ב ח' עיבז' בי מוקדשא.

מופלא ח' (1) נסתר | verbergen | concealed
rätselhaft דמי' ייג עיבז' במופלא ממך אל
תדרוש.

(2) בר דעת והכחנה | zurechnungs-
fähig תמורה בי' עיבז' מופלא המסוך לאיש.

(3) כומחה שבדיינים an expert assessor at
court | sachverständiger Richter הור' פיא
מיד: לא היה מופלא של בית דין שם.

מופלא ח' (1) כניל. תומ' חגיגה בי' פי'ב: הוא
ומופלא שבתם באין לבית דין.

(2) רחוק | far | fern נדה עיג עיבז' אין לי אלא
מסוך לנדה מופלא לנדה וכו' כגין.

מופלה עיי' מופלא ג. הור' די' עיבז' אליבא
וכי' והן אינן מופליין.

מופנה ח' (1) פנוי. בלתי נשוי | single | ledig
יכמי' פיג מיה: שלשה אחין שנים מהן נשואים
שתי אחיות ואחד מופנה.

(2) מיותר | unnecessary | unnötig נדה כ"ב
עיבז' כל גזירה שות שאינה מוסנה כל עיקר וכו'.

מוץ פיי, מצץ | saugen | suck לו שבת קליר
עיבז' האי ינוקא דלא מייקן שם קליג עיבז':
אומנא דלא מייקן.

מוצא ח' (1) מוצ' | Spross | shaft ירוש' מנה' פי'
כ"ז עידן לבית שהוא מלא חבן וכו' אהן מוצא
דבגויה.

(2) מקום סמוך לירושלים | Moisa, near Jeru-
salem | Moza bei Jerusalem מוכה פיר' מיה:
מקום היה למטה מירושלים ונקרא מוצא.

מוצא -- מוצאי יום טוב לילה שאחרי תום
הנח | the night following a Holy Day | die
Nacht nach dem Feiertage מוכה פיה מיה:
במוצאי יום טוב הראשון וכו'.

מוצאי שביעית הזמן שאחרי סוף שנת השמיטה
the period beginning with the end of the
Sabbatical year | das auf die Schemitta
folgende Jahr פיא מיד: חריש של ערב

מוקצוץ וי, מקצוע *branch | Gebiet, Fach* תומי
 עירי יא (חי), כדו: שמונה מוקצעי תורה.
מוקרא וי, (1) כבוד *honour | Ehre* זקיד פכיה;
 כל דעין מוקרא תיקריניה.
 (2) מוח *brain | Gehirn* חולי ציג עיג: רביעי
 ודמוקרא.
מוקש תי, שניתן להשוואה *comparable | ver-*
gleichbar ביר פליה: דבר שהוא מוקש לי.
מוקשה וי, נטיעה קשואים *a cucumber bed*
Gurkenbeet ירוש' מלא' פ'ג כיה עיד: מוקשה
 גין המוקשיות.
מורד מורי ורבי.
מור פיי, אמר *to say | sagen* ירוש' ברי' פ'ב ה'
 ע'ב: נמיק ומור.
מורא -- מורא שמים יראת אלהים *the fear of*
the Lord | Gottesfurcht אבות פיא מ'ג: ויהי
 מורא שמים עליכם.
מורא תי, שוטח (כלי יונת) *stupid | dumm* מורי
 תחלי טי ביג: שכן בלשון יוני לשטיא קוראין
 מורא.
מורא ני, יראה ופחד *fear, reverence | Furcht*
Ehrfurcht במיר פמיר ויראת מאלהיך הוי זה
 מוראת הרב.
מורבית ני, (1) זמורה *branch | Zweig* מוכה
 פיד מיה מורביות של ערבה.
 (2) עונת מים *watering time | Wasserperiode*
 ירוש' שבי' פ'ב ליד עיג: מנע ממנו שלש
 מורביות.
 (3) שכבת אבנים *layer of stones | Steinschicht*
 שבי' פ'ג מיה: שלש מורביות וכו' שיעורן
 עשרים ושבע אבנים.
מורד וי, מרד *rebellion, unmanageableness*
Widerspenatigkeit פמח' גיה ע'ב: לא שנו
 אלא תוך שלשה למורדת.
מורד וי, מין ארבה *a species of locusts | eine*
Heuschreckenart תומי חולי ג' ביה: אלו סמני
 חגבים וכו' פומכוס אומר אף המורד,

מוקיון וי, ליצן בקרקס *clown in the circus*
Clown im Zirkus עיו יח עיג: מוקיון וכו'
 ומוקיון.
מוקירוס עיי מקרין 1. ילקי דני תתרימה
 מוקירוס וקירוס וכו'.
מוקמא גי, מוקמנא וי, מעמד *stand | Stand*
 תרג' דחייב ליה פרו (מעמדם): מוקמתהון: שם
 מ' רי (ומעמד משרהיו): ומוקמנא דשמשוי.
מוקסין ויר, מין לבוש מלכות *a sort of state*
garments | ein Staatsgewand אסתיר א' י'ב:
 סרבלי - במוקסיהון.
מוקק תי, ממוכב *surrounded | umringt* מנ'י
 פיא מ'ג: המוקסין חומה.
מוקצה (1) וי, מקום מובדל מאחורי הבית *a space*
back of the dwelling | Hinterhof עירי פ'ב
 מ'ג: מוקצה או חצר.
 (2) אוצר פירות *store of fruits | Früchte-*
kammer ירוש' תרי' פ'ב מא עיד: עשר
 גרורות מן המוקצה.
 (3) מין מכין קרה, מיוחדת לקציצת תאנים
a tool specially intended for cutting figs |
ein stumpfes, zum Abhacken der Feigen
bestimmtes Messer פ'ח מ'ז: תאנים של
 שביעית אין קוצין אותן במוקצה.
 (4) בעל חי שהוקדש לגבוה או להקרבת עז
an animal set aside for a sacrifice | ein zum
Opfer bestimmtes Tier תמורה כ'ט ע'ג: מניין
 למוקצה מן התורה: תומי ג'ז ה' (וי) י'ז איזה
 מוקצה מוקצה לעז.
 (5) דבר שאין להשתמש בו בשבת וירש
that which is not counted on for use on the
Sabbath or Holy Day | ein Gegenstand,
dessen Gebrauch an Sabbat- und Festtagen
nicht vorgesehen ist שבת מיד ע'ג: מוקצה
 מחמת מיאוס וכו' מוקצה מחמת איסור.
 (6) נבחר *distinguished | aus gewählt* סמרי כמ'
 פ'יה: בקצה הכהנה - במוקצין שבהם.

מורִיֵן, מורִיֵנא ז', מורה, רב | teacher, scholar
Gesetzeslehrer כתי כב עינא: בנ דמורין
אונק: ירשי שק' פיג מיו עינא: רי יהודה מורינא
דנשיא הוה.

מורִיֵם ז', ציר דגים | brine | Flachsauce חולי ו'
עינא: יין ליתן לתוך המוריים.

מורִיֵפת מלה של לחש | a word in an incan-
tation | Zauberwort שבת מיו עינא: בשם
מורינא ומוריפת ואמסמסיתיה (לגיי הערוך).

מורִיקא (1) ז', מין כרכום | safflower
חולי מיו עינא: ככשותא וכמוריקא.

(2) מין אבן למירוק | Bimsstein | pumice בים
מיו עינא: קונץ במוריקא.

מורִיקאָה ז', נומע כרכום | safflower planter
Safflorpflanze עינא: כב עינא: חנהו מוריקאי וכו'.

מורִיש ז', מנחיל | testator | Erblasser בים בים
מיהא נפל הכית עליו ועל אביו או עליו ועל
מורישיו.

מורִיֵא ז', כד | Krug | pitcher תרג' ירשי כרי
כיד כי (וחער כרה): ואחת מורכיה.

מורִן ז', מגדל | Turm | turrel בים פיא מיה ולא
את המורן ולא את השוכך.

מורִנא ז', מין תולעת | Made | maggot תרג'
יביע שמי מיו כי (ורם תולעים): וארש מורנין.

מורִנִית ז', חנית | Spear | spear שמרר פיו:
למלך שבא עם בניו בים וספינות של פירשין
מקיפות אותו אמר להם הא לכם מוכנות
מורניות שלי.

מורִנִיתא ז', (1) כנל. פסיק' בשלח ציד עינא
בחוסר ובמורנייתא.

(2) עץ התדחה | Esche | ash-tree תרג' יש' מיא
יש' (תדחה): מורנין.

מורנֵם [מורנֵס] ז', לח המוכב על צירו | lathe
Drehschelbe פסיק' כיא: כמורנֵם חזה שתאן
סראת פנים מכל צד.

מורִיֵא ז', משום | Ruder | rudder בים מיו
עינא: צריכת ויו כי מורדיא דלכרות.

מורִיֵנִית ז', מענית | Furche | furrow תרג' תה'
קבים ג' (למעניתם): מורדייתחן.

מורִיֵה -- מורה הנקצא פוסק הלכות | decisor
Dezisor כתי עינא: אמר שמואל מורה
הוראה אני אמ' יבא שטר מכירת לירי אקרענו.

מורִיה מורום ת', שומה (בלי יונת) | stupid
dumst חנני במי כי יי: מהו לישנא דמורה
אמר רי ראוכן כהדין לישנא יונת צוחין לשמיא
מורום.

מורִיקא ז', מין עוף | ein Vogel | a bird חולי
פיג עינא: וסימנך מורומא.

מורִיח ת', גרוש | aufgehäuft | stored up תוס'
תרי די שיה חיתה לו ערסה מורחת.

מורִש ת', קרח | kahl | baki-headed תרג' נז' א'
ו: המורם בית שמאי אומר צריך להעביר תער
על כל בשרו וכו'.

מורִטֵנִיא ארץ באפריקא הצפונית - מערבית
Mauretania, a district of northwestern
Africa | Mauretanien, ein Land in Nord-
westafrika למרי דבי שיכז ומסונם וממורטניא.

מורִי ז', מור, מין בושם | Myrrhe | myrrh ילק'
ברי קסיפ: קספ ומורי וכו'.

מורִיֵנא ז', (1) מורג חרוץ | threshing sledge
Dreschwalze תרג' שיב כיד בים (וחמוריים):
מוריגיא.

(2) חך | Gaumen | palate תרג' איוב ליד ג'
(וחך יפעם לאכול): ומורינא מעמא למיכל.

מורִיֵנִל מלה של לחש | a word in an incantation
Zauberwort שבת מיו עינא: (לגיי הערוך):
בשם מורינא ומוריפת.

מורִיֵא ז', שחלת | Räucher- | ungula odoratus
klaue תרג' ירשי שמי לי ליד (שחלת): מורינא.

מורִיֵה ז', חוראת, הלכת | Ent- | decision, law
scheldung, Gesetz ירשי סנה' מיד כיב עינא:
לא ידע מוריית.

מוֹרְסָא ז'. טבת סריה *Geschwür* | *abscess* עדיה
פ"ב טיה: הספיכ מורסא ב"טבת.

מוֹרְסָתָא מורסן ז'. סוכין גמין | *coarse bran*
grobe Kleie חלה פ"ב מיה חמשה רביעים קמה
חייבים כחלה הם ושארין וסוכין ופורסנו; כת'
קייב ע"א: סאה סולת סאה סוכין סאה מורסין.
מוֹרְסָתָא נ', ריכו *Unterdrückung* | *suppression*
תרג' כש' ניו כיו (תכסה שנאה כששאון):
רמכסה סנאטא כמורסא.

מוֹרְעָא עי' מאורע. תופ' ברי נ' יד: ואומר מעין
הסויע.

מוֹרְעָא ז'. רעה, חבא *Böses, Sünde* | *evil, sin*
ירוש' יומא פ"ח מיה ע"ב: חמאתי ומורע עשיתי.
מוֹרְשָׁא מורש'ה ז'. עוקץ *Spitze* | *point*
סוכה ח' ע"א: מורשא דקרנאטא; סנח' צ"ד ע"ב:
מורשה עבד להו.

מוֹרְשָׁתָא נ'. מור. מין כורם *Myrrhe* | *myrrh*
ירוש' ברי פ"ו ע"א: מורשא שחיקתא.
מורש' מוצאי שבת.

מוֹרְשִׁיתָא ז'. מורד הקרקע *Feldmesser* | *surveyor*
תום' כל בים ב' ג': שלשלת דוסיקאות הרי זו
מחורה ושל מושיחות הרי זו מנאח כפני
שסמתיח כח את אוחלין.

מוֹרְשָׁתָא ז'. עור *Haut* | *hide* תרג' יכ"ע ברי א'
כ"ה וקום עלוי מושכא.

מוֹרְשָׁתָא מורש'ני שמות מקומות *names of*
Ortenamen | *places* קיד' ע"ב: מושכני לתור
ומושכני לתור.

מוֹרְשָׁקָא ז'. מין כושם (ע"ש בעל' ההי סוסכום)
Moschus | *the animal perfume musk* ברי מ"ג
ע"א: חוק כמורשק שמן היה הוא.

מוֹרְשָׁתָא ז'. עי' מורשה. נרי מ"א מ"ב: גדר
כמותא תרי אלו כנויין לשכועת.

(2) מיתה *Tod* | *death* יב' מ"ג ע"א: מידי דקשי

מוֹרְשָׁתָא

מוֹרְשָׁתָא מורש'ה ז'. מורש'ה ז'. מורש'ה ז'.
מושב, ישיבה *Sitz, Sitzung* | *seat, session*

ב"ב קמ"ה ע"ב: כמותא תלתא הוינא; בכורות ה'
ע"ב: שאלתי את ר' אליעזר בבית מושכא רבא;
ילק' שמי' רכיד: מורש'ה תרג' יכ"ע כמי' כ"א
מיה מורש'ה.

מוֹרְשָׁתָא ז'. (1) מקום מושכ ומגורים | *residence*
Wohnort תרג' שמי' יב' ב' (מורש'ה יב' ב' אחר
מורש'ה יב' ב' אחר).

(2) כסא *Sessel* | *chair* תרג' שמי' אמי' א' ב':
תרג' מורש'ה יב' ב' אחר.

מוֹרְשָׁתָא ז'. שיעור וענין הנלמד בישיבה ביום
כסא, מוגיא | *subject of discussion at college*
in der Akademie zur Debatte stehendes
Thema ב"ק ק"ו ע"א: לעיין בר כמותיבתא
דלמחה.

מוֹרְשָׁתָא ז'. כהל *Gleichnis* | *parable* תרג'
דחייב ט' א' (בחדות): מורש'ה יב' ב' אחר.

מוֹרְשָׁתָא ז'. נבד, מנפה | *pestilence*
Seuche ספרא בחוקותי פרשה ב' פרק ד': סבת
מותן; יב' קיד' ע"ב: שב שני הוה מורש'ה.

מוֹרְשָׁתָא ז'. חבל. מיתר *Strick* | *rope* כמי' ל"ה
ע"ב: כל חייב דמי' מיתלי כמותא וכו'.

מוֹרְשָׁתָא ז'. מתנים *Lenden* | *loins* חול' ג"א ע"א:
אמורש'ה יב' ב' אחר.

מוֹרְשָׁתָא ז'. (1) שאינו מקושר *lose* | *loose* עיר'
פ"ב מ"א קשורות ולא מורש'ה.

(2) שאין בו איסור *erlaubt* | *permitted* משה'
מיה ע"א: מן המותר לישראל.

מוֹרְשָׁתָא ז'. שיעור *Rest* | *remainder* כלאי מ"ד מ"א:
היו שם שש עשרה אמה נותנין לה עבודתה
חורע את המותר.

מוֹרְשָׁתָא ז'. תרג' שמי' מ"ו כ"ג (כל העודף): כל
מורש'ה.

מוֹרְשָׁתָא ז'. מורש'ה ז'. מורש'ה ז'.
mat | *Matte* מוכה כ' ע"א:
חוצלות וכו' מוכלי.

מוֹרְשָׁתָא ז'. מוכר *Verkäufer* | *seller*
ירוש' ב"ב פ"ה י' ע"א: ווי לזבונא ווי למוכנא

הַרְגִי יֵשׁוּ בִּיד בִּי (כְּקוֹנָה כְּמוֹכָר): זְכָנָא
 appointed to do the sprinkling | *der Priester*,
der die Sprengung vollzieht פֶּרֶה יִב
 (יֵא). יִבְנֵה וְכֵן רִשְׁבִּינָא אוֹכֵר לְמִזְה פְּרוֹשׁ
 לְאַחֲרִיךְ שְׂמָא תַּמְכָּא.

(2) אִדָּם מְצִוִּין *heroor-ragender Mann*
man of distinction | בְּרִי פִיד דִּי עֵידֵי מִי
 שְׂהוּא מִזְה בֶּן מִזְה יִזְה.

מִזְזִי מַהֲיֵי, מַה וּו, מַה וְאָתָּה, לְמַה? *what is this?*
 מַהֲיֵי מַהֲיֵי? *was ist das? warum?*
 עִיז מִיג מִיג עִיבֵי: מִזְזִי הַמְתִּיךְ כּוֹס לְעִיז נֶאֱסָר
 מִיד.

מִזְזִי בִּנְנָא עִי מִזְזִי בִּנְנָא. תְּרַגִּי יֵה' דִּי יִיג (הַמּוֹכֵר):
 מִזְזִי בִּנְנָא.

מִזְזִי תִי, יִין כְּהוֹל בְּמִים | *wine mixed with water*
mit Wasser gemischter Wein סַפְרִי בְּמִי כִיג:
 חִי אִתָּה מִנְכֶּךָ וְאִי אִתָּה מִנְכֶּךָ מִזְזִי.

מִזְזִי בִּנְנָא זִי, מִזְזִי יִין *Wein-* | *wine-mixer, butler*
Mische-, Mundschen יִיג שְׂבֵת פִּיא גִי
 עִיז: רְבוּ חִיִּיא בְּרִיה לְמִזְזִי.

מִזְזִי דִּי, תְּרַכִּיל שֶׁל צִירָה לְדֹרֵךְ | *travelling bag*
Reisetasche כִּלִּי סִכִּי מִיז: הַרְכָּצֵל וְהַמְזוּדָה כִּל
 שֶׁהָן.

מִזְזִי דִּי -- קֶלֶף שְׂכֵתוֹנוֹת עֲלִיו שְׁתֵּי פֶרְשִׁיּוֹת
 רֶאשִׁוֹנוֹת שֶׁל שְׂמִיעַ וְהוּא נִקְבֵּעַ בְּמִשְׁקִיף הַדֶּלֶת
 the inscription of the door-post, *M'zuzah* |
Mesusah, die Pergamentrolle am Türpfosten

עִיז גִי עִיבֵי: צִיצִית בְּגָדֵיהֶם מִזְזִי בְּפִתְחֵיהֶם.

מִזְזִי דִּי, (1) אִמְתַּחֲשָׁפִים *Türpfosten* | *door-post*
 תְּרַגִּי יֵשׁוּ בִּיד חִי (אֲחֻרֵי הַדֶּלֶת וְהַמְזוּדָה): אֲחֻרֵי
 דְּשָׂא וּמִזְזִי.

(2) עִי מִזְזִי. עִיז יֵא עִיז: הוּא מִזְזִי דְּמִנָּה
 אִמְתַּחֲשָׁפִים.

מִזְזִי דִּי, מִזְזִי *Mörser* | *Mortar* תְּרַגִּי יֵשׁוּ בִּיד
 כְּבִי יֵא חִי (בְּמִדּוֹכָה): מִזְזִי דְּמִנָּה.

מִזְזִי -- אֲגִידַת מִזְזִי כְּתִבַּת הַתְּחִיבוֹת לְחַת מִזְזִי
 document relating to alimony | *Ernährungs-*

הַרְגִי יֵשׁוּ בִּיד בִּי (כְּקוֹנָה כְּמוֹכָר): זְכָנָא
 כְּמוֹכָנָא.

מִזְזִי פִי, (1) מִילָא אֶת הַכּוֹס | *etn-*
schchenken מִזְזִי פִיבֵי מִיזֵי לְעִבְרָא שְׂבָא לְמִזְזִי
 כּוֹס לְרִבְנֵי וְעִי מִזְזִי.

(2) עִירֵב (יִין בְּמִים) | *to mix (wine with water)*
mischen בְּמִיר פִּיא: מִי שְׂהוּא מִזְזִי כְּרִאִי מִזְזִי
 שְׂלִישֵׁי שֶׁל כּוֹס יִין וְשְׁנֵי חֲלָקִים מִים.

מִזְזִי נְפִי, נִתְעָרֵב הֵיִין בְּמִים | *to be mixed*
gemischt werden יֵשׁוּ בִּיד חִי עִיז
 נִמְזֵג כָּל צִירָה.

מִזְזִי פִי, בִּירֵר חִיקֵק | *klären*
 שְׂהִשִּׁיר זִי דִּי: שְׂהוּא מִמִּזְזִי אֶת הַהֲלָכָה.

מִזְזִי פִי, (1) עִירֵב (מִים בֵּינִי) | *to mix mischen*
 בִּים מִי עִיז: מִזְזִי מְעִמִּיחַ לֹא חוֹחַ בְּמִים.

(2) כִּילָא אֶת הַכּוֹס | *etn-*
schchenken קוֹהֲלִיר דִּי יֵא: מִזְזִי לִיחַ עֲבָדִיָּה כְּסָא.

מִזְזִי פִי, כְּנִיל 2, תְּרַגִּי יֵשׁוּ בִּיד יֵא (וְהַמְמַלְאִים
 לְמִנִּי מִמְסַךְ) מִמְזִינִי לְדַחֲלָתָהוֹן אֲגִנִּי.

מִזְזִי אִפִּי, דִּקָּה | *Spezereten* *to mix drugs*
mischen תְּרַגִּי יֵשׁוּ בִּיד שְׂמִי לִיחַ (רוֹקַח): עוֹבֵד
 מִמְזִינִי.

מִזְזִי -- דִּי, אִפִּי, טַבַּע הָאָדָם | *temperament, die-*
position | *Temperament, Veranlagung* כִּיד
 פְּכִיחַ: וְהוּא בְּנֵי הַמְדִּינָה כְּלִיּוֹן אֲחֻרֵי הַכּוֹלֵךְ
 לְאִמְרָא מִזְזִי שֶׁל מִלֵּךְ רַעָה (צִיל רַעָה).

מִזְזִי שֶׁם אוֹמֶת | *Name einer*
Völkerschaft תְּרַגִּי יֵשׁוּ בִּיד (דְּרִין): מִזְזִי.

מִזְזִי שֶׁם מְקוֹם | *Ortenname*
 כִּיד פִּלִּיחַ: מִן הָן אֲחִין אֲמִרִין מִן מִזְזִי.

מִזְזִי דִּי, (1) יִין מִזְזִי | *Mischwein*
 בִּים מִי עִיז: מִזְזִי דִּי מִידַע יִידִי.

(2) כּוֹס שֶׁל יִין | *Weinbecher* *wine-cup* כִּיד עִיז
 עִיז: נִקִּים תְּרִי מִזְזִי דְּחִמְרָא בִּידִיחַ.

מִזְזִי דִּי, מִין עוֹף | *ein Vogel*
 חוֹלִי מִיב עִיב: מִזְזִי דְּחִמְרָא אֲמִירָא.

verpflichtung כים פיא מ'ח: מצא אנרות שום
ואנרות מזון.

בְּרַפְת הַמִּזוֹן ברכה שלאחר סעודת קבע *the*
grace after meal | *Tischgebet* ברי מ'ח ערב:
סדר ברכת המזון כך היא ברכת ראשונה ברכת
חזן שניה ברכת הארץ.

מִזְוִיחָה שם מקום בארץ ישראל *name of a*
place in Palestine | *Ortschaft in Palästina*
מני פ'ח מ'א: מכנס ומוזיחה אלמא לסולת.

מִזְוִיחָה נ', מזון וסעד | *support, comfort*
Kräftigung, Nahrung ביר פמ'ח: פ'חא
מוזיחא וליבא.

מִזְוִיחָה ד', מלוה *creditor* | *Gläubiger* תרג' תח'
קמ יא (ינקש נושה): יגבב מזוהא.

מִזְוִיחָה נ', (1) חלואה *loan* | *Darlehen* תרג'
יכע רבי פ'ו ב' (בעל משה ידו): מרי מזוהיחא.
(2) נזיפה ואיום *threatening* | *Drohung* תרג'
תח' יח פ'ו (מגערת): מזוהיחא.

מִזְוִיחָה -- תחבושת *compress* | *Verband* ירוש'
שבת פ'ב ה' ע'א: עשאה מזור פתורה.

מִזְוִיחָה נ', כלי למחיצת ויהים *an implement for*
pressing olives | *Preßgerät* ירוש' ביצה פ'א
פ' ע'א: בויירא ובמזוהא.

מִזְוִיחָה נ', צנור לקלוח מים מן חגג, *gutter,*
spout | *Dachrinne* ב'ב פ'ב מ'ה: מרחיקין וכו'
ואת הכוחל מן המזחילה ד' אמות כדי שיהא
זוקף את המלם.

מִזְוִיחָה שם מקום *name of a place* | *Ortname*
דמ' פ'ב כ'ב ע'ר: אלו עיירות אמורות בתחום
צור וכו' ואמון וכו'.

מִזְוִיחָה ד', שער *hair* | *Haar* נזיר ל'ם ע'א: תאי
מזיא מלחחת רבי או מלעיל.

מִזְוִיחָה ע'י מִזְוִיחָה 1. עיר ניד ע'א: דמי האי
מוינא וכו'.

מִזְוִיחָה נ', (1) מילוי הכוס *offering drink* | *das*
Einbringen כת' די ע'ב: כל מלאכות שאשה

עושה לבעלה נדה עושה לבעלה חזן כמזינת
הכוס וכו'.

(2) שם מקום *name of a place* | *Ortname*
תוס' יב' יד ח'ז: מזינת קפודקייא.

מִזְוִיחָה ח', עושה מעשה זדון, חומא במחשבה
תחלה *willful* | *mutwillig* יב' פ'ו מ'א: הוא
מזיד והיא שוננת.

מִזְוִיחָה תח'ם, בזדון, כצדיה, בכוונה תחלה *willfully*
mutwillig ב' יח ע'א: בשונג וכו' במזיד.

מִזְוִיחָה ע'י מִזְוִיחָה מני יח ע'א: הוא מהפך
במויחה.

מִזְוִיחָה שם מקום *name of a place* | *Ortname*
תוס' צוק' שבי' ד' מ': עיירות האמורות בתחום
צור וכו' ועמק ומזיין.

מִזְוִיחָה ע'י ו'מ'יה ילק' מ'ש' תתקל'ח:
המוזיחות וכו'.

מִזְוִיחָה ע'י מִזְוִיחָה ילק' שופ' ע'ה: מדינותא
דליבא.

מִזְוִיחָה (1) מי שהזיק לחבירו *the offender that*
occasioned damage | *Schadenerursacher*
ב'ק פ'א מ'א: וכשהזיק חב המזיק לשלם תשלומי
בזק.

(2) בעל חי מזיק *injurious animal* | *schädliches*
Tier ב'ר פ'לד: לרכות מזיקי ביתו כגון
יתושים וכו'.

(3) כנוי לשדים *demon* | *Dämon* ב'ר ו' ע'א:
אלכילי ניתנה רשות לעין לראות אין כל בריה
יכולה לעמוד מפני המזיקין.

מִזְוִיחָה כניל ג. תרג' שה'ש ח' ג'ז: דלית רשו
למזיקא לחבלא ב'.

מִזְוִיחָה נ', תעלה *channel* | *Kanal* תרג' מליא
יח ל'ה (תתעלה): מזיקתא.

מִזְוִיחָה ז', מזרק *the bowl out of which the*
sprinkling is done | *Sprenggefäß* תרג' יכ'ע
במ' ד' י'ם (מזרק): מזירקא.

מְזַמְזֵם זר, שעשועים amusement | *Be-lustigung* תרג' איוב לוי יא (יכלו ימיהם בשוכ ושניהם בנעימים): ישלמון יומיהון בשכ ושניהון במזמוסין.

מְזַמְזֵם זר, מזמור תהלים | *Psalm* | *psalm* ויק' פליד: כלה ענינא דמזמורא.

מְזַמְזֵם יתמא מזמור שלא נרשם שם מחברו ושעמו anonymous | *ein Psalm ohne Angabe des Autors und des Anlasses* ע"ז כ"ד ע"ב מזמורא יתמא.

(מזמוז) נְתַמְזָּם נתפ', נתרך | *to be softened* | *erweicht werden* חול' מ"ה ע"ב: נהמה שנתמזמו מוזה פרסה.

מְזַמְזֵם זר, מומין, בעל תבית | *host* | *Gastgeber* נר כ"ד ע"א ראדריה מזמנא לזמיניה.

מְזַמְזֵם ת', מוכן ומזומן | *ready* | *bereit* תרג' ירוש' שמי י"ם פ"ו (נבונים): מזומני.

מְזַמְזֵם זר, מין קערה גדולה | *great dish* | *große Schüssel* כלי פטיו מ"א: בלי עץ שנחלק לשנים פהור תוך משולחן הנפול והמחור המזנון וכו'.

מְזַמְזֵם זר, הלוואה | *loan* | *Darlehen* תרג' יב"ע רכ"י כ"ג ב"ז מזמו.

מְזַמְזֵם זר, פריקת שער בחמה | *brushing up* | *das Striegeln (gegen an animals hair)* | *den Strich* ב"ם פ' ע"ב: אין משרכטין את הכהמה וכו' מוקפתא.

מְזַמְזֵם פ"י, שזר | *to twist yarn* | *splinnen* מוטה פ"ז מ"א: מזורות בלבנה.

מְזַמְזֵם פיעל, גרם כישול הפירות | *to make ripen* | *reifen lassen* ב"ר פ"ז מ"ל הוא שחא סמור את הפירות.

מְזַמְזֵם ת', של מזרח, מצד מזרח | *eastern* | *östlich* זכאי פ"ה מ"ג: לקון דיומית מזרחית.

מְזַמְזֵם ע"י מְזַמְזֵם. תוס' כלי ב"ם פ"י, וז' מוזן שהוא מכרך בו את הספה.

מְזַמְזֵם ע"י מְזַמְזֵם. תוס' מנ"י י"א ב"ז תגור היה לה כמין מזרח.

מְזַמְזֵם ע"י מְזַמְזֵם. תרג' שמי י"ז י"ד (מזה אמתה): מיסחא אמחי.

מְזַמְזֵם זר, ערעור והתנגדות | *protest* | *Einspruch* ב"ג ל"ח ע"א: מזהא כמני שנים.

מְזַמְזֵם זר, מקום סתר | *hiding place* | *Ver-steck* כת' כ"ז ע"א: אם יש שם מחבואה אחת מצלח על הכתנות כולן.

מְזַמְזֵם זר, מקל | *stick* | *Stock* תרג' ישי' כ"ה כ"א (וכמון בשבט): וכמונא במחבוא.

מְזַמְזֵם ע"י מְזַמְזֵם. ירוש' ג"פ מ"ה ע"א: היה מחבוא.

מְזַמְזֵם זר, כנוי לשרים | *destroyer (demon)* | *Verderber (Dämon)* כמר פ"ד: מיכן שניתנה רשות למחבלים להכל.

מְזַמְזֵם זר, משחית | *destroyer* | *Verderber* תרג' משי' כ"ה כ"ד (איש משחית): גברא מחבלנא.

מְזַמְזֵם זר, יולדת | *woman in childbed* | *Ge-bärerin* ב"ר ט"ס: בין חיתא למחבלתא.

מְזַמְזֵם זר, יסד בקצה העול | *the pin fastening the yoke* | *Pflock am Joch* כלי פ"ד מ"ד: הסומך והסחגר וכו'.

מְזַמְזֵם זר, חוף הים | *shore* | *Küste* תרג' ירוש' ב"י ל"ד ר"ז: גמ' ומחור'.

מְזַמְזֵם מאי תזית דדמא ד"דך מומק מפ"י.

מְזַמְזֵם — ערער והתנגד | *to protest* | *Einspruch* *erheben* תוס' סוכה כ' ה"ז ומי שמפק כ"דו למחות ואינו מוזה.

מְזַמְזֵם פיעל, (1) כניל. פ"י פ"ד מ"ה: ששה דברים עשו אנשי יריחו על שלשה מיחו בידם ועל שלשה לא מיחו בידם.

(2) קנה וניקה | *to wipe out* | *auswischen* יד' פ"א מ"ד: הדיח בהם את הכלים או שמיחת בהם את המדות.

מִתְּוִי זר, ותרפים *Penaten* | householdgods
תרג' הושע ג' ד' (ותרפים): ומרזי.

מִתְּוִיָּאָתָא גיר, עיי' מִתְּוִיָּאָתָא. ב"ב ל"ב ע"ב: הויא
ל"ה מתוויאתא למחוי.

מִתְּוִיָּאָתָא (1) צחוק (*ausgelassenes*) | laughler
Geilächter ילקי ב"י תשפ"ו דבר הכביא ליד
מחוק.

obscene adornment | *unzüchtiger Schmuck* (2)
כומז הרג' שמי' ל"ה ב"ב (וכומז): מחוק.

מִתְּוִיָּאָתָא -- מקום פנוי בין כרם לנדר
untilled ground between the vines and the fence |
unbeauter Boden zwischen Weinberg und
Zaun כלא' ס"ד מ"ב: איזו היא מהול הכרם
בין כרם לנדר.

מִתְּוִיָּאָתָא ת"י, רפה, לא אמיץ | loosely put in
lose כלי' פ"י מ"ג: מגופת החבית המחולחלת.

מִתְּוִיָּאָתָא ד', חסד ורחמים | *Grace* | Gnade תרג'
ירוש' ב"י מ"ד כ"א: מחוס עיני.

מִתְּוִיָּאָתָא ת"י, חסר. זקוק | wanting, requiring
ermangelad כרית' פ"ב מ"א: מחסר כפרה.

מִתְּוִיָּאָתָא ז', כלי למחוק בו את הסאה הגרושה
instrument for levelling measure of grain
etc. | *ein Gerät zum Abstreichen des Mafes*
כלי פ"י מ"ב: קנה כאונים והמחוק.

מִתְּוִיָּאָתָא ז', צבע לבן | *weiße Farbe* | white colour
תרג' ויק' י"ג ג' (הפך לבן): אתהפך למחור.

מִתְּוִיָּאָתָא ת"י בבלי | *ein Babylonian festival*
babylonisches Fest ירוש' ע"ז פ"א ל"ב ע"ג:
מחורי וכו'.

מִתְּוִיָּאָתָא ז', כואב וחולא | *Leidender* | suffering
נ"י מ"א ע"א: אין סבקרין לא חולי כעיים ולא
חולי העין ולא מחושי הראש.

מִתְּוִיָּאָתָא ג', נפילה | *Fall* | fall תרג' יב"ע דב'
כ"ח מ"ג (מטה כפה): מחותין מחותין.

מִתְּוִיָּאָתָא ז', ירידה | *alighting*
Abstieg תרג' יש' פ"ו ד' (דרך חורונים):

(3) חמים *auflösen* | to dissolve | ביר פכיה:
מי מפתח את העפר - חמים.

(4) עיי' מִתְּוִיָּאָתָא ירוש' שבת פ"ג י"ד ע"א:
המפתח צדדיו.

המִתְּוִיָּאָתָא (1) נתן פקדון לאורי לשלם
to give an order | *eine Anweisung geben*
מ"ב: תמחורו אצל הגוני או אצל שולחני.

(2) עיי' מִתְּוִיָּאָתָא, 3. ירוש' פ"י מ"ג כ"ט ע"ד:
המחה את החמץ גמיו.

(3) קבל למסמחה | *to recognize as an authority*
als Autorität anerkennen כנה' כ"ג ע"א: ר"ן
שהמחנה רבים עליהם.

מִתְּוִיָּאָתָא גיר, עיי' מִתְּוִיָּאָתָא, 3. תרג' איוב י' י"ז
(תליפות): מתחלפן מחוזותא.

מִתְּוִיָּאָתָא ג', מברא נכונה | *obviousness*
Richtigkeit פ"י נ"ח ע"ב: מחוזותא כרשנין
מעיקרא.

מִתְּוִיָּאָתָא גיר, עיי' מִתְּוִיָּאָתָא, 3. תרג' יב"ע דב' כ"ט
כ"א (מכות הארץ): מחוזותא דארעא.

מִתְּוִיָּאָתָא -- שם מקום בארץ ישראל | *name of a place in Palestine* | *Ortschaft in Palästina*
ערכ' פ"ג מ"ב: אחד המקדש כחולת המחוז
ואחד המקדש בפרדסות סכסמי.

מִתְּוִיָּאָתָא (1) כגיל. חוסי' ערכ' כ' ח': בפרדסות
ספוספא וכחולית של מחוזא.

(2) שם עיר בבבל | *name of a town in Babel*
Stadt in Babylonien | *bylonia* יומא י"א ע"א:
אבולי דמחוזא.

(3) ז', עיר *large town* | *Stadt* | עיר ע"ב ע"ב:
שיתין מחוי.

מִתְּוִיָּאָתָא, מִתְּוִיָּאָתָא, מִתְּוִיָּאָתָא ת"י, איש מחוזא
of Mahoza | *aus Machoza* קיר' ו' ע"ב: ר'
חנינא מחוזאת; מכי' בשלח פרשה ג' אבא
יומי הכחוש; עיר' נ"ז ע"א: רב תגילאי מחוזנאה.

מִתְּוִיָּאָתָא ז', מרוח אשך | *Bunuch* | eunuch אסתיר
ב' ג': כחוי היה והיה מכונה על הבתולות.

במהותית חרונים; איכר ב' א': לא הות
מסוקיתיה במחיתיה.

מחזור ז', תקופת סבוב החמה וחלכנה solar and
lunar cycle | Sonnen- und Mondzyklus בר'
ניט עיב: כל ביה שנין והדר מחזור.

מחזורי דר, שיבה return | Rückkehr ב'ר סכיה
לא יחי לך מחזורי להכא.

מחוי ז', מראה Anblick | appearance תרג' ויק'
יג ל'ב (ומראה הניק): וסחי ניתקא.

מחויקה עי' מהדלןרא. ירוש' שנת פ'א ב' ערד:
בסחירה תנייבא אל וכו'.

מחיות נ', ראי Spiegel | Splegel מני' יתרו ב':
כאמפלירא במחיות וז שחחין בה המלכים.

מחיתא נ', (1) כגל. תרג' יש' ג' כיג (תגליונים):
מחיתא.

(2) ראוה Schau | show שהשיר ז' א': ואתין
אינון מחיתיה דעלמא.

מחש פ'י, (1) חמיר את המחס ספתילת חנר to
snuff | (Licht) putzen ביצה ל'ב עיב: מוחשין
את הפתילה ביום טוב.

(2) הפילה ולד abortieren | to abort
מדר' תנח' (עפ'י הערוך): ופרות שלהם
מתעברות ויולדות בלא צער ולא היתה אחת
מהן מוחשת.

מחש נ', (1) כלי התפירה Nadel | needle כלי
פיג מיה: מחש שנישל חרירה או עוקצה.
(2) דקירת המחש, תפר Stich, Naht | stich
ביק קיים עיב: סלא מחש וחוק למחש כמלא
מחש.

מחשבה נ', כריתת עצים chopping | das Fällen
(von Bäumen) מכות ח' עיב: מחשבת עצים.

מחשון ז', כנוי ליצר הרע der böse | seducer
Trieb ב'ר סגיב: מחשונך לי יצרך המחשיאך
בירי הוא מסור.

מחשי ת', רך וענוג zart | delicate תרג' ירוש'
דב' ב'ח נ'ד (הרך כך והענוג): דמחשי בבון.

מחטפא ז', מכסה מעשה רקמה embroidered
cover | gestickte Decke תרג' שני אמי' ו' י'א:
מחטפין דרהבא.

מחטרא ז', עונש Stockstrafe | punishment
Züchtigung שבת ל'ב עיב: בחר מחטרא.

מחי פ'י, (1) חכה to blow | schlagen ב'ב כ'א
עיב: ב' מחית ליטקא לא תמחי ליה אלא
בערקתא דמסאנא.

(2) ארג, מוה to weave | spinnen, weben
ירוש' שבת פ'ז י' עיב: כר מחייא.

(3) מוח ומוק | to wipe off, to blot out
auslöschen, abwischen תרג' שמי' י'ו י'ד
(מוח אמחה): מיכחא אימחי.

(4) התנגד וערקר protestieren | to protest
verwehren תרג' קה' ח' ד' (ומי יאמר לו
מה תעשה): ומן הוא גברי דמחי בקריה.

מחי פעל, (1) כגל א. ב'ב ל'ח עיב: איבעי ל'ח
למחיי.

(2) עי' דמחה 8. (מחה). שבת ס'א עיב:
למחוי גברא.

אימחי, אמתחי אתפ', (1) הוכרו למומחה ומנופה
to be declared approved | als erprobt
erklärt werden שבת ס'א עיב: מוחחא
גברא מימוחא קמיע: שם: אמתחי גברא ואמתחי
קמיע.

(2) הוכה to be beaten | geschlagen werden
תרג' שיב י'א מ'ז (וגכה ומת): ויתמחי וימות.

(3) נמחה ausgelöscht | to be wiped off
werden תרג' תח' ק'ט י'ג (ימה שמה): יתמח
שמתון.

(4) נחמוז aufgelöst werden | to be dissolved
ג'מ' ס'ט עיב: איתמוחי איתמח.

מחיה -- נ', בעלי חיים Lebewesen | creatures
ילק' בר י'ב: דמרכיע מחית חים.

מחייא עי' פ'י'א 2. ירוש' סנה' פ'ז כ'ג עיב:
חמי מחייא.

מְחִירָה (נ, 1) כליון destruction | Verderben כמיר
פיו הוחר ברברים הללו שהם מחית מלכים.

(2) מחיקה wiping out | das Abwischen
כמיר פיו מחית הכתב.
מְחִילָא עי מחצלא. עיר פעיו מחילא
דמימקמין.
מְחִילָא ו, מחלה ומערה, חלל cavity | Höhlung
תרגי יכיע דכי ליב יח: מחילין מחילין.

מְחִילָה נ, מליחה וכפרה pardon | Verzeihung
ירוש' ביק פיה ו' עיג: תוציא לו שם יע אין לו
מחילה עולמית.

מְחִיצָא ו, עי מְחִיצָה ג, תרגי יח יג ו' (חיצן):
מחיצה
(1) מְחִיצָה ג, 1) פציעה wounding | das Ver-
wunden מנה' ציא עיב: מחיצה ורפואה באחר.

(2) חִיצ, גדר Wand, Zaun | partition, wall
כלאי מיר מיר: מחיצת הקנים.
(3) רשות, מקום מיוחד divided off space |
Sonderraum נדה יג עיב: אין מכניסין אותו
במחיצתו של הקבירה.

מְחִיצָתָא, מְחִיצָתָא כנל 2, עירי פיו עיב:
גור אסיק מחיצתא: שבת קיא עיב: אחית
מחיצתא

מְחִיקָה (נ, 1) מחית הכתב blotting out | das
Abwischen, das Auslöschen עירי יג עיב:
בתיבה מחיקה וכו.

(2) שמשוף rubbing | das Abreiben ירוש'
שבת פיו י' עיב: מאי מחיקה היתה כמשכן
וכו' שחיו שפין את העור על גבי העמוד.

מְחִיקָתָא נ, פחת Gewichts- | underweight
verlurt בימ פ' עיב: תרגמה אבוי במחיקתא.
מְחִיתָא עי מְחִיתָא ג, פסי מיב עיב: אמו בלחו
חרא מחיתא מחיתונח.

מְחִיךְ פיע, צחק lachen | to laugh כיצה יד
עיב: מחכו עלה.
מְחִכִּיא [מְחִכִּיא] ניר, רקמות embroidery |

מְחִירָה (נ, 1) כליון destruction | Verderben כמיר
פיו הוחר ברברים הללו שהם מחית מלכים.

(2) מחיקה wiping out | das Abwischen
כמיר פיו מחית הכתב.

מְחִילָא עי מחצלא. עיר פעיו מחילא
דמימקמין.

מְחִילָא ו, מחלה ומערה, חלל cavity | Höhlung
תרגי יכיע דכי ליב יח: מחילין מחילין.

מְחִילָה נ, מליחה וכפרה pardon | Verzeihung
ירוש' ביק פיה ו' עיג: תוציא לו שם יע אין לו
מחילה עולמית.

מְחִיצָא ו, עי מְחִיצָה ג, תרגי יח יג ו' (חיצן):
מחיצה

(1) מְחִיצָה ג, 1) פציעה wounding | das Ver-
wunden מנה' ציא עיב: מחיצה ורפואה באחר.

(2) חִיצ, גדר Wand, Zaun | partition, wall
כלאי מיר מיר: מחיצת הקנים.

(3) רשות, מקום מיוחד divided off space |
Sonderraum נדה יג עיב: אין מכניסין אותו
במחיצתו של הקבירה.

מְחִיצָתָא, מְחִיצָתָא כנל 2, עירי פיו עיב:
גור אסיק מחיצתא: שבת קיא עיב: אחית
מחיצתא

מְחִיקָה (נ, 1) מחית הכתב blotting out | das
Abwischen, das Auslöschen עירי יג עיב:
בתיבה מחיקה וכו.

(2) שמשוף rubbing | das Abreiben ירוש'
שבת פיו י' עיב: מאי מחיקה היתה כמשכן
וכו' שחיו שפין את העור על גבי העמוד.

מְחִיקָתָא נ, פחת Gewichts- | underweight
verlurt בימ פ' עיב: תרגמה אבוי במחיקתא.

מְחִיתָא עי מְחִיתָא ג, פסי מיב עיב: אמו בלחו
חרא מחיתא מחיתונח.

מְחִיךְ פיע, צחק lachen | to laugh כיצה יד
עיב: מחכו עלה.

מְחִכִּיא [מְחִכִּיא] ניר, רקמות embroidery |

מְחַמָּרָא ד, תל, חורבנה debris | Trümmer
יש' י"ז א' (מע' מפלה): כרך מהמרא.

מִחְמַת מהי, ספאת, כפנת, from the effect of, במנת, in consequence of | durch, infolge
ה' ע"א: מתו אחיו מחמת מילה.

מחגי משלם חצי נזק.

מִחְסָא ז', חמלה mercy | Erbarmen תרג' ישעי'
ס"ג ט' (כאהבתו ובחמלתו): ברחמיה ובחמיה.

מִחְסוּמִית נ', להב הקדרום steel-edge | Schneide
תומ' צוק' בל' ב"מ א' ג"ז מחסומיתו מן השמא.

מִחְסִיָּא שם עיר בבבל | a town in Babylonia
Stadt in Babylonien כח' ד' ע"ב: מתא מחסיא.

מִחְפּוּרָא ז', מִחְפּוּרָת נ', (1) מכרה mine |
Mine, Grube תרג' צ"ב ב' ט' (מכרה מלה):
מחפורין דמלה.

(2) פרי המכרה product of the mine | Gruben-
produkt ע"ז ל"ג ע"ב: כלי מחפורה של צרף.

מִחְפָּרְנָא ת', מביש ומחפיר | one causing shame
Schande berellend תרג' משי' י"מ כ"ז (מביש
ומחפיר): סנהתנא ומחפרנא.

מִחְנָן ז', כלי שאיבה | scoop | Schöpfgerät ע"ז
ע"ד ע"ב: והמחן והמשפך.

מִחְצָה -- מִחְצָה לְמִחְצָה, מִחְצָה עַל מִחְצָה
בדיוק באמצע half to half; at an equal dis-
tance from each | genau in der Mitte, genau
zur Hälfte שקל' פ"ז מ"א: מעות שנמצאו בין
השקלים לנרבה קרוב לשקלים יפלו לשקלים
לנרבה יפלו לנרבה מחצה למחצה יפלו לנרבה;
חולין כ"ח ע"ב: מחצה על מחצה כרוב.

מִחְצָל ע"י מִחְלָין, מכות פ' ע"ב: לעולם אינו
גולת עד שישמש מחצלו מידו.

מִחְצָלָא ז', מִחְצָלָת, מִחְצָלָתָא נ', שטיח
mat | Matte סוכת פ"א מ"א: מחצלת קנים
גדולה עשאה לשכיבה וכו'; ירמ' שבת פ"ו י'
ע"ג: תתן דעביד קונטרן נפן מחצלת וכו'; ע"ז
פ"ג מ"ב ע"ג: חפן איקונתא מחצלתא.

מִחְקָא פ"י, (1) מחה wegwischen |
wegradieren גימין פ"ט מ"א: ואם כתבו בתיבו
אף על פ' שחור ומהקו מסול.

(2) המיר מה שעולה מעל שפת המדה to level |
abstreichen תומ' שבת א' י"ז: בו ביום גרשו
מאה וכו' בו ביום מחקו מאה וכו'.

(3) גרד | to scrape | abschaben שבת פ"ז מ"ב:
המולחו והמעברו והמוחקו והמחכתו.

נִמְחָק נט', נמחה | to be blotted out | ausgelöscht
werden תומ' גימין ט' י"ב: נמחק או ניטשמש.
מִחְקָא פועל, ע"י מִחְקָא, שבת ע"ה ע"ב: השף בין
העמודים בשבת חייב משום ממחק.

מִחְקָא פ"י, מחה | to erase | wegradieren ב"ב קס"ב
ע"א: דילמא מחיק לה וכתוב מאי דבעי.

אַתְמִחְקָא אתמ', נמחה ונמחק | to be blotted out |
ausgelöscht werden בראשית רבה פכ"ה: יתמחק
שמה דמלן.

מִחְקָא ז', (1) כתב נמחק | radierle Stelle
erasure תומ' גימין ט' ח"ג: גם שיש בו מחק.
(2) ע"י מִחְקָא, תומ' ב"ב ח' ח"ג: ולא יעשה את
המחק עכה מצד אחד וצד מצד אחד.

מִחְקָא ד', (1) כנ"ל ג' ב"ב קס"ד ע"א: היכא
דחתמי מהדי אמתקא.

(2) נייר, פפירוס | Papyrus | papyrus מגילה
י"ט ע"א: נייר -- מחקא.

מִחְרָא תודי, מחר | to-morrow | morgen יב"ע
שמות י"ז ט' (מחר אנכי נצב): מחר אנא קאים.

מִחְרָא דְמָחָר מחרתיים | the day after to-morrow
übermorgen ירוש' גימ' פ"ב ס"ד ע"ב: מחר
דמחר.

מִחְרוּזָה נ', פתיל ועליו חרוזים דברים שונים
| Schnur | Strag ב"ס פ"ב מ"א: מחרוזות של
דגים.

מִחְרוּץ ז', כויה, מכה | Brand- | burn (wound)
wunde תרג' יב"ע שמי' כ"א כ"ה (כויה תחת
כויה): דמי צער מחרוך חולף מחרוך.

מָטָא ע"י מָטָי. סנה קים עיאו: כי טמא להתם.

מטאלין = מן אילין מאלה from these | aus

diesen ירוש' שבת פ"ז ט' עיאו: מטאלין מיליאו.

מַמְבָּחִים דר. מביחה das slaughtering |

Schlachten אבי' פ"ח מ"ה: ולא נראה זכוב

בבית הממבחים.

מַמְבִּיעַ. מַמְבֵּעַ נ"י. (1) חתיכה מתכת שערכה

פוכה בחרתם וניתנה להוצאה coin | Münze

סנה' פ"ד מ"ח: שאדם פוכע כמה ממבועות

בחורם אחד; ירוש' ב"ס ד' ע"ב: שלשה

ממבועות של שלשה מלכים.

(2) נוסח formula, type | Formel, Typus

תוס' בר' ד' ה"ז: כל המשנה ממבוע שפכעו

חכמים בברכות לא יצא דיו חזרתה ירוש' מגי

פיג עיר ע"ג: משה התקין ממבועה של תפלה.

מַמְבָּעָא כנ"ל 1. תרג' שני אמ' ג' ט"ז דעכרי

ממבועא.

מַמְבָּה -- (1) משכב המת beer | Bahre פ"ג מ"א:

נרשאי הממה.

(2) צאצאים Nachkommen | offspring ויקר'

סל"ו: יעקב סמחו שלימה כל בניו צדיקים.

מַמְבָּרֶת נ"י. צנור water-pipe | Wasserrohr

מקוא' פ"ו מ"א: הממברת שבמרחץ.

מַמְבָּר נ"י. (1) מליחה Verzeihung | pardon יומא

פ"ז ע"א: כל המבקש סמו מחברו אל יבקש

מסנו יותר משלש פעמים.

(2) מוכה favour | Gefälligkeit תרג' תהלים

ע"ב י"ב: חשיבא דבעי מסו.

מַמְבָּרָא בבקשה, אנא I pray, I beg

bittet תרג' בראשית מג י"ט (בי אדוני): בממו

מינך רכונג; סנה' צ"ז ע"א: בממוחא מינך.

מַמְבָּרָא נ"י. עכביש spider | Spinne תרגום

איוב ד' י"ד (בית עכביש): כי ממבארמא.

מַמְבָּרָלָת נ"י. אנך plumb-line | Senkblei

פ"ב מ"ח: הממבולת המשקולת.

מַחְרִיֶּשֶׁה -- מחרק comb | Kamm כתי' מ"ח

ע"א: מחרישה דכספא.

מַחְרִשֶׁת ע"י מַחְרֶשֶׁת 2. תוס' צוקי' שבי' ד'

י"א: תחום ארץ ישראל וכו' ע"לי רבתא

ומחרשת.

מַחְרֶשֶׁת שם מקום בארץ ישראל name of a place

in Palestine | Ortschaft in

שבי' פ"ו ל"ו ע"ג: תחומי ארץ ישראל וכו'

וסנפתא ומחרתא.

מַחְרִיתִים נ"י. היום שאחרי יום המחר the day

after to-morrow | übermorgen

יש לי לתרוש היום ומחר ולמחרתיום גלך ביחד.

מַחְשְׁבָּתָא נ"י. (1) מחשבה. רעיון thought

Gedanke תרג' יח' ל"ח י" (מחשבת רעה):

מחשבן בישין.

(2) דאנה trouble | Sorge עיר' כ"ט ע"ב:

ומבטלי מחשבתא.

מַחְשְׁבָּן ד'. כהת, אפלה Trübsal |

תרג' יב' ע"ב: כ"ח מ"ה (כליון עינים): (ד) מחשבון

עייגין.

מַחְתָּא נ"י. מרון, מורד Abhang |

ויקר פ"ה: אית תמן מסקין אית תמן מחתין.

מַחְתָּא נ"י. (1) פמולת Abfall, Schlacke offal

תרג' משי' י' כ"ז: וליבא דרשיעי מחתא.

(2) סום defect | Fehler תרג' שהיש ד' י'

(ומום אין בך): ומחתא לית בך.

(3) מכה, הכאה Schlag | stroke תרג' יה' י' י'

(מכה רבה): מחתא רבא.

מַחְתִּילָא נ"י. (1) יירדה Abstieg | alighting ילק'

חושע תקביה: לא הות מסוקיתיה כמתותיה.

(2) מורד, מרון Abhang | declivity קהל"ר

י"ב ה"ז: אית תמן מסקין אית תמן מחתותין.

מַחְתִּילָא. מַחְתִּילָא נ"י. מחתה coal-pan

Kohlenbecken תרג' במ' י"ז י"א (המחתה):

מחתחא (יב'ע שמו מחתחא).

מַחְתָּנָא ז'. מורד, מרון Abhang | declivity

תרג' יה' ד' ח' (ויכום במורד): ומחונון במחתנא.

ממול מדי, למען, בשביל | *for the sake of*
 wegen, um willen | תרג' תהלים מיה כיו (למען
 מאבך): ממול מוכר.

ממול ד' בפני ש', לפי ש' | *because, for*
 well, da | תרג' תה' א' ו' (כי אדע): ממול דגלי.

ממול היכנא, ממול הכי, ממול בן על בן,
 לפיכך | *therefore* | תרג' תהלים כ' ח'
 (על בן); ממול היכנא; היט מיה ממול הכי
 תרג' שני אסת' א' ו': ממול בן.

ממול מה למח | *wherefore?* | *weswegen?* | תרג'
 תה' ב' ג' (ער מה): ממול מה.

ממול ו', (1) משא | *burden, load* | *Last* | תרג' במ'
 ד' פיו (משא בני קהת): ממול בני קהת.
 (2) מסע | *march* | *Zug* | תרג' רב' ו' יא (למסע):
 לממול.

(3) מטפת | *Tuch* | *handkerchief* | ילק' בר' ו':
 ובממולין וכו'.

ממולא ו', בגיל 1. תרג' דחיא פיו כיב (במשא):
 במלא ממולא.

ממולטלת ע' ממולטלת. כלים פייב מיה:
 והממולטלת והמסקולת (לגי' הכבלי).

ממולת' ע' ממול. תרג' תה' קפיו א' (לא לנו):
 לא ממו'תנא.

ממולנך לשיפתך, למעמך | *according to*
 thine own | *argument* | *nach deiner eigenen Meinung*
 זכחים ליב עיב: אל ממוך וכו'.

ממולפל ת', אב לילדים הרבה | *blessed with a large*
 offspring | *kinderreich* | תרג' מיה עיא: ממולפל
 ואין לו.

ממולפ'ש ת', שומה | *foolish* | *toricht* | תרג' ש'מ:
 ממוללים וממולשים.

ממולרף ת', (1) מבולבל | *confused* | *verwirrt*
 במיר פיי: לכו ממורף.

(2) דחוי | *rejected* | *verworfen* | תרג' מיה:
 אם שגורה תמלתי בפי יודע אני שהוא מקובל
 ואם לאו יודע אני שהוא ממורף.

(3) ממורם | *disfigured* | *entstellt* | קודר י' יא:
 מפני מה נופך ממורף.

(4) ממולטל ומולך | *hin und* | *tossed about*
 her geschleudert | תרג' י' עיא: ממנה
 המפורפת בים.

ממולתא ע' קמו. מנה' צו עיא: בממולתא מיך
 פוק מאתריין.

ממולח ו', ריחיים לזיתים וכדומה | *oil-mill* | *Ölmühle*
 שמור פליה מעלין אותן לנת ונותין אותן
 בממולח ואדיכ פוחכין אותן.

ממולחתא ג', ירך | *Hüfte, Lende* | *loin* | תרג'
 פ'מ עיב: שותין זימנין אהא ממולחית ושיתין
 זימנין אהא ממולחית.

מממולר ע' מ'ממולר. מדר תה' כוכר ציג: היה
 מממולר לפניהם.

מממולרן שם מלאך | *Name* | *name of an angel*
 eines Engels | מנה' לית עיב: מממולרן ששמו
 כשם רבו.

ממיר פיע, (1) תגיע ובא | *to reach, to arrive*
 gelangen, ankommen | עיב: כי מפיא
 וחיא שעתא.

(2) נחכר | *reif sein* | *to be ripe* | תרג' ח' עיא:
 תמיני וכו' שנק חנק דמס ושקיל הנך דלא מסא.
 אממ' אמ', הביא | *bringen* | *to bring* | ביר פ'ד:
 מדידכון אנא מממ' לכו.

אתממ' אתמ', הלך | *sich begeben* | *to repair to*
 תרג' שיא מ' פ' (לכו ונלכה) איתו ונתממ'.

מממקסא ו', חומה | *Mauer* | *wall* | ביר פ'ג:
 מממקסא דמדינתא.

מממקסא ו', משי | *Seide* | *silk* | ירוש' כלאים פ'מ
 ליב עיא: השיריין בממקסא.

ממל ו', (1) מויל מתכת | *Metal* | *metal rod*
 stange | תרג' שיא י' ו' (ובידון נחושת): ומפל
 דנחשא.

(2) נבואה | *Prophetie* | *(burden of) prophecy*
 (prophetischer Ausspruch) | תרג' ישעי' כ'א א'
 (משא): ממל.

מִטְמוּנִית *secret treasure* | אוצר סמון |
verborgener Schatz סנהי קיי עי:א: שלש
 מטמוניות השמן יוסף במצרים.

בְּמִטְמוּנִיּוֹת תהי, במתר, בצנעה *in secret* |
geheimen ביר סניכ: בשוהא הולך אצל אשתו
 הולך בפרהסיא וכשוהא הולך אצל שפתו הולך
 במטמוניות.

מִטְמוּנָה *treasure* | אוצר *Schatz* | סנהרדין
 קי עיב: בת לאביה מטמונת שוהא סנהרה לא
 יישן בלילה.

מִטְמוּעָא *sinking, sunset* | שקיעה *das* |
Sinken, Untergang (der Sonne) תרגי ירושי
 רכי כיא ביג: מטמוע שמשא.

מִטְמוּעִיתָא *sinking, sunset* | שקיעה *das* |
 ירושי *Sinken, Untergang (der Sonne)* תרגי ירושי
 כיב פיו פיו עיג: חרא מטמועיתא וכו'.

מִטְמוּרָא *hidden object* | מְסֻמָּר, דבר סמון |
verborgenes Gut תרגי ירמיה מיא חי (יש לנו
 מטמונים בשדה): אית לנא מטמורין בהקלא.

מִטְמוּרִיתָא *hidden place* | מקום סתר |
Versteck תרגי שיא כיג כיז (המחבואים אשר
 יתחבא שם): מטמוריתא דאיסמר תמן.

(מִטְמוּר) *to be reduced* | נחמט, נחמט, נחמט, נחמט
weniger werden | עירי פ' עיב: מאי
 נתמעט נתמטמט.

מִטְמוּעָא *to be reduced* | נחמט, נחמט, נחמט, נחמט
 עירי פ' עיב: מאי
 נתמעט נתמטמט.

מִטְמוּעָא *to be reduced* | נחמט, נחמט, נחמט, נחמט
 עירי פ' עיב: מאי
 נתמעט נתמטמט.

מִטְמוּעָא *to be reduced* | נחמט, נחמט, נחמט, נחמט
 עירי פ' עיב: מאי
 נתמעט נתמטמט.

מִטְמוּעָא *to be reduced* | נחמט, נחמט, נחמט, נחמט
 עירי פ' עיב: מאי
 נתמעט נתמטמט.

מִטְמוּעָא *to be reduced* | נחמט, נחמט, נחמט, נחמט
 עירי פ' עיב: מאי
 נתמעט נתמטמט.

מִטְלָא *hut* | חוכה *Hütte* | ירושי חוכה פ'ג
 ביג עיג: עביר ליה מטלא.

מִטְלֹל *shade, cover* | *Bedachung* | כיסוי וגו'
 תרגי יביע במי יד יד: ועננא מטלול עילויהון.

מִטְלֹן *place of banishment* | מקום גולה |
Verbannungsort במיר פיו: מלך כשר ודם יש
 לו מטלון של פורדין אף האלהים יש לו שנאמר
 וישלחו וגו'.

מִטְלוּתָא *thrusting* | *das Werfen* | השלכה
 תרגי יביע שמי ל'א פיו (יומת): יתקטיל במטלות
 אנניו.

מִטְלִיל *movable goods* | *bewegliches* | חפצים וכלים
 לנכסי דלא ניידי *Gut* כתובי כיא עיב: מטלילי לכתובה לא
 משעבדו: קידר כיז עיג: שדה בסכר ומטלילין
 במתנה.

מִטְלִית *patch, strip* | *Lappen* | חתיכת ארץ
Streifen תומי תרי פ' ייג: שלא יפול כמוך
 ובמטלית ויתן על גבי מכתו.
 (2) רצועת ארץ *Landstreich* | *strip of land* | איכיר
 פתוחתא: מטליות מטליות היו גולות.

מִטְלִיתָא *hut* | חוכה *Hütte* | ירושי חוכה פ'ג
 ביג עיג: למטליתא דרי יחנן.

מִטְלָנָא *journey* | *Zug, Reise* | מסע
 במי ליג אי (מסעי בני ישראל): מטלני בני
 ישראל.

מִטְלָנִית *journey* | *Zug, Reise* | מסע
 שבת קביה עיג: במטלניות שאין בהן שלש על שלש.

מִטְלֵתָא *drinking* | *das* | פסידה וצליעה
Hinken בת' קיג עיב: לך ולמטלעתך.

מִטְלִית *decline* | *das* | פסידה וצליעה
 כלי פיי מיד: וכן במטלת
 של בגר וכו'.

מִטְלִיתָא *decline* | *das* | פסידה וצליעה
 סוכת ג' עיג: יחיב
 אסומא דמטליתא.

מִטְמוּעָא *decline* | *das* | פסידה וצליעה
 ירירה, התמוטטות *Sinken* תומי כיז וי: שמלוי ברבית מתמוטטין
 והולכין מן העולם כשמוט זה איני יודע מה היא.

מְרוּפּוּלִין נ"י, עיר חבירה | capital, metropolis
Hauptstadt, Metropole שמרר מכ"ג: עתידה
ירושלים להעשות מטרופולין לכל הארצות.

מְרִיד נ"י, משפך | Trichter funnel תוס' בלי
כ"מ ג' י"ב: מריר שנפרץ וכו'.

מְרִין נ"י, רחם | Gebärmutter womb פליק'ר
מי"ב: עיקר מרין.

מְרִינֵאוֹת נ"י, מכשירי מצור | siege engines
Belagerungsmaschinen ספרי שופטים ר"ד:
עשה אתה לה מיני מרניאות.

מְרִנִית ע"י מְרִנִית, ירושי נ"י פ"ג ל"ח ע"ב:
לשתי מרניות וכו'.

מְרִסָּאוֹת ע"י מְרִנֵאוֹת, ילק' רב' חתקב"ג:
עשה אתה לה מיני מרסאות.

מְרִפּוּלִין ע"י מְרוּפּוּלִין, ב"ר פ"ב:
מטרפולין היתה וכו'.

מְרִפָּסָא נ"י, גמול | Vergeltung due יב' ק"ה
ע"ב: שקליה רבי למרפסיה.

מְרִקָא נ"י, שוט | Peitsche whip יומא כ"ג
ע"א: מרקא דסייעי.

מְרִרָא נ"י, 1) ע"י מְרָא, תרג' ש"א י"ד י"ב
(המצבה): אינשי מררוא.

2) שק | Sack bag בתי ק"י ע"א: הפוכי
מררוא למה ל'.

מ' - 1) לאחר | nachdem after במ"ר פ"ב: מי
שהוא גומר וכו'.

2) כאשר | als when ירושי' סומת פ"ט כ"ד ע"ג:
מי דמיך וכו'.

3) האם, כלום? | denn? etwa? perhaps נ"י
כ"א ע"ב: אילו היה עשרה בני אדם שישיימוך
מי נדרר.

מ' דמי וכי הדבר דומה לחבירו | is there an
analogy? | welcher Vergleich! ע"א: י"ד ע"א:
מי דמי וכו'.

מ' ע"י מ'א, ירושי' ב"ר פ"ו י" ע"ב: מי
כדון.

מְרִיעָא, מְרִיעָא נ"י, זונה | Dirne prostitute
תרג' יב' ע' בר' ל"ד ל"א (הזונה): כאיחא
מסעיא נפקת ברא שם ל"ח כ"ב (קדשה):
מסעיא.

מְרִעָא נ"י, נעים לחד | schmackhaft savoury
תרג' חבק' א' פ"ו (ומאכלו בריאה): ושירותיה
מסעא.

מְרִעָא ע"י מְרִעָא, ב"ר פ"ג: מסעמי יומא
דעזבתא.

מְרִעָתָה, מְרִעָתָה נ"י, מעימה לדוגמא
| des Kosten; Kostprobe testing ב"ר י"ד
ע"א: מסעמת אינה מעונה ברכה: ירושי' נ"ד
פ"ח מ' ע"ד: הדא מסעמיתה אין בה לא משום
ברכה וכו'.

מְרִיעָה נ"י, נטיעה | Pflanzung planting ב"ר
פ"ל: שלא היתה בוונתן אלא למסעת כרמים.

מְרִיעָתָא נ"י, טפות | Tropfen drippings
איכ"ר א' א' (רבתי, חד מאתינכ י"ג): מסעמיתא
דחמרא.

מְרִיקָא נ"י, משי | Seide silk ירושי' ב"ק פ"ו
ה' ע"ג: מסקסין חות מלא.

מְרִירָא נ"י, משמר, מצפה | Wache watch, guard
תרג' דה"א י"ח י"ז (ליד תמלך): למררא דמלכא.

מְרִירָאָתָא נ"י, ע"י מְרִירָא 2, ע"ו י" ע"ב: חות
שד' ל"ח דהבא פריכא במררואתא הישי
אפומיהו.

מְרִירָדָא, מְרִירָדָא נ"י, חנית הציידים | the
hunter's spear | Jagdspieß תרג' ירושי' ב"ר
ל"ו ל"ט (מרד): דהוה לעי במרדא: דה"א א'
נ' (מרד): במרדא ובמרדא.

מְרִירָנָא, מְרִירָנָה, מְרִירָנִית, מְרִירָנִיתָא
נ"י, גברת, אדונה | vornehme lady, matron
Frau (Matrone) ירושי' מוסה פ"ג י"ט ע"א:
מסרונא שאלת את ר' לעזר: שבת פ"ב ה' ע"ב:
חמנית חרא מסרונה: שמד' פ"ט: לשתי
מסרונות דומות: במ"ר פ"ו: למסרונותא
שהיתה לה שפחה נושית.

he might have invented one more advantageous to his case | *der Grundsatz, daß eine Aussage dadurch glaubwürdig ist, daß der Aussagende eine für sich günstigere hätte machen können* כתי פיו עי'א: חרם מאי סיגו איכא.

מיגזין, מיגזין דר, מגלות | *Sicheln* | *sickles* | תרג' שיב יב לא (מגזרות): מיגזין: ירשי שבת פיו ח' עיב: מזמרות - מיגזין.

מיד תחיל, בלי שהיה | *sofort* | *at once* | יומא פ'ב עיב: ואין אומרים גמתי' לו שמא יכריא אלא מחסין לו מיד.

מידה עי' מידה, ספרו במי ב': זו מידה בנורה וכו'.

מידה ד, דבר מה | *etwas* | *something, anything* | גיש' ניו עיב: בעי מינאי מידה.

מידה איריא מה ראה בדבר? | *is this an argument?* | *ist dies etwa ein Beweis?* | שכעי' כי עיב: מידה איריא וכו'.

לא מידה לא כלום | *nichts* | *nothing* | עירי קיג עיב: וכו' לא מידה.

מידלא עי' מידלא, ירשי מעשי' פיד ניה עיב: את משכח מידלא דאבוק.

מידעם, מידעם מהיג, דבר מה | *etwas* | *(legend) anything* | תרג' משי' כיו ד (כל מה): כל מידע דמיריג, בכורי' גיא עיב: מידעם ביש.

מידה שהיג, מאה | *hundert* | *hundred* | במיד פייג: קוממיות - קומה של מיות.

מידה תחיל, לפחות, על כל פנים | *at least, at events* | *wenigstens, jedenfalls* | עי'א: אשתמיט לי מיהא השתא.

מידה (1) מהיה, אבל, אלא | *jedoch, aber* | *but* | מנה ליש עי'א: מימר שפיר קאמרת מיהו וכו'. (2) לבדו | *allein* | *alone* | עי'א: הוא מיהו דזיל באפיה כולי עלמא.

מי נמלה [מילמילא] דר, תפוחי דבש | *honey-apples* | *Honigäpfel* | תפוחי מעש' א' א': תפוחי מי נמלה חיבין.

מיא דר, מים | *Wasser* | *water* | קת עיב: מול לאתויי מיהא בנהרא.

מיאון ז', מירוב אשה (שהישואה אחיה ואמה כשהיא קמנה) לנשואין עם פלוגי | *a woman's protest against a marriage contracted during her minority* | *(nachträgliche) Eheverweigerung* | *eines unmündig verheirateten Mädchens* | יבמי' יג א': כיצד מיאון אי אפשי בפלוגי בעלי אי אפשי בקירושין שקירשוני אימא או אחי. מיאום ז', נעל נפש, תיעוב | *repulsiveness* | *Ekel* | שבת מיד עי'א: מוקנה מחמת מיאום.

מיארק [מי ארק] עי' ארק, עיר קיד עי'א: ומסיפין מיארק לחולה בשבת.

מיאשא שם תנא | *Name* | *name of a Tanna* | *eines Tannatzen* | פאה פ'ב מיו: מקובל אני מירבי מיאשא וכו'.

מיאשן שם חבל ארץ | *name of a district in Babylonia* | *Name eine Distrikts in Babylonien* | ב'ב קיג עי'א: בוציארא דמיאשן.

מיבלא ד, משא | *Last* | *load* | דמי' פ'ב כג עיב: מיבלא דגוברא.

מיגרא ד, חפץ יקר | *Jewel* | *jewel* | תרג' יביע במי' ב'ב ד (וקסמים) מיגרין דקיסמין.

מיגרתא ג', משיכה ונחינה | *Führung* | *leading* | תרג' הושע י"א ד' (וכחבלי ארם): במיגרת בנין רחמין.

מיגז' מהיה, (1) מתוך, מאחר ש | *de, weil* | *since* | כימ' וי עי'א: מיגז' דחשיד אממונא חשיד אשבעתא.

(2) כלל בהלכה כי הפועל נאמן בשעה שיכול היה לשעקן מענה אחת הנזונה לו יותר | *a legal rule according to which a deponent's statement is accepted as true on the ground that, if he had intended to tell a lie,*

מִידָה ע"י מִידָה. עירי ציב ציב: אורו לי
סִיחָה וכו'.

מִיֻדָּע ז', מכיר ומודע | *Be-* acquaintance
kanter תוסי כימי כי יזה לשכיניו ולקרוביו
למִיֻדָּעיו.

מִיֻדָּד ת', 1) נבחר, מצויין | *chosen, distinguished*
ausgewählt, ausgezeichnet ביר מצייט: כמיוחד
שבשבמים.

2) עצמי *eigen* | *proper* סנה' ס' ע"א: שם
המיוחד.

3) מוקצה וקבוע | *bestimmt* | *designated* יומא
י"א ע"ב: בית המיוחד לדירתו.

4) נמצא ביחד עם פלוני בחדר אחר | *locked up*
nicht zusammen | *mit jem. allein* (privately) with
befindlich במיר פ"ט: בזמן שהאשה מיוחדת
עם בעלה.

מִיֻדָּה ת', מכשפחה נעלה | *of distinguished*
von edler Herkunft | *birth* חורי י"ג ע"א:
שזה מיוחס זה אינו מיוחס.

מִיֻדָּן ת', ימיני | *recht* | *right* חולי קליר ע"ב:
חזרוע המיומן.

מִיֻדָּם ז', חג, חגיגה של רומאים | *a Roman*
festivity | *ein römisches Fest* במיר פ"ז: כיון
שחיה מבקש לילך למיומם שלו היה מעביר כל
המרעה לפניו והיה נוטל השמן שבתם ועומד
עליו ושחמו.

מִיֻדָּשׁ ת', 1) יושב | *sitzend* | *seated* שבועות
ל"ח ע"ב: שבועה מעומד וכו' מיושב וכו'.
2) נח ונרגע | *ruhig* | *calm* ברי' לי ע"א: שאין
דעתו מיושבת עליו.

מִיֻדָּשׁן ת', משומר, ישן נושן | *kon-* | *stored up*
serviert ירוש' גיפ' פ"ג מ"ה ע"ב: ישן משל
אשתקד ומיושן מן שלש שנים.

מִיֻדָּר ת', יותר על המדת | *superfluous* | *über-*
flüssig קדרר ת' ח"ג: אפילו דברים וכו' מיותרים
בעולם.

מִיֻזָּא ז', יין מזוג | *gemischter Wein* | *mixed wine*
מדרי ב"ה ע"א: הרין מיוזא דמי למיוזא דרבא.
וע' מִיֻזָּא.

מִיֻזָּא ז', שער | *Haar* | *hair* מנה' ק"י ע"א: גיוז
ל"ה למיזיכו.

מִיֻזָּא ז', הלואה | *Darlehen* | *loan* תרג' יב"ע דב'
כ"ד י' (משאת): מיוזא.

מִיֻזָּר ז', תגורה | *Gurt* | *girth* כרי פ"ט מ"ג: מיוזר
היוצא מן הסמך כל שהו.

מִיֻזָּא ז', מין מקפה | *Mehlbrei* | *paste* שבת
ל"ו ע"ב: כל ראית ב"ה מיוזא מצטמק ורע לו.

מִיֻזָּא ז', 1) ניקוי והדחה | *Reinigung* | *cleansing*
ס"ט פ"ז מ"א: ומיחיו קרבו וחקפר חלבינו.
2) ע"י קְטָאָה. שם פ"ה ע"א: אין לך מיחיו
גדול מזה.

מִיֻזָּה ז', חסד | *Gnade* | *grace* תרג' יב"ע ברי'
ל"ג י"א (חבני אלהים): אמיחב לי כמיחוס מן
קדם ח'.

מִיֻזָּשׁ ז', 1) כאב | *Schmerz* | *ailment* שבת י"א
ע"א: כל כאב ולא כאב לב כל מיחוש ולא
מיחוש ראש.

2) חשש | *Bedenken* | *doubt* יב' ק"ה ע"א:
קראה ולא רקקה ולא חלצה אין כאן בית מיחוש.
מִיֻזָּמִי ת', חָסָא | *sündig* | *süfuf* תרג' אייב א'
כ"ב: מילי מיחומי.

מִיֻזָּח ז', כלי שמחממים בו מים | *vessel for*
heating water | *Wasserwärmer (Kessel)*
שבת מ"א ע"א: המיחם ששינהו לא יתן לתוכו
צונן בשביל שיחמו.

מִיֻזָּמִי ע"י מְחָמִי. תרג' יב"ע דב' ז' (לעיני
העמים): למיחמי עממיא.

מִיֻזָּמִי ע"י מְחָמוֹס. תוסי צוק' ב"ס ו' י"ח:
המימוס הזה איני יודע מה הוא.

מִיֻזָּמִי ז', מסוגלת להזמנת אכמניא | *quartiermas-*
ter | *Quartiermeister* תנח' בלק ק"ב: במדבר
אני הולך לפניכם מיטפור ותי הולך לפניכם.

מִילָה. מִילָכָא, מִילָכְנָא וי. מִילָכְתָּא ני.

עצה *Rat* | *counsel* תרגום יש' גי' (יועץ):
מליך מילך; איוב ל"ח כ' (מחשיך עצה):
במחשיך מילכא; משי' ביר וי' (יועץ); מילכנא;
תח' ה' י"א (ממעצותיהם); ממילכתהו.

מילמרינ. מילן דין *ink* | *Tinte* ביר פ"א: מלו

מילנין וקלמין; ילק' ברי' תשמי' מילמין וקלמין.

מִילָנִי תי. שחור *black* | *schwarz* ירוש' ע"ז פ"א
ליט ע"ג: מילני אימורא.

מִילָפֶפֶן וי. מין אבמיה *cucumber-melon*

Gurkenmelone ירוש' בלא' פ"א כ"ז ע"א: ארם
נוטל מעה אחת מפיטמה של אבמיה ונוטעה
והיא נעשית מילפפון.

מִילָת ני. מין אילן *Galläpfel* | *gall-oak*

ברי' פ"ג מ"ז: מלתאות של מילת.

מִילָת ני. צמר דק *fine wool* | *feine Wolle* תול'

גיב ע"ב: מקום שאין בו מילת.

מִילָת ד. תנוך האוזן *Ohrloppchen* | *ear-lap*

ירוש' קיד' פ"א ל"ט ע"ד: המילת הזה נרצע.

מִילָתָא ני. (1) כנ"ל. קיד' כ"א ע"ב: אין רוצין

אלא במילתא.

(2) ע"י מילת. סנתי מיד ע"א: אדרת שנער -

אצמלא דמילתא.

(3) מלת *Wort* | *word* ביצה ליה ע"א: דאימא

מילתא דרתקכל.

(4) דבר *Sache* | *thing, affair* ע"ז י"ח ע"א:

וילא בי מילתא.

מִים ע"י מם. ספרי דברי' ל"ז: כתב לאלפים

עיינים וכו' למימים ממכים.

מִים -- מים אֲתָרוּגִים נמילת ידים לאחר המעודה

the washing of hands after meals before

grace | *das Händewaschen vor dem Tisch-*

gebet עיר' י"ז ע"ב: מפני מה אמרו מים

אחרונים חובה מפני שכלל סודיות יש שמממא

את העינים.

מִים ראשונים נמילת ידים שלפני המעודה

washing before meals | *das Händewaschen*

מִילָה ני. (1) כריתת בשר הערלה | *circumcision*

Beschneidung שבת פ"ט מ"ב: עושין כל צרכי

מילה בשבת מוחלין ופורעין ומוצצין.

(2) אבר הזכרות *männliches* | *membrum virile*

Glled שבת ק"ח ע"ב: מימי לא נפתכלתי

במילה שלי.

(3) ע"י מִילָת. עיר' גי' ע"א: אמלתאות של

מילה.

(4) ע"י מִילָא א. ירוש' שבת פ"ט מ"ז ע"ד: כל

מילה באחרת.

מִילָוּא וי. מלאו דהיקא *Fülle* | *full capacity*

גישין ע' ע"א: אכול שליש ושתה שליש והניח

שליש לבשתבעוס תעמוד על מילואך.

מִילָוּם וי. הצלה *Rettung* | *delivery* מסחים

ק"ח ע"א: שיש בו מילום נפשות של צדיקים

מגיתנא.

מִילָדִי וי. שאיבה *das Schöpfen* | *drawing water*

סוכה פ"ה מ"ה: למילוי המים.

מִילָלָא וי. דיבור *Rede* | *speech* תרג' תה' ק"ג כ'

(לשמוע בקול דבוח): למשמע קל מילוליה.

מִילָוּמָא וי. (1) שמה *Raum* | *space* כבא בתרא

מ"ז ע"א: לא מכר אלא מילומא של חצר.

(2) צלחת *Schüssel* | *dish* תרג' דהייב ליה י"ג

(ובצלחות): מילומא.

מִילָוּתָה דר. מין קמניות *Platt-* | *ehickling-velch*

erbsen ירוש' בלאים פ"א כ"ז ע"א: גילבונה

מילותה וכו'.

מִילָחָא וי. מלח *Salz* | *salt* בכורות ה' ע"ב:

מילתא כי מרי במה מלחי ליה.

מילי מילה [מִילִימִילָא] דר. תפוחי-דבש

Honigäpfel | *hony-apples* ירוש' מעשרות

פ"א מ"ט ע"א: תפוחי מילי מילה.

מילי מיליארון [מִירִי מִירִיאָדִין] שח"מ, רבבי

רבבות *ten thousand times ten thousand* |

Myriaden mal Myriaden מסיק' בחורש ק"ז ע"ב:

רבוחים אלפי שנאן עד מקום שהספיקם יכול

לחשב וכו' מילי מיליארון.

בְּמִין כמו *like, as | wie, ähnlich wie* ברית' ה' ערב: כמין נזר.

מִינָא (ו', 1) סה, מין *species, kind | Art* חולי' ערם כולו חדא מינא נינחו.

(2) שם איש *a man's name | männlicher Name* ירוש' כים סיה י' עיא: ר' בא בר מינא. מְוִנְוִי, מְוִנְוִיָא עיי' מְוִנְוִי. קהיר מ' ייא: בכינוי הזקנים: ירוש' סנה' פיא ימ עיא: תמן קריין למינויא סמיכותא.

מְוִנְוִק, מְוִנְוִקָא ז', תינוק *child | Kind* ירוש' מרק פ'ג פיא עיד: חמתא חד ספר מחי' לחד מינוק: ביר פסיוז בערביא צווחין למינוקא פתיה.

מְוִנְוִקָא ג', ילדה, תינוקת *girl | Mädchen* פסיקיר פ'ג: כהרא ספירא רמינוקייא.

מְוִנְוִת ג', אפיקורסות, כפירה *heresy, infidelity* עיי' יז עראו חרחק סעליה דרכך זו מינות.

מְוִנְוִד ז', מעיל *tunic | Rock* יביע שמי' כיה ליד (המעיל): מינמר סעילא.

מְוִנְוִקָה ג', אשה מינקת *nursing woman* *nährende Frau* ירוש' נדה פיא מ'מ ע'ג: מעוברת ומיניקת.

מְוִנְוִקָת ג', מעמר המינקת *nursing* *Säugen* ירוש' נדה פיא מ'מ ע'ג: כל ימי עיבורה וכל ימי מיניקתה.

מְוִנְוִקָת, מְוִנְוִקָת ג', שפופרת להעלות נחלים סחבית *siphon | Heber* תוס' ירמ' ג' ח': קודה במיניקת וכו': ירוש' עיי' פיד מ'ב ע'ב: שטעם מן חכום או מן המיניקת והחידר לחבית.

מְוִנְוִן מדייש, מאין, מנין *whence? | woher?* תרג' יביע במ' יא י'ג (מאין לי בשור): מינן לי כ'שרא.

מְוִנְוִם ז', אונם, עושק *oppression | Bedrückung* תרג' ישי' י' א' (און): מינם.

מְוִנְוִקָתָא עיי' מְוִנְוִקָת. איכיד אי' א' ירחי מינקותא.

vor der Mahlzeit חולי' קיה ע'ג: מים ראשונים ואחרונים הובח אמצעים רשות.

מ' בְּאִרְג יין מובחר *excellent wine | vorzüglicher Wein* עיי' ל' ע'ב: מתוק חמר מי בארג.

מ' דְּקָרִים מי מעינות שיש בהם מיני מלח *mineral-water* *Mineralwasser* ירוש' מוק' כיצר מברכין: השותה מי דקרים מהו אומר ברוך שנרא מיני רפואות.

מ' טִיבְרִיָא חמי מבריא *the thermae of Tiberias* *die Thermen von Tiberias* ירוש' שבת פ'יד י'ד ע'ג: רוחצין כים הגדול ובמי טיבריא אעפ"י שהוא מתכוין לרפואת.

מ' מְלַח מים שנמס בהם מלח *brine | Salz-* *wasser* שבת ק"ה ע'ב: אין עושק מי מלח עזין. מ' מְדוּם ים המלח *the Dead Sea | das Tote Meer* ירוש' שבת פ'יד י'ד ע'ג: רוחצין כים הגדול ובמי טיבריא וכו' אבל לא בימי משרה ולא כמי מדום.

מ' פִּירוּת עסים *juice of fruits | Fruchtssaft* פ"ב מ"ה: לא במשקין ולא כמי פירות.

מ' רְגָלִים, מִימֵי רְגָלִים שתן *urine | Urin* כרי' ו' ע'א: שאין מכניסין מי רגלים למקדש: תוס' שבת ג' י"ב: גרף של רעי ושל מימי רגלים.

מִימָר, מִימָרָא ז', 1) מאמר *word, speech* *Wort, Rede* תרג' תהי' י"ט ד': מימר דחורעכתא: בר' ג' ח' (קול ח'): קל מימריה דיי.

2) כג', עצמו של אדם *self | selbst* חרג' רוח ג' ח': געק סיפא בין מימריה ובין מיכל.

מִימָרם עיי' מומלם. שהשיר ד' מ': תפתא - מימרם.

מִימָש ז', מגע, מישוש *touch, feeling* *Berühren, Tasten* תרג' יביע בר' ב'ז כ"ב (והידים ירי עשו): ממש ידיו כמימש ידו דעשו.

מִין -- כופר *infidel, heretic | Ungläubiger, Heretiker* תוס' כרי' ז' כ"א: משקלקלו חמינן ואמרו אין העולם אלא אחד.

מינקת - עי. מיניקת. תוס' דמ' ג' ד': מינקת אחת של יין.

מינקת חורא ג', קסוד *Igel* | *hedgehog* תרג' יב"ע ויק' י"א ל' (והאנקת): מינקת חורא.

מינתא, **מינתה** ג', מין צמח *Mintze* | *mint* עוקצ' פ"א מ"ב: שרשי המינתה; ירוש' דמ' פ"ב כ"ב ע"ג: מינתה דגאנדת בפני עצמה.

מיסא ד', סם *Tribut* | *tribute* תרג' יה' י"ז י"ג (לסם): מעלי כסיס.

מיסב ד', **מיסב אפין** משוא פנים | *partiality* *Parteilichkeit* תרג' יב"ע שמי' כ"ג ב': לית מיסב אפין בדינא.

מיסב ומיתן משא ומתן *Geschäfts-* | *dealing* *verkehr* תרג' יש' ט' ד': מיסבהון ומיתנהון ברשע.

מיסון ד', אמצע *Mitte* | *middle* איכ"ר א' א' (רבתי, חד מאתונס ד'): במיסון דאורחא.

מיסון ד', מאכל, חבשיל | *course at dinner* *Gang, Gericht (bei Tisch)* חנ"ה בוכר בר' ב': כמח מיסון היה לך.

מיסיק עי' **מסיק**. ירוש' מעש' פ"ה ג"א ע"ד: זית' מיסיק.

מיסמם ד', שם מטבע קטן *a small coin* *(semissis)* | *eine kleine (röm.) Münze* (semissis) תוס' כ"ב ה' י"ב: מיסמם שני קונטריוני.

מיסמרא ד', סממר, יתד *Nagel* | *nail* ירוש' יב"מ פ"ג י"ג ע"ג: קביעא גבך במיסמרא.

מיסן ד', רופא *Arzt* | *physician* ירוש' גיט' פ"א מ"ג ע"ב: דגנא בריה דר' אמי חוה מיסן.

מיספך ד', ספק *Zweifel* | *dilemma* ירוש' גיט' פ"ה מ"ט ע"ג: מה ראית להבנים עצמך למיספך הזה.

מיסק ד', וריחה *das Aufgehen (der Sonne)* | *sun-rise* תרג' תהי ע"ב ה': מיסק שמשא.

מיסרא ד', אגודה, צרור *Bündel* | *bunch* ירוש' שבי' פ"ב ל"ד ע"א: טעון עשר מיסרן וכי'.

מיסת, **מיסמא** ג', ריות, מרח מספסת, plenty | *Genüge* enough תרג' שמי' ל"ו ד' (והמלאכה היתה דים): ועיבדתא הות מיסת; שמי' ל"ו פ"ו (לא אכרו חתן): לא אמרא מיסתא.

מיסתיוסם ג', חכירה *Pacht* | *lease, rent* ירוש' פסח' פ"ו ל"א ע"ב: מיסתיוסם כאוני היא.

מיעומ, **מיעומא** ד', 1) מעט, smallest quantity | *Minimum* the least of מ"ז כ"ח: במיעוט תענוג במיעוט שחוק וכו'; ריה י"א ע"א: מיעוט ימים שנים.

2) תחלק הקטן מן *Minderheit* | *minority* חול' י"א ע"ב: לר' מאיר דחייש למיעומא.

3) הוצאה מן הכלל (בדרשת הפסוקים) *Ausschließung* | *limitation* סנה' מ"ו ע"א: רבוי ומיעוט.

מיעד ד', מקום מעוד *etn-* | *compression* *gedrückte Stelle* תוס' ב"י ב"ק ד' ד': חקק שבכקעה ושבקורה והמיעד שבחבית.

מיעלא ד', כיתה, חודגות לאשה *das* | *collition* *Belohnen* תרג' ירוש' שמי' כ"א י' (ועונותה): מיעלה.

מיעלי ערב, יום שלפני *Edeltag* | *eve* תרג' יב"ע ב"מ כ"ב כ"ח: במיעלי שבתא ביני שמשא.

מיפחונא כנוי נדירות *a substitute for a vow of abstinence* | *Ersatzwort für Enthaltensamkeit-* *geißelnde* נדר' י' ע"ב: מיפחונא מאי.

מיפסלת עי' **מפסלת**. תרג' תהי ע"ד ו' (וכלפות): ומיפסלת.

מיפקא ד', מוצאי *Ausgang, Ende* | *exit, end* תרג' יב"ע שמי' ל"ד כ"ב (תקופת השנה): מיפקא דשתא.

מיץ פיע, מצץ *saugen* | *to suck* שבת קל"ד ע"א: האי ינוקא דלא מייץ.

מירצה ג', קשר של פרקי צמח | *joint of plants* *Knoten eines Stengels* כ"י פ"ט מ"ח: מיצה שנייה של שיפון.

effusion of semen | הוצאת שכבת זרע | 2
Samenergaß יבמי' ביה עיב: מירוק הגיד.
 מירור' ז' מרירות *Bitternis* | *bitterness* שהשיר
 בי יאז מרים לשון מירור הוא.
 מיר'קימון ז' שמן המתוכל בעלי הדס *oil*
flavoured with myrtle-leaves | *mit Myrten-*
blättern gewürztes Öl ירושי שכי' פיו לין
 עיב: מירסינסון שרי וכו' אידרמירון אמיר.
 מירע ז' התשה *Schwächung* | *weakening*
 ירושי' בים פיא ח' עיא: שמר שלוח בו ומרעו
 לא יחזור ויגבה בו מפני מירע כהן של לקוחות.
 מיררת ז' עמים *Saft* | *juice* תרג' יביע דבי' כיס
 ה' (ושכר): ומירת.
 מישא שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
 ירושי' יבמי' פיא ג' עיב: בני מישא.
 מישון שם חבל ארץ בבבל *name of a district*
in Babylonla | *Name einer Gegend in Ba-*
bylonien קיר' עיא עיב: מישון מתה וכו'.
 מישון ז' מדה *Maß* | *measure* תרג' במי' יין
 ליב (אנשי מדות): אינשין דמישון.
 מישקנא ז' משכון, ערבון *Pfand* | *pledge* ירושי
 פסחי' פיד ליא עיב: והון בניהון מישכנא נכנ.
 מישקנותא ז' משכון, דירה *dwelling*
Wohnung שחשיד' א' ד': לארעא מבתא
 דאיתקריאת מישכנותא.
 מישן עיי' מישון. קיר' מיט עיב: תשעה נמלה
 מישן.
 מישרא ז' מקום תחנות *Lagerstätte* | *camp*
 תרג' מליב' ח' (תחנותי): בית מישרי.
 מיתגה ז' מות *Tod* | *death* אכות פייב מייז ושוב
 יום אחד לפני מיתתו.
 מיתתה תמונה מות פתאומי *sudden death*
plötzlicher Tod מירק כיה עיא: מת פתאם זו
 חיא מיתת תמונת.
 מיתתה משונה מות שלא בדרך הטבע *unnatural*
death | *unnatürlicher Tod* איכיר מיתחתא:
 ומסרתן בידי האומות והרגום בכל מיתות משונות.

מִצְוָה ז' 1) מדימה *das* | squeezing, wringing out
Auspressen וכו' מיה עיא ועיב: מיצוי דם.
 2) מדה מדויקת *genaues* | *exact measure*
Maß תוס' ירט ג' ח': מיצוי המדות.
 3) גמר והתחלה (the pressing through of)
 the beginning and the finishing of the
 day | *(das Durchbrechen) Beginn und Ende*
des Tages ירושי' ברי' פיד ז' עיב: לעת מיצויו
 של יום.
 מתגלת ז' מולג *Gabel* | *fork* תרג' שיא יין כיא
 (ולשש קלשון): ולמיצלה קצריא די לה תלת
 שנין.
 מתצע, מתצעא 1) ז' אמצע *Mitte* | *midst*
 תרג' במי' יין ייב (אל תוך הקהל): למיצע
 מהלא: שם ליה ה' (בתוך): וקרתא במיצעא.
 2) ת', אמצעי *mittlere* | *middle* תרג' ויקי' ייד
 יין: פירקא מיצעא.
 מיצר, מתצרא ז' נבול, תחום *boundary*
Grenze בים קיו עיא: אילן העומד על הכיצר:
 כיב ח' עיא: דינא דבר מיצרא.
 מתצראה ז' מצרי *Ägyptisch* | *Egyptian* ביד
 פסיד: קורא מיצראה.
 מיקמת ז' אחוזת *Gut* | *estate* ירושי' קיר' פין
 סיג עיר: על מנת ליתן ליד מיקמת פלן.
 מירא ז' מור, סין נושם *Myrrhe* | *myrrh* חולי
 קליט עיב: מירא דכיא.
 מירוג ז' בחירת ירקות ללקיטה *selecting the*
greens | *das Sortieren der Gartenfrüchte*
 ירושי' פאח סיג יין עיג: ואי דינו מירוג וכו'
 המחליק בצלין לחין לשוק ומקיים יבוישין לגורן.
 מירון שם מקום בגליל *name of a place in*
Galilee | *Ortschaft in Galiläa* תוס' דבי' די
 יין: מעשה שנכנסה גורן אחת של פול במירון.
 מירוק ז' 1) לשישה *das* | polishing, finishing
Polleren פסיק' נחמו קכיו עיא: דכריכם
 צריכין מירוק.

מִכְבֵּישׁ עי מִכְבֵּשׁ. תומ' כלי כיכ א' ח': מכביש
של נגר.

מִכְבֵּלְתָא נ', ארץ שאינה עושה פירות *sterile*
land | *unfruchtbarer Boden* שבת ניד עי'א:
ארעא מכבלתא דלא עברא פירי.

מִכְבֵּנְתָא נ', מחט של השער *hair-pin* | *Haar-*
nadel שבת קניו עיב: שקלתא למכבנתא דצתה
בגודא וכו'.

מִכְבֵּר שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
חרג' יביע במ' ביא ל'יב (יעזר): מכבר.

מִכְבֵּרִת נ', כברה, נסה *Steb* | *sieve* ביר פליט:
והביא מכברית וכבר וכו'.

מִכְבֵּשׁ ו', כלי שכוושים ומחליקים בו להניח
לגיהוץ וכדומה *press, (clothes-) press* |
(Kleider-) Presse זבים פיד מ'יו: המכבש של
כובס.

מִכְדִּי מהיה, הנה, מעתה *now* | *nun, da also*
ביק ג' עיב: מכדי שקולין הן ויבאו שניהם.

מִכְה (1 -) הכאה ביד *Schlag* | *blow* תומ' ביק
פי ל'א: הכה באחר ידו וכו' שמכת של
ביחיון היא.

(2) מלקות *corporal punishment, lashes* | *das*
Gelßeln תומ' מבי ד' י'יו: מכת תורה ארבעים
חמר אחת.

מִכְה מְהַלְכָת, מַכַּת מְדִינָה צרת רבים *public*
calamity | *Landplage* תעני' פ'ג מ'יה: על
הארבה ועל החסיל וכו' שהיא מכת מהלכות;
כיס פ'ט מ'יו המקבל שדה מחכירו ואכלה
הגב או נשרפה אם מכת מדינה היא מנכה לו
מן חכורו.

מִכְוֵפֶל ת', מכורבל *wrapped* | *umhüllt* שבת
ניד עי'א: שמכובלין בכסף וכוזהב.

מִכְוָן ת', משועבד *enslaved* | *versklavt* וקיר
פמ'יו: עשאן שפחות מכודנות.

מִכְוָן ת', (1) מתאים, מקביל *corresponding,*
parallel | *entsprechend, parallel* מכות פ'
עיב: ומכוונות חיו כמין וכו'.

מִיתַת בֵּית דִּין עונש מות | *capital punishment*
Todesstrafe תומ' יוה'ב ה' ח': העובר על
כריתות ומיתות בין דין.

מִיתַת, מִיתוֹן ו', פעולת הממתה | *stretching*
das Ausspannen כלי פ'י'ג מ'יה: מחט וכו' של
מיתוח; עולה פ'א מ'יד: כמחט של מיתוח.
מִיתוֹתָא נ', מיתה *death* | *Tod* ב'יב פ'יו עיב:
או הכרחתא כחכרא דאיוב או מיתוחא.

מִיתַחֲזָנָא עי' מִיפְחֲזָנָא. נדי' י' עיב: מיתחזנא
מאי וכו'.

מִיתַנָּא ו', מת *the deceased* | *Verstorbener*
יבמ' ל'ח עי'א: נכמי מיתנא.

מִיתַנָּא עי' מִינְתָּא. עוקצ' פ'א מ'יב: שרשי
המיתנא והמ'יגם.

מִיתַעֲזָנָא עי' מִיפְחֲזָנָא. נדי' י' עיב: מיתעזנא
מאי.

מִיתַרְבָּא נ', גרושה *divorced woman* | *ge-*
schiedene Frau חרג' יביע וק' ב'יב י'ג
(וגרושה): מיתרכא.

מִתְּ - ו', (1) עני *modest, lowly* | *bescheiden,*
niedrig מוסה ל'ד עיב: מינאל שעשה
עצמו מ'ד.

(2) עני *poor* | *arm* וק' פליד: שמנה שמות
נקראו לעני אביון מסכן וכו' מ'ד וכו'.

מִתָּא תהי', מכאן *from here* | *von hier* חרג'
בר' ל'ז י'ז (נמעו מפה): גשלו מכא.

מִתָּא ת', מעוד ונפחת *battered* | *abgerieben*
שבת קכ"ט עי'א: חזא מכא.

מִתְבֵּד ו', (1) ממאמא *broom* | *Besen* תומ' שבת
ו' י': אל תשב על המכבר.

(2) ענף *twig* | *Zweig* עוקצ' פ'א מ'יג: יד
האשכול וכו' ויד המכבר של חמרה.
מִתְבֵּרֶת עי' מִתְבֵּד 2. תומ' עוקצ' א' ד':
מכברת של חמרה.

מִתְבֵּיד עי' מִתְבֵּד 1. איכיר פתיחתא: הממם
כנמכניד.

מְכוּנָא נ', מין מירה *eine Art* | a kind of boat
Boot כתי' ס'ם ע'ב: אסקריא דמכותא.

מְכוּנָתָם ה', נכתם *besleckt* | stained מדרי' תה'
 כובר מ'ז: מכותם אג'.

מְכַחֵל מְכַחֵלָא ז', מְכַחֵלָתָא נ', ק'סס
 דק לקליטת כחול *Schminkstift* | painting stiek
 מכות ז' ע'א: כמכחול בשפופרת; ב'ק ק'יו ע'א:
 במכחולתא דכספא; ג'ש' ס'ם ע'א: תלחא מכחלי.

(מְכִי) אֲמָכִי אפ', הוריד *herunter-* | to lower
lassen ב'ר מ'יו: אמכת לאפה.

אֲתַמְכִי אחס', נדכה ונכסף | to be depressed
gebengt, gedrückt sein תרג' תה' ק'ו מ'ג
 (ויסכו בעונם) ואתמכיאנו בחוביהון.

מְכִיָּא ת', שפל, נמוך *niedrig* | low ב'ר פל'ב:
 מוריא וכו' מביא.

מְכִיכָא (1) ת', כנול. שהשיר די' ז': מוריא
 מביכא.

(2) מצע למשכב, כסת *Polster* | cushion תרג'
 עמ' ו' ז' (מרוח מרוחים): מרוחין ומכיכין.

מְכִיכֻתָא נ', שפלות *Niedrigkeit* | lowliness
 תרג' קהל' י' ו' (בשפל): ובמכיכותא.

מְכִילָא מְכִילָתָא נ', (1) מדה *Maß* | measure
 תרג' דב' ביה ייד (איסח ואיסח) מכילא ומכילא;
 תרג' ירוש' ברי' ל'ה ב'ז במכילתא דאיגש
 מכיל בה מתביל.

(2) קובץ תלכות | a Halakhe collection
halachische Sammlung ס'ם מ'ה ע'א: שתיק
 ל'ה כמתג' ואחר ל'ה במכילתא אחרית;
 ויקר פ'ג: בר מכילאן.

מְכִירָה נ', נתינה במחיר *Verkauf* | sale ב'ר
 פצ'ם: במכירתו של יוסף.

מְכִישָׁה ע'י מְכִישָׁא א, ב'ר פמיד: נסב אברהם
 מכישה וכו'.

(מכך) הִמָּךְ ה'ס', הוריד, כפף *beugen* | to bend
 תוס' נזיר ד' ז': הימכתי את ראשי.

(2) ישר *gerade* | straight ירוש' כלא' פיה ל'
 ע'ב: מעוקם וכו' מכון וכו'.

(3) מדויק *genau* | exact מדרי' פ'ג מ'א:
 בכביצה מכון מחור יותר מכביצה פמא.

מְכוּנָר שם מקום *Ortsname* | name of a place
 ירוש' ר'ה פ'ב נ'ח ע'א: מכונר וגדור.

מְכוּלָה ת', אבוד מן העולם *ver-* | destroyed
nichtes מסיק' שקל' י'ג ע'ב: כנר חיו ישראל
 מכולין.

מְכוּלָל ת', גלות, ככה לא כפועל | potential
potentiell ב'ר פ'י: מכוללים היו המעשים והיו
 מורחין וחולקין.

מְכוּלָה -- ריר של בעלי חיים, *Hürde* | stall, coop
Stall תומ' שבוע' א' ז': עדר גמלים ועדר
 רחלים ומבנות חיה ועוף.

מְכוּנָתָא נ', מארב *Hinterhalt* | lurking
Schlupfwinkel תרג' שום' ה' י'א: בית
 מבנות לסמים.

מְכוּעָר ת', מאוס ונתעב *häßlich* | ugly תענ' ז'
 ע'א: חכמה מפוארת בכלי מכוער.

מְכוּרָה ע'י מְכִירָה. ירוש' מעשי' פ'ג נ'ד ע'א:
 מכורתו מיוחדת.

מְכוּשׁ ז', (1) ניכוש *das Jäten* | weeding ירוש'
 נדרי' פ'ד א' ע'א: בקוררות של מבוש.

(2) חכמה *Schlag* | stroke ע'ז י'ם ע'ב:
 כמכוש אחרון.

(3) ענבל *Klöppel* | clapper of a bell מדרי' תה'
 ז': למעמקן של חב ומכושו של סרגלית.

(4) פטיש *Hammer* | hammer ויקר' מכיר: מאן
 דאית ל'ה מכוש וכו' מאן דאית ל'ה מגרופא'.

מְכוּת נ', (1) דלות *Armut* | poverty ערב' י'ז
 ע'ב: ואם מך הוא מערכך עד שיהא במכותו
 מתחילתו ועד סופו.

(2) ענותנות *Demut* | humility ילק' שמואל
 קמ'ז: מכות והמזה לדוד.

(3) שם מקום *Ortsname* | name of a place
 מוכה מ'ה ע'ב: ר' יוחנן המכונ'.

מְכַנְנִין דר, מכננים *Hosen* | drawers תרג' ויק' מ'ו ד' (מכנמי בד): מכנמין רבוק.

מְכַנְשָׁתָא ג', לקימה *gathering in* | *das Sammeln, Auflesen* כ"ס ביא ע"א: מכנשהא דבי דרי.

מְכַסֵּם פ"י, שילם מכס *to pay toll on* | *verzollen* מדר' תהי קי"ח כ"ז אם אינד מונם כל וכו'.

מכסיוטיוטיוט [מכסיוטיוט] ד, פקיד ושומר *inspector* | *Aufseher* מכ"י יחרו עמלק מוק פ"ב בשעה שביקש משה לחעמיד מכסיוטיוטיוט על ישראל.

(מכסין) אֶתְמַכֵּסֵן אתם, הוכה וגענש *to be chastised* | *gezüchtigt werden* תרג' איוב ל"ג י"ט (והוכה כמכאוב): מתמכסין כביכא.

מְכַסְנִיתָא, מְכַסְנִיתָא ג', עונש ותוכחה *chastisement* | *Züchtigung* תרג' תהי ג' י"ז (שנאת מוסר): סניאת מכסנחתא; שם ל"ה מ"ו (תוכחות): מכסניתא.

מְכַפְּפָה ע"י מְכַפְּפָה ירוש' מוכה פ"ב ג"ג ע"ב: לא סוף דבר מקפת גרימין אלא אפילו מכפה של כל דבר.

מְכַפְּלָה מה איכפת לה, מה ענין זה לזה? *what relation is there between...?* | *welche Beziehung hat das zu..?* עיר' פ"ג כ"א ע"ב: מכפלה פחילה גבי ביצה.

מְכַשִּׁיר ד', הכנת, אמצעי וכלי לתקון דבר *preparatory means, requirements, utensils* | *vorbereitende Handlung, Zubehör* ע"ב: מוכה וכל מכשיריה דוחין את השבת.

מְכַשְׁפּוֹת ג', פעולת המכשף, כישוף *sorcery* | *Zauberei* תנח' ויצא י"ב: ומכשפין הציץ במכשפות תחת לשונו.

מְכַתֵּב -- מודעה פומבית | *public announcement* *öffentliche Bekanntmachung* תוס' שבת י"ז: המכתבין שבכרכים אין קורין בהן אם היה דבר שהוא צורך מדינה מותר.

מְכַדָּה, השפיל *to level* | *eben, niedrig* תרג' יב"ע במ' י"ד: למכבא מוריא. *machen* *to be depressed* | היה נדכה | *gedrückt sein* תרג' תהי מ"ב ד' (עלי נפשי תשתוחח): עלי נפשי תתמכך.

מְכַבָּא ע"י מְכַבָּא 2. תרג' יח' כ"ג מ"א: מכבין דיקר.

מְכַל ז', זיוף *adulteration* | *Verfälschung* מכ"י משפ' פרשה י"ג: השמן אינו מקבל מכל. **מכלאשיה** מכלל לאו אתה שומע הן.

מְכַלָּה שם מלאך הכלה *name of an angel* | *Name eines Engels* דביר מ"ג: אף וחימה קצף משחית ומכלה.

מְכַלָּל תהי, נמצא, מכאן אתה למד | *consequently* *daraus folgt, folglich* מויק מ"ו ע"ב: אחרונים מכלל דאיכא ראשונים.

מְכַלָּלָא תהי, בסתם, ע"י למוד דבר מתוך דבר *by implication* | *durch (stillschweigende)* *Folgerung* בר' ט' ע"א: לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר.

מכים מדה כנגד מדה; מכל מקום.

(מכמד) נְתַמְכְּמָךְ נהפ', נחמדך | *to be crushed* *zerdrückt werden* מנה' ק"א ע"ב: מיכה שנתמכך בכנין.

מְכַמָּר (1) ז', הימום *getting warm* | *das Warm-* *werden* פ"ס מ"ה ע"א: מכמר בישראל.

(2) שם מקום *name of a place* | *Ortsname* יומא ל"ט ע"ב: הרי טכמר.

מְכַנִּים (1) שם מקום *name of a place* | *Ortsname* מנה' פ"ג ע"ב: מכנים וכו'.

(2) ע"י מְכַנֵּם, כיר פליא: רוב מכנימו דבילה. **מְכַנֵּם** ז', (1) אוצר תבואה, מלאי *storing up, sto-* *rage* | *Eingeheimates* ירוש' דמ' פ"ב ה"א: אימתי בזמן שרוב מכנימו מישראל אם היה ליקח מן הגוי וכו'.

(2) מבוא *entrance* | *Eingang* תוס' כל' ב"ק ו' י"ט: שהוא עשוי למכנס.

המטיל מלאי לנים תלמידיו חכמים זוכה ויושב
בושיבת של מעלה.

(3) קליפת הנרעין *glume | Hülle* חולי קיים
עיב: המלאי שבשבלים.

מלאי שם אמורא *Name of an Amora*
eines Amors שבת קלים עיב: אמר ר'
מלאי משום ר' אלעזר.

מלאך -- מלאך הפנות המלאך הממונה על
המיתה *the angel of death | Todesengel* עיב
הי עיב: לבשל מתם מלאך המות.

מלאשדה מכלל לאו אתה שומע הן.
מלבז משל למלך בשר ודם.

מלבן -- צורת מרובע בכלים ובבנין וכדומה.
מגרת *square frame; square | viereckige*
Form, viereckiger Rahmen, viereckiges
Gestell תומ' קירי יא יז: מלבן של
מסקלריא ומריגין של הלונות; פאה פיג מיא:
מלבן הבצלים.

מלבנא כנול. בים קמז עיב: מלבנא רוחא.

מלבניקי דר, רמונים *pomegranates | Granat-*
Apfel ירושי שבת מיו ח' עיב: אגור מלבניקי.

מלביק מאי לאו בהא קמיפלגי.

מלג פ"י, הסיר תצוצות או השערות במים רותחים
to scald | (ab-) brühen עיב ח' ג' ז' או
חולמן במי רותחין או מולגן במי זיתים.

מלגז זי, סין מולג לחבכות חציר וכדומה
pitchfork | Heugabel שבת פ' יז: שנים
אווחין במלגז.

מלה פיעל, מילא *fallen | flut* ירושי קיר' פיא
היה: מביאין חבית וממלין אותה קליות
ואגוזים.

מלהיד משל למה הדבר דומה.

מלרפן תי, 1) מלושש, גמר *finished, polished, gem*
refined | poliert; gut ausgebildet נדה לא
עיב: מלובן ומזורז.

2) שחעבירוהו באש *glowed | glühend gemacht*
ירוש' יבמי פפזו פיו עיב: כורב מלובנת נכוות.

מכתב, מכתוב זי, קולמוס *stylus | Griffel*
תומ' כלי בים ג' ד': מכתב שנימל חכותב שלה
ירוש' תעני פיו סיש עיב: במכתובים הללו וכו'.

מכתבם -- עי' מכתב, תומ' צוקי שבת יז (יח), חיז
המכתמין שכרכין אין קורין בהן אם היה דבר
שומא צורך מדינה מותר.

מכתשת תי, 1) מכתש, מרובה *mortar | Mörtel*
תומ' מנה' מי פי: כותשן במכתשת.

2) גומא *cavity | Vertiefung* נדה סיא עיב:
מכתשת מלאה עצמות.

מל תי, נוח לימלל *leicht* | *easily crushed*
zerreibbar מני' פיו עיב: רך מל.

מלא -- 1) (תודש) שיש בו שלשים יום *a full*
month, of thirty days | ein voller Monat
(*von dreißig Tagen*) ברי' גיה עיב: אדר
הממוק לניסן וימנן מלא וימנן חמר.

2) (מלה) שנכתבת באותיות ארי אחרי התנועה
plane written | plane geschrieben
פכיב: שעלים קרמאח מלא ותנינא חמר
שעלים בתיב.

נתמלא נתמ' -- נעשה מלא | *to become filled*
voll werden יומא פיה מיא: ונתמלא כל הבית
כולו עשן.

מלא -- מלא עיניו עד מקום שהעין רואה
within sight | (in) Sehweite ברי' ביה עיב:
מרחיק מלא עיניו.

מלא ניקא כרוחב האם השערה *as much as a*
hair's breadth | um Haaresbreite שבת ל'
עיב: כמלא נימא.

מלא ב, מלה, ריבור *word | Wort* ירושי קיר'
פיו כיז עיב: כל מלא ומלא באתרה.

מלאי זי, 1) סחורה *goods, merchandise | Ware*
פמי' לא עיב: חנות של ישראל ומלאי של
ישראל.

2) רווח ממחורה *profit of merchandise*
Gewinn vom Warenverkauf שם ניג עיב: כל

מִלַּח -- נְמַלַּח נַפִּי, שזרקו עליו מלח to be salted | (ein-)gesalzen werden ירוש' נדרים
פִּיב הִיב: אותן שהן נמלחין.

מִלַּח פִּי, מלח | salzen to salt שבת עִיה עִיב:
האי מאן דמלח בישרא.

מִלְּחָה פֻּעַל, נהג במסינה ein Schiff | to row a boat
rudern כת' פִּיה עִיב: רב פפא מימלח מלוחי.
אִימְלַח, אִיתְמַלַּח אַתְפִּי, נמלח | to be salted
gesalzen werden תרג' יח' פִּיז ד' (המלח לא
המלחת): וכמלח לא אתמלח; חולי' פִּיב עִיב:
אימלח ליה בשר שחומה בתרי' בשר נבילה.

מִלְּחָא ז', (1) מלח | Schiffer | mariner נִיט' עִיב
עִיב: אגור מלח לעבורינהו.

(2) מוחר מלח | Salzhandler | salt-merchant
ירוש' בִּים פִּיד ט' עִיד: ר' אבדומא מלחא.

מִלְּחִיָּא שם מקום | Ortsname | name of a place
ירוש' עִיז פִּיב סִיב עִיג: ר' יוסי מסלחיא.

מִלְּחִיד פִּינְכִי ז', לוקק קערות | dish-licker
Tellerlecker פִּס' סִיט עִיב: בר מלחיד פִּינְכִי.
מִלְּחִת ז', עפר לבן מעורב בנתר | saltpetre
Salpeter אחל' פִּיג מִיז: דור שחוררו מִיט או
שרצים או שאכלתו מלחת.

מִלְּחָתָא ז', מכרה מלח | Saline | salt-works
שבת עִיג עִיב: האי מאן דכניף מלחא ממלחתא.

(מלש) אִתְמַלִּים אַתְפִּי, נמלש | to be saved
gerettet werden תרג' משי' יִיט ת' (לא ימלש):
לא נחמלים.

מִלְּטוּכִים, מִלְּטוּמִּיה זר, ממחקים | sweets
Süßigkeiten ירוש' שבת פִּיז ד' עִיג: מזבן מן
אילין מלשומיה; פסיקיר פִּיז: מיני מלשוכים.

מִלְּטִיט עִי מִלְּבָן, בִּיק סִיז עִיב: צלעות -
מלשטין.

מִלְּמִיתָא ז', רקבון | Fäulnis | rottenness תרג'
משי' יִיב ד' (וברקב): תיך מלשיתא.

מִלְּטִימִיה עִי מִלְּטוּמִּיה, ילק' במ' תשעיו:
מיני מלשמיה.

מִלְּגִי ז', זכות השימוש בהכנסה של תנכמים
usufruct | Nutznießung (-recht) בִּיר פִּמִּיה:
שפחת מלוג היתה חייב במזונותיה ולא היה
רשאי למוכרה.

מִלְּבָגָא ז', מין תיק | Beutel | bag כת' פִּיה עִיב:
ההיא איתתא דהוו מפקרי גבה מלוגא דשמי.

מִלְּבִיגָמָא, מִלְּבִיגָמָה ז', אמפלנית, רשיה | plaster
Wundpflaster, Unschlag | pontice ירוש' שבי'
פִּיד לִית עִיב: פגין מהו לעשות מהן מלוגמא:
תוסי' דמי' א' בִּיה: קמה לעשות מלוגמא.

מִלְּוָה, מִלְּוָה ז', הלואה | Darlehen | loan, debt
כת' פִּיט מִיח: פקדון או מלוח ביד אחרים:
ירוש' בִּים פִּיה הִיא: שטרות חברו וכו' ומלוחתו
של חברו.

מִלְּוִיָּתָא, מִלְּוִוָּתָא ז', הלויח המת | funeral
Leichenbegängnis | escort מדרש תהלי' קִיד
כִּיז: זה מוכי מן הדא מלוייתא; שם תוסי' בוכר:
מלוייתא.

מִלְּוִזְמָא ז', צורת מטבע | Ge-stamp of a coin
prägen (einer Münze) ברכות גיג עִיב: ברי
שיביר בין מלוחמא של מבריא למלוחמא של ציפורי.
מִלְּטוּמִּיה עִי מִלְּטוּמִּיה, בִּיר פִּמִּיה: אחד
למלשומיה.

מִלְּוִי ז', שאיבה | drawing water | das Schöpfen
תוסי' פרה ד' יִיב: חוץ מאמיסת האפר וחמלוי
והקרוש.

מִלְּוִיָּתָא עִי מִלְּוִיָּתָא, ילק' תהלים תתס"ב: זה
שיביו מן דאח מלויחיה.

מִלְּוִיָּתָא ז', מקום שאיבת המים | place for drawing
water | Platz des Wasserschöpfens זיקר
פִּיב: ותיב ליה על מלוייתון דנשיא.

מִלְּוִלָא ז', דיבור | Rede | speech תרג' ישעיה
ו' ד' (מקול הקורא): קל מלולא.

מִלְּוִישׁ ז', עריבת הכבש | kneading-trough | Back
trog ירוש' גִּימִין פִּיה תִּיא: אפילו ורקו לה בתוך
המלוש שלה הרי זו מגורשת.
מִלְּוִיט משנה לא זזה ממקומה.

מַלְיָא (1) תי, מלא full | sell עירובין פיר עיא: כי מליא.

(2) מלאו fulness | das Volleseln פסיק' החדש נצ עיא: כהדק סהרא על מליא.

מַלְיָאָה -- שלימות; מלאו-ness; perfect con- fulness | Fülle; Vollendung dition | במיר פייב: שנרא כריותיו שלמים ברא חמה וירח על מליאותן.

מַלְיָאָלָה גי, דובשן, עוגת דבש | honey-cake Honigkuchen ירוש' הלה פיא ביו עיר: דובשנין מלינאלה.

מַלְיָח (1) תי, מלוח salted | gesalzen תוס' תרי פ' בי: דג סמא מליח ודג מהור חפל.

(2) מאכל מלוח salted relish | Eingesalzenes ברכות פיו סיו: הביאו לפניו מליח בתחלה ופת עמו.

מַלְיָחָה גי, פעולת המלוח salting | das Salzen מנ' ייח עיב: והפתיחות והמליחות וכו'.

מַלְיָךְ וי, מלך king | König ירוש' תרי פיה סיו עיב ועיג: דילקוט ארעביד מליך.

מַלְיָסָא וי, קדרה pot | Topf תרגום שיא בי ייד (בסרור): כמליסא.

מַלְיָיָה וי, מלמד teacher | Lehrer תרג' יחזקאל גי ייו: מליף מניחך.

מַלְיָקָה גי, חתות ראש עוף pinching a bird's head | das Abknippen des Kopfes eines Vogels תוס' חולין א' ייב: שחיטה בבלי מליקה ביד.

מַלְיָשָׁה גי, קרחת kahle Stelle | baldness תוס' נגעים ד' יי: המלישות שבראש ושכונן וכו' הרי הן כעור הנשר לכל דבר כשהעלו שער הרי הן כזקן לכל דבר (ויש גורסין תליש'ה).

מַלְיָתָא גי, מוללה rampart | Wall תרגום שיב כ' פיו (וישכחו מוללה על העיר): וצברו מליאת על קרתא.

מַלְיָךְ -- גמלך נפ' -- נתייעץ | to take counsel sich beraten ברכות ג' ע"ב: יועצים באהיותופל וגמלכים במנהדרין ושואלים באורים ותומים.

מַלְיָךְ פיי, (1) יעץ raten | to advise תרגום שיב ייו ד (אשר יעץ אהיתפל): דמלך אהיתופל.

(2) מלך, משל regieren | to rule תרג' בראשית ליו ח' (משל תמשל בנו): לממלך עלנא.

אַמְלִיךְ אפי, (1) כניל ג, תרג' יביע דבי לי וי: די ימלכינכון למירחם ית ח'.

(2) המשיל zum | to appoint for rulership König machen תרג' מליא ייב א' (להמליך אותם): לאמלכא יתיה.

אַתְמַלְיָךְ, אַמְלִיךְ אהפ' נתייעץ | to take counsel sich beraten כ"ב ד' עיא: כתרדעכדין מתמלכין; כרי כיו עיב: איזיל ואימליך באינשי ביתי.

מַלְכָּא ד, עצה Rat | counsel תרג' יש' ליו ח' (עצה וגבורה): במלך וגבורא; יביע דבי כיה ח' (ודברו אליו): וימללו עמיה מלכא קשיטא.

מַלְכָּאָתָא גיר, עיי' מַלְכָּתָא. תרג' שני אסתר ח' א': מלכאתא.

מַלְכָּו גי, (1) עצה Beratung | consultation ב"ר פיה: לית הכא מלכו.

(2) מלכות, ממשלה Regierung | government חמ' ל"ב עיא: ימגי מלכו ושלטון.

מַלְכֻּיּוֹת -- מלכיות תפלה במוסף לראש השנה a section of the Musaf Prayer of the New Year's Day | ein Abschnitt im Mussafgebet zu Rosch-Haschanah ריה פיר מיה: סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמון ואינו תוקע.

מַלְכֻּוֹתָא גי, ממשלה Herrschaft | rulership ב"ר ניה עיא: מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא.

מַלְכֻּיָּא גי, מחלה Krankheit | sickness דב"ר פיו: לתלמידו של רופא שעלת מלכיא וכו' אם אתה מרפא אותה הרי יפה.

מַלְכֻּיָּא, מַלְכֻּיָּו שם אמורא | name of an Amora Name eines Amoräers שבת פ"ו עיא: ר' מלכיא

מְלַמֵּן תהי"ם, מתחת below | unten כל' פ"א
מ"ש: גם שהוא עשוי בקדירה מלממן וכעדות
מלמעלה.

מְלַמֵּל פ"ע, ממשס plappern | babble קה"ר
ח' ח"י: לפי שהיו הליצנים שבאותו תור
ממלמלין בפיהם וכו'.

מְלַמֵּלָה נ"י, מין ארג דק Musselin | muslin גי"ט
נ"ם ע"א: סלסלה ומלמלת.

מְלַמְעֵלָן תהי"ם, מלמעלה oben | above ירוש'
סוכה פ"ב ד' ע"א: כאן מלמעלה כאן מלממן.

מְלַנִּי [מְלַנִּין] ד', פקטוק vacillation, deli-
beration | das Schwanken ברי' ע"ז: קטע
הדין מלני מלבד.

מְלַעַע ע"י מְלַאֵי ג' עוקצי פ"א מ"ג: ומלעין של
שבולין.

מְלַעֵיל תהי"ם, מלמעלה oben | above ירוש' כ"ב
פ"ו פ"ז ע"ג: חדא מלעיל וחדא מלרע.

מְלַפָּה, **מְלַפָּא**, **מְלַפָּה** ע"י מְלִיפָה, תרג' ישי'
נ' די (לשון למודים): לשון מלפין; ירוש' בלא'
פ"ט ל"ב ע"ב: הוא הוה גלי מלפיה; בתי' פ"יב
ל"ה ע"א: מלפא.

מְלַפִּין, **מְלַפְנָא** ע"י מְלִפְפוֹן, תוס' עוקצי ב'
י': קליפי מלפין; תרג' ירוש' במ' י"א ח'
(האבטיחים): מלפניא.

מְלַפְנָא ד', מורה Lehrer | teacher יכ"מ כ"א
ע"ב: מלפנא הויה.

מְלַפְפוֹן, **מְלַפְפוֹנָא** ע"י מְלִפְפוֹן, ירוש'
בלא' פ"א כ"ז ע"א: הקישות והמלפפון; תרג'
יב"ע במ' י"א ח' (האבטיחים): מלפפוניא.

מְלַק -- גְּמַלְק נפ", נהרג ע"י חתחת ראש to be
killed by pinching | durch Abkneipen des
Kopfes getölet werden אדריג פ"א: כמה
עופות נמלקו עליך.

מְלַקוֹט ד', (1) מין צבת Zange | tongs תוס' בלי'
במ' נ' י"ד: והמלקוט של כובשין.

(2) מין שק Sack | bag כל' פט"ז מ"ז: המלקוט
של בקר.

איכלע לבי ר' שמלאי; בתי' פ"ב ע"ב: אמר רב
מלכיו אמר רב וכו'.

מְלַכְתָּא נ"י, מלכה Königin | queen כריתות
כ"ח ע"ב: ינאי מלכא ומלכתא וכו'.

מְלַכְתְּנוּתָא, **מְלַכְתְּנוּתָא** נ"י, עצה Rat | counsel
תרג' תהלים ל"ג י"א (עצת ה'): מלכתא דה';
משלי י"א י"ד (ברוב יועץ): בסוגעא דמלכתונא.

מְלַל -- (1) פירר וריסק zerreiben | to crush תוס'
שבת ח' פ"ז: מוללו להריח בו ולא יקטמנו
להריח בו.

(2) עשה שולים säumen | to hem מויק כ"ו ע"א:
רשאין לשוללן ולמוללן וכו' אבל לא לאחוחון.

מְלַל פ"ע, דיבר reden | to speak תרג' יב"ע ברי'
י"א א': בלישן קודשא וזו ממללין.

אַתְּמְלַל אתם', היה מדובר to be spoken
gesprochen werden תרג' יב"ע בסדר ר' פ"ט
(הקול מדבר אליו): קל רוחא דמתמליל עמיה.

מְלַל ד', שפה, שולים Saum | hem כל' פכ"ה מ"ז:
שלוש על שלש שאמרו חזן מן חמלל.

מְלַלָּא ד', מלה Wort | word תרג' איוב פ"ו
י"א (ודבר לאט): ומללא בניח.

(2) נחלת לוחשת glühende Kohle | embers ע"ז
כ"ח ע"ב: ולינח אמללא דנורא.

מְלַלָּא ד', מרגל Kundschafter | spy תרג' ירוש'
דברים א' א"ז על עיסקי מלליא.

מְלַלּוּתָא נ"י, דיבור das Reden | speaking תרג'
יב"ע שמות ל"ג מ"ז: במללות שכינתך עימון.

מְלַמּוּל ד', (1) פירור Krume | crumb ירוש' פמח'
פ"ג כ"ט ע"ד: כותח חבבלי דו יהיב גיה מלמולין
דליש.

(2) פירורי זוהמא המתהוים משפשוף ידים מויעות
the crumb-like particles of sweaty hands
when they are rubbed against each other
Schmutzteilchen, die beim Aneinanderreiben
von Schweißhänden entstehen מקוא' פ"ט מ"ב:
ובצק שתחת הצפורן והמלמולין.

מם ד, האות תי"ג באלפבית the thirteenth letter of the alphabet | *der dreizehnte Buchstabe des Alphabets* תוס' בעיש ה' א': מצא כלי וכתוב עליו אלה דלת ריש תינו הרי זו תרומה יוד מם הרי זה מעשר.

ממאי מתיש, מהיכן? whence? | *woher?* בר' בי עיא: וממאי דחאי וכא חשמש ביאת השמש וכו'.

ממיה מלך מלכי המלכים.

ממה עיי' מל. ירוש' עיר' פיד כיב עיא: מעשה במשפחת בית סמה.

ממה נפשך עיי' מה נפשך. חלי' כים עיא: כמה נפשך אי מחצה וכו'.

ממולח תי, חריף sagacious, clever | *scharf-* חריף *stunig* קדוש' רם עיב: אם בנו זריז וממולח וחלמודו מתקיים בידו בנו קודמו.

ממומי דר, שבועה oath | *Schwarz* תרג' יביע במ' ה' כיא (ולשבועה): לממומי.

ממוץ וי, וזון, רכוש, כסף wealth, money | *Var-* כסף *mögen, Geld* מ'א עיב: יש לך ארם שממונו חביב עליו מגופו.

דיני' ממזנות הלכות שלי ושלך civil cases | *Zivil-* *recht* מנה' פיד מ'א: אחד דיני' ממזנות ואחד דיני' נפשות בדרישה וחקירה.

ממונה זי, (1) פקיד, משגיח officer, deputy | *Aufscher, Vorgesetzter* במיר' פיד: שהיה ממונה על הקרשים ועל הכריחים.

(2) נמנה ונחשב להשתתפות באבילת קרבן פסח entered for a share in the sacrifice | *mit-* *gerechnet (beim Pessachopfer)* תוס' פסחי מ' טז: הכפריש פסחו ומת אם היה בנו ממזנה עמו וכו'.

ממונע עיי' מנעם, ירוש' מוק' פ'ב מ'א עיא: יאבד דבר ממונע ואל יאבד דבר מרובה.

ממשל עיי' מ'מש. תרג' ירוש' בר' כ' כ'ב (והדירם ידי עשו): ממוש ידו ממוש ידו דעשו.

מלקות גי, עונש עיי' חכמה ברצועה the punishment of lashes | *Gelße'ung* פיד היג: מלקות תורה ארבעים חמר אחת.

מלקחת גי, מלקחים. צבת Zange | *tongs* פסיקיר ליג: נשל המלאך נחלת במלקחתו.

מלקט עיי' מלקוט 1. מכות פ'ג מ'ה: במלקט או ברהימני.

מלקטי עיי' הילקט. ירוש' נד' פ'א נ'א עיב: במלקטי קיין.

מלקטיא זיר, מלקטת גי, עיי' מלקוט 1. תרג' יביע שמי' ל'ז כ'ג (ומלקחיה): ומלקטיהא: כלי' פ'ג מ'ה: נימלו ממנו שתים ועשאו למלקטת. מלקיות גיר, עיי' מלקות. תוס' מנה' ד' ד': חייבי מלקיות.

מלקיט עיי' מלקוט 1. תוס' כלי' ג'ג: המלקיט של כובשין.

מלרע תהימ, מלמטה below | *unten* ירוש' ב'ב מ'ז ט'ז עיג: חדא מלעיל וחדא מלרע.

מלשינותא גי, רבילות slander | *Verleumdung* תרג' תהי' ג'ב ד' (לשונך כתער מלושש עושה רסיה): לישנך היך אחמל חריף עביד מילי מלשינותא.

מלית מצות לא תעשה.

מלת ד, הנוד האוזן ear-lap | *Ohrfläppchen* ססרי רב' קכ'ב: אין רוצים אלא במלת.

מלת עיי' מילת. תוס' שני' היז עיקר מלת.

מלתא עיי' מילתא. תרג' יביע במ' ל'א ח': מלתא דקוסמין.

מלתא עיי' מלויחא. ילקי חקי תקעיא: ותיב ליה על מלתהון דנשיא.

מלתחת תהימ, מלמטה, מתחת from beneath | *von unten* כ'ז או מלעיל.

מלתרא עיי' אמלתרא. מרות פ'ג מ'ז: מלתרא של אולם וכו' והי' מלתראות וכו'.

מ'מ מכל מקום.

gold ore as broken in the mine | *Goldzerz*
כת' פיו עינא: בממלא.

name of a place | *Ortsname* שם מקום
ביר פניש: ר' מאיר אול לממלא.

successor | *Stellvertreter, Nachfolger* תחת פלוני
יהורם ממלא מקום אבותיו תא.

speech | *Rede* דיבור תרג' יש' כח
יא (ובלשון אחרת): בשינוי ממלא.

ממין ממה נפשך.

ממעיה מוציא מהבירו עליו הראיה.

names of places | *Ortsnamen* שמות מקומות באי
עינא ממציא דאבהתא: פוכה פיר ניד עיב: מהו
מוצא ממציא.

rebellious | *wilder-spenstlig* סורר ומורה
spenstlig מנה' פייא מיב: וקן ממרא.

name of a plant | *eine Pflanze* מין צמח
Pflanze גיט' סיס עינא: חומתי וממרו.

something real | *Greifbares, Wesentliches* דבר הניתן למשוש
יהודה פופר במים ספני שאין בהם ממש.

substance | *Substanz* עצמיות של דבר
סינא: מעמו ולא ממשו.

substantial contents | *Inhalt, Gehalt* יסוד ותוכן
תתלמידים יש לי ללמד עליו זכות וכו' אם יש
ממש בדבריו וכו'.

really | *wirklich* בפועל
עיב: עון תחת עין ממון אתה אומר ממון או
איני אלא עין ממש.

book of parables | *Buch der Sprüche* ספר משלים
אחר וספר תילים אחר וספר איוב וממשלות
בלואים.

pestilence | *Pest* דבר, מנפה תרג'
תה' עיה ג' (לדבר): לממותא.

twisted yarn | *Ge-sponnenes* דבר משור
ממור וייב משום מורה.

bastard | *Bastardschaft* פסול משפחה
אתן את עיני באשה אחרת ונמצא כניו כאין
לידי ממורת: ירוש' יב' פיר' ו' עינא: משום ספק
ממורת.

descendant of a bastard | *von illegitimer Abkunft* מגזע ממור
נתיני וכו'.

ממזרית עי' ממורות. ירוש' יב' פיר' ג' עיב:
ממזרית בינתיים.

female bastard | *weiblicher Bastard* אשה שהיא ממור
קיד' פיר' הייד: אפילו ממור בסוף העולם
וממורת בסוף העולם הקביה מביאן ומזוגן זה
בוהן יב' פיר' פ' עינא ועיד: ממורא וממורתא.

of itself | *von selbst* מעצמו
ליח עינא: גברא לאכילה קא מכנין ורפחא
ממלא קא הויא.

scorning | *Spötter* ליצן תרג'
משי' פ' חי' (אל תוכח לך): לא תבוס למסיקנא.
ליה פיו (בחנפי לעני מעוג): במילי שעיעותא
ומרהביא ומסיקנא.

scorn | *Spott* מסיקנותא
תה' פיר' ייד (לעג וקלם): מסיקנותא ורפחא.

press-stone for olives | *Rollstein der Ölmühle* מחגת זיתים
משיביא זיתים בקוסה ונותן לתוך הממל.

a man's name | *männlicher Name* שם איש
כיב פיו עיב: ר' אבא בר ממל.

ממלא ד' (1) זחב כמות שהוא נמצא בקוקג

הנח' לך מיה מנגנא עשה הקב"ה שם בהר ב':
הופך אני מנגנון שלי פסיק אחרי קסיה ע"א:
מנהג מנגנון שלה ילקי יוקי ערה סנגיאות.

מנהיג, מנהיג שם מקום Orts- name of a place |
name ילקי איוב התקין: כפר מנדו; ביר פניב:
כפר מנדי.

מנהיגותא ב', חכמה ומדע | knowledge, wisdom
das Wissen תרג' קה' פי יא: במנדעותהון.

מנהיג ע"י מדרון. ירושי עירי פי כ"ו ע"א:
כשחית המקום מנדי.

מנהיג -- נמנה נפ' -- 1) השתתף | to be counted
on for a share | sich beteiligen (mitgezählt
werden) פסח' פיה מ"ג: לעולם נמנין עליו עד
שיהא בו כזית לכל אחד ואחד.

2) עמדו לסנין הדעות | abstimmen to vote
שבת פ"א מ"ד: נמנו ורכו בית שבאי על
בית הלל.

מנהיג -- הכנים בחשבון | einrechnen to include
תומ' פסח' ז' ז': הממנה אחרים על פסחו
תרשות בידו.

המנהיג תומ' ע"י נמנה 1. תומ' פסח' ז' ג':
הומנה על שני פסחים וכו'.

המנהיג נח' 1) נקצב | zugelegt to be assigned
werden תומ' סופה ז' ז': נתמנה לאדם
פרנסה וכו'.

2) הופקד והושם | ernannt to be appointed
werden תומ' ר"ה א' ג': שכל מי שמתמנה
פרנס על הצבור וכו'.

מנהיג -- התנהגות | Brauch usage | חול' י"ג
ע"ב: מנהג אבותיהן בדיהן.

מנהיגא כנל. סנה' מ"ו ע"ב: מנהגא בעלמא.
מנהיגא ב', נחמה | das Brüllen roaring ילקי
תה' תתמיד: לא מנעורי אלא מנהומי.

מנהיג ז', מנהל, דבר | Führer leader | כ"ב צ"א
ע"א: אוי לו לעולם שאבד מנהיגו.
מנהיג מנא דגי מילי.

מנהיגותא ת', חשוד על דגניבה | thievish
dieblech ביר פ"ה: והרי היא ממשימנות
שנאמר והגבול רחל את התרפים.

ממת ז', מות | Tod death | תרג' י"י פי ד'
(ממותי תחליאים): ממת ממרעי בפן.

ממתוים מנא מנא תקל ופרסין.
מ"ג ממה נפשך.

מן -- על ידי | von, durch by, from | ירוש' סנה'
פיז ח"ט: נשכב מן הזכר וסן הנהמה חייב
שתיים.

מן ד' לאחר ש' | nachdem after | איכ"ר ב' ב':
מן דאכלון.

מן האן מהיכו? | woher? where? תרג' איוב
נ"ה כ' (והחכמה מאין תבוא): וחוכמתא מן
האן תיתי.

מן המוכתר הטוב והמשוכח ביותר | the best
das Allerbeste בכורים פ"א מ"ג: ולא מוחי
שמן שאינם מן המוכרה.

מן המוכן מוזמן מקורם לכן | bereit ready | ביצה
פ"ג מ"ד: אין זה מן המוכן.

מנא ד', 1) שם אמורא | name of an Amora
Name eines Amoraers ירוש' ב' פי י' ע"ג:
ר' מנא אמר משום ר' יודה.

2) כלי | Gefäß, Gerät vessel, utensils | ב"ק
י"ז ע"א: מנא תבירא תבר.

מנא פ"י, ע"י מנא תרג' במ' א' מ"ד (הפקודים
אשר פקד משה): מנינא די מנא משה.

מנא, מנא מהיש, מנין? | whence? woher?
ב"ק מ"ד ע"א: ומנא ידעינן; ב"ר פ"א: מנא
את מודע לי.

מנהיג שם תנא | Name eines Tannai
Tannaiten תומ' שבת פ' (ח'): ר' עקיבה
מחייב ומגבו פוטר.

מנהיגא ז', מלקח | einer, der gelbte lasher
יומא נ"ה ע"א: כמצליף -- כמגדנא.

מנגנון, מנגינא, מנגנון | Kunst, Kunstgriff
art, charm, contrivance | תחבולה

מְנַחֵה — תפלה שלאחר הצהרים afternoon-prayer | *Vespergebet* שבת פ"א מ"ב: לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל.

מַנְחֵרוֹתָא [מְנַחֵרוֹתָא] נ"י מראית יפה fine appearance | *würdevolles Aussehen* (äußerer Glanz) נד' ל"ח ע"ב: עבדיו ושפחותיו הכנענים למנחרותא עבדן (בערוד: למנחרותא).

מְנַחֲתָא נ"י 1) קרבן מנחה | meal offering Mehlopfers תרג' מליא י"ח כ"ט (עד לעלות המנחה): עד למיסק מנחתא.

2) ע"י מְנַחֲתָא ר"ח ל"א ע"א: במנחתא רשבתא. **מְנַמֵּר** נ"י 1) משמרת | *Bewachung* guard תרג' יב"ע כ"ג ל"ו (משמרת בני מררי): למנמר בני מררי.

2) ע"י מְנַמֵּר תרג' יב"ע ש"מ כ"ח ל"א (מעיל האסוד): מנמר מעילא דאפודא.

מְנַי פ"י מנח וספר | *zählen* to count תרג' כ"מ א' מ"ט (את מנח לוי לא תפקד): שבטא דלוי לא תמני.

מְנַי פעל קבע והסקיד | *bestimmen, annehmen* to appoint, to ordain תרג' ירוש' ב"ר ל"ח ד"ז: מני יתיה אפיטרופוס.

אֲמַנֵי א"י הכנים בחשבון המנויים | *to designate for a share* | als Teilnehmer mitrechnen פס' פ"ט ע"א: דאמנינחו מעיקרא.

אֲתַמְנֵי אח"י 1) נמנה | *gezählt* to be counted werden תרג' ב"ר י"ג מ"ו (גם זרעך ימנה): אף בנך לא יתמנון.

2) נתמנה | *ernannt werden* תרג' תהי ק"י ו': אחמנא לדין על עממיא.

3) נכנס בחשבון המשתתפים | *to be designated for a share* | als Teilnehmer mitgerechnet werden פס' פ"ט ע"א: בחר דשח"ט מי קא מתמני.

מְנַי כ"י 1) מי היא? | *wer ist sie?* שבת ק"ט ע"ב: לא תימרין מנו אלא מני.

מְנַחֵנִי מַלְיָי מהיכן לנו זאת? whence is it? proved? how do we know? | *woher wissen wir?* חול' ק"ט ע"א: מנחני מילי.

מְנַחֵרָא נ"י שחר | *Morgenstern* morning star ירוש' יומא פ"ג מ' ע"ב: אנור מנהרא.

מְנַי כ"י מי הוא? | *who is he? who is it?* wer ist es? מנח' י"ד ע"א: ודע דעימיה ומנו ר' יונתן.

מְנַחֵרָא [מְנַחֵרָא] נ"י סוכן הבית | *manager of the house* Hausverwalter ז"א ע"א: עד ולא שכיב שיכבא קימא מנו בייתיה.

מְנַחֵרָא 1) ת"י מאוס ומכוער | *repulsive, disgraced* häßlich, entstellt תוס' כ"י ג': בדוקה ומנוולת.

2) יצר הרע | *der böse Trieb* the tempter קיד' ל"י ע"ב: אם סגע בך מנחל זה משכהן לבית המדרש.

מְנַחֵרָא נ"י מטפות | *Tasch* handkerchief תרג' פ"ה: ושואלין בשלמו של מלך ברמיחה ובאצבע ובמנוולין.

מְנַחֵרָא ב"ר ע"י מְנַחֵרָא תרג' שני א"י כ"י מ"ז מנוותא.

מְנַי נ"י סמיכה | *Ernennung* ordination כ"מ ס"ו: שיום מנוי חוקנים היה חביב לפני הקב"ה כיום מתן תורה.

מְנַחֵרָא ת"י נקוד וברוד | *spotted* | bunt, scheckig ב"ק ק"ט ע"ב: בנך מנומר.

מְנַחֵרָא נ"י מזון | *Nahrung* food תרג' ירוש' ר"ב ח' ג' (לא על הלחם לבדו): לא על מנונא לבלחדיו.

מְנַחֵרָא ע"י מְנַחֵרָא תוס' צוק' י"ב ג' כ"מ מנורי. **מְנַחֵרָא** [מְנַחֵרָא] מְנַחֵרָא מְנַחֵרָא ע"י מְנַחֵרָא ירוש' נ"י פ"א נ"א ע"א וע"ב: כינוי כינוין וכו' מנוקא מנויקנא וכו' מנונא וכו'.

מְנַחֵרָא נ"י מנוחה | *Ruhe* rest תרג' ב"ר ח' מ' (מנוח): מנח.

מִנְלָן מהיכן לנו זאת? | how do we know?
 woher wissen wir? מגי בי ע"א: מנלן דאמר
 קרא.

מִנְלָן מהישי, מהיכן? | whence? | woher? בר'
 פ"ו ח' (אי מזה באה): מנן את אחיא.

מִנְעַע -- דִּמְנִיעַ הפ', הפריד וחצץ | to keep apart
 auseinanderhalten ירוש' תעני פ"א סיד ע"ב:
 יגרע נשפי מים - שאה ממניען זו מזו.

מִנְעַע פ"י, מנע ועיכב | zurückhalten | to withhold
 תרג' בר' ל' ב' (אשר מנע ממך): דמנע
 מינד.

מִנְעֵנֶע, אִי־מִנְעַע אהפ', (1) גמנע ומנעכב, to cease
 to omit | zurückgehalten werden, aufhören
 תרג' שמי' ח' יא (הקולות יחדלון): קליא
 יתמנעון.

(2) גמנע | sich zurückhalten | to shrink from
 ג"ב ע"ב: ואי רמיה עליה שבועה אחי לאמנועי.

מִנְעֵל ד', נעל ארוך | Schuh | shoe תוס' יכ"ב
 י"ב ע"ב: הותרו לו רצועות מנעל.

מִנְפָּה ע"י מִנְפָּא. כלי פפיו מיוז והסדק של
 דבורים המנפפה וכו'.

מִנְפֹּחַ [מִנְפָּס] עיר נוק במצרים | Memphis in
 Egypt | Memphis in Aegypten פסיק' פ"ו:
 נוק - מנפוח.

מִנְפּוּל ז', סוחר שיש לו הזכות היחידה למכירת
 מחורה מסוימת | a trader enjoying a monopoly
 einer, der ausschließliches Recht (Monopol)
 zur Erzeugung und zum Verkauf einer
 Ware hat דמי' פ"ה מ"ד: בלוקה מן המנפול.

מִנְפִּישׁ ז', מסוה | Visier | visor תוס' ב' כ"ב ג'
 א': תקמרא והמנפש.

מִנְצַפְּדִי חמש האותיות שצורתן משונה בסופי
 תיבות | the five letters which have separate
 forms at the end of words | die fünf Buch-
 staben, die eine besondere Finalform haben
 מגי' ב' ע"ב: מנצפ"ד צופים אמרום.

(2) דעת מי דמא? | whose opinion is this?
 wessen Meinung ist es? פ"י ל"ה ע"ב: הא
 מגי ר' יומי הגלילי היא.

מִנְיָ שם אמורא | Name of an Amora
 eines Amorders תעני' כ"ג ע"ב: ר' יונה אבוח
 דרכי מגי.

מִנְיָמִי שם איש | männlicher Name
 ע"ו כ"ה ע"ב: מניומי אמיא.

מִנְיָן ע"י מִנְיָן. פסחי' כ"ה ע"ב: אין לי אלא
 שנתחמק מאליו מחמת דבר אחר מניין וכו'.

מִנְיָן ז', שרשרת | Halsband | necklace פסיק'
 פכ"ט: עשה לו מגיך של זהב ותלה לו בצווארו.

מִנְיָשָׁא שם איש | männlicher Name
 Name ירוש' מגי' פ"ב ע"ג ע"ב: יומי בר
 מנישא.

מִנְיָמִן שם איש | männlicher Name
 Name סוטה ט' ע"א: מנימין גר המצרי.

מִנְיָן מהישי, מאין, מהיכן? | whence? | woher?
 תוס' סוטה י"ג ח': אמרו לו מנין אתה יודע.

מִנְיָנִי דה, מיני דגים קטנים | eine Art kleine Fische
 מיני דגים | a kind of small fishes
 ע"א: אפילו מניני וצחנתא טעים ומרים להו.

מִנְיָפָא ב', כלי משיב הרוח | Fächer | fan כ"ט
 פ"ו ע"א: הניפי עלי כמניפא.

מִנְיָקָה ג', (1) אשה מינקת | a woman giving suck
 nährenden Frau גדה פ"א מ"ג: מעוברת
 מניקה וכו'.

(2) ע"י מִינְקָת. תוס' זכח' א' י"ב: בין בהין
 בין בקערה וכו' בין במניקות.

מִנְיָקוֹת ע"י מִינְקוֹת. גדה י' ע"ב: שתיים כימי
 עיבורה ואתה כימי מניקותה.

מִנְיָקָת ע"י מִינְקָת. תוס' ב"ב ח' ד"ג משקין
 שנאחורי מניקות.

מִנְפִּידִי ג', המספקת במועט | Genüg-
 samkeit ירוש' סוטה פ"ה כ' ע"ב: פרוש מנבייה.

מסבסלה [מספילא] דר, מין פרי | medlars
Mispeln ירוש' שבת פיו י' עי'א: ההן דשטח
צימוקן מסבסלה וכו'.

מסנן ד, גוהל | GröÙe | greatness תרג' יר' ח'
כיד: מסנן תוקפיהן.

מסנר'יא שם מקום | Ortsname
קיד' קיב עי'א: מסנר'יא איבא נבבל.

מסנר'יא ד, עד | Zeuge | witness תרג' איוב פיו
י' (בשמים עדי): כשמיא מסנר'יא.

מסן ד, מין ליחות שבקיבת מעלי גרה | rennet
Lab ויק'ר פיד: לחלב שנתון בקערה אם גותן
לחוכו מסו נקפא ועומר ואם לאו הולך רופף.

מסנאב ת', בלתי נקי, לא רוחץ | unclean,
unwashed | unsauber זלח פ'ב מיב: גידים
מפואבנות.

מסנפדה ת', יושב נמוך על יד השולחן; כהשאלה
אורח | reclining on the dining couch; guest
angelehnt (an der Tafelrunde sitzend); Gast
בר' פיו עי'א: אין המסובין רשאים לאכול כלום
עד שיבצע הכוזה: ביד פ'יו: רוב מסובין של
לאה היו וכו'.

מסנפיתא ב', פונדקית | keeper of a wine shop
Weinschenkenin עי' עי'ב: הווא מסנפיתא
דספרה לה איקלירא וכו'.

מסנפך ת', מפוחל | entangled | verflochten
verwickelt חול' לי עי'א: צמר מסנפך.

מסנפין דר, סימנים | Zeichen | marks ירוש' ב'ב
פ'ב י' עי'ב: אילן דעברין מסנפין אילן לאילין
ועי' מסיפס.

מסנפך ת', (פרי) שנתכשל באילן ונתבקע מאליו
| burst open | überreife, am Baum (fruit)
gesprungene (Frucht) ירוש' דמ' פ'א מ'א:
כל בגות שקמה פפורות חוץ מן המסופפות.

מספ' ד, משא | Last | load ירוש' דמ' פ'ב הי'א:
מפ' של צמוקים.

מנקטא ד, מין חכשים | ein Schmuck
שבת ג'מ עי'ב: קטלא - מנקטא וכו'.

מנקר'ותא ג', נקיות | cleanliness | Reinlichkeit
עי' לי עי'א: נהי דאגילויא לא קפרי אמנקרותא
קפרי.

מנקר'תא ג', מנורה | Leuchter
candlestick, lamp שהשיר ג' ד': אקומת מנרתא אדלקת בוציגיא.

מנ' - גמנ', על מנ' כתנאי | on condition
that under der Bedingung, daß ירוש' ב'מ
פ'ד פ' עי'ד: כל חנושא ונותן בכנת שאין לו
אונאה: אבות פ'א מיג: על מנת לקבל פרס.

מנ'תא ג', מנה, חלק | share | Teil, Antell
ליה עי'א: אהונא את ומנחא אית לך כהדן.

מ'ס מר סבר.

מפא ד, מרדח לידות את הפת | shovel for taking
bread out of the oven | Brotschieber
כ'ז עי'א: שקלה לה בריש מסא ושדיא כתגורא.

מפאב, מפאבא, מפא'ב ת', טמא | unclean
unrein תרג' ויק' ד' ב' (כל דבר טמא): מדעם
מפאב: שם יביע: מפא'ב: שם י'ג מ'ה (וטמא
טמא יקרא): רחוקו רחוקו ממפאבא.

מפאנא ד, 1) בעל | Schuh | shoe ג'מ' פ'ו עי'א:
הוה שליפא מסאנא.

2) מין סל | Korb | basket ירוש' דמ' פ'ב כ'א
עיד: ר' ירמיה שלה לר' זעירא הווא מסאנא
דתאיניב.

מפאפא ד, מלמד הבקר | ox-goat | Ochsen-
stachel פסיק' בתדש קניג עי'א: מלמד
מסקידנא לך כמא דהרין מסאפא מסקיד להדא
פורה.

מפ'ב ד: מפ'ב מפין משוא פנים | partiality
Parteilichkeit תרג' י' י'ע ב' ד' ח': ומתוב
(צ'ל ומסב) מפין לית בדינא.

מפ'בה עי' מפ'בה ג' כ'ב קיב עי'א: כ'שיבה הלך
אחר הכמה במסכה הלך אחר זקנת.

מפ'ב ד, קנה עבות | Endtel | cudgel פ'ה פ'ג
מ'ג: מקל ומפ'ב בראשו.

abstand ירוש' נד' פ'ב ל'ז ערז; אנא חמית
משך דחיו עבד אורי על עומני מסוספולא;
שכ' פ'ג ל'ד ערז; תמניא מסוספולא.

מסופות ע'י **מס'פס**. תוס' צוקי שבת ח' (ט'),
כ"ב- צרור אבן וכו' כדי לעשותו מסיפות.

מסוקיתא ג', רמה *Anhöhe* | *hill, ascent* חרג'
Aufstieg יב'ע במ' ל'ח ד' (מעלה עקריבים);
מסוקיתא דעקריבים.

מסוקתא ג', עליה כתר *das Besteig-*
gen, Aufsteigen תרג' יב'ע דב' ל'ב מ'ט;
מסוקתא דשורא דפיני.

מסור ז', מלשין *Denunziant* | *informer, traitor*
ביק ק'יט ע'א: ממון מסור וכו' חד אמר מותר
לאבדו.

מסורת (1) קבלת איש מפי איש | *tradition*
Tradition תוס' בכורות א' י"ב: העוף נאכל
במסורת נאמן ציד לומר עוף זה מהור.

(2) ציוני הקרי והכת'ב בנוסח המקרא, *Massorah*
the collection of textual readings of the
Bible | *Massora, Überlieferung der Lesarten*
der Bibel מס' פ'ו ע'ב: יש אם למקרא יש אם
למסורת.

מסורתא כנ"ל 1. תרג' איוב פ'ו י"ח: מסורתא
דאמרתהון.

מסותא ג', בית מרחץ *Badehaus* | *bath* כ"מ ו'
ע"ב: החיא מסותא דהוו מגזי עלה בי תרי.

מסחאתא גר', מאזנים *Wage* | *balance, scales*
תרג' יב'ע דב' כ"ח פ'ו (אבן שלמה וצדק):
מתקלין שלמין ומסחאתא דקשוט.

מסחיתא ע'י **מסותא**. קיד' ל'ג ע'א: הוה יתיב
כי מסחיתא.

מסחפא ז', מגן *Schild* | *shield* תרג' ש"א י"ז ו':
ומסחפא דנחשא נפיק מן קולמא.

מסחתא ג', 1) מאזנים *Wage* | *balance* חרג'
ת' מ'ב י' (במאזנים); במסתתא.

2) מקולין, מקום ממכר בשר | *butcher's stall*

מסוייג ת', מוקף גדר *umzäunt* | *fenced in* קהיר
ח' י"ה: וחיז מסוייג מכל צד.

מסוייג ת', מסומן, ברור וידוע *clear, distinguishable*
known | *bestimmt* ירוש' ביצה פ"א מ' ע"א:
בהמה יולדת לחרשים מסוייגים.

מסוייף ת', מתאחר להתבשל | *slow to ripen*
spätreifend ירוש' דמ' ס"א כ"א ע"ג: הכבירות
והמסוייפות.

מסוכן ת', חולה אנוש *gefährlich* | *critically ill*
krank חול' ל'ז ע"ב: ממוכנת כל שמעמידין
אותה ואינה עומרת.

מסוכמכת ג', מכין שיש בה פגימה מצד אחד
a slaughtering knife having an indentation
which catches the nail passing in one
direction | *ein Schlachtmesser, das eine ein-*
seitige Scharte hat חול' י"ז ע"ב: אגרת משהו
רוחות ממוכמכת מרוח אחד.

מסוכרייא ז', סתימה *stopper* | *Stöpsel* כ"ר כ"ה
ע"א: מסוכרייא דנזייתא.

מסוליים. **מסוליים** ת', נעל שאין בו אלא סוליים
a shoe consisting of a mere sole | *ein Schuh*
der bloß aus einer Sohle besteht יב'מ' ק"ג
ע"ב: סנדל המסוליים שאין לו עקב; ילק' דב'
תתקליה המסוליים.

מסולת ת', נבחר, מוכר | *chosen, selected*
ausgewählt ספרי דב' כ"א: מן המסולתים שכבם.

מסומים ע'י **מס'מים**. ירוש' קיר' פ"א כ"ח ערז:
שני מסומים אסור.

מסומר ח', מחוץ במסמרים *be-nail-studded*
nagelt שבה פ'ו מ"ב: סנדל המסומר.

מסונן ת', מזוקק תרופה *geläutert* | *refined* כ"מ ר'
פ"ד: הוהב המסונן.

מסוקא ז', קיבה *Magen* | *stomach* קהיר י"ב ד':
ע"י דלית מסוקא מדון.

מסוקטולא. **מסוקטולא** ז', ריוח שבין שני
space between two columns | *Säulen-*

losing courage | *Mutlosigkeit* לֹב מוֹרֵךְ נִי, מוֹרֵךְ לֹב
לֹב שְׂמִי רִנְיָא אִין נְסִיגָה אֵלָא מִסִּיָּה.

a small coin (semissis) | שֶׁם מִטְבַּע |
eine kleine Münze (semissis) יְרוּשִׁי קִיד' פִּיא
נִיָּה עִיד: פֻּנְדִּיּוֹן שְׁנֵי מִסִּימִיָּין.

מִסִּיָּסָם יִי, גִּדְרֵי שֶׁל קִנִּים | *Zaun* | *fence* עִיז עִי
עִיבֵי חֲצֵר שֶׁחֲלָקָה בַּמִּסִּיָּסָם.

olive harvest | (עוֹנָה) מִסִּיקַת יִתִּים |
(Zeit der Olivenlese) חוֹסִי עִרִי אִי וִי: יִצָּא
הַכְצִיר וְכֵא מִסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, עוֹשֶׁק | *Erpresser* | *oppressor* בִּיָּק פִּי
מִיָּה: הַגּוֹזֵל שְׂרָה מִחֲבִירוֹ וְגַמְלָתוֹ מִסִּיקָה.

a species of locust | מִין אֲרֵבָה |
eine Heuschreckenart תִּרְגִּי יְרוּשִׁי רִבִּי נִיָּה
מִיָּב (הַצִּלְצִל): מִסִּיקָה.

olive harvest | *Oliven-* | קִמִּיַּת הַזִּיתִים
lese שֶׁבֶת יִיז עִיא: אִם תִּקְנִינִי גִזְרִי
שׁוֹמֵאָה אֶף עַל הַמִּסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, מַעֲלָה | *Stufen* | *steps* תִּרְגִּי תִי
קִיב אִי (שִׁיר הַמַּעֲלָה): שִׁירָא דִּאִיחֲאִמֵּר עַל
מִסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, נְחִינָה | *Übergabe* | *delivery, handing*
קִיד' פִּיא מִיָּה בְּהִמָּה גִּסָּה נְקִיָּה בַּמִּסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, מַפְתָּה | *Verführer* | *seducer* מִנָּה פִּי
מִיָּה: הַמַּפְתִּי וְהַמְדִּיָּה.

מִסִּיקָה יִי, עֲנִיּוֹת וְדִלּוֹת | *poverty*
Armut תִּרְגִּי יִשִׁי מִיָּה יִי (כּוֹר עוֹנִי): דְּחוּק
מַפְכִּינָה אִיּוֹב הִי יִיא (קוֹדִרִים): אִוְכְּמִי
מַפְכִּינָתָא.

מִסִּיקָה יִי, פִּי, דִּלְדִל | *arm machen* | *to make poor*
מוֹסָה יִיא עִיא: עִרִי מַפְכִּנָה וְכִי שֶׁמַּפְכִּנָה אֶת
בְּעִלְיָהֵן.

מִסִּיקָה יִי, נְחִינָה | *ver-* | *to become poor*
armen יִבְמִי פִיג עִיא: שֶׁבֶל הָעוֹסֵק בְּגִנָּן
מַתְמַכֵּן.

Fleischbank בִּיָּק בִּיג עִיבֵי: תִיב אִמְתִּיָּתָא וְקִבֵּל
וּזוּךְ.

מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי,
מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי,
יְרוּשִׁי בִיב פִּיב יִיג עִיבֵי: חֵד כֹּר גִּשׁ זִבִּין כֹּל
דְּרִתִּיָּה שִׁיר כֹּה חֵד מִסִּיקָה וְהוּא עִלִּיל וְיִתִּיב
עִלָּה: בִּיצָה פִּיא מִי עִיג: לֹא תִיתָבוֹן לָבוֹן עַל
מִסִּיקָה יִי, שֶׁהִשִּׁיר וִי יִיד: לֹא הִיָּא
מִסִּיקָה יִי, יְרוּשִׁי כֹלָא פִּיט לִיב עִיא: לֹא
עַל גִּבִּי מִסִּיקָה יִי, עַל גִּבִּי הַמִּסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי, תִּנְחִי חִי גִי סִפְרוֹ מִסִּיקָה.
מִסִּיקָה יִי, סוֹד | *Geheimnis* | *secret* בִּיר פִּינָה
שִׁגִּילוֹ מִסִּיקָה יִי, חֲקִיָּה.

מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי, מִסִּיקָה יִי,
Rechtsbeuger | *prevaricator* בִּיר פִּינָה רִב
מִסִּיקָה יִי.

מִסִּיקָה יִי, מִין שֶׁרֶף הַנוֹמֵף מַעֵץ | *gum mastix*
Mastix בִּיר פִּינָה: לֹשׁ - מַמְסִיכִי.

מִסִּיקָה יִי, סוֹד | *Geheimnis* | *secret* בִּיר פִּינָה
כּוֹאֵו וְאִגְלָה לָכֵם מִסִּיקָה יִי, חֲקִיָּה.

מִסִּיקָה יִי, סִפְרוֹ | *Schlag* | *blow, slap* שִׁמּוֹר
פִּינָה סִפְרוֹ מִסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, שֶׁל סוֹד וְסִפְרוֹ | *of a secret na-*
geheimnisvoll | *ture* יְרוּשִׁי שֶׁבֶת פִּיב יִיג
עִיד: כֹּר חֵד מִנְהוֹן בְּעִי מַשְׁלַח חֵד מִלִּילָה
מִסִּיקָה יִי, חֲקִיָּה.

מִסִּיקָה יִי, מִיָּה. תִּרְגִּי יִשִׁי גִי בִי (הַקְשָׁרִים):
קוֹלָמוֹ מִסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, לֹל, גִּרְם הַמַּעֲלָה | *staircase*
Treppe מִדּוֹת פִּיָּה מִיָּה: וְשֶׁם כְּסִיבָה עוֹלָה לִגְבִּי
בֵּית הַפְּרוּהָ.

מִסִּיקָה יִי, חֲבֻרָה מִסִּיקָה | *Tafel-* | *banqueting party*
runde מִפְּרִי דִבִּי מִיָּה: אִכֵּל וְשִׁתָּה יוֹתֵר מִצִּרְכּוֹ
וְהִקִּיא וְשִׁנָּף אֶת בְּנֵי הַמִּסִּיקָה.

מִסִּיקָה יִי, כִּנִּיל | תִּרְגִּי מִלִּיא וִי חִי (וְכִלּוֹלִים):
וְכֵן בַּמִּסִּיקָה.

מִסְכָּנָא זי, חזב וקוק *pure gold | goldarteries*
Gold תרגי' יש' ייג ייב (כתם אופיר); מסכנא
דאופיר.

מִסְכָּנָת נ', כלי לסנן ולזקק כו *strainer | Selher*
שבת פ"ב מ"ב ונחנין ביצה במסכנת של חרדל.

מִסְכָּנָתָא נ', מין של *basket | Korb* ירושי' דמי'
כ"ב ב"א ע"ד: תדא מסכנתא דשלחא לי.

(מסס) **אַתְקַסְס** אחס', נמות מפרד, *to despair*
to despond | verzagen תרגי' תחי' ע"ב ר' (נמוגים
ארץ וכל יושביה); כד מתמססין דיירי ארעא.

מִסְפָּעָה ע"י מְשׁוּאָה, חוסי' צוקי' ריה ב' ב';
בראשונה היו מסייעין כסעות בראשי הרים
תגבהים.

מִסְפּוֹטְמִיָּא ארץ ארם נחרים *Mesopotamia*
Mesopotamien ב"ד סמ"ד; מספוטמיה
ומחברותיה.

מִסְפּוֹרָת ע"י מִסְפָּרָת, שבת מ"ח ע"ב מספורת
של פרקים.

מִסְפִּיָּא זי, פחד *fearfulness | Furchtbarkelt*
תרגי' איוב מ"א י"ז (משאתו); מסספייה.

מִסְפֵּק זי, ספק, ספקוק *dilemma | Zweifel* ירושי'
מוסח פ"ד ח"א: למה תכניסה עצמה למספק
המריבה הזו.

מִסְפָּרָא זי, מִסְפָּרִיָּם, מִסְפָּרִים זי,
מִסְפָּרָת נ', *scissors | Schermesser* כלי
פסיו מ"ה: ומספרים ותזערו; מוק י"ז ע"ב:
בתער ולא במספריים; תוסי' כלי ב"ב ג' ג':
מספרת שבתלקה לשנים; ב"ב ג"ח ע"א: אייתי
מספרא וגזיה לדיקניה.

מִסְפָּרָתָא נ', כביל. מנח' צ"ו ע"א: הכו לי מספרא
וכו' ויהבו לי מספרתא.

(2) שם אשה *Frauenname* | *a woman's name*
מנח' מ"ד ע"א: ר' יהודה בר' מספרתא.

מִסְקָא פ"י, קמח ולקט זיתים | *to harvest olives*
Oliven pflücken ב"ב פ"ג מ"א: כנס את תבואתו
מסק את זיתיו.

מִסְכָּת -- כל ספר מספרי תלמוד *Talmudic*
treatise | Talmudtraktat שבת קי"ד ע"א:
איהו תלמוד חכם וכו' זה ששואלין אותו דבר
הלכה ככל מקום ואומר ואשילו במסכת כלה.

מִסְכָּתָא כביל. שבת נ' ע"ב: כי קאי רבי בהא
מסכתא לא תשיליה במסכתא אחרייתא.

ממלית מסיח לפי תומו.

מממים [מסימם] זי, מין עץ *blackwood | Rosen-*
holz חצ' כ"ז ע"ב: לא שני אלא ככלי
אבמלגום וכו' אבל ככלי מממים וכו'.

ממסם פ"י, (1) ריכך, המם *to dissolve | erweichen*
יומא י"ח ע"א: מאבילין אותו סלתות ובצים כרי
למססו.

(2) שונב את הנפש *to allay | besänftigen* ב"ר
מפ"ב: ממסמין נפשה של היה ואומרים לה
כשעת הלידה אל תיראי כי בן זכר ילדה.

נְתַמְסָם נתפס', נתרך ונתחמוז *to be molten | weich werden*
חול' מ"ח ע"ב: נתמעך וכו' נתמסס.

ממסם זי, שם ממנע קטן | *a small coin (semissa)*
eine kleine Münze (semissa) קי"ד י"ב ע"א:
ממסם שני קושרונקין.

ממסקה נ', ריכוך ומזח *softening | Erwei-*
chung חול' מ"ח ע"ב: ממססה כל שאינו יכול
לעמוד.

מממר, **מממרא** זי, וזי, יתר *nail, pin | Nagel*
תוסי' ב"ק י' ח': נגר שקבע מממר בשירה חיכה
ומנדל ירושי' ב"ב פ"ב י"ג ע"ב: מממרא דנוולא.

מממרת נ', מין יבלת *wart | Answachs* תוסי'
נגע' ב' י"ב: הממרות חייבלת וכו'.

מממרתא נ', מדרגה *terrace | Terrasse* תרג'
יחו' מ"ג י"ד (העזרה התחתונה); מסמרתא
ארעיתא.

ממסן, **ממסנא** זי, נעל *shoe | Schuh* איכ"ר א' ה':
בעי למלכש חד מסן וכו'; קי"ד ב"ב ע"ב:
שלוף לי מסנאי.

מִסְקָא זי, **מִסְקִינֶתָא** עי' מִסְקִינֶתָא ויקיר
פיה: אית תמן מסקין אית תמן מחזיקין;
תרג' ירושי כמי' לר' די (מעלה עקובים):
מסקיותא דעקובים.

מִסְקָנָא (די 1) מקום גבוה *height | Anhöhe*
תרג' שיא ט' יא (במעלה העיר): במסקנא
דקרתא.

(2) גרם המעלות *staircase | Treppe* תרג' מליב
בי יא (במעלות): במסקנא.

(3) תוצאת הרבר *final result | Endergebnis*
מני' יד עיב: ומסקנא דבי דאני.

מִסְקִינֶתָא ני, עליה למעלה *going up | Aufsteig*
תרג' דהי'ב ט' די (עליות): ומסקתיה.

מִסְר -- פיי, נתן לאחר *to hand over | übergeben*
ביצה פיה מינ: חמוסר בחמתו לבנו או לרועה.

מִסְר אֶת נַפְשׁוֹ, **מִסְר** אֶת עַצְמוֹ חרף את נפשו,
המקיר והקריב עצמו *to deliver o. s., to risk*
one's life | sich aufopfern ליב עינ: שמסר
עצמו למיתה עליהם; מפרי דבי עיה כל מצות
שמסרו ישראל נפשם עליה כשעת השמד וכו'.

מִסְר (1) עי' **מִסְר**, תרג' עמי' א' ו' (להסגיר
לאדום): לממסר לאדום.

(2) נסר במשור *to saw | sägen* תרג' שיא י"ב
ליא (וישם במנרה): ומסר יתהון במסרין.

אֶתְמִסְר אֶפְסָא, נסמר *to be surrendered | über-*
liefert werd. n תרג' ויק' כ"ה (ונתתם ביד
אויב): ותתמסרון ביד סנאה.

מִסְר זי, משור *saw | Säge* ביר פיה כמסר הוה
שהוא נוסר בעץ.

מִסְרָבְנָא, **מִסְרָבְנָא** תי, פורר ומורח *rebel-*
widerspenstig תרג' ישי' פיה בי (עם
פורר): עמא מסרבנא; יביע דבי ליא כיו (ממרים
הייתם): מסרהבנין הויתו.

מִסְרָבְנִיתָא תהיפ, בפוזיות *impetuously | oor-*
ellig תרג' משי' כ"ה ח' (אל תצא לריב מהר):
לא תיפס לדינא מסרבאיתא.

מִסְרָבְנִיתָא תי, פוזי *impetuous | oor-*
ellig משי' כ"ה ח' (אין): מסרבאיתא.

מִסְרָבְנָא עי' **מִסְרָבְנָא**, תרג' תחי' פיו די
(פוררים): מסרבנין.

מִסְרָבְנִי עי' **מִסְרָבְנִי**, ירושי' שבת פ"ה ד' עיב:
לא יקשור את המסרובי.

מִסְרִינָא [מִלִּינָא] זי, מין צמח *melissa*
Melisse ירושי' גר' פיו ט' עיב: מסרולה
ותלוליה.

מִסְרִינָא עי' **מִסְרִינָא**, חוסי' עדי' בי א': מסרק של
צדצור.

מִסְרִינָא עי' **מִסְרִינָא**, שבת נ"ג עינ: שלא יקשור
לו מסרובנין.

מִסְרִינָא ני, מין סחבת *pan | Pfanne* תרג' שיב
י"ג ט' (המשרת): מסריתא.

מִסְרִינָא זי, רצועה מסכיב לכמן החמור *band with*
which the saddle is fastened around the ass'
belly | Bauchgurt (des Lasttiers) שבת
ח' ב"ז ובלבד שלא יקשור לו מסרכו.

מִסְרִינָא (1) כלי לפריקת *comb | Kamn*
פבריו פ"ד פיה מסרק של ראש שניטלה אחת
משיניהן.

(2) נץ הרמון *the crown of a pomegranate*
Krone des Granatapfels עוקצ' פ"ב מינ:
המסמא של רמון וכו' אף המסרק וכו'.

מִסְרִינָא כנ"ל 1, ברי' י"ח עיב: אימא לת לאימא
תשדר לי מסרקא.

מִסְרִינָא זי, מין סחבת (משרת שכמקרא) *pan*
Pfanne פסי' ל"ז עינ: וזלת המסרת.

מִסְרִינָא עי' **מִסְרִינָא** 1, תרג' ישי' ל' יא
(השביתו תרו'): אבסלונא מסרבאיתא.

מִסְרִינָא זי, סוד *secret | Geheimnis* ילקי' ברי'
פ"ד: שגלו מסתורין של הקב"ה.

מִסְרִינָא ני, סליל *reel | Haspel* דולי' פ'
עינ: יהבו ליה מסתוריתא ויתב בשוקא וסתר
דולי'.

מִסְתִּיא ע"י מִסְתָּא. תרג' איוב ו' ד' והות מסתיא למעודתי.

מִיעַ מצות עשה.

מִנְצָא (1) נ' מנע, אנורה *a small coin|eine kleine Münze* תרג' שיא ב' ל'ו (לאנורת כסף); למנע דכסף.

(2) ד' כמ *belly | Leib* תרג' תה' קצו ג' (פרי הבטן); ולדי מעא.

מַעְבְּדָנָא ד' מוליד *begetter, parent | Erzeuger* ילק' תה' תחיה: למלפני ולמעבדני.

מַעְבְּדָנוּתָא נ' רכישה *acquisition | Erwerbung* תרג' משי' כיא ו' (פעל אנורת); מעבדנחא דמיתמא.

מעבולים מעלין בקודש ולא מורידין.

מַעְבֻּרָת נ' רפסודה לעבור בה נחר וכדומה *ferry | Fähr* ביק קטיו עינא: וחיחה מעבורת לפטיו אל פול דינר והעבירגי.

מַעְבֵּר ו' קלשון *pitchfork | Hengabel* כלי פייג מיוז המעבר והמורה וכו'.

מַעְבְּרָא ו' ע"י מַעְבֻּרָת. נר' כיו עינא: ופסקיה מעברא.

מַעְבְּרָתָא (נ' 1) מקום מעבר נחר *ford | Furt* ירוש' תענ' פיד מיה עינא: מעברתא דלוד וכו'.

(2) ריח בין שני חלקי הזקן *a parted beard | (Durchgang), Teilung im Bart* סנה' ק' עינא: סאן דאית ליה מעברתא בדיקניה כולי עלמא לא יכלו ליה.

(3) חשולים החלולים של בתי התפליין שבהם מעבירים את הרצועות *the hollow rim of the Tefillin capsule of the Tefillin through which the thong is slipped | der hohle Vorsprung des Tefillin-gehäuses, durch den die Riemen durchgezogen werden* ליה עינא: מעברתא דתפליין.

מַעְגִּיל ו' מַעְגִּילָה נ' סליל *roller | Walze* ספרי דב' רכיש: כמה הוא מקום מעגילו שלשה שפחים: תוס' מכ' ב' ג'ז היה מעגל במעגילה.

מַעְדָן ו' קשר *knot | Knoten* כלי פ"ב מיוז: וכי חמזיר ראשי המעדין.

מַעְדָה נ' (1) גרעין *grain | Körnchen* ירוש' כלא' פ"א ה"ב: אדם נוטל מעד אחד מפיטמה של קישות וניטעה והיא נעשית אבסיה.

(2) במכעה קמבה *a small coin | kleine Münze* עיר פיו מיינא: נותן אדם מעד לחנוני. וע"י קעות.

מַעְבֻּדָה ת' צפוף *dense, crowded | dicht* ערכ' כיה עינא: לא מעובה ולא מודק אלא כינוני.

מַעְבֻּרָת נ' אשה חרה *pregnant woman | Schwangere* יב' פטיו מיינא: שמא מעוברת היא.

מַעֲוָשׁ ת' מעט *little | wenig* ספרי דב' רפיו: מכה רבה מכה מעושה.

מַעְוָשָׁן מַעְוָשָׁנִי ע"י מַעֲוָשׁ. תוס' מעש' ג' ינא: ועביש של עגבים ומעושן של זיתים: סנה' ב' יז: לאפוקי מעשריא ממעושני.

מַעְוָכָא ע"י מַחֲוָכָא. תרג' ירוש' במ' ליא נ' (וכומו): מעוכיא מן בית תדיהון.

מַעְוִלָה ת' טוב ומשובה, מוכר *prominent, distinguished | vorzüglich* ביק פיו עינא: מעולים שבמשפחת.

מַעְוִמָד תה"פ, כעמידה *standing | stehend* ספרי דב' קניה: אין שירות כשר אלא מעומד.

מעומלית מצות עשה ומצות לא תעשה.

מַעְוִרָב ת' (1) בן תערובות, שולקא לערבון *hos- tags | Geisel* אסת"ר א' א': שהיו מעורבותיהן של אבותיהן.

(2) מבלל *mixed | vermischt* ילק' דב' תחיה: וראה חפז מעורבת קיבר.

מַעְוִרָב שְׁמֵשׁ שמש שנעשה פתור עם הערב שמש *one who has become clean with the setting of the sun | ein Unreiner, der mit Untergang rein geworden ist* פרה פ"ג מיוז: ומטמאין היו את הכהן השורף את הפרה וכו' שלא יחו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית.

מען [מאוז] וי. סין פרי | the wild strawberry
 wilde Erdbeere ילק' וק' תעצ: המערב וכו'
 מי טיין בדנש.

מעיסא. מעיסה נ' מקפה של קמח a paste
 made of flour | Mehlbrei תומ' חלה א' ב':
 המעיסא - חמין לתוך קמח פס' א' ליב: לא
 כחלוט ולא במעיסה.

מעיקא (1) ז' מציק צורר Be- oppressor
 drücker תרג' איוב ל'ו פ'ו (צ'ר): מעיקא.
 (2) מצוקה Bedrängnis | oppression שם פ'ו ב'ד
 (צ'ר ומצוקה): עקא ומעיקא.

מעק' (פעל, 1) דחק ולחץ zerdrücken | to crush
 תומ' כלי ב'ס א' ח': ומלקחיים שהוא ממעך
 בו הפתילה.

(2) המיד את הקול die Stimme | to lower
 dämpfen ברי' מ'ה ע'א: ימעך הקורא קולו.

נתמעך נתפ', נדחק ונלחץ zer- | to be crushed
 drückt werden פ'ס' פ'ד פ'ב: מעולם לא נתמעך
 אדם בעזרת.

מעלא ז' כניסה das Hereinkommen | entering
 כח' נ'ג ע'א: מעלאי דירי.

מעלה -- מעלה עשן סין צמח eine | a plant
 Pflanze תומ' יוה"כ ב' ז': חיינו מלקמים עשבים
 בשדה וכו' אמר לי ראיתי מעלה עשן כנגדי.

מעלה -- כנוי לגבוה God | Gott ברי' י"ט ע'א:
 והכנים דעתו כלפי מעלה.

מעלה -- חשיבות, יתרון distinction, superiority |
 Vorzug קירי ע' ע'ב: זו מעלה יתירה יש בין
 ישראל לגרים.

מעלר: מעלי יומא ערב יום Vorabend | eve
 כח' פ'ו ע'ב: מעלי יומא דנפורה.

מעלי שמשא שקיעת תרומה Sonnen- | sunset
 untergang תרג' ירוש' במ' כ"ה ד': ועם מעלי
 שמשא.

מעלי. מעליא ת' טוב ומעולה | good, perfect
 gut, vorzüglich תרג' דחייב י"ג ב': שמא
 דמעלי: גיט' כ'ט ע'א: גיטא מעליא.

מעושה ת' שיש בו כשום אונס וכפיה | forced
 erzwungen גיט' פ'ס' ס'ח: גם מעושה.

מעול ניר, כסף, ממון Geld | money כח' פ'יג
 מיב: תניח מעוליו על קרן הצבי. ועי' מעול.

מעולי. מעוץא ד, שערות עזים | goats-hair
 Ziegenhaar תרג' שמי' כ'ו ד' (יריעות עזים):
 יריען דמעוק שם ל'ה כ'ו (העדים): מעוץא.

מעזיבה נ' פיה של מלם וכדומה | stucco
 Stukkatur מדות פ'ד פ'ו: ואמה הקרה ואמה
 מעזיבה.

מעזילא ד, סוזה ואורג | spinner | Splinner קה'ד
 ז' פ': היכמא דמעזילא עזיל על פלכתיה וכו'.

מעזלא ז' כמזה Gespinnst | spun yarn ירוש'
 שבת פ'ו י' ע'ג: הרא איתתא וכו' דשרקה מעולה.
 מעיט מעשים טובים.

מעט -- נתמעט נתפ', נפחת | to be reduced
 verringert werden ע'ב: נתרבה כמפו
 וכו' נתמעט כמפו.

מעט פעל, הפחית, הוציא מן הכלל | to reduce;
 to exclude | verringern; ausschließen יומא
 ע'ד ע'א: למעושי מאי וכו' למעושי משחק
 בקוביא.

איפעט אתפ', עי' נתמעט. עירי ע'ט ע'ב:
 דאיפעט מאתמיל.

מעטין. מעטין ז' בית קבול של דתים receptacle
 for olives | Olivenbehälter תומ' שבת ג' פ':
 עבים של ענבים ומעטין של דתים: מעט' נ' ו':
 אעפ"י שאין מחזירין למעטין הזה דרי הוא
 מחזירין למעטין אחר.

מעזי'ה נ' מעל, פשיעה Ver- | faithlessness
 untreuung, Untreue כמיר פ'ט: מעילה על
 דבר ערוה או מעילה על דבר כמון.

מעין ממין, כמון, תמצית | of the nature of, an
 abstract of | nach Art von, ein Auszug
 aus ברי' פ'ד פ'ג: בכל יום מחפיל אדם י"ח ר'
 יהושע אומר מעין שמונה עשרה.

מַעְפּוֹרֶת זי, אדרת למגן בפני האבק dust-
cloak | *Staubmantel* בלי פכים מ'א; הסוגה
והמעפורת.

מַעְפָּרָא זי, מצנפת *Turban* | *Turban* תרג' מליא
כ' מ'א (ויסר את האפר): ואערי ית מעפרא.

מַעְפָּרֶת עיי מַעְפּוֹרֶת, ירוש' תרי פ'ז מיד עיר;
גזל מעפרתו של זה ונתן לזה.

מַעְצָרָא זי, מַעְצָרֶתא זי, *Keller* | *pressroom*
תרג' ישי פ'ג ב' (כדורך בנת): כביעות דמתכעט
במעצרא; כמי ייח ל' (כתבואת יקב): עללת
מעצרתא.

מַעְקוּצִי זי, עקיצה *Stich* | *sting* קחיר ר יא;
חד מעקוצי.

מַעֲרֵר מעשר ראשון.

מַעְרָא זי, 1) מערב *West* | *Westen* תרג' ברי
כ'ח ייד (ימה): למערבא.

2) ארץ ישראל, שחיא במערבה של בבל *Pa-*
lestinia (in the west of Babylonien) | *Palestina*
(das westlich von Babylonien liegt) יב' קיי
ע'א; בעי במערבא.

מַעְרָבָא, מַעְרָבִי תי, מצד מערב *western* |
westlich תמיד פ'ב מ'ה; קרן מערבית דרומית;
תרג' יב'ע שמי' כ'ז ב'ב (ולירכתי המשכן ימה):
למיימי משכנא מערבא.

מַעְרָבְלָא זי, שכולת מים *whirlpool* | *Strudel*
תרג' איוב ל'ח פ'ז (נבכי ים): מערבלי סגור ימא.

מַעְרוּבָה, מַעְרוּבָה זי, גליל עץ לגלגול העיסה
rolling-pin | *Rollholz (zum Teigrollen)* כלי
פסיו מ'ב: סרוד של נחתומין וכו' וכן המערוכה
ירוש' שבת פ'ז י' ע'א; במערוכה משם פוחן.

מַעְרוּקָא זי, פליט *fugitive* | *Flüchtling* תרג'
יב'ע ויק' כ'ז ל'ז (מנוסת חרב): כמערוקי חרבא.

מַעְרַע: מַעְרַע קד'יש עיי מַעְרַע קד'יש. תרג'
ויק' כ'ג ג' (מקרא קדש): מערע קד'יש.

מַעְרָקָא זי, פליט *fugitive* | *Flüchtling* תרג'
יר' מ'ה י'ם (שאלו גם ונמלטה): שאלו למעריקא
ולמשיוביא.

מַעְלִיּוֹתָא זי, יתרון ושבת *improvement* | *Ver-*
besserung מני מ'ג ע'א: אשתבאי למעליותא
וכו' לגריעותא.

מַעְלָן, לַמַּעְלָן, מַלְמַעְלָן תהי'ם, למעלה *above* |
oben ירוש' ברי' פ'ד ח'ח: כנגד קדשי הקדשים
של מעלן; שמור פליג: כל סח שברא חקב'ת
למעלן ברא למסון; אהלי פ'י מ'א: בין מלמעלן
בין מלמסן.

מַעְלָנָא זי, 1) מבוא *Kingang* | *entrance* ג'ט'
ג'ז ע'ב: דמעלנא אית ליה ומפקנא לית ליה.

2) שקיעת *Sonnenuntergang* | *setting* תרג'
תה' ג' א' (מסורה שמש עד מבואו): ממדנה
שמשא ועד מעלנית.

מַעְלִיע מעה לעת.

מַעְלָתָא זי, הכנסות *Einnahmen* | *income*
פמיקר מליא: שיכבא בישא מני מעלתא ולא
מני נפקתא.

מַעְמָד -- מלאכות מערי חמדינה לעמוד במקדש
בשעת העבודה *a division of representatives*
deputed to accompany the service in the
Temple | *Abgeordnete aus der Provinz zur*
Teilnahme am Tempeldienst בכורים פ'ג מ'ד:
כל העירות של מעמד מתכנסות לעיר של מעמד.

מַעְמָד תהי'ם, בפני-לעניי *in the presence of* |
in Anwesenheit תוס' ב'ב פ' ב'ז: המוכר
סדה חבירו במעמד חבירו.

מַעְמִיד זי, בסיס *Gestell* | *support, frame*
Träger שבת ס' ע'א: כשבטת וכו' בערסה וכו'
הכל הולך אחר המעמיד.

מַעְמִים מעיקרא מאי סבר.

מַעְמִשִׁב מתנה על מה שכתוב בתורה.

מַעְנָה -- יד המחרשה *handle of the plough* |
Griff des Pfluges תוס' שבי' ג' ב'ז: ובלבד שלא
יסמוך לה מענה.

מַעְסָרָא זי, מעשר *tithe* | *der Zehnt* תרג' כמי'
י'ח כ'ח (מעשרותיכם): מעסריכון.

מַעְרָתָא נ', מערה *cave | Höhle* כיב ניה עינא
מערות דאברהם.

מעיש מעשר שני; מערב שבת.

מעיש לעיש מערב שבת לערב שבת.

מַעֲשָׂה -- מאורע, עובדא *fact, event | Begegnis*
Handlung תומ' ברי' א' ו': מעשה ברי' ישמעאל
ורי אלעזר בן עזריה וכו'.

מַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית תורת בריאת העולם *cosmogony*
Koasmogonie דג' פ"ב פ"א: אין דורשין בעריות
בשלישה ולא במעשה בראשית בשנים.

מַעֲשָׂה מְרֻכָּבָה תורת חזיון המרכבה של יחזקאל
the mystic speculations on the divine chariot
(of the vision of Ezekiel) | Deutung der
Vision Ezechiels vom Gotteswagen שבת פ'
ע"ב קום דרוש לנו במעשה מרכבה.

מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם נהוג שבעולם *of daily occurrence*
alltägliche Erscheinung כיב קע"ג ע"ב: הא
מעשים בכל יום דאממכתא לא קניא.

מעשהדג מצות עשה שהזמן גרמא.

מַעֲשָׂנָא ד, מעז ומבצר *stronghold | Festung*
תרג' משלי י' כ"ט (מעז): מעשנא.

מַעֲשֵׁר -- **מַעֲשֵׁר רֵאשׁוֹן** המעשר הניתן ללוויים
the first tithe belonging to the Levite | der
erste Zehnt, der den Leviten gegeben wird
מעשים פיה מ"ג ומעשר ראשון לבעליו וכו'.

מַעֲשֵׁר שְׁנִי המעשר שהמפריש מביאו לירושלים
ואוכלו *the second tithe to be consumed*
by the owner in Jerusalem | der zweite
Zehnt, der nach Jerusalem gebracht und
dort vom Eigentümer verzehrt werden soll
מעשים פיה מ"ג בערתי את הקדש מן הבית זה
מעשר שני.

מַפְגִּיעַ ד', מין רמש *gnat | Mücke* שבת ע"ז ע"ב:
אימת מפגיע על ארי אימת יתוש על הפיל.

מַפְגְּרוֹתָא נ', חורבן *desolation | Verwüstung*
תרג' ישעי' מ"ט י"ט (וארץ הריסותך): וארע
מפגרוותך.

מפדיש מפני דרכי שלום.

מָפָה נ', 1) סמפחה *napkin, towel | Tuch*,
Handtuch ברי' פ"ח פ"ג: מקנת ידו כמפה
ומניחה על השולחן.

2) דגל *flag | Fahnentuch* במיר פ"ב: לכל נשיא
ונשיא מפה וצבע.

מַפְאָר ת', יפה, נהדר *glorious | schön, herrlich*
תענית ד' ע"א: אי חכמה מפוארה בכלי מכוער.

מַפְּלָם ת', חלק *smooth | glatt* זבחי נ"ד ע"א:
אבנים מפולמות.

מַפְּלֵשׁ ת', נוקט ועובר מן הקצה אל הקצה
going through | durch und durch gehend
תומ' בלא' פ"ב: תלמים מפולשין מראש השרה
ועד סופו.

מַפְּלֵת נ', 1) נפילה, הרימות *falling in, debris*
Einsturz; Trümmer ברי' ג' ע"א: מפני ג'
דברים אין נכנסין לחורבה מפני השר ומפני
המפלות ומפני המוקיין; פס' פ"ב פ"ב: חמץ
שנפלה עליו מפולת.

2) עי' **מַפְּלָה**, ירוש' ברי' פ"ח ד"א: כמפולת
של מחריביו חתם.

3) זרין, זריעה *throwing seed | das Säen*
Streuen ערכ' כ"ה ע"א: מפולת יד ולא מפולת
שורים.

מַפְּרִיא עיי' **אַפְּרִיָּדָה**, ילק' ויק' תקמ"ז: אם
נופל אדם מפריא של מעות ויתן פיה למטה אין
המעות מתפורות?

מַפְּרִצָם, **מַפְּרִצָם** ת', ידוע לרבים *generally*
known | allgemein bekannt ויק' פ"ב: בזמן
שאינו מפורסם; ירוש' תעני' פ"א ס"ד ע"ד: וכל
מפורסם בתשמישו.

מַפְּרִישׁ 1) ת', מבורר ומוסבר *specified, explicit*
deutlich חגי' כ"ב ע"ב: ומה סתומות וכו'
מפורשות עאכ"כ.

2) תח"ס, בבירור *explicitly | ausdrücklich* כ"ט
צ"ד ע"ב: בשואל מפורש. ועיי' **הַמְפְּרִישׁ**.
מַפְּחֻזָּא עיי' **מִפְּחֻזָּא**, ירוש' נ"ז פ"א ע"א:
מפחוזא.

מפֿקֿקֿטא נ׳, 1) צאגא *Exkrement* | excrement

שבת קליר ע׳א: בי מסקטא.

2) הצאגא *Ausgabe* | expense ויקר פליר: מן דמא מפקטא.

מפֿרֿוֹכֿה ע׳י מפֿרֿיִכֿה, ביב טיז עיבז הסוכר בית חבד סכר את הגפרים זאת היקבים ואת המפרכות.

מפֿרֿוֹנֿא ד׳, מוחר, נדוניא *wife's settlement* | *Mitgift* חר׳י יביע שמי׳ כיב טיז (כמותר התולות): כמפרוני בתולתא.

מפֿרֿהײַטא נ׳, ציציות *Fransen* | fringes שבת כפ עיב: חאי רסוקא אי אית ליה מפרחיתא שרי זאי לא אמיר.

מפֿרֿיִכֿה נ׳, אבן כבדה שגבת *press-stone* | *Press-Stein* תומי׳ כיב ג׳ ג׳: המוכר את בית חבד סכר זכר וזאת המפריכות.

מפֿרֿע׃ לִמפֿרֿע חת׳פ׳, 1) לשעבר, מלכתחילה *rückwirkend* | retroactively מנה׳ כ״ז ע׳א: למפרע הוא נפסל.

2) ממוק לראש *rückwärts* | backward מני׳ פ״ב מ״א: הקורא את המגילה למפרע לא יצא.

3) נדועבר, לאחר מעשה *nach-* | subsequently *träglich* תומ׳ בר׳ די ייט: לברך למפרע וכו׳ בתחילה וכו׳.

מפֿרֿק ד׳, קשר, חוליא באכרים *joint, link* | *Gelenk* נזיר גיב עיב: חואיל וישנן במפרקי ידים ורגלים.

מפֿרֿש, מפֿרֿש הַיִם ד׳, מי שמפליג בים, יורד הים באניה *Seefahrer* | sea-farer גישׁ׳ טיה עיב: המפרש והיוצא בשיירא; ירשׁ׳ שבת פ״ב די עיג: חזירתי על כל מפרשי ימים.

מפֿשׁוּמִיִּתא, מפֿשׁוּמִיִּתא נ׳, מישוש ידים ורגלים, השתחויה *prostration at prayers* | *das Sichhinstrecken (beim Gebet)* ירשׁ׳ עיז פיר מיג עיד: מפשוטיתא דתעניתא וכו׳; סוכה פיר גיד עיב: מפשוטתא.

מפֿטֿיר ד׳, 1) מי שקורא את ההסמרה *he who concludes the reading from the Law at the Synagogue* | *derjenige, der den Schluß des Pentateuchabschnittes und hierauf einen Abschnitt aus den Propheten in der Synagoge vorträgt* ירשׁ׳ מני׳ פיר היג: שבקה חוץ מן המפטיר.

2) שמש בית חכמות *janitor* | *Synagogen-* *diener* חול׳ גיא ע׳א: מפטיר בנסיותא.

מפֿיִחֿנֿא ע׳י מִפֿיִחֿנֿא, נר׳ י׳ עיב: מפחנא וכו׳. מפֿים עיר נה כמצרים *Memphis in Egypt* | *Memphis in Aegypten* חר׳י י׳ בי טיז (כני נה): בני מפים.

מפֿנֿקֿותא נ׳, עידת ודך, פינוק *delicacy*, *tenderness, fastidiousness* | *Bequemlichkeit*, *Verwöhntheit* ח׳ ר ע׳א: מפנקותא יתירתא.

מפֿסֿועִיִּתא נ׳, שעטה *das Treten* | trotting חר׳י י׳ טיז ג׳ (שעטת פרסות אביריו): מפסועית פרסת גיבורהי.

מפֿסֿלִית, מפֿסֿלִית נ׳, בלי חקיקה ופיסול *chisel* | *Meißel* טייג מיד: המעצד והאיומל והמפסלית וכו׳; תומ׳ שבת י״ג (ייד): מפסלילן את המקבת ואת המפסלת.

מפֿץ — מצע *Mattreze* | *mattress* אחל׳ פיה מ״א: וסרין ומסץ ומחצלת.

מפֿקֿנֿא ד׳, מוצא *Ausgang* | exit חר׳י יחזקאל מיג יא (וכל מוצאותיו): וכל מפקניות.

מפֿקֿנִיתא נ׳, 1) יציאה *going out, leaving* | *das Herausgehen* חר׳י שׁ׳ כיא ד׳ (כצאת העברים): מפקנות עברין.

2) מקום מוצאו של דבר *Herkunft* | source חר׳י דחייא א׳ כיג: אופיר אתר מפקנות דחבא.

3) חרבר היוצא *that which comes forth* | *das, was hervorgeht* חר׳י תח׳ פ״ס לית (מוצא שפ״י): מפקנות מפותי.

מפֿקֿנִית גִּשְׁמִיתא יציאת נשמה *death* | *Tod* חר׳י תח׳ פיה כ״א (למות תוצאות): מפקנות נשמותא.

מצוֹבֶהָא ז"ל, קנים שבבסרק האורנים *slips of the slay* | *Stäbchen des Webhamms*
ע"א: בקירוס - מצוביתא.

מצוֹנָא ז"ל, זמרת גפן *tendrill* | *Weinranke*
יביע ברי מי ייב (שלישה שריצים): תלתי
מצוגיא.

מצוֹנָה -- צדקה *charity* | *Wohlthätigkeit, Almo-*
sen ויקיר מליד: כל עמא יפלגון מצות.

מצוֹוֹתָא ז"ל, (1) פקודה *command* | *Befehl* ירוש'
קירי פיא סיא עיב: אמא מצוותא למחזכיא.

(2) מצות אלהים, מעשה טוב *religious act*
gottgefällige Handlung ויקיר פ"ג: בר
מצוותא.

מצוֹי ח' תל, שכיח *frequent, ordinary* | *häufig*
üblich בימ י"ח ע"א: במקום שהשיירות מצויות.
מצוֹי ע"י **מצוֹי**. ביצח פ"ג מ"ח: מפני מצוי
המדות.

מצוֹיִין ת"י, (1) ממוסן בסמן *marked* | *kennlich*
gemacht תומי שקל' א' ח'ז: אכן אחת מצוינות.
(2) מושל, יוצא מן הכלל *prominent* | *aus-*
gezeichnet ברי' ה' ע"א: שערים המצוינים
בהלכה.

מצוֹיִינָא ז"ל, גרגן, איש ריב וסדון *wrangler*
Zänker, Streitsüchtiger שבת קכ"ב ע"א:
קרחא מצווינא.

מצוֹיִין ת"י, שיש בו ציציות *provided with*
(woolen) fringes | *mit Franzen (Zizith)*
verschen שבת כ"ה ע"ב: מדינן המצוויין.

מצוֹלוֹת ז"ל, פסולת של תבואה *refuse* | *Abfall*
(vom Getreide) תומי צוקי תרי' י' ג"ז: המצולות
והרקבנות של תרומה.

מצוֹע ז"ל, אמצע *midst* | *Mitte* תרג' יביע רבי
כ"ג י"א: למצוע משריחא.

מצוֹפִית ז"ל, מקום הנחת הפה בבלי זמר וברומה
mouthpiece | *Mundstück* כלי פייא מ"ז: קרן
עגולה וכו' אם היתה מצופית שלה של
מתכת וכו'.

מַפְתָּח -- בית הצואר של בגד *neckhole* | *Hals-*
Öffnung (am Hemd) שבת פמ"ו מ"ב: קושרת
אשה מפתח הלוקה.

מַפְתָּח ז"ל, סתה *stone-cutter* | *Steinhaner* כלי
פכ"ט מ"ה: יד סקבת של מפתחי אבנים.

מַפְתָּח -- מַפְתָּח הַלֵּב עצם החזה *sternum* |
Brustbein אה"ל פ"א מ"ח: ושמונה עשרה
חוליות בשדרה וכו' ששה במפתח של לב.

מַצָּא -- נִמְצָא נפ"י -- נודע הדבר, נתברר, *to result,*
to follow | *sich später ergeben, sich heraus-*
stellen קירי פ"ב מ"ג: על מנת שאני כהן
ונמצא לו.

מַצְבָּא ז"ל, מַצְבָּהָא ז"ל, ממע *plant* | *Pflan-*
zung תרג' ישי' ח' ב' (שורק): כמצב גפן בחירא:
מיכה א' ו' (למטעי כרם): מצבת כרם.

מַצְצָה פיעל, (1) סחט *to wring out* | *auspressen*
מעלה פ"ב מ"ב: מיצה דמה ה"ב משום פגול.
(2) דייק במדה *to measure exactly* | *genau*
messen עירי פ"ד מ"א: שאין חסדוהת ממצין
את המדות מפני הסועין.

נִתְמַצָּה נפ"י, (1) נסחט *to be wrung out* | *ausge-*
preßt werden זכ"ה פ"ו מ"ד: היה מתמצה עד
היסוד.

(2) נחשב החשבון בדיוק *to be exactly counted* |
genau berechnet werden ביר פצ"ב: כיון
שראה יעקב שנתמצה החשבון.

מַצָּה -- עור שלא עובד עדיין *untanned hide* |
ungegerbte Haut כלי פ"ז מ"ח: העושה כים
מעור המצת.

מצדהד מצד הדין.

מַצָּה ז"ל, מצה ומריבה *quarrel* | *Streit* תרג' ש"ב
פ"ו ד' (ריב ומשפט): דין ומצו.

מַצוֹבָה ע"י הַצוֹבָה 2. ירושי בים פ"ב ח' ע"ב
ועינ: כגון אהן מצובה אין חייב להכריז מהו
וכו' כגון אהן קרפיפא של שלשה בני אדם.

מציעתא נ, החלק האמצעי של משנה the middle clause of a Mishnah | der mittlere Teil einer Mishnah חל' ציב עיבז רישא וסיפא וכו' מציעתא.

מציצא עי מצוצא. סורי חז' בוכר קיב די מציצא דיקר [דיקור].

מציל מצי למימר; מצות לא תעשה.

מצמחא ו, מצמחיה ד'וסא הנך החמה sun | Sonnenaufgang rise ויקר מכיר; מצמחיה ד'וסא וכו' מסמוע שמשא.

מצמץ פיי, 1) עצם עיניו למחצה to blink | die Augen zukneifen ביר פייס; מסמץ ומביט בה.

2) מצץ saugen | to suck ירוש' בים פיו יא עיבז שלא יקלף כחאנים ומצמץ בענבים.

מצרע מצד עצמו; מצות עשה.

מציע פיעל, קבע באמצע to place in the middle | in die Mitte setzen סנה' פייב מ'אז מסמץ בינו וכן העם.

מציעא ו, לחץ oppressor | Bedrucker תרג' משי' בים ייג (איש חכמים); גברא מציעא.

מציק פיי, יצק to pour | gießen תרג' ייב ע'א; מוצקין שמן וכו'.

מציר פיי, 1) עי' מור. ירוש' מופה פיו כי עיד; מחרת בלבנה וכו' אגן חנינן מוצרות וכו' מסרן קמר.

2) תרם והגביל | to define the boundaries als Grenze bestimmen בייב מ'א עיבז; אעפ'י שמצר לו מצרים החיצונים.

מציר בגל 2. בייב מ'א עיבז; אע'ג דמצר ליה מצרי.

אימצר אתם, החמשש sich | to stretch oneself ausstrecken עיו ע' עיבז; אימצורי קא מסמרא.

מציר -- תחום, גבול Grenze, Rain boundary | בייב ניג ע'א; שתי שדות ומצר אחד כיניהם.

מצירא ו, 1) בגל. בייב קיח ע'א ועיבז; דינא דבר מצרא.

מצוצא ו, צרצר cricket | Grille סורי תחל' קיב די' כהרין מצוצא ותנא.

מצטבלה [מצטללה] עי' אצטלב (צלב). ביר ססיה אזל קוטי שריחא למצטבלה.

מצמוכה עי' מסמיכי. ילקי ביר קסיסא ולם - מסמוכה.

מצמרא, מצמרדו ו, כף spoon | Löffel ויקר פליג; מצמרדא מכירין; ילקי תחל' חשסיה; מסמרדו ומכירין.

מצוי פיע, 1) יכול können, vermögen | to be able ביט ייר עיבז לא מצי אמר ליה.

2) סחט wring out | auspressen | זכח' סיה עיבז וכיון דמצי דם וכו'.

3) ינק saugen | to suck שבת ניד עיבז; ליסציוח וכו'.

מצוי פעל, היניק zu trinken geben | to give suck (dem Säugling) כתי' סי' עיבז; מסמציא ליה מפיי.

אימצר, איתמצר ארס', 1) עי' מצ' 1. כתי' סיב עיבז; לא אימצר נכרי למגוי בהדי ישראל.

2) נחטס den | to be wrung out (שמץ); ראיחמצי.

מציעא נ, 1) פועלת המוצא das Find | finding den ירוש' מופה פ'א פיו עיבז; אין מציעא בכל מקום אלא בערים.

2) דבר שנמצא Fund | something found סיה מיג; המוציא מציעא לא ישבע.

מצויבות עי' מצופות. תוסי' כלי' בים אי' די; מציבות של סתכות.

מצומאר עי' מצמרדא. ילקי ויקי תרסיסא מצימאר מכירין.

מציעא ו, אמצע Mitte, midst | middle תרג' במ' ליה חי' (והעיר בתוך); וקחא במציעא.

מציעא תי, אמצעי mittlere | middle תרג' שמי' ביז כיה (הבריה התיכון); עברא מציעא.

מציעותא עי' מציעא, תרג' דהייב ו' די' (תוך החצר); מציעות דרתא.

מִקְדָּשָׁתָא נִי קרשה, זונה *Dirne* | prostitute
תרני ברי ליה ניא (קרשה): מקרשתא.

מִקְנָאָא וִי, מַמִּיש *Hammer* | hammer תרני יש'
מיר ייב (וכמקנות): מקובין.

מִקְנָפֶל תִּי, (1) חביב *wohlgehtten* | much liked
בר יז עיא: מקובל על חבריה.

(2) שיש לו דבר-מה בקבלה *holding a tradition*
eine Überlieferung besitzend טאה פִּיב מִיו:
מקובל אני מרבותי.

מִקְנָפֶע תִּי, קבוע ומסויג *besetzt* | beset במיר
פִּיב: בעפרה הווא שםקובעת באכנים.

מִקְנָה זִי, מִקְנָה נִי -- ברכת מים לשבילה
the ritual bath of purification | Tauchbad
במיר פִּיח: שיעור מי מקה ארבעים טאה.

מִקְנָזָא וִי, רץ *Läufer* | runner ילקי שמי רכיה:
מקוזי מן קדמוי מקוזי מן לאחריתא.

מִקְנָלִים, מִקְנָלִין זִיד, שוק בשר *meat-market*
Fleischmarkt ספרי במ' קִיא: בנו להם
מקולים: חולי צִיח עיא: מקולין ושבחי ישראלוכו.

מִקְנָלִים תִּי, (צלי כשמיד וראשו מושם על גביו)
(a lamb roasted in its entirely with the entrails on the head) like a helmet
elg. „behelmt“ (vom Pessachlamm, das mit
helmartigem Aufsatz seiner inneren Teile ge-
braten wurde) טם עִיד עיא: גרי מקולם.

מִקְנָם -- כנוי לגבות *Gott* | *the Lord* בכורות
מיה עיא: המקום יהיה בעירו.

מִקְנָף זִי, חוד שבו קובעים יד המערר *the eye of the coultter* | *die Einfassung des Spaten-*
griffs בלי פִּיג מִיג: חרתור שנפגם וכו' נשבר
מקופו וכו'.

מִקְנָר זִי, כלי להשחתת אבני רחיים *a tool for whetting millstones* | *ein Schleifgerät*
פִּיב מִיו: יד המקור וכו' יד המעצר.

מִקְנָרָא זִי, חרשום העוף *Schnabel* | beak ביר
פִּסר: אתא הדין קורא מצראה דמקורית ארוך
יהב מקורית ואפקית.

(2) חבל *Strick* | rope מריק ו' עיב: דליכא
נישרא וכו' דליכא מצרא.

דִּינָא דְּבֵר מִצְרָא זכות קריסה של בעל שדה בקניה
שדה שכינו *the prerogative of the neighbour*
(the right of preemption) | *Vorkaufrecht des*
Grenznachbars בִּיב ה' עיא: דינא דבר מצרא.

מִצְרָאָה, מִצְרָאִי, מִצְרָא תִי, מצרי *Egypt-*
Ägyptisch | *Han* תרני ברי ליט ב' (איש מצרי):
גברא מצראה: יביע שם: מצראי: תרני ירושי
שמי ב' ייב: מצרא.

מִצְרָנָא עִי מִצְר, בים קיה עיב: בני מצרני.

מִצְרָנָאָה תִי, הגדל על הגבול *growing on the balk* | *am Raine wachsend*
עִיב: גרגירא מצרנאה.

מִצְרָנָתָא נִי, הקשבה, שמיעה *hearing* | *das Hören, Vernehmen*
תרני יביע ברי ב' ו':
מצותות אודנין.

מִקְבִּיל -- סבוסט על הקבלה והמסורת *founded on tradition* | *auf Überlieferung begründet*
ירוש' ביק פִּיח ו' עיג: תניתה אילין למקבילות
ולמקבילות.

מִקְבִּיל סחִי, ממול *gegenüber* | opposite תרני
ויקי ה' ח' (ממול): מקביל.

מִקְבִּילָנָתָא נִי, לקיחה ורכישה *winning* | *das Gewinnen*
תרני משי ייא ל' (ולוקח נפשות
חבם): מקבלנחא דנפשי חבמתא.

מִקְבִּין זִי, שראשו דומה למקבת *one whose head is malletshaped* | *mit hammerförmigem Kopf*
בכורות פִּיו מִיא: חמקבן ושראשו שקוע.

מִקְבִּישׁ וּמַחְבִּייה מקולי בית שמאי ומחומרי
בית הלל.

מִקְדוֹנָא שם ארץ *Mazedonien* | Macedonia
תרני יביע ברי י' ב' (יוון): ומקדוניא.

מִקְדָּח זִי, כלי לגקובת עץ וכדומה *borer* | *Bohrer*
ויקיד פִּיד: לבני ארם שהיו יושבין במסינה נמל
אתר טחן מקדח וחתחיל קודח תחתיו.

מְקַלְעֵתָא זי, מקלעת *Loche* | *braid, plait* | *Haarflechte* ירושי שבת פיו ו' ע"ד: מקליעתא דרישה.

מְקָם זי, מעמד *Stand* | *standing* תרג' מליא י' ה' (מעמד משותף): מקם משמשנוהי.

מְקָמָא זי, מקור פרנסה | *means of living* | *Erwerbsquelle* שמרר פיל: לשנים שירדו למקמא אחר אומן ואחד הדיוט.

מְקָמָה עי' מיקמת. ירושי נר' פייא מיב עיג: דו יב לה מקמה טבא.

מקמיל מאי קא משמע לן.

(מקמק) הַתְּמַקְמַק הַתַּמִּי, נעשה חלוש *to be crushed* | *zermürbt werden* תענ' כיה עיב: המתינו לו עד שיתמקסק ויצטער.

מְקָמָתָא עי' מיקמת. בר' פעיג: דא מקמתא.

מְקַנְיָתָא זי, חבילת קנים | *a bundle of reeds* | *Rohrbündel* ירושי מעשיש סיה ניה עיג: מקניתה מרגלחא.

מְקַפָּה זי, תבשיל עב וגם *Brei* | *pulp* מוכת כ"ט ע"א: מקפה של גריסין.

מְקַפְנָא זי, חומה מקפת *Ring-* | *circumvallation* | *mauer* תרג' איכת כ' ח' (חל וחומה): מקפנא

מקפנא

מְקַק זי, רקבובית עי' אבילת חולעים *decay*, | *wormeaten place* | *Zerfall, Wurmfräß* שכת פ"ט מ"ז: סקק ספרים.

מְקַק זי, עש אוכל ספרים *Blücher-* | *book-worm* | *wurm* שכת צ' ע"א: מקק דסיפרי.

מקקווי [מקקוין] זי, רצים *Läufer* | *runners* פסיק' בשלח פ"ד ע"א: מקקווי מן קרמוי מקקווי מן כתרוי.

מְקַר תי, מצל *schattig* | *abady* תרג' יש' כ"ה ח' (בצל עב): בצלל כ"ף מקר.

מְקַרָּא (1) כתבי הקודש | *the Scriptures* | *Bibel* ירושי תענ' פ"ד ס"ה ע"א: חורנו על כל המקרא.

מְקוֹרָל תי, מעוגל *gerundet* | *rounded* תוס' שבת י"ג (יד), ויה צרור המקורול כוית כאנח וכביצה.

מקוזה [מקוזה] זי, רץ *Läufer* | *runner* ירושי ר"ה פ"ב נ"ה ע"א: כהדין מקוזה.

מְקַנְיָתָא חשבון *Berechnung* | *calculation* ירושי שבי' פ"א ל"ג ע"ב: דא מקנא.

מְקָה -- קניה *Kauf* | *bargain* כתי' י' ע"ב: לך זכה במקדך.

מְקָת וּמְמָר משא וכתן של סוחר *commercial* | *Handelsverkehr* | *transaction* כ"ב קפ"ט ע"א: אף שפרי מקה ומסכר אין כותבין.

מְקַמְרָה מְקַמְרָן זי, מין בגד עליון *an upper garment* | *ein Oberkleid* ירושי כ"ב פ"ב ח' ע"ב: נדיך במקמרה: תוס' כ"י ב"ב ד' א': והמקמרון וכו'.

מְקַמְיָא מְקַמְיָה זי, דברים שמוחזקים ביד בשעת שבועה, נקישת חפץ *objects held in the hand while making oath* | *Gegenstände, die der Schwörende in der Hand hält* תוס' סנח' ח' א': דור לי כחיי ראשך בקיימא ובמקשיא דנקיטין ירושי שם פ"ג ב"א ע"א: קימה במקמיה דנקום קיבל עליו וכו'.

מְקַדָּה זי, קדרה להחזיק בה גחלים יוקדות *fire-* | *Feuertopf* | *pot* שבת פכ"ד מ"ה שפקקו את המאור במפית וקשרו את המקידה בגמי.

מְקַדְלָן זי, עי' מקולין. ירושי תגי' פ"א ע"ו ע"ב: אפילו ממקילון.

מְקַיָּמָה עי' מיקמת. ויקר פ"ה: אית לך מקימה פלגית וכו'.

מְקַלָּה זי, (1) שריפה *das Brennen* | *burning* כ"ב ע"ד ע"א: מחוסר מקלה וכו'.

(2) כירה, מוקר *Brandstätte* | *roasting place* תענ' פ"ב פ"א: אפר מקלה.

מְקַלּוּם זי, שק *Sack* | *bag* ירושי כ"ב פ"ב ב' ע"ד: צריך שיהא המקלוט בידו, ועי' מלקוט.

מְקַשְׁיָצָתָא בִּי, שְׂקִיק, עֲבוּדָה זָרָה, abomination
 idol | Abscheu, Götzte תרג' ירוש' דב' כ"ט
 פִּיזו (שְׂקוּצִיחָם): מְקַשְׁיָצָתָהוּן.

מָר (1) פִּיעַ, אָמַר to say | sagen תרג' ירוש' תרג'
 פִּיח מִיז עִיָּא: חֲמוֹן מַה אַתָּן מְרִינְ.

(2) אָדוֹן, רַב lord, master | Herr תרג' ירוש' קִיח עִיָּא:
 מִר אָמַר חֲדָא וְאָמַר אָמַר חֲדָא וְלֹא פִלְינְ.

מָרָא תַּחַת, בְּמָקוֹם anstatt | instead תרג' ירוש' עִיָּא:
 וְהִבְהָה נִיחָלָה בְּמִר דְּשִׁחְוִיָּה.

מָרָא זִי, מַעֲדֵר Grabstelt | Grabschelt תרג' ירוש' פִּיח עִיָּא:
 מִרָא לְקַבּוּדָה.

מִרְאִיתָא בִּי, מִרְאִיתָא הָעֵינִן חֲזוֹת, appearance,
 sight, semblance | Blick, Anscheln תרג' ירוש' מִי
 עִיָּא: כָּל מָקוֹם שְׂאֲמִר חֲכָמִים מִפְּנֵי מִרְאִיתָא
 הָעֵינִן אֲפִילוּ בְּחֲדָרֵי חֲדָרִים אֲמִר.

מִרְבִּינָא זִי, חֲנוּךְ Zögling | pupil תרג' ירוש' יִבִּיעַ
 בְּרִי יִיד יִיד (יִלְדִּי בִּיתָא): מִרְבִּינִי בִּיתָא.

(2) בָּצֵן sprout | Sprößling תרג' ירוש' מִיָּה יִאָּ:
 מִרְבִּינִי צִמְחָתָא.

מִרְבִּינָתָא, מִרְבִּינָתָא, אֲמִנָּה nurse | Er-
 zieherin תרג' ירוש' יִבִּיעַ בְּרִי לִיָּה חִי (מִינְקָת רִבְקָה):
 מִרְבִּינָתָא דְּרִבְקָה: קִידִי לִיָּא עִיָּבָה וְהִיא מִרְבִּינָתָא
 הָאִי.

מִרְבִּינָא עִי, מִרְבִּינָא גִּי, תרג' ירוש' בְּרִי יִיד
 יִיד (יִלְדִּי בִּיתָא): מִרְבִּינִי בִּיתָא.

מִרְבִּית (1) קַמְנִי בְּעֵלִי חַיִּים, young animals
 junge Tiere בְּכֹרֹת מִיז מִיָּא: כָּל מִרְבִּית
 הָעֲנָלִים כֵּן.

(2) עֵנָף twig | Zweig תרג' ירוש' מִיָּה: בְּמִרְבִּית
 שֶׁל תֵּאֲנָת.

מִרְבִּיתָא, גִּי, (1) כְּנִיל גִּי, ירוש' שְׂבִי מִיָּה לִי
 עִיָּבָה: מִרְבִּיתָא דְּתִאֲנָתָא.

(2) חֲנוּךְ, לְמִדָּה, Unterricht | training, teaching
 Lehre תרג' ירוש' מִיָּה: בִּי יִיד (אֲלֹף נְעוּרִיָּה): מִרְבִּיתָא
 דְּפִלִּיּוּתָא.

מִרְבִּיָּה זִי, גִּל, תל Haufen | pile תרג' ירוש' מִיָּה:
 מִרְבִּיָּה שֶׁל אֲבָנִים.

(2) פִּסְקוֹ בְּתִנְיָה | Biblischer Vers
 יִבְמִי יִא עִיָּבָה: אֲזִין מִקְרָא יוֹצֵא מִיָּדִי פִּסְקוֹ.

מִקְרָבָא זִי, קְרִיבָה, נִישָׁה coming near | das
 Nahekommen בְּרִי פִּיָּס: כִּמָּה דִּלָּא מִיָּה
 בְּמִקְרָבָה.

מִקְרָא לְפָרוֹם [מִקְרָא לְפָרוֹם] עִי, מִקְרָא
 לִיִּפְאָרוֹם, בְּרִי פִּסְיָה: בִּן נָגַם וְחִיתָה קוּרָא
 אֲזִין מִקְרָא לְפָרוֹם.

מִקְרָבִיבָתָא עִי, מִקְרָבָא, יִלְקִי בְּרִי כִיָּה: כִּמָּה
 דִּלָּא דְּסִכָּת בְּמִקְרָבִיבָתָה.

מִקְרָא לְפָרוֹם, מִקְרָא עִי, מִקְרָא לִיִּפְאָרוֹם.
 יִלְקִי יִרְמִי שְׁלִיב: אִם בְּעִינִיךְ הוּא מִקְרָא לְפָרוֹם
 בְּעִינִיךְ נָגַם: שֶׁם בְּרִי קִידִי מִקְרָא וְכוּ'.

מִקְרִי זִי, מִלְמֵד Lehrer | teacher תרג' ירוש' כִּיָּה עִיָּבָה:
 מִקְרִי יִנּוּקִי וְכוּ' מִקְרִי דְּרִדְקִי.

מִקְרִיל חִי, מְבֹרָךְ עַל פִּשְׁמֵהּ הַמִּקְרָא based on
 textual interpretation | auf der Bibel-
 deutung begründet תרג' ירוש' כִּיָּה פִּיח זִי עִיָּבָה:
 תְּנִיחָה אִילּוּן לְמִקְרִילוֹת וְלִמְקַבְּלִיָּה.

מִקְרָעָא בִּי, קִרְעַת Riß | rent תרג' ירוש' מַעֲשִׂישׁ פִּיד
 נִיָּה עִיָּבָה: תְּרִי עֲשִׂר מִקְרָעָן.

מִקְרָעָתָא בִּי, חֲתִיכָת כֶּזֶק | a piece of dough
 Teigstück תרג' ירוש' מִיָּה: הַקּוּרִץ מִקְרָעָתָא
 מִן הָעִיסָה.

מִקְרָקָעָא זִי, קִרְעָה, אֲחֻזָּה real estate | Grand-
 stück בִּיָּם יִא עִיָּבָה: מִסְלָלִי אֲגַב מִקְרָקָעִי.

מִקְרָתָא בִּי, בֵּית הַקֵּץ Sommer-
 wohnung תרג' ירוש' מִיָּה: בִּי (בֵּית יַעֲרֵי חֲלָנִיּוֹן):
 בֵּית מִקְרָת מִלְכִּיָּא.

מִקְשָׁאָה, מִקְשָׁיָה, זִי, מִקְשָׁה, מִי שְׂרָרְבִּי לְשִׁמּוֹל
 קוּשִׁיּוֹת Disputant | disputant בְּרִי פִּסְיָה:
 אֲמִרִים מִקְשָׁאָה תְּלִמְדוֹ דְּרִי מִאִירָה: הוּא יִיד
 עִיָּבָה: חֲרִיף וּמִקְשָׁיָה.

מִקְשָׁיָא בִּי, מִקְשָׁה, שֶׂדֶה קְשׁוּאִים cucumber field
 Gurkenfeld תרג' ירוש' מִיָּה: חִי (בְּמִקְשָׁה):
 בְּמִקְשָׁיָא.

מַרְגְּלֵתָא ניר, מרגלות המטה the bottom of the bed | Fußende
the bed | ירוש' מעשיש פיד ניה
ע"ג: מקניחא - מרגלחא.

מַרְגְּנִין דר, שומים לכלקות whips, scourges |
Peltchen תרג' סליא י"ב יד (בעקרבום):
במרגנין.

מַרְגְּנִיתָא ע"י מַרְגְּלִיתָא. ביב קמיו עינא
מרגניתא דשווא אלמא חזי.

מַרְד -- זוב fließen | נוח to ע"ז כיה עיב: עין
שמרדה.

מַרְדִּיד הפ', עורר למרדה | to make rebellious
anführen, rebellisch machen חז' י"ג עינא:
נמרד שהמריד כל העולם כולו.

מַרְדָּא נ"י, 1) מן עוף a bird | ein Vogel חול' חולי
סיב עיב: שמונה ספיקות וזן וכו' ומרדא וכו'.
2) ע"י מַרְדָּע, תומ' רח' ב' (א'), ב"ז גבוה
שתי מרדאיות.

מַרְדָּד ז', כלי לזרית חפת בתנור baker's shovel |
Bäckerschaukel, Brotschieber שבת קי"ז עיב:
ורדית חפת וכו' וכשחוא רדח לא יורה
במרדה אלא בסכין.

מַרְדָּה נ', מין חרס מעורב בגללים ordure, a
material for vessels | mit Excrementen
vermischte Erdmasse ע"ז עיה עיב: מנא
דמרדה.

מַרְדָּד 1) מין עוף a bird | ein Vogel חול' סיב
עיב: והיינו מרדו.

2) ע"י מַרְדָּות, תרג' ירוש' ויק' י"ב כ' (בקרת)
מרדו.

מַרְדָּות -- עונש châtiment | Züchtigung נזיר
פ"ד מיג: מנת מרדות.

מַרְדָּותָא נ"י, 1) כנ"ל תרג' תח' ב' י' (מוסר):
מרדותא.

2) מרי, מרד rebellion | Widerspenstigkeit
תרג' שי"א כ' ל' (כן נעות המרדות): בר מרבנותא
דמרדותא.

מַרְבָּעָה ע"י רַבִּיעָה, תומ' שבי' ב' ד': שמוע
הימנו שתי מרבעות.

מַרְבָּעֵתָא, מַרְבָּעֵתָא נ"י, מרבץ, משכב
resting place | Lagerstätte תרג' שני אמ' א' ג' ז'
אי לא חזי לכוון אריא אתון חזין מרבעותיה: ביב
ע"ג עיב: בי מרבעתא דדישית.

מַרְג פעל, הפיל umstoßen | to overthrow תרג'
דהיא י"ג פ' (שמשו הבקר): מרגחי תוריא.

אַתְמָרְג ארפ', נדחה ונפך gestossen | to be pushed
werden תרג' רבי' י"ט ה' (ונדחה ידו בברזל):
ותחמרינו ידיה בברזלא.

מַרְגִּינָאן עיר באסיה התיכונה a city in Central
Asia (Merw) | Stadt in Zentralasien (Merw)
ע"ז ליא עיב: ר' שמואל בר ביסנא איקלע
למרגנאן.

מַרְגָּזָאוֹת [מַרְגָּזָאוֹת] דר, מס כסף וחב
gold and silver tax | Gold- und Silbersteuer
ילק' תתלי תרגיו גזר ותמילו מרגזאות על הארץ
כיון שנתנו עליהם העול הזה וכו'.

מַרְגָּזִיָּה דר, מין סכין chopper | Hackmesser
ירוש' שבת פ"ז י' עינא: בר מכתח במרגזייה.

מַרְגָּזִיתָא נ', אשה נרגנית quarrelsome wo-
man | zänkische Frau תרג' משי' כ"א י"ט
(אשת מדנים): תגדניתא ומרגזייתא.

מַרְגָּלָא: מַרְגָּלָא כפומיה נוחה היה לומר he
used to say | er pflegte zu sagen ע"ז בר' י"ז
עינא: מרגלא כפומיה דר' מאיר.

מַרְגָּלָא ז', מַרְגָּלִי, מַרְגָּלִימִים, מַרְגָּלִיָּא,
מַרְגָּלִית, מַרְגָּלִיתָא נ"י, פנינה, אבן טובה
pearl; jewel | Perle; Edelstein תרג' איוב
ב"ה י"ט (פמדת כוש): מרגלא ירקא דאחי מן
כוש; ירוש' דמי' פ"א כ"ב עינא: מרגלי מן דמלכא;
שמרר פליה: ישפה - מרגלישמן: ע"ז ח' עיב:
מרגליות ואבן טובה וכו'; תרג' יב"ע שם' כ"ח י"ז
מרגלייא דתא; ירוש' גר' פ"ג ל"ה עינא: בעיה
ומרגלייתא.

מִרְדָּא נִי, משום *rudder | Ruder* מניי מין עיב:
כמרדא ולכרות.

מִרְדָּא זי, מחרשה *Plug | Pflug* תרג' תרג'
תח' קמיה זי (פלה ובקע בארץ): דפלה וסבוע
במרדא.

מִרְדָּע זי, מלמד וחקר *Ochsenstachel | ox-goat*
ויקר פכיסה נ' שמות נקרא לו מלמד מרדע
ודרכו.

מִרְדָּעא זי, מִרְדָּעַת נִי, מכסה של חמור, אונת
saddle | Decke (des Esels); cover (of an ass);
Sattel איכירא' א' רכתי (חר כותאה א'): מרדעא
אית ליה וכו'; שבת פיה מיב: חמור יוצא במרדעא.

מִרְדָּתא עי מִרְדָּה, תנח' בוכר חוקת ב' מנא
דמרדא.

מִרְדָּה -- הִמְרָה חפ', -- 1) מיסס *stuf | stuff*
sten שבת פכיד מינ: אין ממין את העגלים.
2) התערב, התחרה *to bet | wetten* שבת לא
ע'אנ מעשה בשני בני אדם שהמרו זה את זה
אמרו כל כל מי שילך ויקניס את הלל.

מִרְדָּה נִי, -- 1) ארס *poison | Gift* תרג' פיה מיה
שיעור חסים המגולין עד שתאבר כחן חמרה.
2) הלידה חמרה שבגוף בעלי חיים *Galle | gall*
חלי' פ'ג מיאנ ניקבה חמרה.

זֶרֶק מִרְדָּה זי, המל אימה על- *to be anstere*
against | streng sein gegen כח' ק'ג עיב: זרוק
מרה בתלמידים.

מִרְדָּא זי, מין צמח *Selbel | sage (bot.)* שבת ק"ט
עיב: אהוב יון - מרוא חזרא.

מִרְדָּבָה תי, רב המספר והמרה *large, numerous*
viel, groß ריה ד' עיב: תעשה מרובה לא תפשת
תפשת מועט תפשת.

מִרְדָּבָה בְּנִדָּים נגו' לכהן גדול *the high priest*
der Hohepriester מנ' פיה מינ: אין בין כהן
משוח בשמן המשה למרובה בנדים.

מִרְדָּד זי, מורד *Rebell | rebel* תוס' מעדיש א'
ח': מסבך מרוד.

מִרְדָּדא 1) כגיל, תרג' שייכ מין ליא (אחיתפל
בקושרים): אחיתפל במרדא.

2) מרי *Widerspenstigkeit | rebelliousness*
תרג' תח' נ' מיה וסצלי במרדא.

3) עיר סרא, עירוד *Wildesel | the wild ass*
תרג' איוב ליט חי (עירוד): מרדא.

מִרְדָּוִתא זי, בעלים, ארון *dominion; owners*
Herrschaft; Besitzer כקמיה עיב: מרדא דחצור.

מִרְדָּי עי מִרְדָּת, תרג' ויק' י' פ' (יון ושכר): חמר
וסרוי.

מִרְדָּיתא עי מִרְדָּיתא 2. ירושי עילא פיה פיה
ע'אנ מרדא דחצורא.

מִרְדָּם שם איש *männlicher Name | a man's name*
me ירושי מג' פיד עיה ע'אנ לעזר בר מרד.

מִרְדָּמָה תי, שיש בו רמאות *deceitful | fraudulent*
gerlach סנח' ליב עיב: כאן ברין מרומה.
מִרְדָּן שם מקום באי *name of a place in Pa-*
Ort in Palästina *lestin* | שומר פכיד: מני
מרה.

מִרְדָּעָה נִי, 1) מחלה *Krankheit | disease* תרג'
חשע יא זי: ובמרדעא קשיא.

2) משא *load, burden | Last* תרג' יש' מין ב'
(רחים): מרדעא.

מִרְדָּקָא זי, 1) גרעין של תמרה *kernel of a date*
Dattelhern בים מין עיב: קינן במרוקא.
2) עי מִרְדָּקָא, תרג' אמי א' ויז מרוקין.

מִרְדָּשָׁא זי, מין כלי, ביה קבול למים *a vessel*
ein Gefäß תרג' פיה מיה עיד: מרושין
רמיין.

מִרְדָּת נִי, משקה משכר *intoxicating drink*
berauschendes Getränk תרג' תח' מיס יג
(שוחי שכר): למשתי מרות.

מִרְדָּת נִי, ארנות *Herr- | dominion, mastery*
schaft שבת קיו עיב: צפור דוד שמינה מקבלת
מרות.

מִרְדָּתָה תי, חם, רותה *heiß | hot* ויקר פ'יד:
מעה על אשה מרותחין.

מְרֻבָּא זי, צנור Rinne | tube, spout
 ירו'י ביב פיג יד עיב: מקום המרוב כחצר וכו'
 מקום קילוחו כחצר: גיסי סימ עיב: חוצי
 מרובא.

מְרֻבָּנָא זי, דוכס Herzog | duke
 חלת מאה ושיחין ושיחא מרובני איכא ברוסי.

מְרֻזְבֵּלָא זי, מחצלת Matte | mat
 חוצלות - מרזבלי.

מְרֻזָּפָא זי, פטיש Hammer | hammer
 עיג יי: וימחונן במרזופין.

מְרֻזָּבָא עי מְרֻזָּב. חולי קיה עיב: חוצי מרזבא.

מְרֻזָּפָא בי, פטיש Hammer | hammer
 עיב: במרזופתא דנפחא.

מְרַח פיעל, (1) משה bestreichen | smear
 פיה מיב: מרחח בשיט.

(2) קינח abwischen | to wipe off
 פיז יי: עיב: מסרחו בידו אחת.

(3) החליק ושכלל to finish, to polish, to give an
 even shape | glätten, putzen
 מרח מן הצדדים: מעשרי פיא מיה משימרת.

(4) ורה ברחח werfen | to winnow
 מעשי ב' יי: תבואה ממורחת.

(5) מרס, מלל zer- | to rub a salve
 reiben שבת עיה עיב: הממרח רסיה בשבת.

נְמָרָה נפי, (1) נחמער zerreiben | to be crushed
 setn כבורח פיז מיה: שנמרחו אשכיו.

(2) נמשה beschmiert | to be smeared over
 werden תומ' בלי זי יי: ער שתמרה עם השמח.

נְתָמְרָה נתם, נשתכלל vollendet | to be finished
 sein ירוש' פאה פיא פיז עיב: עד שלא נחמרה
 חברי.

מְרֻחָמָא זי, ידיד Freund | friend
 חותח מרעהו: וסיעת מרחמיה.

מְרֻחָמָא תי, רחמן barmherzig | compassionate
 תרגי שני אסי' א' בי: נכייא מרחמני.

מְרֻחֵץ חיי, בית רחיצה ושבילה Bad | bath
 פיה מיב: מרחץ שהוסקה בתבן.

מְרֻחֵץ תי, מתועב verwerflich | abominable
 איוב פיז פיז (מתעב ונאלח): מרחק וממאב.

מְרַחֲשֵׁנוּן מְרַחֲשֵׁנוּן תרגישון תרגישון
 the eighth month of the Jewish calendar | der
 achte Monat des jüdischen Kalenders (von
 Nissan gerechnet)
 תרגי יביע דבי יא ייד: בכיר במרחשון.

מְרַחֲשֵׁת יי - שם מקום באי name of a place in
 Palestine | Ortschaft in Palästina
 שכי' די יא: תחום ארץ ישראל וכו' ומרחשת.

מְרַחֵץ פיי, מרחץ pflücken | to pluck off
 ausraufen תרגי ויקי' כיה הי' (לא יקרחו קרחת):
 לא ימרסון מרחץ.

אַתְמָרַם אתם, נמרס ונפשט העור to be flayed
 zerachunden werden תרגי יח' ביס יח' (וכל
 כתף מרופתה): וכל כתף אתמרס.

מְרַטָא זי, קרחת kahle Stelle | baldness
 תרגי דבי יד א' (קרחת): ולא תשון מרחץ שבת
 מיס עיב: מרחטא דביני אממ.

מְרַטֻמָא זי, סמרטש Scher- | lint
 ple ירוש' שבת פיד זי עיב: אילו מאן דנמב
 מרמוט ויהב ליה על רישית וכו'.

(2) בגד garment | Kleid
 (מערד בגד): דשקיל מרמוטא מן חבריה.

מְרַטֵץ פיי, חפס וניקר ganz | to lay bare
 bloßlegen חולי' ציב עיב: רבת ממרסא ליה.

אַיִמְרָטָם אתם, נעצה קרח kahl | to be plucked
 gemacht werden עיז סימ עיב: אימרטוש
 אימרטא.

מְרַטֵנָא עי מְרַטֵנָא יב' פיג עיב: בני
 מרסנאי.

מְרַטָקָא (1) עי מְרַטָקָא חולי' קביא עיב: אלל -
 מרסקא.

(2) שוט Peitsche | whip
 ומרסקא.

מְרִיעַ תי, חולה *ailing | leidend* ריה מיו עינא
כמאן מצלינן האידנא אקצירי ואמריעני.

מְרִיעוּת נ, ידידות *friendship, sociability | Ge-*
selligkeit מריק ביב עיב; ולשמות מריעות וכו'.

מְרִיעוּת (רביעות) ניר, עיי רביעות. תוסי צוקי
שביי בי די: שמנע ממנו שתי מריעות.

מְרִיעָה נ, כלי לרציצת עצמות וכדומה *a tool*
for crushing bones | Gerät zum Knochen-
brechen שקי פיה מיב; הסל והמגריפה
והמריצה המיוחדין לקבורות.

מְרִיקָה נ, נקוי *scouring | das Scheuern* זכא
פייא מיו: מריקה ושמיפה מריקה כמריקה הכום
ושמיפה כשמיפת הכום.

מְרִיקָה ו, קרקע המיוחד למידוק *a sort of earth*
used for polishing | eine Art (Potter-) Ton
תוסי מקואי ו' (זי), ינג: ורי יומי סממא בשל
מריקה מפני ששפין בו מירקי כלים.

מְרִירָה תי, מר *bitter | bitter* שבת
קביז עיב: כיון דמריד לא אכלה; תרגי ברי: כיו
ליר (צעקת גדולה ומרה): צווחתא רבא ומרירא.

מְרִירָה, מְרִירוּת נ, מעם מר, דבר מר *bitter-*
Bitterkeit *ness* | שמיר סמיג: חלי מרידתן של
ישואל; ויקר פייב: הללו תביאו מרידות לעולם;
תרגי משי' יד י' (מרת נפשו): מרידותא דנפשית.

מְרִירָתָא נ, מרה *Galle | Galle* בת' נ' עינא
מרירתא דדיה.

מְרִישָׁא, מְרִישָׁא קורח *beam | Balken* גימ' פיה
מיה: המריש הגזול שבנא בדירה תרגי חבק'
בי יא (וכמים מעץ): ושפא מגו מרישא.

(מֶרֶךְ) נְתַמְרֶךְ נתמי, נתרך ונתמזמז: *to be soft-*
ened | erweicht werden חולי מיה עיב: נתמרך
פסול וכו' המרכה כל שנשפך וכו'.

מְרַבְּבָנָא וי, רכב, נוהג המרכבה *chariot-driver*
Wagenlenker תרגי מליא ביב ליד (ויאמר
לרכבו): ואמר למרכבניה.

מְרַבּוּל עיי אַמְרָבּוּל, ירושי שקלי פיה מיג: אין
פוחתין משבעת מרכולין.

(מרי) אַמְרִי אמ', תקניט *to provoke | aufreizen*
סומה ליה עיב: מאן אמריך וכו'.

אִמְרִי אחסי, (1) התרגו *to get angry | zornig*
werden סומה ליה עיב: מאן אמריך דאימריית.
(2) שבת, מירב לעבוד *to strike | stricken*
ביס עיי עינא אייקרא וכו' ואימרו פועלים.

מְרִיָּא שמות אנשים *names of men | männ-*
liche Namen ביס קיי עינא מרי ברה דבת
שמואל; ירושי ככורים פייב מיר עיד: אמר רבי
יוחנן בר מריא.

מְרִיָּג שם אבן טובה, שוהם *a jewel | ein Edel-*
stein תרגי שהיש ח' ייד: מריבג.

מְרִיגִי מלה של לחש *a word in an incantation*
Beschwörungsword שבת ס' עינא: לשידא
ליסא הכי וכו' מריגי וכו'.

מְרִידָה נ, מרה, קשר *rebellion | Widerspenstig-*
keit במיר פיה: אה נפשע וכו' ואין נפשע אלא
מרידה.

מְרִידתָא עיי מְרִידָתָא, חולי ביס עינא: עיקרא
רמריחא.

מְרִידָה, מְרִידוֹן שמות אנשים *names of men | männliche Namen*
תרגי מייא מיו עינא
ואמר רבי יוחנן בר מריה: מריק יא עיב: מריון
ברה דרביי.

מְרִיחָא תי, יהיר, גאח *haughty | hoch-*
mütig תרגי משי' ייד (פוג לב): מן דמריח
ליכיה: שם כיא כיר (יהיר): מריחא.

מְרִינּוֹס (מְרִינּוֹס) קיסר רומי *Trajanus, the*
Roman Emperor | Trajanus, römischer Kai-
ser ספרא אמור מרשה ח' סרק מ': בשתפש
מריננס את ססוס וכו'.

מְרִימָר שם אמוראים *name of Amoraim | Name*
von Amoräern עיי ליג עיב: בעי מיניה ממרימא.

מְרִינּוֹם שם תנא *name of a Tanna | Name eines*
Tannaiten תוסי מחרות וי: מירש רבי מריננס
וכו'.

מָרַע (1) חֵלִי, חֲלָה *sick | krank* תרג' יביע
בר' יח א': מרע מכיבא. ועיי' שְׁקִיב מָרַע.
(2) ד', מַחֲלָה *sickness | Krankheit* תרג' מליא
ח' ל"ז (כל מחלה): כל מרע.

מָרַעָא כביל 2. תרג' קחלי ד' ב' (וחלי רע): מרעא

—

מַרְעִיָּה משה רבנו עליו השלום.

מַרְעֻקְתָא עיי' מָרַע 2. תרג' תח' ל"ח י"ג
(כחלום): בעידן מרעוהוּק.

מָרַעִי ד', (1) מרעה *pasture | Weide* תרג' יביע
בר' י"ג ו': אחר מרעי.

(2) צואה *Mist | dung* תרג' ירוש' ויק' ס"ז ב"ז
(פרשם): מרעיהוּק.

מַרְעֵלָא עיי' מַרְעֻלָא. קחלי' ב' ב"ז מלא
מרעיליה חינוּק.

מַרְעִיָּתָא ב' 1. (1) עיי' מָרַע 2. תרג' תח' קכ"ד ד'
(נחלה עבר על נפשנו): מרעיתא עברא על
נפשנא.

(2) עיי' מָרַעִי 1. תרג' דחייא ד' ל"ט (מרעה):
אחר כשר למרעיתא.

מַרְעֻלָא ד', מל *Korb | basket* ויקר' פכ"ח: מלא
מרעיליה חינוּק.

מַרְעֻשְׁתָּא עיי' מַרְחֻשְׁתָּא. ילק' דג' תתע"ד: תחומי
ארץ ישראל וכו' עד מרעשת וכו'.

מַרְפָּא — כרכה לחולה: רפואה שלימה *your health! | Gesundheit* (ח'), ח"ז
האומר מרפא הרי זה מדוכי תאמורי.

מַרְפֵּא ד', רופא *Arzt | surgeon* מכ"י משפ'
בזיק' ד': מרפא שהמית וכו'.

מַרְפִּיד ד', רפידה, משכן, כנוי למקדש *dwelling | Wohnung (der Tempel)* (the Temple) ילק'
יש' שמייה ביתו מרפידו.

מַרְפִּיָּתָה נ"ר. מין פרי העץ *name of certain fruits | eine Fruchtart* ירוש' מעש' פ"א מ"ח
ע"ד: בנן אלין מרפיות.

מַרְבֹּף ד', מין כלי זמר | *a musical instrument*
ein Musikinstrument כל' פסיו מ"ה המרכוּק
פתור.

מַרְבָּל עיי' אַמְרָבָל. ירוש' שבת פ"י י"ב ע"א:
למה נקרא שמו מרבכל שהיה מר על הכל.

מַרְמָדָן (מַרְמָהוּ) ד', מין צמח | *marjoram*
Majoran גימ' פ"ט ע"ב: גווא דמרמהין.

מַרְמָצִי ב', פצע *wound | Verwundung* קחלי' ד'
ו' י"א: או רח תוקלא או רח מרמוצי.

מַרְמִיטָה ב', שבץ *cramp, cataplexy*
Krampf | כ"ר פ"ז: שלש תרדמות הן תרדמת
שינת תרדמת נכוחה ותרדמת מרמיטה: ילק'
בר' כ"ג: מרמטא.

מַרְמִידָא ד', אבן שיש *marble | Marmor* תרג'
דחייא כ"ט ב' (שיש): מרמירא.

מַרְמִצָּא ב', משכנתא, מלואים *casings, oach | Ein-
fassung* תרג' שמי' כ"ח י"ג (משכנות): מרמצי.
מַרְמִרָא עיי' מַרְמִידָא. סוכה כ"א ע"ב: כוחלא
ומרמיטא.

מַרְם פיעל. מרח וכתה, בלל | *to crush, to stir*
zerreiben, umrühren אמר' א' י"ד: שהיה
ממרס את חסלתות: יומא פ"ד מ"ג: וקבל במזוק
את דמו ונחמו למי שהוא ממרם.

מָרַע ד', דחשה *Schwächung | weakening* ירוש'
כ"ט פ"א ח' ע"א: מפני מרע כחן של לקוחות.

מָרַע פיעל. מָרַע פעל, היה חולה | *to fall sick*
krank sein תרג' דהייב פ"ז י"ב (וגם בחליו לא
דרש את ח'): ואוף כ"ר מרע לא תבע אולפן:
ירמ' י"ד י"ח (תחלואי רעב): ממרעי כפנא.

אַמְרַע אמ', תחלה *krank machen* | *to make sick*
תרג' ירוש' ב' ג' פ"ז: ממרע יתהון.

אַתְמַרַע אמר', (1) עיי' מָרַע. תרג' דהייב י"ח ל"ב
(החליתי): אתמרעית.

(2) תתחמש לחולה *sick* | *to feign sickness*
krank stellen תרג' ש"ב י"ג ח' (ויתחל):
חתמרע.

מרפס [מַנְפִּיס] עיר נוף במצרים Memphis in Egypt | Memphis in Aegypten פסיק ויחי מ"ג ע"ב: נוף - מרפס.

מרפסת נ"י יציע שלפני הבית veranda | Veranda עירי פיה ע"ב: בית שער אכסורה ומרפסת.

מרפס ו"י אציל היד elbow | Ellbogen פ"א מיהו שנים בקנה ושנים במרפס אחד בזרוע וכו'.

מרצוּמִי עו מְרַמֵּץ. קהליר ו' יאג או חד תוקלא או חד מרמוצי ויש אומרים מרצומי.

מַרְצוּף ו' מין שק Sack | Sack כל' פ"ב מ"א: השקין והמרצופין.

מַרְק - 1) שכלל וגמר to finish | vollenden יורשי ר"ח פ"א נ"י ע"ג: מבין שתתחיל במצח אומרים לו מרק.

2) כילה (עון) to remove, to cleanse (from sin) מ"א: יסורין ממרין כל עונותיו של אדם.

מַרְק פ"י, ניקה to cleanse | reinigen יורשי ר"ח פ"א מ"א: מריקו ונחצתו וינא.

מַרְק פעל, 1) כרל. ב"מ פ"ו ע"א: ואשמי וארכי ואמריק.

2) שולם וסילק auszahlen | auszahlen יורשי ר"ח פ"ו ל' ע"ג: כחן ומשכיק אנתהיה ולא ממריק לה וכו'.

3) ניכה to deduct | abrechnen, abzählen ב"ר פ"מ: ממרין ליד מן חוביק.

אֶתְמַרְק א"פ, 1) נצטחצה to be soaped | abge- waschen, geschauert werden תרג' ויק' ו' ב"ה (ומורק): ויתמריק.

2) נמרח to be perfumed | eingegeben werden תרג' יביע שמי ל' ל"ב (על כשר אדם לא יימד): על בישורא ראינשא לא יתמריק.

מַרְקָא ח"י, מהול במים diluted | verdünnt נ"מ: פ"מ ע"ב: חמרא מרקא וכו' חמרא ח"י.

מַרְקָה ע"י מַרְקָה. מקחי פ"מ סיב: ממחר בשל יוצרין וממסא בשל מרקא.

מַרְקוּלִים אחד מאלחי הרומיים Mercury | Mer- kar מנח' פ"ו מ"ה: חזוקא אבן למרקולית זו הוא עכדתו.

מַרְלֵץ ו' 1) חתיכת ארג patch | Lappen א"י (רבתי, חד כותאה א'): וכה עשרים וארבע מרקועי.

2) ריקק cake | Kuchen יורשי תענ' פ"ד מ"מ ע"א: חלת מאון דגריבין דמרקוע.

מַרְר - 1) הִתְמַרְר נעשה מר to become bitter bitter werden שחשיר א' י"ג: חסור חזה כל מי שילקמו ידיו מתמררות.

מַרְרָא מרירות Bitternis | Bitterkeit אסחיר ג' פ"ג: בוכים במרין תרג' י"י ר' י"ח (רעתך כי מר): בשתא ומררא.

מַרְרִיתָא, מַרְרִיתָא נ"י מין צמח Crowfoot | Hahnenfuß סוכה י"ג ע"א: מרריתא דאנמא: פ"מ: ל"ט ע"א: חות מהדר אמררתא.

מַרְשֻׁתָא ב"ר, מכתשות Mörser | Mörser יורשי ב"ב פ"ב י"ג ע"ב: אילין מרשוותיה.

מַרְת ו' עמיס Soft | Saffi תרג' עמי' פ"י י"ג (עמיס): חמר מרת.

מַרְתָא, מַרְתָּה נ"י, 1) אדונה, נברת lady | Her- rin יורשי תג' פ"ב ע"ו ע"ד: מרתה דביתא: ב"ר מניב: מרתא דבעלת.

2) שם אשה Frauenname | a woman's name נ"מ: נ"ו ע"א: מרתא פת כיתופס: שמור פניא: שמואל בר מרתא.

מַרְתָּהָן כנ"ל 2. שמור פניא: שמואל בר מרתהן. **מַרְתָּקָא** ו' 1) אגרוף Faust | fist תרג' יביע שמי' ב"א י"ח (באגרוף): במרתוקא.

2) מכת אגרוף blow with the fist | Faust- schlag יורשי מו'ק פ"ג פ"ג ע"ב: ויחב ליה חד מרתוקא גו ליכית.

מַרְתָּחָא ו' מחבת Bratpfanne | frying pan תרג' יביע ויק' ב' ו' (מרחשת): מרתחא.

מַרְתִּישָא ע"י מַרְתִּישָא. תרג' דה"א כ"ז כ"ז (אוצרות היין): מרתישיא דחמרא.

travelling chair | Ge- כסא חולדת
bärsuhl כל פניג מיד: משבר של היה.

a faulty version | גירסא משובשת
fehlerhafte Lesart שבת קביא עיב: מאן נימא
לן דהא מתרצתא היא דילמא משובשתא היא.

משיה משום הכי.

משהו, משהו | דבר מה, מעט מן המעט
anything, minimum | ein wenig, etwas, mini-
males Quantum מנח' סי' עיב: משהו שמן;
ספרי במ' קים: תברזל ממית במשהוא; עיר' פ"ז
ע"א ושני משהוין.

משוא | ד' משא Last, burden | load, burden דמ' פ"ב
כיב עיב: הניא שלשה משואין כאחד.

משואה | ג' מורה לשם את למרחקים
fire sig- | Signalfeuer ר"ה פ"ב מיג: כיצד היו
משיאין משואות מכיין כלונסאות וכו' ועולה
לראש ההר ומצית בהן את האור וכו'.

משופח | ת', טוב ומעלה, gut
good, valuable | wertvoll שושיר א' א"ל המשובח שבשירים.

משופש | ת', מסוכך | thrown into confusion
verwirrt יבמ' פמ"ז מיה: שהמרינה הוצת
משובשת בגימות.

משוורתא | ג' קפיצה | leaping | das Springen
סנהר' מיד עיב: במשוורתא דפוריא.

משות, משוחא | ז', מודד קרקעות
surveyor | Feldmesser כל' פ"ד מיג: שלשלת של
משוחות: בים קיז עיב: אל ר' יהודה לרי' ארא
מסוחות.

משוחק | ת', בלה מרוב שמוש | rubbed, worn-out
abgenutzt תוס' מנח' א' ח"ז כגדיו משוחקין.

משוי' עי' משוא. שבת קביז עיב: משוי' שלשת
חמורים.

משוך | ז', מי שמושך בערלתו | one who has his
prepuce drawn forward | der durch Vorziehen
des Vorhautrestes das Bundeszeichen ver-
deckt hat יבמ' ע"ב עיב: משוך וכו' יגנראת
כערל וכו'.

alloy of lead | תערובת עופרת ובסק
and silver | Legierung von Blei und Silber
גימ' פ"ה עיב: ומרחבא וכבריתא וכו'.

מרתף | ז', אוצר מתחת לקרקע
cellar | Keller ירוש' פמ"ז פ"א ביז עיב: מרתף של יין וכו'
מרתף של שמן.

מרתק עי' מרתקא | ג' ביד פניא: כמרתק כן
נבר.

מיש מוצאי שבת; מלכות שמים; מורא
שמים; מאי שנא.

מש"ר משעה | ש' nach-
after, since, as soon as | dem, sobald als
סומה פ"ט מ"ה משנתערפה
העגלה שם מייא: משבמלח סנהדרין בסלה
השיר.

משא עי' מש"י. נר"י צ"א עיב: משיא ידיו.

משא | ז' - משא ומתן עסק, שיה ושיג
business, | Handel, Verkehr
intercourse, dealings | שבת ק"ב עיב: כאן בדברי תורה כאן במשא
ומתן יומא פ"ז עיב: משאו ומתנו בנחת עם
הבריות.

משאוי | ז', משא Last | burden שבת צ"ב עיב:
המוציא משאוי.

משאיב מה שאין כן.

משאכא | ז', אורך | Länge | length ביב עיב:
משאכא רצואריה תלתא פרסי.

משאר | ז', שארית, יתר | Rest | the rest of תרג'
יב"ע במ' י"פ גי: משאר בעירן.

משאר | ז', ערונת | Best | (garden-) bed קיד'
לי"ט עיב: רב זרע ליה נינא רבי רב משאר
משארי.

משב | ז', מנפה | Blasebalg | bellows תרג' ירמ' ז'
ב"מ (מנפה): כשב נפשין.

משבקא | ז', גרוש | divorcer, former husband
geschiedener Mann ירוש' כת' פ"א ל"ר עיב:
שכונת דמשבקי.

משבקתא | ג', גרושה | divorced wife | geschiedene
Frau ב"ר פ"ז משבקתית אנא.

מְשֻׁלַּחַת ג', גרושה ששבה לאישה הראשון
אחר שהייתה נשואה לאיש אחר
a divorced wife taken back after being married to another man | eine geschiedene Frau, die der erste Mann wieder heiratet, nachdem sie inzwischen mit einem andern verheiratet war

מְשֻׁלַּחַת ג', גרושה ששבה לאישה הראשון
אחר שהייתה נשואה לאיש אחר
a divorced wife taken back after being married to another man | eine geschiedene Frau, die der erste Mann wieder heiratet, nachdem sie inzwischen mit einem andern verheiratet war
לכהן.

מְשֻׁלַּחַת ג', פליט | *refugee* | *Plüchtling* תרג' רב' ג' ג' (שריד): כשזיב.

מְשֻׁלַּחַת ג', מומר | *Apostat* | *apostate* ירוש' עיר' פיו כיג עיב: משומר בגילו פנים הרי הוא בגו לכל.

מְשֻׁלַּחַת פ"י, 1) סך בשמן | *to rub with oil* | *salben* תרג' שמי' כיט ב' (משוחים בשמן): דמשיחין במשה.

מְשֻׁלַּחַת ת', נבוכ | *verwirrt* | *confused* תוס' כת' ו' י: משוממת היא.

2) מדר | *to measure* | *messen* תרג' זכ' ג' ו' (לכוד את ירושלים): למימשה ית ירושלם.

מְשֻׁלַּחַת ז', משרת, עבד | *servant* | *Diener* קהל' א' ג': והוא רבי אומר למשוכשנותי.

מְשֻׁלַּחַת אתם, נמשה | *to be rubbed with oil* | *gesalbt werden* ימשהו): ורש' משחין מבין מתמשחין.

מְשֻׁלַּחַת ת', מודרס | *excommunicated* | *in den Bann getan* שבת פיו עיב: לימא תבור ומשומת.

מְשֻׁלַּחַת ז', 1) שמן | *oil* | *Öl* תרג' שמי' כיט ז' (שמן המשהה): כשהוא דרבותא: במ' ז' יג (כלולה בשמן): דפילא במשה.

מְשֻׁלַּחַת ת', נכרל ושונה | *different, strange* | *sonderbar, unnatürlich* ירוש' תענ' פיא קניו עיב: מיתה משונה.

2) שומן | *Fett* | *fat* עיז כיה עיב: כשהוא ראחוא.

מְשֻׁלַּחַת ג', מערה | *Grotte* | *grotte* כיר פיי: הוה קאים וממיל על משונותא דיכא דקיסרין.

3) מרה | *Maß* | *measure* תרג' דחייב ד' ב' (וקו): וחומ משה.

מְשֻׁלַּחַת ז', שוער, שומר הפתח | *gate-keeper* | *Torwächter* ערב' יא עיב: משוער ששורר.

מְשֻׁלַּחַת ג', כלי להדחזה וללמישה | *whetting* | *Gerät zum Schleifen* כיתה כיה עיב: לא שו אלא במשחות של אנן אבל בכשחות של עץ מותר.

מְשֻׁלַּחַת ת', 1) נמוי כבורד | *slanting* | *schräg* ירוש' נדי פיה ליט עיב: היה המקום משופע.

מְשֻׁלַּחַת ד', 1) מין אילן | *pine* | *Ki-fer (Baum)* סוכה מ' עיב: עצים דמשחן.

2) עיי משופש. ולק' ויק' תקעיא: דרך משופע.

2) שמן | *oil* | *Öl* תרג' שני אמ' ו' יא: משחנין מבין.

מְשֻׁלַּחַת ת', מעוקל, עקלקל | *curved* | *krumm* מני כז עיב: דרך משומש.

מְשֻׁלַּחַת ג', מדה, אורך | *measure, length* | *Maß, Länge* שבת עיד עיב: קסיד אמשתתא.

מְשֻׁלַּחַת עי' שזקיותא. שהשיר א' ב: משזקיותהו עליו.

מְשֻׁלַּחַת ז', שכבה | *Schicht* | *layer* ספרי נמ' ציח: שהיתה עשויה כשמיחים משמיחים.

מְשֻׁלַּחַת ג', מסע | *journey* | *Reise* תרג' יביע במ' כיא א': משוריין.

מְשֻׁלַּחַת עי' מסטר. במיר פייב: נתן משמר אחר זכר.

מְשֻׁלַּחַת פ"י, 1) משש | *to touch* | *fasten* תרג' בר' כיו כ"ב (וימשהו): ומשייה.

2) רחץ | *to wash* | *waschen* תרג' בר' כיו עיב: משי ירך.

acquired | *Beitzergreifung eines Gegen-*
standes durch Anziehziehen desselben
פיא מיד: נהמת דקה וקניית במשיכת.

מְשִׁיכֻתָא נ"י כיוור basin | *Becken* חולי מיו
עיב: משיכוחא דמיא.

מְשִׁיכָלָא ד"י כנל. בים פיד עיב: שיתין משיכל
דמיא.

(2) מין בגד a sort of cloak | *ein Kleid*
פכיג: שמיכה וכו' - כמשיבלא.

מְשִׁיכָלָא ד"י מולג fork | *Gabel* תרג' שיא ב'
ייד (כל אשר יעלח המולג): כל דמסיק משילא.

מְשִׁימָה נ"י מקדוח, משרה office | *Amt* יב'
מיה עיב: כל משימות שאתה משים אל יהו
אלא מקרב אחד.

מְשִׁיפָא ד"י מירוח embrocation | *Einreibung*
שבת עיו עיב: ולוכן של ביצה כרי ליתן במשיפה
של קילור כרי לשוף במים.

מְשִׁירָא נ"י מחנה camp | *Lager* יביע במ'
ד' מיו (מחנה ראובן): משיירית ראובן.

מְשִׁיךְ - קנה עיי משיכה to take possession by
drawing an object | *von einem Gegenstan-*
de durch Anziehziehen desselben Besitz er-
greifen בים פיד מ'כ: משך היכנו פירות.

הַמְשִׁיךְ הַמ' (1) משך to draw | *ziehen* ירוש'
כלא' פיה ליא עיג: ונהיגה המשיכה.

(2) העכיר מים to conduct water | *(Wasser)*
leiten ירוש' מויק פיא פ' עיב: המשיך המעין
לחוכת.

מְשִׁכָּא ד"י עור hide, skin | *Haut, Fell*
ירוש' נד' פיג ליו עיר: משך דחיו: תנח' כרי
ז': הדין עיקא מן הדין משכא: תרג' ויק' יג ג'
(מעור בשור): ממשיך בשירה.

מְשִׁכֻּבִּית, משכוביתא נ"י השח שתולך
בראש העדר bell-wether | *Lethammel* ביק
ניב עיא: המוכר עדר לחבירו ביק שמסר לו
משכובית קנה תרג' יביע כרי לי מ' (פני
הצאן): משכוביתא.

אֲמָשִׁי אפי' שרה במים to dip in | *eintauchen*
ביב קניג עיא: אמשינהו למניה דרבא במיא.

מְשִׁינְבָא עיי מְשִׁינְבָא תרג' כרי יד יד (הפלים):
משינבא.

מְשִׁינְבָתָא נ"י מפלט והצלה deliverance | *Ret-*
tung תרג' עוב' מ' ייו (פליטה): משינבא.

מְשִׁינְבָא עיי מְשִׁינְבָא תרג' יה' ח' ביב (שריד
ופלים): שאר ומשינבא.

מְשִׁיחָא - תנחל המקוה the Messiah, the
future redeemer of Israel | *Messias, der er-*
hoffte Erlöser כרי ל'ר עיב: כל חנביאים כולן
לא נתנבאו אלא לימות המשיח.

מְשִׁיחָא ד"י (1) כנל. פנהד' ניא עיב: חלכתא
למשיחא.

(2) משה למלכות anointed | *Gesalbter* תרג'
שיא כיד ר (משיח ה'): משיחא דה'.

(3) חבל Strick | *Seil* ירוש' כרי' פייב ליה
עיא: ייבון משיחא כריגלוי.

מְשִׁיחָה נ"י (1) מיכה בשמן anointing | *das Sal-*
ben במיר פייב: משיחת אהרן כיצור.
(2) מחיל cord | *Seil* כלי פכיא מיג:
כחוש ובמשיחה.

מְשִׁיחֻתָא נ"י כהונת גרולה highpriesthood |
Hohepriesterwürde הורי פיג ב'יא: כהן משיח
וכו' עבר ממשיחותו.

מְשִׁיחָתָא נ"י חבל, משיחא Strick | *Seil* ירוש'
כלא' פיס ליב עיג: ייבון משיחא כריגלוי.

מְשִׁיחָלָא ד"י משאלה request | *das Verlangen*
תרג' תה' ליו ד' (משאלת לבך): משיחלי ליבך.

מְשִׁיכָה נ"י (1) פעולת המושך drawing | *das*
Ziehen ירוש' ביק פיי ד' עיג: משיחת המכה.

(2) לקיחת הל' persuasion | *Überredung* במיר
פיה: ויקח קרה וכו' אין ויקח אלא משיכת
דברים רבים.

(3) צורת קניין במלמלים taking possession by
drawing towards oneself the object to be

מְשַׁמְעָתָא ע"י שְׁמַעְתָּא. נדה ב' ע"א: דליביה
כמשמעתיא.

מְשַׁמְרָה -- אשמורה *Nachtwache* | *watch* בר
ג' ע"א: כשמרה ראשונה.

מְשַׁמְרָת נ"י, מסננת *Filter* | *filter* אבות פ"ה
מ"ז: משמרת שמוציאה את היין וקולטת את
השמרים.

מְשַׁמֵּשׁ פ"י, 1) משש וגישש *to touch* | *fasten*
ב"מ כ"א ע"ב: אדם עשוי למשמש בביטו
בכל שעה.

2) בחן *prüfen* | *to examine* ערובי י"ג ע"ב:
ימשכש בכעשיו.

מְשַׁמֵּשׁ וְנָא הלך וקרב *näher* | *to come near*
kommen ירוש' גר' פ"ג ל"ה ע"א: דליקה
ממשכשת ובאה.

מְשַׁמֵּשׁ ו"י, מכשות, עצמיות *Sub-* | *substance*
stanz ירוש' בר' פ"ו ע"ה: מים אין משכשן קיים.

מְשַׁמְשָׁנָא ו"י, משרת, שמש *Diener* | *servant*
ויקר פכ"ח: אמר רבי למשכשנוי.

מְשַׁמְשָׁנִית נ"י, גנבית *Diebin* | *thief* ב"ד פ"ד:
היה מכירה שהיא משכשנית.

מְשַׁנֵּה נ"י, 1) למד *Studium* | *study* אבות פ"ג
מ"ז: חקפה עליו משנתו.

2) קובץ ההלכות מיסודו של ר' יהודה הנשיא
Mishnah, the collection of oral laws
edited by R. Judah ha-Nasi | *Mishna,*
Kodex der mündlichen Lehre, redigiert von
R. Jehuda ha-Nasi אכת' א' ב': ששה פדרי
משנה.

מְשַׁנֵּה ו"י, מלמד, מורה *Lehrer* | *teacher* ויקר
פ"ה: מוסרים ומשנים שהי כלסדין את
החינוקות באמונה.

מְשַׁנְיָהָא, מְשַׁנְיָתָא נ"י, פזל העינים, שאין
שתייהן מביטות בכיוון אחד *squinting* | *das*
Schle'en בכורת מ"ד ע"א: מבלבליתא מתבלול
משנחיתא מבעינו; שם: משום משניותא.

מְשַׁבֵּן, מְשַׁבֵּנָא ו"י, עבוס, ערבון | *pledge*
Pfand ב"מ פ"א ע"ב: המלוה את חבירו על
המשכון ואבר המשכון וכו'; תרג' יח' י"ח פ"ז
(חבול לא חבל): כשכונא לא נסיב.

מְשַׁבֵּן פ"י, לקח עבוס | *to take a pledge*
pfänden ב"מ ק"ג ע"ב: שליח בית דין שבא
למשכנו.

הַמְשַׁבֵּן הַתָּמִי, נלקח לעבוס | *to be seized as a*
pledge | *gepfändet werden* במ"ר פ"ב המקדש
והמשכן והמשכנו.

מְשַׁנְיָא נ"י, משכון, אפותיקי | *mortgaging*
Verpfändung ב"מ פ"ה ע"א: מתם משכנתא

התם

מְשַׁלְּדִי ת"י, עיף *tired* | *müde* תרג' בר' כ"ה ל'
(ע"ף): משלהי.

מְשַׁלְּחָת -- שליחת *Sendung, Auf-* | *mission*
trag במ"ר פ"ד: והיה זריו בסלחתו.

מְשַׁלְּיָא ע"י מְשַׁלְּיָא. תרג' שיא ב' י"ג (והמולג):
משליא.

מְשַׁלֵּם ו"י, קץ *Ende* | *end* ב"מ פ"ז ע"ב: במשלם
שניא אילין.

מְשַׁמְדוּת נ"י, הזרת דת *Abtrünnigkeit* | *apostasy*
(vom Gesetz) ילק' שבי ר"א: משמדות פסולות
[פסולת] כפמה.

מְשַׁמְדִּיג שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ר"ה ב"ג ע"א: פרוותא דמשכהיג.

מְשַׁמְטָא ו"י, גנב *Dieb* | *thief* ע"ז פ"ז ע"ב:
הכא כמאי עסקינן במשכומא בעלמא.

מְשַׁמֵּשׁ ו"י, 1) מישוש *das Tasten* | *touch* ב"ר
פ"ב: ממשוש ידיה.

2) שימוש *Benutzung* | *use* עוקצ' פ"א כ"ה:
רובה במשמושן.

מְשַׁמֵּעַ -- 1) ציוה, משמעת *Ge-* | *obedience*
horsam מפרי ברכה שני: אין לך משמע גדול
מזה שנאמר ויעשו כאשר צוה ה'.

2) פשט *der einfache Wort-* | *ordinary sense*
sinn יוסא מ"א ע"א: מובה במשמעו.

slippery spot | מקום חלקלק | מִשְׁרָןָעָא זי, מקום חלקלק | schlüpfriger Ort | תרג' יריב (כחלקלקות) | כמשרועין.

camp | Lager | מִשְׁרִיתָא זי, מחנה | תרג' יביע שמי' ייד כי' (ולא קרב זה אל זה) | ולא קבלא טשרי כל קבל משרי; תרג' ברי' ליב | טי' (אל המחנה האחת) | למשריתא חרא.

name of an Amorite | שם אמורי | מִשְׁרִישָׁא זי, שם אמורי | Name eines Amoräers | תרג' ברי' זי עיאו אל רכ | משרשיא לכניה.

מִשְׁלֵשׁ, מִשְׁלָשָׁא עיי' מִשְׁלֵשׁ, תרג' איכה כי' ירה | ולית משש לגבחההון; שבז קניב עיב; גששיה | חזייה דאית ביה מששא.

fortune-teller | Wahrsager | מִשְׁתָּאָל זי, קוסם | תרג' יש' גי' כי' (קסם) | משחאל.

foundation | Fundament | מִשְׁתָּאָא זי, יסוד | תרג' ירוש' ברי' לי ייאנ דעתיד לסנרעא משתויהון.

silence | das Schweigen | מִשְׁתָּוָקָא זי, שתיקה | מני' ייה עיאו: מלה במלע משת'קא בתרין.

wedding feast | Hochzeit | מִשְׁתָּוָתָא זי, משתה | zeltmahl | תרג' ירוש' יומין דמשתותא.

web | Gewebe | מִשְׁתָּוִי זי, ארג | משהו בישחא אשת'תון.

drinking | das Trinken | מִשְׁתָּיָא זי, שתייה | תרג' יח' ליד ייט: משתי' שמיכוך דתיב | טי' כי' (כלי משקה) | מאני כשתיא.

foundation | Fundament | מִשְׁתִּיתָא זי, יסוד | מעיה: משתיתו ויסודו.

acquaintance, friend | רע וידיד | מִשְׁתִּיתָא עיי' מִשְׁתִּי, תרג' שופ' פיו ייג | (המסכת) | משתי.

acquaintance, friend | רע וידיד | מִשְׁתָּמוֹדָע זי, רע וידיד | Friend | תרג' קמיב הי' (ואין לי מכיר) | לית לי משתמודע.

מִשְׁתָּמִידָה עיי' דְּיוֹבִים, ירוש' עיר' פיי כיו | עיר: דיובים - משתמיהה.

מית מתן תורה.

wine-sample | Kostprobe | מִשְׁפָּר זי, מטעם | ביר פליה: הא משפו דכולא בישא.

מִשְׁפָּךְ זי, שופותה להבנסת נחלים לתוך כלי צר | funnel | Trichter | אבות פיה כסיו: משפך | שמכנים בוו ומוציא בוו.

torrent | Sturzbach | מִשְׁפָּךְ זי, מפל מים | רבי' די מים (אשרות הסמנה) | משפך מרמתא.

a basket | ein Korb | מִשְׁפָּלָת זי, מין של | מכיר מימ: שלש משפלות הן של ובל וכו' של | תבן וכו'.

shell | Muschel | מִשְׁקָדָא זי, קליפת הצב | כיה עיב: משקרי חלווני.

drink | Trunk | מִשְׁקָוִי זי, משקה | חד משקוי חכים.

bruise | Beale | מִשְׁקָוִי זי, חבורה | כיא כיא (חבורת תחת חבורה) | משקופי הלף | משקופי.

drink | Trunk | מִשְׁקָא זי, משקה | תרג' ויק' יא ליד (משקה) | משקיא (יביע שמו | משקי).

garden-bed | Beet | מִשְׁרָא זי, (1) ערונה | ח' עיב: משרא דמכיני וכו' ומי איכא משרא | דמכיני.

camp | Lager | מִשְׁרָא זי, (2) מחנה | משרי עדרין.

sleeping | das Ein- | מִשְׁרָה זי, (1) שריה במים | weichen | ביק קיב עיאו: לאכלה ולא למשרה | לאכלה ולא לכבוסה.

a pond for steeping flax | etc. | מִשְׁרָה זי, (2) בריכה לכביסה | Waschtisch | מרחיקן את | המשרה מן הירק.

resting place | Rast | מִשְׁרָנִי זי, מחנה | ייט: הי' משרי ויהרא.

name of a place in Babylonia | Ort in Babylonien | מִשְׁרָוִיָא שם מקום בנבל | עיב: בני משרויא.

מִתְבָּרָא ז', משברי ים *breakers | Brandung*
 תרג' תח' מיב ח' (משבריך וגל'ך): מתברייך
 וגליליך.

מִתְנָה פיעל, שם מתג ורמן *to bridle | zäumen*
 פסיק' זכור כ'ד עיבז חסוס הוז את סכתגו
 זכור.

מִתְנַבְּתָא נ', מושב *Sitz | seat* תרג' שוש' ה'
 י"א: מתובט מוכפין.

מִתְנָה ז', תשוקה *Lust, Verlangen | desire* תרג'
 יב'ע בר' ג' פיו (תשוקתך): מתויד.

מִתְנָה מהיי, מפני, על ידי, בסבת *since, through, because of | weil, durch, infolge*
 עינז מתוך שהותרה הוצאת לצורך זכור: פס' נ'
 עיבז מתוך שלא לשמה בא לשמה.

מִתְנָלָא ז', ממשל משלים *poet | Spruchdichter*
 תרג' יב'ע במ' כ'א כ'ו (המושלים): מתוליא.

מִתְנָלָע ת', שיש בו תולעים *wormy | wurmig*
 כ'ב פ'ו סיבז תאנים מקבל עליו עשר מתולעות
 למאה.

מִתְנָן (1) ת', מיושב בדעתו, בלתי נחמו *considerate, careful | sorgfältig, überlegt, gelassen*
 אבות ס'א מ'א: הוז מתונים בדון.

(2) שם אמורא *name of an Amora | Name eines Amoraers*
 ב'ק צ'ו ע'א: דא'ר מתון א'ר
 יהושע בן לוי.

מִתְנָנָא, **מִתְנָנָא** נ', נחב *moisture | Feucht-*
igkeit כ'ב י"ח ע'א: מתננא קשה לכותל: שם
 י"פ ע'א: היוקא דמתננא.

מִתְנָרְגָּמָן ז', מליץ *interpreter | Dolmetscher*
 איכ'ר א' יבז ו'אמר זכור לסתורגמן ו'אמר
 הסתורגמן.

(2) מתרגם קריאת התורה בבית הכנסת לארמית
 או יונית *translator (into Chaldaic or Greek) of the Biblical portion read at service | Übersetzer des in der Synagoge verlesenen Pentateuchabschnittes ins Aramäische oder*

מִת -- מת מצוה (1) מי שמת ואין קרוביו
 ידועים והכל חייבים לספול בקבורתו *adead person whose relatives are unknown and whose burial is obligatory on everybody | ein Toter, von dem kein Verwandter anwesend ist und dessen Bestattung jedem obliegt*
 ברכ' י"פ ע'א ועיבז לאחותו הוא דאינו מטמא
 אבל מטמא הוא למת מצוה.

(2) קרוב מבני המשפחה ששאר הקרובים חייבים
 לספול בקבורתו *relations whom one is obliged to bury | Verwandter dessen Bestattung den anderen Verwandten obliegt*
 ע'א: במה דברים אמורים בחמשה מתי מצוה
 אבל על אביו ואמו שבעה ושלשים.

מִתָּא נ', מקום, עיר *place, town | Ort, Stadt*
 ב'ים ע'יה עיבז דכיש ל'יה בהאי מתא ולא אזיל
 למתא אחרייתו.

מִתְנָא אחד מתלמידי ישו הנוצרי *Matthew, a disciple of Jesus | Matthäus, Schüler von Jesus*
 סנה' מ'ג ע'א (עס'י קונטרס השמפוח
 הש'ם): חמשה תלמידים היו לו לישו מתאי זכור.
מִתְנָא ז', ראש הלולב המורכב משני עלים *the central rib of a branch of palm-leaves | die zweiblättrige Spitze des Palmzweiges*
 ירוש' סוכה פ"ג נ"ג ע'בז נחלק הסתאים כמי
 שנפרדו העלים.

מִתְנָאִימוֹת -- השנים המוחנות *molar teeth | Backenzähne*
 ספרא אמר מרק ו' פרשה ז': אין
 בודקין מן הסתאימות ולפנים.

מִתְנָאִבְלָא ז', מחורח *string | Schnur* כ'ב פ'ו
 ע'א: מתאבלי החומי.

מִתְנָאֲרָא ז', אוד לגריפה *poker | Schürhaken*
 חג' ר' עיבז הוז נקימא מתארא בידה והוזת
 קא שגרא ומחריא תנורא.

מִתְבָּרָא ע'י מְשַׁבֵּר, תרג' שם' א' פ'ו (על
 האבנים): על מתברא.

מְתִיבָתָא נִי, 1) ישיבה, בית מדרש, college
academy | Lehrhaus, Akademie
רש מתיבתא.

2) תשובה, ראיה Einwand | answer, argument
ירוש' גימ' פיה מימ עינ: כל אילן מתיבתא
דהוה ר' זעירא משיב.

מְתִידָה שם אמורא Name of an Amora
eines Amoraers ירוש' ערלה פיה מי עיד: ר'
מתיה מן דבתרתה.

מְתִיכְלָא זי, מְתִיכְלָתָא נִי, כזור | basin
Becken תרג' איוב מיה כג (כמקחה): היך
מתיכלא; חל' מיו עיב: מתיכלא דמיה פשורי.

מְתִתָן עיי מְתִתָן. תרג' יביע בבי' מי ח': בקצת
מנחון הוה משה מתין וכו' דהו דיני נפשתא
ובקצתהו הוה משה זרז וכו' דהו דיני ממונא.

מְתִינָא נִי, ישוב ודעת Überlegung | deliberation
ביר פסיו: בא לו עשו במתינה.

מְתִינִינִית נִי, אמית Langsamkeit | slow motion
ביר פיי: מיבן דרך ארוכה ומתיננות.

מְתִינָתָא נִי, תקוה, תוחלת Hoffnung | hope
תרג' איוב יז מיו (ותקותי מי ישורנה): ומתינתי
מן ימכינה.

מְתִיק תי, ערב, מתוק süß | sweet מגי' וי' עי':
דמתיק פירא.

מְתִיקָה נִי, 1) מתוק, טעם מתוק, דבר מתוק
Süßigkeit | sweet taste, sweets ביק פיר עי':
דבש וכל מיני מתיקה.

2) לסתן Zukost | relish גימ' פיו מיה: מקום
שנהגו וכו' לספק במתיקה יספק.

מְתִירְקָנָה עיי מוֹהֲרָנְקִי. ירוש' עיו פיה לימ
סיג: מתירקנה וכו'.

מְתִיבָה זי, יציקת מתכת, מסכה cast
metall, molten image | Metallguß, gegossenes
Bild תרג' מליא זי פיו (מוצק גוששט): מתך
נחשא; רבי' כי יב (מסכה): מתכא.

Griechische מגי' פיר פיר: לא יקרא למתורגמן
יוחר טפסוק אחר.

מְתוּרִין זי, גבולות Grenzen | frontiers וקיר
פכז: הגיע למתורין שלו.

מְתוּשָׁע תי, פי חשעה neunfach | ninefold ירוש'
שבי' פיה ליג עיב: חשכון מתושע.

מְתַח פיעל, פירם, ריקע | to extend, to stretch
ausdehnen, spannen מויק פיה מיה: מפרגין
את המפות וכו' ממתחין וכו'.

נְמַתָּה נפי, נְמַתָּה נתפס, נפרס ונתפסם
stretched | ausgespannt werden סנה' ליה
עיא: נמתחו אבריו; תנח' חיי גי': והיו הלכין
ומתמתחין.

מְתַח פיי, מתח פעל, אָמַתָּה אפי', עיי מְתַח.
תרג' תהי קיד כי (נוסה שמים): דמתח שמיא;
בימ קיו עיב: ממתחי להו אשלייהו שבו
אמתחי אשליהו.

אָמַתָּה אפי', עיי נְמַתָּה. תרג' איוב פיו כימ
(ולא יפח לארץ בגלם): ולא יתמתח לארצא
מנחון.

מְתַחָא זי, 1) התפשטות Ausdehnung | extension
תרג' תהי ימ ה' (קום): מתח ענינהו.

2) יתר tent-pin | Pflock תרג' יביע שבי'
ליה כי (היתרות): מתחיא.

3) מיתר הקשת Bogenschnur | bow-string
ויקיר פיה: מתחי גירא.

מְתַחְלָא זי, קליפת הגרעין the calyx surrounding
the date in its early stage | Blüten-
scheide עיב: מתחלא דדיקלא מומקא.

מְתַחְתָּא נִי, מיתח Ausdehnung | stretching
גימ' פיה עיא: מתחתא דמגילתא.

מְתִינָא שם תנא Name eines Tannai | name of a Tannai
Tannaiten אבות פיר ממיו: ר' מתיא בן חרש
אומר.

מְתִיב אָפִין עיי מְתִיב אָפִין. תרג' יביע ברי'
זי' מתיב אפין.

to be slow, patient | *überlegt*, מתון (3) היה מתון
gelassen sein אדריג פיא: שיהא אדם ממתין
 בדבריו ואל יהיה מקפיד וכו'.

מתן פיע. אמתין אפי. עי. הַמְתִּין 2. תרג' איוב
 ליב די (חכה): מתון יב' ציא ערב: איבער לה
 לאמתוני.

מתנא וי. 1) מתנה *Gift* | *Geschenk* תרג' יביע
 בר' ביג ייא (נתני לך): לך יהבתי למתנא.

שם אמורא *Name* | *Name of an Amora* (2)
eines Amoraers חולי' מיב עיב: מתנא אמר
 שמואל.

מתנא. מתנה זי. חבל *Strick* | *rope* עירי ליד
 עיב: כוחא ומתנא: ביב פים עיב: קנה ומתנה.
 מתנה -- זריקת דם על המזבח *sprinkling the*
blood on the altar | *Sprengung des Blutes*
auf den Altar זכח' פיה מיג: ודמן מעון ארבע
 מתנות על ארבע קרנות.

מתני. מתניין די. מלמד משנה *teacher of the*
Mishnah | *Mishna-lehrer* כת' ח' עיב: מקרי
 בניה דריש לקיש הוה ואמרי לה מתני בניה
 דריש לקיש הוה: ירוש' הני' פיא עיו עיג:
 לא ספר ולא מתניין.

מתניתא עי. משנה 2. ביק פיה עיב: אנא מתניתא
 ידענא דתנן וכו'.

מתנתא גי. מתנה *donation* | *Gabe* כ"ב מי עיב:
 מתנתא ממירתא.

מתיק מאן הנא קמא.

מתק פיעל. הוסיף מתיקות ועריבות, חיבל
sweeten, to season | *versüßen, schmacht*
machen נסיד פייג: חרדל צריך למתק.

המתיק הפי. -- בגיל. שהשיר הי' סיו: והמתיק
 להם הקביה את הדיבור.

התמתק התפי. נעשה מתוק וערכ
to become | *süß, angenehm werden* sweet ירוש' עיו
 פ"ב מיב עיב: שהמים וכו' סחמתקין.

מתק פעל. מוצץ *saugen* | *suck* עיו ייח עיב:
 ממש בהא ומתק בהא.

מתכוליתא. מתכילתא גי. לפתן | *relish*
Zukunft פסי' מיג עיב: קריבו לי מתכילתא:
 שבת עיו עיב: מתכילתא.

מתכת גי. סוג הדוממים המותכים באש | *metall*
Metall כלי פייג סיו: עץ המשוש את המתכת.
 מתיל מה תלמוד לומר.

מתל פיי. 1) השוה *vergleichen* | *to compare*
 ירוש' דם' פיא ביא עיד: מאן כחל לך עם
 חבליא.

דיבר במשלים | *to speak metaphorically* (2)
Gleichnissrede führen תרג' יחי' ייב כ"ב (ולא
 ימשלו אותו עוד): ולא ימהלון יהיה עוד.

אמתיל אפי. 1) משל משלים *to speak metaphori-*
in Gleichnissen reden | *cally* תרג' יחי' ביא
 ה' (ממשל משלים): כמתיל כחליין.

חד חירות *Rätsel* | *to propound a riddle* (2)
aufg. ben תרג' שני אפת' אי גיג: אמחיל לך
 חלאת כחליין.

אתמתל אהפי. נשתווה *ver-* | *to be compared*
glichen werden תרג' תחי' בית א' (ונמשלתי עם
 יודי בור): ואתמתליה עם נוחי גובא.

מתל. מתלא וי. 1) משל | *parable, byword*
Gleichnis, Sprichwort ירוש' דם' פיא ביא
 עיד: דמתלין לה מתל כגלילא: סנה פיד ביב
 עיב: מתלא אמר הוי ראש לשועלים ולא זנב
 לאריות.

עי. אמתלא. ירוש' כת' פ"ב כיו עיג:
 הביאה מתלא לדבריה.

מתלא עי. מתולא. תרג' כמי' כ"א כיו
 (המושלים): מחליא.

מתן פיע. היה מונח זמן רב *to lie over (for*
liegen bleiben | *opening*) סהרי פ"ב מיה:
 חמניה זיתים בכופש שימתגו וכו'.

המתין הפי. 1) בגיל. מכשי פיו מיב: המעלה את
 האגודות וכו' לנג בשביל שימתינו.

חכה *warten* | *to wait* שקלי' פיה מיה:
 ממתנינים לו עד הערכ.

מְתַקְנָתָא נ', חלכה מתוקנת ומאוששת *firm*
solution | begründete Halacha יומא ע' עראנ
 לא משכחתלה מתקנתא אלא או לר' אליעזר ובר'.

מְתָרוּתָא נ', משרת *Infusion | Aufguss* תרג' *Infusion*
 במ' ר' ג' (משרת ענבים): מתרות עינבין.

מְתַרְבָּא ע' מ'תְרָבָא, תרג' במ' ל' י' (וגרושה):

מְתַרְבָּא

מְתַרְמָרְמוּתָא נ', כיוזי *contempt | Verachtung*
 תרג' תה' ב'ב' ו' (ובווי עם):
 מתרמרמותא דעממי.

מְתַרְצָתָא נ', גירסא נכונה *sustained version*
zuverlässige Lesart שבת קביא ערב: מאן נימא
 לן דהא מתרצתא היא דילמא משכשתא היא.

אֲתַמְתָּק אחסי, ע'י התמתק. תרג' דחייב ייג הי:
 לית אימשר דמתמתקן.

מְתַקְלָתָא נ', 1) משקולת, אנך *plummel | Setz*
 תרג' תרג' איוב ל'ח ה' (מי נסה עליה קו):
 מן מתה עלה מתקולתא.

2) ע'י מתקל, פס' ב' ע'ב: שחר אשחר
 מתקולתא.

מְתַקֵּל ו', מכשול *stumbling, offense | Anstoß*
 תרג' יש' ח' י"ד (צור מכשול): ב'ף מתקל.

מְתַקְלָא ו', משקל *weight | Gewicht*
 תרג' שמי' ל' ל'ד (כד בבד): מתקל במתקל;
 בבורח נ' ע'א: במתקלא דדינרא.

נִיא נוסחא אחרינא.

נָא מהיג, אני Ich | ירושי ברי פיר ז' עינא ונא אמרית.

נָאנא ד', פיה Reß | sool איכיר ד' ח' (שחור): נאנא.

נָאנִי עי' נוד, סוכה מיה עיב: רישא דנארי ונפיל.

נָאדִה ת', יפה schön | handsome שנת קליג עיב: סוכה נאה.

נָאדִה פיעל, הידר וקישט schmücken | to decorate סוכה י' עינא: לנאותה כשירת.

נָנָא נפ', הִתְנָאָה תתפ', התקשט, התהדר to adorn oneself | sich schmücken נז' ב' עיב: אנאה לפניו שבת קליג עיב: ותנאה לפניו כמצוות עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה.

נָנִים עי' נום, פס' קיב עיב: מינם קא נאים מר.

נָנִלָא ת', מסורף furious | rasend שבת מיס עיב: ירח נאלא.

נָנִנִי (1) ז', כלב Hund | dog סוכה מ'ב עיב: וחד נאנאי.

(2) שם איש männlicher | a man's name Name יב' סיו עיב: נאנאי ברית דרב יוסף.

נָנִף -- הִנָּאִף הפ', סייע לזנות illicit | to cause illicit intercourse | zum Ehebruch verhelfen שבוע' מ' עיב: אזהרה לעוקב אחר נואף מנין תלמוד לומר לא תנאף לא תנאף.

נָנִין -- הִתְנָנִין תתפ', נתקלל ונחנף to be insulted | gelästert werden כדר תח' עיד: שמתחרף ומתנאץ בעולם.

נָנִקָה -- נקבת הגמל she-camel | Kamelweibchen כל' סכיג מיב: אוקף של נאקה.

נָנִקָה ג', ארוכה שעל גבי המכה seurf | Schorף ביק פיה עיד: גרגותני נאנא כריכתא.

נָנִקָה ז', סיב Best | best שבת צ' עיב: דיקלא דוד נכארא.

נָנִקָה פיע, נתגלה an | to come to the surface der Oberfläche erscheinen סנה' פ'ב עינא: קברה והדר נבוג.

נָנִקָה ז', ענף Zweig | twig פס' עיד עינא: נבגא בר שתא.

נָנִקָה עי' אָנָפִי, ברי' ניא עיב כל האי נבגא וכו'. נָנִקָה פיעל, עי' לָבָה תופ' ביק ו' כיב: כרי לכבות וכו'.

נָנִקָה עי' נָבִיאִית, תרג' יביע במ' יא כ'ה: רוח נבואתא.

נָנִקָה נבלה וטרפה.

נָנִקָה ז', כנוי לזג של עכרים heathen | (disgrace), festival | Kakopheemie für Götzenverehrung ביר פביז: יום נבול של נילוס היה.

נָנִקָה פה לשון שאינה נקיה lascivious talk | unkeusche Rede ויקיר סכיד: ערות דבור זה נבול דפה.

נָבַל פֿיעל — שחם שלא כרין ועשה את תהומה
 to make an animal ritually forbidden
 by unskillful slaughtering | *ein Tier durch
 unschriftgemäßes Schlachten zur*
nבל תוסי ביק ייז המוסר בהמה לשמה
 וניבלה.

נָבַל פֿיר דיבר בלשון שאינה נקיה
 to talk obscenely | *obszöne Reden führen*
 עינא: כל המנבל פיר מעמיקים לו גיהנום.

הַתְנַבֵּל (חַתַּם, 1) התנול והתבול
 to be disgraced | *sich verächtlich machen*
 עינא: מי גרם לך להתנבל וכו'.

(2) נשחמה הבהמה שלא כרין ונעשתה נבלה
 to become ritually forbidden by unskillful
 slaughtering | *durch unschriftgemäßes
 Schlachten rituell undäuglich gemacht*
werden חולי פיר מ'כ: השוחם ונתנבלה בידו.

נָבַל פֿיע, חודתם והתלכלך
 to be soiled | *schmutzt werden*
 עינא: לא ינבולן מאבוי.

נִבְעָה נ', מין צמח *a plant | eine Pflanze* ירוש'
 נר' פיר מ' עיב: במיני אפוסלייא כגון נבעה וכו'.

נָבַר פֿיע, כרסם *wählen | to dig* ביק ייז עיב:
 נוכר באשפת.

נִבְרָא עיי **נִבְרָאָה**, שבת לי עיב: נברא בר
 קורא.

נִבְרַכַּת נ', בריכת כוכמים *Wash-pond | Wasch-*
teich מרק פיר מ' עושין נברכת כמוער.

נִבְרַשֶׁת נ', מנורה קששית *Lampe | Lampe* יומא
 פ'ג מ'ז הילני אמו עשיתה נברשת.

נִבְרָאָה ד', חריץ *Graben | cleft* עיב: כיה עינא
 חנהו נגאני דארעא.

נָבַב פֿיע, היה יבש *trocken sein* עיי
 פ'ה מ'יה כרי שיסתם וינבב.

נָבַב פֿיעל, יבש *trocknen* עיי **נִבְרָאָה**
 אדם מכבס כמותו בימות הגשמים כסה יגיעות
 הוא יגע עד שלא ינבבת.

נְבוּלָא ז', נבל *gemeiner Mensch*
 ירוש' מכות פ'ב לא עיב: אית נבולין סגין וכו'.

נִבְּחָ פֿיע, 1) חרץ הכלב לשונו
 to bark | *bellen* ססי קינ עינא: ולא נבח כלבא.

(2) סססם *schwatzen | to blab* מני מ'ג עינא:
 מנבח גבוהי.

נִבְּחָ פֿיעל, 1) כביל 1) ביד פנימ: קל כלבא מנבחי.
 (2) השמיע קול צרוד *dull sound*
dampfen Schall hervorbringen בידה יד עינא:
 תבלין גבוהי מנבח קלירי.

(נבט) הָבִיט ה' — האיר *illumine | be-*
leuchten תרג' שני אס' א' ב': נשפך כמים
 ומביט לבית.

נִבְטָ פֿיע, צף וצמח *emerge-*
kommen מרק יח ע'ב: הדר גבמ.

נִבְטָ ארץ נביות *Nabataea | Nabatäa* תרג' יש'
 ס' ד' (אילי נביות): דברי דנבמ.

(נבי) אִתְגַּבֵּי, אִתְגַּבֵּי אַתְּמִי, התנבא וזהו
 to prophesy | *prophezeien* עיי יד עיב:
 ובמקום דקאי ירמיהו היכי מיתנבא איהו: כ'ב
 מ'ז עיב: אינבוי אינבי לאומות העולם.

נְבִיאֻתָא, **נְבִיאֻתָא** נ', חזון ונבואה *prophesy*
Prophetie עיי ס' עיב: אין אילו אלא דברי
 נביאות; כ'ב מ'ז עיב: עיקר נביאותיהו.

נִבְיָה נ', עלי האילן *Laub | leaves* עיי מ'יה עיב:
 מסני שהנביח בשרת עליהן.

נְבִיאֻתָא עיי **נְבִיאֻתָא**, תרג' ירוש' כמ' כיד כ'א
 (משלח): סתל נביאותיה.

נִבְיָא עיי **נְבִיָּה**, מעילה פ'ג מ'יה (בבבלי): לא
 בשיפוי ולא בנביא.

נְבִילָא, **נְבִילָתָא** נ', נבלה *carriem | As*
 תרג' ויק' כ'ב ד' (נבלה) נבילא: ססי קינ עינא:
 פשוט נבילתא וכו'.

נְבִירָו עיי **נְבִירָו**, ירוש' ב'ב מ'ג יד עינא: שלומי
 ונבירי.

2) כוהב האניה *dragger | Schiffschlepper*
מוסה מ"ח ע"א: זכרא דנגד.

נגדא שם תנא *name of a Tanna | Name eines*
Tannaiten וקיד סכ"ה: מסתברא מעמא דנגדא.

נגדא נ"י (1) ע"י משפוכית. ורש"י קיד' פ"א
פ' ע"ב: מהו משפוכית וכו' ואית ראמרין נגדא.
2) מלקות *lashing | Geißelung* פס' ב"ב ע"א:
ממנין אנגדא.

נגה -- דגיהה דפ"י -- קרא בספר לשם תקון
מעיות *to revise | korrigieren* ברי' י"ג ע"א:
בקורא להגיה.

נגה פ"י (1) האיר *to shine | leuchten* יומא כ"ה
ע"ב: אי חכי נגה לחו מוכא.

2) החשיך היום *to get dark | dunkel werden*
שבת י' ע"א: נגה לצלוי.

נגדל דר' (2) אור *light | Licht* פס' ב' ע"א:
נגהי נגהי ממש.

2) ערב *evening | Abend* פס' ד' ע"א: קרו
נגהי ליליא.

נגובא ת"י יבש *dry | trocken* תה' ק"ב ו'
(חרבות): ארעא נגובתא.

נגובה ב"י יבשה *dryness | Trockenheit* חג'
כ"ד ע"ב: ובי יש נגובה לקדש.

נגוד, נגודא ד' מנהיג *leader | Führer* סמרא
אחרי מרק י"ב פרשה פ"י: לא המשנה נגוד אלא
חמעשה נגוד; תרג' דה"א כ"ה ד' (בחד לנגיד):
אתרעי לנגודא.

נגוון, נגוונא ב"ר, מדינות הים *islands, sea-*
districts | Inseln, ferne Länder תרג' ישי'
מ"ב פ"ו (א"י): לנגוון; תה' ס"ה ו' (ויס
רחוקים): ונגוון יבא דרחיקין מן יבשתא.

נגוטא ז'י, משקה מבושם *a spiced drink | ge-*
würztes Getränk ע"ו ל"ה ע"ב: נגוטא דחלא.

נגול ד' מי שהסמיר ע"י גזילה וחובע הפסדו
a complainant in a case of robbery | der
Kläger in einem Raubprozeß שבועות פ"ו
מ"א: אלו משבעים ונוטלים השכיר והנגול וכו'.

הנגיב דפ"י (1) כנ"ל. דג' פ"ג מ"א (בבבלי): ונגיב
ומטביל.

2) הלך דרומה, הדרים *to go south | nach dem Süden gehen*
עיר' נ"ג ע"ב: הנגיב
למסיבשת.

נהנגב נחפ"י. נתיבש *to be dried up | trocken werden*
ירוש' תעב' פ"ג פ"ו ע"א: וורהה החמה
ונתנגבה הארץ.

נהנגד סיעל, התנגד *to oppose | sich widersetzen*
ילק' ברי' כ"ג: לא וכה סנגרתו.

נהגד פ"י (1) משך, מנע *to draw, to withdraw | ziehen, entziehen*
מ"ה ע"ב: נגיבו מיניה
מיכליה.

2) הכה *to lash | schlagen, geißeln* כת' ל"ג
י"ב אילסלי נגדה להנגיה מישאל ועזריה
מלחו לצלמא.

אנגד אפ"י, הלקה *to declare fable to lashes | geißeln lassen*
קיד' י"ב ע"ב: דרב סנגיד על
דמקדש בשוקא.

אנגנד, אנגיד אהפ"י (1) נמשך ונתארך *to extend | ausgedehnt werden*
תרג' י"ב ע"ב: כ"ה ח"י:
איתנגיד פרולא.

2) נלקח *to be lashed | gegeißelt werden*
מכות י"א ע"ב: שוביה חסא וזיגור מינגיר.
3) מת *to die | sterben* ב"ב י' ע"ב: הלש
ואינגיד.

נגדא ז'י (1) אורך *length | Länge* תרג' תה'
כ"ג ו' (אורך ימים): נגרא ריומנא.

2) מרחק *distance | Ferne* ב"ר פ"א: לנגדא
את נגיד ל"י.

3) זרם *river-course | Fluß (-lauf)* תרג' יש'
מיד ד': נגדן דמין.

נגדא ז'י, מלקות *lashing | Geißelung* יומא
כ"ג ע"א: פקיע - נגדא.

נגדא ז'י (1) מנהיג *leader | Führer* כ"ק נ"ב
ע"א: כד רגיו רעיא על ענא עכ"ד לנגדא
סמותא.

to be afflicted with | לקח בנגעים |
 leprosy | mit Aussatz behaftet werden
 כיב סיג: מצורע שנתגע נגעים ודבר.

נגעה ג' גנאי | hurt | Nachteil
 כאן בנגעת יוסף דברים נער שהוא שטח וכו'.
 נגר פועל, עשה מלאכת הנגר | do carpenter's
 work | zimmern | לקי יהוש' וז: כלי נגרות היו
 בידם מנגרין וכו'.

נגר פ"ע, 1) נמשך, אך | lang
 to be prolonged | setn | תרג' משי' כיח כיו (יארך ימים): ניגרון
 יומה.

2) זב, גול | fließen | to flow | תרג' איזב כי כיג
 (יניה ירדן אל סיהו): נגיר ירדנא לפומיה.
 3) ניפר במשור | sägen | to saw | תרג' ישי' י' פיו
 (חיתפאר הגרון על הדונב בו): אם יתרברב
 ממרא עם דנגיר ביה.

נגר פעל, סגר את הכריה | verriegeln | to bolt
 תרג' יונת ב' י' (הארץ בריחה בעד): ארעא
 נגרת בתוקפתא עיל מיני.

נגר, נגרא ז', 1) חרש עץ | Zimmer-
 carpenter | mann | תוס' ביק' י' כיה: נכנס לחנותו של נגר
 שלא כרשות יצאה בקעת ושפחה לו על סניו;
 תרג' ישי' מי ייש (חרש עץ): פסלא נגרא.
 2) בריח | Riegel | bolt | בים פיה סיו: בדלת
 ובנגר ובמנעול; תרג' שמי' כיו כיח (הכריח)
 והיכוח): נגרא מציעאה.

נגר מנרא עוף הדוכיפת | Auerhahn | wood-cock
 תרג' רבי' ייד (הדוכיפת): נגר מנרא.

נגרות נ', חרשות עץ | carpenter's trade
 Zimmermannhandwerk | ירושי' ריה פיא כיו
 עיב: לנגר שהיו לו כלי נגרות.

נגש פיי, נגח | stoßen | to gore | יביע שמי'
 כיא ליב (יגח שור): נגש תורא.

נגישן ע' נגחן. תרג' יביע שמי' כיא בים (ואם
 שור נגח הוא): ואין תור נגשן הוא.

נדיא ניכרין דברי אמת.

נדא ע' נרא. עיו כיח עיב: אודרא דנרא.

נגח -- הגיח חפ', גיחה לנגיחה | stir up to
 fighting | zum Stoßen reizen | ביק סיד מיד:
 כי יגח ולא שגיחותו.

נגחן, נגחנא ת', מועד לנגיחה | a buller (ox)
 stößiger (Ochs) | ביק מיו עיב: חמוכר שור
 לחכירו ונמצא נגחן; שם כיד עיב: תורא נגחנא.
 נגיבא ת', יבש | dry | trocken | תרג' יביע שמי'
 יד כיא (וישם את היים לחרבה): ושו' ית ימא
 נגיבא.

נגידא נ', דרישה אל המתים | necromancy
 Nekromantie | גיט' כיו עיב: אסקיה וכו' כנגירא.

נגיחה נ', נגיפה והרפה בקרן | goring
 Stoßen | כיק ב' עיב: אין נגיחה אלא בקרן.

נגינר שם מקום | Oriename | name of a place
 ירושי' סוכה פיא נ"ב עיב: שחלך ר' יחושע בן
 קרחא אצל ר' יוחנן בן גורי לנגינר.

נגיפה נ', רחיפה והכאה | pushing | das Stoßen
 סכ' משפ' גיב: בכלל נגיפה דחיה.

נגירותא נ', אורך אפים | Lang-
 forbearance | mit | תרג' משלי' כיה מיו (כאורך אפים):
 כנגירותא.

נגישא נ', קריבה | addressing, drawing near
 das Herantreten | ירושי' מופל' פיה כ"ב עיב:
 מה נגישה שנאמר להלן בלשון הקודש.

נגנדר, לנגינר ע' נגינר. ירושי' עיר' פיא ים
 עיב: שחלך ר' יחושע בן קרחא אצל ר' יוחנן
 בן גורי לנגנדר; כלא' פיא כים עיב: לנגינר.

נגם פיי, פרס פרוסה מן המאכל | to bite off
 abbeißen | פכריו פג מיו: שתור שנגם מן
 תאוכל.

נגם פיי, אכל | to eat, to dine | ביר סניא: יתבין
 נגמון על שתורא דינאי מלכא.

נגע -- נגע קערות עד שיש לו נגיעה ויחם לדבר
 הנידון | an interested witness | befangener
 interessierter Zeuge | סכ' ליד עיב: דמיהוי
 כנוגע בעדותו.

נָדַדְי פִּקְרִי. (1) חיה משומת ומנודה to be excommunicated | *in den Bann getan werden*
נדי' י' עיא: נדינא ממך וכו' משמחנא ממך.

(2) הזה, זרק *sprengen* | *to sprinkle* 'תרג' מליכ' מ' ליג (ויו): וגרא.

אָפִי אפ' (1) כנל' 2. תרג' שמי' ייב כיב (והגעתם אל המשקוף): ותרון לשקפא.

(2) זרק והשליך *werfen* | *to throw* 'סנה' י' עיא: אדייה לגזיזה.

נָדִיין וי' מין ארבה *eine Heuschreckenart* | *a species of locust* ספרא שמיני פרשה ג' פרק הי': חגב - נדיין.

נָדִיין וי' בריכת כובמים *Waschteich* | *wash-pond* ביב ייש עיא: סחמזן וכו' נדיין.

נָדִירא [נָדִירא] וי' פליט *Flüchtling* | *fugitive* ירושי שבת פ"ד ז' עיא: נדירא דאשקלון וכו' מקצתן בים ומקצתן ביבשת.

נָדִל וי' מין בעל חי מרבה רגלים *centipede* | *Tausend/uß* מקואות פיה מינ': מעין שהוא משוך כנל.

נָדִמָה וי' עז הדומה לכשב ולהפך *a lamb looking like a kid and vice versa* | *lammähnliche Ziege, ziegenähnliches Lamm* חול' ליה עיב: או בשב פרט (Mißgeburt) לכלאים או עז פרט לבוסה.

נָדַנְד פיי' הניע והניד | *to shake, to be rocked* *schütteln, schaukeln* ביר פניג: לא נדנדה עריסה תחלה אלא בביתו של אברהם אבינו.

נָתַנְדַנְד נהפ' נע ווע *sich bewegen* | *to be moved* שמרר פ"ב: נתנדנד וארון.

נָתַנְדַנְד וי' (1) נדידה ממקום למקום *moving* | *das Umherirren* about ביר פליט: נדנדו אחר נדנדו מלטול אחר מלטול.

(2) נמיה קלה *Hinneigung* | *propensity* 'ס נ' עיב: בכל מקום שיש שם נדנדו עבירה.

נָתַח -- נתפשט הריח | *to spread (of odours)* *riechen, duften* ביר פליט: היה ריחו נודף.

נָדַב -- נָדַב נפי' ניתן בתורת נדבה to be donated, to be dedicated | *gespendet werden*
מגי' פיא מינ': כל שהוא נידר ונידב.

נָדָבָה שם איש *männlicher Name* | *a man's name* ירושי מגי' פיא עיא עיג: אשיין בר נדבה.

נָדָבָה וי' (1) שכבה של בנין, מואר *layer* | *Bau-schicht* בר פ"ב מיר: האומנין קורין בראש חנוכה.

(2) שם איש *männlicher Name* | *a man's name* מגי' כ"ס עיא: אשיאן בר נדבך.

נָדָבָה שם בית עבודה זרה *idolatrous temple* | *Name eines Götztempels* עיז י"א עיב: נדבה שבעכו.

נָדַבִיל נועל דלת במגי' לוין.

נָדִיד נידון דידן.

נָדַד פיעל: נָדַד שִׁינָה מֵעֵינָיו חיה ער בלילה *to keep oneself awake* | *sich wachhalten*
כיב י' עיב: שמנדרין שינה מעיניהם.

נִתְנָדַד התי' נמלטל חנה והנה | *to be shaken* *erschüttert werden* ילק' תקעיא: ובלבד שלא תהא מתנודדת.

נָדַד פיעל יד החרים | *to excommunicate* | *in den Bann tun* עיד פיה מינ': ונדדוהו ומת בנדוי.

נִתְנָדַד נהפ' החרם | *to be excommunicated* | *in den Bann getan werden* עדי פיה מינ': חם ושלוש שעקביא נתנדה.

נָדַד וי' חרם ושמתא *Bann* | *excommunication* בר' י"ט עיא: אלמלי חנה אמה גוזרני עליך נדוי.

נָדִנָא וי' מין ארבה *eine Heuschreckenart* | *a species of locust* תרג' יביע ויקי י"א כיב (והחב): נדינא.

נָדִנָא וי' מואר ומתן | *dowry, a bride's outfit* *Mitgift, Aussteuer* כתי' ניד עיא: נדוניא לכתת וכו'.

נִדְרָם ע"י נִדְמָא. גימ' י"ב ע"א: עבדא דנהום
כריסיה לא שויא.

נִדְוִרְאִי (1) שם הנאים ואמורים
name of Tannaim and Amoraim | Name von Tannaiten und
Amoräern | כו' פ"ט מ"ה: ר' נתוראי; חול' ב"ה
ע"ב: פריש' ר' נהוראי כשסמיה דשמואל.
(2) שם אשה | Frauenname | a woman's name |
ירוש' ב"ר פ"ג ו' ע"א: נהוראי אחתיה דר'
יהודה נשיאה.

נִדְוִרְיָא (נ"י, 1) סגורים
blinding | das Blenden | כ"ט ע"ה ע"ב: חמיקה - נהוריתא.
(2) שם אשה | Frauenname | a woman's name |
תרג' אפי' ב' מ"ז בתלת כשבתא נהוריתא.

נִדְוִרְיָא (נדר) אֶתְנִי אֶתְנִי, ותאמץ
to assemble | sich versammeln | י"ז י"ז (ונקוד): ותנהון.
נִדְוִרְיָא נניח | wenn auch, granted, admitted |
zugegeben | י"ב מ"א ע"א: נח' דמיעמינהו קרא
כאמסמיו באהל וכו' כמנע ומשא מי מיעמינהו
קרא.

נִדְוִרְאִי שם אמורא
name of an Amora | Name eines Amoraers | י"ז ע"א: אמר רב נהילאי
בר אירי אמר שמואל וכו'.

נִדְוִרְמָה נ"י, קול המיה
cooing | das Gurren | קול המיה
פסיקר פכיא: הנהימה שנהמתם לסני.

נִדְוִרְקָא נ"י, קול נאקה
braying | das Schreien (des Esels) | תרג' יב'ע בר' ל' מ"ה קל נהיקיה
דחמרא.

נִדְוִרְלָא פ"י, גיפה נכבדת
to sift | sieben | כ"ז כ"ז
ע"ב: נהלא קמחא.

נִדְוִרְמָה פיעל, המה כיונה
to coo | gurren | כ"ז בר' נ'
ע"א: מנהמת כיונה.

נִדְוִרְמָא ו', לחם
bread | Brot | כ"ז כ"ז ע"א
בבליא טפשא דאכלי נהמא בנהמא.

נִדְוִרְמָתָא נ', שאנה
roaring | das Schreien | תרג'
תה' ל"ב ג' (בשאנתיה) כנהמות,
נדרים נעילת הסנדל.

נִדְרָר - נִדְרָר נמ', נערך להקדש בתורת נדר
to be made subject of a vow | Objekt eines Ge-
lübdes sein | ע"ב מ"א כ"א: נודרים ונודרים.

נִדְרִיר המ', חייב ואמר בתורת נדר
to put a person under the influence of a vow;
to forbid | jem. ein Gelübde oder ein Ver-
bot auferlegen | כ"ב מ"ב: חמיר את
חבירו שיאכל אצלו.

נִדְרִיר ת', בחר לנדרים
one went to make vows | leichtfertig im Geloben
ילק' שמואל קמ"ג
נדרן הוא קדם עד שלא ידור ואמור לו וכו'.

נִדְרִישִׁיר [נִדְרִישִׁיר] י', שחוק השך, אישקוקי
cheekers | Schachspiel | כ"ב ע"ב: דמיסללא
בגוריתא קפנייתא ונדרשיר (ובערך כנכון):
נדרשיר.

נִדְרִיג - היה רגיל לעשות, ליעשות
to apply, to be wont to | gebräuchlich sein; den Brauch
üben | כ"ב מ"א: מקום שנהגו וכו'; מני'
ו' ע"ב: מצוות שנהגות וכו'.

נִדְרִיג המ', ע"י הִתְנַהֵג 1, סומה י"ג ע"א: הנהיג
עצמו ברבנות.

(2) נהל ומשך כנהמה
to drive | treiben | כ"ז כ"ז
מ"א מ"ב: אחד רוכב ואחד מנהיג.

(3) נהל, עמד בראש
to lead | leiten | כ"ז כ"ז
ע"א: פרנס המנהיג את הצבור בנחת.

(4) קבע לחוק ונהג
to introduce a custom | einführen, zum Brauch machen | כ"ז ע"א:
הנהיג את בני רומי להאכילן גריים מקולסים וכו'.

נִדְרִיג (חמ"פ, 1) התיחס זה לזה
to conduct o. s. | sich benehmen | כ"ז כ"ז
ע"א: התנהגו זה
את זה וכו'.

(2) היה מונהג, התנהל
to be conducted | geleitet werden | כ"ז כ"ז
ע"א: רוח
שהעולם מתנהג בו.

נִדְרִיג ו', הנהגה והנהלה
leading | Führung | כ"ז כ"ז
בשלח: ולא נחם - אין בתום זה אלא נהוג.

נִדְרִיג עיר בארץ מדי
a Median town | Stadt in Medien | כ"ז כ"ז
ע"א: נהוגד וחברותיה.

נִיגְבָא זי, יבשות *Trockenhelt* | dryness תרגי
איוב לי לי (ועצמי חרה פני חורב): גרמי חרד
מן נוגבא

נִיגְדָא עי' נִגְדָא 1. (ואורך ימים) נוגדי יומין.
נִיגְהָ -- אחד מכוכבי לכת | *the planet Venus*
der Planet Venus פסיקיר פִּיכּ כוכב זה האיש
ונגה זו האשת.

נִיגְדָא כגיל. תרגי ישי יד ייבז כנוכב נוגהא בין
נוכביא.

נִיגְחָן עי' נִגְחָן. ירושי שבי' פיה ליו עי'א חסוכר
שור לחכיר ונמצא נוגחן.

נִיגְדָא פיע, היה בע ונד *unstät* | *to be unsteady*
sein כת' פיו עי'א ניידי וכו' קביעי.

נִיגְדָא אמ', חניע (*den Kopf*) | *to shake (the head)*
schütteln סנה' ציה עי'א וסניד בריסיה.

נִיגְדָא זיר, מיני זיתים משובחים *a superior sort*
of olives | *eine Art vorzüglicher Oliven* ירושי'
פאה פיו כי עי'א דרכן ליכחן בנודיי.

נִיגְדָא עי' נִיגְדָא. מדר' שמואל ביו: נודח הוא
קדם עד שלא ידור ואמור לו וכו'.

נִיגְדָא -- נִיגְדָא נפ', נתקשם | *to adorn oneself*
sich schmücken מכי' כשלח שירה ג': אנוה
לפניו.

נִיגְדָא נתפ', נתפאר ונחנדר (*auf*) | *to be vain of*
etwas ettel sein כומה פיא מיה (בירושלמי):
אבשלום נתגה בשערו.

נִיגְדָא תי, יפה, נאה *schön* | *handsome* נז' פיא
מי'א: אהא נזה.

נִיגְדָא נִיגְדָא שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine* | *Ortschaft in Pa-*
lästina ויקיר פיג: חלמיש לנזה שם פליד: רי
שילה דנזהא.

נִיגְדָא זי: נִיגְדָא שְׁפָעוּלָם כנתג העולם כך הוא
ordinarily, naturally | *in der Regel, es ist*
gang und gäbe ירושי' כר' פיא ב' עיד: כנוה
שבעולם אדם מוחא אהל וכו'.

נִיגְדָא נ', הפכפכות *Ver-* | *perversity*
kehrtheit תרגי משי' אי ליב (משוכת פתאים):
נהפכנותא דשבירי.

נִיגְדָא -- הִנְהִיר חפ', האיר | *to enlighten* | *er-*
leuchten עירי ייג ע'כז שמנהיר עיני חכמים.

נִיגְדָא פיע, 1. האיר | *to shine* | *leuchten* פסיק'
איכה קביג עי'א מרי ינהור דינא קרסך.

2. נזכר | *to remember* | *sich erinnern* ירושי'
מניי פיא עיד עיכז נהיר את כר הינן
קיימן וכו'.

נִיגְדָא פעל, כגיל 1. תרגי ירושי' שמי' יד בי: נהור
מנהר על ישראל.

נִיגְדָא אמ', 1. עי' נִיגְדָא. סומח ו' עי'א אנהר לן
עייבין.

2. עי' נִיגְדָא 2. ירושי' פאה פיג ייו עידז ואנהר
ר' אימי וחור עוכדא.

נִיגְדָא אמ', הואר | *to be brightened* | *erleuchtet*
werden תרגי יביע בר' ג' זי (ותמקחנה עיני
שניהם): ואתגחן עיני תרוייהון.

נִיגְדָא זי, 1. נהר, נחל *Fluß* | *river* חול' ייח
עיבז נהרא נהרא ופשסיה.

2. אור *Licht* | *light* תרגי משי' די ייא (תולך
ואור): דאזיל נהרית.

נִיגְדָא נִיגְדָא שמות ערים בבבל *names*
of towns in Babylon | *Städte in Babylonien*
חול' קליו עי'א ר' אמי מנחרביל: סנה' ייו
עיבז דינא דנחרדא.

נז' מהיג, הוא, היא *er, es* | *be, it* ירושי' נז' פיג
ניב עיד: חיי' די נו כולל וחיי' די נו מונה.

נִיגְדָא זי, יופי, נוי *Schönheit* | *beauty* קהלד' כי
ייבז והוא נואה.

נִיגְדָא שם מקום *Ortename* | *name of a place*
תומ' צוק' שכי' ר' ח': תחום נואי.

נִיגְדָא -- הִיגִיב הפ', היה שוטף | *to be fluent* | *sich*
bewegen ויקיר פפיוז אם תניכו וכו'.

נו"כ נביאים וכתובים; נושא כליו.

נו"ך זי, סחוס של האוזן | cartilage of the ear
Ohrknorpel ספרא מצורע ננעים פרשה ג' פרק
ג' תנך וכו' תך נך וכו' זה גרר האמצעי.

נוכרא, נוכרא, נוכרי תי, נכר, זר, stranger,
gentile | Fremder, Nichtjude תרג' ש"ב מ"ו
י"ט (נכרי אתה): נוכרא את; שבת מ"ה ע"ב:
נוסא נוכרא; תרג' יב"ע כ"י ל"א מ"ו (נכריות):
נוכרייתא.

נוכרתא זי, נשך, רבית Zins, Wucher
תרג' מ"ש ב"ח ד' (מרבח חונו כנשך): דטמאי
מוליה בבוכתא.

נו"ל פיע, נעשה מנוול, התנוון | to degenerate
entarten תום' סומא י"ד ז': וסרתה כל הסלכות
כולה ואולה וגולה.

נו"ל פיעל, גינה והכעיר | to disfigure, to disgrace
verunstalten, häßlich machen תרג' מ"ו ע"א:
כנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן.

נו"ל פ"י, ארג woben | to weave ג"מ ל"ד ע"א:
יתבא ונוולה.

נו"ל פעל, ע"י נו"ל. פומח ד' ע"ב: נו"ל מנוול לה.
אין"ל אתם, בתבער ונתנוול | to be disfigured
entstellt werden חול' י"א ע"ב: הא קא
מנוול וכו'.

נו"ל זי, ארג Gewebe | web תרג' ישי' ל"ה י"ב:
כנול גרדאין.

נו"ם -- אכר, דיבר, sagen, to say, to speak
reden ג"ש' פ"ו מ"ז: נומינו לשלוח.

נו"ם פ"ע, היה ישן ונרדם | to sleep, to slumber
schlafen, schlummern עיר' מ"ה ע"א: לא בעי
מר מינא פורתא.

נומוין ע"י נומירן. ילק' שמי' ר"ל: שאין נומיון
אחת במילה.

נומ"י זי, מכה מדיה Geschwür | ulcer ב"ר פ"ב:
כנומי היא תלויח בגוף.

נומירון זי, גדיד צבא | a division of troops

Millitärabteilung מכ"י בשלח א"ז ואין נומירין
אחת במילה.

נומיתא זי, תנומה Schlummer | slumber תרג'
מ"ש י' י" (מעט תנומה): קליל נומיתא.

נו"ן התנוון התפ', הלך הלך וול, הלך למות
hinalechen | to fall away חול' נ"ו ע"ב:
משנחת והולכת כשירה וכו' מתנונה וחולכת
מריפה.

נו"ן זי, האות הי"ד בא"ב the 14-th letter of the
Alphabet | der vierzehnte Buchstabe des
hebräischen Alphabets תרג' נ"ד ע"ב: נ"וין
סמ"ך וכו'.

נו"ן, נונא זי, דג Fisch | fish ב"ר פ"ג: וצד דג
נק; ע"ז ל"ט ע"א: אייתא לקמיה נונא.

נועזיק נשים ועבדים וקטנים.

נו"ף -- התנופה התפ', התרומם, to swing oneself,
to rise | sich emporschwingen ע"ז כ"ד ע"ב:
התנופמי ברוב הדרך.

נו"ף פ"ע, התנופה ברוח wogen | to wave י"ב
ס"ג ע"א: על לביני שיכלי חונה דקא נייסן.

אנ"ף אפ', הניף schwingen | to swing תרג' ישי'
י"ג ב' (הניפו יד): אניפו יד.

אנ"נף אתם, ע"י התנופה. יב' ס"ג ע"א: נייסת
אחונם.

נו"ף -- כלל הענפים שבאילן | boughs of a tree
Gezweige מכ"י פ"ב מ"ז: אילן וכו' ונפו נוסה.
נו"פא כנ"ל, תרג' יח' ל"א נ' (יפה ענף): דכופיה
שפיר.

נו"פ"י ע"י נ"פ"י. תנח' כי חשא ייהו בלח-נופי.
נו"פ"י -- תוספת Zuschuß | addition קיר' מ"ח
ע"ב: אם הוסיף לה נוסף משלו.

נו"פ"ר שם מקום Ortsname | name of a place
יומא י' ע"א: בלנת זה נוסר.

נו"צה -- נוצה של עזים שער עזים -goals-
Ziegenhaar | hair שבת כ"ה ע"ב: נוצה של
עזים.

נזירי שם איש | männlicher Name a man's name
עיר' מיה עיב: ר' יוחנן בן נורי.

נזיריתא ב' מין צמח | Hahnenfuß Crow-foot
חולי' נים עיב: עיקרא דנוריתא (לג' הערוך).
נזירי' נבלה וסרפה שקצים ורמשים.

נז'שקתא ב' נשיקה | Kuss | Kuss תרג' כש' כ"ז
ו' (נשיקת שונא): נזשקתא דסנאה.
נז'ת נשך ותדבות.

נז'ג נזקי גופו.
נז'ה פיי, גער בנזיפה | anschreien to chide שכת
מ'א עיר: נז'ה רבה.

נז'פא ע' נז'פה. תרג' קהל' ו' ח (גערת חכמ):
נז'פ גבר חכמא.

נז'א ז' גרעין | Kern | kernel מו'ק י'ב עיב:
שומשמא חזי לנז'י.

נז'דוקא ב' גערה | das Anschreien chiding
מנה' מ'א עיב: מ'יבנותא דמר וכו' כנז'דוקתיה.

נז'ידא אחד מכנויי נזיר | Nasir a substitute for
נזיר | entstellte Form von נז'ר פ'א מ'ב: נז'ק
נז'ה וכו'.

נז'ידא ע' נז'יא. פ'א כ' עיב: וסימך נז'ידא.
נז'יפדה נז'יפדתא ב' גערה שיש בה מעין דרם

a lower degree of excommunication | ein
geringerer Grad des Bannes מ'ק מ'ז עיב:
אין נז'יפה פחות משבעת ימים; שם: נז'ג
נז'יפותא כנפשיה.

נז'יק ע' נז'ית. ג'ר פ'א מ'ב: נז'ק נז'ה וכו'.

נז'יקין ד' (1) חבלות וחמסדים | damages, in-
juries | Beschädigungen ב'ק פ'א: ארבעה
אבות נז'יקין.

(2) אחד מששה סדרי משנה | one of the six orders
of the Mishnah | eine der sechs Mischna-
ordnungen שבה ל'א עיב: ישועה זה סדר נז'יקין.

(3) שם כולל לסמכתות בבא קמא, בבא מציעא
וכבא בתרא | collective name of the treatises
Baba Kamma, Baba Metzia and Baba Bathra |

נז'יצ'א ב' נוצת הכנף | pinion | Schwungfeder
תרג' אייב ב'ס י'ג (אם אברה חסידה ונוצה):
אברה דחוריתא ונוציצ'תא.

נז'צ'רי ת' (1) איש נצרת שכנליל | of Nazareth
(in Galiläa) | aus Nazareth (in Galiläa) מנה'
מ'ג עיב (עפ'י קונטרס השממות הש'ס): ישו
הנצורי.

(2) סאמין בישו הנצורי | Christian | Christ תעני'
כ'ז עיב (עפ'י הקונטרס הנל'): מפני הנצורים.
נז'קבא (1) ז', נקב, חור | Loch hole שבת ז' עיב:
נוקבא דמרגניתא.

(2) כ', ע' נז'קבה. ירוש' גדה פ'ג ב' עיד: וכו'
הוא נוקבא היא.

נז'קבדה נז'קבתא ב' נקבה, אשה, נערה | female
Weib, Weibchen, weibliches ירוש' תעני' מ'ד
Wesen מ'ס ע'אז לא הות ילדה נוקבה תרג'
ויק' כ'ז ד' (נקבה): נוקבתא.

נז'קבתא דעון שם מקום בא"י | name of a place
in Palestine | Ort in Palästina ירוש' שבי' פ'ו
ל'ז עיב: נוקבתא דעון.

נז'קד - ע' פלגם. פרה פ'א מ'ג: בן י'ג חודש
אינו כשר לא לאיל ולא לכנש ר'ם קורחו פלגם
בן עזאי קורחו נוקד.

נז'קדן, נז'קדנא ב' קפדן, דיין | caviller
Pedant, Nörgler חומ' ב'ר' ה' י'ה והנוקדנין
תופסין אותו על כד' ירוש' ב'ר' פ'ז י'א עיב:
דצוות וכו' נוקדנא.

נז'קניקה ז' נקניק, מעי סמולא בשר | sausage
Wurst ירוש' שק' פ'ז ב' עיב: נוקניקה אשהבה
ככנישתא דבול'.

נז'קדן ע' נז'קדן. ירוש' מנה' פ'י כ'ה עיד: מפני
הנוקדנין שלא יתו אומרים.

נז'קשה ז' ישן נושן, פסול לאכילה | old, unfit
for food | alt, ungenießbar מנה' ג'ר עיב:
נהו דהמך גמור לא תוי נוקשה מיהא תוי.

נזק פעל. אַזק אפּ. הוּיַק to injure | schädigen
תרג' דהייא מ'ז כיב (אל הנעו במשיח): לא
תזקון בקרישיו: גימ' נ'ג ע'א: לאזוקי קא מכזין.

אַתְנֹק, אִיתְנֹק אהפּ. ניוֹק to be hurt | beschä-
digt werden ויקר פכיד: ולית אתון מתנזקין:
קיר' כ'ס ע'ב: הוּ מיתזקי.

נזר פ'ע, נדר נדר נזירות Nazara-
rite | ein Nasirat geloben ר'ע: כמוך
ירבו נזרי נזירות בישראל.

נח -- בן נח אינו יהודי Nichtjude |
Gentile מנה' נ'ז ע'ב: דברים שביד של ישראל ממיתין
עליהן בן נח מזהר עליהן.

נחבל ו', התובע בענין חבלה וזקי גוף the com-
plainant in a case of battery | der Kläger
in einem Körperverletzungsprozeß שבו'ע'
פ'ז מ'א: ואלו נשבעין ונוטלין השכיר והגזל
והנחבל.

נקה נ', הנחה והקלה Erleichterung |
relief, rest כ'ר פ'ז: ניהן להם נהה.

נחוניא שם תגא Name eines Tunnai |
Tunnaiten ער' פ'ז מ'ב: ר' יהושע זר' נחוניא
בן אלינחן.

נחוניון ע'י חוניו. ירוש' נ' פ'ז מ' ע'א: וזהא
שוחס ונחוניון זורק.

נחוששת -- הצד תחלק של העור the smooth side
of skin | die unbehaarte Seite der Tierhaut
ירוש' מג' פ'א ע'א ע'ד: מקום נחוששתו וכו'
מקום השיער.

נחותא נ', קרש tray | Brett פ'ז מ'ב:
לשה את העיסה וכו' ומנחתא וכו' בנחותא.

נחותא, נחותה נ', יורד, מי שכא מארץ
ישראל לבבל one coming down, i. e. one
coming from Palestine to Babylon |
Herabsteigender, d. h. einer deraus Palästina
nach Babylonien zog פ'ח נ'א ע'א:
ר' אבדומא נחותא: פוכה פ'ד נ'ד ע'ג: נחותה.

Sammelname für die Talmudtraktate Baba
Kamma, Baba Mezia und Baba Bathra
ק'ב ע'א: כולה נזיקין חדא סכנתא היא.

נזיר -- נזיר עולם נזיר לכל ימי חייו a nazirite
for life | ein Nasiräer fürs ganze Leben
פ'א מ'ב: נזיר עולם הכביר שערו וכו'.

נזירא ו', (1) נזיר Nasiräer | Nazarite פס' מ'
ע'ב: לך לך אמרינן לנזירא סחור סחור לכוזא
לא תקרב.

(2) שם אמורא Name of an Amora |
eines Amoraers ב'ר פ'יב: ר' לוי בשם ר'
נזירא.

נזירא (1) שם איש männ-
licher Name פ'סיק' דברי ירמ' ק'יא ע'א:
שמעון בן נזירה.

(2) נ', אשה שנוהגת בעצמה נזירות nazarite
Nasiräerin | (woman) נ'ז י'מ ע'ב: ואמרת
אם יבוא בני כן המלחמה בשלום אהא נזירה
שבע שנים.

(3) ע'י נזירות. מפרא אמור פרק ג' פרשה ד':
אין נזירה אלא הפרשה.

נזירות נ', נדר נזיר, פרישות ab-
stinence | Nasiräertum, Abstinenz נזיר פ'א
מ'א: כל כינויי נזירות כנזירות.

נזל פיעל. טפסף, הזיב fließen |
to cause to flow ספרי דב' שיה לסוף שאתה מגזל וכשקה.
נז"מ גזקי ממון.

נזף פ'י, גער anschreien | to chide פ'יג:
נזף בו משה.

נזף כביל. תרג' ברי' ל'ז" (ויגער): ונזף.

נזק (נזק) הוּיַק הפ', גרם נזק וחבלה to damage,
to injure | beschädigen ב'ק פ'א מ'א: שררכן
להוּיַק ושמידתן עליך.

נזק, נזק גפ', נחבל, נגרם לו הפסד to be hurt |
beschädigt werden ב'ק פ'א מ'ד: שור המוּיַק
ברשות הנזק: פס' ח' ע'ב: שלוחי מצוה אינן
ניזוקין.

נִחְרָתָא נִי, ודון אף *wrath | Wut* כִּי פסיו:
עוברתיה ונחיתיה.

נחיש נדוי חרם שמתא.

(נחש) נחש פֶּעַל, עשה מעשה נחוש וכישוף
to divine | wahrsagen יב' קיב עיב: מנחשי
אינשי.

אֶנְחֵשׁ אפִי, ציטה נחשת בכסף *to plate | ver-*
silbern פסיק' איכה קכיב עיב: הנחש ליה.

נֶחֱשׁ — 1) קנה שבתוך הבצל *the pungent stem of*
the onion | Stengelansatz כיט עיב: לא
der Zwiebel יאכל ארם בצל מפני הנחש שבו.
3) מחלת העינים *eine Augenkrankheit* כפרא אמור פרק ב' פרשה ג':
חלזון נחש עיניו.

נֶחֱשׁ, נֶחֱשָׂא דִי, נחושא *Kapfer | Cooper* תרג' יר' סיו כ' (חומת נחושא): שור דנחש; ויקיר
פיב: קיתונא דנחשא.

נֶחֱשָׂא דִי, 1) נחש, כשוק *Wahr-*
sagerel בִּיר מפיו: נחשא סבא.

2) שם איש *männlicher Name* a man's name
במיר פיב: ר' פרוחק בר נחשא.

נֶחֱשׁוּלָא דִי, גל סוער *Sturm-*
woge פסיק' פליב: אחזה נחשול והיתה
מיטרפת בים; ויקיר פליב: כחא נחשולא בימא.

נֶחֱשִׁירְכָן דִי, צייד *Jäger | hunter* תרג' כר' כיה
כיו (יודע ציד): גבר נחשירכן.

נֶחֱשׁוּלָא עִי נֶחֱשׁוּלָא, ביר פיב: כחאיה נחשולא
בימא.

נֶחֱתָא פִיעַ, ירד *hinabsteigen | to go down* שבת
מיא עיב: כי קא נחתי וכו' כי קא מלקי.

אֶנְחֵתָא אֶפֶי, 1) הוריר *to let come down*
fallen lassen, herunterholen ירושי תעני' סיג
סיו עיב: אחית כמרא לדרומאי; פסיק' בשלח ציא
עיב: כד אסיק להון וכו' וכד הוה מנחית להון.

2) הרגיע *beruhigen | to calm* כיב קכיט עיב:
אנחת לן דא ואתקפת לן דא.

נֶחֱלִי יִמָּה יורדי הים *Seefahrer | sea-farers* שבת
דִי עיב: שאילתינחו לכל נחתי ימא.

נֶחֱלִי דִי, עדת דבורים וכדומה *Schwarm |*
ירוש' ביצה פיה סיב עיב: נחיל של דבורים.

נֶחֱלִיָּה נִי, ירשה *Erbschaft | inheritance* מדר'
תהלי דִי אִי: על שתי הנחילות שנחל דוד.

נֶחֱלִיצָה גִי, לחיצת *das Antreiben |*
במיר פיב: שהיה כתרפם ומגרפם כנחיצה.

נֶחֱלִיָּה נִי, 1) תמנת כעל דִי עִי דקירה *stabbing*
Tötung eines Tieres durch Stich ותלי סיו
עיב: ונחירתו וזו שחיפתו.

2) זיבת דם *Bluterguß | effusion of blood*
נדה סיד עיב: נחירה זו אינו יודע מה היא.

נֶחֱתָא עִי נֶחֱתָא, כיט פיה עיב: דשמעו ליה
נחתי ימא.

נֶחֱמָם דִי, בלן העוסק גם ברפואה *prae-*
Bader (ticing medicine) ירוש' עיז פיב מ'
עיד: רופא אומן וכו' נחמם.

נֶחֱמָן, נֶחֱמָנִי שמות אמוראים *names of*
Namen von Amoraern of Amoraim כר'
ציד עיב: אתא מר עזקבא לקמיה דרב נחמן;
פסי' קייב עיב: חזרו כנחמני וכתורתו.

נֶחֱמָתָא גִי, נחמה *Tröstung | consolation* בִּיב
יד עיב: ממכינן חורבנא לחורבנא ונחמתא
לנחמתא.

נֶחֱנָא מַחֲנֵי, אנחנו *we | wir* תרג' ברי' מיב יא
(אנחנו): נחנא.

נֶחֶר פִּי, 1) דקר *erstechen | to stab* תולי פִּיב
עיב: הנורד והמעקר.

2) שחת דם *bluten | to bleed* נדה סיד עיב:
כל זמן שנותרת וכו'.

נֶחֶר נֶפֶשׁ, נדקר *erstochen werden | to be stabbed*
תולי יז עיב: ישרם — ניהר [ינור] להם
מיכעי ליה.

נֶחֶר פִּיעַל, השמיע קול נחרה *schreien | to snort*
anschreuben מנה ציד עיב: שמה וניחר דבורים
כלפי מעלה.

אֵיתָנַת אַתָּה, חורד | to be brought down
heruntergebracht werden ירוש' פאה סייג
כיא עיאו: איתנחת מן ניכסוי.

נַחַת (1) בסים | Gestell stand מני ציו עיבו:
כלי עץ העשוי לנחת.

מנוחה ויוחה | Bequemlichkeit comfort
עירי עיו עיאו: לוח בנחת ולוח בקשה.

נַחַת רוּחַ הנאה ועונג | Vergnügen, Ge-
nuss חג' סיו עיבו: כדי לעשות נהת רוח לנשים.

נַחֲתָא וי, שכבה | Schicht layer תרג' שמי' סיו
ייג (שכבת המל): נחתת מלא.

נַחֲתוּמָא וי, אופה | Bäcker baker חלה
סיא מיה נשים שנתנו לנחתום לעשות לחן שאור:
תרג' ברי' מי' א' (וראופה): ונחתומא.

נַחֲתוּמָר וי, בית מאפה | Bäckerei bakery ירוש'
ביב סייב ייג עיבו: זכין פלגא דדורתיה שייר נח
חד נחתומר.

נימו נותן מעם.

נמבנימו נותן מעם בר נותן מעם.

נְמוּל וי, במל, משא | Schwere heaviness תרג'
משי' ביז גי' (ונמל החול): ונמול' חלא.

נְמוּלָא וי, נְמוּלָה גי, בחסה שבקריכה אבר
חמר או מרולרל | an animal in whose body an
organ is found to be absent or destroyed |
ein Tier, dem ein lebenswichtiges (inneres)
Organ fehlt חולי' מיג עיאו: שמנה טריפות וכו'
נמולה וחמירה; שם ניד עיבו: לאו לנקובי דמיא
וכו' ולנמולי נמי לא דמיא.

נְמוּסָא וי, מין שרף הנוסף מעץ | Storax storax
תרג' רח' די' כי: יאון בנמוסא.

נְמוּרָא וי, שומר | Wächter watchman ירוש'
חג' סיא עיו עיג: נמורי קרתא.

נְמוּשָׁא וי, בורח | Geflüchteter fugitive ירוש' כת'
סיד כיס עיאו: נמוש זה שיצא לדעת.
נמי נמילת ידים.

נְמִידָה, נְמִידָה גי, מתיחה | das spreading
Spannen, Ausspannen אחל' סיו מיב: בנמית
האוהל: ביר מעיה בנמיית שמים וארץ וכו'.

נְמִילָא וי, כלי שאיבה | water | Schöpfgefäß
vessel for drawing תרג' יביע שמי' לי ייג:
בנמילא דכיא.

נְמִילָה גי, (1) לקיחה | das Nehmen taking
ירוש' בר' פ'ב ה' עיג: נמילת דשות.

(2) כריתה והתזה | das Abschneiden cutting
ירוש' מרק פ'ג פ'ב עיג: נמילת צפרנים.

נְמִילַת יָדִים | das Hände- washing the hands
waschen חולי' קיו עיאו: לא אמרו נמילת ידים
לפירות אלא משום נקיות.

נְמִילוּתָא עי, נְמִילַת יָדִים, ברי' ביב עיאו:
במלוה לנמילותא.

נְמִיעָה גי, (1) פעולת הנסע | das planting Pflanzen
Pflanzen שחשיר וי ייג: בשעת נסיעתן.

(2) מסע, שחיל, יונקה | Setzling, shoot ירוש'
Spross שבי' מיה ליג עיבו: יהי רצון שכל נסיעות
שנומעין מכך יהיו כמותך.

נְמִיר וי, שמורים | Beobachtung observance
תרג' שמי' ייב מיב (ליל שמורים): ליל נמיר.

בְּנְמִיר תהימ, בסתר | geheim in secret תרג' איוב
די ייב (ואלי דבר ינוב): ולחתי פהגם אתאמר
בנמיר.

נְמִירָה וי, שמירת תאיבה כלל | bearing grudge
das Grollen, Nachfragen מפרא קדושים
פרשה ב' פרק ד': ער היכן כוחה של נמירה וכו'
אמר לו השאילני מגלך אמר לו הא לך איני
כמותך שלא השאלת לי קרדוסך.

נְמִירוּתָא גי, (1) שמירה | Bewachung watching
ביק מיה עיאו: קביל עליה נמירותא.

(2) עי' נְמִרָנָא. פסיק' תחורש ניו עיאו: מי פורע
לכם מעכרים נמירותא.

נְמִילָה גי, ויתור, הפקדה | Prolegade giving up
Freigabe ירוש' פאה סיו ייג: תשכמנה

(2) השתין *uriniere* | *to urinate* יזכא פ"ג
מינ: וכל הממיל מים מען קדוש ידים ורגליים.

הפיל שלום עשה שלום *Frieden* | *to make peace*
stiften קהליד יב הי: התאוח שממלת שלום
בין איש לאשתו.

נמל פ"י (1) לקח *nehmen* | *to take* תה' תה'
קליד ב' (שאו): מולו.

(2) נסע *fortziehen* | *to move* תרג' ברי' ב' א'
(ויסע משם): נמל מתמן.

(3) רחץ *waschen* | *to wash* ירוש' ברי' פ"ח י"ב
ע"א: הוח גמל ידיה.

אתנמל אתפי. הורם *erhoben* | *to be lifted up*
werden תרג' תה' צ' ב' (בסרם הרים ילדו):
עד דלא מוריא אתנמלו.

נמלא ו' (1) ע"י נמילא. תרג' יב"ע שס' פ' ל"א:
בנמלא.

(2) מין משורה *ein Flüssig-* | *a liquid measure*
kellmaß חול' ק"ו ע"א: נמלא בת רביעיתא.

נמליפ נותן מעם לפנס.

נמליש נותן מעם לשבת.

נמע - נמע רבעי גמיעה בת ארבע שנים
Pflanzung im | *a plant in its fourth year*
vierten Jahre מעשיש פ"ה מיד: כיצר פורין
נמע רבעי.

נמק פיעל, טפטף *tropfen* | *to drop* תענ' י"ט
ע"א: התחילו נשמים סנמפין.

נמק - הענפים שבקצה האשכול *grapes hanging*
down from the trunk | *herabhängende Wein-*
beeren פאה פ"ו מיד: בתק ונמק.

נמקא ע"י נמקא. גימ' פ"ט ע"ב: וניגבול
בנמקא.

נמפיק ז'. משחה משמן נמפ | *naphthalve*
Naphthalve גימ' פ"ו ע"א: משחא וזיתא
ונמפיק חיורא.

נמיק נמילת קבלה.

נמיר נמילת רשות.

ומה תלמוד לומר ונמשתה יש לך נמישה
אחרת כזו.

נמיל נמולת לולב.

נמל - (1) לקח, קיבל | *to take, to receive*
nehmen, erhalten ב"מ פ"א מ"א: זה נוסל
שלשה חלקים וזה נוסל רביע.

(2) הפריש *absondern* | *to separate* חלה פ"ד
מ"ה נוסל אדם כרי חלה.

נמל ידיו רחץ את ידיו *die Hände waschen*
Hände waschen חול' ק"ו ע"ב: נוסל אדם שתי
ידיו שחרית.

נמל מדה מדר והשוה דבר לדבר *Maß nehmen*
measurements for שבת פ"ח
מ"ב: כרי ליטול ממנו מדה מנעל לקמן.

נמל אפרניו *die Nägel* | *to cut one's nails*
schneiden מרק י"ח ע"א: אסור ליטול צפורנים
במוקד.

נמל נפ" (1) נלקח ביד *angefasst* | *to be handled*
gebraucht werden שבת פ"ז מ"א: כל הכלים
נימלין בשבת.

(2) הופרש והורם *abgeson-* | *to be separated*
derf werden ברי' פ"ו מ"א: ומעשר ראשון שלא
נמלה תרומתו.

(3) הופר ולוקח *weggenommen* | *to be removed*
werden טוכה פ"ב מ"ג: כל שנימל האילן וכו'.
הפיל חפ"י - (1) שם ונתן לתוך דבר *legen* | *to put*
כת' פ"י מיד: שלשה שהמילו לכים.

(2) הוציא לאויר העולם *entwickeln* | *to develop*
מעשי פ"א מ"ב: התמרים משימילו שאור
האפרסקים משימילו גידים.

הפיל ביצה המליטה התרנגולת ביצה | *to lay eggs*
ein Ei legen שבת מ"ב ע"ב: תרנגולת עשויה
להטיל ביצתה באשפה.

הפיל מים (1) יצק מים *Wasser* | *to pour water*
gießen ברי' פ"ג מ"ה: ולא כמי המשרה עד
שימיל לתוכן מים.

נְמָרוֹן ז', בתר Natron | soda ירוש' שבת פים
י"ב עיב: נתר - נמרון,

נְמָרוֹן א' כנוי לגבוה, שומר ישראל a symbolical
name of God | symbolische Bezeichnung
für Gott (Hüter) פסקיר פמיו: משמרת וכו'
מי פורע לכם מעכבם נמרוןא.

נְמִישׁ - למשחן to sharpen | schärfen סנה' ציה
עיב: מגלך נמושה.

נְמִישׁ פיי, פשט גבלה to flay | die Haut abzulehen
ביב קיי עיא: נמוש גבילתא וכו'.

נְמִישָׁה ז', צואה Mist | excrements תרג' ירוש'
ויק' א' פיו (בנוצתה): נמשא.

נִיא ז', מזג האויר Klima | climate ירוש' ביב
פ"ב יג ע"ג: שניא רע.

נִיאָב, נִיאָב ז', נאד Schlauch | skin-bag
ירוש' גזיר פיא ניא עיב: למלאות את הניאב
מים: בנז' פ"ז: ניאוב.

נִיאָוּף ז', זנות Ehebruch | illicit intercourse
בסיר פ"ט: אין ניאוף אלא באשת איש.

נִיאָוּץ ד', חירוף, קללה Schmähung | insult גיש'
גז' עיב: ניאוצו וגירופו.

נִיאָר עי' נִיָר. תום' צוק' כלי ביק ב' ה':
ניארות שששתמש בהן עראי.

נִיאָרֶת עי' נִיָרֶת. תום' צוק' כלי ביק ה' ה':
ניארת של מתנות.

נִיב - גִיב שְׁפָתִים - השפה העליונה upper lip |
Oberlippe גים' ניו עיא: שרא ביה מומא בניב
שפתים.

נִיבָא (1) עי' נִיָה. תמורה ליא עיב: שפוי וניבא.
(2) עורק Sehne | sinew חולי' גיד עיב: איפסיק
ניביה מרפה.

(3) מלחעת Backenzahn | molar tooth ב'ק
כ"ג עיב: אפקיה לניביה.

נִיבּוּל ז', ניחל וכיעור Verhäß- | disfigurement
lichung ירוש' ע"ז פיא לים עיב: אשה לא תסוד
מפני שניכול הוא לה. ועי' גבול.

נִיבּוֹן זר, גורלות Lose | lots ירוש' סנה' פיו
כ"ג עיב: אסקון ניבון ביניבון.

נִיבּוֹלָא ז', תאנה בוכלת a fig falling off unripe
vor der Reife abfallende Feige תרג' יר' ה'
יג: וכניבלא מתיגא.

נִיבּוֹרָה ז', עריסה Schober | stack ירוש' עיר' פ"ח
כ"ג עיא: מהלך את כולה וחוצה לה עיי ניבריות.

נִיגָדָא ז', טשא Last | load תרג' תח' קכ"ו ו'
(משך הזרע): ניגדא דבר זרעא.

(2) אורך Länge | length תרג' תח' כ"א ה'
(אורך ימים): ניגדא דיומיא.

(3) מלקות Geißelung | lashing פס' גיב עיא:
מסנין אכיגדא.

נִיגָן ז', (1) זמרה בכלי זמר playing on a musical
Instrument | Instrumentenspiel, Musik
קיי עיא: בניצוח בניגון וכו'.

(2) שירה בפה Gesang | song שהשיר ד' י"א:
אף הקורא מקרא בעינגו וכנינגו.

נִיגָרָא ז', (1) תעלה Kanal | gatter פס' קי"ג עיא:
לא חשוור ניגרא.

(2) פסיעה Schritt | step שבת פיו עיב: קל
ניגרי.

נִידָבָא ז', נדבה Spende | donation, contribution
ירוש' פס' פ"ד ל"א עיב: חד זמן צרכון רבנן
נידבא.

נִידָדָתָא ז', נִידָדָת שִׁנְתָא גודי שינה, חופר
שינה Schlaflosigkeit | sleeplessness תרג'
אויב ז' ד' (גודים): נידדת שינתא.

נִידָדִי, נִידָדָא עי' נִדָדִי מו"ק פיו עיא: אין נידד
סחות מלי יום: נד' ז' עיב: לישנא נידדא היא.

נִידָרָא ז', נדר Gelübde | vow נד' ז' עיב: רבינא
הזה לה נירא לדביתהו.

נִידָה פיעל, קישט ופאר schmücken | to beautify
מכ"י בשלח שירה ג' ניגוושכחו להביה.

נִידָה שם מקום Ortsname | name of a place ירוש'
סנה' פ"ג כ"א עיב: רבנן דניה.

נייר זי, גליון עשוי מקני גומא | *papet, papyrus*
Papyrus, Papler אבות פיד מיכז לדיו כתובה
 על נייר חדש.

ניכוש זי, חלישת עשבים רעים | *weeding*
Jäten מרק גי עיזא: ניכוש עידור כמות.

ניכלא זי, רמאות | *deceit* | *Betrug* תרג' תה' כיד
 די (ולא נשבע למרמה): ולא קאים לניכלא.

ניכסא זי, (1) שחיטה | *slaughtering*
Schlachten תרג' יכיע ייד כיא: כל דמקלקל
 בניכסא.

(2) נכסים | *Vermögen* | *property* כבור' מיה
 עיזא: ניכסי דבר איניש אינזן ערבין ביה.

ניכסתא כניל 1. תרג' ירי יב גי (כצאן למכחה):
 כענא לניכסתא.

נילזם יאור מצרים | *the Nile* | *der Nil* סוסה ייג
 עיזא: הלך משה ועמד על שפת נילום.

נימא, גימא זי, (1) שערד | *Haar* | *hair* שכת לי
 עיזא: כמלא נימא.

(2) חוט | *Faden* | *cord* ירוש' סוסה פ"א פ"ז
 עיג: כרי שיקשור גירדי את הנימה.

(3) מיתר הכנור | *Saitte* | *string* עירי קיג עיזא:
 שנמסקה לו נימא בכנור.

(4) עלוקה | *Blutegel* | *leech* עיז יב עיג: נימא
 של מים.

(5) שפס | *Schnurbart* | *mustache* יומא ליה עיג:
 ומניה אצבעו בין הנימין.

נימול זי, נמלה | *Ameise* | *ant* ירוש' יכמ' פיה פ'
 עיג: מביא נימולין ומשכין וקוצץ.

נימוס זי, (1) מנהג, חוק | *Brauch*, *usage*, *law*
Gesetz גימ' מיה עיג: עשו לה כניסום.

(2) עי' אַנגלימוס. חג' פ"ז עיג: נימוס הגרדי.

נימוק זי, טעם וסבה | *(tiefer)* | *reason* (deep)
Grund גימ' פ"ז עיזא ר' יוסי נימוקו עמו.

נימורת זי, גדוד צבא | *detachment of troops*
Soldatentrupp ירוש' פס' פיד ליא עיג: כיומר
 דרי סגא חות נימורת כציפורן.

נימרי זי, מכה פריה | *Geschwür* | *ulceration* ספרי
 דבי מיהו חרי אתת מעלה נימי.

נימסי זי, כלה | *Brant* | *bride* שמור' פליו: לשון
 יוני קורין לכלה גימפי.

נימרה זי, נמר | *Tiger* | *tiger* ירוש' פאח פ"ג
 ייז עיג: כחדין נימרה.

נינדל' כהיג, הם | *sie sind* | *they are* חולי' ליה
 עיזא: מאי גינחו דברים.

ניניא זי, (1) מין צמח | *Minze* | *ammi* שבת קים
 עיזא: גיניא מעליא.

(2) חבל | *Sell* | *Hee* וקיר פכיג: סיכוא למסוך
 גיניא

נינסי זי, כלה | *Brant* | *bride* ריה כיג עיזא: ויו
 קורין לכלה גינפי.

ניסא זי, (1) נס, פלא | *Wunder* | *wonder* פס' ג'
 עיג: לאו בכל יומא מתרחש נימא.

(2) אי | *Insel* | *island* תרג' יש' כיד פ"ז (איי
 חים): גיסי ימא.

ניסד' זי, בריחה | *Flucht* | *flight* סוסה פ"ד עיג:
 שחללת נפילה ניסה.

ניסנד' זי, נסיפת יין ומים לגבוח | *Libation*
 תעני' כי עיג: ונסכיה - בשני גימוכין הכתוב
 מדבר.

ניסת = נשאת גפ', עי' נשא גפ'. יב' פ"ז
 מיג: בת ישראל שניסת לכהן.

ניסחנא זי, תמר גרועה | *männli-* | *male palm*
che Dattelpalme עיר' כ"ח עיג: תתם בדינסחני.

ניסיון עי' גפיון. ירוש' עיז פ"א ל"ם עיג: פעמים
 שסוכרת לו לניסין והוא מחזירה לאחר גי ימים.

ניסיותא עי' נשיאותא. ירוש' סוסה פ"ם כיד
 עיג: חונן בעי מתגתיה לניסיותיה.

ניספא זי, אריגה | *das Weben* | *weaving* שבת
 דיו עיג: בניסכא כתרא.

ניסל זי, כסא | *Stuhl* | *chair* תוס' סנה' ד' ג'ז אין
 יושבין על ניסלו.

ניפמייס שם איש männlicher Name
a man's name | יב' ציה עיא: מעשה בניפמייס חגר וכו'.

ניפירא ד, נושא הלפיד torch-bearer | Fackel-
träger עיו יא עיא: ניפירא נקט נורא קטי
ניפירא.

ניפלא ד, כוכבת כסיל the constellation of
Orion | Sternbild Orion תרג' איוב ט' ט'
(כסיל וכימה): ניפלא וכימה.

ניפיש ד, ריוח vacant space | Zwischenraum
תרג' יביע בר' ליב יז (ורוח חשיכו): וניפיש
תשוון.

ניצבא ד, נרצבתא ג, נמיעה Pflanze | plant
תרג' יש' ה' ז' (נמע שעשועיו): ניצבא
דהרעותיה: יח' יז י" (ערונות צמחה): עוגית
ניצבתה.

ניצוה ד, שיר ושבתח Lobgesang | song of glory
ירוש' סוכה פ"ג נ"ד עיא: באישור בניצוח בניגון.
ניצוהא עי' נצוהא. ילק' ויק' תרג'א: הי דין
ניצוהיה.

ניצווי ד, ריב strife | Streit אכיו וניצווי רבו.

ניצולית, נרצולת ג, פסולת refuse | Abfall
ב"ר פס"ז: כזה שהוא כציל מן הניצולת; תומ'
תרי' י: חניצולית וחרקביביות וכו'.

ניצוץ (1) רמים splitter | shiver סגה' ליד
עיא: מה פטיש זה מתחלק לכמה ניצוצות.
(2) נסף מים Tropfen | drop נדה י"ב עיא: ניצוצות
נתזין על רגליו.

ניצוק עי' נצוק. ירוש' עיו פ"ד מ"ד עיא: נכל
אחר לית את עבד הניצוק חיבור וכו'.

ניצחנא ד, נצחון victory | Sieg תרג' דת"א כ"ט
י"א ועברתא ניצחנין.

ניצל עי' נצל. ירוש' נו' פ"ז נ"ו ע"ב: איזהו ניצל
בשר המת שנתק.

ניצצא ד, עוף הנק hawk | Habicht תרג' יב"ע
ויק' כ' כ"ה בעומא דרים בר גיצא.

ניסרא ד, נסר מורכב veneered board | fur-
niertes Brett שבת ציה ע"ב: תמים דליתו
שלמין ולא ליתו בניסרא.

ניסרדי תג מדי medisches Fest
Median festival | ירוש' עיו פ"א ל"ם ע"ג: במדי ניסרדי וכו'.

ניע ד, (1) ליחות phlegm | Schleim ברה פ"ז ט"א:
הניע והרוק.

(2) תוח breast | Brust מדי' שמואל פ"ד:
שוקה וניעה.

ניעה ד, כנ"ל 2. תרג' ירוש' ויק' ז' ב' (החזה):
ניעה.

ניעור ד, פעולת המנער והמנענע shaking of a
garment | das Auschütteln בית כ"ט ע"ב:
למימרי דניעור מעלי לה.

ניף עי' נוף, תומ' ער' הי י"ד: הכל הולך אחר הניף.

ניפוח ד, הפחה, ליכוי blowing into | das An-
fachen ב"ב ע"ט עיא: אש שאינה צריכה ניפות.
ניפול ד, (1) אמרוח (aus dem Nest) young bird |
gefallenes) Kücken ב"ב כ"ג ע"ב: ניפול
הנמצא בתוך חמשים אמה דרי הוא של בעל
השוכר.

(2) מין זרבה eine Heuschreckenart
a species of locust | הול' ס"ה ע"ב: מלעם וח ניפול.

ניפול ד, (1) נשירה falling off | das Abfallen
הול' ע"ד עיא: שחיטה אינה עושה ניפול.

(2) נדירה falling down for prayer | das Nieder-
fallen (zum Gebet) דב"ר פ"ב: ניפול ופולול.

ניפולא עי' ניפול 2. תרג' יב"ע ויק' י"א ב"ב
(החרגל): ניפולא.

ניפוליה, גיפולין עיר נבלום, היא שכם Nablus
(Sichem) in Palestine | ירוש' עיו פ"ה מ"ד ע"ד: ר'
ישמעאל ב' רבי יוסי אול' להרא' ניפוליה: דב"ר
פ"ג: אצל גיפולין של כותיים.

ניפחא ד, כמות, מדת והיקף volume, increase |
Volumen, (durch Aufblasen erweiterter)
תמורה לי ע"ב: נוחא ליה בניפחיה.

נִיֶּצְרָא זי, סל basket | Korb ירוש' עזו פיד מיד
ע'א: איתון ניצרון.

נִיֶּקְבָא זי, נקב דוד Loch | hole ירוש' נד' פ'ו
מ' ע'ג: אלין ערפיתא קיסרייתא דאית להון
ניקבין.

נִיֶּקְוֹד זי, נקודה Punkt | dot, point תומ' זוק'
שבת יא (י"ב), יג: הכותב שני ניקודין ובא
אחר ובמרן ועשאן שתי אותיות.

נִיקְיִי זי, מהרה וכפרה Reini-
gung, Vergebung ביר פפ"ב: אין לו ניקוי.

נִיקְוֹמְבִי שם אמורא Name eines Amoraers
ירוש' מ"ק פ"א מ' ע"ד:
תנא ניקומבי קומי ר' זעירא.

נִיקְוֹן זי, סין רומח Lanze | lance כל' פייא מ"ה:
הכירון והניקון.

נִיקְוֹף זי, (1) חבלת, פציעה Verwundung
bruise חול' זי ע"ב: דם ניקוף.

(2) לקם gleaning | Nachlese מאה מ"ה מינ:
זיתי ניקוף.

נִיֶּקְוֹר זי, (1) דקירה das
Ausstechen פמ"ק אחרי קמ"ה ע"ב: מת בניקור
עינים.

(2) כרסום picking, biting | das Nagen ע"ו ל"ה
ע'א: ניקור נחש.

(3) מיתות ופסול das Meißeln, das
Aushauen פוטא מ"ו ע"ב ניקור מבנים.

נִיקְוֹש' זי, נקישה וקשקוש ratling, knocking
das Klirren, Klopfen תרג' יר' מ"ו כ"ב: ניקוש
זינתון.

נִיקְלָבִם זי, מין תמר a variety of the date
eine Dattelfart ירוש' שבת פ"ד י"ד ע"ד: ואית
דאמרין דניקלבם.

נִיקְלָגוֹם, גִּיקְלָגוֹם זי, עורך דין pleader
Anwalt פמ"ק בחודש קריג ע"ב: מנה לך
ניקלגום ואתה זוכה בדין: ויקיד פכ"ה: ניקלגום.
נִיקְלָנוֹם ע"י גִּיקְלָבִם, במיד פ"ג: מה תתמר הזה
עושה וכו' גיפללוסין.

נִיקְלִי זי, מין בגד a garment | ein Kleidungs-
stück ירוש' שבת פס"ו מ"ו ע"ד: ניקלי ופינרא.

נִקְלִים ע"י נִקְלִים, ירוש' מוכה פ"א נ"ב ע"ב:
ניקלימי הממה.

נִיקְנֹר שם אנשים männlicher
Name מדות פ"ב מינ: שער ניקנור.

נִיקְצָא זי, צרור (אבן), piece, splinter | Stück
Splitter תרג' משי כ"ו ח' (כצורר אבן
במרגמה): היך ניקצא דטסא בקלעא.

נִיר -- חוט הארג Trumm | thrum ביר פ"ד:
מופתלין על שכעם ושנים ביר.

נִירָא זי, ד', (1) כנ"ל, שבת מ"ו ע"א: בירא ברקא.
(2) עול yoke | Joch שם נ"ד ע"ב: בר בירא.

נִירֹן קיסר רוסי Nero, the Roman emperor
Nero, römischer Kaiser נים' נ"ו ע"א: בירון
קיסר.

נִירֹנִית זי, סמבע של בירון קיסר a Neronian
neronische Münze coin ב"ט כ"ה ע"ב: נירנזית
היא.

נִישְׁבָא זי, רשת Netz | net ב"ט פ"ה ע"ב: גרילנא
נישבי וצידנא מבי.

נִישְׁדִּיר זי, מין מלח ammoniac | Ammoniak גימ'
מ"ט ע"א: כי פיסתקא דנישדור.

נִישְׁוֹאִין זי, חיתון Heirat | marriage בת' י"א
ע"א: הנישואין וכו'.

נִישְׁוֹבָת זי, מוך Spreu | chaff ב"ב ע"ד ע"א:
שעורים מקבל עליו דובע נישובת לסאה.

נִישְׁוִיתָה ע"י נִישְׁוִיתָא, ירוש' בלא' פ"ט ל"ב
ע"א: משועבד הוא לבישיותה.

נִישְׁוִיתָה זי, כריתה וגזירה das Zerlegen
dissection זכח' פ"ה מ"ד: חפשמ וניתות.

נִיתְרָא זי, נתר Natron | natron תרג' יר' כ'
כ"ב (בנתר): בניתרא.

נִכְאִי זי, נכיון Abzug | deduction ירוש' ב"ק
פ"ה ו' ע"ב: נותגין נכאי מוזן וכו' בקרמיתא
הוינא אכיל וכו' ובדון לית כי מיכל אלא וכו'.

(2) נכסים *Vermögen* | *property* נכ' מיה עינא:
נכמי מובא.

נְכֻסִיתָא נ', כנל 1. ביק מיו עינא: נכרא חזין
לנכמותא.

נְכֻסִים -- נְכֻסִי מְלֻג נכסים חשייבים לאשה
ובעלה אוכל פירותיהם *a wife's estate of which the husband has the fruition* | *Güter, die der Ehefrau gehören und deren Nutzung dem Ehemann zukommt* ב'יק צ' עינא: איש ואשה שסכרו בנכמי מְלֻג לא עשו ולא כלום.

נְכַסְתָּא נ"י שחיטת *slaughtering* | *das Schlachten* תרג' יב"ע ויק' יז י"ג: ואין לא מתקלקלא נכמתיה.

נְכַסְתָּא ת', חולה נופל *epileptic* | *epileptisch* סמ' קייב ע"כ: תינוק נכמה.

(נכיש) נְכַשׁ נמי, עי' הַתְנַפֵּשׁ. ילק' בר' עינא:
לא נכושין ולא נזרשים.

נְכַשׁ פיעל, תלש עשבים רעים *jäten* | *to weed* שבת
פייב מ"ב: המנכש והמקרסם.

הַנְכִישׁ חפ' 1) חכה *schlagen* | *to strike* ב"מ ל
עינא: הבישה חייב בה.

2) נשך *beißen* | *to bite* ירוש' סנה' פ"ד כ"ב
עינא: הכישו נחש.

3) חפר *graben* | *to dig* כ"ב ניר עינא: כיון
שהכיש בה מכוש אחר.

הַתְנַפֵּשׁ חזפ', נשרד ונפלה הקרקע מטביב לצמח
umgegraben werden | *to be dugged over*
ב"ר פמ"ח: לא מתנכשין ולא נזרעין.

נְכַשׁ פיעל, נשך *beißen* | *to bite* ב"ר פצינא:
מנכשא וכו' ואכלה.

אֲנַפֵּשׁ אפי', ניכש, תלש *jäten* | *to weed* ב"מ ק"ה
עינא: מנכישנא וכו'.

נָכַת פ"י, נָכַת פיעל, נשך *beißen* | *to bite* ב"מ
ס' עינא: נשך איכא דקא נבית ליה דקא שקלי
מירי ולא יחיב: עיז ליה עיבז מנכית ואכל.

נָכַת פיעל, חימר, גירע *abziehen* | *to deduct* ב'יק
קמיו עינא: סנכה לו מן הדמים.

הִפֵּה חפ' י- ניגן | *to produce sound, to play*
spielen (von Instrumenten) ערכי פ"ב מ"ג:
החליל מכה לפני המזבח.

נְכוּסָא, נְכוּסָה ד', שוחט *Schlächter* | *butcher*
ירוש' יומא פ"ג מ' ע"ג: חד אמר נכוסה וכו'
מאן דאמר נכוסא.

נְכוּשׁ עי' נִיבוּשׁ. כלי פכים מיו: יד הקדרום
של נכוש.

נְכוּזְרִיתָא נ', אכזריות *Grausamkeit* | *oruelty*
תרג' משי' כ"ז ד' (אכזריות): נכזריותא.

נְכוּזְרִיתָא עי' נְכוּזָה, ב'יק צ"ז ע"ב: מנכין ליה.

אֲנִי אפי', פגע *verleiten* | *to harm* ירוש' שבת
פ"ג ד' עינא: אם ראית מרים מחבק עם אשתך
וכו' ומבי הוא לה כלום.

אֲנִי אפי', נפגע *betroffen werden* | *to be injured*
ירוש' דמ' פ"א כ"ב עינא: יעבור ולא מנכי.

נְכוּזְרִיתָא עי' נְכוּזָה, ירוש' דמ' פ"ב ע"ד:
תחום נכי.

נְכוּזְרִיתָא נ', עי' נְכוּזָה, ב'יק נ"ט עינא: נכי
מזונות: ב"מ ס"ב עינא: משכנתא בלא נכיותא.

נְכוּזְרִיתָא נ', מרמה *Hinterlist* | *deceit* תרג' שמי'
כ"א י"ד (בערמה): בנכילו.

נְכוּשׁ עי' נִיבוּשׁ, תומ' צוק' ב"מ ד' ר' גמר נכישו.

נְכוּזְרִיתָא עי' נְכוּזָה, חרג' תה' י"ב (נכזכות):
בנכלותא.

נְכַס פ"י, שחט *schlachten* | *to slaughter* סמ'
פ"א עינא: לשון פורסי הוא וכו' כוס לי מלה ות.

נְכַס כנל. ירוש' שבי' פ"ה ל"ו עינא: ליה אורחא
דבר נש מיכס תורא רדיא.

אֲנִינְכָם, אֲנִינְכָם אפי', נשחט *geschlachtet werden* | *to be slaughtered*
ב"ר פליג: אול למתנכסה:
ירוש' כ"ה פ"יכ ליה עינא: חמא חד עיגל מינוכים.

נְכַסָּא ד', 1) זבח *Schlachtopfer* | *sacrifice* תרג'
תה' מ' ד' (זבח ומנחה): נכסא ודחונא.

נְמִיָּסָה ע"י נְמִיָּגָה. מכ"י בשלח שירה מ"ז אין נמיגה אלא נמיסח.

(נמך) הַנְּמִיךְ. חפ"י, הוריד, השפיל | to lower
erniedrigen ספרי במ"י פ"ג: הנכוה סנמיכו.

נַמַּל ד', חף אביח | Hafen | haven תוס' יומא ב' ד': נמלה של יפו.

נְמִנְמָא ד', מין מטה (Schlum-) | sleeping couch
Sofa (mer-) ירוש' בת' פ"ב כ"ז ע"א: הינומא - נמומא.

(נמנם) הַתְּנַמְנֵם תחפ"י, היה חציו ישן וחציו ער
schlummern | to slumber פסח' פ"י מ"ה: נתנמנמו יאכלו נרדמו לא יאכלו.

נְמָנָם פ"ע, 1) כנל. מריק כ"ה ע"א: חיות דהוה קא מנמנמ.

2) גמס | to be dying | in Agonie liegen קיד' ע"ב ע"א: כי הוה קא מנמנמ רבנ.

אַתְּנַמְנֵם אתפ"י, ע"י הַתְּנַמְנֵם. ירוש' יב' פ"א ג' ע"א שריין מתנמנמין.

נְמִפְיִטוֹן ד', מעין Quelle | fountain תנח' משפ' ח"י: לנמפיון המשקה את כל הסריגה.

נְמָקִים דיר, כתמים של רקובות | decaying sores
Faulflecke שבת פ"ב ע"ב: מקום שהיו מתקשמות בו נעשה נמקים נמקים.

נְמָר פ"על, עשה דבר נקוד ושלוא | to give a
checkered appearance | (durch stellenweise
Bearbeitung) bunt machen פ"ג מ"ב: הסומר את שדהו.

נְמִרִידָה [נְמִרִידָה] ג', שדה מנומר | a checkered
buntscheckiges Feld | field ירוש' פ"ה פ"ג י"ז ע"ג: כהדין נימרה וכו' נמרידה קריי לה.

נְמָרִין -- שומק במהירות | rapidly flowing
schnellfließend תוס' צוק' פ"ה פ"י (ח'), ח"י: חמים הנמשכין והנמרצין.

נָן מה"ג, אנחנו | we | wir ירוש' ב"ק פ"ב ב' ע"ד: מה בן אמרין.

אַתְּנִכְתָּ, אִתְּנִכְתָּ אתפ"י, נישוך | ge-
blasen werden תרג' במ' כ"א ח' (כל הנשוך): כל דיתנכית: תרג' ירוש' שם שם מ"ז מינכת בחי"א.

נְבִתְמָא ד', כיסוי | Deckel | (wooden) lid כ"ב כ"ז ע"א: נכתמא אפוסיה רחצמא.

נְלַנְלִי נר לאחד נר למאה.

נְלַשְׁנִי נוח לו שלא נברא.

נְמָא, נְמָה פ"על, נאם, אמר | sagen | to say
ירוש' יב' פ"ב י"ב ע"ג: ונמתי לו וכו' ונימה לי: נ"ו פ"ב ג"א ע"ג: נימא לי רבי וכו'.

נְמוֹךְ ת", שפל | niedrig | low במיר פ"י: בנכוה שבנכוהים ובנמוך שבנמוכים.

נְמוֹם ע"י נְיָמוֹם. שמרר פסיוה הוציא הנמוסין.

נְמוֹר ת", נקוד וברוד | gesprenkelt | speckled
תרג' ברי' ל' ל"ב (נקד): נמור.

נְמוֹרִי שם מקום | Ortsname | name of a place
בכורות ג"ה ע"א: נמר תמורי.

נְמוֹשֻׁת דיר, אחרונים שבמלקמי פ"ה | the last
troop of gleaners, grompers | die letzten Nach-
lesenden ירוש' פ"ה פ"ה כ' ע"ד: למה נקרא שמן נמושות וכו' בסוף.

נְמָמָא ד', מכמה לכד | Filzdecke | felt-cloth יומא פ"ט ע"א: נממא גמרא דנרש.

נְמִי תחפ"י, גם, כמו כן | auch, eben- | too, likewise
falls ר"ה כ"ב ע"ב: תניא נמי הכי.

נְמָא ע"י נְבִיָּה, תוס' צוק' מע"י א' ב"ה: בעצים וכו' לא בששוי ולא כנמיא.

נְמִיָּגָה ג', מודך לב | Entmutigung | loss of courage
tigang מכ"י בשלח שירה מ"ז אין נמיגה אלא נמיסח.

נְמִיָּה ג', מין חולדה | Marder | martea חול' ג"ב ע"ב: התול ונמיה וכו'.

נְמִימְרִין ע"י מִימְרִין. ילקי תהי תחמיה: הסך נמימריין.

werden תרג' יביע במי לי חי: בחר דאחנמיבת:
סנהי ג'א ע'א: משום דאינמיבא להו.

נָסֵבָא ג' נדבה *freiwillige* | free-will offering
Gabe תרג' תהי קיים ק'ה (נדבות פ'): נסבתא
דמוטי.

נָסֵבָא ז' שתיל *Schößling* | shoot תרג' יהי י'ז
ה' (צמצפה שמו): גפן נסבא שווייה.

נָסָה פיעל — נְתַנְסָה נתפ', נעשה בו נסיון
to be tried | *geprüft, versucht werden* אבות פ'ה
סיג: עשרה נסיונות נתנסה אנדרהם אבינו.

נָסָה שם אמורא *Name* | name of an Amora
eines Amors ירוש' ב'ב פ"ב י"ג ע"ב:
ר' נסה וכו'.

נְסוּחָא ז' גוזר גזירת גירוש | *decreer of exile*
Vertreiber ירוש' יומא פ"ג כ' ע"ג: וחורנא
אמר נסודה.

נְסוּרָת נ' הקיסמים חרקים חנופלים כשעת נמירת
עצים *Sägespäne* | *saw dust* שכת מ"ט ע"א:
נמורת של חרשין.

נְסוּרְתָהּ ז' מין צמח ריחני | *an aromatic plant*
eine duftende Pflanze ירוש' שבי' פ"ז ל"ז ע"ב:
הדא נמורתא.

נָסַח — הָסִיחַ הַפִּי, הָסִיחַ דַּעְתּוֹ נמנע מלחשוב
על הדבר *an et-* | *to discard from his mind*
was nicht denken שכת פ"ב ע"א: ימיה דשמו
מדברם אחריהם.

נָסַח פ"י, חזיו, רדה *rücken, schieben* | *to remove*
שהשיר תי יד: איסיה נסחא וחוא אכיל.

נָסַח אפי, אָסַח דַּעְתִּיה ע"י הָסִיחַ דַּעְתּוֹ. וכו'
כ' ע"ב: אמוחי מסח דעתיה.

נָסַח פ"י, נשא, לקח *nehmen*. | *to take, to carry*
tragen איכ"ר ב' ב'ז לא במיון להון.

נָסַח פעל, ניסה *prüfen* | *to test* ע"ז פ"ז ע"א: תא
נסייה גיהלי.

נָסַח אָנָסַח אָנָסַח (1) התנשא | *to be lifted up*
erhoben werden תרג' תהי ס' ו' (נמ להתנוסס):
נימא לאתנמאה ביה.

נָנְאִי שם איש *männlicher Name* | a man's name
י' כפיו ע"ב: חבי בר ננאי וננאי בר חבי.

נָנְדוּ ע"י נִנְדוּ. ב"ס כ"ד ע"ב: רוכה ישראל ננחו.
נָנֹס ע"י נָנֹס. תוס' ברכ' ד' (ו'), ג"ז וצא הכיפת
וחת הננוס.

נָנֹס נהרא נהרא ומשמיה.

נָנִים, **נָנִים**, **נָנִים** ז', קמן חקומה | *dwarf*
Zwerg נדה כ"ד ע"ב: שמא תאמר וכו' ננס היה
לאו אלא וכו' ארוך בדורו היה: תרג' ירוש' ויק'
כ"א ב' (דק): ננינו: פסיק ק"יב ע"א: ננסא דבבל.

נָנְעָה ז', מין צמח *Minze (Pflanze)* | *mint* ירוש'
מעש' פ"ה ב"ב ע"א: והיא ננעה.

נָנִי — פלא, מופת *Wunder* | *wonder* ב"ר פ"ט
מ"א: הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל.

נָנִי כנ"ל. ירוש' פס' פ"ה ל"ב ע"ג: נסא הוה רב.
נָנִי ע"י נָנִי. ויק' פל"ד: נסאתיה וחסאי ליה.

נָנִי פ"י, (1) לקח *nehmen* | *to take* ירוש' ב"ס
פ"ב ח' ע"ג: אמר סימנא לנסב לה.

(2) כמל ידיו *die Hände* | *to wash the hands*
waschen ירוש' ב"ר פ"ה י"ב ע"א: סב בריך.

נָנִי אִיתְתָּא נשא אשה, התחתן *heiraten* | *to marry*
ב"ר ח' ע"א: כסערבא בי נסיב אינש איתתא וכו'.

נָנִי אָפִין נשא פנים *parteilich* | *to be partial*
sein תרג' יביע שמי ב"ג ג' (לא תהדר): לא
חיסב אפין.

נָנִי וְיָדָב נשא ונתן *handeln* | *to deal* ב"ר פ"ע"ה:
נסבין ויהינן נפרגמשיא.

נָנִי, **נָנִי** אָפִי (1) השיא (אשה) | *to give in*
verheiraten | *marriage to* י' ק"ב ע"א:
נסבין לה: ויק' פל"ד: ואמבון יתיה איתתא.
(2) גרם *verursachen* | *to cause* ב"ס ק"ה ע"א:
קא מנסבת שם רע לארעאי.

נָנִי, **נָנִי** אָפִי (1) נלקח, נימל | *to be*
genommen werden | *taken* תרג' שופ' י"ז ב'
(חכמה אשר לקח לך): כסף דאתנמיב לך.

(2) נישאת האשה | *verheiratet* | *to be married*

(2) עיי' גתנפסה. מנח' קיז עי'א: אינהו אונמו לי ואת לא מינסית לי.

נסיבא זי, נסיבתא זי, (1) עיי' נסיבא. תרג' יב"ע ויק' כיב כ"א (גדר או גדרה); גדרא או נסיבתא: שם כיב כ"ג (גדרה תעשה אותו); נסיבא תעביד יתיה.

(2) מכס *tax Abgabe* תרג' במ' ליא ליט (ובכסם); נסיבהון; יב"ע שם: נסיבתהון.

נסיבא זי, הלב שהגבינה הוצאה הימנו *whay Molhen* סס' מיב עי'א: נסיבוי דחלבא.

נסיבא זי, כסה *Prü-* test, temptation *fung, Versuchung* מנח' קיז עי'א: לעולם אליביא אדם עצמו לירי נסיון שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לירי נסיון ונכשל; תרג' ירוש' דב' ליג ח': דנסיחא וקם בנסיבא.

נסיבא עיי' נשיא. ירוש' עיר פיז ביד עיב: ר' יודן נסיבא.

נסיבא זי, עיי' גיסוף. תומ' מעילה א' מ"ז: כשם שנסיבתו בקדושה כך שרפתו בקדושה.

נסיבא זי, צער *Trübsal* | *grief* תמורה פיז עי'א: הריני הולך בנסיבוי לשאול.

נסיבא זי, פעולה חנוקע ממקום למקום *marching* *das Forziehen* מנח' צ"ה עי'א: כתגיתו וכו' בנסיבתו.

(נסיבא) נסיבא נפ', גתנפסה נתפ', נשפך על המזבח *to be offered as libation | auf der Altar* *gegossen werden* פס' כיב עי'א: מים הניסכו; שם: מים המתנמכים על גבי המזבח.

נסיבא זי, (1) נסך *Libation* | *libation* תרג' במ' כ"ח ז' (ונמכו); נסכיה.

(2) כמיל כסף *Silberbarren* | *a piece of silver* ביק צ"ו עיב: האי מאן דגזל נכסא מחבריה.

נסיבא פיע, חיה סר וזעק *betrübt* | *to be troubled* *sein* תרג' אמ' ד' י"ז: ונסם ונסם.

נסיבא פעל, העכיר את רוח *betrüben* | *to trouble* תרג' מליב ד' כ"ח (לא תשלה אותי); לא תנמים יחי.

נסיבא אתפ', עיי' נסיבא. תרג' דהייב פיז י' (כי בזעק עמו על זאת); ארום אתנסיס עמא על דא.

נסיבא זי, עיי' נסיבא. במיר פ"ב: תחלה לנפע.

(נסיבא) הסיק חפ', הנעיר אש בחנור *to heat* *heizen* שבת פיג מ"א: כירה שהסיקה בקש וכו'. נפוק נפ', הובער אש בחנור *to be heated* *geheizt werden* ירוש' בר' פ"ד ח' עיב: מרחץ שהיא נסוקת וכו'.

נסיבא פיע, עלה *hinaufsteigen* | *to go up* קיד' עי'א: למיסק לארעא דישראל.

נסיבא פיע, (1) הקריב קרבן *opfern* | *to offer* תרג' יש' ג"ז ו' (העלית מנחה); אמיקת קורבנין.

(2) העלה *heraufbringen* | *to bring up* גי' גי' עיב: אמקיה לבלעם וכו'.

(3) גמר *enden, schließen* | *to finish* סוכה ליט עי'א: אמוקי מילתא.

(4) קרא בשם *nach dem be-* | *to name after* *nennen* יומא ל"ח עיב: לא ממקינן בשמייהו.

(5) תבע *fordern, mahnen* | *to claim* נח' פ"ח עי'א: חזו סמקי ביה זוזי.

נסיבא אתפ', (1) חוקיב לקרבן *to be offered* *geopfert werden* תרג' ויק' ב' י"ב (ואל המזבח לא יעלו); ולמדכוא לא יתסקון.

(2) הובער *angezündet werden* | *to be kindled* תרג' תח' ע"ח כ"א (אש נשקה); אשתא איהמקת.

נסיבא פיע, נסר פיעל, גזר עצים במשור *to saw* *sägen* ביר פיז: כמסר הזה שהוא נוסר בעץ; יומא כ' עיב: גלגל חמה שמנסר ברקיע כחרש המנסר בארזים.

נסיבא זי, קרש *Brett* | *board* כ"ל פכ"ב מ"ה הנמרין שבמרחץ.

נעיהים נעילת הסנדל.

נעיה זי, געווא זי, יקב *tank of the press* *Kelter* עיז עיב: נעיה ארתח; תרג' יב"ע שמי' כ"ב ב"ח: חמר נעווק.

נָעֵץ פֿי, תחב *hineinstecken* | *to stick* שבת י"ז
ע"א: נעצו חרב בבית המקדש אמרו הנכנס יכנס
והיוצא אל יצא.

נָעֵץ נפֿי, נתחב *hineingesteckt* | *to be stuck in*
weeden שבת פ"ז ע"ב: ננעצתה כמחט.

נָעֵר -- הַנָּעִיר הַפֿי, העיר, גרם להיות ער
wachhalten | *to keep awake* עיר' נ"ג ע"ב:
עירונית והנעיררה.

נָעֻרִית נִי, נעורים, נוער *Jugend* | *youth* ב"ר
פס"ד: שהיה עושה מעשה נעירות.

נָעֻרִיתא נִי, קול הצמל הנוער | *camel's cry*
Schrei des Kamels יב' ק"כ ע"ב: ולא אפסיקתיה
לנעירותיה.

נִפְאָתָא שם אשה *Fräulein* | *a woman's name*
גימ' פ"ג ע"ב: והיא רהוה קרו לה נפאתא.

נִפֿה פיעל, כבד בכברה *steben* | *to sift* ב"ב צ"ד
ע"א: אם בא לנפות מנפה את כולו.

נִפֿה -- כברה *Sieb* | *sieve* שבת פ"ח: לנפה
ולכברה.

נִפֿול ז', מין ארבה *eine Heuschreckenart*
Heuschreckenart ספרא שמיני פרשה ג' פרק ה':
תרגל זה נפול.

נִפֿולָא ז', נפל *Fehlgeburt* | *untimely birth*
תרג' תה' ג"ח פ' (נפל): נפולא.

נִפֿולִין עיר נבלום, היא שבם *Nablus (Shechem)*
Nablus (Sichem) in Palästina | *in Palestine*
במ"ד פכ"ג: שבם -- נפולין.

נִפֿום ז', מין ירק *eine Rüben-art* | *a kind of turnip*
art עוקצ' פ"א ט"ב: והצנן והנפום וכו'.

נִפֿח -- תפח וצבה *anschwellen* | *to swell* תנח'
קדוש' ח': נפחו פניו.

נִפֿח נפֿי, כגיל. במ"ד פ"ז: תנפה ברפֿי.

נִפֿח פיעל, (1) נשב הלאה *wegblasen* | *to blow off*
ב"ר י"ט ע"ב: מנפה אדם בית הספר והולך.

(2) עשה תפוח וצבה *aufblasen* | *to blow out*
ירוש' פאה פ"ח כ"א ע"ב: המנפה את שוקיו
והמצבה את כרסו.

נעוריתא ע"י נְשִׁירָתָא. סוד' תה' בוכר ע"ח
פ"ה: ערוב -- נעוריתא.

נְעִילָה נִי, (1) סגירה *das Schließen*, *Zumachen*,
Schließen כ"ל פ"ב מ"א: שלשלת
שיש בה בית נעילה.

(2) תפלה אחרונה בימי העניות, וביחוד ביום
הכבודים *the concluding prayer on public fast, esp. on the Day of Atonement* | *Schluss-*
gebet an Fasttagen, insbes. am Versöh-
nungstag יומא פ"ז ע"ב: ערבית שחרית מוסף
מנחה נעילה.

(3) לבישת נעל *das Schuh-anziehen* | *wearing shoes*
יוםא פ"ח מ"א: נעילת הסנדל: ב"ר פ"ק:
נעילה רשות.

נְעִימָה נִי, נגון *Melodie* | *melody* שהשרי' ח' י"ד:
בשעה שישראל קורין את שמע בפה אחד בקול
אחד בנעימה אחת וכו'.

נְעִיץ ז', בור צר *Graben* | *ditch* ב"ק פ"ח מ"ה:
הרצין ונעיצין.

נָעַל -- נָנַעַל נפֿי, נמנר *zuge-* | *to be closed*
geschlossen werden | *schlossen* ב"ק פ' ע"ב: רלת הננעלת לא
במהרה תפתח.

נָעַם -- הַנָּעִים הַפֿי, (1) היה נעים *lieb, angenehm sein*
ל"ה מנח' ב"ר ע"א: שמנעימין
זה לזה בהלכה.

(2) ניגן, שורר *singen, spielen* | *to sing, to play*
ב"ר פכ"ג: שהיתה מנעמת בתוף; שהשרי' ד' ד':
מי מנעים זמירותיהם.

נְעֻמִית נִי, בת היענה *Vogel Strauß* | *ostrich*
כ"ל ק"ו מ"ד: ביצת נעמית.

נְעֻנָּע ז', הנעה וסלפול *das Schütteln* | *shaking*
סוכה ל"ז ע"ב: ננענע מאן דבר שמית.

נְעֻנָּע -- הניע לכאן ולכאן *schütteln* | *to shake*
סוכה פ"ז מ"א: לולב שיש בו שלשה מנחים כרי
לנענע בו כשר.

נְעֻנָּע ע"י נְנָעָה. ירוש' שבת פ"ז י' ע"א: ננענע.

נָפִיץ ע"י **נָפִיץ** 1. גימ' פ"ט ע"א: פארי דרוש נפייא.

נְפִילָה נ"י, 1) מצב הנופל ויורד | *falling, downfall* *das Fallen, Fall* ירוש' ברי' פ"א נ' י"ד: שחת מכנו מנפילתנו.

2) ע"י **נְפִילָה** 2. פאה פ"ה מ"א: נותן לעניים בכדי נפילה.

נְפִיצָה נ"י, גיפוק ושכירה | *shattering* *das Zer-trümmern* ירוש' ערלה פ"א ט' ע"ד: היא שכירה היא נפיצה.

נְפִישׁ ת"י, מרובה | *large, numerous* | *groß, viel* כ"ב ע"ג ע"ב: כמה נפיש חיליה דאילנא.

נָפַל -- **נָפַלָה** דְּלִיקָה יצאה אש, פרצה שריפה | *a conflagration took place* | *Feuer ist ausgebrochen* שבת פס"ז מ"ב: נפלה דליקה בלילי שבת מצילין מזון שלש סעודות.

נָפַל נפ"י, נתפורר | *to fall apart, to be spoiled* | *auseinanderfallen* תוס' שבת ד' (ד'), י"ד: שלא תינפל הפת.

נָפַל -- **נָפַלָה** אפ"י, 1) השליך | *to throw down* | *hinwerfen* תרג' תהי' קימ' י"א (באש יפילם): לגיהנם יפיליגון.

2) הפילה האשה ולר' | *to miscarry* | *abortieren* חול' מ"ב ע"א: אימור אפולי אפול.

נָפַח נפחא מ"נא.

נָפַחַה פע"י, הניף והניע באויר, התנועע ברוח | *to swing, to fan* | *flattern, flattern lassen* אח"י פ"ה מ"ה: ושליו המנפנפת; ירוש' ברי' פ"א ב' ע"ד: רוח וכו' ומנפנפת בו.

נָפַחַם פ"י, ניפך משתה | *to hatchel* | *hecheln* ירוש' ברי' פ"ט י"ג ע"ג גזו וליבן ניפס וצבע ומוה וכו'. **נָפַחַם** כנ"ל. ירוש' שבת פ"ז י' ע"ג: ההן דנפס פ"ב הוצין וכו'.

נָפַע פ"י, יצק לתוך הפה | *to squirt into the mouth* | *in den Mund einflößen* שמו"ר פ"א: שהיתה נופעת יין בתינוק.

נָפַח פ"י, **נָפַחַה** פע"ל, נשב ונפח | *to blow* | *blasen* ירוש' העג' פ"ב ס"ה ע"ב: נפח צפונה; כ"ב קל"ד ע"ב: מנפח רב ששט בידיה.

נָפַחַה אפ"י, 1) ליכה אש | *to blow (fire)* | *anfachen* תרג' תהי' י"א ו' (פחים אש): מפחין אשתא. 2) העכיר והעציב | *to grieve* | *betrüben* ש"א כ' ל"ג (ולאריב את נפשך): לאפתא ית נפשך.

נָפַחַה, **נָפַחַה**, **נָפַחַה** אפ"י, 1) תפח וצבה | *to swell* | *anschwellen* ויתנפחן אמתוריו ריגלך; איוב י"ט כ"ז (ואחר צורי נקפו): וכן בתר דאתפח משכי.

2) נאחו (האש) | *to be ignited* | *angefacht werden* שבת כ"ז ע"א: אינפח בה נורא ואכלתה. **נָפַחַה** ו' הרש ברזל | *smith* | *Schmied* ב"ק ל"ב ע"ב: הנכנס לחנותו של נפח.

נָפַחַה, **נָפַחַה** ע"י **נָפַחַה** ב"מ פ"ז מ"ה: שהנפח קשה לסשאוי; שם פ' ע"א: נפחא כ"י תקלא.

נָפַחַה ע"י **נָפַחַה** שבת כ"ה ע"ב: ר' יצחק נפחא. **נָפַחַה** פיע"ל, ניפך צמר גפן | *to hatchel cotton* | *Baumwolle hecheln* שבת ע"ג ע"ב: הרש והמנפך והמנפס כולן מלאכה אחת הן.

נָפַחַה, **נָפַחַה** ו', שמן אדמה | *naphta* | *Erdöl* שבת פ"ב מ"ב: בשמן פקועות בעמרן ובנפט; שם מ"ז ע"א: שרנא וכו' דנפטא.

נָפַחַה ו', מוכר נפט | *dealer in naphta* | *Naphta-händler* ב"י ע"א ע"ב: הלין גכרים נפסויי.

נָפַחַה פע"ל, ניפה וכבר ככברה | *to sift* | *sieben* רות תר"ד: זיל נמי תיכנא.

נָפַחַה נ"י, 1) נפה, כברה | *sieve* | *Stieb* ב"ק צ"ז ע"ב: אפילו כ"י נפ"א.

2) כוין דג | *a fish* | *eine Fischart* תוס' חול' סוף ג': המולתניה ונפ"א.

נָפַחַה נ"י, נשיבה, נשימה | *blowing, breath* | *Hanch, Atemzug* ירוש' שבת פ"ב ה' ע"א: הבעיר וכיכה בנפיהה אחת; מ"י ע"ד ע"ב: צריך לאומר בנפיהה אחת.

2) מוצא *Ausgang* | *oulet* עירי פיו עיב:
עבד לה נפקי וכו'.

נפקותא נ', הוצאות *Ausgabe, Auf-* | *expense*
wand גר' ז' עיב: והרין לנפקותא.

נפקת קרא נ', יוצאת החוק, יוצאנית, זונה
prostitute | *Straßenmädchen, Dirne*
גר' ליד ליא (הכוונה יעשה את אחותנו):
הכנסת ברא יעביר את אחתה.

נפרגא עי' ברגלס, ביק פיו עיב: ברדלס וכו'
נפרגא

נפיש נטל פי שנים.

נפש פיע, נח ושבח *ruhen* | *to rest* תנח
וארא ו': אל יהיו משתעשעין כלומר ואל יהיו
נפשינ.

נפש פיע, פרה ורכה *sich ver-* | *to increase*
mehren תרג' שמ' א' ו' (פרו): נפישו.

נפש אפי, הרבה, הגדיל *hinzuun* | *to enlarge*
vermehrten מנ' כג עיב: דאפיש לה תבלין.

נפש -- ציון על קבר, מצבה (*monument over*)
Grabdenkmal | *a tomb* שק' פ"ב מ"ה: בוגין
לו נפש על קבר.

נפש המפכת חוט הערב שבארנ *woof, weft*
Einschlag (-faden) כל פכיא מ"א: הנוגע וכו'
וכוחם שהעכיר על גבי ארגמן וכו' בנפש
הספכת.

נפש מאזנים תלשון הקמנה שבין כפות המאזנים
the tongue of scales | *das Zünglein*
der Wage כ"ב פ"ט עיב: נפש מאזנים תלויה
כאור.

נפשא ז', 1) נשמה, נפש *Seele* | *soul* פס' מ"ח
עיב: תדאי נפשיא.

2) עי' נפש, פסיק בשלח ע"פ עיב: וקברוניה
ועכרון ליה נפשא.

3) שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ירוש' דמ' פ"ב כ"ב עיב: נפשא דפנוסיה.

נפתאה, נפתאי, נפתאי, נפתאייה ו', איש
ארץ נבית *Nabatean* | *Nabateer* ירוש' כ"ב

הפיע חס', הסח אויר לנשימה *to blow air into*
the lungs | *einhauchen* שמור מ"א: שתיתח
מפיעה את הצינוק בשדיו אומרים מת.

נפסיתא נ', נפה, כברה *Sieb* | *sieve* יב' קייד
עיב: כחחוא מורחא דנפסיתא.

נפין פיעל -- סרק פשה *to hatchel* | *hecheln*
שבת פיו מ"ב: הנוח את הצמר המלכנו והמנפצו.

נפין פיי, הפין, זרה *to scatter* | *zerstreuen*
ליא עיב: פוך מלחא ושדי בשרא לכלבא.

2) עי' נפין, חלי נא עיב: כיתנא דדייק ולא
נפין.

נפין פעל, 1) ניער *to shake out* | *ausschütteln* שבת
קכ"ו עיב: הוא רבנן דקא מנפצי גלימיהו.

2) עי' נפין, ביק ציג עיב: הא דנפציה נפוצי.

נפצא ז', מורק משה *flax-beater* | *das Flach-*
hechler כ"ה ע"ה עיב: דנפצא גברא וכו'.

נפצא ז', פיזור *scattering* | *das Zerstreuen* גרה
ל' עיב: סמא דנפצא.

נפק פיע, יצא *to go out* | *ausgehen* שחשיר
ג' ר': על ידי שנפקו לדבר לצות.

נפק 1) כגיל, ברי מיה עיב: פוק חזי כאי עמא
דבר.

2) יצא ידי חובתו *to do one's duty* | *seine*
Pflicht tun מוכה ל"ו עיב: ונפק כה.

3) הוציא *to exclude* | *ausnehmen* שבת ע"ד
עיב: וליפוק חדא.

נפקא מינה הוצא לנו מזה למעשה *the practical*
difference is | *die praktische Folge daraus*
ביצה ו' עיב: למאי נפקא מינה לכקח וממכר.

נפק אפי, הוציא *to bring out* | *herausbringen*
בר' ל"ה עיב: אפיקו ליה ריפתא.

נפתק, אפתק אפי, הוצא *to be brought forth* | *herausgebracht werden*
כ"ה (היא מוצאת): היא מיתפקא (יביע שם;
מתאפקא).

נפקא ז', 1) צואה *excrements* | *Excrement*
ג"ס מ"ט עיב: נפקא דכלבא היורא.

נָצַח פִּי, התגבר על- *to conquer | siegen*
פּמיקיר פִּימ: בשעה שאני נוצח וכי ובשעה
שאני נצח.

נִצָּח נִפְּ, נחל מפלה *to be defeated | besiegt werden*
ירוש' שבת פִּיב ה' עִיב: אם לנצח
אם להינצח.

נִצָּח פיעל -- עי' נִצָּח, בים ניש עִיב: שבנצחים
זה את זה בהלכה.

נִצָּח פיעל (1) פרח *to bloom | blühen* תרג' קהל'
יא כִּי: אי חרפי נצחן אי אפילו נצחן.

(2) עי' נִצָּח, ירוש' מופה פִּימ כִּיד עִיב:
נצחו מליא.

אֲנַצֵּחַ אפִּ, שיחק *to play | spielen* תרג' תר' פִּיח
כִּי עִיב: ואנצח קדמיתון.

אֲתַנְצֵחַ אתִּפִּ, (1) הצמיין *to excel | sich auszeichnen*
zeihen תרג' יח' ליא חִי: באתנצחיות.

(2) נחל מפלה *to be defeated | besiegt werden*
תרג' יבִיע שִׁמִּי לִיב יִיח: חלשין דמתנצחין מן
בעלי דבכיהון.

נִצְּתָן תִּי -- קולע אל הכמדה *striking, irrefutable*
treffend, (siegreich) קיה עִיב: תשובה
נצחת חשיבת כנסת ישראל לנביא.

נִצְּחָא וִי, מנצח *victor | Sieger* תרג' שני אפִּי
אִי בִּי: כליל ריש דנצחא.

נִצְּחוֹן וִי, (1) התגברות על- *Sieg | victory* מוטת
פִּיח מִיב: בנצחונו של כשר דם וכר בנצחונו
של מקום.

(2) שיר ושבח *Loblied | praise, song* תרג' תה'
תתליג: כל מי שרואה את הגת הזו הוא נותן
עליה נצחון.

נִצְּחָן וִי, מנצח *victor | Sieger* תרג' איוב כִּיב
ח' (ואיש דרוע): וגבר נצחון.

נִצְּחָנָא וִי, נצחון *Sieg | victory* תרג' שופ' וִי
'יח: ונצחנא על ידי גבעון.

נִצְּחָנָה שם מקום *Ortsname* שם מקום
קחליר כִּי חִי: אייתין פלפלין מן נצחנת.

פִּיח מִיז עִיב: כגון אילין נפתא: שבת פִּייד יִיד
עִיב: שנפל נחש בשבת ועמר נפתי אחר והרגו:
שם פִּיז מִיז עִיד: החוא נפתייה: יומא פִּיח מִיח
עִיב: חד נפתיי וכו'.

נִין -- נִין חֶלֶב עִי חֶלֶבִין, ירוש' שבי מִיז לִיז
עִיב: מהו חלביצין ביצי נץ חלב.

נָצָא (1) וִי, מקום נמוך *low ground | Niederung*
מִיִּק יִי עִיב: ושדא בנצא.

(2) צננס *shrunk | zusammenengeschrumpft*
תרג' כִּי מִיב: (צנומות): שובלין נצן.

נָצָא עִי נָצִי, תרג' כִּי ליא לִיז (וירב בלבן):
נצא בלבן.

נָצַב פִּי, נטע *to plant | pflanzen* תרג' ערלה
פִּיב מִיב עִיב: מיתתי נטיעות מחוצה לארץ
בגושיתן ונציב לון בארץ.

אֲנַצֵּב אפִּ, קבע, חזק *to fasten | einsetzen*,
befestigen תרג' שִׁיב יִיב כִּיב (להציב חרובן):
לאנצבא וקת.

נָצָא וִי, נטיעה *planting | das Pflanzen* איכִיד
וכתה דין חמי בשעה נצא ודין בשעה חכשא.
(נצרה) **הִתְנַצָּח** התפִּ, נלחם *to wrangle, to fight | kämpfen, ringen*
כִּיב מִיב: פִּיח: שני
צפרים מתנצין וכו'.

נִצְּוֹנָה עִי נִצְּוֹת, מדר' תה' דִּי: למנצח -- לִמִּי
שנצחו נצח נצחים.

נִצְּוֹחָא וִי, מנצח *victor | Sieger* ויקר פִּיל:
ולית אמן ידעין מאן הוא נצחא.

נִצְּוֹחוֹת דִּיר, אישים גדולים *illustrations man | große Männer*
שהשיר בִּי יִיב: הנצחות נראו
בארץ זה משה ואהרן וכו'.

נִצְּוֹק וִי, קילוח שאינו פוסק *uninterrupted flow of a liquid | ununterbrochener Strahl einer Flüssigkeit*
מהרות פִּיח מִיב: הנצוק דקמפרם
ומשקה ספה אינן חבור לא לפומאח ולא לשהרת.

נִצְּוֹרִין דִּיר, מחוגה *circle | Zirkel* תרג' ישי' מִיב
יִיב (ובמחוגת): ובנצורין.

נִצְפָּדָה נ', מין שיה *Kappernbusch* | *eaper-bush*
ירוש' שבת פמיו מ'ו עיב: סוכה ארת של נצמה.

נִצְיִן פיע, פרה *blühen* | *to blossom* עיר' נ'ד
עיא: הללו נוצצין וחללו נוכלין.

הִנִּין חפ' -- זרה *(strahlend) auf-* | *to sparkle*
gehen (v. d. Sonne) פ'כ מ'ד: ער
שחנץ החמה.

נִצֵּר פיע, צרצר *zirpen* | *to chirp* ויק'ר פליג:
נצר כצרצרא.

נִצְרָה -- (1) ענפי ערבה שקולעים מהם סלים וכדומה
Weldenrute | *wicker* בבורים פ'ג מ'ה: סלי
נצרים.

(2) צרצר *Grille* | *ericket* תוס' חול' ג' כ'ה:
ולא בנצירין שיש בהן סיסנים אלון.

(3) שם אחד מתלמידי ישו הנוצרי *Name eines*
disciples of Jesus of Nazareth | *der Schüler Jesu aus Nazareth*
אחיה לנצר (עי' קונטרס השמות השנים).

נִצְרָה ו', (1) נצר, ענף *Reis* | *sprout, offshoot*
Zweig תנח' בוב' לך ה': ונוטעין מנצרה שלהן.
(2) סל נצרים *Weidenkorb* | *wicker-basket*
ירוש' מעש' פ'ד נ'א עיב: אפי' נצרה.

נצ'רשו'ב נזק צער רפוי שבת ובושת.

נִקְאִי שם אחד מתלמידי ישו הנוצרי *Lucas, discipule*
of Jesus of Nazareth | *Lucas, Schüler v.*
Jesus aus Nazareth מ'ג עיא: אחיה
לנקאי (ע' קונטרס השמות השנים).

נִקְבֵּב -- נקב נפ' -- געשה בו חור ונקב *to be*
durchlöchert werden | *perforated* חול' פ'ג
מ'א: הריאה שניקבה.

נִקְבֵּב פיע, נקב פעל, עשה חור ונקב *to perforate*
durchbohren, durchlöchern תרג' דהייב ליג
י'א: ונקבוהי נקבין נקבין דקיקין; חול' מ'ה עיב
נקובי נקיב ונתאי.

אִינְקֵב אהפ', עי' נקב. חול' מ'ה עיא: אינקיב
עילאה אעיג דלא אינקיב תתאה.

נִצְחָנוּתָא נ', נצחון *Sieg* | *victory* תרג' יביע
שמי ייד: נצחנות קרביכת.

נִצֵּי פיע, נצי פעל, אהנצי, אהנצי אהפ', התקומם,
to quarrel, to wrangle | *zanken, streiten*
תרג' מ'ש' ג' לי (אל תריב עם אדם חנם): לא
תנצא עם בר נש מנן; קיד' עיא עיב: כי מינצו
כי תרי בהדי הדדי וכו'; תרג' ברי מ'ה כ'ד
(אל תרגזו בדרך): לא תתנצון באורחא; מ'ג כ'ד
עיא: קמן בר נצויי תא.

נִצִּיב -- תושב, אזרח *permanent resident, citizen*
Einheimischer, Bürger כ'ד פס'ד: עשה שכונה
הוי נומע הוי זורע הוי נציב.

נִצִּיבָא עי' נצבא. תרג' יביע שמי' כ'ו מ'ה
קייבין הי באורח נציביהון.

נִצִּיבִין שם עיר בבבל *Nisibis, city in Babylonía*
Nisibis, Stadt in Babylonien פס' ג' עיב:
שלם לך רבי יהודה בן בחירא: דאת בנציבין
ומצודתך פרוסה בירושלים.

נִצֵּל פיע, אציל אפי', הציל *retten* | *to save* תעני'
מ' עיא: רחמנא ליצילן שבת קמיו ע'א: אצולי
בצילינן.

אֶתְצִיל אהפ', הצל *gerettet werden* | *to be saved*
ע'ז ייה עיא: ומתצלת.

נִצָּל ו', בשר המת שנעשה ליהוה מרוחה *liquid and*
coagulated portions of a corpse | *zerfließende*
(in Verwesung geratene) Leichenlelle
נ' ג' עיב: איהו נצל בשר המת שקרש
ומוחל וכו'.

נִצְיִן פיע, (1) הבריק, הופיע *to sparkle, to be*
enkindled | *erstrahlen, sich entzünden* כ'ד
פס'ד: ניצנצה בו רוח הקודש.

(2) צמח *sprossen* | *to sprout* שהשיר ד' י'
מנצנצת ובאה.

נִצֵּעַ עי' נצין. איכיר כ' ב'ז בר את נצעהון.

נִצָּקָה פיע, נצק פעל, שרק *winseln* | *to squeal*
תרג' יש' כ'ס' ד' (חשה אמרתך): ניצפן מליה
שם י'ג כ'ב (ועטה אים): וינצפן חתולין.

נִקְבָּא זי, חור, נקב hole | Loch נדה מיב עיב:
נקבי מרגניתא.

נִקְבוּתָא נ, 1) אבר המין של אשה | female genitals
weibliche Genitalien סנה' מיב עיב: בזכרותו
של איש ובנקבותה של אשה.

2) הצד הרחב של כלי בנגוד לעוקצו the
broadside of a double tool | die breite Seite
eines spitzen Gegenstandes כיצה' ליא עיב:
קושיץ וכו' בזכרות שלו וכו' בנקבות שלו.

נִקְבֻתָּהּ שם מקום Ortsname | Ort
ספרי רבי' גיא: נקבתה דעיון.

נִקְדַּר פערי, 1) דקר stechen | to sting ירוש' כת'
מיב כיו עיב: לבי נוקדיני.

2) פרוץ durchbrechen | to break through
גיט' ניו עיב: שנקרה לו חמה בעבורו.

2) רשם נקודה לסימן punktieren | to dot אדרינ'
פליד: כבר נקדתי עליהן.

נִקְדַּר נפ', נכתם gesprenkelt werden | to be spotted
מעשי' פיא מינ: החרוכים משינקדו.

נִקְדוּד, נקדדים זי, רועה, נוקד Hirt | herder
ויקד פיא: אין גנאי למלך לדבר עם נקדודו
ירוש' ברי' פיא גי' עיב: כגון הדין נקדים היה
צומד.

נִקְדִּימוֹן שם איש männlicher Name | a man's name
גיט' ניו עיא: נקדימון בן גוריון.

נִקְדִּין, נקדינא זי, קסמן caviller | Pedant ברי'
ני עיא: חנקדינין תופסין אותו על כך: נד' מיס
עיב: הלן נקדני דהוצל.

נִקְדָּה -- התנקדה התפ', נעשה נקי | to be cleared
rein werden (von der Schuld) פסיק' מיב:
היאך וכו' מתנקת.

נִקְדָּה נ, נקבת הגמל she-camel | Kamel-
weibchen חוכ' כל' ביב ב' וי: ישיבת הנקת.

נִקְדִּיד זי, נקודה Punkt | dot, point תוס' צוק'
שבת יא (יב): הכותב שני נקודין וכו'.

נִקְדִּידָּה -- סימן הקריאה וההברה diakritical dots |
above letters ירוש'

פס' פ"ט ליו עיד: בשעה שהכתב רבה על
הנקודות וכו'.

נִקְוִטָא זי, אנשים שנחלקו ממקומות שונים
people gathered from different places | Leute
von gemischter Herkunft כ"ס פ"ג עיב: וניהיו
מהיכא קא אחי בנקוטאי.

נִקְוִינִיקָה זי, מעי ממלא בבשר sausage | Wurst
שק' פיו היב (בבלי): נקוניקה אשתכח בכנישהא
דבולי.

נִקְוִפָּא זי, סדיעה Verwundung | bruise תרג'
תח' ניו יד (הלא רגלי מרחי): הלא רגלי מן
נקופא.

נִקְוִר עי, ניקרה. קיד' פי עיב: ונמצאו נקורים
נקורים בעיסה.

נִקְוִר זי, לומש אבני רחים chiseller (sharpening
the millstones) | Mühlschleifer קיד' פ"ב
עיא: חמריקים והנקורות.

(נִקְוִר) הקיז המ', הקיז דם הוציא דם מן העורק
to let blood | zur Ader lassen לשב רפואה
נדי' ניד עיב: אין מקיזין לא על דגים וכו':
בבורות פיה מיב: אין מקיזין לו דם.

(נִקְוִר) אָקוּ אפי', 1) כניל. ירוש' ברי' פ"ב הי עיא:
אול אקו דם.

2) כיכה abzulehen | to deduct ירוש' הג' פ"ב
עיו עיר: דתוות ציימה חד יום ומקחא לית תרי.

נִקְיָה נקיטת חפין.

נִקְטַ פיעל, העניק ver- | to procure, to provide
sorgen שמור פיא: ומנקט להם שני עגולין
אחד של שמן ואחד של דבש.

נִקְטַ פיי, 1) החזיק, אחז halten | to hold סוכה
מיז עיא: נקוט האי כללא בידך.

2) לקח nehmen | to take סנה' הי עיא:
נקיטמא דשותא.

נִקְטַ פיעל, אָנְקַט אפי', 1) נתן השיש to give,
hand | geben, reichen ביק פיה עיב: לאנקוט
גומא דבישראל: ביב כיב עיא: נקוט לית שוקא.

2) ליקם *to.gather | sammeln* יב' ט"ב ע"ב:
מנקיש ואזיל הלכתא מיניה.

נקטמון ד' סין כלי זמר | *a musical instrument*
ein Musikinstrument כלי פמיו מית הבסנון
והנקטמון והאירוס.

נקי - נקי מנקטין שהמסיד כל רכושו *empty-*
handed | seines Vermögens verlustig ס'
כ"ב ע"ב: יצא פלוני נקי מנכסיו.

נקיבה ע"י קניבה. מדרי תה' כובר א': נקיבת
ירק.

נקיבות ע"י נקבות. ירושי יב' פ"ח פ' ע"ד: צד
זכרותו צד נקיבותו וכו'.

נקיבתא שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ילק' דב' תתע"ד: נקיבתא דעיון.

נקידא ת', נקי, פהור *pure | rein* ג"ט ס"ט ע"א:
חמרא נקידא.

נקיות ג'. פהרה *Reinheit, Sauber-* | *cleanliness*
keil ירושי סס' פ"ז ל"ה ע"ב: וכי צואה מוכאה
היא והלא אינה אלא משום נקיות.

נקיט ח', כוחל וכתעב *überdrüssig* | *disgusted*
פסיק' דברי קייא ע"א: ונפשו נקיטה עליו ממנה.

נקיטה ד', מנצח *conqueror | Sieger* ויקר פכ"ב:
נקיטה ברבריא.

נקי שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
ירוש' מעשיש פ"ח נ"ז ע"א: נקיי הוה שמש
במגדל וצבעייה.

נקימה ג', החנקמות. עשיית נקמה | *revenge*
das Rachenehmen סמרא קדוש' פרשה ב'
פרק ד': עד היכן בזה של נקימות.

נקים שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
גימ' י"א ע"א: שמת מובהקין וכו' ובאמי ונקים.

נקיפתא שם מקום *Orts-* | *name of a place*
name חוס' שבי' ד' י"א: נקיפתא דעיון.

נקירא ז', מין עוף *ein Vogel* | *a bird* שבת
ק"י ע"ב: מוניני דנקירי.

2) נשיכה *Biß* | *bite* ע"ז ל' ע"ב: אי אית ביה
נקירי.

נקירה ג', חטיפה *das Picken* | *picking* מהר'
פ"ג מ"ח: נקירת תרנגולים.

נקירתא ג', מלה שמתחת לקרקע | *underground*
passage | unterirdischer Gang בר' ג"ד ע"ב:
עכרי להון נקירתא ופשו בהון.

נקלבים ע"י נקליבם. ירושי ע"ז פ"ב מ' ע"ד:
דנקלביסין.

נקלה ע"י אונקלי. ירושי יומא פ"ד מ"ג ע"ד:
לכשאשמש בכחונה גרולה אלכש נקלה שלך.

נקליבם ד', מין תמר *a variety of the*
date | eine Dattelar ע"ז פ"א מ"ה: אף דקל
מב והצב ונקליבת: ירושי' מעשיש פ"ד ג"ד ע"ב:
אילין נקלוסיא.

נקליט ז', מוט *Stange* | *pole* כ"י פ"ח כ"ג:
נקליטי חמשה.

נקמיו נמצא קרה מכאן ומכאן.
נקמן ז', נוקם ונוטר *rachtsichtig* | *revengeful*
ב"ד פצ"ט: כשם שהנהש נקמן וכו'.

נקע ז', חרוץ *Verletzung* | *cavity* ע"ר מ"ז ע"א:
נקע שהוא עמוק עשרה.

נקק - הכה. פצע *stoßen* | *to knock, to wound*
schlagen חול' ד' ע"ב: אין אדם נוקק מצעו
כלמססה אלא אם כן מכריזין עליו סלמטלה.

נקק פועל, 1) כביל. סומה כ"ב ע"ב: המנקק את
רגליו.

2) חבט ויתים *Oliven* | *to beat off olives*
abschlagen ג"ט ג"ט ע"ב: עני המנקק בראש
חזית.

נקק הפ', 1) הסמך והדכיק, השוה *to bring*
close together, to compare | *(nahe)*
aneinanderbringen, vergleichen ביצה ל"ב
ע"ב: אין מקיפין שתי חביות: חול' ב' ע"א:
מקיפין בבני מעים.

2) נתן פחורה בהקפה. ע"מ לקבל מחירה לאחר
זמן *Kredit gewähren* | *to sell on terms* אבות
פ"ג מ"ה: החנוני מקיף.

נקק הפ', 1) הסמך והדכיק, השוה *to bring*
close together, to compare | *(nahe)*
aneinanderbringen, vergleichen ביצה ל"ב
ע"ב: אין מקיפין שתי חביות: חול' ב' ע"א:
מקיפין בבני מעים.

2) נתן פחורה בהקפה. ע"מ לקבל מחירה לאחר
זמן *Kredit gewähren* | *to sell on terms* אבות
פ"ג מ"ה: החנוני מקיף.

נקק הפ', 1) הסמך והדכיק, השוה *to bring*
close together, to compare | *(nahe)*
aneinanderbringen, vergleichen ביצה ל"ב
ע"ב: אין מקיפין שתי חביות: חול' ב' ע"א:
מקיפין בבני מעים.

2) נתן פחורה בהקפה. ע"מ לקבל מחירה לאחר
זמן *Kredit gewähren* | *to sell on terms* אבות
פ"ג מ"ה: החנוני מקיף.

נקק הפ', 1) הסמך והדכיק, השוה *to bring*
close together, to compare | *(nahe)*
aneinanderbringen, vergleichen ביצה ל"ב
ע"ב: אין מקיפין שתי חביות: חול' ב' ע"א:
מקיפין בבני מעים.

נִקְּףָה מִי, נִקְּףָה פֶּעַל, עִי נִקְּףָה, עִירִי נִיג עִיב:
נקפת בכר וכר; בר' ו' עִיב: כרעי דמגפס.

נִקְּףָה אִמִּי, (1) סִיכב *surround | umringen* | תרנ' שופ' מִיז יִיח (וִיכב את ארץ אדום): ואקִיף ית ארע אדום.

(2) עִי הִקִּיף 1. חול' ג' עִיב: אקפִיבוה ולא אידמי.

(3) הלוח *(aus-)leihen* | *to lend* | ירוש' בר' פִּיט יִיד עִיב: אקִיף לִי ואנא עבִיד מצוה.

נִתְּנָקָה אִתָּם, וְתִתְּנָקָה, נִפְצַע | *to knock against* | *sich stoßen* | תרנ' שני אִמִּי דִי יִיגִי אִין רִיגִלִּיה רחד מן יהודא' מתנקסא.

נִקְּףָה וִי, (1) מַצַּע וְחִכּוּרָה *Wunde* | *wound* | שבת סִיב עִיב: נַעֲשֶׂה נִקְּפִים נִקְּפִים.

(2) סִפְפֻק, חֲשַׁשׁ *Bedenken* | *scruples* | מדר' תח' פִּי בִי: שֵׁלָא יִהֲא כִלְבִי נִקְּףָה.

נִקְּפִי תִי, שִׁדְרָכוּ לִקְחָת בַּהֲקָפָה | *borrower* | *Borger* | ירוש' בר' פִּיט יִיד עִיב: פִּרוּשׁ נִקְּפִי וכו' אקִיף לִי ואנא עבִיד מצוה.

נִקְּרָה יִי-נִקְּרָה נִפִּי, נַחֲמַט וְנִישַׁךְ | *to be picked at* | *benagt werden* | ירוש' תר' פִּיט מִיָּה עִיב: חֲאֲנִים שִׁנִּיקָרוּ.

נִקְּרָה וִי, נִשִּׁיבָה, חֲשִׁימָה *das Nagen* | *bite* | ירוש' תר' פִּיט מִיז עִיב: נִשִּׁיב מִקּוֹם הַנִּקְּרָה.

נִקְּרָתָא עִי נִקְּרָתָא, עִי יִי עִיב: הֵיכָא נִקְּרָתָא דִּהוּת עִיב: מִבִּיתָה לְבִית רַבִּי.

נִקְּשָׁה מִיַּע, הִתְחַבַּט זֶה לָזֶה | *to strike against* | *an-* | *einander schlagen, stoßen* | כְּכֹרֹת מִיָּה עִיב: ואין ארכובותיו נוקשות זו לזה.

הִקִּישׁ הִפִּי, (1) כְּנִיל, כְּכֹרֹת מִיָּה עִיב: חֲמִישׁ בִּקְרִסוּלִי.

(2) הִכָּה בְּכָלִי זֶמֶר | *to strike an instrument* | *ein Instrument spielen* | מדר' תח' צִיב: שִׁחַח מְקִישִׁין כְּתוּף.

(3) חֲשֹׁה *vergleichen* | *to compare* | קִיד' ה' עִיב: מְקִישׁ הוּיָה לְצִיָּאָה.

נִקְּשָׁה יִי-נִקְּשָׁה אִתָּם, עִי הִקִּישׁ 1. 3. וִיקִיד פִּיט
ואקשיה לארעא; וכו' ת' עִיב: אקשה לחמאת.

נִתְּנָקָשׁ אִתָּם, עִי נִקְּשָׁה, תִּרְגִּי קִהִי יִיב ג' (והתעותי): ויתנקשון אררעך.

נִתְּנָקָשׁ אִתָּם, חֻקֵּשׁ וְחֻשׁוּחַ | *to be compared* | *verglichen werden* | סנח' מִיז עִיב: עבִד אִיתְקֵשׁ לִקְרַעוּתָא.

נִתְּנָקָשׁ וִי, דִּפִּיקָה *das Klopfen* | *knocking* | סנח' כִּיָּה עִיב: בִּנְקֵשׂא תִלִּיא מִלְתָּא.

נִתְּנָשׁוֹן עִי פִּקְסִיגִוִן, תִּבְדִּי בִּבְדִי תִרִי פִי: חֲאֲשׁוֹר - נִקְּשָׁנוּ.

נִרְאָה וִי, צִבַּע מִגֹּל *violette Farbe* | *violet colour* | גִּמִּי יִיט עִיב: כִּדְקִינָן לִיָּה כְּמִיא דִּנְרָא.

נִרְגָּא וִי, קִרְדוּם *Axi* | *axe* | כְּתִי יִי עִיב: כִּי נִרְגָּא לִרְיָקָא.

נִרְגִּילָא וִי, מִין תִּמֶר חֲמִינִיאָה אֲנוּזִים גִּרְוִלִים *Kokospalme* | *cocoonut-palm* | עִירִי גִיָּה עִיב: נִרְגִּילָא - דִּיקְלָא דְחַד נִכְרָא.

נִרְדִּיגִוִן וִי, שֶׁמֶן נִרְד *Nardenöl* | *nard-oil* | שֶׁחֲשִׁיר רִי יִיד: גִּרְד - גִּרְדִּיגִוִן.

נִרְוִם וִי, חַג רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּפֶרֶס וּמִדִּי *the Persian and Median New-Year's Festival* | *perstaches und medisches Neujahresfest* | יִירוּש' עִיז פִּיט לִיט עִיב: גִּרוּם כְּבִי בְּאִדֶּר בְּפֶרֶס בְּעֶשְׂרִים בְּאִדֶּר בְּמִדִּי.

נִרְקוּם [נִרְקִיס] וִי, מִין פִּרַח דִּיחִנִּי *narcissus* | *Narzisse* | בר' סִיג עִיב: הֲאִי נִרְקוּם דִּגְנוּגִיתָא מִנְרִבִּין עֲלִיז בּוּרָא מִינִי בְּשִׁמִּים.

נִרְשָׁה שֵׁם עִיר בִּבְבֶּל *name of a town in Ba-* | *bylonia* | *Stadt in Babylonien* | בִּיט צִיג עִיב: נִרְשָׁה.

נִרְתִּיקָה, נִרְתִּיקָה וִי, חִיקָה, קוּסְסָא, בֵּית קִבְלָה *cause*, *chest, sheath* | *Kassette, Futteral* | עִיז עִיב: לְבִשְׁתָּא חֲמָה מִנְרִתִּיקָה; יִירוּש' בר' פִּיט מִי עִיב: גִּרְתָּקוּ שֶׁל רֹפֵא.

נִרְתִּיקָה יִיד נַעֲלִי יִיד *Handschuh* | *glove* | תִּרְגִּי רוּחַ דִּי חִי (נַעֲלִי): גִּרְתָּק יִיד.

נְשִׂיאָה -- נָשָׂא וּנְתָן (1) עסק במסחר, בטקס ומסמך
Handel treiben | to deal שבת לא עִיָּא: נשאת
ותת כאמונה.

נְשִׂיאָה (1) תִּי, עִי נְשִׂיאָה, יִבִּי פִיג מִיָּה נשואים
שתי אחיות.

(2) ז', מִשָּׂא Last | burden בכ"ר פִּיג: נשוא
של ישראל.

נְשִׂיאָה תִּי, אִשָּׁה אִישׁ- ver- | being married to
heirats Frau | יִבִּי פִיג מִיָּה היתה נשואה
לאחיו.

נְשִׂיאָה דִּר, הַתְּחַתְּנוּת | Heirat | marriage כת'
גִּיד עִיב: בִּין מִן הַאִירוֹסִין בִּין מִן הַנְּשִׂאוֹת.

נְשִׂיאָה ז', פִּירוּרִי לֵהֶם | Brotkramen | crumbs
חול' קִיָּה עִיב: דָּקָא זְהִיר אִנְשִׁינִי מִבָּא.

נְשִׂאוֹתָה עִי נְשִׂאוֹתָה. יְרוּשָׁי כְּתִי פִיב לִיָּה עִיָּא:
הוא משתעבר לנשותיה.

נְשִׂאוֹתָה תִּי, כְּעַל אִשָּׁה- verhei- | having married
ratet | כְּתִי פִיג מִיָּה: מִי שֶׁהִיָּה נְשִׂאוֹת שְׁתֵּי נָשִׁים.

נְשִׂאוֹתָה גִּי, נְשִׂאוֹתָה | das Blasen | blowing יִלְק'
תְּחִי תַּחֲסִיד: אִפִּילוֹ מְגַעֲרוֹ לֹא הוּיָה אֵלָּא נְשִׂאוֹת
נִשְׁפָּת בְּרוּחַ כִּסְכּוֹ יִם.

נְשִׂאוֹתָה פִּי, שָׂכָה | vergessen | to forget תִּרְגִּי יִבִּי ע'
דְּבִי חִי יִיִם (אִם שָׂכָה תִּשְׁכַּח): אִין מִינְשָׁא
תִּינְשִׁין.

נְשִׂאוֹתָה אִפִּי, (1) כְּנִיל. בִּיר פִּעִיָּה דִּילְמָא אִנְשִׁינִין כְּלוּם.
(2) הַשְׁכִּיחַ | vergessen ma- | to cause to forget
chen חול' צִיג עִיב: אִנְשִׁינִי לְדִרִי יְהוּדָה.

נְשִׂאוֹתָה אִתְּנִישִׁי אִתְּנִישִׁי, עִי נְשִׂאוֹתָה תִּרְגִּי דְּבִי לִיב יִיָּה
אִתְּנִישִׁינִי: יְרוּשָׁי שְׁקִי פִיג גִּי עִיב: וְאִנְשִׁינִי.

נְשִׂאוֹתָה -- תּוֹאֵר לְרֹאשׁ הַמִּתְדַּרְשִׁין וְאֶחָד הַתְּרִיבִין
לְרֹאשֵׁי הַיְּשִׁיבוֹת כְּאִי | Nasi, the chief of the
Great Sanhedrin in Jerusalem and of its
successor in Palestinian places | Naasi,
Oberhaupt des Synedrums zu Jerusalem
und der späteren Akademien in anderen
Städten Palästinas הוריות יִיג עִיב: רִבִּין שְׁמִעִין
בִּן גְּמִלְיָאֵל נְשִׂאוֹתָה.

נְשִׂאוֹתָה גִּי, נִלְקָחָה לְאִשָּׁה- ver- | to be married
heirats werden כְּתִי פִיג מִיָּה: כְּתוּלָה
נִשְׂתָּא וְכִי.

הַשְׁלִיָּא חִי -- (1) נָתַן אֶת הָאִשָּׁה לְאִישׁ
to give | ver- | away in marriage | vermählen
כְּתִי פִיג מִיָּה: קִיָּא עִיב:
כָּל הַנְּשִׂאוֹת בְּתוֹ.

(2) דַּחַח | ablenken | to divert תוֹס' פִּרְה י'
(מ'), גִּיָּה הַשְׁלִיָּא לְדַבֵּר אֲדָר.

(3) חֲדָלִיק מְדוּרָה לְמִיכִין | Feuersignale geben
of fire | רִיָּה פִיב מִיָּה:
מִשְׁלִיָּאִין כְּשִׂאוֹתָה.

(4) חֲדָלִיק (Messer) | abzulehen | to pass (a knife)
כִּיָּה פִיב מִיָּה: אִין מִשְׁהִיָּין אֶת הַמִּכִּין אֲבָל
מִשְׁלִיָּאִין אוֹתָה עִיב הַחֲבֵרָה.

(5) הַעֲתִיק | unschreiben | to transcribe תוֹס'
כּוֹסֶת חִי יִיָּה: הַשְׁלִיָּא אֶת הַכְּתָב.

נְשִׂאוֹתָה גִּי, אִשָּׁה | Weib | תִּרְגִּי יִבִּי עִיב: כִּיָּה
חִי: לְאִתְּחַמָּא חֲדָק נְשָׂא.

נְשִׂאוֹתָה ז', מִין צִמַּח | eine Pflanze | a plant בִּיק
פִּיג עִיָּא: כְּכֹ נְשָׂא.

נְשִׂאוֹתָה עִי נְשִׂאוֹתָה, תוֹס' יִבִּי י' חִי: מִי שֶׁהִיָּה נְשִׂאוֹת
שְׁתֵּי נָשִׁים וְכִי.

נְשִׂאוֹתָה, נְשִׂאוֹתָה נְשִׂאוֹתָה נְשִׂאוֹתָה
אֶחָדָה.

נְשִׂאוֹתָה פִּעִל, (1) נָפַח | wehen | to blow שְׁחִשִּׁיר רִי
מִיָּה כְּשִׂרֹחַ דְּרוּמִית מְנִשְׁבָּת אִין רוּחַ צְפוֹנוֹת
מְנִשְׁבָּת.

(2) הַשִּׁיב וְהַמִּיחַ | wehen | to cause to blow
lassen כְּתִי קִיָּא עִיב: הַקְבִּיָּה כְּבִיָּא רוּחַ מְבִית
גְּזוּזִין וּמְנִשְׁבָּת עֲלֵיהָ.

נְשִׂאוֹתָה, פֶּחַ, מְצוּדָה | Netz, Schlinge
net, square | בִּיק עִיָּם עִיב: אִין פּוֹרְסִין נִשְׁכִּין לִיּוֹנִים אֵלָּא אִם
כִּן הִיָּה רְחוּק מִן הַיִּשּׁוּב שְׁלִשִׁים יוֹם.

נְשִׂאוֹתָה, פֶּחַ, מְצוּדָה | Netz, Schlinge
net, square | בִּיק עִיָּם עִיב: אִין פּוֹרְסִין נִשְׁכִּין לִיּוֹנִים אֵלָּא אִם
כִּן הִיָּה רְחוּק מִן הַיִּשּׁוּב שְׁלִשִׁים יוֹם.

נְשִׂאוֹתָה, פֶּחַ, מְצוּדָה | Netz, Schlinge
net, square | בִּיק עִיָּם עִיב: אִין פּוֹרְסִין נִשְׁכִּין לִיּוֹנִים אֵלָּא אִם
כִּן הִיָּה רְחוּק מִן הַיִּשּׁוּב שְׁלִשִׁים יוֹם.

(2) חכך *Krätze* | *Itch* ב"ק ליה עימא: שיעלחה לו נשיכה בגבו.

נשילא גנבים שיש להם אחריות.

נשילא ב"י נשירה ונפילה *falling off* | *das Ab-*
fallen קחליד מ"י ייבו: כנשילת אנרים.

נשימה ב"י שאיפת רוח *Atem* | *breath* מנ' פדו עיב:
צריך למימרינחו בנשימה אהת.

נשיפה ב"י נשיבה ונפיהה *blowing* | *das Blasen*
תנה' בוכר ראה ג'י: סתו בנשיפה אהת.

נשיקה ב"י 1) פעולת הנושק *kissing, kiss* | *das*
Küssen, Kuss ביר פ"ע: נשיקה של קריבות.

2) כגע אברי הסין זה בזה *contact of sexual*
members | *geschlechtliche Berührung* יכמי
גיה עיב: הערואה זו נשיקה.

נשיקתא שם מקום כנכל *name of a place in*
Babylonia | *Ortschaft in Babylonien* שבת
קביא עימא: אכין דמן נשיקא.

נשירה ע"י נשילת תמורה ביה עימא: נשירה
רובו.

נשירתא ב"י עופות טורפים *birds of prey* | *Raub-*
vögel טורי תה' עיח כיה: ערוב — נשירתא.

נשיתא ע"י נשיתא. ירושי ע"ז פ"ג מ"ב עיב:
אילין דנשיתא.

נשך — היה דבוק *to stick to, to adhere to* | *an-*
einanderkleben פס' מ"ח עיב: ככרות וכו'
שנשכות זו בזו.

נשיך הפ' — גרם לנשיכה *to cause to bite* | *beißen lassen*
השיך בו את הנחש.

2) הדביק *to paste together* | *zusammen-*
kleben ירושי חלה פ"ג ג"ס עיב: סביא ארבע
רובעין ומשיך.

נשכן ת' סדרכו לישוך *biter* | *bissig* תוס' ב"ב
ר' י' נשכניה היא.

נשיאה 1) ז' כבילה מנה' ז' עיב: בי נשיאה.

2) ע"י ריש גלותא. חולי קביר עימא: ר' נחמן
התניה דבי נשיאה.

3) גי עמיסה וסעינה *loading* | *das Beladen*
סבור פ"ד: אין נשיאה אלא לשון עמיסה.

נשיאת פנים עליה לדוכן, כרכת כהנים
pronoun-
Sprechung des | *cing the priestly benediction*
Priestersegens תעב' כ"ז עיב: נשיאת כפים.

נשיאת ראש ספקר העם *census* | *Volkszählung*
במיר פ"ה: לסה הקדים וכו' לנשיאת ראש.

נשיאות ב"י 1) במשרה הנשיא *the office of the*
Nasi | *Fürstenwürde* כתי קיג עיב: נכנס רבן
גמליאל אצלו ומסר לו סדרי נשיאות.

2) דתכנות, סקירות *office* | *Amt* כמיר פ"ד:
כשנכנו להתכנות על בלאכת הקודש קבלו
נשיאות.

נשיאות יד שבועה *oath* | *Schwar* במיר פ"ז:
נשיאת יד בנגד נשיאות קול.

נשיאות עון כשא החטא *carrying sin* | *das Be-*
ladensein mit Sünde ירושי תר' פ"א כ' עיב:
את שהוא בנשיאות עון.

נשיאות ראש ע"י נשיאת ראש. במיר פ"ז:
כבני קחת ובבני גרשון נאמר בהן נשיאות ראש.

נשיאותא 1) גי כשפתת הנשיא *the family*
of the Nasi | *Famille des Nassi* שבת
ס"ב צ"ג עיב: ואתהתנון בנשיאותא.

2) במשרת הנשיא *the office of the Nasi* | *Nassiwürde*
ירושי פ"ס פ"ז ל"ג עיב: דשרון
גרמון מן נשיאותא.

נשיבא גנבים שיש בהם אחריות.

נשיתא ע"י נשיתא. ירושי בלא' פ"ס ל"ב
עיב: ביתא דנשיתא.

נשיא ע"י נשיא. ירושי תגי פ"ב ע"ז ע"ד: אין
אנא מהעבד נשיא.

נשיקה ב"י 1) פעולת הנושך *biting* | *das Beißen*
ב"ק ב' עיב: נשיכה תולדה דשן היא.

Fallotzet פס' ניו עינא פורצין פרצות בגנותיהן
ופררסיהן להאכיל נשר לעניים.

נְשָׁתִיק עיי גרתיק. תומי יומא גי (ב'), גי: בכל
יום לא היה לה נשתיק והיום היה לה נשתיק.

(נשתק) אינשטק אהפ. נשק. הווי *to be*
bewegt werden | *moved* ביט כיג עינא כריכות
וכו' מינשטפא. ועיי נשק.

נְתַב פיע. נתב פעל. נשב *to blow* | *wehen*
blasen תרג' תהי קכיש וז' נתב כיה ואחייבשו
יביע בר' א' ב' (מרחפת על פני מים): מנחבי
על אנפי מיא.

נְתַב אפי. השיב והפיה *to cause to blow* | *we-*
hen lassen תרג' תהי קמיו ייה (ישיב רוחו):
ינחב רוחיה.

נְתַבְשִׁים נתבקש בישיבה של מעלה.

נְתוּפָה, **נְתוּפָה** שם מקום | *name of a place*
Ortsname תעני' ביה עינא מלמאי הנתופחי:
תומי צוק' שם ד' (גי), חי: מלמאי הנתופחי.
(נתו) נתו נפי. עיי נתו, פיעל ג. חולי' פיו כיה
דם הניחו.

נְתוּ פיעל, (1) קפץ, נזק, *abspringen* | *to fly off*
spritzen ביק ייס עינא היו צרורות מנתזין
מתחת רגליה.
(2) חקפין, גרם להזיקה | *to cause to fly off*
springen, spritzen lassen שם שם: מנתזת
ובעטה.

נְתוּ הפי' (1) כניל 2. שבת פ'ב עיב: בועמות
בקרקע ובתיזות עליהם.

(2) כרת וחתך *abschlagen* | *to cut* חולי' פ'ב
מיג: התיו את הראש ככת אחת.

(3) כיטא יפה יפה | *to articulate distinctly*
deutlich aussprechen ירוש' בר' פ'ב ד' עיר:
צריך להתיו למען תזכרו.

נְתַח פעל, טרף ולקח *entreißen* | *to distraint*
קייג עינא שליח בית דין מנתח נתוחי.

נְתַחְבִּים נעוץ תחלתן בסופן.

נְשָׁל -- **נְשָׁל**, **נְשָׁל** נפי, נשר ונפל | *to fall off*
abfallen במיר פ'טא יהא בשרה נושלי: ויקר
פליג: נישול כמנו אבר אבר.

נְשָׁל הפי, השיר חפיל | *to let fall, to drop*
fallen lassen ביצה פיה מיא: משילין פירות ובר.
(נשם) אינשם, אתנשם אהפ. נח | *to rest*
ausruhen פסיק' בשלה ציג עינא: בעי את
למשמא צחר.

(2) הנריא *to recover* | *genesen* ירוש' עיו פ'ב
מי עיר: לחש וכו' ואינשם.

נְשָׁם ו'. מין סם המשיר את השיער | *a medicine*
which produces depilation | *ein Enthaarungs-*
mittel נגע' פיי מייז סך נשם.

נְשָׁמָא ו'. נשימת | *Atemzug* | *respiration* מוכה
כיו עיב: שחין נשמי.

נְשָׁק פעי, (1) נשב *to blow* | *wehen* בר' ג' עיב:
נשק ליליא.

(2) העתיק, הווי *bewegen, gleiten* | *to move, to slip*
מג' ג' עינא: לינשק מדוכתיה ועיי (נשתק).

נְשָׁק פיעל -- תדביק *sich* | *to touch closely*
berühren שהשיר א' ב': ששפתיד מנושקות
וו לוח.

נְשָׁק הפי' -- מגר, בלם | *to seal, to close*
verschließen ירוש' עיו פ'ב מיא עיר: יש דברים
שמשיקין עליהן את הפה.

נְשָׁקִי גי. חותם בנוק העכד לסימן | *seal on the*
body of the slave | *eingetragenes Zeichen*
am Körper des Sklaven גיט' מיג עיב: מאי
נמומו וכו' נשקי.

נְשָׁר פיע, נפל, ביחק ממקום חיבורו | *to drop,*
to fall off | *abfallen* ביצה ב' עיב: פירות הנושרין.

נְשָׁר פיעל, עקר ומרס | *abreißen, aus-*
raufen פסיקר פליא: מנשרים בשעריו.

נְשָׁר הפי, הפיל | *to let fall* | *fallen lassen* שבת
abwerfen סיו עינא: אילן שמשיר פירותיו.

נְשָׁר -- פירות הנושרים מן העץ | *fallen fruits*

נתקן פיעל -- מ'הוה וחתננו *pro-* to protest | *festieren* ילקי כמ' תשין: התחיל הכן ההוא מנתק.

נתקן נפ' -- (1) נמשך אחרי דבר *to engage oneself* | *sich einer Sache ergeben* מ' ספרא אחרי פרשה מ' פרק יג: ניתקו בעריות.

(2) נתנגע בנתק *to be afflicted with a bald spot* | *haarkrank werden* on the head | נג' מ' מ'מ: מי שהיה בו נתק כגרים וניתק כל ראשו.

(נתר) נתר, נתור נפ' (1) נפרד ונעקק ממקומו *to be torn loose* | *sich losmachen* פ'ב מ'ה ע'ד: נאחו באילן זה וניתור ויוצא.

(2) נגאל ונפרד *ausgelöst* | *abgelöst werden* ירוש' בכורים פ'א ס'ד ע'ב: כל הכיכורים שנראו ליתור וכו'.

(3) ניטל ממנו האיפור *to become permitted* | *erlaubt werden* ע'ר' יב ע'א: חצר ניתרת.

התיר הפ' -- (1) ביטל את האיפור, לא נתג איפור *to permit* | *erlauben* יב יג ע'ב: הללו אוסרין והללו מתירין.

(2) הפקיר *freigeben*, to free, to outlaw | *preisgeben* ירוש' פאה פ'א מ'ז ע'א: א'ל ע'לא היו מבקשין להתיר דמן של בעלי מחלוקת.

נתר פ'ע, נשר ונפל *abfallen*, to fall off, to drop | *fallen* שבת ל'ג ע'ב: וקא נתון דבעת עיניה.

נתר פעל, נתפורר ונפל *einfallen* | *to fall in* ב'ק מ' ע'ב: בור דרכה לנתורי.

אתר אפ' חשיר, הפיל *abfallen lassen* | *to let fall* ירוש' כלא' פ'ז ל' ע'ד: דמתרן טרפיהון אפילו בקייפא.

נתרא ד', נשר, פירות הנופלים מין האילן *Fallobst* | *fruits* תרג' ירוש' ויק' יט י' (ופרש ברמך): ונתרא דרכמך. וע'י' נ'תרא.

נתינה (1) ד', שם איש *mannl-* | *a man's name* | *cher name* ע'ז כ'ג ע'ב: דמא בן נתינה.

(2) פעולת הנותן, מתנה *das Schen-* | *donation* | *ken* פ'ב ב'א ע'ב: ב'ן במכירה ב'ן בנתינה.

(3) מכירה *Übergabe* | *delivery, giving* | *das Geben* כ'ם י"ם ע'א: עד שעת נתינה.

(4) לבישה *das Anlegen, Anziehen* | *putting on* ירוש' ב'ר' פ'ג ה' ע'ד: נתינה וכו' חליצה וכו'.

נתינות ב', מעמד הנתינים, בני בניהם של הגבעונים (יה' מ' כ'ז) *the status of the Nethinim* (Josh. IX. 27) | *Stand der Nethinim* (Jos. IX. 27) | תוס' קיר' ה' אסחר אתכם אפילו מן הנתינות ומן הממורות.

נתיקה ב', הריסת בנין *das Nieder-* | *breaking up* | *reißen* ירוש' שבת פ'ם י"א ע'ד: נתיצה נתיצה מבית המנוגע.

נתיקה ב', פעולת הנותק דבר ממקומו *das Losreißen* | *loose* | *loose* פסיק' מנה' קס"ג ע'א: ממקום נתיקתו תחא תקנתו.

נתישה ב', עקירה *das Entwurzeln* | *uprooting* | *וכי' שירה י' נסיעה שאין בה נתישה.*

נתף פ'י, ענש *strafen* | *to fine* תרג' משי י"ז כ'ו (ענש לצדיק): למתך לצדיקא.

נתף פעל, אָתף אפ', הסם והתיך נאש *schmelzen* | *to melt* חרג' דחייב ל'ב כ'א: באשא מנתכא: תה' מ'ז י"ז דמתך מימא.

נתל פ'י, נתן *geben* | *to give* תרג' משי כ'ז ד' (אל תען כסיל): לא תתל פתגמא למכלא.

נתק -- הוציא הפרי עסים *(Saft)* | *to secrete* | *ausscheiden* תוס' תר' ב' י'ג ענבים רכות ונותקות את היין ויתין קשין ואינן נותקין את השמן.

(2) חכם, מלומד *Gelehrter* | scholar בכ' ח' ערב: סבי דבי אתונא.

קָבָא (1) כנ"ל ג' ערב' י"ט ע"א: סכא בביתא וכו'.
(2) שם איש *männlicher Name* | a man's name ירוש' יבס' פ"ט י' ע"א: ניהא בר סבא.

קָבָא פ"י, שתה לשכרה | *to drink excessively* *saufen* תרג' דבי כיא כ' (וסובא): סבי הנר.

סְבִי פֶעַל, מכר יין *Wein aus-* | *to retail wine* *schänken* כיכ צ"ח ע"א: דזכין ליה הביתא דחמרא יכר אדעתא לסבויי.

אֶסְבָּא אב', הלקת *geißeln* | *to lash* כח' י' ע"א: אסבוהו כופרי.

סָבַב פֶּעַל -- הקיף סודר סחור *rund* | *to surround* *herumgehen* ב"ב כ"ה ע"ב: פֶּעַמִּים מסבבתנ.

סָבַב עַל הַפְתָּחוֹת חור מבית לבית לנקש נדבות
to go begging | *betteln* תוס' פאה ד' ח':
המסבב על הפתחים וכו'.

הֶסֶב הסי' -- (1) ישב אל חשולחן נטוי ושכב
recline for dining | *An der Tafel (angelehnt)*
sitzen תוס' ברי' ה"ז כיה צד סדר הסיכ בזמן
שהן שתי מסות גדול מיסב וכו'.

(2) הושיב נהסיבת | *to cause to recline, to invite* | *einladen*, (*eig. zum Sitzen veran-*
lassen) שבויר פכ"ד: הסיכן תחת ענני הכבוד.

סְבָבָא נ', דוקרן *Knüttel* | *cudgel* תרג' יש' ב' י"ט (הנעצוצים): סבבא.

(סאב) הֶסְתָּאב חתפ', היה לכעל מום *to become*
(filthy), unfit | (*unrein*), *untauglich werden*

יב' פ"א מ"ה: ירעה עד שיסתאב.

סָאָב פֶּעַל, זקן *to be old* | *alt sein* ירוש' דבי
פ"ג כ"ג ע"ג: כד הסאבון.

סָאָב פֶּעַל, מיטא *verunreinigen* | *to defile* הענ'
י"א ע"א: דסאיב נפשיה.

אֶסְתָּאב אהפ', (1) נטמא | *to be made unclean*
verunreinigt werden תרג' יה' כ' ל' (אתם
נמאמים): אחון מסחאבין.

(2) נאסר *verboten werden* | *to be forbidden*
תרג' הני' ב' י"ב (היקדש): היסתאב.

סָאָבָא ע"י סָבָא ב"ב נ"ח ע"ב: סאבי ריהודאי.

סָאָב ד', מומאה *Unreinheit* | *uncleaness* תרג'
יב'ע ויק' כיא אי: דיתפרשון מן מאוב.

סָאָב פֶּעַל, הניע *bewegen* | *to move* תרג' איכה
ב' ח' (נשה קו): סאט משקלתא.

סָאָבָא ד', כסף *Silber* | *silver* תרג' משי' י' ב'
(כסף): סאבא.

סָאָבָא, סָאָבָה נ', (1) מאה *ein* | *a measure*
Maß ירוש' תרי' פ"ז ע"א: כמה סאבה עבדא
עשרה וארבעה לוגין.

(2) ראש שכולת | *Spitze der* | *point of the ear*
Ahre איכ"ר א' מ"ה דבר נמוא צוזחין לסאבא
סריק.

סָב (1) ת', זקן *all* | *old* ירוש' יב' פ"ב י"ב ע"ד:
אין הוה סב וכו' אין הוה סבתא.

סְבִיבָה נ' (1) כְּבִיל. כלי פְּכִיחַ מִיַּם: חֲלוֹק שֶׁל יוֹצֵאת הוֹץ הַעֲשׂוֹי בַּסִּבְכָּה.

(2) מִין כֶּסֶף קְלוּעָה לְרֹאשׁ הָאִשָּׁה net, head-dress | ein Haarnetz (Kopfsputz der Frauen) תוֹס' שֶׁבֶת ד' (ה'). יֵאָא: סִבְכָּה הַמְזוּהֶבֶת.

סְבִיבָתָא כְּבִיל 2. בֵּיב קָמִיז עֵינִי: בֵּיבָא וּסְבִיבָתָא. **סְבִיל** פִּי, נִשָּׂא: tragen; to carry, to endure | ertragen בֵּיר פְּלִיחָה: דְּסִבִּיל רוּחָא.

סְבִיל פֶּעֶל, שִׁלַּח סְבִילוֹנֹת to send presents of betrothal | Verlobungsgeschenke senden קִירִי נ' עֵיב: סְבִילִי וְהִירִי מְקֻדָּשִׁי.

סְבִילוֹנֹת וי, מִתְּנֹת וְהִירִי לְבָלְתוֹ presents of betrothal | Brautgeschenke בֵּיב פִּיט מִיָּה: הַשּׁוּלַח סְבִילוֹנֹת לְבֵית הַכּוֹי וְכוּי. וְעֵי: סְבִילוֹן.

סְבִינִי, **סְבִינִתָּא** נ', מַטְפַּחַת cloth | Tuch יְרוּש' שֶׁבֶת פִּיז ח' עֵינִי: כְּרִיד סְבִינִי עֲלִיחוֹן: שֶׁבֶת קָמִיז עֵינִי: סְבִינִתָּא צִידִק לְקֶשֶׁר שְׁנֵי רֵאשֵׁי לְמַטָּה.

סְבִינִי סִימָן בְּתוֹךְ סִימָן.

סְבִינִי, **סְבִינִתָּא** הַעִיר שׁוֹמְרוֹן בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל Sebaste (Samarita) in Palestine | Sebaste (Samarita) in Palästina כְּבִיר פִּיז: שְׁיֹשְׁבֵינִי לְמַטָּה בְּסִבְכָּתָא: תַּנְח' שְׁכִינִי ה': בְּסִבְכָּתָא.

סְבִינִי דִּיר, בְּנֵי מַלְכִּים Prinzen | Prinzen תַּנְח' בְּנֵי: וְהִרְבַּעְתִּי אֶתְכֶם כְּסִבְכָּתָא וְכוּי כְּדוֹךְ שֶׁהַמַּלְכִּים מְסוּבִין.

סְבִיעַ פִּיעַ, הִיָּה שְׂבַע to be satisfied | satt sein תַּרְג' שִׁם' פִּיז ח' (לְשִׁבְעָה): לְמַסְבַּע.

סְבִיק וי נֵר שֶׁל חֶלֶב tallow-candle | Talglicht שְׁמִיר פְּלִיז: הַנֵּר הַזֶּה בִּשְׁהוּהָ דִּחְלָק אִפִּילוּ אֵלֶּף אֲלֻפִּים קְרוּיִין וּסְבִיקִין מְדִלִיקִין דִּימְנוּ אֹרִיז מִמְקוֹמָא.

סְבִיר פֶּעִיר, חֲשַׁב to think | denken, meinen תַּנְח' עֵינִי עֵינִי: סְבִירָה חֵייתִי שְׁאִי יִכְוֹלָה לְקַבֵּל וְעִבְשִׁיז אִיכִי יִכְוֹלָה לְקַבֵּל.

סְבִירָה וי, מִין אֲבִן טוֹבָה a jewel | ein Edelstein תַּרְג' יח' כִּיָּה יִיג (יִהְיֶה): סְבִירָה.

סְבִירָתָא דִּיר, מוֹכְרֵי וִין Schank- wine-retailers | wirte עֵיז עֵינִי: אִמֵּר רַב לְהַנְהוּ מְבִירָתָא כִּי זְבִינְתוּ חֲמֵרָא לְנִכְרִים וְכוּי.

סְבִירָא וי, סְבִיל, נוֹשֵׂא מִשָּׂא load-carrier | Lastträger בֵּיב צִיג עֵיב: כִּי אֲדָא מְבִירָא.

סְבִירָא וי, הִרְיָן, מְפֹלֶפֶל ingenious man | Scharfsinniger יְרוּש' שֶׁבֶת פִּיז ד' עֵינִי: הִרְיָן סְבִירָא דִּלָּא יִלִּיף וְלָא שִׁיכֵשׁ.

סְבִירָתָא נ', זְקֵנָה old age | Greisenalter תַּרְג' יְרוּש' דְּב' לִיג כִּיָּה יוֹמִי מְבִירָתוֹן.

סְבִירָא, **סְבִירָתָא** שֵׁם אִישׁ a man's name | männlicher Name מְבִירָה: סִיד עֵינִי: מַעֲשֵׂה כְּסִבְכָּתָא בֵּן אֶלֶף וְכוּי: סְפִירָה בִּלְק קְלִינִי: סְבִירָא כְּאֹלֶם.

סְבִירָתָא עֵי, סְבִירָתָא. סְבִירָה: מִיָּה עֵיב: מִי יִמֵּר דְּהִאִירָנָא שֶׁבֶתָא אִמֵּר לִיָּה כְּתִי מְבִירָתָא יוֹכִיָּה.

סְבִירָתָא נ', מַטְפַּחַת cloth | Tuch יְרוּש' שְׁבִיעַ: פִּיז לִיז עֵיב: אֲרִיס סְבִירָתָא.

סְבִירָתָא דִּיר, דּוּרָאִים mandrake flowers | Man-dragora סְבִירָה: צִיג עֵיב: דּוּרָאִים – סְבִירָתָא.

סְבִירָתָא תי, שֶׁל אֲסוּדוּס, קִימֵר רוֹמִי of Severus, the Roman emperor | severianisch יְרוּש' כְּתִי: פִּיז כִּיָּה עֵיב: סְבִירָתָא מְבִירָתָא.

סְבִירָתָא עֵי, סְבִירָתָא. עֵיז עֵיב: לְהַנְהוּ מְבִירָתָא. **סְבִירָה** פִּיעַל, פִּתֵּל וְשִׁלַּב to entangle | verflechten, verwickeln יְרוּש' בִּלָּא' פִּיב כִּיָּה עֵיב: אִין כְּסִבְכָּתָא אֹתוֹן עַל גְּבִי זִרְעִים (כְּתוּי אֲחִי: מְסִבְכָּתָא).

סְבִירָה נזי, לְסְבִירָה נִתְפָּר, נִתְפָּר, וְנִשְׁתַּרְגַּן to be entangled | verwickelt werden יְרוּש' עֵינִי: זִקִּיר פְּכִיטָא: נִתְפָּר מְחֹרֵשׁ זֶה וְנִתְפָּר בְּחֹרֵשׁ אֲחֵר: בֵּיר פְּכִיטָא: וְנִתְפָּר בְּשַׁעְרוֹ.

סְבִירָה וי, שֶׁבֶתָּה מַעֲשֵׂה אֹרִיז net-work, web | Netzwerk, Gewebe יֵשׁ לְחֹן סְבִירָה כֹּל שְׁחָן.

(3) האריין והצמייד *sich* | *to provide oneself* | *versorgen* תרג' יד' לים מי' (והשיקו בנשק ומגן): ומסתברין בטאני זיינא.

סָבֵר זי' (1) תקוה *Hoffnung* | *hope* ספרא אחרי פרשה מי' פרק ייג: ושכא תאמר אבר סברי ואבר סנויי.

(2) הסבר, פירוש *Sinn* | *sense* ילקי' שמואל קניה: כך הוא סברו של דבר.

סָבֵר פָּגִים הבעת פנים *Gesichts-* | *countenance* *ausdruck* אבות פיא משיג: והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות.

סָבֵר (1) כביל 1. תרג' איוב יד' זי' (יש לעץ תקוה): איה לאילן סבר.

(2) מחשבה, דעה *Gedanke* | *thought, idea* *Idee* ירוש' ברי פיג וי' עיג: כל סבר קשי דהוח לי תמן סבירתיה.

סָבֵר אָפִין עיי' סָבֵר פָּגִים. ויקיר פיה סבר אפוי דר' יודן.

סָבֵר זי' דבר שבמחשבה ובהגיון | *logical deduction, conclusion by reasoning* | *(logische)* *Überlegung, Vernunftgrund* ע"ז ליד עיב: איבעית אימא כברא ואיבעית אימא קרא.

סָבֵר זי' תקוה *Hoffnung* | *hope* פסיקי בשלח פיג עיא: ברוני סברוני.

סָבֵר זי' עיי' סָבֵר זי' תרג' מליא ג' יא (הכין לשמוע משפט): סברתא למשמע דינא.

סָבֵר זי' תקוה *Hoffnung* | *hope* תרג' תה' מי' יא (ויבטחו בך): ויסתכלת בסברותך.

סָבֵר זי' תרג' *Hosen* | *trousers* ירוש' שבת פמיו מיו עידו שני סבריקין.

סָבֵר עיי' סָבֵר. מוסח פים סמיו: הוצמא יסנא.

סָבֵר זי' אליל *Götzen* | *idol* תרג' יביע ברי יא די: *bild* ונעכיד לנא סגדו ברישית.

סָבֵר זי' השתחויה *das Knien* | *kneeling* תרג' יביע שמי כיג כיד: בית סגודתון.

סָבֵר זי' ענף *Zweig* | *twig* עירי ביא עיב: סנוייני דערבא.

הָסְבִיר המי' בירר, ביאר *klar* | *to make clear* *machen* קהליר יי' אס נקה וכו' והוא אינו בא לידך להסבירו בפניך.

הָסְבִיר פָּגִים התיחס בחבה *freundlich* | *to be friendly* *sich sein* ירוש' יומא פיו מיס עיב: שלא יהא הדיין מסביר פנים כנגד אחר ומעיו פנים כנגד האחד מעמיד לוח ומושיב לוח.

סָבֵר פעווי, (1) עיי' סָבֵר. תרג' ברי מיה יא (לא סללתי): לא סבריה.

(2) חבין *verstehen* | *to understand* תרג' מליא ג' מי' (להבין בין מונ לרע): למסבר בין שב לביש. (3) קוה *hoffen* | *to hope* תרג' ירי ייג מיו (וקויתם לאור): ותסברין לנהור.

(4) נשא, כבל *tragen*, *to carry, to endure* *extragen* ירוש' כיב פ"ב ייג עיב: ולא הוה יכול מסוכר.

(5) הקיז דם *zur Ader lassen* | *to let blood* יב' ע"ב עיא: לא מסוכרין ביה.

סָבֵר אָפִין עיי' הָסְבִיר פָּגִים. תרג' איבה ה' יב (פני וקנים לא נהדרו): אפי סביא לא סברו.

סָבֵר פעל, כביל 8. תרג' ברי מים יח (לישועתך קוית): לפורקנך סבריה.

אָסְבֵר אפי' (1) *vertrauen* | *to trust* תרג' משי' יא כיח (בוסח בעשרו): דססבר בעותריה.

(2) חבמיה *hoffen lassen* | *to make confident* תרג' תתי' כיב יי' (מכסחיו) אסברתגיי.

(3) ביאר ופירש *erklären* | *to explain* תול' מיה עיא: אסברה לי.

אָסְבֵר אָפִין עיי' הָסְבִיר פָּגִים. תרג' יביע במי ו' כיו (ישא ה' פניו אליך): יסבר יי סבר אפוי לך.

אָסְבֵר, אָסְבֵר אָפִין (1) קוה *hoffen* | *to hope* תרג' תתי' קיז ייג (לא חכו לעצתו): לא אסתברו למלכותיה.

(2) היה מוכן *einleuchten* | *gible* ברי' ליו עיב: הויתיה דרי כהנא מסתברא.

יש' סג' א' (רב להושיע): סגיא קדמי חיל
למפרק.

סג' נהור עור, סומא blind | blind ביר ביה עינא:
סג' נהור.

סג'א ז' (1) רוב, כמות Menge | multitude תרג'
ירוש' שמי' סג' ב' (לא תהיה אהרי רבים לרעות):
לא תחון אולין בתר סגיא למבאשא.

(2) גדר Zaun | fence. תרג' ירוש' כמ' סג' כ'כ
(גדר מזה וגדר מזה): סגיא מן דין ומגיא מן
דין מיסרא.

(3) שם תעלה בבבל name of a canal in Ba-
bylonia | Name eines Kanals in Babylonien
קירי ליג עינא: נהר סגיא.

סג'א ע' סג'א תרג' שופ' פיו ח' (מכת גדולה):
מחא סגיא.

סג'אות ע' סג'א תרג' ויק' ביה ניא (רבות
בשנים): סג'אות בשניא.

סג'יד ע' סג'א תרג' ירוש' בר' יא דין בית
סג'יד.

סג'א סג'א נ' ריבוי Menge | multitude
תרג' יב' ויק' כיה ניא (רבות בשנים): סג'א
בשניא; תרג' עמי' ד' מ' (הרבות גנותיכם):
סג'אות גניכון.

סג'לר'יה סג'לר'ין ז' מין חג רומי a Roman
festival | ein römisches Fest (sigillaria)
ירוש' עין סג'א מ' עינא: סג'לר'ין סג'לר'יה.

סג'ן תהים, הרבה, מאד viel, sehr | very much
ירוש' בים פ"ב ח' עיג: דהב סג'ן כסף סג'ן.

סג'עא ע' סג'א תרג' משי' כ"ב א' (עושר רב):
עושרא סג'עא.

סג'עיותא נ' ריבוי Menge | multitude
תרג' תח' ניא ג' (כרוב רחמין): סג'עיות רחמין.

סג'יר ת' מצורע leprous | ansätzig תרג' ויק'
יג מיד (צורע): סג'יר.

סג'יר'ה נ' נעילה והגפה enclosure | Einschließung
במיר פייג: וסג'ירת החצר מכל צדדית.

סג'ול סג'ולא ז' אשכול cluster of grapes
Traube תרג' ירוש' כמ' יג ב'ג (אשכול):
סג'ול: שם דב' א' כיד (נחל אשכול): נחלא
סג'ולא.

סג'ולא ז' רכוש, קנין property | Eigenium
Besitz תרג' ירוש' בר' יד כ'א (והרכוש קח
לך) וסג'ולא דבר לך.

סג'ולה ע' סג'ול ירוש' טאח פיו כ' עיב: והיא
סג'ולה בנו כרפך.

סג'ום ז' ארג גם לשכיבה, מצע a coarse woolen
blanket | grobes Wolltuch (als Matratze
gebraucht) ספרי תצא רליד: תכסה פרט
לסנוס.

סג'ופא ע' סג'וקא תרג' יש' מ'א ייז סג'ופא
משלהיא.

סג'י פיע, (1) גדל, נתרבה zunehmen | to increase
אסתיר פתיחתא: מן דסג'ו דיגי שיקרא.

(2) הספיק, היה די genug sein | to be sufficient
סג'י ו' עינא: תסגי בתרי.

(3) היה כאפשרות möglich | to be possible
sein כתי' ציה עיב: לא סג'י ולא יחבי לה.

(4) הלך gehen | to go בר' סג'א ע'א: חי
מינייהו סג'י ברישא.

אסג'י אפי, (1) הגדיל, הרבה viel | to enlarge
groß machen תרג' בר' ג' פיו (הרבה ארכה
עצבונך): אסג'אה אסג'י צעריכון.

(2) הלך gehen | to go שבת עיו עיב: עיו
מסג'ן ברישא.

אסג'ני אחפי, (1) התרבה sich | to be multiplied
vermehreren תרג' יב' בר' מ'ח פיו (וידגו
לרוב): וחינמא דכוורי ימא סג'י מסג'ני בימא.

(2) הלך gehen | to go ב'ב עיד עינא: לא הוה
מסג'ני לך.

סג'י ז' שפע Fülle | multitude תרג' שיא א' פיו
(מרוכ שיהי וכעמי): מסג'י אקניותי.

סג'י, סג'יא ת' גדול, רב, great, numerous | groß
viel תרג' בר' כיו"ד (ועבדה רבה): ופולחנא סג'י.

to become leprous | aussätzig wer- (3)
den תרני דהייב כיו כיב: מן בתר דאסתגיר.

סָגֵר ז', ססגה, כנעול Schloß | look, bolt תנח' חיי גי' ונעל הסגר לפניה.

סָגְרִיּוֹת ניר, מין ירק | a kind of vegetable
eine Krautart שביעית פים מיה: עד שיכלו סגריה.

סָדִיא סלקא דעתך אמינא; ספיקא דאורייתא.

סָדָאָה ז', עושה סדנים Verfer- | block-maker
tiger von Holzblöcken פס' כח עיא: סדאה כסדיה יתיב (בהו אח' סדנא).

סָדָלִיָּה ספיקא דאורייתא להומרא.

סָדִיָּה סוף דיבור המתחיל.

סָדָה ז', שדה Feld | field תנסי שכי' ר' כיא: רקות סדה.

סָדוּק וית', שסוע gespalten | eloven, split חול' כימ עיא: אמ פוסתיה סדוקות.

סָדוּר, סָדוּרָא עי' סידור. ירוש' מגי' פיד עיה עיא: סדורו של יום; תרני כמ' ים הי' סדורא רקסי.

סָדֻחִיה סדנא דארעא חד הוא.

סָדִיא ז', מראשות Kopfende | head-side שבת קי"ח עיא: סוריא ובי סדיא.

סָדִיין עי' סָדֵן 2. קהליר הי' חז' וזהו ביה חר סדיין.

סָדֵן ז', 1) בול עץ Holzblock | block סנה' פיו מיג: סניחין את ראשו על הסדן וכו'.

2) סצבת עץ כרות Baum- | trunk of a tree stump כלי פיא מיתג: סדן של שקמה.

סָדָנָא ז', עי' סָדָאָה. פס' כ"ח עיא: סדנא כסדיה יסיב.

סָדָנָא עי' סָדֵן 1. תרני ירי יה גי' (על האכנים): על סדנא.

סָדָק עי' סָדוּק; נָסָדָק נמי, נבקע | to be split
gespalten werden ריה פ"ג מיה: שופר שנמדק.

סָדָק פיעל, ביקע spalten | to split שהשיר גי' וי: מידקה בדג.

סָגִירוֹ. סָגִירוּתָא ז', צרעת Ansatz | leprosy

תרני ויקי יג מי' (נגע צרעת): מכתש סגירא דהייב כיו כיא (בבית החפשיה): בבית סגירא.

סָגַל פיעל, רכש aufhäufen | to save, so treasure
zurücklegen שהשיר ד ייד: ראה מה הנחת לי ומה סגלתי לך.

סָגְלָלָל תי' עגול rund | round שבת ליא עיא: ספני מה ראשיהן של בבלים סגלגלות.

סָגְלָרִיא. סָגְלָרִיּוֹן עי' סָגְלָרִיין. תנסי עיז כי וי: סגלריון סגלריא הרי זה מושב לצים.

סָגֵן --- משנה לכהן גדול | adjutant high priest
Adjutant des Hohepriesters ירוש' יומא פ"ג מיא עיא: לא היה כהן גדול מתמנה כהן גדול עד שנעשה סגן.

סָגְנוֹם ז', דגל Fahne | banner שמור פמיה: נמל סגנום של מלך וברת.

סָגְנִיָּה ז', מין מקלעת ein Geflecht | wicker-work
כל פמיו מיה: סגניות של עליון וכו' סגניות של גצר.

סָגְסָג עי' סָגוֹס. תנסי צוק' כלי כיב די אי: והמסגין והכרים וכו'.

סָגַע פיע, החרבה sich vermehren | to increase
תרני תתי קלימ ייה (כתול ירכון): יתיר מן חלא יסגעות.

סָגַף פיי, סָגַף פיעל, עיבה | to plague, to afflict
quälen כימ פיו כ"י: סגפה ומתה ירוש' רמ' פיו כיו עיבה לא ירעיב ולא יסגף.

הַסְתַּגַּף התם', התענה sich quälen | to suffer
שמור פכיה יוצא אדם לדרך אם אין כהמתו עמו מסגף.

סָגַר --- אָסְתַּגַּר אהם', 1) נסגר ונסתם | to be
verschlossen werden locked up תרני יביע ברי חי' כי' (ויסכרו מעינות ההוס): ואסתגרו מבועי תהומא.

2) הושם במקום סגור ומוכרל | to be isolated
eingeschlossen werden תרני כמ' יג ייד (תסגר שכעת ימים): תסתגר שכעת יומין.

סֶדֶק זי, (1) בקיע *Spalt* | *split* פטי פיג מינו
סדקי עריכה.

(2) עיי **סָרַם**. תוס' צוקי' כלא' הי' כיכנ לא יקשר
סדק של צמר ושל פשתן לתצור בו כתניו.

סֶדְקָא כנל 1. תרג' יביע דבי' ייד וי' (ושומעת
שמע): וסדיק סדקא. ועיי **סִדְקָא**.

סדקארים [סִדְקָאָרִיּוֹם] ז', אורג משי - *silk-weaver* | *Seldenweber* *weaver* שהשיר ח' יא: הוליכו
אצל סדקארים ללמדו אומנות וכו' אמר כל
עצמה של מלאכה זו אינה נקנית אלא באצבעות.

סדר ספיקא דרבנן.

סֶדֶר פיע, ערך בסדר *ordnen* | *to arrange* יומא
סיה עיכו שסודרן על גבי הסוכה.

סֶדֶר פיעל, (1) כנל. תמיד פ"ב מיג' לסדר אש
המערכה.

(2) העריך נכסי הנתבע והגיה לו כדי חיו
to allow an exemption from seizure | *ab-*
schätzen (unter Ausschluss des zum Lebens-
unterhalt Notwendigen) ביט קייג עיכו כדרך
שססדרין לערכין כך ססדרין לבטית.

הַסְדִּיר הפי, עיי **סֶדֶר**. ברי' בית עיכו הסדיר י"ח
ברכות לפני ריג על הסדר.

סֶדֶר פעל, (1) כנל. תרג' ברי' כיב פי' (ויערך את
העצים): ומר ית אעיא.

(2) הרצה דברים *vortragen* | *to recite* יומא
ליח עיכו דחוח בסדר אגדתא קמית.

(3) עיי **סֶדֶר** 2. ביט קייג עיכו סדורי ססדרין ליה.

אֶסְתַּדֵּר אתמי, חורצה ונאמר *vor-* | *to be recited*
getragen werden תרג' איוב ליו י"ט (היערך
שוער): האיפושר דמססדר בעותך.

סֶדֶר ז', עושה מכמרות ורשתות | *net-maker*
Netzmacher יומא פיה עיא לוי הסדר.

סֶדֶר - כל אחד מששת חלקי המשנה *Order*
(part) of the Mishnah | *Ordnung (Teil) der*
Mischna שבת ליא עיא סדר זרעים וכו' סדר
מועד וכו'.

סֶדְרָא, סֶדְרָה זי, (1) מערכת, שורה | *row*
Reihe תרג' שמי' כיה י"ז (הסור האחד):
סדרא חד.

(2) בית מדרש *Lehrhaus* | *the hall of studies*
ירוש' סוכ' פיא גיב עיכו הווי ר' יומא בסדרא
רכחו שבת פיו חי עיא: מן סדריה רובא וכו'.
ועיי **סִדְרָא**.

סֶדְרוֹנְגִיָּא שם מקום *Orts-* | *name of a place*
name כמ"ר פידר ר' אבא סדרונגיא.

סדריומ עיי **סֶדְרִיּוֹם**. ירוש' סוכה פיה גיה עיר:
שנשתמדה והלכה ונישאת לסדריומ אחר.

סֶדְרִין, סֶדְרָנָא זי, הסמדר משנתו, כנגוד
למסולל *Systematiker* | *systematic scholar*
סדר' תהי פיו סדרן פבו: פטי' קיה עיכו גמרנא
וסדרנא אגא. ועיי **סוֹדְרִין**.

סֶדֶד פיעל, קיים בעדים *to provide witnesses*
for | *durch Zeugen bestätigen lassen* תומ'
גיטי' חי' (ר'), חי: חנותן גמ' לאשתו ולא סיחרו.

סֶדֶד פעל, העיד *Zeugnis ablegen* | *to testify*
תרג' איוב פיו י"ט: ראית בשמים משהדי.

אֶסְתַּדֵּר אמ', (1) כנל. ברי' לי עיכו חיי מאן גברא
רבא דקמססדי עליה.

(2) התרה והזהיר *warnen, ermahnen* | *to warn*
תרג' דהב ליג י"ז: ואססרינן בירא דנביא.

אֶתְסַדֵּד אתמי, ניתנה אזהרה, הותרה *warning*
has been given | *verwarnt werden* תרג' שמי'
כיא ביט (הועד בכעליו): איתססדי במריה.

סֶדְקָא זי, עד *Zeuge* | *witness* ביב ליד עיא:
איכא חד סהרא.

סֶדְדוֹ, סֶדְדוּתָא גי, עדות *Zeugnis* | *testimony*
aussage ויקיר פיה ראובן חוח ידע לשמעון
ססדו אמר אתי סדיד לי תדא ססדווא.

סֶדֶד זי, עד *Zeuge* | *witness* תרג' איוב פיו חי'
(לעד תיח): לסחיר חוה.

עדותות ניר, סימני בחולים - evidence of vir-
ginity | Beweise der Jungfernschaft
יביע דבי כיב ייד (בחולים); מהירות.

סדר - דיר גדול לכהמות | enclosure for cattle
Vlehhürde תוס' שבי' ב' שיה עושה סדר אחת
וכו' נריא בזמן שצאנו מועפת.

סדרון, סדרנא ד, שהרון, מין תכשיט an
ornament | ein Schmuck ירוש' סומה פ"ט ב"ד
ע"ג: ומהרזני זהב תלויים בהם; תרג' שופ' ח'
כיו (השהרונים); סחרניא.

סואבא ד, סואביתא, סואביתא נ, עי'
סאוב. תרג' ירוש' דבי' כיו ייד (ולא בערתי
ממנו בממא); ולא אפרשתן מיניה בסואבא;
תרג' יביע ברי' ל"ח ב': סואבות קטיליא; תרג'
ויק' פ"ו ל"א (מפוכותם); מסואבתהון.

סואר ד, מערכת עצים מדורים זה על זה a pile
of joists | geschichteter Haufen (von Balken)
אח"י פ"ג מ"ח סואר של קורתא.

סוב עי' סובין. חלח פ"ב מ"ו: סובן ומורסנן.

סובב ד, 1) חשוק וחשור Relf | hoop כל' פ"א
מ"ג: סובב של גלגל.

2) יציע gallery | Gallerie תמ' פ"ב מ"א:
סודרין אותן בסובב על חכבש.

סובבא בגיל 2. תרג' שמי' כ"ז ח' (כרכב):
סובבא.

סובייה שם אמורא Name of an Amora
eines Amoraers ירוש' פסחי' פ"ו ל"ג ע"ב: ד'
סובייה וכו'.

סובין ד, מין חרב a sword | ein Schwert תוס'
כל' כ"ט ב' ח': הסובין וכו' מהרין שאינן
אלא לגוי.

סובין דר, פסולת דקת של קמח bran-flour
Kiele כתי' קייב ע"א: סאח סובין סאח מורסן.

סובך ד, חלק הבשר שמלמסה לארכובה calf
the fleshy part of the leg | Wade חול'
פ"י מ"ד: שוק מן חפרק של ארכובה עם סובך
של רגל.

סובלתא נ, שכולת הגהר current of a
river | Strömung שהש"ר ג' ד': סובלתא
דגהרא.

סובעא ד, שמע plenty | Fülle תרג' תח' מ"ז
י"א (שובע שמחוח): סובע דהדותא.

סוברא ד, תקוה hope | Hoffnung תרג' תח' פ'
י"ט (תקות ענוים); סוברא דעינווחני.

סובריקין דר, מכנסים Hosan | trousers כל'
פכ"ט מ"ב: ב' סובריקין.

סובתא נ, טומאה uncleanliness | Unreinheit
תרג' יביע במ' י"ח: בעידן קבול סובתא.

סובתה שם איש männlicher Name ירוש' סנח' פ"י כ"ח ע"ד: סובתה מאולס.
סו"ג סביר וגמיר.

סוג - עשה גדר וסיוג to fence in | umfrieden
ירוש' מו"ק פ"א פ' ע"ג: כל פירצה שהיא סנה
את העפר אסור לגוררה בשביעית.

סוג ד, מין סל a basket | ein Korb דמאי פ"ח
מ"ז: אפילו מאותו הסוג אפילו מאותו המין.

סוגא ד, מין עוף a bird | ein Vogel חול' ס"ב
ע"ב: סוגא וכו'.

סוגאה, סוגא' ריבוי Menge | multitude תרג'
משי' י' י"ט (ברוב דברים): בסוגאה דמילין שם
ח' כ"ג (וברוב אולתו); ובסוגאי דשמייתיה.

סוגה נ, מקום מוגדר Um- | fence, enclosure
friedung סנח' ל"ז ע"א: אפילו בסוגה של
שושנים לא יפרצו בה פרצות.

סוג' עי' סוגין. ירוש' ב"מ פ"ב ח' ע"ג: דהב סוגו.

סוגי ד, ריבוי, רוב Menge | multitude תרג'
דחייב ל' י"ח (מריכות העם); סוגי קהללא.

סוגי'א, סוגי'א, סוגי'יה ד, 1) כביל, ביד
פ"ג: כל איתר אית סבין וכישין ברם הכא סוגי'ת
בישין.

2) מהלך, מרוצה Gang, Lauf | walk כמ"ד
פ"יב: סוגי'ת דיומא; שנת ס"ו ע"ב: לתרוצי
סוגיא הוא דעביר.

סוֹדֶרֶן עי' סֶדֶרֶן, ירושי תור' פיג מיה עינ: הסודרן קודם לפילפלן.

סוֹדֶה סיני ועוקר הרים.

סוֹדֶסְטִי עי' סֶבֶסְטִי, ספרא בחוקותי פרשה ד' סרק י"ז פירסות סופסטי.

סוֹדֶר עי' סוֹדֶר, תוס' בל' בימ' ה' ד"ז סודר של נתחומין.

סוֹדֶר ת', מסודר בסודר *aufge-* piled, arranged | *schichtet* תוס' צוק' ביב ג' ו"ז האכנים סוורות וכו'.

סוֹדֶה פ"י, הִסִּיחַ הַפִּי, דיבר, שוחח, סיפר, *to talk* | *reden, erzählen* to tell | בר' נ"א ע"א: שלשה דברים שח' לי מלאך המות; שם שם עיבז אין מסיחין על כום של ברכה; שבת י"ג עיבז היתה מסיחה כל אותו מאורע.

סוֹדֶה (סוֹט) נָפֹשׁ גַּפִּי, הניעו והסיעו אותו *to be shaken, to be moved* | *bewegt, gerüttelt* *werden* תוס' זכים ד' י"ז אם היו נסומין.

סוֹדֶה הַפִּי, הניע והסיע | *to shake, to swing* | *bewegen, rütteln* זכים פ"ה מ"א: הסמיט את הוב או שהוב מסימו.

סוֹדֶה פ"ע, שמה מדרך הישר *ab-* | *trünnig werden* קהל' ב' מ"ה דסמ בסומותיה, ועי' קאט.

סוֹדֶה אֶתְוִיט אַתְפִּי, נבהל *to shy* | *scheuen* נר' מ"א ע"א: משא תיתורא איסתוימ.

סוֹדֶה ג', אשת איש תחשודה על חונות *a woman suspected of faithlessness* | *des Ehebruchs verdächtige Frau* סומה פ"א מ"ה: שער בקנור ששם משקין את הסופות.

סוֹדֶה וְדֹאִי סוֹמֶה שחמא הוכח *a convicted adulteress* | *Ehebrecherin, deren Sünde erwiesen ist* יבס' פ"ח עיבז: סומה ודאי איכא בינייהו.

סוֹדֶה שם איש *männlicher* | *a man's name* Name ירושי בר' פ"א ב' עיבז: ר' שמואל בר סופר.

8) הלכה נחוגה *Abt-* | *the general practice* | *che Entscheidung* סנה' ו' ע"א: ולא איתמר הילכתא לא כמר ולא כמר וסוגיין דעלמא כחד מינייהו.

סוֹגִין תהיפ, הרבה, מאד *viel, sehr* | *much, very* ירושי ביב פ"ב ד' עיבז: ולמה אתון רחמין דהב סוגין.

סוֹגִנְנִי ו', שפע *Fülle* | *plenty* תרג' יב"ע בר' ב"ז כ"ח (ורוב דגן ותירוש); וסוגני עכור וחמר.

סוֹגֶעָא ו', סוֹגֶעָת ג', עי' סוֹגֶעָה, תרג' תהי' נ"א ד' (תרג' בבסני); סוגעת תחורירני; שם קכיג ד' (רבת שבעה לה גפשי); סוגעת שבעה לה נפשנא.

סוֹדֶה (1) יסוד, ססר *Fundament* | *foundation* סנה' ציב עיבז: ונפרק הכבשן והזמק סודי. (2) כלל ועיקר *Prinzip* | *principle* ר"ה ב' עיבז: תניא בסוד העכור.

סוֹדֶה פ"י, (1) טח בסיד *mit* | *to plaster with lime* *Kalk übertünchen* סומה פ"ז מ"ה: סרוחו בסיד. (2) הסיר השער עיי סיד *to paint the skin with a depilatory* | *enthaaren (durch Kalk)* שבת פ"ח מ"ה: כרי לסוד קמנה שבכנות.

סוֹדֶה פיעל, כניל 1. עיז פ"ג מ"ה: מידה וניירה וכו'. **סוֹדֶה** מ"י, בן העיר סדום *aus Sodom* | *of Sodom* תוס' שבת ד' (ח'), כיגז: אין לך מן הכרכין רע יותר מן הסודמי שכל זמן שאדם רע קורין אותו סודמי.

סוֹדֶה ו', מבשל שכר *Bierbrauer* | *brewer* פ"ב קיג ע"א: לבי סודנא.

סוֹדֶה (1) כניל. בר' מ"ד עיבז: סודני וכו' אתון דלא נפיש לכו חמר וכו'.

(2) ת', צידון *Sidonian* | *Sidonier* תוס' צוק' בל' ביב ד' י"ז: הכוסות הקיצין הסודניים.

סוֹדֶה, סוֹדֶרָא ו', מספחת שכורבים אותה מסביב לצואר *Halstuch, Turban* | *scarf, turban* *ban* שבת ק"ב ע"א: סודר שבצוארה ויקיר פכיג: שמיכת - סודרא.

סול זי, חוח *thorn | Dorn* ירוש' קיר' פיא ניס
עיר: סול זכר קוק וכו'.

סולאנא זי, סיגים *Schlechte* | *offal, dross*
סש' ביה די (מיגים): סולאנא.

סולגיתא זי, סל מבמות תמרים - *basket of palm-
twigs | aus Palmwedeln geflochtener Korb*
ביד פסיה: סולגיתא מליא.

סוללים, **סוללסרה**, **סוללסה** זי, סולית זי.
סנדל שאין לו עקב *Schnürschle* | *sole, slipper*
כלי פכיו מיד: סוליים שנפסק; ירוש' יומא סיה
סיר עיר: לכוש סוליסה; שט: מלבש סוליסה;
תנח' ברי איז סוליתה וכו'.

סולם -- מין מקלעת לחכשים בשולי הבנד *ehain-*
stitch | Kettensch ירוש' מרק פג פג עיר:
הסולם והקפס.

סולמה של צור, סולמות של צור מעלה-
הר טגג לעיר צור - *Scala Tyrionum, a pro-
montery south of Tyre | Scala Tyrionum,*
ein Vorgebirge südlich von Tyrus
בז עינא מסולמות של צור ועד הימנה ירוש'
עיו פיא מי עינא: כיון שתגיעו לסולמה של
צור וכו'.

סולמא זי, סולם *Ladder* | *ladder* ירוש' ריה פיה
יה עינא: כאלין דמלקין בסולמא.

סולמא דפרת מעלה נהר פרת *the upper part of*
the Euphrates | der Obereuphrat
יה עינא סולמא דפרת.

סולמיה דצור עיי סולמה של צור (סולם).
ירוש' ביק פיד די עינא לא ספון לסולמיה דצור.

סולפירים [סלפינין] זי, חצוצרות *trumpets*
Trompeten ביד פצינא: אלו תוקעי קרנים ואלו
תוקעי סולפירים.

סולת זי, אספת קסה סולת *Fancy-baker*
bäcker תוס' צוקי בלי כים הי' הי' נסה של
סולתין וכו' ושל בעלי בתים וכו'.

סולתא זי, 1) סולת *feine Mehl* | *fine flour*
תרג' ברי יח וי (קסה סולת): קסחא דסולחא.

סורי פיע, התאוו *to desire | begehren* כתי' סיר
עינא: מו לבת.

סורי אפי, נתן עיניו בר *anstarren* | *to gaze at*
כתי' מי עינא: הוה קא מסוי לאמה.

סויניתא עיי סוינתא ילקי ברי פיד: חרין סויניתא.
סוינא זי, סוחה, אשפה *Schmutz* | *dirt* תרג'
משי כיג כים (למי שיה): למן מורא.

סוף -- נספך נפי, נמשה *gesalbt* | *to be oiled*
werden תוס' תרי י' י' אעמי שניסך מסנו.

סוף, **סוכא** זי, סוכה זי, שוכה. גוף של אילן
Gezweig, Busch | *bough, bush* ביק פיי מינא
לא יקון את סוכו: תרג' שייב יח מי (תחת
שוכה): תחות סוכא; פסיקיר תחורש לי עינא
מאילן לאילן ומסוכה לסוכה.

סוכהיד סוף כל הדורות.

סוכו שם מקום באי *name of a place in Pa-*
Ortschaft in Palästina | *leatine* אכזה פיא
סיג: אנטיגנוס איש סוכו.

סוכי [סחון] זי, שחיה במים *des* | *swimming*
Schwimmen תוס' צוקי סוכה ג' וי: נול אשר
לא יוכל לעבור וכול לא יעבירו ברנל אבל
יעבירו בסוכי.

סוכלתן זי, בעל שכל, נכון *ver-* | *intelligent*
ständig תרג' ברי פיא ליג (איש נכון וחכם):
גבר סוכלתן וחכים.

סוכלתנו, **סוכלתנותא** זי, בינה *Intelligence*
Verstand, Vernunft תרג' שטי ליא ג' (כתבמה
וכתבונה): בתוכמתא ובסוכלתנה דבי די ו
(ובינתכמה): סוכלתנותכון.

סוכרא זי, 1) בריח *Riegel* | *bolt* ירוש' שקי פיה
סיה עיר: וידיה על סוכרא אייתוניה גבי סתחיה.
2) שוכר, סתחית בנח *Damm, Schiene* | *dam*
ירוש' ביצה פג סיר עיר: סוכרא דנחרא.
3) משא *Last* | *load* ירוש' תעבי פיד סיה עינא
סוכרא דקיסא.

סוכתא זי, שוכה, ענף *Zweig* | *twig* תרג' שופ'
מי סיה (שוכה עצים): סוכת אעין.

סוּמְכּוֹם שם תנאי | *Name of a Tannai*
eines Tannaiten עיר' יג עיב; תלמיד היה לו
 לרי מאיר וסומכוס שמו.

סוּמְכָנָא ז', סימן של גבול | *Grenz-*
mark, balk *zeichen* תרג' יש' ביה כיה (ושעורה נסמן):
 ושעורין על סומנין.

סוּמְקָא (1) *red | rot* אדום תרג'
 ויק' יג לו (הצהב): סומק; בים ניה עיב; אויל
 סומקא זארי חיורא.

(2) *Milz* מחול | *Milt* ניפי מיפ עיב; שבעה
 סומקי.

סוּמְקָנִיתָא נ', אדמויות | *redness | Rôte* תרג'
 משי כג בים (חכלילוח עינים); סומקנות עיניו.
סוּנְבָא [סוּקְבָא] ז', תבורה | *Ver-*
wundung פסיקיר ב'ס'לי; אל תיראו סונבא
 היא לא חוזקתי כלום.

סוּנְדוּקְרוֹם ע' סְנַקְתְּדָרוֹם, תנח' כוכר משפ'
 ג' למלך שהיה לו סונדוקרום אחד.

סוּנְמִימוֹם ע' סִנְמִימוֹם, שהשיר ג' ז' כך אמר
 לי חקביה סונמימום.

סוּנִיתָא נ', רבר מגונה | *evil habit, practice*
Häßlichkeit ביר פ'ינז הדא סוניתא בישא.

סוּנְקִתְדָר ע' סְנַקְתְּדָר, שמור פסיג; סונקתדרו.
סוּסְבִיל ז', מין ארכה | *a species of locust*
eine Heuschreckenart עין ליו עיב; אויל
 קמצא - סוסביל.

סוּסָא ז', (1) סוס | *Pferd* horse תרג' פ' עיב;
 סוסיא חיורא.

(2) העוף סוס | *Schwalbe* swallow תרג' יש'
 ליח ייד (בסוס עגור); כסוסא באחיר.

סוּסִיתָא, סוּסִיתָה שם מקום בארץ ישראל
name of a place in Palestine | *Ortschaft in*
Palästina חוס' אחלי יח ד' עיירות הסובלעות
 בארץ ישראל כגון סוסיתא וחברותיה; ירוש'
 שבי' פיו ליו עיב; ארץ שוב זו סוסיתא.

(2) מין מאכל קמח | *eine Mehl-*
apelse ירוש' ברי' פיו י' עיב; מהו מיברכא על
 סולתא וכו'.

(3) ע' סִילְתָא, שבת קיב עיב; וסמלחין סולחני.
סוּלְתָנִיתָא, סוּלְתָנִיתָא נ', מין דג | *a fish*
eine Fischart חול' סיו עיב; אין לו עכשיו
 ועתיד לגדל לאחר זמן כגון הסולחנית וכו';
 ירוש' עין ס'ב ס'ב עיב; החילק רב אומר
 סולחניתא.

סוּם פיע, נתעורר, נכתמא | *to grow blind*
erblinden תעני' כ'א עיב; עיני וכו' יסומא.

סוּם פיי, שם | *legen, setzen* to put תרג' שני
 אס' ה' א' וסמט בריגלה מסמא דאוכריין.

סוּם פעל, עיוור, סימא | *blind machen* to blind
 תרג' שה'ש ה' ו' וסימו ית עינוח' וע' סוּם.
סוּקָא (1) ת', עוור | *blind* blind תעני' כ'א עיב;
 סומא משתי עיניו.

(2) נ', שומא כגוף האדם | *spot* Mai תרג' ירוש'
 ויק' יג ב' (שאת); סומא (בהו' אח' שומא).

סוּמְבָק ז', נר של חלב | *Talg-*
licht מדרי' תח' צ' כוצין וכו' סומבק.

סוּמְהָ נ', אשה עיוורת | *blinde woman*
Frau ירוש' סומה פ'ב יח עיב; הוא סומא
 היא סומה.

(2) שם איש | *männlicher Name* a man's name
 כמיר פיידי; סומה בר כתבת.

סוּמוּקָא, סוּמוּקְרִי ע' סוּמְקָא, ירוש' ריח פ'ב
 ביה עיב; עד דאיתעברין פופריי סומוק; תרג'
 יביע ברי' ביה (ארמוני); סומוקריי.

סוּמְקָד ז', מבעת שבאמצע העול | *the ring suspen-*
ded from the yoke | *Ring am Joch*
 מיר; הסומך והמתגר.

סוּמְקָא ז', עובי | *thickness* Dicke סוכה כג
 עיב; סומכא דארעא אלפי גרמיד.

סוּמְקָנוֹן, סוּמְקָנוֹתָא ניד, חיילות עזר | *auxili-*
aries | *Hilfsstruppen* תרג' יח' יז כ'ג; ויעבד
 סומכוון; מליא י' פיו מלכי סומכוותא.

סוּפְלִי (1) זר, גרעיני פירות | kernels of fruits
Fruchtkerne ביצה היא עיב: הכי סופלי
לחיותא וזכי שדינן לחו ביום טוב.

(2) ספלים | Becken bowls תוס' שבת פ"ו (מ"ז).
ג': סופלי של שמן.

סוּפְלָנִי ג', אספגנית | Pflaster plaster ירוש'
סוסה פ"ט כ"ג ע"ג: יהב סופלני על גחיריה.

סוּפְפָתָה שם מקום | Ortsname name of a place
ירוש' סנה' פ"ב כ' ע"א: ר' שמואל דמוספתה.

סוּפְרָנָא ז', מדה מסמקת | Genüge sufficiency
תרג' משי' כ"ז כ"ז (ודי חלב): וסופקנא דחלבא.

סוּפְרָא (1) תלמיד חכם | a scholarly man
gelehrter Mann ברי מ"ה ע"ב: אחד סופר ואוד
כור סופר מכרך וכור יוצא.

(2) מלמד | Lehrer teacher תוס' מג"י ד' (ג').
ליתא דהסופר מלמד כדרכו.

סוּפְרִים חכמי ישראל מימי עזרא עד תקופת
התנאים | the scholars of the ante-Tannaic
period, beginning with Ezra | die Gesetzes-
lehrer der vortannaitischen Epoche (von
Ezra ab) סנה' פ"ה ע"ב: דבר שעיקרו מדברי
תורה ופירושו מדברי מופרים.

סוּפְתָא ג', פרי שאיחר להתבשל | spät late fruit
gereifte Frucht תוס' מעש' ג' י"ב: סופת
תאנים וכו'.

סוּר (פ"י, 1) נדק | untersuchen to examine עיר
מי ע"א: רבינא סר סכינא.

(2) תר, התהלך | be- to go around, to visit
suchen, herumgehen חול' ק"ה ע"א: מאן
דמייד נכסיה כל יומא משכחא אסתורא.

סוּר ז', יצר, שיב, אופי | character, nature
Charakter, Natur חור' י"ג ע"א: מפני מה הכל
מושלך בעכברים מפני שמורן רע.

סוּרָא שם עיר כבבל | a town in Babylonia
Stadt in Babylonien חול' ק"י ע"א: במורא
וכו' כפומבריהא.

סוּסְכִינְתָא ג', מחלה בצנור השתן | a disease of
the bladder | ein Blasenleiden י"ב מ"ד ע"ב:
ר' אחא בר חננא אחרתיה סוסכינתא.

סוּסְרָנָא ז', אדרת מעור עזים | a garment made
of goat-skin | Ziegenpeiz ירוש' נד' פ"ו מ'
ע"ג: כנון אילין סוסרינה.

סוּסְתָא ע"י סוּסְתָא, ב"ר פליב: כמן פבריא
למוסותא.

סוּעִיה סיני ועוקר הרים.

סוּף -- סוּף פיעל, כילה | ver- to annihilate
nichten ב"ר פיקז מי יכול לסוּף את עפר הארץ.

נְסִתְיָא נתפס, איחר להתבשל | to be late in
pening | spät reifen ירוש' דס' פ"א כ"א ע"ג:
נמתיפו התאנים.

סוּף -- לְבָסוּף אחר כך, בסוף הדבר | later
später, am Ende מג"י ז' ע"א: מתחלה קבעה
בשושן ולבסוף וכו'.

לֹא סוּף דָּבָר... אֱלָא לא זה בלבד, אלא...
not only... but | nicht bloß... sondern auch
זו אף זו | לא זו אף זו | לא סוף דבר משיב
רעה תחת טובה אלא אמילו משיב רעה תחת
רעה לא חושש רעה מניח.

סוּפְגָנִין זר, מין ריק | Biskuit biscuit כלי
פיה מ"ה: לאפות בו סופגנין.

סוּפְיָנוּם ע"י אֶפְסִינְיוּם, ירוש' ברי פ"ט י"ג
ע"א: מן דמוסיינוס.

סוּפִין ע"י סוּפְתָא, ירוש' יבמ' פ"ב י"ב ע"ד: קידש
בגופו של סופין.

סוּפִינָא ז', הברזל של החנית | metal spike of the
Matallspitze der Lanze חרב' ש"ב
כ"א מ"ז (ומשקל קינו): ומתקל סופיניה.

סוּפִיסְטָא, סוּפִיסְטָה ז', מלומד, בעל חשבון
sophist, arithmetician | Sophist, Rechen-
meister ירוש' שבי' פ"ט ל"ה ע"ד: אמר ל"ה
סופיסטה וכו'; תרג' דהויא י"ב ל"ב (יודעי בינה
לעתים): סופיסטין במולדא.

נִמְתָּחָה שְׁדָּהוּ (בהשאלה): מזלו (תרע) גרם
(euph.) it is his misfortune | (libertr.) es ist
sein Mißgeschick בתי' פיא מיו: משארסתיני
נאמנתי ונמרחפה שדך.

קִהָּה פִּי, (1) כיסה to cover | decken שבת קיי
עיא: וליסחוף ויקולא ארישא.

(2) הפך to invert | umkehren פס' מ' עיא:
מחיפה שרי.

קִחַק פִּיעַל, ללגלג וצחק verachten | to fool תומ'
נתי' פ' ב'ז מסחק הוא בה.

קִחַר פִּעְרִי, (1) סיבב (im Kreise) to go around
herum gehen תרג' קחל' ייב הי' (ומכבו):
ויסחרון.

(2) עשה סחוריה | handeln to trade ב'ר פניבו
וסחרת בה אם ממון את בעי וכו'.

קִחַר פִּעַל, בנל 1. תרג' קחל' ייב הי': דמסחרין וכו'.

אֶסְחָר אפי', (1) עיי' סִחַר 1. תרג' יהי' וי' ייד (ויסכו):
ומסחרין.

(2) נהג to lead | führen תרג' שמי' ייג ייח
(ויסכו): ואסחר וכו'.

(3) ישב אל השלחן | zu Tisch sitzen to dine
תרג' סליא ייג כי' (יושבים אל השולחן): מסחרין
על פתורא.

אֶסְחָר אפי', (1) בנל 2. תרג' בר' כיו ייס (שכה
ואכלה): אסחר ותיכול.

(2) נסב to turn to or from | sich wenden
תרג' יש' א' ד' (נוורו אחור): אסחרו לאחורא.

סִחַר עיי' סִחַר, עיי' פ'ב מיג' דיר או סחר.

סִחְרֻנִי דיר, סביבות | Umgebung surrounding
שבת קניב עיא: מור תלג סחרוני גלירן.

סִחְרָן ז', רוכל | Hausierer | peddler עיי' ניה
עיא: לא בסחרנים ולא בתגרנים.

סִחְרָנָא נ', סִחְרָנִי דיר, סביבה | surrounding
Umgebung תרג' ייח לייב ב'ג (סביבות קבורתה):
סחרנותהון קבריתוון יי' לייג ייג (בסביבי
ירושלים): ובסחרני ירושלים.

קִחְרָנָא (1) בנל. תרג' ייח לייב ב'ג (סביבותיו):
מחרתהון.

(2) שם מקום Ortname | name of a place
תומ' שבי' ד'ז פחרתא דיתור.

קִטְרִי, בית יד Griff | handle תומ' מקו' ו' (ז'),
כיא: מספה לחוץ.

קִטָּא עיי' סִמִּי (סִמָּה). תרג' בר' ליה מיו
(ויסכו): וסמא.

קִטְּוִי פִיעַ, (1) נמה מדרך הישר | to deviate
abweichen קחל'ר א' מיו: ואלב מוסח.

(2) זנתה האשה תרת בעלה | to be faithless
dem Manne untreu sein ירוש' קיד' פיא מ'
עיר: אמן שלא סמיתי ארומה.

קִטְּוִינָא נ', נמיה מדרך הישר - Ab-
irrung תרג' קה' ב' פ'יו: דמס בססחיה.

קִטְּוִינָר ז', איש צבא העומד על המשמר -
Wachposten | Lion-master, guard ב'ר פכיו:
לעתיד לבוא עושה מלאך חמות סטפיונר שלהן.

קִטְּוִי עיי' סִמָּה. תרג' במ' כ'כ כיו (לנמות ימין
ושמאל): למסמי לימינא ולשמאלא: שם הי' ייב
(כי תשמה אשתו): ארי תמסי אתתיה.

אֶסְחִי אפי', הפות | ablenken | to divert תרג' קה'
פ' ייד: לאמפיותיה מן אירחן דתקנן.

קִטְּוִי ז', דברי בלע | abfällige | depreciation;
revolt Rede תרג' דב' ייג ו' (דבר סרה): מליל סמיא.

קִטְּוִי ז', (1) אכסדרה של עמודים | Ko-
colonnade | lonnade פס' ייג ערב' דר חבית סמיו כסול' היה.
(2) רצפת פסיפס | Mosaik- | mosaic pavement
pflaster תרג' אפי' א' ו' (רצפת בהס ושש):
סמיו כביש קריספלינין וסרסדין.

סִמִּיכָם [סִמִּיכָם] ז', מזון של תבן | strow-mat-
tress | Strohmatratze ב'ר כ'ר הי' רי:
נקלישי המפת ולוחץ של סמיכס.

קִטְּוִי ת', מנוגע אבעכועות | having pustules
mit Pusteln behaftet ירוש' שבת פ'ס ייב ע'ג:
שכן אשה סמיפה מושחת סמנה והיא מטרפאת.

סַמְרָטְיוֹס ז', איש צבא *soldier* | *Soldat* שמור
פמית בשור ודם מכתיב לו סמרטיוסין גבורים
ברואים כדי ללבוש קסדה ושריון וכלי זיין.

סמרייות [סמדייות] זר, עי' אַסמדיאַ. תנח' פקודי ג'ז שחוא כחלך בסמריית.

סמרגורא, סמרגליא, סמרגלייה תג רומי
the Saturnalia, a Roman festival | *Satur-*
nalienfest der Römer עין מ'א מיכז קלנרא
וסמרגורא ירוש' שם מ'א ליט עיגז סמרגליית
וכי; דכיר מ'זג אנו יש לכו קלנרא סמרגליא
וקרמסים ואתם יש לכם סמח עזרת וסוכות.

ס'אדה (ג', 1) מין ירק *Pepperwort* | *Pfefferkraut*
מקש' פ'צ מ'מח הס'אדה האווב וכי.

(2) עי' ס'קעה. ערכי יח ע'אג ראה מ'אח של
בני אדם עומדים.

ס'אובקתא ג', סמאת הנדה | *menstruant woman*
menstruierende Frau תרג' יביע וק' מ'ז ליג
(והדוח): ס'אובתא.

ס'אור עי' סור. ירוש' עין פ'ב מ'א ע'אג חור
לס'אור.

ס'אורא ז', חמא ומשע *Silade* | *Silade* תרג' תה'
מ'ח מ' (ואל ישובו לכסלה): ולא יחורון
לס'אורא.

ס'אנא ז', כובע של לבד *Felt cap* | *Feltmütze*
שבת קליח עיגז האי ס'אנא שרי האיתמר
ס'אנא אסור וכי.

ס'אנקא ת', מעיר ס'אן בפרס *of Sian, a Persian*
town | *von Sijan in Persien* כתי מ'ז עיגז:
דיגרי ס'אנקי.

ס'אך ז', שיער *Haar* | *Haar* חוס' עוקצ' א' ח'ז
בס'אך ובמסרק.

ס'יב פ'ע, נעשה זקן *to become old* | *alt werden*
תרג' ש'א יב ב' (שבת): ס'יב.

ס'יב פ'על, סיים *to finish* | *beenden* כ'ר פ'עיה:
ש'יבא מ'יבא וכי.

ס'מיתא ג', סושה *adulteress* | *Hebbröcherin*
תרג' יביע במ' ז' כ'ז חמ'ין סמיתא בקלקולת.

סמיתת ג', שמן המור *oil of myrrh* | *Myrrhen-*
öl פ'ס' מ'ג ע'אג: מאי שמן המור ר' הונא אמר
סמיתא.

סמם פ'י חתם *to seal* | *stegein* תרג' אס' ח' ח'
(ונחתום במבעת המלך) וסמ'מו בעזקתא
דסיטומתא דמלכא.

סמין [סמין] ה'פ, קמרג והאשים *to accuse*
beschuldigen פס'יר פל'ית האך אתם ממס'ינים
על הדור החוא שהוא חמור ונאה ואני שמה בו.

סמין פ'י, שטם ושנא *to be hostile to* | *anfeinden*
תרג' תה' ק'ט ד' (ישמנוני): סמנו לי.

אסמין אס', 1) קמרג *to bring charges against*
anklagen תרג' זכ' ג' א' (לשמו): לאסמא ליה.
2) חסית והדיח *to seduce* | *verführen* יומא
כ' ע'אג לית ליה רשורא לאסמאני.

סמנא ז', שמן *Satan* | *Satan* חמיד ליכ ע'אג
סמנא נצח. ועי' ס'מנא.

סמך פ'י, סמך פ'על, חכה בסמך ח'ד *to strike*,
mit der flachen Hand schlagen ב'ק פ'ח ס'זג סמרו נותן לו מאתים זוז; ירוש'
סאה מ'א מ'ז עיגז היתה אמו מסמרתו.

סמך, **סמךא** ז', צד *side* | *Seite* תרג' יביע
שמות כ' ג'ז סן סמך לסמך; תרג' ש'א כ' כ'ה
(מצד שאל): סמסרא דשאל. ועי' ס'מךא.

סמךא ת', צדדי, מענין אתר *of another*
case | *anderweilig* שבועי מ'ב ע'אג הנהו
סמראי נינהו.

סמרוקסין זר, ברים ובמתות *bolster, cushions*
Bettpolster קחד ג' מ'ז כל אינש ואינש יתני
לי סח דירבע אית דאית'י שפ'סין וכו' ואית
דאית'י סמרוסמין.

סמריגוס ז', שר צבא *military commander*
Befehlshaber שמור פליז: בקש לעשות
סמריגוס לאחד והודיעו לו.

אָקטב אחסי, עיי סיב, תרג' איוב ייר די (זקין):
מתמב.

סיב 1) זי, קרום דק מתחת לקליפת העץ | bast
Bast פסי קמיו ערב; כרכן בסיב.

2) תי, זקן | alt | old ירוש' שבת פיו ח' עי:א:
טוק חמי חד סיב.

סיבא זי, זקנה ושיבה | hohes Alter | old age
תרג' מליא ייר די (משיבו): מסיבו.

סיבדה -- המבת נחלה ממשפחה למשפחה
transfer of property from tribe to tribe | das Über-
gehen des Erbes von einer Familie zur
andern ביב קנים ליב; נאמרה סיבה נכן נאמרה
סיבה בבעל.

סיבו זי, זקנה, שיבה | Greisenalter | old age
תרג' ברי כיה חי (בשיבה טובה): בסיבו טבא.

סיבון זי, המתבכת והשתרגת | interlacing
Verflechtung ירוש' כלאי פ'ב כיה עיב; סיבון
שאמרו וכו'.

סיבולית, סיבולת זי, סעודה בשותפות
common meal, picnic | Gesellschaftsmahl (mit Beiträgen
der Teilnehmer) פסי פ'פ עיב; חמשה ועשו
סיבולת רשאין לומר לו מל חלקד וצא: ירוש'
מעשיש פ'ד נ'ח עיב; סיבולית עשו ביניהן.

סיבור, סיבורא זי, 1) תקוה | Hoffnung | hope
תרג' דהיא כ'ס פיו (ואין מקוה): ולית סיבור;
משי יא כ'ג (תקות רשעים): סיבורא דרשעין.
2) תקות דם | Aderlaß | blood-letting עיז כ'ס
עי:א: חלא לסיבורא.

סיבות זי, מראה שיבה, גן אפור | grey colour
das Grau תוס' נגע' א' די: מראה סיבות.

סיבותא זי, ראש שיבה | graues head | gray head
Haupt תרג' שני אסי' זי פ': וסיבותי על צליבא
לא תצלוכ.

סיבמא עיי סיפא 2, מנח' קייב עי:א: חלי
בסיבמא.

סיבפא זי, מין תכשיט | ein Schmuck | an ornament
תרג' יש' גי י'ח (שהרונים): סיבכיא.

סיבלון זי, משא | Last | lead ספרא מתוחה: עשו
לסיבלון אחר. ועיי סבלונות.

סיבני זי, מנפחת | Tuch | cloth גימ' גימ' עי:א:
סיבני וחומס וכו' סיבני.

סיברא זי, 1) כמחוק | Sicherheit | security תרג'
תהי' די פ' (לבטח תושיבני): בסיברא תותכיבני.
2) תקוה | Hoffnung | hope ביר פניג: לא
אוברית סיברד.

3) דעה, סברא | Meinung | opinion ירוש' עיז
פיא מ' עי:א: לא מסתברא כאהין סיברא.

סיברתא זי, תקוה | Hoffnung | hope תרג' איוב
יא ב' (ותקוהם): וסיברתהון.

סיבתא זי, זקנה ושיבה | Greisenalter | old age
תרג' רות די פיו (שיבתך): סיבתך.

סיג -- האבק המספרה שעל הפרח | pollen | Blüten-
staub תוס' עוקצ' א' בי: הסיג של אשכולות וכו'.

סיג עיי סיג, אבי סיג מסיד: סיג לחכמה שתיקה.
סיגדא זי, סיגדתא זי, השתחויה, פולחן
kneeling, worship | das Knien, Anbetung
תרג' ויק' כ'ז א' (אבן משכית): אבן סיגדא;
יכ'ע במ' ליא י' (מירחם): בית סיגדתהון.

סיגו זי, שפע | Fülle | plenty of תרג' משי פיו
כיג (מה טוב): סיגו טבא.

סיגום עיי קגום, ספרא מצורע זכ'ס פרשה א'
פרק ב': הסיגום והרדיר והחלוק וכו'.

סיגוף זי, עינוי | Qual, affliction, privation
Pein קהליר גי י'ח: בסיגוף וכתענית וכו'.
ועיי סגופא.

סיגיה עיי סוגיא 1, ירוש' עיז פ'א לי' עי:ג:
סיגיה שמריין.

סיגלא זי, מין פרח | Vellchen | violet כר' מיג
עיב: סיגלי מברכין עלייהו בורא עשבי בשמים.

סיגמטין דר, כרים וכמחות | Polster | bolster
במ'ר פ'א: הרבצתי אתכם בסיגמטין.

סיגון זי, 1) גס ורגל | Ab- | sign, ensign, banner
zeichen, Fahne, Banner גמ'ר פליג: למל-

סִידְקָא זי, קרע *rent | Riss* תרגי מליא ייא לי
(קרעים): סידקין. ועי' סִדְקָא.

סִידְקִין זי, (1) מוכר לאחדים בשוק *retailer in the market, huckster | Höker, Markthändler*
ירוש' שבת מיה ייא עי'א: הלוקה מן הסידקי וכו'
הלוקה מן הסלמר וכו'.

(2) חנות בשוק *market-stand | Marktstand* רוח
רבה אי' אי' שפתחו עומדת בסידקי וקופתה
בירה.

(3) דק ביותר *very fine | fein, dünn* עירי ניג
עי'א כמלא מחט סידקית.

סִידְקִית (1) כגיל 2, ירוש' כת' פיא כיה עירז
סידקית שהיא ממתקת יום אחד מן האי'סור.
(2) מיני חפצים קטנים, מלאכת יד נשים וכדומה
small ware, tinsel | Kurzwaren, Flitter כוסה
מי' עי'א אחד מוכר אבנים טובות ואחד מיני
סידקית על מי קופצין לא על זה שמוכר מיני
סידקית.

סִידְרָא (1) עי' סִדְרָא 1. תרגי שיא ייו ביא
(מערכה לקראת מערכה): סידרא לקבל סידרא.
(2) פרשת חשבוה בתורה *the portion of the Pentateuch to be read at public services on Sabbath | Wochenabschnitt des Pentateuchs*
שבת קסיו עיב: פסקי סידרא בכתובים במנחתא
דשבתא.
(3) עי' סִדְרָא. כת' קינ עיב: מתניחא שיתא
סידרי.

סִידְרָא עי' סִדְרָא. פסיקי שקי ייא עיב: זה עשו
הרשע דהוא מדמה להרה סידרא.

סִידְרָא זי, מהר, ירה, לבנה *moon | Mond* פסיקי
החדש ניג עי'א סידרא על פיגמב.

סִידְרָא זי, מיתח בכיר *lime-wash | das Tünchen*
ביב ניג עיב: מר בהן סידר אחד או ביור אחד.

סִיוָטָא זי, מורא ופחד *fright | Schrecken* ביק
ליז עיב: סיוטא בעלמא הוא דנקסיה.

סִיוָם, סִיוָטָא זי, גמר, סוף, תחימה *finishing, end | Schluß, Ende*
תנח' האוינו היז כאדם

שהיה לו לגיון וכו' נמל סיגנן של מלך וכו':
ביר מיה סמר משנה תורה היה סיגנן ליתושע.
(2) מיטן להיכר *watchword | Losung, Parole*
ביר מציו: הבא בסיגנן שלו אנכי וכו' זה הוא
הגואל.

(3) דרך התרצאח *maner, style | Darstellung*
art, Still מנה' כיס עי'א: ואין שני נביאים
מתנבאים בסיגנן אחד עובדיה אמר זרון לכך
השיאך ירמיה אמר תפלצתך השיא אותך
זרון לכך.

סִיגְנָם כגיל 1. ירוש' כוסה מיה כיב עיב: והפיל
סיגנן שלהן.

סִיגְנָא זי, ריכוז *Menge | multitude* תרגי תה'
הי ייא (ברוב פשעיהם): בסיגנא מרדיהון.

סִיגְרָן זי, נושא כלים *armour-bearer | Waffenträger*
במיד מיה: כל מי שכוחב עצמו
סיגרון למלך.

סִיד זי, (1) שיד *lime | Kalk* נגע' פיא מי'א כמיד
תחיכל.

(2) מין פס להשיר את השערות *a depilatory | ein Enthaarungsmittel*
שבת מיה מיד: מיד
כרי לסוד קטנה שבכנות.

סִידָא כגיל 1. תרגי דבי כיז ביז ותסוד יתהון
בסידא.

סִידֻק זי, דבר שנסדק *being cracked | Rissiges*
פסי פיג מיה: סידוק ישרף.

סִידְוֹר זי, (1) סדר *order | Ordnung* ביר מליב
סידורו של עולם.

(2) עריכוה *arrangement | das Anordnen* מנה'
כיס עי'א סילוקו בסידורו.

(3) מנה, ארוחה *ration | Portion* ויקיר מיה
סידורים של דוב.

(4) הערכה *estimation | Abschätzung* ירוש'
נזיר פייב ניא עי'א: סידורו עלי.

(5) שם אמורא *name on Amora | Name eines Amoräers*
ירוש' חלה פייב כיה עי'א: תנא ר'
סידור. ועי' סִדְוֹר.

(3) קאנגור *Ankänger* | *accuser* שם שם ר' (ושפן
 על ימינו): וסיפא יקום על ימיניה ועי' ספנה.
סיימני עי' סיימני. תוס' ביצה סוף איז אין עושין
 סימני ואין כותשין במכתשת.
סיימרא ד, צד *Seite* | *side* ירוש' סנה' פ"ז כ"ד
 ע"ג דין מן דין סיפרא ודין מן דין סימרא. ועי'
 ספרא.
סייארא ד, מרגל *Ausspäher* | *spy* ב"ב כ"א
 ע"ב שאני דגים דיתבי סייארא.
סייג **סייגא**. סייגה *Zana* | *fence* ערלה פ"א
 ע"א חנוסע לסייג ולקורות: תרג' משי' כ"ד ל"א
 (וגר'ג) וסייגא: ירוש' סנה' פ"ז כ"ז ע"ב וסייגין
 סייגה.
סייד ד, עושה מלאכת כסיד *lime-burner, worker*
Kalkbrenner, Tüncher | *in lime* קח' פ"י ח"ג
 חלף הסייד לסידה.
סייח עי' סייח. ירוש' קיד' פ"ד ס"ה ע"ב עגלים
 וסייחין.
סייחא ד, מי שיודע לשחות במים | *swimmer*
Schwimmer יומא ע"ז ע"ב שכן קורין לשיימא
 סייחא.
סייחה ב, אהון נעירה *weibliches* | *she-foal*
foal | *Beefüllen* אסת"ר ג' איז סייחה וחמורה וחזירה.
סיין ד, רשע *Schmutz* | *dirt* תרג' תח' י"ח מ"ג
 (כמים חוצות): מין אשקקי.
סיימן עי' סיימן. ירוש' נזיר פ"ז כ"ז ע"א משום
 דהוה סיימן.
סייעא ד, עזרה *Hilfe* | *help* תרג' איכה ד' י"ז
 (עזרתנו): לסייענא.
סייעתא ב, (1) כרל. מג" ו' ע"ב סייעתא היא
 מן שמיא.
 (2) אישור וקיום *Bestätigung* | *confirmation*
 ב"ס מ"ה ע"א לא תיזבתא ולא סייעתא.
סייף **סייפא** ד, (1) חרב *Schwert* | *sword*
 כלי פיד מידה חסיף וזכר משישפנו חסבין
 משישחיונה תרג' יב"ע ב"ס י"ט פ"ז (כחלל
 חרב): בקסיל סייפא.

שמיים ספרו וחרתם את שמו כסיום ספירה ב"ב
 כ"ב ע"א משום דלא ח"ו בסיומא.
סייג ד, עזר ותמיכה *Hilfe* | *help, assistance*
Beistand אסת"ר א' איז וכו' לסיוען של אומות
 העולם הקב"ה צדיק.
סייג'י ד, פירות המאחרים להתבשל | *late fruits*
spätkreifende Früchte תרג' עמ' ה' כ' (קיי):
 סיומי קיפא.
סייח ד, בן חמור *Füllen, jun-* | *foal, young ass*
ger Esel ב"ב ע"ה ע"ב: החמור את החמור
 מכר את חסית. ועי' סייח.
סייחה ב, שיחה ודיבור | *talk, conversation*
Gespräch ירוש' ב"מ פ"ט ב' ע"ד: סיחות בני
 אדם.
סייחי שהיה במים *das Schwimmen* | *swimming*
 יומא ע"ז ע"ב יכול יעבירו בסייחי.
סייחתא ב, אשפה, סוחה *Müll* | *sweepings*
 יש' ה' כ"ה (כסוחה בקרב חוצות): נסיחתא
 כנו שוקיא.
סייט ב, מדת אורך קמנה | *a small measure of*
length | *ein Längenmaß* ערלה פ"ג מ"ג
 האורג מלא חסית.
סייטמקתא ב, חתמת *Stempelring* | *signet ring*
 תרג' יב"ע ב"ר ל"ח כ"ה (והחתמת חתמילים):
 סיטומתא וחסימא.
סייטון ד, (1) מוכר בקיבולת | *wholesale merchant*
Großhändler ב"ב פ"ה מ"ג: הסיטון מקנה
 מרותיו אחת לשלשים יום וכו' חבוגי מקנה מרותיו
 פעמים בשבת.
 (2) משביר תבואה לצבא *Ge-* | *purveyor of corn*
treidelieferant תרג' יש' ג"א ח"ג: משיריין עם
 סיטוניתין.
סייטון עי' סייטון. תוס' צוקי כלי ב"ס ב' ח"ג:
 אקונביאות שבמגדלים וכו' והסיטון שלהם.
סייטנא ד, (1) שונא *Feind* | *enemy* תרג' תח' ק"ט
 ב"ס (שוטני): סיטני.

סיכקא זי, שמוז *Unsinn* | *folly* ביב עיא עיר: כל אבא חמרא וכל בר הנא מיכמא.

סיכרא זי, (1) מתימה נהר, שזכר *Damm* | *dam* ירוש' ביצה פייג סיב עיא: סיכרא דנהרא.

(2) קבר *Grab* | *grave* בתי יז עיא: מאבולא ועד סיכרא.

(3) שם מקום בכבל *Baby-name of a place in* | *Ort in Babylonien* *lonia* בים סיב עיא: רפרם מסיכרא.

סיכקא זי, (1) כנל 1. ירוש' דם' פיא סיב עיא: בסיכקא אתעריית.

(2) עיי סיכקא 2. גימי ליב עיא: אפילו סיכקא דדסנא רפיא.

(3) ברזל חמחרשה *Pflugmesser* | *couller* איכיר פתחתא תקף ידיו אסיכתיא.

(4) צורת כסכע *Prägung* | *stamp of a coin* (auf Münzen) ביק ציט עיב: מעו במיכמא דחמא דהויא שעתא.

סילרא זי, קוץ *Dorn* | *thorn* עיז ביה עיב: דחרזיה סילרא.

סילון 1. סין כסא *Sessel* | *chair* ויקר פכיה: סילון דדחבא.

(2) צנור *Rohr, Tube* | *pipe, tube* שבת פייג סיר: סילון של צונק.

(3) קילוח, ניצוק *Wasserstrahl* | *jet of water* בכורות מיד עיב: סילון החזור.

סילונגה, סילונגית כנל 2. ירוש' שבת סיר ח' עיב: כהתן סילונגה: ביר פליב: הם קלקלו סילונגית שלהן.

סילוק זי, הכרה והעברה | *removal, taking up* *das Entfernen* סג' ציה עיא: סילוק מסעות.

(2) התרחקות והסתלקות *das Stich-* | *departure* *entfernen; der Tod* פסיקיר פייב: כשעת סילוקו מן העולם.

סיליקראות זי, מלאכת מוית המשי *silks-* | *Seidenspinnerei* *weavers trade* פסיקיר פכיה: למלך שהלך ללמד את בנו סיליקראות וכו' שכל אומנות חזו אינה מתקשט אלא באצבעות.

(3) חרג עיי בית דין, וחתח ראש | *beheading* *Enthauptung* פגות' ני עיא: סקילה חמורה מסיף.

סייפי זי, נושא דרב *Schwert-* | *sword-bearer* *träger* עיז יז עיב: אי ספרא לא סייפי ואי סייפי לא ספרא.

סיקא זי, (1) קוץ *Dorn* | *thorn* ירוש' חעני סיב סיה עיב: ישרא בתון כאילין סיכויא.

(2) יתר *Pflock* | *nail* שכת סוז עיא: זי סיכי מזי גשורי.

סיכא [סיכא] עיי סיב 1. ויקיר ספיב: סיכא לסעבר חבליו.

סיכד זי, (1) משיכה ומריחה *anointing, rubbing* with oil | *das Bestreichen, Salben* תומי שבת גי (רי), ויז סכין כל מיני סיכות.

(2) שוכה *Bucht* | *bough* תום עיר' יא (חי), יא: סיכח של קוצים.

סיכוי זי, תקוה ותוחלת *Hoff-* | *hope, prospect* *nung, Aussicht* עיר' כיא עיב: במל סיכויים.

סיכונד זי, (1) פכסוך ופירוג *das* | *interlacing* *Verflechten* תומי בלאי אי ויז אמורה בסיכונד קל גבי ורעים.

(2) חיפוי וכיפוי *Be-* | *covering, thatch-roof* סוכה פיא מיפ: הרחיק את חסיכונד מן תרמנות שלשה פפחים ממולת.

סיכולא זי, שכל, בינה *Verstand* | *intelligence* תרג' משי' כיא מיו (רדך השכל): ארהא דסיכולא.

סיכונ עיי סכנה, ירוש' פאה פיא מיו עיר: סיכונ

והפחות

סיכורי זי, הקות דם *Adersaß* | *blood-letting* גימי סוז עיב: תרי יומי סיכורי.

סיכגא, סיכגי שם מקום כגליל *name of a place in Galilee* | *Ort in Galiläa* קהל'ר רי ייה שמעון איש סיכגא: תעני סוז עיב: ורי חנניא בן סרדיון בסיכגי.

eines Amoräers פסיק' וואאמר קליג עיב:
ר' סימא וכו'.

Name eines Tannai | *name of a Tannai* | *Tannaiten* כת' כיט עיב: דהניא רבי סימאי
אומר וכו'.

סימא נ' עי' *סימא* 2. ירוש' עז פ"ב מ"א ע"ד:
מה הפימה הזאת נגלית לכל בריה וכו'.

סימא ז' נקור עינים *das Blenden* | *making blind*
ויקיד פ"ז: זה סימא ענים שסימו את עיני מלך
יהודה.

סימאן שם אמוראים | *name of several Amoraim*
Name von Amoräern ירוש' שק' פ"ח ג"א ע"א:
ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי.

סימא ז' מין קנה *eine Kanne* | *name of a reed*
Rohrart חול' פ"ז עיב: בסימונא דאגמא.

סימא אי. *סימא* נ' *סימא* שם מקום בגליל
Ort in Galiläa | *name of a place in Galilee*
נדה כ"ד עיב: מעשה בסימוני וכו'; כ"ד פ"א:
רבינו הוה עבר על סימוניא ויזאו אנשי סימוניא
לקראתו: ילק' מש' תתקס"ד: סימוניא.

סימא ח' אדום, אדמדם *rot, reddish* | *rötlich*
ירוש' תר' פ"א מ' עיב: סימא נ' אדום.

סימא נ' (1) רחוב צר *schmale Straße* | *alley*
כת' ל"ה עיב: הוא שעבורין וסוגחין ברשות
הרבים אבל בסימא לא.

(2) מכה פריה *Geschwür* | *abscess* שבת מ"ז
ע"א: לסימא לימא הב'.

סימא כ"ל 1. ירוש' שבת פ"א ב' ע"ד: סימא
שבין העמודים.

סימאן עי' *סימאן*. ירוש' שבת פ"ב י"ג ע"ג: מאן
תנא סימאנות וכו'.

סימא ריקון דר' בגדי חצי-שי *half-silken*
garments | *halbsidene Kleider* קודר א' ז':
יזא דין סימא ריקון.

סימאן עי' *סימאן*. ירוש' שבת פ"ב י"ג ע"ג:
לישע סימאנין.

סימא שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name ויקיד פ"ח: דר' בר נש מן בנו דסימא.

סימא עי' *סימא*. ירוש' קיד' פ"א ג"ח ע"ד: סימא
ארבעה דינרין.

סימא עי' *סימא*. יזא י" ע"א: אשור זה סימא.
סימא ז'. סלק *Rote Rübe* | *beet* שבת ע"ד עיב:
האי מאן דפריס סימא חייב משום מוחן.

סימא וסימאן ז' לופא *Pollerer* | *polisher*
כ"מ פ"ד ע"א: מבי סימא (ולג' הערה: סימא).
סימא שייג להבמה שתיקה.

סימא עי' *סימא*. כל' פ"ז מ"ג: ים נמה של
סילחין סמא.

סימא נ' (1) סל *Korb* | *basket* ע"ז ל"ח ע"א:
אוחביה בסילחא.

(2) קוף *Dorn* | *thorn* יב' מ"ג עיב: בחברתה
ולא בסילחא.

סימא נ' קיסם *Span* | *chip* ב"ק כ"ב עיב:
גזוזא סילחא דשרגא.

סימא פיעל (1) גמר, כלה *beenden* | *to finish* ב"ק
כ"ז ע"א: פתח בכר וסיים בחבית.

(2) תחם, סימן *abgrenzen, be-* | *to mark*
zeichnen ירוש' פאה פ"ז כ' ע"א: זה מסיים את
זה וזה מסיים את זה.

סימא נ' (1) נגמר ונשלם *beendet sein* | *to be finished*
ב"ב קב"ה עיב: נפתח בגדול'ם
ונפתח'ם בקטני'ם.

(2) תוחם והוגבל *abgegrenzt sein* | *to be marked, to be defined*
ירוש' תר' פ"ג מ"ב עיב:
מקום שנפתח'ם תוחמו על ראשן שם נפתח'ם
תוחמו של שני.

סימא ז' (1) כסף *Silber* | *silver* תר' תר' י"ב
ז' (כסף צדוק בעליל): סימא פגינא בכורא.

(2) אוצר, מסמון *Schatz* | *treasure* תר' יב' ע'
בר' מ"ג כ"ג (נתן לכם מסמון): יהב לכו' סימא.

(3) עי' *סימאן*. תר' יב' ע' שמי' ל"ב כ"ז הוה
סימא נפקא באגמא.

(4) שם אמורא *Name* | *name of an Amora*

natter, der das Kind während der Be-
schneidung auf den Knieen hält
תשביג: ברכי בהן אני עושה סינדיקוס לילדים
בשעת מילה ומריעה.

סינפא ז', ראש, החלק העליון של בלי | top
Spitze ב'ב ד' עיב: סינופי ירכי.

סינוק ז', עיפות | Ermüdung | fatigue שבת פ'ז
עיב: סינוק לא.

סינזומום תהי, בקיצור | kurz | briefly שהשיר
א' ייב: כך אמר לי הקביה סינזומום.

סינמרי עיי סימנמירין, שמרר פיימ: אמר
המלך אם אין סינמרי על כל המסוגים אל יכנס
אחד מהן לכאן.

סינ' - בקי בניגוד לחריף | Viel- | erudite scholar
wisser חורי יד עיב: ר' יוסף סיני רבה עוקר
הרים וכו'.

סינ' דר, וזים לשילוב הקרשים | Zapfen | tenons
כל' פ'ז מיו: עשאו במינין או בשיגמין.

סינפון עיי סימפון 8. ירושי פאה פ'ז ייפ עינ:
היו עשויים כמין סינפון.

סינקתדר ז', מן חשופם | Beletzer | assessor
כ"ר פעה: למלך שבעס על בנו וישב על בימה
ורנו וחייבו גמל את הקולמוס לחתום גזר דינו
מה עשת סינקתדרו חספ את הקולמוס מתוך ידו
של מלך כרי להשיב חמתו.

סינר ז', חגורה מסביב לבטן | waist-belt
Leibbinde, Leibgurt שבת פ'ז מיד: האשה
החוגרת במינר בין מלסניה בין מאחריה חייבת
שכן ראוי להיות וזור.

סיס, סיסא ז', פתילים היוצאים מין חארג | tassel
Troddel מנ' מיב עיב: אף מן המיסין פמולה:
שם מ'א עיב: ר' חנינא עביר להו סיסא.

סיסאנא ז', מין סל | Korb | basket שבת ק"י
עיב: וסימניד סיסאנא.

סיסון שם איש | männlicher | a man's name
Name תנח' בוכר צ'ו ז': לוי בר סיסק.

סימן ז', אות, חיבר | Zeichen, Kenn-
zeichen חול' ג'יפ עיב: סימני בהמה וחיה
נאמרו מן התורה וסימני עוף לא נאמרו.

סימנא ז', 1) כנל. ערכי י' עיב: סימנא בעלמא
הוא.

2) עיי סימא 2. תרג' ירושי דב' ליג ייפ (מסוגי):
סימניא.

סימנמירין. סימנמירין ז', חותמת, טבעת
| Stempel, Siegel | signet, stamp ירושי ב'ר
פ'א ג' עיב: חותם שלי וסימנמירין שליך שהשיר
א' ב'ז זה חותם שלי וזה סימנמירין שלי.

סימנמרא עיי פ'רמנמן. מדרש תהי יח ייג:
וגחלי - סימנמרא.

סימפון ז', 1) חוזה, התקשרות | Ver-
trag, Vergleich | agreement ירושי עיר' פ'ג כ'א עיב: סדר
סימפון כך הוא וכו'.

2) תנאי המבטל את החוזה a condition the
now-fulfillment of which annuls the agree-
ment | Bedingung, deren Nichterfüllung den
Vertrag aufhebt כת' ג'ז עיב: סימפון בעבריה
ליכא.

3) קנה חלול שכריאח | Bronchie | bronchial way
חול' מיב עיב: בית המימפוגות.

סימפונא כנל 3. חול' מ'ח עיב: סימפונא דריאה.
סימפונגה ג', מין חליל | Doppel- | double flute
flöte כל' פ'יא מ'ז: סימפונא אם יש בה בית
קיכול כנפים וכו'.

סין, סין ז' רפש | Schmutz | dirt תרג' יש' ג'ז
כ' (רפש ומיט): סין וסין.

סינא ז', נעל | Schuh | shoe תרג' יהי ה' פ'ז (של
נעל): שרי סינא.

סינבול עיי סיבולית. ירושי פס' פ'ח ל'ו עיב:
אמילו עשו סינבול רשאין לומר לו טול חלקך
ואכול לעצמך.

סינדיקום ז', סנדק, המחזיק על ברכיו את הילד
בשעת מילה | godfather, he who holds the male
infant on his knees for circumcision | Ge-

to join in troops | התגודד (1) אֶסְתַּיֵּעַ אַתָּה, 1
sich scharen תרג' מיכה ד' י"ד (תתגודדי)
תתאיייען במשיריין.

to be supported | unter- (2) חיז נתמך ונעזר
stützt werden תרג' דה"א י"א י"א הוא
ממתייע מלעילא.

to succeed | gelingen (3) הצליח, עלה יפה
חול' ו' עיבז לא ממתייעא מילחך.

סִיעָדָה נ"י, חבורה Gesellschaft | company נ"מ ע"י
ע"בז כל סיעתו.

סִיעָתָא כגיל, ב"ד פסידו אחות מרעהו - סיעת
מרחמוחי.

סִיפָא ע"י סִיפָא. תרג' מליכ נ"י כ"א (חגר חגרה):
אסירי סיפא.

סִיפָא ד' (1) סוף Ende | end ירוש' סנה' פ"י כ"ט
ע"א: יהא סיפא מתחנקה.

the last section האחרון של חמשה the last section
of a Mishnah | letzter Abschnitt einer
Mishnah חול' ציד ע"בז רישא סיפא ומצינחא.

סִיפָא ד' (1) סף Schwelle, door-sill, door-post
Pfosten תרג' יח' מ' ז' (וסף השער): סיפא
דחורעא.

סיפנ, סִיפּוּג ד' ניגוב ויכוש drying after a
bath | das Abtrocknen תרג' זכ"ס פ"א מ"ד: כ"י
טכילה וסיפוג; תוס' שם א' י"ז שתי טכילות
ושני סיפגים.

סִיפּוּא נ"י, שפה Hand; Lippe | border; lip
תרג' ירוש' שם' כ"ח ל"ב (שפה יהיה לפיו):
סיפוא יתוי מקב לפומיה; מליכ י"ח כ' (דבר
שפתים): במלל סיפון.

סִיפּוּנִיּוֹת נ"י, פירות המאחרים להתבשל late
fruits | spät reifende Früchte תרג' תוס' שבי'
צוק' ד' ס"ה סיפוניות וכו' אם יש אפילות
מהן וכו'.

סִיפּוּף ע"י סִיפּוּף. תנה' ראת ח"ז אפילו לא
סיפוף של חרובים.

סִימָנִין ע"י סִימָנִת. תנה' צובר ב"י פ"ה
כתנות עור - סימנא.

סִימָן שם איש männlicher Name | a man's name
ירוש' יב' סיב י"ג ע"א: לוי בר סימ'.

סִימָא ד' חרון אף anger | Zorn תנה' דאזינו
י"ז שתשיח דברים כלמי מעלח והעלה סימא.

סִימָא שם אמורא Name of an Amora | eines Amors
ירוש' מעש' פ"א מ"ח ע"ד
ר' סימ' וכו'.

סִימָן ו' (1) מין צמח המשמש לרפואה a medicinal
plant | Heilpflanze תרג' כ"י ס"ד ע"בז מי סימ'.

(2) שם איש männlicher Name | a man's name
תנה' צו ח"ז: לוי בר סימ'.

(3) שם מקום Ortsname | name of a place
ירוש' שבי' פ"ו ל"ז ע"ג ולא מבעלי סימ' הוא.

סִימָת שם מקום Ortsname | name of a place
תוס' אח"י י"ח ע"ירוח מובלעות בארץ ישראל
בגון סיסית וחברותיה.

סִימָא ד' סימן והיכר fixed signal | serabre-
deles Zeichen תרג' שמואל פ"ט: אילאי שעשו
סימנא ביניהן.

סִימָא ד' (1) ענף Zweig | twig נ"מ סימ' ע"בז:
מ"במא י"בשחא.

(2) סל Korb | basket כ"ס מ"ז ע"בז ואי אגבהנהו
בסימגי קננהו.

סִימָא, סִימָא, שם איש a man's name
männlicher Name ירוש' ב"ר פ"א ב' ע"ג: ר'
שמואל בר סימנא; כלאי פ"ג כ"ח ע"ג: ר'
שמואל בר סימנא.

סִימָנִת. סִימָנִת ד' עורות עזים goat-skin
Ziegenfell תרג' ב"ר פ"ב: כתנות עור - סימנא;
ירוש' ב"ר פ"ו מ' ע"ג: כגון אילין סימנא.

סִיעַ סיעל, עזר ותמך, helfen | to aid, to support
stützen תרג' שבת ק"ד ע"א: בא למחר מסייעין אותו.

סִיעַ פֶּעַל, כגיל, כ"ס ד' ע"ב: מסייע ליה שטרא.

exercises on trees | יבלות באילנות (2)
Auswahl an Bäumen | ביר סמא: מה התמרה
הזו וארז אין בהן לא עקומין ולא סיקוסין.

סיקורא ז', גרזן | hatchet | תרג' ירוש' רב'
י"ט ה' (בגרזן): בסיקורא.

סיקוריה ז', עושה גקניקים | sausage-maker
Wurstmacher | ירוש' שבת פ"ז י' ע"א: ההן
סיקורה וכו'.

סיקוריא ע"י סיקורא. תרג' יב"ע רב' י"ט ת'
(בגרזן): בסיקוריא.

סיקרה ז', כלי עץ | Holzgefäße | wooden troughs
תרג' ירוש' ש"ס ז' י"ט (ובעצים): ובסיקא.

סיקורא ע"י סיקורא. ירוש' שק' פ"ז ב' ע"ג:
אתא עובדא קומי ר' ירמיה אמר יהכמון
סיקורא עבדההון.

סיקילוס [סיליקוס] מלך סוריא | Seleucus, king
of Syria | Seleukus, König von Syrien | ילק'
תה' תרס"ג: אלכסנדרוס בנה אלכסנדריא
סיקילוס בנה מיציליא [סיליקיא].

סיקירה ע"י סיקורה. ירוש' ביצה פ"ד פ"ב ע"ג:
ההן סיקירה.

סיקר ז', גזלן | Räuber | robber | כבש' פ"א מ"ז:
מעשה באנשי ירושלים שטמנו דבילתן בסיס
מפני הפיקרין.

סיקרא ז', צבע ארום | rote Farbe | red paint
שבת פ"ז ע"א: סוקר בסיקרא.

סיקריקון. סיקריקין ז', (1) קונה נכמים
שהחרמו למלכות | the possessor of confiscated
property | Besitzer von konfiszierten
Gütern | ירוש' גימ' פ"ה מ"ז ע"ב: והיתה הארץ
תלושה ביד סיקריקון; בכורים פ"א מ"ב: האריסין
והתנורות והסיקריקין והגזלן.

(2) דין נכמים שהחרמו למלכות | the law con-
cerning the purchase of confiscated property
Gesetz betreffend den Kauf konfiszielter
Güter | גימ' פ"ה מ"ז: לא הית סיקריקון
ביהודה וכו' כיצד לקח מסיקריקון וחזר
ולקח וכו'.

סיפוק ז', (1) מפידת יד ליד | clapping of the
hands | das Zusammenschlagen der Hände
ירוש' ביצה פ"ה פ"ג ע"א: סיפוק שהוא מחמתו.
(2) די יכולת | genügende | adequate power
Kraft | ככ"י בשלח וסע פרשה ג': שטא תאכר
אין סיפוק בידו ליתנה לנו וכו'. וע"י קפוק.

סיפור ז', הרצאת מעשה שהיה | Er-
zählung | ביר פ"ה: סיפור הוא מספר ואומר.

סיפא ז', ארון, ארגז | Kasten | ohest | תעני'
כ"א ע"א: טלא סיפא דאכנים פוכות וסרגליות.

סיפלני. סיפלני, נ', אספלנית | plaster
Pflaster | ירוש' בלא' פ"ט כ"ג ע"ג: סיפלני
דמרטוט וכו' סיפליני וכו'.

סיפסוף ז', פירות מאוחרים וגרועים | late fruits,
leavings | spät reifende, schlechte Früchte
ירוש' פאה פ"ז כ' ע"א: יפה סיפסוף שאכלנו
בילדותינו בסרסקין שאכלנו בזקנותינו.

סיפסלא ע"י ספסלא. ירוש' מגי' פ"ג ע"ד ע"א:
סיפסלא דמזוניא.

סיפק ז', די יכולת | genügende | sufficiency,
Macht | קיד' ל' ע"ב: אשה אין סיפק בידה לעשות
מפני שרשות אחרים עליה.

סיפקא ז', קמח גס | grobes Mehl | coarse flour
גימ' ב"ז ע"ב: כ"א דסיפקא.

סיפרא ז', ספר | Buch | book | כ"ה ע"ב: צנא
דמל' סיפרי.

סיפתא ע"י ספסא. פנה' קיד ע"א: אותה
בסיפתא.

סיפתקא ת', חריף, stark | strong, very sour
herb | כ"ב צ"ו ע"א: אשתכח חלא סיפתקא.

סיציליא [סיליקיא] עיר בסוריא | Seleucia in
Syria | ילק' תה' תרס"ג: אלכסנדרוס בנה
אלכסנדריא סיקילוס [סיליקוס] בנה
סיציליא.

סיקום ז', (1) מדה | Maß | measure | ביר פ"ז: לכל
יש סיקומים וכו' הוץ מדבר אחד שאין לו סיקומים
ואיזו זו התורה.

סיקָרִית עי' סִקְרִין. ילקי פיי קמיוז שכך מוכתב במיקורין שלהם.

סִירָא זי, 1) סגן *coat of mail | Panzer* ירוש' שמי' כיה לִב (כפי תחרא); כפום סירא.

2) קוצ *thorn | Dorn* שומר מל: קוצים ודרורים וסיראות.

סִירְגָל זי, עשית קיום במרגל, שירטוט *drawing* *lines | das Linieren* ביר פכיה אמילו מירגולו של ספר אדם הראשון למרו.

סִירְדָה זי, 1) חדר מסוגר, חפיסה *enclosure, prison* *abgeschlossener Raum, Gefängnis* ביר פמיב: נתנו אותו בסירה.

2) קוצ *thorn | Dorn* סנה' מים עיא: בור וסירה נרמג.

3) רפש *mud | Schlamm* ילקי כמ' תשעיא: מה הנחר שוסף את הסירות וכו'.

סִירֻב זי, מיאן *declining, refuse | Ablehnung* ירוש' ברי סיה טי עיג: שלשה דברים רובן ומיעוט רע ובינוניתן ימה השאור והמלה והסירוב.

סִירֻג זי, קליעה *plaiting | das Flechten* ירוש' מרק פיא טי עיד: סירג שתי וערב.

סִירֻגִין, **בִּסִירֻגִין**, **לִסִירֻגִין** תה פ, *in interv-* *vals, with interruption | mit Unterbrechung,* *mit Intervallen* ירוש' מגי טיב עיג עיא: סירוגין - קיטועין; ביב מיב עיב: במירוגין מהוה תופי נרה פיו וסת למירוגין.

סִירֻחַ זי, דבר שריחו רע *malodorous substance* *übelriechende Substanz* ויקיר פיר: גילולין וכל מיני סירוחין.

סִירֻחַ זי, אשפה *sweepings | Kehricht* איכיר די פיה סורו סורו - לשון יוני הוא סירין סירין.

סִירֻגִית זי, כריח אנדית, בתולת הים המושכת אליה בשירתה את נוסעי הים והורגתם *Siren* ספרא שמיני סרק די פרשה גי: חיה זו חיה הים הגפס להביא את הסירוגית.

סִירֻס זי, 1) גמילת אבר הזכרות *castration* *Kastrierung* קדי' כיה עיא: סירוס דגיד וכו' סירוס דביצים.

2) דילוט וסירוט, *irregularity | Übersprungung* *Unordnung* ביב פי עיא: גוזל שלשה נחילין במירוס, ועי' סִירֻגִין.

סִירֻר עי' סִירֻר (אמורא). ירוש' שבת פיו טי עיג: אמר רבי סירור.

סִירְחָא זי, 1) מרח העורף *overhanging part* *das Überhängende* תרג' שמי' כיו ייב (מרח העורף): מירחא דיתיר.

2) ריח רע *stench | Gestank* סוכה כיו עיא: משום מירחא דנרגישתא.

סִירְחֻן זי, 1) כגיל. פסי' ליה עיא: שאין באין לידו חימוק אלא לירי סירחון.

2) חטא *fault | Verfehlung* ביר פעיג: עד שלא תלד האשה הסירחון נתלה בה לאחר שתלד תלוי בבנה.

סִירְחָנָא כגיל 2. תרג' אויב כי א': שבוק סירחניא (כחצי אחי: סירחניא).

סִירְמָא זי, חתך *incision | Einschnitt* ירוש' תרי' פיה מיה עיד: לא אמרו אלא מקום סירמא.

סִירְמוּט זי, סרגל, עשית קיום *ruling | das Linieren* ירוש' מגי פיא עי עיא: מה זו צריכה סירמוט אף זו צריכה סירמוט.

סִירְיָנָא זי, שריון *cuirass | Panzer* תרג' ירי' סיו די' (הסריונות): סריוניא.

סִירְיָקֻן זי, סין כשי *a kind of silk | eine Selden-art* שבת כי עיב: השיראים וכו' והסיריקון.

סִירְבָא זי, רגילות *habit | Gewohnheit* עיו לי עיא: סירבא דגברא נקיטה, ועי' סִרְבָא.

סִירְסֻר עי' סִרְסֻר. שמרר פיו לסלך ביו שהיה משיא בתו קרא לקרתני אחד להיות סירסור כיניה.

סִירְקָא זי, ערבי, ישמעאלי *Saracen | Sarazene* ירוש' כימ פייב חי עיג: חדא חמר סחד סירקאי.

סִירְקוֹן עיי' סִירְקוֹן. קירי ליא עיו: סירקון של זחב.

סִירְקִי עיי' סִירְקִי 3. ירושי' בלאי' סיב כיז עיג: אילו יתבתן לי הוינא צרר לון במירקי.

סִירְקִי עיי' סִירְקִי. ירושי' כימ סיב חי עיג: חד חמר מחד סירקי.

סִירְקֶן עיי' סִירְקוֹן. מני ליט עיב: והמירקון והשיראין מניין.

סִירְקָא ניי, קוצ thorn | Dorn קהליר זי ויז הלין סירייתא נד אינזן דלקן קולן תולך.

סִירְקָא זי, סתיו winter | Winter תרגי' ברי' ח' כיב (וקיץ וחורף): וקישא ומיתא.

סִירְקוֹנִיִּית עיי' סִירְקוֹנִיִּית. חולי' קיב עיב: והוסק סירקוניות ושאר מיני סירות.

סִירְקוֹת זי, 1) פיסול אבנים | chiselling, cutting das Behauen (der Steine) ירושי' שבת פ'ס ייא עיד: סירקוֹתן של אבנים הוא גמר מלאכתן.

2) צורות | Splitter | chip ירושי' כימ יי ייב עיג: והוזק וכו' במיתות.

סִירְקִי 1) -- 1) מכום, מספר Zahl | number בייב כיב עיג: מך מקרי דירקי עשרין חמשה ינוקי.

2) אח brother | Bruder עיי' ייא עיב: סך קירי פלסתר - אחוזה רכונה ויפנא.

סִירְקִי עיי' סִירְקִי 2. תרגי' אפי' הי' ייד: מכין דפראל.

סִירְקִי פיי, הביט, צפה | to look, to foresee schauen, voraussehen מגי' ייד עיג: ששכחת ברוח הקודש.

סִירְקָא זי, 1) צופה, שומר Wächter | watchman תרגי' שיב ייב לידי (הצופה): מכואה.

2) נביא, חוזה prophet | Prophet תרגי' דהייא כיו כיח (החוזה): מכואה.

סִירְקוֹמָא עיי' סִירְקוֹמָא. תרגי' דהייב חי' וי (אשר לא יספרו): דלית להון מכומא.

סִירְקוֹי תי, שקוף durchsichtig | transparent נדה כיז עיב: עצמותיו מכויין.

סִירְקוֹי עיי' סִירְקוֹי. תרגי' משי' כיז ייד (תקותך לא תכרח): ומכויך לא נגמר.

סִירְקִית ניי, זכוכית Glas | glass תומי' צוקי' בייב כי ויז המצניע קוצים וסכוכיות בתוך כותלו של חבירו וכי' ובא אחר וחזק בהן.

סִירְקוֹם, **סִירְקוֹמָא** זי, מספר, מחכונת, סך הכל Zahl, Summe | number, sum total שמויר פיאנ אין אהם משלימון הסכום: תרגי' יביע דבי' אי' ייא: חיכך יתכון בלא מכומא.

סִירְקוֹף זי, עינוי וסיוג affliction | Pein, Qual איכיר פתידתא (רי' נחמן): האניה ואניה - מכופי מכופים.

סִירְקוֹף תי, מעונה gequält | maltreated בייב פפ'יח: דוים ומכופין.

סִירְקוֹתָא ניי, 1) מצפה Wacht | watchpost תרגי' ישי' כיא חי' (על מצפה): על מכואה.

2) צפייה, תקוה Hoffnung | hope תרגי' איכח ד' ייז (בצפייתו): בסכונתא.

סִירְקִי פיע, 1) ראה, הביט sehen | to look ויקיר פליד: מכי כי אמתכל ביי.

2) קוה hoffen | to hope תרגי' יביע ביי מייט ייח (לישועתך קויתי): לפורקנד סכית.

סִירְקִי פעל, כגיל 2. בתי' סיב עיג: הוז מכויא דכיתתו השתא אחי השתא אחי.

אִסְתְּרִי אהמי, 1) עיי' סִירְקִי 1. תרגי' ברי' ייח סיו (וישקימו על פני סדום): ואסתביאו על אפי סדום.

2) נשקף, נראה | to be seen, gesehen werden תרגי' שיא ייג ייח (הגבול הנשקף): החומא דמסתחי.

3) עיי' סִירְקִי 2. תרגי' איוב ג' טי (יקו לאור ואין): יסתחי לאנהרא תלא יחמי.

סִירְקִי זי, חוזה seer | Seher ויקיר פיאנ בערביא קורין לנביא מכיא.

סִירְקוֹן זי, תקוה Hoffnung | hope פסיקי' בשלח פייב עיג: ברוני מברוני מכויני.

סִירְקִי, **סִירְקִינָא** ניי, מאכלת, שכן knife | Messer קירי מיו עיג: חרי' שלחן חרי' בשר חרי' סכין ואין לנו לאכול: שבת קמייא עיג: קתא דסכנינא.

סְכֵלְנוּתָא נ', תבונה, חכמה *wisdom | Weisheit*
קהל'ר ב' ג'ז ולאחז בסכלנוּתא.

סָכַם פיי, עי' סָכָה, יל' זכר' תקסיא: מגין שהוא מוכם את הארבעים.

הַסְכִּים הפי, נרצת, היה בריעה ארז עס-
to agree | übereinstimmen, zustimmen
קפיו עי'א: שלשה דברים עשה משה מדעתו והסכים הקביה עמו.

סָכַם פיי, (1) מנה *to count | zählen*
במ' כיו ס'ג (אשר פקד את בני ישראל) די סכמון ית בני ישראל.

(2) רתאים *to adapt | anpassen*
וסכס יתהון על דעתא דלעיל.

אָסְכַם אפי, עי' הַסְכִּים, גי' ר' עי'ב: דאסכים מריה על ידיה.

אָסְהָכַם אתפי, נגזר *to be decreed | verhängt werden*
תרנ' יכיע במ' פיו כים (ופקידת כל האדם יפקד עליהם): וסכמות כל אנשא יסחכם עליהון.

סְכָמוּתָא נ', גורל, מנה, חלק *destiny, fate | Schicksal, Bestimmung*
תרנ' יכיע במ' פיו כים (ופקידת כל האדם): וסכמות כל אנשא.

סָכַן פיעל, הביא לידי סכנה: *to expose to danger | in Gefahr bringen*
סוסה יא עי'א: ערי מסכנות - שטסכנות את בעליהון.

הַסְכִּין התפי, בא לידי סכנה: *to be exposed to danger | in Gefahr kommen*
שער עסקי מילה נמתכן משה.

סָכַן פיע, סָכַן פיעל, היה בסכנה: *to be in danger | in Gefahr sein*
ירוש' שבת פיר' יד עיד: יסחי ולא יסכן: קיד' כים עי'ב: אי לא אתרחיש נוסא סכינתון.

אָסְכַן אפי, קבע *to arrange | festsetzen*
תח' קליט ג' (וכל דרכי הסכנות): וכל ארחתי אסכנתא.

סָכַף פיעל, חיפה וכיסה *to cover | bedecken*
סוכה פיא מיר: כל שהוא מקבל מומאה ואין גידולו מן הארץ אין מסככי, כו.

הַסְכֵּן הפי, -- ארג *to weave | weben*
שבת פיו מי'ב: והמונח והמיסך.

נְסִתְלִיכְךָ נתפי, היה מואר *to be enlightened | erleuchtet sein*
תבחי ויקהל ח': שנסתלככו ברות חקודש.

סָכַף, סָכָא, ד', סָכָה נ', חיפוי וכיסוי *cover, ceiling (of twigs) | Bedachung, Decke*
סוכה יז עי'א: אויר פוסל בשלשה וכו' סכך פסול: מנהי די עי'ב: סככא לא בעי קרא: אהלי פיה מי'ב: אלו הן הסככות אילן שהוא מיסך על חארץ.

סָכַל -- הַסְתַּכֵּל התפי, (1) הביט *to observe | betrachten*
קיד' מי עי'א: המסחכל בקשת וכו'.
(2) התבונן, הרדור *to keep in mind | bedenken*
אבות פ'ג טי'א: המסחכל בשלשה דברים ואין אחת בא לידי עבירה.

(סכל) אָסְפַל אפי, (1) הסביר *to explain | erklären*
תרנ' איוג ו' כיד (הבינו לי): אסכלו לי.

(2) עשה אילת *to act foolishly | töricht handeln*
תרנ' ברי ליא כ'ח (הסכלת עשו): אסכילתא לסעבר.

אָסְתַּכֵּל אתפי, (1) השכיל והחכים *to become wise | weise werden*
תרנ' ברי ג' ר' (להשכיל): לאסחכלא ביה.

(2) עי' הַסְתַּכֵּל 1. תרג' במי כ'א מי (והכים אל נחש): מסחכל לחויא.
(3) עי' אָסְפַל 2. תרג' ש'ב כיד י' (נסכלתי מאד): אסחכלית להדא.

סָכָלָא ד', שכל *reason, sense | Vernunft*
תח' קיא י' (שכל מוכ): סכלא טכא.

סָכָלָא תי, טפס *foolish | dumm*
תרנ' משי י' א' (ובן כסיל): וברא סכלא.

סלוא (סלוא) **הסלוא** חפץ, העלה | to make rise
heraufbeschwoören מנהיג עיב: בן סלוא על
שהסלוא עונות משפחתו.

סלוא עי' סלוא. תרג' משי ג' יא (אל תמאס):
לא תמלא.

סלוא (1) קי, סל Korb | basket ירוש' מני' פיר
עיד עיד: מנא וכו' סלוא.

(2) שם אמורא Name | Name of an Amora
eines Amoraers ברי' ב"מ עיב: ר' סלוא חסידא.

סלגורין עי' סגלגורין. עי' יח עיב: סלגורין וכו'.
סלגיתא עי' סולגיתא. קהל' ה' י"ג דחמ'
סלגיתא וכו'.

סלד (פיע, 1) גרוע לאחור | to rebound
zurückzucken גיט' ניו עיב: לוכן כיצח מולד
מן האור.

(2) היה קצר בארכו | stumpf
sein (Nase) בכורות מ"ג עיב: חושמו מולד.

סלד פיעל -- עשתה האשה מעשה זמה שלא
בדרכה | unnatural sexual intercourse
treiben (women) | unnatürliche Unzucht treiben
(von Frauen) ירוש' גיט' פ"ח מ"ט עיב: נשים
שהיו מסלדות זו את זו.

סלדיה [סלגין] זי, שבר Sold | salary מדרין
נוסחא ב' הוצ' שכבר פ"ה: שהיתה לו סלדיה.
סלוא עי' סילוא. תרג' איוב מ' כ"ה ובסלוא
תקוב.

סלונכיה. סלונכיא עיר בסוריא Seleucia in
Syria | Seleucia in Syrien תרג' דהייא ה' י"א
(סלכיה): סלונכיה: יב"ע דכ' ג' י" (סלכיה):
סלונקיא.

סלול ח', צלול klar | klar חוס' צוקי' מקוא'
ג' ר"ג: הסלול במים שכצדין וכו'.

סלולא ג', סל קטן kleiner Korb | small basket
עי' פ"ב מ"ה: חגבים הבאים מן הסלולא אמורין
מן ההפתק מותרין.

סלוק עי' סילוק. איביר א' מ"ה על סלוק דעת
ועל סלוק שכינה.

סלוא חפץ, בא לידי סכנה | to be exposed to
danger | in Gefahr kommen סל' קיב עיב:
דילמא מיכריך ליה הוא ולא ידע ומסתכן.

סלוא ג', חשש מסון Gefahr | danger תעני' ה'
עיב: אין מסיחין במעודה שמא יקדים קנה לרשם
ויבוא לידי סכנה.

סלוא (serious מיתה חשש מיתה risk of life
Lebensgefahr | illness) ביצה כ"ב עיב: סכנה
במשות.

סלוא שם מקום בגליל name of place in
Galilee | Ort in Galilee תוס' נדה ג' י"א:
בקעת סכנה ויקיר פ"ה: מן הדא סכנה הוה.

סכנין סכניתא עי' סכניתא. ביר פ"ב: סכנין
- סכנין: שבת קמ"ז עיב: סכניתא צריך.

סכניתא עי' סכניתא. חול' י' עיב: חסידא סכנתא
מאיסורא.

סכין סוף כל סוף.

סכין עי' סכין. סכין ק' עיב: עכרין סכין.
(סכין) הסכין חפץ, היסח את הידים | to dis-
courage | entmutigen איביר ג' ב"ג: ובשעה
שהיו יוצאין למלחמה היה אומר לו תסעוד ולא
תסכין.

סכר הסכר החפץ, נמסר לידי שונא, נשתעבר
to be at one's mercy | ausgeliefert werden
ירוש' הור' פ"ג מ"ה עיב: שצפה ברוח הקודש
שעתידין להסתבר במלכיות.

סכר פיי, סכר פעל, סתם | to stop, to dam in
verstopfen, eindämmen גיט' מ' עיב: מיסכר
ואשקוין שבת קמ"ז עיב: נסכרין לנקבים ידיה.

סכר ארמ', נסתם | to become obstructed
verstopft werden ב"מ ק"ז עיב: אסתבר נהר
מלכא.

סכר וי, דייג fisherman | Fischer כלי' פכ"ג מ"ה:
מצודות הסכרין.

סכר זי, שכר, סכמה Schleuse | dam ירוש'
שבת פ"ג י"ד עיב: סכר דנהרא.

מלוקנרית עיי' סלקונדרית. ירושי עיו ס'ב מ'ה
מלח מלוקנרית.

סלמא ז', מין של *basket | Korb* ירושי' תרי מ'ה
מ'ה ע'ה ד'הין סלמא אמילו קמן וכו'.

סל' (מל') אסלי אס', תיעב *to despise | verwerfen*
תרג' משי' מ'ו ליב (מואם נפשו): ססלי נפשיה.

סל'ו ד' עוף חסל'ו *Wachtel | quail* יוכא ע'ה
ע'ב: ד' סיני סל'ו הן.

סליחותא נ', מליחה ומחילה *forgiveness*
Vergebung תרג' ירי' ח' מ'ה מליחות חובין.

סליקום מלך סוריא *Seleucus, king of Syria*
Selenus, König von Syrien מדר' תה' בוכר
מ': מליקום בנה מליקא.

סליל ז', גליל עץ שחמשי חמרג כרוכים עליו
Spool | Spule נגע' מ'ה מן הפקעת
לחברתה מן הסליל לחבירו.

סלילה עיי' סלולת. תוס' צוק' עיו ד' (ה'), י'ב
ואם היו נמכרין בסלילה לסני החנוני.

סליקא. סליקום עיי' מליקא. כח' י' ע'ב:
אשור זה מליקא: מכי' י' ע'ה מליקום ואקרא
דמליקום.

סליקוסמא מ', מין צמח *a plant | eine Pflanze*
שבת נ' ע'ב: חאי מליקוסמא רצה שלמה וחרר
רצה שרי.

סליקא עיר בסוריא *Seleucia in Syria*
in Syrien מדר' תה' בוכר מ': מליקום בנה
מליקא.

סלירא ז', כמא *Stahl | stool* ויקיר מ'ה: יחכו
ל'ה מלירא וישב על'יה.

סלירא (סל'רין) ז', שכר *salary | Sold* אורג
נוסרא כ' תוצ' שכמד סיל' המלכות מעלה
לו סלירא.

סלית נ', מאכל קמח *flour-dish | Mehlspeise*
ירוש' ברי' מ'ו י' ע'ב: דאכל גרוחמי וסלית.

סליתא נ', שלית *after-birth | Nachgeburt* שבת
קליר ע'ב: מליתא דאימיה.

סלל -- נללל נפ', קמץ העור ושכ לצורתו
הקורמת *to rebound | zurückprallen* ירוש'
עיו ס'ב מ'ה ע'ב: בשעת שקורעה ער שהיא
בחיים הוא נללל ונעגל לאחר שהיפה הוא
נמשך.

סלל, סללל פיעל, עיי' סלד. יב' עיו ע'ה: נשים
המסוללות זו בזה תוס' מושה ה' ז' המסללת
בבנה קמן.

סלמאי שם איש *männlicher Name*
Name חענ' כ'ה ע'ה: בני סלמאי הנתוסתי.

סלמינשין ז', תולעת שכתבאז *corn-weevil*
Kornwurm ילק' ויק' תרמיא: ולא סלמינשין.

סלמנדרא נ', מין חיה שעמ' האגדה אין האש
שולטת בה *salamander, a reptile believed to be engendered in fire*
Salamander, ein Tier von dem man annahm, dass es im Feuer nicht verzehrt werde
אין אור של ניהינם שולטת בהן קל וחומר
מסלמנדרא וכו'.

סלמנשון עיי' סלמינשין. כ'ב צ'ה ע'ב: ישן
כלא סלמנשון.

סלסול ד', (1) עשית תלתלים *curling the hair*
das Kräuseln נזיר נ' ע'ה: סמאי דהרין סלסול
שערא חוא.

(2) כיבוד *dignity | Würde* ירוש' בכורים פ'א
סיד ע'ה: וכהנים נהגו סלסול בעצמן.

סלסל -- (1) עשה תלתלים. קוץ את השיער
to curl the hair | das Haar kräuseln ר'ה
כ'ו ע'ב: עד מתי אתה מסלסל בשערך.

(2) עיי' סלד. תוס' צוק' מושה ד' ז' המסלסלת
בבנה קמן.

(3) צלצל. השמיע קול *to clap one's hands*
mit den Händen klatschen ילק' מליב וליב:
ומסלסלת בכפי יריה.

סלסלה נ', ארג דק ביותר *very fine texture*
feines Gewebe גימ' נים ע'ה: מלסלה ומלמלה.

סֶלְקוֹנְדְּרִי זר, אוֹפִי קמח חמים *bakers of wheat flour* | *Weizenbrotbäcker*
 עִזָּ לִיט עִיבֵּ: מֵאֵי
 מלח סלקונדרית מלח שכל סלקונדרי רומי
 אוכלין בה.

סֶלְקוֹנְדְּרִית, סֶלְקוֹנְסִית, סֶלְקוֹנְסִית גִּי.
 מלח גם *lumpy salt* | *grobes Salz* עִזָּ פִּיכ
 מִיֵּה וּמִלַּח סֶלְקוֹנְסִית; שֶׁם לִיט עִיבֵּ: מֵלַח
 סלקונדרית וכו'; תוֹסִי שֶׁם דִּי (תִּי), יִיבֵּ: מֵלַח
 סלקונסית שחורת.

סֶלְקוֹתָא גִּי, תרמיל *beggar's bag* | *Bettelsack*
 ירוש' תרי פִּיֵּה מִיֵּה עִיבֵּ: תֵּדֵא סֶלְקוֹתָא אִשְׁלִי
 הִיא תִלְיִיָּה וכו'.

סֶלְרִיא עִי **סֶלְרִיא**, יִלְקִי יִקִּי תִצִּיגֵּ: יִתְּבוּ לִיֵּה
 סֶלְרִיא וְיִתִּיב עֲלֵיהָ.

סֶלֶת פִּיעֵל, בִּירֵר וְנִיפֵחַ *to sift* | *aussieben* לִיט תֵּר
 פִּיֵּא מִיֵּהוּ הַמִּסְלָח קֵב אוֹ קִבִּיִּים לִסְמָתָא.

סֶלֶת (סֶלֶת) פִּעֵל, חִטֵּב עֲצִים לִשְׂבָּנִים *to out*
chips | *Späne machen* כִּיצַח יִיֵּם עִיבֵּ: הִשְׁתָּא
 סֶלֶתִי מִסְלָחִינָן וכו'.

סֶלֶת דִּי, מִגְמַח קמח *flour-sifter, fancy baker* |
(Feinmehlberetter), Feinbäcker כִּלִּי פִּסִּיֵּו מִיֵּר;
 נִפְחָה שֶׁל מִלְתִּין.

סֶלְתָּנִיתָא עִי **סֶלְתָּנִיתָא**, ירוש' עִזָּ פִּיכ מִיכ
 עִיֵּא: אִיזְהוּ תַחֲלֵק רֵב אִמֵּר מִלְחָנִיתָא.

סֶם — **סֶם** חַיִּים תְּרוּפָה לִאֲרִיכוֹת יָמִים *medicine*
of life | *Lebenselixier* לִי עִיבֵּ: נִמְשָׁלָה
 תוֹרָה כֶּסֶם חַיִּים.

סֶם הַמָּוֶת, **סֶם מִיָּתָה** רַעֲלָ, אִרְפֵּה הַמָּמִית
poison | *Gift* חוֹלִי נִיחַ עִיבֵּ: סֶם חַמּוֹת דִּאֲרֵם
 וכו' רִכְחָמָה: יוֹמָא עִיבֵּ: זִכָּה נַעֲשִׂית לֹא סֶם
 חַיִּים לֹא זִכָּה נַעֲשִׂית לֹא סֶם מִיָּתָה.

סֶמָא פִּיעֵל, עוֹר *to make blind* | *blenden* כִּיֵּק
 פִּיֵּה מִיֵּה הָאוֹמֵר סֶמָא אֵת עֵינֵי.

סֶמָא חַמְסִי, נַחֲעוֹר *to be blinded* | *geblendet*
werden כִּמִּיר פִּיֵּה: זֵה שְׁחִית פִּקָּה נִסְתָּמָא
 וזֵה שְׁחִית מוֹמָא נִסְתָּמָא.

סֶלֶע — (1) מִשְׁקָל וּמִטְבֵּעַ *a weight and a coin*
Gewicht und Münze ירוש' קִידִי פִּיכ נִיט עִיבֵּ:
 כֹּל שְׁקָלִים שִׁבְתוֹב בַּתוֹרָה סֶלֶעִים וּבִגְבִיָּאִים
 לִיִּסְרִין וּבִכְתוּבִים קִינְמִירִין.

(2) קִשְׁקִשִׁים *scales* | *Schuppen* תַּנּוּדָּה מִצּוֹרֵעַ
 בִּי: הַסֶּלֶעִים שֶׁהֵן עַל הַנְּחָשׁ הִיא צִרְעָתוֹ.

(3) עִי מֶלֶע, תוֹסִי עוֹקֵצִי אִי בִי: סֶלֶע שֶׁל
 שְׂבָלִים.

סֶלֶעִם פִּי, אִיכֹד *to destroy* | *vernichten* לִיט תֵּרֵגִי
 אִיֹּב יִי חִי (וּתְבַלְעֵנִי): וּמִלְּעִמָּתָא יִתִּי.

אֶסְתִּלֵּעִם אִתְּפִי, נִאֲכֹר *to be destroyed* | *ver-*
nichtet werden תֵּרֵגִי תֵּרֵגִי קִיז כִּיֹּ (וּכֹל חֲכָמָתָם
 תִּתְבַּלֵּעַ): וּכֹל חוֹכְמָתָהוֹן מִסְתַּלְעָמָא.

סֶלְעִמִּיתָא גִּי, קִלְקֹל וְהִשְׁחָתָה *destruction*
Vernichtung תֵּרֵגִי תֵּרֵגִי נִיבֵּ: (דְּבִרֵּי בִלְעִי) נִסְלִי
 סֶלְעִמִּיתָא.

סֶלֶף פִּי, עִיקֵם *to pervert* | *verdrehen* לִיט תֵּרֵגִי
 מִשִּׁי יִי (וְאוֹיֵל שִׁשְׁחִיתִי): וּסְלִיף בִּשְׁפִיִּיתָה.

אֶסְתִּלֵּף אִתְּפִי, נִתְעַקֵּם *to be distorted* | *schief*
werden תֵּרֵגִי שְׁנֵי אִמֵּי יִי: פּוֹמִיָּה אִסְתִּלֵּף.

סֶלְפִיר, סֶלְפִירִינְגִּם, סֶלְפִיר, סֶלְפִירִינְגִּם דִּי,
 חֲצוֹצֶרֶת *trumpet* | *Trompete* מִסִּיק' בַּחוֹדֶשׁ
 קִיבֵּ עִיֵּא: כֶּסֶם קִרְנוֹת וכו' וּכְמָה סֶלְפִירִינְגִּם;
 מִסִּיקִיר פִּיֵּה: סֶלְפִירִינְגִּם וִיקִיד מִכִּיֵּסֶ: כֶּסֶם
 סֶלְפִירִינְגִּם וכו'; קוֹלִיר חִי חִי: הוֹקֵעִין לִפְנֵי
 בַּמִּלְּחָמָה.

סֶלְפִיתָא גִּי, מִין דֵּג *a species of fish* | *eine*
Fischart ירוש' עִזָּ פִּיכ מִיב עִיֵּא: אִחוּי לִיֵּה
 הִיא סֶלְפִיתָא.

סֶלֶק פִּיעֵל (1) חִסִּיר וְהַעֲבִיר *to remove* | *weg-*
schaffen שִׁבְתָּ פִּיכ מִיֵּד: וּמִסְלָקִין לְצַדִּיקִין.

(2) הִרִים *to lift up* | *aufheben* לִיט זִבְחִי יִיֵּה עִיבֵּ:
 מְרוֹשְׁלִין שִׁמְלִיקֵן עִי אֲנִנְט כְּשִׁירִין.

הַסְתַּלֵּק תִּתְפִּי, (1) חֲתִירָחֵק *to withdraw* | *sich*
entfernen אִיֵּ: פִּיֵּא מִפִּיֵּו: עֲשֵׂה לְךָ רֵב וְהַסְתַּלֵּק
 מִן הַמִּסְקָא.

(2) מוֹת *to die* | *sterben* תוֹסִי חִי: פִּיכֵּ: לֹא הִי
 יָמִים מוֹעֲמִים עַד שֶׁנִּסְתַּלֵּק בֶּן זִמְמָא.

סְמוּכוֹת ז"ל, 1) עמודים *Pfeller* | *Pfeller* ב"ר מל"ח: אות לאלף וזרניו שנה תרקיע מחמוסם אלא בזהו געשה סמוכות.

2) תמיכות ארג שהקיסע משים בקב שלו *cushions tied to the cripple's feet or hands* | *ausgepolsterie Lappen zum Schutz amputierter Glieder* שבת פ"ו מ"ה: וסמוכות שלו סמאין מדרם.

סְמוּקִית ז"ל, שממית *Eidechse* | *lizard* פפרי רבי שני: סמומיות מכישות אותו.

סְמוּקָה, **סְמוּקָה**, **סְמוּקָה** ע"י סמוק. ירוש' יב"מ פ"ה ח' ע"א: ר' מיוסא סמוק: דמ' פ"ג כ"ג ע"ג: סמוקח: תרג' יב"ע וק' י"ג מ"ב (אדמו"ר): סמוקרי.

סְמוּקָה ז"ל, סנורים *Blindheit* | *blindness* ב"ק ז"ב ע"א: כד רגיו רעיא על ענא עכד לנגדא **סמוקא**

סְמוּקָה ע"י סְמוּקָה, ע"י כ"ה ע"ב: וסממא ודכא"ב וכו'.

סְמוּקָה (על, 1) עוור *blind machen* | *to make blind* ר"ה כ"ד ע"ב: פסי עיניה.

2) סחה, מחק *streichen* | *to cancel* כ"ט כ"ו ע"א: סאי חוית דסממית הוא סקמי הא.

סְמוּקָה את"ל, נעוור *blind werden* | *to get blind* ירוש' פאה פ"ה כ"א ע"ב: עיניה דחמונק ולא יהבון לך יתמיון.

סְמוּקָה ז"ל, עוור, סומא *Blinder* | *blind* גימ' פ"ה ע"ב: חוא סמאי דהוא קא מעי באורחא.

סְמוּקָה שם אמורא *Name* | *name of an Amora* *eines Amoraers* יב' ע"ד ע"א: דא"ר ריש לקיש א"ר סמאי וכו'.

סְמוּקָה ז"ל, סולת *feines Mehl* | *finest flour* פ"ס מ"ב ע"ב: פת נקיה דסמירא.

סְמוּקָה ז"ל, 1) חבל העול *Strick* | *rope of a yoke* *des Joches* ספרא בחקותי ג"ל: ושבר את העול וקצץ את הסמיונים.

סְמוּקָה 1) ז"ל, סמ, אבקה, סרקתה וכדומה *drug, powder, medicine* | *Spezerei, Pulver, Medikament* כ"ה ל' ע"ב: איכא גופא דלא סקבל סמא.

2) גוף, עיקר *essence* | *Wesen* ירוש' סנה פ"א ל' ע"ב: כל סמא דמילתא לא דא היא אלא וכו'.

3) שם אמוראים *Name* | *name of Amora'im* *von Amoraern* ע"ז ב' ע"ב: ר' סמא וכו'.

סְמוּקָה דח"י, סְמוּקָה דמוקא ע"י סמ ח"י, סמ דמוקא. יומא ע"ב ע"ב: דאומן לה סמא דח"י דלא אומן לה סמא דמא.

סְמוּקָה שם מלאך *Name* | *name of an angel* *eines Engels* שמרר פ"ה: מיכאל וסמאל רומן לסניגור וקסיגור וכו'.

סְמוּקָה ז"ל, סמאל *linke Seite* | *left side* תרג' ב"מ כ"ב כ"ו (ימין ושמאל): לימינא ולסמאלא.

סְמוּקָה שם נהר השובת ע"י האגדה ביום השבת *Sabbath*, said to rest on the seventh day | *sagenhafter Fluß der am Sabbath ruhen soll* ב"ר פ"ג: עשרת השבטים וכו' לפנים מנהר סמבמיון, וע"י סְמוּקָה, סְמוּקָה.

סְמוּקָה (סְמוּקָה) ז"ל, אוחו עינים | *juggler* *Gaukler* שמ"ר פמ"ו: בן ארכיאמרוס שפגע בסמדוקוס.

סְמוּקָה נְסֻמָּה נפ"י, ע"י הִסְתַּמָּה, בכורות פ"ה מ"ה: שנמסת עינו.

סְמוּקָה פיעל, ע"י סְמוּקָה, ב"ר פ"ב: עין וכו' לסמחתה.

סְמוּקָה סירכא מינה ובה.

סְמוּקָה ז"ל, 1) נעלם ונסתר *verborgen* | *hidden* תעני' ח' ע"ב: דבר חסמו מן העין.

2) עור *blind* | *blind* קיד' פ"ד ע"ב: הרי שהיתה עינו סמויה.

סְמוּקָה -- קרוב *nahe* | *near* מ"ג ב' ע"ב: כך וכל חסמוק לז: שבת פ"א מ"ב: סמוק לסמחה.

2) עיי' קִימָן. תרג' איוב כ"א כ"ט (ואותותם אל תבכרו); וסמיניתון לא תשתמודעון.

סְמִיּוּת ב', סגורים *blindness | Blindheit* ב"ט
ע"א ע"א: סמיות עיניהם של מל"י ברכיה.

סְמִיּוּת הֶלֶב פסמים הלב *dullness | Stumpfheit*
כתי קיה ע"א: אפילו חכם גדול ולוקח שוחד אינו נפטר מן העולם בלא סמיות הלב.

סְמִיּוּתָא עיי' סְמִיּוּת. ביק ל"א ע"ב: בחוסרא דסמיותא.

סְמִיּוּדָה עיי' סְמִיּוּדָה. ירושי כתי פ"א כ"ה ע"א:
לסמייד סגני נחוריא.

סְמִיּוּדָה ז', עזרה *help | Hilfe* תרג' יכ"ע ד"ב ל"ג ד'
(ועור מצריו); וסמיד מסנאוי.

סְמִיּוּדָה ת', עבה ומוצק *thick, solid | dick*,
dicht תענ' פ' ע"ב: ע"בא סמיכתא וכו' קלישא.

סְמִיּוּדָה ב', 1) קרבה *proximity | Nähe* ירושי
בלא' פ"ג כ"ה ע"ד: סח ביניהון סמיכה וכו'
אסור לסמוך.

2) הנחת ידים על ראש הקרבן *putting hands upon the head of the sacrifice | das Hand-*
auflegen auf die Opfertiere מ"ח פ"ט מ"ח
תכף לסמיכה שזריסה.

3) הרשאת הוראה *ordination | Ordination*
סנה' י"ד ע"א: אין סמיכה בחו"ל.

4) משען *leaning against | Anlehnung* כתי
ק"א ע"א: ישיבה שאין בה סמיכה עמידה שאין
בה סמיכה.

סְמִיּוּתָא. סְמִיּוּתָא כנ"ל 3. ירושי סנה' פ"א
ייטע"א: הסמיכות בשלשה וכו' חסן קריי לסמיכה
סמיכותא.

סְמִיּוּק עיי' קִימוּק. ירושי גימ' פ"ז מ"ח ע"ג: סמיק
גו אכ"ס.

סְמִיּוּךְ האות ה"טו כאלפבית *the 15-th letter of the Alphabet | der 15. Buchstabe des Alpha-*
bets ב"ר פ"יו: מתחלת הספר ועד כאן אין
בתיב סמ"ך.

סְמִיּוּךְ -- חרשה את התלמיד להורות *to ordain*
autorisieren (die Lehrbefähigung erteilen)

סנה' י"ד ע"א: וסמך שם חרשה וקנים.
1) היה קרוב *to be adjoined | daneben*
stehen (im Text) ב"ר י' ע"א: למה נסמכה
פרשת אכשלוס לפרשת גג ומגוג.

2) חרשה התלמיד עיי' הרב לתורות *to be*
ordained | autorisiert werden יוסא פ"ז ע"א:
שראוין ליסמך.

הִסְתַּמְךָ החפ"י, נשען *to lean against | sich lehn*
ב"ר פמיה: וחיתה מסתמכת על שפירתה.

סְמִיּוּךְ פֶּעַל, עיבה *to make a thick mass | ver-*
dicken פ"י קפ"ז ע"א: וצריך לממוכיה.

אֶסְמְךָ אפ"י, 1) חיזק *to make substantial |*
fest machen מ"ק י"ג ע"ב: מעבין - אסמיכי.
2) נתן תמיכה ומשען *to give support | als*
Stütze heranziehen מ"ק ה' ע"ב: אסמכה
אקרא.

סְמִיּוּךְ ד', משען *support | Stütze* תרג' י"ש ב' א'
(משען ומשענה): סמך וסעיד.

סְמִיּוּכָא ז', בסים *Gestell | socket, base* תרג'
שמי' ל"ח כ"ז (כבר לאדן): בכרא לסמכא.

כִּרְ סְמִיּוּכָא ת', ראוי לסמוך עליו *trustworthy*
zuverlässig קיד' מ"ד ע"א: אכין בר פמכא הוא.

סמל"מ סירכא ממקום למקום.

סְמִיּוּלָךְ ז', מין צמח *rosemary | Rosmarin* ב"ר מ"ג
ע"ב: האי סמל"מ מברכין עילויח נורא עצי בשמים.

סְמִיּוּת ב', שממית *Blidecke | lizard* שבת
ע"ז ע"ב: אימת סממית על העקרב.

סְמִיּוּךְ ז', סמ, בושם: אבקת לצביעה *drug; dye*
Spezerei, Pulver; Farbstoff ירושי יוסא פ"ד
מ"א ע"ד: חצי כל סממן וסממן. ועיי' סְמִיּוּךְ.

סְמִיּוּךְ פֶּעַל, ציין ורשם *to mark | bezeichnen* קה"ד
י"ב י"ז: שלשה סימנים סימנתי לך.

סְמִיּוּךְ פֶּעַל, 1) שימש אות לטובה *to be auspicious*
von guter Vorbedeutung sein קיד' גימ' ע"א:
ולא מסמנא מילתא.

סֶמְקָרִי תי, אדמדם *röthlich* | reddish תרג' ירוש' כר ביה ביה (אדמוני); סמקריי.

סֶמְקָתָא עיי סֶמְקָן. תרג' ירוש' שמי' ביה יו (אדם); סמקתא.

סֶמֶר - חיזק במסמרים | *to nail, to fasten* | *annageln* ירוש' מגי' פיד עיה עיגז וזוא שסמרו וכו' וזוא שייחדו.

סֶפֶר פיעל, נעץ מסמרים במקל, בנעל וכדומה | *stud with nails* | *mit Nägeln beschlagen* פיד סיבז מקל שעשה בראשו מסמר כמין חזינא סמא סימרו סמא.

סֶפֶר פעל, כביל. ירוש' חגי' פיג עיה עידז; כיסא מסמר.

סֶפֶר אֶסְתַּמֵּר, אֶסְתַּמֵּר אתמי, נשמר ונוהר | *to take heed* | *sich vorsehen* תרג' שמי' כיג כיא (השמר מסביו); אסתמר מן קדמותי; יח' ו' יח (שמרו מן החורם); אסתמרו מן חרמא.

סֶפֶר עיי אֶבְרוּסִי. כרי' לים עיגז אגורי וכו' ואמרי לה ספרוסי שמת.

סֶפֶר טוֹט זי, סתבה *Lampen* | *rag* שבועות לים עיגז אחד לבוש ספרטומין.

סֶפֶר טִיקִי גליל השימרונים | *the Samaritan diatriot* | *Samartianten* ירוש' עיי פיה מיד עידז; לא אשתכח חמרא בבל ספרטיקי.

סֶפֶר טִירָא, סֶפֶר טִירָא, סֶפֶר טִירָא, משחה, סס לשפשוף העור *Salbe*, cosmetics; plaster | *Schminke*; *Pflaster* תרג' אסי' ב' י"ב (ימי מרוקיהון); ימי סתוריהון; שם שפג' (תמרוקיהון); סמטר משחהון; איוב ה' יח (ויחבש) ומעיל סמטירא.

סֶפֶר פיי, ריפא *hellen* | *to heal* תרג' איוב ליד יו (האף שונא משפט יחבש); הברם דסאני דינא יסמטר(כחו' אחי' יסתמר).

סנ' סנהדרין.

סֶנָא זי, שונא *Feind* | *hater* ירוש' מגי' פיא עיב עידז ששרת שכינה בסנא של יוסף.

2) שימש אות-לרעה *von* | *to be inauspicious* | *übler Vorbedeutung sein* בימ כיו עיבז; כיס וארנקי לא משאלי אנשי וכו' משום דמסמני.

אֶסְתַּמֵּן אתמי, נסמן ונרשם | *to be marked* | *be-zeichnen* תרג' יביע כמי' ב' ב' (באותות); באתון דמפתבנון.

סֶמֶן עיי סֶמְקָן. ביק קיא עיגז דגול צמר וסמנון דחד ורבעי לזהוא צמר דהנד סמנין.

סמנייר עיי סֶמֶן ג. ירוש' שבת פיו חי עיבז ונעול אחר סמניירו.

סמעי' סתם מקשן עם הארץ.

סֶפֶר לִינָא זי, אבן ספיר *Saphir* | *sapphire* תרג' ירוש' שמי' ביה יח (ספיר); ספולינא.

סֶפֶר פון עיי סֶפֶר פון. חלי' סיס עיגז ספון גדול, סֶפֶר פִּינָה עיי סֶפֶר פִּינָה, בלי פיא מיו וספופיה וחליל של מתכת וכו'.

סֶפֶר פִּירִין ויד, עוקצים *scharfe Spitzen* | *points* תרג' יש' מיא פיו (פיפות); ספפירין.

סֶפֶר פִּירִינִין, סֶפֶר פִּירִינִין זי, אבן ספיר *Saphir* | *sapphire* תנח' תשא כית הלוחות משקל ארבעים סאה היו ושל ספפירינן היון שהשיר ה' ייר; של ספפירינן.

סֶמֶק פיע, חיה אדום *rot sein* | *to be red* ב"ב מיד עיגז קא סמק צפרא ופניא.

סֶמֶק פעל, האדים פני חבירו *to redden*, פני חבירו | *put to shame* | *rot machen, beschämen* ירוש' סנה' פיו כיג עיגז דלא סמקי אפוי.

אֶסְתַּמֵּק אפי, נעשה אדום *to become red* | *rot werden* פס' ע"ד עיבז אומצא דאסביק.

סֶמְקָא תי, אדמדם *röthlich* | *reddish* תרג' יביע ויקי' י"ג מיג (אדמדם); סמקא.

סֶמְקָן שם מקום בכלל *name of a place in* | *Babylonia* | *Orl in Babylonien* יב' קביא עיגז אגמא דסמקי.

סֶמְקָן זי, מין אבן טובה *ein Edelstein* | *a jewel* תרג' שמי' ביה יו (אדם); סמקן.

סנדלר זי, עושה סנדלים, רצען | *sandal-maker*
Sandalenmacher אבות פיר סנא: די יוחנן
 הסנדלר.

סנדראות, סנדרי, סנדריות, סנדריותא
 עי' **סנדרין**. סנה' פון עיבז ואין עושין
 סנדראות; ספרא קדוש' פרק' פרשה י"ז סנדריות
 של ישראל; תרג' יביע כמ' פ' ח"ז רישי סנדריותא;
 שם כ"ה ז"ל מגו סנדר דלית.

סנדרנא זי, חבר הסנדרין | *member of the*
Mitglied des Tribunals | *court* שהשיר די די;
 על ידו סנדרנא משת ופנחם.

סנה' סנהדרין.

סנהדרין, סנהדרין גי' בית דין הגדול
 סנדרין, the supreme council
 in Jerusalem | *Sanhedrin, das oberste Tri-*
bunal in Jerusalem מדות פיה מיד; לשכת
 הגזית שם היתה סנהדרין גדולה וישבת ודנה
 וכו'; סנה' פיא מיו: סנהדרין גדולה היתה של
 שבעים ואחד וקטנה של עשרים ושלשה; שם
 סיג עיא: סנהדרין שהרגו את הנפש.

סנארתא זי, כובע | *helmet* | *Heim* שבת ס"ב
 עיא: קסרא אמר רב סנארתא.

סנארתא גי', שנאה | *hatred* | *Feindschaft* תרג'
 משי' כ"ז כ"ז (הכסה שנאה); רמכסה סנארתא.

סנונית, סנוניתא גי', מין עוף קטן | *swallow*
Schwalbe שבת ע"ז עיבז אימת סנונית על הנשר;
 תרג' יר' ח"ז (עגור); סנוניתא.

סנוקרת גי', מכת אגרוף | *blow with the fist*
Faustschlag ב"ק כ"ז עיבז ולבעיפה וכו'
 ולסנוקרת.

סנור פיי, עיוור | *to blind* | *blenden* יביע כמ'
 פון ייד (העיני האנשים חתם תנקר); העיניחון
 וכו' תסנוור.

סנותא עי' סנארתא. תרג' תח' קים גי' (ודברי
 שנאה); וממלי סנותא.

סנא זי, שנאה | *hatred* | *Feindschaft* תרג' יביע
 שמי' כ"ג ה' (עזוב העזוב עמו); משבוק תשבוק
 בההיא שעתא ית סנא רבלכך עלוי.

סנאב, סנאב שמות אנשים | *name of men*
männliche Namen תעני' פיד מיהו בני סנאב;
 עירי מיא עיא: סנאב.

סנאב עי' סנא. תרג' שני אפי' ר' י"ז גברא ההוא
 סנאב דילי וסנאב דאבהתי.

סנאב, סנאב עי' סנא. תרג' כמ' ליה כ'
 (כשנאה); כסנאב: ש"ב י"ג פיו (שנאה גדולה);
 סנאבא רבא.

סנבומ זי, מין תכשים בראש האשה | *a head-*
dress | *Kopfputz der Frauen* שבת פ"ז מ"א
 לא תצא אשה וכו' ולא בסנבומין.

סנבומין עי' סנבומין. ירושי' סנה' פ"ז כ"ט עיבז
 לשלש גלויות גלו ישראל אחת לפנים מנהר
 סנבומין.

סנבראי שם מקום בארץ ישראל | *name of place*
Ort in Palästina | *in Palestine* ב"ר פצ"ח;
 כנרת - סנבראי ובית ירת.

סנגרודים, סנגרין זי, פרשים | *riders*
Ketter ילקי' כמ' תשעיא: גירא כהן סנגרין;
 ספרי בלק קליא: סנגרודים.

סנדל זי, (1) מין נעל שאין בו אלא מליח ורצועות
sandal | *Sandale* יב' קיג עיבז סנדל של עץ.
 (2) גמל שאין בו חתוך אברים | *an abortion*
eine Mißgeburt נדה כ"ד עיבז תספלת סנדל.
סנדלא כנ"ל 1. פסיק' עשר צימ עיא: עד דסנדלא
 בתלך וכו'.

סנדלבוז, סנדלבוז מין אבן טובה | *a jewel*
ein Edelstein סנה' גיש עיבז סנדלבוזים טובים
 ואבנים טובות; תרג' איוב כ"ה י"ח (ראמות)
 סנדלבוז.

סנדלפון (1) כנ"ל. ילקי' ברי' מיה סנדלפונים.
 (2) שם מלאך | *name of an angel* | *Name eines Engels*
 תנ' י"ג עיבז סנדלפון שמו וכו' ועומד
 אחורי המרכבה וקושר כתרים לקונו.

inferiority | schlechte Qualität גריעות (2)
 ביב קכיב עיאו: לשוואר וסניא.

a part of the guts | ein Darm סניא ריבי מעי
 חולי' ניה עיב: תרתי סניי ריבי.

סניאָתא נ' שנאה | Feindschaft hatred תרג'
 משי' מיו ייו (ושנאה): בסניאָתא.

סניגור' ד' מליק יושר | Fürsprecher advocate
 ריה כיו עיאו: אין קסיגור נעשה סניגור.

סניגוריא, סניגורין, סניגרון נ' זיכוו והגנה
 defence | Verteidigung ירוש' תענ' פ'ב ס'ה
 עידו בני נבנסן לירי צרה ואין להם מי ילמר
 עליהם סניגוריא; שבועי' לי עיבז שלא יעשה
 סניגרון לדבריו: ילקי' שמי' שניבז שלא יעשה
 סניגורין לדבריו.

סניוּתא נ' שנאה | Haß hatred נר' סיב עיאו:
 קסבר משום סניות מילתא הוא דאמר.

סניף' ד' (1) אבר, חולית של כלי | piece of a tool
 Bestandteil eines Geräts סני' פיא מיה ארבע
 סניפין של וזב היו שם ובר שחיו סוסבין בהן.

(2) צירוף והיבור | Ergänzung attachment
 כרי' מיו עיבז קסן וכו' עושין אותו סניף לעשרת.
 סניפּתא שם מקום בארץ ישראל | name of a place in Palestine
 Ort in Palästina חוס'
 צוקי' שבי' ד' יאז מניפּתא ומחרתא וכו'.

סנן פיי, סנן פיעל, זקק וצרף | to clear, to filter
 Läutern, filtrieren במיר פירז היה לבוש בגדי
 זהב סנון: שבת פ'ב מ'ב: מסננין את היין וכו'.
 הסתנן, הסתונן חתפ', זקק וצרף | to be refined
 goldet werden במיר פיה נסתננו חספולות
 מסנוג פסיקיר פירז: כשם שהכסף צרוף נכנס
 לכור ומצטרף ומסתונן וכו'.

סנס, סנסון עי' סנס. חוס' צוקי' כלי' ביב ח'
 יאז והלכדין והסנסון: שם נג' ח' יירז והלכדי
 והסנסון.

סנסן שם איש | männlicher a man's name
 Name ב'ר פיימ: חנינא בר סנסן.

סנוּתא נ' אשה שנואה לבעלה | the hated wife
 die vom Manne gehaßte Frau תרג' 'בי' ע'ב'
 כיא מיו (השנואה): סנוּתא.

סנט' פיי, חליק' ולגלג | schmähen to sneer ב'ר
 פעיאו: חיו הכל סונמין בה.

סנטורא ד' שומר | Wächter guardsman ירוש'
 חני' פיא עיו עיג: סנטורי קרתא.

סנטורידה עי' סמרגליית, ירוש' עיו פיא ליט
 עיג: ברומי צוחין לית סנטורידה רעשו.

סנטוריתא נ' שכר שומר | watchman's pay
 Besoldung des Wächters פסיקי' העומר ס'ט
 עיבז סנטור' אנא ולית את יתב לי סנטורתי.

סנטורא ד' (1) שומר | Wächter guardsman
 ויקר פלירז אולת ואתגסיבת לסנטורא דקרתא.
 (2) מין מלבוש | ein Kleid a dress ירוש' מויק
 פ'ג פ'ג עיג: לכיש סנטורית.

סנטר' פיי, גמר איבה | Groll to bear grudge
 nachtragen ב'ר פ'ס'יז סנטירו ונעשה לו שונא
 נוקם ונטר.

סנטר' ד' (1) שומר | Wächter watchman ירוש'
 ב'ט ס'ט ייב עיג: החופר והכיל והסנטר
 שומרי העיר והאינקומוס וכו'.

(2) קצה הסנים תחתון | Kinn ohin ב'ר
 עיבז כשהוא ספחק היה מניח ידו על סנטרו.

סנטרא עי' סנטירא 1. קחליד' ד' ח'ז בלשאצור
 סנטרא דבבל: ב'ר פ'ק: מאי סנטרו מאנין וכו'.

סנטרוּתא, סנטריוּתא עי' סנטוריא. ויקר
 פכ'ח: ולית את יהיב לי דסנטרותי קהיר אי
 ג': ולית את יהיב לי סנטריותי.

סנ' פיי שטא | hassen to hate פ'ס' קיג עיבז
 ומי שרי לססנייה.

(2) היה מכוער | häßlich sein to be ugly
 חעני' ד' עיבז אי הוו סנו וכו'.

סניא ד' (1) מין שיח קוצי | ein thorn-bush
 Dornstrauch שחשיר א' א' מן סניא נפיק
 וורדא.

סִסְמָנוֹר ז', מין ארז *a species of cedar | eine Zedernart*
 יומא ט' ערבז מאי ארז אמר עולא
 ססמגור.

סס"ג ספק סכנת נפשות.

סס"ק סף סוף קשיא.

סִסְרְטָא שם איש *männlicher Name*
 העני' ייד ע'אז אמר רב שמואל בר
 סרסאי.

סָעַד -- סָעַד פיעל. תמך וסייע *to support, to assist | stützen, helfen*
 שאין בו דעת האשה מסעדתו וכו'.

סָעַד פעו"י, (1) כנ"ל. תרג' יש' ל"א (ובשל עוזר
 ונפל עוזר): וחתקל סעיד ופול סעוד.
 (2) אכל *to dine, to eat | essen, speisen* ניש'
 מיז ערבז מאי מעמא לא סעיד מר נבן.
 (3) השביע והרזה *sättigen* ל"ה ערבז נחמא מיסעך סעיד.

סָעַד פעל. תמך ועזר *to support, to help | stützen, helfen*
 תרג' דחייב כ"ח כ"ג (הם מעזרים אותם):
 אינן מסעדין יתהון.

אֶסְתַּעַד אתפ'. נעזר ונתמך *to be supported | unterstützt werden*
 תרג' יש' ח' ו"ז לא
 יסתעדון (בהו' אח"י יסתעדון) ולא יסתמכון.

סָעַד, **סָעֵדָא** ז', סיוע *Stütze* | *support* תוס'
 סנה' ב' ד"ז עושין אותן סעד לשנה; תרג' ש"א
 ד' י"ב (אבן העזר): אבן סעדא.

סָעֵדָא ז', עוזר ותומך *Helfer* | *assistant, helper*
 תרג' יב"ע כמ' ט"ז ח"ג בגישה סעדו.

סָעוּדָא ז', סָעוּדָה ארוחה, משתה
Mahlzeit, Mahl | *meal, dinner* תרג' בר'
 פ"ב ה' ע"אז אם היו עושין עמו בסעודתו; תרג'
 שני אס' ו' י"א: סעודא דשדרית ליה בר' פ"ח
 מ"א: אלו דברים שבין ביש וביה במעודה.

סָעוּדָת קָבַע ארוחה שלימה בזמנה הקבוע
regular full meal | reguläre, volle Mahlzeit
 מוכה כ"ז ע"אז אכילת עראי וכו' מעודת קבע.

סָנַף פ"י, חיבר וצירף *to insert | einschalten*
 תוס' בת' ד' י"ז היה בח מום אחר וסנפו בין
 המומין.

(סנף) אֶסְתַּנַּף אחפ', החלקם והתחבר *to be gathered | zusammen getragen*
 קהל"ד י"א *werden* ט"ז עד דאסתנפנו פרישין.

סְנַפְרִינֹן ע"י סְנַפְרִינֹן. שמרר פליה: יששכר
 -- סנפירינן.

סְנַפְתָּה שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine | Ort in Palästina*
 שבי' פ"ו ל"ו ע"ג: תפנים וסנפתה וכו'.

סָנַק פ"י, סָנַק פיעל, מילק לצדדין *to remove | wegräumen*
 תמיד פ"ב מ"א: סונקין אותן לצדדי
 המזבחה; מקוא' פ"ב מ"ה המסנק את המים.

סָנַק פ"י, הליצים ופיטם *to stuff | mästen* טס"ג'
 ע"ב: כגרי מסנק.

סְנַקְלִימֹם, סְנַקְלִימֹן, סְנַקְלִימֹן.
סְנַקְלִימֹר, סְנַקְלִימִיקוֹם ז', יועץ-סנן
seller | Ratgeber מדרי' תה' פ"ז ואמר לסנקליט
 שלו (כחוצ' בוכר שמו' לסנקומם); ירוש' בר'
 פ"ם י"ג ע"ד: כיון שמת דוד עמר שלמה וחילף
 סנקליטון שלה; שמרר פמיה משל לסנקליטום
 וכו'; שם פכ"ח: לפלוני סנקליטיקום; דב"ר פ"ז
 אומן של סנקליטור.

סְנַקְתָּדְרוֹן, סְנַקְתָּדְרִים ע"י סְנַקְתָּדְרִי. כ"ר
 מ"ה: משל למלך שהיה לו סנקתדרון וכו'; שם
 פמ"ט: אמר המלך כלום עשיתי סנקתדרים אחר
 אלא שלא לעשות חוץ מרעתו.

סְנָרָא ז', חור המפתן שציר שהדלת מובב בו
of the door-hinge | Loch für die Türangel
 שבת פ"ו ע"אז ושבעה עשרי מו' מנרי.

סְסָנוֹנָא, סְסָנוֹנָא ז', מין בעל חי *an animal*
 תרג' שמי' כ"ו י"ד (תחש') ססנונא;
 יב"ע שמו' ססנונא.

ססדמ"ג מתם ספרי דדייני מיגמר גמירי.
ססללית סחור סחור לכרמא לא תקרב.

סְעוּדָנָא עי' סְעוּדָא. ירוש' תעני' סיד' סיד' עי'א:
ברייבן סעודונבון.

סְעוּדָתָא עי' סְעוּדָה. כתי' סיד' סיד' אפסרת
לסעודתא ומלכא.

סעור סדר עולם רבת.

סְעוּרָא נ"י. ענינש *Heimsuchung* | *visitation*
תרג' מיכה ד' ד' (פקודה): סעורה בישתך.

סְעוּרָן דר', שעורים *Gerste* | *barley* תרג' וביע
ויק' כ"ז פ"ז (חומר שעורים): כור סעורין.

סְעוּרָם שם אמורא *Name* | *name of an Amora*
eines Amors בים עיג עיב: רב סעורם
אחזה ורבא זכר.

סְעוּרָנָא עי' סְעוּרָא. תרג' הושע פ' ז' (ימי)
הסקורה): יומי סעורנא.

סַעַל דר'. רפואה חזקיה *Heilmittel* | *medicine*
קחל' א' ח"ז: סעל לרפואתו.

סעים סעודת מצוה.

סַעַר ביי, בקר וסייר *besuchen* | *to visit* תרג'
מליא פ' י"ב (לראות את הערים): למסער ית
קירינא.

אַסְעַר אפ', עניש *strafen* | *to punish* תרג' יש' כ"ו
כ"א (לפקוד עון): לאסערא חוב.

אַסְעַר אהפ', ננור | *to be inflicted upon* (1)
verhängt, bestimmt werden תרג' כמ' פ"ז
כ"ם (יפקד עליהם): יסתער עליהן.

(2) נרגש ונרגז *beunruhigt* | *to be troubled*
werden תרג' מליב' ה' י"א (ויסער לב המלך):
ואסתער לבא ומלכא.

סַעַר, **סְעַרָא** דר', שיער *Haar* | *hair* תרג'
ויק' י"ג י"ז (שער): סערא: ירוש' פאה פ"ב י"ז
ע"א: סער כותש. ועי' שַעַר.

סְעַרָא נ"י, נזירה *Helmschung* | *visitation*
תרג' כמ' פ"ז כ"ם (ופקודת כל האדם): וסערא
דכל אינשא.

סַעַרְה עי' סַעַר, ירוש' נד' פ"ם נ"ח ע"א: הדין
סערה דחיל מן הדין פרילא.

סְפָא עי' סְפִי' 1. ב"מ קיד' ע"ב: ספא שקל.
סְפָא דר'. סוף *Ende* | *end* תרג' יביע דבי' ליד' דר':
ספא דמלחא (בהו' אחי: ספא).

סְפָג פ"י, 1) בלע וינק *einengen* | *to absorb* אבות
פ"ה משיח ספוג שהוא סופג את הכל.

(2) לקח, נענש במלקות *ge-* | *to receive lashes*
geßelt werden נז' פ"ד מ"ג: אם אינה סופגת
את הארבעים תספג טבות מרדות.

סְפָג עי' הַסְפִּיג' 1. פרה פ"יב מ"ב: סוכל וכו'
וסזה ובלבד שלא יספג.

הַסְפִּיג' דס', 1) נגב ויבש *abtrocknen* | *to dry* מני
ד' ע"ב: וסבל ולא ממפיג.

(2) קיבל וקלט *(Flüssigkeit)* | *to receive drippings*
aufnehmen ביר פ"ד: כשרף הזה שאינו
מספיק לצאת עד שמספיגין אותו.

הַסְתַּפֵּג התפ', קינה וניגב את עצמו | *to dry off*
sich abtrocknen שבת קמ"ז ע"ב: עשרת בני
אדם מסתפגין באלונטית אחת.

סְפָג דר', נגיב וקנח *das Abtrocknen* | *drying*
כלא' פ"ט מ"ג: מספחות הספג.

סְפָד — הַסְפִּיד דס', ערך קינה על מת, סיפר
בשבת המת | *to arrange memorial services for*
eine Trauerfeier veranstalten, Trauerrede
halten שמח' פ"א: מספידין עליו ואומרים על
זה נאח לבכות על זה נאח להתאבל.

ספד"א ספיקא דאורייתא.

ספד"ג שתין פולסין דנורא.

סַפְדָן, **סַפְדָנָא** דר', מי שנושא הספר, מקונן
speaker at funerals, wailer | *Trauerredner*,
Klagesänger כר' ס"ב ע"ב: נשם שנפרעים מן
המתים כך נפרעין מן הספדינן: תעני' דר' ע"א:
וכי בכדי בכו בכי"א וספרו ספדינא.

ספד"ר ספקא דרבנן.

ספד"ע ספירת העומר.

סַפּוֹג דר', מין צמח שמבעו לבלוע נוזלים לתבוב
ספקת צמר, מוך *sponge, sponge-like material*
Schwamm, lockerer Stoff (Wolle u. s. w.)

sammenscharren תרג' שמי' כיו' ג' (לדשנו):
למיספי קסמיה.

2) האכיל *zu essen geben* | *to give to eat*
תרג' יביע במי' יא י"ח (מי יאכילנו בשר): מן
יספינגא בישראל.

אָספֿי אפֿי, כנל 2, כיב עינא: אספי ליה כי תורא.
אָספֿי אהפֿי, ירא ופחד *sich* | *to be afraid*
fürchten בר' כי עינא: לא קא מסחפי מר מעינא
בישא?

סָפִי וי, שסח, אונן לכלי *Rand* | *rim* כל' פיד מיד:
כלי חרש שיש לו שלש ספיות.

ספיטס עי סופיטקא. פסיקי בחודש קיז עיב:
שחמפסם יכול לחשב וכו'.

סְפִיקָא, סְפִיקָא עי ספיק, בר' ג' עיב: מי איכא
ספיקא קמי שמיא: ירוש' כת' פיא כיד עיד:
שחי ספיקות מדבר תורת להקל.

סְפִיקָא, סְפִיקָה עי ספוק 2, תרג' יביע בר'
ליא כיש (יש לאל ידי): אית ספיקא בידן ירוש'
סוסה פוז כיא עיד: והיתה ספיקה בידו להחזיק
ולא החזיק.

ספיקטור עי סקיפטור, ילק' שמי' קיז: ויעמדו
ספיקטורין וכו'.

סְפִיקָלָא עי אספיקולא, ויקיר פכיד מלך
כשר ודם יושב בדין וכו' ובזמן שהוא נותן
ספיקלא.

סְפִיקָלָה גי, מגדל צופים *Wacht-tower* | *Wacht-*
turm ירוש' שבת פיא ג' עיב: אפילו נתן
בספיקלה וכו'.

סְפִיר וי, מין צמח *eine* | *a species of vetch*
Wickenart כלא' אי אי: הפול והספיר.

סְפִיר עי ספור, ירוש' גי פוז ג' עינא: ימי ספיר.
סְפִירָא גי, שקד עזים *Ziegenhaar* | *goat's hair*
מוכה כי עיב: של שק ושל ספירא.

סְפִירָא, סְפִירָה גי, כדור *Ball* | *ball* פסיקיר
פינא כהדא ספירא דמייטקייתא: במיר פייד:
כהדא ספירה של תינקות.

כלי פיס מיד: ספוג שבלע משקין טמאים; עיז
י"ח עינא: הביאו ספוגין של צמר ושראום
במים וכו'.

סְפִוגָא וי, מין עוגה הלולה | *a spongy cake*
eine Art lockerer Kuchen תרג' יביע ויק' ב'
ד' (ורקיקי מצות): ספוגין פשירין.

סְפִוגָא תי, בצורת ספוג, הלול וגקוב *sponge-*
like | *schwammartig, locker* עוקצי פב מיה:
פת ספוגניה.

סְפִוגָא עי ספן. גי' ג' עינא: יהיב ד' זוזי
לספוגא.

סְפִוגִיּוֹת עי סִפְּוּגִיּוֹת, בר' ליה עינא: ויין
תפוחים וחומץ ספוגיות.

ספוסטא עי סבסטא, תוס' ערב' ב' חז' כפרדסות
ספוסטא.

סְפִוּק וי, 1) חיבור *Verbindung* | *connection*
כלא' פוז מינא: סמקא בחבל או בגמי תחת
הספוק מותר.

2) דיות *Genüge* | *sufficiency* תרג' ירי' ליא
אי: ספוק צרכיהון, ועי' סִפּוּק.

סְפִוּקִלְטִוְרָא, סְפִוּקִלְטִוְרָא עי אספיקלטור.
תרג' יביע בר' ליז ליו (רב המבחים): רב
ספוקלטוריא: תרג' ירוש' שם: ספוקלטוריא.

סְפִוּר וי, ספירה ומנן *das Zählen* | *counting*
ירוש' גי פוז מינא: וימי ספורו וימי גמרו וכו'.

סְפִוּרָא וי, גזיות השיער *das* | *hair-cutting*
Haarschneiden ויקיר פכיה: אפיק מאני
ספוריה.

סְפִוּרִין עי סמפורין, תרג' דהיא כי ג' (ובחרוצי
תברול): ספורין דסרולא.

סְפִוּה וי, ספחית גי, ספיה, תבואה הגדלה
מאליה *Nachwuchs* | *after-growth* ספרא בתר
פינא: מכאן סמכו הכמים על הספחים שיהו
אסורין בשביעית: ירוש' שק' פיד מיה עינא:
שומרי ספחית בשביעית וכו'.

סְפִי פיי, 1) גרף *zu-* | *to scrape together*

סְפִירָה (נִי, 1) סִפֵּן *counting* | *das Zählen* לספירה
אמור פנינו ספירת העומר.

(2) הרצאה וספור דברים *Er-narration* | *das Er-zählen*
מוכת כיד עיני לספירת דברים.

סְפִירוֹת כנל 2. עיר פיו עיני לספירות דברים
בעלמא.

ספִּי ספק סקח נפשות.

סִפֵּן — כיבד *achten* | *to respect* ירושי מוסח
פיו כיו עיני הפורק על זה האומר יש תורה
ואיני סופנה.

סִפֵּן פִּי, 1) כנל. תרג' שני אפי' א' יבנ ולא
ספנת יתהון.

(2) הופרה *befruchtet* | *to be fructified*
werden ביצה ד' עיני אימא מארעא ספנא.

אֶסְפִּינָא אפִּי, נטרס ונחמרק | *to be scoured*
gescheuert werden תרג' יביע וק' ר' כיא
(ומרק) וימפן.

סִפֵּן, **סִפְנָא** ד', יורד חים, מלח *Schiffer* | *sailor*
קיד' פיד מירד הספנין רובן הסידים; תרג' יונה
א' ר' (רב החובל); רב ספניא.

סִפְנָא ד', החלל הפנימי של תיבת ונדומה *the*
innerer Raum | *hold* סנה' קיו עיני ספנא
דתיבותא.

ספנתא עיי' סְפִינָתָה, ילק' דב' תועידה ספנתא
נקיבתא וכו'.

סְפִינָתָה אפסוסה, ערב רכ *Anlauf* | *dot* ירושי
תרי' כיה מיו עיני ר' אימי אתציד בספוסה.

סְפִינָתָה ד', חרב *Schwert* | *sword* ביב כיא
עיני שקל ספסירא למיקסליה.

סְפִינָתָה עיי' סְפִינָתָה, כים סג עיני בעי למיהב
ווי לספסירא.

סְפִינָתָה עיי' סְפִינָתָה, כים סג עיני ווי
דאינשי איבון עבדי ליה ספסירותיה.

סְפִינָתָה, **סְפִינָתָה** ד', כסא לישית
אנשים אנשים *bench/Bank* שבת כ'ג ציני כסא

וספסל; שם כים עיני גרר ספסל; ירושי כג'
פיג עיב עידה ספסלה וקלטיקה.

סְפִינָתָה פִּי, פגע קצת *streifen* | *to graze* כיו
פיו מינ; שסיספא כל שהוא.

סְפִינָתָה עיי' סְפִינָתָה, כים כיא עיני כתגו סגסר
ווי.

סְפִינָתָה עיי' סְפִינָתָה, ירושי תרי' פיה מיו עיני
טעין חד ספסר.

סְפִינָתָה סוף סוף קמא.

סְפִינָתָה (1) חכה יד אל יד מתק צער *clap*
the hands | *die Hände zusammenschlagen*
כיצה פיה מינ; ולא טמפחין ולא טמפין.

(2) חיבר וצירף *anselanderheften* | *to attach*
כלא' פיו מינ; סופקה כחבל או בגמי.

(3) השכיר והמציא *verschen, be-* | *to supply*
liefern מוסח ייא עיני היו מספקות לחם לחם
ומות.

הִסְפִּיק הפִּי, 1) כנל 2. מכי בשלח ר' אם ספסין
לנו צרכינו בעבדנו ואם לאו לא בעבדנו.

(2) נתן זמן ואפשרות *to give time or oppor-*
tunity | *Zeit lassen, die Möglichkeit geben*
אבות פיה מיה; אין מספיקין בידו לעשות
תשובה.

(3) היה בידו ר' זמן ואפשרות *to have sufficient*
time or power | *Zeit oder Möglichkeit*
haben תעני' כיא עיני לא הספיקתי למרוק מן
החומר עד שיצתה נשמהו.

הִסְפִּיק חתם 1) כהנת *to be supplied, to make*
use of | *sich einer Sache bedienen, sich*
verschen mit שבת מיד עיני; סתפק מן חנר
הרכה.

(2) היה ממוק *im Zweifel* | *to be doubtful*
sein ירושי יכמי פייא ייב עיני; כמחשק לו.

סְפִינָתָה פִּי, 1) עיי' הִסְפִּיק 2. תרג' דחיא כיו
כיד (ולא בלה); ולא ספק למכני.

(2) עיי' סְפִינָתָה 2. תרג' ירושי כים כיד וי; ספקן
סופרין.

הַסְפֵּיפֶר החפ', בזה את שערו to have one's hair cut | sich scheren lassen
עיצו כים עיאו: ישראל
המספד סנכרי.

סְפֵר ז', ספירה *das Zählen* | counting נו' פ'ז
כ ג: ימי ספרו.

סְפֵר ז', גבול *Grenze* | boundary יב' מ'ח ע'יב:
עיר הסמוכה לספר.

סְפֵר ז', שפת הים *Küste* | coast תרג' בר' מ'ט
יג (חוף ימים): ספר יכמיא.

סְפֵר ז', גלב *Barbier* | barber שכ"י פ'ח מ'ה:
ולא לבלל ולא לספר.

(2) מלמד מקרא *Bibellehrer* | Bible teacher
ירוש' מעש' פ'ג ג' ע'יד: לספר ולמסנה.

סְפֵרָא ז', (1) ספר *Buch* | book מג' כ'ב ע'א:
קם קרא במצ'א.

(2) שם מדרש הלכה לס' ויקרא *a halakhic Midrash on Leviticus* | ein halachischer
Midrasch zum 3. Buch Moses בר' י'א ע'יב:
מפרא דבי רב. ועי' סְפֵרִי.

סְפֵרָא ז', (1) סופר *Schreiber* | scribe, copyist
ע'יז י' ע'א: ספרא דוקנא.

(2) מלמד *Lehrer* | teacher ירוש' מג' פ'ג
ע'ד ע'א: ספרא הוה אימנה.

(3) שם אמורא *Name of an Amora* | eines Amorsers
שבת קכ"ד ע'א: ר' ספרא וכו'.

סְפֵרָא ע'י סְפֵר 1. ויק' פ'יד: לית ספרא דמספר
לגרימיה.

סְפֵרְגוּם ז', חותם *Stiegel* | seal כ'ר פ'יב:
וחכשו בבית האמורין נתן ספרגום שלו עליו.

סְפֵרָה ע'י סְפֵרָא 1. ירוש' סוכה פ'ב ג'ג ע'א:
ספירה דגופתא.

סְפֵרְוֹתָה ז', משרת מלמד | teacher's office
Lehramt ירוש' מג' פ'ד ע'ה ע'יב: שרין לית
בן ספרותה.

סְפֵרִי מדרש הלכה לספרי במדבר ודברים a ha-
lakhic Midrash on Numbers and Deute-
ronomy | halachischer Midrasch zum

סְפֵק פעל, (1) היה כסופק *zweifeln* | to be in doubt
תרג' איכה ד' ג' ומספיק להון אם אינן קיימין.
(2) סְפֵק 3. תרג' יביע דבי ב' ז': ספיק לך
צורכך.

(3) היה די *genügen* | to be sufficient תרג'
שופ' כיא יד (ולא מצאו להם): ולא ספיקו להון.
אֶסְפִּיק אפ', (1) כביל 3. תרג' זכ' י' י' (ולא ימצא
להם): ולא יספיק להון.

(2) ע'י סְפֵק 3. תרג' ירוש' בר' מ'ט כ' (והוא
יתן מעדני מלך): וארעית תהוי מספיקא תפוניקי
מלכיא.

אֶסְתַּפֵּק אפ', היה שמח בחלקו *to content oneself*
sich begnügen | with תרג' קה' ד' פ'ז: ואיבון
גרמו עלוהי לאסתפיקא.

סְפֵק ז', שפק. די אפשרות sufficiency, oppor-
tunity, possibility | *Genüge; Möglichkeit*
תוס' קיד' א' י'א: שהאיש ספק בידו לעשות
והאשה אין ספק בידו לעשות מפני שרשות
בעלה עליה.

סְפֵק ז', דבר שאינו ודאי, ספקוק *Zweifel* | doubt
יב' ל'ז ע'יב: ממון המופל בספק.

סְפֵק סְפֵק, סְפֵק סְפִיקָא ספק בתוך ספק double
doppelter Zweifel | doubt טהר' פ'ז מ'ד:
ספקות וספק ספקות: קיד' ע'ה ע'א: ספק
ספיקא לקולא.

סְפִיקוּלָא ע'י אֶסְפִּיקוּלָא. ירוש' בר' פ'ט י'ד
ע'יב: מלך כשר דם יושב דן וכו' וכשתא נתן
ספקולא.

סְפִיקוּלָאטוּר, סְפִיקוּלָאטוּר, סְפִיקוּלָאטוּר ע'י
אֶסְפִּיקוּלָאטוּר. במיד פ'כ: משלח ספקולטור
להרוג את האדם: קהליר יב ז': ספקלאמורין
איכר פתיחתא: ספקולטורים.

סְפִיקוּלִי ע'י סְפִיקוּלָא. קהליר פ' י'ה: אשר על
הבית - ספקלי.

סְפֵר - 1. שוחח *sich unterhalten* | to converse
בר' ג' ע'יב: אשה כספרת עם בעלה.

(2) נזז *scheren* | to cut, to shear ע'יב:
המספר פאת ראשו.

ויקיר פביא: במקושרים שהכתיב משה לזקנים
וזהו ליהודה: פסיק אחרי קעיא עיב: סקושרים.
סקול זי, אמן *Ungemach* | *mlahap* תרג' יביע
ויק' ייט (ותקראנה אותי כאלה): וארע יתי
סקול.

סקוף זי, **סקופה**, **סקופתא** זי, מפתן, סף
Schwelle | *door-sill* תרג' יביע כמ' מי ייג:
ומכרא לסקוף משכנא לא חוה: ויקיר פליד:
כמין סקופה הוחתונה: תרג' שיא תי די (אל
המפתן): על סקופתא.

סקורטיא זי, חגורת עור *Leder-* | *leather apron*
schurz כלי פטיז מיד: כלי עור מאמתי מקבלין
טומאה וכו' סקורטיא משיחוסם.

סקין זי, עושה שקים *Sackmacher* | *sack-maker*
כלי פייב מיה: כהם של סקין.

סקיבם [פטיבם] זי, מזון של תבן *straw-*
Strohmatratze | *mattress* שבת מ"ז ע"א:
לוחין של סקיבם.

סקיווי פמדיי עי סקפמור, קהליר פי יית:
חמוסר - סקיווי פמדיי.

סקילא זי, מולם (של אניה) *(a ship's) ladder*
(Schiffs)-stiege | *stiege* שבת ייג (ייד). ייא: עשה
גוי סקילא וירד בו.

סקילה זי, רגימה באבנים, אחת מארבע מיתות
בית דין *execution by stoning* | *Todesstrafe*
durch Steinigen סנה' פ"ז מ"א: ארבע מיתות
נמסרו לבית דין סקילה שרפה הדג וחנק.

סקיסטן שם גליל כפרם *a district in Persia*
Provinz in Persien | *Provint* יומא יי ע"א: סקיסטן
גווייתא וסקיסטן ברייתא בין חדא לחדא טאה
פורסי.

סקיפמור עי סקפמור, ילקי תהי תתליא:
ויעמד סקיפמורין.

סקיפנטיא זי, עלילת שוא *false*
accusation | *falsche Beschuldigung* ספרי
דבי שמיט: סקיפנטיא נסיקפת (הוצי באיש שם:
סקיפנטיא נמקפה לו).

4. und 5. Buche Mosie מגי' כ"ח ע"ב: גברא
דבא ההוא דהוה חגי הלכתא ספרא וספרי
ותוספתא.

ספריתא זי, הסכפכות *perverseness* | *Ver-*
kehrtheit תרג' משי' בי ייב (מאיש מדבר
תחפובות): גברא דמיסליא ספריתא.

ספרנא זי, סופר *Schreiber* | *scribe* תרג' אסי
הי ייא: ספרנא דמלכא.

ספרקין זי, מכנסים *Hosen* | *trousers* שבת
קיב ע"א: ושני ספרקין ושני סנעלים.

ספת פי, פרס, שבר החיכה *to cut, to chip*
abbrechen, abschneiden | *to cut, to chip* שבת קכ"ד ע"ב: ולא
יספות ממנה שבר; בעש' פ"ב מ"ה סופת ואוכל.

סיק סעיף קמין

סקי, סקא, זי, שק *Sack* | *sack* תוס' שבת ה'
(ו), ייג: הדועים יוצאים במקום: תרג' תהי ליה
ייג (לבושי שק): לבושית סקא.

סקנאה זי, מין ארבה *eine* | *a species of locust*
Heuschreckensart | *Heuschreckensart* תרג' דבי כ"ח מ"ב (הצלצל):
סקנאה.

סקנאי זי, 1) כגיל, ספרי עקב מ"ב: מעלה סקנאי.
2) עושה שקים *Sackmacher* | *sack-maker*
כבוי כיב ע"א: פיקה גדולה של סקאים.

סקב פעל, עשה חבורה *wund* | *to make sore*
machen | *machen* יב קיב ע"ב: לא שילי אינשי אובמא
דמסקיב ליה לחמרא.

סקבא זי, ריעוע וריעות *der wunde* | *sore spot*
Punkt קידי שיא ע"א: סקבא דשתא וינלא.

סקבל (סקבל) **אסקבל** אדם, נפגש *to come to*
meet | *begegnen* תרג' משי' ייב כ"ז (לא יחרך
רמיה צידו): לא נסתקבל צידא לגברא נכילא.

סקד פעל, ביהג ודפק *antreiben* | *to goad, to drive*
anstacheln | *anstacheln* פסיק' כחורש קניג ע"א: מסקירנא
לך כמא וחדין ממאסא ממקיד להרא פרתא.

סקושרים, סקושרים עי **אקטיטורין**.

מְקַיֵּם ע"י אֲקִיפָם. בכורות סיג עיג מקיים מאחוריו.

מְקַיֶּה נ"י, השקפה, *look, glance | das Schauen*, *Blick* ריה י"ח עיג בולן נסקרין נסקירה אחת.

מְקַלֶּנְקִית ע"י מְנֻקֶּת. ירושי ביק פיה ו' עיג ולמקלונקית חמש עשרה.

מְקַנְדְּרוֹם ע"י מְנֻקֶּת־דְּרוֹם. תנח' משפ' ה'ז אמר ליה מקנדרום שלו וכו'.

(מְקַנְה) מְקַנְהָה נחפ', נהפך ונשתנה *to turn, to change* | *sich verwandeln* ספרי ברכה שמי"ם: מקיפנחום נסתקפת לו.

מְקַנְהָה פֻּעַל, העביר *to transfer | übertragen* תרג' דהייא י' י"ד (ויסב את המלוכה לדוד): ומקנה ית מלכותא לדוד.

מְקַנְהָה אַתְּמ' 1) התנפל *to fall upon | herfallen* *über jmd.* איכה א' כיב (ועולל לכו כאשר עוללת לי) ותסתקיף להון היכמא דאסתקיפתא עלי.

2) אירע, קרה *to happen | zustoßen* תרג' אמ' ד' ז' (בלתח אליו הרעה): אסתקפת עלוהי בישראל.

3) גרם *to be the cause of | veranlassen* תרג' קה' ד' י"ב נסתקפין לאייתא פורענותא.

מְקַנְהָה ז', לבלר, סופר ב"ד *clerk in court | Gerichtschreiber* ססיק' החורש ניג עיג העמידו בימה העמידו סניגורין ויעבירו מקפסורין.

מְקַנְהָה פֻּעַל 1) הביט *to look | blicken* תרג' נדה פ"ג ג' עיג סוקרין לפניהן כאדם.

2) ציבע בצבע אדום *to paint red | rot färben* בכורות פ"ט מ"ז מוקרו במקרא.

נְמַקֵּר נפ', 1) נשקף *to be overlooked, to be reviewed | überblickt werden* כולן נסקרין נסקירה אחת.

2) נרתע *to stagger | wanken* ששיר ג' ו': נסקרין בכת ראש לאחוריהם.

מְקַנְהָה פֻּעַל, הביט, הסתכל *to look at | anblicken* ויקיר פכ"ב סקר בהוא חיוא.

מְקַנְהָה ע"י מְקַנְהָה. ככ' פ"ט מ"ז מוקרו במקרא. **מְקַנְהָה [מְקַנְהָה]** ז', גזירת סתרים *secret decision | Geheimbeschluss* ביר פ"ט: שכך מוכתב נסקרין.

מְקַנְהָה ת', מי שחפץ לדעת הכל *prying | neu-glerig, vorwitzig* ביר פ"ח: שלא תהא מקרנית. **מְקַנְהָה ע"י מְקַנְהָה.** גימ' י"ח עיג מ'קרא - מקרא שמה.

מְקַנְהָה אֲפִיס אלהות מצרית *Serapis, an Aegyptian goddess | Serapis, Egyptische Gottheit* עיג מ"ג עיג מיניקה וסר אפיס.

מְקַנְהָה פֻּעַל 1) סאן *to decline | sich weigern* ב"ר ז' עיג: העובר לפני התיבה וכו' פעם ראשונה מסרב.

2) חפציר *to urge | in jem. dringen* כ"א עיג: היה מסרב בחבירו שיאכל אצלו.

3) מרד *to rebel | sich auflehnen* קהל' א' מ"ז: הלב מסרב.

מְקַנְהָה פֻּעַל, כג"ל 1. תרג' ירי' פ"ז י"ח (מאנה הרסא): מסרבא לאתמאה.

2) כג"ל 8. תרג' דב' מ' כ"ד (ממרים הייתם): מסרבין היותן.

3) עיות *to bend | krümmen* תרג' איכה ג' ל"ז (לעות אדם): לסרבא איגש.

מְקַנְהָה פֻּעַל, עטף *to wrap up | umhüllen* תרג' נחום ב' ד' (הרעלי): מסרבלין בצבעונין.

מְקַנְהָה ז', מין בגד *a cloak | eln* *Kleidungsstück* חול' עיג עיג: חוט המרבלי מנח' מ"א עיג סרבא בסיתוא.

מְקַנְהָה ז', עקשנות *stubbornness | Eigensinn*, *Halsstarrigkeit* פסיק' פליח: תרי הוא בסרבנו. **מְקַנְהָה ת', 1)** שדרבו לטאן ולסרב *declining | ablehnend* ב"ר פ"ה מ"ג: ולא יהא סרבן.

2) שדרבו להפציר *obtrusive | zudringlich* סופת י"ג ע"ב: הרב כמה קשה ותלמיד כמה סרבן.

3) מורד *rebellious | widerspenstig* כמ"ר פ"ט: המרים - סרבנין.

**סִרְיֹזִים עִי סְמִרְסִיֹזִים. חֲנֻחַ חַיִּי גִי: סִפְסִיב לֹו
טִרְדִּיֹזִים.**

**סְרִידִיתָא עֵי סְרִידוֹתָא. חֲרָגִי וְיַעַבְרִי לִי לִישָׁנִי:
לְעִי בַּמַּשְׁתָּא וּבַסְרִידוֹתָא.**

(סדרה) הַסֵּדָה הַזֶּה, פסל ungültig | to vitiate
machen מכוח ה' עינא עד שתסרה גופה של
 ערות.

סְרֵתָב עֵי סָרָב פּ. בֵּיק לֵיב עֵיב: כְּשֶׁרָבּוּ מִסְרָבּ
בִּזְלָאָתָא.

סָרַתָּב לִי, אֶסְתַּרְתָּב אֶתְפִּי, מִיָּדַי, נִחַפּוּ לִי
 hasten | sich beeilen
 וְאֶכֶלְךָ; חֲרָגִי מִשִּׁי בִי כִּיָּא (נִחַלָּה מִבְּהִלָּתִי)
 יִרְחַתְמָא דְמִסְתַּרְתָּאֵנָא.

rebellious | *widerpenstig* מַרְדָּנִי, מַרְדָּנִי, מַרְדָּנִי
אֲדֹנָיִם יִבְעֵךְ בָּרִי כִּי לִיָּהּ (וְתִהְיֶינָה מוֹרֹת רוּחַ);
הַחַיִּים מִתְּחַבְּנִין.

סְרַדוּבָא תי' מהיר *quick & ellig* תרג' תה' קיד רי' מרהובין תיך רוחא.

סְרָדוּבִיָּא (ו. 1) מהירות *Bills* | *hurry* תרג' רבי
 ד' כז (תאבוח כהר); תוכרון במרחוביא.

(2) *Erregtheit* | *excitement* 'תרג' (תהי ג'ה פיו (ברגש): במרהוביא.

קְרוֹד ה' קְרוֹדָה גי' מקלֶט **Ge-** net-work
flect כל' פסיו מינ: פרוז של בחזומיק שם
פיח מינ: פרוזה שהיא נחונה על גבי תנור.

סְרוּשְׁתָּא דִּי סְרוּשְׁתָּא. יְרוּשָׁה בְּתָא פִּיב לִיח עִיב:
בְּגִישְׁתָּא דִּי סְרוּשְׁתָּא.

סְרוּף ד', עוות *Verdrehung* | *perversion* תרג' איכה ג' נים (עותתי): סרוד וכי'.

name of a place ! *Orisname* שם מקום ירוש' בלא' פים ליב עיר; בנישטא עזיקטא
דערונגן.

פֿיד עראַ מקוֹיז דם לִמְרוֹנֵכִי נִשְׁכַּת.

הַחֲבֵל הַזֶּה יִשְׁמַר אֶת הַיָּד הַיְּמָנִית וְהַיָּד הַיְּמָנִית תִּשְׁמַר אֶת הַחֲבֵל הַזֶּה. **הַחֲבֵל הַזֶּה יִשְׁמַר אֶת הַיָּד הַיְּמָנִית וְהַיָּד הַיְּמָנִית תִּשְׁמַר אֶת הַחֲבֵל הַזֶּה.**

סִרְבָּנָא בַּנִּיל גַּ. תְּרִי בְּמִי יִזוּ כִּיה (כְּנִי מַרִּי):
עֲמֵא סִרְבָּנָא.

**סִרְפָּנוֹת נִי, עֵי סִרְפָּן. בְּרִי לִד עֵינֵי שְׁאוֹר וּמִלַּח
וּמִרְבֵּנוֹת וּכְוִי.**

סָרְבֵּק פֿיע, מצנץ *zwinkern* | *to blink* to ורעג
יש' ג' פיד (ומשקרות עינים): סרבעקן עינייג.

to interlace | *unflechten*, קלע, (1) סרג פיעל, 1)
כלי פמיו מיא: המטה משיסרת. בה ג' בתים.

(2) דלג. עשה בסירוגין *überspringen* to skip
(*Auslassungen* מנחות) נדה ס"ד ע"א סירגה
ליום.

to make a partition | *eine* מדידה (3)
Scheidewand machen תוס' מנ' י' כ"ג: וממנין
שם כנגד שלש מאין.

הַמִּתְרָג וְהַפֶּה, בְּקֶלַע וְהַשְׁתָּרָג. *to be strapped | über-*
flockten sein נִדְּי' בִּי. עֵינֵי: מִטָּה מִסְתַּרְגַּת וְכוּ'.

סַרְגָּה ז', ערשה אובמין *Saddle-maker* |
מַכֵּה כלי סכיר מיה' ג' ממות חן וכו' ועל
 סרגין שמורה מכלום.

סְרָגוּל ו', קשת קים עי סרגל, שירטוט drawing
lines | das Linieren שחיש' א' יא: בקרת
הכסף זה הסרגול.

key-bit | Schlüsselbit | שון של מפתח | ירוש' שבת פיה ייא עיבו חק - סרגיד.

לְהַרְגֵל פִּי, שִׁירָטוֹ, עֵשָׂה קוֹמָלוֹס to draw Hoes!
 לִינְדֶרֶן יְרוּשָׁי מִגֵּי מֵיָּא עֵיִא עֵידָּה מִסְבְּרָלִין
 נִקְנָה.

מִלְךְ כְּשֶׁר וְדָם עוֹשֶׂת מִגְלָא שְׁלֹ חוֹקַת שְׁתֵּשָׁא
בֵּל מִשְׁאֵן.

נְתָר *net-maker | Netzmacher* עושה רשתות
תוס' קיד' י"ד: תסרדין וכו' והגרדיים.

מְרָדָא זי, מקלעת, שבכה *Flecht-* | *net-work*
werk תרג' שם' לזח ר' (מכבה): מרדא.

סֵרֵדוּתָא ב', מקלעה, גמח, *Sieb*, sieve, net-work
Flechtwerk 'ירוש' בים פיד' עיד; ר' אנדיסא
מלחא הוה כפתר סנדנחתה.

סרוקין עיי ס'ריקון. ירוש' פסי פ'ב כ"ט ע"ב:
סרוקין מצוירין.

סרוקתא נ', סרוחן *Gerank* | *stench* תרג' עמי
ד' י' (באש מחניכס) סרות משריכו.

סררה - (1) קלקל *verderben* | *to spoil* ירוש'
סוכה פ'ה ניה עיג' בסני שהוא סורח את
הנעימה.

(2) חסא *sündigen* | *to sin* יוסא עיה עיג' זה
אומר היא פרחא עלי וזיא אוסרת תוא סרח
עלי.

(3) הכאיש, העלה ריח רע | *to smell badly*
übel riechen אבי פ'ג מ'אז ספה סרוחח.

(4) שרם *zerreißen, verletzen* | *to lacerate*
כלי פ'ל מ'יד צלוחית וכו' שניטל פ'ה וכו'
שהיא סורחת את היד.

נסררה כפ', נרקב *verwesen* | *to rot* ירוש' יב'
פ'ד וז עיג' ער שלא נסרה חורע.

הסרית' הפ', (1) העלה באשה וצחנה *to smell*
übel riechen badly | *badly* מנה' צ'א עיג' התיכה של
בשר מסרחת.

(2) גרם ריח רע *übeln Geruch* | *to make stink*
verursachen ירוש' כת' פ'ה ל' עיג' כופה
לעשות בצמר אבל לא בששתן מפני שהיא
מסרחת את המה.

סררחון עיי ס'ררחון. ביד פפ'ד: ואין סררחון תלוי
אלא ב'.

סררחן ו', סררחנותא נ', חסא *Sünde* | *sin*
תנח' כי תשא כ'כ סה סרחוני; תרג' יביע ויק'
י' י' (עון העדה) סרחנות בנישחא.

סררם פיי, שרם, עשה שריטה | *to cut into*
einritzen ב'ד סל'ג: יפרום לו סריטה.

נסררם נפ', נפצע בשריטה | *ge-* | *to be scratched*
kraut werden שבת נ'ג עיג' ועשו לתן כיסין
בדי שלא יסרמו דדיהן.

סררם פיעל, עיי סררם. שבת פ'ב מ'ד: המסרם
על בשרו.

הסררם חתם, עיי נסררם. שמרר פ'ב: וכשהיא
מוציאה מסררמת.

סררם ו', משיחה, פתיל *Streifen* | *stripe, rope*
Schnur בלא' פ'ט כ'ט: לא יקשור סררם של
צמר בשל פשתן לתנוד בו את מתניו.

סררמאי עיי סררפ'א. תוס' ע'ז ב' ה': העולה
לסרמאיות של גויים.

סררמבא שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ר'ה פ'ב מ'ד: מהר המשהה לסרמבא.

סררמ'א נ', תחנה *Station* | *camp, station* שבת
ר' עיג' מרמ'א ופלמ'א.

סררמבא עיי סררמבא. תוס' צוק' ר'ה ב' (א'),
כ'ז: בהר המשהה במרמבא וכו'.

סררמן ו', (1) מין חי שבמים *Krebs* | *crab* פסיקיר
כ'ז: הסרמן זהה אינו חי אלא מן המים.

(2) שם אחד המזלות *Sternbild Krebs* | *of the Zodiac*
Canoe, one of the signs פסיקיר פ'כ:
ואחריו מה אנה בורא סרמן.

סררי פיע, הכאיש | *to smell badly, to be spoiled*
übel riechen, verderben בכורות ה' עיג':
ומלחא מי מרי.

אסררי אפ', (1) קלקל *etwas verderben* | *to corrupt*
תרג' קה' י' א': מסרי חבימא.

(2) גרם ריח רע *übel-* | *to make unsavory*
riechend machen ירוש' כ'ב פ'ב י'ג עיג': ריחא
דכני מסרי חמרי.

אסרררי אפ', התקלקל | *ver-* | *to be corrupted*
dorben werden כ'ק צ'ז עיג' דלא נמתי
עבריה.

סררי ו', ריח רע *Gerank* | *stench* ילק' שם' שצ'א:
היה לו לומר נרדי נתן סריו.

סרריא ו', (1) דבר מסריח | *putrid substance*
Slinkendes ג'מ' נ'ז עיג' אית' מ'די סריא.
(2) רשע *Bösewicht* | *rogue* כ'ס צ'ג עיג':
גנבא סריא.

סרריג, ו', סריגה, סריגתא נ', שככה *Grate* | *Gitter, Geflecht*
grate | *grate* תוס' אהל' פ' ר':

עֵינָא אֵית לֵה מִידִי לְמִסְרָךְ; בִּיצָה יֵינָא עֵינָא
סרובי סרד וסליקו.

סְרָךְ וי, גררא, מפל, חקוי clinging to, following
the example | *das Anhaften, Anhängen,*

Nachahmung נדח סיו עיב; משום סרד כחה.

סְרָכָא ד, (1) כגיל, ביצה מ' עֵינָא: סרכא דמשכא.
(2) מנהג *habit | Gewohnheit* עיו ל' עֵינָא: סרכא
דגברא נקימה.

(3) ענת, שריג *branch | Zweig* שהשיר א' א':
סרכא דאקים תאינתא.

סְרָכֵן וי, שר ושלים *Be-* commander, officer
fehlsaher, Fürst הרג' יב'ע שם' ביד א':
מיכאל סרכן חכמתא.

סְרָגֵק פיי, סתם *to stop | verstopfen* תרג' חז'י
סיג יב (יסבר פ') יסריק סומהון.

סְרָם סיעל, (1) עקר אברי חזרות *to mutilate*
kastrieren קידי כיה עֵינָא: שסרמו רבו בבצים.
(2) הפך את הסדר *umstellen | transposen*
ב'ב קיט עיב; סרם חמקרא ודרשתו.

סְרָסְרָם (הפ', 1) נעשה סרים ועקר *to be castra-*
fed | kastriert werden שכת קיי עיב; תרועה
שיסרם תרגנול יסול כרבלתו ומסתרם מאליו.
(2) נעקר ונחרב *to be destroyed, to be*
uprooted | zerstört, entwurzelt werden סנה'
ציג עיב; נסתרם עבודה ורה.

סְרָסְרָן וי, מתווך במסחר *middleman, broker*
Vermittler ביר פיה; למלך שעשה לו סחורה
על ידי סרסור וחפסיר על מי יש לו להתרעם
לא על הסרסור.

סְרָסְרָא (1) וי, משרת *servant | Bedienter* ב'ם
סיב עיב; אמר ליה לפרסיה וכו'.

(2) ת', סורי *Syrian | syrisch* בכורות מ'ם עיב;
אסתירא פרסיא.

סְרָסְרָא פיי, תיווך במסחר וכדומה *to be agent*
vermitteln תגח' ויק' וי' חיו מסרסרין זה לזה.

סְרָסְרָוֵת גי, תיווך *agency | Vermittlung* ביר
סעיב; סרסרוהן של דוראים.

סריגי הלונות; אחלי פיה סיר; הסריגות
שכחלונות; הרג' אויב ייה חי (שנכה); סריגתא.

סְרִידָה עיי סרוד. תגח' בשלח ייה; וימלאו
סרידה הבן.

סְרִידָה עיי סְרִיָא 2. ירוש' סנה' פיו כיה עידה
לסריה קרא.

סְרִידָת, סְרִידָתָא גי, ריח רע *stench | übler*
Geruch ביר פֵינָא: מקום סרידת; הרג' יב'ע בטי
יֵינָא ב' (ער אשר יצא מאסכס); ער דתפוק
סרידתא מנחריכון.

סְרִידָה עיי סְרִידָת. ביר פסיג; ותצא סרידתו עמו.
סְרִידָא וי, פעולת הטמסס *elimbing | das*
Klettern ביק כ'ב עֵינָא: נדיא בסריכא.

סְרִידָק עיי סְרִידָק. תוס' כלי ב'ם ב' ד' קנה
מאזנים של סריקות.

סְרִידָקָא (1) ת', ריק *empty | leer* יב'ם פיו עֵינָא:
גופא סריקא וכו' מליא.

(2) ד, סורק פשתן *hatcheller | Hechler* תרג'
יש' ים טי' כיתנא דסריקין.

סְרִידָקָה גי, נסוק הפשתן *hatchelling | das*
Hecheln סומה סיו עיב; סריקת פשתן.

סְרִידָקָתָא גי, (1) מסרק *comb | Kamm* גדה ג'
עֵינָא: סריקתא מקמלי קלמי.

(2) הכל וריק *vanity | Nichtigkeit* תרג' תח'
ג' א' (ריק); סריקתא.

סְרִידָקֵין עיי סְרִידָקֵין. סני ל'ם עיב; השיראין
וחכלך וסמריקין.

(2) מיני תופנים *Syrian cakes | syrisches*
Gebäck תוס' פמי א' (כ'), לֵינָא: אין יוצאין
בסריקין.

(3) בריונים *vagabonds | Vagabunden* סנה' ע'
עיב; חבורה שכולה סריקין.

סְרִידָק פעררי, סְרִידָק פֵעֵל, (1) עוה *to confound*
verdrehen תרג' איכה ג' ג'ם (עותח'); סריכא
דסריכו לין פמי ביא עֵינָא: משום דסרסרי מילתא.
(2) נאחו *to hold fast | festhalten* חול' ביא

הם אבדו ולא פירחו; קיר' עיו עיבז פירותא דמתא.

סֶרְפִיָּא ג', שערור *Gerste* | *barley* תרג' שם' מ' ליא (והשערור נכתה); וסרתא הוות בפירא.

משהויה סקילה שריפה דרג וחנק.

משכ"ם סירכא שלא כסדרן.

סית ספר תורה; סופי תיבות.

סְתוּנֵיזֵית דר, פירות סתיו *late fruits* | *Winter-früchte* שני' פיש מימז הסתוניות וכו' כל זמן שבברו עד שלא עלה הקיץ.

סְתוּם ו', פתימה ואטימה *closing up* | *Verschluss* עיו פיש עיבז סתומו ניכר.

סְתוּמָה ג', (1) פרשה בתורה המתחלת באמצע

השורה *a section in the Torah beginning*

in the middle of the line | *Abschnitt in der*

Torahrolle, der mitten in der Zeile beginnt

סופר' אי יד: פתוחה שעשאה סתומה וסתומה

שעשאה פתוחה.

(2) עיי' סְתִימָה. תוס' בלי בק ו' סיו מן

הסתומה ולפנים.

סְתוּרָא ו', סותר ומחריב *destroyer* | *Zerstörer*

יומא י' עימז בנויי ביד סתורי.

סְתִידְרָאוֹת ג', עמודים *Pfähle* | *Pfähle* אדריג

פליא: סתידראות בעולם סתידראות באדם זה

זרועותיו של אדם.

סְתִימָה ג', כיסוי, סגירה *closure, cover* | *Ver-*

schluß בלי פיה מיה: מן הסתימה ולפנים.

סְתִימָתָא ת', תנא שמעלים שמו, שונה מהם

משנה *an unnamed Tanna* | *Autor einer*

anonymen Mishnah בבורות לי עימז זו דברי

ר' עקיבא סתימתא.

סְתִירָה ג', (1) חריסח *destruction* | *das Zer-*

stören מגי' ליא עימז שסתירת זקנים בניין

ובניין נערים סתירה.

(2) התיחדות חשודה של אשת איש עם איש אחר

a married woman's retirement with a man

סְרַעְפִּים דר, מחשבות, שרעפֿים | *thoughts*

Gedanken מדר' תה' ציב: סרעפי לב.

סְרַפִּיָּא דר, שרפים, מלאכים | *Seraphim, angels*

Seraphim, Engel תרג' יח' א' ח': טרפֿיא.

סְרַפִּינִים, סרפֿיניסם עיי' סלפֿיד. איכיד

פתיחתא: להרים קול בתרועה - סרפֿינז קהלֿיד

יב ד': כסרפֿיניסם.

סְרַפֿס עיי' סר אָפֿיס. תוס' עיו ר (ו'), א':

דסוח מניקן וסרפֿס.

סְרַק פיי, (1) ריסק פשתן או צמר | *to hatchel*

heckeln סוסה פיש מיה: ומותר לסרוק שם

פשתן.

(2) עשהיאת השער בכסרק *to comb* | *kämmen*

ירוש' פס' פיא ביז עיבז נדה חוספה וסורקה.

(3) גרר *to flay* | *zerschinden* בר' פיא עיבז:

היו סורקין את בשרו.

סְרַק פעל, (1) עיי' סְרַק. 1. ביק ציג עיבז: הא דנפציה

נפוצי הא דסרקה סרוקי.

(2) עיי' סְרַק. 2. מרק י' עיבז: לסרוקי סופיא.

סְרַק פיעל, ציבע *to paint* | *färben* כלי פסיו מיבז:

סרקן או כרכמן.

סְרַק ו', סר *Schminke* | *paint* מרק מ' עיבז:

מעבירה סרק על פניה.

סְרַק עיי' אֵילֵן סְרַק. ביק ציא עיבז: להקדים

סרק למאכל.

סְרַקָא ת', פסול *unlawful|ungesetzlich* ירוש' תענ'

פיא ס'ר עיבז שמעית עליהן דאינון סרקין.

סְרַקָא, סְרַק, סְרַקָא, סְרַקָא ת',

ישמעאלי, ערבי *Saracen* | *sarazenisch*

Sarazene תרג' ירוש' בר' ליז ביה (ארוה

ישמעאליס); סיעת סרקאין; ירוש' דמי' פיא ביב

עימז: מן דמלכא סרקאין; ירוש' תר' סוף פיה:

עלל חר סרקיאן; ילק' כמ' תשעמז: כאחלים של

סרקין.

סְרַרָה, סְרַרָתָא ג', שררה, שלטון, *office*

command | *Amt, Herrschaft* תנח' קרז מ':

to tear down | *niederreißen* (4 - סתר) שבת פיו מינו הכונה והמותר.

to loosen the hair | (*die* פרע את השיער (2) *Haare*) *auflösen* מוסח פיא מיהו מותר את שערות.

to invalidate | *aufheben, annullieren* (3) ביטל לא עיאו כל זמן שמכיא ראייה סותר את הדיון בד' פיו מינו מותר את הכל.

to contradict | *widersprechen* (4) ותנגד, פירך מוסח פיא מיהו מותר את הכל.

to break open נפתח נפ' -- נפתח המכה שוב *again (wound) | aufbrechen (o. d. Wunde)* ביק פיה מיא חתח ונסתרה.

סתר פיעל -- העלים *to conceal | verbergen* (5) יג עיאו שהיתה מסתרת דבריה.

to be undone, to go apart | *auseinandergehen, sich auflösen* (6) ירושי כלאי פיו ליב עיד: מסתת הוא וכו' מתקיים הוא.

סתר פיעל, חצב ופסל *a man's name | männlicher Name* שם איש סתר פיעל, חצב ופסל *Name* בכורות ניו עיב: ר' ישמעאל בן סתריאל.

to chisel | *meißeln, behauen* (7) שבת פייב מיא חמסרת והמכה בפטיש.

stone-cutter | *Steinmetz* (8) סתת ד', חצב אבנים כלי פכיס מיה מקבת של סתתין.

under suspicious circumstances | *verdächtiges Alleinsein einer verheirateten Frau mit einem fremden Mann* עיאו קינוי ומתירה.

(3) ביטול *Annulierung* | *cancelling* ירושי ניו פייב עיב: סתירת תער כחער ממש.

סתר פיעל, חצב ופסל *to be concealed | verhehlt werden* נפתח נפ' -- נפתח המכה שוב *to be closed | verstopft werden* (2) נאסח ונפתח נפתח המכה שוב *to stop speaking | verstummen* (3) נפתח נפ' -- נפתח המכה שוב *to be done, to go apart | auseinandergehen, sich auflösen* (4) ירושי כלאי פיו ליב עיד: מסתת הוא וכו' מתקיים הוא.

סתר פיעל, חצב ופסל *a man's name | männlicher Name* שם איש סתר פיעל, חצב ופסל *Name* בכורות ניו עיב: ר' ישמעאל בן סתריאל.

to chisel | *meißeln, behauen* (5) שבת פייב מיא חמסרת והמכה בפטיש.

stone-cutter | *Steinmetz* (6) סתת ד', חצב אבנים כלי פכיס מיה מקבת של סתתין.

ע

ע"א עבודת אלילים; ער אחר.

עאכיו, עאכויב על אחת כמה וכמה.

עאל עיי עלל. תרג' וביע שמי' ד' כיג (ויבא אל ביתו); ועאל לביתיה.

עאן ג', צאן *Kleinvolck* | *sheep* תרג' איוב א' ג' (שבעת אלפי צאן); שבעא אלפי' דעאן (ברש' אחי: דען).

עאקא ג', עולה *Unrecht* | *wrong* תרג' משי' מיו מיו: ועאקא בהן.

עב -- שק *Sack* | *bag* כלי מיו מיו: עב כמות והכריך כמות.

עעב' פיעל. כימה בעבים. הקריר *to cloud*, *to darken* | *bewölken, verdunkeln* ביר מייג: עב שהוא מעכב את פני הריקיע.

עעבי עובר בנל יראה.

עעב -- נעעב -- נעשה בו פולחן. נחשב לאלהות *to be worshipped* | *als Gottheit verehrt werden* תמורה כ"ה ע"א: איחיו הנעבד כל שעובדין אותו.

עעב' פיעל, (1) תיקן והבשיר *to prepare* | *arbeiten* שבת ע"ה ע"ב: האי מאן דמלח בישראל חייב משום מעבד.

(2) עשה את העור ראוי לשימוש *to tan* | *gerben* שם ע"ג ע"א: המעבד את עורו וכו'.

נתעעבד נתמי, עיי נעעבד. תמורה כ"ה ע"א: לא נתעבדה בתן עבירה.

עעבדו, עעבדות, עעבדותא ג', מצב העבד *slavery, servitude* | *Knechtschaft* ע"א: עבדא דנן מוצרק לעבדה מס' מ"ו מ"ה: תוציאנו מעבדות להרות; תרג' שמי' י"ג ג' (בית עבדים); בית עבדותא.

עעבדן ז', מעבד עורות *tanner* | *Gerber* שבת פ"א מ"ה: אין גותנים עורות לעבדן.

עעבדקן ז', בעל זקן מגודל *thick-bearded* | *Dick* *bart* סנה' ק' ע"ב: עבדקן מכסן.

עעבדה -- נעעבה נמי, נעשה גם ועבת *to become thick* | *dick werden* *thick* | *dick werden* תנוד' וארא ג' וכלען ולא נעבת יותר.

עעבה פיעל, עשה עבה וגם *to make thick*, *to condense* | *dicht machen* ע"ה: עיבה על מנת להרל.

העעבה המי, עיי נעעבה. תומ' כלא' ג' ר"ז: העכו ונעשו מכונות.

עעבה ת', גם *thick* | *dick* כיצח כ"ב ע"ב: מאי פת עבת - פת מרובה.

עעבודה -- ברכת "רצה" שבתפלת שמונת עשרה *the first of the last three sections of the prayer of Benediction* | *die erste der drei letzten Benediktionen im Achtzehngebet* ברי' כ"ט ע"ב: נזכר בחודאח חוזר לעבודה.

העעבודה לשון שבועה *an oath* | *eine Schwur* *formel* יבמ' ל"ב ע"ב: קסץ ר' חייא וגשבע העבודה כך שמעתי מרבי.

3) בית קבל לשוכנין *chamber-pot | Nachtopf* ברי כיה עיב: גרף של רעו ועבים של מימי רגלים.

עֲבִישָׁא ז', בגל 1. תרג' ברי ליא ליד (כנר הגמל): כעבישא רגמלא.

עֲבִירָא עי' תְּבִיצָא. ירוש' הלח פִּיא נִיח עִיא: אילין דעברין עביצין.

עֲבִירָה ג', מעבר *passing-by | das Durchgehen* ירוש' עיר' פִּיא יִיס עִיא: כרי עבירה אדם.

עֲבִירָה, **עֲבִירָתָא** נ', חטא *transgression, Übertretung, Sünde* | *sin* אבות פִּיד מִיבֵנ שמיציה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה: תרג' משי יי כיג (עשות ומה): עביד עבירתא.

עבפמיה עוסק במצוה פטור מן המצוה.

עֲבִין ז', בריל *Zinn* | *tin* תרג' יד כיז ייב (בריל): עבץ.

עֲבֵר -- **עֲבֵר אֶת הָרִין** החמיר ביותר *to be too severe | zu rigoros sein* כאלו עברו עליו את הרין.

עֲבֵר לְפָנֵי הַתִּיכָה התפלל בתורת שליח צבור לפני העמוד בבית הכנסת *to act as reader of prayers | vorbeten* תיכיה ושעה יעבור אחר תחתיו.

נַעֲבֵר נָפִי -- נעשה חטא *to be committed (a sin-ful act) | gesündigt werden* בחמה ונעברה בה עכירה.

עֲבֵר פִּיעַל -- 1) מילא השלים *to be completed, hinter sich haben* | *to be full* תמורה בִּיא עיב: המאת שעברה שנתה.

2) עבר עבירה, חטא *to transgress (eine Vorachrift) übertreten* | *ein* כח' פִּיו ליא עִיב: נשים המעברות על הדת.

3) היתה האשה הרת *to be pregnant schwanger sein* | *to be pregnant* קידי ליא עיב: כי עיברתו אמו מת אביו.

4) הרחיב גבולות העיר *to extend the city*

עֲבוּדָה וְרָה פִּלְחֵן אֱלִילִים, אלהים אחרים *idolatri, heathen deity | Götzendiensl, Götze* עיב: העובד עבודה זרה יכר: עיו ייב עיב: עיר שיש בה עיב.

עֲבוּם -- עי' עֲבִים 2. תומ' צוק' מעשיר ג' ייג: עבום של ענבים.

עֲבֵרֵי עֲבוּדָה כֹּתֻבִּים.

עֲבוּף תי', בעל עלים חרבת *thick with leaves dichtbelaubt* | *thick with leaves* תרג' מליא ייד כיג (רענן): עניף (ציל עבוף).

עֲבוּרָא זי', עי' עִיבוּר. ברה מי עיב: בתרי עבויר.

עֲבוּרָא זי', 1) עובר אורח *passer-by | Reisender* ירוש' תעני פִּיד מִיט עִיא: כפר ביש ולא הוו מקבלין לעבורא.

2) מעביר נחלה וכדומה *one who hands over Übertragender* | *one who hands over* ביב קליג עיב: לא תהוי בי עבויר אחסנתא.

עֲבֵם עי' עֲבִים 2 ירוש' מויק פִּיב פִּיא עִיא: דורכין את עבמו.

(עֲבֵם) אִיעֲבֵם אַתָּא, נחמשכן *to be seized gepfändet werden* | *to be seized* ביק קייג עיב: בר מתא אבר מתא מיעבם.

עֲבִי פִּי, היתה גם ועכה *to be rough rank sein* | *to be rough* חולי ליח עיב: הא דעבי קלח הא דעמי קלח.

עֲבִיָּא 1) זי', עובי *thickness | Dicke* | *thickness* תרג' ירוש' שמי ייט פִּי (בעב הענן): בעביא דעננא.

2) תי', כיסוי *cover | Decke* | *cover* ירוש' תעני פִּיב מיה עיב: עבודה עביא.

עֲבִיד תי', עשוי, נהוג *used to, likely üblich* | *used to, likely* ריה כיב עיב: מילתא דעבידא לאיגלוויא.

עֲבִידָתָא ני', עבודה *business, occupation Arbeit, Geschäft* | *business, occupation* כִּים ציא עִיא: בעבירותיה מריר.

עֲבִישָׁא זי', 1) מרדעת, אוכף *saddle | Sattel* | *saddle* כלי פִּכִּיב מיב: עבים של גמל.

2) מין סל *basket | Korb* | *basket* כִּים פִּיה מִיז עֲבִים של ענבים.

עֲבָרָה (1) - השמעת קול, הכרזה proclamation | *Verlautbarung* ריה ליד עימא; דגמר עברה עברה ממשה.

(2) פועלת העובר - *das Vorübergehen* ירוש' ביק פ'כ ג' עימא בשעת עברתן.

(3) גמר והפסקה *das Aufhören* ceasing | נדה פ'א מ'ז בשעת שהן אוכלות בתרומה וכו' אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה.

עֲבָרִי - הלשון העברית, לשון הקודש the Hebrew language | *die hebräische Sprache* ירוש' מגי' פ'א עימא עיב; עברי לדיבור.

עֲבָרִיָּנָא, **עֲבָרִיָּנָא** ז', עובר עבירה, חוטא ופושע apostate, sinner | *Sünder, (Gesetzes-)Übertreter* נדה י"ג עיב; המקשה עצמו לרעת וכו' נקרא עבריון; שבת מ' עיב; האי מאן דעבר אדרבנן שרי למקרי ליה עבריונא.

עֲבָרִית תחום, בלשון העברית, בלשון הקודש in Hebrew | *hebräisch* ניט' פ'ט מ'ה; גם שכתבו עברית.

עביש עני באותה שעה.

עיג על גבי; על גב.

עֲבָבוֹת ניר, אחורים, שית posteriors | *Hinterbacken* נדה ל' עיב; ושני עקיביו על שתי ענבותיו.

עגיד על שלשה דברים.

עֲבָדָה פ'י, חנה את השם באותיותיו to spell the name of the Lord | *den Gottesnamen aussprechen* סנה' קיא עיב; ההוגה וכו' תנא בנבולין ובלשון ענת.

עֲגוּלָה שם איש a man's name | *männlicher Name* ירוש' יבמ' פ'ז ד' עיגנ ר' חנינה בר עגול.

עֲגוּלָה עי' עיגול. בימ פ'כ מ'א; מצא עגול ובתוכו חרם.

עֲגוּלָגוּלָתָה, **עֲגוּלָגוּלָתָה** ת'ג, בצורת עיגול round | *rund* חול' סיד עימא; כל שכורות ועגולגולת; עי' מ' עימא; כל שכורות ועגולגולת.

limits | *die Stadtgrenzen erweitern* עירי פ'ה מ'א; כיצד מעברין את הערים וכו'.

(5) הוסיף חודש לשנה או יום לחודש - to intercalate a month (or a day) | *einen Schaltmonat (oder Schalttag) hinzufügen* סנה' י"א עיג; על שלשה דברים מעברין את השנים; ריה י"ט עימא; מימות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר.

עֲבַר אֶת הַדִּין עי' עבר את הדין. שמור פ'ל; עיברה את חרין.

עֲבַר פּוּעַל, נשחנת ונפטר, to be disfigured, נפטר | *entstellt werden* to decay | פ'ז מ'ט; נפמא בעלים או שמתו תעובר צורתו וישרף.

הַעֲבִיר - מרח *stroke | streichen* ירוש' שבת פ'יד י"ד עיג; מעבירין על העין.

הַעֲבִיר עַל הַדִּין עי' עבר את הדין. שמור פ'ל; תבריות מעבירין על הדין.

הַתְּעַבֵּר התפ' - (1) הותה האשה to become pregnant | *schwanger werden* ב'ר פ'מ'ה; אין האשה מתעברת מביאה ראשונה.

(2) נתחבר הישוב עם העיר חסמוכה - to be consolidated into one township | *eingemeindet werden* ירוש' עירי פ'ה כ'ב עיב; יכול אני לעשות שתהא בית מעון מתעברת עם סבריא.

(3) נעשתה השנה מעוברת, נעשה תחודש בלא to be intercalated | *zum Schaltjahr oder Schaltmonat werden* ב'מ פ'ה מ'ה; המשכיר בית להכירו לשנה נתעברת חשנה וכו'; ירוש' ריה פ'ג נ'ח עיג; גיסן לא נתעבר מימיו.

עֲבַר פְּעַל המיר *besettigen* | *to remove* חול' י"ח עימא; שמתיה ועבריה.

עֲבָרָא וי' בריח bolt | *Riegel* תרג' שמי' כ'ז כ'ח (הבריה תתיכון); עברא מציעאת.

עֲבָרָא ת', עברי Hebrew | *Hebräer* תרג' ב'ר י"ד י"ג (אברם העברי); אברם עברא.

עֲבָרָה עי' עבירה. יומא פ'ה עימא; עבר עברה.

עֲבָרָה עי' עוברת. תוס' יומא ד' (ד'); עברה שהריחה וכו'.

עגונה (ני, 1) אלמנה חיה, אשה שבעלה נעלה
ואין ידוע אם הוא חי או מת ואין היא יכולה
להנשא לאחר, tied to an absent husband,
deserted wife | eine Frau, deren Mann
vermisst ist גיט ליג עיזא: ספני תקנה
עגונה.

עגלה (ני, 1) עגלת, רכב wagon | Wagen תרג'
יש' ביח כיו (ואופן עגלה): גלגלי עגלא.
(2) עגל calf | Kalb תרג' יכיע ברי טיו ייט
(עגלה משולשת): עגלא ברת תלת שנים.

עגלה -- אחד מקבוצי הכוכבים the constellation
called Charles' Wain (Ursa Major) | das
Sternbild „Großer Wagen“ ס' ציכ עיכ
מעולם לא ראינו עגלה בדרום ועקרב כצפון.

עגלתא (ני, 1) כנל, ברי ניח עיכ: רישא
דעגלתא.

(2) אגן basin | Becken ירוש' שבת פיג ו' עיזא:
מחו מיתן צלוחיתא גוא עגלתא.

עגמדה: עגמת נפש צער, יסורים Be-
grief | trübsal שבת קפיו עיזא: ספני עגמת נפש.

עגן פיי, אטר בבית הסוחר ein-
kerkern תרג' יש' מיכ ו' (אסיר): עגינין.

עגן פעל, עזב את אשתו עגונה to make lonely,
to desert (a wife) | seine Frau verlassen
גיט' כיו עיכ: ומעגן ומותיב לת.

איעגן ארס', נשארה עגונה to remain a widow
in life | ohne Scheidebrief, als Agone
zurückbleiben כים ייט עיזא: משום דלא תענין.

עגעג עי געגע. פסיק אחרי קעא עיכ: חמי
אפרוחין מעגעגין בארמה.

עגרון תי, בהיר hell-farbig | light-coloured
חוט' דמ' די כיו: הניח עגרון וכו'.

עדי עדיות.

עד -- עד איבן, עד אימתי עד איזה זמן how
long | wie lang שחשיר די' ד' עד איבן חיו

עגיל (ני, 1) עיגול Krets | Kreis חוט' נגעי ו' גי:
ביח העגיל.
עגיל, עגילא מגן, סוחרת round shield | runder
Schild תרג' תח' ליח ב' (מגן וצנה): תרים
ועגיל: שם ציא ד' (צנה וסוחרת): תריסא
ועגילא.

עגל פיי, עשה עיגול einen Krets | circle
ziehen שבת פיה עיכ: עושה ערונה ו' על ו'
ועוגל בה חמשת.

נעגל נסי, נעשה עגול rund | to be rounded
werden ירוש' עיו פייב מיא ע'כ: הוא נסלל
ונעגל.

עגל פיעל, (1) עי עגל, תעני פיג מיה: חוני
המעגל.

(2) גלגל wälzen | to roll, to press מכות פייב
מ'זא: היה מעגל במעגילה.

העגיל הפי, עי געגל. אחל' פיו מיד: עד שיעגלו
ראש כפיקה.

העגל התפי, (1) עי געגל. ברה ניו עיזא: כל
שמתעגל ויוצא.

(2) התגלגל sich wälzen | to roll oneself
ירוש' סנתי פיי ביח עיזא: מבלא של שייש
לחתעגל עליה.

עגל פיע, היה עגול rund sein | to be round
ירוש' עירי פייב כ' עיזא: כחן דעגלין.

עגל פעל, (1) עשה בצורת עיגול | to round off
rund machen מ' ציד עיכ: דעגל להו מיעגל.

עדידא גי, עור תחיה שנטרסה
the skin of the torn animal | *Fell des zerrißenen Tieres*

כיק יא עיא יביא ערחה לכייד.

עדינא עי עדינא 1. תרג' אמי מ' כיד (הוא
הגורל): איהו הוא עדינא (כהו' אחי עדינא).

עדיני זי, הריון, עיבור | *Schwanger- pregnancy*
schaft ביר פיל הרונך זה צער העדיני.

עדיק על דא ודאי קבנינא.

עדות -- חגרת עדים | *Zeug- testimony, evidence*
genauksage, Zeugnis סוכה כ"ס עיא: מעדי
עדות שקר.

עדי 1) זי, קור | *Kälte* cold תרג' זכ' יד ו'
(יקרות): עדי.

2) מהיג, זהו | *das ist* this is ברי' מיכ עיא:
עדי כפנא.

עדי שם איש | *männlicher Name* a man's name
מנ' מיט עיב: כרעדי מייעא.

עדיא גי, ספחת | *Schorf* scurf תרג' ויק' יד ג'
(ספחת): עדיא.

עדיאות שם מסכת בסדר גזיקין
name of a treatise of the Talmud | *ein talmudischer Traktat*
בר' כ"ה עיב: עדיאות בו ביום נשנית.

עדיין תהים, עד היום הזה | *noch immer* still
חג' פיו עיב: עדיין יש מזרעו בעולם.

עדיינא עי' אודייני, ספרא מצורע זבים פרשה
א' פרק ב' משכב ולא עדיינא.

עדיף פיע, חיה מוטב ומוכחר | *to be better*
besser sein ג' עיב: הי מינייהו עדיף; ב"ט
קיא עיב: לא עדיפת מינאי.

עדירה גי, חפירה במערר | *das Schan- hoeing*
feln קהל'ד ב' כ"ג: עדיור לי שתי עדירות.

עדישא שם אשה | *Frauen- a woman's name*
name תרג' יביע ברי' כ"א: נמיב איתתא ית
עדישא.

עדיא 1) עי' עדיא, תרג' ויק' י"ג ח' (המספחת):
עדיא.

קיימות: שבי' פיא מיא: עד אימתי חורשין
בשביעית.

עד היכן עי' עד פמית קירי ל"א עיא: עד היכן
כיבוד וכני.

עד ועד פקלל לרבות את גבול השיעור עצמו,
מלבד inclusive of | *ein-schließlich* ברה גיח
עיב: איכא עד ועד בכלל.

עד ולא עד פקלל למעט את גבול השיעור
עצמו, מלבד exclusive of | *ausschließlich*
שם: עד ולא עד בכלל.

עד פאן עד מקום זה, שיעור זה, זמן זה, *thus far*
till now | *bis hierher* קי עיב: עד כאן
לחולין עד כאן לתרומה.

עד פמה עד איזה שיעור *how far* | *wie weit?*
wie viel? שבי' פ"ג מיכ: עד כמה מזכלין עד
שליש שלש אשתות לבית מאת.

עד -- ספרות לבדיקת הנדה *a piece of cloth*
used by women for ascertaining their con-
dition of cleanness or uncleanness | *Tuch zur*
Feststellung der Blutung der Frau נדה גיח
ליב: עד שהוא נתון תחת הכר ונמצא עליו דם.
עדיא 1) פיי, גול | *erden* to capture תרג' יש'
י' ר': למעדי עדא.
2) מהיג, זאת | *dies* this פ"ג עיב: עדא
תחת

עדי פעל, בנל 1. תרג' אמי זי' יא (לבו): לעדא.
עדיא וי, שובב | *Räuber* plunderer תרג' יר' ל'
פיו (והו' שאסיד למשסח): ויחין עדיך לעדי.
עדיא זי, שלל | *Beute* booty תרג' יש' י' ו':
למעדי עדא.

עדיא ד, 1) גורל | *Los* lot תרג' ויק' פ"ז ח'
(גורל אחד): עדא חד.

2) מנת, חלק | *Anteil* share תרג' רבי' ל"ב
ט' (חבל נחלת): עדב אחמנתי.

עדיג על דרך נומא.

עדיה -- עדות | *Zeugenaussage* testimony תוס'
צוק' בכורות ג' ח"ז שחר עדתו.

oil press | *Becken in der Kelter* | ירוש' עץ
 מ"ה מ"ד ע"ב: הרפין והערשה.

ע"ה עזרת השם; עליו השלום; עם הארץ.
 עהא"ם על תראשונים אנו מצטערים.

עדיב עולם הבא.

עדין עולם הזה.

עדיבא עליו הכתוב אומר.

עדיק עיר הקודש.

עדיד עין הרע.

עדיש עליו השלום; עשרת השבטים.

עדישים עד היכן שידרו מנעת.

עובי עובדיה.

עוב זי, 1) שק *Sack* | *bag* | תומ' כלי כיב ר' מ':
 עובי הצמר.

2) קמט, כפל *Falte* | *fold* | ואל' מ"ט ע"א: עובי
 בית הכנסת.

עובא זי, 1) חיק *Schoß* | *bosom* | תרג' משי' ה'
 כ' (חיד נכריה): עובא דאחרייתא.

2) נוק אילן *Gezweige* | *ramification* | תרג'
 איוב מ' ליב (וכופחו לא רעננה): ועוביה לא
 תחי עכופיא.

עובדא, עובדא זי, עובדא, עובדא

נ', מעשה, מאורע, *Vorgang* | *event, fact, case*

Fall, Vorkommnis קיד' ע"ס ע"ב: עבר עובדא

כוותיה דרב; ירוש' ע"ז מ"ב מ"א ע"א: ר' יומי

בן שאול חזה מישתעי אהן עובדא; תרי' פ"א

מ"ח ע"ב: הוה עכיד עובדתא; שבת מ"ב ר' עידן

עובדתיה.

עבר עובדא פְּוֹתִיָּה דְּ- עשה מעשה בדעת... to

act in accordance with | *in Übereinstimmung*

mit... handeln קיד' ע"ס ע"ב: עבר עובדא

כוותיה דרב.

עובר, עובר ושב, נוסע, עובר אורח | *traveller*

Durchreisender סנוד' ע' ע"א: דרש עובר

גלילאה; ירוש' שבי' פ"ג ל"ד ע"ג: לא חשו

לעוברין ושכין.

2) שלל *Bente* | *booty* | תרג' יצ"ע במ' לא י"ב
 (השלל): עריתא.

עָדַל ע' אָדַל. עוקצ' פ"ג מ"ד: לולכי זרדין
 ושל עול.

עדלית עשה דוחה לא תעשה.

עדימ עדות ממון; עדי מסירה; על דרך
 משל.

עדינ עדות נפשות.

עדין פיעל, 1) התפתל *sich schmiegen* | *to bend*

מרק מ"ז ע"ב: היה מעדן עצמו כתולעת.

2) גרם עונג, *erfrischen*, | *to refresh, to enjoy*

Genuß bereiten ירוש' ברי' פ"ו י' ע"ב: מיני

מעדנים לעדן בהן גמל כל ה'.

3) הירך ופינק *geschmeidig* | *to make soft*

machen ס"ג ע"א: ומעדן את הבשר.

עדיע על דעת עצמו; ערבא דערבא.

עדיק ע' מ' אָדַק. (מים). ירוש' עיר' פ"ז כ"ז
 ע"ד: מוסיפין בעדק.

עָדַר פ"י, חפר במעדר *hacken, beha-* | *to hoe*

den כ"ט פ"ט ע"ב: השוכר את הפועל לעדור.

נָעַדַר נ"י -- נחפר במעדר *gehackt* | *to be hoed*

werden ירוש' מעש' פ"ג כ' ע"ד: חצר שהיא

נעדרת ונזרשת.

עָדַר פיעל -- ע' עָדַר, תומ' מעש' כ' י"ג: פועלים

שהיו מעדדין בשדה.

עָדַר פ"י, 1) ע' עָדַר, ויקר נכיהו ויל עדור.

2) עזר *helfen* | *to help* | תרג' משי' י"ג י"ב:

מן דמשי למעדיה.

עָדַר פעל, ע' עָדַר, ויקר נכיהו ומעדרה קדמיהו.

עדיש ערוב דבר שחין.

עָדְשָׁה -- 1) כלי לחמם הולח מעים *warming-*

Wärmflasche | *vessel* | תומ' שבת ג' (ר'), ז':

לא יתן ערשה מלאה חמין על מעיו.

2) כף מאזנים *Wagschale* | *scales* | תומ' כלי

ב"מ ג' י"ג: בערשה אחר המסמר.

3) בית מכול בנת *a trough in the wine or*

עוֹבֶדֶה ג', חבילה *bundle | Bündel* עיו כיג עיאו
עודה של שקיו.

עוֹדֶפֶה ד', מותר *surplus | Überschuss* ירוש' דמי
פיה כיד עיג; מעשר שני שבעורף.

עוֹדֶפֶה ז', (1) כגיל. עירי פיג עיאו עודמא שיתין
ותלת.

(2) מעלה יתירה, חשיבות *greater importance*
Vorzug ביב פיה עיבז מאי עודמיהו.

עוֹדֶרֶה ז', צמר *Wolle | wool* ירוש' שבת פיו
ה' עיבז גמל עודריה ראוויה.

עודהיב עולם הבא.

עודהיז עולם הזה.

עוֹנִיָא ע' עוֹנִיָא. תרג' תח' ניא ז' (כעון חוללה);
בעוויא אתילדיה.

עוֹנִיָא שם מקום כבבל *name of a place in*
Babylonia | Ort in Babylonien ירוש' יבמי
פיא ג' עיבז שביו עונויאו.

עוֹק ו', מדרגה *(Letter-) rundle of a ladder*
Sprosse פסיק' בחורש קניא עיאו שרו של בגל
ע לה שבעין עווקין.

עוֹוֶת ז', עיקום הישרה *perversion | das Beugen*
Krümmen אבות פ"ח מיהז על עינוי הרין ועל
עוות הרין.

עוֹז, עוֹזָא, עוֹנִיָא מיני עופות *names of birds*
Namen von Vögeln בלי פיו מירד בגף העוז
תרג' וק' יא יג (העוניה); ועווא; יביע שם
(הפרם); עחא.

עוֹזָרֶד ד', (1) מין פרי *medlar | Mispel* בלא' פיא
מיד; ובאילן וכו' והפרישים העוזרדים.

(2) זרד יבש *shrank reed | dörres Rohr* עיר'
ליד עיבז כאן בעוזרדין כאן בשאינן עוזרדין.

עוֹרִי פ"ע, חטא ועוֹת *sündigen | to do wrong* תרג'
תה' נים חי (בלי עון); על לא עוין.

עוֹרִי פֶעל, צווח *to cry | schreien* יב' ע"א עיבז;
היכא דלא מעוי.

עוֹבֶר לַעֲשֹׂיהָ קודם העשיה *vor* *before doing*
dem Tun ספי ז' עיאו כל חמצות מברך עליהן
עובר לעשייתן.

עוֹבֶר, עוֹבֶרֶא ז', תינוק במעי אמו *embryo*
Embryo יבמי ליו עיאו כל היולדת לתשעה
עוברת ניכר לשליש ימיה; תרג' תה' פיה כיג
עובריאו במעי אמן.

עוֹבֶרֶא ז', ענף, נצר *branch | Zweig* תרג' ירוש'
במי' יג כיג (זמורה); עוברא.

עוֹבֶרֶה, עוֹבֶרֶת ג', אשה תרה, מעוברת *preg-*
schwangere Frau *nant woman* יוסא פ"ב
עיבז החיא עוברת דארהא וכו'; בר' כיס עיבז;
כאשה עוברת.

עוֹבֶרֶתָא ג', זמורה *branch | Zweig* תרג' יביע
במי' יג כיג (זמורה); עוברתא.

עוֹבֶרֶתָא ג', עברה וכעס *wrath | Zorn* ביר פסיו;
עוברתיה ובחרתיה.

עוֹבֶשׁ ז', מין פרי *quince | Quitle* תוס' בלא'
ג' מיוז גוי שהרכיב פרסק על גבי עובש.

עוֹג פ"י, עשה עיגול *to draw a circle | einen Kreis ziehen*
תעני' פיג מיהז עג עונה.

עוֹגָא, עוֹגִיָא, עוֹגִיָה ג', חפירה מסביב לאילן
cavity dug around a tree | Graben, Fardhe
חולי' פ"ב מיהז שופך הוא לחוך עוגא של מים;
מריק פיא מיהז אין עושין עוגיות לגפנים; ספרא
בהר פרשה א': עוגיאות בין אילן לאילן חבירו.
עוֹגִין ז', בלי ברזל לעצור את הספינה במקומה
anchor | Anker כיב פיה מ"א; סבר את התורן
ואת העוגין.

עוֹגֵל ז', מקוה מים *reservoir | Wasserbehälter*
תוס' מקו' די יז עוגל ארבעים סאה.

עוֹגֶם ע' אָגם, תוס' צוקי' בלא' ב' מיהז גוי
שהרכיב פרסק על גבי עתם.

עוֹד - וְלֹא עוֹד אֱלֵא לֹא זו אף זו *and not only*
this, but... | und nicht allein dies, sondern
בר' ז' עיבז ולא עוד אלא שזוכה ברין.

name of several Amoraim | שם אמוראים (2)
Name von Amoräern | מורק ביו עיאו עולא
ביראה.

עולבן, עולבנא | עלבון, פניעה בכבוד hu-
miliation, insult | Beleidigung. Demütigung
תרני דבי גי יב (רל): ענותן ומקבל עולבן
יביע שמי' פיז (העשוילכס): עולבנא דאמאכד
לכת.

עולדה (1) עי עולא 2. יורש' מגי' פכ עיג עיב:
עולה ביראה.

(2) נערה Mädchen | girl | אמטיר א' טי: עולה
אחת שנשחירה לו עשית אותה אנוסמא.

עולים | עלם, נער Jüngling | boy | ביר עיט:
אחי מעין עלימון ועלימיתא.

עוליקא (1) ככל. תרג' שרא יז ניה (הנער):
עוליקא.

(2) עי עוליקא: תרג' חזי קכז די (בני הנעורים):
בני דעוליקא.

עוליקא, עוליקא נא, עוליקין ויר בחרות
נוער Jugend | youth | ברי ית יב (אחרי
בלותי היתה לי עדנה): בחר דמיבות תהיה לי
עוליקא יביע שמי' ב' בי: וחדרת לעוליקא:
תרג' יש' ביר ו' (ואשה נעורים): וכאתת עוליקין.

עוליקא נא, נערה, בתולה Mädchen | girl | תרג'
אמ' ת' א': עוליקא.

עולם -- עולם תפא אחרית הימים, העולם
שלעתיד לבוא, ימות המשיח, רחוק המיתם
the hereafter, the Messianic days | das Jen-
seits; die messianische Zeit, die Aufersteh-
ung | מנה' פיי סיא: כל ישראל יש להם חלק
לעולם הבא.

עולם תנא העולם הקיים, הווה this world, the
mundane existence | das Diesseits | נ' עיא:
לא בעולם הזה עולם הבא.

עולם (1) עי עולים. תרג' יש' ס' ח' (בחור
בתולה): עולם עם בתולתא.

אחעוי אחמי, נעשה לו עול Un- | to be wronged
recht erliden | תרג' משי יח ים (אח נמשע):
אחא דמתקוי מן אחי.

עריא די, עון iniquity | Vergehen | תרג' תהי ניא
די (עוני): עויית.

עריא שם אמורא Name | eines Amoräers
ביב קכס עיב: ר' עריא.
עויל עוד יש לומר.

עולא די, רשע Bösewicht | wrong-doer | תרג'
איוב יח כיא (משכנות עול): כשיריית עולא.

עולה | ילר, נער Knabe | boy | ביר סלי:
בערביא צוחין לינוקא עולה.

עורא (1) ת' מוסא, עור blind | blind | תרג' שמי
די יא (עור): עורא.

(2) שם אמורא Name | eines Amoräers
הולי ניה עיא: ר' עורא.

עורית נא, פלצות, כוץ תגף Krampf | convulsion
חלי' ס' עיב: שכל חרואה אותם אוחותו עורית.

עוקבנין | מיני קוצים | a species of thistles
eine Art Disteln | איכיר די טי: שהיו מתיס
מריח עוקבנין.

עוקלא | מין מרה ומשקל a measure of capa-
city and a weight | ein Hohlmaß und Ge-
wicht | עיר' כים עיא: עוכלא תכלין ולימרא ירקי.

עול עי עיל. יומא נייב עיא: ניעול בין
מנורה וכו'.

עיל (על) (1) הביא, הכניס hincin- | to bring in
bringen | שבת ציו עיב: מה לי אפוקי מה לי
עילי.

(2) גרל וצמח sich entwickeln | to develop
רית יג עיא: ודילמא לא עיל כלל.

אדעיל אחמי, נכנס hincin- | to get in
יומא נ'א עיב: ולא סתעיל ליה.

עולא (1) עולל, חנוק Säugling, | suckling, child
Kind | ביב ט' עיא: עולא משגש ארחתיה
דאימיה.

תוסי' ברי' א' ג'ז העונה אחת מעשרים וארבעה בשעה וכו'.

(2) זמן של ייב שעות a period of twelve hours | Zwölfstundenperiode תוסי' מקי' וי: ביום השלישי מתורה וכו' פעמים שהן ארבע עונות.

(3) זמן כסודים | Zeit, stage, time, due season bestimmte Zeit ירושי' מרק פיג פיג עיאו עונת קרית שמעו עירי' פיה כיה עיבו אם עונת תשמים היא.

(4) עינוי נפש | Entbehrung suffering, privation ספרא בחוק' פרשה ב' פרק ח'ז עונה של מרכה.

עונקא זי. צואר | Hals neck | בר' ר' עיבו הקרוב לנפש וכו' עונקא.

עונקלא זי. מוס, בד | Stange pole | תרג' יח' מ' מינז ועונקלין נפקין פשך חד.

עונקקתא עיי' עונקא. ירושי' ברי' פיב תי' עיגז עונקתיה דהוא גברא רמיא.

עונש - - - - - | crime | das Vergehen חטא ביק קיה עיבו עונש ממון וכו' עונש שבועת.

עונקא זי. | Zeit time | בר' פליגז מן עונתא דיחבת וכו'.

עונקן עיי' ענקן. קהליר' ח'ז עונקן בדברים. עועיב עד ועד בכלל.

עונקא זי. (1) עצבות וינק | Betrübnis grief | בר' ניו עיאו מעונבא דלכך.

(2) מכסה | Decke cover | ציר עיאו עונבא דחשיב עלה לקצעת.

עונקא כנל ג. כלי פכיו מיז וכל מקום שיש חסרון מלאכה וכו' אלא העונבה.

עונקא זי. אוצר המלכות | treasury-department Staatsschatz עיאו עיאו אל יאמר ארם לעכרם עול תחת' לעוצר.

עויק עוד קשה.

עונקא. עונקא שמות אמוראים | Namen von Amoraim עירי' ליד עיבו עונקא ברחמא; ירושי' חג' פיב עיח עיבו ר' עוקבה.

(2) ח' צעיר. עול ימים | young | fang ירושי' ברי' פיב תי' עיגז כחנא הוא עולם סגין בר מליק לחנא.

עולמית תודם, לעולם, לחלוטין | for ever, abao- lately | für immer, absolut עיז ד עיאו אין מקבלין אותן עולמית.

עולמקתא עיי' עולמקתא. ביר פעינז עולמין ועולמא.

עולעיב עד ולא עד בכלל.

עולשין זי. סין צמח | Endiele endive | כלא פיא מיבז עולשין ועולשי שדה.

עולית עשה ולא תעשה.

עולתק עיי' עולשין. ירושי' כלא פיא כיו עיאו עולשי שדה - עולתק.

עוקא עיי' אוקא. תוסי' צוק' כלי ב'ב א' וי: ובסודי וכו' ובכוש ובקומא.

עוקד זי. אומד והשערה | estimate, prognosis Schätzung, Prognose ירושי' מנה' פיס כיו עיאו עומד של פעות.

עוקדה עיי' עמידה 1. ירושי' עיז פג מיג עיאו לא רצה לקרות עומדה קורין אותו עמידה.

עומדות תהי. בעמידה, עומד | standing | stehend ירושי' שבת פיי ייב עיגז שמשת' את אבי עומדות.

עומס זי. כשא | Last load | מנה' קי עיאו עחיד תקביז ליתן לכל צדיק וצדיק מלא עומסו.

עומקא זי. (1) עומק | Tiefe depth | ביב פיר מיד: לא את הבור וכו' אעפיי שכתב לו עומקא ורומא.

(2) מרמח | Tücke cunning | יביע בר' כיב ייז ולא הוא כלכבי עומקא.

עומקן. עומקנא תי. עירם. נוכל | cunning | flüchtig דריא וזמא וי: לא יתא ארם לא נוקבן לא עומקן; תרג' תה' קיא רי (לכב עקש) ליכא עומקנא (כהוי אחיז עוקמא).

עונג 1. אחד סביד בשעה | the twenty-fourth part of an hour | der 24. Teil einer Stunde

עוֹרְדָּעָן, **עוֹרְדָּעָנָא** ז', (1) ע"י אַוֶּרְדָּעָה. ב"ר
פ"ז חמי חד עוֹרְדָּעָן מַעֲנָה חד עֶקְרָב.

(2) ע"י אַוֶּרְדָּעָנָא. ירוש' ע"ז פ"ב כ' ע"ד: הוא
עוֹרְדָּעָנָא מַכְנָת.

עוֹרְדִּילָא ע"י אַוֶּרְדִּילָא. שְׁחָשִׁיד ב' מ"ז: עוֹרְדִּילִיחַ
דאִילִתָא.

עוֹרְכֵי הַדִּינִין ז', מסדרי מַעֲנָת בַּעֲלֵי הַדִּין
pleaders, advocates | *Anwälte der Pro-*
zeßierenden בתי ג"ב ע"ב: עֲשִׂינוּ עֲצָמָנוּ כְּעוֹרְכֵי
הַדִּינִין.

עוֹרְלָה, **עוֹרְלָתָא** ז', ערלה
fruit of trees of the first three years | *Vor-*
haut; die Früchte eines Baumes in den
ersten drei Jahren der Pflanzung תר"ז
ח' מ"ז: עוֹרְלָה וּבְלֵאֵי הַכֶּרֶם וְכוּ'; ע"ז י' ע"ב:
רִישָׁא דְעוֹרְלָתָהּ.

עוֹרְמָא ז', תל, ערימה pile | *Haufen* תר"ז יב' ע"ב:
ש"מ ח' (כְּעִרְמוּ מִים) אֲתַעְבִּידוּ מִיָּא עוֹרְמָן
עוֹרְמָן.

עוֹרְפָּה -- פירוד | *Scheidung* division, separation
תג' מ"ז ע"א: וְלֹא עוֹרְפָּה וְלֹא עִפְרָה.

עוֹרְפִילָא ז', נשם דק fine rain | *feiner Regen*
העני' ד' ע"א: עוֹרְפִילָא אִפִּילָא לְפִרְצִירָא דְתוֹתֵי
קָלָא מַהֲנִיא.

עוֹרְקָמָא ז', בריכה Teich | *pool* קיד' ע"א ע"א:
מִסּוּ לְעוֹרְקָמָא רִמְיָא.

עוֹרְשָׁנָא ז', תוקף ועוז strength | *Stärke* תר"ז
תח' ח' ג' (יִפְרֹת עוֹז): אֲשַׁתְּמָתָא עוֹרְשָׁנָא.

עוֹרְשָׁף ז', הצד הרוחב של קדרום adze-shaped
part of an axe | *der breite Teil einer Axt*
כל' מ"ז מ"ג: קוֹדְרוֹם שְׁנִיטָל עוֹשְׁפוּ סַמָּא מַפְנֵי
בִּיחַ בְּקוֹעוּ.

עוֹרְשָׁפָא ז', מין קדרום Breitschiff | *adze* תר"ז
ש"א י"ג ב' (מַתְרַשְׁחוּ): עוֹשְׁפִיתָא.

עוֹת -- נַעֲוֹת גַּם, נחנה genießen | *to enjoy*
ירוש' ב"ר פ"ח י"ב ע"ג: יַעֲוֹתוּ לְאוֹרוֹ.

עוֹקְבָן שם ריש גלויא name of a chief of the Ba-
bylonian Jews | *Name eines Exilarchen*
שבת ב"ז ע"ב: עוֹקְבָן ב"ר נַחֲמִית וְכוּ'.

עוֹקָה ז', גומה, בור pit | *Grube* עיר' פ"ח מ"ט:
עוֹקָה מְרוֹקָת סַמָּתִים.

עוֹקְמָא, **עוֹקְמָן**, **עוֹקְמָנָא** ת', עקום ועקוש
perverse | *störrisch* תר"ז ירוש' דב' ל"ב ח'
(עקש): רַא עוֹקְמָא: סַפְרֵי הַמִּזְנוֹ שִׁיתָ אֲתָם
עוֹקְמָנִים וּפְתִילְתוּלִים: תר"ז איוב ח' י"ג (ועדת
נַפְתִּילִים): אֲסַפְגִּינוּחֵי עוֹקְמָנִיא.

עוֹקְמָנוּתָא ת', הפספסות crookedness | *Ver-*
kehrtheit תר"ז תח' קב"ח ח' (עֶקְלָקְלוּתָם):
עוֹקְמָנוּתָהוּן.

עוֹקֶצִי עוֹקֶצִין.

עוֹקֶץ ז', (1) ראש חד של דבר Spitze | *point* כל'
פ"ג מ"ה: מַחַם שְׁנִיטָל דְּרִירָה אוּ עוֹקֶצָה.

(2) בד שֶׁעָלָיו תְּלוּי הַפְּרִי בַּעֲץ | *peduncle of fruits*
Stiel סוכה פ"ג מ"ה: נִיטָל עוֹקֶצָה.

(3) הַאֲבֵר הָעוֹקֶץ שֶׁל עֶקְרָב, דְּבוֹרָה וְכוּמָה | *sting*
Stachel ירוש' שבת פ"ד י"ד ע"ה: עוֹקֶץ עֶקְרָב.

(4) אֵלֶּיחַ | *Schwanz* tail | *tail* תמיד פ"ג מ"א: הָעוֹקֶץ
וְתַרְגֵּל חֲחוּחַ וְכוּ'.

עוֹקֶצָא כנ"ל 3, ב"ר ג"ח ע"ב: עוֹקֶצָא דְעֶקְרָבָא.

עוֹקֶצִין שם מסכת במדר מהירות name of a treatise
of the Mishnah | *Name eines Mischnatraktates*
הור' י"ג ע"ב: בִּיתִי מֵר וּבִיתִי בַּעֲוֶקֶצִין.

עוֹקֶר הָרִים כנוי לחריף dialectician | *Scharf-*
sinniger, Dialektiker הור' י"ד ע"א: ר' יוֹסֵף
פ"ז רבָה עוֹקֶר הָרִים.

עוֹר -- נַתְעוֹר נַתְעוֹר, נַעֲשָׂה מוֹכָא | *to be blinded*
geblendet werden תנח' אחרי א"י: נַתְעוֹרוּ עֵינֵינוּ.

עוֹר ז', מוץ chaff | *Spreu* ירוש' שבת פ"ד י"ד
ע"ד: עוֹר דְּמַעְרִין.

עוֹרְבָתָא ז', נקבה העורב she-raven | *Raben-*
welbchen שבת מ"ז ע"ב: הַאֲמִיר לְעוֹרֵב צִרָה
וּלְעוֹרֵבָתָא שְׂרִיקָי.

2) הנזחה forsaking | das Verlassen איכיר
ה' כ"ז מאיסת וגעילה עזיבה ושכיחה.

עזרא ת"י. עז. חזק stark | strong סגור ז' ע"א:
כי רדמתין הוות עזרא.

עזירותא: עזירות לבא עקשנות | obduracy
Starrsinn איכיר ג' סיה (מגנה לב): עזירות לבא.
עזיל ז', מטה Geaspinnat | web ירוש' ע"ז פ"א
ל"ס ע"ג: ריזבון ל"ח עזיל קמן וכו'.

עזל פ"י, מזה spinnen | to spin תרג' דח"ב פ'
מזה דעזלין יתיה חי כחוטא.

(עזם) אָעזם אפ"י, מלק abkaeipen | to pinch
תרג' ירוש' ויק' א' מ"ז (ומלק ראשו): ויעזם
רישיה.

עזק פ"י, 1) חפר חפירה מסביב לנמיעה | to dig up
umgraben מ"ז ע"ב: שתיה עזק תחת דיתיו.
2) אחז, החזיק festhalten | to hold fast חול'
ציד ע"א: שעזק אחת בפיו ושחים בידו.

עזק ז', תחכושת Kompress | compress שבת
כ"ד ע"ב: מוטנין לה עזק בשמן ומניחין לה על
פרותה כרי שלא תצמנן.

עזק ע"י זק, קיד' ע"א ע"ב: עד היכן היא בכל רב
אמר עד נהר עזק.

עזקא ז', מבעת, חותמת Ring, signet-ring
Siegelring תרג' יב"ע שם' כ"ה י"א (פתוחי
חותם): גלוג דעזקא.

עזקתא ז', 1) כגיל, תרג' ברי' מ"א מ"ב (מבעת):
עזקתא.

2) ע"י מַבְעֵת 2. קהל' ז' י"ט: ספוכא לורשטא
וכי' ומסיפונא לעזקתא ומעזקתא לברא.

עזרה -- עזרת ישראל מדור בבית המקדש
לאנשים מישראל, לבלתי כהנים the men's
compartiment (for non-priests) in the Temple
court | der von den Nichtpriestern benutzte
Tempelhof מדות פ"ב מ"ז ולשכות היו תחת
עזרת ישראל ופתוחות לעזרת הנשים.

עזרת פ"אגים מדור הכהנים בבית המקדש
compartiment for priests in the Temple court |

עזת שם איש männlicher Name | a man's name
סגור י"ט ע"א: ר' מנשיא בר עזת.

עזתא ז', התכבד Entgleister | perverse person
תרג' משי' ג' ל"ב (גלה): עזתא.

עזתיק ז', יין ישן old wine | alter Wein
גור פ"ב ג' ע"ב: ר' חגינא שתי עזתיק ר' יוחנן
לא שתי עזתיק ר' חגינא שני עזתיק דעזתיק.

עזתרא ז', עושר Reichtum | wealth
תרג' ש"א י"ז כ"ה (עושר גדול): עזתר סג'
מ"ק כ"ה ע"א: עזתריה דרב חסדא.

עז' עזרא.

עז' עבודה זרה.

עזאל שם מלאך Name eines Engels | name of an angel
Engels דביר פ"א: ירדו שני מלאכים עזאל
ועזאל וחמרו בנות הארצות וכו'.

עזב -- הַעֲזִיב הַס', הוציא את הצירושין למועל
to effect a divorce | die Scheidung bewirken
ג"מ' ל"ב ע"ב: גסוח וכו' לא יעזב דבריו קיימין.
הַעֲזִיב הַס', היה נזעק ונכחל | to be neglected
vernachlässigt werden כ"ה סמיה: מתבעות
ומתעזבת.

עזביק עבר זמנו במל קרבנו.

עזג'ר ז', שליח Bote | messenger תרג' יב"ע ב'
ל"א ד': עזג'ר קלילא (כתי' אחי' אונד).

עזות -- עזות-מצת, עזות-פגים ג', חוצפה
insolence | Frechheit קיד' ע' ע"ב: אם ראית
כהן בעזת מצת אל תזרזר אתריו: שם שמו' וכן
ש"ס בו עזת פנים וכו'.

עזז (עזז) הַעֲזָז הַס' -- נעשה עז וכהיר grow
brighter | heller werden ספרא תוריע נגעים
פרשה ב' פרק ב' א"ס העז וכו' וכו'.

הַעֲזָזוּ הַס', ותחזק dreist werden | to be daring
מרי' תר' פ' כ"ז אל יתעזון במלכותן ואל
יתעזון בשלותן.

עזיבה ג', 1) הפקדה Prelegade | renouncing
(des Eigentums) ירוש' ברי' פ"א מ"ב ע"ג:
מַעֲשֵׂר עֲנִי נִתָּן בִּזְכוּיָהּ וְאֵלּוּ מַעֲזִיבָה.

עפיר תי, מעלה עשן *smoking | raschend* תרג' יחש' שמי' כי מיו (תהר עשן): מורא עפיר.

עפיר תי, רחוק *far | fern* גימ' כיו עיה פפיר ועפיר וכו'.

עפל שם איש *a man's name | männlicher Name* אסתר א' הי: חנינא בר עפל.

עפלא תי, עצל *lazy, laggard | faul, träge* תרג' משי' כי (ציר עצל): שלוחא עפלא.

עפלוזא הי, אמלוי, שוק, יריד *bazaar, fair* *Markt, Jahrmarkt* עיו יא עיב: עפלוזא של עזת.

עפלוזא תי, עצלות *laziness | Trägheit* תרג' משי' יש מיו (עצלה תפיל תרדמה): עפלוזא יהבא שינתא.

עמם הי, שוק תרגל *loin | Schenkel* ירוש' מני' פיא עי עיר: חד עמם וחד לגין דחמר.

עמן פיי, שם במעמן *to pack olives in a vat* פיו עיא: עומנו בבית הבר.

עמעמדה עיי ממעמדה. ירוש' מנה' פיי כי עיג: אייתי עמעמדה.

עמף — לבש *to put on an upper garment | um-* *nehmen, sich einhüllen* ירוש' נר' פייג ליח עיא: עתיד עשו הרשע לעמף מליתו.

התעמף תתפי' — כסה ראשו *to cover oneself | sich bedecken* שבת יי עיא: לביש ונתחכמי ומתעמף.

עמף עיי עמף. רות רנה גי גי צריך אדם שיהו לו שני עמפים.

עמף הי, חיק *bosom | Schoß* תרג' קהל' הי מ' (חזיק כמילי): בעמף שפין.

עמר — התעמר התפי, נתקשט *to be adorned | geschmückt sein* ביר פסיו: בעלה נתעמר בה והיא לא נתעמרה בבעלה.

עמר פיע, (i) אול, בלה *to be gone | aufhören, zu Ende sein* תרג' שיא מ' הי (הלחם אול מכלינו): חודין עמרו ממנא.

Priesterhalle im Tempel מדרת פיי מיה ורש' מסמין מכדילין בין עזת ישראל לעזת כהנים. **עזת הנשים** מדר מיוחד לנשים בבית המקדש *the women's compartment in the Temple* מיה: עזת הנשים וכו' שחנשים רואות מלמעלה והאנשים מלמפן כרי שלא יחיו מקורבין.

עזרתא תי, הצד בית המקדש. עזת *Temple* *court | Tempelvorhof* תרג' ישי' ליב (גבעת ירושלים): עזרתא דבירושלם.

עמ"ב ערב תשעה באב.

עמוף הי, עטיפה, מלבוש לתעמף בו *wrap, cloak* *Überwurf* ירוש' פאה פיו כיא עיב: צריך אדם שיהו לו שני עמופן אחד לחול ואחד לשבת.

עמור תי, מקושט *wreathed | geschmückt* פסיקד פיי: כוס של ברכה מצוחו שיהא מודה ושיהא עסוד ושיהא מלא.

עפוש הי, פעולת המזורר *sneezing | das Niesen* כרי ניו עיב: ששה דברים סימן יפה לחולה אלו הן עפוש ויעה שלשול וכו'.

עטי הי, עצה, פיתוי וחסות *instigation | das Anstiften, Zureden* כייב ייו עיב: ארבעה מתו בעמיו של נחש.

עטינים — יתים מכונסים וכבושים בבית הכד *packed olives | zum Mürbwerden hingelegte Oliven* ירוש' מיק פיי פיא עיא: מתניחין בעטינים מה דתני רי חייה בגרגרים.

עטיף הי, חיק *bosom, lap | Schoß* תרג' איכה הי ייב (חיק אמותם): עטיף אמהן.

עטיפה תי, (1) כלות הנמש *exhaustion | das Verschmachten* מרי תדי קיב א': אין עטיפה אלא תפלה.

(2) התעטפות כבגד *wrapping oneself up | das Sich einhüllen* מיק כיד עיא: כל עטיפה שאינה בעטיפת ישמעלים אינה עטיפה.

(3) מלבוש עליון *upper garment | Oberkleid* ביר פסיו: שינו עטיפתם בשעת השמר.

(2) הריון *pregnancy* | *Schwangerschaft* פגיא: מתחלת עיבורו של מואב לא היה לשם זנות וכו'.

(8) עובר במעי אמו *embryo* | *Fötus* קהליר יא ה': עיבורה של אשה.

(4) פרברים שנוספו על העיר *outskirts* | *der Stadt einverleibte äußere Häusergrenze* עיר ס' עיא ועיבז עיבורה של עיר.

(5) הוספת חודש לשנה או יום לחודש *intercalation* | *Einschaltung eines Monats oder Tages* סנה' יא עיא: כמה עיבור השנה שלשים יום.

עיבור דין משפט חמור וקשה *rigor* | *Rigorsität* שמרר פיל: עיבור הדין שעובר על אחרים.

עיבור צורה מירום, שינוי גמור עד שאין להכיר את הצורה. *disfiguration, decay* | *Entstellung, Verfall* פס' ליר עיא: ותעובר צורתן וכו' משום הכי בעי עיבור צורה.

עיבורא עי' עיבור 1, 2, 5. ירוש' דס' פיא כיב עיא: מה עיבוריא עבדין; נדה מ' עיא: תרי עיבורין ירוש' פנה' פיא יח עיג: השנה מקודשת בעיבורה.

עיבדא וי' עיבדא כ', עי' עבדא. תרג' יביע וק' מיו ב"ס (מלאכה): עיבדא: תרג' שם' ליא ח' (מלאכה): עיבדא.

עיבדא עי' עבדא. עיר קיב עיא: עיבדא דדשא. עיבדא ת' עברי *Hebräer* | *Hebrew* תרג' יכ"ע כר' יד יג (אברם העברי): אברם עיבדא.

עיגול, עיגולא וי' 1 חוג *circle* | *Kreis* סוכה ח' עיא: כמה מרובע יותר על העיגול; שם: עיגולא דנפיק מגו ריבועא.

(2) ככר עגול *loaf, round mass* | *Laib, runde Masse* שבת ציג עיא: עיגול של דבילה; ירוש' בר' פו י' עיא: דנמכ עיגולא ומכרד עלוי.

(3) קורה עגולה שבבית חכר *clay cylinder of the wine press* | *walzenförmiger Preßstein der Keller* תום' שבת א' בימ: עיגולי הגת.

(2) עשן *to smoke* | *rauchen* תרג' ירוש' שם' י"ט יח (עשן כולו): עמר בוליה.

עמר פל, 1 קישט *to decorate* | *zieren* מוסה ח' עיא: ומעמרא ליה כי סאמא לשוכלתא.

(2) ביטל, הרחיק *to abolish* | *entfernen, ab-schaffen* תרג' דהייב לי יד (ויסירו את המוכחות): עמרו ית אגוריא.

אחעמר אתמ', היה מעומר *to be wreathed* | *sich bekranzen, sich schmücken* תרג' יואל ב' כיב (דשאנ נאות מדבר): איתעמרו דידות מדברא.

עמרה - 1 כרכוב *cornice* | *Gestirn* כלי פיה ס'ג: עמרה כירה.

(2) ראש אבר הזכרות *corona of the membrum virile* | *Bichel des männlichen Gliedes* ניה עיב: העראה זו הכנסת עמרה.

(3) עיגול הפימם של דר האשה *the ring around the teat of a woman* | *Ring um die Warze der weibl. Brust* נדה מ"ו עיא: אלו חן סימני בותרת וכו' כשיתקשקשו הדין וכו' משתקף העמרה.

עמרן, עמרנא ז', פמולת הזפת *tar* | *Teer* שבת כ"ד עיב: אין מדליקין בעמרן מפני כבוד השבת; שם כ' עיב: עמרנא פסולתא דזיפתא.

עמש פיע, עמש פיעל, נתעמש נחפ', זורר *to sneeze* | *niesen* לקי אויב תשכז: לא נמצא אדם עומש וחיה; נדה פ"ט מ"ה: מסהקת ומעמשה; בר' כ"ד עיב: המתעמש בתפילתו סימן רע לו.

עי' עין.

עי על ידי.

עיבא וי' עב, ענן *cloud* | *Wolke* תעני' כ' עיב: יומא דעיבא.

עיבוד ד', תיקון עור *tanning, dressing hides* | *das Bearbeiten, Gerben* שבת ע"ה עיב: אין עיבוד באוכלי.

עיבור 1 עכור, תבואה *grain* | *Getreide* כה' קיב עיא: ממנה עיבור ממנה קטניות.

עִזָּה נִי, נקבת העז *she-goat | weibliche Ziege*
 ירושי בכורים פֿיב פֿיה עיב: צבי שעלה על
 גבי עיזה.

עִזָּקא, עִזָּקתא עי עִזָּקא, ירושי עיז פֿיד
 פֿיד עיז: בר קפרא אשכח חד עִזָּקא: גימ' פֿיה
 עיזא ועִזָּקתא דחִיק עלה שם.

עִיט ערב יום טוב.

עִיטא נִי, עצה *counsel | Rat* עצה חר' יכיע בר' כים
 כיבו עיטא דרטיג.

עִיטדא עי עִיטָא, כים לים עיבו דלא עכיר
 עיטדא.

עִיטוף ד, כיסוי התעמלות *covering (the head)*
das Verhüllen, Bedecken בר' ניא עיזא עיטוף
 ועיטוף.

עִיטור ד, קישוט *crowning, wreathing | das*
Schmücken, Behrängen ירושי ביצה פֿיא מ'
 עיבו עיטורי מוכת.

עִיטור סופרים השמטת אות *omitting a letter*
das Weglassen eines Buchstaben נר' לז
 עיבו עיטור סופרים וכו' הלכה למשה מסיני.

עִיטתא עי עִיטא, חר' אפי' אפי' עיטתי
 רשתי.

עִיטפא ד, חיק *Schoß | bosom, lap* חר' שם
 ד' (וישב ידו אל חיקו): ואחיב יריה לעיטפיה.
 עִיטרא וי, חלוקה, שטר חלוקה *separation, deed of partition | Teilung, Verteilungsurkunde*
 (v. Erbe) כיב כים עיב: ולא אמרן אלא דלא
 כתוב עיטרא וכו'.

עִיזא עי חִיזא, בר' ח' עיזא צריכין לדברי עיזא.

עִיזא תי, (1) חייב *guilty | schuldig* איכיד ב'
 אפי' אית אתרין דצווחין לחייבא עייבא.

(2) ד, כאב *pain | Schmerz* שם שם: אית אתרא
 דצווחין לכייבא עייבא.

עִיזע וי, ציצית *fringe | Franse* תוס' כלאי' ח' כז'
 עיזע של צמר.

עִיגול שִׁלְבֵּן כדור שלג *snow-ball | Schneeball*
 תוס' מקו' ח' ח' עיגולי' שלג חמשוקעים במקוה.

עִיגונא ד, עשית תאשה לעגונה *disability to*
remarry | Hindernis bei der Wiederver-
heiratung יב' פֿיה עיזא משום עיגונא מקילו
 בה רבנן.

עִיגל, עִיגלָא וי, עִיגלָתא *calf | Kalb* חר' תרג'
 יכיע רבי' כיא ד' (עגלה): עיגלָתא: ירושי' כלאי'
 פֿיט לִיב עיב: חמא עיגל מנכס; מנהי סיו עיזא:
 עיגלא תילתא.

עִיד וי, תג של נכרים, איד *idolatrious festival*
heidnisches Fest תוס' עיז א' א': יום אחד
 בגליות לפני עידיהן אמור.

עִידא: יומא דְעִידָא יום המיועד *appointed day*
bestimmter Tag חר' משי' ד' כ' (יום הכסא):
 יומא דעידא.

עִידבא עי עִידבא, חר' שחדש ח' יזא: בעידביה
 דמרי עלבא.

עִידוי עי עִידוי, כיד פמית: תאשה הזאת כל זמן
 שהיא ילדה יש לה עידויין.

עִידון ד, התמנקות ותירה *delicacy, indulgence*
Wohlleben תעני' כי עיב: ואל ינהיג עידוין בעצמו.

עִידור ד, חמירה כמעור *boeing | das Behachen*
 כיד פליט: בעידור בשעת העידור.

עִידית נִי, מיוצ השדה *choice land | bestes*
Feld גימ' כיה מיא: חניוקין שמין לחו בעידית.
 עידור עין הרע.

עידויב ערב יום הכפורים.

עירט ערב יום טוב.

עירב ערב יום כפורים.

עיון וי: עיון חפלה כוונה בשעת התפלה
devotion | Andacht בר' כיה עיזא: עיון חפלה.

עיוק וי, סצוקה *pressure | Bedrückung* חר' יש'
 ל' וי (צורה וצוקה): עקא ועיוק.

עִיזא ד, עז *goat | Ziege* מנ' נ' עיזא עיזא רבי
 מבחי.

(4) תואנה pretext | Vorwand פייב ליה
עייב: עילא אח בעי: פאה פיא פיו עיא: עילא
היו מבקשין.
(5) עי עולא 2. ירוש' בר' פ"ב ד' עיא: איר
עילא.

עילא ת' עלין oberer, upper, uppermost
oberster תרג' תה' צ"א פי (עלין שמה מעונך):
במדור עילאה שותא בית שכינתך; פסי עיו עיא:
עילאה גבר.

עילאי (1) כנל. תרג' ישי יד ידן איהי עילאי
מבלחן.

(2) שם איש männlicher Name שבת כיה עייב: ר' יהודה בר עילאי.

עילבא עיי עניבא. ילקי דבי תתקמ: נבנן ליה
עילבי.

עילד נ' תואנה פערם Vor- pretext, reason
wand, Grund ירוש' יב' פסי פיו עיא: עילד
היה רוצה להבריו מנכסיו.

עילוי מהיי על גבי auf, über above, upon
oberhalb חול' קיא עייב: עילוי בשרא.

עילוי. עילויא. עילויא ז' ערד, הערכה
value | Wert תמורה פיו מינ: הקדש עילוי:
בר' ליה עייב: ראשתני לעילא: כת' נ' עייב:
עילויא ראב.

עילי שם מקום Ortsname | name of a place
תוס' צוק' שבי' ד' עיא: עילי רכתא.

עיליש שם אמורא Name of Amora
eines Amorsers כיב קליג עייב: מבר רב עיליש
קסיה רבא למימר.

עיליתא נ' עליה Ober- upper chamber
gemach תרג' שופ' ג' כיה (רלחות העליה):
דשי עיליתא.

(2) מין מדה ein Maß a measure שכת קייט
עיא: אשכח כיה מרגניתא ובנה בחלימר עיליתא
דדינרי דדהבא.

עילעוול ז' רוח סערה Wirbelwind | whirlwind

עיינ עיי עיינ. שבת ק"ג עייב: אלפין עיינין.

עיינש שם מקום Ortsname | name of a place
ירוש' דמ' פ"ב כיב ערד: מוסיתא עיינש וכו'.

עיינתא נ' מעין Quelle | well, spring תרג'
ירוש' כמ' ליד מיה עיינתא דדמשק.

עייני טב שם מקום Orts- name of a place
name ירוש' תעבי פ"ב פיו עיא: לא אמר כן
אלא בעייני טב על יד דאינון ידעין רהוא ריש
ירחא וכו'.

עיינש עיינ שם.

עיינלו שם מקום Ortsname | name of a place
ירוש' נדה פ"א מיה ערד: מעשה בריכה אחת
בעיינלו.

עייבוב ו' (1) מניעה, איחור hinderance | Ver-
hinderung תמורה ליב עיא: אין בה אלא עייבוב
גיבויין בלבר.

(2) תנאי מוכרח indispensable condition |
unerlässliche Bedingung ירוש' פ"ב פיו ליר
עייב: שינה עליו הכתוב לעייבוב.

עייבולים דר' חלקי קסות או קרבנות שרופים
half-burned pieces of offerings or of
frankincense | angebrannte Stücke von Opfern
oder vom Räucherwerk פ"ג עייב: עייבולי
עולה וכו' עייבולי קסות.

עייבוליה ד' מוכך Vorhang | certain ירוש' עיי
פ"א לים עייג: וברושלים היה חומך עייבוליה
דימינא לשמאלא.

עיל תהיט, למעלה höher, über above, over
תרג' רבי כ"ח מיג (יעלה עליך): יהא מליק עיל
מינר.

עילא (1) ת' עלין oberste | uppermost תרג'
איוב ל"ז מ' (החזר): אדרון עילא.

(2) ז' עולה, חמא Unrecht | wrong תרג' רות ד'
כיב: ובהדיא עילא שכיב ישי.

(3) חמור צעיר foal | Füllen תרג' איוב י"א י"ב
(ער פרא): עילא מרוא.

עין עינל, עין עינלא עי עינענלא. חרגי
שמי ליש ייב (אחלמה): עין עינלא: יביע שמו
עין עינל.

עין צרה, עין רעה רוע לב, קנאה, selfishness
Misgunst, Neid | envy אבות פ"ב מ"ט: עין
רעה: אפתי' א' ר"ז עינו צרה בממונו.

עין הרע מכס וועט ומוק | the evil eye
Blick ב"ר פציא: שלא תשליט בכם עין הרע.

בְּעֵין תּוֹרִים, דבר בברייתו. בלי שינוי
form, still visible to the eye | unverändert,
im ursprünglicher Zustand " ירוש' ב"ר פ"ז " עינא:
אע"פ ששחוקין בעינין הן.

בְּעֵין כמו, כמין | wie, in der Art
בר' ב"ח עינא: מלכותא דארעא כעין מלכותא
דקיעא.

מְעֵין ממין הדבר, כדומה לו | similar, of the nature
of | nach Art von ב"ר פ"ד מ"ג: מעין שמונה
עשרה.

עֵין (נוסף לשמות כמה מקומות בארץ ישראל)
prefixed to numerous names of places in
Palestine | vielen Ortsnamen in Palästina
vorgesetzt:

עין בול - תומ' נדה ד' י"ד: מעשה בעין בול וכו'.
עין טב - ריה כ"ה עינא: ויל לעין טב וקדושה
לירחא.

עין יערים, עין יערים - תומ' שני' ד' י"ז: עין
יערים (ובתוצ' צוקי: עי' יערים, ועי' יעדום).

עין בושין, עין בושין - עי' ל"א עינא: יין של עין
בושין ירוש' שבי' פ"ה ל"ו עינא: מעשה שתינו
בעין בושין וכו'.

עין סוכר - סופת מ"ט עינא: בקעת עין סוכר.
עין עיטם - ובה' נ"ד עינא: סבור למכנייה בעין
עיטם.

עין תאנה - קה"ל ג' ב"ז: מעשה באחד מגדולי
צאורי וכו' ועלו אנשי עין תאנה לכבדו.

עין תרע - ירוש' דמ' פ"ב כ"ב ע"ד: מוסתיה
עינוש ועין תרע.

שחשד ג' ר"ז: אין לך עילעול קשה יותר מן
העילעול הזה.

עֵילָתָא נ"י, עולה | Unrecht | wrong חרג' איוב
ל"ו כ"ז (עולה): עילתא.

עֵילָתָה ע"י עילא 4. ירוש' כלא' פ"ט ל"ב עינא
עילתא את בעי.

עֵימָאוּם עי' אַמָּאוּם. מכוח יד עינא: אומליו של
עימאום.

עֵימָוֹר ו' 1) אנד עמרים ואלומות | binding of
sheaves | das Garbenbinden שבת ע"ג עינא
אין עימור אלא בברלי קרקע.

3) דעקמרות, שעכתי | using as a slave | das
Benutzen als Sklaaven מנה' פ"ה עינא: יש דרך
עימור בכך.

עֵימָעוּם ו' יוצא מן הכלל | suppressing (the
law), passing measures contrary to law | Ver-
dunkelung, Nichtberücksichtigung des Ge-
setzes in Ausnahmefällen ירוש' שבת פ"א ג'
עינא: מהלכות של עימעום היא.

עֵיין האות ע | the letter Ayin | der Buchstabe
Ajin שהשיר ג' ד': עין תלויה.

עֵין פיעל, 1) קרא במסר | lesen to read | תנח
כי תשא לידו לעיין בתורה.

2) חקר ודרש | nachforschen to investigate | ב"ב
קמ"ז ע"א: עיין עליו.

3) הרגה | nachdenken to contemplate | ב"ר
ב"ה ע"א: המאריך בתפלתו ומעיין בה.

4) שקל בדיוק | genau ab- to balance exactly |
wiegen ב"ב פ"ט ע"א: אין מעינין במקום
שמכריעין.

עֵין פעל 1) כנ"ל 2. ביצה כ"ה עינא: עין אי וכו'.
3) חנה | studieren to study | מ"ק י"ד עינא
לעיוני בדינא.

עֵין - עין טובה, עין יפה טוב לב, כוונה
רצויה, ורישת טובה לחבירו | good will, libe-
rality | Wohlwollen, Freigebigkeit אבות פ"ב
מ"ט: עין טובה וכו' שבת ע"ד עינא: משום
עין יפה.

עִינוּתָא נ"י, מנה | *Straßenecke* | street-corner
תרג' משי' ו' חי' (מנה): לקבל עִינוּתָא.

עֲיִנְיֹתָן תִּי. עֵינָיו חֲצוּנָה meek | bescheiden
יֵא עֵינָיו: תֵּא חֲצוּ מֵא אִיכָא בֵּין תְּקִימָא קְדָמָא
לְעִינְיֹתָי בְּתֵרָא.

עֵינֵינוּ עִי עֵינֵיכֶם 2. מפרא אסור פרק ב' פרשת ג'ז
הלוק נחש עיניו.

עֲגִיתָא בִּי עֵי עֲיָנַי ג. תְּרֵי מִיכָה בִּי רִי
וּבְעִנִּיתִית יִסֵּר.

עֵינֶיגֶלֶא זי, סין און סוכה, אהלימה | a jewel
ein Edelstein זי, יב"ע ב"י י"ה עינעגלעא.

עֵינָקָא (זי, 1) גרוק *Rachen* | throat 'תרנ' תה' ס'ם
 ר' (נחר גרוני): אתדורחו עינס'.

(2) צוארון, ענק *Halsband* ו *neck-lace* תרג' שום חי כ"ו עינקיא רי בצוורי גמליהון.

צִיָּקָה (נ"י) בזק | dough | תוס' חלה מ' י': בעל הבית עימתו מעושה וכו' נחתום עימתו מרוכז.

2) משפחה שנתערב בה מסול | *a mixed family*
Mischfamilie ער'י פיה מינז אלמנת עיסה
שהיא בשורה לכהונה.

(3) רעל, ארס Gift | position זיקר פייג: שמשך
עיסה בנדש.

עיסוק ו. בעשה | Be- doing, management |
 schäftigung, Behandlung | עיסוק מדינה
 עיסוק מדינה | עיסוק מדינה
 עיסוק מדינה | עיסוק מדינה

עֵיִשְׁקָא ו'. עסק. משה ומרת **business & Geschäft**
 'י' ס'ג ע"א: תפוזי בעיסקא.

ע"ע עיין עוד.

עֵדֶךָ פִּי-עֵינֶךָ פֶּעַל, כָּפֹל to double | verdoppeln
כֹּרִי נָיו עֵינֶיךָ עֵינֶיךָ עֵינֶיךָ כֹּרִי כֹרִי עֵינֶיךָ עֵינֶיךָ
וְשִׁדְרִינָהוּ.

צִיָּאָה (י, ו) צעיק *Schleier* | *vell* תרני ברי כיר
סיה (חקה את הצעיק): ונסבת עימא.

(2) עם אמורא Name of an Amora | שמו של אמורא
 aines Amorkers שבועי בית עירב עירב עירב
 שבועות כי רבא פנע בית אבימי אהוד.

עֵינָא נ"י, עֵין *eye | Auge* תרג' ויק' כ"ד כ"י
(עין רחוקה עין): עֵינא חלף עֵינא

עֵינָא בִישָׁא עֵי עֵין הָרָע. כִּים לִי עֵידָא מִשּׁוֹם עֵינָא
(בִּישָׁא).

עֵינָבֵל וי. לשון הסעמון clapper | שבת
ניח עיב: נמלו עינבליהו.

עֵינְבֵל עֵי עֵין בּוֹל. בְּכוֹרוֹת לֵם עֵב: מַעֲשֵׂת
בְּעֵינְבֵל (ב) אֶחָד וּכְבִּי.

עֵינֵבְהָתָא (נ. 1) עֵנֵב *Weinbeere* | *grape* עֵץ
כִּיח עֵינֵב לִיתִי עֵינֵבְהָתָא בַּת מִינָא.

(2) כחלה העין | eine Krankheit des Auges
Augenkrankheit שם שהו היא עינכתא מרוחקא
רמלאכא דמיתאיהא.

melodiousness | Wohl- נעימה, השמחה. עיינוג
 Klang שהשרי די יא: הקרא סקרא בעינוג
 ובנינוג. ועי' ענוג.

עֵינָיו תי, עביו וצנעו *meek | bescheiden* ירושי
כת' פייב ליה עינא: רבי תוח עינמן סגין.

עֲבוּדָה לְאֵל עִי עֲבוּדָתוֹת. מוסח מ' עינן מאי
עיבודותיה וכו'.

chorus of lamentation | קינה במקהלה (1 קינה וי. 1)
eine Art Totenklage (im Chor vorgetragen)

מִרְקָה פִּיט מִיֶּסֶד אִיזוּהוּ עִינֵי שְׂכּוּלָן עֹנֹת כְּאֹהֶת.
(2) גֵּרֵם יִסּוּרִים | *affliction* | *Quâleret* יוֹמָא עִיר
עִיבֵן עִינֵי בִידֵי שָׁמַיִם וְכִי עִינֵי בִירֵי אֶרֶץ.

(3) סגור עצמו *Kastetung* ! *self-affliction* יומא
 ב'ו ע'א: כנגד חמשה עינים שבתורה.

עיננו הדין יישוב עשית המעשה delay in executing
judgment | (unrechtmäßiger) Aufschub des
Gerichtsurteils שבת ללא עיננו בעק עיננו
הדין וכי חרב וכו' ובצורת כא.

צִיָּוֹן ד. חכמה בעננים לקסום על פיהם auguring
 from clouds | *Wolkendeckerei* שבת ס"ז
 ט' עינן? לא תנחשו ולא תעזבו והלא הניחוש
 והצינן בכלל היו זכר.

עֵינֶיךָ עַי עֵינֶיךָ. יְרוּשָׁה סִנְהָה מִיּוֹ בֵּית עֵינֶיךָ עֵינֶיךָ
הוּא סִנְהָה.

עיסורי זי, עיסות, ליאות *Müdigkeit* | weariness
חגי פיו עיון לא ישיבה ולא עמידה וכו' ולא
עיסור.

עיסורשא זי, שחב, רקב, הלוחה | mouldering
Schimmel ספי' מי' עינא נחמא דעיסורשא.

עין פעל, יעץ *to advise* | raten קיד' מי' עינא
ועיין לו עצות.

עיצא ניי, עצה *Rat* | counsel תרג' ירוש' ברי' יא
א: עיצא הדא.

עיצבא עי עוצבא ג, ביק פיו עיב עיצבא אין
צריכה קידוע.

עיצום זי, (1) עצם ועיקר, *das Selbst* | essence, self
Wesen סני' מיה עיב עיצום של יום.

(2) הנסחה *Zusicherung* | promise, surety
ירוש' ביב פיי יז עינא גני עיצום סודה וכו'.

עיצור זי, (1) אפימת חסעים *obstruction of*
Verstopfung | orifices ביר פסינא אביסלך
בעיצור.

(2) דריכה כנת *das Kellern* | wine pressing
תרג' יש' פיו י' (הידר השכתי): עיצור אבמילית.

(3) קליסה *Fruchtschale* | grape-shell תרג'
במ' ה' רי' (מהרצנים ועד וג): מפורצנן ועד
עיצורין.

עיצא זי, חוט השדרה *Rückgrat* | backbone
תרג' ירוש' ויק' ג' מי' (העצה): עיצא.

עיצתא ניי, עצה *Rat* | counsel תרג' מש' ביא לי
(עצה): עיצתא.

עיק זי, עקה, מציקה *Angst* | anguish תרג' שמי'
וי' מי' (מקוצר רוח): מעיק רוחא.

עיקה ניי, עיקת נפש עגמת נפש, עצבות *de-*
Kummer, Trauer | pression, mourning ביר
סעיד: עיקת נפש.

עיקול עי עקל ג, שבת קמיד עיב: כותל היוצא
מעיקל בית הכר.

עיקולא זי, מפרץ צר על שפת חים | small bay
Einbuchtung עיז ליר עיב: התם עיקולי
ופשירי איבא.

עיקומא זי, עקמומית, עקשות | crookedness
Verkehrtheit תרג' משלי ח' ח' (ועקש):
ועיקומא.

עיקור זי, עקירה, תלישה *das* | tearing loose
Ausreißen, Entwurzeln סנה' מיה עיב:
עיקורי קמניות מהיות רעות: חולי' מיר עינא
עיקור סימנים.

עיקל זי, בעל רגלים עקומות | bandy-legged
krummbeinig בכ' מיה עינא איזוהו העיקל כל
שהוא מקף פרמחיו ואין ארכבותיו נוקשות
וו לזו.

עיקל עי עקל. תומ' סחר' י' גיז כינסו
ועשאו עיקל.

עיקלא זי, אצודה *Armband* | clasp תרג' ירוש'
במ' ליא ניי (עגיל): עיקליא מאורעיהון.

עיקלן עי עיקל. ספרא אמור פרק כי פרשה ג'
שבר רגל אין לו אלא שנשברה רגלו הקשן
והעיקלן מיינין.

עיקר זי, שורש *Wurzel* | root שבת קים עיב:
שמן עיקרין.

(2) תוך, עצמות | essence, main object, chief
Wesentliches, Hauptsache כת' פיו עיב:
תוספת ועיקר.

(3) כנוי לגבוה *God* | Gott סנה' ליה עיב:
כופר בעיקר היה.

עיקרא זי, (1) כניל. ג. ביר פנינא: על עיקרא
תח קאים: תרג' תח' יב ח'ז: מן דנפרין
בעיקרא.

(2) סרים *Kastrat* | castrate שבת קנ"ב ע"א:
עיקרא שליפא וכו'.

מעיקרא תהיפ. מתחלה, לכתחלה | originally, at
first | anfänglich, von vorn herein עיז מ"א
עינא מעיקרא סבור וכו' ולכסוף סבור.

עיקת עי עקל. תומ' סחר' י' ג' מוהל היוצא
מעיקת בית הכר.

עיקתא ניי, מצוקה *Bedrängnis* | distress ביר
פסינא: מאן דהוה חסי התיא עיקתא דהוה עקיליה.

עיר עירובין.

עיר -- עיר של זהב מין תבשית, שבו מצויר
 בראש ירושלים a golden head-dress with the
 picture of Jerusalem on it | ein Kopfschmuck
 mit dem Bilde von Jerusalem שבת פ"ו מ"א
 לא תצא אשה לא בחושי צמר וכו' ולא בעיר
 של זהב וכו'.

עירבוב זי, עירבוביא, עירבוביתא נ',
 תערובת; מכוכה mixture, confusion | Ge-
 mischt, Unordnung בירמיה: עירבובי שאלות
 יש כאן; שהשיר ד' ד"ל כל מלחמה שהיא
 תורה על ששים אלה מלחמת עירבוביא היא;
 נד' מ"א ע"א: עירבוביתא דמאני.

עירבובין דר, אממבוק, ערב רב mixed multi-
 tude | Mischvolk שחיש א' י"ב
 ועירבובין.

עירדה עי אירדה כל פניא מ"א: ובעירדה שהיא
 עהירה להחזירה.

עירוב זי, (1) תערובת, צירוף mixture, conjunc-
 tion | Mischung, Vereinigung פ"ו ע"א
 עירוב מקארות.

(2) תקן מיוחד כהלכה, צירוף-דברים דמיוני
 כדי להחזיר קצת מלאכות בשבת וכו' טוב
 a symbolical act by which the legal fiction
 of community or continuity is established |
 ideelle Zusammenfassung örtlich oder zeit-
 lich getrennter Dinge durch symbolische
 Handlungen עיר כ"א ע"ב: כשעה שתיקן
 שלמה עירובין ונמולת ידים וכו'. ועי' עירוב.

עירובא (1) עי' עירוב 1. תרג' רבי כ"ב פ'
 (בלא"ם): עירובין.

(2) עי' עירוב 2. ברי ל"ט ע"ב: רפתא דעירובא.

(3) שקיעת sunset | Sonnenuntergang תרג'
 תהי קד כ"ג: עירובי רמשא.

עירוי זי, הורקת מכלי לכלי pouring from vessel
 to vessel | das Gießen von einem Gefäß ins

andere ירושי עיר פ"ה מ"ה ע"א: פעמים
 שישראל מרמא ידיו ונמצא כל העירוי מזהמת
 תנ"י.

עירוני זי, בן עיריה קטנה Klein | provincial
 städter איכ"ד ד' ב"י ירושלמי שנשא עירונית.

עירונקיה נ', מין כלי ein Gefäß | a vessel ירושי
 ב"ב פ"ט פ"ו ע"ד: אמילו עירונית.

עירונע זי, מקרה Zufall | accident תרג' ש"א ו'
 מ' (מקרה): עירונע.

עירונקא זי, מנומה Flucht | flight יב' ל"ז ע"א:
 עירוקיה ספתייה.

עירור זי, התעוררות לקינה exciting to lament-
 tation | Anregung zur Trauer מ"א
 מ' ע"ד: איזהו העירור מזכירתו בין הצמים.

עיריא נ', ערוה, Scham, nakedness, shame
 Bisse תרג' ש"מ כ"ה מ"ב (לכמות כשר ערוה):
 לכסאה כשר עיריא.

עיריסיות עי' אריסות. תוס' ע"ז כ' ח"י ואין
 נחמין להם עירסיות וקבלנות.

עירית נ', מין ירק Affodill | asphodel תוס'
 שביעית ח' י"ז: העירית שלקפה למאכל
 בהמה וכו'.

עיריתא עי' עיריא. תרג' ויק' כ' י"א (ערוה
 אכ"י): עיריתא דאבוהי.

עירני (1) עי' עירוני. שבת פ' ע"א: כי תניא והיא
 בעירניות.

(2) בעל שכל ער והרף alert | geweckt, rege
 עירי ב"ג ע"ב: נערה אחרונות אחרונות עירנית
 והנעירותה.

עירניתא נ', צמר גפן cotton | Baumwolle ירושי
 שבת פ"ק ד' ע"ג: אודן -- עירניתא.

עיררה זי, מין כלי זילוף והוא a sort of syringe
 eine Art Spritze | ירושי עירי ס"י כ"ו ע"ד:
 מסיפין בעדק אית דבעי מימר עיררה.

עיש עיין שם: על ידי שלית.

עֶכְבְּרָא ז', עכבר *mouse* | *Maus* ירוש' תר' פ"י
מ"ז ע"ב: בעכברא חד לאלף.

עֶכְבְּרָא דְדִבְרָא עכבר השדה *field-mouse* | *Feld-*
maus ע"ז ס"ח ע"ב: עכברא דדברא.

עֶכְבְּרָא דְשִׁנְרָא עכבר ההרים *mountain mouse* | *Bergmaus*
ירוש' שבת פ"א ג' ע"ב: עכברא
דמורא.

עֶכְבְּרָא דְמִתָּא עכבר העיר *urban mouse* | *Stadt-*
maus ע"ז ס"ח ע"ב: עכברא וכו' דמתא.

עֶכְבְּרָא דְשִׁכִּיב אֲדִינָרִי בנוי לקמצן *misér* | *Geiz-*
hals מנח' כ"ט ע"ב: עכברא דשכיב אדינרי.

עֶכְבְּרִי שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
ירוש' שבי' פ"ב ד' ע"ד: ר' חנניה בר עכברי.

עֶכְבְּרִי, עֶכְבְּרִיא, עֶכְבְּרִין שם מקום בגליל
name of a place in Galilee | *Ort in Galiläa*
ב"מ פ"ד ע"ב: בני עכבריא: קהד ב' ח"ז מן
עכברין: ירוש' ע"ד: פ"ה כ"ה ע"א: עכברי.

עֶכְבְּרָתָא ג', עכבר *mouse* | *Maus* ביצה ל"ו
ע"ב: החיא עכברתא.

עֶכְבֵּר ז', התחממות *delay* | *das Versäumen*
תרג' יב"ע דב' כ"ג כ"ב: חובת עכוב נדרא.

עֶכְבִּיָּא ז', תנאי מוכרח *undispensable condition* | *unerlässliche Bedingung*
ע"א: ככה
עכובא הוא.

עֶכְבִּיתָא ג', (1) עכביש *spider* | *Spinne* תרג'
יש' נ"ט ג' (קורי עכביש): קוין דערביתא.
(2) נחש *serpent* | *Schlange* תרג' תר' ק"ט ד'
(חמת עכשוב): אידסא דעכוביתא.

עֶכְבִּין ז', אחזרים *buttocks* | *Hintertell* בכורות
פ"ו מ"ה מושבין אהו על עכוה.

עכוים עובר (עוברי) כותבים ומולות.

עֶכְיָה ת', איש עכו *of Acco* | *aus Akko* ירוש'
שבת פ"ד י"ד ע"ד: חזקיה עכ"ה.

עֶכְיָא ז', נחש *serpent* | *Schlange* דב"ר פ"ו:
לעכיא שהיה יושב על פרשת דרכים.

עכיל עד כאן לשונו.

עִישוֹן ז', העלאת עשן *spice-burning* | *das Räu-*
chern ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"ג: מיתח שיש בה
עישון ושריפה.

עִישוֹנָא ע"י עוֹשָׁנָא. תרג' תח' כ"ט א' (כבוד
ועז): איקר ועישונא.

עִישוֹר, **עִישוֹרָא** ז', מעשר, חלק העשירי *one*
tenth; tithe | *Zehntel; Zehnt* ירוש' פ"ה פ"ד
י"ח ע"ג: עישור אחד שאנו עתיד למדו; כתי' ג'
ע"א: והא לא דמי עישורא כחרא לעישורא קמא.

עִישוֹרְתִּי שה"מ, עשר *zehn* | *ten* תרג' יב"ע דב'
י"ג (עשרת חזברים): עישרתי דבוריא.

עִישָׁת עשרת ימי חשובה.

עִיתָא ז', זמן, עת *time* | *Zeit* כ"ד פ"מ"ז: בחתא
עיתא וכו'.

עִיתוֹר ע"י עִישוֹר. ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"ד:
משם עיתור אמור וכו' משם פרקסים מותר.

עִיתוֹת -- לְעִיתוֹתִי עָרַב לַפְּנוֹת עָרַב *towards*
evening | *gegen Abend* ע"ז מ"ה ע"א: לעיתותי
ערב.

עִיב עד כאן; עד כמה; על כרחך.

עִיב פיעל, עצר, חסרע *to delay, to hinder* | *zurückhalten, hindern*
זכ' פ"ה מ"א: מתנה
אחת מהן מעכבת.

הַתְעַכֵּב התמי', שהה, איחר *to be too late* | *stoh*
verspäten מוכה פ"ה מ"ה: והמתעכב נוסל שתיים.

עֶכְבָּה ג', (1) מניעה *hinderance* | *Hindernis*
יב' פ"ג מ"ג: כל עכבה שחיא מן האיש וכו'.

(2) שהיה ואיחור *delay, sojourn* | *das Verweilen*
כ"א ע"א: אין ישיבה אלא לשון עכבת.

עֶכְבַּת י"ן שירי יין *sediment of wine* | *Wein-*
reste ע"ז ע"א ע"ב: עכבת יין.

עֶכְבִּית ג', מין קוצ' *a species of thistles* | *eine Distelart*
כ"ר פ"ב: דרדר זו עכבית.

עֶכְבִּיתָא ג', עכביש *spider* | *Spinne* תרג' תח'
נ"ז ג' ד' פקיד לעכביתא.

עֶכְבִּיתָא [עֶכְבִּיתָא] ע"י אֶכְבִּיתָא. ירוש' שבת
פ"ו ח' ע"ג: טב לעכביתא.

על עיין לעיל.

על. — על אחת פמה ופמה כל שכן, בודאי ובודאי

so much the more | *um wieviel mehr*
פיו מיגז ומה דוד מלך ישראל שלא למד
מאחיתופל אלא שבו דברים בלבד קראו רבו
אלופו ומידעו הלומד מחבירו פרק אחד וכו'
על אחת כמה וכמה שצריך לנהוג בו בכבוד.

על אנפי על פני *auf, über* | *over* חרג יביע
דב' כיא איז על אנפי מיא.

על אחר מיד, לאלתר | *on the spot, forthwith*
an Ort und Stelle, sofort ירוש' בר' פ"ב ד'
עיבו על אחר וכו' לאחר זמן וכו' וכמה הוא על
אחר כדי דיבור.

על מנן להגם *amsonst* | *for nothing* ב"ר פ"א
לא על מנן זכית?

על מנת בתנאי, בכונת *mit* | *on condition that*
der Bedingung daß, mit der Absicht אבות
פ"ד מ"ה הלומד על מנת ללמד וכו'.

על פה שלא בכתב *auswendig* | *by heart* גימ'
ס' ע"ב: תורה רוב בכתב ומיעוט על פה.

על שום מפני, לפי ש- *well* | *because* פ"ס פ"י
מ"ה על שום שפסח וכו'.

עלי ועל צנארי על אחריות *on my respon-*
sibility | *auf meine Verantwortung* ע"א עלי ועל צנארי.

עלא"ה עתיד ליתן את הדין.

עלב פ"י, הכלים, ציער *beleidigen* | *to insult*
יומא כ"ג ע"א: הנעלבין ואינן עולבין.

נעלב נפ"י, נכלם *beleidigt werden* | *to be insulted*
יומא כ"ג ע"א: הנעלבין ואינן עולבין.

(עלב) אתעלב אתפ', נכנע *sich* | *to submit*
demütigen חרג' מליא י"ב ז' (תחיה עכר):
תתעליב.

עלבון ד', הכלמה, ציעור *Demü-* | *humiliation*
tigung ב"ר פ"ה: עלבון של עלובים.

(עכל) התעכל התפ', א נשרף, בלה *to be con-*
sumed | *verbrannt, verzehrt werden* סנה'
פיו מ"ה נתעכל הבשר מלקטין את העצמות
וקוברין אותן וכו'.

נתבשל בקיבה *verdaut* | *to be digested*
werden בר' פ"ה מ"ה עד אימתי הוא מברך
עד כדי שיתעכל המזון במעיו.

עכמאי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name ירוש' תרי פ"ב מ"ה ע"ב: יונתן בן
עכמאי.

עבן פיעל, גלגל וגרם, סיבב *verur-* | *to cause*
sachen סנה' מ"ד ע"ב: זמרי שמו ולמה נקרא
עבן שע"בן עוונותיהם של ישראל.

עכנ"ב עם כל נושאי כליו.

עכן, עכנא ד', נחש *Schlange* | *serpent* ספרי
האזינו שכינא: וחלי עפר - אלו עכנין שאין
שלמונן אלא בעפר; ביט פ"ד ע"ב: אשכחה
לעכנא דהדירא לה למערתא.

עכנאי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name כל' פ"ה מ"ז: תנורו של עכנאי.

עכנה גי' עי' עכן. וקיד פ"ה: כארס של עכנת.
עכ"פ על כל פנים.

עכצשית על כל צרה שלא תבוא.

עכר - ולה נזלים *trübe* | *to make turbid*
machen בר' כ"ה ע"א: מיט צלולין וכו' עוכרן
ברגלו.

נעכר נפ"י - נעשה דלוח *trübe werden* | *to become turbid*
trübe werden נ"ה מ' ע"א: דם נעכר ונעשה חלב.

עכשבוניתא גי' מין מחלה *eine* | *a disease*
Krankheit ירוש' ע"ז פ"ב מ' ע"ז: מח
עכשבוניתא סכנה.

עכשיו תה"פ, עתה, מיד *jetzt* | *now, presently*
sogleich אבות פ"א מ"א: אם לא עכשיו
אימתי.

עכשמוניתא עי' עכשבוניתא. ירוש' שבת
פ"ד י"ד ע"ד: הרא עכשמוניתא סכנה.

עלִיבָא עי עלובא ירוש' העני פיג מיו עיג:
וכח יעבד עליבא.

עלִיָה -- עי עליה ירוש' חורי פיג מיו עיג:
עלייתו ירידה היא לו.

עלִיָּוְתָא נ', מרום, שמים *Himmel* | *heaven* ויקר:
פכית אפשר דאנא עבד כלום אלא אם מתאמר
לי מן עליותא.

עלִיָּה נ', שמחה *rejoicing* | *das Frohlocken* שהשיר
א' די: עליית חורו וכו'.

עלִיָּה -- 1) פעולת העולה במדרגות | *going up*
das Hinaufsteigen כים קיו עיג: עליית וירידה.
2) התעלות והתרוססות *Erhöhung* | *elevation*
ביד פסיוה: עליית תהא להם.

3) הליכה לירושלים לכבוד הרג | *pilgrimage*
das Pilgern פס' די עיג: עלייה שלא לשמה.
4) חקרבת קרבן *Darbringung eines* | *offering*
Opfers זבי פיג מ'כ: חומר בשחיטה מכעליות.
5) ביטול כרוב *das Aufgehen* | *neutralization*
lassen, Absorbieren ירוש' בבורים פ'כ סיה
עיא: מעשר אין לו עלייה.

6) עיריית, מיטב הנכסים *the most valuable*
property | *die besten Güter* ב'ק פ'א מירז:
משלם נזק שלם מן העליות.

עלִיל -- מבוא *Eingang* | *entrance* סומח מיה
עיא: נמצא בעליל לעיר.

בעלִיל תהי' ברור, נראה לעינים *clearly, un-*
doubtedly | *deutlich, augenscheinlich* ריה
פ'א מיה: נראה בעליל.

עלִילוֹת נ', סמשות *Wirklichkeit* | *reality* ביר
פכיו: ולמה בולום הא לך בעלילות.

עלִילוֹתָא נ', 1) מעשה *Tat* | *doing* ילק' תחי:
תתביט: הוי בר נשא מה הוין עלילותא דרחמנא
עלך.

2) עקיפין, נבלים *Ränke* | *intrigues* שבת פ'ה
עיג: אנן דסגינן בשלימותא וכו' הנך אינשי
דסגן בעלילותא כתיב בהו וסלף בוגדים ישדם.

עלִבְתָא נ', עי עלובא. הנוד' בחוקי די: מבין
תרויהון אברה הוא עלבתא מן עלמא.

עלִדְרַח עתיד ליתן דין וחשבון.

עלִה -- כפל *to be void* | *aufgehen* תר' פיו מית:
תרומה עולה באחד ומאה.

עלִה לְדוֹכֵן שרת במשכרת כהונה *to officiate as*
priest | *den Priesterdienst versehen* שבת
קיה עיג: יודע אני בעצמו שאיני כהן אם יאמר
לי תבירי עלה לדוכן אני עולה.

עלִה לְרַגֵּל עלה לירושלים לימי הרג *to make a*
pilgrimage | *pilgern* יומא כ'א עיא: בשעה
שישראל עולין לרגל.

עלִתָה בְּיָדוֹ חצליה *glücken* | *to turn out well* בר:
ל'ת עיג: עלתה בידן.

עלִתָה פיעל, שיבח, *loben* | *to praise, to exalt*
verherrlichen פס' פ'י מיה: לעלה ולקלם.

העֲלָה חפ' -- 1) כיטל *aufgehen* | *to neutralize*
lassen תר' פ'ד מ'ח: תאנות שחורות מעלות
את הלבנות.

2) הביא בחשבון *anrechnen* | *to credit*
אבות פ'כ מ'כ: מעלה אני עליכם שכר תרבת.

העֲלָה חפ', התרומם *erhöht* | *to be raised*
werden שבת ל'ג עיג: יהודה שעילה יתעלה.

עלִוּאִין עי אִלּוּאִין. חוס' צוקי שבי' א' יב:
העלואין שבגג.

עלִיב, עלובא ח', אומלל *unglücklich* | *ill-fated*
פסיקיר פ'כ: עלוב בגז של עלובה: ביר פכית
ברא דעלובתא.

עלִוּיָא עי עלוּיָא. ב'ב יב עיג: מעלינן ליה
עלויא.

עלִול ת', ראוי, מוכשר, מסוגל *fähig* | *liable*
geeignet נדה ז' עיג: עלול לקבל טומאה.

עלִולִי זיר, טענה *Einwand* | *claim* ג'ס' פ'ו
עיא: פסיר ועשיר מן וכו' עלולי.

עלִוּקָתָה נ', עלוקה *Blutegel* | *leech* ירוש' בר:
פ'ם יג עיג: פשפש לעלוקתה.

עלים פיעל, סגר ואמם *to close | zuschließen*
לק' משי' תחקמיו לא אמרחי שתעלם פיד וכו'.

עלים פיעל, חיזק *to strengthen | stärken*
יביע שמי' יד כיו' ועלים ה' ית מצראי בגו ימא.

אתעלים אחס', התחזק *to be strengthened*
stark werden תרג' תהלי' ל'א ביה (ויאמץ
לבבכם) ועלם רעיונבון.

עלים -- עי' העלים. ירושי' שבת פ"ז מ' ע"ג ויבח
קיסר וניסך בעלם אחד.

עלים, עלמא ד', עולם *Welt | world* ויקר פכיו
בעלם דשקר; ריה ל'א ע'אנ שיחא אלפי שני הוי
עלמא.

עלמא דאנתי עי' עולם הפא. מופה י' ע"ב: עלמא
דאחי.

בעלמא תהימ, בלכד *bloß | merely* שכת מ' ע"ב:
להזיע בעלמא.

בולי' עלמא הכל, כל איש *everybody (all autho-
rities mentioned) | jedermann, alle*
ע"ב: בולי' עלמא לא פליגי.

עלמין שם מקום *Ortsname | name of a place*
סנה ציד ע'אנ כי כסו עלמין וכו'.

עלים עובר לסוחר.

עלעול ז', עלעולא. עלעוליתא נ', עי'

עלעול. תרג' יש' כ"ט ו' (סופת וסערה):
בעלעול וברוח; תחי' נ' ג' (בשערה): חזקה
עלעולא; איוב מ' ו' (סערה): עלעוליתא.

עלעיתא נ', תואנה. עילתא, אסתלא *pretext*
Vorwand תרג' שני אמי' א' מ"ז: בר אשתכח
עלעיתא.

עלעל פיי, סיער, הפיץ *to cast, to hurl | weg-
wehen* כלא' פ"ז מ"ז: הרוח שעלעלה את הגפנים.

(עלה) התעלה תתפ' -- התחלה, שמר משמרת

ספח *to change off, to take turns | einander*
ablösen תופ' א' ח"ז ולא חיו מתעלפין עליה
ואחר יושב ומשמרה כל היום.

עלים ת', חזק *strong | stark* תרג' איוב מ' י"ט
(אמץ): עלים (בהוצ' אח': אלים).

עלימות נ', חזק, *strength, vigour | Stärke*
Kraft ירושי' סדק פ"ג פ"ג ע"ב: בעלימות וכו'
בוריחות וכו'.

עלימא עי' עלימון. תרג' תה' פ"ט מ"ו (ימי
עלומיו): יומי עלימון.

עליסדה נ', שמחה *Freude | rejoicing* ססיק' רני
קמא ע"ב: שמחה וכו' עליסה עליה וכו'.

עליתא נ', עליה ע"ג חבית *upper story | Ober-
stock* תרג' שופ' ג' ביה (דלתות העליה): רשי
די עליתא.

עליתא נ', מין חיה אגדית *a mythical animal |
ein sagenhaftes Tier* סנה' ק"ה ע"ב: אמ
מכול של אש יש לנו דבר אחד ועליתא שמו.

עלל פיע, (1) סיפל, עסק *to be busy | sich be-
tätigen* קהיר ר' י"ז למלך שהיה לו כרם וסמרו
לארים לעלול בו.

(2) נכנס *to enter | hineingehn* שם שם ח"ז:
למה לא עללתה לסרינה.

עלל פיע, בא *to come in | hineinkommen* תרג'
מליא פ"ז י"ז (יוצא ובא): נסיק ועליל.

אעיל אפי', הביא *to bring in | bringen* תרג' תה'
פ"ו י"א (תבאנו כמצודה): מעלתא במצודה.

איתעל אתפי', הוכא והושם *to be put into | hinein-
gebracht werden* תרג' ויק' י"א ל"ב (במים
יוכא): במים יחעל.

עללא ז', תבואה *harvest, provision | Ernte-
ertrag, Getreide* ח' ע"א: וזי לעלא לא
לעלא

עללים עבר לזה לאיש מלוה.

עלקתא נ', הכנסה *income | Einkommen* נד'
נ"ה ע"אנ שכר בתים ושכר ספינות מאי וכו' לאו
עללתא היא.

(2) עי' עללא. שם תבואה לא משמע מלא
סחמשה המינין עללתא כל סילי כשמע.

aufstehen ברי מ'א מינו שכן דרך בני מלכים לעמוד בשלש שעות.

(3) הבין, השיג *begreifen* | *to understand* ג'מ' מי ע'ינ: אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן.

(4) נחמקם עד כדי *reduziert* | *to be reduced* *werden* ירוש' ברי פ'י ב'י ע'ינ: עמד על חמשים. (5) קם *ge-* | *to become consistent, to curdle* קם *rinne* ע'יז ל'ה ע'ינ: חלב מהיר עומד.

(6) נעשה קהה *stumpf* | *to become dull (knife)* *werden* ביצה כ'ה ע'ינ: מכין שעמדה וכו'.

(7) היה מיועד *vor-* | *to be designated for* *bestimmt sein* פ'י י'ג ע'ינ: כל העומד לזרוק כזרק דמי.

(8) החזיק מעמד *widerstehen* | *to resist* שהשיך ז' וז': לעמוד כזנות.

עמד בדיבורו קיים את הבטחתו *to keep one's promise* | *Wort halten* כ'יב מיז ע'ינ: מי שאינו עומד בדיבורו.

עמד למגין הצביע, מנה את הדעות | *to vote* *abstimmen* תוסי אחל' ד' ב'י החזיל ויש כאן טמטמן ויש כאן ממחרין נעמד למגין.

עמד על מדותיו תחזיק בדעתו בכל תוקף *to insist upon* | *beharren* כ'יז ע'ינ: לא עמדתו על מדותיו.

עמד על המקח נשא ונתן עיר המחיר | *to bargain* *über den Preis verhandeln* פ'י ק'יב ע'ינ: אל תעמד על המקח בשעה שאין לך דמים.

העמיד המ' -- (1) חמדיא, המסיק *be-* | *to supply* *schaffen* ב'ק קמ'ז ע'ינ: רשאין החמרים לחתנות שכל מי שיאבד לו חמורו יעמיד לו חמור אחר.

(2) המעיט עד כדי *reduzieren* | *to reduce* מכות כ'יז ע'ינ: בא עמום והעמידן על אחרת.

(3) התאפק *an sich halten* | *to check oneself* סנה' ע'יב ע'ינ: אין אדם מעמיד עצמו על ממונו.

עמדה ב'י, הערכה, אומד *Absehtung* | *estimation* ירוש' נז' פ'י כ'יז ע'ינ: עמדה ראשונה.

עלף פעל, התרופף, חשש *to be overcome with weakness* | *erschaffen* חל' ג' ע'ינ: לעלוף לא הישינו.

עלצה ב'י, שמחה *Freude* | *rejoicing* שהשיך א' ר'ז צהלה עלצה וכו'.

עלקא ב'י, עלוקה *Blutegel* | *leech* בכורות מ'ד ע'יב: תימוק ל'ה משום עלקא.

עלת ב'י, מין כף לשאיבת יין *Schöpfloffel* | *ladle* ע'יז נצ ע'ינ: עלת נקמה בבר.

עלתא ב'י, קרבן עולה *Ganzopfer* | *burnt-offering* תרג' יביע ויק' ד' ב'י (העולה): עלתא.

עמ' עמוס.

ע'ם על מנת.

עם -- עם חשיכה בין השמשות, לפנות ערב *near nightfall* | *in der Dämmerung, gegen Abend* שבת מיז מ'יז ערב שבת עם חשיכה.

עם לך בשעה ש' בעוד ש' | *during, while* *während* פסיקיר בחורש חשכיעו: עם שיצחק מהלך עם אביו.

עם דא'רין -- המוני, בוד, הדיוס, *illiterate, coarse, unrefined* | *Ungebildeter, Profane, Lale* מוסח כ'יב ע'ינ: איזהו עם הארץ וכו' אמילו קורא ושונה ולא שימש תלמידי חכמים זהו עם הארץ.

עמא ע'י, עמ' תרג' איכה ד' א' (יועם וזב): עמא וזב.

עמא ד' עמ, אומה *Folk* | *people* ב'י מ'יז ע'ינ: סוק ח'י מאי עמא דבר.

עמא דארעא ע'י עם דא'רין. מוסח ממרה וחזנה כעמא דארעא.

עמא ב'י, כעס, שנאה *Zorn*, | *passion, hatred* *Haß* אסתיר פתיחא: המן שהיה נושף עמא כחש.

עמד -- (1) אמד, שיער *abschätzen* | *to estimate* ירוש' נז' פ'י כ'יז ע'ינ: עמדנו למיתה וזיה.

(2) קם משנתו, נייער *aufwachen* | *to rise*

(2) חקמה erection | *das Aufstellen* בכ"ר פייב;
המשכן נתקדש בעמידה ובפירוק.

(3) קיום Bestand | *endurance* במיר פייב; אם
אין אתה נותן חול בסיד אין לו עמידה.

(4) תפלה דמעומד, שמונה עשרה the eighteen
benedictions | *Achtzehngebet* מופרים פיו ייב;
קדוש של עמידה וכו' נעריצד וכו'.

עמיל וי. עיסה מוצקה שנהגו לכתוב בה את
הקריית dough which cooks use to place
over the pot | *Teigmasse, die zum Bedecken*
der Kochtöpfe diente פין פיא: עמילו של
מכרים.

עמילא זי, (1) פועל חרוץ | *fleißt* hard worker
ger Arbeiter ביר פלייט: המן קריין לפועלא
מבא עמילא.

(2) הכנסה Einkommen | *income* בים פיו עימ:
אינק וועמליהוק.

עמילה גי, מין קמח גם | *Stärkemehl* amyllum
פסי ליו עימ: כפת עמילה.

עמיסה גי, פעינת משא | *das Aufladen* loading
שמוד פיד: אין נשיאת אלא לשון עמיסה.

עמיב על מנת כן.

עמל פיעל, הלץ את העצמות | *frei-* to exercise
nieren שבת קמיו עיב: מפני שמעמלת ומרפה.
התעמל התפי, התנועע להנאתו | *to take exercise*
körperliche Übungen machen תומ' שבת פיו
(פיו), בייב: אין רצין בשבת כרי להתעמל.

עמלא זי, חכמה | *Ertrag* rent, income
פיו עימ: מגנינן אמילו מעמלא דכתי.

עמלקים על מנת לקבל פרם.

עמם - הלך הבכה | *erdöschen* to become dim
שבת פין מיב: גוהלים שעממו.

(עמם) אתעמם אתפי, נעשה כזה | *to be made*
dim | verdunkelt werden קהל' ייב גי
(וחשכו הראות): ויתעממן עינד.

עמם, עממאי, עממי תי, נכרי, עכרים, גוי
gentile | *Heide* איכיר א' א' (רבותי, חר מאתונם

(עמדה) העמה חפי, תשש, רפה | *to become faint*
erschaffen תנח' האוינו זי: העמה כחוי.

עמה תי, עכור ועמום | *(dunkel), dumpf* dim, dull
תנח' יתח' ייג: קולו עמה וכחה.

עמה עיי עמא, ירושי יבי פייג ייג עיב: כל עמת.
עמוד (1) עיי מעמך, ירושי העגי פיד פיו עיד:
שהתקינו הנביאים הראשונים עשרים וארבע
משמרות ועל כל משמר ומשמר היה עמוד
בירושלם של כהנים ושל לויים ושל ישראל.

(2) מוט שכורים סביבו את המגילה | *cylinder*
Stab der Schriftrolle ידים פין מיד: גליון וכו' עד שיעשה
לו עמוד.

(3) הקנה שבתוך הצמח | *Stengel* stalk עוקצ'
פיא מיב: העמוד שהוא מבון כנגד האוכל.

(4) רעיי, גיצוק של שתן | *fecal mass; jet of urine*
Exkremente; Harntrahl ברי ביה עימ: עכור
התור מביא לידיהדרוקן וכו'.

עמוד השחר אור הבוקר, אילת השחר | *the mor-*
Morgengrauen ning dawn פיא פיא: ער
שיעלה עמוד השחר.

עמודא זי, (1) עמוד | *Säule* column תרג' מליא
זי גיא (העמוד הימני): עמודא מימינא.

(2) גיצוק של מים | *Wassertrahl* jet עיו עיג
עימ: צירצור קמן רלא נפיש עמודיה.

(3) שם מקום | *Ortname* name of a place
ירוש' דמי' פייב כיב עיג: פונקא דעמודא.

עמוד עיי עימור, פאה פיד פיה איי השכחה אלא
כשעת העמוד.

עמודא וי, סוחר צמר | *Woll-* wool-dealer
händler ביב בייב עימ: הנהו עמוראי דאייטיעמרא.

עמי פיע, הלך ובכה | *(allmählich)* to grow dim
erdöschen ברי' ניג עיב: דעמא ואולא.

עמא גי, בין השמשות | *Dämmerung* twilight
רת רבה אי ייה לעידו עמא.

עמידה גי, (1) פעולת העומד | *standing* das
Stehen כתי קימ עימ: אל תרבה בעמידה.

י"ג): גמלא עממל תרג' שני אמי כי מ"ז עוליכתא
עממיתא: ריה כי ע"א: אפשר בעממי.

עממם פ"י, (1) פסק דין יוצא מן הכלל, חורת הוראת
שעה | to act irregularly (in case of emergency)
eine Ausnahmeentscheidung treffen ירוש'
ריה פ"ג נ"ח ע"ג: מעממין על הנראה
לעברו וכו'.

(2) הסכים למחצה | half to consent partly
zustimmen ירוש' ברי פ"ה ט' ע"ג: ראשונה
מסרב שניה מעממם וכו'.

עממם פ"י, הכהה | verdunkeln to make dim
תרג' יש' ו' י' (ועיניו השע): ועינוהי עממם.

עמין פעל, מנר | zumachen to close ביצה כ"ב
ע"א: דקא עמין ופתח.

עמר, עמרא צמר | Wolle wool מ"ז ע"ב
כל עמר דנתת ליורה: ב"ב ע"ד ע"א: נכבא
דעמרא.

עמרא דנופנא צמר נפן | Baumwolle cotton
ירוש' ק"ד פ"ג מ"ד ע"ג: עמרא דנופנא.

עמרניתא נ"י, סיב | Bast bast שבת כ' ע"ב
עמרניתא דביני ביני.

עמשיב, עמשכבית על מה שכתוב בתורה.
עמתי, עמתן שם מקום | name of a place
Ortname ירוש' שבי' פ"ט ל"ח ע"ד: צפון -
עמתה מ"ק פ"ג פ"ב ע"א: אחד מעמתן.

ען, ענא נ"י, צאן | Kleinvieh sheep תרג' ברי
ל' ל"א (צאנך): ענך: ש"א י"ז כ"ח (צאן): ענא.

ענב פ"י, רכס, חיבר ע"י עניבה | eine Schleife binden
Schleife שבת ק"ג ע"א: לא יהא קושרו
אלא ענבו.

ענב כנל, מנ' ל"ח ע"ב: לענבן כולו בתרג'.
א"ענב אתפ', נרכס ע"י עניבה | zu be looped
einer Schleife gebunden werden שם אלימי
דלא מיענב.

ענבדה נ"י, (1) אשכול ענבים | stalk of grapes
Weintraube כח' ק"א ע"ב מכיא ענבה אחת.

(2) גרעין של תבואה | Korn grain טאה פ"ז מ"ז
ענבה של שעורים (בהו' אחי': ענבה).

ענבול ע"י עין בול, חול' נ"ז ע"ב: מעשה
בענבול וכו'.

ענבל, ענבול ד', לשון חפצת | Klapper clapper
פ"ה פ"ב מ"ה: הוה והענבול: כלי פ"ד מ"ד:
הענבל והצינורא.

ענה פעל -- ענה דין עיכב את המשפט
to delay execution (against the law) | den Vollzug des
Gerichtsurteils aufschieben מנח' פ"א מ"ד:
אין מעבין את דינו וכו'.

נענה נ"י -- השיב, ענה | antworten to answer
ק"ד מ' ע"ב: נענה ר' שרפן ואמר.

העני המ', נעשה עני, מרושש | to become poor
verarmen ברי ל"ג ע"א: וחורו והעבו.

ענובא נ"י, עניבה, לולאה | Schleife, Schlinge loop
תרג' שם' ל"ו י"א (לולאה): ענוביא.

ענוג ד', נעימות והנאה | pleasure, enjoyment
das Ergötzen; Ergötliches קה"ר כ' ח':
האגרות שחן ענוגו של סקרא. ת"י ע"נוג.

ענודה -- ע"י ענבה ג, טאה פ"א מ"ב: לפי גדול
השדה וכו' ולפי רוב הענות.

ענוונא, ענוותן ע"י ענון. תרג' משי' מ"ז י"ט
(ענוים): ענוונא כ"ט פ"ד ע"ב: שלשה ענוותגין
חן וכו'.

ענוותנות נ"י, שפלות ודלות, עניות | modesty
Bescheidenheit מנח' ל"א ע"א: כל מקום שאתה
מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא
ענוותנותו.

ענני ע"י ע"נני. אבות פ"ח מ"ה: ענני ת"ין.
ענון ח', עניו, צנוע, | bescheiden meek ירוש'
כלא' פ"ט ל"ב ע"ד: רבי חזק ענון פגין.

ענוף ח', ע"י ענוף. תרג' רבי' י"ב ב' (רענון): ענוף.
ענוותן ע"י ענון. שבת ל' ע"ב: לעולם יהא אדם
ענוותן כהלל ואל יהא קמרן בשמאי.

עֲנוּתָנוּת, **עֲנוּתָנוּתָא** ע"י עֲנוּתָנוּת גימ' נ"ו ע"א: ענותנותו של ר' זכריה בן אבכולם: תרג' קה"י י"א מ"ז ואח"ל בענותנותא.

עָנִי פ"י, השיב, ענה *antworten* | *to answer* ירוש' מוכח פ"ג נ"ד ע"א: מה בעני.

עָנִי פעל, (1) זימר בבקהלה | *im Chor singen* | *to sing in chorus* תרג' שם' מ"ז כ"א (הזען מרים): ומעניא להן מרים.

(2) איחר *sich verspäten* | *to be late* ירוש' נכורים פ"ג מ"ה ע"ג: דד זמן עני מיסק.

(3) עינה, גרם יסורים *quälen* | *to afflict* תרג' שם' כ"ב כ"ב (אם ענה הענה אורו): אח ענאה תעני יתיה.

(4) אנס אשה *notzüchtigen* | *to violate* תרג' ברי ל"ד ב' (וענה): ועניה.

אֲתַעְנִי, **אֲתַעְנִי אִתָּמ'**, (1) התענה *fasten* | *to fast* תרג' זכ"י ה"ז אתון מתענית.

(2) נקשה עני *verarmen* | *to become poor* תעני כ"ג ע"ב: אמר ליענו ואיענו.

עָנִיא ת', עני *arm* | *poor* כ"ק צ"ב ע"א: בתר עניא אולא עניותא.

עֲנִיבָה נ', (1) חיבור ורכיפה *fastening with a loop* | *das Befestigen durch eine Schleife* מוכח ל"ג ע"ב: עניבה קשירה מעלייתא היא.

(2) מין צמח *eine Pflanze* | *a plant* ירוש' שבוע' פ"ג ל"ד ע"ד: עניבה דמילא.

עֲנִיּוּת, **עֲנִיּוּתָא** נ', דלות, אביונות | *poverty* *Armuth* שבת ק"ב ע"ב: אין עניות במקום עשירות: כ"ק צ"ב ע"ב: בתר עניא אולא עניותא.

עָנִיָּן, **עָנִיָּנָא** ו', חפץ, עסק | *subject, affair* *Angelegenheit, Gegenstand* ירוש' מעשי' פ"ד נ"ה ע"א: עסוקין באורו עניין: נ"ד ג"א ע"א: כי ענינא קרמאת.

עָנִיָּתָא נ', שעת הכושר *turn, chance* | *passen* ירוש' *de Zeit, Gelegenheit* מוסה פ"א מ"ז ע"ב: הא ענייתך תיעלין לביתך.

עָנִין -- וְכִי מַה עָנִין זֶה לָזֶה אִיזו שִׁיכוּת יֵשׁ בֵּין דָּבָר זֶה לְדָבָר זֶה? | *what relation is there between these two subjects?* | *was für Zusammenhang besteht zwischen diesen beiden Dingen?* שהשיר א' י"ז וכי מה ענין זה לזה.

עָנִין ע"י אָנִין. תוס' מוכח א' ו"ז עניני פשתן וכו'.

עֲנִיתָא ע"י עֲנִיתָא. תרג' תה' פ"ח י' (עוני): עניתא.

עָנִין -- שם אמורא *Name* | *name of an Amora* | *eines Amoraers* כתי' מ"מ ע"א: שלח ליה רב ענן לרב הונא וכו'.

עֲנִיּוּתָא נ', קבוצ העננים *gathering clouds* | *das Bewölken* תרג' ברי' פ"י י"ד (בענני ענן): בעננותי עננא.

עָנֵק -- הציג, השיג *erreichen* | *to reach* כ"ר פכ"ה שהיו עונקים נלגל חסה ואומרים הורד לנו נשמים.

הַעֲנִיק הפ"י -- כגיל, יומא י' ע"א: שמעניקין חחמה נקומתן.

עָנֵק ו', מתנות שמעניקים לעבד בצאתו לחפשי *an emancipated slave's outfit* | *die einem befreiten Sklaven mitzugebenden Geschenke* קיד' מ"ז ע"ב: ענק אמה העבריה ומציאתה.

עֲנִיקוּלוֹת נ"ד, מין ענבי בוסר *undeveloped grapes* | *unreife Weinbeeren* פרק ה' פרשה ג"ז פ"ו -- ענקולות הבוסר.

עֲנִיקְמוֹן ו', גדוד שומרי ראש המלך | *body-guard* *Leibgarde* ג"ר פ"ה: לכדינה שהיתה מכתבת ענקמן למלך.

עָנֵת שם מקום *Ortsname* | *name of a place* מוסה ל"ב ע"ב: אחיסן בנה ענת.

עָנְתָא, **עָנְתָה** נ', זמן *time* | *Zeit* ירוש' ברי' פ"ב ה' ע"א: ענתא דצלחא: קהליר י"א ב': ענתה דמלעי.

עָסָה — פיעל, חבירה *to force | zwingen* ירש' גימ' פים ג' ערז ישראל שעיסו כמעשה עכרים וכו'.

עֶסוּם ד, מין צמח *a plant | eine Pflanze* פס' ליש עיאו עסום וטרא.

עֶסְיָא שם מקום *Ortsname* name of a place יבמ' פמיו מידו ושוב מעשה בעסיא וכו'.

עֶסִיסִית ג', חמים כתושים *pounded wheat* *zerstoßene Weizenkörner* ביג טשלחין חיסין מפני שהוא נאכל עסיסיות.
עֶסִיקָן דר, עוררין, מענות וחביעות *controversy* *Streit* שכות' ליא עיאו שדה שיש עליה עסיקין.
עסכיה עד סוף כל הדורות.

עֶסְסִיזִית (1) ניר, מין צמח *Lupinen* | *lupines* תוס' שכת ריש ג' (ר'): עססיות חורמוסין.

(2) שם מקום *Ortsname* | *name of a place* גימ' ד עיבז עיר אחת וזתה בארץ ישראל ועססיות שמה.

עֶסֶק פיי, פעל ושיצל בדבר *to work at, to be engaged in* | *sich beschäftigen* עיאו העוסק במצוה פסור מן המצות.

הַעֲסִיק הפי, הפנה לבו של אדם לענין מסוים או מענין מסוים *to keep engaged | beschäftigen* יומא פיא מיוז ומעסיקין אותו עד שיגיע זמן השחימה.

הַתְּעַסֵּק (תפי, 1) מיסל *to occupy oneself | sich beschäftigen* מיוסמ שלא נתעסק בו אלא משה.

(2) אימן חרגל *to practice | üben* רח פיד מיה מתעסקין עמח עד שילמדו.

(3) עשה דבר שלא במתכוון, בהיפח הדעת *to do one thing while intending to do another thing | öftig unabsichtlich tun (während der Handlung gedanklich mit etwas anderem beschäftigt sein)* בשבת פסור מלאכת מחשבת אסרה תורה.

(4) דעזוכה *to dispute | streiten* כ"ר מיה מוויינן וכו' ומתעסקין אלו עם אלו.

עֶסֶק וי, (1) משא ומתן, סחר *business | Geschäft* אבי פיד מייז הוה פסעם בעסק ועסק בתורה.
(2) מחלוקת *Streit* | *controversy* כים ציו עיבז כגון שיש עסק שבועה ביניהן.

(3) ענין *Angelegenheit* | *affair* שבת קיל עיאו על עסקי משפחותיו.

בְּעֶסֶק גדול בפרסום ובחידוד *with great display* *feierlich, mit großem Pomp* כ"ר שיהא נקצר בעסק גדול.

עֶסְקָא ד, עי עֶסֶק, פוסה כיא עיאו עבר עסקא.
עֶסְקָן תי, מי שעוסק בתמידות בדבר מה *busy* *geschäftig* מוכה כיו עיאו ידים עסקניות הן ועי עֶסְקָן.

עֶסְרָא שהימ, עשרה *zehn* | *ten* תרג' יכ"ע כ"ר כ"ח כ"ב (מעשר): חד מן עשרא.

עֶסְרִינָא ד, עשרון, חלק העשירי *Zehntel* | *tenth* תרג' במ' כ"ח י"ב (עשרונים): עסרונים.

עעין עובדי עבודה זרה.

עעל עיין עוד לקמן.

עעלית עובר על לא תעשה.

עעיק עניי עירך קודמין.

עעשמע עלובה עימה שנתחומה מעיר עליה.

עפ על פי; ערב מסת.

עפוי על פי.

(עפי) אָעֵפִי אפי, היה ענף ועבות *to be thick-branch* | *dichtbelaubt sein* תרג' יח' ד ייג (עבותה): מעפיא.

עֶפְיָא ד, נוף האילן *Laub* | *foliage* תרג' שהיש א' מיו (רעננה): עפייה שפיר.

עֶפְיָאן ד, מין דג *Fischart* | *eine* *a fish* דאלי מיו עיאו עפיאן וכו'.

עפיר על פי רוב.

עֶפֶף פיי, פרח ועף סחור סחור *to fly around* *umfliegen* מדרי תה' יח' ה' אל תקרי אפפוני אלא עפפוני הצרות פסות וכו'.

עצבות נ', יגון, צער *grief, sorrow | Trübsal*, *Trauer* ברי' ליא עי'א: אין עומדין להתחלל לא סתך עצבות וכו'.

עצדרש על צד היותר טוב.

עצהיע על צד היתר עיסקא.

עצוותא עי' אצוותא. תרג' יביע דבי בית יו (ומסארתך) עצוותכון (הוצ' אחי; אצוותכון).

עצים עי' עיצים. שנת פיו עיב: עצומו של יום.

עצומה -- רכוש *possession | Besitz* ילק' ברי' קייא: כל אותן העצומות שעצמת.

עצוצא עי' עציין. תרג' אפי' די' אפי' ריעא עצוצא.

עצור, **עצורא** זי' (1) דורך בנת *wine or oil-presser | Kelterer* כ"ב כ"ה עיב: הנך עצורי.

(2) *olive or wine-press | Kelter* נת תרג' יב'ע ברי' מי' ייא: מרמא לעצור דענבין.

עצי פעי' (1) לחץ ודחק *to oppress | bedrücken* תרג' יביע דבי ביד יד (עשוק וגו'): עציין ואניסין.

(2) *to be hard, sapless | hart*, *holzig sein* חיה קשה בעץ תרג' יב'ע דבי בבי' יב' כ"ז השמינין אינון פירין או עציין.

עציבה, **עציבות** עי' עצבות. ביד פליב: אין עציבה אלא אבילות: חג' הי' עיב: אין עציבות לפני הקביה.

עציין זי' בלי חרס *an earthen vessel | ein Ton-gefäß* בתי' פיג מיד: שותה בעציין.

עציין נקוב בלי חרס נקוב מלמטה שזורעים או נוסעים בו צמחים ופרחים *flower-pot | Blumen-topf*

topf דמ' פיה מיה: עציין נקוב וכו'. **עציצא** עי' עציין. ירוש' מנתי' פיי' בית עי'א: אשכח חד עציצא.

עצירה נ', (1) סתימה; אטימת כני המעים *closing up; constipation | das Verschließen; Verstopfung* ביד פניב: עצירה בפה עצירה בגרון וכו' עצירה מלמעלה עצירה מלמטה.

(2) *gathering | das Versammeln* ילק' כמ' תשפ'ב: אין עצירה אלא כנסיה.

עפף פיעל, ליכז באש *to forge | glühend machen*, *schmelzen* תרג' מיכח ד' ג' (וכתרו הרבותם לאתים): ויעפפן סייפיהון למכין.

עפין עי' אפין. מני' יב' עי'א: דמליח וקמח ולא עפין.

עפין, **עפצא** עי' אפצא. ירוש' גי' פ"ב מיד עי'ב דיו שאין בו עפין: שבע' מ"א עיב: מאה קבי עפצי.

עפיר על סי רוב.

עפר (עפר) **התעפר** חמ', התאבק והתפלש *to be soiled | bestaubt werden* אכתו וי': ישנים בארץ ומתעפרים בעפר.

עפרורית נ', פסולת ואבק של תבואה *sand, dust | Getreidestaub* (as an admixture of grain) כ"ב ציד עי'א: רובע עפרורית למאה.

עפרים, **עפרים** שם מקום *name of a place | Ortname* מני' פ"ט מ"א (כבבלי): עפרים בבקעה ביד פמיה תבן לעפרים אתה מכנים.

עפרן זי' מין אבן טובה *a precious stone | ein Edelstein* תרג' שהיש הי' ייד: בירקן ועפרן.

עפרתים עי' עפרים. ירוש' שבת פ"ד ייד עי'ג ר' חנינא יעקב מעפרתים.

עפש פיעל, **התעפש** חמ', באש וטרקב, העלה סחב *to grow mouldy | schimmelig werden* פס' מ"ה עי'ב הפת שעפששה: ביד פליא: שלא ירקבו ולא יתעמשו.

עץ -- **עץ פרור** בן הכשלים *wooden pot | Kechlöffel* עי' עי'ב עץ פרור.

עצב פיעל -- **חילוק עצמות** *to straighten | die Glieder strecken, einrenken* שבת פ"ב מ"ה ואין מעצבין את הקטן.

עצב תי' (1) נוגה, שריו בצער *sad | traurig* ברי' ח' עי'א: מוכר עצב ולוקח שמח.

(2) מצומצם *narrow | knapp* סוכה ד' עי'א: מפה עצב.

עצבנית נ', מין צמח *thorn-myrtle | Dorn-myrtle* ביד פניג: משל לחרם ועצבנות.

עצירת גשמים חוסר גשם drought | Dürre ספרי
עקב מיג: וסה חרי אף האמור להלן עצירת
גשמים וכו'.

עצל - התעצל בירושל, היה נרפה to be sloth-
ful | lässig sein, verabsäumen
סימיו לא נתעצל הכחן מלהוציא את הרשון.

עצלן ת', נרפה laggard | träge, faul ביר פמיה:
נשים עצלניות הן.

עצם - העצים הם - סגר to close | zumachen
קירי ליב עיב: יכול יעצם עיניו.

העצם התפ', (1) התעקש to be headstrong |
hartnäckig sein פנה' ליא עיב: שנים שנתעצמו
ברין וכו'.

(2) נסגר to be closed | sich schließen שבת
קניא עיב: הרוצה שיהעצמו עיניו של מת.

עצם - עצמו, בעצמו, לעצמו הוא גופו self
selbst ביק מיו מיד: עים עד אחד או עים עצמו;
ברי פיא מיג: כראי היית לחוב בעצמך; אכות
פיא מיד: וכשאני לעצמי מה אני.

עצמוני עי' עצבונות. תנה' כי תצא ד': משל
להרס ולעצמוני.

עצור פיעל, (1) עיבב to ward off | abhalten מוכח
ליו עיב: כרי לעצר רוחות וכו'.

(2) התכנס to hold gatherings | sich ver-
sammeln פסיק' ביום השמיני קציג עיב: כל
זמן שישאל מעצורין בבתי כנסיות וכבתי
סדרשות.

עצור עי' עצורא 1. תרג' עמי' פי יג (רוח)
ענבים: עזר ענבין.

עצרי שם איש a man's name | männlicher Name
ערכי כיג עימא משה בר עצרי.

עצרת - חג השבועות Pentecost | das Wochen-
fest, Schebuot חג' פ"ב מיד: שלא לקיים דברי
האומרים עצרת אחר שבת.

עצרתא ג', (1) בכלל פסי' מיב עיב: עד עצרתא.
(2) כלי לקליפת ענבים ביקב vat | Kase תרג'
אס' א' י"ו דעצר ענבין בעצרתא.

עצתא [ענתא] ת', רשע villain | Bösewicht
תרג' משי' מיו ליג: בעוכיה דעצתא.

עקא נ', צרה ומצוקה, Not |
Bedrängnis פנה' כיו עימא: דא עקא.

עקב - (1) דף to trace | verfolgen מכות פ"י
מימא עוקבין להרוג במשות.

(2) קימה ועקר, ביטל to abrogate | die Geltung
aufheben סופה מיו עימא: בשלשה מקומות הלכה
עוקבת מקרא.

עקב - מולית הנעל sole | Sohle יבמ' פייב מימא
סנדל שיש לו עקב.

(2) אחוריים | Hintertell posteriora נר' כ' עיב:
המסתכל בעקבה של אשה וכו'.

עקבה: עקבת יין עי' עקבת יין [עקבה]. עי'
פיה מיג: עקבת יין וכו' (כה' אה: עקבת).

עקביא שם תנא name of a Tanna | Name eines
Tannaiten אכות פ"ג מימא עקביא בן מהללאל
אומר וכו'.

עקד - הקריב קרבן to sacrifice | opfern ריה
מיו עימא: כאילו עקדתם וכו'.

נעקד נפ', הוקרב לקרבן to be sacrificed | ge-
opfert werden ביר פניו: האב סעקיד והבן
נעקד.

העקיד עי' עקד. פסיק' אחרי קיע עיב: והעקידו
ענ המזבח.

עקד פיעל, (1) כרע to bow | sich bücken תרג'
ירוש' שמי' ל"ד ד (ויקד): ועקד.

(2) כפת, אמר to tie | fesseln תרג' ברי' י"ב ט'
(ויעקד): ועקד.

אעקד עי' נעקד. תרג' מיכה ז' כ': דאתעקד על
גבי מרכא.

עקדה עי' עקדת. פסיק' בחודש קניד עיב:
עקדת יצחק.

עקה נ', עי' עקא. ילקי ברי קריב: עקת נפש.

עקולא דר', לשון תנח' bay | Bucht כח' צ"ו
עימא: דארבא בעקולי הוה קיימא.

עקימת פה, עקימת שפתים פעולת הדיבור
 talk | das Sprechen (ely. Verziehen des Mundes
 zum Sprechen) יז ע"ב: מעקימת שפתך
 אתה ניכר שתלמיד חכם אתה; מנה' מ"ה ע"ב:
 עקימת פיו לא הו' מעשה.

עקימות נ"י, עקשות *perverse-ness* | *Verkehrtheit*
 תרג' משי' ו' י"ב (עקשות פה): בעקימות מומית.

עקיפים, עקיפין ד"ר: פִּעְקִיפִים, פִּעְקִיפִין
 תה"ם, 1) סחור סחור *around* | *randherum*
 ספרי ואתהנן כיו: למלך שגור ואמר על מי
 שיאכל מגי שביעית יהיו מחזירין אותו בעקיפים.
 2) בחערמה ובתחבולה *by trickery* | *hinter-*
listig ב"ק קי"ג ע"א: אין באין עליו בעקיפין.

עקיצה נ"י, דקירה ונשיכה *sting* | *das Stechen*
 אב' פ"ב מ"ה: עקיצתן עקיצת עקרב.

2) קצירת הפרי *cutting* | *das Abschneiden*
 ירוש' מעשי' מ"ה נ"ו ע"ב: שבר עקיצה.

עקיץ ד"ר, מין אבן טובה *a jewel* | *ein Edelstein*
 תרג' שה"ש ח' י"ד: עקיץ וכו'.

עקירה נ"י, 1) תלישה וקפיפה *tearing loose*,
 plucking | *das Ausreißen, Pflücken* מנה'
 מ"ה ע"א: למדתני נמיעתן לסדני עקירתן.
 2) הסרה, טלוק *removal from place, lifting up* |
das Wegnehmen, Aufheben שבת נ' ע"א:
 עקירה והנחה.

3) ביטול איסור *undoing of a prohibition* | *Auf-*
hebung eines Verbotes ירוש' הור' פ"א מ"ו
 ע"א: אין כאן עקירת הגוף.

עקל ד"ר, מין בלי גדול, בית קיכול לזיתים בבית
 הכר *a bale containing the olives to be pressed* |
Behältnis für Oliven beim Pressen
 שבת קמ"ד ע"ב: מוחל היוצא מעקל בית הכר.

עקלן ע"י עיקל, תוס' בבור' ח' מ"ז ועקלן וקלכן
 והיקשן פסולין.

עקם פ"י, עקם פיעל, עשה באופן עקום, לא ישר
 to curve | *krümmen* ירוש' כ"ז ע"ב: ע"י עקימה חרתי וכו'.

עקום ת"י, בעוקל ומעוקם *curved* | *krumm*
 ל"ב ע"א: עקום דוסה לסגל.

עקום ד"ר, יבלת בצמח *exerescence* | *Auswuchs*
 ב"ר פמ"א: התמרה הזאת אין בה לא עקומים וכו'.

עקומא ע"י עיקומא, תרג' משי' ד' כ"ד (עקשות
 פה): עקומא דפומא.

עקור ת"י, עקר, חשוך בנים *barren* | *unfruchtbar*
kinderlos יב' ס"ד ע"א: יצחק אבינו עקור היא.

עקור ע"י עיקור, תוס' צוק' שבת ו' (ח"א), י"ד:
 ועקורות קסניות.

עקוש ת"י, כפוף לצדין *crooked, bent* | *seitmärs*
gebogen מנ"י כ"ד ע"ב: ידיו וכו' עקומות
 עקושות לא ישא את כפיו.

עקי פ"י, העיק וחצר *to press* | *bedrängen*
 פמ"ב: עקתא דהוח עקי ליה.

עקיבא, עקיבה ותנא *Akiba (the Tanna)*
Akiba (der Tannait) ב"ק מ"ה מ"ה אמר ר'
 עקיבא אפי' עניים שבישראל רואין אותם כאילו
 הם בני חורין שירדו מנכסיהם שהם בני אברהם
 יצחק ויעקב: יב' מ"ז ע"א: אתה הוא עקיבה בן
 יוסף ששכך חולך מסתף העולם ועד מופו.

עקידה נ"י, 1) כפיתת הקרבן *tying the sacrifice* |
Fesselung des Opfers תמיד ס"ד מ"א: וכך
 היתה עקידתו.

2) הנסיון שנתנסה אברהם בהקרבת יצחק בנו
 לקרבן *the attempted offering up of Isaac* | *die*
Opferung Iizchak's ר"ה מ"ז ע"א: עקירת יצחק.

עקידתא בנ"ל, תרג' דח"א כ"א מ"ה: אסתכל
 באמרא דעקידתא דיצחק.

עקילם מתרגם תורה ליוונית *Aquila, the trans-*
lator of the Bible into Greek | *Aquila, der Über-*
setzer der Bibel ins Griechische ירוש' קיד'
 פ"א ג"ס ע"א: תירגם עקילם הגר' לפני ר' עקיבא.
עקים ע"י עקום, ירוש' תענית ס"ד מ"ז ע"ב: תות
 אצבעתיה עקימה.

עקימה נ"י, עקמומית *curvature* | *Krümmung*
 ירוש' בלא' פ"ד כ"ז ע"ב: ע"י עקימה חרתי וכו'.

נתעקך חרס, בעשה עקר | to be made barren
unfruchtbar werden | זר פמיה למה נתעקרו
האמהות וכו'.

עקרב -- שם אחד תמולות | the constellation
Scorpio | das Sternbild Skorpion in Tierkreis
מס' צד ערב: עגלה בצמח ועקרב בדרום.
(2) מי ויו Haken | hook כלי פיא מיה: עקרב
של פרוטביא.

עקרבא: שם מקום | Ortsname
מעשים פיה מיכ: עקרבא פן הצפון.

עקרבא: דר, מין צמח | Milafarn
oeterach | עירי פיה מיה שמעתי ממנו שיוצאין בעקרבאין
בפמח.

עקרבא: נר, עקרה, חשוכת בנים | sterile woman
Unfruchtbare | יכ' מיה ערא: טמא דעקרבא.

עקרת, עקרתא עי' עקא, ילקי ברי קליה: בשעת
עקת נדר: רח רבה א' בי: ביון דאחא עקתא וכו'.
ערי' ערבין.

ער, מין עוף דורס | ein Raub-
vogel | תרג' רבי יד יב (חפרי): וער.

ערא, עץ הרמנה | Lorbeerbaum
bay-tree | מ"מ עיכ: טרמא דערא.

עראי, מקריות, זמניות | accident, improvisation
Gelegentliches, Vorübergehendes | מוכה ב'
ערא: צא מדירת קבע ושב בדירת עראי.

ערב -- עירבב ובלל | mischen
to mix | ילקי רב'
תחיה: ערבא את העיסה.

ערב פיעל, (1) כגיל. מירק חי עיב: איז מערבין
שמהה בשמהה.

(2) תיקן עירוב | einen Erub
to lay an Erub | herstellen ירוש' כיצה פיה טמא עיב: לא עירב
ולא עירבו לו אחרים.

העריב חס' -- הסתיק | to cause to be pleasing
angenehm machen | ברי י"א ע"ב: והעריב נא
חי אליהו את דברי תורתך בפינו.

כל מה שהפרה פושטת צוארה הנבל עוקם: תנח'
וארא ד: המלכות מעקמת דרכיה.

התעקם חס', התפאל | sich
winden | שמיר פ"מ: כשיבוא להתעקם.

עקמומית (נר, 1) עקוב | Krümmung
curve | עירי' ייד ערא: עקמומיתח חוץ למבו.

(2) מרמה | Tücke
insidiousness | ברי' נים ערא:
עקמומית שכלב.

עקמומא, עקמימות, עקמונות, עקמונותא
כגיל 2, מדר' חת' ז' פ: כחומי ולא כעקמימות:
מנה' ציא ערא: ומשיפמא לעקמונד מינה: וקיר
פייא: בא כעקמונות: תרג' יב' ע רב' ו' ד: דלמא
אית בלבבך עקמונותא.

עקוף פ"י, (1) הלך סחור סחור | to circumvent
umgehen | ספרי רבי שמיה: ועוקף את סחנה
ישראל.

(2) הערים | überlisten
to outwit | ירוש' גים'
פיה מיו ערג: ועוקף ונפלה חיסנו.

(עקף) אתעקף אחס', בא בעלילה | to seek
occasion against | Vorwand suchen
ברי' מיג יח (להתגולל עלינו): למתעקפא עלן.

עקין פ"י, (1) חדר, כרת | to cut (fruits)
by the stalks | die Frucht am Stiel abschneiden
מנה' מיא ערא: עקץ תאנה.

(2) דקר, נשך | stechen, beißen
to sting | ברי' פיה יב עיב: מיסיו לא יאמר לך אדם וכו'
שעקצו תבירכו וחיה נשכו כלב שומה חיה.

(3) דקר ברברים | sticheln
to prick, to taunt | אסחירא ייב: רמזו עקצתו ולא נעקץ.

עקר -- ביטל | aufheben
to abolish | מגי' חי'
עיב: בקש לעקור חשעה באב ולא חודו לו.

עקר פיעל -- תלש ושירש | entwurzeln
to uproot | ביר פמיה: מעקר בגפנים.

העקיר חס', עשה לעקר | un-
fruchtbar machen | שחשיר ב' יד: מפני מה
העקירתי אתכן וכו'.

עַרְבוּת, עַרְבוּתָא נ"י, התחייבות של אחריות
לתשלום חוב חברו *Bürgschaft | security*
שמו"ר פכ"ה הבנסת עצמך לערבות זה תרג'
מש' י"ו י"ח (עורב ערבות); דעריב ערבותא.

עַרְבִיָּא, עַרְבִידָה, עַרְבִידָה נ"י, ארץ ערב
Arabia | Arabien נ"ר פ"ז בפניקא דערביא
ובפלמניני שם פמ"ד; הקיני - ערביה; ירוש'
תענ' פ"ד פ"ט ע"ב; ממל רב בערביא.

עַרְבִית (1) נ"י, ערב *Abend | evening* פ"ד ע"ב
תפלה של ערבית.

(2) תפלת מעריב *Abendgebet | evening prayer*
שם שם: גאולה של ערבית.

(3) תה"פ, בערב *Abends | at evening* שבת
קי"ח צ"א קערות שאכל בתן ערבית.

עַרְבֵל פ"י, חביא במבוכה, *to disturb | verwirren*
stören תרג' אמ' א' יג' לערבלא משתיתון.

אַתְעַרְבֵל אתפ', נבוך *to be disturbed | verwirrt*
werden תרג' יואל א' י"ח (נבוכו עדרי בקר);
מתערבלן בקרן דתורין.

עַרְבֵלָא נ"י, נפח, כבורה *Siebel | sieve* תרג' עמי'
פ"ט (בכבורה); בערבלא.

עַרְבֵלְאִין ז"ר, ערב רב, אמספוק *mixed multitude*
Volkgemisch תרג' שח"ש א' ט"ז; וערבלאי
ונוכראין די ביניהון.

עַרְבִנְוִתָא ע"י עַרְבִנְוִתָא, תרג' יב"ע כ"ר ל"ט א'
(מיד); בערבנותא.

עַרְבִרְכִין ע"י עַרְבִרְכִין, תרג' כמי' י"א ר'
(האמספוק אשר בקרבן); וערברכין רביניהון.

עַרְבִתָא נ"י, (1) ערבה *Willow | weide* סוכה ל"ד
ע"א; הלפתא - ערבתא.

(2) חושענא רבת, יום חבוט ערבה *the seventh day of Succoth | Weidenfest, der siebente Tag des Laubhüttenfestes*
נ"ד ע"ב דלא תעבדון וכו' ולא ערבתא בשבתא.

עַרְבֵל פ"י, גלגל *to roll | rollen* תרג' מש' כ"ו
כ"ו (גולל אבן); דמערגל כיסא.

עַרְב ו', מי שמקבל אחריות לתשלום חוב חברו
bondsman | Bürge כ"ב קע"ד ע"א; הלוחו
ואני ערב הלוחו ואני פורע.

עַרְב -- יום שלפני יום השבת והצ *the day pre-*
ceding the Sabbath or festival; eve | Rüsttag,
Vorabend סמ' צ"ט ע"ב; ערב השבת.

עַרְב שְׁבִיעִית השנה הסמוכה לשנת השמיטה
the year preceding the Sabbatical year | das
Jahr vor dem Sabbatjahr שני פ"ב מ"ח;
מני ערב שיצאו למצואי שביעית.

עַרְב -- שם מקום בגליל *name of a place in*
Galilee | Ort in Galiläa שבת פמ"ז מ"ו;
מעשה בא לפני ר' יוחנן בן זכאי בערב.

עַרְב -- כיוון של רוחב השטח *the latitudinal*
direction | Querriichtung שבת פ"ח ע"ב; אם
היו זרועין שתי זרוען ערב.

עַרְבָא ו', (1) תואם של רוחב הארג *wool | Ein-*
schlagfaden ע"ז י"ו ע"ב; הי דשתיא וחי דערבא.
(2) ע"י עַרְב, גיש כ"ח ע"ב; ערבך ערבא צריך.

עַרְבָאָה ת', ערבי *Arabian | Araber* תרג' יר'
כ"ה כיד (הערב); ערבאי.

עַרְבֵב פ"י, (1) בלל *to confound | verwirren*
ירוש' ר"ח פ"ג כ"ט ע"א; עירבב את המלות.
(2) הפריע *to disturb | stören* פ"כ; אם
הזינו אני עכשיו אני מערבב שמחת בתי.

עַרְבִידָה ע"י עַרְבִידָה, ירוש' שבת פ"ט י"ו ע"א;
ערב מלאה חמין.

עַרְבִיב ו', עַרְבִיבָא נ"י, ע"י עַרְבִיב, שבת
פ"ח ע"ב; בא ערבוב וכיסל את השורה; ויק"ר
פליה וגמן חזה אין נוסעין אותו ערבובא.

עַרְבִין -- (1) לויח *suit of followers | Anhang*
ע"ז ל"ט ע"א; מסני שערבנות עולה עמתי.

(2) ערבות, אחריות לתשלומי חברו *going*
security | Bürgschaft יב' ק"ט ע"א; ויתרחק
וכר ומן הערבנותא.

עַרְבִינָא ו', משכן *Pfand | pledge* שבת ק"ה
ע"ב; ערבונא שקלי מיניה.

עֲרִידָה -- אשה שאמורה לנשואין משום קרבת
a woman forbidden to a man on
account of kinship | wegen Verwandtschaft
zur Ehe verbotene Frau | ע"כ: מה אחת
אשתו מיוחדת שהיא ערוד.

עֲרוֹךְ ו', ריק *Kuchen* | cake | חג' יכ"ע במ'
ו י"ט (וריק); וערוך.

עֲרוּבָה ג', בנוי לגיהנם ("תחת ערוך")
by-name | Beinamen der Hölle | שמו"ר פ"ג:
אני מציל אתכם מן הערוכות.

עֲרוּבָאָה ת', חכם *wise* | klug | חג' יכ"ע במ' י"ד
י"ח (וערובים יכתירו דעת); כלילתו דערומו
ודיעותו.

עֲרוּקָאָה ד', פליט *Füchtling* | fugitive | חול'
מיו ע"א: ערוקאי וכו'.

עֲרוּרִי ד', ערעור *Anfechtung* | claim | גיט' פ"ו
ע"א: ופסיר ועפיר מן חרורי ומן עלולי ומן
ערודי מלכא.

עריה ערב ראש ודש.

ערטיב ערב תשעה באב.

עֲרֻמְלִינִי ד', בעלי נשק קל *light-armed*
leichtbewaffnet | חג' י" (תאחשורנים);
ערמליני.

עֲרֻמְלָא, **עֲרֻמְלָאָה**, **עֲרֻמְלִי**
ת', ערום, חשוך בנדים *nackt* | naked | חג'
איוב כ"ו ד' (ערום שאול נגדו); ערמלא מפרס
שאול; שם א' ב"א (ערום); ערמלי; אס' א'
י"א: דהות ממלחא ית בנתא דישראל ערמלאן;
ב"ט מ"ו ע"א: גברא ערמלאי דלית ליה
ולא כלום.

עֲרֻמְלִיּוּתָא ג', עירום *Nacktheit* | nakedness
חג' יכ"ע דב' ב"ח ס"ח (ובעירום); בערמליותא.

עֲרֻמְלִי עי' ערמלא, ירוש' כת' פ"ו ל' ע"ד:
הני לי מיקום ערמליי ומכמא איתחיי.

עֲרֻמָּל פ", הריק, חשף *entblößen* | to denude
כ"ד פ"ה מערמלו מנחתיקו.

עֲרֵד פ", גירש, מרד *to drive* | *verjagen*
פ"ג: עורדן אני מן העולם.

עֲרֵד ז', עיר פרא *Wildes* | wild | חג'
חושע ז' פ' (פרא): כערד מרוד.

עֲרֵדִילָא עי' אורדילא, ירוש' ססח' פ"י ל"ו
ע"ד: כגון ערדילי ונוליא וכו'.

עֲרֵדִיסקִים, **עֲרֵדִיסקִים** שם מקום
name of a place | Ortsname | עירי כ"ט ע"א: שבת ר"ט
בערדיסקא; כ"ב ג"ו ע"א: ערדיסקים.

עֲרֵדִילִין ז', סולים של לבד *Filzsohlen* | felt-soles
ביצה מ"ו ע"כ: ערדילין אין כחן משום כלאים.

עֲרֵדִיסקָאוֹת ג', מין כלי ברזל
an iron vessel | ein Eisengeschirr | ביצה כ"ב ע"כ: ערדיסקאות
של פרזל.

עֲרֵדִיסקִים עי' ערדיסקא, חוס' עירי פ' (ו)
ז': שבת ר"ט בערדיסקא.

עריה ערב ראש השנה.

עֲרָה -- הַעֲרָה חפ' -- התחיל בביאה
to bring the sexual organs into contact | den Koltus
beginnen | כ"ב מ"ר: כל העריות עשה
בחן את חסערה כגומר.

הַתְּעֲרָה חז"ל -- נדווג דיווג מיני
to come into sexual contact | in geschlechtliche Berührung
kommen | רות רבה א' י"ד: ממאח ערלות גוים
שנתערו בה כל הלילה.

ערה"ש ערב ראש השנה.

עֲרוּב עי' עירוב, עירי פ"ג מ"כ: השולח ערובו
כיר חרש שופח וקמן.

עֲרוּבָא, **עֲרוּבָתָא** עי' ערובתא, פסיק' ר"פ ל"ב:
ערובא דיומא; ירוש' מוכה פ"ד נ"ד ע"ב: ערובתא
דיומא שביעיא.

עֲרוּגָא ז', ארג *Gewebe* | web | חוס' צוק' כלי כ"ט
ח' י"ג: חוץ מזה שעל גבי הערוג.

עֲרוּד -- מין שרץ ארמי *a species of lizard* |
eine Eidechse | כ"י ל"ג ע"א: מעשה במקום
אחד שהיה ערוד והיה מזיק את הבריות וכו'
הראוהו את חורו וכו'.

עריין דר, חדודי הברזל של מחורשה the iron of
the plough | die Eisenelle des Pfluges
כלי פכיא מ'כ: בעין של מתכת בלחיון ובעריון וכו'.

ערייתא עי עיריא. ירוש' מגי' פיר עיה עיג:
בעריות - בעריותא דאבוי וכו'.

עריך ו, ריקק Kuchel | cake יב'ע שמי
כ'ם כ'ג (וריקק אחד): ועריך חד.

עריקה נ' (1) מידור Anordnung | arranging
ירוש' יומא פ'כ מ' עיא: עריכה שנאמר
לחלן וכו'.

גלילת בצק rolling (bread) | das Rollen
(des Teigs) ירוש' שבת פ'ז י' עיב: על לישתה
ועל עריכתה.

עריכות נ' עריכות שפתים מידור הדיבור
arrangement of the speech or of
prayer | Anordnung der Rede oder des Ge-
betes ביר פמימ: חן ניהן בעריכות שפתיו.

ערים, ערימא ת', חכמ, ערים Klug | wise תרג'
שיא כ'ג כ'כ (ערם יערם): דערים ונפיק דחא;
משי י'ג פ'ז (כל ערים יעשה בועת): כל ערימא
עיבדתיח בועתא.

ערימותא נ', ערמא Schlaueit | subtlety תרג'
משי א' ד' (ערמא): ערימותא.

ערימקא נ', ערמא, גדיש Haufen | pile תרג'
רות ג' י' (בקצה הערמא): כספר ערימקא.

ערים ז' (1) שורת עצים שענפיהם מודלים על גדר
espalier of grape vines | Weinstöcke mit
Spalier כלא' פ'ז מ'ז ערים שחא יוצא מן
המדרגה וכו'.

ע' ארים, ספרי תאזינו שייב: למלך שהיה
לו שדה ונתנה לערימים.

מטה, ערש Bett | bed תרג' יב'ע כמ' ה'
י'ג: תשמיש דערים.

עריסא עי עריסא. תוס' כלי כ'כ ז' י'ב: ועריסא
של זכוכית.

עריסה -- מטה קמנה Wiege | cradle כלי פ'ז
מ'א: תמטה וועריסה.

התערפל חתמ', (1) נחשף, נחשפס to demude
oneself | sich entblößen כ"ר פ'מ: אמילו
מצוה אחת שהיתה בידן נתערפלו הימנות.

נפשט העור to be stripped | abgeschält
werden ילקי איוב תתק'ג: והיורגליו מתערפלות.

ערטליותא עי ערטיליותא. תרג' יב'ע רב'
כ'ח מ"ח (ובערים): בערטילותא.

עריא עי ער. תרג' ירוש' דב' י"ב (והזרים):
ועריא.

עריבה נ', כלי בצורת שוקת ללוש בו trough
for kneading etc. | Trog, Mulde פ'ג מ"ב:
בצק שבסידקי עריבה.

עריבת הירדן מין מירה קמנה a small boat
ein kleines Boot ירוש' שבת פ'ד י' ע"א:
עריבת הירדן וכו'.

עריבת הרגלים אמבטי עשויה לרחיצת הרגלים
tab for foot-baths | Fußbadewanne
מ"א: עריבת הרגלים וכו' שהיא טמאה מדרם.

ערידה -- אברי הנקבות בבעלי חיים the genitals
of a female animal | Genitalien eines weib-
lichen Tieres בכורות פ"ו מ"ח: נפגם הזוכן
או ערה של נקבה.

עריוב ערב יום כפור.

עריזת ניר, (1) זנות Buhleret | lewdness כתי
י'ג ע"ב: אין אפומרוס לעריות.

אימורי חיתון בקרובי משפחה the prohibition
of incest | den Incest betreffende Verbote
תג' פ'כ מ'א: אין דורשין בעריות בטלשה.

ע' עררה. יב' פ'א מ'ב: היתה בתו או אחת
מכל העריות תללו נשואות לאחיו.

ערי ז', דבר סקרה ומפל improvisation, some-
thing of secondary import | Nebensächliches,
Zufälliges מצא קדושים פרשה ב' פרק ד':
אתם עשיתם את דינוי ערי בעולם אף אני
אעשה אתכם ערי בעולם. ועי' עראי.

ערייה עי העררה. ירוש' מנח' פ'ז כ"ד עיג:
טומאת הערייה.

הערים הם, -- וודיע *anzuklären* | *to inform* ירוש' סנה' פיה כיב עינ' שיערימותו באיוו מיתה מת.

(ערם) אערים הם, ותחכם, עשה בערמה *to use an artifice* | *listig verfahren* סנה' כיה עיא: דילסא איערומא קא מערים.

אחערים, איערים אתם, (1) כגיל. סכוח כיג עינ' דילסא איערומא מיערמא.

(2) נעשה חכם *klug werden* | *to become prudent* תרג' משי' יים כיה (ופתי יערם): ושכרא מתערים.

ערמומית, כי, סקוח *Klugheit* | *subtlety* נדה מיה עיב: מתוך שתתינוק מצוי בבית רבו נבנסח בו ערמומית תחלה.

ערמומא, כי, ערמא *Schlaueheit, List* | *cunning* תרג' מליא ב' ה' דקסלינק בערמומא.

ערניזות, ביד, מין בלי חרם | *a vessel of white clay* *Gefäß aus weißem Lehm* ביצה ליב עיא: אלסמן חרניזות וכו' ערניזות.

ערים ערב מוכות.

ערם (מיעל, 1) עשה ערים | *to form an arbor* *eine Weinlaube machen* בלא' פיד מיג אמ ערמן מלסעלה.

(2) מרם *(Mehl) eindrehen* | *to start dough* ירוש' ביצה פיא מ' עיד: עירם לא אמר אלא לש.

נערים נם, נהערם נהם, נבלל תקמה במים *to become compact* | *eingerdhrt sein* במק' במ' תשמית: משחערם: מפר' במ' קיי: משיתערם.

ערם, ערסא ו, (1) כסה *Bed* | *bed* קיד' עיא עיב: ומסריחו ערמותם וכו': תרג' ירוש' שמי יים מיו: תשמיש דערסא.

(2) שורת בתים *Häuserreihe* | *pavement* *Bürgersteig* גימ' ו' עיא: מצריך מערסא לערסא: ירוש' ביצה פיא מ' עיג: מיסען מערם לערם.

(3) כף מאזנים *Wagechale* | *sealen* שבת מ' עיא: בערסא חלך אחר שלשלותיו.

(ערסל) התערסל עי התערסל (ערסל). ילק' ב' בית: רגליו מתערסלות.

ערימות עי ארימות. תומי חלה ב' ח': פומר את ערימות כסוריא.

עריפה, כי, שכיות העורף | *breaking the neck* *das Brechen des Genickes* פ'כ כיה: לעריפת הענלה.

עריק וי, פליט *Flüchtling* | *fugitive* תרג' יש' יי ייה: תכיר ועריק.

ערך -- גלגל עימח *Telg rollen* | *to roll dough* פס' סיג מיד: אחת לשה ואחת עורבת.

נערך נם, נאמר, נקצב מחירו | *to be valued* *abgeschätzt werden* ערכ' פ"א מ"א: תכל מעריכין ונערבין.

ערך פיי, לש *kneulen* | *to knead* תרג' יש' מ"א כיה (וכמו יוצר ירמס פיס): וכפחרא דערך ית פכא.

איערך אתם, נילוש לחך -- | *to be worked in* *hineingekneulet werden* ירוש' שבוע' פיו ליו עיא: איערכו גו עיגולא.

ערבא, כי, בית דין (לקיות שמרות) *recoorder's office, archiv* | *Gerichtsammt*, תרג' דח"א ב' ייז: *Archiv* לסמיעא ית דוד בערבא.

ערבוב עי ארבוכל. תמיד פ'כ סיב: נוקבו מתוך ערכובו.

ערפי עי ערבא, קיד' פיד מ"א: בערכי הישנה: עי ייג עיא: בערבאות שלהן.

(ערכל) התערכל ותם, נשתר | *to be entangled* *sich verstricken* ביר פליא: היה כא ליכנס והיו רגליו מתערבלות.

ערל -- כיסה *zudecken* | *to cover* ירוש' ערלה פ'ג סיב עיד: בעורל את פרו.

ערלות, כי, היות הערל *the condition of one not circumcised* | *das Nichtbeschnittensein* חול' ה' עיא: מומר לערלות.

ערם מיי, עשה ערימה, גרש *aufhäufen* | *to pile up* ביר פפיג: שהוא עתיר לערם.

ערער זי, מחאה, קובלא *Ein- protest, claim*
wand, Einspruch כת' כי עי'א: שמו שקרא
 עליו ערער.

ערים ערב פסת.

ערף -- נערף נפ', נערף נתפ', בשברה הספרות
to have the neck broken | gebrochen wer-
den (vom Genick) מוטה פים מיו: משנתערפה
 העגלה: שמרר פמיכ: ראויים הם להערף.

ערפד, ערפדא זי, מין עמלף *a species of*
bats | eine Art Fledermaus בים מיו עי'א:
 עמלף נעשה ערפד: חרג' יביע דבי ייד ויה
 (העמלף): ערפדא.

ערפילא זי, ערפל, ענן *cloud | Wolke* חרג'
 ש'ב כיד י'ב: ואשרי שכונתיה בערפילא.

ערצוביא זי, מין ארכה *a species of locusts |*
eine Heuschreckenart ספרא שמינו פרשה ג'
 פרק ה': למינתו -- לחביא את הערצוביא.

עריק ערב קבלן.

ערק פיע, ברח *to flee | fliehen* בים פיד עי'א:
 אבך ערק לאסיא וכו'.

ערק פעל, אעריק אפי, הנים, הבריה *to put to*
flight | verjagen חרג' רבי לי' (ושנים יניסו
 רכבה): וחין יערקן לרכותא: משי מיו כ'ה:
 מעריק רחמיה.

ערק זי, נסה, כברה *sieve | Sieb* כלי פמיו מיג:
 הערק משיעשה בו צפירה אותה.

ערקא זי, 1) רצועה *strap | Riemen* תנח' כר' זי:
 הדין ערקא מן הדין משכא.

2) מוף *rush, sedge | Ried* חרג' איוב ח' י'א:
 ימא ערקא בלא מיא.

ערקבלין עי' עקרבלין. עירי כיו עי'ב: אצותא
 חרוזא: - ערקבלין.

ערקוב עי' ארפובת, בכורות פיו מייא: זכ העגל
 שאינת מנעת לערקוב.

ערקומא זי, גומה שמתחת לברך *the hollow*
of the knee | Kniekehle חולי עיו עי'א: דעלוי
 ערקומא.

ערע פיי, שמשף את הגרון *to gargle | gurgeln*
 כר' ליו עי'א: לא יערענו וכו'.

ערע פיע, פגש, פגע *to join, to meet | treffen*
begegnet חרג' יר' מיא זי (ויהי כפגש אותם):
 כד ערע יתהון.

ערע פעל, הועיר, הוזין *to call, to summon*
einladen, vorladen חרג' צמ' מ' זי (הקריש
 קרואיו): ערע מומנחי.

אתערע אתפי, נקרה ויאתה *to happen | eintreffen*
 חרג' יר' די' כי (שבר על שבר נקרא): תברא על
 תברא יתערע.

ערעין עי' עריין. תוסי כלי בים די' וז' כל כלי
 הסתח סמא והערעין עמהם.

ערעיתא זי, 1) מקרה *accident | Zufall* חרג'
 קה' מ' י'א (עת ופגע): עידן וערעיתא.
 2) צרעה *Wespe | Wasp* שבה מ' עי'ב: נפא
 ערעיתא מן כותלא.

ערער פיי, 1) עורר קינח *to excite to lamenta-*
tion | Klage anstimmen חרג' מ' זי: לא יערער
 אדם על מתו.

2) בא בטענה ותביעה *to contest, to protest |*
Einwand erheben ירוש' נדי' פיה ליט עי'ב: כל
 מי שיבוא ויערער.

3) גרגר, שמשף את חרון *to gargle (one's*
throat) | gurgeln תוס' שבת י"ב (יג), יי' לא
 יערענו בשמן.

4) שפך לתוך גרון אדם אחר *to urge to drink |*
Jem. Flüssigkeit in den Hals gießen ירוש'
 מומה פ'ג י'ח עי'ב: מערעין אותה ומשקין אותה
 בעל כרחיה.

5) חשף, גילה *to lay bare | bloßlegen* ילי'
 במ' תשיח: שמברין את הגוף ומערעין את העין.
נתערער נתפ' -- נטרקן *to be bare | entblößt*
 כדרש תה' קיב י'ה: שנתערער ממעשים
 מוכים.

ערער פיע, נצטרף *to be added to | hinzugefügt*
 קח'יר זי' כיה חדת מערערא חרא.

עשירות נ', הון ורכוש, אמידות - *wealth | Reich*

הון קירי מים עיב: עשרה קבים עשירות ירדו לעולם תשעה נמלורומיים ואחד כל העולם כולו.

עשירת עשרת ימי תשובה.

עשן פיעל, גימר בעשן *beräuchern | to fumigate*

שבי פ"ב מיבז מעשנין עד ראש השנה.

התעשן תתפ, נתגמר בעשן *to be affected by*

smoke | *angeräuchert werden* וכח' מיר עיבז

שכח יתעשנו.

עשנא ע"י עושנא, תרג' תח' כיא ב' (בעד):

בעשנך.

עשיל ערב שבת סמוך לחשיכה.

עשדא ערכאות של עובדי אלילים.

עשעך ערב שבת עם חשיכה.

עשיק ערב שבת קודש.

(עשר) התעשר תתפ, -- נעשה לעשיר *to*

become wealthy | reich werden תענ' ט' עיבז

עשר בשביל שחזעשר.

(עשר) נעשר, נתעשר תתפ, הורס הסעשר

to be titbed | verzehlet werden מעשרי פ"ד

מיבז עד שיעשרו בכורות פ"ט מיבז ואינן

בתעשרין מוח על זה.

(עשש) אתעשש ע"י התגשש (נשש), מרר'

תח' י"ט א"ז מאבנא דהוא מתעשש וכו'.

עששית נ', עשה, מסיל *bar, ball | Barren*

יומא ליד עיבז עששית של ברזל.

(2) פנס *lantern | Laterne* בר' נ"ג עיבז עששית

שהיתה חלקת.

עששיתא כנ"ל ג, תנח' וארא י"ד: כחדין עששיתא

דמיא ומשחא מתערכא כחדא ונורא דליק

מגוהח.

עת -- מעת לעת מיום אל יום, יום ולילה, כ"ד

שעות *the time of twenty-four hours | 24-*

undzwanzig Stunden זב' ע"ב: צריכה

משת לשט.

עתים תתפ, לפעמים, לפרקים *sometimes | zu-*

wellen ריה ב"ה עיבז עתים חלים עתים שומה.

עת"ב ערב תשעה בעב.

עתה -- מעתה, אלא מעתה נמצא, ובכן

if this were so, then | demnach (בתמיה)

folglich סוכה ב' עיבז אלא מעתה העושה וכו';

ירי עיבז פ"א ל"ט עיבז: מעתה חיסין על ימכור לו.

אמור מעתה מכאן יש ללמוד *learn from this*

daraus ist zu entnehmen תוס' כל' ב"ב ג' פ"ג

אמור מעתה היו ירדו שכמות וכו'.

עתיד עירובי תחומין.

עתיד -- עתיד לבוא חסון חכא *the future*

Zukunft כת' פ"ז עיבז: משביעין אותה על

העתיד לבא.

לעתיד לבוא באחרית הימים *in the hereafter*

in der messianischen Zukunft; im Jenseits

אבות פ"ב ספ"ז ורע כהן שכתן של צדיקים

לעתיד לבוא.

עתיר, עתירא ת', עשיר *reich | sich* גיט' נ"ו

עיבז: הנחו תלתא עתירי: תרג' משי' י' פ"ו (הון

עשיר): קנינא דעתירא.

עתירא נ', (1) הפצרה ותחנון *entreaty | das*

Flehen ירוש' בר' פ"ב ד' עיבז: שמע עתירתינו.

(2) ע"י תתירא, רות רבת ב' י"ד: בערביא צוחין

לחתירה עתירה.

עתירותא נ', עשירות *wealth | Reichtum* שבת

ק"מ עיבז: בעניותי וכו' בעתירותי וכו'.

עתירתא ע"י תתירא, כ"ו פס"ג: בערביא קורין

לחתירה עתירא.

עתיע עין תחת עין.

(עתק) נעתק נפ', נתעמק תתפ, נשלטל ממקום

to be removed | fortgeschafft werden

אסתר א' א"ז קינסין הנעתקין: ילק' דה"י

תתרגיה אפ"י וכו' שנחתקו מהם החזירים.

עתק פיע, בלה מווקן *morech | to be worn out*

werden תרג' איבה ג' ד' (בלה בשרי): עתק

בשרי.

אוקירו בשייכו כי היכא התעשרת גר' ג' ע'א
איעתר ר' עקיבא

עֵתֶר, עֵתֶרֶא ד', מלגה קלשן | *pitchfork*
Hengabel האפי עוקי אי הי: מפני שהוסכה
בעתה ביר פסיג: עתרא האפיק אדרא.

עֵתֶרֶא ד', עושר *wealth | Reichtum* תרג' תח'
ס"ט ד' (וברוב עשרם): ובפגיעות עתריהן.

עֵתֶרֶתָה ע"י תַּתִּירָה. ירוש' סנה' פ"י כ"ח ע"ג
בערביא צווחן לתתרתה עתרתה.

אֶתְעֵתֶק, אֶתְעֵתֶק אַתָּה, נושא, האריך ימים *to re-*
main long | lange, dauernd sein
כ"ח (ונחשתם בארץ): התעסקו בארעא.

עֵתֶר פ"ע, נחשד *schwer* | *to become stich | reich*
den תרג' דב' ל"ב פ"ו (וישכן ישוק): ועור
ישראל.

עֵתֶר פֶּעַל, אֶתְעֵתֶר אַתָּה, העשיר | *to make rich*
reich machen תרג' ברי י"ד נ"ג (העשיתי את
אברם): עזרית ית אברם: יביע שם: אשתרית.
אֶתְעֵתֶר, אֶתְעֵתֶר אַתָּה, ע"י עֵתֶר. ב"ס ג"ס ע"א

כ

פֶּאָפּילִיּוֹן זי, אהל *pavilion, tent* | *Pa-*
stillon, Zell ויהי בי ע"א: עשו לה פאפיליון
 ואהא מברעמה בתוך פאפיליון.

פֶּאַרְי זי, סוכין *bran* | *Kiste* גימי ס"ם ע"א:
 פארי דריש נמיא.

פֶּאַקא נז, פאה *Ecke* | *corner* תרג' ויקי כ"א הי
 (פאת ראשכם): פאקא דרישא.

פֶּאַרְטִי ס"י, פיתה וחדית *überreden* | *to persuade*
 תרג' משי' זי כ"א (תריחונ): תפאחיה.

פֶּבֶיד פילא בקופא דמתמא; פסקי בית דין.
פֶּבֶר־א פמור בדיני אדם.
פֶּבֶיִם פלוני בן פלוני.

פֶּבֶל, **פֶּבֶל** זי, רסן *Halfter* | *halter* ב"מ ס' ע"א:
 חסור וכית פגיה שבת נ"א ע"נ: חסרא לובא
 בפני דפרולא.

פֶּבֶלֶן עיי פֶּבֶל, שמור סמ"ה וכל עכדיו וכי וכל
 הסגאנים.

(פֶּבֶל) אַתְפֹּלֶג אַתְפֹּל, השתעשע *sich* | *to sport*
ergötzen ויק"ר סכ"ה לאתפוגא עם בנו.

פֶּבֶלֶיב פנימת הלבנה.
פֶּבֶלֶים פנימת הסבין.

פֶּבֶלֶז זי, תורח *Geschoss* | *projectile* תרג' יחי
 כ"ו ס' (מחי קבלו): מוח פגזוחי.

פֶּבֶלֶז שם מקום *Ortsname* | *name of place*
 ירוש' דמ' ס"ב כ"ב ע"ד: נמשה רפנומיה.

פֶּא שם האות הי"ז *the seventeenth letter of*
the Alphabet | *der 17. Buchstabe des Alpha-*
bets ב"ר ספ"ד: ס"א פוסימר.

פֶּאַיִא פמור אבל אמור.

פֶּאַבִי עיי פֶּאַבִי, יומא ל"ה ע"ב: אמרו עליו על
 ר' ישמעאל בן פאבי שעשתה לו אמו
 כתונת וכו'.

פֶּאַנ עיי פֶּאנ, תרג' איכה ג' ס"ם (הפגות) פאני
 עקחי.

פֶּאַה -- פֶּאַה נְכָרִית שערות של אחרים לכסוי
 הראש *Perücke* | *wig* שבת פ"ו כ"ה: יוצאה
 אשה בחמי שער בין משלה בין משל חבירתה
 וכו' ובפאה נכרית.

פֶּאַקא זי, פח *Fallstrick* | *snare* ערכ' י"ם ע"א:
 סבא בביתא פאקא כביתא.

פֶּאַיִם זי, רגב אדוכה *Scholle* | *sled* שבת פ"א
 ע"א: מאי פאייס וכו' ברשיני בכליתא.

פֶּאַמא עיי פֶּאַמא, מדר' תהי בוכר כ"ב ס':
 פאמא דילית מליק.

פֶּאַנִיקֶנִין עיי פֶּאַנִיקֶלִין, תוסי ב"ק י"א י"א: אין
 לוקחין מן תגור' לא קוצין ולא אירין ולא
 פאניקנין.

פֶּאַנֶם עיי פֶּאַנֶם, תוסי צוקי כרי' זי (ה'), ס': היה
 לו נר שמן בחיקו או בתוך הפאנס.

פֶּאַמִי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name כ"ב כ"ה ע"ב: פאבי יונאה.

פגום פ"י, 1) השחית וקלקל *to unfit | schädigen*
פ"ה ע"ב: שעמו פגמו.

2) היסר *to impair | beeinträchtigen* כת' פ"מ
מ"ה: הפוגמת כתובתה.

3) פירת כבוד *to disgrace | entwürigen*
במ"ר פכ"א: הפגם את עצמו פורת את משפחתו
עמו.

נפגם נפ', נְפָגָם נתפ', נתקלקל *to become*
defective | beschädigt werden ע"ב: י' ע"ב:

והיה קולו ערב ונפגם; שם: כלים וכו' ונתפגמו.

פגום ז', קלקול *deterioration | Verschlechterung*
פס' מ"ד ע"ב: כל נותן טעם לשגם סותר דגמרינן
מנבלת.

2) פחיתות הבכור *injury | Ehrverletzung* ב"ק
ז"ג ע"א: משום פגם משפחה.

3) התמעפות הלבנה *the waning of the moon | Abnahme des Mondes*
כהרין מיהרא וכו' אתם מונין לפגמו.

פגמא כנ"ל 2. מופה מ"א ע"א: וסי חיישינן
לפגמא.

פגמין ע' פגמין, סנה' כ"ה ע"ב: עד שישברו
את פגמיהן.

פגן (פגן) הפגין הפ', צווח *to cry | schreien* חעני
י"ח ע"א: עמדו והפגינו בלילה.

פגן פ"ע, כנ"ל. תרג' קהל' א' י"ב: בכא ופגן.

פגן, פגנא ז', בן כפר *villager | gewöhnlicher Bürger*
ב"ר פ"ג: היה מחלך כסגן וכו'; ירוש'
שבת פ"ב י"ג ע"ג: בולוטיא ופגנייא.

פגע--נפגע נפ', נכשל *to be stricken | be-*
troffen werden חג' י"ד ע"ב: הציצ ונפגע.

פגע פ"י, 1) פגש *to meet | begegnen* ב"ר פל"ה
פגע ביה שירא.

2) המציר *to entreat | anflehen* שם פנ"ה:
פגעוניה לי.

אפגעי אפ', כנ"ל 2. תרג' אפ' די י"ה: ולא תפגיעי
על יהוראי.

פגום 1) ת', מגדל קטן בצורת חצי עיגול *semi-*
circular turret | halbrundes Thürmchen
פ"ה מ"א: פגום נכנס פגום יוצא.

2) ירוד, גרוע, פסול *inferior, defective | min-*
derwertig, makelhaft פ"ג מ"ב: כל מקום
שיש קדושין ויש עבירה הולך הולך אחר הפגום.

פגזש ז', תותח *projectile | Geschoss* כלי פמ"ו
מ"ה: בית העצים בית הפגזשה.

פגז' פורץ גדר חבמים.

פגיון ז', חרב קטנה עקומה *dagger | Dolch* כלי
פ"ג מ"א: הסיף והמכין והפגיון.

פגיונה ז', 1) חריץ בסכין וכדומה *notch | Scharfe*
חול' י"ו ע"ב: שלש פגיונות הן פגיונת
עצם כספה פגיונת און נכסר וכו' פגיונת סכין.
2) החלק השקעורני של הלבנה *the concave side of the crescent | die konkave Seite des Mondes* ר"ח כ"ג ע"ב: פגיונה של לבנה.

פגיומן ז', אצטבאות של עץ *scaffold, stage | Gerüst*
ירוש' שבוט' פ"ו ל"ו ע"ד: עד שישבר
פגיומו וכו'.

פגין פורץ גדר ישכנו נחש.

פגין ת', פרי בוסר *unripe | unreif* ויק"ר פכ"ה:
בשילן ולא פגין.

פגינוחא. פגיעא ז', תחנון ובקשה *prayer | das Flehen*
תרג' תח' ק"ב ב' (ושועת):
ומנינוחי; שם י"ז א' (תפלת): פגיעי.

פגיעה ז', 1) פגישה *meeting | das Begegnen*
ב"ק פ"ח מ"ד: פגיעתן רעה.

2) תפלה *prayer | das Beten* ירוש' ב"ר פ"ד
י' ע"ב: אין פגיעת אלא תפלה.

פגל פיעל, עשה את הקרבן פגול, פסל אותו
to make a sacrifice rejectable | ein Opfer
verwerflich machen זכ' י"ג ע"ב: טבילה
אצבע מפגלת בהמאת.

התפגל התפ', נעשה פגול, נפסל *to be made*
rejectable | verwerflich gemacht werden
זכ' כ"ח ע"ב: שלמים מפגלין ומתפגלין.

פֿאַנגראַ עי פֿאַנגראַ. מוסה יי ע"א: חלה את רגליו וכו' שאחזתו פֿנגראַ.

פֿרדעב פֿדיון הבן.

פֿרין ססוקי דומרה.

פֿרחה. פֿרחה נ"י. מצח forehead | Stirn יבמ' ק"ב ע"א: פֿרחה ולא פֿרצוק פֿנס; תרג' יב"ע שמי' כיה ל"ח (מצח): פֿרחתא.

פֿרדיה. פֿרדיה נ"י. גאולה ופֿדיון | redemption Auslösung נכורות י"ג ע"א: מצות הפֿדיה קדמת; ברי' ג"ה ע"ב: שלש פֿדיות.

פֿרופֿטי עי קקו פֿרופֿטי. ירוש' ב"ב פ"ח ט"ז ע"ב אתח קקו פֿרופֿטי.

פֿרמועה. נ"י. מין צמח Felgbohne | Lupine ירוש' בלא' פ"א כ"ז ע"א: פֿלסלום - פֿרמועה.

פֿרנה. נ"י. מחרשה Pflug | plough איכ"ר א' ט"ה שרי תורד ושרי פֿנגר.

פֿרע פ"י. פֿרע, חבל to wound | verwunden סנה' ק"ט ע"ב: פֿרע ליה לחבריה.

פֿרעא. פֿרעא נ"י. פֿרעא נ"י. פֿרעא | wound Wunde תרג' יב"ע שמי' ט"ו כ"ה: דיני פֿרעא: קהל' ו' י"א: או חר פֿרעא: ע"ז כ"ח ע"א: האי פֿרעא סכנתא היא.

פֿררא פֿרקי דרבי אליעזר.

פֿררנית. נ"י. יצאנית. מרבה ללכת | run-about Herumläuferei תנח' וישב ו': לא בראה סן הרגל שלא תהא פֿררנית.

פֿר'ה. עי פֿרא. סנה' ק"ר ע"ב: מסני מה הקדים פ"ה לעי"ן.

פֿרה. -- לשון נקיה לרחם | euphem. for matrix euphemistisch: Gebärmutter סנה' ק' ע"א: לחתיר מה עקריות.

פֿעל פֿה. על פֿה שלא בכתב | by heart wendig גימ' ע"ב: אי אמר ר' יוסי בעל פֿה: שם ס' ע"ב: תורה רוב בכתב ומיעוט על פֿה.

פֿה. נ"י. מין חולעת | ein Wurm a worm שכת' צ' ע"א: מה רחמני.

אָפֿפֿע אָפֿפֿע, קרה אָפֿפֿע, מקרה מות to happen (misfortune, death) | treffen, (Unglücksfall, Tod) ירוש' ברי' סיב' ה' ע"ג: גזר דיניה דההוא גברא מיתתם וכן חוות ליה ומתפגע ביה.

פֿלע. -- שזיף Pflanze | plant שבת קמ"ד ע"ב: סוחטין בפגעין ובפרישין.

פֿלר. פיעל -- הרס והחריב to destroy | zerstören מדר' תת' י"א ג'י: שהשחיתו וכו' ופיגרו אותם.

פֿלר פֿעל. (1) כנ"ל. תרג' יש' י"ד י"ז (ועריו הרס): קרתי פֿלר.

(2) הלך במל' müßig gehen | to be idle שבת קכ"ט ע"ב: יומא דמפגרי כיה רבנן.

אָפֿפֿר אָפֿפֿר. (1) פצע verwunden | to wound נדה ט"ו ע"א: אָפֿפֿר מִפֿפֿר לא.

(2) הפריע stören | to disturb כת' ק"ג ע"ב: ור' סבר לא אָפֿפֿר.

אָפֿפֿר, אָפֿפֿר אָפֿפֿר. (1) נהרס | to be destroyed zerstört werden תרג' איכה ב' ה' (יחרו אמללו): כחרא אָפֿפֿר.

(2) תתמהמה sich versäumen | to be too late כת' קי"א ע"ב: איפֿפֿר תלתא יומי ולא אחי.

פֿלר. נ"י. רסן Halfter | halter תוס' ב"מ ד' ו': שלשה דברים שמאין כמס השילין והפגרי וכו'.

פֿלרא. נ"י. תשלומי נזק Schadenersatz | indemnity ב"מ ע' ע"א: פֿלרא בשעת שבירה.

פֿלש. -- דתֿפֿלש החס', התאבק | to fight kämpfen דב"ר פ"ט: מי גבר כיעקב שנתפגש עם המלאך.

פֿלש עי פֿלש. תוס' ב"מ ג' א': הכידון וכו' והפגש.

פֿלרא עי פֿלרא. 1. ב"ק כ"ז ע"ב: מאה פֿלרי כפרא (כחוי אחי: פֿלרי).

פֿלרגוג. פֿלרגוג נ"י. מחנך, מוריך | pedagog Pädagog, Erzieher ב"ר פכ"ה: למלך שממר את בנו לפֿלרגוג והוציאו לתרבות רעה: תרג' יב"ע במ' י"א י"ב (כאשר ישא האומן את חיונק): דיכמא דמעין פֿלרגוג למיניקא.

סה"י סמח היום.

סה"כ פירוש הכתוב.

פֶּהַק פ"ע, פער פיו מתוך ליאות | *to yawn*
gähnen ברי כ"ד ע"בז מנהק ומפהק.

פואבי עיי פיאָבלי. תומ' צוק' יומא א' כ"אז מעשה
בישמעאל בן פואבי וכו'.

פואדה גי, מין צמה *madder | Krapp* שביי פ"ה
מ"ד: פואה של עידית.

פוג -- הַפִּיג' הַפִּי, (1) הוציא וסלט | *to loose taste*
abgeben, verlieren ביצה י"ד ע"בז כל התבלין
מפיגין מעמן ומלח אינה מפגינה מעמה.

(2) צינן, קירר *abkühlen* | *to cool off* יומא פ"א
מ"ד: עמוד והפג אחת על הרצפה.

פונא שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
ב"ב די ע"בז לפונא שמעיה.

פונא שם נהר | *name of a river in Palestine*
Fluß in Palästina פרה פ"ח מ"ז: מי קרמיון
ומי פוגה וכו' מי הירדן ומי ירמוך.

פונלא ד, בין צנן *radish* | *Rehlich* חגי מ"ו
ע"אז עקר פונלא ממישרא.

פונגא ד, האשמה *Anklage* | *accusation* תרג'
שני אפי' די א': באיגרתא ובפוגני.

פונגרא, גי, פונגרה מולת תרגלים *gout*
Fußgicht | *in the feet* מ"ח ע"בז
שאחזו פונגרא: ירוש' שבת פ"ו ה' ע"גז
פונגרה.

פונגרים [פונגרוס] ד, חולה ברגליו מחלת
הפונגרה *Gichtleidender* | *gouty* ויק"ר פ"ה
עלובה היא מריגתא דאמיא פונגרים.

פונדעא ד, פצע *Wunde* | *wound* תרג' יב"ע שמי'
כ"א כ"ה (תחת פצע): חולף פונדעא.

פונלא גי, מין בגד עליון | *an upper-garment*
ein Oberkleid ב"ד פל"ה לפיכך זכה שם לסלית
ויפת לפולא.

פונלון עיי פילון ג. ילק' ברי פ"בז פונלון של
אברהם אבינו וכו'.

פונטיקון עיי פינטיקון. ילק' ברי קס"בז פונטיקון
שלו הוא שנאמר ואת ליתדות.

פונטקן ד"ה, נעלים *Schuhe* | *shoes* שכוני ל"א
ע"אז שלוש פונטיקו וחתו לדינא.

פונ -- פִּיחַ פיעל, צייר *malen* | *to paint* ב"ב
ס' ע"אז אין מכיירין ואין מפייחין.

הַפִּיחַ הַפִּי -- (1) עורר *aufwecken* | *to stir up*
מדי' תה' גי' אל תפוח את הישן.

(2) הוציא ארי הבמן בגסותה | *to break wind*
Blähungen haben שבת מ"מ ע"אז שלא
יפית בהן.

פונחא ד, (1) רוח *Wind* | *wind* תרג' איוב ל' כ"ב
(תשאני אל רוח): תמליגני לפוחא.

(2) פח, מוקש *Schlinge* | *trap* תרג' משי' ר' ה'
(וכצפור מיד יקוץ): תדך ציפרא מן פוחא.

פונחא ח', לבוש סחכות *clad in rags, poorly*
in Lumpen gekleidet | *dressed* מגי' כ"ד ע"בז
קמן פוחא וכו'.

פוחלא עיי פחלא. בלי פכ"ר מ"בז והפוחלא של
גמלים.

פוחר ד, יוצר בלי חרס *Töpfer* | *potter* תנה'
ויק' דז: יש פוחר מתאזה לכלי חרס?

פונ ד, בן, במס *Gestell* | *peg* ילק' במ' תשס"ה
פוש של מנורה.

פונגיום ח', מזהיר ומכתיק *glänzend* | *bright*
תנה' בוכר וישב מ"זז שגכנס לביתו של פרעה
ונעשה ביתו פונגיום.

פונירין ד, כוס *Becher* | *cup* ב"ר פ"ה פונירין
של יין.

פוניתא גי, מין דג *ein Fisch* | *a fish* פס' כ"ד
ע"אז אכל פוניתא וכו'.

פומליילום [פונליין] שם עיר באיטליה, *Puteoli*
a town in Italy | *Puteoli, Stadt in Italien*
איכיד ח' יתג' ושמעו קול המונה של רומי
מפומליילום.

פונס ד, מין כלי *ein Gefäß* | *a vessel* תומ' צוק'
ביכ"ר גי' הלוקח קנקנים מתכרו ונמצאו פונסות.

פול־ימון זי, שמן נרד *spikenard-oil* | *Nardenöl*
שהשרי אי גיז לצלוחית של פול־ימון.

פול־ימרכום זי, שר צבא *polemarcb, general*
Feldherr פטיק שובה קים עיז למרינה
שמררה נמלך שלח המלך פול־ימרכום אחד
להחריבה.

פול־יפום זי, ספחת בפנים החוסם *nasal polipus*
Nasenpolyp כת' פיו מיוז וסוכה שחין ובעל
פול־יפום.

פול־מום זי, מלחמה *Krieg* | *war* ירוש' עיז פיא
ליט עיז עד מתי אנו חורגין בפול־מום.

פול־מוקא זי, צבא *Heer* | *army* כרי' לי עיז
דמתי פול־מוקא דמלכא.

פול־מוסטום [פול־מיטום] זי, מוכן *manager*
Verwalter ביי קמד עיז שמינהו גבאי או
פול־מוסטום.

פול־מורכא **פול־מרכא** עיז פול־ימרכום. תרג'
שני אמ' הי' איז פול־מורכין על פלכיא; שם הי'
זיז הנמונים ופול־מרכין.

פול־קא זי, מין מסבע ומשקל *a coin and a weight*
Münze und Gewicht כים מיו עיז אמיימן -
פול־קא.

(2) מכה *Schlag* | *blow* כימ פיה עיז מחיה
שיתין פול־קא דנורא.

פול־קם זי, נגוע ספחת בפנים תחוסם *affiliated*
mit Nasenpolyp behaftet | *with polypus*
ירוש' דא' פיא עיז עיז פול־קם וכו'.

פול־ר עיז פול־קא 1. ירוש' פאה פיא פיו עיר;
מילה דמכא חד פול־ר.

פום, **פומא** זי, פה *Mund* | *mouth* שבת מיו
עיז חמרא דחיי לפום דבנק קהליר זי ייט; בין
פומא ליושטא.

פום **נהרא** שם מקום בבל *name of a place*
Ortsname יי' עיז: מפום נהרא את.

פפום, **לפום** לפי *gemäß* | *according* תרג' ויק'
כיה ניב (כפי שניו) כפום שנוהי; אבות פיה
מכיב: לפום צערא אנרא.

פומ־רה גי, שורש הפואה *root of madder*
Krappwurzel ירוש' שבי' פיה ליו עיז: פואה
של צילעות פוטרה.

פומ־רין עיז פומ־רין. קהליר הי' חז' פומ־רין
של יין.

פומ־נזן עיז פומ־נזום. ביד ספיה כיון שירד הפר
לשם נעשה פויטינן.

פומ־טנא זי, פיימן, מחבר שירים עיז איב *poet*
Akrostichon-Dichter | *composer of acrostics*
קהליר אי ייג: הדין פויטנא כד עביר אלמכיתין.

פולא ד, שליה *Bote* | *agent* תרג' יב'ע שמי' מ'
זי שר פולין.

פול־זיה שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name שמור פמיב: יהודה בן פוליה.

פולוסופות עיז פילוסופום. תום שבועי גי' רז
ומצאו פולוסופות אחד אמר לו וכו'.

פולוסיקא [פולומקא] עיז פלוקא. ילק'
שמואל קניא: משכב אלו פולוסיקא כרים וכסתות.

פולחן עיז פחל־א. ילק' במ' תשמיב: ומפך ופולחן.

פולחן, **פולחנא** זי, 1) עבודה *Arbelt* | *labour*
תרג' במ' כיה כיה (עבודה): פולחן דב' כיו' ר'
(עבודה קשה): פולחנא קשיא.

(2) עבודת אלהים *Gottesdienst* | *worship*
ירוש' בוי' פיר' ד' עיז: וכו' יש פולחן בבבל;
תרג' ברי' כיב כ' (אל ארץ המוריה): לערעא
פולחנא.

פולח־נותא גי, עיבוד *Bearbeitung* | *Ulling*
תרג' קה' הי' חז': פולחנות ארעא.

פול־י עיז פילי. ירוש' שבת פיו ד' עיז: מכון לפול־י.

פול־יטומנזן זי, יועץ העיר *town-councillor*
Stadtrat כמיר פייג: משל לכן פול־יטומנזן וכו'.

פול־יטיקין זי, בני כרך *Stadtleute* | *city-people*
תרי' פייב מיה: מפני שהוא מאכל פול־יטיקין.

פול־ימריבון זי, מין צמח *Frauen-haar* | *Maiden-hair*
haar (bot.) ירוש' שבת פיר' ייד עיז: יוקור
- פול־ימריבון.

פופיינוס עי' אַפּפּיינוס. ילק' יואל תקליה מן
דפופיינוס אנא.

פופמדס [פוןקרוס] שם רחוב מעוקם ומפותל
name of a tortuous street | Name einer ge-
wundenen Straße ירוש' בר' פ"ס י"ג ע"ג:
כגון אהן פופמדס.

פויצם ק', מחצב אכנים quarry | Steinbruch רות
רבח פתוחתא: זה עוסק בשדהו וכו' זה עוסק

פויצין

פויצין -- השמיע קול רם to bray | schmettern
שהשיר ב' י"ב: שהיתה בת קול מפוצצת ואומרת.

פוקדנא ז', פקודה, מצוה commandment
Befehl תרג' מש' ז' ב"נ (מצוה): פוקדנא.

פוקטי ז', פנס lantern | Laterne תוס' בל' ב"ס
ב' ז': פוקטי שיש בה בית קבול שמן.

פוקר זר, מוצאי exit, end | Ausgang, Ende
ירוש' הענ' פ"א סיד ע"ג: כפוקי שובתא.

פוקלא ז', תרמיל חגרעינים capsule | Samen-
kapsel תרג' יביע שמ' פ' ליא (גבעל): פוקלין.

פוקרי, פוקרין ז', חתיכת צמר tuft of wool
Wollflocke תוס' שבת ה' (ו'), ב"ז יוצאין
בפוקרין וכו': ילק' בר' קליכו: נפל פוקר וכו'.

פוקר פריה ורביה.

פוראגון עי' פרגול. מדר' תח' י"ב: מה לך יוצא
לירקד בפוראגון.

פוןקרה זר, בצלים למזרע seed-onion | Samen-
zwiebeln ירוש' פאה פ"ג י"ז ע"ג: אמהות של
בצלים -- פורגרה.

פוןרה ז', אמתחת travelling-bag | Reisesack
ירוש' ב"ק פ"ב ב' ע"א: חד בר נש אפיק פלמירח
בפורת.

פוןקלא ז', ברזל iron | Eisen תרג' ירוש' דב'
ח' פ' (ברזל): כפוזלא.

פוןקטא ז', צוואה Testament | will מנה
ציו ע"ב: שדר פורמיתא לביתיה.

פוןקרייה ז', רשע baseness | Bosheit ירוש'
מנה' פ"י כ"ה ע"א: שלשה כפרו בנבואתן ספגי
פונרייה.

פונשום [פונגום] שם ארץ על תוף הים השחור
Pontus | Pontus מפרא בהר פרשה א' סרק א':
מה' שהוציא עקילם לעבדיו לפונשום.

פוקא ז', בור ditch | Graben תוס' אהל' פ"ז י"ב:
פוסא שסמילין לתוכה הרוגים.

פוקיאנג, פוקיוני עי' פסיון. ירוש' בלא' פ"א
כ"ז ע"ז ע"א: תרגול עם הפומיוני בלאים: קהליר
ב' ח': פומיאנין.

פוסקא ז', מין כוס גדולה a large wine cup
großer Weinbecher ילק' אס' תתרימיה: כוס
גדול וכו' ורוא נקרא פוסקא.

פוסקינום ז', בריכה pond | Teich קהליר ב' ו':
ברכות מים -- פוסקינום.

פוסקא ז', דף, עמוד sheet, page | Seite (eines
Blattes) גיט' כ"ה ע"א: פוסקא ופלנא.

פוע (פוע) הפיע הפ', עורר לחיים to revive | we-
der beleben שמור פ"א: שהיתה מפיעה את
חתינוק.

פועה ז', קריאה, צעקה cry | Schrei ויקר פכ"ה:
כשכיל פועה שפעיתם.

פועירה שם איש a man's name | männlicher
Name קיד' פ"ז ע"א: אלעזר בן פועירה.

פועל ז', עובד, בעל מלאכה labourer | Arbeiter
ב"מ פ"ז מ"א: השוכר את הפועלים וכו'.

פועל בטל שאין לו עבודה unemployed | Arbeits-
loser ב"מ ל"א ע"ב: נותן לו שכרו כפועל בטל
של אותה מלאכה.

פועקא ז', פצע wound | Wunde תרג' מש' ב'
ל' (פצע): ופועתחא.

פוי' מל"ג פרומה ופרומה מצמרפת
לחשבון גדול.

פופום עי' פפום. ירוש' הענ' פ"ב פ"ז ע"א: יום
שנחרג לוליגום ופופום.

פּוּרְקֵי ב', תנור גדול לאפיח | large baking oven
פּוּרְקֵי *großer Backofen* פס' ל'א עיב פת פורני.
פּוּרְקֵי ב', לחם דאקו של אדם | supply of bread
פּוּרְקֵי *Brotration (Unterhalt)* ילק' (sustenance)
 ברי' מיז: פורניומו אפוי.
פּוּרְקֵי ד', תקן, תקנה | arrangement
פּוּרְקֵי *Ein-* גיט' ל'ז עיב: פרוסבול - פורסא
 רמלתא.
פּוּרְקֵי ד'קמא זמן הקות דם | period of blood-
פּוּרְקֵי *Adersaß-zett* letting שבת קכ"ט עיב: פורסא
 דרמא כל תלתין יומין.
פּוּרְקֵי ז', משגיח | *Aufscher* purser יומא פ'
 עיב: מאי פרהודין פורסי.
פּוּרְקֵי שנמג [פּוּרְקֵי שְנֵמֶג] ז', מסק דין
פּוּרְקֵי *Gerichtsurteil* verdict גיט' כ"ח עיב: מקמי
 דלחתום פורסי שנמג.
פּוּרְקֵי ז', הערכה | *Abschätzung* valuation
 תרג' וק' כ"ז ב' (בערכך): בפורסן נפשתא.
פּוּרְקֵי ז', (1) פרעון, תשלום | *Zahlung* payment
 תרג' יביע שם' כ"א ד': פורען כסמא.
 (2) מעניש | *Züchtiger* executor תרג' דכ' מיז
 י"ח (שומרים): פורענין.
פּוּרְקֵי פורענות ב', (1) עונש | punishment
פּוּרְקֵי *Bestrafung* תרג' יביע כ"ח כ"ד: יחות פורענו
 עליכון; מנח' ק' עיב: יורה טובה מרובה ממידת
 פורענות.
 (2) צרה | *Unglücksfall* calamity העני' י"ד
 עיב: ושאר כל מיני פורעניות.
פּוּרְקֵי ב', (1) גמול | *Vergeltung* reward
 תרג' שש' י"ח י"ז (וגמולו ישלם לו): ופורענותא
 משתלם.
 (2) כניל 2, ביב י"ד עיב: אחחולי בפורענותא לא
 מתחליבין.
פּוּרְקֵי ב', כניל 1, מוק כ"ב עיב: בפורענותא.
פּוּרְקֵי ז', קרם | *Haken* hook תרג' שש' כ"ז
 י"א (קריס): פורפיא.

פּוּרְקֵי (1) ז', מטה | *Bett* שבת קייה עיב:
 פרנסת לינה - פוריא ובי מדיא.
 (2) אמרין | *Sänfte* litter שהשיר ה' י"א: מה
 כל'ה זו יושבת בפוריה וכו'.
פּוּרְקֵי ז', תג תפורים | the festival of Purim
פּוּרְקֵי *das Purimfest* מגי' ז' עיב: מידויב איבש
 לכסומי בפוריא.
פּוּרְקֵי ז', פירות | *Früchte* fruits
 רות רבה פתחתא: נפל שעריהון דפוריא: ביר
 מעיב: כאיבש דאמר עיננתי דפוריה.
פּוּרְקֵי עי' פּוּרְקֵי 2, ירוש' בת' פ"ב כ"ז י"א:
 תינומא - פוריומא.
פּוּרְקֵי ב', (1) עי' פּוּרְקֵי 1, מנח' קיט עיב: הויא
 להו פוריותא דהוו מגני על'ה אורחים.
 (2) כיסוי | *Deckel* lid תרג' ירוש' כמ' י"ט פ"ו
 (צכ"ד פתיל): פוריותא משעא.
פּוּרְקֵי ז', אמרין | *Sänfte* litter תרג' יביע דב'
 ל"ג כ"ז: אחקין ליה פוריומא.
פּוּרְקֵי עי' גְשִׁירָקָא, ילק' תה' תתיב: ערוכ -
 פוריותא.
פּוּרְקֵי ב', אלומה | *Garbe* sheaf תרג' יביע
 ברי' ל'ז ז' (אלומתי): פורכתי.
פּוּרְקֵי ז', מסכה | *Mask* mask תנח' משפ'
 י"ט: פורמא במניהם.
פּוּרְקֵי ת', ספיר הכוזבת | *wortbrüchig* perfidious
 ספיר דב' ש"ב: הפכפכנים הם פורנים הם.
פּוּרְקֵי ז', מוחר | *Brautgabe des Mannes* dowry
 תרג' ירוש' ברי' ל"ד י"ב (מחר ומתן): פורן
 וכתובתא.
פּוּרְקֵי פּוּרְקֵי עי' פּוּרְקֵי, כלי פיה מיט: כבשן
 וכו' פורנה: תומ' כלי ביק' ו' י"ג בירה וכו'
 פורנא.
פּוּרְקֵי ב', בריח המנעול | *Schloß* bolt of a lock
פּוּרְקֵי *Hegel* כלי פירא מיד: הפין וחפורנה סמאין.
פּוּרְקֵי עי' פּוּרְקֵי, ילק' ברי' קל"ד: מוחר - פורנו.
פּוּרְקֵי ב', זונה | *Dirne* harlot ויקר פל"ג: פילא
 פורני.

(2) עיי' פּוֹרְדָהּ יְרוּשָׁי בְרִי מִיכָה' עֵינֵי קָמֵר
מִוִּרְתִּיהָ לְמִוִּרְתִּיהָ.

פִּוּרְקָא פִּוּרְקָא תהיִם, לאַם לאַם - gradually | all-
mählich גימ' גיו עיבז: עז דרוסה סיעיה פורתא
 פורתא.

פֿרײַשׁ מײַע, נוח *amruhen* | to rest | שבת ה' ע״ב:
עמד לאוש.

to grow larger | zunehmen נתרבח (פיע, 1) **שבת** ליב עינא תימוש תירום אמתא.

2) נשתייר *abrig bleiben* | to remain over
מים עיבז פשו להו חמסין.

אֶמְלִישׁ אִם, הַרְבֵּה to enlarge | vermehren
יִבֶּעַ בָּר' כִּזוּ בֵּיב (ופרינו); יִשְׁכַּנְנָא.

פּוֹשֶׁנֶה *Bohnenart* ירש' בלא' פּימ' ביו עימ':
a species of beans | פּוֹשֶׁנֶה וְכֵּה.

פּוֹלֶשֶׁבֶר י. סמך *Handbreite* | hand-breadth
סוכה ה' ערב: משכן כמה חזי שיתין מושב.

פּוֹשְׁקֵנִי צֶה ד, עורב Rabe ! raven בִּיב עֵיג עֵיב:
אָמאָ סוֹשְׁקֶנֶצֶה וּבִלְעָה.

פּוֹשְׁרִים, פּוֹשְׁרִין דה. מים לא חמים ולא קרים
 tepid water | lauwarmes Wasser
 מיִם־הַמְלוּחִים הַפּוֹשְׁרִים וכו'; בים בים עיב;
 כמא דמושרין.

פוישערן. פוישערנאָ וי. פתרון ? Interpretation
Deutung דעג' ברי' סי' די' (כפתרון חלומות):
 כפושדן חילמא; יכיע שם שם ייבג פושרנא
 דחלמא.

פּוֹשֶׁת־בְּנֵי עַיִן פֶּרֶשֶׁת־פִּינָא. כּמִיר פִּינָא: פּוֹשֶׁת־בְּנֵי
דְּסוּמְבִּרְתָּא.

פּוֹת נִי, מַגְרֵרַת *Kratzbürste* | strigil חוֹס' כּלִי
בִים כִּי יִבֵּ: הַמּוֹת וְכִי מַגְרֵרַת וְכִי:

פֿוֹתָא ע״י פֿואה, שבת ס״ו ע״ב: גמל מותא בכירא.

פּוֹתֵחַ זי, חור *angustia* | opening כלי פּיֵא מִיבֵּן
הַפּוֹתֵחַ שְׁתֵּת חֲצִיר.

פּוּרפּוּרָא. פּוּרפּוּרָה. פּוּרפּוּרוֹן י.
פּוּרפּוּרִיא נ״. פּוּרפּוּרִיזן. פּוּרפּוּרָא.
פּוּרפּוּרִה. פּוּרפּוּרוֹן י. פּוּרפּוּרָא.
פּוּרפּוּרִיא נ״. אַרנמן, כּד אַרנמן, purple
purple cloak | *Parpur, Purpurkleid* שהשיר ד״
יבז רָקמָה – פּוּרפּוּרָא; דְּבִיר מִיָּה לְבוּשׁ
פּוּרפּוּרָה שֶׁלִּי וְתַן עֲמֻרָה שֶׁלִּי בְּרֹאשׁוֹ; פְּסִיק׃
שֶׁן מִיָּה עִבְזֵי פּוּרפּוּרוֹן; מִדֵּר׳ תַּה׳ כִּיב יִמֵּן
פּוּרפּוּרִיא שֶׁל מִלֵּךְ; יֶלֶךְ׳ תַּה׳ תַּחֲסִימֵן; לֹנֵשׁ אוֹתוֹ
פּוּרפּוּרִיזן; וְיִקְרִי מִלֵּידָה פּוּרפּוּרָא דִּמְלָכָא; שֶׁם
מִיָּה בֹזֵעַ פּוּרפּוּרִיהָ; וְיִקְרִי מִיָּבֵז לְמִלֵּךְ שֶׁהִיָּה לוֹ
פּוּרפּוּרִיזן; שֶׁמֶרֶד מִסִּיתָ פּוּרפּוּרִיאֹתָ; שֶׁמֶרֶד מִלֵּךְ
כְּפּוּרפּוּרָא שֶׁהִיָּה לְבוּשׁ.

פִּרְיָצָנָה ז', חרצן *Trauben-* kernel of grapes | *kern* ז' ל"ט כמאן מתרגמינן — מפורצין ועד עיבורין.

פִּיגְמָלִיּוֹן ד. תכאח בגו : a blow on the back
Hieb auf den Rücken ירושי ברי פִּיב ה' קיג
 ויהב ליה פורקול תר.

פּוֹרְקֶרֶן ז', מין קטניות *Platt-erdee, (Kicherling)* בלא' פיא מיאז הפיל וכו' והפורקן אינם בלאים זה בזה.

פורקופי עיי פרוקופי. ילקי ברי קמיה: שלא
יחא אדם נוטל פורקופי חוץ מסג.

פִּירְקָן (ד', 1) פִּירִין *Auslösung* | redemption | רִדְיוֹן
שֵׁם' כִּיָּא לִי (פִּדְיוֹן נִפְשׁוֹ): פִּירְקָן נִפְשִׁית.

(2) גאולה *Erlösung* | delivery, release | ישי' מ"ח י"ז (תשועת עולמים): מורקן עלמיא.

פּוֹרְקֵנוֹתָא נ"י, כּנ"ל ג. תרגי תח' ביה די (ישועות
משיח): פורקות משיחה.

**פּוֹרְקֵתָא ע"י פֿירקֵתָא. תרנ"ז תח"ס י"ז פּוֹרְקֵת
טל.**

פּוֹרְקָא נִי, צרה ! Unhell ! evil fate ! חרֵג' שְׂנִי
אִם' מִי כִיז: סוּרִיא עַל שׁוֹם פּוֹרְקָא וּעִקְתָּא דִּאֲרַע
יִתְרוֹ.

פֿאַרמאָג (1) מוה"י, מעט, קצת *a little*; *ein wenig*.
 וויס' גיט ער נאך; העלף פֿאַרמאָג.

פֿותַחַת נִי, מנעול *Verchluss* | *lock* בִּינ סִיו
מִיֶּה: פֿי שִׁישׁ לֹו בֹור וכו' עושה לֹו פֿותַחַת.

פּוֹתֵי, פּוֹתֵיָא, פּוֹתֵיָהּ נִי, רוח, *Breite* | width |
Wette תּוֹם' צוֹק' אַה' " אִי' סוֹתִי סַפָּה' תַּרְג'
 רַחֲבִיכ' גִ' רִי (רוחב תבנית) פּוֹתֵיָא דְבִיתָא; יב'
 סִיג עֵבֶב; לַפּוֹתֵיָהּ.

פּוֹתֶנֶק זי, מין צמח *Flohkraut* | pennyroyal
שבת ק"ט ע"ב: יו"ט - פּוֹתֶנֶק.

פּוֹתֶתָא זי, פת לחם | *Brot* | bread ירוש' קיז סיכ
סיא ציזא פותתא וכו' חבשילא וכו'.

פֿוֹטֶמָקִי זײַז, געלײם shoes | *Schuhe* ילקײ עמײ
תקמײב: טנקט פאטמקײ.

קלינגן (מֵינָה) מלצ' *Klingen* : to sound במיד
מידת קולו מוח.

to be rash | *vorsichtig sein* בִּיטוּחַ (2) , נֶחֱמָז בִּיטוּחַ
שֶׁבֶת יִהְיֶה עִיב: פָּחוּ כְּמִים - מִתְּחֵלָה וְכֵן.

אָן אַ מאַן'ס נאָמע | männlicher Name שם איש
 'ירוש' סג' ס'ד ע'ה ע'א: חנניה בן פניא.

פְּזִיזָא זי, נחמו *uberellit* | *rash, overhasty* 'כת'
קִיב עֵא: עמא סזיזא וקדמיתו פומייכו
לאודניכו.

פְּזִיזָה, פְּזִיק ת', כנז' לכויר substitutes for nazir ! Nebenbenennungen für Nazir
 פִּיא מִיא: כל כנויי נזירות כנזירות וכז' פזיז וכז';
 ירוש' שם נ"א ע"א: מזיק.

to turn one's head | *den* חפך פניו *Kopf wenden*
פוחלת ומסתכלת בעול.

פִּלִּים פֶּעַל, הַשִּׁיב, עֲנֵה *erwidern* | *to reply* תַּרְג' אִיּוֹב ג' ב' (הָעֵן אִיּוֹב): וּפְזִים אִיּוֹב.

פִּינְמָא עֵי פִינְמָא. יִלְקִי שְׁמִי רַעֲיֹנָה מִזְמַן דִּידִי
מִלְכָּה וְכוּ'.

פִּזְמוֹנִי זֶר, נעלים | *Schuhe* | shoes שֹׁבֵט דָּב
יֵא: מַגִּפִּים - מוֹמִי.

פָּזַר - נתפזר נתם, נמרד ונמוץ | to be scattered
 zerstreut werden שבת מיו ערב: נגע' מיד
 מ'ג: מכונסת ונתפזרה.

פֶּזֶזָה ז', מקל Stock | stick ביק ביח ע'א: לנקוט
סורא ולית'ב.

פסח - פתי נפש תוחלת נכזבת | disappointment
Enttäuschung ריה פֿיב מ'יז שואלין אותם
ראשי דברים לא שתיו צריכין להן אלא כדי שלא
יצאו בסוד נפש בשביל שיהיו דגולים לבא.

to by frightened | sich נבהל נמ', גפסד נמ' ,
Angstigen, erschrecken אסת'ר ד' מ'נ: היתה
 אסת'ר נסתרת מאד.

to be afraid | *sich fürchten* הִתְפַּחֵר הִתְפַּחֵר הִתְפַּחֵר
דָּבָר שֶׁיֵּאָמַר מִתְפַּחֲרִין מִכֶּם.

א man's name | *männlicher* שם איש
Name ירוש' מעשיש פיה ניו עיר: אלעזר בן
פחורה

פְּחָוֹת (ה' 1) מעט מן *weniger* | *less* פְּטִי מִזֹּ
עִינֵי: לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר.

(2) גרוע, ירוד inferior | minderwertig תרומה ו'; נחשת וכו' שהיא פחותה שבבולט.

פְּחֻתֹת זֶה מִין כְּלִי לְסִיסוֹל *chisel* | מֵיֶסֶל צוּק' כְּלִי בִּיב ד' ג' יד הַפְּחֻת וּבֵן הַפְּחֻת.

פְּחוּתָא ד', פחה. פסולת rubbish | אבִּיּוֹן אביון
עֶשֶׂר צִדָּה ע"ב מן פחותיה רביתך.

פְּחֻזָּתָא נ"י, פזיות ומהירות *Über-* *ashness* ; *ellung* כתי ק"י ע"א: עמא פוזא דקדמיתו פומייכו לאורנייכו אכתי בשהדתייכו קיימיתו.

פְּחָה ת', קרוע ובלוי *zeriumpf* | poorly dressed
 חרבי, ישי כ' ג' (ערום ויחף): פחח ויחיה.

פָּתִי עֵי פְּתִיִּים, תִּרְבֵּי טַעַם חַי יִיא (לֹא יִשּׁוּ בַּהֶ):
לֹא סָתִי לֵה.

פֶּהָיָא בִּי, תרנגולת פועה | *cackling hen*
gackerndes Huhn ביצה ו' ע"ב-ז ע"א: ביצי
 דפחיא וכו' ביצי דשחופת.

פְּהַיִּים ת', שוה *equal | gleich* חרג' משי' ג' מיו
(וכל חפציו לא ישוו בה); וכל מדעם לא
סחים לת.

פְּחִית עֵי פָּחוּת. סנה' צִיז עִבְז לא פחית עלטא
סליו צדיק.

נִפְתָּחַת (נפ', 1) נשבר קצחו | to be broken through
durchbrochen werden כלי פ'ד מ'א: חבית
שנפחתה.

2) נתמעט | geringer werden
מומה ה' ע'א: לבסוף נפחתה.

פִּתְחָת (פיעל, הפחית חפ', 1) מיעט, to diminish
to wear out | verringern, abnützen
מ'ד: פיתח עשרה או תוסף עשרה; ירוש' בימפיה
ח' ע'ד: אבל לא על ידי האור כפני שמפחיתו.
2) נתמעט | verringert werden
ויק'ר פ'ב: כלום פיתח כבודי; מוכה י'ח ע'ב:
הפחית דופן האמצעי.

פִּתְחָת (פעוי, 1) מיעט, החסיר - ver-
ringern פ'ד ע'א: פחות מימכלך וכו'.
2) נשבר | zerbrochen werden
ירוש' דמ' פ'א כיכ ע'א: פחת פתורא קומי.
אִתְפַּחַת, אִתְפַּחַת אתפ', כגיל 2. כתי סיכ ע'א:
איפחתא דרגא תותיה; ירוש' מויק פ'א פ' ע'ב:
איירא דציפורין איתפחת במועדא.

2) נתמעט | weniger werden
ילק' רב' תחציכו איפחת ליה שנה מן שנה.
פִּתְחָת (ז', 1) כלי שבור | zerbrochen
chenes Gefäß תוס' בל' ביק ו' פ'וז שילי הפחת.
2) גרעון | Abnahme, Minderwert
ירוש' תר' פ'ד מ'ד ע'ד: שאין הפחת והתוספת שוין.

פִּתְחָת (ז', 1) כגיל 2. כיס ע' ע'א: שקול אנרא
ושקל פחתא.
2) ע'י פִּתְחָת 1. תרג' משי י'א כיס (יגול רוח);
ירית פחתה.
3) אדם פחות | gesunkener person
Mensch כ'ר פל'ז: אבוי דפחתא.

פִּתְחָת (ע'י פִּתְחָת 2. ירוש' נד' פ"ט מ'א ע'ג:
תהא פחתה בת.
פִּמְלִיָּא (ז', עוקץ | Stiel פ'א ע'ז פ"א מ'יה:
בנות שוח ופמוטיותיהן.
פִּמְלִיָּא (ז', סל | Korb ירוש' מעשיש
פ'א ג"ב ע'ד: פמולייא של תמרים.

פִּחִית (ז', בור, פחת | Grab | pit תרג' יד' י'ח כ'
(כזו שוחה לנפשי); כזו פחית למקמלי.

פִּחִיתָה (ז', עשית גומא | das Aushöhlen
carving ביצה ליכ ע'א: פחיתת נר.

פִּחָל שם מקום | Ortsname
ירוש' שבי' פ'ו ל'ז ע'ג: ר' זעירא אול לחמתא
דפחל.

פִּחְלָא, פִּחְלִין (ז', מחצלת | Matte
mat ירוש'
שבועי פ'ג ל'ד ע'ד: פחלין דגמלין; נד' פ'ג ל'ז
ע'ד: פחלין של גמלין.

(פחם) נִפְתָּחַת (נפ', נעשת שחור | to become black
schwarz werden ילק' שחיש תתקפ'כו נפחם
כשמש.

פִּחָם (פיעל, השחיר | schwärzen
to blacken תוס'
מעשיש ח' י'ג: בית ע'ז מפחמין אותו בפ'חמין.
נִתְפַּחָם (נפ', ע'י נִפְתָּחַת, ב'ר פ'יה: נתפחמו פני
הגשים כפני השמש.

פִּחְמִי (ז', נפח | Schmied
smith בר' כ'ח ע'א:
מכותלי ביתך אתה ביכר שפחמי אתה.

פִּחָם (פ'י, 1) מיעד ולחץ | zerdrücken
to smash ע'ז פ'ד מ'יה: כיצד כבמלה וכו' פחסה אעפ'י
שלא תיסרח בשלה.

2) ששך את הכוזלים | umrühren
to stir up שם ע'כ ע'ב: פרמתי צלוחיתו.

פִּחָר, פִּחְרָא (ז', 1) חרס | Ton
clay תרג' יב'ע
שמי יב כיכז מן פחרא.

2) שבר כלי חרס, חרש | Scherbe
fragment תרג'
איוב כ' ח' (ויקה לו חרש); וגמ'כ לית פחר.

פִּחְרָא (ז', יוצר כלי חרס | Töpfer
potter תרג'
יש' כ'ט פ'ז (כחומר היוצר); כמא דמינא ב'ר
פחרא.

פִּחָשׁ ע'י פִּחָם 1. כ'ר פ'יג: אין יהיב אנא מצבעי
עליה אנא פחיש ליה.

פִּחָת (פ'י, 1) ניקר וחיפס | aus-
hohlen to hollow out
hohlen כיצה פ'ד מ'ד: אין פוחתין את הנר.
2) מיעט | verringern
to diminish פ'י מ'א:
ולא יפתחו לו מארבע בומות.

פְּטוּמָא וי' (1) עוף מפותם *ge- crammed bird* | *mästetes Geflügel* מדרי תהי כינ: ייעשה פסוקא

(2) גופה *Leichnam* | *corpse* ירש' תעני' פיר מיט עינא: חמי ליה פסוקיה אשכח חבינה כרובה עליו.

פְּטוּמֵי מִלִּי ויר' וחייה בקש *putting off with fair words* | *das Abapfeisen mit leeren Worten* בים סיו עינא: פסוקי מילי בעלמא הוא.

פְּטוּמָת עיי פִּיטְמָה 2. ירוש' תרי פים סיו עירז העכיר פסוקתו כמחותך הוא.

פְּטוּר תי' נקי מחובה *exempt, free* | *frei, entbunden* בים פיו מינ: פסוק משבועה.

פְּטוּר וי' הערר הוכה *discharge, exemption* | *Befreiung, Staftlosigkeit* שבת בי עיב: סחן לחיוב וסחן לפסור.

פְּטוּרֵי עיי פִּיטוּרֵי. מרק בים עינא: כפסורי בפי ושמ.

פְּטוּרִין עיי פִּיטוּרִין. תרג' יביע שמי ביא ייא גם פטורין.

פְּטָמָא וי' פסוקא *Geschwätz* | *gossip* ביר פיענ: השלום ביניכם לכינו ויאמרו שלום ואין פסוקין את בעי וחנה רחל וגו'.

פְּטָמָא. פְּטָמָה ני' פספסות. דברית *talkative* | *Schwätzerin* *woman* ויקיר פליב: דהות פספסא: דביר פיו: פספסות מנין דכתיבה דבר מרים.

פְּטָמָרְכָא וי' פי המכעת *Mastdarm* | *rectum* ויקיר פיו: ומפספסא לברא.

פְּטָמִי פִּעַל (1) שבר *zerbrechen* | *to break* תרג' ירוש' ברי' מיס כיב: וסמית שיני כל ביסא. (2) פסר *entheben, befreien* | *to relieve* שבת קים עיב: דפספסא ליה תריסר ירחי שתא.

פְּטָמִי וי' פספסן *Schwätzer* | *babbler* ביר פציג: אני רואה כך שפספס אתה.

פְּטָמִיָּה ני' מנין שנים *Ära* | *era* ירוש' פנה' פי כיז עירז: הרי הוא נמנה בפסוקיה של מלכות.

פְּטִילִיָּא. פְּטִילִיָּה נז. סל *Korb* | *basket* כל ספיו מיה: פסיליית פסוקא וסמית פסוקא: ירוש' שבת פסיו מיו עינא: פסיליית.

פְּטִילִיק וי' פְּטִילִיקִי ני' *Schlüssel* | *dish* איכיר גי' מיה פסיליק דאח מייח: שס: מהרא פסיליקי. פסוקים (1) עיי פִּיטְמִים. תוס' צוקי כתי' פי כיז שפיר

(2) עיי פִּיטְמִים. ילקי' רבי' תתקמד: ומסמק והולך מן הפסוקים.

פְּטִיִּים תי' (1) מפותם *gemästet* | *stout, fattened* ירוש' פאה פיא מיו עינא: תרגולין פסוקי.

(2) מבושם *parfümter* | *perfumed* אמתיר א' גי' שסא לא יצאת ידי קנדלה פסוקא.

פְּטִיִּים ני' כר *Krug* | *jar* איכיר גי' מיה ומהרא פסוקי.

פְּטִיקָא וי' פתקה *Zettel* | *slip of paper* תרג' יביע בטי' ייא כיז: כפסוקא כתוביא.

פְּטִיקָלִין עיי פְּטִילִיק. ביר פיענ: פסוקין סג הוא נסיב ליה.

פְּטִיר תי' (1) נקי *reus* | *pure* תרג' יח' יג' (חטל): סין פסיר דלא חכנ.

(2) מצה, לא חמץ *ungesäuert* | *unleavened* תרג' ויקי' בי' די' (רקיקי מצות): אספוגין פסירין.

(3) בכור, פסור ראש *erstgeboren* | *first-born* גיט' פים עינא: כנחא פסירתא.

פְּטִירָה ני' (1) פירח *Abschied* | *departure* ביצה סיו עינא: כשעת פסירתן אמר להם לכו אכלו משמנים גוי'.

(2) מיתה *Tod* | *death* אכות פיו מיס: כשעת פסירתא של אדם.

פְּטִילִישׁ -- (1) תואר כבוד לחכם ומלומד *ein Ehrentitel* | *honour* ברי' כיה עיב: בר ישראל וכו' פסוק תחוק.

(2) שם איש *männlicher Name* | *a man's name* כיב פים עיב: רי' מני בר פמיש.

פְּטִילִיָּא. פְּטִילִיָּא ני' סל *basket* | *Korb* ירוש' דמי' פיא כיב עינא: מיכול עימן ציבתו פסל וכו': תוס' שבת י"ב (י"ג). מיה

פֶּטְרָא ד', אגרת *Brief* | letter תרג' אמי' ח' ה' (הספרים): פטקיא.

פֶּטֶר (1) גירש, נתן נפ' *sich* | *to divorce* או פטור. *schelden lassen* כת' פייג מ'ה: או כנוס

(2) נפדד מחבירו | *to give leave, to let go* *verabschieden* מוטה פ'ט מ'ו: ופטרונוהו בלא מזון.

(3) שחרר *befreien, entbinden* | *to discharge* יב' פ'א מ'א: פוטרוה צרותיהן.

נֶפֶטֶר נפ', (1) נשתחרר *befreit* | *to be freed* *werden* בכורות פ'ב מ'א: לא נפטרו מבבור.

(2) נסדר והלך *sich verabschieden* | *to take leave* *schieden* יומא פ'א מ'ה: נפטרו והלכו להם.

(3) מת *sterben* | *to die* ברי' י'ו ע'א: נפטר בשם טוב מן העולם.

פֶּטֶר פיעל, ע'י פֶּטֶר 1. גיט' ס'ה ע'ב: פטרוה דבריו קיימין פ'טרוה לא אמר כלום.

הַפְּטִיר הפ', (1) שילה *entlassen* | *to dismiss* ירוש' ברי' פ'ד ד' ע'ד: הפטר את העם.

(2) פיים קריאת התורה ע'י קריאת פרק בנביאים *to conclude the reading from the Law by reading a portion of the Prophets* | *nach Schluß der öffentlichen Torahvorlesung einen Abschnitt aus den Propheten vorlesen* מג' ל' ע'א: קורין כי תשא ומפטירין ביהודיע.

הַתְּפִטֵּר תהפ', נשלח הביתה | *to be dismissed* *entlassen werden* ילק' קה' תתקס"ט: בשעה שדחינוקות מתפטרים וכו'.

פֶּטֶר פערי, הלך *fortgehen* | *to depart* תרג' שה'ש א' ד: למיפטר מן עלמא.

(2) שילה *gehen lassen* | *to let go* תרג' יביע ברי' מ'ג י"ד (ושלח לכם את אחיכם): ופטור ית אחוכון.

פֶּטֶר פעל, גירש, נתן נפ' *sich schel-* | *to divorce* *den lassen* תרג' קהל' ד' כ'ה גבר די יפטר יתה בגם פטורין.

פמליא של גרונות: שם מעשיש א' י' פמליאות של תמרת.

פֶּטֶם פ'י, תלעים *mästen* | *to fatten* כתי' מ'ו ע'א: תרגולת פמומת.

נֶפֶטֶם נפ', נאכס *gemästet werden* | *to be fattened* ביר פ'ל'ב: ומה אם להמגר להפמם וכו'.

פֶּטֶם פיעל, (1) ע'י פֶּטֶם. ביר פ'פ'ו: פומיפר שהיה מפמם עגלים לע'י.

(2) בישום *würzen* | *to perfume* כרי' פ'א מ'א: המפמם את השמן.

פֶּטֶם ד', (1) מלעים בעל-חיים *Mäster* | *grammer* ביצח ל'ח ע'א: שור של פמם.

(2) רוקח *Spezerekrämer* | *druggist* ירוש' מוטה פ'ה כ'ב ע'ג: וכיון שהיה קולט את הריח ח'ת מעבירו בדרך שהפממין ערשין.

(3) שור פמוס *Mastochs* | *mast-ox* שבת פ'כ מ'ה: גורמין מלפני הפמם וכו'.

פֶּטֶמָא ד', עוף פמוס *gemästet* | *grammed bird* *tes Geflügel* שמרר פ'כ'ה: פמם פממא. וע'י פ'ימָא.

פֶּטֶמָה נ', עקץ *Spitze* | *top-piece* סוכה פ'ג מ'ה: נטלה פטמתו.

פֶּטֶמִים ז'ר, בשמים *Spezereien* | *spices* ת'ר פ'יא מ'כ: לא מנו חכמים שבעה משקים כמוני וסמ'י.

פֶּטֶפֶט, **פֶּטֶפֶט** ד', כן ובסיס לקררה | *peg* *Untersatz am Herd* כלי' פ'ו מ'א: העושה שלשה פמפומים בארץ וחבין בסיס להיות שופת עליהן את הקררה: תומ' שם ב'ק ה' א': שלשה פמפמין שנתן בארץ.

פֶּטֶפֶט פיע, המיח דברים, *erwidern* | *to retort* *abwehren* מני' ס'ה ע'א: שומים מנין לכם ולא היה אדם אחד שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפמפם כנגדו ואמר וכו'.

פֶּטֶפֶט פיע, הרבה דברים *schwatzen* | *to babble* ב'ר פ'צ'ה: דמפמפם צחי.

פטרון שם אמורא *Name of an Amora* | *eines Amoraers* ירוש' יומא פיד מ'א עיד:
ר' פטרון אחות דר' דרומא.

פטריות ביר, מין צמח ספוגי ולח, שאין לו שורש
truffles | *Pilze* עוקצי פ'ג מ'בז ושאר כל
ירקות שדה חוץ משמרקעים ופטריות.

פטריון ד, נחלת אבות *patrimony* | *väterliches Erbtell* במיר פ'בז פטריון שלנו שנאמר
הקול קול יעקב וכו' פטריון שלי.

פטריון עי' פטרון. שהשיר ג' יז ר' פטריון.

פטרובולי [פטרובולין] זר, ראשי העיר או
המדינה *chief senators* | *Ratsherren* ירוש'
פאה פ'א ט'ו ע'גז ראש פטרובולי היה.

פמשיין (1) דר, עי' פ'מטא. ולק' משי תתק'ס:
למאן פמשיין.

(2) עי' פ'מטון. ולק' מלי ר'ל: יפלו לתוך הפמשיין.

פ' עי' פ'ה -- פ'י ה'פפעת המעי התחתון המיועד
להוצאת הרעי *rectum* | *Mastdarm* שבת קיח
ע'בז יד לפי טכעת תיקצץ.

פ'י מ'צו'ב'ה שם מקום *Orts-* | *name of a place*
name ירוש' דמ' פ'בז כ'ב עיד: אילו עיריות
אסורות בתחום צור שיצת וכצת ופי מ'צו'ב'ה.

פ'יא'בי שם אשה *Frauen-* | *a woman's name*
name ירוש' יומא פ'ג מ' עיד: ר' ישמעל בן
פיאבי.

פ'יאל'י ג', כוס *Becher* | *bowl* תנח' נשא א':
פיאלי של חרש.

פ'יג'ה עי' פ'יג'ה. ב'ב עיד ע'בז ירדן וירמוד קרמיון
ופיג'ה.

פ'יג'ום עי' פ'יג'ום. תוס' כ'ב ר' ב'ז טינופת פיגום
לסאה.

פ'יג'ור ד, הרס וחורבן *Zerstörung* | *destruction*
חרג' יש' כ'ה י"ב (יכת שער): פיגור תרעין.

פ'יג'י ג', מעין *spring* | *Quelle* ב'ר פמ'ית כפעי
שהיא נתונה בגן ומשקה את הגן.

א'פטר אפ', (1) עי' פטר 2. במיר פ'יבז ד'הוון
מפטרין מליא.

(2) **הפטר** *to deliver a funeral address* | *eine Trauerrede halten* ירוש' בר' פ'יבז ח' ע'בז
בד דמך ר' בון בר ר' חייא על ר' זעירא ואפטר
עילו.

(3) **נפטר** והלך *to take leave* | *sich verabschieden* תנח' בראש' י"גז אפמרו מיניה
באורתא.

(4) עי' ה'פטר 3. מני' לי ע'בז קרא ומפטר.

א'ת'פטר, א'ת'פטר אתפ', (1) נשתלח *to be sent off* | *entlassen werden* חרג' בר' מ"ד ג' (והאנשים
שולחו): וגובריא אתפמרו.

(2) **נתגרשה** האשה *to be divorced* | *geschieden werden* חרג' יב"ע ויק' כ"א י"ד (אלמנה
וגרשה): ארמלא ומיפמרא.

(3) **נפטר**, נשתחרר *to be exempted* | *entbunden sein* בבורות ר' ע"א: אפי' מבכור בהמה
נמי ניפמרו.

פטר בולי (פ'טרובולי) זר, ראשי העיר או
המדינה *chief senatores* | *Ratsherren* ירוש'
קיד' פ"א ס"א ע"בז פטר בולי.

פ'טר'זא ו', שה רזה *a puny lamb* | *mageres Lamm* בכורות י"א ע"א: אפילו פטרזא בר דנקא.
פ'טר'זא עי' פ'י ה'פפעת. קהל"ר ז' י"ס:
ומפמרוכא לעזקתא.

פ'טרון ד, מגין *protector* | *Patron* תנח' וישב
ח'ז: אתה הוא כחחוני אתה הוא פמרוני.

פ'טרום (1) שם איש *a man's name* | *männlicher Name* ב'ר פצ'בז ר' יומי בר פמרוס.

(2) שם מקום *name of a place* | *Ortsname* תוס' דמ' א' י"א: ושוק של פמרוס.

פ'טרופולי, פ'טרופולי דר, ראשי העיר או
המדינה *chief senators* | *Ratsherren* פמיק'
לקחתם קפ'ב ע'בז יצאו פמרופולי וקילמו אותה:
ילק' ויק' תרניא: פמרופולי המדינה.

פִּינְיוֹן ע"י פִּנְיוֹן. בים מיד ע"א חסיף וחמכין והפיגיון.

פִּינָם ו', מין צמח *Raue* | *rue* כל'א' פ"א מ"ה: אין מרכיבין פ"אם ע"ג קרה לבנה מפני שהוא ירק באילן.

פִּינְמָה ע"י פִּנָּם. סנח' ע"ג ע"ב: אפיגמח קפיד רחמנא.

פִּינְמָטָא ע"י פִּרְנָמְטָא. פסיקיר פכ"א: הא זכ"א הא מזננא הא פיגמטא הא פרנמטמא.

פִּירְגוֹג ע"י פִּרְגוֹג. פסיק' בחדש ק"א ע"ב: אמר פירגוגו וכו'.

פִּירְגוֹתָא נ', מחנכת *Erzieherin* | *nurse* תרג' יב"ע בר' ל"ה ח' (מינקת רבקה): פירגותא דרבקה.

פִּירְגָרָה ע"י פוּרְגָרָה. ירוש' מעש' פ"א מ"מ ע"א: מן דו ירים פירגרת.

פִּירְעָה ו', פצע *Wunde* | *wound* תרג' ש"מ' כ"א כ"ה (פצע תחת פצע): פירעא חלף פירעא.

פִּיֹן ו', גריל *Kranse* | *fringe* כל'א' פ"ס מ"ב: פיו של צמר בשל פשתן אמור.

פִּיּוּלָא נ', מין בגד עליון *an upper-garment* | *ein Oberkleid* תנח' כובר נח כ"א: טון וכו' טלית לשם וליפת פיולא.

פִּיּוֹלָא ו', שירה *Dichtung, Erdichtung* | *fiction* ב"ר מפיה: שלא יאמרו דברי פיוסין הן.

פִּיטוֹת דר', סף. קטנים *un-little children* | *mündige Kinder* ירוש' ע"ר' פ"ז כ"ד ע"ג: הפיופות מקחן מקת.

פִּיּוֹלִי נ', קערה *Schüssel* | *bowl* תרג' יב"ע כ"מ ד' י"ג (קערה): פיולי.

פִּיּוֹס, **פִּיּוֹסָא** ו', ריצוי, פיצוי *conciliation* | *Besänftigung* ירוש' תע"ב פ"ב ס"ה ע"ב: בני המדינה מקלסין אותי ואני מקבל פיוסן; ב"ר פציר: אגב פיוסא וכו'.

פִּיּוֹסְרוֹם שם רחוב מעוקס ומפותל *name of a tortuous street* | *Name einer gewundenen*

Straße ירוש' ע"ר' פ"ח כ"ה ע"ב: אהן פיוסרום זרק מתוכה.

פִּיּוֹא, **פִּיּוֹנָא** ו', פו *Feingold* | *fine gold* תרג' איוב כ"ח י"ח (כלי פו): מיאני פיוחא: כתי' ע"ז ע"ב: תבמקי פיוא.

פִּיּוֹרָר ו', זירי והפצה *das Zer-scattering* | *streuen* סבול יום ב' ג': אם היה מפוזר במדוכה טהור מפני שהוא רוצה בפיוזור.

פִּיּוֹקָא ו', מזמור, פזמון *Lobgesang* | *hymn* פסיק' התחדש ק"א ע"ב: פיוסא דידית הוא פליקת בית למיתן לי אוריתא.

פִּיּוֹמִיקוֹן, **פִּיּוֹמִיקוֹן** ו', מה שמתנחל בדרך הטבע מאבות לבנים *väterliches* | *patrimony* *Erbtell* מדר' תהי י"ח מ"א: פיומריקון שלי הוא שנאמר וזאת ליהודה: ילק' שמואל קס"ג: פיומיקון.

פִּיּוֹחָה ג', (1) ועזוע *Erschütterung* | *convulsion* שמרר פמינ' ישראל שנתנו פיתה בעולם בעגל שעשו.

(2) הקאה *das Auswerfen* | *expectoration* ירוש' ע"ר' פ"ז כ"ז ע"ב: רב אמר בפיתה.

(3) תוצאת אדים *Blähung* | *flatulence* ע"ז י"ז ע"א: כשם שהפיתה הזו אינה חוזרת למקומה.

פִּיּוֹחָם ו', פחם, נחלת *Kohle* | *coal* תוס' מעש'ש' ה' י"ג: בית ע"ז מפחמין אותו בפיוחמין.

פִּיטוֹלִין ע"י פוטליילוס. ספרי עקב מ"ג ושמוע' קול המונה של רומי מפוטליין.

פִּיטוֹם ע"י פִּיטוֹם. בים ס' ע"א: גותן לתוך פיוסם אחד.

פִּיטוֹמָא ו', ריקוח, הרכבת בשמים *Mischung, Be-compounding ingredients* | *rellung von Spezereien* ו' ע"א: פיוסם הקסורת וכו'; שם ג' ע"א: בעי למיתניא פיוסמין בחד' הדדי.

פִּיטוֹמָת נ', עוקץ שבורד האשה *Brust-nipple* | *warze* גרה מ"ז ע"א: משישהירו הפיוסומת.

פיזיקס די, חבית barrel | Faß כתי קיט עיב;
מסמק חיסנה כפיזיקס גרל.

פיזיקס די, קיר אבן stone-wall | Steinwand
ירוש כלאי פיא כיו עיבז על גבי פיזיקס על
גבי טלעטי.

פיזיקס די, חבליט, עבותות ropes | Taus
Stricke ברי די קיט כפיזיקס בפי ושמ.

פיזיקס די, גירושין divorce | Scheidung ג'יש
פיש מיגז גפ פיזיקס.

פיזיקס די, טמטום Geschwätz | talk וקיר פייב;
למאן פיזיקס.

פיזיקס עי פיזיקס, תוס' כלי ביק די פיה פיזיקס
שקיר לו תעשאו תגור וכו'.

פיזיקס עי פיזיקס, ריה פיג מיה תוקע לתוך חבור
או לתוך תרות או לתוך הפיזיקס.

פיזיקס (1) די, שטטגית fatness | Fettigkeit
מיו קיט פישמא לבעל חסרה.

פיזיקס (2) עוקק שבראש הפיזיקס | Spitze
עוקקי פיג מיגז הפיזיקס של רמון.

פיזיקס די, כביל ג ירוש כלאי פיא כיו עיט;
פיזיקס של אכסית.

פיזיקס עי פיזיקס, ירוש ביצה פיג סיב עיט צד
הוא בפיזיקס.

פיזיקס עי פיזיקס, שבת עיט עיבז תרסית וכו'
כדי לעשות פיזיקס.

פיזיקס, פיזיקס עי פיזיקס, תרג' דהייב כיו
יב (מכתב); פיזיקס; ירוש פנח' פיא יים עיב;
גמל שבעים פיזיקס וכתב עליהן וקן ושנים חלק
הפילן לקלטי וכו'.

פיזיקס די, פטריה fungus | Pilz שבת קיו עיב;
הוא מאן דחלש פיזיקס.

פיזיקס סוליקס עי פיזיקס סוליקס, ירוש כלאי
פיא כיו עיט פטר פיזיקס סוליקס.

פיזיקס עי פיזיקס, שמור פמיה שטא אצל
כית המרחק אמר לי או שטא בצד פיזיקס אמר
לי (וכתנח' היי ג'ז תיאמרון).

פיזיקס סוליקס די, טון כרפס rock-parsley
Peterellie ירוש' שבי' פיש ליח עיבז ברפס
שכנתרות - פיזיקס סוליקס.

פיזיקס די, עי פיזיקס פיש, ירוש' פסח' פיה
ליח עיבז יתום ששחמו עליו פיזיקס.

פיזיקס עי פיזיקס, כיד פניאז סבת כוסם -
כפיזיקס פיזיקס לאחר המרחק.

פיזיקס עי פיזיקס, ילק' קחלי התקעיה
מכנתא דמקיא לפיזיקס.

פיזיקס שם איש männlicher | a man's name
Name ירוש' מוק פיש פיג עיבז ר' יוסי בר
פיזיקס.

פיזיקס עי פיזיקס, שהשיר ג' ייאז פיזיקס
דרימונים.

פיזיקס, פיזיקס, פיזיקס די, משורר poet
Dichter וקיר פיל: פיזיקס וירוש' שהשיר ג' יי;
פיזיקס שם א' א' א' הדין פיזיקס.

פיזיקס, פיזיקס די, כוס, קערה cup, bowl | Becher
Schüssel תרג' יביע ברי' מי יבז פילא דרונא;
תרג' ירוש' ברי' די ייג (קערה); פילא.

פיזיקס די, מוזג Mundschenk | cup-bearer קהליר
ג' מ'ז והוח פילן נהיג מעתיד לית חר משקוי
חמים בכל יום.

פיזיקס די, קערה Schüssel | bowl תרג' ירוש'
במ' ר' פיה פילא ומורקא.

פיזיקס די, גורל, הנדלה allotment | Verteilung
durchs Los יומא סיב מיגז זה הפיזיקס הראשון.

פיזיקס (1) כביל, יומא כיב עיט תקינו לה
פיזיקס.

פיזיקס (2) שלום peace | Frieden ביה ליז עיט עכדו
רבנן פיזיקס.

פיזיקס די, כנאי mason | Maurer ירוש' יב'
פיזיקס ייג עיט הדין פיזיקס וכו'.

פיל (1) די, טון חי גדול elephant | Elefant כלאי
פיה מיה חפיל וחוקף מין חיה.

פִּילֹסוֹפּוֹס זי, חכם, חוקר *philosopher | Phi-*
losoph ירוש' שבת פיג ר' עיא: חד פילוסופוס
 שאל לבר קסרא.

פִּילוֹסִין (1) עיר במצרים *Pelusium in Egypt | Pe-*
lusium in Agypten תרג' יב'ע בר' סיו ייא:
 (ארץ רעמסס): ארעא דפילוסין.

(2) מין בד מעיר פילוסין *Pelusian linen | pe-*
lusisches Leinen ירוש' יומא פיג מ' עיד: ואין
 שני של פילוסין יפה מן הראשון של הנדון.

פִּילֹסְפּוֹס שם איש *männlicher Name*
 עיו פיג מיד: פיוקלוס בן פילוספוס.

פִּילָהָא זי, מלח הרכב של ריחיים *millstone |*
Mühlstein ירוש' מויק פיא פי עיד: אית לן
 פילחא דמוערא.

פִּילָטָא עי פולייסון. שהשיר ר' ייד: אהלות -
 פילטא.

פִּילִי גי, שער *gate | Tor* ירוש' יב' פייב ייב עיד:
 מן דמסון פילי איל רבי זעירא תהן פתח חצירך.

פִּילִיוֹס עי פִּלְיוֹס. ירוש' בר' פ'כ ד' עיג: מעבר
 לית בפיליוס.

פִּילִיטוֹן עי פולייסון. תוסי דמי' א' ביה שמן
 טוב וכו' פיליטון.

פִּילָכָא זי, (1) פלך, מחוז *Distrikt |*
district תרג' יה' יז ייא (הנפת): תלתא פילכין.

(2) כלי הכטוה *Spindel | Spindel* מגי יד עיב:
 ארתא בהדי שותא פילכא (בהוי אחי: פילכה).

פִּילָכָא עי פִּיוֹלָא. ירוש' דמי' פ'כ כיד עיא:
 פילכיה דשמלא לימינא.

פִּילָם זי, מין משקל *ein Gewicht | a weight* תרג'
 יח' ד' י' (עשרים שקל): עשרין פילם.

פִּילָפּוֹל, **פִּילָפּוֹלָא** עי פִּלָפּוֹל. תמורה פי:
 עיא: מתוך פילפולו וכו': בר' ליח עיא: פילפולא
 בעלמא.

פִּילָפִי שם אמורא *Name of an Amora |*
eines Amoraers ירוש' מגי' פיד עיה עיא:
 ר' פילפי בר פרמה.

(2) תי, בלול, מרוכך *soaked, permeated |*
übergossen, durchdrungen תרג' ויק' ייד כיא
 (בלול בשמן): דפיל במשת.

פִּילָא (1) כנול 1. בר' ניה עיב: פילא דעיל בקופא
 דמחשא.

(2) כנול 2. תרג' ויק' ייד י' (בלולה בשמן):
 דפילא במשת.

(8) חריץ, סדק *Ritze, Spalt | crack, split*
 ביב גיד עיא: דשרא ליפתא בי פילי דארעא.

(4) מין בושם *an aromatic plant | eine wohl-*
riechende Pflanze כת' עיו עיב: פילא ולורנא.

(5) עי פִּילִי. תנחי מקץ יי: הושיב שומרים
 על פתחי פילאות.

(6) תי, זקן *alt | old* ויקר פליג: פילא פורגי.

פִּילָגוֹם זי, לב ים *hohe See | offing* קהליר
 גי יי: כד עללין אנן לפילגום אנן קמליבן ליה.

פִּילָה זי, (1) פול *Bohne | bean* ירוש' כלאי פיא
 כיו עיא: פילה פושונא גילבונה וכו'.

(2) שם איש *männlicher Name |*
 ירוש' בר' פ'ס יד עיב: יודן בן פילה.

פִּילוֹג זי, חלוקה *Teilung | division* ירוש' בר'
 פיא ב' עיג: וכל פילוג מי בראשית מתפלגן
 מתחתי.

פִּילוֹטִימָא גי, מידה פומבי *public show |*
öffentliche Schauspiel שמיר פיל: שמע
 שפילומימא נעשית במרינה.

פִּילָל זי, תפלה ותחנון *pleading, prayer |*
das Beten דביר פ'ב: פילל דכתיב ויעמוד פנחס
 ויפלל.

פִּילוֹמָא זי, מים *Schlamm | mud* ירוש' שבת
 פכיב מיה אין יורדין לפילומא.

(1) מין בושם *aromatic leaves | wohl-*
riechende Blätter ספרא ויקרא חובה פרשה
 ייב פרק כ'ב: המערב וכו' עלי גפנים בפילח.

(2) טבוא, שער *Torweg, Zugang |*
 ויקר פיל: איזה פילח טפולש לחי עורב.

פִּיסִין ניר, מין מם *a Roman tax | eine römische Steuer* ירוש' פאה פיא מיו עיב: אם נרת מכיפך צדקה חקביה משמרך מן הפיסין ומן הויכיות.

פִּיסְעָא נ', פסיעה, צעד *Schritt | step* תרג' ש"א כי נ' (כפשע): בפסעא חדא.

פִּיסְפִּס עי' פִּסְפִּס. אדריג פביח: אבן פיספס. **פִּיסְקִין** ד', (1) הפסקה *Unterbrechung | interruption* ירוש' שקל' פ"ג מ"ז עיב: לשותותן בפסק.

(2) סדרון *Abhang | slope* תוס' עיר' י' (ז), בי: תהרים והפסקין וכו'.

פִּיסְקָא ד', (1) חתיכה *Stück | piece* ירוש' בלא' כיט ליב עיד: פיסקי דעמר.

(2) מנבית *Almosen-sammlung* דביר פיד: עשה שם ריש לקיש פיסקא.

פִּיסְקִין כנוי למלאך גבריאל *angel Gabriel | Beiname des Engels Gabriel* סנה' מיד עיב: שלש שבוח יש לו פיסקין וכו'. **פִּיסְקִיא** עי' פִּסְקִיא 1. פמי י"א ע"א: כורך עליו פונדא או פיסקיא.

פִּיסְקִינִים זי, בריכה של דגים *fish-pond | Fisch-teich* ילק' קהלי תתקמיו ברכות מיס-פיסקנום.

פִּיסְקָתָא נ', חלק *Stück, Teil | portion* ביב קניא עיב: פיסקתא דפרדיסא.

פִּיסְקָתָא נ', (1) פת, לחם *Bissen, piece, bread* ירוש' תעב' פ"ד ס"ט עיג: הוה צבע פיסתיה בקטמא ואמר זו היא עיקר מעורת תשעה באב.

(2) עי' פִּיסְקָה. תרג' מליא י"ח מיד (כנף איש): כפיסת יד גבר.

פִּיסְקָתָא זי, מין אגוז *Pistazie | pistachio-nut* גימ' גיש ע"א: כפיסתקא ופלגי דפיסתקא.

פִּיעוּר זי, גילוי בית הפתרים *uncovering oneself | das Sichentblößen* סנה' ק"ו ע"א: ומה איכפת לך כלום מבקשין ממך אלא פיעור.

פִּיף ד', קשר *Knoten | knot* תוס' צוק' מקואות זי, (ח'), י': וראשו מודבק בפיף או ביציאה.

פִּיסְקָה זי, כף יד או רגל *palm of the hand or the foot | Fläche (von Hand und Fuß)* פיא מיה: כפיסת הרגל וכו' בפסת היד.

פִּיסְוִנָא זי, חתיכה *Stück | piece* תרג' ויק' ב"ו מיב: ביני פיסוניה.

פִּיסוּל זי, קציצה *cutting off | das Abhauen* שבי' פ"ב סיג: כל זמן שאני רשאי בעבודת האילן רשאי אני בפיסולו.

פִּיסוּלָא עי' פִּסוּל. תרג' יכ"ע ב"ר ליה כיב: דילמא נפיק מיני פיסולא.

פִּיסוֹן זי, בנאי *Maurer | mason* כלי פ"ב סיב: עריבת פיסונות.

פִּיסוּק זי, הפסקה *separation, interruption | Trennung, Unterbrechung* ארבע מתנות.

(2) קביעת המחיר *setting a price | Festsetzung des Preises* ירוש' כ"ט פ"ה י' עיג: בפסוק איתפלגון.

(3) פישוק, פתיחה לרוחה *spreading, straddling | das Spreizen* כתי' ל"ט עיב: צער של פיסוק הרגלים.

פִּיסוּק מַעֲמִים סימני ההפסק במקרא, גנינות *punctuation marks | Interpunktionszeichen* נדרי' ל"ז ע"א: פיסוק מעמים.

פִּיסְטִין, **פִּיסְטִים** נ', אכנה, אשראי *trust | Tren* and *Glauben* ילק' תהי תרע"ב: ופורעין בפיסטין: ירוש' כתי' פ"ב כ"ו עיב: שטר אמנה ושטר פיסטים הוא.

פִּיסְטִילִיּוֹת ניר, קורות שעל גבי עמודים *epistyles | Hauptbalken* ירוש' מוכה פ"א נ"ב עיב: ארכעה עמודים ועליהם ארכע פיסטיליות.

פִּיסְטָקָא ד', מין אגוז *pistachio-nut | Pistazie* ירוש' בלא' פ"א כ"ז ע"א: מה נפיק מביניהן - פיסטקין.

פִּיסְיוּנִי עי' פִּסְיוֹן. תומ' בלא' א' ח"ז תרגול טוחה ופיסיוני.

פִּיקָה נ' (1) בלימה בנוף | protruding cartilage של גרנות.
hervortretender Knorpel חול' פיי מ"ד: פיקה

(2) ראש הנישור | Wirtel der spinner's eoll
Spindel בלי פייא מיה פיקה של מנכת.

(3) זעזוע | das Schwanken | rise and fall ילקי
אמ' תדרגיד: מכניסין פיקה בממונו של עולם.

פִּיקוּחַ נָפֶשׁ ע' פִּיקוּחַ נָפֶשׁ. כתי פיו עיב:
אין חולכין בפיקה נפש אחר הרוב.

פִּיקָם ע' פִּיקָם 1. ילקי ויקי תקניט: ושני יכול
פיקוס תיל חולעת.

פִּיקוּקָא ז' חמרת השערות הדקות שבפרחים
removing the down (of plants) | Entfernung
des Flaums (von Pflanzen) בים פיה עיב: ער
דגמר לפיקוסיהו.

פִּיקָה ע' פִּיקָה. ירוש' מניי פיי עיג עיג: הוה
פיקה ושתוק.

פִּיקָמָנִי נ' מין בלי | ein Gefäß a vessel תומ'
ביב די ד' הסוכר בפיקמני וכו'.

פִּיקָם ז' (1) מין צבע אדום | eine rote Farbe
rota Farbe ספרא שהר' מצורע נגעים פיא
שני יכול פיקם תיל חולעת.

(2) פרח | Blüte blossom כיס פיה עיב: משינמל
פיקם שלהן.

פִּיקְסִינָה ע' פִּיקְסִינָה. ירוש' כתי פיו ליא ערת
תאשור - פיקסינה.

פִּיקְעָא ז' בקיע | Spalt split עיו כיה עיב:
ולינה פיקעא בהרי פיקעא.

(2) פי השכעת | Mastdarm-öffnung
alits in the rectum שם: רי יעקב חש בפיקעא.

(3) פקועה (מין קשוא) | Kolo-bitter-apple
quinte תרג' בל"ב די לים (פקועות שדה):
פיקעי חקלא.

פִּיקְפּוּק ז' גויסת | Vorwurf reproach ירוש'
סנה' טיב כי עיב: פיקפוקי דברים היו שם.

פִּיקְרִין ע' פִּיקְרִין. קהלר יי פיה אילו חייתי
שם פיקרין חייתי כורך על צוארו.

פִּיפָה נ' ע' פִּיפָה. ירוש' בלא פים ליב עיב: דלא
מוקמה נכל דעמר מיקמי נכל דכיתן בגין פיפה.

פִּיפּוּרָא ז' שניכה, מקלעת, trellis,
wicker-work | Gitter, Spalter ירוש' בלא'
פיו לי עיב: אם היה דרכו למסע בין פיפור
לפיפור; תרג' יביע דבי' ביו גיל העמרון בסליח
ועונא ופיפוריא.

פִּיפּוּרִין ע' פִּיפּוּרִין. ביר פעיד: העביר פיפורין
מעליו.

פִּיפּוּרָאוּת פִּיפּוּרָאוּת ע' פִּיפּוּרָאוּת. תומ' בלי
בים ו' י: פיפוארות שאינה יכולה לינמל וכו'
(צוק' שם: פיפוארות).

פִּיפּוּרָא ז' שומר הארמון | a palace-guard
Palasthüter עיו ייא עיב: נסיפוא נקמ נורא
קמי פיפואר פיפואר לדוכמא.

פִּיפּוּרָאוּת ע' פִּיפּוּרָאוּת. ירוש' פס' פיא ביו עיב:
הוא פיפוארות אמילו גבוה כמה וכו'.

פִּיפּוּלִין ז' מסך | Vorhang curtain ילק' תהי
תשליה נמל פיפולין ופירש עליו.

פִּיפּין ז' ע' פִּיפּין. שבת קיג עיב: שיתין פיסין
פיסין שיתין.

פִּיפּוּנִי עיר כסוריא | Epiphania, city in Syria
Epiphania, Stadt in Syrien ביר פליו: החמתי
- פיפני.

פִּיפּוּקִין ע' פִּיפּוּקִין. חת רבה פיג: נמל פיפוקי.
פִּיפּוּלִיָּא ז' פירות בוסר - unripe fruits
reife Früchte ירוש' ביצה פיר סיב עיב ועיג:
באילין פיפוליא וכו'.

פִּיפּוּלִין ז' מיני מתיקה | Pastillen lozenges
(Zuckerhülgelehen) שומר סמא: איני מבקש
אלא מן הפיפולין שבתוך פיד.

פִּיפּוּקָא נ' גורל | Lot יבוע דבי' די ליד
(לקחת לו גור מקרב גוי): למיפראש ליה אומא
במיפראש.

פִּיקָא ע' פִּיקָא 2. ירוש' סוכה פיג: ביג עיד:
פיסמנו וכו' שושנתו וכו' פיקא.

פיר, פירא זי, כור *Graben* | *pit* כתי' ע"ס עיב:
פיר של גפרית; כיב ייא ע"א פירא דמוסלי.

פירא דכזורי בריכה של דגים *Fisch-pond* | *teich*
תעני' כיד ע"א פירא דכזורי.

פירא זי, (1) פרי *Frucht* | *fruit* סוכה ל"א עיב:
לא גמר פירא.

(2) תועלת, הנאה, שימוש *Nutz* | *usufruct*
nießung כתי' ע"ס ע"א פירא וכו' קרבא.

פירונג זי, מחיר, המורה, *Preis* | *exchange, price*
Ersatz תרגי' יביע דבי' כיג י"פ (מחיר כלב):
פירונג דכלב.

פירונג שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
חולי' סיב עיב: פירונג רשיעא.

פירונג אנדרשטא מין עוף *ein Vogel* | *a bird*
חולי' סיב עיב: פירונג אנדרשטא אסיר וסימנך
פירונג רשיעא.

פירוי זי, פריה, רכיה *Fruchtbar-* | *fruitfulness*
keil אמטיר סוף; בהשמע בפירוי.

פירוקא זי, (1) גריסין *Graupe* | *grist* תרגי' יביע
ויק' בי' מין (גרש); מפירוכה.

(2) עומר, אלומה *Garbe* | *sheaf* תרגי' יביע ברי'
ליז זי' (אלומות); פירכן.

פירוקי זי, כגיל 1. תרגי' יביע ויק' בי' מין
(גרש); מן פירוכי.

פירוק זי, הפירת כלי או בנין מורכב *taking apart* | *das Auseinandernehmen*
פירוקן בשעת מסעות בעמידתן בשעת חניית
מסעות.

פירוקא זי, תירון *Widerlegung* | *reply, solution*
eines Einwandes כ"ק קיז ע"א דאזי קושיא
והאי קושיא חאי פירוקא והאי פירוקא.

פירור זי, (1) מלילת לחם לפתותים | *crumbling*
das Zerbröckeln כ"ח ע"א המך וכו' בעי'
פירור.

(2) פתותים *Brocken, Krume* | *crumb* ירושי'
מירק סיב פ"א עיב: חוה מלקט פירורין ואכל.

פירוש, פירושא, ביאור, חסבר *explanation*,
Bilduterung | *commentary* כיב כיב ע"א:
וכולן שאמרו בשעת מיתתו של פלוני חן יעשה
כפירושן ואם לאו יעשה פירוש לפירושן; עיז די'
ע"א לא ידע למימר לן פירושא דהאי פסוקא.

פירוש תהם, בפה מלא, בהדיא, בבירור *explicit-*
ly | *ausdrücklich* חולי' צ"ה ע"א: לאו כפירוש
איתמר אלא מכללא איתמר.

פירות דר' עי' פרי, ביר ליה ע"א פירות האילן.
פירותימא עי' פירותימא. מכי' בשלח
א': הניעה פירותימא שלכם.

פירומא זי, עסיס *Saft* | *juice* פסי' קיז ע"א:
ומה פירומא וכו' שיכרא סיכעיא.

פירומא [פירומא] דר' *Schürzen* | *aprons*
ירוש' שבת פ"ו ח' עיב: המחלצות - פירומא.

פירקא זי, דפיקת הלב | *palpitation of the heart*
Herzklopfen גימ' פ"ס עיב: לפירומא דליכא
ליתי וכו'.

פירק זי, שודד חים *Seeräuber, Pirat* | *pirate*
שמיר פיה ספינות של פירסין.

פירקא זי, קושיא, מענה, כתיבה, *refutation*,
Einwand, Widerlegung | *objection* חולי' עיז
עיב: אהדורי אפירכי למה לך.

פירכום זי, (1) קישוט בצבעים וכדומה *painting*,
das Bemalen, Herausputzen | *dyeing the hair*
כ"ס סי' עיב: פירכום בארס מה היא כי הא
דעברא סבא דאזל צבעיה לרישיה ולדיקנית.

(2) פרפור *das Zappeln* | *spasmodic movement*
Zucken חולי' ל"ח ע"א פירכום שאמרו בסוף
שהימה.

פירכום כגיל 2. כיב קמיב עיב: פרכס תלתא
פירכוס.

פירכורין [פירכורין] זי, גליל, סביבה *district*
Gebiet דביר פ"א: אתה נפגשה עם המלאך
בפירכורין שלך.

Futter תרג' חק' י"א ג' (מעלה גרה): מסקא

שני

(3) שלג נמס **thawing snow** | **aufgetauter Schnee** תרג' שני אס' ג' ח': פיכרי דמבת.

Schnee תרג' שני אס' ג' ח': פיכרי דמבת.

פִּיתְקָא ד', לחם לחם, פת **Brot** | **bread** ברי' מ' עיב:

ברוך ורחמנא מריה דהאי פיתא.

פִּיתְלָא ד', (1) חמתה והרהר **persuasion, seduction**

Überredung, Verführung שמיר פִּיג: בתחלה

פיתוי פיתוי אונדך מכאן ואילך אסת אני

מדבר עמך.

(2) תביעת נערה כפחה **claims of the seduced**

Rechtsanspruch einer verführten Jungfrau

בתי ליה עיב: אין לה לא אונס ולא פיתוי.

פִּיתוּלָא ד', הפכפכות **pervertness** | **Ver-**

kehrtheit תרג' משי' ח' ד' (נפתל ועקש):

פיתולא ועיקומא.

פִּיתוּם ד', בעל אוב **ventriloquist** | **Bauchredner**

מנה' פִּיז מיה בעל אוב זה פיתום המדבר

משחיו.

פִּיתוּנָא ד', פתן **adder** | **Otter** תרג' יכיע דב'

ליב ליג (מהנים): פיתוניא.

פִּיתוּס ע' פִּיתוּס. חוס' שכול יום פִּיב פִּיג: כור

או פיתוס.

פִּיתוּתָא ב', ע' פִּיתָא. ירוש' דמ' פִּיא כִּיב עִיא:

יחיב אכיל נפל פיתותא מיניה.

פִּיתָה ד', פקה, גלוי עינים **seeing** | **Schender** בִּיב

קכיה עִיא: פיתה ונמחמא וחור ונתפתח.

פִּיתָהָא ד', פתח **Tür, Öffnung** | **opening, door**

מנה' קיי עִיא: לקרובי פיתתא.

פִּיתָם ע' פִּיתוּס. ירוש' שבת פִּיג ייד עִיא: צד

הוא בפיתם.

פִּיתָנָא ד', פתן **adder** | **Otter** תרג' ברי' מים יז

(שפיפון עלי ארה): וכפיתנא יכמון על שבילא.

פִּיתָקָא ד', סכתב קמן, לוח: גורל **ballot**

lot, decree | **Zettel, Schreiftafel; Los, Ge-**

schick ירוש' סופה פִּיא יז עִיב: כתוב הד פיתק;

פִּירְמָא ד', מאכל כחה **hash** | **Kleingeschnitt-**

ess גימ' מים עיב: פירמא דמילקא וכו' פירמא

דכרתי.

פִּירְעוֹן ע' פִּירְעוֹן. שבועי מִיא עיב: פירעון

מעליא.

פִּירְצָא ד', נקב **Loch** | **hole** שבת קיה עִיא: כיון

דאית כיה פירצי פירצי.

פִּירְקָא (1) פרק, פרשה **chapter** | **Abschnitt** פסי

קיי עִיא: סוף פירקא ריש פירקא וכו'.

(2) דרשה, הרצאה **lesson** | **Vortrag** פסי ק'

עִיא: אנא איקלעי לפירקיה דרי פנחם.

(3) זמן **time|Zeit** תרג' יכיע במ' כִּיב דִּי: למחוי

מלכין לפירקין.

(4) כגרות **puberty** | **Reife, Mannbarkeit** תרג'

יכיע ויקי ים בִּי: ממוך לפירקיהון.

פִּירְקוֹן ד', פירין **redemption** | **Auslösung** כה'

מִיז עיב: מזונותיה וכו' ופירקונה.

פִּירְקוּס ע' פִּירְקוּס 1. ירוש' כִּים פִּיד מ' עִיד:

שיש פירקוס באוכלין.

פִּירְקָתָא ב', פרק וקשר שבין חלילה לחלילה

באברים **Gelenk** | **joint** תרג' איכה ה' ה':

פירקא צוורנא.

פִּירְשָׁה ד', פרש, צואה **secretion, excrement**

Mist, Ausscheidung חולי קמיו עיב: פירשא

בעלמא הוא.

פִּירְשוּט ד', הושטה **stretching forth** | **das Aus-**

strecken כג' כִּיב עיב: פישוש ידים ורגלים.

פִּירְשָׁשׁ ז, פתח קמן בשער **wicket** | **Pförtchen**

זכח' ניו עִיא: שני פישפשוין היו בבית החליפות

גובהן שמונה וכו'. ועי' פִּירְשָׁשׁ.

פִּירְשָׁשָׁה שם אמורא **name of an Amora** | **Name**

eines Amoräers ירוש' שני' פִּיז לִיז עִיג:

פישפשה אמר קומי ד' יומי.

פִּירְשָׁרָא ד', פתרון **solution** | **Lösung** תרג' שופ'

ד' מִיז (שכרו): פישרית.

(2) גרה שתבהמח מעלה **wiedergehäutes** | **oud**

פלאגרא עיי פלגרא. ביר פלג: חלה את רגליו
– שאחזתו פלאגרא.

פלגאמיני דר, פקודי חצר המלכות | *palace-guard*
Palastbeamte במיר פ"ה: אעס"י שהיתה
משמחת קרח פלאמיני וכו'.

פלגל פ"ע, סיבב תלגל | *rollen* | *to roll* תנח'
בובר חוקת ג': עיניה מפלכלות.

(פלג) הפלג הפ', (1) נתרק | *sich* | *to go away*
entfernen ירוש' ברי פ"א ב' עיד: יצא המלך
לירע מה הוא מבקש ומצאו שהפלג.

(2) נסע בספינה | *eine Seereise* | *to go to sea*
antreten שבת י"ש ע"א: אין מפלגין בספינת.

(3) שבת | *ruhen, rasten* | *to rest from work*
ויקיר פ"ל: לכשיפליג מטלאכתו.

(4) דחה, הכיח את הרעת | *to divert, to put off*
entfernen, ablenken ירוש' ע"ז פ"ב מ' ע"ג:
אם שואלו להיכן הוא הולך יפליגנו כשם
שהפליג יעקב אבינו לעשו.

התפלג התפ', נתחלק | *sich teilen* | *to be divided*
ביר פמיה וכל מימי בראשית מחפלגין מתרחיו.

פלג, פלג (פלג מעוי, 1) חילק | *teilen* | *to divide*
תרג' שמי' ביא ליה (וחצו את כספו): ויפלגין
ית כספית.

(2) היה מחולק בדעות | *verschiedener* | *to differ*
Meinung sein חול' צ"ב ע"ב: מיפלג פליגי ביה.

פלג איקר, פלג יקרא חילק כבוד | *to do honour*
Ehre erweisen כיב קייט עיב: פליג ליה רביה
יקרא: ירוש' תעני פ"ד ס"ח ע"א: פלגון איקר
לשמאל.

פלג פעל, אפלג אפי, בגל 1. תרג' ברי מ"ו
(ויבחר אותם בתוך): ופלג יתהון כשוו; יביע
שם מ"מ ז' (אחלקם): אפלג אחסנא.

אתפלג, אפלג אתפי, 1) נתחלק | *to be divided*
geteilt werden תרג' איוב ל"ח כ"ד (יחלק אור):
יתפלג נהורא: כיב קביא ע"ב: ארץ ישראל
לשבטים אפלוג וכו'.

בכורים פ"ג ס"ח ע"ד: אופ ר' יונה הזה בפיתקא:
סומה י"ב ע"א: לא היו בפיתקה של חזה.

פיתרא וי, 1) פשר דבר | *Er-* | *interpretation*
klärung ירוש' דמי פ"ז כ"ז ע"ג: אין לך אלא
כהדין פיתרא קרמיא.

(2) כר | *Krug* | *a wine vessel* ירוש' ע"ז ס"ב
מ"א ע"ג: באילין פיתרייא דכרבייא.

פיתתא נ', פרוטה | *Stück* | *piece* תרג' משי' כ"ה
כ"א (פת לחם): פיתתא דלחמא.

פכנרה שם איש | *männlicher* | *a man's name*
Name ירוש' סומה פ"ט כ"ד ע"א: יהודה בן
פכורה.

פכח פעל, הפיג | *schwinden* | *to make evaporate*
machen כ"ב י" ע"א: יין קשה שינה מפכחתו.

פכח פעל, בגל. ברי' ביה ע"א: חלמא פכא אפילו
לדידי בדיוחותיה מפכחא ליה.

פכחותא נ', חומר נוזל | *Flüssigkeit* | *fluid* ביה
כ' ע"א: פכחותא דדיותא.

פכסמין דר, צנימים | *Zwiebacke* | *biscuits* במיר
פ"ז: ואוכלין פכסמין.

פכסם שם איש | *männlicher* | *a man's name*
Name ירוש' נזיר פ"ז כ"ה ע"ד: יומי בן פכסם.

פכפך פ"ע, טפף | *tröpfeln* | *to drip* תומ' צוק'
סוכה ג' ג': שמפכפכין ועולין וכו'.

פכר פ"י, שבר | *brechen* | *to break* ביר פכ"ג:
לשני אילנות שהיו סמוכין ות לוח פכרת רוח
את אחד מהן וכו'.

פכר פ"י, שילב, חיבק את ידיו | *die Hände falten*
hands שבת י" ע"א: פכר
ידיה ומצלי.

פכר פעל, הרס | *niederreißen* | *to demolish*
תרג' יביע ויק' י"ד מ"ה (ונתץ את הבית): ויפכרון
ית ביחא.

אתפכר אתפי, נהרס | *nieder-* | *to be demolished*
gerissen werden תרג' יביע ברי' כ"ב מ':
אתפכר בסוי דמובענא.

פֶּלֶה פִּי, פֶּלֶה פועל, ברק - *to search | durch-*
suchen שבת ייב עינא אין פולין לאור חנר
 שם פ"א מינ לא יפלה את כליו.

פֶּלְהֶדְרִין ע"י פֶּלְהֶדְרִין. ירושי יומא פ"א ליח עינא
 ללשכת פלהדרין.

פֶּלְג ז', מנה (במעודה) *Portion | Portion* מצי
 ז' עכז אכלי בהו שתיין פלוגי.

פֶּלְוֶגָה - פֶּלְוֶגָה דְּבָרִים מחלוקת *dispute |*
Strell שהשר ח' יינא לפי שאין כיניחן איבה
 וקנאה וכו' ושלונת דברים.

פֶּלְוֶגָה נ"י, (1) מחלקה *Abteilung | division*
 תרג' דהייב ביג ח' (המחלקות); פלוגותא.

(2) וכות מחלוקת, *difference of opinion, contest |*
Strell, Meinungsverschiedenheit יומא ד' עיבז כמאי קא מיפלגי וכו' בפלוגתא
 דהני תנאי.

(3) הבדל *Unterschied | difference* מדיק ייד
 עינא אית ביה פלוגתא.

(4) שם מקום *Ortsname | name of a place*
 במיר סינא הדח בית מעון שיוורדים לה מפלוגתא.
פֶּלְוֶגָה ע"י פֶּלְוֶגָה. תופי צוקי יומא א' א'י
 לישכת פלוגתין.

פֶּלְוֶגָה ע"י פֶּלְוֶגָה. במיר פיוז בן
 פלומטריין.

פֶּלְוֶגָה ע"י פֶּלְוֶגָה. ילקי במ' תשעיא: נאהלים
 - כפלומין.

פֶּלְוֶגָה זר. מין ידק *ein Kraut | a herb*
 ירושי פ"א פ"ג לי עינא הורי ר' יומי באילין
 פלוגיניא וכו'.

פֶּלְוֶגָה נ"י, בר של נוצה דקה *down-pillow |*
Daunenklissen, Plumeau שהשרי א' יינא אבנים
 שישן עליהם יעקב אבינו נעשו כמטה וכפלומא.
פֶּלְוֶגָה [פֶּלְוֶגָה] ז', ראש הפקידים
primipilate | erster Offizier סמרי במ' קליא:
 שימש פלומטריין שלו.

פֶּלְוֶגָה ז', תיבה לשמירת דברי חפץ, *chest, box |*
Schatulle פסיקיר פיוז: חות לו פלומטריין

(2) היה מחולק ברעות *to differ | verschiedener*
Meinung sein ביר פכיא: אומלגון ר' ארא בר
 אחבת ור' המנונא.

(3) הצמיין *sich aus-* *zeichnen* גימ' כ"ח עינא: כיון דאיפליג איפליג.

פֶּלְג - חלק *Antell | share* חנוד משמ' ויז כל
 המוכיח את חבירו לשם שמים זוכה לפלגו
 של חקביה.

פֶּלְגָה ז', מחצית *half | Hälfte, Spaltung*
 בר' פ"ד בינא: עד פלג המנחה; שבת פ"ט עיבז
 פלגא עלי ופלגא עלך.

פֶּלְגָה קיסר שני למלך *Vizekönig | Vice-Caesar*
 סנח' ציח עיבז קיסר ופלגא קיסר.

פֶּלְגָה ז', איש ריב *querulous man |*
Streitsüchtiger קיד' גיח עינא: פלגא אוקמינכי
 גימ' ליא עיבז: מקמי פלגא גימ'?

פֶּלְגָה פֶּלְוֶגָה ע"י פֶּלְגָה. תרג' ירושי ברי
 כיב ייד: דלא הוה בלבי פלגו; תרג' במ' ליא
 ליו (המחצה): פלגותא.

פֶּלְגָה ע"י פֶּלְגָה. תרג' תח' ליו כי (ברים)
 פלגיסין.

פֶּלְגָה ז', מטרה לחץ *target for projectiles |*
Zielscheibe חרג' איכה ג' ייב (כמטרא לחץ):
 בפלגליסא לגירא.

פֶּלְגָה ז', בעל חי בתחלת ימי בגרותו *an animal of beginning maturity |*
halbreifer Wilder פ"א מינ: בן שלשה עשר חודש אינו כשר לא
 לאיל ולא לכבש ר' טרפון קוראו פלגא.

פֶּלְגָה [פֶּלְוֶגָה] ז', מין בגד *a cloak | ein Kleid-*
dungsstück ירושי' תענ' פ"ד סימ' עינא: אורגי
 פלגא.

פֶּלְגָה ע"י פֶּלְוֶגָה. תרג' איוכ מיו ייב
 (למטרה): לפלגא.

פֶּלְוֶגָה פֶּלְוֶגָה ז', מין שמלה, מדין
a cloak | ein Tuch תוס' צוקי מגי' ד' (ג'), ג'י:
 עמקא וכו' בפלדום; תרג' שופ' ייד ייב (סדיגים):
 פלדסיין דחייב ט' ב"ד (ושלמות): פלדסיין דבוק.

אחר של זחב קטן וזיה ככל שעה נוסלו
ומונה אותו.

פֿלִינְקִיאַ נ, ריב *Zank* | *quarrel* תנח' וארא
יזא שטא פלתיקא יש למעלה.

פֿלִונגס [פֿינולִס] ז, מין בגד *ein* | *a cloak*
Kleidungsstück ירוש' נר' פיי מיב עיבז כהו
להחיר בפלונגס.

פֿלִונקין עי פֿילונקין 2. יומא פֿיג מִיזג בשחר היה
לובש פלונקין וכו'.

פֿלִוסלִוס ז, 1) עי פֿלִקלִוס. ירוש' כלא' פֿיא
כִיז עיזא התורמוס והפלוסלוס וכו'.

2) שם איש *a man's name* | *männlicher Name*
ירוש' עיז פֿיג מִיזג פֿרקלִוס בן פֿלִוסלִוס.

פֿלִוספֿוס עי פֿילוסופוס. עיז גיר עיבז שאל
פלוספוס אחר את ריג וכו'.

פֿלִוקמִיא [פֿלִומקִיא] זר, עי פֿלִוקמא. מדר'
תה' גִיז פֿלוקמיא ומצעות.

פֿלִח - העריץ ועבד לאלהות *an-* | *to worship*
beten תוס' עיז א' הִיז אינו אמור אלא לפולחין
בלבד.

פֿלִח פֿיי 1) עבד *to work* | *arbeiten* תרג' שם'
כ' פֿי (ששת ימים תעבד): שיתא יומין תפלה.
2) עבד לאלהות *anbeten* | *to worship* סנה'
קיב עיבז מאי טעמא פלחתי לעבודה זרה.

פֿלִח פֿעל, עשה, פעל *handeln, ver-* | *to work*
fahren תרג' יש' ליב ו' (מעשה הצדקה):
מפלחי צדקתא.

אפֿלִח אמי, העביד *arbeiten lassen* | *to make work*
תרג' דהייב ב' ייז (להעביד את העם): לאפלהא
ית עטא.

אפֿלִח אתם, נעבד *bearbeitet* | *to be filled*
werden תרג' דב' ריה ד' (נחל איתן אשר לא
יעבד בו): נחל בייז ולא יתפלה ביה.

פֿלִחא ז, עוכר עבודה זרה *Götzen-* | *beathen*
diener תרג' יביע ויק' כִיז מִיז (לעקר משפחת
גו): ולפלהא דמורעית גיורא.

פֿלִט - 1) הקיא, חוציא מתוכו *out* | *ausscheiden, ausspielen*
כבולעו כך פולטו.

2) קרע *abreißen* | *to tear off* דחל' קביא עיזא
בשר שפלתו מכין.

התפֿלִט חתם', נבלם וניצל *gerettet* | *to be saved*
werden תנח' שמות ייז עתיד היה המבול לבוא
לעולם ויתפלט ממנו נח ובניו.

פֿלִטא שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name ירוש' תר' פֿיי מִיז עיבז לוי בר פֿלטא.

פֿלִמִירא ז, משגיח השוק | *market officer*
Marktaufseher תרג' יח' כִיג מִיז אהקינת
שוקין ומגית פלמירין.

פֿלִמִירד, פֿלִמִירי נ, ארמון *Palast* | *palace*
מפרי דב' שִימו מִי שהכניסו אכיו עשר פלמיריות
ועמד וקנה פלמירה אחת משלו ואותה היה אותה
מכל פלמירין שהנחילו אכיו.

פֿלִמִיא נ, רחוב *Straße* | *street* ביר פֿכִיז אין
יער הרע מהלך לצדדים אלא באמצע פלמיא.

פֿלִמִיאני זר, בני מרום עם הארץ | *noblemen*
vornehme Leute ויקיד פֿיבז אפרים-פלמיאני.
פֿלִמִידה עי פֿלִמִיא. איכיר א' אִיז עשרים וארבע
פלמיות חיו בירשלים וכל פלמיה ופלמיה כִיז
מכואות.

פֿלִמִיון שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name שהשיר ד' יִיז פלמיון איש רומי.

פֿלִמִיוּתא ג, 1) פֿלִמִיא. ירוש' בר פֿיג ר' עיזא
פלמיותא דציפורי.

2) שפע *Fülle* | *plenty* תרג' איוב לִיז י' (ורוחב
מים): פלמיות מיא.

פֿלִמִיאני עי פֿלִמִיאני. רות רבה א' בִיז
אפרתים - פלמיאני.

פֿלִמִין עי פֿלִמִירד. ביר פֿיאז משל למלך שבנה
פלמין משבנה את התחתונים אחיכ בכה את
העליונים וכו'.

פֿלֿיאַ ביאָרי זי, מיין ארבעט | *a foolest cine*
Heuschreckenart שבת צ' עיב: צפורה כרמים -
 פליא ביארי.

פֿלֿיום זי, מדין | *sheet, blanket* גדה סיה מ'א:
Laken ומתכסה בו בלילה וכו' וכן בפליום.

פֿלֿיון זי, כובע של לבר *Filzhut* | *felt-cape* כל
 פב'ם מ'א: והפליון של ראש.

פֿליטה [פֿליפא] שם אמורא *name of an Amora*
Amora | *Name eines Amors* ירוש' תעג'
 סיד סיה עיד: תחוב רבי פליטה בר פרישה קומי
 רבי ועורה (וכדמוס ראשון: פליפה).

פֿלֿיטון עי' פולֿיטון. ילקי' במ' תשעיא: מכנה
 אותן בפליטון.

פֿליטורין [פֿולֿיטורין] דה' סחורה *Ware* | *ware*
 ירוש' בים ס'כ פ' עיב: בר גש דיהב לחבריה
 פליטורין בשוקא.

פֿליטין עי' פולֿיטון. עי' ליה עיב: פליטין.
פֿליטית שם אשה *Frauen-* | *a woman's name*
name תרג' יביע כרי יית ביא: כקבלתא
 דריבה פליטית.

פֿליטור עי' פֿלֿמר 3. ירוש' שבי' פ'ו לז עיב:
 ובלכד שלא יעשה פליטור.

פֿלֿיטין עי' פולֿיטון. סנה' קח ע'א: לצלוחית
 של פליטין.

פֿליטון שם תנא *name of a Tanna* | *Name eines Tannai*
Tannai פס' ח' עיב: דתניא וכו' פליטון אמר.
פליטרכים זי' עי' פולֿיטרכוס. איכר פתיחתא:
 כרים - פליטרכים.

פליניא עי' פֿמֿלֿניא. גדר' גיח עיב: ופליניא
 ומכנסים וכו'.

פלינקרא עי' פֿלונֿיקיא. שמיר פ'ס: שמא
 פלינקרא יש למעלה וכו'.

פֿליקסי שם אמורא *name of an Amora* | *Name eines Amors*
eines Amors ביר פ'ע'א: איר פליסי בר
 נהוראי.

פֿלֿטיגן זי, פקיד הארמון | *palace-guards*
Schloßbeamte במיר פ'א: שכמו של לו
 פלמינין היו.

פֿלֿטיר זי, ארמון *Palast* | *palace* אמרד א' ב':
 שני פלמירין אחד לקיץ ואחד לחורף.

פֿלֿטירא זי, חנות האופה *Bäcker-* | *bakery-shop*
laden ביר פכיב: אול ותיב קמי פלמירא.

פֿלֿטירא גי, 1) עי' פֿלֿטֿיא. ביר פסיג: מה
 פלמירא א' מבילה את העובדים וחשבים ודיא
 קיימת לעולם.

2) סחורה *Ware* | *goods for sale* ירוש' ב'ק
 פ'ב ג' ע'א: אפיק פלמירא.

פֿלֿטית עי' פֿלֿטֿיא. ירוש' שבת פ'א ב' עיב:
 שני פתחים פתוחים לשתי פלמיות וכו' לפלמית
 אחת.

פֿלֿטיר זי, 1) ארמון *Palast* | *palace* במיר פ'יג:
 יכנס המלך לפלמיר.

2) מוכר מיני סאפה | *seller of baker's ware*
Broterkauser עי' פ'ד מ'פ: מוליכין עמו פת
 לפלמר.

3) חנות האפה *Bäckerladen* | *bakery-shop*
 ירוש' דמ' פ'כ כ'ג ע'א: אם היה מוכר בפלמר
 או בחנות הסמוכה לפלמר.

פֿלֿטיריה עי' פֿלֿטֿיא. ביר סמ'א: שחי ונעבורה
 מה היו עושים להם מרביצים אותן בפלמיריות.

פֿלֿטירין זי, ארמון *Palast* | *palace* סנה' פ'ב
 מ'ג: אינו יוצא מפתח פלמירין שלו.

פֿלֿטתה שם מקום *Orisname* | *name of a place*
 ירוש' סומה פ'א י'ז ע'א: דרא בית מעיין
 שיוודין בה מפלמתה ועולין בה מסוכריה.

פֿלי פ'י, בקע *spalten* | *to split* יומא סיה ע'א:
 בהרי דקא פלי רישיה.

פֿלי פ'על, עי' פֿלֿה. ירוש' מרק פ'ג ס'כ ע'א:
 מפלי מאנוי.

פֿלי אפי', לגלג *verspotten* | *to sneer at* איכר
 א' א' (חד מאתינס ח'): מכאן ולחבא לא תפלי
 בבני ירושלם.

מלירכום [פולירכום] ז', שר העיר governor | Stadtverwalter ילק' רבי תתינג אפוסרופום
גורח גורח מלירכום מבשל על ידיו מלירכום גורח
גורח דיקוריון מבשל על ידיו וכו'.

פלכין עיי' פילקין. תנח' וארא ידו יורד בפלכין
וקוצץ אה'האלנות.

פלל פיע, התוכח, התמלל debatten | debattieren
ירוש' שבי' פיה ליה עיב: מאן גרם לך דלא
פלתה עם חביריך.

פללגולה ז', מין בצל קסן Zwiebel | onion
ירוש' בלא' פיא כיו עיא: בצלצל - פללגולות.

פלמוך ז', מין דג eine Fischart | a fish עיי'
פי עיא: בארא ופלמוך דדמו רישיהו לשמאים.

פלמוס עיי' פולמוס. ירוש' עיר פיא ים עיר
הרוגי פלמוס.

פלמא עיי' פמלגא. תוס' צוק' בדי' די' גי' בפלמא
במכנסיים וכו'.

פלמנטרין ז', שליח Agent | agent תנח' במ'
כיו אף אני מקרבו ועושה פלמנטרין שלי.

פלמנטרין עיי' פלומנטרין. ירוש' תעג' פיי' פיה
עיר: למלך שהיה לו מפתח של פלמנטרין
קמנה.

פלמניא עיי' פמלגא. ילק' ברי' קסיב: אשר
עליו זה פלמניא.

פלמנטר עיי' פלמנטרין. ילק' איכה תתרא:
פלמנטר של מלך.

פלן מדיג, מלוגי ein | such and such, certain
gewisser ירוש' יב' פיר ו' עיא: ביום פלן קיר'
פיג פיג עיב: אנה פלן בר פלן מקדש ליד אנה
מלניה.

פלן עיי' פילון 2. ביר פמיה: פלן של אברהם
אבינו.

פלנדרסין עיי' פלנדיסין. ירוש' עיר פיג מיא:
מעשה שבאו מפלנדרסין והפליגה ספינתם בים.

פלג'י ז', כוכב Planet | planet תנח' צו גי' רמו
לכבשן ונעשה פלגי.

פלגיא, פלגיה עיי' פלן. פסי קייב עיא: פלגיא
בר פלגיא: ביר פכיא: לפלמוני - לפלגיא.

פלנים [פניולס] ז', מין בגד ein | a cloak
Kleid ירוש' חג' פיא עיר עיר: מהו להתיר
כפלגים וכו' במקום שאין מלית.

פלס פיי, פלס פעל, קרע לגורים to pick
pieces | zerreißen ביק יים עיב: ופלסיה למלא:
שב: לפלומי מלא.

פלסגר ז', בקבוק Flasche | flask תוס' צוק' חר'
ז' סיה לגין וכו' ובפלסגר.

פלסון ז', מגן Beschützer | protector ביר פיס:
הוא ופלסונו.

פלסמין ז', דבר מעושה ובריו. רמאות | fraud
Schwindel במיד פיה: חיו אומות העולם אומרים
תורתן של אלו פלסמין.

פלסטיני פלשת, ארץ ישראל Palestine | Palästina
ביר פיש: בפניקיא וכערביא ובפלסטיני.

פלסטני עיי' פלסטיני. ילק' עמי תקמ"ת: ורדו
נת פלשתים אלו תוליא פלסטני.

פלסטמר, פלסטמין, פלסטמין עיי' פלסטמין.
תוס' ביט ו' ית שחן עושין את התורה פלסטמר:
ירוש' ביט פיה י' עיר: שעושין התורה פלסטמר;
ילק' ירמי' שביא: אין דבר בתורה פלסטמין ולא
דבר של שקר אלא כל התורה היא אמת.

פלסלום ז', מין פיל eine | a species of beans
Bohnenart בלא' פיא מיג: התורמוס והפלסלום.

פלסמון ז', שמן אפרסמון Balsam | balm במיד
פג' לא בפלסמון ולא ראשי בשמים.

פלסטמר עיי' פלסטמון. ברי' ליה עיב: ואי אחא
עושה תורתך פלסטמר.

פלפול, פלפולא ז', וכוח חריף, ניצוח - dialect
Dialektik | ties כיב קמיה עיב: בעל פלפול:
עירי פיו עיב: מפלפולא דרב חסדא.

פלפיל עיי' פלפל. ירוש' חזרי פיג מיה עיג:
איפשר לעולם וכו' בלא פלפילין.

פלפל פיע, 1) התוכח debatten | to debate
שבת ליה עיא: מפלפלה בחכמה.

פמוליניא עיי פמלליא כלי פביו מיה אלי
נמרדין כפולין אמפליא ופמוליניא ומכנסים.

פמיאם, פמיים עיי פניאם תרג' דהיא כיא
בי (מבאר שבע ועד דן); מבירא דשבע ועד
פמיאם; בכורות ביה עיא; מערת פמיים.

פמיליין עיי פמליא ירוש' מוסח פיה כי עיג
מעבדי פרעה ומנדולי פמיליין שלו.

פמיים עיי פניאם תרג' שהיש חי די לשם דן
דמתקריא פמיים.

פמכין פחות מכיות.

פמליא בי, חבר משרתי המלך attendants of the
king | Dienerschaft des Königs במיר פיר;
ראה המלך ופמליא שלו.

פמליאות (פינולאות) ביר, סין מלבוש a cloak
ein Kleidungsstück תוס' כלי ביב די יא;
הפמליאות והחמילות וכו'.

פמלליא, פמלליא ויר, מכנסים עד הברכים
knee-breeches | Kniehosen ביר פפיר; אשר
עליו - זו פמליא שלו; שם פציט; אלו לובשים
מכנסים ואלו לובשים פמלליא.

פמשי' פחות משוה פרוטה.

פנאי די, (1) ריקנות Leere emptiness, vacancy
במיר פייר; לא נתבול ספנאי הכיות.

(2) זמן פנוי Muße time, leisure בויק יין
עיב; בשלא היה להם פנאי אז דילמא אף
כשהיה להם פנאי.

פנגום, פנגום [פנגום] די, משבן | pledge
Pfand מבוי יתרו בחורש פרשה אי; לא נתחיה
פנגום וכו' כבר עד שלא נתתי לכם חמצות
הקדמתי לכם סתן שכרם; ילקי שמות רעיה; לא
נתתיה פנגום.

פנגר שם איש männlicher | a man's name
name איכיר אי הי; מן רכבשה פלוג ארבע
מכסיא לארבעה דוכסיא וסליק פילי מערבאה
לפנגר.

(2) רב דין, התקומם streiten | to quarrel תוס'
בים די הי; שלא פלפלו בו יתומין אחר מותר
אביהם.

פלפל פעורי, (1) כביל 1. תרג' איוב יא יב (נאיש
נבוב ילכב); וכו' גש מפלפל ודייק.

(2) הכפיש herumwälzen | to roll שם מיה
פיו (ועוללתי בעפר קרני); ופלפלות בעפרא
איקרי.

אתפלפל אחס', דחפול sich | to roll oneself
wälzen תרג' שני אפי די אי; אחפלפל כקיסמא.
פלפל, פלפלא די, גרעין של תתנלין וחריר;
חידוע grain of pepper | Pfefferkorn שבה
סיד עיב; פלפל לריח הפה; כת' עיה עיא;
דנקים פלפלא בפומיה.

פלפלן די, בעל פלפול Dialektiker | dialectician
ירוש' הורי פיג מיה עיג; דהוא סדרן והוא
פלפלן.

פלפלת, פלפלתא בי, עיי פלפל. שבת צ'
עיא; פלפלת כל שהיא; מגי' די עיא; פלפלתא
חריפתא.

פלצור די, מין רשת ומצודה Schlinge | a snare
כלי פכין מיה; חמרף והפלצור.

פלקא די, שרימה Schramme | scratch קהליר
וי יא; חד פלקא או חד פצעה.

פלקתא בי, פילגש Kebsweib | concubine תרג'
דהיא אי ליב (פילגש); פלקתא.

פלש פיי, ברוך וחיש suchen | to search ירוש'
סנה' פיי כיט עיב; עלי לפלש להם מעשים טובים.

פלש פיעל, חדר ועבר | to go through, to per-
forate | durchbrechen, durchlochen ירוש'
סוכה פיג בן עיר; ניקב ולא פילש.

פמי' פמי' מילי בעלמא.

פמה"מ פפור מן המצות.

פמה"ס פפור מן הסוכה.

פמה"צ פורש מן הצבור.

פמול די, מין מנורה Leuchter | a candlestick שבה
מיד עיא; פמול שהדליקו עליו באותה שבת.

פֿנֿדֿא (ז', 1) ביה יד של גרון וכדומה handle of
a tool | Griff (eines Werkzeugs) ב'ק כ'ז

ע'ב: שקל פנדא דמרא מחייה.
(2) מכה Schlag | blow שם: מאת פנדי בפנדא.

(3) שם אמורא name of an Amora | eines Amorellers
בר' ג'ה ע'ב: אמר ר' פנדא וכו'.

פֿנֿדֿורֿה, פֿנֿדֿורֿ ז', פֿנֿדֿורֿה ג', חליל דועה.
אנוב רועה Hirtenpfeife | the shepherd's pipe

ירוש' ב'ב פ'ג י'ג ע'ד: משכוכיתא — אית
דמין פנדורה: שם פ'ז פ'ז ע'ד: נתן לו כסין
פנדור; ב'ק פ'ז ז' ע'ג: אית דמין פנדורה.

פֿנֿדֿירֿא, פֿנֿדֿירֿא כנוי ליוסף אבי ישו הנוצרי
surname of Joseph the father of Jesus of
Nazareth | Zuname Josephs, des Vaters

von Jesus שבת קיר ע'ב: בן פנדירא (בר' אח';
סמא): ירוש' ע'ז ע'ב מ'ב מ' ע'ד: ישו בן
הד מנכון.

פֿנֿדֿיש פקח נפש רוחה שבת.
פֿנֿדֿה — עשה צרכיו | seine Notdurft
at all events | jeden- אופן פנמוס דמיתפוס
falls ירוש' סנה' פ'ז כ'ג ע'ב: פנמוס דמיתפוס
חד מנכון.

פֿנֿדֿיֿן, פֿנֿדֿיֿן לה' לקראת | (to go) to meet
entgegen ירוש' ע'ז פ'ב מ'א ע'ב: ר' יוחנן
נפק לפנדי דר' יודן נשיא לעכו.

פֿנֿדֿיֿן שם איש | männlicher Name
a man's name קהל'ד ח' ג'ז לוי בן פנדי.
פֿנֿדֿיֿן ת', בן חמש זויות | fünf-
pentagonal wincklig תוס' צוק' גג' ר' ג'ז דיגין פריגין
פנדיגין וכו'.

פֿנֿדֿיֿן (1) ע'י פֿנֿדֿיֿן. תוס' חול' ג' כ'ד: ואמר
דבר של מינות משום ישוע בן פנדיין.

(2) מין אבן טובה | ein Edelstein a jewel ירנ'ג
שם' ל'ש י'ג (וישפה): ופנדיין.

פֿנֿדֿיֿן, כנוי לאדם שעבר חמש עבירות בכל יום
surname of one who had committed five
sins every day | Bezeichnung für einen
Mann, der jeden Tag fünf Sünden begangen
haben soll ירוש' תעב' פ'א מ'ד ע'ג: פנטקקא
יצלי וכו' חמש עבירין ההוא גוברא עביר
בכל יום.

פֿנֿדֿא (ז', 1) ביה יד של גרון וכדומה handle of
a tool | Griff (eines Werkzeugs) ב'ק כ'ז

ע'ב: שקל פנדא דמרא מחייה.
(2) מכה Schlag | blow שם: מאת פנדי בפנדא.
(3) שם אמורא name of an Amora | eines Amorellers
בר' ג'ה ע'ב: אמר ר' פנדא וכו'.

פֿנֿדֿורֿה, פֿנֿדֿורֿ ז', פֿנֿדֿורֿה ג', חליל דועה.
אנוב רועה Hirtenpfeife | the shepherd's pipe

ירוש' ב'ב פ'ג י'ג ע'ד: משכוכיתא — אית
דמין פנדורה: שם פ'ז פ'ז ע'ד: נתן לו כסין
פנדור; ב'ק פ'ז ז' ע'ג: אית דמין פנדורה.

פֿנֿדֿירֿא, פֿנֿדֿירֿא כנוי ליוסף אבי ישו הנוצרי
surname of Joseph the father of Jesus of
Nazareth | Zuname Josephs, des Vaters

von Jesus שבת קיר ע'ב: בן פנדירא (בר' אח';
סמא): ירוש' ע'ז ע'ב מ'ב מ' ע'ד: ישו בן
הד מנכון.

פֿנֿדֿיש פקח נפש רוחה שבת.
פֿנֿדֿה — עשה צרכיו | seine Notdurft
to ease nature | seine Notdurft

verrichten פה'ר' פ'ז מ'ב: פונין לאחורי הדור.
נִפְנָה נפ', 1) פנה sich wenden | to turn תעב'
ל'א ע'אז כל שאין לו אשה נפנה לשם.

(2) היה פנוי מעסקיו Muße | to have leisure
haben אבות מ'ב מ'ד: ואל האמר לכשאפנה
אשנה שמא לא חפנה.

(3) נתבקד ונשתלק weg- | to be removed
geschafft werden ב'ק ל'ב ע'ב: נאשפה
העשויה להפנות בלילה.

(4) יצא לצרכיו | seine Notdurft
verrichten בר' מ'ב ע'א: איהו צנוע זה הנפנה
בלילה במקום שנפנה ביום.

פֿנֿדֿה פיעל — שחרר | befreien | to free כמ'ר פ'ה'ה
בשביל בני אני כפנה אהתם.

הַפֿנֿדֿה התפ', ע'י נִפְנָה ג. ירוש' נזיר פ'ט כ'ז
ע'ד: כל הקברות מתפנין וכו'.

פֿנֿדֿיֿן ז', כיעור Säuberung | clearing ננע' פ'י'ב
מ'ה: עסק הוא לפנוי.

לְפָנִים (1) כלפי פנים, אל תוך *inside | nach innen*
 בים סיו עיאו: זו אינה צריכה לפנים.

(2) תוך *within | innerhalb* ביר פכיא: שהיתה
 מהיצתו לפנים ממלאכי השרת.

לְפָנֵי הַלְּפָנִים בבית קדשי הקדשים *in the Holy of Holies | im Allerheiligsten*
 שמוה לפני ולפנים וכו'.

לְפָנִים מְשֻׁנָּה הַדִּין שלא כחומר הדין *inside the line of the law, equity | dissette der Rechtsnorm d. h. ohne die Strenge des Gesetzes*
anzuwenden בים לי עיבו: דין תורה וכו' לפנים
 משורת הדין.

מִפְּנֵים ע"י בְּפָנִים (פָּנִים). ירוש' כלא' פיה ליא
 עיבו: מפנים וכו' מכחוק.

פְּנִימָן שם תנא *name of a Tannai | eines Tannaiten*
 ירוש' תר' פין מ'ב עיבו: מאן
 דמר עובר רבנין מאן דמר אינו עובר אבא
 פנימן.

פְּנִיקָמֶן דר, מחנות *Lager | camps* ויקר פיא:
 היו אוסות העולם שוסעין קול הדבור ונתרזין
 מתוך פניקמיהן.

פְּנִיקָיָא ארץ צור וצירון *Phoenicia | Phönizien*
 ביר פיא: בשלש ארצות בפניקיא ובמלמטיני
 ובקריבא.

פְּנִיךָ פֶּעַל, דמק במוסים *to drive on | jagen, galoppieren*
 תרג' שופ' ה' כיבו: מפינוכא
 דהוה מפנד.

פְּנִיכָא מלנא מקא ממונא.

פְּנִיכָא ד, מנורה עשויה לשאתה בחוק *lantern | Laterne*
 שמרר פמיה היה נוטל הפנס ומהלך
 לפניהם.

פְּנִיךָ פֶּעַל, עידן *to treat tenderly | verzielen*
 תרג' אסי' ב' מ': למוטבא להון ולפנקותהון.

אֶתְפִּינֵךְ אַתְפִּי, התענג *to delight oneself | sich gütlich tun*
 (והתענגו על רוב שלום): ויתפנקו על מציאות שלמא.

פְּנִיכָא ע"י פְּנִיכָא, תוס' חול' ב' כיבו: ישוע
 בן פנמרא.

פְּנִיכָא (1) ת', ריק *empty | leer* ביר פסיה: לא
 דמי ההו דחמי מולניתא פניא וכמן להתוא דחמי
 מולניתא מליא ושבע.

(2) ד', ערב *evening | Abend* בים מ'ס עיאו:
 אפניא דמעלי שבתא דהוה.

פְּנִיכָא שם מקום בארץ ישראל *name of a place in Palestine | Ort in Palästina*
 בחרא פניאם.

פְּנִיכָא ב', פנאי *leisure | Muße* תרג' יכיע ויק'
 ב' ו': ואנא אתן פניותא למעסוק בגכרא ההוא.

פְּנִיכָא ע"י פְּנִיכָא, ירוש' שבי' פ'ס ליח ערה
 דיקלימאנוס אעיק לבני פניים.

פְּנִיכָא ע"י פוּמְלִילוּס, ילקי יש' רעה:
 ושמעו קול הסונה של רומי מפניליאום.

פְּנִיכָא (1) דרך ואופן *Art and manner, aspect | Weise*
 בסר פ'כ: תורה שהיא נדרשת מ'ס פנים.
 (2) ע"י פְּנִיכָא שֶׁל מְפָה, ברי ביד עיאו פניה
 מוחות בקרקע.

פְּנִיכָא חֲדָשׁוֹת (1) ארם חדש, אורה חדש *new guest | neuer Gast*
 כת' ד' עיבו: ברכת חתנים בעשרה
 כל שבעה וכו' והוא שנאו פנים חדשות.

(2) רכב בצורה חדשה *an object that assumed a new appearance | Gegenstand in neuer Gestalt*
 ביק ציו עיבו: האי מאן דגול נמכא
 מחכריה ועביר זוי וכו' זוי ועבדינהו נמכא
 וכו' פנים חדשות באו לכאן.

פְּנִיכָא שֶׁל מְפָה בית חבושה *pudenda | Scham*
 שבת מ'א עיאו: הסניה ידיו כנגד פניו של בטה.
 לְפָנִים תהי' -- כלפי תוך, למראית עין *for show | zum Schein*
 מגי' ייב עיאו: הם לא עשו אלא
 לפנים.

מְפָנִי שֶׁ-למי ש-, מכיון ש- *because | weil, da*
 שבת פ'כ מיה: מפני שהוא מתיירא מפני גוויים.

פְּנִיכָא -- בְּפָנִים בתוך, בקרב *inside | drinnen*
 חול' עיה עיאו: בפנים ובחוק.

פֶּסֶג פיעל -- ביקע *spalten* | *to split* פרה פיא
כ"ה: מפסגו ואוגרו.

הַפְסִיג הַפִּי, חדר ועבר | *hindurchbrechen*
to cut one's way through | ביק פיא עיב מפסיג ויורד
מפסיג ועולה.

פֶּסֶג פערי, (1) בגיל. ב"ר פיק: פסיג תרעד.

(2) גמלט *weglaufen* | *to escape* ב"ר פעיג:
כד שמע וכו' פסגא.

פֶּסְגָא ד, בחר *Stück* | *piece* תרג' ירוש' ב"ר כ"ו
ליא: פסגא חדא.

פֶּסֶד פיע, נתקלקל *verderben* | *to spoil* ירוש'
מעש' פיה נ"א עיג: חפין אינן פסדיג.

נֶפֶסֶד נפ', עי' הַפְסִיד 1. פס' גי עיב: יש זריו
ונשכר ויש זריו ונפסד.

הַפְסִיד הפי, (1) אבד לו, ניוק | *to suffer loss*
Schaden haben ב"ר פיע: שנים נדרו והפסידו
שנים נדרו ונשתכרו.

(2) הוּק *Schaden zufügen* | *to cause loss to*
תוסי ביצה ב' וי: שמא יפסידו את בני העיר.

פסדריב פסיקתא דרב כהנא.

פֶּסֶה פיע, פשה ורכה, התפשט *sich* | *to spread*
ausbreiten ירוש' מויק פיא פ' עיג: בהרת כגרים
ומפתה כגרים.

פֶּסֶה -- עי' פֶּס 2. פס' קייה עיב: שפושטין פסת
יד וכו'.

פֶּסְגָא ד, בחר *Stück* | *piece* תרג' דחייא ז'
ביאז כיגי פסגיא.

פסודין פסוקי דזמרה.

פסוורים [פּוּקְרוּס] שם רחוב מעוקם ומפולל
Name einer gewundenen Straße ירוש' עיז פיא כ' עיג: דרך
עקמומית היתה כגון אהין פסוורוס.

פֶּסוּל תי, אינו כשר, פסול, אינו ראוי, unfit,
defective, disqualified | *untauglich, un-*
brauchbar; illegitim זכח' פיג מיא: כל

פֶּנְקָא שם איש *männlicher name* | *a man's name*
name פס' נ"ז עיג: יוחנן בן נרכאי תלמידו של
פנקאי.

פֶּנְקָס ד, (1) לוח *Tafel* | *pinax* שבת פייב מיהז
שני דמי פנקס.

(2) ספר *Buch* | *book* אבות פ"ג במיז: הפנקס
פתוח וחד כותבת.

פֶּנְקָסָה גי, בגיל 3. ירוש' גדי פיא ל"ו עיב:
פנקסתו נפתחת.

פֶּנְקָרִיסין, פֶּנְקָרִסין ד"ר, מין מאפה | *cakes*
ein Gebäck ירוש' עיז פייב מיא עיג: ופנקריסין
ובר וקליות וכו'; פומה פיא י"ז עיב: יפה מיסכופה
שאכלנו בנעורינו מפנקרסין שאכלנו בזקנותנו.

פֶּנְקָא גי, פנה קרן זיית *Ecke* | *corner* תרג'
פס' ד' י"ב (פנה): פנתא.

פֶּנְקָא גי, מין נעל *ein Schuh* | *a shoe* ב"ר מיג
עיב: ולא אמרן אלא בפנתא.

פֶּנְתוּס שם ארץ על חוף הים השחור | *Pontus*
Pontus ילקי ויק' תרג'פ: מה שהוציא עקילם
לעכריו לפנתוס.

פֶּנְתִירִי ד, מין אבן טובה *ein Edel-stein* | *a jewel*
stein תרג' שמי לימ י"ג (וישפה): ופנתיירי.

פֶּנְתִירִין ד, מין חיה פורפת *Panther* | *panther*
מורי תה' עיה מיה: ערוב -- מין חיה הוא ושמה
פנתיירין.

פֶּס שם אמוראים *Name von Amoraim* | *name of Amoraim*
Amoräern ירוש' יומא פיה מיג עיג: רי' הושעיה
בשם רבי פס.

פֶּס -- (1) רצועה *Streifen* | *stripe* ב"ר פפיד:
שיקע הים לפניהם פסים פסים.

(2) כף יד או רגל *Handfläche, Fußfläche* | *foot* ילקי' שמואל
קמיגוסם יד ופס' רגל ועקב מגולין.

(3) מוט *Stange* | *pole* עירי יי עיב: עושה פס
גבוה עשרה.

(4) מס *Steuer* | *tax* ירוש' טאה פיה כ"א עיג:
לפסין ולצדקות.

of Nisan | das Hauptpessachfest am 14.
Nisan פס' ציה עיב: פסח ראשון וכו'.

פסח שני חגיגת הפסח ביד אייר בשביל חבאים
מדרך רחוקה the second (vicarious) Passover
on the fourteenth of Iyar | nachträgliche Pes-
sachfest für verhindert Gewesene (am 14.
Iyar) פס' ציה עיב: פסח שני וכו'.

פסחא ז' חג הפסח Passover | Pessachfest ירוש'
שבת פ"ה י"א ע"א: ארבעתי כסוי דלילי פסחא.

פסחא ועירא עיי פסח שני, חולי קכ"ט עיב: פסחא
ועירא דלא למספר.

פסחא רפה עיי פסח ראשון, חולי קכ"ט עיב:
פסחא רבה וכו'.

פסמולים עיי פסמלום, ילק' דניאל תתרי"ד:
כתרין פסמולים.

פסמון ז' בור ditch | Graben ב"ר פמ"ה בשעה
שיצא למלחמה עשו לו מיעה של פסמון וכו'.

פסמלום ז' עלי Stöpel | pestle ילק' שמואל
ק"ב: כהרין פסמלום.

פסממא ז' אישור וקיום Be-credentials |
glaubigung ויק"ר פ"ט: פסממא דילך שבא ול"ת
את דחיל מיניה.

פס' פיע, פסע וצעד schreiten | to step כ"ט פ"ו
עיב: דלא מציא פס'א קניא.

פסיונא, פסיונה ז' ענף branch | Zweig עוק'
פ"א מ"ה: פסיונה של אשכול (ובירוש' שם:
פסיונא).

פסידא ז' חסד Schaden | loss כ"ט ז' ע"א:
מאי פסידא אית ליה דלורי.

פסיון ז' מין עוף Fasan | pheasant כמ"ר פ"ו:
מי שהיה מחמאת תרגול או פסיון.

פסיון, פסיונא עיי פסיון, נגע' י"א מ"ה:
חולקין בין האום לפסיון: תרג' יב"ע ויק' י"ג ה"ז:
פסיונא דמכתשא.

פסיוני עיי פסיון, קיד' ל"א ע"א: יש מאכיל לאביו
פסיוני ומורדו מן העולם.

הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה: ירוש' קיד'
פ"ג סד ע"ב: בשרין הוזהרו על הפסולין.

פסול ז' חסרון, מום blemish, disqualification
Makel תומ' בקואי א' י"ב: מקוה פסולו כעצמו
וכעל מום פסולו בגופו.

פסולא ז' (1) כניל, כד' סיב עיב: חס ושלום
פסולא איבא.

(2) מינים Schlacke | dross תרג' יש' א' כ"ב
(למינים): לפסולא.

פסולת ז' (1) ספל הפסול chips | Abfall (beim
Behauen der Steine) ירוש' שק' פ"ה מ"ט ע"א:
פספולת הלוחות העשיר משה וכו' פסל לך
שתהא הפסולת שלך.

(2) דבר פחות Wertloses | worthless matter
נמיר פסיון: שכן התגרין מראין את הפסולת
חתלה ואחיב מראין את השבת.

פסוע פסולי עדות.

פסוק, פסוקא חרוז ומאמר במקרא Biblical
verse | Bibelvers סנה' צ"ט ע"א: אפילו אמר
כל התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה: כג"י
כ"ב ע"א: כל פסוקא דלא פסקיה משה אנן לא
פסקינן ליה.

פסח -- פסח דורות חגיגת הפסח הרגילה בכל
שנה ושנה the annual Passover celebration |
das jährliche Pessachfest סס' צ"ו ע"א: פסח
דורות וכו' פסח מצרים.

פסח מצרים חגיגת הפסח בזמן צאת ישראל
ממצרים the Passover observed in Egypt |
das beim Auszug aus Aegypten gefeierte
Pessachfest סס' צ"ו ע"א: פסח דורות וכו'
פסח מצרים.

פסח קמן עיי פסח שני, חל' פ"ד מ"א: אף
הוא העלת בניו ובני ביתו לעשות פסח קמן
בירושלים והחזיריהו שלא יקבע הדבר חובה.

פסח ראשון חג הפסח העקרי, ב"ד בניסן the
first Passover, celebrated on the fourteenth

4) עי' פֶּשֶׁשׁשׁ. תום' זכאי' די' א'! שני' פסיפסין
היו בבית החלפות פתוחות למערב.

פְּסִיקָא די' חלק | *Teil* part ביב סיג עי'א: מצר
ארעא דמינה פסיקא.

2) מגבית | *Almosensammlung* collection
ויקיד פליב: אנן עבדן לך פסיקא.

3) עי' פְּסִיקָא. ירוש' מויק סיג סיג עי'ב: שתיים
שלש דלתות - הלל ארבע פסיקן.

פְּסִיקָה די' 1) חיתוך | *das Aus-* cutting apart
einanderschneiden מוכה ייא עי'א: פסיקתן זו
היא עשייתה.

2) חוט נפרד | *abgetrennter* separated thread
Faden נגע' פייא מיה: אפילו פסיקה אהת
וקשרה.

פְּסִיקָה די' בריכה | *Graben, Teich* pool מויק
די' עי'א: הפסיקות והבריכות שנתמלאו מים.

פְּסִיקָא די' חגורה | *Gurt* girdle ירוש' סנה' פיי
כיה עי'ד: נתן את הברזל תחת פסיקא שלו.
פסיקיד פסיקתא רבתי.

פְּסִיקָתָא די' הסכם | *Übereinkommen* agreement
מויק ייה עי'ב: שפרי פסיקתא.

פְּסִיקָתָר די' קלחת | *Kessel* kettle תמיד פיה
מיה: והפסכתר היתה כלי גדול מחזקת לתך.

פְּסִיל - פיגל, פגם, | *to disqualify, to declare unfit*
to reject *unbrauchbar machen, für unlang-*
lich erklären, verwerfen מ'ב מ'ד: מ'ד:
רביעית מים שאובין בתחלה פוסלין את המקוה;
סנה' פ'ג מ'א: זה פוסל דיינו של זה וכו'.

נְפִסָל נפ' 1) הוקצע | *ausge-* to be sculptured
hauen werden ספרא ריש קדוש': פסל על שהם
נפסלין.

2) נפגם ונתפגל | *untaug-* to be made unfit
lich gemacht werden זכאי' פייא מ'ד: הוכח
נפסל בארבעה רברים.

פְּסִיל פיעל, 1) הקציע | *behauen* to chip, to trim
ילק' רבי' תתקמינ: מפסלו במעצד.

פְּסִיקָה די' דילוג | *das Hinweg-* stepping over
schreiten ולק' שם' וי' ופסחתי עליכם אין
פסיתה אלא וכו'.

פְּסִיקָתָא עי' פְּשִׁיזָן. תרג' יביע ויק' יג כיה
(לא פשתה בעור): לא הליכת פסי'נתא במושכא.

פְּסִיקָתָר עי' פְּסִיקָתָר. תרג' שם' ליה ג'
(המירות): פסיכירותא.

פְּסִילָה די' מפסולת, כלי לפסילה | *Meißel* chisel
ירוש' קיר' פייא ג'מ עי'ד: מרצע - זה הפסילה.
פְּסִילוֹס, פְּסִילוֹסָא די' כבד פח | *stammerer*
Stammer ויקיד פיי' וחי' קורין אותו פסילוס;
רוש קהל'ד: קצוע לישנא פסילוסא.

פְּסִילָיָה די' מין פולים | *a species of beans*
eine Bohnenart ירוש' ביצה פייא ס' עי'ד:
חורמוסין ופסילייה.

פְּסִיקָתָמוֹן די' יי'לענה | *worm-wood-wine, ab-*
sinthiatum | *Wermutwein, Absinth* ירוש' עי'ד
פ'ב מייא עי'א: החד קונדיטון המר פסינתמון
המתוק מהו.

פְּסִים עי' פְּסִימָים. כת' ע'מ עי'א: כותבה שטר
פסים לאחרים.

פְּסִיסָא שם איש | *männlicher* a man's name
Name מנה' די'א עי'א: נביעה בן פסיסא.

פְּסִיסִית די' פְּסִיסָפָם די' נדר, מחיצה | *partition*
Zaun, Scheldewand ירוש' עיר' פ'ס כיה עי'ג:
הרי שהיתה החצר חלוקה בפסיסיות: נדרי פיה
לי' עי'א: חלוקה בפסיספם.

פְּסִיעָה די' צער | *Schrift* step יוסא ג'ג עי'ב:
המתפלל צריך שיפסיע שלש פסיעות לאחוריו.

פְּסִיפָם די' אבן גזית | *polierter* polished stone
Stein שמרר פיי' בשיש ובפסיפס.

2) מעשה תשבץ | *Mosaik* mosaio תום' נגע'
חי' י' קיטא שיש בה פסיפסין צבועין ולבנים.

3) אבן למשחק, קוביא וכדומה | *cube, dice*
Stein im Brettspiel ירוש' ריה פייא ג'ז עי'ג:
דמשחק בקוביא - זה המשחק בפסיפסין.

פֶּסֶס - פי, וירח | to distribute with the shovel
schaufeln תוס' דוקא' ה'ז תבואת שפסס בגורן.

פסיע פסילי עדות.

פֶּסַע פיע, פסע פיעל, צער | to stride | schreiten
סנה' ז' עיבז מנין לדיין שלא יפסע על ראשי
עם קודש; יבי קיה עיבז מי הוא זה שפססע על
ראשי וכו'.

הַפְסִיעַ הפ', (1) כניל, תעני י' עיבז אל הפסיעו
פסיעה גסה.

(2) דלג בתפירה, הכליב | to make cross-
stitches | Kreuzstiche machen ירוש' מרק
פיא פ' עידה מכלב - מפסיע.

פֶּסֶס פ', (1) חילק | to disentangle | entwirren
נוי מיב עיבז נזיר חוסף ומפסס אבל לא פורק.
(2) חרך, הבהב | to scald | sengen תוס' ססח'
ח' י' מפססין אותן באור.

פֶּסֶס (1) עי' פֶּסֶס 1, ילקי שמואל קיבז בתי
חשיש והפססים.
(2) עי' פֶּסֶס 2, גנע' פיא מיה קיטא שיש
בה פססין צבועין ולכנין.
(3) עי' פֶּסֶס 3, מדר' תה' כיו י': אלו
המשחקין בפסס.

פֶּסֶק פעוי, (1) חילק | to divide | trennen
ליא עיבז במשנת תורה פוסק.

(2) הקריא פסוק מתמקרא | to recite a Bible
verse | einen Bibelvers hersagen דג' מיו
עיבז פסוק לי פסוק.

(3) קצב | to assign | festsetzen כתי קיז עיבז
פוסקין מזונות לאשת איש.

(4) חדל | to cease | aufhören סומה פ'ט מיב;
פסקו אנשי אכונה.

(5) עשה הפסקה | to interrupt | unterbrechen
כרי ליב עיבז למלכי אומות העולם פוסק.

פֶּסֶק דְּבָרִים התוכח | to argue | diskutieren
ליד עיבז פוסקן - שפוסק דברים כלפי מעלה.
נֶפֶסֶק נפי, (1) חצץ והכריל | to separate | eine
Scheldewand bilden כרי ליב עיבז נפסקה

(2) קצץ את הענפים היבשים | to cut off dry
twigs | die verdorrten Zweige abhauen
מקא' פ'ט מיה מפסלי אילנות.

(3) ולח | gering- | to attach little value to
schätzen ויקר פביח; והן מפסלין באוכלין ומשקין.
הַפְסִיל הפ', כניל 3, קהליר יא מ' שהיה מפסיל
בנשים.

פֶּסֶל, אַפְסֵל אפי, עי' פֶּסֶל. סנה' כיג עיבז
רחמנא מפסליה; חלי לי עיבז לאפסולי גופיה.

אַפְסֵל, אִיפְסֵל אחפי, (1) נחצב | to be hewn
out | ausgehauen werden תרג' ישעי כ'א א'
(ואל סקבת בור בקרתם) וכפסולא דמגוב ריקן
אחפסלון.

(2) נחקק | to be engraved | eingegraben wer-
den תרג' איוב י"ט כ"ד (בצור יחצבון); בשינרא
יחפסלות.

(3) נפסל | to be disqualified | für untauglich
erklärt werden תרג' יביע ויקי כ' כיה (העוף
הסמא); עופא דמפסול למיכל.

פֶּסֶל וי, מין גרון | mallock | Hacke כרי כיו עיבז
מר פסל וקדרום.

פֶּסֶל - פס עץ, מוט | lath | Latte סוכה י"ט עיבז
פסל היצא מן הסוכה.

פֶּסְלֻת נ', פסול, פגם | Un-
tauglichkeit כ"ב קיה עיבז כל שתחלתו או סופו
בפסלות פסול תחלתו וסופו בכשרות בשר.

פֶּסְלִיא [פֶּסְלִיקָא] ניר, אפרסקים | peaches
Pflirsiche תוס' דמ' א' מ' האגוזין דורומסקיות
ופסליא.

פֶּסְלִיּוֹן עי' פֶּסְלִיּוֹן, ילקי תה' תריבז משהו
נחתין פסליון לפניו.

פֶּסְלִיעַ פסול לעדות.

פֶּסְנִמֹר וי, ממונה לקנות צרכי אוכל | caterer
Einkäufer für die Küche קהליר א' ג';
פמסנמורך אנא ולית את פסעים לי מתבשילי
דאידע מהו צדיק.

חובת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים.

(2) נחלק לשנים, נקרע | *ent-* to be cut in two
zwei gerissen sein חולי פיג מיאז נשכרה
השורה ובפסק תחום שלה.

פֶּסֶק פיעל, כרת וגזר | *in Stücke* to cut to pieces
reißen פסיק נחתו קב"ח ע"א: קיצצוהו
ופסקוהו.

הַפְסִיק (הפ', 1) חצץ והבדיל | *to form a partition*
eine Scheldewand bilden פאה פ"ב מיאז ואלו
מפסיקין לפאה.

(2) חדל, הרמה | *unterbrechen* to pause
פ"ב מיבז בין ויאמר לאמת ויצב לא יפסיק.

הַתְפַּסֵּק (התפ', 1) נגזר והוחלם | *to be decided*
entschieden werden פסיק פ"ב: דינכם בהפסק.
(2) קרץ | *zwnkern* to blink רביר פ"ה: עשה
עצמו מתפסק.

(3) עיי נִפְסֵק 2, תומי כלי ב"ב ד' היז סגדל
שנפסקו אזניו וכו'.

פֶּסֶק (פערי, 1) עיי פֶּסֶק 1, 2, 3, 4, 5. שנת ע"ה
ע"א: פסיק רשיה ולא ימית; פסי ק"א ע"א:
פסקינהו רשות הרבים; מ"ק ד' ע"א: מ"א ולא
פסקי; שבת ל' ע"ב: לא הוה פסק פומיה מגירסא;
ג"מ' נ"ו ע"א: פסק לי פסקוד.

(2) תחליט | *entscheiden* to decide סוכה כ"ט
ע"ב: קא פסיק ותנא.

(4) קרא את ההפסרה | *to read the Haphtara*
die Haphtara verlesen יומא פ"ז ע"א: פסק
מידרא.

אִיתְפְּסִיק, אִיתְפְּסִיק אתפ', עיי נִפְסֵק 2. שנת ק"ב
ע"א: איתפסיק ל"ח רצועה: ירוש' שבת פ"ו ה'
ע"א: איתפסיק מנדליה.

פֶּסֶק ד', 1 חלק | *Stück*, piece, remainder
Bruchteil כלא' פ"ז מ"ה פסקי ערים.

(2) פסיק בין שתי תיבות במקרא | *p'sik, a dis-*
junctive sign between two words in the
Bible | *Pesik, Trennungszeichen zwischen*
zwei Wörtern in der Bibel שטרר פ"ב יעקב
יעקב יש בו פסק.

פֶּסֶקִי טַעְמִים סימני הנגינות במקרא. המטעמים
מוקדם ומאוחר וכירב | *the punctuation of the*
Bible | *die biblischen Akzente* מנ"י ג' ע"א:
ויבינו במקרא אלו פסקי טעמים.

פֶּסְקָא ד', חיתוך | *Schnitt* cut חולי ק"ב ע"א:
גריד לבי פסקיה וכו'.

(2) חלק | *Teil* part ירוש' שבת פ"א ג' ע"ב:
ראשי פרקים - פסקין.

(3) החלטה | *Entscheidung* deulsion ב"ב ק"ל
ע"ב: פסקא דדינא.

פֶּסְקָה נ', חצי פסוק | *Halboers* half-vers במ"ר
פ"ג: מן שתיים ושתיים פסקה וכל פסקה ופסקה
מן חמש תיבות.

פֶּסְקוֹן ת', וכתן | *disputierend* arguing סנה'
מיד ע"ב: אמרה רוח פסקונית לפני הקב"ה.

פֶּסְקוֹת נ"ר, חבורות | *Gruppen* parties ויק'ר
פ"ג: נעשים פסקיות פסקיות לע"ז.

פֶּסְקִינוֹן עיי פֶּקְסִינוֹן. ירוש' יומא פ"ג מ"א ע"א:
אשכרוע - פסקינון.

פֶּסְתִּינוֹן עיי פֶּסְתִּינוֹן. ירוש' ח"י פ"ה מ"ה
ע"ג: החד קונדיטון ותמר פמתינון.

פֶּסְתִּין ז', מצע | *Matratze* mattress קה"ל' ג'
פ"ז א"ת דמייתי פמתיין.

פְּעוּט ת', קטן, צעיר | *klein, jung* minor, obild
ג"מ' פ"ה מ"ה הפעוטות מקחן מקח.

פְּעִי פ"י צוח | *schreien* to cry ערכ' ו' ע"ב:
עכ"ם הוא דפעי.

פְּעִידָה, פְּעִידָה נ', צעקה | *Schrei* cry ויק'ר
פכ"ז: בשכר פעייה שפעו כמינין שם: מאה פעיות
שהאשה פועה בשעה שיושבת על המשבר.

פְּעִידָה עיי פְּעִידָה. ירוש' ע"ז פ"ב מ"ב ע"ד: שאין
עבודתו אלא בפעירת.

פְּעִידָה נ', צעקנית | *Schreierin* noisy woman
סוכה ל"א ע"א: פעיחא היא דא.

פְּעִלָּה ד', פועל | *Arbeiter* worker ירוש' תענ'
פ"ג מ"ו ע"ד: נפק למורא לגבי סעליי [פעלוי].

פֶּעֶלְוֹתָא נ"י. פעולה | *Arbeit* | *work* ירוש' תעב'
 פ"א סיד ע"ב: מח חייני מסיע דעתי מן פעלותי.
פֶּעֶלְיוֹן ע"י פֶּעֶלְיוֹנָא. במיד פיד: עמוק פעליוני.
פֶּעַם -- פֶּעַמִּים לעתים. מומן לזמן | *sometimes*
manchmal שחשיר פ"ח: פעמים מכוסין פעמים
 מגולין.
פֶּעֶפּוּעָא ד' (1) מירוף של ביצים | *hashing of eggs* | *das Zerschlagen von Eiern*
 ע"א: פעפועי ביצי.
 (2) חשיכה | *darkness* | *Dunkelheit* תרג' איוב
 י"א י"ז (תעשה): דפעפועא דקבלא.
פֶּעֶפּוּעִין דר, מן צמח | *Kresse* | *cress* ירוש' פאה
 פ"ח כ"א ע"א: פעפועין וכו' קקולין.
פֶּעֶפֶע פ"י. (1) פורר | *zerbröckeln* | *to crumble*
 ירוש' שבת פ"ז מ' ע"ד: המפעפע גושים.
 (2) תלחל, חדד | *ein-* | *to pierce, to penetrate*
dringen, durchdringen חול' ק"ה ע"א: החמין
 ממפעעין את הירדים.
פֶּעַר -- חשף את השת | *sich* | *to uncover oneself*
entblößen מנה' פ"ז מ"ז: הפוער עצמו לבעל
 פעור.
פֶּעַר מיעל, כגיל. מפרי במ' קליא: המפער עצמו
 לבעל פעור.
פִּיפּ מתחזן פה.
פֶּפֶא שם אמוראים | *name of several Amorsim*
Name von Amoräern מנה' מ"ט ע"ב: רב
 פפא סבא.
פֶּפֶה מיעל, עשה תנועות בידיו | *to gesticulate*
gestikulieren דרך ארץ פ"ב: הסגמין והמפפין
 בדיהם.
פֶּפִּים שם אמורא | *name of an Amora*
eines Amoräers ב"ר פכ"א: דרש' ר' פפום.
פֶּפִּי דר, אב | *Vater* | *father* מוסה מ"ב ע"ב: בר
 מאה פפי.
פֶּפִּי שם אמורא | *name of an Amora*
eines Amoräers חול' ק"י ע"א: ר' פפי וכו'.

פֶּפִּי שם תנא | *name of a Tanna* | *Name eines*
 ע"י פ"ז מ"ז: העיד ר' פפ"ם.
פֶּפִּיר ו', גומא | *Papyrus* | *papyrus* ב"ר פליה
 כלי פפיר.
פֶּפִּילְיוֹן ע"י פֶּפִּילְיוֹנָא. ירוש' ע"ר פ"ז כ"ג ע"ג:
 פפיליונות מגיעות עד הקורות.
פֶּפִּיב מהו פת כותי.
פֶּפִּיב מתח מתוח מצאתי.
פֶּפֶא ע"י פֶּפֶי. תרג' איוב ל"ז מ"ז: פנאיקר.
פֶּפֶלְיוֹנָא ע"י פֶּפֶלְיוֹנָא. ירוש' מעשי פ"א מ"ט
 ע"ב: באילין פפוליא.
פֶּפֶח פעל, כחל ושרק | *die* | *to apply an eye-paint*
(Augen) schminken ע"ז כ"ח ע"ב: פפוחי עינא.
פֶּפֶחָא ד', עיר פ"ון | *unbe-* | *unwalled place*
festigter Platz תרג' וכו' כ' ח' (פרות תשב
 ירושלים): פפוחין חיתב ירושלם.
פֶּפֶחָה נ"י, ששון ושמחה | *Jubeln* | *das* | *joy* | *das*
 רני קמ"א ע"ב: רנח פפחה צהלה.
פֶּפֶמְלִיּוֹת ע"י פֶּפֶמְלִיּוֹת. ירוש' ע"ר פ"א י"ט
 ע"ג: פפמליות.
פֶּפֶי פ"י. (1) פתח | *öffnen* | *to open* | *to* | *öffnen*
 מ"ז (יפצה פיהו): פפי פומיה.
 (2) הציל | *retten* | *to save* | *to* | *retten*
 תרג' תה' נ"ז י"ד (הצלת נפשי ממות): פפיהא נפשי מקפול.
פֶּפֶי פעל, כגיל. 2. תרג' תה' ע' כ' (להצילני):
 לפצואה יתי.
אֶתְפֶּפִּי אתמי, ביצל | *gerettet werden* | *to be saved*
 תרג' משי ב' מ"ז (להצילך מאשה זרה): דתתפצי
 מן אתתא חילוניתא.
פֶּפֶדָא ד', 1) בריכה | *Tekah* | *pond* | *Tekah*
 ישי ל' י"ד (מים כגבא): מין כפפיד.
 (2) מקום כוצא מתכת | *Erz-* | *mine of ore*
fundort תרג' איוב מ' י"ח (אפיקי גזושה):
 פפדי נחשא.
פֶּפֶדָה ת', 1) צה, בהיר | *heller* | *bright* | *heller*
 י"ח ד' (כחום צה): כשחין פפיה.

(2) עיי' הַפְּצִיל (פצל). יומא כ"ח ע"ב תימור
של חמה מפציע לכאן ולכאן.

פִּצְעִילֵין דר, פירות מדוקות | *burst fruits* | *ge-*
spaltene Früchte שבת מ"ה ע"ב: מפצילי תמרה.

פִּקְדֵן -- מילא חובת עונה לאשתו | *to have mari-*
tal connection with | *die eheliche Pflicht*
erfüllen יב' סיב ע"ב: דיב אדם לפקוד את
אשתו כשעה שהוא יוצא לדרך.

הַפְּקִיד הַפ', נתן פקדון למשמרת | *to give in*
charge, to deposit | *zur Aufbewahrung*
geben ב"מ ס"ג מ"א: המפקיד אצל חבירו בהמה
או בלים.

הַתְּפַקֵּד (התפ', 1) נפקד, נזכר | *to be remembered*
bedacht werden פסיקיר מ"ב: שתתפקד אף היא.
(2) נצטווה | *beauftragt* | *to be commanded*
werden פסיקיר שבו: שנתפקד ולא עשה.

פִּקְדָּה פִּעַל, נתן צו | *befehlen* | *to command* פסיק'
בחורש קניה ע"ב: רבי הוה מפקיד לחבריה.

אִמְפִּקֵד עיי' הַפְּקִיד. ב"מ ל"ו ע"א: הוה מפקדי
מריהו.

פִּקְדוֹן: צַעַל פִּקְדוֹן נאמן, שומר | *trustee*
Depositär ב"ר פג"ג: בעל פקדון.

פִּקְדוֹתָא גי', צוואה | *Testament* | *last will* גי'ט'
ג' ע"ב: בששר פקדווא.

פִּקּוּחַ נֶפֶשׁ ו', הצלת חיים | *Lebens-*
rettung יומא פ"ה ע"א: פקוח נפש דוחה את
השבת.

פִּקְוֵעָה גי', בהמה חרה שחוטפת שמבקעים בריסה
להוציא ממנה את הולד | *a slaughtered pre-*
gnant animal which is ripped open | *auf-*
geschlitztes Muttertier (dem das Junge
lebend entnommen wird) חול' ס"ח ע"א: בן
פקועה.

פִּקּוּקְלָת פִּקּוּקְלָתָא פִּקּוּקְרָת גי', צומת
הגידין | *Verzweigung* | *ramification of sinews*
der Sehnen מפרא ויקי' גרבה פרק י"ז פרשה

(2) ברוד, מנומר | *scheckig* | *chequered* תרג' זכ'
ו' ו' (ברידים): פציהין.

פִּצְחָא דר, יושבי ערי הפרוות | *inhabitants of*
unwalled places | *Bewohner (offener) un-*
besetzter Städte תרג' אס' מ' י"ם (הפרוים):
פציהאני.

פִּצִּים ו', 1) קרש, נסר | *Latte, Brett* | *lath, board*
שבת פ"ח מ"ז: כדי ליתן בין פצים לחבירו.

(2) מזוזה | *Pfosten* | *door-post* מ"ז ל"ד ע"א:
בית שאין לו אלא פצים אחד.

פִּצְמָא ו', 1) כנול 2, מני ליג ע"ב: דאית להו
פצימי לית להו מזוזהא.

(2) עמוד במסר | *Kolumne* | *column (of writing)*
תרג' שני אס' ו' א': ואתגוללו פצימא מאליהם.

פִּצְעָה גי', 1) בקיעה | *das Spalten* | *splitting*
שבת ע"ד ע"א: פציעה בכלל רישה.

(2) פצע | *Verwundung* | *wounding* מנה' ל"ז
ע"ב: חבורות חבורות פציעות פציעות.

פִּצֵּל פִּעַל -- ביקע, הפריד | *to split, to divide*
spalten, trennen בכורות פ"ה מ"ז היה ראש
הזנב מפצל את העצם.

הַפְּצִיל חפ', הסתעף | *sich ver-* | *to branch off*
zweigen יומא כ"ם ע"א: מה אילנה זו קרינה
מפצילות לכאן ולכאן.

פִּצֵּל פ"י, חילק | *tellen* | *to divide* ביצה פ"ה
ס"ג ע"א: פצל מיא לכא ולכא.

אִיפְצִיל אתפ', עיי' הַפְּצִיל. יומא ע"א ע"ב: עמרא
איפצולי מיפציל.

פִּצֵּעַ -- בקע | *spalten, crack* | *to split, to*
knacken ירוש' שבת פ"ז מ"ז ע"א: קורנס לפצוע
בו אגוזים.

נִפְצֵעַ נפ', נכרש | *zerquetscht* | *to be crushed*
werden יב' פ"ח מ"ב: שנפצעו הבצים שלו.

פִּצֵּעַ פִּעַל, עיי' פִּצֵּעַ. שבת פ"ז מ"ז: קורנס לפצע
בו את האגוזים.

הַפְּצִיעַ חפ', 1) עיי' פִּצֵּעַ. מנה' פ"ח מ"ה: מפציעו
את מוחו.

פְּקִיעִין שם מקום בארץ ישראל name of a place
in Palestine | Ort in Palästina
אחר ר' יחושע לפקיעין אחר רבן גמליאל ליכנה.
פְּקִיל פרצה קוראה לננב.

פָּקַל פיעל, פיצל, קלף abschälen | peel מעש'
פא מיה הנצלים משיסקל.

פָּקַם פיי, פָּקַם פיעל, נתן רסן בפי בהמה להמותה
הנה והנה to prick an animal's mouth with
the bit (ein Tier) am Gebiß ziehen
ופוקמה לחיכוך שירצה; שם: שעיקם פיו וסיקמו.
פָּקַח פקוח נמש.

פָּקַח פיי, (1) פתח פי הבחמה בחזקה
forcibly | aufsperran
ופוקם את פיה.

(2) כחל to paint | schminken שם פיי מיה וכן
הפוקמת.

(3) מלסל | kräuseln to curl שם ציה עיאו
גודלת ופוקמת משום בונה.

פָּקַם פיעל, נשרו השערות הדקות שבצמח
the down (of plants) removed | den Flaum
verlieren מעש' פיא מיה: הקישואין והדילועין
משיסקמו ואם אינו מפקם וכו'.

פָּקַסְמִיא די, שערות דקות שבצמחים
Flaum ירוש' מעש' פיא מיה עיאו: מן דו ירים
פקסומיה.

פָּקַסְנוֹן די, מין עץ box-tree | Buchebaum
פסיו: האשור - פקסינון.

פָּקַע פיע, (1) נבקע | platzen ירוש' מעש'
פיג ב' עיד: פקעים שהיא פוקעת.

(2) קפץ | abspringen to spring זכח' פים מיה
גדלת שפקעה מעל המזבח.

(2) בטל | die to have no more legal effect
Gültigkeit verlieren ירוש' יבמ' פיא ב' עיג:
פקעו ממנה קידושין.

פָּקַע פיעל, ביקע | spalten to split ירוש' פס'
פיז ליה עיב: שלא לפקע חרת הבשר.

הַפְּקִיעַ הפ', (1) כניל. שבת פג מ'ג: לא יפקיענה
במדרין.

י'ה החלב שכיון הפקולות; ביר פיעת: פקולתא
דגידא; תומי חולי' פי י'ה: חלב שכיון פקולות.

פְּקֻרִין עי' פֻּקְרִין. שבת ב' עיאו יוצאין בפקודין.

פָּקַח -- נפקח נפ' -- נרפא האלם מאלמותו
to recover the faculty of speech | die Sprache
wieder erlangen פסיקיר פמיב: וכל אלם נפקח.

פָּקַח פיעל, (1) פתח | öffnen to open ביב ייב עיב:
אפילו לבו אטום ככתולה יין מפקחו.

(2) חפר וחשף | aufgraben to dig up אהלי
פמיז מיד: המפקח בגל.

(3) השגיח | überwachen to watch, to care
כח' ח' עיאו: מפקדון על עיסקי רבים.

נְתַפְקָה נתפ', נרפא החרש מחרשותו
to recover the faculty of hearing | das Gehör wieder-
bekommen יב' קייג עיאו: נתפקה החרש.

פָּקַמָּא די, פָּקַמִּים זיר, והמה שעל גבי יין או
שמן froth, foam | Schaum בים מ' עיב:
פקמך מאי איעביד לחו; שם: שסרים בלא פקמים.

פָּקַי זיר, מוצאי' | Ausgang, Ende exit, end
ירוש' ביב פים ייז עיאו: פקי שמיפתא.

פְּקִידָה נ', (1) בדיקה | Untersuchung
examination נרה פיא מיה: מפסידה לפקידה.

(2) שימת לב וזכרון | das Ein-remembrance
gedenksein פסיקיר מיה: פקידה של ברכה
וכו' פקידה של גאולה.

פָּקִיסְנָא די, תערובת אדמה וצואה
clay and ordure | Mischung aus Ton und
Exkrementen עיז ליג עיב: סאני דפקיסנא.

פָּקִיעַ זי, (1) בתילה | Docht wick שקלי מיה פיא:
כן בב' על הפקיע.

(2) רצועה | Riemen strap יומא כ'ג עיאו לוקח
וכו' בפקיע.

(3) צרור | Bündel bundle שבת פכיר מיה:
פקיעי עמיר.

(4) תי', מפורסם | wohlbekannt well-known יב'
ליו עיב: דפקיע שמייהו.

פֶּקֶץ פיעל, עי פֶּקַם. תוס' צוקי מעש' אי ויז
תורמין וכו' אעפ"י שלא פיקץ.

פֶּקֶן פיי, סתם *to stop | verstopfen* כל' פֶּיג מ'יה:
משמק וכו' שמקקו.

הַתְּפִקָּה התפ', (1) צודעוע *erschüt-* *to be shaken*
tert werden ברי ביב עיבז עד שיתפקקו כל
חוליות שבשדרה.

(2) נמתתם וגעצר *zum Still-* *to be stopped*
stand gebracht werden פֶּיג עיבז כיון
שנשא אדם אשה עוונותיו מתפקקין.

פֶּקֶק זי, (1) מתימה *Stöpsel | stopper* ביר פיעז
כוה שתוא מעביר פקק מעל פי צלוחית.

(2) קשר בצמח *Knoten | knot* ביק פֶּיג עיבז
מן הפקק ולמעלה.

פֶּקֶר פער, (1) נעשה כופר בעיקר *to become*
heretic | ketzerisch werden מגי' ביה עיבז
פקרו המינים.

(2) הפקיר *(oneself) | (sich) pre-* *to prostitute*
geben ירוש' סנה' פֶּיג כי עיבז מלמד שפקר
עצמת.

הַפְּקִיר הפ', ויתר על קנינו *to declare*
als herrenlos erklären גימ' לים עיבז הפקיר
עבדו.

פֶּקֶרִית פקרת עי פֶּקֶרִין. תוס' בלא' ה'
כיג: הפקרת והציפה; ילקי מלכי קציה: פקרון
הייתי כורך.

פֶּקֶתָא ב', כוס *Becher | cup* אמתיר א' היז
אין אונס בפקתא וכו'.

פֶּקֶא כחיה, (1) פחות *weniger | less* ביר פֶּיג:
לפום חילק אכול ופרא מן מה דאת לביש ויתיר
ממה דאת שרי.

(2) חץ מן *save | außer* ירוש' בת' פֶּיג לי עיר:
חרין חולקין פרא ציבחר.

פֶּרָא פֶּוּרְגָן עי פֶּרְפֶּוּרְגָן. ביר פֶּיג: מוהר
פורגן מתן פרא פורגן.

פֶּרְגָר עי פֶּרְדָּה. תוס' צוקי תרי ג' פֶּיג: רימונים
ועתיד לעשותן פראגרא.

(2) קרע *to unravel, to strip | zerschleissen*
שם ב'יא עיבז: מכלאי מכנס' כהונה ומהמיניהן
היו מפקיעין ומחן מרליקין.

(3) הוציא, גאל, שחרר *befreien | to release*
יב' מיו עיבז: מפקיעין מירי שעבוד.

הַמְּפִיקַע אֶת הַשְּׁעָרָה גרם ליקרות *to raise the*
market-prices arbitrarily | den Marktpreis
in die Höhe treiben תעג' פֶּיג מ'יבז שלא
להפקיע השערים.

פֶּקַע פ'ע, (1) נפקע *bersten | burst* פס' פֶּיג
עיבז: פקע איגרא.

(2) בטל *to cease | aufhören* חול' פֶּיג עיבז:
פקע ליה איסור וכו'.

פֶּקַע פיעל, מנע *hindern | to hinder* גימ' מיר
עיבז: מפקע ליה ממצוות.

אֶפְקַע אפי, (1) ביטל *auf-* *to cancel, to annul*
haben, annullieren שבועי מיה עיבז: אפא
שביעית אפקעתייה.

(2) תודיע *bekanntgeben | to make known*
גימ' ליו עיבז: מעיקרא במאי אפקעינחון.

פֶּקַע -- בקיע, סדק *Spalt, split, crack, splinter*
Riß; Abgesprungenes ביר פֶּיג: לא קשר
ולא פקע: ספרי במ' קכ"ד: להביא את הפקעים.

פֶּקַעַת נ', כריכה בצורת כדור *coil, clue of*
thread | Knäuel כלי פֶּיג מיר: הפקעת של גמי.

פֶּקַעַתָא נ', בִּפְלָה *Müßiggang | idleness* בת'
מיו עיבז: יתב ליה שכר פקעתה.

פֶּקֶקָן פיי, (1) חלהל, ניער *loose | to loosen*
machen מוכה פֶּיג מיה: מפקק ונופל.

(2) המיל ספק *rütteln, to shake, to contest*
zweifeln ערי פֶּיג מיה: שפקק במהרת ידים.

(3) היסס *schwanken | to be irresolute* מיר:
תח' ניגז: ואתה מפקק בדבר ואין אתה יכול
להוציאו מפיד.

פֶּקֶקָן כניל, 2. סוכה פֶּיג עיבז: אתי למקפוקי בלולב.
אֶתְפִּקֶּק אתפ', נתבקע *gespalten | to be split*
werden תרג' איוב לי יז (עצמי נקר מעלי):
גרמי אתמפקקין מיני.

פראדורן [פראָדורן] תי, סמוך על שולחן-
neighbour at table | Tischgenosse
זמן שלא נשא ארוסתו הוא הווה פראדורן
לבית חמו.
פראטרום עי פֿרוֹטְרוֹם, תום מעשיש ב' י:
אלא אם כן יש עמו פראטרום.
פראידותין עי פֿרִידוֹתִין, ירוש' יומא פֿיא ליה
עיג: פלהדין - פראידותין.
פראלוקין [פֿירולִין] עי פֿירולִין, שמור
פֿליח: יוסף פראלוקין.
פֿראמא די, מסחא *mask* | *Maske* מדר' תח' יז:
פראמא נתן לפני עיניהן.
פֿרביטא [פֿרִבִּיטא] די, בלן | *bathing master*
Bademeister ביר פֿאג: כהדין פֿרביטא שהוא
משטף וכו'.
פֿריג [פֿריג] הפֿריג הפֿ, חצמית צמח *to sprout, to*
germinate | *auswachsen (von Früchten)*
פֿיז: ומצא אותה שהפריגה וכו'.
פֿריג פֿי, שיכל (את הידים) | *to exchange*
wechseln, tauschen תת' יכיע ברי מיה יד
(שכל את ידיו): פֿריג ית ידיו.
פֿריג די, מין צמח *poppy* | *Mohn* חלה פֿיא מיד:
האורז והדוחן והפֿריגים.
פֿריגור, [פֿריגורא] זי, 1) ססך *curtain* | *Vorhang*
חג' פֿיז עיג: מאחורי הפֿריגור: תרג' ברי לז יז:
מכתר פֿריגורא.
2) שומר הפֿתח *door-keeper* | *Pförtner* מבי'
יתרו בחדש פרשה ב'ז לא דומח שומע ספי
פֿריגור לשומע ספי מלך.
3) מין מלבוש *a cloak* | *ein Kleid* ביר פֿפֿיד:
כתנת הפֿסס - פֿריגור: תרג' ברי לז ג' (כתנת
פֿסס): פֿריגור מצוייר.
פֿריגותה עי פֿריגותה, תרג' יכ'ע ברי כיד מ'ס
(מיניקה): פֿריגותה.
פֿריגול די, 1) שוט למלקח *whip* | *Peltische* ויקר'
פֿליג: לוקה בפֿריגול.

2) סחורה *Zirkel* | *circle* כלי פכיס מ'א: יד
הפֿריגול.
פֿריגותה, [פֿריגותה] ב'י, מין מלבוש *a cloak*
ein Kleid ביר פֿגיו: כל אותן הפֿריגותה שעשת
אסך לישמעאל: ירוש' שבת פ'ו ז' עיד: פֿליה
דמרגליתא על פֿריגותא.
פֿריגיא ב'י, תכומה שלא עלתה יפה *bad crop*
Mißernte (durch Aus-
(through sprouting) | *keimen*) ירוש' תענ' פֿיג מ'ו עיד: מתריעין על
פֿריגיא של פֿשתן.
פֿריגיתא, [פֿריגיתא] ב'י, תרגומה צעירה *young*
poultry | *Hühchen* ב'ס כיד עיג: אשכח
פֿריגית שחוטות: ירוש' ברי פ'ו י' עיג: פֿריגיתא.
פֿריגול עי פֿריגול, תום, כלי, ב'ס די ד'ז: פֿריגול
שעשה בראשו מסמר להיות מכה בו.
פֿריגלינין עי פֿריקלימין, תום צוק' כלי, ב'ב ב'
י'א: שלשה פֿריגלינין הן של צדי חיה וכו'.
פֿריגמטום, [פֿריגמטום], פֿריגמטום זי,
סוחר *merchant* | *Kaufmann* קהל' מ' א'ז:
זהו פֿריגמטום דהוה מזבין וכו' ברי פֿעיו:
סח אותן יתדאין סח אומנתכון פֿריגמטום:
פֿסיקיר פֿפֿיז פֿריגמטום ומפֿרשי הים.
פֿריגמטא ב'י, סחורה *ware; goods* | *Ware* ב'ס
מ'ב עיג: לעולם ישלש אדם מעותיו שליש
בקרקע שליש בפֿריגמטא ושלש תחת ידו.
פֿריגמטורא, [פֿריגמטורא] עי פֿריגמטום,
ויקיר פֿיג: דעותיה דמתקריא פֿריגמטוסא: ילק'
קהל' תתקעא: בר פֿריגמטורא.
פֿריד - פֿריד טיעל - הכדיל *to separate* | *trennen*
ירוש' ב'ס פֿיב י'א עיג: הפֿריד בגרורה.
פֿריד - פֿליח רמון מיושב *slices of pomegranates*
Granatapfelschnitte מעשי פֿיא מ'יו: הפֿריד
וחצימוקין.
פֿרידוכום [פֿרידוכום] תי, פוכקה, בולס
striking | *auffallend* ביר פֿיס: לכן פֿרידוכום.
פֿרידוקמא די, אות ומופת *an example* | *Beispiel*
Exempel תנח' בוכר לך ז' ועשה אותם פֿרידוקמא.

פְּרִיִּדְרִין דר, ריינים *Richter* | *judges* יומא
פּיא סיא: לשבת פרהדרין.

פְּרִיִּדְנֶג ז', עבודת המלכות | *public service*
Öffentliche Arbeit גיפ' מ'ד עיא: המוכר עבד
לפרהנג בכרי יצא לחירות.

פְּרִיִּדְסִיא נ', פרסום, פומבי | *public, publicity*
Öffentlichkeit סנה' עיר עיא ועיב: אין פרהסיא
סחות מעשרה בני אדם.

פְּרִיִּדְה ז', (1) סין עוף *eine Vogelart* | *a bird* חולי
ס'כ עיב: פרוא אמיר.

(2) שם מג פרסי | *name of a Persian magian*
Name eines persischen Magiers שם: וסימך
פרוא אמנושא.

פְּרִיִּדְמָה עי' פְּרִיִּדְמָא, ילק' תח' תריע: פרואמה
נתון לפני עיניהן.

פְּרִיִּדְמָר ז', פרבר, ישוב סמוך לעיר | *outworks*
Vorort תוסי צוק' תרי ב' יז: ישראל שקנה
שרה בסוריא תרי הוא כקונה בפרואר
שבירושלים.

פְּרִיִּדְמָרֶן עי' פְּרִיִּדְמָרֶן, ביר פסיד: כלו -
פרובגרון.

פְּרִיִּדְמָט, פְּרִיִּדְמָט'א נ', צאן | *sheep* | *Kleia-*
steh פס' שק' יג עיא: אילים - פרובמטאן
ילק' מלי רכיו: פרובמטא.

פְּרִיִּדְמִיִּה [פְּרִיִּדְמִיִּה] דר, מרחצאות של יחידים
Privatebäder | *private baths* עהשיר ג' ז':
תענגות בני האדם - פרובמית.

פְּרִיִּדְמִיִּה ניר, עי' פְּרִיִּדְמִיִּה, ילק' ברי קיא: כל
פרובמיות שעשת אמך לישמעאל.

פְּרִיִּדְמִיִּה עי' פְּרִיִּדְמִיִּה, מדר' תח' בוכר ייב: לוקח
בפרובין.

פְּרִיִּדְמִיִּה עי' פְּרִיִּדְמִיִּה, אסחיר פתיחתא: כלו
- פרובינן.

פְּרִיִּדְמִיִּה שם מקום | *Ortename* | *name of a place*
עיו ליא עיא: רבי יוחנן איקלע לפרוד.

פְּרִיִּדְכּוּם עי' פְּרִיִּדְכּוּם, ילק' ברי קימ: לבן
פרדיכום.

פְּרִיִּדְמָא, פְּרִיִּדְמָם עי' פְּרִיִּדְמָא, ילק'
מלכ' רמימ: החזיר אותו וכו' בפרימא: ויקיר
פיימ: וישב עליו בפרימס.

פְּרִיִּדְסָא ז', פרדס, *Garten* | *garden* בימ קיב:
לסירפק ביה ההוא פרימא.

פְּרִיִּדְסִקִּין זר, שוטרים | *Schutzleute* | *policemen*
ביר פציד: שר פרימקי בתרית.

פְּרִיִּדְסִקִּים דר, חבית *Faß* | *eask* ירוש' ביצה
פ'ב סיא עיב: פרימקים היו מעשנין וכו'.

פְּרִיִּדְכֶּה ז', במלך, חולך במל' | *Müßig* | *idle man*
gänger ביב ניה עיא: פרימכת מסייע מתא.

פְּרִיִּדְים פשט רמו דרוש סוד.

פְּרִיִּדְמִיִּה, פְּרִיִּדְמִיִּה עי' פְּרִיִּדְמִיִּה, תוסי
תעני' די (ג'), יז: שהושיבו מלכי יון פרימיות
על הדיכום: ביב קביא עיב: פרימיות.

פְּרִיִּדְסִקִּין נ', פְּרִיִּדְסִקִּין ז', בית קבול בכחול
Wandschrank | *a chest in the wall* אחל' פיו
מיז: רואין את הפרימקין כאילו תוא אוסם: תוסי
שם ז' ייג: תיכח שעשאה פרימקיא.

פְּרִיִּדְשָׁכָא ז', אציל | *Vornehmer* | *nobleman*
שבת ציר עיא: ההוא פרימכא דרתח מלכא
עלית.

פְּרִיִּדְה עי' פְּרִיִּדְה, ירוש' מגי' פ'ב עיג עיא: חד
פרה חד.

פְּרִיִּדְמִיִּה עי' פְּרִיִּדְמִיִּה, ירוש' גיפ' פיה מיז
עיב: נכסים שהכניסה לו פרה פרימין.

פְּרִיִּדְכָא ת', סמך *dicht* | *light* גדה ייז עיא:
מילא פרימכא.

פְּרִיִּדְגִּנָא, פְּרִיִּדְגִּנָא ד', מקיר | *officer*
Beamter עיר' לוי עיב: הא בפרהגנא הא
במרי דמתא: בימ פ'ג עיב: אשכח לההוא
פרהגנא דקא תפיס גנבי.

פְּרִיִּדְגִּנָא עי' פְּרִיִּדְגִּנָא, ביק קיז עיא: מסרח
לפרהגנא דמלכא.

פרודגמא עי' פרומגמא, ילקי תהי' תרפ"ג: לכן
מלך שאירס בת מלך וקבעו פרודגמא ליום פלוני.
פרודגמא, פרודגייא, פרודגמא נ"י.
פקודה *Befehl* | *ordinance* פסיק' שור ע"ז ע"א:
למלך ששלח פרודגמא שלו למדינה; ויקיר
פכיו: פרודגמא; תנח' עקב י"א: פרודגייא.

פרודור ז"י, חדד חגניסה *antechamber* | *Vor-*
zimmer אבות פ"ד מ"יו: העולם הזה דומה
לפרודור בפני העולם הבא.

פרודיק, פרודיקי שם אמורא *name of an*
Amora | *Name eines Amors* במ"ד פ"כ:
ר' פרודק בר נחשא; ילקי במ"ד תתמ"ב: א"ר
פרודיק בר נחשא.

פרודימא נ"י, יום חכמא *fixed term* | *Termin*
פסיק' בחודש קיד ע"ב: למלך שקידש וכו' וקבע
לה פירותימא.

פרודא ז"י, מין יתוש *mosquito* | *Moskito*
נדה י"ז ע"א: אב"י בא"י דידבי רבא בא"י פרוחי
(2) שיער מתנפנף *flying hair* | *flatterndes*
Haar שבת נ"ז ע"ב: מאי ביזיוני וכו';
כל"א פרוחי.

פרודגמא נ"י, חגיגת חתונה *wedding* | *Hoch-*
zeitfeier ירוש' דמ' פ"ד כ"ד ע"א: בשבת של
פרודגמא ותתיר משום איבת.

פרודא נ"י, אגורה *small change* | *kleinste*
Münze קיד פ"ח מ"א: וכמה היא פרוסה אחד
משמונה באיסר האיטלקי.

(2) מין סרדים *a kind of mules* | *eine Maul-*
eselart ירוש' בלא' פ"ח ל"א ע"ג: הפרוסות וכו'.
פרודמא נ"י, תמונת אדם מן החזה ולמעלה *bust*
Blate, Brustbild שמרר פס"ה כשכיל פרומי
של מלך שהיא חקוקה עליו.

פרודטות ז"י, עי' פרודטה. ב"מ מ"ז ע"א:
א"ר וא"ר פרוטות.

פרומי ת"י, ממדרגה ראשונה *first class* | *erst-*
klassig ירוש' יומא פ"ג מ' ע"ד: שני שכלולוסין
וכו' משם מילה רשמעה פרומי.

פרודתקא נ"י, פקדת המלכות *edict* | *Erlaß*
תרנ' שניאמ"ו י"ז א"ג: ופרודתקין רישורת וכו'.

פרודא נ"י, כתף *shoulder* | *Schulter* תרג' ישי'
מ"ט כ"ב (על כתף תשאנה); על פרוח יתבטלן.
פרודכטה עי' פרובטייה. במ"ד פ"א: תענגות
כני האדם - פרובכטה.

פרוד עי' פרודאר. ב"ר פס"ה: ויוצאין בפרוד וכו'.
פרודגקא ז"י, שליח *Bote* | *messenger* מנח' פ"ב
ע"א: קריינא דאנרמא איהו ליח' פרודגקא.

פרודקא נ"י, שוק *Markt* | *market* דל' ז"ה ע"ב:
פרודקא דגויים הוא.

פרוד ז"י, יושב עיר פרויה *resident of an open*
place | *Einwohner einer offenen (unbe-*
festigten) Stadt י"ט ע"א: פרוח בן יומו
קרוי פרוח.

פרודבומים ז"י, שליח המלכות *ambassador*
Gesandter שמור פס"ב: מדינה ששלחה
פרודבומים לעטר למלך.

פרודבול ז"י, מסירת מודעה של מלוח, שאינו
משמש את החלואות כשביעית *a declaration*
that the law of limitation by the entrance
of the Sabbatical year shall not apply to the
loans to be transacted | *Vorbehalt des Gläu-*
bigers, seine Darlehen nicht durch das Sab-
batjahr annullieren zu lassen פ"י מ"ג:
זהו גופו של פרודבול וכו' שכל חוב שיש לי
שאבנו כל זמן שארצה.

פרודבול נ"י, מענת *claim* | *Anklage* מ"ג פ"ז
ע"א: זה בא בפרודבול וכו'.

פרודבטיא, פרודביון, פרודביון, פרודבין
ז"י, שליח המלכות *ambassador* | *Gesandter*
תנח' וארא ה"ז יום פרודבטיא של פרעה היה;
שרש"ר א' ב"ז: תעשה את פרודביון; תנח' בוב'
דב"ז: שאם יבוא פרודביון וכו' מדברים עמו
כלשונה ב"ר פ"ד: ושלח פרודביון לפגיו.

פרודבאות כ"ר, שומרים *guards* | *Wachen* תעני'
כ"ח ע"ע: הושיבו פרודבאות על הדרכים.

the last (15) days before the festival | *die letzten (15) Tage vor dem Fest* שק' ס'א ס'ג' בפרוס חפסח בפרוס עצרת.
פרוסבול, פרוסבולא עי' פרוסבול. תוס'
ב'ב י"ב ו': גחרי דינין ופרוסבולין; גיט' ליו עיב:
האי פרוסבולא עולכנא דדייני הוא.

פרוסבולום עי' פרוסבולום. שמורר פסיו נכנס
פרוסבולום.

פרוסבולא עי' פרוסבולא. תרג' מליא ו' ד' (אלם):
פרוסבא לבית דינא.

פרוסבולות עי' פרוסבולות. תעני לי עיב: יום
שביטל תישע בן אלה פרוסבולות שהושיב ירכעם.

פרוסה ג', חתיכה *Stück* | *piece* דמ' פיה
מיה פרוסות פת.

פרוסמגמא עי' פרוסמגמא. מדרי תוד ייד:
וקבעו פרוסמגמא ביום פלוני.

פרוסטרה ג', מנן, מחסה *Patronat* | *patronage*
דכ'ר ס'ט: כל מי שנשען בכשר ודם עובר אף
פרוסטיה שלו עוברת.

פרוסטקוסרין [פרוקניסטרין] ויר, גוכי טסים
tax-collectors | *Steuereinnahmer* מדרי זה'
ייו: שמא אם משלח להם פרוסטקוסרין.

פרוע ו', גילוי, חשיפה *Ent-* | *uncovering*
blößung ברי ס'ב עי'א: כל זמן שאין חבירו
רואה את פרועי.

גידול פרע *das* | *wild growth of the hair*
Wildwachsenlassen des Haares תרג' במ'ו' ח'
(גדל פרע שער ראשו): מרבי פרוע סער רישיה.

פרופוסטום, פרוספוסטום, פרוספוסטון ו',
שר הצבא *Oberbefehl-* | *chief of the army*
haber במיר ס'א: ואומר לפרופוסטום לך סנה
את הלגיונותו שם פ'וז מלך בשר ודם יש לו
פרופוסטיין; שמורר סמיה הפרופוסטיון.

פרופסלה [פרופסלה] ו', אצעותה שברגל
Knöchelring | *anklet* ירוש' שבת פ'ו ח' עיב:
הצערות - פרוספלה.

פרופטית עי' פרוספה 2, כלא' פיה מיה: הפרופטיות
אסורות.

פרופטיקטור ו', שומר ראש המלך *royal life-*
guard | *Leibgardist* שמורר פליו: ועשו
פרופטיקטור שלא יהא זו מפלסין.

פרופטרוט. פרוטרות ו', מסבעות קטנות *small*
change | *Kleingeld* ירוש' שק' ס'ב מ'ו עיב:
כמכנס פרוטרות; ירוש' ב' פיה ג'ג עידו מכנס
פרוטרוט.

מספרים קטנים *detail number, odd sum* |
kleine Zahlen מדרי תה' כ'ג: חמשה עשר אלף
ופרוטרות.

פרופטרוט תה'פ, אחד אחד, כפרמות *individu-*
ally | *einzel, im Einzelnen* בכורות ח' עי'א:
לא סנאן הכתוב אלא בפרופטרוט.

פררי פסיק רישיה ולא ימות.

פררילא ו', פרבר *Vorort* | *outwork* תרג' יביע
במ' ליה ב' (ומגרש לערים): פרוילין לקריא.

פרוכי [פורגין] ג', רסן *halter* | *Halfter* ביר
פמיה: עכיד לך פרוכי (ולג' מוספא: פורכי).

פרוכסין [פרנסין] ג', מנחג, מעשה *practice* |
Praxis ירוש' ב'מ ס'ב ח' עיב: פרוכסין דירכון.

פרופמאה ו', גנב, חותר בחים *Ein-* | *burglar*
brecher ב'מ ס'ב עי'א: והאידנא דשכיחי
פרוסמאי.

פרופמבא ג', רסן *halter* | *Halfter* שבת פיה
מ'א: באמסר וכו' ובפרוסמבא.

פרומי עי' פורמא. ילק' בר' עי'ס: עתיד לך פרומי.
פרונא ו', מוהר, נדוניה *Mitgift* | *dowry* ירוש'
בת' פ'ט ל'ג עיב: אי אבד פרונא.

פרונקא ו', בגד ישן *alles Kleidungsstück* | *rag*
עי' לי עי'א: צרונה בפרונקא.

פרוס ו', עי' פרוספה. ירוש' בר' פ'ו י' עיב:
פרוס של חטים.

(3) תושיפ *ausstrecken* | *to extend* קהל-ר ח' ח' מפריין באצבעותיהן.

פֿרֿוֹדֿאָנֿען פֿרֿוֹדֿנֿען עי פֿרֿוֹדֿאָנֿען. תרג' רות ד' ב': פֿרֿוֹדֿאָנֿען דאָנֿען ירבעם; קהל' ג' יא: ומני פֿרֿוֹדֿען על שבילא.

פֿרֿוֹדֿמֿא ז' תגורח *Gurt* | *girdle* מוכה י"א ע"א: ד' עמרם רמא תכילתא לפֿרֿוֹדֿמֿא דאִינשי ביתיה.

פֿרֿוֹדֿמֿא ז' שבר שעורים *Gersten-barley bear* | *bier* פס' ק"ז ע"א: פֿרֿוֹדֿמֿא ותאיני ואמני.

(פֿרֿוֹל) אִפֿרֿוֹל אַמֿ' התמרמר | *to rage wüten* גיט' מ"א ע"א: כי אתער הזה קא מיפֿרֿוֹל.

פֿרֿוֹק שם איש *männlicher* | *a man's name* *Name* בים מים ע"ב: פֿרוק רופילא.

פֿרֿח - עק *fliegen* | *to fly* בים פֿיא מיד: גזלות שלא פֿרחו.

הֿפֿרֿיִת הַמִּי - 1) כגיל. חולי פֿייב מיג: אפרוחים מפֿריחין.

(2) גרם לחתעופפות *fliegen* | *to cause to fly* *lassen* סנה' פֿיג מיג: מפֿריחי יונים.

(3) חעקיר את הצבול *vorragen lassen* | *limits* חוט' ביק ב' ה': המפֿריח גדיחו לרשות הרבים.

פֿרֿח - אמרוח *Küchen* | *chiicken* ירוש' ע"ז פֿיג מ"ב ע"ד: תרגולתא ומרחית.

פֿרֿחי כְּהוֹנֵה צעירי הכהנים | *priestly youth* *priesterliche Jugend* מדות פֿיא מ"ח: פֿרחי כהונה וכו'.

פֿרֿחֿא ז' 1) מין ארבה | *a species of locusts* *eine Heuschreckenart* תרג' יואל א' ד' (הילק): פֿרחא.

(2) עי אָלֶת, פס' קי"א ע"ב: מולא דפֿרחא. ועי פֿירֿחא.

פֿרֿחֿה בגיל 2. בר' מ' ע"ב: נצפה - פֿרחה.

פֿרֿחינֿען עי פֿרֿפֿחינֿען, ירוש' מגי' מ"ב ע"ג ע"א: פֿרחינֿען.

פרופקפא עי פֿרוקופי. רות רבה א' י"ב: פרופקפא.

פֿרֿוֹקא ז' גואל *Erlöser* | *redemer* איכיר א' מ"ה: דאחיליד פֿרוקתון דיהודאי.

פֿרֿוֹקאָפֿי ג' סימן של הצפיינות *Aus-* | *distinction* *zeichnung* ביר פֿייב: האויל ולגיון זה המליכני תחלה הרי אני נותן לו פֿרוקופי.

פֿרוקמו [מֿרֿופֿיקן] ז' חג תקופת תחמח *the festival of the midwinter solstice* | *Feter der Sonnenwende* ירוש' ע"ז פֿיא ל"ט ע"ב: פֿרוקמו ראשה של תקופה.

פֿרוקלֿא, פֿרוקלֿום שמות אנשים *names of men* | *männliche Namen* ירוש' מנח' פֿיג כ"א ע"ב: כד עאל פֿרוקלא: ע"ז פֿיג מ"ד: פֿרוקלום בן פֿילוסופים.

פֿרוקפא עי פֿרוקופי. תגד' ויחי ח' התחיל מחלק לחן פֿרוקפארה.

פֿרֿוֹדֿא ז' מקפה מקפח *Mehlbrei* | *pasta* פס' מ"ב ע"ב: פֿרודא דאושכמי.

פֿרֿוֹדֿי שם אמורי *Name* | *name of an Amora* *eines Amoräers* ירוש' טאה פ"ז ב' ע"ב: רבי אמר לרב פֿרוי.

פֿרֿוֹש' ז' 1) מי שמורש ומתרחק מן הצבור *Abgesonderter* | *seceder* פס' ע' ע"ב: ואנן מעמא דפרושים ניקו ונפרוש.

(2) חבר לכת הפרושים *Pharisäer* | *Pharisee* ידים פ"ד מ"ה: אומרים צדוקים קובלים אנו עליכם פֿרושים.

(3) נזיר, מגפן *Ashet* | *ascetic* חים' מופה מ"ה: משחיר בית תמקדש רבו פֿרושים בישראל ולא היו אוכלין בשר ולא היו שותין יין.

(פֿרו) הֿפֿרֿיִת הַמִּי, 1) הגוים, הרחיב ללכת *to go beyond* | *zu weit gehen, übertreiben* ר"ב ע"א: הפריז על מרותיו של הקב"ה.

(2) הוסיף החוכר על המחיר *to offer a higher rent* | *etwa höheren Pachtzins anbieten* ב"ב: ס"מ ע"ב: מפריז על שדהו וכו'.

פֶּרְחָתָא נִי, עופות *Geflügel* | *birds* תרג' משי' א' ייז (עוף כנף): פירוש דגמא.

פֶּרְטָא -- 1) פתח *öffnen* | *to open* ויקר פיה: שהיו פורטים פיהם.

2) פצה *spalten* | *to split* מעשי פ"ב מיה פורט ואוכל.

3) החליף מעות גדולות בקטנות *Geld wechseln* | *money* מעשיש פ"ב מיה: הפורט סלע וכו'.

4) ביאר בפירוש *besonders her-* | *to emphasize* פס' ב"א עיב: עד שיפרוט לך הכתוב.

נֶפְרֵט נפ', נבקע *getrennt* | *to be separated* *werden* פאה פ"ז מיג: נפל לארץ ונפרט.

פֶּרְטָא זי, דבר בודד וסיווד *Einzelnes* | *detail* *Spezielles* ספרא וקרא א"ז מן הבהמה כלל מן תבקר מן הצאן פרט.

פֶּרְטָא ל' יצא מן הכלל *aus-* | *to the exclusion of* *genommen, mit Ausnahme von* פ"ק מיד עיב: פרט למרשיע את עצמו.

פֶּרְטָא זי, 1) עיי פֶּרְטָא, ביק ניד ע"א: חד פרטא. 2) שם איש *männlicher Name* | *a man's name* גימ' פ"ג מיד: איר אלעזר בן פרטא.

פֶּרְאַמְאַמְאַ זי, אציל *Vorsnehmer* | *nobleman* ב"ר פ"א מוזכר שבהו וכו' פלן פרטאמא.

פֶּרְטָמְנָא עיי פֶּרְטָמְנָא, ויקר פ"א: ואותן שבע שנים הן הן פרטמניא.

פֶּרְטָמְנִי עיי פֶּרְטָמְנִי, תנח' שופ' פ"ז ומעמיד לחם פרטמני.

פֶּרְטָמְנִי זי, חלק *Tell* | *part* ספרי דב' שניג: וכו' כמה ארצות כיבש יתושע והלא לא כיבש אלא פרטום זה קפון.

פֶּרְטָמְנִי עיי פֶּרְטָמְנִי, ויקר פכיה: פרטי דיהוראי בעי למצטכלא.

פֶּרְטָמְנָא זי, עיי פֶּרְטָמְנָא, תוס' צוק' ביצה ב' ייד: פרטמקאות מעשנין וכו'.

פֶּרְטָמְנָא זי, 1) צוואה *Testament* | *will* גימ' ניו עיב: שדר שפר פרטמא.

2) פלה, התיבה *Stück* | *piece* תנח' וארא ייד: כפרטמא דרומבא דהרציתא מתחמיא מלגא.

פֶּרְטָא פיע, רץ *laufen* | *to run* ירוש' שבת פ"ו ח' עיג: חויא פרי בתוך.

פֶּרְטָא -- פירות ריוח, הכנסה *profit, usufruct* | *Gewinn, Zinsen* פאה פ"א מ"א: אלו דברים שאדם אוכל פרותיהן בעולם הזה והקדן קיימת לעולם הבא.

פֶּרְטָמְנָא זי, מרחצאות של יחידים *private baths* | *Privatbäder* ירוש' שבי' פ"ח ל"ח עיב: באילין פריבטה אמור.

פֶּרְטָמְנָא עיי פֶּרְטָמְנָא, ילק' ב"ר קי"א: כלל -- פרוגורק.

פֶּרְטָמְנָא שם אמורא *Name* | *name of an Amora* *eines Amoraers* ירוש' תרי פ"א מ"ז ע"ד: ר' פריגורי דקיסרון אמר ר' לעזר בי רבי ישמעאל.

פֶּרְטָמְנָא נ"י, אמרוח *Küchen* | *chicken* איכר רבתי חמשה פריגין.

פֶּרְטָמְנָא זי, 1) מין גרנים *Brust-* | *juube berry* *beere* גימ' ס"ט ע"א: חמשה בוגי פרידא.

2) חצץ *Kies* | *pebble* תרג' איכה ג' ע"ז (ויגרס בחצץ שני): ורציק בפרידן שיני.

3) שם אמורא *Name* | *name of an Amora* *eines Amoraers* סנה' פ"ב ע"א: ר' פרידא וכו'.

פֶּרְטָמְנָא זי, 1) יונה בודדת *ein-* | *single pigeon* *zelne Taube* קנים פ"ג מ"ז: צריכה להביא עוד פרידה אחת.

2) גרגר בודד *einzelne Beere* | *a single berry* ירוש' ב"ר פ"ו י' ע"א: פרידה אחת של ענב.

3) פלה, התיבה *Stück* | *piece* ירוש' ב"ר פ"ו ניד ע"ד: פרידה אחת של רמון.

פֶּרְטָמְנָא זי, יוצאנית *Herumläuferin* | *run-about* תרג' משי' זי י"א (וסוררת): ופרידתא.

פֶּרְטָמְנָא זי, פֶּרְטָמְנָא הולדת בנים | *propagation* *Fortpflanzung* ב"ר פ"ח: האיש מצווה על פריה ורביה.

פְּרִיסְתוֹתָא זי, משרתות | female assistants
Dienertinnen תרג' שופ' ח' ב"ס (שרותיה):
פריסתותהא.

פְּרִיסְתַּקָא זי, שליח המלכות | ambassador
Gesandter ב"ס פיו ע"א: שדרו פריסתקא
דמלכא בתריה.

פְּרִיעַ: בְּפִרְיעַ במהרה | schnell | quikly במיר
במיד פ"ס: סרו מהר - סמו כפריע.

פְּרִיעָא [פְּרִיעָא] זי, גרון | Bell | hatebet תרג'
משי ב"ה י"ח (מפיק): פריעא.

פְּרִיעָה זי, 1) גידול פרע של השערות | letting the
hair grow in neglect | das Wildwachsen-
lassen des Haares מויק מ"ז ע"א: אין פריעה
אלא גידול שער.

2) גילוי, חשיפה | das Entblößen | uncovering
שם ב"ד ע"א: פריעת הראש.

3) תשלום, פרעון | das Bezahlen | paying כ"ב
קעיד ע"א: פריעת בעל חוב מצוה.

פְּרִיעוֹתָא זי, שוכבות, לקי המוסר | licentiousness
Ausgelassenheit כוסה מ"ח ע"א: זמרי גברי
ועני נשי פריעותא.

פְּרִיקַן ע"י פִּינְקָהא. תרג' יב'ע בר' מ"ה י"ד
(צואריו): פריק צוור.

פְּרִיקָה זי, 1) הפרדת דבר מורכב | taking apart
das Auseinandernehmen במיר פ"ד: בשעת
פריקתן.

2) קטיפה | das Pflücken | plucking שבת ע"ג
עיבז אין דרך פריקה בכך.

3) הסרת משא | das Abladen | unloading ב"ס
ל"ב ע"א: פריקה וכו' מעינה.

פְּרִירָא שם אמורא | Name of an Amora
eines Amorkers ירוש' כ"ב פ"ט י"ז ע"א:
ר' פרירא.

פְּרִיש זי, מין פרי | Medlar | Mispel תומ' סוכה
ב' פ"ז לא ימול כידו פריש וכו'.

פְּרִיוֹם, **פְּרִיוֹמָא**, **פְּרִיוֹנָא** זי, אפרון | litter
Sänfte בסיר פ"ב: עשו לת פריום: שהשיר ג' י"ז
ומה הוא אפרון פריומא: תרג' איוב ח' פ"ז
(גנתו): פריוניה.

פְּרִיוֹמָטָא זי, ע"י פְּרִוֹמָא. ירוש' שבת פ"ז ח'
ע"ב: מחלצות - פריזומטא.

פְּרִיָּחָה זי, 1) תתעופפוח | flying off | das Weg-
fliegen ירוש' יומא ס"ב ל"ט ע"ג: בפריחה
האחרונה נתכפרו וכו'.

2) התפשטות הצרעת | extension | Ausdehnung
(des Aussatzes) נגע' פ"ח מ"ה: כל פריחה
ראשי איברים.

פְּרִיָּמָא זי, ע"י פְּרִוֹמָה 1. כ"ב קס"ה ע"ב: פרימי
דכסמא.

פְּרִיָּא זי, ילדים קטנים | little children | kleine
Kinder ירוש' גימ' פ"ה מ"ז ע"ב: אפיומות -
פרייא.

פְּרִיָּפְרִין זי, נושאי האפרון | carriers of the
litter | Sänfenträger ב"ס מ"א: להביא
פרייפריין.

פְּרִיָּקָה זי, שברון תגוף | crushing | das Zermahlen
כוסה י"א ע"ב: כפרך - בפריקת.

פְּרִיָּמָא זי, חתיכה | piece | Stück ברי ל"ט ע"א:
פרימא רבא.

פְּרִיָּמָה זי, קריעת בגדים | rending of garments
das Zerreißen der Kleider סג"י ס"א מ"ה
פריעה ופרימה.

פְּרִיָּנָא זי, עירון ומינוק | delicateness | Zartheit
תרג' יב"ע דב' כ"ה ג"ה פרינקא.

פְּרִיָּסָא זי, מסך | curtain | Vorhang כ"ז ע"א:
האי פריסא וכו'.

פְּרִיָּסְדָקָא זי, מין בלי | a vessel | ein Gefäß
ע"ז מ"ה ע"ב: דמיתו פריסדקי.

פְּרִיָּסוֹתָא זי, שכבה | layer | Schicht תרג' ויק'
א' ח' (הפרד): פריסותא דתרבא.

(2) to be refuted | *widerlegt* נסתרו דבריו
werden הווי' יד ע'או כל דאמר מילתא ולא מיסר.

פֿרֿיִד. — מוט ברזל לצליה *grill* | *Roststab*
פייב מיג: הפרכין והיטיכין.

פֿרֿבֿדיגמא [פֿרֿבֿגמא] נ', מטבע מזויף *false*
coin | *falsche Münze* פרה פ'א מיג: ר' ישמעאל
קורה פֿרֿבֿדיגמא.

פֿרֿבֿוטס ז', מבח, אמן חכישול *Koch* | *cook*
künstler איכר ג' ו': הוליכה וכו' אצל חד
פרכוטס וכו' אמר לה ימתין אצלי חמש שנים
ואני מלמדו מאת מינין בביצה.

פֿרֿכויא עי' פֿרֿנא. ירוש' עיז פיד מיד עיב:
פרכויא על עיר.

פֿרֿביל, פֿרֿביר ז', זמורת גפן | *twig with grape*
Weinrebe עוקצ' פ'א מיג: יד הפרכיל: ירוש'
בכורים פ'א פיד עיד: פרכירי ענבים.

פֿרֿבם פיי, (1) קישט, כהל | *to paint, to adorn*
schminken, herausputzen ביט פיד מיב: אין
מפרכסין לא את האדם ולא את הבהמה וכו'.

(2) to move convulsively | *zappeln, zucken*
חול' לין ע'א: עד שחפרסם ביד וברגל.

פֿרֿם — נִפְרָם נפ', נקרע *zerissen* | *to be torn*
werden סוטה פ'א מיה: זכהן אוחו בבגדיה אם
נקרעו נקרעו אם נפרמו נפרמו.

פֿרֿם פיעל, בנל. ירוש' סוטה פ'א מ'ז עיב: וצדדיה
מפורמין חרועותיה חלועות.

פֿרֿם פיי, קיצץ *zerhacken* | *to haah* שבת עיד
עיב: האי מאן דפריס סילקא.

אִפֿרֿם ארפ', נחתך *zerschnitten sein* | *to be cut*
חול' ל' עיב: חויגן גידפי דמפרמי.

פֿרֿמא ז', ממה *Larve* | *mask* ילקי' תה' תשעיב:
פרמא בעיניהם.

פֿרֿמוסקא ז', שלטון *Regierung* | *government*
ביס ציג עיב: גברי דפרמוסקא.

פֿרֿישא ת', נפלא *wunderbar* | *wonderful* תרג'
תה' קיה כיג (נפלאה בעינינו): מרישא קדמוגא.

פֿרֿישא נ', (1) התברלות *Abson-* | *separation*
derung חול' עיב עיב: פרישתן מאניה.
(2) מניעה מטעשה *das Unterlassen* | *abstinence*
פמי' כיג עיב: כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך
אני מקבל שכר על הפרישה.

פֿרֿישנות נ', (1) פרידה *Abschied* | *parting* ביר
פיעז נשיקה של פרישות.

(2) נזירתו, כיבוש היצר *Ent-* | *selfrestraint*
haltsamkeit מוסה פ'ט מ'יז: טורה ופרישות.

פֿרֿישותא נ', פלא *Wunder* | *wonder* תרג' איוב
ל'ז ייה (נפלאות): פרישותא.

פֿרֿישנא עי' פֿשרונא. פמי' ציא ע'א: רמי ליה
רב עוקנא בר היננא מפרישנא לרכא.

פֿרֿישתא נ', ותפשטות *Ausdehnung* | *spread*
תרג' איוב ל'ז כ'ט (מפרשי עב): פרישתא דעיבא.

פֿרֿי פ', פירד וריסק *zerreiben* | *to crush* שמור
פליא: פורכו בידו.

נִפְרֿ נפ', נשבר ונתפורר *zer-* | *to be crumbled*
bröckelt werden בכורות ל'ז עיב: יבישה כרי
שתהא נפרכת.

פֿרֿ פיעל, הפֿריק חסי, עי' פֿרֿ, כיצה ייב עיב:
מפרכין קסניות: ביט פ'ט עיב: לא יפרק.

התִפֿרֿ התפ', נדרס ונשוף *to be crumbled, to be*
zerrieben, zertreten sein | *threshed* ירוש'
ביט פ'י ייב עיב: כרי שיתפרק ברגלו.

פֿרֿ פיי, פֿרֿ פיעל, (1) עי' פֿרֿ, פמי' סח עיב:
יכשח מפרד פריכא: ירוש' שבת פ'ז י' ע'א: כר
מפרד ברישיא.

(2) שאל, הקשה *einwenden* | *to object* ביק
ה' עיב: דאיכא למיפרד: קידי יג ע'א: מרד
רב אחיו.

אִתֿפֿרֿ, אִתֿפֿרֿ אתפ', (1) עי' נפֿרֿ, תרג' יש'
כיד ז' (אמללה גפן): אתפריכו נופגיא: שבת
כ' עיב: איפרכי מיפרכי.

פֶּרְמָקוּם ז', מכשף sorcerer | Zauberer שהשיר
ג' ז' פרמקום פרמקום חרש את לית חרשין
מצלחין כלילה.

פֶּרְמָשֶׁמֶק ז', אבר הזכרות | membrum virile
männliches Gited מויק יח עיאו: הוא אמה
ופרמשתקו אמה.

(פרן) הַפְּרִין הַפִּי, נתן מנהר ונדוגיא to settle
the dowry | Mitgift geben ביד מ'פ: ולא היו
מפרנים אלא בפה.

פֶּרֶן ז', מגדל אור Leuchtturm | light-house
מהר' פיו מימ: הפין רשות היחיד לשבת וכו'.

פֶּרֶן פֶּרְנָא ז', מוהר, נדוגיא dowry | Mitgift
ירוש' כתי פיו ליא עיג: תיפוק בלא פרן: מושה
פיג ייפ עיאו: ייבון לאתתא דההוא גברא פרנא.

פֶּרְנָנִין ז', מין משי Brokat | brocade תרג' שני
אמי' תי' א': שיראה פרננן סבא.

פֶּרְנָנְדָא ז', מין ארז a web | ein Gewebe מושה
מ'ח עיג: במתה שירה פרנדא.

פֶּרְנָנְדִּיסִין שם נמל באיטליא Brindisi in Italy
Brindisi in Italien עירי פיר מיא: מעשה שבאו
מפרנדיסין והפליגה ספינתם בים.

פֶּרְנָנִים ז', מכלת provision | Ernährung תרג' מליא
הי' כיה (מכלת): פרנמ.

פֶּרְנוּק ז', שעשועים, עונג delight | Vergnügen
תרג' תה' קי'פ כיב (שעשוע'): פרנוקי.

פֶּרְנוּתָא עיי' פֶּרְטָתָא 2. שמרר פכ'ה: פורנתא
דרמונא.

פֶּרְנָם פיי, כלכל to nourish | ernähren כיב הי'
עיאו: פרנמני ככלב וכעורב.

(2) תיקן, טיפל pflegen | to improve שומר
פמיגו הלך הארים ופרנם אותה שרה.

(3) המציא besorgen | to provide תום' כיב ז'
וי: פרנם לי מלאכה מתוך שלך.

הַתְּפָרְנָם תחמי, תחכלכל to be provided for
sich ernähren קירי' פיר מייד: והן מתפרנסין
שלא בצער.

פֶּרְנָם, פֶּרְנָמָא ז', מנהיג, ראש leader | Führer
יומא פיו עיג: שני פרנסים מוכים עמרו להם
לישראל כשה ודוד: תרג' וכי ייא פיו (רועה
אחילי): פרנמא ממשא.

פֶּרְנָסָה גי, כלכלה, צרכים הכרחיים, provision
support | Ernährung, Unterhalt כרי' ג' עיג:
עמך ישראל צריכין פרנסה.

פֶּרְנָסוּת גי, משרה בשלמון administrative
office | Verwaltungsamt מושה פ'פ
כיב עיאו: אלו שימשו פרנסות.

פֶּרְנָמוּתָא עיי' פֶּרְנָמָה. תרג' איכה הי' פ'
(לחמנו): לחם פרנסותא.

(פרנק) הַתְּפָרְנֵק תחמי, תחפנק והתעדן to de-
light | sich ergötzen שהשיר ז' בי: כל חימסין
ופרניקין שישראל מחמין ומתפרנקין בעולם
הזה וכו'.

פֶּרְנֵק פיי, פנק verzerlen | to pamper תרג'
יביע דב' כיה גיו (והענגה): ודמפרנקא.

אַתְפָּרְנֵק עיי' הַתְּפָרְנֵק. תרג' תה' קי'פ פיו
(כחוקותיך אשתעשע): כגזירתך אתפרנק.

פֶּרְם - פרס רשמה ausbreiten | to spread יומא
פיג מ'ד: פרסו פרין.

פֶּרַם על שְׁמַע קרא פרשת שמע בדבור פסוק אחר
סמוק, חזן וקהל to recite the Sh'ma publicly
in chorus | die Schemaabschnitte öffentlich
im Chor rezitieren ויקיר פכיג: לפרס על שמע
ולעבור לפני התיבה.

נְפָרַם נפי, נבצע, נשבר to be broken | abgebro-
chen sein טבול יום פיג מיא: אוכל שנפרס.

פֶּרַם פיעל: פֶּרְסָה נָדָה נעשתה האשה נדה to
become menstruous | menstruieren ביר פמ'ת:
פירמה נדה ונממאה האשה.

נְתָפְרַם נתפי, עיי' נְפָרַם. כיס פיו מיה נחפרסו
עיווליו.

פֶּרַם פיי, (1) שבר, בצע abbrechen | to break
ילקי' משי תתקמיה פרים מנחם ויהיב לאבל.

(2) עיי פֿרס, ירושי שבת פֿיכ ייז עיג: הוון פרמין קילעיה.

אָתפֿרס אַתפֿי, התפרסם | be- to be published
kannst werden איכיר ב' ב'ז ולא תתפרסין.

פֿרס זי, (1) דחיצות, פרומה | Stück | piece תומ' נגע' זי ייז וכמה הוא פרס חצי וכו'.

(2) כוון | Kost | fare עירי עיב עיב: כמקבלי פרס.

(3) חצי סנה | halbe Mine | half a Manoh ער' פֿיג מיג: מנה ופרס.

פֿרס, פֿרסא זי, (1) כסך | Vorhang | curtain
כסיר פֿיז: כמין פרס שמהה לן חולי' ד' עיב:
בליחא דפרסא.

(2) רשע | Netz | net חוס' ביצה ג' איז מעלה את
פרסון סוכה ב' עיב: חוץ לפרסי ונפוחא.

פֿרסא עיי פֿרסא, פסי ציב עיב: שיתא אלפי פרסי
הוי עלמא.

פֿרסא, פֿרסאָה תי, פרסי | persisch | Persian
ביק ניה עיב: גמלא פרסא וגמלא מיפאן: שם
גים עיב: דיקלא פרסאה.

פרסדור עיי פֿרודור, תומי צוקי גרה ג' פֿיז:
דם הנמצא בפרסדור.

פֿרסָה -- זי, מדת השמה, מיל | Persian mille
persische Meile ביק פֿיכ עיב: גורעזעה ארץ
ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פֿיסה.

פֿרסומא זי, (1) גילוי וחשיפה | das
Entblößen חרגי יביע וק' ייה וי (לגלות
ערות): בפרסומי עיריא.

(2) הודעה ברבים | Bekannt- making known
machung פסי קייב עיב: פרסומי ניסא.

פֿרסוף עיי פֿרצוף, ירושי עיז פֿיג מיר עיג: הוי
תותמין בפרסופות.

פרסמקין עיי פֿרדסקיא, תומי צוקי אהלי' זי ייד:
ורואין את הפרסמקין כאלו הוא אומע.

פֿרסיק, פֿרסיקא עיי פֿרסק, ירושי פאה פֿיז:
ב' עיב: אפיק לון אריסא חרא פרסיקא: כים פֿי
יב עיג: פרסיקו.

פֿרסכנא תי, ענף, ענף, ענף | well- widely ramified
verzweigt שבת קניד עיב: בנוואזא פרסכנא.

פֿרסם פיי, הודיע ברבים | be- to make known
kannmachen יוכא פֿיז עיב: מפרסמין את
החנפון מפני הלול השם.

התפרסם התפי, נודע ונתגלה | to be published
bekannt werden ויקיד פֿליב: כרי שלא יתפרסמו
זוחמאים.

פֿרסגית ב' יצאנית | Herumläuferin | run-about
ביר פֿייה: לא מן העין ילא תהא מקרנית לא מן
הרגל שלא תהא פרסגית.

פֿרסק, פֿרסקא זי, מין פרי, אפרסק | peach
Pfirsich ביר פֿמיב: תפוח ופרסק: ירושי כלא:
פיא כיו עיב: פרסקיה.

פֿרסתקא עיי פֿרסתקא, ביר סמיא: ילך ויביא
לו שני פרסתקין.

פרסתקיה [פֿיסתקיה] זי, עיי פֿיסתקא, ירושי
כלא פיא כיו עיב: הוה משקיא פרסתקיה יין
מבושל בשביל למתקה.

פרסתקין עיי פֿרדסקיא, תומי צוקי אהלי' זי ייד:
פרסתקין שהוא פתוח לבית.

פֿרע -- שילם, מילק | bezahlen | to pay שבועי
ביא עיב: כל האומר לא לוחי כאומר לא
פרעתי דמי.

(2) ענש | strafen | to punish בִּים פֿיר מיב: מי
שפרע מאנשי דור המבול וכו'.

גֿפֿרע נפי, -- (1) כנל 2, ביר פֿציה כשם שנופרעין
מן העובד כך נפרעין מן הנעבד.

(2) התגלה, חשף את גופו | to uncover oneself
sich entblößen ביר מיב עיב: שאין נפרעין
מעומר אלא מיושב.

(3) גבה, תבע | sich be- to collect payment
zahl machen ביב הי עיב: הבא ליפרע כונכמי
יתומים לא יפרע אלא בשבועה.

פֿרע פיעל, גילה, חשף | ent- to uncover o. a.
blößen ירושי כרי פֿיטייד עיג: לא פירעיד שישב.

Nebensache אבות פני מיה: חקופות
ונימפריאות מרפאות להכמה.

(פרץ) נפרץ גמ' נהרם | *to be broken through*
durchbrochen werden כלי פד מיד: גדר
שנפרץ.

הפרץ הפ', התחצף, העז פנים | *to be defiant*
keck sein חוס' מכות ה' (ד'), יג: אפי' עומר
ומסרץ וכו'.

פרץ פ', (1) חרם *durch-* | *to break through*
brechen תרגי מליב יד יג (ויסרץ בחומת
ירושלים): ופרץ בשווא.

(2) זלזל *geringschätzen* | *to neglect* תעני
כיד עיב: הא קא פרצי בריפמא.

פרצוף ז', קלמטר פנים: צורה בולטת, תמונה
face, visago | *Gesicht, Bild, Gestalt* עי' מרב
עיב: כל הפרצופין מותרין חוץ מפרצוף אדם
וכל הצורות מותרות חוץ מצורת דרקון: שם
יב עיב: פרצופין המקלחין מימ.

פרציץ ז', (1) נחל כים *Bach* | *rivulet* תרג'
אויב ייד יא (מים): פרצידותי.

(2) גרעין *Kern* | *kernel* תעני ד' עיב: לפרצירא
דתותי קלא כיון דנבט נבט.

פרק -- (1) תסיר משא *abladen* | *to unload* במ
סיב מיין פרק ושען.

(2) הפריד דבר מורכב | *to take to pieces*
auseinandernehmen שבת מיז עיב: כילת
חגנים מותר לנפוחה ומותר לפורקה.

נפרק גמ', (1) נפרד להלקיו | *to be taken to pieces*
auseinandergenommen werden כלי פייא מימ:
נום וכו' ונפרק.

(2) נקע *sich verrenken* | *to be sprained*
שבת שכיב מיוז מי שנפרקה ידו.

פריק פעל, תירץ קושיא *beantworten* | *to reply*
שבת קמיה עיב: הוא מוטיב לה והוא מפרק לה.

פרק -- (1) קשר שבין אבר לאבר | *link, joint*
Gelenk חולי פיי מיד: מן הפרק של ארכוכה.

(2) סירם *entmannen* | *to woman* לו סומה יג עיב:
כא גכריאל ופירעו.

פרע -- סכך *Dickicht* | *thicket* תומ' אהלי פ' גי:
אלו הן הפרעות פרע היוצא מן הגדר וכו'.

פרעא עי' פרעא. תרגי יכיע שמי מיו ביה: דיני
פרעא ומשקופי.

פרעון ז', חשלום, מילוק *Bezahlung* | *payment*
מויק פ' עיב: עכרים לענין פרעון לעולם מצר.

פרק פיי, רכס *anhefteln* | *to clasp* שבת פיו
מיה ובלבד שלא תפרוק לכתחלה בשבת.

מרפונדא עי' פונדא. חוס' כים ח' ידה נתנו
במרפונדא.

פרפור ז', פרכוס *das Zappeln* | *convulsion*
Zucken ילקי ירמ' רעימ: לשון פרפור תוא זה
ונפש הללים תשוע.

פרפורנזן ז', תוספת כתובה | *addition to dower*
Zugabe zur Mitgift כיר פסיה: הבא לי
ממרפורנזן שלי.

פרפחינא ז', סין צסה *Portulak* | *purslane*
ירוש פאה פיו כיא עיב: פרפחינין.

פרפיסא עי' עציץ נקוב. שבת פיא עיב: האי
פרפיסא שרי לשלמולה וכו'.

פרפר פקרי -- (1) פורר *zer-* | *to crumble*
bröckeln תומ' שבת יב (יג), ייד: מפרפרין
גלומקין וכו'.

(2) פרכס *zappeln* | *to struggle (in agony)*
zucken מנח' ליו עיב: והרע מפרפר.

(פרפר) אתפרפר אתמ', בתפרר | *to be out of*
joint | *zerfallen* תרג' תח' כיב פיו (תתפרדו כל
עצמותי): ואתפרפרן כולחון גרמי.

פרפריא, פרפרת גי, (1) לפתן, קנוח מעורה
first course (minor dish); desert | *Vorgericht*;
Desert בר' מיב עיב: כרד על המרפרת שלפני
המזון פפר את המרפרת שלאחר המזון: כיר
פייא אית פרפריין וכו'.

(2) דבר ספל | *subordinate matter, auxiliary*

2) מאמר ממוינס במסר, פרשה | section, chapter
Abschnitt, Kapitel אבות פיו מינז הלוכד
מחכירו פרק אחר וכו'.

3) תקופה, זמן | time, season | Periode, Zeit
תעג' פיד מינז בשלשה פרקים בשנה וכו'.

4) בגרות | maturity | Reifealter מריק פי עיב:
בנות ישראל שהגיעו לפרקן.

5) משא | load | Last ילקי איבת תתידז ושני
פרקים יש עליו וכו'.

6) ההנהגות | Lebensführung | conduct in life
תעג' פיו עיבז ופרקו נאח - שלא יצא שם רע
בילדותו.

לפרקים תח'פ, מזמן לזמן, from time to time,
occasionally | von Zeit zu Zeit בר' פיס מיב:
זמן שרואה אותו לפרקים.

פרקא זי, שיעור בלימודים | session | Lehrvortrag
פסי קי עינז אנה איקלעי לפרקיה דרי פנחם
וכו וקם תנא ותני קמיה.

(פרקד) אתפרקד, איפרקד ארפי, 1) נפל
פרקדן | to fall backward | auf den Rücken
fallen תרג' יביע בר' מיס יז (יפל רוכבו
אחור): רכביה מתפרקיד לאחוריה.

2) היה משופע | to be slanting | schräg ab
fallen מני ציו עיבז פרקודי הוח מפרקדא.

פרקדיום זי, אומה עוגות | pastry-cook | Kuchen-
bäcker פסיק' בחורש קיד עיבז ראה אותה אצל
פרקדום ומילא חיקה פרקדיסין.

פרקדן עי פוקרין, שהשיד גי וז: נפל פרקדן
וכרכו.

פרקדיום זי, עונה | cake | Kuchen פסיק' בחורש
קיד עיבז ראה אותה אצל פרקדום ומילא חיקה
פרקדיסין.

פרקדן תי, שוכב על תנב | lying on the back
auf dem Rücken liegend פסי ק'ה עיבז:
פרקדן לא שמיא חסיבת.

פרקולא גי, מסק דין | verdict | Gerichtsurteil
פסיק' שוכה קניס עינז הורה הוא נופל פרקולא.

פרקון, פרקונא זי, פדיון | redemption | Aus-
lösung כת' פיד מידז הייב וכו' ובפרקונה: תרג'
במי יביע גי ניא (הפרוים): פרקונא.

פרקמונא, פרקמנא זי, מעין | fountain
Quelle תרג' קח' בי וי (ברכות מים): פרקמנין
דמינז יביע במי כיד וי (עלי נהר): פרקמוני
נהרין.

פרקילא עי פרקולא, ילקי תח' ותגידז הורה
הוא נופל פרקילא.

פרקילינין עי פרקלימין, בלי פגיד משיה שלשה
פרקלינין תן וכו'.

פרקינא עי פרינקא, תרג' ירושי רבי כיח ניה
פרקינא.

פרקליט, פרקליטא זי, מליץ יושר, סגנור
advocate | Fürsprecher אבות פיד מינז פרקליט
וכו קסיגורז תרג' איוב ליג כיג (מליץ): פרקליטא.

פרקלימין דרי, מין נעלי יד | a sort of gloves
eine Art Handschuhe כלי פכיו מינז חשרוולין
סמאין והפרקלימין שהורין וכל בית אצבעות
שהורות וכו'.

פרקממנא גי, פחורה | goods | Ware תנב' משפ'
חיז כל פרקממנא שאחה רואה שפלה ותנוח
בארץ לך ועסוק בה שסופה להתעלות ואחה
משתכר.

פרקממיוט זי, סוחר | trader | Händler שמויר
פניכ: מעשה חיה בפרקממיוט אחד שהלך
לירושלים לסכור את שלו.

פרקממיתא גי, רוכלת | trading woman | Händle-
rin תרג' דחייא ב' גי (חכנענית): פרקממיתא.

פרקם גי, כתונת | underwear | Unterhemd דרך
ארץ יז פושט את חלוקו ואחר כך מתיר את
פרקסו תתחתונה.

פרקם עי פרקם 1, ירושי בים פיד פי עידה
מהו אין מפרקסין דלא יימא ליה צור גרסך.

פרקסיס גי, עסק, מסחר | business | Geschäft
ירוש' עיז פיא ליס עידה משם פרקסיס.

פֶּרְשָׁה ז', פירוש, ביאור *Er-* | explanation
Äußerung תרג' יביע דב' יז יח (משנה
התורה): פרשא אורייתא.

פֶּרְשָׁה ב' - 1) פיק, מאמר *section, chapter*
Abschnitt בר' סיב מיב: פרשת שמע.
2) הסתעפות *Verzweigung* | branching off
חול' מיו ע'א: הפרשה תידן כבשר.

פֶּרְשָׁת דְּרָכִים אם הדרך שמשם דרכים יוצאות
לכמה צדדים *Scheideweg* | cross-road מומה
כ'א ע'א: הגיע לפרשת דרכים.

פֶּרְשָׁת הָעֵבֹר שעת משבר *kritische Zeit* | crisis
בר' סיד מיד: בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם
לפניך.

פֶּרְשֵׁעַ ז', עץ הָבֵנִים *Ebenholz* | ebony תוס'
כלי ב'מ ב' ימנו כל גולמי בלי עץ פמאים חוץ
משל פרשע.

פֶּרְשָׁתָא ע'י פֶּרְשָׁה 1. מג'י די ע'א: אעבור
פרשתא דא.

פֶּרְשָׁת־בִּינָא ז', שר העיר *administrator*
Stadtverwalter נדה כ'ה ע'א: פרשתבינא
רפומבדיתא.

פֶּרַת סיעל, אלול *geringschätzen* | to belittle
herabsetzen קהל'ר ג' יא: פירת בממונו
של עלם.

פֶּרַת פעל, נשך *belfen* | to bite תרג' יש' יד
כ'ס (שרף מעופף): כחיו מפריה.

פֶּרַת אתם', נסרד ונפרש *ab-* | to be separated
getrennt werden ביצה ב' ע'א: אוכלא
דאפרת היא.

פֶּרְתָא ז', טבור *Nabel* | navel תרג' איוב מ'
ט'ז (בשרירי כטנו): בפרתא דכרסיה.

פֶּרְתָא ז', פרש, צואה *Exkremente* | excrements
פנה' מ'ז ע'כ: דם ופרתא.

פֶּרְתִּינָא ז', אציל *Edelmann* | nobleman תרג'
אמ' א' ג' (הפרתמים): פרתונאי.

פֶּרְתִּינָא ת', של ארץ הפרתים *Parthian*
parthisch תרג' אמ' ח' מ'ז: בוקי פרתיאין.

פֶּרְקָרִים ע'י פֶּרְקָדוּם, ילק' שמות ועינן ראה
אותה אצל פרקרום ומילא חיקה פרקירימים.

פֶּרְקִירִים ע'י פֶּרְקָדִים, ילק' שמות ועינן ראה
אדה אצל פרקרים ומילא חיקה פרקירימין.

פֶּרֶר פיעל, פיתת לפתותים *zer-* | to crumble
bröckeln פס' י' ע'כ: דרכו של תינוק לפרר.

פֶּרֶר ע'י פֶּרֶד, תוס' צוק' שני' ו' כ'ש: מפרדין
רמונים לעשותן פרה.

פֶּרֶשׁ - 1) נבדל *sich ab-* | to separate oneself
absondern אבות סיב מיד: אל תפירוש מן הצבור.
2) הפליג *ausreisen* | to go on a voyage ילק'
במ' תשליה: הספינות פורשות בים.

נִפְרָשׁ נפ' - נבדל *fernge-* | to be kept away
halten werden ויקיר פכיב: ויהיו נפרשים
מעבודה זרה.

פֶּרֶשׁ פיעל - 1) פֶּרֶשׁ 1. פס' מ'ז ע'כ: שכיון
שרברתי עמו סירש מן האשה אף אתה גדול
עצמך ממנה.

2) ע'י פֶּרֶשׁ 2. יורש' מג'י סיב ע'ג ע'כ:
מפרשי ימים.

3) הכדיל *trennen* | to separate ב'ר פכיב:
אילורצה הסלך פירשן.

הִפְרִישׁ הפ', 1) הכדיל *absondern* | to separate
יומא פ'א מ'א: מפרישין כהן גדול מבייתו.

2) הפליג *sich einschiffen* | to go to sea ב'ר
פ'ינ: היו מפרישין לים.

הִתְפַּרֵּשׁ התפ', 1) נחכאר *er-* | to be explained
klärt werden ילק' בר' פ'כ: דבר שאינו
מתפרש במקומו.

2) נאמר בפירוש *ausdrücklich* | to be specified
genannt werden ר'ה פ'ב סימ: ולמה לא
נתפרשו שמותן של קנים.

פֶּרֶשׁ פֶּרְשָׁא ז', רידן *Ochsenstachel* | goad
תרג' שופ' ג' ל'א (במלכד הבקר): פרש תוריא:
ב'ס פ' ע'א: דנקים פרשא מזלם.

פשיד פשטא דקרא.

פֿשׂוֹנֵם זי. השתחנות | stretching forth | das
 Ausstrecken ברי ליד עיב: השתחיה זו פשוט
 ידים ורגלים.

פֿשׂוֹנֵם (1) ה' ישר straight | gerade מני ליה עיב:
 כסוף ובר פשוט.

(2) לא מורכב plain | einfach ב"ב פיי מ"א: גט
 פשוט וכו'.

(3) זי, עי פֿשׂטא 1. שבת מיג עי"א אין סקרא
 יוצא מידי פשוט.

(4) שאין לו בית קבול flach, eben | flat, level
 שבת קב"ג עיב: פשוט כלי עץ.

פֿשׂוֹנֵרִי זר, (1) מים פושרים | tepid water | lau-
 warmes Wasser חולים מ"ז עיב: חסימי וכו' פשוט.
 (2) מעלות ומורדות | unevenness of the ground
 Unebenheit des Bodens ע"ז לד עיב: עיקולי
 ופסור.

פֿשׂוֹנֵה פיי, קרע | to tear off | abreißen תומי יב'
 יד א': נתלה בזית ופשוט.

נִפְשָׁה נפי, נבקע | to be split | gespalten werden
 שביי פיד מ"ה אילן שנפצה.

פֿשׂוֹנֵם -- (1) תושים | to stretch forth | ausstrecken
 שבת פ"א מ"א: פ"ס העני את ידו.

(2) פירש וביאר | to explain | erläutern במ"ד
 פ"ה: ר' ינאי היה יושב ופושט בפתח עירו.

נִפְשָׁט נפי, נתישר | to be straightened out
 gerade gemacht werden כלי מכ"ז מ"ב:
 נפ"ש מהור.

פֿשׂוֹנֵם פיעל -- (1) הישר | to straighten | gerade
 machen ברי ג"ס עי"א: לפשט את העקבותיות.
 (2) הזיר | to take off | abnehmen תומי כלי
 ב"ק ד' י"ז: משיפשמ את הלוקו.

התפשט התפי -- עי נִפְשָׁט. כ"ב ק"כ עי"א
 נחפשו הקבמין.

פֿשׂוֹנֵם זי. (1) הפירוש הפשוט | plain sense | der
 einfache Sinn כתי קי"א עיב: פשטיה דקרא.

(2) זרם הנהר | Strömung | course of a river
 גיט' מי עיב: נהרא בפשיטת ליהל.

פֿשׂוֹנֵם זי. מין צמח | fern | Karukraut שבת
 ק"י עיב: ליחי פשטינא.

פֿשׂוֹנֵם זי. התפשטות תוספת | spreading, extension
 Zunahme, Ausbreitung נגע' פ"א מ"ג: להדליט
 את שנולד לו פשיון.

פֿשׂוֹנֵם זי. המתעפית | branching | Abzweigung
 שבת ק"ט עיב: אפשיתה דריקלא.

פֿשׂוֹנֵם זי. (1) למוד | Studium | study ילק' ויק'
 תרס"ה: כיון דחט"ן מן פשיטהו.

(2) סמבע קטנה | kleine Münze | a small coin
 ב"ס מ"ז עי"א פשימי דפרא.

(3) אבעבועה | blister | Blase גיט' מ"ז עיב:
 קאי בישריה פשימי פשימי.

(4) תהיפ, ודאי, סמילא מוכן | plain, a matter of
 klar, einfach, selbstverständlich course |
 ב"ב קל"ז עי"א: פשימא מהו דתיכא וכו'.

פֿשׂוֹנֵם זי. (1) וושמה | stretching forth | das
 Ausstrecken ירושי' יומא פ"ה מ"ב עיב:
 פשיטת יר.

(2) התפשטות הבגדים | undressing | das Aus-
 ziehen (v. Kleidern) שם פ"ג מ"י עיב: הקיש
 פשיטה ללבושה.

פֿשׂוֹנֵם, פֿשׂוֹנֵם זי. חלק פשוט בירושה,
 single share of כל הבכור
 the heir, opp. to the double share of the first-
 born son | das einfache Erbteil des nach-
 geborenen Sohnes im Gegensatz zum dop-
 pelten des Ältesten ירושי' ב"ב פ"ה מ"ז עיב:
 ליסול פשיטות אביו וכו' כפילות אביון; סומה
 י"ג עי"א: נהי דזביני בכורותא פשיטתא מי זכ"י.

פֿשׂוֹנֵם זי. (1) זרן | own fault | eigenes Ver-
 schulden ירושי' שבת פ"ד י"ד עיב: תשעים
 ותשעה מתים בפשיעה ואחד בידי שמים.

(2) התרשלות | carelessness | Fahrlässigkeit
 ב"ס צ"ה עי"א: פשיעה בבבליק.

פֿאַרשטעלן כנל ג. בים מיב עיגל כל לא ידענא
משיעותא חיא.

פֿאַרשטעלן עי. פֿאַרשטעלן ג. ירוש' סנה' פיג כיא עיגל
המשחק במשיעותא וכו'.

(פֿאַרשטעלן) הַפְּשִׁיל חפ' 1) קשר, חזק to knot, to
fasten | knoten, festknüpfen חזק' חזק' שבת ר'
(ה'), בי' ופֿאַרשטעלן את חרצוצה תחת וכו'.

2) הרלה על כתפו to cast over the shoulder |
über die Schulter werfen פיה עיגל: הַפְּשִׁיל
כליו לאחוריו.

3) קלע flechten | twist ירוש' סוכה פיה
ניה עיגל מפקיעין - ממשילין.

פֿאַרשטעלן וי. מין פֿאַרשטעלן |
Bohnenart עיגל: חיא המפליא חיא
משליא.

פֿאַרשטעלן - נזרעל בשמירה in negligent
guarding | fahrlässig sein בים ליו עיגל: משע
בה ויצאת לאנגם ומתח כדרכה.

הַפְּשִׁיעַ חפ' ההמא | to cause to transgress
zur Sünde veranlassen בים פֿאַרשטעלן סדכר כאחרין
שחפשיע ישראל כדכור לא יהיה.

פֿאַרשטעלן זי. 1) בדיקה חפשיע | investigation
Durchsuchung חרג' יכיע ויקי ים כי' (בקורת
תהיה): פֿאַרשטעלן יהוי.

2) תוך, פנים interior | das Innere חרג' תרג'
איוב לייח מיה: פֿאַרשטעלן החומא.

3) התחממות melting | das Schmelzen ילק'
איכה תתירה שאין לשון נמס אלא לשון פֿאַרשטעלן.

פֿאַרשטעלן פֿאַרשטעלן, בדק, חפשיע to investigate |
suchen ברי' ח' עיגל: פֿאַרשטעלן ולא מצא.

2) נמס, נחמזז to melt | schmelzen ילק'
איכה תתירה חיו ממשפשיין ונפליין וכו' שנאמר
וחם השמש נמס.

פֿאַרשטעלן זי. 1) מתח קמן בשער Pförtchen |
wicket מרות פֿאַרשטעלן מיה: זה שהיה פֿאַרשטעלן לעורה פֿאַרשטעלן
קמן חיה לו.

2) מין רמש יונק דם ארם bed-bug | Wanze

נדה ניה עיגל: פֿאַרשטעלן זה ארכו כרחבו ושעמו
כרחו.

פֿאַרשטעלן פיע, נמס to melt | schmelzen מכי' בשלח
ימע דין נמס - חיה פֿאַרשטעלן ופֿאַרשטעלן.

2) חיה לא חם ולא קר lauwarm | to be tepid
sein ספרא מצורע סרק אי' מים פֿאַרשטעלן.

3) עשה פֿאַרשטעלן חוזה | to come to terms
einen Vergleich eingehen ירוש' כתי' פֿאַרשטעלן
עיגל: פֿאַרשטעלן מן הראשון וכו'.

נִפְּשֵׁר נפ' 1) כנל ג. ביק ביה עיגל: אמילו
נפֿאַרשטעלן.

2) נעשה קצת חם lauwarm | to be tempered
werden שבת מי' עיגל: לא בשביל שיבשל אלא

פֿאַרשטעלן פיעל, 1) חזיר ונתק losmachen |
ירוש' שבת פֿאַרשטעלן י' עיגל: נמתכנו כגדיו כקוצים
חרי זה ממשרן במקום צנעה.

2) חיוך, השלים בין שני צדדים, to compromise,
to arbitrate | einen Vergleich zustande-
bringen ירוש' סנה' פֿאַרשטעלן ית עיגל: שנים
שפֿאַרשטעלן וכו'.

הַפְּשִׁיעַ חפ' 1) עשה את חמים פֿאַרשטעלן |
temperieren שבת מי' עיגל: נותן לתוכו מים
מרוכים כדי להפשיע.

2) עשה פֿאַרשטעלן, השלים to come to an agree-
ment | manlich vergleichen ירוש' סנה' פֿאַרשטעלן כ' עיגל:
חפשיע עמו.

נִפְּשֵׁר נפ', כנל ג. ביד מכיגל: עשיתי תשובה
ונתפֿאַרשטעלן.

פֿאַרשטעלן, פֿאַרשטעלן, כי, מיצוע חדין |
Vergleich, Kompromiß כתי' פֿאַרשטעלן מיה: עד שיעשו
פֿאַרשטעלן ביניהם: חרג' יכיע דכ' א' מיה: ופֿאַרשטעלן
שלמא.

פֿאַרשטעלן זי, פֿאַרשטעלן, פֿאַרשטעלן, כד Flache |
flax שבת
פֿאַרשטעלן מיה: כל חיוצא מן העץ אין מרליקין בו
אלא פֿאַרשטעלן.

פְּתוּרָא עיי פְּתוּרָא. תרג' משי' פי' ב' (ערכה שולחנה): סדרת פתורות.

פְּתוּרָה ב', נערה שנתפתת ver- seduced girl | *föhrtes Mädchen* ירוש' כת' פיא ב'ר עיר; ספק אנוסה ספק פתורה.

פְּתַח -- נִפְתַּח, בפ', נעשה העוור פיקח to be come seeing | *sehend werden* פסיק'ר פמי'ב: כשילדה שרה כל מומא נמקה.

הִתְפַּתַּח (התמ' -- 1) נפתח | *ge-* to be opened | *diffnet werden* חוס' מושה מ'ז א' מתפתחות לפניו כלוחי פנקס.

(2) עיי נִפְתַּח, גימ' סיב מ"ה מומא ונתפתח.

פְּתַח ז', מקה, גלוי ענים | *sehender* | *seeing* ערב' יז עיב: פתח ונסתמא שמוי ונשתסה וכו'.

פְּתַח ז', מִפְתָּח ומחוקק | *Graveur* | *engraver* ירוש' שקי פ"ד מ"ה ע"א: פתחי אבנים.

פְּתַח -- פְּתַח פְּתוּחָה לשון נקיה להערר בתולים | *emphem. absence of virginity (euphemistisch)* | *fehlende Jungfernschaft* כת' מ' עיב: סענת פתח פתוח.

פְּתִי מ"ע, היה רחב | *weit sein* | *to be wide* תרג' תה' ק"ד ב"ח (רחב ידים): פתי תחומין.

פְּתִי ז', מרחק | *Entfernung* | *distance* חולי קליט ע"ב: בפתי מילא.

פְּתִי יֶרְכָא כף הירך | *Hüftgelenk* | *hip-joint* תרג' בר' ל"ב כ"ז (כף ירך): פתי ירכא.

פְּתִי רְמִשָּׂא ערב, ליל יום שבת ויום | *Vor-* eve | *abend* ב'ר סמ"ה: כל פתי רמשא דשבא.

בְּפְתִי רְמִשָּׂא לפנות ערב | *towards evening* | *gegen Abend* ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"א: בפתי רמשא.

פְּתִיָא ז', 1) תינוק | *Kind* | *child* סנה קי עיב: בכרכי חים קורין לינוקא פתיא.

(2) מין כלי | *ein Gefäß* | *a vessel* ע"ז מ"ז עיב: פתיא אוכמא.

פְּתִיָה כ"ל, בירפכ"ו בערביא צווחין למיוקה פתיה.

פְּשָׁתְנִי ז', עושה, מוכר משהים | *flax-worker* | *Flachsarbeiter, Flachs Händler* dealer in flax | ב'ר פליב: חפשתני חזה כשעה שחוא יודע שהמשתן שלו יפה.

פַּת -- שנים | *two* | *zwei* מנה' ד' עיב: פת באפריקי שמו.

פַּת נוֹמְרִין [פְּתוּמְרִין] זיר, מין ארג | *a web* | *ein Gewebe* תרג' יח' י"ג י"ח (המפתות): פת גומרין.

פַּת נִפּוּלָה, פַּת נִפּוּלִין לחם המתפורר | *crumbly* | *bröckliges Brot* bread | מפרא בחוק' פרשה ב' פרק ד': פת ניפולה; כיב ציג עיב: פת ניפולין. **פְּתָאָה**, פְּתָאוּא ז', פְּתָאוּתָא ב', מרחב | *Welle* | *width* תרג' איוב ג' ז': בפתאח אחקין מותבי; תה' קי"ה ה' פתאוא; דה"כ כ"ט ד': לפתאוח מדינתא.

(פתה) הִתְפַּתָּה (התמ', 1) נרצח לדברי פיתוי | *to be enticed* | *sich überreden lassen* והסתה כת' פ"ד מ"א: נערה שנתפתתה.

(2) נרחב | *erweitert werden* | *to be widened* ילק' ישי' עיב: מתפתה וכו' ומרחכת.

פְּתוּנָא שם מקום | *Ortsname* | *name of a place* ויקיר פיה: פתונתא.

פְּתוּחָה ב', פרשה בתורה המתחלת בראש השורה | *a section in the Torah beginning a new indented line* | *ein Abschnitt in der Torahrolle*, | *der mit einer neuen Zeile beginnt* סופרי א' יד: פתוחה שעשאה מתומה.

פְּתִי ת', רחב | *broad* | *breit* ב'ר כ"ח עיב: פתוי הראש.

פְּתוּנִיא עיי פְּתוּנָאָה. תרג' שני אמ' ו' מ"ז גברא פתוניא.

פְּתוּרָא ז' שולחן | *Tisch* | *table* חקני. כ"ח ע"א: דאכלי אפתורא דדהבא; תרג' יביע ב'ר כ"ג מ"ז (עובר לסוחר): עכרין לכל פתור.

פְּתוּרָאָה ז', שולחני, חלפן | *money-changer* | *Geldwechsler* חול' נ"ד ע"ב: ר' חגה פתוראה.

פתך פ"י, מוג ובלל, to mix, to stir | *vermischen*, ב"ר פ"ד: ופחנן זה בזה. *zusammenführen*

פתקא ז', (1) תערובת *Mischung* | *Mixtur* תרג' יביע ברי ב' ז': פתקא.

(2) צרור, חבילה *Bündel* | *bundle* חולי ק"ה ע"א: פתקא דאופי.

פתקרא ז', אליל *Götzenbild* | *idol* תרג' ישי' חי כ"א (בסלכו ואלהיו): פתקריה ופעותיה.

פתל פ"י, שור *unwickeln* | *to twist* מני ל"פ ע"ב: עשה גדיל ופותליו ממוכר.

פתלגא [פתלגא] ת', מסותל ומעוקם | *perverse* *verdreht* תרג' ירוש' דבי ל"ב ה' (דור עקס ופתלתול): דרא עוקמא ופתלגא.

פתמנא [פתנא] ז' פתן, נחש *Schlange* | *serpent* תרג' ירוש' דבי ל"ב (פתנים): פתמנאי.

פתפזת ז', מירוף ושכירה *das Zer-* | *amashung* *schlagen* שהשיר ב' ה': פתפזתי ביצים.

(פתפת) התפתפת התפ', התפורר, נעשה פזית *zerbröckeln* | *to be crumbled* ירוש' כלא' פ ז' לי עיר: חדין רכיכה בתפתפת הוא.

פתק פ"י, זינק, פתח שער כים | *to open a channel* *Wasser strömen lassen* ירוש' מנה' פ"ז כ"ז ע"א: פתק אמט המים עליו ובאו המים ושטפוהו.

נפתק נפ', נפתח שער המים | *to be diverted (water) | abgeleitet werden (vom Wasser)* - תוס' מקוא' ג' ו': ונפתקו ובאו לחברו.

פתק פיעל, ע"י פתק, כר פניא: אבל אתה כפתק הנהרות.

פתק פ"י, השליך, זרק *schleudern* | *to thrust* מנה' צ"ה ע"א: פתק בה גירא.

פתק, פתקא ז', ע"י פיתקא, ביר פניא: מקכל פתקין קידי ע"ג ע"ב: חלי פתקא.

פתר - (נפתר נפ', 1) ניתן לו פשר ופתרון *gedeutet werden* | *interpreted* ברי ג"ה ע"ב: חלום שנפתר בתוך חלום.

פתחא נ"י, ע"י פתחא. תרג' יהי"ב ל"ב ז': לפתוחא דתיע קרתא.

פתח ז', חרישה ראדונה *das erste Pflügen* | *first ploughing* תוס' פאה א' ח': שלשה חלבים של פתח.

פתחא ז', (1) סקת, גלוי ענים | *open-eyed* *Schender* גיט' ס"ג ע"א: פתחא וכי עזרא. (2) הזמנה לבית-דין *Vorladung* | *summons* ר"ה ל"א ע"ב: כתב פתחא עילוה.

פתחה נ"י, (1) פעולת הפותח *das Öffnen* | *opening* פס' ג"ד ע"א: פתחת פי הארץ. (2) סבוא *Einführung* | *introduction* שהשיר א' ב"ה רבנן עבדן יתהון פתחת ליה.

פתחת גדר פתחו פה וסעם להתרת גדר *Veranlassung* | *offering reasons for regretting a vow* *zum Entblinden von einem Gelübde* ירוש' נדרי פ"ה מ"א ע"א: פתחת גדר.

פתילא, פתילת, פתילתא נ"י, (1) חוט שנגר *Doch* | *wick* ירוש' שבת פ"ב ד' ע"ד: ר' אמי נסיב פתילא: יסב: בגין דאנא צבע פתילאה: שבת ביא ע"א: פתילה לגר.

(2) עשת *Barren* | *bar* ירוש' מנה' פ"ז כ"ד ע"ב: פתילה של כעץ: גר' מ"ט ע"ב: פתילחא של אבר.

פתילתא נ"י, מין פולים *elne* | *a kind of beans* *Bohnenart* ירוש' כלא' פ"א כ"ז ע"א: פתילתא.

פתק ז', קורה של רוחב חבנין | *cross-beam* *Querbalken* גנעי פ"ג מ"ב: בית חבני ראש ופתין.

פתירה, פתירוש שם איש | *a man's name* *männlicher Name* תוס' ג' ה' א': יהודה בן פתירה: שם אהל ד' י"ד: בן פתירוש.

פתית ז', פירור *Stück, Brocken* | *broken piece* מני י"ח ע"ב: תורת פתחים.

פתיתה נ"י, ריסק לתם לפירורים *das Zerbröckeln* | *pieces* מני ע"ה ע"א: מעוננת פתיתה.

כי (רזה): פתרינג.
 פֶּתֶר־נֶתָא בִּי, רזון *leanness | Magerkeit* הרג'
 תה' קיו מיו (רזון): פתרינגא.
 פֶּתֶר־שֶׁנֶר, וי, משנה, סגן *second in rank | Zwei-*
ter im Rang הרג' אס' יי גי (מכנה למלך):
 פתשגר דמלכא.
 פֶּתֶת י. — פיתה והסית *to seduce | verführen*
 ירוש' כתי' פיא כיד עיד: ספק אנוכה ספק
 פתותת.

2) נתישבה הקושיא *to be solved | gelöst werden (Frage)*
 ירוש' בר' פיו ייא עיא: תיפתר
 בר' ישמעאל וכו'.
 פֶּתֶר, פֶּתֶרָא וי, פשר ופתרון *interpretation |*
Deutung, Auslegung יב' עיב: סתר פתה:
 ירוש' שבויע' פיא ליב עיד: פתר לה פתרא חורון.
 פֶּתֶרֶן וי, קשרה *Schlüssel | dish* תנח' נובר כי
 תשא א': פתרון של פרמקמיוא.
 פֶּתֶרֶן תי, רזה *lean | mager* הרג' יכיע במי ייג

צ

צָאָה פִּיעַל, חשב לצואה | *ob man geschwollen ist* תוס' מאה ד' ירז
המצבה את כריסו.

צָבֹב ב', רצון *Wille* | *will* תרג' יביע ויק' ח' פיו
ואייתי בלא צבו.

צָבֹעַ ת', מי שאין תוכו כבדו, אחד בפה ואחד
כלל *hypocritical|scheidenhellig* סומה כיב עיב;
אל תתירא מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין
אלא מן הצבועין שדומין לפרושין שמעשיהן
במעשה זמרי ומבקשין שכר כפינתם.

צָבֹר -- קהל, עדה *Gemeinde* | *community* בר'
ליד עיבו שליה צבור.

צָבוּתָא עיי' צבג. תרג' יביע ברי' כיד היז צבות
אתהא.

צָבָחַר ת', מועט *wenig* | *a little, few* תרג'
דחייב כיד כיד (במצער אנשים): בצבחר גוברין.
צָבָטָה עיי' צביטָה. חג' כיב עיבו בית הצבנת.

צָבִי פִּיעַל, חסך, רצה *verlangen* | *to desire*
wünschen תרג' יביע ברי' ליד ים (חסך בכת
יעקב): צבי בכת יעקב.

צָבִיאָתָא ביר, תמרוקים *Schönhelte-* | *cosmetics*
mittel תרג' שני אס' ב' פ' (תמרוקיהן):
צביאתהא.

צָבִיזָן, צָבִיזָא ב', רצון *Wille* | *desire* שמור
פכיתו שהוא עושה צביונו בכריותיו תרג' משי
י' ליב (רצון): צביונא.

צָבִיטָה ב', אחיזת *das Anfassen* | *handling* חג'
פ'ג מ'א: אחזיים ותוך ובית הצביטה.

צָאָה פִּיעַל, חשב לצואה | *to treat as excrement*
als Schmutz behandeln ירוש' שכת פ'ט י"א
עיר צאיהו נבלהו.

צָאָרִי ת', מלוכלך ומזוהם *schmutzig* | *dirty* תוס'
חולי י' היז מלוכלך ולא צארי.

צָאָרִי עיי' צָרִי, פסי גיו עיז צארי לאלתר.

צָאָרִי ת', מזוהם, לא רוחץ | *dirty, unwashed*
schmutzig, ungewaschen ירוש' תעני' פ'א מ'ד
עיג: מאנין צאין.

צָאָן -- צאן פָּרוֹל עיי' נָכְסִי צאן פָּרוֹל (פָּרוֹל).
ביק פ'ט עיז: אם אמרו בנכסי מלוג יאמר
בנכסי צאן ברזל.

צָאָתָא ב', (1) צואה *Schmutz* | *filth* תרג' משי
ל' י"ב (ומצואתו לא רוחץ): ומצאתיה לא אשתוגג.
(2) טעשים מבוהרים *Heßliches* | *turpitude* שם
י"א ד' (אונים): אילין דעברין צאתא.

צָבָא פִּיעַל עיי' צָבַת. ירוש' מאה פ'ה כ"א ערב:
המצבא את כמנו.

צָבָא עיי' צָבִי. תרג' יביע במ' ד' ג'ז ולא צבא משה
למיסב.

צָבָאוֹת עיי' צבג. תרג' איוב ל"א פ'ז (מחפץ רלים):
צבאות מסכיניא.

צָבָה -- נָצְפָה נפ', נעשה נפוח *an-* | *to swell*
schwellen ירוש' סומה פ'ה כ' עיז מים מגולין
שתת ונצבית.

צָבָה פִּיעַל, עשה את עצמו כאילו הוא נפוח *to cause*
the appearance of being swollen | *tan, als*

werden ירוש' ביב פיג יג עידן פירות שראויין
ליצברו; מנח' ליה עיבו הוצבר עפרו.

צָבֵר זי, גל, *Haufen* | *pile* ירוש' שבת פיד
זי עיא: צבר של קורות.

צָבֵת פיי, היכר וקישר *zusammen-* | *to couple*
binden בני פיי מימו לא יעשה אותן כריכות
אבל פניחן צנתיים.

צָבֵת פערי, (1) התחבר | *to join, to associate*
sich gesellen ירוש' בתי פיה לי עיא: חכים
אנא לנשייא רצבתינ עם אמא.

(2) העניק, זכין *dar-* | *to present, to outfit*
reichen, bereiten חולי ס' עיבו דאיצבית ליה
נהמא: מירק ביז ע"בו צבית וזרחא לאידך מית.

צָבֵת בי, מלקחים *Zange* | *tongs* אבות פיה מיה:
צבת בצבת עשויה.

צָבֵתָא בי, (1) כגיל. פפי ניד עיא: צבתא בצבתא
מתעכיד וצבתא קמייטא מאן עכד.

(2) סיב *Bast* | *bast* תמיד לי עיא: חבלא רצבתא.

(3) תיווך *Vermittlung* | *instrumentality* ביק
פיו עיבו: צבתא דחרש קא גרים.

צֶדֶד -- אופן, דרך *Art und Weise* | *manner* ירוש'
בתי פיג ביז עידן כאי זה צד שותח בעציו וכו'.
הצד השווה *שפּוּהֶן* הדבר המשותף לשניהם
das Gemeinsame an beiden | *common point*
Dingen (tertium comparationis) ב"ק פאמיאנ
הצד השווה שבהן וכו'.

לְצַד שְׁנֵי פִירוּשׁ אַחֵר, דְּבַר אַחֵר *another inter-*
pretation | *eine andere Auslegung* ביים קפו
עיא: לצד שני לביתו אי אתה נכנס אבל וכו'.

מִן הַצֵּד כְּלֹאֲתֵר יֵד *indirekt* | *sideways, indirectly*
שבת סיג עיבו: מלפול סן הצד.

צִידֵד פיי, (1) קבע והושיב בראוי *an-* | *to arrange*
ordnen; einfügen שבת קיב עיבו המצודר את
חאבן.

(2) פנה הצדה *zur Seite* | *to turn sideways*
richten ביכ צימ עיא: ומצודדין פניהם וכו'.

צָבִינָא עיי צביונא, תרג' משי' ליא יג (כחמץ
כמיה): הך צבינא דאידית.

צָבִיעָה (1) עיי צבימטה, כלי פכיה מיה: מקום
אחיזהו שם צביעהו.

(2) משיחה בששר *das Färben* | *dyeing* ירוש'
שבת פיו יי עיגז מה צביעה חיתה במשכן.

צָבִירָה בי, (1) עשוית גל, גל *Auf-* | *piling up, pile*
häufung, Haufen אהלי פיו מיג: צבירה העצמות.
(2) עיי אונגן. תוס' כלי כים די יגז צבירה
אחת הוץ מה וכו'.

צָבִיתָה עיי צָבֵת. ירוש' עיר פיי כיו עידן מצבתא
אחת למרו כמה צביתות.

צָבִיעַ צָבֵת בְּצָבֵת עֲשׂוּיָה.

צָבֵעַ -- תפס *anfassen* | *to handle* תג' ביב עיבו:
בית הצביטה -- מקום שנקיי הרעת צובעין.

הַצָּבִיעַ חפּי, הורה מצבע לסימן *to raise the fingers*
as a signal | *die Finger (als Zeichen) vor-*
strecken יוסא פ"ב מ"א: הממונה אומר להן
הצביעו.

צָבֵעַ פיי, (1) משח בצבע *färben* | *to dye* ירוש'
ביק פיי ו עידן אילו צבעתיה סומק.

(2) סבל *einlauchen* | *to dip* ירוש' תעני' פיד
פיי עיגז: הוח צבע פיסתיה.

צָבֵעַ פעל, (1) כגיל ג, תרג' ויק' יג ו' (וככם בגדיו):
הצבע לבושהו.

(2) הגריל *losen* | *to cast lots* תרג' שני אמ'
נ' וז: לצבעא פייסאח.

אַצְמִיפֵּעַ אַחֵר, בְּמַכֵּל *eingetaucht* | *to be dipped*
werden תרג' ויק' יג נ"ח (וככם שנית): וצמבע
תבינות.

צָבֵעַ, צָבֵקָא זי, אומן לצביעה *Färber* | *dyer*
פפי פיג מיא זומן של צבעים: גימ' ביב עיבו
עמרם צבעא.

צָבֵעוֹן זי, צבע, גוון *Farbe* | *colour* פסיקיר פ"ב:
ארבעה צבעונים שעשה מהם משכן.

צָבֵר -- נָצַבְרָה נפ', הוצבר הוס', נאסף ונלקט
to be gathered, to be collected | *gesammelt*

ביר פֿיח: ובהמה אינה רחוקה ונתמנה אל
זה מצד.

נָצַד, נִצָּד נפֿ, חוסר, ניסל | to be taken away
weggenommen werden רות רבה ב' יד:
שנוצרה לו מלכותו לשעה; שם: שעמידה מלכותו
ליצד הימנו.

צִדָּד פֿעל, תלך מן הצד | to go sideways | seit-
wärts gehen תרג' יב' ע' ויק' פיו כיד: ויצד
רפיק.

אֶצְדָּד אפי, סיבה לצדדין | to turn sideways | zur
Seite wenden יומא לז' ע'א: דכצד מצדדי.

צִדָּדָא זי, צד, גבר | Seite | side תרג' יב' ע' בטי
ימ יד: אורת תרעא ולא מן צדדיה.

אֶצְדָּדִין ור, עי צד - לֶצְדָּדִין בפנים שונים, אם
כך או כך | in either way | auf die eine oder
die andere Weise ביק פיו עיב: לצדדין קתני.

צִדָּדָא - התריב | to make desolate | entvölkern
ביר פֿיח: שצדו את העולם.

נִצָּדָה נפי, נחרב | to become desolate | verheert
werden שהשיר ר' א': כנגד שבעים אומות שלא
יצדה העולם מהן.

צִדָּה פֿיעל, צדה וארב | to aim | zielen
קיס: שצידה לו שמתכוון לו.

הוצָּדָה הופ', נתבער | to be removed | weggeräumt
werden ביר פֿיח: שהוצדו מן העולם.

צִדָּד זי, צידה, מזון | provision, food | Nahrung
Proviant ויקר פליגו זבן לי צדו פנא וכו'.

צִדָּד ב', חורבן | desolation | Verwüstung תרג' יש'
יג ט' (לשום ארץ לשמה): לשואת ארעא לצדו.

צִדְדִין זי, צדוק הדין | קבלת העונש באהבה.
הודאת בצדק האל השופט | acknowledging the
justice of divine judgment | Anerkennung
der göttlichen Schickung als gerecht סמרי
האוינו שית בעת צרתם הצמיחו שלשה פסוקים
של צדוק הדין.

צִדְדִין שם מקום | name of a place
Orlaname ירוש' דמ' פֿיב כ"ב ע"ג: ר' אלכסנדרא
דצדוקא; שבי' פֿיב ליד ע"א: ר' שיבתי דצדוקי.

צִדְדִין זי, חבר לכת המתנגדת לפרושים בימי בית
שני | Sadducee | Sadduzäer ידים פיע מית:
אמר צדוקי קובל אני עליכם פרושים.

צִדְדִין עי צדו, תרג' ירוש' דב' ליב י' (ובתהו
ליל ישימון): בצדותי דליל ישימון.

צִדְדִין פֿי, צִדְדִין פֿעל, עי צדו, תרג' אינה ר' י"ח
(צדו צערינו): צדן שבילנא; תח' ט' ז' (ועדים
נתשתא) וקרויהון צדיתא.

אֶצְדָּדִי אפי, עי צדו, תרג' תח' ע"ט ז' (ואת
בזא השמו): בית מקדשי אצדדיו.

2) הבעית | to confound | entsetzen תרג' יח'
כ' דיו (אשכמ): בדיל דאצדדיון.

3) לגלג | to deride | verlachen תרג' משי י"ז ה'
(לועג לרש): דמצדי למסכנא.

אֶצְדָּדִי אפי, אֶצְדָּדִי אפי, 1) נחרב | to be
made desolate | verwüstet werden תרג' ירי'
כ' ייב: בית מקדשא דשיתיד לאצדדיו.

2) נבעת | to be confounded | entsetzt sein
תרג' תח' קיב יהוה צלותא דמצדדיון.

3) ניצוד | to be caught | gefangen werden
ירוש' בר' פ"א ב' ע"ד: אתצדית באנגריא.

צִדְדִין שם האות הי"ח באלפבית | the eighteenth
letter of the alphabet | der achtzehnte
Buchstabe des Alphabets שבת קיג ע"ב: נבין
צדן צדין גמין.

צִדְדִין זי, 1) הסתה לחטא | seducing | das Verführen
תרג' ירוש' בר' י' ט"ז גבר בצדיא כחטאה.

2) מין עוף | a bird | ein Vogel תרג' יב' ע' דב'
יד י"ח (התנשמת): צדיא.

3) מין ארבה | a species of locust | eine
Heuschreckenart ספרא סמיני פק' ה' פרשה ד':
צביא.

צִדְדִין עי צדו, תרג' יש' ו' יב' (ורבה העזובה):
וחסגי צדיותא.

צהיר צדק תרין.

צִדְדֹב תי, מקנא *jealous | eifersüchtig* מנח
מנח קיח עימא: לשני כלבים שהיו בעדר והיו
צהובין זה לזה.

צִדְדֹתָא, צִדְדֹא ני, יבוסת *dryness | Dürre*
תרנ' אויב כיר יט (ציה): צהיא: תהי ק"ו ליכ
(ומצאי מים לצמאון): ומפקני מיא לצהותא.

צִדְדֹכָה ני, כעס, קנאה *jealousy | Eifersucht*
ילק' שמי' שליא: שהצהיבה מביאה לירי מיתה.

צהיכ צאת הכוכבים.

צִדְלָל פיעל, חשמיע קול שמחה *to shout*
jauchzen פסיקיר פכיו: והם מצהלות אחריהם.

צִדְלָל פיע, (ו) כגיל. תרג' אסי' ח' מיו (צהלה
ושמחה): צהלא והריא.

(2) הוחיר *to shine | glänzen* פסיקיר פיר:
וצהלין אפוי.

צִדְלָלָה ני, קול ששון ושמחה *shouting | das*
Jauchzen במיר פיו: ועלחת צהילת בת פועה
יותר מצהלת בית המקדש.

צִהֲלֵת סוסים קול חמית הסוסים *neighing | das*
Wiehern סופח פיה מייא: צהלת סוסים וצחצוח
חרבות.

(צִדְר) הִצְהִיר הפי, עשה מזהיר ומבהיק *to*
brighten | glänzen lassen ויקיר פיה: שהוא
משיר את השער ומזהיר וכו'.

צִדְרָר פיי, הבין *to understand | verstehen* קיר
ליט עימא: לא צהיריהו.

צִדְרָר ד, בוחק *glossy | heller Fleck* תרג' יכיע
ויק' יג ליט (בהק הוא): צהר הוא.

צִדְרָא ד, זוהר *brightness | Glanz* ביצה י"ד
עיב: חזיה דהוה קליף צהירה.

צִנְאָדָה ני, מצוה, ציווי *order, command | Befehl*
Gebot ספרי כמ' א': הואיל ונאמרו צואות
בתורה סתם ופרט באחת מהם.

צִדִּים -- עיי' צדי, שבת קיד ע"א: צדיק בטומט וגו'.
צִדְעִים דר, רקות, קצות המצח *temples*
Schlafen מכות כ' ע"ב: המשה צדעיו לאחוריו
אזנו ולפרדתו.

צִדְקָן פיעל -- כיוון והשוה *to balance | aus-*
gleichen ספרא קדוש' פרשה ג' פרק ח': צדק
את המשקלות יפה.

צִדְקָן אַת הדין קיבל את העונש באהבה, הכיר כי
צדקהאל במשפטו *to justify God's judgement*
Gottes Urteil als gerecht anerkennen ספרא
יש שמיני: אברהם צידק עליו את הדין.

הִצְדִּיק -- הפי, הִצְדִּיק אַת הדין עיי' צדק אַת
הדין. ספרא יש שמיני: ולמודים צדיקים
שמצדיקים עליהם את הדין.

צִדְקָן -- אחד מכוכבי לכת *the planet Jupiter*
der Planet Jupiter שבת קנ"ו ע"ב: דקאי
צדק במערכה.

צִדְקָה -- נדבות לעניים *almagiving | Almosen*
אבות פיה מייג: ארבע מדות בנותני צדקה.

צִדְקוֹ, צִדְקוֹתָא ני, חסידות *piety | Frömmig-*
kelt תרג' קה' ב' כיא (בבשרון): בצדקו: תהי
ד' ב' (אלהי צדקי): אלהי צדקותי.

צִדְקָן וי, צדיק *a rightdoing man | Gerechter*
שבת קנ"ו ע"א: האי מאן דבצדק יהי גבר צדקו:
מנה קייב עימא: נשים צדקניות.

צִדְקָתָה ני, אשה חסידה ויראת אלהים *pious woman*
fromme Frau מנ"י י' ע"ב: אסתר הצדקת.

צִדְקָתָא, צִדְקָתָא עיי' צִדְקָה. ברי' ו' ע"ב:
אנרא דתעניתא צדקתא.

צִדְב -- חוציף *to be defiant | frech sein* ספרי
האזינו ש"מ: שהיה עומד וצוהב כנגד אביו.

הִצְהִיב הפי, (1) היה מזהיר *to become shining*
glänzen ספרא ויק' פרשה ד' פרק ח': מאימתי
בני יונה פסולין משיצהיבו.

(2) צוה *to lament | klagen* לומר כ"ד ע"ב:
היוצא בממה רבים מצהובין עליו.

צִדְדִּיג צומת הגידין.

צִיָּאָר -- עָלַי וְעַל צִיָּאָרַי אִם סָקַל עָלַי אֵת

האחריות I take the responsibility | *auf meine*

Verantwortung עִזָּ לִי עִמָּ: עָלַי וְעַל צִיָּאָרַי.

צוֹבֵקָה גִּי, מְשֻׁלָּשׁ | *Druck* | *triangle* יְרוּשׁ' עִיר

סִיחַ כִּיב עִינָּ מְשֻׁלָּשִׁים בְּעִשְׂוִיָּם צוֹבָה, וְעִי

הַצֹּבָה.

צוֹכֵר עִי צוֹבָה יְרוּשׁ' שְׂכִי פִּיא לִיג עִיבָּ בְּעִשְׂוִיָּן

צוֹכֵר.

צוֹיג צוֹם נִדְלִיחַ; צוֹרֵךְ גִּדּוּל.

צוֹד -- נֶצֶד נָפִי, נֶאֱחָה בַּמִּצְוָה, נֶחֱפֵס עִי צִיד

מִיבָּ מִצְוֹת חַיִּה וְעוֹף וְדָגִים וְכוּ' לֹא יִמּוֹל מִהֵן

בְּיוֹם מוֹב אִיב יוֹדַע שְׂנֵצְדוֹ מַעֲרֵכ יוֹם מוֹכ.

צוֹד פִּי, צֵד וְהֶפֶס | *fangen*, to hunt, to catch

erjagen יְרוּשׁ' שִׁבַּת פִּיז יי עִמָּ: הֵהֵן דְּצִיד

כוֹרֵא.

אַתְצִיד, אֶתְצִיד אֶתְפִּי, עִי נֶצֶד, וְקִיר מִלִּי:

אַתְצִיד הֵהֵא לִיסְמֵאָה בִּיר מַעֲיָה הוֹחַ מִתְצִיד.

צוֹדְנִיָּתָא גִּי, מַעֲוֹת הַבְּרָאָה | *the meal of com-*

fort given the mourner | *Trauernahl*

עִיבָּ צוֹדְנִיָּתָא קֹא בַּעֲיַת לְמִיכָל.

צִוָּה -- נֶצֶמְוָה נֶחֱפֵס, קִיבַל צו וּמַקְוָה | *to be*

commanded | *anbefohlen werden* קִיר לִיחַ

עִמָּ: שְׁלֹשׁ מִצְוֹת נֶעֱשׂוּ יִשְׂרָאֵל בְּבִימָתָן לְאַרְץ.

צוֹדִיג צוֹמַת הַגִּדּוּל.

צִוְוִי זִי, מִצְוָה, מַקְוָה | *Befehl*, order, command

Gebot בְּמִיר פִּיחַ כָּל מְקוֹם שְׂנֵאֲמַר צוֹי הַצִּוּי

מִיד כְּשֶׁעַת מַעֲשֶׂה וְנִוְחָג לְדוֹרוֹתָא.

צוֹדְנִיָּתָא עִי צוֹדְנִיָּתָא, שִׁבַּת קִלְיוֹ עִמָּ:

צוֹדְנִיָּתָא קֹא בַּעֲיַת לְמִיכָל.

צוֹרְנָא זִי, צוֹר | *Haufen*, gang קִיר עִיבָּ עִיבָּ:

צוֹרְנִי צוֹרְנִי.

צוֹרְנָא גִּי, הַכְּרֵחָא | *Gesellschaft*, company

תַּעֲנִי כִּיז עִמָּ: וְאַחֲרֵינִי בַּצִּוְחָא הוּא דְּאִוּל.

צוֹרְנִיָּתָא גִּי, אִשָּׁה שְׂדִרְכָּה לְשִׁמּוֹעַ מֵאַחֲרֵי הַדְּלַת

eavesdropper | *Horcherin* דְּבִ"ר פִּ"ה לֹא אִכְרָא

אַחֲרָה וְכוּ' לֹא מִן תַּאֲמִן שְׁלֹא תִהְיֶה צוֹרְנִיָּתָא.

צִוָּה -- צִוָּה פִּיעֵל, צַעַק | *schreien*, to cry שִׁבַּת

מִיז עִיבָּ הַמִּצְוֹת לְגִרְסִינָא.

צִוָּה מַעֲרִי, (1) כְּנִיל, סוֹכָה לִיא עִמָּ: צוֹחָה וְלֹא

אַשְׁגָּה.

(2) הוֹמִין | *einladen*, to invite | וְקִיר מִכִּיחַ צוֹחַ

רְבִי לְכָל רַבָּנִין וְלֹא צוֹחַ לְכָר קַפְרָא.

(3) קִרָּא, כִּיבָּה | *nennen*, to call, to name | בִּיר

פִּלִּיטָה תַּמָּן צוֹחִין וְכוּ'.

צִוָּה פִּיעֵל, אֶצְוָה אֶפִּי, כְּנִיל 1. תַּרְגִּי מִלִּיב בִּי יִיב

(וְהוּא מַצַּעַק אֲבִי אֲבִי): הוּא מִצְוֹת רְבִי רְבִי:

עִיר פִּי עִמָּ: חַיִּי דְּלֹא מִצְוֹתָא.

צִוְחָתָא גִּי, צוֹחָה וְצַעַק | *Geschrei*, cry תַּרְגִּי

יִבִּיעַ בְּרִי כִּיז לִיד: צוֹחָתָא.

צוֹי תִי, מוֹחָה | *schmutzig*, dirty | תוֹסִי צוֹקִי תוֹלִי יי

הִי: מְלוֹבֵן וְלֹא צוֹי.

צוֹי פִּ"ע, יִבֵּשׁ | *verdorren*, to shrivel | פִּסִּי קִירָא

עִמָּ: וְצוֹ כְּרַעֲיָה.

צוֹי פִּיעֵל, שִׂרָף | *verzehren*, to burn | בִּיב כִּיחַ עִיבָּ:

דְּאִוּל וְכִצּוֹ לִיחַ.

צוֹיָקָן עִי צוֹיָקָן, יְרוּשׁ' פִּסִּי פִּיז לִיחַ עִמָּ: לְהוֹדִיעַ

לְכָא אַחֲרֵי שְׁוֹחַ צוֹיָקָן.

צוֹיָקָא, צוֹיָקָתָא גִּי, צִלְקָה | *Marbe*, scar תַּרְגִּי

יִבִּיעַ שִׁמִּי בִי הִי: צוֹלְקָא דְּשִׁיחָנָא; וִיקִי יִבִּיחַ

(צִרְכָּה): צוֹלְקָת כּוֹחָה.

צוֹיָם צוֹרְבָא מְרַבָּנִין; צוֹרֵת מִטְבַּע.

צוֹמָא זִי, צוֹם, תַּעֲנִית | *das*, fast, fast-day

Fasten, Fastlag תַּרְגִּי יִרִי לִיז גִּי: יוֹמָא דְּצוֹמָא.

צוֹמָא רַבָּא יוֹם הַכְּפּוּרִים | *Day of Atonement*

Veröhnungstag יְרוּשׁ' הָלֵה פִּיא בִּיז עִיבָּ: תַּמָּן

חֲשִׁין לְצוֹמָא רַבָּא תַּרְגִּין יוֹמִין.

צוֹמָם עִי צוֹמָתָא, תוֹסִי צוֹקִי בְּכוֹרֵת דִּי פִּיז:

צוֹמָם כָּל שְׁאִין לֹא אֲזוּנִים.

צוֹמָתָא גִּי, אִסְיָפָה מִמַּעַם הַמַּלְכוּת | *forced meeting*

Einberufung | *for taxation etc.* יְרוּשׁ' מֵאָה

פִּיא פִּיז עִמָּ: הוּא לֹן צוֹמָתָא.

Jerusalem ירוש' מריק סיג סיג עיבו: הרואה את ירושלים מן הצופים.

צופריאה עי' דִּיפֶּרִיאָה. ילקי הבק' תרסיה: יש לי גפן אחת וכו' והיא עושה לי ג' צופריאות בכל שנה.

צִיץ סיעל, צמצק *zwitschern* | *to chirp* קחליר א': צפור מצויץ ויורע על מה מצויץ.

צִיץ פעל, (1) כנל נדה מיב עיבו שמעית ולד רצויץ.

(2) רתה, הוציא אד *dampfen* | *to boil, to steam* ביס כים עיבו: לא אסרן אלא ולא צויץ.

צוּצִינָא וי, בעל בלוית | *provided with a tuft* mit einem Haarschopf versehen כוכשני צוציני.

צוּצִינָא נ', (1) קרן אור *Strahl* | *ray of light* ביב עיג עיבו: מתהוי כי צוצינא דגורא חיוורת ברישית.

(2) בלוית *Stirnlocke* | *forelock* מני' מיב עיג: צוצינא דארמאי.

(3) זנב *Schwanz* | *tail* ביצה ליו עיבו: נקשה כצוצינא דאסקוה.

צוּצִיל וי, מין יונה *eine* | *a species of doves* Taubenart ירוש' סס' פיי ליו עיבו: נשים בראוי להם כסנים וצוצילין.

צוּצִירָה נ', מבצר *Kastell* | *castle* ירוש' עיר' פיה כיה עיג: מחיצה בתוך ספחים לצוצרה.

צוּצִירָה שם מקום בבבל *name of a place in* | *Babylonien* Ort in Babylonien ירוש' יבמ' פיא ג' עיבו: עונויא וגווייא וצוציריה.

צוּק פיי, יצק *gießen* | *to pour* במיר פייג: אבל צק הוא.

צוּק פיע, ירא *stich ängstigen* | *to worry* ירוש' שבת פיא ג' עיבו: לא תצוק רוח אגא.

צוּק -- ראש צור *Felsenspitze* | *peak* כים פיו מיי: עלתה לראשי צוקין ונמלה.

צוּמָח תי, בעל אזנים קטנות או בן בלי אזנים | *without (or with very small) auricles* | *ohrenlos, mit kleinen Ohren* תוס' בכורות ד' מיה צומח כל שאין לו א' נים.

צוּמָחָא נ', בולבוס של בצל *Knollen* | *bulb* ירוש' פאה פ'ג ייג עיג: אימדות של בצלים -- צומתא.

צוּמָם תי, מי שאזניו מחוסרות חיתוך | *a person with shapeless auricles* | *mit formlosen Ohren* בכורות פ"ז מ"ד (בבבלי): צומם שאזניו דומות לספוג; תוס' שם ד' מיה צומים -- שאזניו מגופפות.

צוּמָע עי' צוּמָח. בכורות פ"ז מ"ד: הצומם והצומע. **צוּמָת** עי' צוּמָם. תוס' צוק' בכורות ד' מיה צומת שאזניה מגופפות.

צוּמָת וי: צוּמָת הַגִּידִין | *the bunch of converging sinews in the thigh* | *Sehnenbündel am Sprunggelenk* חולי' עיז עיג: צומת הגידין -- מקום שהגידין צומחין בו.

צוּנִין זיר, מים קרים *kaltes Wasser* | *cold water* ירוש' שבת פ"ב ייג עיג: צונין וכו' פושרין.

צוּנָמָא וי, מלע, צור *Felsen* | *rock* ירוש' ביב פ"ב ייג עיבו: מלבינים שלשה ספחים ומאכנים ספה ובצונם מתרן; נדה ח' עיבו: צונמא חרי זו בתולת קרקע.

צוּנָן תי, קר *half* | *cold* פס' ציד עיבו: כל העולם צונן ומעיינות רותחין.

צוּקָה נ', קערה *Schüssel* | *dish* ירוש' בת' פיי ליג עיג: מן הנחושת ומן הצועות.

צוּקָה אַצְמִיָּה אחפ', בשקף *aus-* | *to look out* schauen תרג' ירוש' במ' כ"א ב' (הנשקפה):

צוּפִים

צוּפִים (1) זיר, נביאים, חזוים *Propheten* | *prophets* ב"ר פיא: מנצפך צופים אמרום.

(2) שם הר מצפון לירושלים *Scopos north of Jerusalem* | *Skopusberg nördlich von*

כִּים מִיה עִיבֵי דַעְתִּיה אַצְוֹחֵא וְצוֹרֵא עִבִידֵא
דַבְּשִׁלֵּא.

צִלְתָּא פִיעַ. נַטְסֵל וְנַחֲחֵר to join | *etich gesellen*
כִּי ר' עִיבֵי כָל חַיִּלָּם לֹא נִבְרָא אֱלֹא לְצוּחַ לֹחֵא.
(צוֹרֵא) אַצְוֹחֵא אַתְּמִי. כְּנִיל. בִּיב מִי עִיבֵי אִימֵא
בְּכֻרֵתֵא מִצְּמֹחֵא בְּרֵתֵא בְּאִימֵא לֹא מִצְּמֹחֵא.

צִלְתָּא תִי. חֵלִישׁ *decrepit* | *hinfallig*
הָ: הָרִין סָבֵא צוֹחֵא.

צִלְתָּא עִי צִלְתָּא. יְרוּשִׁי פִסִי פִי לִי עִיבֵי סַחֵא וְצוֹחֵא.
צִלְתָּא נִי. יְבוּשֶׁת *drought* | *Dürre* מִרְק בִּי עִיבֵי
שִׁלְחִין - לִישָׁנֵא דְצוֹחֵא הִיא.

צִלְתָּא פִיעַ. הִיָּה צָמֵא *to be thirsty* | *durstig sein*
בִּיר פְּצִיחֵא סַפְסָפֵשׁ צָחִי.

צִלְתָּא, צִלְתָּא נִי. צָמֵא *thirst* | *Durst* תְּרִי
יִי מִיה יִיח (יִוּשְׁבִי כְּצָמֵא) תִּיבִי כְּצָחֵא; יְרוּשִׁי
יִוֵּבֵא פִיז מִיג עִיגֵא מֵאִי צָחִיתֵק.

צִלְתָּא תִי. צָמֵא *thirsty* | *durstig* תְּרִי קִיז חִי
(רַעֲבִים גַּם צָמֵאִים) כְּפִינִין וְלֹחֹד צָחִינִין.

צִלְתָּא עִי צִלְתָּא. יְרוּשִׁי נְדִי פִיז לִישׁ עִירֵא זִכִּין
לִיָּה צָחֵא.

צִלְתָּא -- מִין מֵאֲכָל מַדְנִים קְמִינִים *a preparation*
of small fish | *ein Gericht aus kleinen*
Fischen נְדִי נִיָּא עִיבֵי הַנּוֹדֵר מִן הַצָּחֵחֵא אֲסוֹר
בְּמִרְיָא מִיוֹפֵה.

צִלְתָּא נִי. מִין דְּגִינִים קְמִינִים *a sort of small*
fishes | *eine Art Fisch* עִיז מִי עִיבֵי אֲרֵבֵא
דְּצָחֵחֵא.

צִלְתָּא דִי. (1) זֹחֵר, בִּרְק *glistening* | *Glanz*
סִיכָה פִיחֵא מִיָּא; צָחֵחֵא חֲרֻכּוֹת.

(2) נָטַף, מִיפֵּה *drop* | *Tropfen* שִׁכַּת קְמִיד עִיבֵי
צָחֵחֵא שִׁכָּן.

צִלְתָּא דִי. (2) כְּנִיל. יְרוּשִׁי יִבִי פִיבִי יִג עִיבֵי
אֵם יֵשׁ בּוֹ צָחֵחֵא שֶׁל רוֹק.

צִלְתָּא פִיעַ. (1) נִיקָה וְסִיחֵר *to clarify* | *kläbern*
כִּים פִּיד עִיבֵי מִשְׁחָחֵחֵא בְּמִים.

(2) הִיָּה צָח וְכִיָּר *to be clear* | *klar sein* דְּכִיָּר
עִיבֵי לִשְׁנֵה מִתְּרַפָּא וּמִצְּחָחֵא מִיד.

צִלְתָּא נִי. צִיָּה יִצְוָה *distress* | *Drangsal*
תְּרִי יִבִיעַ בִּיר. מִיב לִי (קִלִּי הִיו כְּלֵחֵא) עִלִּי
הוֹאָה צוֹחֵא.

צוֹר -- צִיר פִיעַל. צוֹר, תִּיָּאֵר *to paint* |
malen כִּלִּי פִכִּיָּה מִיד; מִכְּפָחוֹת סַפְרִים בִּין
מִצְוִירֹת בִּין שִׁאִינֵן מִצְוִירֹת.

צוֹר -- דִּי. סִיב תִּמֵּר *best of the palm* | *Palm-*
bast שִׁכַּת צִי עִיבֵי צוֹרִי דִקֵּל.

צוֹרֵא נִי. צוֹרֵא וְכִנְיָה *figure* | *Bild* תְּרִי דִבִּי
דִּי סִי (סִמֵּל כָּל תְּכֵנִיָּה) דְּמֹת כָּל צוֹרֵא.

צוֹרֵאָה תִי. כֵּן עִיר צוֹר *of Tyrus* | *ans Tyrus*
יְרוּשִׁי שִׁכַּת פִּיז דִּי עִיבֵי דְרִשָּׁה רִי הִיָּא כֵּר בֵּא
לְצוֹרֵאָה.

צוֹרֵבֵא; צוֹרֵבֵא מִרְפָּנֵן תִּלְמִיד רִבֵּם *young*
rabbinical scholar | *junger Gelehrter* מִגִּי
כִּיָּת עִיבֵי אִי צוֹרֵבֵא מִרְבֵּנֵן לִישָׁא הִלְכָּתֵא.

צוֹרֵבֵא נִי. צוֹרֵבֵא, צִלְתָּא *scar* | *Narbe* תוֹסִי
נִוְעִי כִי יִיד; וּמִשְׁחָחֵחֵא שִׁחִין נִגְשָׁה צוֹרֵבֵא.

צוֹרֵבֵא -- יִצִּיר *creature* | *Geschöpf* בִּיר מִכִּידֵּה
שְׁמִדְמִין צוֹרֵבֵא לִיִּצְרָה.

צוֹרֵבֵא דִי. צוֹרֵבֵא *balsam* | *Balsam* יְרוּשִׁי שִׁכַּת פִּיבֵּי דִי
עִירֵא; אִין מוֹלִיקִין צוֹרֵבֵא.

צוֹרֵבֵא דִי. כְּנִי צוֹר *inhabitants of Tyrus* |
Tyrer, Einwohner von Tyrus יְרוּשִׁי מִגִּי סִיב
עִיג עִיבֵי דְרִשָּׁה רִי הִיָּא כֵּר בֵּא לְצוֹרֵבֵא.

צוֹרֵבֵא -- (1) תִּשְׁמִישׁ הַמַּסָּה *colitis* | *Kolitis* יְרוּשִׁי
חִגִּי סִיב עִיח עִיבֵי וְעֵשֶׂה צָרִכִּי עֵמֵת.

(2) נִקְבִים נְדָלִים וְקְמִינִים *needs* | *Notdurft*
פִּיבֵּי מִיבֵּי עִשֵׂי צִרְכִּיהֵן.

צוֹרֵבֵא צוֹרֵבֵא מִרְבֵּנֵן.

צוֹרֵבֵא שֵׁם מְקוֹם *name of a place* | *Ortsname*
יְרוּשִׁי דִּמִּי סִיב כִּיב עִיג; וְצוֹרֵבֵא וְדִמִּי בְּקִמְרִין.

צוֹרֵבֵא, צוֹרֵבֵא נִי. צוֹרֵבֵא *leprosy* | *Ansatz*
תְּרִי יִבִיעַ כְּמִי יִבִי מִיָּה לְמִלְקִי בְּצוֹרֵבֵא; שֵׁם
וִיקִי יִיד גִּיז (הַצְרֵעִת) צוֹרֵבֵא.

צוֹרֵבֵא נִי. צוֹרֵבֵא *form, figure* | *Form, Figur*

צִידִיק עי' צדוק. עי' יח עי'א כמה גדולים צדיקים הללו שנודמו להם שלשה מקראות של צדוק הדין.

צִידִין עי' צידון *Sidon in Phoenicia | Sidon in Phönizien* תוס' יבמ' יד ז': אבא יורן איש צידון hunter, transf. flatterer | ציד בפיו *Schmeichler, eig. Fänger* בר' פסיג: צירני צד בבית צד בשדה.

צִידִיב זי' מראה מזהיר ומבהיק *shining | das Glänzen* מפרא ויק' פרשה ד' פרק ח': תחלת הציהוב שבזה ושבזה.

צִידָא זי' שמן, יצהר *oil | Öl* קיד' מ'ח ע'ב: הא במיא הא בחמרא הא בציהרא.

צִידָי עי' צויל. בר' פ'ט: וציויתיו ועבר על הציווי. **צִידָק** עי' צידקי ו. ירוש' שק' פ'ג מ'ז ע'ג: ופחדת לילה ויוסם זה שלוקח מן הציוקי ולא תאמין בחייד זה שלוקח מן תפלסר.

צִידָר, **צִידָרָא** זי' צורה ודמות. מעשה צייר הושב *picture | Bild* תוס' אהלי י"ד י"ג: העשרות וכו' והציורון תרג' יב'ע שמי' כ'ז א' (כרובים מעשה חושב): ציור כרובין.

צִידָר עי' צייר. תוס' כלי' כ'ב ב' פ': ושל סוירין ושל ציורות.

צִידָח עי' צהבה. בר' ב'א ע'ב: חרי' עלי' צידחין מאי. **צִידָרָא** זי' צד *side | Seite* תרג' יב'ע שמי' כ'ה י"ח (קצות הכפורת): ציטרי כפורתא.

צִידָן עי' צידן. קהליר כ' ח': סוסיאנין מן צידן. **צִידָן** ח'. מי שמתענה, סגסן *faster | Aszel* ירוש' סוטה פ'ג י"ט ע"א: בתולה ציימנית.

צִידָר זי' אומן לציור צורות *painter | Maler* בר' פ'א: צייר גדול הוא אלהיכם אלא שמצא סמכנים טובים שסייעו אותו.

צִידָר שם מקום *name of a place | Ortsname* תוס' שבי' פ"ד מ"ח: עיירות וכו' בגין ציר וצייר.

צִייתור שם מקום *name of a place | Ortsname* תנח' קדושי' מ': יומי איש צייתור.

(3) **צִידָר** *to cut | schneiden* בר' פ'צ"ד: מצחצחין **בשינתם**

צִחָצָח ניר, צחות, רגלים כרורים | *clear words klare Worte* תרג' ישי' ל"ב ד' (צחות): צחצחון.

צִטָרָא זי' צד *side | Seite* תרג' יב'ע במ' י"ג י"ז (עלו זה): סקו כהדין צטרא.

צִיב זי' (1) משא, נפח *mass, volume | Masse* ויקר פ'יה ציבים של עונות.

(2) סיב, שערה דקה וכיוצא בזה *fibre | Faser* חולי' פ'ט מ"ד: עור שיש עליו כוית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שכנגדו.

צִיבָא (1) זי' ענף *twig | Zweig* תעני' כ"ג ע"ב: דרא ציבי אחר כתפיה וגלימא אחד כתפיה.

(2) אפריון *litter | Sänfte* תרג' נחום ב' ח' (והצב): וכלכתא יתבת ציבא.

צִיבִינָר, **צִיבִינָרָא** עי' צבור. תעני' י"א ע"א: כל המצער עצמו עם הציבור וזכת ורואה בנהגות ציבור; ירוש' שבת פ'ג ה' ע"ד: בציבורא הוה מורי כרי' יוחנן הסנדלר.

צִיבִיחָד עי' צבחר. ירוש' פאה פ"ז כ' ע"ד: מיכא ציבחד ומיכא ציבחד.

צִיבָעָא זי' (1) גוון, צבע *colour | Farbe* שבת ע"ה ע"א: רליציל ציבעיה.

(2) אצבע *finger | Finger, Zehe* תרג' יב'ע דב' י"ד י"א: ציבעא יתירא.

צִיבָתָא נזי' (1) כחל ושרק *paint | Schminke* תרג' אמ' ב' י"ב (ימי סרוקית): יומתא דציבתהון.

(2) גסורת *chip | Span* חולי' ק"ה ע"ב: משום ציבתא.

(3) מלקחים, צבת *longs | Zange* תרג' מליא ד מים (והנרות והמלקחים): ובציניא וציבתא.

צִיד זי' צד, עבר *side | Seite* תרג' יב'ע שמי' כ"א מ' (ואם לבנו י"עדנה): ואין לציד בריה זמין יתה.

צִידָה -- פעולת הציד *hunting, catching | das Fangen, Jagen* שבת פ"ג מ"ה: מחוסר צידה פמור.

צִיִּיתָן תי, שומע מאחורי הכתל והדלת | *hinter* | אבענטע *Blatter* | *Blatter* סנהי קיא
עיא: נקן ליה צימדי כאסיה.

צִיִּיתָן שם אשה | *Frauen-* | *a woman's name* | שבת מיג עיא: משתבח כי גא דצימדימא
מלכתא.

צִיִּיתָן דר קדחת, דום *Fieber* | *fever* | חולי ניא
עיא: צימדי בעלמא הוא דנקט ליה.

צִיִּיתָן (1) עשה סימן וציון | *bezeichnen* | *to mark*
מעשיש פיה מיא: כרם דבעי מציין.

(2) הכדיל לשונו ולמעלה | *aus-* | *to distinguish*
zeichnen | כר' ח' עיא: שערים המצוינים בהלכת.

צִיִּיתָן דום, היה נברל לשונו, הצמין | *to distinguish*
sich auszeichnen | *onself* | איכר א' יימ
הציבי לך ציונים - הצייני במצוות שהיו ישראל
מצוינין בהם.

צִיִּיתָן (1) סנא, סל *Korb* | *basket* | תרג' יביע
דב' כיו גי: בסליא ובציניא.

(2) צוק סלע *Felsenspitze* | *rock* | תרג' עמי' מי בי
(חם יעלו השמים) ואם יסקן בצינין דרמין עד
צית שמיא (בהר אחי: בסורין דרמין).

(3) סן חסר *Steinpalme* | *stonepalm* | תרג'
יביע במ' ליד ייא: ציני פור פרולא.

צִיִּיתָן עיי סנבראי, ירושי מני פיא עי עיא
בנת - צינברוי.

צִיִּיתָן - אגודה, חבילה *Bündel* | *bundle* | ירושי
מעשי פיא מים עיא: אגודו צינוק גזול בשדה
והא עתיד לאגודו צינוק קמן לשוק.

צִיִּיתָן - חור שבאסקופה שהציר נכנס לתוכו
Zapfenloch der Tür | *socket* | מוק פיא מיא:
הציר והצינור וכו'.

צִיִּיתָן (1) כביל, כר' ייה עיב שקלינו מתחת
צינורא דרשא.

(2) צינור, תעלה *Kanal* | *canal* | סנהי ד עיא:
צינורא דכידקא דמיא.

(3) רוק *Spetzel* | *ejection of spittle* | ירושי
תור' פין מ' עיד: שמא נתזה צינורא מפיה קל
בגדיו של רבי.

צִיִּיתָן תי, שומע מאחורי הכתל והדלת | *hinter*
Horcher | ביר פיה: שלא תחא צייתגית.

צִיִּיתָן פיע, היה צלול *Klar sein* | *to be clear* | שבת
סיו עיב: כי היכי דציל הא מישחא ליציל וכו'.

צִיִּיתָן ארופ, נעשה צלול בדעתו | *to become*
geistesklar werden | *rational* | גימ' עי עיב
לכי מתציל וכו'.

צִיִּיתָן תי, צלול *Klar* | *clear* | בים מ' עיב: נחא
ליה בצילא.

צִיִּיתָן גי, צל *Schatten* | *shade* | סוכה מיא מיא:
ושחמתה מרובת מצילתה.

צִיִּיתָן זי, חלק *Teil* | *part* | תרג' תח' קליו יג
(לגורים): לצילוחין.

צִיִּיתָן גי, צלילות הדעת | *clearness (of mind)*
Klarheit (des Verstandes) | מני' כיה עיב:
שמעתיא בעיא צילוחא.

צִיִּיתָן גי, כאב ראש *Migräne* | *migraine* | שבת
ד' עיא: עמר כל שהא למאי חיי לצילוחא.

צִיִּיתָן צילמא, צילמנא גי, צלם, אליל *Götzen-* | *idol*
bild | תרג' יב' עי' וי' מ' (וטסל ומצבה):
וצילמין וקמתיו: תרג' הושע יג כ: צילמין.

צִיִּיתָן צילציל, צילציל ד, חגורה *Gurt, Binde* | *girdle* | סוסה פ' עיא: חגורה לו
בצילצול: ביר פיה: צילצילין.

צִיִּיתָן עיי צוצל, שבת פ' עיב: ביעתא דצילצלא.

צִיִּיתָן דר, מן בלי ומר | *a musical instrument*
ein Musikinstrument | תרג' תח' קיג ה':
בצילצולן רשמעין בלחודיהון.

צִיִּיתָן ד, צמר | *Joch* | *yoke; a yoke of oxen*
Gespann | ב' עי עיב: דקרו לצימדיא צימדיא.

צִיִּיתָן ד, נידול *das Wachsen* | *growth* | תומ'
ננע' ד' ב' וחססין להציל בצימדת.

צִיִּיתָן ד, בעל אזנים מרחות *with long dependent*
ears | *mit herabhängenden Ohren* | ככ' מיד
עיא: לא הוי ידעו רבנן מאי צימדת.

צִיפּוֹרְחָא ד; צִיפּוֹרְחַ נָפֶשׁ וְלֹאֵל | recklessness
Rücksichtslosigkeit תרג' יח' כיה פיו (כשמש
נפש): כציפורה נפש.

צִיפּוֹנָא ד, צפון | Norden north יומא ליב עיב;
מציפונא יתן עלה.

צִיפּוֹרְאָה תי, סעיר ציפורי בגליל | of Sepphoris
in Galilee | aus Sepphoris in Galiläa שהש"ר
ו' ח' ר' חייא ציפוראת.

צִיפּוֹרְיָא נ, חבל עבות | Strick rope ברי' ח' עיב;
כציפורי כפי הושט.

צִיפּוֹרְיָא שם עיר בגליל | Sepphoris in Galilee
מצי' ר' עיב; ולמה נקרא
שמה ציפורי שיושבת בראש ההר בצפור.

צִיפּוֹרְיָא עי' ציפורא. ירוש' תרי' פייא מיה
עיב ר' חייא ציפוריא.

צִיפּוֹרְיָא עי' ציפורי. פסיקיר ח' יג עיב; ציפורין
שנתונה בגבעות.

צִיפּוֹרְיָא עי' ציפורא. ירוש' בבורים פיא סג
עידה אין מביאין טן הציפורנין ולא מן הבישנין.

צִיפּוֹרְתָא עי' צפורת. חולי' מיה עיב; ארבה
זו נובא לימינו להביא ציפורת כרמים.

צִיפּוֹרְתָא נ, מין עוף קטן | a small bird | eine
Vogelart יומא עיה עיב; והי כציפורתא.

צִיפּוֹרְתָא נ, מחצלת | Matte mat נים' מיה עיב;
שדו ליה ציפיתא עליוה.

צִיפּוֹרְתָא ד, עוף | Vogel bird תרג' ברי'
ו' יד (כל צפור): כל ציפור מעי' כ' עיב; לא
אשכחיה בשרא דחיותא ואחאי בשרא דציפורא.

צִיפּוֹרְתָא תגד שכנגד הלב | the cartilage of the
end of the sternum | Brustbeins שוקו
או ציפור נששו.

צִיפּוֹרְתָא נ, מין עוף | ein Vogel a bird חולי'
מיה עיב; כל עוף הקולט מן האויר ממא ציפיתא
נמי מיקלט קלט.

(4) ו, יתד | Haken hook בלי פייג מיה;
צינורא שמשמשה מהורה כמפה תורה לשומארת.
צִינּוֹרָה נ, כנול 3. ירוש' מרק פיא פ' עיב;
החוסם בצינורה.

צִינּוֹרִיתָא נ, מולג | Gabel fork תרג' שם'
כיו' ג' (ומולגותיו): וצינוריתיה.

צִינּוֹנִים דר, עי' צינא 3. ירוש' כים פייב ח' עיד;
מבקע בו עצים אבל לא צינים ועצי דת.

צִינּוֹנִית נ, סל | Korb basket איכיר א' ית מקל
והייתה.

(2) שאת ברנל | Schwieler callosity on the foot
an der Fußsohle שבת פ'ו מיה יוצאה במלע
שעל הצינית.

צִינּוֹנִיתָא כנול 2. כת' ציג עיב; אסתירא דציננתא.
צִינּוֹנִיָא עי' צינא. מרק כיד עיב; דברים שכצינא
נחג.

צִינּוֹנִיתָא נ, 1 קור, צנה | Kälte cold תרג' ירוש'
בר' ח' כ"ב (וקור וחום): וציננתא ושורכא.

(2) עי' צינא 3. עיר' סג עיב; דקא אסר ליה
להמריה בציננתא בשבתא.

צִיפּוֹתָא ו, 1 מחצלת | Matte mat ב"ב ח' עיב; לא
היה יחייב מר אציפי דבי בנישחא.

(2) כשור החומה את גרעין הפרי | fleshy part of
fruits | Fleisch (an Früchten) חולי' נ' עיב;
חלת קשייתא כציפא בדחוקא בלא ציפא כרווחא.
(3) ערבה, צמחיה | Weidenbaum willow קיר'
מיה עיב; קא שתי וכו' תותי ציפא.

(4) אגיצי צמר | Wollflocken flake of wool
שבת נ' עיב; יוצאין כפקודין וכציפא.

צִיפּוֹרְיָא דר, עי' צינא 2. ירוש' חג' פייב עי'
עיב; אילין ציפארי.

צִיפּוֹרְיָא עי' צינא. ירוש' שבת פייב ייד
עיד; את שמע מינה ההן ציפורנה סכנה ואת
שמע מינה דכל שהוא מן השפה ולפנים
מרפין אחרו.

צִיפּוֹתָא נ, עי' צינא 4. ספרא שמיני פרק ו' פרשה
ו': וכול אף הציפית תלמוד לומר בגד.

צִיִּיר - עסיס, מוחל *mat* | *Matte* שבת קים עיב:
מפרא שמיני פרק די פרשה גי: לאמור את
צירן ורוטבן.
צִיִּירָא (זי, 1) כניל. ירושי תרומי פיה מיה עיב:
הדין צירא דמוריסא.
(2) ציר הדלת *hingel* | *Türangel* חגי' פיה
עיו עירו צירא דתרעא.
צִיִּירָא זי, מצור *siege* | *Belagerung* תרג' רבי
כיה ניו (במצור): כצירא.
צִיִּירָא (זי, 1) חיבור *fusio* | *das Vereinen* פס'
יימ עיא: צירוף דאורייתא שנאמר כה אחת
הכתוב עשה כל כיה שבכף אחת.
(2) זיקוק *purification* | *das Läutern* כת' קייב
עיב צירוף אחר צירוף.
צִיִּירָא זי, חולשה *faintness* | *Schwäche* נים'
ס'ם עיב צירחא דליבא.
צִיִּירָא זי, סרק *Spalt, Einschnitt* | *Inclision, slit*
סס' מי עיא: כיון דאית בהו צירוף עיילי
בהו מיא.
צִיִּירָא זי, נוטף *triefend* | *blear*
בכוורת מיד עיא: עיניו תרושות וצירניותו: תרג'
יביע ברי כיש יז (ועיני לאה רכות): ועיני לאה
חונן צירניותו.
צִיִּירָא זי, ציר הדלת *hingel* | *Türangel* תרג'
משי כיו יד (הדלת תפוב על צירה): היך תרעא
דמכרד על צירחא.
צִיִּירָא פועל, שמע בקול, הקשיב *to listen, to obey*
gehorden מדר' תה ליזחקניה מצית לדבריהם.
צִיִּירָא פיע, אצית אפי, כניל. זיק קיג עיא על
דלא ציית לדינא: עיו ליח עיב: לא תציתו לית.
צִיִּירָא פועל, גרם להקשבה ולציות *to cause to listen*
gehorsam machen ירושי תעני פיא מיד עיא
במסופה את מצית לית.
צִיִּירָא עי, ציד. תרג' ברי כיה ייב (מגיע השמימה):
ממי עד צית שמיא.
צִיִּירָא שם מקום *Ortsname* | *name of a place*
ילק' תהי תריסן יומי איש ציתור.

צִיִּירָא זי, מחצלת *mat* | *Matte* שבת קים עיב:
לא ליחוב אציפתא דתרא דמכליא מאניה.
צִיִּירָא פועל, עשה ציצית *to provide with show-*
fringes | *mit Schaufäden versehen* עיא: אם ציין מלייתו.
צִיִּירָא פועל, עי, ציין. פסיק' דברי קיי עיב: צהלי -
ציצי בקלדו חולי פיד עיב: לא אמרן. אלא
דלא ציין.
צִיִּירָא - ציצית *fringe* | *Fransse* תומי מוסח גי' גי:
היא תגרה לו בציצין וכו'.
צִיִּירָא (זי, 1) פס, לוח *plate* | *Platte* תרג' שמי'
כיהליו (ציין וזה פחור): ציצא דרחב.
(2) סין אכן מוכה *a jewel* | *ein Edelstein* תרג'
שני אפי' אי ביו אכני ציצא ושיישא.
(3) מין עוף טרף *a bird of prey* | *ein Raub-*
vogel תרג' רבי ייד מיו (התהמם): ציצא.
צִיִּירָא - ציצית *fringe* | *Trodde* נים' ניו עיא: בן
ציצית הכמה שהיתה ציצתו נגרת על גבי
כפתות.
צִיִּירָא שם מקום ככלל *name of a place in*
Ort in Babylonien | *Babylonla* קיד' עיב
עיא: ציצורא וכו'.
צִיִּירָא זי, צמצום וציון *ohirping* | *das Zwitschern*
ברי מיב עיא: מאי ציצי דקא שמענא.
צִיִּירָא - בלודית *forelook* | *Stirnlocke* סגרא:
אחרי פרשה פי פרק יג: ושלא חגורל ציציה
ושלא חספור קומי.
צִיִּירָא זי, גריל *fringe* | *Fransse* תרג' יביע
במ' מיו ליח מצותא דציצית.
(2) סגפיר *fin* | *Flosse* תרג' יביע דבי ייד מיו:
ואשתיר חד תחות ליסתיה וחד תחות ציציתיה.
צִיִּירָא עי, צוצל. בייב עיה עיא: כביעתא דציצלא.
צִיִּירָא זי, ציקי קדרה חבלין *ingredients of a*
dish | *Zutat zu Speisen* יומא עיה עיא: שירד
להם לישראל ציקי קדרה עם חמין.
צִיִּירָא זי, קמצן *miser* | *Geizhals* מסי' מיו מיה:
הציקנין שורפין אותו.

צִלְמָנָא וי, צלם, פסל image, statuary | Bild
Status סטקס כיה עינא אשתעו צלמניא והוו לסתלציא.

צִלְעָה וי, עבדן של קור tanner | Gerber גרר
 ניו עיב: שוקא רצלעי.

צִלְף (צִלְף) הִצְלִיף חס, הכה ברצועה to swing a whip, to strike | zum Schlag ausholen, pettschen יומא פיה מיג: לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף.

צִלְקָה וי, מין שיה ופריו Kaper | Kaper מעשרי
 פיד מיה הצלף מתעשר.

צִלְצֹל, **צִלְצֹל** וי, תגורה Girdel | Gürtel ירוש
 שבת פייג ייד עינא: צלצול קמן שארג בו שנים חמיים וכי: יומא פיו מיג עיר: ותגרו צלצל.

צִלְצֹל מיע, השמיע קול klingen | to sound, to ring
 ירוש: סוכה פיה ביה עיג: צלצל של מקדש של משה היה ושל נחושת היה נשבר והיקנהו ולא היה מצלצל כמו שתיה.

צִלְק פיי, בקע spalten | spilt to split חולי קכיד עינא:
 רצלקיה מצלק.

אֶצְפִּילִיק אחסי, נבקע gespalten mer- | to be split
 den ברי ניו עיב: אצפיליק רישית.

צִלְקָת ניי, רושם של סכה וכרומה בעור scar |
 Narbe, verschorfte Wunde נגעי פים מיב: עשו קרום וכו' ודיו אעפיי שמקומן צלקת נרונק כעור חבשר.

צִלְחָא שם מקום Ortsname | name of place
 בכורות כייא עיב: רעחא רצלחא.

צָמָא -- הִצְמִיא חסי, עינה בצמאן to cease to perish from thirst | verdursten lassen
 דבי פציט: לא להרעיבה ולא להצמיאה ילא להמיתה מיתה תחלואים.

צָמַד פיי, חיבר anheften | to join, to couple
 ביר פיה: צמרן בין שני ברי הארון.

צָמַד, פיי, צמד פעל, כגיל. תרג' יח ליכ די
 (ולנשכרת לא חבשתם): ולחביריא לא צמדחתן.

צִלְחָא עיי צילחא. גוסי פיה עיב: לצליחתא
 לית תרגול ברא.

צִלְבִידָה ניי, פעולת הצולה בשר עיג גוללים roasting
 das Braten פס' פיו מיג: צלייתו והודת קרביו.

צִלְיִין ביר, מין תמרים a species of dates | eine Dattelpart
 ירוש' פאה פיו כי עיב: רבש רצליין.

צִלְיִנִית ניי, אשה תמרת בתסלה prayerful |
 woman | Betschwester פוסה כיב עינא: בתולה צלינית.

צִלֵּל (1) היה נקי klar sein | to be clear
 ירוש' בתי פיא כיה עיב: לעוכר את העין וחוזרת וצוללת.

(2) ביקה וסיהר klar machen | to clarify
 פיה: עכורה היתה החבית וצללנו אותה.

נֶצֶל, **נֶצֶל** גפיי, נעשה צליל חק' | to be cleared
 klar werden ירוש' גדה פייב ניי עיב: יצללו ולא יעכרו: שבת פייב סיב: נותנין מים על גבי השמרים בשביל שיצלו.

הִצְמִיל, **הִצְמִיל** התמי, שקע וצלל | to be sunk
 versenkt werden שבת קייג עיב: למה בקרא שמה מצולה שכל מתי מכול נצללו לשם: (זבחי קייג עיב: נצוללו).

צִלֵּל (פערי, 1) צלצל klingen | to sound, to tingle
 תרג' שייא גיי ייא (הצלילה שחי אזניו): ויצלן תרחין אודנוהי.

(2) נעשה בהיר klar werden | to be clear
 עיה עינא: רליצול ציבעיה.

צִלְלָא וי, עבדן של עורות tanner | Gerber ביר
 הי עינא: ארבעה לצלא ארבעה לצללא.

צִלֵּם פעל, צייר bemalen | to paint | בים סי עיב:
 שרא לצלומי גירי.

צִלְמוֹנִית ניי, בן יחיד einziges | only child
 Kind ביר פציד: דן נכנס בצלמוניתו אצל אביו ומתברך בשבעים אלף ובנימין נכנס בעשרה ומתברך בארבעים אלף.

עֵיבָהּ שֶׁלֹא פֶסֶק מְשֻׁלָּחֵם לֹא צִמָּן וְלֹא חֹרֶת
וְלֹא קְשׁוּאִים.

צִנְוֵץ — מְתַרְחֵק מְדַבֵּר עֲרוּה *chaste | keusch*
שֶׁבֶת נִיג עֵיבָהּ כִּמְה צִנְוֵץ אִשָּׁה וְ.

צִנְוֵר — וּ *Haken | hook* תֹּחֵם כָּלִי בִים כִּי שִׁי
צִמְרוֹת וְתוֹפְסוֹת אֶת הָרָחִים לְמַעַלָּה.

צִנְוֵרִי נִי, פְּרוּמָה שְׁעוּלָה עַל חֲמוּלָה *a piece as
large as can be taken up with a fork | eine
Gabelvoll* פְּסִיקִי בִיג: כָּל דֹּאכִיל צִנְוִרִי
מִן קִיסָר.

צִנְי צִרִיךְ נִפְלִית יָדִים.

צִנְיָתָא עֵי צִנְיָם. בִים כִּד עֵיבָהּ צִנְיָתָא דְבִי
בֵר מְרִיוֹן.

צִנְיָע עֵי צִנְיָע. שֶׁבֶת קִיא עֵיבָהּ תְּהוּי צִנְיָתָן כֹּאמֹר
גְּכִרִיבֹו.

צִנְיָעוֹת נִי, 1) שְׁמִירָת מוֹד *discretion | Verachtung*
genheit מְגִי יִיג עֵיבָהּ וְמָה צִנְיָעוֹת הִיתָה בְּשֹׁאֹל.
2) הִתְרַחֲקוֹת מְדַבֵּר עֲרוּה *chastity | Keuschheit*,
Züchtligkeit שֶׁם: בְּשֶׁכֶר צִנְיָעוֹת שְׁחִיתָה בָּה
בְּרַחֵל וְכו'.

צִנְיָעוֹתָא כְּנִיל 2. בִיךְ פִּיב עֵיבָהּ שְׁתֵּהָא אִשָּׁה
חֹגֶרֶת בְּסִינֵר מְשׁוּם צִנְיָעוֹתָא.

צִנְיָק תִּי, (קוֹל) דֶּק וְרֵם *schill | shrill* חוֹלִי עֵיט
עֵיבָהּ עֵבִי קְלִיחַ בֵּר חֲסִרָא צִנְיָק קְלִיחַ בֵּר סוֹסִיא.

צִנְיָסָא נִי, צַעֲקָת כְּעִלִי חִיִּים *shrilling | das
Kreischen* תְּרִגִּי שְׁנֵי אִסְתִּי אִי בִיג: וְצִנְיָק
צִנְיָסָא וְכו'.

צִנְנָם עֵי צִנְיָם. תוֹסִי צוֹקִי בִים כִּי בִיבֹו שֶׁלֹא יִבְקַע
בֹו לֹא צִנְנָם וְלֹא וִיתָ.

צִנְנָן פִּיעַ, תִּית קֵר *to be cold | kalt sein* מְכִי
יִתְרוֹ פִּרְשָׁה דִּיג: וְמֵת דְּרִכָּה שֶׁל אִישׁ שֶׁאֵם קִרֵּב
אִדָּם אֲצִלָּה נִכּוּחַ דְּחַק מְסַנֵּחַ צִנְנָן וְכו'.

צִנְנָן נִפִּי, נִתְקַרֵּר *to cool off | erkalten, die Erre-
gung verlieren* יְרוּשִׁי פִּפִּי פִּיד לִיָּא עֵיבָהּ חֲמוּרָה
שְׁהִיא תוֹבַעֲתָ זָכֵר מְרִבִּיעִין אוֹתָהּ שֶׁלֹא חִיצָן.

צִמְרִי עֲרוּה כְּצִמְרִי *Woll- worker in wool*
arbeiter עֵירִי פִּי מִיַּגֵּ שוֹק שֶׁל צִמְרִין.

צִמְרִי פִּעַל, הִיטָם וְהוֹרִיק *to heat | erhitzen*
מִי עֵיבָהּ דְּצִמְרָה צִמְרִי.

צִמְרִי מוֹרֶת נִי, קְדוּחָהּ קוֹר וְחֹם חֲלִיפּוֹת *feverish
flushes | Schüttelfrost* נִדָּה פִּיב מִיָּה: וְכִמִּין
צִמְרִי מוֹרֶת אוֹחוּין אוֹתָהּ.

צִמְרִי פִּיעַ, הִיָּה חֹם וְקוֹדָה *to be hot | vom
Fieber ergriffen sein* תְּרִגִּי תְּהִלִּי לִיָּה יִיא
(מְדַרְדֵּר): צִמְרִי.

צִמְתָּ 1) — 1) תִּתְחַבֵּר *to meet, to join | sich ver-
einigen* חוֹלִי עֵיבָהּ צוֹמֵת הַנִּידִין שֶׁאִמְרוּ
מִקּוֹם שֶׁהַנִּידִין צוֹמֵתִין בֹּו וּמִמִּקּוֹם שֶׁצוֹמֵתִין עַד
מִקּוֹם שֶׁמִּתְפַּשְׁשִׁין.

2) נִלְחַץ *to be smashed | gequetscht werden*
בִיךְ פִּיָּה עֵיבָהּ חֲכָהוּ עַל יָדוֹ וְצִמְתָּה יָדוֹ וְסוֹפָה
לְחוֹרֵר.

3) כִּיווץ *to contract | zusammenziehen* פִּסִּי
מִי עֵיבָהּ שוֹרֵן כְּחוּמָץ וְחוּמָץ צוֹמֵתִין.

נְצִמְתָּ נִפִּי — נִמְכַּר לְחִלוּסִין *to be sold for ever |
endgültig (ohne Rückkaufrecht) verkauft*
werden בִים עֵיט עֵיבָהּ מִי שֶׁאִין שֶׁם יוֹכֵל נְצִמְתָּ.
צִמְתָּ פִּיעַל, בִּיגֵם *to store, to gather | anhäufen*,
sammeln בִּיר פִּפִּיגֵג אֲכוּתִיךְ מְצִמְתִּים וְאִתָּה
מְכּוּכֹו.

צִמְתָּ פִּעִי 1) עֵי צִמְתָּ 2. חוֹלִי צִיג עֵיבָהּ מְצִמְתָּ
צִמְתִּי לִיָּה.

2) נִתְכַּנֵּם *to assemble | sich versammeln*
יְרוּשִׁי דִּמִּי פִיא כִיב עֵיבָהּ גּוֹר עֲלִיהֶן וְצִמְתוֹן.

צִמְתָּ פִּעַל, עֵי צִמְתָּ. יְרוּשִׁי מוֹכָה פִּיָּה נִיָּה עֵיבָהּ
מִיַּעוֹל מְצִמְתָּא קְהִלָּא.

צִנְאָ וִי, מֵל *basket | Korb* מְגִי כִבֵּב עֵיבָהּ צִנְאָ
דְּמִלִי מְפִרִי.

צִנְבְּרָא עֵי סִנְבְּרָא, יְרוּשִׁי מְגִי פִיג עֵיבָהּ עֵיבָהּ:
אוֹרִיָּתָא דְּצִנְבְּרָא.

צִנְוֵן וִי, מִין יִדֵּק חֲרִיף *radish | Rettich* בֵּרִי נִי

צָנָן פיעל, קירר *abkühlen* | *to cool off* שבת ביג
ע"א: לצננא וכו' לחממה.

הַצְמִינֵן חתם, עיי' נָצַן, יומא עיו ע"א: נצמננו
החולים.

צָנְנָא עיי' צָנָא. גוי כיב עיבז בעיקרא מחמים
או בצננא מחמים (לגוי' הערדן: בצננא).

צָנַע -- צָנַע פיעל, צמצם, הגביל *restraineln* |
schränken ירוש' ביצה פיה סיג ע"א: מי הו זה
שכא לצנעיו.

הַצְנִיעַ ה' -- הסתיר, שמר *reserv* | *ver-*
wahren שבת פ"י מ"א: המצניע לזרע וכו'.

צָנַע פ"י, שמר *halten* | *to guard* ביק כיג עיבז
דליצנעיהו.

צָנַע פיעל, עיי' צָנַע, נדה ליו עיבז ויל צנעיה.
אָצַנַע אפי, עיי' הַצְנִיעַ. בים כיה עיבז אינש
אצנעיהו.

אָצַמְנַע ארם, הסתתר *stecken* | *to be hidden*
bergen ב"ב ס' ע"א: לא מצינא אצמנועי מינך.
צָנַעָא, צָנַעָה גי, סתר, חשאי *Ver-*
borgenheit מריק י"ב עיבז צנעא דחגי יממא
הוא: סנה עיה ע"א: בצנעה.

צָנַה -- חשמיץ חסוס קולו *stern* | *to neigh*
קיד' ביד עיבז סוס שצנא חסור שנער.

צָנָא ד, כנף חבדז וכדומא *Zipfel* | *lappet* תרג'
ירוש' דב' כיב י"ב (כנפות כסותך): צנפת
גולתיכון.

ציע צריך עיון.

צָעָא ד, קערה *Schüssel* | *dish* חול' מ"ז עיבז צעא
דקוניא.

צע"ב צריך עיון במקומו.

צעביח צער בעלי חיים.

צע"ג צריך עיון גדול.

צע"ד צורחא עבירא דבמלא.

צָעִידָה גי, פסיעה *Schritt* | *step* ירוש' סנה' פ"י
כ"ס ע"א: על כל צעידה וצעידה.

צערק צריך עיון קצת.

צָעַק -- נָצַעַק גמ' -- נתבע ונאשם *comp-*
to be | *angeklagt werden* לained of | *lained of* ע"א: אי
לו לצועק יותר מן הנצעק.

צָעַר -- צָעַר פיעל, עינח *quälen* | *to annoy*
סנה' י"א ע"א: אתח הוא שציערת לאבא.

הַצְעִיר חס', מיעט *verringern* | *to lessen* ביר
פ"ו: שהיה מצעיר את עסקיו.

הַצְמַעַר חתם, חזקנה *quälen, grämen* | *to suffer, to trouble one-*
self | *sich* סוכח כ"ו ע"א:
מצמער מסור מן הסוכח.

צָעַר ד, כאב *Schmerz* | *pain* בים ל"א ע"א: צער
בעלי חיים.

צָעַרָא ד, (1) כגיל. תרג' דחירא ד' מ"ז ארומ
בצערמא ילידתיה.

(2) חרפה *Schmach* | *shame* תרג' משי' ג' ליה
(קלון): צערא.

צָעַרְו גי, עוצב ודאגה *Betrübnis* | *trouble* תרג'
יב"ע דב' כיה נ"ז (במצור ובמצוק): בצערו
ובעקא.

צָפַרְיָא עיי' צָפַרְיָא. ע"ז כיה ע"א: חש בצפרינא
וכו' הואיל ומתחיל בפת.

צָפֹן -- בורית *Seife* | *soap* ביק צ"ג עיבז הואיל
יכול להעבירו עיי' צפון.

צָפֹנְה גי, הטמנה והצמנה *Ver-* | *reserving*
wahren וקיד' פ"ב ומנין שהלשון הזה לשון
צמנה.

צָפֹנְה ד, רוח צפונית *Nord-* | *northern wind*
wind ירוש' תענ' פ"ב ס"ד עיבז נפח צפונית.

צָפֹנְה ת', דחוק *gedrängt* | *crowded* אבות פ"ח
מ"ח: עומדים צפופים ומשתחזים רוחים.

צְפֹרֶה [צָפִירָה] גי, (1) עז *Ziege* | *goat* תוס'
כל' כיב ה' י"ב: של שעם ושל צפורה וכו'.

(2) עיי' אֹזֶן. שם ב"מ ה' ח"ז סרוד של צפורה.

צְפֹרִים עיי' צִפּוֹרִי. ערכי פ"מ מ"ז קצירה הישנה
של צפורים וקרה של גוש חלב.

צפורן -- מין בשמים *a spice | eine Spezerei*
 כרי ו' עינא הצרי והצפורן

צפורת כְּרָטִים נ', מין ארבה *a species of locusts | eine Heuschreckenart*
 מרשה ג' פרק ה': לסינחו -- לחביא צפורת כרמים.

צפוחת -- מין מאכל, צפוחית בדבש *a hoeny-dish | eine Honigspelse*
 מרבש הויסין והצפוחת.

צפידנא נ', דלקת חפה ועור השנים *stomatitis | Entzündung der Mundhöhle*
 יומא פיד עינא כי חש בצפידנא.

צפירתא נ', עז *goat | Ziege* פס' מ"ב ע"ב:
 צפירתא ולא איפתת.

צפן -- הצפין הם' -- 1) פנה לצד צפון *to turn north | sich nach Norden wenden*
 ע"ב: תרצה שיחכים יורים ושיעשיר יצפין.

2) כיבם בכורית *to soap | einschäumen* תוס' זקן נרת ח' יאנא הצפין וכו' העביר עליו צפון.

צפעון ו', מין נחש, צפעוני *a serpent | eine Schlange*
 במיר פ"י: מה צפעון זה מפריש בין חיים למתים וכו'.

(צפוף) נצפף נפ', נדחק *to huddle | sich drängen*
 ולק' שמי' רפינא: ותיצבו נצפפו וכו'.

צפצף -- דחק ונצפף *to press | drängen* ויקיר מל"ד: בשעה שנמשך מצמצמת לצאת.

צפר -- אחו, תקף *to overtake | befallen*
 ירוש' יבמ' פס"ז פ"ו ע"ד: מעשה באחד שנפל לירדן ועלה לאור שכעה עשר יום והכירו שצפרתו הציגה והשיאו את אשתו.

צפר (פרי 1) שרק *to whistle | pfeifen* ירוש' סנה' פ"ו כ"ג ע"ג: צפר תרין זמנין.

2) קלע *to plait | flechten* ירוש' שבת פ"ז י" ע"ג: תחן דעבר קופין כד צפר וכו'.

צפר, צפרא ו', 1) שריקה *whistling signal*
 Piff ירוש' חג' פ"ב ע"ח עינא צפר תרין צפרין.

צפרירא ו', כגיל ג' תרג' תח' ע"ג יד (לכקרים) לצפרירי.

2) רוח רעה של הבוקר *morning demon | Morgendämon* שם קביא ו': לא ימחוך צפרירי.
 צפריתא נ', מין עוף *a bird | ein Vogel* סוכה ח' ע"ב: כאמי דצפריתא.

צ' -- צר עין כלי, קסמן *envious, selfish | eigherzig*
 טוסח ל"ה ע"ב: אפילו עופות מכירין בצרי עין.

צ'רא ו', מין עוף *a bird | ein Vogel* חול' פ"ב ע"ב: צ'רא שרי.

צ'רא נ', 1) ארג גס *coarse web | grobes Ge-webe* מרק כ"ז ע"ב: אפילו בצ'רא כר ווא.
 2) מלצות *torpidity | Erstarrung* פס' ק"א ע"ב: אחרא ל"ה רוח צ'רא.

צ'ר'רה נ', הקשת והכאה *snapping | das Schnip-sen (mit den Fingern)*
 יומא פ"א מ"ז: מכין למניו באצבע צ'ררה.

צ'ר'ן ו', תועלת *Nutzen | see* תרג' חושע ח' ח' (ככלי אין חסך בו): מנא דלית צ'ר'ן בית.

צ'ר'ר ו', איבה *enmity | Feindschaft* במיר פכ"א: בוית ומלחמות וצ'רר.

צ'רור (צ'רור) ת', נחר *rough, harsh | rauh* הלסר ר"ה כ"ז ע"ב: היה קולו דק או צ'רור.

(צ'ררה) אצ'רה אפי', השמיע קול שאח *to growl | brummen* תרג' מ"ש כ"ח פ"ו (שוקק): מצרית.
 אצ'ררה אחפ', מועק ונתבנס *to be called together | zusammengerufen werden* תרג' ב"ב כ"ד כ"ד: ומיען יצ'ררה.

צ'ר'ה' צרת רבים חצי נחמה.

צ'רי פ"י, צ'רי פעל, בקע, קרע *to split, to tear | spalten, zertellen*
 ואחי' שם: דמצרי ויקי.

אֶצְמָרִי אַחֲפִי, נִבְקַע, נִקְרַע | to be split, to be torn
gespalten, zerlassen werden עִז מִתְּ עֵיבֵי
לֹא נִצְטָר וִיקִי.

צָרִיד תִּי, יָבֵשׁ | dry | trocken עַדּי מִיָּה יֵאָכֵל
צִידִי.

צָרִידָא [צָרִידָא] זִי, מִן אֶבֶן טוֹבָה a precious
stone | ein Edelstein תְּרִי יֵשׁ נִיד יֵאָ (אֶבֶן)
מִרְכִּיץ בַּפֶּךְ אֶבֶן; אֵנָּה כְּבִישׁ כְּצָרִידָא אֶבֶן
רִצְמָתִיךְ.

צָרִיבֻתָּא, צָרִיבֻתָּא זִי, מַחֲסוֹר | need | Not
תְּרִי מִשִּׁי יִמִּי (מַחֲסוֹת וְלִים רִישֵׁם); וְשָׂמָּה
דִּמְסַכְנָא צָרִיבֻתָּהוּן; שֶׁם כִּיד לִיד (וּמַחֲסוֹר);
וְצָרִיבֻתָּא.

צָרִיף (זִי, 1) מִן מַלַּח לִכְנִיסָה alum | Alun | כתִּי
עִים עֵיבֵי: מַחֲסוֹת שֶׁל צָרִיף.

(2) אֶהֱלִיקִים | Hut of reeds | Binsenzelt מִכָּה
יִם עֵיבֵי: הַעוֹשֶׂה מִכָּתוּ כַּמִּין צָרִיפִין.

צָרִיפָא (1) כְּנִיל 2, בֵּים מִיב עֵיבֵי צָרִיפָא רְאוּבִנִי
(2) שֶׁם מְקוֹם | Ortsname | שֶׁם
מִי עֵיבֵי: מַשְׁחִין לְצָרִיפָא וְכוּי.

(3) שֶׁם אֱלֹהִים | Serapis | Serapis עִז יֵאָ עֵיבֵי
צָרִיפָא שְׂבִאשְׁקָלָה.

צָרִיפָה (1) כְּנִיל 2, יְרוּשָׁי קִידִי מִיד מִיָּה עֵיבֵי כְּנִי
צָרִיפָה.

(2) עִי צָרִיף 3, מִנְחָה מִיד עֵיבֵי יִדָּא אֱמִיגְרָא
וְכוּי אֱצִרִיפָה.

(3) וִיקוֹק | Läuterung | purification מִיד תִּהִי
קִיט מִיָּה יֵשׁ צָרִיפָה גְּדוּלָּה מִזֶּה.

צָרִידָא [צָרִידָא] זִי, פֶּךְ, כֹּהֵל וְשֶׁרֶק | palat
Schminke תְּרִי מִלִּיב מִי לִי (וְחֶשֶׁם בַּפֶּךְ עֵיבִית);
וְכֹחֶלֶת כְּצָרִידָא עֵיבִיתָא.

צָרִיד מִיעִי, לְצָרִיד נִמִּי, תִּהִי וְקוֹק לְדַבֵּר | to use, to
want | brauchen, nötig haben יְרוּשָׁי דִּמִּי
מִיב כִּיב עֵיבֵי: צָרִיב חֲכָמִים לִיתֵן לֵהֶם מִימֵן בִּיק
נִי עֵיבֵי: נִצְרָד לְמַכּוֹר.

נִצְרָד לְנִקְבִּי נִסְנָה, יֵצֵא לְצֹחֵד גְּדוּלִים אוֹ קִסְנִים
to have a human need | Notdurft haben

מִיָּה עֵיבֵי: הַנִּצְרָד לְנִקְבִּי וְאֶכֶל רֹמָה לְתַגּוֹר
שֶׁהִמְקוּחוֹ עַל גְּבִי אֱמִירוֹ.

הַצָּרִידָה חֲפִי חֵיִיב, הוֹקִיק | to oblige | verpflichten
קִידִי כִּיָּה עֵיבֵי: הַצָּרִיבָה רִבִּי מְכִילָה אַחֲרָה.

הַצָּמָרָה הַחֲפִי, עִי צָרָה, שִׁנְתָּ קִידִי עֵיבֵי: עֵשָׂה
שִׁנְתָּךְ חֹל וְאֵל תִּצְטָרֵךְ לְבִרְיוֹתָ.

צָרָם מִי, שִׁרְם, חֲתָךְ | to incise | einschneiden
כְּכֹרֹת מִיָּה מִיָּה הַצֹּרֵם כְּאוֹן תְּכֹרֵר.

צָרִיעַ צָרִיד עִיבֵי.

צָרַע - הַצָּמָרָה הַחֲפִי, נַעֲשֶׂה מַצֹּרַע | to be a
leper | aussätzig sein סָנָה קִידִי עֵיבֵי: שֶׁשָּׁה
חֲדָשִׁים נִצְטָרַע דּוֹד.

צָרַף מִיעֵל - (1) חִיבֵר וְדִיבֵק | to combine, to
join | hinzufügen מִיָּה מִיָּה מִיָּה עֵיבֵי:
מַחֲסוֹת מִכָּה חֲקִיבָה מַצְרֶפֶת לְמַעֲשֶׂה.

(2) תְּחַלִּיף מַעוֹת קִסְנוֹת בְּגִדוֹלֹת | to change
small for large coins | Kleingeld in Groß-
gold wechseln מַעֲשִׂישׁ מִיד מִיבִי: כְּמוֹת שֶׁהִשְׁלַחְנִי
מִיָּה וְלֹא כְּמוֹת שֶׁהוּא מַצְרָף.

הַצָּמָרָה הַחֲפִי, נִתְחַכֵּר | to be joined | vereint
werden נִזִּי לִיָּה עֵיבֵי: אֵין חִיתָר מַצְטָרֶף לְאִיסוֹרֵר.

צָרַף תְּחִימָה, בְּלִי הַפְּסָק - | without interruption | un-
unterbrochen יְרוּשָׁי פִּסִּי מִיָּה לִי עֵיבֵי: סָחָן
לִיָּה צָרָף.

צָרָפָא זִי, מַצְרָף | refining pot | Schmelztiigel
תְּרִי מִשִּׁי יִזִּי גִי (מַצְרָף לְכֶסֶף); צָרָפָא בְּקִי
לְמַאמָּה.

צָרָפִי תִי, חֲשִׂיד לְצוּרָף הוֹהֵב | belonging to the
goldsmith's shop | zum Goldschmied ge-
hörig תִּים בְּלִי בִים דִּי יִזִּי תַחְתִּית צָרָפִית שֶׁל
חֲכָמִים.

צָרָצוֹר (זִי, 1) כֶּרֶךְ, בִּקְנוֹק | pitcher | Krug, Flasche
יְרוּשָׁי סָנָה מִי כִיָּה עֵיבֵי: צָרָצוֹר מִלֹּא יִין.

(2) מִין שֶׁרֶץ, צָרָצוֹר | cricket | Grille עֵיבֵי: מִיָּה
עֵיבֵי: הַצָּרָצוֹר הוֹהֵב יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע רַגְלִים וְאַרְבַּע
כַּנְפִים וְכוּי.

(2) אבן קמנט *Steinchen* | *pebble* ירושי ריה סיב
ניח עינא משרי עלוי צורי.

צוררייה עי צוצורייה. ירושי קירי פיר סיה עיג
חביל ימאחילא דככלשניא גכביא וצוריא.

צתרה, צתרי גי, מין צמה | *pepper-wort*
Pfefferkraut ירושי שבי' פיו ליו עיב: סיאה -
צתרה; תרי פיו מיו עיב: מי צתרי וכו'.

צתת פיי, חקרו *ansufen* | *to proclaim* ירושי
מוטה פים כיג עיג: כי ימצא לא שתהא חזור
ומצותת עליו.

צתת פעל חוליק *anzünden* | *to kindle* שנת קימ
עיא ר' וירא מצתית צתות.

צצורא די, קשר שאינו מהדק *Schleife* | *loop*
ביר מציב: כחרין צצורא וכו'.

צצורא די, (1) עי צצור. וקיר פליג: נצר
כצצורא.

(2) עי צצור. אסתירא' מוכתא צצורא וכו'.

צצור - נצור גמי, נרוק *stich* | *to be tied up*
stauen שבת קיו עיב: נצור חדם מעפי שלא
יצא וכו'.

הצור חמי, (1) הצטער, ראג *stich* | *to feel sorry*
grämen פסיקיר מיג: היה יוסף מיצר.

(2) גרם צער *Leid zufügen* | *to distress* גימי
ניו עיב: כל המיצר לישראל נקשה ראש.

צצורא די, (1) צור, חכולה *Bündel* | *bundle* כיצה
מיו עינא צורי רמשימי.

ק

קא' קאמר.

קא (מלה שלא ניתנה לתרגום, באה בראש הבינוני הארמי) an untranslatable particle preceding the Aramaic present | dem aramäischen Präsens vorangestellte unübersetzbare Partikel (על: er, sie, es steht) והא דקא אמרי.

קאוי קרבן אשם ודאי ותלוי.

קאזא זי, גרעין צמרנפן | Baum-cotton-seed wollsaamen שבת כ"א ע"א: משחא דקאזא.

קאטאבא צווי (בלשון יוגית). רד | descend! steige hinab! אחי קסבך שאל לשון אלניסמי קסבך קאטאבא שאל בין שעשו יורד לשאל וכו'.

קאטריקון, קאטריקום, קאטריקי עיי קאטריקום, ילקי ירמי שיהו יצא קאטריקי על אותה מדינה תתחילו בני המדינה כסמנים כסמם וזהבם לתק המסמנים: תנח נשא ה"ו לארכיסקפון שהיה קאטריקום על מדינתו שם הוצ' כוכר ה"ו יצא קאטריקון.

קא' קא' עיי קום. ברי ב' ע"א: תנא היכא קאי דקתני מאימתי: עירי ע"ס ע"א: דקא' לה באזהר.

קאיל קאמר ליה.

קאלוחסין וקאלפרסין זי, מכירה באחריות | warranted (sale) | Verkauf unter Garantie שמיר פסיג: העבר הזה שאתה מוכר קאקגריסין הוא או קאלוחסין.

קא' קרקע אינה גנולה.

קאלום תהי' טוב ויפה, שפיר | sehr very well | gut! שבת ק"ה ע"א: אל קאלום.

קאלטן וקלאמין זי, בגד שרר | officer's cloak Amtsmantel כ"ד פ"ג: היה מהלך בקאלמין.

קא' קרוב או מסול.

קאקא זי, אוח | Gans | goose | קא' ע"א: כי קאקי חזירי.

קאקגריסין וקקפרסין זי, מכירה בלי אחריות | not warranted (sale) | Verkauf ohne Garantie שמיר פסיג: העבר הזה שאתה מוכר קאקגריסין הוא או קאלוחסין הוא.

קא' = קא ארי עיי ארא. כתי פ"ז ע"א: וקארי לה מאי קארי לה.

קא'ר זי, בעל עגלה | Fahrman | driver תוס' כ"ג ב"ב א' י"ג: ישיבת הקארר.

קב - רגל מלאכותית | künstliches Bein | artificial foot שבת פ"ז מ"ח: הקימע יוצא בקב שלו.

קב ונקי מעט וטוב | wenig aber | little and good | gut עירי ס"ב ע"ב: משנת רבי אליעזר בן יעקב קב ונקי.

קבא זי, קב | ein Hohl- | a measure of capacity | קב פ"ט ק"ג ע"א: קבא מארעא ולא כורא מאיגרא.

קב"ה קודשא בריך הוא.

קב"ה קודם בנין הבית.

קבדהים קודם ביאת המשיח.

קברה קבלה והולכה.

קבוט זי, כלי שבו כונשים פירות a vessel for storing fruits
pickling | ein Gefäß zum Einmachen von Früchten
ירוש' תרי פיי מיו עי'א: קבוטין של מוריים.

קבוטל, קבוטר שם איש | a man's name
männlicher Name יומא פיא מיה זכריה בן קבוטל; ירוש' שם פיא ליט עי'ב מה ניתני קבוטר קבוטל.

קבול זי, קליטה וקבלה taking, receiving, ent-
ohing, acceptance | das Annehmen, Auf-
nehmen; auffangen זכר' ייג עי'א חוכח נמל
ברי דברים כשחיפה ובקבול וכו' עיי' קיבול.

קבולין [קובלין] זי, קרחלון spiral-line
Spirale תוס' צוק' מוכה ר' מיה מקיפין ועומרין בקבולין.

קבולת עי' קיבולת. ירוש' עי' פיא ליט עי'ב
בין בשכיר בין בקבולת.

קבוט'י שם איש männlicher Name
Name תוס' מקואי וי' גי' ר' יהושע בן קבוט'י.

קבוט'א זי, קבר Totengräber
grave-digger סנה' ביו עי'ב הגהו קבוראי דקבור נפשא ביום טוב וכו'.

קבוט'א זי, קבר. קבורה burial, grave | Be-
gräbnis, Grabstätte תרג' רות א' יה אית לנא
בית קבורתא.

קבות עי' קבוט, כלי פיי מיה קבותין של
מוריים וכו'.

קביא זי, מין כלי a vessel | ein Gefäß
toss' מ' כלי יי'א כיסוי קביא ומיחם.

קביותא [קבוותא] זי, מסמרים ויתדות wooden
nails | Holznägel מ'א עי'א כמאן מרלינן
האידנא קביותא דדשא וכו'.

קבילין [קובלין] זי, קרחלון spiral-line | Spirale
תוס' צוק' יומא א' יי' מקיפין ועומרין בקבילין.

קבילתא זי, זעקה קובלנא outcry, plaint
Aufschrei, Klage תרג' יביע ברי יח כ'א
(הבצעקתה): כקבילתא דריבת.

קביעה זי, קביעה דירחא קביעות מולד הלכנה
the proclamation of the New Moon; the fixed regulation of the lunar
calendar | Neumondbestimmung; Festsetzung
des Mondkalenders כיצח' ד' עי'ב וחשתא
דידעיון בקביעא דירחא מאי פעמא ענדיגן תרי
יומי וכו'.

קביעותא זי, דבר קבוע, סדר קבוע, דאנת
certainty | Bestimmtheit ברי יח עי'א: זי
אליעזר לא בעי קביעותא לאיסורא.

קביצה זי, אסיפה ולקוט gathering | das Sam-
meln סנה' קייב עי'א: מוחסר קביצה ושריפת.

קבל פ"ע, צווח, מען to cry, to complain | klagen
gen, anklagen ידים פיד מיה קובלים אנו עליכם
פרושים.

הקביל חפ' (1) כביל, אדריכ מיה הלכה והקבילה
אצל גברתה.

(2) יצא לקראת, ביקר to greet, to wait upon |
empfangen, begrüßen, besuchen שבת קניב
עי'א מפני מה לא הקבלנו פניך כרגל כדרך
שחקבילו אבותי לאבותיך.

התקבל חפ' (1) נקלט, היה חביב ומקובל
to be received, to be accepted | aufgenommen
werden זבי ליב עי'ב נתקבל בכלי' מסיקיר
מיד: ספק כחקבל ספק אינו מתקבל.

(2) קיבל to accept | empfangen כתי' פ"ה מ"א:
התקבלתי ממך וכו'.

קבל עי' קבלן, ירוש' מרק פ"א פ"ב עי'ב ארסיון
וחבריו וקבלין.

קבל, קבלא זי, חשיכה darkness | Finsternis
תרג' ברי פיי יי'ב קבל פני תרג' דהיא ה' כית
מורי קבלא.

קבלה זי, (1) קליטה ולקוחה receiving, accep-
tance | das Empfangen, Auffangen; Annahme

גימ' מיכ עיב: שליח לקבלה; זב' ינ' עינ: קבלת הדם.

(2) מסורת; ספרי נביאים וכתובים tradition; the Prophets and the Hagiographa opp. to Pentateuch | Tradition; Propheten und Hagiographen (zum Unterschied vom Pentateuch) ריה ז' עינ: דבר זה מתורת משה: דינו לא למדנו מדברי קבלה למדנו.

קבלות עי' קיפולת. תוסי' עי' א' ג' אס היה שכיר קבלות.

קבלותא נ' לקיחה קבלה | reception, taking | תרג' דה"ב י"ט ז' (מקח שוחר): קבלות שוחרא.

קבלן ז' עי' דינקאות 1. ירוש' יומא פ"ז מ"ד עינ: דינקאות - קבלן.

קבלן ז' 1) שומר בדברים גנבים receiver of stolen goods | Hehler בעשה בשלטון אחד שדחה חורג את הקבלנין ומתיר את הגנבים.

2) מי שמקבל עליה ערבות בלי שום הנאי one who assumes another man's obligation unconditionally | jem., der eine selbstschuldnerische Bürgschaft übernimmt וקבלן אעפ"י שיש נכסים ללוח יפרע מן הקבלן.

3) מי שמקבל עליו לעשות מלאכה במכוס מסויים contractor; piece-worker | Unternehm-mer, Akkorderbeller מביא מכל מקום.

קבלנות נ' 1) ערבות ואחריות מוחלטת unconditional surety | absolute Bürgschaft ע"ב: הא קבלנות הוא דכתיב תנה אותו.

2) התחייבות לעבודה מסויימת work on contract | Akkordarbeit ב"מ ק"ב עינ: קבלנות עובר עליו משום כל תלין.

3) חכירה במכוס מסויים tenancy on a fixed rent | Pacht gegen festen (vom Ertrage unabhängigen) Pachtzins אין נותנין להם עירימיות וקבלנות.

קבלתא עי' קבילתא. תרג' אייב ל"ב כ"ח (צעקת עניים): קבלתא דמסכמא.

קבם פיעל. עורר הקאה Erbre- to make vomit | chen erregen סנה' נ"ה עינ: המערה בעצמו מהו אמר ליה קבמתן.

קבסי' שם איש männlicher Name | a man's name ירוש' דמ' פ"ג ב"ג עינ: ר' יהושע בן קבסי'. קב"ע קבלת עדות; קודם בריאת עולם; קול באשה ערוה.

קבע - 1) עיכב hinderen | to prevent ידים פ"ד מ"ג קובע אתה את השמים מלהוריד מל ומפר.

2) תחב, חקע hineinschlagen | to drive in תנח' בהעלותך פ"ו אס קבעת אותם במסמר בלבך וכו'.

3) יעד, יחד, פסק festsetzen | to fix אב' פ"ג מ"ב הקביה קובע לו שכר.

נקבע נפ' 1) הושם על מקומו an- to be fixed | gebracht werden ב"ל פ"ב מ"ז: סדין וכו' משיקשר וכו' משיקבע.

2) הוחלט festgesetzt werden | to be established דנ' ואלה פ"ד מ"א: שלא יקבע הדבר חובת.

קבע עי' קבע. תרג' שיא י"מ י' (וד' את החנית בקיר): וקבע ית מורגתא בכחללא; תרג' ירוש' כ"י ל"ב ד' (יצב גבולות עמים): קבע תחומין לאומיא.

אתקביע, איקבע אתפ' עי' נקבע 2. תרג' יב' ע' מ"י יד א"ז ואתקביעת להון ההוא ליליא לבכותא; כ"י י"ח עינ: שתי התיבות איקבא איסורא.

קבע ז' דבר (מקום וזמן) מסויים ומדוייק, הרגל fixed, permanent institution, perfunctory act, appointed time or place | Festgesetztes (Zeit, Ort); Gewohnheitsmäßiges תפלת הערב אין לח קבע; שם מ"ד: העושה תפלת קבע אין לו תחנונים. קבעומיש קבלת עול מלכות שמים.

קדוֹחָא ז', נוקב מרגליות | borer of pearls
Durchlöcherer von Perlen שחשיר א' י' חרוח
 וכו' קדוחי.

קדוּמָא ז', (1) מורה east | Osten תרג' כ"י בית
 ו' (קדמה): קדומא.

(2) השכמת הבוקר | *früher Morgen* תרג' משי כ"ז י"ז (בבוקר השכים):
 כצפרא בקדומא.

קדור ז', נירוד במגדרה | *das Striegeln* scraping
 פמי י"א ע"ב: איזוהו קדור ואיזוהו קרזוף.

קדוּשָׁה—תחלה קדושה | *the K'dushah in the Gebet* תרג' משי כ"ז י"ז (בבוקר השכים):
 קדוש של עמידה.

הקדוּשׁ בְּרוּךְ הוא אלחים | *the Lord Gott* תרג' כ"י
 ז' ע"א: אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה.

קדוּשׁ ז', שימת אפר במי חואה: עצם האפר
 putting ashes in the water of lustration; the
 ashes put in | *das Einschütten der Asche*
der roten Kuh in das Reinigungswasser;
die Asche des Reinigungswassers פרה מ"ו
 מ"א: חמשה שמלאו וכו' קדוש אחד: שם מ"ו
 מ"ב: היה קדוש צף על פני המים וע"י קידוש.
קדוּשָׁא ע"י קדוּשָׁה ג' משה מ"ס ע"א: קדוּשָׁא
 דמידרא.

קדוּשָׁה ג', (1) מגולת דבר קדוש ונעלה | *holiness*
Heiligkeit ב"י ע"א מ"ה ע"ש קדוּשָׁה חן ארץ
 ישראל מקדוּשָׁה מכל הארצות וכו'.

(2) ברכה שלישית בתפלת שמונה עשרה | *the third section of the Prayer of Benedictions*
die dritte Benediktion des Achzehngebetes

כ"י ב"א ע"ב: אין חיחיד אומר קדושה.
 (3) ע"י קידוש ג' שם ל"ג ע"א: קדוּשָׁה וחבולות.

קדוּשָׁת הַיּוֹם הברכה העיקרית שבשמונה עשרה
 the section of the Prayer which refers to the sanctity of the day | *die auf die Weihe des Tages bezügliche Benediktion*
 ר"ח פ"ד מ"ה: סדר ברכות וכו' קדוּשָׁת הַיּוֹם וכו'.

קבעתא ז', מסגרת, מלואה | *Einfassung*
 כ"כ ו' ע"א: קבעתא דכשורי.

קִבְיָן ז', קשר פרקי האברים | *joint Gelenk* תומ'
 בבית ד' י"ד: בעיקוב שבאמצע יד עד
 קבץ העליון.

קבר פ"י, (1) ממן מת בקרקע | *to bury begraben*
 מנה מ"ז ע"ב: ולקברוהו להתא נברא.

(2) גרל | *to inundate überschwemmen*
 ב"ר פ"ג דמרבין וקבר.

אֶתְקַבֵּר, אֶתְקַבֵּר אתפי, נקבר | *to be buried*
begraben werden תרג' כ"י כ"ו מ"ו (תקבר):
 תתקבר; מנה מ"ו ע"ב: מראיקבור צדיקי וכו'.

קֶבֶר — רחם | *Gebärmutter uterus* תרג' כ"י
 מ"ד: אין לנפלים פתיחת הקבר.

קֶבֶר־גֵּישׁ ז', (1) מערת-קבר | *lomb Gruft* טופה
 י"ג ע"א: בקברנים של מלכים היה קבור.

(2) מנהיג האניה | *steersman Steuermann* כ"ב
 צ"א ע"ב: אוי לו לדור שאכר מנחינו ואוי לה
 לספינה שאכר קברניטה.

קֶבֶר־גֵּישׁ כ"ל ג' אסתיר פתיחתא לפרק ה':
 קברניטא דיתוב בריש תורנא.

קֶבֶתָא ז', קיבה, אצמוסכא | *stomach Magen*
 תרג' ד"י י"ח ג' (הקבה): קבתא.

קגאים קנין גמור אנב פודר.

קגויש קנין גמור ושלם.

קדאלים קריינא דאגרתא איהו להוי פרונקא.

קֶדֶר — נקֶדֶד נפ', נחקק | *to be cut out ausgehöhlt*
 ו"ד ע"ב: נקדרה במלע פריפת.

קֶדֶד פועל, חתך. כיסח | *to cut schneiden* ירשי
 בת' פ"ג ל"ו ע"ב: תרי שחיה בכרמים ובשרות
 מקדר ויזא עד שהוא מגיע לדוד.

קֶדֶדָה פיע, השתחוה | *to bow sich bücken* מדרי
 תהי בוכי ליה: אני כופף וקודה.

קדחיל קדוש הלבנה.

קדחיש קדוש השם.

קָדְלָא קדלָא ד: עויף *Neck, back* | תרג' בליב יד' יד' (ויקשו את ערפם כעורף אבותם); ואקשיאו ית קדלחן בקדלָא דאבותהון.
קָדְלִי דְחֻזְרִי שומן של חזיר *bacon* | *Speck* | יג עיא: שהאכילה קדלי דחזירי.

קָדָם פיע, היה ראשון בזמן או במעלה, *to advance*, *vorangehen* | כרי פ'ב מינז למה קרמה שבע לוהיה אם שמועז; כ'מ פ'ב מינז: אבידתו ואבידת אביו אבידתו קדמת.

קָדְמָאָה, קָדְמָאִי, קָדְמוֹנָאָה ת', ראשון, קדום *first, former* | *erster, früherer* | כ'ה כ'ה (ויצא הראשון); ונפק קדמאה; תה' ציד י': אדם קדמאי; איוב י"ה ב' (קדמונים); קדמונאי.

קָדְמִיתָא נ', (1) המצב הקודם *previous condition* | *früherer Zustand* | בכורות ל'א ע'א: זיל לקדמותיה.

(2) בוקר *Morgen* | *Morgen* | שם ל'א ע'ב: איקשיא ליה לרב ששת באורתא ושנייה בקדמותא וכו'.

(3) פעם ראשונה *the first time* | *das erste Mal* | דביר פ'א: עד אימת את סבעת אחרו קדמותיך הוא תניינותיך הוא וכו'.

לְקַדְמוֹת תהי, לקראת *towards* | *entgegen* | תה' נ'ס ה' (עורה לקראתי); מתגבר לקדמותי.

קָדְמִי, קָדְמִי, קָדְמִיָא ע'י קדמאה, תרג' יש' ח' כ'ג (כער הראשון); עירן קדמי; שם מיג י"ה (ראשונות); קדמייתא; תרג' ירושי ב' כ'ה כ'ה (ויצא הראשון); ונפק קדמיא.

קָדְמִיתָא נ', רוח קדים *east-wind* | *Ostwind* | ירושי נ'ס פ'ג מ'ה ע'ב: דאינון קספין בתר קדמייתא.

קָדַד - חיתך ונסל *to cut out* | *herauszuschneiden* | שבת קמ' ע'א: קדר את האזכרות וכו'.

קדר פיעל, (1) ניקב *to cut through* | *durchstechen* | עיר' פ'ה מ'ד: שמעתי שמקדורין בחרים.

קָדְשָׁתָא כגל 1. בכורות נ' ע'ב: כספק להו מקדושתיה.

קָדַח - ניקב *to bore* | *böhren* | שבת פ'ב מ'א: הקדח כל שהוא חייב.

נְקָדַח נפ', נחרך *to be spoiled by burning* | *an-* | *gedrannt sein* | תוס' מעשי' א' י"ה ונקדח התבשיל.

הַקְדִּיתָא הפ', (1) ע'י קדח, ירושי ר'ה פ'ב ר'ה ע'א: הקדח לו הקב'ה כבברה וטראה כחוכה.

(2) תרך *to cause burning* | *andbrennen lassen* | גימ' פ'ט מ'י: אפילו הקדיתה תבשילו.

קָדַח ו', קָדְחָא, קָדִיחָא נ', דלקת *inflammation* | *Entzündung* | מ'ה מ'ה: השחין והמכה והקדח וכו'; ביצה כ'כ ע'א: דמעחא וקדחתא; תרג' תה' ל'ה ח'ז כמ'ל אהמלין קדחתא.

קָדִימָה נ', תקופה קדמת *early period* | *vor-* | *angegangene Periode* | ב'ר פ'א: התורה קדמה אותן שש קדימות.

קָדִיקָה ע'י לְקַמִּיקָא, שהשיר ד' י': דלית אינון יכולין מסענין בכל קדיקת.

קָדִירָא ע'י קדירה 1. תרג' יכ'ע כמ' ל'א כ'ג: קדירתא.

קָדִירָה נ', (1) פירה, כלי בישול *pot* | *Kochtopf* | ע'ז מ'ז ע'ב: לא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא.

(2) עצם תגלגולת המכילה את המוח *skull* | *Schädel* | חול' מ'ה ע'א יע'ב: מוח כל מח שבקדירה נידון כמות.

קָדִירָה ד', נקב *hole* | *Loch* | חול' נ'ז ע'ב: קדירת קנה בכמה.

קָדִישׁ - (1) תתפלה המתחלת "יתגדל ויתקדש שמה רבא" *the (prayer of) Kaddish* | *das Kaddischgebet* | ספר' י' ד': אין אומרים קדיש וברכו פחות מעשרה.

(2) נזם *Ring* | *Ring* | תרג' יכ'ע כמ' ל'א נ' (עגיל); קדישא.

kündigen רית פ'ב מ'יו: אם לא נראה בזמנו אין מקרשין אותו שנבר קדשוהו שמים.

(4) ב'יד בר'ת הקידוש בשבת וז'ום טוב *to say Kiddush/Kiddusch sprechen* פ'י ק'ה ע'א: מ'י שלא קידש בערב שבת מחו שיקדש וע'י ק'ידוש. (5) עשה מאמר ויעוד באשה ל'שם נשואין *to be troth | eine Frau nehmen, sich antrauen* מ'א ע'א: אמור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה.

(6) השיא את בתו לאור *to give in marriage verheiraten* שם: האב מקדש את בתו כשהיא נערה.

(7) גרם איסור *to cause condemnation ver-* *boten machen* כלא' פ'ד מ'יה: הזורע ארבע אמות שגברם בית שמאי אומרים קידש שורה אחת.

ק'ק'ש נפ' -- ע'י ה'תקדש 1. ק'ד' מ'יה ע'א: עשה ל' שירים נזמים ושבעות ואקדש.

ה'תקדש החפ' -- 1) נישאת תאשה ע'י קידושין *to be betrothed | angetraut werden* ע'א: האומר לאשה התקדשי ל' בשמר.

(2) נאמר *to be condemned | verboten werden* כלא' פ'ז מ'יה מאימתי תבואה מתקדשת משתשרש.

ק'ד'שא ד' נום *Ring | Ring* תרג' איוב מ'ב י"א (גזם וחב): קדשא ודהכא.

ק'ד'שים דר' -- אחד מששה סדרי משנה *one of the six orders of the Mishnah | eine der sechs Mischnaordnungen* שבת ל'א ע'א: חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר פהירות.

ק'ד'ה -- נ'קד'ה גפ', בעשה קהה, ניטל תרו *to be blunt | stumpf werden* קה'ר י' י': אם נקהת תלמודך עליך כגזול.

ק'ד'ה פיעל, ביטל ודחה *to reject | verwerfen* גג'ע' פ'ד מ'יא: ור' יהושע קיהה.

ה'קד'ה הפ', עשה קהה, נמל את החרור *to make blunt | stumpf machen* בא מ'יה: ואף אתה הקהה את שיניו.

(2) עשה קרירות *to make pots | Töpfe machen* רותרבה א' א'י: כלי קדרות היו בידם מקדירין וכו'.

ה'קד'יר הפ', -- נעשה שחרר וקודר *to become gloomy | sich verfinstern* שבת פ'י י"ב ע'ג: היו פגיו של רבי מקדירות.

ק'ד'ר ו', יוצר כלי חרס *potter | Töpfer* פה'ר' פ'ז מ'יא: הקדר שהניח את קדירותיו וכו'.

ק'ד'ר ו', ק'ד'רה נ', 1) ע'י ק'ד'רה, חל' פ'יה מ'ינ: ניער את הקדרה וכו'; פ'י מ'יא ע'י: צלי קדר. (2) תבשיל שבקדירה, *the content of a pot dish | Topfinhalt, Gericht* עם יש בגותן מעט כאותה קדרה.

ק'ד'רות נ', מעשה כלי חרס *potter's trade | Töp-* *ferel* רות רבה א' א'י: כלי קדרות היו בידם מקדירין.

קדריונשם [קוד'נש'ם] ו', כטבע ומשקל רומי *a Roman weight and coin | römisches Gewicht (und Münze)* ירוש' ק'ד' פ'א נ'ה ע'ד: שתי פרוטות קדריונשם.

ק'ד'ריגון ו', עץ ארז *cedar wood | Zedernholz* ב'ד פ'יא: תיבותא דאעין דקדריגון.

קד'ש קדירא רבי שותפ'.

ק'ד'ש -- ק'ד'ש היום על- החשיך פתאום ערב שבת או יו"ט *the (holy) day commenced while he was engaged in doing something | der Festtagsabend brach unversehens herein* ירוש' שבת פ'ג ד' ע'ד: קדש עליו היום.

ק'ד'ש פיעל -- 1) רחץ ידיו ורגליו לעבודת הקודש *to wash hands and feet to a sacred act | Hände und Füße waschen (v. d. Priestern)* יומא פ'ג מ'יה: קדש ידיו ורגליו וכו'.

(2) הכין מ'י חזאה *to prepare the the water of lustration | das Reinigungswasser zubereiten* סרה פ'ז מ'יא: המקדש ונפל הקדוש על ידו.

(3) קבע את החודש בפומבי *to proclaim the be-* *gining of the new month | den Monat an-*

נְתַקְהָה נחפּ, עיי' נְקָהָה קהליר יי: אם נְתַקְהָה
הרב על התלמיד וכו'.

קִבֵּי פֶעֶל, נתן טעם חריף | to give an acrid taste
herb machen פס' קס"ז ע"א: צריך לקהויה.

קִבְיוֹת ג', תכונת הרבר הקהה, חוסר חחר - blunt
mess | Stumpfheit ילקי איכה תתקצו: בואו
ונראה את הבן שנתן לו בקהיות שנים למאה
שנה ואינו חס עליה.

קְהִיל קרוש הלבנה.

(קדל) הִתְקַהֵּל החזי, נאסף ונחלקם | to assemble
sich versammeln ביר פציט: מתקהל'ן עליו.

קְהַמִּישׁ קבל האמת ממי שאמרו.

קְהִיק קודש הקדשים.

קְהִיר קוהלת רבה.

קְהִישׁ קודם השבת: קדוש השם.

קְהִית קריאת התורה.

קִיו קל וחומר.

קוֹאִי וי, מין עוף | ein Vogel a bird חול' סיג
ע"א: קואי וקקואי.

קוֹיב קמא ובתרא; קדיש וברכו.

קוֹבֵבֶשְׁקִיו קל וחומר בן בנו של קל וחומר.

קוֹבִיָּה קודשא בריך הוא.

קוֹפֶה -- בית זנוח | Freudenhaus brothel ביר
פציא: אחינו יוסף יפה תואר ויפה מראה שסא
בקובה הוא.

קוֹבֵמִי ג', מין מאפה מתוכל בבשמים | a sort of
spiced cakes | ein gewürztes Gebäck ירוש'
ע"ז פ"ב מ"א ע"ד: קובמיות וקליות וכו'.

קוֹבֵמִים עיי' קוֹבֵמִין. פסיק'ר פציט: שהיה מיסב
על הקובמים.

קוֹבֵמִיָּה ג', מין תכשיט של ראש | a head-dress
ein Kopfpulz ירוש' שבת פ"ז ד' ע"ד: קובמיה
דבר שהוא נותן במקום המוספת.

קוֹבֵמֶרָא וי, עושה ארונות | Kisten-
macher ירוש' ע"ז פ"ב מ' ע"ג: זגניא וקובטריוא.

קוֹבֵיָּא ג', משחק בעצמות וכדומה | game of dice
Würfelspiel סנה' כ"ד ע"ב: המשחק בקוביא וכו'.

קוֹבֵיָּה ג', כמא ארינה | loom | Webstuhl ירוש'
שבת פ"ז י' ע"ג: כד משחייא בקוביה.

קוֹבֵיּוֹסְטוֹס, קוֹבֵיּוֹסְטִיסָא וי, מי שמשחק
בקוביא | gambler | Würfelspieler ב"ב צ"ב
ע"ב: נגב או קוביוסטוס; ירוש' נד' פ"ה ל"ט ע"ב:
בקוביוסטיסא.

קוֹבֵיטִין וי, דרגש | Sopha | couch פסיק'ר את
קרבי ס"א ע"א: למלך שהיה יסב על הקוביטין.
קוֹבֵיָּא עיי' קוֹבֵיָּא. ירוש' ר"ה פ"א ב"ז ע"ג:
המשחק בקוביא.

קוֹבֵלִין עיי' קוֹלֵב, ירוש' בלא' פ"ט ל"ב ע"ד:
רלמטיקין - קובליו.

קוֹבֵלָנָא וי, תלונה, טענה | Klage
complaint סנה' ק"ב ע"ב: מכאן לקובלנא מן התורה.

קוֹבֵעָתָא, קוֹבֵעָתָה ג', משרדה | harrow
Egge ירוש' סנה' פ"ג כ"א ע"ב: חד משובר
הוא איעבר כשמיסחא חמתון רמיין קובעתא;
שבי' פ"ד ל"ה ע"א: קובעתה.

קוֹבֵתָא ג', חדר, טרור | Raum, Gemach
תרנ' י"ב ע"ב א' וי: מיא דלעיל בקובתא דרקיעא.
קוֹד וי, קערת עץ | Holzschüssel
wooden bowl כלי פציט מ"א: קוד הכבלי.

קוֹדֵם, מְקוֹדֵם תהי'ם, בסרם, לפני | bevor
before פס' ג"ד ע"א: שבעה דברים נבראו קודם שנברא
העולם; ביר פציט: מקודם לנן ערן נבראת גיהנם.
קוֹדֵקָא וי, קדק | Schettel
akull, vertex תרג' י"ב ע"ב ל"ג כ' (זרע את קדקד): אדרעא אם
קודקדא.

קוֹדֵשָׁא וי, קודש, קדושה | holiness; sanctuary
Heiligkeit; Heiligtum תרג' שמי' ל"ט ל'
(קודש): קודשא; תרג' ויק' פ"ז ג' (אל הקודש):
לקודשא.

קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוא עיי' הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא
(קדוש). תרג' יש' ג' י"א: קודשא בריך הוא.

והוא בדי מ"ט י"ג ע"כ קובוקלסות אפ"ר
פתיחת א' מ"ז נ' כלים קובוקלסות מ"ט
העולם ועד סוף.

קונסידרא דיר. קונסידרא קונסידרא. תבשים
Jewelry | Schmuck ירוש' נדרי מיד ליה עיני
אילין קונסידרא דאית עליכון ילק' במי תשליבו
שולח אצל הנהבי לעשות לאשר קונסידרא דב"ר
פ"ב לאחד שגב קונסידרא.

קוֹזְמִיקוֹן (1) ה' כולל כיר. מִיִּמֵּן. כל קוסמיקון
שלו בתוכה.
(2) ת' מלא כל העולם (universal (extending
over the whole world) ; weltumfassend
מכירה אין לך קוסמיקון מלא של אליהו.

קְרוֹקוֹתָא נ"י כלי לחקת דם vessel for blood-
 letting | Schröpfgerät נדה פ"ב נ' ע"ב
 באילין קוֹקוֹתֵהוּ.
 קרה קל וחומר.

קוֹטָב, זי, קוֹטָבִי נ', מִן כְּלִי לְדַחֲכַת זֵיתִים
 an olive press | une Art Olivenpresse
 פִּיה מִיז בְּגֵד וּבְקוֹטָב; סִפְרָא בְּהַר פֶּרֶשָׁה א'
 סֶרַק אִי: בְּגֵד וּבְקוֹטָבִי.

קוסינזמו עי קטיוזמה ירושי בק פיה-ה' ע'אנ
קוסינזמו תיא זג

קוֹמִית נ', מין מרת הלא *a liquid measure* | *Flüssigkeitmaß* סמל קרושים פרקהל משורה זו קומית קמנה.

קונפלאַ עי קמלאַ ער פאַרמאגט קומלאזע זונסן
ומבעזען.

קוֹמְמַא ע"י קוֹפֶסָא. מדר' חז' י"ב קוֹפֶסָא כוּלָּהּ
וְדַבְרָה.

קוֹמֶץ - ילדות | *Kindheit* | childhood. בתי מִיב
 . מִיִּיז גאמבין להעיד כגודלן מה שראו בקומפון.

קְרִימְנָה (ז', 1) הדוד: *die* | הדוד: *the thinner side*
 דֻּנְנֶה שבת קליל: *dünne Seite* | קוסמא וכו' אולמא.
 (2) זנב: *Schwanz* | תרג' יביע שלם: *tail* | (ז', 1)
 (אחוז בזנבו) | ואיחוד בקוסמית.

קָהָה -- אָמַם, כּוֹס: *gather* | *amam/a*: כּוֹס
 מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֵדוּת וְאֵינָהּ לְחֹדֶם

הקמה (הפ"ו) מכלל ירושלים כח: מרכז לילד ציבורי
הקמה בחברות

to use as a ritual bath. לִשְׂבֹּחַ לְיָמֵינוּ (2)
 als Tauchbad besitzen
 לְהַקְטִיר עֲלֵינוּ.

קְוֻחָא תי' שרוק, אמוך **שרוק** | צרף קרבן ובי' אי
ה' (שרקים) קווחין.

קְנוּטָה ז', עדר *Herde*, flock. | תרג' משי' כיו' כינ' (לעדרים): על קוטינ'.

capacity of a bath. | (ו) מקוה מים | כְּוִיָּה ד. |
Wasseransammlung | ירוש' תרי פירמיג ערכ: מה
שלטמן קוויה כשירח וכו'.

(2) תקוה *Hoffnung* | hope ביר מציה: תכל
בקווי יסורין בקווי זכוי.

קוֹסְרָא תי. חלני. *nichtly / gebrechlich* כִּד
מעיג: מנהוג קווסרין.

קרויז תי, מכחץ, גוז *schmächtig* undersized
ספרי דכי שמינז יש בני אלמס נאליס ויש זכר
קודים.

קוֹקְאָה וי' מודה *Kohlenspäinne* | שוֹאֵל-פַּנּוּ *soal-pan* | שְׂנֵה
 עַד עֵיב: הַצִּי קוֹקִי וְיִמּוֹנִיךָ הִיכִי יִהְיֶינָּה בָּהוּ.
 קוֹקְאָה בִי. שֶׁה *Schaf* | שֶׁה *sheep* | בִּיד פַּעֲרָה קוֹקְאָה
 שְׂבֵא.

קְנוּרְגִישָׁא עִי קְבָרְגִישׁ 2. וִיקָר פִּיבֵּז כַּחֲדִין
קוּרְגִישָׁא וכו'.

pieces, clods | **קְחוֹזוֹת בֵּיר**, חתיכות, *Stücke*
Klumpen מעשיש פיה מ'א: קחות אדמת.

קִדּוּת שם איש männlicher Name
Name שהשרה ה'י: סימון בן קדוּת.

קוזמוקרטור, קוזמוקלזטור, קוזמוקלזטור,
 lord of the world (cosmocrator) | Weltherrscher (Titel
 der römischen Kaiser) מלכי יס"ד
 שלשת מלכים קוזמוקרטורין שליטין ממנה העולם
 ועד סופה שפי' שקלים י"ד ע"א קוזמוקלזטורין;

קולפון, קולפן זי, שכה-הילופי קמבעות *rale*
of exchange, agio | *Aufgeld, Agio*
 שק' פיא מ'אז הנחון טלע צומל שקל חייב כי
 קולפנות: שם פיו ע'בז קולפנו תורה.

קולפן תי, מי שרגליו מחוסרות חיתוך אצבעות
club-footed | *klumpfüßig*
 פרשה ג'ז העיקלן והקולפן.

קולוסוס [קליפס] זי, מרוח אשך
one suffe- ring from serotal hernia | *mit Hodenbruch*
behaftet תוס' צוק' בכוחת תי' ד'ז מרוח אשך
 — זהו הקולוסוס.

קולום זי, מין מתלה *Kolke* | *colle* ירושי שבת
 פ'יד י"ד ע'רה דוח ליה קולום.

קולורית עיי קילורית, ירושי שבת פ'ח י"א ע'בז
 את הקולורית.

קולח, **קולחא** עיי קלח 2. עיר פ'ז ע'א:
 בקולחת: חולי י"ם ע'א: בקולחא.

קולמא זי, קלימה, ספינה, קבלת מלקות
receiving punishment | *Empfang der Gefßelung*
 פ'ז חבום הכסך דהיא טבא בקולמא.

קוליא זי, קלי, תבואה קלויח
geröstetes Getreide תרג' יחי' כ'ז י"ז (ופנג):
 וקליא.

קוליאם, קוליים זי, מין דג
a kind of fish | *eine Flaschart* תנח' כי תשא ל'כז בקוליאם הזה:
 תוס' צוק' ביצה ב' א'ז קוליים האיספון.

קוליגריפון [קלגריפון] זי, סגריסה לגרופ אצ
a kind of poker | *eine Art Schürreisen*
 כלי פ'ז מ'בז קוליגריפון שניטלה כפה סמאה

קולית

קולים עיי מ'קולים, ב'ם כ'ה ע'בז בית קולים.
קולית ג'ז, כל *pitcher* | *Krug* סכול יום פ'א
 מ'אז קולית של מים המחולחלת.

(2) עצם שיש בו מוח *marrowbone* | *Mark-*
knochen מ'פ' פ'ד ע'בז מוח שבקולית ולוי
 מוח שכראש.

קומנית ג'ז מין פולים *a species of beans* | *eine Bohnenart*
 טעש' פ'יה מ'יה: והעדישים זכ' אק
 הקומניות.

קומעים דרג' שכלים קטועות שלא נירדשו
ears which escape the threshing sledges |
dünne Ähren, die bei Dreschen nicht erfaßt werden
 טעש' פ'יא מ'יה אעפ'י שמר'ח נומל מן
 הקומעים ומן הצדיין ומסת שבתר תזבן ואוכל.

קויה ג'ז תקנה *hope, wish* | *Hoffnung, Wunsch*
 שהש'ר ב' ג'ז שלש קויות וכו' קיו.

קוינא שם איש *a man's name* | *männlicher Name*
 תוס' טכש' ג' ג'ז חילפתא בן קוינא
 אמר וכו'.

קויב קרי וכת'ב.

קויל קל וחומר למסשים.

קול, **קולא** זי, דבר קל, סנחג קל, (light matter)
lenient practice | *Erleichterung* מ'ג ע'בז:
 סקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל: כיצה ג'
 ע'א: כל מסיקתא דרבנן לקולא.

קולא זי, (1) מרוח, דרג' *enclosure* | *Zelle*
 יב'ע בר' ו' י"ד (קנים תעשת את התיבות): סאה
 והמשינ קולין תעביד ית תיבותא.

(2) מצודה, טח *snare* | *Schlinge* תרג' ע'ם ג'
 חי (התפול צפור על טח): החפול צ'פרא בקולא.
 (3) מין כלי *a vessel* | *ein Gefäß* תרג' מ'ליב
 י"ב י"ד (ספות): קולין.

(4) מין בגד *a dress* | *ein Kleid* ריקר מ'ליה
 אנו זכ'ין חד קולא לחד יתומתא.

קולאר עיי קולר 2. תוס' יב' י"ד ד'ז מעשה
 בקולאר של בני אדם שהלכו לאנסוכיא.

קולב זי, (1) סוגנית לחלית בגדים
clothes-peg | *Kleiderhaken* שבת פ' ע'א: בקולב הלך אחר
 רוב מסמרותיו.

(2) גרן *axe* | *Axt* ב'יד מ'ליה לאחד שהיה
 ב'יד קולב.

קולב זי, מין בגד *tunic* | *Tunika* ירושי שבת
 פ'ז חי ע'בז המעטפות — קולבן.

קומא (1) וי, כנל, נדרי גיב עיב: קומא דחלבא.

(2) קומא stature | Statur תרג' יביע ויק' כ"ו ייג (קוממיות) בקומא וקומא.

(3) עיי קומיס. עיי יא עיגא הנסונא לקומא וכו'.

קומא. קומום וי, גומי, מין שרף הנמשך מנצים gum | Gummil שבת קיי עיגא קומא אלכסנדריא: פוסה פ"ב מירא ואינו כותב לא בקומום וכו'.

קומום עיי קומיס. ירוש' ברי פיש יג עיר: העמידו קומום על תיסבריות שלו.

קוממ (1) קמט fold, wrinkle | Falte תוס' נגע' ה"ז מפשמים את קוממיו.

(2) בבת עין pupil of the eye | Pupille דרך ארץ וומא פ"ט: קוממ שבשחור.

קוממיות עיי קוממיות. אמר' א' ה"ז הרא שושן ככירא רבית קוממיות היה מאכל ומשתה מצוי בת.

קוממוריסין [קוממוריסין] דיר, כתב אשמה bill of indictment | Anklageschrift תה' תריפ: הגישו עצמותיכם קוממוריסין וכו'.

קוממרא עיי קממרא. תרג' יח' כ"ו כ"ד: דמחזין בקוממין.

קומי מית, לפני, בפניא before, in the presence of לפני, ירוש' מני פיא עיב עיגא ר' ועירא בעי קומי ר' אבהו.

קומי נ"י, (1) שיער hair | Haar ביק פ"ג עיגא: תזירו לו לספר קומי מפני שחמא קרוב למלכות.

(2) קומא stature | Statur ויקיר מיד: כיון שעומד על קומי שלו ווצא.

קומי שפם moustache | Schaurbart מפרא אחרי פרשת מ' פרק ייגא שלא תמסור קומי שעת.

קוממיות וי, חצר המלכות imperial court | Hof, Hofstaat תרג' ירוש' במ' י"ב ד' (בכל ביתי נאמן הוא): בכל קוממיות דירי חומן הוא.

קומים ד, פקיד בחצר המלכות officer at the court of the king (Comes) | Hofbeamter שליו: משל לאוהבו של מלך קומים וכו'.

קוממוריסין דיר, ממונים על הארכיזונים archi- | Archidare viate גיט' ביה עיב: מקוממוריסין של נכרים.

קוממיתא נ"י, עיפוש Schlammel | mould פ"ב עיגא קוממיתא דאימא.

קומים עיי קומים. שחשיר ב' ה"ז קוממין תמכרין. קוממין ז', כנר למשחק Sport- | plain for sport platx פ"ב מ"ב ספיטן של סום סמא מפני שעומדין עליו בקוממין.

קוממוריסין דיר, פשרה, הסכם ותווה agree- | ment Übereinkommen ירוש' מרק פ"ג פ"ב עיגא שפרי בירורין - קוממוריסין זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחר.

קוממץ וי, (1) קומק, חופן handfol | Handvoll מני פ"ז יאגא קוממץ דסולתא.

(2) גומק, בור pit | Grube תרג' ש"ב י"ח י"ז (אל הסתה הגדול) לגו קוממץ רבת.

קוממקא, קוממקום, קוממקום, קוממקא, קוממקום, קוממקום ד' קלחת, דוד kettle | Kessel תנח' חוקת ב"ז ואע"ג דקוממקא לאו דרכיה לבשולי ביה כיון דזמנין דלא משכח מאני ומקרי ומבשל ביה: כל' פ"ג מ"ז: מיחם וכו' קוממקום וכו': תרג' יביע במ' לא כיג: קתוניא קוממקומיא: תרג' שני אמ' א' וי: קוממקומי ונסיו: דביר פ"ב שננגב קוממקום שלו וכו' ומצאו על הכירה: מפרי במ' קניח: קוממקומים.

קוממקא נ"י, קומא stature | Statur תרג' שני אמ' ה' א"ז כד כפימא קוממקא.

קומא נ"י, חרוש, חרודית Kegel | cone זבח' פ"ה עיב: כמין קוממקא של קנסות שבראשי התינוקות.

קונבי [קונבין] נ"י, מין כלי a vessel | ein Gefäß ביר פ"ט: מגרנות - קונבי.

קונבא תי, קצר kurz | short ביר פ"ה: קונבא כנרין וכו'.

קונדיטון וי, (1) יין מתובל בבשמים spiced wine | Würzweln פסיק' בחורש ק"ב עיב: מה

קונדיטון חתם יום בו יין יש בו רבש ישיבו
פלסלין וכו'.

בשמים לתכל כהם יין *spiced to be put in wine*, *Spezereien zum Würzen des Weines*
ירוש' ביצה מ"א מ' ע"ד מישחק קונדיטון וכו'.

קונדיים ע"י קונדס. מוכה ד' ע"כ. נעץ ארבעה
קונדיסין וסכך על גבן.

קונדיים ע"י קינדס. ע"ד מ"ג. ע"א מדיא
דקונדיים.

קונדיקום ע"י קורדייקום. ירוש' גיט. מ"ג מ"ח
ע"ג קונדיקום קורדייקום.

קונדיריקון ע"י קורדיקין. ניקד פסיד קונדיריקון
עכה.

קונדס וי. מוט *poler Stange* קירי מ"ג מ"ד בראש
הקנה או בראש הקונדס.

קונדס ע"י קינדס. ביצה ל"ד ע"א: מחקנין את
הקונדס ואת הענכביות.

קונד. ע"י קונס. נדרי מ"א סיבג האוקס קנס
קונת וכו'.

קונטברא וי. רגל *standard* | *Feldzeichen* מורי
חת' בוכר מזה: פעוטן קונטברא של מלך.

קונטימות. קונטס. וי. מוט *pole* | *Stange* כס"ד
מ"ד גישאים וכו' מקונטימות: פסיק יהי ביום וי
ע"כ: מיה לו להסא וי קונטסין למתוח את
המסכן עליהם.

קונטרא וי. מקלע *Geflecht* | *wicker-work; web*
ירוש' שבת מ"ה י' ע"ג קונטרן נמן וכו'.

קונטרא ע"י קינטרא. כ"ד מ"ח: בתורה פלעים
ובנביאים לסרין ובכתובים קונטרין.

קונטרונת. קונטרונק ע"י קריוונסם. תומ'
זוק' ב"ש ח' י"ב קונטרונת שני פדוסתא: קיד'
י"ב ע"א: מסמם שני קונטרונק.

קונטרונקום שם איש *a man's name* | *malalli-*
cher Name במורחא וי ע"א: שאל קונטרונקום
השר את רבן יוחנן בן זכאי.

קונטרין וי. שר-מאמ *Hauptmann* | *מאמאן*
ממ' דבר ש"ה קונטרין שסכימן מבין שניהם.

קונטרנק. קריוונסם. קיד' כ"ב ע"א: קונטרנק
שני פדוסתא.

קונטרם וי. כתב. תעודה. *paper; document; Blatt*
Dokument. ילק' חת' תשמיש: משל למי
שמבקש לעלות לבימה נסל קונטרם חלק נתן
לדין א"ל למת לא כתבת א"ל לא היה לי פנאי
לכתבו.

קונקא וי. אנק מיד *(Glaser aus)* | *powdered lime*
Kalkstaub ע"ז ליג ע"כ: מאני דקוניא.

קונקין מ'. קנא ונוקם *rachschuldig* | *revengeful*
ב"ד פס"ב אנרם וז' חטא קונקין.

קונקיד. וי. אשה. בת זוג *dear wife* | *Frau, Ehefrau*
מדרי חת' כ"כ ב"ז קונקיד. עוסדות כחץ ואת
יושכ מבסנים.

קונקיתא וי. סין צמח *a plant* | *eine Pflanze*
ירוש' מעשי מ"ה ב"ב ע"א: כגון אילין קונקיתא.

קונקיתא וי. בוך *Schale* | *bowl* ירוש' יומא
מ"ג מ"א ע"א: נברשת - קונקיתא.

קונס. קונס. קונסדה וי. כנוי של נדר או שבועה
a substitute for a vow of abstinence | *För-*
mit für Schwur und Gelübde נדר' מ"ב מ"א
קונס. שאיני יושן וכו': שם פ"א מ"ב קונס: ירוש'
שם מ"א ל"ז ע"א: קונס קונפת שמה.

קונעדה וי. וזתה. אשה *Ehefrau* | *wife* ב"ד מ"ב
וכי יש אישות לדרד וכו' תתיר קונעדה.

קונפון ע"י קונפון. כלי פכ"ד מ"א: תריס וכו'
ושמשחקין בו בקונפון.

קונפי [קונפי] ט. מין כלי *a vessel* | *ein Gefäß*
ילק' ב"ר קיסה מנדנת - קונפי.

קונקומום ע"י קונקום. תנח' חוקת ב"ז חירות
והקונקומסין.

קונקתידה שם מקום *Ortname* | *name of a place*
ירוש' ב"ר מ"י מ"ב ע"ב: גמלייל דקונתידה.

קנס פיעל. ע"י קנין. תומ' שבי' ג"ד מסקלין מקופין.

קוס וי. כוס *cup* | *Becher* כלי מ"ח מ"ג: קוסים
חצירוניים.

קוסד'ה זי, בולש *delecter Hächer* | ילקי
תחי תשס"ה שהיה דור משלש אחריו קוסדריות.

קוסקא זי, פנה, קרן וזית *Winkel* | corner | תעני
כיד עינא: דירנא בקוסמא רחיקא.

קוסמור זי, סקיד רומי *Quaestor* | quaestor
ירוש' עיר' פיו כיג עיב: הקוסמור אומר
מיד וכו'.

קוסמינר זי, תליין *Scharfrichter* | executioner
פסיקי שובה קנ"פ עינא בארם שהוא נידון לפני
הקוסמינר.

קוסמנינא קונסטנטינופול, עיר הבירה של
מלכות ביזנטיה *Konstantinopel* | Constantinople
nepel | ילקי תהלי חרמיג: קוסמנינוס בנה
קוסמנינא.

קוסמנינוס קיסר רומי *Constantine, Roman*
emperor | *Konstantin, römischer Kaiser*
ילקי תחי תרמיג: קוסמנינוס בנה קוסמנינא.

קוסמניני עי קוסמנינא. חרג' יביע במי כיד
כיד: קוסמניני.

קוסמנר עי קוסמינר. ילקי תחי תרמיג: למלך
שהיו לו שני קוסמנרן רעים וכל עיר שבעם
עליה הוא רודת אותה בהם.

קוסמרינוס [קוסמורינוס] זי, שומר *guard*
Wächter | יקיר פליח: חרשיב קוסמרינוס בשביל
לשמרה.

קוס' שם איש *männlicher Name* | a man's name
פסיקי ותאמר קליד עינא: מימאי בר קוס'.

קוסמא זי, קסם וכשף *Zauberer* | divination
חרג' יביע במי ליא חי: עכר מלחא דקוסמין.

קוסמיקון עי קוזמיקון ג. ירוש' בר פיש ייג
עיד: אין לך אלא של אליהו שהיה קוסמיקון.

קוסנתיר, קוסנתר עי קוסמינר. ירוש' ברי
פיש ייג עינא נתו תחרב וכו' של קוסנתירו
וכו' וקוסנתר נהרג.

קוסת גי, כפה, קמרון *Wölbung* | vault | תוס' כלי
כיס חי ב"ז מעקה שבמגדל והקיסת שבו.

קועה זי, גרון *Gurgel* | gullet | כיק קיו עינא
שמייה לקועיה מיניה.

קורף שם תחת חייש באלמכית *the nineteenth*
letter of the alphabet | *der neunzehnte*
Buchstabe des Alphabets | שבת קיד עינא קורא
קדוש ריש רשע.

קוסא זי, קוף *Affe* | ape | כיק קיא עינא: רצב
בהו קוסא.

קוסא זי, (1) כוט *Stange* | pole | חרג' יביע במי
ד' ייב (המוט): קוסא.

(2) גסן *Weinstock* | vine | כיד עינא ויקי
חמרא ראשתכחו בי קוסאי.

(3) חריר של מחט *Nadel* | the eye of a needle
öhr | כיד גיה עיב: קוסא רחמא.

(4) גבעה *Hügel* | elevation | תוס' צוקי עירי זי
(חי) ביג אין בני חמחה באין אלא עד מקום
הקוסא.

קוסד זי, חתיכת בשר *Stück* | a piece of meat
Fleisch | ירוש' שבי פ"ו ליו עינא: עכר לית קוסר.

קוסד, קוסדא גי, קסור *Igel* | hedgehog
בלא' פ"ח מיה: הקוסר וחולדת חסניים; חרג'
יש' ליד פיו (קפוז): קוסדא.

קוסדה עי קוסד. ירוש' מעשיש פ"ב ביג עינא
קוסדה שמינה.

קוסדה גי, גל, חל *Haufe* | heap | יומא כיב עינא
קוסה של שרצים.

(2) סל *Korb* | basket | שבת צ"א עיב: קוסה
הרובלין.

(3) קוסמא *Büchse* | box | פאה מ"ה מיה והקוסה
ננכית בשנים ומחלקת בשלשה.

קוסדה גי, סקפה שבקרקעית כלי הכישול *sed-*
Bodensatz | ment | נר' ג"ב עינא: תנודר מן
הכשר מותר ברומב ובקוסה.

קוספא זי, (1) שן תחמח *Zinne* | spinnale | עינא
עינא רחיש אקופיא וכו'.

(2) מחסו של דבר *das Einbegriffen* | implication
sein | יומא גי עיב: מקופיא מתכפרי.

קוין (1 - 1) חג של אוח *Apfel, Tüpfelchen* | *prick, apex*
 קוצה של יוד. *Häbchen* (v. Buchstaben) סנח' כ"ס ע"א

(2) חתיכה *Stück* | *piece* ירוש' סני' פיג ע"ד
 ע"א: אל תעשה קוצים קוצים.

(3) קצה החוט *Fadenende* | *end of a thread*
 סוכה פי ע"א: מן הקוצין ומן הנימין וכו'.

קוצא ע"י קומצא 2. ביר פיצ: מן קוצא לירודיא.

קוצד, קוצם 3. מין צמח *eine Pflanze* | *a plant*
 שבי' פיז מ"א: וממין הצובעים פפחי אפסם
 וקוצה: ירוש' פס' פיג כ"ס ע"ד: דו יחב
 בנזיה קוצם.

קוצרא תי, קצר *kurz* | *short* תרג' שני אס'
 י' פיז גופנא אמר קוצרא אנא.

קוצרי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name ביר פ"ע: ר' יוסי בן קוצרי.
 קוצשי קוצו של יוד.

קוק 4. מין עוף *ein Vogel* | *a bird* חולי' פיג
 ע"א: קאת זו הקוק.

קוקאנא, קוקאנא 5. תולעת *Wurm* | *worm*
 ברי' ליו ע"א: קשה לקוקאני: שבת ק"ס ע"ב
 למאי אכלי ליה לקוקאני.

קוקי 6. קיקור הצפרדעים *das Quaken* | *croaking*
 ילק' שם' קפיכ: הביא עליהם צפרדעים עד
 שבשבע קולן כתר כרסם של מצרים שהיו
 עושין קוקי.

קוקיאנא ע"י קוקאנא. חולי' פיז ע"ב: קוקיאני
 אסורי.

קוקלא 7. קוקלה 8. גל אשפה *Asche* | *daughill*
Mithausen איכ"ר ד' ה"ז מריפן בקוקלא: וקיר
 פכיה: עדור בקוקלא.

קוקניתא 9. מין בקבוק *Flasche* | *flask* ירוש'
 עיר פ"י ב"ו ע"ד: אית דבעי מימר קוקניתא.

קוקרא מצודה, פה *Falle, Netz* | *trap* שבת י"ח
 ע"א: מצודות היה ועוף וכו' בלחי וקוקרי.

קויר קול רם; קרן ורבית.

קוסינא 10. ביה יד *Griff, Schaft* | *handle* שבת
 קיב ע"ב: בקוסינא דמרא.

קוסינ, קוסיין 11. סכין לקציבה *hatchet*
Hackmesser ביצה פ"ד ס"ג: אין סבקעין עצים
 אלא בקוסיין: ירוש' שם פיג ס"ב ע"א: הקוסינ.

קוסלא 12. 1) מנעול *Schloß* | *lock* ביר פ"ה:
 לאחד שהיו לו שתי קוסליות תולוכן אצל נפת.

2) כותרת העמוד *Kapitäl* | *capital* בס"ר פ"י:
 העמודים הללו יש להן קוסליות מלמעלן
 וכיסיסיות מלמסן.

קוסנדר ע"י קפנדריא. תנח' קדושים ח"ז וקרב
 לפני המלך בקוסנדר.

קוסנה 13. חריצי ברזל לדישה *Dreschflegel* | *flail*
 ירוש' שבת פ"ז י' ע"א: כיתניא בקוסנה משמרש.

קוססא 14. קוסה *Kasten* | *box* מדר' תח' י"ב:
 קוססא מלאה דיגרי זהב.

קוססאי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name תוס' דמ' א' י"ד: אמר ר' יהושע בן
 קוססאי.

קוסיין ע"י קוסיין. תוס' בכורות א' י"ז: עורפו
 בקוסיין.

קופרא ע"י קופר. ביר פ"ג: קופרא מבא.

קופרמסאות ע"י קופרמסיין. ויקיר פ"ה
 קופרמסאות נתנו כיניהם שאינו כופר בהם והם
 אינם כופרים בו.

קנץ פיעל, פינה את הקוצים *die Dornen entfernen* | *to clear of thorns*
 ע"א: לקוץ את
 הדרכים.

נתקנץ נתפ', נמנה מן הקוצים *von* | *to be cleared*
Dornen gesäubert sein שבי' פ"ד מ"ב: שרה
 שנתקוצה.

קנץ פ"י, חתך וגזר *abschneiden* | *to cut* ב"ס ק"ז
 ע"ב: קוצו עילאי וחתאי.

2) קצב וקבע *bestimmen* | *to determine* שם
 פיז ע"א: לא קצ ליה.

קורדיקנייה עיי קורדיקין. ירוש' שבת פיו ח'
עיב: העכסים - קורדיקיה.

קורדיקיני עיי גורדיני. מנח' כ"ט ע"א: דינר
זהב קורדיקיני.

קורדיקנא זר, מין פרי a fruit | eine Frucht
ירוש' שבי' פ"ח ל"ח ע"א: אילין קורדיקא וכו'.

קורדיקים, קורדיקת, קורדיקס ז', מין
נעלים a kind of shoes | eine Art Schuhe
אסתר א' ט"ז שוחתה מסערתו בקורדיקין שלה
על פניה יב' ק"ב ע"ב: לא יטייל אדם בקורדיקסין
בתוך ביתו: תוס' מ"ק ב' ט"ז: בקורדיקסין.

קורד - אשפת לחצים Koecher | Koecher כל' פייב
מ"א: קורת החצים וכו'.

קורת רות, קורת נפש הנאה, נחת content-
ment, pleasure | Zufriedenheit, Behagen
אבות פ"ד ט"ז: יפה שעה אחת של קורת רוח
בעולם הבא מכל חיי העולם הזה: ירוש' ברי'
פ"ד ז' ע"ד: ותבוא לסנך קורת נפשנו וכו'.

קורדיקתא עיי קורדיקתא. חרג' יב' ע' ויק' י"ב ט"ג
(בקורת): בקורדיקת.

קורט, קורטא ז', (1) חתיכה קטנה, גרעין
partiele, grain | Stückchen, Körnchen סנה'
מ"ג ע"א: קורט של לבונה: חול' ק"ה ע"ב: כי
קורטא בכורא.

(2) טיפה Tropfen | Tropfen חול' ב' ע"ב: קורט
דמ' שם מ"ג ע"ב: תרי קורטי דמא.

קורטבא שם תבל ארץ | name of a district
Name einer Gegend יבמ' קט"ו ע"ב: יצחק
יש גלותא וכו' חוה קאויל מקורטבא לאספמיא.

קורטוב ז', שם מדת-לח קטנה a small liquid
measure | ein kleines Flüssigkeitsmaß חול'
כ"ו ע"א: קורטוב יין וכו'. עיי קרמוב.

קורטור ז', אוצר treasury | Schatz חרג' יב' ע'
במ' כ"ד י"ג (מלא ביתו כסף וזהב): מלא קורטור
דיליה כסף וזהב.

קורטמא ז', מין צמח safflower | Saftor גיש' ע'
ע"א: קורטמי דחתי.

קור - עלה התמר הרך the bud of a cabbage-tree
(used as food) | (essbare) Blattknoaspe der
Kohlpalme עוקצ' פ"ג מ"ז: הקור הרי הוא בעץ.

קורא ז', (1) כנל. ברי' ל"ו ע"א: דקלא וכו'
ארעא דקורא.

(2) קור, קרח Kälte | Kälte חרג' ברי' ח' כ"ג
(וקור) וקורא.

(3) קורה beam | Balken תכיד ל' ע"א: קורא
עבה פירי לא עברה.

קורא ז', העוף קורא partridge | Rebhuhn
חרג' ירמ' י"ז י"א (תקורא): קוראת.

קורבא ז', קורבה ג', סמיכות וקריבות,
התקרבות, nearness, approach, contact | Nähe,
Annäherung קיד' ג' ע"א: דלקורבא קאתי וכו'
דלחוקה קאתי: שבת י"ג ע"א: קורבה של
גילוי עריות.

קורביט ז', רצועה Riemen | Riemen מ"ק כ"ו
ע"א: דרגש מחיר את קורביטיו ותוא גומל.

קורבן, קורבנא (1) מנחת, דורון | present
Geschenk זבח' קמ"ז ע"ב: שדרה קורבנא לרבא.
(2) קרבן, זבח Opfer | Opfer חרג' ויק' ב'
ד' (קרבן): קורבן גימ' נין ע"א: שדר לחו
קורבנא.

קורדום ז', קרדום, גרזן Axt | Axt ירוש' גר'
פ"א ל"ו ע"ד: אמר לו השאילני קרדוםך אל
קונם קורדום יש לך.

קורדיקניא עיי גורדיני. ירוש' קיד' פ"ב ט"ב
ע"ד: דינר קורדיקנא.

קורדיקום ז', חזיה ובלבול הדעת | delirium
Delirium גימ' פ"ז מ"א: מי שאחזו קורדיקום
ואמר כתבו גמ' לאשתי לא אמר כלום.

קורדימא [קורמא] ז', מקום טרוף והתגוששות
wrestling ground | Ringplatz שבת פכ"ב מ"ה
אין יודין לקורדימא.

קורדיקנא עיי גורדיני. חול' ב"ד ע"ב: דינר
קורדיקנא.

קורמל ד. מין-טבטחים | *a species of woods*
eine Kuchele תוס' בנז' מי הע' ירקק -
 כשענה ובקורמל.

קורנעס עי קירס. ביר-פע'כו לעתים - לקורנעסין
 קורניקסא עי קורנס. תרג' חזק' ע"ד רנז' יצלק
 בקורניסא.

קורנית. קורניקסא גי. מין צמח | *thyme*
Quendel תוס' שבת י"ד (פ"ו). ייבז תקורנית -
 חשי; שבת קכ"ח ע"א: קורניתא.

קורנס. קורנסא ד. פטיש | *hammer* | *Hammer*
 שנת פ"ב מ"אז הסכת בקורנס על חסדן; תרג'
 יש' מ"א ד' (הולם פעם); מחי בפטישא עם
 דמסמח בקורנסא.

קורנשא ד. כנז לקונס | *a substitute for a vow*
Nebenausdruck für Gelübde נר' י' ע"ב
 קורנשא לא אמר כלום.

קורסל ד. מקום חבור הרגל וחשוק | *ankle*
Knöchel אהל' פ"א מיהו מאתים וארבעה ושמכות
 אנרים באדם וכו' עשרה פקודסל וכו'.

קורסם ד. הכאה, מכה | *Schlag* | *blow* ירוש' בר'
 פ"ב ד' עיגז דמחז' ליה חז' קורסם.

קורפדא ד. מין כלי ליון | *a vessel for wine*
ein Weingefäß ירוש' בוצה פ"ד מ"ב ע"ב: כאילין
 קורפדיא דקיקתה וכו'.

קורפדאי ד. הארפורה | *Maulwurf* | *mole* חזל'
 ס"ג ע"א: באות שנשרצים וכו' קורפדאי.

קורפיות בר', מיני כוסות | *eine Art Becher*
 כלי פ"ד ס"ג: קורפיות ושולי קוסים
 הצידונים.

קורצא ד. אצל קורצא חזק' רביל. חלשין
 to inform against | *verleumdern, denunzieren*
 זק"י-ניו ע"א: איכול בתו-קורצא.

קורצין ד. תלחלים | *Locken* | *looks* דביר פ"ב:
 תמיסה קורצין.

קורצין ד. תולעים | *Wurmer* | *worms* חז"ל'
 לא: וברא קורצין באדם זה בני מעיו.

קורממן. תי. חכם וחריף | *clever* | *May* חז"ל'
 ע"ב: ולדקן קורממן.

קורמקא ד. קרפס, פסת נייר | *a piece of paper*
Stück Papier גימ' מ"ט ע"א: קורמקא ומוריקא
 קורמקא עי קרמא. תרג' ירוש' כמי' ל"א ב"ז קורמא
 דרחבא.

קורמאד-די. חעק קורמא | *partridge + Rebhuhn*
 תרג' ש"א ב"ו כ' (באשרירדק הקורמא); כמא
 דמתרדף קורמא.

קורמא עי קרמא. תרג' יכ"ע כמי' ל"ח י"א
 (ערים); קורמא.

קורמא ד. בן כמר | *villager* | *Dörfler* ירוש'
 שבת פ"א ר' ע"א: בגין אילין קורמא דלא
 מקפדי.

קורמיה שם חוש | *männlicher* | *a man's name*
Name ב"ר פ"ז: אמא בר קורמיה.

קורמיה ד. מין חמרים | *a species of dates*
eine Dattelart ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"ד: חזר
 - קורמיה.

קורמיה גי. דבש חמרים | *honey of dates*
Dattelhonig ברי' ג' ע"ב: חזי לקורמיה.

קורמיה ד. (1) פתלים שבכסא האריגה | *heddle*
Litzen an Webstuhl | ב"ר פ"מ: מה כלי
 קורמיה כל מה שאחז משחמש בהם הם קורמיה
 הנחתם הם מתרפים.

(2) שם אמורא | *Name* | *name of an Amora*
eines Amors ירוש' קרלה פ"ב מ"ב ע"א: ר'
 קורמיה וכו'.

קורמיה תה"פ. בפומבי | *öffentlich* | *publicly*
 דב"ר פ"ג: בעבד שאורנו מנקש למכור אותו
 קורמיה.

קורלן ד. אלמות | *Koralle* | *coral* ירוש' שבת פ"ו
 י' ע"א: מפות גומי קורלן וכו'.

קורמא ד. מין צמח | *eine Pflanze* | *a plant* ע"ד
 כ"ב ע"א: מי שלימו קורמא באגמי.

קורקבן זי. 1. קיבת העוף | *stomach of birds* | *Magen der Vögel* חולי פז טיג: ואלו טרפות בעוף וכו' ביקב הקורקבן.

2) קיבת האדם | *stomach of man* | *Magen des Menschen* ברי טיא עיג: קורקבן טווח.

קורקוניא שם מקום בבבל | *name of a place in Babylon* | *Ort in Babylonien* עיג: כי ארמו לקורקוניא.

קורקור זי. קרקר, צעקן | *croaking (raven)* | *Schreier* כיב כג עיג: אפיקו לי קורקור טהבא.

קורקורד, **קורקורות** זי. קרקע | *bottom* | *Boden* כלי פכח טיג: פכח שתתחיל בה מפה עד שיגמור אז קורקורות: אחלי פים פטיג: חבית וכו' בתוכה כנגד קורקורות.

קורקין עי. קורקין. פטי. וטאמר קליב ציג: כשהיתה אמת טהן קצרה היתה לובשת קורקין עכין.

קורקם זי. קרם | *hook* | *Haken* ביר פיה: קורקסין של זהב.

קורקסא זי. עי. קרקס. תרגי יכע דכ' ביה ים: בתי תימא-יגית וקורקמתכון.

2) זי. כורג הרק | *threshing sledge* | *Dresch-walze* תרגי דהיא כיא כג (והמורגים) קורקמותא לצלחא.

3) שק של עור | *leather bag* | *Leder sack* ירושי טי פים ט"א עיג: אין אטין כל גמליא דערבייא לא טעגין קורקסייא דאפתיקי רידיה.

קורקנד עי. קורקנד. תופי אחלי י טיג: תחת קורקתה וכו' כנגד קורקתה.

קורשא זי. קרש | *board* | *Brett* קחליד זיא איג: קורשא דספינתא.

קושט זי. מין כושט | *costus* | *Kostwur* עוקץ פג טיה חקושט ודחמס וראשי בשמים.

קושטא זי. אמת | *truth* | *Wahrheit* שבת קיד עיג: קושטא קיי שיקרא לא קיי.

קושטא עי. קושטא. תרגי טהי טיא די גמגל עו: בקושטא עישונא (בהוי אחיג קוסטל).

קושטנטיני עי. קוסטנטינא. תרגי יכע במי כ"ד ייג: קושטנטיני קותא חייטא.

קושי זי. 1) תחאמנות. דוחק | *hard effort* | *Mühe* | *Anstrengung* נדה פיד טיג: בדם השמי וכו' בדם הקושי שבת יב עיג: בקושי תתירו לנחם אבלים ולבקר חולים בשבת.

2) קישוי אבר | *erection* | *Erektion* טנה' גיה עיג: בקושי לא משכחת לה כי משכחת לה במשמש טה.

קושיא, **קושי** שאלה השנה | *question, objection* | *Frage, Einwand* טני ציה עיג: מאי קושיא: ירושי שבת פירט ייג: עיג: טן קושי טקשה לית ר ינאי.

קושנבהיע קודם שנברא העולם.

קושקא זי. טגל | *tower* | *Turm* תרגי דהייב כיו טיג: קושקי חלייא.

קותנה עי. קיתון. ירושי קיד' פיד טיד עיג: חב לי קותנה.

קזהיש קודם זריחת השמש.

קוזוזות עי. קוזוזות. כיק פים עיג: קוזוזות ארמה. קוזן פעל, חישוב, חכיא בחשבון | *to calculate* | *verrechnen* ירושי מוטח פיה כי עיג: ומקוז חרא עם חרא.

קוזמיקון עי. קוזמיקון. ולקי מלכ' וייג: ואין לך קוזמיקון שכנולם אלא אליהו.

קחבהים קודם חורבן בית המקדש.

קחמי קנקן חדש מלא ישן.

קמא זי. פיי, נחנה | *to gain* | *gewinnen* ירושי תרגי פיה מיה עיד: אין קמא קמא שיתור וכו'.

2) די. קטע | *fragment* | *Stück* פסיקיר פכיא: והוא תלמידא קמא טן פורא דסיני.

קמא זי. קשא | *cucumber* | *Gurke* תרגי יכע במי ייא ח' (הקשואים): קמא.

קטור. קטורא זי, 1) קשר *Knoten* | *knot* תרג' יביע שם' ליג כיג קטור דבידא דחפילי.

2) אבנט *Gürtel* | *girdle* שם בר' ג' יא: ושריין קטורי חרציהון.

קטורתא עי' קטו. במיר פידו קטותא דפרולא.

קטימ קטותא מחינא מתנת.

קטש פיי, ציער *Ärgern, quälen* | *to annoy* ביים סיא ע"כ לא תגנוב על מנת למיקב.

קטש פעל. וימר בקול דק *Sopran* | *to sing soprano* *singen* ערכי ייג עיג: הני מקטשי והני לא מקטשי.

קטשה גי, ריב *Streit, Zank* | *quarrel* פסיקיר לית: אם היתה קטשה בין אדם לחבירו כיצד מתכפר לו ביום הכפורים וכו'.

קטיבלייא עי' קטבוליא, ירוש' שבת פיו ח' ע"א: קטיבלייא חדשה.

קטיגור זי מאשים *Ankläger* | *accuser* שמירר פסיג: למלך בור' שהיה דן את בנו והיה הקטיגור עומד ומקסרג וכו'.

קטיגוריא גי, האשמה *Anklage* | *accusation* איכיר א' ייג: קטשה קטיגוריא לפני כסא הכבוד.

קטיגטין דר, עי' קטיגור, מררי תת' ח' כיג: בכל יום הייתם קטיגטין.

קטיגמא עי' קטיגמה, מררי תת' כובר י"ח ליה מזביר קטיגמא וכו'.

קטיזמא, קטיזמה גי, פועל, מעשה *Werk* | *work* ביר פ"א: מלך בורד מזכיר שמו ולכסוף קטיזמה שלו ברם יחירו של עולם בתחלה פעל ולכסוף נחלקם: ילקי שמחאל קטיב: קטיזמא שלו.

קטיילא גי, הריגה, חמתה *putting to death* | *das Töten* תרג' אפ' פ' ה"ז קטילת סייפא.

קטיילא עי' קטילא, תרג' ירוש' ברי מ"ט כיג: קטילין.

קטין תי, קטן, קצר, צר *klein* | *small, narrow* *kurz, schmal* זבח' סיב עיב: דארץ וקטין.

קטאדיקוס זי, נובה קטות | *collector of fines* *Einnahmer von Strafgebern* במיר פ"ט: לארכידיקוס קטאדיקוס על אותה מדינה.

קטאדיקן גי, גזר דין *Verurteilung* | *sentence* *Urteil* שמירר פ"ל: נתן קטאדיקי לאברהם.

קטאות גיר, עי' קיפי, ירוש' עירי פ"ח כ"ה ע"ב: תלו לו קטאות.

קטבוליא, קטבלא גי, בר, כסת | *bolster* *Polder* כלי פכיו מיד: קטבוליא משיחוסם ויקב: שקלי פ"ג מיד: מחמה בקטבלא.

קטבלימון זי, פרעון חוב | *payment of debt* *Schuldzahlung* במיר פ"ד: נמצא אחרו השולחני חייב קטבלימון.

קטדיקן עי' קטאדיקי, פסיקיר פ"ז: מהו קטאדיקי שלו כסף ישקול.

קטה פיי, קטע, חתך *abhacken* | *to cut off* ירוש' כח' פ"ד כ"ה ע"ב: קטה את ידה שיכר את רגלה.

קטה עי' קטא, ירוש' עיופיכ סיא ע"א: קטה שידו. קטה גי, חריץ *Spalt* | *split* פסיקיר ל"א: היה חוצר בתוך ביתו קטה וכו'.

קטו גי, תחוכה *Stück* | *piece* במיר פ"ב: חד קטו וכו' קטותא דפרולא.

קטול, קטולה זי, רוצח *Mörder* | *murderer* תרג' כ"ה ל"ה ל"א (רוצח): קטול: ירוש' מופה פ"ט כ"ד ע"א: בן הרוצחן - בריה קטולה.

קטון עי' קיטון, יומא פ"ו ע"ב: בקטונות התפוחות לשרקליו.

קטנע זי, חוצב עצים וכדומה *Holzhauer* | *chopper* תרג' יב' ע' דב' ב"ט יי (בחוטב עצים): מקטוע קיסיכות.

קטוף זי, מיתה חטופה *plötz-* | *sudden death* *licher Tod* תרג' שהיש ב' ייב: קטוף בוכריא.

קטופא זי, בוצר ענבים *Winzer* | *vineyard* תרג' עוב' ה' (כצריס): קטופין.

קטופא זי, אשכול שעומד ליקטף | *ripe cluster* *zum Pflücken reife Traube* כח' קיב ע"א: עגלים בין הגפנים אמרו ליה קטופי נינהו.

קמם פיי, 1) חתך וקצץ | *abschnei-* to cut, to clip
 den שבת עיד עיבז חתולש את הכנף והקומטון.
 2) כיסה את הנחלים באפר | *glühende Kohle mit Asche*
 with ashes | *bedecken* שבת ליו עינא קמבת והובערן.

נקמם נמי, נשבר | *abgebrochen* to be broken off
 werden מוכה פז מיא: נקמם ראשו פסול.

קמם פיעל, קיצץ ושיבר | *abbrechen* to break off
 תומי כ"ק ב' איז ושיברו את החליפין וקיטמו
 את הירק.

קמם, קממא זי, אפר | *Asche* ashes תרג' בר'
 י"ח כ"ז (עפר ואפר): עפר וקמם; בר' כ"ח ע"א:
 הצבי חורזי דמליין קממא.

קממום [מימום] זי, סם | *Steuer* tax ירושי תעני
 פ"ד מיט עינא שלש עיירות חיה קממום שלהן
 עולה ירושלים בעגלה.

קממית נז, עי קיממא, כ"ד פ"צ: עפר וקממית.
 קממנא ח', מצבע האפר | *asch-* ash-coloured
farben תרג' זכ' זי פ"ג: (אמצים): קממנין.

קממנות נז, 1) בחרות | *Jugend* youth איכ"ר
 פתיחתא: או לו למלך שנקמנותו הצלית ובזקנותו
 לא הצלית.

2) חוסר אמון | *Kleingläubigkeit* pusillanimity
 סומה מ"ח ע"ב: קמנות שהיתה בהן שלא
 האמינו בקביה.

קממנותא כנל 1. גיט' כ"פ ע"ב: הא דאבא
 דקמנותא היא.

קממנין זי, רוצח | *Mörder* murderer מרר' תה'
 ניד ג"ז קממנין שהוא רודף לאדם.

קממנין דר, השתנה | *das Urinieren* urinating בר'
 כ"ג ע"ב: אי בקמנים לאהרין ספח למה לזי.

קממית נז, מין זרען | *Erbsen* pea ביצה פ"א
 מ"ה: הבורר קממית ביום טוב.

קממיתין עי קממיתין, ילק' תה' תשע"א: קממיתין
 שרודף את האדם.

קמינא זי, 1) דבר קצר וצר | *etwas* something small
kleines Stück כתי צינא עיבז שנק קמינא
 דארעא וכו'.

2) שם אכורא | *Name* name of an Amora
eines Amors ברי גיט עינא רב קמינא וכו'.
 קמיספון, קמיספון שם עיר על שפת נהר תרקל
 Ctesiphon on the bank of Tigris | *Ktesiphon*
 תרג' יביע ברי י"י (וכלנה): וקמיספון תרג'
 ירוש' שם קמיספון.

קמיסעה שם איש | *männlicher* a man's name
 Name עיז י"י עיבז קמיסעה בר שלום וכו'.

קמיספה נז, תלישה | *das Pflücken* plucking ס'
 י"א ע"א: בשעת קמיספה.

קמיספדים עי קמספדים, ירושי שק' פ"ו נז ע"א:
 מי קמיספדים.

קמיספון וקמיספון זי, כובד הנשיכה | *catarrh*
Katarrh ויקיר פס"ה ווחו קצרה שנתנה בו
 רוח קמיספון (ובערוד: קמריספון).

קמיסיר זי, קשר, קנוניא | *Verachtung* conspiracy
 יב' מ"א ע"א: קמיסיר קחוינא חכא.

קמיסיריק, קמיסיריק עי קמאדיק'י, מרר' תה'
 בוכר י"ז ג"ז אמ יתן קמיסיריקי וכרז ויקיר פ"ה:
 בשור ודם גובה קמיסיריק.

קמלא זי, הרג, מיתת ביד | *killung, death-penalty*
Tötung, Todesstrafe מנח' ע"ג ע"ב: מסרה
 נפשה לקמלא.

קמלא, קמלא זי, שרשרת | *Hals-* necklace
kette כלי פ"א מ"ה: קמלא שחוליות שלה של
 מתכות; שבת פ"ז מ"א: לא בקמלא ולא כנזמים.

קמלונא, קמלונא, קמלונא זי, מכירה לאחדים
 Einzelhandel | *retail* עיז מ' ע"ב: יין וכו'
 הגמבר בקמלונא: תוס' שם די (ה'), י"ב: בקמלונא
 בשוק; צוק' שם: בקמלונא.

קמליקום עי קמליקום, במיר פ"ה: למלך שהיו
 לו שני קמליקין וכו'.

קמלית נז, כף היד | *Hüftgelenk* hip-joint אהל'
 מ"א מ"ה: שלשה בקמלית.

התקפר חרש, חוקמל, תועלה בעשן ואש to-be
perfumed | mit Räucherwerk versehen werden

ויקר פיו מתקפר בקמרת.

קשר פיי, קשר blinden | to be
עינו קשר גמי.

חלבא מקמרא חלב שנהגב-ע | carded milk
rohnene Milch ירושי גדי פיו ליט עידו חלבא
מקמרא.

קמרב. קמרבא ד, יחד שבעל | pia on the
Pflock am Joch | yoke בלי מידו העול של
מתכות וחקמרב חרג יביע כמ' ייש ב' (עול);
קמרבא.

קמרג מערי, האשים, לימר חוכה to bring
charges | anklagen ירושי שבת פיי הי עיבו
אין השמן מקמרג אלא בשעת הסככה.

התקמרג חרש, נאשם | to be denounced | angeklagt
werden אמרג' ח' אין בוגד מתקמרגין לא
על שעבדו עבודה זרה וכו'.

קמרון (וי, 1) שר מאח | commander
Hauptmann ספר האויבו שיטו אם היה קמרון שגדול
הימנו וכו'.

מין אנו | eine Nussart | a species of nuts
פסיקיר פיא אנוי פוד ובינונים וקמרונים וכו'.

קמרויא שם מקום | Ortsname
מניי כיא עיבו רב ששת מקמרויא וכו'.

קמריגון, קמריקום עי קמאדיקי, מורי תהי
יו יגו כנוחג שבעולם המלך עושה כל מה
שמבקש אם יתן קמריגון במדינה וכו'; במיר
פיו יש לו קמריקם.

קמריקטון ד, פתח בקרקע הכנץ | trap-door
Falltür ביר פליא: כמין קמריקטון חיה לו.

קיבול עי קבול, ירושי ביצה פיי ס"א עידו
כלי קיבול.

קיבולת נ, עבודה שלא בשכירות יום
labour | (Arbeitsübernahme), Akkordarbeit
מזיק יא עיבו בון בקיבולת בון שאינה קיבולת
לא יעשה.

קמספון עי קמספון, לקי עמי תקמיתו כלכה
זה קמספון.

קמסע פיי, קמסע פיעל, חתך וקצץ | to cut off
abhaugen עיד פיא מיה: קמסע את מצבעו ביק
פיו עיבו מקמסע את ידו.

נתקמסע נתמ, חתך וקצץ | abge-
haugen werden תעני פיא עיא: רגלי שלא חמו
על רגליך וקמסעו.

קמסעא עי קמסע, חרג, דחיוג ב' מ' (לחשכים);
קמסעא.

קמסע פיעל, תיש | to pluck, to tear | pflücken, ab-
reißen ביר פמיבו מקמסע בעוללחת.

קמסע ד, עץ בושם ומרין | balsam, balsam-tree
Balsam, Balsambaum נדה ד' עיא ועיבו-יש
לקמסע שביעית כמני שקמסע וכו' מרין.

קמסעא וי, עמים | Safe | sap עיבו ליה עיבו
קמסעא דמירי.

קמסעא ד, בציר ענבים | Weinlese, vintage, חרג,
ויק' כיו הי (בציר) קמסעא.

קמפורום, קמפירם עי קמפירם, שמיר פילי
לקחה ביר קמפורום: במיר פיה יש לו קמפירם.

קמפרטקים [קמפרקמוס] ת, משורין | armoured
bepanzert שהשיר א' מ' יצא פרעה קמפרטקים.

קמפרם ויר, מכות, מלקות | Schläge | lashes
פסיק' בשלח פיא עיבו: עשר קמפרם אתה-לוקח
עשר מכות.

קמפרם ד, מדרון | Abhang | slope ירושי פמ'
פייב כיו עיבו: שופכן במקום קמפרם.

קמקם פיי, עשה דק | to even by beating | dünn
schlagen ירושי שבת פייב יגו עיבו השוכט
והקמקם על הארץ.

קמקמון [קמריטון] ד, כוכב הנשימה | catarrh
Katarrh ילקי איוב תהקמיו: רוחו קצרה למחנה
בו רוח קמקמון (ובערה: קמריטון).

קממר פיע' חמאכך, עשן | to smoke | rauchen
י עיבו דבר שקושר ועולה ורוחו מרע.

קיבוט [לוגקלויזיס] נ'י, גונג דברים - plagia-
 Plagiator יד ירוש' מנה' מיא לי עיב: חנניה
 בן עוזר נביא אמת היה אלא שהיה לו קיבוט
 היה שומע מה שירמיה מתנבא בשוק העליון
 ויורד ומתנבא בשוק התחתון.

קיבורא זי (1) פקעת Knäuel | coil חול' ציה
 עיב: קיבורא דתכלתא.

(2) אשכול תמרים Dattel- | cluster of dates
 büschel מנה' כיו עיב: קיבורא ראהיני.

קיבוריא עי קיבר, כת' קיב עיב: סאה קיבוריא.
קיבורית, קיבורת נ'י, גובה של זרוע biceps-
 muscle | Bizeps (Oberarmmuskel) מני' ליו
 ע'א: על יד זו קיבורת; ערב' י"ם עיב: קיבורית.

קיבלא זי (1) חשיכה Finsternis | darkness תרג'
 תה' ייח עיב: ענגין דקיבלא.

(2) עוף השליו eine | a species of quails
 Wachtelart תוס' נגע' די גז שהי צפרין וכו'
 הקיבלאות.

קיבלי כניל 2. יומא עיה עיב: ארבעה מיני סליו
 הן שיכלי וקיבלי.

קיבעא עי קבע, פס' קיא עיב: לקיבעיה קמא דהר.
קיבר (1) זי, קמח גס grobes Mehl | coarse meal
 סכש' פ"ב כיח: פת קיבר.

(2) ת'י, גס, מישום einfach, gemein | common
 ביד פמ"ח: המעלה אחד מששים בחלב והבינוני
 אחד מארבעים והקיבר אחד מעשרים.

קיד זי, כד bowl | Krug, Schale תוס' כלי ב'ק
 ג' י"א חבז יחקיר חכבלי.

קידה -- השתדויה das Blücken | bowing מגי'
 כיב עיב: לוי אחוי קידה קמי דרבי.

קידום זי, רוח קדים Ostwind | east-wind תרג'
 יביע ברי' מ"א ו' (שדופות קדים): שקיסן קידום.

קידוש זי (1) הכרות הקדושה | sanctification
 Helligung ירוש' שבי' פ"ד ליה עיב: ישראל
 מצווין על קידוש השם ואין הגוים מצווין על
 קידוש השם.

(2) ברכת קבלת שבת ויום טוב the Kiddush
 (proclamation of the sanctity of Sabbath or
 Holy Day) | Benediktion (bei Tische) zur
 Weihe des Sabbaths oder eines Festes
 קיא עיב: אין קידוש אלא במקום פעורה.

(3) רחיצת ידים ורגלים של הכהנים לפני
 עבודתם בבית המקדש washing hands and feet
 prior to a priestly function in the Temple |
 das Hände- und Füße-waschen der Priester
 vor ihrem Dienst im Tempel י"ם עיב:
 כיצד מצות קידוש וכו'.

(4) חברות ראש חדש או ראש השנה procla-
 mation of the New Moon or the New Year |
 Verkündigung des Neumonds oder des Neu-
 jahres תוס' מנה' כ' א': קידוש החודש
 ועיבור שנה.

(5) עיי' קידושין. מני' משמ' פרשה ג': קידוש
 אחר קידוש.

קידושא זי (1) כניל 2. 3. פס' קיו עיב: קידושא
 רבה; יומא ליב עיב: קידושא בתרא.

(2) עיי' קידושין. ירוש' ב'ק פ"ב ז' עיב: אהן
 קידושא דברחי.

קידושין זי, (1) פעולת קישור האירוסין והנשואין
 the act of betrothal, legitimate marriage |
 Trauungsakt קיר' ס' עיב: קידושי ודאי וכו'
 קידושי ספק.

(2) שם ממכת בסדר נשים name of a Talmudic
 treatise | Name eines Talmudtraktates
 ניב עיב: תני רב תושעיא וכו' בקידושין
 דבי לוי.

קידחא עי קדח, עיי' כיה עיב: דימעתא וקידחא.

קידרא עי קדירה, ויקיר פ"ט: קידרא חדתא.

קידה -- רפה erschlafft | wearied ירוש' יומא
 פ"ח מ"ד ע"ד: והיו רגליו קיהות עליו.

קיווא זי, אורג Weber | weaver שבת קייג עיב:
 כלי קיווא.

קיוהא זי, חמיצות acid | Säure פס' עיה עיא:
קיוהא דחמרא.

קיווי עיי קיווי ג, ילקי שמי רמיא: מתוך הקיווי וכו'.
קיוויין זי, בעל קוצות וחלתלים curly-headed
person | mit lockigem Haar ירושי שק' פ'ג
מ'ז עיג: קיווי לא יתרום כפני החשר.

קיום זי, (1) שמירה משמרת preservation, sto-
rage | Erhaltung, Aufbewahrung פאה פ'א
מ'ד: מבניש לקיום.

(2) אישור attestation | Bestätigung גימ' ג'
עיא: קיום שמרות.

(3) יסוד basis | Grund ירושי כלא' פ'ם ל'ב
עיא: אילין פליגין על דרב וליה להון קיום.

קיומא זי, חיים Leben | life ירושי סנה' פ'ב כ'
ע'ב: לחי - לקיומא.

(2) שבועה oath | Schwur תרג' יכיע במ' ל'
י'א (בשבועה): בקיומא.

קיון עיי קיוין. תומי כלי' כ' י'א: ושל צדי עופות
וכו' ושל קיוצין.

קיואי, קיווי זי, (1) חשב calculator | Be-
rechner ירושי פומה פיה כ' עיג: פרוש קיווי
עבד' חרא חובא וחרא מצוה ומקו' חרא
עם חרא.

(2) מקו' דם עצמו einer der sich | bleeder
blutig schlägt סומה כ'ב עיב: פרוש קיואי -
המקו' דם לכתלים.

קיוהא גי, לקיחה, נמילה, נשואין taking;
marriage | das Nehmen; das Heiraten קיד'
כ' עיא: וכסף מנא לן גמר קיחה קיחה משרה
עפרון: יומא ג' ע"כ: בקיחות דעלמא.

(2) רצועה leather thong | Lederband כלי' פס'ז
מ'ד: דחורמל משיחוסם ויקנב ויעשה קיחותיו.

קיטבילא, קיטבילא עיי קטבוליא. תומי
צוקי תר' י' י'א: סך בהן עצמו שמן של תרומה
ומתעגל על גבי קיטבילא חדשה ואינו חושש;
שבת ג' (ד'), י'ז: סך אדם את עצמו שכן
ומתעגל על גבי קיטבילא חדשה.

קיטדה עיי קייטא ג, ירושי סנה' פ'ג כ'א עיא:
קיטת במקסיה דנקום קיבל עליו.

קיטום עיי קיטום. תומי ב'ק ב' א'ז: על הקיטום
נזק שלם ועל השיבור חצי נזק.

קיטון, קיטונא זי, חדר השינה bed-chamber |
Schlafzimmer ב'ר פס'ז: הכניסה אותו מחדר
לחדר ומקיטון לקיטון עד שהעמידה אותו על
מפתחו: ירושי סנה' פ'ז כ'ה עיד: וגור על נפשיה
דלא נפיק מן הדין קיטונא וכו'.

קיטועין עיי פירועין. ירושי מגי' פ'ב ע'ג עיא:
סירועין - קיטועין.

קיטור, קיטורא זי, הקמרת קשורת offering
incense | das Räuchern סנה' ס'ה עיא: זיכוח
קיטור וניסוך: ביצה כ'ג עיא: מאי קיטורא וכו'
ואי לעשן וכו'.

קיטי זי, מסך curtain | Vorhang פסיקי שור עיד
עיא: עמודים של שיש מכורכין בקיטיות.

קיטין דר, עיי קוטנית. תומי צוקי מעש' ג' י'ד:
הקיטין שלמטה וכו'.

קיטליא קי, מין דרגש couch | Ruhebett תומי
כלי' ב'ס ח' ג'ז: הדפין של קיטליא קי.

קיטמא זי, (1) אפר ashes | Asche חלי' גיא עיב:
קיטמא נהילא.

(2) אבר חזכרות männliches | membrum virile
Gilted תרג' ירושי דב' כ'ה י'א (במבשיו): בית
קיטמי [קיטמיה].

קיטמא עיי קופסא. מדרי תה' כובר י'ב: קיטמא
כולה דדהב.

קיטמני, קיטמניות עיי קטמנית. תרג' יכיע במ'
מ'ז י'ט (מלחם): ולא מן אוריזא ודחיינא וקיטמני;
כת' קיב עיא: כמנה עיבור ממנה קיטמיות.

קיטע זי, מחוסר יד או רגל crippled, stumped
man | Amputierter יב' קיב עיב: קב הקיטע.

קיטפא זי, (1) כציר ענבים vintage | Weinlese
תרג' יכיע ויקי' כ'ז ח' (כציר): קיטפא.

(2) שרף הנוסף סעץ Harz | resin עיז ליה עיב:
קיטפא דגוזא.

קִימְרָא ז', (1) קשר Knot | knot חולי ניא עיא:
אי אית כיה קימרי.

(2) עשן Rauch | smoke שם ניו עיב: קימרא
עיל בהו.

קִימְרֶמֶן ז', מין משקה מחובל בעסים אתרוג
a beverage flavoured with the juice of
Ethrog | ein Getränk aus Ethrogeaft ירוש'
שב' פז לז עיב: קימרמן שרי.

קִימָא ז', קתץ תאנים fig-cutter | Feigen-
pflücker ירוש' שבת פיו ח' עיג: חמתיה חר
קייס וכו'.

קִימָא ז', (1) קייץ Sommer | sommer יומא כ"ם
עיא: שילחי דקיימא קשה מקיימא.

(2) חפץ שהנשבע מחזיק בידו object held in the
hand while making oath | Gegenstand, den
der Schwörende in der Hand hält חוס' סנה'
ה' א': דור לז בחיי ראשך בקיימא ובמקמיא
דנקייס.

(3) עיי קִימָא ננעי פימא כיו: קיימא שיש בה
ספספסין צבועין וכו'.

קִימָא ת', (1) חי, נמצא existing, alive | lebend,
existierend גימ' כ"ח עיא: המביא גם והניהו
זקן או חולה נותנין לה בחזקת שהוא קייס.

(2) כשר, יש לו תוקף valid | gültig ירוש'
סנה' פ"ב כ' עיב: עדיין מונימה דמון שאול קייס.

קִימָא ז', קיימא עיי קִימָא. תרג' דהייב י"ג ה'
(ברית מלח): קיים מלח; כליב כ"ג ב' (מפר
הברית): מפרא דקיימא.

קִימָא ז', קיום, חיים existence, duration | Existenz, Dauer
גימ' י"ט י"ט עיא: דבר שהוא
של קיימא.

קִימָא ז', מי שאשכיו גדולים ביותר one having
abnormally long testicles | mit langen Hoden
בכורות מיד עיב: קיין בבצים.

קִימָא ז', מין סרת היבש a dry measure | ein
Trockenmaß ברי מיד עיב: טבא ביעתא
מגולגלתא משיתא קיימי סולתא.

קִימָא ז', קוצץ תאנים fig-cutter | Feigenpflücker
קירי פ"ב עיב: מימי לא ראיתי צבי קייץ
וארי סבל.

קִימָא עיי קִימָא. תרג' אמ' ה' ירד: וקייצאי
דמתקנין סכין דפרול.

קִימָא עיי קִימָא. כת' נ"ד עיב: כהו דתימא
קייצוחא עברו.

קִימָא לן.

קִיל ז', חא Zelle | compartment ביר פלא: תתיק
קילין חיו בה קיל שש מאות על שש מאות.

קִיל פיע, (1) היה קל to be light | leicht sein
גויס' ליה עיא: בשני דרב קיל גררי.

(2) הקיל to be lenient | erleichtern ירוש' שבת
פ"ב י"ג עיד: קלת על דרבנן.

קִיל אמ', (1) כביל 2. ירוש' שק' פ"ז ב' עיג: חמתון
מקילין וחמר עליהון.

(2) זלזל to neglect | geringschätzen ירוש'
דמ' פ"א כ"ב עיא: דלא אקיל לבר נש וכו'.

קִילָא ז', (1) עיי קִיל. ביר פלא: קילא מכאן
וקילא מכאן.

(2) גזע התמר Stamm of the cabbage-tree | Kohlpalme
ילק' אמ' תתרגיז: דא קורא
הא קילא אנלחתן קורא לקון בקילא. ועיי קור.

קִילָא עיי קִילָא. בכורות מיה עיא: הקילבן.
קִילָא ז', פקודה Be- command | Be-
fehlt ביר פ"ג: אנא יהיב קילאון; פסיקד פ"ז
שכבר הוצאתי קילאונים עליו שישא את ראשו.

קִילָא ז', ניצוק, זינוק Ausströmung, Strahl | flow, jet
ירוש' ב"ב פ"ג י"ד עיב: מקום
קילוחו בחצר.

קִילָא עיי קִילָא. פסיקד פ"ז יבולה
קילולותיו שלד קיימת.

קִילָא ז', משאבה a bucket for drawing water |
eine Schöpfvorrichtung מריק פ"א מיה: אין
משקין לא ממי הגשמים ולא ממי הקילון.

קִילָא ז', קולני, צעקן Schreier | shouter, crier
כמיר פ"ד: ובין שהגיע העובר לפני

קילעא זי. 1) קלע, מסך *curtain | Vorhang*
 ירוש' שבת פ"ב י"ז ע"ג: הו' פרסין קילע"ה.
 2) אוהל *tent | Zelt* גורי כ"ב ע"ב: ויל לקילע"ה.
 3) כף הקלע *slings | Schleuder* תרג' שופט' כ'
 פ"ו (קילע באבן): דשון מכנא בקילעא.

קילפא זי. 1) קלף *parhment | Pergament* מנ'
 ל"ה ע"א: קילפא דתפילין.
 2) תיק *coating | Überzug* סנח' ק"י ע"א
 וקילפי דגילדא.

קילקול זי. 1) השחתת חפסר-*disorder, deterior-*
ration | Verderbnis, Schaden מ"א מ"ב:
 ומתקנין את קילקולי המים.
 2) בלבול, מכוכה *disarrangement | Verwir-*
rang ירוש' תעני פ"ד ס"ה ע"ג: קילקול חשבונות
 יש כאן. וע' קלקול.

קילקין 1) תי, מארץ קיליקיה *Cilician | aus Zi-*
lizien נגעי פ"ו מ"א: כנרים הקילקי.
 2) זי. מין ארג משער עזים *cloth made of*
Cilician goat's hair | ein Ziegenhaarstoff
 בל' פכ"ט מ"א: הקילקין (בהו' אחי: קוליקין).
 3) שיער מדובלל *entangled hair | verfilz-*
tes Haar מקוא' פ"ט מ"ב: קילקי חלב והזקן
 ובית הסתרים.
 4) גל זבל *daughill | Misthaufen* כ"ר ו' ע"א:
 אקילקי דמתא מחסא.

קילקלי כנ"ל 2. מסרא שמיני פרשה ו' פרק ח':
 אין לי אלא שק מנין לרבות את הקילקלים.

קילקלק ע"י קנקל. ע"ז נ"א ע"ב: כל שהוא לפנים
 מן הקילקלין.

קילקליתא ע"י קילקי 1. שבת קנ"ז ע"ב: כי יתיב
 אקילקליתא.

קילרין ע"י קילורין 2. ילק' ירמ' ר"עז סדרם
 אחד שטמנו היה כל קילרין שלו עולה.

קילתא נ"י דבר קל *a light case | ein leichter Fall*
 נ"ז' כ' ע"ב: חשתא יש לומר חסירתא אמר רב
 קילתא לא כל שכן.

התיבה לקרושת השם חכיה את קולו וכו' וקראו
 לו קילוני וכו'.

קילום שם איש *a man's name | männlicher Name*
 איכ"ר א' ה': דוכם דעריבא תרין אמורין
 חד אמר קילום שמיה וחד אמר פגור שמיה.

קילום זי. 1) הלול, שבח *praise | das Lob-*
preisen ירוש' שבת פס"ז פ"ו ע"ג: כל הקילומין
 שישראל סקלפין להקביה וכו'.

2) מחיאה ברנל *tramping | das Trampeln*
 מ"ק כ"ז ע"ב: קילום ברנל.

קילוסא כנ"ל 1. ירוש' שופט' פ"ב י"ז ע"ב: בתר
 כל מילין פסוקי קילוסיא.

קילוף זי. הסרת קליפה *peeling | das Abschälen*
 תרג' בר' ל' ל"ז (מחשף הלבן): קילוף חיור.

קילור זי. משהח שנתחנן על העין *eye-salve*
Augensalbe שבת ע"ז ע"ב: מים כדי לשוף בהם
 את הקילור דכ"ר פ"ה: קילור לעינים.

קילורין זי. 1) כנ"ל. ירוש' שבת פ"ז י' ע"ב: עפר
 קילורין.

2) צידה לדרך *provision | Proviant* ויק' פ"ב:
 וכו' קילורין עלת עמן לסיני.

קילורית, קילוריתא, קילוריתא ע"י קילור.
 ירוש' שבת פ"א ג' ע"ד: נחתנין קילורית על גבי
 חעין סערכ שבת והיא מתרפאה והולכת כשבת:
 ע"ז פ"ב מ' ע"ד: הדא קילוריתא וכו': ביצה פ"ד
 פ"ב ע"ג: קילוריתא.

קילותא נ"י. זלזול *disregard | Geringschätzung*
 תרג' רבי נ"א כ"ג (קללת ה'): קילותא קדם ה'
 למצלח גבר.

קילחא זי. קלח *stalk | Stengel* תרג' יב"ע ב'
 י"ט י"ח: תלתא קילחין באיסרא חדא.

קילמא זי. ספיגת מלקות *receiving punishment*
das Empfangen der Geißelstrafe ירמ' יב'
 פ"ב ר' ע"א: חבום חבמך דהוא מכא בקילמא.

קיליקה ארץ קיליקא כאסיה הקטנה *Cilicia in*
Asia Minor | Zilizien in Kleinasien ירוש'
 חול' פ"ד מ' ע"ב: וח הוכא' מקיליקה.

קים קים לי ידוע לי בבירור I am certain | es
steht bei mir fest, ich bin dessen sicher
קלוי עינא דקים ליה בנוויה.

קים ליה גדרפה מיניה עי קם ליה גדרפה
מיניה. גימ' ניא עינא דקים ליה גדרפה מיניה.

קנים (1) חוק law | Gesetz תרג' תהי ציט' ו'
(והוק נתן למי) קים ריהב להו.

(2) ברית alliance | Bündnis תרג' ברי' מי' מי'
(ברית עולם) קים עלם.

(3) שבועה oath | Schwur תרג' במ' לי ג'
(השבע שבועה) קים קים.

קנים עי קנים 1. תרג' יביע ברי' כיז מיכ' חי וקים.
קימאה עי קימעה. ירוש' סוכה פ'ב ג'ג עינא:
אדם ישן קימאה וריוו.

קימה ג' (1) מעולת הקסומתיצובו standing up, rising
das Aufstehen ברי' ייא עינא בשעת שכיבה
שכיבה ממשי ובשעת קימה קימה ממשי.

(2) הקמה putting up | das Aufstellen ירוש'
עז'סיד מיד עינא עשייה בתחילה קימה כל
שאלו תפול לא יקימנה.

קימולי. קימין נ'. מין מים לבן a kind of white
elav | eine Art weißer Ton שבת צ' עינא:
קימולי: ירוש' שם פ'ט ייב עיב: קימין קליא.

קימום עי קימום. ספרא במ' מיה ואינו כותב
לא בקימום וכו'.

קימיליא עי קימולי. תוס' גדה ח' יז בורית זו
קימיליא.

קימליא דר, חסדים יקרים Kleindien |
gemes ביר פ'ט: קוף קימליא.

קימעה תחים. מעט a little | ein wenig ירוש'
יומא פ'ב מי' עיב: כך היא גאולתן של ישראל
בתחילה קימעה קימעה כל שהיא חולכת חולכת
ומאירה.

קינא (1) קן nest | Nest גימ' מיה עיב: קינא
התנגולא ברא.

(2) שיר song | Gesang תרג' יביע ברי' די ביב:
מרת קינן ומרין.

קינאה וי. הרש מתכת metal-worker | Metall-
arbeiter תרג' תהי מי' י. (כצרף כסף): קינאה
דמחיד סימא.

קינבי עי קושב. תוס' צוקי שבי' ו' כ'ה זיתים
של שביעית אין עושין אותו בקינבי.

קינה -- קינות מגילת איכה the Book of Lamen-
tations | das Buch der Klageleder ע'ב: סדרן של
כתובים וכו' שיר השירים וקינות
דניאל וכו'.

קיניח וי. נגוב wipung | das Abwischen
חולי קיה עינא קינח הפה.

קיניח סעודה ספרת שאחרי הסעודה dessert |
Dessert פ'ט ג'ז עינא: בקינח סעודה.

קיניי וי. חוזרת הנעל לאשתו החשורה warning
given to the suspected wife | Elfersuchs-
kundgebung des Mannes an seine verdächtige
Frau סוכה ב' עיב: אין קיניי אלא לשון התראה.

קינקא וי. קונם ושבעה oath | Schwur תרג'
דהייב ליד ביד (האלות): קינמי לומיא.

קינניא גי. יד אחת. שוחפות השאית partner-
ship, conspiracy (gehelmes) Übereinkommen
תוס' קיד' ג' תי: שמא עשו קינניא.

קיננה וי. כסה שיש בה רשת כתרים בפני חזכונים
a curtained couch (a protection against
the flies) | Bett mit Fliegennetz עינא:
פירסה עלגבי הקיננה.

קינקום [קינקום] וי. אחוז בולמוס של כלב שושה
hydrophobic | von der Hundswut befallen
ירוש' גימ' פ'ז מ'ח עיב: והסקרע את כסותו
וכו' קינקום.

קינקנות וי. סקלות לרדות בהם chestling
rods | Geißelruten מוסר אדריג פ'ט: ומקל וקינקנות.

קינמור וי. מוסר ותוכחה. אונאת דברים rebuke
Vorwurf, Kränkung פ'ט: שמעו
קינ עיב: דברי תוכחות וכו' דברי קינמורין.

קינמור, **קינמור** זי, בריה אנדית שחציה סוס וחציה אדם | *centaur* (half-horse and half-man)
Zentaur ביר סבינו עד כאן בצלם ובדמות מכאן ואילך נתקלקלו הדורות ונבראו קינמורין; ילקי דהייא תתעייבו קינמורין.

קינמרא זי, משקל מאה ליטרא | *hundredweight*
Zentner בכורות ני עינא לקינמרא תיקלא.

קינמרה זי, אנך *Blélot* | *plummet* ירוש' מגי ס'ג עיר עיבו צריך שיהא איש בראש דמא ואת בסוכה שכן הוא שניץ ונחית כהדין קינמרה.

קיני, **קיניגיא** עי **קינא**, תרג' יר' יי טי (צורה); קיני; תרג' שני אס' א' בי: וכל קיניגיא.

קינסא זי, גזיר עץ | *Holz-* piece of wood, chip
stück, Span עירי קי עיבו קא נתרי קינסי.

קינסון זי, רשימת *Verzeichnis* | *register* אסתר
 א' א': הביאו לי קינסון הנעתקין.

קינקילא, **קינקילון**, **קינקל**, **קינקלטון** זי, שבכה, סורג | *Gitter, Gitterwerk* lattice-work
 דביר פיי: האק לגוף כקינקל לכלים שכן הקינקל במה כלים גיתנים עליו ואת נוחן מונמר תחתיו וכלם מתעשנים; פסיק' בשלח פיו עיבו: כיצד היו הרים עשוין לישראל כאילין קינקיליא: ירוש' שבת פיה ז' עיבו: קינקילון גזר; שם פיו י' עיבו: קינקלטון משום עושה בתים.

קינר, **קינרס**, **קינרסא** זי, סזירק *artichoke*
Artichoke | כלא' פיה מיה: והקינרס כלאים בכרם; ירוש' שני פים ליה עירז אן מחיבין לשרש הקינרים בשביעית; ביצה פיה ס' עירז: מיכיל קינרסיה.

קי"ם קריעת ים סוף.

קיפא זי, עץ, עצים *Holz* | *wood* תרג' יביע במ' ליה יח (בבלי עץ); מנא דקיפא.

(2) פרי קשה בעץ *holzig* | *woodlike* ירוש' שבת פז י' עיבו: דאזון מיכול קיסיא בסופא.

(3) אילן *Baum* | *tree* קהליר ד' וינאוף אנן קיסין.

(4) עץ התליה *Galgen* | *gallows* תרג' יביע דבי כיא כיג (לא תלין בביתו על העץ); לא תבית נבלת גושמיה על קיפא.

קיפא זי, קשה, סין כלי *a vessel* | *ein Gefäß*
 תוס' צוקי זבי א' ייבו היין שנמכו בקיפא.

קיפוס עי **קיפוס**, כלא' פיה מיה: הארום והקיפוס ושושנת המלך וכל מיני זרעים אינן כלאים בכרם.

קיפוסא זי, מס *Steuer* | *tax* תרג' תבקי ג' ייז: ולא ינבין קיפוסא.

קיפוס זי, סין צמח *Ivy* | *Ephen* תוס' כלא' ג' ייז: הארום והקיפוס ושושנת המלך מין זרעים ואינן כלאים בכרם.

קיפוסא זי, (1) כגיל. ירוש' כלא' פיה לי עינא קיפוס - קיפוסא.

(2) זרע צמרנפן *Baumwoll-* | *cotton-seed* *samen* ירוש' שבת פ"ב ד' עיג: קיק - קיפוסא.

קיפמא זי, מין מדת חלה | *a liquid measure*
ein Flüssigkeitsmaß ירוש' סנה' פים ביז עיבו: קסוה - קיפמא.

קיפמרא עי **קפמירא**, תרג' ירוש' במ' ל"א כיב (הכדיל); קיפמרא.

קיפלון עי **קולפיתא**, ילקי ברי ביז: תנורות וכו' צלצלין דקיפלון.

קיפס זי, שכב, בקעת *Spittler* | *chip* ביצה פיר מיה: קיסם לחצוץ בו שיניו.

קיפמא זי, (1) כגיל. תרג' יביע במ' כ"ה ג'ז: דלא מתפרש בלא קיפמא.

(2) קסם *Zauber* | *charm* תרג' משי מיו י' (וקסם על שפתי מלך); קיפמא על שיפתיא דמלכא.

(3) שם איש *männlicher Name* | *a man's name*
 מנה' ציה עינא יומי בן קיפמא.

קיפרא, **קיפרא** *Cæsar, Roman emperor* | *Cæsar*
römischer Kaiser גיט' ג'ז: עינא: גירון קיסר וכו'; ע"ז י' עיבו: ההוא קיסרא דהוה מני ליהוראני.

קיפראנא תי, של קיסר *cæsarisch*, *Cæsarean*
kaiserlich עיז י' עיבו: דינרא קיפראנא.

קִיפָּחַ ת', גבוה, ורחב | tall and meagre
schmächlich בכ' מיה עיבד הקיפח - ארינא
המזכיר

קִיפְלוּם, קִיפְלוּרִים עי' קופלח 2, ויקר פכיה:
במים מלממן וקיפלוס מלמעלן; שחשד ה' מיה
קיפלורוסים.

קִיפְלוּרִיָא שם מקום | Orts-
name תוס' צוק' תרי' ב' ייא: מקיפלוריא ער
אוקינוס.

קִיפְרוֹם, קִיפְרִים שם אי בים התיכון | Cyprus
Zypern ירוש' סוכת' מיה גיה עיבד הלך הדם
בים עד קיפרוס; איכיר ד' ייפ: קיפרם.

קִיץ (פעל, 1) הקצה מקום לאחר למשך הקיץ
to cause to summer | den Sommer zu-
bringen lassen ביר פליר: מקיץ אני עליהם
את העוף.

(2) הקריב על המזבח במשך הקיץ
to offer on the altar during the summer | während des
Sommers auf dem Altar Opfer darbringen
ירוש' יומא פיה מיב עיבד מקייצין בה את המזבח.

הִקִּיץ (פ', 1) עורר | aufwecken
to awaken במיר פייז היו מתייראים להקיצו וכו' והלכה
היא והקיצתו.

(2) ניכה | abziehen, abrechnen
to deduct מפרי בכ' ח' ואין מקיץ מבזכותה.

קִיץ - קִיץ הַמִּזְבֵּחַ עונת הקיץ של המזבח,
the altar's summer time, כשהקרנות כועמים
when the altar was unemployed for private
offerings | Sommerzeit des Altars, während
welcher es an Pflichtopfern mangelte
ש'ק סיר מיג: מותר הפירח לקיץ המזבח.

קִיץ ת', קבוע | festgesetzt
defined ב' פיו עיא: התם קיץ אשה מי אית לה קיצותא.

קִיץָא (ז', 1) קץ, סוף | Ende
end תרג' ברי' ו' ייג (קץ כל בשר): קיצא כל בישראל.
(2) עי' קִיץָא 2, תוס' צוק' בת' ד' וז: אין כלום
לאחר הקיצא.

קִיסְרִיָא, קִיסְרִי עיר-חוף בצפון איי
Caesarea, maritime city in the north of Palestine |
Cäsarea, Seestadt im Norden Palästinas
תרג' יביע בכ' כיד ייפ: כרכא כרודא דקיסרונ;
מג' ו' עיא: קיסרי בת אדום שהיא היתה
מסרופולין של מלכים.

קִיסְרִי, קִיסְרִיָא, קִיסְרִי ת', מעיר קיסרי
Caesarean | aus Cäsarea תוס' דמ' ד' כיג:
הניה קיסרי ומצא אנרי' ירוש' תעני' מיב מיה
עיא: ר' תחלפא קיסריא: כל'א' מים ליב עיא:
אגבין קיסריי.

קִיסְרִין עי' קִיסְרִיָא, ירוש' פס' פג' ל' עיבד
רבנין דקיסריין.

קִיפָּה נ', משקע של תבשיל בשר
sediments of boiled meat | Bodensatz von gekochtem
Fleisch חולי' פים מיא העור והרוסב והקיפה.

קִיפָּה עי' קופח. תוס' בלי' ביב ג' וז: קיפה
שנפלה משקין לחזכה וכו'.

קִיפּוּי ר', קצה שעל פני בוזלים
froth | Schaum עי' ניו עיא: קיפוי דחבית.

קִיפּוּל ר', כסילה וגליטה
folding up | das Zusammenfallen שבת כיה עיבד קיפול מועיל.

קִיפּוּנִים ו', שם אחד משערי בית המקדש
name of a Temple gate | Name eines der Tempel-
tore מ'ד' פיא מיג: קיפונם מן המערב.

קִיפּוּנִית נ', מין דג | eine Fischart
a fish ספרא שמיני סרק' ר' פרשה ג' אין לי אלא המוכה
בקשקשים ובסנפירים כגון קיפונות.

קִיפּוּף ז', (1) מין קוף | Mear-
katze בכורי' ח' עיא: הפיל והקוף והקיפוף.

(2) מין עוף | eine Eulenart
a species of owls חולי' סג עיא: באות שבעופות קיפוף.

קִיפּוּפָא כנל 2, תרג' ויק' ייא ייז (הינשוף):
קיפופא.

קִיפּוּץ ז', קפיצה ודילוג | das Springen
jumping ירוש' ביצה פיה סג עיא: קיפוצ עוקר שתי
רגליו באחת ריקוד עוקר אחת ומניח אחת.

קִיצָא ז', פירות הקיץ *summer fruits* | *Sommerfrüchte* תומ' צוק' בים מ' היז' הלוקח שרה קיצא מחבירו והיו בה הפוחים ורימונים.

קִיצְבֶה עי' קִצְבֶה. תומ' כתי' די' היז' רפואה שיש לה קיצבה.

קִיצָה נ', 1) חתך *Schnitt* | *cutting* תומ' שכי' ג' ירד: הקיצץ וכו' מכיון שחגא קיצתה שות.

2) קביעות *defined term, price* | *Festgesetztes* (Zett, Preis) תומ' כתי' די' וז' אין כלום לאחר הקיצה: ירוש' שם פיד' בים עיאו: כל מכה שיש לה קיצה וכו'.

קִיצוֹן ת', של קיץ *sommerlich* | *of the summer* שכי' מיה מירד: בצלים הקיצונים.

קִיצוֹעַ ז', גזירה וחיכת *trimming* | *das Abstutzen* ביק סיו עיב: אין צריכה קיצוע.

קִיצוֹצָא ז', מין חומט *lizard* | *eine Eidechsenart* תרג' יביע וקי' יא ליה (והחמט): קיצוצא.

קִיצוֹצָתָא נ', חתיכה *Stück* | *piece* ילק' ברי קליג: והוא קצת וכו' קיצוצותיה.

קִיצוֹתָא עי' קִיצָה ג'. נר' די' עיב: משום ולא איח ליה קיצותא.

קִיצְחָא ז', קצח *black cumin* | *schwarzer Kümmel* תרג' יש' כיה כיה (קצח): קיצחא.

קִיצְחָה עי' קִיצָה ג'. ירוש' שכי' פיד' ליה עיג: שחגא קיצחתן שות.

קִיצְרָה עי' קִסְרָא. ירוש' שכת פמיו מיו עיר: קיצרה של ציפורין.

קִיק ז', 1) מין עוף *ein Vogel* | *a bird* ירוש' שכת פ"ב די' עיג: עוף הוא ושמו קיק.

2) מין מילן *castor-oil-plant* | *Rizinus* פ"ב מיא: אין מדליקין וכו' ולא בשמן קיק ולא בשמן שרפוא.

קִיקוּלִים זר, זנות *Prostitution* | *prostitution* ילק' תח' תרסיב: שכלא כל העולם נבלות העמיד וכו' בתי קיקולים.

קִיקְלָא, **קִיקְלָתָא** נ', גל אשפה *daughill* | *Misthaufen* פסיק' שמעו קיית: כד תימוש בירה

בירה שכת וכד תרום קיקלא קיקלא שמה: שהשיר די' וז' ולא מב לך תיסוק ותצלי בהרין מורא בריכא ולא תצלי בהחיא קיקלהא.

קִיר — שולים. זר *Rand* | *rim* סוכה כ' עיב: אם יש להן קיר אין מפכבין בהן.

קִירָא ז', 1) שעווה *Wachs* | *wax* שכת קליג עיב: שב מינאי תרבא וחרא קירא.

2) אכטיה *Kürbis* | *gourd* ירוש' ערלה פ"ג ס"ג עיב: קיריא וקרותא.

קִירָאָה ז', סוכר שעווה *Wachs* | *dealer in wax* *verhäufer* בים ס"ג עיב: ולהאי מאן דיהיב וזי לקיראה וכו'.

קִירוֹב ז', קורבה, ממיכות *Nähe* | *nearness* ירוש' מעש"ש פ"א נ"ג עיאו: בריחוק מקום וכו' כקירוב מקום.

קִירוב בְּעָלָר מנע וגוף *här-* | *contact of bodies* *perliche Berührung* שכת י"ג עיב: ישן עמו בקירוב כשר.

קִירוב פָּנִים מבר פנים יפות *welcome reception* | *freundliche Aufnahme* ירוש' קירי' פיד' מיה עיב: וצריכין קירוב פנים וכו'.

קִירוב שָׂכָר חקוה להרויח *chance of profit* | *Gewinnaussicht* ירוש' בים מיה י' עיג: קירוב שכר וריחוק הפסד.

קִירוד ז', גירוד *das Striegeln* | *scraping* תומ' כיצת ב' יזז איזתו קירוד אלו קטנים שעושין חבורה.

קִירוּאָא נ', קריה, עיר *Stadt* | *town* ירוש' תעני' פיד' מיה עיר: כל קירוא דהינן עלין תמן וכו'.

קִירוּתָא ת', מלא, מנומר *weiß-* | *white-spotted* *gefleckt* תרג' יביע בר' לי ליג (מלא): קירוח.

קִירוּתִי ז', (עשית) כפה מקומרה *arched ceiling* | *Wölbung* ירוש' מוכת פ"א נ"א עיר: מצינו סיבך שהוא כקירוי.

קִירוּם עי' קִירָם. אסתיר א' י"ג: שהיו יורעין לרפאות את הקירום.

קִירָם זי, הזמן המיועד, שעת הכושר the proper time, the season | *rechte Zeit*
אם הגיע קירמו של תלמיד חכם להורות וכו'.

קִירָסוֹם עיי קִירָסוֹם. ירוש' שבי' פִּיב לִיג עיר:
רד' שמעון כרי' יהושע בקירסום.

קִירָסִי גי, חומץ vinegar | *Essig* חרג' משי' יים
יב (הות לאביו בן כסיל): קשה הוא לאביו
חך קירסי.

קִירָצֶנֶק זי, גירוד במסרק גדול scratching with a large artigel | *das Striegeln (mit einem großen Striegel)*
גדולים שאין עושין חכורה.

קִירָקָנָא זי, ריקוד dance | *Tanz* ניא נדי' עיא:
שתינא חמרא בריקורא דאבוק ובקירקני דאמך.
קִישׁ; קִישׁ קִישׁ קול דפיקה the sound of clapping | *das Klappern*
בלגינא קיש קיש קריא.

קִישוּמִי זי, תכשיט Schmuck | *ornament* איכיר
בי' ייג: כמה קישומין קשמוי אחכס.

קִישוּי עיי קִישוּי. יב' פיג עיא: אין קישוי יוחד
משתי שבתות.

קִישוּיָא זי, קושית, שאלה objection | *Einwand*
ירוש' פסח' פיו' ייה עיב: לית ליה כאילין קישווי.

קִישוּר זי, (1) איגוד binding | *das Zusammen-*
binden שבת קייא עיב: כסם שהוא חייב על
קישורן בן הוא חייב על היתרן.

(2) התלקחות gathering | *das Sichzusammen-*
ziehen שם פיו עיב: קישור עבים וכו' פיזור עבים.

קִישוּשָׁת גי, (1) גבעול של קש straw | *Stroh*
halm תומ' שבי' בי' ייד: אין מלקטין עשבים
מגבי הזבל אבל מלקטין הימנו קישושות.

(2) לוח ששמן עיג חסכה splint put on a fracture | *Schiene für gebrochene Glieder*
ירוש' שבת פיה ד עיג: מה בין קישושות לאגד
שעל גבי חסכה.

קִישוּת גי, (1) קשוא cucumber | *Gurke* תרי' פִּיג
מיא: התורם קישות ונמצאת מרה.

קִירוּמָה עיי קִירוּם. ירוש' שבת פִּיג יד עיא:
קירום - קירומה.

קִירוּמִיּוֹן עיי קִרְמִיּוֹן. ביב עיר עיב: ודי' נהרות
שמקפין את ארץ ישראל וכו' יודן וירמוך
וקירומיין ופינה (בהו אחי קרמיון).

קִירוֹן זי, חייה בעלת קרנים | *horned animal*
Horntier תומ' מני' יג: רי: הרי עלי קירון וכו'.

קִירוּם וי, מחיל שבכסא האריגה | *throne in the loom* | *Litze am Webstuhl*
העושה שתי בתי גירין בגירין בקירום.

קִירוּתָא עיי קִירָא ג. שבת בי' עיב: שעה -
קירומא.

קִירָטוֹם זי, תלושה plucking | *das Abpflücken*
ירוש' ביג פִּיב ג' עיא: על הקירטום משלם בוק
שלם ועל השיבור חצי נוק.

קִירָטוֹן זי, מין עפר לבן white earth | *eine Art weiße Erde*
תומ' ביצה רי' ייג: שפין כלי' כסף
בקירטון.

קִירִי זי, אדון, ארזי, master, O, master | *Herr*
mein Herr ביד ספִּימ: קירי - ארזי.

קִירִי תהִי, לזמן מסוים in due time | *in bestimmter Zeit*
stimmt der Zeit עבר קירי אני
מוכר לך.

קִירָא עיי קִירָא. סנה' ציה עיא: קירא לזכון.

קִירִיָּתָא עיי קִירִי. חרג' יב' עיר רבי' כיג יא (מקרה
לילה): מקירות הרהור ליליא.

קִירִים שם אמורא name of an Amora | *Name eines Amoraers*
ירוש' ביצה פִּיב סיא עיר:
קירים דאירמא.

קִירִים עיי קִירוּם. ירוש' שבת פִּיג יד עיא:
בקירים - קירומה.

קִירָמָא זי, טפימא, מרכב hanging, tapestry | *Te-*
pete מרק י' עיב: רבא שרא לכסכוס קירמא.

קִירְמִילִין עיי קִרְמִילִין. ירוש' נדי' פִּיג מי' עיב:
קירמילין פטורין מן המעשר.

קֶלֶבָא זי, מין שרף הנמק מאלנח resin | esse
Art Harz שבת קל'ג עיב קירא וקלכא.

קלביד קם ליה בדרכה מיניה.

קלבהיש קרוב לבין השמשות.

קֶלְבֹּן עי קולבון. שקי פיא מיוז: ואלו שחייבין בקלכון.

קֶלְבֹּם עי קולב. שבת קיב עיז: קלכופ של פשתן.

קֶלְבִּינְטֶרין זי, מצע, בר וכסת (soft) pillow
Ruhepolster ירוש' ברי' פיג' ה' עיד: שומט
קלבינטרין שלה ודית.

קלבימ קם ליה בדרכה מיניה.

קֶלְבִּן עי קולבן. תוס' בכורות ה' טז ועקלן וקלכין.

קֶלְבְּרִיָּא חצי האי שנגב איטליא Calabria, the
peninsula in the south-east of Italy | Ka-
labrien, Halbinsel im Süden Italiens ירוש'

שק' פיו נ' עיז: בראשונה יצא עד קלבריאה.

קֶלְבִּים עי נְלִינְאִים. מופה פיה מיא: אל תראו
מפני הנפת תריסין ושפעת הקלגנים.

קֶלְדִּי (קלד) אִיקְלִיד ארפ', נסגר ונחלם to be enclosed
eingeschlossen sein יצג עיב: סמוך לבשר
וכו' איקלודי כקלד.

קֶלְדִּי קלדווי נְקֶלְדִּי מקום מעינות חמים
Callirhoe, warm springs
near the Dead Sea | Kallirhoe, ein Ort mit
heißen Quellen in der Nähe des Toten
Meeres תרג' יביע ברי' י' ים (לשע): קלדווי:
שם רב' א' זי: קלדווי ועי קלרה.

קֶלְדִּי -- הִתְקַלָּה חתפ', כלתה נפשו. ערג to con-
sume oneself | sich verzehren
"יזא ומחקלחא בשביל לעשות רצון בוראם.

קֶלְדִּי פיעל, עי נְתַקְלָקֵל 2. חוס' מכות ד' (ה').
ידי: קילח עד שלא לקח מלקין אותו שנאמר והכת
ונקלה וכו' ובמה הוא קללתו אחד האיש ואחד
האשה בריעי וכו'.

2) דמיון ושווי likeness | Ähnlichkeit ביר
פליה: קישותי דבר שהוא מוקש לי.

קֶלְשֵׁן עי יֶקְשֵׁן. בכורות סיה עיז: הקישן וכו'.

קֶלְשֶׁרְתָּא זי, אזור girdle, belt | Garl ירוש' סנה
פיב כי עיז: אית דמרון קישרתיה.

קֶלְתֹּן. קֶלְתֹּנָא זי, גביע, כד Becher | cup סוכה
פיב מיט: לעבר שמוג כוס לרבו ושפך לו קיתון
על פניו; אמר'ר ב' א': קיתונא דנחשא.

קֶלְ -- קֶלְ וְחֹמֶר לימוד דבר חסור מדבר קל
a conclusion a minori ad majus | Schluß
vom Leichten aufs Schwere (a minori ad
majus) ס' ס' עיז: קל וחומר הוא ומה תמיד
שאין ענוש ברת דוחה את השבת פסח שענוש
ברת אינו דין שדוחה את השבת.

קֶלְ וְחֹמֶר שֶׁל הוֹשֵׁף שאינו הגיוני an absurd
syllogism | absurde Schlußfolgerung ביר
פכיג: קל וחומר של חושך.

קֶלָא 1) זי, אבן stone | Stein עיז: ייה עיב: שקל
קלא שרא בהו.

2) פיי, עי קֶלִי. ביס לי עיז: דמקלא קלי לה.

קֶלָא אֵילָן עי קֶלְאֵילָן. ביס סיא עיב: שתולה
סלא אילן בנגדו ואומר תכלת הוא.

קֶלָא פִּנְדָּר כ"ח איש männ- | a man's name
licher Name ביר סינ' ה' רייני סדום וכו' רב
נכל קלא פנדר.

קֶלְאוּנָה עי קֶלְנָא. רב'ר פיי: לאיסמרמיגין
ששימש פרס וקלאונה.

קֶלְאֵילָן זי, צמר מגוון כחול wool dyed with
indigo | indigoblaue Wolle עיז: י' (ו').
א': קלאילן שרשו בעצי אשירה ישרא.

קֶלְאֵמִין זי, בגד שרד Antel- | officer's cloak
mantel ויק'ר פכיו: כפגן וכו' כקלאמין.

קֶלְאֵרִין זי, אוצר המכלת Vorrat- | pantry
kammer תנח' קדושים יב: ארץ ישראל שהיא
קלארין של חקביה קרבנות ממנה לחם הפנים
ממנה הכבורים ממנה.

קלופטרא נ' ברז, מנעול lock, bar | Ver-
schluß, Riegel כלי פייא מ"ד: הקלופטרא
שומטת מפתח זה ותולה בחבירו.

קלוסם ע' קלוסין. ויקר פיה ניכוס וקלוסם
הוא.

קלוסיקא נ' כיסוי הראש head-dress | Kopf-
bedeckung ירוש' קיד' פ"כ סיב ע"ד: דמטמרא
לה תחת קלוסיקתה דראשה.

קלוסנמר. קלוסנתר [קוסטינר] ו' תלין
executioner | Scharfrichter ילק' אס' תחרניג:
מעביר שני קלוסנמריין תרג' אס' ב' כיא: תרין
קלוסנמריין.

קלוסקא. קלוסקיא נ' ע' גלוסקא. ירוש'
פס' סיב כ"ט ע"ג: אין עושין ריקין בקלוסקאות:
שחשד א' איז לאחד שהולך סאת של חטים
אצל הנחתום א"ל הוצא לי מסננה קלוסקיא.

2) גוש של זיתים eine Olive | a mass of olive
ירוש' ע"ז פ"ג סיב ע"א: הן זחיי
קלוסקא הן זיתים המגולגלין.

קלוסקא ו' גלד המכה scab | Schorf חרני' יב"ע
ויק' י"ד ב"ו (ולספחת): ולקלוסקא. וע"י קילוף.

קלוסקדה נ' אחד מעצי בשמים שבקסורת an is-
gredient of frankincense | ein Gewürzholz
כר' ו' ע"א: קלומה שלשה.

קלופטרא ע' קליאופטרא. תוס' נדה ד' י"ג
מעשה בקלופטרא מלכת אלכסנדריה וכו'.

קלוסיקא נ' עור דק thin skin | dünne Haut
ירוש' שבת פ"ז י' ע"א: כר מבחר בקלופייתא.

קלוססין דר' זיתים למאכל table-olives | Speise-
oliven תוס' תרי ד' ג' תורמין קלוססין על
זחיי שכן.

קלוקסייה ע' קולקס. ירוש' נד' פ"ז מ' ע"ב
עלי קלוקסייה וכו' שהצבין אוכלין אותה.

קלוקרון ע' גלופקרון. מכי סוף בשלה: וכו'
לא היה לו למשה כר אחד או כסת אחת או
קלוקרון שיניח תחתיו.

קלובקרון ע' גלופקרון. כלי פכים מיבז נ'
מדינן וכו' קלובקרון אחד.

קלואן. קלואן ו' מסקר commanding | be-
fehrend ביר פסיג: קלואן אנא דיתרון כי בני
תלתא יומי: ויקר פכיה: קלואנין אנא וכו'.

קלווסים (קלירוסים) זר' גורל lot | Los ילק'
יח' שסיג: בשעה שהלחי קלווסים על וכו'.

קלווסין. קלווסים נ' פקודה command | Befehl
איכ"ר ה' ה': ארדיינוס שחיק עצמות
אפיק סלחמין ואמר: ירוש' נד' פ"ט סיב ע"ג:
מן יד נפקת קלווסים מן מלכותא וכו'.

קלונחא ע' קילוח. תרג' איוב כ"ד ח' (מזרם):
מקלוחיא.

קלוט ע' קליט 1. ילק' תוד תחמית: עד נבכו ים
עד קלוטין דיסא.

קלומית ע' קרומית. ירוש' שבת פ"ה י"א ע"ג:
קלומית של קנה.

קלון 1) בית זונות house of prostitution |
Freudenhaus איכ"ר א' פ"ג: להושיבן בקלון
של רומי.

2) בית עבודה זרה idolatrous temple | Gößen-
tempel ירוש' ע"ז פ"ג סיב ע"ג: נפל קלון
דמיכריא.

קלונמריין ע' קלפנימריין. ירוש' נד' פ"ז מ'
ע"ג: דגש וכו' שומט קלונמריין שלח וריו.

קלונניא שם מקום סמוך לירושלים (מוצא) a place
near Jerusalem (Moza) | Ort bei Jerusalem
(Moza) ירוש' מוכה פ"ד נ"ד ע"ב: מהו מוצא
וכו' קלונניא הוה שמה.

קלונניסו [קלי גינפין] כלה נאה beautiful bride |
schöne Braut פסיקר פמ"א: מהו יפה נוף
קלונניסו.

קלוניתא ע' קלנתיא. יומא ליה ע"א: נחושת
קלוניתא היתה ודיתה מאירה כשל זהב.

קלוקסדר ז' סל של אוכל שתולים בשי הנתמה
fodder-basket | Futterkorb כלי פ"כ מ"א:
הקלוסטר ר' קבין.

קלורום מלה של לחש - a word in an incantation | Wort in einem Zauberspruch יומא
פיד עיזא קנרי קנרי קלורום.

קלרית (זי. 1) מהירות | Schnelligkeit | swiftness
ילקי ברי קסמא קלרית של איל.

(2) תולת | Geringschätzung | disregard | ח' עיבז ונתג קלרית בעצמו והוציא אותו בכלי משתן.

קלרית ראש קלרית רעת, התנהגות שפחית - irreverence, frivolity | Leichtsin
מיניג שחוק וקלרית ראש מרגילין את האדם לערות.

קלריתא עי קולריתא ירושי שבת פיא ג' עידז
קלריתא דימא.

קלח פיע, חיתח (האש) מתמרת ועולה | to rise in a column (fire) | auflodern
לא שנו אלא בקלחת אבל בנכססת אמילו עד
מאח אמה וזייב.

קלח פיעל, (1) זרם וזרק | to bring forth an uninter-rupted jet | ununterbrochen ausströmen
עז ייב עיזא פרצופת המקלחין.

(2) קיבל, קיבץ | sammeln | to collect | קיבץ תוס' שק' ג' ריז בתנים מקלחין אותן.

קלח פעל, השיר האילן את פרו בוסר | to shed fruit prematurely | (unreife Früchte) abwerfen
תן פרוי: ואילן ראנמי ברא יקלח פרוי.

קלח (זי. 1) גבעול, גזע של צמח | Stängel | stalk
פעה פז מיב: קלחים לחים.

(2) קילוח, ניצוק | Jet | Wasserstrahl | פזימא
ספק מן הקדירה נתנו ספק שהקלח נגע בידית.

קלמ - (1) קיבל | to retain, to absorb | אבות
auffangen | פיה מסיו: שמוציאה את היין
וקולפת את השמרים.

(2) שימש מקלמ | to give the shelter of an asylum | als Asyl dienen
שקלפתו כבר.

קלמא זי, טקלס | Asyl | תרג' יביע במ' לית ביח (מקלטו): קלמית.

קלמ'ב קינות לתשעה באב.

קלמור זי, פקיד נחצר המלכות | an officer at the royal court | Hofbeamter
קומים קלמור.

קלמיקה עי לקמיקא, ירושי סני' פז עיג עידז
ספמלה וקלמיקה.

קלי פזי, שרף | verbrennen | to burn | תרג' שני
אפי' אי ג' וקלי ית בית מקדשא.

קלי אפי', תלל | geringgeschätzen | to neglect | תרג' רבי כז פז (מקלה אביו): דיקלי אבוהי.

אי'קלי אופי', נשרף | verbrannt | to be burnt | werden
סנתי ציו עיבז דימקדשא חרוב וחיכלא
מיקליא.

קלי תי, יפה | schön | handsome | שמרר פניב
קלי בינמי.

קלי: קלי קלי תהיפ, לאם לאם, נפסיעה דקה
step by step | gemächlich, Schritt für Schritt
שבת קניג עיבז דוקא רץ אבל קלי קלי לא.

קליא זי, (1) קלי, שבוחת קליות | parched ear | geröstete Ähre
תרג' שיא יז יא (הקליא): קליא.

(2) נחש ארסי | giftige | poisonous serpent | Schlange
תרג' בסי' כיא ח' (שרף) קליא.

קליאופטרא מלכת מצרים מבית תלמי | Cleopatra, queen of Egypt | Kleopatra, Königin
von Aegypten
נדה לי עיבז: בקליאופטרא מלכת
אלכסנדריא [אלכסנדריא].

קליבוסת, קליבוסתא גי, עצם חירך | hip-bone | Hüftbein
שבת נ'ב עיזא: השקר זו
קליבוסת: הולי ציג עיבז תרבא דקליבוסתא.

קלידיקום [קליד'כום] זי, שר אלף | commander of one thousand soldiers | Chiliarch, Befehlshaber von Tausendschaften
מבי' בשלח
עמלק פרשה ב': אפישורופוס נחזר גזירה קלידיקום
מבשל על ידו.

קלימ (זי. 1) עומק | Tiefe | depth | כיר פיה: נבכי
ים - קלימין דימא.

(2) קרום *husk | Haut, Schale* אהלי פיו מיה: נקלות השום.

קליקין עיי קילקי 2. ירוש' נוי פיו ניה עיבה מסמסין בקליקין.

קלל -- נתקלל בתפי, באור, חיה מקולל *to be cursed | verflucht werden* סיא בר' סיא עינא: בקללה מתחילין מן הקמן בתחלה נתקלל נחש ולבסוף נתקללה חוה וכו'.

קלל -- עיי קליל. פרה פין מיג: ובפתח העזרה חיה מתוקן קלל של חשאת וכו' חורקולתוך הקלל.

קלם פיי קיע וחתך *to pare off | wegschneiden* ירוש' עיו פ'כ מ' עידו לקה באצבעיה ויהב עליה איספלנית חמתה מתחלחלה וקלמה.

קלמום עיי קולמוס. אדרג' כיהה קלמוסין.

קלמי. קלמין דיה עיי פלמי. תרג' יביע שמי' חי ייב (כנים) מחת קלמי וכו' ית קלמין.

קלמין עיי קלאמין. ילק' בר' פידו חיה מחדך נקלמין.

קלמין דיי עיי קולמוס. ביד פיא: מילנין וקלמין.

קלמנמרין עיי קלבינמרין. ירוש' מריק פין פין עינא דרגש וכו' שומם קלמנמרין שלא זריו.

קלמרין דיי קפת המופר *inkstand | Schreibzeug* כלי פ'כ מיה קלמרין המוחאמות.

קלמתא עיי פלמי. תרג' שמי' חי ייד (הכנם) קלמתא.

קלן. קלנא דיי קלון. חרטה *abame | Schande* תרג' ישי' כיב ייתז יתוכן בקלן ויק' כי ייז (חסד הוא): קלנא הוא.

קלנבו שם מקום *Ortename* | name of a place מנה' סיג עיב: כי אתא עולא בת בקלנבו.

קלנדא. קלנדס דיי ראש חודש וראש השנה לרומיים *the Roman kalends | römische Ka-* *lenden* תומ' צוקי עיו אי' דין קלנדא אעפיי שהכל עושין וכו': ירוש' עיו פיא ליט עיג: קלנדס לפני תקומת שמנה ימים.

(2) הוחלה חלק קרימ'ת התשלומין *abatement against payment in advance | Ermäßigung bei Vorauszahlung* ירוש' כים פיה יי עיג: מאי קלימוכר אילין דיתבין עיכידתא לאילין דמפרשין לריסים וכו' אין זו ריבית וכו'.

קליטה ניי 1) *Asyl | asylum* מכות ייג עינא: מר סבר לבם לקליטה וכו'.

(2) השתרשות הצמח *taking root | das An-* *setzen der Pflanzen* ריה יי עיב: שלשים לקליטה.

קליל דיי מין כלי *a vessel | ein Gefäß* תוס' פרה ג' (ב). דין וקלילות של אבן היו קבועין בכוחל וכו' ובתוכן אפר מכל פרה ופרה.

קליל 1) תחום, שעה קלח *a short while | eine Welle* תרג' יביע שמי' ייז דיי (עוד מעט): תוב קליל דעיר.

(2) תי, קל *light | leicht* גיש' ניו עינא: מינהו דעיי דחייא קליל מסיחא.

קלילא כנל ג. ביק וי עיב: חמי תנא ירושלמי הוא דתבי לישנא קלילא.

קליל 1) תהיפ, מעט *a little | ein wenig* תרג' יביע בר' מיג ב' (מעט אבל): קלילו עיבורא.

(2) קלות *lightness | Leichtigkeit* תרג' זכ' ח' טי: מגלן יתהון בקליל.

קלילותא ניי כנל ג. תרג' יביע בר' כים אי: בקלילותא.

קליסיא שם מקום *Ortename* | name of a place ירוש' גיש' פיד מיו עינא ערקת לקליסיא.

קליעא. קליעה. קליעתא ניי דבר קלוע, מעשה עבות *network, plait | Flechtwerk, Ge-* *flecht* תרג' יביע שמי' כיה כיב (מעשה עבות): עובד קליעא: ירוש' שקי פיא גיא עיב: כפול לשנים קליעה לשלשה שזור לששה וכו': מופה פ'ט ביד עיג: דהות מזבנא קליעתא רשעיה.

קליפה ניי 1) הסרת הקרום *peeling | das Ab-* *schälen* פ'ט עיו עינא סגי ליה בקליפה.

נתקלף נחמי, הוסרה הקליפה - *ab-* to be peeled off
geschält werden בלי פיי מיה: חבית
 שנתקלפה וכו'.

קלף וי, עור של בהמה מעובד לכתיבה *a kind of*
parchment | eine Art Pergament שכת עים
 עיב: קלף במקום בשר.

קלפא זי, (1) קליפה *bark | Schale* תרגי ברי
 לי ליו (מהשוף הלכו): קלפין תורין.

(2) קשקשת *scales | Schuppen* תרגי ויקי ייב
 מי (קשקשת): קלפין.

(3) ספחת *scab | Schorf* תרגי ירוש' ויקי ייב ב'
 (ספחת): קלפא.

קלפונא זי, מין כלי זמר *a musical instrument*
ein Musikinstrument תרגי דהיא מיז כי
 (עלמות): קלפונין.

קלפמרא עיי קליאופמרא. נדה לי עיב
 בקלפמרא מלכת אלכסנדרוס.

קלפי בי, קופסה שמטילים בה גורלות *urn | Urne*
 יומא פיד מ'אז סרף בקלפי והעלה שגי גורלות.
 קלפמנרי זי, תליין, שר המבחים *executioner*
Scharfrichter עיי ייח עיב ר' חנינא בן תרדיון
 וקלפמנריה מוזמנין הן לחיי העולם הבא.

קלק פיי, קלק פעל, השליך *to throw | werfen*
 תרגי יביע שמי פיו ביה (וישליך אל המים):
 וקלק (בחר אחי: טלק) בנו מיא: ירוש' שבי פים
 ליה עיר: הוה נסיב תורמוסין ומקצץ ומקליק.

קלקול זי, חטא *Sünde | ein* עיי סיד עיב: שאני
 ירושת הגר וכו' שמא יחזור לקלקול, ועיי
 קילקול.

קלקיליאה עיי קיליקה. תומי צוקי שבי ה'
 בי: זה בא לידי מקלקיליאה.

קלקל -- השחית: חטא *ver-* to damage; to sin
derben; sündigen שכת קיו עיב: כל המקלקלין
 פמורין: תומי מוסה בי בי: אפילו תקלקל לאחר
 עשרים.

התקלקל ותפי -- (1) נשחת *ver-* to be spoiled
derben werden ירוש' שקי פיו כי עיב:
 נתקלקלה צורתו.

קלני עיי קולני. ילקי שהיש התקפא: העמיד וכו'
 קלנים לעוררן.

קלניא בי, קולוניה, מושבה *colony | Kolonie*
 מוכה מיה עיב: מקום קלניא היה.

קלניתא בי, מין עוף *a bird | ein Vogel* חול'
 קיב עיב: קלניתא עוף מוכה הוא.

קלניתא תי, מן קורינה שבארץ יון *Corinthian*
korinthisch תומי יומא בי די: נחשתן קלניתא
 היה יפה כוהב.

קלם פיעל, -- (1) שיבח והילל *to praise | loben*
preisen עיי מיה: לעלה לקלם.

(2) רקע ברנל *to tramp | trampeln* מרק כיז
 עיב: המקלם לא יקלם בסנדל אלא במנעל.

התקלם התפי, -- השתבח *gepreisen* to be praised
werden כיר פיא: מלך בשר ודם מתקלם
 במדינה ונדול המדינה מתקלסין עמו.

קלסמיר עיי קלומפיר. ירוש' שכת פיה די עיב:
 זכרים יוצאין בקלסמירין.

(2) צורה, פרצוף *face, countenance | Gesicht-*
züge, Antlitz שמיר פביה: קלסמירין של משה
 הומה לאברהם.

קלסתור ככיל, תרגי איוב יד כי (פניו): קלסתוריה.

קלסתיר עיי קלסמיר 1. 2. מפרא מצורע פרשה
 א' פרק בי: הקלסתיר ארבעת קבים: כיר סמיא:
 וכי אדים היו אלא שהיה קלסתיר פניו דומה לו.

(קלע) איקלע אתפי, בא, הגיע: חל *to happen*
zufällig kommen, ein- to come פס' מיו עיב:
treffen הואיל ומיקלעו ליה אורחים חוי ליה:
 ריה כי עיב: איקלע יום ליא בשנת.

קלעילין עיי קלאילין. מעי ייב עיב: הרש
 קלעילין בשדה.

קלף פיי, המיר את הקליפה *to peel | abschälen*
 פס' פיו מיב: יקלף את מקומו.

נקלף נמי, הוסר *to be peeled off | abgelöst*
werden שהשיד ח' די: מאליו היה נקלף.

קלף פיעל, עיי קלף. מעשי פיר מיה המקלף
 שעורים וכו'.

קָמַא, **קִמְאָדָה** תי, ראשון *first | erster* ברי
מ"ה עיב: תנא קמא; תרג' יביע שמי' ייב ב'י:
ידחא קמאה.

קמור'ם קרח מכאן ומכאן.

קִמְוִינְיָא נ"י, תנור *furnace | Ofen* ע"י ייב:
שדו ליה לקמניא חלילא.

קִמְוִיץ ע"י קומום. תומי ביב ה' וי: קמוץ כמור וכו'.
קִמְוִרָא, **קִמְוִרָא** זי, חגורה *Gürtel | belt* תרג'
תהי ייח ליג (המאורני): דמוריו לי קמור; תרג'
יביע ויק' מ"ז די (ובאבנמ): ובקמורא.

קִמְזו (קִמְזו) נִקְמָו נפ', (1) נזכחץ *to shrink, to con-*
tract | sich zusammenziehen ירוש' עיר' פ"ה
כ"ב עיר: ולא יתר שהוא נקמו ומפסיד.

(2) חרר ונכנס *to be squeezed in | hinein-*
dringen עיר' קיב ע"א: נשכט אמור נקמו
מותר.

קִמְחָא פ"י, עיבד עיר בקמח *to dress hides with*
flour | mit Mehl gerben ע"א: דקמח
ולא אפיין.

אִקְמָחָא אפ', הדק לקמח *to pulverize | zu Mehl*
machen, pulverisieren נ"י ע"ב: דאקמח
אקמוחי.

קִמְחָא -- עיפוש לבן שעל היין *mould gathered on*
wine | Weinkahn מנח' מ"ה מ"ז: יין שעלו בו
קמחין פמול.

קִמְחֻנְיָא שם מקום *Ortsname* | name of a place
כתי' מ"ז ע"א: חני אשלי דקמחוניא.

קִמְחִית שם אשה *Frauen-* | a woman's name
ירוש' מנ"י פ"א ע"ב ע"א: שבעה בנים
היו לקמחית וכו'.

קִמְטָא זי, כפל העור וכווצו *fold, wrinkle | Falte*
Runzel כ"ב קיב ע"א: נתעדן הבשר נתפשטו
הקמטין וחזר היופי למקומו.

קִמְטוֹן זי, פקיד *high officer | hoher Beamter*
שבת קמ"ה ע"ב: אנמון וקמטון ובעל זמורה.

קִמְטָרָא זי, מלתחה, ארון *chest | Truhe* כלי
פ"ז מ"ז: נסוי קמפרא.

(2) מינף את עצמו *to soil oneself | sich be-*
schmutzen ספרי תצא רס"ז: נתקלקל בין בריעי
בין במים וכו'.

קִלְקֵל זי, רשת, כברה *network | Netz* תרג'
ירוש' שמי' כ"ז די (מכבר): קלקל. וע"י קִלְקֵל.

קִלְקֵלָה נ"י, (1) ירידה *degradation | Erniedrigung*
אב' פ"ב מ"ה: אל תשתדל לראותו בשעת
קלקלתו.

(2) חמא *Sünde | ein* הור' י"ג ע"א: בזמן
ששניהם עומדין בקלקלה האיש קורם לאשה.

קִלְקֵלְתוּם זי, חומצת הנחושת שבדיו *vitriol*
Kupfervitriol גימ' י"ט ע"א: קלקלתום - חרתא
דאושבמי.

קִלְרָה [קִלְרָה] מקום מעינות חמים סמוך לים
חמלה *Callirhoe, warm springs near the Dead*
Sea | Kallirhoe, ein Ort mit heißen Quellen
in der Nähe des Toten Meeres ירוש' מנ"י
פ"א ע"א ע"ב: לשע - קלרה.

קִלְשִׁי פ"י, אִקְלִישׁ אפ', הוק, ריבך *to make*
thin, to weaken, to plane | abgleichen, ver-
dünnen, weich machen עיר' ג' ע"א: אמרינו
קלש: מריק י"ג ע"ב: מחפין - אקלושי.

אִתְקִלִישׁ אתפ', נעשה דק ורה *to become thin,*
lean | dünn, mager werden תרג' יביע ברי'
כ"א מ"ה ואתחריך ואתקליש בישוריה.

קִלְתָּא נ"י, האבן השקעורוי של ריחיים *the concave*
millstone | der konkave Mühlstein תומ' כ"ב
א' ג': מרחיקין את הריחיים וכו' שלשה מן
האיצטרוכלי שהן ארבעה מן הקלתא.

קִלְתִּיב קינות לתשעה באב.

קִלְתָּא נ"י, סל *basket | Korb* בכורים פ"ג מ"ה:
עשרים מביאין בכורים בקלתות של זהב.

קִלְתוֹת נ"י, במים לכירה *peg (fire place) of a*
stove | Untersatz eines Kochherds כלי' פ"ז
מ"א: הקלתות של בעלי בתים וכו' שחיא מטיק
מלבטון וקדירה בשלה מלמעלה.

(3) חשך כסף *aprazant* | *to be parsimonious* | *setn* חולי מיו עינ: עשירין מקמצין.

קִמְצָא (י, 1) עי קומצא 1 ויקר פליד: יחבין ליה שיחא דינרין בגו קמצית.

(2) עי קומצא 2 ביר פיצה דקמצתא ודלא קמצתא.

קִמְצָא (י, 1) ארבה *Heuschrecke* | *locust* שבת עיז עיב: מאי מעמא קרנא דקמצא רכיכא וכו'.

(2) שם איש *männlicher* | *a man's name* | *Name* גימ' ניה עיב: אקמצא ובר קמצא חריב ירושלים.

קמצון, קמצונין תי, מכוון ומקומץ *compre-* | *sed* | *zusammengedrückt* ירוש' נדי פ"ט ניו עיד: אם מצאו קמצון אני אומר נל נפל עליו והרגו מעשים פיה נד עיד: מת קמצון.

קִמְצָן תי, כילי *geizig* | *greedy* תוס' צוק' פוסה יג ח': שנפל חלקו וחלק חבירו וכו' והיו קורין אותו בן קמצון.

קִמְצָמָה י, מין נחש | *a species of serpents* | *eine Schlangenart* ירוש' שבת ס"א ג' עיב: קמקמה מחעביר חי.

קִמְרָ פיי, בנה כפה *wölben* | *to arch over* עירי פיה מיפ: שבמהון צורך לקמר.

קִמְרָ פיי, חגר *gürten* | *to girdle* תרג' איכה ג' יי (תגרו שקים): קמרו סקין.

קִמְרָא י, חגורה *Gürtel* | *belt* שבת נ"ט עיב: קמרא עילוי המינא.

קִמְרוּמִין, קִמְרוּמִין, קִמְרוּן, קִמְרִסְמָא, קִמְרִסְמָה י, כפה, בנין קמור *Ge-* | *arch* | *wölbe, Wölbung* ביר פליא: כמין קמרושין היתה וכו'; שחשיר י' רי: כמין קמרושין היו שלא יהיו כלי השרת מתבקעין: כלי פשיז מיה: הבמא שרתת תתיכה והקמרון שלה: ירוש' שבת פ"א ב' עיד: קמרסמא: פוכה פ"א נ"ב עיב: קמרסמה.

קמית מודם מתן תורה.

קִמִּי מוהג, לפני *vor* | *before, in the presence of* | *in Gegenwart von* ביר עינ: הוה קאימנא קמיה דרבא: חולי לים עינ: מקמי דשמעה וכו'.
קִמִּין י, תנור *Ofen* | *furnace* תוס' מקו' ה' יז הסת במרחץ הקמין ממא.

קִמִּיעָא, קִמִּיעָה י, קמיעה נ"י, תתיכת קלף ועליה כתובת לשמירה ולסגולה | *amulet* | *Amulett* כלי פכיג מ"א: חקמיע ותתפילין: קיד' עיב עיב: תלי קמיעא: תנחי נשא ייז מתן לה קמיעה.

קִמִּיעָה נ"י, 1 לקיחת קומץ מקטח המנחה *taking a fistful of the meal-offering* | *das Abnehmen* | *einer Handvoll von dem Opfermehl* מנ' מ' עינ: קמיעה אילך מצות כהונה.

(2) האצבע הממוכה לזרת | *the third finger* | *der dritte Finger* כתי' דה עינ: זו קמיעה.

קמ"ל קא משמע לן.

קמנטריסין עי קומנטריסין. ירוש' יכ' פסיו מ"ו עיד: מקמנטריסין המלך.

קִמְעָ פיי, קשר וברך *anknüpfen* | *to knot* בכורות ל' עיב: שנשאת לחבר והיתה קוסעת לו תפילין על ידו נישאת לעם הארץ והיתה קושרת לו קישרי מוכם על ידו.

קִמְעָה עי קימעא. פיי קייג עיב: אוכל חרבה ומוציא קמעה.

קִמְפִּון עי קומפון. ויקר פליא: יהו מחזירין אותו בקמפון.

קִמִּץ -- נִקְמֵץ נפי, ניטל מכנו הקומץ *to be grabbed from* | *die Handvoll abgenommen* | *werden* מנחי כ"ב עינ: מנחות שלא נקמצו.

קִמִּץ פיעל, 1 נטל חלק | *to take off a share* | *einen Teil abnehmen* כ"ב ק"ו עיב: שני אחין שחלקו וכו' מקמצין.

(2) לקט וקיבץ *sammeln* | *to collect* כתי' עיז עיב: דמקמץ -- זהו המקבץ.

קמחא נ"י קמח *standing grain | stehendes*

Getreide תרג' שמי' ביב' ה' (הקמה): קמחא.

קן ה' קול, שאון *noise | Geräusch* גימ' ו' ע"א: שמע קן קולמוסא וקן מנילחא.

קנא -- התקנא התמי' היה צר עין, התרגז על הצלחת אחרים *to be jealous | beneiden* סנה' קיה עיב: בכל אדם מתקנא חוץ מבנו והלמידו.

קנאי, קנא' ה' בעל קנאה *zealous | Eiferer* סנה' פ"ב עיב: קנאי בן קנאי: תרג' יביע שמי' כי ה': אלה קנאן ופוערען ומיחמרע.

קנב פיעל, חתך וקיצץ *to trim, to strip | ab-* קנב *kneipen* כלי פמ"ז מיב: משיחמוס ויקנב.

קנבוס, קנב' ה' מין צמח דומה לפשתן *hemp* סנה' כלא' פ"ב מ"ה: היתה שרדו ורועה קנבוס; שם פ"א מ"ה: הקנבוס וכו'.

קנביון ה' ציד: התבוסשות של חיות *hunt; fight* י"ח עיב: ולא עמדתי בקנביון. *between wild beasts | Jagd; Tierkampf*

קנדי מלה של לחש *a word in an incanta-* קנדי *tion | Wort in einer Zauberformel* ע"א: קנדי קנדי וכו'.

קנדילא, קנדיל' ה' מנורה *Leuchter* במיר פ"ב: כהרא שאשיתא דקנדילא דמיא ומשחא מעורבים כהרא והיא דלקא מן גביתו; ילק' בר' ח"י כהדין קנדילא.

קנדה -- נגרת *windpipe | Lufttröhre* פ"א ע"א: קנה מוציא קול.

קנדה -- הקנה חס' -- גרם קנין, מסר לאחר *to transfer | in Besitz geben* אדם מקנה דבר שלא בא לעולם.

קנב'קאות ג"ר, מין מאפה *a kind of cakes | ein Gebäck* חלה פ"א מ"ה: מופגנין וכו' הקנב'קאות וכו'.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

קנב'קת, קנב'קתא ע"י קנב'קת, תוס' צוק' דמ' ד' ר"ז: קנב'קת ירק שבגינתו; ירוש' חלה פ"ד מ' ע"א: אית חמן קנב'קתא מפריש מן קנב'קת.

סנה' פ"ט כ"ז עיב: כגון אילין נפתא דמקללין לקניין קיינך קנוור.

קנוטרובוס ע"י פנדרופוס, ירוש' תרי' פ"א מ' עיב: היוצא כלילה קנוטרובוס.

קנן ה' סנא של קנים *a reed basket | Kohr-* *korb* מוק' כ"ז ע"א: לא במבלא ולא באמקוטלא ולא בקנן אלא במליים.

קנוניא ע"י קינוניא, בימ' י"ג ע"א ועיב: חישין לפירעון ולקנוניא.

קנוקנות ג"ר, 1) ולזלים של גפן *roda | Ranken* חולי' צ"ב ע"א: קנוקנות שבה אלו ריקנין שבישראל.

קנוקנות ג"ר, 2) בדי עורקים *branch sinews | Verästlungen* *der Spannader* שם: גיד אמר רחמנא ולא קנוקנות.

קנה פ"י, קנח פיעל, ניגב וניקה *to wipe off* *abwischen* תוס' ביב' ה' ר"ז: קונה מן האגן; כר' פ"ח מ"ג: מקנה ידיו.

קנה נחפ', נהנגב, נמחה *to be wiped off* *abgewischt werden* חולי' ל"ו ע"א: נתקנה הרם.

קנ' (קנ'ק) הקני' הפ', הרגיו *to vex, to annoy | ärgern, kränken* פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנ' (קנ'ק) פ"ד ע"א: אל תקניסני וכו'.

קנִישְׁקֶנֶן דר, מין בלי שתיה | drinking tubes
ein Trinkgefäß (mit Röhren) שבת סיב עיב:
ושתה בקנישקנן וכו'.

קנִבִּירִי גי, קנִבִּירִינון זר, מין אבן מוכה
a precious stone | ein Edelstein תרג' שם' כ"ח
י"ט (לשם): קנבירי; יביע שם: קנבירינון.

קנִם פֶּעַל, נדר עי אמירת קונם to make a vow
of abstinence by using the word „konam“ |
ein Gelübde tun unter Verwendung des
Wortes „konam“ נר' י עיב: מקנמא וכו'.

קנִם פִּי, ענש | strafen to punish שבת ג' עיב:
קנסו שוגג אפס מויר.

קנִם נפ', נגזר | verhängt werden to be decreed
עיר י"ח עיב: שנקנסה מיתה וכו'.

קנִם עי קנִם, בים עיב עיב: קנמינן היתירא וכו'.
אתקנִם אחפ', נענש | verurteilt werden
werden תרג' יביע כפ' ליה כיה: אתקנס למסות.
קנִם, קנִסא עונש ממון | Geldstrafe penalty, fine
כח' מיג עיב: מודה בקנס פסור; פנה' ג' עיב:
פלגא ניוקא קנפא.

קנִסוּרִם זר, מין בעלים | eine Art Schuhe
a sort of shoes | ein Art Schuhe כגון אילין
קנפורם.

קנִקוּל, קנִקיל, קנִקל זר, שבכת, מורג | Gitter,
Gitterwerk work ביד פעיה: כאלו
את נתון לפנים משבעה קנקליק כל' פכ"ב מי:
קנקילין שיש בהן בית קבלת כסותן ירוש' שבי
פ"ב ליד עיב: עבדין קנקולין.

קנִקֶן זר, 1) בקבוק | Krag, Faß pitcher, cask
אב' פ"ד מיב: אלסתכל בקנקן אלא במחשיש בו.
2) ברזל שבמחרשה | Pflugmesser coulter ב"ם
פ' עיב: בבקעה וחרש בהר אם גשבר
הקנקן חייב.

קנִקנָתוֹם עי קלִקנָתוֹם, גיש' פ"ב מיג: ככל
כותבין בדיו וכו' ובקנקנתות.
קנִקְתָּה גי, בית יד, קת | Griff handle ירוש' נר'
פיא ליו עיר: קנתה דכולכה.

דקרי ליה לחיקלא קנמירא; ויקר פכיה: עשרת
אלפים קנמירא דכפפא.

קנִמֵר פִּי, הִתְקַנְמֵר הַתַּפִּי, הקניסותרגיו, to annoy
to rebuke | kränken, tadeln פ"ס' מ"ו עיב:
התחיל מקנמן בדברים; כמיר פייא: מתקנמרים
לפניהם.

קנִמֵר דר, מוט ברזל לחתירה | Break-
crow-bar stange כל' פיד מיג: הקנמר של בנאי.

קנִמְדָן ת', 1) בעל קליפה קשה | with hard shell
hartschaltig שהשיר ר' ייא: אנונים קנמרנים.
2) איש ריב ומדון | streit- quarrelsome
süchtig נר' מ"ח עיב: אנשי גליל קנמרנין תיו.

קנִנֵא זר, קנה | Schilfrohr reed שבוע' כ"ט עיב:
קניא דרבא.

קנִיבָה, קנִיבָתָא גי, 1) גזירה ודתיכה | cutting
das Abkneipen שבת ק"ד עיב: קניבת ירק.
2) פסולת | Abfälle refuse תוס' שבי' ר' ב"ז אין
מחייבין אותו לאכול קניבת ירק; ירוש' שם פ"ז
ל"ז עיב: הרא קניבתא דירקא.

קנִיגוֹן עי קנִיגִיוֹן, ויקר פייג: בהמות וליתן הן
קניגון של צדיקים לעתיד לבא.

קנִיגִי זר, צייד | Jäger hunter חול' מ' עיב: וכי
משת רביט קניגי היה או בליסמרי היה.

קנִיגִיָא, גי, קנִיגִיוֹן, קנִיגִין עי קנִיגִיוֹן.
ביב עיר עיב: איר יונתן עתיד גבויאל לעשות
קניגיא עם לויתן עיר י"ח עיב: שלא עמד
בקניגיון; אמתיר מ' י"ב: עד שהקב"ה מראה
קניגין דידה היאך היה מיתציר.

קניסרופוס עי גנדרופוס, ירוש' גיש' פ"ז מ"ח
עיב: היוצא בלילה קניסרופוס.

קנִיָא זר, קונה, יוצר | Schöpfer creator ירוש'
פנה' פ"ט כ"ז עיב: אילין נפתאי דמקללין לקנייד
קייגד וכו'.

קנִיָן — רכישה, קיום והתכנס | symbolical form of
making an agreement binding | Befestigung
eines Abkommens durch eine symbolische
Handlung ב"ב מ' עיב: קנין בפני שנים וכו'.

קנתור עיי קנפטר. תוס' כים די הי' קנתור של בנאי.

קנתיר עיי קנטינר. ביב ציה עיבז מאי קנתיר תרביץ אפרני.

קנתל זי מין אונק *Saumsattel* | *pack-saddle* מרה פייב סיטז חסלים שבקתל.

קנתר עיי קנפטר. ירוש' פמי פיו ליג עימז ותחיל מקנתרן בדברים.

נתקנתר נתפ', נרגז *Vorwürfe* | *to be rebuked* *bekommen* ספרי דב' א' נתקנתר עלי ר' עקיבא

קנתרין עיי קינטור. ריש קהילה שהיה נבואתן דברי קנתרין.

קנתרן עיי קנפטרן ב. אסתיר ב' הי' וכי קנתרן היה ועובר על גזירת המלך.

קסגלגס הקיסר הרומי קיום קליגולא *Gaius Caligula*, the Roman emperor | *Gaius Caligula*, *römischer Kaiser* תוס' צוק' סומה יג ו' ונהרג קסגלגס ובמלו גזירותיו.

קסיד קא סלקא דעהך.

קסידא, קסדה ב' קובע *Helmet* | *helmet* בל' פייא מיה: קסדא טמאה: שמויר פמיו: קסדה ושיריון.

קסדור זי פקיד צבא *Quaestor* | *quaestor* שבת מ'ס עימז: ראהו קסדור אחד.

קסדה, קסנא ב' קשות, מין כלי לנימוך *vessel* | *Libationsgefäß* for libation סנה' פ'ס מיו: הגונב את הקסדה (ירוש' שם: הקסנא).

קסמא זי, קוסם *Zauberer* | *charmer* תרג' יחי יביע בר' כיב כימז רב קסומיא.

קסוסטבן [קסיסטון] דר. מין ממכע | *coin* *eine Münze* ירוש' כים פיה י' עיגז פתרתין קסוסטבן.

קסוסטון שם מקום *Ortsname* | *name of a place* ירוש' כתי פייב ביו עיגז אפילו עדיה בקסוסטון.

קסט זי, מן מדת הלח *ein* | *liquid measure* ירוש' תעג' פיר פ'ס עיגז אין הזה יליף שתי קסט דחמר ישתה מלגא.

קסמוריא [קוסמודיא] ב' משמר *Wache* | *guard* ירוש' נדי פ'ס מימז עיבז לקסמוריא שהיתה עוברת.

קסמיא, קסמיטיריון, קסמירא זי, בריל *Zinn* | *tin* תנח' שופי יידז בלי וין קסמיא: ירוש' סנה' פיו כיד עיבז: אבר וקסמיטיריון סעורביון חרג' יביע במי ליא כיב (בריל): קסמירא.

קסמילין זי, מגדל מים *Wasserturm* | *tower with reservoir for water* תוס' מקו' די ויז קסמליו המחליק מים בכרכין.

קסטרא, קסטרה ב' מבצר | *fortification* *Festung* במיר פייבז מצודתו - קסטרא דידז: איכיר ג' ויז קסטרה של פרסיין.

קסרא ב' מין כימז *Decke* | *cover* מכשי פיה מיה קסרא של שולחנות וכו'.

קסיט עיי קסט, ביר פמימז: חד קסיט.

קסימולין זי, מבצר *Festung* | *castle* ירוש' עיז פ'ג מיב עיגז: נפל קסימולין דמיכריא.

קסיידה ב' נעל יד *Handschuh* | *glove* בלי פמיו: מיו: קסיה של זורי גרנות.

קסילפנום, קסלופנום זי, לפיד *Fackel* | *torch* פסיק' קומי אורי קמיד עיבז: עתירה ירושלם לעשות קסילפנום לאמות העולם והן מהלכין לאורו: קהליר אי פיו: קסלופנום אחד משלכם.

קסם פיעל, עשה מעשה כשמים | *to divine* *zaubern* סדר' תחי' עימז: עמר לו מקסם וכו'.

קסמא זי, קוסם *Zauberer* | *charmer* תרג' יחי ייג כיב (הקוסם): בלעם קסמא.

קסמית ב' גל קיסמין *Holz-* | *a mass of chips* *späne* ברי פיו עימז: מקנה יריו בעפר וכצדור ובקסמית.

קסנטור עיי קוסטינר. איכיר ב' ימז: קסנטור ספקלמד וכו'.

קסם פיעל, התמיץ | *to be sourish* *sauer werden* ירוש' פסי פ'ב כים עיגז: יין קוסם: ירוש' מעשיש פיד מ'בז: חיין שקיסם.

קֶפֶד בָּנִיל 8. פִּי קִי עֵיב: כָּל דִּקְפִּיד קִפְדִּי כַּהֲדִית.

אִיקְפֶּד, **אִיתְקֶפֶד** אַחֲמִי. 1) נִתְכוּץ וְנִתְקַצֵּר to be contracted, shortened | *zusammenschrumpfen* fen. gekürzt werden (חֲקַצֵּר רוח ה'): הִתְקַצֵּר מִיֶּמֶר ה'.

2) עִי הִקְפִּיד 1. יְרוֹשׁ בֵּר פִּיב ח' עֵיב: שִׁמֵּעַ שְׂמוֹאל וְאִיקְפֶּד עִילֹה.

3) עִי הִקְפִּיד 2. יְרוֹשׁ בֵּיק פִּיח ו' עֵיב: חֹד בֵּר נֶשׁ אִיקְפֶּד לִרְי יוֹדֵה בֵּר חֲנִינֵא.

קֶפְדָּא זי, הִתְחַבְּקוֹת *Umarmung* | *embrace* Umarmung תרג' יְרוֹשׁ בִּמְי כִּיָּה חִי: יֵת גְּבֵרָא בֵּר יִשְׂרָאֵל וְיֵת אֶתְנָא בִּקְפֵּרָא.

קֶפְדָּן זי, נֹחַ לִכְעוֹס *Aufbrau-* | *hot-tempered* sender אֲבוֹת פִּיב מִיָּה: וְלֹא הִקְפֶּדֶן מִלְכֵּר.

קֶפְדָּנוֹת נִי, מִדַּת הַנִּיחַ לִכְעוֹס *sudden anger* | *Jähzorn* שֹׁבֵת לִיָּא עֵיב: קֶפְדָּנוֹתוֹ שֶׁל שְׂמַאי.

(**קֶפְדָּה**) **נִקְפָּה** נִפִּי, 1) נִקְפָּא וְנִקְרַשׁ to be made | *thick* | *erstarren* יִלְקִי שִׁמְי כִּמְיָה: נִקְפָּה לֵהֶם הַיָּם וְכו'.

2) עִי נִקְפָּה 1. (**נִכְפָּה**) יְרוֹשׁ נִרְי פִּיח מ' עֵיב: דִּרְגֵּשׁ נֹקֶפֶת וְאִינָה נִקְפָּת.

קֶפְדָּה פִּיעֵל, הִסִּיר אֶת הַזֹּחֶמָה שֶׁעַל פְּנֵי יוֹן וְכִדּוּמָה to skim | *abschäumen* | *skim* מַעֲשֵׂי פִיָּא מִיָּה: חִיִּין וְכו' אֵפֶּה עַל פִּי שִׁקְפָה וְכו'.

הִקְפָּה הִפִּי, 1) הִקְרִישׁ *to cause to cardle* | *ge-* | *rinnen machen* חוֹלִי קִיב עֵיב: הִקְפָּה אֶת הָרֵם. 2) הִשְׁרִיחַ *to cause to float* | *einweichen* בֵּר' מ' עֵיב: הִמְקָפָה אֲכִילָאֵן בִּמְיָם.

קֶפְדָּה נִי, עִי קִיפָּה. סִפְרָא שְׂמִינִי סִרְק נִי פִרְשָׁה רִי: צִירִין וְרוֹטְבִין וְאֶת הִקְפָּה שְׁלֵהֶן.

קֶפְדָּה עִי קֶפְדָּא. 2. תוֹמִי תִרִי זי יָאֵנ: הָאוֹכֵל אֶת הַתּוֹלְעִים שְׁבַעֲיָקִרִי אִילָנוֹת וְאֶת הִקְפָּה שְׁבִירָק חִיִּיב.

קֶפּוֹדִקְאָה, **קֶפּוֹדִקְאָה** תִּי, אִישׁ מֵאַרְץ קֶפּוֹדִקְאָה *Cappadocian* | *Kappadozier* שְׂבַאסִּיָּא הִקְסִינָה יְרוֹשׁ פִּאָה פִּיָּא מִיָּה עֵיב: רִי יוֹדֵן קֶפּוֹדִקְאָה: שְׂבִי פִיָּם לִיָּא עֵיב: קֶפּוֹדִקְאָה דְּצִפּוֹרִין.

קֶסְסָה נִי, רֶגֶב אֶרֶץ *Erdscholle* | *lump of earth* נִי מִיָּה עֵיב: נֹפֶל אֶת הִקְסִסִּין וְאֶת הִקְסִסוֹת.

קֶסְקֶסֶן זִרִי, צִרְוִרָא, חֲצִץ *gravel* | *Steinchen* *Kies* תוֹמִי סוֹמֵחַ סוֹף יָאֵנ: מִרְשִׁין וְקֶסְסִין.

קֶסְרִין עִיר חוּף בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל *Caesarea*, a maritime city in Palestine | *Caesarea*, *Kfatenstadt in Palästina* קֶסְרִין וְמַעְרַב קֶפְרִין.

קֶסְרִימוֹן זי, צִבְאָה חֵיל *army* | *Heer* פִּתִּיחָא: קֶרִיָּה וְכו' שַׁעֲשֵׁה אֲנוּחַ דֹּחַ לִקְסִרִימוֹן שְׁלֹו.

קֶסְתָּא עִי קֶסֶם. פִּמִּי קִיָּם עֵיב: קֶסֶתָּא דְּמוֹרִיסָא. קַעֲדוֹ קֶרְבֵּן עוֹלָה וְיוֹרֵד.

קֶקְקָה פִּי, 1) קֶרָא בְּתִרְגּוּלָת *gackern* | *cackle* קִידִי לִיָּא עֵיב: הִסֵּל לֵהֶם מִיָּם בִּסְפֵּל וְקַעְקַע לֵהֶן כְּתִרְגּוּלִין.

2) חֲקַק *to engrave* | *eingravieren* מִכּוֹת פִּיָּב מִיָּה כְּתֵב וְלֹא קַעְקַע.

3) שִׁירֵשׁ, עֲקַר מִן הַשּׁוֹרֵשׁ *to exterminate, to stamp out* | *ausrotten* אוֹתוֹ אֵלֹא שְׁלֹא קַעְקַעֵה אוֹתוֹ.

הִתְקַעְקַע תַּחֲמִי, נַעֲקַר מִן הַשּׁוֹרֵשׁ *to be stamped out* | *ausgerottet werden* גֵּרֵם לְבִלְשָׁאֲצִיר שֶׁתְּקַעְקַע בִּיצָחוֹ מִן הָעוֹלָם.

קֶפְדָּא פִּיעֵל, הִסִּיר אֶת הַזֹּחֶמָה מִתְכַּשִּׁיל *to skim* | *abschäumen* מַעֲשֵׂי פִיד מִיָּה: הִמְקָפָה לְתַבְשִׁיל. **קֶפְדָּא** זי, 1) קוֹרֵה *beam* | *Balken* בֵּר' נִיָּו עֵיב:

קֶפָּא כְּשׁוֹרֵה דִּיקָא עֲשֵׂרָה וְכו'. 2) מִין תּוֹלַעַת *a worm* | *ein Warm* פִּמִּי קֶפְדָּא עֵיב: מִשּׁוֹם קֶפָּא.

(**קֶפְדָּה**) **הִקְפִּיד** הִפִּי, 1) הִתְרַעַם, הִיָּה נֹחַ לִכְעוֹס *to lose temper* | *aufbrausen* מִיָּמי לֹא הִקְפִּדִי בְּתוֹךְ בִּיתִי.

2) הִכְעִים, הִרְגִּז *to vex* | *ärgern* יְרוֹשׁ כְּתִי פִיד כִּיָּה עֵיב: בִּסְקִפִּיד אֶת הֶזְקֵן וְהִנְחוּ.

3) דִּיִּיק בִּיחֵר *to be strict* | *genau nehmen* מִקְרִי פִיָּם מִיָּה: כָּל הִמְקָפִיד עֲלֵיו חוֹצֵץ וְשִׁאֲנוֹ מִקְפִּיד עֲלֵיו אִינוֹ חוֹצֵץ.

פסיו יד עיד: אין החמה קופחת על ראשו של אדם אלא בשעת הקציר.

קפח (פיעל, ו) כגיל. ביר פכג: קיפח על ראשו של נמרוה.

(2) הפסיד, איבד *to lose, to cause loss | ver-* *Heren, Verlust zufügen* אהלי פסיו מיא: אקפה את בני שזו הלכה מקופחת: פס קייה עיאו: אין הקביה מקפה שכר כל ברית.

(3) כיווץ *to contract | zusammenziehen* כוטה פיה מיה לקפה את שוקיו.

(4) ניצה *to overwhelm | überwinden* קיר ניב עיב: לקפחני בהלכות.

קפשא עין קובשי. תוסי צוק: עיו רי (הי). ייא: הקופרצין והקפמאות.

קפידא זי. קפידה גי. הקפדה *mindung, ob-* *jection | das Gensnehmen; Einwendung* עיב עיב: דקפרי בה אינשי הוי קפידה קפידא ולא קפרי בה אנשי לא הוי קפידה קפידא: במיר פיש: שלא תאמר בקפידה הבעל חלה רחמנא.

קפידותא גי. כיווץ וצמצום *shrinking, short-* *ness | das Zusammenziehen, Beengung* יביע שמי ר סי (מקוצר רוח): מקפידות רוחא.

קפיזא זי. מדה קפנה *a small measure | ein kleines Maß* *kleines Maß* הגי נשי דידן נחוג לסימא קפיזא קפיזא לפיסחא.

קפיטורין עי. פישורי. קהליר ו: בקפיטורין מתוך הושט.

קפילא. קפילה זי. פונדק: מבשל *tavern-* *keeper; cook | Gastwirt; Koch* חולי ציז עיאו: לטעמיה קפילא: ירושי בימ פיה י עיגז לקפילה.

קפיליטא זי. כיסוי הראש *hair-dress | Kopf-* *bedeckung* ירושי שנת פיו ו עיד: סיתן ליברא דרהנא על קפיליטה.

קפילין זי. פונדק *tavern | Wirtshaus* ביר פיש: שני בני אדם נכנסין לקפילין.

קפודקיא. קפודקיא שם ארץ באסיה הקטנה *Cappadoeia in Asia Minor | Kappadozien* *in Kleinasien* ירושי יב פכר עיב: קיסרין שבקפודקיא: איכיר אי אי רבתי: קום סוק לקפודקיא.

קפוטורין עי. פישורי. תנחי מקי י: כקפוטורין יוצאה מתוך הושט.

קפוטל עי. קבוטל. יומא ימ עיב: קפוטל וכר קבוטל.

קפוטקאה עי. קפודקאה. תרגי יתי ביה ייא (גמדים): קפוטקאי.

קפוטקיא עי. קפודקיא. תוסי יב רי הי: כעשה בלימסים אחד שניתפס בקפוטקיא.

קפוי זי. גובה העריכה *top of a pile | oberer Teil* *eines Haufens* פ"ד מייא: אם יש בקפוי מאה סאה.

קפוי תי. (1) גלוי ונראה *visible | sichtbar* פס' בי עיאו: אור שיקר בעולם הזה קפוי הוא לעולם הבא. (2) קל, פחות הערך *light, disregarded | leicht, unbedeutend* שם: בני אדם שיקרין הן בעולם הזה וקפויין הן לעולם הבא.

קפולאה זי. חופר קברים *grave-digger | Toten-* *gräber* שבת קניב עיב: הנהו קפולאי דהוו קפלי בארעא דרי נחמן.

קפונדרא עי. קפונדרא. ירושי כרי פיא בי עיב: דאזיל ליה בקפונדרא.

קפוסאי שם איש *a man's name | männlicher Name* תוסי בכורות ד: הי: רי יהושע בן קפוסאי.

קפופא עי. קיפוף 2. נדה כיג עיאו: לא נחלק עמהם אלא בקריא וקפומא.

קפוצאי שם איש *a man's name | männlicher Name* בכורוי לים עיאו: רבי יהושע בן קפוצאי.

קפז פיע. קפץ ורקד *to leap | springen* ביר פמיה: אופזים בו קופזים בו.

קפז כגיל. ביר פפיו: כל דקפיו לח נסיב וכו'.

קפח פיי. הכה *to strike | schlagen* ירושי יב

(2) חפר *to dig | graben* שבת קניב עינב הנהו
קפולאי דהוו קפלי.

איִקְפִּיל אַתּוּם, נקלף ונפרד *ab-* | *to be peeled off*
geschält werden חול' מיד עינב איקפל איקפולי.

קפֿל וי, מין כלי *a vessel | ein Geschirr* כיב
קסיו עיב קפל מלכמה ופפל מלמעלה וכו'.

קפֿלוֹט, קפֿלוֹטא וי, מין ירק *a species of*
porree | Kopfsorree עוקצ' פֿיא מִיבֿ השום
והכצלים והקפלוטות; תוסי פס' כי (ג'), כיב
קפלוטאות.

קפֿלוֹרִיא שם מקום *Orte-* | *name of a place*
name תוסי חלה ב' יא: מקפלוריא ועד אוקיינוס.

קפֿלֶטֶן וי, מאה נברית *Perücke | wig* ירוש' בת'
פיו ליא עיב: היוצאת בקפלטין שלה אין בת
משום ראשה פרוע.

קפֿלי עי קופֿלא 2. שמויר פֿימ: קפלויות של תורה.
קפֿלֶרִיא שם מקום *Orte-* | *name of a place*
name ירוש' שבי' פיו ליז עיד: מקפלריא ועד
אוקיינוס.

קפֿנֶרִיא ב', דרך קצרה *Weg-* | *a short cut*
abkürzung, Durchgang במיר פֿיא: כימי לא
עשיתי בית הכנסת קפנרריא.

קפֿס פֿיע, קפץ; חל *über-* | *to spring upon*
springen auf ירוש' בת' פיד ביה עיד: כני בגים
קפסח עליהן ירושת תורה.

קפֿיץ (1) קרץ בשפתיו לשם מעוג ורמו *to indicate*
one's will by mimic motions | stich mimisch
ausdrücken גימ' פֿה מיה רומז ונרמו וכו'
קופץ ונקפץ.

(2) חתך בשר *Fleisch hacken* | *to chop meat*
תוסי ביצה ג' הי: קופץ בכלי.

נקפֿץ נפי, נרמו (התרש) עי קריצת שפתים *to be*
spoken to by mimic motions | durch Mimik
angeredet werden גימ' פֿה מיה רומז ונרמו
וכו קופץ ונקפץ.

הקפֿיץ חס', גרם לקפיצה | *to cause to leap*
springen lassen ביר פֿניה והקפיץ גם בע עמו.

קפֿיטאי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name בכורות ליה עיב כר יהושע בן קפיטאי.

קפֿיטָה ני, 1) עי קפֿיטָה 1. ירוש' שבת פיה
יא עיב כרי לעשה און לקפיטה מצרית.
2) עי קפֿיטָה, תוסי אהל' ח' הי: משיעשו
קפיטות.

קפֿיץ וי, קשר פרקי הארכובה *joint of the*
knee | Kniegelenk ביר פֿסיה רגל ישרה -
שאין להם קפיצין.

קפֿיטָה וי, עי קפֿיטָה 1. איכיר א' רכתי:
עד דקפץ תלת קפיצין.

קפֿיטָה ני, 1) דילוג *leaping | Sprung* עירי מיג
ע"א קאזיל בקפיצה.

2) פירוגין, הפסקה *Über-* | *intermission*
springung גרה יא עינב: חזאי בלא קפיצה.
3) קריצת שפתים, מעוג *mimic intimation*
mimisches Zeichen גימ' עינב: חרש לא
הלכו בו אחר רמיותיו ואחר קפיצותיו.

קפֿיקלמור עי קפֿקלמור. שחשיר הי: אף
על פי שבניחוד קפיקלמור וכו'.

קפֿבֿהיד קנין פירות כקנין הגוף דמי.
קפֿל פֿי, כפל תלל, כרך | *to fold, to roll up*
zusammenfallen. -wickeln ירוש' ביצה פֿיכ מיא
עינב: סדינין היו פורשין על הארץ כיון שהיו
האורחין יוצאין חיו קופלין אותן.

קפֿל פיעל, 1) כניל. שבת פֿיכ מיג: פחילת חבגר
שקפלה.

2) קלף וגרד *abkratzen* | *to scrape off* מורק
ס' עיב: במיר וכו' שיכולין לקפלו במועד.

הקפֿיל הפי, עי קפֿל. גרי פֿיא עיב: עד שיקפילו
המקצועות.

התקפֿל חתם, כנפל וגלל *zu-* | *to be rolled up*
sammengerollt werden ירוש' סוכה פֿיר ביר
עיד: זכוכית לבנה שחיתה מתקפלת.

קפֿל פֿי, 1) גרד *abkratzen* | *to scrape off* כיב
די עיב: דקפיל ליה חבריה.

קָפֶץ ע"י קָפֶץ. בבורח מ' עיב ומיא עיאו בערקוב
שבאמצע ירך וכו' קפץ העליונה.

קַפְצָה ע"י קוּפְסָא. ירוש' גרה פ"ב מ"ט ע"ד:
קפצה של זכוכית.

קַפְרָאוֹת ע"י קוּרְפִּיאוֹת. תומ' כ"י ב"ק ג' י"א:
שולי הקפראות.

קַפְרִים, קַפְרִם ז"ל. מין שיח | caper-bush
Kapernstrauch מעש' פ"ר מ"ז: תמרות ואכילנות
וקפרם: כ"י ו' ע"א: יין קפריסין.

קַפֵּשׁ פ"י, חשף | wegschnappen | to snatch away
חלה פ"ב מ"ה: מעשה וקפשה וקן זר.

קַפֵּשׁ מין תפירה | eine Art Naht | a kind of stitch
ירוש' מ"ק פ"ג מ"ג ע"ד: הסולם והקפשה.

קַצֵּב -- קבע | bestimmen, fest- | to determine
setzen ביצה מ"ז ע"א: כל מזונותיו של אדם
קצובין לו מראש השנה ועד יום הכפורים.

קַצֵּב פיעל, גזר וחתך | hacken | to carve (meat)
חומ' י"ט א' י"א: אם קיצב על העלי.

קַצֵּב, קַצְבָּא ו' מחתך בשר למכירה | butcher
Fleischer ביצה כ"ה ע"א: הששט ונתוח בעולה
והוא הרין לקצבים; שם שם ע"ב: מקמץ וגליהון
דקצביא.

קַצְבָּה נ"י, מדה קבועה | definite scope | be-
stimmtes Maß גימ' נ"ב ע"א: דבר שיש לו
קצבה.

קַצְדוֹר ע"י קַסְדוֹר. חומ' צוק' ע"ר ח' (ה), ד"ז:
קצדור הבא לעיר.

קַצָּה -- 1) גרד | abkratzen | to scrape ספרא
מצורע נגעי פרק ד' פרשה ז': חולץ וקוצה וספה.
2) קצר וחתך | schneiden | to cut מעשר' פ"ב
מ"ז: לקצות עמו בתאנים.

3) השות, הישיר | ebenen | to level שהשיר ה'
י"א: בתלולית של עפר וכו' מי יוכל לקצות
את זה.

הַקָּצָה חפ"י -- חבדיל ויחד | absondern | to separate
ספרי במ' ק"ט: יקצח לו כל שבט ושבט בסני
עצמו. וע"י מוקצרה.

קַצְוָה ע"י קַצְבָּה. ירוש' שק' פ"ב מ"ז ע"ד:
שקצותן מן התורות.

קַצְוָא ז"ל, eunuch | Eunuch בר' מ"ז ע"ב: דקיימי
קצוצי עילויה דרבי.

קַצְוָוֹת נ"ד, שבר כלי מתכת | Metall-ent metal
bruch כלי פ"יא מ"ג: מן הקצצות משברי כלים
מן הגרומים וכו'.

קַצְוָצִי תַפְלִין ד"ר, בתים של תפלין | capsules
of the phylacteries | Kapseln der Tefillin
גימ' נ"ח ע"א: ארבעים טאה קצוצי תפלין נמצאו
בראשי חרוגי ביתר.

קַצְוָצִיתָא נ"י, קרש | Brett | board ב"ק צ"ו ע"א:
עבדינהו קצוציתא קני.

קַצְוָרָא: קַצוֹר עָרְסָא ת', חולה, מוסל על ערס דוי
sick in bed | bettlägerig ח"ט מ"ז
(למסח): קצור ערסא.

קַצְוָתָא ע"י קַצְוָתָא. ב"מ מ"ז ע"ב: היכי דמי
קצותא דא"ל עד חמש שנין אכילנא וכו'.

קַצְטָרָא ו', סבצר | Festung | fort חומ' שני' ר'
י"א: וקצטרא דגליל.

קַצֵּי פ"י, תחך. פרס | to cut, to break (bread)
abschneiden, abbrechen (v. Brot) ירוש' בר'
פ"ז י' ע"א: כד חוה קצי חוה טעים.

אֶקְצִי אפ"י, חבדיל וחפריש | ab- | to set aside
sondern סוכה ל"ז ע"ב: כי אקציית מאכילה
אקציה.

אֶתְקַצֵּי אתפ"י, הוקצה והומרש | to be set aside,
to be made unavailable | (gesetzlich) untauglich
werden שבת מ"ג ע"א: מינו דאיתקצאי לבין
השמשות אתקצאי וכו'.

קַצְיָא ד"ר, גזירי עץ | Holzstücke | pieces of wood
שמ"ר פ"ה מן שמיא לית הנאה אלא מן קצייא.
קַצְיָא שם איש | männlicher Name | a man's name
ב"ר פ"ג: אלכסנדרוס מוקרן אהל לגבי מלכא
קציא לאחורי הרי חושך.

קַצְיוֹן שם מקום | Ortname | name of a place
ירוש' ביצה פ"ה מ"ג ע"ב: ר' יוחנן דקציון.

קציעה - (1) קציר חמאנים fig-harvest | *Felgen-*

ernte מעשי טיב מיג בשעת הקציעה ולאחר הקציעה.

(2) תא בבית של תפלין a compartment of the phylacteries | *Abteilung im Gehäuse der Tefillin* תוס' כלי ביב די איז ושל ראש וכו' בין קציעה לחברתה.

קציעות דר. עושי מוללה sappers | *Schanzgräber* ירוש' נר' פיר ליה עיזא קציעות המלך.

קציעה נר. כעס וחרון אף anger | *das Zürnen* אמריר אי' י'הו כרי הביון הזה לקציעה הזאת.

קציעא דר. נורה. צורה, Schnitt, (figure) | *waist* Zerschneidung תרג' שני אמי' אי' ביז בני קציעא הרא.

קציעה גר. (1) כריחה cutting, felling | *das Ab-* schneiden, Fällen כיק ציא עיזא אילן העומר לקציעה.

(2) קביעה stipulation | *Festsetzung, Ver-* abredung שבוע' מיה עיבז קציעה ודאי.

(3) פירות קצוצים cut fruits | *abgeschnittene Früchte* מעשי פ'ג מיד: מצא קציעות בדרך.

(5) תא בבית של תפלין capsule of the phylacte- | *Kapsel der Tefillin* ries כלי פייח מיה: תפלה ארבעה כלים התיר קציעה הראשונה וכו'.
(6) עי' קציעה 2. ירוש' כתי' פ'ב כיו ערד: שאכלנו בקציעת פלוני.

קציעין דר. עי' קציעין 3. תוס' שבי' ב' ויז אמ עשה קציעין גמורין.

קציעתא עי' קצוציתא. ב'ק מ'ז עיזא דמעיקרא קציעתא קרי לה והשתא צינורא.

קצירא תר. חולה sick | *krank* גימ' ניו עיזא: נקם במשך בקצירי.

קצירא גר. התיכה ובריחה cutting | *das Ab-* schneiden ירוש' פאה פ'א מ'ז עיזא קצירת שכולת.

קציע קצת צריך עיון.

קצע פיי. (1) גרר to scrape | *abkratzen* פייב מ'ז שניחן קוצעין.

(2) תיקן דבילה to pack figs | *Felgen zum Trocknen herrichten* תענ' כיה עיזא: קוצעי קציעות.

קצע פיעל, חתך behauen | *trim* to כלי' מכיו מיד: המקצע מכולם וכו'.

קצפון דר. קצה וכעס anger | *Zorn* אמריר אי' י'ה: כרי הקצפון לבזיון הזה.

קצין - קבע ופסק festsetzen | *stipulate* to שבו' מיה עיבז: אמילו קצץ גמ'.

קצצין נפ'. (1) נכרת to be cut | *abgehauen wer-* den בבורים פ'א מיה נקצץ האילן.

(2) נקבע to be stipulated | *festgesetzt werden* ויקיד פיל: מראש השנה נקצצין.

קצצין פיעל - עי' קצצין. שבי' פיר מ'א: שיקצץ להם מזונות.

קקין הפ'. ניכה abziehen, abrechnen | *deduct* to מסרי במ' ח'ז ומקין מבתובתה.

קקצין דר. חושב עצים Holzschläger | *wood-cutter* שהשיר ב' כ'ז הביא קצצים לקצצו.

קקציה גר. (1) עצים כרותים timber | *Holzschlag* שהשיר דר' ייבז קצצת של ארזין.

(2) מנהג תהבולות פומבית של קרובי אדם שנשא אשה שאינה הוגנת לו a ceremony of seve- | *ring family connections with a man who married Beneath his social rank* öffentliche Lösung der Familienbeziehungen zu einem Manne, der eine Frau niederen Ranges ge- | *heiratet hat* כתי' כיה עיבז: כיצד קצצה אחד מן האחים שנשא אשה שאינה הוגנת לו באים בני משפחתו וכו' ואומרים אחינו בני ישראל שמעו וכו' שלא יתערב זרעו בזרענו.

קקצין זיר. (1) עי' קקציה 1. תוס' ב'ק ג' ב'ז: מול את הקצצין וחן לי את הנטיעות.

(2) תרמילי קפניות וכדומה pods | *Schoten* ירוש' שבי' פ'ב ל'ד עיזא: מקצתו עשה קצצין גמורין.

קקיס קבול קנין מודר.

קָרָא -- הִקְרִיא הַפ', קרא באזני אחרים
to lead in reading | vorlesen, rezitieren
פיה כי עיג: לקמן שהוא מקרה את החלל
בבית הכנסת.

קָרָא זי, קשוא בצורת בקבוק | bottle-gourd
Flaschenkürbis יומא עיח עיג: מצטנן בקרא.

קָרָא זי, בקי במקרא | Bibel-
kundiger פסיק שובה קמיה עיג: קראים טובים
ודרשנים טובים.

קָרָא, קָרָאָה, זי, מקרא, כתוב, פסוק בתנ"ך
Biblical verse | Bibelvers ברי ג' עיג: תנא
אקרא קאיו שם גיא עיג: מאי קראת.

קָרָאָוּ עי קָרָא, שהשיר ג' ו קראו ותנו.
קראות עי קריות, ירוש' מגי' פיד עד עיד
קראות בתורה אין קראות בנביא.

קָרַב -- נִקְרַב נפ' -- הובא לקרבן
to be offered | geopfert werden
נקרבו מהן קרבנות ציבור.

קָרַב פיעל -- עשה בתכיפות
to do in near intervals | häufen, in kurzen Intervallen tun
ביק ביד עיג: קרב נגחותיו.

נִקְרַב נתפ', (1) נעשה קרוב
to be brought near | näher kommen
נמיר פ'ג: יש נבחר ונרחק
ונתקרב.

(2) עי' נִקְרַב, ירוש' תענ' פיד סיה עיג: שלא
יהא קרבן מתקרב וכו'.

קָרַב פעוי (1) קרב, נגע
to come near, to touch | nahen, berühren
במיתא ממחאב.

(2) הגין | schützen to protect ירוש' דמ' פיא
כיכ עיג: בני קרתיה קורבין לי.

קָרַבְתָּא גי, קרב, מלחמה | Krieg war תרג'
תהלי' ליה א' (לוחמתי): בעלי קרבתי.

קָרַד פיעל, גרד | striegeln to scrape כיצה פ'כ
מיה ומקדין את הבהמה כיום טוב.

קָצַר פיעל -- דיבר או התמלל בקצרה
to be brief | sich kurz fassen
שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר.

הִקְצִיר הַפ' -- נעשה קצר
to become short | kurz werden
נגעי' פיא מיה: ארוכות והקצירו.

הִתְקַצַּר התפ', כגיל, סופה מ'ז עיג: נחמסו הימים
ונתקצרו השנים.

קָצַר, קָצָרָא זי, כובס | fuller | Walker ירוש'
ברי' פיד ו' עיד: שלחן גבי ר' אלעזר בן עזריה
חד קצרה ביק קייט עיג: קצרא שמה וקצרא
שקיל ליה.

קָצָרָא, קָצָרָה, גי, מבצר | Festung
fort סמרי רב' גיא: קצרא דגלילא: ערב' ליב ע'ג: קצרה
הישנה של ציפורי.

קָצָרָה, הִקְצָרָה, גי, חולי קושי הנשימה
asthma | Asthma בכורות פ'ז מ'ה: רוח קצרת כאח
עליו: שם סיד עיג: רוח קצרה.

קָצָרָן זי, מי שמקצר בתפלתו
one who gives short prayers | Kurzbeiter
short prayers ברי' ליד עיג: כמה
קצרן הוא זה.

קָצַרְקָמִין עי' קסרקסין -- שתשר חי יג: גמל
כל קצרקסין שלו.

קָרָא גי, מין עוף | Pelikan תרג' יב'ע
רב' ייד יז (הקאת): קקא חיותא.

קקאים קבלת קנין אנב מודר.

קָקְרָמִין תי, מעשה קדירה
prepared in a boiler | im Kochtopf bereitet
תרג' ירוש' ברי' מ' מ'ז
(חרי): קקבמין.

קָקוּ פְּדִיפְטִי תי, מחונכים שלא כהוגן
ill-bred | schlecht erzogen ירוש'
ביכ פיה מ'ז עיג: אתון
קקו פדיפטי.

קָקוּאָתָא ברי, מין עוף | ein Vogel a bird חול'
מ'ג עיג: קקואתא שריא.

קָקוּלָא זי, מין צמח | Kardamom
cardamom פ'ס קיד עיג: ראביל קקולי וכו'.

קָקוּנָא עי' הַקְּוֹנָא, עירי כי עיג: בני קקונאי.

יסוף תבנאי חלך ומצאו שהוא עומד על חקריא
 ובר איל איני יכול לירד מסני שאני שכיר יום.
קרויה עיי קרווא. פרה פיה מיג: קרויה שהפבילה.
קרויות זר, העולים לתורה persons called up
 to read from the Torah | *die zur Thora-*
vorlesung in der Synagoge Aufgerufenen
 ירוש' תעני פיד סיח עא: שלשה קרויות שבתורה
 לא יפחתו מעשרה פמוקים.
קרוין [קרוין] ז, בר של שעווה | *wax-candle*
Wachskerze שמיר פלית הגר הזה בשחוא
 רולק אמילו אלף אלפים קרוינין ובקין מדליקין
 תימנו אורי נמקומו וכו'.
קרויבן ז, עגלה | *Wagen* | *carriage* שמיר פמיג:
 אני יוצא בקרויבן שלי.
קרום ז, עור דק | *Häutchen* | *membrane* ננע'
 פיא מיא בקרום ביצה.
קרומד עיי קרמיד. ספרא מצויע פרשה ז'
 פרק רי: אמילו קרומים ואמילו לכנים.
קרוםסטן ז, מין אבן מוכה | *a precious stone*
ein Edelstein שמיר פליה: אשר קרוםסטין.
קרומית ג, 1) קליפה דקה | *the skin-like, scaly*
envelope of reed | *dünne Schale (des Rohrs)*
 חול' פיו עיב: קרומית של קנה.
 2) עיי קרמית. תוס' צוק' חלה א' א'ז אף
 הקרומית חייבת בחלה.
קרומנין עיי קרמולין. תוס' צוק' שבי' ר' י'ש:
 שחלים וקרומנין.
קרונ ז, עגלה | *Wagen* | *wagon* כלא' פיה מיג:
 חיושב בקרון וכו'.
קרויגה גי, שוק | *Markttag* | *market (day)*
Marktplatz כרז' פיו עיא: נבעלת בקרונות.
קרונקא גי, כותרת | *capital of a column*
Kapitäl תרג' מליא ז' פיו (הכותרת האחת):
 קרונתא תדא.
קרונסמומל ז, מין אגס | *a pear* | *eine Birnen-*
art תוס' עוקצ' ג' ז'ז הקרונסמומלן והפרישין
 וחקורדין וכו'.

קרדא ז, מין רמש קטן | *a mille* | *eine Milbe* ויקר
 פיה: לזרא ר' אביתר אומר לקרדא.
קרדו, קרדיון, קרדוניא שם ארץ | *name of*
a district | *Name einer Landschaft* תרג' בר'
 ח' ר' (הרי אררט): פורי קרדו יביע שם: פוזרי
 וקרדו: בר פליג: פורי קרדוניא.
קרדיונמס [קודרנטיס] ז, מין סמכע רומי
 | *quadrans, a Roman coin* | *eine römische*
Münze ירוש' קיר' פיא ניה עיר: שתי פרופות
 קרדיונמס.
קרדס עיי קרדס. ירוש' שבת פיד ז' עיא: עד
 שיקרדס.
קרדניא עיי קרדו. תרג' יביע בר' ח' ר' (הרי
 אררט): שום פוזרא חד קרדניא ושום פוזרא
 חד ארמיניא.
קרדס פיי, מרס בקרפון | *to chalk (to polish)*
mit Kreide abreiben תוס' צוק' כלי ביק ר' פיו:
 קרדסן שפן ועשאן כלים.
קרד -- קרא בספר | *to read* | *lesen* פיא מיא:
 מאימתי קורין את שמע בערבית וכו'.
קרדג קריאת הגבר.
קרדזת קריאת התורה.
קרוא גי, עיר, קריה | *town* | *Stadt* תרג' במ' ליב
 ל'ו (עיר מבצר): קרוין כריבן.
קרוב עיי קירוב. בת' פיה עיא: שארה זו
 קרוב כשר.
קרובה ז, מי שעובר לפני התיבה, שליח צבור
 | *leader in prayer* | *Vorbeter* שהשיר ה' יא:
 ר' אלכסנדרי קרובה.
קרונא ז, קשוא בצורת בקבוק | *bottle-gourd*
Flaschenkürbis תרג' יביע בר' ביא י'ר (חמת
 מים): קרוא דמיא.
קרוי תי, קרה | *bald* | *kahl* תרג' יביע ויק' י'ג
 י'ה (קרה הוא): קרוח תוא.
קרניא גי, כסיס של קורות למעמד תבנאים
 | *scaffold* | *Gerüst* שכור פייג: לך אצל אבא

קרטיסין מי, אכל פת שחרית to breakfast | früh-
stücken קהל'ר ה' חז' יתיב למקראם.

קרטיסין מי, מטבע קטנה a small coin | eine kleine Münze ירוש' שק' פ'ב מ'ו ע'ד: ריגורין קרטיסין.

קרטיבלא נ' מצע spread | Unterlage, Polster חג' כ'ד ע'א: שצברן על גבי קרטיבלא.

קרטיגניא, קרטיגני כרך קרתא חדתא שכצפון אפריקא Carthago | Karthago ויקיר פכ'ו: אלכסנדרוס מוקדון אול להדא מדינתא דשמה קרטיגנא: מנח' ק'י ע'א: מצור ועד קרטיגני וכו'.

קרטיוב ע'י קרטיוב. מנח' פ'יב מ'ד: בארבעים סאה הוא מוכל בארבעים סאה חסר קרטיוב אינו יכול למכול בהו.

קרטיבלא ע'י קרטיבלא. שבת ע'ס ע'א: החיא בקרטיבלא.

קרטיון מי, גרוד, לגיון troop, army | Trupp בר' ל'ב ע'ב: על כל רהטון ורהטון כראתי לו שלשים קרטיון.

קרטיפנא מי, שרמט Kratz- scratch, crack | Kratz- wunde, Ritze כ'י ע'ב: לית בהו קרטיפני.

קרטימ פ'י, נחה לנתחים to cut into pieces | in Stücke schneiden ירוש' מעשיש פ'ד כ'ד ע'ד: וקרטימן קומוי.

קרטיגנין ע'י קרטיגניא. בר' כ'ס ע'א: איר יצחק דמן קרטיגנין.

קרטיסין, קרטיסה מי, נייר, שמר, תעודה paper, document | Papier, Dokument קד' פ'ג ס'ד ע'א: חד בר נש חוה חייב לחבריה סאה דיגורין בקרטיסין שלח חמשינ גבי שליחא אמר ליה אין לא יתב לך קרטיסה לא תתן ליה כלום.

קרטיסין, קרטיסין מי, חג רומי a Roman festival | ein römisches Fest ע'ו פ'א מינ: ואלו אידיהן וכו' וקרטיסין (צ'ל קרטיסין) וכו'.
(2) איסור prohibition | Verbot בחורש קד' ע'ב: למלך וכו' וקבע קרטיסין וכו'.

קרטיסלינא מי, מין אבן rock-crystal | Berg-kristall תרג' אס' א' ו': קרטיסלינא ומרמורין.

קרטיסמיל, קרטיסמיל ע'י קרטיסמיל. תומ' כלא' מי ד'ז: היו מרכיבין קרטיסמיל על גבי עוגם: ירוש' שם פ'א כ'ז ע'א: קרטיסמיל.

קרטיספא, קרטיספא שם אמורא name of an Amoräer | Name eines Amoräers ר'ה פ'א נ'ז ע'א: דאמר רבי קרטיספא בשם רבי יוחנן: מורק פ'ג פ'ג ע'ד: ר' קרטיספא.

קרטיצא מי, מין רמש an insect | ein Insekt שהשיר א' א' קרטיצא בישי מיניה.

קרטיקין ע'י קרטיקין. ילק' איכה תתל'ג: מלאו כל חקרוקין דם.

קרטיקתא ע'י אקרטיקתא. גר' מ'א ע'א: החיא קרטיקתא.

קרטיסין מי, מין יין a sort of wine | eine Wein-art ירוש' שבת פ'ו י'ד ע'ג: מהו משתי קרטיסין בשובתא.

קרטישא מי, קור חוק frost | Frost תרג' יר'ע בר' ל'א מ' (וקרח בלילה): וקרשא בליליא.

קרטיסין שם מקום name of a place in Palestine | Name eines Ortes in Palästina כ'י פ'ח מ'ו: ומנין היו מביאין את היין קרטיסין וכו'.

קרטיסין - נעשה קרטיס to become bald | kahl werden מעש' פ'א מ'ג: וכל תלכנים משיקרחו. נקרה נפ' - כנ'ל. נגע' פ'ח מ'ה: חור הראש והזקן ונקרחו.

קרטיסין הפ' - כנ'ל. ירוש' מעש' פ'א מ'ה ע'ד: משיקריהו וכו' משיעשו קרטיסין.

קרטיסין מי, אורג weaver | Weber מנ' י'ב ע'ב: אפ' קרטיס בביתיה פרדשכא ליתיה.

קרטיסין נ' קרטיס baldness | Kahlköpfigkeit תרג' ו'ק' י'ג מ'ג (בקרטיס): בקרטיסיה.

קרטיסין שם מקום Ortsname שבת קנ'ב ע'א: מהבא לקרטיסין.

קרטיסין ת' קרטיס bald | kahl כפרא ו'ק' פרשה ד' פרק ו': הכהנים לרבות הקרטיסין.

קְרִיבוּת נִי, 1) עִי קְרִיבָה. פִּי קִיחַ עִיבֵּ
קריבות שחיו חמצין בהן.

2) קורבת משפחה relationship | Verwand-
schaft בִּיר פִּיעַ: נשיקה של קריבות.

קְרִיבוּתָא עִי קְרִיבָה. תְּרִי יִבִּיעַ דְּבִי לִיא יִדִּ:
תלוא צדיקא אתאמרת קריבותא במיתתחון.

קְרִיד תִּי, מכוסה (הקדרה מבפנים) בקליפת זוחמה
נוקשה של התבשיל covered with a crust of
sediments | mit einer Kruste (dem Boden-
satz im Kochtopf) bedeckt קריד והאי לא קריד.

קְרִידָה נִי, קריאה reading | das Lesen בִּיר יִג
עִיב: קרית שמע.

קְרִינְסִי נִי, מרגל spy | Späher פִּסְקִיר פִּיגִ:
קרינסי הושיב יוסף בפלטרין כיון שהרגישו
ביעקב וכו'.

קְרִינְתָא עִי קְרִי 2, תְּרִי יִבִּיעַ בִּיר מִישׁ גִּי (ראשית
אוני): שירי קריות הרחורי.

קְרִינְתָה נִי, קרחת kahle Stelle | baldness מכות
נִי עִיב: יכול אפילו קרה ארבע וחמש
קריתות וכו'.

קְרִינְי נִי, בעל מקרא Bibelk. | Biblical scholar
diger ויקיר פִּילֵל קרי וחניי.

קְרִינְיָא, קְרִינְיָה עִי קְרִינְיָא 1, יִרְשִׁי פִּאנָה פִּיא פִּיו
עִידִ: רִי מִנָּא שִׁמְעַ כֹּלְהוֹן מִן הָדִין קְרִינְיָא קִידִ
פִּיג מִיד עִיבֵּ תִנְאִי קְרִינְיָה.

קְרִינְיָה נִי, קול הקורא call | das Rufen דְּכִיר פִּיגִ
נִשִּׁם שְׁקִיבְלָתִי אֵת הַתּוֹרָה בְּקִרְיָה כִּךְ אֲנִי מוֹסֵר
לִבְנִי בְּקִרְיָה.

קְרִינְיָנָא נִי, בעל קורא Leser, Vorleser | reader בִּים
פִּיג עִיב: קרינא דאגרתא איהו ליהוי פרונקא.

קְרִינְיָה נִי, התהוות קרום וקליפת בלחם וכדומה
formation of a crust | Krustenbildung יִרְשִׁי
חֵלָה פִּיב בִּית עִיבֵּ הַכֵּל הוֹלֵךְ אַחֲרֵי קְרִינְיָה בְּתַנּוּר.

קְרִינְיָא נִי, מִין יִין מִתּוֹק ein sweet wine | süßer Wein
עִיב: קרינא חסרא חליא.

קְרִיטִיקוֹן נִי, נתר, קרמון chalk | Kreide יִרְשִׁי
כִּיצָה פִּיד מִיב עִיבֵּ: שִׁפִּין אֵת הַכֶּסֶף בְּקְרִיטִיקוֹן.

קְרִיטִילָא נִי, קְרִיטִילִיתָא נִי, מֵל Korb | basket
וִיקִיר פִּכִּינָה: מֵלָא קְרִיטִילָא: בִּיב עִיד עִיבֵּ וְעִיבֵּ
הַחִיָּא קְרִיטִילָא.

קְרִיטִים פִּי, תלש pflücken | to pluck מַעֲשֵׂי פִּיג
מִישׁ מְקִרְמֵם עֵלָה עֵלָה וְאוֹכֵל.

קְרִיטִים פִּי, עִי קְרִיטִים, כִּלִּי פִּל מִיא: קִירְמָן או
שִׁפִּין בְּשׁוּפִין וְכו'.

קְרִיטִמָא עִי קְרִיטִינִי, תְּרִי יִשִּׁי גִי כִיג (סרינים):
קרממא.

קְרִיטִעַ פִּיא, קַמֵּץ וְלֵג springen | to leap בִּיר
פִּעִיד: חִיז מְקִרְמִעִים כּו כֵּל חִלְיָה.

קְרִי -- 1) מִקְרָה רַע, אִסּוֹן mishap | Unfall רִיה
פִּיז עִיבֵּ: אִדָּם שְׁאִירַע כּו קִרִּי או אִוְנָם.

2) מִקְרָה לִילָה, הַפִּלְטָה שִׁכְבַּת זֶרַע בְּהִימָה הַדְּעָת
pollution | Pollution זִכִּים פִּיא מִיבֵּ: הִרְוָה
קִרִּי בִיזֵם חֲשִׁלִּישִׁי לַסְּפִירָת זִוְכּוּ.

קְרִי נִי, עִיר, קִירָה Stadt | town תְּרִי יִשִּׁי יִשִּׁי בִּי
(עִיר בְּעִיר): קִרִּי בְּקִרִּי.

קְרִינְיָא נִי, 1) מְקִרָא, כְּתוּב Bible verse | Bibelvers
תְּרִי אִם חִי פִּיה לַמְּקִימָא קִירָא.

2) תּוֹלַעַת worm | Warm מוֹסָה גִי עִיבֵּ: זִנּוּתָא
בְּבִיתָא כִּי קִירָא לְשׁוֹמֵשֵׁמָא.

קְרִינְיָא נִי, עִיר, קִירָה Stadt | town תְּרִי שְׁנִי אִם
רִי אִי: לִכֵּל קִירָא וְקִירָא.

קְרִינְיָה -- 1) פְּעוּלַת הַחֲזָגָה בְּקוֹל אֵת הַכְּתוּב בְּסִפּוּר
reading | das Lesen בִּיר פִּיב מִיָּה: סִפּוּר
מְקִירָתָא שִׁמְעַ.

קְרִינְיָתָא תְּנָבֵר קוֹל צַעֲקַת הַתְּרַבּוּל crowing | der
Hahnenschrei יוֹמָא פִּיא מִיָּה: לֹא חִיתָה קִירָתָא
הַגְּבֵר מְגִיעָה עַד שֶׁחִיתָה עוֹרָה מִלֵּאָה מִיִּשְׂרָאֵל.

קְרִינְיָה נִי, גִּישָׁה וְהַתְּקִרְבוּת coming near |
das Nahen מִנְתִּירִי גִי עִיבֵּ: מִשְׁעַת קִרְיָה
שְׁלִשָּׁה.

קְרִינְיָבִי עִי קְרִינְיָה, שֶׁהִשִּׁיר גִּי: קְרִינְיָבִי וְחִימְיָבִי.

קריתא נ"י עגלת צב *ge-* a covered vehicle | *deckter Wagen* כתי' יז ע"ב: קריתא דמנמנה בה בלתי.

קרם - נתבסה בקרום *ein* | to form a crust *Häutchen, eine Kruste bilden* שבת פ"א מ"י אין נותנין פת לתנור וכו' אלא כדי שיקרמו פניה מבעד יום.

הקרים הם, כנ"ל, ירוש' תר' פ"י מ"ז ע"ב: כצ"ח שהקרימו.

קרם ז', שמיה *Bahang* | *banging* ביצה לי ע"ב: בקרמין ובמדינין המצוירין.

קרמא ז' (1) כנ"ל. משי' ד' פ"ו (אמון מצרים): קרמא דמצראת.

קרם (2) קרום *Häutchen* | *membrane* חול' מיה ע"א: קרמא עילאה.

קרמוד ע"י קרמיד. תומי צוקי' כלי' ביק' ב' ג' הסלונות והקרמודין.

קרמולין ז"ר, מין קשואים | *a sort of gourd* *eine Kürbisart* ירוש' שבי' פ"ב ל"ד ע"ב: קרמולין פמורין.

קרמיד ז', רעק *Dachziegel* | *roof-tile* ירוש' תענ' פ"א ס"ד ע"ב: עד שיודחו פני הקרימיד.

קרמיון שם נחר בארץ ישראל *name of a river in Palestine* | *Name eines Flusses in Palestina* פרה פ"ח מ"י: מי קרמיון ומי פונה וכו' מי הירדן ומי ירמוק.

קרמית נ"י, מין חטה גרועה *Kuh-* | *cow-wheat* *weizen* תומ' חל"ה א' א"י: אף הקרמית חייבת בחלה.

קרן - עיקר ויסוד. הסכות העיקרי בניגוד לתוספת *principal, capital* | *Grandkapital* וריוח *Grundwert* סאה פ"א מ"א: אלו רבדים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה וחקרן קיימת לעולם הבא: ביק' פ"ט מ"ה משלם קרן וחומש.

קרנא ז' (1) כנ"ל. ביק' ג' ע"א: מיכליא קרנא. (2) שם אמורא *Name eines Amoräers* | *name of an Amora* ב"ב פ"ט ע"א: א"ל שמואל לקרנא פוק תני להו וכו'.

קרנמון וקרננון ז', מין שושנה *a species of Lily* | *eine Lilienart* ירוש' כלא' פ"א ל' ע"א: שושנת המלך - קרנמון.

קריספאלי נ"י, זכוכית מלוששת *ge-* | *crystal* *schiffenes Glas* ילקי' א"י תתרימ"ה: זכוכית מוכה קריספאלי.

קריספא. קריספא. קריספא שם אמורא *Name eines Amoräers* | *name of an Amora* ירוש' ע"ז פ"ג מ"ב ע"ד: ר' קריספא: מנה' פ"א י"ח ע"ג: ר' קריספא: יב' פ"א ב' ע"ג: קריספא.

קריעה נ"י, פעולת הקורע ושומע *das* | *tearing* *Zerreißen* יומא פ' ע"א: בן פקועה מעון קריעה.

קריעת ים סוף בקיעת ים סוף כשעת יציאת בני ישראל ממצרים *the division of the Red Sea for the passage of the Israelites* | *die Spaltung des Roten Meeres bei dem Durchzug der Kinder Israel* ירוש' בר' פ"א ג' ע"ד: קריעת ים סוף.

קריין ז', שחר, שחרית *Morgen-* | *early morning* *röle, Frühe* תרג' תה' ג"ז פ' (שחר): צלוחא דקריין.

קריצה נ"י, פעולת הקורץ בעיניו ובשפתיו וכיוצא *Gebärde* | *gesture* יב' ק"ח ע"ב: ברמיזותיו ובקריצותיו.

קריצתא. קריצתה נ"י, ע"י קריין. תרג' יביע ברי' ל"ב כ"ה (עמוד השחר): עמוד קריצתא: ירוש' בר' פ"א ב' ע"ג: היו מתלבין וכו' בקריצתה וראו אילת השחר שבקע אורה.

קריקם ע"י קולקם. ירוש' מעש' פ"ה ב"ב ע"א: הקריקם וכו'.

קריר, קרירא ת', קר *cold* | *kalt* ב"ר פמ"ה: בארבע שעות מולא קריר ושמשא שריב: שבת ג"ג ע"א: חמרא אפילו בתקופת תמוז קרירא לה.

קרירותא נ"י, קור *Kälte* | *cold* תרג' משי' כ"ה י"ג (כצנת שלג): קרירותא דתלגא.

קריתא נ"י, עיר, קריה *Stadt* | *town* תרג' משי' י"ח י"ט (קריה עוז): קריתא עשינתא.

קרין -- נקרין נפ', נקצץ ונחתך | *to be nipped off*
abgeschnitten werden פאה פ"ז מ'דל נקרצת
 עם האשכול.

קרין פיעל, קרץ ורמו | *Gesten-*
machen יומא י"ט ע"ב: מקרץ בשפתותיו.

קרין פ"י, (1) נשך | *to bite* | *beißen* עירי סיה
 ע"א: אי קרצתו כינת.

(2) השכים | *to get up early* | *früh aufstehen*
 ירוש' ע"ז פ"ח מ'ד ע"ד: קרץ ונמק לית.

קרין ז', חתיכה | *Stück* | *piece* תומ' ב"ב פ' י"ט:
 פשתן עד שיעשנו קרצין.

קרצובא ז', מין צמח דוקר | *Nessel* | *nettle* תרג'
 משי פ"ז י"ט (חדק): קרצובי.

קרצול, **קרצולא** ז', קרמול | *Knöchel* | *ankle*
 תומ' צוק' מוכה ג' ג"ז עובר גמים עד קרצוליו:
 ב"ב ע"ג ע"ב: דקאים ער קרצוליה במיא.

קרצמיונא ז', מאזנים | *Wage* | *scales* איכר א'
 ה"ז חרין קרצמיונא.

קרצית ג', מין רמש | *ein Insekt* | *an insect* ג"ט:
 פ"ז ע"ב: קרצית שבעמיד.

קרצף פ"י, גרד | *atriegeln* | *to curry* ביצה פ"ב
 מ"ה: אין מקרדין וכו' אף לא מקרצפין.

(קרצף) **אתקרצף** אתפ', וחתגרד | *to scratch*
oneself | *sich kratzen* תרג' איוב ב' ח'
 (להתגרד): לאתקרצפא.

קרקא ע"י קרדקים. יכ' ק"ב ע"ב: האי
 קרקא מיקרי.

קרקבן ע"י קורקבן. תומ' חול' ג' (ר), פ"ז
 בקרקבנין בבבד ובלב.

קרקומניקא ע"י פירומניקא. שהשיר ר' ח':
 זקים -- קרקומניקא.

קרקור ז', צעקת הצפרדעים | *croaking* | *das*
Quaken תנח' בא ר"ז: קרקורן היה קשה להן
 יותר מהשחתן.

קרקיאות דר', ע"י קרקס. בת' ח' ע"א:
 לפאמירות ולקרקיאות.

קרנא זול. **קרנזול** ז', אלכסון | *diagonal*
Diagonale ב"ב ק"ח ע"ב: פלגי ליה בקרנזול:
 ב"ב י"ג ע"א: חד גיסא נברא וחד גיסא נהרא
 פלגין לה בקרנא זול.

קרנית ע"י קרון. שהשיר ת' ב"ז עגלות וקרניות.

קרס -- הקרים הפי. פקע | *bersten* | *to burst*
 ב"ר פ"ב: אם אני נותן לתוכן חמין מתבקעין
 צונין מקרסין.

קרסטל ז', סל | *Korb* | *basket* ירוש' שבת פ"י
 י"ב ע"ג: עד שימלנו בקרסטל.

קרסם ק"י, ברסם. | *benagen* | *to bite off, to trim*
bescheiden פאה פ"ב מ"ז: קרסמות גמלים;
 שבת פ"ב מ"ב: המקרסם וכו'.

נתקרסם נתפ', נחתך | *beschnitten* | *to be chopped*
werden תומ' ב' ב"ב א' פ"ז: השולחן והמבלה
 וכו' שנמקרסמו.

קרע פיעל, (1) קרע וגזר | *zerreißen* | *to tear*
 מויק כ"ז ע"ב: ואין מקרעין בפניו.

(2) חקק | *einritzen* | *to scratch, to engrave*
 תומ' ג"ט ב' ו': המקרע על העור כתבנית כתב.

נתקרע נתפ', נקרע מעצמו | *von selbst zerreißen, zerfallen*
to become torn נקרע פסול נתקרע כשור.
 נקרע פסול נתקרע כשור.

קרע -- חקיקה עשויה בנייר וכדומה | *groove*
Ritze ג"ט י"ט ע"א: מקרעין לתם גייר חלק
 ומכלאים את הקרעים דיו.

קרפיף, **קרפיפא** ז', מקום מוקף ובלתי מקורה

מחוץ לעיר עשוי לתשמישים שונים
Einfriedigung | *enclosure* (for storage) outside the town

(für Lagerzwecke) im Weichbild der Stadt

כ"ד ע"ב: קרפיף וכו' שהוקף לדירה: ירוש' ק"י
 פ"ב ס"ב ע"א: אסקיד גרבוני גבי קרפיפא דתכריה.

קרפטינון ז', של בד רק | *made of fine linen*
aus feinem Leinen אמתי' א' ו': ברפם --
 קרפטינון.

קרפף ע"י קרפיף. ירוש' עירי פ"א י"ט ע"א:
 קרפף כל שהוא פמוד לעיר.

קִרְקִיפּוֹל ע"י קִרְקָה. ע"ז י"א ע"ב קריפולו של ר' ישמעאל.

קִרְקָה ז'. מקום מרוץ ושאר שעשועים כיוצא בזה circus | Zirkus שבת ק"ג ע"א קרקסאות וכו'.

קִרְקָה ע"י קוֹלְקָה. מעשי מ"ה מ"ה: והעדרים הסעירות וכו' אף הקרקס.

קִרְקִיסְיוֹן עור כרכמיש name of a town on the

Euphrates | Name einer Stadt am Euphrat

איכ"ר א' י"ח: בקרקסיון דעל פרת.

קִרְקָעִית ג'. תחתית, ירכתיים bottom | Boden י"ב קפ"ז ע"ב בקרקעית של ספינה.

קִרְקָה, קִרְקָפּוֹל ז'. קִרְקָפּוֹתָא ה'. גולגולת skull, head, scalp | Schädel, Kopf ע"ב לקרקא גברי: תוס' חול' ה' מ"ה מ"ן לך לגיון שאין בו קרקפלין: ר"ת י"ז ע"א: קרקפתא דלא סנה תפילין.

קִרְקָר - 1) כרכר ורקר tanzen | to dance ב"ר פס"ד: וה"ז מקרקרין בו וכו'.

2) קרא וצעק schreien | to cry שמו"ר פ"ט מקרקר אחריהם כתרנגולת.

קִרְקָרָה קרקרנה ע"י קִרְקָעִית. כלי ס"ב מ"ב: הדקין שבכלי חרס וקרקרותיהן ודפנותיהן: תוס' שם ב"ק ב' ב"ז יש להן קרקרנות ואין להן דפנות.

קִרְקָשׁ מ"י. קשקש. צלצל. דפק | clap, to ring klappern, klingeln תוס' שבת י"ג (י"ד) י"ז: אין מקרקשין לא את הזוג וכו': ב"ר פ"יב: מקרקשת בקרניה.

קִרְקָשׁ, קִרְקָשָׁא ז'. קִרְקָשָׁתָא ג'. פעמון bell | Schelle תוס' שבת י"ג (י"ד). י"ז: מטלסלין את הקרקש: ירוש' שם פ"ד ה' ע"ב: הקשורים - קרקשוא: ב"ק ג"ב ע"א: מאי משכוכית הכי תרגמו קרקשוא.

קִרְר ז'. נהג בקרון Wagenlenker | wagon-driver ג"מ פ"ז מ"א: שכר את החמר ואת הקרר.

קִרְר - נְתַקְרָר נתפ', 1) הסיג את החום to cool oneself | sich abkühlen ע"ב: נתקדר בציל.

2) שב למנוחתו sich beruhigen | to be pacified י"ב מ"ג ע"א: לא נתקרה דעתו וכו'.

קִרְר פֶּעַל, אִקְרָר אפ"י, ציגן kühlen | to cool שבת ח' ע"ב: דעבדו אינשו לקרורי נפשיה: פ"י ע"ז ע"א: אקורי קא מיקר ליה.

אִתְקִרָר אפ"י, ע"י נְתַקְרָר. תרג' יב"ע שם' ב' ה': לאתקררא על בהרא.

קִרְרִישׁ - מין בעל חי סקרין a kind of antelope | eine Antilopenart חול' ג"מ ע"ב: קרש אף על פי שאין לו אלא קרן אחת מותר.

קִרְרִישׁ מ"ע, 1) נעשה מוצק | to become solid fest werden ירוש' נזיר פ"ז נ"ז ע"ב: הנפל שלא קרשו אבריו.

2) קפא gerinnen | to congeal פ"י מ"ד ע"א: שמא ינחום ויקרש הדם.

הִקְרִישׁ ה"פ, נתן לדם וכדומה לקפוא to cause to congeal | gerinnen lassen חול' ד' י"ז: השוחם והקריש.

קִרְתָּא ג'. קור Kälte | cold תרג' מ"ש' ב"ה ב' (יום קרת): ביום דקרתא.

קִרְתָּא, קִרְתָּה ג'. עיר, קריה Stadt | town ירוש' תעני פ"ד מ"ה ע"ד: מב קרתא: שם פ"ד מ"ה ע"ד: מירון קרתא.

קִרְתִּיגְנִי כרד קרתא ודחא בצפון אפריקא Carthago, Karthago ירוש' שבי' פ"ז ל"ז ע"ב: הקנוי - קרתיוגני.

קִרְתִּינִי ת"י, בן עיר השדה, בן כמר provincial | Provinzial דם' פ"ו מ"ד: הקרתני שקיבל שדה מירושלמי.

ק"ש קריאת שמע.

קִישָׁא מ"ע, התוכח diskutieren | to discuss כ"ת מ"ב ע"ב: האי מילתא קשאי בה רבא ורב יוסף.

קִשָּׁא'מ קנסו שונג אמו מזיד.

קִשָּׁבָא ח', חמר בוסר halbreife | half-ripe date חול' ד' ע"ב: מלח ספקא דקשבא.

wahrheiten ב"ר פניה: מפני קושט בשכל
שתתקשט וכו'.

קָשָׁם (פעל, 1) *gerade machen* ישר | ישר
יצר הרהורי לבבא.

(2) *zubereiten* | *to prepare* 'ב' סיג עיב:
מקשטא ליח תבא.

אֶתְקַשְׁמָא, **אֶתְקַשְׁמָא** (תתהדר | *to be dressed*
sich putzen תעני כ"ג עיב: כי מיקשטא.

(2) *sich bereiten* | *to be prepared*
חרג' עמ' ר' יב' (הכונן): אתקשטא.

(3) *geschleudert werden* | *to be shot*
נורק ביריה ירוש' שמוח י"ש י"ג: גירא ראשא
יתקשטון ביה.

קִישָׁמָא וי, רוכח קשת *Bogenschildtze* | *archer* ירוש'
העני פיד סים עיב: שמוח אלפים קשטין.

קִישְׁמָגִית גי, מין מקרח *ein Bohrer* | *a borer*
כלי פביא מיג: במכבש של חרש ונקשטגית וכו'.

קִישִׁי (פערי, 1) היה קשה *hart sein* | *to be hard*
יומא כ"ח עיב: קשו משמשא.

(2) *fragen, etn-* | *to object* שאל שאלה, קושיא
wenden ירוש' גדי פיה מי עיד: לא כבר
קשונתה ר' לעזר קומי ר' יוחנן.

אֶתְקַשְׁי (אפי, 1) כגיל 2. יב' עיז עיב: אקשי לחו כל
הני קושייתא.

(2) *hart machen* | *to harden* הקשה
יב'ע שמי י"ג מיה: אקשי לבא דפרעה.

אֶתְקַשְׁי (אפי, 1) עי' **הֶתְקַשָּׁה**. ב"ר פסיב: הוון
יתבין ומתקשיין.

קִישִׁי תי, קשה *hart, schwer* | *hard, difficult* תרג'
שמי י"ח כיו: פתגם קשי.

קִישְׁיָא (1) ח"י, כגיל. תרג' שמי א' י"ד (עבודה
קשה): פולחנא קשיא.

(2) *Schwierigkeit, Einwand, Wider-* | *objection, contra-*
spruch עירי י"ג עיב: הא גופא קשיא וכו' קשיא
שימוש אשימוש.

קִישָׁה -- **הֶקְשָׁה** הפ' -- נעשה קשה *to become*
hard | hart werden ירוש' פס' פיז ליה עיב:
שמופו להקשות.

הֶקְשָׁה עצמו לָדַעַת עורר. עצמו לקיטח אבר
to cause erection wilfully | vorsätzlich Erektion verursachen נדה י"ג עיב: המקשה עצמו
לדעת יהא כנרדי.

הֶתְקַשָּׁה (תפי, 1) ילדה בקושי *to be in hard*
labour in travailing | schwer gebären
נתקשית אמו בלידה.

(2) *to become hard | hart werden* קשה
תוס' נדה ו' ר"ז משהיקשו חרדיין.

(3) *to find oneself in difficulty | sich in einer Schwierigkeit befinden*
נמצא במצב קשה
den תנח' בהעלהך וי: נתקשיתי לעשותה.

(4) *sich sträuben* | *to resist* סירב
מיב: מתקשה כנגדו.

קִישוּם עי' קישום. כתי עיב: נחנית מריח
קשומיה.

קִישוּי וי, חבלי לידה קשים | *protracted travailing*
schwere Geburt נדה מ"ו עיב: אין קשוי לנפלים.

קִישָׁם פ"י, 1) ירה בקשת *to shoot | schießen*
במיר פייב: וקושט בחץ.

(2) *schmücken, putzen* | *to adorn* תיקן והידר
ב"ס קיז עיב: קשום עצמך ואחר כך קשום אחרים.
קִישָׁם פ"על, 1) כגיל 2. שמור פכ"ג: בנוהג
שבועלם כלת מקשטין אותה ואח"כ מכניסין
אותה לתופה.

(2) *mit Heftigkeit fließen* | *to gush* קלח
צוק' עירי פ' (ו), כ"ה ביבין המקשטין וכו'.

הֶקְשִׁימָא הפ', הכין *to make ready | vorbereiten*
כ"ר פכ"ח: והקשימן לפורענות ואחר כך
הוא פורע.

הֶתְקַשְׁמָא (תפי, 1) התהדר *to adorn oneself | sich schmücken*
במיר פ"ב: לאכן יקרה שמתקשמות
בה הנשים.

(2) *to be verified | sich be-* התאמת והתאשר

קָשִׁיוּ ג', קושי hardness | Härte תרג' שמי' אי' ייד (כפרד): בקשיו.

קָשִׁיוּת ג', (1) עקשנות Starrsinn | Stubbornness ביד פניג: רכה וקשיותו עמו.

(2) קישוי אבר erection | Erektion כ"ר פציה: קשיות שנתקשיתה עם אדונתה.

קָשִׁיט, קָשִׁיטָא ת', ישר, זכאי | upright, true gerecht, redlich תרג' יביע דב' ליב ד' (וישר): וקשים בדנא: שם ו' ה' פולחנא קשיטא.

קָשִׁיטוּתָא ג', יושר Geradheit | Uprightness תרג' ברי' כ' ה': קשיטות לכא.

קָשִׁירָה ג', איגוד וכריכה | knotting, tying das Blenden ירושי' שבת פיו יי עיג: מה קשירה תיתה במשכן שהיו קושרין את המיתרים.

קָשִׁישׁ, קָשִׁישָׁא ת', זקן | old | alt יב' פיו עיג: רח ביקשיש בוליהאי: כת' ציד עיב: אבי' קשישא.

קָשִׁישוּתָא ג', זקנה | hohes Alter old age ב"ב קמיב עיב: מידי בקשישותא תליא מילתא.

קָשִׁישוּן ע"י קישושט 2. שבת גיג עיג: קשישין שעל גבי השבר.

קָשִׁיתָא ג', גלעין | Kern | kernel חול' מימ עיג: קשיתא דאשתכח במרה.

קשעיה קריאת שמע על המטה.

קָשִׁקֶשׁ פיעל (1) השמיע קול | klingen | to ring מוסה' עיב: חיתה שכינה מקשקשת לפניו בזוג.

(2) נדנד | baumeln lassen | todangle ירושי' תעני' פיג מיו עיג: מקשקש את רגליו בנחל קרון.

(3) עדר | behacken | to hoe מריק' עיג: יכול לא יקשקש תחת הזיתים.

(4) קושש, לוקט | sammeln, auflesen | to gather ילקי ברי' עיו: פועלים הייתי צריך שיקשקשו אותה.

התקשקש (1) התפ', נעשה קשה | to become stiff | stelf werden נדה ביו עיג: משיהקשקשו חרדין.

(2) השמיע קול קשקוש | klappern | to rattle חול' עיד עיב: כאנח המתקשקש.

קָשִׁקֶשֶׁן זר, (1) שיירי קש | pieces of straw Streu כת' מ' עיג: צינור שעלו בו קשקשין.

(2) ע"י קישושט. תומ' שבת ד' (ה'), ה': בקשקשין שעל גבי השבר.

קָשֶׁר - עדר | veranstalten | to compose איכ"ר פתיחא: מה לכם קישרין במסדר.

נָקֶשֶׁר נפ' - ע"י נָצַר. ב"ר פמיו' משנקשר דמו. הוּקְשַׁר הופ', נההבר | sich ver- | to be joined elnigen ויקיר פיל: יוקשרו כולם אגודת אחת וכו'.

קָשֶׁר - (1) עניבה ופיתול | Knoten | knot ברי' ז' עיג: קשר של הפליין.

(2) מקום חיבור פרקי האברים | joint | Gelenk נדה גיב עיב: קשרי אצבעותיה של יד וכו'. קָשֶׁרִי הַמִּלְחָמָה מ: רכות הקרב | line of battle Schlachtreihe סופה פ"ח מ"ה: הירא ויד הלבב כמשמעו שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה.

קָשֶׁשׁ פיע, נודקן | alt werden | to grow old ב"ב ציב עיב: השתא דקשישנא לדרדקי.

אֶתְקַשְׁשׁ אהס', התקשט | sich | to adorn oneself schmücken ירושי' תעני' סיב סיה עיג: נתקושש גרמן ער דלא נקושש חורנין.

קָשֶׁת פ"י, אָקֶשֶׁת אפי', ירה בקשת | shoot | to schießen תרג' ירושי' שמי' מיו דין קשת עליהן גירין: תרג' מליב י"ט ליב (ולא יורה): ולא יקשית.

קָשֶׁת - אחד מ"ב הזולות | a sign of the Zodiac Sternbild im Tierkreis ב"ר פציה: כול קשת.

קָשֶׁתָא ג', (1) קשת | Bogen | bow תרג' שיב אי' כ"ב (קשת יהונתן): קשתא דיהונתן.

(2) שם מקום | Ortsname | name of a place ב"ב מ"א עיב: ההוא גברא דרר בקשתא בעליחא.

(3) הצד הכולט של הקיבה | the curved side of the stomach | die gewölbte Seite des Labma- gens חול' ג' עיג: דאקשתא וכו' לא פליגי דאמור.

קָשֶׁתוּיָא ז', רוכה קשה | Bogenschütze | archer יב' מיו עיב: שיתא אלפי קשהוין.

קָשֶׁתָנִית ע"י קשטנית. תומ' שבת י"ג (י"ד), י"ה מלמלין את הקשתנית וכו'.

מ"א עיג: כמלך שהוא יושב על קתדרין שלו.
 קתוליקום ע"י קתליקום. ירושי שקי פיה מ"מ
 ע"א: אין פוחתין משני קתוליקין.

קתידרא. קתידרה ע"י קתדרה. כתי ס"א
 ע"א: יושבת בקתידרא; ירושי שבת פיג ו' ע"ג:
 הספסל והקתידרה.

קתליקום ד, מקד עליין a high officer | Ober-
 beamer ביר פייתו שהיה קתליקום לביתו
 של פרעה נחיו בידו מספרות האצרות שלו.

קתרום ז', 1) ארז cedar | Zeder ריה כג ע"א:
 ארז - קתרום (בחו' ארז: קתרום).

2) שם קשפחה Familien- name of a family
 name שם נ"ו ע"א: אוי לי כבית קתרום.

קתל, קתלא נ"י בית יד handle | Griff מכות פיג
 מ"א: נשמת הברזל מקחו; שבויע' מיג ע"ב:
 קתא דמגלא.

קתאליקום ע"י קתליקום. שהשיר ז' פ"י: פחותא
 - קתאליקי.

קתארא ז', פלע rock | Fels חרב' משי' לי כ"ה
 ועבדין לחון ביתא בקתארי (הוצ' אח' בקתריין).

קתבי ע"י קוסב. תופ' שבי' ו' ב"ה זיתים של
 שביעית אין עושין אותן בקתבי.

קתדרא, קתדרה נ"י קתדרין ז', כמא
 שיש לו ממוכין Lehnstuhl | chair with back
 כתי פיה מ"ה: יושבת בקתדרא; כלי פ"ד מ"ג:
 חיתה מוטה על צדה כעין קתדרה; ירושי יומא פ"ד

ר' רב, רבי, רבן.
 ר"א רבי אליעזר; רבי אלעזר.
 ראב"א רב אדא בר אבהו; רב אדי בר אבין.
 ראב"ה ר' אליעזר בן חורקנוס.
 ראב"י ר' אליעזר בן יעקב.
 ראב"ע ר' אלעזר בן עזריה; ר' אלעזר בן ערך.
 ראב"ם ר' אלעזר בן פדת.
 רָאָג פעל, חמר *gelüsten* | *to desire* | חרג' מש'
 כ"א כ"ו (התאמה תאוה); ראב רנתא.
 רָאָה -- רָאָה דְּכָרִי... נתן את היתרון לדברי
 פלוני *to prefer the opinion of* | *jemandes*
Ansicht vorziehen אבות פ"ב כ"ה רואה אני
 את דברי ר' אלעזר בן ערך.
 רָאָה כְּאִילוֹ חשב והחזיק | *to consider (as if)*
betrachten als ob... כ"ב פ"ג ע"א: רואין את
 האמצעים כאילו אינן.
 נְרָאָה -- (1) התקבל על הדעת *to appear reason-*
able | *einleuchten* ק"ח ע"ב: נראין דברי
 ר' יהודה.
 (2) היה ראוי *(rituell)* | *to be fit, to become fit*
zulässig sein, (werden) כ"ה ע"ב: נראה
 ונדרה חזר ונראה.
 רָאָי -- (1) סיכ, איכות | *nature of a case, aspect*
Eigentümlichkeit, Charakter ב"ק ג' ע"ב: לא
 ראי הקרן כראי השן וכו'.
 (2) עי' רָעַי. מכש' פ"ו מ"ז: והל"חה מרוחה ותראי.
 רָאָיָה גי' הוכחה ובוסת *Beweis* | *proof, evidence*
 עד' פ"ב מ"ב: לא ראינו אינו ראיה.

רָאָיָה גי' (1) חבטח *seeing* | *das Sehen* ר"ה כ"ד
 ע"ב: לא תחא שמיעה גדולה מראיה.
 (2) קרי, זיבה | *attack of pollution, menstruation*
Anfall von Blut- oder Schleimfluß זב' פ"א
 מ"א: ראיה שלוחב; נדה פ"א מ"ה ראיה ראשונה.
 (3) חומעה במקדש בג' דגלים | *appearance in the Temple (on the three festivals)* | *das Erscheinen im Tempel (an den 3 Wallfahrts-*
festen) חג' פ"א מ"א: הכל חייבין בראיה.
 רָאָיוֹן ו', קרבן ראיה *Opfer* | *the pilgrim's offering*
des Wallfahrers פאה פ"א מ"א: והראיון וכו'.
 רָאָיָה עי' רָאָיָה. ר"ה כ"ד ע"ב: משם ראיה.
 רָאָיָמָא ז', ראם, שור הכר *Wildochse* | *wild-ox*
 תרג' ירוש' דב' ל"ג י"ז (קרני ראם); קרני ראמא
 רָאָמָנָא עי' רָאָיָמָא. ירוש' בלא' פ"ז ל"א ע"ב:
 ראמנין.
 רָאָשׁ -- ראש גולָה נשיא היהודים בבבל
chief of the Babylonian Jews | *Exllarch*
 ע"א: ראש גולה שבבבל ונשיא שבארץ ישראל.
 ראש הַמְדַבְּרִים החשוב שבנואמים, ארי שבחכורה
the first among the speakers | *Hauptredner*
 שבת ל"ג ע"ב: ר' יהודה בר אילעאי ראש
 המדברים בכל מקום.
 ראש הַשָּׁנָה יום ההחלת השנה החדשה *New Year* | *Neujahr*
 ר"ה פ"א מ"א: ארבעה ראשי
 שנים הם באחד בנימן ראש השנה למלכים וכו'.

(2) מורה *Lehrer* | teacher | מ"ר | מ"ר ע"ב | הרב ככעס והתלפיד ככעס.

(3) תואר לאמוראים שבבבל *title of the Babylonian Amoraim* | *Titel der babylonischen Amoräer* | פ"ר | מ"ר | ע"ב | אמר רב חמא בר עוקבא א"ר יוסי בר חנינא וכו'.

(4) כנוי לאבא אריכא, ראש ישיבת פורא *name of Abba Aricha* | *Beiname des Amoraers Abba Aricha* | ע"ב | רב הנא הוא ופליג.

רָבִים צבור, פובלי, *Gemeinde* | *öffentliche* | ירוש' מני' | מ"ר | ע"ב | בית הכנסת של רבים וכו' | יחיד.

רָבִים בפומבי *öffentliche* | *in public* | בר' | מ"ר | ע"ב | הקהיל קהילת ברבים.

רָבָא שם אמורא *Name eines Amoraers* | ג"ר | ע"ב | רבא מאי טעמא לא אמר כרבה.

רָבַב פיעל, עשה כוצק *to thicken, to line* | *dicht machen* | ע"ב | נכרי ריכבן ועוכרן וישראל נתן לתוכן יין.

רָבַב פיע, היה גדול *to be great* | *groß sein* | ירוש' מ"ר | מ"ר | ע"ב | כגון | א"ר | רכבין וכו'.

רָבַב ז', שומן, שמנונית *grease, fat, greasy stain* | *Fett, Fettfleck* | סיכה מ"ר | ע"ב | מוכרי רבב; שבת קי"ד | ע"ב | תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה.

רַבְבִּיָּה רבה בר בר חנה.

רָבַב פ"י, גיכב *to pile up* | *aufstapeln* | ספרא ויק' | פ"ק | ר' | פרשה ד': | יכול | יהא זורק ורובג.

רָבַד ז', סלאי *patch* | *Flicken* | שבת קי"ד | ע"ב | רבב וכו' | רבינא אמר רבד איתמר.

רָבַה פיעל (1) לקח רבית *to borrow on usury* | *gegen Zinsen verborren* | רבית תמריכה בפירות.

רָאשׁ יְשִׁיבָה המורה הראשי שבבית המדרש *presiding teacher of the Talmud academy* | *Hauptlehrer der Talmudskademie* | בר' | נ"ו | ע"ב | נעשה ראש ישיבה.

רָאשׁ מָקוֹם שם מקום *name of a place* | *Ortsname* | ירוש' ד"ר | פ"ב | כ"ב | ע"ב | ראש מ"א.

רָאשׁ תוֹר משולש *triangle* | *Dreieck* | כלא' | פ"ב | מ"ו | היה ראש תור חטים נכנס בתוך של שעורים מותר מפני שהוא נראה כמוף שרתו.

רָאשֵׁי פְּרָקִים כללים, עיקרי דברים *leading principles* | *Grundsätze, Lehrsätze* | ע"ב | אכל כוסרין לו ראשי פרקים.

רָאשֵׁי תִּיבוֹת קיצורי מלים *abbreviations* | *Abbreviaturen* | תנח' | האוינו | ה' | קח ראשי תיבות של פסוקים וכו' | נגז' | מהאוינו | מיערוק וכו'.

רִאשִׁיָּה ראשי אברים שאינם חזרים.

רִאשׁוֹן (1) מדרגה ראשונה של קרבת משפחה *first degree of (direct) relationship* | *erster Verwandschaftsgrad* | כ"ח | ע"ב | ש"י כראשון תנן.

(2) מדרגה ראשונה של מומאה *first degree of uncleanness* | *erster Grad der Unreinheit* | מהרות פ"ב | כ"ג | הראשון שבחולין מכא ומטמא. ראשון ראשון זה אהרי זה *one after the other* | *einer nach dem anderen* | ע"ב | מ"ב | ראשון ראשון וכו'.

רִאשׁוֹת ג"ר, מראשות הכמה *head-part of the bed* | *Kopfseite des Bettes* | הנח' | ב"ר | מ"ו | כ"ר שיטול החסך ממרגלותיו ותנה בראשותיו.

רִאשִׁית -- משרה *office* | *Amt* | ירוש' | ר"ה | מ"א | נ"ו | ע"ב | העבירו בראשותו.

רִאשִׁתָּה ז', מין סהלת העור *a skin disease* | *etne Hautkrankheit* | כ"ר | פ"א | כ"ר | מיני פחין ואין לך מכולן רע לחסמיש אלא ראחן כלבד.

רָב (1) ארון *master* | *Herr* | ג"ר | י"ב | ע"ב | ע"ב | יכול הרב לוטר לעבד עשה עמי ואיני זנך.

רְבִי, רְבִיָּא ז', נער *boy | Junge* תרג' ברי ליי
בי (נער): רבי; סוכה ה' עיבז שכן בככל קורין
לינוקא רביא.

רְבִיָּה ג', התרבות *increase | das Zunehmen*
במיד פִּיבִי רביה לאב רביה לבן.

רְבִיּוֹתָא ג', נעורים *youth | Jugend* תרג' קהלי
יב א' (בימי בחורתיך): בימי רביהתך.

רְבִיָּא עי' רְבִית תרג' ירוש' שמי' כיב כיז (נשך):
רביא.

רְבִיָּה ג', גדולה *elevation | Erhebung* ביד פִּיבִי:
בן פרת - רביית יוסף.

רְבִיָּה ג', קמח חלוט בשמן *pulp of flour mixed
with hot oil | mit heißem Öl angerührtes
Mehl* מני' פִּיבִי עיבז: ריבה שמן לרביכה.

רְבִינָא שמות אמוראים *names of Amo-
ræim | Namen von Amoræern* כיה עיבז:
כי אתא רבינן בימי פִּיבִי עיבז: רב אשי ורבינא.

רְבִיעֵי ז', (1) רבע, אחד מארבעה *one fourth
Viertel* גיט' ניה עיבז: רביע דקרקע דהן שליש
במעט.

(2) חתיכה מרובעת *square (block) | vier-
eckiges Stück* מדות פִּיבִי מיד: ורביעין של אדו:
על גביהן.

רְבִיעָא ה', רביעי *fourth | vierter* תרג' ברי' ב'
ייד (תנחור הרביעי): נהרא רביעא.

רְבִיעָה ג', משגל עם בהמה *carual connection
with beasts | Geschlechtsverkehr mit Tieren*
עיו פִּיבִי מִיבִי: מפני שחשודין על הרביעה.

(2) עונת הגשמים *rainfall | Regen* (season of)
(zeit-) העני' פִּיבִי מִיבִי: רביעה ראשונה זכוי.

רְבִיעוֹתָא ג', הפראה *fructification | das Be-
fruchten* תרג' יב"ע דב' לייב בי: כרביעות רוחי
מפרא ומנחבין על דתאין.

רְבִיעִין זר, סין כלי זמר *a musical instrument
ein Musikinstrument* תרג' ש"ב ו' ה'
(ובמגענים): וברביעין.

(2) חכנים בכלל *to include | hinzufügen, ein-
schließen* שבי' בִּיבִי עיבז: או נפש כי תשבע ריבה.
התְרַבָּה הַתִּפִּי, נתוסף *to be increased | zuneh-
men* אבות פִּיבִי מִיבִי: בארבעה פרקים הדבר
מתרבה.

רְבִיָּה (1) תי, גדול *great | groß* גיט' ניב עיבז:
קם ליה בדרכה מיניה.

(2) ז', מורה *teacher | Lehrer* ירוש' יב' פִּיבִי:
ו' עיבז: רבה דמתניתא זכוי.

(3) שם אמוראים *name of Amoraim | Name
von Amoræern* בייב עיבז: רבה בר בר חנה.
רְבִיבָה [רְבִיבָה] ג', שקעורה *cavity | Höhl-
lung* מדות פִּיבִי מִיבִי: ורבוכה היתה לו' במערבו
ששם היו נוחנין פכולי חמאת העוף.

רְבִינָא ז', אדון *lord | Herr* ביר פִּיבִי:
לאדון - לרבון: תרג' ברי' מייב ל' (אדוני הארץ):
רבינא דארעא.

רְבִינָא ה' עולמים, רבנו של עולם כנו לנבזה
Master of the world | Herr der Welt, Gott
יומא פִּיבִי עיבז: רבון העולמים: ברי' ש' עיבז:
רבנו של עולם.

רְבִינָא ג', גברת *mistress | Herrin* תרג' משי'
ל' כינ' (שפחה כי תירש גברתה): ואסתא די ירתא
לרבינתא.

רְבִינָא ג', (1) יתרון *superiority | Vorzug, Würde*
גיט' מִיבִי עיבז: מאי רבתייכו.

(2) תדוש, דבר סלא *something remarkable |
Bemerkenswerthes, Auffälliges* חג' בִּיבִי עיבז:
מאי רבותיה דגביכת.

רְבִי (1) תואר לחכמים ולאמוראי ארץ ישראל
*title of the Tannaim and of the Palestinian
Amoraim | Titel der Tannaiten und der pa-
lästinensischen Amoräer* בִּיבִי מִיבִי: עיבז: הכוז
וכו ורבי קרו לך.

(2) כנו לר' יהודה הנשיא *surname of R. Juda han-
Nasi | Beiname des R. Jehuda han-
Nassi* גיט' נים עיבז: מימות רבי ועד רבאשי לא
מצינו תורה וגדולה במקום אחד.

את הרבנות; חרגי תנן ס"ח כ"ה; וקבילו רבנותא בתריהון.

רַבָּנָן זר, שם כללי להכמי המשנה והתלמוד
the Talmudic scholars | die Weisen des
Talmuds מג" ב' ע"א: אתו רבנן ועקרי הקנהא
דתיקנו אנשי בגמ' הגדולה.

רַבְרַבָּנָן, תקנת חכמים, שאינה מן התורה
rabbinical (enactment) | rabbinisch (im Gegensatz zu
mosaisch) פס' י' ע"א: אסו בריקת חמץ
ראורייתא דרבנן הוא.

רַבְרַבָּא, **רַבְרַבִּי** = רב אפי, עיי אפי, שהשיר
ני וי: ר' רבביה בשם רבסא וכו'; ירוש' עז
מיה מיה ע"א: שאל לר' חייה ולרבמי ולרבמי.

רַבֵּעַ (1) חיה מונח to liegen תוס' כלא פ"א:
אין נחתנין זמורה בין יהי קורות כדי שתירבע
ביניהן.

(2) הפרה to fructify | befruchten תענ' ו'
ע"ב: שרובע את חקרקע.

(2) שכב את זכר משככי אשה to commit pe-
derasty | Päderastie treiben סנח' פ' ע"ב:
פלוגי רבעו לאונסו.

רַבֵּעַ נֶפֶשׁ, נבעל בעל החי עיי ארם
to be covered by a man (animal) | von einem Menschen
begattet werden (Tier) ס"א מ"ד: הרובע
והנרבע.

רַבֵּעַ מַיָּעַל (1) השקה to irrigate | bewässern ירוש'
פאה פ"ז כ' ע"ב: מכין שהוא מרבעה היא עושה
יותר לשנה חבאה.

(2) עשה במעם הרביעית to do for the fourth
time | ein viertes Mal wiederholen
רבי ש"ז: הוי מפסס זכו ומרבע.

(3) עשה בצורת מרובע to square | viereckig
machen תוס' עיר' ו' (ה'), י"ז ריבע את
העיר וכו'.

רַבְעִיתָא ג', שכיבת lying | das Liegen חרנ'
תנ' קליט ג' (אדחי ורבעי): בתלכותי וברבעייתי.

רַבְעִי ת', של שנה רביעית that which is in its
fourth year | vom vierten Jahre
פ"ח מ"ד: כיצד מדין נמסע רבעי.

רַבְעִיתָא -- עיי רַבֵּעַ 2. חס' סיג מיה: ורביעית
של ארז על גביה.

רַבְעִיתָא עיי רַבֵּעַ 2. ירוש' תענ' פ"ב מיה
ע"ב: רביעיתא קרמיתא.

רַבִּיצָה ג', שכיבת בעלי חיים
lying down of animals | das Sichhinlegen von Tieren
ע"ב: רביצה בעימה.

רַבִּית, **רַבִּיתָא** ג', נשך, הרבית | interest, usury
Zins כ"ב מיה מ"ז ולוין סתן ומלוין אותן
ברבית; חרנ' יח' י"ז (תרבית): ורבייתא.

רַבִּיתָא ג', (1) נערה Mädchen | girl סנח' ק"ט
ע"ב: תהיא רביתא וכו'.

(2) גידול growth | Wachstum יומא ע"ה ע"ב:
רביתיה דינוקא.

רַבִּל **אַרְבֵּל** ארם, ננער to be shaken | ge-
schüttelt werden חולי מים ע"א: מירבל הוא
דורבל.

רַבְמִי = רב אפי, עיי אפי, ירוש' ע"ז מיה
מיה ע"א: שאל לר' חייה ולרבמי ולרבמי.

רַבִּי (ז', 1) תואר כבוד לראשוני התנאים
title of the first Tannaim | Ehrentitel der
ersten Tannaim תוס' ע"ד ג' ד"ז: מי שיש לו
תלמידים ותלמידיו קוראין אותו רבי בשתכחו
תלמידיו קורין אותו רבן בשתכחו אלו ואלו
קוראין אותו כשכחו.

(2) מורה teacher | Lehrer ירוש' חר' פ"ח מ"ז
ע"א: חר בר נש זמין הר רבן.

רַבָּנָא (ז', 1) תואר כבוד לחכמי בבל
title of Baby-lonian scholars | Titel babylonischer Tal-
mudgelehrter כ"ב ע"א: רבנא אשי.

(2) שר גדול chief | Fürst חרנ' תנ' מ"ז י'
(נדיכי עמים): רבני עוממיא.

רַבָּנִי שם אמורא name of an Amora | Name
eines Amoraers כ"א ע"ב: רבנאי אתה
דרי חייל בר אבא.

רַבָּנוּת, **רַבָּנוּתָא** ז', שררה Herr-
schaft אב' מ"ז: אהוב את המלאכה ושנא

רגג פיי, רגג פיעל, חמד - *to long, to desire | ge-*
 lüsten, begehren תהי סיג ב' (כמה לך
 בשדו); רגג לך כסרין שחיש ב' ג' (חמדתי
 וישבת); רגגת למיתב.

רגגא זי, מחמד *desirability | Begehrtes*
 יח' ביד מין (מחמד עיניך); רגגא דעינד.

רגגה זי, חמדה, חסד *desire | Begehren*
 דח'ב ליב כיו (כלי חמדה); מאני רגג.

רגגל תי, כפות ברגליו האחרונות
hindlegs | an den Hinterbeinen gefesselt
 ידוש' שבת פיה ז' עיג עקוד בידו אחת רגול
 בשתי רגליו.

רגול תי, שיש לו חברבורות ברגליו
streaked at the leg | an den Beinen gefleckt
 מ' (עקד); כל דרגול.

רגומא זי, חובה קשת *archer | Schütze*
 איכה א' יח: רגמו רגומיא גירין לסלכא.

רגומקא זי, מקילת, רגימה *stoning to death | das Steinigen*
 ייד: נחב יתיח לרגומקא.

רגועיתא שם אשה *Frauen-*
name תרג' שני אס' ב' מין רגועיתא וכו'.

רגוש עי' ריגוש, תרג' חח' פיה ח' (שאנו גליהם);
 ורגוש גליחוק.

רגז -- נרגז נפ', רגז פיעל, כעס, התקצף
to be angry, to rage | zürnen, wüthen
 שר הנרגז (בהי' אחי' הנרגז) וכו'; מכי' בשלח
 שירה פ'מא התחילו מרגזין.

רגז זי, כעס, קצף *anger | Zorn* תרג' רב' פ' ב'
 חנה רגז מן קרם יי.

רגזן תי, בעסן, נוח לכעוס *irritable, quarrelsome*
reizbar, zänkisch, jähzornig שבת קניו עיגא
 גבר רגז.

רגזנות, רגזנותא גי, כעסנות, מרת הנוח
 לכעוס *hot temper | Jähzorn* מיד עיגא
 מחסכת מרתיו של הקביה מסדת רגזנות למדת
 רחמנות; קיר' מ' עיב: רגזן לא עלתה בידו
 אלא רגזנותא.

רגיץ פיעל, (1) הזה *to irrigate | bewässern*
 מאה ב' ב': המרגץ את שדהו.

(2) הרשיב את הקרקע כדי לנקותה *to sprinkle*
besprengen שבת ציה עיגא המכבד והמרגץ.

(3) הפיץ והרחיב *to spread | verbreiten* ידוש'
 כח' פייב'ל'ח עיגא: ריבץ תורה בישראל יותר מסך.

הרגיץ הפי', (1) בגל 2 תנח' חוקת וי: ומרגיץ
 עליו סים.

(2) בגל 3 מני' כיט עיגא: בתי כנסיות ובתי
 מדרשות שקורין ומרגיץ בהם תורה.

התרגיץ הפי', נעשה מורטב *to be besprinkled*
besprengt werden שבת ציח עיגא: וגמצא
 מתרגץ מאליו.

רגיץל זי, מין כלי לבשמים *a bag for perfumes, spices | Gewürzbeutel*
 חרבעל וכו'.

רגיץן תי, בעל חי שדרכו לרכוץ תחת משאו
habitually breaking down under the load | regelmäßig unter der Last zusammenbrechend
 ביט פ' עיגא: פרה זו וכו' רבצנית היא.

רגיקה -- רתימה *team | Gespann* פרה ב'
 (א'), גי: הכניסה לרבקה ורשה עם אמה.

(רברב) התרברב תתפי, התגולל וחתנצא *to as-*
sich überheben same superiority במיד פייזה
 על מה את מתרברב עלינו.

רברבותא, רברבותא גי, גאונות, *pride, boast | das Großtan*
 תרג' תה' יי' (כגאות);
 ברברבותא; שם ייב' די' (לשון מדברת גדולות);
 ולישנא דמללא רברבותא.

רבעיע רבונן של עולם.

רביתא תי, אדיר, גדול *great and mighty | groß-*
mächtig תרג' מליב יי' יט' (המלך הגדול);
 מלכא דרבנתא.

ריג רבן גמליאל.

רגב שם מקום *Ortsname* מנח' פ'ח טיג: רגב בעבר הירדן.

רגם פיעל, הרגים הפי, סקל *steindgen* | *to pelt*
ילק' ויק' תרשיו: בכר היו מרגמין את פני ואת
כל גופו: תנח' קדושים ח': בכר היו מרגימין אותי.

רגם פיי, רגם פעל, כניל, תרגי תהי סיה כיה
(רגמתם): רגמו יתחק שבמיא אבנין: אפי' הי
ידו רגמיה דוד לגלית.

אתרגם אתפי, נסקל | *to be stoned to death*
gesteinigt werden תרגי שמי' כיה כיה (סקל
יסקל השור): אתרגמא יתרגים תורא.

רגם עי' רגם, ילק' רבי תתעיד: רגם דחגרא.
רגן פיעל, תתלונן, רמן *to grumble | murren*
כיר פ'כ: הנחש וכו' שריגן דברים על בוראו.

התרגן חתפי, דתגודד להבורות כתלוננים
to band together (as grumbling crowds) | sich zu
murrenden Gruppen zusammenrotten ספרי
רבי כ'ד: כמתלהמים ומתרגנים.

(רגע) הרגיע הפי, התנווע הילד מביקום למקום
to move (from place to place) | sich fort-
bewegen ירוש' קיד' פיד סיה עידו: חדא דאת
אמר בתינוק שאינו מרגיע אבל בתינוק המרגיע
צריך שני עדים.

(רגף) אתרגף ארפי, ננער ונמער | *to be shaken*
erschüttert werden תרגי ש'כ כ'כ ח' (ותגעש
ותרעש הארץ): ואתרגיפת ואתרגיפת ארעא.

(רגרג) אתרגרג אתפי, עי' רגג, תרגי משי' יג
ד' (מתאוה): מתרגרגא נפשית.

רגש פיעל, המה ורעש | *to create excitement | Auf-*
regung verursachen איכיר ב' ד': קול צרות
מרגשות.

הרגיש הפי, (1) עורר | *to stir up | in Aufregung ver-*
setzen יוסא כיד ע'כ: כדי להרגיש את כל העזרה.
(2) חש | *to feel | fühlen* שבת יג ע'כ: אין בשר
המת מרגיש באיזמל.

(3) שם לב, הכיר | *to notice | merken* קהליר ד'
א': כשנולדה מרים לא חרגיש בה בריה וכשמתה
נפתלקה חבאר וחרגישו הכל.

רגא ד', טין סמכע ומשקל | *a weight and coin*
Gewicht und Münze בכורח יא ע'א: הלכתא
ברגיא ונמת תלתא זוזי.

רגינתא נ', חמק, חמדה *desire | Lust, Wunsch*
תרגי דהייב כ'א כ' (כלא חמדה): כלא רגינתא.

רגינתא נ', רוגז, קצף | *wrath | Zorn* תרגי איוב
כ'א ל' (ליום עכרות): ליום רגינתא.

רגיל ת', נהוג ולמדה, מנוסה | *conversant, used to*
gewöhnt, erfahren תעני' פ'כ מ'כ: זקן ורגיל.

רגילה ב', מין צמח *portulaca | Portulak* שביעי'
פ'ס מ'ה: אוכלין ברגילה עד שיכלו וכו'.

רגינתא נ', סקילה *stoning | das Steinhagen*
תרגי רות א' י'ה רגימת אבנא.

רגיעה נ', חווה והמכם | *agreement | Überein-*
kommen תע' ב'מ י'א כ'ה: וירשאינ הנחתמין
לעשות רגיעה ביניהם.

רגל - גרגל נפי, הסכין לדבר | *to be wont to*
gewohnt sein נדה ט'ז ע'כ: שר הגרגל וכו'.

הרגיל הפי, (1) הדריך, קירב וסיגל לדבר | *to accustom*
gewöhnen ב'ים פ'ד מ'יכ: שהא מרגילן לבוא
אצל.

(2) המשיך (water) | *to convey (water) | Wasser leiten*
מויק ח' ע'א: כל מקוה שאין ארבעים מאה
מרגילין לחוכו ארבעים מאה.

(3) הפשים את העור מן הרגלים ולמעלה | *to flay*
an animal from its feet upward | einem Tier
das Fell von den Beinen aufwärts (im
ganzen) abzulehen חול' פ'ס מ'ג: המפשים וכו'
המרגיל וכו'.

התרגל חתפי, הסכין | *to get used to | sich ge-*
wöhnen ירוש' גר' פ'א מ'כ ע'ד: יעשו סעודה
והן מתרגלין לכא דרך סעודה.

רגל - גרגל בשכיל, בגין | *for the sake of*
wegen ב'ר פ'צ'ה: כולן לרגלי עליו.

רגלים לדבר יש חוכחה וסוד לדבר | *there is a*
reason for it | die Annahme ist berechtigt
נז' פ'ס מ'ג: שרגלים לדבר וכו'.

רָדָה פִּיעַל י- (1) יסר, ענש *to chastise | zücht-* *gen* שְׁמוֹר פִּיב; וְלֹא יִרְדֶּה בִּיכּוּרָיו.

(2) פִּירַם *to spread | ausbreiten* עִיר קִיד עִיֵּא: מְכִיֵּא חֲבֹן וּמִרְדֶּה בָּהּ.

רָדָה ז', חֲרִישָׁה *das Pflügen | ploughing* בִּיב יִיב עִיֵּא: כִּי רָדוּ יוֹמָא.

רָדִי פִּי, (1) חֲרַשׁ *pflügen* | *to plough* תִּרְג' מִלֵּיא יִישׁ יִישׁ (חֲוֹרֶשׁ): רָדִי.

(2) מִשַּׁל *herrschen* | *to govern* תִּרְג' וִיק' כִּיֵּו יִיז (וִירְדוּ בָכֶם שׁוֹנְאִיכֶם): וִירְדוֹן בְּכוֹן מְנַאִיכוֹן.

(3) עִי רָדָא. תִּרְג' מִלֵּיא יִיב יִיד (וְאִנִּי אִיפֵר אֲתִכֶּם בְּעִקְרֵיכֶם): וְאִנָּא אֲרִידִי יִתְכוֹן כְּמִרְגָּנִין.

אַתְרָדִי אֲתִפִּי, (1) נִחַרַשׁ *gepflügt* | *to be ploughed* *werden* תִּרְג' יִרְמִי כִיֵּו יִיח (צִיּוֹן סָדָה תַּחְרַשׁ): צִיּוֹן חָקַל תַּחְרַדִּי.

(2) נִעְנַשׁ *gezüchtigt werden* | *to be chastened* תִּרְג' כִּישׁ יִישׁ (בְּרַבִּיּוֹם לֹא יִישׁ- עֲבָד): כְּמִלִּי לֹא מִתְרַדִּי עֲבָדָא.

רָדִיא ז', תּוֹרַשׁ *Pflüger* | *plougher* יִרוֹשׁ שְׁבִי פִּיה לִיֵּו עִיֵּא: לִית אֲוִרְחָא דְכֹד גִּשׁ מִיכּוֹס תּוֹרָא רָדִיא.

רָדִיא ז', חֲרִישָׁה *das Pflügen* | *ploughing* בִּיק מִיֵּו עִיֵּא: אִי גִבְרָא דּוֹכִין לְרִיאָא וְכוּי.

רָדִיָּה, רָדִיָּיָה גִי, (1) שְׁלִטָּן *Herr-* | *rulership* *schaft* כִּיר פִּלִּיד: מִוֹרָא וְתַתִּית חֲזוּרָא וּרְרִיָּה לֹא חֲזוּרָה.

(2) הוֹצֵאת פֶּת מִן כַּתְנוֹר וְכוּרְמָה | *delaching* *das Abnehmen (des Brots von dem Ofen)* רִיָּה כִישׁ עִיבָה רִדִּית חֶפֶת וְכוּי. וְעִיֵּי רָדָה.

רָדִיָּין עִי רָדִיא. רִוַח רִבָּה אִי יִישׁ: לִפְרָה וְכוּי רִדִּיָּיָת הִיא וּמִשִּׁיָּה חֲלָמִים חֲלָמִים.

רָדִיָּים זִיר, כִּלִּי חֲרִישָׁה *Pflüge, Acker-* | *ploughs* *gerät* כִּיר פִּמִּיא: מַעֲכִירִים רָדִים עֲלֵיהֶם וְכוּי (בְּהוּי אֲוִד: רִיאָא).

רָדִיפָּה (1) גִּי, פִּעוּלָה וְזִרְדָּף *das Verfolgen* | *pursuing* יִרוֹשׁ בִּיק פִּיד דִּי עִיבָה כְּסִרְדָּף שֶׁלֶשׁ רִדִּיפּוֹת.

הַתְרַנֵּשׁ הַחֲפִי, הַתְרַחֵשׁ, קִדָּה פִּתְאוּם | *to rush forth* *stürmisch hereinbrechen* בִּיק פִּי עִיב: פּוֹרְעֵנִיּוֹת הַמְתְרַנְשׁוֹת לְכוּא עַל הַצִּמּוֹר.

רָנֵשׁ פִּיעַ, הִיָּה גִרְגּוֹ *aufgeregt* | *to be agitated* *sein* תִּרְג' לִיח מִי (שְׁאֲנֵתִי מְגַהֶמֶת לְבִי): רְגִישִׁית מְנַחֲמֹתָא דְלִבִּי.

אַרְנֵשׁ אֲפִי, (1) הִרְגִּיז *beunruhigen* | *to stir up* תִּרְג' תִּהִי מִי דִי (הֲרַעֲשֵׁת אֲרָק): אֲרַגִּישָׁתָא אֲרַעָא. (2) עִי הֲרָנֵשׁ גִּי, תִּרְי יִבִּיע שְׁמִי בִי גִי כְצִרִים מִרְגִּשִׁין עֲלָה.

אַתְרָנֵשׁ אֲתִפִּי, גִּרְגּוֹ וְנִסְעָר *erschüt-* | *to be shaken* *tert werden* תִּרְג' שִׁיב כִּיב חִי (וְתִרְעַשׁ הָאֲרָק): אֲתִרְגִּישֵׁת אֲרַעָא.

רָדָא פִּי, יִסֵּר, חֲלָקָה *züchtigen* | *to chastise* תִּרְג' מִלֵּיא יִיב יִיד (אֲבִי יִסֵּר אֲתִכֶּם בְּשׁוֹמִים): אֲבָא רִוָּא יִתְכוֹן כְּשִׁרְבִיפִין.

רָדָד פִּיעַל, רִיקַע וְהִדֵּק פּוֹחִים וְכוּיִיב | *to beat, to* *plattschlagen* | *flatten* שְׁבַת קִינ עִיֵּא: מִרְדִּי מִמִּי מִשְׁגָּן.

רָדָד פִּי, רָדָד פִּעַל, כְּנָלָה. תִּרְג' שְׁמִי לִישׁ גִּי (וִירְקַעוּ אֶת פִּחִי הַזֶּה): וְרִדִּירָא יִת מִמִּי דְרַהֲבָא.

אַרְדָּד אֲתִפִּי, נִעֲשָׂה רַק *dünn* | *to become thin* *werden* גִּרְי מִיֵּא עִיבָה: עֲנָבִים גִּמִּי כִי מִירְדָּדִין.

רָדָד ז', אֲרַג *Tuch* | *cloth* תּוֹסִי אֲהֵלִי חִי אִיז כּוּיַת תַּתָּה חֲרִירָה.

רָדָדָא ז', חֲצֵר הַחֶלֶק שֶׁל אֲרַג *the smooth side* | *of cloth* | *die glatte Seite eines Gewebes* תִּרְג' יִבִּיע וִיק' יִיג גִּיָּה (בְּקִרְתּוֹ אוֹ בְּגִבְחָתּוֹ): כְּרִדִּיָּה אוֹ בְּלִבְרִיָּה.

רָדָדָה -- הוֹצִיא לֶחֶם מִן הַתְנוֹרָה, דְּבַשׁ מִן הַכּוֹחוֹת וְכוּיִיב | *to defach, to take out* | *herausnehmen, abnehmen* (Brot vom Backofen, Honig aus dem Bienenkorb) שְׁבַת דִּי עִיבָה: הַדְבִּיק פֶּת כַּתְנוֹר הַתִּירוֹ לֹא לְרִדּוֹתָהּ.

נִרְדָּדָה נִפִּי, הוֹצֵא (פֶּת מִן הַתְנוֹרָה וְכוּיִיב) | *to be de-* | *tached* | *herausgenommen werden* בִּי חִי: וְהִיָּה נֶאֱמָה וְנִרְדָּה מִבְּנִינִים.

Art Hobel שבת ציו עינאשאי אפשר לה לרשות הרבים שהילקט במלקט ורהיטני; מכות כ"א עינא יבול אם לקט במלקט ורהיטני יהא דייב.

(רהין) הרהין הפי, טון במשכון to deposit as a pledge | *verpfänden* לא עינא נכרי שהלוח את ישראל על חמצו וכו' כשהרהינו אצלו.

רהיר רשות הרבים.

רהיש ראש השנה.

רובא זי, רוב *majority* | *Majortät* חולי י"א עינא רובא דאיתא קמן.

רובא תי, רב, גדול *great, elder* | *groß, Älter* ידוש' ברכי סיב ח' עיב ר' הושעיא רובא.

רובא זי, בחור *young man* | *Jüngling* טומה כ"ו עינא הרובא שנשא עקרה.

רובד זי, 1) מרצפה *pavement, terrace* | *Pflaster* יומא פיד סיג: הרובד הרביעי שכהיכל. 2) נופו של אילן *interlaced branches* | *ineinander geschlungene Zweige zweier Bäume* חולי קים עיב: היתה יושבת בין שני רוכרי אילן.

רובדא כגל ג, תרג' דהייב ז' ג' (רצפה); רובדא רובא ג', מקפה, רוטב *sauce* | *Sauce* ידוש' פס' פיי ל"ו עיב: חרופת וכו' ולמה נקרא שנה רובה וכו'.

רובדא ת', עיי רובא. ידוש' בלא פייטלים עיב: רי חייא רובא.

רובדא 1) עיי קל ותומר. ידוש' פאה ט"ד י"ח עיב: רובה דרי יוחנן.

2) ריבוי ועילוי *gradation* | *Steigerung* ידוש' מגוי פיא עיא עינא: לית היא דרובה.

רובי תי, צעיר *young* | *jung* תרג' דהייא כ"ב ה': רובי ורכיך.

רוביא זי, מין מולים *a species of beans* | *eine Bohnennart* כרית' ו' עינא: לבר מן רוביא.

רובין עיי אורבן. פרה פייב מיה: כוש של רובן וכו'.

2) שם אמורא *name of an Amora* | *Name eines Amoraers* ידוש' קיר' סיב עיר: רבי רדיפה וכו'.

רדם פיע, ישן שינה עמוקה to be fast asleep | *in tiefem Schlaf liegen* אסתיר ג' פ': רדומים בשינה.

רדיה ראש השנה; רב הונא.

רהבא תי, גאה *pride* | *Stolz* תרג' תח' פייט י"ט (רהב); רהבא הוא פרעת.

רדון זי, עביש *chamber-pot* | *Nachtopf* ידוש' עיי סיב פיא עיב: רהון של מימי רגלים.

רהם פיע, רץ *to run* | *laufen* שהשיר א' י"ז: מקום שהכתנים רדומים בברותים.

רהיט הפי, שם את חקורות בנג to lay rafters | *Sparren legen* שהשיר א' י"ז: מקרה וכו' ומרהים בכרותים.

רהם פיע, עיי רהם. ברי ו' עיב: הוינא להו לרבנו דקא רהמי לפרקא בשבתא.

רהם אפי, חריץ, חריש, תכחיל *to hasten* | *rasch* תרג' ברי' מ"א י"ד (ויריצוחו); וארהטתה.

רהמא זי, 1) רץ *runner* | *Läufer* תרג' מליב י"א ו' (שער הרצים); תרע רהמא.

2) שוקת המים *gutter* | *Tränkrinne* תרג' ברי' ל' ליה (ברהמים); רהמא.

רהמא זי, ריצח *running* | *das Laufen* ברי' ו' עינא: אגרא דפרקא רהמא.

רהמון זי, מסלול *road, marching route* | *Laufbahn, Marschrout* ברי' ל"ב ועל כל לגיון תלגיון כראתי לו שלשים רהמון.

רהמונא זי, רץ *runner* | *Läufer* תרג' דהייב ל' ו' (הרצים); רהמונא.

רדיי רשות היחיד.

רהיט עיי רהמונא. תרג' יר' גיא לא (רץ לקראת רץ); רהיט לקרמות רהיט.

רהומני זי, מין מעצר *a kind of plane* | *eine*

רֹבְעָא ו', רבע, אחד אחד בארבעה | one fourth
Viertel תרג' שני אס' ד' איז לא על תלתא ולא על רובעא.

רֹבְזָא ו', רוגז וכעס | *Zorn* | *wrath* תרג' בר' כ'ז
 מ'ה (אף אחיך): רוגזא דאחוך.

רֹבְיִינָא [נִיִּינָא] ו', מין אנס | *a species of*
pear | *eine Birnenart* תרג' ירוש' כלא' מ'א כ'ז
 ע'א: אף הרוביינא.

רֹבְלִי ת', שגור ורגל | *vertraut* | *familiar* תוס'
 בר' ב' י'ב: הלכות רובליות.

רֹבְלִית כ', (1) דרך שגורה | *Route* | *route* שגור
 ד' א'ז מה יונה זו משגורת רובליות הרבה וכו'.

(2) גמן סוררת | *am Boden kriechende Weinstock*
trailing vine | *chender* מנה' ס'ו ע'ב: אין מביאין
 מן חוליות אלא מן הרובליות (בהו' אח' רבליות).

רֹבְנָג ו', שם נהר | *Name* | *name of a river*
eines Flusses כ'ב ע'ב ע'ב: הרי גישרי דרובנג.

רֹבְדָה ו', וחלק השטוח של כרדה | *das flache Ende der*
Bäcker'schaufel | *of the baker's shovel* תוס' כ' ב'מ' נ' ו'ז: מרדה גיפל
 הרודה פסא וכו'.

רֹבְדִין ע'י רֹבְדִיא, ילק' רות תריא: רובדיניה ח'א
 ומשוח תלמים תלמים.

רֹבְדָה -- נְתָרָה נתמ', נעשה שבע | *to be saturated*
gesättigt werden כ'ר פליג: ירדו גשמים
 ונתרוה העולם.

רֹבְדָנָא [רֹבְדָנָא] ו', משמן | *Fettigkeit* | *fatness*
 תרג' משי ג' ח' (ושקוי לעצמותיך): ורובנא
 לגרמיך.

רֹבְדִיק רוח הקודש.

רֹבְדָא (1) ו', מקום רחב ידים | *freier Raum* | *room, open space*
 ע'ב: רובדא לכסימא שכיה.

(2) הנחה והקלה | *Erleichterung* | *relief* סס'
 ק'ב ע'ב: שבק לי רוחא פורחא.

רֹבְדָה ע'י רֹבְדָה, פסיקר פמיה לשון שתיה לשון
 רוויה לשון שכרות.

רֹבְדָא ו', פגור, שאינו נשוי | *Junggeselle* | *bachelor*
 סס' ק'ג ע'ב: רובד חדר בכרך ואינו חוטא וכו'.

רֹבְדָא ו', (1) בחור | *Jüngling* | *young man* תרג'
 ישי' מ' ל' (ובחורים): ורובקי.

(2) ממננת | *Seither* | *strainer* ע'ז ע'ז ע'א: הני
 רובקי דארמאי וכו' דמויא מדיחן דעמרא מנגבון.

רֹבְדָא פ'ע, עלק | *frohlocken* | *to rejoice* תרג' משי
 כ'ג ס'ו (והעלזות כליותי): ונירון כליותי.

רֹבְדָא ו', מין מדה | *ein Maß* | *a measure* כ'ב צ' ע'ב:
 כ'לא דהתא תקיני וכו' וקרו ליה רח פסא.

רֹבְדָא -- הרפשת | *sich vorbreiten* | *to spread*
 ירוש' מנה' ס'א י'ש ע'ג: משם התורה יוצאה
 ורווחת וכו'.

רֹבְדָא הפ', (1) עשה הרחבה והנחה | *to cause*
erleichtern, helfen | *relief* במ'ר פ'א: שבוכות
 הקביה מרויה בעולם.

(2) חשכתו כק, | *verdienen* | *to make profit*
profitieren כ'ר פ'ג: הפרנסותין מרויהין.

(3) הרגיש הקלה | *sich erleichtert* | *to feel better*
fühlen כ'ר פ'ל'מ: החולה רואה אותו ומרויה.

רֹבְדָא החס', כג'ל 2, ויקר פל'ד: לכשאתה
 מתרווח וכו'.

רֹבְדָא -- שד | *Geist, Dämon* | *spirit, demon* ע'יר
 י'ח ע'ב: רוחין ושדיין.

רֹבְדָא, רֹבְדָנָא ו', בטחה | *Sicherheit* | *safely*
 תרג' בר' ל'ד כ'ה (העיר בסד): קרתא דיתבא
 לרוחצן: מליכ י'ח י'ט (הבטחן הזה):
 רוחצנא הרין.

רֹבְדָא שם אשה | *Frauen-* | *a woman's name*
 תרג' אס' ב' ס'ז: רוחשיתא.

רֹבְדָא ע'י רֹבְדָא, תרג' תה' ס'ו י'ב (ומוציאנו
 לרויה): ואפקתנא לרוחצא.

רֹבְדָא ו', (1) מין בשר | *Fleisch-* | *juice of meat*
 סס' ס'ז מ'ב: נטף מרובבו על חחרס וכו'.

(2) חמר עמיסיה | *safitje Dattel* | *soft date* עוקצ'
 ס'ב מ'ב: גלעינה של רוסכ.

מתח אדם נדמנה חזאנה הניקתן ועטרו ובנו
שני צריפים גדולים ברומי.

רומי (1) הכרך והמדינה Rome | Rom ביר פיי:
בין שהגיע לרומי יצאו כל גדולי רומי לקראתו
וקילסו אותו.

(2) תי, מרומי, איש רומי Roman | römisch;
Römer ילקי חושע תקכ"ט: נזירות רומיים.

(3) לשון רומי Lateinisch | Latin ירושי סומה
פיו כיא עיג: רומי לקרב.

רומינוס עי: רומנוס. ירושי קירי פיר סיו עיג:
רי רומינוס וכו.

רומים עי: רומים ורומולוס. ירושי עיז פיא
ליס עיג: רומים ורומילס.

רומקא (1) רומק, pomegranate | Granatapfel;
(baum-) חרג' שני אמי ד' יי: רומקא אמר.

(2) לחי cheek | Wange עיז לי עיג: רומני דאפי.
רומנוס שם אמויא Name of an Amor | eines Amors
ירוש' מניי פיא עיב עיג: רי
רומינוס דשלחיה רבי.

רומקשא (1) ערב Abend | evening ירושי כרי פייב
ה' עיג: ברומשא נחת לבי וועדא.

רונגר [רונגר] (1) שכיר Tagelöhner | Tagelöhner
löhner בייב קכיב עיג: ורילמא רונגר בעלמא.

רונקא שם איש männlicher | a man's name
Name בייב קים עיג: רונקא שחלא ורבינא הוה.

רונק תי, נרגן mürrisch | grumblend טקורי
זי: ישראל רוננים הם.

רונקין זיר ירק שלוק ge-soaked vegetables |
brühtes Gemüse כלי פייב מיה: הוסכת עליו
את הרונקי.

רונקין (1) שם איש männlicher | a man's name
Name סנה' די עיג: יהודה בן רונקין.

(2) עי: רעקן. תומי סנה' רי: זי: בכתב אשורי
ניתנה תורה לישראל וכשחפאו נהסכה להולדועק.

רונפוס שם איש männlicher | a man's name
Name ירושי תעני פיר ס'מ עיג: חרש רופוס
שחיק עצמות את תהיכל.

רונקא (1) עמים Soft | sap חרג' תהי ליב די
(לשרי): רומכי.

(2) שמנונית Fett | grease חרג' איוב סיו ג'י:
(ויעש פומה עלי כסל): ועבר רונקא עילוי קפלא.
(3) נוזלים Flüssigkeit | liquid חרג' דהייב רי ה'
(שלשת אלפים יכיל): תרין אלפין בתין ברונקא
מחמיל.

רונקנית (1) רוסנת נרונת grumbling woman |
murrendes Weib כמיר פייב: לסלך שהיתה
לו כמרונת רוסנית.

רונקא (1) שתיי Betrunken | drunken man
שבת ליב עיג: שכקיה לרומא דמנמשיה נפיל.

רונק (1) שובע ושפע Sättigung | saturation
פסיקי את קרכני ביו עיג: לשון שחיה לשון
רויה לשון שכרות.

רונק (1) משקה המשכר intoxicating |
berauschendes Getränk חרג' מיכה ב'
יא (ליין ולשכר): לחמר ולריון: חושע ד' ייא
(וין חירוש): חמר ורוחא.

רונקבה (1) ארכובה Knie | Knie תומי כלי
ביס ד' מיו: כפתיה של רוכנת שנשבר מתוך
רכותו וכו.

רונקא (1) רך, רכוכי Weichheit | softness
חולי ביו עיג: אנב רוכניה מפקע פקע.

רונקלות ניר, נמיעות בעסקי סחר mercantile |
Geschäftsleben journeys שחשיר ג' יי: כל
היכלות שישראל עושין ומצליחין בעולם
הזה וכו.

רונקאה תי, מעיר וכדינה רומי Roman | römisch;
Römer ביר פיי: רומאי.

רונקא שם מקום בארץ ישראל name of a place
in Palestine | Name eines Ortes in Palästina
ירוש' עירי פיר כייב עיג: מרומה וכו.

רומוס ורומולוס, המיסדים האגדיים של רומי
Romulus and Remus (the legendary founders of
Rome) | Romulus und Remus die sagenhaften
Gründer Roms חרג' תהי יי: רומוס ורומולוס

רוֹתֶחֶקָה עי' רִתְחָתָא. ירוש' נדר' פ'ו לים ע"ג:
מעשה רותחנה.

רִין רב זירא.

רִיד (רד) אָרִי אפי' עורר | *irritate | erregen*
reizen יב' כ"ח עיב: שאני מ"א דמרוז מכה.

רִיָא ת' חוק, עז heftig | vehement תענ' ג' עיב:
דאמי נוחא דאמי דיא.

רִיָאל שם מלאך | *Name eines Engels* תרג' קהלי י' כ"ז: רויאל מלאכא
מכריז בכל יומא מן שמיא וכו'.

רִיָה בגו' לנזיר | *Neben-*
bennennung für Nasiräer ירוש' נזיר פ"א
ניא ע"א: ריזה וכו'.

רִזָק פיעל, עי' רִשָק. שבת ניא עיב: אין מרזקים
לא את השלג ולא את תכרד בשבת כד' שוייבנ.

רִיח ראש חודש; ר' חגינא; רב הסרא.

(רחב) הִרְחִיב הפ' -- הִרְחִיב אָת הַנֶּעֱמָה גרם
קורת רוח | *das Gemüt* to comfort, to gratify
erheitern בר' ניו ע"א: שלשה דברים מרחיבין
דעתו של אדם אלו הן דירה נאה אשה נאה
ובלים נאים.

הִתְרַחֵב התפ', נעשה רחב ידים | *to be enlarged*
sich erweitern שתשיר ז' ה"ז עתירה ירושלים
להיות מתרחבת בכל צדדיה.

רִחְבָא, רִחְבָה שם אמורא | *name of an Amora*
Name eines Amoräers בר' ייה ע"א: אמר
רחבה א"ר יהודה; ביצה י"א עיב: ורחבא אמר
רב יהודה וכו'.

רִחְבָה ג', ככר, שוק | *open place, market*
offener Platz, Markt תוס' נדר' לים עיב:
רחבה שדרך הרבים מפסקתה.

רִחְוּתָא ניר', רחיים | *Handmühle* hand-mill תרג'
ירוש' כמ' י"א ח' (רחים): רחוותא.

רִחְוּמִי שם אמורא | *Nams eines Amoräers*
eines Amoräers כת' פ"ב עיב: ר' רחומי וכו'.
רִהוּש' ז', מין תכשיט בצורת שרץ
an ornament in the shape of a reptile | *ein Schmuckstück*

רוֹפִיטוֹן ת', רך | *soft | weich* ירוש' נדר' פ'ו לים
ע"ג: טרימיטא - רופיטון.

רוֹפִילָא ז', הוואר לשר צבא | *military rank | türkischer Rang*
שבוע ר' עיב: מלכא ורופילא.
רוֹפִיש' עי' רופוס. אכיר א' י"ג: חרש רופש וכו'.
רוֹפִיקָן ז', רוצח, הורג נפש | *murderer | Mörder*
כיר סכיב: עשאו אות לרוצחנים.

רוֹפִיעֵן ז', (1) מנולר | *shoe-maker | Schuhmacher*
ירוש' מויק פ"א פ' עידו הרופיענין בכלבין
במועד.

(2) המלקח ברצועות | *strap-bearer | der mit dem Riemen gefesselt*
תוס' סופה פ"ו ז"ז: בסרוהו
לרופען והיה רוצעו וכו'.

רוֹקְבָא ז', (1) עש | *Motte* moth תרג' יש' נ"א ח'
(וכצמו יאכלם פס): וכעמרא דאחיד ביה רוקבא.
(2) נאר | *goatskin bag | Schlauch* תרג' בר'
כ"א י"ד (חמת מים): רוקבא דמיא.

רוֹקֵן פ"י, חריק | *to empty | leeren* ויקר פכידה
לחקן כל נכסי וכו'.

נְתָרוֹקֵן נתפ', הורק | *to be emptied | geleert werden*
כיר פפיד: נתרופן בורו של יעקב.

רוֹקְנִי, ז', מקצועה | *Hobel* plane כל' פ"ג
מיד: המקרה והרוקני וכו'.

רוֹשְחָתָא ביד, כחלת התתעוניות | *haemorrhoids*
Hämorrhoiden גימ' פ"ט עיב: לרשחתא ליתו
אקיקא וכו'.

רוֹשָם ז', סימן, עקב | *Mal, Zetchen* mark, trace
Spur סנתי ג"ב עיב: מיתח שאין כה רושם.

רוֹשְמָא ז', (1) כניל, תרג' תה' עז כ' (ועקבותי):
ורושמת פסיעתך.

(2) צורת מסנע | *stamp of a coin | Gepräge*
einer Münze גימ' כ' ע"א: רושמא מיהרן וכו'.
רוֹתְחָא ז', קצף שעל פני מים | *foam | Schaum*
תרג' הושע י' ז' (כקצף על פני מים): כרותחא
על אפי מיא.

רוֹתְחִין דיר, בים המים ביותר | *hot water*
Wasser ריה י"ב ע"א: כרותחין קלקלז ברותחין
נרונג.

werden רחג' יביע שמי' ליג יימו על מאן
רחמי ליה למתרחמא.

רחם ו', ידיד ואוהב Freund | friend ירוש' שבי'
פיט ליט עיגל בנין דלית לאילין עמא רחם ולא
שאל שלם וכו'.

רחמא ו', רחם האשה Mutterleib | womb תרג'
איוב ליה ד' (מרחם): מן רחמא.

(2) אהבה Liebe | love תרג' הושע י"א ד'
(בענותות אהבה): בתקופה רחמא.

(3) ידיד, אוהב Freund | friend גימ' גיה עיב:
רחמיה קמצא ובעל דכביה בר קמצא.

רחמו, רחמנותא ג', כגיל 2. תרג' יח' כיג יין
(רורים): רחמו; משלי ח' י"ט (באהבתה):
ברחמותה.

רחמנא (1) ת', בעל רחמים. רחמן | merciful
barmherzig תרג' שמי' ליד ו' (רחם וחנן):
רחמנא וחננא.

(2) אלהים Gott | God תענ' מ' ע"ב: רחמנא
לצלן.

(3) בהשאלה: התורה, transf. The Word of God
Scripture | übertr. das Wort Gottes, die
Schrift גימ' ג' ע"ב: אמר רחמנא.

רחמנות ג', מדת הרחמים Barm-
herzigkeit | Herzlichkeit כיר פניה ונופלות דמעות לעיניו של
יצחק מרחמנותו של אבא.

(רחין) גרמין גפ', נמחר go- | to be cleansed
relnigt werden ילקי שהיש ד' דג ונרחצו
מעוונותיהם.

גרמין הפ', כיבם וניקה säubern | to cleanse
תום' מנה' א' י"ז משפשא ומרחיק.

רחין פיע. נמסך, כסח vertrauen | to trust פנה'
ו' עיג: גברא דרחיצנא עליה.

גרמין אפ', נתן אמון בלב איש | to cause to trust
Vertrauen einflößen תרג' ירמי' כיט ל"א
(ומבסח אתכם על שקר): ארחין יתבון
על שקרא.

in Form eines Kriechthels תום' עיג' ה' (ו').
בי: הרחוש העשוי כמין הדרקון.

רחוש ו', תנועה, זעזוע Bewegung, emotion | Be-
wegung, Regung מני' סיג עיג: מרחשת דאחיא
ארחושי הלב כדכתיב רחש לבי דכר פוכ.

רחים ו', (1) אהבה Liebe | love תרג' שהיש ו'
ו': אנת מקבלא יתהון ברחים.

(2) אוהב, ידיד Freund | friend מיכה ו'
ה' (אל תאמינו כרע): לא תחימנון ברחים.

רחימא כגיל 2. תרג' דבי' ליג י"ב (ידיד ח'):
רחימא דייו.

רחימא ג', עי' רחים 1. תרג' קהלי' ש' א' (אהבה):
רחימא.

רחיפין [מפיתין] עי' שופת. תום' צוק' שבי'
ו' מיו: אין אוכלין על הרחיפין שבעכו.

רחיצה ג', ביקוי הגוף במים washing, bathing |
das Waschen, Baden חלה פ"א מ"ט: רחיצת
ידים; במיר פ"ד: שרפאתיו עי' רחיצת הירדן.

רחיק ת', רחוק. מופלג fern | far תרג' יהושי' מ'
כ"ב (רחוקים אנחנו מכם): רחיקין אנחנו מנכון.

פרחיק תהי', מרחוק afar off | von der Ferne
תרג' תהי' י' א' (העמוד מרחוק): תקום ברחיק.

רחישא ג', תנועה Bewegung | moving שהשיר
ד' ד': רחישת פיד חביבה עלי.

(רחם) התרחם התפ', חס ורחם | to have pity
sich erbarmen במיר פ"ט: אין אנו מתרחמין עליה.

רחם פ"א, רחם פעל, (1) כגיל. תרג' מש' כיה י"ג
(ירוחם): גירחם עליו אלהאן ירוש' תענ' פ"ב
מיה ע"ב: ליגן מרחמין עליהון.

(2) אהב lieben | to love ירוש' שבת פ"ד י"ד
ע"ד: חד בר נש רחם איתא כיומוי דר' אלעזר
ופכן וכו'; תרג' בר' כיט ל"ב (ואהבני איש):
ירחמני בעלי.

ארחם אתפ', (1) נאהב geliebt sein | to be loved
תרג' מ"א מ"ו מ' (אהב): גתרחם.

(2) חיה מרחם demitleidet | to be pitied

רְטוּב זי, פה עשוי מכרסם רטובים a bird's trap
(made of green twigs) | *Vogelfalle* (aus
grünen Zweigen) כלי פכיג מיה; והרטוב וכו'.

רְטוּנָא ד, מכשף charmer | *Zauberer* תרג' תה' ניה ו (מלחשים); רטוני.

רְטוּשׁ זי, בורה שאין מקומו ידוע an emigrant
whose whereabouts is unknown | *Ausgewan-
deter, dessen Aufenthaltsort unbekannt ist*
תוס' כתי' ח' זי: אלו הן רטושין כל שאינו יודע
היכן הם.

רְטַט פיעל, רקר *springen* | *to leap* שחש'ר א' מ';
כרטט למניהם.

רְטַט פעל, ועזע *zittern* | *to cause to tremble*
machen תרג' תה' כ'ט ח' (יחיל מדבר); מרטט
מדברא.

אַתְרֵרְט אתם, נדדעזע *erschauern* | *to tremble*
תרג' שני אסי' ה' ד': אתררטט ואמרת.

רְטִיב תי, לה, רענן *feucht, frisch* | *moist, fresh*
תרג' יח' ביא נ' (עץ לח); אילן רטיב.

רְטִיבָא זי, אגס, אחו *Wiese* | *meadow* טבת' ק'ה
עיב: מוסיא וכו' שרי ליה ברטיבא.

רְטִיבִי שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name סוטה כ"ב ע"א: יוחני בת רטיבי.

רְטִיידה רְטִיידה נ', תחבושת, אספלנית, plaster
Pflaster, Verband | *compress* שמרר פכ"ו;
מכת באומל ומרפא ברמיה; דב"ר פ"ג הקכ"ה
מרפא שלא ברמיה.

רְטִין פיי, לחש וחמח *murmeln* | *to murmur*
כ"ב ע"א: רטין כגושא ולא ידע מאי אמר.

רְטִין זי, נהימה ולחישת *das Murmeln* | *mumbling*
תרג' דב' י"ח י"א (וחוכר הבר); ורטין רטן.

רְטִין זי, רץ *Läufer* | *runner* תוס' שבת ח' (ו').
י"א: הרטנין יוצאין וכו'.

רְטִישׁ פיי, רְטִישׁ פעל, אַרְטִישׁ אפי, ונת, דחה
verlassen, ver- | *to abandon, to banish*
stossen תרג' שיא י"ז כ"ה (על מי נטשת מעט
הצאן ההנה); על מן רטשתא ועיר ענא האינון

אַתְרֵהֶין אתם, עי' רְחִין. ירוש' שבת פ"ב ח' ע"ד:
אין חסיתינון לציבורא מצליין למטרא לא תתרחק
על צלתי.

(רַחֵק) הַתְרַחֵק אתם, 1) הרחק את עצמו,
נמנע מדבר *sich fernhalten* | *to keep aloof*
יב' ק"ט ע"א: ויתרחק משלשה דברים.
2) געשה וד ורחוק *to become a stranger*
fremd werden | מנה' פ"ג כ"ד: היה קרוב
ונתרחק.

רְחֵשׁ - רְחֵשׁ פיעל, ותנועע *sich* | *to move*
bewegen פס' מ"ה ע"ב: התמילו עליה כוס של
צונן וריחשה.

הַרְחִישׁ הפ', 1) הניע *be-* | *to move (the lips)*
wegen ירוש' בר' פ"ד ז' ע"א: להרחיש בשפתותיו.
2) חשב *denken, empfinden* | *to think, to feel*
פסיק'ר י"ג א' מרחישים אנו בקרבנו דברים.
3) עי' רְחֵשׁ. קה"ר ה' י': אלו תולעים
שמרחישין תחתיו.

רְחֵשׁ פיע, רְחֵשׁ פעל, אַרְחֵשׁ אפי, עי' רְחֵשׁ.
תרג' יב' בר' מ"ג כ"ט (נכמרו רחמיו); רחשו
רחמיו; מנה' ס"ז ע"ב: הוא דקא מרחשן שפוחתיה;
תרג' בר' א' כ"א: דארחישו מ"א.

אַתְרֵרְחֵשׁ אתם, קרת, אירע *sich er-* | *to occur*
eignen מנ' י"ט ע"א: אתרחיש ניטא.

רְחֵשׁ זי, 1) שרץ *Kriechtier* | *reptile* תר' פ"ח מ"ד:
כרי שיצא הרחש.

2) רגש *Empfindung* | *emotion* מדר' תה'
מ"ה ג': אם רחש למה אמירה וכו'.

רִמְ רבי מרפון.

(רַמַּב) הַרְמִיב הפ', 1) גרם לחלוחית ורעננות
grünen | *to cover with green foliage*
lassen ב"ר פס"ה: מה רטיבה הרטיב קורות
בתינו ארזים וכו'.

2) געשה רמוב ורענן *treiben, ge-* | *to thrive*
deihen ויק'ר פכ"ב: לעתיד לבוא יעבר צלו של
עשו וישראל כרטיבין והולכים.

רְטֵב עי' רוֹטֵב 2. ירוש' מעש' פ"א מ"ח ע"ד:
ניקורי רטב באכיתן וכו'.

רִיבִית ר' יהושע בן חנניה; ר' יוסי בן
הלפתא; ר' יוסי בר חנינא; ר' יוסף
בר חמא.

רִיבִית, רִיבִיתָא עי רבית. כים סא עיב;
רִיבִית קצוצה יוצאה בריינין; ויקר פֿיג; דיוק
ברביתא.

רִיבִיל רבי יהושע בן לוי.

רִיבִקָא (ו) זי, רבע quarter | Viertel כרית י עיב;
ריבעא דפרוסה.

רִיבִקָה משה ד', Nacht | sleeping accommodation
lager ירוש' שבת פֿיכ יז ע"ב; ריבעא כבי מרשא.

רִיבִקָא זי, מרכ Stall | Stall תרג' ירי בית כ"א
(עגלי מרכ); עגלי ריבקא.

רִיבִשריבִיב ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן
בן ברוקה.

רִיגִנִג עי רגנא. תרג' יכיע דכ' כ"א (אות נמשך);
ריגנא נפשיכון.

רִיגִנִש ד', שאון רעש Lärm | tumult תרג' יש'
כ"ב ה' (יום מהומה); יום ריגוש.

רִיגִלָא, רִיגִלִי זי, רגלי Fußgänger | footman
תרג' שופ' פיו ה'; פרשין עם ריגלאין; שם כ' ב'
(רגלי); ריגלאה.

רִיגִמָא ד', אבן stone | Stein קיר' ע' עיב; שדיוח
להזהר ריגמא מיריחא.

רִיגִנָעא זי, רגע, הרף עין Augenblick | moment
תרג' קהלי פ' יב; ריגעא חדא.

רִיגִנָש ד', שאון Geräusch | noise כים עיב;
שמעו קל ריגשא.

רִיגִנָתא זי, הפך, רצון Begehren | desire תרג'
תה' י' יז (תאות עגוים); ריגתא דעינותני.

רִיגִנִוִתא זי, עגלות Wagen | chariot תרג'
יכיע שמי' ייד כיה (אוסן מרכבותיו); גלגלי
ריוותיה.

רִיגִנָא זי, (ו) עי רִיגָא. תרג' יכיע שמי' ליד כ"א
(בחריש ובקציר תשבות); בריגא ובחצרא תנות.

שופ' ו' יג (נמשכו); רמסנאן שמי' כיג יא
(נמשחתה); ותרמשינה.

אַתְרִיש, אַתְרִיש אַתְרִיש אַתְרִיש (1) נעוב וגדחה to be
abandoned | verlassen, verlassenen sein
יש' ייד יב (נגרש לארץ); אתריששתא לארעא.
(2) נתפור to be scattered | sich zerstreuen תרג'
דהיא ייד יג (ויפצטו); ואתרישו.

רִי ר' יהושע; ר' יוחנן; ר' יוסי; ר' ישמעל.
רִי עי שְׁבָרִי. עי יב ע"ב; אודהר משברירי ברירי
רירי ירי רי.

רִיָא זי, אבר הנשימה שבחזה Lunge | lungs
חלי פֿיג סא; הריאה שניקבה וכו'.

רִיָאִין עי רִיָא. ירוש' פאה פֿיג פֿיג עיב;
הריאיון וכו'.

רִיָא עי רִיָא. תרג' יכיע ברי כיד ייד (הנערה
אשר אומר אליה); ריבא דאימר לה.

רִיבִוִתא זי, רכבת Myriade | myriad תרג'
תה' ציא זי (ורכבה); וריבכותא.

רִיבִדָא זי, דקירה Stich | stab כת' ליט עיב;
ריבדא דכופילתא.

רִיבִדָה זי, נערה Mädchen | girl יב' זיט עיב;
מעשה בריכה אותה.

רִיבִדָי זי, (1) כמות יתרה Fülle | plenty סוף
אסתר; בשפע כפירי ובריווי.

(2) הוספה, הכנסה אל הכלל amplification |
das Hinzufügen, Erweitern כ"י פֿיג עיב; אין
ריבוי אחר ריבוי אלא למעם.

רִיבִדָא ככ"ל 2, שבועי כיה עיב; מריבויא דקראי.

רִיבִנָע, רִיבִנָעא זי, מרובע Viereck | a square
זכתי פֿיג עיב; קרן וריבוע מערבין; מוכה ח' עיב;
עיגולא דנפיק מנו ריבנעא.

רִיבִוִתא זי, רכבה Myriade | myriad תרג' רבי'
ליב לי (יכיסו רכבה); יערקן לריבכותא.

רִיבִתָא זי, נוער Jugend | youth תרג' איוב
ליג כיה (מנוער); מן ריבכותא.

רִיבִין ר' יוחנן בן זכאי.

(2) שם מלאך הממונה על הגשם *name of an angel* | *Name eines Engels*
 חַנְּךָ | *angel* | חַנְּךָ כִּי עֵבֶד
 לְדִידִי הוּא לִי הָאֵל יִרְיָא וְכוּ'.

רִיחָמָא ז', (1) רִיחָמָא *das Laufen* | רִיחָמָא *running* | תַּרְגִּי
 שִׁיב יִיח כִּי (מְרוּצָה הָרָשׁוֹן כְּמִרְצָה אַחִימַעֲקִי):
 רִיחָמָא דְקִרְמָאָה כְּרִיחָמָא דְאַחִימַעֲקִי.

(2) מִן מֵאֵל קֶמַח | *a dish of flour and honey*
eine Mehlspeise | בְּרִי לִי עֵבֶד: רִיחָמָא דְחֶקְלָאִי

רִיחָמָא. רִיחָמָא ז', מִרְאָה, תּוֹאֵר | *das Aussehen* | מִרְאָה, תּוֹאֵר | שְׂמִירָה
 תַּרְגִּי | *Aussehen* | אִסִּי בִי ז' (יִפֶּת תּוֹאֵר): שְׂמִירָה
 רִיחָמָא (תַּרְגִּי) שְׂמִירָה שְׂמִירָה (רִיחָמָא).

רִיחָמָא ז', מְקוֹם רָחֵב יָדִים | *wide space, open place*
weiter Raum, offener Platz | כִּי פִתְּחָהּ: אִיבָן
 כּוֹמֵלִין עֲצָה אֵלָא בְּמִקְוֵם רִיחָמָא.

(2) הַפֶּסֶק זֶמֶן | *intervening time* | *Zwischenzeit*
zeit | חֹלִי פִּיה מִיגָה אִיסְתִּי בְּזֶמֶן שְׁאִין לֹא רִיחָמָא
 אֲבָל יֵשׁ לִי רִיחָמָא אִין צִוִּךְ לְהַחֲדִיעַ.

(3) נַחֲתָה, הַנְּחָה | *ease* | *Leichtigkeit* | תּוֹס' מוֹמָה
 בִּי גִי: שְׁאֵם הִיתָה יוֹלֶדֶת בְּצִעֵר יוֹלֶדֶת כְּרִיחָמָא.

(4) שֹׁכֵר, פִּרִי סִסְחָר | *profit, gain* | *Verdienst, Gewinn*
 יִלְקִי תַּחֲסִיגִי: שִׁיחָה לְמַחֲוֹרָה וְהַרְוִיחָה
 וְהַקְשִׁיר וְהִי תַּלְמִידִים רֹאִים אֶת הַרְוִיחָה שְׁהַרְוִיחָה.

רִיחָמָא ז' - זֶכֶר לְדַבָּר, דּוֹמָה, לֹא בְּמִקְצָה | *slight resemblance*
Hauch, Spur, leise Ähnlichkeit
 גִּיטִי מִי עֵבֶד: אֵת רִיחָמָא אִין בּוֹ.

רִיחָמָא ז', הַתְּעוֹפֹפּוֹת, מִימָה | *hovering*
Schweben | יְרוּשָׁה תַּרְגִּי מִיב עֵיבֶד: מַה רִיחָמָא
 שְׁמַמְרָה לְהֵלֶן נֹגַע וְאִינוֹ נֹגַע וְכוּ'.

רִיחָמָא ז', (1) רִיחָמָא וְהַפֶּלָחָה | *distance* | *Entfernung*
 יְרוּשָׁה כִּימֵי פִּיה יִי עֵיבֶד: קִירוֹב שֹׁכֵר וְרִיחָמָא הַפֶּסֶק.
 (2) דְּבַר מְגוֹנָה | *abomination* | *Verwerfliches*
 אִיכִיד אִי יִי (לְנִדָּה): לְרִיחָמָא הִיתָה.

רִיחָמָא כִּימֵי 2, תַּרְגִּי דְּהִיבִי כִימֵי תִי (וְחֻצִּיאָה)
 אֶת הַכְּהֵלָה: וְאִמְקִי יִת רִיחָמָא.

רִיחָמָא ז', תְּנוּעָה | *Bewegung* | מְוֵמֶנְתִּי
 תַּחֲסִיגִי: רִיחָמָא שְׂמִירָה.

רִיחָמָא ז', רִיחָמָא ז', רִיחָמָא | *mill* | *Mühle*
 מוֹקֵי יִי עֵיבֶד אִמֶּת רִיחָמָא: תַּרְגִּי יִבִּיעַ כִּי יִיא
 תִי (רִיחָמָא): רִיחָמָא.

רִיחָמָא ז', כּוֹשֶׁם | *Spezerel* | *spice* | מְכִי בְּשִׁלַּח הִי:
 וְכָל רִיחָמָא סוֹבִימִים.

רִיחָמָא עֵי רִיחָמָא 1, תַּרְגִּי וִיקִי יִיא כִיג (שִׁרְיָה)
 הַעֲוָה: רִיחָמָא דְעוֹמָה.

רִיחָמָא ז', רִיחָמָא | *Wurf-schaufel* | *winnowing-shovel*
 תַּרְגִּי | *schaufel* | יִישִׁי לִי כִיד (רִיחָמָא): רִיחָמָא.

רִיחָמָא תִי, שְׂרִיחָה סוֹבִי | *wohl-fragrant*
riechend | שְׂבֵת קִי עֵי: חֶמְרָה רִיחָמָא.

רִיחָמָא ז', לִימְרָה | *Pfund* | *pound* | יְרוּשָׁה נְתִי פִּיה
 לִי עֵיבֶד: אַרְבַּע רִימָלִין.

רִיחָמָא ז', אֲבָן הָעֵלִיִן סֵל רִיחָמָא | *upper millstone*
der obere Mühlstein | תַּרְגִּי יְרוּשָׁה דְּבִי כִיד ז'
 (רִיחָמָא וְכִיבִי): רִיחָמָא.

רִיחָמָא ז', הִרְכָּנָה וְכַפִּיפָה | *bending down*
Niederdrücken | יְרוּשָׁה שְׂבִי פִּיה לִי עֵי: רִיחָמָא
 כְּעִיקוֹרָה.

רִיחָמָא ז', (1) עֵי רִיחָמָא, תַּרְגִּי שְׂמִירָה אִסִּי חִי'רָה
 רִיחָמָא רִיחָמָא.

(2) מֵלֶס | *Zement* | *cement* | כִּיב גִי עֵי:
 כְּרִיחָמָא.

רִיחָמָא עֵי רִיחָמָא, תַּרְגִּי אִיבֹב לִיא לִיד (חֶמְרָה)
 רִיחָמָא: רִיחָמָא גִיחָמָא.

רִיחָמָא ז', רִיחָמָא, מִין מוֹס | *a species of horses*
eine Pferdeart | כִּיב קִיב עֵי: אֲרִיכָתִי אֲתָרִי
 רִיחָמָא.

רִיחָמָא ז', מְלוּחָה | *Einfassung* | *setting* | תַּרְגִּי
 דְּהִיבִי כִי בִי דְּמוֹכְרָה יִת רִיחָמָא דְּהִבָּה כְּאוֹרָה.

רִיחָמָא עֵי רִיחָמָא, כְּדִרִי תַּחֲסִיגִי יִי יִיד: שְׂמִירָה
 יְחֻסִין וְכוּ' רִיחָמָא וְרִיחָמָא.

רִיחָמָא ז', מִין קוֹדִישִׁים | *Christ's thorn* | *Christdorn*
 דְּבִי פִי: רִיחָמָא רִיחָמָא שְׂמִירָה.

רִיחָמָא עֵי רִיחָמָא, תַּרְגִּי יִבִּיעַ דְּבִי יִיד הִי: רִיחָמָא.

רִיעוּת ז', ידידות *Freundschaft* | friendship
ירוש' ברי' פ"א ג' עיג' השוכן בבית חזק יפע
כניכס אחזה ואחזה שלום ורעות.

רִיעוּתָא ז', קלקול ופגם *defectiveness, unfavourable condition* | *Schadhaftigkeit, Nach-*
tell מזה ב' עיב' תרחי לרועהא.

רִיעוּץ עי' רָעִי. כבודות ד' עיב' דרך הרעִי.
רִיפּוּי ז', רפואה, התרפאות *Heilung* | curing
ירוש' בת' פייג' ליה עיד: ריפוי נפש אבל לא
ריפוי כמון.

רִיפּוּן עי' רָפּוּת. תומ' כלאי' ד' הי: הריפין
כמחיצה.

רִיפּסָא ז', שעפה *das Stampfen* | stamping
תרג' יח' כיו' י' (משפעת סוסים): מריפסת
סוסותיה.

רִיפּע שם מקום *Ortsname* | name of a place
שהשיר ז' הי: שידיה ריפּע.

רִיפּקָא ז', חפירה מסכיב לאילנות *das Behacken* | hoeing
מנח' פיו עיב' ד' יוסף הזה ליה
קרנא דפרדיסא דרפיק ביה פמי ריפּקא.

רִיפּקָא ז', לחם *Brot* | bread תעני' כיו' עיב'
ועיב' כרך ריפּתא.

רִיפּקָה ז', מרוצה, הליכה מהירה *das Laufen* | running
קהליר ייא' מי: מניס בריצה שלא
תרכה כחזירה.

רִיפּקָה ז', פיוס *Beaufichtigung* | appealing תעני'
ד' עיב' ריצו שאלה.

רִיפּקָה ז', בור, בער *Taugenichts, dummer Kerl* | good for nothing
קא' יש לך מ' מאה שאתה מובל כהן תעני'
כ' עיב' ריקה כמה מכוער וכוי.

רִיקוּד ז', יציאה במחולות *das Tanzen* | dancing
ירוש' ביצה פיה סיג עיב' ריקוד עוקר אחת
ומניח אחת.

רִיקוּם ז', התהוות צורת חולד *embryo in an egg* | Formbildung
תומ' חולי

רִימָצָא עי' רָמִין. ירוש' נדרי פיו לים עיב'
ברימצא.

רִינָגוֹן ז', זמרה *Gesang* | chanting ילק' תה'
תחמ"א: שהוא עוסק ברינונה של תורה.

רִינָגָא ד', (1) נגן *Spiel* | playing תרג' תה' ציב'
ד' (הגיון ככנוד): ריכנת כגריא.

(2) הגיון *das Sinnen* | meditation שם יים
פיו (הגיון לבי): (ריגנת ציל) ריכנת רעיוני.

רִיט ז', (1) ארס *Gift* | poison פסיק' שקלים יג
עיב' כריסה של עכנא.

(2) מרת האורך *ein Längenmaß* | a measure of length
ביק' פיו מ"ה שלשים ריט.

(3) ככר למרוץ *Arena* | arena שהש"ר א' ג'
בית מדרשו של ר' אליעזר כמין ריט.

(4) שפת העפעף *Augenlid* (mit den Wimpern)
נגעי' פיה מ"ה בשני ריטי עיניו.

רִיטָא ז', כניל ג' תרג' ירמ' לייא לים (שער
הסוסים): תער בית ריטא.

רִיטוּם ז', דבר כתות ומרוסק *Zerriebenes* | crushed matter
ירוש' נוי פיו ביד עיד: אבל מן
הריסוס.

רִיטוּק ז', שכיחה ורציצה *crushing; internal injury* | *das Zermalmnen; innere Verletzung*
חולי' ניא עיב' אין חוששין כשום ריטוק אברים.

רִיטוּקָא ז', פירור *Brocken* | crumb, piece תרג'
יכיע ויק' ו' יד' (פתים): ריטוקין.

רִיטוּנָא ז', רסן *Zaum* | bridle תרג' שני אמי'
ו' ייא: ריטנא דסוכיא.

רִיטפֿק [רִיטפֿק] ז', אפריון *Sänfte* | litter גיט'
כיו' עיב' שקא ריטפֿק (ולג' הערוק: דייטפֿק).

רִיטתנא [רִיטתנא] ז', מנה *Portion* | portion
שבת קגז עיב' שקלתי ריטתנאי דיהבת לי.

רִיטתק שם איש *männlicher Name* | a man's name
עירי' סיג עיב' לחמן בר ריטתק.

רִיעָא עי' רָעִי. תרג' אמי' ה' א' בריעא עצומא.

ח' כ"ז ביצת השרץ מיוקמת פהורה וכמה הוא יוקמה כ"ז שיראה שרץ מתוכה.

ריקן, ריקנות ת', ריק *empty | leer* שבת פ"ג ע"ב מלא וריקן שם ק"ס ע"ב: אליבא ריקנא.

ריקנה, ריקנות ג', ריקות, ריק *emptiness | Leerheit* תרג' יש' ל' ז' (הבל דיק): למא וריקנה פסיקיר פליב: דברים של ריקנות.

ריך -- עמים *juice | Saft* עוקצ' פ"ב מיה: עלי בצלים ובני בצלים אם יש בהן ריר וכו'.

ריש שם האות העשרים כאלפכית *name of the twentieth letter of the alphabet | Name des zwanzigsten Buchstaben des Alphabets* שבת ק"ג ע"ב: דלתין רישין רישין דלתין.

ריש ז', ראש, גלגול *head | Kopf* שבת ג"ה ע"א: רישך בקירי.

(2) עומד בראש, נשיא *chief | Oberhaupt* תרג' דהיי"א ה' י"ב (הראש): ריש מנהדרין.

(3) והחלה *beginning | Anfang* תרג' יש' מ"ו כ"ג: ריש ירת.

(4) החלק העליון *Spitze | top* תרג' בר' ד' ה' (ראשי ההרים): ריש טוריא.

(5) ארס *poison | Gift* תרג' דב' ל"ב ל"ג (ראש פתנים): ריש סתני חיוין.

ריש גלגול ע"י ראש גלגול, בר' מיב ע"א: תבא ריש גלגולא.

ריש דונגא מנן הכלמד *assistant of the teacher | Gehilfe des Lehrers* ב"ב כ"א ע"א: ריש דונגא וכו'.

ריש לקיש שם אמורא (רי שמעון בן לקיש) *name of an Amora | Name eines Amoraers* חול' ק"ב ע"א: ריש לקיש וכו'.

ריש מתיבתא ראש ישיבה *chief of a talmudic academy | Oberhaupt einer talmudischen Akademie* ב"ב י"ב ע"ב: ריש מתיבתא.

מריש תהים, מתחלה *at first | anfangs* חול' ק"ה ע"ב: מריש הוה אסינא.

רישא ז', ע"י ריש 1. תומ' הענ' ב' ח"ז: רבתר רישא נוסא אויל.

(2) ע"י ריש 3. תרג' רבי י"א י"ב (מרישית השנה): מרישא דשנתא.

(3) סעיף הראשון של משנה *the first clause of a Mishna | erster Satz einer Mishna* חול' פ"ז ע"א: רישא זכ"י סיפא וכו'.

רישפא ז', צייד עופות *fowler | Vogelfänger* שבת ק"ל ע"א: לוי איקלע לבי יוסף רישפא.

רישומא, רישומא ז', רושם וסימן *mark, trace | Spur, Zeichen* סומא י"ט ע"ב: שרישומי ניכר: תרג' יש' י"א (חקקי און): רישמין דסינס.

רישעא ז', רשעות ועולה *wickedness | Frevel* תרג' דהיי"א י"ז ב' (בני עולה): בני רישעא.

רישקא ז', מין בושם *a spice | ein Gewürz* שבת ק"י ע"א: בורכמא רישקא.

ריקא ז', רשא *grass | Gras* מג"ז כ"ז ע"ב: ריקא ריקנות ז', הודעויות *trembling | das Zittern* ויקד פ"ב: בדבר ירכעם ויהותו של שלמה.

ריתקא ז', כעס *anger | Zorn* מנה' ק"ה ע"א: כל בי האי ריתקא וכו'.

ריתקא ז', גדר *hedge | Umzäunung* ב"מ ק"ז ע"ב: שורא וריתקא.

רשא ז', בלד *king | König* ב"ב ה' ע"א: לא רכא ולא בר רכא.

רכב -- הרפ"ב הפ' -- 1 שם זה ע"ז וה' *to cause to ride, to put on | reiten lassen, heraufsetzen* מנה' צ"א ע"ב: דרכיב חגיר על גבי סומא.

(2) גסע ענף עץ אחד בעץ אחר *to engraft | pfropfen* שבי' פ"ב מ"ז: ואין מרכיבין ערב שביעית פהות משלשים יום.

רכובתא ז', רכובה, רכובתא ג', בוד *knee | Knie* תרג' יש' ל"ה ג' (ברכים כושלות): רבובין דרעלן ב"ק כ"ז ע"ב: לרכובה שלש; תרג' תה' י"ה ל"ז (ולא מעדו קדמולין): ולא איזדעזע רכובתא.

to be dragged | *geschleift werden* (2) נסחב
תרג' יש' יד' יט (השלכת מקבד); אתרכינתא
מן קבד.

to stamp | *stampfen* רכס פיעל, דרך ודרס, רקע כרגל
stampfen כיס פ"ט ע"ב; פרות המרכמות
בתבואה ודרשות.

to be lost | *verloren gehen* (רכס) אִירָכָם אתפ', הלך לאיבוד
verloren gehen ב"ב יד' ע"ב; איירי דזומר
מירכס.

רכפא, רכפה נ"י מין צמח המשימש לצבע
dyer's-weed | *Wau* רכפ' פ"ז מ"ב; וממין הצובעים
פואה ורכפה (בירוש': רכפא).

רכפתא כ"י, המון *Menge* | *multitude* דה"ב
י"א כ"ג (המון גש"ה); רכפת נשיא.

ריל ריש לקיש; רוצה לומר; רהמנא ליצלן.
ר"מ ר' מאיר.

רפאָה ע"י רפא' תרג' כש' י"ב י"ז (ועד שקרים
כרסה); וסחד דשקרא רמאה הוא.

רפאות, רפאותא נ"י, כרמה *deception*,
Betrug | *fraud* קיד' נ"ט ע"א; שנהג בו מנהג
רמאות; ב"ב קכ"ג ע"ב; מאי רמאותית.

רפא' ז', איש כרמה *Beiräger* | *deceiver* כ"ב
פ"ג מ"ד; אם כן מה הפסיד הרמאי.
רמו"ה ראה מעשה ונוכר הלכת.

רפוז ע"י רפז, ביר פ"ב; הפקחין יודעין רמוז
והגיגונו.

רמור"ב רוב מגין ורוב בגין.

רמיתא נ"י, גאווה *Hochmut* | *pride* תרג' כש'
ח' י"ג (נאה וגאון); גאוחא ורמותא.

רמז פ"י, רום וקריץ *winken* | *hint* to שבת קי"ג
ע"ב; רמו רמוה לה.

רמז נפ', נאמר לו ברמו *to be spoken to by*
gestures | *durch Zeichen angeredet werden*
ג"מ פ"ה מ"ז; חרש רמוז ונרמוז.

רמז פיעל, ע"י רמז, שהשיר א' מ"ז והיתה
מרכות וכו'.

delicate, digestible רפוכין דר, מאכלים קלים לעיכול
dishes | *leicht verdauliche Speisen* שהשיר
פ"ג; כמה מיני רבוכין התקנת למעוברות.

רפוף, רפוףא ת', רך *soft* | *weich* ירוש' שבת
פ"ז י' ע"ג; באילין רבוכיא.

רפוכו נ"י, רוך וערנה *Zartheit* | *tenderness*
תרג' רב' כ"ח ב"ו (מהתענג ומרוך); מאתפנק
ומרכוכו.

רבילות נ"י, דכה רעה *Verleumdung* | *backbiting*
ירוש' פאה פ"א מ"ז ע"א; זו רבילות לשון הרע.

רבים שם נהר *Name eines Flusses* | *name of a river*
Flusses כיס י"ח ע"א; שירי מתא דעל רכוס גהרא.

רבך, הרפוף חפ', ריבך, עשה רך *to make soft*
weich machen | תוס' צוק' שב"י כ' י"ז אין
מרכיכין ואין מונעין מהן מים.

רבך פיעל, כניל, תרג' איוב כ"ג מ"ז (הך לב"י);
רבך לבבי.

אתרפף אתפ', נעשה רך *to become soft* | *weich*
werden | תרג' יב"ע כמ' ליג ד'; מעוות מתכא
הוה מתרככין.

רבן פיעל, ע"י הרפין 1. תוס' צוק' שב"י ב' י"ז
מוחר לרבן כרגל.

הרפין הפ', 1) הכנה, כסף *to bend, to incline* | *beugen*
כמ"ר פ"ד; הוא לא הרבין צוארו.

2) הסכים ע"י הסית ראש *to nod one's assent* | *zustimmend nicken*
זק"ר פ"ז; תרככתי
את ראשי.

3) הנמיך *to lower* | *senken* ב"ר פמ"ה; בשעה
שיעקב מרכין בקולו.

רבן פ"י, ארפן אפ', כניל 1. תרג' כש' כ"א א'
(לכל אשר יחפון וסנו); לכל אתר דצבי נירבן
לית; יב"ע ש"י י"ד מ"ז (ונגה את ידך); ארכין
ית ידך.

אתרבן אתפ', 1) ע"י הרפין 1. תרג' מ"ב ח' כ"א
(ויסל מעל המרכבה); ואתרכין מן התיכא.

רמילום עי' רומום. אסתיר אי' מי' רומום
ורמילום.

רמין עי' רמאי. ויקיר פיה; אבא יודן רמין.

רממא תי' רם וגבוה *hoch* | *high* | שהשיר די' די'
טוריא וממא.

רמם פיעל, דרך ורמם *zertreten* | *crash* | ויקיר
פסיו: והיה קרון עוברת עליהן ומרמסן.

רמץ פיי. אפה ברמץ *In* | *bake in hot ashes* |
heißer Asche backen גרי' פיו מיא: דלעת
הרמוצה.

רמץ פיי שיבץ *einfassen* | *to set (jewels)* | תרג'
שמ' כיה כ' (משוכצים): מרמץ.

רמץ וי' אפר חם *heiße* | *hot ashes, embers* |
Asche (דה מיט עיב: שופתה עיג הרמץ).

רמץא די' (1) כניל. ירוש' נדרי' ביו ליט עיאו: הן
ממתקין אותה ברמץא (כה' אח': רימץא).

(2) יתר, וו *Haken, Nagel* | *pick, nail* | שבת
קיג עיאו דבויעה ברמץא דפרזלא.

רמר (אתרמר אתפ', הניש מגבוה, וזל *to look*
down upon a. p. | *von oben herab ansehen*
סש' די' לי (לא יבוז): לא לסתרמו.

רמש, **רמישא** די' ערב *Abend* | *evening* | תרג'
דהייב יג יא (בערב בערב) ברמש ברמש;
ירוש' ברי' פיד די' עיג: מאן דמצלי יצלי
דרמשא וכו'.

רמשית תהיפ, בערב; אמס *in the evening*;
last night | *abends; gestern abend* | ירוש'
נדרי' פיה מ' עיד: לא מעמית כלום רמשית.

רג' רב נחמן: ר' נחמיה.

רנן -- רנן פיעל -- התלונן. דבר רעות כאיש
to speak ill of a p.; to murmur | *üble Nach-*
rede führen; murren | ירוש' ברי' פיה יד עיב:
הכל מרגנים אחריה בכו' ליו עיאו: עד שרגנו
כל העם ואמרו וכו' עמיד.

רננא די' (1) רנה, ומרח *Gesang* | *song* | תרג'
איוב ג' די' (רננה): רננא דתרנגול ברא.

רמן די' אות וסימן *Wink, Zei-*
chen | שבת קייג עיב: רמו רמו לה וכו'.

רמי שם אמוראים *Name von Amoraern* |
Amoraern כתי' פיו עיב: רמי בר חמא.

רמי פיי, (1) זרק, השליך *werfen* | *to throw* | תרג'
תהי' עיח ביו (קשת רמיה): קשתא דרמיה ניררי.
(2) שם, הוסיף *anbringen*, *to put on, to attach* |
hinzutun | מנח' מיב עיאו: רמי הוסי.

(3) היה מוטל בתורת חוכה *to devolve upon a. p.* |
obliegen | שבוע' ליד עיב: כל מלתא דלא רמיה
עליה דאינש עביד לה ולא אדעתיה.

(4) שאל, הראה מחירה *to object, to show an*
incongruity, einwenden, einen Widerspruch |
aufweisen | גרה ליג עיב: ורמינהי וכו'.

(5) הרים *aufheben* | *to lift* | ירוש' סנה' פיי
כים עיאו: בעי מירמיתיה.

ארמי אפי' (1) כניל. 1. תרג' שופ' כ' ביו (קולע אל
השערה): מרמן בבית שער.

(2) חטף *entreißen* | *to tear away* | חג' ביו
עיב: אי נקטיה ביד כאן מרמי ליה.

אתרמי אתפ', (1) תועלך, נזרק *to be thrown* |
geworfen werden | יר' גי' לי (יפלו
בחוריה): יתרמן עלימהא.

(2) הזדמן, *etw. eintreffen* | *to happen, to chance* |
sich ereignen | שבוע' מיא עיב: עד דמתרמו
בי תרי.

רמיה די' קושיא *Einwand* | *objection* | מנח' מיב
עיב: מאי רמיה.

רמיה, **רמיות**, **רמיותא** עי' רמאות. תרג'
יביע ברי' כים ייס: ברמיו: שם כיה כיה (ציד
כפיו): מילי רמיותא בפומיה: ירוש' חעני' פייב
מיה עיב: תשובה של רמיות.

רמיותא, **רמיותה** גי' עי' רמון. מנח' מיח עיב:
מחו דתימא רמיותא מילתא היא קמיל; ביר פיה:
שואלים בשלומי של מלך ברמיותא ובאצבע.

רמיותא, **רמיותה** עי' רמאי. תרג' מש' יד כיה
(מרמה): רמיותא הוא; ירוש' הורי' פייב מיה עיאו:
רבהן רמיות.

רַעְוָא (ז', 1) כגל. הרג' ויק' כיב ים (לרצונכם):
לרעוא לכת.

(2) רועה *Hirt* | shepherd תרג' ירוש' בר' יג
ז' (רועי אברים): רעווי ראברם.

רַעוּל ת', מעוסף בצעיף *verhüllt* | veiled שבת
פיו מיו: ערבויות יוצאות רעולות.

רַעוּעַ ת', רפה, מקולקל *schadhaft* | defective
כלי פוג מיהו חמוסל את הכריא מהור ואת
הרעוע ממא.

רַעוּת נ', ידידות *Freundschaft* | friendship ויקר
פינו לשון חיבה ולשון רעות.

רַעוּתָא עי' רַעוּתָא. ביצה ליד עי' מי
מחוקינן רעותא.

רַעוּתָא נ', רצון *Wille, Wohl-* | pleasure, will
gefallen תרג' משי ייב ב' (יסק רצון): דקביל
רעוּתָא: מנדי ז' עיכו ברעות נפשיה.

רַעַי (פיי, 1) רעה את הצאן | *to lead to pasture*
weiden תרג' בר' לז ב' (חיה רועה את אחיו
בצאן): הוה רעי עם אחוהי בענא.
(2) רצה *wollen* | *to desire* תרג' בליא כיא וי
(אם חסך אתה): אם רעי את.

אַתְרַעַי אתפ', 1) נרצה *Wohl-* | *to be pleasing*
gefallen finden תרג' ויק' אי רי (ונרצה):
ויתרעי ליה.

(2) רצה ב- *gern haben* | *to love* תרג' בר' ליד
ג' (ותרבק נפשו בדינה): ואתרעיא נפשיה בדינה.
(3) בחר *erwählen* | *to choose* תרג' איוב ליד
ד' (נבחרה לנו): נתרעי לנא.

רַעַי -- צואה *Kot* | excrements כלי פיו מיב:
בית חרעי וכו' שמקבל את הרעי.

רַעְיָא (ז', 1) רועה *Hirt* | shepherd תרג' יש' מ'
יא (ברועה עדיו ירעה): כרעיא דעדריה רעי.

(2) ברעה *Weideplatz* | pasture תרג' שמי' ג'
א': אתר שפר רעיא.

רַעֲיָה, רַעֲיָה נ', אכילת עשב במרעה | *grazing*
das Weiden, Grasen יומא פיו עי' חסאת

רַנְנָה -- דבה, לשון הרע *üble Nach-* | evil talk
rede יב' כיו עי'א ברננה לא מפקינן.

רַפּוּקָא ז', חתיכת מבגד | *piece of a garment*
Stück von einem Kleide שבת ניט עיב: רפוקא.

רַפְּתָקָא עי' רַפְּתָקָא. חוס' צוק' אהל' ה' ה':
כלים שכרמטקאות.

רַפִּי פיי, עי' רַפִּי. הרג' יביע דבי' ליג כיח
(יערפו מל): רפיון להון מלין.

רַפִּס פיעל, כתש ושבר *zerquetschen* | to crush
עוקצ' פייב מיה: האנזים והשקדים חבור עד
שירסם וכו'.

הַתְרוּסָם התפ', התרסם *zerschlagen* | to be crushed
sein חול' עי' עי'א: מתרסם מהו.

רַפִּס פיי, 1) נפף, הסיף *iriefen* | to drop תרג'
משי ז' יז (נפחי כשכבי מור): רסיה על
ערסי מורא.

(2) עי' רַפִּס. תרג' ויק' כיב ביד (כתות): ודרסימ.
רַפִּק פיעל, עי' רַפִּס. תרי' פיי מיב: תפוח שרפיקו.
רַפְּתָקָא ז', שוק *Markt* | market בר' ביד עי'א:
רפתקא דמחזא.

רַעַי עקיבא.

רַעֲבָתָן ת', חולל, אכלן *gefräßig* | gluttonous
כיס פיו מיה: מלמדן את האדם שלא יהא
רעבתן.

רַעֲבָתָנָא נ', אכלנות *Gefräßigkeit* | voracity
חול' קיה עיב: משום דמיהוי כרעבתנא.

רַעַד -- הַרְעִיד ה' -- נענע | *to shake*
schütteln מכש' פ"א מיב: המרעיר את האולן.

רַעֲדָה -- נענע *das Schütteln* | shaking תוס'
זכיס ר' וי: מכה הפטה פמא סכח רעדה מחור.

רַעַה -- הַרְעָה הפי, נהג את הצאן למרעה | *to*
lead to pasture | *weiden* (v. Hirten)
פיא עי'א: שיהו מרעין בחורשין.

רַעַי נ', רצון *Wille* | will תרג' יביע בר' כיג ח'
(אם יש את נפשכם): אי' אית רעו עם נפשכון.

to be broken in | אִרְעִין אַהֲסִי, הוּבֵא תַתָּה הַזֶּה |
gezähmt werden תרג' יביע בטי ים בי: לא
אירעצא בדיקתא.

רֵעִין זי, הכתב העברי הקדום (השומרני) the old
Hebrew (Samaritan) type | die älthebräische
(samaritanische) Schrift ירוש' מגי' פיא עיא
ע"ב: אשורית ניהנה התורה וכשהטאו נהפך להן
לרעץ ובשזכו בימי עזרא נהפך לחן לאשורית.

רעיק רבי עקיבא.

רעקא רבי עקיבא אימר.

רַעְרַע פיי. עי' עֲרַעַר, תום' צוק' סומה בי: גי:
אמרה איני שותה כרעריין אותה ומשקין אותה
בעל כרחא.

נִתְרַעַרַע נחמ' 1) נתנער er- to be shaken |
schüttelt werden ירוש' כו"ק פ"ג פ"ג ע"ב:
כיון שנתרערה אחת כהן נתרעדעו כולם.
2) נגרש גרש aufgeführt werden |
to be stirred up תום' צוק' סומה בי: גי: אפילו תקלקל
לאחר עשרים שנה המים היו מתרעדען עליה.

ר"פ רב ספא.

רַפְּאוּת עי' רַפְּאוּתָהּ, תנח' תצוה יי: יש לי
גפן אחת וכו' שהיא עושה לי שלש רפאויות
בכל שנה.

רַפּוּאָה -- ברכה שמינית שבחפלת שמונה עשרה
the eighth section of the Prayer of Benedic-
tions | die achte Benediktion im Achzehn-
gebet מגי' יי ע"ג: לימא רפואה כתרד רתשוכה.
רפוסא עי' רופילא, שמיר פליג: אותבו של בלך
קומיס ורפוסא.

רַפּוּפוֹת עי' רַפּוּפוֹת, תום' צוק' פרה יא (י').
א': הרפופות מהורוח לקרש לתרומה ולהצאת.

רַפּוּט פיעל, ריפת, חזיר lose to make lax |
machen שבת קמא ע"ב: במנעל מרופט.

הַרְפּוּט התפ', געשה רפה זרועד lax to become
| zitterig werden (tremulous) שבת קמא ע"א:
שפחותיהן של זקנים מתרפשות.

שעברה שנתה לרעיה אולא: זכה קייב עיב:
אשם שנתק לרעיה.

רַעֲיָנָא זי, רעיון, מחשבה Gedanke |
thought תרג' משי' יי כיא (בתמר לב): חסירות רעיונא.

רַעַל פיע, רעד zittern | to tremble תרג' יש'
ליה גי' (ברכים כושלות): רכובין דרעלן.

רַעַם (רעם) הַרְרַעַם התפ', התרגז, to be discontented,
to be exiled | unzufrieden, aufgeregt sein
מגי' וי עיא: מתרעם על מרותיו היה.

רַעַם פיע, תתרעש, הרעים donnern |
thunder תרג' אמ' ר א': שמיא רעיומין עלי.

אַרְעַם אמ' 1) הרגיו un- to make rebellious |
zufrieden machen תרג' במ' יד ליו (וילינו
עליו אח כל העדה): וארעמו עלוהי ית כל
כנישתא.

2) הרים aufheben | to lift up תרג' ירוש'
במ' כי יא (וירם משה את ידו): וארעם
משה ידו.

אַתְרַעַם אתפ', 1) חתלונן marren |
to murmur תרג' תת' קיו ביה (וירגנו באהליהם): ואתרעמו
כמשכניהון.

2) התנאה groß tun | to pride oneself תרג'
משי' כיד זי (ראמות לאויל הנמות): מתרעם
שמיא בהכמתא.

רַעַע פיי, רצץ zerschmettern |
to shatter תרג' יש' מיב גי' (קנה רצוצ): קניא רעיע.

אַתְרַעַע אתפ', הורע sich ver- to be impaired |
schlechtern, schadhaft werden תרג' ייב עיא:
מיתרע סוליה: חול' יי עיא: מכין אתרעי.

רַעַף זי, 1) לבנה דקה לכמוי גגות Dach-
roof-tile | ziegel ביצה פיר מיה ואין מלכנים את הרעפים
לצלח עליהם.

2) הלמיש Flint | Feuerstein ירוש' ברי פיה
ייב ע"ב: זימן לו הקביה שני רעפים.

רַעֲיָן פיי, רוצץ zerschmettern |
to shatter תרג' שום' בי גיג (ותרץ את גלגלתו): ורעיצת
גלגלתיה (הוצ' אחי: ורעה).

רִפֶּק פִּי, הַפֶּק מִכְּבִּיב לַעֲצִים *to hoe | angraben*
 בֵּית קִיג עֵינָא אוֹשְׁלֵן מֵרָה לַמֶּרְקָּ בֵּית הָאִי
 מִרְדִּיסָא.

רִפְרָף פִּיעַ, רִיחָף וּפְרַפֵּם *to flap | flattern*
 פִּיכָּ דְרוֹת אֱלֹהִים מִנִּשְׁבַּת אֵין כְּתִיב כֹּאן אֵלָא
 מִרְחַפֵּת כְּעוֹף הָהָא מִרְפָּף-בְּכַנְפֵּיו וּכְנָפָיו נִנְעָתוּ
 וְאֵין נִנְעָתוּ.

הִתְרַפַּף תַּתְפֵּי, הָיָה רַפָּה *to be loose | lose sein*
 חוֹסֵי מִבֵּשׁ בִּי רִי: מִפְּנֵי שֶׁחֵיָא מִתְרַפַּפֵּת וְחֹזֵר
 וְאוֹגְרָה.

רִפְשֵׁי -- הִרְפִּישׁ חֶסֶף, חֲבָנִיעַ *to surrender |*
(sich) unterwerfen שֶׁחֲשִׁיר גִּי רִי: וְהִרְפִּישׁ
 עֲצָמוֹ תַּחְתָּיו.

רִפְתָּא עִי: רִפְתָּא, בִּיצָה לִיב עֵב: רִפְתָּא מַעֲלִיתָא.

רִצֵּד פִּיעַ, אֵרַב *to be in wait | auflauern*
 מִכִּיָּה אֹחַל וְרַצֵּד עֲלֵיהּ.

רִצָּה -- הִרְצָה הֶפֶי -- 1) סִיפֵר *to discourse |*
erzählen, darlegen חוֹסֵי נִדָּה וִי: כְּשֶׁבִּאֲתִי
 וְהִרְצִיתִי דְּבָרִים לִפְנֵי רִי עֲקִיבָא.

2) מִנָּה, סָפֵר *to count (money) | zählen*
 עִירִי יִחָ עֵיב: הִמְרָצָה מַעֲוָה לֵאשָׁה מִירוֹ
 לִידָה וְכוּי.

רִצְוֶעָה גִּי, חֲתִיכַת עוֹר אֲרוּכָה, *leather thong,*
strap | Lederriemen, Band מִנָּה לִיָּה עֵיב:
 רִצְוֶעָה דְּחַמְלִין.

3) חֶבֶל אֵרֶץ אֲרוּךְ וְצֵר *Land-*
streifen יוֹמָא יִיב עֵיב: וְרִצְוֶעָה הִיתָה יוֹצֵאָה
 מִחֶלְקוֹ שֶׁל יְהוּדָה וּנְכֻסֹת לְחֶלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין.

רִצָּח -- הִתְרַצַּח הַתַּפֵּי, אִיכֹד, עֲצָמוֹ לִדְעַת *to*
commit suicide | Selbstmord begehen
 מִכִּיָּה לֹא תִתְרַצַּח.

רִצָּחֵן דִּי, רֹצֵחַ *murderer | Mörder* מִכִּיָּה דְּבִי רִיָּה:
 בֵּן הִרְצָחִימִים.

רִצְיָה גִּי, הִרְיָה, מִשְׁמַח מוֹת *murder, execution*
Mord, Hinrichtung מִכִּיָּה מִשְׁפִּי רִי: בֵּא הַכִּיכּוֹ
 לְלַמֵּד עַל הִרְצִיָּה שֶׁחֲדָרָה אֶת תַּעֲבֹדָהּ.

רִפְסָא אִרְפָּם אַחֲסֵי, נִפְרֵד וְנִתְקַלְקַל *to fall*
apart | zerfallen מִכִּיָּה עֵיב: הָאִי תִיבֹתָא
 דְּאִירְפָּם.

רִפִּי הָיָה רַפָּה וּמִרְפָּף *to be lax, weak, unsteady*
lose, schwach unsicher sein מִיָּה עֵינָא:
 אֵין וְלֹא יִרְפִּיא בִידִיהָ.

רִפִּי פִּעַל, סִילַח וְשִׁידֵד *to loosen | locker machen*
 גִּי מִיָּה עֵיב: דְּקָא מִרְפִּי לָהּ לְאִרְעָא.

אַרְפִּי אַחֲסֵי, הִרְפָּה *to let loose, to let alone | los-*
lassen, gehen lassen. יוֹשֵׁי בִי: מִיָּה יִיא עֵינָא:
 אִרְפֹּנִיהָ.

רִפְיוֹן -- רִחִיפָה וְרִפְיוֹן *Schwäche*
suspense שְׂמִיר פִּיכָּ: תִּלְאָן בְּרִפְיוֹן וְאִיכְתִּי יִרְדִּי בִימִי
 יְהוֹשֻׁעַ.

רִפֵּס -- הָיָה רֵךְ *to be soft | weich sein* מִכִּיָּה
 לִי עֵינָא: מִקּוֹם שְׂמִירָה שֶׁל תִּינּוֹק דְּרֹפֵס.

רִפְסָא נִפִּי, טִרְמַס *to be trodden upon | getreten*
werden וְיִקֵּד פְּלִיָּה מַח נִפִּי: וְזֶה הָיָה נִרְפָּסָה
 הָיָה בְּרַגְלָא וְאַחֵר כֵּךְ עוֹלָה לְשִׁלְחָן מִלְּכִים וְכוּי.

רִפֵּס פִּעַל, הִרְעִיד *to shake | erschüttern* מִכִּיָּה
 יִתְרוֹ בַּחוּדֵשׁ אִי: אַעֲנֵךְ בְּסִימָה רַעַם מִשְׁעָה שֶׁהִיָּתִי
 עִסָךְ וּמִגֵּן וּמִרְפָּס עֲלֶיךָ אֶת כָּל הָעוֹלָם.

רִפֵּס פִּעַל, רִצַּץ *to shatter | zersprengen* מִכִּיָּה
 עֵיב: שְׂמִעְתָּהּ דִּידִי מִרְפָּסֵן אִיגְרִי.

רִפְסוּדָה -- הָרוּם, שְׂרָפֵךְ *Fuß-*
stool *schemel* תַּנְחֵי בִי: הִי: מִלֵּךְ בִּי יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
 גְּבוּהָ וְאֵין רַגְלָיו מִגִּיעָה לְרַפְסוּדָה שֶׁתַּחַת רַגְלָיו
 וְהַקְבִּיָּה הַשְּׂמִים כִּסְאוֹ וְאֵין הָרוּם רַגְלָיו.

רִפְסָתָא גִּי, נַעֲבֹעַ וְטִלְטוֹל *shaking | Erschüt-*
terung בֵּים עֵיב: רִפְסָתָא דְּמִיָּתָא.

רִפְסוּת גִּי, מַעֲשֵׂה שִׁבְכָה *lattice work | Gitter-*
work אֱהִלִּי פִיגָּ מִיָּה: חֲסִרְיוֹת וְהִרְפּוּת
 מִצְרִפּוּת כְּמִלָּא מִקְרָה.

רִפִּיק רִישׁ פִּרְקָא קָמָא.

reihen, dicht machen רצינתא נ"י תולעת שבתבואה grain worm | Korn-
 wurm כיב ציא עיב: בלא רצינתא.
 רצינתא נ"י דקירות און העבר במרצע לאות עבדות
 the boring through of the 'bondaman's ear | das Durchbohren des Ohres eines
 Sklaven zum Zeichen dauernden Sklaven-
 tums קיד' יד עיב: הנרצע נקנה ברצינתא.
 רצינתא שם מקום Ortname name of a place |
 ירוש' דמ' סיב כיב עיד: פרשתא ורצינתא וכו'
 עד כפר קרנים וכפר קרנים בבית שאן.
 רצינ' רצינו לומר.
 רצם פ"י מיעך ורחק zerdrücken | press to ירוש'
 נדה פ"ג כ' עיד: אין סנדל אלא שרצמו חי.
 נרצם נפ"י נתמעך ונשבר to be crushed (broken
 zerdrückt (abgebrochen) werden | ביצה
 כיח עיב: אחד מכין שנמסכה ואחד שפוד שנרצם.
 רצע -- חלקה ברצועה to lash | geißeln קיד' ע'
 עיב: אליהו כופתו והקבית רוצעו.
 נרצע נפ"י ניקבה אונז (של העבר) במרצע לאות
 עבדות עולם to be perforated | durchbohrt
 werden קיד' יד עיב: הנרצע נקנה ברצינתא.
 רצע סיעל עי' רצע. תוס' סומה פ"ז ז': במרוחו
 לרצען ורצעו.
 (רצע) ארצע אפ"י רצע וניקב במרצע to bore
 durchbohren | through הרנ' שם' כ"א ו'
 (ורצע): ורצע.
 רצען רצענא ז' צושה מלאכה בעור, סנדל
 leather-worker, shoe-waker | Lederarbeiter,
 Schuster פ"י פ"ד מ"ג והמפרים יחבובבין וכו'
 אף הרצענים: שבת פ' עיב: בעא מיניה ההוא
 רצענא ועי' רצען.
 רצץ -- סיעך zerdrücken | press, to crush
 נדה יד עיב: סאכלת רצופה וכו' איבא
 שסש רצפה.
 נרצץ נפ"י נסעד zerdrückt | to be squeezed
 werden ביצה כיח עיב: שפוד שגרצץ.
 רצץ פ"י (1) חיבר היצק aneinander-
 to join

liegen, dicht machen רצינתא נ"י תולעת שבתבואה grain worm | Korn-
 wurm כיב ציא עיב: בלא רצינתא.
 רצינתא נ"י דקירות און העבר במרצע לאות עבדות
 the boring through of the 'bondaman's ear | das Durchbohren des Ohres eines
 Sklaven zum Zeichen dauernden Sklaven-
 tums קיד' יד עיב: הנרצע נקנה ברצינתא.
 רצינתא שם מקום Ortname name of a place |
 ירוש' דמ' סיב כיב עיד: פרשתא ורצינתא וכו'
 עד כפר קרנים וכפר קרנים בבית שאן.
 רצינ' רצינו לומר.
 רצם פ"י מיעך ורחק zerdrücken | press to ירוש'
 נדה פ"ג כ' עיד: אין סנדל אלא שרצמו חי.
 נרצם נפ"י נתמעך ונשבר to be crushed (broken
 zerdrückt (abgebrochen) werden | ביצה
 כיח עיב: אחד מכין שנמסכה ואחד שפוד שנרצם.
 רצע -- חלקה ברצועה to lash | geißeln קיד' ע'
 עיב: אליהו כופתו והקבית רוצעו.
 נרצע נפ"י ניקבה אונז (של העבר) במרצע לאות
 עבדות עולם to be perforated | durchbohrt
 werden קיד' יד עיב: הנרצע נקנה ברצינתא.
 רצע סיעל עי' רצע. תוס' סומה פ"ז ז': במרוחו
 לרצען ורצעו.
 (רצע) ארצע אפ"י רצע וניקב במרצע to bore
 durchbohren | through הרנ' שם' כ"א ו'
 (ורצע): ורצע.
 רצען רצענא ז' צושה מלאכה בעור, סנדל
 leather-worker, shoe-waker | Lederarbeiter,
 Schuster פ"י פ"ד מ"ג והמפרים יחבובבין וכו'
 אף הרצענים: שבת פ' עיב: בעא מיניה ההוא
 רצענא ועי' רצען.
 רצץ -- סיעך zerdrücken | press, to crush
 נדה יד עיב: סאכלת רצופה וכו' איבא
 שסש רצפה.
 נרצץ נפ"י נסעד zerdrückt | to be squeezed
 werden ביצה כיח עיב: שפוד שגרצץ.
 רצץ פ"י (1) חיבר היצק aneinander-
 to join

power, entitled to | befugt כח, זכות

כשלו הוא רשאי ואינו רשאי בעל עניינם.

רשאי, ruler, officer | Machthaber קצין

תרג' משי כיה פיו (קצין) רשאי.

רשביא ר' שמעון בן אלעזר.

רשביא צד עופות | Vogelfänger fowler - חול'

קטיו עי' יוסף רשביא.

רשבאי רבותינו שבארץ ישראל.

רשביב רבותינו שבבבל.

רשביג רבן שמעון בן גמליאל.

רשבגא רבן שמעון בן גמליאל אומר.

רשביי ר' שמעון בן יוחאי.

רשביל ר' שמעון בן לקיש.

(רשד) הרשה חפ' (1) סילא יד' יפה כח

to authorize | bevollmächtigen

חרשה את בן ביתו לחרום וכו' תרומת תרומת.

(2) וחזיר | erlauben to permit חג' יד עיב

רבי תרשני לומר לפניך דבר אחד.

רשון (1) הרשאה, יסוף כח | Bevoll-

mächtigung ירש' גיש' פיס' ני עיג' יתב רשו

לכתובא שיכתוב.

(2) רשיון | Erlaubnis permission תרג' אמ'

פי' יג (ינתן) יחיתב רשו.

(3) הלוואה | Darlehen loan תרג' דכי' פיו ב'

(בעל משה יד) מרי רשו.

רשום (1) סימן ורשום | Spur mark, trace

Zeichen כיה עי' רשום ניכר.

רשונה (1) מין ארבה | eine Heuschreckenart

locusts חול' מיה

עי'א: סלעם זה רשונה תרג' תהי קיה ליד (וילק):

רשון

רשון (1) רבנים | Brdkiöße elode נדה ח'

עיב' איזה בחולת קרקע כל שמעלת רשון.

רשון (2) ממשלה, שלטון | government

Obrigkeit אבי' פיא מיה ואל תתודע לרשות.

(3) דלות, עניות | Armut poverty סדרי' תהי

כיד: יש רש ואין שמו לפי רשותו.

well-known | wohlbekannt כפורסם

מויק ביה עי'א: כאן חשוב וכו' כאן רקיע.

רקיקה (1) הפלגת רוק מן הפה | das spitting

Spucken ירש' בר' פיס' יד עיג' רקיקה שהיא

של ביון.

רקם (1) פיעל, צר צורה | bilden, formen to shape

פסיקיר פמיד: צבר עפרו וכו' ריקמו.

רקם (2) ארג צבעוני, רקמה | embroidery

buntes Gewebe, Stickerei עי' כיד עיב:

המתחשקת ברקמי והב.

(2) שם עיר | Name einer Stadt

Stadt גיש' פיא מיה: המביא מן הרקם ומן החרב.

רקן (1) פיעל, הריק | leeren to empty עוקצ'

פיא מיה: חנב של אשכול שריקנו.

(2) ייחד | (ausschließlich) to make exclusive

widmen מנהי' מי' עיב: ריקן העבודות וכו' לשם

המיוחד.

רקק - נרק נמי, היה רך ולה | to be miry

schlammig sein מקו' פיו מיה: והכפור והגלד

וחמלת וחמיט חנרוק.

רקק (1) מי בצח ומיש | Schlamm mud מויק כ'ה

עיב: אם לויתן כחכה הועלת מה יעשו דני

רקק.

רקתא (1) שפת הגדר | Ufer bank בים קיה

ע"א: דאחויק ברקתא דנהרא.

רקתא עי' דקתא. ביב כיו עי'א: כי הוה נפצי

כיתנא הוה אולת רקתא ומקא אינשי.

(2) רלום, פועל, רום | erheben to elevate

חרג' תהי' כיו' ה' (ירוממני): ירורם יתי.

אתררם אתם, התרומם | sich er-

heben תרג' תהי' כיו' ה' (ירום ראשי): יתררם

רישי.

רר'ק ראשון ראשון קודם.

רשי ר' שמעון: רב ששת.

רשא עי' רשי. תרג' ישי' כיד בי (כנשה כאשר

ישה בו): רשא כמאן דרשי ביה.

רשאי ת', מורשה, זכאי, מותר, מיוקח כח

having

רשות ג' (1) יכולת והרשאה, חשגוה, power, authority, control | Gewalt, Macht
שני דברים אינן ברשותו של אדם.

(2) קנין ואחזקה, מקום מוקצה, possession, territory | Besitz, Gebiet
המיוחדת לבויה.

(3) רשיון, חופשה | permission; optional act | Erlaubnis; freigestellte Handlung
ע"א: וזיתנה להם רשות; שם כ"ז ע"ב: תפלת
קרבת רשות או חובה.

רשות היחיד קרקע השייך לאדם פרטי private ground | Privatgrundstück
רשות היחיד.

רשות הרבים קרקע השייך לצבור public road | öffentlicher Platz
רשות הרבים.

רשומה ג' (1) כג"ל 1, 2, 3, מנה' ד' ע"א: נקיסנא
רשומה מאבא מרי וכו'; תרג' יב"ע שם: מ"ז כ"ט:
ולא תטלכלון מדעם מרשיחא לרשותא.

(2) ע"י רשום, 3, ב"ב צ"ב ע"ב: מרי רשותיך.

רשוי מ"י (1) היה רשאי | dar- to have power | mögen
תרג' תה' ק"ו ב': ירשי לאשמעא.

(2) הלואה, תבע | to lend; to claim a debt | leihen, mahnen
נר' כ"א ע"א: הימי דרשינא כך.

רשוי אפ"י ע"י הרשעה, תרג' דהייב כ"ה י"ז
וארשיאונן למילא לאתרהון.

רשויא ד', נושה, בעל חוב | creditor | Gläubiger
תרג' מליב ד' א' (והנושה כא): רשיא אתא.

רשוי ע"י רשעה, אמתי' א' ד': בגמשי אנא רשוי
ברם במצוותא דבריי לית אנא יכיל ולא רשוי.

רשיעה ד', (3) אדם רשע | Frevler wicked man
מכות י"ד ע"א: רשיעה בר רשיעה.

(2) רשעות | Frevel | Frevel wickedness | תה' ל"ז
ה' (און יהשוב): רשיעה חשיל.

רשכבה"ג רבן של כל בני הגולה.

רשל פיעל, החליש, התיש | schwächen | to weaken
במיר פ"ט: כביכול מרשל כה השכינה.

נרשל בתפ"י, רפה ונחלש | to be weakened vor
Schwäche harabsinken, erschlaffen במ"ד
פ"ד: נתרשלו ידו אוהבו של מלך.

רשם -- נרשם נפ"י, נחקק ונכתב, to be marked,
to be engraved | gezeichnet, eingraviert
sein כדרי' תה' ע"ה מ"א: חמכות היו נרשמות
בנופן.

רשם פיעל, רשם וסימן | to mark, to draw
zeichnen, bezeichnen במ"ד פ"ה: וילדה בן
כרושם.

(רשע) ארשע אפ"י, הרשיע, עשה מעשה רשעות
to do wrong | frevelhaft-verfahren תרג' יב"ע
שם' י"ח י"א: דארשיעו מצרא.

אתרשע אתפ"י, דיבר דברי רשעות | to talk wickedly
frevelhaft sprechen תרג' ישע' כ"ה כ"ב (אל
תתלוצצו): לא תתרישיעו.

רשע, רשעה ד', רשעותא ג', רשעות
wickedness | Frevel תרג' יח' מ"ז ל"ז: רשע
לבד; תרג' יב"ע ברי' ג' יג' (השיאני): אפעיני
ברשעותיה: תרג' משלי ח' ד' (רשע): רשעה.

רשע"ב רב שמחל על כבודו.

רשקא ע"י רשקא, תרג' שה"ש ד' י"ג (נרד):
רשקו.

רשש -- התרושש תתפ"י, היה מדוכך | to be
crushed | gedrückt sein תרג' פכ"ב: רש
שהוא מתרושש.

רשית רצועה של תפלין.

רית ראשי תיבות.

ריתא פיעל, התנהג במדת הרחמים | to be lenient
nachtsichtig sein כ"ר פ"ט: לרור תיז -- ריתא
ע"יו כל שהיום שוקע הוא צונן.

רת"ו רב תנא ופליג.

רתוי ת', ראוי, נוח, טוב | (it is) better for | besser
lieber תג' פ"ב מ"א: רתוי (בהי' אחי': ראוי)
לו כאלו לא בא לעולם.

רָתַח פִּיעַ, כְּשֶׁל הַעֲלָה קֶצֶף, וְזֶה חֵם, *to bubble*
 to boil | *hochen, sieden* | מִירֹשׁ פִּי לִיד עִיזָה
 רוֹחַ וּמְרִיחָה.

הִרְתִּיחַ חֵם, — נַעֲשֶׂה חֵם וְרוֹחַ | *to grow hot*
heiß werden | בִּיר פִּסִּיתָ הִתְחִילוּ כֹּהֲלֵי הַבַּיִת
 מִרְתִּיחִים.

(2) עִי נִרְתַּעַ, פֶּרֶה מִיָּה מִיָּבֵה הִיָּה עֹסֵד וּמְקַרֵּשׁ
 וּמְרִיחָה.

רִתְּחָא ז', כַּעַס *Zorn* | *mager* | תַּח' ע'ו יֵא
 (שְׁאוֹרִית חֲמוּת): שְׁאוֹרֵא דִּרְתִּיחָא.

רִתְּחָן, רִתְּחָנָא ז', כַּעֲסָן, נוֹחַ לְכַעֲס | *irascible*
aufbraunend | פִּי קִיג עִיבֵּ: שְׁלֵשָׁה חַיִּים אֵינָם
 חַיִּים הַרְחֵמְכֵן וְהִרְחֵמְכֵן וְאֵינִי הִרְעָתָן קִיד' ה'
 עִיבֵּ: אִי רִתְּחָנָא חוּא אִו לֹא.

רִתְּחָתָה ב', מְבוּשֶׁל *gekochte* | *cooked dish*
Speise | נִי' פִּי מִיָּבֵה הַנּוֹדֵד מִמַּעֲשֶׂה קִדְרָה
 אֵינִי אִסּוּר אִלֵּא מִמַּעֲשֶׂה רִתְּחָתָה.

רִתְּחָן ז', חֲסֵד, מִדַּת הַרְחֻמִּים *Milde* | *clemency*
 תּוֹסִי נִגְעִי פִּי מִיָּבֵה אֵין תִּמְקוּם דֵּן וְכוּ' אִלֵּא
 בְּרִיתוֹן.

רִתְּחָה ב', הַעֲלָאתָ קֶצֶף *das* | *effervescence*
Aufwallen, Schäumen | סִבּוּל יוֹם פִּיָּא מִיָּבֵה
 וְרִיתָתָן יוֹן מִרְשָׁה.

רִתְּיכָא ז', מִרְכָּבָה *Wagen* | *chariot* | בִּיר
 מִיָּא מִ"ג (בְּמִרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה): רִתְּיכָא תְּנִיחָא.

רִתְּיכָא ז', רוֹחַם *clae* | *a species of broom*
Glasterart | תַּרְג' אֵיבֹב לִי ד' (וְשׁוֹרֵשׁ רִתְּמִים):
 עִיקָרֵן רִתְּיכִין.

רִתְּךָ פִּיעַל, הֶלְחִים וְרִיבָק *lsten* | *to weld* | שִׁבְתָּ
 מִיָּז עִיבֵּ: שִׁבְרָתָן וְכוּ' וְרִיתְכֵן.

רִתְּךָ ז', הַכּוֹרָה *Schar* | *band (of men)* | תַּרְג' יֵשׁ
 כֹּ"א ט' (רִכְכֵּי אִישׁ): רִתְּךָ אִנְשָׁה.

(רִתְּעַ) נִרְתַּעַ נִפְי, זַע וְזַע, חֲרִד | *to be startled*
zurückschrecken, zurückprallen | פֶּרֶה פִּיג מִיָּבֵה
 וְנִרְתַּעַ לְאַחֲרָיו.

הִרְתִּיעַ חֵם, (1) כְּנִיל, כְּמִיר פִּיבֵּ: וּמְרִיחָה לְאַחֲרָיו.
 (2) רִתַּח וְקֶצֶף *in Aufwallung* | *to be excited*
sein | בִּיר פִּי: רִתַּח נִחַשׁ מְרִיחָה וְכוּ'.

רִתַּעַ פִּיעַ, (1) נַע וְזַע *beben* | *to tremble* | תַּרְג' תַּרְגִּי
 שִׁמִּי כִי יִיָּה (וִינֻעוֹ): וְרִתְּעַן.

(2) רִתַּח וְכַעַס *aufbrauen* | *to be excited* | תַּרְג' תַּרְגִּי
 יִכִּיעַ דְּכִי יֵשׁ ו' (יִחַם לְכַבּוֹ): יִרְתַּע לִבִּיהָ.

אַרְתַּע אִפִּי, כְּנִיל 1. עִיר מִיָּז עִיָּא: מְרִיחָה
 כֹּהֲלֵי גוֹשִׁיָּא.

אַרְתַּע אִתְּפִי, רִתַּח *steden* | *to bubble* | תַּרְג' שְׁנִי
 אִפִּי אִי כִי: וְחֲסָא נְכוּכְרִנְצוֹר לְדִסְיָה דְּמִירְחָה
 בְּאַרְעָא.

רִתַּךְ פִּיעַל, הִנִּיחַ בְּמִרְתָּךְ לְמַשְׁמַחַת *to store*,
to cellar | *aufspichern, einzellern* | תּוֹס' בִּים
 ח' לִי: לֹא יִרְתַּךְ עַל גְּבוּ יוֹן וְכוּ'.

רִתַּךְ פִּי, הִרְתִּיק חֵם, דַּמַּק דְּפִיקָה קֶלָה *to strike*,
anklopfen | *to knock (at the door)* | תּוֹס' צוֹק'
 זְבִים ד' אִי: חוֹקַעַ סַמָּא רוֹחֵקוּ סְהוֹר: יִרְשִׁי כִי
 פִּיָּא ב' עִידָתָא בִּיא וּמְרִיחָה עַל פִּתְחוֹ.

רִתַּת פִּיעַ, רִתַּת פִּיעַל, הִרְתִּית חֵם, רַעַד *to*
tremble | *zittern* | בְּמִיר פִּיבֵּ: עַד שְׁלֹא הוֹקֵם
 הַמִּשְׁכָּן זֶה הָעוֹלָם רוֹתַתָּ בִּיר פִּיָּה לְמָה אַתָּם
 מְרִתְיִים: שְׁמִיר פִּכִּיָּה עֹסֵד וּמְרִיחָה.

(רִתַּת) אֲרִתַּת, אִפִּי, אִרְתַּת אִתְּפִי, פֶּחַד וְרַעַד
to be frightened | *sich ängstigen, zittern* | תַּרְג' תַּרְגִּי
 יִכִּיעַ בִּים כִּיָּא לִיד: אִרְתַּת: עִיז פִּיבֵּ: עִיבֵּ: אִינְהוּ
 מִירְתַּתִּי.

יִשָּׂא שְׂמוֹאל א'.

שָׂאָה שְׂאֵי אִמְשֹׁר.

שְׂאֵאֵל שְׂאֵי אֵתָה יִכּוֹל לְהַזְיִמָּה.

שָׂאֵב (1) יִקַּב, כִּפַּג | to absorb, to imbibe

einsaugen שָׁבַת מִיֵּב מִיֵּד: וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה
בְּחֹכְכָה כְּשֶׁכִּיל שְׁתַּהֲא שׁוֹאֵבָה.

(2) מִשָּׁךְ *an sich ziehen* | to draw | מִטְמָה כִּי
עִיֵּא: אֲבֹן שׁוֹאֵבַת תֵּלָה לוֹ נָהוּי לְחִמָּת
יִרְכַּעַס וְכו'.

שָׂאֵב שֵׁם מְקוֹם בְּאֵי- *name of a place in Pa-*

lestine | Ort in Palästina וַיִּקַּב מִכָּבָר ר' כִּנִּי
דִּשְׁאֵב.

שְׂאֵבִיָּא שְׂאֵין בָּהֶם אַחֲרִיּוֹת.

שְׂאֵבִיב שְׂאֵינוּ בֶן בְּרִית.

שָׂאֵנָא ז', מִין אֵילָן *Teakbaum | teak-tree* רִיָּה
כִּיָּן עִיֵּא: תִּדְהֵר - שְׂאֵנָא.

שְׂאֵדִיב שְׂאֵמֵר הַבְּתוּב.

שָׂאֵוֵב ז', שׁוֹקֵת *Wasser/rog* | *brough* יְרוּשָׁי
נְדִי מִיָּא לִיז עִידָה: וְהִלְכְּתִי לְמִלְאֻמֹּת אֵת הַשְּׂאֵוֵב
כִּיָּם.

שְׂאֵוֵבָה עִי שְׂאֵיבָת, יְרוּשָׁי עֵרְלַת מִיָּב מִיָּב עִיֵּא:
מִשׁוֹם שְׂאֵוֵבָה נִיבְרָתָה.

שָׂאֵשׁ מִיָּי, כִּיָּזָה, תִּיעֵב *ver-* | to repudiate
schmähen תִּרְגִּי תָהִי כִיָּב בִּיָּה (וְלֹא שִׁקָּץ עֲנִיתָ):
וְלֹא שְׂאֵשׁ צִלְחָתְהוֹן.

שְׂאֵיבָה נִי, דְּלִית מִיָּם *das* | drawing water

Wasserschöpfen כִּיָּב מִיָּו עִיֵּא: כִּכְלָל דְּשְׂאֵיבָה
דְּאֻרִייתָא.

שְׂאֵילָא עִי שְׂאֵילָתָא. תִּרְגִּי שׁוּמִי חִי בִיד (אִשְׁאֵלָה
מִכְּכָם שְׂאֵלָה): שְׂאֵיל אֲנָא מִנְכּוֹן שְׂאֵילָא.

שְׂאֵילָה נִי, (1) עִי שְׂאֵילָת שְׁלֹמֹם. שְׂנוּעִי כִיָּב
עִיֵּא: בְּרִי שְׂאֵילַת תִּלְמִיד לְרַבִּי.

(2) לְקִיחַת (אוּ כְּזִינַת) דְּכֹר עִיָּם לְהַחֲזִיר | *lending*
das Entleihen בִּיָּם צִיָּה עִיָּב: עַד שִׁיחֹו בְּעֵלִים
מִשְׁעֵת שְׂאֵילָה וְכו'.

שְׂאֵילָת שְׁלֹמֹם בִּרְכַּת שְׂאֵרִם אֲמֹכֵר לְחִכִּירוּ עִם
מְגִיבָה *Begrüßung* | *greeting* יְרוּשָׁי בְּרִי מִיָּה
מִיָּ עִיֵּא: מְסִיב שְׂאֵילַת שְׁלֹמֹם.

שְׂאֵילָתָא נִי, שְׂאֵלָה וּבִקְשָׁה | *request; question*
Verlangen; Frage תִּרְגִּי בְּמִי יֵיָא רִי (הַתְּאֻוּ
תְּאֻוָּה): שְׂאֵילוּ שְׂאֵילָתָא: יִרְמִי יֵיָב אִי (מִשְׁפָּטִים):
שְׂאֵילַת דִּיבִין.

שְׂאֵילָתָא עִי שְׂיִלָּתָה. גִּיבִי לִיָּם עִיָּב: אִשְׁכַּחִיָּה
רַב נְהַמֵּן בֶּר יִצְחָק לְרַבָּא בֶר שְׂאֵילָתָא וְכו'.

שְׂאֵל - גְּשָׂאֵל נִי - נִיחֵן בְּתוֹרַת שְׂאֵילָה עִלִּי
ausgeliehen werden | *borrowed* בִּיָּם צִיָּו
עִיֵּא: שׁוֹחֲמִין שְׂשָׂאֵלוּ וְנִשְׂאָל לְאַחֵד מִתָּהֵן.

הַשְּׂאֵיל הַמִּי - חֲקֵר וְדִרֵּשׁ *nach-* | to inquire
forschen יִבִּי עִיָּב: עַד שְׂאֵתָה מִשְׂאֵיל עִלִּי
אִם הִגֹּן הוּא לְמַלְכוּת אִם לֹא שְׂאֵל עִלִּי אִם
רְאִי לְכוּא בְּקַחֵל אִם לֹא.

שיכרא ממנא למנאן שם קבים עינא ואתא זיקא
ושאף ליה מיניה.

שֶׁאָקָא זי, שוק הרגל *Schenkel* | *leg* ירוש'
בכורים פ"ג ס"ה ע"ג: חזי שאקי חזי ברעין.

שֶׁאַר פיעל, השאיר, שייר *übrig* | *to leave over*
lassen פאה פ"ג מינ: נתון מן השואר על הכל.
שֶׁאַרְוֹתָא נ', מותר ויתרון *Vor-* | *preeminence*
zug תרג' קהל' ג' י"ט (ומותר האדם מן
הבהמה): ושארות גברא הייבא מן בעירא
מסאבא.

שֶׁאַשִׁיתָא, **שֶׁאַשְׁתָּא** עי' עֲשִׂישִׁית 2. בכרד
י"ב: כהדא שאשיתא; פסקי' ויהי ג' עיב:
שאשתא.

שֶׁיב שמואל ב'.

שֶׁב שה"ם, שבעה *sieben* | *seven* סנה' ל"ט ע"א:
שב שני הזה כפנא.

שֶׁבַב, **שֶׁבַב** זי, 1) שבת *Sabbat* | *the Sabbath*
תרג' יביע דב' הי ייד (שבת): שב ונייח; ויק'
כ"ג ל"ב (שבת): שבא ונייחא.

2) שבוע *Wodie* | *week* שבת קנ"ז ע"א: דבחד
בשבא וכו' בתרי בשבא וכו'.

שֶׁבֶבָא עי' שְׁבִי, תרג' במ' כ"א א' (וישב ממנו
שבי): ושבא מיניה שיביא.

שֶׁבֶבְאָדָה, **שֶׁבֶבְאָי** זי, סנהיג שבויים
Gefangenenwärter | *guardsman of captives*
סנה' קד ע"א ועיב: חיה שבאי מהלך אחריהם;
איכיר פתיהתא: שבאי אי בחייכון אחון קבולי
וכו'; הנח' בובר כשלח ד': נטל את השבאיי.

שֶׁבֶב פיעל, 1) הקציע *behauen* | *to chisel* קהל"ר
פתיחתא: ושבבה וסיתתה.

2) הכניע *züchtigen* | *to discipline* שבת פ"ז
עיב: דברים שמשבבין רעתו של אדם.

שֶׁבֶבָא זי, סבעת *Ring* | *ring* תרג' שמי' ל"ה
כ"ב (ונוס): ושבבין.

שֶׁבְבוֹתָא נ', שכנות *Nach-* | *neighbourhood*
barschaft שבת ק"ט ע"א: הוה ההוא גברי
בישכבותיה.

שֶׁאַל פ"י, 1) רשט, בקש *verlangen* | *to desire*
תרג' מל"א י"ט ד' (ושאל את נפשו למות):
ושאל ית נפשיה למכתה.

2) חקר דבר בפ' אחרים *fragen* | *to ask* ירוש'
שב' פ"ז ל"ז ע"ג: אתא שאלוניה.

3) לקח ע"מ להחזיר *entleihen* | *to borrow* ב"ב
צ"ז ע"א: ההוא גברא דשאל דיולא כהכריה.

שֶׁאַל פעל, 1) כניל 2. חמיד ל"ב ע"א: משיילגא לכו.
2) השאל *verleihen* | *to lend* תע"ז כ"א ע"ב:
דמהממת וכו' ומשיילא.

אֶשְׁלֵא אפי', כניל 2. כ"ס קס"ז ע"א: דעביד לאושילי.
אֶשְׁתֵּאל, **אֶשְׁשִׁיל** אהפ', 1) בא בבקשה *ausbitten* | *to take*
sich etwas תרג' ש"א כ' ו'
(בשאל נשאל דוד ממני): אשתאלא אשתאיל
דוד מיני.

2) נחקר, באו אליו בשאלות *gefragt werden* | *to be inquired of*
תרג' ירוש' במ' כ"ד א':
למשתאלא בדכירא.

3) ביקש היתר (על נדרו) *absolution* | *to ask*
(die Lösung eines Gelübdes) | *from a vow*
erbitten נדר' ד' ע"א: אי בעי על נדרו איתשיל
כרישא.

שֶׁאַלִּיא שאין להם אחריות.

שֶׁאַלְהָה -- בקשה על הגשמים ככרכה התשיעית
שבתפלת שמונת עשרה, *prayer for rain*,
inserted in the ninth section of the Prayer
of Benedictions | *die Bitte um Regen in*
der neunten Benediktion des Achtzehngebets
בר' כ"ט ע"א: שאלה בברכת השנים.

שֶׁאַלִּיב שאם לא כן.

שֶׁאַלִּיר שקר אין לו רגלים.

שֶׁאַנִּי תהי, יש הכדל וחילוק בין זה לזה *es ist etwas anderes* | *different* פס' ע"ד
ע"א: שאני התם וכו'.

שֶׁאַעֲמִיל שאין עדים מצויים לקיומו.

שֶׁאַנָּה פ"י, שאב, כשך | *suck, to resorb*
aufsaugen, entstehen שבת קל"ט עיב: שאנו

שְׁבוּרָה. שְׁבוּרָא וי' שְׁבוּרָתָא נ"י וזהו

splendeur | Glanz תרג' תהי' פנים יפה (תפארת עתמו) שְׁבוּרָה עוֹשִׂינָהּ: שם וי' (וכבוד

וחדר): יקרא ושבועה: שם צ"ו ש' (בהדרת קדש): בשבתות קודשא.

(שְׁבוּרָה) אֶשְׁתַּבֵּר אהפ"י (1) היה מזהיר to

brighten | glänzen תרג' יביע שם' ליד ליה (קין עור פני): אשתבחר זו איקונין דאנפוי.

(2) ותגורר ותפאר to boast | prahlen תרג' משי' כיו א' (אל תתהלל ביום מחר): לא תשתבחר ביום ולמחר.

שְׁבוּ שְׁבוּעוֹת.

שְׁבוּחָא וי' שיר ושבחה praise | das Preisen

תרג' תהי' יד (הקשילכת רכתי): מצית שכוהי.

שְׁבוּמָא וי' סן דג a species of fishes | etne

Fischart ויקר פכיב: דג ששמו שכוּמא.

שְׁבוּיָא עיי' שְׁבָאָה. בתי' כיג ע"א: אוקמן

לשבויונתו מאברא.

שְׁבוּלָת -- שְׁבוּלָת גִּרְדָּ מין Le- spikenard

vandel כר' וי' ע"א: שְׁבוּלָת נוד.

שְׁבוּלָת שוּעַל מין תבואה Hafer | oats כלא'

פ"א מ"א: השעורים ושְׁבוּלָת שוּעַל.

שְׁבוּעָה -- שְׁבוּעָה הַבֵּן שְׁבוּעָה של ברית מילה

the week of circumcision | die Woche der

Bezeichnung ביק פ' ע"א: שְׁבוּעָה הַבֵּן.

שְׁבוּעָא נ"י שְׁבוּעָה Schwur | oath תרג' יביע

דבי' ל"ב מ' (אשא אל שמים ידיו) זקפית בשְׁבוּעָא (בתי' אחי: בשְׁבוּעָה) ית ידיי.

שְׁבוּעָה -- שְׁבוּעָה בִּימֵי שְׁבוּעָה מַחֵם דברים

a useless oath | zweckloser Schwur

שְׁבוּעָה מִיג מ"מ: שְׁבוּעָה שאוכל כבר זו שְׁבוּעָה שלא אוכלנה הראשונה שְׁבוּעָה בטוי.

שְׁבוּעַת הַדִּיּוּנִין שְׁבוּעָה שִׁבְחֵי־דִין מפילין

an oath imposed by the judges | von den Richtern anferlegter

Sid שְׁבוּעָה פ"ו מ"א: שְׁבוּעָה ודיינין וכו'.

שְׁבוּעַת הַיָּסֵד עיי' הַיָּסֵד. שְׁבוּעָה מ"י ע"ב: מנה

לי בידך אין לך בידו פסור אמר רב נחמן ומשביעין אותו שְׁבוּעַת הַיָּסֵד.

שְׁבוּעַת הָעֵדוּת שְׁבוּעָה שהער נשבע שאינו יודע

an oath of a witness asserting that

he knows no evidence | Schwur der Zeugen,

פ"ד daß sie nichts auszusagen haben שְׁבוּעָה מ"ד

מ"א: שְׁבוּעַת הָעֵדוּת וכו' אין חייבין עד שיכפרו

בהן בבית דין.

שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן שְׁבוּעָה שהנפקד נשבע כשהוא

an oath (of the trustee) con-

cerning a deposit | Schwur des Depositars

der das Depositum leugnet שְׁבוּעָה מ"א: מ"א:

שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן וכו'.

שְׁבוּעַת שְׁוָא שְׁבוּעָה המתנגדת לאמת | false oath

falscher Schwur שְׁבוּעָה מ"ג מ"מ: הראשונה

שְׁבוּעָה במוי והשניה שְׁבוּעָה שווא.

שְׁבוּעוֹת מסכת במדר בויקין name of a treatise of

the Talmud | Name eines talmudischen Trak-

lates שְׁבוּעָה מ"ח ע"ב: ע"פא תני שְׁבוּעוֹת בירבית.

שְׁבוּעָתָא נ"י (1) שְׁבוּעָה Schwur | oath ב"מ ח'

ע"ב: מגו דחשוד אממונא חשוד נמי אשְׁבוּעָתָא.

(2) שְׁבוּעָה Woche | week תרג' ויק' כ"ג מ"ז

(השבת השביעית): שְׁבוּעָתָא שְׁבוּעָתָא.

שְׁבוּקָא וי' שְׁמִיטָה, הנחה remission(of taxes)

das Erlassen תרג' אס' ב' י"ח (והנחה): שְׁבוּקָה

כרגא.

שְׁבוּקָן דר' גירושין Ent- release, divorces

lassung, Scheidung ג"מ פ"ט מ"ג: ספר

תירוכין ואגרת שְׁבוּקִין וגם פטורין.

שְׁבוּר מֶלֶךְ פָּרַס Sapor, King of Persia | Sapor,

persischer König כר' נ"ז ע"א: אמר ליה שְׁבוּר

מלכא לשמואל וכו'.

שְׁבוּרָה זי' שבירה ונפיצה breaking | das Zer-

brechen שמור פמיה שְׁבוּר הלוחות.

שְׁבוּרָה עיי' שְׁבִירָה: ירושי' ערלה פ"א מ' ע"ד:

היא שְׁבוּרָה היא נפיצה.

שְׁבוּת (1) מנוחה ושבתון *rest | Ruhe* | שבת
מים עינא אתמא ריבין שבת.

(2) חומרה בקצת מלאכות בשבת וירמ' לשם
מנוחה גמורה *an occupation, on the Sabbath-*
and Festivals forbidden as being out of
harmony with the holiness of the day |
das Verbot gewisser Beschäftigungen an
Sabbat- und Festtagen, die eigentlich keine
Arbeit darstellen, aber der Weihe des Tages
widersprechen ביצה פיה מ'ב: ואלו הן משום
שבת לא עולין במילין וכו'.

שָׁבָן ז', מק, מקק *Moder* | *rottenness-* תרנ'
יש' ח' כ'ד (כמק): כשבג.

שָׁבִיזָא ז', מין אבן טובה *ein* | *a precious stone*
Edelstein תרנ' שבי' ביה ית (מסיר): שבזיו.

שָׁבַח פיע, הומב *im Werte* | *to grow in value*
steigen ביב קליה עיב: שבה ששבחו נכסום
מאליהם.

הַשְׁבִּיתָהּ הפי, (1) כניל, ביק פ'א מיר: משהאשה
יולדה משבתה.

(2) היטיב ותיקן, טייב *melio-* | *to ameliorate*
riren ב'ב קב"ד עיב: שבת שהשביחו יורשין.

הַשְׁתַּבַּח התפי -- עי' שְׁבַת, ב'ד מליד: שהפסחו
וכו' כל זמן שהוא כותשה היא משתבחת.

שְׁבַחַת, **שְׁבָחָא** ז', (1) תהלה והודאה *praise*
Lob עירי ית עיב: מקצת שבחו של אדם
אומרין בפניו וכולו שלא בפניו; משה מיב עיב:
לאודועי שבחיה דדוד.

(2) השבה, עליית הערך *Ver-* | *improvement*
besserung בעשיש פ'ב מיא דגים וכו' השביחו
השכח לפי השבתו; ב'ס מ'ו עיב: שבחא ופירי.

שְׁבָחָתָא ג', עי' שְׁבַח 1, תרנ' תד' ליג א' (נאה
תהלה): יאי שבחתיא.

שָׁבַם פיי, הכה בשבט, הכמ *schlagen* | *to beat*
שבת עיה עיב: השובט והמקדק.

שְׁבָמָא עי' שְׁבָמָא, תרנ' כשי' ב'ב מ'ו (שכמ
מ'ס'): שבטא דמורחא.

שְׁבִי שְׁבִיעִית.

שְׁבִי פיי, לקח בשבי *gefangen* | *to capture*
nehmen תרנ' תה' קיז מ'ו (שוביהם): כל
רשבי יתהו.

שְׁשָׁבִי ארמ', נשכה | *to be taken captive*
gefangen genommen werden כ'ג עיב:
אישחביין כנחיה דמר שמאל.

שְׁבִיָּא ז', שבי *Gefangenschaft* | *captivity* תרנ'
י'י ל' מ'ו (בשבי ולכו): כשביא יהכונ.

שְׁבִיזִין שם איש *männlicher* | *a man's name*
Name תוס' תרי' ב' י'ג: בעשה בשביין ראש
הכנסת של אכוב.

שְׁבִיטָא ז', שבט *Rute* | *rod* ברי' ב'ה עיב: כוכבא
רשביט. ועי' ב'לכבא.

שְׁבִיחָא ג', שביח *Gefangenschaft* | *captivity*
תרנ' יב'ע ד'ב' כ'א י'ג (שמלת שביח): כמות
שביחה.

שְׁבִיל -- **בְּשָׁבִיל** (1) למען, בגין *on account of*
wegen, um... willen | *for the sake of* ברי'
ניה עיב: כל מה ששרח לא מירח אלא בשבילי.
(2) בכדי *damit* | *in order that* שבת פ'ב מיר:
בשביל שתתא מנספת.

שְׁבִימָרְאָה שה"מ, השבעה עשר *the seven-*
teenth | *der stebzehnte* תרנ' דהייא כ'ד מ'ו
(שבעה עשר): שבימראח.

שְׁבִיעָא שה"מ, רשביעי *der stebente* | *seventh*
תרנ' ברי' ב' ג' (יום השביעי): יומא שביעאה.

שְׁבִיעָה ג', שובע, ריחה *Sättigung* | *satiation*
יומה עיב: עיב: ואכלת רשבעת אכילה שיש בה
שביעה.

שְׁבִיעִית ג', שנת השמיטה *Sabbatical year*
das Sabbatjahr שביע' פ'א מ'א: עד אימתי
הורשין בשדה האילן ערב שביעית.

שְׁבִיץ ז', שבים, מין תבשיט של ראש *ein Kopfputz der Frau*
כסרא שמיני מ'ו
פרשה ח'': שביץ של סבבה.

שִׁבְעָה -- שבוע של אכילת *the seven days of*
mourning | *die sieben Trauertage* כ' מורק ב'
ק'א נחנת שבועה ושלשים.

שִׁבְעָנָא ז', שובע *plenty | Fülle, Sättigung* תרג' תרג'
מ' ג' י' (ומלאו אסמך שבע); וכתכליין אוצ'ר
שבענא.

שבעים שבעל פה.

שִׁבְעָתָא ג', שבוע *week | Woche* תרג' תרג' אויב
א' ד' (ימי השבתה); יומיא שבעתא.

שִׁבְעָתִי שח'מ, שבעה *seven | sieben* תרג' יב'ע
ג' כ'מ ב'ח (שבוע ואח); שבעתי יומי משתא.

שִׁבֵּק פ'י, עזב, חניח *to leave | lassen* פ'מק'ר
פ'מיד: שבקו בבית.

שִׁבֵּק -- (1) מחל וסלח *to forgive | vergeben*,
verzeihen תרג' במ' יד' י'מ (סלח נא לעון
העם הזה); שבוק כען לחובי דעמא תדין.

(2) גירש את אשתו *to divorce | sich scheiden*
lassen ב'ר פ'ייה שבוקא תריא אכתתא מיכ.

שִׁבֵּק פַּעַל, אֲשַׁבֵּק אפ'י, בג'ל ג' ב'ר פ'ייה אגן
יהבין לה פורנא ושנקית וכו'; ירוש' כה' פ'ו
ל' ע'ג: הן דבשניק וכו'.

אֲשַׁבֵּק אַחֲמ' (1) נעזב, הונח לבדו *to be let alone | in Frieden gelassen werden*
י'אז אוק' למידמוך לית אגן משתבקי.

(2) נסלח *to be forgiven | verziehen werden*
תרג' ויק' ד' כ' (ונמלח); וישתבוק.

(3) התגרש *to be divorced | sich scheiden lassen*
שהשיר א' ר'ז: בעיין למשתבקא
דין מדין.

שִׁבְרָא ז', שריג *shoot | Ranke* תרג' יד' יז'
ו' (בריס); שבקין.

שִׁבֵּר -- ביטל חוב, נתן קבלה על חוב וכו' *to acquit; to give a receipt | quittieren*,
annullieren תוס' כה' ד' י'אז שברה לו מכסת
כחיתתה שברה לו על בולה.

שִׁבִּיק ז', כפית *Nack-* spontaneous growth |
wachse תרג' יב'יע ויק' ב'יה ח' (כפית); כתי שביק.

שִׁבְיָתָא ג', מליחה *forgiveness | Verggebung*
תרג' תהי קל ר' (עסך המליחה); גבך שביקתא.

שִׁבְיָרָה ג', נפיצה, הנאה לרסיסים | *breaking*
das Zerbrechen פ'ס' פ'ז מ'ב: שבירת העצם.

שִׁבְיָשָׂא ו', שְׁבִישוּתָהּ, שְׁבִישוּתָהּ ג', ענף
twig | Zweig ב'ר' ה' ע'ב: שסיע ל' ולא יהב
מר שבישא לאריסקן קהל'ר ג' י'אז שבישותה
של הדם: ירוש' פאה פ'א פ'ז ע'ד: דקסת לית

שְׁבִישוּתָהּ

שְׁבִישוּתָהּ ג', (1) מנוחה, תהנה *resting | Ruhe*,
Nast מעש' פ'ג מ'ג: עד שהוא מגיע למקום

השבתה

(2) קביעת מקום לשהיה בשבת *appointing a place to be the centre of Sabbath movements | Bestimmung eines Platzes als Mittelpunkt für die Bewegung am Sabbat*
ק'רי פ'ד מ'ז: שביחתו בעיקרו מהלך ממקום
רגלו ועד עיקרו וכו'. ועי' שְׁבִיחָה 2.

(3) שמירת שבת *observing the Sabbath | das Beobachten der Sabbatrube*
ש'אן שביחתו עליהן.

(4) עי' שְׁבִיחָה ג' ירוש' ק'רי פ'י ב'ו ק'ירז
משביחת אחת למרו כמה שביחתה.

שְׁבִילָא שנים בוררים להם אחד.

שְׁבִילִילָתָא ג', מין צמח *teungreek | Bockshorn*
Blas מנח מ'ב ע'ב: מ'א רשבילילתא.

שִׁבְסָרִי שח'מ, שבעה עשר *seventeen | siebzehn*
תרג' יב'יע ב'ר' ל'ו ב' (שבע עשרה שנה);
שכסרי שני.

(שבע) אֲשַׁבֵּעַ אפ'י, השביע *to adjure | be-schwören, verurteilen*
ש'אז אשבעינתו וליימינתו.

אֲשַׁבֵּעַ אפ'י, נשבע *to swear | schwören* ש'אז
כ'ס ע'א: כ' קא משתבנ אדעהיה רידיה הוא

השבעה

נשבר נמי -- נתבטל, הוקרד | to be impaired
 entkräftet, widerlegt werden | קיד' פ'א
 ניה עיב: נשבר קל וחומר.

השתבר החפ' נשבר ונתפוצץ | zer-
 brochen werden | ב'ר פציא: נשתברו שיניהם.

שברא ז', שוטה foolish | Blödsinniger | משי'
 ייד שיו (סתי יאמין לכל דבר): שברא כהימן
 לכל מילי.

שברא ז', מין צמח eine species of rees
 Rautenart | שכת כ' עיבו פתולת המדבר שברא
 blinkend | blinzelnd | בעיניו ב'ר
 ירוש' הג' פ'כ ע'ז ע'ד: עיינה הוות שברה.

שברון ז', מקח הקצוב בשוק | market price
 Marktpreis | כ'ר פ'ה: שואלין אלו לאלו מה
 שברון נעשה היום.

שברותא נ', פתיחות Einfalt | simplicity | תרג'
 משי' אי כ'כ (עד מתי פתאים תאהבו פתי): עד
 אימתי שברי רחמין שברותא.

שברים דר', קול שבור של השופר | the broken dis-
 connected sounds produced on the Shofar |
 der gebrochene Ton des Schofars (Staccato)
 ר'ה ל'ד ע'א: אתקין ר' אבהו דקיסרי תקיעה
 שלש שברים תרועה ותקיעה.

שברירי ז', מין בעל חי שבים name of a certain
 marine animal | ein Seetier | כב' יתרו
 פ'רשה ר' (ואשר במים סתחת לאדק): להביא
 את השברירים.

שברירי מלה של לחש | a word in an incantation
 Wort in einer Zauberformel | פ'י ק'יב ע'א:
 אורחר משברירי ברירי רירי ירי רי.

שברירי, שבריריא ז', קרני השמש
 sunbeams (piercing העבים through the clouds) | durch die Wolken bre-
 chende Sonnenstrahlen | יומא כ'ה עיבו שברירי
 דשמשא קשו משמשא.

(2) סגורים, עורון Blindheit | blindness | תרג'
 כ'י י'ם י'ד (בסגורים): בשברירי.

שברש פיעל, מכסך verwirren | to confound | ע'י
 ק'יב ע'א: שחמדינה משוכשת בגיימות.

השתברש תתפ', הסתבך ver-
 wickelt werden | מ'ר' תת' י'ת י'א: ומלפוח
 מוסיתן משתבשות.

שברש פ'י, שברש פעל, סיבך ver-
 wirren, verwickeln | תרג' תת' פ'י י'ב (תשלח
 קציריה): שבישת שבשין: קה' ה' איז לשבשא
 ית מילי פוסך.

שברש, שברשא ז', שריץ shoot | Ranke
 יח' שסיב: משבשין של ארץ ישראל: תרג' בר'
 מ' י'ב (שלשת השריצים): תלתא שבשין.

שברשב פ'י, קלע flechten | to plait | ירוש' שמה
 פ'ס כ'ד ע'ב: ר' ירמיה שיכשב ולבש עשרה.

שברשב פ'י, הוציא ענפים Zweige | to sprout
 freibien | תרג' איוב י'ד ה' (אם יברת ועוד
 יחליף): אין יתקץ ותוב ישכשב.

שבשבת, שבשבת נ', ענף branch, twig
 Zweig, Rute | כ'ר פ'מ: נחת שבשבת דגור וכו':
 שבת פ'ה מ'ד: כ'ר ליתן בראש השבשבת.

שבשולש ע'י שברש, וק'ר פליא: משבשושי ארץ
 ישראל.

שבששתא, שבששתא נ', זמורה shoot | Zweig
 Ranke | קה'ר י' ה'ז: כ' ירמיה רשכשתא וכו':
 (2) מעות, שניאה Irrtum | mistake | פ'י ק'יב
 ע'א: שבששתא כיון דעל קל.

שבת נ', מין צמח Dill | dill | עוקצ' פ'ג מ'ד:
 השבת משנתן פ'עמי וכו'.

שבת -- (1) שהה במקום מסויס: ביום השבת
 to stay over the Sabbath | den Sabbat
 an einen Orte zubringen | ככ' בוא פ'רשה
 מ'ה אפשר ששבת ר' אלקוד' ולא חודש
 לכם דבר.

(2) קנה שנייתה to appoint a Sabbath camp
 as the center for Sabbath movement |

שג'ר ע"י סג'ר. ילק' תה' תשס"ג: שג'ר שוי.
שג'ריתא נ"י, שג'ריתא error | Irrtum מדר' תה'
י"ם: שג'ריתא - שג'ריתא.

שג'ריתא ת"י, נבוכ' verworren | confused ב"ר
מפיה הומיה היא וסודרת - שג'ריתא ומע"א.

שג'ריתא נ"י, פילגש Konkubine | concubine
מנה' ציה ע"ב: שג'ריתא וזונות.

שג'ר פיעל, (1) חיבר גזרי עץ - zusammen- | join
fügen כלי סכיב מיה הנסרין שבמרחץ ששיגמן.
(2) הכריע ובמך beugen | bend ב"ר מ"ו
כשגב - הו' אני משגמן ביסורין.

שג'ר וי, ציר הדלת Scharnier | hinge ב"ר פניה
הדלת הוה מי מעמידו שגמיו וכו'.

שג'ר פיע, רץ laufen | to run שחשיר א' ק"ו
מה יונה זו שוגרת רוגליות הרבה.

שג'ר פיעל, (1) שינן | to speak with fluency
fließend sprechen שמרר פ"ם: ב"ר ששיגרו
וכו' בפיהם.

(2) שלח senden | to send תוס' שבת י"ג (י"ד),
פ"ז שיגר לו חמשים ריגל.

השג'ר הפ', השמיש überspringen | to skip ירש'
ב"ר פיה פ' ע"ג שליח צבור שהשג'ר. שהים
שלש ברכות אין מהזירין אותה.

שג'ר פיער, (1) נול fließen + to flow תרג' יר'
פ' י"ז (התדרגה עינינו דמעה): וישג'ר. עיג'ר
דמעין.

(2) הסיק helzen | to beat שבת ק"ט ע"ב:
שג'ר תנורא.

שג'ר פיעל, (1) ע"י שג'ר 2. תרג' יכ"ע שמי ב"ר ב'
(הנה אנכי שולח): הא אנא משג'ר מלאכא.

(2) השליך wegwerfen | to cast תרג' יר' ב"ב
י"ט (מחוב והשליך): כמא דמשג'ר ית נכלת תמרא.

(3) ילדה (הכרמה) | to give birth (of beasts)
werfen, gebären תרג' יכ"ע שמי י"ג י"ב (שג'ר
בדמה): בעירא דמשג'ר אימיה.

einen Ort als Mittelpunkt bestimmen, (von
dem aus im Umkreise von 2000 Ellen das
Stichbewegen am Sabbat gestattet ist)

פ"ג מ"ו: לשבות שביתת הרשות.

שבתא נ"י, שבתון Ruhe | rest תרג' וק' כ"ג
ל"ב (שבת שבתון): שבת שבתא.

שבתאי, שבתאי שם אהר מוכוכי הלכת the
planet Saturn | der Planet Saturn שבת קנ"ו
ע"א: האי באן דבשבתאי וכו': ב"ר פ"ה י"ט
כול הגומר הלוכו לשלשים שנה והוא שבת.

שג'ריתא שם איש männlicher | a man's name
Name תוס' צוק' תר' ב' י"ג: בעשה בשג'רין
ראש בית הכנסת של אכזיב.

שג'ריתא נ"י, משגח Irrtum, Verschen | error
ויקר פיה: שג'ריתא - שג'ריתא.

שג'ריתא וי, שקד almond | Mandel תרג' ב"ר מ"ג
י"א (שקדים): שג'ריתא.

שג'ריתא ע"י שג'ריתא גיש' פ"ם: ע"ב: לשג'ריתא
ליתא פתא דכוניני.

שג'ר ת"י, רגיל, מהיר fließend, geläufig | fluent
ב"ר ל"ד ע"ב: אם שגורה תפלה בפי ידע אני
שהוא מקובל.

שג'ריתא וי, נרגן Störenfried | disturber תרג'
כש' כ"ו ב"ב (דנרי נרגן): מילח דשנושא.

שג'ריתא וי, מהומה Getümmel | tumult תרג'
י"א י"ד ב' (מהומה גדולה): שג'ריתא רב.

(שג'ר) השג'ר הפ' -- שים לב, התבונן to pay
attention to | beachten ב"ר ג"כ ע"א: אין
משגיחין בבית קהל.

שג'ר פיע, (1) נבוכ' taumeln | to reel תרג' משי'
כ' א' (שג'ר בו): דשג'ר בית.

(2) מעה irren | to ver שם י"ם כ"ז (לשג'ר
מאמרי דעת): ולא תשגא מן מאמרי דמומיה.

(3) נפקר, נעדר vermiss | to be missed
werden תרג' ב"ב י"י י"ט (איש אל יפקר):
אנש לא ישגי.

שְׁדוּכָא ו', מנוחה *peace, rest | Ruhe* | דהייא
כיב ט' (שלום ושקט): שלכא ושדוכא.

שְׁדוּקָא ת', שקט ושלו *ruhig | ruhig* | דהייא
ד' ט' (שוקמת ושלוח): שדוכא ושלוחא.

שְׁדוּרָם שמאל רוחה רימין מקרבא.
שְׁדַחְהֵי שהיה דרסה חלדה הגרמה עיקור.

שְׁדִירי פיי, (1) זרק, השליך *werfen | to cast, to throw*
נדה ליא עינא שדי בישרא לכלכא.

(2) טוה *spinnen | to spin* | כת' עיב עיב: הוה
יחבא קא שדיא פילכא.

(3) שפך *gießen | to pour* | גיט' פים עיב:
ונישדי ביא וכו'.

שְׁשֵׁרִי אמ', (1) כביל ג' הרג' שיב פיו יג' (ועפר
בעפר): משדי עפרא.

(2) כביל ג' הרג' דהייא כיב ד' (דמים רבים
שפכה): אדמין סגיעין אשדיתא.

שְׁשֵׁרִי אחפ', (1) נורק, חושלך *ge- | to be cast*
worfen werden | הרג' יר' כיב יים (פחוב
וחשלך): יתגרר ויטתרי.

(2) בשפך *vergossen werden | to be poured out*
תרג' יביע במ' ליה ליג' (לדם אשר שפך כה):
דם זכאי דאשחדי כה.

שְׁשֵׁרִי ז', רוח קדים *Ostwind | east-wind* | גיט'
ליא עיב שדיא נשיב.

שְׁשֵׁרִין ת', מסוג חשדים *dämonisch | demonical*
ביר פסיה: איש שעיר - גבר שדיין.

שְׁשֵׁרִין ת', שקט *ruhig | ruhig* | הרג' איוב כיא
כיג' (שלאק ושלין): שדיך ושלין.

שְׁשֵׁרִין פיעל, נשא ונתן, תיווך *ver- | to negotiate*
handeln, vermitteln | שכה קינ עינא משדכין
על דחינוקות בשבת.

שְׁשֵׁרִין חפ', השקיט *beruhigen | to quiet* | אמתר'
פיב: זה הקביה שהוא משדיך וכו'.

שְׁשֵׁרִין פיעל, היה שקט *ruhig sein | to be quiet*
ירוש' שב' פים ליה עיד: כר חבא דשדכן
כיליא.

שְׁשֵׁרִין אמ', (1) טקר, חור עלי *über- | to run over*
fliegen | ירושי שבת פיה ט' עיב: אשגרת עיינה
ד' אחא בכל אוריהא ולא אשבח כתיב דא מילתא.
(2) **שְׁשֵׁרִין**, ירושי בר' פיה ט' עיב: אשגר מבניע
חיים כסופה.

שְׁשֵׁרִין - מעוק *Flag | flight* | כיב פיה: בלא
שגר היונה.

שְׁשֵׁרִין ד', כאב הסתנים *Häft- | hip-disease*
schmerz | חול' ביא עינא האי שגרונא נקמיה.

שְׁשֵׁרִין ו', שליח, ציר *Botschafter | ambassador*
ירוש' שבע' פיא ליב עיד: לשגי מלכים ושוני
שגריריהן.

שְׁשֵׁרִין פיעל, חשם וניקר *wühlen | to wallow*
תגח' פקחי ג' לחודר שהוא שוגש באשפות.

שְׁשֵׁרִין פיעל, בלבל *verwirren | to confuse* | ילק'
בר' קינ שגש אותם בדברים.

שְׁשֵׁרִין פעל, כביל, תרג' שמי יד כיד (ויהם את
פחבה וגו'): ושגיש ית משריתא.

שְׁשֵׁרִין אמ', היה נבוכ *ver- | to be confused*
wirrt werden | תרג' כליא א' מיה (ותהם
הקריה): ואשגישת קרתא.

שְׁשֵׁרִין (שגשג) **שְׁשֵׁרִין** אמ', התהולל *to rage*
raus | תרג' יר' כיה פיו (יתגעשו): כסתגשגין.
שד שפיכות דמים.

שְׁשֵׁרִין עי שדי, מוכה פיו עינא לכישרא אשלי.
שדבין שפתיו דובבות בקבר.

שְׁשֵׁרִין - שדה האילן בן אילנות *Orchard*
Baumgarten | שב' פיא מיא: ער איכותי חורשין
בשרה האילן ערב שביעית וכו'.

שְׁשֵׁרִין הבעל שדה שחשקאנו במי גשמים *a field*
sufficiently watered by rain | durch Regen
bewässertes Feld | ביב פיא: שדה הבעל
חוקתה שלש שנים.

שְׁשֵׁרִין הלכן שדה תבואה *Getreide- | grain field*
feld | שב' פיא: ער איכותי חורשין בשרה
חלכן ערב שביעית.

stem, rib | Stamm, Spindel (2) גִּיעַ הַצֵּבַח

חֲקִיר סִילָה הַשְּׂדֵחַת שֶׁל לֹאֵב וְכוּ.

שְׁדָּהּ עִי שְׁדָּהּ 1. יִבִּי לִיחַ עִי: כֹּל שֶׁשָּׂא שְׁלִישִׁים
יוֹם בְּאֶרֶץ אִינוֹ גָּמֵל.

שְׁדָּהּ פִּיעַל, עִי סָהֵד, חוֹמָה צוֹקֵה הִי (וִי) חִי:
הַנּוֹתֵן גַּם לְאִשְׁתּוֹ וְלֹא שֶׁהָדוּ.

שְׁדָּהּ פִּיעַל, עִי סָהֵד, יְרוּשָׁה סִנְהָ פִּיֹּא יִיחַ עִיב:
אִיתָא שֶׁהָד עָלֵי.

שְׁדָּהּ עִי סָהֵד, יְרוּשָׁה שְׁבוּעִי פִּיֹּא לִי עִיב:
פּוֹמִיתוֹן וְשׁוּדִי.

שְׁדָּהּ נִי, עֵדוּת | Zeugenschaft | testimony יְרוּשָׁה
סִנְהָ פִּיֹּא יִיחַ עִיב: הַזֶּה יָדַע שֶׁהָדוּ לְחֹד בֵּר נֶשׁ.

שְׁדָּהּ שַׁעַת הַדּוֹק.

שְׁדָּהּ פִּיעַל, (1) חֲמִמָּה, נִמְשָׁךְ, נִתְקִים, to stay,
to larry, to stand still | verwellen, stillhalten

שְׁבוּעִי פִּיֹּא סִנְהָ שֶׁשָּׂא בְּכִי הַשְּׂדֵחַת:

(2) הַפְּסִיק בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה to pause during the
slaughtering | während des Schlachtens eine
Pause machen חוֹלִי בִּי עִיב: שֶׁמָּא יִשְׁהוּ שֶׁמָּא
יִדְרֹמוּ וְכוּ.

שְׁדָּהּ פִּיעַל, חֲבִיחַ דְּכִי בְּלִי שִׁמּוּשׁ to delay the
use of | unbenutzt stehen lassen יְרוּשָׁה תִּרִי
פִּיחַ מִיָּה עִיב: אִמְדוּ לִשְׁהוֹתוֹ וְאִם שִׁיחַ וְכוּ.

הַשְּׂדָּהּ הַפִּי, עִיב, אִיחַד to cause delay,
restrain | aufhalten, verschieben כִּדָּה לִיֹּא
עִיב: שֶׁמִּשְׁחִין עֲצֻמָּן בְּבִמָּה וְכוּ.

נְשָׁדָּהּ נִתְפִּי, נִתְעַכֵּב, נִתְאַחַר (to be delayed)
| sich verärgern, verapfen (late) רִיחַ פִּיד
כִּיד: פִּעַם אֶחָד נִשְׁתַּחֲוּ הָעֵדִים מִלְּכֹחַ.

שְׁדָּהּ נִי, כִּדְכִי | Wüste wasteness תִּרִי תִּחַ
עִיב יִיחַ (לְמִשְׁחָאוֹת): לִשְׁהוֹתָא.

שְׁדָּהּ נִי, זֶמַן, זֶמַן | Zeit, Welle time, while
בִּיצָה פִּיֹּא סִנְהָ בְּהִמָּה כִּסְכִּנָּה לֹא יִשְׁדָּק אִלָּא
אִיכָּה יִשׁ שֶׁחַח בְּיוֹם לֹאֲכֹל סִמְכָה כֹּחַ עָלֵי.

שְׁדָּהּ שְׁחֻמָּן גִּרְמָא.

שְׁדָּהּ פְּהִי שְׁבַת הַיּוֹם, פִּסְחָה הַיּוֹם.

שְׁדָּהּ פִּיעַל, אֲשַׁדָּהּ אִמִּי, עִי הַשְּׂדָּהּ, כִּיִּר סִסִּד:
יִיעֹל בֵּר נֶשׁ חֲבִימָא וְשֶׁדֶךְ צְבוּרָא: שֶׁם פִּסְחָה
סִלִּיִּיא מִסְדָּכָן.

אֲשַׁדָּהּ אִתְמִי, נָח וְשָׁקֵם | sich be- to be quieted
ruhigen תִּרְגִּי אִמִּי בִּי א' (בְּשֶׁדֶךְ): כִּד פִּג
וְאִשְׁתָּדִי.

שְׁדָּהּ פִּיעַל, פִּיִּים הִיִּצָּה | zureden to persuade
קִידִי לִי עִיב: שֶׁמִּשְׁדָּלְתוֹ בְּדִבְרֵיִם.

הַשְּׂדָּהּ (הַפִּי, 1) הַתְּרָצָה וְהַתְּמִיִּים to be per-
suaded | überredet werden קִהִלִּיר א' מִיִּז:
הֶלֶב מִשְׁתָּדִל.

(2) הַתְּמַמָּץ | sich bemühen to strive אִבְחַת
קִיב מִיָּה: כִּמְקוֹם שְׁאִין אֲנָשִׁים הַשְּׁתָּדִל
לְהִיחַ אִישׁ.

שְׁדָּהּ שְׁדָּכָן לִילֶךְ וְלִהְיוֹק.

שְׁדָּהּ -- נְשָׁדָּהּ נִפִּי, נְשָׁתָּדָּהּ נִתְפִּי, לִקַּח הַשְּׂדָּה
עִי רִיחַ סָעֵרָה וְכִיִּיִב Brand | blasted loom
betroffen werden בִּיִּם פִּיִּם מִיָּה הַמְּכַבֵּל שֶׁהָ
מַחְכִּירוֹ וְאִכְלָה חֲנֹב אִו נִשְׁרָפָה: שֶׁם קִיחַ עִיב:
שֶׁנִּשְׁתָּדָּה אֲרִבַּע שְׂדָּה מִאֲרִבַּע רוֹחֹתִיהָ.

שְׁדָּהּ פִּיעַל, (1) שִׁלַּח | senden to send גִּיִּם נִי
עִי: שְׁדִי לִחַו קוֹרְבָּנָא וְכוּ.

(2) נִאֲבַק | ringen to wrestle תִּרְגִּי יְרוּשָׁה בִּרִי
לִיב כִּיִּז (בְּהַאֲבָקָה) בְּשִׁדְרוֹתִיהָ.

אֲשַׁתָּדָּה אִתְמִי, נִשְׁלַח | gesandt to be sent
werden תִּרְגִּי אִיִּב יִיחַ הִי (שִׁלַּח בְּרִשָּׁה):
וְאִשְׁתָּדִר כִּמְצֻרָתָא.

שְׁדָּהּ עִי שְׁדָּדָּה, שְׁבַת פִּיֹּא עִי: שְׁדִירָה שֶׁל רִג.

שְׁדָּדָּה יִי, גְּבִישׁוּשִׁית | Hügelchen small hill
גִּיב קִינַ עִי: שְׁדִירָה דִּארְעָא.

שְׁדָּדָּה [שְׁדָּדָּה] יִי, מִין אֲבָן מִיִּבָּה, sardonyx
a precious stone | Sardonyx, ein Edelstein
שְׁדִירָה פִּלִּיחַה דִּארְבָּן - שְׁדָּדָּה.

שְׁדָּדָּה גִּי, (1) עֲמֹד הַתִּיכּוֹן שֶׁל עֲצֻמָּתָה הַגִּבְּרִית
column | Wirbelsäule חוֹלִי פִּיֹּא מִיָּה: נִשְׁבָּרָה
הַשְּׂדָּה וְלֹא נִפְסָק הַחַסֵּם שֶׁלָּהּ.

שְׂוֹאֵר ז', מדלג *trampet | Springer* ילקי' הנה' יצ
שואר בן שואר וכו'.

שואית שב ואל תעשה.

שׁוֹב (תהיפ, 1) עוד, *noch* | *again, furthermore*
ferner שבת פיה ע"ב - פ"ם ע"א: תורה זאת
נתן לי מה כתיב בה אנכי הי' מלהיך וכו' שוב
מה כתיב בה לא יהיה לך אלהים אחרים.

(2) מכאן ואילך *von* | *from that time (forward)*
da ab נדה ע"ה מ"ה כיון שבגדה שוב אין לאביה
רשות בה.

שׁוֹבָא ע"י שָׁבָא. ירוש' העני' פ"ד ס"ם ע"א: כל
עירובת שוכני.

שׁוֹבְבִים ת"ת שמות וארא בא בשלח
יתרו משפטים תרומה תצודה.

שׁוֹבֵבָה ע"י שָׁבָא. ירוש' העני' פ"א ס"ד ע"א:
אלו היו ישראל משמרין שבת אחת בחיקנה
מיד היה בן דוד בא מה פעמא וכו' בשובה
ונחת תיוושעון בשובה ונייח תתפרקון.

שׁוֹבְבָא ז', שבת, מקל *Rate* | *rod* תרג' משי'
כ"ו ג' (ושבת לגו כסילים): ושוכמא לגושמיהן
דסבלי.

שׁוֹבְבָה ז', ארובת יונים *dove-cote*
Taubenschlag כ"ב פ"ב מ"ה: ברחיקין את
המולס מן השוכך ארבע אמות; שם קמיר ע"א:
שוכמא דיוגי.

שׁוֹבְלָא ז', 1) שכולל *ear of corn*
Ahre תרג' יביע ברי' מ"א מ"ו (לקמצים): דכל
שוכל (כחי אחי: תוכלא) עבד מלי תריז קומצין.
(2) מין כושם *ein Gewürz* | *a spice* תרג'
ירוש' שמי' ל' ליד: ושוכלא.

(3) ענף *branch* | *Zweig* תרג' זכ' ד' י"ב (שתי)
שבלי הזיתים): תרין שובלי זיתא.

שׁוֹבְלִילְתָא ע"י שָׁבְלִילְתָא. גימ' מ"ם ע"א:
שובלילתא וכו'.

שׁוֹבְלִילְתָא ג', שכולת נהר, זרם *current of a*
river | *Strömung* תרג' שופ' י"ב ו' (אמרינא

שְׁהִיָּה שְׁהִיָּה. 1) עכוב, איחור *delay*
tarrying | *das Verweilen* שבוני' מ"ו ע"ב: צריך
שהיית למלקות או אין צריך שהייה למלקות:
שם י"ז ע"א: שהיית מהו שיצטרפו.

(2) חמסקה בשעת שחיטה *pause in the act of*
slaughtering | *Pause während des Schlach-*
tens חול' מ' ע"א: שהייה דרמה וכו'.

שדמוקל שבת היא מלועוק ורפואה
קרובה לבוא.

שדניב שהכל נהיה בדברו.

שהעיה שלמה המלך עליו השלום.

שהיר שיר השירים רבה.

שְׁהַר ע"י שְׁהַר. תוס' שני' ב' מ"ה עוקי מתוך
שהר זו ונתן לתוך שהר זה.

שְׁהַר פ"ע, היה ע"י *wach sein* | *to be awake*
ירוש' תר' פ"א מ"ה ע"ב: על ידי כן הוה שהר
ועל ידי כן הוה קרץ.

שהיש שיר השירים.

שהשיר שיר השירים רבה.

שהתמלים שהתלמוד מביא לידי מעשה.
שהתניב שהתורה נדרשת בהן.

שְׁוֹאֲבָה נ" בית השואבָה מקום במקדש לשאיבת
מים *the well in the Tempel* | *Brunnenanlage*
im Tempel ירוש' סוכה פ"ה ג"ה ע"א: למה נקרא
שמה בית השואבָה שמשם שואבים רוח הקודש על
שם ושאתם מים כששון ממעיני הישועה.

שְׁמַחַת בֵּית הַשְׁוֹאֲבָה שמחת ניסוך המים ברג
הסוכות בזמן שבית המקדש היה קיים *the*
joyous ceremony of the drawing of water
on the Succoth festival at the Temple of
Jerusalem | *die festerliche Zeremonie des*
Wassererschöpfens am Laubhüttenfest im
Tempel zu Jerusalem סוכה פ"ה מ"א: כל מי
שלא ראה שמחת בית השואבָה לא ראה
שמחה מימיו.

שְׁוֹאֵר ע"י שְׁוֹר. כ"ב ד"ו ע"ב: חמרא אכתפיה
דמריה שואר.

ables | Geldeswert
ושה בסף.

at equal shares | לחלקים שווים (1)
zu gleichen Teilen | ירוש' בתי פיי ליג עיד;
חלקות בשות.

at a reasonable price | zu ange-
messenen Preis | מנה קיו עיג זכינה אוכרת לו
כשוה וילדה אוכרת לו כפחות.

שוהיד שורת הדין.

low-spirited | nieder-
geschlagen | ת' שפל בך
איוג כיב כים (ושח עינים
יושע): ושוח בסורחנא תפרוק.

Grube | שוחה | ת' בור, pit
ליג ביד (מרהת שחת): מלמיתת בשיוחתא.

Rute | שוט, שבט | ת' תרג' משי ביו
ג' (שום לסום): שוטא למוסא.

Wert, | מחיר וערך, equivalent, value
Preis | ירוש' עיו פיא מי עיג: מעלה עמו בשוויו.

Polster | כדע | ת' bolster
ג' יא (קישו ערש ברזל): שיוויא שוויא
דפרזלא.

Beißfuß | מין צמח | ת' ming-wort
י"ב עיב: דבי שושי ושוצרי מסכבין בהו וכו'.

Springer | מרלג וקוסץ | ת' tramp
ציו עיב: נפקא קלא ואמר שוור בר שוור נכוור
ארן שוור דמפא וימנא וכו'.

läufiges | בעל חי המוכן להרכבה | ת' ruttisch
Tier | ירוש' שבת פיה ד' עיב: מאן דאמר שווחת
מעדרן.

Bestechung | שוחר | ת' 1) bribe
ק"ה עיב: כיו דקביל ליה שוחרא מיניה.
2) עיי' שוהגא. ירוש' בתי פיי ליד עיג: אין שח
אלא מנה חולקות כשוה לא שוחרא דדייגי את
אמרת וכו'.

Hautausschlag | שחין | ת' skin-disease
תרג' ירוש' דבי כיה ביו (שחין): שוחנא.

ואמר סבולת: ואמר סבולת: אימר כען שובלתא
ואמר סובלתא.

seven | תרג' ירוש' במ' יא כ"ג: שובע
שנן ריבויין בר ד' כ"ד (שבע-ים): לשובעא
דרין: ירוש' בלא' פיד כ"ט עיג: חמש שורין מן
שובעא שובעת.

Quittung | כתב קבלה | ת' receipt
פ"ט כ"ט: אכר שוכרי.

Sabbat | שבת | ת' the Sabbath | ירוש'
פ"ט פ"ד ל' עיג: באמקי שובתא.

Name | שם אמורא | ת' name of an Amora
elnes Amora | ירוש' סוכה פ"ד נ"ד עיד:
ר' שובתא.

שובע-יש שבועה ונלגול שבועה.

dis- | שוהגא דדייגי הכרעה דדיינים
cretion of the judges | Ermessen der Richter
ג"מ י"ד ע"ב: וכאן אמרו שוהגא עדיק: בתי פיה
ע"ב: איבעייא להו שכן וק"ב כאי תיש וכו'
שניהם קרובים ושניהם שכנים ושניהם חכמים
שוהגא דדייגי.

שוהיד שוהגא דדייגי.

Wild- | יורע ביד | ת' hunter
jäger | ביד פסיו: שורני צירני צד בשדה.

Mehlitz | שדמן | ת' blast
דלא שקיל שודפא.

Strick | חבל | ת' rope
לשברירי דלילא ליתי שודרא וכו'.

gleich, ähnlich | דומה | ת' 1) like, equal
יומא פ"ו מ"א: שני שיערי יום הכפורים מצותן
שיתיו שניהם שוין במראה ובקומה ובדמים.

wert | עולה במחיר | ת' 2) worth
שו"ר שוח מנה וכו'.

value- | שוהגא דבר שיש לו מחיר וערך בכסף

שורש שוחר מוכ; שקלא ושדרא.

שׁוּט -- שחה במים | *schwimmen* | *to swim* | ביצה סיה מינו לא ששין על פני המים וכו'.

הַשִּׁיט הפי, לימד לשחות במים, גרם לצוף על פני המים | *schwimmen lassen, das Schwimmen beibringen* | קיד' לי עיבז האב חייב בבנו וכו' אף להשימו בנהר; פרה פים מיה מי המצא ואמר המצא לא יעבירם בנהר ובספינה ולא ישימם על פני המים.

שׁוּט מִיִּשְׁוּט שם מקום בבבל | *name of a place in Babylonia* | קיד' עיב עיבז ההוא גברא דאמר להו אנא מן שוט מישוט עמד ר' יצחק נפחא על רגליו ואמר שוט מישוט בין הנהרות עומדה.

שׁוּמָה ע"י סומה. ירוש' בת' פיו לא עיבז אין שומה היא וכו'.

שׁוּמָה תי' (1) טפוש, ככל *fool* | *dumm* | טומה פיה מיה חסיד שומה.

(2) חסר דעה, משוגע | *insane* | *Idiotisch* | חולי' פיא מיאז חדש שומה וקסן.

(3) פרא, כלתי מן תרבות (צמח) | *wild (plant)* | *wild (Pflanze)* | שבי' פים מיאז הירבוין השומים.

(4) חולח במחלות הכלבת | *toll (Hund)* | *mad (dog)* | יומא פיה מיה כלב שומה.

שׁוּמָה ע"י שׁוּמָה 3. ירוש' קיד' פיה פיה עירז ושומח של שיער וכו'.

שׁוּמִיתָא גי' (1) מקל | *Stab* | *staff* | תרג' ש"א יד כ"י (קנה המטה); ריש שומיתא.

(2) ענף | *Zweig* | *branch* | בת' יד עיבז אהניא ליה שומיתיה וכו'.

שְׁוִי וי' רבר הנקנה במקח השווה, לא בזקר | *moderate in price* | *Preiswertes* | (a thing) בים גיב עיבז עשיק לגביד ושוי לכריסך.

שְׁוִי שׁוּיָא תי' (1) עולה בערך, במחיר פלוני | *wert* | *worth* | בים וי' עיבז שפרא וכו' כמח שוי. (2) חל | *Milig* | *cheap* | עיז ליד עיבז דשו חמרא.

שׁוּיָא גי' מקח השווה | *reasonable price* | *Preis* | *würdigkeit* | תרג' שני אטי גי' חזי ולא זכרנין

שׁוּיָא

שׁוּיָא גי' התגברות וחבלנה | *levelling, overcoming* | *Überwindung* | תרג' נשא כיה שוית מה שלא שוה אדם הראשון ואין מצליח אלא לשון שויה שנאמר צלחו הירדן.

שׁוּיָא ע"י שׁוּיָא. תרג' תהי מי פיו (ברשת); בשויתא.

שׁוּיָא שבת ויום טוב.

שׁוּיָא שם אשה | *Frauenname* | *a woman's name* | מנח' פיה עיבז לא כוזי שמה אלא שולמאי בת צור שמה.

שׁוּיָא ירי' צלי שפוד | *Spießbraten* | *roast* | פסי ציו עיבז מאן לימא לן דלא עברי שויסקי.

שׁוּיָא שם מקום | *Ortename* | *name of place* | בים יח עיבז בשוירי סתא.

שׁוּיָא ע"י שׁוּיָא. בים ציה עיבז מיעך שייכא וכו'.

שׁוּיָא תי' שדרכו לשכוח | *forgetful* | *aer-* | *geßlich* | ירוש' טאה פיה פיו עיבז אין לפנוי שכתא אבל בישראל בעשה שוכח.

שׁוּיָא תי' בעל שכל נבון | *intelligent* | *intellig* | תרג' משי' י' ים (משכל); שוכלחמא.

שׁוּיָא גי' הלוחה | *Roat* | *rust* | שבת סיה עיבז

שׁוּיָא

שׁוּיָא וי' הלמן | *Geld* | *money-changer* | *wechsler* | תוס' שבת א' חזי ולא השולחני כרינר שבאננו.

שׁוּיָא גי' מקל | *Stab* | *staff* | תרג' שופ' רי כ"א (המטענת אשר בידו); שולמיתא דכידית.

שׁוּיָא שׁוּיָא. שׁוּיָא שׁוּיָא. שׁוּיָא שׁוּיָא.

כח וכמשלה | *Macht, Herr-* | *power, rulership* | *schafft* | כפרא בחוקי פרשה אי פרק גי' זה שולמן וכו'; תרג' ישי יד הי' (כמה רשעים); שולמן חייבין איוב כיה בי' (המשל וסוד); שולמא ודלחמא; ירוש' עיז פ נ מ"ב עיבז אט דבר בריא שהן של שולמנות הכל מותר.

שולחן ע"י שולחן. כיב ס'ט ע"א: השומירה
שאינה עשויה במים.

שולחן. שולחן ד. שולחן ע"א נ"ו (1) שמנונית
fat, fatness | Fett, Fettigkeit
נימל שומן המידות.

(2) חלקי הגוף השמנים בבקיעה המותרים לאכילה
the permitted fat of animals | das zum Essen
erlaubte tierische Fett
אח החלב התרתי לך את השומן: חול' קייא עינא:
מחלא שומנא: תרג' יכיע ויקי ד' ל"ז: תרכא
שומנוניתא.

שולחן ע"י שולחן. שום שומה wild garlic | wilder
Knoblauch בלא' פיא מצינ: חשום והשומנית
הבצל חבצלתא וכו'.

שולחן ע"י שולחן. שם ומוניסין Ruf | reputation מנ'י
כיה עינא: דשפיר שומעניה.

שולחן ע"י שולחן. שין מנן מוכה Topas |
שומר פליה: פסדה - שומפוזין.

שולחן. - שולחן חנן מי שקיבל רבר לפקדון
ולשמירה שלא על מנת לקבל פרס unpaid bailee
unentgeltlicher Verwahrer שבו'י פיה מ'א:
ארבעה שומרין הן שומר חנם והשואל נושא
שכר והשוכר.

שולחן ע"י שולחן. נפקד המקבל שבר שמירת הפקדון
a paid depositary | bezahlter Verwahrer
ציג עינא: שומר שכר.

שולחן ע"י שולחן. שין צמח fennel | Fenchel
ירוש' בלי פיא כיו עינא: שומר וכרסם מה נפיק
מנחון פיסחוסיליגון: דמי פיא כיו עינא: שומרה
שמר מרה.

שולחן ע"י שולחן. מוכה נוצרים watch-shed | Wacht-
häuschen כיב פיד מירה השומרה שאינה עשויה

שולחן ע"י שולחן. שין צמח sesame | Sesam ריה
יג עינא: כביצה חסר שומשום.

שולחן ע"י שולחן. שין צמח Marjoram | Majoran
שבת קים עינא: מוזב - שומשוק.

שולחן ע"י שולחן. מוכה חממה posts of the
bedstead | Pfosten einer Bettstelle
רבתי ארבעה אריון ארבעתי שולחן ע"א:
apprentice | Lehr- כלאכה
ling פס' קיה עינא: שולחן דגורי.

שולחן ע"י שולחן. שולחן ע"י שולחן. ככל foot-
Kette, Fessel | chain תרג' מיכה א' ח' (אלכח
שול' וערום): יחבון בשולחן ע"א: שולחן ע"א:
קפיו פיו (למסיר): שולחן ע"א.

שולחן ע"י שולחן. שיער. העריך to estimate | ab-
schätzen כיב פיו מ'ב: שומן כמה היתה יפתה
נשום כפ'. נערך abgeschätzt werden
כתי פיו עינא: כסנה הנישום.

שולחן ע"י שולחן. הערכה ואומד estimate | Abschätzung
ערכ' פיו מ'א: שום היתומים שלשים יתם.
(2) שם Name | name תרג' ב' כי יא (שם
תאמר): שום תר.

שולחן ע"י שולחן. for the sake of | für
מינ: כל נפ שכתב שלא לשום אשה פסול.

שולחן ע"י שולחן. in the name of | im Namen von
כזש' פ' מ'ה משום ר' יוסי.

(2) כסנת, כסנת wegen | because of שבת י"ז
עינא: שום שומן.

שולחן ע"י שולחן. well because | פ' מ'ה
פסח על שום שפסח וכו'.

שולחן ע"י שולחן. שם מקום כבכל name of a place
in Babylonia | Ort in Babylonien
עינא: שום מ'א.

שולחן ע"י שולחן. שין עינא: שומה רבה.
(2) פשרה compromise | Kompromiß כיב קיז
עינא: עושין שומה ביניהן ומשלישין.

(3) כיב יבלת wart, mole | Warze, Muttermal
ירוש' קיד' פ'ב כיב עינא: שומה שאין בה שיער.
שולחן ע"י שולחן. ירוש' תנ' פ'ב עינא: בשעת
שולחן ע"י שולחן.

שולחן ע"י שולחן. ירוש' כתי פיד כיה עינא: שומה
שומה שומה.

שׁוֹף (1) — 1) to blow | wehen, blasen | נשב, גישוב
במיר מיה: חיתח ראש שפה.

2) to smooth, to polish | כרם, שפף, חזליק
glätten, polieren | בלי פטיו ביא: משישופם
בעור הדג.

נשׁוֹף נפ, גמדה וגמחק ab- | to be rubbed off
gerieben werden | ביק פ"י מיר: מטבע גישוף.

שׁוֹף פיע, נשמה | to slip | abgleiten | דול: מיב עיב:
בוקא דאממא דשף מדוכתיה.

שׁוֹפֶרֶט ד, שופר, Trompete, Shofar |
Schofar | תרג' שני אמ' ד' מיר: שופורי.

שׁוֹפֶטֶט ד, שופה | Dummkopf | idiot | ב"ב
קכיב עיא: אמו בשופטני עסקינן.

שׁוֹפֶרֶט (1) ראש עצם חירך | cap of the hip-bone
Häftbeinspitze | חול' צ"ב עיב: גוממו עם השופי.

(2) נחת | Ruhe | ease | נדה פיר מיה דם השופי.

בשׁוֹפֶר תהים, בנחת | ruhig | smoothly | כ"ר פמיה:
מימיו מהלכין בשופי.

שׁוֹפֶיִן, שופינא ד, כלי גרירה מצירה | file
Felle | כלי פיל מיא: שפן בשופין: תרג' שיא
יג כיא (המצירה): שופינא.

שׁוֹפֶכֶן דר, מי מדמנת מים חרעים | waste-
water | Ausgußwasser | שבת עיה עיא: שופכין
למאי חזו ובר לגבל בהן את המים.

שׁוֹפֶנָא עיי שופינא, תרג' יביע דבי פי כ"א
(מחון): שופנא.

שׁוֹפֶנֶן ד, מין יונה, תור | turtle-dove
taube | תרג' ירושי ברי פ"ו פי (ותור): שופנין.

שׁוֹפֶנֶר ב, שאין בשר חופה את שוקיו | without
calves | wadenlos | ב"ב מיה עיא: שופנר שאין
לו כסחות כל עיקר.

שׁוֹפֶע: בשופע תהים, בשפע, בכמות מרובה
plentifully | in Hülle und Fülle | ויקר מיר:
שלשה גומלין בשופע ונותנין בשופע.

שׁוֹמֶשֶׁם, שׁוֹמֶשֶׁמָא עיי שׁוֹמֶשׁוֹם. שבת פ"ב
מיב: שמן שומשמים: שם ביג עיא: שומשמי.

שׁוֹמֶשֶׁמָא ד, נמלה | ant. | Ameise | תרג' משי:
י וי (אל נמלה): לשומשמנא.

שׁוֹמֶשֶׁמָא עיי אשׁלג. שבת צ' עיא: אשלג - אמר
שמחאל שאילתינהו לכל נחותי יבא ואמרו לי
שונאנה שמיה וכו'.

שׁוֹמֶה עיי שׁוֹמֶה. ירושי שק' מ"ז ב' ע"ג:
שונת הים.

שׁוֹמֶה שם מקום כבבל | name of a place in Ba-
bylonia | Ort in Babylonien | קיד' ע"ג עיא:
תבילתא רבבל שוניה וכו'.

שׁוֹמֶה, שׁוֹמֶה ב, כף ים | Klippe | cliff | אחל'
פייח מיה ואיזהו השניה כל מקום שהים עולה
בזעפה קהליר יא א': בשוניה דמא.

שׁוֹמֶה ד, שׁוֹמֶה ב, חול' ביג עיא: ספק
בלבא ספק שונתא ברי' ר עיא: שונתא אובמתא.

שׁוֹמֶה עיי שׁוֹמֶה, קהליר ת' ח' שונתא דמא.
שוע שולחן ערוך.

שׁוֹמֶה תי, חלק | glatt | smooth | כלא' פיס מ'מ:
לכדים אמורים מפני שהם שועים.

שׁוֹמֶה פיי, שיע פעל, חזליק | glätten | to smooth
תרג' ויק' יד מיב (ימח): וישוע: ע"ז מ"ז ע"ב:
דשייע והדר שיעיה.

אשׁתע אמת, הוכה הפסל עד שנמחתה צורתו
to become a smooth mass | platt geschlagen
werden | כ"ח ע"ב: אשתעו כל צלמניא.

אשׁתע אמת, ניסוח | übertünchen | to be daubed
werden | תרג' ויק' יד מיה (אחרי תמונה) בחר
דאשתע.

שׁוֹמֶה ד, סלע, צור | Felsen | rook | תרג' משי לי
י"ם (צור): שועא.

שׁוֹמֶה, שׁוֹמֶה ב, שיה ושיג | talk | Gespräch
תרג' מ'מ פ' כ"ז (וכי שיה לו): דילמא שועי
ליה: משי ב' ליב (מור): שועיתיה.

שׁוֹמֶה שופמים.

שופר -- קלפי box | Büchse שקל' פיוס'ה: חל' עשרה שופרות היו במקדש וכתוב עליהם תקלין חרתין ותקלין עתיקין.

שופרות תפלה "אתה נגלית" בסופה לראש השנה, שנוכח בה קל שופר the section of the Musaf service of the New Year's Day which treats of the Shofar | der Abschnitt im Mussafgebet des Neujahrsfestes, in dem von den Schofartönen die Rede ist מיה: סדר ברבות וכו' זכרונות ותוקע שופרות ותוקע.

שופרא ז', (1) יופי beauty | Schönheit עין כ' עינא: האי שופרא בלי בארעא. (2) מיטב ומבחר the best | das Beste פמ' ג' עיב: קאכילנא משופרי שופרי.

שופרנא ז', מין כוס ein Becher | a cup כח' סיה עינא: רהוי משקי ליה בשופרי כי האי.

שופתא ז', (1) בית יד Griff | handle גימ' ליב עינא: שופתא בקופינא דמרא. (2) ההלק הפנימי של פרי the inner part of a fruit | das Innere einer Frucht שבת קימ עינא: שופתא דתומא.

שוק -- השתוקק תתפ', התגעגע to long for | sich sehnen יב' סיב עיב: שהאשה מ'שתוקקת על בעלה בשעה שהוא יוצא לדרך.

שוק -- השוקה וחשק desire | Gelüste מדר' תה' בוכר קינ: תן לה שוקה.

שוקה ז', כנול. שהשיר חי ינא: ליה שוקה נסיק מן גביכות.

שוקן ז', השקאה Bewässerung תומ' שבי' ב' ד': שדה של שוקי וכו' של בעל. שוקיותא ז', התאבקות Kampf, das Ringen שהשיר א' ב': שוקיותהון על ידי.

שוקעת ז', בית השקע, עריבה sink (-hole) | Senkgrube תות' פרה ה' (ר') ס': שוקעת שנכסיות סובכות אותה.

שוקקא ז', שוק. רחוב street | Straße סמיה אחו ליה שוקקי שמיא.

שור פיל, קפץ to leap | springen בר' ניד עיב: שור עשר אמין וסחייה בקרסוליה.

שור -- שור פותיא דרך המלך open road | Heerstraße ירוש' כח' פיו ליא עיב: ולא תיצבי בשור פותיא.

שורפא ז', שרב, חום heat | Hitze תרג' ירוש' בר' ח' כיב (חום): שורפא.

שורפינא ז', מין אילן Cypress | Zypresse גימ' מיה עיב: שורפינא ובינא.

שוררד -- דרך ארץ, נימוס ומוסר rule of conduct | Gehörigkeit בר' פצינ: כהוגן וכשורה.

שורת הדין מדת משפט striktes law | Recht גימ' פד מיד: שורת הדין אין העבר חייב כלום אלא מבני חיקון העולם וכו'.

שוריבנא עי' שורפינא. ריה בייג עינא: תאשור -- שוריבנא.

שורידי ז', חיתר Erlaubtes | permitted (thing) ירוש' דמ' פ"ב כ"ב עיב: כל דחמי מיא שורידי.

שורינקא ז', שריר Muskel | musculo עינ' כח עיב: שורינא דעינא.

שורינקא ז', פס, רצועה Streifen | streak פס' עיד עיב: שורינקי דרמא.

שורינקא ז', מין עוף ein Vogel | a bird חול' סג עינא: שורינקא וכו'.

שוריפא ז', מין נעל ein Schuh | a sort of shoe ירוש' יב' פ"ב י"ב עיב: שוריפא דשנצור.

שויש -- השיש' הפ', שימח to gladden | erfreuen סנה' ל"ט עיב: הוא אינו שש אבל אחרים משיש דיקא נמי דכתיב ישיש ולא כתיב ישוש.

שויש שם מקום Ortsname | name of a place סנה' ציד עינא: כי ממו שיש וכו'.

שושא ז', מין צמח Sassafras | Liquorice סוכה ייב עיב: הני שושי ישווצרי מ'סככין בהון.

שׁוֹשְׁבֵינָה -- ראש המסמר | knob of a nail
Nagelkopf | במר סידר; מסמר שיש לו שושנת.

שׁוֹרֵת שאלה ותשובות.

שׁוֹרָא (נ', 1) שיחה | Gespräch | talk | מוכה נ"ו ע"ב
שׁוֹתא רינקא בשוקא או ראבוחי או ראמיה.

(2) רוח נגב | Südwind | south wind | יב' ע"ב
ע"ב: יומא דעיבא יומא דשׁוֹתא.

(3) ציץ | Trieb | sprouting | בר' ל"ו ע"א: צלף
במצי אינשי אדעתא דשׁוֹתא.

(4) קורה | Balken | beam | שבת קביר ע"ב
איתו ליה שׁוֹתא לכהנא ליתבי עליה.

(5) רשת | Netz | trap | ביק קיז ע"א: ההוא שׁוֹתא
דחזו מינצי עליה בי תרי.

שׁוֹתָתָה, שׁוֹתָפָא ד', יחבר לעמק, לפעולה וכי"ב
associate, partner | Genosse, Kompagnon
ירוש' מנח' פ"א י"ב ע"ב: שׁוֹתָתָה ליסמים
כליסימים; תרג' ירוש' במ' כ"א ש"ה ולא הוה
שׁוֹתָתָה בעצתהוּן.

שׁוֹתָפּוֹתָה (נ', חברותא | partnership, association
Genossenschaft, Kompagat | סנה' ס"ג ע"ב:
אמור לארם שיעשה שׁוֹתָפּוֹתָה עם העכרים.

שׁוֹתָבָה פ"י, שׁוֹתָבָה, כיבם, רחץ | to wash, to rinse
waschen, spülen | ירוש' פ"י פ"ג ל' ע"א: אין
שׁוֹתָבָה ידיו במיא וכו'; מג"י פ"ד ע"ד ע"א: משׁוֹתָבָה
ידיו ורגליו.

שׁוֹתָבָה אהם, נתבבם | to be washed | gewaschen
werden | תרג' פ"י ל' י"ב (ומצואתו לא רוחץ);
ומצאניה לא אשתוג.

שׁוֹתָבָה ז', מי כביסה, משרה | water in which
something has been washed | Waschwasser
תרג' ירוש' במ' ו' ג' (משרת ענבים); שׁוֹתָבָה
דעיבין.

שׁוֹתָבָה ז', פתיל | thread, cord | Schnur, Faden | תרג'
יב' ע"ב שמי ל"א (פתיל תכלת); שׁוֹתָבָה חוסא
דתכלא.

שׁוֹתָבָה ע"י שׁוֹתָבָה. יומא פ"א ע"א: שׁוֹתָבָה
של תרומה.

שׁוֹשְׁבֵין ז', חבר העמר כמד החזק או הכלה
bride's (best) man | Brautführer | ביום הכלולות
ירוש' כ"י פ"א כ"ה ע"א: בראשונה חיו מעמידין
שני שושבין אחד משל חתן ואחד משל כלה.

שׁוֹשְׁבֵינָא ז', חבר | Kamerad | friend | תרג' מ"א
ד' ה' (רעה המלך); שושביןא ומלכא.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', מתנת חתונה | wedding gift
Hochzeitgeschenk | ב"ב קמ"ה ע"א: חמשה
דברים נאמרו בשושביןא נגבית בבית דין וכו'.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', אחות מרעים לכבוד חתונה
groomsmanship | Hochzeitshameradschaft
ב"ב קמ"ה ע"ב: כללא דשושביןא וכו'.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', חברה של הכלה ביום החופה
bridesmaid | Brautfänger | קיד' פ"א ע"א:
שושביןא הואי וגייסא ביה.

שׁוֹשְׁבֵינָה ע"י שׁוֹשְׁבֵינָה 1. ירוש' ע"ז פ"ג מ"ב
ע"ב: דעברת ליה שושביןא.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', מנחג של חיה | keeper (of a bear)
Führer (eines Bären) | וקיד' פ"ה משל לשושביןא
של דוב שאכל סדורים של דוב וכו'.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', מין ארבה | a species of locusts
eine Heuschreckenart | ע"ז ל"ו ע"א: אייל
קמצא - שושביןא.

שׁוֹשְׁבֵינָה ע"י שׁוֹשְׁבֵינָה 1. ירוש' ע"ז פ"ג מ"ב
ע"ב: נסיב שושביןא.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', 1) שלשלת | chain | Kette | גימ'
ס"ה ע"א יתב ליה שושילתא דחקיק עלה שם.

(2) משפחה | Familie | family | שם נ"ו ע"ב:
שושילתא רבן גמליאל.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', אדרת, שמלה | a cloak | Mantel
Kleid | תרג' י"ש ג' ב"ב (והמעמסה); ושׁוֹשְׁבֵינָה.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', שׁוֹשְׁבֵינָה ז', שלשלת | chain
Kette | תרג' איוב ל"א ה' (ומסורות ערוד);
שושלי ערודא כ"י כ"ז ע"א: שושילתא וכלכא.

שׁוֹשְׁבֵינָה ז', נמלה | ant | Ameise | יב' קי"ח ע"ב:
דשושביןא גברא וכו'.

שָׁמֵר שם איש *männlicher Name* | a man's name

Name ריה ב"ב ע"א: שומר ראשה של נדר.

שָׁזַק ע"י שָׁזַק תרג' ירוש' שם' כ"ס י"ז (ורחצת קרבו): וחשק בני נוא.

שָׁזַק ע"י שָׁזַק תרג' יב"ע שם' ל"ט ג' (פתילים): שזיק.

שָׁזַק ע"י שָׁזַק ירוש' תעני' מיב ס"ה ע"ג: שמונה עשרה חליות שבשורה.

ש"ח שומר חנם.

שָׁחָנוֹר ז', שר ונדל *Herrscher* | ruler ספרי רב' ו: הרבק לשחור ושתחו לך.

שָׁחָן ת', מגולה, חשוף *entblößt* | uncovered שבת כ"ג ע"ב: באי שחוחה שאוחזק האליה שלהן. שָׁחָל ת', שנשממה ירכו *with a dislocated* | mit herabhängender Hüfte hip | כבורות מ' ע"א: איותו שחול שנשממה ירכו.

שָׁחָלִית, שָׁחָלִית ז', פסולת של מתכת *metal* | Metallabfälle, Feilicht shavings | כל' פ"א מיג: מן השחולות ומן הנרודות: תוס' תול' ו' י"א: לא בשחולית ולא בנרודות.

שָׁחָם ת', מצבע חום וכהה *schwärzlich* | dark | dunkel תרג' בר' ל' ל"ב (שה חום): אימר שחום.

שָׁחָן ת', חם ויבש *heiß, trocken* | hot, parched ירוש' יומא פ"ה מ"ב ע"ג: שנת גשומה ושחונה ומלולה.

שָׁחָן ת"י (1) חולה במחלת השחפת *consumptive* | schwindstüchtig ספרא בחוקתי פרשה ב' פרק ר"ז: השחפת וכו' עתים שהוא שחוף.

(2) מרוח אשך, בחומר גבורת אנשים *impotent* | impotent חוס' בכורות ה' ר"ז: מרוח אשך - זה השחוף.

(3) מצבע אמוץ *grey | grau* | חול' פ"א מ"ב: שחופות אכל לא לבנות.

שָׁחָר - ז', סין ספריים *ein Scheere* | scissors כלי פ"ג מ"א: בגל יד ומגל קצר והשחור והזוג של ספריים שנחלקו וכו'.

שָׁחָן שומר חצי זכר.

(שחן) הִשְׁחִין חפ', לשם חידוד | to whet | wetzen כל' פ"ד מ"ד: הסבין משישחיונה.

שָׁחַם -- הִשְׁחִיף חפ', הכריח לשחום | to cause to slaughter | zu schlachten veranlassen חול' פ"ג ע"א: בארבעה פרקים אלו משחייטין את הסבת.

שָׁחַם פ"י, שחם, טבח *schlachten* | to slaughter חול' ב"ח ע"א וע"ב: בשחמיה והרר גברקיה.

אֶשְׁחָתִים אתפ', נשחם *ge-* | to be slaughtered | schlachtet werden גימ' ס"ט ע"ב: הווא ע"א וכו' אשתחית ולא אשתבח לה טחלא.

שָׁחִי ז', (1) גומא שתחת אצילי. הידים | arm-pit | Achselhöhle סנח' פ"ז מ"ה: הכדבר משחיו. (2) כפיפה *das Stchbücken* | bending | כ"ב מ"ד: כאורגת בעומדין לשחי וכו'.

שָׁחִים ע"י, שָׁחִים. תרג' איוב ו' פ"ז (הקורדים): רשמיים.

שָׁחִינָא ז', שוחה במים *Schwimmer* | swimmer ירוש' שק' פ"ז ב' ע"א: באחרין צווחין לשיומא שחינא.

שָׁחִיפּוֹתָא ז', שחפת *Schwind-* | consumption | sucht תרג' יב"ע ויק' כ"ז פ"ז (שחפת): שחיפחא.

שָׁחִיקָה ז', צחוק *das Lachen* | laughing | כרר' תה' כ"ז: ארבע שחיקות הן.

שָׁחִיקָה ז', כתיחה *das* | rubbing, pounding | Zerreiben ירוש' שבת פ"ד י"ד ע"ג: שום ששחקו אם היה מחומר שחיקה אמור.

שָׁחִיקוֹתָא ז', קרחת הכנר | worn condition | das Abgetragensein תרג' ויק' י"ג נ"ה (בקרחתו או בגבורתו): בשחיקותיה או בחדתותיה.

שָׁחַל פ"י, הִשְׁחִיל חפ', הפשיל וחללה | to slip | durchziehen, herabgleiten lassen ירוש' שבת פ"ז מ"ז ע"א: הבל שחול; ביצה ל"ה ע"ב: חד תני משילין וחד תני משחילין.

שֶׁחָפָא זי, (ג) סין עוף *Seemöwe* | *sea-mew*
 חרג' דב' י"ד מ"ו (השחק): ציפר שחפא.

(2) פסולת של קנים *Abfall* | *refuse of reeds*
von Rohr שבת קיי ע"א: וליתי שחפא.

שֶׁחָפָוּתָא, שֶׁחָפָתָא זי, שחפת | *consumption*
Schwindsucht חרג' דב' כ"ה כ"ב (השחפת):
 שחפתא (יביע שמו: שחפוא).

שֶׁחָץ פיעל, סרף *zerreißen* | *to tear* ילק' משי
 חתקניט: שחץ שהוא כשחץ בשיביו.

השֶׁחָץ החפ', התרברב *großten* | *to boast* ספרי
 כמ' קליא: מלכות זו מתנאה ומשתחצת.

שֶׁחָץ תי, גאה *stolz* | *proud* פסיק' פרה מי ע"א
 וכולם שחצים היו.

שֶׁחָץ -- גאותנות *Überhebung* | *pride* שבת ס ב
 ע"ב: אנשי ירושלים אנשי שחץ היו.

שֶׁחָצִית זי, כגל, ירושי שקל פיד מיה ע"א:
 שחצית גדולה היתה בבני כהנים גדולים.

שֶׁחָצִין תי, גאה *hochmütig* | *proud* מדר' תה' ע"ח
 מ"ג נרב ואביהוא שתצנין היו.

שֶׁחָק -- שוחק תי, כספור וכסושיך *aus-* | *spread*
einandergebreitet כוכה זי ע"א: טפח שוחק.

שֶׁחָק -- נשחק נפ', נידוק ומסורר *to be ground*
zerrieben werden אררינ א"י: נשחקו עצמותיו.
 שֶׁחָקְרִי זי, (1) עי' שחקים. נדה י"ז ע"א: שחקי
 דכיתנא.

(2) עמל *Mühsal* | *toils* חרג' תשי' ל"א זי
 (ועמלו): ושחקיהן.

שֶׁחָקִים -- בגדים כלויים *worn garments* | *ab-*
getragene Kleider כתי' מיה: לא חקשים
 בימות החמה ולא שחקים בימות הגשמים.

שֶׁחָר -- השחיר הפי, (1) נעשה שחור *to become*
black | *schwarz werden* ירושי' ביצה פ"ב פ"א
 עירג השחירו שיגיו.

(2) השכים *früh aufstehen* | *to get up early*
 ויק"ר פייט שמשחיר ומעריב.

שחליה שבק חיים לכל חי.

שֶׁחָלִיָא, שֶׁחָלִים, שֶׁחָלִים זי, מין צמח
Kresse | *erese* מעשי' פיד מיה: השחלים
 חרג' גי' נ"ז ע"א: כפר שחלים וכו' מן
 שחלים: ירושי' ע"ז פיה מ"ד ע"ג: וקורין
 אותו שחליי.

שֶׁחָלִית זי, מין ארבה *eine* | *a kind of locusts*
Heuschreckenart חול' מיה ע"ב: אח הכרמפת
 ואת השחלית.

שֶׁחָם פיע, נעשה חום וכהה *to become dark*
dunkel werden חרג' איוב ל' ל' (עורי שחר
 מעלי): משכי שחם מעליו.

שֶׁחָמִית תי, כצבע שחום *dark-coloured*
dunkelfarbig כ"כ מיה מיה שחמית וכמצאת
 לבנה וכו'.

(שחן) השחין הפי, חימם *erhitzen* | *to heat*
 כ"כ פ"ב ע"א: חמשה דברים נאמרו בשם משביע
 ומשחין וכו'.

שֶׁחָן פיערי, (1) היה חם *warm sein* | *to be warm*
 חרג' ישי' מ"ד מ"ו (חמותי): שחינית.

(2) הדליק *anzünden* | *to light a fire* ערכ' ל"א
 ע"ב: אנא קדים שחין נורא.

שֶׁחָן פיעל, (1) עי' השחין. כתי' יי ע"ב: תמרי
 משחנן וכו'.

(2) דגר *brüten* | *to hatch* חרג' ירי' י"ז י"א
 (רגר): משחן.

אשֶׁחָן אחפ', התחמם *sich er-* | *to get warm*
wärmen חרג' איוב ל"א ב' (וכמו: בבשי
 יתחמם): וכגיוותא דאימרי ישחחן.

(שחף) גִּשְׁחָף נפי, חלה בשחפת *to become*
live|schwindsüchtig sein מפרא כחוקותי פרשה
 ב' פרק ד"ג השחפת מלמד שהוא נשחף וכו'.

שֶׁחָף פיע, התנועע *sich bewegen* | *to move*
 חרג' ירושי' ויקי' י"א מ"ב: (הולך על גהון):
 דשחף על מעוי.

שֶׁחָף פיעל, המיר המים ממי הגהר *einem* | *to dredge*
Fluß ausbaggern מרק ד' ע"א: לכהי' נהרא.

הַשְׁמָה חַי, לַגֵּלג *Schern treiben* | *to jest* ב"ק
קפץ ע"א: משמה אני בק.

נִשְׁתַּמֵּה נחפ, ע"י נִשְׁמָה יב' פ"ד מ"א:
נשתמית וכו'.

שְׂמוּא שְׂקִילִי מִיְבוֹתֶיךָ וּשְׂדֵי אַחֲזֹרֶיךָ.
שְׂמוּמָה ח', שקוע בתאוה | *passionately addicted*
leidenschaftlich ergeben כמ"ר פ"כ: יש צנועין
ויש שמופין בוימה.

שְׂמוּקָה תה"פ, במהירות | *schnell* | *rapidly* תרג'
יר' י"ב ח' (בגאון חורדן): כמ"א דנחתון
שמוק לירדנא.

שְׂמוּתָה ב', ממשות, חוסר דעה | *Torheit* | *folly*
מופה ג' ע"א: אין אדם חוסא אלא אם נכנסה
בו רוח שמות.

שְׂמוּתָא ב', (1) כנ"ל. תרג' יביע במ' ב"ה א':
שמותא וקלקולא.

(2) כוז | *Verachtung* | *contempt* תרג' חש'
י"ב ח' (לבוז): לשמותא.

שְׂמִיָּה שמו חוב.

שְׂמִיָּה -- נִשְׁתַּמֵּחַ נחפ, השתחוה בפישוט ידים
ורגלים | *sich (zum Ge- bet) hinwerfen* | *to prostrate oneself*
ע"א: הלך ונשתמח
על קברי בית שמואי וכו'.

שְׂמִיָּה ע"י שוֹמֵה. שבת קביא ע"ב: אבין שמיא
מתני שמותא לבריה.

שְׂמִיָּתָא ע"י שְׂמוּתָא. תרג' משי י"ג מ"ז (אולת):
שמויתא: שם י"ח ג': (בוז) בשמויתא.

שְׂמִיָּה ז', מרבד, מחצלת | *Matte*, | *spread, mat*
Decke גר' מ' ע"ב: בלי גולה - נר
וקערה ושמיא.

שְׂמִיָּה ב', הדחה ושפשוף במים | *rinasing with water* | *das Abspülen*
זכ' צ"ז ע"א:
שמיפה כצונן.

שְׂמִיָּה -- נִשְׂמָה נחפ, היה שנאו | *to be hated*
gehaßt sein כמ"ר פ"ד: זה נשמה זה נשמה.

שְׂחָר ע"י, בָּקַשׁ הוֹפֵס | *suchen* | *to seek* תרג'
יש' ח' ב' (אשר אין לו שחר): לית מן דישחר
-- יובעיניה.

(2) השכים | *früh aufstehen* | *to get up early*
שמוי פמ"ז: רשחרין ודקין בלילה.

שְׂחָר פֶּעַל (1) כנ"ל 1. תרג' יש' כ"ש ב' (ושוקר)
אין: משחרין למינם.

(2) ע"י הַשְׁחִיר 1. יוכא ב"ה ע"ב: כני משחר
ב"חלי.

(3) אנם לעבודת המלכות | *to press into public service* | *zu öffentlicher Arbeit zwingen*
ב"י נ"ד ע"א: רמשחרי לך פרסאי.

אֶשְׁחָר אפי, ע"י הַשְׁחִיר 1. כוכה ליג ע"ב:
דאשחר אימת.

שְׂחָרֹר ז', הוצאה לחירות | *Be-freiung* | *setting free*
ג"מ פ' ע"א וע"ב: שחר שחרור. וע"י
שיתור.

שְׂחָרֹרִית, שְׂחָרֹרִיתָא, שְׂחָרֹרִית ב',
שחור | *Schwärze* | *blackness* העני' כיג ע"ב:
תחזור חנה לשחרוריתה: כיג ע"ב: משום
שחרוריתה וכו': שהשיר א' ז': אל תראוני
בשחרוריתי.

שְׂחָרִית ב', שַׁעַת הַבּוֹקֵר | *Morgen* | *morning time*
בר' פ"א מ"ב: מאימתי קורין את שמע בשחרית.

שְׂחָרַר פ"י, הוציא לחירות | *befreien* | *to set free*
ג"מ פ"ד מ"ד: עבר וכו' ושיתרגן.

נִשְׂתַּחֲרַר נחפ, הוצא לחירות | *to be set free*
befreit werden כח' פ"ג מ"א: שנפדו וכו'
ושנשתחררו.

שְׂחָשְׂתִּיחַ שיחת חולין של תלמידי חכמים.

שְׂחָת -- זרעוני תבואה שלא נתבשלו עדיין, מאכל
בהמה | *Grünfutter* | *green fodder* פ"א פ"ב
מ"ב: הקוצר לשחת.

(שְׂמָה) נִשְׁמָה נחפ, נשתגע | *to become insane*
verrückt werden חוס' צוק' ב"ק ד' ד':
שנישמו בעליו.

שִׁבְּ -- שהיב, שבעה seven | sieben תרג' יביע
בר' כיפ ייה (שבע שנים): שיב שנין.
שִׁיבָא עיי' סיב 1. קהל' ה' הי: שיבא למעבד
חבלא.
שִׁיבָא ז' 1 קיטם Span | ship תור' ג' עיב
שיבא מביחור.
שִׁיבָא ז' 2 חרץ Einschnitt | Incision פס' עיר עיב:
איידי ראית ליה שיבא.
שִׁיבָא [שִׁיבָא] ז' מין עכביש a species of spider
apider | spinneart פרה פי' (חי), וי
עכשוב שיבאו וכו'.
שִׁיבָא ז' שכנ Nachbar | neighbour פנה צי
עיב עמון ומאב שיבבי בישי ירושלם.
שִׁיבָבִיתָא ז' שכנות Nachbar- | neighbourhood
schaft סומח כיב עיב: חוי בית הנכסת
בשיבבותיה.
שִׁיבָהוּרָא ז' וזור Glanz | splendor תרג' יביע
דכ כז ים (ולשם ולתפארת): לשום דיקר
ושיבבורא.
שִׁיבִיחָא ז' שיר ושכחה das Preisen | praise
תרג' משי' ח' לא (ושעשעתי): שיבוחי.
שִׁיבִיחָא ז' מין דג eine | a species of fische
Art Fisch ירוש' תעב' פיד פיש עיב: תוך מן
הדג הנקרא שיבוחא.
שִׁיבִיחָא ז' 1 הנחה כחילה das | remission
Erlassen תרג' יביע כפי' ים פי: שיבוק
חונת עיגלא.
שִׁיבִיחָא ז' 2 עיי' שִׁיבִיחָא ירוש' גיפ' פיש מינ: פפר
תירוכין ואגרת שיבוקין גפ' פפורין.
שִׁיבִיחָא ז' שבירה וניפון das Zer- | breaking
brechen ירוש' עיי' פיד פיד עיב: או שיבוק או
גידוע או נתיצה.
שִׁיבִיחָא ז' מבוכה Verwirrung | confusion ר' ה
ל' עיב: ולומר שירה שלא בשיבוח.
שִׁיבִיחָא ז' שיבה שערות לבנות grey hair |
graues Haar ירוש' בר' פיד ז' עיד: ותמלא
כל ראשו שיבות.

שִׁמָּן -- השמין הפי' 1 קפוצ המשים | to accuse
anklagen פסיקיר פליה כאו ונשפין על דודו.
2 פיתא to seduce | verführen תנת' וירא כיב
לא משפין היה אלא הקביה יתביד היה.
שמיע שפר עיסקא.
שִׁמָּן -- גִּשְׁמָן נפ', הוצף to be drowned, to be
inundated | überflutet werden ספרי דבי' שיה
אנשי דור הסבול שנשטפו במים.
גִּשְׁמָן נפ', 1 כגל ספרי דבי' שיוג מח ראו
אנשי סדום להשתקף כאש וגפרית.
2 נתרץ sich abwachen | to be washed
שבת ליש עיב לא ישתקף אדם כל גופו בין
בחסין בין בצונן.
שִׁמָּן -- 1 רחצה das Abpflegen | einanig ואל'
כיה עיב: כלי שפא.
2 מהירות יתיה Überstürzung | precipitancy
ויקיר פכיה שיש שפא ברינו.
שִׁמָּן ז' חסון עם Menschen- | rush of people
menge ירוש' שבת פייס מיו עיד: בר תחסון
שפא עבר וכו'. עיי' שִׁימָּן.
שִׁמָּן פיי, חבט (mit der flachen Hand) | to slap
schlagen ירוש' שכי' פיד ליה עיב: שפוחלי בית.
שִׁמָּן פיי, מרח bestreichen | to smear, to strike
גיפ' פיש עיב: ונישפרינהו בדובשא.
שִׁמָּן ז' כתב, תעודה Dokument | document
ביס פיא מית מצא שפר בין שפוחתיו.
שִׁמָּן חוב התחייבות לשלם האב Schuld- | bond
schein ביס קמיו עיב: המוכר שפר חוב
לחבירו וכו'.
שִׁמָּן ז' ספלול חוכבים Planeten- | orbit
bahn תרג' איוב ליה ליג (משמרו): שפריה
דגלגלית.
שִׁמָּן ז' שמה, טחמץ Sauerteig | leavening
פסי פיא מיה שימור ישרא.
שִׁמָּן ז' הליכה הנה ושוב | going to and fro
das Hin- und Hergehen עיי' עיב: מאי
שימיה דמר האב.

שִׁיבְמָא זי, 1) מקל staff | staff ירוש' שקל' פיד
פ"ח עיב: שיבמא דכרכר ועי' שִׁבְמָא.

2) שבט ומשפחה Stamm | tribe ביב קמיו עיב:
גמירי דלא בלה שיבמא.

שִׁיבְרָא זי, שבי Gefangenschaft | captivity
תרג' במי' כיא אי' (וישב ממנו שבי); ושבא
מיניה שיביא.

שִׁיבְסַר שדימ, שבעה עשר siebzehn | seventeen
הענ' כיה עיב: בשיבסר בתמוח.

שִׁיבְעָא, שִׁיבְעָה עי' שִׁבְעָה. תרג' דב' כיג
כיה (שבעה); שיבעך (בהו' אח' שובעך); ירוש'
מוכה פיד ניד עיד: לשון שיבעה.

שִׁיבְרָא זי, מוריש, מנחיל Erblasser | testator
ערב' ביב עיא: יהמי וכו' בתר שיבקייהו.

שיב'ש שני יוסף בן שמעון.

שִׁיבְשָׁא, שִׁיבְשָׁתָא עי' שִׁבְשָׁתָא. תרג' אויב
מיו לי' (יונקתו חיבש); שיבשיה חיבש; ירוש'
סאה פיא מיו עיד: הוח נמיב שיבשחיה.

שִׁיבְתָא זי, שבת, מין צמח Dill | dill בר' ליט
עיא: מיא דשיבתא.

שִׁיבְתָא שם רוח רעה | name of an evil spirit
Name eines bösen Geistes | הענ' כי' ע"ב:
מילתא דשיבתא הוה גמיר.

שִׁיבְתִי שם אמורא | name of an Amora
eines Amoraers | ירוש' שכי' פ"ב ליד עיא: רי'
שיבתי דצדוקי.

שִׁיגְרָא זי, שקד Mandol | almond תרג' במי' י"ז
כיג (ויגמל שקדים); וכפית שיגדין.

שִׁיגְוִש, שִׁיגְוִשָׁא עי' שִׁיבְשָׁא. תרג' זכ' י"ד
יג (מהומת ח') שִׁיגְוִש קמלא: שיא הי' מי'
(מהומה גדולה); שיגושא רבא.

שִׁיגְמָא עי' שִׁגְמָא, קהליר מי' ייחז' האומנות -
שיגמא.

שִׁיגְמִין זי, מין קנה Bambusrohr | bamboo בלי
פ"י מ"ה עשאן במינין או בשיגמין.

שִׁיגְרָא זי, גוש של פירות ge-pressed fruits |
presse Früchte | בת' מי' עיא: מפילו שיגרא
דתמרי.

שִׁיגְרִיגָא זי, פרכר, Ausläufer | suburb, outwork
Vorort | ירוש' בכורים פיא מיד עיב: מילין
שיגרונא דבישן מיכחון.

שִׁידָא זי, 1) צד side | side תרג' תהי' מית ג'
(ירבתי צפון); שידא דצפונא.

2) ארגז Kiste | box, chest | כתי' סיה עיא:
קולפי דשידא.

שִׁידָא זי, שד demon | Dämon שבת מיו עיא:
לשידא דבית חכמא.

שִׁידָה זי, שד נקבה weiblicher | she-demon
Dämon | מסיקי' ההורש מיה עיב: היה רודה
בשידה וכו'.

שִׁידוּכִי זי, משא ומתן קודם להנשואין
negotiations | (der Heirat
vorangehende und diese betreffende) Ver-
handlungen | קירי ייב עיב: לא מנניד רב אלא
על דמקדש בניהא וכו' בלא שידוכי.

שִׁידוּכָא זי, מנוחה Ruhe | quiet תרג' יח' מיו
מי' (שלוח השקט); ושלוא ושידוכיא.

שִׁידוּכִים עי' שִׁידוּכִי, ירושי קירי פ"ג מיד עיב:
המקדש בלא שידוכים לוקת.

שִׁידָרָא עי' שִׁידָא, ערב' כיה עיא: שידרא דארעא.

שִׁידָתָא זי, תיבה, ארגז Kiste | chest, box גיט'
מיה עיא: במערבא אמרי שידתא.

שיד'ג שלשת ימי הגבלה.

שִׁידְדִי עי' שִׁידְדִי, שמור פט"ה לשון שיהוי.

שיד'מ שישת ימי המעשה.

שִׁינְוָא זי, נוס Ring | ring תרג' יכ"ע שמי' ליה
ביב (וגזם); ושיווין.

שִׁינְוִיָא, שִׁינְוִיָא עי' שִׁינְוָא, תרג' יכ"ע דבי'
ג' יא (ערשו ערש ברהל); שיווייה שווא דפרולא;
תרג' שיא כי' כיה (וישב המלך על מושבו);
ואסחר מלכא על שיווייה.

שִׁיחָה זי, חדיק, גומא pil, ditch | Grube מ"ב
מ"ה: בור ושיח ומערה.

שִׁיחָה־קָמָא עיי שחום, חולי ג"ה ע"כ משיכלי
שיחומי.

שִׁיחָה־רִי זי, (1) פחם ool | Kohle שמו"ר פמ"ב:
מניח המרגלית ונופל תשיחור.

(2) מין קמניח a species of peas | eine Art Erbsen
ירוש' כו"ק פ"א פ' ע"ה שיחורין.

שִׁיחָה־רִי **שִׁיחָה־רִי** עיי שחין, גימי ע"כ שיחיא
דחן חן ירוש' סנה' פ"ז ב"ה ע"כ המדבר
משיחיה שם פ"ז ב"ה ע"כ תחת שיחיה.

שִׁיחָה־רִי שם מקום בא"י name of a place in Pa-
Ort in Palästina | Iestine תוס' שבת י"ג
(י"ד), מ"ז: מנשה שנפלה דליקה בחצירו של
יוסף בן סימאי משיחין.

שִׁיחָה־רִי זי, (1) אשכול של ביצים ovary | Eier-
stock ב"ק ג"ה ע"ה: חרא בעתא כשיחלא וכו'
רמא כשיחלא.

(2) קליפה peel | Schale הג' מ"ו ע"כ ושדא
לשיחלא.

(3) זיבת תאון running from the ear | Ohren-
fluß שבת מ"ו ע"ה: דעבדי לשיחלא.

שִׁיחָה־רִי **שִׁיחָה־רִי** **שִׁיחָה־רִי** עיי שחל'ים.
ירוש' תעני פ"ד מ"ט ע"ה: כפר שיחלא וכו';
גימי ג"ז ע"ה: כפר שיחל'ים; איכ"ר ב' ב"ז: כפר
שיחלים וכו'.

שִׁיחָה־רִי זי, כתם שחור black spot | schwarzer
Fleck ב"ק מ"ט ע"ה: כל היכי דמליק בית
שיחמא לולר.

שִׁיחָה־רִי עיי שחור, ב"ר פסיו: חדבק לשיחין
וישחון לך.

שִׁיחָה־רִי זי, (1) שחין skin-disease | Hautkrank-
heit תרג' שם' מ' י"א (שחין): שיחמא.

(2) משא load | Last סומה י"ג ע"כ לפום
גמלא שיחמא.

שִׁיחָה־רִי תי, שחור ביותר very black | sehr
schwarz איכ"ר א"א: רישיה גרוע ושיחורור אפוי.

שִׁיחָה־רִי שחיה במים swimming | das
Schwimmen יוסא ע"ז ע"ב: מי שחו - שיחמא.
שִׁיחָה־רִי שחול תחתית nether world | Unter-
welt כו"ק ב"ה ע"כ: שחול אצמלא דמלתא לכו
חורין וכו'.

שִׁיחָה־רִי עיי שִׁיחָה־רִי ב"ב ב"א ע"כ: אגחי
וכו' שישקי.

שִׁיחָה־רִי **שִׁיחָה־רִי** עיי שופנר, תוס' בכורות
ה' ד"ז: שופנר (כהנצ' צוק') שופנר.

שִׁיחָה־רִי זי, שארית Rest | releduary
במד' פ"ט: אותם שחורים שיצאו ממצרים; ב"ק
פ"ו ע"ה: לאו שחורא חמא.

שִׁיחָה־רִי פ"י, הציל to save | retten תרג' שם' ב'
י"ם (הצילנו מיד הרועים): שיחמא מיד רעא.

שִׁיחָה־רִי **שִׁיחָה־רִי** **שִׁיחָה־רִי** ניצול to be saved | gerettet
werden ויקר פמ"ה תחתיו מן צמא.

שִׁיחָה־רִי זי, (1) מפלם refuge | Zuflucht תרג' יואל
ב' ג' (פליטה): שיחמא.

(2) שריד ופליט survival | Enkommener תרג'
עוב' א' י"ח (שריד): שיחמא.

שִׁיחָה־רִי **שִׁיחָה־רִי** **שִׁיחָה־רִי** תרג' תח' קמ"ב ה'
(אבר מנוס ממני): הובר שיחבו מיני: שם ל"ב
ז' (רני פלם): כישה שיחבמא.

שִׁיחָה־רִי שם אמורא name of an Amora | Name
eines Amoraers יוסא פ"א ע"ה: ר' שיחבי וכו'.

שִׁיחָה־רִי **שִׁיחָה־רִי** **שִׁיחָה־רִי** כתי ק"א ע"ה: קרנא
רשיחמא.

שִׁיחָה־רִי זי, רחיצה וכביסה washing | das
Waschen תרג' תח' ס' י' (סיר רחצי):
דוד שחוגי (כהנצ' ארז' שחוגי).

שִׁיחָה־רִי זי, מין צמח Judendorn | Jujube בלא'
פ"א מ"ד: השחפין והריסון וכו'.

שִׁיחָה־רִי **שִׁיחָה־רִי** עיי שחור, ירוש' שבת
פ"ג ה' ע"ה: שחור חרות: ירוש' שבת פ"א ג'
ע"כ: שחורמא דנונא.

שִׁיחָה־רִי שוחה על מני מים swimmer | Schwimm-
mer תוס' צוק' תר' ז' י"ד: הכית של שיחין.

שְׁוִיכָא ז', מגופת בחבית | bung of a barrel
Spund eines Fasses ע"ז ס"ט ע"ב: מאי מעמא
 לא מוחבין? חמרא ביד גכרים משום שייכא.

שְׁוִינָא שם אמורא | Name of an Amora
eines Amors ירוש' בכורים פ"ג ס"ה ע"ד:
 אמר ר' שיון.

שְׁוִיעָא ז', כגופה | Spund | bung שבת ס"ו ע"ב:
 שיינא דרנא.

שְׁוִיפָא ת' משוחק | abgerieben | defaced ע"ז
 ג"כ ע"ב: מורינא שייפא.

שְׁוִיצָא ע"י שְׁוִיצָא ג' ביב ע"ג ע"ב: החוא גילנא
 דימא חואי דאיתא ליה תרי שויצי.

שְׁוִירָא ז', שארית | Überrest | remnant תרג' דה"א
 י"ט י"א (יתר העם): שויר עמא.

שְׁוִירָא ז', עובר אורח | Reisender | traveller
 איכ"ר א' א': חד שוירא וכו'.

שְׁוִירָא שְׁוִירָא ג' (1) אורח | Karavan | caravan
rawane ירוש' עיר' פ"א י"ט ע"ג: אין שוירה
 פחות משלשה: שם: שוירא שחנת בתל וכו'.

(2) שארי בשר, קרובים | Verwand- | relations
schafft ירוש' קיר' פ"ד ס"ה ע"ד: הית ושוירת
 וכו': ביב פ"ב י"ד ע"א: שוירא.

שְׁוִירָתָא כנ"ל 1. ירוש' ביצה פ"ג ס"ב ע"א:
 שוירתה הות עברה.

שְׁוִיפָלָא ז', שכל, בינה | Verstand | intelligence
 תרג' משי' כ"ג מ' (לשכל מליך): לשיכולא
 דמיליך (בהו' אח' סיכולא).

שְׁוִיפָן ז', שייכות וחס | Zubehör | appliances ב"ר
 פ"א: שיכון לעשיית התיבה.

שְׁוִיכָלָל ע"י שְׁוִיכָלָל. ב"ר פ"א: לבריאה שמים
 קדמו ולשיכולל הארץ קדמה.

שְׁוִיכָלִי ז', מין עוף | ein Vogel | a bird יומא ע"ה
 ע"ב: שיכל' וקיכל'.

שְׁוִיכָמִי ת', (1) הסוען על שכמו | who carries on his
shoulder | der die Schuller belädt ירוש'
 ב"ר פ"ט י"ד ע"ב: פריש שויכמי - טען
 מצוותא וכו'.

שְׁוִיכָא ע"י שְׁוִיכָא. תרג' יש' כ"ה י"א (כאשר
 יפרש השותה): כמא דמפרים שיכא.

שְׁוִיכָא ז', (1) מין עץ | Akazie | acacia תרג' יב"ע
 שם' כ"ה י"ג (עצי שמים): קיסי שיכא.

(2) שוליים | Rand | border ירוש' שבוע' פ"ו ל"ז
 ע"א: ותהו קמור בשיכית דקולכיתא וכו'.

(3) שורה | Zelle, Reihe | line, row ירוש' ג"פ'
 פ"ה ס"ו ע"ד: כתיב ביני שיכיא.

(4) דרך, מברא, פירוש | System, opinion | Meinung
 ירוש' ב"ר פ"ט י"ב ע"א: שיכא אורחי.

שְׁוִיכָא ג' (1) כנ"ל ג' נגע' פ"י מ"ה ושיכא של
 שער מפסקת ביניהן.

(2) כנ"ל 4. ירוש' פ"י פ"ז ל"ד ע"א: בשיכא
 ר' מאיר.

(3) שם מקום | Ortsname | name of a place
 ירוש' מעש' פ"א מ"ה ע"ג: חרובי שיכא.

שְׁוִיכָא ז', (1) מרובה | Elle | rapidity שבת ק"ל
 ע"ב: אגב שיכפך רהיט לך גמרך וכו'.

(2) הסרת הדעת | discarding from the mind
Vergessenheit ב"ר פ"א: בשעת רווחא שיכפא.

(3) שיער | Haar | hair ויקר' פ"ה א"ה אתרין
 דצווחין לשערא שיכפא.

שְׁוִיכָא ע"י שְׁוִיכָא 3. 4. זכ' י"ב ע"ב: כולהו
 כחרא שיכפא הו: קיטין בתי' י"ז ע"א: אהנייא
 ליה שיכפא.

שְׁוִיכָא ע"י שְׁוִיכָא. תרג' דהייב כ"ג י"א: אכן מכא
 שייכא.

שְׁוִיכָלִי ע"י שְׁוִיכָלִי. תרג' יב"ע דב' ל"ב כ"ב (שאו'ל
 תחתית): שיו'ל ארעיא.

שְׁוִיכָא ז', בור | Grube | pit תרג' תח'
 ל"ה ו' (שחת רשתם): שייח מצודהו: שם נ"ז
 ז' (כרו לפני שיתה): כרו קדמי שייכא.

שְׁוִיכָא ז', שוחה במים | Schwimmer | swimmer
 כ"י פ"ב מ"ג: וחבית של שייכא.

שְׁוִיכָא ת', מתיחס, חל' נגע | belonging to
zugehörig, zuständig ב"ק ס"ו ע"א: נכרי משום
 דלא שייך במצוות: כ"ס צ"ח ע"ב: שכירה
 בשאלה מישך שייכא.

שילם שיש לו מחירין.

שילפוחא עי שלפוחית. עי מי עיב משנחת ליה בשילפוחא.

שילשול (ד' 1) המלמלות forming curls | das Ringeln ירושי שבי סיד ליה עיג: חרובין שילשולן הוא חנמן.

(2) עי שלשול ג. חול' סיד עיב: כל לרכות את השילשול והדומה לשילשול.

שילית שוית ד' לנגדי תמיד.

שילת שם איש männlicher | a man's name מני ירושי מני פיד עיה עיג: שמואל בר שילת.

שימאח ח' נחרב ושימם waste | wüst מנח' ליג עיב מאי פרחי שימאי וכו' דלית להו תקרה.

שימא ג' 1 הנחה, תשומת putting | das Legen ברי יג עיב: ושמים וכו' צריכה שתהא שימא כנגד הלכ.

(2) אוצר Schatz | treasure שהשיר א' ב': מה שימא זו אינה נגלית לכל אדם וכו'.

שימת עין השגחה | liebevolle Auf- kind attention merksamkeit ילק' ברי קינא ואשימה עיני עליו זהויה שימת עין.

שימוש ד' שליפה, הוצאת חרב מהערה un- sheathing | das Ziehen des Schwertes רב' קציב: שימוש סייפם.

שימונע ד' הכרזה | das Ver- announcement künden ירושי מני' פיא מיה עיד: שימוע שקלים.

שימור ד' 1 שמירה | Bewachung guarding נדרי' ליג עיג: שכר שימור.

(2) סינון השמרים | das Durchsiehen straining ירושי שבת פ"ב יז היג: הותר מכלל שימור.

שימושא. שימושא עי' שמושא. במיר פ"ג: לעמוד וכו' בשימושא תרג' במי' ד' יב (כלי השרת): מני שימושא.

שימי שם אמוראים | Name von Amoraim שמי בר הייא וכו'.

(2) איש שכח | Sichenitter of Shechem מוסה ביב עיב: פריש שיכמי - זה העושה בעשה שכם.

שיכנא ד' עמקת | Augenlid eyelid תרג' ירושי' דב' ליב יי (יצרנהו באישון עינו): היך דשיכנא בסר עינא (בחו' אחי: שכינא).

שיכרא ד' שכר, משקה המשכר intoxicating drink | berauschendes Getränk עיג: שמואל לא הוה מצלי בניהא דאית ביה שיכרא.

שיכרא ד' שיכור | Betrankener (man) drunken תנח' שמיני ייא: וצוחין וקורין בתרוי חזו שיכרא.

שיכרות עי' שכרות. עיר' מיה עיג: לשיכרותו של לוח.

שיל עי' שאל. פעל, חול' ג' עיב: דליתיה קמן דלישיליה.

שילא שם אמוראים | Name von Amoraim בר שילא.

שילחי עי' שילחי. יומא כ"ס עיג: שילחי דקייטא קשיא מקייטא.

שילוח ד' אחיזה ותפישה | das An- fassen ירושי' שקלי' פ"ז כ"ס עיד: חצי טוח מיכן וחצי טוח מיכן לשילוח.

שילי שם מקום בכבל | name of a place in Babylonia | Ort in Babylonien עיג: בשילי וכו' בהיגי וכו'.

שיליא (1) ד' שמים | Bodensatz sediment תוס' ביב ח' ו'ז ושל יין משתעשה שיליא.

(2) שלית העובר | Nachgeburt after-birth ירושי' נדה פ"ג היד: המפלת מנדל או שיליא.

שילין דר, מיני שלשלאות | Ketten chains תוס' בלי' ב"ס רי' דהשילין והפגד והכולונים וכו'.

שיליתא עי' שיליא ג. תרג' יכיע דבי' כ"ח נ"ז (ובשיליתא): שפיר שיליתא.

שִׁפּוּיָא דַּ, בליה *destruction | Vernichtung*
תרג' ישי ביח ביב (כלה ונחרצה): גמירא
ושיצאנה.

שִׁפּוּיָא דַּ, עיי **שִׁפּוּיָא**. תרג' שמי ליד ליג (ויכל
משה מדבר): ושיצי משה מלמלא.

(2) בילה ואיבר *to destroy | vernichten* תרג' דכי
ד' ג' (השמיר): שיצייה.

שִׁפּוּיָא דַּ אחמ' (1) נגמר *to be finished | vollendet*
werden תרג' דהייב ח' טיה דאישתיצי ושלם
בית מקדשא.

(2) כלה ונשמד *to be consumed | aufgerieben*
werden תרג' ברי ליד ליג וישתיצי אנא.

שִׁפּוּיָא דַּ, **שִׁפּוּיָא דַּ**, **שִׁפּוּיָא דַּ**, **שִׁפּוּיָא דַּ**
כליון *end, destruction | Untergang* תרג'
משי י' כימ (מתתה): שיצא: תהי קלימ כיב
(תכלית): שיצאות: מליב ייג ייט (כלה):
שיציותא: יכיע כמ' יד מיד: וטרודונגן ער
שיציו.

שִׁפּוּיָא דַּ, עשב רע *weed | Unkraut* כמ' ליה
עיא: שיצניא דמשתכחא ביני כלביתא.

שִׁקָא דַּ, העלת *canal | Kanal* תרג' יכיע שמי
ח' א' (האגמים): שיקיא.

שִׁקָא דַּ, **שִׁקָא דַּ**, **שִׁקָא דַּ**
decision between opposing views | Entscheidung
zwischen zwei Meinungen סנח' ליג עיא: תרי
תנאי או תרי אמוראי דמליגי אתרדי ולא איתמר
חילכתא לא כמר ולא כמר ואיקרי ועבד כחד
מינייהו וסוגיא דעלמא אולא כאיך היינו שיקול
הדעת.

שִׁקָא דַּ, (1) השקעה ותמבלה *submergence |*
das Versenken וכח' ביא עיב: סוצת שיקוע.

(2) *covering | das Bedecken* תרג' יכ'ע במ'
ד' ב' (כבלע את הקודש): לשיקוע מאני קודשא.

שִׁקָא דַּ, (1) הכהשה וכפירה *dental | das*
Ablängen מפרי גשא ב'ז אין מעילה כקל
מקום אלא שיקור.

שִׁפּוּיָא דַּ, צמידות, מין מאסח *a sort of cakes | ein Gebäck*
תרג' ירושי שמי טיו ליא
(כצמידות): שיפויין.

שִׁפּוּיָא דַּ, עיי **שִׁפּוּיָא**. שבת קיב עיב:
בשיפולי גלימא: תרג' שהיש א' ד': שיפולא
דמורא: כיב ליז עיב: הוא מאן דזכין דיקלא
מתבריה קני ליה משיפולי וער תהומא.

שִׁפּוּיָא דַּ, קצות, ירנתיס *lower part, bottom, extremity | Boden, Saum, Rand,*
Schleppe חומ' אחלי ייג א': שיפולי אחליין.

שִׁפּוּיָא דַּ, מין תבואה *oats | Hafer* כמ' סיב מיה:
המים שעורים כוסמין שיבון שיבולת שועל.

שִׁפּוּיָא דַּ, (1) מדרון, אשכרן *slanting | Abhang*
ירוש' כיג טיו טיו עיר: ממקום שיצועו מודר.
(2) שטע, גורש *overflow, overmeasure | Überfluß, Übermaß*
חומ' כיב ה' ד': הסוכר
במיקטני כל השיפועין דרי הן של סוכר.

שִׁפּוּיָא דַּ, (1) שופר *horn, trumpet | Horn,*
Trompete שכוני ליו עיא: בארבע מאה
שיפורי למתיה.

(2) קופה של צדקה *charity box | Almosen-büchse*
גים' מ' עיב: תהוא שיפורא וכר.

שִׁפּוּיָא דַּ, פשרה *compromise | Kompromiß*
ירוש' יב' ס'ד ה' עיר: שיפיות וכר' תחרות.

שִׁפּוּיָא דַּ, סומו של אחשורוש *King Ahasver's horse | das Pferd des Ahaschwerosch*
תרג' שני' אמי' ו' י'ז: שיפורג.

שִׁפּוּיָא דַּ, סיים *to finish | vollenden* כיר סעיה:
שיצת מייבת.

שִׁפּוּיָא דַּ, ירושי שבת סיב ד' עיא:
השיצים שבכפית.

שִׁפּוּיָא דַּ, (1) חמר מחוסרת גרעין *coreless date | kernlose Dattel*
סוק כ'ח עיב: טעון דיקלי
שיצי.

(2) סנפיר רבוארא וכר. *fin | Flosse* כיב עיב: בין שיצא
לשיצא רבוארא וכר.

נְשִׁירִים, נְשִׁירִים זי, שארית, מותר | remnant
Rest זכ' כיב עינא שירי חסאתו ירוש' עיר' כיב
כ' עיבז שבועים נשירים.

נְשִׁירְנוּקָא עי' נְשִׁירְנוּק. חרג' אויב ז' פיו (מחנק):
שירנוקא.

נְשִׁירְקָא זי, זיבט ליהא | Abfluß | discharge פס'
מיה עינא מיהוי קרביו - שירקא דמעיא.

נְשִׁירְתָא זי, שירה | Lied, Gesang | song חרג'
תה' לי א' (מוכור שיר): תושבחה שירתא.

נְשִׁירְיָא זי, כר | Krug | jug שבת קמיא עינא לא
ליהדוק אינש אדרא כסומא דשישא.

נְשִׁירְיָה זי, שמחה | Freude | joy פסקי' רני קמיא
עיבז שישה עלימה וכו'.

נְשִׁירְיָה זי, חבל | Strick | rope פס' פ"ב עינא:
דקא גדיל שישורא.

נְשִׁירְיָה זי, שם איש | männlicher Name
Name מנ' זי עינא רב דימי בר שישנא.

נְשִׁירְיָה זי, יסוד, מסד | Fundament, bottom
dament, Grund מרי' פ"ג מינז שבו יורדין לשויתא.

נְשִׁירְיָה זי, ששה | sechs | six ששה
חרג' כרי' ר' יא (שש מאות): שית מאה; שמי'
כ"ח י' (ששה משמותם): שיתא משמותהון.

נְשִׁירְיָה זי, אורג | Weber | weaver ירוש' כינא
פ"ג מיב עינא סגודות דשיתאי.

נְשִׁירְיָה זי, שיתא עי' שיתא. חרג' תה' קליו ז' (עד חיסוד
בה): עד דשיתאמא בה.

נְשִׁירְיָה זי, חור | Öffnung | hole עינא פ"ס עיבז:
דלא חייש לשיחומא.

נְשִׁירְיָה זי, חברותא, יד אחת | partnership
Gemeinschaft עיר' עינא עיבז שיתוף במקום
עירוב.

נְשִׁירְיָה (1) זי, תאנוזיכופר | unripe figs
reife - Feigen דמי' פ"א מ"א: השיתין
והרימין וכו'.

נְשִׁירְיָה (2) ששה' | sechs | sixty ב"ק צ"ב עיבז:
שיתין תכלי מטיית לכבא דקל חבורית.

(2) סין כלי | ein Gefäß | a vessel תוס' כלי ב"ק
כ' מ"ז הפסין וכו' והשיקרון.

נְשִׁירְיָה זי, משקה | Getränk | drink שבת מ"ח
עינא כל שיקינא וכו' לבר מביב.

נְשִׁירְיָה זי, משקוף, סף | Schwelle | threshold
חרג' יביע במי כיה חי: איזדקא שיקמא.

נְשִׁירְיָה זי, שקר | Lüge | He שבת ק"ד ע"א קושטא
קאי שיקרא לא קאי.

נְשִׁירְיָה זי, השאיר | übriglassen | to leave over
כ"ב ס"ט מיוז שביב מרע שכתב כל נכסיו
לאחרים ושייר קרקע כל שהא.

נְשִׁירְיָה זי, נחם' | übrig | to be left over
bleiben יוכא עינא לא נשתיירו משונאיהן
של ישראל וכו'.

נְשִׁירְיָה זי, שיר, זמר | Lied | song חרג' שיש
א' אי: שירא דיין.

(2) שם איש | männlicher Name
Name שבת ס"ו עינא רבא בר שירא.

(3) כנר משי | Seldenkield | silk garment כת'
פ"ג עיבז הזה תפיסה חר שירא.

נְשִׁירְיָה זי, (1) מעודה | Mahlzeit | meal חרג' יביע ברי'
כ"ט כ"ב (ויעש משתה): עבר להון שירא.

(2) ותחלה | Anfang | beginning חרג' יר' ב' ז'
(ראשית תבואתך): שירו חצר.

נְשִׁירְיָה זי, כנול 2, חרג' משי מ' י'
(ראשית הכמה): שירו דחכמתא: יביע שמי' א'
ח' (חדש): חרת כמין שירויא.

נְשִׁירְיָה זי, עבודת המקדש | Temple service
Tempeldienst ספרי דב' קניה: אין שירות כשר
אלא מעומד.

נְשִׁירְיָה (1) זי, שימוש ושירות | Dienst | service
חרג' שני אסי' א' ב"ז מלאכי שירותא.

(2) מעודה | Mahlzeit | meal ברי' ל"ט עיבז: בצע
אכולא שירותא.

נְשִׁירְיָה עי' שרפוט. מני' ליב עיבז שירפוט
של מוחה חלכה למשה מסיני.

(2) חדר apartment | Gemach ביב כים עיב
אנא בשכונני גואי הואי

שכוננה נ' (1) רחוב. רובע מיוחד בעיר, settlement
quarier | Siedlung, Stadtviertel מכות פ'ב
מיו: הרג באותה העיר גולה משכונה לשכונה.
(2) שכנות, קרבת מקום-Nach- neighbourhood
barackhaft נזיר פ'ט מינ: אם יש בין זה לזה
מארבע אמות ועד שמונה הרי זה שכונת קברות.
שכונני שאר כמות ועונה.

שכח פ'י, שכת, נשכח מזכרונו ver- | to forget
gessen ירוש' ב'ק פ'ד ר' עיב: עד דשכחון כולו.
אשכח אפי, מצא finden | to find עיז י' עיב:
נמק דק ואשכח.

אשכח אתפ' (1) גמזא gefunden | to be found
werden ביט פ'ז עיב: דמשתכחי בשוקא.
(2) נשכח vergessen werden | to be forgotten
ביט פ'ה עיב: עברי לה לתורה ולא תשכח וכו'.
שכחה נ' (1) היסה הזכרון | forgetting
Vergessen ירוש' פאה פ'ז פ'ז עיב: אין לפניו
שכחה.

(2) עומר הנשכח כשרה שהוא מתנת עניים
forgotten sheaf which belongs to the poor |
die vergessene Garbe, die den Armen
zukommt פאה פ'ה מ'ד: לקט שכחה ופאה.

שכחן ת', שדרבו לשכח forgetful | vergesslich
ליק' מיכה תקניט: הקביה אין לפניו שכחה ובשכיל
ישראל נעשה שכחן מה שעם נשא עון וכו'.

שכחת שם איש männlicher | a man's name
Name ביב קכז עיב: וילו לגבי שכחת ברי.

שכיב מרע ו', חולה מסוכן | dangerously ill
Schwerkranter ביב פ'ט מיו: שכיב מרע
שכתב כל נכסיו לאחרים וכו'.

שכיבא ז', מת Toter | dead תרג' תחי' ל'א י'נ
(נשכחתי כמות): אתגשיתי היך שכיבא.

שכיבה נ', מצב השוכב das Liegen (down)
ברי ר' עיב: מקיש שכיבת לקימה,

שיתסר, שיתסרי שהיב, ששה עשר sixteen
sechzehn תרג' שמי' ב'ז כיה: שיתסרי וכו';
יכיע דבי ליד חי: בשיתסר בניסן.

שכב פ'ע, (1) שכב, ישן | to lie down, to sleep
liegen, schlafen ב'ק ס'ה עיב: בי ניום ושכיב.
(2) מת to die | sterben ביט פ'ה עיב: כלהו
שני דר' אלעזר לא שכיב אינש בלא זמניה.
אשכב אפי, השכיב hin- | to cause to lie down
legen תרג' מליא י'ז י'ט (וישכיבהו על כפתו):
ואשכביה על ערסיה.

אשכב אתפ', נאנסה האשה | to be ravished
genotzüchtigt werden תרג' זכ' י'ד ב' (והנשים
תשגלנה): נשיא ישתכבן.

שכב ו', אבן תרתונה של ריחיים the lower
millstone | der untere Mühlstein ביב פ'ב מ'א
ומרחיקין את הריחיים ג' מן השכב שהן ר'
מן חרכב.

שכבא ז', (1) ישן, נרדם Schlafender | asleep
מנה' כים עיב: עירי ושכבי.
(2) מת dead person | Toter שם מ'ה עיב:
שכבי דהרמניא.

שכבנא ז', מי שנבותיו מכסות את עיניו one
whose eyebrows overshadow his eyes |
jem., dessen Augenbrauen die Augen
über Schatten בכ' מ'ד עיב: שכבנא שנבינו
שוכבים.

שכדיא שבשחא כיון דעל על.

שכובתא ז', משכבי אשה sexual connection
Beischlaf תרג' ויק' כ' מ'ז (שכבתך): שכובתך.

שכונא ז', תרנגולת Henne | hen ויקיר פ'ה:
בערביא צוחין לתרנגולתא שכויא.

שכור שואל כענין ומשיב בהלכה.

שכונא ז', (1) אהל, מדור Zelt, dwelling
Wohnstätte תרג' שופ' ח' י'א (השכונני
באהלים): דשרן בשכונין כמדברא: יב'ע שמי'
ביג ליג (לא ישכו בארצך): לא תעביר להון
שכונין בארעך.

השְׁכִיר הַסֵּי, מכר רשות תחשתמשות to lease, to
let | vermieten | שכר פים מיו: המשכיר
בית לחבירו.

שְׁכָרוֹת נִי, מצבו של חלום יין | drunkenness
Betrunkenheit תעני כיו ערב: במנותא משום
שכרות.

שְׁכָשֵׁךְ פִּי, (1) נענע, ניער | schütteln | to shake
מנח ביו עיאו: משכשכו בשירי הלוג.

(2) השקים | beruhigen | to quiet | תנח' בובר כי
תצא ז': משכשכו והוא בולם.

שֶׁל צִיּוֹן עֵי שְׁלִמְצָה, שבת פיו ערב: מעשה
בשל ציון המלכה וכו'.

שֶׁל מִיָּה, אשר ל-, השיך ל- | belonging to, of
des, der אבות פים מיו: ר' גמליאל בנו של ר'
יהודה הנשיא.

שְׁלֵאֲדוֹתָא גִי, חולשה ועיסות | weariness | Br-
matlung תרג' איכה ג' מיה (תאלתך להם):
ושלאתחך שלהי להון.

שְׁלֵאבָא [שְׁלֵבָא] ז', פי כלי, close-fitting cock,
Schnauze eines Gefäßes | spout | שבת קייב
ערב: דאית ליה שלאבא.

שְׁלֵבּוֹקָא ז', אבעבועה | pustule | Pustel תרג'
ירוש' שמי' פי י' (אבעבועות) שלבוקין.

שְׁלֵבִיל שְׁלֵא בא לעולם.

שְׁלֵבִים שְׁלֵא בפניו.

שְׁלֵבֶק פִּי, גרם לתתהוות אבעבועות | to cause
pustules | Pusteln verursachen | כח'
מיה לי עיאו: ומשלבת את השפיות.

שְׁלֵבֶשׁ פִּי, שימש כרית, ריתק | to bolt | verholzen
תרג' יביע שמי' כיו כח (מבריה סן הקצה אל
הקצה): משלביש מן סיימי למייסי.

שְׁלֵדָא, שְׁלֵדָא כלל העצמות שבגוף | skeleton
Gerippe | נדה כיו ערב: סת שגשוק ושלדו
קיימת: ביק ליא ערב: דפסקה לאורחא בשלדא.

שְׁלֵדִין שְׁבָקִיה לרויאו דמנמשיה נפיל.

שְׁלֵדִיעַ שְׁלִיחַ לדבר עבירה.

שְׁכִיחַ, שְׁכִיחָא תי, מצוי | häufig | frequent
ביום מיה ערב: דהוה שכיח אליהו גביה: ביצה ב'
ערב: מילתא דלא שכיחא.

שְׁכִיחָה עֵי שְׁכָחָה 1, איכר חי כ': שכיחה
ועזיבה.

שְׁכִיכָה גִי, חשבת חיטה, פיוס | appeasement
Beruhigung | אסת'ר ב' א': שכיכה שאינה
שכיכה.

שְׁכִינָה, שְׁכִינָתָא גִי, כנוי לאלהים, Shechina,
the Divine Presence | Schechina, die Gottes-
gegenwart | מוכה הי עיאו: מעולם לא ירדה שכינה
למשה: תרג' שמי' יג ז' (היש אלהים בקרבנו):
האית שכינתא דהי ביננא.

שְׁכִיר יום - שְׁכִיר יום, פועל שנשכר לעבודה יום
day-labourer | Tagelöhner | ב'ס פים מייא:
שכיר יום גונה כל הלילה.

שְׁכִירוֹת גִי, שכר שימוש | hire, rent | Miete
מיה עיאו: שכירות אינה משתלמת אלא לבסוף.

שְׁכִיךְ - שְׁכִיךְ פיעל, השקים והניח | to appease
beruhigen | מכי יתרו פיד: לשכך את האוון.

שְׁכָלּוּל ז', גמר מלאכה | completion | Vollend-
ung | תרג' ירוש' ברי' ז' יא: ריש שתא לשכלול
עלמא.

שְׁכֵן מִדָּתָא, שהרי | for | da, denn | בר פיא מ'ב:
עד שלש שעות שכן דרך בני מלכים לעמוד
בשלש שעות.

שְׁכִנְיָא עֵי שְׁכָנָא, תום' בכורות תי' כ': שכינה
שנבינו שוכנין.

שְׁכִנְיָב שם מקום בבבל | name of a place in
Babylonia | Ort in Babylonien | מרק כיה
ערב: גשי דשכנציב.

שְׁכָפָא, שְׁכָפָא ז', רצען | saddler | Sattler | תום'
כלי ב'ב א' מיה מכבש של שכף שהוא כותח
קליו את העורה ירוש' עיו פ'ב מ'ב עיאו: תני
עולא שכפא קומא ר' דומא.

שְׁכָר - גְּשָׁכָר גִי - הרויח | to be benefitted
tell haben | כתי יא עיאו: שלא ידא חומא נשכר.

שְׁלֹחָפֶא **שְׁלֹחִיפֶא** ז', תבורה | substitute
Ersatz תרג' משי' כ"א י"ח (כופר לצדיק רשע
 ותחת ישרים בונר): שלחופית דצדיקא רשיעה
 ושלחופא דתריצי בוזי.

שְׁלַחָה פ"י, 1) החליף | **wechseln** | to change
 בים כ"ה ע"א: משלחפי שלחופי.
 2) חדר ועבר, דקר | **durchbohren** | to strike
 תרג' איוב כ' כ"ד (תחלפו קשת): תשלחפינית
 קשהא.

אֶשְׁתַּלַּחַתְּ אתפי, נתחלף | **ge-** | to be changed
wechseln | **werden** תרג' איוב כ"ה י"ח (ככתם
 מחור לא תסולה): בפסלון דכי לא תשתלחף.

שְׁלַחַתְּ פיעל, משל | **herreten, verwalten** | to rule
 ירושי' בוזר פ"ד נ"ג ע"ב: במשלמת על בכמיו.

נְשַׁלַּחְתָּם נתפ', געשה שליט, בתיסא כוז | **to be**
given power to manage | **zur Verwaltung**
bevollmächtigt werden ירושי' כ"ה פ"ט ל"ג
 ע"א: גבסם שנשלמה בהן בחיי בעלה.

שְׁלִי פעו"י, 1) היה שקט | **ruhig sein** | to be quiet
 תרג' שני' אס' ד' י"ד (אם החרש תחרישי): אם
 משלא תשלין.

2) שכח | **vergessen** | to forget | תרג' תוד' ט'
 י"ג (שכח): שלי.

3) טעה | **sich irren** | to err | תרג' איוב ר' כ"ד
 (ומה שגיתי): ומה דשליתי.

אֶשְׁלִי אפי', 1) עזב | **verlassen** | to leave off
 תרג' איכב ב' ז' (ונח): אשלי.

2) המעה | **irreführen** | to cause to err | תרג'
 איוב י"ב ט"ז (ומשגה): ומשלי.

אֶשְׁתַּלִּי אתפי', 1) נשכח | **ver-** | to be forgotten
gessen werden תרג' תח' ט' י"ח (לא לנצח
 ישכח מביון): ולא לעלמא משתלי השוכא.

2) שכח | **vergessen** | to forget | ברי' נ"ג ע"ב
 אכל ואשתלי ולא בריך.

שְׁלִיאָאִית תח"פ, בחיסוס הרעת | **un-** | unaware
versehen תרג' משי' ד' כ"ב (הולך אהריה
 מתאוס): אויל בתרהא שליאית.

שְׁלֹחָא ב', שגגה | **Verschen** | neglect, error | תרג'
 רב' כ"פ י"ח (תרות): חובי שלוחא.

שְׁלִיחַ שבק לן חיים.

שְׁלַח -- נְשַׁלַּחַתְּ נתפ', נשלח | **to be sent (off)**
geschickt werden יומא פ"ז כ"ב: שעיר
 הבשתלה.

שְׁלַח פ"י, שְׁלַחַתְּ פיעל, אֶשְׁלַח אפי', 1) שלח
to send | **senden** | תרג' במו' כ"ב ל"ז (שלח
 שלחתי אליך): מישלח שלחית לותך; שמי' ח'
 י"ז (אם אינך משלח את עמי הנני משלית): אם
 ליתך משלח ית עמי הא אנא משלח וכו'.

2) הפשיט, פשט | **aus-** | to flay, to undress
ziehen, entheuren | תרג' ישי' ל"ב י"א
 (פשוטה ועורה): שלחו ואזקרוםלו דחייב בים
 ל"ד (להפשיט את כל העולות): למשלח ית
 עלותא; שבת ל"ג ע"ב: הו' משלחי מנייה;
 תרג' שיא י"ט כ"ד (ופשט גם הוא בגדיו):
 ואשלח אף הוא לבושהו.

אֶשְׁתַּלַּח אתפי', 1) עי' נְשַׁלַּחַתְּ תרג' שופ' ד' ז'
 (שקמתי): אשתלחית לאתגבאת.

2) הוסר מעל- | **entkleidet** | to be stripped
werden | תרג' יכ"ע ברי' ג' כ"א: חלף שופריחון
 ראשתלהו.

3) נפשו עורו | **die Haut** | to shed the skin
verlieren | חולי' ג"פ ע"א: מישלח משבית.

שְׁלַח -- 1) עור | **Haut** | hide | מכש' פ"ח ט"ז
 החובט על השלח.

2) זית מריכך | **weichgewordene Olive** | mellow olive
 ע"ז ל"ט ע"ב: השלחין אמורין.

3) שמה | **Ausdehnung** | extension | מרות פ"ב
 מ"ג: ושלחה חצי אמת.

שְׁלַחָא כנ"ל 1) בני' ליה ע"א: כי מיהלי
 ביה בשלהא וכו'.

שְׁלַחָא ז', מעבר עורות | **Gerber** | tanner | שבת
 מ"ט ע"ב: אבא שלחא חוה אמר הכיאו שלחין
 ונעב עליחן.

שליבא ז. שליבה ני, מריגה כסולם | *rundle*
 שליבא (Letter-) Spross תרג' מליא זי כיה (השלבים)
 שליבא: עירי עיר ערב: סולם ששליבותיו פורחות.

שליבא שליבא ני, שליבא | *quietness*
 תרג' יח פיו בים (ושלות השקט) ושליבא
 ושדוכיאויש' ליג' כ' (שאנן): באצלחותא בשליבותא.

שליבא עיי שלות 3. קירי מיב ערב: אין שליח
 לדבר עבירה.
 שליחותא ני, מלאכת והרשאה | *message, com-*
 שליחותא | *mission* | *Sendung, Auftrag* בים מיב ערא:
 קסנים לאו כני שליחות ניבהו.

שליחותא יד מעילת, פניעה בפקדון וכדימה | *misap-*
 שליחותא | *proprietion* | *Verantwortung* בים מיג ערב:
 שליחות יד אינה צריכה הסרן.

שליחותא עיי שליחותא מעילה כיא ערא: לאו
 בני שליחותא נינהו.
 שליחותא ני, שלשון וממשלה | *power* | *Macht*
 פסיקיר פייג אין השליטה ניתנת וכו'.

שליחותא ני, ממשלה | *Regierung* | *government*
 תרג' שני' אס' א' ז' מדינתא או שלימותא.

שליחותא ני, שליח | *Nachgeburt* | *after-birth* ברי
 וי ערא: שליחתא דשוברתא.

שליח שליחא ז, עובר | *Embryo* | *embryo* חולי
 סיו מרא: נודג בשליח תרג' קה' וי ג' (נמל):
 שליחא.

שליחית עיי שלולית 3. ירוש' ביק פיי ד' ערב:
 משנונית הים משלילית הנחר.

שלים שלימא תי, שלם, תמים | *complete*,
 שלימא | *ganz, vollkommen* | *perfect* תרג' כמי ייב הי
 (שה תמים): אימר שלים: רות בי יבד ויהו
 אנך שלימא.

שלימותא ני, 1) שלימות | *Voll-* | *completeness*
 שלימותא | *kommenheit* | *kommenheit* תרג' איוב ה' כ' (בכלה):
 בשלימות שניך.

2) תום ויושר | *Rechtschaffenheit* | *righteousness*
 תרג' תה' ל' ל' (שקר תם): נמר שלימותא.

שליח ז, שק חמסמא | *haversack* | *Futtersack*
 שבת קריד ערב: בעונה שליח.
 שליח, שליחא ז, 1) כריל, כיב פיו ערב: שליחי
 רב רבי.

2) סרים | *Kastrat* | *castrate* תרג' ויק' כיב כיד
 (נתוק): דשליח: שבת קריב ערא: עקרא שלימא.
 שליחא ני, הליצה | *das Ausziehen des Schuhs* | *taking the shoe off*
 ירוש' קירי פרא ס' ערג:
 בראשונה היו קונין בשליפת הסנדל.

שליחה ני, בישול ברהטין | *boiling* | *das Kochen*
 Steden תום' כלי בים בי ימ: מחוסרים שליחה.
 שליח ז, החלק השלישי, אחר אחו מלשה
 one third | *Drittel* | *one third* גימ' עי ערא: אכל שליח
 ושתה שליח והניח שליח.

שליחא -- נאמן, בורר ששני הצדדים הנחלקים
 מוככים עליו | *Vertrauensmann* | *Vertrauensmann*
 Schiedsrichter כת' פיה מיה: חמשה את אשתו
 על ידי שליח.

שליחותא ני, פקדון שבידי אדם הנאמן לשני
 הצדדים הנחלקים | *Depositum* | *trust, deposit*
 תום' בים א' יי: בזמן שהשליחות יוצא מזהת ידו.
 (שליח) גשליח נפי, חושלך, נדק | *to be thrown*
geworfen werden | *geworfen werden* שבורי פ'ב: נשלכתי לתוכה.

שליח -- חפר וחבר | *heften* | *to baste* ירוש' מרק
 פ'ג פ'ב ערב: שולל וכו' ומאתה.

שליח -- חיבור והסירה | *das Heften* | *baste* עוקצ'
 פ'ב מיה שלל הכובסין.

שליח של ביצים אשכול הביצים שברחם | *ovary*
 Eierstock ביצה ז' ערא: שלל של ביצים.

שלם -- גשלים נפי, נגמר | *zu Ende sein* | *to end*
 תנח' משפ' ימ: והמלאך אומר בשלם פלוני
 שנאמר ותקרב לשהת נפשו.

השלים החפ' 1) כלה ונגמר | *to be consumed*
verbraucht sein | *verbraucht sein* מדר' תה' כובר ליה השמן
 משתלם.

2) נפרע הכסף | *bezahlt werden* | *to be paid*
 ביק ערא ערב: אינו משתלם אלא כגופו.

שֶׁלֶף זי, שדה לאחר הקציר | *stubble field*
Stoppelfeld תומי בים ט' כימז אינו דומה
 מניחה לפניו בירה למניחה לפניו שלף.

שֶׁלֶפוּחִית נ', 1) רחם *womb | Gebärmutter* וחלי
 ניה ע"כ היא האם היא מרפחת וחיה שלפוחית.
 2) זקק *gullet | Kropf* פסיקי והאמר ציון קליב
 עיב: מביאה שלפוחית של תרנגול.

שֶׁלֶפּוֹפֶסָא זי, פקעת של תמר | *bud of a date*
Dattelnospe בכורות ניב עיב: שלפופי
 והיו תמרי.

שֶׁלֶפּוֹקָא עי, שֶׁלֶפּוֹקָא, תרגי יביע שמי' מ' זי
 (אבעבועות): שלפוקין.

שֶׁלֶפֿי - מוצאי, מוף | *the end of a period | Ende*
Ausgang שהשיר ד' די: בשלפי השמר נכנסו
 רבותינו לארשא.

שֶׁלֶצִיּוֹן שם מקום *Ortsname*
 יבמי קיש עיב: ערבי שלציון וכו'.

שֶׁלִיק שקרא לא קאי.

שֶׁלֶק פיי, 1) בישל ברותחין | *to boil | kochen*
steden lassen מעשרי פיד מיא: הכובש
 השולק וכו'.

2) ניתח | *to dissect | sezieren* בכורות מיה
 עיב: ששלקו זונה אחת שנתחייבה שריפה למלך
 בדקו ומצאו בה מאתים וחמשים ושנים.

שֶׁלֶק נפי, נזבשל ברותחין | *to be boiled | ge-*
koht werden פייא מיה השתי משישלק.

שֶׁלֶק פיעל, כביל 1. מעשי פיא מיה ואם אינו
 משלק עד שיעשה מוקצה.

שֶׁלֶק, שֶׁלֶקָא זי, מאכל שלוק ברותחין | *over-*
boiled vegetables | eingekochte Kräuter
 מיד עיב: אכל שלק וכו': שם ליה עיב: מיה
 דכולהו שלקי.

שֶׁלֶקֶנְקָא דיר, השערות תדקת שעצ ירקות
pubescence | Fäserchen, Flaum ירוש' מעשרי
 פיא מים עיב: מאן דו ירים שלקוקא.

שֶׁלִיר של ראש; שלש רגלים.

שֶׁלֶם — כלה, תם ונשלם | *spent, consumed | ver-*
braucht כדרי הת' ליוז השמן שלם.

שֶׁלְמוֹנִי שם אמורא *Name eines Amora*
eines Amors כיר פסיה: רי שלמוני בשם
 ריל אמר וכו'.

שֶׁלְמִנָּה תי, תם וישר | *honest | tugendhaft* מנה'
 זי עיב: שב בירי לשלמנא וחרא לעביר כיש.

שֶׁלְמִצָּה מלכה מבית השמונאים (שלוטית)
Salome Alexandra, שלום ציון)
Salome Alexandra, queen of Judaea | *Königin von Judäa*
 ויקר פליה: שלמצה
 המלכה.

שֶׁלְנִיָּא שם מקום בכבל | *name of a place in Ba-*
bylonia | Ort in Babylonien
 בשלניא.

שֶׁלְעִטוּט עי, שְׁרָפוֹן, ירושי עיז פיא לים עיב:
 והעלה שלעטוט וכו'.

שֶׁלְעֵל פיי, עלע וגמא | *to sip | schlürfen* תוז'
 חולי א' מיה בני יונה מששלעל.

שֶׁלְעִמְלִיקָא שלא על מנת לקבל פרס.

שֶׁלֶף — גִּשְׁלֶף נפי, הוצאה החריב מתערה | *to be*
drawn | gezogen werden (Schwert)
 כרי קינז אחו יהודה והזרב ובקש לשלמה ואינח
 בשלפת.

הֶשְׁלִיף חפי, תלש | *to pluck | pflücken* כיר פייכ:
 שארם משליף שדחו וכו'.

שֶׁלֶף פיי, 1) חלקי, הוציא | *to loosen, to pull*
herausziehen, ausziehen יב' קיב עיב: וחלצה
 נעלו מישלף וכו': שבת פייב עיב: ולא שליף ירקא.
 2) התיר, ביטל | *to untie, to annul, lösen*
aufheben גימי ליג עיב: מילתא דמתעכרא
 כאפי עשרה צריכה בי עשרה למישלפה.

שֶׁלֶף פעל, עקר | *to tear out | herausreißen*
 תרגי ויק' ייד ט' (וחלצו): וישלפון.

הֶשְׁתְּלִיף אתמי, הוצא | *to be drawn | heraus-*
gezogen werden הרג' יש' ליג כ' (בל יסע
 יחדותיו): ולא משתלפן סיכוהי.

שְׁלֵשֶׁל (פי, 1) הוריד בחבל | *to let down* | *he-*
runterlassen ירוש' ברי פיר ז' עיב; היו
 משלשלין להן שחי קופות של זהב.

(2) יחס | *to ascribe, to attribute* | *zuschreiben*, יחס
zurückführen auf ירוש' קיר' פיא פיא עיג;
 אם יכול את לשלשל שמועה עד כשה שלשלה
 אם לאו תפוס או ראשון ראשון וכו'.

(3) קשר וצירף | *to couple* | *zusammenfügen*
 פת' קיה עיב; ומשלשלין בולן לאחריו.

שְׁלֵשֶׁל (פי, 1) כגיל 1. ירוש' פנח' פנב' כ' עיב;
 משלשל ציבור וכסלק ציבור.

(2) גרם שלשול חמעים | *to relax* | *Durchfall*
verursachen בת' י' עיב; תמרי וכו' משלשלין.

אֶשְׁתַּלְשֵׁל (אחפ, 1) נאמר בכבלים | *to be chained* |
gefesselt werden תרג' איוב יב יהו דמוביל
 ברי סלכיא בר משלשלין.

(2) ירד | *to let oneself down* | *sich herunter-*
lassen ירוש' תר' פית מיה עיד; דהוא משתלשל.

שְׁלֵשֶׁלֶת ג', שרשרת, כבל | *chain* | *Kette* כלי
 פיר מין: שלשלה של משוחות.

שְׁלֵשֶׁלֶת יוחסין אילן היחס, המתעפות משפחה
 לדורותיה | *genealogical tree* | *Stammbaum*
 ביר פעיג: בוח שלשלת יוחסין ובוה שלשלת
 יוחסין.

שְׁלֵת־שלא תאמר; שלא תהא.

שֵׁם שמות.

שֵׁם שמע מינה.

שֵׁם-- מין של איסור | *title, class of a prohibition* |
Rechtstitel, Klasse eines Verbotes מכ' ד' עיג;
 שלא השם המניא לידים כמות מביא; לידית שלומין.

שֵׁם המספר' שם בן ארבע אותיות. שם הויית
 | *the Tetragrammaton* | *Tetragramm* יומא פ'ו
 מיב; כשחיו שומעים שם המפורש וכו'.

שֵׁם לְוִי בנוי | *Beiname* | *surname* סוכה יג עיג;
 בלי ששתנה שמו קודם מתן תורה ובאתה תורה
 והקפידה עליה בידוע שיש לו שם לווי.

שְׁלֵשׁ פיעל -- 1) כתב בשפור גם שם אבי האב
 | *to write the grandfather's name in the*
 | *document* | *den Namen des Großvaters in*
 | *einem Schriftstück hinzufügen* (zur Ver-
 | *meidung von Verwechslungen*)
 שם אחר יוסף בן שמעון ושם אחר יוסף בן שמעון
 וכו' ביצר יעשו ישלשו ואם היו משולשים יכתבו
 סימן וכו'.

(2) עיי' שְׁלֵשֶׁל 1. ביק פנב עיב; היו משלשים
 להם בקופה דיגרון.

שְׁלֵשִׁישׁ הפ', 1) הסקיר | *to deposit* | *deponieren*
 בת' פיו מיה חמשליש מעות לבתו.

(2) חילק לשלושה חלקים | *to divide into three*
 | *parts* | *in drei Teile teilen* בים מיכ עיג;
 לעולם ישליש אדם את מעותיו שליש בקרקע
 ושלש בפרקמפיא ושלש תחת ידו.

נֶשְׁתַּלְשֵׁשׁ בתפ', עשה שלש פעמים | *to have done a*
 | *thing for the third time* | *eine Sache dreimal*
 | *gelen haben* במיר פים; כיון שנשתלש בחמא
 בעשה מועד לעבירה.

שְׁלֵשׁוֹן ניר, שלשלאות | *chains* | *Ketten* תרג'
 שני אמ' א' א': שלשון דפרזל.

שְׁלֵשׁוֹל וי, 1) הורדה בחבל | *letting down on a*
 | *rope* | *das Herunterlassen an einem Strick*
 קיר' פג עיב; לזה בשלשול ולזה בשלשול.

(2) מין תולעת | *earth-worm* | *Regenwurm* ריה
 ביד עיב; כחתת לרבות שלשול קמן.

שְׁלֵשׁוּשִׁית עיי' לְשִׁישִׁית. ירוש' שבי' פ'ו לז'
 עיג; השלשושית וחלבצין וכו'.

שְׁלֵשִׁי שהים, בן שלש שנים | *three years old*
 | *dreifährig* מרה פיא מיא; אם אומר אזה
 שלישיית לאהרות בהנין וכשאתה אומר שלישיית
 בת שלש שנים.

שְׁלֵשִׁים -- חורש הראשון של אבילות | *thirty*
 | *days of mourning* | *die dreißig Trauertage*
 מריק כ' עיג; שמועה קרובה שבעה ושלשים.

סיה עידן שלש עשרה עיירות נשתקעו בכותים
בימי שמדו ב"ר פע"ט: הוו סמירן במערתא
שלש עשרה שנה ביומי דשמדא.

שְׁמִדוֹן שם שד *Name eines Dämons* | *name of a demon*
ילק' ב"ר סיא: שידא שמדון.

שְׁמִדִּיצ שחיסה מן הצואר.

שְׁמוֹנֶת' מארך *langgezogen* | *long and thin*
בכורות מיג עיב: צוארו שקוט ושמות.

שְׁמוֹנָא (1) ד, מין ארבה | *a species of locusts*
eine Heuschreckenart תרג' מליא ח' ליו (חסיל):
שמוסא.

(2) זונה *strumpet* | *Dirne* תרג' יח' ב"ג ב'
(ותענבה): יאטרעיות למתו שמוסא להון.

שְׁמוֹנִין שמיטות ויובלות.

שְׁמוֹנָה -- שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה -- תפלת י"ח ברכות
הנאמרות ג' פעמים בכל יום מימות החול
the eighteen benedictions of the daily
prayer | *Achtzehngebet* ב"ר פ"ד מ"ד: רבן
גמליאל אומר בכל יום מתפלל אדם
שמונה עשרה.

שְׁמוֹעַ שמונה עשרה.

שְׁמוֹעַ ד, פשט, פשוטו של מקרא *the ordinary*
sense | *der einfache Wortsin* ירוש' מנה'
פ"י ב"ט ע"ב: מנשה כשמוע.

שְׁמוֹעָא ד, מי שהביא שמועה, הלכה *reporter of*
a tradition | *Tradent* ירוש' ב"ר פ"ה פ' ע"ב:
לאו בגין דאתון תרת"י שמועין.

שְׁמוֹעָה -- קבלה, הלכה שנמסרה איש מפי איש
tradition, traditional decision | *überlieferte*
Halacha עד' פ"ה מ"ז: אני עמדתי בשמועתי
וחם עמדו בשמועתי.

שְׁמוֹעָתָא ב', (1) כניל. ירוש' גימ' פ"ט ב' ע"א:
שמועהא רובא מסתניחא.

(2) בשורה, שמועה *Nachricht* | *report* תרג'
תח' ק"ב ד' (משמועה רעה): משמועתא בישא.

שְׁמוֹר' שמות דבה.

בְּשֵׁם מפי איש, בהזכרת שמו | *in the name of*
im Namen von מנ"י מ"ו ע"א: כל האומר דבר
בשם אומרו וכו'.

בְּשֵׁם כמו *as well... (as) | sowie, sowohl... (als)*
ב"ר פ"ט מ"ה: חיב אדם לברך על הרעה בשם
שמברך על הטובה.

בְּשֵׁם כשביל, בגין, למען *for the sake of | zuliebe*
um... wegen גימ' כ"ד ע"ב: כתב רחמנא לה
לשמה: ב"ר פכ"ה: לשם קרבנו נקרא.

בְּשֵׁם ע"י בְּשֵׁם, פאה פ"ב מ"ד: ר' אליעזר ברבי
צדוק אומר בשמו.
שְׁמִיא שמואל א'.

שְׁמִיא (1) מה"ח, אולי, פן *perhaps | vielleicht*
אבות פ"ב מ"ה: אל תאמר לבשאפנה אשנה
שמה לא תפנה.

(2) ד', ספק *doubt | Zweifel* כתי' י"ד ע"א: התם
ב"ר הכא שמוא.

שְׁמִיא'נ' שלוחי מצוה אינן נזוקין.

שְׁמִיב שמואל ב'.

שְׁמִיב' של מה בכך.

שְׁמִיב' שבע מצוות בני נת.

שְׁמִיב' שבר מצוה בהאי עלמא.

שְׁמִיב' שבעה מדורי גיהנם.

שְׁמִיב' מין לחש | *word in a magic formula*
Wort in einem Zauberspruch שבת מ"ו ע"א:
בשמונו מרינו.

שְׁמִיב' פיעל, אינא להמרת דת | *to force to apostasy*
zum Abfall zwingen כ"ד פ"ב: ואם לאו חריגי
בשמוך אתכם.

נְשַׁמְד' נתפ', (1) נשמד, נכרת | *to be destroyed*
vernichtet werden ויק' הקנינה: דואג
נשמד מעולם הזה ומעולם הבא.

(2) המיר דתו | *to apostatize | abtrünnig werden*
ירוש' מוכה פ"ה נ"ה ע"ב: מרים וכו' שנשחמדה.

שְׁמִיב' שְׁמִיב' ד, ירידת ישרא' | *religious per-*
secution | *Religionsverfo'gung* ירוש' קיד' פ"ד

(2) עיי' השתתפות. תרג' יביע רבי יים חי' (ונשל הברא) וישמם פרולא.

(3) שבת בשעת השמיטה - *to observe the Sabbathical year* | *das Sabbatjahr feiern* | תרג' דהייב ליו כיא (שבתה) שממא.

ששם פעל. (1) עיי' ששם 8. גימ' ליו עיא: מדאורייתא משממא וכו'.

(2) נתק *abreißen* | *to tear off* | ביק קיו עיא: שממיה לקועיה מיניה.

אששם אפי, עיי' ששם 8. תרג' ויקי כיו ליד (תשבת הארץ): תשממא ארעא.

אשששם אפם. (1) עיי' השתתפות. תרג' יביע ויקי כיא ייה (שרוע): דששתמים יריכיה.

(2) השחולל לפסור את עצמו *to get rid of sich* | *entziehen* | בים ג' עיב: בכוליה בעי דלודי והא דלא אודי אסתכומי הוא דקא משתמים מיניה.

ששששם עיי' ששששש. שהשיר אי מיה משממם ארץ ישראל וכו'.

ששששש - ששששש הארץ עיי' ששששש קרקע. אבות פיה מיה: על ששששש הארץ וכו'.

ששששש כספים ביטול וחכוכות בשנת השמיטה *the cancelling of debts in the Sabbathical year* | *Erlaß der Schulden in Sabbatjahr* | גימ' ליו עיא: ששששש כספים.

ששששש קרקע איסור חריש וקציר בשנת השמיטה *the rest of the soil in the Sabbathical year* | *das Brachliegenlassen der Äcker im Sabbat-jahre* | מירק בי עיב: ששששש קרקע.

ששששש נ', השנה השביעית, שנת השמיטה *the Sabbathical year* | *Sabbatjahr* | תרג' יביע רבי פיו מ' (שנת השממה): שחא דשמיטתא.

ששששש ד, שם מטבע *a coin* | *eine Münze* | קיד' ייב עיא: שתי פרוסות לשכין.

ששששש עיי' ששששש. ירושי ביצה פין סיב עיב: כדי להעביר שמינונית שעליה.

ששששש שם אשה *a woman's name* | *Fräulein* | *name* | תנח' ויק' וז עז שהגיע לשמורת אשתו של נבוכדנצר.

ששששש ד, שירות *Dienst* | *service, attendance* | אבות פיו מיה ששששש חכמים.

ששששש ד, עבודת הכקדש | *Temple service* | *Tempeldienst* | תרג' במ' ד' ייב (כלי השרת): מני שמושא.

ששששש שנים מקרא ואחד תרגום.

ששששש (1) מבית שמאי *being a disciple of Shammai* | *der Schule Schammals angehörig* | נדה ד' ע"ב: דרי אליעזר שמוחי היא.

(2) עיי' ששששש. ירושי פאה פ"ב י"ז עיא: שמיחיה.

ששששש - ששששש בית השואבה עיי' ששששש. טובה פיה מיה: כל מי שלא ראה ששששש בית השואבה לא ראה ששששש מיסיו.

ששששש שם אחד הנפילים *name of a fallen angel* | *Name eines gefallenen Engels* | נדה מ"א עיא: סיחון ועוג בני אחיה בר ששששש הו'.

ששששש פיעל. (1) עקר וגיבש. עשה את הסבך קלוש *to thin a thicket* | *locken machen* | ירושי עיב' פ"ב ל"ג עיד: מששששש בקנים.

(2) סחב *to drag forth* | *wegschleppen* | פמקיד פיו: ומששששש הבכורות וכו'.

(3) ביטל, ויתר *to cancel* | *annullieren* | שבי' פיי מיה: שביעית מששששש את המלחה.

ששששש הפ' - דלג ומסח | *to skip over, to omit* | *auslassen, weglassen* | ירושי מני' פ"א עיא עיב: סעה והשמיט את השם.

ששששש חת', נפל, גשר *to slip off* | *abgleiten* | סדרהד' י"ח י"א: מלסות סוסיהן מששששש.

ששששש פעי', (1) הוציא, עקר | *to detach* | *herausreißen* | תרג' יביע ויקי י"ד מ' (הוצאו את האבנים): ויששששש ית אבניא.

שְׁמִינִית — החלק השמיני, אחד אחד משמונה
 one eighth | *Achtel* ירוש' פס' פ"י ל"ז ע"ג
 חצי שמינית.

שְׁמִיעָא, **שְׁמִיעָה** נ', פעולת השומע והקשיב
 bearing | *das Hören* יביע דב' ליב א':
 יתב שמיעא לשמיא: ריה ביה עיבו לא תהא
 שמיעה גדולה מראיה.

שְׁמִירָה נ', (1) פעולת השומר ומשגיח
 watching, guarding | *das Aufbewahren, Überwachen*
 ב"ק פ"א מ"ב: כל שחבתי בשמירתו.

(2) שם אשה | *Frauenname*
 ויקר פ"ט: אשת גבוכדנצר וכו' שמירה שמה.

שְׁמִירָן תח"פ, היום | *to-day | heute* ירוש' כ"ז
 פ"ז כ"ז ע"ג שמירן.

שְׁמִירָעָם שם אשה | *Frauenname*
 ויקר פ"ט: אשת גבוכדנצר וכו'
 שמירעם שמה.

שְׁמָכָא ו', בצל | *Zwiebel* onion מנח' ק"פ ע"ב:
 תומי או שמכי.

שְׁמָלָא, **שְׁמָלִי** שם אמוראים | *Name von Amoräern*
 מנח' כ"ג ע"ב: דרש ר' שמלאי וכו': ירוש' תע"ג פ"ב ס"ה
 ע"ד: שמלי.

שְׁפָם ו', משוגע, מוכה שכל | *demented*
Verrückter שהשיר ד' ו': לא היו בהן וכו' לא
 שומין ולא ששמיין.

שְׁפָן סע"ל, (1) חסיף שמן לדבר | *oil*
beimischen מנח' כ"ג ע"ג: קומץ ששכנו וכו'.
 (2) העריך, אמר | *abschätzen* to estimate כ"ב
 פ"ז מ"ד: משמנין ביניהן.

שְׁפָן (שמן) **אֶשְׁתָּפָן** אתפ', השמין, נעשה שמן
 to grow fat | *fett werden* כ"ר פכ"ה: זיל
 ואשתמן.

שְׁפָן — שְׁפָן אֲנָוִים שמן שמתאימים מאוהים
 nut-oil | *Nussöl* שבת פ"ב מ"ב: שמן אנחיס.

שְׁפָן דגים שמונית שנקרבי דגים | *fish-oil*
Fischtran שבת פ"ב מ"ב: שמן דגים.

שְׁפָן ק"ק שמן שמתאימים סע"ק הקיק | *castor-oil*
Rizinusöl שבת פ"ב מ"א: שמן ק"ק.

שְׁפָן שְׁרָפָה שמן תרומה שנממא ושקון שריפה
 oil of Trumoh which is condemned to be
 burnt on account of contamination | *Öl der*
Teruma, das unrein wurde und daher ver-
brannt werden mußte שבת פ"ב מ"א: שמן
 שריפה.

שְׁפָן שם אמורא | *Name eines Amora*
 מנח' כ"ג ע"א: ר' שמן בר אבא.

שְׁפָנוּגִיתָא, **שְׁפָנוּגִיתָא** נ', שמן, טבע הדבר
 fat, fatty substance | *Fett, Fettigkeit*
 ירוש' פס' פ"ב כ"פ ע"ג: בשיש בהן שמונית;
 חול' ק"א ע"א: משום שמוניתא.

שְׁמַע פ"י, (1) שמע והקשיב | *to hear | hören*
 שבת מ"ז ע"ב: שמענין ליה לר"ש וכו'.
 (2) הבין | *verstehen | to understand* ע"ז ע"ב
 ע"א: מוא ליכא למשמע מינה.

שְׁמַע פע"ל, שרת | *to wait on | bedienen* ב"ר מ"א
 ע"ב: נשמעיןך.

אֶשְׁמַע אמ', (1) השמיע | *hören*
 lassen תרג' יש' ג"ב ד' (משמיע שלום):
 משמע שלום.

(2) הורה, הודיע | *to give to understand*
belehren ב"ר ב' ע"א: קא משמע לן וכו'.

אֶשְׁתָּמַע אתפ', (1) גשמע | *gehört*
werden ר"ח כ"ז ע"א: תרתי קלי סוד גברא לא
 משתמע מתי גברא משתמע.

(2) נכנע | *sich unterwerfen*
 תרג' יר' ל"ז י"ד (איגני נופל על הכשדים): לית
 אנא משחמע לכסדאי.

שְׁמַע ע"י קריאת שְׁמַע. ב"ר פ"ב מ"א: מאימתי
 קורין את שמע וכו'.

שְׁפָעָא ו', ימשרת, שמש | *servant | Diener* ב"ר
 פ"ב ע"ב: אמר ליה ר' זירא לשמעית.

שְׁמַעְתָּא, **שְׁמַעְתָּא** נ', הלכה מקובלת
 traditional law | *überlieferte Halacha* מוסה

שֶׁשָׁשׁוֹם עִי שׁוֹשָׁשׁוֹם. מְכֹל יוֹם פִּיָּא מִיָּה
הַקָּצֵ - וְהַשְׁמָשׁוֹם וְכוּ.

שֶׁשָׁשָׁן, שֶׁשָׁשָׁמֶן ז', דִּלְקָת | Inflammation
Entzündung אִמְתִּיר בִּי אִי: שְׁמֵשִׁין דְּעִינִין;
וְקִיר מִיָּבֵן שְׁמֵשִׁין דְּעִינִין.

שֶׁשָׁמַת פְּזַל, הַחֲרִים וְנִדְהָ | to excommunicate
den Bann tun מִרְק מִיָּו עִיָּא: מְנָלֵן דְּשִׁמְחִינֵן.

שֶׁשָׁמָא ז', (ו) נִדְיוֹ חֲרִים Bann | ban מִרְק יִי
עִיָּא: לִיהִי הָאִי גִבְרָא בְּשִׁמְחָא.

(2) דְּבַר מִוֹחֲרִים accursed object | verbanntes
Gut תְּרַג' יִבִּיעַ דְּבִי יִג יִיח (מֵאוֹמֶה מִן הַחֲרִים)
מִדְּעַם דְּשִׁמְחָא.

שֶׁשָׁמְתִי עִי שְׁמִתִּי. יְרוּשִׁי בִּיצָה פִּיָּא מִי עִיָּב וְרִי
לִיעֲזֹר לֹאֵו שְׁמִתִּי הוּא.

שֶׁשָׁמְתִי עִי שְׁחִמְתִּי. יְרוּשִׁי מַעֲשִׂישׁ מִיד נִיד עִידֵי
מִן הַשְׁמָחִית עַל הָאֲבָרָה.

שֶׁנִּי שְׁנֵאמֶר.

שֶׁן -- שֶׁן שֶׁל זָהָב שֶׁן מֵלֶאכְוֹתִית גְּשׁוּיָה זָהָב
gold tooth | Goldzahn שְׁכַת פִּיָּו מִיָּה: וְשֶׁן
שֶׁל זָהָב.

שֶׁן דְּהָלָב שֶׁן הַחֲיוֹנֹק Milchzahn | milk-tooth
קִידִי כִיד עִיָּבֵן דְּאִי כְּתִב דְּהִמְנָא שֶׁן הוּא אִמְיִנָא
אִפִּילֵו שֶׁן דְּהָלָב.

שֶׁן תּוֹחָבָת שֶׁן מֵלֶאכְוֹתִית | an artificial tooth
künstlicher Zahn שְׁכַת פִּיָּו מִיָּה: שֶׁן תּוֹחָבָת
וְשֶׁן זָהָב.

שֶׁנָּא מַעֲרִי עִי שְׁנִי 2. יִבִּי כִיָּא עִיָּבֵן לֹא שְׁנָא.

שֶׁנָּאדָה -- שְׁנֵאֲתָה הַבְּרִיּוֹת שְׁנֵאֲתָה לִבְנֵי אִדְם
misanthropy | Menachenhaf אִבְתָּא מִיָּב כִּיָּא:
שְׁנֵאֲתָה הַבְּרִיּוֹת.

שֶׁנָּאֲתָה הַנֶּם שְׁאִינָה תְּלוּיָה בְּרִכִּי, שְׁנֵאֲתָה מִיָּם hosti-
grundloser Haß | lity without cause שְׁכַת
לִיב עִיָּבֵן: שְׁנֵאֲתָה הַנֶּם.

שֶׁנָּאֲתָה בִי, שְׁנֵאֲתָה אִיּוֹב Feind | enemy שְׁכַת
לִיָּה עִיָּבֵן: שְׁנֵאֲתָה מֵאִי נִיכְחוֹ וְכוּ.

שֶׁנֶּבֶר שֶׁנֶּבֶל בִּי כִי מוֹב.

כִּיָּא עִיָּא מִלְקָא לִיּוֹת שְׁמִתָּאָה בְּרִי עִיָּב
אֲבָרָה דְּשִׁמְחָתָא מְבָרָא.

שֶׁמֶר פִּיעַל -- מִיָּנֵן בְּמִשְׁמָחָה | to filter | durch-
sehen יְרוּשִׁי שְׁכַת פִּיָּב יִיז עִיָּבֵן הַמְשָׁמֵר יִי
לִמְנָן וְשִׁמְרִים מִלְמַעֲלָן.

שֶׁמֶרֶאִי, שֶׁמֶרֶי תִי, בֶּן עִיר שׁוֹמְרוֹן. כּוֹתִי
Samaritan | Samaritaner כִּיד פְּצִידֵי חֲמָא דִּד
שְׁמֶרֶאִי שֶׁשׁ פִּלְבִּי: וְחִמְתִּיה דִּד שְׁכֶרִי.

שֶׁמֶרְקָעִים דִּד, מִיָּנִי כְּבֹהֵן וְפִטְרִיּוֹת | truffles
Trüffel עֻקְצִי פִיָּנ מִיָּבֵן: שְׁמֶרְקָעִים וְפִטְרִיּוֹת.

שֶׁמֶשׁ פִּיעַל, (1) שֶׁרַח | to wait upon | bedienen
אֲבִנֹת פִּיָּא מִיָּגֵב בְּעִבְדִּים הַשְׁמָשִׁין אֶת הָרֶב.

(2) כֹּלָא תַפְקִיר | amtieren to officiate יוֹמָא
פִּיָּו מִיָּה: כֶּהֱן נִדְוָל שְׁמֵשׁ בְּשִׁמּוֹנָה בְּגָרִים וְכוּ.

(3) יִצֵּק מִיָּם עַל יְדֵי תִלְמִידֵי הַבַּיִת | to attend
upon scholars | bei Gelehrten assistieren

בְּרִי מִיָּו עִיָּבֵן: אִפִּילֵו קִרָא וְשִׁנָּה וְלֹא שְׁמֵשׁ
תִּלְמִידֵי הַבַּיִת הָרִי זֶה עִם הָאָרֶץ.

(4) עִי שְׁמֵשׁ מְפָתֵל. בְּכוֹרֹת דִּי עִיָּא: שְׁלֵשָׁה
בְּשִׁמְשִׁין פָּנִים כְּנָגֵד פָּנִים וְכוּ.

שְׁמֵשׁ מְפָתֵל, שְׁמֵשׁ אֶת בֵּיתָהּ נֹקֵקוּ אִישׁ וְאִשָּׁה
to perform the marital duty | den Bei-

schlaf ausüben נִדָּה יִיז עִיָּא: הַשְׁמָשׁ מִסְתֵּו
לְאוֹר הַנֵּר הָרִי זֶה מְגֻנָּה: כִּקְוָא פִּיָּה מִיָּד: הָאִשָּׁה
שְׁשִׁמְשָׁה בֵּיתָהּ וִירֵדָה וּפְבִלָּה וְכוּ.

הַשְׁתַּמֵּשׁ הַחֵם, הַפִּיק תּוֹעֵלָת מִדְּבַר | to make use of
benutzen, sich bedienen מִיָּה מִיָּה עִיָּבֵן:
גִּשְׁתֵּמֵשׁ בְּהֵן קֹדֶשׁ אִמּוֹר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן חוּל.

שְׁמֵשׁ דִּי, (1) מַשְׁרֵת | Diener to serve מִיָּו
מִיָּגֵב: וְכִשְׁתֵּשֵׁשׁ עֹמֵד לְמוֹזֹג וְכוּ.

(2) אֲבָר הַזְּכוּר | männliches membrum virile
Gilt נִדָּה יִיז עִיָּבֵן: בְּתִלְוָה שְׁרָמִית מְחֻרָן
וְכוּ: כִּאֵן שְׁשִׁמְשָׁה דְּאִימֵר שְׁמֵשׁ עֵכָר.

שְׁמֵשׁ ז', (1) חֲמָה, שְׁמֵשׁ Sonne | חֶמֶן בִּיד מְפִידֵי
אֲחָא שְׁמֵשׁ וְכוּ.

(2) קִדְחָת | Fieber fever גִּימִי מִיָּו עִיָּבֵן: שְׁמֵשׁ
בֶּת יוֹמָא.

שני לטומאת מדרגה שניה של מומאה עיי מנע
the second degree of uncleanness an object made unclean through contact with uncleanness | *zweiter Grad der Unreinheit (entstanden durch die Berührung eines unreinen Gegenstandes)*
פיג מיב: כל הפוסל את התרומה בסמא' את הידים להיות שניות.

שנייה מדרגה שניה של אסור ערה
second degree | *zweiter Grad des Eheverbot*
פיג מיב: אסור ערה אם אסור שניה.

שניגור עיי סניגור. ירושי סוכה פיג ניג עיג:
או לו לח שבעשה שניגור קאיגורו.

שנים -- שנים מקרא ואחד תרגום קריאת
פרשת השבוע פעמים בגוף המקרא ואע"פ אחת
בתרגום ארמי
reading the Scriptural portion of the week twice and the Targum once |
das Lesen des Wochenabschnittes des Pentateuchs zweimal im hebräischen Original und einmal in aramäischer Übersetzung
ברי ח' עיג: שנים מקרא ואחד תרגום.

שניצן עיי שניץ. מקואי פיי כיד: שניצן
של סדל.

שניץ פיי, שניץ פעל, לימש וחידד | *to sharpen*
schärfen תרג' יביע ברי ג' כיד (החריב): חרבא
שניטא; תרג' ירי גיא יא (הכרו החצים): שניצו
גיריא.

אשניצן ארמי, גלמש וחידד | *to be sharpened*
geschärft werden תרג' יח' כיא מיו (תוהרת):

שניצן

שניץ זי, צוק סלע
cliff | Felsenspitze, Klippe
אחל' פיה מיב: הסלעים וכו' והשננים.

שניצא, שניצא עיי שניצא ג. תרג' שום' ג' כיב
(הלחב): שניצא; סנח' מיב עיב: שלף שננה וכו'.

שניץ פיי, הרק - *zu-*
to squeeze in, to lace | sammendrücken, schnüren
ליב עיד: דהוא שנק גרמית דהיא נרתא לה.

שנה -- למד, לימד, *lernen*, to study; to teach
studieren: lehren מגי' כיה עיב: כל השונה
הלכות מוכמה לו שהוא בן עולם הבא; יב' קיה
עיב: מי ששנה"ו לא שנה זו.

נשנה נפ' -- גלמד | *gelehrt worden* to be taught
sein ביק ציר עיב: בימי רבי נשנית משנה זו.

השנה חפי, לימד | *lehren* to teach | איביר א' ויז
השניני פרק וכו'.

שנה פעל, -- כפל | *wiederholen* to repeat
כסיר פיד: לא יצאת אותה שנה ולא שינתה
ולא שילשה.

שנו גי, תהפוכת, דבר משונה | *Ver-*
kehrtheit תרג' ירי' כיג ייד (שערורה): שנו.

שנון זי, חזרה על דברים לשם שמירתם בזכרון
memorizing | das Einschlärfen
לד: אלו כשנון ואין קדש בשנון.

שנונית גי, (1) עיי שולולית, ירושי ביק פיי זי
עיב: המציל מן תנאים מן הדליקה משנונית
חיים וכו'.

(2) מין צמח | *eine Art Kasse*
Kasse חוס' מכול יוס א' בי: התבלין והשנונית.

שני פעי, (1) חזר, כפל | *wiederholen* to repeat
סנה' גים עיג: ולמה לי למישני בסני.

(2) היה משונה, שונה | *anders* to be different
sein יב' כיא עיב: או דילכא לא שנו.

שני פעל, (1) שינה והחליף | *ändern* to change
תעני' כיד עיב: שני דוכחיד.

(2) השיב | *antworten* to reply | סס' כי עיב:
ומשני שאני דתם וכו'.

אשני אמי, שינה והחליף | *ändern* to change
תרג' תוד' פ"פ מ' (בארתה ברית): אשניתא קיים.

אשניתי ארמי, נשחנה ונתחלף | *to be changed*
sich ändern סנח' עיג: עיב: הואיל ואשניתי
אשתיני.

שני -- קורבת משפחה ממדרגה שנית
relationship in the second degree | Verwandtschaft zwei-
ten Grades כיה עיג: שני כשני תנן.

שָׁעָה (1) — 1) החלק הכיר מיום ולילה | hour
Stunde כלי פירכ מידה אבן השעות.

(2) זמן | Zeit | time ברי ד עיב: השעה
משחקת לו.

שָׁעָה קְלָה זמן קצר | kurze Welle | a short time
שמור פיימה לשעה קלה.

בְּשָׁעָה בזמן | als, when | כח' קיד
עלא: שהצדיק וכו' בשעת ספירתו.

בְּשָׁעָתוֹ בזמנו | seinerzeit | in its time כיספיו מיא:
כמעורח שלמה בשעתו.

מִשְׁעָה מאותו זמן ואילך | von der Zeit an
der Zeit an ברי מיא: מאימתי וכו' משעה
שהכהנים וכו'.

הַזְמָנִית שְׁעָה הלכה זמנית, עראית | a temporary
zeitweilige Bestimmung | legislation יומא
סימ עיב: הוראת שעה.

שְׁעָהּ שְׁעָרָה עליו הפסת.

שְׁעָרָה שְׁעָרָה גי' דונג | Wach | wax תרג' תח'
סיח גי' (דונג): היך שעוא: שבת פירכ מיא:
אין מרליקין וכו' ולא בשעות.

שְׁעוּלָא גי' 1) כף היד | die hollow of the hand
hohle Hand תרג' יש' מי' ייב: כפיפא כשעולא.
2) כף הרגל | die flache hollow of the sole
Fußsohle תרג' כליא כי' יי: כשעלי פרסת תלוי.

שְׁעוּעִים, שְׁעוּעִית כי' מין פוליס | climbing bean
Stangenbohne כלא פיא מיא: פול הלבן
והשעועית (בהוצ' אחרת: שעועים).

שְׁעוּרָה גי' 1) עי' שיעור. חלה פיר מיה: שתי
חלות וכו' של אור יש לה שיעור ושל כהן אין
לה שיעור.

(2) רבית | Zins | interest תרג' ירושי ויק' בית
ליז (בכשך): בשעורין.

שְׁעוּרִים שם אמורא | Name of an Amora
eines Amoraers מויק כיא עיא: רב שעורים
אמורא דרבא וכו'.

שְׁנִין עי' שְׁנָת. תומ' שכו' די מי' עיירות האמורות
בתחום צור שנין וכו'.

שְׁנִין שְׁנָא ד. רצועה | Riemen | laos כלי
פכיו מיא: כים של שנצוח; יכי קיב עיא: סגול
דאית ליה שנצין.

שְׁנָק פיעל. חונק | würgen | to strangle פמקיד
פלית ומשנקין את רודך בעול.

הַשְׁתַּנֵּק תנפ', חונק | ersticken | to be strangled
פמקי' זמרתא חוקת רמיה ולא היינו משתנקין
בזמא.

שְׁנָתוֹת גיר, חריצים | Kerben | teeth-like marks
מני פיו עיב: שנתות חיו בחון עיב לפר עיב לאיל.
שים שתא סדרי.

שְׁפָה פיעל. גירח, נירה | aufreizen | to set on (a dog)
hetzen סנה' עיו עיב: שיטה בו את הכלב.

שְׁפֹעַ ד. פקיעה וקריעה | das Zer- | rending
reißen נבחי' סיה עיב: אין שמוע אלא ביד.

שְׁפִי פעל, עי' שְׁפָה. ביק כיד עיב: דמשמי ליה.
אֶשְׁתַּפִּי אתמי, הוסח | aufgehelt | to be set on
werden ביק כיד עיב: דמשמו ליה ומשחמי.

שַׁע שמונה עשרה; שמיני עצרת.

שְׁעָבַד פיי, 1) הכניע וכבש | to subjugate
unterjochen ביר פס'ד: ידוע שאני משעבדן.

2) משכן והעבים קרקע | hypo- | to mortgage
thekarisch belasten בים יד עיב: נכסים
משועבדים.

הַשְׁתַּעַבַּד התמי, נכנע ונכבש | to be subjugated
unterworfen sein שבת פיה עיב: לפרעה
השתעבדתם וכו'.

שְׁעָבֹד גי' 1) כיבוש ושלמת | subjection, op-
pression | Unterjochung ברי ייג עיא: שעבוד
מלכות.

2) משכן ואמתיקי | hypothecary obligation
Belastung mit Hypothek, Sicherheit בים די
עיב: שעבוד קרקעות.

שְׁעָבֵי דר. אשכים | Hoden | testicles תרג'
יביע ברי ליט' אי: ויבישו שעבוי.

שעמניז גיין שבע אותיות המעוטרת בתגין
 במפר רורה the seven letters which require
 crownlets in the Pentateuch scrolls | die
 sieben Buchstaben, die in der Thorarolle mit
 Krönchen versehen werden
 שבע אותיות צרוכות שלשה דיובין ואלו חן
 שעמניז גיין.

שער פיי, דיפה überziehen
 כיב די עינא: סבר למשעיין ברחבא.

אשתי אחסי, סת, סיפר to tell | erzählen
 עיב עינא: אשתעו לי נחותי ימא.

שעיות עי שעיעותא, תרג' יש' ביז ו' (בחלקי):
 בשעיות וכו'.

שעיא עי שעמומית, תוס' צוקי כיב די הי:
 נכסית היא שקינא היא.

שעיע תי, חלק smooth | glatt תרג' ברי ביז יא
 (איש חלק): גבר שעיע.

שעיעותא נ', חלקקות Glätte | smoothness
 תרג' מש' ו' כיז (חלקת לשונת): שעיעותא
 רלישנא.

שעיק ו', שרף תבוסף מאילנות Harz, gum, balsam
 Balsam תרג' יה' ביז יז (צרי): שעיק.

שעיתא עי שענא, תרג' מיכה אי די (כדונג
 ממני האש): כשעיתא מן קדם גורא.

שעם ו', מין צמח Korbweide | osier סוכה כ'
 עיב: חזלות של שעם.

שעמום די, (1) תמהון לב, שגעון Gelstes | dullness
 verwirrung תרג' יביע רבי כ"ה לז (לשמה):
 לשעמום.

(2) חסר דעה Idiot | Idiot חסר דעה עיב: אשת
 שעמום.

שעמומית נ', אשה חסר דעה a dull-minded
 woman | Idiotin תוס' צוקי כתי די יי: שומה
 היא שעמומית היא.

שעמומיתא נ', תמהון לכב stupefaction
 Stumpfsein נדרי פיא עינא: מייתי לירי
 שעמומיתא.

(שעמם) נשתעמם נתפי, נתבלבל to be stu-
 pedied | verwirrt werden כמיר פיי: עמ כל
 דעתו נשתעממו כל הכליות.

שעמם פיי, בלבל to make dull | verwirren
 תרג' ירושי שמי ייר כיז (ויהם את מחנה
 מצרים): ושעמם ית משירותהון.

אשתעמם אחסי, עי נשתעמם, תרג' אסי די ו'
 (המן נבעת): והמן אשתעמם.

שעממותא עי שעמומיתא, תרג' זכי יב' די
 (בתמהון): כשעממותא.

שען, שענן פיי, נענע to shake | schütteln
 תרג' יש' גיה ייב (ימחאו כף): ישענן בענפיהון:
 מדרש הגדול חזק' שפסר ברי ב' כיב: ואחו בידו
 שרביט של הדס וזיה משענן בו.

שעע פעי, (1) החליק to smooth | glätten
 יחי ייב יי: ושעע ליה פין וכו'.

(2) היה חלק to be smooth | glatt sein תרג'
 איכה די ד' (צחו מחלב): שעעו יתיר מן חלבא.

אשע אחסי, נימוח bestrichen | to be pasted
 werden תרג' ויקי ייד מ'ה: בתר דאשע.

שעיק די, מין בושם Balsam | Balm תרג' ברי
 מינ יא (נכאת): שעיק.

שער פיעל, (1) אכד וחערך to estimate, to
 measure abschätzen, messen חול' פיו מיד:
 כיצד משערין אותה.

(2) שמר על השער das Tor to keep the gate
 bewachen ערכי יא עיב: ששער בשל חבירו.
 השתער החסי, נערך ונאמר to be estimated
 abgeschätzt werden פ"ב מיה: משתערין
 בכמות שהן.

(שער) השער החסי, היה שעיר, בעל שערות
 מרובות to be hairy | haarig sein תרג' מ"ד
 עינא: עד כדי שישעיר.

שער -- מקח הקבוע בשוק market price | Markt-
 preis בים פיה מיה אין פוסקין על המירות
 עד שיצא השער.

השְׁתַּפְּהוּ הַתַּפִּי. הבריא *geistig* | *to become sane*
gesunden ביק פיר מידו גשתפה השומה.

שְׁפֹדָה, שְׁפֹדָא זי, מקל שצולים עליו בשר
spit | *Brustpfloß* פפי ע"ד ערא שפוד של עץ
 ובר שפוד של מתכת; שם עיב: שפריה בשפודא.
 שְׁפֹפִי תי, (1) נרכא *zerknirscht* | *concrete* תומי
 תגי כי מ"י עניו ושפוי.

(2) חלק *glatt* | *smooth* קהליר י"ב ידו שני
 שבילים אחד שפוי ואחד מלא קוצים וצורות.

(3) מיושב *geistig gesund* | *sane* ערכי יד
 עיב: שפוי וכשחמה.

שְׁפֹפִייתָא זי, שלום *Frieden* | *peace* תרגי ירושי
 ברי ג' פיו: יעמודין אינן למעבר שפוייתא.

שְׁפֹפִייתָא זי, כוזג *Weinküfer* | *wine cooper*
 עיו עיב עיב: אמר להו רבא להגהו שפוכאי כי
 שפכיתו חסרא וכו'.

שְׁפֹפִילִים עיי שְׁפֹפִילִים. שבת ציה עיב: למה
 מוכן דומה לאשה מכהלכת בשוק ושפוליה
 מחלכין אחריה.

שְׁפֹפִירָת זי, *Rohr* | *tube* עירי מיג עיב: שפופרת
 היתה לו לרובן גמליאל שהיה מביט וצופה בה
 אלפים אמה ביבשה וכנגדה אלפים בים.

שְׁפֹפִירָת של ביצה קליפה ריקה של ביצה *egg-*
shell | *leere Eischele* שבת כים עיב: שפופרת
 של ביצה.

שְׁפֹפִייה -- שְׁפֹפִייה חרופה נחרפת ומיועדת לאיש
a handmaid designated to become the wife
of one selected by her master | *eine Magd,*
die (vom Herrn) für einen Mann bestimmt
ist גימי כיג ע"א איזו היא שפחת חרופה וכו'.
 שְׁפֹפִייה זי, מצב השפחה *status of a hand-*
maid | *Magdstellung* קירי פיא כים
 ע"ג כשם שאינו מוכרה לשפחות אחר אישות
 אף לא שפחות אחר שפחות.

שְׁפִי פיי, (1) שבר ודיכא *zermalmen* | *to crush*
 תרגי תתי נ"ו ג' שפיין גרמי מעיקי.
 (2) החליק *glätten* | *to smooth* יב' ע"ה עיב:
 שפית.

שְׁעָרָא זי, (1) כגיל. רחב רבה פתיחתא שעריתון
 דטוריא.

(2) בשך. רבית *Zins* | *present, interest* תרגי
 יביע ויקי כיה ליו (כגשך): בשערין.

שְׁעָרִיין תי, שעיר, בעל שערות הרבה | *hairy*
haarig תרגי יביע ברי כיו כיג (שעירות):
 שערינין.

שְׁעָרִייתָא זי, חלקקות *Glätte* | *smoothness*
 תרגי ירושי ברי ליג דיו: ונשק יתיה עשיו על
 שעשיית צוריה.

שְׁעָרִי שוה סרומה.

שְׁעָרִי ויתייב [שְׁסִיתִיב] שם מקום בבבל *name*
of a place in Babylonia | *Ort in Babylonia*
 מגי כים ערא: ביכנישתא דשף ויתייב.

שְׁעָרִי פיי, עיי שְׁעָרִי ג' תומי צוקי כים ג' כיו:
 היה שופא יין לחסרין נותנין לו שכרי אותו יין.
 שְׁעָרִי זי, מנוחה *Ruhe* | *rest* מכנת ייא עיב: עאל
 איבריה לשפא.

שְׁעָרִי זי, נרדך אבנים *Steinlage* | *layer of stones*
 כיג די עיב: כל שפא ושפא וכו'.

שְׁעָרִי עיי, שְׁפִי. אמתיר כי א"י שפאין שנאון.
 שְׁעָרִיין דיר, (1) גסות *Holzabfälle* | *chips* עיי
 כים עיב: שיסה לצורכה וכו' אותן שפאין כח
 תהא עליהן.

(2) חלקי שדה חתוקים כשאר השדה *diseon-*
nocted strips of a field | *zusammenhang-*
lose Teile eines Feldes גימי ג' עיא
 שפאי עיריה.

שְׁפִיד שפיכות דמים.

שְׁפִיד פיעל, דקר *aufspießen* | *to pierce* סנה
 מיא ערא: שפרו בייחור של תאנה.

שְׁפִיד פיי, (1) כוזג, מכר יין *Welt* | *to sell wine*
ausschenken כים מ' ערא: השומה יין לחבירו.
 (2) נח *ruhen* | *to be quiet* נדה מ"ד מ"ד:
 ושפתה מן הצער.

שְׁפִיד פיעל, החליק *glätten* | *to plane* ירושי ערלה
 פיא מ' עיג: במשפה לסויג.

שְׁפִיתָהּ נִי, חצגת הקדרה על הכירה placing over the fire | *das Aufsetzen auf den Herd*
כלי פיה מים: כור שיש בו בית שפיתה.

(2) מקום שימת הקדרה בכירה the place where the pot is placed over the fire | *Stelle des Topfes auf dem Herd*
שם שם מיה: מכנגד שפיתת הקדרה ולפנים.

שְׁפִיכָא עיי שְׁפִיכָא. ביב וי עיא: אחזיק לנפמי אחזיק לשפכי.

שְׁפִיכֻנִי זי, בין זית *Olivenart* a species of olives | *eine*
פאה פיו מ'א: שפכוני או בישני.

שְׁפִיכֻתָא נִי, שפך *Ergießung* pouring forth | תרג' יביע במ' ביא מיו (אשר תנחלים): שפכות נחליא.

שְׁפַל -- נְשַׁפַּל נפ', נעשה שפל | to be lowered
erniedrigt werden שפכוני פיו: שחו ונשפלו.

נְשַׁפַּל בתפ', נרפה, נתעצל *nachlässig sein* | to be lazy
ויקיר פיו: על ירי שחארם חזת משהפל לקנה גופו כראוי.

שְׁפַל פ'י, (1) ירד *heruntergehen* | to go down
ברי י עיא: שפיל למיפיה דקרא.

(2) תרכין את ראשו *den Kopf beugen* | to bend one's head
כג' יר עיב שפול ואול בר

חזו

אֲשַׁפַּל אפ', השפיל, הוריד *erniedrigen* | to lower
תרג' ירוש' וקי י כי: דאשפל משה נרמיה.

אֲשַׁתַּפַּל אתפ', כרע ברך *sich bücken* | to humble oneself
תרג' שיא ב' ליו (להשתחוות לו): לאשתפלא ליה.

שְׁפַל -- נרפה *nachlässig* | indolent פ'י ג' עיב
יש שפל ונשכר שפל ומפסיד.

שְׁפַל בָּרַךְ עניו וצנוע *demütig* | humble תעני
מיו עיא: שפל ברך.

שְׁפִלּוּת -- רוח נמוכה, עניויות *Demut* | humility
כמיר פיה: שהיה נותג בשפלות לפני המקום.

(3) מרח *bestreichen* | to paste over
קים עיב: שפוח רובשא.

(4) שפך, מוג *gießen* | to pour שבת קכ"ט
עיא: דילמא שפי ליה אומנא.

שְׁפִי פֶּעֶל, (1) עיי שְׁפִי 1. תרג' תה' פים ייא (אתה רבמת): את שפיתא.

(2) עיי שְׁפִי 2. ביב ג' עיא: אבני דלא משפיא.
(3) השקים *beruhigen* | to pacify גימ' עיב עיא:
ויל שפי ליה.

שְׁפִינְתָא עיי שְׁפִינְתָא. תרג' יביע בר' ג' מיו:
ועתידין אינן למעבר שפיותא.

שְׁפִימָה נִי, הוצאת דין ומשפט *judging* | *Richten*
סנח' ג' עיב: משעה שפימת הערה.

שְׁפִי ד, מוג יין *Weinschenker* | wine merchant
ירוש' דס' פיה כיד עידו באילין שפיא אורדא
מפנתון אילין לגוא אילין.

שְׁפִיכָא זי, צנור, מרוב *Klapp* | gutter ביב ג'
עיב: עד דמתקין ליה שמיכי.

שְׁפִיכָה שְׁפִיכָה נִי, פצולת השופך *pouring*
das Gießen | out מכול יום פ'י מיו: מן
הצבר וכן השפיכה: מכש פ'י מ'ג: מי שפיכות.

שְׁפִיכּוֹת דְּמִים רציה *shedding of blood, murder* |
Blutvergießen, Mord סנח' ניו עיב: שפיכות
דמים.

שְׁפִיכֻתָא עיי שְׁפִיכָה. ביב ניה עיב:
בשפיכותא וכו'.

שְׁפִיר (1) ה', יפה *schön* | handsome קיד' ל'א
עיב: גברא דשפיר כותק.

(2) תחיס, תיטב, נכון *gut, richtig* | right, well
ריה ביו עיא: שפיר קאמר.

שְׁפִירָא עיי שְׁפִירָא ד, העור שבו שריר העובר במעי
האם *Hautblase des Embryos* | (sac of the) foetus
גדה פ'ג מ'ג: המסלת שפיר מלא מים
וכו': שם כיה עיב: ההוא שפירא דאתאי וכו'.

שְׁפִירָתָא נִי, שמחה *Fröh-* | cheerfulness
תרג' רבי כיה מיה: ובשפירות לכא.

אָשטאַטן אַתמ' התנפה לה | to adorn oneself | schmücken
תרג' יר' ב' ל'ג (מה תימיני
דרכך): מה את משתפרא באורחתך.

אָשט' ד' מבוחר, מיטב | the best of | das Beste
תרג' שמי' כ"ב ד' (מיטב שרתו): שפר חקלית.

אָשט' רעם שם מקום בארץ ישראל | name of a place
in Palestine | Ort in Palästina
ב': מעשה במקום שבן אושה לשפרעם.

אָשט' רפא ז' שחר | morning light | Morgen-
rote תרג' אמ' י' ג'ז לשפרא די נפיק
בעירן צפרא.

אָשט' שיק פיי' מרש ולימש | to rub, to polish | ab-
reiben שבת קביה עיב' צאו ושפסמום.

אָשט' שיק ד' עי' שששבת, שבת עיה עיב' רבן
בר' ליתן בראש השפשא.

אָשט' שלוח צבור.

אָשט' עי' שיעי' תרג' יבע' בר' יח כיד (האף
תכסה): הרוגוך שציא.

אָשט' צ' ב' בליח | destruction | Vernichtung
תרג' יביע במ' יד מיה (החרמה): שציו.

אָשט' פיי' שסע ושסא, קרע | to slash | aufschlitzen
ספרא תזריע פרשה ב' פרק טז: יכול ישצפנו
ויניחנו במקומו תלמוד לומר סן הכגד ינתקנו
סן הכגד.

אָשט' שם מקום | Ort | name of a place
ירוש' דמ' פ'ב כ'ב עידה שצח וכצח.

שק' שקלים.

אָשט' פיע, שקע, נפל | to sink | hinfallen
קיד' פיא עיב' שקא ומיה.

אָשט' ז' (1) שוק חרגל | leg | Schenkel
חסי שקיי.

(2) בסיס | Fuß, Gestell | shaft | גי' ניה עיב'
אשקא דרימפק וכו'.

אָשט' פיי' עמד על המשמר | to watch | wachen
תרג' כש' ח' ליד (לשקד על דלתות): ונשקוד
על מקומות.

אָשט' כניל. תרג' יר' מיכ' (ורמס תחזיקה)
שפלותא אחרתניו.

אָשט' ז' מין יונה | Turteltaube | turtle-dove
תרג' ויק' יב' ר' (ובן יונה או תור): בר יונה
או שפנינא.

אָשט' פריי, (1) היה חלק | glatt
sein ביר פייז: קורה שופעת.

(2) נמץ | to incline | (sich) neigen
אחל שדוא שופע וכו'.

(3) גזל בשפע | reichlich
ausströmen נדה ט'ג עיב': שופעת דם.

אָשט' פיע, (1) עשה באלכסון ובשיפוע
slanting | schräg machen עיר' ט'ג עיב'
משפיעו ועולה משפיעו ויורד.

(2) נתן לרוב, בשפע | to give in abundance
in Überfluss geben בר' ל'ב ע'אז בשביל כסף
וזהב שהשפיעו להם עשו את העגל.

(3) הוסיף המוכר יתר על המדה | to give over-
measure | Zugabe machen (bei Maß
u. Gewicht) ג'ז: מקום שנהגו להשפיע ישפיע.

אָשט' פיע, היה נטוי ומשופע | to slant | sich
seitlich neigen ירוש' עיר' פיי' כ'ז עיב': במשחפץ
עשרה טפחים.

אָשט' -- תחלקה והקצעה | planing | das Glätten
בר' פמיא: שפעת קורות וכו'.

אָשט' פיעל, תיקן ברק תבית וכדומה | to repair
reparieren כח' ק'ז ע'אז שיפצה מאי וכו'.

אָשט' -- נשפד נפ', נתקשם | to be adorned
sich schmücken שבת סיי י'ב עיד:
העושה פסיקא לישמר.

אָשט' פיעל, הידר וקישם | to make good-looking
verschönern סומח י'א עיב' שפיה שמשפוח
את חילד.

אָשט' פיע, היה יפה, | schön
gefallen סנה' י'א עיב' ושפרא מילתא באנפיי'.
אָשט' אמ', עיי', אָשט' ירוש' תעני' פיא סיד עיב':
משמר תיירונ.

שְׁקִינָא זי, משקה drink | Getränk שבת קמין
ע"ב: כלה שקייני.

שְׁקִיעָה נ"י, (1) צלילה וטביעה sinking | das
Stinken שמיר פטיו: אם היה לפנוי רך של
שקיעה מחלך הוא על האבנים שהם קשים.

(2) ע"י שְׁקִיעַת הַחֶמֶת, ביד פסיה בורחתה
וכי בשקיעתה.

שְׁקִיעַת הַחֶמֶת ביאת השמש במערב לפנות ערב
sunset | Sonnenuntergang זכר' ניו ע"א:
שקיעת החמה.

שְׁקִיעִיָּא, שְׁקִיעִין זר שפרות ישנים שנשתקעו
old, forgotten documents | alte, vergessene
Dokumente ירוש' כת' פ"י ליד ע"א: אעל להן
שקיעין וכו' לא חזו אילין שקיעיא קרמוכוו.

שְׁרִיקָה, שְׁקִיפָא זי, ב"ה פלע cleft | Felsen
Kluft אחל' פיה מיב' שקיפום וטלעים; תרנ'
שופ' י' כ"ה (צור): שקיפא.

שְׁקִיפִים ע"י שְׁקִיפִים, בכורות פ"ז מ"א: ושדאשו
שקוע ושקיפם.

שְׁקִיקוּת נ"י, תשוקה avidity | Begehrlichkeit
אמתי' א' ב"י: שישק מפני שכא בשקיקות.

שְׁקִיל שפיר קשיא ליה.

שְׁקִיל -- שילם את שקל הקודש to pay the head-
tax to the Temple | die Kopfsteuer an den
Tempel zahlen בדר' פ"ב מיב' שיקל את שיקלה.

שְׁקִיל פִּיעֵל, הַשְׁקִיל חפ"י, אמר והעריך to esti-
mate | abschätzen ב"ר פנימ' כנען זה אליעזר
בירו מאוני מרטה שהיה יושב ומשקיל את
בתו וכו': ילקי חושע תקביתו שהיה יושב
ומשקל וכו'.

שְׁקִיל פִּי, (1) לקח to take | nehmen שבות' ל"ב
ע"ב: תוח משחבענא ושקילנא.

(2) נשא to carry | tragen מנה' פיה ע"א:
למתא ירקא ירקא ושקול.

שְׁקִיל וּמְרָא נשא ונתן, to negotiate | handeln
verhandeln ב"מ ס"ד ע"א: דלא שקל
ומרא בתדיה.

to endeavour | sich be- השחרל
streben מנה' ייד ע"א: תוח משחקיד למסמכיה.

שְׁקִדָן ת', תרוץ תרין, מתמיד | industrious
fleißig, strebsam כומח פ"ט מ"ה: משמת בן
עזאי במלי השקדנים.

שְׁקִדְיָה שקיעת החמה.

שְׁקוּט שקלא ופריא.

שְׁקוּט ת', שקוע ומוטה bent | geknkt תוס'
בכורות ה' א"י: צוארו שמוט ושקוט.

שְׁקוּל (1) ת', שוח במשקלו וחשיבתו of equal im-
portance | gleich geschätzt במ"ר פ"יה: שמואל
ששקול כנגד משה ואהרן.

(2) שוח במנין | gleich an Zahl מנה' ג' ע"ב: אין ביד שקול.

שְׁקוּלָא זי, נושא מבל carrier | Lastträger ב"מ ד"מ
ע"ב: חגי שקולאי דהברי חביתא דחמרא.

שְׁקוּע ע"י שְׁקוּעָה, כלי פ"ב מ"ח: הלפיד
ובית שקועו של גר.

שְׁקוּף זי, משקוף הדלת lintel | Oberschwelle גנע'
פ"ב מ"ד: לאחורי השקוף.

שְׁקוּתָא נ"י, שהיה drinking | das Trinken תרנ'
אס' א' ח' (והשהיה כדור): ושקווא כהלחמא.

שְׁקִיָּא נ"י, השקאה irrigation | Bewässerung תרנ'
במ' כ"ד ו"ז: גינת שקיא.

שְׁקִיָּא זי, מוצג חכמות butler | Mundschenk ב"ק
צ"ב ע"ב: חמרא למריה מיבוחא לשקיא.

שְׁקִיָּתָא נ"י, (1) משקה drink | Getränk תרנ'
תח' קיב י"ז: ושקיותא בבכותא מזגית.

(2) ע"י שְׁקִיָּא, תרנ' יב"ע ב"ר כ"ט כ"ב: ובית
שקיותן סגו.

(3) שקירות שר המשקים butlership | Mund-
schenkamt תרנ' ב"ר מ' ב"א (משקהו):
שקיותית.

שְׁקִיָּמִי נ"י, ע"י גְּרִימִי ירוש' ברי פ"ז י' ע"ד
שקיימי ופיתא וכו'.

שְׁקִיָּמָא זי, מין עוף flamingo | Flamingo דול'
פ"ב ע"א: שקימנא אריכי שקי.

ידפנו: אלא ישקמיניה תוד' א' ד' (ידפנו רוח):
תשקמיניה עלעלא.

שְׁקָמָא ד', משקוף, אסקיפה | threshold, hotel
Schwelle תרג' שמי' י"ב ד' (חשקוף): שקמא.

שְׁקָמָא ע' לשקוף, כיר פי'כ: חרין סכא כגין
תחות שקמא מפני העוף.

שְׁקִיץ -- השתקץ החס', נסחאב, נעשה מתועב
to become abominable | *abscheulich*
werden פסיקיר פליא: והיו משתקצות וכו'.

שְׁקָרָא, **שְׁקָרָה**, **שְׁקָרָה** ד', שוק רחוב, place
street | *Markt, Straße* איכיר א' אי: ועל כל
שקק ושקק עשרים וארבע חצרות: כיר פי'כ:
חרין שקקא: ירוש' עיר' פיא יח עג: בשקק
דרי יצחק.

שְׁקָרָא -- ציבע בסיקרא | to paint red | *rot färben*
ולק' איכה תתל: משקית עיניה.

שְׁקָרָא -- נשקק נחפ', חוכהש וחוס | to be
proved to be a liar | *Lügen gestraft wer-*
den ירוש' סכות פיא לא עיא: עדים שנדרסמו
וחזרו ונשקרו.

שְׁקָרָא, **שְׁקָרָא**, **שְׁקָרָא**, **שְׁקָרָא**, **שְׁקָרָא**
ד', *Lügner* | *liar* סינא סיב עיא: כר שקרים:
יב' ביה עיב: או איהו שקראי או אנא שקרי:
כיר פי'כ: שקן חוא: שם פמיו שקינא את

שְׁקָרָא

שְׁקָשֶׁק ע' לשקשק, כיר פי'כ: שמשקשקת
עיניה במים.

שְׁקָרָא ע' שרי, עיו ליו עיא: אנא שרא
אחריתי כאי היא.

שְׁקָרָא ד', סכך | *Verzweigung* | ramification
שבת פיה עיב: שאני התם דאיכא שראבא.

שְׁקָרָא (שרב) השתרב החס', נאכל עי' השרב | to be
overcome by the heat | *von der Hitze mit-*
genommen werden ספרא קדוש' פרק ג' פרשח
ב': אל תאמר לו צא בהשכמה שיקפחוהו ליסמים
צא בצהרים כשביל שישתרב.

שקל למשרסיה קבל את עונשו! | to be punished
bestraft werden יב' ק"ח עיב: שקליה רבי
למשרסיה.

שְׁקָל אפי', נתן | *to give | geben* פכ' נ"ז עיב:
דאשקליה ליששכר וכו' למישרפיה.

שְׁקָל אפי', נלקח, נימל | to be taken away
fortgenommen werden תרג' דחויא ח' ב':
אשקילת וכו'.

שְׁקָמָה שם כיום | *Orts-*
name רמ' פ"א מ"א: רימי שקמונה.

שְׁקָע -- (1) היה עמוק ושקעור | to be concave
konkav sein ירוש' עיו מ"ג סיב עיב:
החתמה שוקע.

(2) באה השמש | *untergehen* | to set (sun)
(Sonns) עיו ח' עיא: שקעה חמה.

שְׁקָע פיעל, שם לתוד' | to insert, to embody
hineinstecken ירוש' שק' פיה מ"ס עיב: כמה
ססן שיקעו אבותי כאן.

שְׁקָע חפ', גרם שקיעה, שם לתוד' | to cause to
set | auslöschen, untergehen lassen כיר ססיה:
השקעתי חמה: קחלי' א' ד': חיוצר חוח מהקיע
כבשונה.

שְׁתַּקַּע חפ', (1) סנע, ירד לתוד' | to be sunk
versinken שמירר פמיו: משתקצין בעונות וכו'.

(2) נשכחה | *vergessen werden* | to be forgotten
עריב' ו' עיב: נשתקע שם בעלית.

(3) קבע דירתו | *sich* | to settle permanently
(dauernd) niederlassen ספרי רבי' שיא: לא
להשתקע אלא לגור שם.

שקעאיה שקיבל עליו את חרין.

שְׁקָה (שקיה) השקיה חפ' -- המעיס את הרוחב
to diminish the width of | *schmäler machen*
כיר פליא: וחיה משקיה בה ועולח וכו'.

שְׁקָה פיי, שקה פעל, אשקה אפי', דפק | to
knock; to drive | klopfen, treiben י' א': שקפן על לבהון: איוב ליכ ייג (אל)

שרובא *strichen* שבת ביד עיאו ארץ כבול וכו' דמשתרגא בה ברעה עד ככלא.

שרבא *Reihe*, *pile, layer* | *Schicht* סנה' סיד עיב: שרגא דליבני.

שרבא *Light, lamp* | *Licht, Lampe* נר, מנורה גיפ' נר עיאו: אדליקו שרגי וכו'.

שרבג *to entice* | *verführen* פיתה שמי' תרג' יביע שמי' כיב מיו (וכי יפתה איש בתולתה): ארום ישרגג גבר בתולתא.

שרבג *to be enticed* | *sich ver-* נפתח *führen lassen* איוב ליא סי' (נפתח):

שרבא

שרבא *pot-ladle* | *Kochlöffel* כף חמכשלים עיר' כים עיב: תרי שרגושי.

שרבא *easily enticed* | *leicht* נוח לזאתפתח *verführbar* תה' קייט קיל (פתיים): שרגיגי.

שרבא *to sleep* | *einweichen* נזיר מ'ו מיא: שרה פרו ביין.

שרבא *to rest, to dwell* | *ruhen, wohnen* חנה שכן, מנה' ייא עיאו: שראוי שתשרה עליו שכינה.

שרבא *to untie* | *auflösen* התיר קיד' יג עיב: הוא אמרה והוא שרתה.

שרבא *to be soaked* | *aufgeweicht werden* נמבל במים מיד היאנשרית.

שרבא *to cause to rest* | *ruhen* השבין קליט עיאו: משרה שכינתו על ישראל.

שרבא *to provide (a living) for* | *sorgen* פרנס כתי' מיה מיה: תמשרה את אשתו קרי' שלישי.

שרבא *dry soil* | *dürre Boden* ארץ צחיחה תרג' יש' ליה ז' (והיה חשך לאגם): ויחי שרובא לאגמין.

שרבא *glow* | *glühend* היה חם, להם *heiß sein* ביד סמיה: מלא קריר ושימשא שרב.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be prolonged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שרבא *to be enlarged* | *ver-* נחמך והושל *hängen* סומה ליה עיאו: שנשתרבה לשונם.

שְׂרוּוֹל ז', בית זרוע *Arm* | *sleeve* כלי מכיו מינ: כף לוקחי עצים וכו' והשרוולים וכו'.

שְׂרוּתָא נ', מעודה *Mahlzeit* | *meal* תרג' יביע כרי ייח ה': באישון שרוותא אודמנתו.

שְׂרַח פיעל, סרס וצרס | *to scratch, to wound* *zerkratzen* כ'א ע'א: המשרס בכלי.

שְׂרִיטוּט ו', פרגול, רישוט קוים *rotting, marking* | *das Linieren* *lines* סני ליב ע'ב: תפלין לא בעי שגמוט ומוזח בעי שרמוט.

שְׂרִטוֹן ז', נכשת חול בלב ים *sandbank* | *Sand-bank* עיר' ח' ע'א: שבא יעלה חים שרטון.

שְׂרִיטָה פיי, סתל, רשם קוים | *to mark lines* *linieren* סני ליב ע'ב: מוזח שאיבת משורטמת פמולת.

שְׂרִיטָא נ', התחלה *Anfang* | *beginning* תרג' חוש' א' ב' (תחלת דבר ה'): שריות פתגמא דיי.

שְׂרִיטָא ת' נ', שומח *dumm* | *dull* תרג' חוש' ז' יד (כפוחה): שריחמא.

שְׂרִיטָה נ', הרטבה במים *steeping* | *das Einweichen* נדה פ'ז מ'א: וכמה היא שריתת בפושורין מעת לעת וכו'.

שְׂרִיטָה ו', תכלין חייס' *würzigeZutat* | *seasoning* כרי מ'ד ע'א: כל מעורח שאין בה שריף וכו'.

שְׂרִיר ת', חק, מוצק *fest* | *fast* שבת קס'ה ע'ב: לא שריר שררית.

שְׂרִיר וק'ים חיתום טומס השטרות *closing formula* | *fest und* *etabliert* | *fest und* *etabliert* | *gültig* (*Schlussformel* v. *Dokumenten*) כיב קס ע'ב: שריר וק'ים.

שְׂרִיש ז', ענחת אלילים שנשת-שה *deep-rooted* | *idolatrie* | *altelngewurzelter Götzendienst* תרג' יביע דב' כ'ס י'ה סעו דשריש.

שְׂרִיתָא נ', קורח *Balken* | *beam* כיר פס'ס: שריתא דביתא.

שְׂרִיפָא, שְׂרִיפָתָא ז', קן *Nest* | *nest* תרג' יביע דב' כ'ב ו' (קן צפור): שרפמא דציפור שם ליב י'א (קנו): שרפמחית.

שְׂרַע פיע, נשטמ, נפל | *to slip down, to fall* *herabgefallen, fallen* שרעון חקפ'.

שְׂרַעָתָא נ', מדרח *Abhang* | *slope* ביק כ'ס ע'א: שרעמא דנורא.

שְׂרַח (1) גסע *schlürfen* | *quaff* ע'ז פ'ב מ'ה: כהן שרעמו יסה שורפה ח'ה.

(2) ציפה בשרף *mit Harz bedecken* | *to cover with resin* חוס' מקוא' ו', (ו'), כ'א: פירגת בגמי וכו' שורפה בשרף וכו' חוצצת.

שְׂרַח פיי, כגיל ג פס' מ'ד ע'א: רקשריף וקאכיל ל'ה.

שְׂרַחָרָה, אשְׂרַחָרָה אפ'י, (1) נשרף | *to be burned* *verbrannt werden* זכ' מ'ז ע'א: שפיר אשחריף.

(2) התיבש *trocknen* | *to dry* ירוש' שבת פ'ד ז' ע'א: מצרחת חות פריסן וחון משערסן.

שְׂרַח (3) נמס, נמשר *schmelzen* | *to melt* שבת ק'י ע'ב: תלחא קס'ז קרא דנשחורס.

שְׂרַח ז', עס'ס תנוטף מאילנות | *acid sap, gum* *Harz* כרית' ו' ע'א: שרף הנובף מעצי חקב'.

שְׂרַחָרָה ז', חדים *Fußschmel* | *footstool* כלי מכ'ב מינ: שרפ' וכו' וכן חבסא וכו'.

שְׂרִיץ -- השְׂרִיץ חפ', פרה ורבת | *to cast young* *Junge hervorbringen* (*von Kriechtieren*) שמויר פ'ז צפרדע אחת חיתנה וח'א השריצה וכלאח וכו'.

שְׂרַח פיערי, (1) שרק תפצוק, *pfiffen* | *zischen* חול' ס'ג ע'א: דיתב כי כרכא ושוק.

(2) נשטמ ונשר *abgleiten* | *to glide* נדה נ' ע'ב: מ'א שרק.

(3) צבע *benetzen* | *to paint* ירוש' שבת פ'ז י' ע'ג: דשרקא אפ'ה.

שְׂרַק פעל, עשה חלקלק | *to make slippery* *schlüpfrig machen* ביק ל' ע'ב: תכנו וכו' דמשרק.

אֶשְׁרֵשׁ אִם, חכה שרשים *to take root | Wurzel*
schlagen מני' סיוח עיב: דאשריש קודם לשתי
 ולחם וכו'.

אֶשְׁתָּרֵשׁ אִתִּי, הביא ריוח *to be profitable | Gewinn bringen*
 גיט' ליה עי'א: אשתרשי לה
 מקום דיגור.

אֶשְׁתָּשׂוּם שם איש *a man's name | mannlicher Name*
 ב"ב ליב עיב: רבא בר שרשום.

אֶשְׁתָּרֵא, חבל *rope | Strick* ביק ציו עי'א:
 חוסיא ועבדיה שרשורא.

אֶשְׁתָּשִׁיפָא עי' שְׁתָּרָה, בתי' סיא עי'א: מנה
 ליה אשרשיפא.

אֶשְׁתָּתַע, שְׁתָּתַעַה, זי, כידון, חנית *spear | Speer*
 ב"ר פכיו: שנתנה שרתוע של ברזל תחת
 צוארה ירוש' שבת סיה זי עיב: גימון
 - שרתיעת.

שִׁישׁ שומר שחר; שם שמים.

שִׁישְׁאִי שם של ארבע אותיות.

שִׁישְׁאִיב שלוחו של אדם כמותו.

שִׁישְׁתָּא עי' עֲשִׂישִׁית, ירוש' שבת פ"ב ד'
 עיב: והאי ששיתא הרי לא הוצת האור
 ברוב הדלק.

שִׁישְׁתָּא שם אמורא *Name of an Amora | eines Amorsers*
 ירוש' שבת פ"ים מ"ז עיב:
 רב ששעה.

שִׁישְׁתָּא שם אמורא *Name of an Amora | eines Amorsers*
 בר' י"ב עיב: רב ששת כי
 ברע וכו'.

שִׁתָּא, שנה *Jahr | year* עי' ליד עי'א: תריסר
 ירחי שתא.

שִׁתָּאי עי' שְׁתָּאי, תרג' יביע דב' ביא כי (מיבא):
 שתאי בהמרא.

שְׁתָּה - נְשְׁתָּה נפ', עי' נְשְׁתָּת (שְׁתָּת). תופי
 יומא ג' (ד'), זי: אבן וכו' ושתייה היתה
 נסראת וכו' ממנה נשתה העולם.

אֶשְׁתָּרַק אִתִּי, מער *ausgieten | to slip* זכח
 סיב עי'א: דלא נשתרקו.

שְׂרָק, זי, פוך *Schmelze | paint* כת' יז עי'א
 לא כחל ולא שרק וכו' ויעלת חז'.

שְׂרָקִיקוּתָהּ, זי, חליל, אנוב רועה *shepherd's pipe | Hirtenpfiffe*
 קיר' סיא ס' עיב:
 מהו משכוכית וכו' שרקוקית.

שְׂרָקָא, זי, סל, כלוב *Korb | basket* חול' גיג
 עיב: החוא שרקא.

שְׂרָקָה, זי, (1) מין עוף *mudwall (a bird) | Bienenfresser*
 חול' סיג עי'א: רחם זו שרקק.
 (2) צלצל קריאת העוף הנל *sound produced by the mudwall | Klangnachahmung des Vogelgezwitschers*
 שבו: ועבד שרקק.

שְׂרָקָקָא, בגל' 1. תרג' יביע ויק' יא יח (רחם):
 שרקקא.

שְׂרָר, פעל, חיזק *to make strong | befestigen*
 שבת עיד עיב: לשדורי סנא.

שְׂרָרָה, שְׂרָרוּתָהּ, שְׂרָרוּתָא, זי, שלטון
rulership | Herrschaft ב"ב ח' עיב: שררות
 הוא ולא עכרי וכו' מאי שררותא וכו': ירוש'
 תעני' פיר' סיוח עיב: שעתיד להנהיג שררה על
 ששים ריבוא.

שְׂרָשׁ - נְשְׂרָשׁ, נתפס, (1) נעקר מן השורש
to be uprooted | entwurzelt werden תנה'
 מצורע ב"ז ודואג נשתרש מחיי עוהזו
 ומהי עוהיב.

(2) התפצלה *(of roads) to spread | sich verästeln*
 במיר פיד: כשם ששורשיו של אילן משתרשים
 לכל מקום וכו'.

(3) נהרגל ונמתגל *to get accustomed to | sich gewöhnen, sich hineinleben*
 ביק מ"ז עיב:
 שנשתרש בהמא.

שְׂרָשׁ, פעל, (1) עי' אֶשְׁרֵשׁ, תרג' תח' פ' י'
 (והשרש שרשיה): ושרשתא שורשיהון.

(2) עקר מן השורש *to uproot | entwurzeln*
 ב"ב ס"ב עי'א: דלמחפר ולשרש קיימי.

שְׁתִּיהַ -- יסוד, ספר, foundation | Grundstein
Fundament ירוש' יומא פיה סיב עיג: אבן
שחיה שבסנו הושת העולם.

שְׁתִּי עי' שְׁתִּי, ירוש' שבת פיה יא עיג: שתי
חבר.

שְׁתִּיָּה עי' שְׁתִּיָּה, יוכא ניג עיג: אבן היתה שם
מימות נביאים ראשונים ושתייה היתה נקראת.
שְׁתִּיָּה עי' שְׁתִּי, תום' עי' ו' (ח), פיה אם היה
חשוד על השתייה.

שְׁתִּיךְ ששים, ששים sixty | sechzig איכיר ג' נ:
חשבו לחו עד שתי.

שְׁתִּיקָה, שְׁתִּיקוֹת, שְׁתִּיקוֹתָא נ', דממה
silence | das Schweigen יב' פיו עיג: שתיקה
כהודאה דמיא: גימ' פיד מיה: שתיקה יפה
ליך מרבורד: תעבי' עיג: קביל עליה שתיקה.
שְׁתִּיקָה עי' שְׁתִּי, בכורח גי' עיג: וכו' שתיקה.
שְׁתִּיקָה, שְׁתִּיקָה נ', מאכל משבלים קליות
a dish of roasted ears | Speise aus gerösteten
Ahren בר' ליה עיג: שתיקה וכו' עבה לאכילה
עברי לה רבה לרפואה: עי' ליה עיג: תרי מיני
שתיקה.

שְׁתִּיקָה, שְׁתִּיקָה, שְׁתִּיקָה ששים, ששים
sixth | sechste תרג' בר' א' ליא (יום הששי
יום שתיקה) יכע שם: שתיקה: ש"ב ג' ח'
(והששי): שתיקה.

שְׁתִּיקָה פיעל, העלה חלודה to be, to become
rust-coloured | rostig werden, sein תענ' ח'
עיג: דור שהשמים משתכין כנחשת.

שְׁתִּיקָה פיעל, כויל, בים כיו עיג: דשתק מפני.

שְׁתִּיקָה פיעל, עי' שְׁתִּיקָה, שבת קיב עיג: כית דמשתכין.
2) גרם להעלות חלודה to make rusty | rostig werden
machen ב"ב ים עיג: משום דמשתכין
לח לקרירות.

שְׁתִּיל -- גִּשְׁתִּיל גמ', גימ' גשע | to be planted
ge- pflanzt werden מנה' ליו עיג: ששתלו אל לא
כורך הכשתליון.

הַשְׁתִּיהָ חפ', ארג to weave | weben כודר' שכוול
יב: השתייה.

שְׁתִּי ת', שכור, הלום יין d unken | betrunken
עיר' פיד עיג: שתי יין.

שְׁתִּיקָה ת', ששתק בשעה שפוסלים ביהוס
one that is silent (ושיקה זו כהודאה דמיא)
when reproached with spurious decent |
wer den Vorwurf, er sei von illegittimer
Abkunft, schweigend entgegennimmt כה' יד
עיג: שתיק כמורות וכו'.

שְׁתִּיקָה ת', אלם dumb | stumm תרג' תה' ני
א' (יונת אלם): ליונה שתיקה.

שְׁתִּיקָה ד', ילד שאין אביו ידוע a child of
unknown fatherhood | Kind von unbekannter
Vaterschaft קיד' פיד מיג: שתיקי כל שהוא
מכיר את אמו ואינו מכיר את אביו.

שְׁתִּיקָה עי' שְׁתִּיקָה, בר' ליה עיג: ושון שבוהשן
את השמות בשבת.

שְׁתִּיקָה, שְׁתִּיקָה נ', חלק הששי, אחד אחד
משה one-sixth | Sechstel בים פיד מיג:
שנות למקה בכורות נ' עיג: ול שתיקה.

שְׁתִּיקָה [שְׁתִּיקָה] ארץ הסקתים כדומה של
אירופא המזרחית Scythia | Szythien מדר'
תה' קיט גי' לברבריא ולשתיקה מה עשה.

שְׁתִּיקָה נ', כריעה והשתחויה prostration |
Prostration ירוש' עי' פיד מיג עיג: וכו'
יש שחחוייה שאינה על הארץ.

שְׁתִּי פיי שתי to drink | trinken ירוש' שק' פיד
מיג עיג: כד הזה שתי וכו'.

אֶשְׁתִּי אפ', ארג to weave | weben ירוש' שבת
פיו י' עיג: כד משחייא וכו'.

אֶשְׁתִּי ארופ', נשתה to be drunk | getrunken
werden תרג' ויק' יא ליד אשר (ישתה):
דישתה.

שְׁתִּי -- שְׁתִּי וְעָרֵב לאורך ולרוחב crosswise |
kreuz und quer ירוש' תר' פג מיג עיג:
הילכו בון שתי וערב.

לְשַׁתֵּק מִיָּעַל, גִּרַם שְׁחִיקָה | to cause to be silent
zum Schweigen bringen | מִיָּה בִּרְ מִיָּה: הַאֲמֹר
מִדִּים כְּדִים כְּשִׁתִּין אֲחֵרָה.

לְשַׁתֵּק בְּתַפִּי, (1) נִמְחַמֵּם מִצְנָתוֹ | to stop
speaking | versummen | בִּיר פְּמִיָּה: נִשְׁחַתֵּק
הַצְנִינֹה.

(2) נִמְלֵם | to become speechless stumm
werden | גִּימִי מִיָּה: נִשְׁחַתֵּק וְאִמְרוּ לוֹ וְכוּ.

לְשַׁתְּקוֹתָא עֵי לְשַׁתִּיקָה, תִּרְגִּי תִהִי צִיד יִי
(דֹּכָה): כְּשִׁקֹּו א.

(שְׁחֵר) אֲשַׁתְּתֵּר אֲחֵרָה, נִשְׁאֵר | to be left over
zurückbleiben | חֲרָגִי אִיּוֹב כֹּא לִיד (נִשְׁאֵר):
אֲשַׁתְּתֵּר.

לְשַׁתֵּת עֵי כְּתֵת, תֹּסִי כְּלִי בִּיר רִי: כְּלִי הַשְׁתֵּת.
לְשַׁתֵּת מִיָּעַל, גִּזֵּל, זֶב לֹאֵם לֹאֵם | to flow gently
langsam fließen | מִיָּה מִיָּה: הַשְׁתֵּת
זֶבִּי הַמְנֵהָ.

לְשַׁתֵּת נִפִּי, גִּזֵּר | to be founded | gegründet
werden | תֹּסִי יִוִּמָּה גִּי (בִּי): רִי: נִשְׁחַתֵּת הַעֲלֹם.

לְשַׁתֵּת הַפִּי, יִסֵּד | to lay the foundation | gründen
מִדִּי תִהִי יִיָּה: הַצְדִּיקִים שֶׁהַשְׁתֵּתוּ עֲלֵמָךְ.

(שְׁחַת) אֲשַׁתְּתִי אֲחֵרָה, עֵי לְשַׁתִּי, תִּרְגִּי וִיקִי יִי
לִיד (אֲשֶׁר יִשְׁחַח): דִּישְׁחַתִּי.

לְשַׁתֵּל חֵסִי, חֲבֵה שִׁשִּׁים | Wurzel
schlagen | מִיָּה שְׁשִׁשִּׁי וְכוּ כְּשִׁתִּים
לְכֵל מְקֹם.

לְשַׁתֵּל רִי, נִסֵּעַ | set | Setzling | מִיָּה מִיָּה:
הַעֲקִיר שְׁחֵלִים מִתֵּךְ שְׁלֹו וְנִסֵּעַ מִתֵּר שְׁלֹו וְכוּ.

לְשַׁתֵּלָּא רִי, גִּבֵּן | Gärtner | Gärtner | בִּיר קִים
עֵי: תִּהִי שְׁחֵלָּא וְכוּ.

לְשַׁתֵּם — פִּתַּח | öffnen | to open | עֵי מִיָּה מִיָּה: כְּרִי
שִׁשְׁחֹם וְסִחֹם וְכוּ.

לְשַׁתֵּם רִי, מִנֹּסָה | Spund | bang | תֹּסִי עֵי רִי (חֵי).
יִיד: חֲחֵמֹו וְשִׁחֵמֹו.

לְשַׁתֵּם רִי, מִנֹּסָה לְפִתְחֵת חֲבִיּוֹת | skilled in boring
Anbohrer | תֹּסִי עֵי רִי (חֵי), יִיד: יִין אֲצֵל
גִּיר הַשְׁתֵּם.

לְשַׁתֵּן רִי, מִי גִלִּים | Urin | urine | בְּכֹרֹת מִיד מִיָּה:
שִׁי נִקְבִים יִשְׁ בְּאֵרִם אֲחֵד כֹּוֹצִיָּא שְׁחֵן וְכוּ.

לְשַׁתֵּם מִיָּה, יִסֵּד | to establish | gründen | חֲרָגִי אִיּוֹב
לִיָּה רִי (בִּיִסְדִּי אֲרִיקָה): בְּמִשְׁ מִי אֲרִיקָה.

שְׁחַתְעִי שְׁחַתֵּת תִּלְמוֹד עֲוֹלָה וְדֹן.

לְשַׁתֵּף מִיָּעַל, צִירָף וְחִיבֵר | to join, to combine
verbinden | שְׁחַתְעִי מִיָּה: שְׁחַתְעִי אֲחֵרָה עֲמֵחֵן.

לְשַׁתֵּף בְּתַפִּי, נִצְמָחָה, לִקַּח חֵבֶל | to have a part
in | teilnehmen | תִּהִי נִחֵיָּה: כֹּא וְנִשְׁחַתֵּף
שְׁחֵנוֹ בְּכֵרִם זֶה.

ת

תִּיא תִרְנוֹם אֲנִקְלוֹם.

תֵּא שְׁמַע נָא וְלִמַּד וְלִמַּד
come and learn (from the following | *komme und lerne (aus Fol-*
gendem) בְּרִי יֵב עֵינֵי חַיִּים.

תֵּאבֶּ – הִתְאָבֵב הַסִּי, גִּרַם לַפְלוֹנִי שִׁירָצָה
to cease to desire | *begehren lassen*
מִנָּה פִּיב כִּי עֵינֵי הָאֲבֵת דָּבַר הָאֲסוּר לֶךְ חֵינֶךְ
שֶׁאֲנִי מִתְאָבֵב דָּבַר הַמּוֹתֵר לָךְ.

תֵּאבֶּ עֵי תוֹב תִּרְגִּי יִבִּיעַ בְּרִי חֵי (וְיֵצֵא יֵצֵא
וְשׁוֹב) וְנִסִּיק מִיֶּמֶק וְתֵאבֶּב.

תֵּאבֹן עֵי תֵּאבֹן, חוֹלִי פִיד עֵינֵי שְׁלֵא יֵאבֵל
אֲדַם בָּשָׂר אֵלֶּא לִתְאֹבֹן (בְּהֵל אַחֵז לִתְאֹבֹן).

תֵּאנָא עֵי תֵּאנָא, גִּישׁ נִיז עֵינֵי שְׁקִלִיָּה קִיסָר
לִתְאֵנִיָּה.

תֵּאֲוֹמָה בִּי, יִלְדָה שְׁנוֹלְדָה בִּיחֵר עִם יִלְדָה אִז יִלְדָה
twin sister | *Zwillingschwester* בִּיר מִכִּידָה
קִין תְּאֹוֹמָתוֹ.

תֵּאֲוִיתָא בִּי, תְּאֵנָה *fig-tree* | *Felgenbaum* יִרְוֹשׁ
בְּרִי פִיב חֵי עֵינֵי מִרָא וְתֵאֲוִיתָא קִרִּיץ וְלִקִּים
לֶח כֶּבֶל יוֹם.

תֵּאֲלָא בִּי, מִין תִּמָּר | *a species of a palms*
eine Palmenart בִּיק צִיב עֵינֵי רִי תִּמָּרָא הוּא
הָאֵלִי בִי נִוְסִי.

תֵּאֲמִיל תִּבֵּן אֲתָה מִכְנִים לַעֲפִרִיִים.

תֵּאֲנִי עֵי תֵּנִי, תִּרְגִּי תֵּחִי קִמִּי יוֹם (מִנִּידִי דְבִירוֹ
לִיעֲקֵב) וְתֵאֲנִי דְבִירוֹאִי לִיעֲקֵב (בְּהֵל אַחֵז תִּנִּי).

(תִּבְא) תִּתְבִּיא הַסִּי, מִדֵּר *to measure* | *messen*

בִּיר פִּלִּיאָ וְלִמָּה הוּא קוֹרָא אֲוִתָּה אֲמַת תִּבְיָקִין
וְכוֹ שְׁחִיז מִתְבִּיאָתָה בְּהֵל.

תִּבְיָב פִּעֵל, מִסֵּר לְהִרְגָה, מִיָּגֵר | *to put to death*
dem Tode überliefern תִּרְגִּי יֵחִי לִיָּה חֵי (וְתִגֵּר
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֵרֶב) וְתִבְיָבָתָא יֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עַל יַד קְפּוֹלֵי הֶרְבָּא.

תִּבְדִּיב תַּעֲנִית שְׁנִי וְחִמִּישִׁי וְשְׁנִי.

תִּבְוֹסָה – תַּעֲרִיבָתָה *Gemisch* | *infature* אֲוִלִּי
פִּיב מִיָּה אִז הוּא דֶם תִּבְוֹסָה הִמָּת שֶׁנָּא מִכְּנֵי
שְׁמִינִית בְּחִיז וְשְׁמִינִי : אֲוִלִּי.

תִּבְיָעָה בִּי, דְּרִישָׁה, הִזְכָּרָה וְתַחֲיִיבוֹת | *asking*,
summons | *das Mahnen, Auffordern* שְׁבוּעִי
מִיָּא עֵיבָּ מִשְׁעָת תִּבְיָעָתָה.

תִּבְיָקִין תִּי, עַל שֵׁם הָעִיר תִּיבִי-*Thebais* | *the-*
benisch בִּיר פִּלִּיאָ אֲמַת תִּבְיָקִין.

תִּבְיָר, תִּבְיָרָא (י, 1) שְׁבִיר *Bruch* | *fracture*
תִּרְגִּי יִבִּיעַ וִיקָ כִּיָּא יֵם (שְׁבִיר רָגֶל) : תִּבְיָר דְּרָגֶל.
(2) אֲמִסָּה *Unglück* | *misfortune* תִּרְגִּי יִרְוֹשׁ שְׁמִי
פִּיז מִיָּה אִימָתָא דְּמוֹתָא וְתִבְיָרָא.

תִּבְיָרִיתָא בִּי, שְׁבִירָן *das Gebrochen* | *breaking*
sein תִּרְגִּי אִיכְתָּג מִיָּה (מִגֵּנָת לֵב) : תִּבְיָרִית לִיבָא.
תִּבְיָל פִּעֵל, בִּישָׁם וְרִיקָה *würzen* | *to spice* מִנְחָה
כִּיָּז עֵיבָּ : תִּיגִלָּה בְּקִצָּה בְּשׁוּמִשְׁמִין וּבְכָל מִין
מִצָּה כְּשׁוּרָה הִיא אֵלֶּא שְׁנִקְרָאת מִצָּה מִתּוֹבִלָּה.

תִּבְיָל (חֲסִי, 1) נִרְקָה *gewürzt* | *to be spiced*
werden תּוֹסִי פִּסְחִי אִז (כִּי, לִיָּג) : בִּין שְׁתִּבְלָה וְכוֹה.

to be broken | zerbrochen | נשבר | אתבר אתם, נשבר
 werden | ברי כיב עינא: בלאו איהו | הוה מיתבר.
 תבר, תברא זי, 1) שבר | fracture | Bruch | תרג'
 ויק' כידב' (שבר תחת שבר): תברא חלק תברא:
 תרג' ירושי' שם: תבר תשלומי תבר.
 2) אכון | Unglück | misfortune | תרג' מש' מין יח
 (לפני שבר נאון): קדם תברא גיחותא.
 3) שובר | Quittung | receipt | כיב קציג עינא:
 ונחתי תברא.
 4) סתירה | Widerspruch | contradiction | כיב
 מיה עינא: תברא מי ששנה זו לא שנה זו.
 5) עי' שְבָרִים, מויק י"ז עינא: מאי תברא וכו'.
 תבר מַגֵּל | כנוי לחמסה עשר באב | surname of the
 fifteen of 'Ab | Bezeichnung für den fünf-
 zehnten Ab | תעג' ליא עינא: יום תבר מגל.
 תברא גֵרָמִי | סון של קצבים | butcher's block |
 Hackblock des Fleischers (Knochenbrecher)
 ביצה י"א עינא: תברא גרמי.
 תבררה עי' תברא 4. אסתד ב' ח' היא לא תברת.
 תבררני ח' | מעיר מבריא | Tiberias | of Tiberias
 ensisch | ירושי' שקלי מין עינא: חצי שמינית
 תבנית.
 תברתא נ' 1) פירכא | Widerlegung | refutation
 עיז ב' עינא: ועל דא תברתחון אמאי לא
 קיבלתה.
 2) שובר | Quittung | receipt | כת' נין עינא: דלמא
 מירכס תברתא ומפיק ליה לסטרא.
 תבשיל, תבשילא זי, סאכל מבושל | dish
 gekochte Speise, Gericht | תעג' פיד מיה ערב
 תשעה באב לא יאכל אדם שני תבשילין: ריה
 גי' עינא: תבשילא רבבליא.
 תגא זי, 1) כתר | Krone | crown | מני' ד' עינא:
 תלת מאה קטירי תגא איכא בגרמניא של אדם.
 2) ציון שבראש אות | crownlet on letters
 Krönchen (Verzierung) auf Buchstaben | שבת
 קיד עינא: תגיה דקוף.
 תגאלתא גי, צואה וניעול | filth | Schmutz | תרג'
 ישי' ד' די' (צואת בגות ציון): תגאלת בנת ציון

2) נטמא | sich verunreinigen | to defile oneself
 ילקי ברי מיה שחורו להתבל בזנות.
 תבל -- רקת, בושם | Gewürz | spice | ירושי' עולה
 היא מיא עינא: אין תבל ביותר ממאתים.
 תבלמיריים | פִּיבּוּלְמוֹרִין | זיר, מין עמיסה שעל
 הכפיים | shawl fastened on the shoulder
 Schulterüberwurf | ספרא תצא רליד: כמותך
 פרט וכו' לתבלמיריים.
 תבן | פיעל, ערבב בתבן | mit Stroh mischen
 מני' ב' א עינא: יכול יתבוננו
 כחבן כמיס.
 תבן גפ' | עי' אִיתְבָּן | שהשיר א' אי: לא נובלים
 ולא נחבנים.
 (תבן) אִיתְבָּן אחס', נובל בתבן | to be dunged
 with straw | mit Stroh gedüngt werden
 בים קיג עינא: בעינא דתיתבן לי ארעאי.
 תבן ח' | מעורב בתבן | mit Stroh gemischt
 תרג' יח' יג' י" (תפל): מין
 סמיר דלא תבן.
 תבן זי, סוציא תבן לשדה לזבל | carrier of straw
 for dung | Träger von Stroh zum Düngen
 שהשיר א' אי: ומצאתי הזבלים ותבנים.
 תבע פיי, 1) בקש, חיטש | suchen | to search
 ויקרי מיה: שאיבר את בנו הלך לתובעו.
 2) דרש, נשה | fordern | to sue, to ask for
 כת' פייג מיה: ואשירו תובעת מוונות.
 תבע נאי, 1) נדרש | beansprucht | to be claimed
 werden | שבת קמ"ח עינא: לא ניתנה ליתבע.
 2) נתבקש, דרשו מהנו | to be appealed to
 gemahnt, (zu geben) aufgefodert werden
 ירושי' שק' פיה מיה עינא: נתבעין לעגל ונותנין
 נתבעין למשכן ונותנין.
 (תבר) נהבר נפי, נתפר ונרכס | to be sewed
 zusammen, es läßt werden | כל' פ"כ מיה: סדין
 וכו' משיתבר וכו' משיקשר.
 תבר פיי, תבר פעל, שבר | zerbrechen | to break
 תרג' כרי' י"ט פ' (לשבור הדלת): למתבר דשא:
 יומא ע"ח עינא: תבורי מאני.

תה' תהלים.

תָּהָא פִּיעַ. 1) השתאה והשתומם | to be astonished

erstaunt sein ברי פִּיב: וכבר היה ר' שמעון בן זומא יושב תוהא.

2) חרהר, נחם | to bethink o. s., to regret

bei sich überlegen, bereuen שמויז פִּיב: תחיל המוכר תוהא.

תָּהָא בנל 2. ירוש' גר' פיא ליו עיר: מכיון שגורין מתוך הקפדה פוסם לתחת.

תהיפ תנא הוא ופליג.

תָּהָא ברי. נוחם. חרמה | Reue regret ירוש' גר' פים מיא עיב: (בנדרים) הרהות מצויה.

תָּהָא מעווי. 1) עי' תָּהָא 1. 2. עירי סיו עיא: תחי בת ר' אלעזר ירושי חלה פִּיב ניה עיב: מן דנפקית תחית.

2) תריח | riechen to smell ביב כיב עיא: תחי ליה בקנקניה.

תָּהָא עי' תָּהָא תרג' ירוש' ברי ד' ו' (וינחם): והות תחי וכו'.

תָּהָא ברי. תמהון | Verwunderung astonishment derung עירי סיו עיו מאי תהייא וכו'.

תָּהָא ברי. תפלות דוד בן ישי | the Book of Psalms | Psalmen ביב ייד עיב: דוד כתב ספר תהלים.

תהימ תחית המתים.

תָּהָא עי' תָּהָא. תרג' יב' עיב דבי ליב ליו: יהי תהן קדמוי.

תָּהָא פִּכְנִיתָא ברי. הפיכה וחורבן | destruction Zerstückung תרג' יב' עיב דבי כים כיב (כמהפכת פדים): תתפכנותא דסדום.

תָּהָא תהימ. שוב, עוד | again, furthermore | aber- mais, ferner ברי סיו עיא: ותו אכור.

תָּהָא ד. 1) אות, תיו | Zeichen mark תרג' יח' סי' די' (והתיות תו): ותריסר תוא.

2) תא | Zelle cell תרג' יח' סי' י' (ותאי השער): ותו תרעא.

תָּהָא ברי. סוחר | Händler merchant תרג' שני אסי ב' י': תנארי ימא.

תָּהָא ברי. גילוח, נטילת שיער | shearing, hair-cutting | das Haarschneiden עיז ח' עיא: יום תגלחת זקנו.

תָּהָא פיעל, שכר | mit ten to hire שמויז פליג לאתבו של מלך שתיגרו ועשו פרושיקאמור שלא יהא ז' משלסין ואוכל מותריו של מלך.

תָּהָא פיי, סחר | Handel treiben to trade תרג' יביע ברי סִיב ליד (הסחר) תת: רון.

אִתְגַּר אפסי. 1) כנל. תרג' שני אסי ח' יג: וכל דצבי למיתגרא בימא וכיבשתא.

2) הרויח | gewinnen, profit to make fittieren עיז כ' עיב: איתגורי איתגור.

תָּהָא עי' תָּהָא. ביר מייז צפה הקביה שהוא עתיד לקרות עליה תגור.

תָּהָא ברי. סוחר | Händler merchant פסי ב' עיא: כנען מגלן דאיקרו תגור: כים סי' עיב: זבון וחבין תגרא איקרי.

תָּהָא ברי. תגרוותא ברי. מסחר. סחורה | trade, merchandise | Handel, Ware זכ' יד' כיא: עכיד תגרא: תרג' מש' ליא יח: תגרוותא.

תָּהָא ברי. איש ריב ומרדן | quarrelsome | sank-süchtig תרג' מש' כיב יז: (מרדן): תגרא.

תָּהָא ברי. שר | Brust | Brust תרג' יביע ברי סִיב כיה: תדיין (כהו אח' חרין) דינקת מנהון.

תָּהָא שם איש | männlicher a man's name Name ירוש' כלא' פִּיא כיו עיב: ליגור בן תראי.

הרביא תנא רבי אליהו.

תָּהָא תוספות דבור המתחיל.

תָּהָא ברי. תמיד, קבוע ועוכד | constant, regular beständig, regulär פס' קי"ד עיא: תדיר ושאינ'

תדיר תדיר קודם.

תדמיל תנא דמסייע ליה.

תָּהָא מכאן ראיח | it is proved by (the fact) | der Beweis ist... פיו כיו: שכן תדע שהרי וכו'.

names of men | männliche Namen
עִינָא: אֲתִיבָה לְתוֹדָה (עִינָא קוֹנְשֵׁרס חֲסוֹנוֹת
הַשִּׁיטִים); יְרוּשָׁי מִרְק פִּיג פִּיא עִיד; תּוֹדוּס אִישׁ
רוּמִי וְכוּ; בֵּר פִּיא גִי עִינָא תּוֹדוּס.

תּוֹדָתָא גִי קִרְבֵּן יוֹדָה | Dank-offering
opfer תְּרַגִּי יִרִי לִי יִכֵּן מַעְלִי תּוֹדָתָא.

תְּרִידָה עִי תְּרִידָא, תְּנַח' אֲמֹר יִי: תּוֹהוּ כּוֹלִי עֲלֵמָא.

תְּרִידָה יִי תְּמַהוֹן וְשִׁמְמוֹן | Entsetzen
terror תְּרִידָה בֵּרִי כִיז לִיג (חֲרָדָה גְּדוֹלָה): תּוֹהָא רִבָּא.

תְּרִידָתָא גִי תְּרִידוֹם וִיר, פַּחַד | Angst
anxiety שְׁבַת קִבִּיב עִינָא נַעֲשָׂה לְבוּ תְּהִידִים; תְּרִידָה רִבִּי
כִיח סִיז (מַפְחָד לְכַבֵּד): מַתּוֹהוֹת לְכַבֵּד.

תְּרִידָא זִי, אֲוֹת, תִּיז | Zeichen
mark קִהֲלִיד יִיב זִי: מַתּוֹה תּוֹוֹאִים.

תְּרִידָהוֹת גִי, נִיחַם וְחִרְמָה | Reue
regret בֵּיר פִּכִּיז: תּוֹוֹהוֹת חִיִּתָּה לִפְנִי.

תְּרִידָה עִי תְּרִידָה, כִּיבִיעִיז עִינָא: נַפִּיק לֵאפִיָּה עֵד תּוֹךְ.

תְּרִידָה יִי, חֲדָר | Gemach
cell תְּרִידָה מִלֵּא כִיב כִיחָה (חֲדָר לִפְנִים מִחֲדָר): תּוֹוֹן כְּגוּ תּוֹוֹן.

תְּרִידָה לֵא זִי, חֲמֵר בּוֹסֵר | halb-
half-ripe date תְּרִידָה גִיטִי סִיט עִינָא: דֵּא קִדְשָׁא בִּאֲצִימָא
דְּחֻחֵלָא.

תְּרִידָה לֵא זִי, שְׁהוּא בּוֹסֵר | halb-
half-ripe מוֹיִק יִי עִינָא: תְּמִירִי תּוֹחֵלָנִי.

תְּרִידָה תִי מִהִי, מַתַּחַת | unter
under יְרוּשָׁי שְׁבַת פִּיד יִי עִינָא: תּוֹהֲתִי רִשִּׁיכּוֹן.

תְּרִידָה שֵׁם תְּנָא | Name eines
Tanna תְּרִידָה קִיד' מִיז עִינָא: תִּיֵּא תִיֵּא אֲוִמֵּר.

תְּרִידָה פִיעֵל, חִיָּה בִאֲמַצֵּעַ, חֲצָה
to divide in the middle | halbieren
middle יְרוּשָׁי בֵּר פִּיא בִי עִיד:
סוּפָה שֶׁל שְׁנִיָּה וְרֵאשָׁה שֶׁל שְׁלִישִׁית הֵן
מַתּוֹכּוֹת אֶת הַלֵּילָה.

תְּרִידָה יִי, מִהֲוֵה שְׁחִי, מַפְנִי, עַל יְרִי, כַּסֵּת,
since, through, because of; in the mood of | well.

durch, infolge; im Zustande von
by reason of עִינָא: מַתּוֹךְ שְׁהוֹתָרָה הוֹצָאָה לְצוּרֵךְ וְכוּ; בֵּר פִּיא
מִ'א: מַתּוֹךְ כּוֹבֵד רֵאשִׁי.

תְּרִידָה שֵׁם מַקּוֹם | Ortsname
name of place קִיד עִינָא: נַפִּיק לֵאפִיָּה עֵד תּוֹאךְ.

תְּרִידָה גִי, תּוֹפִין, דִּיק | ein Gebäck
a pastry יְרוּשָׁי דִּיק מִיז בִי עִיד: תּוֹפִינִי - תּוֹאפִינָה נֵא.

תְּרִידָה פִיעַ, שְׁבַת, חוֹר | zurückkehren;
wiederholen to return; to do again
zurückkehren; wiederholen
(שְׁבַת לְמַקְסוֹוֹ: תְּבַ לְאֲתִרִיָּה: שֵׁם לִי לֵא (אֲשִׁיכָה
אֲרַעָה): אֲתוֹב אֲרַעִי.

תְּרִידָה אִפִּי, (1) הַשִּׁיב | zurückgeben
to restore חֲרָג' תְּהִי יִיב' חִי' (מַשִּׁיבָת נַפִּשׁ): מַתִּיבָא נַפִּשׁ.

(2) הַקְשָׁה, פִירָךְ | zu arguere, to put a question
to argue, to put a question einwenden, widerlegen
einwenden, widerlegen
עִינָא: מִתִּיבִי.

תְּרִידָה, אֲתִתָּב אֲתִפִּי, (1) הוֹשֵׁב |
to be returned zurückgegeben werden
zurückgegeben werden
כִיח (הוֹשֵׁב כַּסִּי): אֲתוֹתָב כַּסִּי.

(2) הוֹפֵר | widerlegt werden
to be refuted יְרוּשָׁי תַעֲנִי פִיד מִיז עִינָא: וְלֵא כְּבִיר אֲחִתָּבָה.

תְּרִידָה עִי תוֹ, חֲרָג' אִיבֵב יִי (וְלֵא יִשׁוּב עוֹד
לְבִיתָהוּ): לֵא יִתּוֹב תּוֹב לְכִיתִיָּה.

תּוֹבִיא תּוֹרָה גְּדוֹלָה בְּמַקּוֹם אַחֵר.

תּוֹבִיא זִי, קִיא | Auswurf beim Erbrechen
vomit וִיקִיר קִמִּיז: הֲדָר תּוֹבִיא לְתוֹבִיָּה.

תּוֹבִיָּה יִי, מִקִּיא | Erbrechender
vomiting וִיקִיר פִּמִּיז: הֲדָר תּוֹבִיא לְתוֹבִיָּה.

תּוֹבִיָּה זִי, שְׁבֹלָה | Ähre
ear of corn יְבִיעַ בֵּרִי מִיא יִי (שְׁבֹלִים): תּוֹבִלִי.

תּוֹבִיָּה זִי, חֲבֵל | Strick
rope יְבִיעַ בֵּרִי לִיג עִינָא: סִגְלָא וְתּוֹבִלִיא.

תּוֹבִיָּה עִי תוֹ, יְרוּשָׁי תַעֲנִי פִיג מִיז עִינָא: וְגֵדֵר עַל
גְּרִמִּיָּה דֵּלֵא לְמִיעַבֵּד כֵּן תּוֹבִיָּה.

תּוֹבִיָּה כִי, סִין לֹלֵאחַ | Schleifen
loops פִּכִּיָּה מִיא: כֵּל שִׁישׁ לֹו תּוֹבִיָּה יִשׁ לֹו אַחֲרִים
וְתוֹךְ וְכוּ.

תּוֹבִיָּה תּוֹרָה וְגֵדֵר בְּמַקּוֹם אַחֵר.

תּוֹרִידָה תּוֹסַפּוֹת דְּבוּר הַמַּתְחִיל.

תּוֹרִידָה, תּוֹדוּס, תּוֹדָרוּס שְׁמוֹת אֲנָשִׁים

תוך עֲדֵי דְבוּר מִיד, מִמּוֹךְ וּמִלּוֹךְ | immediately
 תוך נדה מִיז עֵינָה | sofort, unmittelbar
 כְּדֵי דְבוּר.

תוך תוך קול המים הרוחתים | the sound of
 bolling | Geräusch des Siedens
 בר לים עֵינָה:
 ועבִיד הוֹךְ תוֹךְ.

תוכן עֵי תְּחֻבָּה, יְרוּשָׁה שְׂכִי מִיד לִיה עֵינָה אֵין
 תולין תוכן כְּתֻמָּה.

תוֹכֵלָן ז', מַחֲסָה | Vertrauen, confidence, trust
 Sicherheit | תְּרַג' מִש' יֵד בִּז (מַחֲסָה): תוֹכֵלָן.
 תוֹלְעָנָה עֵי תוֹלְעָנָה, גִּימָה מִיט עֵינָה: אֹהֶלָה
 תוֹלְעָנָה.

תוֹלְדָה ג', מַסָּל, מַסּוּבָה | subspecies, secondary
 ast | Unterart, Untergeordnetes
 אֲבוֹת מַסָּל דְּאִיכָא תוֹלְדוֹת; יְרוּשָׁה שְׁכֵת מִיב ה'
 עֵינָה: שְׁחִיטָה עֵיקָר וְחִבּוּרָה תוֹלְדָה.

תוֹלְעָנָה עֵי תוֹלְעָנָה, עֵיז כִּיה עֵינָה: אֹהֶלָה תוֹלְעָנָה.
 תוֹלְעָנָה ז', לַעַג | Spott | sneer | תְּרַג' תֹּה' עֵינָה
 ד' (לַעַג וְקָלָס): תוֹלְעָנָה וְגוֹחֲכָא.

תוֹלְעָנָה ת', אֲדוּם כְּתוֹלַע | scarlet-coloured
 scharlachrot | שְׁכֵת קִי עֵינָה: אֹהֶלָה תוֹלְעָנָה.

תוֹלְתָא ז', שְׁלִישׁ | Drittel | a third part | תְּרַג'
 יֵבֵעַ דְּכִי יֵאָא כִּי: כְּתוֹלַת לִקְבֵל תִּיקִי.

תוֹם: תִּסְיָח לְפִי תוֹמוֹ דִּיכִר בְּתַמִּיכוֹת (בְּלִי כוֹזְנֵת
 עדות) | to make a statement in ignorance of
 its legal bearing | eine Aussage machen, ohne
 sich ihrer Wirkung als Beweismittel bewußt
 zu sein | יֵבֵעַ דְּכִי קִי עֵינָה: בְּתַמִּיחָה לְפִי תוֹמוֹ.

תוֹם, תוֹמָא ז', שוֹם | Knoblauch | garlic | גִּימָה
 מִיט עֵינָה: תוֹמָא יְחִידָאָה; יְרוּשָׁה תֹּר' מִיט מִיז
 עֵינָה: עֲכָר תוֹם שְׁחִיק גוֹ בִּיתִיהָ.

תוֹמִי ז', צִיצִית | Fransen | fringes | בִּיט מ' עֵינָה
 לְמַרְסָא תוֹמִי לְמַרְלָא.

תוֹמֵן ז', שְׁמִינִית | Achtel | one eighth | יְרוּשָׁה מוֹמָה
 מִיט יֵז עֵינָה: רֹבַע וְתוֹמֵן וְחִצִּי תוֹמֵן.

תוֹמְנָה שְׁחִיטָה, שְׁמוֹנֶה | acht | eight | יְרוּשָׁה תֹּר'
 מִיט מִיב עֵינָה: חֲדָא מִן תוֹמְנָה.

תוֹמְנָן שְׁחִיטָה, שְׁמוֹנִים | eighty | achtzig | יְרוּשָׁה
 סְנָה מִיז כִּי עֵינָה תוֹמְנִין נְשִׁים בְּמַעֲרָה אֲשַׁקְלִין.
 תוֹן עֵי אֲתוֹן. יְרוּשָׁה סְנָה מִיז כִּי עֵינָה וְסָה
 תוֹן בְּעוֹן.

תוֹנָא ז', כְּפִלָּה, מִיז | repetition, confirmation
 Wiederholung, Bekräftigung | כִּיט ג' עֵינָה:
 וְתִנָּא תוֹנָא.

תוֹנָא עֵי תוֹן, תְּרַג' דְּכִי לִיב כִּיה (וּמַהֲרִים
 אִימָה): וּמַתְנוּיָה חֲרַגְתָּ מוֹתָא.

תוֹנָבָא ז', קָחוֹת תְּחוּשִׁים | stupor | Abstumpfung
 יוֹמָא מִיג עֵינָה: תוֹנָבָא הוּא דְּנִקִּים לִיה.
 תוֹם' תוֹסַפְתָּא.

תוֹסַפְתָּא ת', 1) מִי שְׁכֹתוֹכַ בְּכָתִיב מִלָּא | one who
 writes plene | einer der die Worte plene
 schreibt | עֵיז מ' עֵינָה: תִנָּא תוֹסַפְתָּא.
 2) בָּקִי בְּתוֹסַפְתָּא | thoroughly acquainted with
 the Tosefta | Toseftakundig | ת' מ' עֵינָה:
 רַבָּא תוֹסַפְתָּא.

תוֹסַפְתָּא ג', 1) הוֹסַפָּה | Zugabe | addition | בִּיר
 מִסִּינָה: תוֹסַפְתָּא שֶׁל הַקְבִּיזָה מִרְבּוּהָ עַל הָעִיקָר.
 2) עֵי תוֹסַפְתָּא, וִיקִיר פִּיל: אֲגִדּוֹת וְתוֹסַפּוֹת.
 תוֹסַפְתָּא ג', קִיבֵן הֲלָכוֹת שֶׁל תְּנָאִים מִחוּץ
 לְבִשְׁתֵּי ר' יְהוֹדָה הַנָּשִׂי | Tosefta, a collection
 of oral laws outside of the Mishnah |
 Tosefta, eine Sammlung mündlicher Lehr-
 sätze die von R. Jehuda Ha-Nasi nicht in die
 Mischna aufgenommen wurden | קְהָלִיד ז' בִּי:
 בְּעַל תוֹסַפְתָּא.

תוֹסַפְתָּא, תוֹסַפְתָּא ג', 1) סְבָה, אֲמַתְלָא
 occasion, pretext | Anlaß, Vorwand | תְּרַג'
 שוֹם' יֵד ד' (תוֹמָנָה): תוֹסַפְתָּא.

2) גוֹרֵל, מוֹל רַע | Verhängnis | destiny | תְּרַג'
 דְּהִיב כִּיז ז' (תְּבוּסָה אֲחֻזָּה): תוֹסַפְתָּא אֲחֻזָּה.

תוֹעֵלָתָא ג', הִנָּה, חֲבִלִית שְׁמוּשִׁית | use | Nutzen
 בִּיר מִכִּיב וְלֹא נִמְצָא בִּם תוֹעֵלָתָא.

תוֹף ז', דוֹךְ | Spetzel | spittle | מִיט עֵינָה: תוֹף
 שְׂרָא תוֹף שְׂרָא.

תורבן חוושט. תוי תרפין.
oberster Teil des Speiseröhre חולי מיג עיב:

תורגנום עי מדינום. מני יד יג: בימי
 תורגנום.

תורגמינא, תורגמן, תורגמנא זי. מליך
 ומסביר. מעתיק מלשון ללשון
Interpreter, translator | Erklärer, Dolmetscher
 חזקיהו תורגמינא: ירוש' מגי' פיד עיה עיג:
 תורגמן שהוא עומד לפני חכם אינו רשאי לא
 לשנות וכו' ולא להוסיף: תרג' שני אמ' ד' ה':
 ואמר מלכא אחשורוש לתורגמניה ואמר
 תורגמניה לאסתר.

תורה -- שם, טיב, פבע, סגולה, denomination,
 character, nature | *Benennung, Beschaffen-*
heit, Eigenschaft ביצה יי עינא דאיכא תורת
 בלי עליו.

תורת בבחינת as | als כיס מיב עינא כתורת
 פקדון אתא לידיה.

תורה שבכתב חוקים שנאמרו בתורה בפירוש
written Law | schriftliche Lehre שנת לא
 עינא: כמה תורות יש לכם וכו' שתיב תורה
 שבכתב ותורה שבעל פה.

תורה שבעל פה דינים שבקבלת איש מפי איש
oral law | mündliche Lehre וזמא כיה עיב:
 תורתי ארת תורה שבכתב ואחת תורה
 שבעל פה.

תוריוס. תורינוס [תוריוס] זי. מורד
rioter | Aufwiegler תנת' ביכר וירא יי: תוריוס
 שעומד במדינה כל מי שנמצא עמו נשטף עמו:
 ולק תה' תשעיו: תורינוס וכו'.

תוריתא זי. תואר וצורה *form | Gestalt* מני עיה
 עיב: דאיכא תוריתא דנהמא עליהו.

תורמוס זי. מין פוליס *eins* a species of beans
Bohnenart שבת פייח מ'א: התורמוס חיבש.

תורמוסא עי תורמסר. פסיקיר פכיב: יעקב
 חורמוסא.

תופנה זי. תופין, ריקק *ein* a sort of pastry
Gebäck ירוש' שק' פיו גי עיד: תופנה רבה.

תופם עי תפית. תוס' צוק' בלי ביב זי:
 האיכות וכו' והתוסס שלו.

תוקלא זי. מכשול *Anstoß* stumbling, offence
 תרג' יביע ויק' יי' ייד (מכשול): תוקלא.

תוקפא זי. (1) תוקפא, עוז *strength, vigor, Omni-*
Macht, Allmacht potence | תרג' דבי' ל'ב
 יג: תוקפין: בר' מ'ס כיד (כאיתן): בתוקפא.

(2) כעס *anger | Ärger, Zorn* סומה גי עיב:
 תוקפא בביתא וכו'.

תוקרבא, תוקרבתא זי. תקרובת | offering
Opfer תרג' ישע' יי' זי: (שי) תוקרבתא:
 מליכ גי דין תוקרבא.

תוקרת שם מקום *Ortsname* | name of a place
 תוס' שבי' די יא: תחום ארץ ישראל וכו'
 תוקרת וכו'.

תור -- פתיל. רצועה *Schaur* | string שבת די'
 עיב: תורי דקל.

תור זי. שור, נוהג בשוורים *Ochsen-*
treiber כ'ב לי עינא כתורי דנפיש פסיריחו.

תורבינא, תורבינא זי. (1) אומן ומחנך
educator | Erzieher תרג' במ' יי' יי' (כאשר
 ישא האומן את היונק): כמא דמסובר תורבינא
 ית ינקא.

(2) קרוב למלכות *Hofmann* | courtier תרג'
 אסי' ו' ס' (שרי המלך): תורביני מלכא.

תורבכניה [תורבכניה] זי. נמיעח *Pflanz-*
ung ירוש' כלא' סיב כיה עינא: מותר לזרוע בו
 כל מין תורבכניה.

תורבלא זי. שור הכר *Aueruchs* | aurochs תרג'
 דבי' יד' ה' (תאו): תורבלא.

תורפין זי: תורפין ה'ושם החלק העליון והמרווח
 של בית תבליעה | the wide part of the gullet

(2) קלקול והשחתה decay | Verderben תרי' פיה
מיה: היתה מ נחת במקום התורפה.

(8) פרצה מקום שאינו מבוצר כל צרכו weak
(unfortified) place | Blöße, unbefestigte Stelle
שבועי' פיו עי'א: מפני שתורפה של ירושלים
היתה ונוחת ליכבש משם.

תורפיתא נ' לעג וקלס disgrace | Schimpf
Schande תרג' תה' מיד ייד (לעג וקלס):
מסקניתא ותורפיתא.

תורקין ארץ תורקיה Thracia | Thrazien ב'ר פליו:
תורקי וכו'.

תורקלינה ע' פריקלינא. ויקיר פסיה יתיב
ופשם בתורקליניה.

תורקא (1) נ' פרח Kuh | Kuh תרג' יח' ליו
כיה: תורתא דחמאתא.

(2) שם איש männlicher Name
Name ירוש' תענ' פיר סיה עיד: ר' יוחנן
בן תורתא.

(3) שם מקום Ortsname
name of a place ע'ו כיו עי'א: בי תורתא.

תורקתה כנ"ל 2. פסיקד פיר: יוחנן בן תורתה.
תושאית תדיר ושאינו תדיר.

תושבקהא, תושבקהא, תושבקהא נ'
שיר ושבח praise, song | Loblied תרג' יש' סיג
ייד (שם תמארת): שום ת שבחא; פסח' קיין
ע"א: כל תושבחות האמורות בספר תהלים וכו';
תרג' דב' לא ים (השירה הזאת): תושבחתא
הרא.

תושבער תורה שבעל פה.

תושלחקהא נ' מלאכות, שליחות mission
Auftrag תרג' שופ' ה' פיו: בתושלחתיא אולין.
תושלחקהא, תושלחקהא, תושלחקהא נ'
חשלים payment | Vergeltung תרג' יש' ליד
ה' (שלומים): תושלחקהא: תוש' פ' ד (השלום):
תושלחקהא חובין: יכ' ע דב' ל'ב: תושלחקהא.

תושלחקהא נ' מין עוף a bird | ein Vogel סנה'
קה עי'א: וכולן חורו חוק מתושלמי.

תורמיה נ' ע' תורמיה ילק' שמות ריל: תורמיות
של מלאכי חשדות.

תורמל ע' תרמיל. כל פ'כ מ'א: התורמל חמשה
קבין.

תורמל ע' תורמל. מכש' פיר מ'ו: קיסא שהיא
מלאה תורמלין.

תורמל ע' כלן bath-keeper | Bademeister
ירוש' מעשי' פ'א כ'ב עיד: היו לו מעות וכו'
כדרך שהן יפין אצל תורמסר.

תורנגלא שם מקום בארץ ישראל name of a
place in Palestine | Ort in Palästina
שבי' ה' י' תורנגלא עילאה דלעילא מן קמרין.

תורניתא נ' מין אילן acacia | Akazie גי' נ'ו
עי'א: שתלי תורניתא.

תורקא נ' אסון breach | Unglück ב'ר פ'ק:
יסוג תורקא.

תורעמות תורעמותא נ' חלונה murmuring
das Murren תרג' תה' ים ה' (כלי בשמע
קולס): לית מירר דתורעמותא; יכ' ע ב' כיה
(חלונות): תורעמות.

תורעמתא ע' תורעא. ירוש' מ'ק פ'ג פ'ג עי'ג:
יסוג תורעמתא.

תורקא ע' עיקרי הדברים והשמות המסויימים שבשטר
בניגוד לנוסח הכללי שכתופס השמירות
passage in a document that makes its binding
(the name, the date of execution a.s.o.) | die
Daten eines Dokuments, mit denen das vor-
geschriebene Formular ausgefüllt wird
(Namen, Ort, Zeit u.a.w.) כ'ס ז' ע'ב: אחד
אדוק בטיפס ואחד אדוק בתורקא.

(2) ע' תורפתא. תנח' וי'א י'ב: מעשה תורקא.
תורפתא נ' בית חבושת pudenda | Schamteile
תרג' יכ' ע דב' כ'ח נ'ו (מנין רגליה): מבית
תורפתא.

תורפתא (1) כנ"ל. נדה פ'ח מ'א: תרואת כתם על
בשרת כנגד בית התורפתא.

תות זי, מין עץ ופריו mulberry | Maulbeere, Maulbeerbaum
בבורות חי עינא: באלן תות:
שבת קסיד עינא: תותים ורמונים.

תותב (1) חי, עי שן תותבת. שבת פיו מיה
שן תותבת.

(2) זי, שכבה דקה layer | dünne Schicht וזלי
מיט עיב: תותב קרום ונקלף.

תותבא, תותבדה זי, (1) מן חלוק shirt | Hemd
שבת קסיה עיב: תותבא.

(2) תושב settler | Siedler תרג' שם' יב מיה
(תושב ושכיר): תותבא ואגירא.

(3) גמול recompense | Vergeltung תרג' שכי'
פיד ליה עיב: עד כדון אית תותבא לעלמא.

(4) מענה ותשובה answer | Antwort תרג' יוש'
שכועי פיד ליה עיב: לא אשכחינן תותבה.

תותבותרא, תותבתא זי, מושב settlement |
Ansedlung תרג' בר' ליז א' (סגור): הוהבות
אבוהי: יח' מיו ג' (סכירות): תותבתכון.

תותי שהיי, מתחת under | unter חולי י עיב:
למשקל עפרא מתותי כרעיה וכו'.

תותרא זי, (1) כבל chains | Fessel שבת זיב
עיב: לכובין - תותרי.

(2) צמר מלוכלך soiled wool | besudelte Wolle
בימ סיח עיב: תותרי.

תותרן תי, מי שחוש הריח שלו לקוי one whose
sense of smell is defective | mit geschwäch-
tem Geruchssinn עיב: אשתו
תותרנית היא.

תותרת זי, מהומה ומבוכה perturbation | Ver-
wirrung תרג' פייב רוח תוזית.

תוקיטא תוקיפא זי, מארב ambush | Hin-
terhalt קח'ר י ביו: גפק ליסמאח ותקין
תוקיטא בתריהון.

תיח תלמיד חכם; תענית חלום.

תתב פיי, נעץ to insert, to stick | hineinstecken
כלא' פיא מיה: אין תוחקין ומ רח וכו'.

תתוב זי, זמורה להרבה a shoot for inocula-
tion | Pfropfreis תוס' שביי א' פיו: אין תולין
תחוב בתאיכה.

תתווקא זי, מין עוף a bird | ein Vogel וזלי
סיג עינא: וקרו לה תתווקא.

תתונה עיי תתונה, ירושי ביב פייב ייג עיב:
עפר תחוח.

תתחים, תתחמא זי, גבול limits | Grenze תוס'
שביי ד' פיו: תחום ארץ ישראל; תרג' יח' יח
כ' (הגבול): תתחמא.

תתחום שבת, תתחמא דשבתא רצועה של אלפים
אמה מסביב לשוב שאסור בשבת לצאת מתוכה
the area around a place within which it is
permitted to move on the Sabbath | der
Umkreis einer Siedlung, innerhalb dessen
man sich am Sabbath bewegen darf תרג' פיו
עינא: עד כאן תחום שבת; ירושי בר' פיה פיי
עינא: נפיק לית לבר מתחומא דשבתא.

תתותי שהיי, תחת under | unter ירושי שבת
פיד י עינא: תתותי רישכון.

תתורה, תתיותא, תתורה זי, שיבה לחיים
resurrection | Auferstehung שבת פייח עיב:
מל של תחיה שעתיד הקביה להחיות בו מתים;
מנה' פיי מ'א: האומר אין תחית המתים מן
התורה; תרג' תה' פיה י' (גשם נדכות): סלין
די תתיותא.

תתחיל תתחיל חפ', תחל to begin | beginnen
ביד פפיה: כל מי שמתחיל במצות ואינו
גומרה וכו'.

תתחלא עיי תתחלא. חג' פיו עיב: אכל תחלא.
תתחליסין, תתחליסין, תתחליסין עיי שח'לים.
ירוש' תעני פיד סימ עינא: כפר שיהלייא -
דחון מרביין בניהון באילין תתחליסין: עזי פייב
מ' עיד: מישחוק תתחליסין וכו'; בימ קיו עינא:
הני תחלי וכו'.

תתחליפא, תתחליפה, תתחליפא שם אמוראים
names of Amoraim | Namen von Amoräern

תיאטרון, תיאטרון, בית משחק וחיות
theater | Theater ביר פסיה יום תיאטרון היה
והלכו הכל לראות; ירוש' עיו פיא מי עינא
העולה לתיאטרון וכו'.

תיאָקן, מעקה, שכבה railing | Gitter, Geländer
תרג' יביע רבי כיב די (מעקה): תיאק גמופין.

תיבֿה (1) ארון הקדש the chest in the Synagogue containing the scrolls of Law |
der heilige Schrein (in dem sich die Thora-
rollen befinden) ביר פיה מינא העובר לפני
התיבה ומעה.

(2) מלה Wort | Wort שבת קיד עינא חי
באמצע תיבה.

תיבֿרא, שבירה breaking | des Zerbrechen
תרג' ישי' לי ייד (כשבר נבל יוצרים): כתיבור
מן דחסף.

תיבֿותא, עי' תיבֿא ג. תרג' איוב כיד כינא יחב
ליח תיבותא (בהוצ' אח': תיבותא).

תיבֿותא, עי' תיבֿה ג. ירוש' בר פיה מי עיד:
עבר קומי תיבותא.

תיבֿיח תוך שנים עשר חודש.

תיבֿלֿלא, די, שכליל schnecke | Schnecke תרג' תח'
ביח מי (כמו שכלול תמס יהלך): חיך וחיל
תיכללא.

תיבֿנא, ז', תבן straw | Stroß גדי' מי עינא חזה
גדי בי תיבנא.

תיבֿע תרגום יונתן בן עוזיאל.

תיבֿדא, ז', מקל staff | Stab בים ביא עיב:
נמישות - מבי דאלי אתיגדי.

תיבֿגר, ז', תלונה, שענע, ריב strife, complaint
Klage, Streit ירוש' בר פיה מי עינא כקורא
תיגר על מדותיו של הקב"ה.

תיבֿרא, ז', (1) כנל. שבת עינא: ליכא כתובה ולא
רמי בת תיגרא.

(2) מין כלי ein Gefäß | a vessel בכורה מי
עינא שדינא בתיגרא.

סנח' ציו עיב: ר' תחליטא: ירוש' פאה פיד יח
עינא תחליטא: בר' פיא כי עיד: תחליטא.

תֿהֿם, פיעל, הציב גבול to mark the limits | ab-
grenzen כיב ניו עינא: שבו תיתם יהושע לישראל
את הארץ.

תֿחֿמֿדָּתָא, נ', תֿחֿמֿדָּא, ז', אהבה וחבה
desire, lust | Lust, Liebe תרג' שני אמ' א'
א': גברא דתחמדתא: מיכה ג' ג' (הוה נפשו):
תחמודי נפשית.

תֿחֿתָּא, עי' תֿתָּא, ירוש' חג' פג עיט עיב: תחת
וכו' בשמור.

תֿחֿרֿוֹ, תֿחֿרֿות, תֿחֿרֿותא, נ', קנאה ושנאה
contest, rivalry | Rivalität, Streit תרג' יש' ביח
ד' (לריב): תחרה ירוש' שבת פמיו מיו עינא:
איבה ותחרות: תרג' חבק' א' ג': דבתחרותא
ובדונא וכו'.

תחיש תחום שבת.

תֿחֿשֿון, ז', רוצח murderer | Mörder ביר פניו:
לשון מרדות הן וכו' תחש תחשון.

תחשמעיק תלמיד חכם שמחל על כבודו.

תֿחֿתָּא, ת', תחת nethermost | unterste
תרג' יה' פיו ייש (גלות תחתיות): בית
שקא תחתא.

תֿחֿתֿוֹנִיּוֹת, ביר, מחלת הזחורים hemorrhoids |
Hämorrhoiden גרי' יי עיב: להולי מעים
ולתחתוניות.

תֿחֿתֿית, ז' - קרקעית, במים, bottom, base | Boden
Untersatz כלי פיו מיו: תחתית של צורפין.

תֿחֿבֿון, ז', תשוקת האכילה appetite | Eßlust
פס' קיב עינא: דאכיל לתיאבון.

תֿחֿאָה, נ', מין צמח crowfoot | Hahnenfuß מכול
יום פיא מיה: תתיאת וכו'.

תֿחֿבֿתָּא, נ', תשוקה desire | das Verlangen
תרג' בר' ג' פיו (תשוקת): תיאובתיד.

תֿחֿדֿוֹרֿות, שם איש a man's name | männ-
licher Name תרג' תומ' אה' ד': תיאודורוס תרומא.

תִּימָחָה, תִּימָחָה ע"י תִּימָחָה. שְׁמִיר פְּנִימָה
גִּבּוֹן לְתִימָחָה יְרוּשָׁה תִּימָחָה מִי שֶׁ
תִּימָחָה.

תִּימָחָה, תִּימָחָה חֹט כְּפֹל וְכֵה *dicker* | *thick thread*
(*doppelter*) *Faden* יְרוּשָׁה שֶׁבֶת פִּיז יִי עֵינֵי לֹא
קָשָׁר וְלֹא תִימָחָה.

תִּימָחָה, תִּימָחָה תְּקוּמָה *Bestand* | *endurance* תִּימָחָה
יִבִּיעַ חֵקִי כִּי לֹא (תְּקוּמָה): תִּימָחָה.

תִּימָחָה, תִּימָחָה מִרְחָה דִּדְךָ, מִרְחָה *Kund-* | *scout, guide*
schaffer יְרוּשָׁה כִּי פִיז יִי עֵינֵי: לְפִנִּיתָן תִּימָחָה.

תִּימָחָה, תִּימָחָה צִמְרָה בְּקָר *a pair of working animals*
Gespann (Joch Rinder) | *tied to the yoke*
כִּי כִד עֵינֵי כְּדֹמָל תִּימָחָה וְדִדְךָ.

תִּימָחָה, תִּימָחָה מְקַלְעָה *aus Schnüren ge-* | *cord chain*
flechtene Kette שֶׁבֶת גִּז עֵינֵי תִיכִי חֲלִילוֹתָהּ.

תִּימָחָה, תִּימָחָה קִלְקֹל *Flulnt, Schad-* | *decay*
haftigkeit חֲלָה מִי עֵינֵי שְׂדָה תִיכִלָּה בְּכֹלָהּ.

(2) תְּכֵלֶת *purpurblau* | *purple-blue* תִּימָחָה יִבִּיעַ
שֵׁם כִּי כִי (פְּתִיל תְּכֵלֶת): חֹמֶם דְּתִיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה [פְּתִילָה] גִי, מִין מְלִכּוּשׁ *a cloak*
ein Kleid יִלְקִי דִב' תְּקִלָּה: כְּסוּתָהּ פִּרְשׁ וְכוּ
וְלִתִּיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה תְּלִתּוּלָה. בְּכֹרֶת מִי עֵינֵי בְּעִלִּי
תְּלִילָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה תְּחִילָה. יְרוּשָׁה כֵּת פִּיכֵל לִיחַ עֵינֵי
אֲשֶׁרִית עֵינֵי בְּכָל סִפְרֵי תִילָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה בֶּן שְׁלֹשׁ שָׁנִים | *three years old*
dreijährig סִיחַ עֵינֵי עֵלָה תִילָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה שֵׁם אֲמֹרָה *Name* | *name of an Amora*
eines Amoräers יְרוּשָׁה סִיחַ פִּיכֵל כִּי עֵינֵי
תִימָחָה בְּרִי פְּמִיחַ.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה תִּימָחָה, תִּימָחָה | *astonishment*
das Staunen יִי חִי לִי (שְׂמֵחַ): תִימָחָה.

(2) אֹת וְמוֹפֵת | *Zeichen, Wunder* | *sign, wonder*
der תִּימָחָה יִבִּיעַ שֵׁם דִּי מִי (מוֹפֵת): תִימָחָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה שֶׁאֵין לוֹ גְּבוּלֵי עֵינֵים | *one who has no*
der keine Augenbrauen hat | *eye-brows*
חֹמֶם צִקִּי בְּכֹרֶת מִי הַיּוֹד וְכוּ וְתִיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה כִּי כִי עֵינֵי כִי דֹמָל
אֲתִיכֵלָה (כִּתּוּי אֲחִי: אֲתִיכֵלָה)

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה מְסֻדָּה, מְסֻדָּה | *trade, merchandise*
Handel, Ware תִּיכֵלָה מִשִׁי גִי יִי (טוֹב מְסֻדָּה):
דְּסִמָּה תִיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה אִישׁ רִיב וְסִדּוֹן | *quarrelsome*
zanküchtig תִּיכֵלָה מִשִׁי כִי כִי (אִישׁ מְסֻדָּה):
גְּבִרָה תִיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה רִיב וְסִדּוֹן | *Streit* | *quarrel* תִּיכֵלָה
תִּיכֵלָה כִי (מְרִיב לְשׁוֹנוֹת): מְתִיכֵלָה לְשׁוֹנוֹת.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה הַאֲוֹת הַאֲחֵרוֹת שֶׁבְּאַלְפִּיחַ | *the last letter*
of the alphabet | *der letzte Buchstabe des*
Alphabets שֶׁבֶת גִּיחַ עֵינֵי: מִאֲלָף וְעַד תִּיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה (1) קִיחַ | *das Erbrechen, Aus-* | *vomit*
wurf תִּיכֵלָה מִשִׁי כִי יִי (קִיחַ): תִיכֵלָה.

(2) תְּשׁוּבָה וְחִרְשָׁה | *Buße* | *repentance* תִּיכֵלָה יִי
לִיכֵלָה תִיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה (1) תְּשׁוּבָה וְחִרְשָׁה | *repentance*
Buße חֵקִי כִי עֵינֵי דְלִיחֵדְרוֹ בְּחִיכֵלָה.

(2) מַעֲנָה | *Antwort* | *answer* תִּיכֵלָה אִיכֵלָה לִיכֵלָה
חִי (אִין מַעֲנָה): לִיכֵלָה חִיכֵלָה.

(3) קִשְׁיָה וְסִירְכָה | *Widerlegung* | *refutation*
עֵינֵי מִיחַ עֵינֵי: תִיכֵלָה קִיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה תִיכֵלָה צִמָּה | *Zwillings-* | *twins (of plants)*
pflanze מִכֵּה לִי עֵינֵי: אֲתִיכֵלָה כְּכֹרֶת מְסֻדָּה וְכוּ
אֲמִירִים אֶת תִּיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה הַעֲלָה חֲכֵמָה הַאֲמִירִי בְּלִחַל | *the*
central leaf of the palm branch | *das mittlere*
(Doppel-)Blatt des Palmenzweiges מִכֵּה
לִיכֵלָה עֵינֵי: נִחֲלָקָה תִיכֵלָה וְכוּ.

(2) אֲחִיחַ תִיכֵלָה | *Zwillings-* | *twin-sister*
schwester מְסִיקִיר מִיחַ תִיכֵלָה לֹא אִיכֵלָה גְּדוּלָה
מִכֵּה לֹא הִיא גְּדוּלָה מִכֵּה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה כְּכֹרֶת, תִּיכֵלָה יִבִּיעַ כִּי דִי כִי יִי
תִיכֵלָה.

תִּיכֵלָה, תִּיכֵלָה רִד וְקִלּוּשׁ | *locker* | *crushed, loose*
אֲחִיחַ מִיחַ וְהַעֲפֵר תִיכֵלָה.

meister שמו"ר פסיו: לסלך שחיה אהב
לתימון.

תיעה עי' תיאה. חולי ניה עיבז הלעיטח תיעה.

תיעה רינד עי' תפח נפש. ירושי מעשיש פיד
ניה עיב: תיעה רוחית דהחוא נברא.

תיק וי' בית קבול, נרתיק, מעטפת *easing*
sheath | *Behälter, Futteral, Scheide* כלי פסיו
מיה: תיק המיף והסכין.

תיקא וי' מעקה *railing* | *Geländer* תרג' מליא
וי' (היציע): תיקא.

תיקו השאלה נשאר בצורך עין *the question*
remains undecided | *die Frage bleibt un-*
beantwortet חולי מיו עיב: מתלקט מהו
וכו תיקו.

תיקול עי' תיקון. ירושי דמי פג כיו עיב:
כדי תיקולו.

תיקולתא ני' פח ומוקש *snare* | *Fallstrick*
תרג' משי כ"ס כיה (מוקש): תיקולתא.

תיקון עי' תקון. פסיק שמעו קייח עיב:
כתיקונה באי.

תיקונא וי' (1) סדר נכון *arrangement* | *Ordnung*
תרג' דהייב ביד יג (על מתכנתו): על תיקוניה.
(2) תכשיט *adornment* | *Schmuck* תרג' ירי די
לי (ערי וחב): תיקונין דרהב.

תיקן עי' תקי. תרג' שחיש חי גי: לקבל זיקי.

תיקלא וי' מכשול *stumbling, offence* | *Falle*,
Verderben תרג' משי פיו יח (לפני שבר
נאון): וקדם תיקלא רמת רוחא.

תיקן עי' תקון. מניי כי עיב: בזמן שחשנים
כתיקני.

תיקדן עי' גוקדן. ספרי בלק קליא: חזיקדנים.

תיר פעל. עורר *to awaken* | *wecken* ביק קיז
עיבז הייריה אוקמיה.

תיר תי' ער *awake* | *wach* מניי יח עיב: נים ולא
נים תיר ולא תיר.

תימור וי' עליה *rising* | *das Emporsteigen* יוטא
ביח עיב: תימור של לבנה וכיו תימור של חמת.

תימורא עי' תימרא. תרג' איוב מיא י'
(עפעפי): תימורי (בהו' אחי תמרי).

תימרהא ני' קליפה רכה *soft bark* | *weiche*
Rinde חולי ניא עיב: תימחא לא חיישינו.

תימטינים עי' דמימטינא. ירושי עיז פייב מי
עיד: קוטי דתימטינים במבריא.

תימיו עי' תימול. בכורות מיד עיב: תימיו
שחמו זיפין.

תימלום וי' יסוד *foundation* | *Fundament* ירושי
סנהי פיי כ"ס עיב: בשעה שכא דוד לחפור
תמלומים של בית המקדש וכו'.

תימרא וי' ריס של עין *eye-lid* | *Augenlid* שבת
עיז עיב: תימרא דתרנגולתא וכו'.

תימרת וי' מין עוף *a bird* | *ein Vogel* חולי קמא
עיב: תימרת וכו'.

תינוק וי' ילד. יונק *child* | *Kind* שבת קניא עיב:
חינוק בן יומה שס קייס עיב: תינוקות של
בית רבן.

תינוקת ני' נערה *girl* | *Mädchen* גידה פיי מיא:
תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וניסת וכו'.

תינח כמה דברים אמורים | *this may apply to...*
dies wäre richtig שבת קליב עיב: תינח גדול
דכתיב בהו כשר וכו' בינוני מנלן.

תינהא ני' מנחה *aligh* | *Seufzer* תרג' תחי
ליח י' (ואנחת): ותינחתי וכו'.

תינינותא שה"מ, שניה *second* | *zweite* ירושי
ירוש' ברי פיא כי עיב: כתינינותא.

תינתא ני' תאנה *fig-tree* | *Felgenbaum* תרג'
משי כיו יח (נוצר תאנה יאכל פריה): דגשיר
חינתא אכל פריהא.

תיספר עי' תספר. ירושי סנהי פיי כיו עיד:
תיסברין של פרעה נתגלו לו.

תיסומן (תיסומן) וי' גזבר *treasurer* | *Schatz-*

washing (clothes) | *das Waschen (von Kleidern)* כביסה ג', נכבשות
אסור בתכבשות.

the body of an animal stuffed with its loose pieces and roasted | *mit den abgetrennten Teilen (Kopf und Beinen) gespicktes und gebratenes Tier* תכבֿרא ז', בעל חי צלוי וממולא
תרג' ש"א כ"א י"ה: וחמש אען תכבֿרא.

תכבֿיד חוך כרי דיבור.

תכבֿוף ע"י תכבֿוף. תרג' יביע כמ' ז' ט' (כפחע פתאום): בתבוף שלו.

תכבֿטקא ז', כמא *Stool* | *Stool* כת' ע"ז ע"כ. רבבקי פיזא.

תכבֿוף ז', בתכבֿוף תהום, פתאום | *suddenly* | *plötzlich* תרג' במ' ז' ט' (כפתע פתאום): בתכבֿוף שלו.

תכבֿיפה ג', (1) חמר *Naht, Stich* | *stitch* כל' פ"ט מ"ה ותתבֿוף תכבֿיפה אחת.
(2) מסיבת פעולה לחבירתה *immediate se-*
quenze | *unmittelbare Aufeinanderfolge* בר' מיב ע"א: שלש תכבֿיפות חן וכו' חכף לגאולה תפלה וכו'.

תכבֿך ז', עש *Motte* | *moth* שנת צ' ע"א: חכך דשירא.

תכבֿל, תכלל פער"י, (1) במח והאמין | *to confide* | *vertrauen* תרג' משי' כ"ש כ"ז (בוסח בלבו): דתביל על ליבית.

(2) שכל את בניו *der* | *to be bereft, childless* *Kinder beraubt werden* בר' כ"ז מ"ה (למה אשכל גם שניכם): למא אתכל אף תריוכונ.

תכלל פערל, שיכל *der Kinder* | *to make childless* | *berauben* תרג' ירוש' בר' מיב ל"ו (אותי שכלחם): יחי תכלחון.

אתכלל אפי', (1) כגיל. תרג' ש"א מ"ז ל"ג (שכלה): כבא ראכלת.

(2) הפילה האשה את עוברת *to give premature birth* | *eine Frühgeburt haben* ג' י"א (ולא חשכל): ולא תתכיל.

תירבי [תירבין] ע"י סיבֿרי. מדר' חז' ע"ה: כוס תירבי (כחוצ' כוכב' סיבֿרי).

תירובין ד"ה שלזין וגירושין *divorce* | *Ver-* | *stoßung, Scheidung* ג"מ' פ"ט מ"ג: ספר תירובין וכו' גם פמורין.

תירובא ז', קירה *beam* | *Balken* יח' כ"ז ו' (קישד): תירובי תרעך.

תירום ז', מרדות *rebellion* | *Ungehorsam* ל"ב ע"ב ע"א: תירום אכתא וכו'.

תירוצא ז', צדק ויושר *Gerechtigkeit* | *uprightness* | *kelt* תרג' תח' צ"ו י' (ידין עמים כמישורים): ידין עמיא בתירוצא.

תיריסקן ז"ר חג מדי *a Median festival* | *medisches Fest* ירוש' ע"ז פ"א ל"ט ע"ג: במדי נוסרדי ותוריסקי וכו'.

תיריקא, תיריין ג', תרופה, רפואה *medicaine* | *Hellmittel* ע"ז ס"ב מ"ה: חירויקי של גויים: בר' מיא ע"ב: לא היא ולא תיריקה.

תירעקא ג', שער *gate* | *Tor* ירוש' סנה' פ"ו כ"ג ע"ג: תירעת גיחנפ.

תירק ז', מגן *Harnisch* | *harness* ירוש' חג' פ"ב ע"ז ע"ד: תירקי והב.

תירשנע ז', חלק אחר מתענה, תשיעית *one-ninth* | *Neuntel* ירוש' דס' פ"ז כ"ז ע"ג: נוסל סני חישועין וחישוע כל תישוע.

תירנרא ז', גשר *Brücke* | *bridge* ב"ב כ"א ע"א: ואי איכא היתורא כממנינן.

תיתנרא דתפלין הקלף הסיתם את בתי התפלין *the bottom of the capsule of the Tefillin* | *Verachluß (Boden) der Tefillinkapsel* מני' ל"ה ע"א: תיתורא דתפלין הלכה למשה מסיני. ת"ב תורת בהגים.

תתך ז', תזירה, דקירת מחס *Stich, Naht* | *stitch* ירוש' מג' פ"ב ע"ג ע"א: שאם חמר בה שנים או שלשה תכין.

תתקא ז', שולחן *Tisch* | *table* בר' מיב ע"א: בתר דתליקו תבא מקמיהו.

תכריכים, תכריכין לבוש שטלבישים את חמת
shroud | Sterbekleider כלא' פים מירז
תכריכי חמת: ירושי שם ליב עיבז אל תרבו
עלי תכריכין.

תכשיט וי, קישוט | ornament, decoration
Schmuck, Putz ירושי נרי פים מיאז שאין
תכשיט נאה אלא על גוף מעודן.

תכשקא די, כסא stool | Sessel שבת קיים עיבז
חוח יתיב אתכשקא דשינא.

תל תלמוד לומר.

תל -- תל ארזא שם מקום בארץ ישראל name
of a place in Palestine | Palästina
מיז שנהרגו הרגים בתל ארזא.

תלא פיעל, עיכס ברנליו | to swing one's heels
die Fersen schwingen ביר פכ"ז מתלאבעקיבונ.

תלא עיי תאלא, שבת קיי עיבז תרתי תלאי.

תלא אילן די, מין חורד pine-martin | Baum-
marder שבת כיה עיבז כמין תלא אילן וכו' שיש
בו גזונים הרבה.

תלאי די, בית יד Henkel | handle שבת פיה מיכ:
גמי כדי לעשות תלאי לגפה ולנכרה.

תלאמא תי, נועז kahn | kahn bold תרג' יביע בר
מים זי (אחים): אחין תלאמין.

תלבוש שם מקום Ortsname | name of a place
יומא יי ע"א: תלמי בנה תלבוש.

תלה -- 1) יחס את הסבה בדבר to assign the
cause | zuschreiben, als Ursache ansehen

ביב קים עיבז תולין את הקלקלח במקולקל.

2) הביח בצריך עיון to hold in suspense, to
leave in doubt | in der Schwebe halten יומא

פיה עיבז על החמורות הוא תולה.

תלה עיגין שם עין, נתן עיניו to hang one's
eyes on | seine Augen heften בימ ניה עיבז
לא יתלה עיניו על המקח בשעת שאין לו דמים.

תתלה חפ', עיי תלא, ילקי משי תתקסא: מתלה
בעקיביו.

תתלא 1) ת', שחיל, חשוך בנים childless | kin-
derlos סס' ע עיבז אבין תתלא.

2) חוסר בנים | childlessness (bereavment)
Kinderlosigkeit שבת קניא עיבז תכלא ועורא.
3) עש moth | Motte ברי גיו עיבז נפל תכלא
בכולהו שיראי.

4) כאב pain | Schmerz ביק ציב עיבז שתין
תכלי סטייה לבכא וכו'.

5) תכלת purple-blue wool | purpurblau
Wolle תרג' יביע במ' פיו ליח (פתיל תכלת):
שזיר תכלא.

תתכלז כניל ג, תרג' ישי מיו חי (ולא אדע שכולא)
ולא אדע תכלז.

תתכלית -- בליח Verderben | destruction במיר
פיה: תכלית - בלייה מביא לעולם.

תתקלא ני, 1) עיי תתקלא 2. מני לים עיבז:
גלימא דכולה תכלא.

2) סבור, מיטב cholo | das Beste ביר פליה
חכל יסא תכלתא דבבל.

תתקם סי, בעט stampfen | stamp to תרג' משי
וי יג (מילל ברנליו): ותכיס ברנליו.

תתקדים עיי סתקדים. מכי פיו גיז תבמים
וכי מלחמת.

תתקספית ני, חכור band | Schar ברי ניא עיבז:
תנספית של מלאכי תכלא מצפין לו לאדם וכו'.

תתקף פיי, 1) תפר, חיבר to sew together
zusammennähen פים מיו: התוקף
תכיסא אחת איגת חיבור.

2) עבר עליו כזה אחר זה to overtake in
immediate succession | nacheinander treffen
תעני יג עיבז תבפחו אבליז זה אחר זה.

תתקין חפי, חיבר וצירף to join | vereinigen ביר
פמיה את סתביפו לאבות.

תתקף תהיפ, ססוד unmittelbar | immediately after
nach ברי מיכ עיבז תקף לגאולה תפלה.

תתקדין -- אגודה, חכילה bundle | Bündel בים
פיה מיה תבדין של שפורה.

תלוי ד, בית יד *Henkel* | *handle* כל' סטיו מיד:
כל התלויין מסמין חזק בתלוי נסה וכברה.

תלוי ד, וקופה *Erhebung* | *lifting up* פסיק' שק'
י עיב: הלוי ראש.

תלול, תלולא, ד, תלולית נ, תל, גל
Hügel | *mound* ויק'ר פיה: תלוליא בפלסטיני:
שם פיימ: בתלוליות זו של עפר: תום' אהל' סיו:
עמר תלולות.

תללות נ, מה שנכתב למעלה מן השורה
linear insertion | *über der Zeile Geschriebenes*
ירוש' גימ' פים נ עיג: שטר שיש בו תלות.

תלה פיע, נ: פורר *ausinander-*
to fall apart | *fallen* הול' נג עיב: תלחא ונפלה.

תלקא ו, תזיכה *Stück* | *place* דול' נג עיב:
ונפלה תילחי תילחי.

תליא ד, יחר, תלי *Haken* | *hook* שבת קים עיב:
תליא דבשרא שרי לפלסוליה דכוורי אסיר.

תלייה נ, 1) תוקעה על העץ *das* | *hanging*
Aufhängen סנה' סיו עיב: אחד קושר ואחד
מתיר כדי לקיים מצות תלייה.

2) *Zweifel* | *doubt* ירוש' יוסא סיו מ'ג
עיב: קבעו בתלייה.

תליל ת, גבוה ונעלה *hoch*, | *high, exalted*
erhaben תרג' תה' ח' י' (אדיר שמך): תליל
ומשבת שמך.

תליסרי ח, השלשה עשר *drei-* | *thirteenth*
zehnter תרג' יביע ברי ב' גיא: עילעא תליסרית.
תלישה ב, עקירה *Pflücken* | *das*
ירוש' שבת סיו י' עיג: תלישתה היא גיזחה.

תליתיתו שהים, שלשים *drei-* | *thirty* ירוש'
בתי פייב ליה עיא: תליתיתו וכו'.

תליל תרתי למה לי.

תלליא תקנתא לתקנתא לא עבדינן.

(תלם) התלים הפי, עשה תלמים | *to furrow*
Furchen ziehen ביר פליא: וזיה מתלים תלמיות.

תלקא עי' תלקאא תרג' ירוש' ברי מיש' ה'
(אחים): אחין תלמין.

תלמוד ד, 1) ליכוד *Lehre*, | *teaching, study*
Stadium סאה פיא מ'א: תלמוד תורה
כנגד כולם.

2) עי' תמרא ירוש' חורי פ'ג מ'ה עיג: לעולם
הוי רץ אחר המשנה יותר מן התלמוד.

תלמודא כניל ג, בימ ליג עיב: שבקו כולי
עלמאוכי ואולו בתר תלמודא (כתור אח' גמרא).

תלמוקא ו, העזה *Kühnheit* | *boldness* מדר'
תהי כוכר יג ה': כאיוח תלמוקא.

תלמי ג, צנור *Rohr* | *tabe* תוס' מקא' ד' ח':
היוצא לתלמי ומן התלמי לברכה.

תלמיד - תלמיד הקם כלומר, למדן | *scholar*
Gelehrter שבת קיד עיא: איוהו תלמיד רבם
וכו' זה ששואלין אותו הלכה בכל מקום ואומרה.

תלמיותא נ, תפירה מעשה תלמים
of lines or furrows | *das Rillenbilden*
der Nadel ברי פ'ג עיא: מחסא תלמיותא.

תלן [תלנ] פיי, כיבם וליבן | *to wash, whiten*
waschen, weiß ירוש' פס' פ'ג ל' עיא:
ומתלנה ארבעה ומנין.

תלע פיעל, הסיר את התולעים | *to drive vermin*
off | *Wärmer ablesen* ירוש' שבת סיו י' עיא:
חמעשן ומתלע וכו'.

תלע הפי, 1) כניל. מדות סיו מ'ה מתלועין
את העצים.

2) שרץ תולעים *wurmig* | *to grow wormy*
werden ב"ר פמ'ה וזרהה עליהן חמה ותלועין.

תלע פיי, שטע *zerreißen* | *to tear apart* תרג'
יביע ויק' א' יו (ושטע): ותלע.

אתלע אפי, עי' תתלע 2, סנה' קיה עיב: חיוורא
כי מתלע.

תלעובא עי' תולעבא. תרג' תהי קכ'ג ד'
(הלעג): תלעובא.

תלש פיי, עקר *pflücken*, | *to pluck, to tear*
reißen ב'ק פ'ה סיו: תולש בשערן.

תמ' תמורה

תם -- בעל חי שעדיין לא חוזק בנה וחזק

an animal not given to goring (that did injury only once or twice) | nicht als stößig

bekanntes Tier ב"ה ע"א: תם משלם חוי

נזק מועד משלם נזק שלם.

תמז (תמד) נתמד נפי, נתערבב | to be infused

aufgegossen werden חולי פ"ז ע"ב: נתמדו

מאליהם.

תמד (פעל. 1) עשה כשרת ענבים | to make po-

mace wine | Weinhefe aufgießen מעש' מ"ה

מ"ו: המתמד ומצא כדו מדתו.

2) בלל to mix, vermischen חולי פ"ז ע"ב:

תמדו כפי גשמים.

תמד זי, משרת ענבים (Wein-) pomace wine

Hefeaufguß חולי כ"ה ע"ב: התמד עד שלא

החמיץ וכו'.

תמד (תמיהה) תמיהה חס', 1) תמה והשתומם | to won-

der | sich wundern ב"ר מצ"ה: על אלו אתם

מתמיהין.

2) עורר תמהון | to create astonishment

Staunen erregen מנ' מ' ע"א: אינו אלא מן

המתמיהין.

תמדא, תמדא ב', תמהון, מופת, wonder

miracle | Wunder, Zeichen תרג' תה' ק"ה

ב"ז (ומופתים): ותמהיא: ב"ר פליא: תמהתהון.

תמוז דר, מין בעל חי | eine Tierart a beast

תרג' יש' ל"ד י"ד (ציוס): תמוזין.

תמונתא [תמונתא] ב', שמינית | one eighth

Achtel ירוש' שקי פ"ג מ"ז ע"ג: תמונתא.

תמוז ב', 1) חוסר טום | integrity | Fehlerlosigkeit

קיד' כ"ד ע"ב: תמית וחכרות.

2) פ"ב בעל חי שאינו מועד לנזקין | the legal

status of an animal that is still a תם | Cha-

et תם | rakter eines Tieres solange es noch

מ"ה ע"ב: ד תמות כמקומה עומדת וע' תם.

נתלש נפי, נעחק ונעקר | losge-

lassen werden מקוא' פ"ה מ"ה גל שנתלש.

תלש פעל, עי' תלש, יומא פ"ז מ"ד: חוי

מתלשים בשערו.

תלת פעל, חילק לשלשה חלקים | to divide into

three parts | in drei Teile theilen תרג' דב' י"ט

נ"י (ושלשת את נבול ארצך): והחלית ית

תחום ארעך.

2) עשה בפעם השלישית | to do a third time

zum dritten Mal tun תרג' מ"א י"ח ל"ד

(ויאמר שלש ושלשו): ויאמר תלחו ותלתו.

תלת אתפ', נעשה בפעם השלישי | to be done

a third time | zum dritten Mal wiederholt

werden תרג' יכ"ע דב' כ"ז כ"ו: ואתליתון

במישרי מואב.

תלתא ז, שליש | Drittel a third part | תרג'

מ"ב י"ב ח' (השלישית טכס): תלתא מנכון.

תלתוי שהימ, שלשים | thirty | dreißig ירוש'

כלא' פ"ט ל"ב ע"ב: תלתוי יומיא.

תלתול ז, יבלת | wart | Warze בכורי מ' ע"ב:

תלתול בעלמא.

תלתיתא שהימ, החלק השלישי | a third part

Drittel תרג' כמ' פ"ז ו' (שלישית ההון):

תלתות הינא.

תלתותא ב', שלישיה | Dreihelt sum of three

תרג' ש"א כ' י"ח (ושלשת): ותלתות יומיא.

תלתים, תלתיתוי שהימ, שלשים | thirty | dreißig

ירוש' כתי' פ"ב ל"ה ע"א: תלתיתוי וכו': שבי'

פ"ט ל"ה ע"ד: תלתים שנין.

תלתל -- תל, גל | Hügel | moond ויקר' פ"ב

אפילו דברים שאתה רואה אותה קוצין בתורה

תלתלי תלתלים הן.

תלתן ז, מין צמח | Bockshornklees | fenugrec תרג'

פ"י מ"ה חבילי תלתן.

תלתתוי שהימ, שלשים | thirty | dreißig ירוש'

כלא' פ"ט ל"ב ע"ב: ותלתתוי יומיא.

תַּמְלִי תהיט, אתמול yesterday | gestern
שיא כי כיו (גם תמול גם היום): אף תכלי אף
יובא דין.

תַּמְלִית תפסת מרובה לא תפסת.

תַּמֵּם פיעל, השלים erfüllen | to fulfil סנח' לים
עיב: כדי לתמם שני חזיונות.

תַּתְּמִים הפ', שכלל vervoll- | to make perfect
kommen נדי ליב עיב: כל התממים עצמו
הקביה מתמים עמו.

תַּתְּמִן תמיט, שם dort | there בים פיר עיב: חבן
אמרין וכו'.

תַּתְּמִנִּי שהיט, שמונה acht | eight תרג' ברי ח' ר'
(שמונה מאות): תמני מאה.

תַּתְּמִנִּי סרי שמונה עשר achtzehn | eighteen ברי
כיס עיב: תמני פרי תקון תשסרי לא תקון.

תַּתְּמִנָּא עיי תַּתְּמִנִּי. ברי ר' עיב: תמניא אפינ.

תַּתְּמִנִּיתָא גי, שמינית Achtel | one eighth פס'
קים עיב: תמנייתא קדמייתא.

תַּתְּמִנִּיסר שהיט, שמונה עשר achtzehn | eighteen
תרג' יביע ברי ייד (שמונה עשר): תמניסר.

תַּתְּמִנִּיסרָא שהיט, השמונה עשר acht | the
teent | der achtzehnte תרג' דהיא כיד סיו:
תמניסרא.

תַּתְּמִנִּיתָא גי, מין כלי זמר | a musical instrument
ein Musikinstrument תרג' תה' ייב א'
(השמינית): תמניתא.

תַּתְּמִנִּין שהיט, שמונים achtzig | eighty תרג' שמי'
די (שמונים): תמנן.

תַּתְּמִנִּכְרִי עיי תַּתְּמִנִּיסר. תרג' יביע דב' ייז ייז:
תמנכרי.

תַּתְּמִנִּת עשר שהיט, שמונה עשרה | eighteen
achtzehn תרג' ברי ייד (שמונה עשר):
תמנת עשר.

תַּתְּמִצִּית גי, מיק, עסיס Saft | Juice תוס' מכשי
גי ייב: תמצות בשר.

תַּתְּמִחִי זי, 1) קערה גדולה | a great dish, tray
große Schüssel כלי סמיז מ"א: תמחוי המזון.
2) חלוקת מזונות לעניים - charity plate, soap-
kitchen | Sammelstelle von Naturalien für die
Armenspeisung מאה פיה סיו: מי שיש לו
מזון שתי סעודות לא ימול מן התמחוי.

3) שקעורית בעול שעל צוארי הכהמה a cavity
in the yoke | Vertiefung am Joch כלי פיר
מיד: הסומך והמחגר והתמחיות וכו'.

תַּתְּמִיד - שם סכת בתלמוד name of a treatise
of the Talmud | Name eines Talmudtraktates
יובא ייד עיב: מאן תנא תמיד ר' שמעון איש
המצפת הוא.

תַּתְּמִידָא גי, תהון והשוממות | astonishment
das Staunen ילק' שמי קסיו: ותמהו תמיהה
גדולה מאד.

תַּתְּמִימוּת גי, 1) שלימות Ganzheit | completeness
כיק לים עיב: הרי הוא בתמימותו.

2) חום וישר Redlichkeit | frankness ויק' סיא:
בשעה שבא בתמימות הקביה בא עמו בתמימות.
תַּתְּמִימוּתָא כנל 2. תרג' משי ייא גי (תומת
ישרים): תמימותא דתריצי.

תַּתְּמִינָא שהיט, שמיני der achte | the eighth
תרג' ויק' כ"ב כיו (יום השמיני): יובא תמינאה.

תַּתְּמִיר עיי תַּתְּמִימוּת. בכורות מיד עיב: דתמיר וכו'.
תַּתְּמִידוֹת גיר, סמכות של בית קיבול סנורה
pillars of the framework of a lantern |
Maststützen eines Lampengestells תוס' כלי
בים ב' וי: פוקמי שיש בה בית קבול שמן וכו'.
תמירות שלה של מתכת וכו'.

תַּתְּמִכָּא זי, תַּתְּמִכָּה גי, מין צמח | corn-salad
Rapunzel פס' ס"ב סיו: ואלו ירקות שאדם יוצא
בהן ידי הובתו בפסח בחזרת וכו' ובתמכא
(בירוש': תמכה):

תַּתְּמִשָּׂא תורה מתשת כחו של אדם.

תַּתְּמִתָּא עיי תַּתְּמִתָּה. פס' לים עיב: תמכא -
תמכתא.

(2) דיבור, שנינה *Gerede, Spott* | by-word | תרג' יביע רב' כיה ליו (ולשנינה): למחלין ולתנווי.

תנז' עי' תנא, שהשיר ג' וז' קראו ותנווי.
תנוד' תנחומא.

(תנח) התניח הפ', הניח, הקיל. הניח רוחה
to set at ease | *erleichtern, befriedigen* | מנח'
ל' ליב: תנח דעתך שהתנח את דעתו.

(תנח) איתנח אפס', נאנח *to sigh | seufzen*
וחל' ביו עיב: אינגיד ואיתנח.

תנחומא, תנחומא שמות אמוראים *names of Amora'im*
Namen von Amora'im | שבת ל' עיב: שאל שאלת זו לעילא מרי תנחום דמן
נו; ביר פיא: מרי תנחומא.

תנחומא ג', אנתח *Soufzer* | sigh | תרג' תח' ו'
ז' (בא: דח'): בתנחומי.

תנ' פיי, 1) חזר ועשה *wiederholen* | to repeat | תרג' מליא יח ליד (ויאמר שנו וישנו): ואמר
תנו ותנו.

(2) לימד *lehren* | to teach | תרג' יביע רב' ליב
זי קרון במסרי אורייתא ויתנון לבון.

(3) קיבל ומסר הלכה *to report a tradition* | *traditoren* | עיר' ליו עיב: דתני אינ.

תני פל', 1) שינה *ändern* | to change | תרג' אייב יד כ' (משנה פניו): מתני קלמטורית.

(2) דיבר, סיפר *erzählen* | to tell | תרג' יביע
בר' כיב כ': ותני לות שרת.

אתנ' אפי, 1) עי' התנה, בת' ג' ע"ע איבע' לית
לאתנוי ולא אתני.

(2) לימד *lehren* | to teach | שם יז עיב: למאן
דמתני וכר.

אתנ' אפס', 1) נכפל *wieder-* | to be repeated | *holt werden* | תרג' ברי מ"א ליב (ועל השנות
תחלוס): ועל דאיתני חולמא.

(2) הוגר *erzählt werden* | to be told | תרג' ברי לוח יג (ויוגר לתמר): ואתני לחמר.

(3) הוחר *geschärft werden* | to be sharpened | תרג' יחי כ"א יד (הוחרה): אתני.

remnant, drain | *Ana-* שארית, עיקר, *gepressies, übriggebliebenes* | פיה מ"א:
דס התמצית: סוסח פיש משיה תמצית
של הסירים.

תמר טיעל, עלה וקק *stark* | to rise straight up | *aufrichten, emporsteigen*
יומא כיה עיב:
תיסור של לבנה מתמר ועולה כמקל.

תמרה ג', 1) עץ התמר ופריו *palm, date* | *Palme, Dattel* | דמי פיא מ"א: נוכלית התמרה
וכר; סוכה ליב עיב: שתי תמרת יש בגיא בן
הגם ועולה עשן כבניהם.

(2) כין פקע בצורת תמר *a fruitlike exore-*
cence on leaves | *dattelförmiger Auswuchs auf*
Blättern | מעש' פ"ב מ"ה תמרות של תלתן.

תמרתא נגיל 1. ירוש' ביצה פיה פ"ג ע"א:
תמרתא עקיטתא.

תמתיע תורה מה תהא עליה.

תנא עי' תני. חול' פיו עיב: תנא קומי דרב וכר.
תנא ד', תואר לחכמי הסנה *Tannai* | *Tan-*
nalte, Titel der Mischnaautoren | כ"כ צ"נ ע"א:
תנא קמא וכר.

תנאדא, תנאי ד', כלל הכדיבר בין שני דברים,
התחייבות שבה תלוי קיום החוזה *condition*,
stipulation | *Bedingung, Vereinbarung* | קד'
פ"ג מ"ד: כל תנאי שאינו כתנאי בני גר וכר
ראובן אינו תנאי: תרג' יביע במ' כ"ב ד"ה רהבין
חזה תנאה בנייהון.

תנאי עי' תנא, ירוש' פאה פ"ז כ' עיב: אית
תנאי תני.

תניה תניא נמי הכי.

תנה -- התנה הפ', עשה חוזה ותנאי *to make a condition* | *verabreden, eine Bedingung*
מכ' פיש מ"א: שהתנה על סח
שכתוב בתורה.

תנויא ד', 1) למוד *studium* | *study* | תעני' כ"ד
עיב: כל תנוי בגזקין הנו.

תספורת נ"י, 1) גזירת השערות | hair-cutting
das Haarschneiden מרק יד עיב: אבל אמר
בתספורת.

2) צורה מסוימת של שיער גזוז style of
Haarschnitt | hair-cutting שבת מ' עיב:
תספורת בן אלעשה.

3) סין מכפריים לנזיות ירקות gardener's
shears | Gartenschere ביצה ליד עיב: ואין
גוזזין את הירק בתספורת שלו.

תספורתא, תספורתא כנל 2. סנה' כ"ב
עיב: תספורתא יהודה; נר' נא עיב: תספורתא.

תסקופא ז', 1) עלילה Intrigue | intrigue תרג'
יח' כיד י"ב (תאנים): תסקופין.

2) גזירת הנורל Schicksal | destiny תרג' תה'
סיו' ה' (נורא עלילה): מרי תסקופין.

תעיב תבוא עליו ברכה.

תעבור 1) ז', עברה וכעס anger | Zorn תרג'
יש' מ' י"ה (כעברת ה' צבאות): בתעבור מן
קדם ה' (בחו' אחי: בתבעור).

2) ת', בעל חמה angry | zornig שם י"ג מ'
(אכזרי ועברה): אכזרי ותעבור.

תעוב ז', דברי תועבה ופיאום abomination
Abscheuliches ילק' עמוס תקמיה: לידע כמה
תעוב נעשה בתם.

תעלא, תעלה ז', שועל Schakal | jackal; fox
Fuchs כנ' מיו עיב: תעלא בעידניה סגיד
ליות: קהליר א' ג': בר קפרא הזה אמר תלת
מאה מתלין על הדין תעלה.

תענ' תענית.

תעני, תענית, תעניתא נ"י, צום fast | Fast-
tag; das Fasten יואל א' י"ד (קדשו צום):
גזר תעני: עיר' י"ה עיב: ישב בתענית: תענ'
י"ב עיב: ליתוב תעניתא לתעניתא.

תענית חלום צום שאדם מקבל על עצמו לאחר
שחלם חלום רע a fast on account of a bad
dream | Fasten zufolge eines bösen Traumes
תענ' י"ב עיב: תענית חלום.

תניא נאמר בבבליה | it is stated in a Boralitha
es steht in einer Boralitha geschrieben בר' ב'
עיב: בדתניא וכו'.

תניי עי' תנא. ירוש' קיד' פ"א נ"ם עיב: תניין אינון.
תניי עי' תנאי. ירוש' קיד' פ"א נ"ם עיב: תניי גוף.
תנן ס"ע, אֶתְנָן אפ', עשן rauchen | to smoke
תרג' שם' ב' מיו (ההר עשן): מורא תנין; יש'
ז' ד' (האורים העשנים): אוריא מתנניא.

תנן שנינו במשנה | it is stated in the Mishnah
es steht in einer Mischna geschrieben
ב' עיב: תנן תנא.

תנן, תננא ז', 1) עשן Rauch | smoke תרג'
בר' מיו י"ז (תנור עשן): הנור דתנן (יביע שם:
מסיק תננא).

2) ריח רע übler Geruch | stench תרג' יש'
לד' ב' (באשם): תננהון.

תנצביה תהי נמשו צרורה בצרור החיים.

תספר ז', אוצר store | Schatz ירוש' פ"ט י"ג
עיד: העמידו קומים על תספרות שלו.

תספרא: ותספרא תנע בעצמך, וכי יעלה על
הדעת לומר כך is this logic? how can one
understand this? | wie ist dies denkbar?
ביק ליב עיב: ותספרא וכו'.

תסנור, תסנורתא עי' תספרא. ביד ספיג:
שחיה סנורו תסנוריות של אביו: שם פמיג:
בגין תסנורתא תסרים.

תסיל, תסילא ז', מין יונה a species of
doves | eine Taubenart חול' מ"ב עיב: תסיל
ספול משום תורין: תרג' יביע בר' מיו מ' (תור):
תסילא בר יון.

תסיקה נ", רתחה עצמית של יין וברוכה fer-
mentation | Gärung עיב: וכמה תסימהו
שלשה ימים.

תסם פערי, 1) רתח היין רתחה עצמית fer-
ment | gären עיב: יין תסם וכו'.

2) זנק to spurt | spritzen, spritzen שחשיר
ג' ז' נתן אצבע על הצור והתחילה תוספת אש.

to recover | *genesen* | אתקם אתמי, חנריא
 בים פיו עינא בעא רחמי ואחפת.
 תפסח ד, דבר הנפוח | *something blown up*
Aufgedunsenes | ירוש' תרי פ"ב מ"א ע"ד: דרך
 חתמה לצמוק ואין דרך הצבק לחפות.
 תפסח נפיש לשון קללה | *an imprecation*
despair come upon...! | *eine Verwünschung*
(Verzweiflung komme über...!) | כת' קיה ע"ב:
 חסח נפשמ של מקבלי שוחר.
 תפלי פיי, (1) רקק | *spucken* | *to spit* | נרה מיכ עינא
 כולכו ברוקא דגא תפיתג.
 (2) שפת את הקדרה | *to set on for cooking*
einen Topf auf den Herd setzen | תרג' מליב
 ד' ל"ח (שפות חסיר): תמי דורא.
 תפלי גי, בירה | *Herd* | *hearth* | ברי לים עינא: כי תפלי.
 תפלידה תי, תולה | *krank* | *sick* | שבת י"ב ע"ב:
 לשילוי בתפיתה.
 תפלידה עי תפלי וק"ר פל"ד: צפה בנתחא קידוח
 על תפיתה.
 תפיל עי תפיל 2. ירוש' שבי' פיו ליו ע"ב: יצאה
 אלינתין שאינא אלא לתפילין.
 תפילא עי תפילין. תרג' יביע דבי י"א י"ח:
 כתיבין על תפילא וכו'.
 תפילסדה גי, (1) אחיזה | *das Greifen*
seizing, grasp | מיד עינא: כרי תפילת יד.
 (2) עי תפילסדה 1. שם קיו ע"ב: כעין תפילת אחת.
 תפילדה גי, חיבור עי חוש ומחט | *seam, stitch*
Naht, Stich | שכת פייג מיכ: חתופר שתי תפירות.
 תפילסדה עי תפילסדה. ירוש' עי פ"ב מ"ב ע"א:
 מפני שיש בה תפילת יד אדם.
 תפילת ד, מפיל, כיסוי | *carpet* | *Teppeck, Decke*
 כלי פכין מיג: תפילת של חסור.
 תפל פיי, (1) מח ומרה | *bestreichen* | *to paste*
 צוק' פסי' תי י"ז ואין תופלין אותן בורפיה.
 (2) וציא לעו | *able Nachrede* | *to alander*
führen | כפרי דבי' א"ז: דברי תפלות שתפל
 על חמין.

תענית יחיד צום פרמי שיחיד קיכל על עצמו
 בתורת נדבה, *ein Fasten* | *a private fast-day*
das sich ein Einzelner freiwillig auferlegt
 תעני י"ב ע"ב: תענית יחיד.
 תענית ציבור צום פומכי המוסל על הכל *publie*
fast | *öffentlicher (obligator) Fasttag* | תעני
 י"א ע"ב: תענית ציבור.
 תער פיעל, ביער ונירה | *in Auf-*
regung versetzen | סדר' תח' ס' ח"ז יין הוא
 סתער את העולם וכו'.
 תער פיעל, עורר | *aufwecken* | *to waken* | ירוש'
 ביצה פ"ח מ"ב ע"א: אול בעי סתערתא.
 תערובת גי, בלילה ומוזגה | *Mischung* | *mixture*
 חולי' י' ע"א: תערובת דמאי.
 תפארות עי תפירות. תומ' צוק' כלי' ב"ב ג' א"ז:
 כל שיש לו תפירות יש לו תפירות וחקר וכו'.
 תפארתה שם אשה | *Frauen-* | *a woman's name*
name | ניש' מ"ב ע"ב: תפארת דחור קרו לה תפארת
 אול סהדי כתוב תפארת.
 תפוח - גל, גבשושית | *Haufen* | *pile* | חולי' צ'
 ע"ב: תפוח היה באמצע המזבח.
 תפוח תי, (1) צכה ונפוח | *geschwollen* | *swollen*
gedunsen | ירוש' נרה פ"ג ג' ע"ד: ראשו תפוח.
 (2) נרקב | *verfault* | *spotted* | שכת קביח ע"ב:
 כשר תפוח.
 תפוח עי תפית. עירי' כ"ד ע"א: תפוח וכו'
 תפוח.
 תפוח גי, (1) קנין | *Besitz* | *possession* | תומ'
 תרי' ג' י"ז: כל בית תפוחות תפוח אחת.
 (2) עי תפוחה. ב"ב ק"א ע"ב: חתנא סת
 מושכב כדרכו נושלו וזה תפוחתו.
 תפוחה כניל 1. ירוש' תרי' פ"ב מ"א ע"ב: שהיה
 כלכו לעשות תפוחה אחת.
 תפוח פיעל, נעשה נפוח, צכה - אה | *to swell*
schwellen | כמיר פ"ט: חסח צוארת.
 תפוח פיעל, חכה ונקש | *klopfen* | *to slap* | ירוש'
 עי' פ"ד מ"י: שהיה מתפח עי' תפוחית.

(2) חל *to take effect* | *Wirkung haben* |
יג עיבו אין קרושין תוססין ביבמת.

(3) בא במענה, נזף *to blame* | *tadeln* |
בר' פיו יא עיב: והנוקדינן תוססין אותו על כד.

(תפסם נפ', 1) נאסר עיי הממשלה | *to be arrested* |
verhaftet werden עיי יז עיא: בשנתפס ר'
אליעזר למוינות.

(2) היה אחראי *to be made responsible* | *ver-*
antwortlich gemacht werden | ב'ב פיו עיב:
אין אדם נתפס על צערו.

תתפס חסי, עיי תפסם. תמורה ב' עיא: הכל
מתפסין בתמורה.

תפקיד (ז', 1) פקודה *command* | *Befehl* |
פיא שאינן יכולין לעמוד בתפקידיו.

(2) הדרוגות *Begattung* | *copulation* | ב'ר פיינ:
במה מבקשת תפקידה.

תפקידתא ב', כניל 1. תרג' דב' י' א' (חזקת)
'המצוה' והא תפקידתא.

תפסר (ז', 1) חיבור עיי חוס ומחם *Naht* | *seam* | מני
ליה עיא: מקום התפר.

תפשיחא (ז', 1) פצול *stripping* | *Abepaltung* |
ביב ניד עיא: אכלה דיקלא בתפשיחא.

תפשיטא (ז', 1) דבר ודאי, *certainly* | *Bestimmtes* |
Sicheres ירוש' חלה פ'ג ניש עיב: אין תפשיטא
לך וכו'.

תפתיהא (ז', 1) שדה בעל חריצים | *broken ground* |
risaliger Boden ביב ליו עיא: תפתיהא לא חזי
חזקה.

תיק תנא קמא.

תקולא (ז', 1) מוקש *snare* | *Falle* | קה' פ'
יב (האחזות בפח): דמתאחרין בתקולא.

תקון (ז', 1) סדר *arrangement* | *Ordnung* | פוכה
גיא עיא ועיב: ומתקנין שם תקן גדול.

(2) המנה והשברה *emendation* | *Verbesserung* |
rang ב'ר פמ"פ: תקון סופרים הוא זה.

(תפל) אתפל אחסי, כניל 2. תרג' דב' א' אי:
במאדן איתפללו על מנא.

תפל - עיי תפלחת. תופי צוקי מומה ו' ח'ג אי:
אפשר לעמוד על תפלו.

תפלא ב', מבלא, קרש *board* | *Brett* | עירי ניג:
עיב: תפלא הוחל לי.

תפלה - עיי תפליין. מניי פיד מיה העושה
תפלתו עגולה מכנה ואין בה מצוה.

תפלת שוא בקשה לאלהים על שעבר | *a prayer*
concerning a thing which cannot be
changed | *Gebet um etwas Unabänderliches* |
בר' פיש מיג: הצועק לשעבר חרי זו תפלת שוא
כיצד היתה אשתו מעוברת ואמר יהי רצון שתלד
אשתי וזכר הרי זו תפלת שוא.

תפלוגתא ב', מחלוקת | *difference of opinion* |
Meinungsverschiedenheit | ירוש' שבי' פיא ליג:
עיב: תפלוגתא דר'ש ורבנן.

תפלחת ב', דברי הכל ומיצות *trivialness* |
Albernheit, Frivolität | שמי'ר פיה:
נשיקות של תפלות.

תפליין ב', מוספות שמיחיים בשעת התפלה על
הראש ועל היד השמאלית | *phylacteries, Tefillin* |
Phylakterien, Tefillin | מני ליה עיא: תפליין
מרובעות הלכה למשה מסיני.

תפליית שם מקום *name of a place* | *Ortname* |
תוס' צוקי שבי' ד' יא: תחום ארץ ישראל וכו'
תפליית וכו'.

תפנוק (ז', 1) הענוה ושעשוע *enjoyment* | *Ver-*
gnügen | ירוש' חעני פיא פיד עיב: אינן
מתנוות עצמן בתפנוקין.

תפנים שם מקום *name of a place* | *Ortname* |
ירוש' שבי' פיו מיד עיג: תחום ארץ ישראל וכו'
תפנים וכו'.

(תפסם פיי, 1) תחיק ואחו *to seize, to take hold* |
ergreifen, Besitz ergreifen | מ' כתי פיד עיב:
התופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים לא קנת.

תְּקַעְתָּ אִפֹּס, (1) כְּנִיל 1. יְרוּשִׁי שְׁבִי מִיד לִיה עִיג: מתקל נושיא.

(2) הכשיל *stracheln* | to cause to stumble
lassen תרג' איכה א' ייד: אתקל הילי.

(3) מיקל מאבנים *ent-* | to remove obstacles
stelen תרג' ב"ב נ"ד ע"א: האני מאן דאתקיל תיקלא.

תְּקַלְתָּ, אֶתְתַּקַּל אַחֲסָא, (1) נשקל | *gewogen werden* to be weighed
gewogen werden תרג' איוב כ"ה ט"ו (ולא ישקל כסף מחירה): ולא יתקל סימא פרוגה.

(2) נכשל *stracheln* | to stumble תרג' משי' ר' ים (במה יכשלו): במנא מתתקלין.

תְּקַלָּא (ד', 1) שקל | *Shkel, a weight and a coin*
Schekel (Gewicht und Münze) ט"ו מ"ה: תקלין הדחין.

(2) מכשול ומוקש *stumbling* | *das stracheln, Versehen* על מה דעברין תקלא.

תְּקַלְתָּ, תְּקַלְתָּא כְּנִיל 2, ברי פ"ד מ"ב: שלא תארע תקלה על ידיו תרג' ישי' ג' י"א (ולמעצבה תשכבון): ולתקלותבון תתובן.

תְּקַן -- **תְּתַקֵּין חֲסִי**, (1) חכין | *to prepare, to fit*
vorberetten אבות פ"ד מ"ו: התקן עצמך בפרודור כדי שתכנס לברקלין.

(2) קבע *verordnen* | *to ordain* ברי פ"ס מ"ה: והתקיננו שיהא אדם שואל את שלום חבירו בשם.
תְּתַקֵּן חֲסִי, הוֹשֵׁב הוֹשֵׁבָה *ber-* | *to be improved*
bessert werden קהיר א' מ"ה יכול להתקן.

תְּתַקֵּן, תְּתַקֵּן תִּנְיָא (ג', 1) סגולה, תרופה | *remedy*
Mittel, Abhilfe חג' ט"ו ע"א: כלי זהב וכלי זכוכית אף על פי שנושברו יש להם תקנה; מגי' ע"א: מאי תקנתי.

(2) כלל, חק, קביעות *Verordnung* | *ordinance*
ביק קפ"ו ע"א: מסגי תקנת השוק; מגי' ב' ע"א: אתו רבנן ועקרו תקנתא דתקינן.

תְּתַקֵּעַ -- **הִכָּה** (*mit der flachen Hand*) | *to slap*
schlagen מ"ה מ"ה התוקע לחבירו נותן לו סלע.

תְּתַקֵּעַ נִפְיָא, נחב ונכנס, נשקע | *to be inserted, hineingesetzt werden*
to be placed תעני' ביד ע"א: אוי לו לדור שנחקע בכי.

תְּתַקֵּעַ ד', תוקע בשופר | *Shofar | Schofarbläser* ר"ה ל' ע"א: מקל תקועיא.

תְּתַקֵּף ד', חזק ועוז | *Kraft* strength, power
Macht תרג' שם' י"ג מ"ו (בחזק יד): בתקופ ידא.

תְּתַקֵּן ד', משקוף | *Oberschwelle* lintel תרג' יב"ע
דב' ו' מ' (מוזות): לקבל תקי.

תְּתַקֵּן תי', 1 חזק | *firm | fest* תרג' משי' כ"ד ג'
(וכתבונה יתבונן): וכביוגא תקין.

(2) טוב וישר | *gut, recht* right, good תרג'
שם' י"ה י"ז (לא טוב הדבר): לא תקין פתגמא.

תְּתַקֵּעַ ג', 1 פעולת התוקע בשופר | *blowing the Shofar* | *das Schofarblasen*
תקיעת ראש השנה ויובל.

(2) אחד מן הקולות של השופר. קול ממועד
a succession of connected sounds | *lang an-*
haltender Posunenstoß שם ליד ע"א: אתקין
ר' אבהו בקיסרי תקיעה שלשה שברים תרועה
ותקיעה וכו'.

תְּתַקֵּעַתָּא כְּנִיל 1, תרג' תהי קינ ג' (בתקע
שופר): בתקיעותא דשופרא.

תְּתַקֵּעַתָּא, תְּתַקֵּעַתָּה ג', 1 כני לראש השנה,
יום תקיעת שופר | *the New Year's day* | *das Neujahrsfest*
ירוש' סוכה פ"ד נ"ד ע"ב: דלא
תעברון תקיעתא בשבתא.

(2) הסלת שופרות במוסף לראש השנה *a section*
of the Musaf of the New Year's Day | *ein*
Gebet im Musaf zum Neujahrsfest ויקר
סכ"ש: בתקיעתה דרב וכו'.

תְּתַקֵּל תנאי קודם למעשה.
(תקל) נתקל נפ', התקיל חס', נכשל | *stracheln*
ble | *to be* ביק פ"ג מ"א: ונתקל הראשון
ונפל; פסיקד פטירה מחקלת.

תְּתַקֵּל פַּעוּיָא, (1) שקל | *wägen* to weigh תרג' אס'
ד' (לשקול): למתקל.

(2) נכשל | *stracheln* to stumble תרג' חושע
ד' ה' (וכשלת): וחתקלה.

תִּרְבָּה, תִּרְבָּא ז', חלב *Talg* (forbidden) fat | תרג' זיק' ר' חי (החלב): תרב תורא; בכורות ל' עינא תרבא דאממא.

תִּרְבוּם עי'. תִּרְבוּם. כלי פכיד מיה: שלשה תרבוּסין חן של ספרין וכו'.

תִּרְבוּת -- גירול יחינוך | *education, rearing* | *Zucht, Zählung* כ"ק מ"ז עיב: ארי תרבות.

תִּרְבִּיץ, תִּרְבִּיצָא, תִּרְבִּיץ ז', חצר | *court* | *Hof* מויק ר' עיב: האי תרביצא שרי לתרבוּצ: ב"ב צ"ח עיב: תרבץ אפרני.

תִּרְבִּיץ (2) בית חמדרש *collegium (hall) | talmudische Akademie* ילק' מליב וליא: וירדו לבבל ועשו תרביץ לתורה: מנ' פ"ב עיב: וכתרביצא אמור וכו': תנח' תור' מ': תרבץ לתורה.

תִּרְבִּץ פ"י, ריכץ את הקרקע במים | *to sprinkle* | *besprengen* מויק ר' עיב: שרי לתרבוּצ.

תִּרְבִּיצָא ז', עי' תִּרְבִּיץ 1. ב"ב מ"ז ע"א: סר סבר תרכצא משמע.

תִּרְבִּיקָנָה שם מקום *name of a place | Ortananie* ב"ר פס"ז עד מקום וכו' ואיזו זו תרביקנה. תרג' תרגום.

(תרג) תִּרְגִּינ פ"י, תאכיל אחרונים *to give oranges to eat | mit Orangen füttern* מעש' פ"ב נ' עיב: התרינו לברמינ.

(תרג) אֶתְרַג אפי', עשה את הדבר מבהיק *to make bright | glänzen lassen* עיר' נ"ג עיב: אתרינו לפחמינ.

תרג' יב"ע תרגום יותנן בן עוזיאל.
תרג' ירוש' תרגום ירושלמי.

תִּרְגוּם, תִּרְגוּמָא ז', העתקה מלשון ללשון, ביחוד העתקת המקרא לארמית *Targum, the Aramaic translation of the Bible | Targum, die aramäische Übersetzung der Bibel* מנ' ג' עיב: תרגום של תורה אונקלוס הגר אמרו: שם: תרגומא דהאי קרא.

תִּרְגִּימָא ז', ממתיקים *dessert, sweets | Süßig- kellen, Nachtlisch* ר"י: מיני תרגימא.

תִּתְקִיעַ חפ"י, גרם תקיעת שופר | *to cause to blow* | *das Schofarblasen veranlassen* ר"ה מ"ד מ"ז: חשני מתקיע.

תִּתְקַף פערי, 1) היה חזק *to be strong | stark* | *sein* תרג' שמי' א' כ' (ויעצמו מאד): ותקיפו לאחר.

2) התגבר *to rest heavily upon | schwer lasten* | תרג' בר' מ"ז כ' (חזק עליהם חרעב): תקיף עליהן כפנא.

3) החמיץ *to get sour, sauer werden* | ג"מ פ"ג עיב: ובני לך ארבע מאה דני חמרא ותקיפו להו.

תִּתְקַף פעל, 1) התגבר *to overpower | überwältigen* | חג' מ"ז עיב: תקפיה ועייליה לבי מדרשא.

2) חיזק *to strengthen | kräftigen* | תרג' שופ' מ"ז כ"ה (וחזקני): תקפני.

אֶתְקַף אפי', 1) החזיק, אחז *to seize | ergreifen* | תרג' שם' מ' ב' (מהזיק במ): מתקיף בהון.

2) חיזק *to strengthen | stärken* | תרג' יר' ה' ג' (חזקו פניהם מסלע): אתקיפו אפיהון מטינרא.

3) חקשה קושיא *to raise an objection | einwenden* | חולמיג עיב: מתקיף לה.

תִּתְקַרָה גי, קירוי, כמו הבית *joists, ceiling | Ge- bälk, Decke* מוכה פ"א מ"ז: תקרה שאין עליה מעזיבה.

תִּתְקַרְבָת, תִּתְקַרְבָתָא גי, מחנה *gift | Ge- schenk* חול' ציד עיב: ולא ירבה לו בתקרבות: תרג' בראש' ל"ב י"ד (מנהח לעשו): תקרובתא לעשו.

תִּתְקַשִּׁימ עי' תִּתְקַשִּׁימ. ירוש' כתי' פ"ז ל' ע"ה: תקשימין לעשותן דינר וכו' דינר לעשותי תקשימין.

תִּר' תרומה.

תִּר תנו רבנן.

תִּרְא ז', שור *Ochse | Ox* | תרג' אפי' ה' יר': תרא דנחשא.

תַּרְוָעִיָּא ת', שוער porter | Pfortner ב"ר פּוֹרְטֵר
חרועיא ריפא.

(תרו) תַּרְוָה נמ', נכחל to be seized with a
panic | vom Schreck ergriffen werden תנח' תרוסה
פיה ונתרוין בתוך אחליהם.

תַּרְוָה ת', חלה בשלשול to have diarrhoea,
to commit a nuisance | Durchfall haben.
sich besudeln ביק מיו עיבז אכל חמין
והתרו ומה.

תַּרְחָה קעל, חשונה, סיכב - zurück-
halten גיט' פיה עיבז תרוחיה גכיה.

אַתְרָה אַתְר', המתין | warten to wait שבת קליר
עיא: ליתרו ליה עד דאובלע ביה דמא
וליכה ליה.

תַּרְטִימָר עי' פֶּרְטִימָר. מנה עי' עיבז תרטימר
חצי מנה.

תַּרְטִיר עי' תַּיֶּאֱסֶרֶן. רות רבה א' ח'
תרטייראות.

תַּרְי' פיי, שרה במים | steepelnweichen to soak,
גיט' כיו עיבז היכא דתרו כיתנא.

אַתְרִי אַתְר', חזרה וחזיר warnen | forewarn
מנה' פ' עיא: ראצרו ביה מלקות.

אַתְרִי אַתְר', נשרה | elageweicht to be soaked
werden תר' יכיע כמ' ו' ג' (משרת ענבים):
ראצרו ביה עיכבי.

תַּרְי' שחם, שנים | zwei | two ביב ליד עיבז דסנזו
עלה בי תרי.

תַּרְיָאָקָה גי', רפואה. תרופה | Heil-
mittel שהשר ר' הי' ועשו אותן תריאקה ובהן
היו מרפאין.

תַּרְיָד עי' תַּרְד. ירוש' כלא' פא כיו
עיא תריד.

תַּרְי' שחם, שנים | zwei | two ירוש' דם' פיה
כיה ע'ה חד מן התרי.

תַּרְיָבִיתָא גי', כעס וזעם | Zorn | anger תר' תה'
עיא סים (וכזעם): וכתריכותא.

תַּרְגֻּמָּא עי' תַּרְגֻּמָּא. ירוש' חלה פיד' מ' עיא
תַּרְגֻּמָּא

תַּרְד וי, מין ירק Mangold | a species of beet
תוס' כלא' מ' יא: חמין מרכיבין וכו' ולא תרד
על גבי ירבה סמני שירק בירק.

תַּרְדָּא ת', משוגע | Verrückter | madman ביט' כי
עיבז אמר ליה תרדא.

תַּרְדִּיּוֹן שם עיש | männlicher Name עי' יח עיא: ר' תנינא בן תרדיון.

(תרד) תַּרְדָּה חס', חוזר והעיד | forewarn to
warnen סנה' פיה מיא תריתם בו וכו'.

תַּרְבֵּתָז וי, מין ירק | a variety of cabbage
eine Kohlarb פיא מ'גז הכרוב והתרובתז.

תַּרְוָגָא עי' אַתְרוֹגָא. תרג' יכיע חק' ביג מ'
תרגין וחלכין.

תַּרְוָגִיקָא עי' תַּרְנִיקָא. ירוש' פס' פיי ליו עיבז
תַּרְוָגִיקָא

תַּרְנוֹד וי, כף | spoon | Löffel כל' פיו מ'יבז
תרוד גדול של רופאים.

תַּרְנוֹם עי' פֶּרְנוֹם. כבורי מיד עיא: עיני תרומות;
מכ' בשלח א': לא היו תרומות וכו'.

תַּרְנוֹר שחם, שנים | zwei | two ביק מ'עיבז מילתא
דשווא לתריוכו.

תַּרְנוֹקָה -- (1) ביעור | removal | das Wegräumen
יוסא כ' עיא תרומת הדשן.

(2) מבחר | choice | Auswahl גיט' מיו עיא: מירותי
תרומות בתרומות מרותי של ר' עקיבא.

תַּרְוָגָא עי' אַתְרוֹגָא. ירוש' גיט' פיו מיד עיבז
כחא תרונגיא הוון וכו'.

תַּרְוָקָה וי, בית קיבול למחנה | a casing of
Behälter für den Zirkel | compasses כל'
פסיו מיד חיק המכתב והרונק.

תַּרְוָעָה -- אחד מקולות השופר, שלשה צלילים
תכופים | tremolo of the Shofar | tremule-
render Possamentstoss ריה מיד סים: שער
תרועה בשלוש יכבות.

אָנְדֶרְז אַנְזײַ (1) גורש *to be driven away* | *vertrieben werden* (גורשו
ממצרים): איתרכו מן מצרים.

(2) נתקלל *to be cursed* | *verflucht werden* |
תרנ' יש' מיה כ' (יקולל): יתרך.

תִּרְבֹּנְתָא נ', מפלה *fall, ruin* | *Verderben* |
מש' כיו כיה (מרוחת): תרנונתא.

תִּרְבֹּם ד', במים *stand* | *Untersatz* |
פ'א ב' עיר: תרכוס שהוא עומד ברשות הרבים.

תִּרְם פ'י, (1) ביער *to remove* | *wegräumen* |
פ'כ מ'כ: התקינו שלא יהיו תורמין את המזבח
אלא בפיים.

(2) הרים תרומה *o separate the priestly gift* |
die Hebe entrichten | תר' פ'א מ'אז חמשה
לא יתרומו ואם תרמו תרומתם תרומה.

תרמוסרה עיי תרמסר. ירושי ברי פ'כ ד' עיג:
עד יעקב תרמוסרה.

תִּרְמִיל תִּרְמִילָא ד', שק עור *leather bag* |
Ledersack | שבת ל'א ע'א: שבא במקלו
ובתרמילה תרנ' רח' ב' יח (ותוצא): ואפקת
מן תרמילא.

תִּרְמִל פ'י, תוציא תרמילים (של קטניות
וכרומה) *to form pods* | *Schoten bekommen* |
שנ' פ'כ כיה: אפונין תרמילונין משתרמלו וכו'.

תִּרְנָגָא עיי אַתְרֵלֵג. ירוש' גיט' פ'כ מ'ד ע'כ:
יתב תרנגא סתנה ברית.

תִּרְנָגֹל תִּרְנָגֹלָא ד', שכו *cock* | *Hahn* |
עיו יד ע'א: מוכר הוא לו תרנגול לבן; יומא
כ' ע'כ: קריאת הגבר - קרא תרנגולא.

תִּרְנָגֹלֵת תִּרְנָגֹלֵתָא נ', נקבת תרנגול
hen | *Huhn* | שבת פ'ז ע'כ: תרנגולת שקרתה
גברית: ויקר פכיה בעריבא צווחין לתרנגולתא

תַּרְנוּגְלָא

תַּרְנוּגְלָא תַּרְנוּגְלָא שם מקום *name of a place* | *Orisname* |
ילקי דכ' תתעיד: תרנוגלא
וכו דקישורי: פפרי דכ' כ'א: תרנוגלא
עילאה קיסרי.

תַּרְיָן שחיט. שנים *two* | תרנ' ברי א' פ'ז
(שני תמאורות): תרין בהוריא.

תַּרְיָם ד', (1) שלם ומנן *shield* | *Schild* |
אבות פ'ד מ'א: כהרים כפני הפורענות.

(2) חלת מתקפלת שלפני חנות וחלקן וכרומה
shelter | *Laden, Schalter* | כ'צה י'א ע'כ: תריסר
חנויות.

תַּרְיָסָא כניל 1. תרנ' שיא י'ז מ'א (נשא חצנת):
נמיל תריסא.

תַּרְיָסִית נ', שרוך נעל *shoe-lace* | *Schuh-*
riemen | יב' ק'ב ע'כ: הוא של עור ותריסיותיו
של שיער.

תַּרְיָסָר שהיט. שנים עשר *twelve* | *zwölf* |
תרנ' יב' כ' (שנים עשר נשיאים): תריסר
רכובין.

תַּרְיָסָרָא שהיט. חשנים עשרה *twelfth* | *der*
zwölffe | תרנ' דהיא כ'ד י'כ: תריסראת.

תַּרְיָסָרִי עיי תַּרְיָסָר. תרנ' יב' כ' כיה ח':
תריסרי גיסיק.

תַּרְיָעָה ד', פרץ *breach* | *Bruch, Durchbruch* |
ירוש' פ'א פ'א פ'ז ע'כ: וסויגין מייגא ותרעין
תריעה.

תַּרְיָן ת', ישר *straight* | *gerade* | תרנ' תה' מ'ה ד'
(שבט מישור): חומרא תריצא.

תַּרְיָצִית, תַּרְיָצוֹת תהיט. ישר *straightly* |
gerade | תרנ' מ'ש' כ'ג ל'א (במישרים): תריצאית;
שם פ'ז כ'א (ישר לכת): תריצות טחלק.

תַּרְיָצוֹתָא תַּרְיָצוֹתָא נ', צדק ויושר *up-*
rightness | *Redlichkeit* | תרנ' מ'ש' א' ג'
(ומישרים): דינא ותריצותא; תה' מ' ט' (בצדק):
בתריצתא.

תַּרְדֵּךְ פעל, (1) גירש *to drive out, to divorce* |
vertreiben; sich scheiden lassen | כ'ד פ'י:
אתא וכו' ותרכיה; גיט' מ'ה ע'כ: תרכות.
(2) קלל *to curse* | *fluchen* | תרנ' כ'ס' כ'ג ד'
(ועסה ישראל): תריך לי ישראל.

to decay | verderben, verfallen (2) התקלקל
 ירוש' ב'ק פ'ה ה' ע'א: בשותריפו מחמת אוירו.
 תַּרְקָה פִּיעַ, כְּנִיל 1. ירוש' שִׁק' פִּיו נ' ע'א: מִדָּן
 עליה ותורף.
 תַּרְקָה ע'י תַּרְקָה. ירוש' ג'י' פ'ה פִּיו ע'ב: לא
 הספיק לכתוב תרפו.
 תַּרְפּוּת נ' ירד של עכונים | a heathen fair
 heidnischer Jahrmarkt ע'י פִּיו מִיגז תהולכין
 לתרפות וכו'.
 תַּרְפִּיד, נ' תַּרְפִּיז | רפואה ותרופה medicine
 Hellmittel ירוש' שִׁק' פִּיו נ' ע'א: תרפיה וכו';
 שחשד ר' יבז לתרפיון וכו'.
 תַּרְפֶּס (תַּרְפֶּס) תַּרְפֶּס התפס, מִפֶּס | to climb | klettern
 ירוש' ע'יר פ'ה כ'ב ע'ד: מִתַּרְפֶּס ועולה
 מתרפס ויורד.
 תַּרְיָן פִּי, יִשֶׁר | to level | gerade machen תרגי
 מִשִּׁי נ' ו' (והוא יִשֶׁר אורחתיך): והוא
 תריץ שכלך.
 תַּרְיָן פִּעַל, 1) כְּנִיל. תרגי תהי ניה פִּיו (נמתיק
 מור): בתריץ רוא.
 2) יִשֶׁב את הסתירה | to harmonize | zurecht-
 legen ג'י' ר' ע'ב: רבה מתריץ למעמיה.
 אַתְרִיץ אַתְרִיץ, 1) נתישר ונזדקק | to straighten
 oneself, to sit up | sich aufrichten כ'י ע'ב:
 מתריץ תרוצי.
 2) נתישב ונסתדר | to be harmonized | zu-
 rechtgelegt werden כ'ב קיע ע'א: מתגיתא
 לא מתרצא אלא וכו'.
 תַּרְקָב, תַּרְקָבָא ד', מִדַּת הַיָּבֵשׁ | a dry measure
 ein Trockenmaß תמיד פ'ה מִדָּה והכף דומה
 לתרקב גדול: קיר י"א ע'א: תרקבא דרינרי.
 תַּרְקוּשׁ ע'י תַּרְפּוּס. תוס' שבת י"ד (פ'ו) ב'
 תרקוש שנשבר וכו'.
 תַּרְקִיעַ, תַּרְקִיעַ ד', מתכת רקועה | beaten
 metal, foil | Folie (metallisches Blatt) ירוש'
 כ'י פ'א ב' ע'גז תרקיע מלמד שעשוין כפס:
 ילקי כ'י ימ: תרקיא.

(תַּרְם) תַּרְמִים הַפִּי, 1) הִגָּן | to protect
 schützen ירוש' שבת פ'ה ד' ע'ב: מתרים
 כנגד חיה.
 2) פָּעַן, התווכח | streiten to debate ירוש'
 יב' פ'פז פִּיו ע'ד: שהיו מתריסין כנגד וכו'.
 תַּרְסִית ע'י תַּרְסִית, שבת ט' ע'ב: ואחת
 בתרסיוחיו.
 (תַּרַע) תַּרַע הַפִּי, תַּקַע בשופר בעת צרה
 to sound alarm | Alarm blasen תענ' פִּיג
 מִיז על אלו מתריעין בשבת.
 תַּרַע פִּי, תַּרַע פִּעַל, פָּרַץ ושיבר | to shatter
 zerschmettern תרג' שופ' ו' ל' (נתק את מזבח
 הבעל): תרע ית איגורא דבעלא.
 אַתְרַע, אַתְרַע | to be shattered | zerschmettert
 werden תרג' שופ' ו' כ'ה (נותק מזבח הבעל):
 מיתרע איגורא דבעלא: מִשִּׁי כ'ס י"ה (יפרע
 עם): כחתרא עמא.
 תַּרַע, תַּרַעָא ד', 1) שַׁעַר | Tor gate תרג'
 שִׁמִּי לִיב כ'ז (משער לשער): מתרע לתרע:
 ויקד פִּיא: תרעא פתיחא.
 2) מִקָּח, מחיר | market price | Preis כ'ס ע'ד
 ע'ב: תרעא זולא.
 תַּרְעָה ע'י תַּרְעָה, ירוש' שבועי פ'ב ל'ג ע'גז
 מייגין מייגין ותריעין תרעה.
 תַּרְעוּמָת נ' רונז | das taking a th. amies
 Übelnehmen כ'ס פִּיו מִיא: אין להם וכו' אלא
 תרעומת.
 תַּרְעִיתָא נ' תחבולה ומזמה | das plan
 תרג' מִשִּׁי ל'ה פִּיו (זממה): ואתחשיבת בתרעיתא.
 תַּרְעֵם פִּי, גִּירָה | auf- to make rebellious
 reizen פסיקיד פִּסיגז את מתרעבת אותה עלי.
 תַּרְעֶתָא נ' פָּרַץ | Durchbruch breach תרג' יח'
 כ'ב ל' (בפרץ): בתרעתא.
 (תַּרַף) תַּרְיָף הַפִּי, 1) רִיבָךְ | to make soft
 weich machen תוס' צוקי שבי' א' ח': לא
 יקנה שרף בעיקר מפני שמתריפו.

תְּשִׁיחֻרְתָּ גי' שדרה *Behörde* | authority אבות
פיג מיב: נוח לתשחורת.

תְּשִׁיחֻרְתָּה שחיים, התשעה עשר *the nineteenth*
der neunzehnte תרג' דהיא כי' טיו:
תשימראת.

תְּשִׁיחֻרְתָּ עי' תש, ירוש' כר' פיה פ' עיר: כד
הזה תשיש.

תְּשִׁיחֻרְתָּ גי' חולשה *Schwäche* | weakness
קהליר יי: בנבורתו ולא בתשישותו.

תְּשִׁיחֻרְתָּ תשלומא זי' (1) פרען גמול, *payment*
Zahlung, Vergeltung | retribution ב'ק פיא
מיא: תשלומי נוק; תרג' שיב ייט ל'ז: תשלומא.
(2) מלואים *Ergänzung* | complement ירוש'
עיר' פ'כ כי' עיב: ממלסלין בשני תשלום לראשון.
תְּשִׁיחֻרְתָּ גי' התחייבות לשלם *Liability to pay*
Zahlungsverpflichtung ירוש' יי' פסי' ייד עיר:
הוא בותב לו תשלמחא מן נכמי.

תְּשִׁיחֻרְתָּ זי' תשמישא, תשמישתא גי'
(1) הפקת תועלת והנאה מן הנלי *Be-nutzung*
שנת ח' עיא: תשמיש עיי הדחק לא
שמיא תשמיש; כיב טיא עיב: הרא
תשמישתא היא.
(2) כבשיר *Gebrauchsgegenstand* | utensil כגי'
כיו עיב: תשמיש קדושא הוא ואמיר.
(3) עיי תשמיש המפסה, בכורות ח' עיא:
כל שתשמישו ביום מוליד ביום; תרג' יביע ויק'
ייח ר: בתשמישתא.

תְּשִׁיחֻרְתָּ המפסה, תשמיש ערסא תודונות
איש ואשה *Beischlaf* | coition יומא מיה מיא:
יום הכפורים אמור באכילה וכו' ובתשמיש
המפסה; תרג' יביע ויק' פיו כיב: ותשמיש ערסא.
תְּשִׁיחֻרְתָּ תשניק זי' חניקה *Er-suffocation*
stickung ירוש' בר' פ'ד זי' עיב: שהם כתיים
בתשניק; כי' פליה בתשניק.

תְּשִׁיחֻרְתָּ שחיים, תשעה עשר *nineteen* | neunzehn
בר' כיב עיא: תמני פרי תקון תשפרי לא תקון.

תְּרִמָּא, תְּרִמָּי שחיים, שתיים *two* | *zwei* תרג'
בר' ייד די' (שתיים עשרה שנה): תרתא עשרי
שנין; מוכה ניג עיא: הני תרתי כושאי.

תְּרִמָּי סרי שתיים עשר *twelve* | *zwöl* בר' ג'
עיא: תרתי פרי שנין.

תְּרִמָּי סרי שחיים, שתיים עשר *twelve* | *zwöl*
תרג' יביע בר' ייד די' (שתיים עשרה שנה):
תרתיסרי שנין.

תְּרִמָּר פיי, השליך וזרק *werfen* | *to cast* פסיק'
בשלח פ' עיא: סהרתר קסרא עליהון.
תיש תא שמע.

תְּשִׁיחֻרְתָּ רפה *schwach* | weak בר' פ'כ: ואפילו
שאנו תשים אנו מקימם.
תשבעי תורה שבעל פה.
תשביר חינוקות של בית רבן.
תשד'מ תשמיש המפה.

תְּשִׁיחֻרְתָּ שם מקום *Ortname* | name of a place
תרג' מליא פי' ליו (אליהו התשבי): אליהו
דמן תשוב.

תְּשִׁיחֻרְתָּ -- עויבת תחמא, נוחם ודורמא *repentan-*
ee | *Buße* בר' ל'ד עיב: מקום שבעלי תשובה
עומדין אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד.

תְּשִׁיחֻרְתָּ גנובה מענה של רמאות וגניבת דעת
a fallacious reply | *betrügerische Antwort*
מעילה זי' עיב: תשובה גנובה.

תְּשִׁיחֻרְתָּ גזלת מענה קולע אל המטרה *successful*
reply | *treffende Antwort* מנה' קיה עיא:
תשובה נצחת השיבה וכו'.

תְּשִׁיחֻרְתָּ תשויתא גי' (1) משכב *bed* | *Lager*
תרג' משי כיב כי' (משכב): תשויתא.
(3) רצפה *Bet-tich* | pavement תרג' יח' מ'ג
ייד (ומחיק הארץ): ותשוית ארעא.

תְּשִׁיחֻרְתָּ זי' חלק אחד מהשעה, תשיעית *one-*
ninth | *Neunte* ירוש' עיר' פ'כ כי' עיב: נא
מתן ארבעה תשועין.

תְּשִׁיחֻרְתָּ גי' חולשה *Schwäche* | weakness תרג'
איכה א' וי' (כלא כח): בתשות כת.

תַּתְּקַאָה תי, תחתון lower | untere פס' ע"ז ע"א:
תתאה גבר.

תַּתְּאִי עי תַּתְּא. פס' עיר עיב: בית השחימה
לתתאי; חולי' חי עיב: קרמא מפסיק מתתאי.
תתבדלית תלי תניא בדלא תניא.

תַּתְּוֹבָא נ"י, (1) מענה Antwort | reply ירש'
חלה פ"ג ג"מ עיב: תרא דר' זעירה תתובא על
דר' בוק.

(2) תשובה ונחם Buße | repentance ויק'ר
פליה: עכרין תתובא.

תַּתְּי פַעַל, ירד heruntergehen | to go down
זבח' ירד ע"כ גיתתי ביה קליל.

תַּתְּי אתמי, הורד herunterge- | to be lowered
bracht werden מבח' ג"מ ע"א: מירלי ליה
ומתני לחו לירדהו פורתא.

תתעדריא תלמוד תורה עם דרך ארץ.

תתשיה חלי תלין של הלכות.

תתשכיכ תלמוד תורה שקול כנגד כולם.

תַּתְּי תחורש השבועי מניסן Tishri, the seventh
month from Nissan (September-Oktober) |

Tishri, der siebente Monat von Nissan an ge-
rechnet (September-Oktober)
באחד בתשרי ראש השנה לשנים.

תַּתְּשֵׁי פ"ע, בעשה רפה וחליש to become weak |
schwach werden כר' ליב ע"א: תשש
נחו בנקבת.

תַּתְּשֵׁי חפ', החליש to weaken | schwächen כיו
עיב: תורה נקראת תושיה שמתשת כחו של אדם.

(תשש) אַתְּשֵׁשׁ אתמי, עי' תַּתְּשֵׁשׁ. שהשיר ב'
וי' אתשש ר' חנינא.

תשית תקיעה שברים תרועה.
תית תלמוד תורה.

תַּתְּא; לַתְּאָה תהי, למטה nach | downwards
unten איכ"ר א' א"י מעילא לתתא.

תַּתְּא מלכטה תהי | von unten from below איכ"ר א'
א"י מתתא לעילא.

סוף

מלואים ותקונים

אָקוּם *a species of fishes* | *eine* זי, מין דג
Fischart קיז ליט עימא: כשעה שקולה מן היום
בגון אקונם ובר.

אַרְגֶּנְטִים זי, רוח צפונית-מערבית *north-westerly*
wind | *Nordwestwind* ויקיר מימ: רוח ארגנטים.

אַרְק זי, מין כלי מנוקב להזאה *a perforated*
vessel, *olepsydra* | *eine Art Spritze* קירי
עיא: ומטיפין מארק לחולה בשבת.

בְּבֵת אֶחָת. במקום *at once* זיל *simultaneously*
בִּירְדָקָא. במקום אשר על הכי זיל אשר על הבית.
בְּחֵשׁ. במקום *to stir* זיל *to stir*

בְּמַח: אֶבְטָח. זיל תרגי רוח בי יג: דאבמחוני.
בִּי פּוֹקְרִי פי השכעת *After* | *anus* יב' קיז עימא:
ומנחין ליח אבי פוקרי.

בִּי תִיבְנָא עיי בֵּית הַתְּבֵן. עירי סי עימא: תחוא כי
תיבני דהויל למר וכו'.

בִּירְזָלָא זי, מין אבן טובה *a precious stone*
ein Edelstein תרגי ידוש' שמי' כיח יימי: בירזלין.
בֵּית אָב - עיי פֶּגֶן אָב. שהשיר אי' רי: בית אב
של הלכה.

בֵּית וָלֶד רחם *Gebärmutter* | *womb* יב' סיר
עיב: אין לח ולד אמילו בית ולד אין לה.

בֵּית עֲנָנָה בית האסורים *Gefängnis* | *prison*
תרגי יש' כיד כיכ: בית עגנה.

בְּפֶר. זיל *to bear for the first time*
הַבְּרִירָה, ליקט כבורים | *to pluck the first fruits*

אָבָא רַבָּא אבי האב או אבי האם | *grandfather*
Großvater יב' כיא עיב: בי אבא רבה.

אָבוּבְרָם. במקום ליח עי'א זיל חולי ליח עי'א.

אָבֵן הַלֶּקֶח מקום מככר פוסכי | *auction-stone*
Auktionsplatz ילקי ויקי תרמיה לא ימכרו
ממכרת עבר לא יעשה סיממא ועמידה על
אבן הלכה.

אֶדְמוֹן. במקום פייג מיא זיל בתי פייג מיא.
אֶנְקָה. במקום פתרות וכו' זיל נגעים פיר
מיא: ראשי אנפים וכו'.

אֶדְנִיקִי תי, עיקרי, ראשי *chief, main* | *hapti-*
sächlich חולי סי עיב: אדנדקי שלהן חכשה.

אֶהֱלוֹת שם מסכת בסדר טהרות *name of a tree-*
time of the Talmud | *Name eines talmudi-*
schen Traktates קירי עים עימא: מאן הנא
אהלות רבי יוסי (בהוי אחי: אהילות).

אוּמָנָא. במקום עיי אוּמָן זיל עיי אוּמָן.

אוּמָנָא. במקום עיי אוּמָן זיל עיי אוּמָן.

אִימָא רַבָּתִי אם האב או האם | *grandmother*
Großmutter יב' כיא עיב: רבי אימא רבתי.

אֶנְבָנָא זי, מין מדה הלח | *a liquid measure*
ein Flüssigkeitsmaß ביכ בית עיב: אנפא
אנב וכו': קירי עי עימא: לישתי מר אנבנא.

אֶסְפְּלִימוֹן זי, חבל *rope* | *Strick* ויקיר יז: אי:
האשה הזאת מוזה מעה אחת עבה ואחת דקה
אלו לציבין ולעונות ואלו לאספלימין.

אֶסְפְּלִימִי, אֶסְפְּלִימִי, אֶסְפְּלִימִי, אֶסְפְּלִימִי, אֶסְפְּלִימִי
recep- בית קיכול ומוצר
tack | *Behälter* תומ' קיר ייא זי: אספלימי
כלים: תרגי יביע בר' וי יד (קנים): אספלימיותא.

of such condition | *von* זו כגולה | *solcher Beschaffenheit*
הכי הוא

פר יוֹכָנָי מִיַּן עוֹף אֲנֵדִי - *sagen-* a fabulous bird | *hafler Vogel* בְּכוֹרוֹת נִזְוֵי עֵינֵי פֶּעַם אֶחָת נִסְלָה בִּיצַת בֶּר יוֹכָנִי וּמִבְּעָה שְׁשִׁים כִּרְכִּים.

בר מחוֹנִיתָא מורד אדמה surveyor|Feldmesser
 כיב ס"ח ע"א: בר מחוֹנִיתָא.

bound to comply with the requirements of the Law | *zur Ausübung*
des Gesetzes Verpflichteter
ולאו בר מצוה וכו'.

פֶּרֶן נֶשׁ אָדָם | Mensch human being | יְרוּשׁ' דִּבְי'
פִּיא כִּיב קִיא: לְבֵר נֶשׁ מֵן יִשְׂרָאֵל.

בְּרַעְמִיָּא נַכְרֵי *gentile | Heide* בִּיר מִיָּא אַם
אֲתִי בֵר עֲמִמִּיא לִנְבָךְ וְיֹאמֶר לָךְ אֲנִי כְעִי
מִתְעַבְרָא יִהְיֶה אִי וכו'.

בר פחין אדם מחות *gemeiner* a low person
 קהל' י"א מ': עבר הד בר פחין. *Mann*

officer of the town | *Stadt-* העיר ראש *Altster* ב"ב קיי ע"ב: אמו בר קשא העיר וכו'.
 of noble birth | *von edler* בן טובים *Herkunft* שבת ג' ע"ב: א"ל רב חייא לרב בר
 פתתי וכו'.

חַיִּב בְּמַדָּעוֹן liable to pay
זַהְלֻנְגְפֿליכטיג zahlungspflichtig
חַשְׁלוּמִין הוּא the salaried man.

פֶּרֶת קָל, פֶּרֶת קָלָא עֵי בֵּת קוֹל. חֲרֵי יְרוּשָׁי
בְּמִי כִּיָּא רִז: בִּרְת קֵל נִפְקֵת מִגּו אֲרַעָא; יב"ע
דְּבִי כִּיָּא מִדֵּינ בִּרְת קִלָּא.

בַּת אֵתְרוֹס רְאוּיָה לְאִירוֹס וְנִשְׁוֹאִין marriageable
cheṣāhig | גִּישׁ כִּיג עֵיִא: וּשְׁפָהָה כְּנַעֲנִית בַּת
 אִתְרוֹסִי הִיא.

בֵּית בּוֹקֶתָא שכנה | *Nachbarin* **בֵּי סִיד**
ע"א: משום בת בוקתא דקבעי למיתני זכו משום
הכי קתני וכו'.

feather ל'צ eather במקום 2. צדק

גוזלֵא. במקום pidgeon צ"ל pigeon

המסביר ברטו של חבירו.

a kind of onion!*eine Zwiebel-* מין בצל-
an מעשה פים סיוח חיה עושה בלכסים לא
יאהל בנות שבע וכו'.

בָּלֹזִים. בַּמָּקוֹם נִמְךָ צִ"ל נִמּוֹת.
בִּלְקָאוֹת [בְּסִילְקָאוֹת] עִי' בְּסִילְקִי. סִטְרִי רַבִּי
לִיז בִּלְקָאוֹת וּבִסְטִיאוֹת וְכוּ'.

בְּן הָרִיץ הפִּירָה קִטְנָה *a small trench* | *kleiner Graben* ב"ב פִּיז מִירָז וְכַבֵּת הוּא הָרִיץ ר' מַסְחִים וְבֵן הָרִיץ שְׁלֹשָׁה.

בן פִּיטֶה וי, בן גרולים nobleman | *adliger Mann*
 ירושי כוצה פִּיד סִיב עִינֶה אֵיל בן פִּיטֶה וכו'.

בְּנֵי אֲמֹרִי בני תערובות ומשכן | hostages
Gefsel את"ר א' א' בני אמורי שהיו תמורות
של אבותיה.

bathing master בִּיתְרָן בַּתְּרָן

בַּעַל הַפֶּהּל שׁוּמֵר, שׁוּעֵר בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
 man of the Temple Wächter am Tempel
 תּוֹמֵי כֹהֵן בֵּין אֵי שְׁלֹא יִרְאֶה בַּעַל הַפֶּהּל.

צֶרֶךְ אֲרוּחָא וְי. מִין עוֹף הַבַּיִת *Ente* | *duck* בִּיצָה
לֵיב עֵצָא: מִחַ לִי צֶרֶךְ אֲרוּחָא וְשָׂדֵי מַעֲדָה לְשׁוֹכְרָא.

בַּר אֱזְרִיאֵן תְּלִמִּיד חֲכָם | scholar | Gelehrter בר
י"ב ע"א: בר אוריאל תא ואימא לך וכו'.

בְּרֵאמֹרָאָה וְ, אִמּוֹרִי Amoriter | Emorite כֹּת'
קִיב עִי: אֵל הַהוּא בְּרֵאמֹרָאָה לְבֵר יִשְׂרָאֵל.

בר אמוראי [אמוראי] זי, מובלן | diver
Taucher רית ב"ג ע"א: ונדחת בר אמוראי וכו'
 וקמר להו במסנתא וכו'.

בְּרֵאשִׁית עִי בֶר אֶרְיָאן. יומא עיח עיח בר
אריא תא אימא לך וכו'.

צַר רָצוֹת נִבְּחַן, שִׁישׁ כּוֹ דַּעַת וּשְׁבָל | a rational being
vernünftig בִּים פִּי עִיבֵּי בַר דַּעַת הוּא.

בַּר יִילֶכֶן בעל הלכות thoroughly acquainted with הלכות the Halacha | Halachakundiger ויקר ט״ז: בר
 הילכן טוב מי ששנה הלכות וכו׳.

בִּבְעָה, פֻּבְּעָא ז', מהם שבקצה הגרגרת thyroid
cartilage | Schilddrüse חול' י"ה ע"ב: חודא
דכוּבְּעָא; שֶׁב י"ם ע"א: כשימיו כובע וכו'.

כִּיפַת הַיָּרְדֵּן מִן צִמָּה Alpenvelchen | Cyclamen
כר' י' ע"א: כיפת הירדן כל שהוא.

כָּל כֵּה שֶׁר בְּמִדָּה שֶׁ in the longer... the...
dem Maße als ירוש' בר' פ"א ב' ע"ג: כל מה
שהיא הולכת היא רבה והולכת.

כְּלֹאֲחֵר יָד תַּחֲסִי, בְּשִׁינוֹ מִן הָרִגִּיל in a manner
different from the usual way of doing it |
nicht in üblicher Weise שבת קניג ע"א: דוריק
ליה כלאחר יד.

כְּמִי כְּאִילוֹ, כִּמוּ als ob, als wenn | as if, like
ירוש' סוטה פ"ג ב"ג ע"ג: בחלק חמתאים
כמי שנמרדו העלים.

כְּלִי - כְּלִי רֶאשׁוֹן שֶׁיֵּשֶׁל מִן הָאֵשׁ מִמֶּשׁ a vessel
unmittelbar vom Feuer | direct from the fire
genommenes Gefäß חול' ק"ד ע"ב: כלי ראשון.

כְּלִי שֶׁנִּיָּצְקוּ לְתוֹכוֹ חֲמִים מִכְּלִי רֶאשׁוֹן a vessel
into which a boiling mass has been poured |
ein Gefäß, in welches etwas Kochendes
hineingeschüttet wurde שבת מ' ע"ב: כלי שני.
כְּנִיעַ ת', מדוכא, בעל רוח נואש ge-
drückt, betrübt ירוש' תרי פ"א מ"ה ע"ב: עיי
דאינון בניעין וכו'.

כְּנִיעָתָא (3) מטאמא broom | Besen ירוש' שבי'
פ"ב ל"ג ע"ד: דבנישתא חדתא חזרוותה.

כְּרוֹם (2) במקום excitement | excitement
לא סוף דְּבָר לא זה בלבד, לא רק | not only
nicht allein ירוש' שבת פ"ד ו' ע"ד: לא סוף
דבר לחין אפי' יבשין שנתלחלו.

לֹא סָגִיא אִי אִמְשֵׁר, הֵן הַנִּמְנָע it is out of the
questionles ist ausgeschlossen תמיד ל"ב ע"א:
לא סגיא דלא אולינא.

לֹאֲנִית עֵי לִינְיָא, ילק' שחיש תקפיג: שחיו חורז
אחריהם כלונות של מרגליות.

הַדֹּר הַזֶּה הָיָה בִּנְיָן כִּנְיָן the generation which
witnessed the separation of races | die
Generation des Turmbaus zu Babel מ"ג: דור הפלגה אין להם חלק לעולם הבא.

הַדֹּר הַזֶּה הָיָה בִּנְיָן כִּנְיָן cistern | cistern
beam for ornament | קורה לקישום
Dekorationsbalken ב"ב י' ע"ב: אחוץ לחורדי.
הַמְצִיָּה ב', סחיטה das Auspressen
pressing out | כח חקטרה למעלן אף המציה
למעלן.

הַצְנִיעוּת ב', צניעות, ביישנות Keusch-
heit | ילק' בר' צ"ג: אין זו שעת הצניעות אלא
גלי את דרך וכו' וחיניקי בגיהן.

הַדִּינָם ז', מין כסמכ eine Münze | a coin
תוס' כ"ב ה': שלשה הדרסין מעה וכו'.

הַרְמִינִי ארץ ארמניא Armenia | Armenien
תרנ' מיכה י' י"ב הרמיני רבא.

חָבֵר נֹאֲלָקִי, חֵבֶר גִּלּוּקִי מִשָּׂא שֶׁל שָׂקִים על
א load of sacks tied across an
animal's back | zusammengebundene Säcke
auf dem Rücken eines Tieres שבת קנ"ד ע"ב:
חבר נואלקי וכו' בחבר אנלווקי.

חֲוִירֻלִין זיר, מין צמח a species of thistles |
eine Distelart פס' ל"ט ע"א: חוורולין
(לג' הערוך).

חֲוִירֻלִין, במקום Name | Nase
ח"יב 3. במקום guilty | guilty

חֲוִירֻלִין, במקום andichten | adichten
הקור דין. במקום רשות (Befugnis) | צ"ל כשרון
(Fähigkeit)

חֲוִירֻלִין ע"י תִּמְרָא, תרג' תה' י"א ד' (עפעפיו
יבחנו): סימוריו מבחנן.

חֲוִירֻלִין ז', כסא chair | Sessel תנוד תרומה מ':
עד שלא נעשה בית המקדש היה העולם עומד
על מרונות של שתי דגלים משנבנה ביהמ"ק
נחבסם העולם.

חֲוִירֻלִין ב"ה כיוצא בו similar to, correspon-
ding | ähnlich, entsprechend ירוש' בר'
ב' כ' (עור בנגדו): בר חג כד נסיק ביה.

מְצוּלָהּ ת', מוזהב gilt | vergoldet מבי' בשלח ויסע ב'ז היה מצולחב בזהב (ילק' שם) רביה: מוזהב בזהב).

מְצִיָּה, מְצִיָּה נ', מיצוי, מציצה pressing out | das Auspressen חולי קליב עיב: והמציצה והמליקות: ספרא ויק' נרבי' ד' ח': מה הקטרה למעלן אף מצייה למעלן.

מְקַבֵּל ד', בית קיבול Behälter | receptacle תום' כלי בימ' ג' ה': מכחול וכו' ניסל המקבל שלו.

מְקוֹרָא - אורה מוזמן eingela- | invited guest dener Gast במ"ר פיג: חתן עושה מעורה למקוראים ולא ישב עמחם.

מְרוֹעֶעַ, מְרוֹעֶעַ ת', נומה לנפול ruinous | baufällig קהליד ג' ב'ז: השרוי בבית המרועע: ירוש' תעב' פיג' מ'ז עיד: מרועעים.

מְרוֹשָׁל ת', מרוח ונגרד nachgeschleppt | trailing תומ' מבי' א' ח': היו מרושלין ומסולקין ועבר עבודתו וכו'.

מְשוֹלָל ת', מקושט ge- | to be decorated with schmückt, behangen כבי' בשלח א': משוללין בוין.

מְשׁוֹעָמָם ת', חסר דעה idiotisch | dull בימ' פ' ע'א: משומעמא.

מְשׁוֹתָת ת', מיוסר begründet | founded מנה' כיו ע'ב: שהעולם משותת עליהן.

מְשַׁבֵּר ד', משקה המביא לידי שכרון intoxicating | drink | berauschesendes Getränk ספרא שמיני פרשה א': כל המשכרים.

נְגִיעָה ג', מגע Berührung | touching כלה רבתי ב'ז: נגיעה מביא לידי חימום.

נְדָוָת ג', מעמד הנרה Menstruation | menstruation שבת י"ג ע'א: בימי נדוהך וכו' אפילו באצבע קמנה לא נגע ב'.

נְפֹת - נפוף נפ', חוצף über- | to be inundated schwemmt werden חסר א' א' שדה וכו' שניסומה.

לִיבְדָקוּס ד', עיר פרא wild ass | Wildesel תום' בלא' ה' ד'ז ולא את הליבדקוס לגמלים.

לְקִיט (ז) צורה בולטת למחצה bass-relief | Bas-relief תרג' דהייב ד' ה'ז: לקים בשושנתא.

מָה בְּכַךְ שאין בו חשיבות Bagatelle | trifle שבת קינ ע'א: חשבונות של מלך ושל מה בכך מותר לחשבן בשבת.

מוֹסְמָם ת', מעוך erweicht | softened נדה כ"ד ע'א: שפניו מוסממים.

מוֹצֵלַח ת', מאושר ומבורך successful | erfolgreich כרי' מיה ע'ב: ויהיו נכמיו ונכמיו מוצלחים.

מִן מְרִיָא מין דיו eine Art Tinte | a sort of ink גימ' י"ב ע'ב: כתבו במי מריא.

מְבִירִין ד', סבין knife | Messer ב"ר פס'ה: קונרא מכירין.

מְעַל מְקוֹם (1) בכל אופן, איך שיהיה underl all | unter allen Umständen ספרי דבי' רפ"ז: אין לי אלא ברישו מנין לרבות שאר עבודות ת"ל לא תחסום מכל מקום.

(2) בכל זאת, אף על פי כן nevertheless | trotzdem תום' בימ' ג' י"ד: אף כשאמרו מליה קונה דינר וזהב מכל מקום כך הלכה.

מִן י"ר תיכף ומיד sofort | at once ירוש' נד' פ"ט מ"א ע'ג: מן יד נפקת קלוסמים מן מלכותא וכו'.

מְסוֹרְפָל ת', בעל בשר overgrown with flesh | beleibt קיד' ע'ב: פרסמים המסורבלין בדוב.

מְעוֹקָל - עקום וכפוף krummgebogen | crooked ספרי האוינו שיה: מקל מעוקל.

מְעוֹרָה ת', מחובר zusammen- | connected hängend מבל' יום פ"ג מ"א: אוכל שנפרס ומעורה במקצת.

מְעִישָׁה רב העובדא מכריעה the facts are decisive | die Tatsache ist entscheidend כיב קיל ע'ב: מעשה רב.

מְנִי מָה מדוע, למה weshalb | wherefore ב"ר פס'ה: מפני מה אמר הכתוב.

שרשרת necklace | Halsband ירוש' שב' פיו
 ז' עיד: עיר של זהב - פרוש מוקלילין.
 פָּרַט ל- במקום excursion צ"ל exclusion
 פְּתוּחָה -- במקום beginning a new צ"ל
 beginning with a new
 קָרַץ במקום Gestic-machen | gesticulate
 צ"ל gesticulate | gestikulieren
 רָפָה (4) ב'י. אדוניה Herrin | lady רות רבה ב'י ה':
 רבתה רפתה לה.
 רוֹחַב -- בְּרוֹחַב יָד ביד רחבה, בעין יפה with
 Liberalität | großzügig ספרי רב' קינז ברוחב יד.
 שְׁחִיזָה ת', גאה übermütig | proud ירוש' שבת פ"ו
 ח' ע"א: והאיש על ידי שאינו שחוק וכו'.
 שְׁלֵהוּ ז', עיפות וחולשה weariness | das Ver-
 schmähen תרג' יש' ח' כ"ב (מעוף צוקה):
 ושילהוי עקא.
 שִׁירְקָא ז', ליחה הארוקה במעיים viscous sub-
 stance of the entrails | dickflüssiger Darmin-
 halt פמי סיה ע"א: מיהוי קריבו-שירקא דמעיא.
 שְׁמַע פרשה במ' דברים (ו' ד') הנאמרת פעמים
 בכל יום recitation of the Sh'ma (Deut. 6, 4-9)
 zweimal täglich zu rezitirender Abschnitt
 'des Pentateuchs (Deut. 6, 4-9); Schema
 פ"א מ"א: מאימתי קורין את שמע בערבית.
 שְׁעוּר ז', מדה וגבול Maß | proportion, limit
 Grenze סאה מ"א: מ"א: אלו דברים שאין להם
 שעור.
 שְׁקִיפָם ז', שראשו שטוח כלפי ערפו having a
 flattened occiput | mit abgeplattetem Hinter-
 haupt בכורות פ"ז מ"א: שקיפם מאחוריו.
 תארשר ע"י תיאורן. מגי' ר' ע"א: תארשרות
 וקרקמות.

נִיאֲשִׁיתִי ע"י נָרְתַק. יומא מיד עיבו בכל יום לא
 היה לה ניאשתיק וחיוס היה לה ניאשתיק.
 נִינּוּב ז', קינוח | das Abwischen | whipping off מומה
 ד' עיב: כל האוכל פת בלא נינוב ידים כאלו
 אוכל לחם ממא.
 נְמִירִי שם מקום Ortsname | name of place תום
 בכורות ז' ג': כנון השולמי וגמירי.
 נִמְבַּע אִתְּמַע אִתְּמַע, צבה, נעשה נסוח to be
 swollen | anschwellen אִתְּמַע נ' ידה אִתְּמַע
 קרסולית.
 נִייר ע"י צִייר. תום' כלי ב"ב ב' מ': ושל פיירן
 ושל ציורות.
 סְכוּלְמִיקָא ז', יודע דת ודין | versed in law
 Gesetzkundiger שהשיר ז' מ': סגניא -
 סכולמיקי.
 סִמָּה אִתְּמַע, במקום כ"ב ע"א צ"ל ב"ב כ"א ע"א.
 עֵטְלָה ג', חצי גורן עגולה | Halb- semi-circle
 kreis מופרים פ"מ מ': בכרכת היין וכו' אשר
 בעגולה.
 עֲמִנִין זיר, שתילים של עשבים herbs selected
 for planting purposes | Setzlinge für Kräuter
 ירוש' מעש' מ"ה נ"א ע"נ: השולח לחבירו
 עמנין ושתילים וכו'.
 עִטָּה, במקום posion צ"ל poison
 עֲרִסָן ז', מין מאכל שעורים | eine barley-dish
 Speise aus Gerste נד' מ"א עיב: ערסן לחולת.
 (ערפל) הִתְעַרְפֵּל התפ', התגדל והתרבה to
 swell | anschwellen סוד' תת' יח ל"ז: ולא
 יתערפלו.
 פִּיטְמָא ג', במקום tope-piece צ"ל top-piece
 פרוש מוקלילין | פרימקלילין ז', ענק.

ביבליוגרפיה

נרן בר יחיאל מדרומי, ספר הערוך, פיזור ועז (ברסום אופטיט), ברלין תרפ"ג.
 חנוך יהודה קאהומ, ערוך השלם (ספר הערוך בתוספות הרבה), וינה תרפ"ז.
 יעקב נחום עפשטיין, פירוש הנאונים על סדר מהרות עם הנרות והערות, ברלין תרפ"ד.
 שמואל יוסף פין, האוצר, אוצר לשון המקרא והמשנה, וורשא תרע"ב - ע"ג.
 אליעזר בן יהודה, מלון הלשון העברית א - נ, ירושלים - ברלין, תרע - תרפ"ו.
 חיים יהושע קאסאווסקי, אוצר לשון המשנה (קונקורדנציה), פפדים תרפ"ו.
 יחיאל מיכל גוטמן, מסתח התלמוד כך א' - נ, תרס"ו - תרפ"ה.
 מאיר היילפרין, חנומריקון, הסימנים והכנטיים, ווילנא תרע"ב.
 יעקב רמברג, מלון עברי לכל רחבי הלשון העברית, כך א - ג, תרפ"ד - תרפ"ז.
 יהודה גרובסקי ודוד ילין, המלון העברי, תל-אביב תרפ"ז.

JOHANNES BUXTORF, Lexicon chaldaicum, talmudicum et rabbinicum, Lipsiae MDCCCLXXV.

L. LEWYSOHN, Die Zoologie des Talmuds, Frankfurt a/M 1858.

JACOB LEVY, Chaldäisches Wörterbuch über die Targumim. 2 Bände, Leipzig 1866/67.

Wörterbuch über die Talmudim und Midraschim, 4 Bände Berlin-Wien, 1924.

IMMANUEL LÖW, Aramäische Pflanzennamen, Leipzig 1881.

Die Flora der Juden, 3 Bände, Wien 1924/26.

NARCUS JASTROW, A Dictionary of the Targumim, the Talmud Babli and Yerushalmi, and the Midrashic Literature, London 1903.

SAMUEL KRAUSS, Griechische und lateinische Lehnwörter in Talmud, Midrasch und Targum, Berlin 1899.

Talmudische Archäologie, 3 Bände, Leipzig 1910.

WILHELM BACHER, Die exegetische Terminologie der jüdischen Traditionsliteratur, 2 Teile, Leipzig 1905.

GUSTAF H. DALMAN, Aramäisch-Neuhebräisches Handwörterbuch zu Targum, Talmud und Midrasch, Frankf. a/M 1922.

ISMAR ELBOGEN, Der jüdische Gottesdienst in seiner geschichtlichen Entwicklung, Frankfurt a/M. 1924.

JULIUS PREUSS, Biblisch-talmudische Medizin, Berlin 1923.

